А

РУСКО-БЪЛГАРСКИ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ РЕЧНИК

Я

ТЕХНИКА

РУСКО-
БЪЛГАРСКИ
ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ
РЕЧНИК

РУССКО-
БОЛГАРСКИЙ
ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ

ТЕХНИКА

РУССКО-БОЛГАРСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
«ТЕХНИКА»
СОФИЯ

ИЗДАТЕЛЬСТВО
«РУССКИЙ ЯЗЫК»
МОСКВА

РУСКО-БЪЛГАРСКИ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ РЕЧНИК

ИЗДАТЕЛСТВО
«РУССКИЙ ЯЗЫК»
МОСКВА

ДЪРЖАВНО ИЗДАТЕЛСТВО
«ТЕХНИКА»
СОФИЯ, 1976

УДК 62(038)=82=867

СЪСТАВИТЕЛИ

НИКОЛАЙ П. ГУСЕВ,
ДМИТРИЙ А. ТОМИЛИН,
инж. АЛЕКСАНДЪР П. ЛАКЮРСКИ,
проф. к.т.н. инж. АНГЕЛ Н. ПИСАРЕВ,
к.х.н. АТАНАС Л. ЙОВЧЕВ,
инж. ГАНЧО Г. СТАНЕВ,
инж. ГАРАБЕД С. МУМДЖИЯН,
инж. ГЕОРГИ Т. ПОПОВ,
инж. ГЕОРГИ С. НИКОЛОВ
инж. ДИМИТЪР И. СТАМЕНОВ,
инж. ЕРИХ А. МАРТОН,
инж. ЖЕЛЮ Т. ЖЕЛЕВ,
инж. КОНСТАНТИН В. БОЖИНОВ,
НИКОЛАЙ К. ПАШОВ,
инж. ПЕТЪР Г. ИВАНОВ,
СТЕФАН Г. ДЖАМБАЗОВ,
ТОДОР Х. МИНЧЕВ,
проф. ТОМА В. ДОБРЕВ,
проф. ТОМА И. ЧОНКОВ,
проф. инж. ХРИСТО Д. ЕРИНИН,
доц. инж. ХРИСТО С. НИКОЛОВ

ПРЕДГОВОР

Един от най-богатите, най-често използваните и най-достъпните източници на научни сведения и техническа информация за българските специалисти и читатели е всеобхващащата съветска специална литература. Едва ли има дейност от науката, техниката, промишлеността, икономиката, където да не се използуват под някаква форма съветски източници и съветска литература или документация. Задълбочаващата се социалистическа интеграция със Съветския съюз в науката и производството ще направи още по-належащо ползуването на тези източници. Наистина близостта между българския и руския език до голяма степен облекчава работата на нашите специалисти и читатели. Но тази близост съвсем не е достатъчна, за да осигури точното, недвусмисленото и ясно превеждане на научно-техническата информация. Необходим е достатъчно пълен руско-български технически речник, който да обхваща повече отрасли от промишлеността и различни области от науката и техниката. Такъв е предлаганият руско-български политехнически речник, който е съвместно издание на издателство «Техника» — София, и издателство «Русский язык» — Москва.

Издаването на пълен политехнически речник се налага и от обстоятелството, че днес, при изключително бързото разрастване на научно-техническата информация, голяма част от нашите специалисти работят често пъти в междинни научни области, когато наред с терминологията на собствените отрасли те се нуждаят и от терминологията на други отрасли.

Речникът съдържа около 90 000 термина. При съставянето на словника авторите са се стремили да подберат и обхванат най-често употребяваните съвременни и необходими термини. За тази цел те са използували различни сборници, енциклопедии, съвременна научно-техническа периодика и редица нови книги.

Авторите са се стремили да дадат по възможност най-необходимите технически значения в превода на български. Политехническият характер на речника наложи в българската част да се посочат за някои термини редица синонимни значения с технически или политехнически характер.

За всички забелязани грешки и непълноти авторите молят да се съобщи на адрес: издателство «Техника», бул. Руски № 6 — София, за да се имат пред вид при евентуално преиздаване на речника.

От авторите

УКАЗАНИЯ
ПО ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА РЕЧНИКА

Всички руски термини са подредени по азбучен ред. За съставните термини е приета азбучно-гнездовата система. Вътре в гнездото главният термин (съществително или глагол) се изписва само на първия ред, а във всички съставни термини за икономия на място се заменя със знака ~ (тилда). Запетаята след тилдата означава, че за удобство при ползуване на речника думите в съставния термин са дадени в обратен ред. Вътре в гнездото съставните термини са дадени по азбучен ред на думата, която следва след знака тилда, независимо дали има или няма запетая пред нея. Например:

визи́рка
ви́ккель-аппара́т
винт
~, бесконе́чный
~ вертолёта, рулево́й
~ домкра́та
~ заглу́шка
~-изменя́емого ша́га
винтово́й
включа́ть
~ в сеть

Съществителните имена са дадени в единствено число, именителен падеж. Родовете са означени, както следва: *м* — за мъжки род, *ж* — за женски род, и *с* — за среден род. Някои съществителни са дадени в множествено число (*мн*), когато не се употребяват в единствено число или когато дадено значение съответствува на множествено число на термина. Глаголите се дават в неопределена форма (инфинитив), а на български се превеждат в сегашно време, единствено число, освен ако в това лице не се използуват. Прилагателните се дават в единствено число, мъжки род.

В българския превод е приета следната система на разделителни знаци: синонимите се отделят един от друг със запетая; по-далечните по смисъл значения — с точка и запетая; различните понятия се номерират **1**, **2**, **3** и т. н. Например: **дави́ть 1.** натискам, притискам, налягам; мачкам **2.** изстисквам, изцеждам:

Когато в българското значение на термина има синоними, съставени от по една или няколко думи, за икономия на място те се дават в квадратни скоби. Например: **золоприёмник** *м* съд [бункер] за пепел — българската част трябва да се чете: съд за пепел, бункер за пепел; **звено, веду́щее** задвижващо [начално, водещо] звено — задвижващо звено, начално звено, водещо звено. Квадратни скоби са използувани и в руската част за синонимни съставни термини, които по азбучен ред се намират в непосредствена близост, например: **изоля́ция, влагосто́йкая [влагоупо́рная]**

Ако няколко руски синонимни термина са близко разположени по азбучен ред, обикновено се препраща към единия от тях. На синонимни термини, които не са разположени в речника близо един до друг, препращания се дават по изключение.

Пояснителните текстове към българското значение на термини са дадени в обикновени скоби и курсивно. На места към българския превод са прибавени отделни пояснителни думи, които липсват в руския термин и следователно не са задължителни, но твърде често се подразбират и доизясняват смисъла; такива пояснения са дадени също в обикновени скоби и курсивно.

Характерните фразеологични съчетания се отделят от превода на главния термин със знака □; след този знак главният термин се заменя с тилда или се изписва, ако при съчетанието не се запазва начинът на писане, даден на първия ред на гнездото.

Там, където е необходимо, с курсив преди превода е показана областта, в която терминът се използува. Твърде често за икономия на място отделните области не са означени в съставните термини, а само в главния термин, по който ползуващият речника при нужда лесно може да се ориентира. В някои случаи областта, в която терминът се използува, е посочена и за отделни съставни термини. За термините, които се използуват широко в повече от две области, обикновено не е отбелязана област на използуване.

В речника са възприети следните съкращения:

ав.	авиация
авт.	автоматика
авто	автомобилна и тракторна техника
аеродин.	аеродинамика
ак.	акустика
арх.	архитектура
астр.	астрономия
бион.	бионика
биохим.	биохимия
вж.	вижте
воен.	военна техника
галв.	галванотехника
геод.	геодезия
геол.	геология
геофиз.	геофизика
геохим.	геохимия
гор.	горска техника
дърв.	дървообработване
ел.	електротехника
ел. мед.	електромедицинска техника
елн.	електроника
елхим.	електрохимия
жарг.	жаргон
жп.	железопътен транспорт
зав.	заваръчна техника
зах.	захарна промишленост
из.	изолационни материали
изм.	измервателна техника
изк. вл.	изкуствени влакна
изч.	изчислителна техника
икон.	икономика
карт.	картография
кауч.	каучукова промишленост
керам.	керамично производство
киб.	кибернетика
кож.	кожарска и обувна промишленост
кораб.	корабостроене и корабоплаване
косм.	космонавтика
крист.	кристалография
кфт.	кино- и фототехника
лак.	производство на лакове и бои
леяр.	леярство, леене на метали
мат.	математика
маш.	машиностроене
мелиор.	мелиорация
мет.	металургия
метео	метеорология
мех.	механика
мин.	минно дело
минер.	минералогия
напр.	например
нвг.	навигация
обикн.	обикновено
обог.	обогатяване на полезни изкопаеми
обр. мет.	обработване на металите
опт.	оптика
орг.	организация на производството, НОТ
остар.	остарял термин
палеонт.	палеонтология
петр.	петрография
пласт.	пластмаси
под. тр.	подемно-транспортни съоръжения
полигр.	полиграфия
радио	радиотехника
ракет.	ракетна техника
рентг.	рентгенова техника
рлк.	радиолокация
свт.	светлотехника
спектр.	спектроскопия
с. ст.	селскостопанска техника
стр.	строителство
стъкл.	производство на стъкло
съобщ.	съобщителна техника
съпр.	съпротивление на материалите
текст.	текстилна промишленост
терм.	термообработване
термодин.	термодинамика
тлв.	телевизия
тлг.	телеграфия
тлм.	телемеханика
тлф.	телефония
топ.	топография
топл.	топлотехника
трансп.	транспорт
търг.	търговски термин
тют.	тютюнева промишленост
усл.	условно означение
фарм.	фармацевтично производство
физ.	физика
физхим.	физикохимия
фирм.	фирмено наименование
харт.	производство на хартия
хидр.	хидротехника
хидравл.	хидравлика
хидрогеол.	хидрогеология
хидродин.	хидродинамика
хидрометео	хидрометеорология
хим.	химия
хран.	хранителна промишленост
цв. мет.	цветна металургия
шив.	шивашка промишленост
ядр.	ядрена физика и техника

А

аален *м геол.* аален *(средна юрска система)*
абажу́р *м свт.* абажур *(на лампа)*
аба́к *м арх.* абак *(горна правоъгълна плоча на капител)*
аба́ка *ж* 1. *текст.* абака, манилски коноп, манила 2. *вж.* **аба́к**
аббревиату́ра *ж полигр.* абревиатура *(буквено съкращение на две или повече думи)*
абели́т *м* абелит *(вид нитроглицериново взривно вещество)*
аберрацио́нный *физ.* аберационен
аберра́ция *ж физ., астр.* аберация
~, волнова́я вълнова аберация
~, геометри́ческая геометрична аберация
~, дифракцио́нная дифракционна аберация
~, годи́чная годишна аберация
~ ко́мы аберация при кома
~ све́та аберация на светлината
~, су́точная денонощна аберация
~, сфери́ческая сферична аберация
~, хромати́ческая хроматична аберация
абза́ц *м полигр.* абзац, нов ред
абзе́тцер *м мин.* насипообразувател, абзетцер
абисса́ль *ж геофиз.* абисал *(област на големи океански дълбочини)*
абисса́льный абисален, дълбоководен
абля́ция *ж* 1. *геол.* аблация 2. *ракет.* термична защита *(срещу прегряване)*
абоне́нт *м съобщ.* абонат
~, иногоро́дний извънградски абонат
~, ме́стный *съобщ.* местен абонат, абонат на местна централа
абрази́в *м* абразивен [шлифовъчен] материал, абразив, шмиргел
~, есте́ственный естествен абразивен материал
иску́сственный изкуствен абразивен материал
~, синтети́ческий синтетичен [изкуствен] абразивен материал
абрази́вность *ж* абразивно действие, абразивност; износващо (въз-)действие
абрази́вный абразивен, шлифовъчен; точилен
абразио́нный *геол.* абразиен
абра́зия *ж геол.* абразия, морска ерозия
а́брис *м* 1. скица, общо очертание, контурна рисунка, контур 2. *геод.* абрис, кроки, ръчна скица 3. *полигр.* литографска [цинкографска] мрежа *(при многоцветен печат)*
абсолю́тный абсолютен; безусловен; пълен
абсорба́т *м хим.* абсорбат, погълнато вещество
абсорбе́нт *м хим.* абсорбент, поглъщащо вещество
абсо́рбер *м хим.* абсорбер, поглътител
~, барбота́жный барботажен абсорбер, барботьор
~, графи́товый графитов абсорбер
~, кожухотру́бный кожухотръбен абсорбер
~, кожухотру́бчатый абсорбционен апарат от типа «тръба в тръба»
~, наса́дочный абсорбер с пълнеж, скрубер
~, плёночный филмов абсорбер
~, пове́рхностный повърхностен абсорбер
~, распы́ливающий разпръсквателен [пулверизационен, оросителен] абсорбер, оросител
~, элеме́нтный абсорбер от елементи [клетки]
абсорби́рование *с хим., физ.* абсорбиране, поглъщане
абсорби́ровать абсорбирам, поглъщам
абсорбцио́нный абсорбционен, поглъщателен
абсо́рбция *ж хим.* абсорбция, поглъщане *(от целия обем на абсорбента)*; *физ.* абсорбция поглъщане *(при преминаване напр. на светлинни и радиовълни през веществото)*
~, акусти́ческая акустична абсорбция
~, избира́тельная избирателна [селективна] абсорбция
~, ма́сляная маслена абсорбция; маслопоглъщаща способност
~, опти́ческая оптична абсорбция
~ све́та поглъщане на светлината
~, фотоэлектри́ческая фотоелектрическа абсорбция
абсци́сса *ж мат.* абсциса
абхази́т *м минер.* амфиболов азбест, амиант
а́бцуг *м мет.* шлака *(при рафиниране на олово)*
аванбе́к *м* 1. *стр.* аванбек, помощна конзолна конструкция 2. *кораб.* авандек, предпалуба
аванка́мера *ж. хидр.* предкамера, входна [предварителна, предна] камера
аванпо́рт *м кораб.* аванпорт, вътрешен рейд *(зад вълнолома)*
ава́нс *м икон.* аванс
авантре́н *м текст.* предварителен разтворител, предно дараче
авантюри́н *м минер.* авантюрин *(разновидност на кварц)*
авари́йный 1. авариен *(за ликвидиране последиците от авария)* 2. запасен, резервен *(при случай на авария)* 3. катастрофирал, претърпял авария; повреден

авария *ж (техническа)* повреда; злополука, катастрофа, авария
~, локальная местна авария *(напр. в енергосистема)*
~, общая обща авария *(в морското право)*
~, пусковая авария при пускане *(напр. в експлоатация)*
~, частная частична авария *(в морското право)*
авгит *м минер.* авгит *(от групата пироксени)*
авиабаза *ж* самолетна [въздушна] база; летище
авиабензин *м* самолетен [авиационен] бензин, авиобензин *(високооктанов)*
авиабомба *ж* самолетна [въздушна] бомба
авиагоризонт *м* авиохоризонт, изкуствен хоризонт *(самолетен уред)*
авиагородок *м* авиоградче
авиадвигатель *м* самолетен [авиационен] двигател
~, высотный самолетен двигател за *(полет на)* голяма височина
~, форсированный самолетен двигател с повишена мощност
авиазавод *м* самолетен [самолетостроителен] завод
авиакомпас *м* самолетен компас
авиаконструктор *м* конструктор на самолети
авиалиния *ж* въздушна *(транспортна)* линия
авиаль *м мет., ав.* авиал *(алуминиева сплав с магнезий, силиций и мед)*
авиамасло *с* самолетно [авиационно] масло, авиомасло
авиаматка *ж вж.* **авианосец**
авиамаяк *м* самолетен [авиационен] фар
авиамоделизм *м* авиомоделизъм
авиамотор *м вж.* **авиадвигатель**
авиамоторостроение *с* производство на самолетни двигатели
авианосец *м* самолетоносач
авиаопрыскиватель *м* самолетна пръскачка, самолетен пулверизатор *(за селскостопанска авиация)*
авиаопыливатель *м* самолетен прахоразпръсквател *(за селскостопанската авиация)*
авиапокрышка *ж* външна самолетна гума
авиапочта *ж* въздушна поща
авиаприбор *м* самолетен уред
авиасборка *ж* монтаж на самолети
авиасвязь *ж* самолетна връзка, връзка със самолети
авиасекстант *м* самолетен секстант
авиастроение *с* самолетостроене
авиасъёмка *ж* снимане [фотографиране] от въздуха
авиатехник *м* самолетен [авиационен] техник
авиатехника *ж* самолетна [авиационна] техника
авиатопливо *с* самолетно [авиационно] гориво
авиатранспорт *м* въздушен транспорт
авиатрасса *ж* въздушен *(транспортен)* път, въздушно трасе
авиационный самолетен, авиационен, въздушен
авиация *ж* 1. авиация 2. въздушен флот
~, атомная атомна авиация
~, военная военна авиация
~, гражданская гражданска авиация
~, морская 1. морска авиация 2. морски въздушен флот
~, реактивная реактивна авиация
~, сельскохозяйственная селскостопанска авиация
авиашкола *ж* авиационно училище, училище за летци
авиваж *м текст.* авиваж, авивиране *(обработване за освежаване цвета и други качества на текстилни материали)*
авиетка *ж* малък [лек] самолет
авизо *с ик.* авизо
автобаза *ж* автомобилна база, автобаза; автотранспортно предприятие
автобензин *м* автомобилен бензин, автобензин
автобензовоз *м* автоцистерна за бензин, автобензовоз
автобензозаправщик *м* автомобил за зареждане с бензин *(на летища, в полски условия)*, автомобилна цистерна *(с комплект приспособления)* за зареждане с бензин
автобензоцистерна *ж вж.* **автобензовоз**
автобетономешалка *ж* автомобилна бетонобъркачка, автобетонобъркачка
автоблокировка *ж жп.* автоблокировка; *маш.* автоматично блокиране [спиране]
~, беспроводная *жп.* безжична автоблокировка
~, двусторонняя *жп.* двустранна автоблокировка
~, кодовая *жп.* кодова автоблокировка
~, односторонняя *жп.* едностранна автоблокировка
~, проводная *жп.* жична автоблокировка
автоброневик *м воен.* брониран автомобил
автобронетанковый *воен.* автобронетанков
автобуксир *м* автомобил-влекач, влекач
автобус *м* автобус
~ без кондуктора автобус без кондуктор, автобус на самообслужване
~, городской градски автобус
~ дальнего сообщения автобус за далечно пътуване, рейс
~, двухэтажный двуетажен автобус
~, заказной автобус по поръчка
~, комфортабельный луксозен автобус
~, междугородный междуградски автобус
~, открытый открит автобус
~, пригородный автобус за *(връзка с)* околностите (на града)
~, сочленённый автобус с чупеща се конструкция на каросерията
~, туристский туристически автобус
~, экскурсионный екскурзионен автобус
автобусный автобусен
автовагон *м жп.* мотриса, вагон със собствен двигател
автовесы *мн* 1. автоматични везни, автоматична теглилка 2. автомобилен кантар

~, **конвейерные** конвейерна автоматична теглилка *(за автоматично определяне теглото на преминаващите товари)*
автоводокачка *ж* автоматична водна помпа; автоматична помпена станция
автогазовий *ел.* автогазов *(за съоръжения, при които автоматично отделящи се газове осигуряват самогасене на дъгата)*
автовокзал *м* автомобилна гара, автогара
автовыключатель *м авт., ел.* автоматичен прекъсвач
автовыключение *с авт., ел.* автоматично изключване
автовышка *ж* автомобилна кула *(за ремонтни работи напр. по електрически въздушни мрежи)*
автогазосварщик *м зав.* оксиженист
автоген *м остар., мет.* 1. оксижен, оксиженов апарат □ **сваривать** ~-**ом** заварявам на оксижен 2. газово заваряване
автогенератор *м ел.* автогенератор, осцилатор
автогенный 1. *остар., мет.* оксиженов, газовозаваръчен *(за заваряване или за рязане)* 2. самороден
автогетеродин *м рад.* (авто-)хетеродин
автогравюра *ж полигр.* автогравюра
автограф *м геод.* автограф *(фотограметричен уред)*
автография *ж полигр.* автография
автогрейдер *м* самоходен гредер, автогредер *(пътностроителна машина със собствено вадвижване)*
автогудронатор *м* автогудронатор *(машина ва асфалтиране на пътища със собствено вадвижване)*
автогужевой автомобилен и коларски
автодвигатель *м* автомобилен двигател
автодело *с* автомобилно дело
автодин *м радио* автодин
автодиспетчер *м изч.* автоматичен диспечер
автодорога *ж* автомобилен път
автодорожник *м* работник по строителството или експлоатацията на автомобилни пътища
автодрезина *ж жп.* моторна дрезина
автодром *м* автодрум, автомобилна писта *(за обучаване на водачи на автомобили, изпитване на автомобили или за автомобилни състезания)*
автодутьё *с* самопродухване, автопродухване
~ **дуги** *ел.* автоматично гасене на (електрическа) дъга
автозавод *м* автомобилен завод
автозаправка *ж* автоматично захранване [снабдяване] с гориво и др. *(напр. на двигатели с вътрешно горене)*
автозимник *м* зимен автомобилен път *(използуващ се само зиме)*
автоинспектор *м* автомобилен инспектор
автоинспекция *ж* автомобилна инспекция
автоионизация *ж хим.* автойонизация
автокамера *ж* вътрешна автомобилна гума
автоканистра *ж* автомобилна туба
автокар *м* 1. мотокар, автокар *(за вътрешнозаводски и подобен транспорт — с автомобилен двигател)* 2. *жп.* моторна дрезина
автокатализ *м хим.* автокатализа
автоклав *м* автоклав, реактор [съд, апарат] под налягане
~, **вулканизационный** вулканизационен автоклав
автоклавная *ж* автоклавно помещение, автоклавна работилница
автокоагуляция *ж хим.* автокоагулация
автокод *м изч.* автоматичен код, автокод
автоколесо *с* автомобилно колело
автоколебания *мн. физ.* самовъзбуждащи се трептения, автотрептения
автоколлиматор *м физ.* автоколиматор
автоколлимация *ж физ.* автоколимация
автоколонка *ж* автомобилна колонка *(в бензиностанция)*; помпа за *(течно)* гориво, горивопълначка
автоколонна *ж* автомобилна колона *(като построение за движение и като организационна единица)*
автокомпенсатор *м ел.* автоматичен компенсатор
автокомпрессор *м* автомобилен компресор
автоконтроль *м съобщ.* автоматичен контрол
автокорд *м* кордова тъкан *(за автомобилни гуми)*, автокорд
автокормушка *ж с. ст.* автоматична хранилка
автокорреляция *ж* автокорелация
автокран *м* автомобилен кран
автокрановщик *м* машинист на автомобилен кран
автол *м* автол *(вид смазочно масло за автомобилни и тракторни двигатели)*
автолак *м* автомобилен лак
автолебёдка *ж* автомобилна лебедка *(за самоизтегляне)*
автолесовоз *м* автомобил за дървен материал (трупи), автодървовозач
автолестница *ж* стълба върху автомобил, автомобилна стълба
автолиз *м хим.* автолиза
автолитография *ж полигр.* автолитография
автомагазин *м* магазин-[лавка-]автомобил, подвижен [автомобилен] магазин
автомагистраль *ж* автомобилна магистрала, автострада, автомагистрала
автомастерская *ж* 1. автомобил-работилница, автомобилна работилница 2. работилница за (ремонт на) автомобили
автомат *м* 1. автомат, автоматична машина 2. *ел.* автоматичен изключвател, автомат 3. монетен автомат *(телефонен, търговски и др.)* 4. *воен.* автоматичен [картечен] пистолет, автомат
~ **безопасности, скоростной** скоростен автомат за безопасност *(на парна турбина)*
~, **бесконечный** *изч.* безкраен автомат, автомат с безкраен брой вътрешни състояния
~, **бескулачковый** *маш.* безгърбичен автомат
~, **бесцентрово-внутришлифовальный** *маш.* автомат за безцентрово вътрешно шлифоване

~ бесшвейного скрепления *полигр.* автомат за безшевно свързване *(на книжни тела)*
~, билетный *жп.* билетен автомат
~, буквоотливной *полигр.* буквоотливен автомат
~, вероятностный *изч.* вероятностен автомат
~, вертикально-токарный *маш.* вертикален стругов автомат
~, винторезный *маш.* винтонарезна автоматична машина, винтонарезен автомат
~, высадочно-обрезной *обр. мет.* пресово- [набиващо-]обрезен автомат
~, гайконарезной *обр. мет.* гайконарезен автомат, автомат за резба на гайки
~, гайковысадочный *обр. мет.* автомат за пресоване [набиване] на гайки
~, гайкопросечной *обр. мет.* автомат за сечене на гайки
~, гайкоштамповочный *обр. мет.* автомат за щамповане [пресоване] на гайки
~, гвоздильный *обр. мет.* автомат за гвоздеи
~, гильзовый автомат за *(цигарени)* гилзи
~, гибочный *маш.* автомат за огъване
~, горячештамповочный *обр. мет.* горещощамповъчен [горещопресов] автомат
~, гравировальный электронный *полигр.* електронен автомат за гравиране
~, двухдуговой *зав.* двуелектроден автомат
~, детерминированный *изч.* детерминиран автомат
~ для сварка труб *зав.* тръбозаваръчен автомат
~, долбёжный *маш.* дълбачен автомат
~, завёрточный опаковъчен автомат
~, зубодолбёжный *маш.* зъбодълбачен автомат
~, зубофрезерный *маш.* зъбофрезов автомат
~, карусельный *леяр.* каруселен автомат *(за валиване на форми)*
~, клеймильный маркировъчен автомат
~, клепальный *обр. мет.* автомат за нитоване, нитовъчен автомат
~, конечный *изч.* краен автомат, автомат с краен брой състояния
~, контрольный контролен [изпитвателен] автомат
~, копировальный копирен автомат, автомат за копиране [работа по шаблон]
~, крышкоделательный *полигр.* корицообработващ автомат, *(универсална)* автоматична корицообработваща машина
~, кулачковый *маш.* гърбичен [ексцентриков] автомат
~ курса *ав.* курсов автомат [стабилизатор]
~, листоштамповочный *обр. мет.* листощанцовъчен [студенопресов] автомат
~, магазинный токарный *маш.* автоматичен струг с магазин [магазинно захранване]
~, многопуансонный многопоансонова автоматична преса
~, многошпиндельный многовретенен автомат
~, мотальный 1. автоматична пренавивачка; бобинен автомат, автоматична бобинарка **2.** автоматична кангал-машина [навивачка]
~, накатный *маш.* автомат за валцуване *(напр. на резби)*
~, насосный автоматична помпа
~, нулевой *ел.* нулев автомат [изключвател]
~, обрезной обрязващ [обрезен] автомат
~, однопозиционный еднопозиционен автомат
~, одношпиндельный едновретенен автомат
~ опережения зажигания *топл.* автомат за изпреварване на запалването *(на двигател)*
~, опрокидывающий автоматичен обръщач; саморазтоварващо автоматично устройство
~, откачной *вж.* **автомат, насосный**
~, патронный токарный автоматичен струг за работа в патронник, автоматичен патронников струг
~ плуга *с. ст.* автомат на *(повдигателния механизъм на)* плуга
~, полный пълен автомат *(за разлика от полуавтомат)*
~, предохранительный *ел.* автоматичен предпазител, предпазен автомат
~, примитивный *изч.* автомат без памет
~, проволокошвейный *полигр.* автомат за телово шиене *(при подвързване на книги)*
~, пружинозавивочный *маш.* автомат за навиване на *(спирални)* пружини
~, прутковый *маш.* прътов *(стругов)* автомат
~, пусковой пусков автомат, пусково автоматично устройство
~, разливочно-укупорочный автомат за пълнене и затваряне *(на бутилки)*
~, револьверный револверен *(стругов)* автомат
~, резбонакатный *маш.* резбовалцуващ автомат
~, сварочный автомат за заваряване, заваръчен автомат
~ с бункерным питанием автомат с бункерно захранване
~, селективный *ел.* избирателен автомат
~, скоростной безопасен [осигурителен] регулатор *(на парна турбина)*
~ со случайными переходами *изч.* автомат със случайни преходи
~, спичечный кибритен автомат
~, счётный броителен [брояч] автомат, автомат-брояч
~, тигельный *полигр.* тигелен автомат
~, токарно-винторезный *маш.* стругово-винтонарезен автомат
~, токарно-револьверный *маш.* стругово-револверен автомат
~, токарный *маш.* автоматичен струг, стругов автомат, автомат
~, точильный точилен автомат
~, трубосварочный автомат за заваряване на тръби, тръбозаваръчен автомат
~, универсальногибочный универсален автомат за огъване
~, универсальный универсален автомат
~, фальцевальный *полигр.* автомат за фалцоване

~, **фасо́нно-отрезно́й** *маш.* профилно-отрезен автомат
~, **фасо́нно-продо́льный** *маш.* профилно-надлъжен автомат
~, **фотоэлектро́нный** фотореле (-автомат)
~, **холодновы́садочный** автомат за студено набиване
~, **храпово́й (плу́га)** *с. ст.* зъбен *(открит)* автомат (на плуга)
~, **шлифова́льно-полирова́льный** автомат за шлифоване и полиране
~, **шрифтолите́йный** *полигр.* буквоотливен автомат
автоматиза́ция *ж* автоматизация; автоматизиране
~, **ко́мплексная** комплексна автоматизация
~, **ма́лая** малка механизация
~, **по́лная** пълна автоматизация
~ **программи́рования** *изч.* автоматизация на (изготвянето на) програма, автоматизация на програмирането
~ **произво́дства** автоматизация на производството
~ **управле́нческих рабо́т** автоматизация на управленческата дейност
~, **части́чная** частична [непълна] автоматизация
автоматизи́ровать автоматизирам
автома́тика *ж* 1. автоматика; автоматичност 2. автоматични устройства *(напр. към машина, съоръжение)*
~, **защи́тная** *ел.* защитна автоматика; защитни автоматични устройства
~, **теплова́я** автоматика на топлинни процеси
автомати́ческий автоматичен; самодействуващ
автома́тчик *м* 1. работник, обслужващ автоматични машини 2. *воен.* стрелец с автомат, автоматчик
автомаши́на *ж* *вж.* **автомобиль**
автомашини́ст *м* автоматична система за управляване движението на електролокомотив *(по програма за даден участък)*
автомеха́ник *м* автомобилен механик [техник]
автомобилеопроки́дыватель *м* автомобилен обръщач, устройство за обръщане [навеждане] на автомобила
автомобилестрое́ние *с* автомобилостроене
автомобилестрои́тель *м* работник в автомобилната промишленост
автомобилиза́ция *ж* моторизация
автомобили́зм *м* 1. автомобилизъм 2. автомобилен спорт
автомобили́ст *м* 1. автомобилист, автомобилен специалист 2. автомобилен спортист [състезател]
автомоби́ль *м* автомобил, моторна кола
~, **авари́йный** автомобил за (бърза) техническа помощ, авариен автомобил
~, **аккумуля́торный** акумулаторен автомобил, автомобил с акумулаторно задвижване
~-**амфи́бия** автомобил-амфибия, плаващ автомобил
~, **безбортово́й** автомобил-платформа, платформен *(товарен)* автомобил
~-**бензозапра́вщик** автомобил за зареждане с бензин *(напр. на летища, в полски условия)*, автомобилна цистерна *(с приспособления)* за зареждане на бензин
~, **боево́й** *воен.* боен автомобил
~, **бортово́й грузово́й** бортов товарен автомобил *(с открита каросерия и отварящи се странични капаци)*
~, **брони́рованный** *воен.* брониран автомобил, бронеавтомобил
~, **букси́рный** автомобил за теглене на *(повредени)* автомобили, авариен автомобил
~-**вездехо́д** всъдеход, автомобил-всъдеход
~-**водово́з** автомобил-цистерна за вода
~-**водомаслозапра́вщик** автомобил за зареждане [снабдяване] с вода и масло, автомобил водо-маслозареждач
~, **вое́нный** военен автомобил
~ **высо́кой проходи́мости** автомобил с висока проходимост, всъдеход
~, **газобалло́нный** автомобил (захранван) с газ в бутилки
~, **газогенера́торный** газгенераторен автомобил, автомобил с газгенераторно захранване
~, **газотурби́нный** газотурбинен автомобил
~, **го́ночный** състезателен [спортен] автомобил
~, **грузово́й** товарен автомобил
~, **гру́зо-пассажи́рский** товарно-пътнически автомобил
~, **гу́сеничный** гъсеничен автомобил, автомобил с гъсенично задвижване
~, **двухо́сный грузово́й** двуосен товарен автомобил, товарен автомобил с два моста
~, **ди́зельный** дизелов автомобил, автомобил с дизелов двигател
~ **для перево́зки мелкопартио́нных грузо́в** *вж.* **автомоби́ль, полугрузово́й**
~ **для сыпу́чих грузо́в** автомобил за насипни материали [за насипен товар]
~ **индивидуа́льного по́льзования** автомобил за лично ползуване, частен автомобил
~, **кабелеукла́дочный** автомобил за полагане на кабел
~, **карбюра́торный** карбураторен автомобил, автомобил с карбураторен двигател
~, **колёсно-гу́сеничный** колесно-верижен [полугъсеничен] автомобил
~ **коммуна́льного по́льзования** автомобил за обществено ползуване
~, **легково́й** лек [пътнически] автомобил
~, **малолитра́жный** малолитражен автомобил *(обикновено до 1500 cm^3 обем на цилиндрите)*
~, **микролитра́жный** микролитражен автомобил, микроавтомобил *(с обем на цилиндрите под 750 cm^3)*
~, **мусороубо́рочный** автомобил за (събиране на) смет, сметосъбирачен автомобил
~ **на возду́шной поду́шке** автомобил на въздушна възглавница
~, **откры́тый** автомобил с открита каросерия, открит автомобил
~, **пассажи́рский** пътнически [лек] автомобил

~-пескомёт автомобил за разпръскване на пясък *(при поледица)*, автомобил за наръсване с пясък
~-пика́п пикап, малък товарен автомобил *(върху шаси на лек автомобил)*
~ повы́шенной проходи́мости автомобил с повишена проходимост, всъдеход
~, пожа́рный пожарен автомобил
~, поли́вочный поливачен автомобил, автополивачка, автомобил за поливане *(и миене)*
~, полугрузово́й лекотоварен автомобил, камионетка
~, полугу́сеничный полугъсеничен [колесноверижен] автомобил
~, прока́тный наемен автомобил, автомобил под наем
~-рефрижера́тор хладилен автомобил, автомобил-хладилник
~-самосва́л самосвал, автомобил-самосвал
~, санита́рный санитарен автомобил, санитарна линейка
~ с вы́шкой автомобил с повдигаща се площадка
~ с за́дним расположе́нием дви́гателя автомобил със задно разположение на двигателя
~ ско́рой по́мощи автомобил за бърза помощ, санитарна линейка
~-снегоочисти́тель автомобил-снегорин, автомобил-снегочистач *(избутва снега встрани от платното на пътя)*
~, снегоубо́рочный снегочистачен автомобил *(събира снега в движещ се успоредно с него товарен автомобил)*
~ с незави́симой подве́ской колёс автомобил с независимо окачване на колелата
~ с опроки́дывающимся ку́зовом *вж.* **автомоби́ль-самосва́л**
~ с откидны́м ве́рхом автомобил с отварящ се [подвижен] покрив
~, специа́льный специален автомобил, автомобил със специално назначение
~, спи́санный бракуван автомобил
~, спорти́вный спортен автомобил
~-такси́ таксиметров автомобил, такси
~ техни́ческой по́мощи автомобил за техническа помощ
~, тра́нспортный транспортен автомобил
~, трёхо́сный триосен автомобил
~-трубово́з автомобил-тръбовоз
~, тури́стский туристически автомобил
~, тяжёлый грузово́й автомобил с голяма товароносимост, тежкотоварен автомобил
~-фурго́н автомобил-фургон, закрит товарен автомобил
~, четырёхме́стный четириместен автомобил
~, экскурсио́нный екскурзионен автомобил
автомоби́льный автомобилен
автомоде́ль *ж* автомобилен модел
автомоде́льность *ж* автомоделност, запазване на физическо подобие *(в теория на подобието)*
автомодуля́ция *ж радио* автомодулация
автомолоково́з *м* автомобил за (превозване на) мляко
автомонито́р *м изч.* автомонитор
автоморфи́зм *м мат.* автоморфизъм
автомо́рфный 1. *мат.* автоморфен 2. *минер.* автоморфен, идеоморфен
автомото́р *м* автомобилен двигател [мотор]
автомото́рный автомоторен; двигателен
автомотри́са *ж жп.* мотриса
автонаве́ска *ж* устройство за автоматично окачване *(напр. на селскостопанска машина към трактор)*
автонастро́йка *ж радио* автоматично настройване, автонастройка
автонитроэма́ль *ж* автомобилен нитроемайл [нитроемайлов лак]
автообслу́живание *с* обслужване [поддържане] на автомобил, автомобилен сървиз, автосървиз
автооксида́ция *ж* самоокисляване
автоопера́тор *м* **гидроэлектроста́нции** автоматичен [авто-] оператор на хидроелектростанция *(определя автоматично броя на включените агрегати при най-голям к.п.д.)*
автопа́рк *м* автомобилен парк
автопеленга́тор *м радио* автоматичен пеленгатор, автопеленгатор
автопереключа́тель *м ел.* автоматичен превключвател
автопило́т *м ав.* автопилот, автоматично устройство за водене на полет
автопита́тель *м текст.* автоматичен апарат за захранване, автоматичен кош-кантар
автопогру́зчик *м* 1. вилков мотокар *(повдигателното устройство се задействува от двигателя с вътрешно горене посредством хидравлично устройство)* 2. автоматичен товарач, самотоварач 3. *жп.* товарно-разтоварна количка [машина]
автопода́ча *ж маш.* автоматично подаване
автоподстро́йка *ж радио* автоматично (до-) настройване
автоподъёмник *м* повдигателна платформа (за товарене) на автомобил *(с хидравлично действие)*
автопо́езд *м* автомобил [влекач] с ремаркета *(едно или повече)*, автомобилен влак, автовлак, автомобилна композиция
автопои́лка *ж с. ст.* автопоилка, автоматична поилка
автопокры́шка *ж* външна автомобилна гума
автополимериза́ция *ж хим.* автополимеризация
автоприце́п *м* автомобилно ремарке, ремарке
автопробе́г *м* автомобилен пробег, изминат път от автомобил *(напр. между два ремонта)*
автопромы́шленность *ж* автомобилна промишленост
авторадиоста́нция *ж* автомобилна радиостанция
авторегули́рование *с* автоматично регулиране, авторегулировка; саморегулиране, самоизравняване *(в теория на регулирането)*
авторегуля́тор *м* автоматичен регулатор, авторегулатор
авторежи́м *м* 1. *ел.* автоматичен режим, автоматично регулиране *(в зависимост от натоварването)* 2. *жп.* режим на спирачния

товар *(в зависимост от броя на вагоните)*
авторезина *ж* комплект автомобилни гуми *(за един автомобил)*
авторемонтный *(отнасящ се)* до ремонта на автомобили, авторемонтен
авторефрижератор *м* автомобил-хладилник, хладилен автомобил
авторулевой *м кораб.* автопилот
автосамосвал *м* самосвал, саморазтоварващ се автомобил
автосани *мн* моторна шейна
автосварка *ж* автоматично заваряване
~ двумя последовательными дугами автоматично заваряване с два последователно действуващи електрода
~ двухдуговая двуелектродно автоматично заваряване
автосинхронный автосинхронен
автослесарь *м* автомобилен шлосер, автошлосер
автоспуск *м кфт.* самоснимачка
автостабилизатор *м* автоматичен стабилизатор
автостанция *ж* автогара, автомобилна гара, автостанция
~, погрузочная товарна автогара
автостартер *м* автомобилен пусков двигател, автомобилен стартер
автостоп *м жп.* автостоп, автоматично спиране
~, механический механична уредба за автоматично спиране
автостоянка *ж* автомобилна спирка
автострада *ж* автострада, автомобилен път
автостроение *с* автомобилостроене
автоструг *м* самоходна риначка, авториначка
автосцепка *ж* *авто* автоматично прикачно устройство; *жп.* автоматичен спряг
~, жёсткая *жп.* твърд автоматичен спряг
~, нежёсткая *жп.* еластичен автоматичен спряг
автосъёмщик *м* *текст.* автомат за смяна *(на бобини)*
автотелеуправление *с* автоматично управление от разстояние, автоматично телеуправление [дистанционно управление]
автотерморегулятор *м* автоматичен терморегулатор
автотехник *м* автомобилен техник
автотипия *ж полигр.* автотипия *(метод за приготовляване на клишета)*
~, цветная цветна автотипия
~, чёрная черна автотипия
автотормоз *м* автоматична спирачка
автотракторный автотракторен
автотранспорт *м* автомоболен транспорт, автотранспорт
автотранспортник *м* работник в автомобилния транспорт
автотрансформатор *м* *ел.* автотрансформатор
~, переходный *съобщ.* преходен [междинен] автотрансформатор
~, повышающий *ел.* повишаващ автотрансформатор
~, понижающий *ел.* понижаващ автотрансформатор
~, согласовывающий *вж.* **автотрансформатор, переходный**
автотрест *м* автомобилно обединение, автотръст
автотяга *ж* автомобилна тяга
автотягач *м* автомобил-влекач, влекач
автофазировка *ж* *ядр.* автофазировка
автофреза *ж* *с. ст.* моторна [моторизирана] фреза *(за обработка на почва)*
автофургон *м* автомобилен фургон, автофургон
автохлоратор *м* автоматична хлораторна инсталация
автохозяйство *с* автомобилно стопанство
автохтонный автохтонен *(противоположно значение на* **аллохтонный***)*
автоцементовоз *м* *(специален)* автомобил-циментовоз
автоцистерна *ж* автомобил-цистерна
автошина *ж* автомобилна гума
~ высокого давления автомобилна гума с високо налягане
~ низкого давления автомобилна гума с ниско налягане
~, массивная бандажна [плътна] автомобилна гума
~, пневматическая пневматична [въздушна] автомобилна гума
~, сплошная *вж.* **автошина, массивная**
автоштурман *м* *ав.* автощурман, автопилот
автоэкспресс *м* автобус с повишена скорост, експресен автобус
агалит *м* *минер.* агалит *(влакнест талк)*
автур *м* *авт.* уред за автоматично измерване на равнище [ниво]
агар-агар *м* агар-агар *(растителна маса, получавана от морски водорасли)*
агат *м* *минер.* ахат *(вид кварц)*
агглютинация *ж* *хим.* аглутинация
агглютинировать *хим.* аглутинирам
агент *м* агент, причинител, въздействуващо вещество, възбудител; средство, фактор
~, активирующий активиращо средство
~, вулканизирующий *кауч.* вулканизиращ агент
~, диспергирующий *хим.* диспергиращ агент, диспергатор
~, ионизирующий йонизиращ фактор
~, коагулирующий коагулиращ агент
~, охлаждающий охлаждащ [хладилен] агент
~, рабочий работен агент
~, смачивающий *галв.* умокрящо средство
~, сушильный сушилен агент
~, тормозящий *хим.* агент със забавящо [задържащо] действие, инхибитор
~, хлорирующий хлориращ агент
~, экстрагирующий екстракционен [извличащ] агент
агитатор *м* бъркачка, смесител
аглайт *м* *стр.* аглайт *(гранули от изпечена глина)*
аглит *м* *вж.* **аглайт**

агломера́т *м* 1. *мет.* агломерат, синтерован материал, фрита 2. *ел.* агломерат, деполяризационен материал 3. *геол.* агломерат
агломера́ция *ж* *мет.* агломерация, синтероване, уедряване *(напр. на руди или концентрати в по-едри късове)*
аглопори́т *м* *стр.* аглопорит
аглопоритобето́н *м* *стр.* аглопоритобетон
аглофа́брика *ж* агломерационна фабрика
аглюко́н *м* *хим.* аглюкон
агмати́т *м* *минер.* агматит
агрега́т *м* 1. *маш.* агрегат, възел *(от конструкция)* на машина; група машини *(свързани помежду си)*; инсталация 2. *ел.* агрегат, моторгенераторна група 3. *минер.*, *петр.* агрегат, минерална съвкупност *(групиране на минерали с различна форма)*
~, **авари́йный** авариен [резервен] агрегат *(за включване при повреда)*
~, **автоно́мный** *мат.* автономен агрегат
~, **буровóй** *мин.* пробивен агрегат
~, **газосва́рочный** агрегат за газово [окси-женно] заваряване
~, **газотурби́нный** газотурбинен агрегат
~, **генера́торный** *ел.* генераторен агрегат
~, **гидротурби́нный** хидротурбинен агрегат
~ **для вые́мки угля́** *мин.* агрегат за *(автоматизирано)* изземване на въглища
~, **дождева́льный** *с. ст.* дъждовален агрегат
~, **забо́йный** *мин.* 1. минен комбайн 2. челен [фронтален] агрегат
~, **заря́дный** агрегат за зареждане, заряден [зареждащ] агрегат *(напр. за акумулатори)*
~, **звуковóй** *радио* тон-колона
~, **зерни́стый** *минер.* зърнест агрегат
~, **компре́ссорный** компресорен агрегат
~, **коне́чно-марко́вский** *мат.* краен агрегат *(в смисъла на Марковските процеси)*
~, **кормоприготови́тельный** *с. ст.* агрегат за приготовляване на фуражни храни
~, **котéльный** котел, котлоагрегат
~, **кусо́чно-марко́вский** *мат.* частичен агрегат *(в смисъла на Марковските процеси)*
~, **кусо́чно-линéйный** *мат.* частично-линеен агрегат
~, **кусо́чно-непреры́вный** *мат.* частично-непрекъснат агрегат
~, **маши́нный** машинен агрегат
~, **минера́льный** минерален агрегат, минерална съвкупност
~, **неавтоно́мный** *мат.* неавтономен [зависим] агрегат
~, **надду́вочный** *топл.* агрегат за работа при свръхналягане
~, **паротурби́нный** паротурбинен агрегат
~, **пескосмеси́тельный** *стр.* песъкосмесващ агрегат
~, **отопи́тельный** отоплителен агрегат
~, **па́хотный** *с. ст.* плугов агрегат
~, **печнóй** *мет.* пещен агрегат
~, **плави́льный** *мет.* топилен агрегат
~, **поса́дочный** *с. ст.* посадъчен агрегат, агрегат за садене [посаждане]
~, **промы́вочный** проминен агрегат *(при нефтодобиване)*
~, **пропи́точный** импрегнационен агрегат, агрегат за импрегниране
~, **разрыхли́тельный** *текст.* разтворителна инсталация
~, **ротацио́нный** *полигр.* ротационен агрегат
~, **сва́рочный** агрегат за заваряване, заваръчен агрегат
~, **сеноко́сный** *с. ст.* косилен [сенокосен] агрегат
~, **силовóй** 1. задвижващ [двигателен] агрегат 2. *ел.* силов агрегат; *(мощна)* моторгенераторна група
~, **суши́льный** *хим.* сушилен агрегат, сушилна инсталация
~, **теплово́й** топлинен [нагревателен] агрегат
~, **трави́льный** *мет.* агрегат за разяждане [ецване, байцване]
~, **трубопрока́тный** *мет.* тръбовалцовъчен агрегат
~, **трубосва́рочный** *мет.* агрегат за заваряване на тръби, тръбозаваръчен агрегат
~, **турби́нный** турбинен агрегат
~, **турбодета́ндерный** *вж.* **агрегáт, турбокомпре́ссорный**
~, **турбокомпре́ссорный** турбокомпресорен агрегат
~, **убо́рочный** *с. ст.* агрегат за събиране на реколтата, жътварка
~, **убо́рочно-лущи́льный** *с. ст.* агрегат за събиране и олющване [лющене] *(на зърно от шушулки)*
~, **уравни́тельный** уравнителен [изравнителен] агрегат
~, **холоди́льный** хладилен [охладителен] агрегат
~, **цементосмеси́тельный** *стр.* циментосмесващ агрегат
~, **электросва́рочный** електрозаваръчен агрегат, агрегат за електродъгово заваряване
агрегати́рование *с* *маш.* агрегатиране, свързване *(на машини)* в агрегат
агрега́тный агрегатен; свързан
агресси́вность *ж* *хим.* агресивност, способност към [за] въздействие
агресси́вный агресивен; разяждащ
агрикульту́ра *ж* агрикултура, земеделие
агролесомелиора́ция *ж* агролесомелиорация
агрометеороло́гия *ж* агрометеорология, селскостопанска метеорология
агроте́хника *ж* агротехника, земеделска техника
агрофи́зика *ж* агрофизика, земеделска физика
агрохи́мия *ж* агрохимия, земеделска химия
адами́н *м* *вж.* **адами́т**
адами́т *м* *минер.* адамит
адамси́т *м* *воен.*, *хим.* адамсит, дихидрофенарсазинхлорид, дифениламинхлорарсин
адапта́ция *ж* адаптация, адаптиране, нагаждане, приспособяване *(напр. на окото)*
ада́птер *м* 1. преходно звено 2. *ел.* (грамофонен) звукоотнемател, грамофонна мембрана; адаптер 3. *кфт.* адаптер, плоска фотокасета

адве́кция *ж* *метео* адвекция *(пренасяне на въздушни маси в хоризонтално направление)*
адгезио́нный адхезионен, сцепителен, прилепващ
адге́зия *ж* адхезия, прилепваемост
~, **механи́ческая** механична [повърхностна] адхезия
~, **молекуля́рная** молекулярна адхезия
~ **покры́тия** *галв.* прилепваемост на покриващия слой *(с декоративно, защитно и др. назначение)*
аддити́вность *ж* *мат.* адитивност
аддити́вный адитивен, събирателен, получен чрез сумиране
адеква́тность *ж* адекватност, тъждественост, пълно съответствие
аделит *м* *минер.* аделит
адени́н *м* *хим.* аденин, 6-аминопурин
адиаба́та *ж* адиабата
~, **уда́рная** *чередин.* динамична [ударна] адиабата
адиабати́ческий адиабатен
адиаба́тный *вж.* **адиабати́ческий**
адино́л *м* *петр.* адинол *(кварц и албит)*
а́дрес *м* *изч.* адрес
~, **абсолю́тный** абсолютен [машинен, физически] адрес
~ **а́дреса** индиректен [непряк] адрес
~, **ба́зовый** базов адрес
~ **возвра́та** обратен адрес
~ **вы́зова** *съоб.* повиквателен адрес
~, **индекси́рованый** индексиран адрес
~ **кома́нды** адрес на командата
~, **ко́свенный** *вж.* **а́дрес а́дреса**
~, **маши́нный** машинен [абсолютен, физический] адрес
~, **непосре́дственный** непосредствен адрес, адрес на нулево равнище
~, **относи́тельный** относителен адрес
~ **па́мяти** адрес на паметта
~, **пла́вающий** плаващ [символичен] адрес
~, **прямо́й** пряк адрес
~, **символи́чный** символичен адрес
~ **сло́ва** адрес на думата
~, «**чужо́й**» привиден адрес
~, **эффекти́вный** ефективен адрес
а́дресность *ж* *изч.* адресна възможност, брой на адресите, адресен капацитет
адресогра́ф *м* *полигр.* адресограф, машина за отпечатване на адреси
адсорба́т *м* адсорбат, адсорбирано вещество
адсорбе́нт *м* адсорбент, адсорбиращо вещество
адсо́рбер *м* адсорбер, адсорбиращ апарат
адсорби́рование *с* адсорбиране
адсорби́ровать адсорбирам
адсорбцио́нный адсорбиращ, адсорбционен
адсо́рбция *ж* адсорбция, адсорбиране *(повърхностно задържане на газове и течности)*
~, **активи́рованная** активирана адсорбция, корозийна адсорбция *(на газове)*
~, **втори́чная** вторична абсорбция *(радиоактивни елементи)*
~, **избира́тельная** избирателна [селективна] адсорбция
~, **ионообме́нная** йонннообменна адсорбция
~, **первы́чная** първична адсорбция *(радиоактивни елементи)*
~, **проста́я** *вж.* **адсо́рбция, физи́ческая**
~, **селекти́вная** *вж.* **адсо́рбция, избира́тельная**
~, **у́гольная** адсорбция с активен въглен
~, **физи́ческая** физическа адсорбция
~, **фракцио́нная** фракционна адсорбция
адъю́нкта *ж* *мат.* адюнгирано количество
ажу́рный ажурен, прозирен
а́збука *ж* азбука; код
азеотро́п *м* *физ., хим.* азеотроп, азеотропна
азеотро́пный азеотропен
ази́д *м* *хим.* азид, сол на азотоводородната киселина
а́зимут *м* 1. *геод., кораб.* азимут 2. *радио* азимут, азимутен ъгъл
~, **астрономи́ческий** астрономически азимут
~, **географи́ческий** географски азимут
~, **геодези́ческий** геодезки азимут
~, **изме́ренный** измерен азимут
~, **и́стинный** действителен азимут
~, **магни́тный** магнитен азимут
азимута́льный азимутен
азоами́н *м* азоамин *(за студено боядисване)*
азобензо́л *м* *хим.* азобензол
азогру́ппа *ж* *хим.* азогрупа
азоими́д *м* *хим.* азоимид, азотоводородна киселина
азокраси́тель *м* *боядж.* азобагрило
~, **кисло́тный** кисело азобагрило
~, **ледя́ный** *текст.* нафтолово багрило
~, **осно́вный** основно [базично] азобагрило
азоксибензо́л *м* *хим.* азоксибензол, азоксибензен
азолитми́н *м* *хим.* азолитмин *(индикатор)*
азопроизво́дное *с* *хим.* азопроизводно
азосоедине́ние *с* азосъединение, съединение, съдържащо азогрупа
азо́т *м* *хим.* азот, N
~, **аммиа́чный** амонячен азот, азот под форма на амоняк
~, **атмосфе́рный** атмосферен азот
~, **атома́рный** атомен [атомарен] азот
~, **белко́вый** азот под форма на белтъчини
~, **газообра́зный** газообразен азот *(в бутилки под налягане)*
~, **свобо́дный** свободен [несвързан] азот
~, **свя́занный** свързан азот, азот под форма на съединение
~, **трёххлори́стый** азотен трихлорид
азотиза́ция *ж* *вж.* **азоти́рование**
азоти́рование *с* азотиране, азотизация, нитриране; насищане [обогатяване] с азот
~, **антикоррозио́нное** противокорозионно [антикорозионно] азотиране
~, **га́зовое** газово азотиране
~, **жи́дкостное** течно азотиране *(в солна баня)*
~, **про́чностное** азотиране за повишаване на якостните свойства

азоти́ровать азотирам, нитрирам; насищам с азот
азотистоки́слый N-нитрит, сол на азотистата киселина
азо́тистый N-нитрид, сол на азотоводородната киселина
азотноки́слый N-нитрат, сол на азотната киселина
азо́тный азотен
азотоге́н *м с. ст.* азотоген *(бактериен тор)*
азото́л *м* азотол
азотоме́тр *м изм., хим.* азотометър, нитрометър
азофосфа́т *м* азофосфат *(азотно-фосфорен изкуствен тор)*
азури́т *м минер.* азурит
айкини́т *м минер.* айкинит
а́йсберг *м* (плаваща) ледена планина, айсберг
ака́нт *м арх.* акант *(стилизирани листа и др. под. в орнаменти)*
аканти́т *м минер.* акантит
акаро́ид *м хим.* акароид *(австралийска смола)*
акархи́т *м стр.* акархит, изкуствен мрамор
аквада́г *м* аквадаг, колоидален графит
аквала́нг *м* аквалънг *(приспособление за дишане под вода)*
аквамари́н *м минер.* аквамарин *(полублагороден камък със синьозелен цвят)*
аквати́нта *ж полигр.* акватинта
аквато́рия *ж мор.* акватория *(пристанищен участък с определено назначение)*; *хидр.* повърхност на водоем [водохранилище]
акведу́к *м стр.* мост-канал, акведукт *(мост за преминаване на водопроводни и други комуникации)*
аквокислота́ *ж хим.* аквокиселина
акери́т *м петр.* акерит *(авгитови сиенити)*
акклиматиза́ция *ж* аклиматизация, аклиматизиране
аккомода́ция *ж* акомодация, приспособяване, нагаждане
~ гла́за акомодация на окото
~, магни́тная магнитна акомодация
акко́рд *м* 1. *ак.* акорд, съзвучие 2. *икон.* акорд, (договор за) работа на парче
аккреди́тив *м икон.* акредитив
аккумули́рование *с* акумулиране, натрупване, събиране
аккумули́ровать акумулирам, натрупвам, събирам
аккумуляти́вный акумулативен, получен чрез натрупване [събиране]
аккумуля́тор *м* 1. *ел., авто* акумулатор, акумулаторна батерия 2. *топл.* акумулатор, събирателно устройство *(за вода, топлина и др.)*, събирателен съд [резервоар] ●
~, автомоби́льный автомобилен акумулатор
~, возду́шный въздушен акумулатор, въздушен резервоар *(под високо налягане)*
~, гидравли́ческий хидравличен [воден] акумулатор *(под високо налягане)*
~ гидроэне́ргии акумулатор на водна енергия, запас [запасяване] с водна енергия
~, грузово́й акумулатор *(на енергия)* с тежести
~, желе́зо-ни́келевый желязно-никелов акумулатор
~, инерцио́нный инерционен акумулатор
~, ка́дмиево-ни́келевый кадмиево-никелов акумулатор
~, кисло́тный киселинен [оловен] акумулатор
~, ма́сляный маслен акумулатор [резервоар]
~, парово́й парен акумулатор
~, пневмати́ческий *вж.* **аккумуля́тор, возду́шный**
~, приёмный *полигр.* сборен цилиндър *(в ротативна машина)*
~, разряже́нный разреден [изпразнен] акумулатор
~, свинцо́вый оловен акумулатор
~ сжа́того во́здуха акумулатор [резервоар] за сгъстен въздух
~, ста́ртерный *авто* стартерен [пусков] акумулатор
~ тепла́ акумулатор на топлина, топлинен акумулатор, топлосъбирател
~, тя́говый двигателен [задвижващ] акумулатор *(напр. на електромобил, електрокар)*
~, ферронике́левый *вж.* **аккумуля́тор, желе́зо-ни́келевый**
~ хо́лода акумулатор на студ [мраз], хладилник
~, щелочно́й основен [алкален] акумулатор
~, электри́ческий електрически акумулатор
~ эне́ргии акумулатор [запас] на енергия
аккумуля́торная *ж* акумулаторно помещение, акумулаторна; зареждаща станция за акумулатори
аккумуля́торный акумулаторен
аккумуляцио́нный *геол.* акумулационен
аккумуля́ция *ж* 1. акумулация, акумулиране натрупване, събиране 2. *геол.* акумулация, натрупване *(на наносни материали при различни геоложки процеси)*
~, вулкани́ческая *геол.* вулканично натрупване, вулканична акумулация
~, интегра́льная интегрално натрупване [акумулиране]
~ тепла́ натрупване [запасяване, акумулиране] на топлина
~, уде́льная специфично натрупване
акми́т *м минер.* акмит
аконити́н *м хим.* аконитин *(алкалоид)*
акр *м* акър *(мярка за повърхност = 4047 m^2)*
акриди́н *м хим.* акридин, дибензопиридин
акрила́т *м хим.* акрилат, сол *или* естер на акрилова киселина
акрили́л *м хим.* акрилил *(радикал)*
акрилонитри́л *м хим.* акрилонитрил
акролеи́н *м хим.* акролеин, акрилалдехид
акроте́рий *м арх.* акротер *(скулптурна украса)*
акселера́тор *м* 1. *авто* акселератор, ускорително устройство *(на хранителната уредба на двигател)* 2. *авто* педал [ръчка] за газ 3. *хим.* ускорител; катализатор
~, ножно́й *авто* педал за газ
~, ручно́й *авто* ръчка за газ

акселеро́граф *м* акселерограф, самопишещ акселерометър
акселеро́метр *м* акселерометър *(уред за измерване на ускорението)*
~, **гидроскопи́ческий** жироскопен акселерометър
~, **жи́дкостный** акселерометър с течност
~, **инерцио́нный** инерционен акселерометър
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически акселерометър
~, **самопи́шущий** самопишещ акселерометър акселерограф
аксиа́льный аксиален, осов
аксио́ма *ж* аксиома
аксио́метр *м* *кораб.* аксиометър *(уред към кормилното устройство на кораб)*
аксо́ид *м* *мат.* аксоида
аксонометри́ческий аксонометричен
аксономе́трия *ж* аксонометрия
акт *м* акт [протокол]
~ **деле́ния** *ядр.* акт на делене
~, **брако́вочный** акт за брак [бракуване]
~ **захва́та** *ядр.* акт на захващане
~ **испыта́ния** изпитвателен акт [протокол]
~ **приёмо-сда́точный** приемно-предавателен акт [протокол]
~ **распа́да** акт на разпадане
акти́в *м* *икон.* актив
актива́тор *м* *хим.* 1. активатор; катализатор *(в биохимията)*, промотор 2. луминесциращ примес
актива́ция *ж* *хим.*, *ядр.* активиране, активация, възбуждане; *ел.* активиране *(напр. на катод)*
~ **а́льфа-луча́ми** *ядр.* активиране с алфа-лъчи
~ **до насыще́ния** *ядр.* активиране до насищане
~, **нейтро́нная** *ядр.* активиране с неутрони, неутронно активиране
~, **резона́нсная** *ядр.* резонансно активиране
~ **теплоноси́теля** *ядр.* активиране на топлоносителя
активиза́тор *м* активатор, активиращо средство; ускорител
активи́рование *с* *хим.*, *ядр.*, *ел.* активиране
активи́рованный активиран, възбуден
активи́ровать 1. активирам, възбуждам, раздвижвам; ускорявам *(реакция)* 2. придавам радиоактивност
активиро́вка *ж* *вж.* **актива́ция**
акти́вность *ж* активност, деятелност; усилена дейност
~, **введённая** *ядр.* въведена [внесена] активност
~, **высо́кая** *ядр.* висока [«гореща»] активност
~, **дочéрняя** *ядр.* дъщерна активност
~ **загрязне́ний** *ядр.* активност от замърсявания
~ **ио́нов** *ядр.* активност на йоните
~, **ка́жущаяся** *ядр.* привидна [мнима] активност
~, **магни́тная** *геофиз.* магнитна активност
~, **матери́нская** *ядр.* материнска активност
~, **наведённая** *ядр.* индуцирана активност
~, **насы́щенная** *ядр.* наситена активност
~, **ни́зкая** *ядр.* слаба активност
~, **объёмная** *ядр.* обемна [пространствена] активност
~, **окисли́тельная** *хим.* окислителна активност *(на окислителното средство)*
~, **оско́лочная** *ядр.* активност на парчетата на делене
~, **перви́чная** *ядр.* първична [начална] активност
~, **пове́рхностная** *физ.* повърхностна активност
~ **сбро́сных вод** *ядр.* активност на отпадъчните [отработените] води
~, **со́лнечная** *геофиз.* слънчева активност
~, **флотацио́нная** *мин.* флотационна активност
~, **хими́ческая** химична активност
~, **электри́ческая** електрическа активност *(напр. в електромедицински уреди)*
акти́вный 1. активен, деен, енергичен; действуващ 2. радиоактивен
актина́п *м* *кауч.* актинап *(активатор)*
актини́ды *мн.* *хим.* актиниди, елементите след актиний *(от торий до лауренций — поредни номера* 90 *до* 103)
акти́ний *м* *хим.* актиний, Ac
актино́граф *м* *геофиз.* актинограф *(за регистриране лъчистата енергия на Слънцето)*
актино́иды *мн* *вж.* **актини́ды**
актиноли́т *м* *минер.* актинолит
~, **тонковолокни́стый** *минер.* нефрит
актино́метр *м* *геофиз.* актинометър
актиноме́трия *ж* *геофиз.* актинометрия
актиноско́п *м* *физ.* актиноскоп
актиноскопи́я *ж* *физ.* актиноскопия
актиноэлектри́чество *с* *физ.* актиноелектричество
актуали́зм *м* *геол.* актуализъм
аку́стика *ж* 1. акустика 2. доловимост [улавяне] на звук
~, **архитекту́рная** архитектурна акустика *(изследва разпространяване и поглъщане на звука в помещения)*
~, **атмосфе́рная** атмосферна акустика
~, **лучева́я** геометрична [оптическа] акустика
~, **простра́нственная** *вж.* **аку́стика, архитекту́рная**
~, **строи́тельная** строителна акустика
акустиме́тр *м* *физ.* акустиметър
акусти́ческий акустичен
акцелера́тор *м* *вж.* **акселера́тор**
акцеле́рометр *м* *вж.* **акселеро́метр**
акце́птор *м* акцептор
~ **водоро́да** акцептор на водород
~ **электро́нов** акцептор на електрони
акце́ссорный акцесорен, допълнителен
акциде́нтный *полигр.* акцидентен
акциде́нция *ж* *полигр.* акциденция *(общо название на всички видове дребни печатни произведения)*
а́кция *ж* *икон.* акция
алабанди́н *м* *минер.* алабандин
аламози́т *м* *минер.* аламозит

а́лгебра *ж* алгебра
~ **бу́лева** Булева алгебра, алгебра на логиката
~, **ве́кторная** векторна алгебра
~, **символи́ческая** *вж.* **а́лгебра бу́лева**
алгебраи́чески алгебричен
алго́л *м* *изч.* алгол, алгоритмичен език
алгори́тм *м* *изч.* алгоритъм
~ **автомати́ческого управле́ния** алгоритъм на автоматично управление
~, **игрово́й** игров алгоритъм, алгоритъм на игра
~ **конструи́рования** алгоритъм на конструиране
~ **микропро́граммного управле́ния** алгоритъм на микропрограмно управление
~ **минимиза́ции** алгоритъм на минимизиране
~ **построе́ния** алгоритъм на построяване [съставяне]
~ **про́граммно управля́емой маши́ны** алгоритъм на машина с програмно управление
~ **проекти́рования** алгоритъм на [за] проектиране
~ **рабо́ты** алгоритъм на работа
~ **распознава́ния** алгоритъм за разпознаване, алгоритъм (на процедура) за разпознаване на образи
~ **си́нтеза** алгоритъм на синтез, алгоритъм (на процес) за синтезиране
~ **систе́мы** алгоритъм на система
~ **управле́ния** алгоритъм на управлението
~ **устро́йства вво́да** алгоритъм на входно устройство
~ **функциони́рования** алгоритъм на действие, работен алгоритъм
алгоритмиза́ция *ж* *изч.* алгоритмизация
~ **проце́ссов** алгоритмизация на процесите
алгори́фм *м* *см.* **алгори́тм**
алеба́стр *м* алабастър, природен *(ситнозърнест)* гипс
алеба́стровый алабастров, гипсов
александри́т *м* *минер.* александрит
алигни́н *м* алигнин *(хартиен заменител на памук)*
алида́да *ж* алидада *(инструмент за отчитане на ъгли)*
ализари́н *м* 1. *хим.* ализарин, дихидроксиантрахинон 2. *текст.* ализарин
аликво́тный съответствуващ, аликвотен; *мат.* делящ се без остатък
али́т *м* алит *(главна съставна част на портландцимент)*
алити́рование *с* *мет.* алитиране, повърхностно алуминизиране, насищане на повърхностния слой с алуминий
~, **га́зовое** газово алитиране
~, **жи́дкостное** течно алитиране
~, **электролити́ческое** електролитно алитиране
алити́рованный алитиран, повърхностно алуминизиран, наситен [покрит] с алуминий *(за повърхностен слой)*
алити́ровать алитирам, покривам с алуминий
алифати́ческий *хим.* алифатен, мастен
алицикли́ческий *хим.* алициклен; циклоалифатен
алкализа́ция *ж* *хим.* алкализация
алкализи́ровать *хим.* алкализирам, правя основен
алкали́метр *м* *хим.* алкалиметър
алкалиметри́я *ж* *хим.* алкалиметрия
алкало́ид *м* *хим.* алкалоид
алкало́идный *хим.* алкалоиден
алка́ны *мн* *хим.* алкани, наситени [пределни] въглеводороди, парафини
алке́ны *мн* *хим.* алкени, алкилени, етиленови *(ненаситени)* въглеводороди, олефини
алки́л *м* *хим.* алкил, алкилов радикал
~, **бро́мистый** алкилбромид
~, **гало́идный** алкилхалогенид
~, **йо́дистый** алкилйодид
~, **хло́ристый** алкилхлорид
алкилами́н *м* *хим.* алкиламин
алкилбензи́н *м* *хим.* алкилбензин
алкили́рование *с* *хим.* алкилиране *(замяна на водороден атом с алкилна група)*
~, **восстанови́тельное** възстановително [редукционно] алкилиране
~, **терми́ческое** термично алкилиране
алкили́рованный алкилиран
алкили́ровать алкилирам, заменям *(водороден атом)* с алкилна група
алкоголиза́ция *ж* *хим.* алкохолизация; спиртосване, увеличаване на алкохолното съдържание; обработване [примесване] с алкохол
алкоголоме́тр *м* спиртомер, уред за (измерване на) алкохолното съдържание
алкого́ль *м* *хим.* алкохол, етилов алкохол; спирт *(във фармацевтиката)*
~, **абсолю́тный** абсолютен [безводен] алкохол
~, **втори́чный** вторичен алкохол
~, **многоа́томный** много-[поли-]валентен алкохол
алкого́льный алкохолен
алкоголя́т *м* *хим.* алкохолат
алкозо́ль *м* *хим.* алкохолен спиртен зол, алкозол
аллани́т *м* *минер.* аланит, ортит
аллемони́т *м* *минер.* алемонит, арсеноантимон
алле́н *м* *хим.* ален, пропадиен
алли́л *м* *хим.* алил, алилов радикал
аллиле́н *м* *хим.* алилен, метилацетилен, пропин
алли́ловый алилов, алил-
аллокса́н *м* *хим.* алоксан, мезоксалилкарбамид
алло́нж *м* *хим.* наставка, удължител *(в лабораторни апарати)*
аллопре́н *м* *кауч.* алопрен
аллотропи́ческий алотропен
аллотро́пия *ж* *хим.* алотропия, аломорфизъм *(съществуване на химичен елемент в две или повече модификации)*
~ **желе́за** алотропна модификация на желязото
аллохто́нный *петр.* алохтонен, пренесен на ново място *(за полезни изкопаеми и др., намиращи се не на местообразуването си)*

аллювиа́лный *геол.* алувиален, наносен
аллю́вий *м* 1. *геол.* алувий *(следледникова епоха)* 2. речен нанос
алма́з *м* 1. *минер.* диамант, елмаз 2. *обр.мет.* диамант *(за обработване на най-твърди материали)*
~, **амо́рфный** *минер.* карбонат, карбонадо, черен диамант *(използува се при диамантно сондиране и при шлифоване)*
~, **стеклоре́зный** елмаз за рязане на стъкло
~, **техни́ческий** технически диамант
~, **чёрный** *минер.* черен диамант
алмазоно́сный *минер.* диамантоносен
алма́зный диамантен, елмазен
алмазодержа́тель *м* държач на диамант *напр. при изравняване на шлифовъчни дискове)*
ало́нж *м* *вж.* **алло́нж**
алоско́п *м* *кфт.* алоскоп
алуду́р *м* *мет., търг.* дурал, алудур *(износоустойчива сплав на алуминий с магнезий, силиций, мед и др.)*
алу́нд *м* алунд, електрокорунд, *(чист)* алуминиев окис *(абразивен материал)*
алуни́т *м* *минер.* алунит, природна калиево-алуминиева стипца
алфави́т *м* азбука; код
~, **входно́й** *изч.* входна азбука
~ **состоя́ний** *изч.* азбука на състоянията
~, **телегра́фный** телеграфна азбука
альбе́до *с* *физ., астр.* албедо, отражателна способност
альбедоме́тр *м* *геофиз.* албедометър
альби́т *м* *минер.* албит, натриев фелдшпат
альбуми́н *м* *хим.* 1. албумин, протеинов белтък 2. технически белтък
альбумина́т *м* *хим.* албуминат
альве́йер (альве́ер) *м* лостова маслена помпа *(на турбина)*
альгина́т *м* *текст.* алгинат
альгра́фия *ж* 1. *полигр.* алграфия *(литографско печатане)* 2. *текст.* алграфия *(печатане на тъкани)*
альдеги́д *м* *хим.* алдехид *(характеризира се с групата СНО)*
~, **акри́ловый** акрилов алдехид
~, **бензо́йный** бензалдехид
~, **валерья́новый** валерианов алдехид
~, **глико́левый** гликолов алдехид
~, **глицери́новый** глицеринов алдехид
~, **капро́новый** капронов [хексанов] алдехид
~, **ма́сляный** маслен алдехид, бутиралдехид
~, **муравьи́ный** мравчен алдехид, формалдехид
~, **у́ксусный** оцетен алдехид, ацеталдехид
~, **фта́левый** фталов алдехид
альдеги́дный алдехиден, съдържащ групата СНО
альдегидокислота́ *ж* алдехидкарбонова киселина
альдегидоспи́рт *м* алдехидалкохол, алдол
альдо́за *ж* алдоза, въглехидрат-алдехид
альдола́за *ж* алдолаза *(ензим)*
альдо́ль *м* алдол *(1,3-хидроксиалдехид)*; алдол, ацеталдол, 3-хидроксибутанол
альдре́й *м* *мет., търг.* алдрей *(машиностроителна алуминиева сплав с магнезий и силиций)*
альзе́н *м* *мет., търг.* алзен *(алуминий-цинкова сплав)*
алькома́кс *м* *мет., търг.* алкомакс *(магнитна сплав)*
алькуси́н *м* *мет., търг.* алкусин *(лагерна сплав на алуминиева основа)*
альманди́н *м* *минер.* алмандин
а́льни *м* *вж.* **альни́ко**
альни́ко *м, с* *мет., търг.* алнико *(желязо-алуминий-никел-кобалтова сплав за силни постоянни магнити)*
альпака́ *ж* 1. *мет.* алпака, ново сребро *(мед-никел-цинкова сплав)* 2. *текст.* влакно-алпака *(от ламе)*; тъкан от влакна алпака
альпа́кс *м* *леяр.* силумин *(алуминий-силициева сплав)*
альтаи́т *м* *минер.* алтаит
альтерна́тор *м* *ел.* алтернатор, генератор за променлив ток
альтигра́ф *м* *геофиз.* алтиграф, самопишещ висотомер; барограф
альтиме́тр *м* *геофиз.* алтиметър, висотомер
альтиту́да *ж* *геод.* превишение *(над морското равнище)*
~, **абсолю́тная** абсолютно превишение
~ **ме́ста** превишение на място
~, **ортометри́ческая** ортометрично превишение
~, **относи́тельная** относително превишение
~, **усло́вная** *вж.* **альтиту́да, относи́тельная**
а́льфа-акти́вность *ж* *ядр.* алфа-(радио-)активност
а́льфа-ве́твь *ж* *ядр.* алфа-разклонение
а́льфа-во́лны *мн* алфа-вълни *(в електромедицината)*
а́льфа-дозиме́тр *м* *ядр.* дозиметър за *(измерване на)* алфа-излъчване
а́льфа-желе́зо *с* *мет.* алфа-желязо, ферит
а́льфа-излуча́тель *м* *ядр.* алфа-излъчвател
а́льфа-излуче́ние *с* *ядр.* алфа-излъчване
а́льфа-лату́нь *ж* *мет.* алфа-месинг *(със съдържание на цинк до 36%)*
а́льфа-лучи́ *мн* *ядр.* алфа-лъчи
альфаме́тр *м* *топл.* алфаметър
а́льфа-облуче́ние *с* *ядр.* облъчване с алфа-лъчи
а́льфа-радиоакти́вность *ж* *ядр.* алфа-радиоактивност
а́льфа-распа́д *м* *ядр.* алфа-разпадане
а́льфа-спектро́метр *м* *ядр.* алфа-спектрометър, спектрометър за алфа-лъчи
а́льфа-счётчик *м* алфа-брояч, брояч на алфа-частици
а́льфа-толщиноме́р *м* *мет.* алфа-дебеломер
альфатро́н *м* *авт.* алфатрон, радиоактивен вакуумметър
а́льфа-целлюло́за *ж* *харт.* алфа-целулоза
а́льфа-части́ца *ж* *ядр.* алфа-частица
~ **большо́й эне́ргии** *ядр.* алфа-частица с голяма [висока] енергия
альфо́ль *м* *мет.* алуминиево фолио
алюду́р *м* *вж.* **алуду́р**

алюме́ль *м мет., търг.* алумел *(труднотопима никелова сплав с манган, силиций, алуминий и др.)*
алюмина́т *м хим.* алуминат, сол на алуминиев хидроокис [алуминиева киселина]
~ **ка́лия** калиев алуминат
~ **ка́льция** калциев алуминат
~ **на́трия** натриев алуминат
алюминиевоки́слый алуминатен, -алуминат
алюми́ниевый алуминиев, съдържащ алуминий
алюминиза́ция *ж мет.* алуминизация, алитиране, обработване [покриване] с алуминий
алюми́ний *м хим.* алуминий, Al
~, **азотноки́слый** алуминиев нитрат
~, **азо́тистый** алуминиев нитрид
~, **бро́мистый** алуминиев бромид
~ **в порошке́** *мет.* алуминий на прах
~ **в чу́шках** *мет.* алуминий на блокове
~, **втори́чный** *мет.* вторичен алуминий *(след претопяване)*
~, **йо́дистый** алуминиев йодид
~, **като́дный** катоден алуминий
~, **листово́й** *мет.* алуминий на листа, алуминиева ламарина
~, **перви́чный** *мет.* първичен [металургичен] алуминий *(след електролитно получаване или след първо топене)*
~, **полосово́й** *мет.* алуминий на ивици [лента], алуминиев чембер
~, **порошкообра́зный** *вж.* **алюми́ний в порошке́**
~, **прутко́вый** *мет.* алуминий на пръти
~, **серноки́слый** алуминиев сулфат
~, **тонколистово́й** *мет.* тънка алуминиева ламарина
~, **уксусноки́слый** алуминиев ацетат
~, **фосфорноки́слый** алуминиев фосфат
~, **хло́ристый** алуминиев хлорид
~, **чушковый** *вж.* **алюми́ний в чу́шках**
алюмини́рование *с вж.* **алюминиза́ция**
алюминиро́ванный *мет.* алуминиран, алитиран, покрит с алуминий
алюмини́т *м минер.* алуминит
алюмино́н *м хим.* алуминон, амониева сол на ауринтрикарбонова киселина
алюминотерми́ческий *мет.* алуминотермичен, алумотермичен
алюминотерми́я *ж мет., зав.* алуминотермия, алумотермия *(метод за редукция и метод за заваряване)*
алюмоге́ль *м хим.* алумогел
алюмосилика́т *м хим.* алумосиликат
алюмоте́рмия *ж вж.* **алюминоте́рмия**
амазони́т *м минер.* амазонит
амальга́ма *ж мет.* амалгама
~, **зерка́льная** амалгама за огледала *(калаена)*
~, **золота́я** златна амалгама
~, **оловя́нная** калаена амалгама
~, **рту́тная** живачна амалгама
амальгама́тор *м* приспособление [маса] за амалгамиране
амальгама́ция *ж* амалгамация, амалгамиране
амальгами́ровать амалгамирам
амальга́мный амалгамен
амаранти́т *м минер.* амарантит
амба́р *м* склад, хранилище; магазин *(за запаси)*
~, **закро́мный** *с. ст.* бункерно (зърно-)хранилище, склад-кула
~, **напо́льный** склад за разполагане на товарите върху пода
а́мбос *м* наковалня; рог на наковалня
амбразу́ра *ж* 1. *мет.* амбразура, (конусообразен) отвор *(напр. на пещ)* 2. *арх.* амбразура, отвор в стена 3. *воен.* амбразура, отвор за стрелба
~ **горе́лки** амбразура на горелка *(напр. на котел)*
~ **до́мны** амбразура на висока пещ
~, **кони́ческая** конусна [конусообразна] амбразура
~, **око́нная** *стр.* прозоречен отвор
~, **прямоуго́льная** правоъгълна амбразура
~, **фу́рменная** амбразура за фурма [дюза] *(напр. на висока пещ)*
~, **шла́ковая** отвор на шлакотека, отвор за изпускане [изтичане] на шлака
~, **эжекцио́нная** ежекторна амбразура
амбушю́р *м* микрофонна предпазна капачка
амери́ций *м хим.* америций, Am
амети́ст *м минер.* аметист *(виолетова разновидност на кварца)*
аметри́ческий *изм.* несъразмерен
амиа́нт *м минер.* 1. амиант, актинолитов азбест *(влакнеста разновидност на актинолита)* 2. стрит [смлян] талк
амигдали́н *м хим.* амигдалин
ами́д *м хим.* амид
~, **вну́тренний** вътрешен амид
~ **кислоты́** амид на киселина *(произлязъл от заменяна на хидроксилна с аминогрупа)*
~ **мета́лла** метален амид *(произлязъл от замяна на водорода в NH_3 с метал)*
~ **муравьи́ной кислоты́** формамид, амид на мравчената киселина
~ **у́ксусной кислоты́** ацетамид, амид на оцетната киселина
~ **ща́велевой кислоты́** амид на оксаловата киселина
амиди́рование *с хим.* амидиране, превръщане в амид
амидобензо́л *м вж.* **аминобензо́л**
амидогру́ппа *ж вж.* **аминогру́ппа**
амидокислота́ *ж вж.* **аминокислота́**
ами́л *м хим.* амил-, амилова група
~, **хло́ристый** *вж.* **амилхлори́д**
амилацета́т *м* амилацетат
ами́ловый амилов *(съдържащ амилова група)*
амилхлори́д *м* амилхлорид
ами́н *м хим.* амин, съдържащ аминогрупа
~, **ароматический** ароматен амин
~, **втори́чный** вторичен амин
~, **жи́рный** мастен [алифатен] амин
~, **перви́чный** първичен амин
~, **трети́чный** третичен амин
амини́рование *с хим.* аминиране, въвеждане на аминогрупа *(в органични съединения)*

~ **пита́тельной воды́** *топл.* аминиране на подхранващата вода *(на котел)*
аминоазокраси́тель *м* *текст.* аминоазсбагрило
аминоальдеги́д *м* *хим.* аминоалдехид
аминоацето́н *м* *хим.* аминоацетон
аминобензо́л *м* *хим.* аминобензол, анилин
аминогру́ппа *ж* *хим.* аминогрупа, аминова група
аминокапролакта́м *м* *хим.* аминокапролактам
аминокето́н *м* *хим.* аминокетон
аминокислота́ *ж* *хим.* аминокиселина
~, **карбо́новая** аминокарбонова киселина
аминонитри́л *м* *хим.* аминонитрил
аминопла́ст *м* *хим.* аминопластмаса, термореактивна пластмаса, получена от амин и алдехид *(напр. полопас)*
аминоса́хар *м* *хим.* аминозахар, амин на въглехидрати
аминосоедине́ние *с* *хим.* аминосъединение
аминоспи́рт *м* *хим.* аминоалкохол, хидроксиамин
аминофено́л *м* *хим.* аминофенол
~, **солянокис́лый** аминофенол хидрохлорид
аминохлори́д *м* *хим.* аминохлорид
ами́ны *мн.* **жи́рного ря́да** *хим.* алифатни амини
аммиа́к *м* *хим.* амоняк
~, **газообра́зный** газообразен амоняк
~, **жи́дкий** течен амоняк
~, **лету́чий** летлив амоняк
~, **свя́занный** свързан *(под форма на съединение)* амоняк
~, **сжи́женный** втечнен амоняк
аммиака́т *м* *хим.* амиакат
аммиа́чный амонячен
аммона́л *м* амонал *(взривно вещество)*
аммо́ний *м* *хим.* амоний *(радикал)*; амониева група
~, **азотноки́слый** амониев нитрат, амониева селитра
~, **двууглеки́слый** амониев бикарбонат
~, **двуххромовоки́слый** амониев бихромат
~, **йо́дистый** амониев йодид
~, **карбаминовоки́слый** амониев карбамат
~**-катионирова́ние** *с* амониево катиониране *(филтруване на вода през катионнообменен материал)*
~, **кремнефто́ристый** амониев силикофлуорид, амониев хексафлуоросиликат
~, **надсерноки́слый** амониев персулфат
~, **рода́нистый** амониев тиоцианат
~, **серни́стый** амониев сулфид
~, **серноватистоки́слый** амониев тиосулфат
~, **серноки́слый** амониев сулфат
~, **углеки́слый** амониев карбонат
~, **фосфорноки́слый** амониев фосфат
~, **фто́ристый** амониев флуорид
~, **хло́ристый** амониев хлорид
~, **хлорноки́слый** амониев перхлорат
~, **хромовоки́слый** амониев хромат
~, **щавелевоки́слый** амониев оксалат
аммони́ты *мн.* *мин.* амонити *(взривни вещества)*
аммофо́с *м* амофос *(изкуствен тор от амониев сулфат)*
амортиза́тор *м* амортизатор, амортисьор; гасител, омекотител, смекчител *(на вибрации, трептения, удари)*; демпфер; буфер
~ **вибра́ции** виброгасител
~, **гидравли́ческий** хидравличен амортизатор
~, **гидропневмати́ческий** хидропневматичен амортизатор
~, **жи́дкостно-возду́шный** *вж.* **амортиза́тор, гидропневмати́ческий**
~, **жи́дкостный** *вж.* **амортиза́тор, гидравли́ческий**
~, **ма́сляный** маслен [течен] амортизатор; маслена възглавница
~, **механи́ческий** механичен амортизатор
~ **нака́та** *воен.* амортизатор на връщателния механизъм *(на оръдие)*
~, **плу́нжерный** плунжерен [бутален] амортизатор
~, **пневмати́ческий** пневматичен [въздушен] амортизатор
~ **подве́ски** *авто* амортизатор на окачването
~, **пружи́нный** пружинен амортизатор
~, **рези́новый** гумен амортизатор
~, **рессо́рный** ресорен амортизатор
~ **тре́ния** *вж.* **амортиза́тор, фрикцио́нный**
~, **фрикцио́нный** фрикционен [триещ] амортизатор
амортизацио́нный 1. *маш.* амортизиращ, смекчаващ, омекотителен 2. *икон.* амортизационен
амортиза́ция *ж* 1. *маш.* амортизиране, смекчаване, омекотяване *(на вибрации, трептения, удари)* 2. *икон.* амортизация
амортизи́ровать 1. *маш.* амортизирам, смекчавам, омекотявам 2. *икон.* амортизирам
аморфи́зм *м* *геол.* аморфизъм
амо́рфный аморфен, некристален, който е без кристална структура
ампе́р *м* *ел.* ампер
~, **абсолю́тный** абсолютен ампер
~, **междунаро́дный** международен ампер
~**-мину́та** амперминута
~**-секу́нда** амперсекунда
~**-час** амперчас
ампервитки́ *мн* ампернавивки
~ **возбужде́ния** ампернавивки за възбуждане
~, **встре́чные** *вж.* **ампервитки́, противоде́йствующие**
~, **намагни́чивающие** намагнитващи ампернавивки
~, **попере́чные** напречни ампернавивки
~, **противоде́йствующие** противопосочни ампернавивки
~ **серде́чника** ампернавивки на сърцевината *(напр. на трансформатор)*
~, **уде́льные** специфични ампернавивки
~ **я́коря** ампернавивки на котвата *(напр. на електрическа машина)*
ампервито́к *м* ампернавивка
ампервольтме́тр *м* *ел.* амперволтметър, авометър
ампермéтр *м* *ел.* амперметър
~, **детéкторный** амперметър от детекторна система, постояннотоков амперметър

~, **индукцио́нный** амперметър от индукционна система, индукционен амперметър
~, **магнитоэлектри́ческий** амперметър от магнитоелектрическа система, магнитоелектричен амперметър
~ **переме́нного то́ка** амперметър за променлив ток
~ **постоя́нного то́ка** амперметър за постоянен ток
~ **с подви́жной кату́шкой** амперметър с подвижна бобинка
~, **теплово́й** амперметър от термична система, термичен амперметър, амперметър с нажежаема нишка
~, **электродинами́ческий** амперметър от електродинамична система, електродинамичен амперметър
~, **электромагни́тный** амперметър от електромагнитна система, електромагнитен амперметър
ампи́р *м* *арх.* ампир *(художествен стил)*
амплиди́н *м* *ел.* амплидин, електромашинен усилвател *(с напречно поле)*
амплитро́н *м* *елн.* амплитрон
амплиту́да *ж* 1. амплитуда, (най-голямо) отклонение; размах 2. диапазон; интервал; отклонение
~ **и́мпульса** амплитуда на импулс
~ **кача́ния** амплитуда на люлеене
~ **ка́чки** *кораб.* отклонение при клатене [люлеене] *(на кораб)*
~ **колеба́ний** *физ.* амплитуда на трептения
~, **ко́мплексная** *ел.* комплексна амплитуда
~ **напряже́ния** *ел.* амплитуда [отклонение] на напрежението
~, **пи́ковая** върхово отклонение
~ **поме́хи** *радио* амплитуда на смущения
~, **резона́нсная** резонансна амплитуда
~ **сигна́ла изображе́ния** *телев.* размах на сигнала на изображението
~ **синхросигна́ла** *тлв.* размах на синхросигнала
~, **среднеквадрати́чная** средноквадратична амплитуда
~, **су́точная** *метео* денонощна амплитуда *(напр. на изменениятa на температурата)*
~ **то́ка** *ел.* амплитуда на тока
~, **углова́я** ъглова амплитуда
~ **ци́кла** циклова амплитуда, отклонение
~, **я́дерная** ядрена амплитуда
а́мпула *ж* ампула, *(запоена за стерилно съхраняване)* стъкленица [стъклена тръбичка]
~ **у́ровня** *геод.* ампула [стъкленица] на либела
амсили́тра *ж* *хим.* амониева селитра
амфи́бия *ж* *авто* амфибия *(транспортно средство, което може да се движи по суша и по вода)*, автомобил-амфибия
амфибо́л-асбе́ст *м* *минер.* амфибол-азбест
амфиболи́т *м* *петр.* амфиболит *(метаморфна амфиболплагиоклазна скала)*
амфи́болы *мн* *минер.* амфиболи *(силикатни материали със сложен химичен състав)*
амфоли́т *м* амфолит, амфотерен електролит
амфоте́рность *ж* амфотерност *(способност на някои вещества да проявяват или кисели, или основни свойства)*
амфоте́рный амфотерен
анагли́ф *м* *геод.* анаглиф
ана́лиз *м* анализ
~, **абсорбцио́нный** *хим.* абсорбционен анализ
~, **активацио́нный** *хим.* активационен анализ
~, **амплиту́дный** *ядр.* амплитуден анализ *(на импулси)*
~, **бесстружково́й** безстружков анализ *(без да се засяга целостта на анализирания предмет)*
~, **валово́й** *вж.* **ана́лиз, элеме́нтный**
~, **ве́кторный** *мат.* векторен анализ
~, **весово́й** *хим.* тегловен [гравиметричен] анализ
~, **веще́ственный** *хим.* веществен [фазов анализ
~, **вы́борочный** избирателен [селективен] анализ
~, **га́зовый** *хим.* анализ на газ, газов анализ
~, **газометри́ческий** газометричен [газообемен] анализ
~, **гармони́ческий** 1. *мат.* хармоничен анализ 2. *радио* честотен анализ
~, **гравиметри́ческий** *вж.* **ана́лиз, весово́й**
~, **гранулометри́ческий** *вж.* **ана́лиз, ситово́й**
~, **динами́ческий** динамичен [силов] анализ
~, **дисперсио́нный** *хим.* дисперсионен анализ
~, **дро́бный** фракционен анализ
~ **ды́мных га́зов** анализ на димни газове
~, **дюрометри́ческий** анализ на твърдост
~, **зерново́й** ситов анализ; *леяр.* проба за зърнистост *(на пясъци и др.)*
~ **излуче́ния** анализ на лъчение
~, **изото́пный** *ядр.* изотопен анализ
~ **и́мпульсов, амплиту́дный** *ядр.* амплитуден анализ на импулси
~, **инфракра́сный** инфрачервен спектроскопен анализ
~, **ка́пельный** *хим.* капков анализ
~, **ка́чественный** *хим.* качествен анализ
~, **ке́рновый** *мин.* ядков анализ
~, **кинемати́ческий** кинематичен анализ
~, **коли́чественный** количествен анализ
~, **колориметри́ческий** колориметричен анализ
~, **контро́льный** контролен анализ
~, **кристаллографи́ческий** кристалографен анализ
~, **кристаллоопти́ческий** оптически анализ на кристали
~, **люминесце́нтный** луминесцентен анализ
~, **масс-спектрометри́ческий** *ядр.* масов спектрометричен анализ
~, **математи́ческий** математичен анализ, аналитично изследване
~, **металлографи́ческий** металографичен анализ
~ **ме́тодом изото́пных индика́торов** *ядр.* индикаторен анализ

~ **механи́змов, стру́ктурный** *мех.* анализ на механизмите
~, **механи́ческий** механичен [ситов] анализ
~, **микроскопи́ческий** *анализ на* [под] микроскоп, микроскопичен анализ
~, **микростру́ктурный** микроструктурен анализ
~, **микрохими́ческий** микрохимичен анализ, *(химичен)* микроанализ
~, **минералоги́ческий** минералогичен анализ
~ **мо́крым путём** *хим.* мокър анализ
~, **молекуля́рный** молекуляреп анализ
~, **непреры́вный** непрекъснат анализ
~, **нефелометри́ческий** нефелометричен анализ, нефелометрия
~, **о́бщий** общ [пълен] анализ
~, **объёмный** обемен анализ
~, **опти́ческий** оптичен анализ
~, **органи́ческий** *хим.* органичен анализ
~, **органолепти́ческий** *хим.* органолептичен анализ
~ **пая́льной тру́бкой** анализ с лабораторна духалка
~, **по́лный** пълен анализ
~, **поляриметри́ческий** поляриметричен анализ, поляриметрия
~, **потенциометри́ческий** потенциометричен анализ
~, **по́чвенный** анализ на почва
~, **проби́рный** анализ за определяне на количеството метал в руда [сплав]; анализ за установяване пробата на метала *(в благородни сплави)*
~, **прове́рочный** контролен анализ, аналитичен контрол
~, **произво́дственный** *(текущ)* производствен анализ
~, **радиометри́ческий** *ядр.* радиометричен анализ
~, **рентгенографи́ческий** рентгенографен анализ
~, **рентгеноспектра́льный** рентгеноспектрален анализ, спектрален рентгенов анализ
~, **рентгеноструктурный** рентгеноструктурен анализ
~, **рентгенофа́зовый** фазов рентгенов анализ *(на кристали)*
~, **седиментацио́нный** седиментационен [утаечен] анализ
~, **сери́йный** сериен анализ *(отнасящ се за определена серия)*
~, **силово́й** силов анализ
~ **систе́м** *изч.* систем-анализ
~, **си́товый** ситов [гранулометричен] анализ
~, **скоростно́й** експресанализ
~, **спектра́льный** спектрален анализ
~, **спектрофотометри́ческий** спектрофотометричен анализ, абсорбционен спектрален анализ
~, **структу́рный** структурен анализ
~ **сухи́м путём** *хим.* сух анализ
~, **терми́ческий** термичен анализ, термоанализ
~, **термодинами́ческий** термодинамичен анализ
~, **техни́ческий** технически анализ
~ **то́плива, элемента́рный** анализ за определяне (процентното съдържание) на съставните елементи на горивото, елементен анализ на горивото
~, **уско́ренный** *вж.* **ана́лиз, скоростно́й**
~, **фа́зовый** фазов анализ, анализ на фазите
~, **функциона́льный** функционален анализ, определяне на функционалните групи
~, **хими́ческий** химичен анализ
~, **хроматографи́ческий** хроматографичен анализ, хроматография
~, **часто́тный** честотен анализ
~, **чи́сленный** *изч.* числен анализ
~ **эксперимента́льных да́нных** анализ на опитни [експериментални] данни
~, **электри́ческий** електрически анализ
~, **электровесово́й** електротегловен [електрогравиметричен] анализ
~, **электрометри́ческий** електрометричен анализ
~, **элемента́рный** *вж.* **ана́лиз, элеме́нтный**
~, **элеме́нтный** *анализ за определяне* (процентното съдържание) на съставните елементи, елементен анализ
анализа́тор *м* 1. анализатор, анализиращо устройство 2. *опт.* анализатор *(поляризационна призма)*
~, **амплиту́дный** амплитуден анализатор
~ **«ви́димая речь»** *ак.* образен анализатор
~ **вре́мени заде́ржки** *ядр.* анализатор на времето на задържане
~, **временно́й** *ядр.* временен анализатор
~, **га́зовый** *хим.* газов анализатор, газанализатор
~, **гармони́ческий** хармоничен анализатор
~, **дифференциа́льный** *изч.*, *физ.* диференциален анализатор
~ **зву́ка** *физ.* анализатор на звука
~ **изото́пов** *ядр.* изотопен анализатор
~, **ио́нный** *ядр.* йонен анализатор
~, **лине́йный** *физ.* линеен анализатор
~, **магни́тный** *физ.* магнитен анализатор
~, **опти́ческий** *физ.* оптичен анализатор
~, **резона́нсный** *физ.* резонансов анализатор
~, **светово́й** *физ.* анализатор на светлината, светлинен анализатор
~ **совпаде́ний** *ядр.* анализатор на съвпадения
~ **спе́ктра** *физ.*, *мет.* спектрален анализатор
~, **часто́тный** *радио* честотен анализатор
~, **цифрово́й дифференциа́льный** *изч.* цифров диференциален анализатор
~, **электро́нный** електронен анализатор
анализи́рование *с* анализиране
анализи́ровать анализирам, подлагам на анализ
аналити́ческий аналитичен
ана́лог *м* аналог, аналогов елемент
~, **ве́кторный** *мат.* векторен аналог
~, **динами́ческий** *мат.* динамичен аналог
~, **ква́нтовый** *ядр.* квантов аналог
~, **физи́ческий** физичен аналог
~, **цифрово́й** цифрова аналогова машина *(работи по метода за непосредствена аналогия)*

аналогичный аналогичен, сходен, подобен
аналогия *ж* аналогия, сходство, подобие
~, гидравлическая хидравлична аналогия
~, мембранная мембранна аналогия *(в съпротивление на материалите)*
аналого-цифровой *изч.* аналого-цифров
анамезит *м* *петр.* анамезит *(базалтова скала)*
анаморфизм *м* *геол.* анаморфизъм, конструктивен метаморфизъм
анаморфоза *ж* анаморфоза
анастигмат *м* *опт.* анастигмат
анатаз *м* *минер.* анатаз, титанов двуокис
анаэробный анаеробен, който се развива в отсъствие на въздух [кислород]
ангар *м* *ав.* хангар
ангидрид *м* *хим.* анхидрид
~, азотистый двуазотен триокис, азотен(III) окис
~, азотный двуазотен петоокис, азотен(V) окис
~, борный борен окис, двуборен триокис
~ кислоты анхидрид на киселина
~, кислотный киселинен анхидрид
~, основный основен [базичен] анхидрид
~, сернистый серен двуокис, серен(IV) окис
~, серный серен триокис, серен(VI) окис
~, угольный въглероден двуокис, въгледвуокис, въглероден (IV) окис
~, уксусный оцетен анхидрид
~, фосфорный двуфосфорен петоокис, фосфорен(V) окис
ангидридный анхидриден, -анхидрид
ангидрит *м* *минер.* гипс-анхидрит, безводен [калциев] сулфат
ангидритовый анхидритов, съдържащ анхидрит [калциев сулфат]
ангоб *м* *керам.* ангоб, лицев глинен слой (с декоративна цел)
ангстрем *м* ангстрьом *(единица за дължина, равна на 10^{-8} см)*
андалузит *м* *минер.* андалузит, алуминиев силикат
андезин *м* *минер.* андезин *(от групата плагиоклази)*
андезит *м* *петр.* андезит *(втвърдена лава)*
анемограф *м* *метео* анемограф, самопишещ ветромер
анемоклинограф *м* *метео* анемоклинограф *(за наклона на вятъра спрямо хоризонталната плоскост)*
анемометр *м* 1. *метео* анемометър, ветромер 2. *топл.* скоростомер *(на газове в тръбопроводи)*
~ с вертушками пропелерен анемометър
~, болометрический болометрически анемометър
~, контактный контактен анемометър
~, крыльчатый перков ветромер
~, термоэлектрический термоелектрически анемометър, термоанемометър
~, чашечный чашков ветромер
анемометрия *ж* *метео* анемометрия
анеморумбограф *м* *вж.* **анемограф**
анемотахограмма *ж* *метео* анемотахограма
анемотахометр *м* *метео* анемотахометър
анероид *м* *метео* анероид, анероиден [мембранен] барометър
анестезин *м* *хим.* анестезин
анид *м* анид *(произвеждащо се в СССР изкуствено влакно, близко по свойства до найлоново влакно)*
анизидин *м* *хим.* анизидин, метоксианилин
анизол *м* *хим.* анизол, метоксибензол
анизометрический *крист.* анизометричен
анизотермический *физ.* анизотермичен
анизотропия *ж* анизотропия *(нееднаквост на физическите и други свойства)*
~, диамагнитная диамагнитна анизотропия
~ кристалла анизотропия на кристала
~ кристаллической структуры анизотропия на кристалната структура
~, однонаправленная еднопосочна анизотропия
анизотропный анизотропен
анилин *м* *хим.* анилин, аминобензол
~-сырец *м* суров анилин *(недестилиран)*
~, чёрный *текст.* анилиново черно
анилиновый анилинов
анимикит *м* *минер.* анимикит, сребърен антимонид
анион *м* *физ., хим.* анион
анионирование *с* анпониране *(за омекотяване на вода)*
анионит *м* анионит, анионно-обменен материал
анионный анионен
анкер *м* 1. *маш.* котва, анкер 2. *стр.* укрепваща [укрепителна, закотвяща, съединителна] скоба; *(опъваща)* връзка; болт, анкер
~ горного крепления *мин.* крепежна [укрепваща] скоба, съединителна *(таванна)* връзка
~, поперечный *стр.* напречна скоба, болт
~, продольный *стр.* надлъжна (укрепваща) връзка
~, распорный *стр.* клинова връзка, укрепване с клин
~, стяжной *стр.* стягащ [затягащ] болт
~, цилиндрический *стр.* цилиндричен болт [анкер]
анкерит *м* *минер.* анкерит
анкерный закотвящ, укрепващ, съединителен, анкерен; котвен
анкеровка *ж* закотвяне, захващане, укрепване, врзване
анкерок *м* *кораб.* буре за вода *(на спасителна лодка)*
анкеровщик *м* работник по укрепване [укрепителни работи]
аннигилятор *м* *мат.* анихилатор
аннигиляция *ж* *ядр.* анихилация
~ антинейтрона анихилация на антинеутрон
~, двухфотонная двуфотонна [двуквантова] анихилация
~ на лету анихилация в движение
~ позитрона анихилация на позитрон

~ **электро́нно-позитро́нной па́ры** анихилация на електронно-позитронна двойка
аннуля́тор *м вж.* **аннигиля́тор**
ано́д *м ел.* анод, положителен електрод [полюс]
~, **вну́тренний** вътрешен анод
~ **возбужде́ния** възбуждащ анод
~, **враща́ющийся** въртящ се анод
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] анод
~ **гетероди́на** *радио* осцилаторен анод *(на смесителна лампа)*
~, **гла́вный** главен анод
~, **графи́тный** графитен анод
~, **дежу́рный** *вж.* **ано́д, вспомога́тельный**
~, **кольцево́й** пръстеновиден анод
~, **многощелево́й** многопроцепен анод
~, **ни́келевый** *галв.* никелов анод
~, **поджига́ющий** запалващ [пусков] анод
~, **по́лый** кух анод
~, **пусково́й** *вж.* **ано́д, поджига́ющий**
~, **рабо́чий** *вж.* **ано́д, гла́вный**
~, **ускоря́ющий** ускоряващ анод
~, **фокуси́рующий** фокусиращ анод
анодиза́ция *вж.* **аноди́рование**
аноди́рование *с галв.* анодиране, анодно окисляване [оксидиране], елоксиране
аноди́ровать анодирам, окислявам (анодно), елоксирам
ано́дный аноден
анододержа́тель *галв.* държач на анод
аноксит *м минер.* аноксит *(разновидност на каолин)*
аноли́т *м хим., ел.* анолит *(частта от електролита, намираща се близко около анода)* аноден електролит
анома́лия *ж* аномалия, неправилност, ненормалност; отклонение *(от норма)*
~, **высокочасто́тная** високочестотна аномалия *(при разпространение на радиовълни)*
~, **га́зовая** газова аномалия
~, **глуби́нная** *геол.* дълбочинна аномалия *(от причинител, намиращ се дълбоко под земната повърхност)*
~, **гравиметри́ческая** *геод.* гравиметрична аномалия
~, **гравитацио́нная** *вж.* **анома́лия си́лы тя́жести**
~, **изостати́ческая** *геод.* изостатична аномалия
~, **лока́льная** *геофиз.* местна аномалия
~, **магни́тная** *геод.* магнитна аномалия
~, **опти́ческая** *геофиз.* оптична аномалия
~, **пове́рхностная** *геол.* повърхностна аномалия *(от причинител, намиращ се плитко или на земната повърхност)*
~ **радиоакти́вности** аномалия на радиоактивността
~, **регионáльная** *геофиз.* регионална аномалия
~ **си́лы тя́жести** аномалия на силата на тежестта, гравитационна аномалия
~ **структу́ры** аномалия на структурата
~, **топографи́ческая** *геод.* топографска аномалия
анома́льный аномален, необикновен; неправилен; ненормален
аноме́ры *мн* аномери *(изомери при цикличните форми на захарите)*
анорти́т *м минер.* анортит, калциев фелдшпат
анса́мбль *м* 1. съвкупност, общо действие, общност 2. *арх.* ансамбъл, *(единна архитектурна)* композиция, комплекс 3. *ел.* семейство (характеристики)
~, **акти́вный** съвкупност [общо действие] на активни фактори
~, **канони́ческий** *ядр.* каноничен ансамбъл
~, **крити́ческий** *ядр.* критичен ансамбъл
~ **сообще́ний** *изч.* информационен ансамбъл
~, **статисти́ческий** статистична съвкупност
~, **я́дерный** ядрен ансамбъл
антабleме́нт *м арх.* антаблеман *(поддържана от колони част на архитектурния ред)*
антекли́за *ж геол.* антеклиза
анте́нна *ж радио, тлв.* антена
~, **авари́йная** аварийна [запасна, резервна] антена
~, **автомоби́льная** автомобилна антена
~, **азимута́льная** азимутна антена
~, **акти́вная** активна антена, антена с директно възбуждане
~, **антифе́динговая** антифадингова [противозатихваща] антена
~, **ба́шенная** мачтова [мачтовидна] антена
~-**ба́шня** *вж.* **анте́нна, ба́шенная**
~ **бегу́щей волны́** антена с бягаща вълна
~, **бортова́я** бордова антена *(напр. на кораб, самолет)*
~, **ве́ерная** ветриловидна антена
~, **вертика́льная** вертикална антена
~, **вибра́торная** вибраторна [диполна] антена
~, **вися́чая** *(свободно-)* висяща антена
~, **вну́тренняя** вътрешна [стайна] антена
~, **враща́ющаяся** въртяща се антена
~, **всенапра́вленная** антена с кръгова диаграма на действие [излъчване], всепосочна [ненасочена] антена
~, **встро́енная** вградена антена *(в апарат, устройство)*
~, **выносна́я** подвижна антена, антена, която се изнася навън
~, **горизонта́льная** хоризонтална антена
~, **двунапра́вленная** двупосочна антена
~, **двухко́нусная** дву-[би-]конусна антена
~, **диапазо́нная** диапазонна [обхватна] антена
~-**дипо́ль** диполна антена
~, **дире́кторная** антена с директор *или* директори
~, **диэлектри́ческая** диелектрична антена
~, **длинново́лновая** дълговълнова антена
~, **ёлочная** антена тип «елха»
~, **ёмкостная** капацитивна антена
~, **заземлённая** заземена антена
~, **за́мкнутая** затворена антена, антена-шлайф
~-**звёздочка** звездообразна антена, антена с върхов капацитет

~, **зеркальная** огледална антена
~, **зонтичная** чадърообразна антена
~, **коаксиальная** коаксиална антена
~, **коллективная** сборна [колективна, обща] антена, антена за използуване от няколко апарата
~, **комнатная** стайна [вътрешна] антена
~, **компенсированная** компенсирана антена
~, **конусная** конусна антена
~, **корабельная** корабна антена
~, **коротковолновая** късовълнова антена
~, **крестообразная** кръстообразна [Х-образна, хиксобразна] антена
~, **круговая** антена за кръгов обзор; антена с кръгова диаграма на действие [излъчване]
~, **ленточная** антена от лентов проводник
~, **линзовая** лещова антена
~, **логарифмическая** логаритмична антена
~, **лучевая** антена с насочено действие [излъчване]
~, **магнитная** магнитна антена
~-**мачта** мачтова антена
~, **метёлочная** метлообразна антена
~, **микроволновая** микровълнова антена
~, **многодипольная** многодиполна [многоелементна] антена
~, **многоканальная** многоканална антена
~, **многоярусная** многоетажна антена
~, **направленная** насочена антена, антена с насочено действие [излъчване]
~, **наружная** външна антена
~, **настроенная** настроена антена
~, **ненаправленная** ненасочена антена
~, **Г-образная** Г-образна антена
~, **Т-образная** Т-образна антена
~, **V-образная** V-образна антена
~, **общая** присмо-предавателна антена
~, **открытая** открита [външна] антена
~, **параболическая** антена с параболичен отражател
~, **пеленгаторная** антена на радиопеленгатор
~, **передающая** предавателна [предаваща] антена
~, **петлевая** шлайфантена
~, **плоская** плоска антена
~, **поисковая** *вж.* **антена, радиолокационная**
~, **приёмная** приемна антена
~, **рабочая** работна антена
~, **радиолокационная** радиолокационна антена
~, **рамочная** рамкова антена
~, **ромбическая** ромбична антена
~, **рупорная** рупорна антена
~, **спаренная** сдвоена антена
~, **спиральная** спирална антена
~, **телевизионная** телевизионна антена
~, **телескопическая** телескопна антена
~, **турникетная** турникетна антена
~, **ферритовая** феритна антена
~, **фюзеляжная** корпусна антена
~, **цилиндрическая** цилиндрична антена
~, **четвертьволновая** четвъртвълнова антена
~, **широкополосная** широколентова антена
~, **щелевая** процепна антена
~, **штыревая** пръчковидна антена
~, **экранированная** екранирана антена
~, **эталонная** еталонна [стандартна] антена
антенный антенен
антефикс *м арх.* антефикс *(украса на покривен корниз)*
антиапекс *м астр.* антиапекс *(точка, противоположна на апекса)*
антиабразив *м* противоабразив, материал с противоизносващо [смазващо] действие
антиалкогольный противоалкохолен
антибарион *м ядр.* антибарион
антивещество *с ядр.* антивещество
антивибратор *м* виброгасител, антивибратор
~, **динамический** динамичен виброгасител
~, **линейный** линеен виброгасител *(с линейна характеристика)*
антивибрационный противо-[анти-]вибрационен
антигризутный *мин.* предпазен, защитен *(при работа с експлозиви)*
антиграфитизатор *м мет.* противографитно [противографитообразуващо] средство
антидетонатор *м* противо-[анти-]детонатор *(добавка към течно гориво срещу детонация)*
антидетонационный противодетонационен
антикатализатор *м хим.* отрицателен катализатор, антикатализатор
антикатод *м* антикатод
антиква *ж полигр.* антиква *(вид печатарски букви)*
антиклиналь *м геол.* антиклинала, сводообразна *(скална)* гънка
антиклинальный *м геол.* антиклинален, сводообразен
антиклинорий *м геол.* антиклинорий *(голяма и сложна антиклинална гънка)*
антикоагулятор *м хим.* противокоагулатор, емулсионен стабилизатор
антикоррозионный противокорозионен, антикорозионен
антилогарифм *м мат.* антилогаритъм
антимагнитный противомагнитен
антимезон *м ядр.* антимезон
антимонат *м хим.* антимонат, сол на мета- *или* ортоантимонова киселина
антимонид *м* антимонид, сол на антимоно-водородната киселина
антимоний *м хим.* 1. антимон, Sb 2. *вж.* **антимонит** 2.
антимонил *м хим.* антимонил, антимонилова група
антимонит *м* 1. *хим.* антимонит *(сол на антимониста киселина)* 2. *минер.* антимонит
антинакипин *м* противонакипно средство, антинакипин *(използува се при парни котли)*
антинейтрино *с ядр.* антинеутрино
антинейтрон *м ядр.* антинеутрон
антинуклон *м ядр.* антинуклеон
антиобледенитель *ав.* противозаледител
антиокислитель *м хим.* антиоксидант, противоокисляващо средство, антиокислител
антиоксиген *м вж.* **антиокислитель**
антиоксидант *м вж.* **антиокислитель**

антипени́тель *м* *текст.* противопенещо средство, антипенител
антипараллелогра́мм *м* *мат.* антипаралелограм, четириъгълник с неуспоредни страни
антиперти́т *м* *петр.* антипертит *(разновидност на плагиоклаза)*
антипире́ны *мн.* противовъзпламенителни вещества; противогоривно импрегнационно средство
антипо́ды *мн.*, **опти́ческие** *физ.* оптични антиподи
антиполимериза́тор *м* противополимеризатор, инхибитор
антипо́люс *м* *физ.*, *ел.* антиполюс
антипрото́н *м* *ядр.* антипротон
антираке́та *ж* *воен.* противоракета, антиракета
антирезона́нс *м* *физ.*, *ел.* антирезонанс
антисегнетоэлектри́ческий *физ.* антисегнетоелектричен
антисегнетоэлектри́чество *с* *физ.* антисегнетоелектричество
антисе́птик *м* обеззаразяващо [антисептично] средство, антисептик
антисепти́ческий обеззаразяващ, антисептичен
антисовпаде́ние *с* *ядр.* антисъвпадение
антистари́тель *м* **рези́ны** *кауч.* инхибитор против стареене [противостареещ агент] на каучука
антифе́динговый *радио* антифадингов, противозатихващ
антиферромагнети́зм *м* *физ.* антиферомагнетизъм
антиферромагне́тик *м* антиферомагнитно вещество
антифри́з *м* **1.** *хим.* антифриз, противозамръзващо [понижаващо точката на замръзване] вещество **2.** *авто* антифриз, незамръзваща охлаждаща смес
антифрикцио́нный *мет.* противотриещ, антифрикционен, намаляващ съпротивлението на триене
антихло́р *м* **1.** *хим.* антихлор *(за отстраняване на хлора след избелване)*, натриев тиосулфат **2.** *мет.* антихлор, *(марка на)* киселиноустойчива *(срещу солна киселина)* силиций-молибденова стомана
антицикло́н *м* *метео* антициклон *(област с високо атмосферно налягане)*
античасти́ца *ж* *ядр.* античастица
антишумово́й противошумов; звукоизолационен
антиэлектро́н *м* *ядр.* антиелектрон; позитрон
антиэмульга́тор *м* *хим.* противоемулгационно средство, коагулант
антофилли́т *м* *минер.* антофилит
антракраси́тель *м* антраценово багрило
антрахино́н *м* *хим.* антрахинон
антраце́н *м* *хим.* антрацен
антраци́т *м* *петр.* антрацит, антрацитни въглища
~, **кру́пный** едър антрацит

антресо́ль *ж* *арх.* надпартерен полуетаж, меданин; галерия *(в производствени и жилищни помещения)*
а́нфемий *м* *арх.* антемия *(украса от стилизирани растителни форми)*
анфила́да *ж* *арх.* анфилада *(разположени в една ос помещения с влизане от едно в друго)*
аншли́ф *м* *крист.* аншлиф, полиран *(непровачен)* шлиф
апанейт *м* *петр.* апанеит *(апатит-нефелова скала)*
апати́т *м* *минер.* апатит *(минерал с високо фосфорно съдържание)*
а́пекс *м* *астр.* апекс
апериоди́ческий непериодичен, апериодичен
апериоди́чность *ж* непериодичност, апериодичност
аперту́ра *ж* **1.** *физ.*, *опт.* апертура *(действуващ отвор в оптична система)* **2.** *тлв.* апертура
~ **анте́нны** отвор [апертура] на антена
~, **кольцева́я** *ядр.* кръгова апертура
~ **объекти́ва** *кфт.* апертура на обектив
~ **счётчика** *ядр.* апертура на брояч
~, **углова́я** ъглова апертура *(напр. на оптична система)*
~, **числова́я** числена апертура *(напр. на оптична система)*
аплана́т *м* *опт.* апланат
апланати́ческий апланатичен *(при отстранена сферична аберация)*
аплика́та *ж* *мат.* апликата
апли́т *м* *петр.* аплит *(дребнозърнеста магмена скала)*
апоге́й *м* *астр.* апогей
аполя́рност *ж* *ел.* неполярност, аполярност
апости́льб *м* *свт.* апостилб *(единица за яркост на осветена повърхнина)*
апофе́ма *ж* *мат.* апотема
апофи́за *ж* *петр.* апофиза, странична жила
апохрома́т *м* *опт.* апохромат *(обектив)*
апохромати́ческий апохроматичен *(при отстранена хроматична аберация)*
аппара́т *м* апарат, уред; устройство, съоръжение, приспособление *(за контрол, изпитания и други спомагателни операции)*
~, **абсорбцио́нный** *хим.* абсорбционен апарат
~, **автоге́нный** оксиженов апарат, оксижен, апарат за газово заваряване
~, **автомати́ческий** автоматичен апарат, автомат
~, **автомати́ческий отливно́й** *полигр.* автоматичен *(букво-)*отливен апарат
~, **атомноводоро́дный сва́рочный** апарат за атомноводородно заваряване
~, **ацетиле́новый** ацетиленов [карбиден] апарат
~, **аэрофотограмметри́ческий** *геод.* аерофотограметричен апарат
~, **беспа́льцевый ре́жущий** *с. ст.* безпалцов режещ апарат *(на косачка)*
~, **беспило́тный лета́тельный** безпилотен летателен апарат

~, **бланширо́вочный** *хран.* апарат за бланширане, бланширапарат *(за краткотрайна обработка в гореща вода или пара)*
~, **блокиро́вочный** блокиращ [блокировъчен] апарат
~, **бронзирова́льный** *полигр.* преса за бронзиране
~, **брызга́льный** бризгално [пръскащо] устройство
~, **буквоотливно́й** *полигр.* буквоотливен апарат
~, **буквопеча́тающий телегра́фный** буквопечатащ [печатащ] телеграфен апарат
~, **бучи́льный** *текст.* апарат за изваряване *(в алкален разтвор — при избелване)*
~, **ва́куумный** вакуумен апарат, вакуумапарат
~, **вакуумсуши́льный** вакуумен сушилен апарат, вакуумна сушилна
~, **ва́рочный** 1. апарат [котел] за изваряване 2. автоклав
~, **возго́нный** сублимационен апарат, сублиматор
~, **воздухоочисти́тельный** въздухопречиствателен апарат
~, **вулканизацио́нный** *кауч.* автоклав, вулканизационен апарат
~, **выводно́й** *полигр.* извеждащ апарат
~, **выгру́зочный** разтоварен апарат, разтоварно устройство
~, **выпарно́й** изпарител, изпарителен апарат
~, **высева́ющий** *с. ст.* сеялен апарат
~, **вытяжно́й** *текст.* изтеглячен апарат, изтеглячка
~, **гази́рующий** апарат за газиране *(на вода, сокове)*
~, **га́зовый ре́жущий** газова [оксиженова] резачка, апарат за газово рязане
~, **газоре́жущий** *вж.* **аппара́т, га́зовый ре́жущий**
~, **газосва́рочный** апарат за газово [оксиженово] заваряване, оксиженов апарат
~, **гектографи́ческий** *печат.* хектограф
~, **гидроли́зный** *хим.* хидролизационен апарат
~, **гуммирова́льный** *полигр.* апарат за гумиране, гумиращ апарат
~, **двухка́мерный** *кфт.* двукамерен *(фото-)* апарат
~, **двухпрочёсный** *текст.* двударачен състав, двоен дарак
~, **дезактивацио́нный** *ядр.* дезактивиращ апарат
~, **дези́нфекцио́нный** апарат за дезинфекция
~, **дели́тельный** *(лабораторен)* апарат за делене [разделяне] *(на проби)*
~, **ди́сково-гнездово́й высева́ющий** *с. ст.* дисково-гнездов сеялен апарат
~, **диспе́тчерский** диспечерский апарат
~, **дистилляцио́нный** дестилационен апарат, дестилатор
~ **для гектографи́ческой печа́ти** *полигр.* апарат за хектографен печат, хектограф
~ **для зака́лки, водостру́йный** апарат за закаляване във водна струя
~ **для за́писи ре́чи** апарат за запис на говор, диктофон
~ **для испыта́ния давле́нием** апарат [преса] за изпитване под налягане
~ **для конта́ктного копи́рования** *полигр.* апарат за контактно копиране
~ **для ксерографи́ческой печа́ти** *полигр.* апарат за ксерографски печат, ксерограф
~ **для отму́чивания** *хим.* утаечен [утаителен, седиментационен] апарат, утаител
~ **для подсу́шки** апарат за подсушаване, сешоар
~ **для ро́злива в буты́лки** апарат за пълнене на бутилки
~ **для структу́рного ана́лиза** апарат за структурен анализ *(рентгенов)*, рентгенов дифракционен апарат
~ **для то́чечной сва́рки** апарат за точково заваряване
~ **для фракцио́нной перего́нки** апарат [инсталация] за фракционна дестилация
~, **доба́вочный** *съобщ.* допълнителен *(паралелно включен)* апарат *(телефонен)*
~, **дождева́льный** *с. ст.* дъждовална уредба [инсталация]
~, **дози́рующий** дозиращ апарат
~, **до́йлный** *с. ст.* доилен апарат, доилна уредба [инсталация]
~, **дробестру́йный** *леяр.* сачмоструен апарат *(за почистване)*
~, **дугогася́щий** *ел.* устройство [апарат] за гасене на дъга
~, **дыропробивно́й** перфоратор
~, **дыха́тельный** *мин.* дихателен апарат, респиратор
~, **загру́зочный** апарат за пълнене [зареждане], пълначен [пълнителен] апарат
~, **зажи́мный** затегателен механизъм
~, **замо́чный** *текст.* увлажнителен апарат, увлажнител
~, **зато́рный** *хран.* спиртоварен апарат
~, **звуковоспроизводя́щий** *кфт.* звуковъзпроизвеждащ апарат, озвучителна уредба
~, **звукозапи́сывающий** *радио* звукозаписващ апарат
~, **золосмывно́й** пепелосмивно[-измиващо] устройство *(напр. в топлоелектрическа централа)*
~, **золоула́вливающий** пепелоулавящо устройство
~, **измельча́ющий** дробилен апарат, дробилка, трошачка
~, **измери́тельный** измервателен апарат
~, **индика́торный** индикаторен апарат, индикатор
~, **интерференцио́нный** интерференционен апарат
~, **ионообме́нный** йонообменен апарат
~, **кантова́льный** *мет.* апарат за обръщане, обръщач *(на блокове при валцуване, коване)*
~, **кардочеса́льный** щрайхгарен дарачен състав
~, **ка́ссовый** касов апарат *(търговски)*
~, **кинокопирова́льный** кинокопировален апарат

~, **кинопроекцио́нный** кинопроекционен апарат
~, **киносъёмочный** киноснимачен апарат, кинокамера
~, **кислоро́дный** кислороден *(дихателен)* апарат
~, **клеемаза́льный** *полигр.* лепилен апарат
~, **коло́нный** *хим.* колонен апарат *(за разделяне на течности)*
~, **кома́ндный** команден пулт [апарат]
~, **коммутацио́нный** *ел.* комутатор, комутационен апарат
~ **для кондициони́рования (во́здуха)** апарат за кондициониране на въздуха *(включително влажността)*
~, **конта́ктный** *ядр.* контактен апарат
~, **копирова́льный** копирен апарат, апарат за копиране, копирапарат
~, **копирова́льный автомати́ческий** *полигр.* автоматичен копирен апарат
~, **косми́ческий** *ракет.* космический *(летателен)* апарат
~, **краси́льный** багрилен апарат, уредба за боядисване
~, **краскораспыли́тельный** бояджийски пистолет
~, **кра́сочный** *полигр.* мастилен апарат
~, **лета́тельный** летателен апарат
~, **листоотливно́й** *харт.* листоотливен апарат
~, **лопа́точный** перков апарат *(на турбина)*
~, **магни́тный** магнитен апарат [сепаратор]
~, **металлизацио́нный** апарат за метализиране, метализатор
~, **мно́жительный** апарат за размножаване *(на печатни копия)*
~, **моне́тный телефо́нный** монетен телефонен апарат [автомат]
~, **морози́льный** апарат за замразяване, хладилник
~, **мота́льный** навивачен апарат, навивачка
~, **набо́рный** *полигр.* наборен апарат
~, **направля́ющий** направляващ апарат
~, **настенный** *вж.* **аппара́т, стенно́й**
~, **насто́льный** апарат за маса, настолен апарат
~ **ни́зкого напряже́ния, рентге́новский** рентгенов апарат за ниско напрежение
~, **ниткошве́йный** *полигр.* концева шивачна машина
~, **нумерова́льный** *полигр.* номериращ апарат
~, **обводно́й** *мет.* направляващ апарат, водило *(при валцоване на блокове)*
~, **обду́вочный** обдухващ апарат
~, **обезво́живающий** апарат за обезводняване
~**-облуча́тель** *ядр.* апарат-облъчвател
~, **опро́сно-контро́льный** контролно-запитващ апарат *(в телеграфната техника)*
~, **отливно́й** *полигр.* отливен апарат
~, **отсто́йный** утаител
~, **паромочи́льный** пароувлажнителен апарат
~, **пеного́нный** пожарогасител с пяна
~, **перего́нный** дестилационен апарат, дестилатор
~, **передáющий** предаващ [предавателен] апарат, предавател
~, **перено́сный** преносим [подвижен] апарат
~, **пескостру́йный** песъкоструен апарат; *стр.* песъчноструен чистач
~ **пита́ния** подхранващ апарат
~, **пита́ющий** захранващ [питателен] апарат, захранващо приспособление
~, **поглоти́тельный** абсорбционен [поглъщащ] апарат, абсорбер
~, **полимеризацио́нный** полимеризационен апарат
~, **поляризацио́нный** поляризационен апарат
~, **приёмный** приемен апарат, приемник
~, **проволокошве́йный** *полигр.* телова шивачка [подшивна] машина
~, **проекцио́нный** проекционен апарат
~, **прокла́дывающий** *текст.* нанасящ апарат
~, **промы́вочный** апарат за промиване
~, **пропи́точный** импрегнационен апарат
~, **пусково́й** пусков апарат, пускател
~, **радиотерапевти́ческий** радиотерапевтичен апарат
~, **разли́вочный** *хран.* апарат за пълнене [разливане], апарат за бутилиране
~, **размо́льный** стриващ апарат, мелачка
~, **разрывно́й** апарат за разкъсване *(при изпитване на опън)*
~, **регистри́рующий** *вж.* **аппара́т, самопи́шущий**
~, **регули́рующий** апарат [уред] за регулиране, регулиращ апарат
~, **ре́жущий** режещ апарат; ножов механизъм *(на селскостопански машини)*
~, **ректификацио́нный** *вж.* **аппара́т для фракцио́нной перего́нки**
~, **рентге́новский** рентгенов апарат
~, **репродукцио́нный** репродукционен апарат
~, **рыча́жный** лостова ръчка *(от механизъм за управление)*
~, **самопи́шущий** самопишещ апарат
~, **сва́рочный** апарат за заваряване, заваръчен апарат
~, **светокопирова́льный** светлокопиращ [хелиографен] апарат
~ **с вьюрковым механи́змом, вытяжно́й** *текст.* изтеглячен апарат с уплътнител [уплътнителен механизъм]
~, **сигна́льный** сигнален апарат
~, **синхро́нный** синхронен апарат, синхронизатор
~, **слухово́й** слухов апарат, слухово апаратче
~, **соплово́й направля́ющий** направляващ струен апарат *(напр. на турбина)*
~, **сортиро́вочный** апарат за сортиране, сортировъчен апарат
~, **спа́ренный** *съобщ.* сдвоен апарат
~, **стациона́рный** стационарен апарат *(за неподвижно разполагане)*
~, **стенно́й** стенен апарат

~, **стрéлочный** *остар.* стрелков (*телеграфен*) апарат; *изм.*апарат със стрелка
~, **сучи́льный** сучилен [усукващ] апарат, усуквачка;
~, **счётный** броячен апарат, брояч
~, **телегрáфный** телеграфен апарат
~, **телефóнный** телефонен апарат
~, **теплообмéнный** топлообменен апарат, топлообменник
~, **токоприёмный** токоотнемащ апарат (*напр. от тролейна мрежа*)
~, **торкрети́рующий** *стр.* торкретиращ апарат
~, **тормознóй** спирачно устройство, спирачен механизъм
~, **торпéдный** *воен.* торпеден механизъм [апарат]
~, **точи́льный** точилен апарат, точило
~, **трёхпрочёсный** *текст.* тридарачен състав
~, **трубосвáрочный** апарат за заваряване на тръби, тръбозаваръчен апарат
~, **увеличи́тельный** *кфт.* увеличителен апарат (*на фотоснимки*)
~, **узловязáльный** *текст.* навързващ апарат
~, **у́тфельный** *хран.* апарат за варене (*в захарно производство*)
~, **фальцевáльный** *полигр.* фалцова машина
~, **фильтровáльный** *хим.* апарат за филтруване
~, **фотограмметри́ческий** *геод.* фотограметричен апарат
~, **фотографи́ческий** фотографен апарат, фотоапарат
~, **фоторепродукциóнный** фоторепродукционен апарат
~, **фототелегрáфный** фототелеграфен апарат
~, **холоди́льный** хладилен апарат, хладилник
~ **циклóна, закручивáющий** завихрителен апарат на циклон
~, **чесáльный** *текст.* дарачен състав
~, **шифровáльный** шифров [кодиращ] апарат, апарат за шифроване
~, **шнéковый** шнеков [винтов] транспортьор, шнеков апарат
~, **экстракциóнный** апарат за екстракция
~, **электрографи́ческий** *полигр.* електрографен апарат
~, **электрометаллизациóнный** електрометализационен апарат, електрометализатор
~, **электронагревáтельный** електронагревателен апарат; електрически бойлер
~, **электросвáрочный** електрозаваръчен апарат, апарат за електрозаваряване, електрожен
аппарáтная *ж* апаратно помещение [отделение], апаратна
~, **центрáльная** централна апаратна
аппаратýра *ж* апаратура; уредба, инсталация; апарати, устройства
~, **аэронавигациóнная** аеронавигационна апаратура
~, **бортовáя** бордова апаратура (*на кораб, самолет и др.*)
~, **взрывобезопáсная** взривобезопасна апаратура
~, **высоковóльтная** високоволтова апаратура
~ **диспéтчерской централизáции** апаратура за диспечерска централизация
~ **для счёта и́мпульсов** *ядр.* апаратура за броене на импулси
~, **защи́тная** защитна [обезопасяваща] апаратура, защита
~, **измери́тельная** измервателна апаратура
~, **дозиметри́ческая** *ядр.* дозиметрична апаратура
~, **коммутациóнная** комутационна апаратура
~, **контрóльно-измери́тельная** контролно-измервателна апаратура
~ **наведéния** *ав.* насочваща апаратура
~ **на полупроводникáх** апаратура с полупроводници, транзисторизирана апаратура
~, **низковóльтная** *ел.* нисковолтова апаратура
~, **оконéчная** крайна апаратура, апаратура на крайна станция
~, **перенóсная** преносима [подвижна, портативна] апаратура
~, **прецизиóнная** прецизна апаратура, апаратура с повишени изисквания (*по отношение на точност и други показатели*)
~, **радиолокациóнная** радиолокационна апаратура
~, **радиометри́ческая** радиометрична апаратура
~, **рудни́чная взрывобезопáсная** руднична взривобезопасна апаратура
~, **сейсморазвéдочная** *геофиз.* сеизмична апаратура
~ **слепóй посáдки** *ав.* апаратура за сляпо кацане
~, **стационáрная** стационарна апаратура, апаратура за неподвижно разполагане
~, **студи́йная** студийни апарати [уреди], студийна апаратура
~, **тóпливная** горивна апаратура
~ **управлéния** командна апаратура
~, **усили́тельная** усилвателно устройство, усилвателна апаратура
~, **фототелегрáфная** фототелеграфна апаратура
~, **электроакусти́ческая** електроакустична апаратура
~, **электроизмери́тельная** електроизмервателна апаратура
~, **электрóнная** електронна апаратура
~, **я́дерная** ядрена апаратура
аппарáтчик *м* апаратчик, обслужващ [работник на] апарат
аппарéль *ж* рампа; апарел (*полегато скосяване на терена*)
аппликáта *ж* *мат.* апликата
аппрéт *м* *текст.* апрет, средство за апретиране
аппрети́рование *с* *текст.* апретиране
аппрети́ровать *текст.* апретирам
аппретýра *ж* *текст.* апретура
~, **атлáсная** сатенена апретура
~, **заключи́тельная** крайна [последна] апретура

аппроксима́ция *ж* апроксимация, приближение, приблизително изразяване *(на сложни величини или обекти чрез други по-прости)*
аппроксимати́вный апроксимиращ, който подлежи на апроксимация
аппро́ш *м печат.* апрош *(разстояние между буквите при набор)*
апроба́ция *ж* апробация *(официално одобряване)*
~, **полева́я** апробация на посевите, държавен контрол върху семепроизводството
~ **се́мян** апробация на семената, държавен контрол за чистосортови семена *(за посев)*
апси́да *ж арх.* апсида *(в античното и храмовото строителство)*
арагони́т *м минер.* арагонит, *(ромбичен)* природен калциев карбонат
арбитра́ж *м икон.* арбитраж
арболи́т *м стр.* арболит *(дървобетон)*
аргенти́т *м минер.* аргентит, сребърен сулфид
аргилли́т *м петр.* аргилит *(твърда глинеста скала)*
аргини́н *м хим.* аргинин, 2-амино-5-гуанидинопентанова киселина
аргиро́ид *м мет.* аргироид, ново сребро *(сплав на мед, никел и цинк със сребърно покритие на изделието)*
арго́н *м хим.* аргон, Ar
арго́новый аргонов, съдържащ аргон
аргуме́нт *м* 1. аргумент, довод, основание, доказателство 2. *мат.* аргумент, независима променлива *(на функция)*
~ **ко́мплексного числа́** аргумент на комплексно число *(ъгъла в тригонометричната форма на комплексното число)*
ардоме́тр *м* ардометър *(оптичен пирометър)*
аре́нда *ж икон.* аренда
арео́метр *м* гъстотомер, ареометър *(измерва плътност на течностите)*
~ **по Боме́** ареометър *(със скала)* на Боме
ареоме́трия *ж* ареометрия
ареопикно́метр *м* ареопикнометър *(комбиниран уред)*
ареости́ль *м арх.* ареостил *(разредени колони)*
ари́л *м хим.* арил, арилна група *(ароматен радикал)*
арили́рование *с хим.* арилиране, вкарване на арилна група
арилсульфона́т *м* арилсулфонат
арилсульфохлори́д *м* арилсулфохлорид
арилурета́н *м* арилуретан
аритми́чный неритмичен, аритмичен
арифме́тика *ж* аритметика
арифмети́ческий аритметичен
арифмо́граф *м* сметачна машина с печатащо устройство *(на хартиена лента)*
арифмо́метр *м* (ръчна) сметачна машина, аритмометър
а́рка *ж арх. стр.* дъга, арка
~, **бесшарни́рная** безставна дъга, двустранно запъната дъга
~, **ве́ерная** ветрилообразна дъга
~, **ги́бкая** еластична дъга
~, **двухшарни́рная** двуставна дъга
~, **жёсткая** твърда [корава, нееластична] дъга
~, **килеви́дная** лодкообразна дъга *(наподобяваща лодка в напречно сечение, обърната с дъното нагоре)*
~, **ко́нсольная** конзолна дъга
~ **кре́пи** *мин.* крепежна [укрепителна, подпорна] арка
~, **кругова́я** кръгова *(плоска)* арка
~, **кружа́льная** кръжилна дъга *(за изграждане тухлен или каменен свод върху нея)*
~, **крута́я** *вж.* **а́рка, стре́льчатая**
~, **мостова́я** дъга [арка] на мост
~, **обра́тная** обратна дъга
~, **ползу́чая** *(наклонена)* пълзяща дъга *(с пети на различни равнища)*
~, **разгру́зочная** разтоварваща дъга
~, **решётчатая** решетъчна [ажурена] дъга
~ **с затя́жкой** дъга с обтегач
~, **сплошна́я** плътна [пълностенна] дъга *(с плътна стена)*
~, **стре́льчатая** стреловидна [островърха, готическа] дъга
~, **трёхшарни́рная** триставна дъга
~, **фальши́вая** фалшива [неистинска] дъга *(с изцяло зазидан отвор)*
~, **шарни́рная** ставна дъга
арка́да *ж арх.* аркада *(няколко еднакви дъги, лежащи на колони)*
арка́т *м текст.* галирен канап
арко́з *м минер.* аркоз, фелдшпатов пясъчник
аркообра́зный дъгообразен, дъговиден, аркообразен
аркти́ческий *геофиз.* арктичен
аркфу́нкция *ж мат.* аркусфункция, обратна кръгова функция
армату́ра *ж* 1. *маш.* арматура, *(монтажни)* детайли, елементи *(към тръбопроводи, съоръжения, апарати)*; принадлежности 2. *стр.* армировка, армиране; армировъчна стомана, стомана за армиране 3. *ел.* арматура *(към осветлителни уредби и др.)*
~, **антивибрацио́нная** антивибрационна [виброгасяща] арматура
~ **бето́на** армировка на бетон; армировъчна стомана, бетонна стомана
~, **бестенева́я** арматура за *(скрито таванно)* осветление, което не хвърля сянка *(напр. над операционна маса)*
~, **валко́вая** *мет.* принадлежности за валци
~, **взрывобезопа́сная освети́тельная** *вж.* **армату́ра, взрывозащищённая освети́тельная**
~, **взрывозащищённая освети́тельная** противовзривна [противоексплозивна] осветлителна арматура
~, **вита́я** усукана армировъчна стомана усукана армировка
~, **водопрово́дная** водопроводна арматура
~, **водоразбо́рная** водочерпеща арматура
~, **возду́шная** арматура за въздушни *(електропреносни или други)* линии
~, **вя́заная** плетена армировка
~, **га́зовая** газова [газопроводна] арматура
~, **ги́бкая** мека армировка
~, **дверна́я** обков за врати

~, **двухпу́тная** двупосочна [кръстосана] армировка
~, **диагона́льная** диагонална армировка
~, **дугозащи́тная** [**дугоотводя́щая**] *ел.* арматура за гасене на дъга
~, **железобето́нная** стоманобетонова армировка
~, **жёсткая** твърда [корава] армировка
~, **запо́рная** спирателна [спираща] арматура
~ **изоля́тора** арматура на изолатор
~, **ка́бельная** кабелна арматура [гарнитура]
~, **карка́сная** скелетна армировка
~, **коса́я** *вж.* **армату́ра, накло́нная**
~, **коте́льная** котелна арматура
~, **кручёная** *вж.* **армату́ра, вита́я**
~, **кольцева́я** пръстеновидна армировка
~, **монта́жная** монтажна арматура, арматура
~, **накло́нная** наклонена [диагонална, коса] армировка
~, **натяжна́я** натягаща [опъваща] армировка
~, **несу́щая** носеща армировка
~, **одино́чная** единична армировка
~, **одноря́дная** едноредова армировка
~, **освети́тельная** осветлителна арматура, осветлителни тела
~, **ото́гнутая** изправена [опъната] армировъчна стомана *(преди огъването)*
~, **перекрёстная** кръстосана армировка
~, **переме́нно-сплю́щенная** профилно-прищипната армировъчна стомана
~, **печна́я** арматура на пещ, пещна арматура
~, **потоло́чная** таванна *(осветлителна)* арматура
~, **предвари́тельно напряжённая** предварително напрегната армировка
~, **про́волочная** телена армировка
~, **продо́льная** надлъжна армировка
~, **рабо́чая** *вж.* **армату́ра, несу́щая**
~, **распредели́тельная** 1. разпределителна арматура 2. разпределителна армировка
~, **растя́нутая** *вж.* **армату́ра, ото́гнутая**
~, **регули́рующая** регулираща арматура
~, **санита́рная** санитарна [санитарно-техническа] арматура
~, **се́тчатая** мрежеста армировка, армировъчна мрежа
~, **спира́льная** спираловидна армировъчна стомана
~, **сплю́щенная** прищипната армировъчна стомана
~, **судова́я** корабна арматура
~, **трубопрово́дная** тръбна арматура *(фитинги, вентили, кранове, клапи, регулатори и др.)*
~, **уто́пленная** скрита *(осветлителна)* арматура
~, **фарфо́ровая** арматура за порцеланови изделия
~, **четырёхпу́тная** двуслойна кръстосана армировка
~, **электри́ческая** електрическа арматура
~, **я́корная** *кораб.* котвена арматура
армату́рный 1. *маш.* арматурен 2. *стр.* армировъчен
армату́рщик *м* *стр.* армировчик, арматурист
арми́рование *с* *стр.* армировка, армиране; усилване; *мин.* армиране *(напр. пробивен инструмент с твърдосплавни пластини)*, укрепване
~, **непреры́вное** непрекъснато армиране
~, **продо́льное** надлъжна армировка
~, **разде́льное** разделно армиране *(напр. при армиране на междуетажни плочи, чийто под е еластично свързан с носещата част на плочата само в отделни точки и ивици)*
~ **сте́ржня** *леяр.* армировка на сърце
~ **у́стья сква́жин** *мин.* укрепване устието [гърлото] на сондажния отвор
арми́рованный армиран; усилен, укрепен
арми́ровать армирам; усилвам, укрепвам
армиро́вка *ж* *стр.* армировка, армиране; усилване; *мин.* армиране, укрепване
~ **бу́ров** *мин.* усилване *(с твърди пластини)* на пробивен инструмент [свредло, шило, бургия]
~ **изоля́тора** *ел.* монтаж на металната част на изолатора
~ **ствола́ ша́хты** *мин.* укрепване на шахтата
а́рмко-желе́зо *с* армко-желязо, технически чисто желязо *(с примеси под 0,1%)*
армобето́н *м* армобетон, армиран бетон
армокарка́с *м* армировъчен скелет
армопенобето́н *м* армопенобетон, армирани пенобетон
армопластобето́н *м* армопластобетон, армиран пластобетон
армоэлеме́нт *м* армиран *(стоманобетонен)* елемент *(за сглобяемо строителство)*
ароматиза́ция *ж* *хим.* ароматизация, ароматизиране *(превръщане на алифатно или алициклично в ароматно съединение)*
ароматизи́рованный превърнат в ароматно съединение
ароматизи́ровать ароматизирам, получавам ароматни съединения
аромати́ческий ароматен, карбоцикчен
арочнoба́лочный дъговогредов
а́рочный дъгов, дъговиден, дъгообразен, арков
аррети́р *м* *изм.* запънка, спирачен [блокиращ] механизъм *(напр. за везни)*, аретир
аррети́рование *с* запъване, блокиране, спиране, аретиране
арсена́т *м* *хим.* арсенат, сол *или* естер на ортоарсеновата киселина
~, **ба́рия** бариев арсенат
~, **ка́льция** калциев арсенат
~, **на́трия** натриев арсенат
арсени́д *м* *хим.* арсенид, сол на арсеноводородната киселина
арсени́т *м* *хим.* арсенит, сол *или* естер на ортоарсенистата киселина
арсенопири́т *м* *минер.* арсенопирит
арси́н *м* *хим.* арсин, арсеноводород
артикуля́ция *ж* 1. артикулация, учленение движение на говорни органи 2. *съобщ.* артикулация, разбираемост
артиллери́йский артилерийски
артилле́рия *ж* артилерия

~, **а́томная** атомна [ядрена] артилерия
~, **берегова́я** брегова артилерия
~, **зени́тная** зенитна [противовъздушна] артилерия
~, **противота́нковая** противотанкова артилерия
~, **реакти́вная** реактивна [ракетна] артилерия
~, **самохо́дная** самоходна артилерия
архе́й *м геол.* архайска ера [група], архей
архе́йский архайски
археблог *м* археолог
археоло́гия *ж* археология
архиво́льт *м арх.* архиволта
архитекто́ника *ж арх.* архитектоника *(съразмерност на архитектурна композиция)*
архите́ктор *м* архитект
архитекту́ра *ж* архитектура
~, **анти́чная** антична [древна] архитектура
~ **Возрожде́ния** *вж.* **архитекту́ра Ренесса́нса**
~, **городска́я** градска архитектура
~, **готи́ческая** готическа архитектура
~, **гражда́нская** гражданска архитектура *(за разлика от църковна, промишлена и други архитектури)*
~ **интерье́ра** архитектура на интериора, вътрешна архитектура
~, **ложноклассі́ческая** лъжекласическа архитектура
~, **паркова́я** паркова [озеленителна] архитектура
~, **Ренесса́нса** архитектура на Ренесанса [Възраждането], ренесансова архитектура
~ **сти́ля баро́кко** архитектурен стил бароко
~, **функциона́льная** функционална архитектура
архитра́в *м арх.* архитрав *(главна свързваща греда)*
асбе́ст *м* 1. *минер.* азбест *(общо наименование на влакнести материали от групата на амфибола и серпантина)* 2. азбест *(материал)*
~, **амфибо́ловой** амфиболов азбест
~, **арми́рованный** армиран азбест
~, **гофри́рованный** вълнист азбест
~, **змеевико́вый** *минер.* серпентинов азбест
~, **листово́й** азбест на листа, азбестов картон
~, **платини́рованный** платиниран азбест
~, **распу́щенный** трошен [натрошен, ронлив] азбест
~, **уплотнённый** пресован азбест
~, **хризоти́ловый** *минер.* хризотилов [серпентинов] азбест
~, **шнурово́й** азбестово въже
асбести́н *м минер.* азбестин *(влакнеста разновидност на талк)*
асбести́т *м* азбестит *(топлоизолационен материал)*
асбестобето́н *м* азбестобетон
асбестово́йлок *м стр.* азбестово кече, плъст [филц] от азбест
асбе́стовый азбестов
асбестони́т *м стр.* изолационен азбестов цимент *(заменител на твърда гума — азбест с 10% каучук)*
асбестофане́ра *ж* азбестоциментови плочи [листа], етернит
~, **волни́стая** вълниста [вълнообразна] азбестоциментова плоча, вълнообразен етернит
асбестоцеме́нт *м* азбестоцимент, азбестов цимент
асбобакели́т *м* азбобакелит, азбестов бакелит
асбобума́га *ж* азбестова хартия [мукава], азбест на листа
асбокарто́н *м* азбестокартон, азбестова мукава
асбола́н *м минер.* азболан, земен кобалт *(кобалт-манганова руда)*
асболе́нта *ж* азбестова лента
асболи́т *м* азболит *(плочки от магнезитов цимент, азбестови влакна и дървени стърготини — главно за подови настилки)*
асбопеколи́т *м* азбозифт, зифтов [битуминизиран] азбест
асборези́т *м пласт.* азборезит *(фенолалдехидна смола, усилена с азбестови влакна)*, азбестов текстолит
асбослюда́ *ж стр.* азбослюда *(топлоизолационна смес)*
асбото́ль *м стр.* насмолена азбестова мушама
асботруба́ *ж* азбестоциментова [етернитова] тръба
асбофане́ра *ж вж.* **асбестофане́ра**
асбоцеме́нт *м* азбестоцимент, азбестов цимент, етернит
асбоцеме́нтный азбестоциментов, етернитов
асбоши́фер *м* азбестоциментови [етернитови] плочи *(за покриви)*
асейсми́ческий неземетръсен, асеизмичен
асимметри́чный несиметричен, асиметричен
асимме́трия *ж* асиметрия
~, **азимута́льная** азимутална асиметрия
~ **деле́ния** *ядр.* асиметрия на делението
~, **молекуля́рная** молекулна асиметрия
~, **углова́я** ъглова асиметрия
аси́мптота *ж мат.* асимптота
асимптоти́ческий асимптотичен
асинхро́нный *ел.* асинхронен
аскани́т *м петр.* асканит *(избелваща пръст)*
асколи́н *м хран.* асколин *(средство за консервиране)*
аспира́тор *м* аспиратор; смукач; вентилатор *(на смукателна система)*
~, **стру́йный** струен смукателен апарат
аспира́ция *ж* аспирация; изсмукване, засмукване, всмукване *(за обезпрашаване, обезвредяване, почистване и др.)*; смукателна уредба; вентилация, проветряване
~, **вса́сывающая** смукателна [аспирационна] уредба
ассортиме́нт *м икон.* асортимент
~ **изде́лий** асортимент на изделия
~, **полно́тный** асортимент *(на обуща)* по широчина
~, **росто́вочный** *вж.* **ассортиме́нт, полно́тный**

~, **това́рный** асортимент на стоки, стоков асортимент
ассе́мблер *м изч.* асемблер
ассемблирова́ние *с изч.* асемблиране
ассоциати́вность *ж* асоциативност
ассоциати́вный асоциативен
ассоциа́ция *ж* асоциация; *хим.* присъединяване
~ **моле́кул** асоциация на молекули
ассоции́рованый асоцииран
ассоции́ровать асоциирам
астази́рование *с физ.* астазиране *(отслабване на влиянието на земния магнетизъм върху магнитна стрелка)*
астати́н [аста́т] *м* астатин, At *(изкуствено получен радиоактивен химичен елемент)*
астати́ческий астатичен
астери́зм *м крист., минер.* астеризъм
астеро́ид *м астр.* астероид
астигма́т *м опт.* астигматичен обектив
астигмати́зм *м опт.* астигматизъм *(недостатък на леща)*
астигмати́ческий астигматичен
астробиоло́гия *ж* астробиология
астробота́ника *ж* астроботаника
астро́граф *м* астрограф
астро́ида *ж мат.* астроида
астроля́бия *ж астр., изм.* астролабия *(ъгломерен уред)*
астроме́трия *ж* астрометрия
астронавига́ция *ж* астронавигация
астрона́вт *м* астронавт, космонавт
астрона́втика *м* астронавтика, космонавтика
астро́ном *м* астроном
астрономи́ческий астрономичен
астроно́мия *ж* астрономия
~, **возду́шная** въздушна [авиационна] астрономия
~, **геодези́ческая** геодезична астрономия
~, **звёздная** звездна астрономия
~, **навигацио́нная** мореплавателна [навигационна] астрономия
~, **сфери́ческая** сферична астрономия
~, **физи́ческая** *вж.* **астрофи́зика**
астроориента́ция *ж* астроориентация, ориентация в космично пространство
астропу́нкт *м геод.* астрономична точка
астроско́п *м* астроскоп
астроспектро́граф *м* астроспектрограф
астроспектроскопи́я *ж* астроспектроскопия
астрофи́зика *ж* астрофизика
астрофилли́т *м минер.* астрофилит, титанов силикат
астрофотоме́трия *ж* астрофотометрия
асфа́льт *м* 1. *минер.* асфалт *(минерална смола)* 2. *стр.* асфалт, битумно-минерална смес *(за пътни настилки)*
~, **волокни́стый** *стр.* азбестоасфалт, азбобитумна смес
~, **го́рный** планински [скален] асфалт
~, **доро́жный** пътен [пътностроителен] асфалт
~, **есте́ственный** естествен [природен, натурален] асфалт
~, **жёсткий** твърд асфалт
~, **иску́сственный** изкуствен асфалт *(смес от битум, смлян варовик и др.)*
~, **лито́й** лят [излят] асфалт
~, **мя́гкий** мек асфалт
~, **нефтяно́й** нефтен асфалт
~, **песча́ный** асфалт с пясък
~, **пласти́чный** пластичен асфалт
~, **приро́дный** *вж.* **асфа́льт, есте́ственный**
~, **уката́нный** валиран асфалт
~, **холо́дный** студен асфалт
~, **цветно́й** цветен асфалт
асфальте́ны *мн. хим.* асфалтени
асфальти́рование *с* асфалтиране
асфальти́рованный асфалтиран
асфальти́ровать асфалтирам
асфальти́ровщик *м* асфалтировчик
асфальти́т *м* асфалтит, природен асфалт
асфа́льтный асфалтен, асфалтов
асфальтобето́н *м* асфалтобетон
асфальтобетоносмеси́тель *м* асфалтобетонова машина бъркачка, асфалтобетонов смесител
асфальтобетоноукла́дчик *м* асфалтобетоноразстилачна машина
асфальтобето́нный асфалтобетонов
асфа́льтовый *вж.* **асфа́льтный**
асфа́льтогрунт *м* асфалтозем
асфальтозаво́д *м* асфалтов завод
асфальтомёт *м* асфалтохвъргач
асфальторазогрева́тель *м* асфалтонагревател
асфальтосмеси́тель *м* асфалтобъркачка, асфалтосмесител
асфальтоукла́дчик *м* асфалторазстилачна машина
атаками́т *м минер.* атакамит
атерми́ческий топлиннобезразличен
а́тлас *м* (географски) атлас
атла́с *м текст.* атлас
атмо́метр *м* атмометър *(уред за определяне скоростта на изпаряване на водата)*
атмосфе́ра *ж* 1. *геофиз.* атмосфера *(газообразна обвивка на Земята)* 2. *физ., изм.* атмосфера *(единица за измерване на налягане)* 3. среда, въздушна [газова] обвивка, атмосфера
~, **абсолю́тная** абсолютна атмосфера *(равна на атмосферното налягане плюс свръхналягането — съкр. «ата»)*
~, **адиабати́ческая** адиабатична атмосфера
~, **барокли́нная** бароклинна атмосфера
~, **барометри́ческая** барометрична атмосфера
~, **баротро́пная** *геофиз.* баротропна атмосфера
~, **восстанови́тельная** *мет.* възстановителна [откислителна, редукционна] среда, възстановителна атмосфера
~, **газообра́зная** *мет.* газообразна среда [атмосфера]
~, **гомоге́нная** еднородна [хомогенна] атмосфера
~, **защи́тная** *мет.* защитна среда [атмосфера]
~, **избы́точная** свръхатмосфера, атмосферно свръхналягане *(съкр. «атс»)*
~ **избы́точного давле́ния** *вж.* **атмосфе́ра, избы́точная**

~, **ио́нная** *физ.* йонна атмосфера
~, **междунаро́дная станда́ртная** международна стандартна атмосфера *(760 мм живачен стълб при 15°C)*
~, **нейтра́льная** неутрална [безразлична, инертна] атмосфера
~, **норма́льная** *вж.* **атмосфе́ра, физи́ческая**
~, **окисли́тельная** окислителна среда [атмосфера]
~, **свобо́дная** свободна атмосфера *(над приземния въздушен слой)*
~, **рудни́чная** *мин.* въздух [атмосфера] в рудника
~, **станда́ртная** стандартна атмосфера
~, **техни́ческая** техническа атмосфера *(съкратено «ат»; равна на* 1 kgf/cm^2, *бълг.* $кгс/см^2 = 98066{,}5$ N/m^2*)*
~, **физи́ческая** физическа атмосфера *(съкратено «атм»; равна на* 1,0333 kgf/cm^2, *бълг.* $кгс/см^2 = 101325$ N/m^2*)*
атмосфе̂рики *мн. радио* атмосферни смущения; радиовълни *(излъчвани)* от атмосферни източници
атмосфе́рный атмосферен
атмосферосто́йкий устойчив на атмосферни влияния [въздействия]
а́том *м* атом
~**-акце́птор** *м* *ядр.* атом-акцептор
~ **Бо́ра** *ядр.* атом на Бор
~, **верши́нный** възлов атом
~, **внедрённый** междувъзлов [междурешетъчен] атом
~, **возбуждённый** *ядр.* възбуден атом
~, **вы́битый** избит атом *(в кристалната решетка)*
~, **«горя́чий»** *ядр.* «горещ» атом
~**-до́нор** *м* *ядр.* атом-донор
~, **доче́рный** *ядр.* дъщерен атом
~, **излуча́ющий** *ядр.* излъчващ атом
~**-индика́тор** индикиращ атом
~, **ионизи́рованный** йонизиран атом *(лишен от външни електрони)*
~, **коне́чный** краен атом
~, **матери́нский** *ядр.* матерен атом
~, **метастаби́льный** *ядр.* метастабилен атом
~, **ме́ченый** *ядр.* белязан атом
~ **мише́ни** *ядр.* атом на мишената
~, **нейтра́льный** неутрален атом
~, **посторо́нний** чужд атом
~, **радиоакти́вный** радиоактивен атом
~, **раздели́вшийся** *ядр.* разделил се [делил се] атом
~, **расщепля́ющийся** *вж.* **а́том, раздели́вшийся**
~, **рекомбини́рованный** *ядр.* рекомбиниран атом
~, **свобо́дный** *ядр.* свободен атом
~, **свя́занный** свързан атом
~, **тяжёлый** *ядр.* тежък атом
~, **центра́льный** *хим.* централен атом, комплексообразувател
~, **чужеро́дный** чужд [примесен] атом
атома́рный атомарен
атомиза́тор *м хим., с. ст.* атомизатор, разпрашител, пулверизатор
атомизи́рованный разложен на атоми *(за молекули)*
атоми́зм *м вж.* **атоми́стика**
атоми́стика *ж* *физ.* атомистика
атомифика́ция *ж* атомификация *(внедряване атомна енергия в народното стопанство и в бита)*
а́томность *ж* *физ., хим.* валентност
а́томный атомен, в атомно състояние
атомово́з *м* атомен локомотив
атомохо́д *м* атомен кораб, кораб с ядрен двигател
атопи́т *м* *минер.* атопит
а́трий *м* *арх.* атриум *(главно жилищно помещение с горно осветление)*
атропоизомери́я *ж* *хим.* атропоизометрия *(вид оптична изометрия)*
аттенюа́тор *м* *радио* атенюатор, затихвател
~, **волново́дный** вълноводен атенюатор
~, **входно́й** входен атенюатор
~, **высокочасто́тный** високочестотен атенюатор
~, **выходно́й** изходящ атенюатор
~**-изоля́тор** *м* атенюатор-изолатор, изолиращ атенюатор
~, **ле́нточный** лентов атенюатор *(съставен от лентов проводник)*
~, **переме́нный** променлив атенюатор, атенюатор с променливо затихване
~, **поглоща́ющий** поглъщащ атенюатор
~, **реакти́вный** реактивен атенюатор
~, **регули́руемый** регулируем атенюатор
~, **ступе́нчатый** стъпален атенюатор
~, **ферри́товый** феритен атенюатор
~, **цифрово́й** цифров атенюатор
а́ттик *м* *арх.* атика *(надкорнизна стена)*
аттеста́т *м* **прибо́ра** атестат [свидетелство] на уреда *(за узаконяването му и с основна характеристика)*
атеста́ция *ж* **изде́лия** атестация [контролен лист] на изделието *(вкл. резултатите от изпитванията в завода-производител)*
аудиогра́мма *ж* *ак.* аудиограма
аудио́граф *м* аудиограф
аудио́метр *м* аудиометър, звукомер
аудиоме́трия *ж* аудиометрия
аудио́н *м радио* аудион, решетъчен детектор
aура́т *м* *хим.* аурат
аурипигме́нт *м* *минер.* аурипигмент, естествен арсенов перисулфид
аустени́т *м* *мет.* аустенит
~, **оста́точный** остатъчен аустенит
~, **перви́чный** първичен аустенит
аустенитиза́ция *ж* аустенизация *(нагряване до под температурата на устойчивост на аустенита)*
аустени́тный аустенитен
аустени́товый *вж.* **аустени́тный**
аустенито́метр *м* аустенитометър *(уред за контрол на качеството на стоманата по отношение на аустенитната структура)*
аустенитообразу́ющий аустенитообразуващ *(към легиращите елементи на стоманата)*
аутоката́лиз *м* *хим.* автокатализа
ауто́лиз *м* автолиза, саморазпадане

аутри́гер *м кораб.* **1.** конзола *(на вилката на ремъка — особено на спортни лодки)* **2.** *(общо означение на всички излизащи вън от бордовете части на малък кораб)*
афе́лий *м астр.* афелий
аффина́ж *м мет.* афинаж *(получаване на благородни метали чрез рафиниране)*
аффина́жный афинажен, рафиниран
аффина́ция *ж хран.* афинация, рафиниране, предварително пречистване *(на захар)*
аффини́рование *с вж.* **аффина́ж**
аффи́нность *ж мат.* афинност, точково съответствие *(при афинни преобразувания)*
аффи́нный *мат.* афинен, съответстващ
ахрома́т *м опт.* ахромат *(система от ахроматични лещи)*; ахроматен обектив
ахромати́зм *м опт.* ахроматизъм
ахроматиза́ция *ж опт.* ахроматизация
~, визуа́льная визуална ахроматизация
~, фотографи́ческая фотографна ахроматизация
ахромати́ческий *опт.* ахроматен; коригиран *(по отношение на хроматичната аберация)*
ахтерпи́к *м кораб.* ахтерпик, кърмов отсек, кърмово отделение
ахтерште́вень *м мор.* ахтерщевен, кърмов упор
ацета́ль *м хим.* **1.** ацетал **2.** ацетал, 1,1-диетоксиетан
ацетальдеги́д *м хим.* ацеталдехид, етанал
ацетами́д *м хим.* ацетамид, амид на оцетната киселина, етанамид
ацетанили́д *м хим.* ацетанилид, антифебрин
ацета́т *м хим.* ацетат, сол *или* естер на оцетната киселина
~ алюми́ния алуминиев ацетат
~ аммо́ния амониев ацетат
~ желе́за(II) железен(II) ацетат
~ ка́лия калиев ацетат
~ ма́рганца(II) манганов(II) ацетат, манганоацетат
~ ме́ди(II) меден(II) ацетат, куприацетат
~ на́трия натриев ацетат
~ ни́келя никелов ацетат
~, поливини́ловый поливинилацетат
~ свинца́(II) оловен(II) ацетат, плумбоацетат
~ урани́ла уранилацетат
~ целлюло́зы ацетилцелулоза, целулозен ацетат
~ ци́нка цинков ацетат
ацета́тный ацетатен; ацетатцелулозен, ацетилцелулозен, изработен от ацетилцелулозно *(изкуствено)* влакно
ацетатцеллюло́за *ж вж.* **ацета́т целлюло́зы**
ацети́л *м хим.* ацетил, ацетилна група, ацетилов остатък, етаноил
ацетиле́н *м хим.* ацетилен, етин
ацетиле́новый ацетиленов
ацетили́рование *с хим.* ацетилиране *(заместване на водород с ацетилна група)*
ацетили́ровать ацетилирам, вкарвам ацетилна група
ацетилхлори́д *м* ацетилхлорид
ацетилцеллюло́за *ж вж.* **ацета́т целлюло́зы**
~, гранули́рованная гранулирана [зърнеста] ацетилцелулоза
ацетилцеллюло́зный ацетилцелулозен
ацетоме́тр *м* ацетометър *(уред за измерване на оцетна киселина в разтвори)*
ацето́н *м хим.* ацетон, диметилкетон
ацето́новый ацетонов
ацетофено́н *м хим.* ацетофенон, метилфенилкетон
ациди́метр *м* ацидометър, киселиномер
ацидиме́трия *ж* ацидиметрия, измерване на киселинност
ацидифика́ция *ж* подкиселяване
ацикли́ческий ациклен, мастен, алифатен
аци́л *м хим.* ацил, ацилова група
ацили́рование *с* ацилиране *(заместване на водород с ацилова група)*
аци́льный ацилен
аэра́тор *м* **1.** аератор; ферментатор **2.** *леяр.* разрохквач, разрохкваща машина
~ для песка́ *леяр.* пясъчна разрохкваща машина
аэра́ция *ж* **1.** аерация, естествено проветряване **2.** *хидр., с. ст.* аерация, аериране *(насищане на вода или почва с въздух)*; разрохкване
аэри́рование *с вж.* **аэра́ция 2**
аэри́ровать аерирам; разрохквам
аэроаку́стика *ж* аероакустика
аэро́бный аеробен, който се развива при наличие на свободен кислород
аэровизуа́льный извършен чрез наблюдения от летателен апарат *(напр. за изследвания)*
аэровокза́л *м* аерогара
аэро́граф *м* **1.** *полигр.* аерограф *(уред за нанасяне на цветове чрез пулверизиране)* **2.** *стр.* бояджийски пистолет
аэрогра́фия *ж текст.* аерография, оцветяване чрез пулверизация
аэродина́мика *ж* аеродинамика
~ гиперзвуковы́х скоросте́й аеродинамика на надзвуковите скорости; газова динамика
~ дозвукова́я подзвукова аеродинамика *(важат законите на хидродинамиката)*
~, класси́ческая класическа аеродинамика
~, прикладна́я приложна аеродинамика
~, сверхзвукова́я *вж.* **аэродина́мика гиперзвуковы́х скоросте́й**
~, теорети́ческая теоретична аеродинамика
аэродинами́ческий аеродинамичен
аэродоро́жка *ж* самолетна писта *(на летище)*
аэродро́м *м* летище, аеродрум
~, грунтово́й летище без изкуствена настилка
~ назначе́ния крайно летище [крайна точка, местоназначение] на полет
~, планёрный летище за безмоторни апарати
~, травяни́стый летище с трева [тревна настилка]
аэрозо́ль *м хим.* аерозол
аэрозо́льный аерозолен; който е в аерозолна опаковка *(флакон под налягане)*
аэрозо́нд *м* въздушна [атмосферна] сонда
аэроклиматоло́гия *ж* аероклиматология

аэрокре́т *м* газобетон; пенобетон
аэроли́фт *м* въздушен подемник, мамут-помпа, ерлифт *(със сгъстен въздух — използува се напр. при добив на нефт)*
аэро́лог *м* аеролог
аэрологи́ческий аерологичен
аэроло́гия *ж* аерология
аэромагнито́метр *м* аеромагнитометър
аэрома́як *м* *ав.* въздушен фар
аэро́метр *м* аерометър
аэромеха́ника *ж* аеромеханика, динамика на флуидите
аэро́н *м* *мет.* аерон *(лека метална сплав на алуминий, мед, силиций и литий)*
аэронавигацио́нный въздухоплавателен, аеронавигационен
аэронавига́ция *ж* въздухоплаване, аеронавигация
~, визуа́льная въздухоплаване при видимост
~, ко́мпасная въздухоплаване по компас
аэрона́вт *м* аеронавт, въздухоплавател
аэрона́втика *ж* аеронавтика
аэронасо́с *м* въздушна помпа
аэронивели́рование *с* въздушно нивелиране, аеронивелиране
аэроно́мия *ж* *геофиз.* аерономия
аэроопры́скиватель *м* въздушна [самолетна] пръскачка, въздушен [самолетен] пулверизатор *(за селскостопанска авиация)*
аэроопыли́тель *м* въздушен [самолетен] прахоразпръскващ *(за селскостопанска авиация)*
аэропла́н *м* самолет
аэроплёнка *ж* филм за въздушно снемане [въздушни снимки]
аэропо́рт *м* летище, аерогара
аэропрофило́граф *м* *геол.* въздушен профилограф, аеропрофилограф
аэропы́ль *ж* *топл.* прахо-въздушна смес
аэрорадиоме́трия *ж* аерорадиометрия
аэрорадионивели́рование *с* *геод.* въздушно радионивелиране, аэрорадионивелиране
аэрораспыли́тель *м* *виж.* **аэропыли́тель**
аэроса́ни *мн* шейна с въздушно витло
аэросе́в *м* *с. ст.* сеене [засяване, сеитба] от самолет *(върху големи площи)*
аэросме́сь *ж* *топл.* прахо-въздушна *(горивна)* смес
аэросни́мок *м* въздушна снимка *(фотокопие)*
аэроста́т *м* балон, аеростат *(летателен апарат, по-лек от изместения от него въздух)*
~ загражде́ния баражен [заградителен] балон *(за противовъздушна защита)*
~, зме́йковый *(привързано)* балон-хвърчило *(за издигане на метеорологични уреди)*
~, привязно́й привързан балон
~, свобо́дный свободен балон
аэроста́тика *ж* аеростатика
аэросъёмка *ж* *ав.* 1. въздушно снимане [фотографиране], снимане от въздуха 2. въздушна снимка [фотография]
аэрота́нк *м* *хидр.* аерационен съд [басейн], аератор *(за биологично пречистване на канални води)*
аэроте́нк *м* *виж.* **аэрота́нк**
аэротермодина́мика *ж* аеротермодинамика
аэротермоупру́гость *ж* *ав.* аеротермоеластичност
аэротра́нспорт *м* въздушен транспорт
аэротруба́ *ж* аеродинамичен въздушен канал
аэроупру́гость *ж* *ав.* аероеластичност
аэрофи́льтр *м* въздушен филтър, аерофилтър
аэрофлота́ция *ж* *мин.* въздушна флотация
аэрофотоаппара́т *м* *ав.* *геод.* въздушен фотоапарат, аерофотоапарат
~, длиннофо́кусный дългофокусен въздушен фотоапарат
~, многообъекти́вный панорамен въздушен фотоапарат
~, плёночный филмов въздушен фотоапарат
~, широкоуго́льный въздушен апарат с широк ъгъл
аэрофотограмме́трия *ж* *геод.* въздушна фотограметрия, аерофотограметрия
аэрофотосни́мок *м* въздушна фотоснимка
~, панора́мный панорамна въздушна фотоснимка
~, пла́новый вертикална [планова] въздушна фотоснимка
~, перспекти́вный наклонена [перспективна] въздушна фотоснимка
~, трансформи́рованный трансформирана въздушна фотоснимка
~, цветно́й цветна въздушна фотоснимка
аэрофотосъёмка *ж* 1. въздушно фотографиране [снимане], фотографиране от въздуха 2. въздушна фотография [снимка]
аэрофототопогра́фия *ж* *геод.* въздушна фототопография
аэрофототриангуля́ция *ж* *геод.* въздушна фототриангулация
аэрохо́д *м* автомобил *или* кораб на въздушна възглавница
аэроэлектроразве́дка *ж* *геофиз.* въздушно електропроучване

Б

ба́ба *ж* ударник, бойник, ударна глава; баба ударна [падаща] част *(на механичен чук, набивачка, сонетка)*
~ копра́ баба [чук] на сонетка
~ мо́лота баба на ковашки чук
~, ручна́я ръчна набивачка [трамбовка]
~, стальна́я *мин.* стоманена баба *(на трошачка)*
баба́шка *ж* *полигр.* щега
баббит *м* *мет.*, *маш.* *(лагерна)* композиция, бял метал, бабит
~, высокооловя́нистый композиция с високо съдържание на калай, висококалаена композиция
~, малооловя́нистый композиция с ниско съдържание на калай, нискокалаена композиция
~, свинцо́вый оловна композиция

ба́бка *ж* 1. *маш.* стойка, седло *(напр. на струг)*; *(вретенна)* глава 2. бабка, ударна [падаща] част *(на механичен чук и др.)* 3. *стр.* попче, малък поп *(в покривни конструкции)*; стойка 4. малка наковалня *(за клепане на коси, за поправка на обувка)*
~ **дета́ли** *вж.* **ба́бка, пере́дняя**
~, **вися́чая** висящо попче
~ **волочи́льного станка́** *мет.* насрещен държач на изтеглячна машина
~, **за́дняя** задно [подвижно] седло *(на струг)*
~, **косоотбо́йная** *с. ст.* наковалня за клепане на коси
~, **пере́дняя** неподвижно седло *(на струг)*
~, **сверли́льная** пробивна [вретенна] глава
~, **стропи́льная** странично попче *(под средна столица)*
~, **уда́рная** дървен чук; *мин.* набивач *(при взривни работи)*
~, **упо́рная** *вж.* **ба́бка, за́дняя**
~, **центри́рующая** центроваща [центрова] глава
~, **шпи́ндельная** *вж.* **ба́бка, пере́дняя**
бавени́т *м* *минер.* бавенит
бага́жник *м* багажник *(автомобилен, велосипеден)*
~ **на кро́вле [кры́ше]** багажник над покрива *(на автомобил)*
ба́гер *м* багер, екскаватор
~, **торфяно́й** торфен багер *(за извличане на торф от блата)*
баге́т *м* *арх.* багет, астрагал *(стенни и таванни ивични орнаменти)*
баго́р *м* *кораб.* канджа, прът с метална кука *(на края)*
бадья́ *ж* *мет., мин.* кофа, кошница; ведро, чебър
~, **загру́зочная** кофа [кошница] за пълнене
~, **опрокидна́я** обръщаема кофа
~, **подъёмная** повдигателна [подемна, извозна] кофа
~, **прохо́дческая** извозна кофа *(при проходни работи)*
~, **рудоподъёмная** рудоизвозна кофа
~, **ша́хтная** шахтова кофа *(с товарно и аварийно предназначение — обем от 0,5—2,0 $м^3$)*
ба́за *ж* 1. основа, база; опора, опорна точка [линия, площ] 2. *мат.* основа; основна [изходна, начална] величина 3. *орг.* склад; снабдително място, снабдителна база 4. *арх.* подножие, база *(на колона)* 5. *авто* база, междуосие *(разстояние между предния и задния мост)* 6. *жп.* междуосие *(разстояние между оси)*
~, **авиацио́нная** авиационна база
~, **автомоби́льная** *вж.* **ба́за, авторемо́нтная**
~ **автомоби́ля** *вж.* **ба́за** 5
~, **авторемо́нтная** авторемонтна [автомобилна ремонтна] работилница
~, **анте́нная** *радио* 1. основа на антена 2. база [разстояние] между антени
~ **ваго́на** *жп.* междуосие *(разстояние между крайните оси)* на вагон
~, **вое́нно-морска́я** военноморска база
~ **да́нных** *вж.* **ба́за, информацио́нная**
~, **зарядна́я** *ел.* зареждаща станция, станция за зареждане
~, **звукометри́ческая** звукометрична основа
~, **измери́тельная** измервателна база *(на детайл)*
~, **информацио́нная** *изч.* информационна база, база от данни
~, **колёсная** *вж.* **ба́за** 5
~ **коло́нны** подножие [база] на колона
~, **констру́кторская** конструктивна [размерна, измервателна] основа [база]; основа за нанасяне на размери
~, **контро́льная** *геод.* контролна основа
~, **материа́льно-техни́ческая** материално-техническа база
~, **направля́ющая** направляваща база *(напр. за инструмента при обработване)*
~, **настро́ечная** база за настройване
~, **опо́рная** *геод.* опорна основа; *обр. мет.* опорна база, опора
~, **основна́я** основна база *(на детайл)*
~, **перви́чная** *обр.мет.* изходна [първична] база
~, **плаву́чая** плаваща база
~, **прове́рочная** контролна база, база за проверка *(на детайл)*
~, **раке́тная** ракетна база
~, **ремо́нтная** ремонтна станция, ремонтно предприятие
~, **стереоскопи́ческая** *геод.* стереоскопична основа
~, **судоремо́нтная** кораборемонтна база
~, **сырьева́я** суровинна база
~, **технологи́ческая** *маш.* технологична база
~, **то́пливная** горивна база
~ **транзи́стора** база на транзистор
~ **триангуля́ции** *геод.* триангулационна база
~, **устано́вочная** *вж.* **ба́за, фикси́рующая**
~, **фикси́рующая** фиксираща база, фиксатор, база за закрепване *(в точно определено положение)*
~, **энергети́ческая** енергийна база
база́льт *м* 1. *петр.* базалт *(магмена скала)* 2. *стр.* топен [лят] базалт *(под форма на тръби, облицовъчни плочи, химична апаратура)*
~, **сто́лбчатый** стълбовиден базалт
база́льтовый базалтов
базили́ка *ж* *арх.* базилика
ба́зис *м* *мат., физ., геод., геол.* основа, база, базис; *крист.* елементарна клетка, базис *(на кристална решетка)*
~ **возду́шного фотографи́рования** основа на фотографиране от въздуха
~, **геодези́ческий** геодезическа основа
~ **денуда́ции** основа [базис] на денудация
~, **ортогона́льный** ортогонална основа
~, **сопряжённый** свързана основа, свързан базис
~, **фотограмметри́ческий** фотограметрична основа
~, **целочи́сленный** целочислена основа *(основата е цяло число)*
~ **эро́зии** ерозиен базис *(равнище по течението на потока, където ерозията се прекратява и започва акумулацията)*

ба́зисный основен, базов, базисен
ба́зовый основен, базов; *обр. мет.* изходен, начален
байда́рка *ж* *кораб.* русалка *(вид спортна лодка)*
байдра́т *м* *ел.* спомагателен проводник; заземителен проводник
ба́йка *ж* *текст.* бархет
байкали́т *м* *минер.* байкалит
байоне́т *м* байонетна връзка, байонетно съединение *(на детайли)*
байоне́тный байонетен, бързосменен *(при съединяване)*
байпа́с *м* *топл.* обходен [паралелен] тръбопровод, отвод, отводна връзка, байпас; *ел.* обходен [паралелен, спомагателен] проводник; паралелна [обходна] линия
байпаси́рование *с* обхождане, отвеждане, паралелно включване, полагане на обходен тръбопровод *или* проводник
байпа́сный обходен, отводен, паралелен
байт *м* *изч.* байт, октет *(последователност от осем бита)*
бак *м* 1. резервоар, съд, цистерна 2. *кораб.* бак *(носова част на главната палуба на кораб)* 3. *кораб.* бак *(надстройка в носовата част на кораб)*
~, аккумули́рующий акумулаторен [акумулиращ] резервоар *(напр. в топлоцентрала)*, резервоар-акумулатор
~-аккумуля́тор *вж.* **бак, аккумули́рующий**
~, аккумуля́торный кутия на акумулатор, акумулаторна кутия
~ акти́вной зо́ны *ядр.* кожух на активната зона
~, бензи́новый бензинов *(автомобилен)* резервоар
~, воднонапо́рный водонапорен резервоар
~, водяно́й воден резервоар
~, волни́стый съд с вълнообразни стени *(напр. на трансформатор)*
~ давле́ния напорен резервоар
~, деаэра́торный съд за обезвъздушаване
~ для горю́чего *авто* горивен резервоар
~ для отхо́дов съд [резервоар] за отпадъци
~, дозиметри́ческий [дозиро́вочный] дозиметричен съд, съд за дозиране
~, дополни́тельный допълнителен резервоар
~, загру́зочный товарен контейнер *(за въздушен транспорт)*
~, зака́лочный вана [съд] за закаляване
~, запа́сный запасен резервоар
~ зо́ны воспроизво́дства *ядр.* съд [резервоар] на зоната на възпроизводство
~, кисло́тный *хим.* съд за киселини
~, крыльево́й *ав.* крилен резервоар, резервоар в крило *(на самолет)*
~, мазу́тный резервоар за мазут
~, ма́сляный резервоар за масло, маслен резервоар
~, ме́рный измервателен съд [резервоар]
~, напо́рный напорен резервоар
~, отсто́йный утаителен резервоар [басейн]
~, очисти́тельный пречиствателен резервоар
~, переливно́й преливен резервоар
~, пита́тельный захранващ резервоар
~, подвесно́й окачен [висящ] резервоар
~, подфюзеля́жный *ав.* резервоар под тялото *(на самолет)*
~, приёмный приемен резервоар
~, промывно́й резервоар [съд] за промиване, промивен резервоар
~, пропи́тный резервоар [съд] за импрегниране
~, проя́вочный *кфт.* вана за проявяване
~, рабо́чий *текст.* предачен котел *(в производството на изкуствени влакна)*
~, рассо́льный резервоар за солен разтвор *(напр. в хладилен вагон)*
~, расхо́дный разходен резервоар
~ реа́ктора *ядр.* резервоар на реактор
~, самозаполня́ющийся резервоар с автоматично пълнене
~, сбо́рный събирателен резервоар
~, сливно́й съд [резервоар] за изливане
~, то́пливный *вж.* **бак для горю́чего**
~, трави́льный резервоар за байцване [разяждане *(в киселини)*, ецване]
~, уравни́тельный изравнителен [уравнителен] резервоар
~, уравнове́шивающий *ав.* уравновесителен [балансов] резервоар; *кораб.* диферентов резервоар
~, формо́вочный резервоар за формиране *(на акумулаторни плочи)*
бакау́т *м* желязно дърво *(от тропически произход)*
бакбо́рт *м* *кораб.* лява страна, ляв борд *(на кораб)*
бакелизи́рование *с* бакелитизиране, насищане с бакелит
бакели́т *м* бакелит
бакели́товый бакелитов
ба́кен *м* *кораб.* бакен *(цветна дървена пирамида върху дървен сал — само за вътрешните водни пътища на СССР)*; шамандура, плаващ знак
~, звуково́й бакен със звуков сигнал
~, светово́й бакен със сигнална светлина *(на върха на пирамидата)*
~, шварто́вный швартов буй *(на река)*
ба́ковый *кораб.* носов, намиращ се на носовата част
бакшта́г *м* *кораб.* 1. бакщаг *(въже от неподвижния такелаж на ветроход)* 2. бакщаг *(посока на вятър по отношение курса на кораба)*
бакшто́в *м* *кораб.* бакщов, въже за влачене
бала́нс *м* 1. баланс, равносметка 2. *харт.* дървесина, трупи, материал за *(производство на)* целулоза
~ активно́й мо́щности баланс на активната мощност *(на енергийна система)*
~, акти́вный активен баланс
~ амплиту́д *физ.* баланс на амплитудите
~, бухга́лтерский счетоводен баланс
~, вало́вой общ баланс
~, во́дный воден баланс
~, ёмкостный капацитивен баланс *(в телеграфна техника)*

~, **кислоро́дный** *хим.* кислороден баланс
~, **материа́льный** *икон.* материален баланс
~, **мо́щностный** силов баланс *(напр. на мощността на двигателите)*
~, **нейтро́нный** *ядр.* баланс на неутроните
~ **оса́дков** *метео* баланс на валежите
~ **осно́вных фо́ндов** *икон.* баланс на основните фондове
~, **пасси́вный** пасивен баланс
~ **произво́дственных мо́щностей** баланс на производствените мощности
~, **рабо́чий** *вж.* **бала́нс, мо́щностный**
~ **рабо́чей си́лы** баланс на работната сила
~, **радиацио́нный** *геофиз.* радиационен баланс, радиационно равновесие
~, **расчётный** изчислителен баланс
~ **реакти́вной мо́щности** баланс на реактивната мощност *(на енергийна система)*
~, **сво́дный** *икон.* сборен [сумарен] баланс
~, **теплово́й** топлинен баланс *(напр. на топлоснабдителна система)*
~ **трудовы́х ресу́рсов** баланс на трудовите ресурси
~, **тя́говый** тягов баланс, баланс на тягата *(напр. на трактор)*
~, **энергети́ческий** енергиен баланс
баланси́р *м* 1. *маш.* балансьор, кобилица; *(уравновесяваща)* противотежест 2. *воен.* стабилизатор 3. баланс, балансово колело *(в часовников механизъм)*
~, **двупле́чий** двураменна кобилица
~ **кра́на** противотежест на кран
~, **одноплечий** еднораменна кобилица
~ **подве́ски** *авто* балансьор [кобилица] на окачването
~, **попере́чный** напречна кобилица *(за окачване две колела на една ос)*
~, **продо́льный** надлъжна кобилица *(за окачване на две колела от една страна на транспортно средство)*
~, **рессо́рный** балансьор на ресор
~, **тормозно́й** спирачен балансьор
~, **уравни́тельный** уравнителен балансьор
баланси́рный (баласиро́вочный) уравновесяващ, уравнителен, балансиращ
баланси́ровать уравновесявам, уравнявам, балансирам
балансиро́вка *ж* уравновесяване, уравняване, балансиране; устойчивост, уравновесеност
~, **динами́ческая** динамично уравновесяване [балансиране]
~ **колéнчатого ва́ла** *авто* уравновесяване [балансиране] на коляновия вал
~ **махови́ка** *авто* уравновесяване [балансиране] на маховика
~ **нуля́** изравняване [регулиране] на нула *(за отчитащи инструменти)*
~ **ро́тора** уравновесяване, балансиране на ротор *(напр. на турбина)*
~, **стати́ческая** статично уравновесяване [балансиране]; статична устойчивост
бала́нсный уравновесен, балансиран; симетричен *(в електрониката)*
бала́нсовый балансов
балансоме́р *м* *метео* балансомер
бала́нсы *мн.* *харт.* дървесина, трупи *(за производство на целулоза)*
балда́ *ж* боен [тежък] чук, млат, валия
ба́лка *ж* 1. *стр.* греда 2. *геол.* суходол, ровина, овраг, дере
~, **а́нкерная** анкерна [закотвяща] греда
~, **а́рочная** дъгообразна [дъгова] греда
~, **бордю́рная** ограничителна [крайна] греда
~ **Виренде́ля** виренделова греда *(в сглобяемо промишлено строителство)*
~, **водоохлажда́емая** водоохлаждаема греда *(на котлоагрегат)*
~, **выносна́я** издадена [конзолна] греда
~ **Ге́рбера** герберова греда, многоставна греда
~, **гла́вная** главна греда
~, **двута́вровая** двойно Т-образна греда, греда с двойно Т-образно сечение
~, **двута́вровая широкопо́лочная** широка двойно Т-образна греда, греда с двойно Т-образно сечение и увеличена широчина
~, **двухконсо́льная** двуконзолна греда
~, **двухопо́рная** греда на две опори, проста греда
~, **двухпролётная** греда над два светли отвора; двуставна греда
~, **деревя́нная** дървена греда
~, **железобето́нная** стоманобетонна греда
~, **жёсткая** *вж.* **ба́лка жёсткости**
~, **жёстко заде́ланная** неподвижно [кораво] запъната греда
~ **жёсткости** греда с голяма коравина, вкоравяваща греда
~, **заде́ланная** *вж.* **ба́лка, защемлённая**
~ **за́днего мо́ста** *авто* кожух на заден мост *(отливка или заварена конструкция)*
~, **закреплённая** *вж.* **ба́лка, защемлённая**
~, **защемлённая** запъната греда
~, **ка́таная** валцувана греда
~, **кату́чая** кранова греда, носеща греда *(на кран)*
~, **килева́я** *мор.* греда на кила
~, **клёпаная** нитована греда
~, **комбини́рованная** комбинирана греда
~, **консо́льная** конзолна [свободно-носеща] греда
~, **концева́я** челна греда *(на кран)*
~, **коро́бчатая** кутиеобразна [куха] греда
~ **коры́тного сече́ния** *вж.* **ба́лка, шве́ллерная**
~**-ле́жень** подложна греда, смок *(върху нея лежи гредоред)*; напречник, греда над отвор *(за врата или прозорец)*, щурц
~, **металли́ческая** метална греда
~, **моноли́тная** монолитна греда
~, **многоопо́рная** греда на много опори, многоопорна греда
~, **многопролётная** греда над няколко отвора
~, **мостова́я** мостова греда
~, **незакреплённая** незапъната греда
~, **неразрезна́я** непрекъсната греда
~, **несу́щая** носеща греда

~, **облегчённая** облекчена греда *(напр. с намалени дебелина на стената и широчина на пояса за П- и двойно Т-профили)*
~, **одноконсо́льная** едноконсолна [консолна] греда
~, **однопролётная** греда с [над] един отвор
~, **опо́рная** подпорна [укрепителна] греда
~, **параболи́ческая** параболична [параболоидна] греда
~ **перекры́тия** таванна греда
~, **пилёная** бичена греда
~, **подвесна́я** окачена [висяща] греда
~, **подде́рживающая** поддържаща греда
~, **подкра́новая** подкранова греда
~, **подпя́товая** подопорна греда
~, **по́лая** куха греда
~, **полова́я** подподова греда
~, **полузаде́ланная** полузапъната греда
~, **попере́чная** напречна греда
~ **пере́днего мо́ста** *авто* греда на преден мост
~, **продо́льная** надлъжна греда
~, **прока́тная** валцувана греда
~, **проста́я** *вж.* **ба́лка, двухопо́рная**
~, **прямоуго́льная** греда с правоъгълно сечение
~, **пя́товая** опорна греда
~, **разгру́зочная** *(симетрично)* разтоварваща греда
~, **разрезна́я** проста греда
~, **ра́мная** раменна греда
~ **ра́мы, продо́льная** *авто* надлъжник на рамата, лонжерон
~ **ра́мы стани́ны** греда на рама на тялото *(на машина)*, корпусна греда
~, **распо́рная** разпъваща [дистанционна] греда
~, **ребри́стая** плочогреда
~, **ре́льсовая** релсова греда, релса
~, **решётчатая** прътова греда [греда-ферма], гредова ферма
~, **свя́зная** свързваща [съединителна] греда
~ **с двумя́ арми́рованными по́ясами** греда с двойна армировка
~ **с двумя́ защемлёнными конца́ми** греда с два запънати края
~, **сквозна́я** *вж.* **ба́лка, решётчатая**
~, **составна́я** съставна греда
~, **сплошна́я** пълностенна греда
~**-сте́нка** греда-стена, шайба
~, **струнобето́нная** струнобетонова греда
~, **суха́я** *вж.* **ба́лка 2**
~ **с шарни́рами, многопролётная** многоставна греда над няколко отвора
~ **с широ́кими по́лками, двута́вровая** *вж.* **ба́лка, двута́вровая широкопо́лочная**
~, **тавробу́льбовая** двойно Т-образна греда с удебелен профил, усилена двойно Т-образна греда *(използува се за производство на селскостопански машини)*
~, **тавро́вая** Т-образна греда, греда с Т-образно сечение
~, **тормозна́я** *жп.* спирачна греда
~, **тру́бчатая** тръбна [тръбовидна, кръгла] греда
~, **углова́я** ъглова греда
~, **уси́ленная** усилена греда
~, **фасо́нная** профилна греда
~, **фунда́ментная** фундаментна греда
~, **хвостова́я** *ав.* опашна греда
~, **шандо́рная** шандорна [язова] греда *(за прагови прегради)*
~, **шарни́рная** ставна [шарнирна] греда
~, **шарни́рно-консо́льная** многоставна греда, герберова греда
~, **шве́ллерная** П-образна [улейна, коритообразна] греда
~, **широкопо́лочная** широкопоясна греда
~, **шпре́нгельная** шпренгелна греда, греда с обтегач

балко́н *м* *арх.* балкон

балл *м* *изм.* бал, степен *(за скорост на вятър и големина на морски вълни)*, стъпало
~, **коррозио́нный** *галв.* корозионен бал *(единица от скалата на корозионна устойчивост)*

балла́ст *м* **1.** *ав.*, *кораб.* баласт, баластов товар **2.** *жп.* баласт *(пласт от трошляк, пясък и др. върху жп. платно, на който лягат траверсите)*; баласт *(самите материали на пласта под траверсите)*
~, **водяно́й** *кораб.* воден баласт
~, **гра́вийный** баластра *(чакъл и пясък)*
~, **песча́ный** *(разнозърнеста)* пясъчна баластра
~, **то́пливный** *кораб.*, *ав.* горивен баласт, баласт от гориво *(в пожаробезопасни резервоари)*
~, **щебёночный** трошен камък, трошляк

балла́стер *м* *жп.* баластер, баластировъчна машина *(за механизирано изготвяне на баластовата призма на жп. линия)*

балласти́ровать изготвям баластова призма *(на жп. линия)*, насипвам баласт

балластиро́вка *ж* **1.** *кораб.* баластиране **2.** *жп.* полагане на баласт *(върху платно на жп. линия)*
~ **пути́** полагане на баласт *(върху платно)* на жп. линия

балла́стный баластен, баластов

ба́ллер *м* *кораб.* тяло, вретено, прът
~ **руля́** вретено *или* стебло на кормило [кърмило]
~ **шпи́ля** вретено на шпил

балли́стика *ж* балистика
~, **вну́тренняя** вътрешна балистика
~, **вне́шняя** външна балистика
~, **косми́ческая** космическа балистика
~, **орбита́льная** *ракет.* сателитна балистика
~, **раке́тная** ракетна балистика
~, **теорети́ческая** теоретична балистика

баллисти́т *м* балистит *(бездимен барут)*

баллисти́ческий балистичен, балистически

балло́н *м* **1.** балон, аеростат *(летателен уред)* **2.** *(стоманена)* бутилка *(за газ под налягане)* **3.** *хим.* балон, колба *(сферичен стъклен съд)*; *ел.* балон, колба *(на електрическа крушка или електронна лампа)* **4.** *авто* балонна гума *(с ниско налягане)*
~, **ацетиле́новый** бутилка за ацетилен

~, **бортово́й кислоро́дный** *ав.* бордна кислородна бутилка
~, **возду́шный** бутилка за *(сгъстен)* въздух
~ **для сжа́того во́здуха** бутилка за сгъстен въздух
~**-зонд** *геофиз.* балон-сонда
~, **ква́рцевый** балон [колба] от кварцово стъкло
~, **кислоро́дный** бутилка за кислород
~ **ла́мпы** балон [колба] на лампа
~, **непривязно́й** свободен балон, аеростат
~, **пневмати́ческий** *вж.* **балло́н** 4
~**-покры́шка** *вж.* **балло́н** 4
~, **привязно́й** привързан балон
~, **пусково́й возду́шный** пускова бутилка за въздух *(за двигатели с вътрешно горене)*
~, **стально́й** стоманена бутилка
~, **стекля́нный** стъклен балон, стъклена колба, балон, колба
~ **тру́бки** *(стъклен)* балон на електронна лампа
~, **уравни́тельный** изравнителна [компенсаторна] бутилка
баллоне́т *м* балонет, въздушна възглавница *(в аеростат — за поддържане сферичната форма при намаляване на налягането)*
ба́лочный гредов, съставен от греди
балтимори́т *м* *минер.* балтиморит *(вид хризотилов азбест)*
бальза́м *м* *хим.* балсам
балюстра́да *ж* балюстрада *(балконна и стълбищна ограда)*
баля́сина *ж* балюстра, колонка, стълбче *(от ограда на балкон и др.)*
бамбукобето́н *м* бамбукобетон
ба́мпер *м* *авто* буферна греда, броня
банаки́т *м* *петр.* банакит
банати́т *м* *петр.* банатит
банда́ж *м* 1. бандаж, *(метален)* пояс, обръч *(срещу износване)*; *топл.* бандаж, бандажен тел *(напр. за стягане в пакет на група лопатки на парна турбина)*; *ел.* бандаж *(на електрическа машина)* 2. *остар.* плътна [бандажна] гума *(на товарен автомобил)*
~, **безребо́рдный** безреборден бандаж
~, **ваго́нный** бандаж [обръч] на вагонно колело *(за набиване)*
~, **верёвочный** *ел.* бандаж [превръзка] с канап [връв]
~ **запле́чиков до́менной печи́** *мет.* бандаж на носещите опори на висока пещ
~, **калибро́вочный** калибровъчен пръстен *(на валцов стан)*
~, **колёсный** колесен бандаж [обръч], бандаж на колело
~, **про́волочный** бандаж с тел, телена превръзка
~, **ро́торный** *ел.* бандаж на ротор
~, **сва́йный** бандаж на свая *(срещу опасност от загниване)*
бандажи́рование *с* поставяне [набиване] на бандаж, усилване с бандаж, бандажиране
бандажи́ст *м* *(работник-)*специалист по бандажни работи
банда́жный бандажен
банда́жная *ж* *жп.* работилница за поставяне [набиване] на бандажи
банк *м* **да́нных** *изч.* банка от данни
ба́нка *ж* 1. буркан, стъкленица, гърне 2. кутия, тенекиена кутия 3. *кораб.* насип, коса, плитчина
~, **аккумуля́торная** акумулаторна кутия, кутия на акумулаторна батерия
~, **ба́ковая** *кораб.* пейка на носа *(на лодка)*
~, **жестяна́я** тенекиена кутия
~, **консе́рвная** консервна кутия
~, **ле́йденская** *физ.* лайденска стъкленица
~, **подво́дная** подводен насип
~, **стекля́нная** стъклен буркан, стъкленица
~, **шлю́почная** пейка за гребците *(в лодката)*
банкабро́ш *м* *текст.* предпредачна машина
банкабро́шница *ж* работничка на предпредачна машина
банке́т *м* 1. банкет, пътека, ивица *(покрай канавка, окоп и др.)* 2. *кораб.* банкет, дървена скара *или* площадка *(за компаси, далекомери и др. на военен кораб)*
банке́тка *ж* 1. *вж.* **банке́т** 1 2. банкетка *(фигура от* 10 *тухли за по-лесно преброяване)*
ба́нник *м* протриvател, тръбочистачка, шомпъл *(за почистване на тръба отвътре)*
~, **пароструйный** пароструйна тръбочистачка
ба́ня *ж* 1. *хим.* баня, разтвор за химично [електролитно] обработване, електролит 2. *хим.* вана, съд за химично [електролитно] обработване *(по-често с нагряване)* 3. *стр.* баня
~, **водяна́я** водна баня; водна *(промивна)* вана
~, **глицери́новая** глицеринова баня
~, **душева́я** баня с душ
~, **ма́сляная** маслена баня
~, **металли́ческая** метална баня, баня [потопяване] в разтопен метал
~, **парова́я** парна баня
~, **песча́ная** пясъчна баня, пясъчно обработване
~**-пропускни́к** пропускателна баня *(при санитарно предписано задължително изкъпване)*
~, **свинцо́вая** оловна баня, потопяване в разтопено олово
~, **солева́я** *терм.* солна баня, баня в разтопени соли
бар *м* 1. *физ.* бар *(единица за налягане, равна на* 10^5 *н/м²* = 1,01972 *кгс/см²)*; бар *(единица за звуково налягане, равна на* 1 *дин/см²* = 0,1 *N/м²)* 2. *мин.* подкопна ръка *(на забойна машина)* 3. *геол.* нанос, насип *(при устието на река)*
~ **врубмаши́ны** *мин.* ръка [работен орган] на подкопна машина
~, **зарубно́й** подкопна ръка за *(създаване на)* първоначален подкоп
~, **изо́гнутый** извита [крива] подкопна ръка
~, **кольцево́й** пръстеновидна подкопна ръка
~, **отбо́йный** къртачна подкопна машина
~, **ре́жущий** режеща подкопна ръка

бараба́н *м* • 1. барабан, барабанно колело; цилиндър, роторно колело *(в печатни машини)* 2. *галв.* барабан *(за масово обработване на дребни части)* 3. *арх., остар.* барабан *(подкуполна носеща конструкция)*
~, **би́льный** *с. ст.* вършачен барабан, барабан на вършачка
~, **бичево́й** *вж.* **бараба́н, би́льный**
~, **блокиро́вочный** *ел.* блокиращ валяк [цилиндър] *(на възвратен включвател)*
~, **веду́щий** задвижващ барабан *(напр. на лентов транспортьор)*
~, **водяно́й** водна камера *(на кондензна уредба)*
~, **волочи́льный** *мет.* изтеглителен *(задвижващ)* барабан
~, **враща́ющийся** въртящ се барабан
~, **вытяжно́й** екстракционен барабан
~, **гальто́вочный** барабан за почистване и полиране
~, **гидропескоочистно́й** барабан за мокро пясъчно почистване
~, **гла́дкий** 1. гладък барабан, барабанно колело 2. *маш.* натегателна ролка, натегач
~, **гравиесортиро́вочный** *стр.* баластросортиращ барабан
~, **грузово́й** товарен *(въжен)* барабан *(напр. на повдигателен механизъм на кран)*
~, **грузоподъёмный** *вж.* **бараба́н, грузово́й**
~, **двусторо́нний** барабан за двустранно навиване *(на въжето)*
~ **для облуче́ния** *ядр.* барабан за облъчване
~ **для отма́тывания проб** *текст.* сортировъчна ролка
~, **дробестру́йный** сачмоструен *(чистачен)* барабан
~, **дроби́льный** трошачен барабан; центробежна мелачка
~, **дуби́льный** *хим. кож.* дъбилен барабан
~, **жело́ночный** *мин.* *(въжен)* барабан на лебедка за желонката [изгребвача]
~, **жирова́льный** *кож.* барабан за маслено дъбене
~, **заводно́й** навивателен барабан *(на пружинен механизъм)*
~, **загру́зочный** пълначен [насипващ] барабан
~, **зажи́мный** затягащ [затегателен] барабан
~, **зу́бчатый** щифтов барабан
~ **индика́тора** индикаторен барабан [цилиндър]
~, **инструмента́льный** *мин.* пробивен [сондажен] барабан; инструментален барабан
~, **ка́бельный** *ел.* кабелен барабан
~, **кана́тный** въжен барабан, барабан за *(навиване на)* въже
~, **клеема́зальный** *полигр.* лепилен барабан, барабан за нанасяне на лепило
~, **ко́ксовый** коксов барабан, барабан за определяне на здравината на кокса
~, **колоко́льный** *елхим.* камбанен барабан
~, **кони́ческий** конусен барабан; *топл.* конусни валци
~ **контро́ллера, гла́вный** *ел.* главен барабан [валяк] на контролер
~, **концево́й** *мин.* краен барабан
~, **коте́льный** барабан на котел, котелен барабан
~, **краси́льный** барабан за боядисване
~, **кулачко́вый** гърбичен барабан *(на металорежещ автомат)*
~ **лебёдки** *(въжен)* барабан на лебедка
~, **ле́нточный** лентов барабан
~, **лито́й** лят барабан
~, **магни́тный** 1. *изч.* магнитен барабан 2. *мет.* барабанен магнитен сепаратор
~ **ме́льницы** барабан на мелница, мелничен барабан
~ **микро́метра** *изм.* барабан на микрометър
~, **мо́ечный** миячен барабан
~, **молоти́льный** *вж.* **бараба́н, би́льный**
~, **мягчи́льный** *кож.* барабан за омекотяване
~, **набивно́й** *хран.* пълнителен барабан *(под налягане)*
~, **направля́ющий** направляващ барабан [цилиндър]
~, **натяжно́й** натегателен барабан, натегателна ролка
~, **ножево́й** *текст.* биещ барабан; *харт.* ножова гарнитура
~, **обеспы́ливающий** *текст.* прахочистачка *(за пашкули)*
~, **обжига́тельный** *мет.* пържилен барабан
~, **око́рочный** *харт.* барабан за снемане [белене] кората на дървета
~, **окра́сочный** *вж.* **бараба́н, краси́льный**
~, **отжи́мный** натискателен барабан
~, **отмо́чный** *кож.* барабан за умокряне
~, **очистно́й** чистачен барабан, барабан за почистване *(напр. отливки или изковки)*
~, **па́рный** двоен [сдвоен] барабан
~, **патро́нный** барабанен магазин, патронен барабан
~ **переда́чи** предавателен [транслационен] барабан *(на фототелеграфна уредба)*
~, **переключа́ющий** *ел.* превключвателен валяк
~, **пескостру́йный** песъкоструен барабан
~, **печа́тный** *полигр.* печатен цилиндър [барабан]
~, **пита́тельный** захранващ [зареждащ] барабан
~ **пи́шущего [самопи́шущего] прибо́ра** пишещ валяк
~, **пневмати́ческий** пневматичен барабан
~, **поворо́тный** обръщателен барабан
~ **пода́чи** барабан на подаването [подавателния механизъм]
~, **подаю́щий** *вж.* **бараба́н пода́чи**
~, **подъёмный** повдигателен барабан, барабан за навиване *(на въже, верига)*
~, **полирова́льный** полировъчен барабан, барабан за полиране
~, **приёмный** 1. *съобщ.* приемен барабан *(във фототелеграфната техника)* 2. *текст.* бризьор, бризьорен валяк 3. *печат.* барабан на приемного устройство
~, **промывно́й** барабан за промиване

~, **пружинный** кутия на *(спирална)* пружина *(във фината механика)*
~, **размалывающий** барабанна мелница
~, **размягчительный** *харт.* омекотителен барабан *(за преработка на хартиени отпадъци)*
~, **распределительный** разпределителен барабан
~, **реверсивный** реверсивен барабан, барабан с двупосочно въртене
~, **режущий** режещ барабан
~, **сварной** заварен барабан, барабан с шев
~ **с винтовыми канавками** барабан с винтови нарези *(напр. на електротелфер)*
~**-сепаратор** сепараторен барабан
~ **сепаратора** *хран.* барабан на сепаратора
~, **сетчатый** мрежов |перфориран| барабан *(напр. на центрофуга)*
~, **смесительный** смесителен барабан, барабан за смесване *(на няколко съставни материала)*
~, **сновальный** *текст.* сновален барабан
~, **собирательный** събирателен барабан
~, **сороудалительный** *с. ст.* барабан за почистване от замърсяващи примеси *(на памукокомбайн)*
~, **сортировочный** сортировъчен барабан
~, **ступенчатый** стъпален барабан
~, **сушильный** сушилен барабан
~, **съёмный** *текст.* пеньор, отнемащ валяк; *полигр.* снемащ валяк
~, **талевый** барабан на сдвоен полиспат, сдвоен полиспат
~, **тарельчатый** дисков барабан
~, **тартальный** *вж.* **барабан, желоночный**
~, **тормозной** спирачен барабан, барабан на спирачка
~, **травильный** барабан за разяждане |байцване, ецване|
~ **трения** триещ барабан *(въжето се задържа от триенето между барабанната повърхност и самото него)*
~, **трепальный** *с. ст.* барабан за разбиване |очукване|
~, **тяговый** теглителен барабан
~, **угломерный** *геод.* ъгломерен барабан *(на бусола)*
~, **фальцевальный** *полигр.* барабан за фалцоване
~, **фрикционный** *вж.* **барабан трения**
~, **хвостовой** барабанен обръщач на посоката на движение *(на транспортьор)*
~, **ходовой** барабан на ходовия механизъм *(на часовник)*
~, **холостой** барабан на празен ход, свободен барабан
~, **цельнокатаный** *топл.* валцуван цилиндър |барабан| *(без шев)*
~, **цементационный** *терм.* цилиндър |барабан| за цементация
~ **центрифуги** барабан на центрофуга *(перфориран)*
~, **червячный** барабан с винтово |червячно| задвижване
~, **шлифовальный** 1. шлифовъчен диск |кръг| с голяма широчина 2. барабан за обработване с абразивна струя
~, **шнековый** *вж.* **барабан, червячный**
~, **шпиндельный** вретенен барабан
~ **шпиля** *кораб.* барабан на шпил
~, **штифтовой** *вж.* **барабан, зубчатый**
~, **электрографический селеновый** *полигр.* електрографичен селенов барабан
~, **электромагнитный** електромагнитен барабан
барабанный барабанен
барабанчик *м* *инстр.* 1. ролка за права назъбка 2. винторезна дъска
барабанщик *м* *с. ст.* подавач *(работник)*
баранчик *м* 1. кука за прикачване *(на вагонетки към безкрайно въже)* 2. направляващ валяк *(в хаспелов механизъм)*
барашек *м* 1. *маш.* крилчата |крилна| гайка 2. *кож.* обработена агнешка кожа
~, **гаечный** *вж.* **барашек 1**
~, **закрытый** крилчата гайка с *(предпазно)* капаче
~ **крана** ръчка на кран
~, **мотыльковый** *вж.* **барашек 1**
барботаж *м* барботаж, барботиране *(преминаване на газ през течност на малки мехурчета)*; продухване *(на течност)*
барботёр *м* барботьор, барботажно устройство
барботирование *с* *вж.* **барботаж**
барботировать барботирам, продухвам *(течност)*, бълникам
барбьерит *м* *минер.* барбиерит
барда *ж* *хран.* джибри, пращини, спиртоварска каша *(за храна на добитък)*
барельеф *м* *арх.* барелеф
баретка *ж* *ел.* междуполюсен мост *(на акумулатор)*
бареттер *м* *радио* токостабилизираща лампа, баретор
~, **железоводородный** *вж.* **бареттер**
бареттирование *с* баретиране, стабилизиране на ток с помощта на баретор
баржа *ж* *кораб.* шлеп, баржа, мауна *(несамоходен товарен кораб)*
~, **десантная** десантна лодка
~, **морская** шлеп, баржа *(обикн. за разтоварни пристанищни работи)*
~, **наливная** шлеп |баржа| за наливни товари
~, **нефтеналивная** баржа-петролоносач
~, **понтонная** понтонна баржа
~, **самоходная** шлеп със собствено задвижване
барзассит *м* *минер.* барзасит
бариевый бариев, съдържащ барий
барий *м* *хим.* барий, Ba
~, **азотистокислый** бариев нитрит
~, **азотнокислый** бариев нитрат
~, **бромистый** бариев бромид
~, **бромноватокислый** бариев бромат
~, **двухромовокислый** бариев бихромат
~, **едкий** бариев хидроокис
~, **железнокислый** бариев ферат

~, **иодистый** бариев йодид
~, **кремнекислый** бариев силикат
~, **марганцовистокислый** бариев манганат
~, **марганцовокислый** бариев перманганат
~, **метакремнекислый** бариев метасиликат
~, **надсернокислый** бариев персулфат
~, **роданистый** бариев роданид [тиоцианат]
~, **сернистокислый** бариев сулфит
~, **сернистый** бариев сулфид
~, **сернокислый** бариев сулфат
~, **углекислый** бариев карбонат
~, **уксуснокислый** бариев ацетат
~, **фосфорноватистокислый** бариев хипофосфит
~, **фтористый** бариев флуорид
~, **хлористокислый** бариев хлорит
~, **хлористый** бариев хлорид
~, **хлорноватокислый** бариев хлорат
~, **хлорнокислый** бариев перхлорат
~, **хромовокислый** бариев хромат
~, **цианистый** бариев цианид
~, **щавелевокислый** бариев оксалат
барика *ж* *метео* поле на атмосферно налягане, барика
барилит *м* *минер.* барилит
барильет *м* *мет.* барилет, смесителен [усреднителен] резервоар *(за газове)*
~, **уравнительный** *вж.* **барильет**
барион *м* *ядр.* барион
барисфера *ж* *геол.* барисфера
барит *м* *минер.* барит, естествен бариев сулфат
~, **едкий** *вж.* **барий, едкий**
барицентр *м* *астр.* барицентър *(геометричен център на тежестта)*
барицентрический барицентричен
барический баричен, барометричен
барка *ж* 1. *кораб.* безпалубен шлеп, ладия 2. *текст.* корито
~, **красильная** *текст.* корито за багрене
~, **мойная** миячна [перална] уредба, миячна машина
баркас *м* *кораб.* 1. баркаса, голяма гребна лодка 2. баркаса, кораб-влекач *(за спомагателни пристанищни работи)*
баркевикит *м* *минер.* баркевикит
барн *м* барн *(единица за ефективно сечение на ядрен процес: 1 барн = 1.10⁻²⁴ см²)*
баровакуумметр *м* живачен вакуумметър
барограмма *ж* *геофиз.* барограма
~ **подъёма** *ав.* барограма на издигането
барограф *м* барограф, самопишещ барометър
~, **анероидный** анероиден барограф
~, **ртутный** живачен барограф
барокамера *ж* *ракет.*, *ав.* барокамера, камера с ниско налягане
бароклина *ж* бароклина
бароклиния *ж* *геофиз.* бароклиния
бароклинность *м* *вж.* **бароклиния**
барокко *с* *арх.* барок, бароко
барокомпенсатор *м* барокомпенсатор
барометр *м* *геофиз.* барометър
~-**анероид** анероиден барометър
~, **весовой** тегловен барометър *(живачен или плувачен)*
~-**высотомер** барометър-височомер
~, **горный** планински барометър
~, **дифференциальный** диференциален барометър
~, **капиллярный** капилярен барометър
~, **мембранный** мембранен [анероиден] барометър
~, **металлический** метален [анероиден] барометър
~, **морской** морски барометър *(със спиртов и въздушен термометър)*
~, **нивелировочный** нивелировъчен барометър
~, **пружинный** пружинен барометър
~, **ртутный** живачен барометър
~, **рудничный** рудничен барометър
~, **самопишущий** самопишещ барометър
~, **сифонно-чашечный** сифонно-чашков барометър
~, **сифонный** сифонен барометър
~, **чашечный** чашков барометър *(живачен)*
барометрический барометричен; атмосферен
барорезистор *м* *геофиз.* барорезистор
бароскоп *м* бароскоп
баростат *м* баростат *(за регулиране температурата на изпарение на охлаждащото вещество в хладилни уредби)*
баротермограф *м* баротермограф
баротермометр *м* баротермометър
баротропический баротропичен
баротропный баротропен
барражирование *с* *воен.* баражиране
баррель *м* варел; мярка за обем *(на петролни произведения)*
барретер *м* *вж.* **бареттер**
барт *м* *геол.* наносна тиня
бархан *м* *геол.* бархан, континентална дюна
бархат *м* *текст.* кадифе
бархоут *м* *кораб.* външен пояс *(по водната линия на дървен кораб)*
барьер *м* 1. бариера, бариерна греда; преграда, препятствие 2. *геол.* бариерен риф
~, **гамовский** *ядр.* бариера [потенциална преграда] на Гамов, потенциална бариера
~, **диффузионный** дифузионна преграда
~, **звуковой** *ав.* звукова бариера [преграда]
~, **контактно-потенциальный** контактно-потенциална бариера *(на границата на две тела)*
~, **кулоновский** *ядр.* кулоновска бариера
~, **потенциальный** *ядр.* потенциална бариера [преграда]
~, **световой** светлинна бариера
~ **с выдвижным брусом** *жп.* пълзяща бариера
~, **тепловой** *ракет.* топлинна бариера
~, **электронный** електронна бариера
~, **электростатический потенциальный** електростатическа потенциална бариера
~, **энергетический** енергетична бариера
~, **ядерный** ядрена бариера
басок *м* *текст.* пасмантерия, ширит, галон, кант, бордюр
бассанит *м* *минер.* басанит

бассе́йн *м* 1. басейн, резервоар; *(водо-)*хранилище 2. *геол. хидр.* *(водосборен)* басейн, *(водосборна)* област 3. *мин.* басейн *(на каменни въглища, руди, полезни изкопаеми)*
~, **артезиа́нский** басейн на артезиански води
~, **бессто́чный** *хидр.* неотточен [неоттичащ се, негравитачан] басейн
~, **брызга́льный** разпръсквателен *(охладителен)* басейн
~, **ва́рочный** топилна [стъклена] вана *(в стъкларска промишленост)*
~, **водосбо́рный** *вж.* **бассе́йн 2**
~, **водосбро́сный** *геол.* водоотдаващ басейн
~ **вы́держки** басейн за отлежаване
~, **выра́внивающий** долен изравнител *(на ВЕЦ)*
~, **гидрогеологи́ческий** хидрогеоложки басейн
~, **горнору́дный** миннорудeн басейн
~, **гравитацио́нный** *хидр.* гравитачен [гравитационен, самотечен] басейн
~, **грунтово́й** *вж.* **бассе́йн грунто́вых вод**
~ **грунто́вых вод** басейн на подземни води
~ **для выпа́ривания со́ли** солен басейн, солна леха *(на морски солници)*
~, **достро́ечный** *кораб.* басейн за довършвателни [достроечни] работи *(в корабостроителница)*
~, **закры́тый** закрит басейн
~ **исто́чника** водохващащ басейн, водохващане
~, **каменноуго́льный** каменовъглен басейн
~, **капта́жный** каптажна камера
~ **каска́да, промежу́точный** междинно водохранилище на каскада
~, **контррегули́рующий** *вж.* **бассе́йн, выра́внива́ющий**
~, **ма́ссный** *харт.* басейн за *(целулозна)* маса
~, **маши́нный** *харт.* машинен басейн *(за умесване на книжната маса пред хартиената машина)*
~, **напо́рный** водна камера; напорен резервоар
~, **нефтено́сный** нефтоносен басейн
~ **оборо́тного бра́ка** *харт.* басейн за възвращаемия брак
~, **о́пытовый** изпитвателен [опитен] басейн *(напр. на корабни модели)*
~, **оса́дочный** утаителен [утаечен] басейн, утаителен резервоар, утаител
~, **осветли́тельный** басейн за избистряне [осветляване, придобиване на по-светъл цвят, декантиране]
~, **откры́тый** открит басейн
~, **отсто́йный** *вж.* **бассе́йн, оса́дочный**
~, **охлажда́ющий** охладителен [охлаждащ] басейн
~, **пла́вательный** плавателен басейн
~ **поле́зных ископа́емых** басейн на полезни изкопаеми
~ **реа́ктора** *ядр.* басейн на реактора
~ **реки́** *геол.* речен басейн
~ **су́точного регули́рования** басейн [резервоар] за денонощно регулиране
~, **судоремо́нтный** *кораб.* акватория на кораборемонтен завод
~, **у́гольный** *вж.* **бассе́йн, каменноуго́льный**
~, **уравни́тельный** уравнителен басейн, уравнител, хомогенизатор *(напр. в циментовата промишленост)*
~, **шла́мовый** басейн за *(събиране на)* шлам [рудна каша]; яма [резервоар] за *(отпадъчна)* тиня
бата́н *м* *текст.* ватал
~, **многочелно́чный** многосовалков ватал
батаре́йный 1. батериен; акумулаторен 2. *воен.* батареен
батаре́йка *ж* **карма́нная** батерия за джобно фенерче
батаре́я *ж* 1. батерия *(акумулаторна, електрическа, от еднородни машини и съоръжения)* 2. отоплително тяло, радиатор *(напр. на водно или парно отопление)* 3. *воен.* батарея
~, **аккумуля́торная** акумулаторна батерия, акумулатор
~, **ано́дная** *рад.* анодна батерия
~, **артиллери́йская** артилерийска батарея
~, **а́томная** атомна батерия
~, **бу́ферная** буферна изравнителна батерия *(акумулаторна)*
~, **втори́чная** вторична батерия
~, **выпарна́я** *харт.* батерия от изпарители
~, **высоково́льтная** *ел.* батерия за високо напрежение
~, **га́зовая** газова батерия *(от стоманени бутилки за сгъстени газове)*
~ **гальвани́ческих элеме́нтов** батерия от галванични елементи, галванична батерия
~, **ди́сковая** дисков апарат *(на редосеялка)*
~, **зени́тная** зенитна [противовъздушна] батарея
~, **кислоро́дная распредели́тельная** разпределителна батерия за кислород *(от стоманени бутилки)*
~, **ко́ксовая** *мет.* коксова батерия, батерия за коксуване
~, **колле́кторная** *топл.* колекторна батерия
~, **конденса́торная** *рад.* кондензаторна батерия
~ **кубова́я нефтеперего́нная** нефтопреработвателна батерия
~, **ме́стная** *съобщ.* местна батерия
~ **нака́ла** *рад.* отоплителна батерия *(за катода)*
~, **освети́тельная** осветлителна батерия
~ **парово́го отопле́ния** радиатор за парно отопление
~, **перено́сная** преносима батерия
~ **пече́й** *мет.* пещна батерия, батерия от пещи
~, **радиа́торная** радиатор, радиаторна батерия, *(глидерно)* отоплително тяло
~, **ребри́стая** ребресто отоплително тяло
~, **свинцо́вая** оловна *(акумулаторна)* батерия
~, **се́точная** *вж.* **батаре́я се́точного смеще́ния**

~ **се́точного смеще́ния** *рад.* батерия за решетъчно преднапрежение
~, **со́лнечная** слънчева батерия
~, **ста́ртерная** пускова батерия
~, **стациона́рная** неподвижна [непреносима] батерия
~, **суха́я** суха батерия
~, **термоэлектри́ческая** термоелектрическа батерия, батерия от термоелектрически елементи
~, **тя́говая** тягова *(акумулаторна)* батерия *(напр. на електрокар, електромобил)*
~, **уравни́тельная** *вж.* **батéрия, бу́ферная**
~, **центра́льная** *съобщ.* централна батерия
~ **центра́льного отопле́ния** отоплително тяло [радиатор] за централно отопление
~, **ша́хтная** руднична *(акумулаторна)* батерия
~, **электри́ческая** електрическа батерия
~, **я́дерная** *вж.* **батéрия, а́томная**
батиа́ль *м* *геол.* батиал, батиална зона
ба́тик *м* *текст.* батик
батипла́н *м* *кораб.* батиплан, дълбоководен плавателен съд *(с възможности за вертикално и хоризонтално маневриране)*
батиска́ф *м* *кораб.* батискаф, дълбоководна камера *(със собствено задвижване и апаратура за наблюдаване)*
бати́ст *м* *текст.* батиста
ба́токс *м* *кораб.* батокс, надлъжна греда
батоли́т *м* *геол.* батолит
бато́метр *м* *геофиз.* батометър *(уред за взимане на водни проби от различни дълбочини)*
батопо́рт *м* *кораб.* батопорт, врата-затвор *(на сух док)*
ба́фтинг *м* *ав.* бафтинг
бахрома́ *ж* *текст.* ресна
~, **цветна́я** *телев.* цветен кант
бахтарма́ *ж* *кож.* тола, вътрешна страна на кожа
бачо́к *м* резервоарче, казанче, малък съд
~, **красконагнета́тельный** напорно резервоарче за боя *(на разпръсквателен пистолет)*
~, **ма́сляный** *(малък)* маслен резервоар
~, **ме́рный то́пливный** мерителен съд за гориво
~, **нагнета́тельный** нагнетателно казанче [резервоарче]
~, **пита́тельный** захранващо казанче
~, **промывно́й** промивно *(клозетно)* казанче
~, **проя́вочный** *кфт* вана [съд] за проявяване; доза *(за проявяване на филми)*
~ **радиа́тора, ве́рхний** [**ни́жний**] *авто* горно [долно] казанче на радиатора
~, **расшири́тельный** разширителен съд *(напр. на хладилна система)*
~, **сливно́й** преливно казанче
~, **смывно́й** *вж.* **бачо́к, промывно́й**
ба́шенный кулов *(напр. за кран)*, кулообразен
башлы́к *м* *текст.* качулка

башма́к *м* 1. *(метален)* накрайник, обувка *(на тръба, свая, кол, кабел, въже и др.)*; пета 2. *стр.* стъпка *(на колона)* 3. *с. ст.* трак, основа, обувка *(на съставно звено на трактор)* 4. *маш., ел.* плъзгач *(на кръстоглав и др.)* 5. *жп.* спирачна обувка *(на колодката)* 6. спирателна обувка, кучка *(за неподвижно задържане на вагон върху релси)* 7. *ел.* кабелен накрайник, кабелна обувка 8. *мин.* *(забивна)* обувка *(на долния край на обсадна тръба)* 9. *обр. мет.* долна [подложна] плоча *(на обрязна матрица)*
~, **а́нкерный** *стр.* стъпка *(на метална колона)* с болтова [анкерна] връзка
~, **гу́сеничный** *вж.* **башма́к 3**
~, **забивно́й** забивна обувка *(на обсадна тръба)*
~, **загражда́ющий** *вж.* **башма́к 6**
~, **ка́бельный** *ел.* кабелен накрайник, кабелна обувка
~ **коло́дки, тормозно́й** спирачна обувка на колодката
~ **коло́нны** стъпка на колона
~, **конта́ктный** *ел.* контактен плъзгач, плъзгач [обувка] на контактен токоприемник
~ **крейцко́пфа** плъзгач на кръстоглав
~, **направля́ющий** *мин.* направляваща обувка *(на обсадна тръба)*
~, **нивели́рный** нивелирна обувка *(на триногата на нивелира)*
~, **опо́рный** 1. *вж.* **башма́к 2** 2. *мин.* опорна [носеща] обувка
~, **по́люсный** *вж.* **башма́к 7**
~ **ре́йки** *геод.* пета на *(нивелачна)* лата *(от нея започва отчитането)*
~, **ре́льсовый** *вж.* **башма́к 6**
~, **рессо́рный** *авто* ресорна обувка
~, **ро́ликовый** *ел.* *(контактна)* обувка на ролков токоприемник, контактна ролка
~, **сбра́сывающий** *жп.* вагоноизхвъргачка
~, **сва́йный** обувка на свая [пилот]
~, **скользя́щий** плъзгач
~, **стре́лочный** *жп.* стрелкова плъзгалка, плъзгач на стрелка
~, **технологи́ческий** технологична опора *(при регулиране и настройване на машина*
~, **токосъёмный** контактна обувка [плъзгач] на токоприемник
~, **тормозно́й** *вж.* **башма́к 6**
~, **тролле́йный** *(контактна)* обувка [плъзгач] на тролеен токоприемник
~, **тру́бный** тръбен накрайник
~, **фрикцио́нный** фрикционен накрайник
ба́шня *ж* 1. кула; мачта; *хим.* колона 2. *ел.* съставен стълб за далекопровод
~, **абсорбцио́нная** *вж.* **ба́шня, поглоти́тельная**
~**-анте́нна** *вж.* **ба́шня, анте́нная**
~, **анте́нная** антенна мачта
~, **бетоноли́тная** кула за приготовляване на бетон
~, **бурова́я** сондажна кула
~ **буро́вой вы́шки** *вж.* **ба́шня, бурова́я**

~, **водонапо́рная** водонапорна [водна] кула, кула-водоем
~, **водоразбо́рная** водовземна кула
~, **водосбро́сная** водоотливна кула
~, **вытяжна́я** *(въздушно-)*тягова кула *(за създаване на въздушна тяга)*, комин
~, **газоочи́стная** газоочистителна кула [колона]
~, **гру́зовая** *мин.* товарна кула *(на товароповдигателно съоръжение)*
~ **до́ка** *кораб.* кула на *(плаващ)* док
~ **ка́бельного кра́на** *(машинна)* кула [мачта] на кабелен кран
~ **кана́тной доро́ги** кула [мачта] на въжена линия
~, **карбонизацио́нная** карбонизационна кула [колона]
~, **коксотуши́льная** *мин.* коксогасителна кула
~, **конденсацио́нная** конདензационна кула [колона]
~, **маши́нная** машинна кула *(на повдигателен кран)*
~ **обслу́живания** *астр.* обслужваща кула
~, **огнева́я** изпарителна [огнена] кула *(при производство на сол)*
~, **окисли́тельная** окислителна кула [колона]
~, **осуши́тельная** *вж.* **ба́шня, суши́льная**
~**-охлади́тель** *вж.* **ба́шня, охлади́тельная**
~, **охлади́тельная** охладителна кула [колона], градирна *(за охлаждане на циркулационна вода)*
~, **поворо́тная** въртяща се кула *(на вятърна мелница)*
~, **поглоти́тельная** абсорбционна [поглъщателна] колона, адсорбер
~, **промывна́я** промивна кула [колона]
~, **пылевытяжна́я** *текст.* прахоуловителна кула
~, **пы́льная** *вж.* **ба́шня, пылевытяжна́я**
~, **радиолокацио́нная** радиолокационна кула
~ **радиореле́йной ли́нии** радиорелейна кула
~, **реакцио́нная** реакционна колона, колонен реактор
~, **сатурацио́нная** *хим.* сатурационна кула *(за насищане)*
~, **семафо́рная** *жп.* семафорна мачта
~, **си́лосная** *с. ст.* силажна кула
~ **с наса́дкой** *физ., хим.* колона с пълнеж
~, **сторожева́я** наблюдателна кула *(напр. за пожарна опасност)*
~, **суши́льная** сушилна кула [колона], сушилна
~, **телевизио́нная** телевизионна кула
~, **тру́бчатая** тръбна мачта *(напр. на строителен кран)*
~, **туши́льная** *вж.* **ба́шня, коксотуши́льная**
~, **уравни́тельная** *хидр.* изравнителна камера [кула]
~, **хвостова́я** насрещна кула [мачта] *(на кабелен кран)*
беватро́н *м* *ядр.* беватрон
бегу́н *м* 1. *мин., леяр.* валяк [валц, бегун] на чашова мелница [колерганг] 2. *текст.* волан, воланов валяк
бегуно́к *м* 1. *жп.* бегач, предна едноосна талига *(на локомотив)* 2. *текст.* бегач *(за гривни на предачни и пресукващелни машини)* 3. шейна, плъзгач *(на сметачна линия)*
~ **распредели́теля** *авто* разпределителен палец *(на прекъсвач-разпределителя)*
~, **точи́льный** *текст.* шлифовъчен уред *(за дарак)*
бегуны́ *мн мин., леяр.* чашова [бегунна] мелница, колерганг, бегуни
~, **вальцо́вые** *вж.* **бегуны́**
~ **для мо́крого помо́ла** чашова мелница за мокро стриване
~ **для сухо́го помо́ла** чашова мелница за сухо стриване
~, **сме́шивающие** *вж.* **бегуны́**
беданти́т *м* *минер.* бьодантит
безаберрацио́нный безаберационен
безава́рийный безавариен, работещ без прекъсване [спиране] *(по вина на машината)*
безалкого́льный безалкохолен
безва́ттный реактивен, неразходващ електроенергия, безватен
безвере́тенный безвретенен
безвихрево́й безвихров, нетурбулентен, потенциален, безроторен
безво́дный *хим.* безводен, анхидриден; сух.
безвозду́шный безвъздушен, в отсъствие на въздух
безграни́чный безграничен, безкраен
безгра́нный гладък, заоблен, без ръбове
бездетонацио́нный бездетонационен, работещ без чукане *(напр. за бензинов двигател)*
бездефе́ктный бездефектен, произведен без дефекти *(и без брак)*
бездоро́жье *с* 1. местност без пътища 2. лошо състояние на пътищата
бездохо́дность *ж* *икон.* нерентабилност
безды́мный *хим.* бездимен
беззазо́рный без хлабина; стегнат
беззо́льный безпепелен
безла́мповый *радио* безлампов
безлопа́точный безлопатков, безперков
безма́сляный безмаслен *(напр. за прекъсвач)*
безмото́рный безмоторен
безна́кипный несъдържащ образувания от котлен камък
безнапо́рный безнапорен, без налягане
безнали́чный *икон.* безпаричен, безкасов *(напр. за плащания)*
безопа́сность *ж* безопасност
~, **биологи́ческая** *ядр.* биологична безопасност
~ **движе́ния** безопасност на движението
~ **произво́дства** производствена [експлоатационна] безопасност
~, **радиацио́нная** *ядр.* радиационна безопасност
~ **реа́ктора** *ядр.* безопасност на реактора
~, **техни́ческая** техническа безопасност
безопо́чный *леяр.* безкасов
безо́сный безосов
безотва́льный *с. ст.* 1. разрохнат, сбработен без обръщане *(на почвен пласт)* 2. безоб-

ръщателен, предназначен за обработване без обръщане
безотка́тный *воен.* безоткатен; динамореактивен *(за оръдие)*
безразме́рный безразмерен, бездименсионен; *текст.* безразмерен, подходящ за няколко размера *(той като е изработен от еластични влакна — напр. чорапи)*
безра́мный безрамов, безрамков
безре́льсовый безрелсов *(напр. за транспорт)*
безрессо́рный безресорен; непружиниращ
безрыча́жный безлостов
безуса́дочный *текст.* несвиваем, ненамаляващ размера си *(при експлоатация)*
безъёмкостный безкапацитивен
безызлуча́тельный неизлъчващ
безындукцио́нный безиндукционен, безиндуктивен
безынерцио́нный безинерционен; мигновено реагиращ *(на въздействие)*
безыскажённый недеформиран
безыскрово́й безискров
бейдеви́нд *м кораб.* байдевинд *(посока на вятъра спрямо курса на кораба)*
бейни́т *м мет.* бейнит *(продукт на превръщане на аустенита)*
бе́йфут *м кораб.* гафелна скоба
бейцова́ние *с* байцване, разяждане *(с химичен разтвор — подготовка за следващи операции)*
бейц *м* байц, байцов разтвор
беккерели́т *м минер.* бекерелит
бел *м физ.* бел *(единица за акустични и електрични трептения)*
беле́ние *с* избелване, осветляване
~, восстанови́тельное редукционно избелване
~, га́зовое *вж.* **беле́ние, хло́рное**
~, кисло́тно-гипохлори́тное киселинно-хипохлорно избелване
~, лугово́е избелване на слънце *(на поляна, върху трева)*
~, опти́ческое *текст.* оптично осветляване
~, хло́рное избелване с хлор
~, электролити́ческое електролитно избелване
белёный 1. *текст.* избелен 2. *стр.* белосан, варосан
белизна́ *ж текст.* белота *(след избелване)*
~, есте́ственная *харт.* естествена белота
~, термосто́йкая *харт.* термоустойчива белота
бели́ла *мн. хим.* белила, бели багрила; белило; бяла *(минерална)* боя
~, бари́товые баритово белило, бланфикс
~, ви́смутовые бисмутово белило
~, густотёртые белило на паста
~, литопо́нные литопоново белило, литопон
~, свинцо́вые оловно белило
~, серни́стые сернисто [литопоново] белило
~, сурьмя́ные антимоново белило
~, тита́новые титаново белило, титанвайс
~, ци́нковые цинково белило, цинквайс; цинков окис
бели́льный белилен, избелващ
бели́мость *ж харт.* избелваемост
бели́ть 1. *текст.* избелвам 2. *стр.* белосвам, варосвам
белко́вый белтъчен
бело́к *м* белтък, протеин
~, живо́тный белтък от животински произход
~, нати́вный нативен белтък
~, расти́тельный растителен белтък
белоречи́т *м минер.* кварцит
бельведе́р *м арх.* белведер *(сграда с хубав изглед навън)*
бе́льтинг *м* белтинг *(тъкан за транспортни ленти и плоски ремъци)*
бельэта́ж *м арх.* първи етаж; надпартерен балкон *(в зрителна зала)*
беля́на *ж* беляна *(плоскодънна лодка за пренасяне на дървен материал)*
бёмит *м* 1. *минер.* бьомит 2. *(вид)* термоизолационни плочи
бемпора́д *м геофиз.* бемпорад, оптична маса на атмосферата
бенза́ль *м хим.* бензалова [бензилиденова] група, бензал-, бензилиден-
бензальдеги́д *м хим.* бензалдехид, бензенкарбонал
бензами́д *м хим.* бензамид, амид на бензоената киселина
бензгидро́л *м хим.* бензхидрол, дифенилкарбинол
бе́нзель *м кораб.* бензел *(стягане на две дебели въжета с по-тънко въже)*
бензе́н *м хим.* бензен, бензол
бензи́л *м хим.* бензил, бензилов радикал
~, бро́мистый бензилбромид
~, ио́дистый бензилйодид
~, фто́ристый бензилфлуорид
~, хло́ристый бензилхлорид
бензилами́н *м* бензиламин
бензилацета́т *м* бензилацетат, бензилов естер на оцетната киселина
бензилиде́н *м хим.* бензилиденова [бензалова] група, бензилиден-, бензал-
бензилмочеви́на *ж* бензилкарбамид
бензилцеллюло́за *ж* бензилцелулоза
бензи́н *м* бензин
~, авиацио́нный самолетен [авиационен, високооктанов] бензин, авиобензин
~, автомоби́льный автомобилен бензин
~, высокоокта́новый високооктанов бензин
~, га́зовый газов бензин, петролов етер, газолин
~ для го́ночных автомоби́лей състезателен бензин
~, иску́сственный *вж.* **бензи́н, синтети́ческий**
~ каталити́ческого кре́кинга бензин от каталитичен крекинг
~-кре́кинга крекинг-бензин; бензин от крекинг-процес
~, лёгкий лек бензин, бензин от леки фракции; петролев етер
~, мото́рный бензин за двигатели *(с вътрешно горене)*
~, неочи́щенный суров [непречистен] бензин
~, нефтяно́й *вж.* **бензи́н, га́зовый**

~, **низкооктáновый** нископктанов бензин
~, **полимеризациóнный** полимеризационен [полимер-]бензин
~ **прямóй гóнки** бензин от пряка дестилация *(на нефт)*
~-**растворúтель** *вж.* **бензúн, экстракциóнный**
~, **свинцóвый** *вж.* **бензúн, этилúрованный**
~, **синтетúческий** синтетичен бензин
~, **стабилизúрованный** стабилизиран *(с добавки)* бензин
~ **термúческого крéкинга** бензин от термичен крекинг
~, **торфянóй** бензин *(получен)* от торф
~, **тяжёлый** тежък бензин, бензин с тежки фракции
~, **экстракциóнный** екстракционен бензин, бензин за екстракция, бензин-разтворител
~, **этилúрованный** етилиран бензин
бензинúрование *с* зареждане с бензин
бензиновóз *м* *кораб.* танкер за бензин, бензиновоз
бензúновый бензинов
бензинозапрáвочный бензиноснабдителен, бензинозареждащ
бензиноизмерúтель *м* *вж.* **бензиноуказáтель**
бензиномéр *м* *авто, ав.* бензиномер, бензинопоказател *(на равнището в резервоара)*
~, **дúсковый** дисков бензиномер
~, **дистанциóнный** дистанционен бензиномер
~, **кáпсюльный** *вж.* **бензиномéр, рóторный**
~, **планетáрный** планетарен бензиномер
~, **поршневóй** бутален бензиномер
~, **поплавкóвый** бензиномер с поплавък
~, **рóторный** роторен [крилчат] бензиномер
~, **электрúческий** електрически бензиномер
бензиномотóр *м* бензинов двигател [мотор]
бензинопитáние *с* бензиново захранване, захранване с бензин
бензинопровóд *м* бензинопровод
бензинорéз *м* бензинова резачка; бензинова горелка *(за рязане)*
бензиностóйкий бензиноустойчив
бензиноохладúтель *м* охладител на бензин [бензинов резервоар]
бензиноуказáтель *м* *вж.* **бензиномéр**
бензиноуловúтель *м* бензиноуловител
бензинохранúлище *с* 1. склад за бензин 2. бензинов резервоар
~, **тáрное** склад за бензин във варели
бензоазурúн *м* *хим.* бензоазурин *(багрило)*
бензоáт *м* *хим.* сол *или* естер на бензоената киселина
бензобáк *м* *авто* бензинов резервоар, резервоар за бензин
~, **запаснóй** запасен бензинов резервоар
~, **подвеснóй** *ав.* окачен бензинов резервоар
бензовóз *м* *вж.* **бензиновóз**
бензодвúгатель *м* бензинов двигател
бензозапрáвка *ж* зареждане *(на моторни превозни средства)* с бензин
бензозапрáвщик *м* 1. автомобил-цистерна за зареждане с бензин 2. *ав.* самолет-цистерна за зареждане с бензин *(във въздуха)* 3. работник, обслужващ бензинова станция
бензоúл *м* *хим.* бензоилова група, бензоилов радикал, бензоил-
бензоúн *м* *хим.* бензоин
бензóйный бензолен
бензоколóнка *ж* бензинова колонка, помпа за бензин *(в бензостанция)*, бензинопълначка
бензокрáник *м* кранче за бензин
бензóл *м* *хим.* бензол, бензен
~, **авиациóнный** авиационен бензол
~, **лёгкий** лек бензол
~, **каменноугóльный** каменовъглищен бензол
~, **нефтянóй** нефтов бензол
~, **сырóй** суров [непречистен] бензол
~, **чúстый** чист бензол *(без добавки)*
бензóловый бензолов
бензолсульфокислотá *ж* бензсулфонова [бензенсулфонова] киселина
бéнзо-маслостóйкий устойчив на бензин и масло, бензино- и маслоустойчив
бензомéр *м* *вж.* **бензиномéр**
бензомотопóмпа *ж* бензинова моторна помпа
бензонасóс *м* бензинова [бензиноподаваща] помпа *(на бензинов двигател)*
~, **диафрáгменный** мембранна бензинова помпа
~, **поршневóй** бутална бензинова помпа
бензоочистúтель *авто* филтър за бензин
бензопилá *ж* циркуляр *(за дърво)* с бензинов двигател
бензопóмпа *ж* *вж.* **бензонасóс**
бензопровóд *м* *вж.* **бензинопровóд**
бензопурпурúн *м* бензопурпурин *(багрило)*
бензорезервуáр *м* *вж.* **бензобáк**
бензорéз *м* *вж.* **бензинорéз**
бензорукáв *м* еластичен бензинопровод
бензосистéма *ж* *авто, ав.* бензинова [горивна] уредба
бензоснабжéние *с* снабдяване с бензин
бензостáнция *ж* бензинова станция, бензостанция
бензостóйкий бензиноустойчив
бензостóйкость *ж* бензиноустойчивост
бензосчётчик *м* бензинов разходомер
бензоуказáтель *м* *вж.* **бензиномéр**
бензофенóл *м* *хим.* бензофенол
бензофúльтр *м* *вж.* **бензоочистúтель**
бензохинóн *м* *хим.* бензохинон
бензохранúлище *ж* *вж.* **бензинохранúлище**
~, **бáзовое** централен склад за бензин *(снабдява разходните складове)*
~, **расхóдное** разходен склад за бензин
бензоцистéрна *ж* бензинова цистерна
бензошлáнг *м* еластичен бензинопровод, маркуч [черво] за бензин
бентонúт *м* *петр.* бентонит, бентонитова глина *(използува се в леярство, химична, нефтена и др. промишлености)*
бенуáр *м* *арх.* партерна ложа *(в зрителна зала)*
бераунúт *м* *минер.* бераунит
бергштрúх *м* *геод.* линия на наклона
бёрдо *с* *текст.* бърдо
~, **делúтельное** зевно бърдо

~, **игольчатое** иглено [гребеново] бърдо
~, **откидное** летящо бърдо
~, **паяное** калаено бърдо
~, **раздвижное** експанзивно бърдо
~, **устанавливаемое** регулиращо се [регулируемо] бърдо
берег *м геол.* бряг, крайбрежие
~, **абразионный** абразионен бряг *(подложен на разрушаване и размиване под действие на прибои, течения, приливи)*
~, **аккумулятивный** наносен [акумулативен] бряг
~, **отмельный** плитък [размит] бряг, крайбрежна плитковина
~, **риасовый** бряг риасов тип
березит *м петр.* березит
березитизация *ж петр.* березитизация
берет *м текст.* барета, таке
берилл *м минер.* берил
бериллий *м хим.* берилий, Be
~, **азотнокислый** берилиев нитрат
~, **сернокислый** берилиев сулфат
бериллизация *ж терм.* берилизация *(повърхностно закаляване с помощта на берилий)*
беркелий *м хим.* беркелий, Bk
берма *ж* **1.** *стр.* берма **2.** *мин.* берма, предпазна площадка *(пред рудник)*
~, **защитная** предпазна берма
~, **подсыпная** насипна берма
~, **предохранительная** предпазна берма [площадка]
~, **транспортная** *мин.* извозна [транспортна] берма
бертрандит *м минер.* бертрандит
беседка *ж* **1.** *арх.* беседка, павильон **2.** *кораб.* място [скамейка] на боцмана; седалка-люлка *(за работника при боядисване на кораб)*
бескамерный безкамерен; *авто* безкамерен *(за външна гума, която уплътнява добре и играе ролята и на вътрешна гума)*
бескислородный безкислороден
бесклапанный безклапанов, безклапанен
бесколлекторный безколекторен
бескомпрессорный безкомпресорен
бесконечный *мат.* безкраен
бесконечно большой безкрайно голям
бесконечно малый безкрайно малък
бесконтактный безконтактен
беспересадочный без сменяване на превозното средство
беспилотный *ав.* безпилотен
бесподстроечный *ел.* неизискващ допълнително настройване [регулиране]
беспоршневой безбутален
беспосадочный *ав.* изминат без приземяване [кацане]
беспримесный *хим.* несъдържащ [без] примеси
беспроводной безжичен
беспроволочный *вж.* **беспроводной**
беспыльный несъдържащ [без] прах; обезпрашен
бессальниковый безсалников
бессемерование *с мет.* получаване на стомана по метода на Бесемер, конвертиране; бесемерово производство, бесемеров процес
бессемеровать произвеждам стомана по бесемеров метод, работя на конвертор
бессемеровский бесемеров, конверторен
бессеточный безрешетков, безрешетъчен
бессточный неотточен, неоттичащ се, негравитационен
бесструктурный *хим.* безструктурен, аморфен
бесступенчатый безстепенен; безстъпален
бесстыковой съединен без челна фуга *(напр. за заварени релсови греди)*
бестеневой безсянков, нехвърлящ сянка *(във връзка със специално осветление — напр. на операционна маса)*
бестопочный безогнищен; *жп.*, *мин.* танков *(за локомотив)*
бесточие *с опт.* астигматизъм
бесцентровой безцентров
бесчелночный безсовалков
бесшаботный безшаботен *(за ковашки чук с двойно действие)*
бесшарнирный безставен, безшарнирен
бесшкальный непритежаващ скала за отчитане *(за мерителен уред)*
бесшлаковый безшлаков
бесшовный безшевен
бесшумный безшумен, тих
бета-активность *ж* бета-активност, бета-радиоактивност
~ **продуктов деления** *ядр.* бета-активност на продукти на делене
бета-дефектоскопия *ж* бета-дефектоскопия, дефектоскопия с бета лъчи *(за изпитване на материали)*
бета-дозиметр *м* бета-дозиметър, дозиметър за бета-лъчи
бета-железо *с* бета-желязо, β-желязо
бета-излучатель *м* излъчвател на бета-лъчи
бета-излучение *с* бета-излъчване
бетаин *м хим.* бетаин, триметилгликокол
бета-камера *ж* камера за бета-лъчи
бета-латунь *м* бета-месинг *(с над 36% цинково съдържание)*
бета-лучи *мн.* бета-лъчи
бета-облучение *с* облъчване с бета-лъчи
бета-переход *м* бета-преход
бета-превращение *с* бета-превръщане
бета-радиоактивность *ж* бета-радиоактивност
бета-радиоактивный бета-радиоактивен
бета-распад *м* бета-разпадане
бета-спектр *м* бета-спектър, спектър на бета-лъчи
бета-спектрограф *м* бета-спектрограф
бета-спектрометр *м* бета-спектрометър
~, **кристаллический** кристален бета-спектрометър
~, **магнитный** магнитен бета-спектрометър
бета-спектроскопия *ж* бета-спектроскопия
бета-стабильность *ж вж.* **бета-устойчивость**
бета-счётчик *м* брояч на бета-частици
бета-съёмка *ж* фотографиране с *(помощта на)* бета-лъчи
бета-толщиномер *м мет.* бета-дебеломер

бетатро́н *м* *ядр.* бетатрон
~, **двухлучево́й** двулъчев бетатрон
~, **дефектоскопи́ческий** дефектоскопен бетатрон
~, **пульси́рующий** пулсиращ бетатрон
~ **с подмагни́чиванием** бетатрон с предварително намагнитване
бе́та-усто́йчивость *ж* бета-устойчивост, бета-стабилност
бе́та-фа́за *ж* бета-фаза
бе́та-фильтр *м* бета-филтър *(за отделяне на прах от газова среда)*
бе́та-целлюло́за *ж* *харт.* бета-целулоза
бе́та-части́ца *ж* бета-частица
бето́н *м* бетон
~, **автокла́вный** автоклавен бетон
~, **арми́рованный** армиран бетон
~, **асфа́льтовый** асфалтов бетон
~, **бари́товый** баритов бетон
~, **беспесча́ный** безпясъчен бетон
~, **биту́мный** битумен бетон
~, **быстросхва́тывающийся** бързосвързващ се бетон
~, **быстротверде́ющий** бързовтърдяващ се бетон
~, **вакууми́рованный** вакуумбетон
~, **вибри́рованный** вибробетон
~, **водосоде́ржущий** водосъдържащ бетон, бетон с повишено водно съдържание
~, **высокопро́чный** високоякостен бетон
~, **гидротехни́ческий** хидротехнически бетон
~, **ги́псовый** гипсов бетон, гипсобетон
~, **гли́няный** глинобетон
~, **глинозёмистый** алуминатен бетон, бетон с алуминатен цимент
~, **гра́вийный** бетон с баластра [с речен чакъл]
~, **доро́жный** бетон за пътища, пътен бетон
~, **жароупо́рный** огнеустойчив бетон
~, **жёсткий** земновлажен бетон *(с малко вода)*
~, **жи́рный** тлъст бетон *(с увеличено циментово съдържание)*
~, **известко́вый** варов бетон
~, **кислотоупо́рный** киселиноустойчив бетон
~, **кремнезёмистый** силикатен бетон
~, **лёгкий** лек бетон
~, **лито́й** излят бетон
~, **магнети́товый** магнетитов бетон
~, **моноли́тный** монолитен бетон
~, **облицо́вочный** бетон за облицовка
~, **обы́чный** обикновен [тежък] бетон
~, **огнеупо́рный** *вж.* **бето́н, жароупо́рный**
~, **опи́лочный** бетон със стружки *(дървени)*
~, **песча́ный** бетон с пясък, пясъчен бетон
~, **пластифици́рованный** *вж.* **бето́н, пласти́чный**
~, **пласти́чный** пластичен бетон
~, **по́ристый** шуплест бетон; пенобетон
~, **портландцеме́нтный** бетон с портландцимент
~, **предвари́тельно напряжённый** предварително напрегнат бетон
~, **пробуждённый** бетон с активизирани инертни добавки
~, **рентгенозащи́тный** рентгенопредпазен бетон, бетон за защита от *(действието на)* рентгенови лъчи
~, **сбо́рный** сглобяем *(стомано-)*бетон
~, **свежеуло́женный** прясно положен бетон
~, **све́жий** пресен бетон
~, **силика́тный** силикатен бетон
~, **теплоизоляцио́нный** топлоизолационен бетон
~, **торкрети́рованный** торкретиран бетон
~, **то́щий** постен бетон *(с малко циментово съдържание)*
~, **трамбо́ванный** утрамбован [уплътнен] бетон
~, **тяжёлый** тежък бетон
~, **холо́дный** студен бетон
~, **цеме́нтный** циментов бетон
~, **центробе́жный** центробежен [центрофугиран] бетон
~, **шла́ковый** шлаков бетон, шлакобетон, сгуробетон
~, **щебёночный** бетон с трошен камък [трошляк]
~, **яче́истый** шуплест бетон
бетони́рование *с* бетониране
~, **безопа́лубочное** безкофражно бетониране
~ **с подвижно́й опа́лубкой** бетониране с пълзящ кофраж
бетони́ровать бетонирам
бетони́т *м* бетонит, изкуствен [бетонов] камък, бетонов блок; блок от високопещна шлака
бето́нный бетонен
бетоново́д *м* бетонопровод, тръбопровод за бетон
бетоноло́м *м* бетоноразбивач, бетоноразкъртвач
бетономеша́лка *ж* бетонобъркачка
~, **бараба́нная** барабанна бетонобъркачка
~, **винтова́я** винтова [шнекова] бетонобъркачка
~, **доро́жная** пътностроителна бетонобъркачка, бетонобъркачка за пътни работи
~, **ло́пастная** лопаткова [перкова] бетонобъркачка
~ **непреры́вного де́йствия** бетонобъркачка с непрекъснато действие
~, **опрокидна́я** саморазтоварваща се бетонобъркачка
~, **передвижна́я** подвижна бетонобъркачка *(на колела)*
~ **периоди́ческого де́йствия** бетонобъркачка с периодично действие, порционна бетонобъркачка
~, **порцио́нная** *вж.* **бетономеша́лка периоди́ческого де́йствия**
~ **с ло́пастным ва́лом** *вж.* **бетономеша́лка, ло́пастная**
~ **с принуди́тельным переме́шиванием** бетонобъркачка с принудително размесване [умесване]
~ **с опрокидны́м бараба́ном** бетонобъркачка с обръщателен [саморазтоварващ се] барабан

~, **стационарная** непреносима [неподвижно разположена] бетонобъркачка
бетононасос *м* бетонна помпа
бетонораздатчик *м* бетоноразпределител
бетоносмеситель *м вж.* бетономешалка
бетоноукладчик *м* бетонополагач, бетонополавач
бетонщик *м* бетонджия
бетулин *м хим.* бетулин
бечёвка *ж* връв, канап, *(тънко)* въже
биакс *м изч.* биакс
биаксиальный *мат.* биаксиален; притежаващ [с] две оси
биберит *м минер.* биберит
библиотека *ж изч.* библиотека, организирана информация
~ **программ** програмна библиотека *(всички налични програми и подпрограми за ЕИМ)*
биговка *ж печат.* биговане, огъване
бидистиллят *м* двоен дестилат
бидон *м* ламаринен съд, канистер; *авто* бидон
биение *с* 1. *маш.* биене *(напр. на цилиндрична, челна и др. повърхнини)* 2. *физ., ел.* биене *(при събиране на трептения с близки честоти)*; интерференция
~, **акустическое** акустично биене
~, **боковое** странично биене
~, **интерференционное** интерференционно биене
~, **нулевое** нулево биене
~, **радиальное** радиално биене
~, **торцовое** челно [осово] биене
бизань *ж кораб.* 1. бизан, задна мачта *(найзадната мачта на кораб)* 2. бизан, ветрило *(на бизан-мачтата)*
~-**мачта** *вж.* **бизань 1.**
бикарбонат *м хим.* бикарбонат, кисел карбонат, хидрогенкарбонат
~ **аммония** амониев бикарбонат
~ **железа** железен бикарбонат
~ **калия** калиев бикарбонат
~ **кальция** калциев бикарбонат
~ **магния** магнезиев бикарбонат
~ **натрия** натриев бикарбонат
биквадрат *м мат.* четвърта степен, биквадрат
биквадратный биквадратен *(напр. за уравнение)*
бикристалл *м геол.* бикристал
билинейный *мат.* билинеен; двойнолинеен
биконический двойноконусен *(с върхове от двете страни на обща основа)*
бикрон *м изм.* бикрон *(1 бикрон* $=10^{-12}$ *м)*
билинит *м минер.* билинит
билинза *ж опт.* двойна леща
било *с* ударна част, бияч *(на машина или съоръжение)*; буталка; чук *(на трошачна машина)*; *остар.* метална плоча *(за сигнали чрез удари върху нея)*
~ **мельницы** *хран.* чук на мелачка
~ **ткацкого станка** ударни части на тъкачен стан
билодержатель *м* чукодържач
бильдаппарат *м вж.* **бильдтелеграф**
бильдтелеграф *м* фототелеграфен апарат
биметалл *м* биметал
~, **термический** *изм., мет.* термобиметал
биметаллический биметален, съставен от два *(здраво прилепени)* пласта *(на различни метали)*
бимодульный бимодулен, двумодулен
бимолекулярный бимолекулен
бимс *м кораб.* бимс *(хоризонтална напречна греда на кораб)*
~, **колосниковый** *стр.* скарен бимс *(на котел)*
~, **закладной** *вж.* **бимс, съёмный**
~, **люковый** *кораб.* люков бимс *(сваля се през време на товарно-разтоварните работи)*
~, **палубный** палубен бимс
~, **рамный** рамов бимс
~, **съёмный** разглобяем [подвижен] бимс
~, **трюмный** трюмен бимс
бинарный *мат.* двоичен, бинарен; *хим.* двусъставен, двукомпонентов
биндер *м стр. (най-долен)* каменен пласт *(на пътна настилка)*, каменна основа
бинейтрон *м ядр.* бинеутрон
биндгеймит *м минер.* биндхаймит
бинокль *м* бинокъл
~, **полевой** полеви [военен] бинокъл
~, **призматический** призматичен бинокъл
бинокулярный бинокулярен, притежаващ [с] два окуляра *(напр. микроскоп)*
бином *м мат.* двучлен, бином
~ **Ньютона** Нютонов бином
биномиальный биномен
бинормаль *ж мех.* бинормала
биогеохимия *ж* биогеохимия
биодетритус *м петр.* биодетритус
биоиндикатор *м* биологичен индикатор
биокатализатор *м* биокатализатор *(ензим)*
биокоррозия *ж* биокорозия *(под действие на продукти, отделяни от микроорганизми)*
биоксалат *м хим.* хидрогеноксалат, кисел оксалат
биолиты *мн. петр.* биолити, биогенни [органогенни] скали
биологический биологичен, биологически
биология *ж* биология
~, **космическая** космическа биология, астробиология
биомеханика *ж* биомеханика
бионика *ж киб.* бионика
биопотенциал *м* биопотенциал, *(електро-)*биологичен потенциал
биоризатор *м хран.* апарат за пастьоризиране на мляко
биосинтез *м* биосинтез, биосинтеза
биостратиграфия *ж геол.* биостратиграфия
биосфера *ж* биосфера
биотит *м минер.* биотит *(вид слюда)*
биотрон *м* биотрон, камера с изкуствен климат *(за живи организми)*
биофизика *ж* биофизика
биофизический биофизичен, биофизически
биофильтр *м* биофилтър
биохимический биохимичен
биохимия *ж* биохимия
биоэлектрический биоелектрически

биплáн *м ав.* двуплощник
бипериоди́чность *ж физ.* бипериодичност
би́поль *м физ., хидр.* дипол
биполя́рный *мат.* двуполярен, биполярен
бипотенциáльный *мат.* двупотенциален, бипотенциален
бипри́зма *ж физ.* двойна призма
бирадиáльный *мат.* бирадиален
бирадикáл *м хим.* бирадикал
бирюзá *ж минер.* тюркоаз
бисми́т *м минер.* бисмит, бисмутова охра
бисмути́т *м минер.* бисмутит, основен бисмутов карбонат
биспирáль *ж* двойна спирала, биспирала
биссектри́са *ж мат.* ъглополовяща, бисектриса
~, **вторáя** *крист.* ъглополовяща на тъпия ъгъл *(на оптичните оси)*, втора бисектриса
~, **óстрая** ъглополовяща на острия ъгъл *(на оптичните оси)*, първа бисектриса
~, **пéрвая** *вж.* **биссектри́са, óстрая**
бисульфáт *м хим.* бисулфат, кисел сулфат, хидрогенсулфат
~ **аммóния** амониев бисулфат
~ **бáрия** бариев бисулфат
~ **кáлия** калиев бисулфат
~ **нáтрия** натриев бисулфат
бисульфи́т *м хим.* бисулфит, кисел сулфит, хидрогенсулфит
~ **бáрия** бариев бисулфит
~ **кáлия** калиев бисулфит
~ **кáльция** калциев бисулфит
~ **нáтрия** натриев бисулфит
бит *м изч.* 1. бит, двоична единица *(един от двата възможни знака при двоична бройна система — «0» или «1»)* 2. бит *(единица-мярка за количество на информацията)*
~, **контрóльный** контролен бит
битартрáт *м хим.* битартрат, кисел тартрат, хидроген тартрат
битéнг *м кораб.* битенг, вертикална стойка *(за ограничаване скоростта на спускане на котвената верига)*
битовни́т *м минер.* битовнит
биту́м *м* битум
~, **асфáльтовый** асфалтов битум
~, **дорóжный** битум за пътна настилка, пътен битум
~, **естéственный** естествен [природен] битум
~, **жёсткий** твърд битум
~, **жи́дкий** течен битум
~, **иску́сственный** изкуствен битум
~, **каменноугóльный** каменовъглен битум
~, **нефтянóй** нефтен битум
~, **окислённый техни́ческий** окислен технически битум
~, **остáточный** остатъчен [дестилационен] битум
~, **разжижённый** разтопен битум
~, **слáнцевый** шистов битум
~, **стрóительный** строителен битум
~, **сырóй** суров битум
~, **твёрдый** твърд битум
~, **щелочнóй** алкален [основен] битум *(в каучуковата и кожарската промишленост — за омекчител)*
битумизáция *ж стр.* битумизация, битумизиране *(за хидроизолационни работи)*
битуминóзный битуминозен, битумен
биту́мный битумен
биту́мо-бетóн *м* асфалтов бетон, асфалтобетон
битумокартóн *м* битумокартон, битумен картон; руберoид
битумопровóд *м* тръбопровод за *(разтопен)* битум
битумохрани́лище *с* склад за битум [битумни материали]
би́тый натрошен, начупен; бит, утъпкан
бить удрям, бия; набивам; *воен.* стрелям
~ **сваи** набивам свая
~ **шерсть** *текст.* разчепквам вълна *(машинно — с дарак)*
~ **щéбень** троша камъни на чакъл, чукам чакъл
бифени́л *м хим.* бифенил, дифенил, дифенилбензол
бифенилéн *м хим.* бифенилен, бифениленова група, бифенилонов радикал
бифиля́рный двужилен, двупроводников, бифилярен
бифункционáльный *мат.* двуфункционален, бифункционален
бифуркáция *ж* 1. *мат., изч.* бифуркация 2. *геол.* раздвояване, разклоняване *(напр. на река на два потока, насочващи се към различни басейни)*
бихромáт *м хим.* бихромат
~ **аммóния** амониев бихромат
~ **кáлия** калиев бихромат
~ **мáгния** магнезиев бихромат
~ **нáтрия** натриев бихромат
бицикли́ческий *хим.* двупръстенов, бицикличен
бициркуля́рный двуоборотен, бициркулярен
благорóдный благороден *(за метали, газове)*
бланки́рование *с радио, тлв.* гасене, запушване
~, **кáдровое** *тлв.* гасене по кадри *(на обратния ход на лъча)*
~ **лучá** гасене на лъча
~, **стрóчное** *тлв.* гасене по редове *(на обратния ход на лъча)*
бланфи́кс *м (утаен)* бариев сулфат, бланфикс
бланши́рование *с* 1. *хран.* бланширане *(обработване на плодове и зеленчуци в гореща вода)* 2. *кож.* бланширане *(отстранение на подкожни остатъци от вътрешната страна на кожата)*
блаугáз *м* блаугаз, *(вид)* светилен газ
блёдит *м минер.* астраханит
блейвéйс *м боядж.* оловно белило
блейштéйн *м мет.* оловен камък, оловна шлака *(междинен продукт при получаване на олово)*
блёкнуть избледнявам, повяхвам *(за цвят)*
блéнда *кфт., опт.* бленда, диафрагма

~ **объекти́ва, со́лнечная** слънчева бленда на обектив
бле́нкер *м съобщ.* сигнална клапа; *жп.* автоматичен сигнален уред
блеск *м* 1. блясък 2. *минер.* сулфидна руда
~, **алма́зный** диамантен блясък
~, **ви́смутовый** *минер.* бисмутин
~, **желе́зный** *минер.* хематит
~, **звёздный** *астр.* блясък на звезда *(при определяне на звездна величина)*
~, **ко́бальтовый** *минер.* кобалтин, кобалтит
~, **марганцо́вый** *минер.* алабандин
~, **ма́товый** матов блясък [гланц]
~, **ме́дный** *минер.* халкозин
~, **металли́ческий** метален блясък
~, **молибде́новый** *минер.* молибденит
~, **мышяко́во-сурьмя́но-ни́келевый** *минер.* арсенов улманит
~, **ни́келево-сурьмя́ный** *минер.* улманит
~, **ни́келевый** *минер.* герсдорфит
~, **свинцо́вый** *минер.* галенит
~, **серéбряный** *минер.* аргентит
~, **сурьмя́ный** *минер.* антимонит, стибнит
блескообразова́тель *м галв., кож.* блясъкообразувател, блясъкообразуващо вещество
бле́скость *ж физ.* ослепителност, яркост
блёстка *ж текст.* пайети
блестя́щий блестящ, ярък; *харт.* гланцов
блик *м* светлинно [светло] петно
бликова́ние *с мет.* купелуване *(извличане на благородни метали от оловни концентрати)*
блинда́ж *м воен.* блиндаж *(отбранително закритие)*
блинди́рованный блиндиран, брониран
бли́нкер *м* сигнална лампа *(мигаща)*
блинт *м полигр.* блинт *(начин на печатане върху корици)*
бли́стер *м воен.* блистер *(стрелкова купола на самолет)*
блиц *м* лампа-светкавица *(на фотоапарат)*
блок *м* 1. ролка; макара, скрипец; *кораб.* блок 2. блок, тяло; секция, елемент 3. *авто (цилиндров)* блок 4. *мин. (добивен)* блок, поле, участък 5. *стр.* блок *(сграда)* 6. *(като част от сложни думи и съчетания има значения)* блокиращ, ограждащ, спиращ, запиращ
~ **авари́йной защи́ты** *ядр.* блок за аварийна защита
~, **а́дресный** *изч.* адресен блок
~, **ано́дный** аноден блок, корпус на анода
~ **аккумуля́тора** акумулаторен блок
~**-аппара́т** блок-апарат *(за полуавтоматично блокиране на жп. линии и гари)*
~, **бето́нный** бетонен блок
~, **быстросме́нный** бързосменен [бързосменяем] блок
~ **вво́да-вы́вода** *изч.* система за въвеждане и извеждане
~, **ведо́мый** задвижвана [водима] ролка
~, **веду́щий** задвижваща [водеща] ролка
~ **видеосигна́лов** *тлв.* видеоблок
~, **восьмипусто́тный** *стр.* осемканалов кух блок
~ **вспомога́тельного ствола́** *мин.* блок [комплекс] на помощната шахта
~, **вы́емочный** *мин.* добивен блок
~ **вхо́да** *изч.* входен блок, входна област
~ **выполне́ния опера́ций** *изч.* блок за изпълнение на операции
~, **генера́торно-усили́тельный** *радио* генераторно-усилвателен блок
~ **генера́торов** генераторен блок
~ **гидрогениза́ции** *хим.* блок за хидриране, блок-хидрогенизация
~ **гла́вного ствола́** *мин.* блок [комплекс] на главната шахта
~, **графи́товый** *ядр.* графитов блок
~, **грузоподъёмный** повдигателна макара, повдигателен скрипец
~, **дверно́й** рамка на врата
~**-дви́гатель** блок-двигател *(затворена конструкция)*
~ **дви́гателя** блок на двигател *(с вътрешно горене)*
~, **двухро́ликовый** двуролкова макара
~, **двухшки́вный** *вж.* **блок, двухро́ликовый**
~**-диагра́мма** *геол.* блок-диаграма *(с изобразяване на повърхностния и подземните пластове в разрез)*
~, **дина́совый** *мет.* динасов блок *(за облицовка на пещи)*
~, **дифференциа́льный** диференциален скрипец [блок]
~ **для возвра́тного хо́да** ролка за обратно движение
~, **жело́бчатый** ролка за въже *(с жлеб)*
~, **защи́тный** *ядр.* защитен блок
~, **зу́бчатый** 1. ролка [звезда] за шарнирна верига 2. зъбен блок, блок *(от)* зъбни колела
~, **инструмента́льный** *обр. мет.* инструментален блок
~, **кана́тный** ролка за въже, въжена ролка *(с жлеб)*
~**-ка́ртер** *авто* блок-картер *(на двигател)*
~, **катко́вый** *топл.* подвижна ролкова опора *(на тръбопровод)*
~, **като́дный** катоден блок, корпус на катода
~, **керами́ческий** керамичен блок
~ **кинопрое́ктора, звуково́й** *кфт.* звукова глава на кинопрожекторен апарат
~, **кирпи́чный** тухлен блок
~, **кни́жный** *печат.* книжно тяло
~ **ко́ксовых пече́й** батерия от коксови пещи пещен блок
~**-ко́мната** стаен блок, блок-стая *(при сглобяемо строителство)*
~**-конденса́тор** блоков [блок-]кондензатор
~ **конденса́торов** кондензаторна батерия
~**-конта́кт** *ел.* 1. блокиращ контакт, блок-контакт 2. спомагателен контакт
~, **концево́й** крайна ролка
~ **котла́** блок от котли, котелен блок
~, **кра́новый** *(въжена)* ролка с кука на кран
~, **крепе́жный дугово́й** *мин.* дъгов крепежен блок

~, **кулачко́вый** гърбичен блок *(напр. на автомат)*
~, **лито́й** лят блок
~, **маши́нный** *обр. мет.* разстъргваща глава
~**-механи́зм** блок-механизъм, блокиращ [спирачен] механизъм
~ **моде́лей** *леяр.* гроздов модел *(моделен комплект за общо отливане)*
~, **монта́жный** 1. *(повдигателна)* монтажна макара 2. монтажна единица
~, **направля́ющий** направляваща ролка
~ **настро́йки** блок за настройка *(напр. на телевизор)*
~, **натяжно́й** натегателна ролка
~, **неподви́жный** неподвижна [направляваща] ролка
~, **обводно́й** водеща ролка, водило
~ **обме́на** *изч.* блок за обмен
~, **объёмный** обемен елемент, клетка *(за сглобяемо строителство — представляваща напр. цяла стая, санитарно-технически възел)*
~, **одноро́ликовый** еднoролкова макара
~, **одношки́вный** *вж.* **блок, одноро́ликовый**
~, **отклоня́ющий** отклоняваща ролка
~ **отправле́ния** *жп.* изходно блоково поле
~**-очко́** *жп.* блоково поле
~ **па́мяти** *изч.* блок на паметта [запаметяващо устройство]
~, **перемы́ченный** *стр.* надотворен блок
~ **пита́ния** захранващ блок, блок за захранване *(напр. с електроенергия)*
~, **пла́вающий** *обр. мет.* плаваща *или* самонагаждаща се разстъргваща глава *(за окончателно обработване с повишена точност)*
~, **поворо́тный** въртящ блок
~, **подвесно́й** окачена [висяща] ролка
~, **подвижно́й** подвижна ролка
~, **подоко́нный** *стр.* подпрозоречен блок
~ **подши́пников** лагерен блок
~, **подъёмный** повдигателна ролка
~**-полиспа́ст** полиспаст; макара, скрипец
~, **полиспа́стный** *вж.* **блок-полиспа́ст**
~**-пост** блок-пост *(за управляване на семафори и светофари)*
~ **предохрани́телей** *авто* кутия с предпазители *(на електроуредбата на колата)*; *ел.* предпазителен блок
~, **приводно́й** задвижваща ролка
~ **прибы́тия** [**приёма**] *жп.* входно блоково поле
~, **просте́ночный** *стр.* междупрозоречен блок
~, **пустоте́лый** *стр.* кух блок
~ **развёртки** *телев.* блок за развивка
~, **расто́чный** *обр. мет.* 1. разстъргваща ножова глава 2. разстъргващ блок *(стоманена плочка със затегнати двойка ножове)*
~, **реа́кторный** *ядр.* реакторен блок, блок на реактор
~, **регули́рующий** *ядр.* регулиращ блок
~, **рези́новый** гумен блок *(при еластично окачване)*
~, **резцо́вый** ножов блок *(на многоножова металорежеща машина)*
~, **реле́йный** релеен блок
~, **сбо́рный** сглобяем блок
~ **свя́зи** *изч.* блок за връзка
~**-сигна́л** *жп.* блок-сигнал
~ **синхрониза́ции** синхронизиращ блок, блок за синхронизация
~**-систе́ма** *жп.* блок-система, система за блокиране
~ **систе́мы** *изч.* блок на система
~ **с крю́ком** ролка с кука *(на повдигателен кран)*
~, **сло́жный** полиспаст
~**-сополиме́р** *хим.* блок-съполимер
~, **сплошно́й** *стр.* плътен блок
~, **ста́льный** *мет.* слитък, стоманен блок *(за по-нататъшно обработване в металургичния завод)*
~, **ста́пельный** *кораб.* кил-блок, стапелен блок
~**-ста́нция** заводска *(електрическа)* централа
~, **стеново́й** стенен блок
~**-схе́ма** *изч.* блок-диаграма, блок-схема *(на машина, програма)*; структурна схема
~, **станда́ртный** стандартен блок *(клетка на електронна изчислителна машина)*
~, **та́левый** долна рамка [кутия] на полиспаст *(с кука за товара)*
~, **толстохо́дный** *кораб.* макара [блок] за дебело въже
~, **тонкохо́дный** *кораб.* макара [блок] за тънко въже
~, **то́пливный** *ядр.* горивен блок
~, **трансформа́торный** трансформаторен блок
~ **триангуля́ции** *геод.* триангулационен блок
~, **тру́бчатый** *ядр.* тръбен блок
~, **уравни́тельный** изравнителна ролка
~, **ура́новый** *ядр.* уранов блок
~, **усили́тельный** *ел.* усилвателен блок, усилвател
~, **усло́вный** *изч.* условен блок
~**-уча́сток** *жп.* блок-участък, блокировъчен участък *(на електрическа релсова верига)*
~ **формирова́ния и́мпульсов** блок за образуване на импулси
~ **фототриангуля́ции** *геод.* фототриангулационен блок
~, **фунда́ментный** блок на фундамент, фундамент *(на машина)*
~, **функциона́льный** функционален блок
~ **цили́ндров** *авто* цилиндров блок
~, **холосто́й** свободна ролка
~, **цепно́й** верижно колело, ролка за верига
~ **шестере́н** зъбен блок, блок зъбни колела
~, **шлакобето́нный** шлакобетонен [сгуробетонен] блок
~, **шпиндельный** вретенен блок, вретенна глава *(напр. на автомат)*
~ **шта́мпа** *обр. мет.* 1. блок на *(сменяема)* щанца *(съдържащ долна и горна плоча, колонки и др. без щанцуващата вложка и поансон)* 2. блок за закрепване на сменяеми касети *(горна и долна плоча без колонки)*
~, **щитово́й** командна сграда, сграда [зала] с командни табла

~, **энергетический** енергиен блок *(сграда)*
блоки *мн.* полиспаст, сложна макара *(за ръчно повдигане)*
блокинг-генератор *м ядр., радио* блокинг-генератор
блокиратор *м* блокиратор, устройство за блокиране при дуплексни телефонни апарати
блокирование *с* блокиране
блокированный блокиран
блокировать блокирам, спирам *(действие)*; затварям, преграждам; *жп.* затварям път *(със семафар)*
блокировка *ж* блокировка, блокиране
~, **аварийная** аварийна блокировка
~, **автоматическая** автоматична блокировка
~, **взаимная** взаимна блокировка
~, **внутренняя** вътрешна блокировка
~, **гидромеханическая** хидромеханична блокировка
~, **двусторонняя** *жп.* двустранна блокировка
~, **дистанционная** дистанционна блокировка
~, **дифференциала** *авто* блокиране на диференциал
~, **защиты при качаниях** блокировка на *(електро-)*защитата при люлеене [разлюляване]
~, **механическая** механична блокировка
~, **односторонняя** *жп.* едностранна блокировка
~, **пневматическая** пневматична блокировка
~, **полуавтоматическая** полуавтоматична блокировка
~, **путевая** *жп.* линейна [пътна] блокировка; линейна блокировъчна уредба
~, **релейная** релейна блокировка
~ **рулевого управления** *авто* блокировка на кормилното управление
~, **ручная** ръчна блокировка
~, **станционная** *жп.* гарова блокировка, гарова осигурителна уредба
~ **тормоза** блокиране на спирачка
~, **условная** *жп.* условна блокировка
~, **электрическая** електрическа блокировка, електроблокировка
блокировочный блокировъчен, блокиращ
блоковый блоков
блокоукладчик *м мин.* блокоповдигач, механизъм [машина] за повдигане на крепежни елементи
блокпост *м жп.* блокпост *(за командуване на блокапарата)*
~, **конечный** краен блокпост
~, **линейный** линеен блокпост
~, **промежуточный** междинен блокпост
блочок *м* блокче, елемент
~, **топливный** горивно блокче, брикет
~, **урановый** *ядр.* ураново блокче
блуждающий блуждаещ, бягащ *(напр. за електрическа вълна)*
блуза *ж текст.* блуза
блюминг *м мет.* блуминг *(валцов агрегат)*
~, **двухвалковый** двувалцов блуминг, блуминг с двувалцова клетка, дуо-блуминг
~ **дуо** *вж.* **блюминг, двухвалковый**
~, **непрерывный** непрекъснат блуминг *(няколко последователно разположени нереверсивни дуо-клетки)*
~, **одноклетьевый** едноклетков блуминг
~, **реверсивный** обратим [реверсивен] блуминг, блуминг с обратимо движение
~, **сдвоенный** двоен двувалцов блуминг, сдвоен блуминг
~-**слябинг** блуминг-слабинг *(за валцуване на стоманени блокове направо в плоски заготовки — слаби)*
~, **трёхвалковый** тривалцов блуминг, блуминг с тривалцова клетка, трио-блуминг
~ **трио** *вж.* **блюминг, трёхвалковый**
блюм [**блюмс**] *м* блума, блум, *(валцована)* квадратна заготовка *(със страна на квадрата над 140 мм — за по-нататъшно валцуване)*
бобина *ж* 1. *ел.* бобина; намотка 2. бобина, макара; ролка *(за кино- и магнитофонна лента)* 3. *текст.* бобина 4. *авто* бобина *(на запалителната уредба)*; 5. *мин.* *(въжен)* барабан *(на повдигателна машина)* 6. *харт.* *(навито)* руло
~ **зажигания** *вж.* **бобина 4**
~, **индукционная** индукционна бобина
~, **прядильная** предачна бобина
~, **разъёмная** *кфт.* разглобяема ролка [бобина]
бобинодержатель *м текст.* бобиноносач
боборик *м текст.* кастор
бобышка *ж маш.* главинка, издатък, пъпка, изпъкналост; *(усилващо)* удебеление; ухо *(на бутало)*
богхед *м петр.* богхед *(вид въглища)*
бод *м* 1. *изч., съобщ.* бод *(единица за скорост на предаване на сигнали)* 2. *текст.* бод
~, **вспомогательный** *текст.* спомагателен [помощен] бод
~, **копировальный** маркиращ бод
~, **краеобмёточный** обримчващ бод
~, **обмёточный** обшиващ бод
~, **отделочный** украсителен бод
~, **петельный** верижен бод
~, **подшивочный** подшиващ бод
~, **потайный** скрит бод
~, **прямой** прав бод
~, **смёточный** тропосващ бод
~, **стегальный** прошиващ бод
~, **фигурный** фигурен бод
боевик *мин.* ударен заряд [патрон]
боеголовка *ж воен.* бойна глава *(напр. на ракета)*
~, **атомная** атомна бойна глава
боёк *м* 1. ударник, бойник *(на механичен чук)* 2. чело *(на ръчен чук)* 3. *стр.* площадка за бъркане на бетон 4. *мин.* бутало, ударник *(на въздушен пробивен чук)* 5. *воен.* жило *(част от ударник на огнестрелно оръжие)*
~, **верхний** горен ударник
~, **нижний** долен ударник
~ **толчейного песта** *мин.* накрайник [глава] на бойника *(на чукова мелница за руда)*
бозон *м ядр.* бозон

бой *м* 1. биене, удряне, нанасяне на удари 2. набиване *(на кол, свая)* 3. трошене, чупене 4. натрошени [начупени] материали *(стъкло, тухли)*; *стр.* трошляк, начупени камъни 5. *воен.* стрелба; поразяваща способност *(на огнестрелно оръжие)* 6. *текст.* ударников механизъм
~, **ве́рхный** *текст.* горнобиещ ударников механизъм
~, **кирпи́чный** натрошени тухли
~, **кли́нкерный** натрошен клинкер
~, **ни́жный** *текст.* долнобиещ ударников механизъм
~, **пра́вильный** правилна стрелба *(вярна и точна)*
~, **пружи́нный** *текст.* пружинен ударников механизъм
~ **свай** набиване на сваи
~ **стекла́** (на-)трошено стъкло, стъклен трошляк
~ **ти́глей** *(парчета от)* натрошени тигли
~, **штампо́вочный** щамповащ [завършващ] удар *(на щамповъчен чук)*
~ **щё́бня** трошене на чакъл
~, **электро́дный** тро́шени *(въгленови)* електроди; смлени електроди
бо́йка *ж* *стр.* дъсчена настилка [площадка, платформа]
бо́йлер *м* бойлер, водонагревател
бо́йлерная *ж* бойлерно помещение
бок *м* 1. страна *(на тяло, предмет)*; стена 2. *мор.* странична проекция *(на теоретичен чертеж на кораб)*
~, **вися́чий** *мин.* горнище *(при стръмен залеж)*
~ **вы́работки** *мин.* странична стена *(на минна изработка)*
~, **лежа́чий** *мин.* долнище *(при стръмен залеж)*
~ **уго́льника** страна на многоъгълник
бокови́на *ж* страна, страница; странична повърхност; *авто* странична част *(на външна гума)*
~, **откидна́я** страница, страничен капак *(на каросерия на товарен автомобил)*
~, **складна́я** *вж.* **бокови́на, откидна́я**
~ **теле́жки** *жп.* страница *(на рамата)* на талигата
бокоре́зы-плоскогу́бцы *мн.* плоски клещи със страничен секач
бокс *м* 1. отделно [изолирано] помещение (малко) 2. *ел.* *(крайна разпределителна)* кабелна кутия
~, **аппара́тный** *съобщ.* разпределителна апаратна кутия
~, **ка́бельный** крайна разпределителна кабелна кутия
~ **кассе́т** *м* *кфт.* контейнер [кутия] за *(филмови)* касети
~, **оконе́чный** *вж.* **бокс 2**
~ **с перча́тками, защи́тный** *ядр.* защитен шкаф [защитна херметична камера] за работа *(само)* с ръкавици
~, **экрани́рованный** екранирана кабелна кутия
бокси́т *м* *петр.* боксит
~, **бе́лый** бял боксит
~, **беми́товый** бьомитов боксит
~, **гидраргилли́товый** хидраргилитов боксит
~, **желе́зистый** железен боксит *(с повишено съдържание на желязо)*
~, **кра́сный** червен боксит
бокси́товый бокситов
бокситоно́сный бокситоносен
болва́нка *ж* *мет.* бълванка, блок, слитък
~, **квадра́тная** квадратна бълванка, бълванка с квадратно сечение
~, **кру́глая** кръгла бълванка, бълванка с кръгло сечение
~, **лита́я** лята бълванка *(за разлика от кована бълванка)*
~, **обжа́тая** кована [сбита] бълванка
боле́знь *ж* болест, заболяване
~, **водоро́дная** *мет.* водородна болест *(медна корозия)*
~ **землянно́го полотна́** *жп.* деформация на земното платно
~, **кессо́нная** *кораб.* кесонна болест *(при водолазите)*
~, **лучева́я** *ядр.* лъчева болест
~, **профессиона́льная** професионално заболяване
боли́д *м* *астр.* болид *(голям метеорит)*
болограмма *ж* *физ.* болограма
боломе́тр *м* болометър *(за измерване интензивността на лъчиста енергия)*
~, **полупроводнико́вый** полупроводников [термисторен] болометър, топлинен детектор
~, **сверхпроводя́щий** свръхпроводещ болометър
боло́то, с торфяно́е *геол.* торфено блато
болт *м* болт
~, **а́нкерный** анкърен болт *(на локомотивен котел)*; фундаментен [анкърен] болт
~, **бара́шковый** болт с крилчата глава
~, **вертлю́жный** въртящ се болт, болт на шарнир *(без резба)*
~, **глухо́й** глух [задънен] болт
~, **дистанцио́нный** *вж.* **болт, распо́рный**
~ **для крепле́ния тро́са** болт за носещо въже *(към стълбове на въздушни кабелни мрежи)*
~, **зажимно́й** затегателен [стегателен] болт
~, **заземля́ющий** заземяващ болт
~, **закладно́й** болт със законтряща глава
~, **запо́рный** запъващ [запъвателен] болт
~, **затяжно́й** *вж.* **болт, зажи́мный**
~, **ко́нусный** конусен болт
~, **крейцко́пфный** кръстоглавен болт, болт на кръстоглава
~, **крепё́жный** скрепителен [свързващ, съединителен] болт
~, **кры́льчатый** *вж.* **болт, бара́шковый**
~**-крючо́к** болт-кука
~, **монта́жный** монтажен [временен] болт
~, **нажимно́й** притискателен болт
~, **натяжно́й** опъвателен [обтегателен] болт; обтегач
~**-ограничи́тель** ограничителен болт

~, **отжимно́й** освобождаващ [отхлабващ, отпускателен] болт
~, **откидно́й** шарнирен [отмятащ се] болт
~, **прижимно́й** стегателен болт *(напр. на менгеме)*
~, **получёрный** полуобработен болт *(щампован и с обработена резба)*
~, **получи́стый** *вж.* **болт, получёрный**
~, **предохрани́тельный** предпазен болт
~, **призо́нный** 1. скрит болт *(без глава)* 2. пасовъчен болт
~, **пустоте́лый** кух болт
~, **распо́рный** дистанционен [раздалечителен] болт
~, **регулиро́вочный** регулировъчен болт, болт за регулиране
~, **рессо́рный** ресорен болт
~ **рессо́ры, центрово́й** [**центра́льный**] централен болт на ресор
~, **сбо́рочный** *вж.* **болт, монта́жный**
~ **с бу́ртиком** болт с *(опорен)* пояс [праг]
~ **с квадра́тной голо́вкой** болт с квадратна [четириъгълна] глава
~ **с квадра́тным подголо́вком** болт с квадратна шийка
~, **сквозно́й** съединителен болт
~ **с косты́льной голо́вкой** болт с глава-кука, болт-кука
~, **соедини́тельный** съединителен болт
~ **с полукру́глой голо́вкой** болт с полуобла глава
~ **с пота́йной голо́вкой** болт със скрита глава
~ **с промежу́точной голо́вкой** болт с междинна глава
~ **с проу́шиной** болт с ухо
~ **с та́вровой голо́вкой** болт с Т-образна глава
~, **сто́порный** застопоряващ [спирачен, ограничителен] болт
~, **стыково́й** болт *(за затягане)* на съединителна планка; болт [ос] на пластинчата верига
~, **стяжно́й** стегателен болт
~ **с у́сом** болт със зъб
~ **с уто́пленной голо́вкой** болт със скрита глава
~, **упо́рный** опорен [ограничителен] болт
~, **устано́вочный** регулировъчен болт
~, **фунда́ментный** фундаментен [анкърен] болт
~, **центрово́й** централен болт
~, **чи́стый** обработен болт *(напр. от шестостенен материал)*
~, **шарни́рный** шарнирен болт
~, **шарово́й** ябълковиден болт
~, **шату́нный** болт за мотовилка, мотовилков болт
~-**шпи́лька** болт-шпилка, болт с две гайки; затегателен болт *(напр. на сърцевина на трансформатор)*
~, **щёточный** болт на четкодържател
~, **юстиро́вочный** болт за юстиране *(напр. на измервателен инструмент)*
~, **я́корный** *вж.* **болт, фунда́ментный**
болта́лка *ж* тръскачка, тръскателен апарат
бо́лтик *м* щифт
~, **распо́рный** дистанционен щифт
~, **рессо́рный** пружинен щифт
болтово́й болтов
болторе́зный болтонарезен
бо́льверк *м* подпорна стена
больша́к *м* широк път, друм
большегру́зный *жп.* тежкотоварен
большепролётный *стр.* широкоопорен *(с голям отвор между опорите)*
бо́мба *ж* бомба
~, **авиацио́нная** самолетна бомба
~, **а́томная** атомна [ядрена] бомба
~, **бактериологи́ческая** бактериологична бомба
~, **водоро́дная** водородна бомба
~, **вулкани́ческая** *петр.* вулканична бомба
~, **глуби́нная** дълбочинна [дълбоководна] бомба
~, **зажига́тельная** запалителна бомба
~, **калориметри́ческая** *изм.* калориметрична бомба *(за определяне на топлината на изгаряне)*
~, **ко́бальтовая** кобалтова бомба
~, **манометри́ческая** *изм.* манометрична бомба
~, **напа́лмовая** напалмова *(запалителна)* бомба
~, **плуто́ниевая** плутонова бомба
~ **с раке́тным ускори́телем** бомба с ракетен ускорител
~, **терми́тная** термитна *(запалителна)* бомба
~, **термоя́дерная** термоядрена бомба
~, **фуга́сная** фугасна бомба
~, **хими́ческая** химическа бомба
~, **я́дерная** *вж.* **бо́мба, а́томная**
бомба́ж *м* *хран.* бомбаж, издуване [деформиране] на тенекиена опаковка *(в резултат на газоотделяне)*
бомбардиро́вка *ж* бомбардиране, бомбардировка
~ **а́льфа-части́цами** *ядр.* бомбардиране с алфа-частици
~ **бе́та-части́цами** бомбардиране с бета-частици
~, **ио́нная** бомбардиране с йони
~, **като́дная** *ел.* катодна бомбардировка
~, **нейтро́нная** бомбардиране с неутрони
~, **электро́нная** бомбардиране с електрони
бомбардиро́вщик *м* *ав.* бомбардировач
~, **а́томный** атомен бомбардировач
~, **беспило́тный** безпилотен бомбардировач
~ **бли́жнего де́йствия** бомбардировач за близко действие
~ **да́льнего де́йствия** бомбардировач за далечно действие
~, **реакти́вный** реактивен бомбардировач
~-**ракетоно́сец** бомбардировач-ракетоносител
бомби́ровать *хран.* бомбирам, издувам (се)
бомбиро́ванный бомбиран, издут *(за консерви в тенекиен амбалаж)*
бомбиро́вка *ж* придаване на (леко) изпъкнала форма *(напр. на валец)*
бомбодержа́тель *воен.* бомбодържач
бомболю́к *м* *ав.* отвор за бомби

бомбомета́ние *с* хвърляне на бомба *(от самолет)*
бомбоприце́л *м* *воен.*, *ав.* прицелване [насочване, мерене] за хвърляне на бомба
~, **радиолокацио́нный** бомбено прицелно радарно устройство *(на самолет)*
бомбосбра́сыватель *м* *ав.* бомбо(из)хвъргач
~, **авари́йный** авариен бомбоизхвъргач
~, **автомати́ческий** автоматичен бомбо(из)хвъргач
бомбоубе́жище *ж* бомбоскривалище
бон *м* *кораб.* бон, боново заграждение; плаващ бараж
~, **загради́тельный** *вж.* **бон**
~, **прича́льный** плаващ [понтонен] кей
боа́нца *ж* *геол.* богата рудна жила
бондериза́ция *ж* бондеризация, *(ускорено)* фосфатиране
бор *м* 1. *хим.* бор, B 2. *кораб.* силна приливна вълна *(идваща откъм морето срещу течението на река)*
~, **азо́тистый** борен нитрид
~, **ио́дистый** борен йодид
~, **серни́стый** борен сулфид
~, **фто́ристый** борен (три-)-флуорид
~, **хло́ристый** борен хлорид
бора́ *ж* *метео* бора *(зимен континентален вятър)*
боразо́л *м* *хим.* боразол, боразан, неорганичен бензол
бора́н *м* *хим.* боран, бороводород
бора́т *м* борат, сол на орто-, мета- *или* тетраборната киселина
~ **аммо́ния** амониев борат
~ **ка́льция** калциев борат
~ **ма́гния** магнезиев борат
~ **на́трия** натриев борат
~ **свинца́** оловен борат
~ **ци́нка** цинков борат
бораци́т *м* *минер.* борацит
бо́ргес *м* *полигр.* боргис *(шрифт)*
бордю́р *м* 1. *стр.* бордюр, первааз *(от камъни или блокове)* 2. *полигр.* кант, лента, ивица 3. *текст.* бордюр, ивица, крап, ширит
боре́альный *геол.* северен
борджицки́т *м* *минер.* борджицкит
бори́д *м* *хим.* борид *(съединение на бор с метал)*
~ **ба́рия** бариев борид
~ **желе́за** железен борид
~ **ка́льция** калциев борид
~ **ма́гния** магнезиев борид
~ **ма́рганца** манганов борид
~ **хро́ма** хромов борид
бори́л *м* *хим.* борил, борилов радикал
бори́рование *с* 1. *хим.* бориране, вкарване на бор 2. *мет.* бориране *(повърхностна обработка на стомана с бор)*
бо́ристый борен, -борид
борицки́т *м* *минер.* борицкит
бормаши́на *ж* ръчна пробивна машина; зъболекарска бормашина
борн *м* *ел.* клема
борнео́л *м* *хим.* борнеол, борниолов алкохол *(твърд терпенов алкалоид)*
борни́л *м* *хим.* борнил *(радикал)*
борнилацета́т *м* *хим.* борнилацетат
борнилхлори́д *м* *хим.* борнилхлорид
борни́т *м* *минер.* борнит
борноки́слый *хим.* борат, сол *или* естер на борната киселина
бо́рный *хим.* борен, съдържащ бор
бо́ров *м* 1. *(хоризонтален)* димоход, канал за димни газове, фукс 2. вентилационен канал
~, **восходя́щий** възходящ димоход
~, **газоотво́дный** газоотвеждащ канал
~, **дымово́й** *вж.* **бо́ров 1**
~, **обхо́дный** обходен [успореден] димоход
~, **пылеоса́дочный** *текст.* прахосъбирателен канал
~, **сбо́рный** събирателен [главен] димоход
борогидри́д *м* *хим.* борохидрид, бороводород
боро́дка *ж* **ключа́** език на ключ
боро́дка *ж* **предохрани́теля** лета [опора] на предпазител *(на огнестрелно оръжие)*
бородо́к *м* пробой, шило
борозда́ *ж* 1. *с. ст.* бразда 2. *маш.* канал, улей, жлеб, бразда *(върху детайл)* 3. *ел.* канал, каналче *(за полагане на тръба за скрита инсталация)*
~, **контро́льная** контролна бразда *(линия, на която тракторите се обръщат назад)*
~, **плу́жная** плужна [плугова] бразда
борозди́льник *м* *с. ст.* браздач, набраздвач
борозди́ть *с. ст.* браздя, правя бразда
боро́здка *ж* каналче, улейче, жлеб *(малък)*, браздичка; *ел.* шийка *(на изолатор)*
~, **звукова́я** звукова бразда *(напр. на грамофонна плоча)*, тон-бразда
бороздня́к *м* *вж.* **борозди́льник**
бороздоме́р *м* *с. ст.* браздомер
бороздоразра́вниватель *м* *с. ст.* изравнител на браздите *(при напояване)*
боро́здчатый набразден, обработен [покрит] на бразди
борокальци́т *м* *минер.* *хим.* борокалцит
борolани́т *м* *минер.* бороланит
борона́ *ж* 1. *с. ст.* брана, грапа 2. *мин.* събирателна брана *(при обогатяване)*
~, **ди́сковая** дискова брана
~, **звёздчатая** ежова брана
~, **зубова́я** зъбна брана
~, **лесна́я** горска брана
~, **лугова́я** ливадна брана
~, **плу́жная** плужна брана
~, **посевна́я** следсеитбена брана
~, **са́довая** градинарска брана
~, **сетча́тая** плевелна [мрежеста] брана, чесало
боронатрокальци́т *м* *минер.* улексит; *хим.* боронатрокалцит
боро́нка *ж* *с. ст.* заравняваща лопатка *(след ботуша на сеялката)*
боронова́ние *с. ст.* брануване
боросилика́т *м* *хим.* боросиликат *(смесена сол на борна и силициева киселина)*

борофосфат *м хим.* борофосфат *(смесена сол на борна и фосфорна киселина)*
борт *м* 1. *маш.* ръб, край; странична опора, пояс, перваз, борт 2. *авто жп.* страница, страничен капак *(на каросерия на товарен автомобил или вагон)* 3. *кораб.* борд, странична стена *(на кораб)* 4. *кораб.* палуба 5. *жп.* реборд, опорно ребро *(на колело — срещу излизане от релсите)* 6. *мин.* борт, стена *(на открит рудник)* 7. *обр. мет.* борт, технически диамант
~, **боковóй** *вж.* борт 2
~ **вкладыша** борт [странична опора] на лагерна черупка
~, **зáдний** заден капак *(на товарен автомобил или вагон)*
~ **карьéра** *мин.* борт [стена] на *(открита)* кариера
~ **корабля́** борд, странична стена *(на кораб)*
~ **крáтера** *геол.* стена на кратер
~, **лáстичный** *текст.* ластичен край [борт], ластик *(напр. на чорап)*
~, **лéвый** *мор.* лява страна, ляв борд *(на кораб)*
~, **надводнóй** *мор.* надводен борд *(над линията, до която се допуска натоварване на кораба)*
~, **надставнóй** *авто* допълнителна [наставна] страница *(за увеличаване височината на каросерията)*
~, **нарýжный** външна страна, външен край
~ **óбода** *авто* реборд [праг] на джанта
~, **откиднóй** отваряем [шарнирен] капак
~ **подши́пника** странична опора [борт] на лагер
~ **покры́шки** *авто* ръб на външна гума
~, **прáвый** дясна стена [страна], десен борт *(на кораб)*
~ **с завáлом** наклонена навътре стена *(на кораб)*
~ **с развáлом** наклонена навън стена *(на кораб)*
~, **съёмный** *авто* снемаем [подвижен] капак *(на каросерия)*
~ **трубы́** *(обърнат)* фланец на тръба
~, **упóрный** *маш.* опорен пояс [праг, перваз] *(на вал, ос)*
бóртик *м* ръб, край; пояс, борт *(умалително от* борт*)*
бортинженéр *м ав.* борден инженер *(от екипажа на самолет)*
бортмехáник *м ав.* борден механик *(от екипажа на самолет)*
бортовáние *с* подгъване [загъване] на краища; обръщане на фланец *(на тръба — напр. при технологични изпитвания)*; подгъване на маншета
бортóвка *ж текст.* канаваца
бортовóй *кораб.* бордов; страничен
бортпроводни́ца *ж ав.* стюардеса
бортради́ст *м ав., кораб.* борден радист [радиотелеграфист]
борули́н *м стр.* борулин *(азбесто-асфалтов материал)*
борштáнга *ж обр. мет.* борщанга *(обикн. за разстъргване на няколко отвора, лежащи на една ос)*
~, **растóчная** разстъргваща борщанга
борьбá *ж* **с помéхами** *съобщ.* борба със смущения
~ **с шýмом** борба с шума
бостони́т *м петр.* бостонит
босфори́т *м минер.* босфорит
бот *м кораб.* лодка; катер *(когато е с палуба)*
~, **водолáзный** водолазен катер
~, **лóцманский** пилотска лодка, пилотски катер
~, **мотóрный** моторница, моторна лодка
~, **рыбáчий** рибарска лодка
~, **спасáтельный** спасителна лодка
бóтики *мн*, **рези́новые** гумени обуща *(високи)*
ботриогéн *м минер.* ботриоген
бочáр *м* бъчвар
бóчка *ж* 1. бъчва, буре 2. варел *(единица мярка за обем)* 3. *ав.* *(фигура от висш пилотаж)*
~, **амальгамациóнная** *мет.* съд за амалгамиране
~, **броди́льная** *хран.* бъчва за ферментация
~ **валкá** *вж.* **бóчка прокáтного валкá**
~, **вертикáльная** *ав.* пирует *(фигура от висш пилотаж)*
~, **дозáторная** дозаторен [дозиращ] съд
~, **желéзная** варел
~, **лáгерная** *хран.* *(голяма)* бъчва за отлежаване [лагеруване] *(напр. на вино, бира)*
~, **пожáрная** противопожарна цистерна
~, **причáльная** *вж.* **бóчка, швартóвая**
~ **прокáтного валкá** *мет.* работна част на валец
~, **швартóвая** *кораб.* шамандура *(неподвижно закотвен плаващ знак)*
бочкови́дность *ж* бъчвообразност
бочкообрáзный бъчвообразен, бъчвовиден
брáйтсток *м* остатъчно нефтено масло; *ел.* кабелно масло
брак *м* брак, бракувана [дефектна] продукция, бракуван материал
~ **вагóна, коммéрческий** *жп.* търговски липси на *(доставка, получена във)* вагон
~, **допусти́мый** допустим брак
~, **исправи́мый** поправим брак
~, **литéйный** леярски брак
~ **по пережóгу** *терм.* брак поради изгаряне [прегряване]
~, **произвóдственый** производствен брак
~, **типогрáфский** печатарски брак
~, **услóвный** условен брак *(поправим с допълнителни операции)*
бракёр *м* контрольор по качеството *(имащ право да бракува)*
бракерáж *м* бракуване *(обикн. при получаване на продукцията и от специалисти-стоковеди)*
бракерóвка *ж вж.* **бракóвка**
бракéт *м* 1. *кораб.* бракет *(от набора на кораба)* 2. *жп., маш.* стенна конзола, стенник
~, **свечнóй** *жп.* стенна лампа

~ щёткодержа́теля конзола [опора] на четкодържач
бракирово́чный браковъчен *(напр. за калибър)*
брако́ванный бракуван, шкартиран
бракова́ть бракувам, окачествявам като негоден *(за продукция)*
брако́вка *ж* бракуване; *мин.* шкартиране
брако́вщик *м* контрольор *(непосредствено проверяващ продукцията и отделящ брака)*
бракоде́л *м* работник, който дава много брак
бракомо́лка *ж харт.* мелница за бракуван материал
бракомота́лка *ж мет.* намотало за брака *(получен при валцуване)*
брандва́хта *ж кораб.* 1. стражеви кораб 2. спомагателен кораб за персонал и др. *(напр. при земечерпателни работи)*
брандма́уер *м* противопожарна *(огнеупорна)* стена
брандспо́йт *м* 1. струйник, метален накрайник *(на пожарен маркуч)* 2. *кораб.* преносима ръчна помпа *(на кораб)*
браннери́т *м минер.* бранерит
брасле́т *м с. ст.* пръстен *(за опръстеняване на домашни и диви птици)*
брать преодолявам, изкачвам *(височина)*
~ груз товаря, натоварвам
~ в ско́бки *мат.* заскобвам, поставям в скоби
~ курс *кораб., ав.* направлявам се, отправям се
~ пе́ленг пеленгувам, засичам *(кораб, самолет)*
~ про́бу взимам проба
~ разме́ры с запа́сом преоразмерявам, поставям размери с *(богат)* запас
брауни́т *м минер.* браунит
брахиантиклина́ль *ж геол.* брахиантиклинала
брахисинклина́ль *ж геол.* брахисинклинала
бра́шпиль *м кораб.* брашпил, котвен рудан [винч], котвена лебедка
бреве́нчатый гредов, направен от обли греди
бревно́ *с* обла греда; *(само мн.)* трупи
~, окорённое обелена греда
~, пило́вочное бичена греда
~, тёсаное дялана греда
бревноподъёмник *м* повдигач [подемник] за трупи
бревноспу́ск *м* мазул, улей за спускане на трупи
бревнота́ска *ж* труповлачка, влачка, транспортьор за трупи
бревноукла́дчик *м дърв., жп.* гредоредачка *(съоръжение за товарене и нареждане на греди и трупи)*
брёггерит *м минер.* бръогерит
брезе́нт *м текст.* брезент
бреква́тер *м кораб.* вълнолом
бре́кер *м кауч.* дробилни валци
бре́ккер *м с. ст.* лост на гребло *(за автоматично изхвърляне на снопи от жетварка)*
~ покры́шки *кауч.* възглавница *(между протектора и скелета)* на външна гума
бре́кчия *ж петр.* брегча
~, вулкани́ческия вулканска [лавова] брекча
~, жи́льная жилна брекча
~, интрузи́вная интрузивна брекча
~, ла́вовая *вж.* **бре́кчия, вулкани́ческая**
~, тектони́ческая тектонска брекча
~, эрупти́вная еруптивна брекча
бре́мсберг *м* бремсберг *(транспортьор за спускане товари по стръмен скат)*; *мин.* бремсберг, спуск *(за спускане по наклонена подземна изработка)*
~, капита́льный основен [централен] бремсберг
~, отва́льный насипищен бремсберг
~, пане́льный панелен бремсберг
~, промежу́точный междинен бремсберг
~, усту́пчатый стъпален бремсберг
~, односторо́нний едностранен бремсберг
брете́ль *ж текст.* презрамка
бре́штук *м кораб.* брещук *(кница на носа на лодка)*
бре́шь *ж кораб.* пробито място, пробив, бреш; отвор, дупка □ **заде́лывать ~** запушвам пробито място
бриг *м кораб.* бриг *(двумачтов платноход)*
брига́да *ж* бригада
~, бурова́я *мин.* сондажда [пробивна] бригада
~, до́бычная *мин.* добивна [работна] бригада
~, забо́йная *мин.* забойна бригада
~, ко́мплексная комплексна бригада *(от разни специалисти)*
~, конду́кторская *жп.* кондукторска бригада
~, прохо́дческая *мин.* проходческа [работна] бригада
~, ремо́нтная ремонтна бригада
~, сме́нная сменна бригада, смяна
~, уда́рная ударна бригада
~, хозрасчётная бригада на собствена стопанска сметка
бриганти́на *ж кораб.* бригантина
бри́дер *м ядр.* бридер, реактор-размножител
бри́ждек *м кораб.* палуба на мостика
бриз *м геофиз., кораб.* бриз *(крайбрежен вятър)*
briза́нтность *ж воен.* бризантност
бриза́нтный бризантен
брике́т *м* брикет
~, буроу́гольный брикет от кафяви въглища
~, вулканизацио́нный *кауч.* вулканизационен брикет
~, ру́дный *мет.* руден брикет
~, торфяно́й торфен брикет
~, у́гольный въглищен брикет
брикети́рование *с* брикетиране
~ ло́ма брикетиране на начупени материали [метални отпадъци]
~ стру́жки брикетиране [пакетиране] на стружки *(на преса)*
брикети́ровать брикетирам *(въглища, метални отпадъци)*
бриллиа́нт *м геол.* брилянт, шлифован диамант
бро́вка *ж* 1. *стр.* *(външен)* ръб, линия на пресичане *(на две повърхнини)* 2. *мин.* ръб на отстъпа *(на тераса, овраг, насип)*

~, **отвáла** ръб на насип
~, **откóса** ръб на откос
бродúть *(без* 1 *и* 2 *лице)* ферментира, втасва, шупва, вкисва
брожéние *с хим.* ферментация; *хран.* ферментация, ферментиране, шупване, вкисване; кипене
~, **верховóе** ферментация в горния слой
~, **глубúнное** ферментация в дълбочина
~, **кúслое** кисела ферментация *(водеща до получаване на киселини)*
~, **маслянокúслое** масленокисела ферментация *(до образуване на маслена киселина)*
~, **молочнокúслое** млечнокисела ферментация *(до образуване на млечна киселина)*
~, **спиртовóе** алкохолна ферментация
~, **уксуснокúслое** ферментация до получаване на оцетна киселина
брокáт *м текст.* брокат
бром *м хим.* бром, Br
~, **пятифтóристый** бромен петофлуорид
~, **трёхфтóристый** бромен трифлуорид
~, **фтóристый** бромен флуорид
бромáт *м* бромат, сол на бромната киселина
~ **кáдмия** кадмиев бромат
~ **кáлия** калиев бромат
~ **кáльция** калциев бромат
~ **мáгния** магнезиев бромат
~ **нáтрия** натриев бромат
~ **стрóнция** стронциев бромат
~ **цéзия** цезиев бромат
броматомéтрия *ж хим.* броматометрия
бромацетáль *м хим.* бромацетал
бромацетáт *м* бромацетат, сол *или* естер на бромоцетната киселина
бромацетúл *м* бромацетил *(радикал)*
бромацетóн *м* бромацетон
бромбензúл *м* бромбензил *(радикал)*
бромúд *м* бромид, сол *или* естер на бромводородната киселина
~ **желéза** железен(II)бромид, фербромид; железен(III)бромид, ферибромид
~ **кáльция** калциев бромид
~ **кáлия** калиев бромид
~ **зóлота** златен(I)бромид, ауробромид; златен(I, III)бромид, ауроаурибромид; златен(III)бромид, аурибромид
~ **лúтия** литиев бромид
~ **мáгния** магнезиев бромид
~ **мéди** меден(I)бромид, купробромид; меден(II)бромид, куприбромид
~ **нáтрия** натриев бромид
~ **óлова** калаен (II)бромид, станобромид; калаен (IV)бромид, станибромид
~ **рáдия** радиев бромид
~ **ртýти** живачен (I)бромид, меркуробромид; живачен (II)бромид, меркурибромид
~ **серебрá** сребърен бромид
~ **стрóнция** стронциев бромид
~ **цúнка** цинков бромид
бромимúд *м хим.* бромимид
бромирúт *м минер.* бромирит, сребърен бромид
бромúрование *с* бромиране, вкарване на бром *(в съединение)*
бромистоводорóдный бромоводороден
брóмистый бромен, бромид
бромметáн *м* бромметан, метилбромид
бромнафталúн *м* бромнафталин
брóмный 1. бромен 2. пербромат, сол на пербромататната киселина
бромоóкись *м* оксидбромид, бромен окис
бромоплатинáт *м* бромоплатинат
бромопрéн *м* бромопрен, бромбутадиен
бромофóрм *м* бромоформ, трибромметан
бромпикрúн *м* бромпикрин, нитробромоформ
бромтолуóл *м* бромтолуол, бромтолуен
бромфенóл *м* бромфенол
бромциáн *м* бромциан
бромэтáн *м* брометан, етилбромид
бронеавтомобúль *м* брониран [блиндиран] автомобил
бронебóйный бронебоен
броневúк *м вж.* **бронеавтомобúль**
броневóй 1. *воен.* брониран, блиндиран 2. *ел.* мантиен *(напр. трансформатор)*
бронекáбель *м* брониран кабел
бронекáтер *м кораб.* брониран катер
бронелéнта *ж* лента за брониране *(напр. на кабел)*
бронемашúна *ж* 1. *вж.* **бронеавтомобúль** 2. *ел.* бронировачка, машина за брониране [панцероване] на кабел
бронenóсный броненосен; брониран
бронеплитá *ж* бронева [панцерова] плоча броня
бронепóезд *м* брониран влак
бронепробивáемость *ж* бронепробиваемост
бронеспúнка *ж ав.* броня *(зад гърба)* на летеца
бронестóйкость *ж* устойчивост на пробиване, пробивоустойчивост *(за броня)*
бронетранспортёр *м воен.* бронетранспортьор
~, **гýсеничный** гъсеничен бронетранспортьор
~, **колёсный** колесен бронетранспортьор
~, **плáвающий** бронетранспортьор-амфибия
бронешлáнг *м* брониран [панцеров] маркуч
брóнза *ж* 1. *мет.* бронз *(медна сплав)* 2. бронз *(на прах или фолио)*
~, **адмиралтéйская** морски бронз *(в корабостроенето)*
~, **алюмúниевая** алуминиев бронз
~, **антикоррозиóнная** противокорозионен [антикорозионен] бронз
~, **антифрикциóнная** противотриещ [антифрикционен] бронз
~, **безоловя́нистая** безкалаен бронз
~, **берúллиевая** берилиев бронз
~, **вольфрáмовая** волфрамов бронз
~, **графитизúрованная** [**графитúрованная**] графитизиран бронз
~, **золотúстая** *боядж.* златен бронз *(метален прах)*
~, **кáдмиевая** кадмиев бронз
~, **кáтаная** валцуван бронз, бронз на профили
~, **кремнúстая** силициев бронз
~, **литéйная** леярски бронз
~, **мáрганцевая** манганов бронз

~, **моне́тная** монетен бронз, бронз за *(сечене на)* монети
~, **морска́я** *вж.* **бро́нза, адмиралте́йская**
~, **ни́келевая** никелов бронз
~, **оборо́тная** оборотен [вторичен] бронз
~, **оловя́нная** калаен бронз
~, **подши́пниковая** лагерен бронз, бронз за лагери
~, **свинцо́вистая** оловен бронз
~, **сере́бряная** сребърен бронз *(метален прах)*
~, **фосфори́стая** фосфорен бронз
~, **худо́жественная** бронз за художествени изделия
~, **ци́нковая** цинков бронз, бронз
бронзи́рование *с* 1. *мет.* бронзиране, покриване с бронз *(по галваничен начин или чрез метализация)* 2. бронзиране *(на метални и неметални повърхнини)*
бронзи́ровать бронзирам, покривам с бронз
бронзиро́вка *ж вж.* **бронзи́рование**
бронзи́т *м минер.* бронзит
бронзити́т *м петр.* бронзитит
бро́нзовый *мет.* бронзов; бронзов *(цвят)*
бронзолите́йная *ж* леярна за бронз, цветна леярна
бронзолите́йный бронзолеярен
брони́рование *с икон.* заангажирване, резервиране
брониро́ва́ние *с* 1. *воен.*, *ел.* брониране, обличане с броня, панцероване 2. *стр.* армиране, армировка
брониро́ваный 1. *воен.*, *ел.* брониран, облечен с броня, панцеров 2. *стр.* армиран
брони́ровать *икон.* заангажирам, резервирам
брони́рова́ть 1. *воен.*, *ел.* бронирам, обличам с броня 2. *стр.* армирам
бро́ня *ж икон.* заангажирване, резервиране
броня́ *ж* 1. броня, бронирана плоча 2. мантия, защитна облицовка, защитна покривка *(на уред или възел, който е изложен на повреди)*
~, **бортова́я** странична [стенна] броня *(на кораб)*
~, **гетероге́нная** нееднородна [хетерогенна] броня
~, **гомоге́нная** еднородна [хомогенна] броня
~, **ка́бельная** кабелна броня
~, **ле́нточная** лентова броня
~, **накладна́я** армировка, арматура
~, **прозра́чная** бронирано стъкло
~ **самолёта** броня на самолет
~, **цементо́ванная** цементована плоча *(от стомана — повърхностно наситена с въглерод)*
~, **экрани́рованная** брониран екран
броса́ть я́корь *кораб.* хвърлям котва
бро́совый 1. отпадъчен, негоден, бракуван 2. *икон.* дъмпингов *(за цени)*
брошанти́т *м минер.* брошантит
брошюрова́льный *полигр.* брошуровъчен, брошурен
брошюрова́ть *полигр.* broширам
брошюро́вка *ж* броширане
брошюро́вщик *м* брошировчик *(работник)*
бру́дер *м с. ст.* кафез-майка *(отоплявана камера за подрастване на пилета, излюпени в инкубатор)*
бруки́т *м минер.* брукит
брус *м* 1. *стр.* *(напречна)* греда *(с правоъгълно сечение)* 2. *маш.* прът, щанга 3. *мин.* къса греда 4. *мет.* блок, кюлче; *дърв.* трупче 5. точилен камък, брус
~, **аппара́тный** *жп.* теглична *(напречна)* греда
~, **баланси́рный** *маш.* кобилица, рамо на кобилица
~, **бу́ферный** *жп.* *(напречна)* буферна греда; буфер
~, **веретённый** *текст.* вретенна греда
~, **двуха́нтный** *стр.* двуплощна греда *(обрязана само от двете успоредни страни)*
~, **деревя́нный** дървена греда *(с правоъгълно сечение)*
~, **закладно́й** 1. *стр.* подложна греда 2. *жп.* бариера
~, **запо́рный** *стр.* разпънка
~, **захва́тный** уловителен прът
~, **конько́вый** *стр.* било, билна столица
~, **лю́лечный** *жп.* люлкова греда
~, **мауерла́тный** 1. *стр.* надзидна столица 2. *жп.* подложна греда *(в мостови конструкции)*
~, **мостово́й** *стр.* мостова греда, мостов траверс
~, **обвя́зочный** *стр.* поясна греда, пояс
~, **опо́рный** опорна греда *(поемаща натиск)*
~, **отбо́йный** *мин.* отбивна греда
~, **па́льцевый** *с. ст.* палцева греда *(на комбайн)*
~, **пилённый** бичена греда
~, **поворо́тный** *маш.* обръщателен прът
~, **подвесно́й** носеща греда *(за окачване на товари върху нея)*
~, **подпо́рный** подпорна греда
~, **прива́льный** *кораб.* буферен [предпазен] пояс, буфер
~, **прицепно́й** прикачна греда
~, **разра́внивающий** *стр.* изравнителна дъска *(напр. при наливане на бетон)*
~, **ра́мный** *вж.* **брус, бу́ферный**
~, **сцепно́й** *вж.* **брус, тягово́й**
~, **тягово́й** *маш.* теглич, теглителен прът *(натоварен на опън елемент в лостова система)*
~, **уплотня́ющий** уплътняващ прът *(напр. при наливане на бетон)*
~, **упо́рный** *жп.* ограничителен [краен] буфер *(на глух коловоз)*
~, **четырёхха́нтный** четириплощна [четвъртита] греда, греда с правоъгълно сечение
~, **шамо́тный** *мет.* шамотов блок *(за облицовка на пещи)*
~, **ша́почный** *стр.* шапка, свързваща греда *(над свая, стойка — в мостови конструкции)*
~, **шве́ллерный** П-образна [улейна] греда
бруси́т *м минер.* брусит
бруско́вый четвъртит, имащ [с] паралелепипедна форма, калъпообразен

брусо́к *м* 1. *стр.* бичме, гредичка *(тънка и къса)* 2. точилен камък, брус; шлифовъчен камък
~, **абрази́вный** *вж.* **брусо́к 2**
~, **бу́ферный** *авто* буферна греда, броня
~, **гальте́льный** *стр.* первазна летва
~, **дверно́й** *стр.* горен напречник *(на каса)* на врата
~, **дово́дочный** точилен камък за заглаждане *(последна операция при точене)*
~, **конта́ктный** *ел.* контактна наставка *(на пантограф)*
~, **нажда́чный** *(естествен)* точилен камък
~, **око́нный** *стр.* горен напречник *(на каса)* на прозорец
~, **точи́льный** точилен камък, брус за точене
~, **упо́рный** летва, пречник *(свързващ краката на маса)*
~, **хонингова́льный** камък за хонинговане [на хонинговъчна глава], абразивен камък
~, **шлифова́льный** шлифовъчен камък
брусча́тка *ж* паве, паважно блокче; паважна настилка
~, **грани́тная** гранитено паве; гранитна паважна настилка
~, **деревя́нная** дървено паве [блокче]; настилка от дървени павета
брусча́тый паважен, направен от павета [блокчета]
бру́сья *мн.*, **насте́нные** *жп.* опорни [подложни] греди
бру́тто-вес *м* брутно тегло, бруто
бруттовмести́мость *ж* брутна вместимост, брутен обем
бры́згалка *ж* 1. разпръсквателна дюза 2. пръскачка
бры́згало *с* 1. пръскачка 2. душ 3. *мин.* хидромонитор, водобой *(за размиване на скали с водна струя)*
бры́згально-ороси́тельный *с. ст.* разпръсквателно-оросителен *(при поливни работи)*
бры́згальный пръскащ; разпръсквателен
бры́згать пръскам, разпръсквам *(течност)*; оросявам
бры́зги *мн.* **мета́лла** *мет.*, *леяр.* пръски [капки] от *(разтопен)* метал
брызгови́к *м авто* калник
~ **дви́гателя** подкартерен щит [калник], подкартерна ламарина *(за предпазване от замърсяване)*
~ **поддо́на ка́ртера** *вж.* **брызгови́к дви́гателя**
~**-обтека́тель** *авто* калник с обтекаема форма
брызгозащищённый защитен от пръски [капки]
брызгоулови́тель *м* пръскоуловител, капкоуловител
брэгги́т *м* *минер.* брагит
брю́ки *мн.* **с нагру́дником** панталони с нагръдник, гащеризон *(работно облекло)*
бу́гель *м* 1. *стр.* *(стоманена)* гривна, пръстен *(за главата на свая, дървена греда)*; *кораб.* бугел, *(метален)* пръстен, обръч *(надянат на мачта, рея и др.)* 2. *ел.* токоприемна рамка, лира, пантограф 3. *маш.* скоба, дъга, плъзгач *(свързан с ексцентриков механизъм)*; *стр.* скоба, стреме, бигла *(в арматура)*
~, **конта́ктный** токоприемна рамка [лира], контактен токоприемник *(тролеен)*
~, **ма́чтовый** мачтов бугел
~, **поворо́тный** обръщателна скоба *(на ексцентриков механизъм)*
~ **сва́и** гривна на свая [пилот]
~ **эксце́нтрика** *маш.* скоба [плъзгач] на ексцентриков механизъм
бугóр *м* *геол.* хидролаколит *(образуване в зоната на многогодишна замръзналост с форма на подутина)*
~ **вспу́чивания** едногодишен хидролаколит *(с неголеми размери)*
~, **на́ледный** *вж.* **бугóр**
бу́дка *ж* будка, кабина, павилион
~ **води́теля** кабина за шофьора
~, **водоразбо́рная** чешма
~, **железнодоро́жная** будка за стрелочник, стрелкова будка
~ **крановщика́** кабина за краниста
~, **стре́лочная** *вж.* **бу́дка, железнодоро́жная**
~, **метеорологи́ческая** метеорологическа будка
~, **телефо́нная** телефонна кабина
~, **тормозна́я** спирачна кабина *(на товарен вагон)*
~, **трансформа́торная** трансформаторен кантон, трансформаторна будка
буёк *м* 1. *кораб.* буй, шамандура 2. *авт.* поплавък
~, **спаса́тельный** спасителен буй
буй *м* 1. *кораб.* буй, шамандура *(плаващ знак)* 2. *ел.* радиофар
~, **вехообра́зный** буй с форма на вертикален прът *(над водата)*
~, **звуково́й** звуков [акустичен] буй, буй със звуков сигнал
~, **прича́льный** швартов буй *(неподвижно закотвен)*
~, **путево́й** пътеуказателен буй
~**-реву́н** буй-ревун, буй със сирена
~, **сигна́льный** сигнален буй
~, **спаса́тельный** спасителен буй
~, **сфери́ческий** сферичен буй, шамандура
~, **фарва́терный** фарватерен буй *(за означаване на безопасен път за кораби)*
~, **шварто́вый** *вж.* **буй, прича́льный**
~, **я́корный** котвен буй
буйре́п *м* *кораб.* буйреп, въже, верига *(на буй)*
бу́ква *ж* буква
~, **прописна́я** главна буква; *полигр.* шрифт с главни букви
~, **стро́чная** малка буква; *полигр.* текстов шрифт
бу́квенный буквен
буквоотливно́й буквоотливен
буквопеча́тающий буквопечатащ
букле́ *с* *текст.* букле
букетиро́вка *ж* *с. ст.* букетиране, разреждане *(на гъсти посеви — напр. на цвекло)*
бу́кса *ж* 1. *жп.* букса *(на ходов и колел на локомотив, вагон)*, лагерна кутия *(вкл.*

мазилно устройство) 2. *маш.* *(лагерна)* втулка, гилза, букса 3. салник
~, **брóнзовая** бронзова втулка
~, **вагóнная** вагонна букса
~, **направля́ющая** направляваща букса [втулка]
~, **осевáя** осова букса
~, **паровóзная** локомотивна букса *(на парен локомотив)*
~ **подши́пника скольже́ния** втулка на плъзгащ лагер
~, **пóльстерная** *жп.* букса с мазилна възглавница
~, **разъёмная** разглобяема букса
~, **рóликовая** ролкова букса, букса с ролков лагер
~, **самосмáзывающаяся** самомажеща се букса
~, **цельнокорпуснáя** букса с неделимо тяло *(от едно парче)*
букси́р *м* 1. кораб-влекач, влекач, буксир 2. *кораб.*, *авто* влекално [буксирно] въже, влекало □ **брать на ~** връзвам *(кораб, автомобил)* за теглене [изтегляне], вземам на буксир
~, **морскóй** морски [кораб-]влекач
~, **портóвый** пристанищен влекач
~, **ре́йдовый** рейдов влекач
~, **речнóй** речен влекач
~, **спасáтельный** спасителен кораб
~**-толкáч** тласкач
букси́рный влекален, теглителен, буксирен
букси́ровать влача, тегля *(за кораб, както и за безмоторник от моторен самолет)*
буксирóвка *ж* влачене, теглене *(за кораб, както и за безмоторник от моторен самолет)*
~, **воздýшная** *ав.* въздушен влек [буксир]
~ **на ги́бкой сце́пке** *авто* влачене с буксирно въже
~ **на жёсткой сце́пке** *авто* влачене с твърд буксир
буксовáние *с* буксуване *(приплъзване на двигателно колело по пътна настилка, релса, ремък и др., без да се получи желаното движение)*
буксовáть буксувам, приплъзвам *(на място)*
буланжери́т *м* *минер.* буланжерит
булы́жник *м* необработен [недялан, речен, объл] камък, камък за калдъръм
булы́жный каменен, калдъръмен *(за пътна настилка от необработени камъни)*
бульб *м* удебеление; *кораб.* булб
бульдóзер *м* 1. *стр.* булдозер, тракторна лопатка 2. *стр.* булдозер *(като приспособление за земни работи към трактор)* 3. булдозер, хоризонтална ковашка преса за огъване
~, **ги́бочный** огъвателен булдозер, хоризонтална ковашка преса за огъване
~, **гидравли́ческий** 1. булдозер с хидравлично управляване 2. хоризонтална ковашка преса за огъване с хидравлично действие
~, **гýсеничный** гъсеничен [верижен] булдозер
~**-древовáл** булдозер-дървосвал
~, **землерóйный** земеринанен булдозер, земеринaчка
~, **канáтный** въжен булдозер, булдозер с въжено управление
~**-корчевáтель** булдозер за вадене на корени
~**-кусторéз** булдозер-храсторез *(с V-образно гребло)*
~, **неповорóтный** булдозер *(като приспособление)* с гребло, закрепено под постоянен ъгъл *(към оста на трактора)*
~, **пневмоколёсный** пневмоколесен булдозер, булдозер на колела с въздушни гуми
~, **поворóтный** булдозер *(като приспособление)* с въртящо се гребло *(в хоризонтална и вертикална плоскост)*
~ **с гидравли́чным управле́нием** *вж.* **бульдóзер, гидравли́ческий 1**
~**-снегоочисти́тель** булдозер-снегорина [-снегоринaчка]
~ **с трóсовым управле́нием** *вж.* **бульдóзер, канáтный**
~, **универсáльный** *вж.* **бульдóзер, поворóтный**
бульдозери́ст *м* водач на булдозер, булдозерист
бумáга *ж* 1. хартия 2. *остар.* памук *(като материал)*
~, **абрази́вная** шкурка, стъклена хартия, стъклено платно, гласпапир
~, **автоти́пная** хартия за машинен печат
~, **александри́йская** александрийска хартия
~, **антикоррози́йная** противокорозионна хартия, *(амбалажна)* хартия за защита от корозия *(на обвитите с нея изделия)*
~, **арми́рованная** армирана [усилена] хартия
~, **асбе́стовая** азбест на листове, азбестова хартия, азбестов картон
~, **атлáсная** атласна [картографска] хартия
~, **афи́шная** афишна хартия
~, **бакелизóванная** бакелитизирана хартия *(пропита с фенол-формалдехидна смола)*
~, **бариторованная** баритна хартия *(с пълнител барит)*
~, **бесконе́чная** *вж.* **бумáга, рóльная**
~, **битуми́рованная** битумизирана хартия
~, **бристóльская** бристолска хартия, бристол-картон
~, **бромосеребряная** бром-сребърна (фото-) хартия
~, **бювáрная** *вж.* **бумáга, промокáтельная**
~, **веле́невая** хромова хартия *(лъскава и плътна)*
~ **«верже́» [вержи́рованная]** хартия тип герипт *(с водни знаци)*
~ **в кле́тку** карирана хартия
~, **влагонепроницáемая** влагонепроницаема хартия
~, **влагопрóчная** влагоустойчива хартия
~, **вóсковая** восъчна хартия
~, **вощёная** *вж.* **бумáга, вóсковая**
~, **впи́тывающая** *вж.* **бумáга, промокáтельная**
~, **газе́тная** вестникарска хартия
~, **ги́льзовая** хартия за гилзи

~, **глазиро́ванная** *вж.* **бума́га, сатини́рованная**
~ **глубо́кой печа́ти** хартия за дълбок печат
~, **гля́нцевая** гланцова хартия
~, **горчи́чная** синапена хартия
~, **гофриро́ванная** вълнообразна [гофрирана] хартия
~, **гумми́рованная** гумирана хартия
~, **двухсло́йная** двуслойна хартия
~, **диазоти́пная** диазотипна хартия
~ **для де́нежных зна́ков** хартия за банкноти
~, **докуме́нтная** документна хартия
~, **долгове́чная** трайна хартия
~, **древе́сная** дървесна хартия
~, **желати́новая** желатинова хартия *(за капков анализ)*
~, **жиронепроница́емая** маслонепроницаема хартия
~, **изоляцио́нная** изолационна хартия
~, **иллюстрацио́нная** хартия за илюстрации
~, **индика́торная** индикаторна хартия
~, **иодокрахма́льная** йод-скорбялна хартия
~, **ка́бельная** кабелна хартия *(за изолация)*
~, **каландри́рованная** *вж.* **бума́га, сатини́рованная**
~, **кала́ндровая** каландрова хартия
~, **канво́вая** *текст.* мрежена хартия
~, **канцеля́рская** канцеларска хартия
~, **картографи́ческая** картографска хартия
~, **картона́жная** картонажна хартия
~, **ко́жаная** хартия, имитация на кожа
~, **конденса́торная** кондензаторна хартия
~, **контра́стная** контрастна (фото-)хартия
~, **копирова́льная** копирна хартия, индиго
~, **кури́тельная** цигарена хартия
~, **ла́кмусовая** лакмусова хартия
~, **лино́ванная** чертана [линирана] хартия *(за тетрадки)*
~, **листова́я** хартия на листа, форматна хартия *(несгъната)*
~, **литогра́фская** литографска хартия, хартия за литопечат
~, **лощёная** гладка хартия
~, **макулату́рная** хартия от най-ниско качество
~, **мануфакту́рная** хартия за опаковане на текстилна продукция
~, **маслонепроница́емая** *вж.* **бума́га, жиронепроница́емая**
~, **машинопи́сная** хартия за машинопис
~, **мело́ванная** [**мелова́я**] мазана хартия *(с желатин, глицерин и др. — за повишаване на повърхностните ѝ качества)*
~, **металлизи́рованная** метализирана хартия
~, **мешо́чная** хартия за книжни торби
~, **миллиметро́вая** милиметрова хартия
~, **моноти́пная** монотипна хартия
~, **нажда́чная** *вж.* **бума́га, абрази́вная**
~ **на коленко́ре, чертёжная** прозрачно чертожно платно
~, **негати́вная** негативна (фото-)хартия
~, **но́тная** нотна хартия
~, **обёрточная** опаковъчна [обвивна, амбалажна] хартия
~, **обло́жечная** хартия за корици
~, **обо́йная** хартия за тапети
~-**осно́ва** хартия-основа, подложна хартия
~-**осно́ва для пергаменти́рования** хартия-основа за пергаментиране
~, **офсе́тная** офсетна хартия, хартия за офсетов печат
~, **папиро́сная** *вж.* **бума́га, кури́тельная**
~, **перга́ментная** пергаментна хартия
~, **перфока́рточная** калиброван картон за машинно обработване
~, **песо́чная** [**песча́ная**] пясъчна хартия, шкурка за дърво
~, **печа́тная** печатна хартия, хартия за печат
~, **пигме́нтная** пигментна хартия
~, **пи́счая** хартия за писане
~, **плю́рная** пелюрна хартия, пелюр
~, **плю́рная почто́вая** хартия за въздушна поща
~, **позити́вная** позитивна (фото-)хартия
~, **полирова́льная** хартия за полиране, *(ситнозърнеста абразивна)* полировъчна хартия, полировъчен гласпапир
~, **полотня́ная** хартия имитация на платно
~, **по́люсная** *ел.* реагентна хартия
~, **почто́вая** пощенска хартия, хартия за писане [писма]
~, **прозра́чная** прозрачна [транспарантна] хартия, паус-хартия
~, **прокла́дочная** *маш.* уплътнителна хартия, хартия за уплътнители
~, **проклеёная** проклеяна хартия *(чрез колофонова прибавка — за намаляване попиващата ѝ способност)*
~, **промока́тельная** попивателна хартия
~, **реакти́вная** реактивна хартия
~, **рисова́льная** рисувателна хартия
~, **рефле́ксная** рефлексна (фото-)хартия
~, **рифлёная** крепирана хартия
~, **ро́льная** [**ролева́я**] ролна хартия, хартия на роли *(за ротативна машина)*
~, **рота́торная** хартия за ротативна машина
~, **сатини́рованная** лъскава [гланцова, сатинирана] хартия
~, **салфе́точная** хартия за салфетки
~, **са́харная** хартия за опаковане на захар
~, **светокопирова́льная** светлокопировъчна [хелиографна] хартия
~, **светонепроница́емая** светлонепроницаема [-непропускаща] хартия
~, **светочувстви́тельная** светлочувствителна (фото-)хартия
~, **фотографи́ческая** фотохартия
~, **слова́рная** речникова хартия, бибелдрук
~, **слоно́вая** хартия за рисуване *(дебела и грапава)*
~, **спи́чечная** хартия за *(облепване на)* кибритени кутии
~, **стекля́нная** [**стеко́льная**] *вж.* **бума́га, абрази́вная**
~, **термоизоляцио́нная** термоизолационна хартия
~, **типогра́фская** типографска [печатарска] хартия
~, **тряпи́чная** хартия от парцалена маса
~, **туале́тная** тоалетна хартия

~, **упако́вочная** *вж.* **бума́га, оберто́чная**
~, **фальцо́ванная** сгъната *(на кола)* хартия
~, **фильтрова́льная** филтърна хартия
~, **фла́товая** *вж.* **бума́га, листова́я**
~, **фототи́пная** фототипна хартия
~, **хлопча́тая** памук *(влакно)*
~, **хлоросере́бряная** хлоросребърна хартия
~, **целлюло́зная** целулозна хартия
~, **чергёжная** чертожна хартия
~, **чертёжная прозра́чная** прозрачна чертожна хартия, паусхартия, паус
~, **шёлковая** копринена хартия
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационна хартия
бумагоде́лательный хартиеизготвителен, произвеждащ хартия
бумагопряде́ние *с* памучно предачество
бумагоре́зка *ж* машина за рязане на хартия
бума́жник *м* 1. работник в книжна промишленост 2. портфейл
бума́жный 1. хартиен, книжен 2. памучен
бумазе́я *ж* *текст.* бархет
бумопла́стик *м* *стр.* бумопласт *(декоративен облицовъчен материал)*
бу́на *ж* 1. *кауч.* буна, вид синтетичен каучук *(групово наименование за синтетичен каучук на основата на полибутадиен)* 2. буна, напречна дига, преграда *(за отклонение на течението при корекция на река)*, забентоваща стеничка
~, **до́нная** дънна буна
~-**каучу́к** буна-каучук, синтетичен каучук, буна
~, **ме́женная** буна за средновисоки *или* нискостоящи води
~, **норма́льная** нормална буна *(сключва ъгъл 90° с оста на течението)*
~ **с накло́ном по тече́нию** деклинантна буна
~ **с накло́ном про́тив тече́ния** инклинантна буна
~, **фаши́нная** буна от фашини
~, **числова́я** номерована буна *(бутадиенов каучук)*
бунзени́т *м* *минер.* бунзенит
бу́нкер *м* бункер; *кораб.* бункер, въглищна яма
~, **вибрацио́нный** *маш.* вибрационен бункер *(напр. за захранване на автомати)*
~-**воро́нка** фуниеобразен бункер
~, **вы́грузочный** разтоварен бункер
~, **ди́сковый щелево́й** дисков бункер с прорези
~ **для взве́шивания** теглителен бункер, бункер-кантар
~ **для семя́н** бункер за семена, семенен сандък *(на сеялка)*
~-**доза́тор** дозаторен бункер
~, **жело́бчатый** *мин.* улеен бункер
~, **зава́лочный** пълначен бункер
~, **загру́зочный** захранващ [зареждащ] бункер
~, **запа́сный** запасен [резервен] бункер
~, **золово́й** пепелен бункер
~ **золоуловя́теля** бункер на пепелоуловителя
~, **ко́ксовый** коксов бункер, бункер за кокс
~, **колоснико́вый** бункер със скара *(за да не падат едри късове в него)*
~ **комба́йна** бункер на комбайн *(за пълнене на чували със зърно)*
~, **кони́ческий** конусен бункер
~, **кру́глый** кръгъл [цилиндричен] бункер
~, **назе́мный** наземен бункер
~-**накопи́тель** събирателен бункер
~, **отсто́йный** бункер за отлежаване *(на формовъчни смеси)*
~-**пита́тель** *вж.* **бу́нкер, загру́зочный**
~, **погру́зочный** товарен бункер, бункер за товарене
~, **подзе́мный** подземен бункер
~-**по́езд** *мин.* бункер-влак, влаков бункер
~, **поро́дный** бункер за скален материал [скална маса]
~, **приёмный** приемен бункер
~, **разда́точный** раздавателен бункер
~, **ру́дный** руден бункер, бункер за руда
~, **секцио́нный** секционен бункер
~, **си́лосный** силажен бункер
~, **скипово́й** бункер *(зареждащ се)* със скипов подемник
~, **то́пливный** бункер за гориво
~, **у́гольный** бункер за въглища
~, **усредни́тельный** усредняващ [усреднителен] бункер
~, **ши́хтовый** шихтов бункер, бункер за шихта
~, **шла́ковый** шлаков [сгуриен] бункер, бункер за шлака
~, **щелево́й** бункер с прорез, процепен бункер
бу́нкерная *ж* бункерен склад, склад с бункери *(в сграда)*
бункерова́ть пълня [зареждам] бункер, складирам в бункер; попълвам запаси от гориво □ **та́нкери смо́гут одновреме́нно и загружа́ться не́фтью, и ~ся** танкерите успяват едновременно и да се заредят с нефт, и да попълнят запасите си с гориво
бункеро́вка *ж* пълнене [зареждане] на бункер; попълване запаси от гориво в насипно състояние *(въглища и др.)*
бункеро́вщик *м* работник, обслужващ склад с бункери [склад с насипни материали]
бунт *м* бала, връзка, вързоп, денк; стока *(в чували)*
бур *м* *мин.* 1. бургия, длето, шило; пробивен *(минен)* инструмент 2. пробивна машина, сонда
~, **алма́зный** диамантна бургия
~, **арми́рованный** армирана бургия *(с твърдосплавни пластини)*
~, **венцо́вый** бургия с корона, венечна бургия
~, **враща́тельный** въртяща се бургия, бургия за въртеливо пробиване; сонда за въртеливо пробиване
~, **ги́бкий** гъвкава бургия
~, **доло́тчатый** длето, длетовидна бургия, бургия с длетовидна корона [пробивна глава]

~, **дробово́й** шротов пробивен инструмент, шротова бургия
~, **земляно́й** *вж.* **бур, по́чвеный 1**
~, **калёный** закалена бургия
~, **кана́тный** въжена бургия, въжен пробивен инструмент
~, **коло́нковый** колонкова бургия, колонков пробивен инструмент *(за изваждане на ядка)*
~, **коро́нчатый** бургия с *(сменяема)* корона
~, **кресто́вый** кръстообразна бургия, бургия с кръстообразна пробивна глава
~, **ло́жковый** шапа *(сондажен инструмент)*
~, **моноблóчный** цяла бургия, моноблок
~, **нача́льный** начална бургия *(с която започва пробиването)*
~, **по́чвенный 1.** почвен свредел **2.** почвена сонда
~, **пустоте́лый** куха бургия
~**-расшири́тель** разширителна бургия
~, **ручно́й** ръчна бургия; ръчна сонда
~, **соста́вный** съставна [сглобяема] бургия
~ **со съёмно́й коро́нкой** бургия със сменяема корона
~, **спира́льный** спирална бургия, бургия за въртеливо пробиване
~, **торфяно́й** торфена бургия
~, **трёхшаро́шечный** триролкова бургия, триролково длето
~, **тру́бчатый** *вж.* **бур, цилиндри́ческий**
~, **уда́рный** ударна бургия, бургия за ударно пробиване; сонда за ударно пробиване
~, **це́льный** *вж.* **бур, монобло́чный**
~, **цилиндри́ческий** пробивен инструмент с цилиндрична корона
~, **шаро́шечный** ролково длето, ролков пробивен инструмент *(с многозъбчата пробивна глава)*
~, **шне́ковый** шнеков пробивен инструмент
~, **шта́нговый** прътов [щангов] пробивен инструмент, прътов пробивен комплекс; щанга на бургия

бура́ *ж хим., минер.* боракс
~, **безво́дная [жжёная]** безводен натриев тетраборат
~, **мо́лотая** боракс на прах
~, **октаэдри́ческая** бижутерен [ювелирен] боракс

бура́в *м* свредел, бургия *(за дърво)*; *мин.* бургия, длето
~, **винтово́й** винтов свредел
~, **земляно́й** *вж.* **бура́в, по́чвенный**
~, **пло́тничий** дърводелски свредел
~, **по́чвенный** почвен свредел, дупкокопач *(при засяване на дървета)*
~, **ручно́й** ръчен свредел
~, **спира́льный** спирален свредел
~, **сажа́льный** *вж.* **бура́в, по́чвенный**

бура́вить пробивам със свредел *(дърво)*, просвредлям

бура́т *м* въртящо се сито *(напр. в керамичната промишленост)*; *хран.* мелнично сито
~, **мукосе́йный** мелнично сито

буре́ние *с мин.* сондиране, пробиване
~, **алма́зное** диамантено сондиране
~, **бестру́бное** безтръбно сондиране
~, **бескернов́ое** безядково сондиране
~, **быстроуда́рное** бързоударно сондиране
~, **взрывно́е** взривно сондиране
~, **вибрацио́нное** вибрационно сондиране
~, **виброуда́рное** виброударно сондиране
~, **враща́тельное** въртеливо сондиране [пробиване]
~, **дробово́е** шротово сондиране
~, **глуби́нное** дълбоко сондиране
~, **кана́тное** въжено сондиране
~, **коло́нковое** колонково [ядково] сондиране
~, **кустово́е** групово сондиране
~, **маши́нное** машинно сондиране
~, **многозабо́йное** *вж.* **буре́ние, многостволь́ное**
~, **многостволь́ное** многозабойно сондиране (за нефт и газ)
~, **мо́крое** *вж.* **буре́ние с промы́вкой**
~, **морско́е** морско сондиране
~, **накло́нное** наклонено сондиране [пробиване]
~, **напра́вленное** насочено сондиране
~, **огнестру́йное** *вж.* **буре́ние, терми́ческое**
~, **перфора́торное** пробиване *(на дупка)* с въздушен чук
~, **подво́дное** подводно сондиране
~, **подзе́мное** подземно сондиране *(започва от точка под земната повърхност)*
~, **поиско́вое** *вж.* **буре́ние, разве́дочное**
~, **разве́дочное** проучвателно сондиране
~, **рекогносциро́вочное** *вж.* **буре́ние, разве́дочное**
~, **ро́торное** роторно сондиране
~ **сква́жины** сондаж
~, **скоростно́е** скоростно [ускорено] сондиране
~ **сплошны́м забо́ем** *вж.* **буре́ние, бескерново́е**
~ **с проду́вкой** сондиране с продухване *(за изнасяне на раздробената скална маса)*
~ **с промы́вкой** сондиране с промивка *(с вода или глинест разтвор)*
~, **стру́йное** струйно пробиване
~, **структу́рное** структурно сондиране
~, **твердоспла́вное** сондиране с твърдосплавен пробивен инструмент
~, **терми́ческое** термично сондиране *(скалата се разрушава от пламъчна реактивна струя или волтова дъга)*
~, **турби́нное** турбинно сондиране
~, **уда́рно-враща́тельное** ударно-въртеливо сондиране
~, **уда́рно-дробово́е** ударно-шротово сондиране
~, **уда́рно-кана́тное** ударно-въжено сондиране
~, **хими́ческое** химическо сондиране
~, **шаро́шечное** сондиране с ролков пробивен инструмент
~, **шне́ковое** шнеково сондиране, сондиране с шнеков пробивен инструмент
~ **шпу́ров** пробиване на взривни дупки
~ **шпу́ров, компле́ктное** *(едновременно)* пробиване на няколко взривни дупки

~, **штáнговое** щангово сондиране, сондиране с щангов [прътов] пробивен комплекс
~, **эксплуатациóнное** експлоатационно [добивно] сондиране
~, **электродуговóе** електродъгово *(термично)* сондиране
бури́льный пробивен, сондажен
бури́льщик *м* сондьор, пробивач
бури́мость *ж* пробиваемост *(на скала в условията на сондиране)*
бури́ть сондирам, пробивам
~ **шпур** пробивам взривна дупка
бу́рка *текст.* ямурлук
бурнони́т *м* *минер.* бурнонит *(оловно-медно-антимонов сулфид)*
бу́ровáя *ж* сондажна уредба [инсталация], сонда *(само през време на експлоатация, т. е. когато работи)*
бу́ро-взрывнóй *мин.* пробивно-взривен
буровóй пробивен, сондажен
буродержáтель *м* държач на пробивен инструмент [на длето, бургия]
буроҗелезня́ковый *геол.* лимонитов
бурозапрáвочная *ж* *мин.* точилна за пробивни инструменти [длета, бургии]
бурозапрáвщик *м* *мин.* точилар на длета [бургии]
буромóлот *м* въздушен [пневматичен] пробивен чук
бурóскóп *м* буроскоп *(уред за наблюдаване вътре в сондажа)*
~, **телевизиóнный** телевизионен буроскоп
бурплощáдка *ж* складова площадка за сондажни съоръжения
буроу́гольный каменновъглищен *(за кафяви каменни въглища)*
бурт *м* 1. *вж.* **бу́ртик** 12. *с. ст.* яма за съхраняване *(на плодове и зеленчуци през зимата)*
~ **валкá** праг [стъпало] на валец
~ **вклáдыша** опорен праг [фланец] на *(лагерна)* черупка
~, **надзéмный** плитка [повърхностна] яма за съхраняване
~ **цáпфы** опорен пояс [праг] на шийка
бу́ртик *м* 1. *маш.* *(пръстеновиден)* опорен праг [пояс, ръб, борт, фланец], опорно стъпало *(на вал, ос и др. цилиндрични машинни части)* 2. *кораб.* отбивен [опорен] пояс *(на лодка)*, буртик
~ **болтá** опорен пояс [праг] на болт
~ **гáйки** опорна шайбена основа на гайка, опорен фланец на гайка
~ **дымогáрной трýбки** развалцуван [обърнат] край на димогарна тръба
~, **запóрный** уплътнителен пояс, уплътнително легло *(на вентил)*
~, **маслоотбóйный** [**маслосбрáсывающий**] (центробежен) маслоотхвърлящ [маслоотбиващ] пояс *или* ръб *или* борт *(на вал — връщане на маслото обратно в лагерната кутия)*
~ **металли́ческого стéржня** *леяр.* опорна маншета [опорен пояс] на метално сърце *(напр. на кокила)*
~ **опóки** *леяр.* усилващ [укрепващ] пояс на формовъчна каса
~, **упóрный** *вж.* **бу́ртик 1**
~, **центри́рующий** центровъчен праг [пояс, ръб, фланец], центроващо стъпало
буртоуклáдчик *м* машина за подреждане [полагане] в купчини *или* ями *(на плодове и др.)*
буру́к *м* *текст.* маншет
буртовáние *с* *с. ст.* съхраняване на плодове *или* зеленчуци в покрити ями
бу́рый сивокафяв, тъмнокафяв
бу́ря *ж* *геофиз.* буря, ураган
~, **ионосфéрная** йоносферна буря
~, **магни́тная** магнитна буря
~, **песчáная** пясъчна буря
~, **пы́льная** прахова буря
бу́сина [**бу́синка**] *ж* *ел.* *(изолационно)* манисто
~, **керами́ческая** керамично манисто
~, **фарфóровая** порцеланово манисто
~, **электроизоляциóнная** електроизолационно манисто
буссенготи́т *м* *минер.* бусенготит
буссóль *м* 1. *геод.* бусола; 2. *мет.* бусола *(уред за контрол на дълбочината, на която са потопени анодите при електролиза на алуминия)*
~, **азимутáльная** азимутна бусола
~, **артиллери́йская** артилерийска бусола
~, **геодези́ческая** геодезическа бусола
~, **кру́глая** кръгла бусола
~ **магни́тного наклонéния** бусола за магнитното отклонение
~, **маркшéйдерская** маркшайдерска бусола
~, **мéнзульная** мензулна бусола
~, **накладнáя** бусолна приставка, яздеща бусола
~ **наклонéния** инклинационна бусола, инклинометър *(за измерване на магнитната инклинация)*
~, **подвеснáя** висяща бусола
~, **ручнáя** ръчна бусола
~-**теодоли́т** бусола-теодолит
бу́стер *м* *ел.* бустер, бустерен агрегат *(за включване при върхово натоварване)*; бустер-генератор; бустер-трансформатор; *жп.* бустер, спомагателен *(парен)* локомотив; допълнителна парна машина; *ракет.* бустер, стартова уредба
~, **дифференциáльный** допълнителна [помощна] машина с диференциално регулиране
~, **обрати́мый** обратим бустерен генератор
~, **повыси́тельный** *вж.* **бу́стер** *ел.*
~, **понизи́тельный** понижаващ бустерен генератор; понижаващ бустерен трансформатор
~, **синхрóнный** синхронен бустер-генератор
~-**компрéссор** компресор за *(включване при)* върхово натоварване
~-**трансформáтор** бустер-трансформатор
бу́стерный бустерен, помощен, допълнителен
бустерпóмпа *ж* захранваща помпа
бут *м* ломен [кариерен] камък

бутадиéн *м хим.* бутадиен
бутáн *м хим.* бутан
бутанóл *м хим.* бутанол, бутилалкохол
бутапрéн *м кауч.* бутапрен
бутáра *ж мин.* бутара, промивен барабан *(за пясък)*
бутúл *м хим.* бутил, бутилов радикал, бутилова група
~, **хлóристый** бутилхлорид
~, **циáнистый** бутилциан
бутиламúн *м хим.* бутиламин
бутилацетáт *м хим.* бутилацетат, бутилов естер на оцетната киселина
бутилéн *м хим.* бутилен
бутиленгликóль *м* бутиленгликол
бутилкаучýк *м кауч.* бутилкаучук
бутилмеркаптáн *м хим.* бутилмеркаптан
бутилнитрúт *м* бутилнитрит, нитробутан
бутúловый бутилов, съдържащ бутилова група
бутирúл *м хим.* бутирил, бутирилов радикал
бутиролактóн *м хим.* бутиролактон
бутúт *м минер.* бутит
бутúть *стр.* зидам груба зидария, запълвам *(празнина)* с камъни и разтвор
бутобетóн *м стр.* бутобетон; циклопен бетон
бýтовый *стр.* ломен, кариерен
бутыл *ж* стъклен балон, дамаджана *(напр. за киселина)*
~, **магнúтная** *ядр.* магнитна бутилка
~, **оплетённая** дамаджана
бýфер *м* 1. *маш., жп.* буфер, възглавница; гасител, амортизатор 2. *хим.* буферен разтвор *(за забавяне на химични реакции)* 3. *авто* буферна греда, броня 4. *кауч.* регенерат
~, **аккумуля́торный** буферна акумулаторна батерия
~, **вагóнный** буфер на вагон
~, **винтовóй** винтов буфер
~, **воздýшный** въздушна възглавница
~, **гидравлúческий** хидравличен буфер, хидравлична възглавница
~ **двéри** *авто (гумен)* тампон на врата
~, **дúсковый фрикциóнный** дисков амортисьор *(срещу удари)*
~, **жёсткий** твърд [недеформируем] буфер
~, **мáсляный** 1. маслен буфер 2. *ел.* маслегасител *(на електрическа дъга при прекъсване на тока)*
~, **опóрный** опорен буфер
~, **пневматúческий** пневматичен буфер, въздушна възглавница
~, **поршневóй** бутален буфер
~, **пружúнный** пружинен буфер
~, **резúновый** гумен буфер, гумена възглавница
~, **рессóрный** ресорен буфер
~, **стержневóй** *жп.* прътов буфер
~, **стрéлочный** стрелков амортизатор
~, **тарéльчатый** *жп.* тарелков [дисков] буфер *(на локомотив, вагон)*
~, **телескопúческий** телескопен буфер
~, **уравнúтельный** *жп.* уравнителен буфер, буфер с напречен ресор
~, **фрикциóнный пружúнный** *авто* триещ пружинен гасител *(на усукващи трептения на колянов вал)*
буферúрование *с хим.* регулиране на pH-стойност с буферен разтвор
буферúровать *текст.* буфрирам
бýферный буферен; *ел.* гасителен; буферен *(за електроснабдяване)*
бýхта *ж* 1. кангал, руло, връзка *(навита в кръг жица, тел, кабел, въже)* 2. *кораб.* бухта, малък залив
бучáрда *ж стр.* 1. бучарда *(чук с назъбена ударна част)* 2. бучарда *(самата очукана с такъв чук повърхност — напр. цокли на сгради)*
бýчение *с* 1. *текст.* изваряване под налягане 2. *стр.* зидане с ломен камък *(заливан с разтвор и трамбован на пластове)*
бýчить изварявам в алкален разтвор [в луга]; почиствам *(кожи)* от мазнини и др., обезмаслявам
бушпрúт *м кораб.* бушприт
бык *м стр., хидр. (междинна)* опора, подпорен стълб *(на мост)*
~, **áнкерный** закотвящ [основен, анкърен] стълб *(на мостова опора)*
~, **береговóй** устой на мост
~, **бетóнный** бетонна опора *(на мост)*
~, **металлúческий** стоманена опора, стоманен стълб *(на мостова опора)*
~, **промежýточный** междинна опора, междинен стълб *(на мост)*
~, **свáйный** опора на сван [пилоти], свайна [пилотна] опора
~, **мостовóй** мостова опора
~, **ря́жевый** опорна решетка [скара], решетъчна опора *(на мост)*
~ **с ледорéзом** *(междинна)* опора с ледорез
быстровращáющийся бързовъртящ (се)
быстродéйствие *с* бързо действие [реагиране], бързодействие, бързина; *ел.* бързодействие *(напр. на електрозащита)*
~ **схéмы** *изч.* бързодействие на схема
~ **транзúсторного ключá** бързодействие на транзисторен ключ
быстродéйствующий бързодействуващ
быстрорастворúмый лесноразтворим
быстрорéжущий бързорежещ, бързорезен
быстросхвáтывающийся бързосвързващ се *(напр. за цимент)*
быстросъёмный бързоразглобяващ, бързоизваждащ
быстротá *ж* бързина, стремителност; скорост
~ **включéния** скорост на включване
~ **дóступа** *изч.* бързина на достъп
~ **откáчки** скорост на изсмукване *(напр. на вакуумпомпа)*
быстротвердéющий бързовтвърдяващ
быстротóк *м* 1. *хидр.* бързей 2. *хидр.* бързоток *(дървен, каменен или бетонов канал със значителен наклон между водни участъци с различни равнища — в хидромелиоративно и хидроенергийно строителство)*

быстрохо́д *м маш.* бързоход, бързо движение
~ **сала́зок станка́** бърз ход на шейна на машина
быстрохо́дность *ж* 1. бързоходност *(за превозно средство)* 2. високи обороти, високооборотност *(за машина)*
быстрохо́дный бързоходен; високооборотен, многооборотен
быткомбина́т *м* комбинат за домакинско [битово] обслужване
быто́вка *ж* битова сграда, битово помещение, битова *(в заводи, строителни обекти и др. — за преобличане и хигиенни нужди на работниците)*
бытово́й битов; естествен, природно даден, без изкуствени изменения
бычо́к *м* 1. *хидр.* междинна опора *(напр. на бент)*, подпорно стълбче 2. *стр.* попче *(на покривна конструкция)*
бьеф *м хидр.* бйеф *(водна площ, прилежаща към подприщвателно съоръжение)*
~, **ве́рхний** горен бйеф *(равнище на водата над подприщването)*
~, **ни́жний** долен бйеф *(равнище на водата под подприщването)*
бю́гель *м вж.* **бу́гель**
бю́кса *ж хим.* тегловно шише *(с точно определена тара)*
бюллете́нь *м* сведение, справка, бюлетин
~ **пого́ды** сведение за *(състоянието на)* времето
бюре́тка *ж* бюрета, бюретка *(градуирана стъклена тръба със стъклен кран или каучукова тръбичка)*
~, **автомати́ческая** автоматична бюрета *(с автоматично регулиране на нулевата точка)*
~, **ва́куумная** *мин.* вакуумна бюретка *(за взимане на въздушни проби от рудник)*
~, **га́зовая** газова [хемпелова] бюрета *(с горен кран и нивелиращи тръба)*
~ **для взве́шивания** теглителна бюрета
бюро́ *с* бюро; канцелария
~, **вычисли́тельное** изчислителен център
~, **информацио́нное** информационно бюро
~, **констру́кторское** конструкторско [конструктивно] бюро
~, **нормиро́вочное** бюро норми
~ **пате́нтов** патентно бюро
~ **поврежде́ний** служба повреди *(напр. в телефонна централа)*
~ **подгото́вки произво́дства** бюро за подготовка на производството
~, **прое́ктное** проектантско бюро
~, **расчётное** изчислително бюро
~, **спра́вочное** бюро справки, информационно бюро
~ **техни́ческой документа́ции** бюро за техническа документация
~ **техни́ческого контро́ля** бюро за технически контрол
язь *ж текст.* американ

В

вавелли́т *м минер.* вавелит
ва́га *ж* 1. теглилка *(за по-големи товари)* 2. лост *(за повдигане на товари)*; прът, кобилица 3. *жп.* *(ръчен инструмент за прибутване на вагони)* 4. *авто* крик
~ **для торможе́ния** *жп.* спирачен прът *(за ръчно задействуване)*
ваго́н *м жп.* вагон
~, **аккумуля́торный** акумулаторен вагон
~, **бага́жный** фургон, багажен вагон
~, **балла́стный** вагон за баласт *(при строителство на жп. линии)*
~, **бестеле́жечный** безталигов вагон
~, **большегру́зный** тежкотоварен вагон
~-**бу́нкер** вагон-бункер
~-**весы́** вагон-теглилка *(за саморазтоварване с приспособление за определяне теглото на товара)*
~, **гаси́льный** *вж.* **ваго́н, туши́льный**
~-**гондо́ла** вагон-гондола *(с плосък под и откриващи се люкове)*
~, **гружёный** натоварен вагон
~, **грузово́й** товарен вагон
~ **да́льнего сле́дования** вагон за далечно пътуване
~, **двухо́сный** двуосен вагон
~, **двухэта́жный** двуетажен вагон
~, **дефектоско́пный** дефектоскопен вагон *(за откриване на скрити дефекти в релсите)*
~, **динамометри́ческий** динамометричен вагон *(за локомотивни изпитвания)*
~ **для перево́зки ско́та** вагон за превозване на добитък
~-**доза́тор** вагон-дозатор
~, **железнодоро́жный** железопътен вагон
~, **жёсткий** второкласен вагон *(с дървени седалки)*
~, **живоры́бный** вагон за *(превозване на* жива риба
~, **изотерми́ческий** изотермичен [хладилен] вагон
~, **кла́ссный** пътнически вагон
~-**кран** вагон с кран
~, **кры́тый** покрит (товарен) вагон
~, **купе́йный** вагон с купета
~-**лаборато́рия** вагон-лаборатория
~, **легкове́сный** лек вагон *(с малко собствено тегло)*
~-**ле́дник** хладилен вагон
~-**мастерска́я** вагон-работилница
~, **монта́жный** монтажен вагон
~, **мото́рный** мотриса, моторен вагон
~, **мя́гкий** първокласен вагон, вагон с меки седалки
~ **на теле́жках** вагон с [на] талиги
~, **откры́тый** открит (товарен) вагон
~, **пассажи́рский** пътнически [пътнишки] вагон
~-**платфо́рма** вагон-платформа, платформен вагон
~, **плацка́ртный** вагон със запазени места
~, **почто́вый** пощенски вагон

~ **пригородного сообщения** вагон за крайградско съобщение
~, **пригородный** *вж.* **вагон пригородного сообщения**
~, **прицепной** ремарке, прикачваем (трамваен) вагон
~, **пролётный** вагон с въздухопровод *(за спирачките)*
~ **прямого сообщения** директен вагон
~, **путеизмерительный** пътеизмервателен вагон
~-**путеукладчик** вагон за полагане на релсов път
~, **раздаточный** локален омнибусен вагон *(за дребни пратки)*
~-**ресторан** вагон-ресторант
~-**рефрижератор** хладилен вагон
~ **с автосцепкой** вагон с автоматичен спряг [с автоматчоно прикачно устройство]
~, **саморазгружающийся** саморазтоварващ се вагон
~, **санитарный** санитарен вагон
~, **сборный** омнибусен вагон *(за дребни пратки)*
~ **с искусственным климатом** вагон с изкуствен климат [с кондициониран въздух]
~, **служебный** служебен вагон
~ **с опрокидывающимся кузовом** вагон с обръщащ се кош
~, **сочленённый трамвайный** трамвай с *(увеличена дължина и)* огъваща се ос *(за преминаване на криви)*
~, **спальный** спален вагон
~, **сухогрузный** вагон за сух товар
~, **товарный** товарен [стоков] вагон
~, **тормозной** вагон със спирачка, спирачен вагон
~, **трамвайный** трамваен вагон
~-**транспортёр** вагон-транспортьор, вагон-лодка *(за тежки и негабаритни товари)*
~, **тушильный** вагон за гасене *(на кокс)*
~, **угольный** вагон за въглища
~, **узкоколейный** теснолинеен [теснопътен] вагон
~, **хвостовой** краен [опашен] вагон
~-**холодильник** хладилен вагон
~-**хоппер** вагон-хопер *(с наклонено дъно)*
~, **цельнометаллический** цялометален вагон
~-**цементовоз** вагон *(с контейнери)* за цимент
~-**цистерна** вагон-цистерна, железопътна цистерна
~, **четырёхосный** четириосен вагон
~, **ширококолейный** широколинеен вагон *(за път с по-голяма широчина от нормалната)*
~, **шлакоуборочный** *мет.* вагон за шлака
~, **электромоторный** вагон с електрически двигател, мотриса
вагонетка *ж* вагонетка; теснолинейна вагонетка, теснолинеен вагон
~, **большегрузная** *(руднична)* вагонетка за големи товари
~ **для перевозки людей** вагонетка за превозване на хора, пътническа вагонетка
~, **завалочная** *леяр.* шихтова вагонетка
~, **землевозная** вагонетка за *(превоз на)* пръст, строителна вагонетка
~ **канатной дороги** вагонетка за въжена линия
~ **«коза»** *мин.* вагонетка за дървен подпорен материал, рогуша
~, **коксотушильная** коксогасителна вагонетка
~, **опрокидная** обръщателна вагонетка
~, **откаточная** *мин., стр.* вагонетка за извозване
~, **подвесная** вагонетка за висяща *(въжена)* линия
~, **породная** вагонетка за скални материали
~, **путевая** 1. теснолинейна [пътна] вагонетка, теснолинеен вагон 2. *стр.* пътна вагонетка *(при пътностроителни работи)* 3. *жп.* работна вагонетка
~, **разливочная** *мет.* разливъчна вагонетка, вагонетка за разливане
~, **рудничная** руднична вагонетка
~, **саморазгружающаяся** саморазтоварваща се вагонетка
~, **саморазгружающаяся челноковая** двустранно саморазтоварваща се вагонетка
~, **самоходная** самоходна вагонетка
~ **с боковой выгрузкой** вагонетка със странично разтоварване
~ **с боковым откидным бортом** *вж.* **вагонетка с боковой выгрузкой**
~ **с глухим кузовом** вагонетка със затворен кош *(разтоварва се чрез обръщателно устройство)*
~ **с головным откидным бортом** вагонетка с отваряща се на шарнир челна стена
~, **скиповая** повдигателна [скипова] вагонетка
~ **с опрокидывающимся кузовом** вагонетка с обръщащ се кош
~ **с откидным дном** вагонетка с отварящо се дъно
~, **съёмная** *вж.* **вагонетка, путевая 3**
~, **тормозная** вагонетка със спирачка
~, **угольная** вагонетка за въглища, въглищна вагонетка
~, **челночная** вагонетка с двустранно разтоварване
~, **шахтная** руднична вагонетка
~, **шлаковая** *мет.* вагонетка за *(изнасяне на)* шлака
вагонеточный вагонетков, вагонетен
вагонетчик *м* вагонджия *(работник, обслужващ релсов транспорт)*; вагоноброяч
вагонник *м* вагоностроител *(работник)*
вагонный вагонен
вагоновожатый *м* ватман *(водач на трамвай)*
вагоно-километр *м* вагон-километър
вагонооборот *м* вагонооборот
вагоноопрокидыватель *м* вагонообръщач *(за разтоварване)*
~, **боковой** страничен вагонообръщач *(на 140°—180°)*
~, **комбинированный** комбиниран вагонообръщач *(с накланяне спрямо надлъжна и напречна оси)*
~, **круговой** *вж.* **вагоноопрокидыватель, роторный**

~, **ро́торный** роторен [кръгов] вагоноoбръщач *(за изсипване в бункер под релсите)*
~, **торцо́вый** вагононаклонител *(до 45—50° и изсипване през челната страна)*
вагоно-о́се-киломе́тр *м* вагоноос-километър
вагоно-о́се-час *м* вагоноос-час
вагонопото́к *м* вагонопоток
~, **углово́й** ъглов вагонопоток *(с изменяне на направлението на движение)*
вагоноразгру́зчик *м* вагоноразтоварач
вагоноремо́нтный вагоноремонтен
вагоностро́ение *с* вагоностроене
вагоностро́ительный вагоностроителен
вагра́нка *ж лeяр.* вагрянка
~ **без копи́льника** вагрянка без резервоар
~, **бесско́ксовая** безкоксова вагрянка *(на газообразно или течно гориво)*
~, **га́зовая** вагрянка на газообразно гориво *(напр. природен газ)*
~, **закры́тая** закрита вагрянка *(комплектувана с рекуператор, прахоуловители и газопречиствателно устройство, вкл. съответна автоматика)*
~в, **многоря́дная** многоредна вагрянка *(с дюзи, няколко реда)*
~в **одноря́дная** едноредна вагрянка *(с дюзи един ред)*
~ **рабо́тающая на горя́чем дутье́** вагрянка, която работи на горещ въздух
~, **самоду́вная** вагрянка на естествена тяга
~ **с кислоро́дным надду́вом** вагрянка с вдухване на кислород
~ **с копи́льником** вагрянка с резервоар
~ **с обогащённым дутьём** вагрянка с обогатен *(на кислород)* въздух
вагра́ночный вагрянков, вагрянъчен
вагра́нщик *м* работник [пещар] на вагрянка
вад *м минер.* вад, манганова пяна
вазели́н *м* **техни́ческий** технически вазелин
ва́ди *мн геол. (пустинни сухи теснини)*
ва́йда-кра́ска *ж* растителна синя боя *(за тъкани)*
вайерба́рс *м мет.* заготовка за валцуване на тел
вайма́ *ж дърв.* стяга, преса *(за лепене)*
вака́нсия *ж* **в решётке** *физ.* свободно [незает] място в решетката *(дефект на кристал)*
ва́кка *ж геол.* вака *(продукт от изветряване на базалт)*
ва́куум *м* вакуум
~**-автома́т** вакуумен автомат
~, **абсолю́тный** абсолютен вакуум
~**-аппара́т** вакуумапарат, вакуумен [изпарителен] апарат
~**-балло́н** форвакуумен балон, вакуумна бутилка
~**-бето́н** вакуумбетон
~**-возго́нка** *ж* вакуумна сублимация
~**-вы́парка** *ж* вакуумно изпаряване
~, **высо́кий** висок вакуум
~, **глубо́кий** *вж.* **ва́куум, высо́кий**
~**-ка́мера** *ж* вакуумна камера, вакуумкамера
~**-ко́вш** *леяр.* вакуумна кофа *(с плътно затворен капак)*
~**-компре́ссор, центробе́жный** центробежен вакуумкомпресор
~**-кристаллиза́тор** вакуумен кристализатор
~**-мано́метр** вакуумен манометър
~**-насо́с** вакуумна помпа, вакуумпомпа
~**-насо́с, адсорбцио́нный** адсорбционна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, водокольцево́й** вакуумна помпа с воден пръстен
~**-насо́с, водостру́йный** водоструйна [водна] вакуумна помпа
~**-насо́с, газобалла́стный** газобаластна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, га́зовый** газова (вакуумна) помпа
~**-насо́с, диффузио́нный** дифузионна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, ионно-ге́ттерный** йонопоглъщаща [йоносорбционна, йоногетерна] (вакуумна) пампа
~**-насо́с, конденсацио́нный** кондензационна [криогенна] помпа
~**-насо́с, криоге́ный** *вж.* **ва́куум-насо́с, конденсацио́нный**
~**-насо́с, ма́сляный** маслена вакуумна помпа, *(ротационна)* вакуумна помпа с маслено уплътнение
~**-насо́с, мокровозду́шный** пароструйна [ежекторна] вакуумна помпа
~**-насо́с, молекуля́рный** молекулярна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, поршнево́й** бутална вакуумна помпа
~**-насо́с, ротацио́нный** ротационна вакуумна помпа *(с маслено уплътнение)*
~**-насо́с, рту́тно-диффузио́нный** живачна дифузионна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, сорбцио́нный** вакуумна помпа със сорбционно действие *(използува се газопоглъщащата способност на някои вещества)*
~**-насо́с, сухо́й** суха вакуумна помпа *(за сух газ или въздух)*
~**-насо́с, турбомолекуля́рный** турбомолекулярна (вакуумна) помпа
~**-насо́с, эже́кторный** ежекторна (вакуумна помпа
~**-насо́с, электро́нно-молекуля́рный** електронно-молекулярна (вакуумна) помпа
~, **ни́зкий** нисък вакуум
~**-перего́нка** *ж* вакуумна дестилация, дестилация под вакуум
~**-пла́вка** *ж мет.* вакуумно топене, вакуумен процес
~, **предвари́тельный** предварителен вакуум, форвакуум
~, **преде́льный** пределен [краен] вакуум *(напр. на помпа)*
~**-пре́сс** вакуумна преса, вакуумпреса
~**-проце́сс** вакуумен процес
~, **рабо́чий** работен вакуум
~**-регуля́тор** *авто* вакуумен регулатор *(на ъгъла на изпреварване на запалването)*
~, **сверхвысо́кий** свръхвисок вакуум
~**-сервото́рмоз** *авто* вакуумна сервоспирачка
~**-смеси́тель** вакуумен смесител
~**-суши́лка** *ж* вакуумна сушилня

~**-сушилка, полочная** етажеркова вакуумна сушилня
~**-тормоз** вакуумна спирачка
~**-усилитель** вакуумен усилвател
~**-фильтр** вакуумен филтър; шотов филтър
~**-фильтр, барабанный** барабанен вакуумен филтър *(за филтруване на суспенсии)*
~**-фильтр, дисковый** дисков вакуумен филтър
~**-фильтр, лёнточный** лентов вакуумен филтър
~**-фильтр, ячейковый** камерен вакуумен филтър
~**-фильтрование** *с* вакуумно филтруване, филтруване под вакуум
~**-форматор** *кауч.* вакуумформовчик
~**-холодильник** вакуумен хладилник
~**-эжектор** вакуумежектор
~**-эксикатор** вакуумен ексикатор *(за обезводняване и сушене)*
~**-экспандер** *кауч.* вакуум-парообразувател [-експаундер]
вакуумирование *с* изпомпване, евакуиране; техника за получаване *(и съхраняване)* на вакуум
вакуумировать получавам [създавам] вакуум, работя с вакуумна инсталация, вакуумирам
вакуумметр *м* вакуумен манометър, вакуумметър
~, **барометрический** барометричен манометър [вакуумметър]
~, **вязкостный** вискозитетен (вакуумен) манометър
~, **газоразрядный** газоразряден (вакуумен) манометър
~, **гидростатический** хидростатичен (вакуумен) манометър *(U-виден с течност)*
~, **демпферный** (вакуумен) манометър със затихваща система
~, **дисковый** (вакуумен) манометър с въртящ се диск
~, **ионизационный** йонизационен (вакуумен) манометър
~, **компрессионный** компресионен (вакуумен) манометър
~, **магнитоэлектроразрядный** магнито-електроразряден (вакуумен) манометър
~, **мембранный** мембранен вакуумен манометър *(с гладка или гофрирана тънка метална пластина)*
~, **пружинный** пружинен вакуумен манометър
~, **радиоактивный** радиоактивен (вакуумен) манометър, алфатрон
~, **радиометричный** *вж.* **вакуумметр, термомолекулярный**
~, **тепловой** топлинен вакуумен манометър
~, **термомолекулярный** термомолекулярен [радиометричен] (вакуумен) манометър
~, **термоэлектрический** топлоелектрически вакуумен манометър
вакуумметрия *ж* вакуумметрия
вакуумплотный вакуумно уплътнен, херметичен
вакуумпровод *м* тръбопровод *(във вакуумна система)*
вакуумразгонка *ж* вакуумно разделяне на фракции
вакуумрезервуар *м* вакуумен резервоар, вакуумрезервоар
вакуумфактор *м* коефициент на скоростта на изпомпване *(на вакуумна помпа)*; чувствителност *(на йонизационен манометър)*
вал *м* 1. *маш.* вал; ос; валяк, барабан, цилиндър 2. *хидр.*, *стр.* насип, вал; дига 3. *геол.* вал *(удължена, невисока форма на релефа или структура от антиклинален тип с малък наклон)* 4. *кораб.* голяма вълна 5. *икон.* *(общо стойностно изражение на произведена продукция)*
~, **антиклинальный** *геол.* антиклинален вал
~, **банкетный** *хидр.* банкетен вал
~, **береговой** *геол.* брегов вал
~, **боевой** ударен вал *(на тъкачен стан)*
~, **бортовой** *кораб.* страничен вал *(при многовинтови кораби)*
~, **быстроходный** многооборотен вал
~, **ведомый** задвижван [водим] вал; *авто* главен *(скоростен)* вал
~, **ведущий** двигателен [задвижващ, водещ] вал
~, **вертикальный** вертикален вал
~ **воздушного винта** *ав.* вал на въздушно витло
~, **вспомогательный** спомагателен [помощен] вал
~, **вторичный** вторичен вал; *авто* главен *(скоростен)* вал
~, **входной** *вж.* **вал, ведущий**
~, **выжимной** изстискващ вал
~ **выпирания** *геол.* валообразно издигане *(на земна повърхност под действието на свлачище)*
~, **выходной** *вж.* **вал, ведомый**
~, **газораспределительный** газоразпределителен вал
~, **гибкий** гъвкав [еластичен] вал, жило
~ **главной передачи** *авто* вал на главното предаване
~, **главный** главен вал; главен вал [цилиндър, барабан] *(на контролер — напр. на трамвай, електролокомотив)*
~, **гладкий** гладък вал *(с непроменящо се сечение)*
~, **гребенчатый** гребеновиден вал
~, **гребной** *кораб.* гребен [витлов] вал
~, **двухколенчатый** вал с две колена, двуколянов вал
~, **двухопорный** вал на две опори, двуопорен вал
~, **дебалансный** неуравновесен вал
~, **дейдвудный** *кораб.* дейдвуден вал
~, **делительный** делителен вал
~, **десятичный** десетичен вал *(на сметачна машина)*
~, **динамометрический** динамометричен вал *(при изпитване на двигатели)*
~, **дукторный** *полигр.* дукторен вал
~, **задающий** *вж.* **вал, ведущий**

~ **заднего моста** *авто* вал на задния мост
~, **задний** заден вал
~, **земляной** *стр.* земен насип
~, **зубчатый** вал-зъбно колело
~, **каландровый** *харт.* каландров вал, вал на каландър
~, **калиброванный** калиброван вал
~, **карданный** карданен вал
~, **коленчатый** колянов вал
~ **контрпривода** междинен предавателен вал, контрапревод
~, **коренной** главен [основен] двигателен вал; главна трансмисия
~, **красочный** *полигр.* мастилен валяк [барабан]
~, **кривошипный** кривошипен вал *(с един или два кривошипа)*
~, **кроющий** *харт.* разкройващ вал
~, **кулачковый** гърбичен [ексцентриков] вал
~, **кулисный** вал на кулиса
~, **лопастный** лопатков [перков] вал
~, **мельничный** *хран.* мелничен валц
~, **многоопорный** многоопорен вал
~, **многошарнирный** многоставен [многошарнирен] вал, вал с няколко стави
~, **моренный** *геол.* моренен вал
~, **натяжной** обтегателен [опъвателен] вал
~ **обратной связи** вал за обратна връзка
~, **обрезиненный** *харт.* гумиран вал
~, **общий** общ [съвместен] вал *(с няколко назначения)*
~, **одноколенчатый** едноколянов вал
~, **однопролётный** *вж.* **вал, двухопорный**
~, **основной** *вж.* **вал, коренной**
~, **отбойной** глух вал
~ **отбора мощности** вал за отвеждане на мощност *(напр. за задвижване на спомагателни агрегати)*, силоотводен вал
~, **отжимный** изстискващ [изцеждащ] вал
~, **первичный** *вж.* **вал сцепления**
~, **передаточный** междинен [предавателен] вал
~, **передний** преден вал
~, **печатный** *полигр.* печатащ валяк [барабан]
~, **полировальный** полировъчен валяк
~, **полый** кух [тръбен] вал
~, **прессовый** пресов вал
~ **привода** двигателен [задвижващ] вал, вал на задвижването
~, **приусловый** *геол.* крайречен вал
~, **промежуточный** междинен вал
~, **профильный** профилен вал
~, **прямой** прав вал *(за разлика напр. от колянов вал)*
~, **пустотелый** *вж.* **вал, полый**
~, **разборный** разглобяем вал
~, **разгруженный** разтоварен [ненатоварен] вал
~, **раздвижной** *вж.* **вал, телескопический**
~, **разрезной** съставен [делим] вал *(от няколко съединени обикн. на фланци части)*
~, **разрыхлительный** *текст.* разтворителен валяк
~, **распределительный** разпределителен [гърбичен] вал
~, **распределительный верхний** разпределителен вал с горно разположение
~ **редуктора** вал на редуктор, редукторен вал
~ **реверса** реверсивен вал
~, **реверсивный** 1. *вж.* **вал реверса** 2. вал [цилиндър, барабан] за заден ход *(на контролер)*
~, **регулировочный** регулировъчен вал, вал за регулиране
~, **резиновый** гумен вал
~ **рулевого колеса** *авто* кормилен вал
~ **рулевого управления** *вж.* **вал рулевого колеса**
~, **рулевой** *вж.* **вал рулевого колеса**
~, **сборный** сглобяем вал
~, **скатывающий** навиващ [навивателен] валяк, кросно
~, **следящий** *вж.* **вал, ведомый**
~, **смачивающий** *полигр.* навлажняващ валяк [барабан]
~, **смещённый коленчатый** дезаксиален колянов вал *(с лежаща встрани ос от плоскостта, определена от осите на цилиндрите)*
~, **смещённый распределительный** разцентрован разпределителен вал *(неправилно зацепен с колянов вал)*
~, **составной** съставен вал *(от няколко части)*
~, **сочленённый** ставен [шарнирен, карданен] вал, вал със става [стави]
~, **сплошной** плътен вал
~, **ступенчатый** степенен [стъпаловиден, стъпален] вал
~ **с фланцем** *вж.* **вал, фланцевый**
~ **сцепления** *авто* вал на съединителя, първичен [амбреажен] вал
~, **съёмный** разглобяем вал *(лесно изваждащ се от машината, съоръжението)*
~, **тектонический** *геол.* тектоничен вал *(с полегата антиклинална структура)*
~, **телескопический** телескопен вал
~, **технологичный** технологичен вал *(обикн. необходим при монтажа, след което се изважда)*
~, **тихоходный** бавнооборотен [бавноходен] вал
~, **тормозной** спирачен вал; спирачна ос; *авто* вал на спирачната гърбица
~, **торсионный** торзионен вал
~, **трансмиссионный** трансмисионен вал
~, **тросовый** въжен барабан
~, **трубчатый** тръбен вал
~, **увлажняющий** *полигр.* навлажняващ валяк [барабан]
~, **упорный** опорен вал
~, **упругий** гъвкав [еластичен] вал
~, **фасонный** фасонен [профилен] вал, вал с фасонно сечение
~, **фланцевый** фланцов вал
~, **форматный** *харт.* форматен вал
~, **ходовой** водещ [ходов] вал *(на струг)*

~, **холосто́й** глух вал
~, **цельнокова́нный** кован вал, вал, изработен от изковка
~, **червя́чный** червячен вал
~, **шарни́рный** ставен [шарнирен] вал
~**-ше́стерня** вал-зъбно колело
~, **шлифова́льный** шлифовъчен диск [кръг] с голяма широчина
~, **шлицево́й** шлицов вал
~, **эксце́нтриковый** ексцентриков вал
~, **электри́ческий** електрически вал
~ **я́коря** *авто* вал на котва *(на електрическа машина)*
валёк *м* 1. ролка, къса тръба, цилиндрично дърво *(за придвижване на тежки предмети с плоска основа чрез последователно подлагане)* 2. валяк, цилиндър *(за нанасяне на боя, мастило, лепило)* 3. *кораб.* ръчка, валяк *(на гребло на лодка)*
~ **весла́** *вж.* **валёк** 3
вале́нтность *ж* *хим.* валентност; валенция
~, **вы́сшая** висша валентност
~, **гибри́дная** хибридна валентност
~, **гетерополя́рная** хетерополярна валентност
~, **гла́вная** главна валентност
~, **гомеополя́рная** хомеополярна валентност
~, **доба́вочная** допълнителна валентност
~, **дро́бная** дробна [нецелочислена] валентност
~, **насы́щенная** наситена валентност
~, **ненасы́щенная** ненаситена валентност
~, **ни́зшая** низша валентност
~, **норма́льная** обикновена [най-често срещаща се] валентност
~, **нулева́я** нулева валентност
~, **оста́точная** *вж.* **вале́нтность, свобо́дная**
~, **отрица́тельная** отрицателна валентност
~, **парциа́льная** парциална [частична] валентност
~, **переме́нная** променлива валентност
~, **побо́чная** странична валентност *(встрани от главна верига)*
~, **положи́тельная** положителна валентност
~, **свобо́дная** свободна [неизползувана, остатъчна] валентност
~, **части́чная** частична [парциална] валентност
~, **электрохими́ческая** електрохимична валентност
вале́нтный валентен
валери́л *м* *хим.* валерил-, валерилов *(радикал)*
~, **хло́ристый** валерилхлорид
ва́лик *м* 1. *маш.* валяк, цилиндър; ролка; валче, вал *(малък)*; болт *(без резба)*, ос 2. *зав.* *(характерно закръглена)* повърхност на заваръчен слой *(обикн. на ъглови и подобни шевове)* 3. *арх.* ивица, кант; стебло; удебеление; астрагал
~, **вальцма́ссный** *полигр.* валцмасов валяк
~, **вводя́щий** направляващ валяк *(напр. на въртяща ножица за картон)*
~, **выпускно́й** изходящ [изходен] валяк
~, **выра́внивающий** изравнителна ролка
~, **вытяжно́й** изтеглителен валяк [цилиндър], изтеглителна ролка
~, **ги́бкий** гъвкав [еластичен] валяк
~, **гофрирова́льный** валяк за гофриране *(за набраздяване на релефна повърхност)*
~, **грунтово́й** *стр.* надсип, надсипана пръст *(при запълване на изкоп с оглед очакваното слягане)*
~, **декорати́вный** *(външен)* декоративен заваръчен слой
~, **дели́тельный** делителен валяк
~, **дроби́льный** трошачен валяк
~, **дышлово́й** *(централен)* болт на ставно [шарнирно] съединение
~, **загру́зочный** захранващ [зареждащ] валяк
~, **запра́вочный** *харт.* подаващ [подавателен] валяк
~, **зу́бчатый** назъбен [зъбчат] валяк
~, **клеево́й раска́тный** *полигр.* лепилен валяк, лепилна ролка
~, **конта́ктный** *ел.* контактен валяк; контактна [захранваща] ролка
~, **кра́сочный** *полигр.* цветен [мастилен] валяк
~, **кулачко́вый** гърбична ролка, гърбица
~, **лентонаправля́ющий** лентонаправляваща ролка
~, **маля́рный** бояджийски валяк, бояджийска ролка
~, **нака́тный** 1. валяк за нанасяне *(напр. на боя, лепило)* 2. ролка за валцуване *(напр. на резба, накатка)*
~, **напра́вленный** *вж.* **ва́лик** 2
~, **направля́ющий** направляващ валяк; направляваща ролка
~, **нажимно́й** натискателен валяк, натискателна ролка
~, **натяжно́й** обтегателен [опъвателен] валяк, обтегателна ролка
~, **ни́точный** *зав.* прав шев
~, **обратноступе́нчатый** *зав.* повърхност на слоя при обратностепенно заваряване
~, **одино́чный** *зав.* еднопроходен заваръчен слой
~, **отжимно́й** изстисквателен валяк
~, **опо́рный** опорна ролка
~, **переда́точный** предавателен валяк
~, **печа́тающий** пишещ валяк, пишеща ролка *(на телеграф)*
~, **печа́тный** *полигр.*, *текст.* печатен валяк
~, **пита́тельный** *вж.* **ва́лик, загру́зочный**
~, **плющи́льный** *текст.* уплътняващ [каландров] валяк
~, **подаю́щий** подаваща ролка
~, **по́лый** кух [тръбен] валяк
~ **прерыва́теля** *авто* вал на прекъсвач-разпределителя
~ **при́вода** двигателен [задвижващ] валяк, двигателна [задвижваща] ролка
~, **приёмный** 1. приемна ролка 2. *полигр.* приемен [приемателен] валяк 3. *текст* бризьор, бризьорен валяк
~, **промежу́точный** междинен валяк, междинна ролка

~, **рабо́чий** работен валяк
~, **разра́внивающий** изравняващ [изравнителен] валяк
~, **раска́тный** *полигр.* разтривен валяк (*за бои*)
~, **распо́рный** раздалечителен [дистанционен] валяк [болт], дистанционна ролка
~, **распредели́тельный** разпределителна ролка, (*малък*) разпределителен вал
~ **распредели́теля** *вж.* **ва́лик прерыва́теля**
~, **регулиро́вочный** регулировъчен валяк, регулировъчна ролка
~, **рифлёный** ролка [валяк] за рифелуване [накатяване]
~ **сбо́рно-разбо́рного приспособле́ния** вал на сглобяемо приспособление (*от стандартизирани елементи*)
~, **снова́льный** *текст.* сновилно кросно
~, **соедини́тельный** съединителен болт (*без резба*)
~, **сплошно́й** плътен валяк
~, **съёмный** 1. подвижен [снемащ се, изваждащ се] валяк 2. *текст.* обръщач, обръщателен валяк; снемащ [чистачен] валяк
~ **тормозно́го кулака́** *авто* вал на спирачната гърбица
~, **точи́льный** точилен валяк (*за точене на дарачни гарнитури*)
~, **увлажня́ющий** *полигр.* навлажняващ валяк
~, **фальцева́льный** *полигр.* валяк за фалцоване [подгъване]
~, **ходово́й** водещ [ходов] вал (*на струг*)
~, **цепно́й** верижен болт [палец, валяк] *на галова верига*)
~, **червя́чный** (*малък*) червячен вал (*на червячно колело*)
~, **чисти́льный** чистачен [пречиствателен] валяк
~, **ша́берный** *обр.мет., мет.* стъргателен валяк, шабър (*за изглаждане, почистване*)
~, **шарни́рный** ставен [шарнирен] болт, ставна [шарнирна] ос
~ **шва** *вж.* **ва́лик 2**
~, **шли́цевый** (*малък*) шлицов вал
~ **щёткодержа́теля** *ел.* болт [ос] на четкодържател
~, **щёточный** цилиндрична [роторна] четка; *текст.* четков валяк
~, **эксце́нтриковый** (*малък*) ексцентриков [гърбичен] вал
ва́лка *ж* 1. *текст.* тепане 2. *гор.* поваляне, събаряне (*на дървета*), изсичане, сечене; сеч
~ **де́рева** поваляне [отсичане] на дърво
~ **ле́са** сечене на гора [дървета]
~ **су́кна** тепане на сукно [шаек]
валки́ *мн* (*ед. ч.* **вало́к**) *мет.* валци (*обикн. работен орган при операцията «валцуване»*)
~ **вальцо́в** валци на валцова машина
~, **гла́дкие** гладки валци
~, **дрессиро́вочные** дресировъчни валци, изглаждащи валци
~, **калибро́ванные** калибровани валци; калибри
~, **листопрока́тные** валци за (*производство на*) ламарина, листопрокатни валци
~, **обжи́мные** сплескващи [подготвителни] валци, валци за грубо валцуване, валци за начална [предварителна] деформация
~, **опо́рные** опорни валци (*явяват се опорни повърхнини на работните валци и не са свързани със задвижването на агрегата*)
~, **подготви́тельные** *вж.* **валки́, обжи́мные**
~, **приёмные** приемни валци (*на втора, трета и т. н. работни клетки*)
~, **прока́тные** *мет.* валци, валци на (*валцов*) агрегат
~, **про́фильные** профилни валци
~, **рабо́чие** работни валци
~, **ручьевы́е** *вж.* **валки́, про́фильные**
~, **ста́льные** стоманени валци (*лети или ковани*)
~, **черновы́е** *вж.* **валки́, обжи́мные**
~, **чистовы́е** окончателни валци (*за готово валцувано изделие*)
~, **чугу́нные** чугунени валци
ва́лкий неустойчив, клатещ се
валко́вый валцов
ва́лкость *ж* неустойчивост, нестабилност
~ **су́дна** неустойчивост на кораб (*странично по отношение на посоката на движение*)
валлери́т *м* *минер.* валерит
валово́й *ик.* общ, брутен; цялостен
вало́к *м* *мет.* валец
~, **бочкообра́зный** валец с бъчвообразно удебеление (*в средата*)
~, **винтово́й** *керам.* винтов валец, валец с винтообразен нарез
~, **гла́дкий** гладък валец
~, **двухручьево́й** двуручеен [двупроходен, двуходов, двукалибров] валец
~, **двухсло́йный** двуслоен (*чугунен*) валец (*с външен слой от висококачествен легиран*
~, **дроби́льный** *мин.* едновалцова трошачка
~, **закалённый** закален валец
~, **кони́ческий** конусообразен [конусен] валец
~, **листово́й** (*гладък*) валец за ламарина [листов метал]
~, **обжи́мный** сплескващ [подготвителен] валец, валец за грубо валцуване, валец за начална [предварителна] деформация
~, **опо́рный** опорен валец (*подпира работния валец и получава от него въртеливо движение*)
~, **отде́лочный** валец за чисто [окончателно] обработване, валец за окончателно оформяне (*на профила и повърхността*)
~, **плющи́льный** *вж.* **вало́к, листово́й**
~, **полиро́вочный** *обр. мет.* полировъчен валец, валец за полиране
~, **пра́вильный** *обр. мет.* изправящ валец, изправяща ролка
~, **приёмный** приемен валец

~, **прока́тный** *мет.* валец, валец на *(валцов)* агрегат
~, **профили́рованный** *вж.* **вало́к, про́фильный**
~, **про́фильный** профилен валец *(с канали за фасонни профили)*
~, **радиа́льный** радиален валец
~, **ребри́стый** *керам.* ребрест валец
~, **рифлёный** валец за рифелуване *(на ламарина)*
~, **рихтова́льный** *вж.* **вало́к, прави́льный**
~, **свобо́дный** свободен [опорен] валец
~, **составно́й** съставен валец *(от няколко части)*
~, **ступе́нчатый** степенен [степенчат, стъпален] валец
~, **фасо́нный** *вж.* **вало́к, про́фильный**
~, **фрикцио́нный** *маш.* фрикционен [триещ] валец
~, **холосто́й** *вж.* **вало́к, свобо́дный**
~, **чернов́ой** валец за предварително [грубо] валцуване, валец за предварителна работна клетка
~, **чистов́ой** валец за чисто [окончателно] валцуване, валец за окончателна работна клетка
валопрово́д *м* 1. *кораб.* валолиния, система от валове *(опорни, междинни, дейдвудни, гребни — обикн. съединени на фланци с болтове)* 2. *маш.* предавателен [трансмисионен] вал
валуеви́т *м* *минер.* валуевит, ксантофилит
валу́н *м* *геол.* валун *(заоблен и гладък камък с размери над 100 мм)*
валу́нный валунен
ва́льма *ж* триъгълен *или* трапецовиден скат *(на четирискатен покрив)*
вальтери́т *м* валтерит *(бисмутов карбонат)*
вальхови́т *м* валховит *(изкопаема смола)*
вальцева́ние *с* 1. *обр. мет.* валцуване *(напр. на ковашки валци)* 2. *кауч., хран., керам.* валцуване; смилане, раздробяване *(с помощта на валци)*
вальцева́рка *ж* *полигр.* апарат за *(приготовляване на)* валцова маса
вальцева́ть 1. *обр. мет.* валцувам *(напр. на ковашки валци)*, прекарвам между валци; сплесквам 2. меля, смилам, дробя *(с помощта на валци)*
вальцма́сса *ж* *полигр.* валцова маса
вальцо́ванный валцуван; *кауч.* валцуван, сплескан
вальцо́вка *ж* 1. *обр. мет.* валцуване в ковашки валци *(за полуфабрикати за горещо щамповане и периодичен профил)* 2. *топл.* инструмент за развалцуване на тръби 3. *хран.* валцова мелница
~, **многопа́рная** многовалцова мелачка *(напр. за обработване на маргарин)*
~ **с отборто́вочными ро́ликами** ролков инструмент за *(херметично затваряне чрез)* подгъване на краища
~, **штампо́вочная** *вж.* **вальцо́вка 1**
вальцо́вщик *м* валцувач, валцьор, работник на валцов агрегат
вальцо́вый валцов, съоръжен с валци; валцовъчен, изпълняван на валци
вальцу́емость *ж* валцуемост, способност *(на метал)* за валцуване
вальцы́ *мн (без ед. ч.)* 1. *обр. мет., мин., хран., кауч.* валци *(работни органи на обработващи машини, като напр. щамповъчни, огъващи, трошачки, мелачки)* 2. *обр. мет.* валцова машина
~, **ги́бочные** огъващи валци
~, **дезинтегра́торные** *вж.* **вальцы́, дроби́льные**
~ **для пластика́ции каучу́ка** валци [валяци] за разтегляне на каучук
~, **дроби́льные** трошачни валци; валцова трошачка
~, **заги́бочные** огъвателни валци *(напр. за тръби)*
~, **зубча́тые** зъбна валцова трошачка
~, **камневыдели́тельные** *керам.* камъкоотделящи валци
~, **ко́вочные** *обр.* ковашки валци
~, **ко́вочные закры́тые** закрити ковашки валци *(на две опори)*
~, **ко́вочные консо́льные** конзолни ковашки валци *(отворени отпред)*
~, **листова́льные** *кауч.* валци за листово валцуване
~, **листоги́бочные** валци за огъване на ламарина, листоогъвателни валци, тенекеджийски валци
~, **листоправи́льные** валци за изправяне на ламарина [ламаринени листове]
~, **листопрока́тные** *мет.* валцов агрегат за ламарина, листов валцов агрегат
~, **меси́льные** валци за месене; омесващи валци
~, **многоручьевы́е** многоручейни [многопроходни] валци
~, **мукомо́льные** мелнични валци
~, **пита́тельные** захранващи [подаващи] валци
~, **подогрева́тельные** подгряващи [нагревателни] валци
~, **прави́льные** изправящи валци [ролки]
~, **рафиниро́вочные** рафиниращи валци
~, **резинообраба́тывающие** валци за обработване на каучук
~, **рифлёные** рифелни [профилиращи] валци
~, **смеси́тельные** *кауч.* смесителни валци
~, **суши́льные** сушилни валци, валцова сушилня
~, **шлакодроби́льные** шлакотрошачни валци, валци за раздробяване на шлака
ва́льщик *м* секач *(работник)*
вальян *м* *текст.* пеньор *(на дарак)*
валю́та *ж* *икон.* валута
валя́ние *с* *текст.* затепване, тепане
валя́ть затепвам
ванада́т *м* *хим.* ванадат, сол на орто-, мета- *или* пированадиевата киселина
~ **аммо́ния** амониев метаванадат
~ **на́трия** натриев ортованадат
ванадатометри́я *ж* *хим.* ванадатометрия
вана́диевый ванадиев, съдържащ ванадий

вана́дий *м* *хим.* ванадий, V
~, **двубро́мистый** ванадиев (II)бромид
~, **двухло́ристый** ванадиев (II)хлорид
~, **пятифто́ристый** ванадиев (V)флуорид
~, **сернокйслый** ванадиев сулфат
~, **трёххло́ристый** ванадиев (III)хлорид
~, **четырёххло́ристый** ванадиев (IV)хлорид
ванади́л *м* *хим.* ванадил, ванадилова група
~, **бро́мистый** ванадиев (III)оксибромид, ванадилбромид; ванадиев (IV)оксибромид; ванадиев (V)оксибромид, ванадилтрибромид
~, **сернокйслый** ванадиев оксисулфат, ванадилсулфат
~, **фто́ристый** ванадиев (IV)оксифлуорид, ванадиев (V)оксифлуорид, ванадилтрифлуорид
~, **хло́ристый** ванадиев (III)оксихлорид, ванадилхлорид; ванадиев (IV)оксихлорид; ванадилдихлорид
ванадини́т *м* *минер.* ванадинит
ванади́рование *с* *хим.* ванадиране, вкарване *или* обработка с ванадий
ванади́т *м* *хим.* ванадит, сол на хипованадиевата киселина
ванадоторе́тр *м* *мет.* ванадотометър
ва́ндрут *м* *мин.* подхват *(укрепителна надлъжна греда в шахта)*
ва́нна *ж* 1. вана, резервоар *(за течна среда)*; баня, разтвор за обработване; баня *(процес)*; *ел.хим.* електролизна [електролитна] вана, електролизьор 2. *мет.* течен метал, стопилка; *обр. мет.*, *терм.* разтопена среда, разтопено съдържание *(напр. на пещ)* 3. *геол.* котловина
~, **алюми́ниевая** 1. *мет.* термоелектролизьор за *(получаване на)* алуминий, алуминиева вана 2. *леяр.* вана [стопилка] от течен алуминий
~, **аппре́тная** разтвор за апретиране
~, **биполя́рная** двуполюсна (електролизна) вана
~, **вертика́льная** *мет.* електролитна вана с вертикални електроди, вертикална вана
~, **вира́жная** вана [разтвор] за проявяване *(на фотоснимки)*
~, **водяна́я** 1. вана [резервоар] за вода, водна вана 2. *мин.* водна вана *(метод за отстраняване на авария в сондаж)*
~, **восстанови́тельная** редукционна [възстановителна] вана
~, **выпарна́я** изпарителна вана
~, **вулканизацио́нная** вулканизационна вана
~, **гальвани́ческая** галванична [електролизна, електролитна] вана, електролизьор
~, **гальва́нопластическая** галванопластична вана
~, **гипосульфи́тная** хипосулфитна вана
~ **дефибрёра** *харт.* вана на дефибратора
~ **для омедне́ния** (електролитна) вана за помедяване
~ **для хроми́рования** (електролитна) вана за хромиране, хромова вана
~, **дуби́льная** *кож.* дъбилна вана [баня]
~ **жи́дкого мета́лла** вана от разтопен метал; вана за течен метал
~, **зака́лочная** вана за закаляване
~, **закрепля́ющая** 1. *кфт.*, *текст.* фиксираща [фиксажна] вана 2. *кож.* дъбилна [задъбваща] баня
~, **известко́вая** баня във варно мляко
~, **карбонизацио́нная** вана за карбонизация [навъглеродяване], карбонизационна вана
~, **каталити́ческая** *хим.* каталитична вана
~, **кисло́тная** 1. *ел.хим.* кисела [киселинна] баня, вана с кисел разтвор 2. *мин.* киселинна вана *(метод за отстраняване на авария в сондаж с помощта на киселина)*
~, **коагуляцио́нная** *хим.* коагулационна вана
~, **краси́льная** багрилна вана, вана за боядисване
~, **ла́тексная** *кауч.* латексна вана
~, **латуни́ровочная** (електролитна) вана за месинговане
~, **луди́льная** 1. *елхим.* (електролитна) вана за калайдисване 2. вана [съд, резервоар] с разтопен калай
~, **мака́тельная** вана за потапяне *(при производство напр. на свещи, кибритени клечки)*
~, **ма́сляная** вана [резервоар] с масло; маслена баня [вана]
~, **мо́ечная** вана за измиване, миячна вана
~, **мягчи́льная** омекотителна вана; баня за омекчаване [омекотяване]
~, **нагрева́тельная** нагревателна вана
~, **нефтяна́я** *мин.* нефтена [нафтова] вана *(метод за отстраняване на авария в сондаж с помощта на нефт или нафта)*
~, **обезжи́ривающая** вана за обезмасляване
~, **окисля́ющая** окислителна вана, окислителен разтвор
~ **окуна́ния** вана за *(боядисване с)* потапяне
~, **осади́тельная** утаителна баня; утаителен резервоар
~, **отрабо́танная** изтощена баня, изтощен разтвор *(напр. при галванично обработване)*
~, **охлажда́ющая** вана за охлаждане, охлаждаща вана
~, **парафи́новая** *харт.* парафинова баня
~, **полирова́льная** вана за (електролитно *или* химично) полиране
~, **промы́вочная** промивна вана, вана за промиване; промивна баня
~, **пропи́точная** импрегнационна вана; импрегнационен разтвор
~, **сва́рочная** *мет.* заваръчна вана *(с разтопен метал на мястото на заваряване)*
~, **свинцо́вая** 1. *елхим.* вана за *(електролитно)* пооловяване 2. резервоар за *(течно)* олово; оловна баня
~, **сели́тряная** *терм.* селитрова вана; селитрова баня
~, **сидя́чая** вана за *(къпане в)* седящо положение
~, **соляна́я** солна вана; солна баня, баня в соли
~, **трави́льная** вана за разяждане [байцване, ецване]
~, **фильтрпре́ссная** филтърпресова вана, вана под филтърпреса

~, **флотацио́нная** *обог.* флотационна вана
~, **флюсова́я** *мет.* флюсова вана, вана за флюс
~, **формо́вочная** *изк. вл.* топилна вана
~, **ходова́я** работна вана
~, **ци́нковая** 1. *елхим.* вана за *(електролитно)* поцинковане 2. *мет.* резервоар за *(разтопен)* цинк, цинкова баня
~, **шла́ковая** *мет.* шлакова вана, шлаков резервоар
~, **щелочна́я** основна [алкална] вана, основен [алкален] разтвор
~, **электри́ческая** 1. *галв.* вана с електрическо нагряване 2. *мет.* електрическа топилна пещ
~, **электро́дная соляна́я** *терм.* електродна солна вана
~, **электролити́ческая** електролитна [електролизна] вана, електролизьор
ва́нная *ж* баня *(помещение в жилище, а не обществена баня)*
ва́нночка *ж* **сва́рочная** *вж.* **ва́нна, сва́рочная**
ва́нта *ж* *стр.* носещо въже, обтегач
вантў́з *м* душник, отдушник; въздушна клапа
ва́нты *мн* *кораб.* ванти, обтежки [обтегачи] на мачти
ванчё́с *м* *дърв.* *(дъбова греда с три обработени и една необработена страна)*
ва́па *ж* *стр.* 1. хоросан 2. боя за стени *(постна)*
ва́поры *мн* вапори *(цилиндрови масла за парна машина)*
вапориза́тор *м* *хим.* изпарител
вапориза́ция *ж* изпаряване
вар *м* 1. катран, гудрон; *(разтопена)* смола, зифт 2. *изм.* реактивен волтампер, вар, var
~, **изоляцио́нный** *вж.* **вар, сапо́жный**
~, **садо́вый** *с. ст.* градинарска замазка *(за покриване отрязани или повредени места на дървета)*
~, **сапо́жный** обущарски восък, пълнителна смола
вара́ктор *м* *елн.* капацитивен диод, варактор
варвики́т *м* *минер.* варвикит
варди́т *м* *минер.* вардит
варе́ние *с* 1. варене, изваряване, сваряване; нагряване до *(температура на)* кипене, кипене 2. *мет.* топене; разтопяване, стопяване
варе́нье *с* *хран.* сладко, конфитюр
вариа́к *м* *ел.* регулируем автотрансформатор, вариак
вариа́нт *м* вариант, разновидност
вариа́нтность *ж* вариантност
вариа́тор *м* 1. *маш.* вариатор 2. *ел.* вариатор, безстъпално регулируемо (електро-) задвижване
~ **без промежу́точного звена́, ко́нусный** конусен вариатор без междинно звено
~, **бесступе́нчатый** безстъпален [безстепенен] вариатор
~, **клиноремё́нный** вариатор с клинов ремък
~, **коло́дочно-ремё́нный** вариатор с накладки на ремъка
~, **ко́нусный** конусен вариатор; двойноконусен вариатор
~ **крутя́щего моме́нта** вариатор с усукващ момент
~, **лобово́й** челен вариатор *(напр. на винтови преси)*
~, **многоступе́нчатый** многостъпален [многостепенен] вариатор
~, **планета́рный** планетен вариатор
~, **сдво́енный лобово́й** двоен [сдвоен] челен вариатор
~ **с измене́нием накло́на осе́й** вариатор с изменяне наклона на осите
~ **ско́рости** *вж.* **вариа́тор, бесступе́нчатый**
~ **с наклоня́ющимися ро́ликами** вариатор *(с торусообразни канали в дисковете и)* с изменяне наклона на междинните ролки
~ **с раздвижны́ми ко́нусами** вариатор с две осово изместващи се конусни шайби *(и пластинчата лента или верига)*
~, **то́ровый** торусов вариатор *(с изменяне наклона на междинните ролки)*
~, **цепно́й** верижен вариатор
~, **шарово́й** сферичен вариатор
~, **фрикцио́нный** триещ [фрикционен, механичен] вариатор
вариа́ции *мн* *физ., геофиз., астр.* вариации, изменения
~, **апериоди́ческие** апериодични вариации
~, **временны́е** вариации [изменения] по време, временни вариации
~, **галакти́ческие** галактически вариации
~ **геомагни́тного по́ля** изменения на геомагнитното поле
~, **изотопи́ческие** изотопични вариации
~, **периоди́ческие** периодични изменения [вариации]
~, **су́точные** денонощни изменения [вариации]
вариацио́нный вариационен
вариа́ция *ж* *мат., хидр., биол.* вариация; *елн., изм.* вариация, изменение; отклонение
~ **пара́метров** отклонение [изменение] на параметрите
~ **показа́ния прибо́ра** отклонение [вариация, най-голяма разлика] на отчетените данни на уред *(при неколкократни измервания за непроменени условия)*
~, **углова́я** ъглово отклонение [изменение], ъглова вариация
варика́п *м* *елн.* полупроводников диод с променлив капацитет, варикап
варико́нд *м* *елн.* кондензатор със зависим от напрежението капацитет, вариконд
варимю́ *ж* *рад.* електронна лампа с променлива стръмност
вариоли́т *м* *петр.* вариолит
варио́метр *м* *ав., радио* вариометър; променлива индуктивност
~, **гравитацио́нный** *геофиз.* гравитационен вариометър, торзионни везни
~, **магни́тный** магнитен вариометър

~ **с вращáющейся катýшкой** вариометър с въртяща се бобина
~, **шаровóй** сферичен вариометър
вариоскопи́я *ж* *кфт.* вариоскопия
вари́стор *м* *елн.* нелинеен резистор, варистор
варитрóн *м* *ядр.* варитрон, тежък мезон
вари́ть 1. варя, изварявам, готвя; приготовлявам *(чрез варене)* 2. *мет.* топя, разтопявам; добивам, получавам *(чрез топилен процес)*
вáрка *ж* 1. *обр. мет.* варене, изваряване; приготовляване, получаване 2. *обр. мет.*, *мет.* топене, разтопяване *(напр. стомана, стъкло, смола)*; добиване, получаване *(чрез топилен процес)* 3. варка, партида *(количество, което се получава при едно варене, топене)* 4. вулканизиране
~ **древеси́ны** *харт.* изваряване [разтваряне] на дървесина
~, **ки́слая** *харт.* киселинно изваряване [обработване]
~, **многоступéнчатая** *харт.* многостепенно изваряване [обработване]
~, **натрóнная** *харт.* натроново изваряване [обработване]
~, **паровáя** изваряване с [на] пара
~ **стáли** *мет.* топене [разтапяне] на стомана; получаване на стомана *(чрез топилен процес)*; *жарг.* варене на стомана
~ **стеклá** топене [стапяне] на стъкло
~, **сульфáтная** *харт.* сулфатно изваряване [обработване]
~, **сульфи́тная** *харт.* сулфитно изваряване [обработване]
~, **щелочнáя** *харт.* алкално изваряване [варене, обработване]
вармéтр *м* ватметър за реактивна мощност
вáрница *ж* солница, соловарна
вáрочный използуващ се за варене [изваряване, топене] *(напр. съд)*
варрени́т *м* *минер.* варенит
варули́т *м* *минер.* варулит
варьи́ровать видоизменям, променям, варирам
вáта *ж* памук *(обработен)*; вата
~, **асбéстовая** азбестова вата
~, **гидроскопи́ческая** хидроскопичен [медицински] памук
~, **гремýчая** гърмящ памук *(в производство на взривни вещества)*
~, **клеёная** *вж.* **вáта, одёжная**
~, **коллóидная** колоидна вата
~, **мéбельная** тапицерска вата *(от нискокачествени растителни влакна)*
~, **медици́нская** медицински памук *(изварен и избелен)*
~, **минерáльная** минерална вата
~, **одёжная** шивашка вата, вателин
~, **стекля́нная** *стр.* стъклена вата
~, **хлопчатобумáжная** памучна вата
~, **целлюлóзная** целулозна вата *(за опаковъчен материал)*
~, **шлáковая** *стр.* шлакова вата *(за изолация на тръбопроводи)*
вáтер *м* *текст.* предачна машина
вáтер-бакштáг *м* *кораб.* ватербакщаг *(въже от неподвижния такелаж на бушприта)*
ватержакéт *м* *мет.* водна риза [рубашка]
ватерклозéт *м* *стр.* клозет с водно промиване
ватерли́ния *ж* *кораб.* водолиния, ватерлиния
~, **грузовáя** товарна водолиния
~, **конструкти́вная** конструктивна водолиния
~ **сýдна порóжнего** водолиния при ненатоварен кораб
~, **теорети́ческая** теоретична водолиния
~, **тропи́ческая** тропическа водолиния *(за температура на водата над 25°C)*
ватерпáс *м* *стр.* *(водно)* равнило, нивелир; *жарг.* терзия
~, **водянóй** водно равнило, нивелир, либела
~, **крýглый** кръгъл нивелир
~, **плóтничный** дърводелско равнило
ватерштáг *м* *кораб.* ватерщаг *(въже от неподвижния такелаж на бушприта)*
ватили́н *м* *вж.* **вáта, одёжная**
вати́н *м*, **вязáльно-прошивнóй** *текст.* преплетен [тегелиран] вателин
вáтка *ж* *текст.* ватка, флор, ризица
вáтман *м* хартия за рисуване *или* чертане *(висококачествена)*, кадастрон
вáтник *м* *текст.* ватена вложка; памуклийка
вáтный памучен, ватен
ватт *м* *ел.* ват *(съкратено бълг. — Вт, международно — W)*
ваттмéтр *м* *ел.* ватметър
~, **астати́ческий** астатичен ватметър
~, **болометри́ческий** болометричен ватметър
~, **высокочастóтный** високочестотен ватметър
~, **двухэлемéнтный** двуелементен [двусистемен] ватметър
~, **диóдный** диоден ватметър
~, **индукциóнный** индукционен ватметър
~, **интегри́рующий** интегриращ ватметър
~, **калориметри́ческий** *радио* калориметричен ватметър
~, **лабораторный** лабораторен [преносим] ватметър
~, **лáмповый** лампов [електронен] ватметър
~, **многофáзный** многофазен [трифазен] ватметър
~ **поглощáющего ти́па** абсорбционен ватметър
~, **пондеромотóрный** пондеромоторен ватметър
~, **самопи́шущий** пишещ [регистриращ] ватметър
~, **реакти́вный** реактивен ватметър, ватметър за *(измерване на)* реактивна мощност
~, **сверхвысокочастóтный** свръхвисокочестотен ватметър
~ **с зеркáльной шкалóй** ватметър с огледална скала
~, **тепловóй** термичен ватметър
~, **терми́сторный** термисторен ватметър
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически ватметър
~, **транзи́сторный** транзисторен [електронен] ватметър

~, **ферродинамический** феродинамичен ватметър
~, **фотоэлектрический** фотоелектрически ватметър
~, **щитовой** ватметър за *(монтаж върху)* табло
~, **электродинамический** електродинамичен ватметър
~, **электронный** електронен ватметър
~, **электростатический** електростатичен ватметър
ватт-секунда *ж* ватсекунда
ватт-час *м* ватчас
вахта *ж кораб.* вахта *(караулна служба, дежурство на кораб)*
вашгерд *м мин.* промивачка *(обикн. за златоносни пясъци)*
вашегиит *м минер.* вашегиит
ваяние *с* ваятелство, моделиране
вбивать вбивам, забивам; набивам, зачуквам
вбрызгивание *с* впръскване, инжектиране
ввальцовывать завалцовам, вкарвам между валци
вварка *ж* приваряване, усилване чрез *(допълнително)* заварен елемент
введение *с вж.* **ввод 1**
~ **карбоксильной группы** *хим.* вкарване *(в съединение)* на карбоксилна група
~ **меченных атомов** *ядр.* вкарване [внасяне] на белязани атоми
~ **пучка** *ядр.* въвеждане [вкарване] на снопа
ввёртывать завъртам, завъртвам, завинтвам
ввинчивать завинтвам
ввод *м* 1. въвеждане, вкарване, внасяне; пускане *(в действие, експлоатация)* 2. вход, входящо съединение; *(сградно)* отклонение *(напр. за вода, електрокабел, газ, канал)* 3. *ел.* входящ [въвеждащ] изолатор, ввод, проходен изолатор
~, **абонентский** вход [клеми] на *(телефонен)* абонат
~, **анодный** аноден извод
~ **антенны** антенен вход
~ **в действие** въвеждане [пускане] в действие
~ **водопровода** *(сградно)* отклонение на водопровод
~, **воздушный** *ел.* въздушен входен проводник, ракордман
~ **в эксплуатацию** пускане [предаване] в експлоатация
~ **данных** *изч.* въвеждане на данни
~, **домовый** 1. сградно отклонение, въвеждане в жилище *(на електрическа мрежа)* 2. сграден [жилищен] проходен изолатор
~ **информации** *изч.* въвеждане [вкарване] на информация
~, **кабельный** *ел.* входно кабелно съединение, кабелна глава, кабелен ввод
~, **канализационный** канализационно отклонение *(от сграда до канализационната мрежа)*
~ **конденсаторного типа** кондензаторен проходен изолатор, проходен кондензатор
~, **маслонаполненный** маслен проходен изолатор
~ **переменных коэффициентов** *орг.* въвеждане на променливи коефициенти
~, **ручной** *изч.* ръчно въвеждане на данни *(напр. чрез клавиатура)*
~ **сквозь стену** вкарване [преминаване] през стена *(за комуникации)*
~ **с перфокарты** *изч.* въвеждане *(на данни, информация)* с перфокарта
~ **с перфоленты** *изч.* въвеждане *(на данни, информация)* с перфолента
~, **токовый** *ел.* 1. токов вход 2. токовъвеждащ проводник
~, **трансформаторный** трансформаторен вход, трансформаторен изолатор
~, **штепсельный** щепселен вход
ввоз *м икон.* внос, импорт; вносни стоки
вгибать вгъвам, вдлъбвам *(навътре)*
вдавливание с электрода *зав.* потъване на електрода
вдавливать впресовам, вмъквам [вкарвам под натиск
вдалбливать *дърв.* вбивам, втъквам *(напр. в гнездо)*
вделанный вместен, поставен, монтиран вътре *(в друга част)*; вграден, взидан, зазидан
вдёргивать провирам, промъквам; вдявам *(конец в игла)*
вдувание *с* вдухване, вкарване на въздух
вебер *м физ., ел.* вебер *(единица за магнитен поток: бълг. — Вб, международно — Wb)*
веберметр *м* веберметър
ведомость *ж* ведомост, списък
~, **дорожная** *жп.* пътна ведомост
~, **комплектовочная** *маш.* комплектовъчна [комплектуваща] ведомост
~ **покупных изделий** списък на закупените изделия *(по единна система за конструкторска документация)*
~ **ссылочных документов** списък на документите, на които се прави позоваване *(по единна система за конструкторска документация)*
~ **спесификаций** списък на спецификациите *(по единна система за конструкторска документация)*
ведомый задвижван, водим
ведущий задвижващ, двигателен, водещ
веер *м жп.* ветрило, ветрилообразно разположение *(на коловози)*
веерный ветрилообразен
веерообразный ветрилообразен
вездеход *м авто* 1. всъдеход, всъдеходен автомобил 2. всъдеходка, грайферна външна автомобилна гума
~, **гусеничный** гъсеничен всъдеход
~, **колёсный** колесен всъдеход
вездеходный всъдеходен
везувиан *м минер.* везувиан
везувит *м петр.* везувит *(лава от Везувий)*
вейбуллит *м минер.* вейбулит
вейншенкит *м минер.* вейнщенкит
век *м* век, столетие; *геол.* век

вековые *мн (ед. ч.* **вековой**) *астр., геофиз.* векови *(за смущения, изменения, колебания в продължение на много години)*
вектор *м мат.* вектор
~, **аксиальный** аксиален вектор
~, **безвихревой** безвихров [нероторен] вектор
~ **вероятностей** вектор на вероятностите; векторен аналог на вероятностен процес
~, **вихревой** ротор
~, **волновой** вълнов вектор
~, **вращающийся** въртящ се вектор
~ **главной нормали** вектор на главната нормала
~, **градиентный** градиентен вектор
~, **единичный** единичен вектор
~, **замыкающий** затварящ вектор
~ **запасов** вектор на запасите *(в теорията на масовото обслужване)*
~ **затрат** вектор на загубите
~ **касательной** вектор на допирателната
~, **квантовомеханический** квантовомеханичен вектор
~, **ковариантный** ковариантен вектор
~, **компланарный** компланарен вектор *(успореден на равнина)*
~, **контрвариантный** контравариантен вектор, противовариантен вектор *(в обратна посока на друг вектор)*
~ **кривизны** вектор на кривината
~ **линейной скорости** вектор на линейната скорост *(на космичен обект)*
~ **лучистого потока** вектор на лъчистия поток
~ **магнитной индукции** вектор на магнитната индукция
~, **модуляционный** модулационен вектор
~ **момента** вектор на момента
~ **намагничения** вектор на намагнитването
~, **направляющий** насочващ вектор
~ **напряжений** вектор на напреженията
~ **напряжённости поля** вектор на напрегнатост на полето *(напр. електрическо, магнитно)*
~ **несущей частоты** вектор на носещата честота
~, **n-мерный** n-мерен вектор, вектор с n измерения
~ **нормали** вектор на нормалата
~, **нулевой** нулев вектор
~, **осевой** осов вектор
~, **переменный** променлив вектор
~ **петли** *геофиз.* вектор на примката
~ **плотности тока** *ел.* вектор на плътността на тока
~ **поля** вектор на полето
~, **полярный** поляремен вектор, вектор в полярни координати
~-**потенциал** вектор-потенциал
~-**радиус** радиусвектор
~, **световой** светлинен вектор
~ **силы** вектор на силата
~, **скользящий** плъзгащ вектор
~ **скорости** вектор на скоростта
~ **смещения** вектор на изместването
~ **спина** вектор на спина
~ **спинового момента** вектор на спиновия момент [на количеството движение]
~ **тока** *ел.* вектор на тока
~, **суммарный** сумарен вектор *(резултат от сумиране на два или повече вектори)*
~ **ускорения** вектор на ускорението
~ **угловой скорости** вектор на ъгловата скорост
~-**функция** *ж* векторна функция
~, **четырёхмерный** четиримерен вектор
векторный векторен
вектороскоп *м тлв.* вектороскоп
векторы *мн* вектори
~, **ассоциированные** асоциирани вектори
~, **коллинеарные** колинеарни вектори
~, **компланарные** компланарни вектори *(лежащи в една равнина)*
~, **координатные** координатни вектори
~, **ортогональные** ортогонални вектори
величина *ж* величина; стойност, големина
~, **абсолютная** абсолютна стойност
~, **аддитивная** адитивна [сумирана] величина
~, **бесконечно большая** безкрайно голяма величина
~, **бесконечно малая** безкрайно малка величина
~, **безразмерная** безразмерна [бездименсионна] величина
~, **векторная** векторна величина
~, **визуальная** видима величина
~ **возврата** стойност на възвръщане
~, **воздействующая** *ел.* задействуваща *(електрическа)* величина *(при която релето се задействува)*
~, **возмущающая** *киб.* смущаваща величина
~, **входная** входна величина
~ **вытяжки** величина на изтеглянето
~, **выходная** изходна величина
~, **данная** дадена величина; дадена стойност
~, **дискретная** дискретна величина; дискретна стойност
~, **единичная** единична величина; единична стойност
~ **ёмкости** вместимост, капацитет; *радио* големина на капацитета
~, **заданная** *вж.* **величина, данная**
~ **затухания** *радио* стойност на затихването
~, **звёздная** звездна величина
~ **зерна** големина на зърното; зърнистост
~, **измеряемая** измеряема величина
~, **иррациональная** ирационална величина
~, **кажущаяся** привидна [фиктивна] величина
~, **конечная** крайна стойност
~ **коррекции** стойност *или* големина на поправката [корекцията]
~, **критическая** критична величина
~, **мнимая** мнима [имагинерна] величина
~, **мольная** *хим.* моларна величина
~, **натуральная** естествена големина
~, **непрерывная** непрекъсната величина
~, **номинальная** номинална стойност
~ **нулевого порядка** величина от нулев ред

~, **обра́тная** обратна [реципрочна] величина *обратна (реципрочна) стойност*
~, **оптима́льная** оптимална величина; оптимална стойност
~, **основна́я** основна величина; основна стойност
~, **оста́точная** остатъчна стойност, остатък
~, **относи́тельная** относителна стойност
~, **отрица́тельная** отрицателна величина; отрицателна стойност
~ **паде́ния** *ел.* големина на спада *(на напрежение, ток)*
~, **переме́нная** променлива [изменяща се] величина; променлива стойност
~, **положи́тельная** положителна величина; положителна стойност
~, **постоя́нная** постоянна величина, константа
~, **преде́льная** гранична стойност
~, **приближённая** приблизителна стойност
~, **приведённая** приведена стойност
~, **произво́дная** производна величина, производна стойност
~, **расчётная** изчислена величина; изчислена стойност, стойност по изчисление
~, **регули́руемая** *авт.* регулируема величина, регулируем параметър
~, **регули́рующая** *авт.* регулираща величина, регулиращ параметър
~ **сигна́ла** стойност на сигнала
~, **синусоида́льная** синусоидно изменяща се *величина, синусоидна величина*
~, **скаля́рная** скаларна величина
~, **случа́йная** *киб.* случайна величина
~ **сраба́тывания** *ел.* стойност *(напр. на ток, напрежение)* на задействуване *(при която релето започва да работи)*
~, **сре́дняя арифмети́ческая** средна аритметична стойност, средна аритметична
~, **сре́дняя геометри́ческая** средна геометрична стойност, средна геометрична
~ **тре́тьей сте́пени, сре́дняя** средна стойност от трета степен, средна кубична стойност
~ **тро́гания (реле́)** *вж.* **величина́, сраба́тывания**
~, **управля́ющая** *авт.* управляваща величина, сигнал за регулиране
~, **физи́ческая** физическа величина
~, **чи́сленная** числена стойност
~ **эксцентрисите́та** големина [стойност] на ексцентрицитет
~, **эффекти́вная** ефективна стойност
велоапте́чка *ж* велосипедна аптечка
велодефектоско́п *м* **ре́льсовый** *жп.* велосипеден дефектоскоп за *(откриване повреди на)* релси
велодоро́жка *ж* път за колоездачи, велосипедно платно *(на път)*
велодро́м *м* колодрум
велока́мера *ж* вътрешна велосипедна гума
велопокры́шка *ж* външна велосипедна гума
велорези́на *ж* комплектна *(външна и вътрешна)* велосипедна гума
велосиме́тр *м* скоростомер; оборотомер, тахометър
велосипе́д *м* велосипед, колело
~, **го́ночный** състезателен [спортен] велосипед, бегач
~, **доро́жный** пътнически велосипед
~**-дрези́на** *ж жп.* велосипедна дрезина
~ **с мото́ром** мотопед, велосипед с *(бензинов)* двигател
~, **спорти́вный** *вж.* **велосипе́д, го́ночный**
~, **тре́ковый** колодрумен [пистов] велосипед
~, **шоссе́йный** шосеен [туристически] велосипед
велосипе́дный велосипеден
велоси́т *м* велосит *(висококачествено леко минерално масло)*
велоспо́рт *м* колоездене
велосчётчик *м* велосипеден километроброяч
велотеле́жка *ж* велоталижка, *(малка)* велосипедна количка
велотре́к *м вж.* **велодро́м**
велоши́на *ж* външна велосипедна гума; комплектна велосипедна гума
вельбо́т *м кораб.* велбот *(вид гребна лодка)*
вельве́т *м текст.* велвет, памучно кадифе
велю́р *м текст.* велур
вене́ц *м* 1. *маш.* венец, пръстен; *(лопатков)* венец *(на роторен диск на парна турбина)* 2. *стр., мин.* венец, рамка 3. *астр.* венец *(цветен пръстен около небесно светило)*; корона *(на Слънцето)*
~ **бараба́нный** *текст.* барабанен венец *(на копринена сновалка)*
~, **водоотво́дный** *стр.* кръгов [обиколен] дренаж
~, **зу́бчатый** зъбен венец *(напр. на маховик)*
~ **колле́ктора** *ел.* колектор
~ **колеса́** обръч на колело
~ **кре́пи** *мин.* венечно [рамково] крепене
~, **лопа́точный** лопатков венец *(на роторен диск на парна турбина)*
~, **направля́ющий** направляващ венец *(на парна турбина)*
~, **опо́рный** *мин.* опорна рамка
~, **основно́й** *мин.* основна [носеща] рамка *(на крепене)*
~, **поворо́тный** обръщателен венец [пръстен]
~, **пла́вающий** плаващ венец *(напр. за регулиране на водна турбина)*
~, **подви́жный** подвижен венец [пръстен]
~, **рабо́чий** *вж.* **вене́ц, лопа́точный**
~ **Со́лнца** *астр.* слънчева корона
~, **храпово́й** *маш.* острозъбо запиращо колело
~ **ша́хтной кре́пи** *мин.* венечно [рамково] крепене на шахта
~, **ша́хтный** венец [рамка] на шахта, шахтов венец
вентили́рование *с* вентилиране
вентили́ровать вентилирам
ве́нтиль *м* 1. *топл., маш.* вентил 2. *ел., елн., изч.* еднопосочно пропускащ елемент, изправител, вентил; диод
~, **авари́йный** авариен *(изпускателен)* вентил; осигурителен вентил
~, **автомати́ческий** автоматичен вентил

~, **ацетиле́новый** вентил за ацетиленова бутилка, вентил за ацетилен
~, **байпа́сный** *вж.* **ве́нтиль, обхо́дный**
~, **балло́нный** вентил на бутилка *(за сгъстен газ)*
~, **ва́куумный** вакуумен вентил
~, **водоспускно́й** водоизпускателен вентил; водоизпускателно кранче *(напр. на автомобилен радиатор)*
~, **велосипе́дный** велосипеден вентил *(за вътрешна гума)*
~, **возду́шный** вентил [клапан] за обезвъздушаване
~, **впускно́й** пускателен вентил
~, **выпускно́й** изпускателен вентил
~, **высоково́льтный** *ел.* изправител за високо напрежение
~, **газонапо́лненный** *ел.* газонапълнен вентил
~, **герма́ниевый** *ел.* германиев вентил
~, **гла́вный** главен [спирателен, пусков] вентил
~, **двуханодный** *ел.* двуаноден изправителен елемент
~, **двухседе́льный** двойноседален [двуседален] вентил *(трипътен)*
~, **дио́дно-реоста́тный** *изч.* диодно-съпротивителен вентил
~, **дро́ссельный** дроселен вентил; *авто* дроселна клапа *(на карбуратора)*
~, **жидкостный** *ел.* течен изправител; живачен изправител
~, **запо́рный** спирателен вентил
~, **иго́льчатый** иглен вентил
~, **ио́нный** *ел.* йонен изправител, газотрон
~ **ка́меры** вентил на *(автомобилна)* гума
~, **кислоро́дный** вентил на кислородна бутилка, кислороден вентил
~, **кре́мниевый** *ел.* силициев вентил
~, **кре́мниевый управля́емый** *ел.* управляем силициев вентил
~, **магистра́льный** магистрален вентил, вентил на магистрален тръбопровод
~, **магни́тный** магнитен вентил
~, **меднозáкисный** *ел.* медноокисен вентил
~, **мембра́нный** мембранен вентил, вентил с *(гумена)* мембрана
~, **многоано́дный** *ел.* многоаноден изправителен елемент
~, **му́фтовый** *вж.* **ве́нтиль, резьбово́й**
~, **напо́рный** напорен вентил
~, **обводно́й** *вж.* **ве́нтиль, обхо́дный**
~, **обра́тный** обратен [възвратен] вентил
~, **обхо́дный** обходен [паралелен] вентил
~, **одноано́дный** *ел.* едноаноден изправителен елемент
~, **односеде́льный** едноседален вентил
~, **парово́й** вентил за пара, парен вентил
~, **пароотбо́рный** пароотборен вентил
~, **перепускно́й** преливен [отливен] вентил
~, **перехо́дный** междинен [преминаващ] вентил
~, **полупроводнико́вый** *елн.* полупроводников изправителен елемент; полупроводников диод
~, **поплавко́вый** поплавъчен вентил
~, **поршнево́й** бутален вентил
~, **предохрани́тельный** предпазителен [предпазен] вентил
~, **прива́ренный** вентил *(за присъединяване)* на заварка
~, **продувно́й** продухвателен вентил [клапан]
~, **проходно́й** прав [свободно протичащ] вентил
~, **прямото́чный** правотоков *(спирателен)* вентил
~, **пусково́й** пусков вентил
~, **расто́почный** *вж.* **ве́нтиль, пусково́й**
~, **регули́рующий** [**регулиро́вочный**] регулиращ вентил *(за количество и налягане на преминаващата среда)*
~, **редукцио́нный** редукционен вентил
~, **резьбово́й** вентил *(за присъединяване)* на резба [с резбова муфа]
~, **рту́тный** *ел.* живачен изправител
~, **самозапо́рный** самоспиращ [автоматичен] вентил
~, **силово́й** *ел.* мощен [силов] изправител
~, **сливно́й** *вж.* **ве́нтиль, спускно́й**
~, **соленои́дный** *ел.* електромагнитен [соленоиден] вентил
~ **со спускны́м устро́йством** вентил с изпускателно кранче
~, **спускно́й** изпразнителен [изливен, изпускателен] вентил
~ **с электроприво́дом** вентил с електрозадвижване
~, **таре́льчатый** тарелков вентил
~, **термоио́нный** *ел.* термойонен изправител
~, **трёхходово́й** трипътен вентил
~, **углово́й** ъглов вентил
~, **уравни́тельный** изравнителен вентил *(за изравняване на налягания)*
~, **ферри́товый** *ел.* феритен вентил
~, **фла́нцевый** вентил *(за присъединяване)* на фланци
~, **фрео́новый** *топл.* вентил за фреон
~, **шарово́й** сферичен вентил
~ **ши́ны** *вж.* **ве́нтиль, ка́меры**
~, **электри́ческий** електрически вентил, *вж.* **ве́нтиль 2**
~, **электро́нный** *елн.* електронен изправителен елемент
~, **электропневмати́ческий** електропневматичен вентил *(за дистанционно управление)*

ве́нтильный вентилен
вентиля́тор *м* вентилатор
~, **аксиа́льный** аксиален вентилатор
~ **взрывобезопа́сный** взривобезопасен вентилатор, вентилатор във взривобезопасно изпълнение
~, **винтово́й** *вж.* **вентиля́тор, осево́й**
~, **вса́сывающий** *вж.* **вентиля́тор, вытяжно́й**
~ **втори́чного во́здуха** *топл.* вентилатор за вторичен въздух
~ **высо́кого давле́ния** вентилатор за високо налягане
~, **вытяжно́й** смукателен вентилатор

~ **гла́вного прове́тривания** *мин.* вентилатор на главно проветряване
~, **двухступе́нчатый** двустепенен вентилатор
~, **дутьево́й** вдухващ [нагнетателен] вентилатор
~ **дутья́** *вж.* **вентиля́тор, дутьево́й**
~, **индукцио́нный** индукционен вентилатор
~, **кислотоупо́рный** киселиноустойчив вентилатор
~, **коловра́тный** ротационен вентилатор с голям дебит, въздуходувка
~, **кры́льчатый** перков [лопатков] вентилатор
~, **кры́шный** покривен вентилатор *(на промишлени сгради)*
~, **ло́пастный** *вж.* **вентиля́тор, кры́льчатый**
~, **ме́льничный** вентилатор на мелница *(за въглища)*
~, **многоло́пастный** многоперков [многолопатков] вентилатор
~, **нагнета́тельный** *вж.* **вентиля́тор, дутьево́й**
~, **надду́вный** вентилатор за свръхналягане
~, **насто́льный** вентилатор за маса [за битови нужди]
~ **ни́жнего дутья́** вентилатор за вдухване под скарата *(на огнище)*
~ **ни́зкого давле́ния** вентилатор за ниско налягане
~, **осево́й** осов [витлов] вентилатор
~, **потоло́чный** таванен вентилатор
~, **проду́вочный** продухвателен вентилатор
~, **пропе́ллерного типа** *вж.* **вентиля́тор, кры́льчатый**
~, **пылево́й [пылесо́сный]** прахов [прахосмукателен] вентилатор *(за транспорт на въглищен прах в котли и др.)*
~, **радиа́льный** *вж.* **вентиля́тор, центробе́жный**
~, **реверси́вный** реверсивен вентилатор
~, **ротацио́нный** ротационен вентилатор
~, **рудни́чный** рудничен вентилатор
~ **с двусторо́нним вса́сыванием** вентилатор с двустранно засмукване
~, **трю́мный** *кораб.* трюмен вентилатор
~ ,**турби́нный** турбинен вентилатор
~, **тя́говый** тягов вентилатор *(напр. за комина на котел)*
~, **центробе́жный** центробежен радиален вентилатор
~, **ша́хтный** *вж.* **вентиля́тор, рудни́чный**
~, **электри́ческий** електрически вентилатор
вентиля́торная *ж* вентилаторно помещение
вентиля́ция *ж* 1. вентилация; проветряване 2. *ел.* (охлаждаща) вентилация, вентилационна система *(на електрическа машина)*
~, **аксиа́льная** *ел.* осова [аксиална] вентилация *(на електрическа машина)*
~, **вспомога́тельная** спомагателна вентилация
~, **вытяжна́я** смукателна [изтегляща] вентилация
~, **есте́ственная** естествена вентилация, (естествено) проветряване
~, **за́мкнутая** *ел.* затворена [собствена] вентилация *(на електрическа машина)*
~, **иску́сственная** *вж.* **вентиля́ция, принуди́тельная**
~ **ка́ртера** вентилация на картера *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **ку́зова** вентилация на каросерията *(на пътнически автомобил)*
~ **ме́стная вытяжна́я** местна смукателна вентилация *(за отстраняване вредности на местообразуването им, напр. чрез странични смукатели на вани)*
~ **ме́стная прито́чная** местна приточна вентилация *(за осигуряване чист въздух в ограничено пространство, напр. чрез въздушен душ)*
~, **механи́ческая** механична вентилация, *вж.* **вентиля́ция, прито́чно-вытяжна́я**
~, **нагнета́тельная** *вж.* **вентиля́ция, прито́чная**
~, **нару́жная** вентилация на външен въздух *(а не чрез пречистване на въздуха от помещението)*
~, **незави́симая** *ел.* независима [странична] вентилация *(на електрическа машина)*
~, **общеобме́нная** общообменна вентилация
~, **паралле́льная** *ел.* паралелна вентилация *(на електрическа машина)*
~, **после́довательная** *ел.* последователна вентилация *(на електрическа машина)*
~, **принуди́тельная** принудителна [изкуствена] вентилация
~, **прито́чная** приточна вентилация
~ **прито́чно-вытяжна́я** приточно-смукателна вентилация *(за едновременно вкарване на чист и отстраняване на замърсения въздух)*
~, **промы́шленная** промишлена вентилация
~, **радиа́льная** *ел.* радиална вентилация *(на електрическа машина)*
~, **рудни́чная** руднична вентилация
~ **серде́чника** *ел.* вентилация на сърцевината *(напр. на трансформатор)*
венцо́вый венечен, пръстеновиден
ве́нчик *м маш.* венец, пръстен
~ **бу́ра** *мин.* корона на бургия [длето, пробивен инструмент]
вера́нда *ж арх.* веранда
верёвка *ж* въже, връв
~, **вытяжна́я** *ав.* теглително въже *(напр. на парашут)*, командно въже
~, **льняна́я** ленено въже
~, **нейло́новая** найлоново въже
~, **пако́вочная** опаковъчна връв
~, **пенько́вая** конопено въже
верёвочный въжен
веретённый вретенен
веретено́ *с* вретено
~ **весла́** *кораб.* вретено на греблото
~, **кату́шечное** *текст.* ос *(за надяване)* на макара
~, **колпа́чное** *текст.* камбанно вретено
~, **кольцево́е** *текст.* рингово вретено *(предачно или пресуквално)*
~, **крути́льное** пресуквално вретено
~, **подвесно́е** *текст.* висящо вретено
~, **рогу́льчатое [рогу́лечное]** *текст.* перково вретено
~ **я́коря** *кораб.* вретено [щок] на котвата

веретенообра́зный вретенообразен
верея́ *ж* *стр.* носеща [окачваща] страница *(от каса на врата)*
вери́т *м* *петр.* верит
ве́ркблей *м* *мет.* сурово олово
верли́т *м* 1. *минер.* верлит, пилзенит 2. *петр.* верлит
вермикули́т *м* *минер.* вермикулит
вернье́р *м* *изм.*, *радио* нониус, скала за фина настройка
~, **механи́ческий** механичен нониус
~, **опти́ческий** *геод.* оптичен нониус
~, **электро́нный** електронен нониус
вероя́тностный вероятностен, отнасящ се до определяне на вероятност
вероя́тность *ж* *мат.*, *ядр.* вероятност
~, **безусло́вная** безусловна вероятност
~, **вы́борочная** вероятност на избор
~ **вы́лета** вероятност за излитане [изпускане]
~ **вы́хода** *мин.* вероятен добив
~ **деле́ния** вероятност за делене [разцепване]
~ **захва́та** вероятност за залавяне [захващане]
~ **излуче́ния** вероятност за излъчване
~ **оши́бки** вероятност за (появяване на) грешка
~, **математи́ческая** математическа вероятност
~ **перехо́да** вероятност на прехода
~ **поглоще́ния** *вж.* **вероя́тность захва́та**
~ **попада́ния** *воен.* вероятност на попадението
~ **проникнове́ния** вероятност за проникване
~ **собы́тия** вероятност за (появяване на дадено) събитие
~ **собы́тия, априо́рная** априорна вероятност за (появяване на) събитието, вероятност, с която събитието се очаква
~ **собы́тия, апостерио́рная** апостериорна вероятност за (появяване на) събитието
~ **совмеще́ния собы́тий** вероятност за съвпадане на събития
~ **соударе́ния** вероятност за сблъскване [стълкновение]
~ **сраба́тывания** вероятност за задействуване
~, **статисти́ческая** статистическа вероятност
~, **усло́вная** условна вероятност
вероя́тный вероятен
верста́ *ж* *стр.* външен тухлен ред *(при поголяма дебелина на стена от две тухли)*
верста́к *м* работна маса, тезгях
~, **сбо́рочный** монтажна (работна) маса
~, **слеса́рный** шлосерска (работна) маса
~, **стержнево́й** *леяр.* работна маса за сърца
~, **столя́рный** дърводелски тезгях *(на дърводелец-мебелист)*
~, **формо́вочный** *леяр.* работна маса за формоване
верста́льщик *м* *полигр.* свързвач, метранпаж
верста́тка *ж* *полигр.* компас
~, **афи́шная** афишен компас
~, **корректу́рная** коректурен компас
~, **набо́рная** наборен компас
~, **табли́чная** табличен компас
верста́ть *полигр.* свързвам
вёрстка *ж* 1. *полигр.* свързване на страници, страниране 2. *стр.* подравняване, изравняване *(на камъни на стена в хоризонтални редове)*
верстово́й превързващ; изправящ
версты́ *мн.* *стр.* скрити бордюри; превързващи редове *(в зидария)*
вертёлка *ж* *текст.* кетенмашина *(обикновена бързоходна)*
вертика́л *м* *астр.* ъгломер *(за височините на звезди над хоризонта)*
вертика́ль *ж* вертикална линия, вертикала; *кфт.* вертикална ос *(на изображение)*
вертлю́г *м* 1. *(подвижно)* съединение с шип, върток; шийка *(на ос)* 2. *стр.* шип на панта *(за врата, прозорец)*, върток 3. *мин.* върток, ключово (завъртващо) устройство *(между повдигателното въже и щангите на ударно-въжена сонда — допуска едновременно подаване на промивен разтвор посредством маркуч)*
~, **кана́тный** върток за въже *(съединително звено)*
~, **подъёмный** *вж.* **вертлю́г** 3
~ **пулемёта** стойка с шип *(за удобно хоризонтално движение при стрелба)* на картечница
~, **тру́бный** *мин.* тръбен върток
~, **цепно́й** върток за верига, верижно съединително звено *(от скоба и шип, препятствуващи усукване на веригата)*
~, **шта́нговый** *вж.* **вертлю́г** 3
~, **я́корный** *кораб.* котвен върток
вертодро́м *м* *ав.* площадка за *(излитане и кацане на)* вертолети
вертолёт *м* вертолет, хеликоптер
~**-амфи́бия** вертолет-амфибия
~, **грузово́й** товарен вертолет
~, **двухвинтово́й** двувитлов вертолет *(с две носещи витла без опашно витло)*
~**-кра́н** вертолет-кран *(за строително-монтажни работи)*
~, **одновинтово́й** едновитлов вертолет (и с опашно витло)
~, **пассажи́рский** пътнически вертолет
~, **тра́нспортный** транспортен вертолет
вертолётострое́ние *с* *ав.* строене на вертолети
верту́шка *ж* 1. въртележка 2. *трансп.* кръгов маршрут 3. *тлф.* избирателна шайба *(на автоматичен телефон)*
~ **анемо́метра** *(чашкова)* въртележка на анемометър
~, **гидрометри́ческая** хидрометрично витло *(на водомер)*
~, **ча́шечная** чашкова въртележка *(на анемометър)*
верфь *ж* корабостроителница
верх *м* 1. връх; горна част, горница, капак; горна страна *(при транспортиране на опаковани изделия)* 2. чергило, калъф, гюрук, покрив *(на транспортно средство)* 3. *кож.* лице, горница *(на обувка)*
~, **брезе́нтовый** брезентово чергило, брезентов калъф

~ **ку́зова** *авто* покрив на каросерията
~ **матéрии** лице [лицева страна] на плат
~, **мя́гкий** *авто* меко [гъвкаво] чергило, мек калъф
~, **откидно́й** подвижен [отваряем] покрив *(напр. на автомобил)*
~, **складно́й** сгъваем покрив *(на транспортно средство)*
~, **съёмный** снемащ се [разглобяем] покрив
верхнебо́йный горнобиещ
верхнедево́нский *геол.* горнодевонски *(за серия и система)*
верхнекаменноу́гольный *геол.* горнокарбонски *(за серия и система)*
верхнекембри́йский *геол.* горнокамбрийски
верхнемелово́й *геол.* горнокреден
верхненаливно́й *кораб.* пълнещ се, наливащ се отгоре *(за танк, цистерна)*
верхнеоксфо́рдский *геол.* горнооксфордски *(етаж)*
верхнеордови́кский *геол.* горноордовишки
верхнепéрмский *геол.* горнопермски
верхнесилури́йский *геол.* горносилурски
верхнетрети́чный *геол.* горнотретичен, горнотерциерен, неоген
верхнетриа́совый *геол.* горнотриаски
верхнечасто́тный *радио* обхващащ високата част на честотен обхват
верхнечетверти́чный *геол.* горночетвъртичен, горнокватернерен
верхнею́рский *геол.* горноюрски
вéрхний горен; връхен *(напр. за дреха)*
верхня́к *м* 1. горняк *(по-горе разположената от две съвместно работещи части, напр. горен ударник на ковашки чук, горен валец на работна клетка)* 2. *стр.* горен праг *(на врата)*; горна греда *(на подпорна рамка)* 3. *мин.* капа *(горна хоризонтална греда на подпорна рамка)*
~, **деревя́нный** дървена капа
~ **крéпи** *вж.* **верхня́к** 3
~, **консо́льный** конзолна капа
~, **стально́й** стоманена капа
~, **шарни́рный** шарнирна капа
верхово́дка *ж* *хидр.* плитка подпочвена вода, сезонна вода
верхово́й *м* горен помощник *(работник)* на сонда
верхо́вье *с* горно течение, горен басейн *(на река)*
верхола́з *м* *(квалифициран)* строителен работник за високи съоръжения *(напр. комини, мачти, високи сгради)*
верши́на *ж* връх; било
~ **волны́** връх на вълната
~ **гипéрболы** *мат.* връх на хипербола
~ **зу́ба** връх на зъб *(напр. на зъбно колело)*
~ **и́мпульса** връх на импулс
~ **ко́нуса** връх на конус
~ **криво́й** екстремна точка [връх] на крива
~ **про́филя резьбы́** връх на профила на резба
~ **прямоуго́льного сигна́ла** *изч.* плато на правоъгълен сигнал
~ **резца́** *обр. мет.* връх [острие] на ножа
~ **рельéфа** *геод.* било на местността
~ **(сва́рочного) шва** корен на (заваръчен) шев
~ **сво́да** *мин.* връх [теме] на свод
~ **сверла́** *обр. мет.* връх на свредло
~ **сигна́ла** *изч.* връх на сигнала
~ **траекто́рии** връх на траекторията
~ **угла́** връх на ъгъл
вес *м* 1. тегло, сила на тежестта *(съгласно СИ измерва се в нютони N, а често в килограм-сила kgf, кгс и тон-сила tf, тс)* 2. маса *(мярка за инертността на телата — съгласно СИ измерва се в килограми kg, кг и кратните единици грам g, г, дециграм dg, дг, сантиграм cg, сг, милиграм mg, мг и т. н., а в техниката като извънсистемни единици за маса се използуват центнер c, ц, тон t, т и т. н.)*
~, **абсолю́тный** абсолютно тегло
~, **бéлый** *кож.* бяло тегло *(на кожа, приготвена за дъбене)*
~ **бру́тто** брутно тегло
~ **бума́ги, объёмный** обемно тегло на хартия
~, **валово́й** общо тегло *(напр. на произведена продукция)*
~, **взлётный** *ав.* тегло при излитане *(на самолет)*
~, **гольево́й** *вж.* **вес, бéлый**
~ **дви́гателя, сухо́й** сухо тегло на двигателя *(без вода в радиатора и без масло в картера)*
~ **дви́гателя, удéльный** относително [специфично] тегло на двигателя *(тегло, отговарящо на единица мощност на двигателя)*
~, **живо́й** живо тегло
~, **избы́точный** излишно тегло, тегло в повече; излишък
~, **ио́нный** йонно тегло
~, **изото́пный** изотопно тегло
~, **кондицио́нный** *текст.* кондиционно тегло
~, **конструкти́вный** конструктивно тегло, тегло на конструкция
~, **литро́вый** литрово тегло, тегло *(отговарящо)* на един литър цилиндров обем *(на двигател с вътрешно горене)*
~, **максима́льный** най-голямо [максимално] тегло
~, **минима́льный** най-малко [минимално] тегло
~, **молекуля́рный** молекулно тегло
~ **наблюдéния** тегло на наблюдението *(при сравнителни оценки)*
~ **на лошади́ную си́лу** тегло *(отговарящо)* на конска сила *(на двигателя)*
~, **насыпно́й** насипно тегло *(кг/м³)*
~, **натяжно́й** опъваща сила [тежест], опъващо тегло
~, **нача́льный** *(първо-)*начално тегло
~, **недостаю́щий** липсващо тегло, липса *(напр. при доставка във вагон)*
~ **нéтто** чисто [нетно] тегло, нето
~, **норма́льный** нормално тегло
~, **о́бщий** общо тегло *(напр. на готово изделие)*
~, **объёмный** обемна маса *(при шупливи и насипни тела)*; *остар.* обемно тегло

~, **осевой** *авто* осово натоварване, натоварване на (една) ос

~ **отдельной операции** *изч.* тегло на отделната операция

~, **отмочный** *кож.* мокро тегло *(след накисване на кожите)*

~, **относительный** относително тегло *(безразмерна величина)*

~, **парной** *кож.* свежо [кръвно] тегло, тегло на сурова кожа

~ **паровоза, служебный** *жп.* служебно тегло на локомотива *(комплектуван, съгласно служебните изисквания)*

~, **погонный** тегло на линеен метър

~ **полезной нагрузки** | ~, [**полезный**] полезно тегло, полезен товар *(напр. на самолет, кораб)*

~, **полётный** *ав.* полетно тегло, тегло на самолета във въздуха *(разглежда се като променлива величина поради разхода на гориво)*

~, **полный** общо тегло *(напр. на транспортно средство, на контейнер с товар)*

~, **порожный** тегло на празни съдове, тегло без товар *(на транспортно средство, на контейнер)*

~, **посадочный** *ав.* тегло *(на самолет)* при кацане

~, **приведённый** приведено тегло *(напр. при изчислителни работи)*

~, **расчётный** пресметнато тегло, тегло по изчисление

~ **самолёта, предельно-допустимый** най-голям допустим товар на самолет

~ **с избытком** тегло в повече *(от очакваното, от предвиденото)*

~ **с недостатком** тегло в по-малко *(от очакваното)*

~, **собственный** собствено тегло *(напр. на конструкция, на носещ елемент)*

~, **спусковой** тегло *(на кораб)* при спускане във вода)

~ **стали** *ел.* тегло на стоманата *(напр. в трансформатор)*

~, **стартовый** *ракет.* пусково [стартово] тегло

~, **статистический** *ядр.* статистическо тегло

~, **сухой** 1. сухо тегло; *харт.* тегло в сухо състояние 2. *вж.* **вес двигателя, сухой**

~, **сцепной** *трансп.* сцепно тегло *(припадащо се на задвижващите колела или на гъсеничната верига)*

~, **теоретический** теоретично [пресметнато, изчислено] тегло

~, **тормозной** *жп.*, *трансп.* спирачно тегло, спирачен товар

~ **трансформатора, чёрный** тегло на трансформатора с маслото

~ **трансформатора, чистый** тегло на трансформатора без маслото

~, **удельный** *вж.* **вес, относительный**

~, **физический атомный** физическо атомно тегло

~, **химический атомный** химическо атомно тегло

~, **чёрный** 1. *вж.* **вес брутто** 2. тегло на заготовката *(вкл. прибавки за обработка)*

~, **чистый** 1. *вж.* **вес нетто** 2. тегло на готово изделие

~, **эксплуатационный** експлоатационно тегло *(напр. на транспортно средство, вкл. товари, горивосмазочни материали)*

весить тежа

веслинит *м минер.* веслинит

весло *с кораб.* гребло, весло, лопата *(за гребане)*

~, **байдарочное** гребло за каяк *или* русалка

~, **вальковое** балансирно гребло, гребло за една ръка

~, **кормовое** кърмово гребло

~, **распашное** дълго гребло *(за гребане с две ръце)*

~, **рулевое** гребло за управляване

весовая *ж* теглилно помещение, теглилна *(обикн. в лаборатория)*

весовой тегловен, теглилен, гравиметричен; масов *(когато се отнася за количество вещество)*

весовщик *м* магазинер; мерач *(на кантар)*

весок *м стр.* отвес

весомость *ж физ.* тегловност

весомый тегловен, тежък; имащ [притежаващ] маса

вест *м кораб.* 1. запад, вест *(на компас)* 2. западен вятър

вестибюль *м арх.* вестибюл, преддверие, хол

весцелит *м минер.* весцелит

весы *мн* везна; кантар

~, **автоматические** автоматична везна

~, **автоматические порционные** автоматична порционна везна *(при опаковане на насипни или течни материали)*

~, **автоматические сортировочные** автоматична разпределителна везна *(за бракуване на опаковани по тегло стоки)*

~, **автомобильные** автомобилен кантар

~, **аналитические** аналитична везна

~, **аэродинамические** аеродинамична везна *(за аеродинамични изпитвания)*

~, **балансовые** уравновесител на баланса *(на часовник)*

~, **бункерные** бункерен кантар

~, **бытовые** битова [домакинска] везна *(обикн. пружинен тип)*

~, **вагонные** вагонен кантар

~, **вагрaночные** *леяр.* кантар при вагрянка

~, **газовые** газова везна *(за определяне относителната плътност на газове)*

~, **гидравлические** хидравлична везна *(на принципа на хидравличната преса — отчита се по манометър, градуиран в единици маса)*

~, **гидростатические** хидростатична везна *(за определяне на плътност на твърди тела и течности)*

~, **гиревые** везна с грамови тежини [с блюда], равнораменна везна

~, **двухкомпонентные** двукомпонентна везна *(за определяне на две съставляващи в аеродинамичен канал)*

~, **десяти́чные** десетична везна, децимал *(с предавателно отношение* 1:10)
~**-доза́тор** везна-дозатор; дозиращ кантар *(напр. на строителната площадка на бетонови заводи)*
~, **индукцио́нные** индукционна везна
~, **испыта́тельные** изпитвателна [динамометрична] везна *(напр. при стендови изпитвания на двигатели)*
~, **квадра́нтные** квадрантна везна, везна с противотежест-квадрант *(бързодействуваща)*
~, **ква́рцевые** кварцова везна *(за теглене на малки маси във физиката)*
~, **ковшо́вые** кантар с кош
~, **конве́йерные** конвейерен кантар *(с автоматично действие)*
~, **коромы́словые** равнораменна [кобилична] везна
~, **кра́новые** кранов кантар *(окачва се върху куката на крана)*
~, **кроншт́е́йные** конзолна [стенна] везна
~, **крути́льные** *вж.* **весы́, торсио́нные**
~ **Куло́на** везна на Кулон, торзионна везна
~, **лаборато́рные** лабораторна [аналитична] везна
~, **магни́тные** *геофиз.* магнитна везна *(уред за измерване на относителните стойности на Z- и H-съставляващите на земното ускорение)*, магнитен вариометър
~, **маслопро́бные** *(везна за определяне на съдържанието на вода в маслото)*
~, **метрологи́ческие** метрологична везна *(по методи за точно теглене — постига се най-голяма точност)*
~, **микроаналити́ческие** микроаналитична везна
~, **мостовы́е** мостов кантар
~, **напо́льные** везна [кантар] за разполагане на пода
~, **насто́льные** везна за маса
~, **неравнопле́чие** неравнораменна везна
~ **непреры́вного де́йствия, автомати́ческие** автоматична везна с непрекъснато действие, конвейерна везна, конвейерен кантар
~, **однопле́чные** еднораменна везна *(с едно блюдо)*
~, **одноча́шечные** везна с едно блюдо
~, **пакга́узные** *вж.* **весы́, това́рные**
~, **платфо́рменные** платформен кантар
~, **подвесны́е** *вж.* **весы́, потоло́чные**
~, **полуавтомати́ческие** полуавтоматична везна
~, **порцио́нные** *мет.* порционен [шихтов] кантар
~, **посы́лочные** *вж.* **весы́, почто́вые**
~, **потоло́чные** везна за окачване на тавана, таванна везна
~, **почто́вые** пощенска везна *(за писма и дребни пратки)*
~, **проби́рные** везна за определяне количеството *(благороден)* метал в сплави *(при анализ)*, аналитична везна
~, **пружи́нные** пружинна везна
~, **пятидесяти́чные** *(кантар с предавателно отношение* 1:50)
~, **пятисо́тенные** *(кантар с предавателно отношение* 1:500)
~, **равнопле́чие** равнораменна везна
~, **ручны́е** ръчна везна
~, **рыча́жные** лостова везна *(може да бъде равнораменна или неравнораменна)*; лостов кантар
~, **со́тенные** сантимален кантар, сантимал *(с предавателно отношение* 1:100)
~ **с проекцио́нной шка́лой** везна със скала за проектиране *(на отчетената маса)*
~, **стациона́рные** неподвижно разположен кантар, кантар на фундамент
~, **сумми́рующие** сумираща *(автоматична)* везна
~, **счётные** сметачна везна *(с маркиране на отделните притегляния)*
~, **това́рные** складова [магазийна] везна, складов кантар *(използува се главно в магазии на гари, пристанища)*
~, **то́ковые** *ел.* токова везна *(за електрически измервания)*
~, **торго́вые** търговска [циферблатна] везна
~, **торсио́нные** торзионна везна
~, **транспортёрные** *вж.* **весы́, конве́йерные**
~, **цифербла́тные** циферблатна везна
~, **ча́шечные** везна с блюда, бакалска везна
~, **ши́хтовые** *мет.* шихтов [порционен] кантар
~, **электро́нные** електронна везна
~, **электротензометри́ческие** електротензометрична везна *(на принципа на изменение електрическото съпротивление при деформации на еластични елементи)*
~, **этало́нные** еталонна везна
~, **юстиро́вочные** жустировъчна везна, везна за сверяване
ветвле́ние *с мат.* разклонение
ветвь *ж* 1. клон 2. отклонение; разклонение 3. отклонителна жп. линия
~, **бокова́я** странична жп. линия
~, **ведо́мая** теглен клон *(на ремъчна предавка)*
~, **веду́щая** теглещ клон *(на ремъчна предавка)*
~, **ве́нтильная** *ел.* изправителен клон
~ **жи́лы** *геол.* клон [отклонение] на жила
~, **индукти́вная** *ел.* индуктивен клон
~ **кана́та** клон на въже, въжено отклонение; въжено разклонение
~, **кату́шки** *ел.* отклонение [разклонение] на бобина
~ **конве́йера, зали́вочная** *леяр.* наливъчен клон на конвейер
~, **концева́я** краен [последен] клон
~ **криво́й** клон [разклонение] на крива [крива линия]; *(самата)* крива
~ **ле́нты, рабо́чая** работна част [работен клон] на лента
~, **мостова́я** *ел.* мостово отклонение
~, **набега́ющая** влизащ [настъпателен] клон *(напр. на лента, верига)*

~, **нерабо́чая** неработен клон
~, **несу́щая** носещ [работен] клон
~, **низходя́щая** долен клон *(напр. на верига, въже)*
~, **обхо́дная** *жп.* обходна жп. линия
~, **паралле́льная** паралелен [успореден] клон
~, **побо́чная** страничен клон
~, **полиспа́стная** клон на полиспаст
~, **поро́жняя** ненатоварен клон
~, **промы́шленная** промишлена жп. линия *(за връзка с промишлен район или предприятие)*
~, **рабо́чая** работен клон
~ **разло́ма** *геол.* клон на разлом
~ **распа́да** *ядр.* клон на разпадането
~, **сбега́ющая** излизащ клон *(напр. на лента, верига)*
~, **соедини́тельная** *жп.* съединителна линия, съединителен клон
~ **траекто́рии, восходя́щая** възходящ клон на траекторията
~ **траекто́рии, нисходя́щая** низходящ клон на траекторията
~ **трубопрово́да** тръбен клон, тръбно отклонение
~, **холостá́я** неработен [ненатоварен, празен] клон
~, **электри́ческая** електрически клон
~ **электри́ческой це́пи** клон [разклонение] на електрическа верига
ве́тер *м* *геофиз.* вятър
~, **агеострофи́ческий** агеострофичен вятър
~, **анабати́ческий** анабатичен вятър
~, **антициклона́льный** антициклонален вятър
~, **бари́ческий** бариченвятър
~, **боково́й** страничен вятър
~, **встре́чный** насрещен вятър
~, **гелиотропи́ческий** хелиотропичен вятър
~, **геострофи́ческий** геострофичен вятър
~, **градие́нтный** градиентен вятър
~, **ио́новый** *физ.* йонен вятър
~, **катабати́ческий** катабатичен вятър
~, **кре́пкий** силен вятър *(7 бала по Бофортовата скала)*
~, **лави́нный** лавинен вятър
~, **лёгкий** лек вятър *(2 бала по Бофортовата скала)*
~, **муссо́нный** мусонен вятър, мусони
~, **о́чень кре́пкий** много силен вятър *(8 бала по Бофортовата скала)*
~, **пасса́тный** пасатен вятър, пасати
~, **преоблада́ющий** преобладаващ вятър
~, **све́жий** умерен вятър *(5 бала по Бофортовата скала)*
~, **си́льный** силен вятър *(6 бала по Бофортовата скала)*
~, **сла́бый** слаб вятър *(3 бала по Бофортовата скала)*
~, **со́лнечный** *астр.* слънчев вятър
~, **уме́ренный** умерен вятър *(4 бала по Бофортовата скала)*
~, **циклострофи́ческий** циклострофичен вятър
~, **шква́льный** ураганен [много силен] вятър
~, **штормово́й** щурмен [ураганен] вятър *(9 бала по Бофортовата скала)*, буря
ве́тка *ж* *вж.* **ветвь**
ветрова́л *м* ветровал *(повалени от вятър дървета)*
ветрово́й 1. ветрен *(отнасящ се до действие на вятър)* 2. противоветрен 3. *геол.* еолов *(за отлагания и изветряване на скали под действието на вятъра)*
ветрогенера́тор *м ел.* ветрогенератор, вятърен генератор
ветрого́н *м* вентилатор *(обикн. в с. ст. машини, напр. във вършачка)*
ветродви́гатель *м* ветродвигател
~, **бараба́нный** барабанен ветродвигател
~, **карусе́льный** каруселен ветродвигател
~, **кры́льчатый** витлов ветродвигател
~, **ло́пастный** лопатков [лопатъчен] ветродвигател
~, **ро́торный** роторен ветродвигател
ветродели́тель *м* *с. ст.* регулатор на въздушното течение *(напр. на вършачка)*
ветрозащи́тный ветрозащитен
ветроиспо́льзование *с* използуване на енергията на вятъра
ветроколесо́ *с* вятърно колело
~, **малоло́пастное** вятърно колело с малък брой лопатки *(по-малък от четири)*
~, **многоло́пастное** многолопатково вятърно колело
ветроло́м *м гор.* ветролом
ветроме́р *м* *геофиз.* ветромер
ветронепроница́емый ветронепроницаем *(за облекло)*
ветросилово́й използуващ енергията н вятъра
ветроте́хника *ж* техника по използуване на енергията на вятъра
ветроука́затель *м* ветропоказател
ветроупо́рный ветроустойчив, устойчив *(на действието)* на вятър
ветроусто́йчивость *ж* ветроустойчивост *(напр. на горски насаждения)*
ветрочёт *м* *ав.* навиграф *(уред за определяне на курса)*
ветроэлектроста́нция *ж* вятърна електроцентрала
ветроэнерге́тика *ж* вятърна енергетика
ветря́к *м* 1. ветродвигател 2. вятърна мелница 3. вентилатор с вятърно задвижване
ветря́нка *ж* 1. ветродвигател 2. *ав.* въздушна перка *(за задвижване на уреди с въздушна струя)* 3. въздушен регулатор *(за регулиране скоростта на въртене на механизми)* 4. *текст.* снемащ барабан *(на дарачно чепкало)*
ветряно́й ветров; вятърен
ветте́р *м* *мин.* *(вид предпазно взривно вещество — обикн. с допълнително фирмено означение)*
ве́ха *ж* 1. *геод.* веха, жалон 2. *кораб.* веха, шамандура, пътепоказател 3. показател, ориентир

~, **визи́рная** визирна веха [пирамида]
~, **крестова́я** *кораб.* кръстова веха
~, **нивели́рная** нивелирен жалон
~, **пике́тная** пикетна [пикетажна] веха
~, **плаву́чая** плаваща веха
~, **прице́льная** *воен.* прицелна веха
~, **стациона́рная** неподвижна [стационарна] веха
~, **углова́я** *жп.* бализа *(вид трасировъчен знак)*
вечномёрзлый вечнозамръзнал *(за почва)*
веше́ние *с геод.* трасиране; *жп.* жалониране □ ~ **на себя́** изместване на жалона към себе си *(в посока на трасировача, който държи жалона)*; ~ **от себя́** изместване на жалона противоположно *(на страната)* на трасировача
~ **ли́нии** трасиране на линия
веши́ть трасирам, поставям жалон [жалони] в линия
ве́шка *ж геод.* *(малка)* веха, жалон, колче; пирамида
веща́ние *с радио, тлв.* предаване; радиопредаване [-разпръскване]; *(телевизионно)* предаване
~, **ме́стное** местно предаване [радиопредаване]
~, **многопрогра́ммное** многопрограмно *(радио- или телевизионно)* предаване
~, **однопрогра́ммное** еднопрограмно *(радио- или телевизионно)* предаване
~, **проводно́е** [**про́волочное**] жично предаване *(чрез жично свързани апаратури и високоговорители)*
~, **телевизио́нное** телевизионно предаване
~, **ультракоротковолно́вое** ултракъсовълново *(радио-)* предаване
~, **центра́льное** централно *(радио-)* предаване
вещества́ *мн* вещества *(вж. също* **вещество́**)
~, **антибиоти́ческие** антибиотични вещества, антибиотици
~, **антисепти́ческие** антисептични вещества, антисептици
~, **белко́вые** белтъчни вещества
~, **вкусовы́е** вкусови вещества, подправки
~, **высокомолекуля́рные** високомолекулни вещества
~, **гигроскопи́ческие** хигроскопични вещества
~, **консерви́рующие** консервиращи вещества
~, **минера́льные** минерални вещества, вещества от минерален произход, минерали
~, **неоргани́ческие** неорганични вещества
~, **органи́ческие** органични вещества
~, **отбе́ливающие** избелващи вещества
~, **пенообразу́ющие** пенообразуващи вещества
~, **предохрани́тельные взры́вчатые** *мин.* предпазни взривни вещества
~, **экстракти́вные** екстракционни вещества *(получени чрез екстракция, извличане)*
~, **ядови́тые** отровни вещества
вещество́ *с* вещество; материя *(вж. също* **вещества́**)
~, **абрази́вное** абразивно вещество, абразив
~, **абсорби́рующее** абсорбиращо вещество, абсорбент
~, **агглютини́рующее** аглутиниращо вещество
~, **адсорби́рующее** адсорбиращо вещество, адсорбент
~, **активи́рующее** активиращо вещество [средство], активатор
~, **а́льфа-(ра́дио-)акти́вное** алфа-(радио-)активно вещество
~, **амо́рфное** аморфно вещество
~, **амфоте́рное** амфотерно вещество, амфолит
~, **антидетонацио́нное** антидетонаторно вещество, антидетонатор
~, **антикоррозио́нное** антикорозионно [антикорозийно] вещество
~, **аромати́ческое** ароматно [благоуханно] вещество
~, **антиферромагни́тное** антиферомагнитно вещество
~, **а́томное взры́вчатое** атомно взривно вещество
~, **балла́стное** баластно вещество, баласт
~, **бе́та-(ра́дио-)акти́вное** бета-(радио-)активно вещество
~, **боево́е (хими́ческое) отравля́ющее** бойно (химично) отровно вещество, бойна (химична) отрова
~, **бу́ферное** буферно вещество [средство] вещество за приготвяне на буферен разтвор
~, **взве́шенное** вещество в суспензно състояние, суспензия
~, **взры́вчатое** взривно [избухливо] вещество, взрив, експлозив
~, **возгоня́емое** сублимиращо вещество
~, **волокни́стое** влакнесто вещество
~, **воспламеня́ющееся** *ядр.* възпламеняващо се вещество
~, **воспроизводя́щее** *ядр.* възпроизвеждащо вещество
~, **вре́дное** вредно вещество, вещество с вредно въздействие *(върху работниците, които са в допир с него)*
~, **вытра́вливающее** *вж.* **вещество́, е́дкое**
~, **вя́жущее** свързващо вещество
~, **га́мма-(ра́дио-)акти́вное** гама-(радио-)активно вещество
~, **газообра́зное** газообразно вещество
~, **горю́чее** горивно [горливо, възпламенително] вещество
~, **гуми́новое** хумусно вещество *(в почвата)*
~, **дегази́рующее** дегазиращо [обезгазяващо] вещество, дегазатор
~, **дегидри́рующее** дехидриращо вещество
~, **дезактиви́рующее** дезактивиращо вещество
~, **дезинфици́рующее** дезинфекционно [дезинфектиращо] вещество
~, **де́лящееся** *ядр.* делящо се вещество
~, **диамагни́тное** *ел.* диамагнитно вещество
~, **дочёрнее** *ядр.* дъщерно вещество
~, **дуби́льное** дъбилно вещество

~, **дугогася́щее** дъгогасително вещество *(в електрически защитни устройства)*
~, **души́стое** *вж.* **вещество́, аромати́ческое**
~, **е́дкое** разяждащо вещество
~, **жирово́е** мазно [маслено] вещество
~, **зажига́тельное** запалително вещество
~, **загрязня́ющее** замърсяващо вещество, замърсявания
~, **защи́тное** защитно [предпазно] вещество
~, **зо́льное** пепелно [пепелсъдържащо] вещество, пепел
~, **излуча́ющее** излъчващо вещество
~, **изоли́рующее** [**изоляцио́нное**] изолиращо [изолационно] вещество
~, **изотро́пное** изотропно вещество
~, **ине́ртное** инертно вещество
~, **иниции́рующее** възпламенително [детониращо, иницииращо] взривно вещество *(за първоначален възпламенителен импулс)*
~, **инoро́дное** примесно вещество, примес
~, **ионоге́нное** йоногенно вещество, вещество, което се дисоциира на йони [дава йони]
~, **исхо́дное** изходно вещество
~, **катионоакти́вное** катионактивно вещество
~, **кле́йкое** лепливо вещество
~, **коагули́рующее** коагулиращо вещество
~, **колло́идное** колоидно вещество
~, **кра́сящее** багрилно [оцветяващо] вещество, багрило
~, **кристалли́ческое** кристално вещество
~, **легковоспламеня́ющееся** лесновъзпламеняващо се вещество
~, **лету́чее** летливо вещество
~, **люминесце́нтное** [**люминесци́рующее**] луминесциращо вещество
~, **матери́нское** *ядр.* материнско вещество
~, **мо́ющее** миещо вещество, детергент
~, **наполня́ющее** пълнително вещество, пълнителен материал, пълнеж
~, **неметалли́ческое** неметално вещество
~, **несто́йкое отравля́ющее** нетрайно [летливо] отровно *(бойно)* вещество
~, **обеднённое** обеднено вещество, вещество с малък процент от интересуващите ни елементи
~, **обогащённое** обогатено вещество
~, **окисля́ющее** окислително действуващо вещество, окислител
~, **осажда́ющее** утайващо вещество, утаител
~, **осветля́ющее** избистрящо [просветляващо] вещество
~, **оста́точное** остатъчно вещество, остатък
~, **отбе́ливающее** избелващо вещество
~, **отравля́ющее** отровно вещество
~, **охлажда́ющее** охлаждащо вещество, охладител
~, **парамагни́тное** *ел.* парамагнитно вещество
~, **пассиви́рующее** пасивиращо вещество, пасиватор
~, **пита́тельное** хранително вещество
~, **пластифици́рующее** пластифициращо вещество
~, **пласти́чное взры́вчатое** пластично-взривно вещество
~, **плёнкообразу́ющее** филмообразуващо вещество
~, **пове́рхностно-акти́вное** повърхностно активно вещество, ПАВ
~, **поглоща́ющее** поглъщащо абсорбиращо вещество
~, **по́ристое** порьозно [поресто] вещество
~, **проводя́щее** *ел.* проводник
~, **пропи́точное** импрегниращо вещество
~, **просто́е** просто вещество, елемент
~, **противогни́лостное** противогниещо вещество [средство]
~, **проявля́ющее** *ктф.* проявяващо вещество, проявител
~, **рабо́чее** работно [активно] вещество
~, **радиацио́нно-защи́тное** радиационно-защитно вещество, вещество за радиоактивна защита
~, **радиоакти́вное** радиоактивно вещество
~, **радиозащи́тное** *вж.* **вещество́, радиацио́нно-защи́тное**
~, **разжижа́ющее** разредител
~, **раскисли́тельное** редуциращо [дезоксидиращо] вещество
~, **растворённое** разтворено вещество, разтвор
~, **растворя́ющее** разтварящо вещество, разтворител
~, **расщепля́ющееся** *ядр.* делящо се [разцепващо се] вещество
~, **реаги́рующее** *хим.* реагиращо вещество, реагент
~, **регенери́рованное** регенерирано вещество
~, **редуци́рующее** редуциращо [откисляващо] вещество
~, **ростово́е** *с. ст.* вещество [средство] за подпомагане на растежа
~, **самосве́тящееся** *вж.* **вещество́, флюоресци́рующее**
~, **свя́зывающее** [**свя́зующее**] свързващо вещество, свръзка
~, **синтети́ческое** синтетично вещество
~, **сло́жное** сложно вещество
~, **сма́зочное** мажещо [мазилно, смазващо] вещество
~, **сма́чивающее** умокрящо вещество, мокрител
~, **сопу́тствующее** съпътствуващо [придружаващо] вещество, примес
~, **сорби́рующее** сорбиращо вещество, сорбат
~, **створа́живающее** съсирващо се [коагулиращо] вещество
~, **сухо́е** сухо вещество
~, **сыпу́чее** ронливо вещество
~, **термоя́дерное взры́вчатое** термоядрено взривно вещество
~, **токообразу́ющее** активна маса *(в акумулатор)*
~, **токси́чное** отровно [токсично] вещество
~, **тормозя́щее** *ядр.* забавящо вещество, вещество със спирачно действие
~, **урансодержа́щее** *ядр.* съдържащо уран вещество
~, **ферромагни́тное** феромагнитно вещество

~, **фиксирующее** *кфт.* фиксиращо вещество [средство], фиксаж
~, **фильтрующее** филтруващо вещество
~, **флоккулирующее** флокулиращо вещество, вещество, което предизвиква флокулация
~, **флюоресцирующее** флуоресциращо [самосветещо] вещество
~, **фосфоресцирующее** фосфоресциращо вещество
~, **холодящее** студоносител *(в хладилната техника)*
~, **цементирующее** циментиращо вещество
~, **экстрагирующее** екстрахиращо вещество, екстрагент
~, **эмиттирующее** емитиращо [излъчващо] вещество
~, **эталонное** еталонно [стандартно] вещество, еталон
~, **ядерное** ядрено вещество
вещмешок *м* раница-торба
веялка *ж с. ст.* веялка
~**-сортировка** веялка-сортировачка
веяльщик *м с. ст.* веяч, обслужващ веялката работник
веяние *с с. ст.* отвяване, веене
веять отвявам, вея
взаимно-независимый *мат.* взаимонезависим
взаимно-непрерывный взаимонепрекъснат
взаимно-однозначный взаимоеднозначен
взаимно-перпендикулярные взаимоперпендикулярни
взаимный взаимен; двустранен
взаимоблокировка *ж авт.* взаимоблокировка, взаимоблокиране
взаимовлияние *с* взаимовлияние
взаимодействие *с* взаимодействие
~, **аксиально-векторное** аксиално-векторно взаимодействие
~ **волн** *радио* взаимодействие [взаимовлияние] между вълни
~, **дипольное** взаимодействие между диполи
~, **квадрупольное** *ядр.* квадруполно взаимодействие
~, **квантованное** *радио* квантувано взаимодействие
~, **когерентное** кохерентно взаимодействие
~, **кулоновское** кулоново взаимодействие
~, **магнитное** магнитно взаимодействие
~, **межатомное** междуатомно взаимодействие
~, **межмолекулярное** междумолекулно взаимодействие
~, **нейтрон-протонное** неутрон-протонно взаимодействие
~, **обменное** *ядр.* обменно взаимодействие; обменни сили *(между елементарни частици)*
~, **огневое** *воен.* огнево взаимодействие
~, **оперативное** *воен.* оперативно взаимодействие
~, **ориентационное** *ракет.* ориентационно взаимодействие
~, **параметрическое** *радио* параметрично взаимодействие
~, **поверхностное** *ядр.* повърхностно взаимодействие
~, **псевдовекторное** псевдовекторно взаимодействие
~, **псевдоквадрупольное** *ядр.* псевдоквадруполно взаимодействие
~, **резонансное** резонансно взаимодействие
~, **скалярное** скаларно взаимодействие
~, **спин-орбитальное** спинорбитално взаимодействие
~, **спин-спиновое** спин-спиново взаимодействие
~, **тензорное** тензорно взаимодействие
~, **упругое** еластично взаимодействие
~, **электронно-волновое** електронновълново взаимодействие
~, **ядерное** ядрено взаимодействие
взаимодействовать взаимодействувам
взаимодиффузия *ж* взаимодифузия
взаимозависимость *ж* взаимозависимост, корелация
взаимозависимый взаимозависим
взаимозаменяемость *ж* взаимозаменяемост
~, **агрегатная** агрегатна взаимозаменяемост, взаимозаменяемост на агрегатите
~, **групповая** групова взаимозаменяемост, взаимозаменяемост на групите [възлите]
~, **неполная** *вж.* **взаимозаменяемость, ограниченная**
~, **ограниченная** ограничена [непълна, частична] взаимозаменяемост
~, **полная** пълна взаимозаменяемост
~, **размерная** размерна взаимозаменяемост
~ **ресурсов** *икон.* взаимозаменяемост на ресурсите *(с оглед оптимизирането им в рамките на народното стопанство)*
~, **функциональная** *икон.* функционална взаимозаменяемост
~, **частичная** *вж.* **взаимозаменяемость, ограниченная**
взаимозаменяемый взаимозаменим
взаимоиндукция *ж ел.* взаимоиндукция, взаимна индукция
взаимоотклонение *с* взаимоотклонение
взаимоотталкивание *с* взаимно отблъскване
взаимопреобразование *с* взаимопреобразуване *(напр. на енергия от един в друг вид)*
взаимопроникающий взаимопроникващ
взаимосвязанный взаимосвързан
взаимосвязь *ж* взаимна връзка, взаимовръзка
взаимосогласованный взаимосъгласуван *(напр. между договарящи страни)*
взакладку със застъпване *(на краищата)*
взакрой с припокриване *(на двете страни)*
взбалтывание *с* разклащане, разбълникване *(с цел да се смесят течности)*
взбалтывать разклащам, бълникам
взброс *м геол.* възсед, обратен [възходящ] разсед
введение *с воен.* взвеждане *(на ударник, спусък)*
взвесь *ж* суспенсия; плаващи примеси
~, **коллоидная** *вж.* **взвесь**
взвешенный 1. намиращ се в суспенсно състояние, дисперсен 2. претеглен, теглен *(на везна, кантар)*

взвешивание *с* претегляне, теглене, определяне на масата *(теглото)*
~, **двойное** двойно претегляне *(при точни измервания)*
~, **конвейерное** определяне на масата *(теглото)* без снемане от конвейера
~ **на одном плече** претегляне с тарата
~, **непрерывное** непрекъснато определяне на масата *(теглото)*, непрекъснато теглене *(при непрекъснат транспорт)*
~, **точное** точно претегляне [теглене], претегляне по точни методи
взвешивать претеглям, тегля, определям маса *(тегло)*
взвод *м* *воен.* 1. взвеждане *(на ударник на огнестрелно оръжие)* 2. взвод *(организационна единица)*
~, **боевой** бойно взвеждане
~ **курка** взвеждане на спусък
взводить *воен.* взвеждам *(ударник, спусков механизъм)*
вздутие *с* *геол.* издуване, подуване *(напр. на пласт)*
взлёт *м* *ав.*, *ракет.* излитане
~, **вертикальный** вертикално излитане
~, **групповой** групово излитане
~ **на буксире** излитане на влек *(на безмоторен самолет)*
~ **против ветра** излитане срещу *(посоката на)* вятъра
~ **с воды** излитане от вода *(на водосамолет)*
взлетать излитам
взмучивание *с* разбъркване, размесване *(на утайка чрез разклащане)*, разбълникване
взнос *м* *икон.* вноска, внос
взрез *м* прорез; прорязване, срязване, разрязване; отваряне
~ **стрелки** *жп.* срязване [разрязване] на стрелка *(срещу коловоз за разминаване)*
взрыв *м* взрив, избухване, експлозия
~, **атомный** *ядр.*, *воен.* атомен взрив
~, **воздушный** 1. въздушна експлозия 2. *ядр.*, *воен.* въздушен взрив
~, **запоздалый** *мин.* закъснял взрив
~ **котла** експлозия на котел
~, **массовый** *мин.* масов взрив
~, **надводный** *ядр.*, *воен.* надводен взрив
~, **наземный** *ядр.*, *воен.* наземен взрив
~, **направленный** *мин.* насочен взрив
~ **от детонации** *мин.* взрив от детонация
~, **подводный** *ядр.*, *воен.* подводен взрив
~, **подземный** *ядр.*, *воен.* подземен взрив
~ **рудничного газа** *мин.* избухване на рудничен газ
~, **термоядерный** *воен.* термоядрен взрив
~, **электрогидравлический** електрохидравличен взрив
~, **ядерный** *воен.* ядрен взрив
взрывание *с* *мин.* взривяване
~, **безврубовое** безподкопно взривяване
~, **безогневое** безогнево [безпламенно] взривяване
~ **внутренним зарядом** взривяване с вътрешен заряд
~, **врубовое** подкопно взривяване
~, **замедленное** закъснително взривяване
~, **камерное** камерно взривяване
~ **комплекта шпуров** взривяване на комплект от *(заредени с взрив)* дупки
~, **короткозамедленное** *(последователно)* взривяване с кратки [милисекундни] интервали, взривяване с милисекундно закъснение
~, **мгновенное** мигновенно взривяване
~, **многорядное** многоредово взривяване
~ **наружным зарядом** взривяване с външен заряд
~ **негабарита** взривяване на негабаритен [едър, нестандартен] скален блок
~, **огневое** огнево взривяване, взривяване с фитил
~, **одновременное** едновременно взривяване *(на няколко заряда)*
~, **последовательное** последователно взривяване
~ **сжатой углекислотой** взривяване със сгъстен въглероден двуокис
~ **скважин** взривяване на сондажи
~, **сотрясательное [сотрясающее]** сътресателно взривяване
~ **целиков** взривяване на целици *(незасегнати участъци в разработената част на продуктивния хоризонт)*
~ **шпуров** взривяване на *(заредени)* дупки
~ **электродетонатором** взривяване с електродетонатор
взрыватель *м* 1. *мин.* взривател, запалка, детонатор 2. *воен.* взривател □ **устанавливать** ~ поставям взривател *(напр. на снаряд, ракета)*
~, **акустический** акустичен взривател
~, **барометрический** барометричен взривател
~, **вибрационный** вибрационен взривател
~, **головной** челен взривател
~, **дистанционный** дистанционен взривател
~, **донный** дънен взривател
~ **замедленного действия** взривател със закъснително [забавено] действие
~, **инерционный** инерционен взривател
~, **контактный** контактен взривател
~, **магнитный** магнитен взривател
~ **мгновенного действия** взривател с мигновено действие
~, **механический** механичен взривател
~, **радиолокационный** радиолокационен взривател
~**-самоликвидатор** самоликвидиращ [самоунищожаващ] се взривател
~ **ударного действия** взривател с ударно действие, ударен взривател
~, **ударный** *вж.* **взрыватель ударного действия**
~, **электрический** електрически взривател [детонатор]
взрывать взривявам, възпламенявам взривен [експлозивен] заряд
взрывник *м* *мин.* взривач, бомбаджия
взрывной взривен, избухлив, експлозивен
взрывобезопасный взривобезопасен

взрывозащи́тный взривозащитен, осигуряващ защита срещу взрив *(напр. чрез подходящо взривозащитно изпълнение)*
взрывозащищённый взривозащитен, осигурен срещу *(опасността от)* взрив *(напр. с помощта на земен вал)*
взрывонепроница́емый взривобезопасен, взривозащитен
взрывонава́лка *ж мин.* взривонатоварване
взрывоопа́сность *ж* опасност от взрив [експлозия]
взрывоопа́сный взривоопасен
взрывосто́йкий взривоустойчив
взрывпаке́т *м воен.* пакет от взривно вещество *(за учебни цели)*
взрывча́тка *ж мин.* взривно вещество, взривен материал
взры́вчатый взривен, избухлив, експлозивен
взры́вщик *м вж.* **взрывни́к**
взрыть *с. ст.* разровям, разкопавам
взрыхле́ние *с с. ст.* разрохкване
взрыхли́тель *м* 1. *с. ст.* брана, култиватор, разрохквач 2. *текст.* разтворител, разтворителна машина
~, **доро́жный** пътен разрохквач *(на стари, подлежащи на снемане настилки)*
взрыхля́ть разрохквам
взять 1. *ав.* да набера *(височина — за самолет)* 2. да преодолея *(напр. бариера)*
~ **на учёт** *икон.* да взема под *(непрекъснат)* контрол
~ **печь на тя́гу** *мет.* да поставя [свържа, дам] пещ на естествена тяга
~ **про́бу** да взема проба
~ **произво́дную** *мат.* да изведа производна *(на функция)*
виаду́к *м хидр., стр.* виадукт, надлез
вибра́тор *м* 1. *ел., стр., маш.* вибратор 2. *радио, тлв.* вибратор; дипол; антена 3. *радио* вибропреобразувател *(на напрежение)*
~, **акти́вный** активен дипол
~, **бу́нкерный** бункерен вибратор [стръсквач]
~, **вну́тренный** *вж.* **вибра́тор, глуби́нный**
~, **глуби́нный** дълбочинен [дълбокодействуващ] вибратор
~ **гро́хота** ситов вибратор, вибратор на сито
~, **диапазо́нный** широколентов [диапазонен] дипол
~, **инерцио́нный** инерционен вибратор
~, **камерто́нный** *тлг.* камертонен вибратор [генератор]
~, **крути́льный** торзионен вибратор, вибратор на усукване *(при изпитвания на материали)*
~, **механи́ческий** механичен вибратор
~, **направля́ющий** насочен дипол
~, **нару́жный** външен [повърхностен, кофражен] вибратор
~, **паке́тный** *стр.* вибрационна батерия
~, **петлево́й** шлайф-дипол
~, **пневмати́ческий** пневматичен вибратор
~, **пове́рхностный** *вж.* **вибра́тор, нару́жный**
~, **погружно́й** потопяем вибратор
~, **подвесно́й** 1. висящ [окачен] вибратор 2. *леяр.* ръчен *(пневматичен)* вибратор *(за избиване на форми)*
~, **полуволново́й** полувълнов дипол
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически вибратор [вибропреобразувател]
~, **стержнево́й** иглен [прътов] вибратор
~, **тиско́вый** прикачен [стегателен] вибратор *(прикрепя се със стяга върху кофража)*
~, **челюстно́й** челюстен вибратор ; *леяр. (пневматичен)* вибратор *(за избиване на форми)*
~, **эксце́нтриковый** ексцентриков [гърбичен] вибратор
~, **электри́ческий** електровибратор
~, **электромагни́тный** електромагнитен вибратор [преобразувател]
~, **элемента́рный** 1. елементарен дипол, дипол на Херц 2. елемент на антенна система
вибрацио́нный вибрационен, вибро-; тръскащ
вибра́ция *ж* вибрация, трептене, колебание
~, **акусти́ческая** звуково трептене
~ **ва́ла** вибрация [трептене] на вал
~, **вертика́льная** вертикална вибрация
~, **вре́дная** вредна вибрация, вредно трептене
~, **горизонта́льная** хоризонтална вибрация
~, **крути́льная** усукваща вибрация
~ **лопа́ток** вибрация на лопатките *(напр. на турбина)*
~, **механи́ческая** механична вибрация, механично трептене
~, **периоди́ческая** периодична вибрация
~, **поле́зная** полезна вибрация *(напр. при приложението на всички видове вибратори)*
~ **проводо́в** вибрация на проводниците *(окачени на стълбове)*
вибри́рование *с* вибриране, вибрационно уплътняване *(напр. при наливане на бетон)*; трептене
~, **вну́треннее** *вж.* **вибри́рование, глуби́нное**
~, **глуби́нное** дълбочинно [вътрешно] вибриране
~, **нару́жное** външно [повърхностно] вибриране
~, **пове́рхностное** *вж.* **вибри́рование, нару́жное**
~, **станко́вое** вибриране върху вибрационна маса *(във виброполигона)*
вибри́ровать вибрирам, трептя
вибри́рующий вибриращ, трептящ
виброанализа́тор *м* виброанализатор, анализатор на трептения
виброблóк *м стр.* виброблок
вибробру́с *м* виброгреда
вибробулава́ *ж* бухалков вибратор *(за дълбочинно вибриране)*
вибробу́нкер *м маш., мин.* вибрационен тръскащ [бункер]
вибробуре́ние *с мин.* вибрационно пробиване
вибровыпрями́тель *м вж.* **вибропреобразова́тель**
виброгаси́тель *м* виброгасител, гасител на вибрации [трептения]

виброгра́мма *ж* виброграма
вибро́граф *м* виброграф, самопишещ уред за регистриране на трептения *(при вибрационни изпитвания)*
виброгро́хот *м* *стр.* вибрационно решето [сито], вибросито
~, **уда́рно-кулачко́вый** решето [сито] с ексцентриково [гърбично] тръскане
вибродáтчик *м* вибрационен датчик [чувствителен елемент]
вибродемпфи́рующий виброгасящ, заглъхващ
вибродозáтор *м* вибрационен дозатор
вибродроби́лка *ж* вибротрошачка, вибрационна трошачка
виброзо́нд *м* *мин.* инструмент за вибрационно сондиране
виброиглá *ж* иглен вибратор
виброизоля́ция *ж* виброизолация, изолация срещу трептения
~, **акти́вная** активна виброизолация
~, **пасси́вная** пасивна виброизолация
виброкато́к *м* вибрационен валяк, виброваляк
~, **прицепно́й** прикачен вибрационен валяк
~, **самохо́дный** самоходен вибрационен валяк
виброконве́йер *м* *мин.* виброконвейер
~, **винтообра́зный** винтообразен виброконвейер
~, **жело́бчатый** улеен виброконвейер
~, **инерцио́нный** инерционен виброконвейер
вибролопáта *ж* вибролопата
вибролото́к *м* вибрационен улей, виброулей
вибромéльница *ж* вибромелница *(за мелене на графит, бои)*
вибро́метр *м* виброметър *(за измерване на амплитуди, ускорения и честоти на трептения — напр. при анализиране вибрации на машини)*
виброме́трия *ж* виброметрия
вибромо́лот *м* вибрационен чук, виброчук *(за ударно-вибрационно набиване напр. на сваи, шпунтови елементи)*
~, **сва́йный** вибрационен чук за набиване на сваи
вибронасáдка *ж* *стр.* вибронабиване, вибронатягане
виброопо́ра *ж* виброопора
виброосáдка *ж* виброслягане, слягане след вибриране
виброочи́стка *ж* вибрационно почистване *(напр. на отливки)*
вибропитáтель *м* *мин.* виброзахранвач
виброплитá *ж* виброплоча, вибрационна плоча *(за трамбоване)*
~, **самопередвигáющаяся** самопридвижваща се виброплоча *(движението напред се осъществява за сметка на хоризонталната съставляваща на възбуждащата сила)*
виброплощáдка *ж* площадка [платформа, маса] за вибриране *(и уплътняване на стоманобетонови строителни елементи)*
вибропогружáтель *м* 1. *стр.* вибронабивач(-ка) *(за вибрационно набиване напр. на сваи, шпунтови елементи)* 2. *мин.* вибратор *(за вкарване на обсадна колона)*
вибропогру́зчик *м* *мин.* вибротоварач
вибропреобразовáтель *м* *ел.* вибрационен преобразувател, вибропреобразувател
вибропривóд *м* виброзадвижване
~, **инерцио́нный** инерционно виброзадвижване
~, **уда́рно-кулачко́вый** ударно-ексцентриково виброзадвижване
~, **электромагни́тный** електромагнитно виброзадвижване
вибропрокáт *м* *стр.* 1. вибропрокат *(метод за производство на монтажни стоманобетонови конструкции с помощта на вибриращи инсталации)* 2. виброелемент *(произведен по метода в 1.)*
вибропрокла́дка *ж* *маш.* противовибрационна подложка *(напр. от гума, пресована тъкан)*
вибропро́чность *ж* издръжливост срещу вибрации
вибропро́чный издръжлив срещу вибрации
виброре́йка *ж* *стр.* виброрейка
виброреле́ *с* *ел.* вибрационно реле *(с контактно перо)*
виброрешта́к *м* *мин.* *вж.* **вибролото́к**
виброрыхли́тель *м* *стр.* виброразрохквач *(при замръзнали ронливи материали)*
вибросепарáтор *м* *мин.* вибрационен сепаратор, вибросепаратор
вибросито *с* вибрационно сито, вибросито
виброско́п *м* *изм.* виброскоп
вибросте́нд *м* устройство за изпитване под действие на вибрации [трептения]
виброcто́йкий виброустойчив
виброcто́йкость *ж* виброустойчивост, устойчивост на вибрации
вибростóл *м* *стр.*, *мет.* вибрационна маса
вибростру́г *м* *мин.* вибрационен *(каменовъглен)* струг, *(въгле-)* къртачка
вибросуши́лка *ж* вибросушилня
вибротéчка *ж* *вж.* **вибролото́к**
вибротрамбо́вка *ж* вибротрамбовка
вибротранспортёр *м* вибрационен транспортьор
вибротро́н *м* *елн.* вибротрон, триод с подвижен анод *(за преобразуване на механични трептения в електрически)*
виброуплотне́ние *с* виброуплътняване *(напр. на бетон)*
виброусто́йчивый *вж.* **виброcто́йкий**
виброфо́рма *ж* вибрационна форма [матрица, щампа]
виброхо́бот *м* виброхобот *(вибрираща тръба за гравитачно подаване на бетон)*
виброшта́мп *м* *вж.* **виброфо́рма**
виброштампова́ние *с* виброщампoване *(на бетон)*
~, **бето́на** виброщампoване на бетон *(формата едновременно се вибрира и поставя под налягане)*
виброшты́к *м* *вж.* **вибробулавá**
вивиани́т *м* *минер.* вивианит
виго́нь *ж* вигон *(прежда—смес от вълнени отпадъци и памук)*
вид *м* 1. вид, външност; разновидност, форма;

биол. вид 2. изглед *(на чертеж)*; поглед
□ **в нормáльном ~-е** в нормално състояние
~, **боковóй** страничен изглед, изглед отстрани *(на чертеж)*
~ **в плáне** план, изглед отгоре *(на чертеж)*
~ **в разрéзе** разрез, сечение *(на чертеж)*
~, **глáвный** главен изглед *(на чертеж)*; главен вид
~, **зеркáльный** огледален изглед [образ]
~ **излóма** *мет.* вид на лома, вид [изглед] на повърхността на скъсване [разрушаване, чупене]
~, **инженéрно-геологи́ческий** инженерно-геоложки вид
~ **колебáний** вид на трептенията [вибрациите]
~, **óбщий** главен [общ] изглед *(на чертеж)*
~, **поперéчный** напречен разрез, профил
~ **распáда** *ядр.* вид на разпадането
~ **сбóку** *вж.* **вид, боковóй**
~ **свéрху** изглед отгоре
~ **сзáди** изглед отзад
~ **симмéтрии** *крист.* вид на симетрията
~ **сни́зу** изглед отдолу
~ **спéреди** изглед отпред
~ **уравнéния, нормáльный** *мат.* нормален вид на уравнение
~, **фронтáльный** фронтален изглед, изглед отпред, изображение върху фронтална проекционна равнина
~ **энéргии** вид [форма] на енергията
ви́дение *с* *физ.*, *тлв.* виждане
~ **в инфракрáсных лучáх** виждане с помощта на инфрачервени лъчи
~, **монокуля́рное** монокулярно виждане *(с един окуляр)*
~, **объёмное** *вж.* **ви́дение, стереоскопи́ческое**
~, **стереоскопи́ческое** стереоскопично [обемно] виждане
~, **цветнóе** цветно виждане
~, **черно-бéлое** черно-бяло [монохромно] виждане
видеодетéктор *м* *тлв.* видеодетектор
видеозáпись *ж* видеозапис
видеои́мпульс *м* видеоимпулс
видеоканáл *м* видеоканал
видеокорреля́тор *м* видеокорелатор
видеомагнитофóн *м* видеомагнетофон, устройство за магнитен запис на изображение
видеомонитóр *м* видеомонитор, видеоконтролно устройство
видеосигнáл *м* видеосигнал
видеотелефóн *м* видеотелефон
видеотрáкт *м* *вж.* **видеоканáл**
видеоусили́тель *м* видеоусилвател
видеочастотá *ж* видеочестота
ви́диа *ж* *обр. мет.* твърда сплав *(за металорежещи пластини)*, видиа
видикóн *м* *тлв.* видикон, телевизионна предавателна тръба с полупроводещ фотослой
ви́димость *ж* *метео*, *тлв.* видимост
~, **атмосфéрная** атмосферна видимост
~, **геометри́ческая** геометрична [оптична] видимост
~, **нулевáя** нулева видимост
~, **подпомéховая** видимост под равнището на смущения
~, **ограни́ченная** ограничена видимост
~ **сигнáлов** видимост на сигналите
~ **стрóчной структýры** видимост на редовата структура *(на изображението)*
ви́димый видим
видоизменéние *с* 1. видоизменение, модификация *(процес)* 2. разновидност, модификация *(състояние)*
~, **аллотропи́ческое** алотропично видоизменение
видоискáтель *м* 1. *кфт.*, *тлв.* визьор 2. *воен.* видотърсач
~, **зеркáльный** огледален визьор
~, **иконометри́ческий** иконометричен визьор
~, **опти́ческий** оптично визиращо устройство, оптичен визьор
~, **электрóнный** електронно визиращо устройство
визери́н *м* *минер.* визерин
визери́т *м* *минер.* визерит
визи́р *м* 1. *кфт.*, *ав.* визиращо устройство, визьор 2. *геод.* визьор, мушка 3. *хим.* водомерно стъкло 4. *воен.* визьор
~, **зеркáльный** огледален визьор
~**-искáтель** търсачна мушка
~, **курсовóй** курсов визьор
~, **маркшéйдерный** маркшайдерски визьор, маркшайдерска мушка
~, **навигациóнный** навигационен визьор
~, **опти́ческий** оптичен визьор
~, **прицéльный** прицелен визьор, визьор на мерник
~, **рáмочный** рамков визьор
визи́рка *ж* 1. наблюдателно стъкло, гледалка, око *(на апарат)* 2. *жп.* нивелачен кръст [репер] 3. *геод.* визирка, насочвател
визи́рование *с* визиране, насочване
~, **двусторóннее** двустранно визиране
визи́ровать визирам, насочвам
визирóвочная *ж* *с. ст.* лаборатория по определяне качеството на зърното
визирóвочный отнасящ се до определяне качеството на зърното
визирóвщик *м* специалист *(работник)* по определяне качеството на зърното
визуализáция *ж* визуализация, получаване на видимо изображение
~ **звуковы́х пóлей** визуализация на *(величини, които характеризират)* звукови полета
визуáльный визуален, зрителен, възприеман *(непосредствено)* с окото
ви́ккель-аппарáт *м* *полигр.*, *харт.* навивачка *(на хартия)*, викелапарат
вили́т *м* вилит *(керамичен материал)*
ви́лка *ж* 1. *маш.* вилка; вилица 2. *ел.* **вилка**, щекер, щепсел 3. *ел.* разклонител, разклоняващо устройство; разклонение 4. **вилка** *(на телефонен апарат)*; нулева вилка, вилка за *(връщане на стрелката на измервателен уред в)* нулево положение 5. *воен.* вилка *(при стрелба)*

~, **ведóмая** задвижвана вилка *(напр. на карданно съединение)*
~, **ведýщая** задвижваща вилка *(напр. на карданно съединение)*
~ **включéния** *авто* вилка за превключване *(на предавките)*
~ **выключéния сцеплéния** *авто* вилка *(за включване и изключване)* на съединителя
~, **двухштéпсельная** двоен щекер [щепсел]
~ **для ремня́, переводна́я** вилка за прехвърляне на ремъка *(между работната и свободната шайба)*
~ **для синхрониза́ции** щекер [щепсел] за синхронизация
~ **дóступа** *изч.* рамо за достъп
~ **ды́шла** вилка на теглич [процеп]
~, **желóночная** *мин.* вилка за желонка *(за хващане при скъсване)*
~ **за́днего колеса́** вилка на задното колело *(напр. на мотоциклет)*
~, **карда́нная** карданна вилка
~, **ковшева́я** *леяр. (ръчна)* вилка за кофа
~, **лови́льная** *мин.* ловилна [спирачна] вилка
~, **мéнзульная** *геод.* мензулна вилка
~, **мéрная** *гор.* дебеломер *(за измерване стъблото на дървета)*
~, **ответви́тельная** разклонителен щекер [щепсел]
~ **перéднего колеса́** вилка на предното колело *(напр. на мотоциклет)*
~ **переключéния переда́ч** *авто* вилка за превключване на предавките
~, **перехóдная** преходно разклонение
~, **поворóтная** обръщателна вилка *(напр. на електрокар)*
~, **поддéрживающая** [поддържаща] вилка *(напр. на електрокар)*
~, **подкладна́я** *мин.* вилка за щангови съединители
~ **прицéпа** *авто* процеп на ремаркето *(за прикачване)*
~, **ра́диевая** *ядр.* радиева вилка
~, **разъединя́ющая** *вж.* **ви́лка для ремня́, переводна́я**
~, **соедини́тельная** съединителна вилка
~, **спа́ренная** сдвоена вилка
~, **телескопи́ческая** телескопна вилка *(напр. на мотоциклет)*
~, **тóриевая** *ядр.* ториева вилка
~, **тормозна́я** спирачна вилка
~, **трехпóлюсная** триполюсен щекер [щепсел]
~, **ýзкая** *воен.* тясна вилка
~, **шарни́рная** шарнирна [ставна] вилка
~ **шатуна́** вилка на мотовилката
~, **ширóкая** *воен.* широка вилка
~, **штéпсельная** щекер, щепсел
~ **с защи́тным контáктом, штéпсельная** щепсел със защитно зануляване, шуко-щепсел
вилкообра́зный вилкообразен
виллеми́т *м минер.* вилемит
виллиами́т (вильями́т) *м минер.* вилямит
виллиоми́т (вильоми́т) *м минер.* вилиомит
ви́лочка *ж* вилка, вилица
~, **стержнева́я** *леяр.* вилкова подпора за сърце
~, **утóчная** *текст.* вътъчна вилица
вилуи́т *м минер.* вилуит; везувиан
ви́лы *мн с. ст.* вила
~, **грéйферные** вила-клещи, вилообразен [вилен] уловител
~, **кача́ющиеся** вила на люлка *(на вършачка)*
~**-лопа́ты** широкозъба вила
виля́ние *с* занасяне; ъглово колебание *(колебателно движение на транспортно средство около вертикална ос)*
~ **управля́емых колёс** *авто* занасяне на управляемите [предните] колела
~ **подвижнóго состáва** *жп.* лъкатушене на подвижния състав *(в хоризонтална плоскост)*
ви́ндзейль *м кораб. (платнен ръкав за допълнителна вентилация на корабно помещение)*
виндзи́хтер *м* въздушен сепаратор; *хран., с. ст.* въздушна колонка *(на зърнопречиствателна машина)*
виндкéссель *м* резервоар за въздух, въздушен резервоар
виндрóза *ж* 1. спомагателно [насочващо] вятърно колело *(на ветродвигател)* 2. *метео* роза на ветровете
виндрóуэр *м с. ст.* редова жътварка, виндроуер
виниду́р [виниди́юр] *м пласт.* винидур *(твърд поливинилхлорид)*
вини́л *м хим.* винил, винилова група, винилов радикал
~, **брóмистый** винилбромид, брометилен
~, **иóдистый** винилйодид, йодетилен
~, **серни́стый** дивинилсулфид
~, **фтóристый** винилфлуорид
~, **хлóристый** винилхлорид, хлоретилен
виниламúн *м хим.* виниламин
винилацета́т *м хим.* винилацетат, винилов естер на оцетната киселина
винилбензóл *м хим.* винилбензол, стирол
винилидéн *м хим.* винилиден *(радикал)*
винилиденхлори́д *м* винилиденхлорид, дихлоретилен
винили́рование *с хим.* винилиране, вкарване на винилова група
вини́ловый винилов, съдържащ винилова група
винилсульфи́д *м* дивинилсулфид
винилэтилéн *м* венилетилен, бутадиен
винипла́ст *м пласт.* винипласт *(поливинилхлоридова пластмаса без пластификатори)*
виннокúслый тартрат, сол *или* естер на винената киселина
ви́нный *хим.* винен
виногра́дарство *с с. ст.* лозарство
винодéлие *с хран.* винарство
винокурéние *с хран., остар.* производство [печене] на ракия
виномéр *м* спиртомер
винт *м* 1. *маш.* винт; *(двигателен)* винт 2. *кораб., ав. (двигателно)* витло 3. винтова линия
~, **авиациóнный** самолетно [авиационно] витло

~, **аэромехани́ческий** аеромеханично [въздушно] витло *(регулиращо се)*
~, **архиме́дов** 1. Архимедов *(безконечен)* винт *(водоподемно съоръжение)* 2. *мат.* Архимедова спирала
~, **бара́шковый** винт с крилчата глава, крилен винт
~, **бесконе́чный** безконечен винт, червяк
~, **блоки́рующий** блокиращ [предпазен] винт
~, **веду́щий** водещ винт *(напр. на металорежеща машина)*
~, **верста́чный** *дърв.* винт за тезгях
~ **вертолёта, несу́щий** носещо витло на вертолет
~ **вертолёта, рулево́й** опашно [кормилно] витло на вертолет
~, **водоподъёмный** винтов водоподемник
~, **возду́шный** въздушно витло
~, **вы́верочный** контролен винт, винт за сверяване [проверка]
~, **вытяжно́й** смукателно *(въздушно)* витло
~, **горизонта́льный** *вж.* **винт вертолёта, несу́щий**
~, **гребно́й** корабно [гребно] витло
~, **грузово́й** товароповдигателен крик, крик
~, **двухзахо́дный** двуходов винт, винт с двуходова резба
~, **двухло́пастный** двулопатно витло, витло с две пера
~, **дифференциа́льный** диференциален винт
~ **для де́рева** винт за дърво
~, **дозвуково́й** *ав.* дозвуково витло, витло за дозвукова скорост
~ **домкра́та** винт на крик
~**-заглу́шка** тапа с резба, винтова тапа
~, **задаю́щий** 1. регулиращ винт 2. *авт.* винтов регулатор
~, **зажимно́й** затегателен [стегателен] винт
~ **заземле́ния** *ел.* заземителен винт
~, **закрепля́ющий** *вж.* **винт, крепёжный**
~, **запо́рный** стопорен [застопоряващ, спирателен] винт
~, **затяжно́й** *вж.* **винт, зажимно́й**
~ **изменя́емого ша́га** витло с изменяща се [променлива] стъпка
~, **кони́ческий** конусен винт
~, **конта́ктный** *ел.* контактен винт *(напр. в гнездото на предпазител)*
~, **крепёжный** скрепителен винт
~ **ле́вой наре́зки** винт с лява резба
~, **ле́нточный** винт със спирална *(стоманена)* лента *(на винтов транспортьор)*
~, **мери́тельный** измервателен винт *(напр. на микрометър)*
~, **микрометри́ческий** *маш., геод.* микрометричен винт
~, **многозахо́дный** многоходов винт, винт с многоходова резба
~, **наводя́щий** *вж.* **винт, микрометри́ческий**
~, **нажимно́й** натискателен [притискателен, стопорен] винт
~, **направля́ющий** направляващ винт
~, **натяжно́й** опъвателен [обтегателен] винт
~, **несу́щий** носещо витло *(на вертолет)*
~**-ограничи́тель** *вж.* **винт, ограничи́тельный**
~, **ограничи́тельный** ограничителен винт, винтов ограничител
~, **однозахо́дный** едноходов винт, винт с едноходова резба
~, **опо́рный** опорен винт, винтова опора
~, **осево́й** осов винт
~, **отжимно́й** освобождаващ винт
~ **переводно́го рычага́** винт на управляващия [преводния] лост
~, **переда́точный** предавателен [двигателен] винт
~ **переме́нного ша́га** *вж.* **винт изменя́емого ша́га**
~ **пода́чи** винт на подаването; водещ винт *(напр. на струг)*
~, **подъёмный** 1. подемен [повдигателен] винт *(напр. на механизъм)* 2. елеваторен винт 3. *ав.* подемно витло
~ **постоя́нного ша́га** витло с постоянна стъпка
~, **потайно́й** винт със скрита глава
~ **пра́вой наре́зки** винт с дясна резба
~, **предохрани́тельный** предпазен винт
~, **призо́нный** скрит винт, винт без глава, шпилка *(с прорез на единия край)*
~, **пружи́нный** пружинен винт
~, **распо́рный** дистанционен [раздалечителен] винт
~, **реверси́вный** реверсивно витло, *(гребно)* витло за обратен ход
~, **регулиро́вочный** регулировъчен винт
~ **регули́руемого ша́га** витло с регулираща се стъпка
~, **резьбонареза́ющий** резбонарезен винт
~, **ре́льсовый** *жп.* тирфон; наставов болт
~ **рулево́й переда́чи** кормилен винт, винт на кормилното предаване
~, **самотормозя́щийся** самозадържащ [самоспиращ] винт
~ **с вну́тренним шестигра́нником** винт с *(цилиндрична глава и)* шестоъгълно гнездо *(за ключа)*
~ **с голо́вкой** винт с глава, винт
~ **с голо́вкой под отвёртку** винт с прорез за отвертка
~ **с квадра́тной голо́вкой** винт с квадратна [четириъгълна] глава
~ **с квадра́тной головко́й и бу́ртиком** винт с квадратна [четириъгълна] глава и *(опорен)* пояс [праг]
~, **сквозно́й** съединителен винт *(преминаващ през няколко детайла, секции или през цялата конструкция)*
~ **с кони́ческим концо́м, устано́вочный** стопорен винт с конусен край
~ **с нака́танной голо́вкой** винт с назъбена [накатена] глава
~, **соедини́тельный** съединителен винт
~ **со ступе́нчатым концо́м** *(стопорен)* винт със степенчат край
~ **с пе́тлей** *вж.* **винт с ушко́м**
~ **с полукру́глой голо́вкой** винт с полуобла глава
~ **с полупотайно́й голо́вкой** винт с полускрита *(лещовидна)* глава

~ **с потайно́й голо́вкой** винт със скрита глава
~ **спускно́го отве́рстия** винт [резбова тапа] на изпускателен отвор *(напр. на маслена вана)*
~, **станово́й** съединителен винт
~, **сто́порный** стопорен [осигурителен, ограничителен] винт
~, **ступе́нчатый** степенчат [степенен] винт
~, **стяжно́й** 1. притегателен винт 2. *жп.* стегателен винт *(на сцепка)*
~, **судово́й** корабно витло
~ **су́ппорта** винт на супорта, водещ винт
~ **с ушко́м** винт с ухо [халка]
~ **с цилиндри́ческой голо́вкой** винт с цилиндрична глава
~ **с шестигра́нной голо́вкой** винт с шестоъгълна глава
~, **тангенциа́льный** тангенциален винт
~, **тисо́чный** винт на менгеме
~, **толка́ющий** тласкащо [тикащо] витло
~, **тормозно́й** спирачен [спирателен] винт
~, **трёхло́пастный** трилопатно витло
~, **турби́нный** ротор на *(осова)* турбина
~, **тя́нущий** теглещо витло
~, **упо́рный** опорен винт *(напр. на лагер)*
~, **уравни́тельный** изравнителен винт
~, **устано́вочный** стопорен [фиксиращ] винт
~, **уто́пленный** скрит винт
~ **фикси́рованного ша́га** *вж.* **винт постоя́нного ша́га**
~, **фикси́рующий** фиксиращ [стопорен] винт
~, **хвостово́й** опашно [задно] витло *(на вертолет)*
~, **ходово́й** водещ винт *(на металорежеща машина)*; ходов винт *(при валцуване)*
~, **центрово́й** централен винт
~, **червя́чный** червячен винт, червяк
~, **четырёхло́пастный** четирилопатно витло
~ **шне́ка** винт [вал със спирални витки] на винтов транспортьор
~, **эксцентри́ческий** ексцентричен винт
~, **юстиро́вочный** винт за юстиране [настройване, регулиране] *(напр. на измервателен инструмент)*
ви́нтик *м* винтче, (малък) винт
ви́нтильня *ж дърв.* инструмент за нарязване на външна резба
винтова́льный винторезен
винтовёрт *м* отвертка *(механична)*
винто́вка *ж воен.* винтовка, пушка
~, **автомати́ческая** автоматична винтовка
~, **магази́нная** магазинна винтовка
~, **малокали́бреная** малокалибрена винтовка
~, **охо́тничья** ловджийска пушка
~, **самозаря́дная** самозаредна винтовка, автоматична винтовка
~, **сна́йперская** снайперска винтовка
~ **с опти́ческим прице́лом** винтовка с оптически мерник
винтово́й 1. винтов; винтообразен, спирален 2. витлов, задвижван с витло
винтокры́т *м ав.* винтокрилник, летателен апарат с носещо витло *(както на вертолет)*, неголямо крило и теглително витло *(както на самолет)*
винтомото́рный *ав.* винтомоторен
винтообра́зный винтообразен; спирален
винторе́з *м* винтонарезна дъска, винзорез
винторе́зный винтонарезен
винты́ *мн ав.* витла
~, **перекре́щивающиеся несу́щие** кръстосани носещи витла
~, **противополо́жного враще́ния** витла с противоположно въртене
~, **соо́сные несу́щие** съосни носещи витла
винчи́т *м минер.* винчит
винью́н *м* виньон *(синтетично влакно)*
ви́ппер *м мин.* разтоварно устройство *(с обръщане на вагонетките)*
вира́ж *м* 1. завиване, движение по крива, завой, вираж *(на автомобил, велосипед, кънкобегач)*; *ав., кораб.* завой, вираж *(на самолет или кораб с наклоняване на вертикалната плоскост)* 2. вътрешен наклон на път в крива, вираж 3. *кфт.* разтвор [баня] за тониране, вираж *(на позитивно фотокопие)*
~, **доро́жный** *вж.* **вира́ж** 2
~ **поворо́та** *вж.* **вира́ж** 2
вирга́ция *ж геол.* виргация, разклонение на скални гънки
вири́рование *с кфт.* тониране, обработване на позитивен отпечатък, вириране
~, **ко́свенное** непряко тониране
~, **протравно́е** разяждащо тониране
виртуа́льный *мех., мат.* виртуален; възможен
висе́ние *с ав.* висене
виско́за *ж* вискоза *(синтетично влакно)*
вискозиме́тр *м физ.* вискозиметър *(за измерване на вискозност)*
~, **ка́пельный** капков вискозиметър
~, **капилля́рный** капиляреп вискозиметър
~, **ма́ятниковый** махален вискозиметър
~ **(по ме́тоду) истече́ния** вискозиметър, работещ по метода на изтичане
~, **полево́й** вискозиметър за разтвор на глина *(по метода на изтичане)*
~, **ротацио́нный** ротационен вискозиметър
~ **с па́дающим ша́риком** вискозиметър с падаща сачма, универсален вискозиметър
~, **торсио́нный** вискозиметър с усукващо действие *(за суспенсии)*
~, **ультразвуково́й** ултразвуков вискозиметър
~, **универса́льный** *вж.* **вискозиме́тр с па́дающим ша́риком**
~ **Э́нглера** вискозиметър на Енглер *(за нефтови продукти)*
вискозиме́трия *ж* вискозиметрия
вискози́н *м* вискозин, мазилно масло
ви́смут *м хим.* бисмут, Bi
~, **азотноки́слый** бисмутов (III) нитрат
~, **бро́мистый** бисмутов (III) бромид
~, **мышьяковоки́слый** бисмутов ортоарсенат
~, **серни́стый** бисмутов (III) сулфид
~, **теллу́ристый** бисмутов (III) телурид
~, **трёххло́ристый** бисмутов (III) хлорид
~, **хло́ристый** *вж.* **ви́смут, трёххло́ристый**
висмута́т *м* **на́трия** натриев метабисмутат
висмути́л *м* бисмутил, бисмутилов радикал

висмути́н *м* 1. *хим.* бисмутин, бисмутоводород 2. *минер.* бисмутин
висю́лька *ж* *текст.* жакардова тежина
вися́чий висящ, окачен
вита́ние *с* пулсация, пулсиране *(при пневматичен транспорт)*
витери́т *м* *минер.* витерит
витки́ *мн* (*ед. ч.* **вито́к**) *ел.* навивки
~, **мёртвые** мъртви [слепи] навивки
~, **нача́льные** начални навивки
~, **неакти́вные** неактивни навивки
~, **размагни́чивающие** размагнитващи навивки
витко́вый навивков, витков; навит, спирален
витлоки́т *м* *минер.* витлокит
витнеи́т *м* *минер.* витнеит
вито́й вит, извит; усукан, спирален, спираловиден
вито́к *м* 1. *маш.* навивка, витка 2. *ел.* навивка
~ **винта́** винтова навивка; навивка [витка] на резба
~, **входно́й** входна навивка
~, **демпфи́рующий** заглушаваща [успокояваща, демпфираща] навивка
~, **запасно́й** запасна [осигурителна] навивка *(напр. на въжен барабан)*
~ **кана́та** навивка на въже, въжена навивка *(на конопено въже)*
~, **короткоза́мкнутый** накъсосъединена навивка
~, **кругово́й** кръгова навивка
~ **обмо́тки** навивка от намотка
~, **опо́рный** опорна навивка
~, **пла́зменный** *физ.* плазмена навивка
~, **предохрани́тельный** *вж.* **вито́к, запасно́й**
~, **про́волочный** телена навивка
~ **пружи́ны** навивка [витка] на пружина
~ **пружи́ны, опо́рный** опорна [челна] навивка на пружина
~, **рабо́чий** работна навивка
~ **червяка́** навивка на червяк
~ **сверла́** навивка на *(спиралния канал на)* свредло
~, **успокои́тельный** *вж.* **вито́к, демпфи́рующий**
~, **холосто́й** мъртва [сляпа] навивка
витра́ж *м* *арх.* витраж *(декоративна композиция от разноцветни стъкла на врати, прозорци)*
витре́н *м* *петр.* витрен *(петрографическа разновидност на въглерода)*
виттихени́т *м* *минер.* витихенит
вить 1. суча, усуквам; вия, свивам 2. мотая, навивам *(напр. прежда)*
вихрево́й вихров, вихрен
вихреобр зова́ние *с* вихрообразуване
вихрь *м* *аэродин.*, *мат.*, *метео* вихър; вихрушка
~, **аксиа́льный** *вж.* **вихрь, осево́й**
~ **ве́ктора** вихър на вектор
~ **ве́кторного по́ля** вихър на векторно поле, ротор
~, **возду́шный** въздушен вихър
~, **изоли́рованный** изолиран вихър
~, **кавитацио́нный** кавитационен вихър
~, **кольцево́й** пръстеновиден вихър
~, **магни́тный** магнитен вихър
~, **осево́й** осов вихър
~, **песча́ный** пясъчен вихър
~, **приосево́й** доосов [централен] вихър
~, **радиа́льный** радиален вихър
~, **присоединённый** присъединен [свързан] вихър
~ **рота́ции** *хидр.* ротация
~ **ско́рости** вихър на скоростта
~, **физи́ческий** вихър, завихряне
вишневи́т *м* *минер.* вишневит
вкла́дка *ж* 1. вложка 2. *икон.* влог, вноска
~, **кра́сочная** *полигр.* цветна вложка
вкла́дыш *м* 1. *маш.* (лагерна) черупка *(готово обработена вкл. с антифрикционния слой върху нея)*; втулка 2. *обр. мет.* вложка, подложка; сменяема вложка *(на щампа)* 3. *полигр.* вложка, вкладка, допълнителен *(непришит)* лист *(във вестник, книга)*
~, **антифрикцио́нный** антифрикционна (лагерна) черупка, черупка на *(плъзгащ)* лагер с антифрикционен слой
~, **ве́рхний** горна черупка
~, **гребе́нчатый** гребеновидна (лагерна) черупка
~, **диэлектри́ческий** *ел.* изолационна подложка
~, **кольцево́й** 1. цяла [пръстенообразна] черупка *(на лагер)*; втулков лагер 2. *ел.* разклонителен пръстен, разклонителна вложка *(в електрическа инсталация)*
~, **кони́ческий** конусна черупка, черупка [втулка] за конусна шийка
~, **нагрева́тельный** *ел.* нагревателен елемент *(на електроуред)*
~, **направля́ющий** направляваща черупка [втулка]
~, **неразъёмный** неразглобяема [цяла черупка; втулка
~, **подви́жный** подвижна черупка [втулка]
~ **подши́пника** лагерна черупка
~ **подши́пника, неразъёмный** неразглобяема [цяла] лагерна черупка, лагерна втулка, цял лагер
~ **подши́пника, разъёмный** разглобяема [двуделна] лагерна черупка
~, **разрезно́й** *вж.* **вкла́дыш, разъёмный**
~, **разъёмный** разглобяема (лагерна) черупка [полувтулка], делима (лагерна) черупка
~, **рези́новый** 1. гумена втулка 2. гумена вложка
~, **ре́льсовый** *жп.* релсова поплънка
~, **самоустана́вливающийся** самонагаждаща се черупка [втулка]
~, **сегме́нтный** черупка-сегмент; **лагер от** няколко черупки [сегменти]
~, **сме́нный** сменяема черупка
~, **составно́й** съставна [многоделна] черупка; съставен [многоделен] лагер

~, **сферический** сферична черупка [втулка]; черупка на сферичен лагер

~, **съёмный** разглобяема [многоделна] черупка

~, **тонкостенный** тънкостенна (лагерна) черупка

~, **толстостенный** дебелостенна (лагерна) черупка

~, **уплотняющий** уплътнителна черупка; уплътнителна вложка

~ **фильтра** *хим.* филтърна рамка

~, **шаровой** *вж.* **вкладыш, сферический**

~ **шатуна** *авто* черупка *(горна или долна)* на мотовилков лагер

вклейка *ж* *полигр.* вложка, залепена [пришита] вложка

включатель *м* (*вж. също* **выключатель**) *ел.* включвател, прекъсвач; *маш.* *(механичен)* включвател, пусково устройство

~, **автоматический** автоматичен включвател

~, **главный** главен прекъсвач

~ **зажигания** *авто* включвател на запалването, контактен ключ

~, **кнопочный** бутонен включвател, бутон, копче

~, **масляный** маслен прекъсвач

~, **механический** механичен включвател

~, **релейный** релеен прекъсвач

~, **сетевой** мрежов прекъсвач, (електрически) ключ

~ **стартера** *авто* ключ на стартера [пусковия двигател]

~, **штепсельный** щепселен включвател [прекъсвач]

~, **электромагнитный** електромагнитен включвател [късосъединител]

включать 1. включвам, пускам в действие 2. свързвам, присъединявам

~ **в сеть** *ел.* свързвам [присъединявам] в мрежата

включение *с* 1. *ел.*, *маш.* включване, пускане в действие 2. *маш.*, *ел.* свръзване, присъединяване 3. *мет.*, *леяр.*, *мин.* включение, примес, чуждо тяло

~, **автоматическое** автоматично включване

~, **безреостатное** безреостатно включване [пускане в действие], включване без пусково съпротивление

~, **безударное** безударно включване

~, **бесшумное** безшумно включване

~ **вручную** ръчно включване

~ **в сеть** включване към мрежа; свързване с мрежа

~, **встречное** насрещно свързване; противовключване

~ **в цепь** включване във верига; свързване във верига

~, **газовое** газово включение

~, **графитовое** графитно включение

~, **двухпозиционное** двупозиционно включване [превключване]

~, **дистанционное** далечно [дистанционно включване

~, **дифференциальное** диференциално включване *(напр. на реле, намиращо се под действието на два или повече токове)*

~ **звездой** свързване в звезда

~, **каскадное** каскадно [стъпално] включване; каскадно [стъпално] свързване

~, **механическое** 1. механично включване, механично сцепване *(напр. на съединител, на предавки)* 2. *леяр.*, *мет.* механично [чуждо] включение, примес

~, **многократное** многократно включване

~ **муфты** включване на съединител, сцепване

~ **на возврат** включване на връщане *(на реле — задействува се с изчезването на тока)*

~ **на вращение света** *ел.* схема на «светло—тъмно» включване *(при синхронизация)*

~ **на срабатывание** включване на заработване *(на реле — задействува се с протичането на тока)*

~ **на темноту** *ел.* схема за синхронизация на «тъмно»

~, **неметаллическое** неметално включение

~, **обратное** обратно включване; обратно свързване

~, **оксидное** окисно включение

~, **параллельное** паралелно включване; паралелно свързване

~, **пиритное** пиритно включение

~, **повторное** повторно включване

~ **под напряжение** свързване под напрежение

~, **породное** скално включение

~, **последовательное** последователно включване; последователно [серийно] свръзване

~, **радиоактивное** радиоактивно включение

~ **рабочее** работно включване *(за продължителна експлоатация)*; работно положение *(например на включвателния лост)*

~, **релейное** релейно включване, включване чрез реле

~, **сквозное** *ел.* последователно поредно комутиране *(на контактна система)*

~, **ступенчатое** стъпално включване

~ **сцепления** включване на съединителя

~, **треугольником** свързване в триъгълник

~, **цепное** включване по звена, позвенно включване

~, **шунтовое** *вж.* **включение, параллельное**

включения *мн* *мет.*, *леяр.*, *мин.* включения, примеси, чужди тела

~, **газово-жидкие** *мин.* газови и течни включения *(в минерали)*

~, **газовые** газови включения *(в разтопения метал)*

~, **неметаллические** неметални включения

~ **окислов** включения от окиси

~, **шлаковые** шлакови включения

включённый 1. *маш.* включен, сцепен; свързан 2. *ел.* включен; свързан, присъединен 3. примесен *(с чуждо тяло)*

вкрапленность *ж* *геол.* впръскване, импрегнация

~, **рудная** рудно впръскване

вкра́пленный впръскан, вбит
вкра́плина *ж* *вж.* **вкра́пленность**
вкругову́ю *стр.* с кръгови движения *(обратни на часовниковата стрелка при заглаждане на мазилка)*
вла́га *ж* влага
~, гигроскопи́ческая хигроскопична влага
~, ка́пельная капкова влага
~, лаборато́рная лабораторна влага *(установена по лабораторни изпитвания)*
~, по́чвенная почвена влага
~, свобо́дная свободна [несвързана] влага
~, свя́занная свързана влага
~, стру́ктурная структурна влага
влаговыделе́ние *с* влагоотделяне
влагоёмкость *ж* влагозадържане, влагоемност
влагозаря́дковый влагозареждащ, влагозапасяващ, създаващ водни запаси *(напр. в почвата)*
влагозащи́та *ж* *ел.* влагозащита, защита срещу *(действието на)* влага *(за електроуреди, -инсталации)*
влагозащищённый влагозащитен, защитен [осигурен] от *(вредното)* действие на влага
влагоизоля́ция *ж* влагоизолация
влагомаслоотдели́тель *м* *маш.* влагомаслоотделител, водомаслоотделител
влагоме́р *м* *метео* влагомер
~ га́зов, температу́рно-конденсацио́нный температурно-кондензационен влагомер за газове, газов влагомер по точката на росата
~, дистанцио́нный дистанционен влагомер
~, нейтро́нный неутронен влагомер *(измерва почвената влажност с помощта на забавени неутрони)*
~ по то́чке росы́ *вж.* **влагоме́р га́зов, температу́рно-конденсацио́нный**
~, электро́нный електронен влагомер
влагонепроница́емость *ж* влагонепроницаемост, влагонепропускливост
влагонепроница́емый влагонепроницаем
влагообеспе́ченный осигурен с влага *(напр. за посев)*
влагообме́н *м* влагообмяна
влагооборо́т *м* кръгообращение [кръговрат] на водата
влагоотда́ча *ж* влагоотдаване
влагоотдели́тель *м* влагоотделител, водоотделител
влагопоглоща́емость *ж* влагопоглъщаемост
влагопоглоще́ние *с* влагопоглъщане
влагопоте́ри *мн* загуби на влага
влагопро́чность *ж* влагоустойчивост
влагосодержа́ние *с* съдържание на влага, влагосъдържание, влажност
~ во́здуха влагосъдържание влажност на въздуха *(обикн. в грамове водни пари на един килограм сух въздух, г/кг, g/kg)*
~ га́за влагосъдържание [влажност] на газ
~, крити́ческое *вж.* **[вла́жность] крити́ческая**
влагосто́йкий влагоустойчив *(устояващ на действието на влагата)*
влагоупо́рный влагоупорен *(влагата не му действува)*
вла́жность *ж* влажност
~, абсолю́тная абсолютна влажност *(в мм живачен стълб или в грамове на* 1 $м^3$ *въздух)*
~, атмосфе́рная атмосферна влажност
~ во́здуха влажност на въздуха
~, гигроскопи́ческая хигроскопична влажнаст
~ гру́нта, о́бщая обща влажност на почвата
~, допусти́мая *текст.* допустима [нормална] влажност
~, есте́ственная естествена влажност *(напр. на скала)*
~, крити́ческая критична влажност
~, норма́льная *вж.* **вла́жность, допусти́мая**
~, объёмная обемна влажност
~, оптима́льная оптимална влажност
~, оста́точная остатъчна влажност
~, относи́тельная отвосителна влажност *(отношението между наляганията на съдържащите се във въздуха водни пари и на водните пари, които биха наситили въздуха при дадената температура, в проценти)*
~ па́ра влажност на парата
~ по́чвы влажност на почвата, почвена влажност
~, приведённая приведена влажност; *минер.* приравнена влажност *(обемът на водата в порите и пукнатините на скалата към обема на цялата скала в проценти)*
~рабо́чая работна влага
~, равнове́сная равновесна влажност
~ угля́ влажност на въглищата
~ угля́, го́рная минна влажност на въглищата
~, уде́льная специфична влажност *(маса на водните пари в грамове, която се съдържа в един килограм въздух — г/кг, g/kg)*
~, усто́йчивая устойчива [постоянна] влажност *(напр. на почва)*
~, факти́ческая действителна влажност
вла́жный влажен; мокър
влия́ние *с* влияние; въздействие
~, атмосфе́рное атмосферно влияние
~ запи́ла *вж.* **влия́ние надре́за**
~, индукти́вное индуктивно влияние, индукция
~, магни́тное магнитно влияние
~, ме́стное местно [локално] влияние
~ надре́за влияние на засичането [зарязването]
~, орографи́ческое орографско влияние
~ поме́х влияние на смущенията, смущения
~, посторо́ннее странично [чуждо] влияние
~, радиацио́нное радиационно влияние, радиация
~, стери́ческое пространствено [стерично] влияние
~, экрани́рующее екраниращо влияние
вложе́ние *с* **капита́льное** капитално вложение, капиталовложение, инвестиция
влом *м* *мин.* пропадане, срутване *(напр. на пръст)*
вма́зывать *стр.* измазвам отвътре; замазвам прикрепям чрез замазване
вмести́лище *ж* резервоар
вмести́мость *ж* вместимост, обем

~ бру́тто *вж.* **вмести́мость, валова́я**
~ **бу́нкера** вместимост на бункера
~, **валова́я** обща вместимост, бруто-регистров тонаж *(на кораб)*
~, **грузова́я** товаровместимост *(напр. на кораб)*
~ **ку́зова** *авто* вместимост [обем] на каросерията
~ **не́тто** *вж.* **вмести́мость, подпа́лубная**
~, **подпа́лубная** подпалубна *(нето-)* вместимост, подпалубен регистров тонаж *(на кораб)*
~, **реги́стровая** регистрова втестимост, регистров тонаж *(на кораб)*
~ **су́дна, чи́стая** чиста [полезна] вместимост, нето-регистров тонаж на кораб
вмётка *ж текст.* тропоска
вмётывать *текст.* тропосвам
вмонти́рованый вграден, встроен, монтиран вътре *(в друга част)*
вмя́тина *ж* побитост, хлътналост, вдлъбнатина *(от натиск, удар)*
внакла́дку с припокриване, със застъпване *(при съединяване на листове)*
внакро́й *вж.* **внакла́дку**
внахлёстку *вж.* **внакла́дку**
внеатмосфе́рный *физ., астр.* извънатмосферен
внедре́ние *с* 1. внедряване *(напр. на нови технологии, методи)* 2. *геол.* проникване, вмъкване *(на магма между пластовете на земната кора)*, интрузия
~ **станда́рта** внедряване на стандарт
внезаводско́й извънзаводски
внеземно́й извънземен, неземен
внекле́точный извънклетъчен
внемолекуля́рный извънмолекулен, извънмолекулярен
внепла́новый *икон.* извънпланов
внесе́ние *с* **затуха́ния** *радио* заглъхване
внесе́ние *с* **удобре́ний** *с. ст.* внасяне *(в почвата)* на торове *(органични или минерални)*, торене
~~, **гнездово́е** гнездово торене
~~, **пове́рхностное** повърхностно [равномерно] торене
внесме́тный извън *(основната)* сметна документация
внеце́нтровый несъосен, ексцентричен
внецехово́й извънцехов
внея́дерный извънядрен
внутриа́томный вътрешноатомен
внутризаводско́й вътрешнозаводски
внутрикле́точный вътрешноклетъчен
внутрико́мплексный вътрешнокомплексен
внутрикристалли́ческий вътрешнокристален
внутриметалли́ческий междуметален *(напр. за включения)*
внутримолекуля́рный вътрешномолекулен, вътрешномолекулярен
внутриорбита́льный *физ.* вътрешноорбитален
внутриотраслево́й вътрешноотраслов *(за народностопански отрасли)*
внутрия́дерный вътрешноядрен
вня́тность *ж ак., тлф.* разбираемост *(при предаване на говор)*

вобуля́ция *ж радио* вобулация, периодично изменение *(на честота)*
вогези́т *м петр.* вогезит
во́гнуто-вы́пуклый вдлъбнато-изпъкнал
во́гнутость *ж* вдлъбнатост; вдлъбнатина
во́гнутый вдлъбнат, вгънат, хлътнал
вода́ *ж (вж. също мн. ч.* **во́ды)** вода
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна вода
~, **агресси́вная** агресивна вода *(напр. спрямо метали, строителни материали)*
~, **адсорбцио́нная** адсорбционна вода
~, **активи́рованная** активирана вода
~, **аммиа́чная** амонячна вода
~, **артезиа́нская** артезианска вода
~, **атмосфе́рная** атмосферна вода
~, **бари́товая** баритна вода *(разтвор на бариев хидроокис)*
~, **бо́рная** борова вода
~, **бро́мная** бромна вода
~, **бурова́я** глинест воден разтвор *(използува се при сондиране)*
~, **весова́я** тегловна вода, конституционна вода
~, **водопрово́дная** водопроводна вода
~, **возвра́тная** възвратна [връщаща се] вода *(за повторно използуване)*
~, **вулкани́ческая** вулканична вода
~, **газиро́ванная** газирана вода
~, **гигроскопи́ческая** хигроскопична [адсорбирана] вода
~, **гидра́тная** хидратна вода
~, **гипертерма́льная** хипотермална вода
~, **глуби́нная** *геол.* вода от голяма дълбочина *(на земната кора)*
~, **гомотерма́льная** хомотермална вода *(с постоянна температура)*
~, **гравитацио́нная** гравитационна вода
~, **грунто́вая** почвена [грунтова] вода
~, **деаэри́рованная** деаерирана вода
~, **дистиллиро́ванная** дестилирана вода
~, **диффузио́нная** дифузионна вода
~, **доба́вочная** добавъчна вода
~, **дождева́я** дъждовна вода
~, **желе́зистая** вода, съдържаща железни йони
~, **жёсткая** твърда [варовита] вода
~, **забо́ртная** *кораб.* задбордна вода
~, **известко́вая** варовита вода
~, **инфильтрацио́нная** *геол.* инфилтрационна вода
~, **исхо́дная** изходна вода
~, **капилля́рная** капилярна вода
~, **ка́рстовая** *геол.* карстова вода
~, **карье́рная** *мин.* кариерна вода
~, **ки́слая** кисела [активна] вода *(с $pH < 7$)*
~, **ключева́я** изворна вода
~, **конденсацио́нная** кондензационна вода, кондензат
~, **конституцио́нная** конституционна вода
~, **ко́нтурная** *мин.* флангова [контурна] вода
~, **котлова́я** котелна вода
~, **кристаллизацио́нная** кристализационна вода
~, **леднико́вая** ледникова вода

~, меже́нная *хидр.* средногодишно ниско ниво на водата *(в река)*
~, минера́льная минерална вода
~, морска́я морска вода
~ набуха́ния вода за набъбване *(на глинести материали при преминаването им в пластично състояние)*
~, мя́гкая мека [неваровита] вода
~, напо́рная напорна вода
~, несвя́занная несвързана *(в химично съединение)* вода
~, оборо́тная оборотна [циркулираща, рециркулираща] вода
~, обрабо́танная обработена [омекотена] вода
~, ороси́тельная оросителна вода, вода за поливане
~, осветлённая избистрена вода
~, отрабо́танная отработена вода; вода не под налягане
~, охлажда́ющая охлаждаща [охладителна] вода
~, очи́щенная пречистена вода
~, пере́гнанная дестилирана вода
~, перегре́тая прегрята вода
~, пита́тельная захранваща [подхранваща] вода, вода за захранване
~, питьева́я питейна вода, вода за пиене
~, пластова́я *мин.* пластова вода
~, плёночная *геол.* ципеста вода
~, пове́рхностная повърхностна вода
~, подве́шенная *геол.* увиснала вода
~, подзе́мная подземна вода
~, подпи́точная добавъчна вода *(в топлоснабдителна система)*
~, подпо́чвенная подпочвена вода
~, пре́сная сладка вода
~, приро́дная природна вода
~, проду́вочная вода от продухването *(за да се поддържа определен състав на котелната вода)*
~, промы́вочная вода за промиване, промивна вода
~, прото́чная текуща [течаща] вода
~, рабо́чая работна вода *(напр. при хидротранспорт)*
~, радиоакти́вная радиоактивна вода
~, рели́ктовая *геол.* остатъчна [стара] вода
~, речна́я речна вода
~, роднико́вая изворна вода
~, рудни́чная руднична вода
~, свобо́дная свободна [несвързана] вода
~, свя́занная свързана вода
~, сетева́я вода от *(градска)* мрежа
~, силова́я силопроизводителна вода
~, смы́вная смивна вода *(при водно сгурои пепелоотстраняване)*
~, снегова́я снежна вода
~, солёная *геол.* солена вода
~, сто́чная отпадна [канална, замърсена] вода
~, стоя́чая застояла вода
~, субтерма́льная субтермална вода
~, сыра́я сурова [необработена] вода; непреварена вода
~, терма́льная термална вода
~, та́лая *вж.* вода́, снегова́я
~, техни́ческая техническа вода, вода за технически [промишлени] нужди, производствена вода
~, три́тиевая *ядр.* тритиева вода
~, трю́мная *кораб.* трюмна вода
~, тяжёлая *ядр.* тежка вода
~, умягчённая омекотена вода
~, уплотни́тельная вода за уплътняване *(напр. при воден затвор)*
~, фено́льная *хим.* фенолна вода, карбол
~, хлори́рованная хлорирана вода
~, цеоли́тная *геол.* зеолитна вода
~, циркуляцио́нная циркулационна [оборотна] вода *(за многократно използуване)*
~, щелочна́я алкална вода *(с $pH>7$)*
~, эжекти́рующая нагнетявана вода
~, ювени́льная *геол.* ювенална [магмена, първична] вода *(просмукана на големи дълбочини)*
водани́т *м минер.* воданит *(разновидност на биотит)*
во́дер *м ак.* изкуствен гласов апарат, апарат за изкуствена реч
води́лка *ж маш.* 1. направляваща, водило 2. плъзгач; кръстоглав
~ ремня́ ремъчен изключвател
води́ло *с* 1. *маш.* водило *(в планетарна предавка)* 2. *с. ст.* теглич, процеп
води́тель *м* водач *(на транспортно средство)*, шофьор
во́дка *ж* **ца́рская** *хим.* царска вода *(смес от 3 части солна и 1 част азотна киселина)*
во́дник *м* работник от водния транспорт
во́дный воден, съдържащ вода
водобо́й *м хидр.* водобой, водобойна плоча *(на преливник)*
~ плоти́ны водобой на язовирна стена *(за гасене енергията на водния удар зад преливника)*
водобо́йный водобоен
водово́д *м хидр.* водовод, деривация; *мин.* водоотвод, канавка; *с. ст.* деривация
~, безнапо́рный безнапорен водовод *(само част от сечението е запълнена с вода)*
~, гравитацио́нный гравитачен [самотечен] водовод
~, деривацио́нный деривационен водовод, деривация *(напр. при големи водни централи)*
~, закры́тый покрит [закрит] водовод
~, карье́рный *мин.* кариерен водоотвод, кариерна канавка
~, напо́рный напорен водовод *(работи с пълно сечение)*
~, ороси́тельный напоителен водовод
~, откры́тый открит водовод
~, тунне́льный тунелен водовод
~, энергети́ческий енергетичен водовод
водоворо́т *м хим.* водовъртеж, водовъртежна зона
водовы́пуск *м* водоизпускател
водогре́йка *ж* 1. съд за топлене на вода 2. водонагревател
водогре́йный водогреен *(например котел)*

водоём *м хидр.* водоем
~, **морско́й** морски водоем
~, **озёрный** езерен водоем
~, **подпёртый** подприщен водоем
~, **пожа́рный** пожарен водоем [басейн]
~, **по́дземный** подземен водоем
водоёмкость *ж* водоемност, водопоглъщаемост
водозабо́р *м* водохващане; водовземане; водовземно съоръжение
~, **ба́шенный** водовземна кула
~, **безнапо́рный** безнапорно водохващане; безнапорно водовземно съоръжение
~, **берегово́й** брегово водохващане
~, **бесплоти́нный** водохващане без подприщване [без подпорно съоръжение, без язовирна стена]
~, **бычко́вый** водохващане чрез преграждане със стълбове
~, **глуби́нный** дълбоко *(потопено)* водохващане
~, **ирригацио́нный** напоително водохващане
~, **комбини́рованый** комбинирано вохохващане [водоснабдяване]
~, **напо́рный** напорно водохващане
~, **низконапо́рный** *вж.* **водозабо́р, пове́рхностный**
~, **плоти́нный** водохващане с подприщване [подпорно съоръжение]
~, **пове́рхностный** повърхностно [нисконапорно] водохващане
~ **подзе́мных вод** водохващане на подземни води; каптаж
~ **с карма́нами** водохващане с утайници
~ **с наносоперехва́тывающими галере́ями** водохващане с наносоулавящи галерии
водозапра́вщик *м авто* водозареждач
водозащи́тный водозащитен *(1. служещ за защита на воден басейн 2. служещ за защита от въздействие на вода)*
водоизмеще́ние *с кораб.* водоизместимост, водоизместване
~, **весово́е** тегловна водоизместимост
~ **в по́лном грузу́** водоизместимост при пълен товар
~, **объёмное** обемна водоизместимост
~, **прое́ктное** проектна [конструктивна] водоизместимост
водока́чка *ж* (водна) помпена станция; водна помпа; водоизпомпване
водокру́ть *ж* водовъртеж; *жарг.* въртоп
водола́з *м кораб.* водолаз
водола́зный водолазен
водомаслогре́йка *ж* маслонагревател *(с помощта на гореща водна баня)*
водомаслозапра́вщик *м* зареждач на вода и масло
водоме́р *м* водомер
~, **бараба́нный** барабанен водомер
~, **инерцио́нный** инерционен водомер
~, **ди́сковый** дисков водомер
~**-интегра́тор** водомер-интегратор
~, **кры́льчатый** перков водомер
~, **мо́крый** мокър *(перков)* водомер
~, **поршнево́й** бутален водомер
~, **ро́торный** роторен водомер
~, **сухо́й** сух водомер
водоме́рный водомерен
водоме́тный водо(-из-)хвърлящ, водоструен
водонагрева́тель *м* водоподгревател, водонагревател; бойлер
~, **многотру́бный** водотръбен топлообменник
~, **пове́рхностный** повърхностен водоподгревател *(напр. тръбен топлообменник)*
~, **электри́ческий** електрически водоподгревател; електрически бойлер
водонасы́щенный водонаситен
водонепроница́емость *ж* водонепроницаемост, водонепропускливост
водонепроница́емый водонепроницаем, водонепропусклив; импрегниран
водоно́сный водоносен
водообеспе́ченность *ж (степен на)* осигуреност с вода *(напр. за почва)*
водообме́н *м* водообмяна, водна обмяна
водоотбо́йник *м* водоотражател
водоотведе́ние *с хидр.* 1. водоотвеждане *(напр. на отпадъчни води)* 2. канализация *(вкл. канализационни и пречиствателни съоръжения)*
водоотво́д *м хидр.* 1. *вж.* **водоотведе́ние** 1 *и* 2 2. отводнително съоръжение
водоотво́дчик *м* кондензно гърне
водоотво́дный водоотвеждащ, водоотводен
водоотда́ча *ж геол.* водоотдаване *(чрез свободно оттичане на част от водата, с която земната маса е наситена)*
~, **уде́льная** специфично водоотдаване
водоотдели́тель *м* водоотделител *(на вода, кондензирана от пара или от сгъстен въздух)*; кондензно гърне
водоотли́в *м мин.* водоотлив, водоотвеждане *(отстраняване на просмукани води)*
~, **прохо́дческий** водоотлив [водоотвеждане] при *(прокарване на)* подземна изработка
~, **рудни́чный** рудничен водоотлив
~, **самотёчный** самотечен [гравитачен] водоотлив
водоотта́лкивающий водоотблъскващ, водоотблъсквателен
водоочи́стка *ж хидр.* 1. водопречистване 2. водопречиствателно устройство [съоръжение]
водоочище́ние *с вж.* **водоочи́стка** 1
водопа́д *м* водопад
водопоглоще́ние *с* водопоглъщане, абсорбция на вода
водоподво́дный водоподаващ, водоснабдителен
водоподгото́вка *ж топл., хим.* водоподготовка, обработване на водата *(пречистване от механични и разтворими примеси)*
~, **ионнообме́нная** йонообменна водоподготовка
~, **механи́ческая** механична водоподготовка, механично пречистване на вода
~, **терми́ческая** термична водоподготовка
~, **хими́ческая** химическа водоподготовка, омекотяване
водоподка́чка *ж* помпено водочерпене [водоподаване]; водна помпа станция

водоподогре́в *м* водоподгряване, водонагряване
водоподгрева́тель *м вж.* **водонагрева́тель**
водоподъём *м хидр.* 1. повдигане [припомпване, изкачване] на вода 2. *подприщване (на водно течение)*
водоподъёмник *м* водоподемно съоръжение; ерлифт
водопо́льзование *с* водоползване
водопо́мпа *ж* водна помпа
водопониже́ние *с* понижаване на подпочвените води *(обикн. изкуствено)*
водопотребле́ние *с* водопотребление
~, **безвозвра́тное** безвъзвратно водопотребление
водоприёмник *м хидр.* 1. водохващане, каптаж 2. водоприемник *(обикн. за дъждовни води)*, водоприемно съоръжение
~, **безнапо́рный** безнапорно водохващане; безнапорен водоприемник
~, **береговóй** брегово водохващане
~, **бесплоти́нный** водохващане без подприщване
~, **напо́рный** напорно водохващане; напорен водоприемник
~, **плоти́нный** водохващане с подприщване; баражен водоприемник
~, **сифо́нный** сифонно водохващане
водоприто́чный водоприточен, водовливен
водопрово́д *м* водопровод
~, **гидравли́ческий** водопровод за високо налягане *(за технологични нужди)*
~, **гравитацио́нный** гравитационен водопровод
~, **дре́нчерный** оросителен [дъждовален] водопровод
~ **охлажда́ющей воды́** водопровод за охлаждаща вода
~, **произво́дственный** производствен водопровод, водопровод за производствени нужди [производствена вода]
~, **противопожа́рный** противопожарен водопровод
~, **хозя́йственно-питьевóй** водопровод за домакинска и питейна вода
водопроница́емость *ж* водопропускливост
~ **гру́нтов** водопропускливост [филтрационна способност] на почви
водопроница́емый водопропусклив
водопу́нкт *м* водоизточник, воден източник, кладенец *(естествен или изкуствен)*
водоразбо́р *м хидр.* 1. водоразпределяне; водоразпределително съоръжение 2. *(улично)* кранче, чешма
водоразбо́рный водоразпределителен
водоразде́л *м топ., хидр.* вододел, водораздел
водораствори́мость *ж* разтворимост във вода
водораствори́мый *хим.* водоразтворим, разтворим във вода
водорегуля́тор *м* регулиращ вентил за вода
~, **мембра́нный** мембранен вентил за регулиране на вода
водоре́з *м* 1. *хидр.* водорез, нос *(на мостова опора)* 2. *кораб.* водорез *(острие на носа на кораб)*

водоро́д *м хим.* водород, H
~, **атома́рный** атомарен водород
~, **бро́мистый** бромоводород
~, **газообра́зный** газообразен водород
~, **двусерни́стый** сероводород
~, **жи́дкий** течен [втечнен] водород
~, **ио́дистый** йодоводород
~, **лёгкий** лек водород, протий
~, **молекуля́рный** молекулен водород
~, **сверхтяжёлый** свръхтежък водород, тритий
~, **свобо́дный** свободен [несвързан] водород
~, **селе́нистый** селеноводород
~, **серни́стый** сероводород
~, **сурьмя́нистый** антимоноводород, стибин
~, **теллу́ристый** телуроводород
~, **тяжёлый** тежък водород, деутерий
~, **фо́сфористый** фосфороводород, фосфин
~, **фто́ристый** флуороводород
~, **хло́ристый** хлороводород
~, **циа́нистый** цианководород
~, **электролити́ческий** електролизен водород
водоро́дный водороден
водородосодержа́щий съдържащ водород
водосбо́р *м хидр.* водосборен [водосъбирателен] басейн, водосборна повърхност
~ **исто́чника** басейн на воден източник [водоизточник]
водосбо́рник *м* воден резервоар, водосъбирател; каптаж
водосбро́с *м хидр.* водоизпускател, водоотливник *(основен)*; изпускателен отвор, изпускател *(намиращ се под водното равнище)*
~, **строи́тельный** строителен водоизпускател *(за през време на строителството)*
~, **холостóй** бързоток *(за изпускане на излишната вода от деривационна ВЕЦ)*
~, **ша́хтный** шахтов водоизпускател *(обикн. с автоматично действие)*
водосбро́сный водоизпускателен, водоизхвърлящ; водоотвеждащ
водоска́т *м хидр.* воден праг *(със стръмна, но не отвесна стена на река, поток)*
водосли́в *м хидр.* преливник
~, **гидрометри́ческий** хидрометричен преливник *(за определяне разхода на вода по височината на преливащия слой)*
~, **ме́рный** *вж.* **водосли́в, гидрометри́ческий**
~, **по́лный** *вж.* **водосли́в, гидрометри́ческий**
~, **холостóй** преливник *(на водноелектрическа централа)*
водоснабже́ние *с* водоснабдяване
~ **горя́чее** снабдяване с гореща вода, горещо водоснабдяване *(за технологични или за домакинско-питейни нужди)*
~, **железнодоро́жное** железопътно водоснабдяване
~, **коммуна́льное** комунално водоснабдяване
~, **промы́шленное** промишлено [техническо] водоснабдяване
~, **противопожа́рное** противопожарно водоснабдяване
~, **разде́льное** разделено водоснабдяване *(домакинско-питейната и промишлената вода са в две отделни мрежи)*

~, **хозяйственно-питьевое** домакинско-питейно водоснабдяване
водосодержание *с* *топл.* водосъдържание
водоспуск *м* водо(из)пускател, водоизпускателно съоръжение
~, **тоннельный** тунелен водоизпускател (*обикн. вътре в масива на брега*)
~, **трубчатый** тръбен водоизпускател (*обикн. вътре в бетонната язовирна стена*)
~, **холостой** отбивен водоизпускател, савак
водостойкость *ж* водоустойчивост
водосток *м* 1. *хидр.* водосток (*в комунално-битово строителство*), канал за дъждовни (*и отпадни*) води; водоотвеждаща тръба, олук 2. *стр.*, *хидр.* водосток (*за отвеждане на вода под пътно платно*)
водосточный водосточен
водоток *м* воден поток, водно течение
~, **выправленный** изправен [коригиран] воден поток
~, **зарегулированный** регулиран воден поток
водотрубный водотръбен (*напр. за котел*)
водоуказатель *м* водопоказател, водомерно стъкло (*напр. на резервоар*)
~, **рефлексионный** водопоказател с плоско [рифлено] стъкло
водоумягчение *с* *топл.* омекотяване на вода
водоупорность *ж* водоустойчивост; водонепропускливост
водоупорный водоустойчив; водонепропусклив, импрегниран (*за тъкани*)
водохранилище *с* водохранилище; воден басейн [резервоар]
~ **годового регулирования** водохранилище за годишно изравняване
~, **противопаводочное** ретензионен язовир
водочерпалка *ж* водочерпателно съоръжение
водочёт *м* *хидр.* водомер
воды *мн* (*вж. също ед. ч.* **вода**) води
~, **аллювиальные** *геол.* алувиални води
~, **болотные** блатни води
~, **бытовые сточные** битови канални води
~, **вадозные** *геол.* вадозна [утаечна] вода (*от атмосферен произход — циркулира в горните пластове на земната кора*)
~, **верхние** *мин.* горни води (*над даден експлоатационен пласт*)
~, **внутренние** *крист.* вътрешни [свързани] води
~, **возвратные** *с. ст.* възвратни води (*от територията на оросителни системи*)
~, **волосные** *вж.* **воды, капиллярные**
~, **грунтовые** почвени [грунтови] води
~, **дренажные** дренажни води
~, **загрязнённые** замърсени води
~, **капиллярные** капилярни води (*в почвата*)
~, **карстовые** карстови води
~, **материковые** материкови води
~, **мелкозалегающие** плитколежащи води
~, **поверхностные** повърхностни води
~, **подошвенные** подови [поднефтени] води
~, **рудничные** руднични води
~, **сточные** канални (*отпадни*) води
~, **термальные** термални води
~, **торфяные** торфени води
~, **фекальные** фекални води
водянистый воден, воднист; разводнен
водяной воден
военно-воздушный военновъздушен
военно-морской военноморски
вождение *с* водене [управляване, кормуване] (*на превозно средство*)
воз *м* 1. кола (*за превоз*) 2. една кола (*мяр-*
~, **буксирный** *кораб.* влекач с шлепове
возбраживание *с* ферментация (*при започването ѝ*), начало на ферментация
возбудимость *ж* *ел.* възбудимост
возбудитель *м* 1. възбудител, причинител; *хим.* стимулатор 2. *ел.*, *радио* възбудителна машина, възбудителен генератор, възбудителка
~, **амплидинный** амплидинен възбудителен генератор
~ **брожения** ферментационен възбудител, фермент
~ **вулканизации** *кауч.* вулканизационен активатор
~ **гниения** причинител на гниенето
~, **главный** главен възбудителен генератор
~, **ионный** йонен възбудителен генератор
~, **кварцевый** кварцов възбудителен генератор
~, **регулирующий** регулиращ възбудител (*напр. при електрозадвижване на Леонард*)
~, **собственный** собствена възбудителна машина
~ **твердения** *стр.* втвърдяващо средство (*напр. за бетон*)
возбудительный възбудителен
возбуждать възбуждам; подбуждам
~ **реле** възбуждам [задействувам] реле
возбуждение *с* възбуждане
~ **атома** *ядр.*, *физ.* възбуждане на атома
~, **безмашинное** възбуждане от статичен възбудител
~, **бесщёточное** възбуждане от вграден статичен възбудител
~, **внешнее** *вж.* **возбуждение, независимое**
~ **волновода** възбуждане на вълновод
~, **встречно-смешанное** *вж.* **возбуждение, дифференциальное**
~, **гармоническое** възбуждане на хармонична честота
~ **генератора** възбуждане на генератора
~, **дифференциальное** диференциално възбуждане, насрещно смесено [компаундно] възбуждане
~, **импульсное** импулсно възбуждане
~, **ионное** йонно възбуждане
~, **каскадное** каскадно [стъпално] възбуждане
~ **колебаний** възбуждане на трептения
~, **компаундное** *вж.* **возбуждение, смешанное**
~, **косвенное** косвено [индиректно] възбуждане
~, **машинное** възбуждане с възбудителна машина, машинно възбуждане
~, **независимое** независимо [чуждо, външно] възбуждане
~ **облучением** възбуждане чрез облъчване

~, **оста́точное** остатъчно възбуждане
~, **паралле́льное** паралелно възбуждане
~ **пласта́** *мин.* възбуждане на продуктивния пласт *(на сондаж)*
~, **после́довательное** последователно възбуждане
~, **посторо́ннее** *вж.* **возбужде́ние, незави́симое**
~, **радиацио́нное** радиационно възбуждане
~, **резона́нсное** резонансно възбуждане
~ **реле́** *ел.* възбуждане [задействуване] на реле
~, **се́риесное** серийно [последователно] възбуждане
~, **синфа́зное** синфазно възбуждане
~ **сква́жины** възбуждане на сондаж *(предизвикване на нефтени приливи)*
~, **сме́шанное** смесено възбуждане
~ **с поло́гой характери́стикой** смесено възбуждане за постоянно напрежение
~, **стати́ческое** статично възбуждане
~, **ступе́нчатое** *елн.* стъпално [стъпаловидно] възбуждане
~, **теплово́е** топлинно [термично] възбуждане
~, **уда́рное** ударно възбуждане, възбуждане при удар
~, **противофа́зное** противофазно [противотоково] възбуждане
~, **форси́рованное** ускорено [форсирано] възбуждане
~, **фото́нное** фотонно възбуждане
~, **шунтово́е** *вж.* **возбужде́ние, паралле́льное**
~, **электро́нное** електронно възбуждане
~ **ядра́** възбуждане на ядрото
возведе́ние *с* *стр.* издигане, изграждане; построяване
~ **кре́пи** *мин.* крепене
~ **в сте́пень** *мат.* повдигане на степен, степенуване
возводи́ть 1. *стр.* издигам, изграждам; построявам 2. *мат.* повдигам на степен, степенувам
~ **в сте́пень** *вж.* **возводи́ть 2**
возвра́т *м* 1. връщане, възвръщане; обратен ход *(напр. на маса на стъргателна машина)* 2. *мет.* *(нискотемпературно)* възвръщане, отмора *(частично възстановяване на структура и свойства на метали и сплави след деформационно обработване)* 3. отпадъци за повторно използуване 4. *хим.* флегма; рециркулат
~, **земляно́й** *ел.* *(използуване на)* земя като втори проводник
~ **конденса́та** *топл.* връщане на кондензата
~ **мета́ллов** възвръщане [отмора] на металите
~ **по́сле де́йствия** *ел.* връщане след действие *(преминаване на реле от крайно в начално състояние)*
~ **реле́** *ел.* връщане на релето *(в първоначалното положение)*
возвра́тно-поступа́тельный възвратно-постъпателен
возвра́тный възвратен; обратен
возвраще́ние *с* **каре́тки** *тлг.* връщане на каретката
возвыше́ние *с* 1. *топ.* възвишение, хълм, могила 2. *геод.* надвишение, разлика между височини *(на две точки)*
~ **в сте́пень** *мат.* *вж.* **возведе́ние в сте́пень**
~ **ре́льсов** *жп.* надвишение на релсите
возго́н *м* *хим.* продукт на сублимация, сублимат
возго́нка *ж* сублимация, сублимиране
~, **вакуу́мная** *обр. мет.* метализация във вакуум
~ **мета́лла** метализация *(покриване с метал във вакуум)*
возго́ны *мн* **вулкани́ческие** *геол.* *(минерални отлагания около изходи на вулканични газове)*
возгоня́ть *хим.* сублимирам
возгора́емость *ж* възпламеняемост, запалимост
возгора́емый запалителен, леснозапалим
возгора́ние *с* запалване *(напр. на въглища)*
возде́йствие *с* 1. въздействие, влияние; възбуждане 2. *авт.* въздействие, сигнал *(върху елемент на система за автоматично регулиране)*
~, **атмосфе́рное** атмосферно въздействие [влияние]
~, **возмуща́ющее** смущаващо въздействие, смущение
~ **входно́е**, входящо [входно] въздействие, входящ сигнал
~, **выходно́е** изходно въздействие, изходен сигнал
~, **гравитацио́нное** гравитационно въздействие
~, **динами́ческое** динамично въздействие
~, **задающее** водещо [управляващо] въздействие
~, **корректи́рующее** поправящо [коригиращо] въздействие
~, **коррозио́нное** корозионно въздействие
~, **механи́ческое** *ел.* динамично действие *(напр. при ток на късо съединение)*
~, **парази́тное** *вж.* **возде́йствие, возмуща́ющее**
~ **по нагру́зке** въздействие чрез натоварването *(регулаторът се намира в определена зависимост от натоварването на системата)*
~ **по отклоне́нию** въздействие чрез отклонението *(на регулираната величина)*
~, **регули́рующее** *вж.* **возде́йствие, управля́ющее**
~ **сдви́га** *геол.* разседно въздействие *(при пропадане на скални блокове по стръмен разлом)*
~, **смуща́ющее** смущаващо въздействие, смущение
~, **стати́ческое** статично въздействие
~, **терми́ческое** термично [топлинно] въздействие
~, **управля́ющее** управляващо въздействие *(за изпълнение основното назначение на система за автоматично регулиране)*
во́здух *м* въздух

~, **атмосфе́рный** атмосферен въздух
~, **балла́стный** баластен въздух *(във вакуумната техника — газобаластна помпа)*
~, **втори́чный** вторичен въздух
~, **дутьево́й** въздух под налягане, вдухван [нагнетен] въздух
~, **жи́дкий** течен [втечнен] въздух
~, **заря́дный** въздух за зареждане [пълнене]
~, **избы́точный** излишък от въздух
~, **кондициони́рованный** кондициониран [климатизиран] въздух
~, **мёртвый** *мин.* мъртъв въздух, въздух без кислород
~, **надду́вочный** въздух под налягане *(при форсиране на двигатели с вътрешно горене)*
~, **отрабо́танный** отработен [замърсен] въздух
~, **отса́сываемый** засмукван [изсмукван] въздух
~, **охлажда́ющий** охлаждащ въздух, въздух за охлаждане
~, **перви́чный** първичен въздух
~, **по́чвенный** въздух в почвата
~, **прито́чный** приточен въздух, въздух (вкаран) отвън *(с надналягане)*
~, **проду́вочный** продухвателен въздух, въздух за продухване
~, **пусково́й** пусков въздух *(сгъстен)*
~, **пы́льный** запрашен въздух
~, **рабо́чий** работен *(сгъстен)* въздух *(напр. в пневматични повдигателни механизми)*
~, **радиоакти́вный** радиоактивен въздух
~, **разрежённый** разреден въздух
~, **рудни́чный** рудничен въздух
~, **сжа́тый** сгъстен въздух *(обикн. от компресорна станция)*
~, **форсу́ночный** въздух за дюзите
~, **циркули́рующий** оборотен [циркулиращ] въздух
~, **эмульси́рующий** емулсиращ въздух *(напр. в карбуратора)*
воздухово́д *м вж.* **воздухопрово́д 1**
~, **вса́сывающий** смукателен въздухопровод
~, **выпускно́й** изпускателен въздухопровод
~, **напо́рный** напорен [нагнетателен, вдухващ] въздухопровод
~, **рециркуляцио́нный** оборотен въздухопровод
воздухово́з *м мин.* въздушен [пневматичен] локомотив *(движещ се със сгъстен въздух)*
воздуходу́вка *ж мет., топл.* въздуходувка, въздушен компресор *(за подаване на въздух под налягане до 2 ат)*
~, **двухпото́чная** двупоточна въздуходувка
~ **до́менная** високопещна въздуходувка
~, **многоступе́нчатая** многостепенна въздуходувка
~, **осева́я** осова въздуходувка, осов вентилатор *(с голяма производителност)*
~, **пласти́нчатая** пластинчата [лопаткова] въздуходувка
~, **поршнева́я** бутална въздуходувка *(компресорен тип)*
~, **ротацио́нная** ротационна въздуходувка
~, **ро́торно-шестерёнчатая** осморкообразен компресор
~, **центробе́жная** центробежна въздуходувка, вентилатор
воздухозабо́рник *м ав., ракет.* отвор [камера, устройство] за засмукване на въздух
воздухоме́р *м* въздухомер, разходомер за въздух *(напр. сгъстен)*
воздухонагрева́тель *м* въздухонагревател, въздухоподгревател
воздухонепроница́емость *ж* въздухонепропускливост, въздухонепроницаемост, херметичност
воздухонепроница́емый въздухонепропусклив, херметичен
воздухонеусто́йчивый неустойчив на *(въздействие на)* въздух
воздухообме́н *м* въздухообмяна *(кратност)*
воздухоотво́дчик *м вж.* **воздухоотдели́тель 1**
воздухоотдели́тель *м* 1. въздухоотделител, обезвъздушително кранче 2. обезвъздушител *(в хладилна техника)*
воздухоохлади́тель *м* въздухоохладител, въздушен охладител
~, **ороси́тельный** мокър въздухоохладител *(в непосредствен контакт със студоносителя)*
~, **пове́рхностный** повърхностен [сух] въздухоохладител *(с ребрести или гладки тръби)*
воздухоочи́ститель *м* въздухоочистител; въздушен филтър, въздухопречиствател *(напр. на двигател с вътрешно горене, на компресор)*
~, **ма́ятниковый** махалообразен въздухоочистител
~, **центробе́жный** центробежен въздухоочистител
воздухопла́вание *с* въздухоплаване, летене с по-леки от въздуха апарати *(за разлика от авиация)*
воздухоподгото́вка *ж топл.* въздухоподготовка, подготовка на въздух *(с оглед използването му за определени цели)*
воздухоподгрева́тель *м* въздухоподгревател, въздухонагревател
~, **враща́ющийся** въртящ се въздухоподгревател
~, **многоходово́й** многоходов въздухоподгревател
~, **пласти́нчатый** пластинчат въздухоподгревател
~, **ребри́стый** ребрест въздухоподгревател
~, **регенерати́вный** регенератор, регенеративен въздухоподгревател *(посредством топлоакумулиращ пълнеж, през който последователно се пускат димни газове и подгряване въздух)*
~, **рекуперати́вный** рекуператор, рекуператорен въздухоподгревател *(използващ част от топлината на димните газове)*
~, **тру́бчатый** тръбен въздухоподгревател
воздухоподъёмник *м* въздушен подемник, мамут-помпа *(за водоснабдяване, за добив на нефт)*
воздухоприготови́тель *м* въздухоовлажнител *(в тютюневата промишленост)*

воздухоприёмник *м* *топл.* 1. резервоар за (сгъстен) въздух 2. въздухочерпателна [-захранваща] тръба *(напр. за взимане на въздух отвън)*
воздухопрово́д *м* 1. въздухопровод 2. *авто* тръба за въздух, въздухопровод
~, **вса́сывающий** смукателен въздухопровод
~, **кольцево́й** 1. пръстеновиден въздухопровод 2. *мет.* околовръстен поясен въздухопровод *(за горещ въздух на висока пещ)*
~, **нагнета́тельный** нагнетателен приточен въздухопровод
~, **тормозно́й** *жп.* спирачен въздухопровод, въздухопровод за спирачките
воздухопроница́емость *ж* въздухопропускливост
~ **стен** *стр.* дишане на стените
воздухопроница́емый въздухопропусклив
воздухораспределе́ние *с* въздухоразпределяне
~, **золотнико́вое** шибърно въздухоразпределяне
~, **ша́риковое** въздухоразпределяне със сачма
воздухораспредели́тель *м* въздухоразпределител
~ **тормоза́** *жп.* функционен вентил
воздухосбо́рник *м* въздушен резервоар, резервоар за *(сгъстен)* въздух
воздухосо́с *м* смукач за въздух
воздухосуши́лка *ж* сушилня за въздух
воздухоусто́йчивость *ж* устойчивост на *(въздействието на)* въздух
воздухоудали́тель *м* обезвъздушител
воздухофи́льтр *м* въздушен филтър, въздухопречиствател
воздухохолоди́льник *м* въздухоохладител, охладител на въздух
возду́шник *м* (въздухо-)отдушник, *(проветрителна)* въздушна тръба
воздушносухо́й въздушносух, изсушен на въздух
возду́шный въздушен
во́зка *ж* возене, превозване
возмеща́ть замествам; наваксвам, компенсирам; обезщетявам
~ **убы́тки** *икон.* обезщетявам *(нанесени)* загуби
возмеще́ние *с* *икон.* обезщетяване, обезщетение
~ **затра́т** обезщетяване за *(направени)* разходи
возмуща́ющий 1. смущаващ 2. възбуждащ *(напр. за сила, която възбужда принудени трептения)*
возмуще́ние *с* 1. смущение; смущаващо въздействие; *ядр.* смущение, пертурбация 2. *астр.* отклонение *(на небесно тяло от орбитата му)*
~, **волново́е** *радио, тлв.* вълново смущение
~, **геомагни́тное** геомагнитно смущение, геомагнитна буря
~, **ионосфе́рное** йоносферно смущение
~, **магни́тное** магнитно смущение, магнитна буря
~ **орби́ты** смущение на орбитата
возникнове́ние *с* **тре́щин** появяване на пукнатини
возобновле́ние *с* **проте́ктора** *авто* възобновяване [възстановяване, регенериране] на протектора *(на външна гума)*
во́зраст *м* *геол.*, *ядр.* възраст
~ **бето́на** *стр.* отлежаване [престояване] на бетона
~, **геологи́ческий** геоложка възраст
~ **нейтро́нов** възраст на неутроните
~ **образца́** *стр.* (време-)престояване на образеца *(от бетон)*
~ **по радиоакти́вному углеро́ду** възраст по радиоактивния въглерод
~ **релье́фа** възраст на релефа [местността]
~, **фе́рмиевский** възраст *(на неутроните)* по Ферми
возраста́ние *с* нарастване, увеличаване, повишаване
~ **акти́вности** увеличаване [нарастване] на активността
~ **давле́ния** нарастване на налягането
~ **ма́ссы** нарастване на масата
~ **фу́нкции** *мат.* нарастване на функция
~ **энтропи́и** увеличаване [нарастване] на ентропията
воизи́т *м* *(металокерамична сплав на желязо и графит)*
во́йлок *м* *текст.* рече, филц, плъст; вата
~, **асбе́стовый** азбестово рече
~, **минералова́тный** минерално рече, минерална вата
~, **полирова́льный** полировъчен филц, филц [рече] за полиране
~, **стекля́нный** стъклена вата
~, **строи́тельный** строителна вата
~, **типогра́фский** *полигр.* печатарско рече *(за уплътняване на натискателните цилиндри)*
~, **фильтрова́льный** филц [рече] за филтриране
~, **шерстяно́й** вълнен филц
~, **шла́ковый** шлакова вата
во́йлочный речен, филцов, плъстен; ватов, ватен
вокза́л *м* *(пътническа)* гара, станция
~, **авто́бусный** автогара, автостанция
~, **боково́й** *жп.* странично разположена гара *(по отношение на жп. линията)*
~, **комбини́рованный** *жп.* комбинирана гара *(със странични и глухи коловози)*
~, **ко́мплексный** *вж.* **вокза́л, объединённый**
~, **объединённый** обединена гара *(напр. железопътно-автобусна, морско-железопътна)*
~, **проходно́й** междинна гара
~, **речно́й** речна гара
~, **сквозно́й** *вж.* **вокза́л, проходно́й**
~, **тупико́вый** *жп.* гара с глухи коловози
~, **узлово́й** *жп.* възлова гара, кръстовище
вокза́льный гаров, станционен
вола́н *м* *текст.* волан *(на дарак)*
волконско́ит *м* *минер.* волконскоит
волластони́т *м* *минер.* воластонит
волна́ *ж* (*вж. също мн. ч.* **во́лны**) *геофиз.*, *физ.* *радио*, *ак.*, *кораб.* вълна

~, **азимута́льная** азимутална вълна
~, **апериоди́ческая** апериодична вълна
~, **асимметри́чная** асиметрична вълна
~, **ба́зисная** базисна [основна] вълна
~, **бегу́щая** бягаща вълна
~, **блужда́ющая** блуждаеща вълна
~, **бокова́я** странична вълна
~, **бортова́я** бордова [странична] вълна
~, **взрывна́я** взривна вълна
~, **возду́шная** въздушна вълна
~, **волново́дная** вълноводна вълна
~, **втори́чная** вторична вълна
~, **вя́зкая** *(напречна)* вълна в гъста течност *(бързозаглъхваща)*
~, **гармони́ческая** хармонична вълна
~, **гидромагни́тная** хидромагнитна вълна
~, **гиперзвукова́я** свръхзвукова вълна
~, **головна́я уда́рная** челна ударна вълна
~, **гравитацио́нная** гравитационна вълна
~, **дебро́йлевская** вълна на дьо Брой *(в квантова механика)*
~, **детонацио́нная** детонационна вълна, взривна вълна
~, **дифракцио́нная** дифракционна вълна
~, **затуха́ющая** затихваща вълна
~, **звукова́я** звукова вълна
~, **земна́я** земна вълна
~, **и́мпульсная** импулсна [единична] вълна, импулс
~, **и́мпульсная сре́занная** срязана импулсна вълна
~, **ио́нная** йонна вълна
~, **коса́я** наклонена вълна *(падаща под ъгъл)*
~, **крити́ческая** критична вълна
~, **магнитозвукова́я** магнитно-звукова вълна
~, **модули́рованная** модулирана вълна
~, **напра́вленная** насочена вълна
~, **незатуха́ющая** незатихваща обратна вълна
~, **несу́щая** носеща вълна
~, **основна́я** основна вълна
~, **отражённая** отразена [обратна] вълна
~, **па́водковая** прииждаща вълна *(на високи води, напр. от дъждове)*
~, **па́дающая** настъпваща [падаща] вълна
~, **парази́тная** паразитна вълна
~, **парциа́льная** парциална вълна
~ **перемеще́ния** настъпателна вълна
~, **пла́зменная** плазмена вълна
~, **пло́ская** плоска вълна
~, **плоскополяризо́ванная** плоскополяризирана вълна
~, **побо́чная** странична [второстепенна] вълна. запасна вълна
~, **пове́рхностная** повърхностна вълна
~, **позывна́я** повиквателна [призивна] вълна *(в съобщителната техника)*
~, **поляризо́ванная** поляризирана вълна
~, **попере́чная** напречна вълна
~, **преде́льная** гранична вълна
~, **преломлённая** пречупена вълна
~, **прили́вная** приливна вълна
~, **продо́льная** надлъжна вълна
~, **проходя́щая** преминаваща вълна
~, **пряма́я** пряка вълна
~, **пульси́рующая** пулсираща вълна
~, **рабо́чая** работна вълна
~, **светова́я** светлинна вълна
~, **сейсми́ческая** сеизмична вълна
~, **симметри́чная** симетрична вълна
~, **синусоида́льная** синусоидална вълна
~, **со́бственная** собствена вълна
~, **сопровожда́ющая** придружаваща вълна
~, **сопряжённая** спрегната вълна
~, **спи́новая** спинова вълна
~, **сре́занная** срязана вълна
~, **стоя́чая** стояща вълна
~, **ступе́нчатая** стъпаловидна вълна
~, **сфери́ческая** сферична вълна
~, **теплова́я** топлинна вълна
~, **тормозна́я** спирачна вълна
~, **уда́рная** ударна вълна
~, **упру́гая** еластична вълна
~, **фикси́рованная** фиксирана вълна
~, **циклотро́нная** циклотронна вълна
~, **шарова́я** сферична вълна
~, **электромагни́тная** електромагнитна вълна
~, **этало́нная** еталонна вълна
волни́стость *м* вълнистост, вълнообразност
волни́стый вълнист, вълнообразен; *текст.* вълнист, накъдрен
волново́д *м радио* вълновод
~, **анте́нный** антенен вълновод
~. **атмосфе́рный** атмосферен вълновод, вълновод между зони в атмосферата
~, **враща́ющийся** въртящ се вълновод
~, **ги́бкий** гъвкав вълновод
~, **диафрагми́рованный** вълновод с диафрагма
~, **диэлектри́ческий** диелектрически вълновод
~, **измери́тельный** измервателен вълновод
~, **ионосфе́рный** йоносферен вълновод, вълновод между зони в йоносферата
~, **коаксиа́льный** коаксиален вълновод
~, **кру́глый** вълновод с кръгло сечение
~, **лучево́й** лъчев вълновод
~, **многомо́довый** вълновод за няколко типа [вида] вълни
~, **Н-обра́зный** вълновод с Н-образно сечение, вълновод тип Н
~, **одномо́довый** вълновод за един тип [вид] вълна
~, **опти́ческий** оптичен вълновод
~, **пита́ющий** захранващ вълновод
~, **пла́зменный** плазмен вълновод
~, **П-обра́зный** вълновод с П-образно сечение. вълновод тип П
~, **прямоуго́льный** вълновод с правоъгълно сечение
~, **скру́ченный** усукан участък от вълновод
~, **согласо́ванный** съгласуван вълновод
~, **спира́льный** спирален вълновод
~, **ступе́нчатый** стъпаловиден вълновод
~, **ультразвуково́й** ултразвуков вълновод
~, **ферри́товый** феритен вълновод
~, **электро́нный** електронен вълновод
~, **ячеи́стый** клетъчен вълновод
волново́й вълнов
волногра́ф *м метео* вълнограф

~, **берегово́й** крайбрежен вълнограф
~, **судово́й** корабен вълнограф
волноло́м *м* вълнолом
~, **берегозащи́тный** брегозащитен вълнолом
~, **пла́вучий** плаващ вълнолом (*напр. от закотвени понтони*)
~, **пневмати́ческий** въздушен [пневматичен] вълнолом (*енергията на вълните се гаси със струи сгъстен въздух*)
~, **сквозно́й** *вълнолом на опори* (*от мостов тип*)
~, **сплошно́й** масивен вълнолом (*от каменни и бетонни блокове*)
волноме́р *м радио, метео, кораб.* вълномер
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен вълномер
~, **визуа́льный** визуален вълномер
~, **гетероди́нный** хетеродинен вълномер
~, **интерполяцио́нный** интерполационен вълномер
~, **ква́рцевый** кварцов вълномер, вълномер с кварцов хетеродин
~, **морско́й** морски вълномер
~, **опти́ческий** оптичен вълномер
~, **поршнево́й** бутален вълномер
~, **резона́нсный** резонансен вълномер
волнообра́зный вълнообразен
волнообразова́тель *м радио* самовъзбуждащ (вълнов) генератор, осцилатор
волноотбо́йный вълноотбивен, вълноотражателен
волноотво́д *м вж.* **волноре́з** 2
волноотража́тель *м хидр.* вълноотбивач, вълноотражател
волноре́з *м кораб.* 1. вълнолом (*преградно защитно съоръжение*) 2. вълнолом, вълноотражател (*на носа на кораб*)
во́лны *мн* (*вж. също ед. ч.* **волна́**) вълни; радиовълни
~, **дециметро́вые** дециметрови вълни
~, **дли́нные** дълги вълни
~, **интерференцио́нные** интерференционни вълни
~, **коро́ткие** къси вълни
~, **миллиметро́вые** милиметрови вълни
~, **напра́вленные** насочени вълни
~, **радиовеща́тельные** радиопредавателни вълни
~, **сантиметро́вые** сантиметрови вълни
~ **сжа́тия, гидромагни́тные** хидромагнитни вълни на сгъстяване
~ **скру́чивания, гидромагни́тные** хидромагнитни торзионни вълни
~, **сре́дние** средни вълни
~, **ультразвуковы́е** ултразвукови вълни
~, **ультракоро́ткие** ултракъси вълни
~, **электро́нные** електронни вълни
воло́ка *ж обр. мет.* изтеглячка; изтеглячна дюза, изтеглячен камък
волокни́стость *ж* влакнестост
волокни́стый *текст.* влакнест; влакнодаен
волокни́т *м пласт.* волокнит (*фенолова смола с влакнести органични пълнители*)
волокно́ *с текст.* влакно
~, **акрилонитри́льное** акрилнитрилно влакно
~, **альгина́тное** алгинатно влакно
~, **асбе́стовое** азбестово влакно
~, **ацета́тное** ацетатно влакно
~, **белко́вое** белтъчно влакно
~, **виско́зное** вискозно влакно
~, **гидроцеллюло́зное** хидроцелулозно влакно
~, **джу́товое** ютено влакно
~, **древе́сное** дървесинно влакно
~, **живо́тное** влакно от животински произход
~, **иску́сственное** изкуствено влакно
~, **казеи́новое** казеиново влакно
~, **карбоцепно́е** карбоверижно влакно
~, **коко́совое** кокосово влакно
~, **кра́йнее** крайно [външно, повърхностно] влакно (*при натоварване на огъване*)
~**-лавса́н** влакно Лавсан
~, **лубяно́е** ликово влакно
~, **льняно́е** ленено влакно
~, **минера́льное** минерално влакно
~, **нитроцеллюло́зное** нитроцелулозно влакно
~, **пенько́вое** конопено влакно
~, **найло́новое** найлоново влакно
~, **начёсанное** кардирано влакно
~, **натура́льное** естествено влакно
~, **одино́чное** единично [елементарно] влакно
~, **перхлорвини́ловое** перхлорвинилно влакно
~, **полиакри́ловое** полиакрилно влакно
~, **полиакрилонитри́льное** полиакрилнитрилно влакно
~, **полиами́дное** полиамидно влакно
~, **поливинилалкого́льное** поливинилалкохолно влакно
~, **поливинилхлори́дное** поливинилхлоридно влакно
~, **полиурета́новое** полиуретаново влакно
~, **полиэтиле́новое** полиетиленово влакно
~, **полиэфи́рное** полиестерно влакно
~, **протеи́новое** протеиново влакно
~, **пряди́льное** влакно, текстилно влакно
~, **расти́тельное** растително влакно
~, **синтети́ческое** синтетично влакно
~, **стекля́нное** стъклено влакно
~, **сыро́е** *харт.* сурови влакнини, сурова целулоза
~, **тексти́льное** текстилно влакно
~, **триацета́тное** триацетатно влакно
~, **уга́рное** отпадъчно влакно
~, **хло́пковое** памучно влакно
~, **шёлковое** копринено влакно
~, **шерстяно́е** вълнено влакно
~, **шта́пельное** щапелно влакно, целволе
~, **элемента́рное** елементарно влакно
волокноотдели́тель *м текст.* маган
волоку́ша *ж* 1. *стр., мин., с. ст.* шейна (*за влачене на товари*), влачило, влачка 2. *с. ст.* влачка, брана
~, **бруско́вая** *с. ст.* влачка от гредички
~**-гвоздёвка** влачка-гвоздейка
~**-шлейф** шлайф-влачка
воломи́т *м* (*свръхтвърда сплав от волфрамов и молибденов карбид — заменител на диамант при сондиране*)
во́лос *м* косъм
~, **гру́бый** груб косъм, козина
~, **свино́й** четина

волосно́й 1. капилярен; 2. тънък като косъм, много тънък *(напр. за пукнатина)*
воло́сность *ж* капилярност; *геол.* капилярна пористост *(напр. в скални образувания)*
волосови́на *ж* тънка като косъм пукнатина *(напр. във валцуван метал, в бетон)*
волосо́к *м* много тънка нишка [жичка] *(в оптични уреди)*
волосяно́й влакнест
волоче́ние *с* 1. *обр. мет.*, *мет.* изтегляне *(напр. на телове, пръти, тръби)* 2. *с. ст.* брануване
~, **безопра́вочное** изтегляне *(на тръби)* без помощта на дорник
~, **горя́чее** горещо изтегляне
~, **многокра́тное** многократно изтегляне *(през няколко последователни дюзи — при тънки телове)*
~ **на опра́вке** изтегляне *(на тръби)* с помощта на дорник
~ **на сте́ржне** изтегляне *(на тръби)* с помощта на дълъг дорник [прът]
~, **однокра́тное** еднократно изтегляне *(през една дюза)*
~, **оконча́тельное** окончателно изтегляне
~ **про́волоки** изтегляне на тел
~, **фасо́нное** фасонно [профилно] изтегляне
~, **холо́дное** студено изтегляне, изтегляне на студено
~, **чистово́е** *вж.* **волоче́ние, оконча́тельное**
волочёный изтеглен
волочи́льный *обр. мет.*, *мет.* изтеглящ, изтеглителен *(на тел, пръти, тръби)*
волочи́льщик *м* изтегляч, работник на изтеглящa машина
волочи́ть *обр. мет.*, *мет.* изтеглям
волчо́к *м* 1. пумпал; *физ.* жироскоп 2. *текст.* чепкало, вълк-машина
~ **для зама́сливания** омаслителен вълк
~, **ка́рдный** дарачен вълк *(за вълна)*
~, **колоти́льный** изтърсвачка
~, **мясно́й** *хран.* машинка за мелене на месо
~, **пы́льный** обезпрашаваща машина
~, **разрыхля́ющий** дарачен вълк
волыни́т *м* *петр.* волинит
вольт *м* *изм.*, *ел.* волт
~**-ампе́р** волтампер
~, **междунаро́дный** международен волт
~**-секу́нда** волт-секунда
волта́метр *м* *ел.* волтаметър *(измерва силата на постоянен ток с помощта на електролитно разлагане)*
~, **весово́й** тегловен волтаметър
~, **га́зовый** газов волтаметър
~, **объёмный** обемен волтаметър
~, **сере́бряный** сребърен волтаметър
~, **титрацио́нный** титрационен волтаметър
вольтамперме́тр *м* *ел.* волтамперметър
вольтампе́рный волтамперен
вольтме́тр *м* *ел.* волтметър
~, **амплиту́дный** амплитуден волтметър
~, **выпрями́тельный** детекторен волтметър
~, **высокоо́мный** високоомен волтметър
~, **дио́дный** диоден [детекторен] волтметър
~, **зерка́льный** волтметър с огледална скала
~, **избира́тельный** избирателен [селективен] волтметър
~, **и́мпульсный** импулсен волтметър
~, **като́дный** катоден волтметър
~, **компенсацио́нный** компенсационен волтметър
~, **ла́мповый** лампов *(електронен)* волтметър
~, **магнитоэлектри́ческий** магнитоелектрически волтметър
~, **многошка́льный** многоскален волтметър
~, **пи́ковый** върхов [амплитуден] волтметър
~, **терми́сторный** термисторен волтметър
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически волтметър
~, **транзи́сторный** транзисторен *(електронен)* волтметър
~, **электродинами́ческий** електродинамичен волтметър
~, **электромагни́тный** електромагнитен волтметър
~, **электро́нный** електронен волтметър
~, **электростати́ческий** електростатичен волтметър
во́льтовый волтов; *жарг.* напрежителен
вольтци́т *м* *минер.* волтцит
вольфахи́т *м* *минер.* волфахит
вольфра́м *м* *хим.* волфрам, W
~, **двубро́мистый** волфрамов (II)бромид
~, **двуио́дистый** волфрамов (II) йодид
~, **двусерни́стый** волфрамов (IV) сулфид
~, **двухло́ристый** волфрамов (II) хлорид
~, **углеро́дистый** волфрамов карбид
~, **шестихло́ристый** волфрамов (VI) хлорид
вольфрама́т *м* волфрамат *(сол на волфрамовата киселина)*
~, **ка́льция** калциев волфрамат
~, **на́трия** натриев волфрамат
вольфрами́т *м* *минер.* волфрамит
вольфра́мовый волфрамов
волюме́тр *м* *вж.* **волюмино́метр**
волюметри́ческий обемен, волумометричен
волюме́трия *ж* обемен анализ
волюмино́метр *м* обемомер *(за в случаи, когато обикновените измервателни методи не са подходящи — напр. за порести тела)*
волюмоконтро́ль *м* *елн.* регулатор на силата на звука
волюмо́метр *м* *вж.* **волюмино́метр**
вооруже́ние *с* **па́русное** *кораб.* ветрилно стъкмяване
воробьеви́т *м* *минер.* воробиевит
вороне́ние *с* (химично) оксидиране, брюниране *(на стоманени повърхности с декоративни и частично защитни цели)*
~, **кисло́тное** оксидиране в кисел разтвор
~, **терми́ческое** термично оксидиране *(в прегрети пари или в разтопени соли)*
~, **щелочно́е** алкално оксидиране *(в алкални разтвори с окислители при 135—150°C)*
воронёный (химично) оксидиран, брюниран
воро́нка *ж* 1. фуния, фунийка; *(водосъбирателна)* отводна фуния; бункер 2. *геол.* яма, въртоп 3. *мин.*, *воен.* взривна яма, снарядна яма

~-бу́нкер для флю́са *зав.* кутия [съд] за флюс
~-весы́ фуния-кантар; бункер-кантар
~, **водоналивна́я** водоналивна фуния
~, **дели́тельная** *хим.* делителна фуния
~, **загру́зочная** товарна [пълнителна] фуния; *с. ст.* приемен кош
~, **засыпна́я** пълнителна фуния; *с. ст.* приемен кош
~, **ка́бельная** *ел.* кабелна муфа [глава]
~, **ка́пельная** *хим.* фунийка за прикапване
~, **ка́рстовая** карстова яма
~, **литнико́вая** *леяр.* наливна [леякова] чаша
~, **мёртвая** *радио* зона [конус] на мълчание, мъртва зона
~, **наливна́я** *вж.* **воро́нка, литнико́вая**
~, **направля́ющая** 1. *мет.* направляваща фуния 2. *мин.* направляваща фуния *(за спасителни инструменти)*
~, **насыпна́я** *хим.* насипен конус
~ **обруше́ния** яма на срутване *(при добив на полезни изкопаеми чрез подкопаване)*
~, **пита́ющая** захранваща фуния
~, **разгру́зочная** разтоварна фуния
~ **семяпро́вода** *с. ст.* гърло за семената *(на сеялка)*
~, **сливна́я** фуния за изливане, отводнителна фуния
~, **спускна́я** изпускателна фуния
~ **с растру́бом кни́зу** фуния с разширената си част надолу
~, **утеплённая** горещ конус *(също като «студен конус», но с топлоизолация върху екранните тръби)*
~ **фа́кела** *зав.* конус на факела
~, **фарфо́ровая** *ел.* порцеланова муфа
~, **холо́дная** студен конус *(долната част на пещ на котлоагрегат, покрита с екранни тръби)*
~, **шла́ковая** *топл.* шлакова яма
воронкообра́зный фуниеобразен, конусообразен
во́рот *м* барабан *(за навиване на въже — обикн. дървен)*, чекрък, рудан; лебедка
~, **двухва́льный** двубарабанен чекрък *(с предавка)*; двубарабанна лебедка
~, **кана́тный** въжен барабан; въжена лебедка
~, **ко́нный** *(черпателна)* лебедка, задвижвана с кон
~, **подъёмный** повдигателен *(въжен)* барабан; повдигателна лебедка
~, **приводно́й** моторна лебедка
~, **просто́й** барабан *(за навиване на въже)* без предавка
~, **ручно́й** ръчна лебедка
воро́та *мн* 1. порта, *(широка)* врата; *топ.* тесен проход *(между скали)* 2. *хидр.* затвор; савак
~, **ве́рхние** горен савак
~, **габари́тные** *жп.* врата [рамка] за *(проверяване на)* габаритните размери
~, **двухство́рчатые** двукрилна врата; двукрилен савак
~, **задвижны́е** *вж.* **воро́та, раздвижны́е**
~, **ни́жние** долен савак
~, **отка́точные** савачна врата, шибър
~, **плаву́чие** *кораб.* плаваща врата *(на сух док)*
~, **подъёмные** повдигаща се врата *(с механизирано задвижване)*
~ **по́рта** вход на пристанище
~, **раздвижны́е** плъзгаща се врата
~, **сегме́нтные** сегментен савак
~, **скла́дчатые** врата-хармоника; *ав.* чупеща се плъзгаща врата *(на хангар)*
~, **спускны́е** изпускателен затвор [савак]
~, **цилиндри́ческие** цилиндричен затвор
~, **шлю́зные** [**шлюзовы́е**] шлюзова врата, шлюзов затвор
воротни́к *м* 1. *маш.* шийник, *(уплътнителен)* фланец 2. *текст.* яка
ворото́к *м* вълток, лост за въртене *(напр. на винт, на тресчотка)*; лост за *(ръчно)* нарязване на резба, вързок
~ **для пла́шек** винторезна дъска
~, **раздвижно́й** регулиращ се [разтегателен] вързок *(за резба)*
~, **рыча́жный** *мин.* вързок, лост за въртене *(на тресчотка)*
~, **универса́льный** универсален вързок
~, **шарово́й** сферичен вързок
во́рох *м* *с. ст.* овършана смес
ворохоподава́тель *м* подавач на овършана смес
вороше́ние *с* *с. ст.* 1. обръщане, подмятане *(на сено)*
ворoши́лка *ж* 1. *с. ст.* разбухвачка *(на сено)*, сенообръщачка 2. *хран.* обръщателно устройство *(напр. в сушилня)*
~, **торфяна́я** торфена обръщачка *(прицепва се към трактора — при добив на торф)*
вороши́тель *м* *с. ст.* разбухвачка
~, **валко́вый** редова разбухвачка
ворс *м* *текст.* влас, мъх *(на плат)*
ворси́льный карден, лугачен
ворси́стость *ж* *текст.* завласеност
ворсо́ванный кардиран, развласен
ворсова́ть кардирам
ворсопеча́ть *ж* *текст.* флоково печатане
воск *м* восък
~, **асфа́льтовый** асфалтов восък
~, **го́рный** *минер.* планински [минен] восък, озокерит
~, **живо́тный** восък от животински произход
~, **ископа́емый** изкопаем [минерален] восък
~, **иску́сственный** изкуствен восък
~, **минера́льный** *вж.* **воск, ископа́емый**
~, **монта́нный** монтанов восък *(получен чрез извличане с разтворители от кафяви каменни въглища)*, монтанвакс
~, **нефтяно́й** нефтен восък
~, **отде́лочный** *кож.* восъчна боя; восъчен цвят
~, **пчели́ный** пчелен восък
~, **расти́тельный** растителен восък
~-**сыре́ц** суров [необработен] восък
воско́вка *ж* *харт.* 1. хартия за чертане, паус 2. восъчна хартия
восково́й восъчен
воскообра́зный восъкообразен, восъкоподобен; пластичен

воспита́ние *с с. ст.* отглеждане
воспламене́ние *с* възпламеняване, запалване, пламване; *авто* запалване, възпламеняване *(на работна смес в цилиндър на двигател)*
~, **вы́нужденное** *авто* принудително запалване *(от външен източник, напр. с електрическа искра)*
~ **искровы́м разря́дом** *авто* запалване с електрическа искра
~, **кали́льное** *остар. авто* запалване чрез нажежаване [нажежено тяло]
~, **калориза́торное** *остар.* запалване с нагрята глава
~, **обра́тное** *авто* запалване с възвратен удар (при много голям аванс)
~ **от сжа́тия** *(само-)*възпламеняване чрез сгъстяване *(при дизелов двигател)*, самозапалване
~, **преждевре́менное** преждевременно запалване
воспламени́тель *м мин., воен.* възпламенител
воспламеня́емость *ж* възпламеняемост, запалимост
воспламеня́емый запалим, запалителен
воспламеня́ть възпламенявам, запалвам
восприи́мчивость *ж ел.* възприемчивост, сусцептибилитет
~ **к помéхам** *радио* възприемчивост [чувствителност] към смущения
~, **краси́льная** *текст.* способност за поемане на боя
~, **магни́тная** магнитна [магнитизираща] възприемчивост
~, **электри́ческая** електрическа възприемчивост
воспринима́емость *ж* **информа́ции** способност да бъде възприета информация
воспроизведе́ние *с* 1. възпроизводство 2. копиране, репродуциране; препечатване 3. копие, репродукция 4. *изч.* възпроизвеждане, презаписване *(на данни от запомнящо устройство)*
~ **зву́ка** възпроизвеждане [предаване] на звука
воспроизводи́ть 1. възпроизвеждам 2. копирам, репродуцирам; препечатвам
воспроизво́дство *с икон., ядр.* възпроизводство
~ **де́лящихся веще́ств** възпроизводство на делящите се вещества
~ **на бы́стрих нейтро́нах** възпроизводство с помощта на бързи неутрони
~ **на теплову́х нейтро́нах** възпроизводство с помощта на топлинни неутрони
~ **нейтро́нов** възпроизводство на неутроните
~, **разши́реное** разширено възпроизводство
~, **сумма́рное** сумарно възпроизводство
~ **я́дерного то́плива** възпроизводство на ядреното гориво
воспроизводя́щий възпроизвеждащ
воссоедине́ние *с физ.* (повторно) присъединяване *(напр. на йони с противоположни знаци)*
восстана́вливать *хим.* 1. редуцирам 2. възстановявам, регенерирам
восстана́вливающийся *хим.* редуциращ се, поддаващ се на [склонен към] редуциране
восстанови́тель *м хим.* редуктор редукционно средство, откислител
восстанови́тельно-окисли́тельный редукционно-окислителен, редокси-
восстанови́тельный 1. редукционен 2. възстановителен, регенеративен
восстановле́ние *с* 1. *хим.* редукция, дезоксидация 2. *хим.* възстановяване, регенериране 3. *изч.* възстановяване *(на данни в оперативната памет)*
~, **автомати́ческое** автоматично възстановяване *(на данни в оперативната памет)*
~ **водоро́дом** редукция с водород
~ **дуги́** *зав.* възстановяване на дъгата *(след прекъсване)*
~, **ёмкостное** *ел.* капацитивно възстановяване
~, **каталити́ческое** каталитична редукция
~ **ла́мпы** *елн.* възстановяване [регенерация] на лампата
~ **напряже́ния** възстановяване на напрежението
~ **поря́дка** *изч.* възстановяване на порядъка
~ **протéктора** *авто* възстановяване [регенериране] на протектора *(на външна гума)*
~ **синхрони́зма** *ел.* възстановяване на синхронизма
~ **ство́ла** *мин.* възстановяване на шахта
~, **упру́гое** *кауч.* 1. еластично възстановяване, възвръщане на еластичността 2. еластичност *(свойство)*
~ **циркуля́ции** *мин.* възстановяване на циркулацията *(на промивната течност в сондаж)*
~, **электролити́ческое** електролитна редукция
~, **электрохими́ческое** електрохимична редукция
восстановля́емость *ж* 1. редуцируемост 2. възстановяемост, регенеруемост
восстаю́щий *м мин.* комин
~, **бурово́й** сондажен комин
~, **вентиляцио́нный** вентилационен комин
~, **разрезно́й** разсичащ *(рудното поле)* комин
~, **рудоспускно́й** рудоспусък
~ **с ру́дным и ле́стничным отделе́нием** комин с отделения за *(преминаване на)* руда и хора
~, **ходово́й** пътеходен комин
восходя́щий възходящ
восхожде́ние *с* изкачване
восьмигра́нник *м* осмоъгълник
восьмикана́льный *ел.* осемканален
восьмипо́люсник *м* осемполюсник
восьмиразря́дный *мат.* осмозначен
восьмиуго́льник *м* осмоъгълник
вoща́нка *ж харт.* 1. восъчна хартия [мушама] 2. восъчна баня 3. восъчен къс
вoще́ние *с* навосъчаване, намазване [натъркване, импрегниране] с восък
вoщёный восъчен; парафиниран
вoщи́на *с. ст.* восъчна пита
~, **пчели́ная** пчелна пита
впада́ть влива се *(за река)*

~ **в синхрони́зм** *ел.* влиза в синхронизъм, синхронизира (се)
впа́дина *ж вдлъбнатина, хлътналост, яма; геол.* падина
~, **бессто́чная** безотточна падина
~ **ме́жду зу́бьями** междузъбие *(на зъбно колело)*
~ **по́чвы** хлътване на почва
впа́ивать *обр. мет.* впоявам, запоявам *(вътре в друг детайл)*
впа́йка *ж* впояване, запояване; спойка
впа́янный впоен, запоен
вперевя́зку *стр.* вързано, превързано *(за зидария)*
вперекрёст кръстосано, кръстообразно
впи́санный *мат.* вписан
впи́сывание *с* вписване; внасяне
~ **в криву́ю** 1. *мат.* вписване в крива 2. *жп.* вписване *(напр. на влакова композиция)* в крива
~ **в окру́жность** вписване в окръжност
впи́тывание *с* всмукване, попиване; пропиване
впи́тывать всмуквам, попивам
вподре́зку *стр.* с пълна *(подравнена)* фуга
вполде́рева *дърв.* чрез право [правоъгълно] пресядане *(сглобка)*; *жарг.* ъглов керт
вполупота́й полускрито
впота́й скрито, на гладко, без изпъкване *(за съединяване)*
впрессо́вывать запресовам, поставям, монтирам с пресово усилие
вприжи́м *стр.* с притискане, с подмазване *(за зидане чрез притискане на разтвора с мистрията към вече поставената тухла)*
внрико́л *стр.* обработено само с шило (за каменна облицовка)
вприсы́к *стр.* със загребване *(с челото на полаганата в зида тухла се загребва от положения на долния ред разтвор и се притиска към предишната тухла)*
вприты́к *маш., стр.* съвсем плътно *(за челно съединяване)*, с плътно допиране *(на челата)*
впро́зелень *с. ст.* недоузряло, въззелено
впрыск *м авто* впръскване *(на гориво в цилиндър на двигател с вътрешно горене)*
~, **аккумуля́торный** компресорно впръскване *(на сгъстен въздух от бутилкова акумулаторна батерия, захранвана чрез компресор)*
~, **акти́вный** безкомпресорно впръскване *(чрез гориворазпръсквателна дюза)*
~, **возду́шно-ка́мерный** впръскване във въздушна камера *(в цилиндъра на дизелов двигател)*
~, **нача́льный** предварително впръскване *(в дизелов двигател)*
~, **непосре́дственный** директно [непосредствено, струйно] впръскване *(в карбураторен или дизелов двигател)*
впры́скивание *с* впръскване, инжектиране
впрыскво́й впръсквателен, разпръсквателен
впряга́ние *с с. ст.* впрягане
впуск *м* 1. пускане *(напр. газ или течност в машина или съд)* 2. пусков [пускателен, входящ] отвор 3. *авто* всмукване, пълнене *(първият ход на четиритактов двигател с вътрешно горене)*
~, **односторо́нний** правотоково продухване *(на двутактов двигател)*
~, **по́лный** пълно отваряне *(на вентил или* клапан, *или* дроселова клапа)
впускно́й пусков, пускателен; всмукателен *(напр. за клапан)*
впустошо́вку *стр.* с вдлъбната [празна] фуга *(вид зидария)*
впячива́ние *с* хлътване
вразбе́жку не едно под друго, не в един ред, с разминаване
вразря́дку *полигр.* разредено, шпацирано
враспо́р в разпънато положение, със страничен *(хоризонтален)* натиск навън
враспра́вка *текст.* в широко състояние
врастя́жку в опънато положение; по цялата дължина
враща́тельный въртящ, въртелив, ротационен
враща́ться въртя се; обръщам се *(около оста си)*
враще́ние *с* въртене, завъртване, обръщане, ротация
~ **вокру́г оси́** въртене около ос
~, **встре́чное** въртене в противоположна посока
~, **ле́вое** ляво въртене
~, **магни́тное** магнитно въртене
~, **молекуля́рное** молекулно въртене, молекулна ротация
~, **опти́ческое** *вж.* **враще́ние пло́скости поляриза́ции**
~ **осе́й координа́т** *мат.* завъртване на координатните оси
~ **пло́скости поляриза́ции** *опт.* въртене на плоскостта на поляризация *(на линейно поляризиран светлинен лъч)*, оптично въртене
~, **пра́вое** дясно въртене
~ **по часово́й стре́лке** въртене по часовниковата стрелка
~ **про́тив часово́й стре́лки** въртене срещу часовниковата стрелка
~, **равноме́рное** равномерно въртене
~, **синфа́зное** въртене без фазова разлика
~, **синхро́нное** синхронно въртене
~, **центри́рованное** центрово въртене, въртене около *(неподвижен)* център
вреди́тели *мн* **амба́рные** *с. ст.* складови вредители [неприятели]
вре́дность *ж* **профессиона́льная** професионална вредност
врез *м* вряз, врязване
вреза́ние *с* врязване *(напр. на режещ инструмент)*, вбиване
вре́заться врязвам се, вклинвам се, прониквам дълбоко
врезно́й врязан, вкопан
вре́менный временен
вре́мя *с* време; продължителност *(от време)*
~, **абсолю́тное** абсолютно време
~, **астрономи́ческое** астрономическо време
~, **а́томное** атомно време *(на основа високоточни кварцови часовници)*

~ **вегета́ции** *с. ст.* време на вегетацията
~ **включе́ния** *ел.* време на включването
~ **возвра́та** време на връщането *(напр. на реле)*
~ **воспроизведе́ния** време на предаването *(напр. на магнитофонен запис)*
~ **впры́ска** време на впръскването *(в дизелов двигател)*
~, **всеми́рное** световно [универсално] време *(на Гринуичкия нулев меридиан)*
~, **вспомога́тельное** *обр. мет.* спомагателно време
~ **вы́борки** *изч.* време за отбиране [изваждане] *(на данни от запаметяващото устройство)*
~ **выгора́ния** време на изгарянето [горенето], продължителност на горенето
~ **выде́рживания** 1. време за задържане [отлежаване] 2. време на експозиция
~ **вы́лета** *ав., ракет.* време на излитане
~, **гри́нвичское** време по Гринуич *(-кия нулев меридиан)*
~, **декре́тное** декретно време *(само в СССР — с 1 час напред спрямо времето по системата на часовите резени)*
~ **жи́зни нейтро́на** време за живот на неутрона
~ **заде́ржки** *вж.* **вре́мя запа́здывания**
~ **запа́здывания** *авт.* време на закъснението [задържането] *(на един електрически сигнал спрямо друг)*
~ **за́писи** *изч.* време за запис
~ **заполне́ния** *изч.* време на запълването
~ **заря́да** време за зареждане
~ **затуха́ния** *изч.* време за затихване
~ **защи́ты, основно́е** *ел.* собствено закъснение на защитата
~, **звёздное** звездно време
~, **и́стинное** истинско време
~, **кра́йнее** *ел.* крайно време *(напр. на реле)*
~ **крити́ческое** критично време; критичен интервал [период]
~, **маши́нное** *обр. мет.* машинно време
~, **межсме́нное** време между (работните) смени *(в предприятие)*
~, **мёртвое** мъртво време
~, **ме́стное** местно време
~, **мирово́е** *вж.* **вре́мя, всеми́рное**
~ **нагре́ва** време [продължителност] на нагряването
~ **наpacта́ния** *изч.* време за нарастване
~ **нараста́ния и́мпульса** *тлв.* време за нарастване на импулс
~, **ненорми́руемое** *обр. мет.* неподлежащо на нормиране време
~, **норми́руемое** *обр. мет.* нормирано [нормено] време
~ **облуче́ния** време [продължителност] на облъчване
~ **обраще́ния** *изч.* време за обръщане [отнасяне], време за изпълнение *(на една операция за записване или четене на информация в електронноизчислителна машина)*
~, **операти́вное** оперативно време, време за *(изпълнение на)* операция
~ **опереже́ния** *авт.* време на изпреварването
~, **основно́е** 1. *обр. мет.* основно [технологично] време 2. *ел.* основно време *(напр. до задействуване на дистанционна защита)*
~ **отключе́ния** *ел.* време за изключване
~ **отключе́ния коро́ткого замыка́ния** *ел.* време за изключване на късо съединение
~ **переключе́ния** време за превключване *(напр. на реле)*
~ **плодоноше́ния** *с. ст.* време на плододаването
~, **подготови́тельное** *обр. мет.* подготвително време
~, **подготови́тельно-заключи́тельное** подготвително-заключително време
~, **подсо́бное** *вж.* **вре́мя, вспомога́тельное**
~ **по́иска** *изч.* време за търсене
~ **по́лного ци́кла** *изч.* време за пълен цикъл
~, **поле́зное** *обр. мет., икон.* полезно време *(при работа на машина)*
~ **поса́дки** *ав.* време на кацването
~ **посе́ва** *с. ст.* време на сеитбата, сеитбено време
~, **поясно́е** време *(по системата)* на часовите резени, поясно [часово] време
~ **предваре́ния** *изч.* време на предварването
~, **преде́льное** *ел.* гранично време *(напр. за заработване на последното стъпало на дистанционна защита)*
~, **просто́йное** *обр. мет., икон.* време в престой, престой
~ **проявле́ния** продължителност на проявяването
~, **пусково́е** *маш.* пусково време
~ **рабо́ты дви́гателя** време за работа на двигателя
~, **рабо́чее** *обр. мет., икон.* работно [ефективно] време
~ **разго́на** 1. пусково [ускорително] време *(напр. на двигател)* 2. *авт.* собствено време, постоянна [константа] на време
~, **разреша́ющее** *ядр.* разделително време
~ **разря́да** *ел.* време [продължителност] на изпразване
~, **реа́льное** *изч.* реално [действително] време
~ **регенера́ции** *изч.* време за регенерация
~ **регули́рования** време за регулиране
~ **ре́зания** *обр. мет.* време [продължителност] на рязане
~, **ручно́е** *обр. мет., икон.* време за ръчни операции, ръчно време
~**-сече́ние** време-сечение *(произведение от площ на отвор по времетраене на отваряне — напр. при изчисляване на газоразпределителни механизми)*
~, **со́бственное** *вж.* **вре́мя разго́на 2**
~, **со́лнечное** *астр.* слънчево време
~ **спада́ния и́мпульса** *тлв.* време на спадане на импулс
~ **сраба́тывания** време за задействуване *или* заработване *(напр. на реле)*
~, **сре́днее со́лнечное** средно слънчево време *(в обикн. живот)*
~ **старе́ния** *мет., терм.* продължителност на стареенето
~ **стира́ния** *изч.* време за изтриване

~, **судово́е** корабно време
~ **счи́тывания** *изч.* време за четене
~ **схо́да коло́ш** *мет.* време за пребиваване на шихтата *(напр. във висока пещ)*
~, **технологи́ческое** *вж.* **вре́мя, осно́вное 1**
~ **торможе́ния** спирачно време
~ **хо́да** *жп.* пътно време
~ **холосто́го хо́да** време на празен ход
~ **чувстви́тельности** *ядр.* период на чувствителност
~ **шту́чное** *обр. мет., икон.* единично време
~, **эксплуатацио́нное** време на използуване, полезно време; експлоатационна продължителност, експлоатация
~ **экспони́рования** *кфт.* време [продължителност] на експонацията, експонация
~, **эфемери́дное** ефемеридно време
время́нка *ж* 1. временен път 2. временно съоръжение [средство]
вруб *м* 1. засичане, врязване; засечка, вряз *(напр. на дървена греда)* 2. *мин.* подкоп *(напр. чрез подкопна машина, струя, взрив)*
~, **боково́й** страничен подкоп
~, **ве́ерный** ветрилообразен подкоп
~, **вертика́льный** вертикален подкоп
~, **ве́рхний** горен подкоп
~, **взрывно́й** подкоп чрез взривяване
~, **горизонта́льный** хоризонтален подкоп
~, **диагона́льный** диагонален подкоп
~, **клиново́й** клинов подкоп
~, **кольцево́й** кръгов подкоп
~, **маши́нный** машинен подкоп
~, **ни́жний** долен подкоп
~, **передово́й** преден подкоп
~, **пирамида́льный** пирамидален подкоп
~, **прохо́дческий** проходчески подкоп, подкоп при прокарване *(напр. на шахта)*
~, **прямо́й** прав подкоп
~, **радиа́льный** радиален подкоп
~, **центра́льный** централен подкоп *(с четири взривни дупки)*
~, **щелево́й** процепен подкоп *(чрез разположени в линия взривни дупки)*
вруба́ть *мин.* подкопавам
вру́бка *ж* 1. врязване, вместване; проникване; *мин.* вряз 2. *дърв.* съединение, сглобка, сглобяване *(чрез врязване на дървени елементи един в друг)*
~ **вполде́рева** съединение *(по дължина)* с право пресядане [с правоъгълен керт, наполовина по дебелината на дървото]
~ **встык** съединение *(средно)* чрез приглаждане, челно съединение, сглобяване на тъпо
~ **в че́тверть** съединение *(по широчина)* чрез фалц
~ **в шип** съединение чрез *(дървен)* шип, съединение чрез дибли
~ **в шпунт** *вж.* **вру́бка в шпунт и гре́бень**
~ **в шпунт и гре́бень** съединение *(по широчина)* чрез нут и перо
~ **замко́м** съединение със *(прав или кос)* зъб
~ **на ре́йку** съединение *(по широчина)* с нут и вставно перо
~ **на шипы́ кру́глые вставны́е** съединение чрез дибли
~ **на шка́нты** *вж.* **вру́бка на шипы́ кру́глые вставны́е**
~ **па́зом и гре́бнем** съединение *(ъглово-средно)* чрез нут и чеп
~ **па́зом с ре́йкой** *вж.* **вру́бка на ре́йку**
~ **потайны́м шипо́м** съединение *(ъглово или ъглово-средно)* чрез длаб и чеп (непроходящо)
~ **сквозны́м гре́бнем** съединение *(ъглово)* чрез единичен шлиц и чеп
вру́бленный врязан, съединен чрез врязване
врубмаши́на *ж мин.* подкопна машина
вру́бовый подкопен, подкопаващ, дълбачен
вручну́ю ръчно, на ръка
всад *м мет.* пълнеж, шихта, еднократна порция *(напр. на пещ)*
вса́сывание *с* всмукване, поглъщане, попиване; абсорбиране; *авто* такт на всмукване; *геол.* поглъщане *(напр. на вода в порите на минерал)*
~, **двусторо́ннее** двустранно всмукване
~, **капилля́рное** капилярно повдигане *(напр. на вода)*
вса́сывать всмуквам, поглъщам, попивам; абсорбирам
всенапра́вленный *радио* всенасочен, всепосочен; излъчващ във всички посоки
всепого́дность *ж* пригодност за използуване през всякакво *(добро или лошо)* време
вска́пывание *с с. ст.* прекопаване
вска́рмливание *с с. ст.* отглеждане, отхранване
вскипа́ние *с* кипване, закипяване, завиране
вскипа́ть кипва, завира, възвира
вскопа́ть *с. ст.* прекопавам
вскорми́ть *с. ст.* отглеждам, отхранвам
вскрыва́ние *с* отваряне, разтваряне
вскрыва́ть *мин.* разкривам
~ **месторожде́ние** разкривам находище
вскры́тие *с* 1. отваряне, разкриване; разпечатване 2. *мин.* разкриване *(на находище)* 3. размразяване, очистване от лед *(напр. на река)*
~ **горизо́нта** разкриване на хоризонт
~ **ка́беля** *ел.* откопаване [разкриване] на *(подземен)* кабел
~ **конте́йнеров** *ядр.* отваряне на контейнерите
~ **месторожде́ния** разкриване на находище *(за открито или подземно разработване)*
~ **нефтяно́го пласта́** разкриване на нефтен пласт
~, **спира́льное** разкриване със спирални траншеи
~, **тупико́вое** разкриване с глухи *(коловозни)* траншеи
вскры́тый разкрит, открит
вскры́ша *ж* 1. *мин.* откривка, разкривка; оголване *(на залеж)* 2. *мин., с. ст.* снет почвен пласт
~, **мостова́я** мостова откривка [разкривка]
~, **первонача́льная** първоначална разкривка
вскры́шный разкриващ
вспа́ханный *с. ст.* изоран
вспаха́ть *с. ст.* изоравам

вспа́шка *ж* [**вспа́хивание** *с*] *с. ст.* оран
~, **безотва́льная** оран без обръщане на пласта [без отметателна дъска]
~, **весе́нняя** пролетна оран
~-**взмёт** подмятане
~ **вразва́л** оран на разор
~ **всвал** оран на гребен
~, **глубо́кая** дълбока оран
~, **глы́бистая** оран на буци
~, **заго́нная** оран на лехи
~, **зя́блевая** *вж.* **вспа́шка, глубо́кая**
~, **кана́тная** оран с плуг, теглен с въже
~, **ме́лкая** плитка оран
~, **парова́я** оран на угар
~, **я́русная** послойна оран
вспе́нивание *с* разпеняване, привеждане в пенливо [пенесто] състояние; пенообразуване
~ **шла́ков** *мет.* отделяне на шлака (*на повърхността на течния метал*)
вспе́ниватель *м* *текст.* пенесто средство, пенообразувател
всплеск *м* **напряже́ния** *ел.* внезапно [скокообразно] нарастване на напрежението
вспомога́тельный спомагателен
вспры́скивание *с* 1. впръскване; инжекция 2. напръскване, поръсване; ръсене
вспу́ченный издут, подут, раздут; набъбнат
вспу́чивание *с* издуване, подуване, раздуване, надуване; набъбване
~ **го́рных поро́д** набъбване на минералите (*при поглъщане на вода*)
~ **по́чвы** набъбване [подуване] на почвата
вспу́чивать издува, надува; набъбва
вспу́ченность *с. ст.* разбухнатост
~ **по́чвы** кипрост на почвата
вспы́шка *ж* 1. (*внезапно и буйно*) запалване *или* пламване, възпламеняване; избухване 2. проблясване, проблясък, светване
~ **акти́вности** *ядр.* избухване на активността
~ **в глуши́теле** *авто* пукане (*на изпусканите газове*) в шумозаглушителя
~, **дугова́я** *зав.* запалване на (*електрическа*) дъга
~, **запозда́лая** късно запалване [възпламеняване]
~ **заря́да** *мин.* взривяване
~ **косми́ческого излуче́ния** избухване на космическото излъчване
~, **ма́гниевая** *кфт.* магнезиево светване
~ **на колле́кторе** *ел.* искрене на колектора
~, **обра́тная** *авто* запалване (*на горивна смес*) във всмукателната тръба
~, **предыскрова́я** *вж.* **вспы́шка, преждевре́менная** 2
~, **преждевре́менная** 1. преждевременно възпламеняване 2. *авто* преждевременно [ранно] запалване
~, **ра́нняя** *вж.* **вспы́шка, преждевре́менная** 2
~, **светова́я** светлинно проблясване
~ (**сме́си**) **в карбюра́торе** *авто* пукане [кихане] в карбуратора
~, **со́лнечная** слънчев взрив
~, **температу́рная** топлинен взрив
~, **электро́нная** *кфт.* електронна светкавица

вста́вка *ж* 1. вместване, влагане, поставяне; *стр.* поставяне (*на стъкло*) 2. вложка, наставка; сменяема част 3. уплътнителна вложка [набивка] 4. *полигр.* вложка (*приложение*)
~, **кла́панная** клапанна вложка
~, **конта́ктная** *ел.* контактна вложка
~ **ма́трицы** (*сменяема*) вложка на (*ковашка*) матрица
~ **микро́метра, резьбова́я** резбови накрайник на микрометър
~, **отрезна́я** отрязна вложка (*напр. в пластмасова форма*)
~, **пла́вкая** *ел.* стопяема вложка (*на предпазител*)
~, **предохрани́тельная** *ел.* патрон на предпазител
~, **радиоакти́вная** радиоактивна вложка
~ **с графи́том** накрайник с (*молиеси*) графит (*напр. на пергел*)
~, **сме́нная** сменна [сменяема] вложка (*напр. на матрица*)
~, **стержнева́я** *леяр.* сърце
~ **токоприёмника, жело́бчатая** *ел.* жлебова вложка на токоприемник
~, **то́чки** *геод.* поставяне на триангулачна точка
вста́вленный поставен, вмъкнат, монтиран вътре (*напр. в конструкция*)
вставля́ть поставям, вмъквам, монтирам
вставно́й вложен, вмъкнат, вдаден, поставен; сменяем, сменен
встра́ивать *стр.* вграждам
встре́чный насрещен
встро́енный вграден, зазидан; *ел.* непосредствено съединен (*за електродвигател, непосредствено съединен с вала на работния механизъм*)
встря́хивание *с* тръскане, стръскване; разклащане
встря́хиватель *м* тръскащо [стръскващо] приспособление; разтърсвачка
вступа́ть в реа́кцию *хим.* встъпвам в реакция, реагирам
встык плътно, тъпо (*за челно съединение*), с плътно допиране (*на челата*)
всход *м* *гор.* поник
всходи́ть *с. ст.* пониквам
всхо́ды *мн* *с. ст.* поникнал посев
~, **дру́жные** дружно [едновременно] поникване
~, **по́лные** напълно поникнали посеви
всхо́жесть *ж* *с. ст.* кълняемост
~ **семя́н, грунтова́я** полска кълняемост на семената
вта́лкиватель *м* *мин.* прибутвач (*на вагонетки*)
втори́чный вторичен; повторен
вту́лка *ж* втулка
~ **бло́ка** *авто* втулка на (*цилиндров*) блок, цилиндрова втулка
~ **ва́ла** втулка на вала
~, **винтова́я** (*резбова*) втулка на винт
~, **вставна́я** сменяема (*цилиндрова — суха или мокра*) втулка

~, **выключа́ющая** изключвателна втулка
~, **гла́дкая** гладка втулка
~, **дистанцио́нная** дистанционна [раздалечаваща] втулка
~, **зажимна́я** затегателна втулка
~, **запрессо́ванная** запресована [набита] втулка
~ **зу́бчатой це́пи** втулка на зъбчата верига
~, **изоляцио́нная** *ел.* изолираща втулка [гилза]
~ **кла́пана, направля́ющая** водач на клапан
~, **кле́мная** *ел.* клемна втулка
~, **колле́кторная** *ел.* колекторна втулка
~ **колеса́** втулка на колело; главина на колело *(дървено)*
~, **конду́кторная** кондукторна [направляваща] втулка *(при пробиване)*
~, **кони́ческая** конусна втулка
~, **лабири́нтовая** лабиринтна втулка
~, **монта́жная** монтажна втулка
~, **направля́ющая** *вж.* **вту́лка, конду́кторная**
~, **опо́рная** опорна втулка
~, **переходна́я** преходна втулка *(за закрепване на инструмент с различен конус на опашката)*
~, **пла́вающая** свободна [плаваща] втулка
~ **подши́пника, разъёмная** лагерна делима [двуделна] втулка
~, **подши́пниковая** лагерна втулка
~, **рабо́чая** работна втулка *(обикн. за цилиндрова втулка)*
~, **разгружа́ющая** разтоварен пръстен
~, **разжи́мная** разширителна втулка, втулка с прорез
~, **разрезна́я** срязана [разрязана] втулка, втулка с прорез
~, **распо́рная** *вж.* **вту́лка, дистанцио́нная**
~, **регули́рующая** регулираща втулка
~ **рессо́рного ушка́** втулка за ухо на ресор, ресорна втулка
~ **са́льника** салникова [уплътнителна] втулка
~, **самосма́зывающаяся** самосмазваща се втулка
~ **с бурто́м** втулка с праг *(за странична опора)*
~, **сверли́льная** *вж.* **вту́лка, конду́кторная**
~ **свёрнутая из листово́го материа́ла** огъната втулка от ламарина *(с открит прорез)*
~ **свобо́дного хо́да** втулка за свободен ход
~, **соедини́тельная** съединителна втулка; нипел
~ **с фла́нцем** втулка с фланец [розетка]
~ **толка́теля, направля́ющая** *авто* направляваща втулка на повдигача
~, **устано́вочная** монтажна [регулировъчна] втулка
~, **фарфо́ровая** *ел.* проходен порцеланов изолатор
~, **центри́рующая** центрова [центрираща] втулка
~ **цили́ндра** цилиндрова втулка
~ **цили́ндра, мо́края вставна́я** мокра цилиндрова втулка *(мие се отвън от охлаждащата течност)*
~ **цили́ндра, суха́я вставна́я** суха цилиндрова втулка *(за набиване в цилиндъра)*
~ **шкво́рня** шенкелна втулка
~, **шпи́ндельная** втулка на вретеното
~, **эксцентри́ческая** ексцентрична втулка
вуали́рование *с кфт.* затъмнен фон, воалиране *(на образ)*
вуа́ль *ж кфт.* затъмняване; воал
~, **краева́я** затъмнение в краищата
~, **цветна́я** цветно затъмняване
вудварди́т *м минер.* вудвардит
вудхаузе́йт *м минер.* вудхаузеит
вулка́н *м геол.* вулкан
вулканиза́т *м кауч.* вулканизат, вулканизиран каучук; продукт след вулканизация
~ **из регенера́та** регенераторен вулканизат
~, **твёрдый** твърд вулканизат, твърда гума
вулканиза́тор *м кауч.* 1. вулканизатор *(причинител)*; вулканизаторен апарат 2. вулканизатор *(работник)*
~, **бараба́нный** барабанен вулканизатор
~, **кольцево́й** кръгов вулканизатор *(за единични външни гуми)*
~, **похо́дный** преносим [ръчен] вулканизатор
вулканизацио́нная вулканизационна работилница
вулканизацио́нный вулканизационен
вулканиза́ция *ж* вулканизация *(на каучук)*
~, **бессе́рная** вулканизация без прибавяне на сяра, безсярна вулканизация
~, **га́зовая** газова вулканизация
~, **горя́чая** вулканизация на горещо
~, **котлова́я** котелна [автоклавна] вулканизация
~, **ме́стная** местна вулканизация *(при ремонт на гумено изделие)*
~, **нару́жная** външна [повърхностна] вулканизация
~, **парова́я** парна вулканизация
~, **преждевре́менная** преждевременна вулканизация
~, **прессова́я** пресова вулканизация
~, **свобо́дная** вулканизация без форма
~ **то́ками высо́кой частоты́** високочестотна вулканизация
~, **формова́я** вулканизация във форма
~, **холо́дная** вулканизация на студено
вулканизи́рованный вулканизиран
вулканизи́ровать вулканизирам
вулканизо́вщик *м* вулканизатор *(работник)*
вулкани́т *м* вулканит *(вулканизационен ускорител)*
вулкани́ты *мн геол.* вулканични камъни
вулканоге́нный *минер.* имащ вулканичен произход
вульзини́т *м петр.* вулзинит
вульфени́т *м минер.* вулфенит
вут *м стр.* вута, паянта, ъглово усилване
вход *м* 1. вход 2. влизане; достъп 3. *изч.* вход, въвеждане *(на изходни данни)*
~, **ада́птерный** *радио* вход *(за запис)* от грамофон
~, **безуда́рный** безударно влизане *(напр. на вода върху турбинна лопатка)*
входи́ть в связь *радио* влизам във връзка

входи́ть в зацепле́ние *маш.* влизам в зацепване [сцепване], зацепвам, сцепвам
входно́й входен; влизащ
вхожде́ние *с* влизане, навлизане
~ **в по́чву** *с. ст.* навлизане в почва
~ **в синхрони́зм** влизане в синхронизация, синхронизиране
вхолосту́ю на празен ход, без натоварване, напразно
вшпунт *дърв.* съединено с нут *(и перо)*
въе́зд *м* 1. влизане; изкачване 2. вход *(за превозни средства)*
вы́бег *м* 1. самоспиране, движение по инерция *(след изключване на задвижването или на захранването с енергия)* 2. *авт.* движение по инерция *(след снемане на входното въздействие)*
~, **инерцио́нный** движение по инерция *(до спирането)*
выбе́ливать 1. белосвам, боядисвам бяло; варосвам 2. избелвам
вы́белка *ж стр.* боядисване, бяло боядисване
выбива́ние *с* 1. *маш.* избиване, изкарване [изваждане] с удари *(на затегната част)* 2. *ядр.* изхвърляне, изтласкване, избиване *(на елементарни частици)*
~ **кре́пи** *мин.* избиване [събаряне] на крепежа
~ **молотко́м** изчукване
выбива́ть избивам, изкарвам *(с удар, с усилие)*
вы́бивка *ж* избиване; *леяр.* избиване *(на отливки)*
~ **кре́пи** *вж.* **выбива́ние кре́пи**
~ **литья́** избиване на отливките *(от формите)*
~ **отли́вок** *вж.* **вы́бивка литья́**
~ **стержне́й** избиване на сърцата *(от отливките)*
~ **стержне́й, гидравли́ческая** хидравлично избиване на сърцата *(с водна струя)*
~ **шла́ка** избиване на шлаката *(от пещ)*
вы́бивщик *м леяр.* избивач *(на отливки — работник)*
вы́боина *ж (повърхностна)* вдлъбнатина, яма
вы́боистый вдлъбнат, хлътнал
вы́бойка *ж* **кре́пи** *мин.* обрушване на крепежа
вы́бойщик *м* **кре́пи** *мин.* обрушвач, избивач на крепежа
вы́бор *м изч.* избор; избиране
~, **вне́шний** външен избор
~ **ка́дра** *кфт.* визиране
~, **системати́ческий** систематичен избор
~, **случа́йный** случаен избор
вы́борка *ж* 1. избиране, подбиране, отбиране; избор 2. *изм.* отбор, отбиране, взимане *(на проби за контролиране)* 3. *мин.* отбиране, извличане, изваждане *(на материал)* 4. извадка *(в математическа статистика)*
~ **информа́ции** *изч.* избиране [отбиране, изваждане] на информацията
~ **кома́нды** *изч.* отбиране [извеждане] на командата
~, **случа́йня** случайна извадка *(в математическата статистика)*
вы́борочный изборен, основан на избор [отбор], съставен по избор
выбрако́вка *ж* бракуване
выбра́сывание *с* изхвърляне, изтласкване
~ **в атмосфе́ру** изхвърляне *(напр. на газове)* в атмосферата
~ **пути́** *жп. (внезапно)* изместване [изкривяване] на релсов път
выбра́сыватель *м* изхвъргач, избутвач
вы́брать кана́вку *обр. мет.* изработвам канал [жлеб, прорез]
вы́брать трос [коне́ц] *кораб.* изтеглям [обирам] въже
вы́брос *м* 1. изхвърляне 2. *тлв., радио, физ.* отскок; импулс; тласък, *(непредвидено)* нарастване 3. *мин.* изхвърляне, фонтаниране *(за сондаж)*
~ **взры́вом** изхвърляне с взрив
~, **внеза́пный** внезапно изхвърляне *(на въглища и газ обикн. в челото на подготвителен забой)*
~ **га́за** *(внезапно)* изхвърляне на газ
~ **из сква́жины** изхвърляне от сондаж
~ **мо́щности** *(внезапно)* нарастване на мощността
~ **пути́** *вж.* **выбра́сывание пути́**
~, **пылеви́дный** *топл.* прахообразно замърсяване
~ **радиоакти́вности** *(внезапно)* нарастване на радиоактивността
вы́броска *ж воен.* спускане, хвърляне
выбу́ривание *с мин.* пробиване
вы́вал *м* 1. срутване, събаряне, проваляне рухване *(на подземно съоръжение)*; *мин.* обрушаване 2. място на срутването 3. съборен [обрушен] материал *(при срутването)*
~ **поро́ды** обрушаване, срутване
вывá́ривание *с хим.* изваряване; преваряване
вы́варка *ж* изваряване, получаване чрез варене [изваряване]
вы́варки *мн* остатъци от изваряване
выварно́й *вж.* **вы́варочный** 1, 2
вы́варный *вж.* **вы́варочный** 2
вы́варочный 1. изварен, добит чрез изваряване 2. служещ за изваряване *(апарат)* изварителен, варилен
выведе́ние *с* изваждане, отвеждане *(напр. на проводник, тръба)*; изкарване, извеждане; създаване
~ **поро́ды скота́** *с. ст.* създаване на *(нова)* порода добитък
~ **пя́тен** изчистване [изваждане] на петна
~ **со́рта** *с. ст.* създаване на *(нов)* сорт
~ **фо́рмулы** *мат.* извеждане на формула
вы́верка *ж* проверка, проверяване, сверяване, контролиране; регулиране, настройване *(след разцентроване)*
~ **инструме́нта** проверка на инструмента
~ **маши́ны** проверяване и привеждане в изправност на машината, регулиране на машината

~ **по отвéсу** *стр.* отвесиране, проверяване по отвес
~ **по ýровню** *стр.* нивелиране
вывéртывать отвъртвам, отвивам, развивам *(винт)*, отвинтвам
выверя́ть проверявам, сверявам, контролирам; регулирам, настройвам
вы́веска *ж* **светя́щая** светеща табелка, светещ надпис *(напр. на фирма)*
вывéтривание *с* изветряване; *геол.* изветряне
~, **искýсственное** изкуствено изветряне *(напр. на глина)*
~, **латери́тное** латеритно изветряне, латеритизация
~, **механи́ческое** механично [физическо] изветряне
~, **органи́ческое** органично [биологично] изветряване *(дължащо се на микроорганизми)*
~ **пóчвы** изветряне на почвата
~, **терми́ческое** термично [топлинно] изветряне
~ **тóплива** изветряване на горивото *(намаляване на топлотворната му способност)*
~, **углекислóтное** въглекисело изветряне *(под въздействие на въглеродния двуокис)*
~, **физи́ческое** *вж.* **вывéтривание, механи́ческое**
~, **хими́ческое** *химично изветряне (дължащо се на химично въздействие)*
вывéтривать изветрявам; *геол.* изветрям
вывéшивание *с* 1. *изм.* претегляне, определяне [проверяване] на масата 2. *изм.* уравновесяване, регулиране, изравняване *(на везни)* 3. *стр.* нивелиране *(без използуване на геодезичен инструмент)* 4. окачване, простиране *(за изсушаване)*
вывúнчивать отвинтвам, развивам *(винт)*, отвъртвам
вы́вод *м* 1. извод, извеждане; *изкарване*, изтегляне 2. отвод; отклонение; *ел.* изходен изолатор 3. *ел.* край на намотка 4. *авто* клема 5. *ел.* отвеждане *(напр. на енергия)*
~, **анóдный** аноден извод, извод на анода
~, **воздýшный** въздушен извод; извод *(за свързване)* към въздушна мрежа
~, **волновóдный** *вълноводен извод*
~ **дáнных** *изч.* извеждане на данни *(от електронноизчислителна машина)*
~, **заземля́ющий** заземяващ извод
~ **из эксплуатáции** изтегляне [излизане] от експлоатация
~ **на перфокáрты** издаване [извеждане] на перфокарта
~, **кáбельный** кабелен извод, извод *(за свързване)* към кабелна мрежа
~, **контáктный** *ел.* извод за контакт *(към мрежата)*
~, **линéйный** извод *(за свързване)* към линия
~ **листóв** *полигр.* листоизваждане
~ **листóв, автомати́ческий** *полигр.* автоматично листоизваждане
~ **нагревáтеля** *извод* [накрайник] на нагревателя
~ **на орби́ту** *ракет.* извеждане в орбита
~, **нарýжный** външен извод
~, **нулевóй** извод на нулевия проводник, нулев извод
~, **отрицáтельный** отрицателна клема, минус-клема
~ **птенцóв** *с. ст.* излюпване на малките *(при птиците)*
~ **пучкá части́ц, бы́стрый** *ядр.* бързо извеждане на снопа от частици
~ **стéржня** *ядр.* изкарване [изваждане] на пръчката
~ **уравнéния** *мат.* извеждане на уравнението
~, **фáзный** извод на фазов проводник
~ **части́ц** *ядр.* извеждане на частиците
~ **шлáка** *мет.* отделяне [изкарване] на шлаката
выводи́мость *ж с. ст.* люпимост
~ **яи́ц** люпимост на яйца
выводи́ть извеждам, отвеждам
вы́воз *м икон.* износ, експорт 1. *(като дейност)* 2. *(самите стоки, които се изнасят)*
вы́возка *ж мин.* изкарване, извозване
вы́воротка *ж полигр.* обръщане *(напр. на буква)*
вы́гарки *мн керам.* угарки; шлака
вы́гиб *м* извивка, кривина
выгибáние *с* извиване, огъване, изкривяване
выгибáть извивам, огъвам, изкривявам
вы́гибка *ж вж.* **выгибáние**
вы́гнутый извит, огънат, изкривен
выглáживание *с* изглаждане
вы́гнутый огънат, извит *(с върха надолу)*
вы́гонка *ж* преваряване,дестилация *(на спиртни напитки)*
выгорáние *с* изгаряне; *текст.* изгаряне, карбонизиране
~ **тóплива в реáкторе, допусти́мое** допустимо изгаряне на *(ядреното)* гориво в реактора
~ **заря́да** *мин.* изгаряне на заряда *(без взрив)*, дефлаграция
~, **пóлное** пълно изгаряне
~ **шнýра** *вж.* **выгорáние заря́да**
выгорáть 1. изгаря 2. изсъхва, увяхва, изгаря *(от суша)* 3. избелява, променя си цвета *(от слънце)*
вы́греб *м* 1. изгребване 2. сгурия, отпадъци от горенето
выгружáтель *м* 1. разтоварач, разтоварно устройство 2. разтоварач, носач *(работник)*
~, **бáгерный** багерен разтоварач
~, **вибрациóнный** вибрационно разтоварно устройство
~, **траншéйный** окопен разтоварач
выгружáть разтоварвам, стоварвам
вы́грузка *ж* разтоварване, стоварване
~, **аэромехани́ческая** аеромеханично [пневматично] разтоварване
~, **бортовáя** разтоварване през странична стена *(напр. на вагон)*
~ **вагóнов, безотцéпочная** *жп.* разтоварване без отцепване на вагоните *(направо от влаковата композиция)*
~ **в отвáл** разтоварване на насипище [депо]
~, **лобовáя** челно разтоварване, разтоварване през челна стена

~, **механи́ческая** механично [механизирано] разтоварване
~, **рассредото́ченная** разпръснато разтоварване *(не на едно място)*
выгрузно́й (вы́грузочный) разтоварен
вы́грузчик *м вж.* **выгружа́тель 2**
выдава́ть на-гора́ *мин.* извозвам на повърхността *(въглища, руда)*
вы́давка *ж* 1. *обр. мет.* изтегляне на струг 2. *обр. мет.* пресоване чрез изтичане *(напр. при производството на туби)* 3. изпъкналост, изстъп
~ **листово́го мета́лла** изтегляне на струг на ламарина
~ **резьбы́** изтегляне на струг на резбата *(напр. на цокъла на електрическа крушка)*
выда́вливание *с* 1. *обр. мет.* щамповане *(на горещо или на студено)* чрез изтичане 2. изстискване, изцеждане
~ **без заусе́нца** щамповане без мустаци чрез изтичане *(на метала)*, екстрюдинг процес
~, **обра́тное** щамповане с обратно изтичане *(спрямо движението на пуансона)*
~, **прямо́е** щамповане с право изтичане *(в същата посока, в която пуансонът се движи)*
~, **тока́рное** *вж.* **вы́давка 1**
~, **холо́дное** студено щамповане чрез изтичане
выда́вливать изстисквам, изцеждам
выда́лбливание *с дърв.* издълбаване, вдълбаване
вы́дача *ж* 1. предаване, доставяне; отпускане, предоставяне 2. *икон.* продукция, производство; пускане на *(пазара на нова)* продукция 3. *мин.* извозване, изкарване, изваждане *(на добива)*
~ **в отва́л** извозване до насипището
~ **из очистно́го забо́я** извозване от добивен забой
~ **кома́нды** *изч.* предаване на команда
~ **на-гора́** извозване на повърхността
~, **ни́жная** долно предаване *(напр. от бункер)*
выдвижно́й изтеглящ се, удължаващ се, подвижен
выделе́ние *с* 1. отделяне, разделяне, сепариране; изолиране, отлъчване 2. отделяне *(напр. на метал от електролит)*, отлагане, образуване *(на вещество от дадена среда)*
~, **бу́рное** *хим.* бурно [енергично] отделяне
~ **воды́** отделяне на водата *(от друга фаза)*
~ **водоро́да** отделяне на водорода
~ **га́за** отделяне на газа
~ **графи́та** отделяне на графита *(от диамантена смес)*
~ **и́мпульсов** *ел.* избиране [селекция] на импулсите
~ **кислоро́да** отделяне на кислорода *(при химична реакция)*
~ **коагуля́та** отделяне на коагулата *(от колоид)*
~ **криста́ллов** отделяне [образуване] на кристали *(от течна фаза)*
~ **летýчих** отделяне на летливите вещества, обезгазяване
~ **ме́ди** обезмедяване
~ **мета́на** *мин.* отделяне на метан
~ **на като́де** *галв.* отделяне [отлагане] на катода
~ **радиоакти́вных элеме́нтов** отделяне на радиоактивните елементи
~ **серебра́** отделяне [отлагане] на сребро
~ **тепла́** отделяне [излъчване] на топлина, топлоотделяне, топлообразуване
~ **фи́льтром** пресяване
~, **шрифтово́е** *полигр.* шрифтово разделяне
~, **электролити́ческое** електролитно отделяне [отлагане]
~ **эне́ргии** отделяне на енергия
вы́деленный 1. отделен, разделен; изолиран 2. отделен, отложен
вы́делка *ж* **ко́жи** *кож.* щавене, дъбене
выделя́ть 1. отделям, разделям; изолирам 2. отделям, отлагам; излъчвам
вы́держанный *стр.* отлежал, престоял *(за бетон)*
выде́рживание *с* 1. *мет., терм.* задържане, престояване; време на престояване *(напр. в пещ)* 2. *хран.* отлежаване 3. темпероване, аклиматизиране, престояване *(на материали, детайли)* за уеднаквяване на температурата
выде́рживать 1. издържам *(напр. натоварване)* 2. оставям да отлежи *(напр. хранителни продукти)* 3. задържам *(за известно време)* 4. поддържам *(температура)*
вы́держка *ж вж.* **выде́рживание** 1, 2, 3, 4. *кфт.* експонация, експониране
~ **бето́на** *стр.* престояване [отлежаване] на бетона
~ **вре́мени** 1. *кфт.* време за експониране, експонация 2. *авт.* закъснение *(напр. на бавнодействуващо реле)*
~ **пла́вки** време на задържане на течния метал *(в пещ)*
~ **при сраба́тывании** *ел.* закъснение при задействуването *(напр. на реле)*
выдува́льщик *м* стъклодухач, стъклодув *(работник)*
выдува́ние *с* 1. вдухване, духане 2. *геол.* дефлация *(издухване, пренасяне, шлифоване и натрупване на изветрителни продукти)* 3. *пласт.* формоване чрез раздуване
~ **дуги́** *ел.* издухване на *(електрическа)* дъга *(напр. на прекъсвач)*
~ **колб** надуване на колби *(за електрически лампи)*
~ **стекла́** стъклонадуване, стъклодухане
выдува́ть печь *мет.* продухване на пещ *(за бързо охлаждане)*
вы́дувка *ж вж.* **выдува́ние 1**
~ **до́менной пе́чи** продухване на висока пещ *(за по-бързо охлаждане с оглед незабавно да започнат ремонтни работи)*
выеда́ние *с* разяждане; корозия
вы́емка *ж* 1. вдлъбнатина, впадина, яма; изземване, изгребване, изваждане 2. изрез, изрезка *(вътрешната част от цяло)*

3. *маш.* изрез, вдлъбнатина; гнездо, легло 4. *стр.* изкоп; прокопаване 5. *мин.* изземване, изкопаване; изваждане *(на добив от рудник, кариера)*
~, **агрегатная** агрегатно изземване
~, **безлюдная** изземване без хора, машинно изземване
~, **валовая** общ изкопан [иззет] добив; общо *(съвместно)* изкопаване
~ **взрывным способом** взривен начин на изкопаване, изземване с взрив
~ **вкрест простирания** изземване, напречно на простирането
~ **грунта** изваждане [изкопаване] на почвата, изземване на почвения слой *(с оглед почвата да се запази напр. през време на строителството)*
~ **длинными забоями** изземване [изкопаване] с дълги забои
~, **дорожная** изкоп за път, пътен изкоп
~ **заходками** изземване [изкопаване] с настъпи [заходки]
~ **камерами** изземване [изкопаване] с камери
~, **кольцевая** кръгов изкоп, кръгово изкопаване
~, **комбайновая** изкопаване [изземване] с комбайн
~ **короткими забоями** изземване [изкопаване] с къси забои
~ **лавами** изземване [изкопаване] с фронтове
~ **лопатки** *маш.* междулопатково пространство *(напр. на парна машина)*
~, **машинная** машинно изземване [изкопаване]
~ **на отбойный молоток** изкопаване [изземване] с къртачен чук
~, **наступающая** настъпващо изземване, изземване с движение напред
~, **непрерывная** непрекъснато изземване [изкопаване]
~ **обратным ходом** *вж.* **выемка, отступающая**
~, **ортовая** ортово изземване
~, **отступающая** отстъпващо изземване, изземване с обратен ход
~, **очистная** добивно изземване, добив
~ **панелями** панелно изземване
~ **по восстанию** изземване по задигането (на пласта), възходящо изземване
~, **подэтажная** подетажно изземване
~ **по падению** изземване по западането (на пласта), низходящо изземване
~ **по простиранию** изземване по простирането (на пласта)
~, **полная** пълно изземване
~ **поперечными заходками** изземване с напречни заходки
~, **потолкоуступная** изземване с обратни стъпала
~, **поточная** поточно изземване
~, **почвоуступная** изземване с прави стъпала
~ **прямым ходом** *вж.* **выемка, наступающая**
~, **раздельная** разделно изземване [изкопаване]
~, **селективная** *вж.* **выемка, раздельная**
~ **с закладкой** изземване [изкопаване] със запълване
~ **с зарубкой** изземване с подкопаване
~, **слоевая** слоево изземване
~ **с обрушением кровли** изземване с обрушване на горнището
~ **сверху вниз** изземване отгоре надолу
~ **снизу вверх** изземване отдолу нагоре
~ **спаренными лавами** изземване с двойка фронтове
~, **сплошная** *вж.* **выемка, непрерывная**
~ **станины** *обр. мет.* изрез [отвор] в тялото *(на металорежеща машина за преминаване на стружки)*
~, **столбовая** стълбово изземване
~, **струговая** стругово изкопаване, изкопаване с *(въглищен)* струг
~, **траншейная** *стр.* окопен изкоп; *мин.* изкопаване с траншея
~, **туннельная** прокопаване на тунел; *мин.* тунелно изкопаване
~ **угля, агрегатная** агрегатно изземване на въглища *(автоматизирано)*
~, **уступная** стъпално изземване [изкопаване]
~, **фронтальная** фронтално изкопаване
~ **целиков** изземване на целици
~, **щитовая** щитово изземване [изкопаване]
~, **экскаваторная** багерно изкопаване
выемочный *мин.* изземван, изкопаван
выжиг *м* 1. изгаряне, изпичане *(за производствени нужди)*; опалване *(на кокс, дървени въглища)*; печене *(за получаване на негасена вар)*; обгаряне *(с нажежено желязо или киселина)* 2. *(количеството материал, получено при едно изгаряне или изпичане)*
~ **клейма** поставяне на знак с нажежено желязо *(напр. на дърво)*
~ **кокса** коксуване
~ **угля** опалване на дървени въглища
~ **черепицы** опалване на керемиди
выжигание *с* *вж.* **выжиг 1**
~ **по дереву** пирографиране (на дърво)
выжимание *с* изстискване, изцеждане
выжимать 1. изстисквам, изцеждам 2. *маш.* натискам *(напр. педал)*; обръщам, дърпам *(напр. ръчка, лост)*
выжимка *ж* 1. изстискване, изцеждане; притискане 2. *обр. мет., кауч.* мустак, израстък, ръбец *(остатък вън от формата,*
выжимки *мн* *хран.* изцедки *(напр. джибри) кюспе)*
вызванный предизвикан, породен, възбуден
вызов *м* *тлф., радио* повикване, извикване
~, **автоматический** автоматично повикване
~, **звонковый** *(телефонно)* повикване със звънец
~, **избирательный** избирателно повикване
~, **индукторный** индукторно повикване
~, **кодовый** кодово повикване *(с уговорен сигнал, знак)*
~, **оптический** оптично [светлинно] повикване
~ **подпрограммы** *изч.* повикване [извикване] на подпрограма

~ притóка *мин.* предизвикване [възбуждане] на приток
~ телесигнализáции телесигнализация с повикване
~, фонúческий повикване със зумер *(звуков сигнал)*
~, циркулярный циркулярно [многопостово] повикване
вызревáние *с* узряване
~ бетóна узряване на бетона, достигане на определената якост *(според марката)* на бетона
~ лáтекса *кауч.* узряване на латекса
вызывáть *тлф., радио* повиквам, извиквам
вызывнóй повиквателен
вы́игрыш *м* **мóщности** печалба [печелене] на мощност
выкáпывать изкопавам, откопавам, изравям
выкáтывание *с* 1. изглаждане *(напр. с валяк)*; изтъркалване *(напр. на трупи по наклон)* 2. *мин.* извозване *(напр. с вагонетка)*
вы́катка *ж вж.* **выкáтивание 2**
выкáчивание *с* изпомпване; изсмукване *(напр. на въздух)*
выкáчивать изпомпвам
~ вóздух обезвъздушавам
вы́качка *ж вж.* **выкáчивание**
выкипáние *с* изкипяване, прекипяване
вы́кладка *ж* 1. *стр.* облицоване, настилане; иззиждане *(на пещ, стена)* 2. (подготвени) материали, съдържание *(за складиране, за транспорт)*; *воен.* войнишко снаряжение 3. изчисляване, пресмятане
~, алгебраúческая *мат.* изчисляване в общи [буквени] числа
выклáдыватель *м полигр.* (механично) поемащо устройство *(на печатна машина)*
выклáдывать 1. *стр.* облицовам; иззиждам 2. изваждам *(навън)*; стоварвам; нареждам
вы́кладь *ж текст.* бродерия
выклёпывать 1. разнитвам 2. кова [клепя] на студено
выклúнивание *с геол.* изклиняване, изтъняване губене *(на рудна жила, пласт)*
выключáтель *м* 1. *ел.* прекъсвач *(с подчертано изключващо назначение)*, изключвател, ключ 2. *маш.* изключвател, изключвателно устройство, разединител
~, аварúйный аварнен прекъсвач *(използува се само при опасност)*
~, автогáзовый автогазов газгенераторен прекъсвач *(за високо напрежение — с автоматично отделящи се газове, чиято струя осигурява самогасене на електрическата дъга)*
~, автоматúческий автоматичен прекъсвач *(защитен)*
~, антéнный антенен прекъсвач [превключвател]
~, бáковый многомаслен прекъсвач
~, блокирóвочный блокиращ прекъсвач
~, быстродéйствующий бързодействуващ прекъсвач
~, бытовóй (електрически) ключ
~, вáкуумный вакуумен прекъсвач
~, взрывобезопáсный взривобезопасен прекъсвач
~, воздухонапóлненный въздухонапълнен прекъсвач, прекъсвач с пълни с въздух отделители *(за най-високи напрежения)*
~, воздýшный въздушен въздухоструен прекъсвач *(за високо напрежение — електрическата дъга се гаси със сгъстен въздух)*
~, встрóенный встроен [вграден] прекъсвач *(в машина, уред)*
~, высоковóльтный прекъсвач за високо напрежение
~, втычнóй прекъсвач за щепселно присъединяване, щепселен прекъсвач
~, гáзовый газов [въздушен] прекъсвач, сух прекъсвач *(обикн. за гасене на дъгата със сгъстен въздух)*
~, газогенерúрующий *вж.* **выключáтель, автогáзовый**
~, генерáторный генераторен прекъсвач
~, глáвный главен прекъсвач
~, двойнóй сдвоен [двоен] прекъсвач
~, двухпóлюсный двуполюсен прекъсвач
~, дистанциóнный дистанционен прекъсвач
~, жúдкостный течен прекъсвач *(най-често маслен, но също и с друга течност)*
~ зажигáния *авто* контактен ключ
~, заземля́ющий заземяващ прекъсвач
~, клáвишный клавишен прекъсвач
~, кнóпочный *вж.* **выключáтель, нажимнóй**
~, комáндный команден прекъсвач
~, конéчный краен прекъсвач [изключвател] *(напр. за ограничаване движенията на повдигателен кран)*
~, концевóй 1. *вж.* **выключáтель, конéчный** 2. *мин.* краен прекъсвач
~, линéйный линеен [изводен] прекъсвач
~, магнúтный магнитен прекъсвач *(при гасенето на дъгата се използува магнитно поле)*
~, маломáсляный маломаслен прекъсвач
~, мáсляный маслен прекъсвач
~, мембрáнный мембранен прекъсвач
~, мгновéнный прекъсвач с моментно изключване
~, многоконтáктный прекъсвач с много [няколко] контактни системи
~, многопóлюсный многополюсен прекъсвач
~ мóщности *вж.* **выключáтель нагрýзки**
~ нагрýзки товаров прекъсвач, разединител за товар
~, нажимнóй бутонен прекъсвач [ключ], бутон
~, низковóльтный прекъсвач за ниско напрежение
~, ножевóй лостов прекъсвач
~, ножнóй *вж.* **выключáтель, педáльный**
~, обходнóй обходен прекъсвач
~, однобáковый маслен прекъсвач с един казан
~, однопóлюсный еднополюсен прекъсвач
~, однохóдовый прекъсвач с еднопосочно комутиране
~, пакéтный пакетен прекъсвач

~, **пане́льный** прекъсвач за *(електрическо)* табло
~, **педа́льный** педален [крачен] прекъсвач
~, **перекидно́й** 1. двупозиционен [лостов] ключ 2. телефонен ключ
~, **поворо́тный** въртящ се ключ
~, **поплавко́вый** прекъсвач за ниво, поплавков прекъсвач
~ **преде́льного грузово́го моме́нта** изключвател при определен [граничен] товарен момент
~, **предохрани́тельный** 1. защитен [предпазен] прекъсвач 2. *маш.* защитен прекъсвач *(например срещу повишена скорост на въртене)*
~, **пусково́й** пусков прекъсвач
~, **рту́тный** живачен прекъсвач
~, **рыча́жный** лостов прекъсвач
~ **с возду́шным дутьём** прекъсвач с въздушно продухване
~, **секцио́нный** секционен прекъсвач
~ **сети́** мрежов прекъсвач, ключ за *(осветителна)* мрежа
~, **сквозно́й** транзитен [проходен, секциониращ] прекъсвач
~ **с магни́тным дутьём** прекъсвач с магнитно продухване *(при гасене на дъгата)*
~, **соедини́тельный** съединителен [секционен] прекъсвач
~, **ступе́нчатый** стъпален прекъсвач
~ **с тя́говым шнурко́м** прекъсвач с верижка
~ **с часовы́м механи́змом** прекъсвач с часовников механизъм
~, **уто́пленный** скрит ключ *(под равнището на лицевата повърхност)*
~, **фи́дерный** фидерен прекъсвач, прекъсвач на отклонение
~, **шиносоедини́тельный** шиносъединителен прекъсвач
~, **ште́псельный** щепселен прекъсвач
~, **экспансио́нный** експанзионен прекъсвач *(за високо напрежение)*
~, **электромагни́тный** електромагнитен прекъсвач
выключа́ть изключвам, прекъсвам; спирам *(действие)*; отцепвам, разединявам; затварям *(вентил)*
выключе́ние *с* 1. *ел.*, *маш.* изключване, прекъсване; спиране *(на действие)* 2. *маш.* отцепване, разединяване; затваряне *(на вентил)*
~, **авари́йное** аварийно изключване [прекъсване]
~ **зажига́ния** *авто* изключване на запалването
~ **по у́ровню мо́щности** *ядр.* изключване в зависимост от равнището на мощността
~, **предохрани́тельное** предпазно [защитно] изключване
~ **реа́ктора** *ядр.* изключване [спиране] на реактора
~ **реа́ктора по пери́оду** *ядр.* изключване [спиране] на реактора след изтичане на *(определения)* период от време
~, **ручно́е** ръчно изключване
~ **сцепле́ния** *авто* изключване на съединителя
вы́ключенный изключен, прекъснат; спрян
вы́ключка *ж* **строк** *полигр.* изваждане [отстраняване] на ред
выко́вывание *с* изковаване
вы́кол *м* 1. откъртване, нащърбване 2. щърбка, щърбина
выкола́чивание *с* избиване, изчукване
вы́колотка *ж* избивачка; дорник (за избиване)
выкорчёвывание *с* *с. ст.* изкореняване
выкра́шивание *с* 1. откъртване, изронване, олющване; натрошаване; *маш.* нащърбване *(на зъб на зъбно колело)* 2. боядисване, оцветяване
вы́кройка *ж* *текст.* кройка
вы́кружка *ж* 1. *маш.* преход *(от един на друг диаметър)* със закръгление, преходна крива, закръгление 2. *стр.* заобляне, закръгление, извивка 3. *арх.* амулюра, криволинейно огънат профил *(четвърт окръжност)*
выкру́чивание *с* *мин.* изкривяване *(на сондаж с намаляване на зенитния ъгъл)*
выла́мывание *с* къртене, отчупване
вылёживание *с* *хран.* отлежаване; естествено стареене
вы́лет *м* 1. издаване напред [навън]; дължина на конзола 2. *маш.* обсег, излет *(на кран със стрела или конзола)*; рамо, излаз *(на машина с конзолна работна част)* 3. *стр.* надвесване, издаване напред *(на сграда, балкон)* 4. *ав.* излитане
~ **зажи́мов** *зав.* излаз на притискащите челюсти
~ **консо́ли** рамо [дължина] на конзолата
~ **резца́** дължина на ножа *(от ножодържача навън)*
~ **стрелы́** обсег [излет] на стрелата *(на кран)*
~ **части́цы** *ядр.* излитане на частицата
~ **электро́да** *зав.* излаз на електрода
вы́летка *ж* маркиране [поставяне] на знаци
вы́ложить настилам, павирам, облицовам; иззиждам
выма́лывание *с* мелене, смилане
вы́мбовка *ж* *кораб.* вълток *(лост за ръчно въртене на вретеното на шпила)*
вы́метать *текст.* обшивам, тропосвам
выме́шивание *с* разбъркване, размесване, омесване
вымока́ние *с* *с. ст.* отопяване, измокряне; обезсоляване; подгизване *(на посевите)*
вымола́чивание *с* *с. ст.* овършаване
вымора́живание *с* концентриране *(на разтвор)* посредством охлаждане, кристализиране чрез замразяване
вымора́живать охлаждам, изстудявам; *с. ст.* измразявам
вы́мостить настилам, павирам
вы́мочка *ж* **посе́вов** *с. ст.* подгизване на посевите
вымыва́ть измивам, отнасям
вы́нос *м* 1. изнасяне 2. *вж.* **вы́лет 2**
~ **клепа́льной маши́ны** излаз [рамо] на нитовъчна машина
~ **крыла́** *ав.* отстъп на крилото

~, **селевой** *геол.* пороен нанос
выносливость *ж* издръжливост; *съпр.* издръжливост *(на циклично натоварване)*
~, **радиационная** радиационна издръжливост
выносливый издръжлив
~ **к перегрузкам** издържащ претоварване
выносной изнесен, издаден *(напр. напред, встрани)*
вынужденый принуден *(напр. за трептения)*; принудителен
выпавший *хим.* утаен; отделен
выпад *м* *текст.* отпадане; отпадък [излишък] от плат *(при полагане на шаблона)*
выпадение *с* 1. изпадане, отпадане 2. утайка, утаяване; отделяне
~ **в осадок** утаяване, образуване на утайка
~ **выключателя** изключване (от прекъсвача)
~ **из работы** отпадане [излизане] от действие
~ **из синхронизма** отпадане *(напр. на генератор)* от синхронизъм, нарушаване на синхронността
~ **осадка** утаяване
~ **пыли** напрашаване, натрупване [падане] на прах
выпалывать *с. ст.* оплевявам
выпаривание *с* *хим., хран.* 1. изпаряване 2. пропарване, попарване, изпарване
~, **безостаточное** изпаряване без остатък
~, **многократное** многократно изпаряване
~ **под вакуумом** изпаряване под вакуум
выпаривать изпарвам, пропарвам; изпарявам *(разтвор)*
выпарка *ж* остатък след изпаряване
выпиливать изрязвам, правя изрез *(с трион)*
выпирание *с* изтласкване, избутване; *с. ст.* изтегляне *(посеви)*
выписывать преписвам; вадя; абонирам
выплавка *ж* *мет.* 1. топене, разтапяне *(на метал)*; леене, отливане, получаване [производство] на отливки 2. добив [получена продукция] при леенето
~ **подшипника** стопяване *(на антифрикционния слой)* на лагер
~, **скоростная** скоростен леярски процес, скоростно топене
~, **суточная** производство на отливки за едно денонощие
выплавлять топя, разтапям *(метал)*, лея, отливам
выплата *ж* *икон.* изплащане, плащане
выполнение *с* **конструктивное** конструктивно изпълнение [оформяне], оформяне на чертеж
выпор *м* 1. издуване, издигане 2. *леяр.* отдушник
~ **грунта** издуване [издигане] на почвата *(поради странични налягания)*
выправительный регулиращ, регулировъчен; изправящ, коригиращ
выправление *с* изправяне, коригиране; регулиране
~ **реки** изправяне [коригиране] на река [речно корито]
~ **погрешности** изправяне на грешка
~ **пути** *жп.* регулиране на междурелсовото разстояние
выпревание *с* *с. ст.* спарване, изгниване
выпрессовка *ж* 1. *обр. мет.* избиване [освобождаване, разединяване] на *(детайли от)* пресова сглобка [връзка] 2. *кауч.* чеплък, плано, излишен материал *(на разделителната плоскост на пресформата)*
выпрессовывание *с* *вж.* **выпрессовка 1**
выпрямитель *м* *ел.* изправител, токоизправител
~, **безнасосный** безпомпен изправител
~, **вакуумный** вакуумен изправител
~, **вибрационный** вибрационен изправител
~, **вращающийся** механичен [въртящ се] изправител
~, **дуговой** дъгов изправител
~, **зарядный** изправител за зареждане *(на акумулатори)*
~, **кенотронный** кенотронен изправител
~, **контактный** контактен изправител
~, **купроксный** *вж.* **выпрямитель, меднозакисный**
~, **ламповый** лампов [електронен] изправител
~, **меднозакисный** медноокисен изправител
~, **металлический ртутный** живачен *(токо-)* изправител в *(затворен)* метален съд
~, **механический** механичен изправител
~, **однофазный** еднофазен изправител
~, **плазменный** плазмен изправител
~, **полупроводниковый** полупроводников изправител
~, **ртутный** живачен изправител, изправител с дъгов разряд
~, **сварочный** заваръчен *(токо-)*изправител
~, **селеновый** селенов изправител
~, **синхронный** синхронен изправител
~, **стабилизированный** стабилизиран изправител
~, **стеклянный ртутный** живачен *(токо-)* изправител в стъклен балон
~, **сухой** сух токоизправител
~, **твёрдый** *вж.* **выпрямитель, сухой**
~, **трехфазный** трифазен изправител
~, **управляемый** управляем изправител
~, **фазочувствительный** фазочувствителен изправител, демодулатор
~, **электронный** електронен изправител
~, **электросварочный** електрозаваръчен [заваръчен] изправител
выпрямительный изправящ; *ел.* изправителен, токоизправителен
выпрямление *с* изправяне; *ел.* изправяне, токоизправяне
~ **волокон** *текст.* изправяне на влакната
~, **двухполупериодное** двуполупериодно *(токо-)*изправяне
~, **однополупериодное** еднополупериодно *(токо-)*изправяне
~ **русла реки** изправяне [коригиране] на корито на река
выпрясть *текст.* изпридам
выпукло-вогнутый изпъкнало-вдлъбнат

выпуклость *ж* изпъкналост; релефност
выпуклый изпъкнал; релефен
выпуск *м* 1. *мет.* изпускане, пускане (*на метал, шлака*); изпускателен отвор (*за метал, шлака*); количество (течен) метал (*получено от пещ, предприятие*) 2. *топл.* изпускане (*напр. на пара, въздух в атмосферата*); изтакане; изпускателен отводняващ кран (*на тръбопровод*) 3. *авто* изпускане (*такт от работния цикъл на четиритактов двигател*) 4. *икон.* производство, продукция, добив; пускане в производство *или* на пазара 5. *полигр.* излизане от печат (*на книга*), издаване; (*поредно*) издание
~, **аварийный** аварийно (*водо-*)изпускане
~, **бездымный** *авто* бездимно изпускане
~, **валовой** *икон.* обща продукция
~, **дымный** *авто* димно изпускане, наличие на дим в изгорелите газове
~ **металла** изпускане на метала (*напр. от пещ*)
~ **отработавших газов** *авто* изпускане на отработените [изгорелите] газове
~, **партийный** дребносерийно производство
~ **плавки** *вж.* **выпуск металла**
~, **серийный** серийно производство
~, **холостой** свободно изпускане (*напр. на пара, въздух в атмосферата, вода в неработния улей на централа*)
~ **шасси** *ав.* спускане на колесника (*при кацане на самолет*)
~ **электронов из ускорителя** *ядр.* изпускане на електрони от ускорител
выпускать 1. *мет.* изпускам, пускам (*метал, шлака*) 2. *топл.* изпускам (*пара, въздух в атмосферата*) 3. *икон.* пускам (*производство за пазара*), произвеждам 4. издавам (*печатни произведения*)
выпучивание *с* издуване, набъбване (*за почва*); подуване
выработка *ж* 1. изработване, произвеждане производство; производителност 2. *мин.* изработка 3. *икон.* производство, продукция, произведено количество
~, **вентиляционная** вентилационна [проветрителна] изработка
~, **восстающая** възходяща изработка
~, **вскрывающая** разкриваща изработка
~, **выемочная** добивна изработка
~, **выпускная** изработка за отводняване
~, **главная откаточная** главна извозна изработка
~, **глубокая** дълбока изработка
~, **годичная** годишно производство; *мин.* годишен добив
~, **горизонтальная** хоризонтална изработка
~, **горная** минна изработка
~, **двухпутевая** двупътна изработка
~, **закладочная** запълвачна изработка
~ **за смену** (*изработена*) **продукция** за една смяна
~, **камерная горная** камерна минна изработка
~, **наклонная** наклонена (*минна*) изработка
~, **нарезная** нарезна [разсичаща] изработка
~ **нормы** *икон.* изпълнение на нормата [нормираното време]
~, **объездная** обходна [обиколна] изработка
~, **откаточная** извозна изработка
~, **открытая горная** открита минна изработка
~, **подготовительная** подготвителна изработка
~, **подземная горная** подземна минна изработка
~, **полевая** скална изработка, изработка по скала
~ **по породе** *вж.* **выработка, полевая**
~, **путевая** пътна изработка
~, **разведочная** проучвателна изработка
~, **разрезная** *вж.* **выработка, нарезная**
~, **скоростная** скоростна изработка
~, **суточная** дневно производство
~, **тупиковая** глуха [задънена] изработка (*с един изход*)
~, **узкая** тясна изработка
~, **ходовая** пътеходна изработка
~ **электроэнергии** производство на електрическа енергия, електропроизводство
~, **этажная** етажна изработка
выработки *мн мин.* изработки
~ **вскрытия** разкриващи изработки
~, **встречные** насрещни изработки
~, **капитальные** капитални [разкриващи, основни] изработки
~, **околоствольные** околошахтови изработки
~, **очистные** добивни изработки
~, **старые** стари изработки
выравнивание *с* 1. изравняване, изправяне 2. *текст.* егализиране
~ **давлением** изравняване чрез натиск
~ **давления** изравняване на наляганията (*напр. в няколко затворени съда*)
~ **моментов** *мех.* изравняване на моментите
~ **химического состава** изравняване [усредняване] на химичния състав
выравниватель *м* изравнител; коректорно устройство
выравнивать 1. изравнявам, изправям 2. *текст.* егализирам
выражение *с мат.* израз; формула
~, **алгебраическое** алгебричен израз
~, **и рациональное** ирационален израз
~, **неопределённое** неопределен израз
~, **численное** числен израз
выращивание *с с. ст.* отглеждане
~ **кристаллов** получаване на кристали
выращивать *с. ст.* отглеждам, култивирам
вырвать *с. ст.* изскубна, изтръгна, откъсна
вырез *м* изрязване, изрез
~ **клише** *полигр.* изрязване на клише
вырезка *ж* изрязване, изсичане
~ **брака** *мет.* отстраняване [изсичане] на (повърхностни) дефекти (*на блоковете преди валцуване*)
выровнять изравня, изгладя
вырождение *с* израждане, дегенериране, дегенерация (*в квантовата механика*)
~, **двухкратное** двукратно израждане
~, **многократное** многократно израждане
~, **обменное** обменно израждане

~ **по чётности** израждане по отношение на четността
~, **случа́йное** случайно израждане
~ **я́дерных у́ровней** израждане на ядрените нива
вы́рост *м* израстък
вырубáние *с* изсичам *(със секач или на преса)*; сека *(с брадва)*; *леяр.* отстраняване [изсичане] на дефекти *(на отливки)*
вырубáть изсичам; *мин.* изсичам, изкопавам
вы́рубка *ж* 1. *обр. мет.* изсичане, рязане *(ръчно или на преса)*; щанцуване 2. *гор.* изсичане; сечище; просека
~, **краевáя** изсичане *(напр. на изрез)* в края на листа
~, **кузнéчная** ковашко изсичане *(по контур)*
~ **куткá** *мин.* изкопаване на крайната точка на добивен забой
вы́ручка *ж* **от реализáции** *икон.* приход от продажба [реализация] *(на продукцията)*
вы́рыв *м* частичен разрез *(на чертеж)*
вырывáние *с* **электрóнов пóлем** откъсване [изтръгване, освобождаване] на електроните от полето
вы́садка *ж* 1. *обр. мет.* набиване, сбиване *(при машинно или ръчно коване)* 2. изваждане *(на пластмасов детайл от пресформа)* 3. *с. ст.* разсаждане *(на растения)*
~, **автомати́ческая** автоматично набиване, набиване на пресавтомат
~ **возду́шного десáнта** *воен.* стоварване на въздушен десант
~, **горя́чая** набиване на горещо *(обикн. на хоризонтално-ковашка машина)*
~, **кони́ческая** конусно набиване, набиване на конусна глава
~, **полугоря́чая** набиване в полугорещо състояние
~, **холóдная** набиване на студено *(обикн. на студенонабивни автомати и преси — напр. глави на болтове, нитове)*
высадкопосáдочный *с. ст.* разсадозасяващ
высáживать *с. ст.* засаждам
высáливание *с* *хим.* изсолване
~, **фракциóнное** фракционно изсолване
высáсывание *с* изсмукване
высáсывать изсмуквам
высвéрливание *с* *обр. мет.* 1. разстъргване *(на отвор)* 2. пробиване *(през целия материал, а не на глухо)*
высвéрливать 1. разстъргвам *(отвор)* 2. пробивам *(докрай)*
вы́сев *м* [**высевáние** *с*] сеене, засяване; сеитба
вы́севки *мн* отсевки *(след пресяване)*
высекáть изсичам *(камък)*; гравирам *(напр. надпис)*
вы́сечка *ж* 1. изсичане; изрезка *(предмет)*; изрезка *(отпадък)* 2. длето за *(сечене на)* камък
вы́скáзывание *с* *мат.* съждение, твърдение
высокоавтоматизи́рованый високоавтоматизиран, характеризиращ се с висока степен на автоматизация
высокоáтомный високоатомен
высокобелкóвый високобелтъчен, характеризиращ се с високо [повишено] белтъчно съдържание
высокобóртный притежаващ високи стени [капаци] *(напр. за каросерия на товарен автомобил)*
высоковáкуумный високовакуумен
высоковалéнтный високовалентен *(за химичен елемент)*
высоковóльтник *м* специалист *(работник)* по високоволтова техника
высоковóльтный предназначен за високо напрежение, високоволтов
высоковя́зкий силно вискозен
высокогóрный високопланински *(обикн. над 2000 м)*
высокодиспéрсный високодисперсен
высокозóльный високопепелен, характеризиращ се с високо пепелно съдържание
высококáчественный висококачествен
высококипя́щий кипящ при висока температура
высококонцентри́рованный силно концентриран *(напр. за разтвор)*
высоколеги́рованный високолегиран
высокомáрганцевый отличаващ се с високо съдържание на манган
высокомолекуля́рный високомолекулен, имащ голяма молекулна маса
высоконадёжный изключително сигурен, притежаващ голяма сигурност *(напр. при експлоатация)*
высоконапóрный високонапорен
высоконауглерóженный високонавъглероден, наситен с високо съдържание на въглерод
высокооборóтный високооборотен; високоскоростен
высокообъёмный високообемен, характеризиращ се с повишен обем *(в сравнение с прости текстилни влакна)*
высокооктáновый високооктанов, имащ голямо октаново число
высокоóмный *ел.* високоомен, характеризиращ се с голямо активно съпротивление
высокоплáн *м* *ав.* високоплощник
высокоплáвкий труднотопим, характеризиращ се с висока температура на топене
высокопласти́чный обладаващ висока пластичност
высокополимéрный високополимерен
высокополимéры *мн* полимери с голяма молекулна маса
высокопроизводи́тельный високопроизводителен
высокопрóчный характеризиращ се [имащ] голяма якост
высокоразрежённый силно разреден
высокосóртный висококачествен
высокоствóльный *с. ст.* високостъблен
высокотемперату́рный високотемпературен
высокотокси́ческий силно отровен
высокотóчный високоточен, характеризиращ се с [осигуряващ] голяма точност

высокоуглеродистый високовъглероден, характеризиращ се с високо въглеродно съдържание
высокоудойный *с. ст.* високомлечен
высокоурожайный *с. ст.* високодобивен, родовит
высокочастотный високочестотен, който е за висока честота
высокоэластичный високоеластичен
высокоэнергетический високоенергетичен
высота *ж* височина; *мат.* височина *(напр. на триъгълник, призма, конус)*; *воен.* кота
~, **абсолютная** абсолютна височина
~, **барометрическая** барометрична височина
~ **борта** височина на борда *(на кораб)*
~ **вакуума** отрицателно налягане
~ **вертикального сброса** *геол.* височина на вертикален разсед
~ **водяного столба** височина на водния стълб
~ **всасывания** смукателна височина
~ **в свету** *стр.* светла височина
~, **габаритная** габаритна височина
~ **гайки** височина на гайка
~, **геодезическая** геодезична височина
~ **геоида** височина на геоида
~, **геометрическая** геометрична височина
~, **геопотенциальная** геопотенциална височина
~ **давления** налягане, големина на налягането
~, **динамическая** динамична височина
~ **загрузки** височина на зареждане
~ **засыпки** височина на насипан материал [на насипването]
~ **звука** височина на звука
~ **зуба** височина на зъба *(на зъбно колело)*
~ **импульсов тока** *ел.* височина на импулса [амплитуда] *(фотоклетка)*
~ **инструмента** *геод.* височина на инструмента
~, **истинная** *ав.* истинска [действителна] височина
~ **исходного профиля** *маш.* височина на изходния профил, пълна височина на профил
~, **метацентрическая** метацентрична височина
~, **монтажная** *стр.* монтажна височина, височина на монтажа
~ **набора** *полигр.* височина на набора
~ **над уровнем моря** височина над морското равнище
~ **напора** напор, налягане, височина на напора
~ **неровностей** *обр. мет.* височина на грапавините *(на повърхност)*
~, **нормальная** *геод.* нормална височина
~, **орбитальная** *ракет.* височина на орбита
~, **ортометрическая** ортометрична височина
~ **отвала** височина на насипището
~ **открытия клапана** *вж.* **высота подъёма клапана**
~ **отсасывания, допустимая** допустима смукателна височина *(на реактивна хидравлична машина)*
~, **погрузочная** товарна височина *(напр. за товарен автомобил височината на платформата на каросерията)*
~ **подачи** височина на подаването [повдигането]
~ **подпора** височина на повишаване [покачване] на водно равнище
~ **подъёма 1.** височина на повдигане **2.** височина на изкачване *(напр. на път)*, разлика между височини *(на точки)*
~ **подъёма клапана** *авто* ход на клапана
~ **подъёма крюка** височина на повдигане на куката *(за кранове)*
~ **подэтажа** *мин.* подетажна височина
~, **полезная** полезна височина
~ **полёта** *ав.* височина на летенето [полета]
~ **потенциального барьера** *ядр.* височина на потенциалната бариера
~, **предельная** гранична [най-голяма] височина
~ **профиля** *мет.* височина на профила *(за профилни стомани)*
~ **профиля резьбы** *маш.* височина на резбата
~, **пьезометрическая** пиезометрична височина
~ **разгрузки** височина за разтоварване
~, **располагаемая** височина на разположение; хидравличен напор
~, **расчётная 1.** *геофиз.* изчислена [изчислителна] височина **2.** теоретична височина *(напр. залегнала в проект, в изчисления)* **3.** *ав.* номинална височина *(на работа на двигател)*
~ **репера** *геод.* височина на репер [реперна точка]
~ **сброса** *геол.* височина [скок] на разсед
~ **светового центра** *физ.* височина на светлинния център
~ **сечения** *геод.* височина на сечението
~ **сечения рельефа** височина между последователни хоризонтали *(на топографска карта)*
~ **складирования** *трансп.* височина на [за] складиране
~, **скоростная** *аеродин.* скоростна височина
~, **статическая** *хидр.* статична височина
~, **стройтельная** строителна височина
~ **фотографирования** *геод.*, *топ.* височина на фотографиране
~ **центров** *обр. мет.* височина на центрите *(над супорта или над паралелите — на стругова машина)*
~, **эквивалентная** еквивалентна височина
~ **этажа** *мин.* височина на етажа
высотность *ж* **авиационного двигателя** (номинална) височина на самолетен двигател *(до която двигателят работи нормално)*
высотный височинен, предназначен за *(работа на)* голяма височина; многоетажен *(за сграда)*
высотограф *м вж.* **высотомер, самопишущий**
высотомер *м геод.* височиномер; *ав.* висотомер
~, **барометрический** барометричен висотомер
~, **оптический** оптически височиномер

~, **ра́дио-** радиовисотомер
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен височомер
~, **самопи́шущий** самопишещ височиномер, барограф
~, **топографи́ческий** топографски височиномер
высотопи́сец *м* самопишещ висотомер, барограф
выстила́ть *стр.* настилам, постилам
выстра́гивать *дърв.* рендосвам *(грубо)*
выстра́ивание *с* **ядер** *ядр.* построяване [нареждане] на ядрата
вы́стрел *м* *воен.* 1. изстрел *(на пушка, оръдие)* 2. боеприпас, вистрел *(комплект)*
~, **артиллери́йский** артилерийски боеприпас [вистрел]
~, **боево́й** боен боеприпас [вистрел]
~, **одино́чный** единичен изстрел
~, **пристре́лочный** пристрелочен изстрел
вы́строчка *ж* *текст.* тегелиране
вы́ступ *м* 1. издатък, издатина, изпъкналост; гърбица; удължение, шийка; прилив, пъпка *(на отливка)*; 2. ръб, праг *(напр. на вал, ос)*; фланец
~ **выбра́сывателя** *воен.* нокът на изхвъргача
~ **вкла́дыша подши́пника** законтрящо ухо на *(тънкостенна)* лагерна черупка, издатък на лагерна черупка
~ **кулачка́ прерыва́теля** *ел.* гърбица на прекъсвача
~, **направля́ющий** направляваща гърбица [крива]
~ **проте́ктора** *авто* релеф [шарка, зебра] на протектора
~, **уплотня́ющий** уплътнителен ръб [издатък]
~ **фла́нца, уплотня́ющий** уплътнителен ръб [праг] на фланец
~, **центри́рующий** центриращ издатък [ръб]
высу́шивание *с* изсушаване
высыха́ние *с* изсъхване, съхнене;сесъхване
выта́лкивание *с* избутване, изтласкване
выта́лкиватель *м* избутвач, изтласквач; *полигр.* изтласквач *(на редове букви при полиграфна машина)*
~, **автомати́ческий** автоматичен избутвач
~ **вагоне́ток** *мин.* избутвач на вагонетките
~, **тру́бчатый** *леяр.* тръбен избутвач *(напр. в кокила)*
выта́пливание претопяване, стопяване
выта́скивание *с* **соста́ва** *жп.* изтегляне на (влаков) състав
выта́чивать обстъргвам, струговам, обработвам на струг
вы́тачка *ж* *текст.* свивка *(на дреха)*, понс
вытесне́ние *с* изместване, изтласкване
~ **то́ка** *ел.* токово изместване, повърхностен [скин-] ефект
вытира́ть изтривам, избърсвам
вы́точка *ж* *маш.* околовръстен канал [жлеб], шийка *(на цилиндричен детайл)*
~, **кольцева́я** пръстеновиден канал
~ **кони́ческая** *обр. мет.* вземане на лек конус *(от няколко стотни върху цилиндрична част)*
вытравле́ние *с* *текст.* разяждане; обезцветяване, ецване
вы́травка *ж* разяждане *(с химикал на боята при щампосване на платове)*
вытра́вливать 1. *текст.* разяждам *(боя с химикали при щампосване)*; изваждам, изчиствам *(петна с химично средство)* 2. *обр. мет.* гравирам *(с киселина)* 3. *с. ст.* опасвам, унищожавам посев *(за добитък)*
вытя́гивание *с* 1. *текст.* изтегляне *(на предачна машина)* 2. изтегляне *(напр. на метал, стъкло)*
вытя́гивать 1. изтеглям, извличам; изсмуквам 2. изтягам, разтягам, обтягам; изпъвам, протягам
вы́тяжка *ж* 1. *обр. мет.* изтегляне *(ковашка операция за увеличаване на дължината или широчината за сметка на напречното сечение)* 2. *обр. мет.* изтегляне *(щанцова, т. е. студенопресова операция за получаване на чашкообразно тяло от плоска заготовка)* 3. *мет.* изтегляне *(степен на деформация при валцуване)* 4. *текст.* *вж.* **вытя́гивание 1** 5. *текст.* изтегляне *(отношение между дължините след и преди изтеглянето)* 6. *стр.* изтегляне *(на корниз)* 7. *топл.* изтегляне, изсмукване *(на газ или нечист въздух с вентилатор или с естествена тяга)* 8. *хим.* извлек, екстракт
~ **без утоне́ния** *обр. мет.* изтегляне без намаляване началната дебелина *(на материала)*
~, **во́дная** воден извлек
~, **глубо́кая** дълбоко изтегляне *(напр. на ламарина)*
~, **ме́лкая** плитко изтегляне
~ **на ко́нус** конусно изтегляне, изтегляне на конус
~, **обра́тная** обратно изтегляне *(външната стена на чашката преминава във вътрешна)*
~, **по́чвенная** почвен извлек
~ **по Э́риксену** *(проба на ламарина чрез)* изтегляне по Ериксен
~ **с опра́вкой** изтегляне на дорник *(на куха заготовка — ковашка операция)*
~, **спиртова́я** алкохолен екстракт
~ **с утоне́нием** *обр. мет.* изтегляне с намаляване началната дебелина *(на ламарината)*
~, **филье́рная** изтегляне през филер *(при производство на изкуствени влакна)*
~, **холо́дная** студено [студенопресово] изтегляне
~, **шта́мповая** *(студено)* изтегляне *(на ламарина)* с помощта на щанца, студено [студенопресово] изтегляне
~, **эфи́рная** етерен екстракт
вытяжно́й 1. *обр. мет.* изтеглящ, изтеглителен 2. *топл.* изтеглящ, изсмукващ, смукателен; засмукващ 3. *хим.* извлечен, екстрактен

выхаживание *с* 1. *обр. мет.* шлифоване *(до затихване на искренето)* 2. *кораб.* обиране *(на котвената верига)*
~ **круга** *обр. мет.* изравняване на шлифовъчен кръг *(до затихване на искренето)*
выхлоп *м* *авто* 1. изпускане *(на изгорелите газове)* 2. *(съвкупност от газообразните, течните, полутечните (смолистообразни) и твърди продукти при изхвърлянето им от изпускателната тръба)*
~, **бездымный** бездимно изпускане; бездимни изгорели газове
~, **дымный** димно изпускане, наличие на дим в изгорелите газове
~, **реактивный** реактивно изпускане *(на изгорели газове)*
~, **свободный** *авто* изпускане на изгорели газове *(направо)* в атмосферата
выхлопной изпускателен
выход *м* 1. излизане, напускане 2. отпадане, излизане от експлоатация 3. изход, излаз; отдушник 4. *изч.* изход *(получаване на резултатите)* 5. *геол.* излаз, афльоримент 6. *ел.* добив, отдаване, отделяне, емисия 7. *ик.* добив, рандеман; производство *(количество)*
~, **аварийный** 1. авариен изход 2. аварийно отпадане
~, **анодный** *галв.* аноден *(токов)* добив
~, **валовой** *икон.* общ добив
~, **весовой** тегловен добив, добив в тегловно изражение
~ **в космос** *ракет.* излизане в космоса
~ **газа** *мин.* 1. изход на газа 2. излизане на газа
~ **деления** *ядр.* добив на делението
~, **дефектный** *обог.* дефектен добив *(при недостигане на желаното процентно съдържание)*
~, **запасный** запасен [резервен] изход
~ **из зацепления** *маш.* излизане от зацепване *(на зъбни колела)*
~ **излучения** *ядр.* добив на излъчването
~ **из пикирования** *ав.* излизане [извеждане] от стръмно спускане [пикиране]
~ **из-под контроля** излизане от контрол, преминаване в неуправляемо състояние
~ **из работы, аварийный** спиране [излизане от работа] поради авария *(напр. на система, машина)*
~ **из строя** излизане от строя [действие, експлоатация]
~, **ионный** йонен добив
~, **катодный** *галв.* катоден *(токов)* добив
~, **квантовый** квантов добив
~ **керна** *мин.* добив на ядка, изваждане [хващане] на ядка
~ **муки из зерна** *хран.* рандеман на брашното при мелене
~ **на орбиту** *ракет.* излизане на орбита
~ **нейтронов** *ядр.* добив на неутроните
~ **нефти** излаз [изтичане] на нефта
~, **оптический** оптически добив *(спрямо чисто оптически активно вещество)*
~ **пара** излизане [изпускане] на парата, пароизпускане
~ **плавки** добив [производство, рандеман] на метал при леене
~ **пласта на поверхность** *мин.* изход [излазище] на пласта на повърхността, разкритие [афльоримент] на пласта
~ **по органической массе** *мин.* добив от органична маса
~ **по току** *галв.* токов добив *(спрямо теоретичния електрохимичен отделителен еквивалент)*, използваемост на тока
~ **по энергии** *ел.* коефициент на полезно действие
~ **продуктов деления** *ядр.* добив на продуктите на делене
~ **продуктов сгорания** количество на продуктите на горене
~ **пучка** *ядр.* 1. изход на снопа 2. излизане на снопа
~ **резьбы** *обр. мет.* излаз на резба
~, **световой** светлинен добив
~ **стружки** количество на снетите стружки [на метала, преминал в отпадъци]
~ **термоядерной реакции** добив на термоядрената реакция
~, **убойный** *хран.* кланично тегло
~ **энергии** добив на енергия, енергопроизводство
выходной изходен *(напр. трансформатор)*
выцветание *с* 1. избеляване, избледняване *(от време, слънце)* 2. изцветяване *(излизане на някоя съставка на повърхността, напр. вар по циментова замазка)*
вычерпывание *с* изчерпване, изгребване
вычерпывать изчерпвам, изгребвам
вычески *мн.* *текст.* дреб
вычет *м* 1. *икон.* отчисляване, изваждане; удържане 2. отчислена [удържана] сума
вычисление *с* *мат.* 1. изчисляване, пресмятане 2. изчисление *(резултат)*
~, **камеральное** *геод.* камерално изчисляване
~ **координат** изчисляване на координатите
~, **уравнительное** изравнително изчисляване
вычислитель *м* изчислител *(изпълнител на изчисления)*
~, **аэронавигационный** аеронавигационен изчислител
вычислять изчислявам, пресмятам
вычитаемое *с* *мат.* умалител
вычитание *с* *мат.* изваждане
вычитать *мат.* изваждам
вычитка *ж* *полигр.* изчитане; попразяне, коригиране *(на ръкопис)*
вычитывать *полигр.* изчитам; коригирам *(ръкопис за печат)*
вышабренный *обр. мет.* загладен с шабър, шабърован
вышивание *с* *текст.* изшиване, бродиране
вышивка *ж* бродерия, везба
вышка *ж* кула; наблюдателница, наблюдателна площадка *(върху стълбове)*; скеля; надстройка *(на сграда)*; *воен.* вишка
~, **анемометрическая** *ав.* анемометрична кула
~, **буровая** *мин.* сондова кула [пирамида]

~, **ветросиловáя** *ел.* ветросилова кула
~, **диспéтчерская** *ав.* контролна кула
~, **испытáтельная** изпитателна кула
~, **контрóльная** *вж.* **вы́шка, диспéтчерская**
~, **копрóвая** кула на пилотонабивачка [сонетка]
~, **наблюдáтельная** наблюдателна кула, наблюдателница; *воен.* наблюдателна вишка
~, **нефтянáя** *мин.* нефтена кула
~, **парашю́тная** парашутна кула
~, **разбóрная** *мин.* разглобяема кула
~, **триангуляциóнная** *геод.* триангулационна кула
~, **эксплуатациóнная** *мин.* експлоатационна кула
вышкомонтáжник *м* специалист *(работник)* по монтаж на сондажни кули
вы́шлифованный шлифован *(за отвор)*
вышлифóвка *ж* шлифовам *(отвор, жлеб, прорез)*
выштампóвка *ж обр. мет. (горещо)* щамповане
выштампóвывать щамповам *(на горещо)*
выщелáчивание *с хим. 1.* излужване, извличане *(с основа или друг химикал) 2.* извличане, отделяне, екстракция *(чрез разтваряне)*
~, **аммиáчное** амонячно извличане
~, **двойнóе** двойно излужване [извличане]
~, **диффузиóнное** дифузионно извличане
~, **подзéмное** подземно излужване
~ **пóчвы** излужване на почвата *(разтваряне и изнасяне на почвени съставни части и минерали от подземни и повърхностни води)*
выщелáчиватель *м* апарат за извличане
выщелáчивать 1. излужвам, извличам *(по химичен път)* 2. извличам, отделям, екстрахирам *(от твърди вещества)*
вы́щип *м* изрез
выщи́пывание *с* оскубване, изскубване
вьюк *м* денк, бала, вързоп
вьюрóк *м текст.* усукваща тръбичка
вьюшка *ж* 1. шибър, клапа, щит *(за регулиране)* 2. кросно *(за размотаване на прежда, въже)*
~, **трóсовая** макара за въже
вюртци́т (вюрци́т) *м минер.* вюрцит
вя́жущее *с* свързващо вещество, свръзка
~, **быстросхвáтывающееся** бързосвързващо вещество
~, **быстротвердéющее** бързовтвърдяваща се свръзка
~, **керамúческое** керамична свръзка
~, **чёрное** асфалтова свръзка
вя́жущий 1. свързващ 2. стипчив, тръпчив *(за вкус)*
вязáние *с* 1. *текст.* плетене 2. *с. ст.* връзване
вя́занка *ж* снопче, връзка
вязáть 1. *текст.* плета 2. връзвам, свързвам
вя́зка *ж* 1. свързване, съединяване; *стр.* сглобяване *(по дължина или под ъгъл)* 2. *дърв.* съединение, сглобка 3. *текст.* плетене; *стр.* изплитане *(на армировка)*
~ **прóвода** *ел.* свързване на проводник
вя́зкий 1. вискозен *(за течности)* 2. жилав *(напр. за метали)*
вя́зкость *м* 1. вискозитет, вискозност, вътрешно триене *(за течности и газове)*; провлачност; лепливост 2. жилавост, жилавина *(напр. за метали)*
~, **абсолю́тная** абсолютен вискозитет
~, **вибрациóнная** провлачане [подаване] при вибрации *(на почвата)*
~, **вихревáя** вихров вискозитет
~, **динамúческая** динамичен вискозитет, динамичен коефициент на вътрешно триене
~, **диэлектрúческая** *ел.* диелектричен вискозитет, диелектрично последействие
~, **кинематúческая** кинематичен вискозитет, кинематичен коефициент на вътрешно триене
~, **магни́тная** магнитен вискозитет, действие на остатъчен магнетизъм
~ **мáсла** вискозитет на маслото
~, **объёмная** обемен вискозитет
~, **относúтельная** относителен вискозитет
~, **статúческая** пластичност; ковкост
~, **структу́рная** структурен вискозитет
~, **удáрная** якост [жилавост] на удар
~, **удéльная** относителен вискозитет
~, **услóвная** условен вискозитет, привиден вискозитет
~, **циклúческая** циклична жилавост
~ **шлáка** вискозност [лепливост] на шлаката
вязкотеку́чий труднотечлив, притежаващ малка течливост
вя́ление *с* сушене на открито [на слънце]
вя́лить суша на слънце

Г

габарди́н *м текст.* габардин
габари́т *м* габарит, габаритен размер
~ **безопáсности** габарит за безопасност
~ **высоты́** габарит във височина
~ **гру́за** габарит на товара, товарен габарит
~ **ли́нии свя́зи** габарит на (надземни) съобщителни линии
~ **нагру́зки** *вж.* **габари́т гру́за**
~ **подвижнóго состáва** *жп.* габарит на подвижния състав *(локомотиви и вагони)*
~, **подмостовóй** подмостов габарит
~ **приближéния строéния** *жп.* строителен габарит *(за допустимо разстояние на земни съоръжения спрямо жп. линията)*
габари́тный габаритен
габаритомéр *м жп.* габаритна рамка [врата]
~, **шáхтный** минен габаритомер
гáббро *с петр.* габро *(магмена скала)*
габиóн *м* габион *(плетен кош, напълнен с камъни — използува се при водно строителство)*
гáбитус *м крист.* хабитус
гáвань *ж кораб.* пристанище *(морско)*; специализиран кей
~, **нефтянáя** нефтено пристанище

~, прили́вная *(морско пристанище, в което постоянно равнище на водата по време на приливи и отливи се поддържа с помощта на шлюзове и херметични врати)*
~, у́гольная въглищен кей
гага́т *м* гагатни въглища *(разновидност на кафяви въглища)*
гадоли́ний *м хим.* гадолиний, Gg
га́ечный *маш.* гаечен
газ *м (вж. също* **га́зы** *мн)* **1.** газ *(агрегатно състояние на веществото)* **2.** газ *(тъкан)*
~, акти́вный активен *(реакционноспособен)* газ
~, ацетиле́новый ацетилен
~, аэроста́тный *ав.* балонен газ *(за пълнене на балони)*
~, бало́нный газ от стоманена бутилка, газ под налягане
~, бе́дный **1.** беден газ, газ с ниска топлотворна способност **2.** *хим.* газ с ниско съдържание *(на интересуващия ни елемент или съединение)*
~, бесцве́тный безцветен газ
~, бога́тый **1.** газ с висока топлотворна способност **2.** *хим.* газ с високо съдържание *(на търсения елемент или съединение)*
~, боло́тный блатен газ *(състоящ се главно от метан)*
~, бытово́й газ за домакински нужди, светилен газ
~, ваграно́чный *леяр.* газ от вагрянка
~, веселя́щий *хим.* райски газ, двуазотен окис
~, водяно́й воден газ, генераторен газ *(получаващ се при газификация на въглища с водна пара)*
~, возду́шно-генера́торный въздушен газ *(при газификация на въглища с въздух)*
~, возду́шный *вж.* **газ, возду́шно-генера́торный**
~, высококалори́йный газ с високо топлотворна способност, висококалоричен газ
~, генера́торный генераторен газ
~, городско́й *вж.* **газ, свети́льный**
~, горю́чий горивен [горлив] газ, газ за горивни цели
~, грему́чий **1.** *хим.* гърмящ газ **2.** *мин.* рудничен [гърмящ] газ
~, до́менный *мет.* високопещен газ
~, древе́сный газ от суха дестилация на дърва
~, есте́ственный *вж.* **газ, приро́дный**
~, жи́дкий течен [втечнен] газ
~, жи́рный тлъст газ *(природен)*
~, защи́тный *мет.* защитен газ, газ за защитна атмосфера
~, идеа́льный идеален газ
~, иску́сственный изкуствен газ *(за разлика от природен газ)*
~, ине́ртный инертен газ
~, каменноуго́льный каменовъглен газ, газ, получен от суха дестилация на каменни въглища; светилен газ
~, карбюри́рованный *авто* карбураторен газ, горивна смес
~, ко́ксовый коксов газ *(получен при коксуване на въглища)*
~, коксохими́ческий *вж.* **газ, ко́ксовый**
~, колошнико́вый *вж.* **газ, до́менный**
~, ма́лый *авто* малък газ *(за ниски обороти на двигателя)*
~, ма́сляный *вж.* **газ, нефтяно́й 1**
~, натура́льный *вж.* **газ, приро́дный**
~, науглеро́живающий *мет.* навъглеродяващ газ *(за газова цементация)*
~, нефтяно́й **1.** нефтен газ *(получаващ се при нефтепреработка)* **2.** природен [земен] газ
~, о́бжиговый *мет.* пържилен газ
~, осно́вный основен [генераторен] газ *(получен като основен, а не като страничен продукт)*
~, оста́точный остатъчен газ
~, отрабо́тавщий отработен [използуван] газ
~, отходя́щий отпадъчен газ
~, охлажда́ющий охлаждащ газ, газ за охлаждане
~, очи́щенный пречистен газ
~, паровозду́шный *вж.* **газ, сме́шанный**
~, перви́чный първичен [полукоксов] газ
~, пло́ский повърхностен газ, тънък газов слой
~ подзе́мной газифика́ции газ от подземна газификация
~, по́лный *авто* пълен газ *(за напълно натоварен двигател)*
~, попу́тный съпътствуващ газ *(в нефтени находища)*
~, приро́дный природен [естествен, земен] газ
~, промы́шленный газ за промишлени нужди [цели]
~, рабо́чий работен газ *(в пневмоавтоматика)*
~, радиоакти́вный радиоактивен газ
~, растворённый разтворен газ
~, реа́льный *физ.* реален [действителен] газ
~, ре́дкий рядък [благороден] газ
~, рудни́чный рудничен газ, газ гризу
~, свети́льный светилен газ
~, серни́стый серен двуокис
~, сжа́тый сгъстен газ, газ под налягане
~, сжи́женный втечнен газ
~, силово́й енергиен газ, генераторен газ *(когато се използва за енергодобив)*
~, сме́шанный смесен [паровъздушен] газ *(при газификация на въглища с паровъздушно продухване)*, генераторен газ
~, сухо́й сух [постен] газ *(природен)*
~, сыро́й суров [непречистен] газ
~, торфяно́й торфен (генераторен) газ
~, то́щий *вж.* **газ, сухо́й**
~, уга́рный въглероден окис
~, углеки́слый въглероден двуокис
~, уду́шливый задушлив газ
~, хвостово́й остатъчен газ
~, цементи́рующий *вж.* **газ, науглеро́живающий**
~, циркуляцио́нный циркулационен [оборотен] газ

~, **шла́мовый** шламов газ
~, **электро́нный** електронен газ
~, **энергети́ческий** *вж.* **газ, силово́й**
~, **эрупти́вный** вулканичен газ, газ с вулканичен произход
~, **ядови́тый** отровен газ
газа́ция *ж* 1. опушване, обгазяване, насищане с газ *(напр. срещу вредители на селското стопанство)* 2. *мин.* газов фонтан, излаз на газ *(на повърхността)*
газго́льдер *м* газов резервоар, газохранилище
~, **вертика́льный цилиндри́ческий** вертикално цилиндрично газохранилище *(с постоянен обем)*
~ **высо́кого давле́ния** газов резервоар за високо налягане *(с постоянен обем)*
~, **горизонта́льный цилиндри́ческий** хоризонтално цилиндрично газохранилище *(с постоянен обем)*
~, **мо́крый** газов резервоар с *(променлив обем за)* течно затваряне
~ **постоя́нного объёма** газов резервоар с постоянен обем *(за високо налягане)*
~, **сухо́й** резервоар *(с променлив обем)* за сух газ
~, **шарово́й** сферообразен газов резервоар
гази́рование *с* 1. газиране, насищане с въглероден двуокис *(на вода и др. напитки)* 2. *мин.* газиране *(на промивката в сондажа)*
газиро́ванный газиран, наситен с газ
гази́ровать газирам, насищам с газ
газифика́тор *м* газификатор, изпарителен апарат *(за втечнени газове)*
~ **высо́кого давле́ния** газификатор за високо налягане
~, **кислоро́дный** кислороден изпарител, апарат за изпаряване на *(втечнен)* кислород
~, **тёплый** газификатор с подгряване
~, **холо́дный** газификатор без подгряване *(за ниско налягане)*
газифика́ция *ж* 1. газификация, газифициране *(получаване на горивен газ от твърди или течни горива)* 2. газификация *(осигуряване на газ за промишлени или домакински нужди на район, населено място, предприятие, сграда)*
~, **бытова́я** газификация за битови [домакински] нужди
~ **в кипя́щем сло́е** газификация в кипящ слой
~ **на парокислоро́дном дутье́** газификация чрез продухване на смес от пара и кислород
~, **подзе́мная** подземна газификация *(на въглища)*
~, **по́лная** пълна газификация
~, **промы́шленная** промишлена газификация, газификация за промишлени нужди
~ **то́плив** газификация на горивата *(превръщане на твърди или течни горива в горивни газове)*
газифици́рование *с* газифициране, газификация
газифици́рованный газифициран, превърнат в газ
газифици́ровать газифицирам
газли́фт *м* газов [въздушен] подемник, мамут помпа *(работи със сгъстен газ или въздух — използува се напр. при добив на нефт)*
газоанализа́тор *м хим.* газоанализатор, газов анализатор
~, **магни́тный** магнитен газоанализатор
~, **магнитомехани́ческий** магнитомеханичен газоанализатор
~, **объёмно-манометри́ческий** обемно-манометричен газоанализатор
~, **опти́ческий** оптичен газоанализатор
~ **Орса́** газоанализатор на Орса *(определя въглероден двуокис, въглероден окис и кислород)*
~, **термохими́ческий** термохимичен газоанализатор
~, **фотоколориметри́ческий** фотоколориметричен газоанализатор
~, **хими́ческий** химичен газоанализатор, газоанализатор на Орса
~, **хроматографи́ческий** хроматографичен газоанализатор
~, **электрохими́ческий** електрохимичен газоанализатор
газобалло́н *м* *(стоманена)* бутилка за газ, бутилка за газ под налягане
газобето́н *м стр.* газобетон
~, **конструкти́вный** носещ газобетон, газобетон за конструкции
~, **теплоизоляцио́нный** топлоизолиращ газобетон
~, **цеме́нтно-шла́ковый** циментошлаков газобетон
газова́ние *с* 1. *мин.* излизане на газове в целик 2. *топл.* студено вдухване *(в газгенератор за воден газ)*
газови́дный газообразен
газовмести́лище *с вж.* **газго́льдер**
газово́д *м* газопровод
газоводотру́бный газоводотръбен
газово́з *м* локомотив с газов двигател
газовоздуходу́вка *ж мет.* вдухващ вентилатор за въздух и газ
газовщи́к *м* газопроводчик *(работник)*; работник на газгенераторна уредба
газовыделе́ние *с мин.* газоотделяне
~, **внеза́пное** внезапно *(бурно)* газоотделяне *(с разрушаване повърхността на забоя)*
~, **суфля́рное** суфлярно газоотделяне *(местно)*
га́зовый газов, газообразен
газогенера́тор *м* газгенератор
~, **автомоби́льный** автомобилен газгенератор
~, **безрешёточный** газгенератор без скара
~, **двухзо́нный** двузонен газгенератор
~, **дутьево́й** газгенератор с вдухване на въздух [с въздух под налягане]
~ **ни́зкого давле́ния** газгенератор за ниско налягане
~ **обра́тного проце́сса** газгенератор с обратен процес *(горивото и газът се движат в еднаква посока)*

~ прямóго процéсса газгенератор с прав процес *(горивото и газът се движат в противоположни посоки)*
~, самодýвный газгенератор с [на] естествена тяга
~ с вращáющейся решёткой газгенератор с въртяща се скара
~ с принудúтельным дутьём *вж.* **газогенерáтор, дутьевóй**
~, трáнспортный преносим [транспортабилен] газгенератор *(за автомобил, трактор, речен плавателен съд)*
газогенерáторный газгенераторен
газогúпс *м стр.* газогипс
газодúзель *м* газодизелов двигател *(всмуква газовъздушна смес, а в края на сгъстяването се впръсква течно гориво)*
газодинáмика *ж* газодинамика *(клон от механика на флуидите)*
газодобывáние *с* газодобиване, газодобив
газодýвка *ж мет.* газодувка, вдухващ вентилатор за газ
~, пластúнчатая пластинчата газодувка
~, поршневáя бутална газодувка
~, ротатúвная ротационна газодувка
~, центробéжная центробежна газодувка
газозабóрный газосъбирателен
газозащúта *ж* газова защита, защита от газ *(охрана на труда)*
газозащúтный противогазов
газозолобетóн *м стр.* газопепелобетон
газоиндикáтор *м мин.* газов индикатор
газóйль *м* газьол, дизелово гориво, нафта
газокалúльный газонагревателен *(за лампа)*
газолúн *м* газолин, непречистен бензин
газомéр *м* *1.* газомер, газомерен резервоар *2.* газомер, газов часовник
~, дрóссельный газомер с дроселиране
~, крыльчатый перков газомер
~, мóкрый мокър газомер
газомéрный газомерен
газомéрщик *м мин.* газомерач
газомéтр *(лабораторен)* газомер, градуиран съд за газове
газометрúя *ж* газометрия
газóн *м арх.* тревна площ *(в градина, парк)*
газонаполненный газонапълнен, напълнен с газ
газонаполнúтельный газопълнителен *(напр. за станция)*
газонасыщéние *с* насищане с газ, газонасищане
газонасыщенность *ж* газонаситеност
газонепроницáемость *ж* газонепроницаемост, газонепропускливост
газонепроницáемый газонепроницаем, газонепропусклив
газонокосúлка *ж* паркова косачка
газонóсность *ж* **пластá** *мин.* газоносност на пласта
газонóсный *геол.* газоносен
газообúльность *ж мин.* газообилност
~, абсолю́тная абсолютна газообилност
~, относúтельная относителна газообилност
~ шáхты газообилност на рудника
газообмéн *м* газообмен, газообмяна
газообрáзный газообразен
газообразовáние *с* газообразуване, газоотделяне
газоопределúтель *м* газоопределител *(на вредни газове във въздуха)*; *мин.* газов индикатор
газоотвóд *м* тръба за отвеждане на газове, газоотвод
газоотвóдный газоизвеждащ, газоотводен; вентилационен
газоотделéние *с* отделяне на газ, газоотделяне, газообразуване
газоотделúтель *м* газоотделител, газоуловител
газоотражáтель *м ракет.* пламъкоотражател *(на стартовата площадка)*
газоохладúтель *м* газоохладител
~, генерáторный газоохладител на генераторен газ
газоочистúтель *м* газоочистител, газопречиствателно устройство
~ дóменной печú очистител на високопещен газ
~, мóкрый мокър газоочистител, скрубер
~, сухóй сух газоочистител [прахоуловител]
~, центробéжный центробежен газоочистител, циклон
~, электростатúческий електростатично газопречиствателно устройство, прахоуловителен електрофилтър
газоочúстка *ж* **1.** газоочистване, пречистване на газ **2.** газоочистително устройство
~, звуковáя звуково газоочистване
~, электрúческая газоочистване с електрофилтри
газоочúстный газоочистващ, газопречистващ, газопречиствателен
газоплáменный газопламъчен *(за обработване със заваръчна горелка)*
газоплóтный газоуплътнен, газонепроницаем
газопоглотúтель *м* газопоглъщач, абсорбент; абсорбер
газопоглотúтельный газопоглъщащ
газопоглощéние *с* газопоглъщане
газоподогревáтель *м* газонагревател, нагревател на газове
~, регенератúвный регенеративен газонагревател *(посредством топлоакумулиращ пълнеж)*
~, рекуператúвный рекуператорен газонагревател *(използващ част от топлината на димните газове)*
газопрéссовый газопресов *(за газово заваряване с едновременно нагряване и притискане)*
газопрессовщúк *м* работник на газопресово заваръчно устройство
газоприёмник *м* газоприемателен съд, резервоар за газ
газопровóд *м* газопровод
~, магистрáльный магистрален [главен] газопровод
~, подзéмный подземен газопровод
газопроизводúтель *м* газгенератор
газопромывáтель *м* мокър газоочистител, скрубер, газопромивна кула

газопроница́емость *ж* газопроницаемост, газопропускливост
газопроница́емый газопроницаем, газопропусклив
газопроявле́ние *с мин.* газопроявление, отделяне на газ *(на устието на сондажа)*
газоразделе́ние *с* разделяне на газова смес *(на съставките)*
газоразря́дный *ел.* газоразряден
газораспределе́ние *с* газоразпределяне, газоразпределение
~, **бескла́панное** безклапанно газоразпределяне *(на двигател)*
~, **золотнико́вое** шибърно газоразпределяне *(на двутактов двигател)*
~, **кла́панное** клапаново газоразпределяне
~, **кла́панно-щелево́е** газоразпределяне с клапани и отвори [прозорци]
~, **кра́новое** краново газоразпределяне
~ **с ве́рхними подве́сными кла́панами** газоразпределяне с горни [висящи] клапани
~ **с ни́жними боковы́ми кла́панами** газоразпределяне с долни [стоящи] клапани
~, **щелево́е** газоразпределяне с отвори [прозорци] *(на двутактов двигател)*
газораспредели́тельный газоразпределителен
газорегуля́тор *м* газов регулатор *(на налягането или на пропускателната способност)*
газоре́зка *ж* 1. газово [оксиженово] рязане 2. газова [оксиженова] резачка, оксиженов резач, оксижен
газоре́зчик *м* оксиженист-резач
газосбо́рник *м* газов резервоар; усреднителен резервоар за газ *(при производство на кокс)*
газосва́рка *ж* газово [оксиженно] заваряване
газосва́рщик *м* газозаварчик, оксиженист
газосепара́тор *м* газоразделител, газосепаратор
газосигнализа́тор *м* газов сигнализатор
газосмеси́тель *м* газосмесител; газовъздушен смесител, карбуратор
газоснабже́ние *с* газоснабдяване
газособира́тель *м* газосъбирателна тръба, газов колектор
газосодержа́ние *с* газосъдържание
газосо́с *м* 1. газосмукателна *(вентилационна)* уредба 2. газова помпа, ексхаустер
газостекло́ *с* пеностъкло
газосто́йкий газоустойчив
газосуши́тель *м* газосушилна уредба
газосчётчик *м* газомер
газосъём *м* газов добив *(при газификация — обикн. в $м^3/м^2$.час)*
газотво́рность *ж* газообразуваща способност
газотро́н *м радио* газотрон, газонапълнена лампа
~, **высоково́льтный** високоволтов газотрон
~, **двухано́дный** двуаноден газотрон
~, **мо́щный** мощен газотрон
~, **рту́тный** живачен газотрон
газотру́бный газотръбен
газотурби́на *ж* газова турбина
газотурби́нный газотурбинен
газотурбово́з *м* газотурбинен локомотив
газотурбохо́д *м* плавателен съд с газотурбинен двигател
газоубе́жище *с воен.* газоубежище, противогазово скривалище
газоудале́ние *с* газоотделяне; деаериране
газоула́вливание *с* газоулавяне
газоулови́тель *м* газоуловител, газосъбирач
газоупо́рный газоустойчив, устойчив на газово въздействие
газофа́зный намиращ се в газова фаза
газохо́д *м* 1. канал за газове *(напр. топлоносителни)*, газоход 2. *кораб.* плавателен съд с газгенераторно захранване *(на двигателите)*
~, **конвекти́вный** конвективен газоход *(напр. за използуване топлината на изгорели газове чрез конвекция)*
~, **обво́дный** обиколен [околовръстен] газоход
~, **отсто́йный** прахоотделителен димоход [канал]
~, **радиацио́нный** радиационен канал *(за отдаване на топлина чрез излъчване)*
~, **сдво́енный** сдвоен газоход
газохрани́лище *с* газохранилище, газов резервоар
газоэлектри́ческий газоелектрически
газоэлектросва́рка електрозаваряване в газова *(защитна)* среда
га́зы *мн (вж. също* **газ** *м)* газове
~, **благоро́дные** благородни газове, инертни газове
~, **выхлопны́е** изгорели [отработени] газове
~, **дымовы́е** димни газове
~, **ине́ртные** *вж.* **га́зы, благоро́дные**
~, **нитро́зные** азотноокиси газове
~, **отходя́щие** изходящи [отпадъчни] газове, изгорели газове
~, **подзе́мные** *мин.* подземни газове
~, **пожа́рные** пожарни газове
~ **сгора́ния** *вж.* **га́зы, выхлопны́е**
~, **то́почные** пещни изгорели газове
гайдро́п *м* гайдроп, влачещо въже *(на балон)*
га́йка *ж* гайка
~, **а́нкерная** анкърна гайка
~, **бара́шковая** крилчата [крилна] гайка
~, **быстросмыка́ющая** бързосцепващ съединител (в пожарна техника)
~, **высо́кая** висока гайка
~, **глуха́я** глуха [калпаковидна] гайка
~, **зажимна́я** осигурителна [притискаща] гайка, контрагайка
~, **закрепля́ющая** затегателна гайка
~, **закры́тая** *вж.* **га́йка, глуха́я**
~, **засто́поренная** осигурена (срещу саморазхлабване) гайка
~, **зашплинто́ванная** гайка с шплинт
~, **квадра́тная** квадратна гайка
~, **колпачко́вая** *вж.* **га́йка глуха́я**
~, **кольцева́я** кръгла гайка
~, **конта́ктная** *ел.* контактна гайка
~, **ко́нусная** гайка с конусно засчане
~, **коро́нная** [**коро́нчатая**] коронна гайка
~ **(крепле́ния) колеса́** *авто* гайка за *(закрепване на)* колелото *(към барабана)*

~, **кру́глая** кръгла гайка; ограничителна гайка
~, **кры́льчатая** *вж.* **га́йка, бара́шковая**
~, **ма́точная** *вж.* **га́йка, ходова́я**
~, **нажи́мная** натискателна [притискателна] гайка
~, **ната́нная** гайка с назъбка [с накатка]
~, **накидна́я** холендър, холендрова [съединителна] гайка
~, **направля́ющая** направляваща [водеща] гайка
~, **натяжна́я** опъвателна [обтегателна] гайка
~, **ни́зкая** ниска гайка
~, **облегчённая** намалена гайка
~, **опо́рная** опорна [фиксираща] гайка
~, **отжи́мная** освобождаваща [отпускаща] гайка
~, **па́зовая** цилиндрична гайка с периферни прорези за ключ
~, **получи́стая** полуобработена [получиста] гайка
~, **потайна́я** скрита гайка
~, **предохрани́тельная** предпазна гайка, осигурителна гайка
~, **прижи́мная** притискателна гайка
~, **прорезна́я** гайка с прорези *(за шплинт)*, коронна гайка
~, **разъёмная** делима [двуделна] гайка
~, **регулиро́вочная** регулировъчна гайка, гайка за регулиране
~, **рифлёная** *вж.* **га́йка, нака́танная**
~, **рулева́я** *авто* кормилна гайка
~, **са́льниковая** салникова [натискателна] гайка
~, **самоко́нтрящаяся** самозаконтряща се гайка
~, **саморегули́руемая** саморегулираща се гайка
~ **с бу́ртиком** гайка с шайбена основа, гайка с пояс
~ **с вы́точкой** гайка с канал
~, **свёртная** *вж.* **га́йка, накидна́я**
~, **сго́нная** *вж.* **га́йка, накидна́я**
~ **с двумя́ фа́сками** двустранно скосена гайка
~, **скользя́щая** водима [плъзгаща] гайка
~ **с нака́ткой** *вж.* **га́йка, нака́танная**
~, **соедини́тельная** *вж.* **га́йка, накидна́я**
~, **сто́порная** затегателна гайка; осигурителна гайка, контрагайка
~, **стяжна́я** затегателна гайка; *жп.* винтова муфа, винтов съединител
~, **уме́ньшенная** намалена гайка
~, **упо́рная** опорна [ограничителна] гайка
~, **упру́гая** еластична гайка
~, **устано́вочная** регулираща [дистанционна] гайка
~, **фасо́нная** профилна гайка
~, **филье́рная** носач [патрон] на филер *(при производство на изкуствени влакна)*
~, **фла́нцевая** гайка за фланец
~, **фунда́ментная** *вж.* **га́йка, а́нкерная**
~, **ходова́я** ходова [водеща] гайка *(в металорежеща машина)*
~, **це́льная** цяла [неделима] гайка
~, **чёрная** необработена [черна] гайка
~, **четырёхгра́нная** *вж.* **га́йка, квадра́тная**
~, **чи́стая** обработена [чиста] гайка
~, **шестигра́нная** шестостенна [шестоъгълна] гайка
~, **шлицева́я** *(цилиндрична)* гайка с прорез; *(кръгла)* гайка с прорези *(за ключа)*
~, **штампо́ванная** щампована [пресована] гайка
~, **штурва́льная** гайка с ръчка
~, **шту́церная** *вж.* **га́йка, накидна́я**
~, **эласти́чная** *вж.* **га́йка, упру́гая**
гайковёрт *м* гайконавивач, гаечен ключ с електрическо *или* пневматично задвижване
гайконарезно́й гайконарезен
гайпе́рко *с* хиперко *(желязно-кобалтова сплав)*
гайпе́рник *м* хиперник *(желязно-никелова сплав с висока магнитна проницаемост)*
гайперси́л *м* хиперсил *(сплав с висока магнитна проницаемост)*
гак *м* *кораб.* кука
~, **букси́рный** кука за влачене
~, **вертлю́жный** въртяща се кука
~, **грузово́й** товарна кука
~, **караби́нный** кука с пружина, карабинна ключалка
~, **откидно́й** кука с шарнирна планка
~, **складно́й** сгъваема кука
гакабо́рт *м* хакборд, горна част от кърма на кораб
гакбло́к *м* блок, скрипец с кука
га́кен *м* *кораб.* котва *(с форма на кука)*
гакмани́т *м* *минер.* хакманит
галакта́н *м* *хим.* галактан *(полизахарид)*
гала́ктика *ж* *астр.* галактика
галакто́за *ж* *хим.* галактоза
галакто́метр *м* *хран.* галактомер *(в млечна промишленост)*
галали́т *м* галалит, изкуствен рог
га́лево *с* *текст.* нанищелник
галени́т *м* *минер.* галенит, оловен сулфид
галеновисмути́т *м* *минер.* галенобисмутит
галере́я *ж* 1. *стр.* галерия, дълъг коридор; галерия *(в театър)* 2. *хидр.* галерия, подземен тунел [канал] 3. минна галерия
~, **водоотво́дная** водоотвеждаща галерия
~, **дрена́жная** дренажна галерия
~, **защи́тная тонне́льная** *вж.* **галере́я, противообва́льная**
~, **ми́нная** минна галерия
~, **противообва́льная** галерия против срутване, полутунел срещу срутване
~, **рудни́ковая** рудна галерия, минна галерия
~, **смотрова́я** контролна галерия *(в язовирна стена)*
гале́рта *ж* *дърв.* разтопен туткал
гале́та *ж* *текст.* ролка, водещо валяче
га́лечник *м* 1. *петр.* конгломерат *(от спояване на заоблени чакъли)* 2. *стр.* едър чакъл *(късове от 1 до 10 см)*
гали́д *м* *хим.* халогенид
галипо́т *м* борова смола, боров клей
гали́т *м* каменна сол, халит
галити́т *м* *петр.* *вж.* **гали́т**
галла́т *м* *хим.* галат, сол на галова киселина

га́ллий *м* галий, Ga
галловоки́слый -галат *(за сол или естер на галова киселина — само в съчетание с наименование на метал)*
галло́н *м изм.* галон
галлуази́т *м минер.* халуазит
галме́й *м минер.* каламин
гало́ *с* ореол; сияние около светлинно петно [изображение]
~ (вокру́г) луны́ лунен ореол
галоге́н *м хим.* халоген, халогенен елемент
галогене́з *м геол.* халогенезис
галогениза́ция *ж хим.* халогениране
галогени́рование *с вж.* **галогениза́ция**
галогенкислота́ *ж* халогенирана киселина
галоге́нный халогенен
галогеноалки́л *м* алкилхалоген
галогеноводоро́д *м* халогеноводород
галогенозамещённый халогенозаместен, заменен с халоген
галогеносодержа́щий халогеносъдържащ, съдържащ халоген
галогеноспи́рт *м* халогениран алкохол
галоге́ны *мн* халогени, халогенни елементи
гало́ид *м вж.* **галоге́н**
галоиди́рование *с* халогениране *(вкарване на халоген в органично съединение)*
галоидопроизво́дное *с* халогенопроизводно
гало́иды *мн вж.* **галоге́ны**
галотрихи́т *м минер.* халотрихит
галохро́мия *ж хим.* халохромия
галс *м кораб.* 1. галс *(положение на кораб спрямо вятъра)* 2. галс *(въже в долния наветрен ъгъл на ветрилото)*
га́лстук *м текст.* връзка, вратовръзка
галте́ль *м* 1. *стр.* перваз, летва, лайстна *(за декоративно оформяне на фуги, ъгли)* 2. *маш.* закръгление *(за намаляване на концентрация на напрежения и декоративно оформяне)* 3. *дърв.* фалцовник, фасонно ренде; фалц, жлеб *(изработен с фасонно ренде)*
~ ва́ла закръгление на вала *(при преминаване от един на друг диаметър)*
галте́льник *м дърв.* фалцовник, фасонно ренде
галто́вка *ж обр. мет., леяр. галв.* почистване в барабан, барабанене
~, мо́края мокро почистване в барабан
~, суха́я сухо почистване в барабан
~ с ша́риками почистване в барабан със *(стоманени)* сачми *(същевременно и за полиране — обикн. за масово произведени дребни детайли)*
галто́вочный почистващ; полиращ *(напр. барабан)*
галу́н *м текст.* галон, нашивка, ширит, гайтан
галу́ргия *ж* халургия *(изучаване на солеви системи и получаване соли)*
галфви́нд *м кораб.* галфвинд *(курс под ъгъл 90° спрямо вятъра)*
гальванизацио́нный галванизационен
гальваниза́ция *ж ел.* галванизация
~ погруже́нием галванизация чрез потапяне
~ соприкаса́нием галванизация чрез допир
гальванизи́рование *с* галванизиране, галванизация
гальванизи́рованный галванизиран
гальванизи́ровать галванизирам
гальвани́ческий галваничен
гальва́но *с полигр.* клише *(получено по галваничен начин)*
гальваногли́фия *ж полигр.* галваноглифия *(метод за получаване на релефни изображения по галванопластичен начин)*
гальвано́граф *м* галванограф, пишещ галванометър
гальваноклише́ *с вж.* **гальва́но**
гальваномагни́тный *физ.* галваномагнитен
гальвано́метр *м физ.* галванометър
~, баллисти́ческий балистичен галванометър *(за кратковременни токове)*
~, вибрацио́нный вибрационен [резонансен] галванометър
~, дифференциа́льный диференциален галванометър
~, зерка́льный огледален галванометър
~, крути́льный торзионен галванометър
~, ла́мповый лампов галванометър
~, магнитоэлектри́ческий магнитоелектрически галванометър
~, нулево́й нулев галванометър
~, петлево́й шлайф-галванометър
~, резона́нсный *вж.* **гальвано́метр, вибрацио́нный**
~ с подвижно́й кату́шкой, магнитоэлектри́ческий магнитоелектрически галванометър с подвижна бобинка
~ с тенево́й стре́лкой галванометър със светлинно петно *(за отчитане по скалата)*
~, стре́лочный стрелков галванометър
~, стру́нный струнен галванометър
~, термоэлектри́ческий термогалванометър *(с термоелементи)*
~, шле́йфовый *вж.* **гальвано́метр, петлево́й**
гальванопла́стика *ж* галванопластика
гальванопласти́ческий галванопластичен
гальванопокры́тие *с* 1. галванично покритие 2. галванизиране *(покриване с метал чрез електролиза)*
гальваноско́п *м* галваноскоп
гальваносте́гия *ж* галваностегия
гальваностереоти́п *м полигр.* галваностереотип
гальваностереоти́пия *ж полигр.* галваностереотипия
гальванотéхника *ж* галванотехника
гальваноти́пия *ж вж.* **гальваностереоти́пия**
га́лька *ж стр.* речен чакъл *(дребен — до 2 см)*
гамберги́т *м минер.* хамбергит
гамильтониа́н *м мат.* оператор [функция] на Хамилтон
га́мма-дефектоско́п *м* гама-дефектоскоп
~, перено́сный носим гама-дефектоскоп
га́мма-дефектоскопи́я *ж* гама-дефектоскопия *(за откриване дефекти в метални блокове, отливки, заваръчни шевове)*
~, бетатро́нная бетатронна гама-дефектоскопия

гáмма-дозиметр *м* гама-дозиметър
гáмма-желéзо *с* гама-желязо
гáмма-излучéние *с* *ядр.* гама-излъчване, гама-лъчи
~ делéния гама-лъчи [гама-излъчване] при деленето
~, захвáтное гама-лъчи при захващане
~, каскáдное каскадно гама-излъчване, гама-каскада
~ с непреры́вным спéктром гама-излъчване с непрекъснат спектър
~ я́дер гама излъчване на ядрата
гáмма-истóчник *м* източник на гама-лъчи
гáмма-каротáж *м* *мин.* гама-каротаж *(проучване на находище по гама-излъчванията на скални материали)*
гáмма-квáнт *м* *ядр.* гама-квант
~, аннигиляциóнный анихилационен гама-квант
~ делéния, мгновéнный мигновен гама-квант при деленето
гáмма-лучи́ *мн* гама-лъчи
~, жёсткие твърди гама-лъчи
~ продýктов делéния гама-лъчи от продуктите на делене
гáмма-облучéние *с* облъчване с гама-лъчи
гáмма-пóле *с* поле на гама-излъчване
гáмма-потóк *м* поток от гама-лъчи
гáмма-радиоакти́вность *ж* гама-радиоактивност
гáмма-спéктр *м* гама-спектър
гáмма-спектрóметр *м* гама-спектрометър
~, кристалли́ческий кристален гама-спектрометър
~, магни́тный магнитен гама-спектрометър
гамма-счётчик *м* брояч за гама-лъчи, гама-брояч
гáмма-фýнкция *ж* *мат.* гама-функция
гáмма-целлюлóза *ж* *хим.* гама-целулоза
гáмма-эквивалéнт *м* гама-еквивалент
гáндшпуг *м* *кораб.* *(ръчен лост за повдигане на тежести)*
гани́т *м* *минер.* ганит
ганкоки́т *м* *минер.* ханкокит
ганкси́т *м* *минер.* ханксит
ганнайи́т *м* *минер.* ханаит
ганни́стер (гани́стер) *м* *петр.* ганистер *(кварцова огнеупорна глина)*
ганомали́т *м* *минер.* ганомалит
гано[illegible] *вж.* гани́т
гап *м* *маш.* изрез, отвор *(напр. в тялото на металорежеща машина)*
гарáж *м* гараж
~, бóксовый боксов [клетъчен] гараж
~, манéжный закрит гараж, гараж-депо *(с общо помещение)*
~, многоэтáжный многоетажен гараж
~, подзéмный подземен гараж
~, персонáльный личен гараж
~, рáмповый гараж с рампа
~, сбóрный разглобяем гараж
~-стоя́нка гараж-паркинг
гарáжный гаражен
гаранти́йный гаранционен
гаранти́рованный гарантиран

гарáнтия *ж* *икон.* гаранция
~, бáнковская банкова гаранция
~, договóрная договорна гаранция
гарборти́т *м* *минер.* харбортит
гардени́т *м* *мет.* харденит *(размита повърхностна мартенситна структура)*
гарди́на *ж* *текст.* завеса, перде
гаревайт *м* *петр.* гаревайт
гаревóй сгуриен
гармóника *ж* 1. *мат.*, *физ.*, *радио* хармонична 2. *мат.* периодична функция *(най-проста)*, синусова функция; *мех.* график на трептене, синусоида 3. *жп.* хармоника *(между пътнически вагони)*; разтегаема [диплена] преграда
~, возбуждáющая възбуждаща хармонична
~, вы́сшая висша хармонична
~, защи́тная защитна хармонична
~, нечётная нечетна хармонична
~, основнáя основна хармонична
~, прострáнственая пространствена хармонична
~, синфáзная синфазна хармонична
~, чётная четна хармонична
гармóники *мн* хармонични
гармони́ческая *ж* *мат.* хармонична, хармонична функция
гармони́ческий хармоничен
гармóния *ж* хармония; съразмерност *(между части и цяло)*
гармóшка *ж* 1. мехче, хармоника 2. хармоника, гънки *(в място на огъване на тръба — дефект)*
гарнисáж *м* *мет.* *(твърд защитен слой, образуващ се върху работната повърхност на стена на топилен агрегат)*
гарниери́т *м* *минер.* гарниерит
гарнитýр *м* гарнитура, комплект, набор; обзавеждане
~, головнóй микротелефонна гарнитура *(на телефонистка)*
~ респирáтора, головнóй маска на дихателен [спасителен] апарат
гарнитýра *ж* 1. *вж.* гарнитýр 2. екипировка; арматура *(вкл. уреди, помощни машини)*
~, базáльтовая *харт.* базалтова машина
~, игóльчатая *текст.* иглена (дарачна) гарнитура
~, кáрдная *текст.* дарачна гарнитура
~ котлá котелна екипировка, металоконструкция на котел *(скелет, стълби, шибъри, клапи, вратички, наблюдателни отвори и др.)*
~, микротелефóнная микротелефонна гарнитура
~, ножевáя *харт.* гилотинна машина [ножица]
~ сóпел гарнитура на дюзови апарати *(на парна турбина)*
~, тóпочная пещна екипировка
~, цельнометалли́ческая *текст.* целометална дарачна гарнитура
~, шрифтовáя *полигр.* шрифтова гарнитура, комплект шрифтове
гáрный горивен

гáрпиус *м* непречистен колофон
гарт *м* *полигр.* букволеярна сплав
гартблéй *м* *полигр.* твърдо олово *(в сплав с антимон)*
гартоплави́лка *ж* *полигр.* топилна пещ *(за букви)*
гартци́нк *м* *мет.* твърд цинк *(цинко-желязна сплав)*
гарцóвка *ж* *стр.* ръчно бъркане на бетон
гарь *ж* 1. изгоряло, горяло; изгоряло място *(в гора)*, пожарище 2. сгурия; нагар; загоряло
гаси́тель *м* 1. гасител *(общо наименование на устройства и съоръжения за гасене, потискане или разсейване на енергия)*, демпфер; амортизатор, амортисьор 2. *ел.* демпфер, гасител *(на импулси)* 3. *жп.* гасител, умъртвител *(на удари)* 4. щемпел, клеймо *(за унищожаване на пощенски марки)*
~ вибрáций амортизатор, гасител на вибрации [трептения]
~, гидравли́ческий хидравличен амортизатор
~ и́мпульсов *вж.* **гаси́тель сéрии и́мпульсов**
~ колебáний *вж.* **гаси́тель вибрáций**
~ крути́льных колебáний гасител на усукващи трептения *(напр. на колянов вал)*
~ огня́ пожарогасител
~ сéрии и́мпульсов демпфер, схема за потискане на импулси
~ скóрости вагонéтки *мин.* пътен спирач *(устройство за намаляване на скоростта на вагонетката)*
~, фрикциóнный фрикционен амортизатор
~ энéргии гасител на енергия
~ энéргии потóка гасител на енергията на *(воден)* поток *(зад преливник на язовирна стена)*
гаси́тельный гасителен, потискащ; амортизиращ
гаси́ть 1. гася, изгасявам; потушавам *(пожар)* 2. амортизирам, потискам; затихвам, гася *(удари, трептения)*
~ и́звесть *стр.* гася вар
гáспельный хаспелен; двигателен, повдигателен *(за вал)*
гастингси́т *м* *минер.* хастингсит
гáусс *м* *изм.*, *физ.* гаус
гауссмéтр *м* гаусметър
гáуч-вал *м* *харт.* гаучваляк, пресов валяк *(на гаучпреса)*
гáуч-пресс *м* *харт.* гаучпреса
гáфель *м* *кораб.* гафел *(от рангоута на ветроходите)*
гáфний *м* *хим.* хафний, Hf
гач *м* **парафи́новый** суров парафин
гашéние *с* гасене, потискане
~ вспы́шки *тлв.* потискане на импулс с висока честота *(напр. импулса за цветова синхронизация)*
~ дуги́ *ел.* гасене на дъгата
~ замыкáния на зéмлю *ел.* гасене чрез заземяване
~ и́звести *стр.* гасене на вар
~, кáдровое *вж.* **гашéние обрáтного хóда по кáдрам**
~ колебáний *маш.* гасене на вибрации [трептения]
~ лучá гасене на лъча *(в телевизия, осцилатор)*
~ обрáтного хóда по кáдрам *тлв.* гасене (по време) на обратния ход по кадри
~ обрáтного хóда по полукáдрам *тлв.* гасене (по време) на обратния ход по полукадри
~ обрáтного хóда по стрóкам *тлв.* гасене (по време) на обратния ход по редове
~, полукáдровое *вж.* **гашéние обрáтного хóда по полукáдрам**
~, стрóчное *вж.* **гашéние обрáтного хóда по стрóкам**
~, сухóе сухо гасене *(пожарна защита)*
~ угловóй скóрости *маш.* гасене [убиване] на ъгловата скорост
~ шýма *съобщ.*, *тлв.*, *радио* потискане на смущения [шумове]
~ энéргии воды́ *хидр.* гасене [разсейване] на водна енергия
гашёный *стр.* гасен
гáшпиль *м* хаспел, вдигачка; барабан
гаюи́н (гаюни́т) *м* *минер.* хаюин
гвоздёвка *ж* *с. ст.* влачка-гвоздейка
гвозди́льный предназначен за *(производство на)* гвоздеи
гвозди́мость *ж* *дърв.* гвоздезабиваемост
гвоздодёр *м* клещи за гвоздеи, кирпиден
гвоздь *м* гвоздей, пирон
~, бесшля́пный гвоздей без глава
~, гонтовóй *стр.* гвоздей за шиндри [покривни дъсчици]
~, деревя́нный чивия, дървена клечка
~, дрáночный гвоздей за летви
~, квадрáтный квадратен гвоздей
~, кóваный кован гвоздей
~, корабéльный корабен гвоздей
~, крóвельный гвоздей за покривна ламарина
~, обóйный тапицерски гвоздей
~, литéйный леярски гвоздей [пирон]
~, прóволочный (телен) гвоздей
~, сапóжный обущарски гвоздей
~, строи́тельный строителен гвоздей
~, тóлевый гвоздей за покривна мушама
~, формóвочный формовъчен гвоздей [пирон]
~, шóрный сарашки гвоздей
~, штукатýрный *стр.* гвоздей за мазачески работи
геаркссути́т *м* *минер.* геарксутит
геброни́т *м* *минер.* хебронит
гедифáн *м* *минер.* хедифан
гезéнк *м* *мин.* комин *(вертикален, гезенк)*
~, водоспускнóй водоспусков комин
~, восстающий възходящ комин
~, грузоподъёмный товароизвозен комин
~, заклáдочный запълвачен комин
~, капитáльный капитален комин
~, наклóнный наклонен комин
~, полевóй скален комин
~, тормознóй спирачен комин
гéйзер *м* *геол.* гейзер
гейзери́т *м* *петр.* гейзерит (кремъчен туф)

гейкили́т *м* *минер.* гайкилит
гейланди́т *м* *минер.* хейландит
гейлюсси́т *м* *минер.* гейлюсит
гейсо́н *м* *арх.* гейсон (*изнесена плоча на венчаещия корниз с назначение на водобран*)
ге́кля *ж* *текст.* хехел, гребенна рамка
гексабромбензо́л *м* *хим.* хексабромбензол
гексабромэта́н *м* хексаброметан
гексаго́н *м* *мат.* шестоъгълник
гексагона́льный шестоъгълен
декса́н *м* *хим.* хексан
гекса́эдр *м* *мат.* шестостен
гекси́л *м* *хим.* хексил, хексилов радикал
гексиле́н *м* хексилен, хексен (*радикал*)
гексоге́н *м* *хим.* хексоген (*взривно вещество*)
гексо́д *м* *радио* шестелектродна лампа, хексод
гексод-смеси́тель *м* *радио* шестелектродна смесителна лампа
гексо́за *ж* *хим.* хексоза
гектова́тт *м* *ел.* хектоват,
гектова́тт-час *м* *ел.* хектоват-час,
гекто́граф *м* хектограф (*копировъчен апарат*)
гектогра́фия *ж* хектография
гектоли́тр *м* *изм.* хектолитър (100 *литра*)
гектоме́тр *м* *изм.* хектометър (100 *метра*)
ге́лиевый хелиев, съдържащ хелий
ге́лий *м* *хим.* хелий, He
ге́ликс *м* куха манометрична спирала
гелико́ид *м* *мат.* хеликоид, винтова повърхност
геликоида́льный хеликоиден, винтообразен
геликопте́р *м* *ав.* вертолет, хеликоптер
гелиобатаре́я *ж* слънчева батерия
гелиоводонагрева́тель *м* водонагревател с (*използуване на*) слънчева енергия
гелиогравю́ра *ж* *полигр.* хелиогравюра
гелиогра́ф *м* 1. хелиограф, светлокопировъчен апарат 2. *метео* хелиограф (*уред за записване продължителността на слънчевото греене*) 3. *астр.* хелиограф (*устройство за фотографиране на Слънцето*)
гелиоме́тр *м* *астр.* хелиометър
гелио́н *м* *физ.* хелион, алфа-частица
гелиоско́п *м* *астр.* хелиоскоп
гелиоста́т *м* *опт.* хелиостат
гелиоста́нция *ж* хелиостанция (*за използуване на слънчево излъчване*)
гелиоте́хника *ж* *астр.* хелиотехника
гелиотро́п *м* 1. *минер.* хелиотроп (*разновидност на халцедона*) 2. *текст.* багрило (*виолетово*) 3. *геод.* хелиотроп (*уред*)
гелиотропи́н *м* *хим.* хелиотропин
гелиоустано́вка *ж* (*устройство за използуване на слънчева енергия*)
гелиофи́зика *ж* хелиофизика
гелиофилли́т *м* *минер.* хелиофилит
гелиоэлектроста́нция *ж* слънчева електроцентрала
гель *ж* *хим.* гел (*колоидно-дисперсна система*)
~ кре́мниевой кислоты́ силикагел
гельви́н *м* *минер.* хелвин
ге́льмпорт *м* *кораб.* хелмпорт, отвор за кърмовото устройство
гемати́т *м* *минер.* хематит (*червена желязна руда*)
гематоли́т *м* *минер.* хематолит
гематостибни́т *м* *минер.* хематостибнит
гематофани́т *м* *минер.* хематофанит
гемицеллюло́за *ж* *харт.* хемицелулоза
гемиэдри́ческий *крист.* хемиедричен
генерализа́ция *ж* **картографи́ческая** *геод.* картографска генерализация
генера́тор *м* 1. *хим.*, *топл.* генератор 2. *ел.* генератор, осцилатор
~, автомоби́льный автомобилен генератор
~, амплиди́нный амплидинен генератор, електромашинен усилвател с напречно поле
~, асинхро́нный асинхронен генератор
~, а́томный атомен генератор
~, ацетиле́новый *зав.* ацетиленов генератор
~, бесконта́ктный безконтактен генератор
~ высо́кой частоты́ генератор за висока честота, високочестотен генератор
~ вспы́шек генератор на светлинни импулси, електросветкавица
~, двухфа́зный двуфазен генератор
~ га́за генератор на газ
~ га́за, свободнопоршнево́й генератор на газ със свободно бутало
~, га́зовый газов генератор, генератор на газ
~-гармо́ник генератор на хармонични трептения [вибрации]
~-дви́гатель моторгенераторна група, генератор-двигател
~, динатро́нный динатронен генератор
~, задаю́щий *тлф.* задаващ генератор
~, заря́дный заряден генератор
~ звуково́й частоты́, звуков генератор, генератор на ниска честота
~ излуче́ния генератор на излъчвания [лъчене]
~ и́мпульсов генератор на импулси, импулсен генератор
~, индукцио́нный индукционен генератор
~ ка́дровой развёртки *тлв.* генератор за кадрова развивка
~, камерто́нный камертонен генератор
~, каска́дный каскаден [стъпален] генератор
~ кача́ющейся частоты́ генератор на вобулираща честота, вобелгенератор
~, ква́нтовый квантов генератор [осцилатор]
~, ква́рцевый кварцов генератор
~, кислоро́дный кислороден генератор
~, клистро́нный клистронен генератор
~, когере́нтный кохерентен генератор, генератор на кохерентно излъчване
~ колеба́ний генератор на трептения, виброгенератор
~, компа́ундный компаунден генератор, генератор със смесено възбуждане
~, конта́ктный контактен генератор
~, ла́зерный лазерен генератор
~, ла́мповый лампов генератор
~ льда ледогенератор, генератор за лед
~-магне́то динамо-магнето
~, магнетро́нный магнетронен генератор
~, махови́чный инерционен генератор
~, маши́нный машинен (*токоизправителен*) генератор

~, микроволновый микровълнов генератор
~, многофазный многофазен генератор
~ накачки генератор за параметрична схема, «напомпващ» генератор
~ напряжения генератор за [на] напрежение
~ несущей частоты генератор за [на] носеща честота
~, однофазный еднофазен генератор
~, оптический квантовый оптически квантов генератор
~ пара парогенератор
~ параллельного соединения генератор с паралелно възбуждане
~ переменного тока генератор за променлив ток, променливотоков генератор
~, переносный преносим [подвижен] генератор (ацетиленов)
~ пилообразного напряжения генератор с триъгълнообразно напрежение
~, плазменный плазмен генератор
~ повышенной частоты, машинный машинен генератор за повишена [висока] честота (за индукционно нагряване на метали)
~ последовательного соединения генератор с последователно възбуждане
~ постоянного тока генератор за постоянен ток, постояннотоков генератор
~, пусковой пусков генератор
~, пьезоэлектрический пиезоелектрически генератор
~ развёртки генератор за развивка
~, реактивный реактивен генератор
~, релаксационный релаксационен генератор, кипгенератор, генератор за развивка
~, ретортный вж. генератор, ацетиленовый
~, самовозбуждающийся самовъзбуждащ се генератор, автогенератор
~, самодувный газгенератор на естествена тяга
~, сварочный 1. заваръчен генератор 2. ацетиленов генератор
~, сверхзвуковой свръхзвуков [ултразвуков] генератор
~ с водородным охлаждением генератор с водородно охлаждане
~, сериесный генератор с последователно възбуждане
~, синхронный синхронен генератор
~ случайных чисел мат. генератор на случайни числа
~, солнечный термоэлектрический слънчев термоелектрически генератор
~ со смешанным возбуждением вж. генератор, компаундный
~ с параллельным возбуждением вж. генератор, шунтовой
~ с последовательным возбуждением вж. генератор, сериесный
~ стандартных сигналов генератор на стандартни сигнали
~-стартер генератор-стартер
~, стационарный неподвижен генератор
~ строчной развёртки тлв. генератор за редова развивка
~, сухой сух генератор (за ацетилен)
~, тактовый изч. тактов генератор (на периодични синхронизиращи сигнали)
~, тахометрический тахогенератор
~, термоэлектрический термоелектрически генератор
~, тиратронный тиратронен (импулсен) генератор
~ тока генератор за [на] ток
~ тональной частоты генератор на звукова честота
~, тормозной спирачен генератор (в измервателна техника)
~, транзитронный транзитронен генератор
~, трёхфазный трифазен генератор
~, триодный триоден генератор
~, ультразвуковой ламповый ултразвуков лампов генератор
~, униполярный явнополюсен генератор
~ цветных полос тлв. генератор на цветни ивици
~ шума генератор за шум
~, шунтовой генератор с паралелно възбуждане
~, электрический електрически генератор
~ электромагнитных колебаний генератор на електромагнитни трептения, осцилатор
~, электромашинный електромашинен генератор
~, электронный електронен генератор
~, электросварочный генератор за електродъгово заваряване
~, электростатический електростатичен генератор
~, эталонный еталонен генератор
генераторная *ж* генераторна [машинна] зала
генераторный генераторен (напр. за газ)
генераторостроение *с* генераторостроене, производство на генератори
генератриса *ж* *мат.* образуваща функция
генерация *ж* 1. *ел., радио* генерация, осцилация 2. *ядр.* генерация, поколение 3. образуване, пораждане, създаване
~ импульсов генерация [образуване] на импулси
~ колебаний образуване [пораждане] на трептения
~ нейтронов 1. възникване [образуване] на неутроните 2. поколение [генерация] на неутрони
~ минералов *геол.* поколение [генерация] на минерали
~ пары паропроизводство
~ частот *вж.* генерация, колебаний
~ энергии енергопроизводство, производство на енергия
генерирование *с* 1. *ел., радио* генериране, осцилиране 2. *вж.* генерация 3
генерировать генерирам, осцилирам
генетика *ж* радиационная *ядр.* радиационна генетика
генплан *м* *арх., икон.* генерален план
генподрядчик *м* *стр.* главен изпълнител
генри *м* *изм.* хенри (единица за индуктивност — означ. Н, бълг. Хн)
гентит *м* *минер.* гентит

геоантиклиналь *ж геол.* геоантиклинала
геодезист *м* геодезист
~-землеустроитель геодезист-землеустроител
геодезический геодезически
геодезия *ж* геодезия
~, высшая висша геодезия
~, инженерная инженерна геодезия
~, космическая космическа геодезия
~, сфероидическая сферична геодезия
~, трёхмерная триразмерна геодезия, геодезия с три измерения
~, физическая физическа геодезия
геодинамика *ж* геодинамика
геоид *м геофиз.* геоид
~, компенсированный компенсиран геоид
геоидный геоиден
геолог *м* геолог
~-поисковик геолог-проучвател
геологический геоложки
геология *ж* геология
~, динамическая динамична геология
~, инженерная инженерна геология
~, историческая историческа геология
~, нефтепромысловая нефтопромишлена геология
~, полевая теренна геология, геоложко картиране
~, прикладная приложна геология
~, региональная регионална геология
~, рудничная руднична геология
~, физическая физическа геология
геологоразведка геоложко проучване
геологоразведчик *вж.* геолог-поисковик
геомагнетизм *м* геомагнетизъм
геомагнитный геомагнитен
геометризация *ж геод., мин.* геометризация
~, детально-разведочная подробна проучвателна геометризация
~, качественная геометризация на качествените особености
~ пространственных форм залежи геометризация на пространствените форми на залеж [находище]
~ смещений геометризация на тектоничните измествания
~, эксплуатационная експлоатационна геометризация
геометрический геометричен,
геометрия *ж мат.* геометрия
~, аналитическая аналитична геометрия
~, горная минна геометрия
~, дифференциальная диференциална геометрия
~, начертательная дескриптивна геометрия
~, неэвклидовая нееевклидова геометрия
~, проективная проективна геометрия
~ режущей части инструмента геометрия на режещата част на инструмента
~, резца геометрия на ножа, геометрични параметри на нож *(на металорежеща, минна и др. машини)*
~, эвклидовая евклидова геометрия
геоморфология *ж* геоморфология
геопотенциаль *м* геопотенциал
геосинклиналь *ж* геосинклинала
геотектоника *ж* геотектоника
геотермальный *вж.* геотермический
геотермический геотермичен, геотермален *(свързан с изучаване и използуване на вътрешната топлина на Земята)*
геотехнический геотехнически
геофизик *м* геофизик
геофизика *ж* геофизика
геофизический геофизически
геохимический геохимичен
геохимия *ж* геохимия
геоцентрический геоцентричен
гептан *м хим.* хептан
гептаэдр *м* хептаедър *(тяло, ограничено със седем стени)*
гептод *м радио* седемелектродна лампа, хептод
гераклит *м стр.* хераклит
гербисид (гербицид) *м хим.* хербицид
гергардит *м минер.* герардит
гердерит *м минер.* хердерит
герм *м* (**герма** *ж*) *арх.* херма *(скулптурен бюст върху четвъртит стълб)*
германий *м хим.* германий, Ge
германит *м минер.* германит
герметизация *ж* херметизация
~ самолёта херметизация [уплътняване] на самолета
герметизированный уплътнен, херметичен
герметизировать уплътнявам, херметизирам
герметик *м* уплътняващ [уплътнителен, херметизиращ] материал
герметический уплътнен, херметичен
герметичность *ж* херметичност, уплътненост
герметичный уплътнен, херметичен, непропускащ, непроницаем
гермовывод *м ав.* херметичен извод *(вън от самолета)*
гермокабина *ж ав.* херметична кабина
гермоперчатка *ж* херметична ръкавица
гермошлём *м* херметична каска
герц *м ел., физ., изм.* херц *(означ. Hz, българ. Хц)*
герцметр *м* херцметър, честотомер
гетерогенность *ж хим.* хетерогенност, разнородност
гетерогенный хетерогенен, разнороден
гетеродин *м радио* хетеродин, хетеродинен генератор [осцилатор]
~, вспомогательный 1. спомагателен хетеродин 2. спомагателен генератор
~, измерительный измервателен осцилатор
~, кварцевый кварцов хетеродин
~, когерентный кохерентен хетеродин
~, местный местен хетеродин
~, опорный опорен генератор [хетеродин]
~, точный прецизен [точен] честотомер *(на хетеродинен вълномер)*
гетеродинирование *с* генериране на хетеродинен сигнал
гетеродинный хетеродинен
гетероморфный *геол.* хетероморфен
гетерополикислота *ж хим.* хетерополикиселина
гетерополимер *м хим.* хетерополимер

гетерополимеризáция *ж* *хим.* хетерогенна полимеризация
гетерополя́рный хетерополярен
гетеросфéра *геофиз.* хетеросфера
гетероци́кл *м* *хим.* хетероцикъл, хетеропръстен
гетероцикли́ческий хетероцикличен
гетинáкс *м* *пласт.* гетинакс
гётит *м* *минер.* гьотит
гéттер *м* газопоглъщащо вещество, гетер
гиали́т *м* *минер.* хиалит
гиаци́нт *м* *минер.* циркон
гиббси́т *м* *минер.* гибсит, хидраргилит
гиббсити́т *м* *петр.* гибситит, гибситов боксит
ги́бка *ж* *обр. мет.* огъване
~ в вальцáх огъване с [на, между] валци
~ в штáмпах огъване в щампа
~ обкáткой оваляне *(ковашка операция)*
~, кузнéчная ковашко огъване *(напр. на чук, на преса)*, огъване на горещо
~, ручнáя ръчно огъване *(на студено или на горещо)*
~ с растяжéнием огъване с разтегляне [удължаване]
~, холóдная огъване на студено
ги́бкий 1. гъвкав, жилав, еластичен 2. *свпр.* строен
ги́бкость *ж* 1. гъвкавост, жилавост, еластичност 2. *свпр.* стройност
~, акусти́ческая акустична гъвкавост *(обратна величина на акустична еластичност)*
~ стéржня стройност на прът *(при натоварване на изкълчване)*
ги́бочный огъващ, огъвателен
гибри́дный хибриден *(напр. за електронноизчислителна машина, която използува както аналогово, така и цифрово представяне на данните)*
гигрóграф *м* хигрограф, пишещ хигрометър
~, двухперьевóй двуписен хигрограф *(с два писеца)*
гигрóметр *м* *геофиз.* хигрометър, влагомер
~, абсолю́тный абсолютен влагомер
~, волоснóй [**волосянóй**] влагомер с косъм
~, самопи́шущий самопишещ влагомер
гигрометри́ческий хигрометричен, влагомерен
гигромéтрия *ж* хигрометрия
гигроскóп *м* хигроскоп
гигроскопи́ческий хигроскопичен, влагопоглъщащ
гигроскопи́чность *ж* хигроскопичност, влагопоглъщаемост
гигроэлектромéтр *м* хигроелектрометър
гидрáвлик *м* специалист по хидравлика
гидрáвлика *ж* хидравлика
~, практи́ческая практическа [приложна] хидравлика
~ сооружéний хидравлика *(за изчисляване)* на съоръженията, инженерна хидравлика
гидравли́ческий хидравличен
гидрази́н *м* *хим.* хидразин
[гидр]азосоединéние *с* *хим.* хидразосъединение, симетричен диарилхидразин
гидрáнт *м* хидрант *(уличен водопроводен кран)*, пожарен кран
~, подзéмный подземен хидрант
~, пожáрный пожарен хидрант [кран]
гидраргили́т *м* *минер.* хидраргилит
гидрáт *м* *хим.* хидрат
~ зáкиси метáлла хидроокис на метал *(в неговото най-ниско валентно състояние)*
~ óкиси хидроокис
~ пéрекиси хидроперокис
гидратациóнный хидратационен
гидратáция *ж* *хим.* 1. присъединяване на вода *(в съединение)*, хидратация 2. солватация *(във воден разтвор)*
гидрати́рование *с* *хим.* хидратиране, хидратация
гидрáтный хидратен
гидрáтор *м* хидратор, апарат за хидратация
гидри́д *м* *хим.* хидрид
~ мéди меден (I) хидрид
~, металлообрáзный металоподобен хидрид
гидри́рование *с* *вж.* **гидрогенизáция**
гидри́ровать хидрирам, присъединявам [вкарвам] водород
гидроавиациóнный *ав.* водосамолетен
гидроавтомáт *м* *маш.* хидравличен автомат
гидроагрегáт *м* хидроагрегат *(водна турбина с електрически генератор)*
гидроаккумули́рование *с* хидроакумулиране
гидроаккумуля́тор *м* хидроакумулатор *(напр. за хидравлична преса)*
гидроакýстика *ж* хидроакустика
гидроаппаратýра *ж* хидроапаратура, хидравлична апаратура
гидроаромати́ческий *хим.* хидроароматен
гидроаэродинáмика *ж* хидроаеродинамика
гидроаэродрóм *м* водолетище
гидробиоти́т *м* *минер.* хидробиотит
гидроблóк *м* *мин.* хидроблок
гидроблокирóвка *ж* хидравлична [хидро-] блокировка
гидробораци́т *м* *минер.* хидроборацит
гидробýр *м* *мин.* хидроперфоратор; *с. ст.* ръчна сонда с приспособление за вкарване на течност *(с разтворени минерални торове или с препарати срещу вредители на корените)*
гидровелосипéд *м* водно колело *(за движение по вода)*
гидровертолёт *м* *ав.* водовертолет
гидровибрáтор *м* *мин.* хидровибратор
гидровибри́рование *с* *мин.* хидровибрация *(за ликвидиране на аварии)*
гидровибробурéние *с* *мин.* хидровибрационно сондиране
гидроврýб *м* *мин.* подкопаване чрез водна струя *(на хидромонитор)*
гидровскры́ша *ж* *мин.* хидрооткривка, хидроразкривка *(на рудоносни пластове)*
гидрогéль *м* *хим.* хидрогел
гидрогенерáтор *м* *ел.* хидрогенератор *(привежда се в движение от водна турбина)*
~, вертикáльный вертикален хидрогенератор
~, горизонтáльный хоризонтален хидрогенератор

~ **зо́нтичного ти́па** вертикален хидрогенератор с опорен лагер, разположен под ротора
~, **ка́псульный** капсулован [херметизиран] хидрогенератор
~ **переме́нного то́ка** хидрогенератор за променлив ток
~, **подвесно́й** вертикален хидрогенератор с опорен лагер над ротора
гидрогениза́ция *ж* хидрогенизация, хидриране
~, **деструкти́вная** деструктивно хидриране
~, **жидкофа́зная** течнофазно хидриране, хидриране в течна фаза
~, **избира́тельная** избирателно [селективно] хидриране
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературно хидриране
~, **парофа́зная** хидриране в газова фаза
~ **под давле́нием** хидриране под налягане
~, **предвари́тельная** предварително хидриране
гидрогенизи́ровать хидрирам
гидрогени́т *м* хидрогенит *(при получаване на технически водород от феросилиций)*
гидроге́нный хидрогенен
гидрогеологи́ческий хидрогеоложки
гидрогеоло́гия *ж* хидрогеология
гидрографи́ческий хидрографски
гидрогра́фия *ж* хидрография
гидродавле́ние *с* хидравлично налягане
гидродви́гатель *м* хидродвигател, силова хидравлична машина
гидродина́мика *ж* хидродинамика
~, **ква́нтовая** квантова хидродинамика
~, **магни́тная** магнитна хидродинамика
~, **релятиви́стская** релативистична хидродинамика *(във връзка с относителното движение на течността спрямо обтичаните тела, стени на канали и др.)*
гидродинами́ческий хидродинамичен
гидродинамо́метр *м* хидравличен динамометър, динамометрична хидравлична спирачка
гидродобы́ча *ж* *мин.* хидродобив *(напр. на въглища)*
гидродомкра́т *м* **1.** хидравличен крик **2.** *стр.* хидравлична преса *(за натягане на армировка)*
~, **про́волочный** хидравлична преса за *(натягане на)* тел
~, **стержнево́й** хидравлична преса за *(натягане на)* пръти
~, **телескопи́ческий** телескопичен хидравличен крик
гидрозаве́са *ж* водна завеса *(напр. на въздухопречиствателно устройство)*
гидроза́кись *ж* *хим.* оксихидрат, хидроокис *(на метал в най-ниската му валентност)*
гидрозакла́дка *ж* *мин.* хидрозапълване
гидрозатво́р *м* хидравличен затвор
гидрозолоудале́ние *с* *топл.* хидравлично пепело-[шлако-]отделяне
гидрозо́ль *ж* *хим.* хидрозол
гидроизо́л *м* *стр.* хидриозол, хидроизолационна мушама
гидроизоля́ция *ж* *стр.* хидроизолация *(напр. на покриви)*
~, **лита́я** лята [залята] хидроизолация *(гореща асфалтова замазка)*
гидроинтегра́тор *м* *мат.* хидравличен интегратор *(за решаване на диференциални уравнения на основание математично подобие с хидравлични явления)*
гидроканáл *м* хидродинамичен канал *(за изпитания)*
гидрокарбона́т *м* *хим.* кисел [първичен] карбонат, хидрогенкарбонат, бикарбонат
гидрокаучу́к *м* хидрокаучук
гидрокла́пан *м* хидравличен клапан
~, **обра́тный** предпазен хидравличен клапан *(срещу връщане)*
гидрокомпре́ссор *м* *маш.* високонапорна помпа *(напр. за поддържане налягането на хидроакумулатор)*
гидрокомбинезо́н *м* водолазен костюм, водолазна дреха
гидрокси́д *м* *вж.* **гидро́окис**
гидроксилами́н *м* *хим.* хидроксиламин
гидроксили́рование *с* *хим.* хидроксилиране, вкарване на хидроксилна група
гидрокси́льный хидроксилен
гидролаборато́рия *ж* водна лаборатория
гидролакколи́т *м* *геол.* хидролаколит *(земно подуване в зоната на многогодишна замръзналост)*
гидро́лиз *м* *хим.* хидролиза
~ **древеси́ны** озахаряване [хидролизно разпадане] на дървесината
~ **эфи́ров** хидролиза на естери, осапуняване
гидролизаппара́т *м* хидролизен апарат
гидролиза́т *м* *хим.* хидролизат
гидро́лизный хидролизен
гидролизу́емость *ж* способност към хидролиза, хидролизуемост
гидрологи́ческий хидроложки
гидроло́гия *ж* хидрология
~ **пове́рхностных вод су́ши** хидрология на повърхностните води над сушата
~ **подзе́мных вод** хидрология на подземните води
~, **речна́я** хидрология на речните води
~ **су́ши** хидрология на сушата
гидролока́тор *м* *кораб.* подводен локатор, хидролокатор
гидрома́сса *ж* водна маса *(при получаване на торф с водна струя)*
гидрома́тик *м* *мин.* хидравлична спирачка *(на сонда)*
гидромелиора́ция *ж* хидромелиорация
гидрометаллурги́ческий хидрометалургичен, свързан с получаване на метали по мокър метод
гидрометаллу́ргия *ж* хидрометалургия
гидрометеороло́гия хидрометеорология
гидрометеослу́жба *ж* хидрометеорологична служба
гидро́метр *м* хидрометър, влагоизмервател
гидроме́трия *ж* хидрометрия
гидромеханиза́ция *ж* *стр.* хидромеханизация
гидромеха́ника *ж* хидромеханика
гидромеша́лка *ж* хидравлична (глино-)бъркачка

гидромо́дуль *м с. ст.* хидромодул, относителен разход на вода *(за единица засята площ и за определен период от време)*
гидромонито́р *м мин.* хидромонитор, водоструен апарат
гидромото́р *м авт.* хидравличен двигател, хидромотор *(с въртеливо движение или само за завъртване на определен ъгъл)*
~, аксиа́льно-поршнево́й осово-бутален хидравличен двигател
~, лопастно́й лопатков [пластинков] хидравличен двигател
~, поворо́тный хидравличен двигател за завъртване *(на определен ъгъл)*
~, радиа́льно-поршнево́й радиално-бутален [звездообразен] хидравличен двигател
~, ша́говый стъпков хидравличен двигател *(за малки точно фиксирани премествания)*
гидрому́фта *ж* хидравличен съединител, хидросъедидинител
гидронава́лка *ж мин.* хидронасипване; хидронасипище *(за материали, докарани с хидротранспорт)*
гидронава́лочный хидронасипен
гидронаса́дка *ж* хидравлична глава *(инструмент за сондиране)*
гидронасо́с *м* хидропомпа
гидрообеспы́ливание *с* водно обезпрашаване
гидро́окись *ж хим.* хидроокис
~ алюми́ния алуминиев хидроокис
~ аммо́ния амониев хидроокис
~ желе́за (II) железен (II) хидроокис, ферохидроокис
~ ка́лия калиев хидроокис
~ ка́льция калциев хидроокис
~ ко́бальта (III) кобалтов (III) хидроокис
~ ме́ди (II) меден (II) хидроокис; куприхидроокис
~ на́трия натриев хидроокис
гидроотбо́йка *ж мин.* хидравлично отбиване [откъртване]
гидроотва́л *м мин.* хидронасипище *(комплект съоръжения, вкл. средства за хидромеханизация)*
гидрооч́истка *ж* хидропречистване *(на нефтопродукти)*
гидропереда́ча *ж маш.* хидравлично предаване; хидравлична предавка
~, объёмная хидростатична предавка *(за сметка на хидростатичното налягане)*
гидроперфора́тор *м* хидравличен перфоратор [пробивен чук]
гидропескостру́йный хидропесъкоструен
гидропла́н *м вж.* **гидросамолёт**
гидропневмати́ческий хидропневматичен
гидроподъём *м* **ша́хтный** система за подем на хидросмеси от рудник *(със смукатели, товарообменни апарати и въздушни подемници)*
гидроподъёмник *м* хидравличен повдигач, хидроповдигач
~ шасси́ *ав.* хидравличен повдигач на колесника
гидропре́сс *м* хидравлична преса
гидропри́вод *м* хидравлично задвижване
~, динами́ческий хидродинамично задвижване
~ маши́н хидравлично задвижване на машините
~, объёмный хидростатично задвижване
~, сме́шанный смесено хидравлично задвижване
гидропу́льпер *м харт.* хидропулпьор, хидродефибратор
гидропульса́тор *м* хидравличен пулсатор
гидропу́льт *м хидр.* носима водна помпа
гидроразбива́тель *м харт.* хидроразбивачка
гидрорежи́м *м* воден режим *(на почвата)*
гидроресу́рсы *мн* водни ресурси; водносилови ресурси
гидрорифо́рминг *м* хидрориформинг *(при преработка на нефт)*
гидросамолёт *м ав.* водосамолет
~, двухпа́лубный двупалубен водосамолет
~, ло́дочный водосамолет—летяща лодка, летяща лодка
~, поплавко́вый водосамолет с плувци
~, реакти́вный реактивен водосамолет
гидросби́в *м* **ока́лины** *обр. мет.* хидравлично почистване на обгара [окисната корица]
гидросепара́тор *м* хидравличен сепаратор, хидросепаратор
гидросилика́т *м хим.* хидросиликат
гидросилово́й водносилов
гидросисте́ма *ж* 1. хидросистема *(обикн. с няколко хидровъзела и енергийни стъпала — каскада от ВЕЦ)* 2. хидравлична система *(на агрегат, машина)*
гидрослю́да *ж минер.* хидрослюда
гидросме́сь *ж мин.* хидросмес
гидросооруже́ние *с* хидросъоръжение *(за използуване на водата или за защита от вода)*
гидроста́нция *ж* 1. водна *(силова, електрическа)* централа, ВЕЦ 2. хидрологична станция *(изследователска)*
гидроста́т *м* хидростат *(несамоходна камера за дълбоководни изследвания)*
гидроста́тика *ж* хидростатика
гидростати́ческий хидростатичен
гидросте́ндер *м хидр.* водочерпещо коляно
гидростро́ительство *с* водно строителство
гидросульфа́т *м хим.* кисел [първичен] сулфат, хидрогенсулфат, бисулфат
~ ка́лия калиев хидрогенсулфат, калиев бисулфат
~ на́трия натриев хидрогенсулфат, натриев бисулфат
гидросульфи́д *м хим.* хидрогенсулфид, кисел сулфид, бисулфид
гидросульфи́т *м хим.* 1. хидросулфит, хипосулфит 2. хидрогенсулфит, кисел сулфит бисулфит
гидросфе́ра *ж геол.* хидросфера
гидроталька́т *м минер.* хидроталкит
гидрота́тор *м мин.* хидротатор *(класификатор)*
гидроте́рма *ж геол.* хидротерма *(вода с температура над 20°С)*
гидротерма́льный (гидротерми́ческий) хидротермален

гидроте́хника *ж* водостроителство, хидротехника
гидротехни́ческий водостроителен, хидротехнически
гидроти́пия *ж кфт.* хидротипия *(за цветни изображения)*
гидрото́рмоз *м* 1. *авто, ав.* хидравлична спирачка 2. *мин.* хидравлична спирачка *(на сонда)* 3. *изм.* динамометрична хидравлична спирачка *(при определяне мощност на двигател)*
гидрото́рф *м* хидроторф, водна маса *(при получаване на торф)*
гидротра́нспорт *м* хидравличен транспорт, хидротранспорт *(на зърнести материали чрез увличане от воден поток)*
гидротранспортиро́вка *ж вж.* **гидротра́нспорт**
гидротрансформа́тор *м* хидротрансформатор *(вид хидравлична предавка)*
гидротруба́ *ж* воден тунел
гидротурби́на *ж* водна турбина
~, акти́вная активна водна турбина
~, быстрохо́дная бързоходна водна турбина
~, вене́чная *вж.* **гидротурби́на, радиа́льно-осева́я**
~, вертика́льная вертикална водна турбина
~, винтова́я витлова водна турбина
~, ковшо́вая свободноструйна [Пелтонова] водна турбина
~, повто́рно-ло́пастная водна турбина със завъртващи се лопатки
~, пропе́ллерная перкова водна турбина
~, прямото́чная правопоточна водна турбина
~, радиа́льно-осева́я радиалноосова водна турбина
~, реакти́вная реактивна водна турбина
~, свободностру́йная свободноструйна [Пелтонова] водна турбина
~ с избы́точным давле́нием *вж.* **гидротурби́на, реакти́вная**
~, спа́ренная паралелна [сдвоена] водна турбина
~, спира́льная спирална водна турбина
~, тихохо́дная бавноходна водна турбина
гидротурбоагрега́т *м* воднотурбинен агрегат
гидротурбогенера́тор *м ел.* хидрогенератор *(привежда се в движение от водна турбина)*
гидротурбопо́мпа *ж* водна турбопомпа
гидротурбострое́ние *с* производство на хидравлични машини *(промишлен отрасъл)*; производство на водни турбини
гидроуда́р *м* воден [хидравличен] удар
гидроу́зел *м* хидровъзел
~, бесплоти́нный хидровъзел без язовирна стена, безнапорен хидровъзел
~, водозабо́рный водосборен [водосъбирателен] хидровъзел
~, водохрани́лищный водохранилищен хидровъзел
~, плоти́нный хидровъзел с язовирна стена, напорен хидровъзел
~, тра́нспортный транспортен хидровъзел възел на воден транспорт
~, энергети́ческий енергиен хидровъзел
гидроусили́тель *м* хидравличен усилител, усилвател *(в автоматично управление)*
~ руля́ хидроусилвател на кормилото
гидроустано́вка *ж* хидротехническа инсталация
гидрофа́йнер *м харт.* хидрофайнер
гидрофа́н *м минер.* хидрофан *(разновидност на опала)*
гидрофи́зика *ж* хидрофизика, физика на хидросферата
гидрофи́льность *ж* хидрофилност, положителна мокрителна способност *(на твърди тела)*
гидрофи́льный хидрофилен
гидрофи́льтр *м* воден филтър *(за въздух, газ)*
гидрофобирова́ть *текст.* правя водоотблъскващ [ненамокряем]
гидрофо́бность *ж* хидрофобност, отрицателна мокрителна способност *(на твърди тела)*, водоотблъскване, ненамокряемост
гидрофо́бный хидрофобен, водоотблъскващ, ненамокряем, ненамокрящ
гидрофо́н *м радио* подводен микрофон
гидрофосфа́т *м хим.* кисел [вторичен] фосфат, хидрогенортофосфат
гидрохи́мия *ж* хидрохимия
гидрохино́н *м хим.* хидрохинон
гидрохлори́д *м хим.* хидрохлорид, хидрогенхлорид
гидроцеллюло́за *ж* хидроцелулоза
гидроцентра́ль *ж* хидроцентрала, водна централа
гидроцеруссит *м минер.* хидроцерусит
гидроцикло́н *м* циклон за мокро очистване *(на въздух, газ)*, скрубер
гидроцили́ндр *м* хидроцилиндър *(на хидравличен механизъм)*
гидроцинки́т *м минер.* хидроцинкит
гидроша́хта *ж мин.* хидрорудник *(полезното изкопаемо се добива и извозва по хидромеханизирани начини)*
гидрошла́м *м* утайка, кал, тиня *(от утаяване)*
гидроэкстру́зия *ж* хидроекструзия *(обработване на материали при много високи налягания)*
гидроэлева́тор *м* хидроелеватор
гидроэлектробу́р *м мин.* хидроелектроборка
гидроэлектри́ческий хидро-[водно-]електрически
гидроэлектрометаллу́ргия *ж* хидроелектрометалургия
гидроэлектроста́нция *ж* водна електрическа централа, ВЕЦ
~, безнапо́рная водна електрическа централа на течащи води
~, высоконапо́рная високонапорна водна електрическа централа
~, высокого́рная високопланинска водна електрическа централа
~, гидроаккумуля́торная водна електрическа централа с акумулаторно действие
~, деривацио́нная деривационна водна електрическа централа
~ на зарегули́рованном сто́ке водна електрическа станция с изравнени води

~, **низконапорная** нисконапорна водна електрическа централа
~, **подземная** подземна водна електрическа централа
~, **подпорная** *вж.* **гидроэлектростанция, русловая**
~, **приливная** електрическа централа, използуваща приливите и отливите на морето
~, **приплотинная** електрическа централа при язовирна стена *(високонапорна)*
~, **русловая** речна електрическа централа *(с язовирна стена)*
гидроэнергетик *м* специалист по хидроенергетика
гидроэнергетика *ж* хидроенергетика
гидроэнергетический водноенергиен
гидроэнергия *ж* водна енергия
гидроэрозия *ж геол.* хидроерозия
гидрюр *м хим.* продукт на хидриране на въглища и нефт
гиератит *м минер.* хиератит
гизингерит *м минер.* хизингерит
гик *м кораб.* гик *(дърво от рамгоута на ветроходите)*
гильза *ж* 1. втулка 2. гилза
~, **антифрикционная** антифрикционна втулка, лагерна втулка
~, **бумажная** хартиена гилза
~, **вставная переходная** сменяема намалителна [редуцираща] втулка
~, **выталкивающая** *леяр.* избиваща втулка
~, **зажимная** затегателна [затягаща] втулка
~, **контактная** *ел.* контактна втулка *(в гнездото на съединител)*
~ **микрометра** *изм.* барабан на микрометъра
~, **патронная** патронна гилза, гилза *(на огнестрелно оръжие)*
~, **соединительная** съединителна втулка, съединителна тръба
~ **цилиндра** цилиндрова втулка *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **экстрактора** *хим.* екстракционна гилза *(на сокслет-апарат)*
гильотинный гилотинен *(напр. за ножица за рязане на ламарина)*
гипербазиты *мн петр.* ултраосновни скали, хипербазити
гипербола *ж мат.* хипербола
~, **равнобочная** равностранна хипербола
гиперболический хиперболичен
гиперболоид *м мат.* хиперболоид
~ **вращения** ротационен хиперболоид
~, **двуполостный** двоен хиперболоид *(с две повърхнини)*
~, **однополостный** прост хиперболоид *(с една повърхнина)*
гиперзвуковой свръхзвуков
гиперквантование *с ядр.* хиперквантуване
гиперкомпаунд *м ел.* хиперкомпаунд, свръхкомпаунд
гиперкомплексный *мат.* хиперкомплексен
гиперон *м ядр.* хиперон
~, **каскадный** каскаден хиперон
гиперортогональный *мат.* хиперортогонален
гиперплоскость *ж мат.* хиперравнина
~, **опорная** опорна хиперравнина
гиперповерхность *ж вж.* **гиперплоскость**
гиперпространство *с мат.* хиперпространство
гиперсинхронный хиперсинхронен
гиперстен *м минер.* хиперстен
гиперстенит *м петр.* хиперстенит *(ултраосновна скала)*
гиперхлорирование *с* дълбоко [пълно] хлориране
гиперядро *с* хиперядро
гипоборат *м хим.* хипоборат, сол на хипоборна киселина
гипоидный хипоиден
гипосинхронный хипосинхронен
гипостильный *арх.* многоколонен *(напр. за зала)*
гипосульфит *м хим.* хипосулфит, сол на хипосярната киселина
гипотеза *ж* хипотеза
~, **атомная** атомна хипотеза
гипотенуза *ж мат.* хипотенуза
гипохлорит *м* хипохлорит, сол на хипохлористата киселина
гипоцентр *м* хипоцентър
гипоциклоида *ж мат.* хипоциклоида
гипс *м минер.* гипс
~, **ангидридовый** *вж.* **гипс, безводный**
~, **безводный** безводен гипс, анхидрит
~, **волокнистый** влакнест гипс, селенит *(прозрачен)*
~, **гидравлический** хидравличен гипс
~, **жжёный** *вж.* **гипс, обожжённый**
~, **землистый** землист гипс
~, **зернистый** зърнист гипс, алабастър
~, **необожжённый** суров гипс
~, **обожжённый** печен гипс
~, **строительный** строителен гипс
~, **формовочный** формовъчен гипс, гипс за модели
~, **штукатурный** гипс за мазилка
~, **ячеистый** порест гипс, гипсов пенобетон
гипсобетон *м* гипсобетон
гипсование *с* **почв** *с. ст.* гипсуване на почвата *(внасяне на ситно смлян гипс като средство за химична мелиорация или като тор)*
гипсовый гипсов
гипсографический *геод.* хипсографски, височинен
гипсоклеевый *стр.* гипсотуткален
гипсолит *м стр.* гипсолит *(лек топлоизолационен материал и за вътрешни прегради стени)*
гипсометр *м геод.* хипсометър *(за измерване на атмосферното налягане по температурата на кипене на водата)*
~, **зеркальный** огледален хипсометър
гипсометрический хипсометричен
гипсометрия *ж геод.* хипсометрия
гипсотермометр *м вж.* **гипсометр**
гипсохром *м мин.* хипсохром *(заместител за повишаване на цвета)*
гипсошлакобетон *м стр.* гипсосгуробетон
гиратор *м радио* жиратор

гиревóй *изм.* теглилков
гúри *мн* *изм.* теглилки *(за везна)*, мерки за маса
~, **встрóенные** встроени теглилки *(неразделна част на везни)*
~, **образцóвые** образцови теглилки *(за проверка на везни и теглилки)*
~, **рабóчие** работни теглилки
~-**рéйтеры** конници, ездачи *(телечи и лентови теглилки за аналитични везни*
~, **услóвные** условни теглилки *(за платформени везни с отношение на лостовата система напр.* 1:100*)*
~, **эталóнные** еталонни теглилки
гирлянда *ж* *ел.* гирлянда, *(изолаторна)* верига
~ **изоля́торов** гирлянда [верига] от изолатори
~ **изоля́торов, натяжнáя** опъваща изолаторна верига [гирлянда]
гироагрегáт *м* *ав.* жироагрегат
гироáзимут *м* *вж.* **гироскóп направлéния**
гирóбус *м* *авто* жиробус, инерционен автобус
гировертикáль *ж* *ав.* жировертикал; *вж.* **гирогоризóнт**
гировóз *м* *мин.* инерционен локомотив *(използува кинетичната енергия на въртящ се маховик)*
гирогоризóнт *м* *ав.* изкуствен хоризонт, жирохоризонт
гирóграф *м* *ав.* жирограф
гирóид *м* *мат., крист.* жироид
гирокóмпас *м* *ав.* жироскопичен компас, жирокомпас
~, **двухрóторный** двуроторен жирокомпас
~, **однорóторный** еднороторен жирокомпас
~ **с рту́тными сосу́дами** жирокомпас с живачни съдове [ампули]
гирокоррéктор *м* *ав., ракет.* жироскопен коректор *(на курса)*
гиромагнúтный жиромагнитен
гиромотóр *м* *ав.* жиромотор
гироорбитáнт *м* *ракет.* *(жироскопно устройство за определяне на ъгъла на отклонение от орбитата на изкуствен спътник)*
гироориентáтор *м* *ракет.* *(жироскопно устройство за определяне местоположението на обект и параметрите на движението му)*
гиропилóт *м* автопилот *(автоматично жироскопно устройство за водене на полет)*
гирополукóмпас *м* *ав.* жирополукомпас
гирорáма *ж* *вж.* **гиростабилизáтор, силовóй**
гирорулевóй *м* *вж.* **гиропилóт**; *кораб.* автопилот
гироскóп *м* *физ., ав., ракет., кораб.* жироскоп
~, **астатúческий** астатичен [уравновесен] жироскоп
~, **вáкуумный** вакуумен жироскоп
~, **вертикáльный** вертикален жироскоп
~, **двухстепéнный** двустепенен жироскоп
~, **демпфúрующий** заглъхващ жироскоп
~, **инерциóнный** инерционен жироскоп
~, **интегрúрующий** интегриращ жироскоп
~, **кóмпасный** жироскоп на компас
~ **направлéния** *ав., кораб.* курсов жироскоп, жироазимут
~, **некорректúруемый** свободен жироскоп
~, **ограни́ченный** ограничен жироскоп
~ **с вращáющимся рóтором** жироскоп с въртящ се ротор
~, **симметрúческий** симетричен жироскоп
~, **трёхстепéнный** тристепенен жироскоп
~, **тяжёлый** тежък жироскоп *(центърът на тежестта на жироскопа не съвпада с опорната му точка)*
гироскопúческий жироскопен, жироскопичен
гиростабилизáтор *м* *ав.* жироскопен стабилизатор, жиростабилизатор
~, **индикáторный** индикаторен жиростабилизатор
~, **непосрéдственный** непосредствен жиростабилизатор *(на принципа на тристепенния жироскоп)*
~, **однoóсный** едноосов жиростабилизатор
~, **силовóй** силов жиростабилизатор, жирорама
гиротахóметр *м* *ав.* жироскопичен тахометър *(за указване на ъгловата скорост)*
гиротеодолúт *м* *мин.* жироскопно визирно устройство *(за ориентиране при строителство на тунели, шахти)*
гироуспокóитель *м* *кораб.* жироскопен успокоител
гирочастотá *ж* *физ.* жирочестота
гúрька *ж* 1. *изм.* (малка) теглилка *(за везни)*; 2. *стр.* зидарски отвес
гúря *ж* *(вж. също* **гúри** *мн)* *изм.* **теглилка** *(за везни)*, мярка за маса
~, **спортúвная** гира за вдигане *(спортно упражнение)*
гистерезимéтр *м* *ел.* хистерезисомер, апарат за определяне на хистерезисен момент
гистерéзис *м* хистерезис
~, **диэлектрúческий** диелектрически хистерезис
~, **магнúтный** магнитен хистерезис
~, **механúческий** механичен хистерезис
~, **сорбциóнный** *хим.* адсорбционен хистерезис
~, **тепловóй** топлинен хистерезис
~, **упру́гий** еластичен хистерезис
гистерéзисный хистерезисен
гитáра *ж* *маш.* лира *(на металорежеща машина)*
~, **делúтельная** делителна лира
~ **со смéнными зубчáтыми колёсами** лира със сменни зъбни колела
гитерманúт *м* *минер.* гитерманит
гúтов *м* *кораб.* гитов *(въже от подвижния такелаж на ветроходите)*
гúттия *ж* *петр.* *(езерни утайки от органичен и минерален произход)*
главк *м* *орг.* главно управление *(на ведомствата)*
гладúлка *ж* 1. гладилка 2. гладилен чук, чук за плоско сбиване
~, **дуговáя** *леяр.* дъгова гладилка. кружка
~, **плóская** плоска гладилка, лопатка [дъска] за заглаждане

~, профильная профилна [фасонна] гладилка
~, угловая ъглова гладилка
~, угловая цилиндрическая выпуклая *леяр.* ъглова цилиндрична изпъкнала гладилка
гладильный гладилен, пригоден за заглаждане
гладильня *ж текст.* гладачница
гладильщик *м* гладач
гладкий гладък; равен, изравнен
гладкокрашенный едноцветно обагрен, едноцветен
гладкость *ж* гладкост, изравненост
~, машинная *харт., полигр.* машинна гладкост *(на хартия)*
гладкотянутый *мет.* гладко изтеглен
глаженье *с текст.* гладене
глаз *м* око
~, кошачий 1. котешко око, светоотражател 2. *минер.* котешко око *(разновидност на кварц)*
~, магический *радио* «магическо око», електронен индикатор
~, невооружённый невъоръжено просто око *(без оптически инструмент)*
~, фурменный *мет.* отвор на дюза [форма]
~, электрический фотоклетка
глазерит *м минер.* глазерит
глазирование *с харт.* 1. глазиране, поставяне на глазура 2. сатиниране 3. *керам.* гледжосване
глазоедка *ж мин.* серен двуокис (жаргонно наименование)
глазок *м* 1. *топл.* контролно прозорче, отвор за наблюдаване; малък отвор, око 2. *мет.* изтеглячна дюза 3. *текст.* окце, нишководач
~, волочильный изтеглячна дюза
~, красный *(контролна)* червена лампичка *(на табло)*
~, нитеводный *вж.* глазок 3
~, смотровой *вж.* глазок 1
глазомерный окомерен
глазурование *вж.* глазирование 3
глазурь *ж* 1. *керам.* глазура, глеч 2. *хран.* глазура *(захарна)*
~, бессвинцовая безоловна глазура
~, глухая емайлова глазура, емайл
~, кристаллическая кристална глазура
~, майоликовая глазура за майолика
~, свинцовая оловна глазура [глеч]
~, соляная солна глазура *(за каменинови тръби)*
~, фарфоровая порцеланова глазура
~, фриттованная стъклена глазура, фрита
~, цветная цветна глазура
глауберит *м минер.* глауберит
глёзер *м харт.* каландър *(за сатиниране на хартия)*
глёт *м хим.* 1. литаргит, масикот 2. оловна глазура, глеч, оловен окис
~, свинцовый оловна глазура [глеч]
глетчер *м геол* глетчер, планински ледник
гликоль *м хим.* гликол, двувалентен алкохол
глина *ж петр., керам.* глина
~, адсорбционная адсорбционна глина
~, активировнная активирана глина
~, белая бяла глина, каолин, порцеланова глина
~, бентонитовая бентонитова глина, бентонит
~, валяльная тепавичарска глина *(бентонитова)*
~, вторичная вторична [наносна] глина, седиментогенна глина
~, высокодисперсная глина с висока дисперсност *(бентонитова)*
~, гончарная грънчарска глина
~, грубокерамическая грубокерамична глина, грънчарска глина
~, жирная мазна [тлъста] глина
~, каолиновая каолинова глина, каолин
~, керамическая керамична глина
~, квасцовая стипцова глина
~, кирпичная тухларска глина
~, легкоплавкая леснотопима глина *(температура на изпичане 900—1000°C)*
~, малопластичная глина с ниска пластичност, каолинова глина
~, монтмориллонитовая *вж.* глина бентонитовая
~, обожжённая изпечена глина
~, огнеупорная огнеупорна глина *(предимно каолинова с високо съдържание на алуминиев окис)*
~, остаточная остатъчна [първична] глина *(образувана и останала на мястото на изветряне)*
~, отбеливающая избелваща глина, белилна глина [пръст]
~, первичная *вж.* глина, остаточная
~, переотложённая *вж.* глина, вторичная
~, пластичная пластична глина
~, сланцеватая [сланцевая] шистообразна глина
~, сукновальная *вж.* глина, валяльная
~, тощая постна глина
~, тугоплавкая труднотопима глина *(с огнеупорност, не по-ниска от 1600—1670°C)*
~, фарфоровая порцеланова глина, каолин
~, формовочная *леяр.* формовъчна глина
~, цветная цветна глина
~, элювиальная *вж.* глина, остаточная
глинизация *ж* скважины *мин.* глинизация на *(стените на)* сондажа *(нефт)*
глинистый глинест
глинище *с* кариера за глина, глинак
глинка *ж керам.* каолин, белопръстница
глинобетон *м стр.* глинобетон
глинобитный *стр.* кирпичен, глинобитен *(изготвен от твърдо омесена глина с плява и пясък)*
глинозём *м хим.* алуминиев окис
глинозёмистый богат на алуминиев окис
глиномешалка *ж* глиномесачка; глинобъркачка
глиномялка *ж вж.* глиномешалка; глиномелачка
~, вертикальная *леяр.* вертикална глиномелачка
глиносушилка *ж* 1. сушилна за глина 2. сушене на глина

глинохранилище *с* *леяр.* склад за глина
глинощебёночный *стр.* глиночакълест
глиняный глинен
глиоксаль *м* *хим.* глиоксал
глиссер *м* *кораб.* глисер *(лек бързоходен плавателен съд)*
глиссирование *с* плъзгане по вода *(на лек бързоходен кораб или на водосамолет)*
глифталь *м* *хим.* глифтал, глицеринофталова смола
глицерид *м* *хим.* глицерид, глицеринов естер
глицерин *м* *хим.* глицерин
глицериновый глицеринов
глицин *м* *хим.* глицин, гликокол, желатинова захар, аминооцетна [аминоетанова] киселина
глобоидальный *маш.* глобоиден *(напр. за предавка)*
глобулярный сферичен
глобус *м* глобус
~, **рельефный** релефен глобус
~, **школьный** учебен глобус
глубина *ж* дълбочина; *текст.* наситеност *(за цвят)*
~ **азотирования** *терм.* дълбочина на азотирането
~ **впадины между зубьями** *обр. мет.* дълбочина на междузъбието, височина на зъба *(на зъбно колело)*
~ **вакуума** *физ.* степен на разреждане на вакуум
~ **ввинчивания** *обр. мет.* дълбочина на навинтването, дължина на носещата *(част от)* резба *(напр. на болт)*
~ **вруба** *мин.* дълбочина на подкопа
~ **завинчивания** *вж.* **глубина ввинчивания**
~ **заделки** дълбочина на закотвянето *(напр. на въже на обтегач)*
~ **задубливания** *кож.* дълбочина на задъбване
~ **закалки** *терм.* дълбочина на закаляването, дебелина на закаления слой
~ **залегания** *мин.* дълбочина на залягането *(на пластовете)*
~ **зуба** височина на зъба *(на зъбно колело)*
~ **коррозии** дълбочина на ръждата [корозията]
~ **окраски** *текст.* наситеност на цвета
~ **погружения** *кораб.* дълбочина на потапянето
~ **подачи** *обр. мет.* дълбочина на подаването
~ **провара** дълбочина на стопения метал *(при заваряване)*
~ **промерзания** дълбочина на замръзването *(на почвата)*
~ **резьбы** *обр. мет.* височина на *(профила на)* резбата
~ **резкости** *кфт.* дълбочина на резкост
~ **следа** дълбочина на отпечатъка *(при точково заваряване)*
~ **ствола** *мин.* дълбочина на шахтата
~, **судоходная** *кораб.* плавателна дълбочина
~ **тона** *текст.* наситеност на тона
~ **цвета** *вж.* **глубина окраски**
~ **шпура** *мин.* дълбочина на взривна дупка
глубинный 1. дълбочинен 2. дълбоководен, абисален
глубиномер *м* дълбокомер; *мин.* дълбокометър
~, **индикаторный** *маш.* дълбокомер с индикатор [с измервателен часовник]
~, **микрометрический** *маш.* микрометричен дълбокомер
~, **радиоактивный** *ядр.* радиоактивен дълбокомер
~, **скользящий** *маш.* дълбокомер с нониус
глухарь *м* 1. *стр.*, *с. ст.* винт за дърво *(с глава за ключ)* 2. тапа с резба, винтова тапа 3. *кораб.* капак на илюминатор
глухой задънен, глух, сляп, без изходен отвор
глушение *с* 1. заглушаване, притъпяване *(напр. на звук)* 2. загасяване, изключване *(на двигател)* 3. матиране *(на стъкло)*
~ **возмущения** потискане на смущение
~ **колебаний** гасене на трептения [вибрации]
~ **отверстия** запушване на отвор
~ **скважины** *мин.* заглушаване на сондажа, ликвидиране на фонтанирането
~ **стекла** матиране на стъкло
глушитель *м* 1. гасител, демпфер; амортизатор 2. заглушител *(на звука)* 3. *авто* шумозаглушител
~, **активный** активен *(шумо-)*заглушител *(изготвен от звукопоглъщащи материали)*
~, **воздушный** *авто* въздушен заглушител *(при всмукването на въздуха)*
~ **выхлопа** *вж.* **глушитель 3**
~ **звука** звукозаглушител
~, **интерференционный** *радио* филтър за потискане на интерференционен свист
~, **реактивный** *авто* шумозаглушител *(с преградни и преходни елементи за заглъхване на звуковите вълни)*
~, **рессорный** ресорен амортизатор
~ **свежего воздуха** *вж.* **глушитель, воздушный**
~ **сотрясения** амортизатор
~ **стекла** средство за матиране *(на стъкло)*
~ **шума впуска** *вж.* **глушитель, воздушный**
глушить 1. заглушавам, притъпявам *(звук)* 2. загасявам, изключвам *(двигател)*
глыбы *мн* *геол.* незагладени скални блокове *(над 30 см)*
~, **вулканические** вулканични блокове
глянец *м* лъскавина, блясък, гланц
глянцевый лъскав, блестящ, гланцов; полиран
гляциология *ж* глациология
гнездо *с* 1. гнездо, легло; вдлъбнатина 2. *ел.* *(комутационно)* гнездо, фасунга; гнездо, жак *(в далекосъобщителна и сигнална техника)*
~ **вкладыша** гнездо [легло] на лагерната черупка *(напр. в картера на двигател с вътрешно горене)*
~ **для призм** възглавница [опора] за призми *(на везна)*

~, **заземля́ющее** *ел.* заземително гнездо
~ **кла́пана** *авто* гнездо [легло, седло] на клапана, клапанно гнездо
~ **отли́вки** *леяр.* гнездо на отливката (*напр. в кокила*)
~ **поча́тка** *текст.* гнездо на шпула
~ **розе́тки** *ел.* гнездо на контакт
~ **распыли́теля** *авто* гнездо на жигльора (*в карбуратора*)
~ **ру́дное** *мин.* рудно гнездо
~, **стержнево́е** *леяр.* легло за сърце
~, **центрово́е** *обр. мет.* центрови отвор (*при обработка между центри*)
~ **шпи́лки, поса́дочное** *обр. мет.* (резбово) гнездо за шпилка
~, **шпо́ночное** гнездо [канал] за клин
~, **ште́псельное** *ел.* щепселно гнездо, букса
гнейс *м геол.* гнайс
~, **грана́товый** гранатов гнайс
~, **очко́вый** очен гнайс
~, **роговообма́нковый** амфиболов гнайс
гне́йсовый гнайсов
гне́йсо-грани́т *м* гранитогнайс
гние́ние *с* гниене, разлагане
гнилосто́йкий устойчив на гниене
гниль *ж* гнилота; гниене
гнильё *с вж.* **гниль**
гнутопрессо́ванный огънат на преса
гну́тый огънат, извит
гнуть огъвам, извивам
гнутьё *с* огъване, извиване, свиване; сгъване, прегъване
~ **древеси́ны** огъване на дърво [дървесина]
~ **древеси́ны, горя́чее** горещо огъване на дърво
~ **древеси́ны, холо́дное** студено огъване на дърво
~, **фасо́нное** фасонно [профилно] огъване
гобеле́н *м текст.* гоблен
говли́т *м минер.* ховлит
год *м изм., астр.* година
~, **астрономи́ческий** астрономическа година
~, **високо́сный** високосна година
~, **галакти́ческий** галактическа година
~, **звёздный** звездна година
~, **календа́рный** календарна година
~, **лу́нный** лунна година
~, **поля́рный** полярна година
~, **светово́й** светлинна година
~, **со́лнечный** слънчева година
~, **тропи́ческий** тропическа година
го́дность годност, пригодност; отговарящ на технически условия
годова́лый *с. ст.* едногодишен
годово́й годишен
годо́граф *м мех., геофиз.* ходограф
~, **вертика́льный** *мин.* вертикален ходограф
~ **отражённых волн** ходограф на отразените вълни
~, **продо́льный** *мин.* надлъжен ходограф
~, **сво́дный** *мин.* обобщен ходограф
голла́ндер *м харт.* холендър
голланди́т *м минер.* холандит
голова́ *ж* глава
~ **бу́ны** *хидр.* основа на буната
~ **кли́на** *маш.* глава на клин
~, **кра́сная стекля́нная** *минер.* хематит (*разновидност*)
~ **па́рка** *жп.* глава на парка (*в зоната на стрелките*)
~ **по́езда** *жп.* чело на влака
~ **руля́** *кораб.* кърмилна глава, горна част на кърмилното тяло
~ **сва́и** *стр.* глава на свая [пилот]
~ **скота́, переводна́я** *с. ст., икон.* условна глава едър рогат добитък
~ **сли́тка** *мет.* глава на блока, глава
~ **шлю́за** *хидр.* глава на шлюза (*при входа и изхода на камерата*)
голо́вка *ж* 1. глава, главичка 2. *изч.* глава (*за четене, записване или изтриване на данни на магнитен носител*) 3. *хим.* най-леката фракция при ректификация *или* дестилация
~, **алма́зная** *обр. мет.* диамантена глава
~, **анте́нная** антенна глава
~, **бензо́льная** *хим.* нискокипящата фракция при ректификация на суров бензол, серовъглеродна фракция
~ **бло́ка цили́ндров** *авто* глава на цилиндровия блок, цилиндрова глава
~ **болта́** глава на болт
~, **болторе́зная** болтонарезна [винтонарезна, резбонарезна] глава
~ **бу́ра** *мин.* глава на бургия, коронка
~ **винта́** глава на винт
~, **винторе́зная** *вж.* **голо́вка, болторе́зная**
~, **воспроизводя́щая** възпроизвеждаща (*магнитофонна*) глава
~, **враща́ющаяся револьве́рная** въртяща се револверна глава (*на металорежеща машина с револверна смяна на инструмента*)
~, **выбивна́я** *мин.* глава за избиване (*на обсадна колона нагоре*)
~, **гидравли́ческая копирова́льная** хидравлична копирна глава
~ **горе́лки** *зав.* глава на горелката
~, **гравирова́льная** гравираща глава
~, **дели́тельная** делителна глава, делителен апарат
~ **дистилля́та** *хим.* първа фракция при дестилация
~, **дово́дочная** *обр. мет.* притриваща [заглаждаща] глава
~, **забивна́я** *мин.* забивна глава (*на обсадна колона*)
~, **зажимна́я** затегателна [затягаща] глава
~, **закладна́я** основна глава (*на нит*)
~ **заклёпки** глава на нит
~, **замыка́ющая** затваряща [втора] глава (*на нит*)
~, **запа́льная** запалителна глава (*на двигател*)
~, **запи́сывающая** записваща (*магнитофонна*) глава
~, **зару́бная** *мин.* подкопна глава
~ **зу́ба** глава [корона] на зъб (*на зъбно колело*)
~, **зуби́льная** *мин.* длетовидна главичка [корона]

~, зубодолбёжная *обр. мет.* зъбодълбачна глава
~, измери́тельная измервателна глава
~ исто́чника *хидр.* глава на извор
~, ка́бельная *ел.* кабелна глава
~, кали́льная нажежаваща глава
~, кантова́льная *обр. мет.* обръщаща глава *(на ковашка преса)*
~ кла́пана глава на клапан
~, копирова́льная *обр. мет.* копирна глава
~, крестообра́зная *мин.* кръстообразна глава [коронка] *(на бургия)*
~, крути́льная *изм.* торзионна глава *(за окачване на нишката на торзионна везна)*
~ ле́нточной маши́ны *текст.* секция на изтеглителна машина
~ ли́теры *полигр.* глава на буква
~, лови́льная *мин.* ловилна глава
~, магни́тная магнитна глава
~, многорезцо́вая *обр. мет.* многоножова глава
~, многошпи́ндельная многовретенна глава *(напр. при пробиване)*
~, молотообра́зная чукообразна глава *(на болт)*
~, мота́льная намотаваща глава
~, ножева́я *обр. мет.* 1. фрезерна глава, многоножова фреза 2. ножова глава, разстъргваща глава
~, обса́дная *мин.* обсадна глава
~, полирова́льная *обр. мет.* полировъчна глава, глава за полиране
~, полупотайна́я полускрита глава *(напр. на болт)*
~ по́ршня чело [дъно] на бутало, бутално чело
~, потайна́я скрита [потъваща] глава *(напр. на винт)*
~, радиа́льная радиална глава
~ раке́ты *воен.* *(бойна)* глава на ракета
~, расточна́я *обр. мет.* разстъргваща глава
~, револьве́рная револверна глава *(на металорежеща машина)*
~ резца́ глава на *(стругарски)* нож
~, резьбонака́тная глава за валцуване на резба, резбовалцуваща [резбонакатна] глава
~, резьбонарезна́я резбонарезна глава
~ ре́льса глава на релса, глава-релса
~, рифлёная глава за назъбка [накатка, накатяване]
~ самонаведе́ния *воен.* глава за самонасочване
~, самохо́дная глава за автоматично заваряване
~, самоцентри́рующаяся самоцентрираща се глава *(напр. при разстъргване)*
~, сва́рочная заваръчна глава *(напр. на заваръчна машина)*
~, сверли́льная *обр. мет.* пробивна глава
~ светофо́ра *жп.* светофорна глава
~ свечи́ глава на *(автомобилна)* свещ
~, силова́я силова [пробивна] глава *(на агрегатна машина)*
~, сме́нная *обр. мет.* сменяема глава
~, стира́ющая изтриваща *(магнитофонна)* глава
~, съёмная снемаема глава
~, тангенциа́льная тангенциална глава *(за резбонарязване)*
~, торцева́я фре́зерная челна фрезова глава
~, универса́льная дели́тельная универсална делителна глава
~, уто́пленная *вж.* **голо́вка, потайна́я**
~, фотометри́ческая *опт., изм.* фотометрична глава
~, фре́зерная *обр. мет.* фрезова глава
~, хонинкова́льная *обр. мет.* хонинговъчна глава
~, цементиро́вочная *мин.* циментировъчна [циментираща] глава
~ цили́ндра *авто* цилиндрова глава, глава на цилиндър
~, цилиндри́ческая цилиндрична глава *(на болт)*
~, шаро́шечная burова́я *мин.* ролкова [многозъбчата] пробивна глава
~ шатуна́ *авто* мотовилкова глава, глава на мотовилка
~, шлифова́льная шлифовъчна глава, шлифовъчен апарат
~, шпи́ндельная *маш.* вретенна глава
~ шпо́нки глава на клин
~ электровоспламени́теля *мин.* главичка на електровъзпламенител
головно́й челен, преден; първосериен
голографа́мма *ж* холограма
~, амплиту́дная амплитудна холограма
~, фа́зовая фазова холограма
гологра́фия *ж* холография *(метод за получаване обемно изображение на обект, като се използува интерференция на вълни)*
голоморфи́зм *м мат.* холоморфизъм
голо́эдр *м геол.* холоедър, пълноплощник
голоэдри́ческий *мат.* холоедричен
голто́вка *ж обр. мет., леяр., галв.* почистване в барабан, барабанене
голубо́й *м* синьо *(за багрило)*, небесносиньо
го́меоид *м мат.* хомеоид
гомеоморфи́зм *м мат.* хомеоморфизъм
гомеополя́рный *хим.* хомеополярен
гомогениза́тор *м* хомогенизатор, емулсьор, хомогенизиращ апарат
гомогениза́ция *ж* хомогенизация, хомогенизиране
гомоге́нность *ж* хомогенност, еднородност
гомоге́нный хомогенен, еднороден
гомографи́ческий *физ.* хомографичен
гомоклина́ль *ж геол.* хомоклинала
гомологи́чный хомоложен, имащ близки [еднакви] свойства
гомоло́гия *ж* хомология
гомополиме́ры *мн хим.* хомополимери
гомоте́тия *ж мат.* хомотетия *(еднакво разположение)*
гон *м* гон, град *($^1/_{100}$-част от правия ъгъл)*
гондо́ла *ж жп.* вагон-гондола *(с плосък под и отварящи се разтоварни люкове)*; *ав.* гондола

~, **воздухопла́вательная** гондола [кош] на балон
~ **двигателя** моторна гондола *(на самолет)*
гониоме́тр *м* 1. *крист.*, *геод.* гониометър, ъгломер 2. *радио* радиогониометър *(при радиолокация)*
~, **отража́тельный** отражателен гониометър
~, **прикладно́й** насочвателен гониометър *(транспортир с линийка)*
~, **теодоли́тный** теодолит
гониометри́ческий гониометричен, ъгломерен
гониоме́трия *ж* *мат.* гониометрия, наука за ъглите
гоно́к *м* *текст.* пикер, изтласквач на совалката (на тъкачен стан)
го́ночный състезателен, спортен
гонт *м* *стр.* дъсчени плочки, шинди *(вместо покривни керемиди)*
горба́тик *м* *дърв.* дълбач *(вид ренде)*
горбилёк *м* *арх.* напречник *(на прозоречна рамка)*, шпроса
горбы́ль *м* *дърв.* капак
го́рдень *м* *кораб.* 1. *(въже от подвижния такелаж на ветроходите)* 2. *(макара, ролка с кука и въже)*
горе́лка *ж* *мет.*, *топл.*, *зав.* горелка
~, **автоге́нная** оксиженова горелка
~, **а́томно-водоро́дная** горелка за атомноводородно заваряване
~, **ацетиле́но-кислоро́дная** ацетиленокислородна горелка
~, **безынже́кторная** безинжекторна горелка, *(обикновена)* смесителна горелка
~, **беспла́менная** безпламъчна [безфакелна] горелка, инжекционна газова горелка с инфрачервено излъчване
~, **бокова́я** странична горелка
~, **бу́нзеновская** бунзенова горелка
~, **вихрева́я** вихрова горелка
~, **га́зовая** газова горелка; ацетиленова горелка
~, **газотурби́нная** газотурбинна горелка, турбогорелка
~, **двухпрово́дная** двупроводна горелка *(с принудително подаване на въздух)*
~, **диффузио́нная** дифузионна горелка
~, **инжекцио́нная** [**инже́кторная**] *зав.*, *мет.* инжекционна [инжекторна] горелка
~, **кислоро́дно-водоро́дная** кислородноводородна горелка
~, **кольцева́я** пръстеновидна горелка
~, **короткопла́менная** късопламенна горелка
~, **кру́глая** кръгла горелка
~, **многосо́пловая** многодюзова горелка
~, **многофа́кельная** многопламъчна горелка
~, **многофорсу́ночная** *вж.* **горе́лка, многосо́пловая**
~, **му́фельная** муфелна горелка
~, **однопла́менная** еднопламъчна горелка
~, **однофа́кельная** *вж.* **горе́лка, однопла́менная**
~, **пане́льная** панелна горелка
~ **для па́йки** горелка за запояване *(с всмукване на атмосферен въздух)*
~, **пая́льная** поялна лампа
~, **пла́зменная** плазмена горелка
~, **пла́менная** пламъчна горелка
~, **пылева́я** *вж.* **горе́лка, пылеу́гольная**
~, **пылеу́гольная** праховъглищна горелка
~, **ре́зательная** горелка за рязане, резач
~, **сва́рочная** заваръчна горелка
~, **сва́рочно-ре́зательная** горелка за заваряване и рязане, универсална горелка
~, **со́пловая** *мин.* струйна горелка *(в термопробивна глава)*
~, **спирто́вая** спиртна лампа *(лабораторна)*
~, **стру́йная** струйна горелка
~, **тунне́льная** тунелна горелка
~, **турбуле́нтная** турбулентна *(праховъглищна)* горелка
~, **углова́я** ъглова горелка
~, **у́гольная** *вж.* **горе́лка, пылеу́гольная**
~, **фронта́льная** фронтална горелка
~, **щелева́я** процепна горелка
~, **эже́кторная** ежекторна горелка
горелье́ф *м* *арх.* висок релеф
горе́ние *с* горене
~, **безды́мное** бездимно горене
~, **беспла́менное** безпламъчно горене
~, **детонацио́нное** детонационно горене *(на горивна смес в цилиндър на двигател)*
~, **диффузио́нное** дифузионно горене
~, **заме́дленное** забавено горене
~, **каталити́ческое** каталитично горене
~, **кра́терное** кратерно горене
~, **ме́дленное** бавно горене, тлеене
~, **непо́лное** непълно горене
~, **пове́рхностное** повърхностно горене
~, **по́лное** пълно горене [изгаряне]
~, **предка́мерное** предкамерно горене
~, **преры́вистое** горене с прекъсвания
~, **усто́йчивое** устойчиво горене
~, **фа́кельное** пламъчно горене
го́речь *ж* *хим.* горчиво вещество; **горчивина**, горчив вкус
горизо́нт *м* 1. хоризонт, кръговор 2. *геол.*, *мин.*, *ав.* хоризонт 3. *хидр.* *(водно)* равнище, ниво; воден стоеж
~, **артезиа́нский водоно́сный** артезиански водоносен хоризонт
~, **астрономи́ческий** астрономически хоризонт
~, **вентиляцио́нный** вентилационен хоризонт
~, **ве́рхний** горно равнище [ниво]; *мин.* горен хоризонт
~, **ви́димый** видим хоризонт
~, **водоно́сный** водоносен хоризонт
~, **водоотли́вный** водоотливен [водоизливен] хоризонт
~ **воды́** равнище [ниво] на водата
~, **выдачно́й** извозен [добивен] хоризонт
~, **газоно́сный** газоносен хоризонт
~, **гироскопи́ческий** жироскопен хоризонт
~, **глубо́кий** дълбок хоризонт
~, **гу́мусовый** хумусов хоризонт
~, **есте́ственный** естествен хоризонт
~, **закла́дочный** запълвачен хоризонт
~ **залега́ния** хоризонт на залягането
~ **за́сыпи** равнище [ниво] на запълване

~, **земной** земен хоризонт
~, **искусственный** изкуствен хоризонт
~, **истинный** истински [действителен] хоризонт
~, **истощённый** изчерпан хоризонт *(напр. за нефт)*
~, **маркирующий** маркиращ хоризонт
~, **меженный** трайно ниско равнище [траен нисък стоеж] на водата
~, **напорный** напорно равнище [ниво]
~, **непродуктивный** непродуктивен хоризонт
~, **нефтеносный** нефтоносен хоризонт
~, **нижний** долен хоризонт
~, **нулевой** нулев хоризонт
~, **опорный** опорен хоризонт
~, **оптический** оптичен [видим] хоризонт
~, **основной** работен [основен] хоризонт *(на рудник)*
~, **откаточный** извозен хоризонт
~, **пахотный** *с. ст.* обработваем [културен] слой *(на почва)*
~ **планирования** *орг.* хоризонт на планирането *(срок, за който се съставя планът)*
~, **погрузочный** хоризонт за товарене, товаръчен хоризонт
~, **подготвительный** подготвителен хоризонт
~ **подземных вод** хоризонт на подземните води
~, **подпорный** подпорно равнище [ниво]
~ **полного напора** равнище [ниво] на пълния напор
~, **продуктивный** продуктивен хоризонт
~, **промежуточный** междинен хоризонт
~, **рабочий** работен хоризонт *(на кариера)*
~, **радиолокационный** радиолокационен хоризонт
~, **разведочный** проучвателен хоризонт
~, **рудный** руден хоризонт
~, **сейсмический** *геофиз.* сеизмичен хоризонт
~ **скреперования** хоризонт на скрепериране
~, **статический** статично равнище [ниво]
~, **угленосный** въгленосен хоризонт
~, **условный** условно равнище [ниво]; условен хоризонт
~, **фонтанный** фонтанен хоризонт
~, **эксплуатационный** експлоатационен хоризонт

горизонталь *ж геод., топ., мат.* хоризонтала
~, **вспомогательная** спомагателна хоризонтала
~, **главная** главна хоризонтала
~, **эвтектическая** *мет.* линия на евтектично превръщане *(на желязно-въглеродната диаграма)*
~, **эвтектоидная** *мет.* линия на евтектоидно превръщане *(на желязно-въглеродната диаграма)*

горизонтальная *ж* хоризонтална *(линия)*
горизонтально-поляризованный хоризонтално-поляризиран
горизонтальный хоризонтален

горка *ж* 1. *(малка)* височина, възвишение, могила; *(изкуствено насипана)* гърбица, купчина 2. *ав.* стръмно [отвесно] издигане, свещ *(на самолет)* 3. *с. ст.* платнена зърночистачка
~, **испытательная** *мин.* изпитателна височина *(за вагонетки)*, изпитателна гърбица
~, **отбойная** *мин.* отбивна гърбица
~, **парашютная** *ав.* парашутна кула
~, **сортировочная** *жп.* разпределителна гърбица *(на разпределителни и товарни гари)*
~, **тупиковая** *мин.*, *жп.* гърбица с глуха линия

горло *с* гърло, гърловина *(напр. на съд)*
горловина *ж* гърловина, гърло, отвор; устие, уста; кратер
~ **бака** гърловина на резервоар
~, **воздушная** отвор [гърловина, гърло] за въздух
~, **загрузочная** гърловина за зареждане [товарене]
~, **заливная** гърло за наливане, наливен отвор
~ **колбы** гърло на колба
~ **конвертера** *мет.* гърловина на конвертор
~ **люка** отвор на люк
~, **маслоналивная** отвор [гърло] за масло
~, **смотровая** наблюдателен [контролен] отвор
~ **сопла** *ракет.* гърловина на дюза

горн *м* 1. огнище 2. *мет.*, *обр. мет.* пещ *(с малка височина)*
~ **доменной печи** горнило [огнище] на висока пещ
~, **закалочный** огнище [пещ] за закаляване
~, **коксовый** 1. *(тиглова)* коксова пещ 2. огнище *(ковашко)* на коксово гориво
~, **кричный** пещ за рафиниране *(на метал)*
~, **кузнечный** ковашко огнище
~, **нагревательный** нагревателна пещ
~, **нефтяной** огнище [пещ] на нефтено гориво
~, **обжиговый** пържилно огнище
~, **плавильный** топилна пещ
~, **пламенный** пламъчно огнище; пламъчна пещ
~, **самодувный** огнище с естествена тяга
~, **сварочный** огнище за заваряване
~, **сыродутный** мадан, огнище за получаване метал от руда
~, **тигельный** тигелна пещ
~, **туманный** *кораб.* сигнална алармена тръба *(при мъгливо време)*

горнблендит *м петр.* хорнблендит
горновой *м* 1. пещар 2. *мет.* обслужващ горнило [огнище] на висока пещ
горнозаводский минен, миннозаводски, рудодобивен
горнометаллургический миннометалургичен
горноподготовительный минноподготвителен
горнопромышленный минен, промишленоминен
горнопроходческий миннопроходчески
горнорабочий *м* минен работник
горноразведочный миннопроучвателен

горнору́дный минен, рудодобивен
горноспаса́тель *м* минен спасител
горноспаса́тельный минноспасителен
горнотехни́ческий миннотехнически
го́рный 1. планински 2. минен
горня́к *м* миньор, рудничар
горообразова́ние *с* *геол.* планинообразуване
го́рочный *жп.* гърбичен
горо́шек *м* ситни въглища, пресявка
горст *м* *геол.* хорст, стърчило (*разломна структура*)
~, **моноклина́льный** едностранен хорст
~, **накло́нный** наклонен хорст
~, **ступе́нчатый** стъпален хорст
горсть *ж* *текст.* сноп
горшо́к *м* гърне
~, **возду́шный** *топл.* въздушно гърне
~, **выхлопно́й** шумозаглушител (*на двигател с вътрешно горене*)
~, **конденсацио́нный** кондензно гърне
~, **отжига́тельный** *терм.* тигел за отгряване
~, **цементацио́нный** цементационно гърне
го́ры *мн* *геол.* планини
~, **вулкани́ческие** вулкански планини
~, **гли́бовые** блокови планини
~, **денудацио́нные** денудационни планини
~, **рудоно́сные** рудоносни планини
~, **сбро́совые** разседни планини
~, **скла́дчатые** нагънати планини
~, **сла́нцевые** шистозни планини
~, **столо́вые** блокови планини
~, **тектони́ческие** тектонски планини
~, **эрозио́нные** ерозионни планини
горю́чее *с* гориво
~, **высокоокта́новое** високооктаново гориво
~, **карбюра́торное** карбураторно гориво
~, **летучее** летливо [бързо изпаряващо се] гориво; газово гориво
~, **раке́тное** ракетно гориво
~, **твёрдое** твърдо гориво
~, **я́дерное** ядрено гориво
горю́честь *ж* горивна способност; запалителност
горю́чий горлив, леснозапалим; горивен
горячека́танный горещовалцуван
горячепрессо́ванный горещопресуван
горячетя́нутный горещоизтеглен
горячештампо́ванный горещощампуван
госларит *м* *минер.* госларит
ГОСТ (госуда́рственный станда́рт) държавен стандарт (*на СССР*), ГОСТ
готи́ческий *арх.* готически
гото́вальня *ж* комплект чертежни инструменти
гофр *м* *стр.* вълнообразна ламарина
гофрова́льный гофриращ
гофри́рование *с* гофриране, оформяне на вълнообразна [вълниста] повърхност
гофриро́ванный вълнообразен, вълнист; *текст.* накъдрен
гофриро́вка *ж* *вж.* **гофри́рование**
гофр-карто́н *м* *харт.* вълнист [гофриран картон
граба́рка *ж* *стр.* двуколка (*с обръщащ се сандък*)
гра́бен *м* *геол.* грабен (*тектонски ров*)
гра́бли *мн* *с. ст.* сеносъбирачка; гребло
~, **боковы́е** странична сеносъбирачка
~, **бараба́нные** барабанна сеносъбирачка
~-**волоку́ша** влекачка гребло
~ **жа́тки-самосбро́ски** перки на (*обикновена*) жътварка
~, **ручны́е** ръчно гребло
~, **садо́вые** градинско гребло
~, **тра́кторные** тракторна сеносъбирачка
~, **широкозахва́тные** сеносъбирачка с голяма работна ширина
грави́р *м* гравьор
~ **по де́реву** гравьор на дърворезба
~-**пуансони́ст** гравьор на пуансони [щемпели]
гра́вёрный гравьорски
гравели́стый *стр.* чакълест, пясъчно-чакълест
гравиемо́йка *ж* устройство за промиване на баластра [чакъл]
гравиесортиро́вка *ж* баластропресявно устройство
гра́вий *м* *стр.*, *петр.* речен [дребен] чакъл, ситна баластра
~, **карье́рный** кариерен чакъл
~, **речно́й** речен чакъл
~, **сортиро́ванный** пресят чакъл
~, **сортово́й** чакъл от определено находище [от скала с определени якостни свойства]
грави́йный чакълен, чакълест
гравиме́тр *м* гравиметър (*за относително измерване на ускорението на силата на тежестта*)
~, **бифиля́рный** бифилярен гравиметър
~, **га́зовый** газов гравиметър
~, **геодези́ческий** геодезичен гравиметър
~, **ква́рцевый** кварцов гравиметър
~, **кольцево́й** пръстеновиден гравиметър
~, **морско́й** морски гравиметър
~, **полево́й** полски гравиметър
~, **пружи́нный** пружинен гравиметър
~, **ротацио́нный** ротационен гравиметър
гравиметри́ческий гравиметричен, тегловен
гравиме́трия *ж* гравиметрия (*за измерване на величини, характеризиращи гравитационното поле на Земята, за практически нужди*)
~, **геодези́ческая** геодезична гравиметрия
гравиразве́дка *ж* *мин.* гравитационно проучване
гравирова́льный гравирен
гравирова́ние *с* *обр. мет.*, *дърв.* гравиране
гравитацио́нный гравитационен, гравитачно; самотечен
гравита́ция *ж* гравитация
~, **иску́сственная** *ракет.* изкуствена гравитация
гравито́н *м* *физ.* гравитон
гравитахеоме́трия *ж* *геод.* гравитахометрия
гравю́ра *ж* гравюра
град *м* 1. *изм.* град, гон ($^1/_{100}$-*част от правия ъгъл*) 2. *метео* град, градушка
града́ция *ж* степенуване, градация

градиéнт *м* 1. *мат.*, *физ.* градиент 2. *геод.*, *геофиз.*, *хидр.*, *метео* (*понятие, използувано за охарактеризиране скоростта на изменение в пространството на дадена величина при преместване на единица дължина*) градиент, стъпало; наклон, понижение, пад
~, **барометри́ческий** барометричен градиент
~, **вертика́льный** вертикален градиент
~, **геотерми́ческий** геотермичен градиент
~, **гидравли́ческий** хидравличен градиент [наклон], загуба на напор (*отнесена към единица дължина филтрационен път*)
~, **горизонта́льный** хоризонтален градиент
~**-зонд** градиент-сонда
~ **напо́ра** понижаване на напора (*отнесено към единица дължина филтрационен път*)
~, **пробивно́й** *ел.* пробивен градиент (*напр. на електрическо поле*)
~ **си́лы тя́жести** градиент на силата на тежестта
~, **температу́рный** температурен градиент
~, **терми́ческий** термичен градиент
градие́нтный градиентен
градиентоме́р *м* градиентометър
~, **гравитацио́нный** гравитационен градиентометър
~, **магни́тный** магнитен градиентометър
гра́дины *мн* *метео* зърна на градушка
гради́рня *ж* 1. охладителна кула, градирна (*главно в системите на оборотно водоснабдяване на промишлени предприятия*) 2. солна градирна (*за повишаване концентрацията на солен разтвор*)
~, **ба́шенная** градирна кула, градирна
~, **вентиля́торная** вентилаторна охладителна кула, вентилаторна градирна
~, **ка́пельная** оросителна охладителна кула
~, **откры́тая** отворена [атмосферна] охладителна кула (*разчита се на естествен страничен въздушен поток*)
гради́рование *с* 1. степенуване, градиране 2. концентриране (*на солен разтвор*) в градирна
гради́ровать 1. степенувам, разполагам по възходяща *или* низходяща степен, градирам 2. концентрирам (*разтвор*) в градирна
градоби́тие *с* *с. ст.* градобитнина
градострои́тельный градоустройствен, градостроителен
градострои́тельство *с* градоустройство, градостроителство
градуи́рование *с* градуиране (*на средство за измерване*), калибриране
градуи́рованный градуиран, калибриран
градуи́ровать градуирам, калибрирам
градуиро́вка *ж* *вж.* **градуи́рование**
~ **развёртки** (разгънато) градуиране на времето (*напр. с помощта на осцилограма*)
~ **«хроме́ль-алюме́ль»** [**хроме́ль-алюме́левой термопа́ры**] таблица за градуиране на термоелемент от хромел-алумелова сплав
гра́дус *м* *изм.* градус
~ **Бомé** градус Боме, °Ве
~ **долготы́** градус на географската дължина
~, **дугово́й** дъгов градус
~ **жёсткости воды́** градус на твърдост на водата; □ ~, **неме́цкий** немски градус на твърдост на водата
~ **Ке́львина** градус по Келвин
~ **кре́на** *кораб.* градус на крена [накляняване]
~ **кре́пости** градус за сила (*на спиртни питиета*); концентрация
~ **помо́ла** степен на смилане
~, **ра́стровый** *полигр.* растеров градус
~ **Реомю́ра** градус по Реомюр
~, **углово́й** ъглов градус
~ **Фаренге́йта** фаренхайтов градус
~ **хо́лода** градус под нулата, минус-градус
~ **Це́льсия** градус по Целзий, целзиев градус, °C
~ **широты́** градус на географската ширина
~ **Э́нглера** градус по Енглер (*единица за вискозност на масла*)
гра́дусник *м* термометър
гра́дусность *ж* градусност
грамм *м* 1. *изм.* грам (*единица за маса — g, бълг. г*) 2. грам (*теглилка*)
~**-а́том** грам-атом
~**-ио́н** грам-йон
~**-кало́рия** грам-калория, малка калория
~**-ма́сса** грам
~**-моле́кула** грам-молекула, граммол, мол
~**-моль** граммол, мол
~**-рад** грам-рад
~**-рентге́н** грам-рентген
~**-си́ла** грам-сила, понд
~**-эквивале́нт** грам-еквивалент
грам[м]за́пись *ж* грамофонен запис
граммоме́тр *м* динамометър (*за измерване на малки усилия, напр. на малки пружини в радиоуреди*)
граммофо́н *м* грамофон
грампласти́нка *ж* грамофонна плоча
~, **долгоигра́ющая** дългосвиреща грамофонна плоча
~, **стереофони́ческая** стереоплоча (*грамофонна*)
грана́т *м* *минер.* гранат (*групово наименование*)
грана́та *ж* *воен.* граната
~, **винто́вочная** пушечна граната
гранатомёт *м* гранатохвъргачка
гране́ние *с* шлифоване (*на скъпоценни камъни и на стъкла*)
гранёный шлифован; ръбест, наръбен
гранецентри́рованный *крист.* стеноцентриран (*за кристална решетка*)
грани́льщик *м* шлифовчик (*на скъпоценни камъни*)
грани́т *м* *петр.* гранит
~, **биоти́товый** биотитов гранит
~, **гнейсови́дный** гнайсогранит
~, **известко́во-щелочно́й** калциевоалкален гранит
~, **крупнозерни́стый** едрозърнест гранит
~, **литиони́товый** литионитов гранит
~, **мелкозерни́стый** дребнозърнест гранит

~, **нормальный** *вж.* **гранит, известково-щелочной**
~, **письменный** писмен гранит
~-**порфир** гранит-порфир
~, **роговообманковый** амфиболов гранит
~, **шаровой** сферичен гранит
~, **щелочной** алкален гранит
гранитизация *ж петр.* гранитизация
гранитит *м петр.* гранитит; биотитов гранит
гранитный гранитен
гранитоль *м* гранитол *(изкуствена кожа)*
гранить 1. сека, обработвам *(камък)* 2. шлифовам *(скъпоценен камък)*
граница *ж* 1. граница 2. *геофиз.* гранична повърхност
~ **видимости** граница на видимост
~ **выемочного участка** граница на добивен участък
~ **высотности** височинна граница *(на самолет или на самолетен двигател)*
~ **горного отвода** граница на минен район
~ **затопления** граница на заливането
~ **зёрен** *мет.* граница на зърната *(на кристална структура)*
~ **знаков** *изч.* граница на знаците
~ **кипения фракции** точка на кипене на фракция
~ **обрушения** *мин.* граница на обрушаване
~ **отвода** *стр.* линия на отчуждаването
~ **подземного водозабора** граница на водовземащо съоръжение
~ **пропускания** граница на пропускането
~ **радиоактивного заражения** граница на радиоактивно заразяване
~ **раздела** разделителна граница
~ **раздела фаз** *физхим.* разделителна [гранична] повърхност
~ **разрыва** *мин.* скокова граница *(при която физическите свойства на средата рязко се изменят)*
~, **сейсмическая выдержанная** изразена сеизмична граница *(с еднакъв скок на скоростите на сеизмичните вълни)*
~, **сейсмическая неустойчивая** неустойчива сеизмична граница
~ **слышимости** праг на чуването
~, **снеговая** снежна линия
~ **текучести** граница на провлачане
~ **устойчивости** граница на устойчивост
~ **шахтного поля** граница на руднично поле
~, **экстраполированная** екстраполирана граница
граничный граничен
гранка *ж полигр.* шпалта
~, **корректурная** шпалта за корекция
гранодиорит *м петр.* гранодиорит
граночный шпалтов
гранула *ж* зърно, гранула
гранулирование *с* назърняване, гранулиране
гранулированный зърнест, гранулиран
гранулировать назърнявам, гранулирам; раздробявам *(на зърна)*
гранулит *м петр.* гранулит *(метаморфна скала)*
гранулометрический зърнометричен, гранулометричен
гранулометрия *ж* гранулометрия
гранулят *м* 1. гранулат, зърнест материал 2. зърнеста [гранулирана] шлака
гранулятор *м* 1. трошачка, мелачка, гранулатор 2. устройство за натрошаване на шлака
~-**сушилка, барабанный** барабанна сушилня-трошачка, барабанна гранулаторна сушилня
~, **шаровой** топкова мелачка
грануляционный гранулиращ, надробяващ
грануляция *ж вж.* **гранулирование**
~, **флотационная** флотационна гранулация
грань *ж* 1. *мат.* стена *(на многостенно тяло)* 2. граница, предел 3. повърхнина, плоскост *(на стена)*, страна; откос, откосна равнина
~, **боковая** околна стена
~, **верховая** водна [откосна] страна *(на язовирна стена)*, воден откос
~, **вспомогательная задняя** *обр. мет.* спомагателна задна повърхнина *(напр. на стругарски нож)*
~, **главная задняя** *обр. мет.* главна задна повърхнина *(напр. на стругарски нож)*
~, **напорная** *вж.* **грань, верховая**
~, **низовая** въздушна откосна страна *(на язовирна стена)*, въздушен откос
~, **передняя** *обр. мет.* предна повърхнина *(напр. на стругарски нож)*
~ **плотины, водосливная** въздушна откосна страна на язовирна стена
~ **резца, задняя** *обр. мет.* задна повърхнина на ножа
грат *м* 1. *обр. мет.* мустак, израстък, чеплък *(на изковка, отливка или заготовка след механична обработка — подлежи на почистване)* 2. *пласт.* ръбец, гребен *(непочистен от пресформата)*
граф *м мат.* граф
графа *ж* колона *(във формуляр)*
график *м* 1. график, диаграма, графично изображение; крива 2. график, план-график
~ **движения** *орг.* график [разписание] на движението *(напр. на влакове)*
~, **диспетчерский** диспечерски график
~ **длительности импульса** *изч.* график на продължителността на импулса
~ **колебаний уровней воды** диаграма за измененията на водното равнище
~ **нагрузки** *ел.* график [диаграма, крива] на товара
~, **оперативный** оперативен [изпълнителен] график
~, **полярный** крива [графическо изображение] в полярни координати
~, **пооперационный** пооперационен [работен] график
~, **почасовой** часов график
~, **проходческий** *мин.* график за напредването [прокарването] *(на минни изработки, сондажи)*
~, **рабочий** работен график

~ **расчёта** *изч.* график на пресмятането [изчисляването]
~, **сво́дный** обобщен [цялостен] график (*по всички специалности и до пълното завършване*)
~, **сетево́й** мрежов график
~, **сме́нный** график по смени; график на смяна (*отделна*)
~, **су́точный** денонощен график
~ **фу́нкции** график [крива] на функция
~ **цикли́чности** график на цикличността
графи́т *м* 1. *минер.* графит 2. графит (*като материал*) 3. графит на молив
~, **амо́рфный** аморфен графит
~, **вставно́й** графитова мина (*за автоматичен молив*)
~, **глобуля́рный** *вж.* **графи́т, сфероида́льный**
~, **до́менный** високопещен [доменен] графит
~, **иску́сственный** изкуствен графит
~, **каранда́шный** моливен графит; графит на молив
~, **колло́идный** колоиден графит
~, **лите́йный** леярски графит
~, **металлурги́ческий** металургичен графит
~, **натура́льный** естествен графит
~, **окру́глый** *вж.* **графи́т, сфероида́льный**
~, **пласти́нчатый** пластинчат [люспест, ламелен] графит
~, **реа́кторный** *ядр.* реакторен графит
~, **рето́ртный** графит за реторти
~, **сфероида́льный** сферообразен [сферичен] графит
~, **чешу́йчатый** *вж.* **графи́т, пласти́нчатый**
~, **шарови́дный** *вж.* **графи́т, сфероида́льный**
~, **эвтекти́ческий** евтектичен графит
~, **электро́дный** електроден графит
~, **элеме́нтный** графит за електрически батерийки
~, **ядерночи́стый** ядреночист графит
графитиза́ция *ж* 1. *петр.* графитизация (*превръщане на въглерод и битумни вещества в графит*) 2. *мет.* графитизация (*отделяне на графит в желязно-въглеродни сплави — главно в чугуни*) 3. *топл.* графитизация (*на бял чугун*)
графитизи́рованный графитизиран
графити́рование *с* графитиране
графи́тный, графи́товый графитен, графитов
графоста́тик *ж* графостатика
гребёнка *ж* 1. *маш.* гребен, (*зъбна*) рейка 2. *дърв.* притискач (*при рендосване*) 3. *текст.* гребен; вилица
~, **винторе́зная** *вж.* **гребёнка, резьбова́я**
~, **зуборе́зная** зъбонарезен [зъбен] гребен
~, **ка́бельная** *ел.* разделен край на кабел краища на кабел
~, **оттяжна́я** *текст.* опъващ гребен
~, **резьбова́я** 1. *обр. мет.* винтонарезен [гребенен] нож 2. *изм.* гребенен резбомер, резбомер-гребен, резбови шаблон
~ **стыко́вки** *ав.* гребен на челно съединение
гребе́нчатый гребеновиден

гре́бень *м* 1. гребен 2. *вж.* **гребёнка, резьбова́я** 2 3. *стр.* столица (*средна носеща греда на покрив*) 4. *геол.* гребен, било, превал 5. *хидр.* корона (*на язовирна стена*) 6. *текст.* гребен; чесало; бърдо 7. *дърв.* перо, чеп (*при съединения «нут и перо» и «нут и чеп»*)
~ **бандажа́** *жп.* редорд на бандаж (*на колело*)
~, **барометри́ческий** барометричен гребен, гребен на високото налягане
~ **водосли́ва** корона на преливника
~ **да́мбы** корона на дигата
~, **иго́льчатый** иглен гребен, иглен валяк
~ **ки́сти виногра́да** *с. ст.* чепка на грозд
~, **очёсывающий** *текст.* снемащ гребен
~ **па́хоты** *с. ст.* гребен при оран
~ **плоти́ны** корона на язовирна стена
~, **пряди́льный** предачно чесало
~, **съёмный** *текст.* гребонка, отнемащ гребен
~ **тра́ка** *с. ст.* гребен на звено [трак] (*на тракторна верига*)
~ **уплотне́ния** лабиринтно уплътняване, лабиринтен уплътнител (*напр. на лагерна кутия*)
гребешо́к *м* *стр.* гребен (*за награпяване на мазилка*)
гребнечеса́ние *с* *текст.* решене, чесане
гребни́стость *ж* **па́шни** *с. ст.* гребенистост на разораната площ
гребо́к *м* 1. *стр.* бъркалка, гребло (*за разбъркване*), чапла; лопатка 2. *кораб.* весло, гребна лопата
гре́йдер *м* гредер (*пътностроителна машина*)
~, **колёсный** колесен гредер
~, **навесно́й** навесен гредер (*без собствена ходова система*)
~, **прицепно́й** прикачен гредер
~, **самохо́дный** автогредер, самоходен гредер
гре́йдер-элева́тор *м* гредер-елеватор, елеваторен гредер
~, **гу́сеничный** гъсеничен гредер-елеватор
~, **ди́сковый** дисков гредер-елеватор
~, **мото́рный** моторен гредер-елеватор
~, **леме́шный** лемежен гредер-елеватор
грейдери́ст *м* гредерист, машинист на гредер
грейдеро́вка *ж* работа с гредер
грейдру́тер *м* *стр.* (*брана за разкопаване на пътни настилки*)
гре́йфер *м* грайфер, загребвач
~, **двухкана́тный** двувъжен грайфер
~, **двухче́люстный** двучелюстен [клещообразен] грайфер
~, **кана́тный** въжен грайфер
~, **многоче́люстный** многочелюстен грайфер
~, **мото́рный** моторен грайфер
~, **одноканáтный** едновъжен грайфер
~, **односторо́нний** грайфер със странично загребване
~, **пневмати́ческий** грайфер с пневматично задвижване
~, **подгреба́ющий** загребващ грайфер
~, **самозахва́тывающий** самозатварящ се грайфер
~, **универса́льный** универсален грайфер

~, **штанговый** грайфер с лостов механизъм
~, **экскаваторный** екскаваторен грайфер
грейферный грайферен, клещеви
грелка *ж* грейка, термофор; отоплител
~, **резиновая** гумена грейка, термофор
~, **электрическая** електрическа възглавница
гридлик *м* *радио* утечно съпротивление на решетката
гриф *м* *текст.* опип, гриф, туше
грифон *м* 1. *геол.* грифон *(изход на подземни води във вид на струя)* 2. *арх.* грифон *(скулптурно изображение)*
гроза *ж* *метео* буря
~, **адвективная** адвективна буря
~, **конвективная** конвективна буря
~, **тепловая** топлинна буря
~, **фронтальная** фронтална буря
~, **циклональная** циклонална буря
грозозащита *ж* *ел.* гръмозащита, мълниезащита
грозоотметчик *м* *геофиз.* брояч на гръмотевици
грозоразрядник *м* гръмоотвод, мълниеотвод
~, **роговой** рогов гръмоотвод
громкоговоритель *м* *радио* високоговорител
~, **абонентский** абонатен [радиофикационен] високоговорител
~, **безрупорный** безрупорен високоговорител
~, **выносной** външен високоговорител
~, **динамический** динамичен високоговорител
~, **ионный** йонизационен високоговорител, йонофон
~, **конденсаторный** кондензаторен високоговорител
~, **многополосный** високоговорител с няколко (честотни) ленти
~, **пьезоэлектрический** пиезоелектрически високоговорител
~, **рупорный** рупорен високоговорител
~ **с подмагничиванием** високоговорител с намагнитване
~, **стереофонический** стереофоничен високоговорител
~, **широкополосный** широколентов високоговорител
~, **электродинамический** електродинамичен високоговорител
~, **электромагнитный** електромагнитен високоговорител
~, **электростатический** електростатичен високоговорител
громкость *ж* гръмкост, сила на звука
~ **звучания** *вж.* **громкость**
громоздкий обемист
громоотвод *м* гръмоотвод, мълниеотвод
~, **пластинчатый** пластинков гръмоотвод
гросс *м* гроса *(12 дузини)*
гроссуляр *м* *минер.* гросулар
грот-мачта *ж* *кораб.* гротмачта
грохот *м* 1. сито, решето, дърмон, пресейвач 2. *с. ст.* очистител *(на комбайн)*; търсина *(на вършачка)*
~, **барабанный** барабанно сито
~, **валковый** валцово сито, ролкова пресявна уредба
~, **вибрационный** вибрационно сито
~, **вращающийся** барабанна пресявна уредба, барабанно сито
~, **дисковый** дисково сито, ролково сито
~, **дуговой** дъгово сито *(за обезводняване и сортировка на въглища, пясък)*
~, **инерционный** инерционно сито
~, **каскадный** каскадна пресявна уредба
~, **качающийся** тръскащо сито
~, **классификационный** сортировъчна пресявна уредба
~, **колосниковый** скарно сито, тръскаща скара
~, **колосниковый консольный** конзолно скарно сито
~, **конвейер** сито-транспортьор
~, **конический** конусно сито *(за обезводняване и грубо сортиране)*
~, **ленточный** лентово сито
~, **многодечный** многорешетъчно сито
~, **обезвоживающий** обезводняващо сито
~, **отсадочный** утаечно сито, утаечна скара
~**-питатель** захранващо сито
~, **плоский** [**плоскокачающийся**] плоско [тръскащо] сито
~, **пневматический** сито с пневматично задвижване
~, **промывочный** промивно сито
~, **резонансный** резонансно сито
~, **роликовый** *вж.* **грохот, дисковый**
~, **ротационный** *вж.* **грохот, вращающийся**
~, **скальпирующий** лющеста пресявна уредба
~, **сотрясательный** решето, дърмон
~, **спиральный** *обог.* спирално сито
~, **ударный** *обог.* сито с ударно действие
~, **цилиндрический** *вж.* **грохот, вращающийся**
~, **щелевой** скарно сито
~, **эксцентриковый** ексцентриково сито *(тръскащо)*
~, **электровибрационный** електровибрационно сито
~, **электромагнитный** електромагнитно сито, сито с електромагнитно действие
грохотить пресявам
грохотчик *м* *мин.* пресейвач
грохочение *с* пресяване, отсяване; *обог.* сортиране (със сито)
~, **вспомогательное** спомагателно [подготвително] пресяване
~, **избирательное** пресяване [сортиране] по едрина *(на зърната)*
~, **мокрое** мокро пресяване
~, **обезвоживающее** обезводняващо пресяване
~, **предварительное** предварително пресяване
~, **сухое** сухо пресяване
груббер *м* *с. ст.* грубер, стабилен култиватор *(с островърхи двустранни лапи)*
грубоволокнистый *текст.* грубовлакнест
грубодроблённый едро натрошен
грубозернистый едрозърнест
грубомолотый едросмлян

грубоочищенный грубоочистен, грубопречистен, предварително пречистен
грубопо́ристый *мет.* имащ едри пори, макропорест
грубошёрстный *текст.* грубовълнен
гру́бый груб, необработен, полуобработен; едър, едрозърнест; приблизителен
грудни́ца *ж текст.* гръдница
грудь *ж* **забо́я** *мин.* чело на забой
гру́женный, гружёный натоварен
груз *м* товар, тежест
~, **балансиро́вочный** балансировъчна тежест, балансировъчен товар
~, **балла́стный** *кораб.* баластен товар, баласт
~, **длиноме́рный** товар с голяма дължина
~, **крити́ческий** *съпр.* критичен [разрушаващ] товар
~, **легковоспламеня́ющийся** леснозапалителен товар
~, **ма́ссовый** масов товар
~, **ме́лочный** *жп.* дребнопартиден товар
~, **мёртвый** мъртъв товар *(напр. от собствено тегло на конструкцията)*
~, **мешково́й** товар в чували
~, **нава́лочный** товар без опаковка
~, **наливно́й** наливен товар
~, **насыпно́й** насипен товар, товар в насипано състояние *(без опаковка)*
~, **натяжно́й** обтягаща [опъвателна] тежест
~, **негабари́тный** негабаритен товар
~, **объёмный** обемен товар
~, **па́лубный** *кораб.* товар на палубата
~, **подвижно́й** подвижен товар
~, **поле́зный** полезен товар
~, **регуля́тора** тежест на регулатор
~, **сыпу́чий** *вж.* **груз, насыпно́й**
~, **тормозно́й** *жп.* спирачен товар
~, **тяжеловесный** тежък товар
~, **уравнове́шивающий** тежест за уравновесяване, противотежест
~, **центробе́жный** тежест на центробежен регулатор
~, **центро́вочный** тежест за балансиране [центровка]
~, **шту́чный** единичен товар; колетна пратка
грузови́к *м* товарен автомобил, камион
~ **на гу́сеничном ходу́** гъсеничен товарен автомобил
~**-платфо́рма** автомобил с каросерия-платформа
~**-цисте́рна** автомобилна цистерна
грузовмести́мость *ж* товаровместимост
грузово́й товарен
грузозахва́тный товарохващащ
грузонапряжённость *ж* товаронапрегнатост, напрегнатост на работите по товарене *(и превозване)*
грузооборо́т *м* товарооборот
грузоподъёмник *м* товароповдигателно устройство; товарен подемник [асансьор], елеватор
грузоподъёмность *ж* товароповдигателна способност, товароносимост, товароподемност; тонаж
~ **ваго́на** товароносимост на вагон
~ **мо́ста** товароносимост на мост
~, **номина́льная** номинална товароповдигателна способност *(напр. на кран)*, номинална товароносимост
~, **поле́зная** полезна товароносимост
~, **по́лная** пълна товароносимост *(напр. на кораб)*
~, **преде́льная** най-голям товар, най-голяма товароносимост
грузоподъёмный товароповдигателен, товароподемен
грузопото́к *м* товаропоток
~, **поро́жний** празен [ненатоварен, обратен] товаропоток
~, **прямо́й** главен [основен] товаропоток
грузохрани́лище *с* товарен [стоков] склад
грузоши́на *ж* плътна [бандажна] гума
гру́зчик *м* 1. товарач *(работник)*; *кораб.* докер 2. товарачка, товарно [пълначно] устройство, пълнач
~ **с загреба́ющими ла́пами, механи́ческий** *мин.* товарачно-транспортна машина с греблов [загребващ] работен орган
гру́зи *мн* **опо́чные** тежести за леярски форми *(при наливане на метала)*
грундбу́кса *ж жп.* основна букса *(на салник)*
грундмоде́ль *ж* основен модел *(напр. на обувка)*
грунт *м* 1. почва, пръст, земя 2. грунд, основна боя 3. основа 4. *текст., полигр.* фон
~, **аллювиа́льный** алувиална почва
~, **водонепроница́емый** водонепропусклива почва
~, **водоно́сный** водоносна почва
~, **вы́нутый** изкопана [извадена] пръст
~, **вя́зкий** лепкава почва, лепкава пръст
~, **гли́нистый** глинеста почва
~, **закры́тый** [**защищённый**] *с. ст.* култивационни съоръжения *(напр. парници, оранжерии)*
~, **камени́стый** камениста почва
~, **лёссовый** льосова почва
~, **нано́сный** наносна почва
~, **незащищённый** открита площ *(със селскостопанско назначение)*
~, **несу́щий** *стр., хидр.* носеща [основа] почва
~, **песча́ный** песъчлива почва
~, **свя́зный** свързана почва
~, **ска́льный** скална [камениста] почва
~, **сугли́нистый** песъчливо-глинеста почва
~, **усто́йчивый** здрава почва
~, **я́корный** *кораб.* дъно *(върху което котвата ляга)*
грунтобло́к *м керам.* пръстен блок, блок от пресувана пръст
грунтова́ние *с* **оли́фой** грундиране с безир, байцване *(на дърво)*
грунтова́ть грундирам
грунтове́дение *с с. ст., геол.* почвознание
грунтово́й почвен, теренен; грунтов
грунтозаце́п *м с. ст.* почвозацеп, зъб *(на звено на верига)*
грунтоно́с *м мин.* почвен пробовземач

~, **гидравли́ческий** хидравличен пробовземач
~, **забивно́й** забивен [челен] пробовземач
~, **обурива́ющий** сонда-пробовземач
грунтоприёмный земеприемен, почвоприемен *(напр. за бункер)*
гру́ппа *ж* група
~, **алгебраи́ческая** *мат.* алгебрична група
~, **алки́льная** *хим.* алкилна група
~, **альдеги́дная** *хим.* алдехидна група
~, **альтерни́рующая** *мат.* изменяща се [алтернираща] група
~ **а́льфа-части́ц** *ядр.* група алфа-частици
~, **а́томная** атомна група
~, **аффи́нная** *мат.* афинна група
~, **безразме́рная** безразмерна група
~, **винтомото́рная** *ав.* витломоторна група
~, **гидрокси́льная** *хим.* хидроксилна група
~, **замеща́ющая** *хим.* заместваща [субституираща] група
~, **ими́нная** *хим.* иминогрупа, имидогрупа
~, **карбокси́льная** *хим.* карбоксилна група
~, **карбони́льная** *хим.* карбонилна група
~, **кето́нная** *хим.* кетогрупа, карбонилна група
~, **коне́чная** *мат., хим.* крайна група
~, **мети́льная** *хим.* метилна група
~, **нулева́я** *хим.* нулева група *(на благородните газове в периодичната система)*
~, **простра́нственная** *крист.* пространствена група
~, **реакти́вная** *хим.* реакционноспособна [реактивоспособна] група
~, **редкоземе́льная** *хим.* лантанидна група
~ **реле́** комплект от [група] релета *(свързани помежду си електрически или механично)*
~, **спиртова́я** *хим.* хидроксилна група *(в алкохоли)*
~ **стержне́й** *ядр.* група прътове [пръчки] *(на реактор)*
~, **трансляцио́нная** *крист.* транслационна група
~, **трёхфа́зная трансформа́торная** *ел.* трансформаторна група *(от три еднакви еднофазни трансформатора)*
~, **функциона́льная** *мат.* функционална група
~, **щелочноземе́льная** *хим.* алкалоземна група
~, **этиле́новая** *хим.* етиленова група
~, **эти́льная** *хим.* етилова група, етилов радикал, етил
группирова́ть групирам, подреждам; класифицирам
группирова́ние *с вж.* **группиро́вка**
группиро́вка *ж* 1. групиране, свързване в агрегат 2. подреждане на групи, класифициране
~ **элеме́нтов** *изч.* групиране на елементите
группообразова́ние *с вж.* **группиро́вка 2**
гру́ша *ж* 1. *мет., жарг.* конвертор 2. *мин.* крушка *(спасителен инструмент при авария в сондажа)* 3. *хим.* гумена тулумбичка
грюнери́т *м минер.* грюнерит
гряда́, гря́дка *ж с. ст.* леха
~, **огоро́дная** градинарска леха
~, **парова́я** топла леха
~, **расса́дная [расса́дочная]** разсадна леха
гря́диль *м с. ст.* носеща греда на *(рамката на)* култиватор
~ **плу́га** воище на *(конен)* плуг, носеща греда на *(тракторен)* плуг
грязеви́к *м хидр., топл.* утайник, калник
грязеотдели́тель *м* калоотделител, утаител
грязеотража́тель *м авто* калник
грязеотсто́йник *м* утаител на замърсени води
грязеотта́лкивающий *текст.* отблъскващ замърсяванията
грязеулови́тель *м* уловител на замърсяванията, калоуловител
грязь *м* кал, нечистотия; каша; тиня
~, **ано́дная** *галв.* анодна тиня
~, **бурова́я** *мин.* сондажна кал
~, **дефекацио́нная** дефекационна кал *(при захарно производство)*
~, **фильтрпре́ссная** филтрова кал *(при работа на филтърпреса)*
гуани́н *м хим.* гуанин
гуарини́т *м минер.* гваринит
губа́ *ж* челюст *(на клещи)*
гу́бка *ж* 1. челюст 2. гъба, сюнгер *(за миене)* 3. пенест *или* порест материал
~, **мери́тельная** мерителен накрайник [палец, осезател]
~ **тиско́в** затегателна челюст *(на менгеме)*
гу́бки *мн* клещи, челюсти; стиска, менгеме
~, **кру́глые** кръгли клещи
~, **пло́ские** плоски клещи
гу́бчатый порест, шуплив, шуплест
гуде́ние *с* издаване на шум, бучене
~, **магни́тное** *ел.* магнитен шум
~, **эмиссио́нное** *ел.* емисионен шум [брум]
гудо́к *м* свирка; клаксон; сирена
~, **ва́куумный** вакуумна свирка [сирена]
~, **парово́й** парна свирка
~, **электри́ческий** електрическа сирена; електрически звънец
гудро́н *м* гудрон *(непречистени нефтени остатъци)*
~, **асфа́льтовый** асфалтов гудрон
~, **ки́слый** кисел гудрон
~, **нефтяно́й** нефтен гудрон
~, **стеари́новый** стеаринова смола
гудрона́тор *м стр.* гудронатор
гудрони́ровать *стр.* покривам с гудрон
гудрони́рование *с стр.* покриване с гудрон
гуж *м* 1. превозване с жива теглителна сила 2. дебело въже
гужево́й коларски
гумифика́ция *ж* **по́чвы** *с. ст.* хумификация на почвата
гуммиара́бик *м* гуми арабикум, арабска гума
гуммила́к *м* шеллак
гумми́р-маши́на *ж харт.* гумираща [импрегнираща] машина
гумми́рование *с харт.* гумиране, покриване с гума; *харт.* импрегниране
гумми́т *м минер.* хумит
гу́мус *м с. ст.* хумус, хумусен слой *(на почвата)*

~, **ки́слый** кисел хумус
~, **раствори́мый** разтворим хумус
гурт *м арх.* издадена ивица, пояс *(по стена)*, фриз
гу́сеница *ж авто* гъсенична верига, гъсеница
~, **многоопо́рная** многоопорна верига
~, **ра́мная** рамкова [твърда] верига
~, **рези́но-металли́ческая** *(гъсенична)* верига с гумени възглавници
гу́сеничный верижен
густота́ *ж* гъстота; плътност; наситеност
~ **движе́ния** плътност [интензивност] на движението *(за единица време на определен участък от пътя)*
~ **застро́йки** *стр.* плътност на застрояването
~ **насажде́ния** *с. ст.* гъстота на насаждането
~ **посе́ва** *с. ст.* гъстота на посева
~ **травосто́я** *с. ст.* гъстота на тревата, травостой
густотеку́щий гъст, трудноподвижен
гуттапе́рча *ж кауч.* гутаперча
гу́ща *ж* утайка, мътилка; каша
гюбнери́т *м минер.* хюбнерит
ГЭС (гидроэлектроста́нция) *ж* водна електрическа централа, ВЕЦ

Д

дави́лка *ж* изстисквачка, преса *(напр. на грозде)*
дави́льник *м обр. мет.* натискател, натискателен лост [прът], изтеглячен инструмент *(при изтегляне на струг)*
~, **глади́льный** гладък натискател
~, **ро́ликовый** изтеглячна ролка *(за изтегляне на резба — напр. на фасунга)*
дави́льный *обр. мет.* изтеглящ, изтеглячен
дави́ть 1. натискам, притискам, налягам; мачкам 2. изстисквам, изцеждам
давле́ние *с* налягане, натиск; напор
~, **абсолю́тное** абсолютно налягане
~, **аксиа́льное** осово [надлъжно, аксиално] налягане, осов натиск
~, **акти́вное** активен [силов] натиск
~, **атмосфе́рное** атмосферно налягане
~, **барометри́ческое** барометрично налягане, атмосферно налягане
~, **боково́е** *стр.* страничен натиск
~, **бортово́е** *(повърхностен)* натиск по стените *(на отвор за нит)*
~, **вакуумметри́ческое** подналягане, разреждане, вакуум
~, **ветрово́е** налягане [напор] на вятъра
~ **взры́ва** налягане на взривната вълна
~ **в котле́** налягане на котел, котелно налягане
~, **вну́треннее** вътрешно налягане
~ **водяно́го столба́** налягане на воден стълб
~ **впры́ска** налягане на впръскването *(напр. на гориво в дизелов двигател)*
~ **вса́сывания** налягане на всмукването [пълненето] *(напр. на горивна смес или въздух в двигателите с вътрешно горене)*
~, **выходно́е** изходно налягане, налягане на изхода
~, **га́зовое** газово налягане
~, **гидравли́ческое** хидравлично налягане
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично налягане
~, **гидростати́ческое** хидростатично налягане
~, **горизонта́льное** *мин.* хоризонтален натиск
~, **го́рное** скален [минен] натиск
~ **гру́нта** земен натиск
~, **динами́ческое** динамично налягане
~, **дифференциа́льное** диференциално налягане *(в хидрогеология на нефта)*
~, **диффузио́нное** дифузионно налягане
~, **докрити́ческое** подкритично налягане
~, **забо́йное** *мин.* забойно налягане *(измерено непосредствено в работещ сондаж)*
~ **заклёпки** натиск на нита *(върху свързваните повърхнини)*
~ **за компре́ссором** налягане след [зад] компресора
~ **зву́ка** налягане на звука [на звуковото излъчване], радиационно налягане
~, **звуково́е** звуково налягане *(в средата, в която звуковата вълна се разпространява)*
~, **избы́точное** свръхналягане
~ **излуче́ния** *физ.* налягане на лъчението
~, **индика́торное** индикаторно налягане *(напр. установено по индикаторна диаграма)*
~, **ионизацио́нное** йонизационно налягане
~, **капилля́рное** капилярно налягане
~ **колеса́** натиск на колелото
~, **коне́чное** крайно налягане
~, **крити́ческое** критично налягане
~, **кругово́е** *мин.* кръгов натиск, натиск от всички страни
~, **лите́йное** *леяр.* налягане при запълване на формата
~, **лобово́е** челно налягане *(напр. на вятъра)*
~, **магни́тное** магнитно налягане
~, **манометри́ческое** манометрично налягане [надналягане] *(отчетено по манометър)*
~, **межступе́нчатое** междинно налягане *(напр. между степени на многостепенен компресор)*
~, **молекуля́рное** молекулно налягане
~ **нагнета́ния** *вж.* **давле́ние, напо́рное**
~ **надду́ва** налягане при принудително пълнене *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **на зуб** натиск върху [на] зъб *(на зъбно колело)*
~ **на крепь** *мин.* натиск върху крепежа
~ **на ось** натоварване [товар] на ос
~, **напо́рное** напор, напорна височина *(напр. на помпа)*
~ **на про́филь зу́ба** *(нормален)* натиск върху профил на зъб *(на зъбно колело)*
~, **нару́жное** външно налягане

~ **насыщéния** налягане при насищане, налягане на наситени пари *(при равновесно състояние на системата «течност—пари»)*
~ **на ýстье** *мин.* налягане на устието *(на сондажа)*
~, **начáльное** първоначално [начално] налягане
~, **номинáльное** номинално налягане
~, **нормáльное** нормално налягане *(равно на живачен стълб с височина 760 мм)*
~, **обрáтное** 1. противоналягане 2. реактивно налягане
~, **окружнóе** *обр. мет.* периферен натиск *(напр. при рязане на шлифовъчен диск, на фреза)*
~, **опóрное** *хидр.* подпорен натиск, подпорно налягане
~, **осевóе** осово [надлъжно] налягане, осов [надлъжен] натиск
~, **осмотúческое** осмотично налягане
~ **отбóра** налягане *(в точката)* на пароотнемане
~ **пáра** налягане на парата
~, **парциáльное** парциално [частично] налягане
~ **плáзмы** *ядр.* налягане на плазмата
~, **пластовóе** *мин.* 1. пластов натиск 2. *вж.* **давлéние, забóйное**
~, **пневматúческое** пневматично налягане
~, **повéрхностное** повърхностно налягане
~ **подпóра** противоналягане *(на подземни води)*
~, **полéзное** *вж.* **давлéние, эффектúвное**
~ **пóлное** 1. *аеродин.* пълно налягане 2. *ак.* общо [сумарно] налягане
~, **порóговое** *ак.* (звуково) налягане *(съответствуващо)* на прага на чуването
~, **потолóчное** таванен натиск
~, **предéльное** гранично *(допустимо)* налягане
~ **прессовáния** *обр. мет.* налягане [натиск] на пресата
~, **прóбное** пробно [изпитвателно] налягане
~ **продýвки** налягане при продухване
~, **противодéйствующее** противоналягане
~, **пусковóе** пусково налягане
~, **пьезометрúческое** пиезометрично налягане
~, **рабóчее** работно налягане
~ **рабóчей жúдкости** *авт.* налягане на работната течност
~, **радиáльное** радиално [напречно] налягане, радиален натиск
~ **радиáции** налягане на радиацията [излъчването]
~, **разрушáющее** разрушаващо налягане
~, **расчётное** налягане по изчисление [проект]
~, **реактúвное** реактивно [обратно] налягане, реактивен натиск; сила на реакция
~ **рéзания** *обр. мет.* налягане [натиск] при рязане
~ **ртýтного столбá** налягане на живачен стълб
~, **световóе** светлинно налягане
~ **сгорáния** налягане при горенето *(напр. на горивната смес или впръскваното гориво в цилиндра на двигателя)*
~ **сжáтия** налягане *(в края)* на сгъстяването *(на двигател с вътрешно горене)*
~, **срéднее индикáторное** средно индикаторно налягане
~, **статúческое** статично налягане
~ **торможéния** налягане при спиране *(напр. на автомобил)*
~, **удáрное** ударно налягане
~, **удéльное** специфично налягане *(на единица площ)*
~, **центробéжное** центробежно налягане, центробежен натиск
~, **эксплуатациóнное** експлоатационно [работно] налягане
~, **электростатúческое** електростатично налягане
~, **эффектúвное** ефективен [полезен] натиск
дáйка *ж геол., петр.* дайка *(магмено тяло)*
~, **кольцевúдная** пръстеновидна дайка
дакрóн *м* дакрон *(синтетично полиестерно влакно, произвеждано в САЩ)*; лавсан *(аналогично влакно, произвеждано в СССР)*
дальнобóйность *ж воен.* далекобойност
дальнодéйствие *с* далечно действие, далекодействие
дальномéр *м* далекомер
~, **акустúческий** акустичен далекомер, ехолот
~ **двойнóго изображéния** далекомер с двойно изображение
~, **дифференциáльный** диференциален далекомер
~, **монокулярный** монокулярен далекомер
~, **оптúческий** оптичен далекомер, телеметър
~ **с перемéнным углóм** далекомер (оптичен) с променлив ъгъл *(и постоянна база)*, телеметър
~ **с постоянным бáзисом** далекомер (оптичен) с постоянна база *(и променлив ъгъл)*, телеметър
~ **с постоянным углóм** далекомер (оптичен) с постоянен ъгъл *(и променлива база)*
~, **стереоскопúческий** стереоскопичен далекомер
~, **фотографúческий** далекомер на фотоапарат
~, **электрооптúческий** електрооптичен [светлинен] далекомер, геодиметър
дальномéрный далекомерен
дáльность *ж* далечина, отдалеченост; рзстояние
~ **полёта** далечина на полета [летенето]
~ **поражáющего дéйствия** далечина [разстояние] на поразяващото действие
~ **радиопередáчи** далечина [разстояние] на радиопредаването, радиус на действие на радиопредавател
дамассé *с текст.* дамасе
дамáст *м текст.* дамаска
дáмба *ж* дига, насип, вал; обвалване; преградна стена
~, **береговáя** крайбрежна дига
~, **заградúтельная** затворена дига

~, **затопля́емая** преливаема дига *(срещу проливни летни валежи)*
~, **защи́тная** защитна дига
~, **насыпна́я** насипна дига, насипен вал
~, **незатопля́емая** непреливаема дига *(срещу най-високи пролетни води)*
~, **обводна́я** водоснабдителна дига
~, **оградительная** *вж.* **да́мба, защи́тная**
~, **отклоня́ющая** отклоняваща [водоотбиваща] дига
~, **струенаправля́ющая** направляваща дига
~, **фаши́нная** фашинна дига, дига от фашини
даналит *м минер.* даналит
данбури́т *м минер.* данбурит
дандаси́т *м минер.* дандасит
да́нные *мн* данни
~, **абсолю́тные** абсолютни данни
~, **аналити́ческие** аналитични данни
~, **входны́е** *изч.* входни [подлежащи на обработване] данни
~, **исхо́дные** изходни данни
~, **катало́жные** каталожни данни
~ **наблюде́ний** данни от наблюдения
~, **о́пытные** опитни [експериментални] данни
~, **ориентиро́вочные** ориентировъчни данни
~, **основны́е** основни данни
~, **отчётные** отчетни данни
~, **оце́ночные** данни по преценка *(приблизителни)*
~, **параметри́ческие** параметрични данни, основни параметри
~, **практи́ческие** практически данни, данни от практиката
~, **сво́дные** обобщени [сборни] данни
~, **спра́вочные** данни по справочни помагала
~, **сравни́тельные** сравнителни данни
~, **статисти́ческие** статистични данни
~, **табли́чные** таблични данни
~, **хронометра́жные** хронометражни данни
~, **цифровы́е** [**числовы́е**] цифрови [числени] данни
~, **эксперимента́льные** *вж.* **да́нные, о́пытные**
дарте́кс *м* дартекс *(лепило на хлоркаучукова основа)*
дарси́ *м* дарси *(единица за проницаемост на земни пластове)*
дати́рование *с* датиране
~, **изото́пное** изотопно датиране
~ **по радиоакти́вному углеро́ду** датиране с радиоактивен въглерод
датоли́т *м минер.* датолит
да́тчик *м* датчик, преобразувател *(на външни въздействия в сигнал, удобен за въвеждане в системата)*; осезател
~, **ана́логовый** аналогов датчик
~, **бесконта́ктный** безконтактен датчик
~, **времяимпульсный** времеимпулсен датчик
~, **геликоида́льный** хеликоиден датчик
~, **гигрометри́ческий** хигрометричен датчик
~ **давле́ния** датчик на налягане *(преобразувател на надналягане, разреждане или спад на налягане в изходен сигнал)*
~, **дистанцио́нный** дистанционен датчик *(получава външни въздействия от разстояние)*
~, **дифференциа́льный** диференциален датчик
~, **ёмкостный** капацитивен датчик *(преобразувател на неелектрически въздействия — напр. изменение на равнище, усилие — в изменение на електрическия капацитет)*
~ **и́мпульсов** импулсен датчик
~, **индукти́вный** индуктивен датчик *(преобразувател на изместване или на ъгъл на завъртване в изменение на индуктивността)*
~, **компенсацио́нный** компенсационен датчик
~, **конта́ктный** контактен датчик
~, **магнитоупру́гий** магнитоеластичен датчик
~, **накле́иваемый про́волочный** датчик (състоящ се) от залепяща се книжна ивица със съпротивителна жичка *(за измерване на механични напрежения)*, тензодатчик, електрически тензометър
~, **нейтро́нный** *ядр.* неутронен индикатор
~ **ориента́ции** *ракет.* датчик за ориентиране
~, **параметри́ческий** параметричен датчик
~ **перемеще́ния** датчик за изместването [преместването]
~, **пневмати́ческий** пневматичен датчик
~, **полупроводнико́вый** полупроводников датчик
~, **потенциометри́ческий** потенциометричен датчик
~ **пото́ка** *ядр.* индикатор на потока
~, **про́волочный** съпротивителен датчик
~, **психрометри́ческий** психрометричен [хигрометричен] датчик
~, **пьезоква́рцевый** пиезокварцов датчик
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектричен датчик *(преобразувател на усилието в електрическо напрежение)*
~ **разме́ров, пневмати́ческий** пневматичен датчик за *(определяне на геометричните)* размери, пневматичен измервателен уред, ротаметър
~ **разме́ров, электроконта́ктный** електроконтактен измервателен датчик
~, **реоста́тный** съпротивителен датчик
~, **реохо́рдный** реохорден датчик
~ **с часто́тным вы́ходом** датчик с изменена изходна честота
~ **случа́йных чи́сел** генератор [устройство] за случайни числа
~, **та́ктовый** тактов датчик
~, **телеметри́ческий** телеметричен датчик
~, **температу́рный** температурен датчик
~, **тензометри́ческий** тензодатчик, електрически тензометър; *вж.* **да́тчик, накле́иваемый про́волочный**
~ **у́ровня, попла́вковый** датчик-нивомер с поплавък
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектрически датчик
~ **Хо́лла** холов датчик *(използува се ефектът на Хол)*
~, **часто́тный** честотен датчик
~, **электри́ческий** електрически датчик
~, **электроконта́ктный** електроконтактен датчик

~, **электромагни́тный** електромагнитен датчик
даци́т *м петр.* дацит *(неотипна вулканска скала)*
двадцатигра́нник *м мат.* двадесетостен
две́рка *ж* вратичка
~, **наблюда́тельная** наблюдателна вратичка
~, **то́почная** вратичка на пещ
дверно́й който принадлежи на [се отнася за] вратата
две́рца *ж* вратичка, врата, капак
~, **загру́зочная** врата [капак] за зареждане
~, **печна́я** вратичка [врата] на пещ
~, **самоуплотня́ющаяся** самоуплътняваща се врата
~, **то́почная** врата на огнище [пещ]
~, **шуро́вочная** врата за добавяне на гориво
дверцесними́тель *м* повдигач на капака *(на коксовата камера)*
две́рцы *мн* **поса́дочные** *леяр.* шихтова врата
две́рцы *мн* **сдвижны́е** сгъваема врата
дверь *ж* врата □ **наве́сить** ~ окачвам врата *(върху шиповете на касата)*
~, **авари́йная** аварийна врата
~, **бокова́я** *авто* странична врата
~-**верту́шка** *вж.* **дверь, вращ́ающаяся**
~, **враща́ющаяся** въртяща се врата, турникет
~, **выдвижна́я** *вж.* **дверь, раздвижна́я**
~, **гермети́ческая** херметична врата
~, **глуха́я** врата без прозорец, сляпа врата
~, **двупо́льная** двутаблена врата
~, **двухство́рчатая** двукрила врата
~, **кли́нкетная** *вж.* **дверь, раздвижна́я**
~ **ку́зова** *авто* врата на каросерията
~, **лобова́я** челна врата
~, **огнесто́йкая** огнеупорна [противопожарна] врата
~, **однопо́льная** еднотаблена врата
~, **одноство́рчатая** еднокрила [единична] врата
~, **подъёмная** повдигаща се врата *(вертикално нагоре)*
~, **противопожа́рная** противопожарна врата
~, **раздвижна́я** пързаща [плъзгаща се] врата
~ **с кача́ющимся полотно́м, двупо́льная** двутаблена люлееща се врата
~, **складна́я** [**скла́дчатая**] сгъваема врата, врата-хармоника
~, **ство́рная** [**ство́рчатая**] крилна врата
~, **филёнчатая** таблена врата
~, **шарни́рная** летяща врата
~, **щитова́я** врата с пресован плот, пресована врата
дви́гатель *м* двигател, мотор
~, **авиамоде́льный** двигател за самолетни модели
~, **авиацио́нный** самолетен [авиационен] двигател
~, **автомоби́льный** автомобилен двигател
~, **автотра́кторный** автотракторен [тракторен] двигател
~, **асинхро́нный** асинхронен (електро-)двигател
~, **а́томный** атомен двигател
~ **без надду́ва** двигател *(с вътрешно горене)* без принудително пълнене
~, **безреду́кторный** двигател без редуктор
~, **бензи́новый** бензинов двигател
~, **бескла́панный** безклапанен двигател
~, **бесколле́кторный** безколекторен (електро-)двигател
~, **бескомпре́ссорный** безкомпресорен двигател
~, **бескрейцко́пфный** двигател без кръстоглав
~ **большо́й мо́щности** двигател с голяма мощност
~, **брызгозащищённый** (електро-)двигател, защитен от водни пръски
~, **быстрохо́дный** високооборотен двигател
~, **ва́куумный** вакуумен двигател
~ **Ва́нкеля** двигател на Ванкел, ротационен бутален двигател
~-**вентиля́тор** двигател-вентилатор *(като общ конструктивен възел)*
~, **вернье́рный** двигател за управляване на полета на ракета
~, **вертика́льный** вертикален двигател
~, **ветряно́й** вятърен двигател
~, **ве́чный** вечен двигател, перпетуум мобиле
~, **взрывобезопа́сный** взривобезопасен двигател
~, **винтореакти́вный** витлореактивен двигател
~, **вихрека́мерный** *(дизелов)* двигател с вихрова камера
~, **влагозащищённый** влагозащитен двигател
~ **вну́треннего сгора́ния** двигател с вътрешно горене
~, **водомётный** *кораб.* водоструен двигател *(използува се силата на реакцията на водната струя)*
~, **водяно́й** воден [хидравличен] двигател
~ **возду́шного охлажде́ния** двигател с въздушно охлаждане
~, **воздушнока́мерный** въздушнокамерен двигател
~, **воздушнореакти́вный** въздушнореактивен *(правоточен)* двигател
~, **возду́шный** въздушен [пневматичен] двигател
~ **в сбо́ре** двигател-комплект, комплектен двигател
~, **вспомога́тельный** спомагателен (електро-)двигател, серводвигател
~, **вставно́й** *ел.* вграден двигател
~, **втори́чный** вторичен двигател *(преобразуващ неприродна енергия, напр. електроенергия, сгъстен въздух)*
~, **высокооборо́тный** високооборотен двигател
~, **высо́тный** *ав.* височинен двигател
~, **га́зовый** газов двигател *(напр. на природен или високопещен газ)*
~, **газогенера́торный** газгенераторен двигател
~, **газонепроница́емый** *ел.* газонепропускащ [газозащитен] двигател
~, **газотурби́нный** газотурбинен двигател

~-**генера́тор** *ел.* двигател-генератор, мотор-генератор
~, **гермети́чный** затворен [херметично уплътнен] двигател
~, **гидравли́ческий** *вж.* **дви́гатель, водяно́й**
~, **гирево́й** (часовников) механизъм с тежест
~, **гистере́зисный** хистерезисен (електро-) двигател
~, **гла́вный** 1. главен двигател 2. *кораб.* главен двигател, главна машина
~, **горизонта́льный** хоризонтален двигател, двигател с хоризонтално разположение на цилиндрите
~, **гребно́й** *кораб.* двигател на гребното витло, тягов двигател
~ **двойно́го де́йствия** двигател с двойно действие *(от двете страни на буталото)*
~, **двухклёточный** двойнокафезен асинхронен двигател
~, **двухря́дный** двуреден двигател
~ **двухря́дный звездообра́зный** *ав.* звездообразен двигател с две звезди
~, **двухта́ктный** двутактов двигател
~, **ди́зельный** дизелов двигател, дизел
~, **ди́зельный вихрека́мерный** дизелов двигател с вихрова камера
~, **дистанцио́нно-управля́емый** двигател с далечно [дистанционно] управление
~, **длинноходный** дългоходов двигател *(с отношение между хода на буталото и диаметъра на цилиндъра, по-голямо от единица)*
~ **дли́тельного режи́ма** двигател *(напр. на кран)* за продължително натоварване
~, **дозвуково́й** *(самолетен)* двигател за скорост под скоростта на звука
~ **жи́дкостного охлажде́ния** двигател с течно охлаждане
~, **жи́дкостный раке́тный** ракетен двигател с течно гориво
~, **жи́дкостный реакти́вный** реактивен двигател с течно гориво
~, **заглушённый** изключен [неработещ] двигател
~, **закры́тый** *ел.* затворен [невентилируем] двигател
~ **защищённого ти́па** защитен [капсулован] двигател
~, **звездообра́зный** *ав.* звездообразен двигател
~, **золотнико́вый** двигател с шибърно газоразпределение
~, **и́мпульсный раке́тный** импулсен ракетен двигател
~, **индукцио́нный** индукционен (електро-) двигател
~, **инерцио́нный** инерционен двигател *(използува се кинетичната енергия на приведен във въртеливо движение маховик)*
~, **исполни́тельный** *авт.* изпълнителен двигател *(по команда на управляващ апарат)*; серводвигател
~, **калориза́торный** *остар.* двигател с нажежена глав а
~, **каплезащищённый** защитен срещу водни капки (електро-)двигател
~, **карбюра́торный** карбуратореп двигател
~, **каска́дный** каскаден (електро-)двигател
~, **ка́терный** катерен двигател, двигател за моторна лодка
~, **кероси́новый** петролен двигател
~, **кислоро́дный** *ракет.* двигател с кислороден окислител
~, **колле́кторный** колекторен (електро-)двигател
~, **компа́ундный** компаунден (електро-)двигател, (електро-)двигател със смесено възбуждане
~, **компре́ссорный** компресорен двигател
~, **конденса́торный** кондензаторен (електро-) двигател
~, **короткоза́мкнутый** (електро-)двигател със съединен накъсо ротор
~, **короткохо́дный** късоходов двигател, двигател с малък ход *(на буталото)*
~, **кра́новый** кранов двигател *(обикн. електродвигател)*
~, **крейцко́пфный** двигател с кръстоглав *(бутален)* двигател с двойно действие
~ **лёгкого то́плива** двигател за леко гориво
~, **ло́дочный** двигател за моторна лодка
~, **локомоти́вный** локомотивен двигател
~, **лопа́точный** лопатков *(въздушен)* двигател
~, **малолитра́жный** малолитражен двигател
~, **маломо́щный** двигател с малка мощност
~, **ма́ршевый раке́тный** основен ракетен двигател
~, **многооборо́тный** *вж.* **дви́гатель, высокооборо́тный**
~, **многоря́дный** многоредов двигател
~, **многоско́ростной** многоскоростен (електро-)двигател
~, **многоцили́ндровый** многоцилиндров двигател
~, **монобло́чный** едноблоков двигател
~, **мотоцикле́тный** мотоциклетен двигател
~, **навесно́й** *вж.* **дви́гатель, фла́нцевый**
~, **надво́дный** надводен двигател, двигател за работа вън от водата
~, **насосно-карбюрацио́нный** двигател с карбурационна помпа
~, **непрогре́тый** незагрял [студен] двигател
~, **нефтяно́й** двигател на нефтово гориво, нефтов двигател
~ **ни́зкого сжа́тия** двигател с ниска степен на сгъстяване; карбураторен двигател
~, **V-обра́зный** V-образен двигател
~, **W-обра́зный** W-образен двигател
~, **X-обра́зный** X-образен двигател
~, **одноря́дный** двигател с едноредно разположение на цилиндрите, редови двигател
~, **одноцили́ндровый** едноцилиндров двигател
~, **оппози́тный** двигател със срещулежащи *(хоризонтални)* цилиндри, боксер-двигател, боксер
~, **основно́й раке́тный** *вж.* **дви́гатель, ма́ршевый раке́тный**
~, **откры́тый** (електро-)двигател с отворена конструкция, открит двигател

~, **паровóй** парен двигател; парно задвижване
~, **первúчный** първичен двигател *(преобразуващ енергията на природни източници, напр. на горива, води, вятър)*
~ **перемéнного тóка** *ел.* променливотоков двигател, двигател за променлив ток
~, **подвеснóй** висящ [извънбортов] двигател, двигател за моторна лодка
~, **подъёмный** повдигателен [подемен, кранов] двигател
~, **пороховóй ракéтный** барутен ракетен двигател
~, **поршневóй** бутален двигател
~ **постоя́нного тóка** *ел.* постояннотоков двигател, двигател за постоянен ток
~, **предкáмерный** предкамерен *(дизелов)* двигател
~, **приводнóй** тягов [основен] двигател
~, **приёмистый** двигател с бърза смяна на режима на работа, маневрен [гъвкав] двигател
~, **прокáтный** валцов двигател, двигател на валцов агрегат
~, **пружúнный** *(часовников)* пружинен механизъм [двигател]
~, **прямотóчный воздýшно-реактúвный** правотоков въздушно-реактивен двигател
~, **пульсúрующий воздýшно-реактúвный** пулсиращ въздушно-реактивен двигател
~, **пусковóй** пусков двигател
~ **пылевúдного тóплива** двигател с прахообразно гориво
~, **ракéтно-прямотóчный** ракетен правотоков двигател
~, **ракéтно-турбúнный** ракетно-турбинен двигател
~, **ракéтный** ракетен двигател
~, **реактúвный** реактивен двигател
~, **реверсúвный** реверсивен двигател, двигател с изменяне на посоката на въртене
~, **редýкторный** двигател с редуктор
~, **ротациóнный** ротационен двигател
~, **рудни́чный** рудничен двигател *(съответно обезопасен)*
~, **ря́дный** редови двигател
~ **с боковы́ми клáпанами** двигател със странично разположение на клапаните
~ **с веерообрáзным расположéнием цилúндров** *ав.* звездообразен двигател
~ **с вертикáльной óсью** *вж.* **двúгатель, вертикáльный**
~, **сверхзвуковóй** свръхзвуков двигател, *(самолетен)* двигател за скорост над скоростта на звука
~ **с вéрхними клáпанами** двигател с висящи клапани
~ **с внéшним смесеобразовáнием** двигател с външно смесообразуване
~ **с водянЫм охлаждéнием** двигател с водно охлаждане
~ **с воздýшным охлаждéнием** двигател с въздушно охлаждане
~ **с воспламенéнием от сжáтия** двигател със самовъзпламеняване (дизелов процес)
~ **с впры́ском бензúна** двигател с впръскване на бензин
~ **с гúльзовым распределéнием** двигател с шибърно *(газо-)*разпределение
~, **сдвóенный** сдвоен двигател
~ **с двойнóй клéткой на рóторе** двойнокафезен асинхронен двигател
~ **с жúдкостным охлаждéнием** двигател с течно охлаждане
~ **с зáмкнутой систéмой вентиля́ции кáртера** двигател със затворена система за вентилиране на картера
~ **с запáльным шáром** *вж.* **двúгатель, калоризáторный**
~ **с защúтой от пы́ли** прахозащитен (електро-)двигател
~ **с золотникóвым распределéнием** *вж.* **двúгатель с гúльзовым распределéнием**
~, **синхрóнный** синхронен (електро-)двигател
~ **с контáктными кольцáми, асинхрóнный** асинхронен двигател с контактни пръстени
~, **следя́щий** *ел., авт.* 1. следящ *(за водещия)* двигател, копиращ двигател 2. следващ *(след съседния)* двигател *(в многодвигателен агрегат)*
~ **смонтúрованный сзáди** *авто* заден двигател *(монтиран в задната част)*
~ **смонтúрованный спéреди** *авто* двигател с предно разположение
~ **с наддýвом** двигател *(с вътрешно горене)* с принудително пълнене
~ **с непосрéдственным впры́ском** двигател с непосредствено впръскване
~ **с нúжними клáпанами** двигател със стоящи клапани
~ **со смéнными гúльзами** двигател със сменяеми *(цилиндрови)* втулки
~ **со смéшанным возбуждéнием** (електро-)двигател със смесено възбуждане, компаунден (електро-)двигател
~ **с параллéльным возбуждéнием** (електро-)двигател с паралелно възбуждане
~, **спáренный ракéтный** сдвоен ракетен двигател
~ **с пáрными цилúндрами** двигател с разположени по двойки цилиндри
~ **с переключéнием пóлюсов** (електро-)двигател с превключване на полюсите, многоскоростен двигател
~ **с перемéнной стéпенью сжáтия** двигател с променлива степен на сгъстяване *(с експериментална цел)*
~ **с петлевóй продýвкой** *(двутактов)* двигател с кръгово продухване
~ **с поперéчной продýвкой** *(двутактов)* двигател с напречно продухване
~ **с послéдовательным возбуждéнием** (електро-)двигател с последователно възбуждане
~ **с принудúтельным зажигáнием** двигател с външно запалване
~ **с противохóдными пóршнями** *вж.* **двúгатель, оппозúтный**
~ **с прямотóчной продýвки** *(двутактов)* двигател с правотоково продухване

~ **с самовоспламене́нием** двигател със самовъзпламеняване [самозапалване], дизелов двигател
~, **ста́ртовый раке́тный** стартов ракетен двигател
~, **стациона́рный** неподвижно монтиран [стационарен] двигател
~ **стру́йного распылива́ния то́плива** двигател със струйно разпръскване на горивото
~, **судово́й** корабен двигател
~ **с упру́гой подве́ской** двигател с [на] еластично окачване
~, **сухо́й** сух двигател *(без необходимите експлоатационни материали към него, напр. гориво, масло, вода)*
~ **с фа́зным ро́тором, асинхро́нный** *вж.* **дви́гатель с конта́ктными кольца́ми, асинхро́нный**
~ **с ча́стыми пу́сками** (електро-)двигател с често пускане
~ **с шарово́й ка́мерой сгора́ния** *(дизелов)* двигател със сферична камера на горене
~ **твёрдого то́плива, раке́тный** ракетен двигател с твърдо гориво
~ **теле́жки** (електро-)двигател на количката *(на кран — за хоризонтално движение)*
~, **теплово́зный** двигател на дизелов локомотив
~, **теплово́й** топлинен двигател *(използващ топлинната енергия на горивата)*
~, **тихохо́дный** нискооборотен двигател, бавноходен двигател
~, **тормозно́й** спирачен (електро-)двигател
~, **тра́кторный** тракторен двигател
~, **трёхфа́зный** трифазен двигател
~, **тролле́йбусный** тролейбусен двигател
~, **турби́нный** турбинен двигател
~, **турбовинтово́й** турбовитлов двигател
~, **турбокомпре́ссорный** турбокомпресорен двигател
~, **турбореакти́вный** турбореактивен двигател
~, **тя́говый** тягов двигател, работен двигател
~ **тяжёлого то́плива** двигател за тежко гориво
~, **универса́льный** универсален двигател *(за променлив и постоянен ток)*
~, **упру́го подве́шенный** *вж.* **дви́гатель с упру́гой подве́ской**
~ **фла́нцевый** фланшов (електро-)двигател, двигател *(за закрепване)* на фланец
~, **форси́рованный** форсиран двигател
~, **фото́нный** *ракет.* фотонен двигател
~, **четырёхпо́люсный** четириполюсен (електро-)двигател
~, **четырёхта́ктный** четиритактов двигател
~, **ша́говый** *авт.* стъпков (електро-)двигател *(за завъртване на определен ъгъл)*
~, **ша́хтный** *вж.* **дви́гатель, рудни́чный**
~, **шунтово́й** (електро-)двигател с паралелно възбуждане
~, **электри́ческий** електрически двигател, електродвигател
~, **электрово́зный** електрически локомотивен двигател, локомотивен електродвигател
~, **электродугово́й раке́тный** електродъгов ракетен двигател
~, **электроша́говый** *вж.* **дви́гатель, ша́говый**
~, **я́дерный** ядрен двигател
~, **я́дерный прямото́чный** ядрен реактивен двигател

дви́гательный двигателен, моторен

движе́ние *с* 1. движение; ход 2. транспорт, трафик *(на улицата, железопътен)* 3. течение *(на течност, газ)*; поток
~, **абсолю́тное** абсолютно движение
~, **апериоди́ческое** апериодично движение
~, **безвихрево́е** безвихрово [нетурбулентно] движение
~, **бесперебо́йное** *жп.* непрекъснато [редовно] движение
~, **бро́уновское** *физ.* броуново движение
~ **бро́шенного те́ла, вертика́льное** движение на тяло, хвърлено вертикално
~, **винтово́е** винтово движение, движение по винтова [спирална] линия
~, **вихрево́е** вихрово [турбулентно] движение
~ **в не́сколько рядо́в** *трансп.* движение в няколко реда, многоредово движение
~ **в оди́н ряд** движение в един ред [в колона]
~, **возвра́тное** *вж.* **движе́ние, обра́тное**
~, **возвра́тно-поступа́тельное** възвратно-постъпателно движение, движение напред-назад
~, **волново́е** *физ.* вълново движение
~, **волнообра́зное** вълнообразно движение
~, **враща́тельное** въртеливо движение
~, **встре́чное** насрещно движение
~, **гармони́ческое** хармонично движение
~, **гироскопи́ческое** жироскопично движение
~, **грузово́е** товарно движение, товарен трафик
~, **гу́сеничное** верижно движение; верижен ход
~, **двусторо́ннее** двустранно движение
~, **двухполо́сное** движение по двойно *(пътно)* платно, двупосочно движение
~, **двухпу́тное** движение по двойна жп. линия
~, **диффузио́нное** *физ.* дифузно движение
~, **заме́дленное** закъснително [забавено] движение
~ **изображе́ние по вертика́ли** *тлв.* нестабилност на изображението по вертикалата
~, **инерцио́нное** инерционно движение, движение по инерция
~ **ио́нов** *физ.* движение на йоните
~, **кача́тельное** *вж.* **движе́ние, возвра́тно-поступа́тельное**
~, **колеба́тельное** колебателно движение, трептене
~, **копи́рующее** *ядр.* копиращо движение *(на манипулатора)*
~, **коррели́рованное** *ядр.* корелирано движение
~, **криволине́йное** криволинейно движение
~, **кругово́е** кръгово движение

~, **ламина́рное** ламинарно [слоисто] движение, ламинарно течение
~, **левовраща́тельное** лявовъртеливо движение
~, **левосторо́ннее** движение от лява страна, ляво движение
~, **локтево́е** *ядр.* лакътно движение *(на манипулатора)*
~, **маршру́тное** движение по маршрут
~, **ма́ятниковое** 1. махаловидно движение 2. двупосочно движение *(последователно ту в едната, ту в другата посока)*, движение напред-назад
~, **механи́ческое** механично движение
~ **моле́кул** движение на молекулите
~, **молекуля́рное** молекулно движение
~, **непреры́вное** непрекъснато движение
~, **неравноме́рное** неравномерно движение
~, **неустанови́вшееся** променливо [неустановено] движение
~, **обра́тное** обратно [възвратно] движение
~, **одноме́рное** едномерно движение, движение по дължината на линия
~, **однопу́тное** движение по единична жп. линия
~, **односторо́ннее** едностранно движение
~, **орбита́льное** *астр.*, *ракет.* орбитално движение, движение по орбита
~, **осево́е** осово движение; движение по ос
~, **относи́тельное** относително движение
~, **параллакти́ческое** *астр.* паралактично движение
~, **паболи́ческое** движение по парабола
~, **паралле́льное** успоредно [паралелно] движение
~, **переме́нное** променливо движение
~, **перено́сное** преносно движение
~, **периоди́ческое** периодично движение
~ **пода́чи** *обр. мет.* подаване, подавателно движение
~, **подъёмное** повдигателно движение *(напр. на кукута на крана)*
~, **поступа́тельное** постъпателно движение
~, **потенциа́льное** потенциално движение
~ **по часово́й стре́лке** движение по часовниковата стрелка
~, **поше́рстное** *жп.* поезично движение *(от сърцето към езиците на стрелката)*
~, **правовраща́тельное** дясновъртеливо движение
~, **правосторо́ннее** движение от дясна страна, дясно движение
~, **принуди́тельное** принудено движение
~, **противоше́рстное** *жп.* противоезично движение *(от езиците към сърцето на стрелката)*
~ **про́тив часово́й стре́лки** движение, обратно на часовниковата стрелка
~, **прямолине́йное** праволинейно движение
~, **равноме́рное** равномерно движение
~, **равноме́рно-заме́дленное** равномерно закъснително движение
~, **равноме́рно-уско́ренное** равномерно ускорително движение
~, **равнопереме́нное** равнопроменливо движение
~, **разры́вное** *геол.* разкъсващо движение *(на земни пластове)*
~, **реакти́вное** реактивно движение
~, **реверси́вное** реверсивно движение *(в противоположни посоки)*
~, **ротацио́нное** *вж.* **движе́ние, враща́тельное**
~, **сжима́ющее** *ядр.* стискащо движение *(на манипулатора)*
~, **синусоида́льное** синусно движение
~, **скла́дчатое** *геол.* нагъвателно движение *(на земни пластове)*
~, **синхро́нное** синхронно движение [въртене], синхронен ход
~, **синхро́нно-синфа́зное** *ел.* синхронно и еднакво по фаза [синфазно] движение
~, **сквозно́е** *трансп.* движение с голяма пропускателна способност
~, **со́бственное** собствено движение
~, **стру́йчатое** *вж.* **движе́ние, ламина́рное**
~, **теплово́е** топлинно движение
~, **тупико́вое** *жп.* движение в глуха линия
~, **турбуле́нтное** *вж.* **движе́ние, вихрево́е**
~, **у́личное** улично движение
~, **установи́вшееся** движение с определен характер, установено движение
~ **це́нтра тя́жести** движение на центъра на тежестта
~, **цикли́ческое** циклично движение
~, **шагообра́зное** стъпково [постепенно] движение *(крачка по крачка)*
~ **ю́зом** движение с влачене *(например при блокирани спирачки)*

движе́ния *мн* (*вж. също* **движе́ние** *ед. ч.*) движения
~, **колеба́тельные** трептения, колебателни движения; *геол.* спейрогенни движения *(бавни и неравномерни повдигания и спускания на земната кора)*
~, **орогени́ческие** *геол.* планинообразуващи движения *(на земната кора)*
~, **тектони́ческие** *геол.* тектонични движения *(на земната кора)*
~, **эпейрогени́ческие** *вж.* **движе́ния, колеба́тельные**

дви́житель *м* задвижващ механизъм, задвижване; задвижващо [двигателно] звено
~, **винтово́й** винтов задвижващ механизъм
~, **водомётный** водоструен задвижващ механизъм *(използува се реакцията на водната струя)*
~, **гу́сеничный** гъсенично [верижно] задвижване
~, **кры́льчатый** перков задвижващ механизъм, перково колело
~, **реакти́вный** реактивно задвижване
~, **судово́й** корабно задвижващо устройство
~, **цепно́й** верижен задвижващ механизъм; верижно задвижване
~, **червя́чный** червячен задвижващ механизъм

движо́к *м* 1. плъзгач, шейна; *ел.* плъзгач на реостата [потенциометъра] 2. малък [носим] двигател 3. *ел.* токоснемател, токоснемаща четка 4. *(широка дървена лопата за почистване на сняг)*
двое́ние *с* 1. *с. ст.* преораване 2. *кож.* цепене
двои́ть по́ле *с. ст.* преоравам нива
двои́чно-десяти́чный *изч.* двоично-десетичен
двои́чно-коди́рованный кодиран [шифрован] по двоична система
двои́чный *изч.* двоичен, бинерен
дво́йка *ж* 1. двойка *(количествено означение)* 2. *кораб.* лодка с две гребла
двойни́к *м* *мет.* двойник (несъвършенство на кристалния строеж)
двойники́ *мн.* *геол., крист.* срастъци, двойници
двойникова́ние *с* 1. *ядр.* близнене 2. *минер.* образуване на близнаци, двойникуване
дво́йственность *с* *мат.* двойнственост, дуалност
двор *м* двор; открит *или* покрит заграден участък, площадка *(с производствено или спомагателно предназначение)*
~ **изло́жниц** *мет.* площадка [склад] за кокили
~, **лите́йный** леярно отделение, леярна
~, **околостbо́льный** *мин.* рудничен двор
~, **пти́чий** *с. ст.* птичарник
~, **рудни́чный** *вж.* **двор, околоство́льный**
~, **ру́дный** *мин.* площадка [склад] за руда
~, **ско́тный** *с. ст.* обор
~, **скра́пный** площадка [склад] за старо желязо *(за претопяване)*
~, **хозя́йственный** стопански двор
~, **ша́хтный** шахтов [рудничен] двор
~, **ши́хтовый** *мет., леяр.* шихтово помещение, шихтов двор
~, **шла́ковый** *мет., леяр.* шлакова площадка
двояково́гнутый двойновдлъбнат
двояковы́пуклый двойноизпъкнал
двоякофо́кусный двойнофокусен
двувале́нтный *вж.* **двухвале́нтный**
двугра́нник *м* *мат., петр.* двустен
двугра́нный двустенен
двузамещённый *хим.* двузаместен, двукратно субституиран
двузаря́дный *хим., физ.* *(разполагащ)* с два електрически товара
двуме́рный *изм.* двумерен
двумолекуля́рный двумолекулен
двунапра́вленный двупосочен
двуни́точный двунишков
двуно́га *ж* двунога *(подставка)*
двуо́кись *ж* *хим.* двуокис
~ **азо́та** азотен двуокис, азотен (IV) окис
~ **вана́дия** ванадиев двуокис, ванадиев (IV) окис
~ **ири́дия** иридиев двуокис, иридиев (IV) окис
~ **ка́лия** калиев двуокис, калиев прекис [перокис]
~ **кре́мния** силициев двуокис, силициев (IV) окис
~ **ма́рганца** манганов двуокис манганов (IV) окис
~ **о́лова** калаен двуокис, калаен (IV) окис
~ **пла́тины** платинов двуокис, платинов (IV) окис
~ **свинца́** оловен двуокис, оловен (IV) окис
~ **се́ры** серен двуокис, серен (IV) окис
~ **то́рия** ториев двуокис, ториев (IV) окис
~ **ура́на** уранов двуокис, уранов (IV) окис
~ **цирко́ния** циркониев двуокис, циркониев (IV) окис
двупле́чий двураменен
двуполостно́й който има две кухини, двукухинен
двупреломле́ние *с* *опт.* двойно пречупване, двоеломност
двуска́тный двускатен *(напр. за покрив)*
двуство́рчатый двукрилен, двукрил
двусторо́нний двустранен; двупосочен
двута́вр *м* *стр.* греда с двойно Т-образно сечение
двута́вровый двойно Т-образен
двуха́дресный *изч.* двуадресен
двухано́дный *елн.* двуаноден
двуха́томный двуатомен
двухбараба́нный двубарабанен
двухвале́нтный двувалентен
двухвалко́вый двувалцов
двухстре́лочный *жп.* двустрелочен
двухва́льный двувалов, който се състои от два вала
двухва́нный двуванен *(напр. за стоманотопилна пещ)*
двухве́рсовый *текст.* двустранен
двухдо́нный *кораб.* двойнодънест, който е с двойно дъно
двухжи́льный двужилен *(напр. кабел)*
двухзахо́дный двуходов *(за резба)*
двухкана́льный двуканален
двухка́рдный *текст.* сдвоенодарачен, двойнодарачен
двухкаска́дный двустъпален, двукаскаден
двухкатко́вый двуваляков
двухкисло́тный *хим.* двукисел
двухколе́йный двупътен, двоен *(напр. за жп. линия)*
двухколёсный двуколен *(с две колела)*
двухколо́дочный двучелюстен *(напр. за спирачка)*
двухколо́нный *полигр.* двуколонен
двухкомпоне́нтный двукомпонентен
двухконта́ктный *ел.* двуконтактен, който е с две контактни системи
двухко́нтурный 1. *ав.* двуконтурен *(напр. въздушно-реактивен двигател)* 2. *радио* двукръгов, двуконтурен; двузвенен
двухлеме́шный *с. ст.* двулемежен
двухлицево́й *текст.* двулицев *(напр. трикотаж)*
двухло́пастный двуперков, двулопатков
двухло́ристый *хим.* двухлорид
двухлучево́й двулъчев
двухме́рный двумерен, *(определен)* с две координати
двухмото́рный двумоторен

двухни́точный двунишков
двухобмо́точный двунамотков, който е с две намотки
двухоборо́тный *маш.* двуоборотен, който работи с два вида *(различни)* обороти
двухопо́рный *стр.* двуопорен, двуподпорен, лежащ на две опори
двухосно́вный 1. *хим.* двуосновен 2. *текст.* двойнoосновен
двухо́сный двуосов, двуосен
двухпа́лубный *кораб.* двупалубен
двухпозицио́нный двупозиционен *(напр. регулатор)*
двухполо́тенный *текст.* двуплатен
двухполупери́одный *радио* двуполупериоден
двухпо́люсник *м* двуполюсник, двуполюсна електрическа схема
двухпо́люсный двуполюсен
двухпо́лярный двуполярен
двухпроводно́й двупроводен
двухпролётный *стр.* двуотворен, двукорабен, който е с два *(светли)* отвора *(обикн. за промишлени сгради, големи зали)*
двухпу́тный *жп.* двупътен
двухре́льсовый двурелсов
двухседе́льный двугнездов *(с две легла — напр. клапан)*; двуопорен
двухсе́точный двурешетъчен
двухсло́йный двуслоен, двупластов
двухступе́нчатый двустепенен, двустъпален
двухта́ктный двутактов
двухфа́зный двуфазен
двухфо́кусный двуфокусен
двухфонту́рный *текст.* двуредов, двуфонтурен *(с две иглени легла)*
двухходово́й двуходов *(за резба)*
двухцве́тный двуцветен
двухцепно́й двуверижен, двуконтурен
двухцили́ндровый двуцилиндров
двухчелно́чный *текст.* двусовалков
двухшарни́рный *маш., стр.* двуставен
двухшпи́ндельный двувретенен
двухэлектро́дный двуелектроден
двухъя́дерный двуядрен
двучле́н *м* *мат.* двучлен, бином
деазоти́рование *хим., терм.* деазотиране
деасфальтиза́ция *ж* *хим.* деасфалтизация *(отстраняване на разтворени и диспергирани в нефта асфалтови вещества)*
деаэра́тор *м* обезвъздушаващо [обезгазяващо] устройство, деаератор
~, атмосфе́рный обезвъздушаващо устройство с атмосферно налягане
~, ба́шенный обезвъздушаваща кула, кулов деаератор
~, ва́куумный вакуумно обезвъздушаващо устройство
~, водостру́йный водоструйно [струйно] обезвъздушаващо устройство
~, плёночный слоево обезвъздушаващо устройство
~, терми́ческий термично обезвъздушаващо устройство
деаэра́ция *ж* обезвъздушаване, деаерация
~ пита́тельной воды́ обезвъздушаване на захранващата вода *(напр. на котел)*
~, хими́ческая химично обезвъздушаване
деаэри́рование *с* *вж.* **деаэра́ция**
дебала́нс *м* неуравновесеност, дебаланс
дебала́нсный неуравновесен
дебарка́дер *м* 1. плаващо пристанище *(речно)* 2. покрит гаров перон
дебензине́ *с* *хим.* *(вид абсорбционно масло)*
де́бет *м* *икон.* дебит
деби́т *м* дебит *(количество газ или течност, получавано за единица време)*
~ га́за дебит на газа
~, забо́йный забоен дебит *(в нефтоносни, газоносни или водоносни пластове)*
~ исто́чника дебит на източника [извора]
~ коло́дца *вж.* **деби́т сква́жины**
~, мгнове́нный *мин.* внезапен дебит
~ насо́са дебит на помпа
~ сква́жины *мин.* дебит [производителност] на сондажа, дебит на кладенеца
~, су́точный денонощен дебит
~, уде́льный *мин.* относителен дебит *(изчислен спрямо понижаване на водното равнище с 1 м)*
~, фонтани́рующий *мин.* фонтаниращ дебит
~, эксплуатацио́нный *мин.* експлоатационен [работен] дебит
дебитогра́мма *ж* *мин.* дебитограма
дебитоме́р *м* *мин.* дебитомер
деблоки́рование *с* *вж.* деблокировка
деблоки́рованный освободен *(от блокирана система)*, деблокиран
деблоки́ровать освобождавам *(от блокиране)*
деблокиро́вка *ж* освобождаване *(от блокирана система)*, деблокиране
девейли́т *м* *минер.* девейлит, гимнит
девиацио́нный отклонителен, девиационен
девиа́ция *ж* *физ., кораб.* отклонение, девиация
~, баллисти́ческая балистично отклонение *(на жирокомпаса — при движение с ускорение)*
~ ко́мпаса отклонение на компаса, отклонение, девиация
~, кренова́я наклоняване, крен *(на кораб, самолет)*
~, оста́точная остатъчно отклонение
~, скоростна́я скоростно отклонение *(на жирокомпас — напр. при изменение на курса)*
~ частоты́ 1. честотно отклонение, честотна девиация 2. изместване на честотата
~, четвертна́я четвъртkръгово отклонение *(на жирокомпас — напр. при странично клатене на кораб)*
девинди́т *м* *минер.* девиндит
девулканиза́т *м* регенериран каучук *(след девулканизация)*
девулканиза́тор *м* *(съд за регенериране на стара гума)*
девулканиза́ция *ж* *кауч.* девулканизация *(процес)*

дегаза́тор *м* 1. апарат за обезгазяване; средство за обезгазяване 2. дегазатор (*средство за обезвреждане на бойни химични вещества*)

дегаза́ция *ж* 1. обезгазяване 2. обезвреждане, отстраняване, неутрализация, дегазация (*на бойни химични вещества*)

~ **пласта́** *мин.* обезгазяване [дегазация] на пласта

~ **ста́ли** обезгазяване на стоманата (*в течно състояние*)

~, **ультразвукова́я** ултразвуково обезгазяване (*на стъклена стопилка*)

~ **ша́хты** *мин.* обезгазяване [дегазация] на рудника

дегази́ровать обезгазявам

дегазифика́тор *м* обезгазяващо средство

дегидрата́ция *ж* *хим.* обезводняване, дехидратация, дехидриране

дегидра́тор *м* обезводнител, дехидратор

дегидри́рование *с* *вж.* **дегидрогениза́ция**

дегидрогениза́ция *ж* *хим.* дехидриране, отцепване на водород (*от въглеводородна верига и получаване на ненаситено съединение*)

дегидросоедине́ние *с* *хим.* дехидросъединение

дёготь *м* катран; смола

~, **высокотемперату́рный** високотемпературен [коксов] катран

~, **га́зовый** газов катран (*образуван при кондензиране на каменовъглен газ*)

~, **древе́сный** дървесен катран (*получен при суха дестилация на дърва*)

~, **каменноу́гольный** каменовъглен катран

~, **ко́ксовый** коксов катран (*получен при коксуване на въглища*)

~, **ли́ственный** катран, получен при суха дестилация на широколистна дървесина

~, **нефтяно́й** нефтен катран

~, **низкотемперату́рный** *вж.* **дёготь, перви́чный**

~, **оса́дочный** утаечен катран (*от дървесен произход*)

~, **ото́гнанный** пречистен [дестилиран] катран

~, **перви́чный** първичен катран (*получен при суха дестилация на твърди горива и невисока температура — 500—600°С*)

~, **сла́нцевый** шистов катран (*при полукоксуване на шисти*)

~, **торфяно́й** торфен катран

~, **хво́йный** иглолистен катран (*от иглолистна дървесина*)

~, **швелево́й** полукоксов катран (*при швелуване или полукоксуване*)

дегра́ *ж* дегра, мослон (*средство за омасляване на кожи след подъбването им*)

деграда́ция *ж* 1. *с. ст.*, *гор.* деградация (*напр. на почва*) 2. *хим.* разграждане, деградация (*на химични вещества с цел да се установи строежът им*)

~ **угля́** надробяване [разрушаване] на въглищата

дёгтебето́н *м* китон, катранобетон, асфалтобетон

дёгтево́й, дегтя́рный катранен

дегуста́ция *ж* *хран.* дегустация, даване оценка на продукти по органолептичен път (*мирис, вкус*)

де́двейт *м* *кораб.* дедуейт, товароподемност

дедеро́н *м* дедерон (*синтетично полиамидно влакно, производство на ГДР*), капрон (*аналогично влакно, произведено в СССР*)

дезагрега́ция *ж* *геол.* дезагрегация, отслабване на връзките (*в минерални съвкупности*)

дезакса́ж *м* *маш.* (*преднамерено*) осово изместване (*напр. на цилиндровите оси спрямо оста на коляновия вал на двигателя*)

дезаксиа́льный осовоизместен, дезаксиален

дезактива́тор *м* *хим.* дезактивиращо средство, дезактиватор

дезактива́ция *ж* 1. *хим.* дезактивация (*унищожаване на активността*) 2. *воен.* дезактивация (*отстраняване на радиоактивни замърсявания*)

~, **дистанцио́нная** дистанционна дезактивация

~ **пове́рхности** повърхностна дезактивация

~, **уда́рная** ударна дезактивация, дезактивация при удар

дезактиви́рование *с* *вж.* **дезактива́ция**

дезактиви́рованный дезактивиран

дезалкили́рование *с* *хим.* дезалкилиране, деалкилиране (*отцепване на алкилни групи, свързани с кислород, азот, сяра и др. елементи*)

дезамини́рование *с* *хим.* дезаминиране, деамициране (*отцепване на аминогрупа от органично съединение*)

дезинтегра́тор *м* 1. дезинтегратор, дезинтеграторна [центробежна палцова] мелница (*за грубо мелене на крехки материали*) 2. *мгт.* обезпрашителен апарат, прахоуловител (*към високи пещи*)

дезинтегра́ция *ж* раздробяване, мелене, разпадане, дезинтеграция

дезинфе́кция *ж* *хим.* обеззаразяване, дезинфекция

дезка́мера *ж* дезинфекционна камера

дезодора́тор *м* средство за отстраняване на (*неприятна*) миризма, обезмирисител, дезодоратор

дезодора́ция *ж* обезмирисяване, дезодорация

дезоксида́ция *ж* *хим.* откисляване, обезкислородяване, замяна на хидроксилна група с водороден атом, редукция, дезоксидация

деиониза́ция *ж* *физ.* дейонизация

де́йдвуд *м* *кораб.* дейдвуд (*тръба на гребния вал на кораб*)

де́йдвудный дейдвуден

де́йствие *с* 1. действие; въздействие; ефект 2. *ел.* задействуване (*напр. реле*) 3. (*основно аритметично*) действие

~, **автомати́ческое** автоматично действие

~, **активи́рующее** активиращо [възбуждащо] действие

~, **алгебраи́ческое** алгебрично действие

~, **амортизи́рующее** омекотително действие, омекотяване

~, **арифмети́ческое** аритметично действие

~, беля́щее избелващо действие [въздействие]
~, блоки́рующее блокиращо [задържащо] действие
~, бриза́нтное бризантно действие
~, бу́ферное 1. *вж.* **де́йствие, амортизи́рующее** 2. *хим.* забавящо действие (*при химични реакции*)
~, ве́нтильное *ел.* изправителен [вентилен] ефект
~, восстана́вливающее възстановяващо [редукционно] действие
~, вре́дное вредно действие
~, дли́тельное продължително действие
~, двойно́е двойно действие
~, заме́дленное забавено действие
~, защи́тное защитно действие
~, избира́тельное избирателно действие
~ излуче́ния, биологи́ческое биологично действие на излъчването
~ излуче́ния, стимули́рующее стимулиращо действие на излъчването
~, коррозио́нное корозионно действие
~, кумуляти́вное *ядр.* кумулативно действие
~, математи́ческое математично действие
~, мгнове́нное моментно действие
~, мо́ющее миещо действие
~, напра́вленное насочено [посочно] действие
~, непреры́вное непрекъснато действие
~, обра́тное обратно действие, противодействие
~, окисли́тельное окислително действие
~, отбе́ливающее *вж.* **де́йствие, беля́щее**
~, охлажда́ющее охлаждащо действие
~, поле́зное полезно действие, ефект
~, прямо́е пряко [непосредствено] действие
~ радиа́ции действие на радиацията, радиационно действие
~, разруши́тельное разрушаващо действие
~, разъеда́ющее *хим.* разяждащо действие
~, реакти́вное реактивно действие, реакция
~, реле́йное *ел.* релейно действие, релеен ефект
~, светово́е светлинно действие
~, сма́зывающее мажещо [смазващо] действие
~, теплово́е топлинно [термично] действие, топлинен ефект
~, тормозя́щее спирачно [спирателно] действие; *хим.* забавящо действие
~, токси́ческое отровно [токсично] действие
~, фокуси́рующее *опт.* фокусиращо действие
~, хими́ческое химично действие
~, центробе́жное центробежно действие
~, экрани́рующее екраниращо действие
дейте́рий *м* *хим.* деутерий, D
дейтери́рованный деутериран
дейтеросоедине́ние *с* деутериево съединение
дейтро́н *м* *физ.* деутрон
~ **большо́й эне́ргии** деутрон с голяма енергия
де́ка *ж* *с. ст.* контрабарабан (*на комбайн*)
декаго́н *м* *мат.* десетоъгълник
декагра́мм *м* *изм.*, *остар.* декаграм (*равен на 10 грама*)
дека́да *ж* 1. *ел.*, *тлф.*, *мат.* декада 2. десетица, десятка (*10 дни*)
декалькома́ния *ж* *полигр.*, *керам.* 1. декалкомания (*метод за пренасяне на изображения посредством преваждане на същите от печатана хартия върху промишлено изделие*) 2. (*самата печатана хартия*) копирка, ваденка, декалкомания
декаме́тр *м* *изм.* декаметър
дека́н *м* *хим.* декан
деканта́тор *м* отливник, декантатор (*лабораторен уред*)
деканта́ция *ж* отливане, декантация; избистряне
деканти́рование *с* *вж.* **деканта́ция**
декапи́р *м* (*стоманена тънколистова отгрята и*) декапирана ламарина (*подходяща за щанцоване и изтегляне на преса*)
декапи́рование *с* *мет.*, *галв.* декапиране (*вид очистване на метална повърхност от окисната кора чрез байцов разтвор*)
декапи́рованый декапиран
декапиро́вка *ж* *вж.* **декапи́рование**
декарбоксили́рование *с* *хим.* декарбоксилиране (*отделяне на въглероден двуокис от карбоксилна група*)
декарбониза́ция *ж* обезвъглеродяване, декарбонизация
декати́р *м* **заключи́тельный** *текст.* финиш-декатир
декати́рование *с* *текст.* декатиране (*дообработване на вълнени тъкани с пара или гореща вода*), изпарване, пропарване
декати́ровать декатирам, изпарвам, пропарвам
декатиро́вка *ж* *вж.* **декати́рование**
~, **вла́жная** мокро декатиране
~, **паро́вая** парно декатиране
~, **суха́я** сухо декатиране
декатро́н *м* *авт.*, *изм.*, *ядр.*, *елн.* декатрон, декадна преброителна лампа
~, **коммута́торный** превключвателен декатрон
~, **счётный** броячен декатрон
дека́эдр *м* *мат.* десетостенник
де́кель *м* *полигр.* декел, подложка
деклина́тор *м* *геод.*, *геофиз.* деклинатор (*уред*)
~, **зерка́льный** огледален деклинатор
~, **магни́тный** магнитен деклинатор
деклина́ция *ж* *астр.* деклинация (*една от екваториалните небесни координати*)
деклино́граф *м* деклинограф
деклино́метр *м* деклинометър
деклуази́т *м* *минер.* деклуазит
декоге́рер *м* *радио* декохерер
деко́дер *м* разшифроващо [декодиращо] устройство, дешифратор, декодер
декоди́рование *с* разшифроване, декодиране, дешифриране
~, **двои́чное** двоично разшифроване
~, **лине́йное** линейно декодиране
~, **мажорита́рное** мажоритарно декодиране
~, **поро́говое** прагово декодиране

~, послéдовательное последователно декодиране
~ сигнала плв. декодиране на сигнала
декодúровать разшифровам, декодирам, дешифрирам
декомпозер (декомпозéр) *м хим.* апарат [камера] за разпадане на алуминатни разтвори декомпозер
декомпрéссия *ж* декомпресия
декомпрéссор *м* декомпресор, декомпресорно устройствос
декомпрéссорный декомпресорен
декоратúвный декоративен *(напр. за покритие)*
декортикáтор *м текст.* декортикатор, обелвачка
декортикáция *ж текст.* декортикация *(отделяне на ликото от кората и от дървесинната част на стеблото)*
декремéнт *м мат., физ.* декремент *(в теория на трептенията)*
~ затухáния декремент на затихването
~, линéйный линеен декремент *(на затихване)*
~, логарифмúческий логаритмичен декремент *(на затихване)*
~ поглощéния декремент на поглъщането
~ энéргии, логарифмúческий логаритмичен декремент на енергията
декремéтр *м* измерител на затихването
декремнизáция *ж топл.* отстраняване на силиция
дéксель *жп.* тесла за задялване на траверси
декстрúн *м хим.* декстрин
декстрóза *ж хим.* декстроза, глюкоза, гроздена [нишестена] захар
делатинúт *м минер.* делатинит
делафоссúт *м минер.* делафосит
делéние *с* 1. делене, разединение, разкъсване *(на части)* 2. деление *(аритметично действие)* 3. *(ядрено)* делене, разпадане 4. деление *(разстояние между съседни чертички на измервателна скала)* 5. *текст.* деление, бод
~, асимметрúчное *ядр.* асиметрично делене
~ áтомного ядрá делене на атомното ядро
~, взрывнóе *ядр.* взривно делене
~, гармонúческое *мат.* хармонично делене
~, грýбое *текст.* грубо деление, груб бод
~, дифференциáльное диференциално делене
~ жаккáрдовой машúны бод на жакардова машина
~, зубцóвое *ел.* зъбно делене *(при намотаването)*
~, коллéкторное *ел.* колекторно делене
~ контáктной сéти *ел.* секциониране на контактна мрежа
~, лавúнное *ядр.* лавинно делене
~ напряжéния *ел.* делене на напрежението
~ масштáба *вж.* делéние 4
~ нóниуса деление на нониуса
~, нулевóе нулево деление [означение], нулева черта *(на скала)*
~, осевóе *изм.* осово делене
~, полюснóе *ел.* полюсно делене
~ пополáм разполовяване
~, самопроизвóльное *ядр.* самопроизволно [спонтанно] делене
~, симметрúчное *ядр.* симетрично делене
~, спонтáнное *вж.* делéние, самопроизвóльное
~, угловóе ъглово деление *(на ъглова скала)*
~ частоты́ *ел.* делене на честотата
~ шкалы́ деление на скала
~ урáна *ядр.* делене на урана
~, эмиссиóнное *ядр.* емисионно делене
~, я́дерное ядрено делене
~ я́коря делене на котвата *(на електрическа машина)*
делессúт *м минер.* делесит
делигнификáция *ж харт.* отстраняване на лигнина, делигнификация
делúмое *с мат.* делимо
делúмость *ж* делимост
делúмый делим
делúтель *м* 1. *мат., ел.* делител 2. *с. ст., текст.* делител, делителен апарат
~, анóдный аноден делител, делител в анодна верига
~, жúдкостный течен [електролитен] делител
~ úмпульсных напряжéний делител на импулсни напрежения
~ конденсáтора делител на кондензатор
~, многоремешкóвый *текст.* многоремъчков делител
~ мóщности делител на мощност
~, наибóльший óбщий най-голям общ делител
~ напряжéния делител на напрежение
~, некрáтный некратен делител *(дели с остатък)*
~, óбщий общ делител
~ прóб уред за взимане [делене] на проби
~, ремешкóвый *текст.* ремъчков делител
~, стрýйчатый струен [улеен] делител
~ частоты́ делител на честота
делúтельный делителен
делленúт *м петр.* деленит
дéльный *кораб.* *(за предмети, принадлежащи към корабното обзавеждане)*
дéло *с*
~, автомобúльное автомобилна техника
~, буровзрывнóе пробивно-взривна техника, пробивно-взривно дело
~, буровóе *мин.* сондажна [пробивна] техника
~, водолáзное водолазна [подводна] техника
~, гóрное минно дело
~, горноспасáтельное минноспасително дело
~, дорóжное пътна техника
~, железнодорóжное железопътна техника
~, кузнéчное ковачество
~, лесопúльное дърводобив
~, литéйное леярство
~, маркшéйдерское *мин.* маркшайдерско дело, маркшайдерство
~, переплётное книговезство
~, плóтничное дърводелство, строително дърводелство
~, прéссовое пресова техника, пресуване
~, прокáтное валцуване

~, **противопожа́рное** пожарна защита, огнеборство
~, **сва́рочное** заваръчна техника, заваряване
~, **слеса́рное** шлосерство
~, **сталелите́йное** стоманолеене
~, **стеко́льное** стъкларство, стъкларска техника
~, **столя́рное** столарство, мебелно производство
~, **строи́тельное** строителство
~, **типогра́фское** 1. печатарство 2. книгопечатане
~, **тока́рное** стругарство
~, **холоди́льное** хладилна техника
~, **часово́е** часовникарство
~, **электросва́рочное** електрозаваряване
де́льта-древеси́на *ж* *пласт.* делта-дървесина
де́льта-лучи́ *мн* *ядр.* делта-лъчи
де́льта-мета́лл *м* делта-метал *(медно-цинкова сплав — вид месинг)*
де́льта-модуля́ция *ж* делта-модулация, разликово-импулсна модулация
де́льта-опера́тор *м* *мат.* делта-оператор
де́льта *ж* **реки** делта на река
де́льта-фу́нкция *ж* *мат.* делта-функция, функция на Дирак
де́льта-электро́н *м* *ядр.* делта-електрон
делю́вий *м* *геол.* делувий, делувиални наслаги [отлагания] *(изветрителни продукти)*
деля́нка *ж* 1. *с. ст.*, *гор.* участък, парцел 2. *стр.* работен фронт, участък, подучастък *(за изпълнение от група или от отделен зидар)*
деля́ночный *стр.* участъков, фронтов
де́лящийся делящ се *(за ядро)*
демагнетиза́тор *м* демагнитизатор, размагнитващ апарат
демагнетиза́ция *ж* демагнитизация, размагнитване
демидови́т *м* *минер.* демидовит
демодули́ровать демодулирам, детектирам
демодуля́тор *м* *съобщ.*, *изч.* демодулатор, детектор
демодуля́ция *ж* демодулация, детекция
демонстра́ция *ж* **кинофи́льма** прожектиране на филма
демонта́ж *м* разглобяване, демонтаж, демонтиране
демонти́рование *с* *вж.* **демонта́ж**
демонти́ровать разглобявам, демонтирам
де́мпфер *м* гасител *(на механични трептения)* смекчител, демпфер; амортизатор
~, **антивибрацио́нный** виброгасител
~, **возду́шный** *авто* въздушен заглушител *(при всмукването на въздуха)*
~, **динами́ческий** динамичен гасител; динамичен амортизатор
~ **крути́льных колеба́ний** *авто* гасител [демпфер] на усукващите трептения *(на коляновия вал)*
~, **ма́сляный** маслен гасител; маслен амортизатор
~, **ма́ятниковый** махален гасител
~ **резона́нсных колеба́ний** гасител на резонансни трептения
~ **сухо́го тре́ния** гасител *(на механични трептения)* със сухо триене
~, **фрикцио́нный** фрикционен гасител
~, **электромагни́тный** електромагнитен гасител
де́мпферный гасителен, смекчаващ, затихващ
демпфи́рование *с* гасене *(на механични трептения)*, смекчаване, затихване *(напр. на удари, вибрации)*
~ **возму́ще́ния** потискане на смущенията
~ **короткоза́мкнутым ме́дным проводнико́м** *ел.* закъснително действие *(на реле)* посредством накъсо свързана намотка от меден проводник
демпфи́ровать гася, предизвиквам затихване *(на механични трептения)*
демультиплика́тор *м.* 1. редуктор, умалител, демултипликатор 2. *авто* ходонамалител *(с увеличаване на тяговото усилие)*
денату́ра́т *м* *хим.* денатуриран продукт
денатура́ция *ж* денатурация, денатуриране
денатури́рование *с* *вж.* **денатура́ция**
~ **спи́рта** денатуриране на спирта
дендри́т *м* дендрит *(дървовидно разклонена кристална форма)*
денитра́ция *ж* *хим.* отстраняване на нитрогрупа *(от нитропроизводните)*, денитриране
денитрифика́ция *ж* отстраняване на азота, денитрификация
денсиме́трия *ж* денсиметрия *(методи за измерване на относителната плътност на течни и твърди тела)*
денси́(то́)метр *м* 1. гъстомер *(за по-тежки от водата течности)*, денсиметър 2. *текст.* твърдомер, денсиметър *(за преждови тела)* 3. *кфт.* *(оптически уред за определяне плътността на потъмняването на светлочувствителния пласт на фотографна хартия и др.)* 4. *ггод.* *(везни за определяне плътността на скални образци)*
денситоме́трия *ж* денситометрия *(изучават се свойствата на светлочувствителните пластове във фототехниката)*
денсо́граф *м* *кфт.* денсограф, пишещ денситометър
денуда́ция *ж* денудация *(процеси, водещи към изравняване на релефа)*
де́нье́ *с* *текст.* дение
депарафиниза́ция *ж* депарафинизация *(отстраняване на парафиновите въглеводороди от нефтени фракции)*
депигмента́ция *ж* обезцветяване
депо́ *с* *жп.* депо
~, **ваго́нное** вагонно депо
~, **пожа́рное** противопожарно депо, гараж за противопожарни средства
~, **электрово́зное** депо за електрически локомотиви
деполимериза́ция *ж* *хим.* деполимеризация
деполяриза́тор *м* *елхим.* деполяризатор *(вещество, което намалява поляризацията на галваничен елемент)*

деполяриза́ция *ж* 1. *елхим.* деполяризация (*на галванични елементи*) 2. *физ.* деполяризация (*на светлината*)
депрессио́метр *м* *мин.* депресиометър
депре́ссия *ж* 1. *геол.* (*тектонска*) падина, понижение на земната повърхност, депресия 2. *метео* област с понижено атмосферно налягане, депресия 3. *мин.* подналягане, разредяване (*на въздуха под действието на смукателните вентилатори в рудници*)
~, **бари́ческая** барична депресия
~, **барометри́ческая** барометрична депресия
~ **есте́ственой тя́ги** подналягане [разредяване на въздуха] от естествена тяга (*напр. на комин*)
~, **тектони́ческая** тектонска падина
~, **ша́хтная** подналягане в рудник
депре́ссор *м* *обог.* депресор, потискащо средство (*за селективна флотация*)
дербили́т *м* *минер.* дербилит
де́рево *с* 1. дърво; дървен материал, дървесина 2. *орг.*, *икон.* схема, граф (изразяваща подчинение и взаимовръзки на елементите)
~, **го́рное** дървен минен [рудничен] материал
~, **ли́ственное** широколистна дървесина
~, **моде́льное** *леяр.* дърво за модели
~, **хво́йное** иглолистна дървесина
~, **чёрное** ебонитово дърво, ебонит
~, **эбе́новое** *вж.* **де́рево, чёрное**
деревобето́н *м* *стр.* дървобетон
деревообде́лочный дървообработващ
деревообраба́тывающий *вж.* **деревообде́лочный**
деревообрабо́тка *ж* дървообработка
деревяни́стый дървообразен, дървенист
деревя́нный дървен
держа́вка *ж* *маш.* държач; опора, подпора; стойка, конзола; дръжка, ръчка
~ **брызгови́ка** *авто* подпора за калник
~ **для ме́тчиков** държач за метчици
~ **для резца́** ножодържач
~, **многорезцо́вая** многоножов държач
~ **подно́жки** *авто* подпора на стъпало
~ **пуансо́на** държач [плоча] на пуансона, пуансонодържач
~, **револьве́рная** револверен държач, револверна глава
~, **резцова́я** *вж.* **держа́вка для резца́**
~, **рессо́рная** *авто* стойка на ресор
~, **суппо́ртная** супортен ножодържач, ножодържач на супорта
~, **хвостова́я** втулка за (*затягане към машината на конусната*) опашка (*на свредло, зенкер, райбер*)
~, **шпи́ндельная** патронник
держа́ние *с* **доро́ги** устойчивост на автомобила (*срещу странично изместване*)
держа́тель *м* държател, държач; носач; подпора; *хим.* щипка
~ **для проби́рки** щипка за епруветка
~ **запасно́й покры́шки** *авто* носач на запасната гума
~ **като́да** *елн.* държател [носач] на катода
~ **конта́кта** *ел.* държател на контакта [контактно тяло]
~ **конта́ктного про́вода** носач на контактен проводник
~ **крыла́** *авто* подпора на калника
~, **шла́нговый** *зав.* полуавтоматична глава
~ **электро́да** *ел.* държач на електрода
дерива́т *м* *хим.* дериват, производно
деривацио́нный деривационен; отклонителен
дерива́ция *ж* 1. *хидр.* водовод, деривация 2. странично отклонение (*в балистиката*)
дёрн *м* чим
дерни́на *ж* *вж.* **дерн**
дерно́вка *ж* *стр.* зачимяване
дерноре́з *м* чиморез
де́ррик *м* дерик-кран, мачтов кран
~, **ба́шенный** кула-кран
~**-кран** *вж.* **де́ррик**
дерть *ж* *с. ст.* ярма, едро мляно зърно (*за храна на добитък*)
дерю́га *ж* *текст.* опаковъчна тъкан
десанти́рование *с* *воен.* приземяване при (*въздушен*) десант
десенсибилиза́тор *м* *кфт.* обезчувствител
десенсибилиза́ция *ж* понижаване на светлочувствителността (*на фотографски материали*), обезчувствяване
десми́н *м* *минер.* десмин, стилбит
десо́рбер *м* десорбер, апарат за десорбция
десо́рбция *ж* десорбция, отделяне на течност *или* газ (*съответно от твърдо или течно тяло*)
десорби́рование *с* *вж.* **десо́рбция**
дестру́кция *ж* деструкция, разрушаване, нарушаване на (*нормална*) структура, разграждане
~, **терми́ческая** термично разрушаване
десульфура́ция *ж* *хим.* обезсеряване, отстраняване [намаляване на съдържанието] на сярата, десулфурация
десятигра́нник *м* *мат.* десетостен
десяти́чный десетичен
деталедержа́тель *м* *маш.* държач, носач (на детайли)
дета́ли *мн* 1. *маш.* части, детайли, елементи (*машинни*) 2. подробности; работни чертежи (*за подробно изпълнение*)
~, **запасны́е** запасни части
~ **констру́кций** работни чертежи (*за подробно изпълнение*)
~, **крепёжные** скрепителни свързващи, съединителни части (*болтове, гайки, винтове, шайби и т. н.*)
~ **маши́н** машинни елементи, машинни части
~, **нормализо́ванные, нормализи́рованные** нормализирани части (*напр. по отраслова нормала*), стандартни части
~, **сопряга́емые** (*взаимно*) свързани части
~, **унифици́рованные** унифицирани части (*уеднаквени с оглед да се намали излишно разнообразие*)
детали́ровать уточнявам [разработвам] подробности, изготвям работни чертежи (*за изпълнение на подробностите*)

деталиро́вка *ж* 1. уточняване [разработване] на подробности 2. специфициране, изготвяне на спецификация *(по даден чертеж за главния вид на конструкцията)*
дета́ль *ж* (*вж. също* **дета́ли** *мн*) част, детайл, елемент (машинен)
~, **ба́зовая** базова [основна] част, базов [основен] детайл
~, **ве́домая** задвижван [движим] орган, задвижвано звено
~, **веду́щая** задвижващ [двигателен, водещ] орган, задвижващо звено
~, **взаимозаменя́емая** взаимозаменяема част
~ **враще́ния** *вж.* **дета́ль, ротацио́нная**
~, **вставна́я** вложка
~, **заи́мствованная** заимствувана част *(напр. от спесификацията на друго изделие)*
~, **заменя́емая** сменяема [сменна] част
~, **запасна́я** запасна част
~, **изно́шенная** износена част
~, **конструкти́вная** част на конструкция
~, **конта́ктная** *ел.* контактна част, контактно тяло
~, **ко́рпусная** корпусна част, корпусен детайл, корпус, тяло
~, **крепёжная** скрепителна [свързваща, съединителна] част
~, **лита́я** отливка
~, **необрабо́танная** необработена част
~, **обраба́тываемая** обработваема [подлежаща на обработване] част
~, **обрабо́танная** обработена част *(напр. преминала през механично обработване)*
~, **однoти́пная** еднотипна [типова] част
~, **основна́я** *вж.* **дета́ль, ба́зовая**
~ **отве́тственного назначе́ния** част с отговорно предназначение, отговорна част
~, **переходна́я** преходна [свързваща] част *(напр. втулка с различни вътрешни конуси за различни свредла)*
~, **предохрани́тельная** предпазително звено *(напр. предпазителен щифт в съединител)*
~, **прецизио́нная** изработена с [изискваща] особена точност част, прецизна част
~, **рабо́чая** работен детайл, работен чертеж *(за непосредствено изпълнение с всички подробности, а не само идея)*
~, **ротацио́нная** ротационна част *(детайл за струговане)*
~, **сва́риваемая** заваръчен [заварен] детайл, заварена част
~, **сме́нная** *вж.* **дета́ль, заменя́емая**
~, **соедини́тельная** съединителна част
~, **составна́я** възел *(напр. на конструкция)*
~, **спа́ренная** *(една от двете съставни части, съвместно образуващи двойка — напр. черупка на двуделен лагер)*
~, **строи́тельная** строителен детайл *(чертеж)*
~, **станда́ртная** стандартна част
~, **съёмная** снемаща се [подвижна] част
~, **тру́щаяся** триеща се част
~, **удлиня́ющая** удължител
~, **фасо́нная** фасонна [профилна] част
~, **чёрная** сурова [необработена] част
~, **чи́стая** обработена част *(изцяло)*
~, **штампо́ванная** щамповка
дета́льный подробен, детайлен
дета́ндер *м* *топл.* детандер, декомпресор
детекти́рование *с ел., радио* детектиране, демодулиране
~, **ано́дное** анодно детектиране
~, **дио́дное** диодно детектиране
~, **като́дное** катодно детектиране
~, **лине́йное** линейно детектиране
~, **се́точное** решетъчно детектиране
дете́ктор *м* 1. *радио, ядр.* детектор, демодулатор 2. *физ., мин.* детектор, чувствителен елемент 3. *текст.* предупредител, предпазител
~, **амплиту́дный** амплитуден детектор
~, **ано́дный** аноден детектор
~, **бала́нсный** балансен детектор, двойнопротивотактен детектор
~, **безынерцио́нный** безинерционен детектор
~, **болометри́ческий** болометричен детектор
~, **газоразря́дный** газоразряден детектор, газоразрядна детекторна *лампа*
~, **герма́ниевый** германиев детектор
~, **двухта́ктный** двутактен детектор
~, **дио́дный** диоден детектор
~, **дозиметри́ческий** дозиметричен детектор
~, **и́мпульсный** импулсен детектор
~, **инерцио́нный** инерционен детектор
~, **като́дный** катоден детектор
~, **ква́нтовый** квантов детектор
~, **когере́нтный** кохерентен детектор
~, **конта́ктный** контактен [кристален] детектор
~, **корреляцио́нный** корелационен детектор
~, **кре́мниевый** силициев детектор
~, **кристалли́ческий** кристален детектор
~, **ла́мповый** лампов детектор
~, **лине́йный** линеен детектор
~, **магни́тный** магнитен детектор
~, **нейтро́нный** *ядр.* неутронен детектор
~, **огиба́ющей** детектор на обвиващата крива
~ **отноше́ний** дробен детектор
~, **пи́ковый** върхов детектор
~, **пири́товый** пиритов детектор *(кристален)*
~, **пла́зменный** плазмен детектор
~, **поро́говый** прагов детектор
~, **се́точный** решетъчен детектор
~, **синхро́нный** синхронен детектор
~, **спектрометри́ческий** спектрометричен детектор
~, **теплово́й** топлинен [термичен] детектор
~, **транзи́сторный** транзисторен [полупроводников] детектор
~, **фа́зовый** фазов детектор
~, **часто́тный** честотен детектор
~, **электролити́ческий** електролитен детектор
~, **я́дерного излуче́ния** детектор за ядрено излъчване
дете́кторный детекторен, демодулаторен
деторге́нт *м* *текст.* перилно средство
детермина́нт *м* *мат.* детерминанта, определител

детона́тор *м* 1. детонатор, инициаторно взривно вещество 2. взривен капсул, детонатор
~ **заме́дленного де́йствия** взривен капсул със забавено действие
~, **я́дерный** ядрен детонатор
детонацио́нный 1. детонационен 2. *авто* чукащ
детона́ция *ж* 1. взрив, експлозия, детонация 2. чукане *(при двигатели с вътрешно горене)*
детоно́метр *м* детонометър *(при изпитания на течни горива)*
дефека́тор *м* дефекатор *(апарат за очистване на суров цвеклов сироп от примеси — в захарно производство)*
дефека́ция *ж* дефекация, утаяване *(в захарно производство)*
дефе́кт *м* недостатък, порок, дефект; повреда, неизправност
~, **глуби́нный** вътрешен [скрит] недостатък *или* порок *(напр. на отливка)*
~ **ма́ссы** *ядр.* дефект на масата, масов дефект
~ **монта́жа** недостатък при монтажа, монтажен дефект
~, **произво́дственный** производствен недостатък, производствена неизправност
~, **скры́тый** скрит недостатък
~ **упако́вки** дефект на подреждането *(за кристална решетка)*
~, **эксплуатацио́нный** експлоатационен недостатък [дефект]
дефекта́ция *ж* дефектация *(напр. при постъпване на машина в ремонт — откриване, определяне и описване на дефектите)*
дефекти́вный недостатъчен, липсващ *(напр. за стока на пазара)*
дефе́ктный повреден, неизправен, дефектен
дефекто́вка *ж* откриване на дефекти *(напр. при преглед на продукцията от органи на технически контрол)*
дефекто́вщик *м* контрольор *(на готова продукция)*
дефектогра́мма *ж* *мет.* дефектограма
дефектоско́п *м* дефектоскоп *(уред за откриване на дефекти)*
дефектоскопи́я *ж* дефектоскопия, откриване на скрити дефекти *(в метални изделия — контрол без разрушаване на изделието или материала)*
~ **визуа́льным ме́тодом** откриване на дефекти чрез наблюдение
~, **гаммалучева́я** дефектоскопия с гама-лъчи
~, **капилля́рная** капилярна дефектоскопия *(за откриване на пукнатини)*
~, **лучева́я** лъчева дефектоскопия
~, **люминесце́нтная** луминесцентна дефектоскопия
~, **магни́тная** магнитна дефектоскопия *(с железен прах)*
~, **нейтро́нная** неутронна дефектоскопия
~, **порошко́вая** *вж.* **дефектоскопи́я, магни́тная**
~, **рентге́новская** рентгенова дефектоскопия
~, **термоэлектри́ческая** термоелектрическа дефектоскопия
~, **ультразвукова́я** ултразвукова дефектоскопия
~, **электроиндукти́вная** електроиндуктивна дефектоскопия *(с възбуждане на вихрови токове)*
деферриза́ция *ж* обезжелезяване, очистване от желязо
дефибре́р *м* *харт.* шлайфер, дефибрьор, пулпатор *(за превръщане на дървесината във влакнеста каша)*
~, **пре́ссовый** пресов шлайфер
~, **сдво́енный** двоен шлайфер
~ **с непреры́вной механи́ческой пода́чей** шлайфер с непрекъснато механично подаване
~, **цепно́й** верижен шлайфер
дефибри́рование *с* *харт.* шлайфуване, дефибриране, пулпиране *(на дървесна маса)*
дефиле́ *с* *геол.* дефиле
дефици́т *м* *икон.* дефицит, недостиг
~ **вла́жности** *метео* недостиг на влажност
~ **мо́щности** *ел.* недостиг [дефицит] на мощност, мощностен недостиг
~ **насыще́ния** недостиг до насищане *(на водните пари във въздуха)*
дефици́тность *ж* *икон.* недостатъчност, липса, дефицитност
~ **ресу́рсов** *икон.* недостатъчност [дефицитност] на ресурсите
дефлагра́ция *ж* 1. дефлаграция *(химическо пречистване чрез нагряване)* 2. *(изгаряне на взривни вещества без взрив)*
дефлегма́тор *м* *хим.* дефлегматор, флегмоотделител; фракциониращ [разделящ] апарат
~, **ороси́тельный** оросяващ дефлегматор
~, **противото́чный** противотоков дефлегматор
~, **пря́моточный** правотоков дефлегматор, дефлегматор *(работещ)* в правотокова схема
дефлегма́ция *ж* дефлегмация, парциална кондензация
дефлекто́метр *м* дефлектометър
дефле́ктор *м* 1. *топл., мин., жп.* отражател, дефлектор *(за изсмукване на замърсен въздух или дим — монтира се върху излизащия навън край на тръбата или комина)* 2. *кораб.* вентилационна тръба, маника *(за подаване въздух в корабни помещения)* 3. *геод., кораб.* дефлектор, дефлектометър *(уред за измерване и отстраняване на девиацията на магнитни компаси)* 4. *ядр.* дефлектор, отклонител *(на елементарни частици в ускорителя)*
~ **цили́ндра** обтекател на цилиндра *(на двигател с вътрешно горене при въздушно охлаждане)*
дефля́ция *ж* 1. *геол.* дефлация *(дейност на вятъра)* 2. *икон.* дефлация
дефокусиро́вка *ж* *опт., радио, ядр.* дефокусиране
дефо́метр *м* *кауч.* дефометър *(уред за сравняване пластично-еластичните свойства на каучука и каучукови смеси)*
деформа́ция *ж* деформация, формоизменение
~, **абсолю́тная** абсолютна деформация
~, **акти́вная** активна деформация

~ **го́рных поро́д** деформация на скалите
~, **горя́чая** гореща деформация, деформация при горещо обработване
~, **двухме́рная** двумерна деформация
~, **динами́ческая** деформация при динамично натоварване
~, **дли́тельная** трайна деформация
~, **зака́лочная** деформация при закаляване
~ **зерна́** деформация на зърното, деформация на зърнестата структура *(на метал)*
~ **изги́ба** деформация на огъване
~, **изги́бочно-крути́льная** огъвно-усукваща деформация, деформация на *(едновременно)* огъване и усукване
~, **исчеза́ющая** *вж.* **деформа́ция, упру́гая**
~, **катакласти́ческая** *петр.* катакластична деформация *(на минерали)*
~ **кольца́** *хим.* деформация на пръстена *(при циклични органични съединения)*
~, **крити́ческая** критична [пределна] деформация
~ **круче́ния** деформация на усукване
~, **лине́йная** линейна деформация
~, **ме́дленная** бавна деформация
~, **необрати́мая** невъзвратима деформация
~, **объё́мная** обемна деформация
~, **оста́точная** остатъчна деформация
~, **относи́тельная** относителна деформация
~, **пласти́ческая** пластична деформация
~, **пло́ская** плоска [равнинна] деформация
~ **ползу́чести** деформация при пълзене
~, **попере́чная** напречна деформация
~, **преде́льная** *вж.* **деформа́ция, крити́ческая**
~, **продо́льная** надлъжна деформация
~ **растяже́ния** деформация на опън
~, **сва́рочная** деформация при заваряване
~ **сдви́га** деформация при плъзгане [преплъзване]
~ **сжа́тия** деформация на натиск
~ **скру́чивания** *вж.* **деформа́ция круче́ния**
~ **сре́за** деформация при срязване
~, **сумма́рная** сумарна [пълна] деформация
~, **температу́рная** температурна [термична] деформация
~, **терми́ческая** *вж.* **деформа́ция, температу́рная**
~, **углова́я** ъглова деформация
~, **упру́гая** еластична деформация
~, **уса́дочная** деформация при натиск; свиване
~, **холо́дная** студена деформация; деформация при студено обработване
~, **эласти́чная** *вж.* **деформа́ция, упру́гая**
~ **я́дерной пове́рхности** деформация на ядрената повърхност
~ **ядра́** деформация на ядрото
деформи́ровать деформирам, изменям формата *(при обработване)*
деформи́руемость *ж* деформируемост, пригодност за деформиране
деформи́руемый поддаващ се на деформиране
деформоме́тр *м (уред за измерване на деформации)*
дефосфориза́ция *ж* обезфосфоряване, отстраняване [намаляване на съдържанието] на фосфора
дефроста́ция *ж* размразяване *(на замразени продукти)*
дефро́стер *м* 1. размразителна камера *(за продукти, които се изнасят от хладилник)* 2. *авто* отоплител на предното стъкло *(срещу обледяване)*
дехлори́рование *с хим.* 1. обезхлоряване, отстраняване на хлора *(от органични съединения)* 2. дехлориране *(на водата)*
децибе́л *м изм.* децибел *(мярка за интензивност на звука)*
децигра́мм *м изм.* дециграм $(=1/_{10}$ *грама)*
деци́л *м хим.* децил
децили́тр *м изм.* дицилитър $(=1/_{1}{}^{0}$ *литра)*
децима́льный децимален, десетичен
децимéтр *м изм.* дециметър $(=1/_{10}$ *метра)*
дешифра́тор *м ел., изч.* дешифратор, апарат за разчитане, дешифриращо устройство, декодер
~, **дио́дный** диоден дешифратор
~ **кома́нд** дешифратор на командите
~, **ма́тричный** матричен дешифратор
~ **конфигура́ции** дешифратор на конфигурацията
~ **опера́ции** дешифратор на операцията
~, **пирамида́льный** пирамидален дешифратор
дешифри́рование *с* разчитане, дешифриране
~ **сни́мков** *геод.* разчитане на снимки *(от самолет)*
дешифри́рованный разчетен, дешифриран
дешифри́ровать разчитам, дешифрирам
дешлама́ция *ж мин.* калоотделяне
деэлектриза́ция *ж ел.* деелектризация
деэмульга́тор *м* деемулгатор, устройство за пресичане на емулсия
деэмульга́ция *ж* деемулгация, пресичане [разрушаване] на емулсия
деэмульса́ция *ж вж.* **деэмульга́ция**
джек *м* 1. *мин.* лек *(ръчен)* пробивен чук 2. *ел.* бутонен прекъсвач; комутационно гнездо
дже́мпер *м текст.* джемпер
джи́ггер *м текст.* жигер, апарат за боядисване *(на тъкани)*
джин *м текст.* маган, влакноотделител *(машина за отделяне на памучните влакна от семената)*
джип *м* джип, открит лек автомобил с повишена проходимост
джо́уль *м изм.* джаул *(единица за работа — J, бълг. Дж)*
джут *м текст.* юта, ютено влакно
джутотка́чество *с текст.* ютено тъкачество
диаба́з *м петр.* диабаз *(вулканска скала — използува се като строителен материал)*
диабанти́н *м минер.* диабантин
диаболе́йт *м минер.* диаболеит
диагене́з (диагене́зис) *м петр.* диагенеза
диагона́ль *ж мат.* диагонал
~, **вентиляцио́нная** *мин.* диагонална вентилационна галерия
~ **са́ржевого переплете́ния** *текст.* плат с релефни кепърни диагонали
диагра́мма *ж* диаграма, графическо изображение

~, **ве́кторная** векторна диаграма
~, **временна́я** диаграма за зависимостта (*на дадена величина*) от времето, време-диаграма
~ **«вре́мя-перемеще́ние»** диаграма за зависимостта на пътя от времето, «път-време» диаграма
~, **газокарота́жная** *мин.* газокаротажна диаграма
~ **газораспределе́ния** диаграма на газоразпределението (*на двигател с вътрешно горене*)
~ **«давле́ние-температу́ра»** диаграма «налягане-температура», p,t-диаграма
~ **давле́ний и объёмов** диаграма за зависимостта на обема (*на газа*) от налягането, p,v-диаграма
~ **деформа́ции** диаграма на деформацията
~ **застыва́ния** *мет.* диаграма на охлаждането
~ **зерново́го соста́ва** *леяр.* диаграма на зърнестия състав (*на формовъчен пясък*)
~ **излуче́ния** диаграма на излъчването
~, **индика́торная** индикаторна диаграма (*на двигател с вътрешно горене*)
~ **колеба́ний** диаграма [график] на трептенията
~, **кругова́я** кръгова диаграма
~, **лине́йная** линейна диаграма
~, **логарифми́ческая** диаграма с логаритмични скали (*една или две*)
~ **моме́нтов** диаграма на моментите
~, **нагру́зочная** диаграма на товара, товарова диаграма
~ **напра́вленности** диаграма на насоченост
~ **пеленга́ции** диаграма на пеленгиране [пеленгация]
~, **поля́рная** полярна диаграма
~ **преде́ла уста́лости** диаграма за границата [якостта] на умора
~, **прямоуго́льная** правоъгълна диаграма
~ **равнове́сия** *вж.* **диа́грамма состоя́ния**
~ **растяже́ния** диаграма (*при изпитване*) на опън
~ **расхо́да па́ра** диаграма за разхода на пара
~ **расчётного ци́кла** диаграма на изчислителен цикъл
~ **режи́мов** диаграма на режимите
~ **рекристаллиза́ции, по́лная** пълна диаграма на рекристализацията
~ **скросте́й** диаграма на скоростите
~ **ско́рости по́езда** *жп.* диаграма за скоростта на влака
~ **соста́в — сво́йство** диаграма за (*определено*) свойство (*на физикохимична система*) в зависимост от състава (*на системата*)
~ **состоя́ния** *физхим.* диаграма на състоянието, диаграма на равновесието, фазова диаграма
~ **состоя́ния, бина́рная [двойна́я]** двойна [двукомпонентна] диаграма за равновесието на фазите
~ **состоя́ния желе́зо-углеро́д** *мет.* желязновъглеродна диаграма
~ **спектр — свети́мость** *астр.* диаграма спектър—светимост
~, **сто́лбиковая** стълбовидна диаграма
~, **тангенциа́льная** тангенциална диаграма
~, **теплова́я** топлинна диаграма
~, **топографи́ческая** *геод.* топографска диаграма
~, **тя́говая** тягова диаграма
~, **углова́я** ъглова диаграма
~ **фаз газораспределе́ния** *вж.* **диа́грамма газораспределе́ния**
~ **ускоре́ний** диаграма на ускоренията
~, **фа́зовая** *вж.* **диагра́мма состоя́ния**
~ **энергети́ческих у́ровней** диаграма на енергетичните равнища
~, **энтальпи́йная** енталпийна диаграма, IS-диаграма
~, **энтропи́йная** ентропийна диаграма, TS-диаграма
диази́н *м* *хим.* диазин (*шестчленен хетероцикъл с два азотни атома*)
диазокраси́тель *м* диазобагрило
диазосоедине́ние *с* *хим.* диазосъединение
диазотипи́я *ж* *полигр.* диазотипия
диазоти́рование *с* *хим.* диазотиране (*превръщане на аминогрупа в азогрупа*)
диа́лиз *м* *хим.* диализа (*освобождаване на колоидни разтвори от разтворени в тях нискомолекулни съединения*)
диализа́тор *м* диализатор (*производство на изкуствени влакна*)
~, **ка́мерный** камерен диализатор
диализи́рование *с* диализиране
диальдеги́д *м* *хим.* диалдехид (*съдържащ две алдехидни групи*)
диамагнети́зм *м* *физ.* диамагнетизъм
диамагне́тик *м* *ел.* диамагнетик, диамагнитен материал
диамагни́тный диамагнитен
диамагнито́метр *м* диамагнитометър
диама́нт *м* 1. *минер.*, *обр.* *мет.* диамант 2. *полигр.* диамант (*шрифт*)
диа́метр *м* *мат.* диаметър
~, **а́томный** атомен диаметър
~ **буро́вой сква́жины** *мин.* диаметър на сондаж
~ **винта́** *ав.* диаметър на витлото
~, **вне́шний** външен диаметър
~, **вну́тренний** вътрешен диаметър
~ **в прохо́дке** *мин.* пълен диаметър
~ **в свету́** светъл отвор (*на тръба*)
~, **гла́вный** *мат.* главен диаметър
~, **дели́тельный** делителен диаметър
~ **ине́рции** инерционен диаметър
~, **катА́ющий** *мет.* работен [действителен] диаметър (*на валец*)
~, **крити́ческий** *терм.* критичен диаметър
~, **нару́жный** *вж.* **диа́метр, вне́шний**
~ **нача́льной окру́жности** диаметър на началната окръжност (*на зъбно колело*)
~, **номина́льный** номинален диаметър
~ **обрабо́тки** *обр. мет.* обработваем диаметър, диаметър след обработването
~ **окру́жности** диаметър на окръжност
~ **подши́пника** отвор [вътрешен диаметър] на лагер

~, **приве́денный сре́дний** приведен среден диаметър
~ **про́вода** диаметър [дебелина] на тел
~, **рабо́чий** работен диаметър
~ **резьбы́, нару́жный** диаметър на резбата
~, **сопряжённый** *мат.* спрегнат диаметър
~, **эквивале́нтный** *топл.* еквивалентен диаметър
~, **эффекти́вный** ефективен [действителен] диаметър
диами́н *м хим.* диамин *(съдържащ две аминогрупи)*
диаминкислота́ *ж* диаминокиселина (с две аминогрупи)
диапазо́н *м* 1. обхват, обсег, диапазон 2. зона, област
~ **волн** вълнов обхват
~, **динами́ческий** динамичен обхват [диапазон]
~, **длинноволно́вый** дълговълнов обхват
~, **за́пертый** забранена зона [област]
~, **звуково́й** звуков обхват
~ **измере́ния** измервателен обхват
~, **коротковолно́вый** късовълнов обхват
~ **мощносте́й** обхват на мощностите
~, **непреры́вный** непрекъснат обхват
~, **опти́ческий** оптичен обхват [диапазон]
~, **пусково́й** пусков обхват
~, **рабо́чий** работен обхват
~ **разбро́са** област на разсейване *(на стойностите на параметри)*
~ **рассе́ивания** поле на разсейване
~, **растя́нутый** *радио* разлят обхват [диапазон]
~ **синхрониза́ции** област на синхронизация
~ **скоросте́й** *ав.*, *авто* обхват на скоростите [предавките]
~, **средневолно́вый** средновълнов обхват
~, **телевизио́нный** телевизионен обхват
~, **ультракоротковолно́вый** ултракъсовълнов [УКВ] обхват
~, **частóтный** диапазон на честотите, честотен обхват
~ **шкалы́** обхват на скалата
~ **я́ркостей** област на изменение на яркостта
диапозити́в *м кфт.* диапозитив
~, **ра́стровый** *полигр.* растерен диапозитив
~, **цветоделённый** цветоотделен диапозитив
~, **штрихово́й** щрихов диапозитив
диапозити́вный диапозитивен
диапрое́ктор *м* прожекционен апарат за диапозитиви
диаспо́р *м минер.* диаспор
диаспоргели́т *м минер.* диаспоргелит, бемит
диаспори́т *м петр.* диаспорит, диаспоритов боксит
диаста́за *ж биохим.* диастаза, амилаза *(ензим)*
диатоми́т *м петр.* диатомит, инфузорна пръст, кизелгур
диафано́метр *м харт.* диафанометър *(за определяне на прозрачност на флуиди)*
диафра́гма *ж* 1. *опт.* диафрагма, бленда *(вкл. в електронната и йонната оптика)* 2. мембрана *(на мембранна помпа)* 3. диафрагма, диск със стеснителен отвор *(на тръбопровод)* 4. мембрана *(при диализа)* 5. сепаратор, диафрагма *(пореста разделителна стена между електродите на акумулатори, филтри и др.)* 6. щит, диск, диафрагма *(на направляващ апарат на парна турбина)* 7. *стр.* напречна връзка. *(усилващо)* напречно ребро *(в заварена стоманена греда)*
~, **ано́дная** *елн.* анодна диафрагма
~, **аперту́рная** *опт.* апертурна [действуваща] бленда
~, **водонепроница́емая** *мин.* противофилтрационна завеса
~, **ги́бкая** еластична мембрана
~, **глуха́я** глуха диафрагма [преграда] *(без отвор)*
~, **ди́сковая** дискова диафрагма
~, **дро́ссельная** дроселна диафрагма, дросел
~, **ёмкостная** капацитивна диафрагма
~, **измери́тельная** *вж.* **диафра́гма, расходоме́рная**
~, **индукти́вная** индуктивна диафрагма
~, **и́рисовая** *опт.* ирисова диафрагма, диафрагма ирисов тип
~, **кру́глая** *елн.* кръгла диафрагма, електростатична леща
~, **ме́рная** *вж.* **диафра́гма, расходоме́рная**
~, **опо́рная** *вж.* **диафрагма 7**
~ **плоти́ны** *хидр.* *(стоманобетонова)* диафрагма на *(каменонасипна)* язовирна стена
~ **по́ля зре́ния** *опт.* диафрагма на зрителното поле
~, **по́ристая** пореста преграда [стена], диафрагма на филтър
~, **расходоме́рная** измервателна диафрагма
~ **ступе́ней давле́ния** щит [диафрагма] на степени на налягане *(на парна турбина)*
~, **у́гольная** *тлф.* въгленова мембрана
~, **фильтру́ющая** *вж.* **диафра́гма, по́ристая**
~, **фотографи́ческая** бленда, диафрагма
~, **шлю́зовая** *хидр.* шлюзова диафрагма
~, **щелева́я** *физ.* процепна диафрагма, диафрагма с прорез
диафра́гменный диафрагмен; мембранен
диафрагми́рование *с* диафрагмиране, изменение на действуващия отвор (на обектива)
диафторе́з *м петр.* диафтореза, регресивен метаморфизъм
диацета́т *м хим.* диацетат, сол *или* естер на диацетилоцетната киселина
дибензи́л *м хим.* дибензил
дибензилами́н *м хим.* дибензиламин
дибромбензо́л *м хим.* дибромбензол
дибромэта́н *м хим.* диброметан
диверге́нтный *мат.* дивергентен
диверге́нция *ж мат.* дивергенция *(във векторно смятане)*
~ **ве́ктора ско́ростей** дивергенция на вектора на скоростите
~ **ве́кторного по́ля** дивергенция на векторното поле *(в дадена точка)*
~ **крыла́** *ав.* дивергенция на огъването на крилото
~ **те́нзора** дивергенция на тензора
диви́нил *м хим.* дивинил, бутадиен

дивини́ловый дивинилов, бутадиенов
дидодека́эдр *м крист.* двоен дванадесетостен
дие́ны *мн хим.* диени, диолефини
диза́йн *с* дизайн, промишлена естетика
диза́йнер *м* художник-конструктор, специалист по промишлена естетика, дизайнер
дизанали́т *м минер.* дизаналит
дизелево́з *м* дизелов локомотив
дизелестрое́ние *с* дизелостроене, производство на дизелови двигатели
дизелехо́д моторен кораб, кораб с дизелова силова́ уредба
ди́зель *м* дизелов двигател, дизел
~, **авиацио́нный** самолетен [авиационен] дизелов двигател
~, **бескомпре́ссорный** безкомпресорен дизелов двигател
~, **быстрохо́дный** бързоходен дизелов двигател
~, **вихрека́мерный** дизелов двигател с вихрова камера
~, **воздушно-ка́мерный** дизелов двигател с въздушна камера
~, **га́зовый** газов дизелов двигател *(със самовъзпламеняване)*
~**-генера́тор** дизел-генератор, дизелово динамо *(за постоянен ток)*
~, **двухта́ктный** двутактов дизелов двигател
~**-дина́мо** *вж.* **ди́зель-генера́тор**
~, **компре́ссорный** компресорен дизелов двигател
~, **крейцко́пфный** дизелов двигател с кръстоглав
~, **малооборо́тный** нискооборотен дизелов двигател
~**-мо́лот** дизелов чук
~, **морско́й** корабен дизелов двигател
~**-мото́р** *вж.* **ди́зель**
~, **однока́мерный** еднокамерен дизелов двигател
~**-по́езд** дизелов влак
~, **прямостру́йный** *вж.* **ди́зель с непосре́дственным впры́ском то́плива**
~, **предка́мерный** дизелов двигател с предкамера
~ **с вихрево́й ка́мерой сгора́ния** дизелов двигател с вихрова горивна камера
~ **с механи́ческим распылива́нием** *вж.* **ди́зель, бескомпре́ссорный**
~ **с надду́вом** дизелов двигател с принудително пълнене
~ **с непосре́дственным впры́ском (то́плива)** дизелов двигател с непосредствено впръскване (на гориво)
~, **стациона́рный** стационарен дизелов двигател, дизелов двигател на неподвижен фундамент
~, **судово́й** *вж.* **ди́зель, морско́й**
~, **тихохо́дный** бавноходен дизелов двигател
~, **тра́нспортный** транспортен [автомобилен] дизелов двигател
~, **четырёхта́ктный** четиритактов дизелов двигател
~**-электрово́з** дизел-електрически локомотив
~**-электрохо́д** кораб с дизел-електрическа силова уредба
ди́зельная *ж* дизелово моторно помещение, помещение с дизелов двигател *(на неподвижен фундамент)*
ди́зельный дизелов
дизъю́нкция *ж изч.* дизюнкция, логическо събиране
диктофо́н *м* диктофон
диктофо́нный 1. диктофонен, получен с помощта на [отнасящ се до] диктофона 2. съоръжен с диктофон
дилато́метр *м* дилатометър *(за измерване настъпило изменение на обема на тялото)*
~, **дифференциа́льный** диференциален дилатометър
~, **ёмкостный** капацитивен дилатометър
~, **индукцио́нный** индукционен дилатометър
~, **интерференцио́нный** интерференционен дилатометър
~, **оптико-механи́ческий** оптичномеханичен дилатометър
~, **радиорезона́нсный** радиорезонансен дилатометър
~, **рентге́новский** рентгенов дилатометър
дилатоме́трия *ж* дилатоме́трия
дилювиа́льный *геол.* дилувиален
дилю́вий *геол., остар.* дилувий
димериза́ция *ж хим.* димеризация
диме́рный двумерен
диметилазобензо́л *м хим.* диметилазобензол
диметилами́н *м хим.* диметиламин
диметиланили́н *м хим.* диметиланилин, ксилидин, *аминоксилол*
диметилацетиле́н *м хим.* диметилацетилен, кротонилен, 2-бутин
диметилбензо́л *м хим.* диметилбензол, диметилбензен, ксилол
диметилбутадие́н *м хим.* диметилбутадиен
диметилглиокси́м *м хим.* диметилглиоксим
диметилкето́н *м хим.* диметилкетон, пропанон, ацетон
диметилсульфа́т *м хим.* диметилсулфат, метилов естер на сярната киселина
диметилтеллу́р *м хим.* диметилтелур
диметилфено́л *м хим.* диметилфенол, ксиленол
диметилфтала́т *м хим.* диметилфталат, сол *или* естер на диметилфталатовата киселина
диморфи́зм *м хим.* диморфизъм *(свойство на някои вещества да кристализират в две различни кристални решетки)*
димо́рфный диморфен
ди́на *ж изм.* дина *(единица за сила)*, *означ.* dyn, *бълг.* дин *(1 дин = 10^{-5} нютона)*
динали́т *м мин.* динaлит *(предпазно взривно вещество)*
дина́мик *м радио (електродинамичен)* високоговорител
~, **выносно́й** външен [допълнителен] високоговорител
дина́мика *ж физ.* динамика
~, **га́зовая** динамика на газовете, газова динамика
~ **жи́дкостей и га́зов** динамика на флуидите

~, **звёздная** звездна динамика, динамика на небесните тела
~ **материа́льной то́чки** динамика на материалната точка
~ **маши́н и механи́змов** динамика на машините и механизмите
~ **пла́змы** динамика на плазмата
~ **подзе́мных вод** динамика на подземните води *(в хидрогеологията)*
~ **рабо́ты схе́мы** *изч.* динамика на работата на схемата
~ **раке́т** *косм.* ракетодинамика
~ **реа́ктора** *ядр.* динамика на реактора
~ **ру́словых пото́ков** динамика на водните потоци *(на земната повърхност)*
~ **сооруже́ния** динамика на съоръженията, теория за трептенията на съоръженията *(раздел на строителната механика)*
~ **твёрдых тел** динамика на твърдите тела
динами́ты динамити *(взривни вещества)*
динами́тный динамитен
динами́ческий динамичен; силов, свързан с прояви на сили
динамо́граф *м* динамограф *(уред за записване изменения на сили)*
динамомаши́на *ж* [**дина́мо** *с*] *ел., остар.* генератор за постоянен ток, динамомашина, динамо
динамометаморфи́зм *м* *петр.* динамометаморфизъм
динамо́метр *м* динамометър, силомер *(уред за измерване на сила или момент)*; динамометрична спирачка
~, **аэродинами́ческий** *вж.* **динамо́метр, возду́шный**
~, **возду́шный** въздушна динамометрична спирачка
~, **гидравли́ческий** хидравлична динамометрична спирачка, хидравличен динамометър
~, **диафра́гменный** мембранен динамометър
~, **дифференциа́льный** диференциален динамометър
~ **измере́ния давле́ния ре́зания** *обр. мет.* динамометър за измерване на силата на рязане
~, **индукти́вный** индуктивен динамометър
~, **инструмента́льный** инструментален динамометър
~, **кана́тный** въжен динамометър
~, **кольцево́й** пръстеновиден динамометър
~, **крути́льный** торзионен динамометър
~, **ле́нточно-коло́дочный** лентово-челюстен динамометър
~, **ло́пастный** перков динамометър
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен динамометър
~, **медици́нский** медицински динамометър, силомер
~, **механи́ческий** механичен динамометър [силомер]
~, **образцо́вый** образцов [еталонен] динамометър *(за проверка и за градуиране)*
~, **поглоща́ющий** поглъщащ динамометър
~, **пружи́нный** пружинен динамометър
~, **разрывно́й** машина за изпитвания на опън
~, **ротацио́нный** въртящ [ротационен] динамометър
~, **рыча́жный** лостов динамометър, разкъсващ динамометър *(за лабораторни изпитвания)*
~, **теплово́й** топлинен динамометър
~, **тормозно́й** динамометрична спирачка *(за изпитване на въртящ момент на двигател)*
~, **торсио́нный** *вж.* **динамо́метр, крути́льный**
~, **трёхкомпоне́нтный** *обр. мет.* трикомпонентен динамометър *(за измерване на силата на рязане)*
~, **тя́говый** тягов [работен] динамометър *(при трактори, влекачи, локомотиви)*
~, **электри́ческий** електрическа динамометрична спирачка
~, **электро́нный** електронен динамометър
динамометри́ческий динамометричен
дина́с *м* *керам., мет.* динас, динасов *(огнеупорен)* материал *(с над 93% силициев двуокис — за облицовка на металургични пещи)*
дина́совый динасов, кварцитов
династа́ртер *м* *авто* динамостартер *(работи както на режим на динамо, така и на режим на стартер)*
динатро́н *м* *радио* динатрон, (електронна) лампа в динатронен режим
динейтро́н *м* *ядр.* динеутрон
динери́т *м* *минер.* динерит
дино́д *м* *елн.* динод, електрод с вторична емисия, вторичен катод
дио́д *м* *елн.* диод; двуелектродна лампа; двуелектроден полупроводников елемент
~, **ва́куумный** вакуумен [лампов] диод
~, **вара́кторный** варакторен [капацитивен] диод, диод с променлив капацитет
~, **выпрями́тельный** изправителен диод, изправителна лампа
~, **газонапо́лненный** газонапълнен диод
~, **газоразря́дный** *вж.* **дио́д, газонапо́лненный**
~, **гася́щий** гасящ диод
~, **герма́ниевый** германиев диод
~, **двойно́й** двоен диод
~, **де́мпферный** *вж.* **дио́д, гася́щий**
~, **дете́кторный** детекторен диод
~ **Зене́ра** Ценер-диод, опорен диод
~, **ио́нный** *вж.* **дио́д, газонапо́лненный**
~, **кре́мниевый** силициев диод
~, **кристалли́ческий** кристален диод
~, **ла́зерный** лазерен диод
~, **опо́рный** опорен [стабилизиращ] диод
~, **параметри́ческий** диод с променлив капацитет
~-**пенто́д** диод-пентод
~, **пла́зменный** плазмен диод
~, **пло́ский** плоскостен (полупроводников) диод
~, **полупроводнико́вый** полупроводников диод
~, **силово́й** силов [мощен] диод
~, **слои́стый** *вж.* **дио́д, пло́ский**
~, **смеси́тельный** смесителен диод
~, **термоэлектро́нный** термоелектронен диод

~-**тетрóд** диод-тетрод
~, **тóчечный** точков (полупроводников) диод
~-**триóд** диод-триод
~, **туннéльный** тунелен диод
~, **управля́емый** управляем диод, тиристор
~, **фикси́рующий** *тлв.* диод за фиксиране *(напр. на ниво)*
~, **четырёхслóйный полупроводникóвый** четирислоен полупроводников диод, тиристор
~, **шумовóй** шумов диод
~, **эквивалéнтный** еквивалентен диод, диод-заместител
диóдный диоден
диоксáн *м хим.* диоксан
диоксиацетóн *м хим.* дихидроксиацетон
диоксибензóл *м хим.* дихидроксибензол
диокси́д *м хим.* двуокис, диоксид
диопси́д *м минер.* диопсид
диоптáз *м минер.* диоптаз, аширит
диóптр *м геол.* визьор, приспособление за визиране *(на прости ъгломерни инструменти)*
~, **глазнóй** очен визьор
~, **нивели́рный** приспособление за визиране на нивелир
~, **предмéтный** предметен визьор
диóптрика *ж физ.* диоптрика *(изучава се пречупването на светлинните лъчи при преминаване през прозрачни среди)*
~ **глазá** диоптрика на окото *(свойства на окото като оптичен уред)*
диоптри́метр *м* диоптромер *(уред за измерване фокусните разстояния на лещи в диоптри)*
диоптри́я *ж опт., изм.* диоптър *(единица за пречупвателната сила на леща или оптична система)*
диори́т *м петр.* диорит *(магмена скала)*
~-**апли́т** диоритов аплит
~, **шаровóй** сферичен диорит
дипирами́да *ж крист.* двойна пирамида
ди́плекс *м тлф.* диплекс, устройство за двойна диплексна работа
дипóль *м* 1. *физ., ел.* дипол *(съвкупност от два равни по абсолютна стойност, но с различни знаци електрически или магнитни точкови товара)* 2. *радио, тлв.* дипол *(в антенна техника)*; вибратор 3. *хим.* дипол 4. *хидр.* двоен извор, дипол
~, **акти́вный** активен дипол
~, **акусти́ческий** акустичен дипол
~, **áтомный** атомен дипол
~, **волновóй** вълнов дипол; едновълнов дипол
~ **Гéрца** вибратор на Херц, елементарен дипол
~, **гомеополя́рный** *хим.* хомеополярен дипол *(при чисто ковалентна връзка)*
~, **магни́тный** магнитен дипол
~, **молекуля́рный** молекулен дипол
~, **направля́ющий** директор *(в антенна техника)*
~, **осцилли́рующий** вибратор, осцилиращ дипол
~, **пасси́вный** пасивен дипол
~, **петлевóй** шлейф-вибратор, шлейф-дипол
~, **полуволновóй** полувълнов дипол
~, **приёмный** приемен дипол
~, **слóженный** съставен дипол
~, **широкополóсный** широколентов дипол
~, **электри́ческий** електрически дипол
дипóльный диполен
диполя́рный двуполярен, диполярен, биполярен
дипротóн *м ядр.* дипротон
диптáнк *м кораб.* дълбок резервоар [танк], диптанк
дирéктор *м радио, тлв.* директор *(в антенна техника)*
директри́са *ж мат.* директриса
~ **кони́ческого сечéния** директриса на конусно сечение
дирéт *м авт.* дилатометричен регулатор на температурата
дирижáбль *м ав.* дирижабъл, управляем аеростат
~, **жёсткий** дирижабъл с твърда конструкция
~, **мя́гкий** дирижабъл с мека конструкция
дисазокраси́тель *м хим.* дисазобагрило *(с две азогрупи)*
дисбалáнс *м* небалансираност, дисбаланс, дебаланс
диск *м* диск, кръг, шайба
~, **абрази́вный** абразивен диск [кръг]; шлифовъчен диск
~, **акти́вный** колело с постоянно налягане *(парна турбина)*
~, **антифрикциóнный** антифрикционен диск
~, **блокирóвочный** блокиращ диск
~, **бу́ферный** буферен диск
~ **вáла** фланец на вал
~, **ведóмый** задвижван [водим] диск
~, **веду́щий** задвижващ [водещ] диск, задвижваща шайба
~, **вóйлочный** филцов диск, диск от филц [كече] *(за полиране)*
~, **вращáющийся** въртящ се диск
~, **врýбовый** *мин.* подкопен диск
~, **высевнóй** *с. ст.* сеещ диск *(на сеялка)*
~, **градуи́рованный** *изм.* градуиран диск
~, **двухвенéчный** двувенечен диск *(на парна турбина)*
~, **дели́тельный** делителен диск
~, **довóдочный** *сбр. мет.* заглаждащ [притриващ] диск, диск *(долен или горен)* на лепинговъчна машина
~, **задéлывающий** [**закрывáющий**] *с. ст.* заравящ [засипващ] диск
~, **затóчный** *(абразивен)* диск за точене, точилен диск
~, **золотникóвый** шибърен диск
~ **зу́бчатого колесá** диск [шайба] на зъбно колело
~, **зу́бчатый** назъбен [зъбен, зъбчат] диск
~, **игóльный** иглен диск
~, **кали́берный** калибровъчна шайба, калибровъчен пръстен
~ **колесá** *авто* диск на колелото
~, **кривоши́пный** диск на кривошипа
~, **кулачкóвый** гърбичен диск, гърбична шайба, гърбица, ексцентър

~, **ли́мбовый** лимб, лимбов диск [кръг], градуиран кръг *(в геодезични инструменти и в металорежещи машини)*
~, **ло́пастный** перков диск
~, **магни́тный** магнитен диск, магнитна шайба
~, **маслонаправля́ющий** маслонаправляващ диск *(в лагер)*
~, **молоти́льный** *с. ст.* роначен диск
~, **набо́рный** *тлф.* номероизбираща шайба
~, **нажда́чный** шмиргелов диск [кръг], абразивен диск
~, **нажимно́й** натискателен [притискателен] диск
~ **направля́ющего колеса́** диск на направляващия апарат *(на парна турбина)*
~, **направля́ющий** направляващ диск
~, **ножево́й** *обр. мет.* ножов диск; дискова фреза
~, **насо́сный** помпено колело *(на центробежна помпа)*
~ **номеронабира́теля, заводно́й** *вж.* **диск, набо́рный**
~, **одновене́чный** едновенечен диск *(на парна турбина)*
~, **опо́рный** опорен диск, опорна шайба
~, **па́льчатый** *с. ст.* палцов диск *(на изравнителя на комбайна)*
~, **перфора́торный** перфораторен диск *(във фототелеграфия)*
~, **пи́льный** циркулярен диск, диск на *(дърводелски)* циркуляр
~, **плу́жный** *с. ст.* дисков нож на плуг
~, **поворо́тный** обращателен ръб *(напр. на ремарке)*
~, **полирова́льный** *обр. мет., галв.* полировъчен диск, диск за полиране
~, **постоя́нный** *жп.* сигнал за намаляване на скоростта
~, **предупреди́тельный** *жп.* предсигнал, предупредителен диск
~ **прерыва́теля** *авто* *(подвижен)* диск на прекъсвача
~, **прижи́мный** *вж.* **диск, нажимно́й**
~, **пружи́нный** *(опорен)* пружинен диск
~, **разгру́зочный** разтоварващ диск *(за уравновесяване на аксиалното усилие в хидравлични машини)*
~, **разрезно́й** *с. ст.* режещ диск *(напр. на брана)*
~, **распредели́тельный** разпределителен диск
~, **ре́жущий** *мин.* режещ диск
~ **ро́тора** роторен диск
~ **Рэле́я** диск на Релей *(в акустиката)*
~, **сигна́льный** *жп.* сигнален диск, дисков сигнал
~ **сквозно́го прохо́да** *жп.* сигнал за транзитно преминаване
~, **сто́порный** задържащ [запъващ, спирачен] диск
~, **ступе́нчатый** степенен диск
~ **сцепле́ния** диск на съединителя
~ **су́порта, поворо́тный** лимбов диск [градуиран кръг] на супорта
~, **таре́льчатый** диск, тарелков диск
~**-толка́тель** дисков избутвач *(напр. при щамповане)*
~, **тормозно́й** *(опорен)* спирачен диск
~, **тре́ния** трисщ [фрикционен] диск
~, **трёхвене́чный** тривенечен диск *(на парна турбина)*
~ **турби́ны** турбинен диск
~, **упо́рный** опорен диск *(напр. на парна турбина)*
~, **уравновешива́ющий** уравновесителен диск
~, **фрикцио́нный** *вж.* **диск тре́ния**
~, **шлифова́льный** *обр. мет.* шлифовъчен диск, абразивен диск
~, **эксце́нтриковый** ексцентричен [гърбичен] диск, ексцентър, гърбица
дискова́ние *с* 1. *тлф.* избиране на номер *(с автматичен апарат)* 2. *с. ст.* дисковане *(на почвата)*
ди́сковый дисков
дискомфо́рт *м* липса на битови удобства; неудобство
~ **рабо́ты** неудобство при работата, неудобна *(от гледна точка на работника)* работа
дискретиза́ция *ж* *мат., тлв.* квантоване
дискре́тность *ж* *мат.* дискретност, прекъснатост; накъсаност
дискре́тный дискретен, прекъснат; раздробен, накъсан; не непрекъснат
дискримина́нт *м* *мат.* дискриминанта
дискримина́тор *м* 1. *мат.* дискриминатор 2. *ел.* дискриминатор, «различаващо» устройство; детектор на честотно модулирани сигнали
~, **амплиту́дный** амплитуден дискриминатор
~, **временно́й** дискриминатор по време
~ **и́мпульсов, амплиту́дный** амплитуден дискриминатор на импулси
~, **фа́зовый** [**фа́зо-дифференциа́льный**] фазов дискриминатор
дискримина́ция *ж* *ядр.* дискриминация *(на импулси)*
дислока́ция *ж* 1. *геол.* дислокация *(нарушаване на формите и целостта на пластовете или на геоложката структура вследствие на тектонски движения)* 2. *ел.* дислокация *(в полупроводник)*; *крист.* дислокация *(дефект)*
~, **винтова́я** винтова [спирална] дислокация *(линейно несъвършенство на кристалите)*
~, **дизъюнкти́вная** разломна [дизюнктивна] дислокация
~, **краева́я** краева дислокация *(кристали)*
~, **лине́йная** линейна дислокация *(линейно несъвършенство на кристалите)*
~, **о́ползневая** свлачищна дислокация
~, **пликати́вная** *вж.* **дислока́ция, скла́дчатая**
~, **разрывна́я** разломна дислокация, разсед
~, **скла́дчатая** гънкова дислокация
дисперга́тор *м* диспергатор, диспергиращо средство
дисперга́ция *ж* *вж.* **дисперги́рование**
дисперги́рование *с* диспергиране, фино раздробяване *(в нееднородна среда)*
~ **по́чвы** диспергиране на почвата

~, **ультразвуковое** ултразвуково диспергиране
диспергированный диспергиран
диспергировать диспергирам, раздробявам фино
дисперсионный дисперсионен
дисперсия *ж* 1. разсейване, дисперсия *(в математична статистика и в теория на вероятностите)* 2. *опт.* дисперсия, разлагане *(на светлината с призма)* 3. *хим., физ.* дисперсия, фино раздробяване *(на вещество в друга среда)*
~, **аномальная** аномална дисперсия *(на светлината)*
~, **атомная** *хим., физ.* атомна дисперсия
~, **вращательная** *опт.* кръгова дисперсия *(изменение на ъгъла на въртене на поляризационната плоскост)*
~, **горизонтальная** *крист.* хоризонтална дисперсия
~ **звука** *физ.* дисперсия на звука
~, **линейная** линейна дисперсия *(на светлината)*
~ **магнитной проницаемости** дисперсия [разсейване] на магнитната проницаемост
~, **молекулярная** *хим., физ.* молекулна дисперсия
~, **нормальная** нормална дисперсия *(на светлината)*
~ **оптических осей** *крист.* дисперсия на оптическите оси
~, **остаточная** остатъчна дисперсия
~ **ошибки** разсейване на грешките
~ **почвенных частиц** раздробяване [дисперсия] на почвените частици
~ **света** *опт.* дисперсия [разлагане] на светлината *(напр. с призма)*
~ **фазы** дисперсия на фазата
дисперсность *ж* дисперсност, раздробеност
~ **распыливания** степен на разпръскване [разпиляване] *(на горивото в цилиндрите на двигатели с вътрешно горене)*
дисперсный дисперсен; раздробен *(фино)*
диспетчер *м* диспечер
~ **движения, горный** диспечер по движението [транспорта] на мина [минно предприятие]
~, **общешахтный** главен диспечер на мина
~, **поездной** *жп.* влаков диспечер
~, **сменный** диспечер на смяна
диспетчеризация *ж* диспечеризация
диспетчерская *ж* диспечерско помещение, диспечерска стая
диспетчерский диспечерски
диспропорция *ж* несъразмерност, диспропорция
диссектор *м* *тлв.* дисектор
диссипатор *м* вентилационен канал *(в химична лаборатория)*
диссипация *ж* разсейване *(напр. на атмосферите на планетите в космичното пространство)*
~ **энергии** разсейване [изтичане, дисипация] на енергия
диссоциация *ж* дисоциация *(обратимо разлагане на молекулите на по-прости частици)*
~, **гидролитическая** хидролитна дисоциация, хидролиза
~, **ионная** *вж.* **диссоциация, электролитическая**
~, **молекулярная** молекулна дисоциация
~, **полная** пълна дисоциация
~, **ступенчатая** степенна дисоциация
~, **термическая** термична дисоциация
~, **ударная** ударна дисоциация
~, **фотохимическая** фотохимична дисоциация
~, **электролитическая** електролитна дисоциация
диссоциированный дисоцииран
дистанционный действуващ на разстояние, дистанционен
дистанция *ж* 1. дистанция, разстояние 2. дължина, участък *(на път)* 3. *жп.* секция
~ **безопасности** безопасно разстояние *(напр. при движение на автомобили)*
~, **взлётная** *ав.* интервал *(от време)* при излитане
~, **посадочная** *ав.* интервал *(от време)* при кацане
~ **пути** *жп.* секция по поддържането на пътя
~ **сигнализации и связи** *жп.* електротехническа секция
дистен *м* *минер.* дистен, кианит *(суровина за огнеупорни и киселиноустойчиви материали)*
дистиллер *м* *хим.* 1. дестилатор, дестилационен апарат 2. дестилационна колона
дистиллирование *с* *вж.* **дистилляция**
дистиллированный дестилиран
дистиллировать дестилирам
дистиллят *м* дестилат, продукт от дестилация
~, **масляный** маслен дестилат
~, **очищенный** пречистен дестилат
дистиллятор *м* *вж.* **дистиллер 1**
дистилляционный дестилационен
дистилляция *ж* дестилация
~, **вакуумная** вакуумна дестилация, дестилация под вакуум
~ **в токе водяного пара** дестилация в поток от водна пара [с водна пара]
~, **дробная** *вж.* **дистилляция, фракционная**
~, **молекулярная** молекулна дестилация *(във висок вакуум)*
~, **непрерывная** непрекъсната [поточна] дестилация
~, **простая** обикновена [проста] дестилация
~, **равновесная** равновесна дестилация *(еднократно изпаряване)*
~ **с водным паром** *вж.* **дистилляция в токе водяного пара**
~, **фракционная** фракционна дестилация
~, **экстрактивная** екстрактивна дестилация
дисторсия *ж* *опт.* изкривяване, дисторсия *(недостатък на леща)*
~, **анизотропная** анизотропно изкривяване
~, **бочкообразная** *тлв.* изкривяване тип «бъчва»
~, **подушкообразная** *тлв.* изкривяване тип «възглавница»

дистрибути́вность *ж мат.* дистрибутивност
дистрибу́тор *м ел.* разпределител
дисульфи́д *м хим.* дисулфид, двусулфид
дисципли́на *ж* **диспе́тчерская** *орг.* диспечерска дисциплина
дитиокислота́ *ж хим.* дитиокиселина
дитиона́т *м хим.* дитионат
дитиофосфа́т *м хим.* дитиофосфат, сол на дитиофосфорната киселина
дифени́л *м хим.* дифенил, фенилбензол
дифенилами́н *м хим.* дифениламин
дифениларси́н *м хим.* дифениларсин
дифенилацетиле́н *м хим.* дифенилацетилен
дифенилмета́н *м хим.* дифенилметан, бензилбензол
дифенилсульфи́д *м хим.* дифенилсулфид
дифмано́метр *м топл.* диференциален манометър
~, **двухтру́бный** двутръбен диференциален манометър (*U-образен*)
~, **жи́дкостный** течностен диференциален манометър (*на принципа на скачени съдове*)
~, **колоко́льный** камбанен диференциален манометър (*течностен*)
~, **кольцево́й** пръстеновиден диференциален манометър (*течностен*)
~, **мембра́нный** мембранен диференциален манометър (*механичен*)
~, **механи́ческий** механичен диференциален манометър (*с еластичен елемент*)
~, **однотру́бный** еднотръбен диференциален манометър (*течностен*)
~, **поплавко́вый** поплавъчен диференциален манометър (*течностен*)
~, **самопи́шущий** самопишещ диференциален манометър
~, **сильфо́нный** силфонен диференциален манометър
дифосге́н *м хим.* дифосген
дифра́кция *ж физ.* дифракция
~ **волн** дифракция на вълните
~ **нейтро́нов** дифракция на неутроните
~ **све́та** дифракция на светлината
~ **электро́нов** дифракция на електроните
дифтордихлормета́н *м хим.* дифлуородихлорметан (*охлаждаща течност в хладилната техника*), фреон 12
дифтормонохлорэта́н *м хим.* дифлуоромонохлоретан
дифторэта́н *м хим.* дифлуоретан
диффере́нт *м кораб.* диферент, надлъжен наклон (*на кораб*), разлика в газенето (*на носовия и кърмовия край*)
~ **на корму́** диферент на кърмата
~ **на нос** диферент на носа (*на кораба*)
дифференто́метр *м кораб.* диферентомер
дифференциа́л *м* 1. *мат.* диференциал 2. *авто, маш.* диференциална предавка, диференциал
~, **кулачко́вый** палцов диференциал, гърбичен диференциал
~, **межосево́й** [**междуосево́й**] междуосов [междумостов] диференциал (*при повече от един задвижващ мост*)
~, **несимметри́чный** несиметричен диференциал
~, **самоблоки́рующийся** самоблокиращ се диференциал
~, **сателли́тный** сателитен диференциал, диференциал със сателитни колела
~ **с блокиро́вкой** диференциал с (*принудително*) блокиране
~ **свобо́дного хо́да** диференциал за свободен ход
~, **симметри́чный** симетричен диференциал
~ **с кони́ческими ше́стернями** диференциал с конусни зъбни колела
~ **с повы́шенным тре́нием** диференциал с повишено триене; самоблокиращ се диференциал
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен диференциал, диференциал с цилиндрични зъбни колела
~, **шестере́нчатый** *вж.* **дифференциа́л, сателли́тный**
дифференциа́льный диференциален
дифференциа́тор *м* 1. *ел., авт.* диференциращо звено, диференциращ уред (*изработващ сигнал, пропорционален на първата производна на регулируемия параметър*) 2. *изч.* блок за диференциране
~, **электро́нный** електронно диференциращо устройство
дифференциа́ция *ж* диференциация, различаване, разчленяване, разпределяне (*напр. по даден признак*)
~, **гравитацио́нная** гравитационна диференциация
~, **кристаллизацио́нная** кристализационна диференциация
~ **ма́гмы** *геол.* диференциация на магмата
дифференци́рование *с* 1. *мат.* диференциране (*намиране на диференциала или производната*) 2. *вж.* **дифференциа́ция**
~, **ве́кторное** векторно диференциране
~, **статисти́ческое** статистично диференциране
~ **цен** *икон.* диференциация на цените
диффузио́нный дифузионен
диффу́зия *ж* дифузия, проникване
~, **анизотро́пная** анизотропна дифузия
~, **атмосфе́рная** атмосферна дифузия
~, **взаи́мная** взаимна дифузия
~, **вихрева́я** вихрова дифузия
~, **внутризё́ренная** вътрешнозърнеста дифузия
~ **в твё́рдой фа́зе** дифузия в твърда фаза
~, **га́зовая** газова дифузия
~, **ио́нная** йонна дифузия
~ **к конца́м** дифузия към краищата
~, **междузё́ренная** междузърнеста дифузия
~, **молекуля́рная** молекулна дифузия
~ **нейтро́нов** дифузия на неутроните (*напр. в ядрения реактор*)
~, **обра́тная** обратна дифузия
~, **пове́рхностная** повърхностна дифузия
~ **под давле́нием** дифузия под налягане
~, **терми́ческая** термична дифузия
~, **турбуле́нтная** *вж.* **диффу́зия, вихрева́я**
~ **че́рез перегоро́дку** дифузия през преграда [стена]

диффу́зный 1. дифузен; 2. разсеян *(напр. за светлина)*
диффу́зор *м* 1. дифузор, дифузьор, дифузионен [екстракционен] апарат 2. *аэродин.*, *авто* дифузор 3. *(електроакустика)* рупор, дифузор *(напр. на високоговорител)*
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен дифузор *(налягането се увеличава за сметка на скоростта)*
~, **безлопа́точный** безлопатъчен дифузор
~, **входно́й** входен дифузор
~, **гла́вный** *авто* голям дифузор
~**-держа́тель** *ел.*, *ак.* конусна рамка на мембраната
~ **карбюра́тора** *авто* дифузор на карбуратора
~, **кольцево́й** пръстеновиден дифузор
~, **кони́ческий** конусен дифузор
~, **лопа́точный** лопатъчен дифузор
~ **переме́нного сече́ния** дифузор с променливо сечение
~, **пирамида́льный** пирамидален дифузор
~, **сверхзвуково́й** свръхзвуков дифузор
~, **съёмный** разглобяем дифузор
~, **щелево́й** прорезен [процепен] дифузор
~ **эже́ктора** дифузор на ежектора *(в кондензационно устройство на парна турбина)*
диффунди́ровать дифундирам, прониквам
дихлорацетиле́н *м* *хим.* дихлорацетилен
дихлорацето́н *м* *хим.* дихлорацетон
дихлорбензо́л *м* *хим.* дихлорбензол
дихлори́д *м* *хим.* двухлорид, дихлорид
дихлормета́н *м* *хим.* дихлорметан, метиленхлорид
дихлорэта́н *м* *хим.* дихлоретан
дихрои́зм *м* *крист.*, *текст.* дихроизъм, двуцветност
ди́эдр *м* *мат.*, *крист.* двустен
диэле́ктрик *м* *ел.* диелектрик, изолатор, непроводно тяло
~, **дипо́льный** диполен диелектрик
~, **жи́дкий** течен диелектрик
~, **керами́ческий** керамичен диелектрик
~ **конденса́тора** диелектрик на кондензатор, диелектрик
~, **магни́тный** магнитен диелектрик
~, **многосло́йный** многослоен диелектрик
~, **нейтра́льный** неутрален диелектрик
~, **поля́рный** полярен диелектрик
~, **твёрдый** твърд диелектрик
~, **хлори́рованный** хлориран диелектрик
диэлектри́ческий диелектрически
диэтилами́н *м* *хим.* диетиламин
диэтилацетиле́н *м* *хим.* диетилацетилен
диэтиленгliко́ль *м* *хим.* диетиленгликол
диэтилсульфа́т *м* *хим.* диетилсулфат, етилов естер на сярната киселина
диэтилфтала́т *м* *хим.* диетилфталат
длина́ *ж* дължина
~, **акти́вная** активна [работна] дължина
~ **ба́зиса** *геод.* базисна дължина
~ **бло́ка** *изч.* дължина на блок *(мярка за размер на блока)*
~ **вви́нчивания** *обр. мет.* дължина на завинтване, дължина на *(носещата част на)* резбата
~, **виртуа́льная** *жп.* *(приведена дължина на действителния път към хоризонтален път при същия разход напр. на горивото)*
~ **волны́** *радио* дължина на вълната
~, **габари́тная** габаритна дължина
~, **де́йствующая** действуваща [работна] дължина
~, **диффузио́нная** дифузионна дължина
~ **дуги́** 1. *мат.* дължина на дъгата 2. *зав.* дължина на *(електрическата)* дъга
~ **затуха́ния** дължина на затихването
~ **захо́дки** *мин.* дължина на напредъка [напредването, настъпа]
~ **зацепле́ния** *маш.* дължина на зацепването *(при задружно работещи зъбни колела)*
~ **зу́ба** ширина на зъба *(на зъбно колело)*
~ **искры́** искрово разстояние
~, **ка́жущаяся** привидна дължина
~, **лави́нная** *ядр.* лавинна дължина
~, **ливнева́я** *ядр.* поройна дължина, *също вж.* **длина́, лави́нная**
~ **ли́нии зацепле́ния** *вж.* **длина́ зацепле́ния**
~ **ма́ятника** дължина на махалото
~ **мо́ста, расчётная** *стр.* теоретична дължина на моста
~, **обра́тная** обратна дължина
~ **обто́чки** *обр. мет.* дължина на струговане
~ **о́бщей норма́ли** дължина на общата нормала *(контролиране на еволвентни зъбни колела)*
~ **окру́жности** дължина на окръжността
~, **опти́ческая** оптична дължина
~ **орби́ты** дължина на орбитата
~ **отка́тки** *мин.* дължина на извозването [извоза]
~ **очи́стного забо́я** дължина на добивния забой
~ **плато́** *ядр.* дължина на платото
~ **подпо́ра** *хидр.* дължина на подприщването
~, **поле́зная** полезна дължина
~, **по́лная** пълна дължина
~ **по простира́нию** *мин.* дължина по посоката на разпространение [разпростиране] *(на пласта)*
~, **преде́льная** пределна [гранична] дължина; критична дължина
~, **приведённая** приведена дължина
~ **пробе́га** 1. *ядр.* дължина на пробега *(напр. на частица)* 2. *авто* дължина на пробега, изминато разстояние
~ **пути́, поле́зная** *жп.* полезна дължина на коловоза
~, **рабо́чая** работна дължина
~, **радиацио́нная** *ядр.* радиационна дължина
~, **разрывна́я** *текст.* разривна дължина
~, **расчётная** изчислена [теоретична] дължина
~ **реза́ния** *обр. мет.* дължина на рязане *(при обработване със снемане на стружка)*
~ **резки́** дължина на отрязване *(напр. при работа на циркуляр)*
~ **резьбы́** дължина на резбата
~ **сбе́га резьбы́** дължина на излаза на резбата *(преходът между нарязаната и ненарязаната част)*

~ **свобóдного пробéга** *ядр.* дължина на свободния пробег *(на елементарна частица)*
~ **хóда** дължина на хода *(напр. на буталото в цилиндъра)*
~ **холостóго хóда** *обр. мет.* дължина на празен ход
~ **штáпельная** *текст.* щапелна дължина
~, **эквивалéнтная** еквивалентна дължина
~, **эксплуатациóнная** експлоатационна [работна] дължина
длинноволнóвый *радио* дълговълнов
длинноволокнúстый *текст.* дълговлакнест
длинномéр *м* *трансп.* товар с голяма дължина
длинномéрный дългомерен *(за товари)*
длиннопла́менный дългопламъчен *(при газово заваряване)*
длиннофóкусный дългофокусен
длиномéр *м* дължиномер *(уред за измерване на разстояния с мерен блок и стоманен тел — обикн. при маркшайдерски работи)*
~, **вертикáльный** вертикален дългомер *(за вертикални минни изработки)*
длиномéтр *м* *вж.* **длиномéр**
длúтельность *ж* продължителност; трайност
~ **úмпульса** продължителност на импулса
~ **кáдра** *тлв.* продължителност на кадъра
~ **контáкта** *ел.* продължителност [трайност, времетраене] на контакта
~ **корóткого замыкáния** времетраене на късото съединение
~ **облучéния** *ядр.* продължителност на облъчването
~ **пýска в ход** продължителност на пускането в действие
~ **хóда** време на действие *(на реле)*
~ **циркуля́ции** *ядр.* продължителност на циркулацията
днúще *с* дъно *(напр. на бъчва, лодка, съоръжение)*
~, **выдвижнóе** изтеглящо се [подвижно] дъно
~, **глухóе** плътно дъно *(без отвори, изрези)*
~, **двойнóе** двойно дъно
~, **закáтанное** дъно с подгънати краища *(на ламарината — напр. на консервена кутия)*
~ **ковшá** дъно [капак] на кофата
~, **мáятниковое** люлково дъно, секторно дъно
~, **набивнóе** набито [трамбовано] дъно *(от пръст — напр. на пещ)*
~, **обсаднóе** *вж.* **днúще, закáтанное**
~, **откиднóе** отварящо се дъно *(на шарнир)*
~ **пéчи** *мет.* под на пещ
~ **пóршня** чело на бутало *(на двигател с вътрешно горене)*
~, **промежýточное** междинно дъно
~, **решéтчатое** решетъчно дъно, решетка
~, **съёмное** свалящо се [подвижно] дъно
дно *с* 1. дъно *(напр. морско, речно, езерно, на долина, овраг)* 2. *вж.* **днúще**
~, **внýтреннее** вътрешно [второ] дъно
~, **двускáтное** двускатно дъно, дъно с два наклона
~, **качáющееся** люлково [секторно] дъно
~, **наклóнное** *хидр.* наклонено дъно
~, **откиднóе** отварящо се дъно *(на шарнир)*
~, **отмéлое** плитко дъно
~, **подвижнóе** подвижно дъно
~, **смéнное** сменяемо дъно
дноочистúтель *м* *хидр.* дъночистач, дъночистачка
дноуглубúтель *м* дънодълбачка, дънодълбачна машина
дночерпáтель *м* дъночерпачка; драга
до откáза до отказ, до опора *(напр. при затягане на гайка)*
добáвка *ж* добавка, прибавка
~, **актúвная** активна [активираща] добавка
~, **антидетонациóнная** противодетонационна добавка *(към бензин)*
~, **антикоррозúйная** антикорозионна прибавка *(към мазилни масла)*
~, **вя́жущая** *стр.* свръзваща добавка
~, **гидравлúческая** *стр.* хидравлична добавка
~, **диспергúрующая** *хим.* диспергираща добавка
~, **инéртная** 1. *стр.* инертна добавка, пълнител 2. поглъщащо [инертно] вещество *(при производството на взривни материали)*
~, **кислотостóйкая** *стр.* киселиноустойчива добавка
~, **легúрующая** *мет.* легираща добавка
~**-наполнúтель** *вж.* **добáвка, инéртная**
~, **пенообразýющая** *хим.* пенообразуваща добавка
~, **пластифицúрующая** омекотяваща [пластифицираща] добавка
~, **повéрхностно-актúвная** *стр.* повърхностноактивна добавка *(на бетона)*
~, **противоморóзная** *стр.* противозамръзваща добавка
~, **противопригáрная** *леяр.* противопригарна добавка, противопригарно средство
~, **сульфидúрующая** *мет.* сулфидираща добавка
~, **термопластúческая** *хим.* термопластична добавка
~, **шлакообразýющая** *мет.* шлакообразуваща добавка
добавлéние *с* добавяне, прибавяне, притуряне
добавля́ть добавям, прибавям, притурям
добáвочный 1. добавъчен 2. допълнителен
добелéние *с* доизбелване
добрáживание *с* допълнителна [окончателна] ферментация
добрóта *ж* (добро-)качественост; трайност, здравина, солидност
добрóтность *ж* *радио* 1. доброкачественост, качественост 2. качествен фактор; Q-фактор
~ **измерúтельного прибóра** доброкачественост на измервателния уред
~ **колебáтельного кóнтура** доброкачественост [качествен фактор] на трептящ кръг *(количествена характеристика на неговите резонансни свойства)*
~, **нагружённая** качественост при натоварване
~, **ненагружённая** качественост без товар [на празен ход]

~ систе́мы автомати́ческого регули́рования предавателен коефициент на система за автоматично регулиране
добыва́ние *с вж.* **добы́ча**
добыва́ть *мин.* добивам *(напр. руда)*, разработвам, експлоатирам *(рудник)*; извозвам *(на повърхността)*
добы́ча *ж* 1. *мин.* добиване, разработване, експлоатация *(процес)* 2. *мин.* добив *(количество)* 3. производство, продукция *(количество)*; придобиване
~, **безво́дная** безводно добиване *(на нефт)*
~, **валова́я** общ добив *(напр. на полезни изкопаеми)*
~, **гидравли́ческая** хидравлично добиване
~, **годова́я** годишен добив
~ **древеси́ны** дърводобив
~ **за цикл** добив от цикъл
~, **комба́йновая** комбайново добиване; комбайнов добив
~, **ма́ссовая** масово добиване
~, **мирова́я** световен добив; световна продукция
~, **насо́сная** помпен добив
~ **не́фти** добиване на нефт
~ **не́фти, фонта́нная** фонтанно добиване на нефт
~, **о́бщая** *мин.* общ добив
~, **откры́тая** открито добиване *(в открита разработка)*
~, **подводна́я** подводно добиване *(от морското дъно)*
~, **подзе́мная** подземно добиване; подземен добив
~ **поле́зных ископа́емых** добиване на полезни изкопаеми
~, **сме́нная** сменен добив, добив за смяна
~ **то́рфа, дра́жная** добиване на торф с драга
~ **угля́** добив на въглища
~, **уде́льная** относителен добив
~, **хи́щническая** хищническа експлоатация
~, **ша́хтная** рудничен добив
добы́чный *мин.* добивен
доводи́ть 1. *обр. мет.* заглаждам, притривам *(фино)*; обработвам [довеждам] до точен размер *(и окончателна гладкост)* 2. *мет., хим., обог.* обработвам [довеждам] до определен [окончателен] състав; обработвам окончателно [чисто]
дово́дка *ж* 1. *обр. мет.* заглаждане, притриване *(фино)*; обработване [довеждане] до точен размер *(и окончателна гладкост)* 2. *мет., хим., обог.* обработване [довеждане] до определен [окончателен] състав; окончателно [чисто] обработване 3. *стр.* довършително обработване, последни операции; отстраняване на последни *(дребни)* дефекти
~, **гру́бая** грубо заглаждане [притриване]
~ **концентра́та** *(последно)* обработване [довеждане] на концентрата до окончателния състав
~ **пла́вки** обработване на разтопения метал до необходимия състав *(и температура)*
~ **програ́ммы** *изч.* изпитване за правилността на програмата
~, **пло́ская** плоско заглаждане [притриване]
~, **сверхчистова́я** суперфиниш, свръхзаглаждане
~, **слеса́рная** шлосерско [ръчно] заглаждане
~, **чистова́я** *вж.* **дово́дка 1**
дово́дочный заглаждащ, притриващ; високоточен *(и гладък)*
до́ггер *м геол.* догер, средна юра *(епоха)*
догово́р *м икон.* договор
догора́ние *с* догаряне
догру́зка *ж* донатоварване
додека́эдр *м мат.* дванадесетостен
доде́лка *ж* довършване; предаване добър външен вид
дождева́льный дъждовален
дождева́ние *с с. ст.* дъждуване, оросяване *(механизирано напояване чрез дъждовални апарати)*
дождева́тель *м с. ст.* дъждовален апарат
~ **с больши́м захва́том пло́щади** дъждовален апарат с широк обхват
дождеме́р *м метео* дъждомер
~, **самопи́шущий** самопишещ дъждомер, плувиограф
дождеприёмник *м* дъждоприемна шахта, шахта за дъждовни води
дождь *м метео* дъжд
~, **метео́рный** *астр.* метеорен дъжд
~, **радиоакти́вный** радиоактивен дъжд
дожига́ние *с* доизгаряне, догаряне
до́за *ж* 1. доза, порция, определено количество 2. *ядр.* доза
~, **безопа́сная** безопасна доза
~ **впры́ска** доза на впръскване *(на гориво)*
~, **глуби́нная** *ядр.* дълбочинна доза
~, **диагности́ческая** диагностична доза
~, **допусти́мая** допустима доза
~, **индика́торная** индикаторна доза
~, **интегра́льная** интегрална доза
~, **кумуляти́вная** кумулативна доза
~, **лета́льная** *вж.* **до́за, смерте́льная**
~, **лече́бная** лечебна доза
~, **нейтро́нная** неутронна доза
~ **облуче́ния** доза на облъчването
~, **пове́рхностная** повърхностна доза
~, **поглощённая** *ядр.* погълната доза
~, **преде́льно допусти́мая** най-голяма допустима доза
~ **радиоакти́вного облуче́ния** доза на радиоактивното облъчване
~, **смерте́льная** смъртоносна доза
~, **су́точная** денонощна доза
~, **терапевти́ческая** *вж.* **до́за, лече́бная**
~, **тота́льная** тотална [обща] доза
~, **эквивале́нтная** *ядр.* еквивалентна доза
~, **экспозицио́нная** експозиционна доза
дозапра́вка *ж авто* дозареждане *(с гориво)*; *ав.* дозареждане [снабдяване с гориво] *(във въздуха)*
дозаря́дка *ж* 1. *ел.* дозареждане *(напр. на акумулатор)* 2. принудително пълнене *(на двигател с вътрешно горене)*

дозáтор *м* дозатор, дозиращо [отмерващо] устройство, дозирмашина
~, барабáнный барабанен дозатор
~, весовóй тегловен дозатор
~ дискрéтного дéйствия *вж.* **дозáтор периоди́ческого дéйствия**
~, качáющийся *мин.* вибрационен дозатор
~, мембрáнный мембранен дозатор
~, объёмный обемен дозатор
~ непреры́вного дéйствия дозатор с непрекъснато действие
~ периоди́ческого дéйствия дозатор с прекъснато действие
~, плýнжерный плунжерен дозатор
~, поплáвковый дозатор с поплавък
~, шестерёнчатый дозатор със зъбни колела *(напр. за течно гориво)*
~, шнéковый шнеков дозатор
дозвуковóй *физ.* дозвуков *(за скорост, по-малка от скоростта на звука)*
дозимéтр *м* *ядр.* дозиметър *(за определяне на радиоактивното излъчване)*
~, интегри́рующий интегрален дозиметър
~, ионизациóнный йонизационен дозиметър
~, кармáнный джебен дозиметър
~, калориметри́ческий калориметричен дозиметър
~, напёрстковый дозиметър за носене на пръста *(на ръката)*
~, нейтрóнный неутронен дозиметър
~, перенóсный преносим [носим] дозиметър
~, плёночный филмов дозиметър
~, светосигнáльный дозиметър със светлинен сигнал
~, хими́ческий химически дозиметър
дозимéтрия *ж* *ядр.* дозиметрия *(методи за измерване на йонизиращи лъчения с оглед лъчезащита или лъчелечение)*
~, индивидуáльная индивидуална [лична] дозиметрия
~, плёночная филмова дозиметрия
~, рентгéновская рентгенова дозиметрия
дози́рование *с* дозиране, отмерване
дозирóвка *ж* *вж.* **дози́рование**
~, весовáя тегловно дозиране
~, объёмная обемно дозиране
~, пропорционáльная пропорционално дозиране
дозирóвочный дозировъчен, дозиращ, отмерващ
доизмельчéние *с* дораздробяване
дóйка *ж* **маши́нная** *с. ст.* машинно доене
док *м* *кораб.* док; корабостроителница *(в редки случаи)*
~, автонóмный автономен док
~, двухбáшенный *(плаващ)* док с две кули
~-кáмера док-камера *(с изнасяне на кораба на сухо по релсов път навън — за кораби до средна големина)*, докова камера
~-мáтка док-майка *(с няколко понтонни дока)*
~, наливнóй *вж.* **док, сухóй**
~, однобáшенный *(плаващ)* док с една кула
~, плавýчий плаващ док
~, понтóнный понтонен док *(вид плаващ док)*
~, прили́вный приливно пристанище
~, ремóнтный ремонтен док
~, строи́тельный *вж.* **док, судострои́тельный**
~, судострои́тельный 1. корабостроителен [строителен] док, докова камера *(на корабостроителен завод)* 2. *жарг.* корабостроителница
~, сухóй сух док
~, трáнспортный транспортен док *(за превозване на кораби)*
доказáтельство *с* *мат.* доказателство; *киб.* *(логическо)* заключение, извод, доказателство
~ от проти́вного доказателство от противното
докéмбрий *м* *геол.* предкамбрийски период
дóкер *м* *кораб.* пристанищен работник, докер
доковáние *с* *кораб.* докуване
дóкраснá до червено, до червена жар *(при нагряване на метал)*
докрити́ческий подкритичен
докрýтка *ж* *текст.* допълнителен сук, доусукване
докрýчивать доусуквам, правя допълнителен сук
докумéнт *м* документ
~, грузовóй товарителница
~, сопроводи́тельный съпровождащ документ
документáция *ж* документация, работен проект (със сметка)
~, конструкциóнная конструктивна *(работна)* документация
~, линéйная работен проект на *(електрическа)* линия
~, наýчно-техни́ческая научно-техническа документация
~, отчётная отчетна документация
~ по сбóрочным едини́цам документация за сборни единици
~ посевнóго материáла *с. ст.* документация на посевен материал
~, проекто-смéтная проектосметна документация
~, техни́ческая техническа документация
~, технологи́ческая технологична документация
документи́рование *с* документиране
документооборóт *м* оборот на документи
долбёжный дълбачен
долби́ть дълбая, издълбавам; пробивам с длето
долблéние *с* 1. *обр. мет.* дълбане; обработване на дълбачна машина *(напр. канал, зъбно колело)* 2. *мин.* дълбане, изсичане *(на скала)*, избиване *(на отвор)* 3. *дърв.* дълбане *(на гнездо, длаб — ръчно или машинно)*
~, анодно-механи́ческое анодно-механично дълбане
~, электрои́скровое електроискрово дълбане
долбя́к *м* дълбач *(зъбонарезен инструмент)*
~, втýлочный втулков дълбач
~, ди́сковый дисков дълбач
~, зуборéзный зъбонарезен дълбач, зъбодълбачно колело
~ косозýбый дълбач с коси зъби

~, **обди́рочный** дълбач за грубо обработване, предварителен дълбач
~, **прямозу́бый** дълбач с прави зъби
~, **хвостово́й** зъбодълбачно колело с опашка
~, **ча́шечный** чашковиден дълбач
~, **чистово́й** дълбач за окончателно обработване
долгове́чность *ж* 1. дълготрайност, трайност; издръжливост 2. експлоатационна продължителност *(напр. на машина)*, време [срок] на експлоатация
~, **гаранти́рованная** гарантирана дълготрайност
~ **формо́вочной сме́си** *леяр.* издръжливост [устойчивост] на формовъчната смес
~, **электри́ческая** електрическа (износо-)устойчивост
долгове́чный дълготраен, траен; издръжлив, устойчив
долгосро́чный дългосрочен
долгота́ *ж (географска)* дължина
~, **восто́чная** източна *(географска)* дължина
~, **географи́ческая** географска дължина
~, **геодези́ческая** геодезическа дължина
~, **за́падная** западна *(географска)* дължина
долгохрани́мый подходящ за [запазващ свойствата си при] продължително съхраняване
долери́т *м петр.* долерит *(едрозърнест базалт)*
доли́вка *ж* доливане, допълване
~ **мета́лла в фо́рму** *леяр.* доливане на (метал във) форма
доли́на *ж геол.* долина
~, **го́рная** планинска долина
~, **корытообра́зная** коритовидна долина
~, **леднико́вая** ледникова долина
~, **подво́дная** подводна долина, подводен каньон *(на океанското дъно)*
~ **проры́ва** *вж.* **доли́на, сквозна́я**
~ **размы́ва** ерозионна долина
~, **сбро́совая** разседна [тектонична] долина
~, **сквозна́я** проломна долина
~, **слепа́я** сляпа [затворена] долина
доломи́т *м* 1. *минер.* доломит 2. *петр.* доломит *(седиментна скала)*
~, **битумино́зный** битуминозен доломит
~, **кальцини́рованный** калциниран доломит
~, **каусти́ческий** каустичен доломит
~, **оса́дочный** утаечен доломит
доломитиза́ция *ж петр.* доломитизация
доломи́товый доломитен
долото́ *мин.* длето
~, **алма́зное** диамантено длето
~, **боково́е** ексцентрично длето *(използува се за ликвидиране на аварии при ударно сондиране)*
~, **бурово́е** сондажно длето
~, **гидромонито́рное** хидромониторно длето
~, **двухло́пастное** двуперково длето
~, **двута́вровое** двутаврово длето, двойно Т-длето
~, **жело́бчатое** улейно длето
~, **камнетёсное** каменоделско длето
~, **коло́нковое** ядково длето
~, **крестообра́зное** кръстовидно [кръстато] длето
~, **ло́пастное** перково длето
~, **нава́ренное** заварено длето
~, **направля́ющее** направляващо длето
~, **пикообра́зное** пиковидно длето, длето-пика
~, **пло́ское** плоско [обикновено] длето
~, **пло́тницкое** дърводелско длето
~, **по́лое** кухо длето
~ **«ры́бий хвост»** [РХ] длето «рибена опашка», длето РО
~, **слеса́рное** шлосерско длето
~, **столя́рное** *вж.* **долото́, пло́тницкое**
~, **ступе́нчатое** стъпаловидно длето
~, **трёхгра́нное** *маш.* длето с триъгълно сечение
~, **трёхшаро́шечное** триролково длето
~, **шаро́шечное** ролково длето
~, **шипово́е** длето за набиване на обръчи *(на бъчва)*
~, **эксцентри́ческое** ексцентрично длето
долотообра́зный длетовиден
до́ля *ж* част *(от цяло)*, дял
~, **весова́я** тегловна част
~ **листа́** *полигр.* част от листа, формат
~, **молекуля́рная** [**мо́льная, моля́рная**] *физхим.* молна част
~, **объёмная** *физхим.* обемна част
дом *м стр.* сграда, къща, дом
~, **бескарка́сно-пане́льный** безскелетно-панелна сграда
~, **высо́тный** висока сграда
~, **жило́й** жилищна сграда, жилищен дом
~, **карка́сно-пане́льный** скелетно-панелна сграда
~, **карка́сный** скелетна сграда
~, **крупнобло́чный** едроблокова сграда
~, **крупнопане́льный** едропанелна сграда
~, **пане́льный** панелна сграда, сграда със сглобяема конструкция
~, **разбо́рный** разглобяема сграда
~, **сбо́рный** сглобяема сграда, сграда със сглобяеми елементи
~, **секцио́нный** секционна сграда, сграда от отделни секции
~, **типово́й** типова сграда
дома́лывание *с* досмилане, допълнително мелене
домейки́т *м минер.* домейкит *(меден арсенид)*
доме́н *м физ.* *(област на феромагнитен кристал с определена магнитна ориентация)*
до́менный *мет.* високопещен
до́менщик *м мет.* работник на висока пещ
домина́нтный *арх.* господствуващ *(напр. за елемент на композиция)*
домкра́т *м* крик
~, **автомоби́льный** автомобилен крик
~, **ваго́нный** вагонен крик
~, **винтово́й** винтов крик
~, **гидравли́ческий** хидравличен крик
~, **зу́бчатый** крик със зъбен гребен и ръчка *(за въртене)*
~, **консо́льный** конзолен крик
~ **на сала́зках** крик с *(приспособление обикн. чрез винт за)* хоризонтално изместване

~, **ножнóй** крачен крик
~, **пневматúческий** пневматичен [въздушен] крик
~, **распóрный** разпъващ крик
~, **рéечный** крик със зъбен гребен
~, **рычáжно-рéечный** крик със зъбен гребен и лост *(за ръчно повдигане)*
~, **рычáжный** лостов крик
~ **с зýбчатой рейкóй** *вж.* **домкрáт, рéечный**
~, **телескопúческий** телескопен крик
~, **шестерёнчатый** *вж.* **домкрáт, зýбчатый**
~, **электрúческий** крик с електрическо задвижване
домкрáтный криков, повдигателен
дóмна *ж мет.* висока пещ
домóл *м* допълнително мелене, досмилане
домостроéние *с вж.* **домостройтельство**
домостройтельство сградостроителство
донасыщéние *с* донасищане, допълнително насищане
дóнка *ж кораб.* парна бутална помпа
дóнный дънен; основен
дóнор *м физ., елн.* донор, донатор *(напр. на електрон)*
дообогащéние *с* дообогатяване *(напр. концентрат)*
дообрабáтывание *с* дообработване, довършване на обработването
доокислúтель *м хим.* доокислител, средство за допълнително окисляване
доочúстка *ж* допълнително очистване, допречистване
доплáта *ж икон.* доплащане, допълнително заплащане
допáшка *ж с. ст.* доизораване
дóплер-эффéкт *м физ.* доплеров ефект
дополнéние *с* допълнение; допълване
допосéвный *с. ст.* предсеитбен
дóппель-машúна *ж кож.* допелмашина *(при производство на обувки)*
допрессóвка *ж обр. мет.* допресоване, окончателно пресоване
дóпуск *м* 1. *маш.* допуск, допустимо отклонение *(напр. на размер)* 2. достъп, допускане *(напр. за влизане)*
~, **двусторóнний** двустранен допуск *(в плюс и в минус)*
~, **диспéтчерский** *ел.* диспечерски достъп до работа *(при управление на енергийна система)*
~ **зазóра** допуск на хлабината
~ **измерéния** допустимо отклонение на измерването
~ **износа** допуск на износването
~, **контрóльный** контролен допуск *(при приемане на продукцията)*
~, **линéйный** линеен допуск, допуск на линеен размер
~, **минусовóй** отрицателен допуск, допуск в по-малко
~ **на кóнусность** допуск за *(допустима)* конусност
~ **на овáльность** допуск за *(допустима)* овалност [елипса]
~ **на прúпуск** допуск на прибавката *(за понататъшно обработване)*
~ **натя́га** допуск на стегнатост
~, **незавúсимый** независим допуск
~, **одностóрóнний** едностранен допýск *(само в плюс или само в минус)*
~, **плюсовóй** положителен допуск, допуск в повече
~ **посáдки** допуск на сглобката
~, **произвóдственный** производствен допуск *(за разлика напр. от контролен допуск)*
~ **размéра** допуск на размера, линеен допуск
~, **угловóй** допуск на ъгъла, ъглов допуск
~ **шáга** допуск на стъпката *(напр. на резба)*
допустúмый допустим
дорастворúтель *м хим.* допълнителен разтворител *(за окончателно разтваряне)*
дорáщивание *с* **скотá** *с. ст.* доотглеждане на добитъка
дорн *м* 1. пробой *(при ковашко обработване)*; дорник, шип *(при обработване на металорежеща машина)* 2. *кауч.* сърце, форма
дорновáние *с* пробиване с пробой
дорнодержáтель *м* държач на пробоя
дорноизвлекáтель *м мет.* изтегляч, *(винтов)* теглич *(за изваждане на сърдечника от тръбата)*
дорóга *ж* 1. път 2. *жп.* управление *(административна единица на част от жп. мрежа)*
~, **автомобúльная** автомобилен път
~, **асфальтúрованная** асфалтиран път
~, **асфальтобетóнная** асфалтобетонен път
~, **безрéльсовая** шосеен път, шосе
~, **бетонúрованная** [**бетóнная**] бетонен път
~, **бúтая** утъпкан *(черен)* път
~, **воздýшная** въздушен път, въздушна линия
~, **воздýшная канáтная** въздушно-въжена линия
~, **гóрная** планински път
~, **гравúйная** път с трошенокаменна настилка
~, **грéйдерная** *(път или площадка, изравнена с гредер)*
~, **грунтовáя** черен път
~, **гужевáя** коларски път
~, **двухколéйная** [**двухпýтная**] двоен железен път
~, **двухполóсная** път с две платна
~, **éзженая** *вж.* **дорóга, бúтая**
~, **желéзная** железен път, железница
~, **желéзная окружнáя** околовръстен железен път
~, **желéзная рокáдная** *воен.* рокаден железен път *(успореден на линията на фронта или на държавната граница)*
~, **извúлистая** път с много завои, криволичещ път
~, **изъéзженная** разбит път
~, **канáтная** въжена линия
~, **клúнкерная** път с настилка от клинкерни блокове
~, **кольцевáя** околовръстен път, (пътен) пръстен

~, **лесовозная** път за извозване на дървен материал, горски път
~, **магистральная** магистрален [главен] път, магистрала
~, **монорельсовая** еднорелсов път *(напр. за електротелфер)*
~, **малоезжая** ненатоварен път *(със слабо движение)*
~, **мощёная** павиран път
~, **надземная железная** надземен железен път
~, **одноколейная однопутная** единичен железен път
~, **окружная** *вж.* **дорога, кольцевая**
~, **подвесная** висяща *(въжена)* линия
~, **подвесная канатная** висяща въжена линия
~, **подземная железная** подземна железница, метро
~, **полевая** полски път
~, **пригородная железная** крайградски железен път
~, **просёлочная** междуселски път
~, **рудничная железная** рудничен железен път, руднична железница
~, **скоростная железная** *(усилен)* железен път за движение с повишена скорост
~, **узкоколейная железная** тесолинеен железен път
~, **улучшенная грунтовая** подобрен черен път
~, **ухабистая** изровен [разбит] път
~, **фашинная** път върху фашини *(в блатиста местност)*
~, **цепная** верижен *(релсов)* път
~, **шоссейная** шосеен път, шосе
~, **щебёночная** път с трошенокаменна настилка
~, **ширококолейная железная** широколинеен железен път *(с широчина над 1435 мм; в СССР широчината е 1524 мм)*
~, **электрифицированная железная** електрифициран железен път
~, **эстакадная** естакаден [рампов] път
дорожка *ж* 1. *маш.* работна [ходова] повърхност; жлеб; писта 2. *ел.* писта, пътечка *(напр. върху магнетофонна лента)*; следа, диря; *изч.* писта *(на носителя на данни — барабан, лента, диск)* 3. *стр.* пътека, писта
~, **беговая** *авто* протектор *(на външна гума)*
~, **велосипедная** велосипедна пътека, велосипедно платно
~, **взлётная** *ав.* писта за излитане
~, **вихревая** *хидр.* вихрова пътека
~, **гаревая** сгуриена пътека *(насипана със сгур)*
~, **звуковая** звукова писта, тонписта
~, **кодовая** кодова писта
~, **пешеходная** пешеходна пътека
~ **подшипника, беговая** околовръстен жлеб в лагерна гривна
~, **посадочная** *ав.* писта за кацане
~, **роликовая** ролков конвейер [транспортьор]
~, **синхронизирующая** *изч.* синхронизираща писта *(със записани импулси, играещи роля на тактови сигнали)*
дорожник *м* работник по строителство на пътища
дорожностроительный пътестроителен
дорожный пътен
доска *ж* 1. дъска 2. *ел.* табло; плоча
~, **бортовая** *кораб.* бордова дъска
~, **буферная** *жп.* буферна дъска [греда]
~, **винтовальная** *вж.* **доска, винторезная**
~, **винторезная** *обр. мет.* винторезна дъска
~, **волочильная** изтеглячна дъска
~, **вставная** разделителна [преградна] дъска
~, **гравировальная** дъска [плоча] за гравиране
~, **закройная** *кож.* дъска за кроене, кроячна дъска
~, **игольная** *текст.* иглена плоча
~, **инструментальная** *вж.* **доска приборов**
~, **кассейная** *текст.* галирна дъска *(на тъкачна жакардова машина)*
~, **клапанная** клапанна дъска
~, **клеммная** клемно табло
~, **коммутационная** включвателно табло
~, **кружальная** *стр.* дъска за кръжило
~, **мензульная** *геод.* мензулна дъска
~, **модельная** *леяр.* моделна дъска
~, **наборная** *полигр.* наборна дъска
~, **направляющая** направляваща планка [дъска]
~, **операционная** *вж.* **доска, коммутационная**
~, **отливная** *стр.* подкорнизна [дъждобранна] дъска
~, **переплётная** *полигр.* дъска за подвързване
~, **печатная** *полигр.* печатна дъска
~, **поводковая** *с. ст.* направляваща дъска
~, **подавательная** *с. ст.* подавателна маса *(при вършачка)*
~, **подмодельная** *леяр.* подмоделна дъска
~, **подножная** стъпална дъска
~, **подоконная** *стр.* подпрозоречна дъска
~, **полевая** *с. ст.* пързец *(на плуга)*
~, **половая** *стр.* подова дъска, дъска за дюшеме
~ **посадки** *мет.* 1. шихтова разделителна стена 2. плоча за шихтата
~, **посевная** *с. ст.* посявна дъска
~, **правильная** *маш.* дъска за изправяне
~, **приборная** *вж.* **доска приборов**
~ **приборов** *авто* арматурно табло
~, **приёмная** *мет., полигр.* приемна [приемателна] дъска
~, **распределительная** *ел.* разпределително табло
~, **рассевная** *с. ст.* посявна дъска
~, **скатная** *с. ст.* сборна дъска [плоскост] *(за зърното в комбайна)*
~, **стереотипная** *полигр.* стереотипна дъска
~, **стрясная** *с. ст.* тръскаща дъска
~, **табельная** контролно табло *(при влизане на работниците в предприятието)*
~, **трепальная** *с. ст.* мъначна дъска

~, **трубная** тръбна дъска *(на кондензатора на парна турбина)*
~, **фальцовальная** дъска с фалц *или* нут и перо *(по тясната дълга страна)*
~, **фигурная подмодельная** *леяр.* фигурна подмоделна дъска
~, **чертёжная** чертежна дъска
~, **чистообрезная** чисто обрязана дъска
~, **шпунтовая** *дърв.* шпунтова дъска *(обработена с нут и перо)*
доскопогружатель *м* *(устройство за товарене на дъски)*
доскоразгружатель *м* *(устройство за разтоварване на дъски)*
досмотр *м* преглед, проверка
досмотрщик *м* контрольор, надзирател
досрочный предсрочен
доставка *ж* 1. доставка; доставяне 2. *мин.* извозване, рудничен транспорт *(с транспортьори и скрепери — обикновено в границите на рудничния участък)*
~, **вертикальная** вертикален транспорт
~ **волочением** извозване чрез влачене
~, **горизонтальная** хоризонтално извозване
~, **конвейерная** извозване с транспортьори
~ **по лаве** транспорт по фронта
~, **рудничная** *вж.* **доставка 2**
~, **самотёчная** самотечен [гравитационен] транспорт
~, **скреперная** извозване със скрепери
~ **собственным весом** *вж.* **доставка, самотёчная**
доставлять 1. доставям 2. *мин.* извозвам
достижение *с* 1. достигане, постигане 2. постижение
достоинство *с* 1. *(положително)* качество, предимство 2. *икон.* стойност *(на паричен знак)*
достояние *с* **всенародное** общонародна собственост
дострагивать *дърв.* дорендосвам
достраивание *с* дострояване
достройка *ж* *вж.* **достраивание**
доступ *м* достъп
~, **дистанционный** *изч.* дистанционен достъп
~, **прямой** *изч.* директен [пряк] достъп *(до определени данни при четене или записване от или в запаметяващото устройство)*
досушивание *с* доизсушаване, допълнително сушене
досушивать доизсушаване
досушка *ж* *вж.* **досушивание**
дотация *ж* *икон.* дотация, държавна субсидия
доумягчение *с* доомекотяване, отстраняване на остатъчната твърдост *(на водата)*
доход *м* *икон.* доход
~, **валовой** общ [брутен] доход
~, **национальный** национален доход
~, **чистый** чист доход
дощатый дъсчен, направен от дъски
дощечка *ж* дъсчица
~, **кровельная** *стр.* дъсчица за покрив
~, **номерная** табелка с *(регистрационен)* номер
~, **опорная** подложка
~, **паркетная** дъска за паркет
~, **шлифовальная** шлифовъчна плоча
доэвтектический *мет.* подевтектичен
доэвтектоидный *мет.* подевтектоиден
драга *ж* драга, дълбачка *(плаващо съоръжение за удълбаване на подводното дъно и разработване на подводни находища)*
~, **землесосная** земесмукачна [смукателно-нагнетателна] драга
~, **канатная** въжена драга
~, **многочерпаковая** многочерпакова [многокошова] драга
~, **одночерпаковая** едночерпакова [еднокошова] драга
~, **плавучая** плаваща драга
~, **свайная** драга *(за неподвижно закрепване)* върху пилоти
~, **щипцовая** грайферна драга
драгирование *с* *(изкопни работи по удълбочаване на дъното)*
драглайн *м* *стр.* драглайн *(вид багер)*
~, **шагающий** крачещ драглайн [екскаватор]
~, **гусеничный** верижен драглайн
драгоценный скъпоценен *(напр. за камък)*
дразнение *с* *мет.* дразнене *(втора фаза при огнево рафиниране на мед — обезгазяване чрез разбъркване на стопилката със сурови дървета)*
~ **на ковкость** дразнене на ковкост *(за отстраняване на разтворения меден (I) окис)*
~ **на плотность** дразнене на плътност *(за отстраняване на разтворения в медта серен двуокис)*
дразнилка *ж* *мет.* дразнилка *(прът от сурово дърво)*
драйер *м* *леяр.* сушилна за сърца
дранка *ж* *дърв.* шинда, шиндра *(за обшиване на покриви)*; летва, летвичка
~, **кровельная** шинда, шиндра
~, **штукатурная** летва *(за под мазилката)*
драпирование *с* *текст.* драпиране
драпируемость *ж* драпируемост
дратва *ж* *кож.* обущарски конец [канап] *(натъркан с восък)*
драч *м* *дърв.* 1. плания, голямо [дълго] ренде 2. клещи *(за вадене на гвоздеи)*
драчка *ж* *текст.* чесало, гребен
древесина *ж* дървесина, дървен материал
~, **балансовая** целулозна дървесина *(за хартиената промишленост)*
~, **воздушносухая** въздушно суха [сушена на въздух] дървесина, естествено сушен дървен материал
~, **деловая** строителна дървесина, дървесина за *(по-нататъшно)* обработване
~, **заболонная** бяла дървесина
~, **искусственная** изкуствена дървесина *(чрез преработване на дървото или от дървесни отпадъци)*
~, **косослойная** косо нарязана дървесина
~, **крупная** едроразмерна дървесина
~ **лиственных пород** широколистна дървесина
~, **мелкая** дребноразмерна дървесина

~, **модифици́рованная** модифицирана дървесина *(обработена напр. със синтетични смоли, амоняк)*
~ **мя́гких поро́д** мека дървесина, дървесина от меко дърво
~, **натура́льная** естествена дървесина
~, **неокорённая** необелена дървесина
~, **облаго́роженная** пресувана [облагородена] дървесина
~, **окорённая** обелена дървесина
~, **по́здняя** лятна дървесина
~, **прессо́ванная** пресована дървесина *(с повишени механични свойства 2—3 пъти в сравнение с естествена дървесина)*
~, **пропи́танная** импрегнирана дървесина
~, **прямоволокни́стая** дървесина с право влакно
~, **смоли́стая** смолиста *(иглолистна)* дървесина
~, **строева́я** строителна дървесина
~, **сырьева́я** дървесинна суровина
~ **твёрдых поро́д** твърда дървесина, дървесина от твърдо дърво
~, **хво́йная** иглолистна дървесина
~, **ядро́вая** сърцевинна дървесина
древеси́нный дървесинен
древесинове́дение *с* дървесинознание
древесноволокни́стый дървесновлакнест
древесностру́жечный дървесинностърготинен *(напр. за плочи от дървесни частици)*
древе́сный дървесен, дървен
древнечетверти́чный *геол.* старочетвъртичен, старокватернерен
древова́л *м* *гор.* дървосвал, машина за събаряне на дървета *(чрез допълнително тласкащо устройство към булдозер)*
древови́дный дървовиден; *крист.* дендритен
древоло́м *м* повалени дървета
древомер *м* клуп *(приспособление за мерене диаметъра на стебло)*
древонасажде́ние *с* *гор.* залесяване
древоспу́ск *м* улей за спускане на трупи
древосуши́лка *ж* сушилня за дървен материал
древото́чина *ж* дървоядина, проядено дърво *(от дървояден)*
дрези́на *ж* *жп.* дрезина
~-**кача́лка** дрезина с ръчно [лостово] задвижване
~, **мото́рная** моторна дрезина
дрейф *м* *авт.*, *ел.* произволно изменение [отклонение, изместване] *(на изходната величина при неизменна стойност на входната величина)*, дрейф
~ **льда в мо́ре** движение на леда в морето *(под действието на вятъра и теченията)*
~ **нулево́го у́ровня** изменение на нулевото напрежение *(в аналогова изчислителна машина)*, дрейф, изместване на нулата
~ **нуля́** *вж.* **дрейф нулево́го у́ровня**
~ **су́дна** дрейф, изместване от курса на плавателния съд *(под действието на вятъра и вълните)*
дрель *ж* дрелка, ръчна пробивна машинка, ръчна пробивачка
~, **винтова́я** дрелка с винт *(ръчно задвижване)*
~, **грудна́я** гръдна дрелка, дрелка с гръден опор
~, **лучко́вая** лъкова дрелка *(ръчно задвижване)*
~, **пневмати́ческая** пневматична дрелка
~, **ручна́я** ръчна дрелка
~, **смычко́вая** *вж.* **дрель, лучко́вая**
~, **спира́льная** *вж.* **дрель, винтова́я**
~, **углова́я** ъглова дрелка *(свредлото е под прав ъгъл спрямо оста на задвижващия механизъм)*
~, **шестере́нчатая** *(ръчна)* дрелка със зъбна предавка
~, **электри́ческая** електрическа дрелка
дре́на *ж* [**дрен** *м*] дренажен канал *(от тръби, камъни, дъски, фашини и др.)*
~, **водосбо́рная** водосъбирателен дренажен канал
~-**осуши́тель** изсушителен дренажен канал
~-**собира́тель** *вж.* **дре́на, водосбо́рная**
~, **фаши́нная** дренажен канал с фашини
дрена́ж *м* 1. дренаж, отводняване 2. отводнително [дренажно] устройство
~, **аэрацио́нный** аерационен дренаж *(за усилване газообмена в тежки глинести почви)*
~, **беструбный** безтръбен дренаж
~, **вертика́льный** вертикален дренаж *(чрез система от кладенци)*
~, **гонча́рный** грънчарски дренаж *(с глинени тръби)*
~, **горизонта́льный** хоризонтален дренаж
~, **закры́тый** закрит дренаж
~, **засте́нный** дренаж зад стена *(при отводняване на сграда)*
~, **кольцево́й** дренажен пръстен, пръстеновиден дренаж
~, **комбини́рованный** комбиниран дренаж *(хоризонтален и вертикален)*
~, **кротовый** къртичен дренаж *(при мелиоративно отводняване)*
~, **осуши́тельный** отводнителен дренаж
~, **отко́сный** откосен [надоткосен] дренаж
~, **откры́тый** открит дренаж
~, **подкюве́тный** дренаж под дъното на канавката
~, **попере́чный** напречен дренаж
~, **прикюве́тный** дренаж при канавката *(отстрана)*
~, **продо́льный** надлъжен дренаж
~, **рассоля́ющий** обезсоляващ дренаж
~, **сливно́й** 1. *хидр.* отливен [отцеждащ] дренаж 2. *маш.* водоотвеждащо устройство *(от съоръжение)*
~, **собира́тельный** събирателен дренаж
~, **транше́йный** окопен дренаж
~, **тру́бчатый** тръбен дренаж
~, **щебёночный** дренаж с трошляк [чакъл]
~, **щелево́й** процепен дренаж
~, **электри́ческий** *жп.* дренаж на (подземни) електрически съоръжения
дренажёр *м* дренажна машина
дрена́жный дренажен, отводнителен

дренирование *с* дренираие, дренаж, отводняване
~ паропровода отводняване на паропровода
дренировать отводнявам, дренирам
дреноукладчик *м* машина за полагане на дренажни тръби
дренчер *м* водна завеса, дренчър *(противопожарно устройство)*
дресва *ж стр.* трошляк, ситен чакъл *(от изветрели скали)*
дрессирование *с мет.* дресиране *(довършваща операция при валцуване на тънка ламарина с относителна деформация само от няколко процента)*
дрессировка *ж вж.* **дрессирование**
дрешер *м харт.* обезпрашител, машина за обезпрашаване, дрешер
дриллометр *м мин.* дрилометър *(уред за измерване тежестта на пробивния инструмент при сондажни работи)*
дрифтер *м* дрифтер *(тип риболовен кораб)*
дробемёт *м обр. мет.* сачмоструйна машина
дробеочистка *ж* очистване със сачми
дробеструйный сачмоструен
дробилка *ж* трошачка, трошачна [дробилна] машина; мелница, мелачка
~, **барабанная** барабанна трошачка
~, **валковая [вальцовая]** валцова трошачка
~, **вибрационная** вибрационна трошачка
~, **гирационная** *вж.* **дробилка, конусная**
~, **грибовидная** плоскоконусна трошачка
~, **дисковая** дискова трошачка
~, **зубчатая** зъбчата [валцово-зъбчата] трошачка
~, **игольчатая** иглова трошачка
~, **инерционная** инерционна трошачка
~, **каскадная** каскадна трошачка
~, **конусная** конусна трошачка
~, **конусно-щековая** конусно-челюстна трошачка
~ **кормов** *с. ст.* фуражомелка
~**-мешалка** смесителна трошачка
~, **молотковая** чукова трошачка
~, **молотковая сельскохозяйственная** *с. ст.* чукова фуражомелка
~, **ножевая** шипова трошачка
~, **роторная** роторна трошачка
~**-сепаратор** трошачка-сепаратор
~, **ударная** ударна трошачка
~, **шаровая** топкова трошачка [мелница]
~, **шнековая** шнекова трошачка
~, **щековая** челюстна трошачка
дробильно-размольный трошачно-мелещ
дробильный трошачен
дробить троша, раздробявам, натрошавам
дробление *с* 1. трошене, раздробяване, натрошаване 2. *обр. мет.* получаване на вълнообразна повърхност *(дефект при шлифоване)*
~, **вторичное** вторично трошене
~, **грубое** грубо натрошаване
~, **двухступенчатое** двустепенно натрошаване
~, **крупное** едро трошене [натрошаване]
~, **мелкое** ситно трошене [натрошаване]
~, **мокрое** мокро трошене
~ **по нарезам** *воен.* вълнистост на браздите *(в канала на цевта)*
~, **одностадийное** едностадийно трошене
~, **селективное** селективно трошене
~, **среднее** средно трошене [натрошаване]
~, **тонкое** фино трошене [натрошаване]
~, **циркуляционное** кръгово [циркулационно] трошене
дроблёнка *ж* смляно твърдо гориво, ситнеж *(милиметрови размери)*
дроблёный натрошен, разтрошен; смлян
дробный 1. натрошен, наситнен, дребен; *хим.* фракционен, частичен 2. *мат.* дробен
дробопитатель *м мин.* дробинков захранвач, шротохранител *(при сондажни работи)*
дробь *ж* 1. *(без мн. ч.)* натрошени [ситни] парчета *(стъкло, керамика)* 2. *(без мн. ч.)* сачми 3. *мат.* дроб 4. *мин.* шрот
~, **бесконечная** безкрайна дроб
~, **буровая** сачми за сондиране, сондажен шрот
~, **десятичная** десетична дроб
~, **неправильная** неправилна дроб
~, **непрерывная** непрекъсната дроб
~, **охотничья** ловджийски сачми
~, **периодическая** периодична дроб
~, **правильная** правилна дроб
~, **простая** проста дроб
~, **свинцовая** оловни сачми
~, **сложная** сложна дроб
~, **смешанная** смесена дроб
~, **стальная** стоманени сачми
~, **чугунная** чугунени сачми
дрова *мн* дърва за горене
дровозаготовка *ж* добив на дърва *(за горене)*
дровокол *м* брадва *(за цепене на дърва)*
дровоколка *ж* машина за цепене на дърва
дрожание *с* трептене, вибрация
дрожжевание *с* **кормов** *с. ст.* дрожиране на фуражи
дрожжи *мн с. ст.* дрожди
~, **кормовые** фуражни дрожди
дросселирование *с* дроселиране *(в аерохидромеханиката и електротехниката)*
дросселировать дроселирам
дроссель *м.* 1. *топл.* дроселна клапа, дросел 2. *ел.*, *радио* дросел, реактор
~, **анодный** аноден дросел
~, **высокочастотный** високочестотен дросел
~, **гидравлический** хидравличен дросел *(напр при хидравлично задвижване)*
~, **игольчатый** иглен дросел
~, **ламинарный** ламинарен дросел *(напр. във въздушен регулатор)*
~, **модуляционный** модулационен дросел
~, **низкочастотный** нискочестотен дросел
~, **перепускной** *топл.* преливен дросел
~, **пластинчатый** пластинчат дросел, дроселова клапа
~, **пневматический** пневматичен [въздушен] дросел *(за създаване съпротивление на въздушно течение)*

~, **противопомéховый** *радио* дросел за защита от смущения
~, **регулирóвочный** регулиращ дросел
~, **силовóй** мощен [силов] дросел
~, **турбулéнтный** турбулентен [вихров] дросел *(във въздушни регулатори)*
~, **шунтúрующий** шунтиращ дросел
~, **электрúческий** дросел, реактор *(намотки с преобладаващо индуктивно съпротивление)*
дрóссельный дроселен
дрóссы *мн мет.* шлака, сгур
дрýза *ж* друза *(група от кристали на обща основа)*
дуáнт *м ядр.* дуант
дубúльный *кож.* дъбилен, продъбващ, щавещ
дубúльщик *м* щавач *(на кожи)*
дубúтель *м* дъбилно [щавещо] средство, дъбител
~, **искýсственный** изкуствен дъбител
~, **растúтельный** дъбител от растителен произход
дубúть *кож.* дъбя, щавя
дублéние *с* дъбене, продъбване, щавене
~, **альдегúдное** алдехидно дъбене
~, **барабáнное** дъбене в *(въртящ се)* барабан
~, **железное** дъбене с железни соли
~, **жировóе** маслено дъбене
~, **квасцóвое** дъбене със стипца, стипцово [бяло] дъбене
~, **комбинúрованное** комбинирано [хромово-растително] дъбене
~, **квáсное** дъбене с растителни вещества, обикновено дъбене
~, **минерáльное** дъбене с минерални соли
~, **многофáзное** многофазово дъбене
~, **однофáзное** еднофазово дъбене
~, **растúтельное** *вж.* **дублéние, крáсное**
~, **сухóе** сухо дъбене
~, **фотографúческое** *кфт.* фотографско продъбване
~, **хрóмовое** хромово дъбене
дублёный 1. дъбен, щавен *(за кожа)* 2. *(направен)* от щавена кожа
дублёр *м* двойник, дубльор
дублéт *м* 1. *ядр.* дублет, двойка електрони 2. *ел.* дипол 3. *опт.*, *кфт.* обектив с две лещи 4. двоен източник *(напр. в хидравлични предавки)*
~, **зарядовый** заряден дублет
~, **мáссовый** масов дублет
~, **чётностный** дублет по четността
~, **электрúческий** дипол *(възникнал под влиянието на електрическо поле)*
дубликáт *м* дубликат *(документ)*
дублúрование *с* 1. дублиране 2. *мет.* сдвояване *(на метални листове)* при валцуване, валцуване в пакет 3. *текст.* скатаване, дублиране 4. *ав.* дублиране *(съвместно летене на обучавания летец с инструктора в специално приготен самолет)*
~ **звуковы́х фúльмов** дублиране [преозвучаване] на звукови филми
~ **чертежá** размножаване [копиране] на чертеж
дублúровать 1. дублирам 2. *текст.* скатавам, сдвоявам
дублирóвка *ж* 1. *вж.* **дублúрование 2** 2. *кож.* лепене *(на съставните части на кончовете на обувка)*
дубля́ж *м вж.* **дублúрование звуковы́х фúльмов**
дугá *ж* 1. *мат.* дъга *(част от крива)*; дъга *(на окръжност)* 2. *маш.* дъга, коляно *(огънат елемент на конструкция)*; *ел.* коляно *(напр. на вълновод)* 3. (електрическа) дъга 4. *геод.* меридиана
~, **áтомно-водорóдная** *зав.* атомноводородна дъга
~, **блуждáющая** нестабилна дъга
~, **буксúрная** *авто* теглична кука, кука на теглича; *кораб.* влекална [буксирна] дъга
~, **вáкуумная** вакуумна (електрическа) дъга, (електрическа) дъга във вакуум
~ **включéния** (електрическа) дъга при включване
~ **возбуждéния** (електрическа) дъга на възбуждането, възбуждаща (електрическа) дъга
~, **вóльтова** електрическа дъга, волтова дъга
~, **вращáющаяся** въртяща се (електрическа) дъга
~, **вспомогáтельная** спомагателна [помощна] дъга
~, **длúнная** *зав.* дълга дъга
~, **заземля́ющая** заземяваща дъга
~, **закры́тая** затворена (електрическа) дъга, (електрическа) дъга в затворено пространство
~ **зацеплéния** *маш.* дъга на зацепването [сцепването]
~, **игóльная** *текст.* иглена дъга
~, **контáктная** (електрическа) дъга между контактни тела
~, **корóткая** *зав.* къса дъга
~ **кривóй** дъга от крива
~, **кры́шевая** *стр.* покривна дъга
~, **нажимнáя** натискателна [натискаща] дъга
~, **направля́ющая** *текст.* направляваща дъга *(на дарак)*
~ **обрáтного зажигáния** обратно запалена (електрическа) дъга
~ **обхвáта** *мат.* стягаща дъга *(напр. хорда)*
~ **окрýжности** дъга от окръжност
~ **отключéния** (електрическа) дъга при изключване
~, **откры́тая** свободно горяща (електрическа) дъга, (електрическа) дъга в открито пространство
~ **перекры́тия** *стр.* сводово [дъгово] покритие
~, **плáменная** пламъчна дъга
~, **пусковáя** (електрическа) дъга при пускане
~, **пóлюсная** полюсна (електрическа) дъга
~ **размыкáния** (електрическа) дъга при прекъсване [изключване]
~, **ртýтная** живачна (електрическа) дъга, (електрическа) дъга в живак
~, **свáрочная** заваръчна дъга

~, **световáя** светлинна дъга
~, **сильнотóчная** мощна [силнотокова] дъга
~, **скользя́щая** пълзяща (електрическа) дъга, пълзящ дъгов разряд
~ **тéнта** *авто* шпригла
~, **токоприёмная** дъгов токоприемник
~, **ýгольная** въгленова (електрическа) дъга, дъга между въгленови електроди
~, **устóйчивая** *зав.* устойчива дъга
~, **электри́ческая** електрическа дъга
дуговóй дъгов, (електро-)дъгов
дугогаси́тель *м* *ел.* дъгогасително устройство
дугогаси́тельный *ел.* дъгогасителен
дугогашéние *с* *ел.* дъгогасене
дугообрáзный дъгообразен, дъговиден
дугообразовáние *с* образуване на (електрическа) дъга
дугостóйкий устойчив на *(действието на)* дъгата (електрическа)
дугостóйкость *ж* устойчивост на *(действието на)* дъгата (електрическа)
дýдка *ж* *мин.* кладенец *(плитка вертикална минна изработка с кръгло сечение)*
дýжка *ж* 1. малка дъга, дъгичка 2. скоба *(детайл във форма на дъга)*; дръжка, ръчка *(напр. на врата — но с форма на дъга)* 3. *ел.* щепселен късосъединител
~ **замкá** скоба [дъга] на катинар
~ **крюкá** скоба [планка] на куката *(срещу откачване на товарозахващащото въже)*
дуктилóметр *м* *изм.* дуктилометър *(за измерване на пластичността, напр. на битуми, смоли)*
дуктиломéтрия *ж* *изм.* дуктилометрия
дукти́льность *ж* пластичност, разтегливост, дуктилитет
дýктор *м* *полигр.* дуктор (на печатарска машина)
дульци́н *м* *хим.* дулцин, сукрол
дульци́т *м* *хим.* дулцит, дулцитол
думми́с *м* разтоварващо бутало *(на парна турбина)*
дýмпкар *м* *жп.* думпкар, дъмпкар, саморазтоварващ се вагон *(чрез накланяне на коша)*
дунганнони́т *м* *петр.* дунганонит
дундази́т (дундаси́т) *м* *минер.* дундазит
дуни́т *м* *петр.* дунит
дуоаспирáтор *м* дуоаспиратор *(в мелничарска промишленост)*
дýостан (дýо-стан) *м* [**дýо** *с*] *мет.* агрегат с двувалцова клетка, валцов агрегат дуо
дýплекс *м* 1. *тлг.*, *тлф.* дуплекс, дуплексна връзка *(едновременно в двете посоки)* 2. *текст.* дуплекс, машина за чесане на лен 3. двуслойно стъкло
~**-автоти́пия** *полигр.* дуплекс-автотипия
~, **дифференциáльный** *тлф.* двупосочна разговорна уредба с диференциална [балансна] схема
~**-крáска** двутонов цвят
~**-насóс** дуплексна помпа
~**-процéсс** *мет.* дуплекс-процес *(напр. за леене, като се използуват два агрегата)*
дýплексный двоен; двупосочен; двуагрегатен; с двойно действие; дуплексен
дуранги́т *м* *минер.* дурангит
дурбахи́т *м* *петр.* дурбахит
дурдени́т *м* *минер.* дурденит, емонсит
дуст *м* *с. ст.* прахообразен химичен препарат *(напр. инсектициден)*
дустировáние *с* *с. ст.* разпрашаване *(напр. защитни средства по растения)*
дýтик *м* 1. *(малък кух предмет)* 2. *стр.* «бомбичка» *(от недоугасена вар в мазилката)*
дýтый издут, кух, празен *(отвътре)*
дуть духам, вдухвам
дутьё *с* 1. вдухване, духане 2. въздушно течение, въздушна струя 3. *мет.* вдухване, подаване на въздух *(в промишлен топлотехнически агрегат, напр. в пещ)*
~, **боковóе** странично вдухване
~, **вентиля́торное** вдухване [подаване на въздух] с вентилатор
~, **вéрхнее** горно вдухване
~, **воздýшное** вдухване на въздух
~, **втори́чное** вторично вдухване, подаване на вторичен въздух
~, **горя́чее** вдухване [подаване] на горещ въздух
~, **дóменное** вдухване [подаване] на въздух на висока пещ
~ **дуги́, воздýшное** *ел.* въздушно продухване на дъга
~ **дуги́, гáзовое** *ел.* продухване на дъга с газ
~, **естéственное** естествена тяга
~, **зóнное** вдухване по отделни зони
~, **кислорóдное** вдухване [подаване] на кислород
~, **магни́тное** *зав.* магнитно духане
~, **ни́жнее** долно вдухване
~, **обогащённое** вдухване [подаване] на обогатен въздух *(напр. с кислород)*
~, **óстрое** остро вдухване *(напр. на третичен въздух с висока скорост направо в пламъка на пещ)*
~, **паровóе** вдухване на пара
~, **паровоздýшное** паровъздушно вдухване
~, **принуди́тельное** принудителна [изкуствена] тяга
~, **увлажнённое** вдухване на влажен въздух
~, **холóдное** вдухване на студен въздух
дутьевóй вдухващ, вдухвателен
духóвка *ж* *хран.* пекарна, фурна
душ *м* душ *(за баня)*
~, **водянóй** воден душ
~, **воздýшный** 1. въздушен душ *(за подобряване условията на работа в горещи цехове)* 2. *мин.* въздушна завеса
~, **закáлочный** душов пръстен *(приспособление за закаляване)*
душевáя *ж* баня с душове
души́стый ароматен, *(отличаващ се)* с приятна миризма
душни́к *м* *леяр.* шиш, игла *(при изработване на въздушни канали)*
дым *м* дим, пушек
ды́мка *ж* *метео* омара, мъгла *(лека)*

дымкомер *м метео (уред за измерване на светлинния воал при далечно наблюдаване)*
дымление *с* опушване, задимяване; пушене
дымомер *м* димомер *(за определяне концентрацията на твърдите частици в дима)*
дымность *ж* димност, съдържание на твърди частици *(в димен газ)*
~ **выхлопа** *авто* димност на изгорелите газове
дымный димен, задимен
дымовой димен, *(осигуряващ, служещ)* за излизане на дима
дымогарный димогарен
дымогенератор *м* димен генератор
дымообразование *с* димообразуване, образуване на дим
дымоотвод *м* комин, димоотвод; димоотвеждане
дымопоглотитель *м* димопоглъщащо устройство
дымопоглощение *с* димопоглъщане
дымопровод *м* димен канал, комин *(обикн. само хоризонталният участък на комина)*
дымосос *м* тягов вентилатор, димосмукател, вентилатор за димни газове
~ **паровоза** *жп.* димосмукач на локомотива
дымоуловитель *м* димоуловител
дымоход *м* димов канал, димоход, фукс
~, **рециркуляционный** рециркулационен [оборотен] димов канал
~, **топочный** димов канал на пещ
дыра *ж* отвор, дупка; пробив
дырка *ж* 1. *(малък)* отвор 2. *елн.* дупка, дефектен електрон
~, **электронная** *вж.* **дырка 2**
~, **энергетическая** *физ.* енергетична дупка
дырокол *м с. ст.* пробивач; перфоратор
дыропробивной пробивен *(за дупки)*
дырочный 1. дупчест 2. *елн.* свързан с «дупки» *(състояния, незаети от електрони)*
дырчатый надупчен, перфориран
дышло *с* теглич, прът; *с. ст.* процеп, ок
~, **ведущее** *жп.* шатун, мотовилка
~, **поршневое** *жп.* бутален прът
~ **прицепа** *авто* процеп на ремаркето *(за прикачване към влекача)*
~, **сцепное** *жп.* сцепна щанга *(на локомотива)*
~, **упряжное** *с. ст.* ок
~, **центровое** *жп.* водеща [централна] сцепна щанга *(на локомотива)*
дышловой тегличен; процепен
дюбелирование *с жп.* съединяване с помощта на дюбели
дюбель *м* 1. дюбел *(съединителен елемент от стомана или твърдо дърво)* 2. *жп.* дюбел, втулка *(за отвори за крампони, тирфони)*
дюза *ж* дюза, наустник, накрайник
дюйм *м изм.* цол *(=25,4 мм)*
дюймовый цолов
дюкер *м хидр.* дюкер *(напорен тръбопровод при пресичане на реки, канали)*
~, **многоочковый** многотръбен дюкер
~, **одноочковый** еднотръбен дюкер
дюмонтит *м минер.* дюмонтит
дюраль *м вж.* **дюралюминий**
дюралюминиевый дуралуминиев
дюралюминий *м* дуралуминий
~, **закалённый** закален дуралуминий
~, **листовой** дуралуминиева ламарина
дюрометр *м изм.* твърдомер
дюфренуазит *м минер.* дюфреноазит
дюшесс *м текст.* сатен

Е

Евровидение *с тлв.* Евровизия
европий *м хим.* европий, Eu
Евратом *м* Евратом (Европейска организация за атомна енергия)
единица *ж* единица
~, **абсолютная** *изч.* абсолютна единица
~ **активности** *ядр.* единица за активност
~, **бинарная** *изч.* единица в двоична [бинарна] система, бит
~ **веса** *изм.* единица за тегло, тегловна единица
~, **внесистемная** *елн.* извънсистемна единица
~ **времени** единица за време
~ **громкости** *ак.* единица за гръмкост на звука
~ **давления** *изм.* единица за налягане
~, **двоичная** двоична единица, единица в двоична система, бит
~ **длины** *изм.* единица за дължина
~ **длины, астрономическая** астрономическа единица за дължина
~ **заряда** единица за *(електрически)* заряд [товар]
~ **затухания** *ел.* единица за затихване
~ **измерения** мерна единица
~ **измерения в системе CGS** мерна единица в системата «сантиметър—грам—секунда»
~ **индуктивности** единица за индуктивност
~ **информации** информационна единица, единица информация
~, **каскадная** *топл.* каскадна единица
~, **кормовая** *с. ст.* фуражна единица
~, **котельная** *топл.* котелна единица, котелен агрегат
~ **массы** единица за маса
~ **массы, атомная** *физ.* атомна единица за маса
~, **машинная** машинна единица
~, **международная** *изм.* международна единица
~, **метрическая** единица в метричната система
~, **мнимая** *мат.* имагинерна единица
~, **монтажная** *орг.* монтажна единица
~ **мощности** единица за мощност
~ **напряжения** единица за напрежение
~ **объёма** единица за обем
~, **основная** основна единица
~ **плотности** единица за плътност
~ **площади** единица за лице
~ **подвижного состава** *трансп.* единица подвижен състав

~ **поездна́я** *жп.* влакова единица
~, **практи́ческая** практическа единица
~ **проду́кции** единица продукция
~, **произво́дная** производна единица
~, **произво́дственная** *икон.* производствена единица
~ **рабо́ты** единица за работа
~, **радиацио́нная** *ядр.* радиационна единица
~ **расстоя́ния, светова́я** светлинна година *(единица за разстояние в астрономията)*
~, **сбо́рочная** *вж.* **едини́ца, монта́жная**
~, **силова́я** силов агрегат, силова единица
~ **си́лы** единица за сила
~ **си́лы то́ка** единица за сила на тока
~ **ско́рости** единица за скорост
~ **сопротивле́ния** *ел.* единица за съпротивление
~, **теплова́я** топлинна единица, единица за *(количество)* топлина
~, **углова́я** ъглова единица, мярка за ъгъл
~ **ускоре́ния** единица за ускорение
~, **усло́вная** условна единица
~, **физи́ческая** физическа единица
~, **фотометри́ческая** фотометрична единица
~ **частоты́** единица за честота
~, **хозя́йственная** *икон.* стопанска единица
~, **электри́ческая** електрическа единица
~, **электромагни́тная** електромагнитна единица
~, **электростати́ческая** електростатична единица
~, **энергети́ческая** единица за енергия
единоли́чный *текст.* еднолицев, с една лицева страна
е́дкий разяждащ
е́дкость *ж хим.* разядливост
езда́ *ж* пътуване, каране *(на транспортно средство)*; *жп.* езда *(начин на обслужване на влакове от локмотиви)*
~, **кольцева́я** кръгова езда; пътуване по пръстен
~ **по́верху** *стр.* преминаване с път горе *(за конструкция на мост)*
~ **по́низу** *стр.* преминаване с път долу *(за конструкция на мост)*
~ **посереди́не** *стр.* преминаване с път по средата
~, **спа́ренная** двойна езда
~, **ту́ровая** сменна езда, пътуване на смени *(за локомотивни бригади)*
е́зженный отъпкан *(за път)*
ёлка *ж дърв.* смърч □ **в «ёлку»** разположение «рибена кост» *(за подреждане на паркет, за сплитка или шев)*
ёмкий вместителен, *(характеризиращ се)* с голям обем
ёмкостный *ел.* капацитивен
ёмкость *ж* 1. вместимост, обем, капацитет 2. *ел.* капацитет 3. *ел.* кондензатор
~, **адсорбцио́нная** адсорбционна вместимост, адсорбционен капацитет
~ **аккумуля́тора** капацитет на акумулатора *(амперчасове)*
~ **анте́нны** капацитет на антена
~, **бу́ферная** 1. *хим.* буферен капацитет 2. запасна вместимост *(на резервоар)*
~ **водохрани́лища** вместимост [обем] на водохранилище
~, **входна́я** входен капацитет *(на електронна лампа)*
~, **выходна́я** изходен капацитет *(на електронна лампа)*
~, **геометри́ческая** геометричен обем, геометрична вместимост
~, **грузова́я** товарна вместимост *(напр. на товарен автомобил)*, товаровместимост
~, **динами́ческая** *авт.* динамичен капацитет
~, **диффузио́нная** дифузионен капацитет
~ **запомина́ющего устро́йства** *изч.* капацитет [обем] на запаметяващото устройство, капацитет на паметта
~, **информацио́нная** *изч.* информационен капацитет [обем]
~ **ковша́** вместимост [обем] на кофата
~, **компенси́рующая** компенсиращ капацитет
~ **конденса́тора** капацитет на кондензатора
~ **ла́мпы** капацитет на *(електронна)* лампа
~, **междувитко́вая** междунавивков капацитет, капацитет между навивки
~, **межэлектро́дная** междуелектроден капацитет
~ **нагру́зки** *изч.* капацитет на товара; капацитивна съставяща на пълното съпротивление на товара
~ **отва́ла** вместимост [обем] на насипището
~ **па́мяти** *вж.* **ёмкость запомина́ющего устро́йства**
~, **парази́тная** паразитен капацитет
~, **переме́нная** 1. променлив капацитет 2. променлив кондензатор
~ **перфоноси́теля** *изч.* капацитет [обем] на перфоносителя *(на информация)*
~, **печа́тная** печатан кондензатор
~ **поглоще́ния** капацитет на поглъщане, поглъщателна способност
~, **пого́нная** линеен капацитет
~, **поле́зная** полезна вместимост, полезен обем
~, **рабо́чая** работен капацитет; работен обем
~, **разря́дная** разряден капацитет, капацитет при разреждане
~, **распределённая** разпределен капацитет
~, **рассе́яния** капацитет на разсейването, паразитен капацитет; капацитет (по пътя) на утечния ток
~ **реси́вера** вместимост [обем] на приемника
~ **свя́зи** 1. свързващ капацитет, капацитет за връзка 2. капацитет на връзка
~, **сгла́живающая** изглаждащ [филтриращ] кондензатор
~, **складска́я** вместимост [обем] на склад, складов капацитет
~ **систе́мы** капацитет на системата
~, **со́бственная** собствен капацитет
~ **ста́нции** 1. *жп.* приемателна способност на станцията 2. *тлф.* капацитет на централата *(изразена в брой на абонатите)*
~, **уде́льная** *ел.* специфичен капацитет; *изч.* относителен капацитет [обем]

~ **холоди́льника** *(полезен)* обем на хладилника *(напр. в литри)*
~, **холо́дная** капацитет на студено, капацитет в студено състояние
~, **эксплуатацио́нная** работен капацитет *(напр. на акумулатор)*
~, **электри́ческая** електрически капацитет
~, **электростати́ческая** електростатичен капацитет
ендо́ва *ж арх.* улама, долия *(на покрив)*
еруно́к *м стр.* шаблон-ъгълник, гьония
ёрш *м* 1. *стр.* гвоздей с назъбка *(за да не може да излезе от дървото, след като е набит)* 2. *мин.* въжехващач *(спасителен инструмент за хващане на скъсано въже)*
~, **вилкообра́зный** вилкообразен двоен въжехващач
~, **двуро́гий** *вж.* **ёрш, вилкообра́зный**
~, **лови́льный** *вж.* **ёрш 2**
~, **одноро́гий** единичен въжехващач
есте́ственно-радиоакти́вный естествено радиоактивен
естествове́дение *с* естествени [природни] науки
естествозна́ние *с* природознание

Ж

жадеит *м минер.* жадеит, натриево-алуминиев дисиликат
жаке́т *м* 1. *леяр.* жакет *(надява се върху формата малко преди заливането и след заливането се снема — безкасово формуване)* 2. *текст.* жакет
жакка́рдовый *текст.* жакардов, жакарден
жа́лованье *с икон.* заплата, възнаграждение
жалюзи́ *мн. арх.* жалузи, жалузийна решетка, сенник, щори
~ **радиа́тора** *авто* жалузи на радиатора
жар *м* 1. *мет.* жар, (нагряване до) висока температура, нажежаване 2. жар, жарава *(разпалени въглища)*
~, **белокали́льный** бяла жар, нажежаване до бял цвят
~, **желтокали́льный** жълта жар, нажежаване до жълт цвят
~, **кали́льный** нажежаване *(над червен цвят)*
~, **краснокали́льный** червена жар, нажежаване до червен цвят
~, **синекали́льный** нажежаване до синкав цвят
жа́ренье *с хран.* 1. печене 2. пържене
жаро́вня *ж* 1. котлон, мангал 2. *хран.* подгревател 3. *жп.* спомагателен разпределителен парк
жаропро́чность *ж* огнеупорност *(запазване на механична якост и физикохимични свойства при високи температури)*
жаропро́чный огнеупорен
жаросто́йкий огнеустойчив
жаросто́йкость *ж* огнеустойчивост, термоустойчивост
жаротру́бный пламъчнотръбен *(напр. за котел)*
жароупо́рность *ж вж.* **жаропро́чность**
жароупо́рный *вж.* **жаропро́чный**
жароусто́йчивость *ж вж.* **жаросто́йкость**
жароусто́йчивый *вж.* **жаросто́йкий**
жа́тка *ж с. ст.* жътварка
~, **бокова́я** странична жътварка
~, **валко́вая навесна́я** окачна редова жътварка
~-**виндро́уэр** редова жътварка
~-**лобогре́йка** проста жътварка *(само жъне, а периодически ожънатото ръчно се снема на земята)*
~-**молоти́лка** жътварка-вършачка
~, **рядова́я** редова жътварка
~-**самосбро́ска** греблова жътварка
~-**сенокоси́лка** жътварка-сенокосачка
~-**сноповяза́лка** жътварка-сноповръзвачка
жва́ка-галс *м кораб.* жвака-галс *(закрепващият край на котвена верига)*
жгут *м* 1. *ел.* сноп от проводници 2. *текст.* кабел
~ **тка́ни** тъкан във вид на въже
жезл *м* 1. *геод.* жезъл 2. *жп.* жезъл *(при електрожезълна система на връзка между съседни станции на еднолинеен железен път)*
~, **ме́рный** *геод.* мерен жезъл
~, **поездно́й** *вж.* **жезл 2**
желати́н *м вж.* **желати́на**
желати́на *ж хим.* желатин
~, **взры́вчатая** *вж.* **желати́на, динами́тная**
~, **динами́тная** експлозивен желатин
~, **дроблёная** желатин на зърна
~, **листова́я** желатин на плочки [листа, блокчета]
~, **пищева́я** желатин за хранителната промишленост
~, **техни́ческая** технически желатин, туткал
~, **фотографи́ческая** желатин за фотографски цели
~, **хроми́рованная** *кфт.* хромиран желатин *(смес от желатин и бихромат)*
желатиндинами́т *м* желатиниран динамит, експлозивен желатин
желатиниза́ция *ж вж.* **желатини́рование**
желатини́рование *с* желиране, желатиниране, образуване на желе [гел]
желати́новый желатинов
желатинообра́зный желатинообразен
желе́ *с хран.* желе
желе́зистый 1. съдържащ желязо 2. *биол.* жлезист
желе́зка *ж дърв.* *(стоманен)* лист, нож *(на ренде)*
~, **двойна́я** двоен лист [нож] *(на ренде-двойник)*
~, **долбёжная** дълбачен лист *(на ренде)*
~, **обди́рочная руба́ночная** лист *(на редне)* за грубо рендосване
~, **руба́ночная** *вж.* **желе́зка**
~, **шерхе́бельная** лист *(на ренде-копач)* с полукръгло острие *(за грубо рендосване)*
~, **шпунторе́зная** лист на ренде-фалцовник

железнéние *с* 1. *елхим.* пожелезяване *(покриване с желязо по галваничен начин)* 2. *стр.* пердашене *(на бетонова повърхност)*
железнодорóжник *с* железопътен работник *(ремонт или строителство)*
железнодорóжный железопътен
железнокúслый *хим.* ферат, сол на желязната киселина
желéзный 1. железен, съдържащ желязо *(напр. руда)* 2. стоманен
железня́к *м* 1. *геол.* желязна руда *(окисна)* 2. *керам.* тухла *(добре пресувана и изпечена)*, полуклинкерна тухла
~, **бýрый** лимонит, кафява желязна руда
~, **глúнистый** глинест лимонит
~, **крáсный** хематит *(червен)*
~, **лимóнный** конкреционен лимонит
~, **луговóй, бýрый** езерен лимонит
~, **магнúтный** магнитен *(черен)*, железен (II, III) окис
~, **оолúтовый** оолитов лимонит
~, **песчáнистый** песъчлив лимонит
~, **титáнистый** илменит, железен (II) метатитанат
~, **ýглистый** въглеобразен лимонит
~, **хрóмистый** хромит
~, **шпáтовый** сидерит *(жълт до сив)*, железен (II) карбонат
желéзо *с* 1. *хим.* желязо 2. стомана
~, **азóтистое** железен нитрид
~, **азотнокúслое** железен (II) нитрат
~, **арматýрное** *стр.* армировъчно желязо
~ **-áрмко** армко-желязо *(технически чисто желязо)*
~, **бессемéровское** бесемерова стомана
~, **бóристое** железен борид
~, **бýльбовое** стомана с удебелен профил *(напр. в единия край)*
~, **вальцóванное** валцувана стомана
~, **вольфрáмистое** волфрамова стомана *(легирана)*
~, **ванáдиевое** ванадиева стомана *(легирана)*
~, **гофрúрованное** гофрирана стомана [стоманена ламарина]
~, **гýбчатое** гъбесто [поресто] желязо
~, **двусернúстое** железен дисулфид
~, **двутáвровое** двойно Т-образна стомана, стомана *(на пръти)* с двойно Т-образно сечение
~, **декапúрованное** *(тънколистова отгрята и)* декапирана стоманена ламарина *(подходяща за щанцоване и изтегляне на преса)*
~, **динáмное** динамоламарина *(стоманена)*, листова електротехническа стомана
~, **железистосинерóдистое** железен фероцианид
~, **железосинерóдистое** железен ферицианид
~, **зáкисное** двувалентно желязо
~, **заклёпочное** стомана за нитове
~, **зéтовое** стомана със Z-образен профил *(специален профил напр. за селскостопански машини)*
~, **йóдистое** железен (II) йодид, железен (III) йодид
~, **кáтанное** валцувана стомана
~, **кóвкое** ковка стомана
~, **коррозиеустóйчивое** корозиоустойчива стомана
~, **котéльное** котелна стомана
~, **красноломкое** стомана с трошливост *(при нагряване)* на червен цвят [с червена трошливост]
~, **крéмнистое** силициева стомана
~, **крóвельное** покривна стоманена ламарина *(обикн. поцинкована)*
~, **крýглое** кръгла стомана
~, **легúрованное** легирана стомана
~, **лéнточное** стоманена лента, чембер
~, **листовóе** стоманена ламарина, стомана на листове
~, **литóе** лята стомана
~, **лужёное** калайдисана *(стоманена)* ламарина, бяло тенеке
~, **марганцовокремнúстое** манганосилициева стомана
~, **мартéновское** мартенова стомана
~, **металлокерамúческое** металокерамично желязо
~, **метеорúтное** метеоритно желязо
~, **молибдéнистое** молибденова стомана
~, **мышьякóвистое** железен арсенид
~, **мя́гкое** *остар.* меко [ковко] желязо, стомана
~, **науглерóженное** стомана с обогатен на въглерод повърхностен слой, цементирана стомана
~, **óкисное** тривалентно желязо
~, **оцинкóванное** поцинкована (стоманена) ламарина
~, **пирофóрное** пирофорно желязо
~, **плóское** плоска стомана *(на пръти)*
~, **полосовóе** *вж.* **желéзо, лéнточное**
~, **полукрýглое** полукръгла стомана
~, **порошкóвое** желязо на прах, прахообразно желязо
~, **прокáтное** *вж.* **желéзо, вальцóванное**
~, **прóфильное** профилна стомана
~, **прутковое** стомана на пръти
~, **пýдлинговое** стомана от пудлингов процес, пудлингова стомана
~, **рифлёное** рифелова стомана [стоманена ламарина]
~, **саморóдное** самородно желязо
~, **свáрочное** заваръчна стомана
~, **сернúстое** железен (II) сулфид; железен (III) сулфид, железен дисулфид; железен (II, III) сулфид
~, **сортовóе** *вж.* **желéзо, прóфильное**
~, **стрóйтельное** строителна стомана; бетонна стомана
~, **тáвровое** Т-образна стомана, стомана *(на пръти)* с Т-образно сечение
~, **томáсовское** томасова стомана, стомана, получена по Томасов метод
~, **трансформáторное** трансформаторна стомана [стоманена ламарина]
~, **углерóдистое** железен карбид
~, **угловóе** ъглова стомана
~, **фасóнное** *вж.* **желéзо, прóфильное**

~, **хлóристое** железен двухлорид, ферохлорид
~, **хлóрное** железен трихлорид, ферихлорид
~, **холоднокáтаное** студеновалцувана стомана
~, **холоднокóванное** кована на студено стомана
~, **холодноломкое** трошлива [крехка] на студено стомана
~, **швéллерное** П-образна стомана, стомана *(на пръти)* с П-образно сечение
~, **электролитúческое** електролитно желязо
железобетóн *м стр.* стоманобетон
~, **лёгкий** лек стоманобетон
~, **монолúтный** монолитен стоманобетон, стоманобетон за монолитни конструкции
~ **предварúтельно напряжённый** предварително напрегнат стоманобетон
~, **сбóрный** *(готови)* стоманобетонови елементи *(за сглобяемо строителство)*
железобетóнный стоманобетонен
железографúт *м* железографит *(фазово състояние)*
железодéлательный железарски
железокерамúческий железокерамичен
железомáрганцовый желязно-манганов
железонúкелевый желязно-никелов
железоотделúтель *м* **магнúтный** магнитен отделител [сепаратор] за желязото
железорýдный *геол.* железоруден, съдържащ железни руди
железосодержáщий съдържащ желязо
железосплáвы *мн* железни сплави
железоуглерóдный желязо-въглероден
желúрование *с* желиране
жёлоб *м* **1.** жлеб, улей; канал **2.** *стр.* водосток, водосточен улей, олук
~, **ввóдный** *мет.* подаващ улей *(при валцуване на тръби)*
~, **вибрациóнный** вибрационен улей
~, **винтовóй** винтов канал
~, **водораспределúтельный** водоразпределителен канал
~, **водосбóрный** водосъбирателен канал
~, **водостóчный** **1.** водосточен улей **2.** *авто* водосточен жлеб *(над вратите на каросерията)*
~, **впускнóй** впускателен [вливащ] улей
~, **выпускнóй** *мет.* изпускателен улей
~, **гидравлúческий** хидравличен транспортьор
~, **грануляциóнный** *мет.* гранулационен улей
~, **дождевóй** *вж.* **жёлоб, водостóчный 1**
~, **загрýзочный** улей за товарене [зареждане, насипване]
~, **заливнóй** *леяр.* заливен [хранителен] канал
~, **инерциóнный** инерционен [вибрационен] улей, вибротранспортьор
~, **кáбельный** кабелен канал; кабелна кутия *(на мост)*
~, **качáющийся** стръскващ улей
~, **лентонаправля́ющий** лентонаправляващо устройство *(на телеграфен апарат)*
~, **литéйный** *вж.* **жёлоб, заливнóй**
~, **мáсляный** маслен канал *(напр. на лагер)*
~, **мóечный** промивен улей [канал]
~, **питáющий** захранващ улей
~, **подвеснóй** *стр.* висящ [окачен] улей
~, **разгрýзочный** улей за изсипване [изпускане, разтоварване]
~, **скребкóвый** греблов улей
~, **сливнóй** *леяр.* улей за изпускане *(напр. на течен метал)*
~, **сортирóвочный** *мин.* сортировъчен улей
~, **сотрясáтельный** тръскащ [стръскващ] улей
~, **спускнóй** *мин.* самотечен [гравитационен] улей
~, **стóчный** *вж.* **жёлоб, водостóчный 1**
~, **трáнспортный** транспортен канал
~, **трýбчатый** тръбен улей, течка
~, **уравнúтельный** уравнителен [изравнителен] улей
~, **хвостовóй** *обог.* жлеб за отпадъци
~, **циркуляциóнный** *мин.* улей за разтвора *(при сондажни работи)*
~, **чугýнный** *мет.* улей за чугуна
~, **шлáковый** *мет.* улей за шлаката
~, **шлакоотделúтельный** *леяр.* сифонен канал *(на леякова система)*, шлакоотделителен улей
желобúть дълбая *(канал, улей)*, изработвам жлеб
желобóк *м* вдлъбнатина, жлеб, улейче, бразда; каналче
~, **канáтный** въжен жлеб
~ **катýшки, тормознóй** *текст.* жлеб на спирачния шнур *(на шпула)*
~, **клиновóй** [**клинчáтый**] канал [каналче] за клина
~ **окнá** *вж.* **желобóк опускнóго стеклá**
~ **опускнóго стеклá** *авто* улейче [пазва] на подвижното стъкло
~, **лентонаправля́ющий** лентонаправляващо устройство *(на телеграфен апарат)*
~, **смáзочный** каналче за мазане *(напр. на лагер)*
желóбочный жлебов
желóбчатый жлебов, жлебовиден; П-образен *(за профилен метал)*
желонúрование *с мин.* желониране, изчерпване с желонка
желóнка *ж мин.* желонка, тръбен изгребвач *(на шлам от сондажа)*, шламбукса
~, **буровáя** сондажна желонка
~, **винтовáя** винтова желонка
~, **залúвочная** заливна [циментировъчна] желонка
~, **ловúльная** ловилна [уловителна] желонка
~, **обхóдная** обходна желонка
~, **пневматúческая** пневматична желонка
~, **поршневáя** бутална желонка, желонка-помпа
~ **с окнóм и без клáпана** безклапанна желонка с прорез
~, **тампонáжная** тампонажна желонка, желонка за спускане на циментов разтвор
~, **тартáльная** желонка за изчерпване на течности

~, **цементиро́вочная** *вж.* **жело́нка, зали́вочная**
жело́ночный желонков
жёлтая *ж* жълт цвят; жълта боя
желтозём *м* *геол.* жълтозем *(тип почва)*
желтя́к *м* *стр.*, *жарг.* жълт пясък
жёлтый *м* жълто *(багрило)*, жълта боя
~, **анили́новый** анилиново жълто
~, **жирово́й** маслено жълто
~, **кисло́тный метани́ловый** оранжево
~, **пинакрипто́ловый** *кфт.* пинакриптолово жълто *(десенсибилизиращо багрило)*
~, **протравно́й** стипцовно жълто
~, **про́чный** трайно жълто
~, **хро́мовый** хромова жълта боя, оловен (II) хромат
желть *ж* *вж.* **жёлтый**
~, **ци́нковая** цинкова жълта боя
жёлудь *м* *(електронна)* лампа тип «желъд»
жеребе́йка *ж* *леяр.* подпорка за сърце
~, **вилкообра́зная** вилкова подпорка за сърце
~, **двусторо́нняя** двустранна подпорка за сърце
~, **коро́бчатая** кутиеобразна подпорка за сърце
~, **односторо́нняя** едностранна подпорка за сърце
~, **радиа́торная** *топл.* подпора [опора] за радиатори
~, **чугу́нная ро́ликовая** чугунена ролкова подпорка за сърце
жёрло *с* 1. гърло, отвор, уста 2. *геол.* кратер *(на вулкан)*
жёрнов *м* 1. мелничен [воденичен] камък 2. валяк *(на чашева мелница, на колерганг)*
жёрства *ж* *стр.* дребна баластра *(от изветрели скали)*
жёсткий 1. твърд, корав, неподвижен 2. твърд, варовит *(за вода)*
жёсткость *ж* 1. твърдост, коравина; неподвижност, неподатливост; устойчивост, стабилност; неогъваемост *(на конструкции и съединения, на машини)* 2. твърдост, варовитост *(за вода)* 3. твърдост, острота *(за текстилна вълна)*
~, **акусти́ческая** *остар.* акустична еластичност; *вж.* *също* **упру́гость, акусти́ческая**
~ **воды́** *вж.* **жёсткость 2**
~, **диагона́льная** диагонална неподатливост *(напр. на рама)*
~, **динами́ческая** динамична устойчивост
~ **излуче́ния** твърдост на излъчването
~, **ка́льциевая** калциева твърдост *(на вода)*
~, **карбона́тная** карбонатна твърдост *(на водата — отстранима)*
~, **крути́льная** устойчивост на усукване
~ **лёнты** коравина [неогъваемост] на лентата
~, **ма́гниевая** магнезиева твърдост *(съдържание на магнезиеви соли във водата)*
~, **некарбона́тная** некарбонатна [постоянна] твърдост *(на вода)*
~, **о́бщая** обща твърдост *(на вода)*
~, **оста́точная** остатъчна твърдост
~, **приведённая** приведена твърдост [неподатливост]
~ **при изги́бе** неогъваемост, устойчивост на огъване
~ **при круче́нии** *вж.* **жёсткость, крути́льная**
~ **при растяже́нии** твърдост [неподатливост] на разтягане
~, **стати́ческая** статическа устойчивост [коравина]
~ **тро́са** съпротивление при огъване на въжето
жесть *ж* (тънка) ламарина, тенеке
~, **бе́лая** бяло тенеке, бяла ламарина
~, **волни́стая** вълниста [вълнообразна] ламарина
~, **воронёная** оксидирана ламарина
~, **декапи́рованная** декапирана ламарина
~, **консе́рвная** тенеке за консервени кутии
~, **лакиро́ванная** лакирано тенеке
~, **ле́нточная** тенеке [ламарина] на лента
~, **листова́я** тенеке [ламарина] на листове
~, **лужёная** калайдисана [бяла] ламарина, бяло тенеке
~, **ма́товая** матово тенеке, матова ламарина *(покрита с оловно-калаен слой — не за хранителната промишленост)*
~, **оцинко́ванная** поцинкована ламарина
~, **перфори́рованная** перфорирана ламарина
~, **рифлёная** рифелова ламарина
~, **руло́нная** ламарина на руло [лента]
~, **стальна́я** стоманена ламарина
~, **чёрная** черна ламарина
~, **штампо́вочная** ламарина за изтегляне *(на преса)*
жестя́ник *м* тенекеджия
жестя́ницкая *ж* тенекеджийница, тенекеджийска работилница
жестя́ницкий тенекеджийски
жестя́нка *ж* тенекиена кутия, тенекия
жестяно́й ламаринен *(за тънки листове)*, тенекиен
жестя́нщик *м* *вж.* **жестя́ник**
жжёный печен; горен, обгорен
живи́ца *ж* борова смола, боров клей; (суров) терпентин
~, **земна́я** *минер.* озокерит, планински восък
~, **сосно́вая** бяла борова смола
животново́дство *с* *с. ст.* животновъдство
животново́дческий животновъден
живу́честь *ж* трайност, издръжливост *(предимно за военна техника)*
жи́дкий течен; рядък, разреден
жидкопла́вкий течен; втечнен *(чрез топене)*, разтопен
жидкопла́вкость *ж* втечнимост, склонност към разтопяване
жидкоподви́жность *ж* **шла́ка** течливост [подвижност в течно състояние] на шлаката
жи́дкостный течен
жи́дкость *ж* течност
~, **агресси́вная** агресивна [разяждаща] течност
~, **акти́вная** *хим.* активна [действуваща] течност
~, **амортиза́торная** амортисьорна течност

~, **анизотро́пная** анизотропна течност, течен кристал
~, **антиобледени́тельная** *вж.* **жи́дкость, противообледени́тельная**
~, **бордо́сская** *с. ст.* бордолезов разтвор *(смес от син камък и варно мляко — срещу болести по растенията)*
~, **вя́зкая** гъста [лепкава, вискозна] течност
~, **гидротормозна́я** *вж.* **жи́дкость, тормозна́я**
~, **дезактивацио́нная** *ядр.* дезактивираща течност
~ **для амортиза́торов** *вж.* **жи́дкость, амортиза́торная**
~, **зака́лочная** *мет.* течност за закаляване *(напр. вода, масло)*
~, **запо́рная** затворна течност *(в хидрозатвори)*
~, **идеа́льная** идеална течност
~, **иммерсио́нная** *крист.* имерсионна течност
~, **ка́пельная** *хим.* капкова течност *(с неизменяем обем)*
~, **мо́ющая** миещ разтвор; течен миещ препарат
~, **напо́рная** течност под налягане, работна течност *(напр. в хидравлични машини)*
~, **незамерза́ющая** незамръзваща течност, антифриз
~, **несжима́емая** несвиваема течност
~, **огнетуши́тельная** пожарогасителна течност
~, **отфильтро́ванная** *хим.* филтрат
~, **охлажда́ющая** охлаждаща течност
~, **пасси́вная** *хим.* неактивна [недействуваща] течност
~**-песконоси́тель** *мин.* песъконосеща течност
~, **пи́кельная** *кож.* пикел *(разтвор от киселина и сол)*
~, **пита́тельная** хранителен разтвор, хранителна среда
~, **прода́вочная** *мин.* течност под налягане
~, **промы́вочная** [**промывна́я**] *мин.* промивна течност *(при сондиране)*
~, **пропи́точная** течност за импрегниране
~, **противообледени́тельная** *ав.* противообледяваща течност, течност против обледяване
~, **рабо́чая** *вж.* **жи́дкость, напо́рная**
~, **реакцио́нная** *хим.* реакционна течност
~, **сма́зочная** мазилна течност, течна смазка
~, **сма́зочно-охлажда́ющая** *обр. мет.* смазочно-охлаждаща течност
~, **сцинтилли́рующая** *ядр.* сцинтилираща течност
~**-теплоноси́тель** *ядр.* течност-топлоносител
~, **технологи́ческая** технологична течност, технологичен разтвор
~, **тормозна́я** *авто* спирачна течност
~, **трави́льная** разтвор за ецване [байцване]
~, **уплотня́ющая** уплътняваща течност
~, **электро́дная** *елхим.* електролит, електродова течност
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационна течност
~, **эти́ловая** етилова течност *(противодетонационна добавка към бензина)*

жидкотеку́честь *ж* тънколивкост *(за разтопен метал)*; течливост, подвижност в течно състояние
жидкотеку́чий тънколивък; течлив, лекоподвижен
жидкофа́зный течнофазен, (намиращ се) в течна фаза
жи́жа *ж* рядка каша, течна маса
~, **наво́зная** *с. ст.* рядък тор, торова течност *(от естествен тор)*
жижесбо́рник *м с. ст.* торова [торищна] яма, торище
жизнеопа́сный опасен за живота
жизнь *ж* **сква́жины, фонта́нная** *мин.* (експлоатационна) продължителност на фонтаниращ сондаж
жиклёр *м* жикльор, пръскач, цицка *(на карбуратора на двигател с външно смесообразуване)*
~, **возду́шный** въздушен жикльор
~, **вспомога́тельный** спомагателен жикльор
~, **гла́вный** главен жикльор
~, **дози́рующий** дозиращ жикльор
~, **дополни́тельный** допълнителен жикльор
~, **иго́льчатый** жикльор с *(регулираща)* игла, жикльор с изменящо се светло сечение (посредством игла)
~ **карбюра́тора** карбураторен жикльор
~, **компенсацио́нный** компенсационен [изравнителен, компенсиращ] жикльор
~**-корре́ктор** жикльор-коректор
~ **ма́лого хо́да** [**ма́лых оборо́тов**] *вж.* **жиклёр холосто́го хо́да**
~ **мо́щности** обогатителен жикльор *(за пълна мощност)*
~, **несъёмный** неразглобяем жикльор
~, **обогати́тельный** *вж.* **жиклёр мо́щности**
~, **основно́й** *вж.* **жиклёр, гла́вный**
~, **перепускно́й** преливен жикльор
~, **пусково́й** пусков жикльор
~, **съёмный** разглобяем жикльор
~, **то́пливный** горивен жикльор
~, **уравни́тельный** *вж.* **жиклёр, компенсацио́нный**
~ **ускори́тельного насо́са** жикльор на ускорителната помпа
~ **холосто́го хо́да** жикльор за празен ход
~ **эконома́йзера** жикльор на икономайзера [обогатителя], обогатителен жикльор
~, **эмульсио́нный** емулсионен жикльор
~, **эталóнный** еталонен жикльор
жиклёрный жикльорен
жи́ла *ж* 1. *ел.* жило *(напр. на електрически кабел)* 2. *геол.* *(скална)* жила 3. *кож.* жила *(дефект)*
~, **бе́дная** бедна жила
~, **безру́дная** ялова [постна] жила
~, **бога́тая** богата жила
~, **бокова́я** странична жила
~, **во́дная** водна жила, подземно водно течение
~, **водоно́сная** водоносна жила
~, **двойна́я** *ел.* двойно жило
~, **золотоно́сная** златоносна жила

~, **инфильтрацио́нная** инфилтрационна [просмукана] жила
~, **ка́бельная** *ел.* кабелно жило
~, **ка́мерная** камерна жила
~, **конта́ктная** контактна жила
~, **контро́льная** *ел.* контролно жило
~, **ле́стничная** стълбовидна жила
~, **минера́льная** минерална жила
~, **мо́щная** мощна жила
~, **непромы́шленная** непроизводителна [нерентабилна] жила
~, **нулева́я** *ел.* нулев проводник; неутрала
~, **оголённая** *ел.* оголено жило, оголен проводник *(със снета изолация)*
~, **пережа́тая** изтънена жила
~, **пла́стовая** пластова жила
~, **пуста́я** *вж.* **жи́ла, безру́дная**
~, **разветвлённая** разклонена жила
~, **рубцо́вая** жила, която излиза на повърхността
~, **ру́дная** рудна жила
~, **секу́щая** разсичаща жила
~, **се́тчатая** мрежеста жила
~, **слепа́я** сляпа [глуха] жила
~ **с разду́вами** жила с удебеления
~, **токоведу́щая** *ел.* тоководещо жило
~, **токопроводя́щая** *вж.* **жи́ла, токоведу́щая**
~, **тре́щинная** пукнатинна жила
~, **трещинова́тая** напукана жила
~, **тру́бчатая** тръбообразна жила
~, **чётковидная** броеницовидна жила
~, **эрупти́вная** еруптивна жила
жиле́т *м* *текст.* жилетка
~, **спаса́тельный** *кораб.* спасителна риза
жи́листость *ж* *кож.* следи от жили *(дефект)*
жилообра́зный жилообразен
жилпло́щадь *ж* жилищна площ
жильбери́т *м* *минер.* гилберит
жи́льный *геол.* жилен
жи́мки *мн* [**жимо́к** *м — ед. ч.*] щипки, скоби *(за свързване на въжета или жици)*
~, **кана́тные** *мин.* въжени щипки [скоби]
жир *м* мазнина; тлъстина; мас; лой
~, **гидрогенизи́рованный** хидрирано [хидрогенирано, втвърдено] масло *или* мазнина
~, **живо́тный** животинска мазнина, мазнина от животински произход
~**-компа́унд** смес от различни животински мазнини *(за хранителни цели)*
~, **пищево́й** хранителна мазнина, мазнина за ядене
~, **приро́дный** природна естествена мазнина *(животинска или растителна)*
~, **расти́тельный** растително масло
~, **техни́ческий** техническа мазнина, мазнина за технически цели
~, **шерстяно́й** *текст.* мастни наслоявания по непрана вълна
жирноаромати́ческий *хим.* мастноароматен, ароматно-алифатен
жирноки́слый *хим.* мастнокисел
жи́рность *ж* масленост, мастно съдържание
жи́рный 1. маслен, мазен; тлъст 2. *хим.* мастен, ациклен, алифатен *(за органични съединения)* 3. *(характеризиращ се)* с високо съдържание на масти *(за целулоза)*
жирова́ние *с* 1. намасляне, омасляване 2. *авто* гресиране
~ **маши́ной** гресиране на автомобила
жирови́к *м* *минер.* стеатит
жиро́вка *ж* *кож.* маслено дъбене [продъбване], маслена щава
жироко́мпас *м* *ав.* жирокомпас; *вж. също* **гироко́мпас**
жироло́вка *ж* маслоуловител, събирачка на мазнини
жирополуко́мпас *м* *ав.* жирополукомпас; *вж. също* **гирополуко́мпас**
жироско́п *м* *физ.* жироскоп; *вж. също* **гироско́п**
жиросъёмник *м* масло-[мазнино-]отделител
жиросырьё *с* сурови [необработени] мазнини
жмыхи́ *мн* [*ед. ч.* **жмак** *м*] *с. ст.* кюспе
~, **гидравли́ческие** *вж.* **жмыхи́, прессо́ваные пли́точные**
~, **прессо́ванные пли́точные** пресовано кюспе, кюспе на пити [плочи]
жом *м* **для про́бок** *(ръчна)* преса за коркови тапи *(лабораторно приспособление)*
жорже́т *м* *текст.* жоржет
жура́вль *м* *радио* подвижен статив за микрофон тип «жерав»
журна́л *м* 1. дневник; *кораб.* журнал 2. списание
~, **аппара́тный** *тлг.* апаратен дневник
~, **бортово́й** *ав.* бордов дневник [журнал]
~, **бурово́й** *мин.* сондажен дневник
~, **ва́хтенный** вахтен журнал *(на военните кораби)*
~, **геодези́ческий** геодезичен карнет [дневник]
~ **испыта́ний** дневник на изпитванията
~, **маркше́йдерский** *мин.* маркшайдерски карнет
~, **маши́нный** *кораб.* машинен журнал
~ **наблюде́ний** дневник за наблюдения
~, **навигацио́нный** навигационен журнал *(на военните кораби)*
~, **нивелиро́вочный** *геод.* 1. нивелирен карнет 2. каталог на реперите [реперните точки]
~, **полево́й** *геод.* полски карнет
~, **судово́й** корабен журнал
жюльени́т *м* *минер.* жуленит

З

заа́нкеренный *стр.* закотвен; поставен върху фундамент
заанкерова́ть закотвям; връзвам *(напр. фундаментен болт)*
заатмосфе́рный *(намиращ се или извършващ се)* извън границите на земната атмосфера
забе́г *м* избързване, изпреварване *(напр. на единия край на крана спрямо другия)*

забега́ние *с* **кату́шки** *текст.* изпреварване на бобината
забежно́й *арх.* вит *(напр. за стълба)*
за́берег *м кораб.* 1. *(нисък бряг или лед, заливан с вода при приливите и при силен вятър откъм морето)* 2. крайбрежен лед *(по реки)*
забетони́ровать *стр.* забетонирам
забива́ние *с вж.* **заби́вка** 1, 2 и 3
заби́вка *ж* 1. забиване, набиване *(напр. на пилоти)* 2. запълване, задръстване, запушване *(напр. на отвор)*; *мин.* направа на забивка *(на взривна дупка)*, забивка, заплънка 3. заковаване *(напр. на дъска)*, зачукване
~, **водонепроница́емая** водонепроницаемо набиване *(при изпълнение на земни работи)*
~ **дю́белей** забиване на дюбели
~ **подрывно́го заря́да** *мин.* забивка [заплънка] на взривен заряд
~ **свай** забиване [набиване] на пилоти
~ **сква́жины** *мин.* запълване на сондажна дупка
забивно́й забивен, набивен
забира́ть грунт *кораб.* достигам твърдо дъно *(за котва)*
заби́рка *ж стр., мин.* предпазна ограда *(около обект)*
забо́ины *мн* подбито място (дефект от удар)
забо́й *м* 1. забой *(на рудник, шахта, тунел)* 2. разминвна стена *(при хидромеханизирани земни работи)* 3. *вж.* **забо́й сква́жины** 4. забой, преграда *(за риболов)* 5. кланица *(за добитък)*
~, **боково́й** страничен забой
~, **встре́чный** насрещен забой
~, **глухо́й** глух [сляп] забой
~, **де́йствующий** действуващ [работен] забой
~, **добычно́й** добивен забой
~, **загазо́ванный** обгазен забой *(след взрив)*
~, **ка́мерный очистно́й** камернодобивен забой
~, **кольцево́й** пръстеновиден забой
~, **лобово́й** челен забой
~, **маши́нный** машинен забой
~, **механизи́рованый** механизиран забой
~, **обводнённый** обводнен забой
~, **обру́шенный** обрушен забой *(след срутване)*
~, **огнево́й** огнен озабой *(при подземна газификация)*
~ **опережа́ющий** изпреварващ забой
~, **о́пытный** опитен [експериментален] забой
~, **очистно́й** добиве забой
~, **передово́й** изпреварващ [челен] забой
~ **по восста́нию, очистно́й** възходящ добивен забой
~, **подготви́тельный** подготвителен забой
~ **по паде́нию, очистно́й** низходящ добивен забой
~ **по простира́нию, очистно́й добивен** забой по простирането *(на пласта)*
~, **поро́дный** скален забой
~, **потолкоусту́пный** забой с обратни стъпала, таваноотстъпен забой
~, **почвоусту́пный** стъпален забой
~, **прохо́дческий** проходчески [напредващ] забой
~, **разве́дочный** проучвателен забой
~, **резе́рвный** резервен [запасен] забой
~, **ру́дный** руден забой
~ **сква́жины** забой [дъно, долна част] на сондажа *(която се намира в нефтоносни, газоносни или водоносни пластове*
~, **скоростно́й** скоростен забой
~, **сплошно́й** 1. непрекъснат забой *(без разделяне на части)* 2. забой при безядково сондиране
~ **ствола́** забой на шахта
~, **сухо́й** сух забой
~, **тупико́вый** *вж.* **забо́й, глухо́й**
~, **у́гольный** въглищен забой
~, **усту́пный** стъпален забой
~, **экскава́торный** екскаваторен [багерен] забой
забо́йка *ж мин.* забивка, заплънка (на взривна дупка)
~, **вне́шняя** външна забивка
~, **водяна́я** водна забивка
~, **гли́няная** глинен забивка
~, **деревя́нная** дървa забивка
~, **песча́ная** пясъчна забивка
~ **шпура́** забивка [заплънка] на взривна дупка
забо́йник *м мин.* шомпъл, прът за зареждане (на взривни дупки)
забо́йный забоен
забо́йщик *м мин.* забоен работник
забола́чивание *с геол.* 1. заблатяване 2. обрастване *(на водоеми)* с блатна растителност
заболо́ченный заблатен
заболева́ние *с* **профессиона́льное [произво́дственное]** професионално заболяване
забо́р *м* 1. ограда, стобор 2. вземане, загребване, черпене
~ **воды́** водочерпене; *мин.* водоотлив
~ **во́здуха** въздуховземане *(напр. за приточна вентилация)*
~, **глухо́й** плътна преграда
~, **доща́тый** дъсчена ограда
~ **проб** вземане на проби *(напр. за изследване)*
~ **резца́** отнемане (на материал) с нож *(на металорежеща машина)*
~, **снегово́й** *жп.* заслон срещу снегонатрупване [снежни преспи]
забо́рник *м (въздухо-)*приемник; смукателен отвор, смукател
~ **во́здуха** въздухоприемник
~ **воздухоочисти́теля** приемна страна на въздушен филтър
забрако́ванный бракуван
забракова́ть бракувам
забра́сыватель *м* подхвъргач *(на твърдо гориво върху скара на пещ)*
~, **пневмати́ческий** пневматичен подхвъргач, подхвъргач с въздушна струя
~, **ротацио́нный** ротационен [роторен] подхвъргач

~ **с механи́ческой лопа́той** подхвъргач с механична лопата
забро́с *м* 1. подаване, подхвърляне *(напр. на твърдо гориво)* 2. *ел.* пререгулиране
~ **воды́** *топл.* прехвърляне на вода
~ **оборо́тов винта́** *ав. (кратковременно)* превишаване на оборотите на винта, форсиране
~ **то́плива, пневмати́ческий** пневматично подхвърляне на гориво *(в равномерен слой върху скарата)*
~ **фа́кела** откъсване на факела
забуре́ние *с* **вагоне́тки** *мин.* излизане от релсите на вагонетка
забу́ривание *с* *мин.* започване на сондиране
забу́рник *м* *мин.* 1. инструмент за започване [начало] на сондирането *или* пробиването 2. центриращо-направляваща бургия
забути́ть *стр., мин.* запълвам, подпълвам *(напр. с ломен камък)*
забу́тка *ж* 1. *стр.* запълване *(с каменна зидария или други материали, напр. междината при двойна стена, пазва на свод)* 2. *мин.* подпълване, пълнеж *(с ломен камък или други материали в минна галерия)*
забуто́вка *ж* *вж.* **забу́тка 1 и 2**
забуто́вщик *м* *мин.* запълвач *(работник)*
забу́чивание *с* *стр.* запълване *(с ломен камък напр. на фундамент)*
зава́л *м* 1. затрупване, задръстване, струпване, запушване 2. *мин.* пропадане, пропад 3. *текст.* тепавична гънка *(дефект)* 4. *воен.* завал, заграждение *(препятствие върху пътищата за движение на противника)*
зава́ливать 1. затрупвам, засипвам; запълвам, запушвам 2. *мет.* пълня, зареждам, внасям *(шихта в пещ)*
зава́лка *ж* 1. затрупване, засипване; обвалване 2. *мет.* пълнене, зареждане *(на шихта в пещ)* 3. *мет.* шихта, пълнеж
~, **горя́чая** горещо [течно] пълнене
~, **жи́дкая** *вж.* **зава́лка, горя́чая**
~, **рабо́чая** шихта, пълнеж
~, **скипова́я** пълнене със скип
~, **твёрдая** 1. пълнене с постоянна [твърда] шихта 2. твърда шихта, шихта с постоянен състав
~ **холо́дная** студено пълнене
~ **ши́хты** пълнене [зареждане] на шихтата *(в пещта)*
зава́лочный пълначен, *(служещ)* за пълнене *(при зареждане на пещ)*
завальцева́ть завалцувам, съединявам чрез валцуване
зава́льщик *м* пълнач *(работник)*
зава́ривать 1. заливам, запълвам *(напр. шупли с разтопен метал)*; наварявам 2. *хран.* запарвам, заливам с вряла вода
зава́рка *ж* 1. заливане, запълване *(напр. шупли с разтопен метал)*; навaряване 2. *хран.* запарване
заварицки́т *м* *минер.* заварицкит
завёртка *ж* 1. обвиване, завиване, опаковане 2. *хран.* връзка, пакет *(обвит в хартия)*, опаковка 3. райбер *(на врата, на прозорец)*
завёрточный опаковъчен
завёртывать 1. завъртвам, затягам *(напр. кран за вода)*; завинтвам *(гайка, винт)* 2. завиване, увиване; опаковане
заве́са *ж* завеса; перде
~, **водяна́я** водна завеса *(при потушаване на пожари, в камери за боядисване чрез шприцоване)*
~, **возду́шная** въздушна завеса
~, **дымова́я** *воен.* димна завеса
~, **огнева́я** *мет.* огнева [пламъкова] завеса
~, **пла́менная** *вж.* **заве́са, огнева́я**
~, **противофильтрацио́нная** *хидр.* противофилтрационна [водонепропусклива] преграда
заве́тренный защитен от вятъра, *(намиращ се)* на завет
зави́нчивание *с* завинтване, затягане
зави́нчивать завинтвам, завъртвам, затягам
зависа́ние *с* провисване, образуване на свод *(при работа с насипни материали)*
~ **кла́панов** провисване [задиране] на клапаните *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **коло́ши** *леяр.* провисване [увисване] на шихтата *(напр. във вагрянка)*
~ **угля́ в бу́нкере** образуване на свод от въглища в бункера
~ **шихты́** *мет.* провисване [увисване] на шихтата
зави́симость *мат.* зависимост
~, **аналити́ческая** аналитична зависимост
~, **временна́я** 1. временна [преходна] зависимост 2. *физ.* зависимост от времето *(функционална)*
~, **лине́йная** линейна зависимост
~, **обра́тная** обратна зависимост
~, **спи́новая** *ядр.* спинова зависимост
~, **стохасти́ческая** стохастична [масова] зависимост
~, **функциона́льная** функционална зависимост
~, **часто́тная** честотна зависимост, зависимост от честотата
завито́к *м* 1. *маш.* навивка *(напр. на пружина)*; ухо *(на ресор)* 2. *ел.* ухо *(напр. на проводник)*; примка, навивка 3. *текст.* тирбушон *(дефект на прежда)*
завихре́ние *с* *аеродин.* завихряне
~, **пограни́чное** гранично завихряне
завихрённость завихреност
завихри́тель *м* завихрител *(елемент, предизвикващ вихровото движение)*
~ **горе́лки, лопа́точный** лопатъчен завихрител на горелката
~ **форсу́нки** завихрител на горелката
заво́д *м* 1. завод, фабрика, (производствено) предприятие 2. животновъдно стопанство, конезавод 3. навиване *(на часовник)*; натягане *(на пружина)*; завъртване, пускане в движение *(напр. на двигател с манивела)* 4. механизъм за навиване [натягане], ключ

5. *полигр.* брой на отпечатани екземпляри *(от един набор)*; тираж
~, **авиацио́нный** самолетен [авиационен] завод
~**-автома́т** завод-автомат, автоматичен завод
~, **автомоби́льный** автомобилен завод
~, **аппаратострои́тельный** завод за апарати (и уреди)
~, **асфа́льтовый** асфалтов завод
~, **бессеме́ровский сталелите́йный** леярен завод за бесемерова стомана
~, **бето́нный** завод за бетон
~, **брике́тный** брикетен завод, завод за (въглищни) брикети
~, **вагоноремо́нтный** вагоноремонтен завод
~, **вагонострои́тельный** вагоностроителен завод
~, **вальцелите́йный** завод за леене на валци, леярна за валци
~, **велосипе́дный** велосипеден завод
~, **виноку́ренный** *хран.* фабрика за варене на ракия
~, **вое́нный** военен завод
~, **га́зовый** газов завод; газгенераторна станция
~, **гвозди́льный** завод [фабрика] за гвоздеи
~, **гидро́лизный** хидролизен завод, целулозен завод, завод за добиване на целулоза и гликоза чрез хидролиза
~, **головно́й** главен [основен] завод
~, **двигателестрои́тельный** завод за двигатели
~, **деревообраба́тывающий** дървообработвателен завод; дъскорезница
~, **дизелестрои́тельный** завод за дизелови двигатели
~, **до́менный** 1. високопещен завод *(на металургичен комбинат)* 2. чугунодобивен завод
~, **древеснома́ссный** *харт.* завод за преработване на дървесна маса, целулозен завод
~, **дроби́льно-сортиро́вочный** *стр.* трошачно-пресевен завод
~, **железобето́нных изде́лий** *стр.* завод за стоманобетонови изделия [елементи]
~, **заготови́тельний** завод за заготовки *(напр. отливки, изковки, пресовки*
~**-изготови́тель** *икон.* завод-производител
~, **инструмента́льный** инструментален завод
~, **ка́бельный** *ел.* кабелен завод
~, **кирпи́чный** *стр.* тухлена фабрика, тухларница
~, **кислоро́дный** кислородна станция
~, **коже́венный** кожарска фабрика, кожарски завод
~, **ко́ксовый** коксов завод
~, **коксохими́ческий** коксохимичен завод
~, **компрессострои́тельный** компресорен [компресоростроителен] завод
~, **консе́рвный** консервна фабрика, фабрика за консерви
~ **крупнопане́льного домострое́ния** завод за едропанелни елементи (за жилищно строителство)
~, **лесопи́льный** дъскорезница
~, **листопрока́тный** завод за валцуване на ламарина
~, **лите́йный** леярен завод, леярна
~, **маслобо́йный** маслодобивна фабрика, маслобойна
~, **машинострои́тельный** машиностроителен завод
~, **медеплави́льный** медодобивен завод
~, **меднолите́йный** завод за медни отливки, медна леярна
~, **металлурги́ческий** металургичен завод
~, **мети́зный** завод за метални изделия *(напр. тел, гвоздей, болтове, гайки)*
~, **механи́ческий** механичен завод *(обикновено без първични цехове, като напр. леярен, ковашко-пресов)*
~, **моло́чный** 1. млекозавод 2. завод за *(добиване на)* млечни продукти
~, **мото́рный** моторен завод, завод за двигатели
~, **мотоцикле́тный** мотоциклетен завод
~, **мылова́ренный** завод [фабрика] за *(добиване на)* сапун
~, **нефтеочисти́тельный** нефтена [петролна] рафинерия *(за химично очистване на нефтени деривати)*
~, **нефтеперего́нный** нефтопреработвателен завод
~ **огнеупо́ров** завод за огнеупорни материали
~, **о́пытный** опитен [експериментален] завод
~, **оруже́йный** оръжеен завод
~, **паровозоремо́нтный** локомотиворемонтен завод
~, **паровозострои́тельный** локомотивен [локомотивостроителен] завод
~, **переде́льный** 1. стоманодобивно предприятие *(завод, цех)* 2. завод за преработване на чугун
~, **подши́пниковый** завод за лагери
~ **поко́вок и штампо́вок** ковашко-пресов завод
~**-поставщи́к** *икон.* завод-доставчик
~**-потреби́тель** *икон.* завод-потребител
~, **проволо́коволочи́льный** завод [фабрика] за изтегляне на тел
~, **пряди́льный** предачна фабрика
~, **рафина́дный** захарна рафинерия, завод за рафиниране [производство] на захар
~ **резе́рвных часте́й** завод за резервни части
~, **рельсопрока́тный** завод за валцуване на релси
~, **ремо́нтный** ремонтен завод
~, **ремо́нтно-механи́ческий** ремонтно-механичен завод
~, **самолетострои́тельный** самолетостроителен завод, завод за самолети
~, **са́харный** завод за производство на захар, захарен завод
~, **сахарорафина́дный** *вж.* **заво́д, рафина́дный**
~ **сбо́рного железобето́на** *стр.* завод за монтажни стоманобетонови елементи

~, **сбо́рочный** монтажен завод
~, **свинцовоплави́льный** оловодобивен завод
~, **сельскохозя́йственных маши́н** завод за селскостопански машини
~, **силика́тный** *стр.* завод за силикати
~, **сме́жный** *икон.* коопериран завод, завод за кооперирана продукция *(с други заводи)*; съседен завод *(по разположение)*
~, **солева́ренный** *хран.* соледобивен завод, завод за получаване на готварска сол
~, **спиртово́й** завод, фабрика за *(добиване на)* спирт
~, **сталелите́йный** стоманолеярен завод
~, **сталеплави́льный** стоманодобивен завод
~, **сталепрока́тный** завод за валцуване на стомана
~, **станкострои́тельный** завод за металорежещи машини
~, **стеко́льный** стъкларски завод
~, **судострои́тельный** корабостроителен завод, корабостроителница
~, **сырова́ренный** сиренарница, мандра
~, **тепловозоремо́нтный** завод за ремонт на дизелови локомотиви
~, **тепловозострои́тельный** завод за дизелови локомотиви
~, **тра́кторный** тракторен завод
~, **трансформа́торный** трансформаторен завод
~, **трубопрока́тный** завод за валцуване на тръби
~, **турбинострои́тельный** завод за *(производство на)* турбини
~, **ути́лизацио́нный** завод за преработване отпадъци от производството
~, **фане́рный** *дърв.* завод за шперплат
~, **фарфо́ровый** порцеланова фабрика, завод [фабрика] за порцеланови изделия
~, **хими́ческий** химичен завод
~, **хлопоочисти́тельный** завод за първична преработка на памук
~, **целлюло́зный** целулозен завод, завод за целулоза
~, **цеме́нтный** циментов завод
~, **цинкоплави́льный** цинкодобивен [цинков] завод
~, **часово́й** завод за часовници
~, **чугунолите́йный** чугунолеярен завод, чугунолеярна
~, **чугуноплави́льный** чугунодобивен завод
~, **ши́нный** завод за (автомобилни) гуми
~, **шрифтолите́йный** *полигр.* буквολеярна
~, **штампо́вочный** пресов завод, *(ковашко-)* пресов завод
~, **щебёночный** предприятие за трошени строителни материали
~, **электроаппара́тный** завод за електрически апарати *(и уреди)*
~, **электровозострои́тельный** завод за електрически локомотиви
~, **электрола́мповый** електролампов завод
~, **электромашинострои́тельный** завод за електрически машини

заводи́ть навивам *(часовников механизъм)* натягам *(пружина)*; привеждам в действие [движение] *(механизъм, двигател)*
заво́дка *ж* 1. *вж.* **заво́д** 3 2. *текст.* вдявка
~ **ба́ра** *мин.* подкопаване, подсичане
~ **букси́ра** *кораб.* връзване на буксир
~ **букси́ром** *авто* пускане в движение *(на двигателя)* с теглене отвън
~ **дви́гателя** *авто* пускане в движение на двигател *(напр. с манивела)*
~ **ни́ти в бёрдо** *текст.* вдяване на нишки в бърдо
~ **часо́в** навиване [курдисване] на часовник
~ **челнока́, автомати́ческая** *текст.* автоматично вдяване на совалката
заводне́ние *с мин.* наводняване *(естествено)*; наводняване, нагнетяване [вкарване под налягане] на вода *(в нефтоносен пласт)*
~, **внутрико́нтурное** контурно наводняване *(вътре в нефтоносните пластове)*
~, **есте́ственное** естествено наводняване *(на нефтоносни пластове чрез свързване с водоносен хоризонт)*
~, **зако́нтурное** задконтурно наводняване *(на нефтоносни пластове)*, наводняване извън сондажа
~, **площа́дное** площно наводняване *(при изтощени нефтоносни пластове)*
заводно́й 1. навиващ се, натягащ се *(за часовник, пружина)* 2. пусков, пускателен
заводоуправле́ние *с* управление на завода, заводско управление
заводско́й заводски, фабричен
за́водь *ж* 1. тиха вода; плитнина 2. малък залив *(на река, езеро)*
завора́чивание *с* 1. увиване, завиване, опаковане 2. завивам, правя завой
за́ворот *м* 1. подгъване 2. *мет.* увиване, опаковане
заворо́т *м* 1. завиване, преминаване на завой *(действие)* 2. завой *(на път)*
завскла́дом *м* магазинер
завя́зка *ж* 1. завързване, връзване; връзка 2. *стр.* опаянтване, укрепване *(напр. на скеле, рамка)* 3. *стр., мин.* дъсчена паянта, дъска за опаянтване *(при укрепителни работи)*
загазо́ванность *ж* наситеност [замърсеност] с вредни газове
~ **мета́лла** *леяр.* наситеност на течния метал с газове
загерметизи́ровать херметизирам, затварям херметично (съд)
заги́б *м* 1. сгъвка, подгъв, подгъване 2. завой, извивка *(на река)*
~ **вплотну́ю** подгъв до пълно прилепване *(на краищата)*, подгъване на 180°
~ **ре́льсов, тупико́вый** *жп.* подгъване на релсите на глух коловоз *(за ограничаване на движението)*
загиба́ние *с* сгъване, подгъване; огъване
~ **кро́мки** подгъване на края *или* краищата *(напр. при съединяване на ламаринени листове)*

загиба́ть сгъвам, подгъвам, прегъвам; огъвам
заги́бка *ж* извиване, сгъване, превиване
~, горя́чая извиване на горещо
~, холо́дная извиване на студено
загла́живать заглаждам; изглаждам, оглаждам
загла́живание *с* заглаждане; изглаждане, оглаждане
заглубле́ние *с с. ст.* задълбаване, забиване
~ плу́га забиване на плуга
~ сошнико́в забиване на ботушите *(на сеялка)*
заглуша́ть 1. заглушавам, притъпявам, потискам *(напр. звук, миризма)* 2. *с. ст.* задушавам *(посеви с плевели)* 3. гася *(пламък)* 4. запушвам, затиквам *(напр. тръба)*
заглуше́ние *с* 1. заглушаване, потискане 2. *с.ст.* задушаване *(на посеви с плевели)* 3. запушване, затикване *(напр. на тръба)*
~ ста́нции заглушаване на радиостанция
заглу́шенный запушен, затапен
заглу́шка *ж* тапа, запушалка; тампон
~ дви́гателя, предохрани́тельная *авто* предпазна тапа на *(блока на)* двигателя
~ конте́йнера *мет.* противоналягаща плоча *(на приемника при работа на щранг-преса по непрекия метод)*
~, нарезна́я тапа с резба, резбова тапа
~ поршнево́го па́льца *авто* тапа на буталния болт
~, рези́новая гумен тампон
~, тру́бная тръбна тапа *(с резба)*
~, фла́нцевая глух фланец
заголо́вник *м ав.* облегалка за главата *(на летеца)*
загоро́дка *ж* ограда, стобор; преграда
загорта́ч *м с. ст.* загърляч *(на сеялка)*
заготови́тель *м* доставчик, снабдител *(спомагателен работник)*
заготови́тельный подготвителен; снабдителен, запасяващ
загото́вка *ж* 1. *мет., обр. мет.* заготовка, полуфабрикат; изходен материал; блок-полуфабрикат, полупродукт, изходен [предварителен] профил 2. доставяне, запасяване; приготвяне 3. *кож.* сая (за обувка)
~, выре́занная листова́я *обр., мет.* листова [ламаринена] заготовка
~ для прока́та полуфабрикат [заготовка] за валцуване
~ для сва́рных труб, полосова́я *мет.* полуфабрикат за шевни тръби, щрипса
~, исхо́дная *обр. мет.* (исходна) заготовка, полуфабрикат
~, ка́таная *мет.* валцуван полуфабрикат, валцувана заготовка
~, квадра́тная *мет.* квадратен полуфабрикат, квадратна заготовка *(за по-нататъшно валцуване)*
~, ко́ваная 1. *мет.* кован полуфабрикат, кована заготовка 2. *обр. мет.* кована заготовка, изковка
~, кру́глая *мет.* кръгъл полуфабрикат, кръгла заготовка *(напр. за валцуване на безшевни тръби)*
~, кузне́чная *обр. мет.* 1. заготовка за коване *(напр. рязана от прътов материал)* 2. *вж.* **загото́вка, ко́ванная 2**
~, листова́я *мет.* листов полуфабрикат *(получен на слабинг)*, слаба
~, пласти́нчатая *вж.* **загото́вка, листова́я**
~, по́лая *мет.* кух полуфабрикат, куха заготовка
~, прессо́ванная *обр. мет.* пресова [пресована] заготовка, пресовка
~, про́волочная *мет.* полуфабрикат за валцуване на валцдрат
~, прока́тная *мет.* полуфабрикат [заготовка] за валцуване
~, прутко́вая 1. *мет.* полуфабрикат за валцуване на пръти 2. прътова [рязана] заготовка *(напр. за обработване на струг, на ковашко-пресова машина)*
~, расчётная *обр. мет.* заготовка по изчисляване
~, ре́заная *обр. мет.* рязана заготовка *(от прътов материал)*
~, сварна́я *обр. мет.* заварена заготовка, заготовка, получена чрез заваряване *(на отделни елементи)*
~, сортова́я *мет.* полуфабрикат за валцуване на профилни стомани *(напр. ъглова, двойно Т-образна)*
~, сплошна́я плътна заготовка
~, стро́ганая рендосан (дървен) материал
~, тока́рная *обр. мет.* 1. заготовка за *(обработване на)* струг, стругова заготовка 2. стругована заготовка *(за по-нататъшно обработване на други машини)*
~, тру́бная *мет.* 1. полуфабрикат за валцуване на безшевни тръби 2. полуфабрикат за шевни тръби, щрипса
~, тру́бчатая *обр. мет.* тръбна заготовка
~, фасо́нная *обр. мет.* заготовка от фасонен [профилен] материал
~, чернова́я 1. *мет.* предврително валцуван полуфабрикат 2. *обр. мет.* изковка *(за по-нататъшно обработване на металорежещи машини)*
~, штампо́ванная *обр. мет.* щампована заготовка, щамповка
~, шту́чная *обр.мет.* поединична заготовка
заготовля́ть 1. доставям, запасявам 2. приготвям, подготвям
загради́тель *м радио* заграждащ филтър
~, ми́нный минопоставач, заградител *(военен кораб)*
~, путево́й *жп.* пътно блокиращо устройство
загражде́ние *с* 1. преграждане, заграждане 2. преграда, заграждение; препятствие
~, возу́шное *воен.* въздушна преграда
~, предохрани́тельное предпазна преграда, парапет

~, **противота́нковое** противотанково препятствие
~, **путево́е** *вж.* **загради́тель, путево́й**
загружа́ть 1. напълвам, зареждам *(напр. пещ, акумулатор)* 2. натоварвам *(превозно средство)*
~ **то́пливо** зареждам гориво
~ **шихту́** зареждам [внасям] шихта *(в пещ)*
загру́женность *ж* натовареност
загружённый 1. напълнен, зареден 2. натоварен
загру́зка *ж* 1. пълнене, зареждане; напълване 2. *мет.* пълнеж 3. товарене, натоварване *(на превозно средство)* 4. натоварване *(на двигател, работна машина)*
~, **автомати́ческая** автоматично пълнене [зареждане]
~, **бадьева́я** *мет.* зареждане *(на шихта)* с кошница [кофа]
~, **дистанцио́нная** *ядр.* зареждане от разстояние, дистанционно зареждане
~, **крити́ческая** *ядр.* критично зареждане [натоварване]
~, **механи́ческая** механично натоварване
~, **рабо́чая** работно натоварване
~, **разде́льная** разделно [поотделно] внасяне *(на шихтовите материали в пещта)*
~, **самотёчная** самотечно [гравитационно] товарене *или* пълнене
~, **ски́повая** внасяне *(на шихтата в пещта)* със скип [скипов повдигач]
~, **центра́льная** централно пълнене [зареждане]
~, **шарова́я** *мин.* топково натоварване
загру́зочный зареждащ, пълначен; *(служещ)* за натоварване [товарене]
загру́зчик *м* 1. товарач, пълнач *(работник)* 2. апарат [машина] за товарене, товарно устройство
заrунто́вывать грундирам *(при боядисване)*, нанасям грунд [основа]
загрязне́ние *с* 1. замърсяване *(действие)* 2. замърсяващо вещество, *(нежелан)* примес, замърсяване
~ **(атмосфе́рного) во́здуха** замърсяване на въздуха [атмосферата]
~ **окружа́ющей среды́** замърсяване на околната среда
~, **радиоакти́вное** *ядр.* радиоактивно замърсяване
загрязнённость *ж* замърсеност
загрязня́ть замърсявам, зацапвам
загустева́ние *с* сгъстяване
загустева́ть сгъстявам
загусти́тель *м хим.* сгъстител
загу́стка *ж текст.* сгъстителен разтвор, сгъстител *(добавка към боя)*
задава́льщик *м с. ст.* подавач (работник)
задава́ть подавам *(материал на машина)*
зада́ние *с* задача, възложена задача *(с технически изисквания и условия)*, задание; предписана [предврително зададена] величина
~ **напряже́ний** *ел.* задаване[предварително определяне] на напрежнията
~ **на проекти́рование** 1. задача [задание] за проектиране *(след утвърждаване от вишестоящ орган важи за цялостна разработка в проектантската организация)* 2. задача [задание] за проектиране *(на отделна част, отделен подобект или отделно съоръжение — изготвя се в проектантската организация и служи за непосредствена работа върху проекта)*
~ **на разрабо́тку** *вж.* **зада́ние на проекти́рование** 2
~, **пла́новое** 1. планова задача 2. залагане на програма
~, **прое́ктное** *остар.* идеен проект; предварителен проект
~, **произво́дственное** производствена задача
~, **сме́нное** *(производствена)* задача [норма] за смяна
за́данный зададен, предписан; заложен
зада́тчик *м авт.* устройство *(напр. с клавиши, копчета)* за настройване [залагане] на регулирана величина *(в автомат, регулатор)*
зада́ча *ж* задача
~, **арифмети́ческая** *мат.* аритметична задача
~, **лине́йная** *мат.* линейна задача
~ **о раскро́е** *изч.* задача за разкрояван *(при най-малки отпадъци)*
задаю́щий *авт.* задаващ
задви́жка *ж* 1. шибър *(затварящият орган се движи напречно на течението на водата, газа или парата)* 2. *хидр.* савак, подвижна преграда *(напр. на улей, вада)* 3. резе, език *(напр. на брава)*; плъзгач. шибър 4. душник *(на комин)*
~, **автомати́ческая** шибър с автоматично действие *(дистанционно)*
~, **блокиро́вочная** блокиращ шибър
~, **быстроде́йствующая** шибър за бързо отваряне и затваряне
~, **водяна́я** *вж.* **задви́жка 2**
~, **возду́шная** въздушен шибър, въздушна клапа
~, **дроссели́рующая** дроселен шибър; дроселна клапа
~, **дымова́я** *вж.* **задви́жка 4**
~, **запо́рная** спирателен шибър
~, **клинке́тная** клинообразен шибър
~, **клинова́я** клинов шибър
~, **му́фтовая** шибър с неизваждащо се вретено
~, **око́нная** резе на прозорец
~, **паралле́льная пружи́нная** шибър с парарелни плоскости и пружина *(между дисковете)*
~, **паралле́льная распо́рная** паралелен шибър, шибър с паралелни плоскости *(разтварящи се под действието на клин)*
~, **парова́я** шибър за пара, парен шибър
~, **парозапо́рная** пароспирателен шибър, парен шибър *(за отсичане на парата в цилиндъра на парна машина)*

~, **противовыбросовая** *мин.* шибър против внезапно изхвърляне
~, **распределительная** разпределителен шибър
~ **с выдвижным шпинделем** шибър с изваждащо се вретено
~ **с гидравлическим приводом** шибър с хидравлично задвижване
~ **со сплошным клином** шибър с цял [плътен] клин
~, **рычажная** лостов плъзгач, лостово резе *(на врата)*
~, **трёхходовая** трипътен шибър
~, **фонтанная** *мин.* фонтанен шибър
~, **фурменная** *мет.* шибър [устройство за отваряне и затваряне] на форма [дюза] *(напр. на висока пещ)*
задвижной изтеглящ се, плъзгащ се
задевание *с* закачане, докосване, триене *(напр. между ротора и статора в електрически машини)*
задел *м* *(оперативен)* запас, резерв *(напр. от заготовки)*
~, **межоперационный** междуоперационен запас
~, **складской** складов запас
~, **страховой** осигурителен запас
~, **цикловой** циклов запас
заделка *ж* 1. запушване, затъкване, затваряне; закърпване *(напр. на мазилка)* 2. *стр.*, *дърв.* закрепване *(напр. греда)*, заготвяне; сглобяване 3. *ел.* разделяне, оформяне, очистване, зачистване *(напр. краища на проводник)* 4. *с. ст.* заравяне *(напр. семена)*
~ **в бетоне** забетониране
~, **жёсткая** кораво [твърдо] закрепване
~, **клиновая** *мет.* заклинване
~, **концевая кабельная** *ел.* разделяне на краищата на кабел
~ **крепи** *мин.* крепене, укрепване
~ **лётки** *мет.* запушване на изпускателен отвор *(на чугунотека или шлакотека)*
~, **оконечная** *ел.* закрепване с обтегачи *(на линейни проводници)*
~ **пробоин** *кораб.* запушване [затъкване] на пробити места
~, **упругая** еластично закрепване
~ **швов** *зав.* запълване на шева *(с метал)*, заваряване
задержка *ж* 1. забавяне, задържане, закъсняване; закъснение 2. спънка, пречка, задръжка 3. малка повреда, неизправност *(напр. на машина)*
~ **впрыска** *авто* закъсняване на впръскването *(на горивото)*
~, **временная** закъснение по време
~ **зажигания** *авто* закъсняване на запалването *(на работната смес)*
~ **импульсов** *ел.* закъсняване на импулсите
~ **сигнала** *изч.* забавяне [закъсняване] на сигнала
~ **срабатывания реле** закъснение на задействуване на реле
задернение *с* [**задерновка** *ж*] *с. ст.* зачимяване
задернённый зачимен, покрит с чимове
задир *м* 1. задиране *(експлоатационен повърхностен дефект — най-често при нарушаване на мазането между триещи се повърхности)* 2. *мет.* мустак, лампас *(при валцуване)*; *леяр.* разлив, чепак *(производствени дефекти)*
~ **подшипника** задиране на лагера
~ **цилиндра** задиране на цилиндъра
задирание *с* задиране *(самият процес)*; *обр. мет.* образуване на мустаци *(напр. при рязане)*
задник *м* *кож.* задна част, форт *(на обувка)*
задок *м* задна част
~ **молотка** чело [плоска част] на чук
задрайка *ж* болтова ключалка *(за плътно затваряне напр. на влагонепропускащ капак)*
~ **иллюминаторов** *кораб.* задрайка *(за херметично затваряне на илюминатор)*
задросселированный дроселиран
задросселировать дросселирам
задувание *с* *мет.* включване на подаването на въздуха *(на пещ)*
~ **дуги** *ел.* издухване на дъгата *(защита)*
задувать *мет.* пускам в работа *(напр. висока пещ)*
задувка пускане в работа [експлоатация] на висока пещ *(първоначално или след ремонт)*
задувочный *мет.* вдухващ, вдухвателен
задымлённость *ж* задименост; степен на задимяване
заедание *с* заядане, заяждане, затрудняване на движението *(на подвижно съединение)*; задиране
~ **стеклянного крана** заяждане на стъклено кранче
~ **трущихся частей** задиране на триещи се части
заедать заяждам; задирам
заезд *м* преминаване, преход; ход
~, **скоростной** ускорен ход
~, **угловой** *жп.* отбиване *(по страничен път)*
заершённый назъбен
зажигалка *ж* запалка *(бензинова, електрическа)*
зажигание *с* запалване, възпламеняване
~, **автоматическое** автоматично запалване
~, **аккумуляторное** акумулаторно запалване
~, **батарейное** *вж.* **зажигание, аккумуляторное**
~, **высокочастотное** високочестотно запалване
~, **двойное** двойно запалване
~, **дополнительное** допълнително [спомагателно] запалване
~ **дуги** запалване на (електрическа) дъга
~ **дуги, обратное** обратно запалване на (електрическа) дъга
~, **затравочное** възпламеняване с взривател *(на експлозивен заряд)*

~, **искровóе** искрово запалване, запалване с искра
~, **калúльное** запалване чрез нажежено тяло
~, **калоризáторное** запалване с нагрята глава
~, **контáктное** контактно запаване *(на дъга)*
~, **магнéтное** магнетно запалване
~, **мгновéнное** моментно [мигновено] запалване
~, **обрáтное** обратно запалване *(на дъга)*
~ **от магнéто** *вж.* **зажигáние, магнéтное**
~, **первúчное** първично запалване
~, **пиротехнúческое** пиротехнично възпламеняване *(на заряд)*
~, **пóзднее** *авто* късно запалване, запалване със закъснение *(на двигател)*
~, **предкáмерное** запалване с предкамера *(дизелов двигател)*
~, **преждеврéменное** преждевременно [предварително] запалване
~, **пусковóе** пусково запалване
~, **рáннее** *авто* ранно запалване, запалване с предварване [аванс]
~, **смéшанное** смесено запалване
~, **тóчечное** точково запалване
~, **электромагнúтное** електромагнитно запалване
зажигáтель *м* 1. запалващо устройство 2. *елн.* запалващ електрод, игнитор
зажигáтельный запалващ, запалителен
зажúм *м* 1. стяга, стиска, менгеме; затегателно устройство; притискач, държач 2. стягане, затягане 3. *ел.* клема 4. щипка *(за пристискване на гумено черво — при лабораторни работи)* 5. *с. ст.* притискач *(на садачния апарат)*, разсадодържател
~, **автоматúческий** автоматично затягане
~, **áнкерный** клема на котва
~, **байонéтный** байонетно затягане [съединяване]; байонетна стяга [връзка]
~, **ввóдный** входяща клема
~, **винтовóй** винтова стяга, стяга с винт
~, **выходнóй** изходяща клема
~, **гидравлúческий** хидравлично затягане
~, **глухóй** глуха [неизползувана] клема
~, **заземляющий** заземяваща клема, клема за заземяване
~, **замкóвый** ключалка
~, **изолúрующий** изолирана клема
~, **канáтный** скоба за затягане на стоманено въже
~, **катóдный** *ел.* катоден извод, извод на катода
~, **клиновóй** затягане с клин
~, **концевóй** крайна [опъвателна] клема
~, **кулачкóвый** затягане с гърбица
~, **линéйный** линейна клема, клема за линия
~, **мúнусовый** отрицателна клема
~, **монтáжный** монтажна стяга
~, **набóрный** съставна клема
~, **натяжнóй** опъваща [опъвателна] клема
~, **ответвúтельный** клема за отклонение, разклонителна клема
~, **плюсовый** положителна клема
~, **пневматúческий** пневматично [въздушно] затягане
~, **подвеснóй** клема за контактен проводник; клема за окачване на проводник
~, **поддéрживающий** носеща клема, опорна клема
~, **покрытый** покрита клема *(с изолационен материал)*
~, **пóлюсный** полюсна клема *(напр. на акумулатор)*
~, **пружúнный** пружинно затягане, затягане с пружина
~, **разъёмный** разглобяваща се стяга
~, **распóрный** затягане отвътре навън *(напр. при затягане на тръбообразен детайл откъм страната на отвора)*
~, **рычáжный** лостова стяга
~, **силовóй** силова клема, клема за силова верига
~, **соединúтельный** свързваща [съединителна] клема
~, **стыковóй** челно затягане; *жп.* клема за челно съединяване *(на релсите на електрифициран железен път)*
~, **тормознóй** затягане на спирачка
~, **трýбный** затягане [стяга] за тръба
~, **фúдерный** фидерна клема
~, **фрикциóнный** фрикционен държач
~, **цáнговый** затегателна цанга, цанга
~, **эксцéнтриковый** *вж.* **зажúм, кулачкóвый**
~, **электромагнúтный** 1. електромагнитен притискач [държач] 2. електромагнитно затягане
зажимáние *с* стягане, затягане; притискане
зажимáть стягам, затягам, закрепвам; притискам
зажúмный затегателен, затягащ, закрепващ; притискателен, притискащ
зажóр *м* задръстване с ледени блокове *(на река)*
заземлéние *с ел.* 1. заземяване 2. заземителен проводник
~, **аварúйное** аварийно заземяване, заземяване при опасност
~, **глухóе** непосредствено [директно] заземяване
~, **грозозащúтное** гръмозащитно заземяване
~, **защúтное** защитно заземяване
~, **úмпульсное** импулсно заземяване
~, **кóнтурное** контурно заземяване
~ **кóрпуса** заземяване на корпуса *(напр. на съоръжение)*
~, **лучевóе** лъчево [радиално] заземяване
~ **молниеотвóда** заземяване на мълниеотвода [гръмоотвода]
~ **нейтрáли** заземяване на звездната [нулевата] точка
~, **повéрхностное** повърхностно заземяване
~, **рабóчее** работно заземяване
~, **радиáльное** *вж.* **заземлéние, лучевóе**
~, **эксплуатациóнное** *вж.* **заземлéние, рабóчее**
~, **экрáнное** екранизиращо заземление
заземлённый заземен, свързан към «земя»
заземлúтель *м* заземител, заземяващ електрод

заземля́ть *ел.* заземявам, свързвам към «земя»
зазо́р *м* 1. *маш.* хлабина; игра; междина, просвет 2. *ел.* междина, процеп; хлабина 3. *изч.* междина *(напр. междублокова, междузаписна, за край на масив)*
~, **аксиа́льный** осова [аксиална] хлабина
~, **боково́й** странична хлабина
~, **возду́шный** *ел.* въздушна междина
~ **в сты́ке поршнево́го кольца́** хлабина на ключа на буталния пръстен
~, **гаранти́рованный** гарантирана хлабина *(най-малката)*
~, **допуска́емый** допустима хлабина
~, **искрово́й** *ел.*, *авто* искрова междина, междуелектродно разстояние *(напр. на свещ)*
~, **кла́панный** *вж.* **зазо́р толка́теля**
~, **кольцево́й** *ел.* пръстеновиден процеп
~, **конта́ктный** контактно разстояние
~, **контро́льный** контролна хлабина
~, **лопа́точный** лопаткова междина, хлабина между лопатките *(на парна турбина)*
~ **между зу́бьями** хлабина между зъбите *(на зъбна предавка)*
~, **межэлектро́дный** междуелектродно разстояние, междуелектроден процеп
~, **минима́льный** най-малка хлабина
~, **монта́жный** монтажна хлабина
~, **немагни́тный** *ел.* немагнитна [въздушна] междина
~, **нулево́й** нулева хлабина, без хлабина
~, **осево́й** *вж.* **зазо́р, аксиа́льный**
~ **подши́пника** хлабина на лагера
~ **по́ршня** *(странична)* хлабина на буталото
~, **поса́дочный** хлабина на сглобка
~, **продо́льный** *вж.* **зазо́р, аксиа́льный**
~, **рабо́чий** работна хлабина
~, **радиа́льный** радиална хлабина
~, **регулиро́вочный** регулируема хлабина
~, **сбо́рочный** монтажна хлабина
~, **стыково́й** *жп.* топлинна [разширителна, челна] междина *или* хлабина *(между релсите)*
~, **температу́рный** температурна [разширителна] хлабина
~ **толка́теля** *авто* хлабина на клапана *(между стеблото на клапана и кобилицата или повдигача)*
~, **функциона́льный** функционална [работна] хлабина
~, **чертёжный** хлабина по чертежа *(на сглобката)*, теоретична хлабина *(означена на чертежа)*
~, **электри́ческий** електрическа междина
зазу́бренный нащърбен, назъбен *(за дефект)*
зазу́брина *ж* нащърбено място
заиле́ние *с* *хидр.* затлачване *(напр. на канал, водохранилище)*
~ **пласта́** *мин.* 1. заглиняване на пласта *(запълване на порите на пласта и намаляване на проницаемостта му)* 2. заглиняване на пласта *(пасивен способ за гасене на подземен пожар)*
за́иленный затлачен
за́иливание *с* *вж.* **заиле́ние**
~ **пласта́** *вж.* **заиле́ние пласта́**
за́иливать 1. *хидр.* затлачвам 2. *мин.* заглинявам
заило́вка *ж* *мин.* заглиняване
зака́з *м* *икон.* поръчка
зака́зчик *м* 1. *икон.* поръчвач, клиент 2. *стр.* инвеститор
зака́л *м* 1. *терм.* закаляване 2. *хран.* клисавина, недопечено тесто
закалённый закален, кален
зака́ливаемость *ж* *терм.* закаляемост
зака́ливание *с* закаляване
зака́ливать *терм.* закалявам, каля
зака́лка *ж* закаляване; закалка
~, **ацетиленокислоро́дная** закаляване с ацетилено-кислородна горелка, оксиженово закаляване
~, **водяна́я** закаляване във вода
~, **возду́шная** въздушно закаляване, закаляване при охлаждане на въздух
~ **в свинцо́вой ва́нне** закаляване в оловна баня
~, **высокочасто́тная** високочестотно закаляване
~, **глубо́кая** дълбоко закаляване
~, **жидкостная** закаляване във вана
~, **изотерми́ческая** изотермично закаляване
~, **индукцио́нная** индукционно закаляване
~, **ма́сляная** закаляване в масло
~, **ме́стная** частично закаляване
~, **объёмная** *вж.* **зака́лка, сквозна́я**
~, **пове́рхностная** повърхностно закаляване
~, **преры́вистая** прекъснато закаляване, закаляване с прекъсване
~, **све́тлая** закаляване в защитна атмосфера
~, **сквозна́я** закаляване по цялото сечение, обемно закаляване
~ **с самоо́тпуском** закаляване със самоотвръщане
~ **стекла́** закаляване на стъкло
~, **стру́йная** струйно закаляване, закаляване в струя
~, **ступе́нчатая** степенно закаляване
~ **то́ком высо́кой частоты́** *вж.* **зака́лка, высокочасто́тная**
~, **торцо́вая** закаляване на челото
~, **чи́стая** *вж.* **зака́лка, све́тлая**
зака́лочный калилен, (служещ) за закаляване
закаля́ть закалявам
зака́тка *ж* 1. подгъване; подгъв; завалцуване [съединяване чрез подгъване] на краища *(напр. на капака на консервна кутия)*; свиване *(напр. на гърлото на гилза)* 2. ролка [инструмент] за подгъване на краища 3. *мет.* завалцуване 4. заглаждане, закръгляне 5. навиване на руло
зака́точный завалцуващ, завалцовъчен
зака́тывание *с* 1. закръгляне, вземане на ръбовете 2. *стр.* изравнявам, оглаждам, валирам
зака́чивать напомпвам
зака́чка *ж* нагнетяване *(напр. на вода, газ)*
закислённый *(характеризиращ се)* с повишена киселинност *(напр. за почва)*
закипа́ние *с* **двигателя** *(начало на)* кипене на *(водата в радиатора на)* двигателя

закиса́ние *с* *хран.* вкисване, прокисване
за́кись *ж* *хим.* окис *(на елемент в най-ниската степен на окисление)*
~ **азо́та** двуазотен окис, райски [веселящ] газ
~ **желе́за** железен (II) окис, фероокис
~ **ко́бальта** кобалтов (II) окис
~ **ма́рганца** манганов (II) окис
~ **ме́ди** меден (I) окис, купроокис
~ **ни́келя** никелов (II) окис
~ **о́лова** калаен (II) окис
~ **рту́ти** живачен (I) окис, меркуроокис
~ **свинца́** оловен (II) окис
~ **ура́на** уранов (II) окис
~ **хро́ма** хромен (II) окис, хромоокис
за́кись-о́кись *ж* окис *(в който металът е в две валентни състояния)*
~ **желе́за** железен (II, III) окис, ферофериокис
~ **ма́рганца** манганов (II, III) окис
~ **ни́келя** никелов (II, III) окис
~ **свинца́** оловен (II, IV) окис
~ **ура́на** уранов (IV, VI) окис
закла́дка *ж* 1. *стр.* полагане основи *(на сграда)*, залагане *(на фундамент)* 2. *стр.* запълване *(със зидария, с бетон)* 3. *мин.* заплънка, запълване *(напр. със скален материал)* 4. *полигр.* ласе, лента *(за отбелязване на страниците)*
~, **бу́товая** запълване с ломен камък
~ **вручну́ю** ръчно запълване
~ **вы́работанного простра́нства** запълване на изработеното пространство
~, **гидравли́ческая** водно [хидравлично] запълване
~, **гидропневмати́ческая** хидропневматично запълване
~, **мета́тельная** запълване с машинно изхвърляне *(на пълнежния материал)*
~, **механи́ческая** машинно запълване
~, **пневмати́ческая** пневматично запълване, изхвърляне *(на пълнеж)* със сгъстен въздух
~ **ре́перов** *геод.* залагане на репери
~, **самотёчная** самотечно запълване
~, **скре́перная** скреперно запълване, запълване със скрепер
~, **стре́лочная** *жп.* стрелкова заключалка
~ **фунда́мента** залагане [полагане] на фундамент
~ **це́нтров** *геод.* залагане на центрове
~, **части́чная** частично запълване
закладно́й *стр.* 1. основен, заложен 2. съединителен *(за стоманени части, които при изливането се забетонирват в стоманобетоновите елементи, а при монтажа се заваряват)*
закла́дочный *мин.* запълвачен
закла́дчик *м* *мин.* запълвач *(работник)*
закла́дывать 1. *стр.* полагам основи 2. *мин.* запълвам
закле́ивание *с* залепване
закле́ивать залепвам, залепям, залепявам
заклёпанный занитен, нитован
заклёпка *ж* 1. занитване, нитоване 2. нит
~, **авари́йная** предпазен нит *(противопожарна техника)*
~, **взрывна́я** експлозивен нит
~, **винтова́я** винтов нит
~, **вре́менная** временен нит
~ **вручну́ю** ръчно нитоване
~, **двухсре́зная** двусрезен нит
~ **для пло́тно-про́чных швов** нит за здравоплътни шевове [връзки]
~ **для пло́тных швов** нит за плътни шевове [връзки]
~ **для про́чных швов** нит за здрави шевове [връзки]
~ **для соедине́ния ремне́й** нит за ремъци
~, **ме́дная** меден нит
~, **многосре́зная** многосрезен нит
~, **монта́жная** монтажен нит
~, **мостова́я** *стр.* нит за мостови конструкции
~, **односре́зная** едносрезен нит
~, **писто́нная** *вж.* **заклёпка, взрывна́я**
~, **по́лая** кух нит
~, **полукру́глая** нит с полукръгла глава
~, **полупотайна́я** нит с полускрита глава
~, **потайна́я** нит със скрита глава
~, **поясна́я** *вж.* **заклёпка для соедине́ния ремне́й**
~, **пустоте́лая** *вж.* **заклёпка, по́лая**
~, **разрубна́я** двоен нит *(на спортна обувка)*
~, **расклёпанная** затворен нит *(след занитването му)*
~, **соедини́тельная** съединителен нит
~ **с пло́ской голо́вкой** нит с плоска глава
~ **с серде́чником** нит със сърце
~, **судова́я** нит за корабни конструкции
~, **тру́бчатая** *вж.* **заклёпка, по́лая**
~, **уто́пленая** *вж.* **заклёпка, потайна́я**
заклёпочно-сварно́й нитово-заваръчен
заклёпочный нитов, нитовъчен
заклёпывать занитвам, нитовам
заклине́ние *с* *вж.* **закли́нивание**
закли́нивание *с* заклинване; *жп.* подклинване, заклинване
~ **колёс** *жп.* повличане на колелата *(при задържане)*
~ **колеса́** 1. заклинване на колелото *(при набиване на вала)* 2. блокиране *(на зъбно)* колело
~ **ши́хтового материа́ла** *мет.* увисване [провисване] на шихтата *(в пещ)*
~ **шпо́нкой** връзка [съединение] с шпонка
закли́нивать заклинвам
заключа́ть 1. сключвам *(договор)* 2. задържам, обхващам *(данни)* 3. *полигр.* затягам, стягам *(печатна форма върху машина)*
заключе́ние *с* 1. сключване *(на договор)* 2. *икон.* приключване *(на баланс)* 3. заключение, извод 4. *текст.* изходно положение *(трикотаж)*
~, **геолого-инжене́рное** инженерногеоложко заключение
заклю́чка *полигр.* 1. затягане, стягане *(на печатна форма върху машина)* 2. затворка, стегалка *(за печатна форма)*
~, **винтова́я** винтова затворка [стегалка]

~, **клинообра́зная** клинова затворка
~, **магни́тная** магнитна затворка
~ **фо́рмы** затягане на формата *(върху печатна машина)*
закоди́рованный кодиран, шифрован, зашифрован
закоди́ровать кодирам, шифровам, зашифровам
зако́л *м* 1. *мин.* дълбока пукнатина *(скална)* 2. *хидр.* преграда *(на част от коритото)* на река
закола́чивание *с* забиване, набиване, заковаване
закола́чивать забивам, набивам, заковавам
зако́льник *м* зарезвач *(каменарско длето)*
закома́ра *ж* *арх.* елемент *(на сграда)* с полусферично очертание
зако́н *м* закон
~, **ассоциати́вный** *мат.* асоциативен [съдружителен] закон *(на събирането и на умножението)*
~ **больши́х чи́сел** закон за големите числа *(в статистиката)*
~ **взаимосвя́зи ма́ссы и эне́ргии** *ядр.* закон за връзката между маса и енергия
~ **всеми́рного тяготе́ния** закон за всемирното привличане
~ **де́йствия и противоде́йствия** закон за действието и противодействието
~ **де́йствующих масс** закон за действие на масите
~, **дистрибути́вный** дистрибутивен закон
~ **земно́го тяготе́ния** закон за земното привличане
~ **инду́кции** закон за индукцията
~ **ине́рции** закон на инерцията
~ **коли́чества движе́ния** закон за количеството на движението
~, **коммутати́вный** комутативен закон
~ **кра́тных отноше́ний** *хим.* закон за кратните отношения
~ **накопле́ния оши́бок** *геод.* закон за натрупване на грешките
~ **объёмных отноше́ний** *хим.* закон за обемните отношения
~ **отраже́ния** *физ.* закон за отражението
~ **переломле́ния** *физ.* закон за пречупването *(на светлината)*
~, **периоди́ческий** *хим.* периодичен закон *(на Менделеев)*
~ **подо́бия** закон за подобието
~ **постоя́нного соста́ва** закон за постоянния състав *(на химическите съединения)*
~ **постоя́нных весовы́х отноше́ний** *хим.* закон за постоянните тегловни отношения
~ **радиоакти́вного распа́да** *ядр.* закон на радиоактивното разпадане
~, **распредели́тельный** *вж.* **зако́н, дистрибути́вный**
~ **раствори́мости га́зов** закон за разтворимостта на газовете
~ **смеще́ния** *ядр.* закон за отместването *(на Соди—Фаянс)*
~ **смеще́ния Ви́на** закон за отместването на Виин
~ **сохране́ния ма́ссы** закон за запазване на веществото *(при химическите реакции)*
~ **сохране́ния эне́ргии** закон за запазване *(и превръщане)* на енергията
~ **спро́са и предложе́ния** *икон.* закон за търсенето и предлагането
~ **сто́имости** *икон.* закон за стойността
~ **термодина́мики** закон на термодинамиката
~ **тяготе́ния** *вж.* **зако́н всеми́рного тяготе́ния**
~ **эквивале́нтов** закон за еквивалентите
~ **электро́лиза** закон за електролизата *(на Фарадей)*
закономе́рность *ж* закономерност
закономе́рный закономерен
законопа́чивать изпушвам [затъквам, запушвам] с кълчища, калафатя
законсерви́рованный консервиран *(напр. за машина)*; замразен *(за строеж)*
законтракто́ванный договорен, контрактуван
зако́нтренный законтрен, осигурен срещу развинтване [изваждане, изпадане]
зако́нтрить законтрям, осигурявам срещу развинтване [изваждане, изпадане]
закопёрщик *м* *стр.* работник на пилотонабивачка
закопу́шка *ж* *геол.* копка *(повърхностна — до около половин метър дълбочина)*
закора́чивание *с* *ел.* съединяване [свързване] накъсо
закора́чивать съединявам [свързвам] накъсо
закоро́ченный съединен [свързан] накъсо
закра́ина *ж* 1. венец *(на колело — цял или от наплати)*, обод, околище 2. перваз, летвен пояс *(в ъгъла между пода и стената)*; ръб
~ **выбра́сывателя** *воен.* нокът на изхвъргача
~ **о́бода колеса́** *авто* реборд на джанта на колело
~ **покры́шки** *авто* ръб на външната гума
~ **ца́пфы** пояс [странична опора] на шийката
закра́шивать боядисвам, замазвам *(с боя)*, покривам *(с боя)*
закре́п *м* монтажна стойка *(напр. за електрическа инсталация)*
закре́па *ж* 1. съединителен елемент, дюбел 2. *стр.* схватка, сглобка; опора; съединител *(напр. на облицовъчна плоча със зид)*
закрепи́тель *м* 1. фиксатор, средство за фиксиране 2. *кфт.* фиксаж, задъбител
~ **за́паха** фиксатор *(в парфюмерията)*
~, **быстрорабо́тающий** бързодействуващ фиксаж
~ **краси́теля** *текст.* средство за фиксиране (при багрене)
закрепле́ние *с* 1. укрепване, закрепване; прикрепване 2. закрепване, фиксиране *(напр. на цвят)* 3. *орг.* осигуряване, затвърдяване; зачисляване, поверяване 4. *геод.* закрепване, стабилизиране *(на точки)*
~, **а́нкерное** *стр.* закотвяне, укрепване с фундамент
~ **грунто́в** укрепване [заздравяване] на почвата
~, **жёсткое** неподвижно закрепване

~, **клиновóе** закрепване с клин, клинова връзка
~ **крáски** фиксиране на цвета
~ **пýнктов** *вж.* **закреплéние тóчки**
~ **тóчки** *геод.* закрепване [стабилизиране] на точки
~, **шарнйрное** закрепване на шарнир, шарнирно закрепване
закреплять 1. укрепвам, закрепвам; прикрепвам; *мин.* затягам, притягам *(инструмент)* 2. закрепвам, фиксирам *(цвят)* 3. *орг.* укрепвам, затвърдявам *(постигнати успехи)*
закрепнóй укрепващ, укрепителен; осигуряващ
закрéщивание *с жп.* закръстосване на сигнала *(чрез поставяне върху него на две кръстосани летви, с което сигналът се обезсилва)*
закритúческий надкритичен
закрóй *м* 1. кроене, скрояване *(на дрехи, обуща)* 2. модел, кройка, фасон *(на дреха)* ⧠ **в~** с припокриване *(от двете страни)*
закрóйный кроячен *(напр. за кроячна машина)*
закрóйщик крояч *(в текстилно производство)*
закрóк *м* ракла, кош; оградено място *(в зърнохранилище, склад)*
закруглéние *с* 1. закръгляване, заобляне 2. заобленост; завой, извивка; закръглена част
закруплёнкый закръглен, заоблен
закрупка *ж* завъртване; усукване
закручиваемость *ж* усукваемост, склонност към усукване
закручивание *с* усукване, увиване; завъртване
~ **вúлкой** *обр. мет.* усукване с вилка *(ръчно или с помощта на крана при свободно коване на изковка с колена, разположени в различни плоскости)*, ковашко усукване
~, **кузнéчное** *вж.* **закрýчивание вúлкой**
закручивать усуквам, увивам; завъртвам
закрылок *м ав.* задкрилка, клапа
~, **выдвижнóй** подкрилка
~, **тормознóй** спирачна задкрилка [клапа]
~, **щелевóй** процепна задкрилка
закрытие *с* 1. затваряне, закриване 2. *воен.* закритие
~, **люковое** *краб.* люково закритие
закýпоренный затворен *(херметично)*; запушен, затъкат
закýпоривание *с* затваряне *(херметично)*; запушване, затикване
закýпоривать затварям *(херметично)*; запушвал, затиквам
закýпорка *ж* 1. *вж.* **закýпоривание** 2. задръстване
зал *м* зала, салон; помещение
~, **аппаратный** апаратна зала
~, **диспечерский** диспечерска зала
~, **компрессорный** компресорно помещение, компресорна станция
~, **компрессóрный** *тлф.* комутаторна зала, компресор на апаратна
~, **машúнный** машинна зала, машинно помещение
~, **проекционный** салон за *(кино-)*прожекции, киносалон
~, **реáкторный** *ядр.* реакторно помещение, зала за реактора
~, **турбúнный** турбинна зала, турбинно помещение
~, **экспозициóнный** изложбена зала
залегáние *с геол.* положение, залягане *(на пластовете)*
~, **волнообрáзное** вълнообразно положение *(на пластовете)*
~, **вторúчное** вторично положение
~, **глубóкое** дълбоко положение
~, **горизонтáльное** хоризонтално положение
~, **дизъюнктúвное** дизюнктивно
~, **креннóе** коренно положение
~, **линзовúдное** лещообразно положение
~, **наклóнное** наклонено положение
~, **нарýшенное** нарушено положение
~, **несоглáсное** несъгласно [нарушено] положение
~, **первúчное** първично положение
~ **пластóв** положение на пластовете
~, **регрессúвное** регресивно положение
~, **соглáсное** съгласно [ненарушено] положение
~, **трансгрессúвное** трансгресивно положение
залегáть *геол. (без 1 и 2 лице)* залягa *(за земен пласт)*
зáлежный *геол.* залежен
зáлежь *ж* 1. *мин.* залеж, находище 2. *с. ст.* залеж, неорана площ, угар
~, **висячая** висящ залеж
~, **гáзовая** газов залеж
~, **гнездообрáзная** гнездообразен залеж
~, **жúльная** жилен залеж
~, **интрузúвная** интрузивен залеж
~, **линзовúдная** лещообразен залеж
~, **нефтянáя** нефтен залеж, залеж на нефт
~, **нефтегáзовая** нефтогазоносен залеж
~, **пластообрáзная** пластообразен залеж
~, **рýдная** руден залеж
~, **торфянáя** торфен залеж
~, **трубообрáзная** тръбообразен залеж
~, **штокообрáзная** щокообразен [куполообразен] залеж
залесённый *гор.* залесен
залúв *м* 1. залив *(напр. на море)* 2. *леяр.* разлив, чепак, израстък *(дефект)*
заливáть 1. заливам, наливам 2. *мет., леяр.* наливам, заливам *(форма)*; лея
залúвка *ж* 1. заливане, наливане 2. *мет., леяр.* наливане, заливане *(на форма)*; леене 3. наводняване
~ **баббúтом** заливане *(на лагер)* с композиция [бабит]
~, **вáкуумная** заливане [леене] във вакуум
~ **вáнны** *галв.* зареждане на ваната *(напр. с електролит)*
~, **горизонтáльная** *леяр.* наливане [запълване] *(на формата)* с хоризонтално подреждане *(на метала)*
~ **забóя** *мин.* заливане [наводняване] на забоя
~ **метáлла** *леяр.* подвеждане на метала *(във формата)*

~ **насóса** запълване (на смукателната тръба) на помпата, заливане на помпата (под вода)
~, **óпыттая** водна проба на непропускливост (*напр. на бъчва*)
~ **под давлéнием** *леяр.* леене под налягане
~ **под центробéжным давлéнием** центробежно леене
~ **подшúпника** заливане на лагер (*с антифрикционна сплав*)
~ **сифóном** *леяр.* заливане [наливане] чрез сифон, сифонно подвеждане на метала (*във формата*)
~ **швов** *стр.* заливане на фугите
~ **электрóнной аппаратýры** херметизация на електронната апаратура чрез заливане (*с течен смолист състав*)
залúвочный наливен, заливен; подлежащ на заливане
залúвщик *м* 1. леяр 2. *стр.* приспособление за заливане (*на фуги*)
залúз *м* **крылá** *ав.* (*аеродинамичен*) преход на крилото (*към тялото на самолета*)
залипáние *с* *с. ст.* залепване (*напр. на почва към работни органи на машина*)
залúтый залят (*напр. за лагер*); запълнен, напълнен (*напр. за леярска форма*); зареден (*напр. с електролит — за акумулатор*)
залóг *м* *икон.* ипотека, залог; гаранция
~ **землú** *с. ст.* ипотекиране на земята
~ **удáров** група удари (*при набиване на пилоти*)
заложéние *с* 1. *стр.* залагане, полагане; поставяне (*на място*) 2. *геод.* залагане, заложение, хоризонтална проекция (*на скат*)
~, **глубóкое** дълбоко залагане (*напр. на фундаменти на сграда*)
~ **между горизонтáлями** заложение на хоризонталите
~ **откóса** хоризонтална проекция на склона [откоса]
~ **труб** полагане на тръби
залóм *м* 1. *текст.* (*трайна*) гънка, чупка 2. пречупване, прегъване, извиване 3. задръстване (*на път, при завой на река*)
зáльбанды *мн* *геол.* залбанди (*краища на жила в непосредствен допир със скални образувания*)
замáзка *ж* *стр.* 1. замазване; обмазване, китоване 2. замазка; кит, маджун
~, **асбéстовая** азбестова замазка; азбестов маджун
~, **асфáльтовая** асфалтова [битумна] замазка; асфалтов маджун
~, **бúтумная** *вж.* **замáзка, асфáльтовая**
~, **вáкуумная** вакуумна замазка, вакуумна смазка
~, **водонепроницáемая** водонепропускаща замазка
~, **высокотемператýрная** високотемпературна замазка
~, **глицерúновая** глицерино-оловна замазка; глицерино-оловен кит
~, **казéиновая** казеинова замазка; казеиново лепило
~, **каучýковая** каучукова замазка
~, **кислотостóйкая** киселиноустойчива замазка
~, **клеевáя** *стр.* лепило
~, **менделéевская** менделеевска замазка (*в химически лаборатории*)
~ **на жúдком стеклé** замазка с водно стъкло (*киселиноустойчива*)
~ **на олúфе** безирен маджун
~, **огнеупóрная** огнеупорна замазка
~, **окóнная** маджун за прозорци [стъкло]
~, **свинцóвая** оловен кит
~, **смолянáя** замазка със смола
~, **стержневáя** *леяр.* обмазка за сърца
~, **сýриковая** замазка с миний, оловна паста
~, **фарфóровая** кит за порцелан
~, **цемéнтная** циментова замазка
~, **щелочестóйкая** алкалоустойчива замазка, замазка, устойчива на основи
замáзывание *с* замазване; запушване, запълване (на пукнатини)
замáзывать замазвам; запушвам, запълвам (пукнатини)
замáсливание *с* омасляване
замáсливатель *м* омаслител, омасляващо средство
замáсливать 1. омаслявам 2. омазням, зацапвам с масло
замáчивание *с* намокряне, накисване
замáчивать намокрям, накисвам
замедлéние *с* 1. забавяне, закъсняване 2. закъснение
~, **начáльное** начално закъснение
~ **нейтрóнов** *ядр.* забавяне на неутроните
~, **непрерúвное** *ядр.* непрекъснато забавяне
~, **тормознóе** забавяне при спиране; спирачно забавяне
~, **упрýгое** *ядр.* еластично забавяне
замéдленный забавен, бавен
замедлúтель *м* 1. *хим.* забавител, забавящ агент; инхибитор 2. *маш., ел.* забавящо [закъснително] устройство 3. *ядр.* забавител
~, **автоматúческий** *авт.* автоматичен закъснител
~, **вагóнный** *жп.* вагонозадържател (*спирачно устройство на жп. гърбица за намаляване на скоростта на вагоните или вагонетките, спускани по гърбицата*)
~, **вóдный** *ядр.* воден забавител
~, **водорóдный** *ядр.* водороден закъснител
~ **вулканизáции** *кауч.* забавител на вулканизацията
~, **гóрочный** *вж.* **замедлúтель, вагóнный**
~, **графúтовый** *ядр.* графитов забавител
~ **нейтрóнов** *ядр.* забавител на неутроните
~ **окислéния** *хим.* инхибитор на окисляването; *кауч.* забавител [инхибитор] на стареенето
~**-охладúтель** *ядр.* забавител-охладител
~ **полимеризáции** *хим.* инхибитор на полимеризацията
~ **релé** *тлф.* закъснително реле
~ **схвáтывания цемéнта** *стр.* забавител на свързването на цимента

~, **топливосодержа́щий** *ядр.* горивосъдържащ забавител, забавител-топлоносител
замедля́ть забавям, задържам; намалявам скорост
заме́на *ж* замяна, заместване; сменяване
замени́мый заменим; сменяем
замени́тель *м* заместител
~ **каучу́ка** каучуков заместител
~ **ко́жи** изкуствена кожа
заменя́емость *ж* заменяемост
заменя́ть заменям, заместваm; сменявам
заме́р *м* 1. измерване, премерване 2. резултат от отделно [еднократно] измерване
~, **контро́льный** контролно измерване
~, **маркше́йдерский** маркшайдерско измерване
~, **ротаметри́ческий** ротаметрично измерване *(на поток, течение)*
~ **твёрдости** измерване на твърдостта *(напр. на метал)*
~, **циклово́й** *(хронометрично)* измерване през време на процес
заме́ренный измерен, примерен
замерза́ние *с* замръзване
замеря́ть измервам
заме́с *м* 1. замесване *(на тесто)*; забъркване *(на варов или циментов разтвор)* 2. *леяр.* *(еднократна порция формовъчен материал, който се подава за преработване)* 3. *зав.* флюс
замести́тель *м* 1. *орг.* заместник *(на длъжностно лице)* 2. *хим.* заместител, заместваща група, субституент
~, **электронофи́льный** електрофилен [електроноакцепторен] заместител
за́месь *ж* *стр.* бъркало *(количество варов или циментов разтвор от едно забъркване)*
замётка *ж* *текст.* белег, знак; тропоска
замётывание *с* *текст.* тропосване
заме́шивание *с* *вж.* **заме́с 1**
заме́шивать замесвам *(тесто)*; забърквам *(варов или циментов разтвор)*
замеща́ть замествам, заменям, подменям
замеще́ние *с* *хим.* заместване, субституиране, субституция
~, **изомо́рфное** *ядр.* изоморфно заместване
~, **многокра́тное** многократно заместване, многократна субституция
~, **по́лное** пълно [изчерпателно] заместване
~, **прямо́е** *ядр.* пряко заместване
~, **селекти́вное** селективно [избирателно] заместване
~, **электрофи́льное** електрофилно заместване
замещённый заместен, субституиран
замза́в *м* *орг.* заместник на завеждащия
замира́ние *с* *радио* затихване, замиране, заглъхване, фадинг
~, **бы́строе** бързо [рязко] затихване
~, **внеза́пное** внезапно затихване
~, **дли́тельное** продължително [трайно] затихване
~, **избира́тельное** избирателно затихване селективен фадинг
~, **интерференцио́нное** интерференционно затихване
~, **кратковре́менное** краткотрайно затихване
~, **о́бщее** общо [пълно] затихване
~, **одновре́менное** едновременно [синхронно] затихване
~, **поляризацио́нное** поляризационно затихване, затихване, поради изменение на поляризацията
~, **регуля́рное** повтарящо се [периодично] затихване
~, **синхро́нное** *вж.* **замира́ние, одновре́менное**
~, **тропосфе́рное** тропосферно затихване
~, **фа́зовое** фазово затихване
за́мкнутый затворен, сключен; *ел.* съединен, свързан
~ **на зе́млю** свързан към земя, заземен
~ **на́коротко** накъсо свързан
~ **на ма́ссу** *авто* свързан на маса, замасен
замо́к *м* 1. ключалка, брава *(на врата)* 2. катинар, кофар, катанец 3. *жп.* заключалка *(напр. на автоматичен спряг)*; предпазител, осигурително устройство 4. *мин.* (конусен) съединител 5. *воен.* затвор *(на огнестрелно оръжие)* 6. *дърв.* връзка, сглобка; съединение 7. *стр.* ключ, среден блок *(на арка, свод)* 8. *текст.* (изплитаща) система; разпределителен механизъм
~ **автосце́пки** *жп.* заключалка на автоматичен спряг
~, **блокиро́вочный** *жп.* блокираща заключалка
~, **буксиро́вочный** *ав.* буксирна ключалка *(използува се при влачене на самолет на буксир)*
~, **бури́льный** *мин.* конусен съединител *(на бургията)*
~, **вися́чий** *вж.* **замо́к 2**
~ **в ла́пу** сглобка [съединение] на зъб
~, **вну́тренний** *стр.* вътрешен ключ *(на дъга)*
~, **врезно́й** вкопана брава
~, **встро́енный** вградена ключалка *(напр. в ръчката на автомобилна врата)*
~, **га́ечный** осигурителен елемент *(срещу саморазхлабване)* на гайка
~, **гли́няный** *(водоизолационен)* глинен насип [пласт, слой]
~, **дверно́й** брава на врата
~ **зажига́ния** *авто* включвател [ключ] на запалването, контактен ключ
~-**защёлка** езиче, резе *(за заключване)*
~, **иго́льный** иглена (изплитаща) система
~, **кана́тный** *мин.* съединител на въжето *(с ударния инструмент)*
~, **контро́льный ключево́й** *жп.* контролна ключева заключалка *(на стрелка)*
~ **коро́бки переда́ч** *авто* затвор на предавателната кутия *(срещу самопроизволно включване и изключване на вилката за заден ход)*
~, **лопа́точный** затвор на лопатъчния апарат *(на турбина)*
~, **магни́тный** магнитна ключалка

~, **ма́точный** ключалка на самохода *(в супорта на струга)*
~**-мо́лния** *текст.* цип
~, **накладно́й** външна [странично прикрепена] брава *(за разлика от вкопаната брава)*
~, **натяжно́й** *дърв.* сглобка право пресядане с клинове
~, **ни́ппельный** *мин.* съединител *(на промивната тръба)*
~ **плоти́ны** *хидр.* зъб на язовирна стена
~ **поршнево́го кольца́** *авто* ключ [сряз] на буталния пръстен
~ **прошнево́го па́льца** *авто* ограничителен пръстен [зегерка, сигурка] на буталния болт
~, **пружи́нный** пружинна брава
~, **ри́гельный** 1. ключалка с резе 2. блокиращо устройство 3. ригелна връзка *(в дървени конструкции)*
~ **рулево́го механи́зма** *авто* ключалка на кормилния механизъм
~ **самохо́да** *вж.* **замо́к, ма́точный**
~ **сво́да** ключ на свода
~, **секре́тно-перестано́вочный** секретна ключалка [брава] с *(нагласящ се цифров или буквен)* код *(напр. на каса)*
~, **секре́тный** секретна брава
~ **скла́дки** *геол.* гръб [гребен, ключ] на гънката
~, **соедини́тельный** 1. *вж.* **замо́к, ни́ппельный** 2. *дърв.* съединителна връзка
~, **стре́лочный** *жп.* стрелкова заключалка
~, **стре́лочный контро́льный** *жп.* контролна (ключова) заключалка на стрелка
~, **стре́лочный приводно́й контро́льный** *жп.* контролна преводна [задвижваща] заключалка на стрелка
~, **съёмный** *вж.* **замо́к** 2
~ **ти́па «ла́сточкин хвост»** *дърв.* сглобка [съединение] «лястовича опашка»
~, **францу́зский** секретна брава
~, **цепно́й** *под. тр.* верижен затвор
~, **цили́ндровый** цилиндрова (секретна) брава *(напр. тип Yale)*
~, **ша́риковый** *ав.* сферична ключалка
~ **шасси́** *ав.* ключалка на колесника
~, **штыково́й** байонетен затвор, байонетна ключалка
замоноли́чивать *стр.* замонолитвам; обединявам *(няколко елемента)* в едно цяло
замора́живание *с* замразяване
~, **бесконта́ктное** безконтактно замразяване
~, **бы́строе** бързо замразяване
~, **глубо́кое** дълбоко замразяване
~ **гру́нта** замразяване на почвата *(за облекчаване на подземни минни или строителни работи)*
~, **дро́бное** частично замразяване
~, **ка́мерное** камерно замразяване, замразяване в камера
~, **конта́ктное** контактно замразяване
~ **мета́лла** *мет.* застиване [втвърдяване] на метала *(напр. в канала на индукционна пещ)*
~ **оборо́тных средств** *икон.* замразяване на оборотните средства
~ **пищевы́х проду́ктов** замразяване на хранителните продукти
замора́живать замразявам
замости́ть да павирам, да настеля паваж
замо́чка *ж* натопяване, накисване; навлажняване, напояване
~ **гли́ны** навлажняване на глината
~ **льна** *текст.* натопяване [накисване] на лена
~ **целлюло́зы** навлажняване на целулозата *(при производство на изкуствени влакна)*
замоще́ние *с стр.* павиране, настилане на паваж
замуро́вка *ж* зазиждане, вграждане
замуро́вывать зазиждам, вграждам
за́мша *ж* 1. *кож.* велур, замшева [чортова] кожа; гюдерия 2. *текст.* велур *(тъкан)*
~, **иску́сственная** изкуствен велур
~, **протéзная** ортопедичен велур
~, **проти́рочная** гюдерия за почистване *(на стъкла, оптични уреди)*
~ **тка́ная** велур, велурена тъкан
за́мшевый велурен, замшев
замыка́ние *с* 1. съединяване, свързване; затваряне, сключване; задействуване 2. *ел.* съединяване, свързване, включване; (късо) съединение 3. *жп.* заключване, блокиране
~ **вентиляцио́нных стру́й, коро́ткое** *топл.* съединяване на вентилационните струи *(на приточните и смукателните системи)* накъсо *(без да се получава желаният ефект)*
~, **витко́вое** *вж.* **замыка́ние, междувитко́вое**
~ **горизо́нта** *геод.* затваряне [сключване] на хоризонта
~, **двухфа́зное** двуфазно съединяване [свързване]
~, **дистанцио́нное** дистанционно съединяване [свързване]
~, **дугово́е усто́йчивое коро́ткое** продължително късо съединение чрез *(електрическа)* дъга
~, **кинемати́ческое** кинематично затваряне *(на верига)*
~ **конта́ктов** *ел.* затваряне на контактна система, затваряне на контакти
~, **коро́ткое** късо съединение
~, **маршру́тное** *жп.* заключване на маршрута *(заключване на стрелките, по които преминава пристигащ или заминаващ влак)*
~, **междувитко́вое** междунавивково (късо) съединение
~, **междуфа́зное коро́ткое** междуфазно късо съединение
~, **междуэлектро́дное** междуелектродно съединение
~ **многоуго́льника** *мех.* затваряне на *(силовия)* полигон
~, **многофа́зное** многофазно [многополюсно] (късо) съединение
~ **на зе́млю** *ел.* 1. заземяване; земно съединение 2. (късо) съединение към земя *или* корпус; заземяване *(поради повреда в изолацията)*

~ **нáкоротко** късо съединение; свързване накъсо
~ **на кóрпус** *авто* (електрическо) свързване на маса
~ **на мáссу** *вж.* **замыкáние на кóрпус**
~, **несимметрúческое корóткое** несиметрично късо съединение
~, **обрáтное** обратно съединяване [свързване]
~, **перемежáющееся** прекъсващо се [непериодично повтарящо се] (късо) съединение *или* заземяване *(поради повреда)*
~, **пóлное корóткое** пълно [общо] късо съединение
~, **предварúтельное [предмаршрýтное]** *жп.* предварително заключване на маршрута *(вж. също* **замыкáние, маршрýтное)**
~, **сетевóе корóткое** мрежово късо съединение
~ **силовóй цéпи** *мех.* затваряне на силова верига; силова динамична връзка
~ **сил, фрикциóнное** *мех.* триеща [фрикционна] връзка, увличане чрез триене
~, **сквознóе корóткое** *вж.* **замыкáние, пóлное корóткое**
~ **стрéлки** *жп.* заключване [блокиране] на стрелката
стрéлок и сигнáлов, взаúмное *жп.* взаимно заключване на стрелките и сигналите
~, **трехфáзное корóткое** трифазно [триполюсно] късо съединение
~, **установúвшееся корóткое** продължително [трайно късо съединение
~ **цéпи** 1. съединяване на *(напр. звенева)* верига 2. *ел.* съединяване [свързване] на верига
замыкáтель *м* 1. *ел.* контактно устройство; (късо-) съединител; *жп.* контакт, контактор 2. *жп.* заключалка
~, **гúбкий** гъвкав контакт [контактор]
~ **колéн лéстницы** ключалка [запъващ зъб, език] на колената на *(пожарна)* стълба
~, **крючковóй** *жп.* заключалка *(на езика на стрелка)* с кука
~, **распóрный стрéлочный** *жп.* шарнирна заключалка на *(езика на)* стрелка
~, **створчатый** *жп.* заключалка *(на езика на стрелка)* с крило [клапа]
~, **стрéлочный** *жп.* стрелкова заключалка
~, **шарнúрный** *жп.* шарнирна заключалка *(на езика на стрелка)*
замыкáть 1. заключвам, затварям 2. *ел.* съединявам, свързвам (накъсо); затварям, сключвам *(контакт)*
~ **контáкты** затварям [сключвам] контакти
~ **на зéмлю** съединявам [свързвам] към земя, заземявам
~ **нáкоротко** съединявам [свързвам] накъсо
~ **на мáссу** съединявам [свързвам] към маса, замасявам
замычка *ж* 1. ключалка 2. *жп.* ключалка, заключалка, блокче на зависимост *(в осигурителните инсталации)*
~, **вспомогáтельная** спомагателна ключалка
~, **педáльная** педална [крачна] ключалка
~, **стрéлочная** стрелкова ключалка
занавéска *ж* *текст.* перде, завеса
зандбергúт *м* *минер.* зандбергит
зáндры *мн* *геол.* пясъчни ледникови отложения
заневóливание *с* **пружúн** *обр. мет.* свиване на пружини до отказ *(за определено време)*
занесéние *с* 1. навяване, затрупване *(със сняг, пясък)* 2. нанасяне, вписване *(напр. в отчетни книги)*
занижéние *с* снижаване *(неосновато)*, намаляване *(напр. на план)*
занóс *м* 1. *авто* занасяне *(на превозно средство при движение)* 2. *геофиз.* преспа, снежен навей
~, **боковóй** странично занасяне
~ **колёс** занасяне на колелата
~, **песчáный** пясъчна преспа, пясъчно навяване
заносúмость *ж* заснеженост, натрупване на преспи
заносúть в журнáл нанасям [вписвам] в дневник
занулéние *с* *ел.* зануляване
заострéние *с* заостряне, подостряне
запáздывание *с* 1. закъсняване, забавяне, оставане *(назад)* 2. закъснение
~ **воспламенéния** *авто* закъсняване на запалването
~ **в показáниях** *авт.* закъснение на показанията *(напр. на стрелка на отчитащ уред)*
~ **в релé** *авт.* закъснение на реле
~ **дéйствия** *авт.* сработване със закъснение, закъснение *(напр. на реле)*
~, **динамúческое** *ел.* динамично закъснение
~ **зажигáния** *вж.* **запáздывание воспламенéния**
~, **идеáльное** *ел.* идеално [чисто, истинско] закъснение
~ **úмпульса** закъснение на импулса
~, **инерциóнное** инерционно закъснение
~ **коррéкции** *изч.* закъснение на корекцията
~, **паразúтное** *ел.* паразитно [смущаващо] закъснение
~, **постоя́нное** постоянно закъснение
~ **по фáзе** закъснение по [във] фаза
~ **реагúрования** закъснение на реагирането, реагиране със закъснение
~ **регуля́тора** закъснение [мъртво време] на регулатора
~ **тóрмоза** време за задействуване на спирачката
~, **трáнспортное** транспортно закъснение, пътуване със закъснение
запáздывать закъснявам, забавям (се)
запáивание *с* запояване, спояване
запáивать запоявам, спойвам
запáйка *ж* 1. запояване, спояване 2. спойка, запоено място
запáл *м* 1. *воен.* взривател 2. *мин.* взривател, запалка, детонатор
~, **дистанциóнный** взривател на време, дистанционен взривател
~, **искровóй** взривател с *(електрическа)* искра

~ **растéний** *с. ст.* приплямване на растенията *(при суша)*
~, **удáрный** взривател на удар
~ **хлебóв** *с. ст.* приплямване на зърнени култури
~, **электри́ческий** взривател с електрическа искра
запáльник *м* запалително устройство
запáльный запалителен
запáльщик *м* *мин.* бомбаджия, взривник
запáривание *с* запарване, попарване, обработване на пара
запáривать запарвам, попарвам, обработвам на пара
запáрка *ж* 1. *вж.* **запáривание** 2. *текст.* запарник *(котел)*
запáрник-смеси́тель *м* **кормóв** *с. ст.* котел за смесване и запарване на фуражи *(преди хранене на животните)*, запарител на фураж
запáс *м* *(вж. също* **запáсы** *мн)* запас, резерв *(по отношение на количество)*; придавка, наддавка *(по отношение на размер)*
~, **авари́йный** авариен запас
~ **глуби́ны сверлéния** *обр. мет.* запасна дълбочина при пробиване *(с оглед на предстоящата резба)*
~ **горю́чего** запас от гориво
~ **давлéния, кавитациóнный** кавитационен запас на налягането
~ **мóщности** запас на мощност; запасна мощност
~ **надёжности** запас [коефициент] на надеждността
~ **нарéзки** запасна дължина на резбата *(на болт)*
~, **неприкосновéнный** неприкосновен запас
~ **нéфти, развéданный** проучен запас от нефт
~ **остóйчивости** *кораб.* запас от устойчивост
~ **плавýчести** *кораб.* запасна плавателност
~ **прóчности** коефициент на сигурност
~ **реакти́вности на отравлéние** *ядр.* запас от реактивност при отравяне
~, **складскóй** складов запас
~, **страховóй** осигурителен запас
~, **текýщий** текущ запас
~, **технологи́ческий** технологичен запас, технологична наддавка
~ **тóплива** *вж.* **запáс горю́чего**
~ **устóйчивости** *маш., сл.* коефициент на устойчивост
~ **хóда** *трансп.* път [разстояние] за преминаване *(с горивото в резервоарите на превозното средство — без презареждане)*
~ **энéргии** запас на енергия
запаснóй, запáсный запасен, резервен
запáсы *мн* *(вж. също* **запáс** *м)* запаси, резерви
~, **балáнсовые** *геол.* балансови запаси
~, **вероя́тные** вероятни запаси
~ **вóдной энéргии** запаси от водна енергия
~, **вскры́тые** разкрити запаси
~, **геологи́ческие** геоложки запаси
~, **действи́тельные** действителни [истински] запаси
~, **достовéрные** *вж.* **запáсы, развéданные**
~, **забалáнсовые** извънбалансови запаси *(могат да бъдат обект на промишлено използуване в бъдеще)*
~ **нéфти** запаси от нефт
~, **подготóвленные** готови [подготвени] запаси *(за изземване)*
~ **подзéмных вод** запаси на подземни води
~, **подтверждённые** *вж.* **запáсы, развéданные**
~, **предполагáемые** предполагаеми запаси *(по геоложки и геофизични данни)*
~, **промы́шленные** промишлени запаси, запаси с промишлено значение
~, **развéданные** проучени запаси
~, **стати́ческие** статични запаси *(на вода)*
~ **твёрдых полéзных ископáемых** запаси от твърди полезни изкопаеми
~, **установленные** *геол., мин.* напълно установени запаси *(проучени и подготвени)*
~ **эксплуатациóнных ресýрсов** експлоатационни запаси [ресурси]
запатентóванный патентован
зáпах *м* миризма
~, **éдкий** разяждаща [люта, остра] миризма
~, **остáточный** остатъчна миризма *(в козметиката)*
~, **пожáрный** *мин.* миризма на изгорели материали
запáхивать *с. ст.* заоравам; изоравам, преоравам; заравям *(при оран)*
запáшник *м* *с. ст.* плуг за плитка оран
запáянный 1. запоен, споен 2. затворен чрез стопяване на края *(за стъклена тръбичка)*
запекáние *с* *текст.* фиксиране
запеленговáть *радио* засичам, определям посока, пеленгувам
заперемы́чивание *с* *мин.* преграждане
запи́л *м* 1. засичане, зарязване *(напр. с ножовка, с пила, с ковашки засечник)* 2. рязка, засечка, засечено място
запи́ливать 1. започвам да режа *(напр. с трион)* 2. правя рязка, белег, знак *(напр. с трион, пила, засечник)*
запирáние *с* 1. затваряне, заключване 2. *елн.* запушване, блокиране; гасене *(напр. на електронен лъч)*
~ **лáмпы** запушване на *(електронна)* лампа
~ **лучá** гасене на *(електронен)* лъч
~ **приёмника** блокиране на приемника
~ **пучкá** *ядр.* затваряне [преграждане] на снопа
запирáющий *елн.* преграден; запиращ, бариерен
запи́сывать записвам
зáпись *ж* 1. записване 2. запис □ **вести́** ~ *тлг.* записвам
~, **автомати́ческая** автоматично записване [регистриране]
~, **анáлоговая** *радио* аналогов запис
~, **архи́вная** архивен запис
~, **бесскóбковая** *мат., изч.* безскобков запис› запис на Лукашевич
~ **видеосигнáла** *тлв.* запис на видеосигнал, видеозапис

~ **в па́мять** запаметяване, записване в паметта *(на електронна сметачна машина)*
~, **голлографи́ческая** холографен запис
~ **да́нных** *изч.* записване на данни
~, **двоичная** *изч.* двоичен запис
~, **динами́ческая** *изч.* динамичен запис *(върху магнитен носител)*
~, **дистанцио́нная** дистанционно записване
~ **звука** звукозапис, запис на звука
~ **звука, стереофони́ческая** стереофоничен звукозапис
~ **изображе́ния** *тлв.* запис на изображение, видеозапис
~ **и́мпульсов** запис на импулси
~ **информа́ции** *изч.* записване на информация
~ **кача́ний** регистриране на трептения
~, **линейн**. **я** линеен запис
~, **магни́тная** магнитен запис
~, **многодоро́жечная** многопистов запис
~ **на магни́тной ле́нте** запис на магнитна лента, магнетофонен запис
~ **на плёнку** запис на лента
~, **однодоро́жечная** еднопистов запис
~, **опти́ческая** оптичен запис
~, **попере́чная магни́тная** напречно магнитно записване
~, **продо́льная магни́тная** надлъжно магнитно записване
~, **ра́стровая** растров запис
~ **регистри́рующего прибо́ра** запис на самопишещ апарат
~, **светова́я** светлинен запис *(напр. на луминесцентен екран)*
~, **сейсми́ческая** *геофиз.* сеизмичен запис
~ **счётчиков** отчитане на броячите *(на резултатите)*
~, **телеметри́ческая** телеметричен запис
~, **термопласти́ческая** термопластичен запис
~, **то́чечная** точков запис
~, **фотографи́ческая** фотозапис, фотография
~, **фотоэлектри́ческая** фотоелектрически запис
~, **франкату́рная** *жп.* франкатурнота, предплатена сметка *(в международни съобщения)*
~, **цифрова́я** цифров запис
~ **чи́сел** *изч.* запис [представяне] на числата *(чрез определени комбинации от символи)*
~ **чи́сел, позицио́нная** *изч.* позиционен запис на числата
~, **электроискрова́я** електроискров запис
~, **электростати́ческая** електростатичен запис
~, **электрохими́ческая** електрохимичен запис
заплани́ровать запланирам
запла́та *ж* кръпка, лепенка
~, **вулканизацио́нная** вулканизационна кръпка *(от суров каучук)*
~ **ка́меры** лепенка на вътрешна гума
~, **рези́новая** *авто* гумена закръпка
запле́чик *м* *маш.* *(пръстеновиден)* опорен праг [пояс, борт, фланец], опорно стъпало *(напр. на вал, ос, втулка)*
~ **ва́ла** опорен праг [опорно стъпало] на вала
~, **направля́ющий** направляващ [водещ, опорен] пояс
~, **осево́й** (ограничителен, опорен) пояс на ос
запле́чики *мн* *мет.* плещи, почивка *(на висока пещ)*
запле́чико *с* **ли́теры** *полигр.* рамо на буква
запломбиро́вка *ж* пломбиране
заплыва́ние *с* затлачване
запове́дник *м* *с. ст.* резерват, охранявана зона
запове́дный забранен; охраняван, неприкосновен
заподлицо́ *дърв.* наравно, в една равнина
запозда́ние *с* 1. закъсняване 2. закъснение
заполне́ние *с* 1. запълване, изпълване; напълване; пълнене 2. *мин.* запълка *(след изземване на полезни изкопаеми)*; пълнеж
~, **ка́менное** запълка [пълнеж] от камъни
~ **кла́дкой** *стр.* иззидване
~ **разрабо́танных карье́ров** запълка на разработени открити рудници
заполни́тель *м* запълнител, пълнител, напълнител; *стр.* инертни материали, запълнител *(на бетони)*
~, **ме́лкий** ситен запълнител *(напр. пясък)*
~, **пори́стый** порест запълнител
~, **тяжёлый** тежък запълнител *(напр. трошляк, баластра)*
заполня́ть запълвам, пълня, напълвам
запомина́ние *с* *изч.* запаметяване, запомняне
~, **вре́менное** запомняне за определено време
запомина́ющий запаметяващ, запомнящ
запо́р *м* 1. заключване, затваряне 2. ключалка, резе, запънка, фиксатор
~, **бортово́й** ключалка на страница *(на вагон)*
~, **гермети́ческий** херметично затваряне
~ **капо́та** *авто* ключалка *(обикн. с кука)* на капака *(над двигателя)*
~ **стре́лки** фиксатор на стрелка *(напр. на висящ релсов път)*
запо́рный спирателен, спиращ; (служещ) за заключване
запра́вка *ж* 1. зареждане, пълнене; *ав.*, *авто* подготвяне за път, стъкмяване, зареждане *(с всичко необходимо за експлоатация)* 2. подготвяне за работа, наточване *(напр. на ковашки инструменти)* 3. *стр.* шкарпел *(каменарско длето)*
~ **буро́в** *мин.* точене на бургиите
~ **в два конца́** *текст.* вдяване на две нишки *(едновременно)*
~, **вытесни́тельная** зареждане [пълнене] под налягане *(напр. на резервоарите на космически кораб)*
~ **гребёнок** *текст.* зареждане *(на нишки)* в гребен
~ **дви́гателя** зареждане на двигателя *(с гориво, масло, вода)*
~ **инструме́нта** наточване *(вкл. малък ремонт)* на инструмента
~ **кату́шек** *текст.* подмяна на бобините
~ **паро́воза** подготвяне за път [стъкмяване] на локомотива
~ **пе́чи** поправка [ремонт] на пещ *(след свършване на топилния процес)*

~ **самотёком** *мин.* самотечно [гравитационно] пълнене *или* зареждане
~ **то́пливом** зареждане с гориво
~, **фасо́нная** фасонно изправяне [изравняване] *(напр. на шлифовъчен диск)*
заправля́ть 1. зареждам, пълня *(напр. двигател с гориво, масло, вода)*; подготвям за път, стъкмявам 2. подготвям за работа *(инструмент)*, заточвам
запра́вщик *м* 1. работник, обслужващ бензостанция 2. *(агрегат за транспортиране и зареждане на резервоари за течности)* 3. *мин.* точилар *(работник за точене на бургии)*
запрессо́вка *ж* *обр. мет.* запресоване, набиване *(един в друг на пресово съединени детайли)*
~, **горя́чая** запресоване на горещо *(по отношение обхващащия детайл)*
~ **колёс** *жп.* набиване на звездите на колелата *(с хидравлична преса)*
~, **холо́дная** набиване на студено, студено запресоване
запрессо́вывание *с* *вж.* **запрессо́вка**
запрессо́вывать запресовам, набивам
запре́т *м* *изч.* забрана
запреще́ние *с* **стоянки** *авто* паркирането забранено
запрещённый *изч.* забранен
запрограмми́ровать съставям програма *(напр. за електронна сметачна машина)*, програмирам
запро́с *м* *съобщ.*, *икон.* запитване
запро́счик *м* запитващо устройство *(в радиолокацията)*
~, **автомати́ческий** автоматично запитващо устройство
~, **бортово́й** бордово запитващо устройство
~, **радиолокацио́нный** радиолокационно запитващо устройство
запру́да *ж* *хидр.* яз, бент; водоподемна преграда, заприщване *(срещу странични ръкави на река)*
~, **до́нная** праг *(при корекция на дъното)*
~, **плетнёвая** яз от плет, плетена преграда
~, **попере́чная** напречен яз
запру́живать *хидр.* завирявам, заприщвам, преграждам *(течение на река с яз)*
за́пуск *м* 1. пускане *(напр. на двигател в движение)* 2.. *ав.* изстрелване *(на ракета, спътник)*
~, **автомати́ческий** автоматично пускане
~, **автоно́мный** автономно пускане
~, **вертика́льный** *рак.* вертикално изстрелване
~, **возду́шный** пускане със сгъстен въздух, въздушно пускане
~ **в произво́дство** *икон.* пускане в производство *(напр. на ново изделие)*
~ **вручну́ю** ръчно пускане
~, **зи́мний** пускане при зимни условия *(студ)*
~, **и́мпульсный** пускане с помощта на импулс
~, **кно́почный** пускане с *(натискане на)* бутон
~ **на орби́ту** *рак.* изстрелване на орбита
~, **периоди́ческий** периодично пускане
~, **пневмати́ческий** *вж.* **за́пуск, возду́шный**
~ **раке́ты** изстрелване на ракетата
~ **с земли́** *рак.* изстрелване от земята
~ **с корабля́** *рак.* изстрелване от кораб
~, **ступе́нчатый** степенно пускане, пускане на степени
~, **холо́дный** *вж.* **за́пуск, зи́мний**
запуска́ть 1. пускам, привеждам в движение [действие] 2. *рак.* изстрелвам
запча́сти *мн* запасни части
запыле́ние *с* запрашване
запылённость *ж* запрашеност
~ **во́здуха** запрашеност на въздуха
~ **дымовы́х га́зов** запрашеност на [твърди частици в] димните газове
~, **оста́точная** остатъчна запрашеност *(след филтъра за прах)*
запылённый прашен, запрашен
запята́я *ж* *мат.*, *изч.* запетая
~, **двои́чная** запетая в двоична система
~, **десяти́чная** десетична запетая [точка]
~, **пла́вающая** плаваща запетая
~, **фикси́рованная** твърда запетая
~, **фикси́руемая** нагласяща се запетая
за́работок *м* *икон.* доход; възнаграждение *(за работа)*
зараже́ние *с* **радиоакти́вное** радиоактивно заразяване *(напр. на местност)*
зарати́т *м* *минер.* заратит
заре́з *м* *леяр.* недолив, непълна отливка
заржа́вленный ръждясал, покрит с ръжда
зарегули́рование *с* въвеждане планомерност *(напр. при използуването на водните ресурси)*
зари́н *м* *хим.*, *воен.* зарин *(бойно отровно вещество)*
заро́дыш *м* **кристаллиза́ции** кристален зародиш, зародиш на кристализация
зарпла́та *ж* (работна) заплата, трудово възнаграждение
заруба́ть 1. *зарязвам, засичам, правя рязка* [засечка] 2. *мин.* подкопавам
зару́бка *ж* 1. рязка, засечка 2. *мин.* подкоп, подкопаване
~, **ве́рхняя** горно подкопаване *(на пласт)*
~, **мо́края** водно подкопаване, подкопаване с вода
~, **ни́жняя** долно подкопаване
~ **угля́** подкопаване на въглищен пласт
~ **шпа́лы** *жп.* задялване [саботиране] на траверса
зару́бщик *м* *мин.* подкопвач (работник)
зары́л *м* зарил *(вид заздравено вискозно влакно)*
заря́д *м* 1. *ел.* заряд, товар 2. зареждане, пълнене *(на огнестрелно оръжие)* 3. *мин.*, *воен.* заряд
~ **а́томного ядра́** заряд на атомното ядро
~ **аккумуля́тора** 1. зареждане на акумулатора 2. товар [капацитет] на акумулатора
~ **взры́вчатого вещества́** заряд от взривно вещество
~, **вну́тренний** вътрешен заряд

~, **врубовóй** подкопен заряд
~, **дополни́тельный 1.** *воен.* допълнителен заряд **2.** *ел.* дозареждане *(на акумулатор)*
~, **едини́чный** единичен заряд; единичен (електрически) заряд
~, **закры́тый** [**зáмкнутый**] затворен заряд
~, **избы́точный** свръхзаряд
~, **индукти́рованный** индуктиран (електрически) заряд [товар]
~, **иниции́рующий** иницииращ заряд *(за начален възпламенителен импулс)*
~, **иóнный** заряд на йона (електрически)
~, **кáмерный** камерен заряд
~, **камуфлéтный** камуфлетен заряд
~, **колóнковый** колонков заряд
~, **котловóй** котлов [гърневиден] заряд
~, **кумуляти́вный** комулативен заряд
~, **накладнóй** открит заряд
~ **напрáвленного вы́броса** заряд с насочено изхвърляне
~, **нарýжный** външен [открит] заряд
~, **нулевóй** нулев (електрически) заряд
~, **объёмный** обемен *или* пространствен (електрически) заряд
~, **одноимённый** едноименен (електрически) заряд
~, **остáточный** остатъчен (електрически) заряд
~, **отрицáтельный** отрицателен (електрически) заряд
~, **пáрный** двойка заряди
~, **паразúтный** паразитен [вреден] заряд (електрически)
~, **первúчный** първичен (електрически) заряд
~, **повéрхностный** повърхностен (електрически) заряд
~, **подрывнóй** подривен [подкопен] заряд
~, **положи́тельный** положителен (електрически) заряд
~, **прострáнственный** *вж.* **заря́д, объёмный**
~ **пучкá** заряд [товар] на (електронния) сноп
~, **разноимённый** разноименен (електрически) заряд
~, **разрывнóй** разривен заряд *(за разривяване на снаряд, мина, бомба)*
~, **рассредотóченный** разсредоточен [групов] заряд
~, **сквáжинный** сондажен заряд
~, **сплошнóй** непрекъснат заряд
~, **сосредотóченный** съсредоточен заряд
~, **термоя́дерный** термоядрен заряд
~, **тóчечный** точков (електрически) заряд
~ **уси́ленного вы́броса** заряд с усилено изхвърляне
~, **шпуровóй** заряд във взривна дупка
~, **электри́ческий** електрически заряд [товар]
~ **электрóна** заряд [товар] на електрона
~, **электростати́ческий** *ел., текст.* електростатичен заряд
~, **элементáрный** елементарен (електрически) заряд
~, **я́русный** *вж.* **заря́д, рассредотóченный**
заря́дка *ж* зареждане, пълнене
~, **дополни́тельная** дозареждане *(напр. на акумулатор)*
~ **кассéты** *кфт.* зареждане [поставяне] на касетата *(в апарата)*
~ **лéнты** зареждане [поставяне] на лентата *(на магнетофон)*
~ **сквáжин** *мин.* зареждане [поставяне] на сондажи
~ **тóрмоза** *жп.* зареждане на спирачките
~, **трениро́вочная** формоване, първоначално зареждане *(при производството на акумулаторни плочи)*
заря́дная *ж* помещение за зареждане [пълнене] на акумулатори, акумулаторна
заря́дный зареждащ, *(служещ)* за зареждане
заря́дчик *м мин.* зареждач, пълнач *(работник)*
заряжáть 1. пълня, зареждам *(огнестрелно оръжие)* **2.** пълня, зареждам *(уред, апарат)*
заря́женный зареден
~ **отрицáтельно** отрицателно зареден
~ **положи́тельно** положително зареден
засáживать *с. ст.* засаждам, насаждам
засáсывание *с* всмукване, поглъщане, засмукване *(напр. въздух)*
засáсывать всмуквам, поглъщам, засмуквам
засвéрливать пробивам
засверлóвка *ж* **трéщины** ограничаване на пукнатина с пробиване отвор *(в края на пукнатината)*
засвéтка *ж* осветяване
~ **плёнки** осветяване на фотолента
~ **по краям изображéния** *тлв.* странично осветяване по краищата на изображението
засвéчивание *с* *вж.* **засвéтка**
засéв *м* *с. ст.* **1.** засяване **2.** засята площ
засéка *ж* **1.** *гор.* сечище; изсечена гора **2.** *воен.* засека
засéчка *ж* **1.** резка, белег, знак **2.** засичане **3.** задръжка, засечка *(при работа на машина, с оръжие)* **4.** *геод.* засичаща [визирна] линия, засечка **5.** засечник *(ковашко сечиво)* **6.** *текст.* чупка, гънка
~, **боковáя** *геод.* странична засечка
~, **комбини́рованная** комбинирана засечка
~, **линéйная** линейна засечка
~, **мéнзульная** мензулна засечка
~, **обрáтная** обратна засечка
~, **прострáнственная** пространствена засечка
~, **прямáя** права засечка
~, **угловáя** ъглова засечка
~, **фотограмметри́ческая** фотограметрична засечка
~, **фототриангуляциóнная** фототриангулачна засечка
~ **штрéка** засечка на галерия
засилосовáние *с* *с. ст.* силажиране, приготвяне на силаж
заскáкивание *с* отплесване, заставане в неправилно отклонение; отскачане; попадане не на място
заслóн *м* заслон, преграда; клапа *(на печка)*
~, **слáнцевый** *мин.* прахов заслон
заслóнка *ж* клапа, шибър, душник, затулка; щит; регистър, регулатор

~, **автомати́ческая** автоматична клапа
~, **вентиляцио́нная** вентилационна клапа, вентилационен щит
~, **возду́шная** въздушна клапа
~, **враща́ющаяся** въртяща се клапа
~, **га́зовая** газова клапа, газов регулатор
~, **дро́ссельная** дроселна клапа, дросел, регистър
~, **дымова́я** клапа [регулатор] за димни газове
~, **загру́зочная** зареждаща [пълначна] клапа
~, **запо́рная** спирателна клапа, спирателен шибър
~, **обра́тная** обратна клапа, клапа, срещу обратен удар
~, **отража́тельная** дефлектор, дефлекторна клапа
~, **перекидна́я** подвижна клапа, регулатор
~, **поворо́тная** обръщателна клапа, кръгов шибър
~, **предохрани́тельная** предпазна клапа
~ **радиа́тора** жалузи на радиатор
~ **све́та** *кфт.* светлинен щит
засмоле́ние *с* осмоляване, насмоляване
засмо́лок *м* засмоляване *(натрупване на смола в наранена част на дърво — дефект)*
засо́в *м* резе, ригла; ключалка
засо́л *м* 1. солене, осоляване 2. степен на соленост
засоле́ние *с* засоляване *(напр. на почва)*
засо́ленность *ж* соленост; *геол.* засоленост
засоре́ние *с* замърсяване; задръстване, запушване; *с. ст.* заплевяване
засорённость *ж* замърсеност; *с. ст.* заплевеност
засо́с *м* всмукване, просмукване *(напр. въздух отвън в тръбопровод)*
заспиртова́ть спиртосвам, консервирам в спирт
заста́вка *ж тлв.* заставка
застёжка *ж* 1. закопчалка, сцепител, стягащ елемент 2. *текст.* тока, катарама
~ **бо́рта** *авто* закопчалка на страницата *(на каросерията)*
~ **капо́та** *авто* кука на капака *(на двигателя)*
~ «**мо́лния**» цип
застекле́ние *с* остъкляване
~, **двойно́е** двойно остъкляване
~, **одина́рное** единично остъкляване, остъкляване с единични прозорци
засто́й *м* застой, спиране, застояване
~ **па́ра** застояване на парата *(в котел)*
~ **охлажда́ющей воды́** спиране на *(циркулацията на)* охлаждащата вода
засто́поривание *с* спиране, задържане; застопоряване; законтряне
засто́поривать спирам, задържам; застопорявам
застра́ивать застроявам *(терен)*
застрева́ние *с* засядане, задиране, заяждане, блокиране
~ **асинхро́нного электродви́гателя** засядане [оставане] на асинхронен двигател *(на скорост, кратна на синхронната)*
~ **бу́ра** *мин.* заклинване на бургията *(при пробиване)*
застро́енный застроен
застро́йка *ж* застрояване, градеж
~, **малоэта́жная** нискостажно застрояване
~, **многоэта́жная** високоетажно застрояване
~, **окра́инная** застрояване на покрайнините *(на град)*
~, **сплошна́я** гъсто [плътно] застрояване
~, **строчна́я** напречно [гребеново] застрояване
застро́пщик *м стр.* такелажник, окачвач
застуднева́ние *с* желиране, желатинизиране, образуване на гел
за́ступ *м* 1. права лопата, бел 2. *текст.* застъп *(при тъкане)*
застыва́ние *с* 1. замръзване, втвърдяване, сгъстяване 2. изстиване
застыва́ть *(без 1 и 2 л)* изстива; желира се, замръзва, втвърдява се, сгъстява се
за́суха *ж с. ст.* суша, засушаване
засухоусто́йчивость *ж* устойчивост на засушаване
засы́лка *ж* **гру́за** *жп.* изпращане на товар на погрешен адрес
засыпа́ть засипвам, запълвам; насипвам; *мет.* зареждам, пълня
засы́пка *ж* 1. засипване, насипване, пълнене 2. пълнеж
~ **в мешки́** пълнене на чували
~ **коло́ши** *мет.* зареждане на шихтата
~, **непреры́вная** *мет.* непрекъснато пълнене
засыпно́й засипващ, пълнителен, зареждащ
засы́пщик *м* зареждач, товарач *(работник)*
за́сыпь *ж мет. вж.* **засы́пка 1**
зата́лкивать тикам, тласкам
зата́лкиватель *м мин.* тласкач, избутвач *(напр. на вагонетки)*
зата́пливать 1. разпалвам, паля *(пещ)* 2. заливам, наводнявам
зата́ривать опаковам, увивам *(в хартия)*
зата́чивать наточвам
затвердева́ние *с* втвърдяване, вкоравяване
затвердева́ть *(без 1 и 2 л)* втвърдява се, вкоравява се
затверди́тель *м хим.* втвърдител, втвърдяващо средство
затво́р *м* 1. резе, ключалка; заключващо устройство 2. *хидр.* савак *(на бент)*; врата *(на шлюз)*; затворен орган, затвор 3. *воен.* затвор *(на огнестрелно оръжие)* 4. *кфт.* затвор, обтюратор
~, **автомати́ческий** *воен.*, *кфт.* автоматичен затвор
~, **байоне́тный** байонетен [щиков] затвор; байонетна ключалка
~, **бу́нкерный** затвор на бункер
~, **ва́куумный** *ядр.* вакуумен затвор
~, **вальцо́вый** *хидр.* цилиндричен затвор
~, **водосли́вный** преливен затвор, затвор-преливник
~, **водяно́й** 1. воден [хидравличен] затвор 2. сифон *(в санитарнотехнически съоръжения)*

~, **га́зовый** затварящо устройство за газ, газова клапа
~, **гермети́ческий** херметично затварящо устройство, херметичен затвор
~, **гидравли́ческий** *вж.* **затво́р, водяно́й 1**
~, **гидротурби́нный** затвор на водна турбина
~, **гильоти́нный** затварящо устройство с гилотинно задвижване
~, **дро́ссельный** дроселна клапа
~, **жи́дкостный** *вж.* **затво́р, водяно́й 1**
~, **загру́зочный** затвор на зареждащо устройство *(напр. на бункер)*
~, **иго́льчатый** *хидр.* иглен затвор
~, **катко́вый** *хидр.* ролков затвор [шибър]
~, **кла́панный** клапанен затвор, затвор с клапа
~, **колошнико́вый** *мет.* гърлен затвор *(на висока пещ)*
~, **кольцево́й** *хидр.* пръстеновиден затвор
~, **лю́ковый** *хидр.* люков затвор; люкова врата
~, **ма́сляный** маслено уплътнение
~, **ма́ятниковый** *ядр.* махаловиден затвор
~, **напо́рный** напорен затвор
~, **откидно́й** затваряща клапа
~, **па́дающий** падащ затвор
~, **плаву́чий** плаваща врата
~, **пло́ский** плосък затвор
~, **пневмати́ческий** пневматичен затвор, затвор с пневматично задвижване
~, **поворо́тный** обръщателен [въртящ се] затвор
~, **пружи́нный** пружинна ключалка, резе с пружина
~, **рту́тный** живачен затвор
~, **сегме́нтный** *хидр.* сегментен затвор *(във вид на сегментна секция от цилиндър)*
~, **се́кторный** секторен затвор *(основен тип клапанен затвор)*
~, **сто́ечно-пло́ский** плосък затвор *(с опора)* на подвижни стойки
~, **телескопи́ческий щелево́й** телескопичен затвор *(на водна турбина)*
~, **шарово́й** сферичен затвор *(на водна турбина)*
~, **ши́берный** шибърен [плосък] затвор, шибър
~, **шлюзово́й** шлюзов затвор
~, **што́рный** *кфт.* ридов [жалюзиен] затвор
~, **штыково́й** *вж.* **затво́р, байоне́тный**
~, **щелево́й** *кфт.* затвор с процеп, процепен затвор
~, **щитово́й** плосък савак, стояло
~, **электро́нный** *авт.* електронен затвор *(напр. в електронен микроскоп)*
затворе́ние *с* *стр.* размесване [разбъркване] във вода *(на свързващи вещества)*; свързване
~ **бето́на** свързване на бетона
затворя́ть 1. затварям **2.** *стр.* размесвам [разбърквам] с вода
затемне́ние *с* затъмнение, затъмняване
затене́ние *с* засенчване
затёс *м* **(затёска** *ж***)** *дърв.* заостряне чрез дялане
затира́ние *с* *стр.* изпердашване, заглаждане *(на мазилка)*
затира́ть *стр.* изпердашвам, заглаждам *(мазилка)*, измазвам *(гладко)*
затирка *ж* *стр.* **1.** *вж.* **затирание 2.** фина замазка
затка́ние *с* *текст.* затъкаване
затл *м* *полигр.* ъгълник, подвижна опора *(на книговезки нож)*
затме́ние *с* *астр.* затъмнение *(слънчево или лунно)*
~, **кольцеобра́зное** венцеобразно затъмнение
~, **по́лное** пълно затъмнение
~, **ча́стное** частично затъмнение
затова́ренность *ж* *икон.* излишък на стока, презапасяване със стоки
зато́н *м* **1.** речен залив **2.** стоянка, зимовище *(на кораби)*
~, **зимо́вочный** *вж.* **зато́н 2**
~, **ремо́нтный** стоянка за ремонт *(на кораби)*
затопле́ние *с* **1.** заливане, наводняване **2.** потопяване *(на кораб)*
зато́пленный залян, залят, наводнен
зато́р *м* **1.** задръстване, заприщване, натрупване **2.** *хран.* спиртоварска [ферментационна] каша
~ **для броже́ния** смес за спиртна ферментация, ферментационна каша
~, **дрожжево́й** *вж.* **зато́р для броже́ния**
~ **на перекрёстке** *трансп.* задръстване на кръстопът
~, **со́лодовый** сладова [малцова] каша
~ **у́личного движе́ния** задръстване на уличното движение
затормáживание *с* спиране *(с помощта на спирачка)*, затягане [привеждане в действие] на спирачка
зато́рник *м* каца за ферментация
заторцева́ть *обр. мет.* обработване на челна повърхност [на чело]
зато́чка *ж* *обр. мет.* **1.** заостряне, подостряне; точене, наточване *(на инструмент)* **2.** закръгляне, заобляне, вземане *(на край или чело на болт, стебло чрез струговане, шлифоване)*
~, **абрази́вная** точене на шмиргел [абразивен кръг]
~, **ано́дно-механи́ческая** анодно-механично точене [наточване]
~ **винта́, концева́я** закръгляне [заобляне] на края на винт *(напр. на абразивен кръг)*
~, **двойна́я** двойно наточване *(напр. на свредло)*
~, **кони́ческая** обстъргване [шлифоване] на конусен край *(напр. на болт)*
~ **кро́мки** шлифоване [закръгляне, притъпяване] на краища *(напр. на стъкло)*
~, **мо́края** мокро точене *(с охлаждаща течност)*
~, **оконча́тельная** окончателно наточване
~, **предвари́тельная** предварително точене [наточване]
~ **резца́, за́дняя** шлифоване [точене] на задната повърхнина на ножа
~, **ручна́я** ръчно точене [наточване]

~, **сухáя** сухо точене *(без охлаждаща течност)*
~, **электроискровáя** електроискрово точене [наточване]
затрави́ть *кораб.* да отпуска [да отслабва] постепенно *(напр. въже)*
затрáвка *ж* 1. подбуждане *(внасяне на кристални зародиши в преситен разтвор)* 2. кристален зародиш 3. *полигр.* начално разяждане, анец *(на цинково клише)* 4. *мин.* взривател, запалка, детонатор
~ **пóчвы** обеззаразяване на почвата
~, **предохрани́тельная** *ел.* стопяем предпазител
затрáвливание *с* **кристáллом** подбуждане [иницииране] на кристалообразуване
затрáта *ж* разход, разноски; изразходване, загуба
~ **врéмени** изразходване на време, загуба на време
~ **живóго трудá** изразходване на жив труд
~ **мóщности** разход на мощност
~ **энéргии** разход на енергия
затрáты *мн* разходи, разноски
~, **капитáльные** основни разходи
~, **материáльные** материални разходи
~, **накладны́е** режийни разходи
~, **прямы́е** преки [непосредствени] разходи
~, **трудовы́е** разходи за труд
затупля́ть затъпявам; изхабявам
затухáние *с* затихване, замиране; потискане, гасене; изгасване, загасване
~, **антéнное** затихване в антената
~, **апериоди́ческое** апериодично затихване
~, **балáнсное** *тлф.* симетрично [балансно] затихване
~, **вноси́мое** *тлф.* внесено затихване
~ **волн** *радио* затихване на вълните
~ **за перúод** *изч.* затихване за период
~ **звýка** заглъхване на звука
~ **зеркáльной частоты́** *радио* потискане на огледалната честота
~, **километри́ческое** *тлф.* относително затихване за 1 km *(от линия)*
~ **колебáний** затихване на трептенията
~ **колебáтельного кóнтура** затихване в трептящ [колебателен] контур
~, **крити́ческое** критично [гранично] затихване
~, **остáточное** *тлф.* остатъчно затихване
~, **относи́тельное** *физ.* относително затих-
~, **перемéнное** променливо затихване
~ **перенапряжéний** затихване [изчезване] на пренапрежения
~, **переходнóе** *тлф.* преходно затихване
~ **плодоношéния** *с. ст.* *(постепенно)* намаляване на плододаването
~, **пóлное** *физ.* пълно затихване
~, **рабóчее** *тлф.* работно затихване
~, **радиациóнное** *ядр.* радиационно затихване
~, **сосредотóченное** *тлф.* съсредоточено затихване
~, **экрани́рованное** *тлф.* екранирано затихване
~, **электромагни́тное** *геофиз.* електромагнитно затихване
затухáть затихва, замира; изгасва, загасва
затушёвывáть тушираm, изтеглям с туш *(чертеж)*
зáтхлый спарен, застоял
затыловáние затилване, наточване на заден ъгъл *(на металорежещ инструмент)*
затылóвочный затиловъчен *(напр. за машина)*
заты́лочный тилен
затя́гивание *с* 1. затягане, стягане 2. *радио* увличане; синхронизация
~ **частоты́** увличане на честотата
затя́гивать затягам, стягам
затя́жка *ж* 1. затягане, стягане 2. обтегач, обтяжка; стяга 3. *ел.* закъснение, забавяне; задържане 4. *стр.* клещи, биндер *(в покривни конструкции)* 5. *мин.* обшивка, таванка; обшиване 6. *кож.* натегляне *(поставяне саята на обувката върху калъп)* 7. *ав.* забавяне на отварянето на парашут
~ **вразбéжку** *мин.* разредена обшивка
~ **вы́работки** *вж.* **затя́жка 5**
~ **гáйки** затягане [донавинтване] на гайката
~, **дополни́тельная** дозатягане, доопъване *(напр. на ремък)*
~ **из круглякóв** *мин.* обшивка от объл дървен материал
~ **крóвли** *мин.* обшивка на горнище
~, **предвари́тельная** предварително затягане [опъване] *(напр. на ремък)*
~ **распи́лами** *мин.* обшивка с бичен (на две половини) объл дървен материал
~, **резьбовáя** затягане [стягане] на резба, резбово затягане
~, **стропи́льная** *стр.* обтегач [биндер] на стропилна ферма
затяжнóй 1. много продължителен *(напр. за процес)* 2. затягащ, притягащ
заусéнец *м* *обр. мет.* мустак, чеплък, брада, израстък, ръбец *(останал по заготовки или детайли напр. след рязане, леене, коване, щанцоване)*
заусéница *ж* *вж.* **заусéнец**
захвáт *м* 1. челюст, челюсти, стиски, клещи; уловител; (товаро-)захващащо устройство *(напр. в замяна на вилката на вилков електрокар)* 2. затягане *(на обработваната заготовка)*; (товаро-)захващане *(напр. със сменяемо приспособление на вилков електрокар)*; хващане, улавяне *(на вода)* 3. работен обхват, работна ширина *(на селскостопански или друг инструмент, машина)* 4. *ядр.* захващане, залавяне
~, **автомати́ческий** автоматично затягане
~, **вáкуумный** вакуумно товарозахващащо устройство *(напр. за ламарина)*
~, **ви́лочный** захващане с вилка
~ **в ловýшку** *ядр.* захващане в уловка
~, **гидравли́ческий** челюсти с хидравлично задвижване [действие]
~, **дистанциóнный** дистанционно захващан [улавяне]

~ **для задержа́ния клёти** *мин.* устройство за задържане на клетката *(на рудничен подемник)*
~ **для расса́да** *с. ст.* разсадодържател, щипка за разсада
~, **клещево́й** 1. *обр. мет.* челюстно затягане 2. клещовидно захващащо устройство, клещи
~, **клиново́й** 1. затягане с клин 2. *мин.* клинов захват *(за сондажни тръби)*
~, **консо́льный** конзолно захващане [улавяне]
~, **ла́пчатый** захващане [улавяне] с жабка
~ **манипуля́тора** *ядр.* захващане [пръсти, клещи] на манипулатора
~, **мёртвый** *мин.* мъртва хватка *(неподвижно захващане на парашутния ловител към спирачното въже)*
~ **нейтро́на** *ядр.* захващане на неутрона
~, **орбита́льный** *физ.* поглъщане на неутрони от близки орбити
~, **пальцево́й** *ядр.* захващане с пръстите *(на манипулатора)*
~ **плу́га** *с. ст.* работна ширина на плуга
~, **пневмати́ческий** *полигр.* пневматично захващане
~ **поса́дочного аппара́та** *вж.* **захва́т для расса́да**
~, **противоуго́нный** *вж.* **захва́т, ре́льсовый**
~, **радиацио́нный** радиационно захващане *(на вторични електрони при радиационно-химични процеси)*
~, **резона́нсный** резонансно поглъщане [захващане] *(на електрони)*
~, **ре́льсовый** релсови стиски *(на движещ се върху релси кран — срещу подкарване на крана от вятъра)*
~, **ро́ликовый** задържащи ролки
~, **рыча́жный** захващане с лостов механизъм
~ **сто́ка** *хидр.* улавяне [прихващане] на оттичащите се води
~, **ца́нговый** цанга, цангов патронник
~, **цепно́й** захващане *(на товара)* с верига
~, **че́люстный** *обр. мет.* затягане в челюсти; челюст
~, **штырево́й** захващане [улавяне] с шип *(напр. за кангали, рула)*
~, **эксце́нтриковый** ексцентрична стиска *(напр. при клещи за захващане на ламаринени листове)*
~, **электро́нный** *ядр.* захващане на електрона
~, **я́дерный** ядрено захващане
захва́тка *ж* 1. захващане, улавяне; затягане 2. захващащо устройство, уловител 3. *стр.* участък *(при поточна работа)* 4. *текст.* грайфер
захва́тывание *с* **частоты́** *ел.* вкарване в синхронизация, синхронизиране
захва́тывать хващам, залавям, улавям; затягам *(напр. в патронник)*
захо́д *м* 1. *маш.* ход *(на резба)* 2. *маш.* зацепване, сцепване *(на зъби)* 3. *ав.* подход, подвеждане *(на самолет)* 4. *астр.* залез
~ **на поса́дку** подход [подвеждане] за кацане
~ **резьбы́** ход на резба
~ **свети́ла** залязване на *(небесно)* светило
заходи́ть *ав.* подхождам, подвеждам
захо́дка *ж* *мин.* напредък, настъп, заходка
~, **вы́емочная** добивен напредък
~, **передова́я** изпреварващ [челен] напредък
~ **по восста́нию** напредък по въстанието *(на пласта)*
~ **по паде́нию** напредък по падането *(на пласта)*
заце́пка *ж* 1. закачане, захващане, залавяне 2. кука, запънка
зацепле́ние *с* *маш.* зацепване, сцепване □ **входить в** ~ влизам в зацепване, зацепвам (се)
~, **беззазо́рное** зацепване без хлабина *(между зъбите)*
~, **винтово́е** винтово зацепване
~, **вне́шнее** външно зацепване
~, **вну́треннее** вътрешно зацепване
~, **гипо́идное** хипоидно зацепване
~, **глобо́идное** глобоидно зацепване
~, **зу́бчатое** зъбно зацепване
~, **инерцио́нное** инерционно сцепване
~, **комбини́рованное** комбинирано зацепване
~, **кони́ческое** конусно зацепване, зацепване с конусни зъбни колела
~, **корриги́рованное** коригирано зацепване, зацепване с коригирани зъбни колела [профили]
~, **косозу́бое** зацепване с *(цилиндрични или конусни)* колела с наклонени зъби
~, **кривозу́бое** зацепване със спирални зъбни колела
~, **кулачко́вое** палцово [цевно] зацепване
~, **нару́жное** *вж.* **зацепле́ние, вне́шнее**
~, **окто́идное** октоидно зацепване
~, **палло́идное** палоидно зацепване
~, **планета́рное** зацепване с планетни зъбни колела, планетно зацепване
~, **плоскокони́ческое** плоскоконусно зацепване
~, **прямозу́бое** зацепване с *(цилиндрични или конусни)* колела с прави зъби
~, **ре́ечное** зацепване със зъбен гребен
~, **рядово́е** редово зацепване
~ **с глобо́идным червя́ком** зацепване с глобоиден червяк
~ **с цилиндри́ческим червя́ком** зацепване с цилиндричен червяк
~, **фрикцио́нное** триещо [фрикционно] сцепване
~, **це́вочное** цевно зацепване
~, **цикло́идное** циклоидно зацепване
~, **цилиндри́ческое** зацепване с цилиндрични зъбни колела
~, **червя́чное** червячно зацепване
~, **шевро́нное** зацепване със стреловидни [шевронни] зъбни колела
~, **эвольве́нтное** еволвентно зацепване
~, **эпицикло́идное** епициклоидно зацепване
зацепля́ть зацепвам *(зъбни колела)*; скопчвам *(съединител)*, свързвам; закачам, залавям *(с кука)*
зача́ливание *с* завързване, привързване

зача́ливать *кораб.* завързвам *(кораб, лодка с въже)*; закачвам *(товар на кука на кран, макара)*
зача́лка *ж* **кана́та** завързване *(на края)* на въже
зачека́нка *ж* зачеканяване
~ **швов** зачеканяване на *(нитови)* шевове
зачёрчивать начертавам, чертая; скицирам; защриховам
зачёт *м* **платежа** *икон.* приспадане на платеното
зачётный подлежащ на приспадане, оправдателен
зачи́стка *ж* 1. зачистване, почистване 2. изглаждане *(при ковашко-пресово обработване)*
~ **на вы́рубке** *леяр.* почистване чрез изсичане
~, **мо́края** мокро почистване *(напр. в керамично производство)*
~, **огнева́я** *мет.* огнево почистване, почистване с горелка *(напр. на слитък, слаба)*
~, **пневмати́ческая** *мет.* пневматично почистване, почистване с пневматичен секач *(напр. на слитък, слаба)*
зачища́ть зачиствам, почиствам; изглаждам
зашихто́вка *ж мет.* зареждане [внасяне, изсипване] на шихта *(напр. в пещ)*
зашлакова́ние *с мет.* шлакуване, зашлакуване
зашлако́вывание *с* **реа́ктора** *ядр.* зашлакуване на реактора
зашлифо́вка *ж* зашлифоване
зашпаклёвывание *с* шпаклуване
зашплинтова́ть поставям шплинт, зашплинтовам
заштампова́ть запресовам, набивам *(пресова сглобка)*
заштифто́вка *ж* поставяне на щифт, защифтоване
заштрихова́ть защриховам, поставям щрихи *(на чертеж)*
заштукату́ривать *стр.* измазвам, замазвам
заштыбова́ние *с* **ре́жущей цепи́** *мин.* задръстване [запълване с прах] на режещата верига
заштыбо́вка *ж мин.* запълване [набиване] с прах
зашунти́рованный *ел.* паралелно свързан, *(запасен)* с обходна връзка
защебени́ть *стр.* покривам с трошляк
защёлка *ж* зъбец; език, езиче, резе, запънка; ключалка
~, **блокиро́вочная** блокиращ зъбец [зъб, език]
~, **запада́ющая** запиращ палец *(на острозъбо колело)*
~, **предохрани́тельная** предпазителен зъбец, предпазител
~, **пружи́нная** ключалка с пружина
~, **расцепна́я** освобождаващ зъбец
~, **сто́порная** спирачен зъбец
~, **храпова́я** *вж.* **защёлка, западающая**
~, **ша́риковая** запънка [фиксатор] със сачма и пружина
защёлкивать запирам, затварям, заключвам
защемле́ние *с* защипване, притискане; *стр.* запъване
защемлённый защипан, притиснат; (неподвижно) запънат *(за строителен елемент)*
защи́та *ж* 1. защита; предпазване 2. защитно съоръжение [приспособление]
~, **ано́дная** *елхим.* анодна защита
~, **антикоррозио́нная** противокорозионна защита, защита срещу корозия
~, **бето́нная** *ядр.* бетонна защита, защита с бетон
~, **биологи́ческая** *ядр.* биологична защита
~, **быстроде́йствующая** *ел.* бързодействуваща защита
~, **вво́дная** *тлг.* линейна защита
~, **водяна́я** *ядр.* водна защита
~, **высокочасто́тная** високочестотна защита
~, **га́зовая** *ел.* газова защита, защита на Бухолц
~, **грозова́я** 1. защита от мълния, мълниезащита, гръмозащита 2. гръмоотводна система, гръмоотводна инсталация
~, **дистанцио́нная** дистанционна защита
~, **дифференциа́льная** *ел.* диференциална защита
~, **жива́я** *жп.* **растителна защита**
~, **заме́дленная** *ел.* защита със забавяне [задържане]
~, **индукцио́нная** 1. защита срещу прислушване 2. индукционна защита
~, **като́дная** катодна защита
~, **ко́рпусная** *ел.* защита от късо съединение към корпуса
~, **коррозио́нная** *вж.* **защи́та, противокоррозио́нная**
~, **максима́льная** *ел.* максимална защита *(напр. максималнотокова защита)*
~ **ма́сла** *ел.* защита на маслото *(в трансформатори)*
~ **мета́ллов, лакокра́сочная** защита на металите с помощта на лакове и бои
~ **мо́щности** *ел.* мощностна защита
~, **напра́вленная** *ел.* посочна защита
~ **напряже́ния** *ел.* напреженова защита, ограничител [защита от повишаване] на напрежението
~, **нейтро́нная** *ядр.* неутронна защита
~, **нулева́я** *ел.* нулева защита
~ **нулево́й после́довательности** *ел.* защита с нулева последователност
~ **окси́дными плёнками** *галв.* пасивиране *(на метали)*, покриване с окисен слой
~, **основна́я** *ел.* основна защита
~ **от ве́тра** защита от вятър, ветрова защита
~ **от излуче́ния** *вж.* **защи́та, радиацио́нная**
~ **от корро́зии** *вж.* **защи́та, противокоррозио́нная**
~ **от коро́ткого замыка́ния** *ел.* защита от късо съединение
~ **от облуче́ния** *ядр.* защита от облъчване
~ **от обра́тной мо́щности** *ел.* защита от обратна мощност
~ **от обры́ва фаз** *ел.* защита от прекъсване на фазите
~ **от паде́ния ка́пель све́рху** *ел.* защита срещу капеща вода

~ **от перегру́зки** *ел.* защита от [срещу] претоварване
~ **от помéх** *радио* защита от смущения; устройство за потискане на смущенията
~ **от свéта** предпазване от светлина, затъмняване
~ **памяти** *изч.* защита на паметта
~, **плáвкая** *ел.* защита със стопяем предпазител
~ **пóлного сопротивлéния** *ел.* защита за пълно съпротивление
~, **продóльная** *ел.* надлъжна защита
~ **протéкторами** електрохимична защита
~, **противоáтомная** противоатомна защита
~, **противокоррозиóнная** противокорозионна защита, защита срещу корозия
~, **противоми́нная** *кораб.* противоминна защита
~, **противообледени́тельная** *ав.* противообледяваща защита
~, **противопожáрная** противопожарна защита
~, **противопылевáя** *мин.* противопрахова защита
~, **противохими́ческая** противохимическа защита: противохимическа отбрана
~, **противоя́дерная** противоядрена защита
~, **радиациóнная** радиационна [противорадиационна] защита
~, **радиологи́ческая** радиологична защита
~, **резéрвная** *ел.* резервна [запасна] защита
~, **релéйная** *ел.* релейна защита
~ **роговы́ми разря́дниками** *ел.* защита *(от пренапрежение)* с рогов разрядник *или* искрова междина
~, **санитáрная** санитарна защита [охрана]
~, **свинцóвая** *ядр.* оловна защита
~, **селекти́вная** *ел.* селективна [избирателна] защита
~ **с заземля́ющей ши́ной** *вж.* **защи́та, кóрпусная**
~, **теневáя** сенчеста защита, заслон
~, **тепловáя** топлинна защита
~, **терми́ческая** *вж.* **защи́та, тепловáя**
~ **тóка, минимáльная** *ел.* минималнотокова защита
~, **тóковая** *ел.* токова защита
~, **тóковая поперéчная дифференциáльная** *ел.* напречна диференциална (токова) защита
~ **частоты́ тóка** *ел.* честотна защита
~, **электростати́ческая** електростатична защита
~, **электрохими́ческая** електрохимическа защита
защи́тно-декорати́вный защитно-декоративен *(напр. за покритие)*
защи́тный защитен, предпазен; отбранителен
защищённый защитен, предпазен
заэвтекти́ческий *мет.* надевтектичен
заэвтектóидный *мет.* надевтектоиден
зая́вка *ж* 1. съобщение, известие, донесение 2. предявяване на правата си 3. искане *(на пари, материали)*, заявка; заявление
~, **патéнтная** искане за патент
~ **претéнзии** *икон.* рекламация
заявлéние с претензиóнное *жп.* рекламация
зая́корить *кораб.* поставям на [пускам] котва
звездá *ж* 1. звезда 2. *ел.* свързване в звезда, схема «звезда»
~, **двойнáя** 1. *астр.* двойна звезда 2. *ел.* (свързване в) двойна звезда 3. *тлф.* звезда от осем жила, осморка *(в кабел)*
~, **закáточная** *хран.* подавателна звезда *(на затварачна машина на консерви)*
~, **пáдающая** *астр.* падаща звезда, метеор
~, **пульси́рующая** *астр.* пулсираща звезда, пулсар
~, **рóторная** *ел.* роторна звезда
~, **я́дерная** ядрена звезда
~, **я́корная** *ел.* котвена звезда, звезда на котвата
звёздный звезден
звездолётчик *м* космонавт
звездообрáзный звездообразен
звездоплáвание *с* астронавтика, космонавтика
звёздочка *ж* 1. верижно зъбно колело, звезда 2. звездичка, звезда; назъбена шайба *(подложна)*
~ **для барабáнной очи́стки** *лсяр.* звезда за барабанно почистване
~, **зу́бчатая** *вж.* **звёздочка 1**
~, **концевáя** крайно верижно зъбно колело
~, **направля́ющая** направляващо верижно зъбно колело, направляваща звезда
~, **натяжнáя** опъвателно верижно зъбно колело
~, **парази́тная** паразитно [свободно] верижно зъбно колело
~, **тя́говая** двигателно [задвижващо] верижно зъбно колело
~ **фи́льтра** звезда на филтър
~, **цепнáя** *вж.* **звёздочка 1**
звенó *с* 1. звено, халка *(на верига)* 2. звено, съединителен елемент; член, съставка 3. *орг.* звено, група работници, бригада
~, **апериоди́ческое** *авт.* апериодично звено, елемент с апериодично действие *(на регулатор)*
~, **астати́ческое** *изч.* астатично звено
~, **бáзисное** основно звено
~ **барабáна котлá** звено на барабана на котел
~ **борóны́** *с. ст.* крило на брана
~, **ведóмое** задвижвано [изпълнително] звено
~, **веду́щее** задвижващо [начално, водещо] звено
~, **ги́бкое** гъвкаво звено
~ **гу́сеницы** звено на гъсенична верига
~, **детекти́рующее** *авт.* изправително [детектиращо] звено
~, **динами́ческое** *авт.* динамично звено
~, **дифференци́рующее** *авт., изч.* диференциращо звено
~, **жёсткое** твърдо [нееластично] звено
~, **задéрживающее** *авт.* закъснително звено, звено, което причинява закъснение
~, **замыкáющее** затварящо звено
~ **«И»** *авт., изч.* звено [елемент] «И»
~ **«ИЛИ»** *авт., изч.* звено [елемент] «ИЛИ»
~, **и́мпульсное** *изч.* импулсно звено
~, **интегри́рующее** *авт.* интегриращо звено

~, **интегро-дифференци́рующее** *изч.* интегриращо и диференциращо звено
~, **исполни́тельное** изпълнително звено
~ **конве́йера** звено на конвейера
~, **корректи́рующее** *изч.* коригиращо звено
~, **лине́йное** *изч.* линейно звено
~, **логи́ческое** *изч.* логично звено, логичен елемент
~, **мно́жительное** *изч.* умножаващо звено
~, **модуляцио́нное** *изч.* модулационно звено, модулатор
~, **нача́льное** *мех.* начално звено
~, **неподви́жное** неподвижно звено
~, **неусто́йчивое** *изч.* неустойчиво звено
~ **обсадны́х труб** *мин.* звено от обсадни [укрепващи] тръби
~, **опережа́ющее** *авт.* звено, предизвикващо изпреварване, изпреварващо звено
~, **переходно́е** преходно звено; редуциращо звено
~, **пласти́нчатое** плоско [пластинчато] звено *(на верига)*
~, **подаю́щее** подаващо звено
~, **позицио́нное** *изч.* позиционно звено
~ **разме́рной цепи́** звено на размерна верига
~, **реверси́вное** звено на обратно движение
~, **реле́йное** *авт.* релейно звено
~, **ре́льсовое** *жп.* релсово звено
~, **ро́ликовое** ролково звено
~ **систе́мы регули́рования (блокиро́вки, управле́ния)** звено от системата за регулиране (блокировка, управление)
~, **соедини́тельное** съединително [свързващо] звено *(на верига)*
~, **сумми́рующее** *авт.* сумиращо звено, суматор
~ **трубопрово́да** звено на тръбопровод
~, **тя́говое** теглително [теглещо] звено
~, **усто́йчивое** *изч.* устойчиво звено
~, **фа́зовое** *изч.* фазово звено
~, **формиру́ющее** *авт.* формиращо звено
~ **це́пи** звено [халка] на верига
~ **ша́хтной кре́пи** *мин.* звено на шахтов крепеж
звеньево́й *м* *с. ст.* звеновод
звёри *м* **пушны́е** диви животни с ценна кожа
звоно́к *м* звънец *(в смисъл на предмета и на сигнала)*
~, **вызывно́й** повиквателен звънец
~, **одноуда́рный** електрически гонг
~, **сигна́льный** сигнален звънец
~, **электри́ческий** електрически звънец
звук *м* звук
~, **высо́кий** висок звук [тон]
~, **гудя́щий** свирене, изсвирване
~, **диффу́зный** разсеян звук
~, **дребезжа́щий** дрезгав [треперлив,дрънчащ] звук
~, **ко́рпусный** зву разпространяващ се в твърдо тяло
~, **ни́зкий** нисък звук [тон]
~, **нулево́й** *физ.* нулев звук
~, **основно́й** основен тон
~, **отражённый** отразен звук
~, **ревербери́рующий** 1. ехо 2. *физ.* реверберираш звук ; реверберация *(звучене, след като източникът на звука е престанал да действува)*
~, **релье́фный** пластичен [стереофоничен] звук
~, **сло́жный** *физ.* сложен звук
~, **слы́шимый** звук, който се чува, звук *(със сила)* над прага на чуване
~, **стереофони́ческий** стереофоничен звук
звуково́й звуков
звуковоспроизведе́ние *с* *радио* възпроизвеждане на звука
звукоглуши́тель *м* звукозаглушител
звукоза́пись *ж* *радио* звукозапис
~, **двусторо́нняя** двустранен звукозапис
~, **магни́тная** магнитен звукозапис
~ **на плёнку, опти́ческая** светлинен звуко-[тон-]запис върху (кино) лента
~, **попере́чная** напречен звукозапис *(върху грамофонна плоча)*
~, **стереофони́ческая** стереофоничен звукозапис
~, **фотоэлектри́ческая** фотоелектрически звукозапис
звукоизлуча́тель *м* *радио* звукоизлъчвател *(напр. високоговорител)*
звукоизоляцио́нный *стр.* звукоизолационен
звукоизоля́ция звукоизолация, акустична изолация
звуколока́тор *м* звуколокатор
звукомаскиро́вка *ж* 1. заглушаване на звука 2. устройство за звукозаглушаване
звукоме́р *м* звукомер, фонометър
звукоме́трия *ж* звукометрия
звуконепроница́емый звуконепроницаем
звуконоси́тель *м* звуконосител
звукоопера́тор *м* *кфт.* звукооператор
звукоотража́тель *м* звукоотражател
звукопеленга́тор *м* посокочувач, звукопеленгатор
звукопеленга́ция *ж* звукопеленгация
звукопоглоща́ющий звукопоглъщащ
звукопоглоще́ние *с* звукопоглъщане
звукоприёмник *м* *радио* звукоприемник, микрофон
~, **динами́ческий** магнитоелектрически микрофон
звукоприста́вка *ж* звукоотнемател; грамофонна мембрана
звукопрово́д *м* подслушвателна тръба
звукопрово́дность *ж* звукопроводимост
звукопроница́емость *ж* звукопроницаемост, звукопроникване
звукоснима́тель *м* 1. *тлф.* звукоотнемател 2. грамофонна мембрана
~, **акусти́ческий** акустична глава
~, **конденса́торный** електростатична (грамофонна) мембрана
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрична [кристална] мембрана
~, **электродинами́ческий** електродинамична мембрана
~, **электромагни́тный** електромагнитна мембрана

звукосъёмник *м* грамофонна мембрана
звукоулáвливатель *м* *воен.* подслушвателен апарат *(в зенитна артилерия)*
звукоусилéние *с* усилване на звука, звукоусилване
звукоусилíтель *м* звукоусилвателен апарат
звукофикáция *ж* озвучаване
~, бытовáя озвучаване на жилища [жилищни помещения]
~, нарýжная озвучаване на открито *(площади, улици)*
звучáние *с* звучене
~, объёмное стереофонично [обемно] звучене
~, остáточное слйтное *ак.* реверберация на звука, послезвучене
звýчность *ж* 1. сила на звука 2. гръмкост, звучност
здáние *с* здание, сграда, постройка
~, административное административна сграда
~, блокйрованное произвóдственное блокирана производствена сграда, производствен блок *(вместо няколко отделни сгради)*
~, водоёмное *жп.* водна кула
~, высóтное многоетажна сграда
~, вы́ставочное изложбена сграда, изложбен павилион
~, деревя́нное дървена сграда [постройка]
~, железобетóнное стоманобетонна сграда
~, жилóе жилищна сграда
~, заводскóе заводска сграда
~, кáменное зидана сграда
~, каркáсное скелетна сграда
~, машйнное машинна сграда, сграда за машинно отделение
~, надшáхтное *мин.* надшахтна сграда
~, общéственное обществена сграда
~, пассажйрское *жп.* пътническо приемно сдание
~, промы́шленное промишлена [производствена] сграда
~, путевóе *жп.* сграда на поддържането
~, рýбленное дървена къща *(от греди)*
~, сбóрное сграда със сглобяеми елементи
~, сейсмостóйкое противоземетръсна сграда
~, складскóе складова сграда, склад
~ со стальны́м каркáсом сграда със стоманен скелет
~, сталебетóнное стоманобетонна сграда
~, фабрйчное *вж.* **здáние, заводскóе**
здáния *мн.* сгради
~, линéйные *арх.* крайпътни сгради
~, повéрхностные *мин.* повърхностни сгради *(към рудник)*
зебрйстость *ж* *текст.* зебреност; колани
зев *м* отвор; уста, междина; светъл отвор; *текст.* уста
~ валкóв отвор [междина] на валци
~, вéрхний горна уста
~ гáечного ключá отвор на гаечен ключ
~, зáдний задна уста
~, закры́тый затворена уста
~ ключá отвор на *(гаечен)* ключ
~, косóй наклонена уста
~ крюкá отвор на куката
~, нечйстый нечиста уста *(неизправни нишки в двата предни клона на отвора)*
~, нйжний долна уста
~, откры́тый отворена уста
~, полуоткры́тый полуотворена уста
~ разгрýзки отвор за разтоварване
~, чйстый чиста уста
~ щековóй дробйлки отвор [уста] на челюстна трошачка
зевообразовáние *с* *текст.* образуване на уста
зейбертйт *м* *минер.* зейбертит, брандицит
зейгеровáние *с* *мет.* зайгеруване *(разделяне на цветни сплави на съставни части на основание различните им температури на топене)*
зейгеровáть *мет.* зайгерувам
зелёный *м* 1. зелен *(цвят)* 2. зелено *(багрило)*
зéлень *ж* зелена боя, зеленило
~, бриллиáнтовая брилянтово зелено *(боя)*
~, известкóвая *хим.* смесен разтвор от арсениста киселина, меден (II)сулфат и варно мляко
~, изумрýдная изумрудено [смарагдово] зелено *(боя)*
~, малахйтовая малахитово зелено *(боя)*
~, мéдная 1. *хим.* медно зелено, основен меден ацетат 2. *минер.* малахит, зелен меден карбонат, меден (II) дихидроксикарбонат 3. *хим.* меден (II) метасиликат
~, мышьякóвистая *вж.* **зéлень, парйжская**
~, парйжская парижко зелено, меден (II) арсенитацетат
~, свинцóвая оловно зелено [зеленило], оловен хромат, зелен цинобър *(пигмент)*
~, хрóмовая хромово зелено, хромен (III) окис
~, цйнковая цинково зелено
~, швейнфýртская *вж.* **зéлень, парйжская**
зелигманйт *м* *минер.* зелигманит
земéльный землен, поземлен; земеделски
землепóльзование *с* **арéндное** *с. ст.* арендно земеползуване
землеведéние *с* наука за земята *(раздел на физическа география)*
землеДéлие *с* земеделие
~, богáрное *вж.* **землеДéлие, неорошáемое**
~, гóрное земеделие в планински райони
~, интенсйвное интензивно земеделие *(за сметка на нови капиталовложения при същата обработваема площ)*
~, неорошáемое земеделие [посеви] на неполивни площи *(в напоявани райони)*
~, неустóйчивое *вж.* **землеДéлие, сухóе**
~, орошáемое земеделие на поливни площи, поливно земеделие
~, сухóе сухо земеделие *(при дефицит на атмосферна влага)*
~, устóйчивое устойчиво земеделие *(при благоприятни почвено-климатични условия)*
~, экстенсйвное екстензивно земеделие *(с разширяване на обработваемата площ)*
землеДéлка *ж* *леяр.* земеподготвителна машина
землеДéльная *ж* земеподготвително отделение
землеДéльный земеподготвителен, земеприготвящ

землекóп *м* *мин., стр.* копач *(работник),* изкопчия
землемéр *м* *геод.* земемер
землеприготови́тельный *вж.* **земледе́льный**
землеразрыхли́тель *м* *леяр.* разрохкваща машина
землеро́йный *стр.* изкопен; изкопчийски
землесéялка *ж* *леяр.* сито за формовъчни смеси
землесóс *м* земесмукачна помпа, земесмукачка
землетрясе́ние *с* *геол.* земетресение
~, **вулкани́ческое** вулканско земетресение
~, **денудацио́нное** *вж.* **землетрясе́ние, обва́льное**
~, **обва́льное** обвално земетресение *(от срутвания в подземни кухини)*
~, **подво́дное** подводно земетресение
~, **тектони́ческое** тектонско земетресение
землеустро́йство *с* земеустройство
землечерпа́лка *ж* драга, дълбачка, земечерпалка, земегребачка
~, **гре́йферная** грайферна драга, драга с грайфер
~, **многоковшо́вая** многокошова [многокофова] драга
~, **одноковшо́вая** еднокошова [еднокофова] драга
~, **паровáя** парна драга
~, **рефулёрная** земесмукачно съоръжение, земснаряд *(плаваща помпена станция с плаващ тръбопровод за хидротранспорт)*
~, **цепна́я** верижна драга
землечерпа́ние *с* земечерпене, земеизгребване
землечерпа́тельный *(предназначен)* за земечерпене
зе́мли *мн* (*вж. също* **земля́**) земи; почви, пръст
~, **за́лежные** *с. ст.* залежни земи
~, **кра́сящие** *хим.* земни бои
~, **неудо́бные** *с. ст.* неудобни *(за използване)* земи
~, **ороша́емые** *с. ст.* поливни земи [площи]
~, **отбе́ливающие** избелваща пръст [глина]; бентонит
~, **ре́дкие** *хим.* редки земни елементи, редки земи
~, **удо́бные** *с. ст.* удобни *(за използване)* земи
~, **цели́нные** целинни земи, целини
~, **щелочны́е** *хим.* алкалоземни елементи [метали] *(калций, стронций, барий и радий)*
Земля́ *ж* *астр.* Земя
земля́ *ж* 1. земя; суша, бряг; почва, пръст 2. леярска [формовъчна] смес 3. *ел.* земя; маса, корпус; заземяване
~, **бога́рная** *с. ст.* неполивни площи
~, **бро́совая** *с. ст.* пустееща земя
~, **вспа́ханная** *с. ст.* изорана площ
~, **вы́паханная** *с. ст.* изтощена земя
~, **горе́лая** *леяр.* работила [отработена, стара] формовъчна смес
~, **диато́мовая** *петр.* диатомит, кизелгур, инфузорна пръст
~, **еди́ная** *леяр.* единна формовъчна смес
~, **жи́рная** *леяр.* мазна формовъчна смес *(с повишено съдържание на глина)*
~, **инфузо́рная** *вж.* **земля́, диато́мовая**
~, **компо́стная** *с. ст.* компост
~, **кра́сная** *минер.* хематит
~, **лугова́я** *с. ст.* ливадна почва
~, **малопроизводи́тельная** *с. ст.* мъртвица
~, **наполни́тельная** *леяр.* пълнежна смес
~, **нано́сная** наносна почва
~, **нефтено́сная** *мин.* нефтоносна земя
~, **но́вая** *вж.* **земля́, цели́нная**
~, **облицо́вочная** *леяр.* облицовъчна смес; *мет.* облицовъчна *(огнеупорна)* пръст
~, **оборо́тная** повторно използуваща се [оборотна] формовъчна смес
~, **огоро́дная** *с. ст.* земя за отглеждане на зеленчукови култури
~, **пару́ющая (~ под па́ром)** *с. ст.* угарена площ
~, **па́хотная** *с. ст.* орна площ, земя
~, **перегни́вшая [перегно́йная]** *с. ст.* хумусна почва
~, **по́йменная** *с. ст.* заливана площ
~, **све́жая** *леяр.* прясна [нова] смес *(формовъчна)*
~, **си́няя** *петр.* синя земя *(елувиални продукти)*
~, **ску́дная** *с. ст.* бедна земя
~, **стержнева́я** *леяр.* смес за сърца, сърцева смес
~, **то́щая формо́вочная** *леяр.* постна формовъчна смес
~, **ту́чная** *с. ст.* плодородна земя
~, **формо́вочная** *леяр.* формовъчна смес
~, **цвето́чная** почвена смеска за цветя
~, **цели́нная** целинна земя, целина
~, **ци́нковая** цинкова пепел
~, **япо́нская** *кож.* дъбилен екстракт
землянóй землен, пръстен
зе́мник *м* *мин.* праг *(несрязана част от полезното изкопаемо в долнището на пласта)*
земнóй *геофиз.* земен
земснаря́д *м* земснаряд, земесмукачно съоръжение
зензу́бель *м* *дърв.* фалцовник, китфалц *(вид ренде)*
зени́т *м* *астр.* зенит
зе́нкер *м* *обр. мет.* зенкер
~, **двузу́бый** зенкер с два зъба *(за разширяване отвори до 200 мм)*
~, **коническúй** конусен зенкер *(за гнезда на скрити глави на винтове и нитове)*
~, **наса́дный** втулков зенкер
~, **сбо́рный** сглобяем зенкер
~ **с направля́ющей** зенкер с водач
~ **со вста́вными ножа́ми** зенкер с вставни ножове [зъби]
~ **с хвосто́м** зенкер с опашка *(от едно парче)*, цял зенкер
~, **твёрдоспла́вный** зенкер с *(вставни зъби от)* твърди пластини
~, **торцо́вый** челен зенкер, зенкер за челно обработване
~, **це́льный** цял [неразглобяем] зенкер *(режещата част и опашката от едно парче)*
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен зенкер, зенкер за разширяване на цилиндрични от-

зенкерова́ние *с* *обр. мет.* зенкеруване, зенкероване
зенкерова́ть зенкерувам, зенкеровам
зенкова́ние *с* зенкуване, взимане на ферзенк [конусно гнездо, легло на клапан]
зенкова́ть зенкувам, взимам [правя] ферзенк
зенко́вка *ж* *обр. мет.* конусен зенкер
~, **жело́бчатая** конусен зенкер с жлеб
~, **центро́вочная** центрови зенкер, центрово свредло
~, **цилиндри́ческая** зенкер за цилиндрично гнездо
зе́ркало *с* огледало
~, **вну́треннее** *авто* вътрешно огледало *(над предното стъкло)*
~, **во́гнутое** вдлъбнато огледало
~ **воды́** водно равнище, воден хоризонт
~, **вы́пуклое** изпъкнало огледало
~ **ги́льзы** работна повърхност на цилиндровата гилза *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **горе́ния** повърхност на горенето
~ **грунто́вых вод** повърхност на подпочвените води
~, **дихрои́ческое** *вж.* **зе́ркало, цветоизбира́тельное**
~ **жи́дкости** огледало [повърхност] на течността *(напр. във вана)*
~ **за́днего ви́да** *вж.* **зе́ркало за́дней обзо́рности**
~ **за́дней обзо́рности** *авто* огледало за задно виждане
~, **золотнико́вое** *маш.* шибърно огледало *(на пароразпределителната камера на парна машина)*
~ **испаре́ния** изпарителна повърхност *(напр. на парен котел)*
~, **мышьяко́вое** *хим.* арсеново огледало
~, **наблюда́тельное** наблюдателно огледало *(в оптични уреди)*
~, **параболи́ческое** параболично огледало
~, **пло́ское** плоско огледало
~, **проекцио́нное** проекционно огледало *(на проекционен апарат)*
~, **серéбряное** сребърно огледало, огледало със сребърно покритие *(в оптиката)*
~, **сфери́ческое** сферично огледало
~, **цветоизбира́тельное** *тлв.* дихроично [цветоизбирателно] огледало
~ **цили́ндра** *вж.* **зе́ркало ги́льзы**
~, **электро́нное** електронно огледало, електронен рефлектор
~, **эллипсоида́льное** елиптично огледало
зерка́льный 1. *физ.* огледален, отразяващ 2. (снабден) с огледало *(напр. галванометър)*
зерне́ние *с* гранулиране, назърняване; раздробяване на зърна
зернёный гранулиран, раздробен (на зърна)
зерни́стость *ж* 1. зърнестост 2. зърнестост, едрина на зърното *(на абразивни материали)* 3. *харт.* зърнестост, грапавост
~ **ста́ли, насле́дственная** *мет.* наследствена зърнестост на стоманата *(склонност за нарастване на аустенитните зърна)*
~, **структу́рная** *кфт.* структурна зърнестост
зерни́стый зърнест, на зърна
зерно́ *с* 1. зърно 2. *с. ст.* жито, житни храни
~, **абрази́вное** абразивно [шмиргелово] зърно
~, **аустени́тное** *мет.* аустенитно зърно
~, **би́тое** *с. ст.* натрошено зърно
~, **дроблёное** *с. ст.* грубо смляно зърно
~, **избы́точное** зърнести отсевки, отсев, остатък *(от непреминаващи през отворите на ситото зърна)*
~, **кондицио́нное** *с. ст.* зърно, отговарящо на необходимите изисквания
~, **кормово́е** *с. ст.* фуражно зърно
~, **кристалли́ческое** зърно от кристал, кристално зърно
~, **кру́пное** 1. едро зърно 2. *мет.* едрозърнестост *(дефект на структурата)*
~, **ме́лкое** 1. дребно зърно 2. *мет.* дребнозърнестост *(на структурата)*
~, **морозобо́йное** *с. ст.* повредено от студ зърно
~, **насле́дственное** *мет.* наследствено зърно *(напр. на аустенит)*
~, **нача́льное** *мет.* начално [първоначално] зърно
~, **отбо́рное** *с. ст.* отбрано зърно
~, **порохово́е** барутно зърно; барут на зърна
~, **посевно́е** *с. ст.* зърно за посев
~, **прима́рное** *мет.* начално [първично] зърно; първичен кристал *(в прахова металургия)*
~, **протра́вленное** *с. ст.* обеззаразено зърно
~, **секунда́рное** *мет.* вторично зърно; вторичен кристал *(в прахова металургия)*
~, **сортово́е** *с. ст.* сортово зърно
~, **тру́дное** *обог.* трудно зърно *(с близки размери до отворите на ситото)*
~, **у́гольное** *тлф.* графитно зърно *(на микрофон)*
~, **шлифова́льное** *обр. мет.* шлифовъчно зърно, зърно за шлифоване
~, **эмульсио́нное** *кфт.* емулсионно зърно
зерноаспира́тор *м* *с. ст.* виндзихтер *(за зърнопочистване)*
зерново́з *м* *кораб.* зърновоз, кораб за зърнени храни
зернодроби́лка *ж* *с. ст.* ярмомелка, мелачка
~, **вальцо́вая** валцова ярмомелка
~, **молотко́вая** чукова ярмомелка
зернокомба́йн *м* зърнокомбайн *(за едновременна жътва и вършитба на зърнени култури)*
зерноконве́йер *м* *с. ст.* зърноконвейер, зърнотранспортьор
зерноотбо́рник *м* *с. ст.* зърнопречиствател, триор
зерноочисти́тель *м* *с. ст.* зърноочистител, зърночистач
зерноочисти́тельный *с. ст.* семечистачен
зерноочи́стка *ж* *с. ст.* пречистване на зърното
зерноперегружа́тель *м* *с. ст.* зърнотоварач *(верижно-лопатков транспортьор)*
зерноплющи́лка *ж* *с. ст.* мелачка-мачкачка на зърното
зернопогру́зчик *м* *с. ст.* зърнотоварач

зернопу́льт *м с. ст. (машина за пречистване и сортиране на зърната)*
зерноскла́д *м* склад за зърнени храни, склад за зърно *(разположено непосредствено на пода)*
зерносо́с *м трансп.* пневматичен транспортьор за зърно
зерносуши́лка *ж* зърносушилня
~, **желюзи́йная** жалузийна зърносушилня
~, **парова́я** парна зърносушилня
~, **ша́хтная** шахтова зърносушилня
зернотранспортёр *м с. ст.* транспортьор за зърно
зерноувлажни́тель *м хран.* овлажнител за зърното *(в мелничарство)*
зерноуловитель *м с. ст.* зърноуловител *(на вършачка, жетварка, комбайн)*
зернохрани́лище *с* зърнохранилище, склад за зърно
~, **бу́нкерное** бункерно зърнохранилище *(за малки партиди различни зърна)*
~, **закро́мное** *вж.* **зернохрани́лище, бу́нкерное**
~, **напо́льное** *вж.* **зерноскла́д**
~, **сво́дчатое** зърнохранилище със сводова конструкция *(зърното се разполага непосредствено на пода)*
~, **си́лосное** силоз *(с голяма височина при малка площ)*
зе́товый Z-образен *(напр. за профил)*
зигени́т *м минер.* зигенит
зигза́г *м* зигзаг, начупена линия, криволица
~**-маши́на** *текст.* зигзаг-машина *(за зигзагообразен шев)*
зигмаши́на (зикмаши́на) *м* зикмашина *(за тенекеджийска работа)*
зигзагообра́зный зигзагообразен
зима́за *ж хим.* цимаза *(ферменти)*
зи́мник *м* зимен път, път за шейна
зла́ки *мн с. ст.* житни растения
змееви́дный змиевиден, змиеобразен
змееви́к *м* 1. *(тръбна)* серпантина, спирална тръба 2. *петр., минер.* серпантинит, серпантин 3. *мин.* спирална бургия, свредел
~, **водяно́й** водна серпантина
~, **гла́дкий** гладка серпантина
~, **гре́ющий** *вж.* **змееви́к, нагрева́тельный**
~ **для поглоще́ния** *хим.* абсорбционна серпантина
~, **компенсацио́нный** компенсатор *(за поемане линейни разширения и свивания на тръбопроводи)*
~, **нагрева́тельный** нагревателна серпантина
~, **охлажда́ющий** охладителна серпантина
~, **парово́й** парна серпантина
~, **подогрева́тельный** подгряваща серпантина *(само докато се достигне до желаната температура)*
~, **ребри́стый** серпантина от оребрена [ребриста] тръба
~, **тру́бчатый** тръбна серпантина
~**-холоди́льник** *вж.* **змееви́к, охлажда́ющий**
змей *м* хвърчило
~, **аэрологи́ческий** *(привързан)* балон-хвърчило *(за издигане на самопишещи метеорологични уреди)*
~, **возду́шный** хвърчило *(за спортни цели)*
зме́йка *ж* **семяочисти́тельная** *с. ст.* спирален триор
знак *м* 1. знак; белег, марка; сигнал 2. символ; знак *(условно означение)* 3. *ел.* знак; *жарг.* полярност 4. *леяр.* марка за сърце
~, **а́зимутный** *геод.* азимутен знак
~, **ба́шенный** *кораб. (навигационен знак с форма на кула или пирамида)*
~, **берегово́й** *кораб.* брегови знак
~, **визи́рный** *геод.* визирен знак
~, **водяно́й** *харт.* воден знак
~, **геодези́ческий** геодезичен знак
~, **грани́чный** граничен знак
~, **группово́й** *изч.* групов знак
~, **девиацио́нный** *кораб.* девиационен знак, знак за отклонение
~ **деле́ния** *мат.* знак за деление, дробна черта
~, **доро́жный** пътен знак, сигнален знак
~, **доро́жный путево́й** *вж.* **знак, доро́жный**
~, **заводско́й** заводска [фабрична] марка
~ **запре́та** забранителен *(пътен)* знак
~ **интегра́ла** *мат.* знак за интеграл
~, **интерва́льный** *изч.* знак за интервал [междина]
~ **ка́чества** качествен знак [щемпел]
~, **ко́довый** кодов знак
~, **корректу́рный** *полигр.* коректурен знак
~, **маркиро́вочный** маркировъчен знак, марка
~, **маркше́йдерский** *мин.* маркшайдерски знак
~, **межево́й** *вж.* **знак, грани́чный**
~, **навигацио́нный** *кораб.* навигационен знак
~ **на моде́ли** *леяр.* марка на модел
~ **нача́ла те́кста** *изч.* знак за начало на текста
~, **нивели́рный** *геод.* нивелирен знак
~, **номерно́й** *авто* табела с *(регистрационен)* номер
~ **ограниче́ния** ограничителен *(пътен)* знак *(напр. за скорост, тегло)*
~, **опознава́тельный** опознавателен знак *(напр. на самолет)*
~ **отве́та, опра́шивающий** *изч.* знак за искане на отговор
~, **отрица́тельный** *мат.* отрицателен знак
~, **печа́тный** *полигр.* печатен знак
~, **поворо́тный** знак за обръщане [завиване]
~, **положи́тельный** *мат.* положителен знак
~, **поса́дочный** знак за кацане *(на самолети)*
~ **потвержде́ния** знак за потвърждение
~, **предупреди́тельный [предупрежда́ющий]** предупредителен (пътен) знак
~, **путево́й** *жп.* пътен знак
~ **рабо́чего положе́ния** знак за работното положение *(напр. на уред)*
~ **ра́венства** *мат.* знак за равенство
~, **раздели́тельный** *тлг.* разделителен знак
~ **ро́да то́ка** знак за *(променлив или постоянен)* ток
~, **светово́й** светлинен сигнал
~ **свя́зи** *изч.* *(указателен)* знак за връзка *(при предаване на данни)*

~ **сложе́ния** *мат.* знак за събиране, знак плюс
~, **сигна́льный** *вж.* **знак, доро́жный**
~, **синхронизи́рующий** *изч.* синхронизиращ знак
~, **сквозно́й стержнево́й** *леяр.* отворена марка за сърце *(излизаща до края на формата)*
~, **створный** *кораб.* створен [посочен] знак, створ
~, **стержнево́й** *леяр.* марка за сърце
~ **стира́ния** *изч.* *(указателен)* знак за изтриване
~, **судохо́дный** *вж.* **знак, навигацио́нный**
~, **това́рный** *икон.* стоков знак
~, **топографи́ческий** *геод.* топографски знак
~, **транзи́тный номерно́й** *вж.* **знак, номерно́й**
~, **триангуляцио́нный** *геод.* триангулационен знак
~, **тригонометри́ческий** *мат.* тригонометричен знак
~, **указа́тельный** указателен [информационен] знак *(пътен)*
~, **уклоноуказа́тельный** *жп.* знак за наклона на пътя
~, **усло́вный** условен знак *(на карта, на чертеж)*
~, **фабри́чный** *вж.* **знак, заводско́й**
~, **фи́рменный** марка на фирма, емблема на фирма
~, **хими́ческий** химичен знак [символ]
~, **ходово́й** *кораб.* направляващ знак
~, **цифрово́й** цифров знак, цифра
знакопереме́нный *мат.* знакопроменлив
знамена́тель *м* *мат.* знаменател
~, **о́бщий** общ знаменател
значе́ние *с* 1. значение 2. стойност
~, **абсолю́тное** абсолютна стойност
~, **амплиту́дное** амплитудна [най-голяма] стойност
~, **асимптоти́ческое** *мат.* асимптотична стойност, стойност с асимптотично приближение
~, **вы́борочное** 1. стойност по избор 2. избрана стойност
~, **вы́численное** изчислена стойност
~, **годово́е** *метео* (средно-)годишна стойност
~, **действи́тельное** действителна [истинска] стойност
~, **допусти́мое** допустима стойност
~, **за́данное** зададена [дадена] стойност
~, **коне́чное** крайна стойност
~, **крити́ческое** критична стойност
~, **максима́льное** максимална [най-голяма] стойност
~, **мгнове́нное** мигновена стойност
~, **нача́льное** начална [първоначална] стойност
~, **номина́льное** номинална стойност
~, **нулево́е** нулева стойност, нула
~, **обра́тное** *мат.* обратна [реципрочна] стойност
~, **опо́рное** *мат.* опорна стойност
~, **оптима́льное** оптимална [най-благоприятна] стойност
~ **пара́метра, за́данное** зададено значение на параметъра
~, **пи́ковое** *ел.* върхова стойност
~, **преде́льное** гранична стойност
~, **предпи́санное** *авт.* зададена стойност *(напр. на регулируемата величина)*
~, **приближённое** приблизителна стойност
~ **сигна́лов** значение на сигналите *(напр. дадени в таблица)*
~, **сре́днее** средна стойност
~, **сре́днее арифмети́ческое** *мат.* средноаритметично *(напр. от единични усреднявани стойности)*
~, **сре́днее взве́шенное** претеглена средна *(аритметична)* стойност *(напр. при усредняване на резултати, получени с различна точност)*
~, **сре́днее гармони́ческое** *мат.* средно хармонично
~, **сре́днее геометри́ческое** *мат.* средно геометрично
~, **сре́днее квадрати́чное** 1. *мат.* средно квадратично 2. *ел.* ефективна [действителна] стойност *(на синусовидно изменяща се величина)*
~, **среднеквадрати́чное** *вж.* **значе́ние, сре́днее квадрати́чное 2**
~, **узлово́е** *мат.* възлова стойност, стойност във възел на мрежа
~, **устано́вленное** *авт.* установено [фиксирано] значение *(напр. на регулируемата величина)*
~ **фу́нкции** *мат.* стойност на функцията
~, **числово́е** [**чи́сленное**] числена стойност
~, **эксперимента́льное** експериментално [опитно] установена стойност
~, **эффекти́вное** ефективна стойност
зна́чность *ж* *изч.* значност, тегло на разред *(коефициент при позиционно представяне)*
значо́к *м* знак, белег
зо́дчество *с* *остар.* архитектура *(и строителство на сгради)*
зола́ *ж* пепел, сгурия
~, **абрази́вная** отпадък при абразивно обработване, абразивна пепел
~, **древе́сная** дървесна пепел
~, **ко́ксовая** коксова пепел
~, **конституцио́нная** *хим.* минерален остатък, остатък след изгаряне
~, **костяна́я** костна пепел
~, **летучая** летлива пепел
~, **оловя́нная** калаена пепел, калаен (IV) окис, калаен двуокис
~, **торфяна́я** торфена пепел
~-**уно́с** пепел, излизаща с димните газове, летлива пепел
золе́ние *с* *кож.* щавене *(в разтвор от пепел и вар)*
золи́стый пепелен, с високо пепелно съдържание
золи́ть *кож.* щавя
золобето́н *м* *стр.* пепелобетон
золообразова́ние *с* пепелообразуване, образуване на пепел

золоотва́л *м* насипище за *(изхвърляне на)* пепел
золоотсто́йник *м* пепелоутаителен басейн
золоприёмник *м* съд [бункер] за пепел
золопрово́д *м* пепелопровод
золосбо́рник *м* бункер за пепел
золосодержа́ние *с* пепелно съдържание
золоти́льный (служещ) за позлатяване
золоти́ть позлатявам
золотни́к *м топл.* 1. шибър, (паро-)разпределител *(подвижен елемент на система за управляване на топлинни или механични процеси, който направлява флуида в нужния канал чрез изместване по отношение на отворите в повърхността, по която той се плъзга)* 2. затварящ орган *(на вентил)*
~, **впускно́й** пускателен шибър *(управлява пусков отвор)*
~, **возду́шный** шибър за въздух *(на карбуратор)*
~, **враща́ющийся** *авто* въртящ се [въртателен] шибър *(при двигатели с шибърно газоразпределение и при ротационни двигатели)*
~, **выпускно́й** изпускателен шибър
~, **газораспредели́тельный** газоразпределителен шибър *(на двигатели с газообразно гориво)*
~, **двойно́й** двоен шибър
~, **ди́сковый** дисков шибър
~, **дро́ссельный** дроселов шибър; дроселова клапа
~, **кача́ющийся** люлков шибър *(постъпателно-възвратното движение се заменя с люлкообразно движение)*
~, **кольцево́й** пръстеновиден шибър
~, **коро́бчатый** кутиеобразен шибър *(плосък)*
~, **кру́глый** кръгъл шибър
~, **отсе́чный** отсекателен шибър
~, **парово́й** *вж.* **золотни́к, парораспредели́тельный**
~, **парораспредели́тельный** парораспределителен шибър
~, **плава́ющий** плаващ шибър
~, **пло́ский** плосък шибър
~, **поворо́тный** кранов шибър, кран, кранче *(с конусни уплътнителни повърхности)*
~, **поршнево́й** бутален шибър
~, **распредели́тельный** разпределителен шибър *(напр. на хидрозадвижващо устройство на металорежеща машина)*
~, **реверси́вный** реверсивен шибър *(със сменяване на посоката на движение на флуида)*
~ **регуля́тора** шибър на регулатора
~, **следя́щий** *обр. мет.* следящ шибър *(при копировъчно обработване)*
~, **сме́шивающий** смесителен шибър
~, **сумми́рующий** сумиращ шибър *(при турбини с пароотнемане)*
~, **уравни́тельный** изравнителен шибър
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен шибър, бутален шибър
~, **электромагни́тный** шибър с електромагнитно задвижване
золотнико́вый шибърен
зо́лото злато, Au
~, **аллювиа́льное** *мет.* алувиално [наносно] злато
~, **аффини́рованное** афинажно злато *(пречистено)*
~, **бро́мистое** *хим.* златен (II) бромид; златен (III) бромид
~, **высокопро́бное** злато с висока проба
~ **в сли́тках** злато на блокчета [слитъци]
~, **жи́льное** *мет.* злато от жилно месторождение *(златоносна жила)*
~, **косово́е** *геол.* злато в речни наноси
~, **лигату́рное** *мет.* златна лигатура
~, **листово́е** злато на листове
~, **низкопро́бное** злато с ниска проба
~, **палла́дистое** *минер.* порпецит, паладово злато
~, **радиоакти́вное** радиоактивно злато
~, **рассыпно́е** наносно злато; злато, получено чрез промиване
~, **саморо́дное** самородно злато
~, **суса́льное** 1. варак *(метални листове с дебелина до 0,003 мм от злато, злато и сребро, месингови сплави, алуминий)* 2. *хим.* калаен (IV) сулфид
~, **хло́рное** *хим.* златен (III) хлорид, аурихлорид
~, **циа́нистое** *хим.* златен (I) цианид; златен (III) цианид
~, **черново́е** *мет.* сурово злато
золотодобы́ча *ж* добиване на злато
золото́й 1. златен *(съдържащ злато)* 2. златен *(цвят)*
золотоно́сный златоносен, съдържащ злато
золоудале́ние *с* пепелоотделяне, пепелоотвеждане
~, **гидравли́ческое** хидравлично пепелоотделяне
~, **механи́ческое** механично пепелоотделяне
~, **мо́крое** мокро пепелоотделяне
~, **пневмати́ческое** пневматично пепелоотделяне
~, **смы́вное** *вж.* **золоудале́ние, мо́крое**
~, **сухо́е** сухо пепелоотделяне
золоула́вливание *с* улавяне на пепелта, обезпрашаване *(на горивни уредби)*
золоулови́тель *м* пепелоуловител; прахоуловител, обезпрашител *(на димни газове)*
~, **батаре́йный** прахоуловителна батерия *(от циклони)*, мултициклон
~, **гравитацио́нный** гравитационен прахоуловител
~, **жалюзи́йный** жалузиен [пластинчат] прахоуловител
~, **инерцио́нный** инерционен прахоуловител, циклон
~, **мо́крый** мокър прахоуловител, скрубер
~, **цикло́нный** циклонен прахоуловител, циклон
~, **электри́ческий** електрическа обезпрашителна уредба
золоче́ние *с* позлатяване
~, **гальвани́ческое** галванично позлатяване
~, **конта́ктное** контактно позлатяване

~, **листово́е** листово позлатяване, покриване със златен варак
золочёный позлатен
золь *м. хим.* зол (*колоиден разтвор с пределно висока дисперсност*)
зо́льник *м* 1. пепелник 2. *кож.* луга; варник, варов разтвор с пепел 3. *кож.* каца [дуба] за щавене
~, **бу́нкерный** *жп.* бункерен пепелник
~, **гнило́й** *кож.* стар [обезсилен] варник (*варов раэтвор с пепел*)
зо́льность *ж* пепелност, пепелно съдържание
зо́льный пепелив, даващ много пепел (*при изгаряне*)
зо́на *ж* зона, област; пояс
~, **акти́вная** активна зона
~, **ано́дная** *ел.* анодна зона [област]
~, **анома́льная** *мин.* аномална зона, зона с отклонения от общата закономерност
~, **безопа́сная** безопасна зона
~, **вале́нтная** *хим.* валентна зона (*при полупроводници*)
~ **ви́димости** зона на видимост
~ **влия́ния сква́жины** зона на влиянието на сондажа
~, **водонефтяна́я** *мин.* водонефтена зона
~, **водоохра́нная** водоохранителна зона
~, **волнова́я** *радио* вълнова зона
~ **воспроизво́дства** *ядр.* зона на възпроизводство
~ **восстановле́ния** *мет.* редукционна зона
~ **втори́чного обогаще́ния** *мин.* зона на вторично обогатяване
~ **выве́тривания** *геол.* зона на изветряне
~ **высо́кого давле́ния** *геофиз.* зона на високо налягане
~ **высо́кой радиоакти́вности** *ядр.* зона на висока радиоактивност
~ **выщела́чивания** *геол.* зона на излужване
~, **газоно́сная** *мин.* газоносна зона
~, **гидрогеологи́ческая** хидрогеоложка зона
~ **горе́ния** зона на горенето
~, **дезактива́ции** *ядр.* зона на дезактивиране
~ **деформа́ции** зона на деформациите, деформационна зона
~, **дозво́ленная** *ядр.* разрешена зона
~, **жёсткая** строго охранявана зона
~, **запре́тная** забранена зона
~ **затвердева́ния** зона на втвърдяването
~ **затопле́ния** *хидр.* заливаема зона, заливаем участък
~, **зацепле́ния** *маш.* работен [активен] участък от линията на зацепване (*на зъбни колела*)
~ **защи́ты** *ел.* зона [област на действие] на защитата
~, **заэвтекто́идная** *мет.* надевтектоидна област [зона]
~ **испаре́ния** зона на изпарение
~ **коагуля́ции** зона на коагулация
~ **коммута́ции** *ел.* комутационна зона
~ **конта́кта** *вж.* **зо́на зацепле́ния**
~, **ликвацио́нная** *мет.* ликвационна зона
~ **лине́йности** зона [обхват] на линейна зависимост
~, **litора́льная** *геол.* литорална зона (*крайбрежна ивица в границите на прилива и отлива*)
~ **молча́ния** *радио, ак.* зона [област] на мълчание, звукова сянка, «мъртва» зона
~ **нагнета́ния** нагнетателна зона (*напр. в помпа*)
~ **науглеро́живания** *мет.* зона на навъглеродяване (*при циментация*)
~ **нейтра́льная** неутрална зона, изравнителна област (*напр. при вентилиране*)
~ **неоднозна́чности** *авт.* зона на нееднозначност, хистерезисна зона
~ **непо́лного сплавле́ния** *зав.* зона на частично стопяване
~ **несплавле́ния** *зав.* незаварена [несвързана] зона (*дефект*)
~ **нефтяна́я** *мин.* нефтена зона
~ **нечувстви́тельности** *авт.* зона на нечувствителност (*за максимално и минимално реле*)
~ **ни́зкого давле́ния** *геофиз.* зона на ниско налягане
~ **обезуглеро́живания, пове́рхностная** *мет.* обезвъглеродена повърхностна зона (*при нагряване*)
~ **о́бжига** пържилна зона
~ **обзо́ра** *вж.* **зо́на ви́димости**
~ **облуче́ния** *ядр.* зона на облъчване
~ **обруше́ния** *мин.* зона на обрушаване
~ **ожида́ния** *ав.* зона на очакване
~ **окисле́ния** *хим.* окислителна зона
~, **околошо́вная** *вж.* **зо́на терми́ческого влия́ния**
~, **опа́сная** опасна зона (*температурен интервал при отгряване на стъклото*)
~ **опо́рного давле́ния** *мин.* зона на опорния натиск
~ **оседа́ния** *мин.* зона на слягане
~ **о́тжига** *терм., мет.* зона на отгряване
~ **охлажде́ния** зона на охлаждане
~ **па́мяти** *изч.* зона в (*оперативната*) памет
~, **перехо́дная** преходна зона
~, **плави́льная** зона на топене, топилна зона
~, **пласти́ческая** *съпр.* пластична зона
~, **подогрева́тельная** зона на предварително подгряване
~ **подпо́ра подзе́мных вод** *хидр.* зона на подпора на подземните води
~ **подши́пника, нагру́женная** носеща зона на лагер
~ **полукоксова́ния** *мет.* зона на полукоксуване
~ **помéх** *радио* зона [област] на смущения
~ **поса́дочная** *ав.* зона за кацане
~ **проводи́мости** *елн.* зона [област] на проводимост
~ **промерза́ния** зона [дълбочина] на замръзване (*на почвата*)
~ **проникнове́ния** зона на проникване
~, **равнофа́зовая** *радио* равнофазна зона; равносигнална зона
~ **радиоакти́вности** *ядр.* зона на радиоактивност

~ **разрушéния** *мин.* зона на разрушаване
~ **реáктора, актúвная (неактúвная)** *ядр.* активна (неактивна) зона на реактора
~ **реакциóнная** *хим.* реакционна зона
~ **регулúрования** зона на регулиране
~ **рýдная** *мин.* рудна зона
~ **санитáрной охрáны водоистóчников** зона на санитарна охрана на водоизточниците
~, **свáрочная** заваръчна зона
~ **с замедлúтелем, актúвная** *ядр.* активна зона със забавител
~ **слы́шимости** *ак.* зона на чуването
~, **стрéлочная** *жп.* стрелкова зона
~ **сýшки** зона на сушене, сушилна зона
~, **теневáя** *радио* звукова сянка, област на мълчание
~ **термúческого влия́ния** *зав.* зона на термично влияние, околошевна зона
~, **транскристаллизациóнная** *мет.* транскристална зона, зона на транскристализация
~ **трещиновáтости** *мин.* зона на напуканост
~, **упрýгая** еластична зона
~ **устáлостного разрушéния** *съпр.* зона на разрушаване от умора *(на материала)*
~, **устóйчивая** устойчива област *(напр. при работа на компресор)*
~, **фáзная** *ел.* фазова зона *(на една намотка)*
~, **фýрменная** *мет.* зона на разположението на фурмите [формите, дюзите], фурмена зона
~ **цементáции** *терм.* зона за цементация, цементационна зона
~, **шлáковая** шлаков [сгуриен] пояс, зона на шлакуване
~ **электрóнной проводúмости** *ядр.* зона на електронна проводимост
~, **энергетúческая** енергийна зона
зонáльность зоналност, зона
~, **гипогéнная** *мин.* първична зоналност *(на рудно месторождение)*
~, **суперги́нная** *мин.* вторична зоналност
зонáльный зонален, областен; поясен
зонд *м* сонда
~, **акустúческий** *геофиз.* акустична сонда
~ **взаúмного питáния** *мин.* сонда с двойно захранване
~, **высоковóльтный** *ел.* сонда [пробник] за високо напрежение
~, **ёмкостный** *геофиз.* капацитивна сонда
~, **измерúтельный** *геофиз.* измервателна сонда
~, **ионосфéрный** *геофиз.* йоносферна сонда
~, **каротáжный** *геофиз.* каротажна сонда *(за спускане на уреди в сондажен отвор)*
~, **магнúтный** *геофиз.* магнитна сонда
~, **радáрный** *геофиз.* радарна сонда
~ **свя́зи** *радио* щифт за връзка *(във вълновод)*
~, **температýрный** температурен чувствителен елемент
~, **электрóнный** електронна сонда
зондúрование *с* 1. *геофиз.*, *мин.* сондиране 2. зондиране *(определяне плътност на несвързани скали чрез набиване на стоманен прът)*
~, **аэрологúческое** аерологично сондиране
~, **звуковóе** звуково [акустично] сондиране
~, **úмпульсное** импулсно сондиране
~, **радиолокациóнное** *радио* радиолокационно сондиране
~, **ракéтное** ракетно сондиране
~, **самолётное** самолетно сондиране, сондиране със самолет
~, **сейсмúческое** *мин.* сеизмично сондиране
~, **ультразвуковóе** ултразвуково сондиране
~, **электрúческое** електрическо сондиране
зондирóвщик *м* самолет за сондиране на атмосферата *(със специални уреди на борда)*
зонт *м* 1. *арх.* *(малък)* навес; сенник, стряха *(над врата)* 2. *топл.* козирка, чадър *(над местоотделянето напр. на горещ въздух)*; капак, връшник 3. *кораб.* сенник, брезентов навес
~, **вентиляциóнный** вентилационна козирка, вентилационен чадър [капак]
~, **вытяжнóй** козирка със смукателен въздухопровод
~, **защúтный** защитна козирка, защитен чадър
~ **над очагóм** димоуловител, димоотвод
~, **направля́ющий** направляваща ламарина *(в димната камера на локомотивен котел)*
~, **предохранúтельный** *вж.* **зонт, защúтный**
зрелéние *с* *текст.* запарване
зрелúть запарвам
зрéлый узрял, зрял; опитен
зрéльник *м* *текст.* запарна камера
~, **завеснóй** запарна камера на свободни дипли
зуб *м* 1. зъб; зъбец 2. *хидр.* екран, диафрагма *(противофилтрационно устройство на язовирна стена)*
~ **бёрда** *текст.* зъб на бърдо
~, **бетóнный** *вж.* **зуб, верховóй**
~, **верховóй** *хидр.* екран, диафрагма *(на язовирна стена — обикн. от стоманобетон)*
~, **винтовóй** *маш.* винтов зъб *(на зъбно колело)*
~, **вставнóй** *обр. мет.* вставен зъб *(напр. на фрезер, зенкер)*
~, **деся́точный** десятков зъб *(в механизма на сметачни машини)*
~, **затылóванный** *обр. мет.* затилован зъб *(напр. на фреза)*
~, **косóй** наклонен зъб *(на зъбно колело)*
~, **круговóй** дъгообразен зъб *(на зъбно колело)*
~ **мýфты** зъб на съединител
~, **нормáльный** нормален зъб *(на зъбно колело — делителната и началната окръжност се сливат)*
~ **пилы́** зъб на трион; зъб на ножовка
~, **подрéзанный** подрязан зъб *(при нарязване на зъбни колела с малък брой зъби)*
~, **прямóй** прав зъб *(на зъбно колело)*
~, **рéжущий** *обр. мет.* режещ зъб *(на режещ инструмент)*
~, **спирáльный** спирален зъб
~, **стóпорный** зъбец, запъващ зъб *(напр. на острозъбо колело)*

~, съёмный *мин.* сменяем [разглобяем] зъб *(напр. на гребло)*
~, торцевóй *обр. мет.* челен зъб, зъб за челно обработване
~, укорóченный подсечен зъб
~, фрéзерный зъб [нож] на фреза
~, цéвочный зъб на цевно колело
~, циклоидáльный зъб с циклоиден профил
~, храповóй *вж.* **зуб, стóпорный**
~ шарóшки *мин.* зъб на зъбчата ролка
~, шеврóнный стреловиден [шевронен] зъб *(на зъбно колело)*
~ шéстерни зъб на зъбно колело
~, эвольвéнтный еволвентен зъб, зъб с еволвентен профил
~, эпициклоидáльный зъб с епициклоидален профил *(напр. на цевно колело)*
зубáтка *ж стр.* назъбен чук, бучарда
зубéц *м* зъбец, зъб
~ якоря *ел.* зъб на котвата
зубúло *с* секач
~, горя́чее секач за горещо изсичане
~, долбёжное дълбач
~, кузнéчное ковашки секач
~, мечевúдное кръстовиден секач
~, обрубнóе *вж.* **зубúло, слесáрное**
~, плóское плосък секач
~, пневматúческое пневматичен [въздушен] секач
~, порубнóе пробой
~, слесáрное шлосерски секач
~, фасóнное фасонен [дъгообразен] секач *(за почистване на кръгли части)*
зýбки *мн* *(вж. също* **зубóк** *м)* *мин.* зъби
~, вставны́е сменяеми зъби *(на режеща верига)*
~, спáренные сдвоени [двойни] зъби *(на режеща верига)*
зубодолбёжный зъбодълбачен, зъбостъргателен
зубозакругля́ющий зъбозакръглящ
зубоизмерúтельный зъбоизмервателен *(за мерителен инструмент)*
зубóк *м* *(вж. също* **зýбки)** *мин.* зъбче, зъб
~ врýбовой машúны зъбче *или* зъб *(от режещата верига)* на подкопна машина
~, изóгнутый извит зъб
зубомéр *м маш.* зъбомер
~, тангенциáльный тангенциален зъбомер, зъбомер за *(измерване на)* общата нормала *(на зъбно колело)*
зубонарезáние *с обр. мет.* зъбонарязване, нарязване на зъбни колела
зубообрабáтывающий зъбообработващ
зубообрабóтка *ж обр., мет.* зъбообработване
зубоотдéлочный *(използуващ се)* за окончателно обработване на зъбите *(на зъбно колело — обикн. за шевинговане и зъбошлифоване)*
зубоотка́точный зъбосработващ, зъборазработващ *(за обработване на незакалени зъбни колела чрез въртене в допир с точно изработени зъбни колела-еталони)*
зубопритúрочный зъбопритриващ
зуборéзание *с вж.* **зубонарезáние**
зуборéзный зъбонарезен
зуборéзчик *м* работник на зъбонарезна машина
зубострóгальный зъбостъргателен *(за обработване на конусни зъбни колела с прави зъби по метода на обхождане)*
зубофрéзерный зъбофрезов
зубофрезеровáние *с обр. мет.* зъбофрезоване, фрезоване на зъбни колела
зубохонинговáние *с обр. мет.* хонинговане на зъбни колела
зубошевинговáние *с обр. мет.* шевинговане на зъбни колела
зубошлифовáльный зъбошлифовъчен, *(използуващ се)* за шлифоване на зъби [зъбни колела]
зубошлифовáние *с* зъбошлифоване, шлифоване на зъбни колела
зубошлифóвка *ж вж.* **зубошлифовáние**
зубчáтка *ж* 1. зъбно колело 2. *мин.* корона *(на длето)*
~, úмпульсная *тлф.* зъб [палец] на токовия импулс
зубчáтый зъбен, зъбчат, назъбен
зýбья *мн* **ковшá** зъби на багерна *или* скреперна кофа
зýммер *м ел.* зумер, бръмкач; генератор на звукова честота
~, гетеродúнный (звуков) генератор на биене
~, камертóнный камертонен зумер; камертонен генератор
~, электромагнúтный електромагнитен зумер
зуммúрование *с тлф.* зумерен тон *(получен поради биене)*, свистене
зумпф *м* 1. *мин.* пета на шахта, водосборна яма *(в най-ниската част на шахта)* 2. резервоар за получаване на сол *или* солен разтвор [разсол] 3. *керам.* умесване на глина за навлажняване
зунúйт *м минер.* зуниит
зыбь *ж* вълнение *(на водна повърхност)* без вятър
зя́блевый *с. ст.* *(отнасящ се)* за основна [есенна дълбока] оран
зябь *ж* **пóздняя** *с. ст.* късна основна [есенна дълбока] оран

И

иберúт *м минер.* иберит
иваарúт *м минер.* иваарит
игелúт *м фирм.* игелит *(поливинилхлорид)*
иглá *ж* игла
~ вéнтиля игла на вентил *(на гума)*
~, вязáльная *текст.* игла за плетене, плетачна игла
~, гравировáльная игла за гравиране, гравирна игла
~, граммофóнная грамофонна игла
~, дозúрующая дозираща игла *(напр. на карбуратор)*
~, дóппельная игла за допелмашина *(производство на обуща)*

~, **дро́ссельная** дроселна игла *(напр. на вентил)*
~, **душнико́вая** *леяр.* шиш *(при формоване)*
~ **жиклёра** игла на жикльора; иглен клапан *(на карбуратора)*
~, **запо́рная** игловиден клапан; иглен клапан *(на карбуратора)*
~ **карбюра́тора** *вж.* **игла́, поплавко́вая**
~ **кла́пана** игла на клапан
~, **компа́сная** *вж.* **игла́, магни́тная**
~, **кору́ндовая** корундова игла *(на грамофон)*
~, **крючко́вая** *текст.* капачена *(плетачна)* игла
~, **магни́тная** магнитна игла, компасна игла
~, **маши́нная** *текст.* игла за шевна машина
~, **ме́рная** измервателна игла
~, **обводна́я** игла [острие] за описване на оригинала *(на пантограф)*
~, **парова́я** *стр.* парна игла *(за размразяване на почва)*
~, **перфори́рующая** *полигр.* перфораторна игла
~, **поплавко́вая** игла на поплавъка; иглен клапан *(на карбуратора)*
~, **пробо́рная** *текст.* нанасяща игла
~, **радиоакти́вная** *ядр.* радиоактивна игла *(в медицината)*
~, **регулиро́вочная** регулировъчна игла; иглен клапан *(на карбуратора)*
~, **станда́ртная** стандартна игла, игла на Вик
~, **суха́я** *полигр.* суха [студена] игла *(метод)*
~, **трикота́жная** *текст.* трикотажна игла
~, **форсу́ночная** игла на дюза, дюзова игла
~, **шве́йная** *вж.* **игла́, маши́нная**
~, **язычко́вая** *текст.* езичкова *(плетачна)* игла
иглова́тый иглест, бодлив
игново́д *м* *текст.* игловодач
иглодержа́тель *м* *текст.* иглодържач
иглообра́зный иглообразен
иглофи́льтр *м* *стр.* иглен филтър *(за понижаване равнището на подпочвени води)*
~, **лёгкий** лек иглен филтър
~, **эже́кторный** ежекторен иглен филтър
игни́тор *м* *ел.* **1.** запалващ електрод, игнитор **2.** стартер *(за луминесцентна тръба)*
игнитро́н *м* *(едноанодна)* живачна изправителна лампа, игнитрон
иго́льница *ж* *текст.* иглено легло
иго́льчатый иглен, иглест, иглообразен
игра́ *ж* **1.** хлабина, игра, просвет **2.** *мат., воен.* игра
~, **бескоалицио́нная** *мат.* безкоалиционна игра
~, **бокова́я** странична хлабина
~ **кла́пана** *авто* хлабина на клапана
~, **ма́тричная** *мат.* матрична игра
~, **осева́я** осова [аксиална] хлабина
~ **подши́пника** хлабина на лагер
~, **продо́льная** надлъжна хлабина
~, **проста́я** *мат.* проста игра
~, **радиа́льная** радиална [напречна] хлабина
~, **стратеги́ческая** *мат.* стратегическа игра
~ **с чи́стой страте́гией** игра с чиста [определена] стратегия
~, **углова́я** ъглова хлабина
иддингси́т *м* *минер.* идингсит
идеа́л *м* *мат.* идеал
~, **соотве́тствующий** съответствуващ [съответен] идеал
~ **то́чки** идеал на *(определена)* точка
идентифика́ция *ж* уеднакввяване, отъждествяване, идентификация; разпознаване
иденти́чность *ж* еднаквост, тъждество, идентичност
идиобла́ст *м* *петр.* идиобласт
идиомо́рфный *петр.* идиоморфен
идиостати́ческий *ел.* идиостатичен
идиохромати́ческий *петр.* идиохроматичен
идиоэлектри́ческий непровождащ електричество
идито́л *м* *хим.* идитол *(фенол-формалдехидна смола)*
иенери́т *м* *минер.* буланжерит
иера́рхия *ж* **да́нных** *изч.* йерархия на данни
~ **управле́ния** *изч.* йерархия на управлението
изаллоба́ра *ж* *метео* изалобара
изаллоги́пса *ж* *метео* изалохипса
изаллоте́рма *ж* *метео* изалотерма
изанома́ла *ж* *геофиз., метео* изаномала *(линии с еднаква величина на аномалия)*
изати́н *м* *хим.* изатин
избира́ние *с* *тлф.* избиране
~, **амплиту́дное** амплитудно избиране
~, **многоступе́нчатое** многостепенно [групово] избиране
избира́тель *м* *тлф.* избирач, избиращо устройство
~ **переда́чи** *маш.* избиране на предавка [скорост]
~, **часто́тный** *ел.* честотен избирател
избира́тельность *ж* *радио, хим.* избирателност, селективност
~, **динами́ческая** динамична селективност
~, **о́бщая** обща избирателност [селективност]
~, **осева́я** *ак.* осова избирателност [селективност]
~, **переме́нная** променлива [регулируема] селективност
~, **предвари́тельная** предварителна селективност; избирателност на входно стъпало
~, **простра́нственная** *ак.* пространствена избирателност
~, **спектра́льная** спектрална избирателност
~, **тона́льная** тонална селективност, тонселективност
~, **часто́тная** честотна селективност
избира́тельный избирателен, селективен
избы́ток *м* излишък
~ **во́здуха** *авто* излишък от въздух *(в горивовъздушната смес)*
~ **масс** излишна маса *(напр. при изкопнонасипни работи)*
~ **нейтро́нов** *ядр.* излишък на неутрони
~, **сфери́ческий** *мат.* сферичен излишък [ексцес]

избы́точность *ж* излишък, редундантност *(наличие на възможности в техническо устройство над минимално необходимите за нормална работа — за повишаване на експлоатационната сигурност)*; излишество, запас
~, **аппарату́рная** апаратурен запас [резерв], запас [резерв] от апаратура *(за повишаване на експлоатационната сигурност)*
~, **временна́я** запас [излишък] от време *(напр. за двойно и тройно обработване през електронна сметачна машина)*
~, **информацио́нная** *вж.* **избы́точность сообще́ний**
~ **ко́да** излишък на код
~, **простра́нственная** излишък на пространство
~ **сообще́ний** излишък в съобщителната техника, редундантност
~, **энергети́ческая** запас от мощност, енергиен излишък *(напр. избиране на по-мощен двигател от нормално необходимия)*
избы́точный излишен, *(оказващ се)* в повече
изверже́ние *с* *геол.* изригване *(напр. на вулкан)*
известегаси́лка *ж* *стр.* варогасилка
извёстка *ж* *стр.* варов разтвор, гасена вар
известкова́ние *с* 1. *с. ст.* варуване *(на кисели почви)* 2. варосване, киснене във варно мляко *(на кожи)*
известко́вый *стр.* варов; варовит *(за вода)*
известкомеша́лка *ж* бъркачка за варов разтвор
известня́к *м* *петр.* варовик
~, **асфа́льтовый** *вж.* **известня́к, битумино́зный**
~, **битумино́зный** битуминозен варовик
~, **бре́кчиевый** брекчиев варовик
~, **гли́нистый** глинест варовик
~, **доломитизи́рованный** доломитов варовик
~, **желе́зистый** варовик с железни примеси
~, **земли́стый** креда, кредов варовик
~, **каменноуго́льный** каменовъглен варовик
~, **кора́лловый** коралов варовик
~, **кремни́стый** песъчлив [силициев] варовик
~, **кристалли́ческий** мрамор, кристален варовик
~, **мелово́й** *вж.* **известня́к, земли́стый**
~, **ме́ргелистый** мергелов варовик
~, **металлурги́ческий** *вж.* **известня́к, флю́совый**
~, **ооли́товый** оолитов варовик
~, **песча́нистый** *вж.* **известня́к, кремни́стый**
~, **пли́точный** плочест варовик
~, **раку́шечный** черупков [черупчест, мидест] варовик
~, **фитоге́нный** *стр.* бигор
~, **флю́совый** варовик за флюс [шлака], металургичен варовик
~, **фо́сфористый** фосфорен варовик
известняко́вый варовиков
и́звесть *ж* *стр.* вар, негасена вар, калциев окис
~, **бели́льная** белилна [хлорна] вар
~, **возду́шная** обикновена вар *(втвърдява се на въздух)*
~, **гашёная** гасена вар, калциев хидроокис
~, **гидравли́ческая** хидравлична вар
~, **гидра́тная** *вж.* **и́звесть, гашёная**
~, **доломи́товая** доломитова вар
~, **е́дкая** *вж.* **и́звесть, гашёная**
~, **жжёная** печена вар, калциев окис
~, **жи́рная** мазна вар
~, **карби́дная** карбидна вар
~, **ко́мовая** (негасена) вар на буци
~, **магнезиа́льная** *вж.* **и́звесть, доломи́товая**
~, **натро́нная** натронова вар, натронкалк *(смес от калциев окис и натриева основа)*
~, **негашёная** негасена вар, калциев окис
~, **обожжённая** *вж.* **и́звесть, жжёная**
~, **пережжённая** препечена вар
~-**пушо́нка** гасена вар на прах, калциев хидроокис, пушонка
~, **то́щая** постна [бедна] вар
~, **хло́рная** *вж.* **и́звесть, бели́льная**
извеща́тель *м* **пожа́рный** пожароизвестител, *(автоматично)* пожароизвестително устройство
изви́лина *ж* гънка, извивка; криволица
изви́листый извиващ се, криволичещ
изви́тость *ж* *текст.* къдравост *(напр. на влакно)*
изви́тый *текст.* накъдрен
извлека́тель *м* *воен.* изтеглител *(на скъсана гилза)*
извлека́ть извличам; изваждам
~ **ко́рень** *мат.* извличам корен, коренувам
извлече́ние *с* 1. извличане; изваждане; *хим.* екстрахиране 2. *мин.* извлечение, рандеман *(основен показател при обогатяване на полезни изкопаеми)*
~ **ке́рна** *мин.* изваждане на ядка
~ **ко́рня** *мат.* извличане на корен, коренуване
~ **кре́пи** *мин.* изваждане [извличане] на крепеж
~, **това́рное** *мин.* общо извлечение, общ рандеман
~, **технологи́ческое** *мин.* технологично извлечение
~ **це́ликов** *мин.* извличане [изземване] на целици
и́згарь *ж* 1. нагар 2. окисна корица 3. мусор *(ситни частици неизгорели въглища)*
изги́б *м* 1. огъване 2. извивка, завой, гънка; кривина
~, **динами́ческий** динамично огъване
~, **знакопереме́нный** знакопроменливо огъване
~, **коле́нчатый** огъване *(напр. на тръба)* в коляно
~, **косо́й** 1. *съпр.* косо огъване *(под действие на сили в разни плоскости)* 2. *мин.* косо огъване *(при сондажни работи)*
~, **оста́точный** остатъчна кривина *(при пластично огъване)*
~, **пласти́ческий** пластично огъване
~, **пло́ский** плоско [просто] огъване
~, **попере́чный** огъване, напречно огъване *(под действие на огъващи моменти и напречни сили)*

~, **продо́льно-попере́чный** едновременно огъване и изкълчване
~, **продо́льный** изкълчване
~, **просто́й** *вж.* **изги́б, пло́ский**
~, **сло́жный** сложно огъване
~, **стати́ческий** статично огъване
~, **уда́рный** ударно огъване, огъване при удар
~, **упру́гий** еластично огъване
~, **чи́стый** чисто огъване *(само под действие на огъвателни моменти)*
изгиба́ние *с* огъване; *мат.* огъване *(деформация на повърхност)*
изгиба́ть огъвам; извивам, изкривявам
изгиба́ющий огъващ
изгибоупо́рность *ж* устойчивост на огъване
изготови́тель *м* *икон.* производител, изготвител
изготовле́ние *с* 1. изготвяне, изработване, производство, произвеждане; продукция 2. приготвяне; подготовка
~, **крупносери́йное** едросерийно производство
~, **ма́ссовое** масово производство; масова продукция
~, **мелкосери́йное** дребносерийно производство
~, **сери́йное** серийно производство
изготовля́ть 1. изготвям, изработвам; произвеждам 2. приготвям
изда́ние *с* *полигр.* 1. издаване *(дейност)* 2. обнародване, публикуване 3. издание *(напр. първо, второ)*
~, **испра́вленное** поправено [допълнено] издание
~, **карма́нное** издание джобен формат
~, **крупноформа́тное** голямоформатно издание
~, **многотира́жное** многотиражно издание
~, **периоди́ческое** периодично издание
~, **стереоти́пное** стереотипно [непроменено] издание
изде́лие *с* изделие, произведение
~, **го́дное** годно [качествено] изделие
~, **дефе́ктное** дефектно [некачествено] изделие
~, **ко́мплексное** комплексно изделие *(състоящо се от няколко възела)*
~, **о́пытное** пробно [опитно] изделие
~, **типово́е** типово [стандартизирано] изделие
~, **шту́чное** единично изделие
изде́лия *мн* *(вж. също* **изде́лие***)* изделия
~, **абрази́вные** абразивни изделия
~, **асбестоцеме́нтные** азбестоциментови изделия
~, **бесшо́вные** *вж.* **изде́лия, ма́каные**
~, **бу́лочные** *хран.* хлебни изделия
~, **бума́жные** хартиени [книжни] изделия
~ **бытово́го назначе́ния** изделия с битово назначение, битови изделия
~, **вя́заные** плетени изделия, плетива
~, **гонча́рные** грънчарски изделия
~, **доро́жные** *кож.* пътни изделия *(куфари, чанти)*
~, **желе́зные** железни [метални] изделия, железария
~, **керами́ческие** керамични изделия, керамика
~, **кислотоупо́рные** киселиноустойчиви изделия
~, **крепёжные** скрепителни [крепежни] изделия
~, **ли́тые** лети изделия, отливки
~, **ма́каные** *кауч.* изделия без шев *(гумени)*
~, **ма́ссовые** масови [масово произведени] изделия, масова продукция
~, **металли́ческие** *вж.* **изде́лия, желе́зные**
~, **металлокерами́ческие** металокерамични изделия *(прахова металургия)*
~, **ни́точные** конци *(напр. за шев, бродерия)*
~, **огнеупо́рные** огнеупорни изделия
~, **пластма́ссовые** пластмасови изделия
~, **пре́ссовые** пресови [пресовани] изделия
~, **прока́тные** валцувани изделия
~, **рези́новые** гумени [каучукови] изделия
~, **скобяны́е** дребни железарски изделия, дребна железария
~, **стекля́нные** стъклени изделия
~, **тексти́льные** текстилни изделия
~, **трикота́жные** трикотажни изделия, трикотаж
~, **хозя́йственно-бытовы́е** домакински изделия
~ **широ́кого потребле́ния** изделия за широко потребление
~, **штампо́ванные** щамповани изделия
изде́ржки *мн* **обраще́ния** *икон.* разходи за обращението, търговски разходи
~ **произво́дства** производствени разходи
~, **тра́нспортные** транспортни разходи
~ **хране́ния** складови разходи *(част от разходите за обращението)*
изентро́па *ж* *метео* изентропа
изли́шек *м* излишък
изли́шный излишен, (оказващ се) в повече
изло́жница *ж* *мет., леяр.* кокила *(постоянна метална форма)*
~, **вертика́льная** вертикална кокила
~, **водоохлажда́емая** кокила с водно охлаждане
~, **глуха́я** глуходънна кокила
~, **горизонта́льная** хоризонтална кокила
~, **графи́товая** графитова кокила
~ **для литья́ под давле́нием** кокила [форма] за леене под налягане
~, **опроки́дывающаяся** обръщаща се кокила
~, **разбо́рная** разглобяваща се кокила, кокила от две *(или повече)* части
~, **сифо́нная** сифонна кокила, кокила със сифонно наливане
~, **сквозна́я** кокила без дъно
~ **с повы́шенной ко́нусностью** кокила с увеличена конусност
~, **стальна́я** стоманена кокила
~, **тонкосте́нная** тънкостенна кокила
~, **фасо́нная** фасонна кокила
~, **чугу́нная** чугунена кокила

изло́м *м* 1. счупване, пречупване 2. място на счупването 3. *минер.*, *петр.*, *мет.* лом *(вид на повърхността на мястото на счупване)*
~, внутрикристалли́ческий вътрешнокристален лом
~, волокни́стый влакнест [жилест] лом
~, гладкий гладък лом
~, грубозерни́стый *вж.* **изло́м, крупнозерни́стый**
~, динами́ческий лом при изпитване на умора, динамичен лом
~, зерни́стый зърнест лом
~, иглообра́зный игловиден лом
~, кристалли́ческий кристален лом
~, крупнозерни́стый едрозърнест лом
~, крючковатый кукест ло́м *(на ковки самородни метали)*
~, ма́товый матов лом
~, межкристалли́ческий междукристален лом
~, мелкозерни́стый дребнозърнест лом
~, мелкокристалли́ческий дребнокристален лом
~, пласти́нчатый пластинчат лом
~, пласти́чный пластичен лом; пластично скъсване
~, раковистый лом с шупли, шуплест лом
~ реки́ *геол.* завой на река
~, слои́стый слоест лом
~, ступе́нчатый *минер.* степенен [степенчат] лом
~, транскристалли́ческий *вж.* **изло́м, внутрикристалли́ческий**
~, уста́лостный *вж.* **изло́м, динами́ческий**
~, хру́пкий крехък лом; крехко скъсване [счупване]
~, чёрный черен лом *(дефект в структурата на стоманата)*
изло́манный 1. счупен, скъсан; начупен 2. *(отличаващ се)* с начупено [криволичещо] очертание
излуча́емость *ж* способност за излъчване, излъчваемост
излуча́емый излъчващ
излуч.тель *м* излъчвател; активен вибратор
~, акти́вный активен излъчвател [вибратор]
~, акусти́ческий звуков излъчвател [източник]
~ а́льфа-части́ц излъчвател на алфа-частици
~ бе́та-части́ц излъчвател на бета-частици
~ волн излъчвател на вълни, вълнов излъчвател
~ га́мма-части́ц излъчвател на гама-частици
~, динами́ческий *ак.* динамичен излъчвател
~, диффу́зорный *ак.* дифузорен излъчвател
~, диэлектри́ческий диелектричен излъчвател
~ зву́ка звуков излъчвател [източник], звукоизточник
~, избира́тельный *радио* избирателен [селективен] излъчвател; настроена антена
~, изотро́пный изотропен излъчвател
~, инду́кторный индукторен излъчвател
~, интегра́льный интегрален излъчвател
~, инфракра́сный инфрачервен излъчвател
~, ква́рцевый кварцов излъчвател
~, кони́ческий *ак.* конусен излъчвател *(с конусна мембрана)*
~, кристалли́ческий кристален излъчвател
~, лине́йный линеен излъчвател
~, магни́тный *ак.* магнитен излъчвател
~, напра́вленный насочен излъчвател
~, пасси́вный пасивен излъчвател
~, позитро́нный *ядр.* излъчвател на позитрони
~, ру́порный рупорен излъчвател
~ света излъчвател на светлина
~, теплово́й топлинен излъчвател, топлоизлъчвател
~, то́чечный точков излъчвател
~, флуоресце́нтный флуоресцентен излъчвател
~, чёрный черен излъчвател
~, щелево́й прорезен [процепен] излъчвател
~, электромагни́тный *ак.* електромагнитен [динамичен] излъчвател
~ электро́нов излъчвател на електрони
излуча́тельный излъчващ
излучать излъчвам
излуче́ние *с* излъчване, радиация; *ядр.* излъчване, лъчение
~ абсолю́тно чёрного те́ла излъчване на абсолютно черно тяло
~, анизотро́пное анизотропно излъчване
~, аннигиляцио́нное анихилационно излъчване
~, атмосфе́рное атмосферно излъчване
~, бетатро́нное *ядр.* бетатронно излъчване
~, ви́димое видимо излъчване, излъчване във видимата област
~ волн излъчване на вълни
~, всенапра́вленное излъчване по всички посоки
~, втори́чное вторично излъчване
~, генери́руемое генерируемо излъчване
~, гомоге́нное хомогенно излъчване
~, гравитацио́нное гравитационно излъчване
~, дипо́льное диполно излъчване
~, диффу́зное дифузно излъчване
~, длинново́лновое дълговълново излъчване
~, долгожи́ву́щее излъчване на дългоживеещи изотопи
~, жёсткое твърдо излъчване *(с голяма енергия)*
~, запа́здывающее закъсняващо излъчване
~ заря́женных части́ц излъчване [изпускане] на заредени частици
~, избира́тельное избирателно излъчване
~, изотро́пное изотропно излъчване
~, и́мпульсное импулсно излъчване
~, инфракра́сное инфрачервено излъчване
~, ионизи́рующее йонизиращо излъчване, йонизираща радиация
~, каска́дное *ядр.* каскадно излъчване
~, квадрупо́льное *ядр.* квадруполно излъчване
~, ква́нтовое квантово излъчване, излъчване на кванти
~, когере́нтное *ядр.* кохерентно излъчване
~, коротковолно́вое късовълново излъчване

~, **корпускуля́рное** корпускулярно излъчване
~, **косми́ческое** космично излъчване [лъчение]
~, **ла́зерное** лазерно излъчване
~, **люминесце́нтное** луминесцентно излъчване
~, **магни́тное** магнитно излъчване
~ **ма́лой интенси́вности** излъчване със слаб интензитет
~, **монохромати́ческое** монохроматично излъчване
~, **мя́гкое** меко излъчване *(с малки енергии)*
~, **напра́вленное** насочено излъчване
~, **нейтро́нное** неутронно излъчване
~ **нейтро́нов** *излъчване на неутрони*
~, **одноро́дное** еднородно излъчване
~, **отражённое** отразено излъчване
~, **парази́тное** паразитно излъчване
~, **первичное** първично излъчване
~ **пла́змы** излъчване на плазма, плазмено излъчване
~, **позитро́нное** позитронно излъчване
~, **поляризо́ванное** поляризирано излъчване
~, **проника́ющее** проникващо излъчване
~, **простра́нственное** пространствено излъчване
~, **равнове́сное** равновесно излъчване, топлинно излъчване
~, **радиоакти́вное** радиоактивно излъчване, ядрено излъчване
~, **радиочасто́тное** радиочестотно излъчване
~, **рассе́янное** разсеяно излъчване
~, **рентге́новское** рентгеново излъчване, рентгенови лъчи
~, **светово́е** светлинно излъчване, светоизлъчване
~, **спектра́льное** спектрално излъчване
~, **теплово́е** топлинно излъчване, топлоизлъчване
~, **тормозно́е** спирачно излъчване
~, **ультрафиоле́товое** ултравиолетово излъчване
~ **Черенко́ва** излъчване на Черенков, черенковско излъчване
~, **чёрное** черно излъчване
~, **электромагни́тное** електромагнитно излъчване
~ **электро́нов** излъчване [изпускане] на електрони
~ **эне́ргии** излъчване на енергия
~, **я́дерное** ядрено [радиоактивно] излъчване
излучённый излъчен, изпуснат
излу́чина *ж* **реки́** завой [кривулица] на река
измельча́емость *ж* смилаемост, дробимост, способност *(на материал)* за раздробяване
измельча́ние *с* понижаване на водното равнище *(напр. на река)*
измельча́ть смилам, раздробявам, наситнявам, стривам
измельче́ние *с* смилане, раздробяване, наситняване, стриване
~ **в порошо́к** смилане [стриване] на прах
~, **гру́бое** грубо смилане [раздробяване]
~, **избира́тельное** избирателно смилане
~, **мо́крое** мокро смилане
~, **одностади́йное** *мин.* едностадийно смилане
~, **повто́рное** повторно смилане
~, **предвари́тельное** предварително смилане
~ **разда́вливанием** стриване
~, **сухо́е** сухо смилане
~, **то́нкое** дребно [фино] смилане
измельчённый смлян, раздробен
измельчи́тель *м* мелница, мелачка, трошачка, машина за смилане
~, **ди́сковый** *с. ст.* дискова мелачка *(за груби фуражи: напр. слама, царевични стебла)*
~ **кормо́в** фуражомелка
~ **минера́льных удобре́ний** *с. ст.* мелачка за минерални торове *(с едновременно пресяване и смесване)*
измене́ние *с* изменение, промяна
~, **адиабати́ческое** *метео* адиабатично изменение
~, **аллотропи́ческое** *хим.* алотропично изменение
~, **векови́е** *метео* вековни колебания *(на климата)*
~ **нагру́зки** *ел.* изменение на товара [натоварването]
~ **направле́ния реа́кции** *хим.* изменение [промяна] на посоката на реакцията
~ **напряже́ния** *ел. изменение на напрежението*
~ **окра́ски** *хим.* изменение на цвета [обагрянето]
~ **пода́чи** *обр. мет.* смяна [изменение] на подаването
~ **попере́чного сече́ния** изменение на напречното сечение
~ **реакти́вности** изменение [промяна] на реактивността
~ **состоя́ния** изменение [промяна] на състоянието
~, **структу́рное** структурно изменение
~ **температу́ры** изменение на температурата
~ **фа́зы** изменение [промяна] на фазата
~ **фу́нкции** *мат.* изменение [вариация] на функция
~, **цикли́ческое** циклична промяна
изме́нчивость *ж* променливост, изменчивост, непостоянство
измере́ние *с* 1. измерване, мерене 2. измерение, размерност *(на физическа величина)*
~, **абсолю́тное** абсолютно измерване
~, **автомати́ческое** автоматично измерване
~, **ба́зисное** *геод.* базисно измерване
~, **бесконта́ктное** безконтактно измерване
~, **барометри́ческое** барометрично измерване
~, **высокочасто́тное** *ел.* високочестотно измерване
~, **гидрометри́ческое** хидрометрично измерване
~, **гравиметри́ческое** *геод.* гравиметрично измерване
~, **гра́дусное** измерване в градуси
~, **дальноме́рное** *геод.* далекомерно измерване
~, **дистанцио́нное** дистанционно измерване
~, **дифференциа́льное** диференциално измерване

~, **дозиметри́ческое** *ядр.* дозиметрично измерване
~ **излуче́ния** измерване на излъчването
~, **калориметри́ческое** калориметрично измерване (*на погълнатата или отделената топлина*)
~, **контро́льное** контролно измерване
~, **ко́свенное** косвено [непряко] измерване
~, **лине́йное** *геод.* линейно измерване
~, **маркше́йдерское** *мин.* маркшайдерско измерване
~ **ме́тодом ме́ченых а́томов** *ядр.* измерване по метода на белязаните атоми
~, **метри́ческое** метрично измерване, измерване в метри
~, **непосре́дственное** непосредствено [пряко] измерване
~, **непреры́вное** непрекъснато измерване
~, **опти́ческое** оптично измерване
~, **осциллографи́ческое** измерване с помощта на осцилограф
~, **относи́тельное** относително измерване
~, **параллакти́ческое** *геод.* паралаксно измерване
~, **посре́дственное** *вж.* **измере́ние, ко́свенное**
~, **потенциометри́ческое** потенциометрично измерване (*с помощта на потенциометър*)
~, **прецизио́нное** прецизно измерване, измерване с особена точност
~, **простра́нственное** *геод.* пространствено измерване
~, **прямо́е** *вж.* **измере́ние, непосре́дственное**
~, **радиа́нное** измерване (*на ъгли*) в радиани
~ **расхо́да** измерване на разходваното количество [разхода]
~, **стереоскопи́ческое** *геод.* стереоскопично измерване
~, **траекто́рное** *астр.* измерване на траекторията (*напр. на спътник*)
~, **углово́е** ъглово измерване, измерване на ъгъл
~, **четвёртое** *физ.*, *мат.* четвърто измерение
измере́ния *мн* (*вж. също* **измере́ние** *с*) измервания
~, **гидравли́ческие** хидравлични измервания
~, **ма́ятниковые** *геод.* махални [гравиметрични] измервания
~, **неравното́чные** *геод.* неравноточни измервания
~, **равното́чные** *геод.* равноточни измервания
~, **светово́е** светлинни [фотометрични] измервания
~, **светотехни́ческие** *вж.* **измере́ния, светово́е**
~, **совоку́пные** съвместни измервания (*на различни величини за установяване на взаимната им зависимост*)
~, **телеметри́ческие** *ракет.* телеметрични измервания
~, **техни́ческие** технически измервания
~, **усло́вные** *мат.* 1. условни измервания 2. условни измерения
~, **цветово́е** цветни [колорометрични] измервания, колориметрия
~, **электри́ческие** електрически измервания

измери́тель *м* 1. уред за измерване, измервателен уред, измервател 2. показател 3. пропорционален пергел (*за нанасяне на еднакви деления*)
~ **ви́димости** измервател на видимостта [на далечината на оптическата видимост]
~ **вла́жности** влагомер
~ **вя́зкости** вискозиметър
~ **гро́мкости** уред за измерване на силата на звука
~ **давле́ния во́здуха** въздушен манометър
~, **де́нежный** *икон.* паричен показател (*при сравняване в стойностно изражение*)
~ **дре́йфа** *ав.* измервател на дрейфа
~ **заземле́ния** апарат за измерване съпротивлението на заземяването
~ **затуха́ния** уред за измерване на затихването, неперметър, децибелметър
~ **индукти́вности** уред за измерване на индуктивността
~ **крутя́щего моме́нта** уред за измерване на въртящия момент
~ **мо́щности** динамометрична спирачка (*електрическа или хидравлична*); механична спирачка на Прони (*за измерване мощността на двигатели*)
~ **мо́щности до́зы** *ядр.* измервател на мощността на дозата
~ **напряжённости по́ля** измервател на интензитета на полето
~ **оса́дков** *метео* дъждомер
~ **пери́ода** *ядр.* измервател на периода (на реактор)
~ **пла́вности движе́ния** уред за измерване плавността на движението
~ **радиа́ции** *ядр.* измервател [уред за измерване] на радиацията
~ **радиоакти́вности** *ядр.* измервател на радиоактивността
~ **расхо́да горю́чего** уред за измерване разхода на гориво, разходомер
~ **си́лы зву́ка** *вж.* **измери́тель гро́мкости**
~ **ско́рости** скоростомер, спидометър, велосиметър
~ **си́лы ре́зания** *обр. мет.* уред за измерване на силата на рязане, динамометър
~ **сопротивле́ний** *ел.* омметър
~ **у́ровня ма́сла** 1. маслопоказателен уред, масломер (*на командното табло*) 2. маслоизмервателна пръчка
~ **ускоре́ний** уред за измерване на ускорението, акселерометър
~ **частоты́** *ел.* честотомер
~ **шу́ма** уред за измерването на шума, шумомер, аудиометър
~, **штырево́й** *вж.* **измери́тель у́ровня ма́сла 2**
~ **я́ркости** уред за измерване на яркостта
измери́тельный измервателен
измеря́ть измервам, премервам
изна́нка *ж* *текст.* обратна [опъкова, вътрешна] страна (*на тъкан*)
изна́шиваемость *ж* износваемост, изхабяемост
изна́шивание *с* износване; изхабяване (*процес*)

изна́шиваться *(без (1 и 2 лице)* износва се; изхабява се
изно́с *м* износване, изхабяване *(резултат)*
~, **абрази́вный** абразивно износване
~, **вибрацио́нный** вибрационно износване
~, **гидравли́ческий** хидравлично износване
~, **допуска́емый [допусти́мый]** допустимо износване
~, **есте́ственный** естествено износване
~, **коррози́йный [коррозио́нный]** корозионно износване
~, **ме́стный** местно износване *(неравномерно)*
~, **механи́ческий** механично износване
~, **мора́льный** морално износване, остаряване *(напр. на машина)*
~ **основны́х средств** *икон.* износване на основните средства
~, **преде́льно допусти́мый** най-голямо допустимо износване
~, **преждевре́менный** преждевременно износване
~, **скоростно́й** *вж.* **изно́с, ускоренный**
~, **теплово́й** износване при повишена температура
~, **уско́ренный** ускорено износване
~, **хими́ческий** химическо износване
~, **эрозио́нный** ерозионно износване *(напр. на лопатките на турбина)*
износосто́йкий износоустойчив, неизносващ се
износосто́йкость *ж* износоустойчивост
износоупо́рность *ж вж.* **износосто́йкость**
износоусто́йчивость *ж вж.* **износосто́йкость**
изно́шенность *ж* износеност, изхабеност
изно́шенный износен, изхабен

изоами́л *м хим.* изоамил, изопентил
изоамилацета́т *м хим.* изоамилацетат
изоамилбензо́л *м хим.* изоамилбензол
изоба́ра *ж геофиз., метео, хидр., термдин.* изобара *(линия на постоянно налягане)*
изобари́ческий *геофиз.* изобаричен
изоба́рный *термодин.* изобарен
изоба́ры *мн хим., ядр.* изобари
изоба́та *ж геофиз., кораб.* изобата *(линия на еднакви водни дълбочини)*

изображе́ние *с* 1. изображение, образ 2. изобразяване
~, **аксонометри́ческое** аксонометрично изображение
~, **анаглифи́ческое** *геод.* анаглифно изображение
~, **графи́ческое** графично изображение
~, **действи́тельное** *опт.* действително изображение, действителен образ
~, **зерка́льное** 1. огледален образ 2. изображение на отразен сигнал
~, **картографи́ческое** картографско изображение
~, **контра́стное** *тлв.* контрастно изображение
~, **конфо́рмное** *мат.* конформно изображение
~, **лине́йное** *мат.* 1. линейно изображение 2. линейно изобразяване
~ **маши́нных слов** *изч.* изобразяване на машинните думи
~, **мни́мое** *опт.* мнимо [недействително] изображение
~ **на като́де** *тлв.* катодно изображение
~, **негати́вное** *кфт.* негативно изображение, негативен образ
~, **обра́тное** *опт.* обратен образ
~, **опти́ческое** оптическо изображение, оптически образ
~, **отражённое** отразено изображение, отразен образ
~, **парази́тное** *тлв.* паразитно [отразено] изображение
~, **пло́ское** плоско изображение
~, **побо́чное** *тлв.* повторно изображение
~, **позити́вное** *кфт.* позитивно изображение, позитивен образ
~, **полуто́новое** *тлв.* полутоново изображение
~, **радиолокацио́нное** радиолокационно изображение
~, **ра́стровое** растерно изображение *(във фототелеграфията)*
~, **релье́фное** релефно изображение
~, **рентге́новское** рентгеново изображение, рентгенов образ
~, **скры́тое** *кфт.* скрит [латентен] образ *(в емулсионните зърна на фотослоя)*
~, **стереоскопи́ческое** стереоскопично изображение
~, **телевизио́нное** телевизионно изображение
~, **те́стовое** (телевизионна) изпитвателна [тестова] таблица
~ **усло́вное** условно изображение *(на чертеж)*
~ **фу́нкции** *мат.* 1. изображение [образ, графично представяне] на функция 2. изобразяване на функцията
~, **цветно́е** *тлв.* цветно изображение
~, **чёрно-бе́лое** *тлв.* черно-бяло изображение
~, **штрихово́е** изобразяване с щрихова линия *(на чертеж)*
~, **электро́нное** *тлв.* електронно изображение
изобрета́тель *м* изобретател
изобрета́тельность *ж* изобретателност, находчивост
изобрета́тельство *с* изобретателство, изобретателска дейност
изобрете́ние *с* 1. изобретяване 2. изобретение
изобута́н *м хим.* изобутан
изобути́л *м хим.* изобутил
изобутиле́н *м хим.* изобутилен
изогали́на *ж кораб.* изохалина *(линия на еднаква соленост)*
изогекса́н *м хим.* изохексан
изогеоте́рма *ж геофиз.* изогеотерма
изогидри́ческий *хим.* изойонен *(непроменящ концентрацията на йоните)*
изогие́та *ж геофиз.* изохиета *(изолиния на количеството валежи)*
изоги́пса *ж геод.* изохипса, хоризонтал
изо́гнутый изкривен, извит
изого́на *ж геофиз.* изогона *(линия с еднаква ориентация спрямо определена физическа величина, напр. с еднаква деклинация на*

земното магнитно поле, с еднакво направление на вятъра)
изогона́льный *геофиз., мат.* изогонален, равностойностен
изодина́ма *ж геофиз.* изодинама *(линия с еднакво пълно напрежение на земното магнитно поле)*
изодро́м *м* изодромов механизъм *(на центробежния регулатор за поддържане постоянни обороти при изменение на товара)*
изодро́мный изодромен
изокапро́н *м хим.* изокапрон, изоамилкетон
изоклази́т *м минер.* изоклазит
изокли́на *ж геод., кораб.* изоклина *(линия на еднаква магнитна деклинация I)*; *съпр.* изоклина
изоклина́льный изоклинален
изоле́нта *ж ел.* изолационна лента, изолирбанд
изоли́ния *ж* изолиния *(линия върху географски карти, разрези, графици, съединяваща точки с еднакви стойности на определена физическа или друга величина)*
~ **схожде́ния** *мин.* изолиния за дебелината на пласта
изоли́рование *с* 1. изолиране *(в електротехниката, топлотехниката)* 2. *хим.* отделяне, изолиране *(напр. съединение)*
изоли́рованный изолиран
изоли́ровать 1. *ел., топл.* изолирам 2. *хим.* отделям, изолирам
изолиро́вочный изолиращ, изолационен
изолиро́вщик *м ел.* работник, изпълняващ изолационни работи
изоли́рующий изолационен *(напр. за материал)*
изоли́т *м* изолит *(електроизолационен материал)*
изолю́кса *ж ел.* изолукса *(линия с еднаква осветленост)*
изоля́тор *м* изолатор; изолационно тяло
~, **а́нкерный** *ел.* котвен изолатор
~, **анте́нный** антенен изолатор
~, **аппара́тный** изолатор на апарат
~ **из бакелитизиро́ванной бума́ги** изолатор от бакелитизирана хартия
~ **бра́ка** *орг.* изолирано помещение за бракувана продукция
~, **бума́жно-бакели́товый** хартиено-бакелитен изолатор, гетинаксов изолатор
~, **вво́дный** входен [проходен] изолатор *(за през стена)*
~, **высоково́льтный** изолатор за високо напрежение
~, **высокочасто́тный** изолатор за висока честота, високочестотен изолатор
~, **гирля́ндный** гирлянден [верижен] изолатор
~, **двухъю́бочный** *ел.* изолатор с две стрехи
~, **ква́рцевый** кварцов изолатор
~, **керами́ческий** керамичен изолатор
~, **колоко́льный** камбанен изолатор
~, **коло́нко́вый** многоелементен подпорен изолатор *(за много високи напрежения)*
~, **колпачко́вый** калпаковиден изолатор
~, **лине́йный** 1. изолатор за електрическа линия, линеен изолатор 2. четвъртвълнов изолатор
~, **магни́тный** магнитен изолатор; диамагнитно тяло
~, **маслобарье́рный** маслонапълнен изолатор с цилиндрични *(бакелитови)* бариери
~, **маслонапо́лненный** маслонапълнен изолатор
~, **ма́чтовый** стълбов [мачтов] изолатор, изолатор за стълб
~, **натяжно́й** опъвателен [обтегачен] изолатор
~, **низково́льтный** изолатор за ниско напрежение
~, **опо́рный** подпорен изолатор
~, **оре́шковый** яйцевиден изолатор
~, **подвесно́й** висящ изолатор
~, **проходно́й** *вж.* **изоля́тор, вво́дный**
~, **ребри́стый** оребрен изолатор, изолатор със стрехи
~ **свечи́** *авто* изолатор на свещта
~, **секцио́нный** *жп.* секционен разделителен изолатор *(при тролейни линии)*
~, **слюдяно́й** слюден изолатор, изолатор от слюда
~, **станцио́нный** изолатор на *(електрическа)* централа
~, **стекля́нный** стъклен изолатор
~, **стержнево́й** пртовиден [цилиндричен, пртов] изолатор
~, **таре́льчатый** дисковиден изолатор
~, **телефо́нный** телефонен изолатор, изолатор за телфонна линия
~, **телегра́фный** изолатор за телеграфна линия
~, **участко́вый** 1. отклонителен изолатор 2. *вж.* **изоля́тор, секцио́нный**
~, **фарфо́ровый** порцеланов изолатор
~, **цепно́й** верижен изолатор
~, **ши́нный** шинен *(подпорен)* изолатор
~, **штырево́й** подпорен изолатор, шипов изолатор
~, **ю́бочный** изолатор със стрехи
изоляцио́нный изолационен
изоля́ция *ж ел., стр.* 1. изолация, изолиращ слой 2. изолиране *(дейност)*
~, **акусти́ческая** звукова [акустична] изолация
~, **альфо́льевая** изолация от алфол [алуминиево фолио], алфолиева изолация *(за топлоизолация)*
~, **асбе́стовая** азбестова изолация
~, **асфа́льтовая** асфалтова изолация
~, **бума́жная** хартиена [книжна] изолация
~, **бумажно-ма́сляная** маслено-хартиена изолация
~, **ва́куумная** вакуумна изолация
~, **витко́вая** *ел.* изолация на навивка, навивкова изолация
~, **влагосто́йкая** [**влагоупо́рная**] противовлажна [влагоустойчива] изолация
~, **возду́шная** въздушна изолация
~, **волокни́стая** влакнеста изолация
~, **гла́вная** главна [основна] изолация

~, **де́льта-асбе́стовая** делта-азбестова изолация
~, **засыпна́я** *стр.*, *мин.* насипна изолация
~, **компаундная** компаундна изолация, изолация от компаундна маса
~, **корпусна́я** корпусна изолация, изолация на корпус
~, **ла́ковая** лакова изолация
~, **ле́нточная** лентова изолация, изолация от лентов материал
~, **маслосто́йкая** маслоустойчива изолация
~, **ма́сляная** маслена изолация
~, **масти́чная** *стр.* изолация със замазка, мазилкова изолация
~, **межвитко́вая** *ел.* междунавивкова изолация
~, **междуфа́зовая** междуфазна изолация
~, **многосло́йная** многослойна изолация
~, **монобло́чная** моноблокова изолация
~ **на ко́рпус** *вж.* **изоля́ция, корпусна́я**
~, **обма́зочная** *стр.* мазилкова изолация, изолировъчна мазилка
~, **па́зовая** *ел.* канална изолация
~, **плёночная** *ел.* тънкослойна изолация, изолационен филм
~, **противосы́ростная** *вж.* **изоля́ция, влагосто́йкая**
~, **радиационносто́йкая** радиационноустойчива изолация
~, **рези́новая** каучукова [гумена] изолация
~ **рудни́чного пожа́ра** *мин.* изолиране на рудничен пожар *(напр. чрез пресичане на достъпа на въздух)*
~, **слюдяна́я** слюдена изолация
~, **ступе́нчатая** настъпателна *(по отношение на електрическата якост)* изолация, степенувана изолация
~, **терми́ческая** топлинна [термична] изолация
~, **тропи́ческая** тропикоустойчива изолация
~ **трубопрово́да** (топлинна) изолация на тръбопровод
~, **фа́зовая** изолация на (фазов) проводник
~, **хлопчатобума́жная** памучна изолация
~, **холоди́льная** *стр.* хладилна изолация
~, **электри́ческая** електрическа изолация
~, **эма́левая** емайлова изолация
изоме́р *м* *хим.*, *ядр.* изомер
~, **зерка́льный** *вж.* **изоме́р, опти́ческий**
~, **левовраща́ющий** левовъртящ *(плоскостта на поляризирана светлина)* изомер
~, **опти́ческий** оптичен изомер [антипод], енантиомер
~, **правовраща́ющий** десновъртящ *(плоскостта на поляризирана светлина)* изомер
~, **простра́нственный** пространствен изомер, стереоизомер
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен изомер
~, **структу́рный** структурен изомер
~, **я́дерный** ядрен изомер
изомериза́ция *ж* *хим.* изомеризация
~, **каталити́ческая** каталитична изомеризация

изомери́я *ж* *хим.*, *ядр.* изомерия
~ **а́томных я́дер** изомерия на атомните ядра, ядрена изомерия
~, **геометри́ческая** геометрична изомерия, цис-транс-изомерия
~, **гидра́тная** хидратна изомерия
~, **динами́ческая** динамична изомерия
~, **координацио́нная** координационна изомерия, изомерия в комплексните съединения
~, **опти́ческая** оптическа изомерия
~ **положе́ния** изомерия на местоположението, позиционна изомерия
~, **простра́нственная** пространствена изомерия, стереоизомерия
~, **структу́рная** структурна изомерия
~, **цис-транс-** *вж.* **изомери́я, геометри́ческая**
~, **я́дерная** *вж.* **изомери́я а́томных я́дер**
~ **ядра́** изомерия на ядрото
изоме́рный изомерен
изометри́ческий изометричен
изометри́я *ж* *мат.* изометрия
изоморфи́зм *м* *мат.*, *хим.*, *крист.* изоморфизъм
изомо́рфный изоморфен
изоне́фа *ж* *метео* изонефа *(линия на еднаква облачност)*
изонитри́л *м* *хим.* изонитрил, алкилизоцианид, карбиламин
изоокта́н *м* *хим.* изооктан, 2,2,4-триметилпентан
~, **этало́нный** еталонен изооктан *(еталонно гориво при определяне на октаново число)*
изопле́та *ж* *геофиз.* изоплета *(линия на еднаква температура на почвата през денонощието, месеца, годината)*
изоплита́ *ж* *стр.* изолационна плоча
изопове́рхности *мн* *геофиз.* изоповърхности *(линии през точки с еднакво значение на определена геофизична величина)*
изопре́н *м* *хим.* изопрен, 2-метил-1,3-бутадиен
изопропи́л *м* *хим.* изопропил, метилетил (радикал)
изосе́йста *ж* *геофиз.* изосейста *(линия на точки на земетресения с еднаква сила)*
изостази́я *ж* *геол.* изостазия, изостатическо равновесие *(равновесно състояние на земната кора)*
изостати́ческий изостатичен
изосте́ра *ж* *метео* изостера *(линия или повърхност на точки с еднакъв специфичен обем)*
изота́ха *ж* *геофиз.* изотаха *(линия на еднакви стойности — за скорост на вятър, вода)*
изоте́рма *ж* 1. *физ.*, *топл.* изотерма *(линия на точки с еднаква температура в диаграмите на топлинните процеси)* 2. *метео* *(линия на еднаква средна температура на въздух, вода, почва)*
изотерми́ческий изотермичен
изотерми́я *ж* *физ.*, *топл.*, *метео* изотермия, неизменна температура *(напр. при изотермичен процес, в даден слой на атмосферата)*
изото́н *м* *ядр.* изотон
изото́п *м* *хим.*, *ядр.* изотоп

~, **бéта-излучáющий** изотоп, излъчващ бета-лъчи
~, **возбуждённый** възбуден изотоп
~, **вторúчный** вторичен изотоп
~, **долгоживýщий** дългоживеещ изотоп
~, **дочéрний** дъщерен изотоп
~, **естéственный** естествен изотоп
~, **искýсственный** изкуствен изотоп
~, **исхóдный** изходен [първичен] изотоп
~, **лёгкий** лек изотоп, изотоп с ниско атомно тегло
~, **материнский** материнскн изотоп
~, **нейтронодефицúтный** неутронно недостатъчен изотоп
~, **неустóйчивый** нестабилен [неустойчив] изотоп
~, **обогащённый** обогатен изотоп
~, **оскóлочный** изотоп от парчетата на делене
~, **первúчный** първичен изотоп
~, **промы́шленный** промишлен изотоп
~, **радиоактúвный** радиоактивен изотоп
~, **сверхтяжёлый** свръхтежък изотоп
~, **стабúльный** стабилен изотоп, нерадиоактивен изотоп
~, **тяжёлый** тежък изотоп
~, **чётный** четен изотоп
изотопúческий изотопен
изотóпия *ж физ.* изотопия
изотóпный *вж.* **изотопúческий**
изотропúческий изотропен
изотропúя *ж* изотропия *(еднаквост на физическите свойства на тяло във всички направления)*
изотрóпный *вж.* **изотропúческий**
изофéна *ж геофиз.* изофена *(линия на карта за едновременно настъпване на периодично явление)*
изофóта *ж физ.* изофота *(линия с еднаква осветеност)*
изофотóметр *м* изофотометър
изохóра *ж физ.* изохора *(линия на топлинна диаграма, с която се изразява процес, протичащ при постоянен обем)*
изохорúческий изохорен
изохрóна *ж геофиз.* изохрона *(линия на карта за едновременно настъпване на определено явление)*
изохрóнность *ж* **колебáний** *физ.* изохронност на трептенията *(независимост на периода на собствените трептения от амплитудата)*
изохрóнный изохронен
изоцианáт *м хим.* изоцианат
изоциклúческий *хим.* изоциклен, карбоциклен
изоэлектрóнный изоелектронен
изоэнтáльпа *ж топл.* изоенталпа
изоэнтрóпа *ж топл.* изоентропа
изразéц *м керам.* кахла
изумрýд *м минер.* изумруд
изъя́тие *с* **из употреблéния** изваждане [изземване] от употреба
изыскáние *с* 1. търсене 2. проучване; издирване
иконóметр *м кфт.* иконометър
иконоскóп *м тлв.* иконоскоп
~ **с перенóсом изображéния** иконоскоп с пренасяне на изображението, супериконоскоп
икосáэдр *м мат.* двадесетостен
иксиолúт *м минер.* иксиолит
ил *м петр.* тиня; кал, шлам
~, **анóдный** анодна тиня
~, **глобигерúновый** глобигеринови глини *(дълбоководни утайки)*
~, **известкóвый** варовикова тиня
~, **карбúдный** карбидна каша
~, **нанóсный** наносна тиня
~, **радиоля́риевый** радиоларна тиня
илезúт *м минер.* илезит
úлистый тинест
иллúт *м минер.* илит
иллюминáтор *м кораб.* илюминатор
~, **бортовóй** бордов илюминатор *(страничен)*
~, **пáлубный** палубен илюминатор *(таванен)*
~ **шлéма** наблюдателно стъкло на *(водолазен)* шлем
иллюстрáция *ж полигр.* илюстрация
~, **вкладнáя** вложка с илюстрация
илоочистúтель *м* калопречиститeл
илоуловúтель *м хидр.* утайник
ильменúт *м минер.* илменит, железен (II) метатитанат
ильмéнь *ж* разлив, крайречна заливана низина
имбибúция *ж хим.* пропиване, насищане, напояване
имеджииконоскóп *м тлв.* иконоскоп с пренасяне на изображението, супериконоскоп
именóванный *мат.* именуван *(напр. за число)*
имúд *м хим.* имид
~ **кислоты́** киселинен имид
имидазóл *м хим.* имидазол
имúн *м хим.* имин
иминогрýппа *м* иминогрупа
имитáтор *м изч., радио* имитатор, симулатор, имитиращо устройство
~, **анáлоговый** аналогов имитатор
~, **космúческий** космичен симулатор
~ **полёта** *ав.* имитатор на летенето [полета]
~, **радиолокациóнный** имитатор на радиолокационна цел
~, **электрóнный** електронен имитатор [симулатор]
имитáция *ж* имитация
имитúровать имитирам, подражавам
иммельмáн *м ав.* имелман *(фигура от висш пилотаж)*
иммерсиóнный имерсионен
иммéрсия *ж физ.* имерсия *(увеличаване разделителната способност на микроскоп чрез вкарване на течна среда)*
импедáнс *м ел.* импеданс, пълно съпротивление
~, **акустúческий** акустичен импеданс
~, **входнóй** входен импеданс
~, **выходнóй** изходен импеданс
~, **гидродинамúческий** *хидр.* хидродинамичен импеданс
~ **корóткого замыкáния** импеданс при късо съединение
~, **механúческий** *физ.* механичен импеданс

~, **нагру́зочный** товарен импеданс
~, **повто́рный** вълнов импеданс; характеристичен импеданс
~ **холосто́го хо́да** импеданс при празен ход
~, **электри́ческий** електрически импеданс
импеда́нц *м вж.* **импеда́нс**
импи́дор *м ел.* импедор *(кондензатор, паралелно съединен с активно и индуктивно съпротивление)*
импlика́нт *м изч.* импликанта
импликацио́нный импликационен
имплика́ция *ж мат.* импликация *(логическа операция)*
имплице́нта *ж мат.* имплицента *(при булева функция)*
и́мпорт *м икон.* внос, импорт
импортёр *м* вносител
импорти́ровать внасям
и́мпортный внесен
и́мпост *м* 1. *арх.* импоста, надставка *(найгорната част на колона, на която стъпва арката)* 2. *стр.* кемпфер *(на прозорец)*; вертикална стойка *(на каса на прозорец или врата)*
импрегна́ция *ж вж.* **импрегни́рование**
импрегни́рование *с хим.* импрегниране, пропиване, напояване
импрегни́ровать импрегнирам, напоявам
и́мпульс *м* 1. импулс; тласък, подтик 2. *мех.* импулс, количество на движение 3. *(електрически)* импулс
~, **бесто́ковый** безтоков импулс
~ **бланки́рующий** *тлв.* гасящ [запушващ] импулс
~, **блоки́рующий** блокиращ импулс
~ **взры́ва** импулс на взрива
~, **воббули́рующий** вобулиращ импулс, импулс с периодично изменяща се честота
~, **волново́й** вълнов импулс
~, **враща́тельный** въртящ [ротационен] импулс
~, **входно́й** входящ импулс
~, **высоково́льтный** импулс с високо напрежение
~, **высокочасто́тный** високочестотен импулс
~, **выходно́й** изходящ импулс
~, **гася́щий** гасящ [запушващ] импулс
~, **двойно́й** двоен [сдвоен] импулс
~ **деле́ния** *ядр.* импулс на делене
~, **едини́чный** единичен импулс
~, **зада́ющий** задаващ импулс
~, **заде́ржанный** закъсняващ импулс
~, **зажига́ющий** запалващ импулс
~ **за́писи** *изч.* импулс за записване
~, **запреща́ющий** *изч.* забраняващ импулс, импулс за забрана
~, **звуково́й** звуков импулс
~, **зонди́рующий** сондиращ [опипващ] импулс
~, **иго́льчатый** островръх [игловиден] импулс
~, **измери́тельный** измервателен импулс
~, **индика́торный** индикаторен импулс, импулс върху *(радиолокационен)* индикатор
~, **индукти́вный** индуктиран импулс
~, **интегра́льный** интегрален импулс
~, **информацио́нный** информационен импулс
~ **ионизáции** импулс от йонизация
~, **исполни́тельный** *авт.* изпълнителен импулс
~, **ка́дровый** *тлв.* кадров импулс, импулс за кадрова развивка
~, **калибрацио́нный** еталонен [калибрационен] импулс
~, **като́дный** катоден импулс
~, **ко́довый** кодов импулс
~, **кома́ндный** команден импулс
~, **ко́мплексный** комплексен импулс
~, **контро́льный** контролен импулс, тестимпулс
~, **корректи́рующий** коригиращ импулс
~, **ко́свенный** *авт.* косвен [непряк] импулс
~, **кумуляти́вный** кумулативен импулс
~ **ла́зера** импулс от лазер
~ **лока́тора** *ядр.* импулс от локатора
~, **маркиру́ющий** маркиращ импулс, маркерен импулс
~, **мгнове́нный** моментен [краткотраен] импулс
~, **механи́ческий** механичен импулс *(равен на количеството движение)*
~ **напряже́ния** импулс на напрежение, напрежителен импулс
~, **нейтро́нный** неутронен импулс
~, **обра́тный** обратен импулс
~, **оста́точный** остатъчен импулс
~, **па́рный** *вж.* **и́мпульс, двойно́й**
~, **поджига́ющий** *вж.* **и́мпульс, зажига́ющий**
~, **подсве́чивающий** осветяващ импулс *(в радиолокацията)*
~, **по́исковый** търсещ импулс
~, **прямоуго́льный** правоъгълен импулс
~, **пусково́й** пусков импулс
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен импулс
~, **регули́рующий** *авт.* регулиращ импулс
~, **светово́й** светлинен импулс
~ **сдви́га** *изч.* изместващ импулс, импулс за изместване
~, **селе́кторный** селектиращ [избиращ, стробиращ] импулс, стробимпулс
~ **си́лы** импулс на сила; ударен импулс
~, **синхронизи́рующий** *изч.* синхронизиращ импулс
~, **следя́щий** следящ импулс
~ **совпаде́ния** *ядр.* импулс от съвпадение
~, **ста́ртовый** *вж.* **и́мпульс, пусково́й**
~, **сто́повый** спиращ импулс, стопимпулс
~, **строби́рующий** *вж.* **и́мпульс, селе́кторный**
~, **стро́чный** *тлв.* редови импулс, импулс за редова развивка
~, **та́ктовый** *изч.* тактов импулс *(напр. синхронизиращ)*
~ **телеуправле́ния** *авт.* импулс за далечно управляване *(изходящ или входящ, т. е. команден или информационен)*
~ **то́ка** импулс на тока, токов импулс
~, **уда́рный** *вж.* **и́мпульс си́лы**
~, **ультразвуково́й** ултразвуков импулс

~, **управля́ющий** управляващ [команден] импулс
~, **фа́зовый** изместен по фаза импулс, дефазиран импулс
~, **ша́говый** стъпков импулс
~, **электромагни́тный** електромагнитен импулс
~, **электри́ческий** електрически импулс
~, **электро́нный** електронен импулс
импульсме́тр *м ел.* измервател на импулси
и́мпульсник *м ел.* импулсен източник, източник на импулси
~, **реле́йный** *тлф.* релеен източник на импулси
и́мпульсно-ко́довый импулсно-кодов *(напр. за модулация)*
и́мпульсно-модули́рованный импулсно-модулиран
и́мпульсно-часто́тный импулсно-честотен
и́мпульсный импулсен
и́мпульсы *мн* импулси
~, **веду́щие ка́дровые** *тлв.* водещи кадрови импулси
~, **гася́щие ка́дровые** *тлв.* гасящи кадрови импулси
~, **обобщённые** обобщени импулси
~, **синхронизи́рующие ка́дровые** *тлв.* синхронизирани кадрови импулси
~, **ура́внивающие** *тлв.* изравнителни импулси
импфи́рование *с* 1. омекотяване на вода 2. *хим.*, *физ.* присаждане, внасяне на кристални зародиши в преситен разтвор
~, **кисло́тное** киселинно омекотяване на вода
~, **фосфа́тное** фосфатно омекотяване на вода
иму́щество *с икон.*, *воен.* имущество; съоръжения, екипировка
инактиви́рование *с хран.* инактивиране, дезактивиране *(напр. в консервното производство)*
инакти́вный неактивен, безразличен
инва́р *м мет.* инвар *(желязно-никелова сплав с 36% никел)*
инвариа́нт *м мат.* инварианта *(вж. също* **инвариа́нты** *мн)*
~, **алгебраи́ческий** алгебрична инварианта
~, **дифференциа́льный** диференциална инварианта
~, **интегра́льный** интегрална инварианта
~, **нулево́й** *опт.* нулева инварианта, инварианта на Абе
~ **подо́бия** критерий за подобие
~ **электромагни́тного по́ля** инварианта на електромагнитно поле
инвариа́нтность *ж мат.*, *изч.* инвариантност, неизменност
~ **по́лная** пълна инвариантност
~, **части́чная** частична инвариантност
инвариа́нтный инвариантен, неизменен
инвариа́нты *мн (вж. също* **инвариа́нт** *м)* инварианти
~, **адиабати́ческие** адиабатни инварианти
~ **деформ ции** *съпр.* инварианти на деформационно ъстояние *(за малки деформации)*
~ **напряжённого состоя́ния** инварианти на напрегнато състояние
инвентариза́ция *ж икон.* инвентаризация
инвента́рь *м икон.* 1. инвентар 2. инвентарен списък
~, **быстроизна́шивающийся** бързоизносващ се [малотраен] инвентар
~, **полево́й** *с. ст.* полски инвентар *(машини и съоръжения)*
~, **противопожа́рный** противопожарен инвентар
~, **судово́й** корабно имущество, корабен инвентар
~, **то́почный** пещен инвентар, пещно обзавеждане
инве́рсия *ж* 1. *мат.* инверсия; отрицание *(в математическата логика)* ; преобразуване *(в геометрията)*; нарушаване на нормалния ред *(в комбинаториката)* 2. *хим.* инверсия *(изменение на конформацията на циклична молекула — на сложни въглеводороди)* 3. *геофиз.* инверсия *(повишаване на температурата на атмосферата отдолу нагоре вместо обикновеното понижаване)* 4. *ел.* инверсия, обръщане *(напр. на фаза)*
~, **атмосфе́рная** атмосферна инверсия
~, **гиперболи́ческая** *мат.* хиперболична инверсия
~, **комбини́рованная** комбинирана инверсия
~ **населённостей** *физ.* инверсия на «населеността»
~, **опти́ческая** оптическа инверсия
~, **простра́нственная** *мат.* пространствена инверсия, инверсия в пространството
~, **радиацио́нная** *ядр.* радиационна инверсия
~ **релье́фа** *геол.* инверсия [обръщане] на релефа
~ **сахаро́в** *хим.* инверсия на въглеводороди
~, **тектони́ческая** *геол.* тектонична инверсия
~ **температу́ры** температурна инверсия
~ **фа́зы** *ел.* обръщане на фаза
инве́рсор *м* 1. *мех.*, *маш.* инверсор *(уред за превръщане на кръгово движение в праволинейно)* 2. *мат.* преобразувател, инверсор *(уред за геометрични преобразувания)* 3. *ел.* обръщащ [реверсивен] прекъсвач
~, **масшта́бный** *геод.* мащабен преобразувател *(във фотограметрията)*
инве́ртер *м вж.* **инве́ртор**
инверти́н *м* (**инверта́за** *ж*) *хим.* захараза, инвертин, инвертаза
инверти́рование *с ел.* превръщане *(на постоянен електрически ток в променлив)*
инверти́ровать *хим.* инвертирам, превръщам
инве́ртор *м* 1. *ел.* инвертор, преобразувател *(на постоянен ток в променлив)* 2. *радио* (фазо-)инвертираща лампа 3. *изч.* инвертор, логическа схема «не»
~, **автоно́мный** автономен [независим] инвертор
~, **и́мпульсный** импулсен инвертор
~, **ла́мповый** *вж.* **инве́ртор 2**
~, **мостово́й** инвертор по мостова схема

~, поля́рный 1. *ел.* преобразувател на поляритет 2. *вж.* **инве́ртор I** 3. *ел.* вибропреобразувател
~, реле́йный релеен преобразувател
~, рту́тный живачен инвертор
~, транзи́сторный транзисторен инвертор
~, фа́зовый преобразувател на фаза
~, электро́нный електронен инвертор
инвести́ровать *икон.* инвестирам, правя капитални вложения *(за нови или за реконструиране на съществуващи основни фондове)*
инвести́ция *ж* инвестиция, капитално вложение
инве́стор (инвести́тор) *м* инвеститор
инволюцио́нный *мат.* инволютен, еволвентен
инволю́та *ж мат.* инволюта, еволвента
инволю́ция *ж мат.* инволюция
~, биаксиа́льная двуосова инволюция
~, ортогона́льная правоъгълна инволюция
~, симметри́ческая симетрична инволюция
ингиби́рование *с хим.* забавяне
ингиби́тор *м хим.* забавител, инхибитор
~, антикоррози́йный *вж.* **ингиби́тор корро́зии**
~ корро́зии забавител на корозията
~ окисле́ния противоокислител, забавител на окисляването; *кауч.* инхибитор на стареенето
~ реа́кции забавител [инхибитор] на реакцията
ингредие́нт *м хим.* съставка, съставна част, ингрaдиент
ингре́ссия *ж геол.* ингресия
индантре́н *м* индентрен *(багрило)*
и́ндекс *м* 1. индекс, указател *(напр. библиотечен)* 2. *мат.* индекс *(напр. към буквено означение)* 3. *икон.* цифров показател *(напр. на цени, обем на производство)*
~, ве́рхний горен индекс
~ ветвле́ния индекс на разклонението
~ вя́зкости вискозитетен индекс
~, ди́зельный дизелен индекс *(показател за възпламеняемостта на дизелови горива)*
~ ине́рции *мат.* индекс на инерцията
~ итера́ции итеративен индекс
~ кисло́тности *хим.* показател [индекс] на киселинност, киселинно число
~, ни́жний долен индекс
~ подгру́ппы индекс на подгрупата
~, постоя́нный *икон.* постоянен показател
~, составно́й *мат.* съставен [сложен] индекс
индекса́ция *ж* индексация, индексиране, определяне на показателя на възпламеняване *(напр. на течни горива)*
индекси́рование *с* 1. индексиране, поставяне на индекси, класифициране, номериране *(за нужди на информацията)* 2. *вж.* **индекса́ция**
инди́го *с хим.* индиго *(багрило)*, синьо индиго
~, бе́лое бяло индиго *(багрило)*
~, ме́дное *минер.* медно индиго, ковелин, меден (II) сулфид
~, си́нее синьо индиго
индиго́ли́т *м минер.* индиголит
и́ндий *м хим.* индий, In
~, азотнокислый индиев (III) нитрат
~, бро́мистый индиев (I или III) бромид
~, ио́дистый индиев йодид (III)
~, серни́стый индиев (III) сулфид
~, сернóки́слый индиев (III) сулфат
~, хло́ристый индиев (III) хлорид
~, циа́нистый индиев (III) цианид
индика́тор *м* 1. *изм.* индикатор, измервателен часовник 2. *топл.* индикатор *(на измененията на налягането в цилиндъра на бутална машина)* 3. *хим.* индикатор *(за завършване на химическа реакция — напр. лакмус)* 4. *ел.* показващ [индикаторен] уред, индикатор
~, адсорбцио́нный *хим.* адсорбционен индикатор
~, анте́нный *радио* антенен индикатор, индикатор за настройка на антена
~ бие́ний *изм.* индикатор на биене
~, визуа́льный визуален индикатор *(създаващ ефект за присъствие — напр. при кацане на самолет)*
~, газоразря́дный газоразряден индикатор *(газонапълнен уред за визуално възпроизвеждане на информация)*
~, гидравли́ческий *изм.* хидравличен индикатор
~, глуби́нный дълбокомер с измервателен часовник
~ давле́ния индикатор за налягане *(напр. в пневмоавтоматични устройства, в цилиндри на бутални машини)*
~, дете́кторный *ел.* детекторен индикатор
~, динамометри́ческий *изм.* динамометричен индикатор
~, диффунди́рующий *ядр.* дифундиращ индикатор
~ излуче́ния *ядр.* индикатор на излъчването
~, изобрази́тельный изобразителен [нагледен] индикатор *(напр. за изменение на характеристиката във вид на графика)*
~, изото́пный изотопен индикатор, белязани атоми
~, ионизацио́нный *ядр.* йонизационен индикатор
~ искре́ния *ел.* индикатор на искрене
~, ква́рцевый кварцов индикатор
~, кисло́тно-осно́вный *хим.* киселинно-основен индикатор, pH-индикатор
~ колеба́ний индикатор на трептения [вибрации]
~ кругово́го обзо́ра (радиолокационен) индикатор за кръгов обзор
~ ку́рса индикатор за курс *(например на самолет)*
~, ла́мповый *ел.* лампов индикатор
~, магнитоэлектри́ческий магнитоелектрически индикатор
~, мембра́нный мембранен индикатор
~, металлохро́мный *хим.* металохромен индикатор, метал-индикатор
~ мета́на *мин.* индикатор за метан
~, механи́ческий механичен индикатор

~, **микро́нный** индикатор с микрометрична скала
~, **навигацио́нный** *ав.* навигационен индикатор *(показващ отклонението от определения маршрут)*
~ **напряже́ния** *ел.* индикатор на напрежението
~ **напряже́ния пучка́** *ядр.* индикатор за интензитета на снопа
~ **настро́йки** *радио* индикатор на настройката
~, **нейтро́нный** *ядр.* неутронен индикатор
~, **нулево́й** *ядр.* нулев индикатор
~, **опти́ческий** оптически индикатор *(с отразен от огледало лъч върху матов екран)*
~ **осево́го сдви́га** индикатор на осовото изместване *(на турбина)*
~ **оседа́ния поро́д** *мин.* индикатор за слягане на скалите
~ **пе́ленга** *радио* индикатор на пеленг [посока към обекта]
~ **пери́ода** *ядр.* индикатор на периода
~, **pH-** *вж.* **индика́тор, кисло́тно-осно́вный**
~, **поршнево́й** *вж.* **индика́тор 2**
~, **проекцио́нный** проекционен индикатор *(с проекционно устройство и екран)*
~, **пьезоква́рцевый** пиезокварцов индикатор
~ **радиа́ции** индикатор на радиацията
~, **радиоакти́вный** радиоактивен индикатор
~, **светово́й** *радио* светлинен индикатор
~, **сигна́льный** сигнален индикатор *(напр. със сигнална лампа, звънец)*
~, **стре́лочный** стрелков индикатор *(със скала)*
~, **стробоскопи́ческий** стробоскопичен индикатор
~, **сцинтилляцио́нный** *ядр.* сцинтилационен индикатор
~, **та́ктильный** осезателен индикатор *(при необходимост от бърза реакция от страна на обслужващия)*
~, **терми́ческий** топлинен индикатор
~, **хими́ческий** химически индикатор
~, **цветно́й** *хим.* цветен индикатор
~, **цифрово́й** *изм.* цифров индикатор *(напр. барабанен брояч)*
~, **электри́ческий** електрически индикатор
~, **электро́нно-лучево́й** електроннолъчев индикатор
~, **электропневмати́ческий** електропневматичен индикатор
~ **я́дерных взры́вов** индикатор на ядрени взривове
индика́торный индикаторен
индикатри́са *ж мат., опт., крист.* индикатриса
~, **опти́ческая** оптическа индикатриса
~ **рассе́яния** индикатриса на разсейването
индика́ция *ж* **радиоакти́вная** *ядр.* радиоактивна индикация
индици́рование *с* индициране
индо́л *м• хим.* индол, бензопирол
индофено́л *м хим.* индофенол; фенолово синьо
индукти́вность *ж ел.* 1. индуктивност 2. индуктивност, индукционна бобина
~, **ано́дная** 1. анодна индуктивност 2. индуктивност във веригата на анода, аноден дросел
~ **анте́нны** (собствена) индуктивност на антена
~, **взаи́мная** взаимна индуктивност
~, **внутрила́мповая** индуктивност на (електронна) лампа, вътрешна индуктивност на (електронна) лампа
~, **гла́вная** главна [основна] индуктивност
~, **динами́ческая** динамична индуктивност
~, **заря́дная** *ел. (индуктивност, оказваща влияние при включване и изключване на веригата)*
~, **ка́жущаяся** привидна индуктивност
~ **кату́шки** индуктивност на бобина [намотка]
~, **километри́ческая** индуктивност на 1 km от линия
~, **компенси́рующая** компенсираща индуктивност
~, **обра́тная** обратна индуктивност, реципрочна *(стойност на)* индуктивност
~, **парази́тная** паразитна индуктивност
~, **паралле́льная** паралелно свързана индуктивност
~, **переме́нная** променлива [регулируема] индуктивност
~, **пого́нная** индуктивност за единица дължина *(от линия)*
~, **после́довательная** последователно свързана индуктивност
~, **постоя́нная** постоянна [неизменна] индуктивност
~ **при насыще́нии** индуктивност при насищане
~, **распределённая** разпределена индуктивност
~ **рассе́яния** индуктивност на разсейване
~, **се́точная** 1. индуктивност на решетка 2. индуктивност във веригата на решетка
~, **синхро́нная** синхронна индуктивност
~, **со́бственная** собствена индуктивност
~, **шунти́рующая** *вж.* **индукти́вность, паралле́льная**
~, **эквивале́нтная** еквивалентна [заместваща] индуктивност
~, **эталóнная** еталонна индуктивна бобина
~ **я́коря** индуктивност на котва
индукти́вный индуктивен
индукти́рованный индуктиран
индукти́ровать индуктирам
инду́ктор *м ел.* 1. индуктор; индукционен апарат; ротор с полюси; *тлф.* индуктор за повиквателен сигнал 2. индуктор, нагревателна намотка, нагревател *(с ток с висока честота)*
~, **блокиро́вочный** блокиращ индуктор
~, **вызывно́й** *тлф.* индуктор за повиквателен сигнал, ръчен индуктор
~, **зака́лочный** индуктор [индукторен нагревател] за закаляване
~, **нагрева́тельный** индуктор, индукторен нагревател *(напр. за ковашко-пресово обработване, за закаляване)*

~, **путевой** *жп.* релсов индуктивен датчик *(за автоматично въздействие на локомотива)*
~ **с магнитопрово́дом** индуктор с магнитопровод
~, **телефо́нный** *вж.* **инду́ктор, вызывно́й**
индукцио́нный индукционен
инду́кция *ж* индукция
~, **взаи́мная** взаимна индукция *(напр. между електрически вериги)*
~, **вихрева́я** *физ.* вихрова индукция
~, **магни́тная** магнитна индукция
~ **насыще́ния** индукция на насищане
~, **оста́точная** остатъчна индукция
~, **пове́рхностная** повърхностна индукция
~, **приведённая** приведена индукция
~, **со́бственная** собствена индукция
~, **хими́ческая** химическа индукция *(при съвместно протичане на химични реакции, които взаимно си влияят)*
~, **электри́ческая** електрическа индукция
~, **электромагни́тная** електромагнитна индукция
~, **электростати́ческая** електростатична индукция
~, **я́дерная** ядрена индукция
индустриализа́ция *ж* индустриализация
индустриа́льный промишлен, индустриален
инду́стрия *ж* промишленост, индустрия
индуци́рованный индуциран, индуктиран
инези́т *м* *минер.* инезит
ине́ртность *ж* 1. инертност, неподвижност 2. *хим.* инертност, ниска реакционна способност, неактивност
ине́ртный 1. инертен 2. *хим.* инертен, неактивен; благороден *(за химическите елементи от нулева група на периодичната система)*
инерцио́нность *ж* *вж.* **ине́ртность 1**
~ **проце́сса** инертност на процеса
инерцио́нный инерционен *(напр. за момент, за сила)*
ине́рция *ж* инерция *(първи принцип на механиката)*; инертност
~, **гироскопи́ческая** жироскопична инерция
~ **масс** инерция на масите [масата]
~, **поля́рная** полярна инерция
~ **прибо́ра** инертност на уред *(показване на отчитаната стойност с известно закъснение)*
~ **регули́рования** подаваща се на регулиране инерция
~, **теплова́я** топлинна инерция; топлинна инертност
~, **фотографи́ческая** *физ.* фотографска инерция
~, **электромагни́тная** електромагнитна инерция
~ **электро́на** *ядр.* инерция на електрона
инжекти́ровать *стр.* инжектирам
инже́ктор *м* инжектор, струйна помпа
~, **водостру́йный** водоструен инжектор
~, **вса́сывающий** всмукващ инжектор
~, **загру́зочный** зареждащ [захранващ] инжектор
~, **паро́вой** парен инжектор
~, **пла́зменный** *ядр.* плазмен инжектор
~ **подпо́ра** подпиращ [напорен] инжектор
~, **распыля́ющий** разпръскващ инжектор
~ **то́плива** инжектор на гориво
~ **электро́нов** *ядр.* инжектор на електрони
инже́кторный инжекторен
инже́кция *ж* *топл., ядр.* инжекция
инжене́р *м* инженер
~, **авиацио́нный** авиационен инженер, авиоинженер
~**-геодези́ст** инженер-геодезист
~, **гла́вный** главен инженер
~, **го́рный** минен инженер
~**-констру́ктор** инженер-конструктор
~**-металлу́рг** инженер-металург
~**-меха́ник** машинен инженер
~ **путе́й сообще́ния** инженер по пътища *(и транспорт)*
~**-ради́ст** инженер-радист
~**-системоте́хник** *изч.* инженер по системотехника
~, **сме́нный** сменен инженер, инженер на смяна
~**-строи́тель** инженер-строител
~**-судострои́тель** инженер-корабостроител
~**-техно́лог** инженер-технолог
~**-хи́мик** инженер-химик
~**-эле́ктрик** електроинженер
~**-электромеха́ник** *вж.* **инжене́р-эле́ктрик**
инжене́рный инженерен
инициа́л *м* *полигр.* инициал, начална буква
инициа́тор *м* 1. *хим.* инициатор, иницииращо [възбуждащо] вещество 2. иницииращо [чувствително, детониращо] взривно вещество *(за първичен заряд на детонатор)*
иниции́рование *с* *мин.* иницииране, възбуждане *(на взрив с помощта на начален импулс)*
иниции́ровать иницирам, възбуждам *(взрив)*
инклина́тор *геофиз.* инклинатор *(уред за измерване на магнитното наклонение)*
~, **индукцио́нный** индукционен инклинатор
~, **стре́лочный** стрелков инклинатор
инклино́метр *м* *мин.* инклинометър *(за измерване на наклона и посоката на сондажа)*
~, **гироскопи́ческий** жироскопичен инклинометър
~, **жи́дкостный** течен [електролитен] инклинометър
~, **магни́тный** магнитен инклинометър
~, **электромагни́тный** електромагнитен инклинометър
инклиноме́трия *ж* *мин.* инклинометрия
инконе́ль *м* *мет.* инконел *(желязна сплав с никел и хром)*
инкруста́ция *ж* инкрустация *(обикн. предмети за украса)*
инкуба́тор *м* *с. ст.* инкубатор
инсектици́ды *мн* *хим.* инсектициди *(за борба с вредни насекоми)*
~ **нару́жного де́йствия** контактни инсектициди
инсоля́ция *ж* 1. *геофиз.* *(облъчване на земната повърхност от слънчева радиация)* 2. *арх.* инсолация, осльнчаване *(на жилища)*

инсори́т *м стр.* инсорит *(пресован картон от слама)*
инспе́ктор *м* инспектор
~, **горнотехни́ческий** миннотехнически инспектор
~, **доро́жный** пътен инспектор, испектор по пътищата
~ **по котлонадзо́ру** инспектор по котлонадзора
~ **по охра́не труда́** инспектор по охрана на труда
~ **по те́хнике безопа́сности** инспектор по техника на безопасност
~, **техни́ческий** технически инспектор, инспектор по технически контрол
инспе́кция *ж* инспекция
~, **санита́рная** санитарна инспекция
~, **сортова́я** *с. ст.* инспекция за сортов контрол, инспекция за контрол на посевния материал
институ́т *м* институт
~, **го́рный** минен институт
~ **нау́чно-иссле́довательский** научноизследователски институт
~, **прое́ктный** институт за проектиране, проектантски институт
инструкта́ж *м* инструктиране; инструктаж
~, **вво́дный** встъпителен инструктаж *(напр. по охрана на труда)*
~, **произво́дственный** производствен инструктаж, производствено обучение
инстру́кция *ж* инструкция, ръководни указания, правила за изпълнение *(напр. на технологична операция, за работа)*
~ **по эксплуата́ции** правила [инструкция] за работа
инструме́нт *м* инструмент; сечиво
~, **авари́йный** авариен инструмент
~, **алма́зно-абрази́вный** диамантно-абразивен инструмент
~, **алма́зный** диамантен инструмент *(напр. за прецизно разстъргване, за миннопробивни работи)*
~, **астрономи́ческий** астрономичен инструмент
~, **бортово́й** *ав.* борден инструмент
~, **бурово́й** пробивен [сондажен] инструмент
~, **быстроре́жущий** *обр. мет.* бързорежещ инструмент
~, **волочи́льный** *мет.* инструмент за изтегляне
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] инструмент
~, **геодези́ческий** геодезичен инструмент
~, **дави́льный** изтеглячен инструмент *(за изтегляне на струг)*
~, **давя́щий** 1. натискателен инструмент, натискателно приспособление 2. инструмент за работа с натиск *(напр. щампа, накатка)*
~, **дели́тельный** делителна глава
~ **для разво́дки зу́бьев** инструмент за размятане [чапразене] на зъбите *(на трион)*, чапразило
~, **дово́дочный** *обр. мет.* инструмент за заглаждане *(напр. след точене)*
~, **дыропробивно́й** инструмент за пробиване [продупчване], перфоратор
~, **жестяни́цкий** тенекеджийски инструмент
~, **зажи́мный** *вж.* **инструме́нт, крепёжно-зажи́мный**
~, **затыло́вочный** *обр. мет.* инструмент за затилване [за наточване на заден ъгъл]
~, **землеме́рный** *геод.* земемерен инструмент
~, **зуборе́зный** *обр. мет.* зъбонарезен инструмент
~, **измери́тельный** 1. измервателен инструмент *(напр. шублер, калибри, ролетка)* 2. измервателен уред [апарат]
~, **индика́торный** инструмент с индикатор [измервателен часовник]
~, **калибро́вочный** калибровъчен инструмент
~, **клепа́льный** нитовъчен инструмент
~, **крепёжно-зажи́мный** затегателен [държащ] инструмент *(напр. патронник, държач, менгеме, клещи)*
~, **кромкозаги́бочный** инструмент за огъване на крайща *(на лист)*
~, **кузне́чный** [**ко́вочный**] ковашки инструмент *(обикн. за ръчно коване)*
~, **лови́льный** *мин.* ловилен [спасителен] инструмент *(за извличане на предмети, останали при авария в сондаж)*
~, **маркше́йдерский** *мин.* маркшайдерски инструмент
~, **меридиа́нный** *геод.* меридианен инструмент
~, **мери́тельный** *вж.* **инструме́нт, измери́тельный 1 и 2**
~, **металлоре́жущий** металорежещ инструмент
~, **механизи́рованный** механизиран инструмент *(напр. електрически, пневматичен)*
~, **многоле́звийный** инструмент с много [няколко] режещи остриета [ръба, зъба] *(напр. свредло, зенкер, фреза)*
~, **многорезцо́вый** многоножов инструмент; многоножова глава
~, **монта́жный** монтажен инструмент
~, **наби́вочный** *леяр.* инструмент за набиване *(на форми)*
~, **нака́точный** инструмент за валцуване *(напр. на резби)*
~, **обка́точный** инструмент за обработване *(на зъбни колела)* по метода на обхождане
~, **опти́ческий** оптически инструмент
~, **отде́лочный** инструмент за окончателно [фино] обработване
~, **пневмати́ческий** пневматичен инструмент
~, **пове́рочный** контролен инструмент
~, **полирова́льный** полировъчен инструмент, инструмент за полиране
~, **преде́льный измери́тельный** гранични калибри *(контролни)*
~, **пре́ссовый** *мет., обр. мет.* пресов инструмент
~, **прецизио́нный** прецизен [особено точен] инструмент
~, **путево́й** *жп.* пътен инструмент
~, **разме́точный** *обр. мет.* инструмент за разчертаване [трасиране, очертаване]

~, расто́чный *обр. мет.* инструмент за разстъргване
~, регистри́рующий (само-)записващ инструмент [апарат, уред]
~, ре́жущий *обр. мет.* режещ инструмент *(напр. стругарски нож, свредло, протяжка, фреза)*
~, резьбонарезно́й *обр. мет.* резбонарезен инструмент, инструмент за нарязване на резба
~, ручно́й ръчен инструмент
~, сбо́рный сглобяем инструмент *(от няколко части)*
~, сбо́рочный монтажен инструмент
~, сва́рочный инструмент за заваряване, заваръчен инструмент
~, сельскохозя́йственный селскостопански инструмент
~, слеса́рный шлосерски инструмент
~, столя́рный дърводелски инструмент
~, твёрдоспла́вный твърдосплавен инструмент, инструмент с *(режещи остриета или ръбове от)* твърди пластини
~, тока́рный инструмент за струговане, стругов инструмент
~. точи́льный точилен инструмент *(обикн. абразивен)*
~, угломе́рный *геод.* ъгломерен инструмент
~, уда́рный ударен инструмент *(напр. чук, секач, пробой)*
~, универса́льный универсален инструмент
~, формо́вочный *леяр.* формовъчен инструмент, инструмент за формоване
~, хонингова́льный инструмент за хониговане
~, центрова́льный *обр. мет.* центровъчен инструмент, инструмент за центроване *(напр. центрово свредло)*
~, шлифова́льный инструмент за шлифоване *(напр. диск)*
~, электри́ческий електрически инструмент, инструмент с електрическо задвижване
инструмента́льная *ж* инструментален цех, инструментална работилница
инструмента́льный инструментален
инструмента́льщик *м* инструменталчик, специалист по изработване на инструменти
инструмента́рий *м* комплект от инструменти
инструме́нты *мн*, **чертёжные** чертежни инструменти, инструменти за чертане
инта́рсия *ж арх.* мозайка от дърво
интегра́л *м мат.* интеграл
~ **актива́ции** *ядр.* интеграл на активирането
~ **вероя́тности** интеграл на вероятността
~, **двойно́й** двоен интеграл
~, **ко́нтурный** интеграл по контур
~, **кра́тный** кратен интеграл
~, **криволине́йный** криволинеен интеграл; интеграл по крива линия
~, **лине́йный** линеен интеграл
~, **мультипликати́вный** многократен [мултипликативен] интеграл
~, **неопределённый** неопределен интеграл
~, **о́бщий** общ интеграл
~, **определённый** определен интеграл
~ **оши́бок** интеграл на грешките
~, **пове́рхностный** интеграл по повърхнина
~, **резона́нсный** резонансен интеграл
~, **табли́чный** табличен интеграл
~, **тройно́й** троен интеграл
~, **ча́стный** частен интеграл
интегра́льный интегрален
интегра́тор *м* интегратор, интегриращо устройство *(за решаване на задачи по методи за интегриране)*
~, **гидравли́ческий** хидравличен интегратор
~, **гироскопи́ческий** жироскопичен интегратор
~, **механи́ческий** механичен интегратор
~, **пневмати́ческий** пневматичен интегратор
~, **следя́щий** следящ интегратор
~, **цифрово́й** цифров интегратор
~, **электро́нный** електронен интегратор
интегра́ция *ж икон.* интеграция; обединяване
интегра́ф *м мат.* интеграф
интегри́рование *с* 1. *мат.* интегриране 2. *виж.* **интегра́ция**
~, **графи́ческое** графично интегриране
~, **когере́нтное** кохерентно интегриране
~ **ме́тодом подстано́вки** *виж.* **интегри́рование подстано́вкой**
~ **подстано́вкой** интегриране чрез полагане [субституция]
~ **по частя́м** интегриране по части
~, **приближённое** приближено интегриране, интегриране с приближение
~, **чи́сленное** числено интегриране
интегри́руемость *ж* интегрируемост
интегри́руемый интегрируем
интенси́вность *ж* интензивност, интензитет, напрегнатост, *(степен на)* напрежение
~ **актива́ции** *ядр.* интензивност на активирането
~ **водоотда́чи** *геол.* интензивност на водоотдаването
~ **давле́ния** *физ.* налягане
~ **движе́ния** *трансп.* напрегнатост [интензивност] на движението
~ **зву́ка** интензивност [сила] на звука
~ **излуче́ния** интензивност на излъчването
~ **нагру́зки** интензитет на натоварването
~ **отка́зов** интензивност на спиранията *(показател за сигурността, с която работят неподлежащи на ремонтиране механизми)*
~ **пото́ка отка́зов** *авт.* честота на спиранията
~ **пылеобразова́ния** *мин.* интензивност на прахообразуването
~ **разрабо́тки месторожде́ния** *мин.* интензивност на разработване на находище
~ **све́та** интензивност [сила] на светлината
~ **труда́** *икон.* интензивност [напрегнатост] на труда
~ **турбуле́нтности** *хидр.* турбулентна интензивност
~ **шу́ма** шумово напрежение, шумова мощност
~ **эксплуата́ции** експлоатационна интензивност *(показател, характеризиращ режима на използване)*

интенси́вный интензивен, напрегнат; *текст.* наситен
интенсифика́ция *ж* интензификация, интензифициране
~ произво́дства интензификация на производството
интерва́л *м* интервал; промеждутък, пауза; разстояние, междина; *мат.* интервал
~, акусти́ческий *физ.* тонов интервал, интервал между тонове
~ вре́мени интервал от време, пауза
~ града́ции интервал между степени, степен, стъпало
~ движе́ния интервал на движението, разстояние, дистанция
~ деле́ния интервал между деления *(напр. на скала)*
~, довери́тельный *мат.* доверителен интервал
~, за́мкнутый *мат.* затворен интервал
~ интегри́рования интервал на интегриране
~ настро́йки интервал на настройка [настрояване]
~, рабо́чий работен интервал, работно разстояние
~ регули́рования интервал на регулиране
~ сходи́мости *мат.* интервал на сходимост *(на степенен ред)*
~ то́ка *съобщ.* токова пауза *(при спиране на тока)*
~, температу́рный температурен интервал
~, частóтный честотен интервал, честотна област
~ экспози́ций *кфт.* експозиционен интервал, експозиция
интервало́метр *м* *геод.* интерваломер
Интерви́дение *с* *тлв.* Интервизия
интеркристалли́ческий междукристален
интерло́к *м* *текст.* интерлок, кръглоплетачна машина *(двулицева)*
интерметалли́ческий междуметален
интермиттéнция *ж* *хидрогеол.* интермитенция *(периодично изменение на дебита на извор)*
интермолекуля́рный *хим.* междумолекулен
интерполи́рование *с* *мат.* интерполиране, интерполация
интерполи́ровать интерполирам
интерполя́тор *м* *(изчислително)* устройство за интерполиране
интерполя́ция *ж* *вж.* **интерполи́рование**
~, ана́логовая аналогова интерполация
~, линéйная линейна интерполация
~, параболи́ческая параболична интерполация
~, тригонометри́ческая тригонометрична интерполация
интерпрета́ция *ж* интерпретация, тълкуване
~, коли́чественная количествена интерпретация
интерференцио́нный *физ.* интерференционен
интерферéнция *ж* *физ.* интерференция
~, аэродинами́ческая аеродинамична интерференция
~ волн интерференция на вълните
~ свéта *опт.* интерференция на светлината
~ сква́жин *хидр.* взаимодействие на *(разположени в близост)* кладенци [сондажи] *(по отношение на дебита)*
интерфери́ровать *физ.* интерферирам, взаимодействувам *(напр. за вълни)*
интерферо́метр *м* *изм.* интерферометър, оптичен [интерференционен] компаратор *(за сравнение на плоскопаралелни мерни пластини с дължината на светлинни вълни)*
~, дисперсио́нный дисперсионен интерферометър
~, звёздный звезден интерферометър
~, конта́ктный контактен интерферометър
~, ультразвуково́й ултразвуков интерферометър
интерьéр *м* *арх.* интериор *(вътрешно пространство на сграда)*
интроскопи́я *ж* интроскопия *(визуално наблюдаване на вътрешната макроструктура на непрозрачни материали)*
интрузи́вный *геол.* интрузивен *(напр. за магмени скали)*
интру́зия *ж* *геол.* интрузия
инфильтра́ция *ж* *хидр.* просмукване *(на води в почвата)*, процеждане, инфилтрация
инфлéктор *м* *ядр.* инфлектор
инфля́ция *ж* *икон.* инфлация
информати́вность *ж* информативност, наситеност със съдържание, количество на информацията
информа́тика *ж* информатика, теория на научната информация
информа́тор *м* *изч.* информатор
информа́ция *ж* *орг.* информация
~, алфави́тная азбучна информация *(по азбучен ред)*
~, алфави́тно-цифрова́я азбучно-цифрова информация
~, ана́логовая *изч.* аналогова информация
~, вво́дная *изч.* входяща информация
~, втори́чная вторична информация
~, выходна́я изходяща информация
~, дискрéтная дискретна информация
~, избы́точная излишна информация
~, коди́рованная кодирана информация
~, нау́чно-техни́ческая научно-техническа информация
~, патéнтная патентна информация
~, цифрова́я *изч.* цифрова информация
инфразву́к *м* *физ.* инфразвук *(с честота под 16 Хц)*
инфразвуково́й инфразвуков
инфракра́сный инфрачервен
инфузори́т *м* *петр.* инфузорна пръст, кизелгур, диатомит
инъéктор *м* инжектор, струйна помпа
инъéкция *ж* *стр.* инжекция, инжектиране, впръскване
~ цемéнтного молока́ впръскване на циментов разтвор
инъекти́рование *с* *вж.* **инъéкция**
ио́д *м* *хим.* йод, J
~, однохло́ристый йоден (I) хлорид
~, пятифто́ристый йоден (V) флуорид
иода́т *м* йодат, сол на йодната киселина

~ **ба́рия** бариев йодат
~ **ка́лия** калиев йодат
~ **на́трия** натриев йодат
иодацето́н *м* *хим.* йодацетон
иодбензо́л *м* *хим.* йодбензол *(разтвор на йод в бензол)*
иоди́д *м* йодид, сол на йодоводородната киселина
~ **ба́рия** бариев йодид
~ **ви́смута** бисмутов (III) йодид
~ **ка́лия** калиев йодид
~ **ка́льция** калциев йодид
~ **рту́ти (I)** живачен (I) йодид, меркуройодид
~ **рту́ти (II)** живачен (II) йодид, меркурийодид
~ **серебра́** сребърен йодид
иоди́рование *с* *хим.* йодиране
иоди́рованый йодиран
иоди́ровать йодирам, вкарвам [заместваm с] йод
иодистоводоро́дный йодоводороден
ио́дистый йодид; съдържащ йод
иоди́т *м* йодит
иоднова́тистый хипойодит; хипойодист *(за киселина)*
иоднова́тый йоден *(напр.* **кислота́, иоднова́тая** *йодна киселина)*
иодоводоро́д *м* *хим.* йодо-водород
иодоо́кись *м* *хим.* йоден окис, оксийодид
иодомета́н *м* *хим.* метилйодид
иодоме́трия *ж* *хим.* йодометрия
ио́н *м* *физхим.* йон
~, **амфоте́рный** амфотерен йон
~, **атома́рный** атомарен йон
~, **водоро́дный** водороден йон
~, **возбуждённый** възбуден йон
~, **гидрокси́льный** *хим.* хидроксилен йон
~, **двухзаря́дный** двукратно зареден йон
~, **исхо́дный** изходен [начален] йон
~, **молекуля́рный** молекулярен йон
~, **однозаря́дный** еднозаряден [едновалентен] йон
~, **оста́точный** остатъчен йон
~ **отда́чи** отритнат йон
~, **отрица́тельный** отрицателен йон
~, **парамагни́тный** парамагнитен йон
~, **положи́тельный** положителен йон
~, **тяжёлый** тежък йон
~, **электроли́тный** електролитен йон
ионизáтор *м* *физ.* йонизатор
ионизацио́нный йонизационен
ионизáция *ж* *физ.* йонизация
~ **атмосфе́ры** йонизация на атмосферата
~, **втори́чная** вторична йонизация
~ **га́за** йонизация на газа
~, **и́мпульсная** импулсна йонизация
~, **коло́нная** колонна йонизация
~, **конта́ктная** контактна йонизация
~, **лави́нная** лавинна йонизация
~, **перви́чная** първична йонизация
~, **по́лная** пълна йонизация
~, **терми́ческая** термична йонизация, термойонизация
~, **уда́рная** ударна йонизация
~, **уде́льная** специфична йонизация
~, **фото́нная** фотонна йонизация
~, **цепна́я** верижна йонизация
~, **электролити́ческая** електролитна йонизация
~ **электро́нами** йонизация с електрони
ионизи́ровать йонизирам
ио́ний *м* *хим.* йоний *(изотоп на тория)*
ио́ники *мн* *арх.* йоники *(орнаменти)*
иони́т *м* *хим.* йонит, йонообменно вещество
ио́нный йонен
ионогра́мма *ж* йонограма
иономе́тр *м* йонометър
ионообме́н *м* *хим.* йонообмен, обмен на йони
ионообме́нник *м* *вж.* **иони́т**
ионообме́нный йонообменен
ионообразова́ние *с* образуване на йони
ионосфе́ра *ж* *геофиз.* йоносфера
ионофо́н *м* йонизационен високоговорител
иордани́т *м* *минер.* йорданит
ипо́рка *ж* *стр.* ипорка *(топлоизолационен материал)*
ипподро́м *м* хиподрум
ипри́т *м* *хим.* иприт *(бойно вещество с отровно действие)*
ири́диевый иридиев, съдържащ иридий
ири́дий *хим.* иридий, Ir
~, **о́смиевый** *минер.* осмоиридий
~, **платини́стый** *минер.* платин-иридий
~, **самоpо́дный** *минер.* самороден иридий
~ **хло́ристый (IV)** *хим.* иридиев (IV) хлорид
~, **четырёххло́ристый** *вж.* **ири́дий, хло́ристый (IV)**
иррадиа́ция *ж* *ядр.*, *опт.* ирадиация
иррациона́льность *ж* *мат.* ирационалност
иррациона́льный ирационален
ирригацио́нный напоителен
ирригáция *ж* *с. ст.* напояване, иригация
искаже́ние *с* изкривяване, деформация
~, **амплиту́дное** амплитудно изкривяване; *тлф.* заглъхващо изкривяване
~, **аперту́рное** апертурно изкривяване
~, **бочкообра́зное** *тлв.* изкривяване *(на изображението)* тип «бъчва»
~, **допусти́мое** допустимо изкривяване
~ **изображе́ния** *тлв.* изкривяване на изображението [образа]
~ **и́мпульса** изкривяване на импулса
~, **интерференцио́нное** *тлв.* интерференционно изкривяване
~, **лине́йное** линейно изкривяване
~, **модуляцио́нное** модулационно изкривяване
~, **нелине́йное** нелинейно изкривяване
~, **опти́ческое** оптическо изкривяване
~, **перекрёстное** *тлв.* кръстосано изкривяване
~ **подушкообра́зное** *тлв.* изкривяване *(на изображението)* тип «възглавница»
~ **про́филя резьбы́** *маш.* изкривяване на профила на резбата
~ **сигна́ла** изкривяване на сигнала
~ **спе́ктра** изкривяване на спектъра
~, **фа́зовое** фазово изкривяване; *тлф.* закъснително изкривяване
~ **фо́рмы** изкривяване на формата

~, **цветово́е** *тлв.* цветово изкривяване, изкривяване на цветопредаването
~, **часто́тное** честотно изкривяване
искажённый изкривен, разкривен; ненормален
иска́ние *с* 1. търсене 2. *тлф.* избиране
~, **вы́нужденное** принудително избиране
~, **группово́е** групово избиране
~, **да́льнее** далечно избиране
~ **и́мпульсами** импулсно избиране
~, **свобо́дное** свободно избиране
~, **ша́говое** степенно избиране
иска́тель *м* 1. *тлф.* избирач 2. *опт.*, *астр.* търсач, визьор
~, **враща́ющийся** въртящ се избирач
~, **группово́й** групов избирач
~, **дека́дно-ша́говый** декадно- [десетично-] стъпков избирач
~, **маши́нный** машинен избирач
~, **лине́йный** линеен избирач
~ **поврежде́ний** *тлф.* устройство за търсене [откриване] на повреди
~, **подъёмный** изкачващ се избирач
~, **реги́стровый** регистров избирач
~, **реле́йный** релеен избирач
~ **те́чи** търсач на пропуск [пробив, неуплътнено място] *(във вакуумната техника)*
~, **ша́говый** стъпков избирач
исключе́ние *с* *мат.* изключване, елиминиране
иско́мое *с* *мат.* търсено число
ископа́емые *мн* *мин.* изкопаеми
~, **горю́чие** горливи (полезни) изкопаеми, каустобиолити
~, **металли́ческие поле́зные** метални [рудни] изкопаеми
~, **неру́дные** нерудни [неметални] изкопаеми
~ **поле́зные** полезни изкопаеми, природни минерални суровини, природни минерални богатства
~, **ру́дные** *вж.* **ископа́емые, металли́ческие поле́зные**
~, **руководя́щие** ръководни вкаменелости *(в палеонтологията)*
ископа́емый изкопаем
и́скра *ж* искра
~, **бесперебо́йная** *авто* непрекъсната искра *(запалната система работи, без да прекъсва)*
~, **дли́нная** дълга искра *(при електрически разряд)*
~ **зажига́ния** *авто* запалителна искра
~, **зажига́ющая запа́льная** *вж.* **и́скра зажига́ния**
~ **замыка́ния** искра при затваряне *(напр. на контактна система)*
~, **коро́ткая** къса искра
~ **коро́ткого замыка́ния** (електрическа) искра *или* дъга при късо съединение
~ **пробо́я** искра на (електрически) пробив
~ **размыка́ния** искра при прекъсване *(напр. на контактна система)*
~ **разря́да** искра на (електрически) разряд
~, **скользя́щая** пълзяща искра, искра при пълзящ разряд
~, **электри́ческая** електрическа искра
искре́ние *с* *ел.* искрене *(на колектора)*
~ **щёток** искрене на четките
искривле́ние *с* 1. изкривяване 2. изкривено място; извивка
искри́ть *(без 1 и 2 л)* искри, пуска искри *(за електрически уред)*
искробезопа́сность *ж* *мин.* искробезопасност
искрово́й искров
искрогаси́тель *м* 1. *ел.* искрогасител; дъгогасително устройство 2. *жп.*, *леяр.*, *зав.* искрогасител
искрогаше́ние *с* *ел.* искрогасене, гасене на искра; гасене на дъга
искроглуши́тель *м* *вж.* **искрогаси́тель 1**
искроме́р *м* *ел.* измервателна искрова междина
искрообразова́ние *с* искрообразуване; *ел.* *вж.* **искре́ние**
искротуше́ние *с* *вж.* **искрогаше́ние**
искротуши́тель *вж.* **искрогаси́тель 1 и 2**
искроудержа́тель *м* 1. *ел.* искрогасител; дъгогасител 2. *жп.* искрогасител
искроулови́тель *м* *вж.* **искроудержа́тель**
иску́сственный изкуствен
испаре́ние *с* 1. изпаряване, изпарение *(процес)* 2. *(предимно мн)* изпарения, пари
~, **ва́куумное** изпаряване под вакуум
~, **динами́ческое** динамично изпаряване *(напр. капка гориво във въздушен поток)*
~, **диффу́зное** дифузно изпаряване
~, **есте́ственное** естествено изпаряване
~, **однокра́тное** еднократно равновесно [изпаряване]
~, **плёночное** слоево изпаряване
~, **пове́рхностное** повърхностно изпаряване
~, **я́дерное** ядрено изпарение
испари́тель 1. *хим.*, *топл.* изпарител, изпарителен апарат 2. *метео* евапорометър *(уред за измерване на изпарената вода)* 3. *керам.* калцинатор *(апарат за сушене на шликер)*
~, **аммиа́чный** амонячен изпарител *(в хладилна техника)*
~, **ва́куумный** вакуумен изпарител
~, **ди́сковый** дисков изпарител
~, **змеевико́вый** изпарител със серпантина
~, **кожухотру́бный** кожухотръбен изпарител
~, **откры́тый** открит изпарител
~, **плёночный** тънкослоен изпарител
~, **прямото́чный** правотоков изпарител
~, **секцио́нный** секционен изпарител
~, **тру́бчатый** тръбен изпарител
испари́тельность *ж* **то́плива** изпарително число (на гориво)
испари́тельный изпарителен
испаря́емость *ж* изпаряемост, изпарителна способност
испаря́ть (-ся) изпарявам (се)
испа́хивать *с. ст.* изоравам
испили́ть 1. да нарежа, да изрежа *(с трион)* 2. да изхабя *(трион с продължително рязане)*
исполне́ние *с* 1. изпълняване; изпълнение 2. изпълнение, конструкция
~, **взрывобезопа́сное** взривобезопасна конструкция, взривобезопасно изпълнение
~, **закры́тое** закрита [затворена, капсулована] конструкция

~ **команды** *изч.* изпълняване на команда
~, **конструктивное** конструкция
~ **повышенной надёжности** конструкция с повишена сигурност
~ **приказа** *вж.* **исполнение команды**
~, **специальное** специална [индивидуална] конструкция, специално изпълнение
~, **стандартное** стандартно изпълнение, конструкция по стандарт
~, **усиленное** усилена конструкция, усилено изпълнение
исполнитель *м* изпълнител
исполнительный изпълнителен
использование *с* използуване
~ **отходов** използуване на отпадъците
~ **отходящего тепла** използуване на отпадащата топлина
исправимый изправим, поправим
исправление *с* 1. поправяне, оправяне 2. поправка; ремонт
~ **дефекта** изправяне на дефект
~ **ошибок, автоматическое** автоматично отстраняване на грешките
~ **сигнала** *радио* корекция [компенсация] на сигнал *(на изкривявания)*
~ **эвольвентного зацепления** *маш.* коригиране на еволвентно зацепване *(на зъбни колела)*
исправленный поправен, изправен
исправность *ж* добро състояние, изправност *(напр. за машина)*
испробовать да изпробвам, да проверя
испускание *с* изпускане; излъчване, радиация, емисия
~ **заряженных частиц** изпускане на заредени частици
~ **света** излъчване на светлина
~ **электронов** изпускане [емисия] на електрони
испытание *с* изпитване, проба, изпробване; проверка; изпит *(вж. също* **испытания** *мн)*
~, **аэродинамическое** аеродинамично изпитване
~ **акустическим сигналом на занятость** *тлф.* акустична проба за застост *(с пукане в слушалката, със зумер)*
~ **без нагрузки** изпитване без товар [натоварване]
~ **без разрушения** *вж.* **испытание, неразрушающее**
~ **бетона на осадку конуса** *стр.* изпитване на свиване на конуса (за бетон)
~, **внелабораторное** извънлабораторно изпитване *(вж. също* **испытание, полевое***)*
~ **в горячую** гореща проба, изпитване в горещо състояние
~, **внутриреакторное** *ядр.* изпробване в реактора
~ **воздухом под давлением** изпитване *(на херметичност)* със сгъстен въздух
~ **в холодную** студена проба, изпитване в студено състояние
~, **выборочное** изпитване чрез отбор *(на определен процент от общото количество продукция)*, избирателно изпитване
~, **высоковольтное** изпитване [проба] с високо напрежение
~ **в эксплуатационных условиях [в эксплуатации]** изпитване в експлоатационни условия
~, **гарантийное** гаранционно изпитване
~, **гидравлическое** хидравлично изпитване, хидравлична проба *(с водно налягане)*
~, **горячее** *вж.* **испытание в горячую**
~, **граничное** *изч.* изпитване при гранични условия *(при профилактично поддържане — напр. на напрежение, честота)*
~ **давлением** изпитване под налягане
~ **деталей** изпитване на детайли [части], единично изпитване
~, **детонационное** изпитване на чукане *(на гориво за двигател с вътрешно горене)*
~, **динамическое** динамично изпитване *(с многократно изменящ големината или посоката си товар)*
~, **длительное** продължително изпитване
~, **дорожное** пътно изпитване, проба на път
~, **заводское** заводско [фабрично] изпитване
~ **защиты реактора** *ядр. изпитване на защитата (срещу излъчване)* на реактора
~ **изоляции на пробой** изпитване на *(електрическата)* изолация на пробив
~, **импульсное** *ел.* импулсно изпитване, изпитване с импулс
~, **кабелей** *ел.* изпитване на кабели, кабелно изпитване
~, **кавитационное** кавитационно изпитване
~, **калориметрическое** калориметрично изпитване
~, **климатическое** климатично изпитване, изпитване в климатична камера
~, **комплексное** комплексно изпитване
~, **контактное** *мет.* контактно изпитване *(с ултразвук)*
~, **контрольное** контролно изпитване
~, **коррозионное** корозионно изпитване
~, **лабораторное** лабораторно изпитване
~, **лётное** *ав.* летателно изпитване
~ **материалов** изпитване на материалите
~ **машин** изпитване на машините; машинни изпитвания
~ **междувитковой изоляции** *ел.* изпитване на междунавивковата изолация
~, **металлографическое** металографско изпитване
~ **методом меченых атомов** *ядр.* изследване по метода на белязаните атоми
~, **механическое** механично изпитване
~, **модельное** моделно изпитване, изпитване на [върху] модел
~, **мокроразрядное** *ел.* мокроразрядно изпитване (с напрежение), изпитване (с напрежение) под дъжд
~ **мощности** изпитване на мощност
~ **на аммиак** *хим.* изпитване на наличие на амоняк
~ **на буримость** *мин.* изпитване на пробиваемост
~ **на взрывобезопасность** *мин.* изпитване на взривобезопасност

~ **на виброусто́йкость** изпитване на устойчивост на вибрации
~ **на вы́бег** изпитване на спиране [движение] по инерция
~ **на выно́сливость** *съпр.* изпитване на умора *(на материала)*
~ **на вы́тяжку** изпитване на *(ламарина на дълбоко)* изтегляне
~ **на вы́тяжку по Э́риксену** изпитване [проба] на изтегляне по Ериксон
~ **на гермети́чность** изпитване на херметичност [уплътняване]
~ **на глубо́кую вы́тяжку** изпитване на дълбоко изтегляне
~ **на долгове́чность** изпитване на (*дълго*-)трайност
~ **на жёсткость** изпитване на коравина [неподатливост] *(напр. на тяло на машина)*
~ **на жидкотеку́честь** *леяр.* изпитване на тънколивкост
~ **на заги́б** изпитване [проба] на сгъване [прегъване]
~ **на закру́тку** изпитване на усукване
~ **на заполне́ние форм** *вж.* **испыта́ние на жидкотеку́честь**
~ **на затвердева́ние** *стр.* изпитване на втвърдяване *(за бетон)*
~ **на изги́б** изпитване на огъване
~ **на изло́м** изпитване на разрушаване
~ **на изно́с [на истира́ние]** изпитване на износване [изтриване]
~ **на искру́** 1. *мет.* искрова проба (за установяване вида на стомана) 2. *ел.*, *авто* проба за искра *(наличие, дължина)*
~ **на кип** *кож.* *(установяване на свиването на хромоводъбена кожа под действие на кипяща вода)*
~ **на кислотосто́йкость** *хим.* изпробване на киселинна устойчивост
~ **на ко́вкость** *мет.* проба на ковкост [коване]
~ **на коро́ткое замыка́ние** *ел.* изпитване на *(устойчивост срещу)* късо съединение
~ **на красноло́мкость** *мет.* проба за чупливост в червено [нагрято до червено] състояние
~ **на кре́пкость** изпитване на здравина [якост]
~ **на крип** *вж.* **испыта́ние на ползу́честь**
~ **на круче́ние** *вж.* **испыта́ние на закру́тку**
~ **на ку́биковую про́чность** *стр.* изпитване на кубова якост, изпитване на пробно тяло с форма на куб
~ **на ло́мкость** изпитване на чупливост [трошливост]
~ **на манёвренность** 1. *вж.* **испыта́ние на приёмистость** 2. *жп.* изпитване на маневреност *(на локомотив)*
~ **на нагре́в [на нагрева́ние]** 1. изпитване на нагряване 2. изпитване *(за влиянието)* на нагряването *(върху показанието на измервателен уред)*
~ **на надёжность** изпитване на сигурност
~ **на обраба́тываемость** изпитване на обработваемост *(на метал)*
~ **на огнесто́йкость** изпитване на огнеустойчивост
~ **на отбортова́ние [на отборто́вку]** проба с подгъване *(напр. на краища на тръба)*
~ **на о́щупь** проба на опипване
~ **на переги́б** проба на (многократно) сгъване [прегъване] *(на ламарина)*
~ **на перегру́зку** изпитване на претоварване
~ **на ползу́честь** изпитване на пълзене *(при продължително натоварване)*
~ **на приёмистость** изпитване *(на двигател с вътрешно горене)* на маневреност [отзивчивост, гъвкавост] *(бързо и плавно преминаване от едни на други обороти и натоварвания)*
~ **на пробо́й** *ел.* изпитване на пробив
~ **на прока́ливаемость** изпитване на прокаляемост [на дълбочина на проникване на закаляването]
~ **на про́чность** изпитване на якост
~ **на разбе́г [на разго́н]** проба на ускоряване [форсиране] *(на двигател)*
~ **на развальцо́вку** проба на разширяване [развалцоване] *(на тръба)*
~ **на расплю́щивание** изпитване на разплескване [сплескване]
~ **на разры́в** изпитване на скъсване [разкъсване]
~ **на разры́в, динами́ческое** изпитване на скъсване с удар
~ **на растяже́ние** изпитване на опън
~ **на сва́риваемость** изпитване на заваряемост
~ **на сжа́тие** изпитване на натиск
~ **на синело́мкость** изпитване на синя чупливост
~ **на ска́лывание** изпитване на откъртване *(на огнеупорни изделия)*
~ **на скру́чивание** *вж.* **испыта́ние на закру́тку**
~ **на сплю́щивание** *вж.* **испыта́ние на расплю́щивание**
~ **на старе́ние** изпитване на стареене
~ **на твёрдость** изпитване на твърдост
~ **на твёрдость цара́панием** проба на твърдост чрез надраскване
~ **на тре́ние** проба на триене *(за определяне коефициента на триене между два материала)*
~ **на тропикосто́йкость** изпитване при тропични условия, тропично изпитване
~ **на уда́рное круче́ние** изпитване на усукване на удар
~ **на уда́рную вя́зкость** изпитване на ударна жилавост
~ **на уста́лость** изпитване на умора *(на материала)*
~ **на холосто́м ходу́** изпитване на празен ход [без товар]
~, **неразруша́ющее** изпитване без разрушаване *(на изпитвания детайл)*
~ **обраба́тываемости** *вж.* **испыта́ние на обраба́тываемость**
~, **оконча́тельное** окончателно [последно] изпитване
~, **отбо́рочное** *вж.* **испыта́ние, вы́борочное**
~, **оце́ночное** изпитване за даване оценка

~, **па́спортное** паспортно изпитване *(за попълване паспорта на машината или за проверка на данните по паспорта на машината)*
~ **по Брине́ллю** изпитване *(на твърдост)* по Бринел
~, **повто́рное** повторно изпитване
~ **повы́шенным напряже́нием** *ел.* изпитване при повишено напрежение
~ **под нагру́зкой** изпитване под товар
~ **под то́ком** *ел.* токова проба, изпитване под товар
~, **полево́е** изпитване на полето, изпитване при действителни условия *(напр. на трактор, автомобил)*; *вж. също* **испыта́ние, внелаборато́рное**
~, **послеремо́нтное** изпитване след ремонт
~, **пошту́чное** единично изпитване
~, **предвари́тельное** предварително изпитване
~, **приёмное** приемно изпитване
~, **приёмо-сда́точное** приемно-предавателно изпитване
~ **при перегру́зке** *ел.* проба при претоварване
~, **пробе́говое** *вж.* **испыта́ние, путево́е**
~, **прове́рочное** *вж.* **испыта́ние, контро́льное**
~ **произво́дственное** производствено изпитване
~, **пусково́е** пусково изпитване
~, **путево́е** пътно изпитване, пътна проба, изпитване по време на път
~ **разбры́згиванием** изпитване в камера за (солена) мъгла *(за образци с метални и лакови покрития)*
~, **разруши́тельное** изпитване с разрушаване *(на образеца)*
~ **сва́риваемости** *вж.* **испыта́ние на сва́риваемость**
~, **сери́йное** серийно изпитване, изпитване по серии
~ **сжа́тым во́здухом** изпитване със сгъстен въздух *(обикн. за уплътняване)*
~ **состоя́ния изоля́ции** *ел.* изпитване на изолацията
~, **сравни́тельное** сравнително изпитване *(напр. между няколко образеца)*
~, **стати́ческое** статично изпитване
~, **сте́ндовое** стендово изпитване, изпитване на станок [стенд]
~ **су́дна** изпитание на кораба, корабни изпитвания *(след завършване на строителните работи — по твърдо установен ред)*
~, **сухоразря́дное** *ел.* сухоразрядно изпитване (с напрежение), изпитване с напрежение
~, **тензометри́ческое** тензометрично изпитване *(чрез измерване на удълженията при работните деформации)*
~, **теплово́е** топлинно изпитване; топла проба
~ **технологи́ческое** технологично изпитване, технологична проба
~, **типово́е** типово изпитване
~, **тормозно́е** изпитване на динамометрична спирачка *(на двигател)*
~, **то́чностное** изпитване на точност *(напр. на металорежеща машина)*
~, **тя́говое** тягово изпитване; изпитване с товар на път
~, **уда́рное** ударно изпитване, изпитване на удар
~, **уско́ренное** ускорено изпитване
~ **уста́лости** *вж.* **испыта́ние на уста́лость**
~, **экономи́ческое** изпитване на икономичност *(напр. за разхода на гориво)*
~, **эксплуатацио́нное** експлоатационно [работно] изпитване
~, **электри́ческое** електрическа проба, електрическо изпитване
~ **электри́ческой про́чности** изпитване на диелектрична якост [на пробивна напрегнатост]
испыта́ния *мн* (*вж. също* **испыта́ние** *с*) изпитвания, проби
~, **динами́ческие** динамични изпитвания *(напр. на самолет)*
~, **климати́ческие** климатични изпитвания
~, **полиго́нные** *воен.* полигонни изпитвания
~, **прогресси́вные** *кораб.* прогресивни изпитвания *(установяване на достатъчно голямо и специално подготвено разстояние оптималните показатели на силовата уредба на кораба)*
~, **сда́точные** изпитвания при предаване *(напр. на продукция, на строителен обект)*
~, **хо́довые** *кораб.* ходови изпитвания *(изследване качествата на кораба при пълна мощност на всички механизми)*
~, **шварто́вые** *кораб.* швартови изпитвания *(проверка на монтажа и работата на всички механизми, без корабът да излиза на път)*
испыта́тель *м* **1.** изпитател, експериментатор **2.** изпитвателен уред, изпитвател
~, **взрывно́й** *мин.* взривен изпитвател
~ **изоля́ции** *ел.* апарат за изпитване [проверяване] на изолацията
~ **ламп** уредба за изпитване на радиолампи
~ **пласта́** *мин.* изпитвател на пласт
~ **транзи́сторов** устройство за изпитване на транзистори
испыта́тельный изпитателен
испы́тывать изпитвам, изпробвам
иссле́дование *с* изследване, проучване; издирване
~, **анке́тное** анкетно проучване, анкета
~, **изото́пное** *физ.* изотопно изследване
~, **кинемати́ческое** *мех.* кинематичен анализ
~ **ко́смоса** изследване на космоса
~, **лаборато́рное** лабораторно изследване
~ **ме́тодом ме́ченых а́томов** изследване с помощта на белязани атоми
~, **микроскопи́ческое** микроскопично изследване, микроскопичен анализ
~, **полево́е** проучване на полето; извънлабораторно изследване
~, **радиологи́ческое** радиологично изследване
~, **рентгенографи́ческое** рентгенографично изследване *(напр. на материали)*, рентгенографична дефектоскопия
~, **спектрографи́ческое** спектрографично изследване, спектрален анализ

~, **сравни́тельное** сравнително изследване
~, **эксперимента́льное** експериментално изследване
иссле́дователь *м* изследовател, изследвач
иссле́довательский изследователски
истече́ние *с* 1. изтичане *(на течност)* 2. изтичане *(на срок, време)*
~, **адиабати́ческое** адиабатно изтичане
~, **безнапо́рное** безнапорно [свободно] изтичане
~ **жиклёра** *авто* пропускателна способност на жикльора *(на карбуратор)*
истира́емость *ж* изтриваемост
~, **весова́я** тегловна изтриваемост
~, **объёмная** обемна изтриваемост
истира́ние *с* изтриване, изтъркване; изхабяване, износване
~, **абрази́вное** абразивно износване
истира́тель *м* уред за стриване [претриване]
~, **ди́сковый** дисков уред за стриване
истира́ть 1. стривам, претривам 2. изтърквам
исто́чник *м* 1. *физ.* източник 2. *хидр., геол.* извор
~ **ано́дного пита́ния** източник на анодно напрежение [за анодно захранване]
~ **возде́йствия** *авт.* източник на въздействие [влияние]
~ **возмуще́ния** източник [огнище] на смущения
~, **восходя́щий** възходящ извор *(свързан с напорен водоносен хоризонт)*
~, **газоразря́дный** *сл.* газоразряден източник *(на светлина)*
~, **гипертерми́ческий** горещ извор *(с температура на водата над 42°С)*
~, **горя́чий** *вж.* **исто́чник, гипертерми́ческий**
~, **гипотерми́ческий** студен извор *(до 20°С)*
~, **двойно́й** *сл.* дипол
~ **доста́вки** източник [изпращач] на доставката, доставчик
~ **зву́ка** източник на звука, звукоизточник
~ **излуче́ния** източник на излъчване
~, **изотерми́ческий** изотермичен извор *(с температура на водата, равна на средногодишната температура на местността)*
~, **и́мпульсный** *радио* импулсен източник *(на напрежение)*
~ **информа́ции** източник на информация, информационен източник
~, **ио́нный** източник на йони
~, **ка́рстовый** карстов извор
~, **минера́льный** минерален извор
~, **на́порный** напорен извор; *вж.* **исто́чник, восходя́щий**
~ **напра́вленного де́йствия** източник с насочено действие
~ **напряже́ния** източник на напрежение
~, **нефтяно́й** нефтен извор
~, **нисходя́щий** низходящ извор *(от грунтови води)*
~, **отрица́тельный** *аеродин.* отрицателен източник, водоприемник *(на изпускани води)*
~, **перелива́ющийся** преливен извор *(от ненапорен водоносен хоризонт)*
~, **перемежа́ющийся** временен извор
~ **пита́ния** захранващ източник, захранване
~ **погре́шности** източник на грешка
~, **подво́дный** подводен извор
~ **поме́х** източник на смущения
~ **потёрь** източник на [причина за] загуби
~, **пульси́рующий** пулсиращ извор
~ **радиа́ции** *ядр.* източник на радиация
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен източник
~ **реакти́вной мо́щности** *ел.* източник за реактивна мощност
~ **сва́рочного то́ка** генератор за (електродъгово) заваряване
~ **све́та** светлинен източник, източник на светлина
~ **сигна́лов** източник на сигнали
~ **си́лы** източник на енергия
~, **сифо́нный** сифонен извор
~ **сырья́** източник на суровина, суровинна база
~ **сообще́ния** *вж.* **исто́чник информа́ции**
~ **тепла́** източник на топлина, топлоизточник
~, **терма́льный** термален извор (37°—42°С)
~ **то́ка** *ел.* източник на ток, токоизточник
~, **то́чечный** *ел.* точков източник
~ **ультразву́ка** ултразвуков източник
~ **флуктуацио́нных поме́х** източник на шум [смущения]
~ **фото́нов** източник на фотони
~ **хо́лода** източник на студ
~, **холо́дный** *вж.* **исто́чник, гипотерми́ческий**
~ **электроэне́ргии** източник на електроенергия, електроенергиен източник
~ **эне́ргии** източник на енергия, енергиен източник
~ **энергопита́ния** източник за електрозахранване
истоще́ние *с* изтощаване, обедняване; изчерпване, изразходване
~ **запа́сов** изчерпване на запасите
~ **месторожде́ния** *мин.* изтощаване [обедняване] на находище
~ **сква́жины** *мин.* изчерпване на сондаж
исхо́дный изходен, начален
исчисле́ние *с* 1. изчисляване, пресмятане; изчисление 2. *мат.* смятане
~ **бесконе́чно ма́лых** изчисляване с безкрайно малки величини
~, **вариацио́нное** вариационно смятане; вариационно изчисление
~, **ве́кторное** векторно смятане
~ **вероя́тностей** изчисляване на вероятности
~, **дифференциа́льное** диференциално смятане
~, **интегра́льное** интегрално смятане
~, **ма́тричное** матрично смятане
~, **операцио́нное** операционно смятане
~ **погре́шностей** изчисляване на грешките
~, **приближённое** приблизително изчисление
исчисля́ть изчислявам, пресмятам, смятам
итабири́т *м* *петр.* итабирит
итера́ция *ж* *мат.* итерация *(метод за последователно приближаване)*
иттéрбий *м* *хим.* итербий, Yb
иттриали́т *м* *минер.* итралит
и́ттрий *м* *хим.* итрий, Y

~, **азотнокислый** итриев нитрат
~, **щавелевокислый** итриев оксалат
иттрогранат *м* *минер.* итрогранат
иттрокальцит *м* *минер.* итрокалцит
иттроортит *м* *минер.* итроортит
иттротанталит *м* *минер.* итротанталит
иттротитанит *м* *минер.* итротитанит
иттрофлюорит *м* *минер.* итрофлуорит
ишикавайт *м* *минер.* ишикаваит

Й

йод *м* *вж.* **иод**
йон *м* *вж.* **ион**

К

кабан *м* 1. буца, голям блок 2. *мин.* рудно легло, лежащ щок 3. *мин.* насипище, халда 4. *ав.* носач, опора *(напр. за прикрепяване на крилете към корпуса)*
~, **костыля** подпора на рилото *(задната част на самолет)*
кабанчик *м* *ав.* лост за управление [направляване]
~ **элерона** лост за управление напречното кормило
кабелевоз *м* *авто* кабелевоз
кабелеискатель *м* *ел.* кабелотърсач *(комплект уреди за определяне трасето и дълбочината на подземен кабел и мястото на повредата)*
кабелеукладчик *м* *ел.*, *тлф.* машина за полагане на кабел
кабель *м* 1. *(електрически)* кабел, проводник 2. *под. тр.* кабел, стоманено въже
~, **абонентский** абонатен *(телефонен кабел)*
~, **аварийный** авариен [резервен, запасен] кабел
~, **антенный** антенен кабел
~, **безындукционный** безиндукционен кабел
~, **бронированный** брониран кабел
~, **вводный** входящ [въвеждащ] кабел
~, **взрывной** *мин.* взривен кабел
~, **воздушный** въздушен кабел
~, **высоковольтный** *вж.* **кабель высокого напряжения**
~ **высокого напряжения** кабел за високо напрежение
~, **высокоомный** високоомен кабел
~, **высокочастотный** високочестотен кабел
~, **газонаполненный** кабел с газова изолация, кабел с газ под налягане
~, **гибкий** гъвкав кабел
~, **гибкий коаксиальный** гъвкав коаксиален кабел
~, **глубоководный морской** дълбоководен морски кабел
~, **голый** неизолиран кабел, гол проводник
~, **грозозащитный** гръмозащитен кабел
~, **двухжильный** двужилен [двупроводников] кабел
~ **двухзвёздной скрутки** кабел, свързан в двойна звезда
~ **для дальней связи** кабел за далечна връзка
~ **для прокладки в домах** вътрешен кабел за домашни *(телефонни)* постове
~ **для телефонирования на двух полосах частот** кабел за телефониране в два честотни диапазона
~, **заземляющий** заземяващ кабел
~, **изолированный** изолиран кабел [проводник]
~, **каротажный** едножилен кабел
~, **коаксиальный** коаксиален кабел
~, **коаксиальный из концентрических цилиндров** коаксиален кабел от много концентрични цилиндри
~, **ковровый** кабел с текстилна оплетка
~, **комбинированный** комбиниран кабел
~, **контрольный** контролен кабел
~, **короностойкий** противокоронен кабел *(защитен срещу ефекта «корона»)*
~, **крарупизированный** *тлф.* крарупизиран кабел
~, **магистральный** магистрален кабел
~, **маслонаполненный** маслен [маслонапълнен] кабел
~, **междугородный** междуградски кабел
~, **многожильный** многожилен кабел
~, **многопарный** многочифтов кабел, кабел с много двойки жила
~, **морской** морски кабел
~ **низкого напряжения** кабел за ниско напрежение
~, **обратный** обратен кабел
~, **осветительный** осветителен кабел *(проводник)*
~, **освинцованный** кабел с оловна покривка, оловен кабел
~, **отсасывающий** обратен кабел
~, **пилотирующий** водящ [направляващ] кабел
~, **питающий** захранващ кабел
~, **подводный** подводен кабел
~, **подземный** подземен кабел
~, **полевой** *воен.* полски кабел
~, **пупинизированный** *тлф.* кабел с Пупинови индуктивни бобини
~, **радиочастотный** високочестотен кабел
~, **распределительный** разпределителен кабел
~, **речной** речен кабел
~ **с бумажной и хлопчатобумажной изоляцией** кабел с хартиена и памучна изолация
~ **с восьмёрками, скрученными звездой** *тлф.* кабел с осморки, свързани в звезда
~ **связи** кабел за предаване на информация
~, **силовой** силов кабел
~, **симметричный** симетричен кабел
~, **скрученный двойной звездой** *вж.* **кабель двухзвёздной скрутки**
~, **слаботочный** слаботоков кабел
~ **с незащищённой свинцовой оболочкой** кабел с незащитена оловна обвивка

~ с оболо́чкой кабел с обвивка
~ со свинцо́вой оболо́чкой *вж.* **ка́бель, освинцо́ванный**
~ со сжа́тым га́зом кабел *(изолиран)* със сгъстен газ
~ с ра́зными па́рами кабел с различни [нееднакви] двойки жила
~ с рези́новой изоля́цией кабел с каучукова изолация
~, **телевизио́нный** телевизионен кабел
~, **телегра́фный** телеграфен кабел
~, **токоподводя́щий** захранващ кабел
~ с хлопчатобума́жной и шёлковой изоля́цией кабел с памучна и копринена изолация
~, **ша́хтный** рудничен кабел
~, **шла́нговый** шлангов кабел *(с дебела гумена обвивка)*
~, **экрани́рованный** екраниран кабел
~ с эма́левой изоля́цией кабел с лакова изолация
кабельба́гер *м* *стр.* кабелбагер, кабелен багер
кабелькра́н *м* *под. тр.* кабелкран
~, **большегру́зный** кабелен кран с голяма товароподемност
~, **гре́йферный** кабелкран с грайфер
~, **кольцево́й передвижно́й** кабелкран с кръгово движение
~, **криволине́йно передвижно́й** кабелкран с подвижна кула на окачването и опашечна кула *(двете кули се движат по криволинейни релси с различни радиуси на кривината)*
~, **кругово́й** *вж.* **кабелькра́н, кольцево́й передвижно́й**
~, **мостово́й** мостов кабелкран
~, **паралле́льно передвижно́й** паралелен кабелкран *(двете кули се движат паралелно)*
~, **радиа́льно передвижно́й** радиално подвижен кабелкран *(опашечната кула е неподвижна, а кулата на окачването се движи по криволинейни релси)*
~, **стациона́рный** стабилен [неподвижен] кабелкран
ка́бельный кабелен
ка́бельтов *м* *кораб.* 1. кабел *(мярка за дължина, равна на 185,2 м)* 2. конопено въже с обиколка 150—300 мм
кабеста́н *м* *кораб.* кабестан, лебедка с барабан с променливо сечение *(поставен на вертикален вал)*
каби́на *ж* кабина
~ **води́теля** *авто* кабина на водача
~, **гермети́ческая** *ав.* херметична кабина
~, **звуконепроница́емая** *ав.*, *кфт.* звукоизолирана кабина
~ **ли́фта** *под. тр.* асансьорна кабина
~, **отделя́емая** *ав.* отделяема кабина
~, **пассажи́рская** *ав.* пътническа кабина
~, **перегово́рная** *(обществена)* телефонна кабина
~ **подъёмника** 1. *стр.* кабина на асансьор 2. *мин.* товароподемна клетка
~, **проекцио́нная** *кфт.* прожекционна кабина
~ **тра́ктора [автомоби́ля]** *вж.* **каби́на води́теля**
~, **управле́ния** командна кабина
~, **экрани́рованная** *радио* екранирана кабина
каблогра́мма *ж* *тлг.* каблограма, телеграма, предадена по кабел
каблучо́к *м* *арх.* чупка *(с форма на «S»)*
кабо́лка *ж* усукана връв *(от коноп)*
кабота́ж *м* *кораб.* крайбрежно плаване 2. каботаж *(превоз на стоки и пътници между пристанищата на дадена държава)*
кабота́жный каботажен
кавалье́р *м* *стр.* 1. страничен насип от пръст край изкоп 2. депо от земни маси
каве́рна *ж* *мин.* 1. пещера, празнина 2. сондажен отвор
кавероме́р *м* *мин.* каверномер, прибор за определяне диаметъра на сондажен отвор
каверноме́трия *ж* измерване диаметъра на сондажен отвор
кавита́ция *ж* *хидродин.* кавитация
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична кавитация
~, **иску́сственная** изкуствена кавитация
~, **парциа́льная** парциална [частична] кавитация
~, **пло́скостная** плоскостна кавитация
~, **щелева́я** процепна кавитация *(при преминаване на бързо движещ се флуид през тесен процеп)*
кага́т *м* *с. ст.* фигура от натрупани коренoплодни *(напр. картофи)*
~, **свеклови́чный** *зах.*, *с. ст.* фигура от натрупано цвекло
кагати́рование *с* *с. ст.* складиране във фигури
када́стр *м* кадастър *(план, опис и оценка на качеството на поземлени имоти)*
~, **во́дный** *мелиор.* кадастър на водите *(сведения от изследвания на водни източници, реки и площи)*
~, **земе́льный** *с. ст.* кадастър на земите
~, **лесно́й** *гор.* кадастър на горите
ка́дка *ж* каче, каца
ка́дмиевый *хим.* кадмиев, съдържащ кадмий
ка́дмий *м* *хим.* кадмий, Cd
~, **азотноки́слый** *хим.* кадмиев нитрат
~, **бро́мистый** *хим.* кадмиев бромид
ка́дмий, жёлтый *хим.* кадмиево жълто, кадмиев сулфид
~, **йо́дистый** кадмиев йодид
~, **кра́сный** кадмиево червено, смес от кадмиеви соли
~, **серни́стый** кадмиев сулфид
~, **сернистоки́слый** кадмиев сулфат
кадми́рование *с* кадмиране, покриване със слой от кадмий
кадр *м* *кфт.* 1. кадър, отделна снимка; 2. кинокадър, отделна снимка от филм
~, **монта́жный** *кфт.* монтажен кадър
~, **сцена́рный** сценарен кадър
~, **фотографи́ческий** фотографен кадър
~, **телевизио́нный** телевизионен кадър
кадь каца, чебур

~, промывочная *ж мин.* промивателен басейн *(с вихрево движение)*
казеин *м хим.* казеин
~, отверждённый *хим.* втвърден казеин
~, растительный растителен казеин
~, технический технически казеин
казеиновый казеинов
каинит *м минер.* каинит, калиево-магнезиева сол
кайла *ж* **(кайло** *с) мин.* копач, кирка *(при рудокопачите)*
~, врубовая подкопна [забойна] кирка
~ для вертикальных врубов копач за вертикални прорязвания
~, двухсторонняя двустранен копач
~ с лезвием, широкая клин за разцепване
~, шахтёрская миньорски копач, кирка
кайление *с* копане с кирка
кайловщик *м* миньен работник, въглекопач
кайнозой *геол.* кайнозойска ера
кайма *ж текст.* ива, кенар, бордюр, кант
каламин *м мин.* каламин, силициево-цинкова руда
каландр *м харт., кауч., текст.* каландър, валцмашина
~, бумажный каландър за хартия
~, водяной воден [обезводнителен] каландър
~-глёзер каландър за оплътняване и гланциране на хартията
~, гофрировальный гофриращ [щамповачен] каландър
~, гравировальный профилиращ каландър
~ для тиснения каландър за щамповане, отпечатване чрез натиск
~, дублировочный дублиращ *(вдвояващ, слепващ)* каландър
~, катковый ролков [валцов] каландър
~, комбинированный комбиниран каландър, *(извършва едновременно няколко работи напр. сушене, уплътняване, излъскване)*
~, листовальный каландър за валцуване на *(каучукови)* листове
~, лощильный гланциращ каландър
~, материальный фрикционен каландър, мишвалц *(за омесване на материала)*, шпрединг
~, обкладочный каландър за подплатяване *(нанася върху плат каучуков пласт по-дебел от 1 мм)*
~, отделочный финиш-каландър *(за окончателно каландриране)*
~, подошвенный каландър за подметки
~, промазочный каландър за гумиране [каширане] *(на плат с тънък слой каучук)*
~, протекторный [**,профильный**] профилиращ каландър
~, сатинирующий *полигр.* сатиниращ [сребрист] каландър
~, сквиджевый междинен каландър *(за изравняване дебелините на каучуковите листове)*
~, смесительный смесващ каландър, мишвалц
~, сребристый *текст.* шрайнер-каландър, каландър за коприни платове
~, тиснильный каландър за щамповане [гофриране, профилиране]
~, филигранный каландър за поставяне на водни знаци *(филигран)* на хартия
~, фрикционный фрикционен [изтеглящ] каландър
каландрирование каландриране, обработване на каландър
каландровщик работник на каландър, каландровчик
калёвка *ж дърв.* 1. профилиран ръб *(на летва, дъска, корниз)* 2. фасонхобел, профилно ренде
каление *с* 1. *мет.* нажежаване; 2. жар, висока температура
~, белое нажежаване до бял цвят
~, вишнёво-красное нажежаване до вишневочервен цвят
~, жёлтое нажежаване до жълт цвят
~, красное нажежаване до червен цвят
~, ослепительно белое нажежаване до ослепително бял цвят
~, светло-красное нажежаване до светло червен цвят
~, тёмно-красное нажежаване до тъмночервен цвят
калённый нажежен
кали *с хим., остар.* калиев окис
~, едкое *хим.* калиева основа (калиев хидроокис)
калиаппарат *м* 1. *хим., воен.* калиев патрон *(за противогаз)* 2. уред за количествен химически анализ на въглерода
калибр *м* 1. калибър *(контролен измервателен инструмент в серийното производство)* 2. *воен.* калибър на огнестрелно оръжие 3. еталонна контролна електрическа верига 4. *мет.* профил, калибър *(на двойка валци на валцов агрегат) вж.* **ручей**
~, балочный калибър за *(напречното сечение на)* профилни греди
~ браковщика *маш.* калибър на (заводския) контрольор
~-втулка калибър-втулка
~-втулка, конический калибър-втулка за външни конуси *(напр. за опашки на инструменти)*
~, выдвижной раздвижен *(регулируем)* калибър
~, винтовой винтов калибър
~, вытяжной *вж.* **калибр, обжимный**
~, двухсторонний двустранен калибър
~, десятичный калибър *(за измерване диаметъра на тел)* с отвори през 0,1 мм
~ для болтов резбов калибър
~ для вала калибър за вала *(обикн. калибър-скоба)*
~ для внутренней резьбы калибър за вътрешна резба
~ для гаек калибър за гайки, резбов калибър-пробка
~ для измерения роста шрифта *полигр.* калибър за измерване височината на шрифта
~ для конических резьб калибър за конусни резби

~ **для нару́жной резьбы́** калибър за външна резба
~ **для отве́рстия** калибър за отвор, калибър-пробка
~ **для центри́рования** калибър за центруване
~ **жи́лы** *тлф.* калибър за дебелината на проводника
~, **закры́тый** *мет.* затворен калибър
~, **зубоме́рный** зъбомерен калибър
~, **квадра́тный** *мет.* квадратен калибър
~, **квадра́тный чернов́ой** чернови [груб] калибър (квадратен)
~, **кла́панный** *авто* калибър за хлабината *между клапана и повдигача*
~**-кольцо́** калибър-гривна
~**-кольцо́, резьбово́й** резбов калибър-гривна *(за външна резба)*
~**-кольцо́, шлицево́й** калибър-гривна за шлицев вал
~, **комбини́рованный** комбиниран калибър (за няколко измервания)
~, **кони́ческий** конусен калибър
~, **контро́льный** контролен калибър, контракалибър
~, **концево́й** *мет.* краен [последен] калибър *(при последователни операции)*
~, **краево́й** *мет.* калибър за реборд [кант]
~, **крестово́й** *(четворен)* кръстат калибър
~, **микрометри́ческий** микрометър, калибър с микрометричен винт
~, **непроходно́й** непреминаващ калибър, калибър НЕ *(не минава, не влиза)*
~, **нерегули́руемый** нерегулируем калибър
~, **норма́льный** нормален калибър
~**-нутроме́р** калибър-вътромер
~, **обжи́мный** *мет.* калибър за намаляване дебелина на блокове
~, **ова́льный чернов́ой** *мет.* овален чернови калибър *(за изтегляне и намаляване дебелината)*
~, **ова́льный чистово́й** *мет.* овален калибър за готово изделие
~, **односторо́нний** едностранен калибър
~, **отде́лочный** *мет.* калибър за окончателен размер, полиращ, заглаждащ калибър
~, **откры́тый** *мет.* отворен [открит] калибър
~, **па́зовый** калибър за канал *(напр. на шпонка)*
~, **пережимно́й** *мет.* прищипващ калибър
~**-пласти́на** плосък калибър *(напр. за шпонков канал)*
~, **пневмати́ческий** пневматичен калибър *(със сгъстен въздух)*
~, **преде́льный** граничен калибър
~, **преде́льный, резьбово́й** граничен резбов калибър
~, **предотде́лочный** *мет.* оформящ калибър *(преди крайната операция)*
~, **прие́мный [приёмо-сда́точный]** приемателен [приемателно-предавателен] калибър
~**-про́бка** калибър-пробка, калибър за отвор
~**-про́бка, листово́й** плосък калибър за отвор *(без дръжка)*
~**-про́бка, резьбово́й** калибър-пробка за *(вътрешна)* резба
~**-про́бка, шарово́й** калибър-пробка със сфера *(за проверка на гладки цилиндрични отвори)*
~**-про́бка, шлицево́й** калибър-пробка за отвори с шлици
~, **прока́тный** *мет.* калибър на валци
~, **про́волочный** калибър за диаметъра на тел
~ **промежу́точный** междинен калибър
~, **про́фильный** профилен калибър, шаблон
~, **проходно́й** преминаващ калибър, калибър ПР
~, **рабо́чий** работен калибър
~, **раздвижно́й** регулируем калибър
~, **ребро́вый** *мет.* смачкващ [уплътняващ] калибър *(за продукти с високи ребра)*
~, **регули́руемый** *вж.* **кали́бр, раздвижно́й**
~, **резьбово́й** резбов калибър
~, **ре́льсовый** *мет.* калибър за релси
~, **ромби́ческий** *мет.* калибър за ромбовиден профил
~, **сбо́рный** сглобяем [съставен] калибър
~, **сва́рочный** калибър за заваръчни работи
~ **с индика́тором** калибър с индикатор
~**-скоба́** калибър-скоба
~**-скоба́, преде́льный гребе́нчатый** граничен калибър-скоба с гребенни вставки *(за външна резба)*
~**-скоба́, регули́руемый** регулируем калибър-скоба
~**-скоба́, регули́руемый резьбово́й ро́ликовый** регулируем резбов калибър-скоба *(с измервателни резбови ролки)*
~, **стре́льчатый** *мет.* стреловиден [заострен] калибър
~, **ступе́нчатый** степенен [стъпален] калибър
~, **с фигу́рным вы́резом** *мет.* калибър с фасонен изрез
~, **та́вровый** *мет.* калибър за валцуване на Т-образни греди
~, **углово́й** *мет.* калибър за валцуване на ъглов профил
~, **фасо́нный** фасонен калибър, шаблон
~, **цилиндри́ческий гла́дкий** гладък цилиндричен калибър
~, **циферблáтный** калибър с циферблат *(скала за отчитане)*
~, **чернов́ой** *мет.* груб [чернови] калибър
~, **чистово́й** *мет.* чист [окончателен] калибър
~, **шве́ллерный** *мет.* калибър за швелери *(греди с П-образен профил)*
~, **шлицево́й** калибър за шлицеви канали
~, **штампо́ванный** щампован калибър *(напр. калибър-скоба)*
~, **эталóнный** еталонен калибър, контракалибър
~, **я́щичный** *мет.* бокс-калибър
калибра́тор *м* *радио* уред за калибриране [еталониране], уред за настройка
калиброва́ние *с* *маш., мет.* калибриране
калиброва́ть калибрирам
калибро́вка *ж* калибриране
~ **валко́в** калибриране на валове
~, **горя́чая** калибриране на горещо

~, **объёмная** калибриране по обем *(на материала при точно щамповане)*
~, **холо́дная** калибриране на студено
~-**чека́нка** чеканене
~ **ша́риком** *мет., маш.* калибриране със сачма *(на отвори)*
калибро́вочный калибровъчен
калибро́метр *м* 1. *воен.* калибромер 2. *маш.* калибър за тел
ка́лиевый калиев, съдържащ калий
ка́лий *м хим.* калий, K
~, **азотистоки́слый** калиев нитрит
~, **азотноки́слый** калиев нитрат
~, **алюминиевоки́слый** калиев алуминат
~, **борноки́слый** калиев борат
~, **бро́мистый** калиев бромид
~, **бромноватоки́слый** калиев бромат
~, **винноки́слый** калиев тартарат
~, **двукремнеки́слый** калиев пиросиликат
~, **двууглеки́слый** калиев пирокарбонат
~, **двухромовоки́слый** калиев бихромат
~, **железосинеро́дистый** калиев ферицианид, червена кръвна сол
~, **йо́дистый** калиев йодид
~, **йодноки́слый** калиев йодат
~, **кремнеки́слый** калиев силикат
~, **марганцовоки́слый** калиев перманганат
~, **муравьиноки́слый** калиев формиат
~, **мышьяковистоки́слый** калиев арсенит
~, **оловянноки́слый** калиев станат
~, **пиросернистоки́слый** калиев пиросулфит
~, **пиросерноки́слый** калиев пиросулфат
~, **рода́нистый** калиев роданид
~, **селе́нистый** калиев селенид
~, **сернистоки́слый** калиев сулфит
~, **серноки́слый** калиев сулфат
~, **синеро́дистый** калиев цианид
~, **углеки́слый** калиев карбонат
~, **уксусноки́слый** калиев ацетат
~, **фосфо́ристый** калиев фосфид
~, **фосфористоки́слый** калиев фосфит
~, **фосфорноки́слый** калиев фосфат
~, **фто́ристый** калиев флуорид
~, **хлористоки́слый** калиев хлорит
~, **хло́ристый** калиев хлорид
~, **хлорноватоки́слый** калиев хлорат
~, **хлорноки́слый** калиев перхлорат
~, **хромовоки́слый** калиев хромат
~, **циа́нистый** калиев цианид, цианкалий
~, **щавелевоки́слый** калиев оксалат
кали́льный нагревателен *(процес до нажежаване)*
кали́льщик *м мет.* пещар
кали́тка *ж дърв.* портичка, вратичка (на ограда)
кали́ть нагрявам *(до нажежаване)*
калифо́рний *м хим.* калифорний, Cf
каломе́ль *ж хим.* каломел, меркурохлорид
калориза́тор *м* нагревател
калориза́торный нагревателен
калориза́ция *ж* нагряване
калори́йность *ж* калоричност, топлоспособност
калори́метр *м* калориметър, уред за измерване на топлоспособността
~, **автомати́ческий** автоматичен калориметър
~, **адиабати́ческий** адиабатен калориметър
~, **дро́ссельный** дроселен калориметър
~, **жи́дкостный** течностен калориметър
~, **изотерми́ческий** изотермичен калориметър
~, **ионизацио́нный** йонизационен калориметър
~, **ледяно́й** леден калориметър
~, **парово́й** парен калориметър
~, **проточный** проточен калориметър
калориметри́ческий калориметричен
калориме́трия *ж* калориметрия
калори́фер *м стр.* калорифер, нагревател, отоплител
~, **водяно́й** воден калорифер
~, **га́зовый** газов калорифер, газонагревател
~, **пласти́нчатый** пластинков калорифер
~, **тру́бчатый** тръбен калорифер
кало́рия *ж топл.* калория
~, **больша́я** голяма калория
~, **ма́лая** малка калория
кало́тта *ж стр., мин.* горната част на тунел над петата на свода *вж.* **штро́сса**
кальде́ра *ж геол.* пръстенообразен кратер, котловина
ка́лька *ж* 1. *харт.* паус 2. чертеж върху паус
~, **бума́жная** хартия паус, пауспапир; пергаментова хартия
~-**бати́ст** копирно ленено платно *(за чертежи)*
~, **полотня́ная** *вж.* **ка́лька-бати́ст**
кальки́рование *с* копиране (на чертежи)
кальки́ровать копирам, прекопирвам *(от паус)*
калькули́ровать калкулирам
калькуля́ция *ж икон.* калкулация, изчисление на себестойността *(по всички елементи)*
ка́льциевый калциев, съдържащ калций
ка́льций *м хим.* калций, Ca
~, **азотистоки́слый** калциев нитрит
~, **азо́тистый** калциев нитрид
~, **азотноки́слый** калциев нитрат
~, **алюминиевоки́слый** калциев алуминат
~, **бро́мистый** калциев бромид
~, **бромноватоки́слый** калциев бромат
~, **винноки́слый** калциев тартарат
~, **вольфрамовоки́слый** калциев волфрамат
~, **двууглеки́слый** калциев бикарбонат, кисел калциев карбонат
~, **двухромовоки́слый** калциев бихромат
~, **йо́дистый** калциев йодид
~, **йодноватоки́слый** калциев йодат
~, **ки́слий, серноки́слый** калциев бисулфат, кисел калциев сулфат
~, **ки́слый, углеки́слый** *вж.* **ка́льций, двууглеки́слый**
~, **кремнеки́слый** калциев силикат
~, **кре́мнистый** калциев силицид
~, **марганцевоки́слый** калциев перманганат
~, **ортокремнеки́слый** калциев ортосиликат
~, **ортофосфорноки́слый** калциев ортофосфат
~, **рода́нистый** калциев роданид
~, **селе́нистый** калциев селенид
~, **сернистоки́слый** калциев сулфит

~, **серни́стый** калциев сулфид
~, **сернокис́лый** калциев сулфат
~, **углекис́лый** калциев карбонат
~, **уксуснокис́лый** калциев ацетат
~, **фосфористокис́лый** калциев фосфит
~, **фо́сфористый** калциев фосфид
~, **фосфорнокис́лый** калциев фосфат
~, **фто́ристый** калциев флуорид
~, **хло́ристый** калциев хлорид
~, **хлорноватистокис́лый** калциев хипохлорит
~, **хлорноватокис́лый** калциев хлорат
~, **щавелевокис́лый** калциев оксалат
кальци́на *ж хим.* калцина, спек от калаени и оловни руди за глазура *(глеч)*
кальцина́тор *м хим.* калцинатор, пещ за калциниране [спичане, обезводняване]
кальцини́ровать калцинирам, нагрявам с цел отстраняване на летливите компоненти и кристалната вода
кальци́т *м минер.* калцит
калютро́н *м ядр.* калютрон
камво́льный *текст.* камгарен
каме́дь *ж хим.* растителна смола *(от кората на дърво или плодове)*
~, **арави́йская** арабска гума, гуми-арабика
~, **расти́тельная** растителна смола
камени́стый каменист
ка́менный каменен
каменоло́мня *ж стр.* каменоломна, каменна кариера
каменноу́гольный каменовъглен
каменотёс *м стр.* каменоделец
ка́менщик-кла́дчик *м стр.* майстор-зидар
ка́мень *м стр.* камък
~, **абрази́вный** *м инстр.* абразивен [шмиргелов] камък
~, **амазо́нский** *минер.* амазонски камък
~, **а́нкерный** 1. *стр.* свързващ камък 2. *час.* камък на анкъра *(котвата)*
~, **бето́нный** бетонен блок
~, **бордю́рный** бордюрен камък
~, **булы́жный** паважен камък [блок]
~, **бу́товый** кариерен [ломен] камък
~, **ви́нный** винен камък, кисел калиев тартарат, кремотартар
~, **водяно́й** котлен камък, накип
~, **въездно́й** *стр.* скосен бордюрен камък *(за качване и слизане на коли)*
~, **габари́тный** *трансп.* габаритен камък
~, **ги́псовый** гипсов блок
~, **глади́льный** гладилен [точилен] камък, белгия
~, **гранёный** *стр.* шлифован камък
~, **дефи́брерный** *харт.* дефибраторен камък *(за отделяне на фибрите на дърво)*
~ **для кла́дки, тёсовый** дялан камък за поставяне [вграждане] в зид
~ **для пра́вки** *маш.* камък за изправяне *(на шлифовъчна шайба)*
~, **драгоце́нный** *минер.* скъпоценен камък
~, **замко́вый** *стр.* ключов камък *(затварящ арка, свод)*
~, **зво́нкий** *стр.* звънтящ камък *(фонолит)*
~, **известко́вый** *стр.* варовит камък, варовик
~, **икряно́й** *мин.* камък със зърнеста структура, солитов варовик
~, **иску́сственный** изкуствен камък
~, **карье́рный** *стр.* кариерен [ломен] камък
~, **кли́нчатый** клиновиден камък *(за сводове)*
~, **ключево́й** камък за сключване на свод, ключов камък
~, **ко́лотый** цепен камък
~, **консо́льный** объл камък за пътна настилка
~, **кору́ндовый** *инстр.* корундов камък *(шлифовален камък)*
~, **кули́сный** *маш.* кулисен камък, кулиса, плъзгач
~, **леща́дный** *стр.* камък за покривни плочи
~, **литогра́фский** *полиграф.* литографски камък
~, **лу́нный** *геол.* плагиоклаз, лунен камък
~, **лучи́стый** *минер.* актинолит, излъчващ камък *(съдържащ актиний)*
~, **мостово́й** паважен камък
~, **мы́льный** сапунен камък *(вид талк)*
~, **нажда́чный** *вж.* **ка́мень, абрази́вный**
~, **облицо́вочный** облицовъчен камък
~, **оловя́нный** каситерит, калаена руда
~, **поде́лочный** декоративно обработен камък
~, **по́довый** дънен камък *(на пещ)*
~, **подфе́рменный** *(дялан)* камък-подложка на ферма, подфермен камък
~, **полево́й** полски камък, фелдшпат
~, **полирова́льный** полировъчен камък
~, **постели́стый, бу́товый** ломен камък за настилане *(на пътища)*
~, **прибордю́рный** бордюрен камък
~, **пробі́рный [про́бный]** пробен [лидийски] камък *(за изпробване съдържанието на злато)*
~, **пустоте́лый** кух камък, бетонен блок или тухла с кухина
~, **пя́товый** петови камък, основа [опора] на свод
~, **рва́ный** *(необработен)* ломен камък
~, **рво́тный** бълвочен камък, калиево-антимонилтартарат
~, **роговообма́нковый** *петр.* роговидна бленда
~ **с вы́пуклым лицо́м, тёсовый** дялан облицовачен камък с изпъкнало лице
~, **свя́зывающий** *стр.* свързващ камък *(на свод)*
~ **с гранёным лицо́м, тёсовый** дялан камък с фасетъчно лице
~, **сла́нцевый** шистов камък *(листка)*
~, **спа́ржевый** апатит
~, **спусково́й** спусков камък, ахат *(освобождава периодически котвата на баланса на часовник)*
~, **со́лнечный** *стр.* авантюринов камък
~, **строи́тельный** строителен камък
~, **тёсовый [тёсанный]** дялан камък
~, **точи́льный** точилен камък, брус
~, **трахи́тный смо́ляный** трахитен смолист камък
~, **ту́фовый** туфов камък
~, **углово́й** ъглов камък

~, **уло́женный ты́чком, тесовый** дялан камък, положен напречно
~, **фильтрова́льный** филтруващ камък
~, **фунда́ментный** фундаментен камък
~, **шамо́тный** шамотов камък *(тухла)*
~, **ши́хтный** *стъкл.* блокове от бракувана стъклена маса
~, **шла́ковый** *мет.* шлаков камък, блокчета, излети от шлака
~, **шлифова́льный** шлифовъчен камък
~, **шту́чный** *вж.* **камень, тёсовый**
ка́мера *ж* 1. *топл.* затворено помещение, камера 2. *воен.* зарядна камера *(на пушка, оръдие)* 3. *кфт.* фотокамера, кинокамера 4. подземна минна изработка
~, **автомоби́льная** вътрешна автомобилна гума
~, **акклиматизацио́нная** *харт.* аклиматизационна камера
~, **акусти́ческая** акустична камера
~, **аэрофотограмметри́ческая** аерофотограметрична камера
~, **балла́стная** *кораб.* баластен отсек [танк] *(на плаващ док)*
~, **биотерми́ческая** биотермична камера *(съоръжение за бързо обезвреждане чрез гниене на домашна смет)*
~, **быстроде́йствующая** *ядр.* бързодействуваща камера
~, **ва́куумная** *ядр.* вакуумна камера
~, **ва́рочная** *кауч.* вулканизационна камера
~, **взрывна́я** *мин.* взривна камера
~ **Ви́льсона** *ядр.* камера на Уилсон
~, **вихрева́я** *топл.* вихрова камера
~, **водоро́дная** *ядр.* водородна камера
~, **водяна́я** *хидр.* водна камера
~, **воздухораспредели́тельная** *топл.* въздухоразпределителна камера
~ **возду́шного дутья́** *мет.* камера за вдухвания въздух
~, **воспроизводя́щая** *тлв.* възпроизвеждаща [предавателна] камера
~, **впускна́я** *топл.* пускова [смукателна] камера
~ **вса́сывания** смукателна камера
~, **вспомога́тельная** *топл.* спомагателна камера
~, **втори́чная** *топл.* вторична камера
~, **вулканизацио́нная** *вж.* **ка́мера, ва́рочная**
~, **входна́я** *топл.* входна камера
~, **вы́емочная** *мин.* добивна камера
~, **вы́работанная** *мин.* отработена [изчерпана] камера
~ **высо́кого давле́ния** камера за високо налягане
~, **выходна́я** изходна камера
~, **газификацио́нная** газификационна камера
~, **га́зовая** *ядр.* газова камера
~, **гаси́тельная** *ел.* дъгогасителна камера
~ **гаше́ния эне́ргии** *хидр.* успокоителна камера
~ **горе́ния** *топл.* горивна камера
~, **«горя́чая»** *ядр.* гореща камера *(за работа с манипулатор)*
~, **дегазацио́нная** дегазационна камера
~, **дезактивацио́нная** *ядр.* дезактивационна камера
~ **деле́ния** *ядр.* камера на делението [разпадането]
~, **дистилляцио́нная** дестилационна камера
~, **диффузио́нная** *ядр.*, *физ.* дифузионна камера
~ **для броже́ния** *хран.* ферментационна камера
~, **дозиметри́ческая** *ядр.* дозиметрична камера
~, **дугова́я** *ел. вж.* **ка́мера, дугогаси́тельная**
~, **дугогаси́тельная** дъгогасителна камера
~, **дутьева́я** камера за вдухвания въздух *(в металургични пещи)*
~, **дымова́я** димна камера
~, **жарова́я** огнена [пламъчна] камера
~, **зажига́тельная** *топл.* запалителна камера
~, **закреплённая** *мин.* укрепена *(с подпори)* камера
~, **заря́дная** *мин.* камера за взривния заряд
~, **защи́тная** *ядр.* защитна камера
~, **зерка́льная** *кфт.* фотоапарат с рефлектор *(за визиране на обекта)*
~, **золотнико́вая** *топл.* шибърна камера
~, **и́мпульсная** *ядр.* импулсна камера
~, **интегри́рующая** *ядр.* интегрираща камера
~, **ионизацио́нная** *ядр.* йонизационна камера
~, **искрогаси́тельная** *вж.* **ка́мера, дугогаси́тельная**
~, **искроулови́тельная** *топл.* искроулсвителна камера
~ **испари́теля** *хлад.* изпарителна камера
~, **катализа́торная** катализаторна камера
~, **кессо́нная** *стр.* кесонна камера
~, **киносъёмочная** кинроснимачна камера
~, **коксова́льная** *мет.* коксуваща камера
~, **кольцева́я** *ядр.* пръстеновидна камера
~, **кольцева́я со́пловая** *топл.* пръстенообразна камера на дюза
~, **компенсацио́нная** *ядр.* компенсационна камера
~, **копти́льная** *хран.* камера за опушване
~, **конденсацио́нная** *физ.* кондензационна камера
~, **магни́тная** *ядр.* магнитна камера
~, **маши́нная** *мин.* машинна камера
~, **ми́нная** *мин. вж.* **ка́мера, заря́дная**
~, **морози́льная** камера за замразяване
~, **нагнета́тельная** нагнетателна [сгъстителна] камера
~, **нагрева́тельная** нагревателна камера
~, **насо́сная** камера на помпа
~, **нейтро́нная** *ядр.* неутронна камера
~, **ни́зкого давле́ния** камера за ниско налягане
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна камера
~ **облуче́ния** *ядр.* камера за облъчване
~, **обруша́емая** *мин.* обрушаема камера
~-**обску́ра** *вж.* **ка́мера, тёмная**
~, **огнева́я** огнена камера
~ **отбо́ра** *топл.* камера за вземане на пара
~, **откры́тая** *мин.* отворена камера

~, **отстойная** утаителна камера
~, **очистная** 1. очистителна [сепарационна] камера 2. *вж.* **камера, выемочная**
~, **паровая** парна камера, парен дом
~, **первичная** първична камера
~, **передающая** *тлв.* предавателна камера
~, **плавильная** *мет.* топилна камера
~, **подземная** *мин.* подземна камера
~, **поплавковая** поплавъчна камера
~, **проекционная** прожекционна камера
~, **пузырьковая** *ядр.* камера с мехурчета *(прави видими следите на натоварени частици)*
~, **пусковая** *ядр.* пускова камера
~, **пылесобирательная** [**пылеуловительная**] *мет.* прахосъбираща [прахоуловителна, филтрова] камера
~, **пылеосадочная** прахоутаяваща [прахозадържаща] камера
~, **пыльная** [**пылесборник, пылесобиратель**] *текст.* прахосъбирател
~, **рабочая** работна камера
~, **радиальная** радиална камера *(на турбина)*
~, **радиохимическая** *ядр.* радиохимическа камера
~, **разделяющая** разделяща, сепарационна камера
~, **разрядная** *ел.* разрядна камера
~, **распределительная** разпределителна камера
~, **расширительная** разширителна камера
~ **реактора** камера на реактора
~, **реакционная** *вж.* **камера реактора**
~, **регенераторная** [**регенеративная**] *мет.* регенераторна камера *(в мартенови пещи)*
~, **резиновая** *авто* вътрешна автомобилна гума
~, **резонансная** *ак.* резонансна камера
~, **рекомбинационная** *ядр.* рекомбинационна камера
~, **рекомпрессионная** *кораб.* рекомпресионна камера
~, **рентгеновская** рентгенова камера
~ **с бегущим лучом** *тлв.* камера с бягащ лъч
~, **свинцовая** *хим.* оловна камера *(производство на сярна киселина)*
~ **сгорания** горивна камера
~, **секционная** *топл.* секционна камера
~ **сжатия** сгъстителна [компресионна] камера
~, **сифонная** сифонна камера
~, **смесительная** *текст., топл.* смесителна камера
~, **сублимационная** сублимационна камера
~, **сухая** *ядр.* суха камера
~, **сушильная** сушилна камера
~, **тёмная** *физ., тфл.* тъмна камера
~, **телевизионная** телевизионна камера
~, **топочная** камера на пещ, горивна камера
~, **трубная** тръбна камера
~, **турбинная** турбинна камера
~, **турбулентная** *хидр.* турбулентна камера
~ **убежища** *мин.* убежище, спасителна камера
~, **увлажнительная** *текст.* овлажнителна камера
~, **уравнительная** изравнителна камера
~, **урановая** *ядр.* уранова камера
~ **ускорителя** *ядр.* камера на ускорителя
~, **успокоительная** успокоителна камера *(за канализация)*
~, **флотационная** флотационна камера
~, **форсажная** *топл.* форсажна [форсираща] камера
~, **форсуночная** дюзова камера
~, **холодильная** 1. хладилна камера 2. охладен склад *(за хранителни продукти)* 3. охладителна камера (за газа от доменна пещ)
~ **хранения** гардероб, стая за съхраняване *(на багаж)*
~ **цветного телевидения** камера за цветна телевизия
~, **швицевальная** *кож.* камера за швицоване *(обезлешаване на суровите кожи)*
~, **циклонная** циклонна камера *(аспирация)*
~, **четырехтрубочная** *тлв.* четиритръбна камера
~ **шины** *авто* вътрешна гума
~ **шлюза** *хидр.* шлюзова камера
~, **экранированная** *ядр.* екранирана камера
~, **электродная** електродна камера
~, **электронная** електронна *(напр. кино-)*камера
камерный камерен
камерон *мин. (специална)* бутална помпа за вода с твърди примеси
камертон *ак.* камертон
камин *м* 1. камина, огнище 2. *(газов или електрически)* стаен отоплител 3. комин *(тясна вертикална пукнатина в скала)*
~, **коксотушительный** коксоугасяващ [коксозадушаващ] комин *(за изтегляне на пари и газове при изгасяване и задушаване на кокса)*
камлот *текст.* камлот *(груб вълнен плат)*
камнедробилка *ж стр.* каменотрошачка
~, **вальцовая** валцова каменотрошачка
~, **дисковая** дискова трошачка на камъни (и на руда)
~, **конусная** конусна каменотрошачка
~, **щековая** челюстна каменотрошачка
камнеобработка *ж стр.* обработка на камък
камнеловушка *ж зах.* камъкоуловител
камнепильный режещ камъни
камнерез *м стр.* резач на камъни
камнетёс *м стр.* каменоделец
камнеуловитель *м с. ст.* камъкоуловител
кампаниле *м арх.* камбанария
кампания *ж* кампания *(период на експлоатация на сезонно работеща промишлена инсталация)*
~ **доменной печи** кампания на висока пещ *(до следващия ремонт)*
~, **отопительная** отоплителна кампания *(периода, през който работи отоплението)*
~ **плавильной печи** кампания на топилна пещ
~, **производственная** производствена кампания *(напр. захарна кампания)*

~ **реа́ктора** *ядр.* кампания на реактора *(период на експлоатация)*
кампе́ш *м кож.* екстракт от сандалово дърво *(дъбилно вещество)*
камуфле́т *м воен.* камуфлет *(подземен взрив без изхвърляне пръст)*
камуфля́ж *м воен.* камуфлаж, маскировка
камфора́ *ж хим.* камфор
~, **япо́нская** японски камфор
камча́тка *ж текст.* камчатка, тъкан, подобна на дамаска
камша́фт *м текст.* **1.** команден вал в задвижване на селфактор **2.** команден вал *(в дарак за лен или юта)*
ка́мы *мн геол. гребени*, хълмове
камыши́т *м стр.* камъшит
кана́ва *ж* **1.** канавка, канал, ров, вада **2.** дренаж **3.** тесен проход
~, **боково́я** странична [крайпътна] канавка
~ **вдоль на́сыпи** канавка покрай насип или склон
~, **водоотво́дная** *мелиор.* водоотвеждащ канал
~, **водоотли́вная** водоотливен канал *(дълбок дренажен канал)*
~, **водоприёмная** водоприемен канал
~, **водосбо́рная** водосъбирателен канал
~, **водосто́чная** водосточна канавка [канал]
~, **выпускна́я сто́чная** отводнителна [изсушителна] канавка
~, **гара́жная** гаражен канал *(гаражна яма)*
~, **дрена́жная** дренажна канавка
~, **кочега́рная** *жп.* канал за почистване *(изхвърляне на сгурия)*
~, **ка́ртовая** *мин.* разкривна канавка *(торфоразработка)*
~, **лите́йная** яма за формоване
~, **ло́вчая** *стр.* канавка за улавяне *(на стичаща се по склон вода)*
~, **наго́рная** *вж.* **кана́ва, ловчая**
~, **ороси́тельная** напоителен канал
~, **осуши́тельная** отводнителен [дренажен] канал
~, **отво́дная** отвеждаща канавка
~, **придоро́жная** крайпътна канавка
~, **попере́чная** напречна канавка, водосточен канал, водосток
~, **разве́дочная** *мин.* проучвателна канавка
~, **сбо́рная** събирателна канавка
~, **смотрова́я** *жп.* ревизионен канал, ревизионна яма
~, **сто́чная** водосточна канавка
кана́вка *ж маш.* **1.** канавка, жлеб, улей; освобождаване **2.** канал за сачмите на лагер
~ **ва́ла** канал на вала *(за клин, шпонка)*
~ **в фо́рме ла́сточкина хвоста́** канал с форма на лastовича опашка
~, **винтова́я** винтова канавка *(спирално свредло)*
~, **водоотливна́я** водоотливен канал *(в минни изработки)*
~, **водосто́чная** водосточна канавка, отводнителен изкоп
~, **выпрессо́вочная** *мет.* пресован канал *(за оребряване)*
~ **для вы́хода гря́зи** канал за излизане на нечистотията
~ **для ма́сла [сма́зки]** канал за масло [грес]
~ **для про́вода** *ел.* канал за проводник
~ **для стру́жек** канал за стружки
~ **для уплотне́ния** уплътнителен канал *(на фланец)*
~, **кольцева́я** *маш.* пръстеновиден канал
~, **маслоотво́дная** канал за отвеждане на масло
~, **маслоула́вливающая** маслоуловителен канал
~, **ма́сляная** маслен канал, маслена пазва
~, **попере́чная** *вж.* **кана́ва, попере́чная**
~, **поршнева́я** *авто* канал на бутало *(за пръстен)*
~, **поса́дочная** *с. ст.* бразда за посаждане
~ **проте́кторного рису́нка** следа *(оставена върху почвата)* от профила на автомобилна гума
~ **рессо́рной полосы́** канал на ресорния лист
~, **стружкозавива́тельная** стружкозавиващо каналче *(на стругарски нож)*
~, **сма́зочная** *вж.* **кана́вка, ма́сляная**
~, **сту́пицы** *маш.* каналче на главината
~ **шкива́** *(околовръстен)* жлеб на шайба
~, **шпо́ночная** канал за клин [шпонка]
канавозаравни́тель, универса́льный универсален каналокопач-заравнител
канавозасы́пщик *м мелиор.* каналозасипвач
канавокопа́тель *м стр.* каналокопачка
~, **гидравли́ческий** хидравлична каналокопачка
~ **на гу́сеничном ходу́** гъсенична каналокопачка *(на гъсеничен ход)*
~, **ковшо́вый** *(едно-)* черпакова [кофичкова] каналокопачка
~, **многоковшо́вый** многочерпакова [многокофичкова] каналокопачка
~, **одноковшо́вый** едночерпакова [лъжична] каналокопачка, лъжичен багер-каналокопач
~, **плу́жный** плугова каналокопачка
~, **прицепно́й** прикачна каналокопачка
~, **ротацио́нный** ротационна каналокопачка
~, **самохо́дный** самоходна каналокопачка
~, **фре́зерный** фреза-каналокопачка
~, **цепно́й** верижна каналокопачка
канавоочисти́тель *м стр., с. ст.* каналоочистител
кана́л *м* **1.** *хидр.* канал **2.** *съобщ.* канал *(за предаване информация)*
~, **бина́рный** *тлв., радио* бинарен канал
~, **биологи́ческий** *ядр.* биологичен канал *(за опити с животни)*
~, **боково́й** *хидр.* страничен канал
~, **вентиляцио́нный** вентилационен канал
~, **вертика́льный возду́шный** въздушна тяга *(в Мартенова пещ)*
~ **ве́рхнего бьёфа водосбро́са** отливен канал *(за изпускане излишна вода от водохранилище)*, разположен над подпорната стена
~, **водозабо́рный** водовземен канал
~, **водоотво́дный** водоотвеждащ канал
~, **водоподводя́щий** водоподаващ канал

~, **водосли́вный** водоотливен [водосточен] канал
~, **возду́шный** въздушен канал
~, **волново́дный** *радио* вълноводен канал
~ **воспроизведе́ния** *радио* канал за възпроизвеждане
~, **впускно́й** всмукателен канал; пускателен канал
~, **вса́сывающий** *вж.* **кана́л, впускно́й**
~, **выпускно́й** изпускателен канал
~, **высокочасто́тный** *радио* високочестотен канал, канал на носещата честота
~, **вытяжно́й** *стр., топл.* изсмуквателен канал (*за газове, дим*)
~ **для вы́хода гря́зи** *мин.* канал за излизане на тинята
~, **газовый** канал за отвеждане на газове
~, **газораспредели́тельный** газоразпределителен канал
~, **гидросилово́й** *хидр.* водносилов канал
~, **глухо́й** глух [сляп, затворен] канал
~, **деривацио́нный** 1. деривационен канал 2. канал за изпускане на мътилката (*водопречистване*)
~ **для вы́вода пучка́ нейтро́нов** канал за извеждане на снопче неутрони (*от зоната на разпадане*)
~ **для дренажа́ основа́ния** *стр.* дренажен канал на основата
~ **для осажде́ния пы́ли** *топл.* канал за отлагане на летящ прах
~ **для отво́да воды́** канал за отвеждане на вода
~ **для перетека́ния** *пласт.* 1. леяков канал 2. каналче за изтичане на излишния материал
~ **для прито́ка ве́рхнего во́здуха** канал за приток на горен въздух
~ **для уплотне́ния** канал за уплътняване (*на фланец*)
~, **дымово́й** димоход, димен канал, фукс
~ **звуково́го сопровожде́ния** *тлв.* канал за звуков съпровод
~, **запа́льный** канал за запалване
~, **измери́тельный** *авт.* измервателен канал
~ **изображе́ния** *тлв.* канал за изображението
~, **индика́торный** индикаторен канал (*за връзка с индикатора*)
~, **ирригацио́нный** иригационен напоителен канал
~, **ка́бельный** кабелен канал
~ **кана́тного шкива́** *под. тр.* жлеб на въжена шайба
~, **кла́панный** клапанен канал
~, **контро́льный** *изм.* контролен канал
~, **лесоспла́вный** *гор.* канал за спускане на дървен материал от гората, лесосвличащ канал
~, **литнико́вый** леяков канал
~, **магази́нный** *полигр.* магазинов канал (*на линотипна машина*)
~, **магистра́льный** магистрален канал
~ **ме́жду лопа́тками** канал между лопатките (*на турбина*)
~, **морско́й** морски канал
~, **нагнета́тельный** нагнетателен канал
~, **нагрева́тельный** нагревателен канал
~, **направля́ющий** канал на направляващ апарат (*турбина*)
~, **обво́дный** *хидр.* околовръстен канал
~, **ороси́тельный** напоителен канал
~, **осуши́тельный** отводнителен канал
~, **парораспредели́тельный** пароразпределителен канал
~ **переда́чи** *радио* предавателен канал
~, **перепускно́й** преливен (отливен) канал
~ **приёма** *радио* канал за приемане
~, **рабо́чий** *ядр.* работен канал (*за гориво на реактора*)
~, **сифо́нный** *мет.* сифонен канал
~, **соедини́тельный** съединителен канал
~, **сто́чный** канал за оттичане
~ **ствола́** *воен.* канал на цевта
~, **судохо́дный** плавателен канал
~, **телевизио́нный** телевизионен канал
~, **телефо́нный** телефонен канал
~, **топли́вный** канал за гориво
~, **уравни́тельный** изравнителен канал
~, **часто́тный** честотен канал
~ **шлю́за, до́нный** дънен канал на шлюза
~, **эксперимента́льный** *ядр.* канал за опити
~, **энергети́ческий** *хидр.* водносилов канал
кана́лец *м* каналче
~, **возду́шный** *текст.* лумен, вътрешен канал на влакно
канализа́ция *ж стр. тлф.* канализация
~, **городска́я** градска канализация
~, **ли́вневая** канализация за отвеждане на дъждовни води
~, **моноли́тная** монолитна канализация (*блокове с един канал*)
~, **многоотве́рстная** *тлф.* канализация с блокове с много канали
~, **обще́ственная** обществена канализация
~, **одноотве́рстная** еднотръбна канализация
~, **промы́шленная** промишлена канализация
~, **хозя́йственно-фека́льная** битово-фекална канализация
канализова́ние *с* прокопаване на канал
каналоочисти́тель *м стр.* каналочистачка
кана́т *м* 1. дебело въже 2. кабел, кабелно въже
~, **бе́льный** бяло конопено въже
~, **бесконе́чный** *мин.* безкрайно въже
~, **бортово́й** бордово въже (*на кораб*)
~, **букси́рный** *трансп.* буксирно въже (*влекало*)
~, **бурово́й** сондажно въже
~, **веду́щий** *под. тр.* задвижващо (*теглещо*) въже
~, **возвра́тный** възвратно въже (*неработещ клон на въжето*)
~, **восемнадцатипря́дный** въже от 18 телени снопчета
~, **гла́вный** *мин.* главно въже (*тегли вагонетки на бремсберг*)
~, **грузоподъёмный** товароподемно въже
~, **джу́товый** въже от юта

~, **желóночный** желонково въже *(за пробивна сонда)*
~, **закры́тый** въже със затворена конструкция, закрито въже
~, **квадрáтный** въже с квадратно сечение
~, **комбини́рованный** комбинирано въже *(с компаундна структура)*
~ **комбини́рованной сви́вки** въже с комбинирано осукване
~, **компенси́рующий** компенсиращо въже
~ **крестовóй крýтки [сви́вки]** въже с кръстосано осукване
~, **лубянóй** ликово въже
~ **механи́зма вращéния** въже на въртящия механизъм *(кулокран)*
~, **направля́ющий** *мин.* направляващо [водещо] въже
~, **нераскрýчивающийся** неразсукващо се въже
~, **несýщий** ликово въже
~, **натяжнóй** нaтегателно [опъващо] въже
~, **овальнопря́дный** въже от овални снопчета
~, **одноконцевóй** въже с един край
~, **оттяжнóй** обтегателно въже, обтяжка
~ **останóва** спирачно въже
~, **пенькóвый** конопено въже
~, **плоскопря́дный** въже от плоски снопчета
~, **подвеснóй** въже за окачване
~, **поддéрживающий** въже за укрепване
~, **подъёмный** товароповдигателно въже
~, **приводнóй** задвижващо [теглещо] въже
~, **причáльный** въже за връзване
~, **разгружáющий** разтоварно въже
~, **рудни́чный** руднично въже
~, **скрéперный** въже на скрепер
~ **спасáтельной лéстницы** въже за спасителната стълба
~, **спýско-подъёмный** извозно въже
~, **стальнóй** стоманено въже
~, **стóпорный** спирателно въже
~, **страхýющий** осигурително въже
~, **судовóй** корабно въже
~, **тáльевый** въже на телфер
~, **трехгранопря́дный** въже с триъгълни снопчета
~, **тя́говый** теглително въже
~, **уравновéшивающий** уравновесяващо въже
~, **хвостовóй** 1. задно въже *(на бремсберг)* 2. долен клон на въже
~, **шáхтный** руднично въже
~, **швартóвный** вързално въже, вързало
~, **шки́вный** шайбено преводно въже
~, **я́корный** въже за закотвяне
канáтик *м* 1. *ел.* многопроводен гъвкав кабел, литцендрат 2. *под. тр.* гъвкаво снопче от фини стоманени телове
~, **антéнный** антенна жица
канáтный въжен
канáтно-верёвочный въжарски
канатоёмкость *ж под. тр.* въжеемкост, *(дължина, която се навива на барабана)*
канатоуклáдчик *м под. тр.* въженареждач
канвá *ж текст.* канава
кандéла *ж свт.* кандела, единица за сила на светлина
канефóра *ж арх.* канефора *(кариатида с ваза на глава)*
канитéль *м текст.* сърмени нишки за брокат
кани́стра *ж трансп.* бидон, канистра *(за гориво)*
канифóль *ж харт.* колофон
~, **жи́вичная** колофон от борова смола
канкрини́т *м геол.* канкринит
каннелю́ры *мн арх.* канелури, улеи по колона или пиластър
кáнт *м* кант, ивица, ръб между две плоскости
кантовáние *с мет.* 1. обръщане *(при коване на механичен чук)* 2. окрайчване, кантуване
кантовáтель *м мет.* обръщач (приспособление за обръщане тежки заготовки в пещ или при коване)
~, **барабáнный** барабанен обръщач
~, **крю́ковый** обръщач с кука
~, **механи́ческий** механичен обръщач
~, **рóликовый** ролков обръщач
~, **свáрочный** заварьчен обръщач
кантовáть *мет.* 1. обръщам през ръб 2. окрайчвам с кант 3. наклонявам леярска кофа 3. обрязвам кантове
кантóвка *ж* 1. *мет.* кантуване, обръщане 2. чук-главичар за нит 3. *полигр.* окантуване *(подвързия)* 4. *кож.* ръчно обезлешаване на краища
~ **лесá** кантуване на дървен материал
кантóвщик *м* кантовач, работник, издялващ греди от обл материал
каньóн *м геол.* каньон *(тясна клисура със стръмни брегове)*
каоли́н *м минер.* каолин
каолин-мешáлка *ж керам.* бъркачка [месачка] на каолин
каолинизáция *ж геол.* превръщане на полския камък в каолин
каолини́т *м минер.* каолинит
кап *м* фигурни жилки на дървесина
кáпание *с* капане, накапване
кáпать накапвам, наливам капка по капка
капвложéние *с икон., съкр.* капиталовложение
капёж *м хидр.* капане; пропускане, протичане
капелли́рование (купелли́рование) *с мет.* купелиране, извличане на благородни метали от ретортно олово
капéль *ж* 1. *метео* капки (от топящ се сняг) 2. *мет.* купел, малка шуплеста паничка *(в металургични лаборатории)* 3. *мет.* голяма елипсовидна тава за капелиране *(вж.* **капели́рование)**
кáпельник *м арх.* 1. капчук, водобран 2. шушулка, която капе
кáпельница *ж хим.* гутатор
кáпик *м кож.* форт, пета на обувка
капилля́рность *ж физ.* капилярност
капитáл *м икон.* капитал
капиталовложéние *с вж.* **капвложéние**
капитáльный главен, основен, масивен
капитéль *ж* 1. *арх.* капител 2. печатна малка буква с очертание на главна 3. *топл., стр.* венец на комин
капкáн *м с. ст.* капан, примка
каплеви́дный капковиден

каплеобра́зный капкообразен
капленепроница́емый капконепропусклив
каплеотдели́тель капкоотделител
капо́к *м* *текст.* капок *(вид растителна вълна)*
капо́р *м* *хидр.* калпак
~, **сифо́нного водосбро́са** *хидр.* *(смукателен)* калпак на сифонно водоизпускане
капо́т *м* *трансп.* 1. капак 2. калъф 3. покривка *(напр. на самолетен двигател)*
~ **дви́гателя** *авто* автомобилен капак, калъф *(топъл)* кожух
~, **кольцево́й** *ав.* пръстеновиден капак *(кожух)*
~, **обтека́емый** *трансп.* обтекаем [аеродинамичен] кожух
~, **откидно́й** подвижен [шарнирен] капак
~, **съёмный** снимаем *(подвижен)* капак
капоти́рование *с* *ав.* капотирам, преобръщам
капремо́нт *м* *стр.* основен [капитален] ремонт
капролакта́м *хим.* капролактам, синтетично вещество, суровина за капрон
капро́н *м* *хим.* капрон *(полиамидно влакно)*
капро́новый капронов, направен от капрон
ка́псула *ж* 1. *керам.* капсула, кутия от огнеупорна глина 2. *косм.* капсула
ка́псюль *м* 1. *мин.* взривен капсул 2. оловен *или* пластмасов калпак на гърло на бутилка
~-**воспламени́тель** *воен.* възпламенителен капсул
~-**детона́тор** *воен.* детонаторен капсул
~, **детона́торный (гремучерту́тный)** *воен.* детонаторен капсул *(от гърмящ живак)*
~, **микрофо́нный** *тлф.*, *радио* микрофонен капсул
~, **уда́рный** *воен.* ударен капсул *вж.* **ка́псюль-воспламени́тель**
~ **центра́льного огня́** *мин.*, *воен.* капсул за централно запалване
капсюля́ция *ж* капсулиране
капта́ж *м* *хидр.* 1. каптиране, водохващане 2. съоръжение за водохващане *или* петролохващане
~ **сква́жины** *мин.* каптаж на сондажни отвори
капта́л *м* *полигр.* капителбанд
караби́н *м* 1. *воен.* карабина 2. кука-ключалка 3. жабка *(за удължаване и скъсяване на обтяжка)*
карабу́ра *ж* *хидр.* вид фашина *(от камъш, слама, вършини)*
кара́куль *м* **иску́сственный** *текст.* изкуствен каракул, кример
~, **натура́льный** астраган, естествен каракул
карамéль-со́лод *ж* *хран.* карамелен малц
каранда́ш *м*, **литогра́фский** *полигр.* литографски молив
кара́сик *м* *инстр.* малка пила с овално сечение *(птичи език)*
кара́т *м* *изм.* карат *(мярка за тегло на скъпоценни камъни)*
карбами́д *м* *хим.* карбамид
карбанио́ны *мн* *хим.* карбаниони *(молекулярни частици, съдържащи отрицателно заредени тривалентни въглеродни атоми)*
карби́д *м* *хим.* карбид
~ **алюми́ния** алуминиев карбид
~ **бо́ра** борен карбид
~ **вольфра́ма** волфрамов карбид
~ **желе́за** железен карбид
~ **ка́льция** калциев карбид
~ **кре́мния** силициев карбид, карборунд
~ **крупнозерни́стый** едрозърнест карбид
~ **ли́тия** литиев карбид
~ **ма́гния** магнезиев карбид
~ **ма́рганца** манганов карбид
~ **на́трия** натриев карбид
~ **серебра́** сребърен карбид
~ **тита́на** титанов карбид
~ **то́рия** ториев карбид
~ **хро́ма** хромов карбид
карби́дный карбиден
карбилами́н *м* *хим.* карбиламин, изонитрил
карбино́л *м* *хим.* карбинол, метилалкохол, дървен спирт
карбокси́л *м* *хим.* карбоксил, карбоксилна група
карбоксили́рование *с* *хим.* карбоксилиране, вкарване карбоксилна група
карбо́лка *ж* *хим.* карболова киселина, карбол, фенол
карбона́до *с* *минер.* карбонадо, разновидност на диаманта
карбона́т *м* *хим.* карбонат, сол на въглената киселина
~ **аммо́ния** амониев карбонат
~ **ба́рия** бариев карбонат
~ **желе́за** (II) железен карбонат (II), ферокарбонат
~ **ка́лия** калиев карбонат
~ **ка́льция** калциев карбонат, варовик
~, **ки́слый** кисел карбонат, бикарбонат, хидрогенкарбонат
~ **ко́бальта** (II) кобалтов карбонат
~ **ли́тия** литиев карбонат
~ **ма́гния** магнезиев карбонат
~ **ма́рганца** (II) манганов (II) карбонат
~ **ме́ди** (II) меден (II) карбонат
~ **на́трия** натриев карбонат
~, **основно́й** основен карбонат
~ **рту́ти** (II) живачен (II) карбонат
~ **свинца́** оловен карбонат
~ **серебра́** сребърен карбонат
~ **стро́нция** стронциев карбонат
~ **хро́ма** (II) хромов карбонат
~ **це́рия** (IV) цериев (IV) карбонат
~ **ци́нка** цинков карбонат
карбона́тный карбонатен
карбонатиза́ция превръщане на *(някаква)* сол в карбонат, карбонатизация
карбониза́ция *ж* *хим.* 1. овъгляване 2. суха дестилация на дървесина 3. *текст.* карбонизация *(на вълнени платове)*
~ **ше́рсти** *текст.* карбонизация на вълна
карбони́л *м* *хим.* 1. карбонил 2. карбонилна група

~, **бро́мистый** карбонилбромид
~ **желе́за** железен карбонил
~, **серни́стый** карбонилсулфид
~, **фто́ристый** карбонилфлуорид
~, **хло́ристый** карбонилхлорид
карбору́нд *м хим.* карборунд, силициев карбид
карбоцикли́ческий *хим.* карбоцикличен
карбюра́тор *м авто* карбуратор
~, **авиацио́нный** авиационен карбуратор
~, **автомоби́льный** автомобилен карбуратор
~, **бензи́новый** бензинов карбуратор
~, **беспоплавко́вый** карбуратор без поплавък
~, **ва́куумный** вакуумен карбуратор
~, **впры́скивающий** впръскващ карбуратор
~, **вспомога́тельный** спомагателен карбуратор
~ **двойно́го то́плива** карбуратор за два вида гориво
~, **двухдиффу́зорный** двудифузьорен карбуратор
~, **дополни́тельный** допълнителен карбуратор
~, **жиклёрный** жигльорен карбуратор *(с пулверизатор)*
~, **золотнико́вый** шибърен карбуратор
~, **испари́тельный** изпарителен карбуратор
~ **лёгкого то́плива** карбуратор за леко гориво
~, **малогабари́тный** малогабаритен карбуратор
~, **многожиклёрный** многожигльорен карбуратор
~, **многока́мерный** многокамерен карбуратор
~, **поплавко́вый** карбуратор с поплавък
~, **пульверизацио́нный** пулверизационен карбуратор
~, **пусково́й** пусков [стартов] карбуратор
~ **с восходя́щим пото́ком** карбуратор с възходяща струя
~ **с горизонта́льным пото́ком** карбуратор с хоризонтална струя
~, **сдво́енный** сдвоен карбуратор
~ **с дро́ссельной засло́нкой** карбуратор с дроселна клапа
~ **с компенсацио́нной систе́мой** карбуратор с компенсационна система
~**-смеси́тель** карбуратор-смесител
~ **с па́дающим пото́ком** карбуратор с падаща струя
~ **с экономайзером** карбуратор с икономайзер
карбюра́торный карбураторен
карбюра́ция *ж* **испаре́нием** карбурация чрез изпарение
карбюриза́тор *м мет.* карбуризатор *(вещество, отдаващо въглерод на бедни на въглерод стомани)*
~, **жи́дкий** течен карбуризатор
~, **твёрдый** твърд [сух] карбуризатор
ка́рда *ж текст.* дарачна лента, карда
~, **пи́льчатая** дарачна лента с трионовидни зъби
~, **про́волочная** дарачна лента с телени зъби
~, **пряма́я** дарачна гарнитура *(лента)* от стоманена лента
карда́н *м маш., авто* карданен механизъм, кардан, каре
~, **бессма́зочный** безмаслен [сух] карданен механизъм
~, **двойно́й** двоен кардан
~, **жёсткий** корав [твърд] кардан
~, **закры́тый** затворен кардан
~, **кулачко́вый** кардан с палцеви издатъци
~, **мя́гкий** еластичен кардан
~, **откры́тый** отворен [открит] кардан
~, **синхро́нный** синхронен кардан
~, **сухо́й** *вж.* **карда́н, бессма́зочный**
~, **универса́льный** универсален кардан
~, **упру́гий** еластичен [мек] кардан
ка́рдмашина *ж текст.* дарачна машина, дарак
~, **ва́ликовая** [**ва́лочная**] дарак с валчета
~, **гру́бая** [**пе́рвая, предвари́тельная**] груб [първи, предварителен] дарак
~, **ро́вничная** дарак за предпрежда
~ **с двумя́ бараба́нами** дарак с два барабана
~ **с двумя́ вальянами** дарак с два пеньора
~, **то́нкая** [**отде́лочная**] фин дарак *(за окончателно развлачване)*
~, **холстова́я** дарак за вата
~, **шля́почная** дарак с безконечно платно от плоски летви, облечени с иглена гарнитура
кардова́ние *текст.* кардиране
кардо́вщик *м* даракчия
кардоле́нта дарачна *(иглена)* лента, дарачна гарнитура
кардоче́сание *с* развлачване *(на дарак)*
кардиойда *ж мат.* кардиоида *(крива с форма на сърце)*
кардощётка *ж текст.* *(телена)* четка за кардиране *(на тъкани)*
каре́тка *ж текст., маш.* количка, каретка, талижка
~, **баланси́рная** *маш.* балансираща количка [шейна]
~, **бурова́я** *мин.* пробивна количка
~, **велосипе́дная** 1. велосипедна количка 2. велосипеден задвижващ механизъм
~, **гребнечеса́льной маши́ны** *текст.* количка на гребенна машина *(пенирмашина)*
~, **двухподъёмная** *текст.* двуиздигаща нищелкова машина
~, **двухря́дная** двуредна нищелкова машина
~ **для ве́рхнего зе́ва** *текст.* нищелкова машина за горна уста
~ **для наво́ев** количка за кросна
~, **замко́вая** шейна на линейна плетачна машина
~ **конве́йера** *под. тр.* количка на конвейер
~, **ло́пастная** лопатовидна нищелкова машина
~, **моноре́льсовая** *под. тр.* монорелсова количка
~, **натяжна́я** *мин.* количка [шейна] за обтягане на верига [въже *или* гумена лента]

~, **нитеводи́тельная** *текст.* нишководачна количка
~ **пе́рвой и второ́й переда́чи** *авто* подвижен блок за I и II скорост
~, **резцо́вая** *обр. мет.* ножова шейна *(на супорта)*
~, **ремизоподъёмная** нищелкова машина
~, **ремизоподъёмная ни́жняя** пружинен регистър към нищелкова машина
~, **самохо́дная бурова́я** *мин.* самоходна пробивна каретка
~ **с опо́рными катка́ми** количка [шейна] с опорни ролки
~ **су́ппорта** *маш.* шейна на супорта
~ **тка́цкого станка́** нищелкова машина на тъкачен стан
~, **шири́льная** *текст.* Палмеров апарат *(бандажен ширител)*
~ **щёткодержа́теля** *ел.* рамо [каретка] на четкодържача
кариати́да *ж арх.* кариатида *(архитектурен орнамент)*
карка́с *м маш., стр.* **1.** рама, основа, скелет **2.** скелет на сграда (с неносещи стени)
~ **гондо́лы** *ав.* скелет на гондола
~, **горя́чий** *топл.* горещ скелет *(на пещ)*
~, **деревя́нный** *стр.* дървен скелет
~, **железобето́нный** *стр.* стоманобетонен скелет
~, **жёсткий** *ав., стр.* коравосвързан скелет
~ **зда́ния** скелет на сграда
~ **кату́шки** *ел.* скелет на бобина
~ **коте́льного агрега́та** скелет на котелен агрегат
~ **крыла́** *ав.* скелет на крило
~, **ку́польный** *стр.* куполен скелет
~, **металли́ческий** метален скелет
~, **несу́щий** носещ скелет
~ **ороси́тельного устройства** *с. ст.* носеща конструкция на оросителното устройство
~ **покры́шки** *кауч.* основен бандажиран пласт на външна гума
~, **сварно́й** *стр.* заварен скелет
~, **силово́й** *стр.* носещ скелет
~, **стально́й** *стр.* стоманен скелет; стоманена арматура
~, **стержнево́й** арматура на леярско сърце
~, **фунда́ментный** скелет на фундамент
~ **фюзеля́жа** скелет на тяло на самолет
~ **ши́ны** скелет на външна гума
~ **ши́шельный** *вж.* **карка́с, стержнево́й**
карка́сно-пане́льный скелетно-панелен
ка́рлинг планински връх с форма на тристенна пирамида
ка́рлингс *м кораб.* карлингс, надлъжна греда под палуба
кармази́н *м хим.* кармазин *(кисело азобагрило)*
карма́н *м* **1.** джоб **2.** кухина, празно място **3.** *под. тр.* кофа на багер **4.** *под. тр.* кофичка на елеватор
~, **бала́стный** хлътване на жп. платно *(под траверса)*
~, **бу́нкерный** *под. тр.* джоб на бункер *(напр. за връщане на материал)*
~, **влагоула́вливающий** *стр., мин.* влагоулавяща камера
~, **га́зовый** *мин.* газов джоб *(кухина, изпълнена с газ)*
~, **загру́зочный** *под. тр.* зареждащ отвор
~ **лопа́тки** гнездо за лопатката *(на турбина)*
~, **ма́сляный** *маш.* маслена пазва
~ **противове́са** *под. тр.* гнездо за противотежест
~, **решётчатый** решетъчен джоб *(на хладилен вагон)*
~, **ру́дный** рудно гнездо
~, **сбо́рочный** монтажен отвор
~, **сма́зочный** *вж.* **карма́н, ма́сляный**
~, **шуро́вочный** отвор за разбъркване
карналли́т *м минер.* карналит
карни́з *м стр.* корниз
~, **а́рочный** сводов корниз
~, **венча́ющий** увенчаващ [завършващ] корниз
~, **междуэта́жный** междуетажен корниз
~, **цо́кольный** цокълен корниз
карноти́т *м минер.* карнотит
карота́ж *м мин.* каротаж *(физическо измерване на сондаж)*
~, **акусти́ческий** акустичен каротаж
~, **боково́й** страничен каротаж
~, **га́зовый** газов каротаж
~, **индукцио́нный** индуктивен каротаж
~, **магни́тный** магнитен каротаж
~, **механи́ческий** механичен каротаж
~, **нейтро́нный** неутронен каротаж
~, **радиоакти́вный** радиоактивен каротаж
~, **сейсми́ческий** сеизмичен каротаж
~, **температу́рный** температурен каротаж
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен каротаж
~, **электри́ческий** електрически каротаж *(според Шлумбергер)*
~, **электромагни́тный** електромагнитен каротаж
кароти́н *м хим.* каротин, провитамин А
карпинскини́т *м минер.* карпинскинит
карсинотро́н *м радио, фирм.* карсинотрон, лампа с обратна вълна
ка́рст *м геол.* карст
ка́рстовый карстов
ка́рта *ж* **1.** карта **2.** площ, оградена със земни валове **3.** *стр.* кръпка на пътно платно **4.** половинка от панта **5.** разкрояване на плоскост
~ **автомоби́льных доро́г** карта на автомобилни пътища
~, **астрономи́ческая** астрономическа карта *(звездна)*
~ **атмосфе́рного давле́ния** карта на атмосферното налягане
~, **аэрологи́ческая** аерологична карта
~, **аэронавигацио́нная** аеронавигационна карта
~, **аэрофотограмметри́ческая** аерофотограметрична карта
~, **батиметри́ческая** батиметрична карта *(на дълбочините)*

~ **во́дных путе́й сообще́ния** карта на водните пътища
~, **генера́льная** генерална карта *(обща)*
~, **географи́ческая** географска карта
~, **геологи́ческая** геоложка карта
~, **гидрологи́ческая** хидроложка карта
~, **гипсометри́ческая** хипсометрична карта
~, **гравиметри́ческая** гравиметрична карта
~ **желе́зных доро́г** карта на железните пътища
~ **звёздного не́ба** карта на звездното небе
~, **када́стровая** кадастрова карта
~, **ки́нная** *текст.* етикет на топ плат
~, **климати́ческая** климатична карта
~, **ло́цманская** пилотска [лоцманска] карта
~, **лу́нная** карта на Луната
~, **маркше́йдерская** маркшайдерска карта
~, **маршру́тная** маршрутна карта
~, **метеорологи́ческая** метеорологична карта
~, **морска́я** морска карта *(вж.* **ка́рта, навигацио́нная)**
~, **навигацио́нная** навигационна карта
~, **обзо́рная общегеографи́ческая** обща прегледна географска карта
~, **орографи́ческая** орографска карта *(карта на релефа)*
~, **перфори́рованная** *изч.* перфокарта
~, **пластова́я** *геол.* карта на земните пластове
~ **поле́зных ископа́емых** *мин.* карта на полезните изкопаеми
~, **полётная** карта за полет
~, **прогности́ческая** карта за прогнозата *(на времето)*
~, **пропускна́я** *орг.* *(карта за)* пропуск
~ **путе́й сообще́ния** карта на пътищата
~, **радиолокацио́нная** радиолокационна карта
~, **радиометри́ческая** радиометрична карта
~, **расчётная** *мат.* карта [формуляр] за пресмятане
~ **рудопроявле́ний** *мин.* карта на рудните находища
~, **синопти́ческая** *метео* синоптична карта
~, **технологи́ческая маршру́тная** маршрутна технологическа карта
~, **технологи́ческая операцио́нная** операционна технологическа карта
~, **топографи́ческая** топографска карта
~, **триангуляцио́нная** триангулационна карта
~, **узо́рная** фигурна карта
~, **экра́нная** *радио* карта на радиолокационен екран
карте́ль *м* *икон.* картел
ка́ртер *м* *авто* картер
~ **веду́щего моста́** картер на водещия мост
~ **дви́гателя** картер на двигателя
~ **дифференциа́ла** картер на диференциала
~ **за́днего моста́** картер на задния мост
~ **маховика́** картер на маховика
~ **насо́са** кожух [корпус] на помпа
~ **коле́нчатого ва́ла** *вж.* **ка́ртер дви́гателя**
~ **коро́бки переда́ч** картер на предавателната *(скоростна)* кутия
~ **пере́днего моста́** картер на предния мост
~ **рулево́го управле́ния** картер на кормилното управление
~, **сухо́й** сух картер
~, **тунне́льный** тунелен [тръбовиден] картер
карти́рование *с* картиране, нанасяне на карта
картогра́мма *ж* *геод.* картограма
картографи́рование *с* *вж.* **карти́рование**
карто́н *м* картон, мукава
~, **асбе́стовый** азбестов картон
~, **бакели́товый** *ел.* бакелитов картон
~, **би́тумный** *стр.* битумизиран [асфалтов] картон
~, **битумини́рованный тряпи́чный** *стр.* картон от текстилни отпадъци *(пропит)* с асфалт
~, **во́йлочный** *текст.* филцов картон
~, **гля́нцевый** гланцов картон
~, **гофри́рованный** вълнообразен картон, велпапе
~, **гудрони́рованный** гудрониран *(катранosан)* картон
~, **древе́сный бу́рый** *(сивокафяв)* дървесинен картон
~, **жакка́рдовый** *текст.* жакардов картон *(верига от жакардови карти)*
~, **звукоизоляцио́нный** звукоизолационен картон
~, **клеённый** проклеен *(импрегниран)* картон
~, **коро́бочный** картон за кутии
~, **кро́вельный** покривен картон
~, **листово́й** листов картон
~, **макулату́рный** *стр.* нискокачествен картон от негодни за друга цел хартиени отпадъци
~, **ма́тричный** *полигр.* картон за *(печатарски)* матрици
~, **обувно́й** обушарски картон
~, **переплётный** подвързачески картон
~, **прессо́ванный** пресован картон
~, **прокла́дочный** *(гланцов)* картон за уплътнение
~ **ремизоподъёмной каре́тки** *текст.* картон за нищелкова машина
~, **рифлёный** вълнообразен картон, велпапе
~, **строи́тельный** строителен картон
~, **термоизоляцио́нный** термоизолационен картон
~, **то́левый** покривен [изолационен] картон
~, **трансформа́торный** картон за трансформатори, пресшпан
~, **фи́бровый** фибър, пресован картон
~, **электроизоляцио́нный** електроизолационен картон, пресшпан
картона́ж *м* картонаж, изделия от картон
картопеча́тание *с* *полигр.* печатане на карти
картофелекопа́тель *м* *с. ст.* картофовадачка *(изкопвачка)*
~, **швыря́льный** *с. ст.* роторна картофовадачка
картофелемо́йка *ж* картофомиячка
картофелемя́лка *ж* *с. ст.* картофомелачка
картофелепогру́зчик *м* картофотоварач
картофелере́зка *ж* *хран.* картофорезачка

картофелесажа́лка *ж* *с. ст.* картофосадачка
картофелесобира́тель *м* *с. ст.* картофосъбирач
картофелесортиро́вка *ж* *с. ст.* картофосортировачка
картофелесуши́лка *ж* *с. ст.* картофосушилня
картофелетёрка *ж* *с. ст.* картофорезачка-стривачка
картофелеубо́рочный картофовадачен, картофоприбиращ
картофелечи́стка *ж* *хран.* картофочистачка, картофобелачка
ка́рточка *ж* 1. картичка, карта 2. фиш
~, **па́спортная** *орг.* паспортна *(машинна)* карта
~, **перфорацио́нная** *изч.* перфокарта
~, **произво́дственная** *орг.* производствена карта
карту́ш *м* *арх.* картуш *(орнамент)*
карту́шка *ж* **ко́мпаса** *кораб.* роза на компас *(на посоките)*
карусе́ль *ж* *леяр.* карусел, ротационна машина за леене на чугунени тръби
карусе́льный *маш.* каруселен, въртящ се около вертикална ос
карье́р *м* *мин.* кариера, открит рудник
~, **гли́няный** *стр.* глинена кариера
~, **грави́йный** кариера за *(дребен)* чакъл
~, **закла́дочный** кариера за запълвачен материал
~, **известняко́вый** кариера за варовик
~, **квасцо́вый** кариера за пропита със стипца пръст
~, **мра́морный** мраморна кариера
~ **откры́той разрабо́тки** открит рудник
~, **песча́ный** пясъчна кариера
~, **сла́нцевый** кариера за шисти
~, **у́гольный** въглищна кариера
~, **щебёночный** кариера за чакъл *(трошляк)*
карье́рный кариерен
каса́ние *с* *мат.* допиране
каса́тельная *ж* *мат.* допирателна, тангента
~ **к кри́вой второ́го поря́дка** допирателна към крива от втора степен
~ **к пове́рхности** допирателна към *(крива)* повърхност
каска́д *м* 1. каскада; стъпало; водопад на прагове 2. *радио* каскада; стъпало
~, **бу́ферный** *ел.* буферно стъпало
~, **входно́й** *ел.* входно стъпало
~, **выпрями́тельный** *ел.* изправително стъпало
~ **водохрани́лищ** *хидр.* водна каскада
~, **высокочасто́тный** *ел.* високочестотно стъпало
~, **выходно́й** *ел.* изходно стъпало
~, **генера́торный** *ел.* генераторно [осцилаторно] стъпало
~, **гетероди́нный** хетеродинно стъпало
~ **гидроста́нций** каскада на водни централи
~ **ГЭС** каскада ВЕЦ
~, **задаю́щий** задаващо [възбуждащо] стъпало
~, **избира́тельный** *радио* селекторно стъпало
~, **корректи́рующий** *радио* коригиращо стъпало
~, **модули́рующий** *ел.* модулиращо стъпало
~, **накопи́тельный** натрупващо [запомнящо] стъпало
~, **низкочасто́тный** *радио* нискочестотно стъпало
~, **нуклео́нный** *физ.* нуклеонна каскада
~, **оконе́чный** *ел.* крайно стъпало
~ **подпо́рных сооруже́ний на реке́** *хидр.* каскада на подпорните съоръжения *(водохранилища)* на река
~ **приплоти́нных гидроста́нций** каскада на язовирни ВЕЦ
~, **раздели́тельный** *ел.* разделително стъпало
~, **регули́рующий** *радио* регулиращо стъпало
~, **смеси́тельный** *радио* смесително стъпало
~, **усили́тельный** усилвателно стъпало
~, **фа́зовый** *ел.* фазоинверсно стъпало
~, **я́дерный** *ядр.* ядрена каскада
каскади́рование *с* *ел.* настъпаляване
каска́дный каскаден, стъпален
ка́сса *ж* каса
~, **материа́льная** *полигр.* каса за наборен материал
~, **ма́тричная** *полигр.* матрична каса
~, **набо́рная** *полигр.* наборна [словослагателска] каса
кассе́та *ж* касета, касетка, кутия
~, **двойна́я** *кфт.* двойна касета
~ **дифференциа́ла** *авто* касетка на диференциала
~ **для заря́дки при дневно́м све́те** *кфт.* касетка за зареждане при дневна светлина
~ **магнитофо́на** касетка на магнитофон
~ **одина́рная** *кфт.* единична касетка
~, **плёночная** *кфт.* касета за филм
~, **плёночная ва́куумная** *полигр.* филмова вакуумна касета
~, **суши́льная** *кфт.* сушилна касета
~, **щелева́я** *кфт.* касета с прорез
касситери́т *м* *минер.* каситерит *(калаена руда)*
касто́р *м* *текст.* кастор, плътно сукно
касто́рка *ж* рициново масло
катабати́ческий *метео* низходящ, падащ *(вятър)*
катаболи́зм *м* *хим.* катаболизъм *(съвкупност от химически процеси противоположни на анаболизъм)*
катаво́тра *ж* *геол.* пропадане *(в карстови области)*
катадиоптри́ческий *опт.* катадиоптричен
катакла́з *м* *петр.* катаклаза *(деформация на съставните части на скали под действие на налягането)*
катала́за *ж* *хим.* каталаза
ката́лиз *м* *хим.* катализ, катализа
~, **антиокисли́тельный** антиокислителен катализ
~ **благоро́дными мета́ллами** катализ с благородни метали
~, **га́зовый** газов катализ
~, **гетероге́нный** хетерогенен катализ
~, **гомоге́нный** хомогенен катализ
~, **избира́тельный** избирателен [селективен] катализ
~, **кисло́тный** киселинен катализ

~, **контáктный** контактен катализ
~, **окислúтельный** окислителен катализ
~, **отрицáтельный** инхибиране, отрицателен катализ
~, **положúтельный** положителен катализ
~, **фотохимúческий** фотохимичен катализ
катализáтор *м хим.* катализатор
~, **актúвный** активен катализатор
~, **биологúческий** биологичен катализатор
~, **гидрогенизúрующий** хидрогенизиращ катализатор
~, **жúдкий** течен катализатор
~, **кúслый** киселинен катализатор
~, **металлúческий** метален катализатор
~, **отрицáтельный** инхибитор, отрицателен катализатор
~, **полимеризáции** катализатор на полимеризация
~, **положúтельный** положителен *(активен)* катализатор
~, **смéшанный** смесен катализатор
~, **таблетúрованный** таблетиран [зърнест] катализатор
~, **твёрдый** твърд катализатор
~, **щелочнóй** алкален катализатор
каталитúческий каталитичен
каталóг *м* каталог, списък
~, **алфавúтный** *орг.* азбучен каталог
~, **звёздный** *астр.* звезден каталог
~ **координáт** *геод.* каталог на координати
катамарáн *м кораб.* катамаран, сал
катáние *с* 1. плъзгане, пързаляне 2. *мет.* валцуване 3. *текст.* навиване *(на чекрък)*
кáтанка *ж мет.* 1. заготовка за валцуване на тел, валцдрат 2. чекрък *(размотало за развиване на бетонно желязо)*
~, **прýтковая** валцдрат на пръти
кáтанный валцуван
катапýльта *ж ав.* катапулт, устройство за изхвърляне с начална скорост
~, **гравитациóнная** гравитационен катапулт
~, **инерциóнная** инерционен катапулт
~, **пневматúческая** пневматичен катапулт
~, **реактúвная** реактивен катапулт
~, **телескопúческая** телескопичен катапулт
~, **термодинамúческая** термодинамичен катапулт
~, **электрúческая** електрически катапулт
катáть *мет.* валцувам
катафорéз *м* катафореза
катафóты *мн трансп.* «котешки очи», светлоотражателни стъкла
катафрóнт *м метеор.* катафронт, спускащ се метеорологичен фронт
категóрия *ж* категория, клас, група
катенóид *м мат.* катеноид, верижна крива
кáтер *м кораб.* катер
~, **буксúрный** влекач, буксир
~, **быстрохóдный** бързоходен катер
~, **гóночный** *(моторна)* спортно-състезателна лодка, скутер
~, **десáнтный** десантен катер
~, **дозóрный** патрулен катер
~, **motóрный** моторен катер
~, **пожáрный** противопожарен катер
~, **прогýлочный** катер за разходки
~, **ракéтный** *воен.* ракетоносен катер
~, **рыболóвный** риболовен катер
~, **сторожевóй** *воен.* стражеви катер
~, **топливозапрáвщик** катер-снабдител с гориво
~, **торпéдный** торпеден катер
~**-трáльщик** катер-миночистач
кáтет *м мат.* катет
катетóметр *м мат.* катетометър, уред за точно измерване малки разлики във височини
катéху *м кож.* катеху *(дъбилно и оцветяващо вещество)*
катиóн *м хим.* катион, положително зареден йон
катионúрование *с хим.* обработка с катиони *(омекотяване вода)*
катионúт *м хим.* катионит *(катионообменител)*
~, **истощённый** изчерпан [изтощен] катионит
каткú *мн маш.* ролки
~, **направля́ющие** направляващи, [водещи] ролки
каткова́ние *с стр.* валиране
каткóвый ролков
катóд *м ел.* катод, отрицателен електрод
~, **автоэлектрóнный** *ел.* автоелектронен [автоемисионен] катод
~, **активизúрованный** активиран катод
~, **бáриевый** бариев катод
~, **виртуáльный** виртуален [фиктивен] катод
~, **вольфрáмовый** волфрамов катод
~, **вспомогáтельный** спомагателен катод
~, **глáвный** главен катод
~, **горя́чий** отопляван *(нажежаем)* катод, термокатод
~, **жúдкий** течен катод
~, **защúтный** защитен катод
~, **кáпельный** капковиден катод
~ **кóсвенного накáла** катод с индиректно отопление
~, **металлокерамúческий** металокерамичен катод
~, **оксúдный** окисен катод
~, **подогрéвный** отопляван катод, термокатод
~ **прямóго накáла** катод с директно отопление
~, **ртýтный** живачен катод
~, **самокаля́щийся** самозагряващ се катод
~, **сóбранный** събран [комплектен] катод
~, **термоэлектрóнный** термоелектронен катод, термокатод
~ **тлéющего разря́да** катод с тлеещо изпразване [тлеещ разряд]
~, **торúрованный** ториран катод
~, **туннéльный** тунелен катод
~, **фотоэлектрóнный** фотоелектронен катод, фотоклетка
~, **холóдный** студен катод
~, **эквипотенциáльный** еквипотенциален катод
катóдный катоден

катодолюминесце́нция *ж* катодна луминесценция
катодофо́н *м* *радио* йонен микрофон (*без мембрана*)
като́к *м* 1. ролка 2. *стр.* валяк 3. валцова гладачка
~, **ба́йковый** *текст.* сукнен валяк
~, **баланси́рный** *под. тр.* кобилична ходова ролка
~, **вальцо́вый** *стр.* ролков лагер (*на мост*)
~, **ведо́мый** *под. тр.* задвижвана (*ходова*) ролка
~, **веду́щий** *под. тр.* задвижваща (*ходова*) ролка
~, **вибрацио́нный** *стр.* вибрационен валяк
~, **гла́дкий** *стр.* гладък валяк
~**-глыбодро́б** *с. ст.* валяк за разтрошаване на буци
~, **доро́жный** *стр.* пътен валяк
~, **желобча́тый** *с. ст.* рифелуван (*ръбест*) валяк
~, **звёздчатый** *с. ст.* звездовиден валяк
~, **зубча́тый** *с. ст.* назъбен валяк
~, **иго́льчатый** *с. ст.* иглен валяк
~, **иску́сственный** изкуствена ледена пързалка
~, **ко́льчатый** *с. ст.* многогребнинен валяк
~, **кулачко́вый** *с. ст.* валяк с шипове
~**-лункообразова́тель** *с. ст.* валяк-ямкообразувач
~**-маркёр** *с. ст.* валяк-маркировач
~, **мото́рный** *стр.* моторен валяк
~, **мостово́й** *стр.* (*подвижен*) мостов лагер (*ролка*)
~ **на пневмати́ческих ши́нах** *с. ст.* пневмоколесен] валяк
~, **обра́тный** *под. тр.* обратна ходова ролка
~, **опо́рный** *авто* опорна ролка (*на гъсенична лента*)
~, **отде́лочный** *текст.* мангел, гладачна ролка
~, **паро́вой** *стр.* парен валяк
~, **подо́швенный** *кож.* ролка (*валяк*) за гьон
~, **прицепно́й** *с. ст.* прикачен валяк
~, **рифлёный** *с. ст.* рифелуван [зъбнорифелуван] валяк
~, **ручно́й** ръчен валяк
~, **секцио́нный** *с. ст.* секционен валяк
~ **с нагре́вом** валяк с нагряване
~ **с трамбу́ющими но́жками** *стр.* валяк с трамбуващи крачета
~, **тяжёлый** *с. ст.* тежък валяк
~, **уплотня́ющий** *с. ст.* валяк-уплътнител
~, **ходово́й** *под. тр.* ходова ролка
католи́т *м* *хим.* католит, катоден електролит
катоптри́ческий *опт.* катоптричен
кату́шечный *ел.* бобинен, намотъчен
кату́шка *ж* 1. *ел.* бобина 2. намотка 3. ролка (*напр. за магнитофонна лента, филм*) 4. *текст.* макара за прежда, шпула
~, **ано́дная** *ел.* бобина в анодна верига
~, **анте́нная** антенна бобина
~, **банкабро́шная** *текст.* флаерова шпула
~, **бескарка́сная** *ел.* безскелетна намотка
~, **бума́жная** *текст.* картонен калем (*шпула*)
~, **веретённая** *текст.* вретенна шайба
~, **взаимоиндукти́вности** бобина за взаимна индукция
~, **включа́ющая** включваща бобина
~ **возбужде́ния** възбудителна бобина
~, **враща́ющаяся** въртяща се бобина [намотка]
~, **втя́гивающая** привличаща [соленоидна] бобина
~, **выключа́ющая** изключваща бобина
~ **высева́ющего аппара́та** *с. ст.* улейно сеещо колело (*на редова сеялка*)
~ **высо́кой частоты́** високочестотна бобина
~, **гале́тная** *ел.* галетна бобина
~ **генера́тора** генераторна [осцилаторна] бобина
~, **гетероди́нная** хетеродинна бобина
~, **двухсекцио́нная** двойна бобина
~, **двухфла́нцевая** бобина-макара с два фланеца
~, **деблоки́рующая** *с. ст.* деблокираща бобина
~, **де́мпферная** демпферна [амортизираща, успокоителна] бобина
~, **ди́сковая** дискова бобина
~ **для фанто́мной це́пи, пупиновская** *тлф.* Пупинова бобина за фантомна (*изкуствена*) верига
~ **для физи́ческой це́пи, пупиновская** Пупинова бобина за физическа (*основна*) верига
~, **дро́ссельная** дроселна бобина, дросел
~, **дугогаси́тельная** дъгогасителна бобина
~ **задаю́щего генера́тора** бобина на задаващ генератор
~ **зажига́ния** (*индукционна*) бобина на запалването
~, **запа́льная** *вж.* **кату́шка зажига́ния**
~, **звукова́я** *физ.* звукова бобина
~, **индукцио́нная** индукционна бобина
~, **искрогаси́тельная** *вж.* **кату́шка, дугогаси́тельная**
~ **искрогаси́теля, диссона́нсная** дисонансна искрогасителна бобина
~, **колеба́тельная** трептяща [осцилираща] бобина
~, **кольцева́я** пръстеновидна [тороидална] намотка
~, **коммути́рующая** комутираща бобина
~, **компенси́рующая** компенсираща бобина
~, **ко́нтурная** 1. профилна бобина 2. бобина в трептящ кръг
~, **корректи́рующая** коригираща бобина
~ **крестово́й намо́тки** бобина с кръстосана намотка
~ **магни́тного дутья́** бобина за магнитно подаване на въздух
~, **многосло́йная** многослойна намотка
~, **модули́рующая** модулираща намотка
~, **намагни́чивающая** намагнитваща намотка
~ **настро́йки** бобина за настройване
~ **напряже́ния** напрежителна намотка
~ **обмо́тки я́коря** бобина на котвена намотка
~ **обра́тной свя́зи** бобина за обратна връзка
~, **одина́рная** единична бобина

~, однослойная еднослойна намотка
~, основная *текст.* бобина с основна прежда
~, отключающая изключваща бобина
~, параллельная паралелна [шунтова] намотка
~ переменной индуктивности бобина с променлива индуктивност
~, питающая захранваща бобина
~, плоская плоска бобина
~, поисковая *радио* търсеща бобина (*напр. на гониометър*)
~ положения синего *тлв.* бобина за положението на синия цвят
~, последовательная последователна (*серийна*) намотка
~ постоянной индуктивности бобина с постоянна индуктивност
~ предохранительная предпазна [защитна] бобина
~, приёмная приемна бобина
~, приставная допълнителна бобина
~, проволочная 1. жична бобина 2. макара за (*навиване*) на проводник
~, прядильная *текст.* предачна шпула
~, пусковая пускова бобина
~ радиогониометра бобина на радиогониометър
~ размагничивающая размагнитваща бобина
~-рамка рамкова бобина
~, реактивная реактивна бобина
~ реле бобина на реле
~, ровничная *текст.* бобина за флаер, бобина за предпрежда
~ Румкорфа Румкорфова бобина
~ самоиндукции самоиндукционна бобина
~ с воздушным сердечником бобина без сърцевина
~ связи бобина за връзка; свързваща намотка
~ связи с сеткой *радио* бобина за връзка с решетка
~, секционированная секционирана бобина
~, сериесная последователна [серийна] намотка
~ с железным сердечником бобина с феромагнитна сърцевина
~, силовая силова бобина
~ с магнитным сердечником бобина с магнитна сърцевина
~ сновальная *текст.* бобина за секционно сноване
~ сопротивления съпротивителна намотка
~ сотовая *ел.* бобина тип «пчелна пита», универсална бобина
~ с подвижным сердечником бобина с подвижна сърцевина
~ статора статорна намотка
~ строчная (*отклонителна*) бобина за редова развивка
~, термическая термична (*отоплителна*) намотка
~, тороидальная тороидална бобина
~, тростильная *текст.* дублирна шпула
~, удлинительная удължаваща (*антенна*) бобина
~, универсальная *вж.* **катушка, сотовая**
~ фильтра намотка във филтърно звено
~, фланцевая *текст.* макара
~, фокусирующая фокусираща бобина
~, холостая глуха [мъртва] секция
~, *шаблонная шаблонна бобина*
~, шунтовая паралелна намотка
~, экранированная екранирана бобина
~ электромагнита намотка на електромагнит
~, эталонная еталонна (*образцова*) бобина
~ якоря намотка на котвата
катушки, улавливающие *мн жп.* приемателни бобини
катучий подвижен, предвижващ се (*чрез търкаляне, плъзгане, влачене*)
каупер *м мет.* каупер, въздухонагревател (*за висока пещ*)
каустик *м хим.* сода каустик, натриева основа
каустика *ж опт.* каустика
каустификация *ж хим.* каустификация (*превръщане карбонат в основа*)
каустификатор *м* каустификатор
каустический основен, разяждащ
каустобиолиты *мн мин.* каустобиолити, изкопаеми горива от органичен произход
каутер, высокочастотный *м ел., мед.* високочестотен апарат за обгаряне (*диатермичен електронен нож*)
каучук *м* каучук
~, бутадиен-нитрилакриловый бутадиен-нитрилакрилов каучук, синтетичен каучук
~, бутадиеновый бутадиенов каучук
~, бутадиен-стирольный бутадиен-стиролов каучук
~, вальцованный валцуван каучук
~, вулканизированный вулканизиран каучук
~, гранулированный гранулиран каучук
~, изопреновый изопренов каучук
~, искусственный изкуствен (*синтетичен*) каучук
~, кремний-органический силиконов каучук
~, латексный латексов каучук
~, натрий-бутадиеновый натрий-бутадиенов каучук
~, натрий-изопреновый натрий-изопренов каучук
~, натуральный естествен каучук
~, неорганический неорганичен каучук
~, нитрильный нитрилен каучук
~, плантационный плантационен, [растителен] каучук
~, пластифицированный пластифициран каучук
~, плиточный каучук на листи
~, полиизобутиленовый полиизобутиленов каучук
~, полисульфидный полисулфиден каучук
~, полихлоропреновый полихлоропренов каучук
~, растительный растителен каучук
~, регенерированный регенериран каучук
~, роговой ебонит, твърд каучук
~, силиконовый *вж.* **каучук, кремний-органический**
~, синтетический *вж.* **каучук, искусственный**

~-**сырéц** *м* суров каучук, каучуков полуфабрикат
~ **сырóй** *вж.* **каучýк-сырéц**
~, **хлорвинúловый** хлорвинилов каучук
~, **хлорúрованный** хлориран каучук
~, **хлоропрéновый** хлоропренов каучук
~, **холóдный** обработен на студено каучук
~, **чúстый** чист *(без примеси)* каучук
~, **этилéн-пропилéновый** етилен-пропиленов каучук
каучуконóсный каучуконосен, съдържащ каучук; каучукодаен
кáфель *м керам.*, *стр.* кахла, фаянсова емайлирана облицовъчна плоча
~, **изразцóвый** *кахла, кахлена плоча*
~, **шамóтный** шамотна кахла
кáфельный кахлен
качáлка *ж* 1. *маш.* люлка 2. балансиращо устройство 3. *полигр.* люлеещ се ръчен нож
~ **американки** *полигр.* люлка на американка *(тигелна линотипна машина)*
~, **насóсная** *мин.* качалка *(ръчна лостова помпа)*
качáние *с* 1. клатене, люлеене 2. махално движение 3. осцилация, колебание 4. помпане
качáть 1. люшкам, люлея, клатя 2. помпам
качéние *с* 1. търкаляне 2. трептене, вибрация 3. бързо движение
~ **со скольжéнием** 1. търкаляне с приплъзване 2. *хран.* надробяване, стриване, мелене *(на булгур)*
кáчества *с мн* качества, свойства
~, **динамúческие** *трансп.* динамични качества [свойства]
~, **ездовые** *авто* пътни свойства
~, **лётные** *ав.* летателни качества [свойства]
~, **мореходные** *кораб.* мореходни [плавателни] качества
~, **пусковые** *авто* пускови [стартови] свойства
~, **тормозные** *авто* спирачни качества [свойства]
~, **ходовые** *авто* ходови качества
~, **эксплуатациóнные** *трансп.* експлоатационни качества
кáчественный качествен
кáчество *с* качество, свойство, вид, сорт
~, **антидетонациóнное** *хим.* антидетонационно качество
~ **воспроизведéния** *радио* качество на възпроизвеждането
~ **изображéния** *тлв.* качество на изображението [образа]
~ **передáчи** *радио* качество на предаването
~ **повéрхности** *маш.* качество на повърхнина
~ **приёма** *радио* качество на приемане, разбираемост
~ **свáрки** качество на заварка
кáчка *ж* 1. клатене, люлеене 2. помпане, нагнетяване с помпа 3. *жп.* надлъжно люлеене *или* галопиране *(на локомотив или вагон)*
~, **бортовáя** *кораб.* напречно [бордово] клатене
~, **килевáя** *кораб.* надлъжно [килово] клатене
~, **поперéчная** *жп.* напречно люлеене *(напр. на локомотив)*
~, **продóльная** *жп.* надлъжно люлеене, галопиране *(на локомотив или вагон)*
кашемúр *м текст.* кашмир
каширóвка *ж полигр.*, *кауч.*, *пласт.* каширане
каюта *ж кораб.* каюта
~, **бортовáя** бордова [външна] каюта
~, **пáрусная** каюта за корабни платна
квáдер *м стр.* квадер, обработен камък, блок
квадрáнт *м* 1. квадрант 2. *мат.* четвърт от кръг 3. ъгломерен инструмент 4. *изм.* градуирана дъга 5. *текст.* квадрантна везна
квадрáт *м* 1. *мат.* квадрат, втора степен 2. *полигр.* квадрат *(48 пункта, 4 цицера)*
~ **ошúбок, срéдний** *мат.* средна квадратична грешка
квадратúчное *с*, **срéднее** *мат.* средноквадратично
квадратúчный *мат.* квадратичен
квадрáтно-гнездовóй *с. ст.* квадратно-гнездов
квадрáтный *мат.* 1. квадратен, с квадратна форма 2. от втора степен
квадрáтор *м ел.* квадратор, устройство за повдигане на квадрат
квадратýра *ж мат.* квадратура, площ
квадрисéкция *ж* разсичане на четири
квадрýплекс *м тлф.* квадруплекс
квадрупóль *м физ.* квадрупол *(система заредени частици с диполен момент, равен на нула)*
квазáры *мн астр.* квазари, квази-звезди, свръхзвезди
квазигеóид *м геод.* квазигеоид, почти геоид
квазиúмпульс *м ядр.* квазиимпулс *(вектор, характеризиращ състояние на квазичастица)*
квазистатúческий *физ.* квазистатичен, почти статичен
квазистационáрен *мат.* квазистационарен, почти стационарен
квазичастúцы *мн ядр.* почти частици, квазичастици
квалимéтр *м елн.* измерител на качеството *(твърдостта на рентгенови лъчи)*
квалимéтрия *ж икон.* квалиметрия, методи за количествена оценка на качество
квалификáция *ж* квалификация
квáнт *м физ.* квант
~ **дéйствия** квант на действието
~, **рентгéновский** рентгенов квант
~ **свéта** светлинен квант, фотон
~ **энéргии** квант на енергия
квантúль *м мат.* числова характеристика *(на случайна величина)*
квантовáние *с изч.* квантуване
~ **во (по) врéмени** *физ.*, *изч.* квантуване в (по) време
~, **вторúчное** вторично квантуване
~, **прострáнственное** пространствено квантуване
~ **сигнáла** *радио* квантуване на сигнал
~ **по ýровню** *изч.* квантуване по ниво
~, **смéшанное** *изч.* смесено квантуване *(по време и по ниво)*

~, **функциона́льное** *изч.* функционално квантуване
ква́нтовый *физ.* квантов
квантоме́тр *м* *физ.* квантометър
кварта́л *м* 1. квартал, блок 2. тримесечие
квартова́ние *с* *мет., хим.* 1. квартуване, начин за вземане на проба 2. отделяне на злато от сребро *(с азотна киселина)*
ква́рц *м* *минер., хим.* кварц, кристален силициев двуокис
~, **амо́рфный** благороден опал
~, **ды́мчатый** *минер.* опушен кварц, раухтопаз
~, **жи́льный** *геол.* кварцова жила
~**-калибра́тор** *радио* кварцов калибратор *(на честота)*
~**-компа́унд** *ел.* кварцова компаундна маса
~, **ле́вый** ляв кварц
~, **моло́чный** млечен кварц
~, **нате́чный** силициев туф
~, **пра́вый** десен кварц
~, **пьезоэлектри́ческий** *ел.* пиезоелектрическа кварцова пластина
~, **ро́зовый** розов кварц
~, **синтети́ческий** *ел.* синтетичен кварц
~, **ультразвуково́й** ултразвукова кварцова пластина
~, **чёрный** чер кварц, морион
ква́рцевый кварцов
кварци́т *м петр.* кварцит
~, **втори́чный** вторичен кварцит
~, **желе́зистый** железен кварцит
~, **пресново́дный** сладководен кварцит
~, **цеме́нтный** циментов кварцит
квасцева́ние *с* *хим., текст.* стипцосване, импрегниране със соли
квасцы́ *мн* *хим.* стипци, двойни сулфати на алуминий и друг метал
~, **алюми́ниевые** алуминиева стипца
~, **алю́мо-аммо́ниевые** амониево-алуминиева стипца
~, **алю́мо-ка́лиевые** калиево-алуминиева стипца
~, **аммо́ниево-желе́зные** амониево-желязна стипца
~, **желе́зные** желязна стипца
~, **жжёные** накалена [безводна] стипца
~, **ка́лиевые** калиева стипца
~, **на́триевые** натриева стипца
~, **обезво́женные** обезводнена стипца
~, **хро́мовые** хромова стипца
~, **це́зиевые** цезиева стипца
ква́шение *с* 1. подквасване 2. подлагане на ферментация 3. поставяне в саламура
квашня́ *ж* нощви, корито
кверци́т *м* *хим.* кверцит, желъдова захар
квершла́г *м* 1. *мин., стр.* травербан, напречна галерия, пряк ход 2. *воен.* рекушет
~, **вентиляцио́нный** *мин.* вентилационна галерия
~, **вскрыва́ющий** разкриващ травербан
~, **гла́вный** главен травербан
~, **отка́точный** извозен травербан
~, **разве́дочный** проучвателен травербан
~, **участко́вый** участъков травербан
квинтупле́кс *м* *мин.* квинтуплекс, контролен уред при сондиране, *(дава пет показания)*
кво́та *ж* *икон.* 1. квота, определено количество 2. дял, част, норма
кегль *м* *керам.* кегел, пирометричен конус
~ **ли́теры** *полигр.* кегел [конус] на буква
ке́йпер *м* *геол.* койпер, епоха от мезозойската ера
ке́кс *м* 1. *мин.* спечена смес 2. *хран.* кюспе блок 3. пита, прежда от изкуствена коприна
келдыши́т *м* *минер.* келдишит
кельма́ *ж* *стр.* мистрия; канчок *(вид зидарска лопатка)*
ке́мбрий *м* *геол.* кембрий, период от палеозойската ера
кена́ф *м* *текст.* явайска юта
кенотро́н *м* *радио* кенотрон, токоизправителна лампа
керамзи́т *м* *стр.* керамзит, лек строителен материал
керамзитобето́н керамзитобетон
кера́мика *ж* керамика, грънчарство; самите изделия
~, **жаросто́йкая** огнеустойчива керамика; огнеупорни тухли
~, **конденса́торная** *ел.* керамика за кондензатори
~, **магни́тная** *ел.* *(феро-)*магнитна керамика
~, **огнеупо́рная** *вж.* **кера́мика жаросто́йкая**
~, **по́ристая** пореста [шуплеста] керамика
~, **радиотехни́ческая** радиотехническа керамика, керамични изделия за радиотехнически цели
~, **сегнетоэлектри́ческая** сегнетоелектрическа керамика *(използувана за електрически кондензатори)*
~, **строи́тельная** строителна керамика
~, **ферромагни́тная** феромагнитна керамика
~, **электротехни́ческая** електротехническа керамика
керами́т *ел.* керамит *(изолационен материал)*
кераргири́т *м* *мин.* кераргирит, сребърна роговидна руда
керати́н *м* *текст.* кератин
керн *м* 1. *маш.* керна *(следа от пробой, шило и пр.)* 2. център 3. жило на кабел 4. *мин.* ядка *(извадена от сонда)*
~, **бурово́й** *мин.* сондажна ядка
~ **вы́буренной поро́ды** сондажна ядка от пробитата скала
~, **разве́дочный** *мин.* проучвателна ядка
~, **разме́точный** *маш.* трасировъчен [контролен] център *(в точката на пресичане на трасажни линии)*
~, **трансформа́тора** *ел.* сърцевина на трансформатор
керне́ние *с* *маш.* маркиране на центъра, керниране
ке́рнер *м* *инстр.* център, керна
ке́рнить бележа [маркирам] центри
керно́вка *ж* *маш.* центриране, отбелязване точка (или линия с точки)
keрога́з *м* *(домакински)* петролен котлон
кероси́н *м* *хим.* керосин, газ, петрол
~, **авиацио́нный** авиационен керосин

~, **бесцве́тный** безцветен керосин
~, **обезво́женный** обезводнен керосин
~, **освети́тельный** осветлителен керосин, газ за осветление
~, **тра́кторный** тракторен керосин
керосинорéз *м* *мет.* петролна резачка
керчени́т *м* *минер.* керченит
кессо́н *м* 1. *хидр.*, *стр.*, *кораб.* кесон, потопяема кабина [сандък] без дъно *(за извършване на подводни работи при повишено въздушно налягане)* 2. понтон за частично повдигане на кораб *(напр. за поправка на винта)* 3. *арх.* касетка, част от таван на стая 4. *мет.* водна риза *(на пещ)*
~, **выпускно́й** *мет.* изпускателен кесон
~ **для заде́лки пробо́ин** *кораб.* работна кабина за (подводно) поправяне на пробити места *(от обшивката на кораба)*
~, **плаву́чий** плаващ кесон
~, **погружа́емый** потопяем кесон
~, **съёмный** *хидр.* подвижен [снемащ се] кесон
кессони́рование *с* кесониране *(работа в кесон)*
кетéн *м* *хим.* кетен
кето́за *ж* *хим.* кетоза
кето́н *м* *хим.* кетон
кетониза́ция *ж* *хим.* превръщам *(алкохол)* в кетон
кетоспи́рт *м* *хим.* кетон-алкохол, кетол
кеттлéвка *ж* *текст.* кетеловане
киани́т *м* *минер.* кианит, цианит, дистен
ки́дка *ж* **челнока́** *текст.* изхвърляне [изтласкване] на совалка
кизельгу́р *м* *минер.* кизелгур, трепел, инфузорна пръст
кизери́т *м* *минер.* кизерит
килева́ние *с* *кораб.* киловане, оголване на кила *(чрез накланяване)*
килева́ть киловам, наклонявам кораб странично
килево́й ъглест, ръбест
килéктор *м* кораб-кран *(за вдигане на тежести до 100 тона)*
килоампéр *м* *ел.* килоампер, kA
килова́тт *м* *ел.* киловат, kW
килова́тт-час *м* *ел.* киловатчас, kWh
коловóльт *м* *ел.* киловолт, kV
кило́вóльт-ампéр *м* киловолтампер, kVA
килогéрц *м* килохерц, kHz
килогра́мм *м* килограм
килогра́мм-кало́рия *ж* *физ.* килограм-калория, голяма калория
килограммомéтр *м* килограмометър
килогра́мм-молéкула *ж* *хим.* килограм-молекула *(мол)*
килолю́мен *м* *свт.* килолумен
киломéтр *м*, **квадра́тный** квадратен километър
километра́ж *м* километраж
километро́вый километров
килопарсéк *м* *астр.* килопарсек
килорентгéн *м* *рентг.* килорентген
килоци́кл *м* *ел.* *вж.* **килогéрц**
килоэлектро́нвольт *м* *ел.* килоелектронволт, keV
килоэ́рг *м* *физ.* килоерг

киль *м* 1. *кораб.* кил 2. *ав.* вертикален стабилизатор
~, **балла́стный** *кораб.* баластен кил
~, **бо́ково́й** *кораб.* страничен кил, стабилизатор
~, **бруско́вый** гредов кил
~, **двойно́й** *ав.* двоен вертикален стабилизатор
~, **дополни́тельный** *ав.* допълнителен вертикален стабилизатор
~, **коро́бчатый** *кораб.* кутиеобразен кил
~ **оперéния** *ав.* стабилизатор на вертикалните опашни плоскости
~, **подфюзеля́жный** *ав.* подтелов вертикален стабилизатор
~-**стабилиза́тор** *м* *авто* зъб-стабилизатор
~, **стрелови́дный** *ав.* стреловиден вертикален стабилизатор
~, **тройно́й** *ав.* троен вертикален стабилизатор
~, **туннéльный** *кораб.* тунелен [кутиеобразен] кил
кильбло́к *м* *кораб.* 1. килблок *(в дока)* 2. ростър-блок, подставка за лодка *(на палубата)*
кильва́тер *м* *кораб.* килватер *(следа във водата от кораб)*, килова линия
кильсо́н *м* *кораб.* килсон
~, **боково́й** страничен килсон
~, **дни́щевый** дънен килсон
~, **срéдний** среден килсон
кима́тий *м* *арх.* вълнообразни гънки
кимберли́т *м* *геол.* кимберлит
кимо́граф *м* *бион.* кимограф *(уред за графическо регистриране хода на физиологически процес)*
кингсто́н *м* кингстон, дънна клапа *(на кораб)*
кинема́тика *ж* *физ.* кинематика
~ **механи́змов** кинематика на механизмите
~, **плоскостна́я** кинематика в равнината
~, **простра́нственная** *физ.* пространствена кинематика
кинемато́граф *м* кинематограф
кинематогра́фия *ж* кинематография, кино
~, **звукова́я** звукова кинематография
~, **панора́мная** панорамна кинематография
~, **рентгéновская** рентгенова кинематография
~, **стереоскопи́ческая** стереоскопична кинематография
~, **цветна́я** цветна кинематография
~, **чёрно-бéлая** черно-бяла кинематография
~, **широкоэкра́нная** широкоекранна кинематография
кинеско́п *м* *тлв.* кинескоп, телевизионна приемна тръба
~, **трёхцвéтный** трицветен кинескоп
кинéтика *ж* *физ.* кинетика
~ **реа́ктора** *ядр.* кинетика на реактора
~, **хими́ческая** химична кинетика
кинети́ческий кинетичен
кино́ *с*, **звуково́е** звуково кино
киноаппара́т, *м* киноапарат

киноаппара́тная *ж* помещение на киномеханика и киноапаратура́та
киноаппарату́ра *ж* киноапаратура
кинова́рный *минер.* цинобаритен, киноварен
ки́новарь *ж* *минер.* цинобър, цинобарит, живачен сулфид
~, **желе́зная** *минер.* железен цинобър
~, **рту́тная** живачен цинобър
кинока́др *м* кинокадър, отделна снимка от филм
кинока́мера *ж* кинокамера, киноснимачна камера
кинокле́й *м* лепило за филмова лента
кинокопирова́льный кинокопирен
кинопередви́жка *ж* подвижно [пътуващо] кино
кинопленка *ж* филмова лента
~ **для ночны́х съёмок** филмова лента за нощни снимки
~, **негати́вная** негативна филмова лента
~, **сыра́я** сурова [необработена] филмова лента
~, **у́зкая** тясна филмова лента
~, **широ́кая** нормална филмова лента
кинопрое́ктор *м* кинопрожекционен апарат
~, **портати́вный** портативен [носим] кинопрожектор
киноте́хника *ж* кинотехника
кинопрока́т *м* заемане [даване под наем] на филми
киносту́дия *ж* киностудия
киносъёмка *ж* снимане на филм, филмиране
~, **заме́дленная** забавено снимане [филмиране]
~, **пока́дровая** филмиране по отделни кадри *(напр. мултипликационен филм)*
киноэкра́н *м* киноекран
~ **на отраже́ние** отражателен екран (непрозрачен)
~, **напра́вленно-отража́ющий** насочено-отразяващ киноекран
~ **на просве́т** пропускащ светлината киноекран
~, **рассе́янно-отража́ющий** разсеяно отразяващ киноекран
кио́ра *ж* *стр.* каменоделско чукче *(с остър връх)*
кио́ск *м* будка, павилион
~, **ка́бельный** *ел.* кабелна будка, кантон
~, **распредели́тельный** *ел.* разпределителен пост *(будка, кантон)*
~, **трансформа́торный** трансформаторен пост
КИП [**контро́льно-измери́тельный прибо́р**] контролно-измервателен уред, КИУ
ки́п *м* кипене
~, **ру́дный** *мет.* кипене на руда́та *(в мартенова пещ)*
ки́па *ж* 1. *текст.* бала 2. *трансп.* връзка, денк, пачка
~, **кру́глая** кръгла бала
~ **соло́мы, прессо́ванная** *с. ст.* пресована бала от слама
кипе́лка *ж* *стр.* негасена вар *(на буци)*
~, **мо́лотая** смляна (на прах) негасена вар
кипе́ние *с* 1. *топл.* кипене, врене 2. кипене, пенене *(при пържене на сурова руда)* 3. *ел.* отделяне на водород *(при пълнене акумулатор)*
~ **в мартéновской ва́нне** *мет.* кипене в мартенова пещ
~, **плёночное** *мет.* кипене в тънки слоеве
кипо́вка *ж* *текст.* балиране
кипоразбива́тель *м* *текст.* устройство за разбиване на бали
кипоразрыхли́тель *м* *текст.* *вж.* **кипоразбива́тель**
киппгенера́тор *м* *ел.* 1. релаксационен генератор 2. генератор за развивка
кипре́гель *м* *геод.* кипрегел, инструмент за визиране и мерене на ъгли
кипреле́ *с* *ел.* 1. двупозиционно реле 2. тригер 3. самозадържащо реле
кипсе́йка *ж* *полигр.* кутия за печатарско мастило, кутия за дукторния валяк
кипяти́льник *м* *топл.* бойлер, котел за изваряване; нагревател
~, **двухтру́бный** *топл.*, *хлад.* двутръбен изпарител
~, **погружа́емый** потопяем нагревател, бързовар
кипято́к *м* кипяща [вряща] вода
кипяче́ние *с* преваряване; изваряване
кир *м* *геол.* 1. нечист асфалт 2. пясък, напоен с гъст нефт
ки́рза *ж* *текст.*, *полигр.* притискащо рече *или* кожа
кирко́вка *ж* разкопаване с кирка
кирко́вщик *м* *стр.* разбивач, разкъртвач *(на твърда почва)*
~, **доро́жный** *стр.* разбивач на път
кирко́-моты́га [**кирка́, двуконе́чная**] *ж* *стр.* киркомотика
кирови́т *м* *геолог.* кировит
кирпи́ч *м* *стр.* тухла *(събир.* тухли*)*; брикет
~, **алюмосилика́тный** алуминиево-силикатни тухли
~, **а́рочный** *стр.* тухли за сводове
~, **бокси́товый** *стр.* бокситови тухли
~, **влажнопрессо́ванный** *мин.* влажнопресован брикет
~ **возду́шной су́шки** кирпич, сурова тухла (сушена на въздух)
~, **высокоглинозёмистый** тухли с високо съдържание на глина
~ **высо́кого о́бжига** силно изпечени тухли, клинкер
~, **глазиро́ванный** глазирани [гледжосани] тухли
~, **гли́няный** (обикновени) тухли
~, **голла́ндский** облицовъчни тухли, клинкер
~, **графи́товый** *ядр.* графитови тухли
~, **декорати́вный** *стр.* декоративни тухли
~, **диатоми́товый** кизелгурни тухли *(от инфузорна пръст)*
~, **дина́совый** динасови тухли
~, **дина́совый на гли́няной свя́зке** динасови кварцово-силикатни тухли с глинена спойка
~, **дина́совый на известко́вой свя́зке** динасови тухли с варова спойка

~ для дымохо́дов *топл.* тухли за димни канали *(фуксове)*
~ для наса́док *мет.* (огнеупорни тухли за регенераторни камери)
~, доломи́товый *стр.* доломитови тухли
~, доро́жный *стр.* клинкер, паважни блокчета
~, ды́рчатый *стр.* решетъчни тухли
~, жароупо́рный огнеупорни тухли
~, забуто́вочный пълнежни тухли
~, известко́во-песча́ный *стр.* варо-пясъчни тухли
~, изоляцио́нный изолационни тухли
~, карни́зный корнизни тухли
~, ква́рцево-шамо́тный кварцово-шамотни тухли
~, кислотоупо́рный киселиноустойчиви тухли
~, кли́нкерный клинкерни тухли, паважни блокчета
~, кли́нчатый клиновидни тухли
~, кра́сный червени тухли
~, лека́льный шаблонни [фасонни] тухли
~, лицево́й лицеви [облицовъчни] тухли
~, магнезиа́льный магнезитови тухли
~, необожжённый неизпечени [сурови] тухли
~, облицо́вочный облицовъчни тухли
~, обожжённый печени тухли
~, огнеупо́рный шамо́тный огнеупорни тухли
~, по́довый подови тухли
~, полноте́лый плътни тухли
~, по́лый кухи тухли
~, по́ристый порести [шуплести] тухли
~, прессо́ванный пресовани тухли
~, пустоте́лый кухи тухли
~, радиа́льный радиални тухли
~, силика́тный силикатни тухли
~-сы́рец неизпечени тухли [кирпичи]
~, сифо́нный сифонни тухли
~, сплошно́й плътни тухли
~, стекля́нный стъклени тухли
~, та́льковый талкови тухли *(за облицовка на пещи)*
~, тру́бчатый тръбни тухли
~, тугопла́вкий труднотопими тухли
~, углово́й ъглови тухли
~, фарфо́ровый порцеланови тухли
~, фасо́нный фасонни [шаблонни] тухли
~, хро́мистый хромови [хромитови] тухли
~, шамо́тный шамотни тухли
~, шла́ковый шлакови [сгурийни] тухли
~, шлакоцеме́нтный сгуро-циментови тухли
кирпи́чник *м керам.* тухлар
кислева́ние *с кож.* байцване
кисе́ль *м* **из отрубе́й** *м кож.* каша от трици *(за аргасване на кожи)*
кисея́ *ж текст.* муселин
кисло́вка *ж* подкиселяване, обработване с киселина
кислоро́д *м хим.* кислород, О
~, акти́вный активен кислород
~, атома́рный атомарен кислород
~, газообра́зный газообразен кислород
~, жи́дкий течен [втечнен] кислород
~, молекуля́рный молекулен кислород
кислоро́дно-ацетиле́новый кислородно-ацетиленов
кислоро́дно-водоро́дный кислородно-водороден
кислородоме́р *м хим.* кислородомер, разходомер за кислород
кислота́ *ж хим.* киселина
~, азо́тистая азотиста киселина
~, азо́тная азотна киселина
~, азотнова́тистая хипоазотиста киселина
~, азотистоводоро́дная азотоводородна киселина
~, аккумуля́торная акумулаторна киселина *(разредена сярна киселина)*
~, акони́товая аконитова киселина
~, акри́ловая акрилова киселина
~, аллофа́новая алофанова киселина
~, анилинсульфо́новая анилинсулфонова киселина
~, анилиноу́ксусная анилин-оцетна киселина
~, арахи́новая арахинова киселина
~ аромати́ческого ря́да киселина от ароматния ред *(ароматна киселина)*
~, арсани́ловая арсанилова киселина
~, аскорби́новая аскорбинова киселина, витамин С
~, аспараги́новая аспарагинова киселина
~, атро́повая атропова киселина, алфа-фенилакрилна киселина
~, ацетилсалици́ловая ацетилсалицилова киселина
~, ацетоу́ксусная ацетоцетна киселина
~, барбиту́ровая барбитурова киселина
~, ба́шенная кулова [камерна] сярна киселина *(получена по камерния метод)*
~, бензи́ловая бензилова [фенилоцетна] киселина
~, бензо́йная бензоена киселина
~, бензолсульфо́новая бензолсулфонова киселина
~, бескислоро́дная безкислородна киселина
~, бо́рная борна киселина
~, бро́мистая пербромна киселина
~, бромистоводоро́дная бромоводородна киселина
~, бромнова́тая бромна киселина
~, бромнова́тистая хипобромиста киселина
~, валерья́новая валерианова киселина
~, вана́диевая ванадиева киселина
~, ви́нная винена киселина
~, виногра́дная рацемична винена киселина *(гроздена киселина)*
~, вольфра́мовая волфрамова киселина
~, га́лловая галова киселина
~, галогеноводоро́дная халогеноводородна киселина
~, гекса́новая хексанова киселина
~, гидросерни́стая хидросерниста киселина
~, глико́левая гликолова киселина
~, глицери́новая глицеринова двуоксипропионова киселина
~, гло́верная гловерова киселина
~, глютами́новая глутаминова киселина
~, грему́чая гърмяща [изоцианова] киселина

~, **гуми́новая** хуминова киселина *(съдържа се в хумуса)*
~, **двухосно́вная** двуосновна киселина
~, **двухро́мовая** бихромена киселина
~, **дейтеросе́рная** деутеросярна киселина
~, **диазобензо́ловая** диазобензолова киселина
~, **диазоу́ксусная** диазооцетна киселина
~, **диметиларси́новая** диметиларсинова киселина
~, **дитио́новая** дитионова киселина
~, **дуби́льная** дъбилна киселина, танин
~, **дымя́щая се́рная** димяща сярна киселина
~, **желе́зная** желязна (III) киселина
~, **железосинеро́дистая** хексацианожелязна (III) киселина
~, **жи́рная** мастна *(алифатна)* киселина
~, **иодистоводоро́дная** йодоводородна киселина
~, **ио́дная** перйодна киселина
~, **иоднова́тая** йодна киселина
~, **иоднова́тистая** хипойодиста киселина
~, **иоду́ксусная** йодоцетна киселина
~, **ка́мерная** камерна сярна киселина *(получена по камерен метод)*
~, **каприловая** каприлова [октанова] киселина
~, **капро́новая** капронова киселина
~, **карбами́новая** карбаминова киселина
~, **карбо́ловая** карболова киселина, фенол
~, **кислоро́дная** кислородна киселина *(общо название на всички киселини, съдържащи кислород)*
~, **концентри́рованная** концентрирана киселина
~, **кремнёвая** силициева киселина
~, **кремнефтористоводоро́дная** хексафлуоросилициева киселина
~, **крото́новая** кротонова киселина
~, **ледяна́я у́ксусная** ледена оцетна киселина *(концентрирана)*
~, **лету́чая** летлива киселина
~, **лимо́нная** лимонена киселина
~, **лино́левая** линолова киселина
~, **малеи́новая** малеинова киселина
~, **мало́новая** малонова киселина
~, **манно́новая** манонова киселина
~, **марганцо́вая** перманганова киселина
~, **марганцо́вистая** манганова (VI) киселина
~, **ма́сляная** маслена киселина
~, **меркаптоу́ксусная** меркаптооцетна киселина
~, **метабо́рная** метаборна киселина
~, **метакремнёвая** метасилициева киселина
~, **метакри́ловая** метакрилова киселина
~, **метамышьяко́вая** метаарсенова киселина
~, **метасурьмя́ная** метаантимонова киселина
~, **метафо́сфорная** метафосфорна киселина
~, **метилмалеи́новая** метилмалеинова [цитраконова] киселина
~, **метилсе́рная** метилсярна киселина
~, **минера́льная** минерална [неорганична] киселина
~, **молибде́новая** молибденова киселина
~, **моло́чная** млечна киселина
~, **мочева́я** пикочна киселина
~, **муравьи́ная** мравчена киселина
~, **мышьяко́вая** арсенова киселина
~, **мышьяко́вистая** арсениста киселина
~, **надазо́тная** пероксиазотна киселина
~, **надбо́рная** пероксиборна киселина
~, **нелету́чая** нелетлива киселина
~, **неоргани́ческая** неорганична [минерална] киселина
~, **несвя́занная** несвързана [свободна] киселина
~, **никоти́новая** никотинова киселина
~, **нио́биевая** ниобиева киселина
~, **нитробензо́йная** нитробензоена киселина
~, **нитроу́ксусная** нитрооцетна киселина
~, **нони́ловая** нонилова [пеларгонова] киселина
~, **нуклеи́новая** нуклеинова киселина
~, **одноосно́вная** едноосновна киселина
~, **олеи́новая** олеинова киселина
~, **оловя́нная** калаена киселина
~, **органи́ческая** органична киселина
~, **ортобо́рная** ортоборна киселина
~, **ортокремнёвая** ортосилициева киселина
~, **ортомышьяко́вая** ортоарсенена киселина
~, **ортофо́сфорная** ортофосфорна киселина
~, **отрабо́танная** отработена [използувана] киселина
~, **пальмити́новая** палмитинова киселина
~, **пеларго́новая** пеларгонова киселина
~, **пербензо́йная** пербензоена киселина
~, **пикри́новая** пикринова киселина, тринитрофенол
~, **пирobо́рная** пироборна [тетраборна] киселина
~, **пиросе́рная** пиросярна киселина
~, **пирофо́сфорная** пирофосфорна киселина
~, **пла́виковая** флуороводородна киселина
~, **полиакри́ловая** полиакрилова киселина
~, **про́бковая** коркова [суберинова] киселина
~, **пропио́новая** пропионова киселина
~, **пурпу́ровая** пурпурна киселина
~, **разба́вленная** разредена киселина
~, **регенери́рованная** регенерирана киселина
~, **роданистоводоро́дная** родановодородна [тиоцианова] киселина
~, **руте́ниевая** рутениева киселина
~, **салици́ловая** салицилова киселина
~, **свобо́дная** свободна киселина
~, **се́рная** сярна киселина
~, **серни́стая** серниста [сериста] киселина
~, **сернистова́тистая** хипосериста киселина
~, **сероводоро́дная** сероводородна киселина
~, **соля́ная** солна киселина
~, **сини́льная** циановодородна киселина
~, **стеари́новая** стеаринова киселина
~, **сульфами́новая** амидосярна киселина
~, **сурьмя́ная** антимонена киселина
~, **сурьмяни́стая** антимониста киселина
~, **теллу́ровая** телурова киселина
~, **терефта́левая** терефталова киселина
~, **терпени́ловая** терпенилова киселина
~, **тетрабо́рная** тетраборна киселина
~, **тетратио́новая** тетратионова киселина
~, **тетрахро́мовая** тетрахромова киселина

~, тиокремнёвая тиосилициева киселина
~, тиосе́рная тиосярна киселина
~, тиоу́гольная тиовъглеродна киселина
~, тиоу́ксусная тиооцетна киселина
~, тита́новая титанова киселина
~, толуи́ловая толуилова киселина
~, трехосно́вная триосновна киселина
~, у́гольная въглеродна киселина
~, у́ксусная оцетна киселина
~, ура́новая уранова киселина
~, фениларси́новая фениларсенова киселина
~, фенилгликолевая фенилгликолова киселина
~, фенилу́ксусная фенилоцетна киселина
~, фосфо́ристая фосфориста киселина
~, фо́сфорная фосфорна киселина
~, фтористоводоро́дная флуороводородна киселина
~, хлорбензо́йная хлорбензоена киселина
~, хлорнова́тая хлорна киселина
~, хло́ристая хлориста киселина
~, хлористоводоро́дная хлороводородна [солна] киселина
~, хлормуравья́ная хлормравчена [хлорвъглеродна] киселина
~, хло́рная перхлорна киселина
~, хро́мовая хромена киселина
~, цианистоводоро́дная циановодородна [синилна] киселина
~, циа́новая цианова киселина
~, циану́ксусная цианоцетна киселина
~, ща́велевая оксалова киселина
~, элла́говая елагова киселина *(ализаринова жълта боя)*
~, этилсе́рная етилсярна киселина
~, я́блочная ябълчена киселина
~, янта́рная янтарна киселина
кисло́тность *ж* киселинност
~, акти́вная *хим.* активна киселинност
~, о́бщая обща киселинност
кислотоме́р *м* *хим.* киселиномер
кислотосто́йкий киселиноустойчив
кислотоупо́рный *вж.* **кислотосто́йкий**
кисло́ты *мн* киселини
~, алифати́ческие алифатни [мастни] киселини
~, дикарбо́новые дикарбонови [двукарбонови] киселини
~, галоидоводоро́дные халогеноводородни киселини
~, карбо́новые карбонови киселини
~, ксантоге́новые ксантогенови киселини
~, насы́щенные наситени киселини
~, нафте́новые нафтенови киселини
~, нуклеи́новые нуклеинови киселини
~ парафи́нового ря́да киселини от парафиновия *(хомоложен)* ред
~, поликремнёвые полисилициеви киселини
~, преде́льные наситени киселини
кистеви́дный гроздовиден
ки́сточка *ж* четчица
кисть *ж* *стр.* четка
~, барсуко́вая четка с косъм от язовец
~, волосяна́я четка от *(конски)* косми
~, маля́рная *стр.* бояджийска четка
~, отде́лочная *стр.* четка за довършителни работи
~, пло́ская плоска четка
~-ручни́к *ж* *стр.* 1. обла четка *(за блажна боя)* 2. четка-баданарка
~, филёночная обла тънка четка
~, хорько́вая четка с косми от пор
~, щети́нная четинова четка
китобо́й *м* *кораб.* 1. китобоен кораб 2. член от китобоен екипаж
киу́р *м* фасонен чук
киянка *ж* дървен чук *(за тенекеджийски работи)*
ккал *съкр.* килокалория
клавиату́ра *ж* *полигр.*, *тлг.* клавиатура
~, набо́рная наборна клавиатура
~, текстова́я *изч.* текстова [буквена] клавиатура
~, цифрова́я цифрова клавиатура
кла́виша *ж* *полигр.*, *тлг.*, *изч.* клавиш, копче, бутон
~ выключе́ния строки́ *полигр.* клавиш за изключване на ред
~, пробе́льная *полигр.* клавиш за бяло поле
~, шрифтова́я *полигр.* шрифтов клавиш
кла́дка *ж* 1. *стр.* зидария; зидане 2. *текст.* нанасяне
~, арми́рованная армирана зидария
~, а́рочная сводова зидария
~, безраство́рная суха зидария
~, бето́нная бетонна зидария
~, бу́товая зидария от ломен камък
~ вподре́зку зидане с пълна [изравнена] фуга
~, габио́нная зидане на габион *(с кошове или сандъци без дъна, напълнени с чакъл или камъни за укрепяване на стръмни брегове)*
~, защи́тная защитна зидария
~, ка́менная зидария от дялан камък
~, кирпи́чная тухлена зидария
~, коло́дцевая кладенчова [шахтова] зидария
~, костро́вая пъздерова зидария *(със стебла на лен или коноп след вземането на влакното)*
~, крупноблочная едроблокова зидария
~, лицева́я лицева [фасадна] зидария
~, ло́жковая надлъжен ред на тухли в зидария
~, облицо́вочная облицовъчна зидария
~, огнеупо́рная огнеупорна зидария
~, под кула́к, бу́товая, каменна зидария с трамбоване и заливане с разтвор
~ под лопа́тку в скобу́ и под одну́ скобу́ редова зидария с еднакви или различно високи редове
~ под расши́вку фугирана зидария
~ с прико́лкой лица́ в скобу́ и под одну́ скобу́ лицева [фасадна] зидария с еднакви или различно високи редове
~, суха́я суха зидария
~, тёсовая зидария с дялани камъни
~, тычко́вая ред от зидария с напречно положена тухла
~, шамо́тная шамотова зидария
кладова́я *ж* склад

кладовщи́к *м* магазинер
кла́дочный зидарски
кла́пан *м маш.* клапан, клапа
~, **авари́йный** авариен клапан
~, **автомати́ческий запо́рный** автоматичен затварящ клапан
~, **автомати́ческий ство́рчатый** автоматична *(затваряща)* двукрилна клапа
~, **атмосфе́рный** атмосферна клапа
~, **байпа́сный** байпасен [спомагателен, отводен] клапан
~, **быстроде́йствующий** бързодействуващ клапан
~, **быстрозапо́рный** бързо затварящ клапан *(в парна турбина)*
~, **ва́куумный** вакуумен клапан
~, **вентиляцио́нный** вентилационна клапа
~, **вертика́льный** *авто* седящ клапан
~, **ве́рхний** *авто* висящ клапан
~, **вестово́й** *хидр.* изпускателен [преливен] клапан
~, **взрывно́й** *топл.* *(противо)*взривен [предпазителен] клапан
~, **водоспускно́й** *хидр.* водоизпускателен клапан
~, **возвра́тный** *хидр.* възвратен клапан
~, **возду́шный** въздушен клапан
~, **впускно́й** *авто* впускателен клапан
~, **враща́ющийся** *топл.* въртящ се клапан
~, **вса́сывающий** смукателен клапан
~, **вспомога́тельный** спомагателен [допълнителен] клапан
~, **выдыха́тельный** *воен.* клапа за издишване *(в противогаз)*
~, **вызывно́й** *тлф.* повиквателна клапа
~, **выпускно́й** *топл., хидр.* изпускателен клапан
~, **выхлопно́й** *авто вж.* **кла́пан, выпускно́й**
~, **газораспредели́тельный** газоразпределителен клапан
~ **горя́чего дутья́** *мет.* шибър за горещ въздух *(пещ)*
~, **грибови́дный** *топл., авто* гъбовиден клапан
~, **группово́й** *топл.* сегментен *(секторен)* клапан, регулиращ клапан за пускане пара
~, **гря́зевый** *мин.* клапан за изпускане нечистотии *(кал)*
~, **двухопо́рный** *топл.* клапан с две легла [седла]
~, **двухседе́льный** *вж.* **кла́пан, двухопо́рный**
~, **двухходово́й** двуходов клапан
~, **деаэрацио́нный** деаерационен клапан *(за отвеждане на въздух)*
~, **декомпрессио́нный** декомпресионен клапан
~, **ди́сковый** *топл.* дисков [тарелков] клапан
~, **дифференто́вочный** *кораб.* клапа за изменяване на газенето [за разпределяне баласта *или* товара]
~ **для вы́пуска воды́** клапан за изпускане на вода, отводнителен клапан
~ **для перегре́того па́ра** клапан за прегрята пара
~ **для регулиро́вки ва́куума** *топл.* клапан за регулиране на вакуума
~, **доба́вочный** *хидр.* добавъчен *(регулиращ)* клапан
~, **дро́ссельный** дроселен клапан, дросел
~, **дыха́тельный** *авто* клапан за проветряване *(напр. резервоара за гориво)*
~, **желоночный** *мин.* клапан на сондажната помпа *(за кал и пясък)*
~, **заливно́й** *кораб.* клапан за заливане [наводняване]
~, **запа́льный** *ракет.* запалителен [пусков] клапан
~, **запо́рный** спирателен [затварящ] вентил
~, **золотнико́вый** шибърен клапан, шибър
~, **иго́льчатый** иглен вентил
~, **инерцио́нный** *то́пл.* инерционен клапан
~, **кольцево́й** пръстеновиден клапан
~, **компре́ссорный** компресорен клапан
~, **конденсацио́нный** кондензационен клапан
~, **ко́нусный** конусен клапан
~, **магни́тный** магнитен клапан
~, **мембра́нный** мембранен клапан
~**-мига́лка** *ел.* мигащ клапан *(палене и гасене светлини на фарове)*
~, **многоступе́нчатый** *топл.* многостъпален клапан
~, **наливно́й** наливен клапан *(за зареждане)*
~, **ни́жний** *авто* седящ [долен] клапан
~, **обра́тный** *хидр.* възвратен вентил
~, **односеде́льный** клапан с едно легло
~, **отсе́чный быстроде́йствующий** *топл.* отсичащ [бързодействуващ] клапан
~, **паро-возду́шный** *топл.*паро-въздушен клапан
~, **парово́й** парен клапан
~, **паровыпускно́й** пароизпускателен клапан
~, **парозапо́рный** пароспирателен клапан
~, **парораспредели́тельный** пароразпределителен клапан
~, **перекидно́й** *топл.* клапан за превключване
~, **перепускно́й** *топл., хидр.* преливен клапан; пропускателен клапан
~, **поплавко́вый** поплавъчен клапан
~, **поршнево́й** бутален клапан
~, **предохрани́тельный** предпазен [осигурителен] клапан
~, **проду́вочный** продухвателен клапан
~, **проходно́й** *топл.* проходен клапан
~, **пружи́нный** пружинен клапан
~, **прямото́чный** правотоков клапан
~, **пусково́й** пусков клапан
~, **рабо́чий** работен клапан
~, **разгру́зочный** разтоварващ [изпускателен] клапан
~, **распредели́тельный** разпределителен клапан
~, **расшири́тельный** експанзионен [разширителен] клапан
~, **реверси́вный** реверсивен клапан
~, **регули́рующий** регулиращ клапан, клапан за настройка

~, редукцио́нный редукционен клапан, редуцирвентил
~, рыча́жный предохрани́тельный предпазителен лостов клапан *(баланс)*
~, са́льниковый салников клапан
~, сильфо́нный силфонен клапан *(задействуван от силфонен чувствителен елемент)*
~, сливно́й отливен [изливен] клапан
~, смеси́тельный смесителен клапан
~, солено́идный соленоиден [електромагнитен] клапан
~, сто́порный спирателен клапан
~, таре́льчатый тарелков клапан, клапан с плоска глава
~, тормозно́й спирачен клапан
~, управля́ющий *(електромагнитен)* управляващ клапан
~, уравни́тельный изравнителен клапан *(на налягане)*
~ холо́дного дутья́ *мет.* клапан за студен въздух
~, ча́шечный *топл.* клапан с форма на чашка [звънец]
~, шарово́й обра́тный сачмен възвратен клапан
~, шту́церный отводен [отвеждащ] клапан
~ э́кстренного торможе́ния клапан за извънредно [аварийно] спиране
~, электро́нный *ел.* електронен вентил, електронна лампа
~, электропневмати́ческий електропневматичен клапан
кла́панный клапанен
кларе́н *м минер.* кларит
класс *м* 1. клас 2. съвкупност, група, разряд, категория 3. група от цифри *(напр. група стотици)* 4. разряд на жп. вагони
~, ве́рхний *мин.* горен клас *(материал, който не преминава през ситото)*
~ грохоче́ния клас на пресяване
~ доро́ги клас [категория] на път
~ зерни́стости *мет.* клас на зърнистост
~ корабля́ *кораб.* клас [вид, категория] на кораба
~ кру́пности *мет.* зърнометричен [гранулометричен] клас, едрина на зърната
~, ни́жний *мин.* долен клас *(материал, минаващ през ситото)*
~ переключа́тельных фу́нкций *изч.* клас на превключвателни функции
~ проду́кта, ве́рхний *вж.* **класс, ве́рхний**
~ проду́кта, ни́жний *вж.* **класс, ни́жний**
~ су́дна *вж.* **класс корабля́**
~ то́чности *маш.* клас на точност
~ триангуля́ции *геод.* клас на триангулацията
~ чистоты́ пове́рхности *маш.* клас на чистота [грапавост] на повърхност
~ цепи́ *тлф.* клас на проводника [веригата, линията]
классифика́тор *м мин.* класификатор *(апарат)*
~, возду́шный въздушен класификатор *(сепаратор)*
~, гидравли́ческий хидравличен класификатор
~, гравитацио́нный гравитационен класификатор
~, дра́жный класификатор на драга *(верижен класификатор)*
~, ко́нусный *мин.* конусен класификатор
~, коры́тный *мин.* коритен класификатор
~, механи́ческий механичен класификатор
~, пневмати́ческий пневматичен класификатор
~, противото́чный *мин.* противоточен [противотоков] класификатор
~, ре́ечный *мин.* реечен [греблов] класификатор
~ с восходя́щим пото́ком класификатор с възходящ поток
~, скребко́вый греблов класификатор
~, спира́льный спирален класификатор
~, центробе́жный центробежен класификатор
~, ча́шечный чашков класификатор
классификацио́нный класификационен
классифика́ция *ж* класификация, класифициране
~, возду́шная *мин.* въздушна класификация [сепарация]
~, гидравли́ческая хидравлично класифициране, мокра сепарация
~, десяти́чная десетична система на класифициране
~, конструкти́вная *маш.* класификация по конструктивни признаци
~, не́фти *мин.* класификация на нефта
~, пневмати́ческая *вж.* **классифика́ция, возду́шная**
~ по величине́ зерна́ класификация по едрина на зърното
~ подзе́мных во́д класификация на подземните води
~ по кру́пности класификация по едрина
~ поро́д *петр.* класификация на скалите
~, предвари́тельная *мет.* предварителна класификация
~, си́товая ситово класифициране, пресяване
~ со свобо́дным паде́нием класификация със свободно падане
~, спектра́льная *хим.* спектрално класифициране
~, стратиграфи́ческая *геол.* стратиграфична класификация
~ технологи́ческая *маш.* технологична класификация *(на детайли)*
~, функциона́льная функционална класификация
кла́ссы *мн.* **звёзд** *астр.* класове [величини] на звездите
класти́ческий *геол.* кластически *(по отломки от скали)*
класть *стр.* 1. слагам, поставям 2. зидам
клебема́сса *ж стр.* 1. лепило, спойващо вещество 2. битумизиран цимент
клевейт *м минер.* клевеит *(минерал, съдържащ уран)*
клеверомолоти́лка *ж с. ст.* детелиновършачка

клеверосортиро́вка *ж с. ст.* детелинова сортировачка
клеверотёрка *ж с. ст.* детелинова лющачка [стривачка]
клеева́рка *ж хим.* 1. лепиловарка 2. *дърв., полигр.* туткалник
клеево́й лепилен
клеедроби́лка *ж хим.* мелница [дробилка] за лепило *(туткал)*
клеемеша́лка *ж* 1. лепилобъркачка 2. *кауч.* смесително-омесваща и пластифицираща машина
клее́ние *с* залепяване, лепене
клеёный проклеян, намазан с лепило, непромокаем
кле́ить лепя, залепвам
клей *м хим.* 1. лепило, клей; туткал 2. замазка
~, **альбуми́нный** *хим.* албуминово лепило
~, **белу́жный** рибено лепило *(от моруна)*
~, **бакели́товый** бакелитово лепило
~, **белко́вый** протеиново лепило
~, **би́тумный** битумно лепило
~, **быстросхва́тывающийся** бързовтвърдяващо се лепило
~, **водоупо́рный** водоустойчиво лепило
~, **декстри́новый** декстриново лепило
~ **для мака́ния** лепило за потопяване
~, **живо́тный** лепило от животински произход, туткал
~, **изоляцио́нный** изолационна замазка
~, **казе́иновый** казеиново лепило
~, **канифо́льный** *харт.* колофоново лепило
~, **каучу́ковый** каучуково лепило
~, **конто́рский** канцеларско лепило
~, **костяно́й** костен туткал
~, **лате́ксный** латексово лепило
~, **маля́рный** бояджийски туткал
~, **мездро́вый** лепило от кожени отпадъци
~, **нитроцеллюло́зный** нитроцелулозно лепило
~, **парафи́новый** *харт.* парафиново лепило
~, **переплётный** лепило за подвързия
~, **расти́тельный** растително лепило
~, **рези́новый** лепило за гума
~, **ры́бий** рибено лепило
~, **синтети́ческий** синтетично лепило
~, **смоляно́й** лепило от смоли
~, **столя́рный** дърводелско лепило
~, **термопласти́чный** термопластично лепило
~, **термопре́новый** термопреново лепило
~, **холо́дный** студено лепило
~, **шу́бный** лепило от кожени отпадъци
кле́йка *ж* лепене, намазване с лепило
кле́йкий лепкав, леплив
клейкови́на *ж хим.* глутен *(растителен белтък)*
кле́йкость *ж* лепкавост; вискозитет
клейнофля́стер *м стр.* мозаична настилка
кле́йстер *м хим.* кола, клайстер *(брашнено или нишестено лепило)*
клеймо́ *с* 1. клеймо, печат 2. марка, белег, знак
~, **заводско́е** заводска марка *(знак)*
~, **фабри́чное** фабрична марка *(обозначение на стоката)*
~, **фи́рменное** марка на фирмата
кле́мма *ж ел.* *(присъединителна)* клема
~, **входна́я** входна клема
~, **земляна́я** заземителна клема
~, **испыта́тельная** *тлф.* контролна *(изпитвателна)* клема
~, **соедини́тельная** съединителна клема
кле́ммник *м ел.* клемен блок, клемно табло
клепа́ло *с маш.* нитовчака
клепа́льный нитовъчен
клёпаный нитован
клепа́льщик *м* нитовач
клёпка *ж* нитоване, занитване
~, **бокова́я** странично занитване
~, **бортова́я** занитване на *(подгънат)* ръб
~, **бочáрная** *дърв.* дъга на бъчва
~ **внакро́й** нитоване с припокриване
~ **внахлёстку** *вж.* **клёпка внакро́й**
~ **впота́й** занитване със скрит нит
~, **гидравли́ческая** хидравлично нитоване
~, **горя́чая** горещо нитоване
~ **давле́нием** занитване с преса
~, **двухря́дная** двуредово занитване
~, **коте́льная** котелно занитване
~, **маши́нная** машинно занитване
~, **многоря́дная** многоредово занитване
~, **однoря́дная** едноредово занитване
~, **парке́тная** *ж дърв.* паркетна дъсчица, паркетина
~, **пневмати́ческая** пневматично занитване
~, **потайна́я** *вж.* **клёпка впота́й**
~, **ручна́я** ръчно занитване
~, **уда́рная** ударно занитване
~, **холо́дная** студено занитване
клеро́вка *ж зах.* избистряне *(напр. на захарен сироп)*
клéти *мн* (*вж. също* **клеть** *ж*) *мет.* (работна) клетка *(на валцов агрегат)*; (работни) клетки
~, **черновы́е про́волочного ста́на** *мет.* чернови [предварителни] клетки на валцов агрегат за валцдрат
~, **чистовы́е прока́тного ста́на** *мет.* чисти [окончателни] клетки на *(линия от)* валцови агрегати
клéтка *ж*, **бéличья** *ел.* накъсо съединена роторна намотка *(с форма на кафез)*
~, **де́мпферная** *ел.* успокоителна [демпфираща] намотка
~, **ле́стничная** *стр.* стълбищна клетка
~ **Фараде́я** *физ.* Фарадеев кафез
клéточный клетъчен; *текст.* мрежест, кариран
клетча́тка *ж харт.* целулоза
~, **сыра́я** сурова целулоза *(влакна)*
Клéтчатый 1. *харт.* целулозен 2. *текст.* кариран
клеть *ж* (*вж. също* **клéти** *мн*) 1. *(работна)* клетка *(на валцов агрегат)* 2. *мин.* клетка *(руднична, шахтова)*
~ **блю́минга** *мет.* клетка на блуминг
~ **бре́мсберговая** *мин.* клетка на бремсберг
~, **валко́вая** *мет.* валцова клетка

~, **грузова́я** 1. *под. тр.* товарна кабина на асансьор 2. *мин.* подемна клетка
~, **гру́зо-людска́я** *мин.* клетка за *(извозване на)* хора и товари
~, **двухвалко́вая** *мет.* двувалцова [дуо-]клетка
~, **двухэта́жная** *мин.* двуетажна подемна клетка
~, **листова́я** [**листопрока́тного ста́на**] клетка на агрегат за валцуване на ламарина
~, **обжи́мная** деформационна [грубобработваща] клетка; първа клетка *(на блуминг или слабинг)*
~, **облегчённая** *мин.* облекчена руднична клетка *(с намалено тегло)*
~, **опроки́дная** *мин.* обръщателна клетка *(товарна)*
~, **отде́лочная** *мет.* клетка за окончателно валцуване, дообработваща клетка
~**-платфо́рма** *мин.* клетка-платформа
~, **подъёмная** *мин.* клетка на подемна машина, извозна клетка
~, **полиро́вочная** *мет.* полираща клетка
~, **поро́дная** *мин.* извозна клетка за руда
~, **прока́тного ста́на** *мет.* клетка на валцов агрегат
~, **рабо́чая** работна клетка *(на валцов агрегат)*
~, **рудни́чная** *мин.* руднична клетка
~, **трёхвалко́вая** *мет.* тривалцова [трио-] клетка
~, **универса́льная** *мет.* универсална клетка *(на валцов агрегат)*
~, **ша́хтная** *мин.* шахтова [руднична] клетка
клещеви́на *ж мет.* шийка за хващане с манипулационни клещи *(при изковаване)*
кле́щи *мн.* клещи
~, **волочи́льные** *мет.* изтеглячни клещи
~, **га́зовые** *маш.* тръбни клещи
~, **гвоздодёрные** *дърв.* клещи за вадене на гвоздеи
~, **гидрофици́рованные** апарат [клещи] за силово рязане *(на дървета с диаметър до 30 см)*
~, **дави́льные** *инстр.* притискащи клещи
~ **для скру́чивания** клещи за усукване
~, **дыропробивны́е** *кож.* клещи-пробивач, клещи със замба
~, **зажи́мные** *инстр.*, *маш.* затягащи [стискащи] клещи, стиски
~, **захва́тные** *маш.*, *под. тр.* хващащи челюстни клещи
~, **комбини́рованные** комбинирани клещи
~, **кузне́чные** ковашки клещи
~**-куса́чки** *инстр.* клещи за рязане *(на тел)*
~, **лови́льные** *мин.* ловилни клещи *(за хващане на сондажното въже)*
~, **пая́льные** *мет.* поялни клещи
~, **пломбиро́вочные** клещи за пломбиране
~, **разводны́е** клещи за чапразене
~, **ре́льсовые** *жп.* клещи за *(хващане на)* релси
~, **самозатя́гивающиеся** *маш.* самозатягащи се клещи, самостискащи клещи
~, **сва́рочные** *мет.* заваръчни клещи
~, **слеса́рные** шлосерски клещи
~, **стри́пперные** *мет.* блокохващащи клещи
~, **ти́гельные** *леяр.* клещи за тигел, тигелни клещи
~, **универса́льные** универсални клещи
~, **цепны́е** верижни клещи
~, **электроизмери́тельные** електроизмервателни клещи
клива́ж *м геол.* кливаж, слоистост
~, **ло́жный** лъжливо [псевдо-]разслоение
кли́вер *м кораб.* кливер, платно
клидоно́граф *м ел.* клидонограф
кли́мат *м геофиз.* климат
~, **а́ридный** ариден [сух] климат
~, **аркти́ческий** арктически климат
~, **вла́жный** влажен климат
~, **го́рный** планински климат
~, **континента́льный** континентален климат
~, **морско́й** морски климат
~, **мя́гкий** мек климат
~, **сухо́й** сух климат
~, **тропи́ческий** тропически климат
~, **уме́ренный** умерен климат
климатоло́гия *ж* климатология
~, **авиацио́нная** авиационна климатология
~, **сельскохозя́йственная** селскостопанска климатология
~, **синопти́ческая** синоптична климатология
клин *м* 1. *маш.* клин 2. *стр.* клинообразна тухла 3. *с. ст.* тясна ивица земя
~, **бу́ксовый** *жп.* буксов клин *(за регулиране лагера на оста)*
~, **врезно́й** жлебов клин
~, **геодези́ческий** геодезичен клин
~, **гидроотбо́йный** *мин.* водоотбивен клин
~, **двойно́й** *маш.* двоен клин
~, **двуско́сный** *маш.* клин с двойно скосяване [двустранен наклон]
~ **для заклю́чки** *полигр.* клин за затваряне *(стягане)*
~, **затяжно́й** *маш.* затегателен клин
~, **измери́тельный** измервателен клин
~, **изоли́рующий** *ел.* изолационен клин
~**-колу́н** разцепващ клин
~ **крейцко́пфа** *маш.* клин на кръстоглав
~, **кру́глый** *маш.* кръгъл [объл] клин
~, **ма́сляный** *маш.* маслен клин *(напр. при плъзгащи лагери)*
~, **направля́ющий** *маш.* направляващ клин
~, **натяжно́й** *маш.* опъвателен [опъващ] клин
~, **нейтра́льно се́рый** *опт.* неутрално сив клин
~, **односко́сный** *маш.* клин с едностранен наклон
~, **опти́ческий** оптичен клин, клинова леща
~, **отбо́йный** *маш.* призматичен клин [шпонка]
~, **подкла́дочный** *маш.* подложен клин
~, **подъёмный** *маш.* повдигателен клин
~, **попере́чный** *маш.* напречен клин
~, **пригоночный** *маш.* пасован клин
~, **продо́льный** надлъжен клин
~, **раска́лывающий** *мин.*, *дърв.* разцепващ клин
~, **распо́рный** *маш.* дистанционен клин

~, **регулиро́вочный** *маш.* регулиращ клин
~, **самотормозя́щийся** *маш.* самозадържащ клин
~, **се́товый** *полигр.* затегателен клин
~, **скрепля́ющий** *маш.* свързващ клин
~ **с наре́зкой** *маш.* клин с резба
~ **столя́рного верстака́** *(железен)* клин на дърводелски тезгях
~, **упо́рный** *маш.* опорен клин
~, **устано́вочный** *маш.* фиксиращ [стопорен] клин
~, **фотометри́ческий** *опт.* фотометричен призмов клин *(леща)*
~ **холо́дного во́здуха** *метео* клин *(поток)* от студен въздух
~, **шпа́циевый** *полигр.* клин за шпаци
клиново́й клинов
кли́нкер *м* *керам., стр.* клинкер
~, **доро́жный** паважни керамични блокчета
кли́нкерный клинкерен
клинкерова́ние *с* *керам.* клинкеруване
клинке́т *м* *хидр.* спирателен шибър, кран за изпускане на вода
~ **затопле́ния** *хидр.* шибър [шлюза] за потопяване *(заливане с вода)*
~, **перепускно́й** шибър [савак] на шлюзата за изпускане
клиногра́ф *м* *полигр.* клинограф
клинокла́з [**клинокла́зи́т**] *м* *минер.* клиноклаз
клиноме́тр *м* *мин.* клинометър, уред за измерване наклона
кли́ншер *м* *полигр.* клиншер, машина за подшиване с тел
кли́пер *м* *кораб.* клипер, бързоходен платноход
кли́ппер *м* *радио* ограничител, фиксиращо устройство
кли́ренс, доро́жный *м* *авто* клиренс, пътен просвет *(разстоянието от платното на пътя до най-ниската точка на автомобила)*
кли́ринг *м* *икон.* клиринг *(международна система за разплащане)*
кли́рфактор *м* *елн.* клирфактор *(коефициент на нелинейни изкривявания)*
клистро́н *м* *елн.* клистрон *(електронна лампа, използваща взаимодействието на електронния поток с електромагнитното поле)*
~, **автогенера́торный** автогенераторен клистрон
~, **генера́торный** генераторен клистрон
~, **гетероди́нный** хетеродинен клистрон
~, **двухко́нтурный усили́тельный** двуконтурен [двукамерен] усилващ клистрон
~, **и́мпульсный** импулсен клистрон
~, **многорезона́торный** многорезонаторен клистрон
~, **отража́тельный** отражателен клистрон
~, **пролётный** клистрон
~, **рефле́ксный** *вж.* **клистро́н, отража́тельный**
~ **с попере́чной модуля́цией** клистрон с напречна модулация, клистрон с напречно управление
~, **трехрезона́торный** клистрон с три контура
~, **умножи́тельный** умножителен клистрон
~, **усили́тельный** усилвателен клистрон
клистро́нный клистронен
клифф *м* *геолог.* стръмен бряг
клише́ *с* *полигр.* клише
~, **автоти́пное** автотипно клише
~, **вы́воро́тное** обърнато клише
~ **высо́кой печа́ти** клише за висок печат
~ **гальва́но** клише, изработено по галванопластичен начин
~, **га́ртовое** гартово клише *(изработено от оловно блокче)*
~, **грави́рованное** гравирано клише
~, **закруглённое** закръглено *(обрамчено)* клише
~, **ксилографи́ческое** ксилографско *(дървено)* клише
~, **ме́дное** медно клише
~, **пластма́ссовое** пластмасово клише
~, **полуто́новое** полутоново клише
~, **пластма́ссовое ра́стровое** растерово пластмасово клише
~, **ра́стровое** растерово клише
~, **рези́новое** гумено [каучуково] клише
~, **се́тчатое** *вж.* **клише́, ра́стровое**
~, **трёхцве́тное** трицветно клише
~, **фотомехани́ческое** фотомеханично клише
~, **цветно́е** цветно клише
~, **цветоделённое** цветоотделено клише
~, **цинкогра́фское** цинкографско клише
~, **ци́нковое** цинково клише
~, **штрихово́е** щрихово клише
клиши́рование *с* клиширане
клишо́граф *м* клишограф
клоке́ *с* *текст.* клоке
кло́пфер *м* *тлг.* клопфер, слухов апарат Морз
клу́бень *м* *с. ст.* клубен, грудка
клупп *м* 1. *инстр.* винторезна дъска 2. *текст.* клещи за опъвателните вериги на шпанрама
клык *м* **рессо́рный** *авто* рамо на ресор
клюв *м* **плати́ны** *текст.* човка на платина *(плетачна игла)*
клюз *м* *кораб.* клюз, отвор в носовата част на кораб
~, **бортово́й** страничен [бордов] отвор
~, **кормово́й** клюз [створ] на кърмовата част
~, **па́лубный** отвор на палубата
~, **шварто́вный** връзален клюз [отвор]
~, **я́корный** котвен клюз, отвор за котвената верига
ключ *м* 1. ключ 2. *извор* 3. *тлг.* телеграфен ключ, ключ-прекъсвач 4. ключ на шифър, код 5. ключ *(за завинтване и развинтване на гайки)* 6. *стр.* затварящ камък *(тухла)* на свод
~, **авари́йный** *ел.* авариен ключ
~, **аллига́торный** *инстр.* алигаторен ключ *(тръбен ключ с назъбени челюсти)*
~, **англи́йский** *инстр.* английски [френски] ключ *(регулируем гаечен ключ)*
~ **а́рки** *стр.* ключов камък на арка или свод
~, **бурово́й** *мин.* ключ за сонда
~, **ви́лочный** *вж.* **ключ, шти́фтовый**
~, **винтово́й** винтов ключ
~ **включе́ния зажига́ния** *авто* контактен ключ

~ **внутристанцио́нных переговóрных ли́ний** *тлф.* ключ за вътрешностанционните *(служебни)* ливии
~, **вызывнóй** *тлф.* повиквателен ключ
~, **га́ечный** гаечен ключ
~, **га́зовый** тръбен ключ
~, **глухóй** глух ключ
~, **двойнóй [двухконе́чный]** двустранен *(гаечен)* ключ
~, **двойнóй торцóвый** двоен глук ключ
~, **двухшарни́рный** *мин.* двуставен *(тръбен)* ключ *(при сондажни работи)*
~, **двухсторóнний торцевóй** двустранен глух ключ
~, **динамометри́ческий** динамометричен ключ
~ **для включе́ния номернóго ди́ска** *тлг., тлф.* избирателна шайба
~ **для включе́ния трансформа́тора в ли́нию** *тлг.* ключ за трансформатора
~ **для колёсных га́ек** *авто* ключ за гайките на колелата
~ **для кру́глих га́ек** ключ-скоба за кръгли гайки
~ **для полóтен пилы́, натяжнóй** ключ-ексцентър за опъване на лист на ножовка
~ **зажига́ния** *авто* контактен ключ, ключ за запалване
~, **изóгнутый торцóвый** огънат ъглов глух ключ, ключ-лула
~ **Мóрзе** Морзов телеграфен ключ
~, **накиднóй** глух гаечен ключ
~ **на три положе́ния** *тлг. (лостов)* включвател с три положения
~, **натяжнóй** ключ за опъване, опъвателен ключ
~, **ни́ппельный** ключ за нипли *(напр. на спиците на велосипеда)*
~, **опрóсный** *тлг., тлф.* ключ за запитване
~ **па́мяти** *изч.* ключ на паметта
~ **програ́ммы** *изч.* ключ на програмата
~, **разводнóй** раздвижен, регулируем *(гаечен)* ключ
~, **рыча́жный** лостов ключ
~, **свечнóй** *авто* ключ за свещта
~ **свóда** *вж.* **ключ а́рки**
~ **стре́лочный** *жп.* ключ за *(отклонителната)* стрелка
~, **телегра́фный** телеграфен ключ
~, **торцóвый** глух ключ *(гаечен)*
~, **торцóвый га́ечный** глух гаечен ключ
~, **трёхгра́нный** триъгълен ключ
~, **тру́бный** тръбен ключ
~, **тру́бный цепнóй** тръбен верижен ключ
~, **уда́рный га́ечный** ударен гаечен ключ
~, **универса́льный** универсален ключ
~ **управле́ния** ключ за управление *(управляващ ключ)*
~, **ци́ркульный** *вж.* **ключ, шти́фтовый**
~, **шарни́рный** шарнирен ключ
~, **шта́нговый** щангов [лостов] ключ
~, **шти́фтовый** щифтов [вилков] ключ
ключеви́на *ж* ключница, отвор за ключа
кля́ксы *текст.* скробни полепвания по основните прежди *(нишки)*
кля́мер *м* *дърв.* 1. скоба, кламер 2. дърводелска стяга
клямм *м* *геол.* скалиста клисура
кля́нка *ж* *дърв.* дървен чук *(за тенекеджийски работи)*
кнехт *м* *кораб.* кнехт, стойка, упор
~, **букси́рный** кнехт за влекалото [буксира]
~, **двойнóй** двоен кнехт *(две колонки за връзване)*
~, **швартóвный** кнехт заързалата
кни́ца *ж* 1. *стр.* възлова ламаринена плоча *(лист)* в решетъчна конструкция 2. ъгълник за усилване на сглобка *(в скелет на кораб)*
~, **би́мсовая** *кораб.* бимсова кница *(на хоризонталната напречна греда)*
~, **скулова́я** *кораб.* скулова кница
кнóпка *ж* 1. бутон, копче 2. кабарче
~, **авари́йная** авариен бутон
~ **без аррети́ра** *ел.* бутон с автоматично изключване
~, **блокирóвочная** блокиращ бутон
~ **включе́ния** бутон за включване
~ **вызывна́я** *тлф.* бутон за повикване
~ **выключе́ния** бутон за изключване
~ **исправле́ний** *тлф.* бутон за поправка
~ **испыта́тельная** *ел.* бутон за изпитване, контролен бутон
~, **конта́ктная** контактен бутон
~ **контрóльной ла́мпочки** бутон за контролната лампа
~, **нажимна́я** бутон за натискане
~ **останóва** бутон за спиране
~ **переговóрной ли́нии** бутон за *(говорене по)* служебната линия
~ **переключа́теля** бутон за превключване
~ **подслу́шивания** бутон за подслушване
~, **пожа́рная** пожарен бутон
~ **принуди́тельного разъедине́ния** *тлф.* бутон с принудително разединяване
~, **пускова́я** пусков бутон
~, **размыка́ющая** разединителен бутон
~ **с аррети́ром** бутон със запъващо устройство
~ **сигна́ла** *авто* бутон на клаксон
~, **сигна́льная** сигнален бутон
~, **стóпорная** бутон за спиране
~ **управле́ния** бутон за управление, командсн бутон
~-**утопи́тель попла́вка** *авто* бутон за потопяване на поплавъка
~ **счётчика** *тлф.* бутон на броителя
~ **э́кстренного выключе́ния** бутон за аварийно изключване
кнóпочный бутонен
коагули́рование *с* *хим.* коагулиране, пресичане, утаяване
коагуля́нт *м* коагулант, коагулиращ агент
коагуля́т *м* коагулат, утайка от коагулиране
коагуля́тор *м* реагент или апарат за коагулиране
коагуля́ция *ж* коагулация, пресичане, съсирване
~, **предвари́тельная** предварителна коагулация

~, **самопроизвольная** спонтанна коагулация
~ **токами высокой частоты** коагулация с високочестотни токове
~, **ультразвуковая** коагулация с ултразвук
~, **фракционная** фракционна коагулация
~, **электролитная** електролитна коагулация
коаксиальный коаксиален
кобальт *м* *хим.* кобалт, Co
~, **азотнокислый** кобалтов нитрат
~, **бористый** кобалтов борид
~, **бромистый** кобалтов бромид
~, **йодистый** кобалтов йодид
~, **односернистый** кобалтов сулфид
~, **радиоактивный** радиоактивен кобалт
~, **роданистый** кобалтов роданид
~, **сернистый** кобалтов сулфид
~, **синеродистый** кобалтов цианид
~, **углекислый** кобалтов карбонат
~, **уксуснокислый** кобалтов ацетат
~, **хлористый** кобалтов хлорид
~ **шпейсовый** *минер.* смалтин, шпайскобалт
кобальтин *м* *минер.* кобалтин
кобальтирование *с* кобалтиране, покриване с кобалт
кобылка *ж* *стр.* ребрена наставка *(на покривно ребро)*
ковалентный ковалентен
ковеллин *м* *минер.* ковелин, *(медна руда)*
ковёр *м* 1. *текст.* килим 2. *стр.* водоизолационна покривка
~ **с прошивным ворсом** тъфтингов килим
ковка *ж* *мет.* коване
~, **горячая** горещо коване
~, **закрытая** коване в затворена форма [щампа], щампуване
~, **открытая** коване в отворена форма
~ **под мологом** коване на чук
~ **под прессом** коване на преса
~, **ручная** ръчно коване
~, **свободная** свободно коване
~, **холодная** студено коване
~, **черновая** черново [грубо] коване
~ **в штампах** коване в щампи
ковочный ковачен
коврик *м* *стр.* връхна замазка *(най-горен слой на асфалтова настилка)*
ковш *м* 1. *стр.* кофа, черпак, кош 2. *мин.* ведро, клетка
~, **барабанный литейный** барабанна леярска кофа
~, **волокушный** кофа [черпак] на въжена драга [дълбачка]
~, **грейферный** *стр.* грайферен черпак
~, **загрузочный** *мет.* 1. кофа за пълнене [зареждане] 2. приемен кош
~, **замкнутый** затворен кош
~, **засыпной** *с. ст.* насипен кош *(напр. на сортировачка)*
~, **качающийся** *стр.* люлееща се кофа
~, **крановый** кранова кофа
~, **литейный** леярска кофа
~**-ложечка** *ж* *леяр.* кофа-лъжица *(за носене от един работник)*
~, **лопатообразный** *стр.* лопатообразен черпак *(лъжица)*
~ **механической лопаты** кош [лъжица] на механична лопата
~, **наклоняющийся** наклоняваща се кофа
~ **обратной лопаты** кош на обратна лопата
~, **опрокидный** *стр.* обръщаща се кофа
~, **остроугольный** остроъгълен черпак
~, **переносный** ръчна кофа
~, **поворотный** въртяща се кофа, обръщаща се кофа
~, **погрузочный** товарачен кош
~, **подвесной** кранова кофа
~, **разливочный** *леяр.* разливна кофа
~, **скреперный** *стр.* кош на скрепер
~, **сталеразливочный** кофа за разливане на стомана
~ **с откидным днищем** кофа с подвижно дъно
~, **стопорный** *леяр.* кофа с долен отвор *(за разливане)*
~, **черпальный** черпакова кофа
~, **чугуновозный** *мет.* чугуновозна кофа
~, **экскаваторный** кош [лъжица] на багер
ковшезой *м* *леяр.* разливач
ковшовый кофичков, черпаков
когезионный *физ.* кохезионен, сцепляем
когезия *ж* *физ.* кохезия, сцепление
когерентность *ж* *физ.* кохерентност
когерер *м* *физ.* кохерер
когти *мн* **монтёрские** *ел.* монтьорски кънки
~ **стогометателя** *с. ст.* зъбни челюсти на кранов сено-сламоповдигач
код *м* код, шифър
~, **алфавитно-цифровой** *изч.* буквено-цифров код
~, **бинарный** двоичен код
~ **Бодо** *тлг.* код на Бодо
~, **буквенный** *орг.* буквен код
~, **взвешенный** *изч.* претеглен код
~, **групповой** групов код
~, **двоичный** *вж.* **код, бинарный**
~, **двоично-десятичный** двоично-десетичен код
~, **двоично-десятичный «два из пяти»** двоично-десетичен код «два от пет»
~, **двоично-десятичный «с избытком 3»** двоично-десетичен код «повече от 3»
~, **десятичный** десетичен код
~, **импульсный** импулсен код
~ **инверсный** инверсен код, код с преобразуване
~, **интервальный** интервален код
~ **команд** *орг.* код на командите
~, **корректирующий** код за корекция
~, **международный** *тлг.* международен код
~ **программировани**я код за програмиране
~, **сигнальный** сигнален код, код на сигналите
~, **синоптический** синоптичен код
~ **с исправлением ошибки** код с корекция на грешката; шумоустойчив код
~, **телеграфный** телеграфен код
~, **частотный** честотен код
~, **шифровальный** шифровъчен код
кодирование *с* кодиране
~, **автоматическое** автоматично кодиране
~, **импульсное** *тлг.* импулсно кодиране

ко́жа *ж* кожа
~, вы́деланная обработена кожа
~, галантере́йная кожа за галантерийни изделия
~, дублёная продъбена [щавена] кожа
~, за́мшевая замшева кожа, гюдерия
~, жиро́ванная промаслена кожа
~, иску́сственная изкуствена кожа
~, ла́ковая лачена кожа
~, лёгкая обувна́я лицева кожа за обувки
~, ме́бельная кожа за мебели
~, натура́льная естествена кожа
~, недублёная недъбена [нещавена] кожа
~, подо́швенная гьон
~, полува́льная тънък гьон *(за дамски и детски подметки)*
~, ремнёвая кожа за ремъци
~, свина́я свинска кожа
~, сыромя́тная сурова кожа
~, тиснёная шагренирана [щампована] кожа
~, хро́мовая хромова кожа
~, шевро́вая шевро, шеврова кожа
~, шо́рно-седе́льная сарашка кожа *(за седла)*
коже́венный кожарски
коже́вник кожар, табак
кожзаво́д *м* кожарски завод
кожзамени́тель *м* заместител на кожа
кожицесннма́тель *хран.* белачка
кожсырьё *мн.* кожарски суровини
кожу́х *м* 1. *маш.* кожух, риза 2. капак, покривка
~, вентиля́тора кожух на вентилатор
~, взрывобезопа́сный *мин.* взривообезопасяващ кожух
~, вну́тренний *топл.* вътрешен кожух
~, гермети́чный херметичен кожух
~ гребно́го ва́ла *кораб.* кожух на гребния вал
~ дви́гателя кожух на двигателя
~ до́менной пе́чи *мет.* кожух на висока пещ
~, защи́тный защитен кожух
~, изоляцио́нный изолационен кожух
~ ка́меры сгора́ния кожух на горивна камера
~, клёммный *ел.* клемна кутия, клемен капак
~ колеса́ *авто* капак на колелото *(на главината)*
~ котла́ кожух на котел
~, нару́жный външен кожух
~, предохрани́тельный *вж.* **кожу́х защи́тный**
~, пылезащи́тный прахозащитен кожух
~ радиа́тора *авто* кожух на радиатора
~ реду́ктора кожух на редуктор
~ рулево́го ва́ла *авто* кожух на кормилния вал
~ трансформа́тора *ел.* кожух [казан] на трансформатор
~ турби́ны кожух на турбина
~-экра́н *ел.* кожух-екран
коза́ *ж* *жп.* вагонетка-платформа за пренасяне релси и траверси
козёл *м* *мет.* козел, застинал метал и шлак *(във висока пещ)*
ко́злы *мн* *стр.* 1. магаре, ниско скеле на четири крака 2. ребрен сглоб, чинтия (на покрив)
козоно́с *м* *стр., остар.* носач на тухли *(със самар)*
козырёк *м* козирка
~, ветрово́й (комба́йна) *с. ст.* ветробранна козирка (на комбайн)
~, защи́тный *авто* предпазна козирка
~, каби́ны *ав.* козирка на кабина
~ по́ршня *топл.* козирка на бутало
~, светозащи́тный *ав.* светлинозащитна козирка
~, солнцезащи́тный *авто* сенник, слънцезащитна козирка
ко́йлер *текст.* койлер, лентонавивачен апарат, лентонареждач
кок *м* **винта́** *ав.* калпак на витлото
коки́ль *м* *мет.* кокила, метална леярска форма
ко́кон *м* *текст.* пашкул
коконосуши́лка *ж* *с. ст., текст.* пашкулосушилня
кокс *м* *мет., хим.* кокс
~, антраци́тный *мет.* антрацитен кокс
~, беззо́льный безпепелен кокс
~, га́зовый *хим.* газов кокс *(остатък от производство на светилен газ)*
~, генера́торный генераторен *(ретортен)* кокс
~, горново́й ковашки кокс
~, грохочённый отсят кокс
~, до́менный *мет.* високопещен кокс
~, заду́вочный коксова подложка, първи слой на шихтата на висока пещ
~, кусково́й кокс на късове *(буци)*
~, лите́йный леярски кокс
~, малосерни́стый кокс с ниско съдържание на сяра
~, ме́лкий дребнозърнест [ситен] кокс
~, металлурги́ческий металургичен кокс
~, нефтяно́й *хим.* нефтен кокс
~, пе́ковый *хим.* кокс, остатък от производство на смола и катран
~, пекото́щий *хим.* кокс с малко съдържание на течни и летливи въглеводороди *(постен)*
~, рето́ртный ретортен кокс
~, электро́дный *хим.* електроден кокс *(производство на електроди)*
коксобатаре́я коксова батерия *(от реторти)*
коксова́ние *с* коксуване
~, высокотемперату́рное високотемпературно коксуване
~ под давле́нием коксуване под налягане
коксовыта́лкиватель *м* *хим., мет.* изтласквач на кокс
коксодроби́льный *(служещ)* за разтрошаване [трошене] на кокс
коксокомбина́т *м* комбинат за кокс
коксотуши́льный коксогасителен
коксохими́ческий коксохимичен
коксу́емость *ж* коксуемост, способност за коксуване
ко́лба *ж* 1. *хим.* колба 2. резервоарчето за живак *(на термометър)* 3. *ел.* балон на електрическа крушка

~, **выпарна́я** изпарителна колба
~, **дистилляцио́нная** дестилационна колба
~, **измери́тельная** измервателна колба
~, **ква́рцевая** кварцова колба
~, **кипяти́льная** колба за възваряване
~, **кони́ческая** конусна *(Ерленмайерова)* колба
~, **круглодо́нная** облодънна колба
~ **ла́мпы** балон на *(електрическа)* крушка
~ **выпрями́теля** колба на токоизправител
~ **ла́мпы, мати́рованная** матирана електрическа крушка
~, **перего́нная** дестилационна колба
~, **плоскодо́нная** плоскодънна колба
~, **стекля́нная** стъклена колба
~, **титрова́льная** колба за титруване
~, **фильтрова́льная** колба за филтруване
~, **шарова́я** *ел.* сферична колба *(балон)*
колго́ты *мн. текст.* чорапогащи
колеба́ние *с* 1. трептение, колебание 2. колебание, колебливост, вариране 3. *икон.* неустойчивост *(напр. на цени)*
~, **основно́е** *радио* основно трептене, основна [първа] хармонична *(честота)*
колеба́ния *мн.* трептения, колебания
~, **апериоди́ческие** *физ.* апериодични трептения
~, **асинхро́нные** асинхронни трептения
~, **бетатро́нные** *ядр.* бетатронни колебания
~, **вы́нужденные** *физ.* принудителни [принудени] трептения
~, **гармони́ческие** *физ.* хармонични трептения
~ **генера́ции** *радио* колебания *(нестабилност)* на генериране
~, **гидромагни́тные** *ядр.* хидромагнитни трептения
~, **годовы́е** *геофиз.* годишни колебания
~ **давле́ния** *топл.* колебания на налягането
~, **затуха́ющие** *физ.* затихващи трептения
~, **звуковы́е** *физ.* звукови трептения
~, **ио́нные** йонни трептения
~, **квазистациона́рные** *физ.* квазистационарни трептения
~, **коллекти́вные** *ядр.* колективни трептения
~, **коммутацио́нные** *физ.* комутационни трептения
~, **крути́льные** *физ.* усукващи трептения, трептения на усукване
~, **ла́зерные** лазерни трептения
~, **лине́йные** линейни трептения
~, **ма́ятника** *физ.* люлеения на махало
~, **механи́ческие** *физ.* механични трептения
~, **модули́рованные** *ел.* модулирани трептения
~, **молекуля́рные** *физ.* молекулни трептения
~ **нагру́зки** колебания на товара
~ **напряже́ния** колебания на напрежението
~, **незатуха́ющие** незатихващи трептения
~, **нулевы́е** *ядр.* нулеви трептения
~, **нутацио́нные** нутационни колебания, нутация
~, **объёмные** обемни трептения
~, **оста́точные** остатъчни трептения
~, **парази́тные** паразитни трептения
~, **параметри́ческие** параметрични колебания
~, **перехо́дные** преходни трептения
~, **пилообра́зные** трионообразни трептения
~ **пла́змы** *ядр.* трептения на плазмата
~ **по́ля** *ел.* трептения на полето
~, **попере́чные** напречни трептения
~, **продо́льные** надлъжни трептения
~, **радиа́льные** *ядр.* радиални трептения
~, **резона́нсные** резонансни трептения
~, **релаксацио́нные** релаксационни трептения
~, **самопроизво́льные** самопроизволни [спонтанни] колебания
~, **свобо́дные** свободни трептения
~, **свя́занные** свързани трептения
~ **сигна́ла** трептене на сигнала
~, **синусоида́льные** синусоидни трептения
~, **случа́йные** *мат., стат.* случайни колебания
~, **со́бственные** собствени трептения
~, **ста́ционарны́е** *вж.* **колеба́ния, незатуха́ющие**
~, **су́точные** *геофиз.* денонощни колебания
~, **ультразвуковы́е** ултразвукови трептения
~, **упру́гие** еластични трептения
~ **у́ровня** *хидр.* колебания на нивото [равнището]
~, **устано́вившиеся** устойчиви колебания
~, **фа́зовые** фазови трептения
~ **частоты́** колебания на честотата
~, **электромагни́тные** електромагнитни трептения
~ **электро́нов** трептения на електрони
колеба́тельный колебателен
колемани́т *м минер.* колеманит
коленко́р *м полигр.* книговезко платно
коле́но *с маш.* коляно; извивка, чупка
~, **двойно́е** двойно коляно
~, **кривоши́пное** кривошипно коляно
~, **отводно́е** *(водо-)*отделително коляно
~, **переходно́е** преходно коляно
~, **ра́струбное** муфено коляно *(с разширение)*
~ **сифо́на** сифонно коляно
~, **фла́нцевое** коляно с фланец
коле́нчатый *маш.* колянов
ко́лер *м* цвят; боя
колёсный колесен
колесо́ *с* колело
~, **акти́вное** *топл.* активно колело *(на турбина)*
~, **а́нкерное** *час.* анкърно колело
~, **бала́нсовое** *час.* балансово колело
~, **банда́жное** *жп.* бандажно колело
~, **бороздно́е** *с. ст.* браздово колело *(на плуг)*
~, **ведо́мое** водимо [задвижвано] колело
~, **веду́щее** *маш.* водещо [задвижващо] колело
~, **вентиля́торное** вентилаторно колело
~, **верхнебо́йное** *хидр.* наливно *(водно)* колело
~, **винтово́е зу́бчатое** винтово зъбно колело
~, **возду́шное** въздушно колело *(на турбокомпресор)*
~, **газосо́сное** *топл.* газосмукателно колело

~, **геликоида́льное зубча́тое** хеликоидно зъбно колело
~, **гипо́йдное зубча́тое** хипоидно зъбно колело
~, **гла́вное сноповяза́льное** *с. ст.* голямо [главно] ходово колело на сноповързачка
~, **гребно́е** *кораб.* гребно колело
~, **гряди́льное** *с. ст.* регулиращо колело
~, **двухпото́чное** *топл.* *(работно)* двупоточно колело
~, **двухребо́рдное** *маш.*, *под. тр.* *(ходово)* колело с два реборда
~, **двухска́тное** *авто* двускатно [двойно] зъбно колело
~, **дели́тельное** *маш.* делително зъбно колело
~, **ди́сковое** дисково колело *(с плътен диск)*
~ **домкра́та** *(зъбно)* колело на крик
~, **дымосо́сное** *жп.* вентилаторно колело *(на локомотив)*
~, **жело́бчатое фрикцио́нное** фрикционно колело с *(околовръстен)* жлеб
~, **за́днее** *авто* задно колело
~, **задненали́вное** *хидр.* *(водно)* колело със задно наливане
~, **запасно́е** *авто* резервно колело
~, **зубча́тое** зъбно колело
~, **зубча́тое корриги́рованное** зъбно колело с коригирани зъби
~, **зубча́тое цепно́е** верижно зъбно колело
~, **кана́тное** въжено колело *(при въжено задвижване)*
~ **Ке́ртиса** *(турбинно)* колело на Къртис
~, **ковшо́вое** колело с кофи *(роторен багер)*
~, **ко́довое** *ел.* кодова шайба
~, **кони́ческое зубча́тое** конусно зъбно колело
~, **коро́нное зубча́тое** зъбна корона
~, **косозу́бое зубча́тое** *(цилиндрично)* колело с наклонени зъби
~, **кривозу́бое зубча́тое** зъбно колело с дъгообразни зъби
~, **кругово́е зубча́тое** зъбно колело със зъби по кръгова дъга
~, **крути́льное** *текст.* *(зъбно)* суково колело
~, **кры́льчатое** лопатно [перково] колело
~, **кули́рное** *текст.* примконагъвателно колело
~, **лентопротя́жное** *ел.* лентоопъваща [лентодвижеща] ролка
~, **лопа́точное** *топл.* лопатъчно [перково] колело
~, **махово́е** махово колело, маховик
~, **ме́льничное** мелнично колело
~, **мото́чное** *текст.* мотално колело
~, **набега́ющее** *текст.* атакуващо колело
~, **нажи́мное иго́льчатое** *текст.* притискащ [разпъващ] иглен вал
~, **нанося́щее** нанасящо колело
~, **направля́ющее** *топл.*, *хидр.* направляващо колело
~, **насо́сное** *маш.* ротор на помпа
~, **натяжно́е** *маш.* обтягащо колело
~, **нетормозно́е** колело без спирачка, свободно колело
~, **носово́е** *ав.* носово колело
~, **однорebо́рдное** *(ходово)* колело с един реборд
~, **одина́рное** единично колело *(на товарен автомобил)*
~, **односка́тное** *авто* едноскатно [еднострано] зъбно колело
~, **ороси́тельное** *с. ст.* колело за напояване, Сегнерово колело
~, **опо́рное** *под. тр.* подпорно колело
~, **осево́е** *топл.*, *хидр.* аксиално *(турбинно)* колело
~, **откидно́е рулево́е** *авто* сгъваемо кормилно колело
~, **отливно́е** *полигр.* отливно колело *(на монотип)*
~, **парази́тное зубча́тое** паразитно зъбно колело
~ **Пельто́на** Пелтоново *(турбинно)* колело
~, **передвижно́е зубча́тое** *авто* *(аксиално)* подвижно зъбно колело
~, **передко́вое** *трансп.* колело на колесарка
~, **пере́днее** *авто* предно колело
~, **пи́шущее** *полигр.*, *тлг.* пишещо [печатащо] колело
~, **планета́рное** планетно *(зъбно)* колело
~, **поворо́тное** *под. тр.* обръщателно колело *(кръг, платформа)*
~, **подде́рживающее** *под. тр.* носещо колело
~, **подли́вное водяно́е** *хидр.* подливно водно колело
~, **полево́е** *с. ст.* полско колело *(на плуг)*
~, **приводно́е** задвижващо колело
~, **промежу́точное** междинно колело
~, **промы́вное** *текст.* промивно [перачно] колело
~, **пропе́ллерное** *ав.* пропелерно колело
~, **пря́мозубое зубча́тое** зъбно колело с прави зъби
~, **рабо́чее** работно колело
~, **разъёмное** *маш.* разделно [разглобяемо] колело
~, **реакти́вное** *топл.*, *хидр.* реактивно колело
~, **ребо́рдное** *жп.* ребордно колело
~, **револве́ра, ходово́е** *маш.* ходово колело за завъртане на револверната шайба *(револверен струг)*
~, **рулево́е** *авто* кормилно колело, волан
~, **самоустана́вливающееся** *маш.* самонагаждащо се колело
~, **сбра́сывающее** *с. ст.* изхвърлящо колело
~, **свеклоподъёмное** *с. ст.* цвеклоповдигащо колело
~, **с вне́шним зацепле́нием** (зъбно) колело с външно зацепване
~ **с вну́тренним зацепле́нием** (зъбно) колело с вътрешно зацепване
~ **с ковша́ми** *мин.* колело с черпаци [кофи], колело на ротационен багер
~, **скользя́щее зубча́тое** *авто* *(аксиално)* плъзгащо се зъбно колело
~ **с лопа́тками** *хидр.*, *топл.* лопатъчно колело
~, **со́лнечное** *маш.* *(централно)* слънчево колело
~ **со шпо́рами** *авто*, *с. ст.* колело с шипове *(грайфери)*

~, **спицевóе** *авто* колело със спици
~ **с разрезны́м óбодом** колело с разрязан венец
~, **среднебóйное** *хидр.* колело с биеща по средата струя
~, **ступéнчатое зубчáтое** степенно зъбно колело
~, **счётное** броячно колело
~, **тормознóе** спирачно колело
~, **трепáльное** *с. ст.* мъначно колело *(за очукване лен и коноп)*
~, **турби́нное** турбинно колело
~, **турби́нное многоступéнчатое** многостъпално турбинно колело
~, **тя́говое** двигателно колело
~, **узóрное** *текст.* десениращо [жакардово] колело
~, **управля́емое** *авто* управляемо колело
~, **установóчное** регулиращо колело
~, **фрикциóнное** фрикционно колело
~, **хвостовóе** *ав.* опашно колело
~, **ходовóе** *под. тр.* ходово колело
~, **храповóе** острозъбо спирачно колело
~, **цéвочное** *маш.* цевно колело *(при цевно зацепване)*
~, **цельнокáтанное** *мет.* изцяло валцувано колело
~, **центробéжное** центробежно колело
~, **циклóидное зубчáтое** циклоидно зъбно колело
~, **цилиндри́ческое зубчáтое** цилиндрично зъбно колело
~, **часовóе** часовниково колело
~, **червя́чное** червячно колело
~, **черпакóвое** *мин., стр.* колело с черпаци, кофичкозо колело, колело на ротационен багер
~, **черпáльное** *с. ст.* черпално колело *(за вадене на вода)*
~, **швыря́льное** *с. ст.* изхвърлящо колело *(на картофовадачка)*
~, **шеврóнное зубчáтое** зъбно колело с шевронни зъби
~, **штурвáльное** *кораб.* кормилно колело, щурвал
~, **эвольвéнтное зубчáтое** еволвентно зъбно колело
~, **эталóнное зубчáтое** *изм.* еталонно зъбно колело, еталон
колесоотбóй *м* *авто* скоба за сваляне на автомобилно колело
колея́ *ж* междурелсие; коловоз, релсов път
~, **железнодорóжная** железен път, железопътен коловоз
~, **колёсная** разстояние между следите *(на превозно средство)*
~, **нормáльная** нормална железопътна линия
~, **рéльсовая** релсов път
~, **ýзкая** теснолинейка, декобилка, тясна жп. линия
коли́чество *с* количество
~, **весовóе** *хим.* тегловно количество
~ **вóздуха, потрéбное** 1. *топл.* необходимо количество въздух *(за изгаряне)* 2. *мин.* необходимо количество въздух *(за вентилация)*
~ **выделя́емых гáзов** *топл.* количество на отделените газове
~ **вы́павшего дождя́** *метео* количество на падналия дъжд
~ **высевáемого зернá** *с. ст.* количество на засятото зърно
~ **движéния** *физ.* количество на движението
~ **движéния материáльной тóчки** *физ.* количество на движението на материална точка
~ **движéния, обобщённое** обобщено количество на движението
~ **движéния систéмы** количество на движението на системата
~ **дутья́** *мет.* количество на вдухвания въздух *(в пещта)*
~, **индикáторное** *ядр.* индикаторно количество
~ **метáлла в рóторе** *ел.* количество на метала в ротора
~ **пáра, потрéбное** *топл.* необходимо количество пара
~ **перемещáемого грýза** транспортирано количество товари
~, **отбирáемое** *топл.* отнето [взето] количество
~, **протекáющее** протичащо количество
~ **рабóты, потрéбное** *икон.* необходимо количество труд
~ **свя́зей** *изч.* брой на връзките
~ **снимáемой стрýжки** *обр. мет.* количество на снетата стружка
~, **сýточное** *икон.* количество за денонощие
~ **хóлода** *топл.* количество *(на произведения)* студ
~, **эквивалéнтное** *хим.* еквивалентно количество
кóлка *ж* цепене; трошене
кóлкий цепещ се; трошлив
коллагéн *м* *биохим.* колаген, белтъчно вещество
коллективизáция *ж*, **сплошнáя** *икон.* пълна колективизация
коллéктор *м* 1. колектор *(на електрическа машина)* 2. *ел.* колектор, събирателен електрод 3. *хидр., съобщ.* колектор, събирателен тръбопровод *или* канал *(обикн. с голямо сечение)* 4. околовръстен канал *(в леярска форма)* 5. *кораб.* колектор, склад за бъчви
~, **водянóй** *стр.* воден колектор
~, **впускнóй** приемателен колектор; смукателна тръба
~, **выпускнóй** изпускателен колектор; изпускателна тръба
~, **гáзовый** газов колектор, събирателен тръбопровод за газ
~, **ди́сковый** дисков колектор
~, **канализациóнный** *стр.* колектор на каналните [отпадъчните] води
~, **кольцевóй** пръстеновиден колектор
~, **магистрáльный** *стр.* магистрален [главен] колектор
~ **нéфти** *геохим.* колектор за нефт
~ **пáра** колектор за пара, парен колектор

~, **распределительный** *топл.* разпределителен колектор
~, **трубный** [**трубчатый**] *топл.* тръбен колектор
~, **флотационный** *обог.* флотационен колектор
коллизия *ж* *ядр.* колизия, сблъскване
коллиматор *м* *опт.* колиматор, визиращо устройство
~, **автоматический** *геод.* автоматичен колиматор
~, **нейтронный** *ядр.* неутронен колиматор
~, **фокусирующий** *ядр.* фокусиращ колиматор
коллимация *ж* *опт.* колимация
коллинеарный *мат.* колинеарен, намиращ се на една и съща линия
коллодий *м* *хим.* колодиум *(разтвор на нитроцелулоза)*
коллоид *м* *хим.* колоид
~, **гидрофильный** хидрофилен колоид *(поемащ вода)*
~, **гидрофобный** хидрофобен колоид
~, **гумусовый** *с. ст.* хумусов [почвен] колоид
~ **защитный** защитен колоид
~, **лиофильный** лиофилен колоид
~, **лиофобный** лиофобен колоид
~, **молекулярный** молекулен колоид
~, **необратимый** необратим колоид
~, **обратимый** обратим колоид
~, **отрицательный** отрицателен колоид
~, **положительный** положителен колоид
~, **почвенный** *вж.* **коллоид, гумусовый**
~, **радиоактивный** *ядр.* радиоактивен колоид
коллоидно дисперсный колоидно-дисперсен, колоидно-разпръснат
колоб *м* *хран.* кюспе
коловорот *м* *дърв.* маткап
~, **грудной** гръден маткап
коловратный въртящ се, ротационен
колода *ж* *дърв.* 1. къса дебела греда, дънер, пън 2. каса *(на прозорец или врата)*
~ **для корма** *с. ст.* корито за фураж
~. **отрубная** *гор.* дънер
колодец [**колодезь**] *м* кладенец, шахта, яма
~, **абиссинский** абисински кладенец *(тръба, забита в земята)*
~, **артезианский** артезиански кладенец
~, **буровой** сондажен кладенец
~, **водобойный** водобоен кладенец *(на преливник на язовирна стена)*
~, **водосборный** водосъбиращ кладенец
~, **глубокий трубчатый** дълбок тръбен кладенец
~ **для спуска снега** *стр.* шахта за изхвърляне на сняг
~, **жижесборный** *с. ст.* яма, шахта за торова течност
~ **жиклёра холостого хода** *авто* резервоар на жикльора за празен ход
~, **кабельный** кабелна шахта
~ **картера** *авто* ямичка на картера *(за масло)*
~ **каупера** [**кауперный колодец**] *мет.* шахтова пещ на каупера
~, **нагревательный** *мет.* шахтова пещ
~, **обыкновенный** [**срубовый**] обикновен кладенец *(със сандък за отвора от трупчета)*
~, **опускной** *мин.* шахта за спускане *(в подземна галерия)*
~, **осадочный** утаителна шахта
~, **отстойный** шахта за избистряне
~, **перепадный** прагов кладенец
~ **под мостовой** *тлф.* шахта за кабели под уличното платно
~ **под тротуаром** *тлф.* кабелна шахта под тротоара
~, **поглощающий** дренажен кладенец
~, **распределительный** разклонителна шахта *(за кабели)*
~, **световой** *арх.* осветителна шахта
~, **смотровой** *стр.* ревизионна шахта; наблюдателен кладенец
~, **спускной** *хидр.* отводнителен кладенец; отводнителна шахта
~, **сточный** *стр.* кладенец [шахта] за оттичане на вода
~, **томительный** *мет.* шахтова пещ за отгряване и нормализация
~, **трубчатый** кладенец-тръба
колодка *ж* *маш.* 1. колодка; накладка; блокче 2. челюст
~, **адаптерная** *ел.* преходен щепсел, колодка за преминаване от един вид цокъл на друг
~, **анкерная** *стр.* анкърна колодка
~, **висячая штепсельная** *ел.* висящ контакт
~, **дистанционная** дистанционна накладка *(подложка)*
~, **задняя** *авто* задна накладка *(на спирачка)*
~, **зажимная** затегателна челюст
~, **канатная** челюст за хващане на товароподемно въже
~, **клеммная** *ел.* клемна лайстна [рейка]
~, **клиновая** клинова накладка
~, **контактная** контактна лайстна
~, **переходная** *ел.* преходна накладка
~, **прессовая** пресова плоча
~, **присоединительная** *ел.* присъединително клемно табло
~, **сапожная** *(обущарски)* калъп
~ **с зажимами** *ел.* клемно табло
~, **сопловая** *топл.* блок на дюзата
~, **стопорная** *маш.* задържащо [фиксиращо] блокче
~, **тормозная** спирачна накладка
~, **фрикционная** триеща накладка
~, **штепсельная** щепселна лайстна [рейка]
колодочка *ж* **для пружин** втулка за пружини
колокол *м* 1. камбана, звънец 2. камбаниване 3. *мин.* камбана *(спасителен сондажен инструмент)*
~, **водолазный** *кораб.* водолазен звънец
~ **газгольдера** *хим.*, *мет.* камбана на газхолдер *(резервоар за газ)*
~, **гладкий** *мин.* гладка камбана *(за изваждане на претърпели авария турбобури)*
~ **для подъёма обсадных труб** *мин.* звънец *(капачка)* за повдигане на сондажни тръби

~ **для расширéния буровы́х скважин** *мин.* звънец *(глава за разширяване на сондажни отвори)*
~ **для сгибáния клёпок** *дърв.* машина за огъване дъги *(за каци)*
~, **загрýзочный** *мет.* пълначен звънец *(за зареждане с газ)*
~, **конденсáтный** *топл.* кондензно гърне
~, **лови́льный** звънец *(глава)* за хващане сондажни тръби
~, **судовóй** корабна камбана
колоколообрáзный камбанообразен
колоксили́н *м хим.* колодиев памук
колóнка *ж* 1. колонка; стълбче 2. *мин.* материал, изваден от сонда 3. *полигр.* колона, колонка
~, **абсорбциóнная** *хим.* абсорбционна колона
~, **бензораздáточная** бензоснабдителна [бензораздаваща] колонка, бензоколонка
~, **буровáя** ядро от материал, изваден от сонда
~, **водогрéйная** бойлер *(напр. за баня)*
~, **водоразбóрная** улична чешма; хидрант
~, **водянáя** *жп.* водна *(водопоказателна)* колонка
~, **выпарнáя** *харт.* изпарителна колонка
~, **гáзовая** колонка *(с кранчета за газ)*
~, **деаэрациóнная** *топл.* деаерационна [обезгазяваща] колонка
~, **заправочная** колонка *(на резервоар)* за раздаване гориво
~, **коммутациóнная** *ел.* комутационна колонка
~, **опóрная** опорна колонка, стойка
~, **осуши́тельная** *хим.* изсушителна колона [кула]
~, **охлади́тельная** охладителна колона [кула]
~, **парораспредели́тельная** парораздепелителна колонка
~, **перфорáторная** *мин.* перфораторна колонка
~, **питáтельная** *жп.* питателна *(водозахранваща)* кула
~, **распóрная** *мин., стр.* разпорна *(разпъваща)* гредичка
~, **распредели́тельная** *ел.* разпределителна колонка
~, **рулевáя** *авто* кормилна колона
~, **сигнализациóнная** сигнализационна колонка, семафор
~, **синхронизáции** *ел.* синхронизираща колонка
~, **телескопи́ческая** *мин.* телескопична колонка
~ **управлéния** *ел.* колонка за управление
~, **храпови́чная буровáя** храпова сондажна колона
~ **штурвáла** *ав.* стълб на кормилото
колонли́ния *ж полигр.* колонлиния
колóнна *ж* 1. колона 2. кула, колона 3. стълб
~, **абсорбциóнная** *вж.* **колóнна, поглоти́тельная**
~, **аммиáчная** амонячна колона [кула]
~, **атмосфéрная** *вж.* **колóнна, воздýшная**
~, **барботáжная** *хим.* барботажна кула
~ **винтовóй лéстницы** колона на винтова стълба
~, **витáя** *стр.* вита колона
~, **водозакрывáющая** *мин.* водоспираща колона *(на стълба на сондажните тръби)*
~, **воздýшная** *метео* въздушна колона
~, **выпарнáя** изпарителна кула
~, **гатори́ческая** *арх.* гаторическа колона *(египетска колона)*
~, **ги́бкая** *стр.* гъвкава колона
~, **гидравли́ческая** *жп.* водопоен кран
~, **графи́товая реáктора** *ядр.* графитна колона на реактора
~, **дефлегматизациóнная** *хим.* дефлегматизационна кула
~, **дистилляциóнная** дестилационна колона
~, **дори́ческая** *арх.* дорийска колона
~, **дрóссельная** *хим.* дроселна колона
~, **железобетóнная** стоманобетонна колона
~, **иони́ческая** *арх.* йонийска колона
~, **карбонизациóнная** карбонизационна колона [кула]
~, **колпачкóвая** *хим., хран.* колона за дестилация на спирт
~, **конденсáторная** *ел.* кондензаторна колона
~, **концентрациóнная** *хим.* обогатителна колона [кула]
~, **кори́нфская** *арх.* коринтска колона
~, **корóбчатая** *стр.* четвъртита [куха] колона
~, **насáдочная** колона [кула] с пълнеж
~ **обсáдных труб** обсадна колона
~, **ороси́тельная** оросителна колона [кула]
~, **отгóнная** дестилационна колона
~, **отмы́вочная** *хим.* колона за промиване *(скрубер)*
~, **паровóзная** *жп.* локомотивна колона
~, **перегóнная** дестилационна колона, сепарационна колона
~, **поглоти́тельная** абсорбционна [поглъщателна] колона или кула
~, **раздели́тельная** разделителна [сепарационна, фракционна] колона
~ **раффинáции** рафинационна [пречиствателна] колона
~ **реáктора, теплoвáя** *ядр.* топлинна колона на реактора
~, **реакциóнная** реакционна колона, реактор
~, **ректификациóнная** ректификационна колона
~, **решётчатая** решетъчна колона; решетъчен стълб
~, **острáльная** *арх.* рострална колона *(като носова част на кораб)*
~, **сéтчатая** *вж.* **колóнна, решётчатая**
~ **с кольцáми Рáшига** колона [кула] с пълнеж от Рашигови пръстени
~, **смеси́тельная** *хим.* смесителна колона
~, **ступéнчатая** *стр.* стъпаловидна колона
~, **тарéльчатая** *хим.* тарелкова колона
~, **эксплуатациóнная** *мин.* експлоатационна колона *(кулата с товароподемния механизъм)*
~, **экстракциóнная** екстракционна колона

~, эпюрациóнная пречиствателна колона
колоннáла *ж* *арх.* колонада, перистил
колонтúтул *м* *полигр.* колонтитул
колонцúфра *ж* *полигр.* колонцифра
колорúметр *м* *ткст.* колориметър
~, **визуáльный** визуален колориметър
~, **ионизациóнный** йонизационен колориметър
~, **клиновóй** клинов колориметър
~, **плýнжерный** бутален колориметър
~, **трехцвéтный** трицветен колориметър
~, **фотоэлектрúческий** фотоелектричен колориметър
колоснúк *м* *топл.* скарен прът, скарник; елемент на скара *(обикн. от чугун)*
~, **бáлочный** скарен прът-греда
~, **брусчáтый** *вж* **колоснúк, бáлочный**
~, **качáющийся** люлков [люлеещ се] прът на скара
~, **опрокúдный** обръщателен скарен прът
~, **плúтчатый** скарна плоча
~, **поворóтный** въртящ се прът на скара
~, **пустотéлый** кух елемент на скара, кух скарник
~, **решётчатый** решетъчна скарна плоча
колосникóвый скарен
колосóвка *ж* *с. ст.* огрухвач
колосоподъёмник *м* *с. ст.* класоповдигач, лифтер
колосоприёмник *м* *с. ст.* класоприемник
колосоубóрщик *м* *с. ст.* класоберачка, стрипер
колосоуловúтель *м* *с. ст.* класоуловител
колотýшка *ж* 1. дървено чукче 2. набивачка, бухалка
колотúть чукам, удрям
колочённый *с. ст.* очукан, изтърсен
колóша *ж* *мет.* шихта, порция, шарж *(на металургична пещ)*
~, **вагрáночная** шихта на вагрянка
~, **дóменная** висококопещна шихта
~, **задýвочная** *вж.* **колóша, холостáя**
~, **кóксовая** коксова шихта
~, **рýдная** рудна порция, рудна шихта
~, **топлúвная** порция гориво, горивна шихта
~, **холостáя** подложка, коксово легло
~, **чугýнная** порция чугун
колошнúк *м* *мет.* пещно гърло *(на висока пещ, на вагрянка)*
колошникóвый гърловинен
колпáк *м* 1. шапка, калпак, капак 2. калпаковидна гайка
~, **воздýшный** въздушна камера; виндкесел
~, **вытяжнóй** *топл.* аспирационна [смукателна] шапка; вентилационна козирка; *ядр.* газоизсмукващ похлупак
~**-гáйка** *вж.* **колпáк 2**
~, **дымоотвóдный** димоотводна шапка [козирка]
~ **кабúны** *ав.* капак [купол] на кабина
~, **защúтный** *маш.* защитен капак
~, **искрогасúтельный** *жп.* искрогасителна шапка
~, **лабирúнтный** *топл.* лабиринтен капак
~, **нагнетáтельный** нагнетателна камера *(на помпа)*
~ **на дымовóй трубé** *стр.* капак на комин
~ **над очáгом** димоотводна шапка [козирка] над огнище
~, **паровóй** *топл.* парен капак
~, **предохранúтельный** предпазителен капак
~, **свинцóвый** *воен.* оловен калпак
~ **с сéткой** *жп.*, *маш.* капак с мрежа
~, **стеклянный** *хим.* стъклен капак [звънец]
~, **сухопáрный** *жп.* парен дом за суха пара
~, **экранúрующий** *ядр.* екраниращ капак [похлупак]
колпачóк *м* капаче, капачка, шапка, похлупачка
~, **анóдный** *ел.* анодна качулка
~ **вéнтиля** капачка на вентил
~, **газокалúльный** *свт.* *(Ауерово)* газонажежаемо чорапче
~ **кáмеры шúны, противопыльный** *авто* противопрашна капачка за гума
~, **лáмповый** *радио* лампова качулка
~, **сéточный** *ел.* решетъчна качулка
колумбúт *м* *минер.* колумбит, ниобит *(руда на редките метали ниобий и тантал)*
колýн *м* 1. *дърв.* тежка брадва 2. *харт.* машина-цепеначка *(шпалтмашина)*
~, **бондáрный** *дърв.* бъчварска брадва
колчедáн *м* *минер.* пирит
~, **бéлый нúкелевый** бял никелов пирит *(хлорантит)*
~, **волосúстый** влакнест пирит, никелов сулфид
~, **желéзный** железен пирит
~, **железонúкелевый** желязно-никелов пирит
~, **кóбальтовый** кобалтов пирит, кобалтопирит
~, **крáсный нúкелевый** червен никелов пирит, никелин
~, **лучúстый** лъчист пирит, марказит
~, **магнúтный** магнитопирит, пиротин
~, **мéдный** меден пирит, халкопирит, жълта руда
~, **мышьякóвый** арсенопирит
~, **оловянный** калаен пирит, станин
~, **рядовóй** железен пирит на късове *(преди флотация)*
~, **сéрный** *вж.* **колчедáн, желéзный**
~, **ýглистый** въглищен пирит *(получен при обогатяване на въглища)*
~, **флотациóнный** флотационен пирит
кóлышек *м* *геод.* колче
~, **измерúтельный** нивелирно [трасировъчно] колче
~, **маркшéйдерский** маркшайдерско колче
~, **межевóй** колче на межда [синур]
~, **пикéтный** *геод.* пикетно колче, главна трасировъчна веха
~, **пикировáльный** *с. ст.* садило за пикиране
~, **разбúвочный** *геод.* трасировъчно колче
~, **рéперный** реперно колче
кóлышка 1. *текст.* пъпка *или* удебелено място *(на прежда)* 2. *кораб.* възел *(на въже)*
~, **ремúзная** *текст.* нанищелник
кóльм *м* *минер.* ураносъдържаща антрацитова въглищна маса

кольматáж *м геол., хидр.* колматиране, колматаж *(запълване ями и ниски места с наносни материали)*
~, **грýнта** *мелиор.* колматиране на почвата
кольматáция *ж хидр.* колматация *(запълване порите на бетон)*
кóльтер *м с. ст.* колтер, нож на плуг
кольцевáние *с* 1. *ел.* включване в *(електрификационен)* пръстен 2. опръстеняване *(на птици)*
кольцевáтость *ж мет.* напречни удебелявания *(при валцуване)*
кольцевóй пръстеновиден
кольцеобрáзный *вж.* **кольцевóй**
кольцó *с* 1. пръстен, гривна, халка 2. *хим.* ядро, цикъл, пръстен 3. *текст.* гривна, ринг
~, **алициклúческое** *хим.* алицикличен пръстен
~, **áнкерное** *стр.* анкърен [закотвящ] пръстен
~, **антибалóнное** *текст.* антибалонен [балоноразбиващ] пръстен
~, **ароматúческое** *хим.* ароматен пръстен
~, **бандáжное** *жп.* бандажен пръстен, бандаж
~, **белкóвое** *хим.* протеиново ядро
~, **бензóльное** *хим.* бензолно ядро, бензолов пръстен
~, **боевóе** *стр.* пръстен [глава] на свая
~, **бортовóе** *авто* ръб на гума *(външна)*
~, **бортовóе прóволочное** *кауч.* телен пръстен *(за външна гума)*
~, **вихревóе** *ядр.* вихров пръстен
~, **войлóчное** *маш.* филцов пръстен *(уплътнителен)*
~, **волочúльное** *мет.* изтеглячен пръстен
~, **вращáющееся** *маш.* подвижен пръстен *(напр. на лагер)*
~, **вставнóе** пръстен за запресоване *(напр. в гнездо)*
~, **вытяжнóе** *ав.* изтеглящ пръстен *(на парашут)*
~, **годúчное** *гор.* годишен кръг [пръстен]
~, **делúтельное** делителен пръстен
~, **держáвочное** *инстр.* пръстен на върток *(за плашки)*
~, **дистанциóнное** дистанционен пръстен
~, **дифракциóнное** *физ.* дифракционен пръстен
~, **дозиметрúческое** *ядр.* дозиметричен пръстен
~, **дугоотводя́щее** *ел.* дъгогасителен пръстен [рг]
~ **жёсткости** *маш.* усилващ пръстен
~, **зажúмное** *маш.* стягаща гривна, стягащ пръстен
~, **замкóвое** *маш.* осигурителен [затварящ] пръстен; зегерка
~, **запóрное** обръч, шина, бандаж; затварящ пръстен
~, **защúтное** *ел.* защитен пръстен
~, **зубчáтое** зъбен венец
~, **изолúрующее** *ел.* изолиращ пръстен
~, **калúберное** калибър-гривна
~ **катáния** *авто* обръщателен кръг *(на ремарке)*
~ **коллéктора** *ел.* колекторен пръстен
~, **компрессиóнное** *авто* уплътнителен *(бутален)* пръстен
~, **контáктное** *ел.* контактен пръстен
~, **корóночное** *мин.* неразделна корона
~ **крутúльное** *текст.* пресукална гривна
~ **купольного свóда, пáрусное** *стр.* клинообразен венец *(в основата)* на куполен свод
~, **лабиринтное** *маш.* лабиринтен пръстен
~, **маратóрное** *мет.* носещ венец *(на шахтова пещ)*
~, **маслозащúтное** *маш., авто* маслозащитна гривна
~, **маслоотвóдное** [**маслосъёмное, маслоуловúтельное**] маслен [маслосъбиращ] пръстен
~, **маслоотражáтельное** маслоотражателен пръстен, маслоотбиващ пръстен
~, **маслоудéрживающее** маслозадържащ пръстен *(на салник)*
~ **набúвки** [, **набивнóе**] пръстеновидна набивка, пръстеновидно уплътнение
~, **наварнóе** заварен пръстен *(напр. върху ос)*
~, **нажúмное** притискателен [притискащ] пръстен
~, **направля́ющее** направляващ [водещ] пръстен
~, **насáдочное** *хим.* пълнежен [пълнителен] пръстен
~, **нафталúновое** *хим.* нафталиново ядро, нафталинов пръстен
~, **нормáльное калúберное** нормален калибър-гривна *(преминаващ)*
~, **нормáльное резьбовóе калúберное** нормален резбов калибър *(навива се)*
~ **Нью́тона** *опт.* Нютонов пръстен
~, **обжúмное** *маш.* стягащ пръстен *(при пресова сглобка)*
~, **обтюрáторное** *кфт.* обтураторен [затварящ] пръстен
~, **обшúвочное** *маш.* облицовъчен пръстен
~, **опóрное** *маш., стр.* опорен пръстен
~, **отводнóе** пръстен за изключване *(напр. на съединител)*
~, **отражáтельное** отражателен пръстен
~, **охрáнное** *ядр.* защитен пръстен *(на камерата)*
~, **парозащúтное** парозащитен [лабиринтов] пръстен
~, **передвижнóе** *маш.* *(аксиално)* подвижен пръстен
~, **пиридúновое** *хим.* пиридинов пръстен [цикъл], пиридиново ядро
~, **плеохрóический** *ядр.* плеохроичен пръстен *(цветен пръстен при радиоактивно разпадане)*
~, **подвúжное внýтреннее** вътрешен подвижен пръстен *(на лагер)*
~, **полюснóе** *ел.* полюсен пръстен
~ **поршневóго пáльца, стóпорное** *авто* ограничителен пръстен на буталния болт
~, **поршневóе** бутален пръстен

~, поясно́е пръстенообразна опора *(напр. на вал)*, пояс, праг
~, предохрани́тельное защитен [предпазен] пръстен
~, притиро́чное *обр. мет.* пръстен за притриване *(напр. на лепинговъчна машина)*
~, прича́льное *кораб.* гривна [халка] за връзване
~, прокла́дочное 1. междинен [раздалечителен] пръстен 2. *хран.* уплътнителен пръстен *(напр. на буркан)*
~, пружи́нное пружинен пръстен
~, пружи́нящее пружиниращ [еластичен] пръстен
~, пряди́льное *текст.* предачен пръстен, лойфер
~, пылезащи́тное прахозащитен *(уплътнителен)* пръстен
~, пятичле́нное *хим.* петчленен пръстен [цикъл]
~, разбры́згивающее *(масло-)*разпръскващ пръстен
~, разгружа́ющее разтоварващ пръстен, разтоварна втулка
~, раздви́гающее *полигр.* раздалечаващ пръстен
~, разъёмное разглобяем пръстен
~, разжи́мное разширителен [разтегателен, разтварящ се] пръстен
~, распо́рное раздалечителен [разпънен] пръстен, дистанционна втулка
~, регули́рующее регулиращ пръстен
~ роликоподши́пника гривна на ролков лагер
~, са́льниковое салников пръстен
~ скольже́ния плъзгащ пръстен
~ с косы́м сты́ком [замко́м], поршнево́е бутален пръстен с кос сряз [наклонен отвор]
~, скребко́вое *маш.*, *хран.* остъргващ [стъргачен] пръстен
~, сма́зочное мазилен [маслен] пръстен
~, соплово́е *топл.* пръстен на дюза
~ со ступе́нчатым сты́ком, поршнево́е бутален пръстен със застъпващ се сряз [стъпаловиден отвор]
~ с прямы́м сты́ком, поршнево́е бутален пръстен с прав сряз [отвор]
~, сто́порное застопоряващ [предпазен, стопорен] пръстен
~, стяжно́е *ел.* затегателен [стягащ] пръстен *(на колектор)*
~-счётчик *м* броячно колело, броячен пръстен
~, токосъёмное *ел.* токоотнемащ пръстен
~, тормозно́е спирачен пръстен
~, уплотни́тельное уплътнителен пръстен
~, упо́рное опорен [ограничителен] пръстен
~, устано́вочное регулиращ [монтажен] пръстен; центриращ пръстен
~, ферри́товое *ел.* феритен пръстен [тороид]
~, фокуси́рующее *ядр.* фокусиращ пръстен
~, фу́рменное *мет.* въздушен пояс, пръстен на дюзите *(за горещ въздух)*
~ ца́пфы *мет.* пръстен с шийки *(напр. на конвертор)*
~, це́льное цял [неразрязан] пръстен
~, центри́рующее центриращ пръстен
~, чеса́льное *текст.* пръстенообразен гребен
~ шарикоподши́пника гривна [пръстен] на търкалящ лагер
~, эксцентри́ческое ексцентричен [ексцентриков] пръстен
ко́лья *мн* забивно́й кре́пи *мин.* колове на забоен крепеж
коля́ска *ж*, мотоцикле́тная мотоциклетен кош
~, прицепна́я *вж.* коля́ска, мотоцикле́тная
ком *м* *с. ст.* буца
ко́ма *ж* *опт.* кома
кома́нда *ж* 1. *ел.*, *изч.* команда, заповед; *авт.* команден импулс 2. група, команда
~, авари́йная аварийна група
~, беза́дресная *изч.* безадресна команда
~ безусло́вного перехо́да *изч.* команда за безусловен преход
~, блоки́рующая *изч.* блокираща команда
~ вво́да *изч.* команда за въвеждане *(напр. на данни)*
~, водола́зная *кораб.* водолазна команда
~, вы́вода *изч.* команда за извличане
~, двуха́дресная *изч.* двуадресна команда
~, закоди́рованная кодирана команда
~, и́мпульсная импулсна команда, команден импулс
~, логи́ческая логическа команда
~, маши́нная машинна команда
~, многоа́дресная *изч.* многоадресна команда
~, одноа́дресная едноадресна команда
~, однопозицио́нная еднопозиционна команда
~ повторе́ния *изч.* команда за повторение
~ подпрогра́ммы *орг.* команда за подпрограма
~ перехо́да *изч.* команда за преход
~, подрывна́я *воен.* миноподривна команда
~, пожа́рная противопожарна команда
~ програ́ммы *орг.* команда за програма
~, рудни́чная спаса́тельная руднична спасителна команда
~, ста́ртовая *ав.* стартова команда, заповед за старт
~, судова́я корабен екипаж, корабна команда
~, треха́дресная *изч.* триадресна команда
~, усло́вная условна команда
~ усло́вного перехо́да команда за условен преход
кома́ндо-аппара́т *м* *авт.* команден апарат
кома́ндо-контро́ллер *м* *авт.* командо-контролер
~, бараба́нный барабанен командо-контролер
~, кулачко́вый командо-контролер с ексцентриков или гърбичен механизъм
комба́йн *м* комбайн
~, го́рный минен комбайн *(копаещ и товарещ руда или въглища)*
~, добычно́й *мин.* добивен комбайн
~, зернов́ой [зерноубо́рочный, хлебоубо́рочный] *с. ст.* зърнокомбайн
~, картофелеубо́рочный *с. ст.* комбайн за вадене и събиране картофи, картофокомбайн
~, клевероубо́рочный *с. ст.* детелинокомбайн
~, коноплеубо́рочный конопокомбайн

~, **косогорный** *с. ст.* комбайн за наклонени терени
~, **кукурузоуборочный** царевичен комбайн
~, **льноуборочный** комбайн за събиране на лен, ленокомбайн
~, **навесной** навесен [окачен] комбайн *(без собствена ходова система)*
~ **на гусеничном ходу** комбайн с верижна ходова част
~, **очистной** *мин.* фронтален [челен] комбайн
~, **подсолнечниковый** комбайн за прибиране слънчоглед
~, **прицепной** прикачен комбайн *(със собствена ходова част)*
~, **проходческий** *мин.* комбайн за прокарване на галерии
~, **прямоточный** *с. ст.* правотоков комбайн
~, **путевой** *жп.* пътен комбайн, железопътен комбайн
~, **самопогрузочный** *мин.* самотоварачен комбайн
~, **самоходный** самоходен комбайн
~, **свеклоуборочный** цвеклокомбайн
~, **силосный** [**силосоуборочный**] силажокомбайн
~ **с копнителем** *с. ст.* комбайн с кулнител
~, **торфоуборочный** *мин.* комбайн за прибиране на торф
~, **угольный** каменовъглен комбайн
~, **узкозахватный** комбайн с малка работна ширина, теснозахватен комбайн
~, **хлопкоуборочный** памукокомбайн
~, **челночный** *мин.* совалков комбайн *(работещ двупосочно)*
~, **широкозахватный** комбайн с голяма работна ширина
~, **электротрубосварочный** електротръбозаваръчен комбайн
комбайнирование *с* прибиране на селскостопанска продукция с комбайн
~, **прямое** *с. ст.* еднофазно прибиране с комбайн
комбайноуборка *ж* прибиране с комбайн
комбикормовый (завод) (завод) за комбиниран фураж
комбинат *м* комбинат, обединение на предприятия
~, **азотнотуковый** *хим.* азотноторов комбинат
~, **горнообогатительный** миннообогатителен комбинат
~, **металлургический** металургичен комбинат
~, **молочный** *хр.* млекокомбинат
~, **мясной** месокомбинат
~, **нефтехимический** нефтохимичен комбинат
~, **рудничный** рудничен комбинат
~, **туковый** комбинат за изкуствени торове
~, **химический** химичен комбинат
~, **целлюлозно-бумажный** целулозно-хартиен комбинат
комбинатор *м* *тлг.* комбиниращо устройство, комбинатор
комбинаторика *ж* *мат.* комбинаторика
комбинаторный *мат.* комбинаторен
комбинация *ж* *тлг.* комбинация *(напр. на реда на токови импулси)*
~, **звонковая** *тлг.* звънчева комбинация *(от знаци)*
~, **кодовая** *тлг.* кодова комбинация
~, **линейная** *ел.* линейна комбинация, комбинация на линии
~, **перфорированная** комбинация от перфознаци
~, **регистровая** *ел.* регистрова комбинация
комбинезон *м* комбинезон (вид работно *или* летателно облекло)
~, **высотный** *ав.* комбинезон за *(голяма)* височина
~, **противоперегрузочный** *ав.* комбинезон против претоварване
комель *м* дънер; дебел край *(напр. на дърво)*
комингс *м* *кораб.* метална *или* дървена ограда на палубата
комкование *с* *с. ст.* раздробяване *(на буци)*
комковатый *с. ст.* (структурно) раздробен, рохкав *(за почва)*
комкодробитель *м* *с. ст.* разбивач на буци
коммутативность *ж* *изч.*, *мат.* комутативност
коммутатор *м* *ел.* 1. комутатор, превключвател 2. телефонен номератор 3. телефонна централа *(ръчна)*
~, **антенный** *радио* антенен комутатор
~, **батарейный** *тлф.* батериен превключвател
~, **бесшнуровый** *тлф.* безшнуров комутатор [номератор]
~, **групповой** групов комутатор
~, **директорский** *тлф.* линеен избирател
~, **зарядный** *ел.* комутатор за включване зареждането
~, **клапанный** *тлф.* безшнуров комутатор с клапи
~, **контактный** *тлф.* контактен комутатор
~ **магнитных головок** *изч.* комутатор на магнитни глави
~ **последовательности** *изч.* комутатор на последователност
~, **программный** *ел.* програмен прекъсвач, контролер
~, **рычажный** *ел.* лостов комутатор [превключвател]
~ **сберегательных бассейнов** *хидр.* комутатор за *(включване на)* водохранилища
~ **с ламповой сигнализацией** *ел.* комутатор със светлинна сигнализация
~, **стрелочный** *жп.* превключвател на жп. стрелка
~, **телеграфный** телеграфен номератор [комутатор]
~, **телефонный** телефонен номератор
~, **фонический** *тлф.* телефонен номератор със звуково повикване
~ **центральной батерии** номератор с централна батерия
~, **шнуровой** *тлф.* номератор с шнурове
~, **штепсельный** *тлф.* щепселен номератор
~, **электронный** електронен комутатор
~, **элементный** комутатор на елементи *(напр. на акумулатор)*; **акумулаторен** комутатор

коммута́ция *ж ел.* комутация *(сборно понятие за включване, изключване, превключване)*
~, **автомати́ческая** автоматична комутация
~, **безы́скровая** безискрова комутация
~, **втори́чная** вторична комутация
~, **заме́дленная** забавена комутация
~, **конденса́торная** кондензаторно комутиране
~ **разъедини́телями** комутация с разединители
~, **ручна́я** ръчна комутация
~, **уско́ренная** ускорена комутация
~ **фа́зы** комутиране на фаза
ко́мната *ж*, **контро́льная** *тлв.* контролна зала
комо́к *м с. ст.* бучка, буца
компа́ктный плътен; събран, сбит; компактен
компа́ндер *м радио* компандер, устройство за изменение на динамичен диапазон
компара́тор *м изм.* компаратор, измерително устройство за точни и за сравнителни измервания
~, **амплиту́дный** *ел.* амплитуден компаратор (за моментни стойности)
~, **вертика́льный** *изм.* вертикален компаратор
~, **интерференцио́нный** *опт.* интерференционен компаратор
~, **стациона́рный** стационарен компаратор
~, **фа́зовый** *ел.* фазов компаратор
ко́мпас *м геод., кораб.* компас
~, **автомати́ческий** автоматичен компас
~, **азимута́льный** азимутен компас
~, **астрономи́ческий** астрономичен компас
~, **гироиндукцио́нный** жироиндукционен компас
~, **гиромагни́тный** жиромагнитен компас
~, **гироскопи́ческий** жироскопен [жироскопичен] компас
~, **го́рный** геоложки компас
~, **дистанцио́нный** *ав.* дистанционен компас
~, **магни́тный** магнитен компас
~, **пе́ленговый** пеленгов компас
~, **путево́й** направляващ пътен компас; *ав.* курсов компас
~, **радиоастрономи́ческий** радиоастрономичен компас
~, **со́лнечный** *ав.* слънчев компас
~, **судово́й** *кораб.* корабен компас
~-**теодоли́т** *геод.* компас-теодолит
~, **шлю́почный** лодков компас
~, **шту́рманский** *ав.* навигационен компас
~, **электромехани́ческий** електромеханичен компас
компа́унд *м* компаунд, смес; *ел.* изолационна маса [смес]
~, **би́тумный** *ел.* битумен компаунд, битумна изолационна смес
~-**генера́тор** *ел.* генератор със смесено възбуждане
~, **зали́вочный** *ел.* заливъчен компаунд *(изолационна смес)*
~, **изоляцио́нный** *ел. вж.* **компа́унд, зали́вочный**
~, **ка́бельный** кабелен компаунд, кабелна маса
~-**компре́сор** компаунд-компресор *(със степенно сгъстяване)*
~-**маши́на** *топл.* компаунд-машина *(със степенно разширение на пара)*
~-**насо́с** *хидр.* компаунд-помпа, степенна помпа
~, **пропи́точный** импрегнационен компаунд
~-**ядро́** *ядр.* компаунд-ядро, съставно ядро
компаунди́рование *с* 1. смесване, компаундиране; импрегниране *(с изолационна маса)* 2. *ел.* компаундиране *(схема на включване)*
компенса́тор *м физ.* компенсатор; изравнител, уравнител
~, **асинхро́нный** *ел.* асинхронен [фазов] компенсатор
~, **волни́стый** *топл.* вълнообразен компенсатор *(вълнообразна компенсационна тръба)*
~ **в трубопрово́дах** *топл.* компенсатор в тръбопроводи
~ **высоты́** *мин.* компенсатор на височина
~, **гидравли́ческий** хидравличен компенсатор
~, **дугово́й** дъгов компенсатор
~ **ко́рпуса конденса́тора** *ел.* компенсатор на корпуса на кондензатора
~, **лирообра́зный** *топл.* лирообразен компенсатор
~ **объёма** *ядр.* компенсатор на обема
~, **опти́ческий** *опт.* оптически компенсатор
~, **пружи́нный** *маш.* пружинен компенсатор
~ **реакти́вной мо́щности** *ел.* компенсатор на реактивната мощност
~ **руля́** *ав.* компенсатор на кормилото
~, **рыча́жный** *ел.* лостов компенсатор
~, **са́льниковый** *топл.* салников компенсатор
~ **сдви́га фаз** *ел.* компенсатор на фазовото изместване
~, **синхро́нный** *ел.* синхронен компенсатор (на фазите)
~, **температу́рный** температурен компенсатор
~ **трубопрово́да** *топл.* компенсатор на тръбопровод
~, **упрежда́ющий** предупреждаващ [изпреварващ] компенсатор
~, **фа́зовый** *ел.* фазокомпенсатор
~, **электро́нный** електронен компенсатор
компенса́ция *ж* компенсация, изравняване
~, **автомати́ческая** *ел.* автоматична компенсация
~, **аэродинами́ческая** *ав.* аеродинамична компенсация
~, **весова́я** *хим.* тегловна компенсация
~, **вну́тренняя** *ав. (аеродинамична)* вътрешна компенсация *(на електроните)*
~ **девиа́ции ко́мпаса** *ав.* компенсация на отклонението на компаса
~, **динами́ческая** *ав.* динамична компенсация
~ **длины́** *топл.* компенсация на дължината
~, **ёмкостная** *ел.* компенсация с капацитет
~ **изостати́ческая** *геод.* изостатична компенсация
~ **моме́нтов** *мех.* компенсация на моментите
~, **опти́ческая** оптична компенсация
~, **осева́я** *ав. (аеродинамична)* осова компенсация *(на кормилото)*

~, **параллéльная** *ел.* паралелна компенсация
~, **послéдовательная** *ел.* последователна компенсация
~, **роговáя** *ав.* *(аеродинамична)* компенсация на кормилото, рогова компенсация
~ **рулéй** *ав.* компенсация на кормилото
~ **смéси** *авто* компенсация на *(горивна)* смес
~, **статúческая** *ав.* статична компенсация
компенсúрованный компенсиран
компланáрный *мат.* компланарен
кóмплекс *м* 1. комплекс, съвкупност 2. *хим.* комплексно съединение
~, **телеметрúческий** *ав.* телеметричен комплекс
~, **угледобывáющий** *мин.* въглищнодобивен комплекс
кóмплексный комплексен, сложен
комплéкт *м* комплект
~, **буровóй** *мин.* сондажен комплект
~ **детáлей** комплект от части
~, **запаснóй** запасен [резервен] комплект
~, **измерúтельный** *ел.* комплект измервателни инструменти, измервателен куфар
~ **ламп** *радио* комплект *(електронни)* лампи
~, **лúнзовый** *опт.* комплект от лещи
~, **модéльный** *леяр.* моделен комплект
~, **урáновый** *ядр.* уранов комплект
комплéктность *ж* комплектност, наличност на всички съставки
~ **двúгателя** *авто* комплектност на двигателя
комплектовáние *с* комплектуване, попълване
комплектóвщик *м* комплектовач *(цехов спомагателен работник)*
комплю́вий *м* *арх.* комплувий *(отвор в покрив на римски атрий)*
компонéнта *ж* компонента, съставна част, съставка
~, **вéкторная** *мат.* векторна компонента
~ **горю́чего** *хим.* компонента [съставка] на гориво
компонéнт *м* *вж.* **компонéнта**
~, **легúрующий** *мет.* легираща съставка, легиращ компонент
~, **летýчий** *хим.* летлива съставка
~, **логúческий** *изч.* логически компонент
~, **окисля́ющий** *хим.* окислителен компонент
~ **скóрости** *физ.* компонента на скоростта
~ **смéси** *хим.* съставка на сместа
~ **схéмы** *изч.* елемент от схема
~, **флюсýющий** *мет.* флюсуваща съставка
~, **хóрды** *мат.* компонента на хордата
компонéнты *мн.* **тéнзора напряжéний** *мех.* компоненти на тензора на напреженията
компонóвка *ж* компоновка; съставяне, събиране *(на цялото от отделни части)*, разположение *(напр. на сгради, на машини в сграда)*
~, **блóчная** *маш.* блокова компоновка, блоково разположение
~ **двúгателя** *маш.* разположение на двигателя
~, **конструктúвная** *маш.* конструктивна компоновка
~ **ря́дная** *авто* компоновка в редица *(на цилиндрите)*
компонóвочный компоновъчен *(напр. план)*; определящ разположението *(напр. на сгради, на машини, съоръжения)*
компóстер *м* компостьор *(апарат за продупчване или щемпелуване)*
компрéссор *м* 1. компресор 2. *радио* устройство за стесняване на динамичния диапазон
~, **аммиáчный** амонячен компресор
~, **бескрейцкóпфный** безкръстоглавен компресор
~, **вáкуумный** вакуумен компресор
~, **вертикáльный** вертикален компресор
~, **винтовóй** винтов компресор
~, **воздýшный** въздушен компресор
~, **восьмёрочный** осморкообразен компресор *(за свръхпълнене на цилиндрите напр. на трактор)*
~ **высóкого давлéния** компресор за високо налягане
~, **высóтный** *ав.* височинен компресор
~, **гáзовый** газов компресор
~, **газотурбúнный** газотурбинен компресор
~, **герметúчный** херметичен [капсулован] компресор
~, **горизонтáльный** хоризонтален компресор
~ **двойнóго дéйствия** двойнодействуващ компресор
~, **двухпотóчный** двупоточен [двуструен] компресор
~, **двухступéнчатый** двустепенен [двустъпален] компресор
~, **диафрáгменный** диафрагмен [мембранен] компресор
~ **динамúческого диапазóна** *вж.* **компрéссор 2**
~ **для сжáтия пáров** *топл.* компресор за сгъстяване на пари, топлинна помпа
~, **закры́тый** затворен [капсулован] компресор
~, **заря́дный** компресор за зареждане, зареждаща помпа
~, **звёздчатый** звездовиден компресор
~, **клáпанный** клапанен компресор, компресор с клапани
~, **крейцкóпфный** компресор с кръстоглав
~, **лопáточный** *(ротационен)* компресор с лопатки
~, **мембрáнный** мембранен компресор
~, **многоступéнчатый** многостепенен компресор
~ **наддýва** компресор за пълнене [свръхналягане] *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **нúзкого давлéния** компресор за ниско налягане
~, **осевóй** осов [аксиален] компресор
~, **V-образный** V-образен компресор, компресор с V-образно разположени цилиндри
~, **пароструйный** пароструен компресор
~, **передвижнóй** подвижен [возим] компресор
~, **пластúнчатый** пластинков компресор *(ротационен)*
~, **поршневóй** бутален компресор
~, **продýвочный** продухвателен компресор
~, **прямотóчный** правотоков компресор

~, **пусковой** пусков компресор
~, **радиальный** радиален компресор
~, **реактивный** реактивен компресор
~, **ротационный** ротационен компресор
~, **рядный** редови компресор
~, **сверхзвуковой** *ав.* свръхзвуков компресор
~, **свободнопоршневой** компресор със свободни бутала
~, **сдвоенный** двоен компресор, компресор-близнак
~, **стационарный** неподвижен [стабилен] компресор
~, **струйный** струен компресор
~, **тормозной** спирачен компресор
~, **турбинный** турбинен компресор, турбокомпресор
~, **фреоновый** фреонов компресор *(хладилен)*
~, **холодильный** хладилен компресор
~, **центробежный** центробежен компресор
~, **шестерёнчатый** компресор със зъбни колела *(ангренажен компресор)*
компрессометр *м* *топл.* компресометър
компрессорная *ж* компресорно помещение
комфортабельный комфортен, луксозен *(отличаващ се)* с големи удобства
конвейер *м* 1. конвейер, транспортьор 2. *мин.* наклонен комин, свлачище, транспортен улей
~, **агрегатный** транспортьор на агрегат *(неразделна част на агрегата)*
~, **безбортовый** *под. тр.* транспортьор без борт *(странично ограничение)*
~, **береговой** *кораб.* брегови транспортьор
~, **бортовой** транспортьор с борт, транспортна лента с коритообразна форма
~, **бремсберговый** *мин.* бремсберг *(спуска товари по наклон)*
~, **вертикально-замкнутый** вертикално-затворен конвейер
~, **вибрационный** вибрационен транспортьор
~, **винтовой** винтов [шнеков] транспортьор, шнек
~, **волочильный** *мет.* изтеглячен конвейер
~, **вспомогательный** спомагателен конвейер
~, **встряхивающий** *под. тр.* тръскащ транспортьор
~, **выдвижной** *мин.* подвижен [изтеглящ се] транспортьор
~, **головной** *мин.* начален [челен] транспортьор
~, **горизонтально-замкнутый** хоризонтално-затворен конвейер
~, **горизонтальный** хоризонтален транспортьор
~, **гравитационный** гравитационен транспортьор
~-**грохот** транспортьор-сито *(за сортиране зърнести материали)*
~, **грузоведущий** товароводещ транспортьор
~, **грузонесущий** товароносещ транспортьор
~, **грузоспускной** *мин.* наклонен улей за спускане на товари
~, **грузотолкающий подвесной** тласкащ транспортьор, двугредов висящ верижен транспортьор *(със силова и свободна греда)*
~, **грузотянущий подвесной** висящ товароизтеглящ транспортьор
~, **двухвинтовой** двойношнеков транспортьор
~, **двухцепной (скребковый)** греблов конвейер с две вериги
~, **дисковый** дисков транспортьор
~, **желобчатый** улеен транспортьор, жлебов транспортьор
~, **забойный** *мин.* забоен транспортьор
~, **загрузочный** *мин.* товарачен транспортьор
~, **зарубный** *мин. вж.* **конвейер, забойный**
~, **изгибающийся ленточный** *мин.* лентов транспортьор с огъната ос
~, **инерционный** инерционен транспортьор
~, **канатно-ленточный** въжено-лентов транспортьор
~, **качающийся** клатещ се [тръскащ] транспортьор
~, **ковшовый** кофичков транспортьор; кофичков елеватор
~, **кольцевой** пръстенообразен [кръгов] транспортьор
~, **круговой** кръгов [хоризонтално-затворен] транспортьор
~, **ленточно-канатный** *вж.* **конвейер, канатно-ленточный**
~, **ленточно-цепной** верижно-лентов транспортьор
~, **ленточный** лентов транспортьор, транспортна лента
~, **литейный** леярски конвейер
~, **лотковый ленточный** коритообразен [жлебов] лентов транспортьор
~, **люлечно-ковшовый** люлково-кофъчен транспортьор
~, **люлечный** 1. люлков транспортьор 2. асансьор «патер ностер»
~, **магистральный** магистрален [главен] транспортьор
~, **маятниковый** транспортьор с махалообразно действие
~, **наклонный** наклонен транспортьор
~ **на роликах** ролков транспортьор; ролков път, ролганг
~ **на ходовых колесах** количков [подов] конвейер
~ **на шариках** транспортьор [пързалка] на сачми, сачмен път
~, **обувной** обущарски транспортьор (при производство на обуща)
~, **отвальный** насипен транспортьор
~, **передвигаемый без разборки** *мин.* транспортьор, изместващ се без разглобяване
~, **перегрузочный** претоварващ транспортьор
~, **переносный** преносим транспортьор
~ **периодического действия** транспортьор с периодично действие
~-**питатель** захранващ транспортьор
~, **плавучий** плаващ транспортьор
~, **пластинчато-ковшовый** пластинчато-кофичков транспортьор

~, **пластинчатый** пластинчат транспортьор *(лента от пластини)*
~, **пневматический** пневматичен транспортьор
~, **поворотный** обръщателен транспортьор обръщателно приспособление
~, **подвесной** висящ транспортьор
~, **поднимающий** *мин.* подемен транспортьор,
~, **портальный** портален транспортьор *(окачен на П-образни стойки)*
~, **промежуточный** междинен, съединителен транспортьор
~, **пространственный** пространствен транспортьор *(за обслужване на работни места, разположени не в една равнина)*
~, **пульсирующий** пулсиращ транспортьор [конвейер]
~, **разгрузочный** разтоварващ транспортьор *(на насипни материали)*
~, **распределительный** разпределителен транспортьор
~, **роликовый** *вж.* **конвейер на роликах**
~, **самозагружающийся** самонатоварващ [самозахранващ се] транспортьор
~, **сборочный** *маш.* монтажен конвейер
~, **секционный** секционен транспортьор *(от отделни секции)*
~, **скребковый** загребващ [греблов] транспортьор, редлер
~, **скребково-ковшовый** кофичково-греблов транспортьор
~, **сортировочный** сортировъчен конвейер
~, **спиральный** *вж.* **конвейер, винтвой**
~ **с погружёнными скребками** конвейер с потопени гребла, редлер, редлерова верига
~ **с приводными роликами** *мет.* ролков транспортьор със задвижващи ролки
~, **стационарный** неподвижен [стационарен] конвейер
~, **тележечный** количков транспортьор
~, **тельферный** *(електро)* телферен транспортьор
~, **толкающий** тласкащ конвейер
~, **тормозной** *мин.* спирачен конвейер, *вж.* **конвейер, бремсберговый**
~, **трубчатый** тръбен транспортьор
~, **трюмный** *кораб.* трюмов *(лентов)* транспортьор
~, **цепной** верижен транспортьор
~, **челноковый** совалков конвейер *(с движение «напред-назад»)*
~, **шагающий** стъпков транспортьор
~, **шнековый** *вж.* **конвейер, винтовой**
~, **штанговый** *под. тр.* шангов [лостов] конвейер
~, **штрековый** *мин.* галериен транспортьор
конвейеризация *ж* 1. преминаване на конвейерен транспорт 2. конвейерен транспорт
конвейерный конвейерен
конвективный [конвекционный] *топл.* конвективен
конвекция *ж* конвекция *(пренос на топлина чрез преместване на нагрети маси)*
~, **естественная** естествена [свободна] конвекция
~, **принудительная** принудителна конвекция
~, **термическая** топлинна конвекция
~, **термомагнитная** *ел.* термомагнитна конвекция
~, **турбулентная** *топл.* турбулентна конвекция
конвергентный *физ.* конвергентен, схождащ се, събиращ се *(в една точка)*
конвергенция *ж* *физ.* конвергенция, конвергентност
конверсия *ж* *хим.* превръщане, конверсия
~, **взаимная** взаимно превръщане, взаимна конверсия
~, **внутренняя** вътрешно превръщане
~, **газовая** газово превръщане
~, **парная** парно превръщане
конвертер *м* 1. *мет.* конвертор 2. *ел.* преобразувател, конвертор 3. *хран.* конвертор *(автоклавен)* 4. *изч.* конвертор
~ **барабанного типа** конвертор барабанен тип
~, **бессемеровский** *мет.* бесемеров конвертор
~, **вертикальный** *мет.* вертикален конвертор
~, **горизонтальный** хоризонтален конвертор
~, **кислый** кисел конвертор *(бесемеров)*
~, **коротковолновый** *радио* късовълнов преобразовател, късовълнова приставка
~, **опрокидывающийся** *мет.* обръщащ се [накланяващ се] конвертор
~, **основной** *мет.* основен *(томасов)* конвертор
~, **радиотехнический** *вж.* **конвертер 2**
~ **с боковым дутьём** *мет.* конвертор със странично вдухване *(на въздух)*
~, **томасовский** томасов конвертор, основен конвертор
конвертерный 1. конверторен 2. *ел.* преобразувателен
конвертирование *с* *мет.* конвертиране
~, **штейна** *мет.* конвертиране на *(напр. никелов, меден)* щейн
конвертировать 1. *мет.* изпълнявам конверторен процес 2. *ел.* преобразувам *(честота)*
конвертор *м* *вж.* **конвертер 1.**
конгломерат *м* *петр.* конгломерат *(смес от заедно споени различни естествени материали)*
~, **базальтовый** базалтов конгломерат
~, **мономиктовый** мономиктов конгломерат
~ **полимиктовый** полимиктов конгломерат
~, **раздробленный** раздробен конгломерат
~, **шлаковый** *мет.* тигелна шлака *(предпазва калая от скисление)*
конго-краситель *текст.* конго-багрило
конгрев *м* *полигр.* конгрев (1. *способ за цветопечатане* 2. *релефно печатане)*
конгруэнтность *мат.* конгруентност, еднаквост на формата
конденсат *м* *топл.* кондензат
~, **атмосферный** атмосферен кондензат, вода от валежи
~, **впрыскиваемый** впръскван кондензат
~, **выпара** кондензат от изпарения

~, **обезма́сленный** обезмаслен *(очистен от масло)* кондензат
~ **па́ра** кондензат на пара
~ **парово́й руба́шки** кондензат на парния кожух
~ **со́кового па́ра** *хран.* кондензат от парата на сокове
~, **турби́нный** кондензат от турбина
конденсатоочистка *ж топл.* очистване на кондензата
конденсатоотводчик *м топл.* кондензно гърне
конденсатопрово́д *м* кондензопровод
~, **к эже́ктору** кондензопровод към ежектора
конденса́тор *м* 1. *ел.* кондензатор 2. *топл.* кондензатор, втечнител
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен кондензатор
~, **авари́йный** авариен кондензатор
~, **автомоби́льный** автомобилен кондензатор *(искрогасителен)*
~, **аммиа́чный** амонячен кондензатор
~, **анте́нный** *радио* антенен кондензатор
~, **барометри́ческий** *топл., хим.* барометричен кондензатор
~, **безындукцио́нный** *ел.* безиндуктивен кондензатор
~, **бесступе́нчатый** *топл.* безстепенен кондензатор
~, **блокиро́вочный** [**блоки́рующий**] *тлф.* блокиращ кондензатор
~, **бума́жный** *ел.* хартиен кондензатор
~, **ва́куумный** *ел.* вакуумен кондензатор
~, **вибрацио́нный** *ел.* вибрационен кондензатор
~, **вла́жный** *топл.* влажен [мокър] кондензатор
~, **водяно́й** *топл.* воден кондензатор
~, **возду́шный** *ел.* въздушен кондензатор
~, **впры́скивающий** кондензатор [кондензно гърне] с впръскване (оросяване)
~, **вса́сывающий** *топл.* всмукващ [абсорбиращ] кондензатор
~, **вспомога́тельный** помощен кондензатор
~, **высоково́льтный** кондензатор за високо напрежение
~, **высокочасто́тный** високочестотен кондензатор
~, **газонапо́лненный** *ел.* газов [газонапълнен] кондензатор
~, **гла́вный** главен кондензатор
~, **двухходово́й** двуходов кондензатор
~, **динами́ческий** *ел.* динамичен кондензатор
~, **ди́сковый** *ел.* дисков кондензатор
~, **защи́тный** *ел.* защитен кондензатор
~, **змеевико́вый** *топл.* серпантинен кондензатор
~, **измери́тельный** *ел.* измервателен кондензатор
~, **и́мпульсный** импулсен кондензатор
~ **из металлизи́рованной бума́ги** металокнижен кондензатор
~ **из сегнетокера́мики** сегнетокерамичен кондензатор
~, **искрогася́щий** *ел.* искрогасящ кондензатор
~, **испари́тельный** *топл.* изпарителен кондензатор
~, **като́дный** катоден кондензатор
~, **ква́рцевый** кварцов кондензатор
~, **керами́ческий** *ел.* керамичен кондензатор
~, **коаксиа́льный** *ел.* коаксиален *(цилиндричен)* кондензатор
~, **кожухотру́бный** *топл.* кожухотръбен кондензатор
~, **коммути́рующий** *ел.* комутационен кондензатор
~, **компенси́рующий** кондензатор за подобряване на фактора на мощността, статичен фазокомпенсатор
~, **ко́нтурный** *радио* контурен кондензатор *(в трептящ кръг)*
~, **логарифми́ческий** логаритмичен кондензатор, променлив кондензатор с логаритмична характеристика
~, **магази́нный** магазинен [кутиен] кондензатор *(за измервателни цели)*
~, **маслонапо́лненный** маслен [маслонапълнен] кондензатор
~, **металлобума́жный** метално-хартиен кондензатор
~, **многосекцио́нный** многосекционен *(променлив)* кондензатор
~, **многоэлеме́нтный** *топл.* многоелементен кондензатор
~ **мя́того па́ра** кондензатор на отработена пара
~, **накопи́тельный** *ел.* акумулиращ [натрупващ] кондензатор
~ **настро́йки** *радио* кондензатор за настройка
~, **нейтроди́нный** неутродинен кондензатор
~, **низково́льтный** кондензатор за ниско напрежение
~ **образцо́вой ёмкости** *вж.* **конденса́тор, этало́нный**
~ **обра́тной свя́зи** кондензатор за обратна връзка
~, **однофа́зный** еднофазен кондензатор
~, **одноэлеме́нтный** *топл.* едноелементен кондензатор
~, **ороси́тельный** *топл.* оросителен кондензатор
~, **ороси́тельный пове́рхностный мя́того па́ра** повърхностен оросителен кондензатор на отработена пара
~, **паралле́льный** паралелно свързан кондензатор
~ **переме́нной ёмкости** променлив кондензатор, кондензатор с променлив капацитет
~, **перехо́дный** преходен [промежутъчен] кондензатор
~, **печа́тный** печатан кондензатор
~, **пласти́нчатый** пластинчат кондензатор
~, **плёночный** фолиен кондензатор
~, **пло́ский** плосък кондензатор
~, **пове́рхностный** *топл.* повърхностен кондензатор
~, **подстро́ечный** *ел.* донастройващ кондензатор, тример

~, **поляризо́ванный** поляризиран кондензатор
~, **помехоподавля́ющий** *радио* кондензатор за потискане [защита] от смущения; противошумов кондензатор
~, **помехозащи́тный** *вж.* **кондензáтор, помехоподавля́ющий**
~ **попере́чной компенсáции** кондензатор за напречна компенсация
~, **после́довательный** последователно свързан кондензатор, сериен кондензатор
~ **постоя́нной ёмкости** кондензатор с постоянен капацитет
~ **продо́льной компенсáции** кондензатор за надлъжна компенсация
~, **правото́чный** *топл.* правотоков кондензатор
~, **противопоме́ховый** *радио* противошумов кондензатор
~, **противото́чный** *топл.* противотоков кондензатор
~, **прямото́чный** *топл.* правотоков кондензатор
~, **пусково́й** *ел.* пусков [стартерен] кондензатор
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектричен кондензатор
~, **развя́зывающий [раздели́тельный]** разделителен кондензатор
~, **регули́руемый** регулируем [променлив] кондензатор
~ **свя́зи** *радио* кондензатор за връзка
~ **с двойны́ми тру́бками** *топл.* кондензатор с двойни тръбички
~ **смеше́ния, противото́чный** *топл.* противотоков смесителен кондензатор
~, **сгла́живающий** *ел.* изглаждащ *(пулсациите)* кондензатор
~, **сегнетоэлектри́ческий** *ел.* сегнетоелектричен кондензатор
~, **се́точный** решетъчен кондензатор *(за свързване към решетка)*
~ **с жи́дким диэле́ктриком** кондензатор с течен диелектрик, електролитен кондензатор
~, **силово́й** силов кондензатор
~, **синхро́нный** синхронен [фазовъртящ] кондензатор
~, **слюдяно́й** слюден кондензатор
~, **спирáльный** спирален [рулонен] кондензатор
~, **стати́ческий** статичен кондензатор
~, **стекля́нный** стъклен кондензатор
~, **стру́йный** *топл.* струен кондензатор
~, **судово́й** корабен кондензатор
~, **сумми́рующий** *ел.* сумиращ кондензатор
~, **сухо́й** сух кондензатор, кондензатор със сух електролит
~, **тантáловый** *ел.* танталов кондензатор
~, **телефо́нный** телефонен кондензатор
~, **термосто́йкий** термоустойчив кондензатор
~, **тико́ндовый** *ел.* тикондов кондензатор
~, **трёхходово́й** *топл.* триходов кондензатор
~, **тру́бчатый** цилиндричен [тръбен] кондензатор
~, **турби́нный** турбинен кондензатор
~ **утéчки** *радио* утечков кондензатор
~, **фазосдвигáющий** фазоизместващ кондензатор
~, **фарфо́ровый** порцеланов кондензатор
~, **фильтру́ющий** филтриращ кондензатор
~, **фольго́вый** фолиев [листов, лентов, станиолов] кондензатор
~, **фрео́новый** *топл., хлад.* фреонов кондензатор
~ **холоди́льного аге́нта** *хлад.* кондензатор на хладилния агент
~, **центробе́жный** *топл.* центробежен кондензатор
~ **цепи́ се́тки** кондензатор във веригата на решетката
~, **цилиндри́ческий** *ел.* цилиндричен кондензатор
~, **цирко́новый** *ел.* циркониев кондензатор
~, **шарово́й** *ел.* сферичен кондензатор
~, **шунти́рующий** *вж.* **конденсáтор, паралле́льный**
~, **четырёхходово́й** *топл.* четириходов кондензатор
~ **эже́ктора** кондензатор на ежектора
~, **электри́ческий** електрически кондензатор
~, **электролити́ческий** електролитен кондензатор
~, **элеме́нтный** *топл.* елементен кондензатор
~, **этало́нный** *ел.* еталонен кондензатор

конденсáторный кондензаторен

конденсатосбо́рник *топл.* събирател на кондензат, кондензосъбирател
~, **деаэрацио́нный** деаераторен [обезвъздушаващ] събирател на кондензат

конденсáция *ж* **1.** кондензация, втечняване **2.** сгъстяване **3.** *хим.* кондензация *(съединяване на органични молекули с образуване на верига от въглеродни атоми)*
~, **альдо́льная** *хим.* алдолна кондензация
~, **вáкуумная** *топл.* вакуумна кондензация
~, **внутримолекуля́рная** *хим.* вътрешномолекулна кондензация
~, **дро́бная** *топл.* фракционна кондензация
~, **кáпельная** капкова кондензация
~, **капилля́рная** *физ.* капилярна кондензация
~, **каталити́ческая** *хим.* каталитична кондензация
~, **межмолекуля́рная** междумолекулна кондензация
~, **непо́лная** непълна кондензация
~, **обрáтная** обратна кондензация
~ **пáра, плёночная** *топл.* тънкослойна кондензация на пара
~, **пове́рхностная** повърхностна кондензация
~, **противото́чная** противотокова кондензация
~, **прямото́чная** правотокова кондензация
~, **фо́новая** *ядр.* фонова кондензация
~, **фракциони́рованная [фракцио́нная]** *вж.* **конденсáция, дро́бная**
~, **части́чная** частична кондензация

~, **эфи́рная** естерна кондензация
конденси́рование *с* 1. кондензиране, втечняване 2. сгъстяване
конденси́рованный 1. кондензиран, втечнен 2. сгъстен 3. *хим.* съчленен *(за циклични системи)*
конде́нсор *м* *опт.* кондензор, късофокусна леща *или* система лещи
~, **апланати́ческий** апланатичен кондензор
~, **ахромати́ческий** ахроматичен кондензор
~, **двухли́нзовый** двулещов кондензор
~, **призмати́ческий** призматичен кондензор
~, **поляризацио́нный** поляризационен кондензор
кондиционе́р *м* *топл.* кондиционер, климатична инсталация
~, **автоно́мный** автономен кондиционер
~, **дома́шний** домашен кондиционер
~, **ваго́нный** вагонен кондиционер
~, **зи́мний** зимен кондиционер
~, **ко́мнатный** стаен кондиционер
~, **круглогоди́чный** цялогодишен кондиционер
~, **око́нный** кондиционер за прозорец
~, **промы́шленный** промишлен кондиционер
~, **шка́фный** шкафен кондиционер
кондициони́рование *с* 1. кондициониране *(привеждане на продукти и изделия в съответствие с установени норми и стандарти)* 2. климатизиране *(на въздух в помещения — температура, влажност)*
~ **бума́ги** кондициониране на хартия
~ **во́здуха** кондициониране на въздуха
~ **во́здуха, комфо́ртное** битова климатизация
~, **зи́мнее** зимно кондициониране
~, **круглогоди́чное** целогодишно кондициониране
~, **ле́тнее** лятно кондициониране
~ **пря́жи** *текст.* кондициониране на прежда *(влагосъдържание)*
кондициони́рованный кондициониран; климатизиран
кондицио́нный кондиционен; уговорен, договорен по условие
конди́ция *ж* кондиция, условие; норма, стандарт
кондукта́нц *м* *ел.* кондуктанс, активна проводимост
кондуктоме́тр *м* *ел.* кондуктометър *(уред за определяне на електропроводимост)*
конду́ктор *м* 1. *маш.* водач, кондуктор, центриращо приспособление *(напр. при пробиване)* 2. *мин.* кондуктор, водач, кондукторна колона 3. кондуктор *(професия)*
~, **бурово́й** сондажен кондуктор
~, **диаметра́льный** *маш.* диаметрален кондуктор, водеща втулка
~, **сверли́льный** *обр. мет.* кондуктор [приспособление] за пробиване
~, **универса́льный** *обр. мет.* универсален кондуктор
конду́кция *ж* *(топло-)*проводност
конёк *м* *арх.* било *(на покрив)*
коне́ц *м* 1. край 2. *кораб.* въже, конец
~ **бревна́, ве́рхний** *гор.* горен край на дънер
~, **броса́тельный** *кораб.* хвъргало
~, **букси́рный** *кораб.* влекално въже, буксир
~ **ва́ла, выступа́ющий** свободен край на вала *(напр. на електродвигател)*
~, **водола́зный** *кораб.* сигнално въже *(на водолаз)*
~, **горя́чий** горещ край *(на термодвойка)*
~, **засве́рленный** *маш.* край *(напр. на вал)* с център
~, **зато́ченный** *обр. мет.* застърган край
~, **захва́тывающий** залавящ [поемащ] край
~ **кана́та** *кораб.* край на въже
~, **ко́млевый** *гор.* долен край на дънер
~ **лопа́тки** стъпало на лопатка *(на турбина)*
~, **поса́дочный** *маш.* край на шпилка
~ **отва́ла** *с. ст.* край на обръщателна дъска *(на плуг)*
~, **прича́льный** *кораб.* върזално въже
~ **сли́тка, головно́й** *мет.* глава на *(лят)* блок
~ **тро́са** *вж.* **коне́ц кана́та**
~, **холо́дный** студен край *(на термодвойка)*
кони́метр *м* *изм.* кониметър, прахомер *(за количеството прах)*
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен кониметър
конкре́ция *ж* *геол.* конкреция, включване
коноида́льный конусообразен
конопа́тить калафатя, уплътнявам *(с кълчища)*
конопа́тка *ж* 1. калафатене 2. лопатка за калафатене
коноплекомба́йн *м* *с. ст.* конопокомбайн
коноплемолоти́лка *ж* *с. ст.* коноповършачка
коноплемя́лка *ж* мъначка на коноп
коноплесноповяза́лка *ж* конопоснаповръзвачка
конопля́ *ж* *текст.* коноп
конопляный конопен, кълчищен
консаме́нт *м* *кораб.* коносамент
консерва́нт *м* *хим.*, *хран.* консервиращо средство
консерва́тор *м* *ел.* консерватор, разширителен съд *(напр. на трансформатор)*
консерва́ция *ж* 1. *хран.* консервиране, запазване *(при продължително съхраняване)* 2. консервация, замразяване *(напр. на машина)*
~ **котла́** *топл.* консервиране на котел *(когато не работи)*
~, **суха́я** *хран.* сухо консервиране
~ **шку́р** *кож.* запазване на *(суровите)* кожи
консерви́рование *с* **замора́живанием** консервиране с *(дълбоко)* замразяване
консе́рвы *мн* консерви
~, **бочёночные** консерви в бъчви
~ **в жестя́нках** консерви в тенекиени кутии
~ **в у́ксусе** консерви в оцет
консисте́нтность *ж* консистентност, гъстота, плътност
консисто́метр *м* консистометър, уред за измерване на гъстота
консо́ль *ж* *маш.*, *стр.* конзола, *ел.* напречник
~, **а́нкерная** носеща конзола
~ **ва́ла** *маш.* конзола на вал

~, **выдвижна́я** изтегляща се конзола
~, **конве́йерная** конзола на конвейер
~ **крыла́** *ав.* конзола на крило
~, **оконе́чная** *тлф.* крайна *(обтегателна)* опора
~, **опо́рная** *под. тр.* опорна конзола
~, **отва́льная** *мин.* насипищна конзола
~, **разгру́зочная** *под. тр.* разтоварна конзола
~, **углова́я** укрепващ ъгъл [винкел]
~ **фре́зерного станка́** *маш.* конзола на фрезова машина
~, **электро́дная** рамо на електрод
консо́льный конзолен, свободно носещ, подпрян само от една страна
консона́нс *м ак.* консонанс, съзвучие
констали́н *м маш.* консталин *(вид грес)*
конста́нта *ж мат.* константа, постоянна *(величина)*
~, **гравитацио́нная** *физ.* гравитационна константа
~, **диффузио́нная** *топл.* дифузионна константа
~ **кристалли́ческой решётки** константа на кристална решетка
~ **переадреса́ции** *изч.* константа на преадресиране
~ **ско́рости** *хим.* константа на скоростта *(на реакцията)*
~, **со́лнечная** *физ., астр.* слънчева константа
~ **упру́гости** *физ.* константа на еластичността, модул на еластичността
~, **физи́ческая** физическа константа
константа́н *м ел.* константан
конста́нтный постоянен, твърд
конструи́рование *с* конструиране
~ **алгори́тмов** *изч.* съставяне на алгоритми
констру́ктор *м* конструктор
констру́кция *ж* конструкция
~, **ба́лочная** *стр.* гредова конструкция
~, **безра́мная** *маш.* безрамкова конструкция
~, **безраско́сная** *стр.* конструкция без паянти
~, **бескарка́сная** *стр.* безскелетна конструкция
~, **бло́чная** *стр., маш.* блокова конструкция
~, **ваго́нная** *жп.* вагонна конструкция
~, **взрывобезопа́сная** *маш., стр.* взривобезопасна конструкция
~, **вися́чая** *вж.* **констру́кция, подвесна́я**
~, **гермети́ческая** *маш.* херметична конструкция
~, **двухопо́рная** *под. тр.* двуопорна конструкция
~, **двухпото́чная** *маш.* двупоточна конструкция
~ **до́мны, металли́ческая** *мет.* металоконструкция на висока пещ
~, **жёсткая** *ав.* корава [твърда] конструкция
~, **закры́тая** закрита [капсулована] конструкция
~, **защищённая** защитена конструкция
~, **зо́нтичная** чадъровидна конструкция *(напр. на антена)*
~, **карка́сная** *стр.* скелетна конструкция
~, **карка́сно-сто́ечная** *стр.* скелетно-подпорна конструкция
~, **клёпаная** *ав.* нитована [нитена] конструкция
~, **листова́я** *маш.* листова [ламаринена] конструкция
~, **моноблочная** *ав.* моноблокова конструкция
~, **монококовая** *ав.* монококова конструкция
~, **металли́ческая** метална конструкция, металоконструкция
~, **наносоудержа́тельная** *хидрот.* наносозадържаща конструкция
~, **несу́щая** *стр.* носеща конструкция
~, **облегчённая** *стр., маш.* олекотена [облекчена] конструкция
~, **оболо́чная** *стр.* черупкова конструкция
~, **откры́тая** открита [отворена] конструкция
~, **пане́льная** *стр.* панелна конструкция
~, **подвесна́я** *маш.* висяща [окачена] конструкция
~, **ра́мная** рамкова конструкция
~, **решётчатая** прътова конструкция.
~, **ря́дная** *маш.* редова конструкция
~, **сбо́рная** *стр.* сглобяема конструкция
~, **сва́йная** *стр.* пилотна конструкция
~, **сварна́я** заварена конструкция
~, **сейсмосто́йкая** противоземетръсна конструкция
~, **сквозна́я** *вж.* **констру́кция, решётчатая**
~, **стальна́я** стоманена конструкция
~, **стержнева́я** прътова конструкция
~, **тру́бная** тръбна конструкция
~, **фахве́рковая** фахверкова конструкция
~, **цельнометалли́ческая** *ав.* целометална конструкция
конта́кт *м* 1. контакт, допир, съприкосновение 2. *ел.* контакт; контактно тяло 3. *хим.* катализатор
~, **акусти́ческий** акустичен контакт
~, **биметалли́ческий** *ел.* биметален контакт
~, **блокиро́вочный** *ел.* блокиращ контакт
~, **боково́й** страничен контакт
~, **ва́куумный** *ел.* вакуумен контакт, контакт за вакуум *(напр. за свързване на вакуумни уреди към вакуумната уредба)*
~, **взрывобезопа́сный** взривобезопасен контакт
~, **ви́лочный** двуполюсен щекер
~, **водо-нефтяно́й** *геол.* водонефтен контакт
~ **в по́лу** *ел.* контакт *(монтиран)* на пода, подов контакт
~, **враща́ющийся** въртящ се контакт
~, **вре́менно замыка́ющий (размыка́ющий)** *ел.* контакт за кратковременно затваряне *или* отваряне; преходна контактна система
~, **вспомога́тельный** помощен контакт
~, **входно́й** входен контакт
~, **выводно́й** изводен контакт
~, **выключа́ющий** изключващ контакт
~, **выходно́й** изходен контакт
~, **газо-нефтяно́й** *геол.* газонефтен контакт
~, **гла́вный** главен контакт
~, **дверно́й** *(блокиращ)* контакт на врата
~, **двойно́й** двоен контакт

~, **двухсторо́ннего де́йствия** контакт с двустранно действие
~, **дека́дный** контактна система от декада
~, **дугогаси́тельный** дъгогасителен контакт
~, **жи́дкий** течен контакт, контакт с течност
~, **задаю́щий** задаващ контакт
~, **зажи́мный** клемно контактно тяло, клема
~, **заземля́ющий** заземяващ контакт
~, **замыка́ющий** затварящ контакт
~, **запа́сный** запасен [свободен] контакт
~, **знакоперемéнный** знакопроменлив контакт
~, **и́мпульсный** импулсен контакт
~, **катя́щийся** търкалящ се контакт
~, **клинов́ой** клинов контакт
~, **кно́почный** бутонен контакт
~, **колле́кторный** колекторен контакт
~, **коммутацио́нный** комутационен контакт
~, **концево́й** краен контакт, краен включвател *(изключвател)*
~, **короткозамыка́ющий** контакт на късо съединение
~, **кратковре́менный** кратковременен контакт
~, **кулачко́вый** гърбичен [ексцентриков] контакт
~, **ла́пчатый** комутатор, контакт задействуван с пръсти
~, **лине́йный** линеен контакт
~, **многопозицио́нный** многопозиционен контакт
~ **молото́чка** *авто* контакт на чукчето
~, **мо́стиковый** мостов контакт
~, **нажимно́й** бутонен контакт
~, **неподви́жный** неподвижен контакт
~, **непосре́дственный** непосредствен [директен] контакт
~, **ножево́й** ножов контакт
~, **норма́льно закры́тый** нормално затворен [спокоен, почиващ] контакт
~, **норма́льно откры́тый** нормално отворен [работен] контакт
~ **обгора́ния** прекъсващ [обгарящ] контакт
~ **оди́ннадцатого положе́ния** *тлф.* превъртащ се контакт *(напр. при декадни съпротивления)*
~, **оми́ческий** галваничен [омичен] контакт
~, **педа́льный** крачен контакт
~, **перекидно́й** прехвърлящ се контакт
~, **переключа́ющий** превключващ контакт
~, **переходно́й** преходен [временен] контакт, контакт с временно действие
~, **пласти́нчатый** пластинчат контакт
~, **пло́ский** плосък контакт
~, **пове́рхностный** повърхностен контакт
~, **подви́жный** подвижен контакт
~ **поко́я** нормално затворен контакт, «спокоен» контакт
~, **преде́льный** краен [граничен] контакт, краен изключвател
~ **прерыва́теля** контакт на прекъсвача
~, **прижимно́й** притискателен контакт
~, **пружи́нный** пружинен контакт, пружиниращо контактно тяло
~, **пусково́й** пусков контакт
~, **рабо́чий** работен контакт
~, **размыка́ющий** прекъсващ [отварящ] контакт
~, **разрывно́й** прекъснат контакт
~, **реле́йный** контакт на реле
~, **ре́льсовый** релсов контакт *(при захранване с контактна релса)*
~, **ро́ликовый** ролков контакт
~, **рту́тный** живачен контакт
~, **рубя́щий** *геол.* режещ контакт, поясов контакт
~ **самоблокиро́вки** контакт за самоблокиране
~, **самоуде́рживающий** самозадържащ се контакт
~, **сигна́льный** сигнален контакт
~, **силово́й** силов контакт
~, **скользя́щий** плъзгащ контакт
~, **тектони́ческий** *геол.* тектоничен контакт
~, **теплово́й** топлинен контакт
~, **токоснима́ющий** токоотвеждащ [токовземащ] контакт
~, **торцево́й** челен контакт
~, **то́чечный** точков контакт
~, **тюльпа́новый** розетков контакт
~, **у́гольный** въгленов контакт
~, **управля́ющий** управляващ контакт
~, **холосто́й** празен [свободен, мъртъв] контакт
~, **шарни́рный** шарнирен контакт
~, **ште́ккерный** щекерен контакт
~, **ште́псельный** щепселен контакт
~, **шти́фтовый** щифтов контакт
~, **штыково́й** *вж.* **конта́кт, ште́псельный**
~, **шунти́рующий** шунтиращ контакт
~, **щелчко́вый** контакт със закопчалка [фиксатор]
~, **щёточный** четков контакт
~, **электри́ческий** електрически контакт
~ **электроблокиро́вки** контакт за електрическа блокировка
~, **электро́нный** електронен контакт
контакти́рование *с* контактуване
контакти́ровать давам [създавам] контакт
контактодержа́тель *м ел.* контактоносач
контактоме́р *м ел.* контактомер
~, **направле́ния** контактомер за направление
~ **прямолине́йности** контактомер за праволинейност
контактоподава́тель *м хим.* тръбопровод за контакта-катализатор
конта́ктор *м ел.* 1. контактор *(за дистанционно включване на електрически вериги)* 2. контактор, контактно устройство; ключ; пускател-прекъсвач *(на електродвигател)*
~-**автома́т** контактор
~, **возду́шный** въздушен контактор
~, **группово́й** групов контактор
~ **звезда́-треуго́льник** контактор «звездатриъгълник»
~, **игнитро́нный** игнитронен контактор
~, **кулачко́вый** палцов контактор
~, **лине́йный** линеен контактор *(контактор, свързан в линия)*
~, **ма́сляный** маслен контактор

~, **механический** механичен контактор
~, **многополюсный** многополюсен контактор
~, **пневматический** пневматичен контактор
~, **пусковой** пусков [стартерен] контактор
~, **реверсивный** реверсивен контактор
~ **самоликвидатора** *ав.* контактор за самоликвидатора
~, **силовой** *ел.* силов контактор
~, **статический** статичен [полупроводников, безконтактен] контактор *(без движещи се части)*
~, **ступенчатый** стъпален [многопозиционен] контактор
~, **тормозной** спирачен контактор
~, **трехполюсный** триполюсен контактор
~, **электромагнитный** електромагнитен контактор
~, **электронный** електронен [статичен, безконтактен] контактор
~, **электропневматический** електропневматичен контактор
контейнер *м* 1. *трансп.* контейнер *(многократна трайна опаковка)* 2. съд, резервоар
~, **бетонный** *ядр.* бетонен контейнер
~, **гребёночный** *стр.* контейнер с гребени *(за сухи тухли)*
~ **для животных** *ав.* контейнер за животни
~ **для радиоактивных отбросов** *ядр.* контейнер за радиоактивни отпадъци
~, **защитный** *ядр.* защитен контейнер *(за превозване изотопи)*
~, **изотермический** изотермичен контейнер
~, **катапультируемый** *ав.* катапултируем контейнер
~ **на катках** *трансп.* контейнер на ролки
~, **парашютный** *воен.* парашутен контейнер
~, **рефрижераторный** хладилен шкаф-контейнер
~, **свинцовый** *ядр.* оловен контейнер
~, **складной** сгъваем контейнер
~**-стерилизатор** *ядр.* контейнер-стерилизатор
~, **холодильный** хладилен контейнер
~, **экранированный** *ядр.* екраниран контейнер
контейнеризация *трансп.* контейнеризация, опаковане в контейнери
конто *с* *икон.* конто, сметка
контора *ж* *икон.* кантора
~, **грузовая** *трансп.* товарно-разтоварна кантора [служба]
~, **телеграфная** телеграфна служба
~, **транспортно-экспедиционная** транспортно-експедиторско бюро
контрагент *м* *икон.* контрагент, договаряща страна
контрагирование *с* *хим.*, *физ.* контрахиране *(свиване при охлаждане)*
контрактация *ж* *икон.* контрактация, сключване на договор
контраст *м* контраст; разлика
~, **наименьший различимый** контрастен праг *(на осветление)*
~, **негативный** *кфт.* негативен контраст
~ **поверхностей** контраст между *(осветлението на)* повърхности
~, **позитивный** *кфт.* позитивен контраст
~, **пороговый** *физ.* прагов контраст
~, **световой** *физ.* светлинен контраст
~, **фазовый** *физ.* фазов контраст
~, **хроматический** *вж.* **контраст, цветовой**
~, **цветовой** *физ.* цветен контраст
~, **яркостный** контраст по яркост
контрастность *ж* *тлв.*, *кфт.* контрастност, контраст
~ **бумаги** *кфт.* контрастност на *(фотографна)* хартия
~, **детальная** *кфт.* контрастност на детайлите, подробностите
~ **изображения** *кфт.* контрастност на образа
контрбанкет *м* *стр.* контрабанкет
контрбарабан *м* *с. ст.* контрабарабан *(на комбайн)*
контрвариант *м* междинна [промеждутъчна] форма
котргайка *ж* *маш.* контрагайка, осигурителна гайка
~, **упругая цанговая** *маш.* цангова *(стискова)* еластична контрагайка
контргруз *м* *под. тр.* противотежест
контркалибр *м* *изм.* контролен калибър *(за работните калибри)*
контрклин *м* контраклин
контркривошип *м* *маш.* възвратно коляно
контроллер *м* 1. *авт.* контролер на уредба *(за автоматично контролиране)* 2. *ел.* контролер, *(многопозиционен)* пуско-регулиращ прекъсвач
~, **барабанный** барабанен контролер
~, **ведущий** командо-контролер
~, **главный** главен контролер, команден контролер
~, **контакторный** контакторен контролер
~, **крановый** кранов контролер
~, **кулачковый** гърбичен [ексцентриков] контролер
~, **лифтовый** асансьорен контролер
~, **магнитный** магнитен контролер
~ **машиниста** *вж.* **контроллер, ведущий**
~, **педальный** педален [крачен] контролер
~, **программный** програмен контролер
~, **реверсивный** реверсивен контролер
~, **ручной** ръчен контролер
~, **силовой** силов контролер
~, **тормозной** спирачен контролер
~ **управления лебёдкой** контролер за управление на лебедка
контроль *м* 1. контрол 2. надзор, наблюдение, следене
~, **автоматический** автоматичен контрол
~, **визуальный** визуален контрол *(зрителен, без специални помощни средства)*
~, **выборочный** избирателен контрол *(на процентно избрани образци)*
~ **вычислений** контрол на изчисленията
~, **диспетчерский** диспечерски контрол
~, **дистанционный** дистанционен контрол *(от разстояние)*
~, **дозиметрический** *ядр.* дозиметричен контрол
~ **изоляции** *ел.* контрол на изолацията

~, **логи́ческий** *авт.* логичен контрол
~, **непреры́вный** непрекъснат контрол
~ **на нечётность** *изч.* контрол по нечетност
~ **на чётность** *изч.* контрол по четност
~ **облуче́ния** *ядр.* контрол на облъчването
~ **опера́ции** контрол на операциите
~, **периоди́ческий** периодичен контрол
~, **произво́дственный** производствен контрол
~, **профилакти́ческий** профилактичен преглед [контрол]
~, **пылево́й** *мин.* контрол на запрашването
~, **радиацио́нный** *ядр.* радиационен контрол
~ **радиоакти́вности** контрол на радиоактивността
~, **разруши́тельный** *контрол* с разрушаване на *(контролирания)* предмет [детайл]
~, **рентге́новский** *мет., зав.* рентгенов контрол
~ **синхрониза́ции** *ел.* контрол [проверка] по синхронизация
~, **схе́мный** контрол по *(определена)* схема
~ **температу́ры** контрол на температурата
~, **техни́ческий** технически контрол
~, **централизо́ванный** централизиран контрол
контро́льник *м* *изч.* контролиращо устройство, перфоконтрольор
контро́льно-измери́тельный контролно-измервателен
контрпа́р *м* *топл.* контрапара
контрпри́вод *м* *маш.* контрапревод; междинна предавка
контрра́кля *ж* *текст.* контраракла
контррезервуа́р *м* *хидр.* контрарезервоар
контрре́льс *м* *маш., жп.* контрарелса, помощна релса
контрро́лик *м* *маш.* контраролка
контрфла́нец *м* *топл.* контрафланец
контрфо́рс *м* *стр.* 1. контрафорс, надзид *(над пета на свод)* 2. подпорно ребро *(напр. на зид)*
контршки́в *м* *маш.* контрашайба *(на ремъчна предавка)*
контрша́йба *ж* *маш.* законтряща шайба
контршто́к *м* *маш.* контрапрът, срещуположен прът *(щанга)*
ко́нтур *м* 1. контур, очертание 2. контур, кръг, верига; електрическа верига
~, **ано́дный** *радио* аноден контур
~, **анте́нный** антенен контур
~, **апериоди́ческий** апериодичен контур
~, **вне́шний** *топл.* външен контур
~, **вну́тренний** *ел.* вътрешен контур
~, **возбужда́ющий** *ел.* възбуждащ [задаващ] контур
~, **втори́чный** *ел.* вторичен контур
~, **входно́й** *ел.* входен контур
~, **выра́внивающий** *ел.* компенсиращ [изравняващ] контур
~, **высокочасто́тный** високочестотен контур
~, **выходно́й** изходен контур
~ **газоно́сности** *мин.* контур на газоносност
~, **гася́щий** гасящ [дъгогасящ] контур
~, **генера́торный** генераторен контур
~, **горшкообра́зный** *радио* обемен контур, обемен резонатор
~ **гради́рни, циркуляцио́нный** *топл.* циркулационен кръг на охладителна кула
~, **де́мпферный** *ел.* успокояващ [демпфиращ] контур
~ **заземле́ния** заземяващ контур
~, **за́мкнутый** затворен контур
~, **заря́дный** *ел.* заряден контур, контур на зареждането
~, **избира́тельный** избирателен [селективен] контур
~, **излуча́ющий** излъчващ контур
~, **измери́тельный** измервателен контур
~, **интегри́рующий** интегриращ контур
~, **искрогаси́тельный** искрогасителен [дъгогасителен] контур
~, **колеба́тельный** трептящ кръг
~, **коммути́рующий** комутиращ контур
~, **компенси́рующий** компенсиращ контур
~, **контро́льный** контролен контур, контролна верига
~, **коротковолно́вый** късовълнов контур
~, **корректи́рующий** коригиращ контур
~, **нагрева́тельный** нагревателен контур, отоплителна верига
~ **нефтено́сности** *мин.* нефтеносен контур
~, **объёмный** *радио* обемен контур, обемен резонатор
~, **отса́сывающий** *радио* поглъщащ [абсорбционен] контур
~, **охлажда́емый** *топл.* охлаждан кръг [контур]
~ **охлажда́ющего во́здуха** кръг [циркулация] на охлаждащия въздух
~, **паралле́льный** паралелен контур
~, **перви́чный** първичен контур
~ **пита́ния зале́жи** *мин.* контур на подхранване на залежа
~ **пита́ния подзе́мных вод** *хидр.* граница на подхранване на подземните води
~, **после́довательный** *ел.* последователен [сериен] контур
~, **приёмный** приемен контур
~, **промежу́точный** междинен контур
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен кръг, радиоактивна верига
~ **развёртки** *ел.* контур [верига] на развивка
~, **развя́зывающий** развързващ [разделителен] контур
~, **разря́дный** *ел.* разряден контур
~, **расстро́енный** разстроен контур
~ **регенера́ции то́плива** *ядр.* верига [кръг] на регенерация на горивото
~ **регули́рования** *ел.* регулиращ контур
~, **резона́нсный** резонансен контур
~, **релаксацио́нный** релаксационен контур
~ **свя́зи** *тлф.* контур на връзката
~, **се́точный** решетъчен контур, контур на решетка
~, **смеси́тельный** смесителен контур
~, **стабилизи́рующий** стабилизиращ контур
~ **теплоноси́теля** *ядр.* верига [цикъл] на топлоносителя

~, **фазовыра́внивающий** фазоизравняващ контур
~, **фильтру́ющий** филтруващ контур
~, **циркуляцио́нный** *топл.* циркулационен кръг [цикъл]
~, **часто́тный** честотен контур
~, **эквивале́нтный** еквивалентен контур
ко́нус *м* конус
~ **акти́вной зо́ны** *ядр.* конус на активната зона
~, **аллювиа́льный** *геол.* алувиален конус
~, **алма́зный** диамантен конус *(при изпитване на твърдост)*
~, **букси́руемый** *ав.* конус [ръкав], теглен на влек
~, **ве́рхний** *мин.* горен [голям] конус, шахта *(на висока пещ)*
~ **вы́носа** *геофиз.* наносен [пороен] конус
~, **вы́пуклый** *мат.* изпъкнал конус
~ **вы́ступов** *маш.* външен конус *(на конусно зъбно колело)*
~, **грязево́й** *геофиз.* кален конус
~, **дополни́тельный** допълнителен конус *(на конусно зъбно колело)*
~, **дробя́щий** *стр.* трошачен конус
~, **забо́рный** врязващ се [режещ] конус *(напр. на режещата част на райбер)*
~, **загру́зочный** *мет.* пълначен конус
~, **зажи́мный** *маш.* затягащ [затегателен] конус, стиска, цанга
~, **запо́рный** *маш.* запъващ, спиращ, затварящ конус
~, **инструмента́льный** *маш.* инструментален конус, конус на инструмент
~, **ионообме́нный** *ядр.* йонообменен конус
~, **коллими́рующий** *ядр.* колимиращ конус
~, **колошнико́вый** *мет.* конус на пещно гърло
~, **лите́йный** леярски конус *(на модел)*
~, **многогра́нный** *мат.* многостенен конус
~, **нагнета́тельный** *топл.* нагнетателен конус
~, **направля́ющий** 1. направляващ конус 2. *мин.* направляващ конус *(част от спасителен инструмент при авария в сондаж)*
~, **нача́льный** *маш.* начален конус *(на конусно зъбно колело)*
~, **ни́жний** *мет.* долен малък конус, плещи, почивка *(на висока пещ)*
~ **обводне́ния** *мин., с. ст.* конус на оводняване [оросяване]
~, **обра́тный** *обр. мет.* обратен конус *(затиловане)*
~, **осади́тельный** *мин.* утаяващ [отлагащ, класиращ] конус
~, **отбо́йный** *мин.* миньорски конус
~, **прича́льный** *ав.* връзален конус *(на въздушни кораби)*
~, **развёртки, забо́рный [пере́дний]** врязващ [преден] конус на райбер
~, **раздели́тельный** *мин.* разделителен конус
~, **распы́ливающий** *топл.* разпръскващ [пулверизиращ] конус
~, **светово́й** *ядр.* светлинен конус
~ **сепара́тора** *маш.* сепараторен конус *(на конусен ролков лагер)*
~, **смеси́тельный** *мет.* смесителен конус
~ **таре́лки кла́пана** *авто* конус на талерката на клапан
~, **тормозно́й** *маш.* спирачен конус
~, **уплотня́ющий** *маш.* уплътняващ конус
~, **усечённый** *мат.* пресечен конус
~, **фрикцио́нный** *маш.* фрикционен конус
~, **центри́рующий** *маш.* центрови [центриращ] конус, конусен връх
конфе́кция *ж текст.* конфекция *(готово изработено, напр. облекло)*
конфигура́ция *ж* конфигурация, очертание, образ
~, **простра́нственная** *хим.* пространствена конфигурация
конформа́ция *ж хим.* конформация
~, **заторможённая** антиперипланарна [трансоидна] конформация
конфо́рмност *ж мат.* конформност, еднаквост по форма
конфо́рмный *мат.* конформен, еднакъв по форма
конфу́зор *м* конфузор, конвергентна тръба
конхо́ида *ж мат.* конхоида
конхоида́льный *мат.* конхоиден
концево́й краен, последен
концентра́т *м мин.* концентрат, обогатена руда, обогатено вещество
~, **гру́бый** груб [предварителен, неокончателен] концентрат
~, **коллекти́вный** *мин.* колективен [общ] концентрат
~, **коне́чный** краен концентрат
~, **обожжённый** изпържен концентрат
~, **перви́чный** първичен концентрат
~, **пищево́й** хранителен концентрат
~, **ру́дный** руден концентрат
~, **селекти́вный** селективен концентрат *(с една полезна съставка)*
~, **това́рный** стоков [търговски] концентрат
~ **флота́ции, перечистно́й** концентрат от пречистна флотация
~, **флотацио́нный** флотационен концентрат
~, **ура́новый** *ядр.* уранов концентрат
концентра́тор *м* 1. *мин.* обогатително устройство, 2. *хим.* филтър-очистител 3. *опт.* фокусиращо устройство
~, **бараба́нный** барабанен концентратор
~, **ба́шенный** кулов концентратор
~, **возду́шный** въздушен концентратор
~ **напряже́ний** *ел.* концентратор на напрежения
концентра́ция *ж* 1. концентрация 2. концентриране, сгъстяване, обогатяване; концентрация *(на съставна част в смес или разтвор)*
~, **а́томная** *ядр.* атомна концентрация
~, **весова́я** тегловна концентрация
~, **допусти́мая** допустима концентрация
~ **ио́нов** *хим.* йонна концентрация
~ **кислоты́** *хим.* киселинна концентрация
~, **коне́чная** *хим.* крайна концентрация *(след реакцията)*
~, **молекуля́рная** *физ.* молекулна концентрация

~, **моля́рная** моларна концентрация *(изразена в молове)*
~, **нача́льная** начална концентрация *(преди реакцията)*
~ **нейтро́нов** *ядр.* концентрация на неутрони
~, **норма́льная** *хим.* нормална концентрация
~, **объёмная** обемна концентрация
~, **пове́рхностная** повърхностна концентрация
~, **преде́льная** гранична концентрация
~ **произво́дства** *икон.* концентрация на производство
~, **проце́нтная** процентна концентрация
~ **пы́ли** *мин.* концентрация на прах
~, **равнове́сная** *хим.* равновесна концентрация
~ **радиоакти́вности** *ядр.* концентрация на радиоактивност
~ **сме́си** концентрация на смес
~, **токси́ческая** токсична [отровна] концентрация
~, **уде́льная** специфична [относителна] концентрация
~ **цепе́й** концентрация на вериги *(групиране на вериги)*
~, **электро́нная** *физ.* електронна концентрация
~, **эквивале́нтная** *хим.* еквивалентна концентрация
~ **эне́ргии** *физ.* концентрация на енергия
концентри́рование *с* концентриране, обогатяване
концентри́ческий *мат.* концентричен
конце́рн *м* *икон.* концерн
концо́вка *ж* *полигр.* винетка
концы́ *мн* 1. конци *(за чистене)* 2. *ел.* съединителни проводници
конъюнкту́ра *ж* *икон.* конюнктура
конъю́нкция *ж* *изч.* логическа операция «и»
коопери́рование *с* **произво́дства** *икон.* коопериране на производството
координа́та *ж* *мат.* координата
~ **враще́ния** *мат.* координата на въртене [ротация]
~ **то́чки** координата на точка
координа́тно-расто́чный *маш.* координатно-разстъргващ *(напр. за пробивна машина)*
координа́тный *мат.* координатен
координатогра́ф *м* *геод.* координатограф, уред за нанасяне координати
~, **поля́рный** поляреи координатограф
~, **прямоуго́льный** правоъгълен координатограф
~, **электро́нный** електронен координатограф
координатоме́р *м* *геод.* координатомер, уред за измерване координати
координа́тор *м* *ав.* изчислително устройство за координати
~, **навигацио́нный** *ав.*, *кораб.* навигационен координатор
координа́ты *ж* *мн* *мат.* координати
~, **абсолю́тные** абсолютни координати
~, **астрономи́ческие** астрономични координати
~, **барицентри́ческие** *геофиз.* барицентрични координати
~, **безразме́рные** безразмерни координати
~, **биполя́рные** *геод.* биполярни координати
~ **вре́мени** координати по време
~, **га́уссовы** *мат.* гаусови координати
~, **гелиоцентри́ческие** *астр.* хелиоцентрични координати
~, **географи́ческие** географски координати
~, **геодези́ческие** геодезични координати
~, **геомагни́тные** геомагнитни координати
~, **геоцентри́ческие** геоцентрични координати
~, **горизонта́льные** хоризонтални координати
~, **дека́ртовы** декартови координати
~, **есте́ственные (канони́ческие)** *мат.* естествени координати
~, **косоуго́льные** остроъгълни координати *(в система с неправоъгълни оси)*
~, **криволине́йные** криволинейни координати
~, **логарифми́ческие** логаритмични координати
~, **навигацио́нные** *кораб.* навигационни координати
~, **обобщённые** *мат.* обобщени координати
~, **ортогона́льные** правоъгълни координати
~, **пла́новые** *геод.* планови координати
~, **поля́рные** полярни координати
~, **простра́нственные** пространствени координати
~, **прямоуго́льные** *вж.* **координа́ты, ортогона́льные**
~, **сфери́ческие** сферични координати
~, **углово́е** ъглови координати
~, **фотограмметри́ческие** *геод.* фотограметрични координати
~, **эллипсоида́льные** *мат.* елипсоидни координати
~, **эллипти́ческие** *мат.* елиптични координати
координацио́нный координационен, съгласуващ
координа́ция *ж* *орг.* координация, координиране, съгласуване
~, **движе́ний** *ав.* съгласуване на движения
копа́л *м* *хим.* копал *(растителна смола)*
~, **ископа́емый** изкопаем копал
~, **синтети́ческий** синтетичен копал
копа́ние *с* *стр.* копаене, изкопаване
~, **ве́рхнее** горно изкопаване *(с права лопата на багер)*
~, **горизонта́льное** хоризонтално копаене
~, **ни́жнее** долно изкопаване *(с обратна лопата на багер)*
копа́тель *мин.*, *с. ст.* вадач; копач, подкопвач
~ **для корнепло́дов** *с. ст.* вадачка за коренoплодни растения
~ **ша́хтных коло́дцев** машина за механизирано копане на шахтни кладенци
копёр *м* 1. *стр.* сонетка *(за набиване на пилоти)* 2. *мин.* кула *(на повдигателни механизми)* 3. *мет.* сонетка-трошачка *(за*

метални отпадъци) 4. падащ чук *(за изпитвания на удар)*
~, **ба́шенный** *стр.* сонетка-кула
~, **ба́шенный ша́хтный** *мин.* шахтова кула *(за повдигателни механизми)*
~, **вертика́льный** 1. *вж.* **копёр** 3. 2. вертикален падащ чук *(за изпитания на удар)*
~, **гравитацио́нный** *вж.* **копёр** 4.
~, **двуно́гий** *мин.* кула на два крака [стълба]
~, **двухподъёмный** двуподемна кула *(с два повдигателни механизма)*
~ **для измельче́ния металли́ческого ло́ма** сонетка-трошачка за метални отпадъци
~ **для уплотне́ния образцо́в формо́вочного песка́** *леяр.* сонетка за уплътняване на образци от формовъчен пясък *(в сухо или влажно състояние)*
~, **дроби́льный** *вж.* **копёр** 3
~, **испыта́тельный** *вж.* **копёр** 4
~, **клетьево́й** *мин.* кула на *(повдигателния механизъм)* на шахтна клетка
~, **консо́льний** конзолна сонетка
~, **кра́новый** *стр.* кранова сонетка *(самоходна)*
~, **крути́льный** уред за изпитване на усукване *(ударно)*
~, **лаборато́рный** лабораторна сонетка, *вж.* **копёр для уплотне́ния образцо́в формо́вочного песка́**
~, **ма́ятниковый** махало *(за изпитвания на удар)*, махало на Шарпи
~, **металли́ческий** метална кула *(шахтова)*
~, **надша́хтный** надшахтова кула *(за повдигателния механизъм)*
~, **одноподъёмный** едноподемна кула *(шахтова)*
~, **парово́й** парна сонетка
~, **передвижно́й** *мин.* подвижна кула
~, **прохо́дческий** кула на минен забой
~, **сва́йный** сонетка за набиване на пилоти
~, **ски́повый** скипова кула *(за скипов механизъм)*
~ **со свобо́дно па́дающей ба́бой** *стр.* сонетка със свободно падаща баба
~, **строи́тельный** строителна сонетка
~, **четырёхсто́ечный** четириопорна кула
~, **шатро́вый** шатрообразна кула
~ **шарпи́** *вж.* **копёр, ма́ятниковый**
~, **ша́хтный бурово́й** шахтова сондажна кула
копи́льник *м* *леяр.* металоприемник *(за изравняване състава на метала от вагрянка)*
~ **вагра́нки** *вж.* **копи́льник**
копи́р *м* 1. *обр. мет.* копирен шаблон 2. *авт.* командна крива
~, **резьбово́й** резбов шаблон [патрон-шаблон]
~, **эталóнный** еталонен шаблон
копи́рка *ж* хартия за копиране, индиго
копирова́льный копирен, копировъчен
копи́рование *с* *обр. мет., полигр., кфт.* копиране
~, **автомати́ческое** автоматично копиране
~, **конта́ктное** контактно копиране *(на фототехнически материали)*
~, **электрофотографи́ческое** електрофотокопиране
копиро́вка *ж* копиране
~ **ра́стра** *полигр.* копиране на растер
копи́ровать копирам, правя копие
копиро́вщик *м* *полигр.* копировач *(професия)*
ко́пия *ж* *полигр.* копие, дубликат
~, **диазоти́пная** диазотипно копие
~, **конта́ктная** контактно копие
~, **контро́льная** контролно копие
~, **машинопи́сная** *машинописно копие*
~, **первичная** *кфт.* копие за първа прожекция
~, **пигме́нтная** *полигр.* пигментно копие
ко́пка *ж* *с. ст.* изкопаване, вадене *(напр. на цвекло)*
копланáрный копланарен, лежащ в същата равнина
копна́ *ж* *с. ст.* купа сено
копново́з *м* *с. ст.* тракторен сеносъбирач
ко́поть *ж* сажди; дим, пушек
копти́льня *ж* *хран.* помещение за опушване *(на месо, риба)*
копче́ние *с* *хран.* опушване *(за консервиране на хранителни продукти)*
~ **коки́ля** *леяр.* опушване на кокила *(на ацетиленов пламък)*
копчёный *хран.* пушен, опушен *(с цел консервиране)*
кора́ *ж* 1. кора *(на дърво)* 2. земна кора, литосфера
~ **выве́тривания** *геол.* изветрителна кора
~, **древе́сная** дървесна кора
~, **земна́я** *вж.* **кора́** 2
~, **дуби́льная** кора за дъбене
~, **оста́точная** *геол.* остатъчна *(изветрителна)* кора
~, **перви́чная** външна [първична] кора
~, **чешу́истая** *гор.* люспеста кора
корабе́льный корабен
кораблевожде́ние корабоводене, навигация
кораблестрое́ние *с* корабостроене
кораблестро́ительный корабостроителен
кора́бль *м* кораб *(предимно военен или платноход)*
~, **а́томный** атомен кораб, параход с атомно задвижване
~, **боево́й** боен кораб
~, **вое́нный** военен кораб
~, **возду́шный** въздушен кораб
~, **косми́ческий** космически кораб
~, **надво́дный** надводен кораб
~ **на подво́дных кры́льях** кораб на подводни крила
~, **подво́дный** подводница, подводен кораб
~, **раке́тный** 1. ракетен кораб 2. *воен.* кораб-ракетоносец
~-**спу́тник** *косм.* кораб-спътник
~, **фла́гманский** *воен.* флагмански кораб, *(където се намира командирът на ескадрата)*
корве́т *м* *кораб., остар.* корвета, вид кораб
ко́рд *м* *текст.* 1. рипсово кадифе 2. корд, кордова тъкан *(за външни автомобилни гуми)*
~, **виско́зный** корд от вискоза *(синтетична тъкан)*

кордиери́т *м* *минер.* кордиерит
коренно́й основен; *геол.* първичен, първоначален
ко́рень *м* 1. корен *(на растение)* 2. *мат.* корен
~, **адвенти́вный** *мат.* придатъчен [добавъчен] корен
~ **зу́ба** *маш.* основа [пета] на зъба *(на зъбно колело)*
~, **квадра́тный** квадратен корен, втори корен
~ **консо́ли** *стр.* основа [корен] на конзола
~, **краси́льный** *текст.* бояджийски корен
~, **куби́ческий** кубичен корен, трети корен
~ **лопа́тки** корен [стъпало] на *(турбинна)* лопатка
~ **маре́ни** *текст.* *вж.* **ко́рень, краси́лный**
~ **сельфа́ктора** *текст.* среден блок на селфактор
~ **тре́тьей сте́пени** *мат.* кубичен корен, трети корен
~ **шва** *зав.* корен на шев
корешо́к *м* талон *(напр. на блок-кочан квитанции)*
~ **кни́ги** *полигр.* гръб на книга
корж *м* *мин.* срутване, сриване
корзи́на *ж* кош, кошница
~ **измельчи́теля** *текст.* кош на дефибратора [раздробителя] *(на синтетични влакна)*
~, **породоприёмная** *мин.* кош за товарене скална маса *или* руда
~ **центрифу́ги** *текст.* кош [барабан] на центрофуга
коридо́р *м* коридор, проход, пътека
~, **бортово́й** *кораб.* страничен коридор
~, **возду́шный** *ав.* въздушен коридор
~ **вхо́да в пло́тные слои́ атмосфе́ры** *ракет.* коридор за навлизане в плътни слоеве на атмосферата
~ **гребно́го ва́ла** *кораб.* тунел [коридор] на гребния вал
~ **пассажи́рского ваго́на** *жп.* *(страничен)* коридор на пътнишки вагон
~ **управле́ния** *ел.* коридор за управление
ко́рка *ж* кора, корица
~, **защи́тная** *геол.* защитна кора *(на пустинна почва)*, пустинен лак
~ **на́кипи** корица от котлен камък
~ **отли́вки** кора на отливка
~, **шла́ковая** *мет.* шлакова корица, агломерирана [спечена] шлака
коркови́дный корообразен
корм *м* 1. храна (за животни), фураж 2. хранене *(на животни)*
~ **из отрубе́й** фураж от трици
~, **ква́шенный** ферментирал *(силажиран)* фураж
~, **концентри́рованный** концентриран фураж
~, **ли́ственный** фураж от дървесна шума *или* клонки
~, **подно́жный** фураж от пасище, зелен [тревен] фураж
~, **силосо́ванный** силажиран фураж
корма́ *ж* *кораб.* кърма *(заден край на кораба)*
~, **кре́йсерская** крайцерска кърма
~, **тра́нцевая** транцова [отрязана] кърма
кормле́ние *с* хранене *(за хора и животни)*
кормово́й *кораб.* кърмови
кормозапа́рник *м* *с. ст.* инсталация за запарване на фураж, запарител на фураж
кормопроизво́дство *с* *с. ст.* фуражно производство
корморе́зка *ж* фуражорезачка
~, **си́лосная** силажна фуражорезачка
корнемо́йка *ж* миячка за кореноплодни *(растения)*
корнеплодохрани́лище *с* склад за кореноплодни
корнеподъёмник *м* *гор.* изваждач на корени
корнере́зка *ж* кореннорезачка
ко́роб *м* 1. кутия, камера, кош, сандък 2. канал с правоъгълно сечение
~, **вентиляцио́нный** *топл.* вентилационен канал
~, **га́зовый** *топл.* газов канал
~, **дутьево́й** *мет.* канал за вдухване на въздух
~, **изоляцио́нный** изолационна кутия
~, **шлакоспускно́й** *мет.* шлакоизпускателен канал
коро́биться изкривявам се. измятам се
коро́бка *ж* кутия, каса; кожух, обвивка
~, **абоне́нтская** *тлф.* абонатска [абонаментна] кутия
~, **бессту́пе́нчатая, переда́ч** *маш.* безстепенна предавателна кутия
~ **бло́ка** *под. тр.* кожух [кутия] на въжена ролка
~, **бу́ксовая** *жп.* буксова кутия
~, **возду́шная** *мет.* въздушна камера *(напр. на конвертор)*
~ **вы́водов** *ел.* *(клемна)* кутия на изводите
~, **газораспредели́тельная** газоразпределителна камера
~ **герметиза́ции** *ав.* херметизационна камера
~, **дверна́я** *стр.* каса на врата
~, **двухскоростна́я** *маш.* двустепенна кутия
~ **дифференциа́ла** *авто* касетка на диференциала
~, **дутьева́я** *вж.* **коро́бка, возду́шная**
~, **дымова́я** *топл.* димна камера
~, **загру́зочная** *мет.* пълначна кутия [корито]
~ **зажига́ния** камера за запалване
~, **зажи́мная** *ел.* клемна кутия
~, **запарна́я** *хран.*, *с. ст.* камера за запарване
~ **затво́ра** *воен.* затворна кутия
~, **золотнико́вая** *топл.* шибърна *(разпределителна)* кутия
~, **зо́льниковая** *топл.* пепелник, камера за пепел
~ **и́мпульсная переда́ч** *елн.* импулсна предавателна кутия
~, **испари́тельная** изпарителна камера
~ **кату́шки** *тлф.* кутия на бобина
~, **кла́панная** *топл.* клапанна кутия
~, **кле́ммная** *ел.* клемна кутия
~ **конденса́тора** *ел.* кутия [корпус] на кондензатор

~, **контактная** *вж.* **коробка, клёммная**
~, **коньковая** *текст.* кутия с платиноизбутвачи
~ **крана** *хидр.* корпус на кран [канелка]
~, **красильная** *текст.* бояджийски кюп
~ **крыльев** *ав.* клетка [камера] на носещите крила
~, **магазинная** *воен.* магазин, кутия за пълнителя
~, **многоскоростная** *авто* многостепенна *(предавателна)* кутия
~ **Нортона** *маш.* Нортонова кутия
~, **огневая** огнена камера, пещ
~, **оконная** *стр.* каса на прозорец
~ **отбора мощности** *авто* силоотводна кутия
~, **ответвительная** *ел.* разклонителна кутия
~, **паровая** парна камера
~ **передач** *авто* предавателна [скоростна] кутия
~ **передач, автоматическая** автоматична предавателна кутия
~ **передач, бесступенчатая** безстепенна предавателна кутия
~ **передач, гидравлическая** *авто* хидротрансформатор, хидравлична предавателна кутия
~ **передач, дополнительная** *авто* допълнителна предавателна кутия
~ **передач, планетарная с автоматическим управлением** планетарна предавателна кутия с автоматично управление
~ **передач, реверсивная** реверсивна предавателна кутия
~ **передач с бесшумным зацеплением** предавателна кутия с безшумно зацепване *(на зъбните колела)*
~ **передач с прогрессивным переключением** многостепенна предавателна кутия
~ **передач с синхронизаторами** предавателна кутия със синхронизатори
~ **перадач, ступенчатая** степенна предавателна кутия
~ **передач, фрикционная** фрикционна предавателна кутия
~ **передач, четырёхступенчатая** *авто* четирискоростна предавателна кутия
~, **перекрёстная** кръстата кутия
~, **питающая** захранваща камера
~, **планетарная** планетна *(предавателна)* кутия
~, **платинная** *текст.* кутия на плетачните игли
~ **подач** подавателна кутия
~ **подшипника** лагерна кутия
~, **пусковая** пускова камера
~ **радиатора** *авто* казанче на радиатор
~, **раздаточная** *вж.* **коробка, распределительная**
~, **распределительная** разпределителна кутия
~ **реверсивного привода** *авто* кутия на реверсивната предавка *(задния ход)*
~, **релейная** *авто* кутия на реле
~, **рулевая** *авто* кормилна кутия
~, **сальниковая** кутия на лойник
~ **самолёта** *ав.* носещ скелет на самолет
~ **семенная** *с. ст.* кутия за семената *(на редосеялка)*
~ **скоростей** *вж.* **коробка передач**
~ **с крюком** *под. тр.* кутия на куката
~, **смазочная** *маш.* мазилна кутия [камера], масльонка
~, **соединительная** *ел.* съединителна [разклонителна] кутия
~ **спичек** кутия кибрит
~, **сошниковая** *с. ст.* кутия-ботуш *(на сеялка)*
~ **с предохранителями** *ел.* кутия с предпазители
~, **ствольная** *воен.* затворна кутия
~ **сцепления** *авто* кожух на съединителя
~, **топочная** *топл.* *вж.* **коробка, огневая**
~ **тормоза** *авто* кожух на спирачка
~, **тройниковая** камера с три изхода
~ **управления** *ел.* кутия [шкаф] за управление
~ **уровня** *инстр.* кутия на равнило [нивелир, либела]
~, **фурменная** *мет.* кутия-пръстен за топлия въздух за дюзите
~, **цементационная** *терм.* кутия [гърне] за цементация
~, **челночная** *текст.* кутия на совалката
~, **шпинделная** *маш.* вретенна кутия
~, **штепсельная** щепселна [контактна] кутия
~, **щёточная** *ел.* четкодържателна кутия

королёк *м* *мет.* 1. метално зърно *(в шлака)* 2. зрънце благороден метал 3. пръска *(дефект в отливката)*

коробление *с* 1. изкривяване, изкорубване, измятане 2. *геол.* сгърчване, набръчкване *(на земната кора)*

коробчатый кутиеобразен, сандъкообразен, кух

король *м* *хидр.* горен праг *(на шлюз)*

коромысло *с* кобилица
~, **весовое** кобилица на везна
~, **вибрационное** *изм.* вибрационна кобилица
~ **замка** *текст.* кобилица [лост] на ключалката *(флаер)*
~, **клапанное** *маш., авто* клапанна кобилица
~ **ковша** *мин.* кобилица на *(багерна)* кофа
~ **насоса** *хидр.* кобилица [лост] на помпа

корона *ж* 1. *маш.* корона, венец 2. *ел.* «ефект корона», корониращо изпразване 3. *астр.* корона, сияние *(около светещо небесно тяло)*
~, **отрицательная** *ел.* отрицателна корона
~, **положительная** *ел.* положителна корона
~, **солнечная** *астр.* слънчева корона

коронирование *с* *ел.* корониране *(напр. на предавателна линия)*

коронирующий *ел.* корониращ

коронка *ж* *мин.* корона, коронка
~, **алмазная** диамантена корона *или* матрица *(при диамантено сондиране)*
~, **армированная** армирана корона *(с диаманти)*
~, **буровая** сондажна корона
~, **врубовая** подкопна корона

~, **двухпёрая** двупереста корона *(с две пера)*
~, **дробовая** шротова корона *(при шротово сондиране)*
~, **звёздчатая** звездообразна корона
~ **зуба** *маш.* глава на зъб
~, **зубчатая** зъбчата корона
~, **кольцевая** пръстенообразна корона
~, **мелкоалмазная** *вж.* **коронка, алмазная**
~, **ступенчатая** стъпална корона
~, **трёхпёрая** трипереста корона *(с три пера)*
корообдирка *ж* *дърв.* коробелачка, шелмашина
~, **барабанная** барабанна коробелачка
~, **гидравлическая** хидравлична коробелачка
~, **дисковая** дискова коробелачка
~, **ножевая** *ножова коробелачка,* шелмашина
~, **цепная** верижна коробелачка
корообдирочный корообелващ
коротковолновик *м* *радио* късовълнов предавател
коротковолновый късовълнов, (работещ) на къси вълни
коротковолокнистый *текст.* късовлакнест
короткозамкнутый *ел.* съединен [свързан] накъсо, късосъединен
короткозамыкатель *м* *ел.* късосъединител, устройство за съединяване накъсо
короткопламенный късопламъчен
короткопробежный *ав.* късопробягващ, (отличаващ се) с къс старт *(за самолет)*
короткофокусный *опт., кфт.* късофокусен
короткоствольный *воен.* късоцевен *(за огнестрелно оръжие)*; *гор.* нискостъблен
коротье *с* *стр.* къс дървен материал
коротыш *м* *стр.* къса греда
корпус *м* 1. тяло, корпус 2. *стр.* сграда, корпус, блок 3. *полигр.* шрифт гармонд
~, **административный** административна сграда
~ **амортизатора** *маш., авто* тяло на амортизатор
~, **больничный** болнична сграда
~ **вентиля** тяло на вентил
~ **генератора** *ел.* тяло на генератор
~, **герметизированный** *маш.* херметизирано тяло
~ **глушителя** *авто* тяло на шумозаглушител
~ **двигателя** тяло [корпус] на двигател
~, **диффузорный** *топл.* дифузорен корпус
~, **жестяной** ламаринено тяло
~, **жилой** жилищен блок
~, **заводской** заводска сграда, заводски корпус [блок]
~ **карбюратора** тяло на карбуратора
~, **каркасный** скелетен корпус *(напр. на каросерия)*
~ **катушки** *ел.* тяло на бобина
~, **керамический** *ел.* керамично тяло
~ **компрессора** тяло на компресор
~ **конденсатора** *ел.* тяло на кондензатор
~ **котла** тяло на котела
~, **металлический** метално тяло, метален корпус
~ **насоса** тяло на помпа
~ **несущий** носещо тяло
~, **охлаждаемый** охлаждано тяло
~ **печи** *мет.* тяло [корпус] на пещ
~, **пластмассовый** пластмасово тяло
~ **плуга** *с. ст.* плужно тяло
~ **подшипника** лагерно тяло, лагерна кутия
~ **поршня** тяло на бутало
~, **промышленный** промишлена сграда, промишлен корпус
~, **пустотелый** кухо тяло
~ **радиоприёмника** тяло [кутия] на радиоприемник
~, **разъёмный** разглобяемо тяло
~ **ракеты** тяло на ракета
~ **реактора** *ядр. корпус на реактор*
~ **самолёта** тяло [корпус] на самолет
~ **свечи зажигания** *авто* тяло на запалителна свещ
~, **силовой** *топл.* силов корпус *(сграда на силова централа)*
~ **статора** *ел.* корпус на статор
~ **судна** корпус на кораб
~ **турбины** тяло [корпус] на турбина
~, **фарфоровый** порцеланово тяло
~ **фары** *авто* тяло на фар
~ **форсунки** тяло на дюза
~ **фотоаппарата** тяло на фотоапарат
~ **фрезы** тяло на фреза
~, **цельный** неразглобяемо [цяло] тяло
~ **цилиндра** тяло на цилиндър
~ **элемента** *ел.* тяло [кутия] на *(акумулаторен)* елемент
корпускула *ж* *ядр.* корпускула, елементарна частица
корпускулярный корпускуларен
корразия *ж* *геол.* коразия, оголване от вятъра, денудация
корректирование *с* поправка, коригиране
корректировать коригирам, изправям, поправям
корректировка *ж* *вж.* **корректирование**
корректор *м* 1. *ел.* коригиращо устройство 2. *тлф.* компенсатор *(на изкривяванията на сигнала)* 3. *полигр.* коректор *(професия)*
~, **автоматический** *ел.* автоматично коригиращо устройство
~, **азимутальный** *ав.* азимутен коректор
~, **акустический** *тлф.* акустичен коректор
~, **амплитудный** *радио* коректор на амплитудно изкривяване
~, **высотный** *ав.* височинен коректор
~, **воздушный** въздушен коректор, компенсатор на въздуха
~ **искажений** *тлв.* коректор на изкривявания
~ **карбюратора** *авто* карбураторен коректор [компенсатор]
~ **компаса** *ав.* коректор на компас
~, **магнитный** *ав.* магнитен коректор
~, **маятниковый** *ав.* коректор с махало
~, **мембранный** *топл.* мембранен коректор
~ **напряжения** коректор на напрежение
~ **скорости** *ав.* коректор на скорост

~, **температу́рный** *ав.* температурен коректор
~, **фа́зовый** фазов коректор
~, **часто́тный** честотен коректор
~, **электри́ческий** *ав.* електрически коректор
~, **электромагни́тный** *ав.* електромагнитен коректор
корре́кторская *ж* *полигр.* коректорско отделение
корректу́ра *ж* коректура
~ **в гра́нках** *полигр.* коректура на шпалти
~, **ревизио́нная** машинна ревизия
~, **типогра́фская** вътрешна *(на печатницата)* коректура
корре́кция *ж* корекция, поправка
~, **автомати́ческая** *ел.* автоматична корекция
~, **амплиту́дная** *ел.* амплитудна корекция
~, **аперту́рная** *ел.* апертурна корекция, корекция на входни изкривявания
~, **динами́ческая** *ел.* динамична корекция
~ **дре́йфа** *ел.* корекция на дрейф
~ **замира́ния** *радио* корекция на замиране [затихване, фадинг]
~ **затуха́ния** *вж.* **корре́кция замира́ния**
~ **зацепле́ния** *маш.* корекция на зацепването [зъбния профил]
~ **зацепле́ния, высо́тная** височинна корекция на зацепването *(на зъбни колела)*
~ **зацепле́ния, сме́шанная** смесена корекция на зацепването
~ **зацепле́ния, углова́я** ъглова корекция на зацепването
~ **и́мпульса** *ел.* корекция на импулса
~ **искаже́ний** *ел.* корекция на изкривяването
~, **курсова́я** *кораб.* поправка на курса
~, **непреры́вная** непрекъсната корекция
~, **обра́тная** обратна корекция
~, **подстро́ечная** *ел.* корекция за донастройка
~, **предвари́тельная** предварителна корекция *(честотна)*, преемфазис
~, **реле́йная** релейна [скокообразна] корекция
~, **се́точная** решетъчна корекция
~ **с по́мощью ма́ски** *тлв.* колориметрична корекция
~, **стартсто́пная** *ел.* стартстопна корекция
~ **те́мбра** *радио* корекция на тембър
~ **усиле́ния** корекция на усилването
~, **фа́зовая** фазова корекция
~, **часто́тная** честотна корекция
коррели́рованный *радио* корелиран, поставен във взаимно съответствие
коррело́граф *м* *радио* корелограф
корреляти́вный *мат.* корелативен
корреля́тор *м* *радио* корелатор
~, **ана́логовый** аналогов корелатор
~, **гетероди́нный** хетеродинен корелатор
~, **и́мпульсный** импулсен корелатор
~, **опти́ческий** оптичен корелатор
~, **цифрово́й** *радио* цифров корелатор
~, **электро́нный** електронен корелатор
корреляцио́нный *мат.* корелационен
корреля́ция *ж* *мат.* корелация, взаимно съответствие
~, **взаи́мная** взаимна [кръстосана] корелация
~, **временна́я** *радио* корелация по време
~, **двухме́рная** *радио* корелация в две измерения
~, **криволине́йная** *мат.* криволинейна корелация
~, **микропетрографи́ческая** *геол.* микропетрографска корелация
~, **минералоги́ческая** *минер.* минераложка корелация
~, **простра́нственная** *радио* пространствена корелация
~, **спи́новая** *ядр.* спинова корелация
~, **статисти́ческая** статистична корелация
~, **углова́я** *радио* ъглова корелация
корриги́рование *с* коригиране, корекция, поправка
~ **про́филя (зу́бьев)** *маш.* коригиране профила (на зъбите); *вж. също* **корре́кция зацепле́ния**
корриги́ровать коригирам
корроди́ровать кородирам, разяждам
корроди́руемость *ж* *хим.* кородируемост, податливост на корозия
коррозиеусто́йчивый *хим.* *вж.* **коррозионносто́йкий**
коррозионносто́йкий *хим.* устойчив на корозия
коррозио́нность *ж* корозионност
коррозио́нный корозионен, разяждащ
корро́зия *ж* корозия, разяждане
~, **ано́дная** *хим.* анодна корозия
~, **атмосфе́рная** атмосферна корозия, корозия при атмосферни условия
~ **блужда́ющими то́ками** корозия, причинена от блуждаещи токове
~, **водоро́дная** водородна корозия *(причинена от водород)*
~, **высокотемперату́рная** корозия при висока температура
~, **га́зовая** газова корозия *(в газова среда)*
~, **гальвани́ческая** галванична корозия
~, **жи́дкостная** корозия под действие на течност *(в течна среда)*
~, **кавитацио́нная** *хидр.* кавитационна корозия
~, **кислоро́дная** кислородна корозия
~, **конта́ктная** контактна корозия
~, **лока́льная** местна [локална] корозия
~, **межкристалли́тная** междукристална корозия
~ **мета́лла** корозия на метал
~ **механи́ческая** *геол.* механична корозия, коразия
~, **морска́я** корозия под действие на морска вода
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна корозия
~, **о́спенная** петниста корозия; питинг
~, **пове́рхностная** повърхностна корозия
~ **под защи́тным покры́тием** корозия под защитно покритие
~, **по́чвенная** почвена корозия
~ **растре́скивающая** корозия с *(междукристално)* напукване

~, **селективная** селективна корозия
~, **спонгиозная (чугуна)** спонгиоза на чугуна
~, **структурная** структурна корозия
~, **сухая** суха (петниста) корозия
~, **точечная** точкова корозия
~, **ударная** ударна корозия *(действуваща заедно с ерозията)*
~, **химическая** химична корозия
~, **щелочная** алкална корозия
~, **электролитическая** електролитна [електрохимична] корозия
~, **язвенная** *вж.* **коррозия, оспенная**
корсетность *ж стр.* изтъняване по средата, вталяване
корунд *м мин.* корунд, кристали от двуалуминиев триокис
~, **естественний** естествен корунд
~, **искусственный** електрокорунд, *алунд*
~, **красный** червен корунд, рубин
~, **синий** син корунд, сапфир
~, **электрический** *вж.* **корунд, искусственный**
корчеватель *м гор.* кореначка, машина за изкореняване
корчевание *с* изкореняване
~ **пней** *гор., с. ст.* изкореняване на пънове
корчеватель *м изкоренител, машина за изкореняване*
корчёвка *ж вж.* **корчевание**
корыто *с* 1. *стр.* корито 2. *маш.* картер, резервоар
~, **балластное** *стр., жп.* баластово корито *(вдълбаване на трасето за насипване на баласт)*
~, **загрузочное** *под. тр.* захранващо корито *(напр. на елеватор)*
~ **конвейера** корито на *(улеен)* транспортьор
~, **маслосборное** *маш., авто* маслосъбирателно корито, картер
~, **отливное** *полигр.* отливна форма
~, **толчейное** *мин.* корито на дробилка *(с ударно действие)*
~, **шлихтовальное** *текст.* корито на скробвачка
корытообразный коритообразен
корьё *с* кора [кори] от дърво
~, **дубильное** дъбилни кори
корьедробилка *ж кож.* дробилка на кори
корьерезка *ж кож.* резачка на кори; *харт.* коротрошачка
коса *ж* 1. *с. ст.* коса 2. *геол.* тясна ивица земя, вдадена в море [езеро] 3. *кож.* гладилка, масат
~, **передвигающаяся песчаная** *геол.* подвижна пясъчна дюна
~, **ракушечная** крайбрежна ивица [банк] от дребни мидени черупки
косарь *м с. ст.* косач
косвенный 1. косвен, непряк, страничен 2. полегат, наклонен
косеканс *м мат.* косеканс
косилка *ж с. ст.* косачка, сенокосачка
~, **валковая** валцова косачка
~, **самоходная** самоходна косачка
косина *ж* скосеност
косинус *м мат.* косинус
косинусоида *ж* косинусоида
косинусы *мн*, **направляющие** *мат.* косинус-направляващи, косинус-директори
косить 1. *с. ст.* кося *(сено)* 2. кривя, изкривявам
космический космичен, космически
космогония *ж* космогония *(наука за произхода на вселената)*
космография *ж* космография
космодром *м* космодром *(за пускане на космични ракети)*
космонавт *м* космонавт, астронавт
космонавтика *ж* космонавтика, астронавтика
космос *м* космос, вселена
космотрон *м ядр.* космотрон
косовичник [косовичный ход] *м мин.* паралелен [спомагателен] минен участък
косогор *м геол.* стръмен склон [скат, наклон]
косозубый *маш.* (който е) с наклонени зъби *(напр. зъбно колело)*
косой полегат, кос, наведен; крив
кособлойстый *геол.* (който е) с коси [наклонени] пластове
косоугольный *мат.* остроъгълен
косоур *м стр.* носеща страница на стълба
~, **вагонный** *жп.* стъпална стойка
коссирит *м минер.* косирит *(разновидност на енигматит)*
костедробилка *ж* костотрошачка
костёр *м* 1. *мин.* скарен крепеж *(в забой)* 2. жижня, кофтор *(за овъгляване на дървесина)* 3. клада, огън на открито
~ **для выжигания угля** *гор.* жижня за получаване на дървени въглища
~ **заполненный породой** *мин.* дървен решетков сандък, запълнен със скална маса *(за укрепване на склонове)*
~, **переносный** преносима [подвижна] скара
костра *ж* пъздер, стъбла от лен и коноп *(след изваждане на влакното)*
костыледёр *м жп.* крампоноизваждач, крампоновадач
костыль *м* 1. *жп.* крампон *(за укрепване на релсата върху дървена траверса)* 2. кука *(с извита под ъгъл горна част)* 3. *ав.* опашна опора, рило
~, **винтовой** *жп.* тирфон, винтов крампон
~, **вспомогательный** *ав.* спомагателна опашна опора
~, **зимний** *ав.* зимна опашна опора *(плъзгаща)*
~, **нивелирный** *геод.* нивелачен знак
~, **откидной** *ав.* отмятаща се опора
~, **ориентирующий** *ав.* управляема опашна упора
~, **подкрыльный** *ав.* крилна подпора
~, **путевой** *вж.* **костыль 1**
~, **рельсовый** *вж.* **костыль 1**
~, **стройтельный** 1. Г-образна подпора 2. греда-стълба *(с наковани летви)*
~, **хвостовой** *ав.* опашна опора
костюм *м* облекло, костюм
~, **водолазный** водолазно облекло
~, **высотный компенсирующий** *ав.* височинно компенсиращо облекло

~, **защи́тный** *ядр.* защитно облекло
~, **косми́ческий** космическо облекло
~, **лётный** летателно облекло
~, **пневмати́ческий** пневматично облекло *(със сгъстен въздух)*
~, **противоперегру́зочный** *ав.* облекло против претоварване
~, **термосто́йкий** термоустойчиво облекло
косы́нка *стр.* 1. ъглова оковка, ъгълник 2. възлова планка *или* плочка *(в метални конструкции)*
кося́к *м* 1. *стр., мин.* паянта, наклонена подпора 2. *стр.* отвесна стойка *(на каса на врата или прозорец)*
~, **дверно́й** отвесна стойка [страница] от каса на врата
~, **око́нный** отвесна стойка от каса на прозорец
~, **ры́бный** рибен пасаж
кота́нгенс *м мат.* котангенс
котёл *м* котел
~-**аккумуля́тор** *м* котел-акумулатор *(на топлина)*
~, **а́томный** атомен реактор
~, **бараба́нный** *топл.* барабанен [цилиндричен] котел
~, **батаре́йный** батериен котел, батерия от котли
~, **ба́шенный** кулов котел *(с висока конструкция)*
~, **безбараба́нный водотру́бный** безбарабанен водотръбен котел
~, **беска́мерный** безкамерен котел
~, **бина́рный** бинерен котел, котел с два флуида
~, **битумоплави́льный** *стр.* котел за разтопяване на битуми
~, **бланширо́вочный** 1. *текст.* бланширен котел *(за избелване на прежди и тъкани)* 2. *хран.* котел за избелване и рафиниране *(напр. на захар)* 3. *харт.* котел [казан] за избелване
~, **бучи́льный** *текст.* котел за мерсеризация
~, **ва́рочный** 1. *хран.* котел [казан] за варене 2. *харт.* казан за изваряване 3. *текст.* автоклав
~, **вертика́льный** *топл.* вертикален котел
~, **водогре́йный** водогреен котел
~, **водотру́бный** водотръбен котел
~ **водяно́го отопле́ния** котел за водно отопление
~, **вулканизацио́нный** *кауч.* вулканизационен котел
~, **выпарно́й** *хим.* изпарителен котел [казан]
~ **высо́кого давле́ния** котел с високо налягане
~, **газотру́бный** димотръбен [димогарен] котел
~, **горизонта́льный** хоризонтален котел
~, **двухко́нтурный** двуконтурен [двукръгов, двуциклов] котел
~, **двухсторо́нний** двустранен котел
~, **двухходово́й** котел с два димови канала [димохода]
~, **девулканизацио́нный** *вж.* **котёл, для регенера́ции**
~, **дефекацио́нный** *хран.* дефекационен котел *(за изваряване с вар за избистряне)*
~ **для покры́тия пи́ка** *вж.* **котёл, пи́ковый**
~ **для регенера́ции** регенерационен котел
~, **дымога́рный** димогарен [димотръбен] котел
~, **жаротру́бный** пламъчнотръбен котел
~, **запарно́й** *с.ст.* запарвателен котел
~, **запечный** задпещен котел
~, **зато́рный** *хран.* казан за варене ракия
~-**испари́тель** *хлад.* котел-изпарител
~, **ка́мерный** камерен котел
~, **клеро́вочный** *зах.* казан за избистряне [рафиниране]
~, **комбини́рованный** комбиниран котел
~, **локомоби́льный** локомобилен котел
~, **ма́словозду́шный** *кораб.* масло-въздушен котел
~, **мылова́ренный** котел [казан] за варене сапун
~ **ни́зкого давле́ния** котел с ниско налягане
~, **оборо́тный дымога́рно-жаротру́бный** димогарен котел с пламъчна тръба, възвратни димни тръби и вътрешна обръщателна димна камера, шотландски котел
~, **одножаротру́бный парово́й** пламъчнотръбен котел с една пламъчна тръба
~, **отливно́й** *полигр.* тигел за отливане *(на букви)*
~, **отопи́тельный** отоплителен котел
~, **парово́зный** локомотивен котел
~, **парово́й** парен котел
~, **пи́ковый** *топл.* върхов котел *(за върхови натоварвания)*
~, **плави́льный** *хим.* казан за стапяне [топене]
~, **пропи́точный** котел за импрегниране
~, **противото́чный** *топл.* противотоков котел
~, **прямото́чный** правотоков котел *(с принудителна циркулация)*
~, **прямотру́бный** правотръбен котел
~, **радиацио́нный** радиационен котел *(с радиационни нагревни повърхнини)*, *вж.* **котёл экрани́рованный**
~, **реакцио́нный** *хим.* реактор
~, **рту́тный** *топл.* живачен котел
~, **сатурацио́нный** *зах.* сатурационен котел, котел за насищане
~ **с воздухоподогрева́телем** котел с въздухоподгревател
~, **сдво́енный** двоен котел *(с удвоена конструкция)*
~, **секцио́нный** секционен котел *(водотръбен тип)*
~ **с есте́ственной циркуля́цией** котел с естествена циркулация
~ **с надду́вом** *хим.* котел за свръхналягане
~ **с принуди́тельной циркуля́цией** котел с принудителна циркулация
~ **с руба́шкой** казан с риза *(за нагряване или охлаждане)*
~, **стациона́рный** стационарен котел *(зидана конструкция)*
~, **судово́й** корабен котел

~, **сусловáрочный** *хран.* пивоварен казан *(напр. за бира)*
~, **трáнспортный** транспортен котел
~, **трýбный** тръбен котел
~, **турбины** котел на турбина
~, **урáновый** *топл.* уранов котел *(с ядрено гориво)*
~**-утилизáтор** котел-утилизатор *(за оползотворяване на отработени газове)*
~**-утилизáтор, змеевикóвый** серпантинен котел-утилизатор
~**-утилизáтор, вертикáльно-водотрýбный** вертикален водотръбен котел-утилизатор
~, **цилиндрúческий** цилиндричен котел
~, **циркуляциóнный** циркулационен котел
~, **экспериментáльный** експериментален котел
~, **электрúческий** електрически котел
~, **экранúрованный** екраниран котел *(използуващ лъчиста топлина)*
~, **энергетúческий** енергиен котел
~, **ядерный** ядрен реактор
~, **ярусный** *топл.* етажен котел
котéльная *ж* котелно помещение, котелна; котелна централа
~, **отопúтельная** отоплителна котелна централа
~, **энергетúческая** енергийна котелна станция
котлоагрегáт *м* котелен агрегат
котловáн *м* 1. строителен изкоп, яма 2. *мин.* проучвателна шахта *(изкоп)* 3. *хидр.* басейн
~ **для фундáмента** *стр.* изкоп за фундамент
~ **зýба плотúны** *хидр.* изкоп за зъба на язовирна стена
~, **разрабáтываемый** *мин.* разработван изкоп
котловúна *ж геол.* 1. котловина 2. басейн
~, **бесстóчная** безотточна котловина
котлóвый котелен
котлонадзóр *м* инспекция по парни котли
котлострóение *с* котлостроене
котоúт *м минер.* котоит
котонизáция *ж текст.* котонизация, котонизиране
котóн-машúна *ж текст.* котонмашина, котонавтомат
кóуш *м* кауш, сърце *(за предпазване от износване на кабелно или въжено ухо)*
~ **для оттяжек** кауш за обтежки, анкерен кауш
кóфель-бýгель *м кораб.* скрепителна скоба или планка *(по ветроходите)*
~**-нáгель** *кораб.* нагел *(скрепителна клечка)*
кофемóлка *ж хран.* кафемелачка
ко-фýнкция *ж мат.* кофункция
коффердáм *м кораб.* кофердам, празна клетка *(за изолация)*
кочегáр *м топл.* огняр
~, **механúческий** механичен подавач на гориво
~**-ýгольщик** *кораб.* огняр-въглищар *(за балансиране на въглищата)*
кочегáрка *ж* огнярско отделение *(на котелна)*
кочкорéз *м с. ст.* плуг за изравняване на терени
кóшка *ж тр. под.* кранова количка
~, **ловúльная** *мин.* «котешки крак» *(инструмент за хващане на скъсана сондажна щанга)*
кóшки *мн.* **монтёрские** *ел.* монтьорски кънки
кошмá *ж текст.* плъст, къче
коэрцитúвност *ж физ., ел. (електромагнитна)* коерцитивност
коэрцитúвный коерцитивен
коэффициéнт *м мат.* коефициент
~ **аберрáции** *опт.* коефициент на аберация
~ **абсóрбции** *вж.* **коэффициéнт поглощéния**
~ **актúвности** *ядр.* коефициент на активност
~ **амплитýдного искажéния** *сл.* коефициент на амплитудно изкривяване
~ **армúрования** *стр.* коефициент на армиране
~ **áтомный** *ядр.* атомен коефициент
~ **аэродинамúческого момéнта** *ав.* коефициент на аеродинамичен момент
~, **баллистúческий** *воен., ав.* балистичен коефициент
~, **барометрúческий** *геод., метеор.* барометричен коефициент
~ **бегýщей волны** *ел.* коефициент на бягащи вълни
~ **безопáсности** коефициент на безопасност [сигурност]
~, **безразмéрный** *топл.* безразмерен коефициент
~, **биномиáльный** *мат.* биномен коефициент
~ **боковóго давлéния распóра** *мин.* коефициент на страничен натиск
~ **бурúмости** *мин.* коефициент на пробиваемост
~ **вáкуума** *физ.* коефициент на вакуума
~ **вариáции** вариационен коефициент
~ **вентиляции** коефициент на вентилация *(кратност на обмена)*
~, **вероятностный** *ав.* коефициент на вероятност
~, **весовóй** тегловен коефициент
~ **взаимоиндýкции** *ел.* коефициент на взаимна индукция
~ **вúдимости** коефициент на видимост
~ **вихревых тóков** *ел.* коефициент на вихреви токове *(на Фуко)*
~ **воспроизвóдства** *ядр.* коефициент на възпроизводство
~ **влáжности** коефициент на влажност
~ **внýтреннего воспроизвóдства** *ядр.* коефициент на вътрешното възпроизводство
~ **внýтреннего трéния** коефициент на вътрешно триене
~ **водоизмещéния** *кораб.* коефициент на водоизместване, коефициент на обемна пълнота
~ **водонасыщéния** *петр.* коефициент на водонасищане
~ **возврáта** *ел.* коефициент на възвръщане [възврата]
~ **волновóй** *радио* вълнов коефициент

~ **восстановле́ния** *ядр.* коефициент на възстановяване
~ **впры́ска** *ав.* коефициент на впръскване
~ **вскры́ши** *мин.* коефициент на разкриване [откривка]
~ **втори́чной эмиссии** *ел.* коефициент на вторична емисия
~ **выгора́ния** *ядр.* коефициент на изгаряне
~, **высо́тный** *ав.* височинен коефициент
~ **вя́зкости** коефициент на вискозитет *(динамичен вискозитет)*
~ **вя́зкости во́здуха** *ав.* коефициент на вискозитет на въздуха
~ **газопроница́емости** *топл.* коефициент на газопропицаемост
~ **гармо́ник** *ел.* коефициент [съдържание] на хармонични честоти, клирфактор
~ **гиромагни́тный** *физ.* жиромагнитен коефициент
~ **гистере́зиса** хистерезисна константа
~ **давле́ния** *ав.* коефициент на налягане
~ **деле́ния** *ел.* коефициент на деление *(напр. на напрежение)*
~ **демпфи́рования** *ел.* коефициент на затихване
~, **динами́ческий** *ав.* динамичен коефициент
~ **диффу́зии** *ел.* коефициент на дифузия, дифузионен коефициент
~, **диэлектри́ческий** диелектричен коефициент, диелектрична константа
~ **дросселИ́рования** *топл.* коефициент на дроселиране
~ **ёмкостной свя́зи** *ел.* коефициент на капацитивна връзка [на прислушване]
~ **жёсткости** *ав.* коефициент на коравост
~ **загру́зки** *ел.* коефициент на натоварване
~ **загру́зки обору́дования** коефициент на натоварване на машините и съоръженията
~ **закла́дки** *мин.* коефициент на запълване
~ **запа́здывания** *ел.* коефициент на закъснение
~ **запа́са про́чности** *маш.* коефициент на запас на якост; коефициент на сигурност
~ **заполне́ния** *транс.* коефициент на пълнене
~, **заря́дный** *ел.* коефициент на зареждане, заряден коефициент
~ **заряжа́ния** *мин.* коефициент на зареждане
~ **затопле́ния** *хидр.* коефициент на заливане *(на потопяване)*
~ **затуха́ния** *ел.* коефициент на затихване
~ **застро́йки** коефициент на застрояване *(напр. на площадка на завод)*
~ **звукопоглоще́ния** *радио* коефициент на поглъщане на звука
~ **звукопрово́дности** *акуст.* коефициент на звукопроводност
~ **избира́тельности** *радио* коефициент на селективност
~ **избы́тка во́здуха** *топл.* коефициент на излишен въздух
~ **излуче́ния** *ел.* коефициент на излъчване
~ **изно́са** коефициент на износване [изхабяване]
~ **изото́пного обме́на** *ядр.* коефициент на изотопната обмяна
~ **и́мпульса** *ел.* коефициент на импулса
~ **инже́кции** *ел.* коефициент на инжектиране
~ **интегри́рования** *ел.* коефициент [фактор] на интеграция
~ **интерфере́нции** *физ.* коефициент на интерференция
~ **ионИза́ции** *ел.* коефициент на йонизация
~ **искаже́ния** *ел.* коефициент на изкривяване
~ **испо́льзования** коефициент на използуване
~ **испо́льзования грузоподъёмности** коефициент на използуване на товароносимостта
~ **испо́льзования материа́ла** коефициент на използуване на материала
~ **испо́льзования пло́щадки** коефициент на използуване на площадката *(към застроената площ се прибавят напр. пътища, открити площадки, подземни комуникации)*
~ **испо́льзования тепла́** коефициент на използуване на топлината
~ **истече́ния** *ракет.* коефициент на изтичане
~, **кавитацио́нный** *хидр.* кавитационен коефициент
~ **коди́рования** коефициент на кодиране
~ **компре́ссии** 1. степен на компресия 2. коефициент на уплътняване *(на почва)*
~ **компре́ссора, объёмный** обемен коефициент на компресор
~ **конве́рсии** *ядр.* коефициент [степен] на конверсия
~ **контра́стности** *кфт.* коефициент на контрастност
~ **концентра́ции напряже́ния** *съпр.* коефициент на концентрация на напрежението
~ **корре́кции** коефициент на корекция
~ **корреля́ции** коефициент на корелация
~ **кра́тности** коефициент на кратност, коефициент на стъпка *(напр. при намотки)*
~ **крити́чности** *ядр.* критичен коефициент
~ **кру́тки** *текст.* суков коефициент
~ **линейного расшире́ния** *физ.* коефициент на линейно разширение
~ **лобово́го сопротивле́ния** *мех.* коефициент на челното съпротивление
~ **лучеиспуска́ния** коефициент на излъчване
~, **ма́ссовый** *ядр.* масов коефициент
~, **масшта́бный** *радио* мащабен коефициент
~ **механиза́ции** коефициент на механизация
~ **многостано́чного обслу́живания** коефициент на многомашинно обслужване
~ **модуля́ции** *ел.* коефициент на модулация
~ **моме́нта** коефициент на момента
~ **мо́щности** *ел.* фактор на мощността
~ **нагру́зки** коефициент на натоварване
~ **надёжности** коефициент на сигурност [надеждност]
~ **напра́вленного де́йствия анте́нны** коефициент на насоченост на антена
~ **напра́вленности** 1. коефициент на насоченост 2. коефициент на изправяне
~ **насыще́ния** степен на насищане; коефициент на насищане
~ **нелине́йных искаже́ний** коефициент на нелинейни изкривявания, клирфактор

~ **неоднорóдности** коефициент на нееднородност *(напр. на пясък по отношение на зърнестия състав)*
~ **неравномéрности** коефициент на неравномерност
~ **нефтенасыщéния** *мин.* коефициент на нефтонасищане
~ **обжáтия** *мет.* коефициент на деформация, степен на намаляване напречното сечение [дебелината] *(при предварително пресуване или валцуване)*
~, **обмóточный** *ел.* обмотъчен коефициент
~ **обогащéния** *ядр.* коефициент на обогатяване
~ **обрáтной свя́зи** коефициент на обратна връзка
~ **обтекáемости** *авто* коефициент на обтекаемост *(аеродинамичност)*
~ **объёмного расширéния** *топл.* коефициент на обемното разширение
~ **омылéния** *хим.* осапунително число *(при анализ на мазнина)*
~ **опережéния** *ел.* коефициент на изпреварването
~ **оптимáльности** *радио* коефициент на оптималност
~ **оребрéния** коефициент на оребряване
~ **освещённости** коефициент на осветеност
~ **оснащённости произвóдства** коефициент на екипираност на производството *(брой на щампи, приспособления, специални мерителни инструменти и др. на един детайл)*
~ **отклонéния** *ел.* коефициент на отклонение, чувствителност при отклонение
~ **отражéния** коефициент на отражение
~ **очúстки** *ядр.* коефициент [степен] на очистване
~ **ошúбки** *радио* фактор на грешка
~ **парообразовáния** коефициент на парообразуване [изпарение]
~, **переводнóй** преводен коефициент, предавателно отношение
~ **перегрýзки** *ав.* коефициент на претоварване
~ **перегрýзки зубчáтых передáч** коефициент на претоварване на зъбни предавки
~ **передáчи** *ел.* коефициент на предаване *(напр. на полупроводник)*
~ **перекрытия** коефициент на припокриване
~ **перенóса** *ел.* коефициент на пренасяне *(коефициент на захващане)*
~, **перехóдный** *ядр.* преходен коефициент
~, **пластóвый** *мин.* пластов коефициент
~, **плювиометрúческий** *геофиз.* плувиометричен коефициент
~ **поглощéния** 1. *ел.* коефициент [фактор] на поглъщане 2. *хим.* абсорбционен коефициент
~ **подóбия** *мат.* коефициент на подобие
~ **подъёмной сúлы** *ав.* коефициент на подемната сила [на поддържане]
~ **полéзного врéмени** *изч.* коефициент на полезно време
~ **полéзного дéйствия** коефициент на полезно действие, КПД
~ **полéзного дéйствия, адиабатúческий** *топл.* адиабатен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия винтá** *ав.* коефициент на полезното действие на витлото
~ **полéзного дéйствия, внýтренний** *хим.* вътрешен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, гидравлúческий** хидравличен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия зазора** коефициент на неуплътненост *(като се държи сметка за загубите в хлабините, напр. на вентилатор)*
~ **полéзного дéйствия, индикáторный** индикаторен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, информациóнный** информационен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия лáмпы** *ел.* коефициент на полезно действие на лампа
~ **полéзного дéйствия, лопáточный** *топл.* коефициент на полезно действие на лопатките *(напр. на турбина)*
~ **полéзного дéйствия, механúческий** механичен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, óбщий** общ коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, теоретúческий** теоретичен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, термúческий** термичен коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, тя́говый** *ав.* теглителен [тягов] коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, электрúческий** електрически коефициент на полезно действие
~ **полéзного дéйствия, энергетúческий** енергиен коефициент на полезно действие
~ **полéзной рабóты** *икон.* коефициент на полезна работа
~, **попрáвочный** поправъчен [корекционен] коефициент
~ **пóристости** *физ.* коефициент на порьозност
~, **постоя́нный** постоянен коефициент, константа
~ **потéрь** *аеродин.*, *мин.* коефициент на загубите
~ **потéрь на вихревы́е тóки** *ел.* коефициент на загуби от вихрови токове
~ **потéрь на гистерéзис** *ел.* коефициент на загуби от хистерезис
~ **преломлéния** *физ.* коефициент на пречупване
~ **проводúмости** *ел.* коефициент на проводимост
~ **продуктúвности сквáжины** *мин.* коефициент на продуктивността на сондаж
~ **прóигрыша** *мат.* коефициент на загубата *(в теория на игрите)*
~ **проницáемости** 1. *ел.* коефициент на *(магнитна)* проницаемост, пермеабилитет 2. *хидр.* коефициент на (водо-)проницаемост или (водо-)пропускливост *(напр. на почва)*
~ **пропорционáльности** *мат.* коефициент на пропорционалност
~ **пропускáния** *ел.* коефициент на пропускане

~ **прямоугóльности** коефициент на правоъгълност
~ **пульсáции** коефициент на пулсация
~ **радиодевиáции** коефициент на девиация на радиочестота, коефициент на грешка при радиозасичане
~ **развúтия железнодорóжной лúнии** коефициент на развитието на жп. линия *(отношение на действителната дължина на жп. линия към дължината й по въздушна линия)*
~ **размножéния** *ядр.* коефициент на размножаване
~ **разрыхлéния** *мин.* коефициент на рохкавост [разрохкване]
~ **распáда** *ядр.* коефициент на разпадане
~ **рассéяния** коефициент на разсейване
~ **растворúмости** коефициент на разтворимост
~ **расчётный** изчислителен коефициент
~ **расширéния** коефициент на разширение
~ **расшúренного воспроизвóдства** *ядр.* коефициент на разширеното възпроизводство
~ **реактúвности** *ядр.* коефициент на реактивност
~ **регрéссии** *мат.* коефициент на регресия
~ **регулúрования** *ел.* степен на регулиране
~ **рéзания** *маш.* коефициент на рязане
~ **резонáнса** *радио* резонансен коефициент
~ **рекомбинáции** коефициент на рекомбинация
~ **самоиндýкции** самоиндуктивност, коефициент на самоиндукция
~ **свинцóвый** *ядр.* оловен коефициент
~ **сеисмúчности** сеизмичен коефициент
~ **сжáтия** коефициент на свиване
~ **скольжéния** коефициент на плъзгане
~ **скóрости** коефициент на скорост
~ **смéнности оборýдования** коефициент на сменност на машините и съоръженията
~ **смéнности рабóчих** коефициент на сменност на работниците *(общ брой на работниците, разделен на броя в най-голямата смяна)*
~ **сминáемости** *текст.* коефициент на мачкаемост *(на плат)*
~ **согласовáния** коефициент на съгласуване
~, **спúновый** *ядр.* спинов коефициент
~ **сопротивлéния** коефициент на съпротивление
~ **стабилизáции** *ел.* коефициент на стабилизация
~ **стóка** *хидр.* коефициент на оттичане
~ **стоячей волны́** коефициент на стоящата вълна
~ **сцеплéния** коефициент на сцеплението
~ **твёрдости** коефициент на твърдост, степен на твърдост
~ **температýрный** температурен коефициент
~ **теплового расширéния** коефициент на топлинното разширение
~ **теплоотдáчи** коефициент на топлоотдаване
~ **теплопередáчи** коефициент на топлопредаване
~, **теплопровóдности** коефициент на топлопроводност
~, **термúческой устóйчивости** *ел.* коефициент на термична устойчивост
~, **тормознóй** *жп.* спирачен коефицинт
~ **трансформáции** *ел.* коефициент на трансформация, преводен коефициент, преводно отношение, преводно число
~ **трéния** коефициент на триене
~ **трéния качéния** коефициент на триене при търкаляне
~ **трéния скольжéния** коефициент на триене при плъзгане
~ **трéния мéжду элемéнтами стрýжки в состоянии скáлывания** коефициент на триене между елементите на стружката в момента на отделянето им
~ **турбулéнтности** коефициент на турбулентност
~ **тяги** *ав.* коефициент на теглителна сила [тяга]
~ **удержáния** *ядр.* коефициент на удържане
~ **упрýгости** коефициент на еластичност
~ **усилéния** коефициент на усилване
~ **устóйчивости** коефициент на устойчивост
~, **фáзовый** фазов коефициент
~ **флéгмы** *хим.* флегмово число
~, **холодúльный** *топл.* коефициент на охлаждане
~ **фильтрáции** *хидр.* коефициент на филтрация
~, **числовóй** числен коефициент
~ **чувствúтельности** *радио* коефициент на чувствителност
~ **шероховáтости** степен [*числен параметър*] на грапавост
~ **шумоглушéния** *ав.* коефициент на шумозаглушаване
~ **шунтúрования** степен на шунтиране
~ **экранúрования** степен на екраниране
~, **эксплуатациóнный** коефициент [степен] на експлоатиране
~ **экстúнции** *радио, тлв.* коефициент на гасене [на отслабване]
~ **эмúссии** *ел.* емисионен коефициент
~ **эмпирúческий** емпиричен коефициент (добит от опит)
~ **энтропúи** *топл.* коефициент на ентропия
~ **эффектúвности** коефициент на ефективност
~ **я́ркости** коефициент на яркост

край *м* 1. край, ръб, кант 2. край, страна, област
~ **борозды́** край на бразда
~, **набегáющий** *маш.* настъпващ [навиващ се] край *(на въже, ремък)*
~, **набегáющий пóлюса** *ел.* приближаващ се край на полюса
~, **набегáющий щётки** *ел.* настъпващ [преден, входен] край на четка
~, **отóгнутый** *маш.* разгънат [развит] край
~ **пóлюсного башмакá** *ел.* край на полюсната обувка
~, **скóшенный** *маш.* скосен [изрязан под ъгъл] край

~ стороны́ впу́ска *ел.* входен [входящ] край

~ стороны́ вы́пуска изходен [изходящ] край

кра́ксы *мн текст.* местни удебеления *(на прежда)*

кра́мбол *м* крамбол *(на ветроходни кораби)*, къса греда за ръчно вдигане на котвата

кран *м* 1. кран *(товароподемен)* 2. кран, канела

~ авари́йного торможе́ния *жп.* внезапна спирачка *(аварийна)*

~, авари́йный авариен железопътен кран *(за вдигане на катастрофирал подвижен състав)*

~ автозапра́вки кран за автоматично зареждане *(напр. с гориво)*

~, автомоби́льный автомобилен кран, автокран

~-ба́лка кран-греда, еднограедов кран

~-ба́лка, подвесно́й окачен [висящ] кран-греда

~, ба́шенный *стр.* кула-кран, кулов кран

~, ба́шенный поворо́тный въртящ се кула-кран

~, бензи́новый бензинов кран, кран [кранче] за бензин

~, берегово́й *кораб.* пристанищен кран

~, большегру́зный кран за тежки товари, тежкотонажен кран

~, вагоноремо́нтный вагоноремонтен кран

~, ва́нтово-ма́чтовый кран-мачта с обтяжки

~, ва́нтовый *вж.* **кран-де́ррик, ва́нтовый**

~, велосипе́дный велосипеден кран

~, вентиляцио́нный вентилационен кран; вентилационна клапа

~, водола́зный водолазен кран

~, водоме́рный водомерен кран, кран на нивопоказателя

~, водопро́бный водопробен кран *(за равнището на водата в котела)*

~, водопрово́дный водопроводен кран

~, водоразбо́рный водочерпателен кран, хидрант

~, водоспускной водоизпускателен кран

~, воздуховыпускно́й обезвъздушителен кран

~, воздухораспредели́тельный въздушен разпределителен кран

~, возду́шный 1. въздушен кран, кран за въздух 2. *вж.* **кран, воздуховыпускно́й**

~, выпускно́й изпускателен кран

~, га́зовый газов кран

~, гидравли́ческий хидравличен кран, кран [крик] с хидравлично задвижване

~, гре́йферный грайферен кран, кран с грайферен механизъм

~, грузоподъёмный 1. товароподемен кран 2. *(повдигателна)* лебедка

~, грязово́й кран за *(изпускане на)* замърсени течности [утайки]

~, гу́сеничный (подвижен) гъсеничен кран *(с гъсенична ходова част)*

~, двухба́лочный двугредов (мостов) кран

~, двухпроходно́й [двухходово́й] двупътен кран

~, декомпрессио́нный декомпресионен кран

~-де́ррик *стр.* дериккран, мачтов кран

~-де́ррик, ва́нтовый дериккран [мачтов кран] с обтяжки

~-де́ррик, жёсткий дериккран без обтяжки *(с твърдо укрепване)*

~, ди́зельный кран с дизелов двигател

~, ди́сковый перекрывно́й дискова клапа, клапа

~ дистанцио́нного управле́ния кран с далечно управление

~ для вы́пуска [спу́ска] во́здуха *вж.* **кран, воздуховыпускно́й**

~ для подъёза ваго́нов *жп.* кран за повдигане на вагони

~ для поса́дки *вж.* **кран, поса́дочный**

~, до́ковый *кораб.* доков кран

~, дрена́жный дренажен кран

~, дро́ссельный дроселен кран

~, железнодоро́жный железопътен кран

~, железнодоро́жный стрелово́й железопътен кран със стрела

~, зава́лочный *мет.* пълначен кран, кран за зареждане; шихтовъчен кран *(на висока пещ)*

~, загру́зочный 1. пълначен кран *(напр. за шихта)* 2. кран за пълнене [наливане]

~, зали́вочный мостово́й *леяр.* кран за заливане на форми *(с течен метал)*

~, запо́рный спирателен кран

~, золотнико́вый шибърен кран

~, ка́бельный кабелен [въжен] кран, кабел-кран

~, ка́пельный *хим.* капково кранче (лабораторно)

~, кату́чий подвижен кран *(с праволинейно основно движение, обикн. на релси)*

~, кла́панный клапанен кран, клапан

~, клещево́й *мет.* кран с (улавящи) клещи *(за блокове)*

~, ко́вочный мостово́й ковашки мостов кран

~, козлово́й козлови кран

~, коло́дцевый *мет.* кран за обслужване на шахтови пещи *(с вертикални клещи)*

~, кони́ческий конусен кран, конусно кранче

~, консо́льный конзолен кран

~, консо́льный поворо́тный въртящ се конзолен кран

~, контро́льный контролен [пробен] кран

~, копро́вый *стр.* сонетка

~, лите́йный леярски кран

~, магни́тный *мет.* кран с електромагнит

~, магнитогре́йферный *мет.* кран с електромагнит и грайфер

~, маслоспускно́й маслоизпускателен кран

~, ма́чтовый *стр.* мачтов кран, дериккран

~ машини́ста *жп.* кран-машинист, кран на машиниста *(спирачен)*

~ машини́ста, перено́сный *жп.* преносим кран-машинист

~, ма́ятниковый кран за двупосочно обслужване *(напр. кабелен)*

~, металлурги́ческий металургичен кран

~, многоходово́й многопътен кран

~, молотови́дный *кораб.* чуковиден кран

~, монта́жный монтажен кран

~, мостово́й мостов кран

~, **мостово́й стри́пперный** *мет.* мостов кран за изваждане на стоманени блокове от кокилите
~, **му́льдовый** *мет.* мулдов кран *(за зареждане на мартенови пещи)*
~, **му́льдо-магни́тный** магнитен мулдов кран
~, **му́льдо-шаржи́рный** *вж.* **кран, му́льдовый**
~, **му́фтовый** кран с муфа, съединителен кран
~, **на́бережный** пристанищен [кейов] кран
~ **на коло́нне** кран на колона *(с постоянен или променлив обсег)*
~ **на пневмоколёсном ходу́** автокран на въздушни гуми
~, **напо́льный** кран за *(ръчно или механизирано)* движение по пода
~, **напо́льный поса́дочный** подов кран за зареждане
~, **насте́нный** стенен кран, настенен кран
~, **однобá́лочный** *вж.* **кран-ба́лка**
~, **операторский** *кфт.* операторски кран *(за оператор с кинокамера)*
~, **отводно́й** *вж.* **кран, водоспускно́й**
~, **парово́й** парен кран
~, **парораспредели́тельный** пароразпределителен кран
~, **перева́лочный** претоварващ кран *(за прехвърляне на товари)*
~, **перегру́зочный** *вж.* **кран, перева́лочный**
~, **передвижно́й** подвижен *(стрелови)* кран
~, **перели́вный** преливен кран *(напр. на вана)*
~, **перепускно́й** изпускателен кран *(за изпускане на излишната вода, пара, въздух)*
~, **пита́тельный** захранващ кран
~, **плаву́чий** плаващ кран
~, **пневмати́ческий** 1. пневматичен кран *(за работа със сгъстен въздух)* 2. въздушен кран, кран [кранче] за *(сгъстен)* въздух
~, **поворо́тно-ма́чтовый** въртящ се мачтов кран
~, **поворо́тный** въртящ се кран
~, **поворо́тный насте́нный** въртящ се стенен [настенен] кран
~, **погру́зочный** товарачен кран, кран за товарене
~, **подъёмный** подемен [повдигателен] кран
~, **пожа́рный** пожарен [противопожарен] кран, пожарен хидрант
~, **полноповоро́тный** пълнооборотен кран, кран с кръгов обсег *или* обхват *(360°)*
~, **поли́вочный** хидрант
~, **полукозлово́й** полукозлови [полупортален кран *(с Г-образно очертание*)
~, **полупорта́льный** полупортален кран
~, **порта́льный** портален кран
~, **портово́й** пристанищен [кейов] кран
~, **поса́дочный** *мет.* кран за зареждане *(с хоризонтално подаване на шихтата)*
~, **предохрани́тельный** предпазен кран *(напр. срещу повишаване на налягането)*
~, **присте́нный** *вж.* **кран, насте́нный**
~. **прицепно́й** прикачен кран, кран върху ремарке
~, **про́бковый [про́бочный]** кран-пробка, кран с тапа [кекла]
~, **про́бный** контролен [пробен] кран *(напр. за контролен манометър)*
~, **проду́вочный [продухва́тельный]** продухвателен кран
~, **проходно́й** спирателен кран
~, **пусково́й** пусков [пускателен] кран
~, **путево́й** *жп.* пътен [релсов] кран *(за полагане на релси)*
~, **разли́вочный** 1. *леяр.* кран за разливане *(на разтопен метал)* 2. разливен [разпределителен] кран *(за течност)*
~, **разобща́ющий** *жп.* разединителен кран *(на автоматичната спирачка)*
~, **распредели́тельный** разпределителен [команден] кран
~, **регулиро́вочный** регулировъчен [регулиращ] кран
~, **ре́льсовый** *вж.* **кран, путево́й**
~, **рельсоукла́дочный** *вж.* **кран, путево́й**
~, **ручно́й** ръчен кран, кран с ръчно задвижване; ръчен крик
~, **са́льниковый** салников кран, кран с набивъчна кутия
~, **самоподъёмный** кран с автоматично повдигане
~, **самохо́дный** самоходен кран; автокран
~, **сбо́рочный** *вж.* **кран, монта́жный**
~ **с грузовы́м магни́том** кран с товарен *(електро-)*магнит
~ **с клеща́ми, стри́пперный коло́дцевый** *мет.* кран за изваждане на стоманените блокове от кокили с вертикални клещи
~ **с ла́пами, мостово́й** мостов кран с лапи *(за хващане на ламарини)*
~, **сливно́й** отливен [преливен] кран
~, **сма́зочный** кран за масло
~, **смеси́тельный [~-смеси́тель]** смесителен кран, батерия
~, **соедини́тельный** съединителен кран *(спирателен)*
~ **со стрело́й** *вж.* **кран, стрелово́й**
~ **с переме́нным вы́летом** кран с променлив обсег [обхват]
~ **с поворо́тной платфо́рмой** кран с въртяща се платформа
~ **с поворо́тной стрело́й, мостово́й** мостов кран с въртяща се стрела
~, **спускно́й** *вж.* **кран, выпускно́й**
~, **ста́пельный** *кораб.* стапелен кран
~, **стержнево́й** канела, чеп
~, **сто́порный** спирателен кран
~, **стрелово́й** стрелови кран, кран със стрела
~. **стрелово́й самохо́дный** автокран със стрела
~, **стри́пперный** *мет.* кран за освобождаване на стоманени блокове от кокили
~, **строи́тельный** строителен кран
~, **судово́й** корабен кран
~, **топли́вный** кран за (течно) гориво
~, **тормозно́й** спирачен кран *(напр. въздшен)*
~, **тра́кторный** тракторен кран

~-тренóга кран-тринога *(напр. при ремонтни работи)*
~, трёхходовóй трипътен кран
~-трубоуклáдчик кран за полагане на тръби
~, угловóй ъглов кран *(на тръбопровод)*
~, углеподъёмный *жп.* въглищен кран
~-укóсина *стр., жп.* конзолен кран *(с две ролки)*
~, универсáльный универсален кран
~ управлéния кран за управление, команден кран
~, флáнцевый кран *(за свързване)* с фланец
~, цедúльный кран с филтър *(за промиване)*
~, четырёхходовóй четирипътен кран
~, шаржúрный *вж.* **кран, загрýзочный 1**
~, шúхтовый *вж.* **кран, загрýзочный 1**
~-штатúв *кфт.* кран-статив
~-штабелёр, мостовóй мостов щабелкран *(за складови помещения)*
~-штабелёр, подвеснóй окачен [висящ] щабелкран
~, экскавáторный екскаваторен кран
~ экстренного торможéния *жп.* внезапна [аварийна] спирачка
~, электромагнúтный *вж.* **кран, магнúтный**
~, эллинговый хелингов кран *(за ремонт на кораби)*
~, якорный *кораб.* кран [лебедка] за котвата
крáнец *м* *кораб.* кранец, отпорна греда
~, носовóй носов кранец, носова греда
~, плетёный плетен кранец, отбойна възглавница *(от въже)*
~, прóбковый корков кранец, отбойна възглавница (от корк)
~, шлюпочный лодков кранец
крановщúк *м* *под. тр.* крановик, машинист на кран
крарупизáция *ж* *тлф.* крарупизация, постоянно индуктивно натоварване
красúльный багрилен; бояджийски
красúльня (красúльная) *ж* бояджийска работилница, бояджийница
красúльщик *м* бояджия
красúтель *м* *хим., текст.* багрило, пигмент
~, азúновый азиново багрило
~, акридúновый акридиново багрило
~, альгóлевый алголово багрило
~, ализарúновый ализириново багрило
~, анилúновый анилиново багрило
~, аниóнный анионно багрило
~, антрахинóновый антрахиноново багрило
~, антрацéновый антраценово багрило
~, арилметáновый арилметаново багрило
~, ацетáтный ацетатно багрило
~, бензидúновый бензидиново багрило
~, вырáвнивающий изравняващо *(по блясък, тон)* багрило
~, гáлловый галово лепило
~, диазотúрующийся диазотиращо багрило
~, диамúновый-трифенúловый диамино-трифенилово багрило
~ для стеклá *стъкл.* оксидно багрило *(пигмент)* за стъкло
~, диоксазúновый диоксиазиново багрило
~, диспéрсный дисперсно багрило
~, дифенилметáновый дифенилметаново багрило
~, дихлортриазúновый дихлортриазиново багрило
~ для вáлки, кислóтный *полигр.* кисело багрило за валове
~, естéственный естествено багрило
~, жировóй маслоразтворимо багрило
~, жировóй пунцóвый маслено яркочервено *(пурпурно)* багрило
~, индантрéновый индантреново багрило
~, индигóидный индигоидно багрило
~, индулúновый индулиново багрило
~, искýсственный изкуствено [синтетично] багрило
~, кетóновый кетоново багрило
~, кислóтный кисело багрило
~, кислóтный хромúрующий кисело хромово багрило
~, кýбовый кюпно багрило
~, кýбовый антрахинóновый антрахиноново кюпно багрило
~, лáковый лаково багрило
~, ледянóй ледено проявно багрило
~, люминесцúрующий луминесцентно багрило
~, меднокóмплексный медно комплексно багрило
~, металлокóмплексный металокомплексно багрило
~, металлосодержáщий металсъдържащо багрило
~, метахрóмовый метахромово багрило
~, меховóй *кож.* багрило за кожи
~, минерáльный минерално [неорганично] багрило
~, нейтрáльный неутрално багрило
~, окислúтельный окислително багрило
~, оксазúновый оксазиново багрило
~, органúческий органично багрило
~, оснóвный основно багрило
~, пигмéнтный пигментно багрило
~, пирогéнный пирогенно багрило
~, пищевóй багрило за хранителни продукти
~, полушерстянóй багрило за полувълнени тъкани
~, протравнóй байцово [стипцово] багрило
~, прóчный трайно багрило
~, прямóй директно багрило
~, растúтельный растително багрило
~, светопрóчный светоустойчиво багрило
~, сернúстый серно багрило
~, синтетúческий синтетично [изкуствено] багрило
~, спиртовóй спиртово багрило
~, субстантúвный директно багрило
~, танúновый таниново багрило
~, тиазúновый тиазиново багрило
~, тиоиндигóидный кýбовый тиоиндигоидно кюпно багрило
~, трифенилметáновый трифенилметаново багрило
~, фенóловый фенолово багрило
~, фталогéновый фталогеново багрило

~, **фталоцианиновый** фталоцианиново багрило
~, **хинолиновый** хинолиново багрило
~, **хиноновый** хиноново багрило
~, **хлораминовый** хлораминово багрило
~, **хромовый** хромово багрило
~, **хромировочный** багрило за хромиране
~, **хром-комплексный** хром-комплексно багрило
~, **хромовый протравный** хромово стипцово багрило
~, **цианиновый** цианиново багрило
~, **эозиновый** еозиново багрило
красить 1. боядисвам, оцветявам, багря 2. *стр.* боядисвам, покривам [намазвам] с боя
краска *ж* 1. боя 2. боядисване
~, **акварельная** акварелна боя
~, **алюминиевая** алуминиева боя
~, **анилиновая** анилинова боя
~, **антикоррозионная** антикорозионна боя
~, **аэрозольная** аерозолна боя
~, **бензостойкая** бензиноустойчива боя
~, **битумная** битумна боя
~, **бронзовая** бронзова боя
~, **быстросохнущая** бързосъхнеща боя
~, **водостойкая** водоустойчива боя
~, **водяная** водна [акварелна] боя
~, **восковая** *полигр.* 1. восъчна боя 2. *стр.* восъчна облицовка [обмазка за камъни]
~, **вязкая** *полигр.* жилава [вискозна] боя
~, **глифталевая** глифталева боя
~, **глубокопечатная** *полигр.* боя *(мастило)* за дълбок печат
~, **глянцевая** *полигр.* гланцова боя
~, **грунтовочная** грунтова боя
~, **гуашевая** гваш, плакатна боя
~, **густотёртая** тестообразна [гъста, пастообразна] боя *(подлежи на разредяване преди нанасяне)*
~ **для кондитерских изделий** боя за сладкарски изделия
~ **дуплекс** *полигр.* боя с два тона
~, **живописная** боя за живопис
~, **защитная** защитна [предпазна] боя
~, **земляная** землена [минерална] боя
~, **известковая** *стр.* варова боя
~, **известковоустойчивая** устойчива на въздействие на вар боя
~, **изоляционная** изолационна боя
~, **искусственная** изкуствена [синтетична] боя
~, **казейновая** казеинова боя
~, **керамическая** керамична боя *(за боядисване на керамични изделия)*
~, **киноварная** цинобърна боя
~, **кислотоупорная** киселиноустойчива боя
~, **клеевая** 1. туткална боя *(с прибавка туткал)* 2. *стр.* постна боя
~, **книжная** *полигр.* боя за книгопечатане
~, **кокильная** боя за леярски форми
~, **копировальная** боя за копиране, копирна боя
~, **лаковая** лакова боя
~, **латексная** латексна боя
~, **литейная** леярска [противопрегарна] *боя (за покриване на форми и сърца)*
~, **литографская** литографска боя, литографско мастило
~, **магнитная** магнитна боя
~, **малярная** *стр.* постна боя *(за боядисване стени и тавани)*
~, **масляная** маслена [блажна] боя
~, **меловая** тебеширена боя, креда
~, **минеральная** минерална боя
~, **надглазурная** *керам.* надглазурна боя
~, **необрастающая** *кораб.* необрастваща боя *(за боядисване подводната част на кораб)*
~, **несмываемая** неразтворима [неизмиваща се] боя
~, **нитроцеллюлозная** нитроцелулозна боя
~, **огнезащитная** огнезащитна [противопожарна] боя
~, **огнеупорная** огнеупорна боя
~, **офсетная** боя за офсетов печат
~, **печатная** печатарска боя, печатарско мастило
~, **покрывная** покривна боя *(за нанасяне в тънък покриващ слой)*
~, **радиоактивная** радиоактивна боя
~, **светопрочная** светоустойчива боя
~, **свинцовая** оловна боя, миниум
~, **силикатная** силикатна боя
~, **сухая** суха боя, боя на прах
~, **термочувствительная** термочувствителна боя *(променяща цвета си при изменение на температурата)*
~, **тёртая** стрита [разтрита] боя
~, **типографская** *вж.* **краска печатная**
~, **токопроводящая** токопроводеща боя
~, **формовочная** *вж.* **краска, литейная**
~, **хромовая** хромова боя
~, **штемпельная** щемпелна боя, боя [мастило] за печати
~, **щелочестойкая** алкалноустойчива боя
~, **эмалевая** емайлова боя
~, **эмульсионная** емулсионна боя
красковар *текст.* багровар, работник, приготвящ бои *(професия)*
красковарка *ж* *текст.* багрилна кухня
краскодувка *ж* *стр.* бояджийски пистолет
краскомешалка *ж* бъркачка за бои
краскопистолет *м* бояджийски пистолет
краскопульт *м* *стр.* бояджийска пръскачка *(ръчна)*; апарат за боядисване чрез пръскане *(с електрическо задвижване)*
краскораспылитель *м* *вж.* **краскопистолет**
краскотёрка *ж* 1. мелачка за бои 2. разтривни валци за бои
~, **дисковая** дискова мелачка за бои
краснина *ж* червено оцветено ядро *(дефект на дървесина)*
краснокалильный *мет.* нажежен до червен цвят
красноломкий *мет.* чуплив [трошлив] при нагряване до червено
красноломкость *ж* *мет.* червена крехкост [трошливост]
красностойкость *ж* устойчивост при нагряване до червено, червена якост

кра́сочница *ж полигр.* дукторна кутия, кутия за боя [мастило]
кра́тер *м* 1. *геол.* кратер 2. *ел.* кратер *(напр. на контактно тяло)*
~, **дуги́** *ел.* кратер *(на анода)* на волтова дъга
~, **лу́нный** *астр.* лунен кратер
~, **метеори́тный** *геол.* метеоритен кратер
~, **сва́рочный** заваръчен кратер
~, **шва, незаде́ланный** *зав.* незапълнен кратер на шев *(дефект)*
краткосро́чный краткосрочен
кра́тное *с мат.* кратно число
~, **наиме́ньшее о́бщее** най-малко общо кратно *(число)*
кра́тност *ж мат.* кратност; делимост
~, **измельче́ния** кратност [степен, коефициент] на раздробяване
~ **иониза́ции** кратност на йонизацията
~ **пусково́го то́ка** *ел.* кратност на пусковия ток
~ **светофи́льтра** *кфт.* кратност на светофилтъра
~ **циркуля́ции** кратност на циркулацията [обмена] *(на вода, газ)*
кра́тный кратен, делим *(без остатък)*
краузи́т *м минер.* краузит
краури́т *м минер.* краурит
кра́фт-бума́га *ж* крафт-хартия (от сулфатна целулоза)
~**-целлюло́за** крафт-целулоза, сулфатна целулоза
крахма́л *м хран.* нишесте, скорбяла, кола
~, **живо́тный** животинско нишесте, гликоген
~, **раствори́мый** разтворимо нишесте, декстрин
~, **чечеви́чный** нишесте от леща
крахма́ление *с текст.* колосване, апретиране с нишесте
крацева́ние *с* почистване с телена четка
краше́ние *с текст.* багрене, боядисване
~, **бараба́нное** *кож.* барабанно боядисване, боядисване в барабан
~ **в куске́** *текст.* багрене на плат
~ **гла́дкое** гладко боядисване
~ **кисло́тными краси́телями** боядисване с кисели багрила
~, **ку́бовое** кюпно боядисване
~, **ледяно́е** *хим.* ледено [студено] боядисване *(с проявни багрила)*
~, **непреры́вное** *текст.* непрекъснато *(поточно)* багрене
~ **окуна́нием** боядисване чрез потапяне
~, **пове́рхностное** повърхностно боядисване
~ **под давле́нием** *текст.* багрене под налягане
~, **покрывно́е** покривно боядисване
~, **протра́вное** *хим.* байцово боядисване *(с байцови бои)*
~, **прямо́е** *вж.* **краше́ние, субстанти́вное**
~ **распыле́нием** боядисване чрез разпръскване *(с пулверизатор)*
~, **субстанти́вное** директно боядисване, багрене със субстантивни [директни] багрила
~, **трафаре́тное** *кож.* боядисване с шаблони
~, **холо́дное** студено боядисване
~, **хро́мовое** хромово боядисване *(с хромови багрила)*
креди́т *м икон.* кредит
~, **ба́нковский** банков кредит
кредитова́ть кредитирам
крезо́л *м хим.* крезол
крейтони́т *м минер.* крейтонит *(разновидност на ганит)*
крейцко́пф *м маш.* кръстоглав
~, **ви́льчатый** вилков кръстоглав
~, **двусторо́нний** двустранен кръстоглав
~, **двухшарни́рный** двушарниреи [двуставен] кръстоглав
~, **односторо́нний** едностранен кръстоглав
крейцме́йсель *м* кръстат секач
крейцшпу́ля *ж текст.* кръстата [кръстосана] шпула
крекервальцы́ *мн* 1. *хран.* мелничарски валци 2. *кауч.* дробилни валци
кре́кинг *м хим.* крекинг, крекинг-процес, крекиране
~**-бензи́н** крекинг-бензин *(получен чрез крекинг-процес)*
~, **высокоскоростно́й конта́ктный** бърз контактен крекинг
~, **высокотемперату́рный** крекинг при висока температура
~**-газ** крекингов газ *(получен чрез крекинг)*
~, **глубо́кий** дълбок крекинг
~**-дистилля́т** крекинг-дестилат
~, **жидкофа́зный** течнофазен крекинг, крекинг в течна фаза
~, **избира́тельный** избирателен [селективен] крекинг
~, **каталити́ческий** каталитичен крекинг, крекингова катализа
~, **лёгкий** лек крекинг, крекинг в течна фаза
~**-мазу́т** крекингов мазут
~, **низкотемперату́рный** нискотемпературен крекинг
~, **окисли́тельный** окислителен крекинг
~**-оста́ток** остатък от крекинг-процес
~, **парофа́зный** парофазен крекинг, крекинг в парова фаза
~**-проду́кт** крекингов продукт
~**-проце́сс в кипя́щем сло́е** крекинг с прахообразен катализатор, «флуид-процес»
~, **регенерати́вный** регенеративен крекинг
~, **смешаннофа́зный** крекинг в смесена фаза
~, **терми́ческий** термичен крекинг
~, **тяжёлый** *вж.* **кре́кинг, глубо́кий**
~**-устано́вка** *ж* крекингова инсталация, инсталация, за крекинг-процес
креки́рование *с вж.* **кре́кинг**
креки́рованный крекиран
креки́ровать крекирам, подлагам на крекинг
кремалье́ра *ж маш.* кремалиера, зъбна рейка
креме́нь *м минер., петр.* кремък
кремерзи́т *м минер.* кремерзит
кремневодоро́д *м хим.* силиководород
кре́мневый силициев
кремнезём *м* силициев двуокис, кремък,
кремнекаучу́к *м* силиконов каучук
кремнекислота́ *ж* силициева киселина
кремнеки́слый силикат, силикатен

кре́мний *м* *хим.* силиций, Si
~, **азо́тистый** силициев нитрид
~, **двусерни́стый** силициев двусулфид, силициев (IV) сулфид
~, **односерни́стый** силициев моносулфид, силициев (II) сулфид
~, **свобо́дный** свободен (*несвързан*) силиций
~, **трёхбо́ристый** силициев триборид
~, **фто́ристый** силициев флуорид
кремнийоргани́ческий *хим.* органосилициев
кремни́стый 1. силицид 2. силициев
крен *м* *кораб.*, *ав.* крен, наклоняване (*на страна на кораб или самолет*); наклон
~, **боково́й** странично наклоняване
~, **бортово́й** *вж.* **кре́н, боково́й**
~, **оста́точный** *ав.* остатъчен наклон
~, **попере́чный** *ав.* напречен наклон
~, **продо́льный** надлъжен наклон
кренгова́ние *с* *кораб.* кренговане, наклоняване (*на кораб за преглед, боядисване или ремонт на подводната му част*)
креннери́т *м* *минер.* кренерит (*златен телурид*)
креноме́р *м* *ав.* наклономер, уред за измерване на наклона
креноме́тр *м* *ав.* *вж.* **кренóмер**
~, **гироскопи́ческий** жироскопичен наклономер
крень *ж* удебеляване на лятната част на годишен кръг (*дефект на дърво*)
креозо́т *м* *хим.* креозот, смес от етери на фенола
креозоти́рование *с* *хим.* креозотиране, импрегниране с креозот
кре́п *м* 1. *текст.* креп (*вид прежда, сплитка и тъкан*) 2. *кауч.* креп, естествен каучук (*на грапави листове*)
~**-жоржéт** *текст.* креп-жоржет
~, **подо́шве нный** креп-каучук за подметки
~, **рифлённый** рифелуван креп-каучук
крепдеши́н *м* *текст.* крепдешин
крепёжный *мин.* крепежен, подпорен, укрепващ
крепи́льщик *м* *мин.* крепач, укрепвач (*на минни галерии и забои*)
крепи́рование *с* *текст.*, *харт.* крепиране
крепи́ровать *текст.*, *харт.* крепирам
крепи́тель *м* *леяр.* свързващо вещество, крепител
крепи́ть 1. заздравявам, усилвам; закрепявам, укрепявам; подпирам 2. *кораб.* връзвам, завързвам (*здраво*); събирам, свивам (*платна*)
кре́пкий силен, як, здрав; твърд; концентриран (*за разтвор*)
крепле́ние *с* 1. *мин.*, *стр.* крепене, укрепване, укрепяване 2. закрепване; свързване 3. *кож.* закрепване (*на ходилото на обувка*)
~, **а́нкерное** *стр.* анкерно закрепване, закотвяне
~, **байоне́тное** байонетно закрепване [свързване]
~ **бандажа́** *жп.* укрепителен пръстен на бандажа
~, **безболтово́е** безболтово свързване [закрепване]
~, **бето́нными ка́мнями** крепене с бетонни блокчета
~, **болтово́е** свързване с болтове
~ **буровы́х скважи́н обса́дными тру́бами** укрепване на сондаж с обсадни тръби
~ **верхня́ками** *мин.* укрепване с капаци (*от разбичени трупи*)
~ **в ла́сточкин хвост** закрепване с «ластовича опашка»
~ **вразбе́жку** *мин.* разредено укрепване
~, **вре́менное** *мин.* временно укрепване (*подлежи на замяна с постоянно укрепване*)
~ **вы́водов** *ел.* закрепване на изводите
~, **габио́нное** габионно укрепване (*с пълни с камъни дървени кафези*)
~, **га́ечное** свързване [закрепване] с гайки
~, **гвоздево́е** свързване [закрепване] с гвоздеи
~ **дверны́ми окла́дами [деревя́нными ра́мами]** *мин.* укрепване с дървени (*подпорни*) рами
~ **дви́гателя** закрепване [укрепване, окачване] на двигател (*напр. на фундамент, върху самолет, автомобил*)
~ **де́ревом** *мин.* укрепване с дърво
~, **железобето́нное** *стр.* стоманобетонно укрепване
~, **жёсткое** укрепяване, усилване; твърдо закрепяване; *мин.* твърдо [неподатливо] крепене
~, **закладно́е** *стр.* обшиване [укрепване] с хоризонтални дъски (*напр. на окоп*)
~ **ка́мнем** *мин.* укрепване (*чрез иззидване*) с камък
~ **квадра́тными окла́дами** *мин.* укрепване с квадратни рами
~, **клеево́е** *кож.* закрепване [свързване] с лепило, лепене
~, **клиново́е** *стр.*, *маш.* закрепване с клин
~, **косты́льное** *жп.* закрепване с крампони
~ **кро́вли** *мин.* крепене на горнището [тавана]
~ **лопа́тки** *топл.* закрепване на лопатката (*на турбина*)
~ **накло́нных вы́работок** *мин.* укрепяване на наклонени галерии
~ **непо́лными окла́дами** *мин.* укрепяване с непълни рами
~ **обсадны́ми тру́бами** укрепяване със сондажни тръби
~ **пла́вающее** *маш.* плаващо укрепване (*на пружинни опори*)
~ **под клю́зом** *кораб.* укрепване до клюза (*отвора за котвената верига*)
~ **подхва́тами** *мин.* укрепване с подпори
~ **потоло́чное** *стр.* таванно укрепване
~, **прижи́мное** *обр. мет.* закрепване в Т-образни канали (*на масата на металорежеща машина*)
~ **прошивно́е** *кож.* закрепване (*на ходилото на обувка*) чрез зашиване
~ **ре́льсов** *жп.* закрепване на релси
~, **рудни́чное** руднично крепене [укрепване

~, **свóдчатое** *стр.* сводово укрепване
~, **стеннóе** *ел.* закрепване [монтаж] към стена
~ **стóйками** *мин.* укрепяване със стойки
~, **стропи́льное** *стр.* гредово-ребрено укрепване
~ **тю́бингами** *мин.* тюбингово [тръбно] укрепване
~, **шарни́рное** *маш.* шарнирно закрепяване
креп-марокéн *м* *текст.* креп-марокен
крепóн *м* *текст.* крепон
крéпость *ж* 1. здравина, якост, устойчивост; *хран.* сила *(напр. за чай, спиртни питиета)*; *хим.* концентрация 2. *воен.* крепост
~ **гóрной порóды** якост на скала
~ **на разры́в** якост на скъсване
~ **на растяжéние** якост на опън
~, **пробивна́я** *ел.* устойчивост [съпротивление] срещу *(електрически)* пробив
~, **удéльная** *мех.* специфична якост
крепь *ж* *мин.* крепеж *(подпорна минна конструкция)*
~, **а́рочная** арков [сводов] крепеж
~, **бетони́товая** крепеж от бетонити [бетонни блокчета]
~, **бетóнная** бетонен крепеж
~, **венцóвая** рамков [венечен] крепеж
~, **водонепроница́емая** водонепропусклив крепеж
~ **вразбéжку** разреден крепеж
~, **врéменная** временен крепеж
~, **гóрная** рудничен [минен] крепеж
~, **деревя́нная** дървен крепеж
~, **железобетóнная** стоманобетонен крепеж
~, **забивна́я** забивен крепеж
~, **забóйщицкая** забоен крепеж
~, **за́мкнутая** затворен крепеж
~, **ка́менная** зидан крепеж *(от блокчета, тухли)*
~, **карка́сная** скелетен [смесен] крепеж
~, **кессóнная** кесонен крепеж
~, **кирпи́чная** тухлен крепеж
~, **кольцева́я** пръстеновиден крепеж *(за шахти)*
~, **консóльная** конзолен крепеж
~, **coса́я** наклонен крепеж
~, **кострóвая** скарен крепеж
~, **металли́ческая** метален крепеж
~, **металли́ческая кольцева́я** крепеж от стоманени пръстени
~, **механизи́рованная** механизиран крепеж; подпорен агрегат
~, **неза́мкнутая** отворен *(галериен)* крепеж
~, **несжима́емая** неподатлив крепеж
~, **огнестóйкая** огнеустойчив крепеж
~, **опережа́ющая** изпреварващ крепеж
~, **опускна́я** потъващ крепеж *(спускащ се в шахта)*
~, **орга́нная** преграден [редов] крепеж
~, **передвижна́я** подвижен крепеж
~, **передова́я** челен крепеж
~, **подвесна́я** висящ [окачен] крепеж
~, **перекры́шная** таванен [покривен] крепеж
~, **перенóсная** преносим крепеж
~, **погру́жная** *вж.* **крепь, опускна́я**
~, **пода́тливая** податлив крепеж
~, **поса́дочная** обрушвачески крепеж
~, **постоя́нная** постоянен крепеж
~, **ра́мная** рамков крепеж
~, **распóрная** разпънков крепеж
~, **секциóнная** секционен крепеж; подпорен агрегат
~, **сплошна́я** плътен крепеж
~, **спускна́я** зидан крепеж *(на шахта)*
~, **сру́бовая** плътен рамков крепеж *(за вертикални изработки)*
~, **станкóвая** сандъкообразен [скелетен] крепеж
~, **стóечная** крепеж на стойки
~, **стропи́льная** полигонов *(сглобен от греди)* крепеж
~, **тру́бная** тръбен крепеж
~, **тю́бинговая** тюбингов крепеж *(с отлети чугунени пръстени — за водопропускливи пластове)*
~, **уси́ленная** усилен крепеж
~, **шага́ющая** крачещ крепеж
~, **шарни́рно-а́рочная** шарнирно-сводов крепеж *(със стоманени сводови ламарини)*
~, **шта́нговая** щангов [анкерен, прътов] крепеж
~, **шту́чная** *вж.* **крéпь ка́менная**
крест *м* 1. кръст, кръстово съединение 2. кръстачка
~, **визи́рный** *геод.* визирен [нишков] кръст *(в оптични инструменти)*
~, **мальти́йский** *маш.* малтийски кръст
~ **ни́тей** *текст.* хваната уста, прекръстосване на нишки
~, **перехóдный** *стр.* преходна кръстачка *(с две намалени муфи)*
~, **поса́дочный** *ав.* знак за кацване
~, **ра́струбный** *стр.* *(чугунена)* кръстачка с уширения [муфи]
~, **фасóнный** *стр.* *(чугунена)* кръстачка под прав или остър ъгъл
~, **фла́нцевый** *стр.* кръстачка с фланци
крéстик *м* **-мéтка** кръстче *(знак)*
крестови́на *ж* 1. *маш.* кръстовище, кръстачка 2. *жп.* кръстовина *(на стрелка)*
~, **винта́** *ав.* кръстачка на витло
~, **возду́шная** *ел.*, *тлф.* въздушно кръстосване *(телефонни линии)*
~ **дифференциа́ла** *авто* кръстачка на диференциал
~, **защи́тная** *ел.* защитен (рогов) кръст *(на краищата на изолаторни вериги)*
~, **рельсосбóрная** *жп.* релсосъбираща кръстовина
~, **я́корная** *ел.* котвена звезда
крестообра́зный кръстообразен
кретóн *м* *текст.* кретон
крива́я *ж* *мат.* крива линия, крива
~, **адиабати́ческая** *топл.* адиабатна крива
~ **активáции** *ядр.* крива на активирането
~, **аппроксими́рующая** *мат.* апроксимираща крива *(приближаваща се към дадена крива или права линия)*
~, **балансирóвочная** *физ.* балансираща крива

~, **баллисти́ческая** *воен., ракет.* балистична крива
~ **бие́ний** *физ.* крива на биенията
~, **верёвочная** *мат.* верижка, верижна крива [линия]
~ **вероя́тности** крива на вероятността
~ **вертика́льной освещённости** *ел.* крива на вертикалната осветеност
~ **возбужде́ния** *ел.* крива [характеристика] на възбуждането
~ **вы́бега** *ел.* крива на спирането, крива на движението по инерция
~ **вы́хода масс** *ядр.* крива на добива на масите
~, **гармони́ческая** *радио* хармонична крива крива на хармоничните честоти
~, **Га́уссовая** *мат.* крива на Гаус
~ **геометри́ческого ме́ста** (крива на) геометрично място
~, **гипсографи́ческая** *геод.* хипсографична крива
~ **гистере́зиса** *ел.* хистерезисна крива
~ **горизонта́льной освещённости** крива на хоризонталната осветеност
~, **градуиро́вочная** *ел.* градуировъчна крива, крива за градуиране
~, **грани́чная** *физ.* гранична крива
~ **гранулометри́ческого соста́ва** *мин.* крива на гранулометричен *(зърнометричен)* състав, зърнометрична крива
~ **давле́ния** *топл.* крива на налягането
~ **движе́ния** крива [диаграма] на движението
~, **двухсло́йная** *мин.* двуслойна крива *(при вертикално електрическо сондиране)*
~ **де́бита** *мин.* крива на дебита
~ **депре́ссии** *физ.* крива на депресията
~, **дилатометри́ческая** *физ.* дилатометрична крива *(на разширение)*
~, **за́мкнутая** затворена крива
~ **затвердева́ния** крива на втвърдяването
~ **затуха́ния** крива на затихване
~, **знакопереме́нная** знакопроменлива крива
~ **избира́тельности** крива на селективността
~ **изги́ба** *съпр.* провисване, крива на огъване
~, **изопараметри́ческая** *топл.* изопараметрична крива *(напр. за разхода на гориво)*
~, **изостати́ческая** изостатична крива
~, **изотерми́ческая** изотермична крива
~, **изотропи́ческая** *геофиз.* изотропна крива
~ **инве́рсии** *топл.* инверсна крива
~, **индика́торная** индикаторна крива
~, **интегра́льная** *мат.* интегрална крива
~, **интерполяцио́нная** *мат.* интерполационна [интерполирана] крива
~, **карота́жная** *мин.* каротажна диаграма *(изследване на сондажни отвори)*
~ **ката́ния** *мет.* крива на валцуване
~ **кристаллиза́ции** крива на кристализация
~, **лави́нная** *ядр.* лавинна [поройна] крива
~, **логарифми́ческая** *мат.* логаритмична крива
~ **моме́нтов** *мех.* крива на моментите
~ **мо́щности** крива на *(изменението)* на мощността
~ **нагру́зки** крива на натоварване
~ **намагни́чивания** крива на намагнитването
~, **напо́рная** напорна крива, крива на налягането
~, **нормиру́ющая** *мат.* нормираща крива
~, **о́пытная** крива, определена по опитни данни, експериментална крива
~ **отка́чки** *мин.* крива на изпомпване
~ **оседа́ния** *мин.* крива на слягане
~ **отобража́ющая** *мат.* крива, отразяваща *(някаква)* зависимост
~ **параболи́ческая** параболична крива, парабола
~ **перехо́дная** преходна крива
~ **подпо́ра** *хидр.* крива на подпора *(напр. на подпочвени води)*
~ **поло́гая** *мат.* плоска крива *(с малка кривина)*
~ **по́ля** *ел.* крива *(характеристика)* на полето
~ **поляриза́ции** крива на поляризация
~, **поса́дочная** *ав.* крива на кацането
~, **потенциа́льная** потенциална крива
~ **потребле́ния** крива на потребление [консумация]
~, **простра́нственная** *мат.* пространствена крива
~ **пути́** крива на път, завой
~, **равнове́сная** *ядр.* крива на равновесието
~ **радиодевиа́ции** крива на радиодевиацията
~ **разря́да** *ел.* крива на разряда [изпразването]
~ **распределе́ния** *мат.* крива на разпределение
~ **рассогласова́ния** *ел.* крива на разстройването
~ **раствори́мости** *хим.* крива на разтворимост
~ **расхо́да** *топл.* крива на разхода *(напр. на пара)*
~, **расчётная** крива по изчисления, изчислена крива
~ **расшире́ния** *топл.* крива на разширението
~, **резона́нсная** резонансна крива [характеристика]
~, **результи́рующая** резултатна крива
~ **си́лы све́та** крива на интензивността на светлината
~, **синусоида́льная** синусова крива, синусоида
~ **скольже́ния** *мат.* крива на плъзгането
~, **соединя́ющая** съединителна, [съединяваща] крива
~ **сопротивле́ния** крива на съпротивлението
~, **сопряга́ющая** *жп.* свързваща [съединителна] крива
~, **спектра́льная** спектрална крива
~, **стре́лочная** *жп.* крива [дъга] на стрелка *(за отклонението)*
~, **тариро́вочная** тарировъчна крива, крива за тариране
~, **температу́рная** температурна крива
~ **торможе́ния** крива на спирането, спирачна характеристика
~ **ускоре́ния** крива на ускорението

~, **фа́зовая** фазова крива [характеристика]
~, **фотометри́ческая** фотометрична крива
~, **характеристи́ческая** характеристична крива
~, **цикли́ческая** циклична крива
~ **частоты́** честотна крива [характеристика]
~, **эквидиста́нтная** *мех.* крива на еднакви разстояния
~, **экспоненциа́льная** експоненциална крива, експонента
~, **экстраполяцио́нная** екстраполационна крива
~, **этало́нная** *изм.* еталонна крива
кривизна́ *ж* кривина; изкривеност
~ **криво́й** *мат.* кривина на кривата
~, **геодези́ческая** геодезична кривина
~ **земно́й пове́рхности** кривина на земната повърхнина
~ **лопа́тки** *топл.* кривина на лопатката *(на турбина)*
~ **орби́ты** кривина на орбитата
~ **пове́рхности** *мат.* кривина на повърхност
~ **по́ля изображе́ния [ра́стра]** *тлв.* изкривяване на полето на изображението [растера]
~ **простра́нства-вре́мени** *физ.* време-пространствена кривина
~ **про́филя** *мет.* кривина [изкривяване] на профил
~ **сква́жины** *мин.* кривина [изкривяване] на сондаж
~ **траекто́рии** *ав., воен.* кривина на траектория
~ **характери́стики** *ел.* кривина на характеристика
криволине́йность *ж* криволинейност
кривоши́п *м* *маш.* коляно, кривошип
~ **ва́ла, концево́й** крайно коляно *(напр. на колянов вал)*
~, **ведо́мый** задвижвано коляно
~, **веду́щий** задвижващо коляно
~, **гла́вный** главно [основно] коляно
~, **ди́сковый** дисково коляно
~, **золотнико́вый** коляно на шибър
~ **коле́нчатого ва́ла** коляно на колянов вал
~, **кули́сный** кулисно коляно
~, **направля́ющий** направляващо коляно
~, **обра́тный** обратно коляно
~, **спа́ренный** *вж.* **кривоши́п, сцепно́й**
~, **сцепно́й** зацепващо [куплирано] коляно
~, **съёмный** разглобяемо коляно
~, **эксце́нтриковый** ексцентрично коляно
кривоши́пно-шату́нный коляно-мотовилков
кривоши́пный колянов, кривошипен
криогенера́тор *м* генератор [апарат] за *(много)* ниски температури
криоге́нный *(отнасящ се)* до техника на ниски температури, криогенен
криогидра́т *м* *хим.* криохидрат
криоли́т *м* *минер.* криолит *(натриево-алуминиев флуорид)*
~, **флотацио́нный** флотационен криолит
криолитиони́т *м* *минер.* криолитионит
криомагни́т *м* крио*(електро-)*магнит
криоско́п *м* *физ.* криоскоп
криоскопи́ческий криоскопен
криоскопи́я *ж* *физ.* криоскопия
криоста́т *м* криостат *(термостат за температури, по-ниски от 120°K)*
криотрансформа́тор *м* *ел.* криотрансформатор
криотро́н *м* *изч.* криотрон *(свръхпроводещ елемент)*
крип *м* *съпр.* пълзене *(бавна деформация при постоянно натоварване, напр. на метали)* *вж. също* **ползу́честь**
крипоусто́йчивость *ж* *съпр.* устойчивост на пълзене
криптогали́т *м* *минер.* криптогалит
криптомела́н *м* *минер.* криптомелан
крипто́метр *м* уред за определяне на покриващата способност *(на боя)*
криптоморфи́т *м* *минер.* криптоморфит
крипто́н *м* *хим.* криптон, Kr
крипто́новый криптонов, съдържащ криптон
кристади́н *м* *радио* кристадин, полупроводников генериращ диод
криста́лл *м* *физ.* кристал
~, **анизотро́пный** анизотропен кристал
~, **выпрямля́ющий** *ел.* кристал с изправящо действие
~, **герма́ниевый** германиев кристал
~, **го́рный** планински кристал
~ **двойнико́вый** кристален срастък [двойник, близнак]
~, **дендри́тный** дендритен [дървовиден] кристал
~, **дете́кторный** детекторен кристал
~, **есте́ственный** естествен кристал
~, **жи́дкий** течен кристал
~, **заро́дышевый** кристален зародиш, зародишен кристал
~, **затра́вочный** *вж.* **криста́лл, заро́дышевый**
~, **иго́льчатый** иглест [игловиден] кристал
~, **изометри́ческий** изометричен кристал
~, **иску́сственный** изкуствен кристал
~, **ка́мерный** камерен кристал *(от оловна камера — нитрозилсярна киселина)*
~, **ква́рцевый** кварцов кристал
~, **кре́мниевый** силициев кристал
~, **левовраща́ющий** лявозавъртащ *(равнината на поляризация)* кристал
~, **ло́жный** псевдокристал
~, **одноо́сный** едноосен кристал
~ **опти́чески акти́вный** оптически активен кристал
~, **отрица́тельный** отрицателен кристал
~, **положи́тельный** положителен кристал
~ **полупрово́дника** полупроводников кристал
~, **правовраща́ющий** дяснозавъртащ *(равнината на поляризация)* кристал
~, **псевдоморфи́ческий** *вж.* **криста́лл, ло́жный**
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектричен кристал, пиезокристал
~, **разрывно́й** *вж.* **криста́лл, дендри́тный**
~, **сто́лочатый** стълбест кристал
~, **трансформа́торный** трансформаторен кристал
~, **тройнико́вый** кристал-срастък — тройник
~, **ферромагни́тный** феромагнитен кристал

~, **флуоресцирующий** флуоресциращ кристал
кристаллизатор *м* *хим.* кристализатор *(съд или уред)*
~, **барабанный** барабанен кристализатор
~, **башенный** кулов кристализатор
~, **трубчатый** тръбен кристализатор
~, **шнековый** шнеков кристализатор
кристаллизационный кристализационен
кристаллизация *ж* *хим.* кристализация
~, **вакуум** кристализация във вакуум
~ **в движении** кристализация при разбъркване *(раздвижване)*
~ **в покое** кристализация в покой
~, **вторичная** вторична кристализация
~, **дендритная** дендритна кристализация
~, **дробная** фракционна кристализация
~, **направленная** насочена кристализация
~, **первичная** първична кристализация
~, **собирательная** събирателна [колекторна] кристализация
~, **спонтанная [самопроизвольная]** спонтанна кристализация
~, **фракционированная** *вж.* **кристаллизация, дробная**
кристаллизуемость *ж* кристализационна способност
кристаллизующийся кристализиращ
кристаллит *м* *крист.*, *петр.* кристалит
кристаллический кристален
кристалличность *ж* кристална структура
кристаллогидрат *м* *минер.* кристалохидрат *(вещество, съдържащо кристална вода)*
кристаллографический кристалографски
кристаллография *ж* кристалография
~, **рентгеновская** *физ.*, рентгенова кристалография
~, **структурная** *мет.*. *физ.* структурна кристалография
кристаллодержатель *м* *елн.* кристалодържател
кристаллоид *м* кристалоид
кристаллокерамика *ж* кристалокерамика
кристаллообразование *с* кристалообразуване
кристаллооптика *ж* кристалооптика
кристаллофизика *ж* кристалофизика
кристаллохимия *ж* кристалохимия
кристобалит *м* *минер.* кристобалит
критерий *м* критерий
~ **автономности** критерий за автономност
~ **безопасности** *ядр.* критерий за безопасност
~, **вероятностный** *мат.* вероятностен критерий
~ **видимости** *ав.* критерий за видимост
~ **затупления** *обр.* *мет.* критерий за износване на (режещ) инструмент
~ **надёжности** *ав.* критерий за сигурност [надеждност]
~ **оптимальности** *мат.* критерий за оптималност
~ **подобия** *физ.* критерий на [за] подобие
~ **Прандтля** критерий на Прандтъл *(характеризира топлинните свойства на топлоносителя)*
~, **рентгенографический** *физ.* рентгенографски критерий
~ **сжимаемости** *ав.* критерий за свиваемост
~ **согласия** *мат.* критерий за съгласуване
~ **соответствия** *изч.* критерий за съответствие
~, **статистический** *мат.* статистически критерий
~, **температурный** *физ.* температурен критерий
~, **турбулентности** *хидродин.* критерий за турбулентност
~ **устойчивости** критерий за устойчивост
~ **частотный** *изч.* честотен критерий
критический *ядр.* критичен
критичность *ж* критичност
~, **запаздывающая** *ядр.* закъсняваща критичност
~, **мгновенная** *ядр.* моментна [мигновена] критичност
крица *ж* *мет.*, *остар.* крица; кюлче, блок *(от нисковъглеродна стомана, получена по занаятчийски начини)*
кричнорудный *мет.* кричноруден *(за получаване на стомана направо от руда — без висока пещ)*
кричный *мет.* кричен
кровавик *м* *минер.* хематит
кровельный 1. *стр.* покривен 2. *мин.* горнищен; таванен
кровельщик *м* *стр.* покривчия *(професия)*
кровля *ж* 1. *стр.* покривна облицовка [настилка], покрив *(без носещата конструкция)* 2. *мин.* горнище; таван *(на минна изработка)*
~, **асбоцементная** 1. азбестоциментова настилка на покрив 2. азбестоциментов покрив, покрив с азбестоциментова настилка
~, **аспидная** 1. аспидна покривна настилка *(с плочи от аспидни шисти)* 2. покрив с аспидна настилка
~ **выработки** *мин.* таван на изработка
~, **гонтовая** шиндов покрив *(с дъсчени плочки)*
~ **горизонтальной выработки** таван на хоризонтална изработка
~, **дощатая** покрив с дъсчена обшивка
~, **драночная** покрив с летвена обшивка
~ **из гофрированного железа** покрив от вълнообразна [гофрирана] ламарина
~ **из двойных рядов черепицы** покрив с двойни редове керемиди
~ **из желобчатой черепицы** покрив от улеойобразни керемиди
~ **лавы** горнище на фронт
~, **легкосбрасываемая** лек покрив *(напр. на взривоопасно помещение)*
~, **ложная** лъжливо горнище
~ **месторождения, висячая** висящо [надвесно] горнище на рудно находище
~, **металлическая** 1. ламаринена покривна настилка 2. покрив с ламаринена облицовка
~, **мягкая** 1. мека покривна настилка 2. меко [слабо] горнище

~, **непосре́дственная** непосредствено горнище *(обрушва се редовно с напредване на фронта)*
~, **неусто́йчивая** неустойчиво горнище
~, **обнажённая** открито [оголено] горнище
~, **обру́шенная** обрушено горнище
~, **основна́я** основно горнище *(над непосредственото горнище)*
~ **пласта́** горнище на пласт
~, **пло́ская** плосък покрив
~, **руберо́идная** 1. рубероидна покривна настилка 2. покрив с рубероидна настилка [облицовка]
~ **с гра́вием, руло́нная** покривна настилка с материали на руло *(напр. битумен картон, рубероид)* и посипка от ситен чакъл
~, **сла́нцевая** шистозно горнище
~, **тесо́вая** *вж.* **кро́вля, доща́тая**
~, **то́левая** 1. настилка от покривна мушама 2. покрив с мушамена покривка
~, **усто́йчивая** устойчиво [здраво] горнище
~ **усту́па** *мин.* горна площадка на работно стъпало [работен хоризонт]
~, **ши́ферная** покривна настилка с шиферни плочи
~ **штре́ка** горнище на галерия
кро́ки *с* 1. *геод.* скица 2. *воен.* кроки, (окомерна) скица
крокидоли́т *м* *минер.* крокидолит *(азбестов минерал от групата на амфибола)*
кроко́йт *м* *минер.* крокоит *(червена оловна руда)*
кро́кус *м* *маш.* червен прах за полиране, английско червено
кро́мка *ж* 1. ръб, край; ивица 2. резец, режещ ръб *(на инструмент)* 3. *текст.* кенар, ива
~, **бокова́я (крыла́)** *ав.* страничен ръб (на крило)
~, **вспомога́тельная ре́жущая** спомагателен режещ ръб
~, **входна́я** *ав.* входен ръб
~, **гла́вная ре́жущая** главен режещ ръб *(на инструмент)*
~, **декорати́вная** *авто* декоративна лайстна *(на каросерията)*
~, **исхо́дная** изходен ръб [край]
~ **кали́бра, входна́я** входящ ръб на калибър
~, **концева́я** *ав.* краен ръб
~ **крыла́** *ав.* ръб на крило
~ **лопа́тки турби́ны, за́дняя** заден ръб на турбинна лопатка
~, **надо́рванная** *текст.* накъсана ива
~, **направля́ющая** *маш.* направляващ ръб
~, **око́нная** *стр.* прозоречен ръб
~, **отсе́чная** *топл.* ръб за отсичане [отрязване]
~, **пере́дняя** *ав.* преден ръб
~, **пере́дняя (ло́пасти воздушно́го ви́нта)** *ав.* преден [челен] ръб (на перката)
~, **переходна́я ре́жущая** преходен режещ ръб
~, **попере́чная ре́жущая** напречен режещ ръб *(на спирално свредло)*
~, **поса́дочная** *маш.* прилягащ [пасващ] ръб *(при сглобяване)*
~, **прочека́ненная** зачеканен ръб
~, **ре́жущая** режещ ръб *(на инструмент)*
~ **резца́** режещ ръб на ножа
~, **ско́шенная** скосен [притъпен, убит] ръб
~ **стороны́ впу́ска** входен ръб
~, **углова́я ре́жущая** скосен режещ ръб *(със снета фаска)*
~ **шпо́нки** *маш.* ръб на клин [шпонка]
кромконапра́витель *м* *текст.* ширител на ивите
кро́мочный 1. ръбест 2. ивичен
крон *м* *хим.* хромова жълта боя, хромгелб
кронбло́к *м* *мин.* кронблок, горен ролков блок *(на сондажна кула)*
кронгла́с *м* *опт.* кронглас, оптично стъкло
кронци́ркуль *м* 1. нулциркул, нулев пергел *(за малки окръжности)* 2. дебеломер *(пергел за измерване на външни и вътрешни диаметри)*
~, **градуи́рованный** дебеломер с градуирана скала *(за отчитане)*
~**-измери́тель** измервателен пергел *(за нанасяне на размери)*
~, **кузне́чный** ковашки пергел *(за мерене при коване)*
~, **микрометри́ческий** микрометричен нулев пергел
~, **пада́ющий** *вж.* **кронци́ркуль 1**
~, **пружи́нный** пружинен пергел
кронште́йн *м* *маш.*, *стр.* конзола, стойка; опора, носач
~ **ано́дов** *ел.* носач на аноди
~, **вилкообра́зный** вилкообразна конзола
~, **візя́чий** *вж.* **кронште́йн подвесно́й**
~, **выдвижно́й** подвижна [изтегляща се] конзола
~ **гребно́го ва́ла** *кораб.* конзола на гребния вал
~ **дви́гателя** конзола [носач] на двигател
~ **кача́ющийся** люлееща се конзола, люлка
~ **копи́ра** *обр. мет.* носач на копирния шаблон
~, **опо́рный** опорна конзола [стойка], опора
~ **перебо́ра** конзола на сменните зъбни колела *(на лирата)*
~, **передвижно́й** подвижна [преносима] конзола *или* стойка
~, **переставно́й** подвижна [сменяема] конзола
~, **поворо́тный** въртяща се конзола
~, **подвесно́й** окачена [висяща] конзола
~ **подши́пника** конзола на лагер
~, **рессо́рный** ресорна конзола [стойка]
~ **токоприёмный** *ел.* носач на токоприемника
~, **шарни́рный** шарнирна конзола
кросс *м* *тлф.* крос, главен разпределител
кро́ссбар *м* *ел.* координатен избирач
кро́ссинг *мин.* вентилационен [въздушен] мост
кроссиро́вка *ел.* ранжиране, разпределение
кро́товый *с. ст.* къртичен
кро́шка *ж* 1. трошляк, ситнеж 2. *стр.* мозаични зърна
~, **кирпи́чная** *стр.* натрошени тухли
~, **мра́морная** зърна от натрошен мрамор
~, **стальна́я** стоманени дробинки [сачми]

~, **торфяна́я** натрошен [ситен] торф
~, **у́гольная** ситни въглища
круазю́р *м* *текст.* кръстосване *(на нишки)*
круг *м* 1. кръг 2. диск, кръг, шайба
~, **абрази́вный** абразивен [шмиргелов] диск *или* кръг
~, **азимута́льный** *геод.* азимутен кръг
~, **вертика́льный** *геод.* вертикален [височинен] кръг
~ **возвра́тов** *мат.* кръг на възвръщанията
~, **войло́чный** *обр. мет.* кечена [филцова] шайба *(за полиране)*
~ **высо́т** *геод.* височинен кръг, кръг на височините
~, **гонча́рный** грънчарско колело
~, **горизонта́льный** *геод.* хоризонтален кръг, кръг на посоките
~, **градуи́рованный** градуиран [награфен] кръг
~, **двухко́нусный** двуконусен диск
~, **дели́тельный** *маш.* делителен кръг [диск]
~ **дово́дочный** *обр. мет.* притриващ диск *(на лепинговъчна машина)*
~, **зубошлифова́льный** *обр. мет.* зъбошлифовъчен диск [кръг]
~, **инвариа́нтный** *мат.* инвариантен кръг
~ **ката́ния** *жп., маш.* кръг на търкалянето
~, **ко́жаный полирова́льный** *обр. мет.* кожена полировъчна шайба
~, **ли́мбовый** *изм.* лимбов кръг, лимб
~, **меридиа́нный** меридианен кръг
~, **нажда́чный** *вж.* **круг, абрази́вный**
~, **направля́ющий** направляващ кръг [диск]
~ **напряже́ний** *съпр.* кръгова диаграма на напреженията, кръг на Моор
~, **опо́рный** *под. тр.* опорен кръг [диск]
~, **отрезно́й** *маш.* режещ [циркулярен] диск, дисков трион
~, **поворо́тный** *жп.* въртящ [обръщателен] кръг, обръщател
~, **полирова́льный** полировъчен кръг [диск]
~, **полу́денный** полуденна *линия*, меридиан
~ **рассе́ивания** *опт.* кръг на разсейване
~, **резьбошлифова́льный** резбошлифовъчен диск [кръг]
~, **сегме́нтный поворо́тный** *жп.* сегментен обръщателен кръг
~, **спаса́тельный** *кораб.* спасителен кръг
~ **су́ппорта** *маш.* кръг на супорта
~, **точи́льный** точилен кръг, точилна шайба
~ **сходи́мости** *мат.* кръг на сходимост
~, **тригонометри́ческий** *мат.* тригонометричен кръг
~, **шлифова́льный** шлифовъчен диск [кръг]
~, **эксце́нтриковый** ексцентричен диск [кръг]
кругле́ние *с* *полигр.* закръгляване *(гърбовете на книжни тела)*
круглогу́бцы *мн* клещи с обли челюсти
круглодо́нный кръглодънен
круглопи́льный *гор.* объл дървен материал
круглошлифова́льный кръглошлифовален, кръглошлифовъчен
кругля́к *м* *гор.* объл дървен материал
кругово́й кръгов
круговоро́т *м* кръговрат, кръгообращение
~, **азо́та** кръговрат на азота *(в природата)*
~, **воды́** кръговрат на водата
кругооборо́т *м* **капита́ла** *икон.* кръгооборот на капитала
~, **оборо́тных сре́дств** *икон.* кръгооборот на оборотните средства
кружа́ло *с* *стр.* шаблон, кръжило, кофраж за свод
~, **передвижно́е** *стр.* подвижно кръжило
~, **сбо́рно-разбо́рное** сглобяемо-разглобяемо кръжило
кру́жево *с* *текст.* дантела
кру́жка чаша, канче
~, **пряди́льная** *текст.* 1. гърне [чаша] на предачна центрофуга 2. койлер *(за лента)*
~ **центрифу́ги** центробежно гърне *(производство на изкуствени влакна)*
кру́мер *с. ст.* култиватор с пружинни зъби
крупа́ *ж* *хран.* булгур, грис
~, **гре́чневая** грис от елда
~, **ма́нная** грис
~, **ру́дная** ситна руда
крупи́нки *мн.* **ледяны́е** *метео* град, градушка
крупнобло́чный едроблоков
крупновкра́пленный *геол.* впръснат [вбит] на едри парчета
крупногабари́тный *(отличаващ се)* с големи габарити, голямогабаритен, едроразмерен
крупнозерни́стый едрозърнест
крупнокристалли́ческий едрокристален
крупнокуско́вый *(което е)* на едри късове
крупнопане́льный *стр.* едропанелен
крупносе́рийный едросериен
кру́пность *ж* едрина
~ **зёрен** едрина на зърната
~, **кондицио́нная** *мин.* кондиционна *(условна, стандартна)* едрина
~ **угля́** едрина на въглища
крупнотонна́жный голямотонажен
крупноформа́тный едроформатен, голямоформатен
крупнощитово́й *стр.* *(който е)* с големи кофражни платна
крупнояче́истый едроклетъчен; едропорест
крупове́йка *хран.* машина за почистване [отвяване] на грис
крупо́н *м* *кож.* крупон, щавена говежда кожа *(най-добрата част на кожа)*
крупони́рование *с* *кож.* крупониране
крустифика́ция *ж* *геол.* крустификация, образуване на *(земна)* кора
крутизна́ *ж* 1. стръмнина, наклон 2. *ел.* стръмност, наклон *(на характеристика)*
~ **волны́** *радио* стръмност на вълна
~, **динами́ческая** *мех.* динамична стръмност *(на характеристика)*
~ **корректи́рования** *тлг.* стръмност на корекцията
~ **криво́й** стръмност на крива
~ **наре́зов** *воен.* стръмност [наклон] на браздите (на цев)
~, **отрица́тельная** отрицателен наклон
~, **переме́нная** *радио* променлива стръмност
~, **стати́ческая** статична стръмност *(на характеристика)*
~ **управле́ния** *радио* стръмност на управлението
~ **фро́нта** *ел.* стръмност на фронта *(напр. на импулс)*; челна стръмност *(напр. на вълна)*

~ **характеристики** стръмност на характеристика
крутильный усукващ, усуквателен; *текст.* пресуквален
крутильщик *м* *текст.* пресуквач
крутить 1. въртя, завъртам 2. суча, усуквам
крутка *ж* 1. *текст.* сук *(на прежда)* 2. *под. тр.* свивка, усукване *(на въже)*
~, **дополнительная** допълнителен сук
~, **кабельная** усукване на кабел
~ **каната** свивка, [усукване] на въже
~, **крестовая** кръстосана свивка
~, **критическая** критичен сук
~ **крыла, отрицательная (положительная)** *ав.* отрицателно (положително) усукване [посукване] на крилото
~, **круглая** кръгло усукване, кръгла свивка *(на въже)*
~, **левая** *текст.* ляв сук, S-сук
~, **ложная** *текст.* лъжлив [фалшив] сук
~ **накрест** *вж.* **крутка, крестовая**
~, **параллельная** паралелно усукване, паралелна свивка
~, **правая** десен сук, Z-сук
круткомер *м* *текст.* сукометър
крутой стръмен *(за наклон)*; остър, рязък *(за завой)*
крутопадающий *мин.* стръмнозападащ
кручение *с* *текст.* усукване, пресукване, сучене
~, **двойное** двойно усукване
~, **ложное** лъжливо [фалшиво] усукване
~, **свободное** свободно усукване
~, **ударное** *съпр.* ударно усукване
~, **чистое** чисто [просто] усукване
~ **шёлка** мулинаж (на копринена нишка)
кручённый усукан
крылатка *ж* *маш.* 1. крилчато [перково] колело, перка 2. крилчата гайка
крыло *с* 1. крило 2. *ав.* крило, носеща площ 3. *геол.* склон 4. *авто* калник
~ **автомобиля** калник на автомобил
~, **авторотирующее** *ав.* авторотиращо крило
~, **аэродинамическое плоское** аеродинамично плоско крило
~, **безлонжеронное** безнадлъжниково крило
~ **без расчалок** свободно носещо крило
~ **берегового устоя** *стр.* страничен зид на бряг
~, **бесстрингерное** *ав.* безстрингерно крило
~ **вентилятора** крило [перка] на вентилатор
~, **высокорасположенное** високорасположено крило
~, **гибкое** гъвкаво крило
~, **закрученное** посукано крило
~ **изменяемой геометрии** крило с изменяема геометрия
~, **кессонное** кесонно [касетъчно] крило
~, **кольцевое** пръстенообразно крило
~, **коническое** конусно крило
~, **ламинарное** ламинарно крило *(с ламинарен поток)*
~, **летающее** летящо крило *(на безопашъчен самолет)*
~, **лонжеронное** надлъжниково крило
~, **металлическое** метално крило
~, **механизированное** механизирано крило
~, **моноблочное** моноблоково [черупково] крило
~ **мульды** *геол.* склон на котловина
~, **неподвижное** неподвижно крило
~, **неразрезное** преминаващо [цяло] [крило]
~, **несущее** носещо крило
~, **низкорасположенное** нискоразположено [нископлощно] крило
~ **переменного размаха** крило с променлива разпереност
~, **поворотное** обръщаемо крило
~, **подводное** *кораб.* подводно крило
~, **подкосное** *ав.* крило с наклонени подпорки
~ **покрышки** *авто* удебеление [ръб] на външна гума
~, **прямоугольное** правоъгълно крило
~, **разрезное** *ав.* делимо крило
~ **раскрывающегося моста** *стр.* крило на подвижен *(около хоризонтална ос)* мост
~ **рогульки, пустотелое** *текст.* кухо рамо, тръба на перката *(на перково вретено)*
~ **сброса** *геол.* крило на разсед
~, **сверхзвуковое** свръхзвуково крило
~, **свободнонесущее** свободно носещо крило
~ **семафора** *жп.* рамо на семафор
~ **со сдувом пограничного слоя** крило с издухване на пограничния слой
~ **с переменным углом атаки** крило с променлив ъгъл на атака (срещане)
~, **стабилизирующее** стабилизиращо крило
~, **стреловидное** стреловидно крило
~, **телескопическое** телескопично крило
~, **трапецевидное** трапецовидно крило
~, **треугольное** триъгълно крило
~, **эллиптическое** елиптично крило
крыльцо *с* *арх.* открито преддверие *(вход с площадка)*
крыльчатка *ж* 1. *маш.* лопатково [перково] колело *(напр. на вентилатор, помпа)*, пропелер, крилно витло 2. *авт.* ветренка, въздушна спирачка
крыть *стр.* покривам *(покрив)*
крыша *ж* 1. *стр.* покрив, покривна конструкция 2. *мин.* горнище; таван *(на минна изработка)*
~, **арочная** сводова покривна конструкция
~, **вальмовая** четирискатен покрив
~, **гонтовая** шиндов покрив
~, **двускатная** двускатен покрив
~, **драночная** покрив с летвена покривка
~, **железная** покрив с ламаринена покривка
~, **задвижная** рамково-подвижен покрив
~, **консольная** конзолен покрив, стряха
~ **кузова** *авто* покрив на каросерията
~, **купольная** куполен покрив, купол
~, **мансардная** мансарден покрив
~, **многоскатная** многоскатен покрив
~, **остеклённая** остъклен покрив
~, **пилообразная** *вж.* **крыша, шедовая**
~, **пирамидальная** пирамидален покрив
~, **плоская** плосък покрив
~, **полувальмовая** подсечен двускатен покрив

~, раздвижная 1. *авто* подвижен покрив, гюрук 2. *стр.* подвижен покрив
~, сводчатая сводов покрив
~ со световым фонарём покрив с горно осветление
~, тесовая покрив с *(тънки)* дялани дъски
~, толевая покрив с покривна мушама
~, холодная покрив без топлоизолация
~, черепичная керемиден покрив
~, четырёхскатная четирискатен покрив
~, шатровая шатровиден покрив
~, шедовая шедов [трионообразен] покрив
~, шиферная шиферен покрив *(с шиферни плочи)*
крышка *ж* капак, похлупак
~, вставная влагащ се [прилягащ] капак *(в гнездо или рамка за капака)*
~, герметическая херметичен капак
~ головки цилиндров *вж.* крышка цилиндра
~ зажимного патрона *обр. мет.* капак на затегателния патронник
~, запорная затварящ се капак *(напр. с ключалка)*
~, изолирующая изолационен капак
~ кассеты капак на касетката *(на фотоапарат)*
~, коллекторная *ел.* колекторен капак
~ колодца *мин.* капак на кладенец [шахта]
~ лазовая *вж.* крышка, люковая
~, литая ребристая *маш.* лят ребрест капак
~, люковая капак на люк
~ нижней головки шатуна *авто* капак на мотовилката
~, откидная шарнирен [отмятащ се] капак
~ подшипника капак на лагер
~, предохранительная предпазителен капак
~ распределителя *авто* капак на разпределителя *(на запалителна уредба)*
~ сальника капак на салник
~, смотровая капак за наблюдение *(и обслужване)*
~ смотрового колодца капак на ревизионна шахта
~, съёмная подвижен [снемащ се] капак
~ телефона телефонна слушалка
~, торцовая *маш.* челен [горен] капак
~ трансформатора трансформаторен капак
~, фарфоровая *ел.* порцеланов капак
~ цилиндра *авто* цилиндров капак, капак на цилиндрова глава [клапаните]
~, шарнирная шарнирен [подвижен] капак *(на панти)*
крюк *м* 1. кука 2. *тлф.* кука *(за изолатор)*
~, анкерный *стр.* анкърна [закотвена] кука
~, буксирный *трансп.* теглична кука, кука за [влачене] прикачване; кука на ремарке
~, буровой *мин.* сондажна кука
~, вертлюжный *под. тр.* подвижна кука, кука с траверса *(може да се върти около оста си)*
~, грузоподъёмный товароповдигаща [товарна] кука
~, двурогий двурога кука
~-девятка *мин.* кука-деветка *(с форма на цифрата «9»)*
~ для выбойки рудничных стоек кука за изваждане на рудничните стойки [подпори]
~ для натягивания шнура *тлф.* кука за опъване въжета и жици
~, желоночный *мин.* кука на желонката
~, замкнутый затворена кука
~, захватный *жп.* захващаща [теглична] кука
~ изолятора *ел.* кука на изолатор
~, ковшоподъёмный *под. тр., леяр.* кука за вдигане на кофата
~, крановый кука на кран
~, литой лята кука
~, ловильный *мин.* спасителна [ловилна] кука *(за желонката)*
~, натяжной *под. тр.* обтегателна кука *(с допълнителна тежест)*
~, однорогий еднорога кука
~, отводный *мин.* запетая *(спасителен инструмент при авария в сондаж)*
~, пластинчатый *под. тр.* пластинчата [пластинкова] кука
~, подвесной кука за окачване
~, подъёмный повдигателна [вдигателна] кука
~, пожарный пожарна кука
~, посадочный *ав.* кука [ключалка] за кацане
~, пружинный кука с пружина, карабинка
~ с канатным шкивом *под. тр.* кука с въжена шайба
~ с предохранителем кука с предпазителна планка
~ с проушиной кука с ухо [отвор]
~, стартовый *ав.* кука [ключалка] за излитане
~, сцепной кука за окачване
~ с цепным шкивом *под. тр.* кука с верижна шайба
~, тормозной спирателна кука [ключалка]
~, тяговый теглителна [тягова] кука
~, упряжной *жп.* спряг, теглично устройство
~ цепи бадьи *мин.* кука за веригата на товарна кофа *(за автоматично откачване и изсипване)*
~, цепной кука за верига
крючок *м* 1. кука, кукичка 2. *текст.* платина *(трикотажна игла)*
~ для подъёма модели *леяр.* кукичка за повдигане на модел
~-карабин *ав.* пружинна кукичка (за закачане на парашута)
~, пробόрный *текст.* кукичка за вдяване, вдевачна кука
~, пусковой *ав.* пускова [стартова] кукичка
~, ремизный *текст.* нищелкова кукичка
~ ремизоподъёмной каретки *текст.* кукичка на нищелкоповдигащата каретка [нищелковата машина]
~, рыболовный въдица
~ с ланцетом, прямой *леяр.* право леярско краче [прав атчик] с ланцет
~, спусковой *воен.* спусък
~ с пяткой, прямой *леяр.* право леярско краче [прав атчик] с пета

~, **упо́рный** упорна кукичка, упор
кряж *м* *гор.* пън, дънер, чукан
~, **необтёсанный** *гор.* *(обл)* неодялан материал, трупи
~, **та́рный** трупи за бичене дъски за амбалаж
~, **фане́рный** трупи за развиване на фурнир
~, **шпа́льный** трупи за траверси
ксанта́т *м* *хим.* ксантат, ксантогенат *(сол или естер на ксантогеновата киселина)*
~**-бараба́н** *изк.вл.* ксантат-барабан, барабан за сулфидиране
~**-меша́лка** *ж* *изк.вл.* ксантат-бъркачка
ксанти́н *м* *хим.* ксантин
ксантогена́т *м* *вж.* **ксанта́т**
ксантогенера́тор *м* *изк. вл.* ксантогенератор *(апарат)*
ксантогени́рование *с* *изк. вл.* ксантогениране
ксантокони́т *м* *минер.* ксантоконит
ксантофилли́т *м* *минер.* ксантофилит
ксено́н *м* *хим.* ксенон, Хе
ксерогра́фия *ж* *полигр.* ксерография, електрофотография
ксила́н *м* *хим.* ксилан
ксило́граф *м* дърворезбар, гравьор на дърво
ксилографи́ческий гравиран на дърво
ксилогра́фия *ж* дърворезба, гравиране на дърво, ксилография
ксило́за *ж* *хим.* ксилоза, дървесна захар
ксилоли́т *м* *стр.* ксилолит *(изолационен материал от дървесна маса и минерално брашно)*
ксило́метр *м* *изм.* ксилометър *(уред за определяне на обемно съдържание на дървесна маса)*
куб *м* 1. *мат.* куб 2. *мат.* трета степен 3. *текст.* казан, котел, варилник 4. *текст.* *(бояджийски)* кюп 5. *арх.* вид четирискатен покрив
~, **броди́льный** *хим.* ферментационен казан
~, **гранецентри́рованный** *крист.* стенноцентриран куб *(на кристална решетка)*
~, **дегтеперего́нный** *хим.* казан [реторта] за добиване на катран
~, **дистилляцио́нный** дестилационен казан, дестилационна реторта
~, **краси́льный** багрилен казан [кюп]
~, **обемноцентри́рованный** *крист.* обемно центриран куб *(на кристална решетка)*
~, **перего́нный** дестилационен казан
кубату́ра *ж* *изм.* кубатура, обем
ку́бик *м* кубче, куб
~ **для мостово́й** *стр.* паважно блокче, паве
~ **шта́мпа** *обр. мет.* блок на щампа
куби́ческий 1. кубичен 2. от трета степен
кубова́я *ж* помещение с казан за преваряване вода
кубоме́тр *м* кубичен метър
ку́брик *м* *кораб.* кубрик, помещение за екипажа на военни кораби
кува́лда *ж* 1. *обр. мет.* боен чук 2. вария, тежък каменарски чук *(за цепене на камъни)*
куде́ль *ж* *текст.* къделя, повесмо
кузне́ц *м* ковач
кузне́чный ковашки
ку́зница *ж* ковачница
ку́зов *м* 1. *авто* каросерия 2. *жп.* кош, сандък *(на вагон)*
~, **авто́бусный** автобусна каросерия
~, **автомоби́льный** автомобилна каросерия
~, **безра́мный** *вж.* **ку́зов, несу́щий**
~, **бескарка́сный** безскелетна каросерия
~, **бу́нкерный** *жп.* бункерен кош *(на вагон)*
~ **ваго́на** *жп.* кош на вагон
~, **высокобо́ртный грузово́й** високобортна товарна каросерия
~, **грузово́й** товарна каросерия, каросерия на товарен автомобил
~, **двухдве́рный** каросерия с две врати
~, **закры́тый** закрита каросерия
~, **звуконепроница́емый** звуконепроницаема [шумоизолирана] каросерия
~, **изотерми́ческий** изотермична [хладилна] каросерия
~, **каре́тный** каросерия каретен тип
~, **карка́сный** скелетна каросерия
~ **ковшо́вого ти́па** *мет.* каросерия тип кофа
~, **конте́йнерный** каросерия с контейнери; каросерия за контейнери
~, **легково́й** каросерия на лек автомобил
~, **металли́ческий** метална каросерия
~, **механизи́рованный** каросерия с устройство за механизирано товарене и разтоварване
~, **несу́щий** носеща [безрамна] каросерия
~, **обтека́емый** каросерия с обтекаема [аеродинамична] форма
~, **опроки́дный** обръщателна каросерия *(на самосвал)*; обръщателен кош *(на вагонетка)*
~, **ота́пливаемый** отоплявана каросерия
~, **откры́тый** открита каросерия
~**-платфо́рма** каросерия-платформа
~**-рефрижера́тор** каросерия-хладилник
~, **решётчатый грузово́й** решетъчна товарна каросерия
~, **самосва́льный** самосвална каросерия, каросерия на самосвал
~ **с боковы́м опроки́дыванием** каросерия със странично обръщане [накланяне]
~ **ски́па** *мин.*, *мет.* кош на скип
~ **с откидны́ми борта́ми** каросерия с отварящи се бортове
~ **с откидны́м ве́рхом** каросерия с отварящ се покрив
~, **те́нтовый** каросерия с брезентов покрив
~, **универса́льный** универсална каросерия
~, **фурго́нный** фургонна [закрита] каросерия
~, **цельнометалли́ческий** цялометална каросерия
~, **цельносварно́й** каросерия със заварена конструкция
~**-цисте́рна** каросерия-цистерна
~, **четырёхдве́рный** каросерия с четири врати
кузовострое́ние *с* производство на каросерии
кула́к *м* 1. *маш.* гърбица, ексцентрик, палец, шип 2. зъбец *(за сцепване и освобождаване)* 3. *мин.* антрацит с размери на късовете от 50 до 100 мм
~, **впускно́й** *авто* всмуквателна гърбица *(на разпределителен вал)*

~, **выпускной** *авто* изпускателна гърбица (*на разпределителен вал*)
~, **двойной** двойна гърбица
~, **двухпараллельный** *жп.* кръстоглав с два паралелни водача
~, **зажимный** затягаща [затегателна] гърбица
~, **качающийся** люлеещ се палец
~, **передвижной** подвижна гърбица
~, **переключающий** превключваща гърбица
~, **плоский** плоска гърбица
~, **поворотный** *авто* шенкел
~, **подклетевой** *мин.* палец [гърбица] под коша
~, **разжимный тормозной** гърбица за освобождаване на спирачката
~ **стопора** зъбец на запиращ [задържащ] механизъм
~, **тормозной** гърбица [ексцентрик] на спирачна челюст; спирачен палец
~, **установочный** монтажна [регулираща] гърбица
~ **цепи конвейера** (*съединителна*) скоба за верига на транспортьор
кулаки *мн* **клети, посадочные** *мин.* ексцентрични палци за задържане на рудничната клетка (*при скъсване на въжето*)
кулачки *мн* **режущей цепи** *мин.* зъбоносачи [прешлени] на режеща верига (*подкопка*)
кулачковый *маш.* 1. гърбичен, ексцентричен 2. челюстен
кулачок *м* 1. *маш.* гърбица, ексцентрик, палец 2. челюст (*на патронник*) 3. скрепително валче (*на галова верига*)
~, **барабанный** барабанна гърбица
~, **декомпрессионный** *авто* декомпресионна гърбица
~, **дисковый** *маш.* дискова гърбица
~ **зажигания** *авто* гърбица (*на токоразпределителя*) на запалването
~, **захватный** челюст (*на патронник*)
~, **запорный** *тлг.* гърбичен управляващ диск (*на блокиращия котвен механизъм*)
~, **золотниковый** *топл.* шибърно кръстоглавче
~ **кардана** карданен палец
~, **клапанный** клапанна гърбица
~, **конический** конусна гърбица
~, **контактный** *ел.* контактна гърбица, гърбичен диск
~, **копировальный** копирен палец
~, **направляющий** направляваща гърбица, водещ [направляващ] палец
~, **опорный** опорен палец *или* лост (*на лабораторни везни*)
~, **отбойный** отблъскващ палец
~ **патрона** челюст на патронник
~ **патрона, сырой** незакалена челюст на патронник
~ **подачи** *авт.* гърбица на подаването
~ **прерывателя** *ел.* гърбица на прекъсвача
~ **прерывателя магнето** *авто* гърбица на прекъсвача на магнетно запалване
~ **привода на соса** гърбица за задвижване на помпа
~, **приводной** задвижваща гърбица
~, **прижимный** натискателна гърбица
~, **пусковой** пускова гърбица
~, **рабочий** работна гърбица
~ **распределителя зажигания** палец на разпределителя на запалването
~, **реверсирующий** превключващ палец
~, **регулировочный** регулиращ ексцентрик [палец]
~, **сердцевидный** сърцевидна гърбица
~ **токораспределителя** палец на токоразпределителя
~, **толкающий** тласкаща [повдигателна] гърбица
~, **фигурный** профилна гърбица
~, **цилиндрический** *вж.* **кулачок, барабанный**
кулирование *с текст.* кулиране (*изработване на гладък трикотаж*)
кулиса *ж маш.* 1. кулиса (*основна част на кулисен механизъм*) 2. кулисен механизъм, кулиса
~, **брусковая** блокова кулиса (*задвижвана с кулисен камък*)
~, **вильчатая** вилкова кулиса
~, **вращающаяся** въртяща се (*ексцентрикова*) кулиса; кулисен механизъм с въртяща се кулиса
~, **дуговая** дъгова кулиса
~, **качающаяся** клатеща се кулиса; кулисен механизъм с клатеща се кулиса
~, **криволинейная** криволинейна кулиса
~ **обратного хода** кулиса за обратен ход
~, **подвижная** подвижна кулиса
~, **поступательная** постъпателно движеща се кулиса
~, **прямолинейная** праволинейна кулиса
~ **с прорезью** кулиса с прорез
кулисный кулисен
кулон *м ел.* кулон (*единица за количество електричество*)
кулонметр *м ел.* кулонометър, волтаметър
~, **весовой** кулонометър-везна
~, **водородный** водороден кулонометър
~, **массовый** тегловен [масов] кулонометър
~, **объёмный** обемен кулонометър
~, **ртутный** живачен кулонометър
~, **титрационный** титрационен кулонометър
кульминация *ж астр.* кулминация, преминаване през небесния меридиан
культиватор *м с. ст.* култиватор
~, **виноградный** лозарски култиватор
~**-глубокорыхлитель** култиватор за дълбоко разрохкване
~, **дисковый** дисков култиватор
~, **лапчатый** грубер, стабилен култиватор (*с островърхи двустранни лапи*)
~, **лесной** горски култиватор
~, **луговой** ливаден култиватор
~, **навесной** навесен култиватор (*без собствена ходова система*)
~, **ножевой** ножов [ролков] култиватор
~, **овощной** зеленчуков култиватор
~**-окучник** култиватор-браздач [-окопвач]

~-подкормщик култиватор-подхранвач, подхранващ [наторяващ] култиватор
~, прицепной прикачен култиватор
~, пропашной окопен култиватор
~-прореживатель култиватор за разреждане *(на посев)*
~-растениепитатель *вж.* **культиватор-подкормщик**
~, ротационный ротационен култиватор
~-рыхлитель култиватор-разрохквач
~, садовый градинарско-овощарски култиватор
~, свекловичный цвеклов култиватор
~, тракторный тракторен култиватор
~-удобритель наторяващ култиватор, подхранващ [наторяващ] култиватор
~, фрезерный фрезов култиватор, почвена фреза
~, штанговый щангов култиватор
~. чизельный чизел-култиватор
~-экстирпатор култиватор-екстирпатор [изкоренвач, грубер]
культивация *ж* (**культивирование** *с*) *с. ст.* култивиране *(на почва)*
кумарон *м* *хим.* кумарон, бензофуран
ку-метр *м* радио ку-метър, Q-метър, измервател на качествен фактор
куммингтонит *м* *минер.* къмингтонит
кумол *м* *хим.* кумол, изопропилбензол
кумулированный *хим.* кумулиран, натрупан
кумулус *метео* кумулус, купест облак
кумулятивный *хим.* кумулативен, натрупващ
кумуляция *ж* *хим.* кумулация, натрупване, събиране
кунайф *м* *мет.* кунайф *(магнитна сплав с мед, никел и желязо)*
куниаль *м* *мет.* куниал *(сплав, съдържаща мед, алуминий и никел)*
кунико *м* *мет.* кунико *(магнитна сплав с мед, никел и кобалт)*
кунцит *м* *минер.* кунцит *(виолетово оцветена разновидност на сподумен)*
купаж *м* *хран.* купаж *(смесване на различни сортове с цел типизиране, напр. вина)*
купе *с* купе
~, мягкое *жп.* меко, първокласно купе
~, спальное спално купе
купейный *жп.* *(разделен)* на купета *(напр. за вагон)*
купелирование *с* *мет.* купелуване *(извличане на благородни метали от ретортно олово)*
купелировать *мет.* купелувам
купеляция *ж* *вж.* **купелирование**
купировать *текст.* купирам, разреждам паста
купол *м* *геол. стр.* купол, кубе
~, антиклинальный антиклинален купол
~ вращения ротационен купол
~ обрушения *мин.* кубе на обрушване [срутване, събаряне]
~ парашюта *ав.* купол на парашут
~, поворотный *воен.* въртящ се купол
~, ребристый оребрен купол
~, сетчатый мрежест, клетъчен купол
~, скрывающийся *воен.* скриващ се [потъващ, спускащ се] купол
~, соляной солен купол *(свод в солна мина)*
~, сферический сферичен [полусферичен] купол]
~, шатровый шатров [четиристранен] купол
куполообразный куполообразен
купорос *м* *хим.* метален сулфат
~, железный железен сулфат; зелен камък
~, марганцевый манганов сулфат
~, медный меден сулфат; син камък
~, никелевый никелов сулфат
~, свинцовый 1. оловен сулфат 2. *минер.* англезит
~, урановый 1. уранов сулфат; 2. *минер.* йохапит
~. цинковый цинков сулфат
купоросный сулфатен
купрат *м* *хим.* купрат, хидроксокупрат (III)
купрёза *ж* *изк. вл.* медно-амонячна коприна
куприт *м* 1. *минер.* куприт, червена медна руда 2. *хим.* куприт, хидроксокупрат (II)
купрокс *м* *ел.* токоизправител с меден окис, сух [медноокисен] токоизправител
купроксный медноокисен
купромагнезит *м* *минер.* купромагнезит
купромарганец *м* *мет.* медно-манганова сплав [лигатура]
купрон-элемент *м* *ел.* меден елемент
купферникель *м* *мет.* медноникелова сплав [лигатура]
купферштейн *м* *мет.* меден щейн
купюрование *с* съкращаване
курвиметр *м* *геод., изм.* кривомер, *(уред за измерване дължина на криви линии)*
курдонер *м* *арх.* параден двор
курица *ж* *стр.* легло на улук *(изрязано в мертеците)*
курнаковит *м* *минер.* курнаковит
курок *м* *воен.* спусък
~ торпеды *кораб., воен.* спусък *(за изстрелване)* на торпедо
курс *м* 1. курс *(за обучение)* 2. *ав., нвг.* посока, курс 3. *икон.* курс *(на валута)* □ **ложиться на ~** вземам курс, движа се по направление *(за самолет, кораб)*
~, встречный насрещен курс
~, заданный зададен [предписан] курс
~, истинный истински курс, курс по картата
~, компасный курс по компас, управляван курс
~, магнитный магнитен курс
~, параллельный успореден курс
~, пересекающийся пресичащ се курс
~, посадочный курс [посока] за кацане
~ по радиомаяку курс по радиофара
~, смежный съседен [близък, граничещ] курс
курсив *м* *полигр.* курсив *(вид печатарски букви)*
~, полужирный получер курсив
~, светлый светъл [постен] курсив
курсограф *м* *кораб.* курсограф *(апарат за регистриране на курса)*
курсопрокладчик *м* *ав.* прокарвач на курс
курсоуказатель *м* *ав.* курсов указател

куру́м *геол.* *м* каменен поток, сипей
курча́вость *ж* *текст.* къдравина
курча́товий *м* *хим.* курчатовий, Ku
курье́рский 1. куриерски 2. *жп.* експресен *(за влак)*
курье́рчик *м* *текст.* снимаемо *или* чистачно валче
куса́чки *мн* *инстр.* клещи за рязане *(на тел)*
~, **боковы́е** *ел.* клещи за странично рязане *(на кабел)*
~, **коле́нчатые** колянови клещи
~, **про́волочные** клещи за тел
кускова́тость *ж* големина [едрина] на късовете, зърнестост
кусково́й *(който е)* на късове [парчета, буци]
куспида́льный (куспи́дный) островръх *(напр. покрив)*
куст *м* 1. *гор.* храст 2. *мин.* рудно гнездо
~, **о́пытный** *мин.* опитен участък
~, **сва́йный** *стр.* група пилоти
куста́рный занаятчийски, ръчен, примитивен
кусторе́з *гор.*, *с. ст.* ножица за храсти
~, **тра́кторный** тракторна храсторезачка
ку́хен *м* калъп, брикет
ку́хня *ж*, **домо́вая** *хран.* обществена кухня *(за храна за в къщи)*
ку́ча *ж* 1. купчина 2. коптор *(тухларна или варна пещ)*
~ **для о́бжига** *керам.* коптор за изпичане *(напр. на тухли)*
~ **для смолокуре́ния** коптор за добиване на смола и катран
~ **для углежже́ния** коптор за овъгляване [добиване на дървени въглища]
~, **древе́сно-у́гольная** *вж.* **ку́ча для углежже́ния**
~, **лежа́чая** лежащ [хоризонтален] коптор
~, **наво́зная** *с. ст.* купище за тор
кю́бель *м* *(кранова)* кофа
~, **опроки́дный** *под. тр.* обръщателна [изсипваща се] кофа
~, **самораскрыва́ющийся** самоотваряща се кофа *(кофа с отварящо се дъно)*
~, **я́щичный** кофа-сандък
кювела́ж *м* *мин.* кювелаж, укрепване с отлети пръстени *(тюбинги)*
кюве́т *м* *стр.* канавка, окоп *(край път)*, странична канавка *(под склон)*
~, **доро́жный** *стр.* пътна канавка
кюве́та (кюве́тка) *ж* *хим.* кюветка *(стъклен съд за промиване)*
кюветокопа́тель *м* *стр.* окопна копачка
кюлбе́т *м* *мет.* охладител, стелаж за охлаждане *(на отливки и метални блокове)*
кюри́ *м* *ядр.* кюри, единица мярка за радиоактивност
кю́рий *м* *хим.* кюрий, Cm
кюри́т *м* *минер.* кюрит
кяри́з *м* *хидр.* подземна галерия, канал *(за събиране и извеждане на подземни води на повърхността)*

Л

лаба́з *м* 1. *кораб.* *(малък шлеп с двускатен покрив)* 2. *текст.* *(смесителна)* камера
лаби́льность *ж* неустойчивост, непостоянство, лабилност
лабири́нт *м* 1. *арх.*, *ак.*, *кибер.* лабиринт 2. *маш.* лабиринтно уплътнение, лабиринт
~, **маслозаде́рживающий** маслозадържащо лабиринтно уплътнение
~, **таре́лочный** тарелково лабиринтно уплътнение
лабири́нтный лабиринтен, лабиринтов
лабора́нт *м* лаборант
лаборато́рия *ж* лаборатория
~, **аналити́ческая** аналитична лаборатория
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична лаборатория
~, **высоково́льтная** *ел.* високоволтова лаборатория
~, **высоково́льтная испыта́тельная** високоволтово изпитвателно поле
~, **высокого́рная** високопланинска лаборатория
~, **горя́чая** *ядр.* гореща лаборатория
~, **заводска́я** заводска [производствена] лаборатория
~ **излуче́ний** *ядр.* лаборатория за излъчвания
~, **измери́тельная** измервателна лаборатория
~ **изото́пов** *ядр.* лаборатория за изотопи
~, **испыта́тельная** изпитвателна лаборатория
~, **иссле́довательская** изследователска лаборатория
~, **лета́ющая** *ракет.* летяща лаборатория
~, **механическая** механична лаборатория, лаборатория за механични изпитвания
~ **невесо́мости** *ав.* лаборатория за безтегловност
~, **орбита́льная косми́ческая** *ракет.* орбитална космическа лаборатория
~, **передвижна́я** *жп.* подвижна лаборатория *(във вагон)*
~, **радиометри́ческая** радиометрична лаборатория
~, **рудни́чная** *мин.* руднична лаборатория
~, **светотехни́ческая** лаборатория по осветителна техника
~, **спектра́льная** спектрална лаборатория
~, **терми́ческая** топлотехническа [термична] лаборатория
~, **шумометри́ческая** лаборатория по измерването на шума
~, **экспре́ссная** 1. *мет.*, *леяр.* експресна лаборатория *(за бързи анализи)* 2. експресна лаборатория *(за информация)*, експресинформация
~ **я́дерных иссле́дований** лаборатория за ядрени изследвания
лаборато́рный лабораторен
лабрадо́р *м* *минер.* лабрадор, натриево-калциев фелдшпат
лабрадори́т *м* *петр.* лабрадорит *(интрузивна скала)*

лабунцови́т *м* *минер.* лабунцовит
ла́ва *ж* 1. *геол.* лава 2. *мин.* фронт *(за добив на полезно изкопаемо)*, забой *(с дължина от няколко десетки до стотици метри)*
~, **база́льтовая** базалтова лава
~ **безлю́дной вы́емки** добивен фронт без хора
~, **волни́стая** въжеста [вълниста] лава
~, **глы́бовая** лава на блокове
~, **де́йствующая** работен [действуващ] фронт
~, **ки́слая** кисела лава *(в зависимост от съдържанието на силициев двуокис)*
~, **маши́нная** [**механизи́рованная**] машинен [механизиран] фронт
~, **накло́нная** наклонен фронт
~, **основна́я** основна лава *(в зависимост от силициевия двуокис)*
~ **по восста́нию** възходящ фронт
~, **поду́шечная** възглавнична лава
~ **по простира́нию** фронт по простиране *(на пласта)*
~, **пузы́ристая** мехуреста лава
~ **с закла́дкой** фронт със запълване
~ **с обруше́нием** фронт с обрушване
~, **спа́ренная** сдвоен фронт
~, **стру́говая** стругов фронт *(въглищата се изкопават със струг)*
~, **ту́фовая** туфова лава
~, **шарова́я** *вж.* **ла́ва, поду́шечная**
~**-эта́ж** фронт-етаж
лавёр *м* газопромивачка *(за почистване на въгледвуокиса в захарното производство)*
лави́на *ж* лавина
~, **ио́нная** *ел.*, *ядр.* йонна лавина
~, **сне́жная** *геофиз.* снежна лавина
~, **электро́нная** електронна лавина
лави́нный лавинен
лавинообра́зный лавинообразен
ла́вовый *мин.* фронтов
лавопа́д *м* *геол.* лавова каскада
лавриони́т *м* *минер.* лаврионит
лаврови́т *м* *минер.* лавровит
лавса́н *м* лавсан *(полиестерно влакно съветско производство)*
лавсони́т *м* *минер.* лавсонит
лаг *м* 1. *кораб.* лаг *(уред за измерване на скоростта и изминатия път)* 2. *икон.* лаг, закъсняване *(напр. на полезния ефект спрямо отпускане на капиталовложенията)*
~, **винтово́й** перков [въртушъчен] лаг
~, **возду́шный** *ав.* въздушен лаг
~, **гакабо́ртный** задборден лаг
~, **дни́щевый** дънен лаг
~, **механи́ческий** механичен лаг, скоростомер
~, **электри́ческий** електрически лаг
ла́га *ж* *стр.* подложна [подподова] греда
лагли́нь *м* *кораб.* лаглин, лагово въже
лагони́т *м* *минер.* лагонит
лагранжиа́н *м* *мат.* функция на Лагранж
лагу́на *ж* *геол.* лагуна
лаз *м* 1. (ревизионен) отвор, люк 2. поле на облъчване *(в рентгенова техника)*
~, **коте́льный** люк [отвор] на котел
~, **ремо́нтный** ремонтен люк [отвор]
~, **смотрово́й** наблюдателен отвор
~, **у́гольный** въглищен люк
ла́зер *м* лазер, квантов генератор за светлинни вълни
~, **га́зовый** газов лазер
~, **ге́лиево-нео́новый** *вж.* **ла́зер, га́зовый**
~, **дио́дный** диоден лазер
~, **жи́дкостный** лазер с течна активна среда
~, **и́мпульсный** импулсен лазер
~, **ио́нный** йонен лазер
~ **на твёрдом те́ле** лазер с *(активно)* твърдо тяло, кристален лазер
~ **непреры́вного излуче́ния** лазер с непрекъснато излъчване
~, **пла́зменный** плазмен лазер
~, **полупроводнико́вый** полупроводников лазер
~, **руби́новый** рубинов лазер
~ **с пла́менной нака́чкой** лазер с пламъчно възбуждане
~, **тунне́льный** тунелен лазер
лазули́т *м* *минер.* лазулит, син шпат
лазури́т *м* *минер.* лазурит *(с лазурносин цвят)*
лазу́рный ясно син *(цвят)*
лазу́рь *ж* синьо *(минерално багрило)*
~, **берли́нская** берлинско [парижко] синьо, железен (III) хексацианоферат (II)
~, **желе́зная** [**маля́рная**] *вж.* **лазу́рь, берли́нская**
~, **ме́дная** *минер.* азурит
~, **пари́жская** *вж.* **лазу́рь, берли́нская**
ла́йка *ж* велур, чортова кожа
ла́йнер *м* 1. линеен кораб *(пътнически или товарен кораб от линейното плаване)* 2. голям пътнически кораб 3. лайнер *(многоместен пътнически самолет)*
лак *м* 1. *хим.* лак 2. лачена кожа, лак
~, **авиацио́нный** авиационен лак
~, **автомоби́льный** автомобилен лак
~, **акри́ловый** акрилов лак
~, **алки́дный** алкиден лак
~, **антикисло́тный** киселиноустойчив лак
~, **антикоррозио́нный** противокорозионен лак
~, **асфа́льтовый** асфалтов лак, асфалтлак
~, **ацето́новый** ацетонов лак
~, **бакели́товый** бакелитов лак *(разтвор на фенолформалдехидна смола)*
~, **бесцве́тный** безцветен лак
~, **би́тумный** битумен лак
~, **быстросо́хнущий** бързосъхнещ лак
~, **влагонепроница́емый** влагонепроницаем [влагоустойчив] лак
~ **возду́шной су́шки** лак за сушене на въздух
~, **глифта́левый** глифталов лак *(от глифталова смола)*
~ **горя́чей су́шки** *вж.* **лак печно́й су́шки**
~, **гравирова́льный** лак за гравиране, предпазен [защитен] лак *(през време на разяждането)*
~, **грунто́вочный** лак за основа *(напр. на покривен лак)*
~, **жаросто́йкий** лак, устойчив на високи температури
~, **защи́тный** защитен [предпазен] лак

~, **звукоизоляцио́нный** звукоизолационен лак
~, **ка́бельный** лак за кабели
~, **каменноуго́льный** каменовъглен лак *(на основа каменовъглени битуми)*
~, **канифо́льный** колофонов лак
~, **каучу́ковый** каучуков лак
~, **кислотосто́йкий** *вж.* **лак, антикисло́тный**
~, **клёящий** лак за залепване, лепящ лак
~, **коже́венный** лак за кожа
~, **копа́ловый** копаллак
~, **краси́льный** лак, бояджийски цветен [пигментиран] лак, лакова боя
~, **кра́сочный** бояджийски [цветен] лак
~, **кро́вельный** покривен [външен] лак *(издръжлив на атмосферни условия)*
~, **литогра́фский** литографски лак
~, **ло́дочный** лак за лодки
~, **маслосто́йкий** маслоустойчив лак
~, **ма́сляный** маслен лак
~, **масти́чный** лак за кит *(използува се като свързващо вещество)*
~, **ме́бельный** лак за мебели
~, **металлизо́ванный** метализиран лак
~, **нитроцеллюло́зный** нитроцелулозен лак
~, **огнеупо́рный** *вж.* **лак, жаросто́йкий**
~, **однокомпоне́нтный** еднокомпонентен лак
~, **пентафта́левый** пентафталов лак
~, **перхлорвини́ловый** перхлорвинилов лак
~, **печно́й** лак за печки
~ **печно́й су́шки** лак за печене
~, **пигменти́рованный** пигментиран [цветен] лак
~, **покро́вный** покривен лак *(който се полага напр. върху лак за основа)*
~, **полиро́вочный** полировъчен лак, лак за полиране
~, **полистиро́льный** полистиролов лак
~, **полихлорвини́ловый** полихлорвинилов лак
~, **полово́й** *(емайл-)*лак за подове
~, **пропи́точный** импрегнационен лак
~, **распыля́емый** лак за шприцоване
~, **силико́новый** силиконов лак
~, **синтети́ческий** синтетичен лак
~, **скипида́рный** терпентинов лак
~, **смоляно́й** смолен лак *(с повишено съдържание на лакови смоли)*
~, **спиртово́й** спиртлак *(напр. разтвор на шеллак, копал в спирт)*
~, **термореакти́вный** термореактивен лак
~, **токопроводя́щий** токопроводещ лак
~, **тропикосто́йкий** лак за тропически условия
~, **флуоресци́рующий** флуоресцентен лак
~, **фотографи́ческий** фотографски лак
~ **холо́дной су́шки** *вж.* **лак возду́шной су́шки**
~, **цапо́новый** цапонлак
~, **цветно́й** *вж.* **лак, пигменти́рованный**
~, **целлуло́идный** *вж.* **лак, нитроцеллюло́зный**
~, **четырёхчасово́й** *(лак, съхнещ в продължение на четири часа)*
~-**шевро́** *кож.* лак-шевро
~, **шелла́чный** шеллак *(за политура)*
~, **электроизоляцио́нный** електроизолационен лак *(за емайлиране на проводници)*
~, **эма́левый** емайллак
~, **эмульсио́нный** емулсионен лак
~, **этилцеллюло́зный** етилцелулозен лак
лакирова́ние *с* лакиране, боядисване с лак, нанасяне на лаково покритие
~ **в бараба́нах** лакиране [боядисване] в барабани *(за малки метални предмети)*
~ **вальца́ми** лакиране [боядисване] с валяци
~ **ки́стью** лакиране [боядисване] с четка
~ **ма́сляным ла́ком** лакиране [боядисване] с маслени лакове *(бавносъхнещи)*
~ **окуна́нием** лакиране [боядисване] чрез потапяне
~ **пульвериза́цией** *вж.* **лакирова́ние распыле́нием**
~ **распыле́нием** лакиране [боядисване] чрез шприцоване *или* разпрашаване
~ **электроосажде́нием** *вж.* **лакирова́ние, электростати́ческое**
~, **электростати́ческое** електростатично лакиране [боядисване]
лакиро́ванный лакиран
лакирова́ть лакирам
лакиро́вка *ж* 1. лакиране 2. слой от лак, лакировка 3. *харт.* лакиране, придаване на блясък [гланц]
лакиро́вочный лакиращ, *(служещ)* за лакиране
лакиро́вщик *м* лакировач *(работник)*
лакколи́т *м* *петр., геол.* лаколит *(интрувивно тяло)*
ла́кмус *м* *хим.* лакмус *(pH-индикатор)*
лакобума́га *ж* *ел.* лакохартия *(за изолиране)*
ла́ковый лаков; лачен; лакиран
лакокра́ска *ж* лакова боя, пигментиран лак
лакокра́сочный лакиран, боядисан с лак
лаколи́фа *ж* *вж.* **лако́ль**
лако́ль *м* лакол, лаков безир
лакотка́нь *ж* *ел.* лакотъкан, лакирано *(изолационно)* платно
~, **шёлковая** копринена лакотъкан
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационна лакотъкан [мушама]
лакрима́тор *м* *хим.* сълзотворно вещество, сълзлив газ
лакруани́т *м* *минер.* лакруанит
лакта́м *м* *хим.* лактам *(в производството на синтетични влакна)*
лакта́т *м* *хим.* лактат *(сол на млечната киселина)*
~ **желе́за** железен (II) [феро] лактат; железен (III) [фери] лактат
~ **на́трия** натриев лактат
лакто́за *ж* *хим.* лактоза, млечна захар
лакто́метр *м* млекомер, лактометър
лакто́н *м* *хим.* лактон
ламбе́рт *м* *изм.* единица за яркост *(на светеща повърхност)*
ламе́ль *ж* *ел., текст.* пластина, ламела
~ **колле́ктора** колекторна пластина [ламела]
~, **конта́ктная** контактна пластина
~, **регулиро́вочная** *изм.* пластина за регулиране *(напр. на хлабина)*
~ **самоостано́ва** *текст.* спирачна ламела

ламинарный *хидр.* ламинарен
ламинирование *с харт.* ламиниране
ламинированный отделящ се на пластове
лампа *ж* 1. лампа, електрическа крушка 2. (електронна) лампа
~, **аварийная** аварийна [запасна] лампа
~, **автомобильная** автомобилна лампа
~, **аккумуляторная** акумулаторна лампа
~, **аргоновая** *кфт.* аргонова лампа
~, **ацетиленовая** ацетиленова [карбидна] лампа
~, **батарейная** (електродна) лампа с батерийно отопление
~ **бегущей волны (ЛБВ)** *радио* лампа с бягаща вълна, ЛБВ
~, **безнакальная** (електронна) лампа със студен катод
~, **безопасная** безопасна лампа *(напр. за осветление в мини)*
~, **безэлектродная** безелектродна лампа (електронна)
~, **бензиновая** бензинова [поялна] лампа
~, **бестеневая** лампа за осветление без сянка *(напр. за операционни маси)*
~, **бесцокольная** безцокълна лампа (електронна)
~ **билюкс** *вж.* **лампа, двухнитевая**
~, **биспиральная** двойноспирална [биспирална] лампа
~, **блокирующая** блокираща (електронна) лампа
~, **бусинковая** *вж.* **лампа, миниатюрная**
~, **буферная** буферна [разделителна] лампа (електронна)
~, **вакуумная** 1. вакуумна [евакуирана] лампа 2. вакуумна (електронна) лампа; вакуумна тръба
~ **варимю** *вж.* **лампа с переменной крутизной**
~, **вентильная** *вж.* **лампа, выпрямительная**
~, **взрывобезопасная** взривобезопасна лампа
~, **вибропрочная** виброустойчива лампа
~, **водородная** водородна лампа
~, **возбуждающая** възбудителна (електронна) лампа, лампа в схема на задаващ генератор
~, **вольфрамовая** 1. лампа с волфрамова спирала [жичка] 2. лампа с волфрамов катод
~-**вспышка** *кфт.* светкавица
~, **входная** входна лампа (електронна)
~, **выпрямительная** изправителна [вентилна] лампа, токоизправителна лампа
~, **высоковольтная** лампа за високо напрежение
~, **высокочастотная** високочестотна лампа (електронна)
~, **выходная** изходна [крайна] лампа (електронна)
~, **габаритная** *авто* габаритно [малко] фарче, странична (габаритна) лампа
~, **газомерная** *мин.* лампа за измерване съдържанието на газовете *(във въздуха на рудник)*
~, **газонаполненная** газонапълнена лампа
~, **газоразрядная** 1. лампа с тлеещ разряд *(осветлителен източник със светещ газ или пари)* 2. газоразрядна [разрядна] (електронна) лампа
~, **газоразрядная ксеноновая** ксенонова лампа с тлеещ разряд
~, **газосветная** *вж.* **лампа, газоразрядная 1**
~, **галогенная ртутная** живачна халогенна лампа
~, **генераторная** генераторна (електронна) лампа
~, **головная** *мин.* поясна лампа *(светилникът се закрепва на каската)*
~, **грушевидная** електрическа крушка [лампа]
~ **дальнего света, контрольная** *авто* контролна лампа за дълга [далечна] светлина
~, **двуханодная** двуанодна (електронна) лампа
~, **двухконтактная** *вж.* **лампа, двухнитевая**
~, **двухлучевая** двулъчева (електронна) лампа
~, **двухнитевая** *авто* двужична лампа *(за дълга и къса светлина)*
~, **двухсеточная** двурешетъчна (електронна) лампа
~, **двухцокольная** двуцокълна (електронна) лампа
~, **декадная счётная** декадна преброителна [цифрова] лампа, декатрон
~, **демпфирующая** демпферна лампа (електронна)
~, **детекторная** детекторна (електронна) лампа
~ **для карманного фонаря** лампа [крушка] за джобен фенер
~ **для облучения** лампа за облъчване
~ **дневного света** лампа за дневна светлина *(луминесцентна)*
~, **дуговая** (електро-)дъгова лампа
~ **Дэви** безопасна миньорска лампа (на Деви)
~-**жёлудь** (електронна) лампа тип «желъд»
~ **задающего генератора** *вж.* **лампа, возбуждающая**
~ **занятости** *тлф. (сигнална)* лампа за заетост
~, **запаянная** лампа с изводи за спояване
~, **зеркальная** лампа с огледална отражателна повърхност
~, **измерительная электронная** *вж.* **лампа, электрометрическая**
~, **иллюминационная** илюминационна [декоративна] лампа
~, **импульсная** импулсна (електронна) лампа
~, **индикаторная** индикаторна (електронна) лампа, «магическо око»
~ **инфракрасного излучения** лампа за инфрачервено излъчване, инфрачервена лампа
~, **ионная** йонна (електронна) лампа
~, **испытательная** изпитвателна [контролна, еталонна] лампа
~, **кабинная** *ав.* лампа за кабина
~, **калильная** петромаксова лампа *(с ауерово газово чорапче)*
~-**карандаш** лампа-молив

~, **карби́дная** *вж.* **ла́мпа, ацетиле́новая**
~, **карма́нная** джобно фенерче
~, **като́дная** *остар.*, катодна лампа
~, **ква́рцевая** кварцова лампа (*за ултравиолетови лъчи*)
~, **кенотро́нная** кенотрон, токоизправителен вакуумен диод
~, **кероси́новая** газена лампа
~, **кинопроекцио́нная** кинопрожекционна лампа
~, **контро́льная** контролна лампа
~, **коте́льная** лампа за осветяване вътрешността на котел (*подвижна обезопасена лампа*)
~, **крипто́новая** лампа, напълнена с криптон (*луминесцентна*)
~, **ксено́новая и́мпульсная** ксенонова импулсна лампа (*за възбуждане на рубинов лазер*)
~ **«лю́ди»** *мин.* лампа «хора» (*сигнална лампа при рудничния подем*)
~, **люминесце́нтная** луминесцентна лампа (*с тлеещ разряд*)
~, **манометри́ческая** манометрична лампа за вакуум (електронна)
~, **мати́рованная** матирана [матова] лампа
~, **маячко́вая** (електронна) лампа с дискови изводи
~, **металли́ческая** (електронна) лампа с метален балон
~, **мета́лло-стекля́нная** (електронна) лампа с метално-стъклен балон
~ **мига́ющего све́та** *авто* лампа на мигача
~, **миниатю́рная 1.** малка лампа [крушка] **2.** миниатюрна [малогабаритна] лампа (електронна)
~, **многоано́дная** многоанодна (електронна) лампа
~, **многосе́точная** многорешетъчна (електронна) лампа
~, **многоэлектро́дная** многоелектродна (електронна) лампа
~, **модуля́торная** модулаторна (електронна) лампа
~, **моло́чная** млечнобяла [опалова] лампа
~ **нака́ливания** лампа с нажежаема жичка [нишка], електрическа крушка
~ **нака́чки** възбудителна [инверсионна] лампа (*на лазер*)
~, **насто́льная** лампа за (*поставяне върху*) маса
~, **на́триевая** натриева лампа (*източник на жълта светлина с определена дължина на вълната*)
~, **нео́новая** неонова лампа
~ **несоотве́тствия** *авт.* лампа за несъответствие (*на сигнал*)
~, **низково́льтная 1.** лампа за ниско напрежение **2.** (електронна) лампа за ниско напрежение
~ **обра́тной волны́** лампа с обратна вълна, карцинотрон (*електронният сноп се движи в посока, обратна на напредващата вълна*)
~ **о́бщего примене́ния** универсална лампа, лампа с общо предназначение
~, **ограничи́тельная** ограничителна (електронна) лампа
~, **одноконта́ктная** *вж.* **ла́мпа, однони́тевая**
~, **однони́тевая** *авто* едножична лампа
~, **озерка́ленная** лампа с огледална отражателна повърхност
~, **оконе́чная** крайна [изходна] лампа (електронна)
~, **опа́ловая** *вж.* **ла́мпа, моло́чная**
~, **отбо́йная** *тлф.* лампа за сигнализиране края на разговора [за свършен разговор]
~**-отража́тель** лампа с рефлектор, лампа-отражател
~, **па́льчиковая** *вж.* **ла́мпа, миниатю́рная**
~, **пая́льная** *вж.* **ла́мпа, бензи́новая**
~**-переключа́тель** електронен комутатор, превключваща [комутираща] лампа
~ **переме́нной крутизны́** (електронна) лампа с променлива стръмност
~, **перено́сная** преносима [подвижна] лампа
~, **пла́зменная** плазмена (електронна) лампа
~, **пла́менная дугова́я** пламъчна [високоинтензивна] дъгова лампа
~, **подвесна́я** окачена [висяща] лампа
~, **подкапо́тная** *авто* лампа под капака (*за осветление на двигателя или багажника*)
~, **подогрева́тельная** (електронна) лампа с индиректно отопление
~ **подсве́та прибо́ра** скална лампа, лампа за осветяване на скала (на измервателен уред)
~, **потеря́вшая эми́ссию** (електронна) лампа с намалена емисия
~, **предохрани́тельная 1.** *вж.* **ла́мпа, безопа́сная 2.** предпазна [осигурителна] лампа
~, **преобразова́тельная** преобразувателна (електронна) лампа (*за преобразуване на честоти*)
~, **приёмная** приемна (електронна) лампа
~**-про́бник** пробна [индикаторна] лампа
~, **проекцио́нная** прожекционна лампа
~, **проекцио́нная дугова́я** прожекционна (електро-)дъгова лампа
~, **пролётная** клистрон (*електронна лампа*)
~, **прохо́дческая** *вж.* **ла́мпа, рудни́чная**
~ **прямо́го нака́ла** лампа с непосредствено [директно] отопление
~, **пусто́тная** *вж.* **ла́мпа, ва́куумная**
~ **рабо́чего ме́ста** лампа за местно осветление
~, **разбо́рная** разглобяема (електронна) лампа
~, **реакти́вная** реактивна (електронна) лампа
~, **реле́йная 1.** лампа-реле **2.** лампа за радиорелейна апаратура
~, **реоста́тная** реостатна лампа
~, **рефле́кторная** рефлекторна лампа, лампа-прожектор
~, **рту́тная** живачна лампа
~, **рудни́чная** миньорска [руднична] лампа
~, **сверхминиатю́рная** свръхминиатюрна лампа (електронна)
~, **светокопирова́льная** светокопирна [хелиографна] лампа

~, **светомаскиро́вочная** лампа със светлинна маскировка
~, **светонаправля́ющая** лампа с насочена светлина
~, **светофо́рная** *жп.* семафорна лампа
~, **свечеобра́зная** свещообразна лампа
~ **с водяны́м охлажде́нием** (електронна) лампа с водно охлаждане
~ **с возду́шным охлажде́нием** (електронна) лампа с въздушно охлаждане
~ **с горя́чим като́дом** (електронна) лампа с термокатод
~, **семафо́рная** *вж.* **ла́мпа, светофо́рная**
~, **сигна́льная** сигнална лампа
~, **синхронизи́рующая** синхронизираща (електронна) лампа
~, **смеси́тельная** смесителна (електронна) лампа
~ **с металли́ческой ко́лбой** (електронна) лампа с метален балон
~ **с металли́ческой ни́тью** лампа с метална жичка [нишка]
~ **с механи́ческим управле́нием** (електронна) лампа с механично управление
~ **сме́шаного све́та** лампа със смесена светлина
~ **со́лнечного све́та** лампа за слънчева светлина, лампа виталукс *(в електромедицината)*
~ **со стекля́нной ко́лбой** лампа със стъклен балон, стъклена лампа
~, **софи́тная** софитна лампа
~ **с переме́нной крутизно́й** (електронна) лампа с променлива стръмност
~, **спира́льная** лампа със спирална жичка [нишка]
~, **спиртова́я** спиртна [лабораторна] лампа
~ **с пу́ском в горя́чем состоя́нии** лампа с предварително подгряване
~ **с пу́ском в холо́дном состоя́нии** лампа без предварително подгряване
~ **сравне́ния** еталонна лампа
~ **с радиацио́нным охлажде́нием** (електронна) лампа с радиационно охлаждане
~, **стабилизи́рующая** стабилизираща (електронна) лампа, стабилитрон
~, **стекля́нная** *вж.* **ла́мпа со стекля́нной ко́лбой**
~ **стоп-сигна́ла** *авто* лампа на стоп-сигнала
~ **с тормозя́щим по́лем** (електронна) лампа със спиращо поле
~, **стробоскопи́ческая** стробоскопична (електронна) лампа
~ **с у́гольной ни́тью** лампа с въгленова жичка [нишка]
~ **с удлинённой характери́стикой** (електронна) лампа за регулиране *(напр. за АРУ — автоматично регулиране на усилването)*
~ **с управля́ющей се́ткой** (електронна) лампа с управляваща решетка
~ **с холо́дным като́дом** (електронна) лампа със студен катод
~ **с экрани́рующей се́ткой** (електронна) лампа с екранна решетка
~, **телевизио́нная** телевизионна (електронна) лампа
~ **тле́ющего разря́да** лампа с тлеещ разряд *(осветителен източник със светещ газ или пари)*
~, **то́чечная** *физ., свт.* лампа с точковиден източник на светлина, точков светлинен източник
~, **тру́бчатая** *вж.* **ла́мпа, софи́тная**
~, **увио́левая** лампа със стъкло, пропускащо ултравиолетови лъчи, ултравиолетова лампа
~ **указа́теля поворо́та** *авто* лампа на пътепоказателя [мигач]
~ **ультрафиоле́тового излуче́ния** лампа за ултравиолетово излъчване, ултравиолетова лампа
~, **управля́ющая** управляваща (електронна) лампа
~, **усили́тельная** усилвателна (електронна) лампа
~, **фа́зная** лампа за индикиране на фазовото напрежение; фазоуказателна лампа
~, **фазоинве́рсная** фазоинверсна (електронна) лампа
~**-фа́ра** *авто* лампа за прожектор, прожекторна лампа
~, **фла́нцевая** *авто* лампа с фланцов цокъл
~, **холо́дная** *вж.* **ла́мпа тле́ющего разря́да**
~ **цифрово́й индика́ции** цифров индикатор, дигитрон
~, **частотно-преобразова́тельная** (електронна) лампа за преобразуване на честотата
~, **чита́ющая** *кфт.* (електронна) лампа за възпроизвеждане на оптичен звукозапис
~, **шахтёрская** *вж.* **ла́мпа, рудни́чная**
~, **широкополо́сная** широколентова (електронна) лампа
~, **шле́мовая** (електронна) лампа с шлем [качулка]
~, **шумова́я** шумяща (електронна) лампа *(източник на шумово напрежение)*
~, **экрани́рованная** екранирана (електронна) лампа
~, **электри́ческая** електрическа лампа
~, **электролюминесце́нтная** електролуминесцентна лампа
~, **электрометри́ческая** електрометрична лампа
~, **электро́нная** електронна лампа
~, **электронно-волнова́я** вълнова лампа, лампа с електронна вълна
~, **электронно-лучева́я** електроннолъчева лампа
лампади́т *м* *минер.* лампадит
ла́мповая *ж* *мин.* лампистерна *(помещение за съхраняване, зареждане и ремонт на руднични осветлителни тела)*
ла́мповый лампов
ламподержа́тель *м* фасунга, ламподържател; *тлф.* гнездо за лампа
ла́мпочка *ж* лампичка, лампа
~, **вызывна́я** *тлф.* повиквателна лампичка
~, **контро́льная** контролна лампичка
~ **освеще́ния шкалы́** скална лампичка
~, **отбо́йная** *тлф.* лампичка за свършен разговор

~ **тревóжной сигнализáции** *алармена лампичка*
ланаркúт *м минер.* ланаркит
лангбейнúт *м минер.* лангбейнит
лангúт *м минер.* лангит
ланолúн *м текст.* ланолин
ланомéтр *м текст.* ланометър
лансировáние *с текст.* ланциране
лантáн *м хим.* лантан, La
~, **азóтистый** лантанов нитрид
~, **иóдистый** лантанов йодид
~, **углекúслый** лантанов карбонат
~, **хлóристый** лантанов хлорид
ланцéта *ж леяр.* ланцетка, ланцета, атчик *(формовъчен инструмент)*
лáпа *ж* **1.** крак *(на машина)* **2.** *стр.* шип, скоба *(за свързване на греди)* **3.** *с. ст.* шип, клечка **4.** *с. ст.* лапа *(на култиватор)*; лопата *(плоската остра част на орган, който рови или загребва почва)* **5.** *кораб.* лапа, рог *(на котва)*
~, **бýксовая** *жп.* буксова вилка
~, **гусúная** *с. ст.* двустранна лапа *(на култиватор)*
~ **для подвéски котлá** скоба за окачване на котел
~, **загребáющая** загребваща лопата *(на товарна машина)*
~, **зажúмная** стяга, притискателна скоба
~, **захвáтная** челюст, стиска
~, **окýчивающая** *с. ст.* загърляща лапа *(на култиватор)*
~, **опóрная** опорен [подпорен] крак *(на машина)*
~, **подрезнáя** *с. ст.* лапа за нарязване *(на поливни бразди)*
~, **полóльная** *с. ст.* плевачна лапа
~, **рыхлúтельная** *с. ст.* лапа за разрохкване, разрохкваща [рихрителна] лапа
~, **стрéльчатая** *вж.* **лáпа, гусúная**
~ **цилúндра** *маш.* опорна пета на цилиндър *(вместо фланец)*
~ **якоря** *кораб.* лапа [рог] на котвата
лапинговáние *с обр. мет.* лепинговане, притриване
лапинговáть лепинговам, притривам
лапингпроцéсс *м вж.* **лапинговáние**
лáпка *ж* **1.** краче, лапичка; краче *(на шевна машина)* **2.** *хим.* щипка *(за лабораторен статив)* **3.** лапка *(на конусната опашка на свредел)*
~, **прижúмная** притискащо краче *(на шевна машина)*
~ **сверлá** лентичка [лапка] на свредло
~ **хвостá** *вж.* **лáпка сверлá**
лáпчатый зъбчат
лáпы *мн* **ловúльные** *мин.* въжеуловител, жабка за въжето
ларингофóн *м тлф.* ларингофон
ларнúт *м минер.* ларнит
ларсенúт *м минер.* ларсенит
ларь *м* **1.** *(голям)* сандък, ракла **2.** жлеб, корито, резервоар
~, **судоремóнтный** кораборемонтен кесон *(за преглед и ремонт на подводната част)*
лáстик *м текст.* **1.** хастарлък, памучен плат за хастар **2.** ластик *(вид плетка)*
лáтекс *м* латекс, каучуково мляко, каучуков [млечен] сок
~, **бутадиéновый** бутадиенов латекс, синтетичен латекс от бутадиенов каучук
~, **вулканизúрованный** [**вулканизóванный**] вулканизиран латекс
~, **натурáльный** естествен латекс *(млечен сок от каучукодайни растения)*
~, **неопрéновый** неопренов латекс
~, **синтетúческий** изкуствен синтетичен латекс *(водна емулсия на синтетичен каучук)*
~, **хлоропрéновый** хлоропренов латекс
~**-цемéнт** латексов цимент *(цимент с добавка на латекс)*
латéнтный *физ.* латентен, скрит
латерúт *м петр.* латерит *(плътна тухлено-червена глинеста или камениста скала)*
латеритизáция *ж петр.* латеритизация, латеритно изветряне *(дълбоко и продължително изветряне на алуминосиликатни скали с образуване на латерити)*
латúт *м петр.* латит
латунúрование *с* месинговане, *(електролитно)* покриване с месинг
латýнный месингов
латунолитéйная *ж* леярна за месинг; цветна леярна
латýнь *ж мет.* месинг *(сплав на мед и цинк)*
~, **автомáтная** автоматен месинг *(за обработване на автомати)*
~, **алюмúниевая** алуминиев месинг
~, **гúльзовая** *воен.* месинг за гилзи
~, **железомáрганцевая** желязо-манганов месинг
~, **кáтаная** валцуван месинг
~, **кóвкая** деформируем месинг
~, **крáсная** червен месинг, томпак
~, **листовáя** месингова ламарина
~, **литéйная** леярски месинг
~, **мáрганцевая** [**марганцóвистая**] манганов месинг
~, **морскáя** месинг, устойчив на морска вода, морски месинг
~, **нúкелевая** никелов месинг
~, **оловянистая** калаен месинг, морски месинг; бронз
~, **рóльная** месинг на руло *(месингова лента)*
~, **свинцóвая** оловен месинг *(с подобрена обработваемост)*
~, **свинцóвистая** *вж.* **латýнь, свинцóвая**
лаурáт *м хим.* лаурат, сол *или* естер на лауриновата киселина
лаурвикúт *м петр.* лаурвикит
лаурдалúт *м петр.* лаурдалит
лаурúт *м минер.* лаурит *(рутениев (IV) сулфид)*
лаутарúт *м минер.* лаутарит *(калциев йодат)*
лаутúт *м минер.* лаутит
лауэгрáмма *ж крист.* рентгенограма *(по метода)* на Лауе
лафéт *м* **1.** *воен.* лафет **2.** *дърв.* талпа
лáцкан *м текст.* ревер
лебёдка *ж* лебедка, вдигачка; хаспел

~, **автомоби́льная** автомобилна лебедка *(автомобилният двигател се използува и за повдигане)*
~, **бараба́нная** барабанна лебедка
~, **бури́льная [бурова́я]** *мин.* лебедка на сонда, сондажна лебедка
~, **гре́йферная** грайферна лебедка
~, **грузова́я** *кораб., трансп.* товарна лебедка
~, **грузолюдска́я** *мин.* лебедка за *(извоз на)* товари и хора
~, **двухбараба́нная** двубарабанна лебедка
~, **де́рриковая** лебедка на дерик-кран
~, **жело́ночная** *мин.* лебедка за желонката
~, **ка́бельная** *вж.* **лебёдка, кана́тная**
~, **кана́тная** въжена лебедка
~ **кана́тных отка́ток** *мин.* лебедка за въжен извоз *(чрез закачване на вагонетките за въжето)*
~, **кра́новая** кранова лебедка
~, **ли́фтовая** асансьорна лебедка
~, **маневро́вая** маневрена лебедка
~, **мото́рная** моторна лебедка
~, **напо́льная** лебедка *(за закрепване)* на пода
~, **насте́нная** стенна лебедка *(за закрепване на стена)*
~, **неподви́жная** неподвижна лебедка
~, **отка́точная** *мин.* извозна лебедка
~, **парова́я** парна лебедка
~, **пневмати́ческая** пневматична лебедка *(работи със сгъстен въздух)*
~, **поворо́тная** обръщателна лебедка
~, **подъёмная** подемна [повдигателна] лебедка *мин.*; извозна лебедка
~, **поса́дочная** *мин.* обрушвачна лебедка
~, **приводна́я** задвижваща лебедка *(към механизъм, съоръжение)*
~, **реверси́вная** реверсивна [двупосочна] лебедка, *мин.* извозна лебедка
~, **ручна́я** ръчна лебедка, лебедка с ръчно задвижване
~, **рудни́чная** шахтова лебедка; хаспел
~ **с вертика́льным бараба́ном** *кораб.* маневреник, лебедка с вертикален барабан *(обикн. фрикционна)*, шпил, кабестан
~ **с канатоведу́щим бло́ком** лебедка с водещ въжен скрипец
~, **ски́повая** *мет.* скипова лебедка
~, **скре́перная** *мин.* скреперна лебедка *(за преместване на скрепери в добивен забой)*
~, **стациона́рная** неподвижна [стационарна] лебедка
~, **стрелова́я** стрелова лебедка *(за повдигане и спускане на стрела)*
~, **строительно-монта́жная** строително-монтажна [строителна] лебедка
~ **стру́га** *мин.* стругова лебедка, лебедка за струг
~, **судова́я** корабна лебедка, винч
~, **тарта́льная** *вж.* **лёбедка, жело́ночная**
~, **тормозна́я** спирачна лебедка
~, **трелёвочная** лебедка за влачене *(на трупи до площадката за товарене)*
~, **тя́говая** теглеща [теглителна] лебедка
~, **фрикцио́нная** фрикционна [триеща] лебедка
~, **цепна́я** верижна лебедка
~, **червя́чная** червячна лебедка
~, **ша́хтная** *вж.* **лебёдка, рудни́чная**
~, **швартóвная** *кораб.* вързална лебедка
~, **шпилева́я** *вж.* **лебёдка с вертика́льным бараба́ном**
~, **шлю́почная** *кораб.* лодъчна лебедка
~, **электри́ческая** електрическа лебедка
~, **я́корная** *кораб.* котвен рудан [винч], брашпил
лебёдчик *м* работник, обслужващ лебедка
левейт *м* *минер.* льовеит
левиги́т *м* *минер.* льовигит (разновидност на алунит)
левовраща́ющий лявовъртящ, въртящ наляво
левокручёный усукан наляво
левополяризо́ванный *опт.* завъртващ наляво равнината на поляризация
левулёза *ж* *хим.* левулоза, фруктова захар
леге́нда *ж* легенда, пояснителна бележка *(към карти, диаграми)*
леги́рование *с* *мет.* легиране, сплавяне
~, **ио́нное** *ядр.* йонно внедряване [легиране] *(чрез бомбардиране)*
~, **пове́рхностное** повърхностно легиране *(в твърдо състояние)*
леги́рованный легиран
леги́ровать легирам, сплавям
леги́руемость *ж* легируемост, легираща способност
легкове́с *м* *стр.* лека тухла *(за изолация)*
~, **шамо́тный** шамотна лека тухла
легкове́сный лек, с малко тегло
легководола́з *м* леководолаз
легково́й лек *(за превозно средство)*
легковоспламеня́ющийся леснозапалим
легковосстанови́мый *хим.* подаващ се на редуциране
легкокипя́щий *хим.* с ниска температура на кипене
легколету́чий *хим.* леснолетлив
легкопла́вкий леснотопим, топящ се при ниска температура
легкоподви́жный лесноподвижен
легкоразбо́рный лесноразглобяем
легкораствори́мый леснoразтворим
легкосъёмный 1. лесноразглобяем, лесноизваждащ *(за част от механизъм)* 2. лесноизтриващ, неустойчив на триене
легкосыпу́чий лесноронлив
легкотеку́чий леснотечлив, тънколивък, с ниска вискозност
легкоходово́й лекоходов *(за сглобка)*
легранди́т *м* *минер.* леграндит *(цинков ортоарсенат)*
лёд *м* *геофиз.* лед
~, **глéтчерный** глетчерен лед
~, **до́нный** дънен лед
~, **дрейфу́ющий** *вж.* **лед, плаву́чий**
~, **жи́льный** *геол.* ледена жила *(във вечно замръзнала почва)*
~, **зерни́стый** зърнест лед
~, **иску́сственный** изкуствен лед

~, **материко́вый** материков [континентален] лед
~, **па́ковый** многогодишен [полярен] лед
~, **пищево́й** лед за хранителна промишленост
~, **плаву́чий** плаващ лед
~, **сухо́й** сух лед, твърд въглеДвуокис
~, **тяжёлый** 1. *кораб.* (*морски лед, който трудно се разбива от ледореза на кораб*) 2. *ядр.* тежък лед
~, **ше́льфовый** шелфов лед
ледебури́т *м* *мет.* ледебурит (*евтектична смес на аустенит и циментит*)
ледери́н *м* ледерин (*платно за твърда подвързия*)
ле́дник *м* 1. хладилник с лед, ледник 2. *жп.* хладилен вагон, вагон-ледник
ледни́к *м* *геол.* ледник
~, **вися́чий** висящ ледник (*по високи и стръмни планински склонове*)
~, **го́рный** планински ледник
~, **доли́нный** долинен ледник (*по долина на планинска река*)
~, **ка́ровый** цирков ледник (*в чашообразна вдлъбнатина*)
~, **континента́льный** континентален ледник
~, **плоского́рный** ледник норвежки [скандинавски] тип
~, **покро́вный** *вж.* **ледни́к, континента́льный**
~, **цирково́й** *вж.* **ледни́к, ка́ровый**
~, **ше́льфовый** шелфов ледник (*плаващ или частично опиращ на дъното ледник*)
леднико́вый *геол.* ледников
ледобу́р *м* свредел за лед
ледогенера́тор *м* ледогенератор (*за производство на изкуствен лед на блокове*)
ледозащи́тный ледозащитен
ледоко́л *м* *кораб.* ледоразбивач
ледообразова́ние *с* образуване на лед
ледоре́з *м* 1. ледорез, ледолом (*на мост*) 2. *кораб.* лек ледоразбивач
ледосбро́с *м* *хидр.* ледоизпускател (*на язовирна стена*)
ледоспу́ск *м* ледоизпускател (*на водна електрическа централа*)
ледоста́в *м* *хидр.* заледяване, пълно замразяване (*на река*)
ледохо́д *м* *хидр.* ледоход, влачене на ледени късове
ледяно́й 1. леден; много студен 2. заледен, покрит с лед
ле́ер *м* *кораб.* леер (*натегнато въже, закрепено в двата си края*)
лежа́лый залежал, престоял (*дефектен*)
ле́жень *м* 1. *стр.* подложна греда (*върху нея лежи гредоредът*), смок; напречник, греда над отвор (*за врата или прозорец*), щурц 2. *мин.* праг; подложка, основа (*от греди и талпи*) 3. *авто* греда от рамата (*на каросерията*) 4. основен камък
~, **берегово́й** брегова греда, брегови камък (*основа на надлъжните греди на моста*)
~, **деревя́нный** *мин.* дървена основна греда (*на която опират отвесните греди на крепежа*)
~, **основно́й** *вж.* **ле́жень, деревя́нный**
~, **попере́чный** *стр.* напречна подложна греда
~, **продо́льный** надлъжна подложна греда
лёжка *ж* престояване; отлежаване
ле́звие *с* острие, резец, режеща страна (*на сечиво*)
~ **бу́ра** *мин.* острие [режеща част] на бургия
~ **долота́** резец на длето
~ **зуби́ла** резец на секач
~ **коро́нки** *мин.* режеща част на коронка
~ **резца́** острие [режещ ръб] на нож (*напр. стругарски*)
~, **сме́нное** сменяема режеща част
лейкоинди́го *с* *хим.* левкоиндиго, бяло индиго
лейкокраси́тель *м* *текст.* левкобагрило
лейкооснова́ние *с* *вж.* **лейкосоедине́ние**
лейкосоедине́ние *с* *хим.* левкосъединение
лейкосфени́т *м* *минер.* левкосфенит
лейкофани́т *м* *минер.* левкофанит
лейкохальци́т *м* *минер.* левкохалцит
лейци́т *м* *минер.* левцит (*калиево-алуминиев дисиликат*)
лейнафо́с *м* лойнафос (*изкуствен тор*)
лейци́т *м* *минер.* левцит
лека́ло *с* шаблон, (*чертожна*) кривка
~, **диспе́тчерское** *жп.* шаблон за диспозиция
~, **измери́тельное** *обр. мет.* (измервателен) шаблон (*за работа и контрол на криволинейни очертания по съответните обратни профили*)
~, **отко́сное** *стр.* (*триъгълен*) шаблон за откосни изкопи
~, **пласти́нчатое** плосък шаблон
~, **чертёжное** шаблон, чертожна кривка
лека́льщик *м* 1. специалист по изработване на шаблони (*работник*) 2. матричар
леконти́т *м* *минер.* леконтит
лёллинги́т *м* *минер.* льолингит
ле́мех *м* *с. ст.* лемеж (*на плуг*)
~, **долотообра́зный** длетообразен [американски] лемеж
~, **подка́пывающий** подкопаващ лемеж
~, **трапецеида́льный** трапецовиден лемеж
ле́мма *ж* *мат.* лема, помощна теорема
лемниска́та *ж* *мат.* лемниската (*крива*)
лён *м* *текст.* лен
~, **го́рный** *минер.* минен лен (*влакнест азбест*)
ле́никс *м* ленивец, опъвателна ролка
ле́нта *ж* 1. лента, ивица; *ел.* лента за звукозапис 2. *ел.* честотна лента 3. *текст.* лента (*полуфабрикат при предене*)
~, **абрази́вная** абразивна лента
~, **алюми́ниевая** алуминиева лента
~, **асбе́стовая теплосто́йкая** азбестова топлоустойчива лента (*за изолация*)
~, **банда́жная** *кауч.* бандажна лента
~, **бесконе́чная** безконечна лента
~, **биметалли́ческая** биметална [двуметална] лента
~, **бронева́я** *ел.* бронева [панцерова] лента (*за изолация*)
~, **бума́жная** книжна лента
~, **гу́сеничная** гъсенична лента; гъсенична верига

~, **диагра́ммная** диаграмна лента, диаграмна хартия на роло
~ **диэле́ктрика** *ел.* лента от диелектрик, диелектрична лента
~, **жело́бчатая** жлебова [улейообразна] лента *(лентов транспортьор с жлебовидни опори)*
~, **загру́зочная** зареждащ лентов транспортьор
~, **запрограмми́рованная** *изч.* програмирана лента
~, **защи́тная** *кфт.* защитна ивица *(в кинопрожекторен апарат)*
~, **иго́льчатая** *текст.* дарачна [телена] гарнитура
~, **изоляцио́нная** изолационна лента, изолирбанд
~, **кана́тная** плоско въже
~, **ка́рдная** *вж.* **ле́нта, иго́льчатая**
~, **кле́йкая** лепенка
~, **конве́йерная** транспортна лента; лентов транспортьор
~, **кра́сящая** мастилена [цветна] лента *(за канцеларски машини)*
~, **лакотка́невая** *ел.* лента от лакотъкан *(за изолиране)*
~, **ли́пкая** 1. *вж.* **ле́нта, изоляцио́нная** 2. *вж.* **ле́нта, кле́йкая**
~, **лотко́вая** *вж.* **ле́нта, жело́бчатая**
~, **магни́тная** *изч., ел.* магнитна лента
~, **магнитофо́нная** магнитофонна лента
~, **ме́рная** *геод.* мерна лента, ролетка *(със стоманена лента)*
~ **металли́ческой фольги́** *ел.* ивица [лента] от метално фолио
~, **нивелиро́вочная** *геод.* нивелачна лента
~, **о́бодная** *авто* предпазна лента, колан *(на вътрешната гума)*
~, **осно́вная** *текст.* основа
~, **очёсочная** *текст.* чистачна лента
~, **патро́нная** *воен.* патронна лента
~, **перфори́рованная** перфорирана лента, перфолента
~, **пило́тная** *изч.* пилотна [водеща] лента *(с данни за управление на придвижването по редове в печатащото устройство)*
~, **пи́льная** трионна лента, трион
~, **пи́льчатая** *текст.* трионна гарнитура
~, **пластма́ссовая** *ел.* пластмасова лента
~, **полирова́льная** полировъчна лента *(безконечна)*
~, **породоотбо́рная** *мин.* скалоотборна лента
~, **порошко́вая** *зав.* лентов електрод *(със запресован прахов флюс вътре в лентата)*
~, **про́волочная бортова́я** *авто* обръч на външната гума
~, **прорези́ненная** гумирана лента
~, **разли́вочная** *леяр.* разливъчна лента *(на транспортьор)*
~, **регистри́рующая** регистрираща лента *(на самопишещ уред)*
~, **рези́новая** гумена лента
~, **рудоразбо́рная** *мин.* сортировъчна лента за руда
~, **скребко́вая** стъргалков [лопатков] транспортьор
~, **стальна́я** стоманена лента
~, **стяжна́я** стегателна [затягаща] лента
~, **тексти́льная** *вж.* **ле́нта, тка́ная**
~, **телегра́фная** телеграфна лента *(хартиена)*
~, **термоизоляцио́нная** топлоизолираща лента
~, **тка́ная** тъкана лента
~, **тка́невая прорези́ненная** гумирана лента *(напр. за транспортьор)*
~, **тормозна́я** спирачна лента, лента на спирачката
~, **транспортёрная** транспортна лента, лента за конвейер
~, **ферромагни́тная** *вж.* **ле́нта, магнитофо́нная**
~, **фольго́вая** станиолова лента, лента-фолио
~, **холоднока́таная** *обр. мет.* студеноизтеглена лента *(за щанцоване)*
~, **цельнометалли́ческая** *текст.* метална гарнитура *(на дарак)*
~, **чеса́льная** *вж.* **ле́нта, иго́льчатая**
~, **шёлкослюдяна́я** *ел.* копринено-слюдена лента
~, **шлифова́льная** лента за шлифоване
~, **штрихова́я** лента с нанесени мерни чертички, щрихова лента
~, **элева́торная** елеваторна лента; лентов елеватор
~, **электро́дная** лентов електрод *(при автоматично заваряване)*
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационна лента, изолирбанд
~, **электролюминесце́нтная** електролуминесцентна лента
лентоводи́тель *м маш.* водач [направляващи] на лента
лентонаправи́тель *м текст.* лентоводач
лентопротя́жка *ж тлг.* 1. изтегляне [преминаване] на лентата *(през апарата)* 2. лентоизтеглящ механизъм
лентопротя́жный *мет.* лентоизтеглящ
лентосшива́тель *м* лентосъединител
лентоукла́дчик *м текст.* лентонавивач
ле́нточка *ж* лентичка; ширит; ивица
~ **сверла́** лентичка на свредел *(за пробиване на метал)*
ле́нточный лентов
леони́т *м минер.* леонит
лепесто́к *м ел.* 1. пластина, перо, плочка; ухо, краче *(за спояване)* 2. лист *(напр. от диаграмата на насоченост)*
~, **боково́й** страничен лист *(от диаграмата на насоченост)*
~, **выводно́й** съединителна пластина, ивичен извод
~, **гла́вный** главен [основен] лист *(от диаграмата на насоченост)*
~, **конта́ктный** контактна пластина; краче за спойка
~ **ла́мповой пане́ли, ано́дный** аноден извод на цокъл *(на електродна лампа)*
~, **монта́жный** монтажна пластина; монтажно краче
~, **подсоедини́тельный** *вж.* **лепесто́к, конта́ктный**

лепёшка *ж* 1. *текст.* капка, грахулка) *(дефект при скробване на прежди)* 2. *хим.* слой от утайка *(при филтруване)*
лепидолит *м* *минер.* лепидолит, литионит
лепидомелан *минер.* лепидомелан
лепить 1. моделирам, изработвам *(напр. от глина)* 2. лепя, залепям
лепка *ж* 1. моделиране, ваяне *(напр. скулптура)* 2. *арх.* гипсови лепени работи *(напр. тавани, орнаменти)*
лепнина *ж* *арх.* релефен гипсов детайл
лепной *арх.* гипсов *(за лепени детайли)*
лёрка *ж* *обр. мет.* плашка, флашка
лес *м* 1. гора 2. дървен (строителен) материал *(необработен)*, дървесина
~, **водозащитный** водозадържаща растителност
~, **деловой** полезна дървесина *(годна за строителен материал)*
~, **дровяной** дърва за горене
~, **заповедный** забранена за сечене гора, бранище
~, **защитный** защитен горски пояс
~, **корабельный** корабен дървен материал *(напр. за мачти)*
~, **крепёжный** *мин.* дървен материал за подпори
~, **круглый** объл дървен материал, трупи
~, **лиственный** широколистна гора
~, **мачтовый** *вж.* **лес, корабельный**
~, **низкоствольный** 1. нискостеблена гора 2. късометражен дървен материал
~, **пилёный** бичен дървен материал
~, **поделочный** *вж.* **лес, деловой**
~, **рудничный** *вж.* **лес, крепёжный**
~, **сплавной** дървен материал, свлечен по река, сплавен дървен материал, сплавеняк
~, **срубленный** отсечен [повален] дървен материал
~, **строевой** строителен дървен материал
~, **сухостойный** сух дървен материал
~, **хвойный** иглолистна гора
~, **чёрный** *вж.* **лес, лиственный**
леса *мн* *стр.* скеле
~, **блочные сборно-разборные** блоково монтажно скеле
~, **висячие** висящо скеле
~, **выпускные** конзолно [издадено] скеле
~, **инвентарные** инвентарно скеле
~, **коренные** стоящо [обикновено] скеле *(започващо от земята)*
~, **лестничные** стълбищно скеле
~, **монтажные** монтажно скеле
~, **подвесные** *вж.* **леса, висячие**
~, **трубчатые** тръбно скеле
лесник *м* горски пазач; горски работник
лесничество *с* лесничейство
лесничий *м* лесничей
лесной 1. горски 2. дърводобивен
лесоведение *с* лесознание
лесовод *м* лесовъд
лесоводство *с* лесовъдство; горско стопанство
лесоводческий лесовъден
лесовоз *м* кораб за *(превоз на)* дървен материал, лесовоз
лесовозобновление *с* възобновяване на горите
лесогон *м* *мин.* гораджия *(доставящ дървен крепежен материал)*
лесозавод *м* дървообработващ [дървообработвателен] завод; дъскорезница
лесозаготовка *ж* дърводобив *(включително до извозване на дървения материал до гара)*
лесоматериал *м* дървен материал
~ **воздушной сушки** сушен на въздух [открито] дървен материал
~ **для шпал** *жп.* дървен материал за траверси
~, **колотый** цепен дървен материал
~, **крепёжный** *мин.* дървен материал за подпори
~, **круглый** объл дървен материал
~, **пилёный** бичен [фасониран] дървен материал
~, **поделочный** дървен материал за обработване *(напр. за мебели, за строителни детайли)*
~, **распиловочный** 1. *вж.* **лесоматериал, пилёный** 2. нарязан дървен материал
~, **столярный** дървен материал за мебели
~, **стройтельный** [**строевой**] строителен дървен материал
лесомелиорация *ж* лесомелиорация
лесонасаждение *с* 1. залесяване 2. залесен участък
лесоохранение *с* лесоопазване
лесоочистка *ж* създаване *(чрез изсичане и изкореняване)* на очистена площадка в гора *(напр. за нужди на строителство)*
лесоперевалка дървесинна претоварна база *(от воден на сухопътен транспорт)*
лесопиление *с* производство [нарязване, бичене] на фасониран дървен материал *(напр. греди, дъски)*
лесопилка *ж* 1. машина за нарязване на дървен материал 2. дъскорезница, бичкиджийница
лесопильный дъскорезен, гатерен, бичкиджийски
лесопильня *ж* *вж.* **лесопилка 2**
лесопитомник *м* горски разсадник
лесопользование *с* използуване [експлоатация] на гората
лесопосадка *ж* залесяване
лесопосадочный залесителен
лесопоставщик *м* *вж.* **лесогон**
лесопромышленник *м* работник в горска промишленост
лесопромышленность *ж* горска промишленост
лесопромышленный дърводобивен
лесоразведение *с* *вж.* **лесопосадка**
~, **полезащитное** полезащитно залесяване
лесоразделочная *ж* *мин.* склад за дървен материал
лесоразработка *ж* 1. сеч, сечене, отсичане *(на дървета от гора)* 2. сечище, участък за сечене на дърва
лесорама *ж* гатер
~, **вертикальная** вертикален гатер
~, **горизонтальная** хоризонтален гатер

~, **коротышевая** гатер за късометражен дървен материал
лесоруб *м* секач *(работник)*
лесосека *ж* сечище, участък за сечене на дърва
лесосплав *м* свличане [спускане, сплавяне] на дървен материал по вода
лесоспуск *м* трупоспускател *(в язовирна стена)*
лесостепь *ж* лесостеп
лесосушилка *ж* сушилна за дървен материал
лесотаксация *ж* *(съставяне на подробен опис на горите)*
лесотаска *ж* труповлачка, транспортьор за трупи
лесоукладчик *м* дъскоредачка
лесоустройство *с* лесоустройство *(система от мероприятия за организация и ръководство на горско стопанство)*
лесоучасток *м* горски участък
лесохимия *ж* лесохимия
лесохозяйственный горскостопански
лесохозяйство *с* горско стопанство
лесоэксплуатация *ж* *вж.* **лесопользование**
леспромхоз *м* горско промишлено стопанство *(в СССР)*
лёсс *м* *петр.* льос
лессингит *м* *минер.* лесингит
лессировка *ж* лакиране с безцветен лак
лёссовый *петр.* льосов
лестница *ж* стълба; стълбище
~, **автомеханическая** автоматична механична стълба *(пожарна)*
~, **аварийная** аварийна стълба
~, **верёвочная** въжена стълба
~, **вертолётная** *ав.* стълба на вертолет
~, **винтовая** вита [спирална] стълба
~, **двухмаршевая** *арх.* двураменна стълба
~, **одномаршевая** *арх.* еднораменна стълба
~, **подвесная** *мин.* висяща стълба
~, **пожарная** пожарна [противопожарна] стълба
~, **приставная** подвижна стълба, стълба *(за опиране на стена)*
~, **раздвижная** разтегателна стълба
~, **спасательная** *мин.* спасителна стълба
~-**стремянка** вертикална стълба
~, **шахтная** *мин.* шахтова стълба
лестничный стълбищен
лесхоз *м* горско стопанство *(на СССР)*
летательный летателен
лётка *ж* *мет.* отвор *(на пещ за изпускане на метал или шлака)*
~, **запасная** запасен отвор
~, **чугунная** отвор за изливане на чугун, чугунотек
~, **шлаковая** отвор за изпускане на шлака, шлакотек
лётный 1. летателен, авиационен 2. благоприятен за летене
леток *м* *дърв.* прорез *(в ложата на ренде за поставяне на стоманения нож)*
леттсомит *м* *минер.* летсомит
летун *м* *текст.* тръноизбивач
летучее *с* *физ.* летливо вещество
летучесть *ж* летливост, изпаряемост
летучий летлив
летучка *ж* бърза техническа помощ; летяща бригада
~, **аварийно-восстановительная** *жп.* аварийно-възстановителна бригада *(от всички специалности)*
~, **ремонтная** ремонтна бригада за аварийни случаи
лётчик *м* летец
~-**инструктор** летец-инструктор
~-**испытатель** летец-изпитател *(на нови модели самолети)*
~-**космонавт** летец-космонавт
~-**штурман** летец-щурман
лещадь *ж* 1. *мет.* дъно *(на висока пещ и на други металургични пещи)*; *леяр.* дънница, дъно *(на вагрянка)* 2. *стр.* плочка *(за зачистване на измазани плоскости)* 3. *(ситен материал на плочки)*
~, **двухскатная** дъно с два наклона, двускатно дъно
~, **кирпичная** тухлено дъно
~, **набивная** набито [трамбовано] дъно *(с огнеупорна маса)*
либенерит *м* *минер.* либенерит
либетенит *м* *минер.* либетенит
либрация *ж* *астр.* либрация *(на Луната)*
ливень *м* 1. *метео* проливен [пороен] дъжд 2. *ядр.*, *физ.* порой, лавина
~, **ионизационный** йонизационен порой
~, **каскадный** каскаден порой, каскада
~, **мезонный** мезонен порой
~, **метеорный** метеорен поток
~, **радиационный** радиационен порой
~ **частиц** порой от *(елементарни)* частици
~, **электронно-ядерный** електронно-ядрен порой
ливер *м* 1. *хим.* голяма пипета *(за пренасяне на течност)* 2. ръчна помпа *(бутална)*
ливингстонит *м* *минер.* ливингстонит
ливнемер *м* *метео* дъждомер
ливнеотвод *м* канал за дъждовни води
ливнеприёмник *м* приемник за дъждовни води, дъждовен приемник
ливнеспуск *м* *стр.* капчук, гърло на водосточна тръба
лигатура *ж* 1. *мет.* лигатура 2. *полигр.* лигатура *(заедно отлети няколко букви)*
лигнин *м* лигнин, дървесинен памук
лигнит *м* *петр.* лигнит *(вид кафяви каменни въглища)*
лигнификация *ж* *харт.* лигнификация
лигнолит *м* *стр.* фибролит, лигнолит
лигностон *м* лигностон *(изкуствено дърво)*
лигнофоль *м* лигнофол *(вид шперплат)*
лигноцеллюлоза *ж* *харт.* лигниноцелулоза
лигроин *м* тежък бензин, лигроин
лидит *м* *петр.* лидит, пробен камък
лизиметр *м* *хидрогеол.* лизиметър *(уред за събиране и определяне на състава на почвена вода)*
лизин *м* *хим.* лизин, 2,6-диаминохексанова киселина
лизол *м* *хим.* лизол *(дезинфектор)*
ликвационный ликвационен

ликва́ция *ж мет., геол., мин.* ликвация, сегрегация
~, внутрикристалли́тная вътрешнокристална ликвация, нееднородност в кристала, дендритна [микроскопична] ликвация
~, га́зовая газова ликвация
~, дендри́тная *вж.* **ликва́ция, внутрикристалли́тная**
~, зона́льная зонална ликвация
~ ма́гмы *геол., петр.* ликвация на магмата *(форма на диференциране)*
~, макроскопи́ческая макроскопична [обща] ликвация
~, микроскопи́ческая *вж.* **ликва́ция, внутрикристалли́тная**
~, обра́тная обратна [отрицателна] ликвация *(на цветни сплави)*
~ по уде́льному ве́су тегловна ликвация
~, пятни́стая петниста ликвация
~, слои́стая слоеста ликвация, ликвация на пластове
ликвида́ция *ж мин.* ликвидиране, прекратяване *(дейност)*
~ ава́рии отстраняване на авария
~ вы́работки прекратяване на изработката [производството]
~ отка́зов обезвредяване на невъзпламенените заряди
~ сква́жины ликвидиране на сондаж *(след като се прекрати използването му)*
ликви́дный *икон.* ликвиден
ли́квидус *м мет.* ликвидус *(линия на желязовъглеродната диаграма)*
лиллиани́т *м минер.* лилианит
лима́н *м геол.* лиман
лимб *м изм., геол.* лимб, дискова скала, разграфен диск
~, азимута́льный азимутален лимб
~ анте́нны антенен [индикаторен] скален диск
~ радиопеленга́тора радиопеленгаторен скален диск
~ теодоли́та лимб на теодолит
~ угломе́ра кръгов диск
лимбурги́т *м петр.* лимбургит
лими́т *м икон.* лимит, граница, пределна норма
лимни́граф *м хидр.* лимниграф *(самопишещ уред за колебанията на водното равнище в кладенци, сондажи)*
лимони́т *м минер.* лимонит *(желязна руда)*
лимонoки́слый *хим.* цитрат *(сол на лимонената киселина)*
лимузи́н *м авто* лимузина *(тип лек автомобил)*
лина́к *м ядр.* линеен ускорител
линари́т *м минер.* линарит
лингви́стика *ж* **математи́ческая** математическо езикознание, математическа лингвистика
линдгрени́т *м минер.* линдгренит
линдстреми́т *м минер.* линдстрьомит

линеаризáция *ж авт.* линеаризация *(вместо нелинейна система се изследва нейният линеен модел)*; *тлв.* линеаризация *(на образ)*
~, гармони́ческая хармонична линеаризация
~, статисти́ческая статистична линеаризация
~ характери́стик да́тчиков линеаризация на датчиковите характеристики
лине́йка *ж* 1. линия, черта 2. линия *(чертежна или сметачна)*, линийка, линеал 3. *полигр.* линия *(наборен материал за печатане на линии)*
~, акциде́нтная *полигр.* акцидентна линийка
~, бигова́льная *полигр.* бигована линия
~, визи́рная *изм.* визирна линия
~, волни́стая *полигр.* вълниста линия
~, дистанцио́нная *изм.* дистанционна линия
~, дели́тельная делителна линия *(в математически изрази)*
~, измери́тельная мерна линия
~ кипре́геля *геод.* линия на кипрегел
~, контро́льная *полигр.* контролна линия
~, копи́рная линия с шаблони *(за копиране)*
~, лека́льная *изм.* шаблонна линия *(с остри работни ребра и клас на точност 0 и 1 — спада към типа на проверочните линии)*
~, логарифми́ческая *вж.* **лине́йка, счётная**
~, маршру́тная *жп.* маршрутна линийка
~, масшта́бная мащабна линия *(за отчитане в различни мащаби)*
~, набо́рная *полигр.* компас
~, навигацио́нная *ав.* навигационна линия
~, направля́ющая направляващ линеал
~, нивели́рная *геод.* нивелирна линийка
~, орнаменти́рованная *полигр.* орнаментна линия
~, параллакти́ческая *геод.* паралактична линийка
~, перфорирова́льная *полигр.* перфорирана линия
~ пи́шущей маши́нки, откидна́я притискателна линийка *(за хартията)* на пишеща машина
~, пове́рочная *изм.* проверочна [контролна] линия *(за проверка на праволинейност при производството на калибри и инструменти)*
~, полужи́рная *полигр.* получерна линия
~, полутупа́я *вж.* **лине́йка, полужи́рная**
~, прити́рочная *обр.мет.* притирна линия *(заполучаване на висококачествена повърхност)*
~, прове́рочная *вж.* **лине́йка, пове́рочная**
~, рези́новая *полигр.* гумена линия
~, си́нусная *изм.* синусна линийка
~, складна́я *стр.* сгъваем [строителен] метър
~, среди́нная *полигр.* средна линия
~, счётная сметачна [логаритмична] линия
~ с широ́кой рабо́чей пове́рхностью *изм.* линия с широка работна повърхност *(за проверка на праволинейност)*
~, тахеометри́ческая *геод.* тахиметрична линийка
~, типогра́фская типографска линия
~, топографи́ческая топографска линийка

~, **тупая** *полигр.* черна линия
~, **угломерная** ъгломерна линийка
~, **усадочная** *леяр.* леярски метър, леярска линия *(разграфена с оглед на свиването на метала)*
~, **чертёжная** чертежна линия, линеал
~, **штурманская** *вж.* **линейка, навигационная**
~, **эталонная** еталонна линия
~, **юстировочная** *полигр.* центрираща линия *(при леене на букви)*
линейность *ж тлв.* линейност
~ **изображения** линейност на изображението [образа]
~ **настройки** линейност на настройката
~ **развёртки** линейност на развивката
линейный 1. линеен 2. *(отнасящ се)* за дължина 3. *(предназначен за обслужване на пътни и съобщителни линии)* пътен, крайпътен; жичен
линза *ж* 1. *опт.* леща 2. *геол.* леща, лещообразно находище *(с форма на овално тяло с намалена дебелина в краищата)*
~, **акустическая** *физ.* акустична леща
~, **анастигматическая** *опт.* анастигматична леща
~, **апланатическая** апланатична леща
~, **ахроматическая** ахроматична леща
~, **бифокальная** *физ.* бифокална леща
~, **вогнутая** вдлъбната леща
~, **вогнуто-выпуклая** вдлъбнато-изпъкнала леща
~, **водоносная** *геол.* водоносна леща
~, **волноводная** *физ.* вълноводна леща
~, **выпуклая** изпъкнала леща
~, **выпукло-вогнутая** изпъкнало-вдлъбната леща
~, **двояковогнутая** двойновдлъбната леща
~, **двояковыпуклая** двойноизпъкнала леща
~, **дисковая** *радио* дискова леща
~, **диэлектрическая** диелектрична леща
~, **длинная** *ядр.* дълга леща
~, **длиннофокусная** дългофокусна леща
~, **иммерсионная** *опт.* имерсионна леща
~, **квадрупольная** *физ.* квадруполна леща
~, **коллиматорная** *физ.* колиматорна леща
~, **кольцевая** пръстеновидна леща
~, **компенсационная** уравновесителна [компенсационна] леща
~, **конденсорная** [**конденсаторная**] *опт.* събирателна [кондензорна] леща
~, **короткая** *ядр.* къса леща
~, **короткофокусная** късофокусна леща
~, **магнитная** *физ.* магнитна леща
~, **металлическая** *радио* метална леща *(на антена)*
~, **насадочная** *физ.* леща-наставка
~ **объектива** леща на обектив
~, **окулярная** окулярна леща, наблюдателна леща
~, **отрицательная** отрицателна [разсейваща] леща
~, **плоско-вогнутая** плоско-вдлъбната леща
~, **плоско-выпуклая** плоско-изпъкнала
~ **подземной воды** *геол.* леща на подземна вода
~, **положительная** положителна [събирателна] леща
~, **прикатодная** *ел.* катодна леща, катоден фокусиращ електрод
~, **проекционная** проекционна леща
~, **рассеивающая** *вж.* **линза, отрицательная**
~, **собирательная** *вж.* **линза, положительная**
~, **ступенчатая** *физ.* стъпаловидна леща
~, **ультразвуковая** *физ.* ултразвукова леща
~, **фокусирующая** фокусираща леща
~, **цветная** цветна леща
~, **шариковая** *радио* сферична леща
~, **электромагнитная** електромагнитна леща
~, **электронная** електронна леща
~, **электростатическая** електростатична леща
линзовидный лещообразен, лещовиден
линзовый лещов
линзообразный *вж.* **линзовидный**
линиатура *ж* **растра** *полигр.* линиатура на растера
линии *мн* линии *(вж. също* **линия** *ж)*
~, **интеференционные** *физ.* интерферентни линии
~, **магнитные силовые** магнитни силови линии
~ **постоянной** [**равной**] **мощности** *ел.* линии с постоянна мощност, изопони
~ **спектра** спектрални линии
~, **эквипотенциальные** еквипотенциални линии
~, **электрические силовые** електрически силови линии
линия *ж* 1. линия, черта; крива 2. електропровод, електропроводна линия 3. (жична) линия *(напр. телефонна)* 4. *обр. мет.* *(производствена, поточна)* линия 5. *трансп.* линия *(напр. морска, автобусна)* 6. *тлв.* ред *(от изображение)* 7. *полигр.* линия *(шрифтова)*
~, **абонентская** *тлф.* абонатска линия
~, **аварийная** *ел.* аварийна [запасна, резервна] линия
~, **авиационная** авиационна [въздушна] линия
~, **автобусная** автобусна линия, автолиния
~, **автоматическая** автоматична линия *(производствена)*
~, **автоматическая станочная** автоматична машинна линия *(обикн. от няколко металорежещи автомата, свързани в общ автоматичен цикъл)*
~, **азимутальная** *геод.* азимутна линия
~, **асимптотическая** асимптотична линия, асимптота
~, **базисная** *геод.* базисна линия
~, **байпасная** обходна [паралелна] линия
~, **балансная** *ел.* балансна линия
~, **береговая** *кораб.* брегова линия
~ **вершин зубьев** върхова [външна] окръжност на зъбите *(на зъбно колело)*
~ **визирования** *геод.* визирна линия
~, **вихревая** *физ.* вихрова линия
~ **влияния** *съпр.* линия на влияние

~, **внýтренняя воздýшная** *ав.* вътрешна въздушна линия
~, **водораздéльная** *хидрогеол.* вододелна линия, вододел
~, **воздýшная** 1. въздушна линия, линия на открито 2. електропровод
~, **волновóдная** *ел.* вълноводна линия
~ **впáдин** петова [вътрешна] окръжност *(на зъбите на зъбно колело)*
~, **всáсывающая** смукателен въздуховод
~ **вторóго порядка** *мат.* крива от втора степен
~, **выноснáя** линия за изнасяне *(на размер на чертеж)*
~, **высоковóльтная** *ел.* линия за високо напрежение
~, **высокочастóтная** *ел.* високочестотна линия
~ **вы́стрела** *воен.* изстрелна линия
~, **геодези́ческая** геодезична линия
~ **горизóнта** *астр.* линия на хоризонта, хоризонт
~, **грузовáя** *кораб.* товарна линия
~, **грязевая** *мин.* кална линия
~ **давлéния** линия на налягането *(напр. на диаграма)*
~, **двухпровóдная** двупроводна линия *(напр. телефонна)*
~, **двухпýтная** двойна *(железопътна)* линия
~, **двухсторóнняя** линия за двустранна връзка
~, **дели́тельная** делителна линия
~, **дренáжная** *хидр.*, *стр.* дренажна линия
~, **дýплексная** дуплексна линия
~, **железнодорóжная** железопътна линия
~ **забóев** *мин.* забойна линия
~ **задéржки** 1. *елн.* закъснителна линия 2. *ядр.* линия на задържане [забавяне]
~ **задéржки, магни́тная** *изч.* магнитна закъснителна линия
~, **заземлённая** *ел.* заземена линия
~, **закáлочная** *мет.*, *терм.* линия [агрегат] за закаляване
~ **зацеплéния** линия на зацепване [сцепване] *(на зъбни колела)*
~ **изги́ба** *съпр.* линия на огъване [провисване]
~, **измери́тельная** *радио* измервателна линия
~, **изоклинáльная** *геофиз.* изоклинална линия, изоклина
~, **инфлюэ́нтная** *вж.* **ли́ния влия́ния**
~ **искýсственного горизóнта** *ав.* линия на изкуствения хоризонт
~, **испытáтельная** изпитвателна линия
~, **кáбельная** *ел.* кабелна линия
~, **коаксиáльная** *ел.* коаксиална линия
~, **коллекти́вная** линия за колективно ползуване
~, **кольцевáя** пръстеновидна линия
~, **коммуникациóнная** комуникационна линия, комуникация, връзка
~, **конвéйерная** конвейерна линия, линия от последователни конвейери [транспортьори]
~, **контáктная** *ел.* контактна [тролейна] линия
~, **контрóльная** контролна линия
~ **кóнтура налóженого сечéния** линия на контура на наложено сечение *(на чертеж)*
~, **кóнтурная** контурна линия *(на чертеж)*
~, **координáтная** *мат.* координатна ос
~, **крáсная** 1. *арх.* строителна линия 2. *ел.* червена черта *(деление на измервателен уред, определящо граница на регулиране)* 3. *жп.* нивелета
~ **кýрса** *кораб.*, *ав.* линия на курса
~, **лóманая** начупена линия
~ **магни́тной индýкции** линия на магнитната индукция, магнитна силова линия
~, **междугорóдная** *тлф.* междуградска линия
~, **международная воздýшная** *ав.* международна въздушна линия
~, **межевáя** гранична линия
~, **мéстная** *ел.* местна линия
~, **мировáя** *физ.* световно време *(в единно пространство-време*
~, **многоканáльная** *тлф.* многоканална линия
~, **многопрóводная** многопроводна *(въздушна)* линия
~, **многоходовáя винтовáя** многоходова винтова линия
~, **монтáжная** монтажна линия, конвейер за монтаж
~ **на бáшенных опóрах** мачтов електропровод
~, **надзéмная** *вж.* **ли́ния, воздýшная 1**
~ **на столбáх** стълбова линия
~ **неискажённых масштáбов** *геод.* линия на недеформирани мащаби
~ **нейтрáльная** неутрална [средна, нулева] линия, неутрала
~, **нивели́рная** *геод.* нивелачна линия
~, **низковóльтная** линия за ниско напрежение
~, **нулевáя** *вж.* **ли́ния, нейтрáльная**
~ **обрéза крóвли** *мин.* линия на скъсване на горнището
~ **обрушéния** *мин.* линия на обрушване
~ **обры́ва** линия за прекъсване *(на чертеж)*
~ **обтекáния** *ав.* линия на обтичане
~, **обхóдная** *жп.* обходна [паралелна] линия
~, **однопроводнáя** еднопроводна линия
~, **однопýтная** *жп.* единична линия
~, **освети́тельная** осветлителна линия
~, **осевáя** осова линия
~ **оседáния** *мин.* линия на слягане
~, **отвéсная** *геод.* отвесна линия, отвес
~, **ответви́тельная** отклонителна линия
~, **отвóдная** отводен [отвеждащ] канал
~ **очистны́х забóев** *мин.* линия на добивните забои
~ **падéния** *мин.* линия на западане
~, **пароотвóдная** пароотводна линия
~, **пассажи́рская** пътническа линия
~ **пéленга** *радио* засечка
~ **передáчи** 1. електропровод, електропроводна линия 2. предавателна линия
~ **перемéнного тóка** линия за променлив ток, променливотокова линия

~ пересечéния пресечна линия *(на две повърхности)*, пресечка
~, питáющая 1. *ел.* захранваща линия 2. *маш.* захранващ тръбопровод
~, повреждённая повредена линия
~, подвóдная подводна линия; подводен кабел
~, подзéмная подземна линия *(кабелна)*
~ постоя́нного тóка линия за постоянен ток, постояннотокова линия
~, потóчная *обр. мет.* поточна линия
~, проводнáя жична [проводна] линия
~ прóгиба *вж.* **ли́ния изги́ба**
~, проéктная *геод.* нивелета; *жп.* нивелачна линия
~, прокáтная *мет.* валцова линия
~, промежу́точная междинна линия
~ простирáния *мин.* линия на простиране, линия *(по посока)* на разпространение *(на пласта)*
~, пункти́рная прекъсвана линия с точки, пунктирна линия *(на чертеж)*
~, пупинизи́рованная *ел.* пупинизирана линия
~, радиовещáтельная радиоразпръсквателна линия
~, радиорелéйная радиорелейна линия
~ радиосвя́зи линия за радиовръзка
~, радиотелеметри́ческая *ав.* радиотелеметрична линия
~, радиотелефóнная радиотелефонна линия
~, разбóрочная демонтажна линия *(напр. в ремонтен завод)*
~ разли́вки *леяр.* линия за заливане на форми
~ разлóма *геод.* разломна линия, разлом
~, размéрная размерна линия *(на чертеж)*
~, размéточная *обр. мет.* линия за разчертаване [трасиране], трасировъчна линия
~, разóмкнутая разединена линия *(на чертеж)*
~ разрéза линия на разреза [секущата равнина] *(на чертеж)*
~ разъёма линия на делене *(напр. на леярски модел)*; *мин.* отделителна линия
~, распредели́тельная *ел.* разпределителна линия
~ рéзания *мин.* линия на рязане *(осова линия на браздата от ножа на добивен комбайн)*
~, резéрвная *ел.* резервна [запасна] линия
~, рéперная *геод.* реперна линия
~, ретрансляциóнная *радио* ретранслационна линия
~ сбóрки монтажна линия
~ сбрóса *геол.* разседна линия, разсед
~, сбрóсовая отклонителна линия
~ свáрочного шва линия на заваръчен шев
~ сверхвысóкого напряжéния *ел.* линия за свръхвисоко напрежение
~ свя́зи *съобщ., изч.* линия за връзка
~ сгорáния *авто* линия на горене *(на индикаторна диаграма)*
~ сжáтия *авто* линия на състяване *(на индикаторна диаграма)*
~ сигнализáции *ел.* линия за сигнализация
~ с излóмами, сплошнáя тóнкая тънка линия с чупки *(за означаване прекъсване на чертеж)*
~, силовáя *ел.* 1. силова [силнотокова] линия 2. силова линия *(напр. на магнитно поле)*
~, сильнотóчная *вж.* **ли́ния, силовáя** 1
~ симмéтрии линия на симетрията
~ синклинáли *геофиз.* линия на синклиналата
~ скольжéния линия на преплъзване *(в металографията)*
~, слаботóчная *ел.* слаботокова линия
~, служéбная служебна линия, линия за служебна връзка
~, снеговáя *геол.* линия [граница] на вечния сняг
~, соедини́тельная *ел.* свързваща [съединяваща] линия
~ сóлидуса *мет.* солидус-линия *(на желязовъглеродна диаграма)*
~, спектрáльная *опт.* спектрална линия
~ спéктра, разрешённая разделена спектрална линия
~, спирáльная спирална линия, спирала
~, сплошнáя волни́стая (непрекъсната) вълнообразна линия *(на чертеж)*
~, сплошнáя основнáя контура, (непрекъсната) основна линия *(на чертеж)*
~, сплошнáя тóнкая (непрекъсната) тънка линия *(на чертеж)*
~ срéза линия на срязване
~ стáна *мет.* ос на валцов агрегат
~ станкóв *обр. мет.* *(автоматична)* машинна линия
~, ствóрная *геод.* створна линия, створ
~, столбовáя *вж.* **ли́ния на столбáх**
~, строи́тельная *вж.* **ли́ния, крáсная** 1
~, тектони́ческая *геол.* тектонска линия
~, телевизиóнная телевизионна линия
~, телегрáфная телеграфна линия
~, телефóнная телефонна линия
~ тóка 1. *ел.* токова линия, линия на токово поле 2. *хидр.* линия на течение [поток]
~, токоведу́щая тоководеща линия
~, трамвáйная трамвайна линия
~, транзи́тная *жп.* транзитна линия
~, трансконтинентáльная *ав.* трансконтинентална линия
~, трансполя́рная *ав.* трансполярна линия
~, трáнспортная транспортна линия
~, трёхфазная *ел.* трифазна линия
~, троллéйная *вж.* **ли́ния, контáктная**
~, трубопровóдная тръбопроводна линия, тръбопровод
~, тупикóвая 1. сляпа [глуха] линия, клон от магистрална линия 2. *ел.* *(отрязък от)* линия с променлива дължина
~ удáра *мех.* ударна линия *(на две тела)*
~, узкоколéйная теснопътна [тясна] линия, теснолинейка
~ уклóна наклонена линия; линия на наклон, наклон
~, упру́гая еластична линия; линия на огъване [провисване]

~ упру́гого рассе́яния *ядр.* линия на еластично разсейване
~ у́ровня *мат., физ.* линия на равнище, равнище, ниво; еквипотенциална линия
~, фи́дерная *ел.* фидерна [захранваща] линия
~, фока́льная *опт.* фокална линия, фокусна ос
~ фро́нта фронтова линия
~ це́нтров 1. средна [централна] линия, централа 2. *маш.* линия от нитове, нитова линия 3. *маш.* центрова линия, линия на центрите *(на задружно работещи зъбни колела)*
~, цепна́я *мат.* верижна линия [крива]
~, часова́я линия за електрически часовник
~, ширококоле́йная *жп.* широкопътна линия, широколинеен железен път *(с широчина на междурелсието, по-голяма от нормалната широчина* 1435 *мм — преобладаваща в повечето страни; в СССР междурелсието е* 1520 *мм)*
~ штампо́вки *обр. мет.* щамповъчна линия *(за последователно обработване на пресови машини)*
~, штрихова́я прекъсвана [щрихова] линия
~, штрихпункти́рная то́нкая осова линия *(на чертеж)*
~, штрихпункти́рная утолщённая удебелена [дебела] прекъсната линия с точки *(на чертеж)*
~, эвтекти́ческая *мет.* евтектична линия, линия [температура] на евтектично превръщане *(на желязо-въглеродна диаграма)*
~, эвтекто́идная *мет.* евтектоидна линия, линия [температура] на евтектоидно превръщане *(на желязо-въглеродна диаграма)*
~, эквипотенциа́льная еквипотенциална линия *(на еднакви потенциали)*
~, экрани́рованная *ел.* екранирана линия
~, электрифици́рованная електрифицирана линия *(железопътна)*
~, электри́ческая електрическа линия
~ электропереда́чи електропровод, електропроводна [електропреносна] линия; *остар.* далекопровод
~ электропереда́чи, возду́шная въздушен електропровод
~ электропереда́чи, да́льняя електропровод с голяма дължина
~ электропереда́чи, магистра́льная магистрален [главен] електропровод
~ электропереда́чи, межсисте́мная междусистемен електропровод
~ эне́ргии линия от енергийни централи *(напр. по водна каскада)*, енергиен водносилов път, енергийна линия
линко́р *м* *воен.* линеен кораб
линкру́ст *м* *арх.* линкруста (вид книжни тапети)
линнеи́т *м* *минер.* линеит
линова́льный *(служещ)* за линиране
линова́ние *с* [**лино́вка** *ж*] линиране, нанасяне на линии *(на хартия)*
лино́граф *м* *полигр.* линограф *(наборна машина)*
лино́леум *м* линолеум *(настилка за подове)*
линоти́п *м* *полигр.* линотип *(редоливна наборна машина)*
~, многомагази́нный многомагазиен линотип
~, универса́льный универсален линотип
линотипи́ст *м* линотипист *(печатарски работник)*
ли́нтер *м* *текст., остар.* памучен влакноотделител
линь *м* *кораб.* *(здраво конопено)* въже *(с диаметър до 25 мм)*
лиофи́льный *хим.* лиофилен *(имащ силно сродство с окръжаващата течност)*
лиофо́бный *хим.* лиофобен *(имащ слабо сродство с окръжаващата течност)*
липари́т *м* *петр.* липарит
ли́пкий лепкав, леплив
ли́пкость *ж* лепкавост, лепливост
лист *м* 1. лист *(на растение)* 2. лист *(напр. хартиен, ламаринен)* 3. *полигр.* кола
~, а́вторский *изм.* авторска кола
~, асбестоцеме́нтный *стр.* азбестоциментова [етернитова] плоча
~, асбостально́й азбестостоманен лист *(за уплътняване)*
~, биметалли́ческий биметален лист
~, бронево́й бронева плоча, броня
~, вкладно́й *полигр.* вложен лист, вложка
~, гофри́рованный вълнообразен [гофриран] лист, вълниста [гофрирана] ламарина
~, декапи́рованный *мет.* декапиран (метален) лист, декапирана ламарина
~, ды́рчатый перфорирана ламарина *(за сита)*
~, ка́таный *мет.* валцуван лист, валцувана ламарина
~, като́дный *мет.* катодна основа *(при електрорафинация на мед)*
~, килево́й *кораб.* вътрешен вертикален кил
~, коренно́й *авто* основен [главен] лист *(на ресор)*
~, кро́вельный *стр.* покривна ламарина
~, макулату́рный *полигр.* макулатура, макулатурен лист
~, маршру́тный пътен [маршрутен] лист
~, металли́ческий ламарина
~, монта́жный *полигр.* монтажен лист, макет
~, направля́ющий направляващ лист *(напр. на ресор)*; направляващ щит
~, обши́вочный облицовъчен лист, облицовъчна [обшивна] ламарина
~, опро́сный въпросник, въпросен лист *(напр. при доставяне на контролно-измервателна апаратура)*
~, отража́тельный отражателен щит
~, оцинко́ванный поцинкована ламарина *(стоманена)*
~, перфори́рованный *вж.* **лист, ды́рчатый**
~, печа́тный *изм.* печатна кола
~, плакиро́ванный плакиран лист *(получен при съединяване на два метални листа с помощта на гореща деформация, напр. стомана с алуминий, стомана с лагерна сплав)*

~, **потоло́чный** горен [таванен] щит *(на огнево пространство)*
~, **припра́вочный** *полигр.* лист за подлагане [уплътняване]
~, **прока́танный** *вж.* **лист, ка́таный**
~, **путево́й** пътен лист; *воен.* заповед за пътуване
~ **рессо́ры** *авто* ресорен лист
~, **ро́торный** роторен лист *(на електрическа машина)*
~, **сбо́рный** *полигр.* титулен лист
~, **стально́й** стоманен лист, стоманена ламарина
~, **ти́тульный** *вж.* **лист, сбо́рный**
~, **уплотня́ющий** уплътняващ лист, листов [плосък] уплътнител
~, **фане́рный** шперплатов лист
~, **футеро́вочный** облицовъчен лист, облицовка
~, **шине́льный** *топл.* странична стена на огнището *(на локомотив)*
~ **я́коря** лист на котвата *(на електрическа машина)*
листа́ж *м* *полигр.* обем на книга *(в коли)*
лиственитиза́ция *ж* *геол.* лиственитизация
листова́ние *с* *кауч., пласт.* валцоване на листове *(обикн. на каландри)*
~ **на каля́ндре** каландриране
листова́тый *геол.* листоват
листово́й 1. листвен, листов **2.** *(направен във вид)* на листа
листоги́бочный листоогъващ
листодержа́тель *м* *обр. мет.* притискач
листообра́зный листообразен
листопра́в *м* *мет.* работник, обслужващ листоизправяща машина
листоправи́льный листоизправящ
листопрока́т *м* *мет.* ламарина
листопрока́тка *мет.* валцуване на ламарина
листопрока́тный *(служещ)* за валцуване на ламарина
листоре́з *м* *полигр.* нож [машина] за рязане на хартия
листоре́зка *м* *вж.* **листоре́з**
листоштампо́вочный *обр. мет.* листощанцовъчен; студенопресов
лите́йная *ж* леярна, леярен цех
лите́йно-механи́ческий леяро-механичен
лите́йный леярски
лите́йщик *м* леяр
ли́тера *ж* *полигр.* буква *(отлята от печатарска сплав)*
~, **курси́вная** курсивна буква
~, **прописна́я** главна буква
~, **строчна́я** малка буква
литерату́ра *ж* **нау́чная** научна литература
~, **техни́ческая** техническа литература
ли́тий *м* *хим.* литий, Li
~, **азо́тистый** литиев нитрид
~, **водоро́дистый** литиев хидрид
~, **сернoки́слый** литиев сулфат
~, **углеки́слый** литиев карбонат
~, **хло́ристый** литиев хлорид
литиони́т *м* *минер.* литионит, лепидолит
литиофили́т *м* *минер.* литиофилит
литифика́ция *ж* *геол.* литификация
литни́к *м* **1.** *леяр., мет.* леяк, стъбло **2.** *пласт.* наливник, наливен канал
~, **вертика́льный** вертикален леяк
~, **ви́лкообра́зный** вилкообразен леяк
~, **дождево́й** струен леяк
~, **кольцево́й** пръстеновиден леяк
~, **ни́жний** *вж.* **литни́к, сифо́нный**
~**-пита́тель** леяк-питател
~, **прямо́й** прав леяк
~, **сифо́нный** сифонен леяк
~, **центра́льный** [**центрово́й**] централен леяк
~ **с кругово́м колле́ктором** *(сифонен)* леяк с кръгъл шлакоуловител
~, **щелево́й** процепен леяк
литнико́вый леяков
литогене́з *м* *геол.* литогенеза *(съвкупност от процесите на образуване на утаени скали)*
литогравю́ра *ж* *полигр.* литогравюра, гравюра на камък
лито́граф *м* литограф
литогра́фия *ж* *полигр.* литография
~, **многокра́сочная** многоцветна литография
лито́й лят, отлят, излят
литоло́гия *ж* *геол.* литология *(наука за утаени скали)*
литопо́н *м* литопон *(бял минерален пигмент)*
litopáльный *геол.* крайбрежен
литосфе́ра *ж* литосфера *(най-външната обвивка на земната кора)*
литр *м* *изм.* литър
литра́ж *м* литраж; обем, вместимост (в литри)
~ **дви́гателя** литраж [работен обем] на двигателя
~ **карби́да** полезен добив на карбида *(изразен в литри ацетилен)*
литро́вый литров
лить *мет.* лея, отливам, изливам
литьё *с* **1.** леене, отливане **2.** отливки, лети заготовки [детайли]
~, **алюми́ниевое** алуминиеви отливки
~, **армату́рное** лята арматура, арматурни отливки
~, **безопо́чное** безкасово леене
~, **бро́нзовое** бронзови отливки, отливки от бронз
~, **бума́жное** разливане на хартиена каша *(върху ситото)*
~, **вагра́ночное** (чугунени) отливки *(получени)* от вагрянка
~, **ва́куумное** вакуумно леене, леене във вакуум
~, **вертика́льное** леене с вертикална наливна система
~ **в зе́млю** леене в земята *(със земно формоване)*
~ **в земляны́е фо́рмы** леене в пясъчни форми
~ **в оболо́чковые фо́рмы** леене в черупкови форми
~ **в песо́к** *вж.* **литьё в земляны́е фо́рмы**
~, **высокосо́ртное** висококачествени отливки
~, **дефе́ктное** дефектни отливки
~, **закалённое** закалени отливки
~, **коки́льное 1.** леене в кокили, кокилно леене **2.** отливки *(получени)* в кокили

~, **легированное** легирани отливки
~, **машинное** 1. леене с машини 2. отливки на машинни части
~, **непрерывное** непрекъснато леене
~, **оболочковое** *вж.* **литьё в оболочковые формы**
~, **опочное** леене в каси, касово леене
~, **отбелённое** отливки от избелен [бял] чугун
~ **по выплавляемым моделям** леене със стопяеми модели
~ **под давлением** 1. леене под налягане 2. отливки *(получени)* по метода леене под налягане
~, **прецизионное** точно леене
~, **стальное** стоманени отливки
~, **стержневое** леене в сърцеви форми, леене със сърца
~, **тонкое** *вж.* **литьё, прецизионное**
~, **фасонное** фасонни отливки
~, **художественное** 1. художествено леене 2. художествени отливки
~, **цветное** 1. цветно леене 2. цветни отливки
~, **центробежное** 1. центробежно леене 2. центробежни отливки
~, **чугунное** чугунени отливки
~, **штучное** единични отливки
лифт *м* асансьор; подемник
~, **быстроходный** бързоходен асансьор
~, **гидравлический** хидравличен подемник
~, **грузовой** товарен асансьор [подемник]
~, **грузопассажирский** товаро-пътнически асансьор
~, **многоклеточный** *(пътнически)* клетков асансьор с непрекъснато действие *(с малка скорост)*, асансьор «патерностер»
~, **пассажирский** пътнически асансьор
~, **самолётный** самолетен асансьор
~ **с верхним (нижним) приводом** асансьор с горно (долно) задвижване
лифтёр *м* 1. лице, което обслужва асансьор 2. *с. ст.* повдигач *(напр. на памукоберачна машина)*
лихтер *м* *кораб.* лихтер, баржа, мауна *(несамоходни съдове)*
лица *ж* *текст.* нанищелник
лицевой лицев, външен, преден
лицензия *ж* *икон.* лицензия
лицо *с* *кож., текст.* лице, лицева [външна] страна
~, **матовое** матово лице *(на кожа)*
~ **наковальни** работна повърхност на наковалня
~, **тиснёное** щамповано лице
лоб *м* чело; фронт
~, **бараний** *геол.* скална гърбица
~ **забоя** *мин.* чело на забой
~ **самолёта** глава [предна част] на самолет
лобанит *м* *минер.* лобанит
лобзик *м* резбарски лък *(с трионче)*
лобовина *ж* челна стена, чело
лобовой челен, фронтален; прелен
лобогрейка *ж* *с. ст.* жътварка *(без отмятащо устройство)*
ловенит *м* *минер.* ловенит
ловильный *мин.* ловилен, спасителен
ловитель *м* 1. уловител *(в спирачния механизъм на асансьор)* 2. *мин.* ловител, хващач *(изпълнителен орган на шахтов парашут, който се захваща за водачите при скъсване на клетковото въже)* 3. *мин.* кучка *(приспособление за хващане на изпуснати по наклонени изработки вагонетки)* 4. сепаратор, уловител
~ **вагонеток** кучка на вагонетките
~, **клещевой** клещеви [стегателен] уловител *(на асансьор)*
~, **клиновой** клинов уловител
~ **кокономотального таза** *текст.* нишколовител *(коприна)*
~, **магнитный** магнитен сепаратор
~ **мгновенного действия** бързодействуващ уловител
~, **ножевой** ножов уловител
~, **скользящий** преплъзващ [бавнодействуващ] уловител
~ **ударного действия** уловител с ударно действие
~, **уголковый** ъглов ловител
~, **эксцентриковый** ексцентриков уловител [ловител]
ловозерит *м* *минер.* ловозерит
ловушка *ж* 1. уловител; събирателен съд *(напр. за изтичащо масло, вода)* 2. примка, капан 3. *мин.* хващач *(спасителен сондажен инструмент)* 4. *елн., ядр.* уловител, уловка, «капан» 5. зона на хващане *или* задържане *(в полупроводниковата техника)*
~, **вакуумная** вакуумен уловител
~, **гидравлическая** хидравличен уловител
~ **для шлама** калоуловител
~, **дырочная** уловител на електронни дупки
~ **захвата** *вж.* **ловушка 5**
~, **ионная** йонен уловител, йонна уловка
~, **магнитная** магнитен уловител
~ **масла** уловител [събирателен съд] за масло
~, **механическая** механичен уловител *(за масло в дифузионна помпа)*
~, **нефтяная** уловител *(на маслата, съдържащи се в отпадни води)*
~, **охлаждаемая** охлаждащ уловител *(на маслени или живачни пари)*
~ **пучка** *ядр.* уловка за снопа
~, **рекомбинационная** рекомбинационен уловител
~, **трубная** *мин.* тръбен хващач *(за изваждане на претърпели авария турбобури)*
~ **электронов** *ядр.* уловка за електрони
ловчоррит *м* *минер.* ловчорит
лог *м* 1. *геол.* широк дол, валог *(с полегати затревени склонове)* 2. *стр.* ребро *(на тухла)*
логарифм *м* *мат.* логаритъм
~, **десятичный** десетичен [бригов] логаритъм
~, **интегральный** интегрален логаритъм
~, **натуральный** натурален [неперов] логаритъм
логарифмирование *с* логаритмуване
логарифмировать логаритмувам
логарифмический логаритмичен

ло́гика *ж* *мат.* логика
~, **математи́ческая** математична логика
~, **многозна́чная** многозначна логика *(раздел от математична логика)*
~, **символи́ческая** *изч.* символична логика
~, **форма́льная** *изч.* формална логика
логи́ческий 1. логически 2. *изч.* булев *(за променливи, които могат да приемат само две стойности: напр. «1» и «0»)*
лого́метр *м* логомер, логометър *(механизъм в електрически уреди за измерване отношението на силите на два електрически тока)*
~, **выпрями́тельный** детекторен логомер, логомер с изправител
~, **индукцио́нный** индукционен логомер
~, **магнитоэлектри́ческий** магнитоелектрически логомер
~, **ферродинами́ческий** феродинамичен логомер
~, **электромагни́тный** електромагнитен логомер
логометри́ческий логометричен
логоти́п *м* *полигр.* логотип
ло́джия *м* *арх.* лоджия, лоджа
ло́дка *ж* лодка
~, **а́томная подво́дная** *воен.* атомна подводна лодка, атомна подводница
~ **гидросамолёта** лодка [тяло] на водосамолет
~, **гребна́я** гребна лодка
~, **лета́ющая** водосамолет тип «летяща лодка»
~, **мото́рная** моторна лодка, моторница
~, **надувна́я** гумена [надувна] лодка
~, **па́русная** платноходка, лодка с ветрилно стъкмяване
~, **подво́дная** *воен.* подводна лодка, подводница
~, **рези́новая** *вж.* **ло́дка, надувна́я**
~, **складна́я** сгъваема лодка
~, **спаса́тельная** спасителна лодка
~, **судова́я** корабна лодка
ло́дочка *ж* 1. *кораб.* малка лодка 2. *хим.* ладийка 3. контейнер, ладия *(от керамика или графит — при спичане на пресови детайли в праховата металургия)*
~ **для взве́шивания** тегловна ладийка
~ **для сжига́ния** ладийка за изгаряне
ло́жа *ж* *арх.* ложа
ло́же *с* 1. легло 2. *геол.* легло, постоянно корито *(на река)* 3. *воен.* ложа *(на пушка)*
~, **бето́нное** бетонно легло, бетонна подложка
~, **водоупо́рное** водонепропускащо легло
~, **ка́рточное** *изч.* подавателен [захранващ] магазин
~, **речно́е** корито на река
ло́жечка *ж* лъжичка, лъжица
~, **ова́льная** *леяр.* овална лъжица *(за формоване)*
~, **полиро́вочная** *леяр.* формовъчна лъжица
~, **се́тчатая** *(лабораторна)* лъжица със сито
~, **яйцеви́дная** *леяр.* яйцеобразна лъжица *(за формоване)*
ло́жка *ж* лъжица
~, **бурова́я** *мин.* шапа, лъжичка *(за почистване на взривни дупки)*
~, **лите́йная** леярски черпак
~, **про́бная** *мет.* пробна лъжица
~, **шла́ковая** *мет.* лъжица за *(взимане проба от)* шлака, шлакова лъжица
~**-шпа́тель** *(лабораторна)* лопатка с лъжица
ложноэвтекти́ческий *мет.* псевдоевтектичен
ложо́к *м* *стр.* легнала *(на плоско)* тухла
лозейит *м* *минер.* лозеит
локализа́тор *м* локализатор *(устройство за определяне на месторазположението на скрит дефект)*
локализа́ция *ж* 1. локализация, отнасяне към определено място 2. ограничаване *(напр. пожар, повреда)*
~ **очаго́в пожа́ра** *мин.* ограничаване на огнищата на пожар
~ **поврежде́ния** определяне мястото на повредата *(напр. на телефонна линия)*
лока́тор *м* *радио* локатор *(устройство за определяне местонахождението на различни обекти)*
~, **акусти́ческий** акустичен локатор
~, **диспе́тчерский** *ав.* диспечерски локатор
~, **магни́тный** *мин.* магнитен локатор *(за установяване мястото на прихващане на сондажен лост или на муфи и конусни съединители)*
~, **обзо́рный** *ав.* обзорен локатор
~, **светово́й** светлинен локатор
лока́ция *ж* локация, определяне на местоположение
~ **глубины́** измерване на подводна дълбочина *(напр. с лот)*
~, **горизонта́льная** хоризонтална локация
~, **инфракра́сная** инфрачервен локатор
~, **ультразвукова́я** ултразвуков локатор
локомоби́ль *м* *с. ст., остар.* локомобил *(комбинирана паросилова уредба, състояща се от парен котел, парна машина и спомагателни устройства)*
~, **передвижно́й** подвижен [возим] локомобил
~, **стациона́рный** стационарен локомобил, локомобил за неподвижно разполагане
локомоти́в *м* *жп.* локомотив *(терминът обединява понятията* **парово́з, теплово́з, электрово́з***)*
~, **автоно́мный** автономен локомотив *(със собствен източник на енергия)*
~, **аккумуля́торный** акумулаторен локомотив
~, **бесто́почный** безпещен локомотив
~, **вспомога́тельный** помощен локомотив
~, **вывозно́й** диспечерски локомотив
~, **газотурби́нный** газотурбинен локомотив
~, **грузово́й** товарен локомотив *(за товарни влакове)*
~, **ди́зельный** дизелов локомотив
~, **ди́зель-электри́ческий** дизелов локомотив с електрическа предавка
~, **магистра́льный** локомотив за движение по главни жп. линии
~, **маневро́вый** маневрен локомотив
~, **паротурби́нный** паротурбинен локомотив
~, **пассажи́рский** пътнически локомотив *(за пътнически влакове)*

~, **промы́шленный** промишлен локомотив *(напр. за обслужване на заводи, мини)*
~, **рудни́чный** рудничен [минен] локомотив
~**-толка́ч** тласкащ [бутащ] локомотив, локомотив-тласкач
~, **узкоколе́йный** теснопътен локомотив
~, **универса́льный** универсален локомотив
~, **электри́ческий** електрически локомотив
локсодро́ма (локсодро́мия) *ж ав., кораб.* локсодрома *(линията, описана при пътуване с постоянен курс, т. е. при пресичане меридианите под един и същ ъгъл)*
лом *м* 1. лом, лост, разбивач *(инструмент)* 2. натрошени отпадъчни материали; парчета, трошка
~, **двухконе́чный** лом [лост] с два работни края *(обикн. единият остър, другият тъп — за набиване)*
~, **желе́зный** 1. лом, стоманен лом [лост] 2. стоманени отпадъци
~, **колоснико́вый** скарен лом *или* лост *(за почистване на скарата)*
~, **ла́пчатый** *стр.* лост «кози крак»
~, **маши́нный** отпадъци от стари машини *(натрошени)*
~, **металли́ческий** метални отпадъци
~, **оборо́тный** отпадъци от собственото производство
~, **пневмати́ческий** въздушен [пневматичен] къртач
~, **пожа́рный** пожарен лом [лост]
~, **покупно́й** отпадъци, получавани отвън
~, **стально́й** стоманени отпадъци
~, **чугу́нный** чугунени отпадъци
~, **шахтёрский** миньорски лом [лост]
~, **шуро́вочный** *вж.* **лом, колоснико́вый**
ло́мка *ж* трошене, чупене
~ **под мо́лотом** трошене с чук
~ **под пре́ссом** трошене на преса
ло́мкий трошлив, чуплив, крехък
ло́мкость *ж* трошливост, чупливост, крехкост
ломоносови́т *м минер.* ломоносовит
ломонти́т *м минер.* ломонтит
лонжеро́н *м ав.* надлъжник; *авто* надлъжна греда, надлъжник *(на рамата)*
~, **вспомога́тельный** спомагателен надлъжник
~, **коро́бчатый** кутиеобразен надлъжник
~ **крыла́** надлъжник на крило
~, **носово́й** носов надлъжник
~ **ра́мы** *авто* надлъжна греда [надлъжник] на рамата
~, **решётчатый** решетъчен надлъжник
~, **тру́бчатый** тръбен надлъжник
~ **фюзеля́жа** надлъжник на тялото *(на самолет)*
~ **хвостово́го опере́ния** надлъжник на опашната плоскост *(на самолет)*
~ **элеро́на** надлъжник на елерона
ло́пастный лопатков, лопатен, лопатъчен; перков
ло́пасть *ж* 1. лопата, лопатка *(с профил на крило — напр. на турбина)* 2. лопата, перка *(напр. на самолет)* 3. *мин.* перо *(на корона на бургия)* 4. крак, лапа *(напр. на машина)*
~ **бата́на** *текст.* вателен крак
~ **вентиля́тора** вентилаторна перка
~ **весла́** *кораб.* перо на гребло
~ **винта́** лопата на витло
~ **меша́лки** перка на бъркачка
~, **направля́ющая** направляваща лопатка
~, **рабо́чая** работна лопатка *(напр. на турбина)*
~, **толка́ющая** тикаща лопата
лопари́т *м минер.* лопарит
лопа́та *ж* 1. лопата 2. лопата *(работен орган на багер)*
~, **вскры́шная механи́ческая** *мин.* багер за разкривни работи
~ **для угля́** лопата за въглища
~, **загру́зочная** лопата за загребване [насипване, прехвърляне], товарачна лопата
~, **механи́ческая** 1. еднокошов багер 2. *жп.* механична лопата *(за разтоварване на насипни материали)*
~, **обра́тная механи́ческая** багер с обратна лопата
~, **пневмати́ческая** пневматична лопата
~, **погру́зочная** *вж.* **лопа́та, загру́зочная**
~, **пряма́я** багер с права лопата
~, **совко́вая** 1. *вж.* **лопата загру́зочная** 2. *жп.* баластова лопата
~**-струг** багер с планировъчна [изравняваща] лопата
~, **тра́кторная** тракторна риначка
~, **формо́вочная** *леяр.* формовъчна лопата
~, **штыкова́я** лизгар, бел
~, **шуро́вочная** огнярска лопата; ръжен
лопа́тка *ж* 1. лопатка, малка лопата 2. лопатка *(на турбина)*, перка *(на вентилатор)* 3. *стр.* мистрия 4. *арх.* широк пиластър
~, **акти́вная** активна лопатка
~, **входна́я (выходна́я) направля́ющая** входна (изходна) направляваща лопатка
~, **двухэта́жная** двуканална лопатка *(на турбина)*
~ **для монтажа́ шин** *авто* щанга [лост] за сваляне на гума
~, **замко́вая** ключова лопатка
~, **монтиро́вочная** *вж.* **лопа́тка для монтажа́ шин**
~, **направля́ющая** направляваща лопатка
~, **осева́я** осова лопатка
~ **переме́нного сече́ния** лопатка с променливо сечение
~, **поворо́тная** завъртваща се [реверсивна] лопатка
~, **поса́дочная** *с. ст.* градинска лопата
~ **постоя́нного сече́ния** лопатка с постоянно сечение
~, **рабо́чая** работна лопатка
~, **радиа́льная** радиална лопатка
~, **реакти́вная** реактивна лопатка
~, **спира́льная** спирална лопатка
~, **соплова́я** дюзова лопатка
~, **тормозна́я** спирачна лопатка
~, **формо́вочная** формовъчна лопатка; гладилка, щрапник
~, **шпаклёвочная** шпакла

~, **штукатурная** мистрия
лопаточный лопатков, лопатъчен
лополит *м* *петр., геол.* лополит *(форма на залягане на магмени скали)*
лорандит *м* *минер.* лорандит
лорд *м* *ав.* гумен амортизатор
лоск *м* лъскавина, гланц
лоскут *м* *текст.* парцали; *харт.* отпадъци; *кож.* брак
лот *м* *кораб.* 1. лот *(уред за измерване дълбочина на води)* 2. подвижна котва *(на шлеп или сал — тежест, която се влачи по дъното на реката за намаляване на скоростта)*
~, **гидростатический** хидростатичен лот
~, **глубинный** дълбоководен лот
~, **механический** механичен лот *(със стъклена тръба)*
~, **ручной** ръчен лот, дип-лот; футщок *(по реките — до 4—5 м)*
~, **ультразвуковой** ехолот
лотковый улеен, коритообразен
лотлинь *м* *кораб.* въже за лот, лотлин
лоток *м* 1. улей, канал; корито; жлеб 2. канавка, вада *(обикн. облицована)*
~, **водосборный** водосъбирателен канал
~, **водосливный** отводнителен канал
~, **выпускной** 1. изпускателен улей 2. изхвърлящ ръкав *(на каменотрошачка)*
~, **гидравлический** хидравличен [лабораторен, изпитвателен] канал *(за изследване на модели на хидротехнически съоръжения)*
~, **гидрометрический** водомерен преливник
~, **гидротехнический** хидротехнически канал *(напр. за спускане на трупи, за рибоход)*
~, **деривационный** отклонителен канал, отклонение
~, **дренажный** дренажен канал
~, **загрузочный** *мин.* товарачен улей
~, **испытательный** *вж.* **лоток, гидравлический**
~, **лабораторный** *вж.* **лоток, гидравлический**
~, **лесосплавный** мазул *(за спускане на трупи)*
~, **маслосборный** маслосъбирателен улей
~, **направляющий** направляващ канал
~, **подводящий** подвеждащ [водещ] улей
~, **промывочный** *мин.* промивен улей
~, **разгрузочный** *мин.* разтоварачен улей
~, **собирательный** събирателно корито; събирателен улей
~, **спускной** 1. спускателен [наклонен] улей 2. изпускателен улей
~, **судоходный** плавателен канал
~, **транспортный** транспортен улей; наклонен улей *(за междуоперационен транспорт)*
лоуренсий *хим.* лоуренсий, Lw *(изкуствено получен радиоактивен елемент с атомен номер 103)*
лоция *ж* *кораб.* лоция
лоцман *м* *кораб.* пилот, лоцман, корабоводач
лощение *с* лъскане, излъскване; полиране, гланциране
лощёный лъскав, излъскан; полиран
лощилка *ж* гладилка, гладилен инструмент; полировачка
лощило *с* *вж.* **лощилка**
лощильный гладилен, *(служещ)* за заглаждане; полировъчен
лощить лъскам, излъсквам; полирам
луб *м* *текст.* лико, ликовина
лубрикатор *м* лубрикатор; *(автоматична)* мазилна уредба *(за мазане под налягане)*
~, **многоточечный** многоточкова мазилна уредба, централен лубрикатор
~, **самосмазывающий** автоматична мазилна уредба
лубяной *текст.* 1. ликов, *(направен)* от лико 2. грубовлакнест *(отнася се за всички влакна от растителен произход)*
луг *м* *с. ст.* ливада
луда *ж* сплав за калайдисване, композиция
лудильщик *м* калайджия *(работник)*
лудить калайдисвам
лудламит *м* *минер.* лудламит
лужение *с* калайдисване
~, **горячее** горещо калайдисване *(с разтопена сплав)*
~ **погружением** калайдисване с потапяне *(в разтопена сплав)*
~, **электролитическое** електролитно калайдисване *(в галванична баня)*
лужёный калайдисан
лузга *ж* *с. ст.* шлюпки, люспи, семенни обвивки
лузговейка *ж* веялка за люспи *(в хранителната промишленост)*
лука *ж* 1. дъга *(на седло)* 2. кривина, завой *(на река, път)*
Луна *ж* *астр.* Луна
лунка *ж* 1. малка кръгла ямичка [вдлъбнатина] 2. *обр. мет.* откъртване, нащърбване, откъртен край *(на острието на режещ инструмент)* 3. (кръгъл) отпечатък *(при изпитване на твърдост по Бринел)* 4. *мин.* дупка, гнездо *(в почва, в скала)* 5. *с. ст.* гнездо *(за посев на семе)*
~ **выкола** *мин.* дълбочина на откъртване *(при еднократно проникване на зъба на ролката в скалата)*
~, **заводная** *мин.* водеща дупка, водещо гнездо [легло]
~ **на передней грани резца** *обр. мет.* 1. *(взето с шлайфапарат)* каналче [улейче] за подвеждане на стружката *(на предната плоскост на ножа)* 2. откъртване [износване, нащърбване] на предната плоскост на ножа *(поради триенето от стружката)*
~, **опорная** *мин.* опорна дупка, опорно гнездо [легло]
лункокопатель *м* *с. ст.* ямкокопач *(за садене на картофи и др.)*
луннит *м* *минер.* лунит, псевдомалахит
лунный лунен
луноход *м* луноход *(автоматичен самоходен апарат за движение по повърхността на Луната по команди от Земята)*
лупа *ж* *опт.* лупа, увеличително стъкло

~, **апланати́ческая** апланатична лупа *(с отстранена сферична аберация)*
~, **бинокуля́рная** бинокулярна [стереоскопична] лупа
~, **визи́рная** визирна лупа, визьор
~, **люминесце́нтная** *воен.* луминесцентна лупа *(за четене на карта на тъмно)*
~, **отсчётная** лупа за отчитане [броене]
~, **стереоскопи́ческая** *вж.* **лу́па, бинокуля́рная**
~, **тка́цкая** тъкачна [нишкоброячна] лупа
~, **фокуси́рующая** фокусираща лупа
~, **штати́вная** *кфт.* лупа със стойка
~, **электро́нная** електронна лупа
луч *м* *(вж. също* **лучи́** *мн)* 1. *физ.* лъч 2. *мат.* лъч, насочена права
~, **веду́щий** водещ [направляващ, насочващ] лъч *(в радиолокацията)*
~, **визи́рный** визирен лъч
~, **гла́вный** главен лъч *(в радиолокацията)*
~, **глисса́дный** *ав.* направляващ [насочващ] лъч *(при приземяване)*
~, **запи́сывающий** записващ лъч
~, **звуково́й** звуков лъч
~, **земно́й** *радио* приземен [повърхностен, земен] лъч
~, **ио́нный** йонен лъч
~, **ионосфе́рный** йоносферен лъч, лъч, отразен от йоносферата
~, **компенси́рованный** компенсиран *(електронен)* лъч
~, **ла́зерный** лазерен лъч
~ **мотови́ла** *текст.* спица на кръстачката на мотовило
~ **наведе́ния** направляващ лъч
~, **напра́вленный** насочен лъч
~, **отражённый** отразен лъч
~, **параксиа́льный** параксиален лъч *(близък до оста)*
~ **пеленга́тора** лъч на пеленгатор
~, **пла́зменный** *ядр.* плазмен лъч
~, **плоскополяризо́ванный** плоско [линейно] поляризиран лъч
~, **пове́рхностный** *вж.* **луч, земно́й**
~, **поса́дочный** *вж.* **луч, глисса́дный**
~ **преломлённый** пречупен лъч
~ **проже́ктора** *(светлинен)* лъч [конус] на прожектор
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен лъч
~ **радиомаяка́** лъч на радиофар
~, **развёртывающий** лъч на развивка
~, **светово́й** светлинен лъч
~, **сейсми́ческий** *геол.* сеизмичен лъч
~, **стира́ющий** изтриващ лъч
~, **счи́тывающий** четящ [преброяващ] лъч
~, **теплово́й** топлинен лъч
~, **фока́льный** фокален [фокусен] лъч
~, **центра́льный** *кфт.* централен лъч *(преминаващ през оста на леща)*
~, **электро́нный** електронен лъч
лучево́й лъчев
лучеиспуска́ние *с* лъчеизпускане, лъчение, радиация
лученепроница́емый лъченепроницаем, непропускащ лъчи
лучепоглоще́ние *с* лъчепоглъщане
лучепреломле́ние *с* лъчепречупване
~, **двойно́е** двойно пречупване на лъч
лучи́ *мн* *(вж. също* **луч** *м)* лъчи
~, **актини́чные** *кфт.* актинични лъчи
~, **ано́дные** анодни лъчи
~, **ви́димые** видими лъчи
~, **жёсткие** твърди лъчи
~, **икс-** *остар.* хикс- [X-]лъчи, рентгенови лъчи
~, **инфракра́сные** инфрачервени лъчи
~, **кана́ловые** канални лъчи
~, **като́дные** катодни лъчи
~, **корпускуля́рные** корпускулярни лъчи
~, **косми́ческие** космически лъчи
~, **оста́точные** остатъчни лъчи *(в спектрографията)*
~, **рентге́новские** рентгенови лъчи
~, **ультрафиоле́товые** ултравиолетови лъчи
~, **электро́нные** електронни лъчи
лучи́стый лъчист
лучко́вый лъков *(за инструмент)*, подобен на лък *(за конструкция)*
лучо́к *м* лък *(напр. за трионче)*
луще́ние *с* 1. люпене, лющене, белене 2. *дърв.* обелване 3. *с. ст.* подмятане, подметка *(на стърнища)*
~ **па́хоты** *с. ст.* плитка оран, лющене, подмятане
~, **послеубо́рочное** подмятане [лющене] на стърнището
лущёный олющен, обелен
лущи́льник *м* *с. ст.* лющилник *(подобен на дискова брана)*
~, **ди́сковый** дисков лющилник
~, **леме́шный** лемежен лющилник, лющилен плуг
~, **отва́льный** *вж.* **лущи́льник, леме́шный**
луяври́т *м* *петр.* луяврит *(вид нефелинов сиенит)*
лы́жа *ж* плъзгач, шейна; *спорт.* ска
~, **конта́ктная** контактен плъзгач; *ел.* токоотнемател
~ **пантогра́фа** токоотнемател на пантографа *(напр. на електролокомотив)*
~, **тормозна́я** спирачен плъзгач; *ав.* спирачна ска
лы́ко *с* *текст.* лико, ликовина
лы́ска *ж* плоскатина *(изпилена върху цилиндрична повърхност)*
~, **шпо́ночная** плоскатина *(върху вал)* за плосък клин
льдогенера́тор *м* ледогенератор *(за лед на блокове)*
~, **ва́куумный** вакуумен ледогенератор
~, **кожухотру́бный** кожухотръбен ледогенератор
~, **ороси́тельный** оросителен ледогенератор
~, **рассо́льный** разсолен ледогенератор
~, **тру́бчатый** тръбен ледогенератор
льдодроби́лка трошачка за лед
льдозаво́д *м* ледозавод, завод за лед
льдозащи́та *ж* ледозащита *(на хидротехнически съоръжения)*

льдообразова́ние *с* ледообразуване *(по самолета отвън)*, обледяване
льдоска́лыватель *м* машина за почистване на заледени пътища
льдохрани́лище *с* склад за лед, ледохранилище
льново́дство *с* *с. ст.* ленопроизводство, отглеждане на лен
льноволокно́ *с* ленено влакно
льнозаво́д *м* завод за първично преработване на лен
льнокомба́йн *м* ленокомбайн
льноконоплемя́лка *ж* лено-конопена мъначка
льномолоти́лка *ж* леновършачка
льномя́лка *ж* леночукачка, мъначка на лен
льноочисти́тель *м* семечистачка за лен
льноподбо́рщик-молоти́лка *ж* машина за събиране *(след скубенето)* и вършеене на лен, леносъбирачка-вършачка
льнопряде́ние *с* *текст.* предене на лен
льнопряди́льня *ж* ленопредачница
льносуши́лка *ж* *с. ст.* сушилна за лен
льнотреби́лка *ж* леноскубачна машина
льнотёрка *ж* леностривачка
льнотрещо́тка *ж* *вж.* **льноочисти́тель**
льноткáчество *с* *текст.* ленено тъкачество
льночеса́лка *ж* *текст.* ленен дарак
льняно́й ленен
льюизи́т *м* *минер.* люизит
люк *м* люк, отвор; *кораб.* люк; *мин.* олук
~, **авари́йный** авариен люк [отвор]
~, **бу́нкерный** люк [отвор] на бункер
~, **вентиляцио́нный** вентилационен отвор
~, **выпускно́й** *мин.* олук за източване
~, **глухо́й** *кораб.* глух люк
~, **грузово́й** *кораб.* товарен люк
~, **загру́зочный** отвор за зареждане *(напр. на пещ)*
~, **заме́рный** измервателен отвор *(на съдържанието на резервоар)*
~, **катапу́льтный** *ав.* люк [отвор] за катапултиране
~, **колле́кторный** *ел.* *(контролен)* отвор за колектора
~ **коло́дца** *тлф.* отвор *(за влизане)* в кабелна шахта
~, **маши́нный** *кораб.* машинен люк *(към машинното помещение)*
~, **монта́жный** *ав.* монтажен люк [отвор] *(на самолет)*
~, **перено́сный** *мин.* преносен олук
~ **покида́ния** *ракет.* люк за излизане *(от космически кораб)*
~, **погру́зочный** товарачен олук
~, **приёмный** приемен [зареждащ] отвор *(напр. на цистерна)*
~, **промы́вочный** промивен отвор
~, **разгру́зочный** разтоварен отвор [люк]
~, **решётчатый** *кораб.* решетъчен люк
~, **светово́й** 1. *кораб.* светлинен люк, светлик 2. прозорец *(напр. на резервоар)*
~, **смотрово́й** наблюдателен [контролен] отвор, отвор [прозорец] за наблюдаване
~ **с погру́зочной ка́мерой** *мин.* олук с товаръчна камера
~ **с подвесны́м лотко́м** *мин.* олук с окачен улей
~ **с попере́чными задви́жками** *мин.* олук с напречни шибъри
~ **с се́кторным затво́ром** *мин.* олук със секторен затвор
~ **с цепны́м затво́ром** *мин.* олук с верижен затвор
~ **тунне́ля** *тлф.* отвор на *(кабелен)* тунел [канал]
~, **у́гольный** *кораб.* въглищен люк
~, **шуро́вочный** отвор за добавяне на гориво
люково́й *м* *мин.* работник при олук, източвач
лю́ковый люков
люкс *м* *изм.* лукс, lx *(единица за осветеност)*
~**-секу́нда** *ж* лукс-секунда, lx.s *(единица за количеството осветеност или за плътността на количеството светлинна енергия)*
люксоме́тр *м* луксометър
лю́лечный люлков
лю́лька *ж* 1. люлка 2. *стр.* висящо скеле
~ **подвесно́го конве́йера** люлка на висящ конвейер *(окачена на шарнир)*
~, **спаса́тельная** *мин.* спасителна люлка
~, **теле́жечная** *жп.* талигова люлка *(на вагон)*
лю́мен *м* *изм.* лумен, lm *(единица за светлинен поток)*
~**-секу́нда** *ж* лумен-секунда, lm.s *(единица за количество светлинна енергия)*
люменме́тр *м* луменметър
люминесце́нтный *физ.* луминесцентен
люминесце́нция *ж* луминесценция, студено светене
~, **ви́димая** видима луминесценция
~, **като́дная** катодна луминесценция
~, **сенсибилизи́рованная** луминесценция с повишена чувствителност
~, **ультразвукова́я** ултразвукова луминесценция
люминогра́фия *ж* *полигр.* луминография
люминоско́п *м* луминоскоп *(уред за луминесцентен анализ)*
люминофо́р *м* луминофор *(луминесциращо под действие на облъчване вещество)*
люне́т *м* люнет *(на стругова и шлифовъчна машина)*
~, **направля́ющий** направляващ люнет
~, **неподви́жный** неподвижен люнет
~, **подви́жный** подвижен люнет
~, **подде́рживающий** поддържащ [подпиращ] люнет
~, **ро́ликовый** ролков люнет
люнетодержа́тель *м* люнетодържач
лю́стра *ж* **бурова́я** *мин.* сондажен полилей, буроскоп *(за наблюдение на вабой)*
люте́ций *м* *хим.* лутеций, Lu
люфт *м* хлабина
~, **боково́й** странична хлабина
~ **ва́ла** хлабина на вал
~**-клозе́т** клозет без канализация *(фекалиите се изгребват пневматично)*
~, **осево́й** осова [аксиална] хлабина
~ **подши́пника** хлабина на лагер

~, **продо́льный** надлъжна хлабина
~, **сумма́рный** сумарна [обща] хлабина
люфтомéр *м* хлабиномер, пластини за измерване на хлабини
лю́чина *кораб*. 1. капорта *(дървена)* 2. капак на люка *(при механизираните системи)*
лючо́к *м* **шуро́вочный** *(малък)* отвор за добавяне на гориво
ля́да *ж* *мин*. 1. врата, капак *(за затваряне на отвор)* 2. шибър с противотежест
ля́мка *ж* презраменен ремък
~, **парашю́тная** *ав*. парашутна презрамка, парашутен колан
~, **привязна́я** *ав*. презрамка [колан] за привързване
ля́пис *м* *хим*. адски камък, кристален сребърен нитрат

М

магази́н *м* 1. магазин, склад; камера 2. *маш*., *воен*. магазин, магазинна кутия *(на захранващо устройство)* 3. *ел*. (декадна) кутия, (декаден) магазин *(за измервателни цели)*
~, **бараба́нный** *маш*., *воен*. барабанен магазин
~, **дека́дный** *ел*. декаден магазин
~ **для перфока́рт** *изч*. *(входен)* магазин за перфокарти
~ **ёмкостей** кондензаторна (декадна) кутия
~ **ёмкостей, рыча́жный** кондензаторна (декадна) кутия с въртящ комутатор
~ **ёмкостей, ште́псельный** щепселна кондензаторна (декадна) кутия
~ **индукти́вностей** (декадно) кутийно [магазинно] индуктивно съпротивление
~ **затуха́ний** *ел*. атенюаторна (декадна) кутия
~, **магни́тный** магнитен магазин
~ **набо́рной маши́ны** *полигр*. наборен магазин на (печатна) машина
~ **пода́чи** *маш*. подавателен захранващ магазин
~, **разъёмный** *полигр*. разглобяем магазин *(на наборна машина)*
~ **самонакла́да** *полигр*. магазин на автоматичен подавач *(на печатна машина)*
~ **сопротивле́ний** съпротивителна (декадна) кутия, (декадна) кутия с резистори
~ **сопротивле́ний, рыча́жный** съпротивителна (декадна) кутия с въртящ комутатор
~ **сопротивле́ний, ште́псельный** щепселна съпротивителна (декадна) кутия
~, **съёмный** касета *(за магнитофонна лента)*
магазини́рование *с* *мин*. магазиниране
магази́нный магазинен, снабден с магазин
маггеми́т *м* *минер*. магемит
магистра́ль *ж* 1. магистрала, главен път; главна жп. *или* водна *или* въздушна линия 2. магистрала, главна линия *(съобщителна, електрическа, тръбна)*; главна комуникация
~, **автомоби́льная** главен автомобилен път
~, **взрывна́я** *мин*. взривна магистрала
~, **во́дная** главен воден път, главна водна линия
~, **водопрово́дная** главен водопровод
~, **воздухопрово́дная** главен въздухопровод *(за сгъстен въздух)*
~, **га́зовая** главен газопровод, газова магистрала
~, **железнодоро́жная** главна жп. линия
~, **за́мкнутая** *вж*. **магистра́ль, кольцева́я**
~, **кольцева́я** пръстеновидна [околовръстна, затворена] магистрала, пръстеновидна главна линия, комуникационен пръстен
~, **кома́ндная** командна главна линия
~, **ма́сляная** *авто* главен (разпределителен) маслопровод
~, **нагнета́ющая** главен нагнетателен въздуховод
~, **отопи́тельная** главен отоплителен тръбопровод *(напр. на ТЕЦ)*
~, **парова́я** главен паропровод *(отоплителен)*
~, **пита́ющая** захранваща главна линия
~, **пневмати́ческая** главен тръбопровод за сгъстен въздух; *мин*. пневматична магистрала
~, **пневмати́ческая опроки́дная** *мин*. обръщателна пневматична магистрала
~, **подводя́щая** *мин*. снабдителна магистрала
~, **распредели́тельная** главен разпределителен тръбопровод; *мин*. разпределителна магистрала
~, **тормозна́я** *авто* главен спирачен маслопровод; *жп*. главен спирачен въздухопровод
~, **транзи́тная** транзитен главен път *(без междинни спирки)*
~, **ша́хтная водоотли́вная** *мин*. руднична водоотливна магистрала
магистра́льный магистрален; главен, централен, основен
ма́гма *ж* *петр*. магма
~, **ки́слая** кисела магма
~, **матери́нская** първична магма, прамагма
~, **осно́вная** основна магма
~, **перви́чная** *вж*. **ма́гма, матери́нская**
магмати́ческий магмен
магнафлю́кс *м* магнитна суспензия *(метод в магнитна дефектоскопия)*
магнезиа́льный магнезиев
магнезиоферри́т *м* *минер*. магнезиоферит, магноферит
магнезиохроми́т *м* *минер*. магнезиохромит, магнохромит
магнези́т *м* *минер*. магнезит, природен магнезиев карбонат
~, **каусти́ческий** каустичен магнезит *(в циментовото производство)*
~, **спе́кшийся** спечен [синтерован] магнезит
~, **металлурги́ческий** металургичен магнезит *(огнеупорен материал)*
магне́зия *ж* *хим*. магнезия, магнезиев окис
~, **бе́лая** магнезия алба, основен магнезиев карбонат

~, **жжёная** печен [калциниран] магнезиев окис
~, **пла́вленая** топен магнезиев окис
~, **сернокислая** магнезиев сулфат
магнеси́н *м* (*устройство за предаване показания на измервателни уреди на разстояние*)
магнетизи́рование *с* *физ.* намагнитване
магнетизи́ровать намагнитвам
магнети́зм *м* *физ.* магнетизъм
~, **земно́й** земен магнетизъм
~, **оста́точный** остатъчен магнетизъм
~, **я́дерный** ядрен магнетизъм
магне́тик *м* магнитен материал
магнети́т *м* *минер.* магнетит, фероферит (*желязна руда*)
магнети́товый магнетитов
магнети́ческий магнитен
магне́то *с* *авто* магнето, магнет, магнитоелектрически генератор
~, **автомоби́льное** автомобилно магнето
~, **вспомога́тельное** помощно магнето
~**-генера́тор** *авто* магнетогенератор
~, **двухискрово́е** двуискрово магнето
магнето́метр *м* *вж.* **магнито́метр**
магнето́н *м* *изм.* магнетон (*единица за магнитен момент*)
~ **Бо́ра** магнетон на Бор, електронен магнетон
~, **я́дерный** ядрен магнетон
магнетоплюмби́т *м* *минер.* магнетоплумбит
магнетофле́кс *м* магнитна суспензия (*метод в магнитна дефектоскопия*)
магнетохи́мия *ж* магнетохимия
магнетро́н *м.* *елн.* магнетрон
~ **бегу́щей волны́** магнетрон с бягаща вълна
~, **и́мпульсный** импулсен магнетрон
~, **ио́нный** йонен магнетрон
~, **коаксиа́льный** коаксиален магнетрон, магнетрон с коаксиален резонатор
~, **многорезона́торный** многорезонаторен магнетрон
~, **модули́руемый** модулаторен магнетрон
~ **непреры́вного де́йствия** непрекъснато генериращ магнетрон
~, **пакети́рованный** магнетрон с неподвижно вградоен (*постоянен*) магнит
~, **пла́зменный** плазмен магнетрон
~ **с разрезны́м ано́дом** магнетрон с разрязан анод
~, **стержнево́й** магнетрон с гребеновидни сегменти
~, **щелево́й** магнетрон с процепни резонатори
~, **электронно-лучево́й** електроннолъчев магнетрон
магнетро́нный *елн.* магнетронен
ма́гниево-алюми́ниевый *мет.* магнезиево-алуминиев
ма́гниево-ма́рганцевый *мет.* магнезиево-манганов
ма́гниево-ци́нковый *мет.* магнезиево-цинков
ма́гниевый *хим.*, *мет.* магнезиев, съдържащ магнезий
ма́гний *м* *хим.* магнезий, Mg
~, **азо́тистый** магнезиев нитрид
~, **бро́мистый** магнезиев бромид
~, **виннокислый** магнезиев тартарат
~, **кремнекислый** магнезиев силикат (*мета- или орто-*)
~, **марганцовоки́слый** магнезиев перманганат
~, **порошкообра́зный** *мет.* магнезий на прах
~, **серни́стый** магнезиев сулфид
~, **серноки́слый** *текст.*, *харт.* магнезиев сулфат
~, **углеки́слый** магнезиев карбонат
~, **хло́ристый** магнезиев хлорид
~, **чу́шковый** *мет.* магнезий на блокове
магнийиодмети́л *м* метилмагнезиев йодид
магнийоргани́ческий органомагнезиев
магнийэти́л *м* етилмагнезий
магнийэтилброми́д *м* етилмагнезиев бромид
магнико́ *с* *мет.* магнико (*висококоерцитивна сплав за постоянни магнити*)
магни́т *м* *физ.* магнит (*вж. също* **электромагни́т**)
~, **бруско́вый** *вж.* **магни́т, стержнево́й**
~ **включе́ния** (*електро-*)магнит за включване
~, **возвра́тный** възвратен (*електро-*)магнит
~ **возбужде́ния** *авто* възбудителен магнит (*в магнетно-запалителна уредба*)
~, **вспомога́тельный** спомагателен (*електро-*)магнит
~, **грузово́й** [**грузоподъёмный**] товарен [товароповдигателен] магнит (*на кран*)
~, **де́мпферный** *физ.* гасящ [амортизиращ, демпферен] магнит
~, **есте́ственный** естествен магнит
~, **иску́сственный** изкуствен магнит
~, **кольцево́й** пръстеновиден магнит
~, **компенсацио́нный** изравнителен [компенсационен] магнит
~, **кра́новый** *вж.* **магни́т, грузово́й**
~, **кренов́ой** *кораб.* кренов магнит (*в централната тръба на девиационния уред — за унищожаване на девиацията от крена*)
~, **лови́льный** *мин.* ловилен магнит
~, **металлокерами́ческий** металокерамичен магнит
~, **молекуля́рный** *физ.* молекулен магнит
~, **направля́ющий** направляващ магнит
~, **отклоня́ющий** отклоняващ магнит
~, **печа́тающий** печатащ (*електро-*)магнит
~, **подковообра́зный** подковообразен магнит
~, **подъёмный** *тлф.* повдигателен магнит
~ **положе́ния си́него** *тлв.* магнит за положението на синия цвят
~, **по́люсный** полюсен магнит
~, **постоя́нный** постоянен магнит
~, **прессо́ванный** пресован магнит (*металокерамика*)
~, **сверхпроводя́щий** електромагнит [соленоид] с намотка от свръхпроводещ материал
~, **С-обра́зный** С-образен магнит
~, **соленои́дный** соленоиден електромагнит, соленоид
~, **составно́й** съставен магнит; електромагнит със слоеста сърцевина
~, **стержнево́й** пръчкообразен магнит
~, **стира́ющий** изтриващ (електро-)магнит

~, **тормозно́й** 1. спирачен електромагнит 2. спирачен магнит *(в електромера)*
~, **тороида́льный** *физ.* тороиден магнит
~, **удёрживающий** задържащ (електро-)магнит
~, **фокуси́рующий** фокусиращ магнит
~ **чистоты́ цве́та** *тлв.* магнит за чистотата на цвета
~, **элемента́рный** *физ.* елементарен магнит
~, **этало́нный** еталонен магнит *(за градуиране и за проверка на чувствителността на магнитометри)*
~, **юстиро́вочный** *вж.* **магни́т, этало́нный**
магнитно-жёсткий магнитнотвърд
магнитно-мя́гкий магнитномек
магни́тность *ж петр., минер.* магнетизъм
магнитно-твёрдый *вж.* **магнитно-жёсткий**
магни́тный магнитен
магнитовосприи́мчивый магнитовъзприемчивост, намагнитваемост
магнитогидродина́мика *ж* магнитохидродинамика
магнитогра́мма *ж* магнитограма
магнито́граф *м* магнитограф
магнитодви́жущий магнитодвижещ *(напр. за напрежение)*
магнитодина́мика *ж* магнитодинамика
магнитодиэле́ктрик *м* магнитодиелектрик
магнито́ла *ж* радиоприемник с магнитофон
магнито́метр *м геод., физ.* магнитометър, магнитна везна
~, **астати́ческий** астатичен магнитометър
~, **враща́тельный** *вж.* **магнито́метр, крути́льный**
~, **дефле́кторный** дефлекторен магнитометър, магнитен теодолит с дефлектори *(за определяне на вертикалната и хоризонталната компонента на интензитета на геомагнитното поле)*
~, **индукцио́нный** индукционен магнитометър
~, **компенсацио́нный** *(нишков)* изравнителен [компенсационен] магнитометър
~, **крути́льный** торзионен магнитометър
~, **магнитоопти́ческий** магнитооптичен магнитометър
~, **H-** *геофиз.* магнитна везна H *(за хоризонталната компонента)*
~, **подвесно́й** *геофиз.* *(компасна)* магнитна везна Z *(за определяне на вертикалната компонента)*
~ **с ферромагни́тным зо́ндом** магнитометър с феромагнитна сонда
~, **универса́льный** универсален магнитометър, универсална магнитна везна
~, **электромагни́тный** електромагнитен магнитометър
~, **я́дерный прецессио́нный** ядрено-прецесионен магнитометър *(основаващ се на ядреномагнитния резонанс)*
магнитоме́трия *ж* магнитометрия
магнитомехани́ческий *физ.* магнитомеханичен, жиромагнитен
магнитоо́птика *ж* магнитооптика
магнитопири́т *м минер.* магнитопирит, магнитна пиритна руда
магнитопро́вод *м ел.* магнитопровод; стоманена сърцевина, стоманен пакет
~, **бронево́й** мантиен магнитопровод, Ш-образна сърцевина
~, **вне́шний** *вж.* **магнитопро́вод, нару́жный**
~, **кольцево́й** пръстеновиден магнитопровод; тороидна сърцевина, тороиден магнитопровод
~, **нару́жный** ярем на магнитопровод
~, **насы́щенный** наситен магнитопровод
~, **П-обра́зный** П-образна магнитна сърцевина, П-образен магнитопровод
~, **прессо́ванный** пресован магнитопровод; пресован магнит
~, **разо́мкнутый** отворен магнитопровод
~, **стержнево́й** пътовиден [цилиндричен] магнитопровод
~, **шихто́ванный** пакет [магнитопровод] от листова стомана, шихтован магнитопровод
~ **Ш-обра́зной фо́рмы** *вж.* **магнитопро́вод, бронево́й**
магнитопроница́емость *ж* магнитна проницаемост, пермеабилитет
магниторадио́ла *ж* радиоприемник с грамофон и магнитофон
магниторазве́дка *ж* магнитен метод на проучване *(напр. при търсене на полезни изкопаеми)*
магнитоско́п *физ.* магнитоскоп
магнитосопротивле́ние магнитно съпротивление
магнитоста́тика *ж ел.* магнитостатика
магнитострикцио́нный магнитострикционен
магнитостри́кция *ж* магнитострикция *(изменение на формите и размерите на тела при намагнитване)*
~, **объёмная** обемна магнитострикция
магнитосфе́ра *ж геофиз.* сфера на магнитно влияние *(напр. около Земята или около друга планета)*
магнитоупру́гость *ж физ.* магнитна еластичност
магнитофо́н *м* магнитофон
~, **батаре́йный** магнитофон с батерийно захранване
~, **бытово́й** магнитофон за битови нужди, домашен магнитофон
~, **двухдоро́жечный** двупистов магнетофон
~, **контро́льный** контролен магнитофон
~, **многодоро́жечный** многопистов магнетофон
~, **однодоро́жечный** еднопистов магнетофон
~, **портати́вный** преносим [носим] магнетофон
~, **студи́йный** *радио* студиен магнетофон
~, **стереофони́ческий** стереомагнетофон
магнитоэлектри́ческий магнитоелектрически
ма́гно *с мет.* *(никелово-магнезиева сплав)*
магномагнети́т *м минер.* магнезиев магнетит
магноферри́т *м минер.* магнезиев ферит, магноферит
магнохроми́т *м минер.* магнезиев хромит, магнохромит

мажéф *м* *елхим.* сол-мажеф *(препарат, използуван при фосфатиране)*
мáзать мажа, намазвам, смазвам; измазвам
мáзель *м* *дърв.* длето *(със скосено острие)*
мазеобрáзный подобен на мас; пастообразен; вазелиноподобен
мáзер *м* *елн.* мазер, микровълнов квантов усилвател
~ **бегýщей волны́** мазер с бягаща вълна
~, **гáзовый** газов мазер
~-**генерáтор** мазер-генератор, генериращ мазер
~, **двухлучевóй** двулъчев мазер
~, **и́мпульсный** импулсен мазер
~ **миллиметрóвого диапазóна** мазер, работещ в милиметровия диапазон
~ **на атомáрном водорóде** мазер с атомарен водород
~ **непреры́вного дéйствия** мазер с непрекъснато действие
~, **опти́ческий** оптически мазер, лазер
~, **отражáтельный** отражателен мазер
~, **парамагни́тный** парамагнитен мазер
~, **полупроводникóвый** полупроводников мазер
~, **пучкóвый** снопов мазер
~, **резонáторный** резонаторен мазер
~, **руби́новый** рубинов мазер
~, **фóновый** фонов мазер
мазýт *м* мазут *(остатък от нефта след отделяне на леките фракции)*
~, **крéкинговый** крекингов мазут
~, **мáсляный** маслен мазут *(суровина за смазочни масла)*
~, **парафи́нистый** парафинен мазут
~, **смáзочный** мазут за смазочни цели *(второкачествен смазочен материал)*
~, **тóпливный** горивен [пещен] мазут *(гориво за пещи, котли)*
~, **тóпочный** *вж.* **мазýт, тóпливный**
~, **флóтский** корабен мазут, мазут за корабни двигатели
мазутоподогревáтель *м* нагревател на мазут
мазутопровóд *м* мазутопровод
мазь *ж* мас, мехлем; смазка
~, **графи́товая** графитна смазка
~ **для ремнéй** смазка [паста] за ремък
~ **для прити́рки** абразивна [шлифовъчна] паста, шлайфпаста
~, **канáтная** въжена смазка
~, **колёсная** катран
~, **консистéнтная** грес, консистентна смазка
~, **пая́льная** паста за запояване
~, **ци́нковая** цинкова мас
~, **шлифовáльная** шлифовъчна [абразивна] паста, шлайфпаста
мáйна *ж* дупка *(на заледена река)*; незамръзнала водна повърхност *(около извор, при преливник)*
майóлика *ж* майолика, художествена [декоративна] керамика
макадáм *м* трошенокаменна [макадамова] настилка *(на път)*
~, **би́тумный** битумна трошенокаменна настилка
~, **дегтя́рный** катранена [битумизирана] трошенокаменна настилка
макáние *с* *кауч.* потапяне *(за получаване на безшевни изделия)*
макéт *м* макет; геометричен модел
макети́рование *с* макетиране; геометрично моделиране; *полигр.* макетиране
макроагрегáт *м* *петр.* макроагрегат
макрогеомéтрия *ж* **повéрхности** макрогеометрия на повърхност, макрогеометрия на повърхностно очертание *(в метрологията)*
макрогрáфия *ж* *мет.* макрография
макроисслéдование *с* макроизследване
макрокли́мат *м* *метео* макроклимат
макрокомáнда *ж* *изч.* макрокоманда
макрокомпонéнт *м* макросъставка, макрокомпонента
макроконтрóль *м* макроконтрол *(проверка на работата напр. на сметачна машина цялостно — по крайния резултат)*
макрокоррóзия *ж* макрокорозия *(видима с невъоръжено око)*
макрокóсмос *м* вселена, светът на големите тела *(противоположен на микрокосмос)*
макрокристалли́ческий макрокристален
макроликвáция *ж* *мет.* макроликвация
макроми́р *м* *вж.* **макрокóсмос**
макромолéкула *ж* *хим.* макромолекула
~, **линéйная** линейна макромолекула, макромолекула с линейна структура
~, **прострáнственная** макромолекула с пространствена структура
~, **развет влённая** разклонена макромолекула
~, **сéтчатая** мрежовидна макромолекула, макромолекула с омрежена структура
макромолекуля́рный макромолекулен
макронерóвность *ж* макронеравност, макрограпавост *(отклонения от формата на повърхността)*
макропласти́чность *ж* макропластичност *(определена след изпитване на голям брой образци)*
макропогрéшность *ж* грешка на форма *(напр. повърхностна)*; грешка на оформяне *(в голям мащаб, а не отделна подробност)*
макропóристость *ж* макропористост
макропрограмми́рование *с* *изч.* макропрограмиране, програмиране с *(използуване на)* макрокоманди
макропроницáемость *ж* *хидрогеол.* макропропускливост
макрорадиогрáфия *ж* макрорадиография *(в радиологията)*
макрорельéф *м* *геод.* макрорелеф *(едри форми на релефа, определящи общия облик на повърхността)*
макросистéма *ж* макросистема *(в химическа термодинамика)*
макроскопи́ческий макроскопичен, видим с невъоръжено око
макросостоя́ние *с* макросъстояние *(в химическа термодинамика)*
макростроéние *с* *вж.* **макрострукту́ра**
макрострукту́ра *ж* *физ.*, *мет.* макроструктура

макросъёмка *ж* макрофотография *(на малки предмети в едри мащаби)*
макротвёрдость *ж* макротвърдост *(определена след изпитване по на няколко места на голям брой образци)*
макротре́щина *ж* макропукнатина *(видима с невъоръжено око)*
макрофотогра́фия *ж вж.* **макросъёмка**
макроциклúческий *хим.* макроцикличен
макрочастúца *ж физ.* макрочастица
макрошлúф *м мет.* макрошлиф *(изгладена, шлифована, полирана и разядена повърхност за наблюдаване с око или лупа)*
макроэлеме́нт *м мет.* макроелемент
~, коррозио́нный корозионен макроелемент
ма́ксвелл *м изм.* максвел, мкс, Mx *(единица за магнитен поток)*
макси́мально допусти́мый най-голям [максимално] допустим
максима́льно-то́ковый *ел.* максималнотоков
максима́льный най-голям
максиме́тр *м* максимален манометър
ма́ксимум *м* максимум, най-голяма стойност
~, абсолю́тный абсолютен максимум
~, барометри́ческий барометричен максимум
~, боково́й *радио* страничен максимум *(напр. на диаграмата на насоченост)*
~, гла́вный *радио* главен максимум *(напр. на диаграмата на насоченост)*
~, годово́й *метео* годишен максимум
~, дифракцио́нный *елн.* дифракционен максимум
~, диффузио́нный *ядр.* дифузионен максимум
~, зеркальный *ядр.* огледален максимум
~ криво́й *мат.* максимум на крива
~, ле́тний *метео* летен максимум
~, лока́льный местен [локален] максимум
~ нагру́зки электроста́нции върхово натоварване на електростанция
~, оста́точный остатъчен максимум
~ отравле́ния *ядр.* максимум на отравяне
~, ре́зкий остър максимум
~ резона́нсного поглоще́ния *ядр.* максимум на резонансното поглъщане
~, резона́нсный *елн.* максимум на резонансна характеристика
~, спектра́льный *физ.* спектрален максимум
~, су́точный *метео* денонощен максимум
~, теплово́й топлинен максимум
макулату́ра *ж полигр.* макулатура, дефектен отпечатък; *харт.* хартиени отпадъци
малаколúт *м минер.* малаколит, диопсид
малако́н *м минер.* малакон *(вид циркон)*
мала́ксер *м хим., стр.* бъркачка *(напр. за суперфосфат)*
малахúт *м минер.* малахит
малдонúт *м минер.* малдонит
малеи́новый *хим.* малеинов, принадлежащ на малеиновата киселина
ма́лка *ж стр., дърв.* ъгълник, ъгломер, гьония
~, закры́тая затворен наклон *(по-малък от 90°)*
~, откры́тая отворен наклон *(по-голям от 90°)*
маллардúт *м минер.* малардит
маловя́зкий *хим.* слабовискозен, притежаващ малка вискозност
малогабарúтный *(характеризиращ се)* с малки размери [габарити]
малоде́битный *(характеризиращ се)* с малък дебит
малозо́льный *(отличаващ се)* с ниско пепелно съдържание
малоинерцио́нный *физ.* слабоинерционен
малокалúберный малокалибрен
малокалорúйный *(отличаващ се)* с ниска калорийност
малокана́льный *радио (характеризиращ се)* с малко канали, малкоканален
малокисло́тный *хим.* слабо кисел
малокре́мнистый *хим.* беден на силиций
малолегúрованный *мет.* нисколегиран, *(характеризиращ се)* с ниско съдържание на легиращи елементи
малолитра́жный *авто* малолитражен
малома́сляный *ел.* маломаслен, с малък обем масло
маломе́рный маломерен, нестандартен *(по размери)*
маломе́стный маломестен, с малък брой места *(напр. автомобил)*
маломо́щный 1. маломощен, с малка мощност *(напр. автомобил)* 2. *геол.* тънък, с малка мощност [дебелина] *(за земен пласт)*
малонапо́рный *хидр.* с малък [слаб] напор
малонасы́щенный слабонаситен
малона́т *м хим.* малонат, сол на малонатовата киселина
~ ба́рия бариев малонат
малонúл *м* малонил-, малонилов радикал
мало́новый малонов, принадлежащ на малоновата киселина
малонауглеро́женный *мет.* ниско [слабо] навъглероден
малообо́ротный нискооборотен, *(въртящ се)* на ниски обороти
малооловя́нистый *мет.* нискокалаен, с ниско калаено съдържание
малопроводно́й *ел. (характеризиращ се)* с ниска проводимост
малопроизводúтельный нископроизводителен
малопродуктúвный *вж.* **малопроизводúтельный**
малорастворúмый *хим.* слаборазтворим
малосто́йкий *(характеризиращ се)* с ниска устойчивост, неустойчив
малотеплопрово́дный *(характеризиращ се)* с ниска топлопроводност
малотира́жный *полигр. (излизащ от печат)* с неголям тираж
малоуглеро́дистый *мет.* нисковъглероден
малоуса́дочный *текст.* малко свиващ се, даващ неголямо съкращаване на размера *(напр. за тъкан след пране)*
малочувствúтельный слабочувствителен
малхúт *м петр.* малхит *(дребнозърнеста жилна скала)*
мальдонúт *м минер.* малдонит
мальто́за *ж хим.* малтоза, малцова захар

мальхит *м вж.* малхит
маляр *м* бояджия
малярная *ж* бояджийна, бояджийна работилница
мамут-насос *м* мамутова помпа *(напр. в захарната промишленост)*
манассеит *м минер.* манасеит
манганат *м хим.* манганат, сол на мангановата киселина
~ **бария** бариев манганат
~ **калия** калиев манганат
манганит *м* 1. *минер.* манганит 2. *хим.* манганит, сол на манганистата киселина
манганокальцит *м минер.* манганокалцит
мангерит *м петр.* мангерит *(магмена скала)*
мандельштейн *м петр.* мангелщейн *(магмена скала)*
манёвр *м кораб., ав.* маневриране, маньовр
~, **динамический** динамично маневриране
~, **необратимый** необратимо маневриране
манёвренность *ж* 1. *жп.* маневреност, подвижност, способност за маневриране 2. *авто* маневреност, гъвкавост *(бързо и плавно преминаване на двигател или транспортно средство от едни на други обороти, скорости и натоварвания)*
~, **вертикальная** *ав.* вертикална маневреност
~, **горизонтальная** *ав.* хоризонтална маневреност
~ **двигателя** маневреност [гъвкавост] на двигателя
~ **корабля** повратливост на кораба
манёвренный маневрен, способен за маневриране, гъвкав, повратлив
маневрирование *с жп., трансп.* маневриране
маневрировать маневрирам
маневровый *жп.* маневрен *(напр. локомотив)*
манёвры *мн жп.* маневри
~, **горочные** гарови маневри
~ **осаживанием** маневри чрез бутане
~ **толчками** маневри чрез отблъскване
манера *ж* 1. начин, метод 2. *текст.* шаблон за печатане *или* щампосване *(на тъкани)*
~, **пунктирная** *полигр.* пунктиран маниер
манетка *ж авто* ръчка, ръкохватка
~ **газа** ръчка за газ
~ **зажигания** ръчка [лост] за *(регулиране на)* запалването
манжет *м вж.* **манжета 1 и 2**
~, **желобчатый** *кож.* ъглов маншет
~, **чашечный** *кож.* чашообразен маншет, калпак
манжета *ж* 1. *маш.* маншета, маншет, (уплътнителен) пръстен 2. *текст.* маншет
~, **анодная** *ел.* анодна (защитна) яка
~, **защитная** защитна маншета
~, **изолирующая** *ел.* изолираща маншета [яка]
~, **кожаная** *маш.* кожен уплътнител
~, **коллекторная** колекторна *(изолираща)* маншета
~, **поршневая** бутална уплътнителна маншета *(напр. на ръчна помпа)*
~, **соединительная** съединителна маншета
~, **резиновая** гумен уплътнител
~, **тормозная** спирачна маншета *(на спирачен цилиндър)*
~, **уплотнительная** уплътнителна маншета, уплътнителен пръстен
манильский манилов *(за въже)*
манипулирование *с* 1. манипулиране, манипулация, начин на работа [използване] 2. манипулиране, предаване с (телеграфен) ключ
~, **автоматическое** автоматично манипулиране, автоматична работа
~, **амплитудное** амплитудна манипулация
~, **анодное** *ел.* анодна манипулация
~, **дистанционное** манипулиране от разстояние, телеманипулиране
~ **ключом** манипулиране с (телеграфен) ключ
~, **ручное** ръчно манипулиране
~, **фазовое** *ел.* фазова манипулация
~, **частотное** *ел.* честотна манипулация
манипулировать манипулирам
~ **ключом** предавам с (телеграфен) ключ
манипулятор *м* 1. манипулатор *(за поднасяне и въртене на тежки заготовки при обработване на чукове, валцови машини, за обслужване от разстояние, напр. при боравене с ядрени материали, горещи камери)* 2. телеграфен ключ, манипулатор □ **управляемый ~-ом** управляван с помощта на манипулатор
~ **ближнего действия** манипулатор за близко действие
~ **буровой машины** *мин.* манипулатор [държач] на пробивен чук
~, **вставной** *ядр.* поставен *(вътре)* манипулатор
~, **гидравлический** хидравличен манипулатор
~, **дистанционный** манипулатор с далечно управление, дистанционен манипулатор
~, **импульсный** *радио* импулсен манипулатор
~, **клавишный** *ел.* клавишен манипулатор
~, **координатный** *ядр.* координатен манипулатор
~, **копирующий** копиращ манипулатор
~, **кузнечный напольный** ковашки манипулатор за движение по пода
~, **кузнечный подвесной** висящ ковашки манипулатор *(носен от крана)*
~, **мостовой** 1. кранов манипулатор *(ковашки)* 2. *ядр.* мостов манипулатор *(с надлъжно, напречно и вертикално движение, подобно на мостов кран)*
~, **навесной** *ядр.* прикачен манипулатор
~, **подводный** *ядр.* подводен манипулатор
~, **прокатный** *мет.* валцов манипулатор
~, **сварочный** заваръчен манипулатор
~ **с дистанционным управлением** *вж.* **манипулятор, дистанционный**
~ **со сферическим шарниром** *ядр.* манипулатор със сферичен шарнир
~, **стержневой** *ядр.* пръчковиден манипулатор
~ **с электронным управлением** *ядр.* манипулатор с електронно управление

~, **телегра́фный** телеграфен манипулатор [ключ]
~, **теле́жечный** манипулатор с количка (*ковашки*)
~, **шлицево́й** *ядр.* манипулатор с разрез, шлицев манипулатор
~, **шпа́говый** *вж.* **манипуля́тор, щипцеви́дный**
~, **щипцеви́дный** *ядр.* щипков манипулатор
манипуля́ция *ж* *вж.* **манипули́рование**
~, **я́ркостная** *ел.* яркостна манипулация, (импулсно) управление на яркостта
манни́т *м* *хим.* манит, манитол
манно́за *ж* *хим.* маноза
мановакуумме́тр *м* мановакуумметър
маногра́ф *м* *ав.* манограф, самопишещ уред за налягането
мано́метр *м* *изм.* манометър
~, **абсолю́тный** абсолютен манометър
~, **автоши́нный** манометър за автомобилни гуми
~, **барометри́ческий** барометричен манометър
~, **ва́куумный** вакуумен манометър, вакуумметър (*вж. също* **вакуумме́тр**)
~**-весы́** *мн* (вакуумен) манометър с везна
~, **водяно́й** воден манометър
~, **возду́шный** въздушен манометър
~, **вя́зкостный** вискозиметричен (вакуумен) манометър
~, **га́зовый** газов манометър
~, **газоразря́дный** газоразряден (вакуумен) манометър
~, **гидравли́ческий** хидравличен манометър
~, **гидростати́ческий** хидростатичен манометър
~, **глуби́нный** *мин.* дълбочинен [забоен регистриращ] манометър
~, **грузово́й** *вж.* **мано́метр, поршнево́й**
~, **грязево́й** *мин.* кален [шламов] манометър
~**-да́тчик** манометър-датчик
~, **двухтру́бный** двутръбен манометър, U-виден манометър (*течностен*)
~, **де́мпферный** демпферен манометър
~, **деформацио́нный** деформационен манометър (*механичен*)
~, **дистанцио́нный** манометър за отчитане от разстояние
~, **дифференциа́льный** диференциален манометър (*за измерване разлика между наляганията*)
~ **для то́плива** *вж.* **мано́метр, то́пливный**
~, **ё́мкостный** кондензаторен (вакуумен) манометър
~, **жи́дкостный** течностен манометър
~, **инду́ктивный** индуктивен манометър
~, **ионизацио́нный** йонизационен манометър
~, **колоко́льный** камбанен манометър (*течностен*)
~, **кольцево́й** пръстеновиден манометър (*течностен*)
~, **компрессио́нный** компресионен манометър
~, **конта́ктный** контактен манометър (*за сигнализиране най-голямата и най-малката стойност на налягането*)
~, **магнетро́нный** магнетронен (вакуумен) манометър
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен (вакуумен) манометър
~, **ма́сляный** маслен манометър, манометър за масло
~, **мембра́нный** мембранен манометър
~, **механи́ческий** механичен манометър (*с еластичен елемент*)
~, **образцо́вый** образцов манометър (*с повишена точност*)
~, **парово́й** манометър за пара
~, **поплавко́вый** манометър с плавок [поплавък]
~, **поршнево́й** бутален манометър, манометър с (уравновесяваща) тежест
~, **пружи́нный** пружинен манометър
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически манометър
~, **радиометри́ческий** радиометричен или термомолекулярен (вакуумен) манометър
~, **резисти́вный** съпротивителен манометър
~, **рту́тный** живачен манометър
~, **самопи́шущий** самопишещ манометър
~, **сигна́льный** сигнален манометър
~, **сильфо́нный** силфонен манометър
~ **с контро́льной стре́лкой** манометър с контролна стрелка (*за установяване най-голямото налягане за определен интервал от време*)
~ **с сопротивле́нием** *вж.* **мано́метр, резисти́вный**
~ **с терми́стором** манометър с термистор
~, **стре́лочный** стрелков манометър
~ **с тру́бчатой пружи́ной** манометър с тръбна [куха] пружина
~, **теплово́й** топлинен [термичен] манометър
~, **теплоэлектри́ческий** топлоелектрически манометър
~, **термомолекуля́рный** *вж.* **мано́метр, радиометри́ческий**
~, **термопа́рный** *вж.* **мано́метр, теплоэлектри́ческий**
~, **то́пливный** *авто* горивен манометър (*за дизелови двигатели*)
~, **тру́бчатый** тръбен манометър
~, **ча́шечный** манометър с чашка, чашков манометър
~, **ши́нный** манометър за (*въздушни*) гуми
~, **электри́ческий** електрически манометър
~, **электромагни́тный** електромагнитен манометър
~, **эталóнный** еталонен манометър
манометри́ческий манометричен
маноста́т *м* маностат, (*лабораторен*) уред за поддържане на постоянно налягане
манса́рда *ж* *арх.* мансарда, таванско жилищно помещение
~, **суши́льная** *текст.* камерна сушилна, сушилна камера
мансфилди́т *м* *минер.* мансфилдит
ма́нтель *м* *текст.* палто
манти́сса *ж* **логари́фма** *мат.* мантиса на логаритъм

ма́нтия *ж геол.* (земна) мантия *(геосферата между земната кора и ядрото)*
манто́ *с текст.* манто
ману́ль *м полигр.* манулов метод *(в офсетова техника)*
маншо́н *м харт.* маншон, ръкав *(от тъкан или каучук — използува се за облицоване на валци)*
мара́шка *ж полигр.* петно *(при лош печат)*
ма́рганец *м хим.* манган, Mn
~, **азо́тистый** манганов нитрид
~, **азотноки́слый** манганов (II) нитрат
~, **бо́ристый** манганов (III) борид; манганов (VI) борид
~, **бро́мистый** манганов (II) бромид
~, **двукре́мнистый** манганов дисилицид
~, **двусерни́стый** манганов (IV) сулфид
~, **ио́дистый** манганов (II) йодид
~, **кремнеки́слый** манганов (II) метасиликат; манганов (II) ортосиликат
~, **металли́ческий** *мет.* фероманган *(мангано-желязна сплав със 70—80% манган)*
~, **радиоакти́вный** радиоактивен манган
~, **серни́стый** манганов (II) сулфид; манганов (IV) сулфид
~, **серноки́слый** манганов (II) сулфат; манганов (III) сулфат; манганов (IV) сулфат
~, **трёххло́ристый** манганов (III) хлорид
~, **углеки́слый** манганов (II) карбонат
~, **фо́сфористый** манганов (II) фосфид; манганов (III) фосфид
~, **хло́ристый** манганов (II) хлорид; манганов (III) хлорид; манганов (IV) хлорид
~, **щавелевоки́слый** манганов (II) оксалат
ма́рганцевый манганов, манганен
марганцоватистоки́слый манганит, сол на орто-[мета-]манганистата киселина
марганцовистоки́слый манганат, сол на манганената киселина
марганцо́вка *ж хим.* калиев перманганат
марганцовоки́слый перманганат, сол на перманганенката киселина
марганцо́вый 1. *хим.* перманганатен *(разтвор)* **2.** *геол., мет.* манганов, манганен; съдържащ [отнасящ се за] манган
маргари́н *м хран.* маргарин
маргари́т *м минер.* маргарит, перлова слюда
маргароди́т *м минер.* маргародит, талкит
маргаросани́т *м минер.* маргаросанит
марекани́т *м петр.* мареканит *(разновидност на липаритово вулканско стъкло)*
марео́граф *м кораб.* пишещ пегел *(за автоматично регистриране на равнището на водата)*
марза́н *м полигр.* щега
~, **боково́й** странична щега
~ **внизу́ полосы́** долна щега
~ **для заклю́чки** заклинваща щега
~, **обкладно́й** щега за запълване на формата
~, **форма́тный** *вж.* **марза́н, обкладно́й**
мариуполи́т *м петр.* мариуполит *(разновидност на нефелиновия сиенит)*
ма́рка *ж* **1.** означение, марка *(напр. на стомана, бетон, въглища)*; качество, сорт, вид **2.** марка *(заводска)*, фирма *(търговска)* **3.** марка, знак, белег; *геод.* репер **4.** *(пощенска)* марка
~, **ба́зисная** *геод.* базисна марка
~ **бето́на** марка на бетон
~, **визи́рная** *геод.* визирна марка
~ **вре́мени** *геофиз.* белег [отметка] за времето
~, **грузова́я** *кораб.* товарна марка *(за дълбочина на потъването)*
~ **дви́гателя** *(заводска)* марка на двигателя
~, **изда́тельская** *полигр.* издателска емблема
~, **измери́тельная** *геод.* измервателна марка *(за разстояние)*
~, **инструмента́льная** инструментална марка *(срещу взет инструмент от склада)*
~ **крестови́ны** *мин.* марка на кръстачка; *жп.* марка на кръстовината *(на стрелката)*
~, **нивели́рная** *геод.* репер, нивелирна марка
~ **про́вода** *ел.* марка на проводник
~, **произво́дственная** производствена [заводска] марка
~, **простра́нственная** пространствена марка *(във фотограметрията)*
~, **расчётная** изчислителна [проектна] марка *(напр. за бетон)*
~, **светя́щаяся** *геод.* светеща марка
~ **ста́ли** означение [марка] на стомана
~, **това́рная [торго́вая]** *икон.* стокова марка, търговски знак
~ **углубле́ния** *кораб.* скала на газенето
~ **у́гля** марка на въглища
~, **фабри́чная** заводска [фабрична] марка
~ **фи́рмы** фирмена марка, фирмен знак
~, **центри́рная** знак [белег] за центриране
~, **шка́ловая** *геод.* марка [знак] на скала *(на уред, инструмент)*
марказ́ит *м минер.* марказит, ромбичен пирит
маркёр *м* **1.** маркиращ знак **2.** *ел., ав.* маркерен знак, маркер; маркерен радиофар **3.** *с. ст.* маркир, чертилка *(приспособление на сеитбен агрегат — отбелязва браздичката на страничното междуредие)*
~, **грани́чный** *ав.* радиофар за граничен сигнал, граничен маркер
~ **конца́ ле́нты** *изч.* маркер за край на *(магнитна)* лента
марке́т (марке́тт) *м* въздушна възглавница *(на преса за изтегляне)*
марки́з *м* **(марки́за** *ж)* *арх., кораб.* платнен сенник
ма́ркий лесно замърсяващ се
маркирова́ть маркирам, отбелязвам, бележа; *с. ст.* бележа следа
маркиро́вка *ж* маркировка, отбелязване, означаване
~ **вре́мени** *геофиз.* отбелязване на времето *(върху лента на самопишещ уред със знаци през еднакви интервали)*
~ **про́вода, комбини́рованная** *ел.* комбинирано маркиране на проводниците *(с цвят и цифра)*
~, **цветна́я** *ел.* цветна маркировка, цветен код
маркиро́вщик *м* маркировач *(работник)*
маркше́йдер *м мин.* маркшайдер

маркшейдерия *ж* маркшайдерия, маркшайдерство
маркшейдерский маркшайдерски
марлинь *м* конопен канап; *кораб.* марлин *(въже по яхтите)*
марля *ж* *текст.* марля
марматит *м* *минер.* марматит *(разновидност на минерала сфалерит)*
маросит *м* *петр.* маросит
марс *м* *кораб.* марс, площадка на мачтата
мартен *м* *мет.* мартенова пещ, мартен
мартенит *м* *мет.* мартенит *(магнезитова маса за подове на металургични пещи)*
мартеновец *м* *мет.* специалист по мартенова стомана
мартеновский *мет.* мартенов
мартенсит *м* *мет.* мартензит
~, игольчатый иглест мартензит
~, отпущенный отвърнат мартензит
~, пластинчатый пластинчат мартензит
мартенситный мартензитен, мартензитов
мартенщик *м* стоманолеяр на мартенова пещ
мартинит *м* *минер.* мартинит
мартит *м* *минер.* мартит *(псевдоморфоза на хематит)*
марчевана *ж* *мин.* марчеван, дъска-шаблон *(при тунелни работи)*
марш *м* 1. рамо *(на стълба)* 2. *геол.* солено блато
~, лестничный рамо на стълба
маршалит *м* *минер., стр.* маршалит, кварцова пудра, пудра от смлян кварцов пясък
марши *мн* марши, ниски морски крайбрежни земи
маршит *м* *минер.* маршит
маршрут *м* *жп., трансп.* маршрут, път за следване
~, аэросъёмочный 1. маршрут на *(самолета за)* аероснимка 2. *геод.* ред [последователност] на аероснимките, аероснимачен маршрут
~, враждебный *жп.* враждебен маршрут *(не съответствуващ на избрания от диспечера)*
~ движения маршрут, път за движение
~, замкнутый *жп.* затворен маршрут, маршрут «напред-назад»
~, кольцевой 1. *жп.* кръгов маршрут 2. *вж.* **маршрут, замкнутый**
~ машиниста *жп.* пътен лист
~, межцеховой *обр. мет.* междуцехов маршрут *(по технология)*
~ отправления *жп.* маршрут на заминаването
~ полёта *ав.* маршрут на летене, летателен маршрут
~ приёма *жп.* маршрут на приемането
~, разведочный *мин.* проучвателен маршрут
~ сквозного прохода *жп.* маршрут за транзитно преминаване
~ следования локомотива *жп.* маршрут на локомотива *(от контролния пост до влака и обратно)*
~, станционный *жп.* станционен маршрут
~, ступенчатый стъпален маршрут
~, технический технически маршрут
~, технологический *обр. мет.* технологичен маршрут, маршрут за последователно обработване; маршрутна технология
~, транспортный транспортен маршрут, път за следване
маршрутизированный имащ установен [определен] маршрут
маршрутизация *ж* *жп.* маршрутизация
~ перевозок маршрутизация на превозите
маршрутный маршрутен
маршрутоуказатель *м* разписание *(напр. на влакове, автобуси)*
маска *ж* 1. маска 2. *изч.* маска, филтър
~, защитная защитна [предпазна] маска
~, кислородная кислородна маска
~, оптическая оптическа маска *(в кинематографията)*
~, противогазовая противогазова маска
~, теневая *тлв.* маска
масканьит *м* *минер.* масканит, масканин
маскирование *с* маскировка; маскиране
маскировка *ж* *воен.* маскировка
~, звуковая заглушаване
~, световая светлинна маскировка
маскировочный маскировъчен, *(служещ)* за маскировка
маслёнка *ж* масльонка, масленка, масленица; гресьорка
~, автоматическая *жп.* автоматична [самодействуваща] масльонка *(на въздушен спирачен цилиндър)*
~, буксовая *жп.* буксова масльонка
~, групповая групова масльонка *(за мазане на няколко точки)*
~ для густой смазки гресьорка
~, игольчатая иглена масльонка
~, капельная *(ръчна)* капеща масльонка
~, клапанная гресьорка *(със сачма и пружинка — за пълнене с текаламит)*
~, колпачковая *(обикновена)* гресьорка *(с капак на резба)*
~, мембранная мембранна масльонка
~, поршневая гресьорка с бутало *(и пружина)*
~, пресс- *вж.* **маслёнка, клапанная**
~ с клапаном, ручная масленица с клапан *(за ръчно наливане на масло)*
~ с непрерывным потоком масльонка с непрекъснато подаване *(на масло)*
~, фитильная фитилна масльонка
~, центральная *вж.* **маслёнка, групповая**
~ Штауфера *вж.* **маслёнка, клапанная**
~, штифтовая щифтова гресьорка *(за запресоване — без външна резба)*
маслёнщик *м* смазвач *(работник)*; *мин.* масльонкаджия
масличность *ж* *хран.* маслено съдържание, масленост
масло *с* масло
~, авиационное самолетно [авиационно] масло
~, автомобильное автомобилно *(моторно)* масло
~, автотракторное автотракторно *(моторно)* масло

~, **амортиза́торное** *авто* амортисьорна течност
~, **анили́новое** анилиново масло
~, **антраце́новое** антраценово масло *(тежка фракция от продукта на пиролизата на въглища)*
~, **аркти́ческое** арктическо масло *(за работа при ниски температури)*
~, **ацето́новое** ацетоново масло
~, **бескисло́тное** обезкиселено масло
~, **бессмоли́стое** обезсмолено масло
~, **бобо́вое** соево масло
~, **быстросо́хнущее** бързосъхнещо масло
~, **ваго́нное** вагонно масло
~, **вазели́новое** вазелиново масло
~, **ва́куумное** вакуумно масло *(за вакуум-машини)*
~, **веретённое** вретенно масло
~, **высоковя́зкое** масло с висока вискозност
~, **высыха́ющее** съхливо [съхнещо] масло
~, **га́рное** масло за гориво, мазут
~, **гидравли́ческое** хидравлично масло, масло за хидравлични системи
~, **гидрогенизи́рованное** хидрогенирано [хидрирано] масло
~, **глицери́новое** глицериново масло
~, **го́рное** *вж.* **ма́сло, минера́льное**
~, **графи́товое** графитно масло
~, **деревя́нное** *хран.* дървено [маслинено] масло, зехтин
~, **ди́зельное** дизелно масло, масло за дизелови двигатели
~, **дистилля́тное** дестилатно [дестилирано] масло *(получено чрез вакуумна дестилация на мазути)*
~, **детерге́нтное** *ав.* детергентно масло
~ **для амортиза́торов** *вж.* **ма́сло, амортиза́торное**
~, **живо́тное** животинска мазнина, мас
~, **зака́лочное** масло за закаляване
~, **зи́мнее** зимно масло
~, **изоляцио́нное** *ел.* изолационно масло
~, **индустриа́льное** индустриално масло
~, **ка́бельное** *ел.* кабелно масло
~, **каменноуго́льное** каменовъглен катран
~, **ка́ртерное** *вж.* **ма́сло, мото́рное**
~, **касто́ровое** рициново масло
~, **кето́новое** *вж.* **ма́сло, ацето́новое**
~, **коже́венное** кожено [сарашко] масло
~, **комбини́рованное** *леяр.* масло-колофонова смес *(помощен материал при формуване)*
~, **компаунди́рованное** смесено [многокомпонентно] масло
~, **компре́ссорное** компресорно масло
~, **конденса́торное** *ел.* кондензаторно масло
~, **костяно́е** костено масло
~, **креозо́товое** *хим.* креозот
~, **кукуру́зное** царевично масло
~, **купоро́сное** *хим.* олеум, димяща сярна киселина, витриол
~, **ла́ковое** лаково масло *(ленено)*
~, **лёгкое** леко [тънко] масло
~, **ле́тнее** лятно масло *(моторно)*
~, **лету́чее** летливо [етерично] масло
~, **льняно́е** ленено масло
~, **маловя́зкое** нисковискозно масло
~ **ма́сляного затво́ра** *(уплътнителна)* течност за маслен затвор
~, **маши́нное** машинно масло
~, **минера́льное** минерално масло
~, **мото́рное** моторно масло, масло за двигатели
~, **мя́тное** ментово масло
~, **невысыха́ющее** несъхливо [несъхнещо] масло
~, **незамерза́ющее** незамръзващо масло
~, **неочи́щенное** *вж.* **ма́сло, сыро́е**
~, **нефтяно́е** *вж.* **ма́сло, минера́льное**
~, **обезво́женное** обезводнено [сухо] масло
~, **обка́точное** масло за разработване *(напр. ва нова машина или след ремонт)*
~, **оловя́нное** *хим.* калаен тетрахлорид
~, **осево́е** осово [вагонно] масло
~, **отрабо́танное** отработено [старо, използувано] масло
~, **охлажда́ющее** *обр. мет.* масло за охлаждане
~, **очи́щенное** *вж.* **ма́сло, рафини́рованное**
~, **парафи́новое** парафиново масло
~, **пищево́е** хранителна мазнина
~, **поглоти́тельное** поглътително [абсорбционно] масло
~, **подши́пниковое** лагерно масло, масло за лагери
~, **полирова́льное** полировъчно [мебелно] масло
~, **по́стное** растително масло
~, **прибо́рное** часовникарско масло, *(тънко)* масло за фини уреди
~, **промывно́е** промивно [поглътително, абсорбционно] масло
~, **пропи́тывающее** импрегнационно масло
~, **ра́псовое** рапично [репично] масло
~, **расти́тельное** растително масло, растителна мазнина
~, **рафини́рованное** пречистено [рафинирано] масло
~, **регенери́рованное** възстановено [регенерирано] масло
~, **реду́кторное** редукторно масло, масло за редуктори
~, **руже́йное** оръжейно масло, оръжейна смазка
~, **се́верное** *вж.* **ма́сло, аркти́ческое**
~, **силико́новое** силиконово масло
~, **синтети́ческое** синтетично масло
~, **сма́зочное** смазочно масло, масло за мазане
~, **смоляно́е** *хим.* терпентин
~, **соля́ровое** соларово масло
~ **с приса́дкой** (смазочно) масло с прибавки *(обикн. с противокорозионно действие)*
~, **стержнево́е** *леяр.* сърцарски маслен крепител
~, **судово́е** флотско масло *(за двигатели)*
~, **сульфити́рованное** *хим.* сулфитизирано масло
~, **сухо́е** *вж.* **ма́сло, обезво́женное**

~, сырóе непречистено [неочистено, нерафинирано] масло
~, терпентúнное терпентиново масло, терпентин
~, техни́ческое техническо масло, масло за технически цели
~, технологи́ческое технологично масло
~, тóпочное *вж.* **мáсло, гáрное**
~, тормознóе спирачна течност, течност за хидравличния механизъм на спирачките
~, трансмиссиóнное диференциално масло
~, трансформáторное *ел.* трансформаторно масло
~, турби́нное турбинно масло
~, тяжёлое тежко [гъсто] масло
~, фильтрóванное филтрирано масло
~, флотациóнное флотационно масло
~, хлóпковое памучно масло *(от семената на памука)*
~, цили́ндровое цилиндрово масло *(за парна машина)*
~, часовóе *вж.* **мáсло, прибóрное**
~, швéйное масло за шевна машина
~, шпалопропи́точное масло [катрáн] за импрегниране на траверси
~, экстраги́рованное извлечено [екстрахирано] масло
~, экстракциóнное екстракционно масло, масло за екстракция
~, электроизоляциóнное електроизолационно масло
~, эмульги́рованное емулгирано масло, маслена емулсия
~, эфи́рное етерично масло
маслоагрегáт *м* маслен агрегат
маслобáк *м* маслен резервоар, резервоар за масло
маслоблóк *м* цех за смазочни масла *(на нефтопреработващ завод)*
маслобóйка *ж хран.* 1. маслобиеща [маслобойна] машина 2. *(ръчна)* буталка, мътилка
маслобóйня *ж* маслобойна
масловáкуумный масловакуумен
масловодоотдели́тель *м* масло-водоотделител, отделител за масло и вода *(включва се към мрежата за сгъстен въздух)*
масловыжимáние *с* получаване на *(растително)* масло чрез пресуване [изстискване]
маслодéлие *с хран.* производство на масло *(от мляко)*, масларство
маслоёмкость *ж* маслена вместимост, обем на маслото *(напр. в резервоар, картер)*
маслозавóд *м хран.* маслозавод, фабрика за масло; маслобойна
маслозаливнóй маслоналивен
маслозапрáвщик *м* автоцистерна за *(зареждане на транспортни средства с)* масло
масломагистрáль *ж ав., авто* главен маслопровод
масломанóметр *м изм.* маслен манометър
масломéр *м* масломер *(за определяне на маслеността)*
~, ди́сковый дисков масломер
~, объёмный обемен масломер
маслонапóлненный *ел.* маслонапълнен
маслонасóс *м* маслена помпа
~, зубчáтый зъбна маслена помпа
~, плýнжерный плунжерна маслена помпа
~, поршневóй бутална маслена помпа
~, циркуляциóнный циркулационна маслена помпа
~, шестерёночный *вж.* **маслонасóс, зубчáтый**
маслонепроницáемость *ж* маслонепропускливост, маслонепроницаемост
маслонепроницáемый маслонепропусклив, маслонепроницаем
маслоотбóйник *м* 1. маслоотражател 2. противомаслена клапа *(в ротационни маслени помпи за предварителен вакуум)*
маслоотвóдный маслообиращ, маслосъбиращ *(напр. за бутален пръстен)*; маслоотвеждащ
маслоотдели́тель *м* маслоотделител; обезмаслител
~, барботáжный барботажен маслоотделител
маслоотражáтель *м* маслоотражател; маслоотражателна шайба
маслоотстóйник *м* маслоутаител, маслоутаителен резервоар
маслоохлади́тель *м* маслоохладител, маслен радиатор
~, кожухотрýбный кожухотръбен маслоохладител
~, пласти́нчатый пластинчат маслоохладител
~, сóтовый маслоохладител *(тип)* «пчелна клетка»
маслоочисти́тель *авто* маслен филтър
маслоподогревáтель *м* маслонагревател
маслопóмпа *ж кораб.* маслена помпа
маслоприёмник *м* 1. маслен смукател, смукателен накрайник *(на маслена помпа)* 2. маслен резервоар, яма за масло, маслоприемник
маслопровóд *м* маслопровод
~, напóрный маслопровод под налягане, напорен маслопровод
~, сливнóй изпускателен [разливен] маслопровод
маслоради́атор маслен радиатор
маслоразбры́згиватель *м* маслен разпръскавател; маслена дюза
маслоразда́точный маслораздавателен
маслораспредели́тель *м* маслоразпределител
маслосбóрник *м* маслосъбирател, маслен резервоар; маслено корито
~ ни́жнего кáртера *авто* маслена вана [баня] на картера
маслособирáтель *м вж.* **маслосбóрник**
маслостóйкий маслоустойчив
маслосъёмный маслообиращ, маслоотнемащ
маслотурбонасóс *м* маслена турбопомпа
маслоуказáтель *м* маслопоказател *(за равнището на маслото)*
~, дистанциóнный дистанционен маслопоказател
~, поплавкóвый маслопоказател с плавок, поплавков маслопоказател
маслоулови́тель *м* 1. маслоуловител 2. маслено корито, маслен картер
маслоупóрный маслоустойчив, устойчив на *(действието на)* масло

маслофильтр *м* *вж.* **маслоочиститель**
маслохранилище *с* маслохранилище, склад за масла
маслоэкстракционный маслеnoекстракционен
маслянистость *ж* масленост, количество [степен] на маслено съдържание; мазност
маслянистый маслен, съдържащ масло; мазен
маслянокислый *хим.* бутират *(само свързано с наименование на метал)*, сол на маслената киселина
масляный маслен
масса *ж* 1. *физ.* маса *(мярка за инертността и за гравитационните взаимодействия на телата)* 2. маса; множество, голямо количество *(напр. дървесна маса)* 3. *ел.* маса, корпус, земя; заземяване
~, **агломератная** *мин.*, *петр.* агломератна маса
~, **активная** *(химически)* активна маса, активно вещество
~, **анодная** *елхим.* анодна кал [тиня]
~, **антикоррозионная** противокорозионна паста
~, **антикоррозионная** противокорозионна паста
~, **атомная** *изм.* атомна маса, маса на атом
~, **бесконечная** *физ.* безкрайна маса
~, **битуминозная** *ел.* битуминозна [битумна] маса *(за заливане)*
~ **больше критической** *ядр.* надкритична маса
~, **битумная** *вж.* **масса, битуминозная**
~, **бумажная** хартиена маса [каша]
~, **вальцовая** *полигр.* валцова маса
~, **ванадиевая** ванадиев катализатор *(при получаване на сярна киселина)*
~, **воздушная** *метео* въздушна маса
~, **газоочистительная** маса [пълнеж] за пречистване на газ
~, **горная** минна маса, скала
~, **горючая** *хим.* горяща маса, горящ компонент
~, **гравитационная**. гравитационна маса, маса
~, **действующая** *ядр.* действуваща маса
~, **докритическая** *ядр.* подкритична маса
~, **древесная** *харт.* дървесна маса
~, **зажигательная спичечная** кибритена маса *(за глава на клечката)*
~, **заливочная** *ел.* заливъчна маса, маса за заливане *(на кабелни глави)*
~, **затравочная** *ядр.* изходна маса
~, **избыточная** *ядр.* свръхмаса
~, **изолирующая** [**изоляционная**] *ел.* изолационна маса
~, **инертная** инертна маса
~, **кабельная** *ел.* кабелна маса *(за заливане)*
~, **капсельная** *керам.* маса за иззидване на кожуха *(при изпичане на керамични изделия)*
~, **керамическая конденсаторная** *ел.* керамична маса за кондензатори
~, **компаундная** *вж.* **масса, заливочная**
~, **контактная** *ел.* контактна маса [паста] *хим.* контактна маса
~, **кормовая** *с. ст.* фуражна [кръмна] маса
~, **критическая** *ядр.* критична маса
~, **лёточная** *мет.* маса за запушване на изпускателни отвори *(на топилни пещи)*
~, **ловушечная** *харт.* ловилна маса
~, **магнитная** *физ.* магнитна маса
~, **макулатурная** *харт.* макулатурна маса [каша]
~ **материальной точки** *мех.* маса на материална точка
~, **модельная** *леяр.* маса на модел
~, **молекулярная** *хим.* молекулна маса
~, **молярная** *физ.* моларна маса
~, **набивная** 1. *керам.* маса за набиване [трамбуване] 2. *вж.* **масса, лёточная**
~, **надкритическая** *ядр.* надкритична маса
~, **несбалансированная** *мех.* неуравновесена [небалансирана] маса
~ **нейтрино** *физ.* маса на неутрино
~ **нейтрона** *физ.* маса на неутрон
~, **обмазочная** *зав.* маса за обмазване *(на електроди)*
~, **огнеупорная** огнеупорна маса
~, **оползшая** *геол.* свлечена маса
~, **основная** *геол.* основна маса *(напр. на скала)*
~, **отбитая горная** *мин.* добив, производство
~, **очистная** *хим.* пречиствателна маса
~, **пластическая** 1. пластмаса 2. пластичен материал
~, **поглотительная** *хим.* поглътител, абсорбент
~, **подкритическая** *ядр.* подкритична маса
~ **поезда** *жп.* маса на влак
~, **подрессоренная** *авто* надресорна маса *(която може да се носи от ресорите)*
~ **покоя** *физ.* маса в покой *(при $v^2/c^2 \to 0$)*, пълна маса
~, **покровная** *стр.* маса за корсервиране; *хим.* покриваща маса
~, **пористая** пореста [шуплива] маса, порест материал
~, **прессовочная** маса за пресоване *(пластмаси)*
~, **приведённая** *физ.* приведена маса
~, **промежуточная** *геол.* мезостаза
~, **пропиточная** импрегнационна маса, маса за импрегниране
~, **равновесная** *физ.* равновесна маса
~, **разрушенная горная** *вж.* **масса, отбитая горная**
~, **расплавленная** *мет.*, *леяр.* стопилка
~, **синяя** *хим.* медно-амониева каша, медноамонячен разтвор
~, **сосредоточенная** съсредоточена маса
~, **стартовая** *ав.* стартова маса
~, **стеклянная** стъклена маса, стъклена стопилка
~, **студенистая** пихтиеста маса
~, **тёплая** *метео* топла маса *(въздушна)*
~, **теплоизоляционная** топлоизолационна маса

~, тёрочная фосфорна каша *(за намазване на триещите страни на кибритени кутии)*
~, ти́гельная *керам.* маса [материал] за направа на тигли
~, типогра́фская вальцо́вая *полигр.* валцова маса за *(валци на)* типографска машина
~, трамбо́вочная *вж.* **ма́сса, набивна́я 1**
~, тяжёлая *вж.* **ма́сса, гравитацио́нная**
~, уде́льная *физ.* специфична маса
~, уравнове́шивающая уравновесяваща маса, уравновесяваща тежест
~, утфе́льная *(гъст сироп, от който захарта кристализира — използува се при производството на захар)*
~, формо́вочная *леяр.* формовъчна смес
~, холо́дная *метео* студена маса *(въздушна)*
~, шамо́тная шамотна маса
~, шлакобето́нная *стр.* шлакобетонова смес, шлакобетон
~, шпаклёвочная маджун, кит, маса за шпакловане
~, эквивале́нтная *ядр.* еквивалентна маса
~, электро́дная електродова маса
~, электромагни́тная електромагнитна маса
~ электро́на маса на електрона
~, эффекти́вная ефективна маса *(на електрон)*
~ ядра́ маса на ядро
масси́в *м* 1. масив, блок *(напр. бетонен)* 2. *геол.* масив *(планински)* 3. *мин.* целик, масив 4. *изч.*, *орг.* масив *(при обработване на данни)*
~ адресо́в *изч.* масив на адресите
~, акти́вный *изч.* активен масив
~, бето́нный *стр.* бетонен блок
~, го́рный 1. *геол.* планински масив 2. *мин.* скален целик
~ да́нных *изч.* масив от данни
~ движе́ния *изч.* масив за движение *или* промени *(с текущи данни, необходими за обработка с основния масив)*
~, дислокацио́нный *геол.* дислокационен блок
~, инверти́рованный *изч.* инвертиран масив *(идентификаторите са ключови думи)*
~, информацио́нный *изч.*, *орг.* информационен масив
~, лакколи́товый *геол.* лаколитов масив
~, лесно́й горски комплекс; горско насаждение, гора
~, логи́ческий *изч.* логически масив *(идентификаторите са обединени от характерно свойство)*
~, магмати́ческий *геол.* магмен масив
~, нару́шенный *мин.* нарушен масив
~, нетро́нутый *мин.* непокътнат масив
~, основно́й основен масив *(на информация)*
~, переме́нный *изч.* променлив масив
~ перфока́рт *орг.* перфокартен масив
~, подру́бленный *мин.* подкопан масив
~, поро́дный *мин.* скален масив
~ ро́тора *ел.* тяло на ротора
~, скла́дчатый *геол.* огънат [нагънат] масив
~, трещинова́тый *мин.* напукан масив
~, у́гольный *мин.* въглищен масив
~ фунда́мента блок на фундамента, *(бетонен)* фундамент
масси́вный 1. масивен, тежък 2. монолитен, плътен; пълен 3. *авто* плътен *(за гума)*
массико́т *м* *минер.* масикот
масс-индика́тор *м* *ядр.* масов индикатор
ма́ссовый 1. *физ.* масов *(отнасящ се до масата)* 2. *икон.* масов *(напр. за производство)*
массоло́вка (массолову́шка) *ж* *харт.* масоуловител; кашеуловител *(при производството на порцелан)*
массомо́йка *ж* *харт.* миене на хартиената маса
массомя́лка *ж* *харт.*, *керам.* дробилка на дървесна *или* керамична маса
~, ва́куумная *керам.* вакуумна дробилка за маса
массообме́н *м* *хим.* масообмен, масообменен процес
массопереда́ча *ж* *хим.* масопредаване, масопренасяне
массопрово́д *м* *харт.* тръбопровод за *(дървесна)* маса [каша]
масс-сепара́тор *м* *ядр.* масов сепаратор
масс-спе́ктр *м* *ядр.* масов спектър
масс-спектро́граф *м* *ядр.* масов спектрограф
масс-спектрографи́ческий *ядр.* мас-спектрографичен
масс-спектрогра́фия *ж* *ядр.* масова спектрография
масс-спектро́метр *м* *ядр.* масов спектрометър
~, аналити́ческий аналитичен масов спектрометър
~, высокочасто́тный високочестотен [радиочестотен] масов спектрометър
~, динами́ческий динамичен масов спектрометър
~, радиочасто́тный *вж.* **масс-спектро́метр, высокочасто́тный**
~, стати́ческий статичен масов спектрометър
~, трохоида́льный циклоиден масов спектрометър *(йоните се движат по циклоидна траектория)*, трохоиден масов спектрометър
масс-спектрометри́я *ж* *ядр.* масова спектрометрия
масс-спектроскопи́я *ж* *ядр.* масова спектроскопия
масс-эквивале́нт *м* *ядр.* масов еквивалент
ма́стер *м* майстор
~, авиацио́нный авиационен майстор, майстор по ремонт на самолети
~, буро́вой *мин.* 1. майстор-пробивач 2. ръководител на сонда
~, ваго́нный *жп.* вагонен майстор
~, го́рный минен майстор
~, доро́жный *жп.* кантонер; пикьор
~, контро́льный контролен майстор, майстор-контрольор
~-копи́р *полигр.* копировач
~, лите́йный майстор-леяр
~-метчи́к майстор-маркировач [-маркировчик]
~-моде́ль прототип; *леяр.* еталонен модел

~, **оружейный** оръжеен майстор, оръжейник
~ **ОТК** майстор-контрольор, майстор по качеството
~ **по добыче** *мин.* производствен [добивен] майстор
~ **по очистке** майстор по рафиниране *(на нефт)*
~ **по ремонту** майстор по ремонта, ремонтен майстор
~ **по электрооборудованию** майстор по електрообзавеждането, майстор-електромонтьор
~ **проката** майстор-валцувач
~ **разливки** *леяр.* майстор по разливането *(на метала)*
~, **слесарный** майстор-шлосер
~, **сменный** сменен майстор, майстор на смяна
~-**станок** *(металорежеща машина, използувана за особено точни работи — еталони, образци, или за контрол на обработващи процеси)*
~, **старший** старши майстор
~-**стеклодув** майстор-стъклодухач [-стъклодув], стъклодухач
~, **ткацкий** майстор-тъкач
~, **токарный** майстор-стругар
~, **фрезерный** майстор-фрезист
~ **цеха** цехов майстор, майстор на цех
~, **часовой** майстор-часовникар
~ **часовых дел** *вж.* **мастер, часовой**
~, **шлифовальный** майстор-шлифовчик
~-**штамп** инструмент за частично щамповане *(при изработване на инструменти, напр. за щамповане гравюра на щампа вместо фрезоване на същата)*
~, **экипажный** колар
мастерок *м стр.* мистрия
мастерская *ж* работилница
~, **авиаремонтная** ремонтна самолетна работилница
~, **авторемонтная** авторемонтна работилница
~, **архитектурная** архитектурно ателие
~, **бандажная** *жп.* работилница за смяна [набиване] на бандажи
~, **бурозаправочная** *мин.* работилница за точене *(и ремонт)* на бургии
~, **вагоноремонтная** *жп.* вагоноремонтна работилница
~, **вальцетокарная** *мет.* стругова работилница за валци
~, **вулканизационная** *кауч.* вулканизационна работилница
~, **грузовик-** автомобил-работилница *(ремонтна)*
~, **гальваническая** галванична работилница
~, **граверная** работилница за гравиране
~, **деревообделочная** дърводелска работилница
~, **закалочная** калилна
~, **заточная** точилна работилница, точилна
~, **инструментальная** инструментална работилница
~, **камера-** *мин. (подземна)* камера-работилница
~, **красильная** бояджийна
~, **крепезаделочная** *мин.* работилница за *(изработване на)* дървен крепежен материал
~, **кузнечная** ковачница
~, **кузовная** *авто* работилница за ремонт на каросерията
~, **кустарная** занаятчийска [ръчна] работилница; кърпачница
~, **литейная** леярна работилница, леярна
~, **лудильная** работилница за калайдисване
~, **механическая** механична работилница
~, **модельная** моделна работилница, моделна
~, **обмоточная** *ел.* работилница за пренавиване
~, **обрубочная** *леяр.* участък за почистване *(на отливки)*
~, **оружейная** оръжейна работилница
~, **передвижная** подвижна работилница
~, **переплётная** подвързачна работилница, подвързачница
~, **плавучая** *кораб.* плаваща работилница, кораб-работилница
~, **починочная** работилница за (дребни) поправки
~, **ремонтная** ремонтна работилница
~, **сапожная** обущарска работилница, обущарница
~, **сборочная** монтажна работилница
~, **сварочная** работилница за заваряване
~, **светокопировальная** (светло-)копировална, хелиографна
~, **слесарная** шлосерска работилница, шлосерна
~, **стекольная** стъкларска работилница
~, **стержневая** *леяр.* сърцарна, сърцарно отделение
~, **столярная** мебелна *(дърводелска)* работилница
~, **судоремонтная** кораборемонтна работилница
~, **тигельная** *мет.* участък за производство на тигли
~, **токарная** стругарска работилница, стругарна
~, **точильная** точиларна; точилно отделение *(напр. на завод)*
~, **трансформаторная** работилница за ремонт на трансформатори
~, **учебная** учебна работилница
~, **часовая** часовникарска работилница
~, **шахтная ремонтная** минна ремонтна работилница
~, **швейная** шивашка работилница, шивачница
~, **шиноремонтная** работилница за ремонт на гуми
~, **шлифовальная** шлифовална работилница
~, **шорная** сарачница, сарашка работилница
~, **электродная** работилница [отдел] за електроди
~, **электроремонтная** електроремонтна работилница

мастика *ж* 1. *стр.* кит; маджун; замазка *(използува се и като лепило, напр. на изолационни покрития)* 2. смазка за подове; паркетин
~, **антикоррозионная** противокорозионна замазка
~, **асфальтовая** асфалтова замазка, асфалтова лепилна смес
~, **битумная** битумна замазка, битумна лепилна смес
~, **восковая** *вж.* **мастика для полов**
~, **горячая** замазка за полагане на горещо
~, **дёгтевая** катранена замазка
~ **для полов** подова смазка; паркетин
~, **заливочная** *ел.* заливъчна маса, маса за заливане *(на кабелни глави)*
~, **изоляционная** *ел.* изолационна маса
~, **кровельная** покривна замазка *(обикн. асфалтова)*
~, **резиновая** каучукова замазка
~, **суриковая** маджун с миниум
~, **холодная** замазка за полагане на студено
~, **цоколёвочная** [**цокольная**] маса [кит] за цокъл *(напр. на електрическа лампа)*
~, **шлифовальная** кит за шлифоване *(за да се осигури гладка повърхност преди боядисване)*
мастикатор *м* *кауч.* месачка, пластификатор *(на каучука)*
мастикация *ж* *кауч.* месене, омесване, пластифициране
мастиконаполненный *ел.* напълнен [пълен] със заливъчна маса
мастичный *(служещ, предназначен)* за замазка, китоване
масштаб *м* мащаб; мярка
~ **аэрофотосъёмки** *ав., геод.* мащаб на въздушна снимка
~, **вертикальный** *геод.* вертикален мащаб
~ **времени** 1. мащаб на времето *(напр. върху самописна лента)* 2. (графичен) мащаб на време *(при топографски измервания за окомерна снимка, напр. минутите за изминаване на разстояние — пеш, на кон и т. н. — се дават направо в метри)*
~ **высот** *геод.* мащаб на превишенията, номограма за графическо определяне на разликата между височините *(при мензулна или тахиметрична снимка)*
~, **горизонтальный** хоризонтален мащаб
~, **графический** графичен мащаб
~, **десятичный** десетичен мащаб
~, **дисковый** дисков мащаб, дискова скала
~ **заложения** *геод.* мащаб на заложение
~ **изображения** *кфт.* мащаб на изображението [образа]
~ **карты** мащаб на карта
~, **ленточный** лентова мярка, мерна лента
~, **линейный** линеен мащаб *(графичен)*
~, **лучевой** лъчев мащаб, лъчева скала
~, **поперечный** 1. напречен мащаб *(за работа с линеен мащаб при повишена точност)* 2. метална линия с гравиран напречен мащаб
~ **по сетке координат** *геод.* мащаб по координатна мрежа
~ **производства** *икон.* обем [големина, размер] на производството
~, **промышленный** *орг., икон.* промишлен мащаб
~ **пружины** мащаб на пружината *(на индикатор за налягането в цилиндър на буталнa машина)*
~ **развёртки** *тлв.* мащаб на развивка
~, **редукционный** *вж.* **масштаб, уменьшения**
~ **стереомодели** *геод.* мащаб на стереомодел
~, **трансверсальный** *вж.* **масштаб, поперечный** 1
~ **увеличения** увеличителен мащаб
~ **угловой** ъглов мащаб
~ **уклонов** мащаб на наклоните
~ **уменьшения** намалителен мащаб
~, **усадочный** *леяр., мет.* мащаб на свиването
~ **фотографирования** *геод.* мащаб на фотографиране *(във фотограметрията)*
~ **чертежа** мащаб на чертеж
~, **численный** числен мащаб *(изразен с числено отношение)*
~ **шагов** *(графичен)* мащаб на крачки *(при топографски измервания за окомерна снимка — напр. броят на крачките се дава направо в метри)*
~ **шкалы** мащаб на скалата
масштабирование *с* *геод.* определяне на (подходящ) мащаб
масштабный мащабен
мат *м* 1. грубо изплетена настилка *(напр. рогозка, изтривалка)* 2. възглавнички [форми] за покриване на тръбни *или* плоски повърхнини *(напр. при топлоизолация)* 3. *мин.* ограждащ [преграден] крепеж *(обикн. при низходяща разработка — за вадържане на обрушен материал)* 4. матов цвят, мат
~, **деревянный** *стр.* еластичен дървен щит *(подобен на жалузи — използува се като топлоизолационен материал в покривни конструкции)*
~, **древесный** *мин.* дървен ограждащ [преграден] крепеж
~- **полотнище** *стр.* еластичен дървен щит, еластично дървено платно
~, **резиновый** гумена подложка, гумена настилка
~, **соломенный** рогозка
~, **стекловолокнистый** [**стеклянный**] възглавнички [форми] от стъклена вата *(за топлоизолация)*
~, **стройтельный** *вж.* **мат, деревянный**
~, **теплоизоляционный** топлоизолационни възглавнички [форми]
~, **щитовой** *мин.* *вж.* **мат** 3
математизация *ж* математизация *(въвеждане на математически методи и постижения в други науки и области на внание)*
математика *ж* математика
~, **высшая** висша математика

~, **вычисли́тельная** математика на изчислителната техника *(електронни сметачни машини)*
~ **переме́нных величи́н** математика на променливите величини
~, **прикладна́я** приложна математика
~, **элемента́рная** елементарна математика
матема́тик-программи́ст *м* *изч.* математик-програмист
математи́ческий математически
материа́л *м* материал (*вж. също* **материа́лы** *мн*)
~, **абрази́вный** абразивен материал
~, **акти́вный** активен материал, активно вещество
~, **антикоррозио́нный** противокорозионен [антикорозионен] материал
~, **антифрикционный** антифрикционен [лагерен] материал
~, **асбе́стовый** азбестов материал
~, **асбестоцеме́нтный** азбестоциментов материал, азбестоцимент
~, **балла́стный** *жп.* баластен материал
~, **быстросхва́тывающийся** бързосвързващ се [бързовтвърдяващ се] материал
~, **быстротверде́ющий** бързовтвърдяващ се материал
~, **ва́куумный** *елн.* електровакуумен материал *(в технологията на електровакуумни уреди)*
~, **взры́вчатый** взривен материал
~, **видово́й** илюстративен материал, илюстрации *(във фототелеграфията)*
~, **водосто́йкий** водоустойчив материал
~, **волокни́стый** *текст.* влакнест материал
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] материал
~ **высо́кой проводи́мости** *ел.* материал с голяма проводимост
~, **высокотемперату́рный** материал за работа при високи температури
~, **вы́сушенный** изсушен [сух] материал
~, **высу́шиваемый** материал за сушене
~, **вя́жущий** *стр.* свързващ материал, спойка
~, **газовыделя́ющий** *ел.* газоотделящ материал
~, **гидроизоляцио́нный** водоизолационен материал, противовлажна изолация
~, **горю́чий** 1. горящ запалителен материал 2. горивен материал, гориво
~, **гравийный** *стр.* речен чакъл, баластра
~, **графитосодержащий** *ядр.* материал, съдържащ графит
~, **декапи́рованный** *елхим.* декапиран материал *(непосредствено преди внасянето във ваната за галванично покритие)*
~, **де́лящийся** *ядр.* делящ се материал
~, **дефици́тный** дефицитен материал
~ **для про́бы** материал за проба [изпитване]
~ **для пряде́ния** *вж.* **материал, волокни́стый**
~, **диамагни́тный** *ел.* диамагнитен материал
~, **доро́жно-строи́тельный** пътностроителен материал
~, **дроблёный** трошен материал; *мин.* раздробен материал
~, **дугосто́йкий** *ел.* дъгоустойчив материал
~, **ды́рочный** *физ.* материал с дупчеста проводимост *(полупроводници)*, *(полупроводников)* материал с *р*-проводимост
~, **жаропро́чный** огнеупорен материал *(не се разрушава от огън, запазва достатъчна якост при висока температура)*
~, **жаросто́йкий** огнеустойчив материал
~, **забо́ечный** *мин.* забоен материал
~, **загружа́емый** материал за зареждане *(напр. в пещ)*
~, **закла́дочный** *мин.* запълвачен [запълващ] материал
~, **заполня́ющий** *пласт.*, *кауч.* пълнител
~, **защи́тный** *ядр.* защитен материал
~, **звукоизоляцио́нный** [**звукоизоли́рующий**] звукоизолационен [звукоизолиращ] материал
~, **звукопоглоща́ющий** звукопоглъщащ материал
~, **изоли́рующий** [**изолиро́вочный, изоляцио́нный**] изолиращ [изолационен] материал
~, **изотро́пный** *съпр.* изотропен материал
~, **иллюстрати́вный** *полигр.* илюстративен материал
~, **ине́ртный** 1. инертен материал 2. *стр.* пълнител, ситнеж, трошляк
~, **инструмента́льный** материал за инструменти
~, **исхо́дный** изходен материал, изходна суровина
~, **калибро́ванный** калиброван *(прътов)* материал
~, **ка́таный** *мет.* валцуван материал *(напр. пръти, ламарина)*
~, **керами́ческий** керамичен материал
~, **кислотоупо́рный** *хим.* киселинноустойчив материал
~, **конструкцио́нный** конструкционен материал
~, **крепёжный** 1. *маш.* скрепителен материал; скрепителни детайли *(болтове, винтове, гайки)* 2. *мин.* крепежен материал
~, **кро́вельный** *стр.* покривен материал
~, **кускова́тый** *вж.* **материал, дроблёный**
~, **ленточный** лентов материал, материал на ленга, ленга
~, **лесно́й** дървен материал
~, **листово́й** листов материал, материал на листове; ламарина
~, **люминесци́рующий** луминесциращ материал
~, **магни́тно-жёсткий** *вж.* **материал, магни́тно-твёрдый**
~, **магни́тно-мя́гкий** *ел.* магнитномек материал, магнитномеко вещество
~, **магни́тно-твёрдый** *ел.* магнитнотвърд материал, магнитнотвърдо вещество
~, **магни́тный** *ел.* магнитен материал
~ **мише́ни** *ядр.* вещество на мишената
~, **монта́жный** монтажен материал
~, **мы́тый** промит материал
~, **наби́вочный** уплътнителен материал
~, **набо́рный** *полигр.* наборен материал *(шрифтов)*

~, **надрешётный** надситов материал, ситов остатък *(след като е отсят ситнежът)*
~, **намо́точный** *ел.* намотъчен материал
~, **напла́вочный** *мет.* материал за наплавяване
~, **насыпно́й** насипен материал
~, **невоспламеня́ющийся** невъзпламеняващ се [негорлив] материал
~, **незамедля́ющий** *ядр.* незабавящо вещество, незабавящ материал
~, **немагни́тный** *ел.* немагнитен материал
~, **неоднoро́дный** *леяр., съпр.* нееднороден материал
~, **обёрточный** опаковъчен материал, опаковъчна материя
~, **оби́вочный** обшивен [тапицерски] материал
~, **облицо́вочный** облицовъчен материал
~, **обло́мочный** 1. *мин.* натрошен скален материал 2. *стр.* трошляк, чакъл
~, **обрезно́й** обрязан материал; обрезки, изрезки
~, **обти́рочный** материали за почистване [избърсване]; конци за почистване
~, **огнеупо́рный** огнеупорен материал
~, **осветительный** осветителен материал
~, **отва́льный** [**отва́лочный**] *мин.* 1. натрошен (скален) материал 2. отпадъци
~, **отгрохо́ченный** пресят материал
~, **отде́лочный** *стр.* материал за довършителни работи
~, **оте́чественный** местен материал
~, **отожжённый** *мет., терм.* отгрят материал
~, **парамагни́тный** *ел.* парамагнитен материал
~, **перви́чный** първичен материал, (първична) суровина
~, **переплётный** *полигр.* материал за подвързия
~, **песково́й** пясъчен материал, пясъци
~, **пилёный** бичен [рязан] (дървен) материал
~, **пласти́ческий** *съпр.* пластичен материал
~, **подрешётный** подситов материал, пресят [преминал през ситото] материал
~, **подши́пниковый** *вж.* **материа́л, антифрикцио́нный**
~, **полиро́вочный** материал [маса, паста] за полиране
~, **полосово́й** *мет.* плоска стомана
~, **полупроводнико́вый** *ел.* полупроводников материал
~, **поса́дочный** *с. ст.* посадъчен материал
~, **посевно́й** *с. ст.* посевен материал
~, **почи́ночный** материал за поправка [ремонт]
~, **прессо́ванный** пресован материал
~, **при́месный** примесен материал, примесено вещество, примес
~, **приса́дочный** 1. *мет.* добавъчен материал 2. *зав.* заварен метал; тел за заваряване
~, **прити́рочный** материал [маса, паста] за притриване
~, **пробе́льный** *полигр.* нисък [непечатаем, сляп] наборен материал
~, **проводнико́вый** *ел.* проводников материал
~, **прокла́дочный** уплътнителен материал, материал за уплътняване [набивки, гарнитури]
~, **пропи́точный** импрегнационен материал
~, **про́фильный** *мет.* профилен материал; профилна стомана
~, **проши́тый нетка́ный** шит нетъкан текстил
~, **прутко́вый** *мет.* прътов материал; стомана на пръти
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен материал
~, **радиопрозра́чный** материал, пропускащ радиовълни
~, **расти́тельный** растителен материал, материал от растителен произход
~, **расщепля́ющийся** *вж.* **материа́л, деля́щийся**
~, **реакционноспосо́бный** *ядр.* вещество, способно на реакция
~, **регенери́рованный** възстановен [регенериран] материал
~, **сва́рочный** заваръчен материал *(напр. заваръчен метал, флюс)*
~, **сверхпроводи́мый** *ел.* свръхпроводим материал
~, **светорассе́ивающий** *физ.* материал, който разсейва светлината
~, **светотехни́ческий** *ел.* светлотехнически материал
~, **связу́ющий** *вж.* **материа́л, вя́жущий**
~, **селекцио́нный** *с. ст.* селекционен материал
~, **синтети́ческий** изкуствен [синтетичен] материал
~, **сло́истый** *ел.* многослоен пресматериал, слоест (пресован) материал
~, **сма́зочный** смазочен материал
~, **сплавно́й** сплавен [свлечен] (дървен) материал *(по вода)*
~, **строево́й** *вж.* **материа́л, строи́тельный**
~, **строи́тельный** строителен материал
~, **сыпу́чий** насипен материал, материал в насипано състояние
~, **сыро́й** 1. суров материал, суровина 2. влажен материал *(напр. дървен)*
~, **теплоизоляцио́нный** топлоизолационен материал
~, **теплопрово́дный** топлопроводен материал
~, **термолаби́льный** топлонеустойчив материал
~, **термопласти́чный** термопластичен материал
~, **термореакти́вный** термореактивен материал
~, **термоэлектро́дный** термоелектроден материал *(за изработване на термоелементи)*
~, **токопроводя́щий** токопроводен материал, електрически проводник
~, **то́нкий листово́й** тънка ламарина
~ **то́нкого помо́ла** ситно [фино] смлян материал

~, **упако́вочный** опаковъчен [амбалажен] материал
~, **уплотни́тельный** уплътнителен материал; кълчища
~, **упру́гий** *съпр.* еластичен материал
~, **упру́го-пласти́ческий** *съпр.* еластичнопластичен материал
~, **ураносодержа́щий** *ядр.* материал, съдържащ уран
~, **устано́вочный** *ел.* инсталационен материал
~, **ферромагни́тный** феромагнитен материал, феромагнитно вещество
~, **фильтрацио́нный** филтриращ материал
~, **флуоресци́рующий** луминофор, светещ състав
~, **флюсу́ющий** *мет.* флюс
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчен материал
~, **фрикцио́нный** фрикционен [триещ] материал
~, **футеро́вочный** *мет.* футеровъчен материал (*напр. за облицоване на пещи*)
~, **холоднока́таный** *мет.* студеновалцуван материал
~, **хронометра́жный** *орг.* материал (*получен*) на основа на хронометражни наблюдения
~, **ши́нный почи́ночный** подръчни материали за ремонт [лепене] на гуми
~, **шихтово́й** *мет.* шихтов материал
~, **шлакообразу́ющий** *мет.* шлакообразуващ материал
~, **шлифова́льный** материал [маса, паста] за шлифоване
~, **шрифтово́й** *полигр.* шрифтов материал
~, **экрани́рующий** *ядр.* екраниращ материал
~, **электрова́куумный** *вж.* **материа́л, ва́куумный**
~, **электро́дный** електроден материал
~, **электроизоляцио́нный** [**электроизоли́рующий**] електроизолационен материал
~, **электрокерами́ческий** електрокерамичен материал
~, **электро́нный** *елн.* (*полупроводников*) материал с *n*-проводимост
~, **электротехни́ческий** електротехнически материал
~, **эли́тный** *с. ст.* елитен материал (*при селекционна преценка*)
~, **ячеи́стый** порест материал, материал с пореста структура
материалове́д *м* специалист по материалите
материалове́дение *с* материалознание
материалоёмкий (характеризиращ се) с голям разход на материали
материалоёмкость *ж* 1. разход на материали 2. използваемост на материалите (*отношение на разхода на материалите към масата на произведената продукция*)
материа́лы *мн* материали (*вж. също* **матери́ал** *м*)
~ **акти́вной зо́ны** *ядр.* материали на активната зона
~, **акусти́ческие** акустически материали
~, **быстроизна́шивающиеся** бързоизносващи се [малотрайни] материали
~, **воспроизводя́щие** възпроизвеждащи материали
~, **железнодоро́жные** железопътни материали (*строителни*)
~, **картографи́ческие** *геод.* картографска документация
~, **машинострои́тельные** машиностроителни материали (*които се използуват в машиностроенето*)
~, **нетка́ные тексти́льные** нетъкани текстилни материали
~, **оборо́тные** 1. *икон.* материали, намиращи се в обращение 2. оборотни [възвръщащи се] материали (*напр. собствени метални отпадъци, претопявани в леярната на завода*)
~, **отравля́ющие** отровни материали [вещества]
~, **порошко́вые металли́ческие** прахообразни метални материали, метал на прах
~, **тексти́льные** текстилни материали
~, **чертёжные** чертежни материали, материали за чертане
~, **я́дерные сырьевы́е** ядрени суровинни материали
материа́льный материален
матери́к *м* 1. материк, континент 2. *геол.* основна скала; *с. ст.* основна почва, подпочва
мате́рия *ж* 1. материя 2. *текст.* тъкан; плат, материя
~, **диффу́зная** *физ.* дифузна материя
~, **излуча́ющая** излъчваща материя
~, **косми́ческая** космическа материя
~, **ме́бельная** *текст.* плат за (*тапициране на*) мебели
~, **невесо́мая** *физ.* безтегловна материя
~, **шерстяна́я** *текст.* вълнен плат
мате́рчатый платнен, (направен) от плат
матильди́т *м* *минер.* мадилдит
матирова́ние *с* матиране
матиро́ванный матиран, матов
матиро́вка *ж* *вж.* **матирова́ние**
~, **кисло́тная** матиране в киселина, химическо матиране
ма́тица *ж* *стр.* главна таванска греда
ма́тка *ж* 1. *хим.* матерна луга 2. *леяр.* отливък 3. *кауч.* матка, основна смес 4. *мин.* капа, греда
~, **ва́нна-** *ел. хим.* вана-майка, вана за приготвяне на електролитни разтвори (*за вахранване на работните галванични вани*)
~, **иску́сственная** *с. ст.* изкуствена майка (*за отглеждане на пилета*)
матлоки́т *м* *минер.* матлокит, матлоскит
ма́товость *ж* матовост, матов [непрозрачен] цвят
ма́товый матов; непрозрачен
ма́точник *м* 1. *обр. мет.* метчик за нарязване на плашки 2. *хим.* матерна луга
матра́ц *м* *текст.* матрак; дюшек; (*в спорта*) тепих
~, **стеклова́тный** матрак от стъклена вата (*за изолация*)

ма́трица *ж* 1. *мат.* матрица 2. *мет.*, *обр. мет.* матрица *(напр. за коване, щамповане, щанцоване)*; *(долна или горна)* част на матрица 3. *мет.* дюза *(за изтегляне на тел)*; дюза, изтеглящ пръстен *(за тръби)* 4. *полигр.* матрица *(напр. при стереотипен печат или при редоливна и бликволивна машина)* 5. *изч.* матрица *(логическа схема с взаимно перпендикулярни входни и изходни шини и с логически елементи в пресечните точки)*
~, **алмазосодержа́щая** *мин.* *(челна част на диамантена пробивна корона, на която са закрепени диамантите)*
~, **ве́рхняя** горна матрица *(напр. ковашка)*
~, **волочи́льная** *мет.* дюза, изтеглячна матрица, изтеглячен пръстен
~, **воскова́я** *полигр.* восъчна матрица
~ **вы́игрышей** *мат.* матрица на печелившите ходове, матрица на победите
~, **вырубна́я** обрязваща матрица
~, **вытяжна́я** матрица за изтегляне *(на ламарина — обикн. на студено)*
~, **вычисли́тельная** изчислителна матрица
~, **гальваностереоти́пная** *полигр.* галваностереотипна матрица
~, **ги́бочная** огъваща матрица, матрица за огъване
~, **горя́чая** *мет.* матрица за работа на горещо; ковашка матрица
~, **группова́я** *мат.* групова матрица
~, **двои́чная** *изч.* двоична матрица
~, **двухбу́квенная** *полигр.* двубуквена матрица
~, **дешифра́торная** *изч.* дешифрираща матрица
~, **диагона́льная** *мат.* диагонална матрица
~ **для истече́ния** *мет.* матрица за пресуване *(с изтичане на метала — екструдинг процес)*
~ **из ферри́товых сердéчников** *ел.* феритна матрица
~, **карто́нная** *полигр.* картонена матрица
~, **квадра́тная** *мат.* квадратна матрица
~, **коди́рующая** *изч.* кодираща матрица
~, **корреляцио́нная** *мат.* корелационна матрица
~ **коэффицие́нтов** *мат.*, *ел.* матрица на коефициентите
~, **линоти́пная** *полигр.* линотипна матрица
~, **ме́дная** *полигр.* медна [месингова] матрица
~, **моноти́пная** *полигр.* монотипна матрица
~, **насо́сная** *харт.* матрица под налягане
~, **негати́вная** *мет.* негативна [обратна] матрица
~, **ни́жняя** долна матрица *(напр. ковашка)*
~, **обжи́мная** *мет.* сбиваща матрица
~, **обра́тная** 1. *мат.* обратна матрица 2. *ел.* матрица на обърнатия четириполюсник
~, **ортогона́льная** *мат.* правоъгълна [ортогонална] матрица
~, **оса́дочная** *мет.* редуцираща [предварителна] матрица *(на тръбовалцова машина)*
~ **оши́бок** *мат.* матрица на грешките
~, **переключа́тельная** *ел.* матрица на превключванията, превключваща матрица
~, **пластма́ссовая** *полигр.* пластмасова матрица
~ **пло́тности** *мат.*, *физ.* матрица на плътност, статистически оператор
~, **подсо́сная** *харт.* матрица под валци
~, **позити́вная** *мет.* позитивна матрица
~ **проводи́мости** *ел.* матрица за проводимостта, *y*-матрица
~, **проте́кторная** *кауч.* матрица за протектора
~, **разъёмная** *мет.* разглобяема матрица, матрица от две *(или повече)* части
~ **рассе́яния** матрица на разсейването, *s*-матрица *(в квантова теория на полето)*
~, **самосопряжённая** *ядр.* ермитова [самоспрегната] матрица
~, **свинцо́вая** *полигр.* оловна матрица
~, **симметри́чная** *мат.* симетрична матрица
~, **словоли́тная** *полигр.* букволеярна матрица
~ **с магни́тными сердéчниками** *вж.* **ма́трица, ферри́товая**
~ **сопротивле́ний** *ел.* съпротивителна матрица, *z*-матрица
~, **сопряжённая** *ядр.* спрегната [адюнгирана] матрица
~, **стереоти́пная** *полигр.* стереотипна матрица
~-**столбе́ц** *мат.* стълб [колонка] на матрица
~ **столкнове́ний** *ядр.* матрица на сблъскванията
~-**строка́** *мат.* ред на матрица
~, **съёмная** *кауч.* свободна [демонтируема] матрица
~, **типогра́фская** *полигр.* типографска матрица
~, **транспони́рованная** *мат.* транспонирана матрица
~, **тру́бная** *мет.* тръбна дюза, тръбен изтеглящ пръстен
~, **фасо́нная** *мет.* фасонна матрица
~, **ферри́товая** *ел.*, *изч.* феритна матрица
~, **функциона́льная** *мат.* функционална матрица
~, **холоста́я** *полигр.* празна матрица *(на линотип)*
~, **цепна́я** [**це́почная**] *мат.*, *ел.* верижна матрица
~, **шрифтолите́йная** *полигр.* шрифтоотливна матрица
~ **эне́ргии и и́мпульса** матрица на енергията и импулса

матрицедержа́тель *м* държач на матрица
матрици́рование *с* матрициране
~, **горя́чее** *полигр.* горещо матрициране
~ **давле́нием** *полигр.* матрициране чрез налягане [натиск]
~, **холо́дное** *полигр.* студено матрициране

матрици́ровать *полигр.* матрицирам, отливам матрици

матуа́р *м* матуар *(инструмент за гравиране на метал)*

ма́уерлат (**ма́уэрлат**) *м* *стр.* надзидана столица, подложка

маухери́т *м* *минер.* маухерит, никелов арсенид
мауцели́т *м* *минер.* маузелит, титано-антимонов пирохлор
мах *м* махане, замах; едно обръщане *(на колело)*
~ **крыла́** опорна греда *(на вятърно колело)*
махме́тр *м* *ав.* махометър
махови́к *м* 1. маховик, инерционно колело 2. *вж.* **маховичо́к**
~, **ди́сковый** дисков маховик
~, **зу́бчатый** маховик със зъбен венец
~, **разъёмный** съставен [разглобяем] маховик *(от отделни части — за удобство при изработване, транспорт, монтаж)*
~ **ре́верса** маховик на *(ходо-)*обръщателния механизъм
~, **спи́цевый** маховик със спици
~, **сплошно́й** неразглобяем [цял] маховик
~ **управле́ния** маховик на командно устройство
махови́чный маховиков
маховичо́к *м* ръчно колело, колело за ръчно движение *(напр. на металообработваща машина)*, колеръчка
~ **пода́чи** колело за ръчно движение на подаването
~, **ручно́й** ръчно колело *(напр. на металообработваща машина)*
~ **с ли́мбом** ръчно колело със скала за отчитане [с лимб]
~ **су́ппорта** ръчно колело на супорта *(напр. на струг)*
махра́ *ж* *текст.* ресни
мацера́тор *м* *кож.* мацератор, съд за киснене [топене]
мацера́ция *ж* *текст., кож.* мацерация, киснене, топене
~ **угле́й** *мин.* мацерация на въглищата *(отделяне на спори, кутикули, прашинкови зърна от въглища по химически начин)*
ма́чта *ж* 1. мачта; стълб; кула 2. *кораб.* мачта
~, **ажу́рная** мачта решетъчна конструкция
~, **анемометри́ческая** *геофиз.* анемометрична мачта
~, **а́нкерная** опъвателен стълб *(укрепен срещу опъване)*
~, **анте́нная** антенна мачта
~ **ба́шенного ти́па** кула-мачта; *кораб.* кулО-мачта
~, **бетонoли́тная** бетонова мачта, бетонов стълб
~, **бурова́я** сондажна кула *(подвижна)*
~, **грузова́я** *кораб.* товарна мачта
~, **железобето́нная** стоманобетонна мачта
~, **запра́вочная** *ракет.* мачта за зареждане *(на ракетните резервоари в стартово положение)*
~, **ка́бельная** *ракет.* кабелна мачта *(за довеждане в състояние на готовност електрическите системи на ракетата в стартово положение)*
~, **клёпаная** *(стоманѐна)* мачта с нитована конструкция
~, **кра́новая** кранова мачта, ма чта на кран
~, **лине́йная** стълб от (електрическа) линия
~, **металли́ческая** метална мачта; метален стълб
~, **монта́жная** *стр.* монтажна мачта
~, **опо́рная** опорен стълб
~, **осветительная** осветлителен стълб, стълб за осветление
~, **перено́сная** преносима мачта *(разглобяваща се на части)*
~, **поворо́тная** въртяща се мачта *(на кран)*
~, **прича́льная** *ав.* мачта за привързване *(на въздушни кораби)*
~, **прожéкторная** *ел.* мачта [стълб] за прожектор
~, **разбо́рная** разглобяема мачта; разглобяем стълб
~, **решётчатая** решетъчен стълб
~, **свободностоя́щая** *радио* свободно стояща мачта
~, **сема́форная** *жп.* семафорен стълб
~, **сигна́льная** сигнална мачта
~, **складна́я** сгъваща се мачта *(при транспортиране)*
~, **составна́я** *кораб.* съставна мачта
~ **с оття́жками** мачта [стълб] с обтяжки
~, **телевизио́нная** телевизионна мачта кула
~, **телескопи́ческая** телескопична мачта; изтеглящ се стълб
~, **трено́гая** триножна мачта
~, **тру́бчатая** тръбна мачта; тръбен стълб
ма́чтовый мачтов
маши́на *ж* *(вж. също* **маши́ны** *мн)* 1. машина 2. автомобил 3. апарат, уред, приспособление *(с движещи се части)*
~, **абсорбцио́нная холоди́льная** абсорбционна хладилна машина, абсорбционен хладилник
~, **авари́йная** авариен автомобил *(за техническа помощ при авария)*
~**-автома́т** [, **автомати́ческая**] автоматична машина, автомат
~, **агломерацио́нная** *мет.* агломерационна машина
~, **а́дресная** *орг.* адресна машина, машина за отпечатване на адреси
~, **алфа́витно-цифрова́я вычисли́тельная** *орг.* буквено-цифрова сметачна машина
~**-ана́лог** [, **ана́логовая вычисли́тельная**] *изч.* аналогова изчислителна машина
~, **аппрету́рная** *кож.* апретурна машина
~, **асинхро́нная** асинхронна машина *(електрическа)*
~, **асинхро́нная короткоза́мкнутая** асинхронна машина със съединен накъсо ротор
~, **балансиро́вочная** *маш.* машина за балансиране *(напр. на колянови валове)*
~, **балластиро́вочная** *жп.* баластировъчна машина *(универсална)*
~, **бараба́нная подъёмная** барабанна повдигателна машина
~, **бараба́нная шлихтова́льная** *текст.* барабанна скробвачна машина
~, **беза́дресная** *изч.* без адресна машина
~, **бесколле́кторная** безколекторна машина *(електрическа)*

~, **бетоноотдéлочная** *стр.* машина за заглаждане на бетон
~, **бетоноукладóчная** *стр.* машина за полагане на бетон, финишер
~, **бигова́льная** *полигр.* машина за биговане [подгъване], биговална машина
~, **билéтная [билетопеча́тная]** *полигр., жп.* билетопечатна машина
~, **бланширóвочная** 1. *хран.* бланширапарат *(за попарване)* 2. *кож.* машина за обезлешване
~, **бобина́жная** *текст.* бобинарка, машина за пренавиване
~, **бортоpéзательная** *кауч.* бортообрезваща машина
~, **ботвообреза́ющая** *с. ст.* машина за изрязване на надземната част *(преди вадене на картофи, цвекло)*
~, **бракóвочная** *текст.* прегледна машина, машина за окачествяване
~, **бракóвочно-мери́льная** *текст.* машина за окачествяване и измерване
~, **бракóвочно-нака́тная** *текст.* машина за окачествяване и навиване
~, **брикéтная** *мин.* брикетна машина
~, **бри́льная** 1. *с. ст.* машина за стрижене 2. *кож.* машина за снемане на космите [обезкосмяване]
~, **бронева́я** *воен.* брониран автомобил, бронетранспортьор
~, **бронзирова́льная** *полигр.* машина за бронзиране
~, **бронирóванная** *вж.* **маши́на, бронева́я**
~, **бронирóвочная** машина за брониране *(на електрически кабел)*
~, **брошюрова́льная [брошюрóвочная]** *полигр.* машина за броширане, брошировална [брошириа] машина
~, **брызгозащищённая** машина в защитено изпълнение срещу [от] пръскащи капки
~, **буквоотливна́я наборная** *полигр.* букволивна наборна машина
~, **бумагодéлательная** хартиена [хартиеизготвителна] машина
~, **бумагорéзальная** *полигр.* машина за рязане на хартия, резачна машина
~, **бури́льная [бурова́я]** *мин.* пробивна [сондажна] машина, пробивачка; сонда
~, **бурорыхли́тельная** въглищна разрохваща машина *(при пристигане на въглища в замръзнало състояние)*
~, **буросбóечная** *мин.* машина за пробиване и разширяване на отвора *(едновременно)*
~, **бурошнéковая** *мин.* пробивно-шнекова машина *(с голям диаметър на пробиване — за изземване на полезното изкопаемо)*
~, **бутылкомóечная** *хран.* машина за миене на бутилки
~, **быстрорéзальная** *полигр.* гилотинна ножица, гилотина
~, **быстрохóдная** бързоходна машина
~, **бытова́я стира́льная** домакинска пералня [перална машина]
~, **вагономóечная** устройство за миене на вагони
~, **ва́куум-зака́точная** *хран.* вакуумна затварачна машина *(за консервни кутии)*
~, **ва́куум-обезвóживающая** *харт.* вакуумна обезводняваща машина
~, **ва́куумная флотациóнная** *мин.* вакуумна флотационна машина
~, **валкóвая прави́льная** *мет.* валцова изправяща машина
~, **ва́лочно-трелёвочная** *дърв.* машина [трактор] за сечене и извличане на трупи
~, **вальцóвая стержнева́я** *леяр.* валцовка [валцовачка] за сърца
~, **валя́льная** *текст.* машина за затепване, филцмашина
~, **вентили́руемая** машина с вентилация, машина с принудително въздушно охлаждане
~, **вероя́тностная** *мат.* вероятностна машина, вероятностен автомат
~, **вертика́льная** вертикална машина *(по отношение главна работна ос)*
~, **взрывобезопа́сная** взривобезопасна машина, машина във взривобезопасно изпълнение
~, **взрывозащищённая** взривозащитена машина, машина във взривозащитено изпълнение
~, **взрывонепроница́емая** машина във взривонепроницаемо изпълнение
~, **вибрациóнная** *леяр.* вибрационна машина *(за избиване на сърца)*
~, **вибрациóнная уплотня́ющая** *стр.* вибрационна уплътняваща машина
~, **вибрациóнная формóвочная** *леяр.* вибрационна формовъчна машина
~, **виногра́дная универса́льная** *с. ст.* лозарска универсална машина
~, **водозащищённая** водозащитена машина
~, **водонепроница́емая** водонепроницаема машина
~, **водоóтливна́я** *мин.* водоотливна машина
~, **водоподъёмная** водоподемник, водоподемна машина
~, **воздуходу́вная** *мет., топл.* въздуховдухваща машина, въздуходувка, вентилатор *(за подаване въздух под налягане)*
~, **волочи́льная** *мет.* изтеглячна машина, машина за изтегляне
~, **вольтодоба́вочная** *ел.* машина за повишаване на напрежението, бустер-генератор, волтодобавъчен генератор
~, **вольтопонижа́ющая** *ел.* машина за понижаване на напрежението
~, **ворсова́льная [ворси́льная]** *текст.* кардирмашина
~, **вру́бовая** *мин.* подкопна машина
~, **вру́бовая ди́сковая** *мин.* дискова подкопна машина
~, **вру́бово-отбóйная** *мин.* подкопно-откъртваща машина
~, **врубонава́лочная** *мин.* подкопно-товарачна машина
~, **вспомога́тельная** спомагателна [помощна] машина

~, **встро́енная** вградена машина (*напр. вътре в съоръжение*)

~, **встря́хивающая формо́вочная** *леяр.* тръскаща формовъчна машина

~, **выбивна́я** *леяр.* машина за избиване (*на сърца*)

~, **вы́емочная** *мин.* добивна машина

~, **вы́садочная** (*ковашка*) машина за набиване *или* сбиване (*на горещо или на студено*)

~ **высо́кой печа́ти** *полигр.* машина за висок печат

~ **высо́кой печа́ти, ротацио́нная** ротативна машина за висок печат

~ **высо́кой производи́тельности** високопроизводителна машина

~, **вытяжна́я** *текст.* изтеглителна машина, щрекмашина

~, **вычисли́тельная** сметачна [изчислителна] машина

~, **вышива́льная** *текст.* машина за бродиране

~, **вяза́льная** *текст.* плетачна машина

~, **га́зовая холоди́льная** газова хладилна машина

~, **газовоздуходу́вная** *мет.* вдухващ вентилатор за въздух и газ

~, **газоду́вная** *мет.* газодувка, вдухващ вентилатор за газ, газовдухвател

~, **газонепроница́емая** газонепроницаема (*електрическа*) машина

~, **газоопа́ливающая** [**газопали́льная**] *текст.* пърлачна машина

~, **газопре́ссовая** машина за газопресово заваряване

~, **газоре́жущая** [**газоре́зательная**] *мет.* машина за газово рязане

~, **газосва́рочная** газозаваръчна [оксиженна] машина

~, **гвозди́льная** машина [автомат] за гвоздеи

~, **гермети́ческая холоди́льная** херметична [херметично затворена] хладилна машина

~, **гермети́чески закры́тая** капсулована [херметично затворена] машина (*електрическа*)

~, **ги́бочная** огъваща машина, огъвачка

~, **гибри́дная вычисли́тельная** хибридна [комбинирана] сметачна машина (*електронна*)

~, **гидравли́ческая** 1. хидравлична машина 2. хидравличен двигател

~, **гидравли́ческая формо́вочная** *леяр.* хидравлична формовъчна машина

~, **гистере́зисная** *ел.* хистерезисна машина; хистерезисен двигател

~, **глади́льная** *текст.* гладачна машина

~ **глубо́кой печа́ти** *полигр.* машина за дълбок печат

~ **глубо́кой печа́ти, многокра́сочная** многоцветна машина за дълбок печат

~, **глянцева́льная** *харт.* гланцираща машина

~, **головкоотдели́тельная** *с. ст.* машина за отделяне на семенните кутийки (*напр. на лена*)

~, **горизонта́льная** хоризонтална машина (*по отношение на главна работна ос*)

~, **горизонта́льная ко́вочная** хоризонтална ковашка машина

~, **го́рная** минна машина

~, **гравирова́льная** машина за гравиране, гравир-машина

~, **гребнечеса́льная** *текст.* гребенна решеща машина

~, **грузоподъёмная** товароповдигателна машина

~, **гу́сеничная** гъсеничен (товарен) автомобил

~, **двухвалко́вая вальцо́вочная** 1. двувалцова машина 2. *мет.* агрегат с двувалцова клетка, агрегат «дуо»

~, **двухколле́кторная** двуколекторна машина (*електрическа*)

~, **двухоборо́тная** *полигр.* двуоборотна (печатна) машина

~, **двухпо́льная гре́бенная ле́нточная** *текст.* изтеглителна машина с двойно иглено поле, интерсектинг

~, **двухпо́люсная** двуполюсна машина (*електрическа*)

~, **двухсекцио́нная печа́тная** *полигр.* двусекционна печатна машина

~, **двухступе́нчатая холоди́льная** двустепенна хладилна машина

~, **двухто́чечная сва́рочная** машина за двуточково заваряване

~, **двухфа́зная** двуфазна машина (*електрическа*)

~, **двухшо́вная сва́рочная** машина за (*едновременно*) заваряване на два шева

~, **дегазацио́нная** *хим.* дегазираща машина, дегазиращ апарат

~, **декатиро́вочная** *текст.* декатирмашина

~, **дели́тельная** *обр. мет., стъкл.* делителна машина

~, **деревообде́лочная** дървообработваща машина

~, **динамоэлектри́ческая** динамоелектрическа машина; *жарг.* динамомашина

~, **ди́сковая ворсова́льная** *текст.* дискова кардирмашина

~ **дискре́тного де́йствия** *изч.* машина с дискретно действие; цифрова електронна сметачна машина

~ **для брони́рования** *вж.* **маши́на, бронирóвочная**

~ **для буре́ния лётки** *мет.* пробивачка на изпускателен отвор

~ **для буре́ния восстаю́щих** *мин.* машина за пробиване на комини

~ **для вы́емки и нава́лки** *мин.* машина за изземване и товарене

~ **для гребенно́й ле́нты, глади́льная** *текст.* лисьоза

~ **для извле́чения кре́пи** *мин.* машина за извличане на крепеж

~ **для испыта́ния на растяже́ние** машина за изпитване на опън

~ **для кислоро́дной ре́зки** машина за кислородно рязане

~ **для литья́ под давле́нием** машина за леене под налягане

~ **для многото́чечной сва́рки** машина за многоточково заваряване
~ **для нанесе́ния клея́** лепиломазачка *(обувно производство)*
~ **для обрабо́тки да́нных** машина за обработване на данни *(напр. на електронно сметачно устройство)*, електронна сметачна машина
~ **для отли́вки стереоти́пов** *полигр.* машина за отливане на стереотипи, стереотипна отливна машина
~ **для перфора́ции и скрепле́ния кни́жных бло́ков** *полигр.* блокообработващ агрегат
~ **для протра́вливания семя́н** *с. ст.* машина [апарат] за обеззаразяване на посевен материал
~ **для релье́фной сва́рки** машина за релефно заваряване
~ **для стыково́й сва́рки** машина за челно заваряване
~ **для термографи́ческой печа́ти** *полигр.* машина за термографически печат
~ **для то́чечной сва́рки** машина за точково заваряване
~ **для трафаре́тной печа́ти** *полигр.* машина за трафаретен печат
~ **для устано́вки кре́пи** *мин.* машина за поставяне на крепеж
~ **для упако́вки в паке́ты** пакетираща машина
~ **для штампо́вки ма́триц** *полигр.* машина за щамповане на матрици
~, **до́бычная** *мин.* добивна машина
~, **дозиро́вочная** дозировъчна машина, машина за дозиране
~, **до́ильная** *с. ст.* доилна машина, доилен агрегат
~, **доро́жная** пътностроителна машина, машина за пътни работи
~, **дрена́жная** *стр.* дренажна машина
~, **дробемётная** сачмоструен апарат *(за почистване)*
~, **дроби́льная** трошачна машина, трошачка
~, **дугова́я сва́рочная** машина за електродъгово заваряване
~, **дыропробивна́я** пробивачка, щанцова преса
~, **жакка́рдовая** жакардова машина; жакардов механизъм
~, **жа́твенная** *с. ст.* жътварка
~, **жгутомо́йная** *текст.* тясноперална машина, машина за пране на плат с форма на въже
~, **жгутоотжи́мная** *текст.* машина за изстискване на плат с форма на въже
~, **жгутопропи́точная** *текст.* машина за импрегниране на плат с форма на въже
~, **жгуторе́зальная** *текст.* влакнорезачка
~, **жирова́льная** *кож.* машина за омасляване
~, **зава́лочная** 1. *мин.* машина [устройство] за засипване, засипвачка *(напр. при товарене на вагонетки)* 2. *мет.* пълначка *(на шихта в пещ)*, машина за пълнене
~, **завёрточная** *хран.* машина за увиване *(напр. в хартия)*
~, **заве́сная суши́льная** *текст.* сушилня на свободни дипли
~, **заги́бочная** *обр. мет.* огъвачка, машина за огъване
~, **загру́зочная** 1, 2. *вж.* **машина, зава́лочная 1 и 2** 3. товарачка, машина [устройство] за товарене
~, **зака́лочная** *мет.* машина [преса] за закаляване; агрегат за закаляване
~, **зака́точная** 1. *кауч.* бинтовачка 2. *хран.* затварачка *(на съдове за консерви)* 3. *хран.* формовачка *(в хлебопроизводството)*
~, **закла́дочная** *мин.* машина за запълване *(на изработените пространства с пясък, скален материал)*
~, **закла́дочная мета́тельная** *мин.* метателна машина за запълване
~, **закла́дочная пневмати́ческая** *мин.* пневматична машина за запълване
~, **закро́йная** *дърв., текст.* банциг
~, **закройноле́нточная** *вж.* **маши́на, закро́йная**
~, **закры́тая электри́ческая** затворена [капсулована, защитена] електрическа машина
~, **запа́льная** *мин. вж.* **маши́нка, взрывна́я**
~, **запа́ечная** машина за запояване *(производство на електрически крушки)*
~, **зати́рочная** *стр.* машина за заглаждане *(на мазилка)*; механична гладачка
~, **защищённая** защитена машина, машина в защитено изпълнение *(напр. срещу капеща вода, срещу водни пръски)*
~, **землеприготови́тельная** *леяр.* земеподготвителна машина, машина за приготвяне на формовъчна смес
~, **землеро́йная** *стр.* земекопна машина *(напр. багер, грейдер-елеватор)*
~, **землеро́йно-тра́нспортная**, земекопно-транспортна машина *(напр. скрепери, булдозери, хидромонитори, земесмукачни машини)*
~, **землерыхли́тельная** *леяр.* *(земе-)*разрохкваща машина *(на формовъчна смес)*
~, **зерноочисти́тельная** *с. ст.* зърноочистителна [зърнопречистваща] машина *(напр. веялки, триори)*
~ **зо́нтичного исполне́ния** *(електрическа машина с вертикален вал и долен опорен лагер)*
~, **иглопроби́вная** *текст.* иглонабивна машина
~, **изолиро́вочная** *ел.* машина за изолиране, изолир-машина
~, **и́мпульсная сва́рочная** машина за импулсно заваряване *(електродъгова или контактна)*
~, **инлукцио́нная** *ел.* индукционна машина
~, **интегри́рующая** *изч.* интегрираща машина
~, **информацио́нная** *изч., орг.* информационна машина
~, **испыта́тельная** изпитвателна машина
~, **кабелепрокла́дочная** *ел.* машина за полагане на кабел

~, **калибро́вочная** калибровъчна машина, машина за калиброване
~, **калибру́ющая** *хран.* егализатор *(при производство на вахарни изделия)*
~, **камнедроби́льная** *стр.* каменотрошачка
~, **камнере́зная** каменорезачна машина
~, **кантова́льная** обръщаща машина, обръщачка *(на блока при коване)*
~, **каплезащищённая** машина в защитено изпълнение срещу [от] капеща вода
~, **ка́рдная точи́льная** *текст.* машина за точене на иглени гарнитури
~, **кардочеса́льная** *текст.* дарак
~, **картовяза́льная** *текст.* картовръзвачна машина
~, **картонасека́льная** *текст.* картобиячна машина
~, **карто́нная** [**картоноде́лательная**] *харт.* картонажна машина
~, **картоноре́зальная** *полигр.* машина за рязане на картон
~, **картоносгиба́тельная** *харт.* картоноогъвачка
~, **картофелепоса́дочная** *с. ст.* картофосадачка
~, **карусе́льная** каруселна машина *(с въртяща се маса)*
~, **карусе́льная коки́льная** *леяр.* каруселна кокилна машина
~, **карусе́льная отка́чная** *ел.* помпов каруселен автомат
~, **каска́дная** каскадна машина *(напр. хладилна)*
~, **каска́дная флотацио́нная** каскадно флотационно устройство, каскадна флотация
~, **кату́шечная** *текст.* машина за *(изработване на)* бобини [макари, шпули]
~, **каширова́льная** *полигр.* машина за каширане
~, **кибернети́ческая** кибернетична машина, кибернетично устройство
~, **кинокопирова́льная** кинокопировална машина
~, **клавиату́рная** *полигр.* клавишен монотип
~, **кла́вишная вычисли́тельная** клавишна сметачна машина
~, **кла́вишная пробивна́я** клавишна пробивна машина *(на перфокарти)*
~, **клеема́зательная** *полигр.* машина за нанасяне на лепило
~, **клеепрома́зочная** лепиломазачка
~, **клейми́льная** маркировъчна машина
~, **клепа́льная** нитовъчна машина, нитовачка
~, **клубо́чная мота́льная** *текст.* машина за навиване на кълбета
~, **книговста́вочная** *полигр.* машина за влагане на книжното тяло
~, **ко́вочная** ковашка машина
~, **ковшо́вая погру́зочная** *мин.* кошова товарачка
~, **кокономота́льная** *текст.* свилоточна машина
~, **колёсная** колесно транспортно средство, автомобил
~, **колле́кторная** колекторна машина *(електрическа)*
~, **коло́нковая вру́бовая** *мин.* галерийна подкопна машина *(с опора в горнището на забоя)*
~, **колоти́льная** *текст.* биеща машина
~, **кольцева́я крути́льная** *текст.* рингово пресукало
~, **кольцекрути́льная** *вж.* **маши́на, кольцева́я, крути́льная**
~, **кольцепряди́льная** *текст.* рингова предачна машина
~, **кома́ндная** командна машина, командeн уред
~, **ко́льчатая** *(електрическа)* машина с контактни пръстени
~, **комбини́рованная нарезна́я** *мин.* галериен комбайн с въртеливо-режещо действие *(на изпълнителния орган)*
~, **комбини́рованная флотацио́нная** комбинирана флотационна машина *(пневмомеханична)*
~, **компа́ундная** *(електрическа)* компаундна машина, машина със смесено възбуждане
~, **компенси́рованная** [**компенси́ровочная**] *(електрическа)* машина с компенсационна намотка
~, **компрессио́нная холоди́льная** компресионна хладилна машина
~, **компре́ссорная** компресор
~, **конденса́торная то́чечная сва́рочная** машина за кондензаторно точково заваряване *(с електростатично акумулирана енергия)*
~, **конденсацио́нная парова́я** кондензационна парна машина
~, **коноплерассти́лочная** *с. ст.* коноплоразстилачна машина
~, **коноплеубо́рочная** *с. ст.* машина за прибиране на коноп
~, **конта́ктная копирова́льная** машина за контактно копиране
~, **конта́ктная (электро-)сва́рочная** електросъпротивително заваряване
~, **концева́я измери́тельная** измервателна машина за плоскопаралелни гранични мерки
~, **концерва́льная** *текст.* гарнет
~, **копирова́льная** машина за копиране, копировъчна машина
~, **копирова́льно-мно́жительная** *орг.* копирно-размножаваща машина
~, **корообди́рочная** *дърв.* коробелачка
~, **короткозабо́йная вру́бовая** *мин.* подкопна машина за къс фронт
~, **корчева́льная** *с. ст.* изкореняваща машина, изкоренител, изкоренячка
~, **корчева́льная тра́кторная** тракторен изкоренител-събирач *(за закрепване към тежък верижен трактор)*
~, **котто́нная** *текст.* котонмашина
~, **кра́новая зава́лочная** *мет.* кранова пълначна машина, кранова пълначка *(напр. на шихта в пещ)*
~, **краси́льная** *текст.* машина за багрене
~, **краси́льная ро́ликовая** *текст.* джигер
~, **краскотёрочная** машина за разтриване [мелене] на бои

~, **крепёжная** *мин.* подпорен агрегат (*метално подпорно съоръжение в експлоатационни забои*)
~, **крепезаде́лочная** *мин.* машина за приготвяне [рязане] на (*елементите на дървен*) крепеж
~, **крестомота́льная** *текст.* бобинарка (за кръстосана намотка)
~, **кромкозаги́бочная** *обр. мет.* машина за огъване [подгъване] на крайща
~, **кротодрена́жная** *с. ст.* къртична дрена
~, **кру́глая вяза́льная** *текст.* кръгла плетачна машина
~, **кру́глая оборо́тная** *текст.* кръгла двуопъкова линксова машина
~, **кру́глая трикота́жная** *текст.* кръгла трикотажна машина
~, **кругли́льная** *полигр.* машина за закръгляване (*на гърба на книжно тяло*)
~, **кругли́льно-каширова́льная** машина за закръгляване (*на гърба на книжно тяло*) и каширане
~, **круглочуло́чная** *текст.* (кръгла) чорапна машина
~, **крути́льная** 1. *текст.* пресукало 2. *съпр.* машина за изпитване на усукване
~, **крышкоде́лательная** *полигр.* корицообработваща машина
~, **ла́стичная** *текст.* рендер
~, **ла́стичная кругловяза́льная** *текст.* ластична кръгла плетачна машина, щрикмашина
~, **лентообмо́точная** *ел.* лентонавивачка (*в производството на кабели*)
~, **лентопро́волочная** *ел.* лентова машина за брониране
~, **ле́нтосва́рочная** машина за заваряване на лента
~, **лентосоедини́тельная** *текст.* лентосъединителна машина
~, **ле́нточная** *текст.* изтеглителна машина
~, **ле́нточная приготови́тельная** *текст.* предварителна [груба] изтеглителна машина
~, **ле́нточная снова́льная** *текст.* конусно [лентово] сновило
~, **ле́нточно-бараба́нная закла́дочная** *мин.* лентово-барабанна машина за запълване
~, **лесопоса́дочная** *гор.* лесопосадъчна машина
~, **лине́йно-ро́ликовая** *харт.* ролкова машина за линиране
~, **линова́льная** *полигр.* машина за линиране
~, **листова́я печа́тная** *полигр.* листова печатна машина
~, **листоги́бочная** *обр. мет.* листоогъваща машина, листоогъващи валци
~, **листоподбо́рочная** *полигр.* колонаборна машина
~, **листоправи́льная** (*ролкова*) машина за изправяне на ламарина *или* лента (*напр. след развиване от руло*)
~, **лите́йная** леярска машина
~, **литогра́фская** литографска машина (*с печатна форма върху камък или метален лист*)
~, **логи́ческая** *орг.* логическа машина
~, **лощи́льная** *текст., кож.* машина за полиране
~, **луди́льная** приспособление за калайдисване
~, **лущи́льная** *с. ст.* олющвачка, лющачка
~, **льномя́льная** *с. ст.* леночукачка
~, **льнотереби́льная** *с. ст.* леноскубачка
~, **льнотрепа́льная** *вж.* **маши́на, льномяльная**
~, **льндбо́рочная** *с. ст.* машина за прибиране на лен
~, **льноучеса́льная** *текст.* хехелмашина за лен
~, **магнитоэлектри́ческая** магнитоелектрическа машина
~, **мака́льная** главичарка (*кибритено производство*)
~, **маломо́щная** машина (*напр. електрическа*) с малка мощност
~, **маркиро́вочная** *вж.* **маши́на, клейми́льная**
~, **математи́ческая** сметачна [изчислителна] машина
~, **ма́трично-гравирова́льная** *полигр.* матрично-гравирна машина
~, **меднопрока́тная** *мет.* машина за валцуване на мед
~, **мездри́льная** *кож.* машина за сваляне на подкожния слой
~, **мери́льная** *текст.* машина за измерване
~, **мерсеризацио́нная** *текст.* мерсеризирна машина
~, **меси́льная** *хран.* месачка
~, **мета́тельная** *мин.* метателна машина за запълване
~, **механи́ческая флотацио́нная** *обог.* механична флотационна машина
~, **многоа́дресная** многоадресна (*изчислителна*) машина
~ **многокра́тного волоче́ния** *мет.* изтеглячна машина с многократно преминаване (*през изтеглячни дюзи*)
~ **многокра́тного расшире́ния, парова́я** парна машина с многократно разширение на парата
~, **многоклетьева́я крути́льная** многоклеткова усуквачка (*в производството на кабели*)
~, **многопо́люсная** многополюсна машина (*електрическа*)
~, **многоступе́нчатая парова́я** многостепенна парна машина
~, **многото́чечная заклёпочная** многоточкова машина за електронитоване
~, **многоточечная конта́ктная** машина за многоточково електросъпротивително заваряване
~, **многоцили́ндровая бумагоде́лательная** многоситова хартиена машина
~, **мно́жительная** *полигр.* размножаваща машина
~, **моделúрующая** *изч.* моделираща машина

~, мо́ечная [мойная] миячна машина (*напр. на детайли след механично или термично обработване*); *текст.* перална машина
~, мозаи́чно-шлифова́льная *стр.* шлифовачка за мозайка
~, молети́рная *текст.* молетирна машина, машина за гравиране на валяци
~, мота́льная навивачка, пренавивачка; *текст.* бобинарка
~, мундшту́чная стержнева́я *леяр.* машина за формоване на сърца (*с постоянно напречно сечение с помощта на фасонни дюзи*)
~, мя́льно-трепа́льная *текст.* чукачна машина
~, набивна́я *текст.* машина за печатане
~, набо́рная *полигр.* наборна машина
~, набо́рная буквоотливна́я «Моноти́п» *полигр.* монотипна наборна буквоотливна машина
~, набо́рная строкоотливна́я «Линоти́п» *полигр.* линотипна наборна редоотливна машина
~, набо́рно-пи́шущая *полигр.* наборно-пишеща машина
~, набо́рно-программи́рующая *полигр.* наборно-програмираща машина
~, нава́лочная *мин.* товарачна машина (*за работа с транспортьори в добивни забои*)
~, навесна́я *с. ст.* навесна машина (*без собствена ходова система*)
~, навива́льная навивачка
~ на гу́сеничном ходу́, погру́зочная *мин.* гъсенична товарачна машина
~, надреза́льная *полигр.* машина за зарязване (*на картон преди подгъване*)
~, нака́тная *текст.* машина за навиване на руло; *кауч.* машина за свиване (*на ролка*)
~, намо́точная *вж.* машина, бобина́жная
~ на перфока́ртах, вычисли́тельная изчислителна [сметачна] перфокартна машина
~, наполни́тельная *хран.* пълначка (*на консервни съдове*)
~ на ре́льсовом ходу́, погру́зочная *мин.* релсова товарачна машина, товарачна машина на релси
~, насто́льная счётная канцеларска сметачна машина, калкулатор за маса
~ непреры́вного де́йствия машина с непрекъснато действие (*напр. конвейер, елеватор*)
~ непреры́вного де́йствия, электри́ческая вычисли́тельная аналогова електронна сметачна машина
~, неявнопо́люсная неявнополюсна машина (*електрическа*)
~,низа́льная машина-низачка, машина за низане (*на тютюн*)
~, низконапо́рная нисконапорна машина (*работи с ниско налягане*)
~, ниткошве́йная *полигр.* концева шивачна [шевна] машина
~, номерова́льная машина за номериране
~, обдува́емая (*електрическа*) машина с повърхностно охлаждане
~, обезрепе́ивающая *текст.* обезбутрачваща машина, бутрачно чепкало
~, обёрточная машина за опаковане, опаковъчна машина
~, обеспы́ливающая *текст.* машина за обезпрашаване
~, обмёточная *текст.* оверлог
~, обо́ечная *хран.* лющачка, машина за лющене (*на зърно*)
~, обрати́мая вольтодоба́вочная *ел.* машина за повишаване на напрежението при двупосочно включване
~, обрезна́я 1. машина за обрязване 2. *кож.* машина за крупониране
~, обувна́я обувна машина
~, обуча́емая *изч.* обучаема машина (*подобряваща характеристиката си в процеса на работата*)
~, обуча́ющая обучаваща машина (*използува се при учебни процеси*)
~ о́бщего примене́ния машина в обикновено [стандартно] изпълнение
~, одноа́дресная цифрова́я вычисли́тельная едноадресна цифрова сметачна [изчислителна] машина
~, однoба́ровая вру́бовая *мин.* подкопна машина с едноверижен изпълнителен орган
~, одноимённо-по́люсная (*електрическа*) машина с едноименни полюси, униполярна машина
~, одноковшо́вая погру́зочная *мин.* еднокошова товарачка
~, однокра́сочная офсе́тная *полигр.* машина за едноцветен офсетов печат
~ однокра́тного расшире́ния, парова́я парна машина с еднократно разширение на парата
~, однопо́льная гребенная ле́нточная *текст.* гилбокс, изтеглителна машина с гребени
~, одното́чечная сва́рочная машина за едноточково заваряване
~, однофа́зная еднофазна машина (*електрическа*)
~, одношо́вная сва́рочная едношевна машина за заваряване
~, оканто́вочная *полигр.* кантовална машина
~, опа́ливающая [опа́льная] *текст.* пърлачка
~, оплёточная машина за оплитане (*в производството на кабели*)
~, о́пытная опитна [прототипна, експериментална] машина
~, ороси́тельная *с. ст.* машина за напояване
~-ору́дие машина-оръдие, работна машина (*която снема материал от обработвания предмет*)
~, основна́я основна машина (*за разлика от спомагателна машина — при промишлено проектиране*)
~, основовяза́льная *текст.* основоплетачна машина
~, основопробо́рная *текст.* вдевачна машина
~, отбо́йно-нава́лочная минен комбайн
~, отде́лочная *текст.* апретурна машина, апретмашина

~, **откры́тая** *вж.* **маши́на откры́того исполне́ния**
~ **откры́того исполне́ния** открита [незащитена] машина *(електрическа)*
~, **отливна́я** *полигр.* отливна машина
~, **отмо́точная** *текст.* машина за отвиване
~, **отса́дочная** *мин.* утаечна [промивна] машина *(при флотиране)*
~, **отсо́сная** *текст.* машина за изсмукване
~, **офсе́тная** *полигр.* офсетна машина
~, **пакетиро́вочная** машина за пакетиране [опаковане]
~, **пакова́льная** *вж.* **маши́на, пакетиро́вочная**
~, **пали́льная** *вж.* **маши́на, опа́ливающая**
~, **па́почная** *харт.* машина за мукава, папмашина
~ **паралле́льного возбужде́ния** *(електрическа)* машина с паралелно възбуждане
~ **паралле́льного де́йствия** *изч.* машина с паралелно действие
~, **парке́тно-строга́льная** *стр.* машина за циклене на паркет
~, **парке́тно-шлифова́льная** машина за лъскане на паркет [под]
~, **парова́я** парна машина
~, **парова́я паровóзная** *жп.* локомотивна парна машина
~, **пая́льная** машина за запояване, поялна машина
~, **пемзова́льная** *кож.* велурмашина
~, **пенькотрепа́льная** *текст.* мъначка за коноп
~ **переме́нного то́ка** машина за променлив ток *(електрическа)*, променливотокова машина
~, **перемо́точная** *текст.* машина за пренавиване
~, **переплётная** *полигр.* машина за подвързване
~ **периоди́ческого де́йствия** машина за периодична работа, машина за работа с прекъсвания *(напр. кранова машина)*
~ **периоди́ческого де́йствия, пряди́льная** *текст.* селфактор
~, **перфорацио́нная** *орг.* перфорационна машина
~, **пескостру́йная** пясъкоструйна машина
~, **пе́тельная** *текст.* иличиа машина
~, **печа́тная** *полигр.* печатна машина
~, **пи́ковая** машина за *(включване при)* върхови натоварвания
~, **платиро́вочная** *кож.* обезлешваща машина, шервачка
~, **пло́ская** *полигр.* плоска *(печатна)* машина
~, **пло́ская оборо́тная** *текст.* плоска двуопъкова [линксова] машина
~, **плосковяза́льная** *текст.* линейна плетачна машина
~, **плоскопеча́тная** *полигр.* плоскопечатна [плоска печатна] машина
~, **пневмати́ческая бури́льная** *мин.* пневматична [въздушна] пробивна машина
~, **пневмати́ческая флотацио́нная** *мин.* пневматична флотационна машина
~, **пневмати́ческая формо́вочная** *леяр.* пневматична [въздушна] формовъчна машина
~, **поворо́тная формо́вочная** *леяр.* формовъчна машина със завъртваща се *(работна)* маса; формовъчна машина с обръщателна блана
~, **погру́зочная** машина за товарене; *мин.* товарачна машина
~, **подвесна́я то́чечная** висяща [окачена] машина за точково заваряване, клещи за точково заваряване *(обикн. висящо разположени на монтажната площадка)*
~ **подвесно́го исполне́ния** машина с висящо изпълнение *(с горна опора в точката на окачване)*
~, **подмета́льно-убо́рочная** метачно-почистваща машина *(за улици)*
~, **подошвопришивна́я** *кож.* допелмашина *(за зашиване на ходилото на обувката към лицевата част)*
~, **подъёмная** *мин.* подемна *(шахтова)* машина
~, **подъёмно-тра́нспортная** подемно-[повдигателно-]транспортна машина
~, **полиграфи́ческая** полиграфическа [полиграфска] машина
~, **полимеризацио́нная** *текст.* машина за полимеризиране
~, **полуавтомати́ческая** *маш.* полуавтомат, полуавтоматична машина *(ръчна операция с само поставяне и сваляне на заготовката; всичко останало се изпълнява автоматично)*
~, **породопогру́зочная** *мин.* скалотоварачна машина
~, **поршнева́я** бутална машина
~, **поршнева́я парова́я** бутална парна машина
~, **поса́дочная** 1. *мет.* пълначка *(на шихта в пещ)*, машина за пълнене **2.** *с. ст.* посадъчна машина
~, **посевна́я** *с. ст.* посевна машина, сеялка
~ **после́довательного возбужде́ния** *(електрическа)* машина с последователно възбуждане
~ **после́довательного де́йствия** *изч.* машина с последователно действие
~ **постоя́нного то́ка** *(електрическа)* машина за постоянен ток, постояннотокова машина
~, **почвообраба́тывающая** *с. ст.* почвообработваща машина
~, **прави́льная** *мет.* изправяща машина, машина за изправяне *(на кривина)*
~, **прави́льно-ги́бочная** машина за изправяне и огъване
~, **прессова́льная** пресова машина, преса
~, **прицепна́я** *с. ст.* прикачна машина *(със собствена ходова част)*
~, **пробораздéлочная** *мин.* пробоотделяща машина *(напр. за въглища)*
~, **пробо́рная** *текст.* машина за вдяване
~, **проволокошве́йная** *полигр.* телова шивачна машина

~, **произво́дственная** производствена [работна] машина

~, **продува́емая** *(електрическа)* машина с въздушно охлаждане *(с отворена вентилационна система)*

~, **прока́тная** 1. *мет.* валцова машина 2. *кож.* машина за валиране *(на твърди кожи)*

~, **промывна́я** *обог.* промивен апарат

~, **пропи́точная** машина за импрегниране

~, **проста́я откры́тая листоги́бочная** *обр. мет.* огъвателни валци

~, **противокомпа́ундная** противокомпаундна машина *(електрическа)*

~, **протра́вливающая** *с. ст.* машина [апарат] за обеззаразяване *(на семена)*

~, **прохо́дческая** *мин.* проходческа машина

~, **пряди́льная** *текст.* предачна машина

~, **пу́говичная** *текст.* машина за зашиване на копчета

~, **пульси́рующая то́чечная сва́рочная** пулсираща машина за точково заваряване

~, **пускова́я** пусков двигател

~, **путеукла́дочная** *жп.* машина за полагане на релси [железен път]

~, **пылезащищённая** прахозащитена машина *(електрическа)*

~, **рабо́чая** работна [производствена] машина

~, **разгру́зочная** машина за разтоварване, разтоварачка

~, **разди́рочная** *мет.* разделителна машина *(на метални листове, валцувани в пакет)*

~, **разли́вочная** 1. *леяр.* машина за разливане 2. пълначка *(напр. на бутилки)*

~, **разли́вочно-уку́порочная** *хран.* машина за пълнене и запушване [затваряне] на бутилки

~, **разме́точная** *текст.* тропосвачка

~, **разрывна́я** *съпр.* машина за разкъсване [разрушаване]

~, **разрыхли́тельная** разрохквачка

~, **рантопришивна́я [рантошве́йная]** *кож.* допелмашина *(за зашиване на ходилото на обувката към лицевата част)*

~, **раска́тная** *мет.* валцов агрегат [валцовачка] за отстраняване овалността на безшевни тръби

~, **раска́точная** машина за развалцоване, развалцовачка

~, **раскла́дочная** *текст.* разстилвачна машина, анлегемашина

~, **раскла́дывательная** *текст.* опъвачка, ширилна машина

~, **раскро́йная** 1. *обр. мет.* резачна [разкрояваща] машина 2. *кож.* машина за крупониране

~, **расса́до-поса́дочная** *с. ст.* разсадосадачна машина, разсадосадачка

~, **растяжна́я** *текст.* разтегачка, ширилна машина

~, **растяжна́я пра́вильная** 1. *обр. мет.* машина за изправяне чрез натягане 2. *кож.* машина за разтягане *(напр. на крупони)*

~, **расфасо́вочно-упако́вочная** *хран.* машина за опаковане на мерни количества *(напр. по тегло, по обем)*

~, **расшифро́вочная** машина за разшифроване, разшифроващо устройство *(напр. на перфокарти)*

~, **реверси́вная** реверсивна машина, машина с двупосочно движение

~, **ре́жущая вру́бовая** *мин.* подкопна машина с режеща верига

~, **резьбонарезна́я** *обр. мет.* резбонарезна машина

~, **релье́фная гравирова́льная** машина за релефно гравиране

~, **рельсоправи́льная** *жп.* релсоизправяща машина

~, **рельсосва́рочная** апарат за заваряване на релси

~, **рихтова́льная** машина за изправяне *(на пръти, тел)*

~, **ро́вничная** *текст.* предпредачна машина

~, **ро́ликовая пра́вильная** *обр. мет.* ролкова машина за изправяне

~, **ро́ликовая сва́рочная** машина за ролково заваряване

~, **ротацио́нная** *полигр.* ротационна [ротативна] машина

~, **ротацио́нная ги́бочная** *обр. мет.* ротационна огъвачка

~, **ротацио́нная ко́вочная** *обр. мет.* ротационна ковачна машина

~, **ротацио́нная офсе́тная** *полигр.* ротативна офсетна машина

~, **ротацио́нная печа́тная** *полигр.* ротативна (печатна) машина

~, **ротацио́нная пра́вильная** *обр. мет.* ротационна машина за изправяне

~, **ротацио́нная электрографи́ческая** *орг.* електрографическа ротационна машина *(за вадене на копия)*

~, **ро́торная пневмати́ческая сверли́льная** турбинна пневматична пробивачка *(за работа със сгъстен въздух)*

~, **рудопромы́вочная** *мин.* рудопромивачка

~, **рулева́я** *кораб.* кормилна [рулева] машина

~, **ручна́я** ръчна машина *(с ръчно задвижване или с ръчно управляване)*

~, **ручна́я формо́вочная** *леяр.* ръчна формовъчна машина

~, **руши́льная** *с. ст.* лющачна машина

~, **рыча́жная ре́зальная** *полигр.* лостова резачка

~, **са́дочная** *мет.* пълначна машина

~, **сажа́льная** *с. ст.* садачка, садачна машина

~, **самовентили́рующаяся** *(електрическа)* машина със собствена вентилация

~, **самохо́дная** самоходна машина

~, **сатинирова́льная [сатиниро́вочная]** 1. *текст.* сатинирмашина 2. *харт.* каландър *(към хартиена машина)*

~, **сбива́льная** разбивачка *(при приготовляване на храна)*

~, **сбо́ечно-бурова́я** *мин.* пробивно-сбивна машина

~ **с ва́лами, печа́тная** *текст.* валячна печатна машина

~, **сва́рочная** машина за заваряване, заваръчна машина

~, **свеклоубо́рочная** *с. ст.* машина за прибиране на цвекло
~, **сверли́льная** пробивна машина, пробивачка, бормашина
~, **сверли́льная вру́бовая** *мин.* пробивна подкопна машина
~, **светокопирова́льная** *полигр.* светлокопировална [фотокопировъчна] машина
~ **с вибрацио́нным заче́рпывающим о́рганом, погру́зочная** *мин.* товарачка с вибрационен загребващ орган
~ **с вну́тренним самовозбужде́нием** *(електрическа)* машина с вътрешно самовъзбуждане
~, **свободнопоршнева́я** *топл.* машина със свободно движещо се бутало
~ **с двумя́ бараба́нами, ка́рдная** *текст.* двубарабанен дарак
~ **с допрессо́вкой, встря́хивающая формо́вочная** *леяр.* тръскаща формовъчна машина с допресоване
~, **секцио́нная снова́льная** *текст.* конусно сновило, лентово сновило
~, **сельскохозя́йственная** селскостопанска машина
~, **семеочисти́тельная** *с. ст.* семечистачна машина
~, **сеноубо́рочная** машина за прибиране на сено
~, **се́риесная** *(електрическа)* машина с последователно възбуждане
~ **сери́йного произво́дства** серийно произведена машина, стандартна машина *(за разлика от индивидуално произведена машина)*
~ **с есте́ственным охлажде́нием, электри́ческая** електрическа машина с естествено охлаждане
~ **с есте́ственным поря́дком выполне́ния опера́ций** *изч.* машина с естествен ред на изпълнение на командите
~, **сетевяза́льная** *текст.* машина за плетене на мрежи
~, **сетеподъёмная** *кораб.* машина за изтегляне [издърпване] на *(рибарска)* мрежа
~, **сигна́льная** *тлф.* сигнална машина
~, **силова́я** двигател
~, **синхро́нная** синхронна машина *(електрическа)*
~, **ситценабивна́я** [**ситцепеча́тная**] *текст.* щампосвачка, печатна машина *(върху платове)*
~ **с кана́тным при́водом** машина с въжено задвижване
~, **склада́льная** *текст.* машина за дублиране [надиплянe], сгъвачка
~, **склада́льно-мери́льная** *текст.* машина за надипляне и измерване
~, **склада́льно-нака́тная** *текст.* машина за надипляне и навиване на руло
~, **склада́льно-рулóнная** *вж.* **маши́на, склада́льно-нака́тная**
~ **с кольцевы́м ба́ром, вру́бовая** *мин.* подкопна машина с пръстеновидна ръка
~ **скоро́й по́мощи** автомобил за бърза помощ, санитарна линейка
~, **скоропеча́тная** *полигр.* бързопечатна машина
~, **słоволи́тная** *полигр.* буквоотливна машина
~ **с лопа́тно-заче́рпывающим о́рганом, погру́зочная** *мин.* товарачна машина със загребващ орган
~, **смеси́тельная** бъркачка
~ **сме́шанного возбужде́ния** *(електрическа)* машина със смесено възбуждане, компаундна машина
~ **с многоковшо́вым заче́рпывающим о́рганом** *мин.* товарачка с многокошово загребване
~, **снегоубо́рочная** снегопочистваща [снегориначна] машина
~, **снова́льная** *текст.* сновило
~, **сортиро́вочная** сортировачка, сортировъчна машина
~, **сортоправи́льная** *обр. мет.* машина за изправяне на профили [профилни пръти]
~, **сортоправильноотрезна́я** машина за изправяне и рязане на профили [профилни пръти]
~ **со скребко́во-цепны́м заче́рпывающим о́рганом, погру́зочная** *мин.* товарачна машина с гребловo-верижен работен орган
~ **со скребко́во-шта́нговым заче́рпывающим о́рганом, погру́зочная** *мин.* товарачна машина с греблово-прътов работен орган
~ **со шки́вом тре́ния, подъёмная** *мин.* подемна машина с триеща двигателна шайба
~, **спека́тельная** *мет.* машина за спичане
~, **специализи́рованная** специализирана машина, машина със специализирано предназначение *(за разлика от универсална машина)*
~ **с принуди́тельным охлажде́нием, электри́ческая** електрическа машина с принудително охлаждане
~ **с принуди́тельным поря́дком выполне́ния кома́нд** *изч.* машина с принудителен ред на изпълнение на командите
~ **с програ́ммным управле́нием, вычисли́тельная** *(електронна)* сметачна [изчислителна] машина с програмно управление
~ **с противодавле́нием, парова́я** парна машина с противоналягане *(и пароотнемане за други цели)*
~ **с самовозбужде́нием** самовъзбуждаща се машина *(електрическа)*, машина със самовъзбуждане
~ **с самоохлажде́нием, электри́ческая** самоохлаждаща се електрическа машина
~, **стациона́рная** машина, разположена на постоянно място, машина с неподвижно разположение *(обикн. на фундамент)*, стационарна машина
~, **ста́чечная** [**ста́чивающая**] *текст.* съшиваща машина
~, **ста́чивающая шве́йная** *текст.* права шевна машина
~, **стега́льная** *текст.* тегелираща машина
~, **стержнева́я** *леяр.* машина за *(изработване на)* сърца

~, **стержнева́я пескоду́вная** *леяр.* пясъкоструйна машина за сърца (*сместа се вдухва в кутията за сърца*)
~, **стержнева́я пескостре́льная** *леяр.* пясъкострелна машина за сърца
~, **стержнева́я пре́ссовая** *леяр.* преса за сърца
~, **стира́льная** перална машина
~, **столо́вая бумагоде́лательная** хартиена машина с плоско сито
~, **стрига́льная** *текст.* стригална машина, машина за стрижене
~, **стри́пперная** *мет.* стриперна машина
~, **строга́льная** 1. рендосвачка 2. *кож.* фалцмашина, машина за фалцуване (*за изравняване на дебелината чрез изтъркване на по-дебелите места на кожата*)
~, **строи́тельная** строителна машина
~, **строкоотлива́я** *полигр.* редоотливна машина
~, **строкопечатающая** редова печатаща машина
~, **стыкова́я конта́ктная** машина за челно електросъпротивително заваряване
~, **стыкова́я сва́рочная** машина за челно заваряване
~, **стыкова́я сва́рочная полуавтомати́ческая** машина за полуавтоматично заваряване
~, **судова́я** 1. корабна машина, главен двигател (на кораб) 2. машинно отделение (на кораб)
~, **суснова́льная** *текст.* тепавица, тепавична машина
~, **сумми́рующая счётная** сумираща сметачна машина
~, **сучи́льно-вытяжна́я ро́вничная** *текст.* финисьор
~, **суши́льная** *текст.* сушилна машина
~, **суши́льно-глади́льная** *текст.* гладачна машина, гладачка
~, **суши́льно-шири́льная** *текст.* сушилно-ширилна машина
~, **счётная** сметачна машина
~, **счётно-аналитическая** сметачно-аналитична машина
~, **счётно-пи́шущая** сметачно-пишеща машина; фактурна машина
~, **счётно-перфорацио́нная** *изч.* сметачно-перфорационна машина
~, **счётно-реша́ющая** сметачна машина
~, **счётно-цифрова́я** цифрова сметачна машина
~, **счётно-электри́ческая** електрическа сметачна машина
~, **сшива́льная** *полигр.* подшиваща машина
~, **табакоувлажни́тельная** тютюноувлажнителка
~, **таблетиро́вочная** машина за таблетиране
~ **танде́м, парова́я** парна машина тандем
~, **тексти́льная** текстилна машина
~, **теплова́я** топлинна машина
~, **тестовальцо́вочная** *хран.* машина за валцоване на тесто, тестовалцовка
~, **тестодели́тельная** *хран.* тестоделителна машина, тестоделител
~, **тестозака́точная** *хран.* тестоформовачка
~, **тестомеси́льная** *хран.* тестомесачка, машина за месене (на тесто)
~, **ти́гельная печа́тная** *полигр.* тигелна печатна машина
~, **типогра́фская** типографска [печатна] машина
~, **тихохо́дная** бавноходна машина, нискооборотна машина
~, **тонкопряди́льная** *текст.*, *остар.* селфактор, самопредач
~, **торфодобыва́ющая** *мин.* торфодобивна машина
~, **торцо́вая шо́вная сва́рочная** машина за заваряване на челен шев
~, **то́чечная** *вж.* **маши́на, то́чечная сва́рочная**
~, **то́чечная сва́рочная** машина за точково заваряване
~, **точи́льная** *обр. мет.* машина за точене, точилна машина
~, **трави́льная** машина за разяждане [байцване]
~, **трамбо́вочная** *стр.* трамбовачка
~, **трамбо́вочная формо́вочная** *леяр.* формовъчна машина с ръчно трамбоване
~, **транспорти́рующая** машина за транспортиране (*напр. транспортьори, електрокари*)
~, **тра́нспортная** транспортна машина (*напр. автомобили, локомотиви, самолети*)
~, **трансформи́рующая** машина за превръщане на енергия (*от един в друг вид — двигатели, генератори*)
~, **трепа́льная** мъначка; чепкало, разбивачка; *текст.* биеща машина
~, **трехножева́я ре́зальная** *полигр.* триножова резачка
~, **трёхфа́зная** трифазна машина (*електрическа*)
~, **трикота́жная** *текст.* трикотажна [плетачна] машина
~, **трости́льная** *текст.* дублирка, машина за дублиране
~, **трости́льно-крути́льная** *текст.* дублирка-пресукало, машина за дублиране и пресукване
~, **трубоги́бочная** тръбоогъвачка, тръбоогъваща машина
~, **трубосва́рочная** машина за заваряване на тръби
~, **трубоформо́вочная** *мет.* тръбоформовъчна машина
~, **тряси́льная** *текст.* изтърсвачка
~, **турбохолоди́льная** турбохладилна машина
~, **тя́говая** автомобил-влекач, влекач
~, **тяну́льная** 1. *кож.* разтегачка, шолмашина; шпанрама 2. *с. ст.* скубачка (*за четина*)
~, **убо́рочная** 1. *с. ст.* машина за прибиране (*на реколта*) 2. *жп.* (*пътна машина за баластиране, за почистване на сняг*)
~, **увлажни́тельная** *текст.* увлажнителна машина
~, **угароочища́ющая** *текст.* изтърсвачка
~, **углепогру́зочная** *мин.* въглетоварачна машина

~, **уда́рная бури́льная** *мин.* ударно-пробивна машина

~, **уда́рная вру́бовая** *мин.* ударна подкопна машина

~, **уда́рная клепа́льная** машина за нитоване с удар

~, **угловяза́льная** *текст.* машина за навързване на основи, навързваща машина

~, **узкозахва́тная вру́бовая** *мин.* тяснозахватна подкопна машина

~, **уку́порочная** *хран.* затварачка *(на бутилки, съдове за консерви)*

~, **универса́льная** универсална машина, машина с универсално предназначение

~, **уника́льная** машина в единично изпълнение, уникална машина

~, **униполя́рная** *(електрическа)* униполярна машина, еднополюсна машина *(за постоянен ток)*

~, **упако́вочная** машина за опаковане, опаковъчна машина

~, **уплотни́тельная** *стр.* уплътнителна машина *(за насипи, пътни настилки, бетон)*

~, **уса́дочная** *текст.* машина за свиване

~, **уста́лостная** машина за изпитване на умора *(на материалите)*

~, **утомля́ющая** *кауч., пласт.* апарат за *(определяне на)* съпротивителната способност на умора

~, **факту́рная** фактурна машина

~, **фальцева́льная** 1. *полигр.* сгъвачна [фалцевална] машина 2. *стр.* машина за съединяване *(на ламарини)* на фалц

~, **фальцо́вочная** *вж.* **маши́на, фальцева́льная** 2

~, **фасо́вочная** машина за пълнене и опаковане *(на точно отмерени количества)*

~, **фасо́нной кру́тки** *текст.* ефектно пресукало

~, **фильтрова́льная** филтрувачка, филтър-машина

~, **фланжирова́льная** *вж.* **маши́на, фланцеотги́бочная**

~, **фла́нцевая** машина *(напр. електрическа, електродвигател)* с фланец за закрепване

~, **фланцеотги́бочная** 1. машина за подгъване, фланцеподгъвачка 2. *обр. мет.* машина за обръщане на фланци *(на тръба)*

~, **флотацио́нная** *обог.* флотационна машина, флотатор

~, **формо́вочная** *леяр.* формовъчна машина

~, **формо́вочная пре́ссовая** *леяр.* пресова формовъчна машина

~, **фотокопирова́льная** *полигр.* фотокопировална машина

~, **фотонабо́рная** *полигр.* фотонаборна машина

~, **фре́зерная** *с. ст.* *(почвообработваща)* фрезова машина, фреза

~, **хлопкоочисти́тельная** *текст.* памукопречиствателна машина, *(от семената)*, маган

~, **ходова́я** самоходна машина

~, **холоди́льная** хладилна машина; хладилник

~, **холстовытяжна́я** *текст.* ватконзтеглителна машина

~, **центробе́жная лите́йная** *леяр.* машина за центробежно леене

~, **цепна́я вру́бовая** *мин.* верижна подкопна машина

~, **цепна́я подъёмная** верижна повдигателна машина *(стоманеното въже е заменено с верига)*

~, **циклёвочная** *стр.* машина за циклене

~, **цилиндри́ческая пали́льная** *текст.* барабанна пърлачка

~, **цифрова́я вычисли́тельная** цифрова сметачна [изчислителна] машина *(електронна)*

~, **цифрова́я счётная** цифрова сметачна машина

~, **цифрова́я управля́ющая** машина за цифрово управление

~, **чеса́льная** *текст.* дарак

~, **ша́берная** *кож.* машина за сваляне на подкожния слой

~, **шабро́вочная** *обр. мет.* машина за шаброване

~, **ша́хтная подъёмная** минна подемна машина

~, **шве́йная** шевна машина

~, **шёлкомота́льная** *текст.* машина за точене на коприна

~, **шёлкопряди́льная** *текст.* копринопредачна машина

~, **шелуши́льная** *хран.* белачка, белачна машина

~, **шерстомо́ечная** [**шерстомо́йная**] *текст.* машина за пране на вълна

~, **шерстомо́ечная проходна́я** *текст.* левиатан

~, **шерфова́льная** машина за подрязване [обрязване] *(кожа, картон)*

~, **шири́льная** *текст.* разтегачка, ширилна машина

~, **широкозахва́тная вру́бовая** *мин.* широкозахватна подкопна машина

~, **шифрова́льная** машина за шифроване

~, **шлифова́льная** 1. *полигр.* машина за шлифоване *(на камък)* 2. *кож.* шлифовачка, полировачка

~, **шлихтова́льная** *текст.* скробвачна машина, скробвачка

~, **шнекобурова́я** *мин.* пробивно-шнекова машина

~, **шо́вная** *вж.* **маши́на, шо́вная сва́рочная**

~, **шо́вная сва́рочная** машина за заваряване с шевове

~, **шо́вно-стыкова́я сва́рочная** машина за челно заваряване с шевове

~, **шо́вно-торцо́вая сва́рочная** *вж.* **маши́на, шо́вно-стыкова́я сва́рочная**

~, **шпалозару́бочная** *жп.* машина за задялване [саботиране] на траверси

~, **шрифтолите́йная** *полигр.* буквоотливна машина

~, **штабелёвочная** машина за стифиране [нареждане], щабелна машина *(механизация на складове)*

~, **штамповысека́льная** *полигр.* резачна машина
~, **шта́нговая вру́бовая** *мин.* щангова [прътова] подкопна машина
~, **штанцева́льная** *полигр.* машина за щанцоване
~, **штрекобури́льная** *мин.* галерийна пробивна машина
~, **штре́ковая вру́бовая** *мин.* галерийна подкопна машина
~, **шунтова́я** машина с паралелно възбуждане *(електрическа)*
~, **щебнеочисти́тельная** *жп.* баластопречистваща машина
~, **щетинодёргательная** *кож.* машина за скубене на четина
~, **щёточная** 1. *текст., хран.* машина за четкане, четкова машина; машинна четка *(за почистване)* 2. мазачка, машина за мазане *(към хартиената машина)*
~, **щипа́льная** 1. *текст.* дарачен вълк 2. скубачка *(в кожухарско производство)*
~, **электрифици́рованная насто́льная счётная** канцеларска електрическа сметачна машина
~, **электри́ческая** електрическа машина
~, **электри́ческая полотёрная** електрическа машина за лъскане на под [паркет]
~, **электробури́льная** електропробивна машина
~, **электровыжима́льная** електрическа изстисквачна машина
~, **электроглади́льная** електрическа гладилна машина
~, **электрографи́ческая** *полигр.* електрографическа машина
~, **электродои́льная** *с. ст.* електрическа доилна машина
~, **электромагни́тная сва́рочная** машина за електромагнитно заваряване *(импулсно контактно заваряване с акумулирана енергия в магнитно поле на трансформатори)*
~, **электромагни́тная формо́вочная** *леяр.* електромагнитна формовъчна машина
~, **электро́нная вычислительная** електронна сметачна [изчислителна] машина
~, **электро́нная цифрова́я вычисли́тельная** цифрова електронна сметачна [изчислителна] машина
~, **электросва́рочная** електрическа машина за заваряване *(електродъгова или електросъпротивителна)*
~, **электростати́ческая** електростатична машина, електростатичен генератор
~, **электрошла́ковая сва́рочная** машина за електрошлаково заваряване
~, **электрошлифова́льная** *(ръчна)* електрошлифовъчна машина
~, **энергети́ческая** енергетична машина
~, **эта́жная крути́льная** *текст.* етажно пресукало
~, **этикетиро́вочная** 1. *полигр.* машина за *(печатане на)* етикети 2. машина за *(лепене на)* етикети
~, **явнопо́люсная** явнополюсна машина *(електрическа)*, машина с явно изразени полюси
машиниза́ция *ж* механизация, изпълнение с *(помощта на)* машини
машини́ст *м* машинист
~, **кра́новый** крановик, машинист на кран
~ **локомоти́ва** локомотивен машинист, машинист
~, **парово́зный** *вж.* **машини́ст локомоти́ва**
~, **экскава́тора** багерист
~ **электрово́за** машинист на електрически локомотив
маши́нка *ж* машинка, *(малка)* машина
~, **взрывна́я** *мин.* взривна машинка; *воен.* подривна машинка
~ **для стри́жки воло́с** машинка за стрижене
~, **запа́льная** *вж.* **маши́нка, взрывна́я**
~, **пи́шущая** пишеща машина
~, **пи́шущая портати́вная** носима пишеща машина
~, **пи́шущая электри́ческая** електрическа пишеща машина
~, **подрывна́я** *вж.* **маши́нка, взрывна́я**
~, **шлифова́льная** ръчна машинка за шлифоване
~, **я́корная** *кораб.* приспособление за спускане на котвата
маши́нный машинен
машинове́дение *с* машинознание
машино-де́нь *м* машиноден *(единица за работа)*
машинокомпле́кт *м* машинен комплект
маши́нопись *ж* машинопис, писане на машина
машинопрока́тный *(отнасящ се или предназначен)* към *или* за временно използуване на машини срещу наем
машино-сме́на *ж* машиносмяна *(единица за работа)*
машинострое́ние *с* машиностроене
~, **го́рное** минно машиностроене
~, **доро́жное** производство на пътни машини
~, **лёгкое** леко машиностроене
~, **подъёмно-тра́нспортное** транспортно-повдигателно машиностроене
~, **сельскохозя́йственное** селскостопанско машиностроене, производство на селскостопански машини
~, **стро́ительное** производство на строителни машини
~, **то́чное** точно машиностроене, машиностроене с повишени изисквания по отношение на точността
~, **тра́кторное** тракторно машиностроене, тракторостроене
~, **тра́нспортное** транспортно машиностроене
~, **тяжёлое** тежко машиностроене
~, **хими́ческое** химическо машиностроене, производство на химически машини *(и съоръжения)*
~, **энергети́ческое** енергетично машиностроене
машинострои́тельный машиностроителен
машино-ча́с *м* машиночас *(единица за работа)*
маши́ны *мн* *(вж. също* **маши́на** *ж)* машини

~, **го́рные** минни машини
~, **кормоприготови́тельные** *с. ст.* машини за фураж
~, **кузне́чно-пре́ссовые** ковашко-пресови машини
~, **поса́дочные** *с. ст.* садачни машини, садачки
~, **семеочисти́тельные** *с. ст.* семечистачни машини
~, **сеноубо́рочные** *с. ст.* машини за прибиране на сено, машини за косене
~, **хлопкоубо́рочные** *с. ст.* памукоберачни машини
мая́к *м* 1. фар, маяк; радиофар 2. *стр.* сигнален знак; колче, пикет
~, **акусти́ческий** *кораб.* звуков фар, фар със звуков сигнал
~, **аэродро́мный** летищен [аеродрумен] фар
~, **аэронавигацио́нный** *ав.* аеронавигационен фар
~, **аэропо́ртовый** *вж.* **мая́к, аэродро́мный**
~, **враща́ющийся** *кораб.* въртящ се фар
~, **глисса́ндный** *ав.* плъзгащ се фар
~, **звуково́й** *вж.* **мая́к, акусти́ческий**
~, **ко́довый** *ав.* кодов фар
~, **курсово́й** *ав.* курсов фар
~, **лине́йный** *вж.* **мая́к, курсово́й**
~, **маркёрный** *ав.* маркировъчен *(радио-)*фар
~, **мига́ющий** *кораб.* мигащ фар, фар с проблясъци
~, **навигацио́нный** *ав., кораб.* навигационен фар
~ **на тре́щинах** *жп.* наблюдателен знак върху пукнатина *(малка циментова плочка, поставяна върху пукнатини на мостови опори и сводове, за изясняване въздействието на различни фактори)*
~**-отве́тчик** *кораб.* насочващ радиофар с автоматичен отговор
~**-ориенти́р** *кораб.* ориентиращ фар
~, **плаву́чий** плаващ фар *(на специален плавателен съд)*
~, **поса́дочный** *ав.* фар за кацане
~, **промежу́точный** *ав.* междинен фар *(навигационна следа)*
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен фар *(радаров)*
~, **светово́й** *кораб.* светещ фар
~, **углово́й** *стр.* ъглов направляващ блок *(за мазилката)*
~, **штукату́рный** *стр.* 1. майка, изравнителна летва *(по която мазачът се води и заглажда еднакво дебело и равно)* 2. пътечка, ивица *(от мазилката, направена от мазача, за да се води по нея)*
ма́ятник *м* 1. махало 2. *жп.* люлков [изпреварващ] лост *(на парен локомотив)*
~, **баллисти́ческий** *съпр., воен.* балистично махало
~, **гидрометри́ческий** *физ.* хидрометрично махало
~, **горизонта́льный** хоризонтално махало *(в сеизмологията)*
~, **динамометри́ческий** *изм.* динамометрично махало
~, **компенсацио́нный** компенсационно махало *(на часовник)*
~, **компенси́рованный** *геод.* компенсирано махало
~, **кони́ческий** конусно махало
~, **математи́ческий** математично [просто] махало
~, **оборо́тный** *геофиз.* обръщаемо [реверсионно] махало *(физично)*
~, **секу́ндный** секундно махало *(просто махало с полупериод≈1 сек)*
~, **сло́жный** сложно [физично] махало
~, **сфери́ческий** сферично махало
~, **торсио́нный** торзионно махало
~, **уда́рный** *съпр.* ударно махало *(за изпитване на жилавост)*
~, **уравни́тельный** уравнително махало *(на часовник)*
~, **физи́ческий** *вж.* **ма́ятник, сло́жный**
~ **Фуко́** *мех.* махало на Фуко
~, **центробе́жный** центробежно махало *(на регулатор)*
~, **циклоида́льный** *мех.* циклоидно махало
~, **эвольве́нтный** *мех.* еволвентно махало
ма́ятниковый махален; люлков
мгла *ж* **пы́льная** *метео* суха мъгла *(от дим, прашинки)*
меа́ндр *м* 1. *хидр.* меандър (подковообразна) извивка на речно корито 2. *арх.* меандър *(лентообразен орнамент с извивки)* 3. *маш.* меандрова предавка *(зъбна — използува се в металорежещимашини)*
ме́бель *ж* мебел, мебели
ме́га... мега... *(в наименованията на измервателни единици — увеличение милион пъти, т. е.* 10^6*)*
мегаба́р *м физ.* мегабар *(единица за налягане)*
мегава́тт *м ел., изм.* мегават
мегаво́льт *м ел., изм.* мегаволт
мегаге́рц *м физ., изм.* мегахерц
мегаджо́уль *м физ., изм.* мегаджаул
мегади́на *ж физ., изм.* мегадина
мегакюри́ *м физ., изм.* мегакюри
мегато́нна *ж* мегатона *(условна единица за мощността на ядрен заряд, съответствуващ на мощността на милион тона тринитротолуол)*
мегафара́да *ж ел., изм.* мегафарад
мегафо́н *м ак.* мегафон, звукова тръба, фуния за предаване на устна информация *(без или с нискочестотна усилвателна апаратура)*
мегаэлектро́н-во́льт *м изм.* мегаелектронволт
ме́ггер (мегомме́тр) *м ел.* мегаомметър, мегер *(за измерване на изолацията)*
мего́м *м изм.* мегаом
мёд *м хран.* мед
~, **пчели́ный** пчелен мед
~, **со́товый** мед на пити
~, **спускно́й** центрофугиран мед
медве́дка *ж* 1. *(ръчна)* багажна количка, двуколка *(напр. за обслужване на жп. гари)* 2. *дърв.* руканка, рукан *(стъргало с две дръжки)* 3. пробивачка, перфоратор,

преса за дупки *(напр. при монтаж на металоконструкции)*
медеобжигательный медопържилен, *(служещ)* за пържене на медни руди
медеплавильный медотопилен, *(служещ)* за топене на мед; медодобивен
медиана *ж мат.* медиана *(на триъгълник)*
медистый меден, медосъдържащ; медоподобен
медицина *ж* **авиационная** авиационна медицина
~, **космическая** космическа медицина
медленно действующий бавнодействуващ
медленнолетучий *хим.* труднолетлив
медленный бавен; *ядр.* бавно движещ се *(за елементарна частица)*
медмонтит *м минер.* медмонтит
меднение *с мет., обр. мет.* помедяване
медник *м* медникар, бакърджия
медницкая *ж* медникарска работилница, бакърджийница
медно-аммиачный *хим., текст.* медно-амонячен
меднолитейная *ж* медна леярна, леярна за мед
меднолитейщик *м* леяр на мед [медни изделия]
медно-марганцевый *мет.* медно-манганов
медно-никелевый *мет.* медно-никелов
меднопрокатный *(служещ)* за валцуване на мед
меднорудный *геол. (съдържащ, разполагащ)* с медна руда, медоруден
медно-свинцовый *мет.* медно-оловен
медно-цинковый *мет.* медно-цинков
медный меден *(напр. изработен от мед)*; меден *(съдържащ мед — напр. сплав)*, медосъдържащ
медобслуживание *с* медицинска служба *(напр. на рудник, завод)*
медовик *м минер.* мелит, меден камък
медовый *хран.* меден, медов
медонос *м хран.* медоносно растение
медпомощь *ж* медицинска [санитарна] помощ
медпункт медицинска служба, медицински пункт
медь *ж хим.* мед, Cu
~, **азотистая** меден нитрид
~, **азотнокислая** меден (II) нитрат, купринитрат
~, **анодная** анодна мед
~, **бромистая** меден (I) бромид, купробромид; меден (II) бромид, куприбромид
~, **водородистая** меден хидрид
~ **в чушках** мед на блокове
~, **гранулированная** гранулирана мед
~, **губчатая** гъбеста мед
~, **жёлтая** месинг
~, **йодистая** меден (I) йодид, купройодид
~, **катодная** катодна [електролитна] мед
~, **конвертерная** конверторна мед
~, **красная** чиста мед *(след огнево рафиниране)*
~, **кремнистая** *леяр.* меден силицид
~, **легированная** медна сплав
~, **листовая** мед на листа, медна ламарина
~, **неочищенная** непречистена мед
~, **обмоточная** *ел.* мед на намотка, намотъчна мед
~, **однохлористая** меден (I) хлорид, купрохлорид
~, **основная углекислая** основен меден карбонат, меден (II) дихидроксикарбонат
~, **отожжённая** отгрята мед
~, **полосовая** медна лента
~, **полусернистая** меден (I) сулфид, купросулфид
~, **прутковая** мед на пръти, прътова мед
~, **радиоактивная** радиоактивна мед
~, **рафинированная** рафинирана мед
~, **роданистая** меден (I) тиоцианат, меден (I) роданид; меден (II) тиоцианат, меден (II) роданид
~, **розетная** мед на дискове *или* шайби *(рафинирана)*
~, **самородная** *минер.* самородна мед
~, **сернистая** меден (I) сулфид, купросулфид; меден (II) сулфид, куприсулфид
~, **сернокислая** меден (I) сулфат, купросулфат; меден (II) сулфат, куприсулфат
~, **синеродистая** меден (I) цианид, купроцианид; меден (II) цианид, куприцианид
~, **сортовая** мед на профили *(пръти)*, профилна мед
~, **сурьмянистая** меден антимонид
~, **сырая** *вж.* **медь, чёрная**
~, **твёрдотянутая** твърдоизтеглена мед
~, **техническая** техническа мед
~, **углекислая** меден (I) карбонат, купрокарбонат
~, **уксуснокислая** меден (II) ацетат, куприацетат
~, **фосфористая** меден (I) фосфид; меден (II) фосфид
~, **хлористая** меден (I) хлорид, купрохлорид
~, **хлорная** меден (II) хлорид, куприхлорид
~, **хлорноватокислая** меден (II) хлорат
~, **цементационная** [**цементная**] циментна [утаена] мед
~, **цианистая** *вж.* **медь, синеродистая**
~, **чёрная** [**черновая**] черна [сурова, нерафинирана, конверторна] мед
~, **чушковая** *вж.* **медь в чушках**
~, **электролитическая** [**электролизная**] електролитна [електролизна, катодна] мед
межа *ж геод.* межда, граница; синор
межатомный *хим., физ.* междуатомен
межгранулярный *вж.* **межзернистый**
междендритный *мет.* междудендритен
междоузлие *с физ.* междувъзлие *(напр. на кристална решетка)*
меж(ду)ведомственный междуотраслов
междувитковый *ел. (лежащ)* между намотки
междугородный междуградски
междузубие *с маш.* междузъбие, впадина между зъбите *(на колело)*
междукаскадный *(лежащ)* между стъпала [степени], междустъпален
междукристаллический междукристален
междумолекулярный междумолекулен, междумолекулярен

междупо́люсный *ел.* междуполюсен, *(лежащ)* между полюси
междупу́тье *с жп.* междуосово разстояние *(на две успоредни линии)*
междуре́льсовый *жп.* междурелсов
междуре́чье *с* междуречие, местност между две реки
междуря́дье *с с. ст.* междуредие, разстояние при междуредово обработване *(на почвата)*
междусто́лпие *арх.* междуколонно разстояние, стъпка между колони
междустро́чие *полигр.* междуредие
междуэлектро́дный междуелектроден
междуэта́жный *стр.* междуетажен
межева́ние *с* прокарване на граници; разграничаване
межево́й разграничителен; граничен
ме́жень *ж хидр.* трайно маловодие, продължителен [сезонен] нисък стоеж на водата *(в река)*
ме́женный маловоден
межзаводско́й междузаводски
межзвёздный *астр.* междузвезден
межзерни́стый *мет.* междузърнест
межио́нный междуйонен
межконтинента́льный *ракет.* междуконтинентален
межкристалли́тный (межкристалли́ческий) междукристален
межла́мповый *радио* междулампов, *(лежащ)* между лампи *(електронни)*
межлистово́й *ел.* междулистов *(напр. за изолация)*
межнукло́нный *ядр.* междунуклеонен
межни́к *м геод.* межда, граница
межоперацио́нный междуоперационен *(напр. транспорт)*
межосево́й *маш.* междуосов
межпла́стовый *геол.* междупластов
межсисте́мный *ел.* междусистемен *(напр. за връзка между енергосистеми)*
межфа́зовый междуфазен, междуфазов
межцехово́й междуцехов *(напр. транспорт)*
межци́кловый междуциклов
межчасти́чный *ядр.* междучастичен
межшпа́льный *жп.* междутраверсов
межъя́дерный междуядрен
межэлектро́дный междуелектроден
мездра́ *ж кож.* мавия, пуздра *(месестата страна на необработена кожа)*
мездре́ние *с кож.* обезлешване, шерване *(отстраняване на некожната тъкан)*
~ **«на сби́вок»** обезлешване с тъпи ножове
~ **«на сре́зок»** обезлешване с остри ножове
мездри́льщик *м кож.* обезлешвач, шервач
мездри́ть *кож.* обезлешвам, шервам
мездря́к *м кож.* нож за обезлешване
мезоагрега́т *м петр.* мезоагрегат *(със средно големи зърна)*
мезоа́том *физ.* мезоатом
мезодина́мика *ж* мезодинамика *(в квантова теория на полето)*
мезозо́й *м геол.* мезозойска ера, мезозой
мезозо́на *ж петр.* мезозона *(средна зона при метаморфизма на скалите)*
мезоли́т *м* 1. *геол.* мезолит *(средната епоха от каменния период)* 2. *минер.* мезолит
мезоме́р *м ядр.* мезомер
мезо́мери́я *ж ядр.* мезомерия
мезомоле́ку́ла *ядр.* мезомолекула
мезомо́рфный мезоморфен
мезо́н *м ядр.* мезон
~, **ве́кторный** векторен мезон
~, **заря́женный** зареден мезон
~, **К-** К-мезон, каон
~ **косми́ческого излуче́ния** мезон от космическо излъчване
~, **лёгкий** лек мезон
~, **мю-** μ-мезон, мюон
~, **нейтра́льный** неутрален мезон
~, **отрица́тельно заря́женный** отрицателно зареден мезон
~, **пи-** π-мезон, пион
~, **положи́тельно заря́женный** положително зареден мезон
~, **скаля́рный** скаларен мезон
~, **тяжёлый** тежък мезон
мезо́ний *м ядр.* мезоний *(свързана система от положителен мюон и електрон)*
мезони́н *м арх.* мецанин, полуетаж *(над партерния етаж)*
мезо́нный *ядр.* мезонен
мезопа́уза *ж геофиз.* мезопауза *(преходен атмосферен слой между мезосферата и термосферата — на височина около 80 км)*
мезорелье́ф *м геол.* мезорелеф *(за форми на земната повърхност между макро- и микрорелеф)*
мезосфе́ра *ж геофиз.* мезосфера *(слой на атмосферата на височина 40—80 км)*
мезото́рий *м хим.* мезоторий
мезо-фо́рма *ж* мезоформа *(неактивна форма)*
мейергоффери́т *м минер.* мейергоферит
меймаки́т *м минер.* меймакит, тунгстит, волфрамова охра
мейони́т *м минер.* мейонит
меко́новый *хим.* меконов *(от меконовата киселина)*
мел *м* 1. *петр.* тебешир, креда 2. *геол.* креда *(съкратено наименование на кредния период и кредната система)* 3. *изм., ак.* мел *(извънсистемна единица за височината на звука)*
~, **активи́рованный** *петр.* активирана креда
~, **ве́рхний** *геол.* горна креда *(серия, епоха)*
~, **ископа́емый** *петр.* изкопаема креда
~, **кра́сный** червена креда
~, **куско́вый** бучковидна креда
~, **литогра́фский** литографска креда
~, **мо́лотый** мляна креда, тебешир на прах
~, **ни́жний** *геол.* долна креда *(серия, епоха)*
~, **озёрный** езерна креда
~, **осаждённый** *хим.* утаена креда, утаен карбонат
~, **отму́ченный** пречистена [промита] креда
мелаконі́т *м минер.* мелаконит, парамелаконит, природен меден окис
мелали́т *м* мелалит *(керамичен материал)*

мелами́н *м* *хим.* меламин
мела́нж *м* 1. *хим.* меланж *(смес от концентрирани сярна и азотна киселина)* 2. *текст.* меланж, меланжиран плат
меланжи́рование *с* *текст.* меланжиране
мелани́н *м* меланин *(пигмент)*
мелани́т *м* *минер.* меланит *(черноцветена разновидност на минерала андрадит)*
меланованади́т *м* *минер.* меланованадит
меланокра́товый *петр.* меланократов
мела́сса *ж* меласа *(отпадъчен продукт при захарно производство)*
мелафи́р *м* *петр.* мелафир *(основна ефузивна скала)*
меле́ние *с* *стр.* покриване с креда, белосване; кредоване *(в бояджийството)*
мелили́т *м* *минер.* мелилит, сомервилит
мелини́т *м* мелинит, пикринова киселина *(взривно вещество)*
мелиора́ция *ж* мелиорация *(трайно подобряване на естествените почвени условия)*
~, **агролесотехни́ческая** мелиорация чрез лесотехнически мероприятия
~, **гидротехни́ческая** мелиорация чрез напояване и отводняване
~ **земе́ль** *с. ст. вж.* **мелиора́ция**
~ **кли́мата** подобряване на климата *(в резултат на комплексни мероприятия)*
~, **хими́ческая** мелиорация чрез химически изменения *(в структурата на почвата)*
ме́лкий 1. дребен, ситен 2. плитък, недълбок
мелкобло́чный *стр.* дребноблоков
мелковкра́пленный *геол.* дребновпръснат
мелково́дье *с* плитчина; ниско равнище на вода
мелково́дный плитководен
мелкогра́вийный ситнобаластрен, ситночакълен
мелкодиспе́рсный ситноразсипан, ситноразпределен, ситнодисперсен
мелкозало́женный *стр.* плиткозаложен *(за фундамент)*
мелкозём *м* *с. ст.* ситен пясък *(с размер на зърното под 0,25 мм)*
мелкозерни́стость *ж* дребнозърнестост
мелкозерни́стый дребнозърнест
мелкозу́бчатый *(който е)* със ситни зъби
мелкоиго́льчатый *крист.* дребноиглест
мелкокали́берный малокалибрен
мелкокристалли́ческий дребнокристален
мелколе́сье *с* ниска гора; храсталак
мелкомасшта́бный *геод.* дребномащабен
мелкомо́лотый ситно смлян
мелкопо́ристый дребнопорест, дребношуплест
мелкораздро́бленный ситно раздробен [натрошен]
мелкоразмо́лотый *вж.* **мелкомо́лотый**
мелкоро́слый *с. ст.* нисък *(за растения)*; дребен, малък *(за животни)*
мелкосери́йный дребносериен
мелкосидя́щий *кораб.* плиткогазещ
мелкосло́йный *(характеризиращ се)* с тесни годишни пръстени *(за дървесина)*
мелкосо́ртный *(който е)* с профил с малки размери *(напр. за профилна стомана)*
мелкотова́рник *м* *стр.* късоразмерен дървен материал
мелкоше́рстный късовлакнест
мелкояче́истый дребноклетъчен; ситномрежест; финопорест
мелова́ние *с* кредиране *(при боядисване, в хартиена промишленост)*
мело́ванный кредиран, напълнен с креда
мелово́й *геол.* креден
мелони́т *м* *минер.* мелонит, черен гранат
мелотёрка *ж* мелница за креда
ме́лочь *ж* *мин.* ситнеж, дребосък, прах
~, **антраци́товая** ситен антрацит, ситни антрацитови въглища
~, **асбе́стовая** азбестов ситнеж, ситен азбест; късовлакнест азбест
~, **брике́тная** брикетен ситнеж
~, **бурова́я** 1. сондажен шлам 2. (скален) ситнеж от пробиване *(на взривни дупки)*
~, **зару́бная** подкопен ситнеж
~, **ка́менная** *стр.* ситнеж от камък *(при обработване на камъка)*
~, **каменноуго́льная** въглищен ситнеж
~, **ко́ксовая** *мет.* коксов ситнеж, коксови отпадъци
~ **кирпича́** натрошени тухли
~, **оборо́тная** *мет.* оборотен ситнеж *(при агломерация на руда)*
~, **про́бковая** корков ситнеж
~, **ру́дная** руден ситнеж
~, **у́гольная** въглищен ситнеж; ситни въглища
~, **шла́ковая** *мет.* шлаков ситнеж, ситен шлак
мель *ж* плитковина, плитчина, плитко място
мелька́ние *с* трепкане, мигане
~ **цвето́в** *тлв.* трепкане на цвета
~ **я́ркости** *тлв.* трепкане на яркостта
мельникови́т *м* *минер.* мелниковит *(колоидна разновидност на пирита)*
ме́льница *ж* мелница, мелачка
~, **бараба́нная** барабанна мелница
~, **бараба́нно-шарова́я** барабанна топкова мелница
~, **би́льная** *вж.* **ме́льница, уда́рная**
~, **вальцо́вая** 1. *хран.* валцова мелница 2. *обог.* валцова трошачка
~, **ветряна́я** вятърна мелница
~, **вибрацио́нная** *хим.* вибрационна мелница
~, **вихрева́я** *вж.* **ме́льница, стру́йная**
~, **водяна́я** водна мелница, воденица
~, **га́лечная** 1. *мин.* чакълена мелница *(за мелещи тела се използуват рудни късове)* 2. барабанна мелница с кремъчна облицовка *(и кремъчни мелещи тела)*
~, **го́рная** рудничнa [минна] мелница
~, **ди́сковая** *хран.* дискова мелница
~ **для кру́пного размо́ла** мелница за едро мелене
~ **для ме́лкого размо́ла** мелница за ситно мелене
~ **для мо́крого помо́ла** мелница за мокро мелене
~ **для размо́ла расти́тельного волокна́** *харт.* *(конусна)* мелница за растителни влакна

~ **для сухо́го помо́ла** мелница за сухо мелене
~, **дробильная** трошачка, мелница за едро мелене, дезинтегратор
~, **колло́идная** *хим.* колоидна мелница
~, **кольцева́я** пръстеновидна мелница (*с цилиндрични мелещи тела*)
~, **кони́ческая** [**ко́нусная**] *харт.* конусна мелница
~, **кофе́йная** *хран.* мелница за кафе
~, **многока́мерная шарова́я** многокамерна топкова мелница
~, **молотко́вая** чукова мелница (*обикн. за изготвяне на прахообразно гориво от въглища, торф*)
~, **мукомо́льная** мелница за брашно
~, **обди́рочная** ударно-лющачна мелница
~, **па́льцевая** (*центробежна*) палцова мелница, дезинтегратор
~, **прутко́вая** *вж.* **ме́льница, стержнева́я**
~, **пылеу́гольная** мелница за мелене на прах (*най-често въглища*)
~, **ро́ликовая** [**ролько́вая**] *вж.* **ме́льница, центробе́жная ма́ятниковая**
~ **самоизмельче́ния** самомелеща мелница (*за мелещи тела се използуват късове от мелещия се материал*)
~, **сепара́торная** сепараторна мелница (*разделя смления материал по големина на зърното*)
~, **стержнева́я** прътова мелница (*мелещите тела са кръгли стоманени парчета с дължина, равна на дължината на барабана*)
~, **стру́йная** струйна мелница (*без мелещи тела*)
~, **тру́бная** [**тру́бчатая**] тръбна мелница
~, **у́гольная** мелница за въглища
~, **уда́рная** ударна мелница, мелница с ударно действие, дезинтегратор
~, **уда́рно-ди́сковая** ударно-дискова мелница
~, **центробе́жная** центробежна мелница
~, **центробе́жная ма́ятниковая** центробежна махална мелница (*с цилиндрични мелещи тела — ролки*)
~, **чили́йская** чашева [бегунна] мелница, колерганг, бегун
~, **шарова́я** топкова мелница
~, **ша́хтная** *вж.* **ме́льница, го́рная**
~, **электри́ческая** електрическа мелница
ме́льничный мелничен; воденичен
мельтейги́т *м* *петр.* мелтейгит (*меланократна алкална скала*)
мельхио́р *м* мелхиор (*сплав на мед, цинк, никел и желязо*)
мельча́ть 1. *с. ст.* издребнявам, ставам подребен [по-малък] 2. *кораб.* (*без 1 и 2 л*) става по-плитък (*напр. за река*)
мельче́ние *с* дробене, раздробяване
мельчи́ть смилам; надробявам, натрошавам
меля́сса *ж* *вж.* **мела́сса**
мембра́на *ж* мембрана, диафрагма; преграда
~, **гармо́никовая** мембрана-хармоника, силфонна мембрана (*в автоматично-регулиращи апаратури*)
~, **грамофо́нная** грамофонна мембрана
~, **ионообме́нная** йоннообменна мембрана (*напр. в апаратура за омекотяване на вода*)
~, **кони́ческая** конусна мембрана
~, **металли́ческая** метална мембрана
~, **пло́ская** плоска мембрана
~, **по́ристая** пореста мембрана
~, **предохрани́тельная** мембранен предпазител (*срещу налягане*), предпазна мембрана
~, **рези́новая** гумена мембрана
~, **стекля́нная** стъклена мембрана
~, **телефо́нная** телефонна мембрана
мембра́нный мембранен
менделе́вий *м* *хим.* менделевий (*изкуствено получен радиоактивен елемент с пореден номер 101*), Md
менделееви́т *м* *геол.* менделеевит (*разновидност на минерала пирохлор*)
мендипи́т *м* *минер.* мендипит, хлоршпат
мендоци́т *м* *минер.* мендоцит
менегини́т *м* *минер.* менегинит
ме́нзула *ж* *геод.* мензула, планшет (*за геодезични снимки с кипрегел*)
мензу́рка *ж* мензурка (*лабораторен уред*)
мени́ск *м* 1. *физ.* менискус, мениск (*закривена свободна повърхност на течност в капилярна тръба*) 2. *опт.* изпъкнало-вдлъбната леща, мениск 3. *обр. мет.* изпъкналост (*на повърхности, между които се кове*)
~, **ви́димый** видим менискус
~, **во́гнутый** вдлъбнат менискус (*при мокрещи течности*)
~, **вы́пуклый** изпъкнал менискус (*при немокрещи течности*)
~, **отрица́тельный** разсейваща леща (*изпъкнало-вдлъбната*)
~, **положи́тельный** събирателна леща (*вдлъбнато-изпъкнала*)
~ **ра́вной кривизны́** нулева леща
менти́л *м* *хим.* ментил (*радикал*)
менто́л *м* *хим.* ментол
ме́ра *ж* (*вж. също* **меры** *мн*) 1. мярка; единица за измерване 2. мярка (*веществено възпроизвеждаща единицата за измерване*), мера 3. мярка, мероприятие
~ **вмести́мости** мярка за вместимост [обем]
~, **гра́дусная** мярка в градуси, градусна мярка
~ **длины́** мярка за дължина
~ **ёмкости** *вж.* **ме́ра вмести́мости**
~, **квадра́тная** мярка за лице, квадратна мярка (*с две измерения*)
~, **клеймёная** *изм.* маркирана мярка (*напр. теглилка*)
~, **концева́я** плоскопаралелна гранична мярка, измервателна плочка
~, **куби́ческая** мярка за обем, кубична мярка (*с три измерения*)
~, **лине́йная** мярка за дължина, линейна мярка (*с едно измерение*)
~, **метри́ческая** метрична мярка
~ **необрати́мости** *физ.* мярка за необратимост
~ **объёма** мярка за обем
~, **образцо́вая** образцова мярка (*установена с висока точност*)
~, **основна́я** основна единица за измерване

~, **относи́тельная** относителна мярка
~ **пло́щади** мярка за лице [площ]
~, **произво́дная** производна мярка (*на единица за измерване*)
~, **рабо́чая** работна мярка
~, **радиа́нная** радиан (*измервателна единица за равнинен ъгъл*: 1 *рад* = 180° (π = = 57°17′44,8″)
~, **рассе́ивания** *физ.* мярка за разсейването
~, **углова́я** 1. мярка за ъгъл (*напр. градус, радиан*) 2. уред за измерване на ъгли (*напр. транспортир*)
~, **штрихова́я** мярка с деления (*напр. за дължина, за ъгъл*)
~, **этало́нная** еталонна мярка
мервини́т *м* *минер.* мервинит
мергелева́ние *с* *с. ст.* мергелуване
ме́ргелистый *геол.* мергелен
ме́ргель *м* *петр.* мергел (*седиментна скала от варовито и глинесто вещество*)
~, **битумино́зный** [**би́тумный**] битумен мергел
~, **гипсоно́сный** гипсоносен мергел
~, **гли́нистый** глинест мергел (*с повишено съдържание на глинесто вещество*)
~, **доломи́товый** доломитен мергел (*карбонатното вещество е от минерала доломит*)
~, **известко́вый** варовиков мергел
~, **и́листый** тинест мергел
~, **кремни́стый** силициев мергел
~, **мелово́й** креден мергел
~, **песча́нистый** [**песча́ный**] песъчлив мергел
~, **сланцева́тый** шистозен мергел
~, **солено́сный** солен мергел
~, **триа́совый** триасов мергел
~, **формо́вочный** леярски мергел
~, **цеме́нтный** циментов мергел
мере́йный *кож.* награпен, назърнен, шагрениран
мере́я *ж* *кож.* грапавина, назърненост, шагрен, текстура
мерзлота́ *ж* *геол.* замръзналост
~, **ве́чная** (зона на) многогодишна замръзналост
мерзлотове́д *м* специалист по геокриология
мерзлотове́дение *с* геокриология (*наука за многогодишно замръзналите скали, почви и грунтове*)
мерзлотоме́р *м* (*уред за определяне дълбочината на замръзналия слой*)
меридиа́н *м* *геод.*, *астр.* меридиан
~, **астрономи́ческий** астрономичен меридиан
~, **географи́ческий** географски меридиан
~, **геодези́ческий** геодезичен меридиан
~, **геомагни́тный** геомагнитен меридиан
~, **гри́нвичский** гринички [гринвички] меридиан
~, **земно́й** земен меридиан
~, **ко́мпасный** компасен меридиан
~, **магни́тный** магнитен меридиан
~ **наблюда́теля** меридиан на наблюдателя
~, **нача́льный** начален меридиан, **нулев** меридиан
~, **небе́сный** небесен меридиан
~, **нулево́й** *вж.* **меридиа́н, нача́льный**
~, **осево́й** осов меридиан
меридиа́нный меридианен
меридиона́льный меридионален (*намиращ се в направление север—юг*)
мери́ло *с* *икон.* мерило, критерий
мери́льный измервателен, мерителен
мерино́с *м* *с. ст.* мериносова овца
мери́тельный измервателен, мерителен; измерващ
ме́рить меря, измервам; премервам; претеглям
ме́рка *ж* мярка
~, **координа́тная** *геод.* координата
меркалли́т *м* *минер.* меркалит
меркапта́ль *м* *хим.* меркаптал, тиоацетал
меркапта́н *м* *хим.* меркаптан, тиоалкохол, тиол
меркапти́д *м* *хим.* меркаптид
меркапто́л *м* *хим.* меркаптол
меркури́д *м* меркурид (*съединение на живака с метал*)
меркуриме́трия *ж* меркуриметрия (*обемноаналитичен метод с титруване с меркуринитратов разтвор*)
меркури́рование *с* *хим.* меркуриране (*вкарване на живак в органично съединение*)
меркуроме́трия *ж* меркурометрия (*метод на утаечен обемен анализ с титруване с меркуронитратов разтвор*)
меря́ушка *ж* *кож.* обработена агнешка кожа
ме́рный 1. измервателен, мерителен 2. отмерен, ритмичен
мероксе́н *м* *минер.* мероксен (*разновидност на биотита*)
мерриили́т *м* мерилит (*минерал, срещащ се в метеорити*)
мерсериза́ция *ж* *текст.* мерсеризация, мерсеризиране (*обработване с алкален разтвор*)
мерсеризова́ние *с* *вж.* **мерсериза́ция**
ме́ртель *м* *стр.* разтвор (*за зидане*), замазка; хоросан
~, **возду́шно-тверде́ющий** втвърдяващ се на въздуха разтвор
~, **огнеупо́рный** огнеупорна замазка
мерца́ние *с* 1. *свт.* блещукане, мигане 2. *астр.* трепкане, мигане
~ **звёзд** трепкане [мигане] на звездите
~ **изображе́ния** *тлв.* трепкане [мигане] на изображението
~ **като́да** *ел.* мигане на катода, фликер-ефект
ме́ры *мн* (*вж. също* **ме́ра** *ж*) мерки
~ **безопа́сности** мерки за (*осигуряване на*) безопасност
~ **защи́ты** мерки за защита
~, **концевы́е** *изм.* плоскопаралелни гранични мерки, измервателни плочки
~, **предохрани́тельные** предпазни мерки
~, **противопожа́рные** противопожарни мерки [мероприятия]
~, **профилакти́ческие** предпазни [профилактични] мерки
~, **угловы́е жёсткие** *изм.* ъглови шаблони

~ **электри́ческих величи́н** мерки за електрическите величини *(за веществено възпроизвеждане на единици за измерване, напр. за съпротивление, капацитет, индуктивност)*
месдо́за (мессдо́за) *ж* **1.** месдоза, хидравличен мембранен динамометър **2.** *обр. мет.* динамометър за измерване на силите на рязане
~, **ёмкостная** динамометър с капацитивно действие
меси́лка *ж* месачка, бъркачка; миксер
~-**взбива́лка** разбивачка, бъркачка *(в производство на захарни изделия)*
~, **ло́пастная** лопаткова месачка
~, **трёхвалко́вая** тривалцова месачка
меси́ть меся *(тесто, глина)*
мессершти́хель *м полигр.* щихел; нож за гравиране
места́ *мн* **присý́чек** *текст.* дефект от заприддане
ме́стность *ж* **го́рная** планинска местност
ме́стный местен, локален
ме́сто *с* място
~, **вака́нтное** *физ.* свободно [празно] място, ваканция *(за разполагане на електрон)*
~ **вво́да** вход, въвеждане *(напр. на тръба, кабел)*
~ **взя́тия образца́** място на вземане на проба
~ **включе́ния** *ел.* място на включване
~ **вскры́тия** *мин.* място на разкриване
~ **вы́грузки** място на разтоварване, разтоварище
~ **вы́лета** *ав.* стартова площадка
~, **геометри́ческое** *мат.* геометрично място
~ **для отва́ла** *мин.* насипище, табан, халда
~ **для сиде́нья** седалка
~ **для стоя́нки** *вж.* **ме́сто стоя́нки**
~, **достро́ечное** достроечно място *(в корабостроителница)*
~ **заложе́ния ша́хты** място на залагане на шахта
~ **захороне́ния радиоакти́вных отхо́дов** *ядр.* място за погребване [заравяне] на радиоактивни отпадъци
~ **изло́ма** *вж.* **ме́сто перело́ма**
~ **конта́кта** *ел.* контактно място; контактно петно
~ **назначе́ния** местоназначение *(напр. на товар)*; адрес
~ **обры́ва** *ел.* място на скъсване [прекъсване]
~ **отбо́ра** място на *(паро-)*отнемане [отдаване]
~ **поврежде́ния** *ел.* място на повредата
~ **перело́ма** място на счупване [разрушаване, скъсване]
~, **плацка́ртное** *жп., трансп.* запазено място
~ **пробо́я** *ел.* място на пробива
~, **рабо́чее** работно място
~, **сбо́рочное** място [площадка, позиция] за монтаж
~ **сда́чи** място на предаване
~ **соприкоснове́ния** *вж.* **ме́сто конта́кта**
~, **ста́ртовое** *ракет.* стартова площадка
~ **стоя́нки** стоянка, място за стоене [паркиране]; спирка
~, **то́нкое** *текст.* утънено място
~, **у́зкое** *икон.* тясно място *(напр. в производството)*
~ **управле́ния** управление, ръководство, сграда на управлението *(напр. заводоуправление)*
~ **уте́чки** *мин.* място на изтичане *(напр. на газ)*
~, **я́корное** *кораб.* котвено място
местонахожде́ние *с* **1.** разположение, местонахождение **2.** *геол.* находище
местоположе́ние *с* местоположение; разположение, положение
месторасположе́ние *с* месторазположение; разположение, положение
месторожде́ние *с геол.* находище; *мин.* находище, залеж *(естествено натрупване на полезни изкопаеми в земната кора)*
~, **аллювиа́льное** алувиално [наносно] находище
~, **апомагмати́ческое** апомагматично находище
~, **бала́нсное [бала́нсовое]** балансово находище *(включено в промишлено използване)*
~, **биметасомати́ческое** биметасоматично находище
~, **близпове́рхностное** плитко залегнало находище
~, **буроу́гольное** находище на кафяви въглища
~, **вскры́тое** разкрито находище
~, **втори́чное** вторично находище
~ **выве́тривания** изветрително находище *(екзогенно)*
~, **вы́работанное** изработено [иззето] находище
~, **га́зовое** газово находище, находище на газ
~, **газонефтяно́е** газонефтено находище
~, **гидротерма́льное** хидротермално находище
~, **гипотерма́льное** хипотермално находище
~, **гистеромагмати́ческое** хистеромагматично находище, магматично-пневматолитно находище
~, **гнездово́е** гнездово [гнездообразно] находище
~, **железору́дное** железорудно находище
~, **жи́льное** жилно находище *(изкопаемото е под форма на жили)*, жила
~, **забала́нсовое** извънбалансово находище *(може да бъде обект на промишлено използване в бъдеще)*
~, **инфильтрацио́нное** инфилтрационно находище
~, **истощённое** изтощено [обеднено] находище
~, **ка́менное** каменно находище, находище на камък
~, **каменноу́гольное** каменовъглено находище
~, **ка́рстовое** карстово находище

~, **ко́мплексное** комплексно находище *(на няколко полезни изкопаеми)*
~, **конта́ктное** контактно находище
~, **конта́ктово-метаморфи́ческое** контактно-метаморфно находище
~, **конта́ктово-метасомати́ческое** контактно-метасоматично находище
~, **коренно́е** коренно [първично] находище
~, **криптомагмати́ческое** криптомагматично находище
~, **крутопа́дающее** стръмнозападащо находище
~, **ликвацио́нное** ликвационно находище
~, **линзообра́зное** лещообразно находище
~, **магмати́ческое** магматично [ендогенно] находище *(образувано в резултат на вътрешни геоложки процеси)*
~, **магматоге́нное** *вж.* **месторожде́ние, магмати́ческое**
~, **мезотерма́льное** мезотермално находище
~, **метаморфизо́ванное** метаморфозирано находище
~, **метаморфоге́нное** метаморфогенно находище
~, **метасомати́ческое** метасоматично находище
~, **многопластово́е** находище *(на нефт)* в няколко хоризонта
~, **накло́нное** наклонено находище
~ **неглубо́кого залега́ния** *вж.* **месторожде́ние, близпове́рхностное**
~, **непромы́шленное** непромишлено находище, находище без промишлено значение
~, **нефтяно́е** нефтено находище
~, **низкотемперату́рное** нискотемпературно находище *(хидротермално)*
~, **обводнённое** наводнено находище
~, **обло́мочное** отломъчно находище
~, **обсле́дованное** проучено находище
~, **ортомагмати́ческое** ортомагматично нахождение *(впръслеци, шлири, лещи всред магмени скали)*
~, **оса́дочное** утаено [седиментно] находище, утаени седиментни скали
~, **оста́точное** остатъчно находище
~, **перви́чное** първично находище
~, **перимагмати́ческое** перимагматично находище
~, **пла́стовое** пластово находище
~, **платфо́рменное** платформено находище
~, **пневматолити́ческое** [**пневматоли́товое**] пневматолитно находище *(образувано направо от летливите вещества на магмата)*
~, **пове́рхностное** екзогенно [повърхностно] находище
~, **подгото́вленное** подготвено [готово] находище *(за изземване)*
~ **поле́зных ископа́емых** находище на полезни изкопаеми
~, **полиметалли́ческое** многометално находище
~, **пологозалега́ющее** полегато залягащо находище
~ **приро́дного га́за** находище на природен газ
~, **прожи́лковое** находище с малки [дребни] жили
~, **промы́шленное** промишлено находище, находище с промишлено значение
~, **протомагмати́ческое** протомагматично находище
~, **разве́данное** *вж.* **месторожде́ние, обсле́дованное**
~, **ро́ссыпное** разсипно находище
~, **ру́дное** рудно находище
~, **сегрегацио́нное** сегрегационно находище
~, **сингенети́ческое** сингенетично находище
~, **ска́рновое** скарново находище
~, **соляно́е** солно находище
~, **телетерма́льное** телетермално находище
~, **торфяно́е** торфено находище, находище на торф
~, **у́гольное** въглищно находище
~, **фузи́вное** *вж.* **месторожде́ние, гистеромагмати́ческое**
~, **экзоге́нное** екзогенно находище
~, **элювиа́льное** изветрително находище
~, **эндоге́нное** ендогенно находище
~, **эпигенети́ческое** епигенетично находище
~, **эпитерма́льное** епитермално находище
ме́сяц *м* **аномалисти́ческий** *астр.* аномалистичен месец
~, **дракони́ческий** драконовски месец
~, **звёздный** *вж.* **ме́сяц, сидери́ческий**
~, **лу́нный** *вж.* **ме́сяц, синоди́ческий**
~ **сидери́ческий** звезден [сидеричен] месец
~, **синоди́ческий** лунен [синодичен] месец *(използува се за основа на лунните календари)*
~, **тропи́ческий** тропичен месец
метаалюмина́т *м хим.* метаалуминат, сол на метаалуминиевата киселина
метаарсена́т *м хим.* метаарсенат, сол на метаарсенената киселина
метаболи́зм *м* метаболизъм, обмен на веществата
метабора́т *м хим.* метаборат, сол на метаборната киселина
метаванада́т *м хим.* метаванадат, сол на метаванадиевата киселина
метаварисци́т *м минер.* метаварисцит
метависмута́т *м хим.* метабисмутат, сол на метабисмутената киселина
метавокси́т *м минер.* метавоксит
метавольфрама́т *м хим.* метаволфрамат
метагала́ктика *ж астр.* метагалактика
метагидроборацит *м минер.* метахидроборацит
метади́н *м ел.* метадин, метадин-генератор
~**-генера́тор** *вж.* **метади́н**
метаизоме́р *м хим.* метаизомер
метакислота́ *ж хим.* метакиселина *(с найниско съдържание на водород)*
метакремнеки́слый *хим.* метасиликат, метасилициев
метакрила́т *м хим.* метакрилат, сол или естер на метакриловата киселина
метакси́т *м минер.* метаксит *(разновидност на хризотила)*
мета́лл *м* *(вж. също* **мета́ллы** *мн)* метал
~, **акти́вный** *мет.* активен метал

~, **антифрикцио́нный** антифрикционен [лагерен] метал
~, **безуса́дочный** *мет.* метал без свиване
~, **бе́лый** бял метал, лагерна композиция; бабит
~, **благоро́дный** благороден метал
~ **в сли́тках** метал на блокове
~, **втори́чный** вторичен метал *(след претопяване от отпадъци)*
~, **гранули́рованный** *мет.* метал на зърна, гранулиран метал
~, **гу́бчатый** *мет.* гъбест метал, метална гъба
~ **двута́вровый** *мет.* метални пръти с двойно Т-образно сечение
~, **дефици́тный** *икон.* дефицитен метал; вносен метал
~, **зали́вочный** антифрикционен [лагерен] метал *(който се залива върху черупката на лагера)*
~, **защи́тный** защитен метал, защитно метално покритие
~, **зерка́льно-полиро́ванный листово́й** полирана ламарина
~, **зерка́льный** *(медно-калаена сплав)*
~, **зернёный [зерни́стый]** *вж.* **мета́лл, гранули́рованный**
~, **ка́таный** *мет.* валцуван метал
~, **като́дный** електролитен [електролизен] метал *(получен на катода)*, метал, получен [пречистен] с помощта на електролиза
~, **керами́ческий** металокерамичен материал, металокерамика *(получена по методи на прахова металургия)*
~, **ко́вкий** ковък метал
~, **колоко́льный** метал за камбани
~, **леги́рованный** легиран метал
~, **лёгкий** лек метал
~, **легкопла́вкий** леснотопим метал
~, **леме́шный** стомана за лемежи *(на плугове)*
~, **листово́й** листов метал, ламарина
~, **лито́й терми́тный** *зав.* термитна сплав *(за термитно заваряване)*
~, **марте́новский** мартенова стомана
~, **накладно́й** метал за плакиране *(върху метална лента)*
~, **напла́вленный** *зав.* наварен метал
~, **основно́й** *мет.*, *зав.*, *галв.* основен метал *(на сплав; металът, който се заварява или покрива)*
~, **перви́чный** първичен метал
~, **перехо́дный** *мет.* преходен метал
~, **плакиро́вочный** *вж.* **мета́лл, накладно́й**
~, **подши́пниковый** *вж.* **мета́лл, антифрикцио́нный**
~, **полосово́й** *мет.* метал на ивици [лента], чембер
~, **порошко́вый** метал на прах, метален прах *(в металокерамиката)*
~, **приса́дочный** *мет.*, *зав.* добавян метал; заваръчен метал
~, **прока́тный** валцуван метал
~, **про́фильный** *мет.* метал на профили, профилен метал
~, **прутко́вый** метал на пръти, метални пръти
~, **пу́шечный** *воен.*, *остар.* оръдеен метал, оръдеен бронз
~, **раски́сленный** *мет.* откислен метал
~, **распла́вленный** стопен [разтопен] метал, метална стопилка
~, **рафини́рованный** пречистен [рафиниран] метал
~, **ре́дкий** *мет.*, *хим.* рядък метал
~, **самоpо́дный** *геол.* самороден метал
~, **сва́рочный** метал за заваряване
~, **словоли́тный** *полигр.* букволивна сплав
~, **сортово́й** *вж.* **мета́лл, про́фильный**
~, **спечённый** *вж.* **мета́лл, керами́ческий**
~, **сыро́й** *мет.* суров [непречистен] метал
~, **терми́тный** *вж.* **мета́лл, лито́й терми́тный**
~, **типогра́фский** *полигр.* типографски метал, букволивна сплав
~, **толстолистово́й** дебелолистова ламарина
~, **то́нкий листово́й** тънка ламарина
~, **тугопла́вкий** мъчнотопим [труднотопим] метал
~, **тягу́чий** поддаващ се на изтегляне метал
~, **фасо́нный** *вж.* **мета́лл, про́фильный**
~, **хладноло́мкий** чуплив [трошлив] на студено метал
~, **цветно́й** цветен метал
~, **чёрный** черен метал
~, **чу́шковый** *вж.* **мета́лл в сли́тках**
~, **шве́ллерный** *мет.* метални пръти с П-образно сечение
~, **шрифтово́й** *вж.* **мета́лл, словоли́тный**
~, **электролити́ческий** електролитен [електролизен] метал, метал, получен с помощта на електролиза

металлиза́тор *м* 1 апарат за метализация, метализатор 2 пистолет за метализация [разпрашаване, разпръскване, разпиляване]
~, **га́зовый** апарат за газова [газопламенна] метализация
~, **порошко́вый** апарат за метализация прахообразен метал
~, **электродугово́й** апарат за електродъгова метализация

металлиза́ция *ж* метализация, метализиране
~, **ва́куумная** вакуумна метализация *(на студена или нагрята подложка)*
~, **га́зовая** газова метализация *(с газопламенно стопяване на метала)*
~, **гальвани́ческая** галванична [електролизна] метализация
~, **диффузио́нная** дифузионна метализация *(насищане на повърхностния слой найчесто на стоманени изделия)*
~, **пла́зменная** плазмена метализация
~ **распыле́нием** метализация чрез разпрашаване *(металът се стопява, пулверизира и напластява върху изделието)*
~, **хими́ческая** химическа метализация
~, **электродугова́я** електродъгова метализация *(с електродъгово стопяване на метала)*

металлизи́рованный метализиран, покрит с метал

металлизи́ровать метализирам, покривам с метал

металли́ческий метален

металлмикроско́п *м* металографски микроскоп
металлобума́жный *(направен)* от метализирана хартия
металлове́д *м* специалист по металите
металлове́дение *с* металознание *(наука за металите и сплавите)*
металлове́дческий съобразен със знанията ни за металите
металлогени́ческий (металлоге́нный) металогенен
металлоге́ния *ж геол.* металогения
металло́граф *м* металограф *(специалист)*
металлографи́ческий металографски
металлогра́фия *ж мет.* металография *(структурна и печатна)*
~, **высокотемперату́рная** високотемпературна металография
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна металография
металлоёмкий *(характеризиращ се)* с голям разход на метал
металлоёмкость *ж икон.* металопоглъщане, металоемкост *(количеството метал, разходван за производство на определена машина, механизъм, конструкция)*
металло́ид *м* неметал, металоид
металлоизде́лие *с* метално изделие, изделие от метал
металлоиска́тель *м* металотърсач
металлокера́мика *ж* металокерамика, прахова металургия *(за получаване изделия от метален прах чрез пресуване и спичане при висока температура)*
металлокерами́ческий 1. металокерамичен, (изготвен) по методите на прахова металургия, 2. металокерамичен, *(отнасящ се)* до метода на металокерамиката
металлоконстру́кция *ж* металоконструкция
металлоко́рд *м кауч.* метален [стоманен] корд
металлоло́м *м* метални отпадъци, стар метал *(вторични суровини)*
металломе́трия *ж* металометрия, металометрично картиране *(метод за търсене на рудни находища)*
металломикроско́п *м* металографски микроскоп
металлоно́сный *геол.* металоносен
металлообраба́тывающий металообработващ
металлообрабо́тка *ж* металообработване, металообработка
металлоо́птика *ж* металооптика
металлоргани́ческий *хим.* органометален
металлоотхо́ды *мн* метални отпадъци
металлоочисти́тельный *мет.* *(служещ)* за пречистване [рафиниране] на метали
металлоплави́льный металотопилен; металодобивен, металургичен
металлопла́ст *м* ламарина с полимерно покритие
металлопокры́тие *с* метално покритие *(със защитна или декоративна цел)*
металлоприёмник *м мет.* 1. резервоар за течен метал *(на пещ, вагрянка)* 2. металоприемник *(на висока пещ — частта от огнището, която се намира под оста на шлакотека)*
металлопроду́кция *ж* метална продукция, метално производство
металлопрока́т *м* валцувани метални изделия
металлопульвериза́тор *м* пистолет за метализация [разпрашаване на метал]
металлоре́жущий металорежещ
металлоско́п *м мет.* металоскоп
металлосодержа́щий металсъдържащ, с метално съдържание
металлотерми́ческий металотермичен
металлотерми́я металотермия *(получаване на метали от окисите им)*
металлоулови́тель *м* металоуловител
металлофи́зика *ж* физика на металите, металофизика
металлохи́мия *ж* металохимия
металлоци́кл *м хим.* металоциклично съединение
металлоши́хта *ж мет.* метална шихта
металлу́рг *м* металург
~, **гла́вный** главен металург
~-**инжене́р** инженер-металург
металлурги́ческий металургичен
металлу́ргия *ж* металургия
~ **благоро́дных мета́ллов** металургия на благородните метали
~, **ва́куумная** вакуумна металургия
~ **извлече́ния ура́на** металургия на извличането на урана
~, **ме́дная** металургия на медта
~, **огнева́я** огнева металургия, пирометалургия
~, **порошко́вая** прахова металургия, металокерамика
~ **ре́дких мета́ллов** металургия на редките метали
~, **цветна́я** цветна металургия, металургия на цветните метали
~, **чёрная** черна металургия
~, **электропечна́я** електрометалургия
~ **я́дерного то́плива** металургия на ядреното гориво
мета́ллы *мн* (*вж. също* **мета́лл** *м*) метали
~, **благоро́дные** благородни метали
~, **земе́льные** земни метали *(главен представител е алуминий; към тях спадат скандий, итрий и др.)*
~, **лёгкие** леки метали
~, **неблагоро́дные** неблагородни метали
~, **пирофо́рные** пирофорни [самозапалващи се] метали
~, **рассе́янные** *вж.* **мета́ллы, ре́дкие**
~, **ре́дкие** *хим.* редки метали *(редко срещащи се в природата)*
~, **редкоземе́льные** редки земни метали *или* елементи *(лантан, итрий, скандий и групата лантаниди)*
~, **тяжёлые** тежки метали
~, **цветны́е** цветни метали
~, **чёрные** черни метали
~, **щёлечноземе́льные** *хим.* алкалоземни метали
~, **щелочны́е** *хим.* алкални метали

метаматема́тика *ж* метаматематика, теория на доказателствата
метамери́я *ж* *хим.*, *остар.* метамерия
метаморфи́ды *мн* *геол.* метаморфиди
метаморфи́зм *м* *геол.*, *петр.* метаморфизъм (*природен процес на изменение на скалите*), метаморфоза
~, **аддити́вный** адитивен метаморфизъм
~, **гидротерма́льный** хидротермален метаморфизъм
~, **глуби́нный** дълбочинен метаморфизъм
~ **го́рных поро́д** метаморфизъм на скалите
~, **динами́ческий** динамичен метаморфизъм
~, **дислокацио́нный** дислокационен [динамичен] метаморфизъм
~, **конта́ктный** контактен метаморфизъм
~, **ни́зкий** *вж.* **метаморфи́зм, ретрогра́дный**
~, **оптали́ческий** опталически метаморфизъм (*под прякото действие на магмата*)
~, **пневматоли́товый** пневматолитов метаморфизъм
~, **прогресси́вный** прогресивен метаморфизъм
~, **региона́льный** регионален метаморфизъм
~, **регресси́вный** *вж.* **метаморфи́зм, ретрогра́дный**
~, **ретрогра́дный** ретрограден метаморфизъм
~, **терма́льный** термален метаморфизъм
метаморфи́ческий *геол.* метаморфен, метаморфичен
метаморфоге́нный *геол.* метаморфогенен, имащ метаморфен произход
метаморфо́за *ж* метаморфоза, преобразуване (*напр. в биологията*)
метамышьяковистоки́слый *хим.* метаарсенит (*само в съединения с наименование на метал*)
метамышьяковоки́слый *хим.* метаарсенат (*само в съединения с наименование на метал*)
мета́н *м* *хим.* метан, блатен газ
~, **мото́рный** моторен метан (*гориво за двигатели*)
метаниза́ция *ж* 1. *хим.* метанизация, метанизиране (*на газ*); 2. *геол.* метанизация (*на нефта*)
метани́рование *с* *вж.* **метаниза́ция 1**
метановыделе́ние *с* *геол.*, *мин.* метаноотделяне
мета́новый метанов
метано́л *м* *хим.* метанол, метилов алкохол
метаноно́сность *ж* *мин.* съдържание на метан (*във въглищен пласт*)
метанооби́льность *ж* *мин.* количество на отделящия се метан (*в* $м^3$ *на иззет тон въглища*)
метанта́нк (метанте́нк) *м* *хидр.* метантанк, затворен резервоар (*за биологично разлагане на утайките от канални води*)
метаориенти́рующий *хим.* ориентиращ в мета-положение [*м*-положение]
метаположе́ние *с* *хим.* мета-положение, *м*-положение, 1,3-положение
метаросси́т *м* *минер.* метаросит
метасилика́т *м* *хим.* метасиликат, сол на метасилициевата киселина
~ **ка́лия** калиев метасиликат, калиево водно стъкло
~ **ка́льция** калциев метасиликат
~ **на́трия** натриев метасиликат
метасо́ль *ж* *хим.* мета-сол
метасомати́зм *м* *геол.* метасоматоза (*изменение на химическия състав на минерали в природни условия*)
метастаби́льный *хим.* метастабилен, лабилен; (*намиращ се*) в състояние на неустойчиво равновесие (*в термодинамиката*)
метастанна́т *м* *хим.* метастанат, сол на метакалаената киселина
метастибни́т *м* *минер.* метастибнит
мета́тельный метателен, хвърлящ
метаторберни́т *м* *минер.* метаторбернит
метафо́рма *ж* *хим.* мета-форма, *м*-форма, 1,3-форма
метафосфа́т *м* *хим.* метафосфат, сол на метафосфорната киселина
~ **аммо́ния** амониев метафосфат
~ **ка́лия** калиев метафосфат
~ **на́трия** натриев метафосфат
метафосфористоки́слый *хим.* метафосфит (*само в съединения с наименование на метал*)
метафосфорноки́слый *хим.* метафосфат (*само в съединения с наименование на метал*)
метахлори́т *м* *минер.* метахлорит, бавалит
метахромати́ческий *физ.* метахроматичен
метацейнери́т *м* *минер.* метацейнерит (*радиоактивен уранов минерал*)
метаце́нтр *м* *кораб.* метацентър
~, **попере́чный** напречен [малък] метацентър
~, **продо́льный** надлъжен [голям] метацентър
метацикли́ческий привидно цикличен
метациннабари́т *м* *минер.* метацинабарит
мете́ль *ж* *метео* виелица
метео́р *м* метеор
метеорадиолока́тор *м* метеорологичен радиолокатор
метеори́т *м* *геол.* метеорит
~, **желе́зный** железен метеорит, сидерит
~, **желе́зо-ка́менный** смесен метеорит, сидеролит
~, **ка́менный** каменен [скален] метеорит, аеролит
~, **стеклова́тый** стъклен метеорит, тектит
метеорогра́мма *ж* метеорограма
метеоро́граф *м* метеорограф (*за изследване на атмосферата във височина*)
метеоро́лог *м* метеоролог
метеорологи́ческий метеорологичен
метеороло́гия *ж* *геофиз.* метеорология
~, **авиацио́нная** авиационна метеорология
~, **агра́рная** *вж.* **метеороло́гия, сельскохозя́йственная**
~, **го́рная** планинска метеорология
~, **динами́ческая** динамическа метеорология
~, **медици́нская** медицинска метеорология
~, **морска́я** морска метеорология
~, **прикладна́я** приложна метеорология
~, **сельскохозя́йственная** селскостопанска метеорология, агрометеорология

~, **синоптическая** синоптична метеорология, синоптика *(прогнози за времето)*
~, **физическая** физическа метеорология
метеосводка *ж* метеорологичен бюлетин
метеослужба *ж* метеорологична служба
метеоспутник *м* спътник за метеорологични наблюдения
метеостанция *ж* метеорологична станция
~, **автоматическая** автоматична метеорологична станция
метеоцентр *м* метеорологичен център
метизы *мн* метални изделия, железария
метик *м* вътрешнорадиална пукнатина *(дефект на дърво)*
метил *м хим.* метил-, метилова група, метилов радикал
~, **бромистый** *вж.* **метилбромид**
~, **иодистый** *вж.* **метилиодид**
~, **фтористый** *вж.* **метилфторид**
~, **хлористый** *вж.* **метилхлорид**
метиланилин *м хим.* метиланилин, толуидин, аминотолуол
метиларсин *м хим.* метиларсин
метилат *м хим.* метилат
метилацетилен *м хим.* метилацетилен, алилен, прокин
метилбензол *м хим.* метилбензол, толуол, толуен
метилбромид *м хим.* метилбромид, бромметан
метилбутират *м хим.* метилбутират, метилов естер на маслената киселина
метилвинилкетон *м хим.* метилвинилкетон, винилметилкетон
метилгидразин *м хим.* метилхидразин
метилгликоль *м хим.* метилгликол, 2-метоксиетанол, метилцелосолв
метилдисульфид *м хим.* метилдисулфид, диметилдисулфид
метилдихлорарсин *м хим.* метилдихлорарсин
метилен *м хим.* метилен, метиленова група, метиленов радикал
~, **бромистый** метилен бромид, дибромметан
~, **иодистый** метиленйодид, дийодметан
~, **фтористый** метиленфлуорид, дифлуорметан
~, **хлористый** метиленхлорид, дихлорметан
метиленанилин *м хим.* метиленанилин
метилендиацетат *м хим.* метилендиацетат
метиленмочевина *ж хим.* метилен карбамид
метилизонитрил *м хим.* метилизонитрил, метилкарбиламин
метилизопрен *м хим.* метилизопрен, диизопропенил
метилиодид *м хим.* метилйодид, йодметан
метилирование *с хим.* метилиране *(вкарване на метилова група)*
метилированный метилиран
метилировать *хим.* метилирам, вкарвам метилова група
метилкарбиламин *м хим.* метилкарбиламин, метилизоцианид, метилизонитрил
метилкаучук *м хим.* метилкаучук *(от диметилбутадиен)*
метилкетен *м хим.* метилкетен, метилетенон
метилмеркаптан *м хим.* метилмеркаптан, метантиол
метилметакрилат *м хим.* метилметакрилат, метилов естер на метакриловата киселина
метилмоносилан *м вж.* **метилсилан**
метилмочевина *ж* метилкарбамид
метилнатрий *м* метилнатрий
метиловый *хим.* метилов
метилол *м хим.* метилол-, хидроксиметил-
метилоранж *м хим.* метилоранж *(индикатор)*
метилпентоза *ж* метилпентоза
метилпиридин *м хим.* метилпиридин, пиколин
метилпроизводное *с хим.* метилно производно
метилпропилкетон *м хим.* метилпропилкетон, 2-пентанон
метилроданид *м хим.* метилроданид, метилтиоцианат
метилртуть *ж хим.* метилживак
метилсалицилат *м хим.* метилсалицилат, метилов естер на салициловата киселина
метилсилан *м хим.* метилсилан
метилстеарат *м хим.* метилстеарат, метилов естер на стеариновата киселина
метилсульфид *м хим.* метилсулфид, метилтиоестер
метилтиоцианат *м хим.* метилтиоцианат, метилсулфоцианат, метилроданид
метилтиоэфир *м вж.* **метилсульфид**
метилуретан *м* метилуретан
метилфенилгидразин *м хим.* метилфенилхидразин, асим-метилфенилхидразин
метилфенилкетон *м хим.* метилфенилкетон, ацетофенол
метилформиат *м хим.* метилформиат, метилов естер на мравчената киселина
метилфосфат *м хим.* метилфосфат, триметилфосфат
метилфторид *м* метилфлуорид, флуорметан
метилхлорид *м* метилхлорид, хлорметан
метилцеллюлоза *ж хим.* метилцелулоза
~, **карбоксилированная** карбоксилирована метилцелулоза
метилцианид *м хим.* метилцианид, ацетонитрил
метилциклобутан *м хим.* метилциклобутан
метилциклогексан *м* метилциклохексан
метилциклопропан *м хим.* метилциклопропан
метилэтиланилин *м хим.* метилетиланилин, N-метил-N-етиланилин
метилэтилкетон *м хим.* метилетилкетон, етилметилкетон
метилэтилцеллюлоза *ж хим.* метилетилцелулоза
метка *ж* 1. белег, знак, марка 2. маркиране, отбелязване, поставяне на знак
~, **визирная** *геод.* визирен знак
~, **измерительная** измервателен знак
~, **изотопная** *ядр.* изотопен знак
~, **контрольная** *полигр.* контролен знак
~, **координатная** *геод.* координатен знак
~ **отсчёта** *геод.* отчетен знак
~ **покрышки, балансировочная** знак [белег] за балансиране на гума

~ **поля́рности** *ел.* маркиране [означение] на полярността
~, **про́волочная** *мин.* жичен белег
~ **распределе́ния** маркировка на реда на запалването *(обикн. върху блока на цилиндъра на двигател с вътрешно горене)*
~, **стержнева́я** *леяр.* марка на сърце
~ **у́ровня воды́** знак [белег] за равнището на водата
~, **устано́вочная** *маш.* монтажен белег [знак], марка за регулиране
ме́ткий точен *(за попадение)*
ме́ткость *ж* точност *(за попадение)*
~ **бо́я** *вж.* **ме́ткость стрельбы́**
~ **стрельбы́** *воен.* точност на стрелбата *(напр. на пушка)*
ме́тод *м* метод
~ **автомати́ческого по́иска** *елн.* метод на автоматично търсене [избиране]
~, **адди́тивный** адитивен метод *(напр. на цветна кинематография)*
~, **активацио́нный** *ядр.* активационен метод
~, **алгебраи́ческий** *мат.* алгебричен метод
~, **анализацио́нно-ба́лльный** анализационно-балов метод
~, **аналити́ческий** аналитичен метод
~ **анало́гий** *елн., геол.* метод на аналогиите
~, **антисовпаде́ний** *ядр.* метод на антисъвпаденията
~ **аппроксима́ции** *мат.* метод на приближението
~, **ареометри́ческий** ареометричен метод *(зърнов анализ)*
~ **а́томного пучка́** *ядр.* метод на атомния сноп
~, **баллисти́ческий** *изм.* балистичен метод
~, **бесстру́жечный** безстружков метод *(вземане на проба без разрушаване на материала)*
~ **библиоте́чных подпрогра́мм** *изч., орг.* метод на библиотечните подпрограми
~ **бие́ния** *ел.* метод на биенето
~, **болометри́ческий** болометричен метод
~ **блужда́ющих то́ков** *мин.* метод на блуждаещите токове
~, **вариацио́нный** вариационен метод
~, **вероя́тностный** вероятностен метод
~, **весово́й** *хим.* тегловен [гравиметричен] метод
~, **вибрацио́нный** *стр.* вибрационен метод, вибриране *(при бетонови работи)*
~, **визуа́льный** визуален метод
~ **вихревы́х то́ков** *ел.* метод на вихровите токове
~ **враща́ющегося криста́лла** *крист.* метод на въртящия се кристал *(при изпитване на структурата)*
~ **вста́вки** *с. ст.* метод за присаждане на разцеп
~ **вы́бега** *ел.* метод на движение по инерция, метод със самоспиране
~, **вы́борочный** метод *(на изпитване)* по избор
~ **вы́званных потенциа́лов** *мин.* метод на предизвик ните потенциали
~, **газокинети́ческий** *физ.* метод, опиращ се на кинетичната теория на газовете
~, **газометри́ческий** *мин.* газометричен метод
~ **гибридиза́ции** *с. ст.* метод на хибридизацията
~ **гомологи́ческих пар** метод на хомологичните двойки *(в спектралния анализ)*
~, **гравиметри́ческий** *вж.* **ме́тод, весово́й**
~, **графи́ческий** графически метод
~, **графоаналити́ческий** графо-аналитичен метод
~ **групп (иссле́дования)** групов метод *(при изследване)*
~, **двухсло́йный** *мет.* двуслоен метод *(при термоелектролитно рафиниране на алуминия)*
~, **дека́дный** *ел.* десетичен метод
~ **деформа́ций** метод на деформациите
~, **динами́ческий** динамичен метод
~ **динами́ческого программи́рования** *елн.* метод на динамично програмиране
~, **дифракцио́нный** *физ.* дифракционен метод
~, **дифференциа́льный** диференциален метод
~ **дифференци́рованных опера́ций** метод *(на производство)* с отделни [диференцирани] операции *(за обработване, монтаж)*
~, **диффузио́нный** дифузионен метод
~ **доба́вок** *хим.* метод на добавяне *(чрез капещ електрод — в полярографията)*
~ **доли́вок** метод чрез доливане *(при изпитвания за определяне на разхода на гориво)*
~ **до́ступа че́рез о́чередь** *изч.* метод за достъп чрез опашка *(по реда на постъпване)*
~ **дроссели́рования** метод чрез дроселиране, дроселов метод
~, **дугово́й** *хим.* дъгов метод *(напр. при съединяване на азот)*
~ **есте́ственного по́ля** *мин.* метод на естественото *(електрическо)* поле, метод на естествените потенциали
~ **задава́емой нагру́зки** *съпр.* метод със задаване на натоварването
~ **замеще́ния** *хим.* метод със заместване [субституция]
~ **заполне́ния шва, обратноступе́нчатый** метод на обратностепенно заваряване
~ **заря́женного те́ла** *геофиз.* метод на зареденото тяло, метод на заряда
~ **засе́чек** 1. *геод.* метод на засечки 2. *мех.* метод на последователните положения *(при определяне на траекториите на точки от механизми)*
~ **зерка́льных изображе́ний** *мин.* метод на огледалните образи
~ **измере́ния** метод на измерване, измервателен метод
~ **измере́ния, абсолю́тный** абсолютен метод на измерване
~ **измере́ния, бесконта́ктный** безконтактен метод на измерване
~ **измере́ния, дифференциа́льный** диференциален метод на измерване
~ **измере́ния, дро́ссельный** *вж.* **ме́тод дроссели́рования**

~ **измере́ния, интерференцио́нный** интерференционен метод на измерване
~ **измере́ния, компенсацио́нный** компенсационен метод на измерване
~ **измере́ния, ко́мплексный** комплексен метод на измерване
~ **измере́ния, конта́ктный** контактен метод на измерване
~ **измере́ния, ко́свенный** косвен [непряк] метод на измерване
~ **измере́ния, нулево́й** нулев метод на измерване
~ **измере́ния, объёмный** метод на обемно измерване, обемен метод на измерване
~ **измере́ния отраже́ния** *изч.* метод на измерване отражението *(при оптическо четене на знаци)*
~ **измере́ния, относи́тельный** относителен метод на измерване, метод на относително измерване
~ **измере́ния, пневмати́ческий** пневматичен метод на измерване *(безконтактен)*
~ **измере́ния потѐрь, ваттме́тровый** *ел.* метод за измерване на загубите с *(помощта на)* ватметър
~ **измере́ния, проекцио́нный** проекционен метод на измерване *(с проектиране върху екран)*
~ **измере́ния, рефлектометри́ческий** рефлектометричен метод на измерване *(на грапавост на повърхности)*
~ **измере́ния, сравни́тельный** сравнителен метод на измерване, метод на сравнително измерване
~ **изото́пный** *ядр.* изотопен метод
~ **изото́пных индика́торов** *хим.* метод на изотопните индикатори
~, **иммерсио́нный** имерсионен метод
~, **и́мпульсный** *ел.* импулсен метод
~, **индика́торный** индикаторен метод
~, **индукцио́нный** *ел.* индукционен метод
~ **интегри́рования** метод на интегриране
~ **интенси́вности** *геофиз.* метод на интензивността *(напр. на магнитно поле)*
~, **интерполяцио́нный** метод на интерполиране [интерполация]
~, **интерферометри́ческий** интерферометричен метод
~, **искрово́й** *изм.* искров метод
~ **испыта́ния** изпитвателен метод, метод на изпитване
~ **испыта́ния, гаммаграфи́ческий** *мет.* гамаграфически метод на изпитване
~ **испыта́ния, флуоресце́нтный** флуоресцентен метод на изпитване
~, **иссле́довательский** изследователски метод, метод на изследване
~, **ка́пельный** *хим.* капков метод; капков анализ
~, **карботерми́ческий** *мет.* карботермичен метод *(за получаване на метали)*
~, **каска́дный** каскаден [степенен, последователен] метод
~ **квартова́ния** *хим.* квартуване *(на лабораторна проба)*
~, **кинемати́ческий** кинематичен метод
~ **коди́рования** *елн.* метод на кодиране [шифриране]
~, **колориметри́ческий** *хим.* колориметричен метод *(анализ)*
~, **комбинацио́нный** комбинационен метод
~, **компенсацио́нный** компенсационен [изравнителен] метод
~ **коне́чных ра́зностей** *мат.* метод на крайните разлики *(при решаване напр. на диференциалните уравнения за движението на подземните води)*
~, **конта́ктный** *хим.* контактен метод, контактен катализ *(за производство на сярна киселина)*
~ **контро́ля, магни́тный** *обр. мет.* метод за магнитен контрол *(за откриване на скрити дефекти в стоманени изделия)*
~, **ко́свенный** косвен [непряк] метод
~ **крепле́ния, втачно́й** *кож.* метод на закрепване на ходилото *(на обувка)* със зашиване
~ **крепле́ния, вулканизацио́нный** *кож.* метод на закрепване на ходилото *(на обувка)* с вулканизация
~ **крепле́ния, клеево́й** *кож.* метод на закрепване на ходилото *(на обувка)* с лепене
~, **криоскопи́ческий** *хим.* криоскопски метод, криоскопия
~, **ксилиди́новый** *хим.* ксилидинова абсорбция *(за обезсеряване на газ)*
~, **кулонометри́ческий** кулонометричен метод
~, **лаборато́рный** лабораторен метод
~ **лету́чей а́рки** *стр.* метод на летяща дъга *(при тунелни работи)*
~ **лине́йного программи́рования, и́ндексный** индексен метод на линейно програмиране
~, **лине́йный** *ел.* линеен метод
~, **люминесце́нтный** луминесцентен метод
~ **магистра́лей** *мин.* метод на главните линии
~, **магни́тный** *ел.* магнитен метод
~ **магни́тных суспе́нзий** метод на магнитни суспензии *(в магнитна дефектоскопия)*
~, **магнитографи́ческий** магнитографичен метод *(дефектоскопия)*
~, **магнитометри́ческий** магнитометричен метод
~, **маршру́тный** *геод.* маршрутен метод
~, **масс-спектрографи́ческий** *физ.* масов спектрографичен метод
~, **масс-спектрометри́ческий** *физ.* масов спектрометричен метод
~ **материа́льных бала́нсов** *мин.* метод на материалните баланси *(за изчисляване запасите на нефт и газ)*
~, **меркурометри́ческий** *хим.* меркурометричен метод *(титруване с разтвори на живачни соли)*
~ **ме́ченых а́томов** *ядр.* метод на белязаните атоми
~, **микрокапилля́рный** *хим.* метод с използуване на микрокапиляри *(в анализа)*
~ **минима́кса** *ел.* метод на минимакса

~ **многоканáльной зáписи** метод с многоканално записване
~ **многокрáтного экспони́рования** метод за многократно експониране *(за комбинирани киноснимки)*
~ **модéли** *вж.* **мéтод моделúрования**
~ **моделúрования** метод на моделиране, моделиране
~, **модéльно-макéтный** метод на макетно моделиране, моделно-макетен метод *(при проектиране)*
~, **мóкрый** мокър метод *(напр. при класификация по зърнистост)*
~ **молекуля́рных орби́т** *физ.* метод на молекулните орбити
~ **момéнтов** метод на моментите
~ **монтажá, индустриáльный** *стр.* промишлен метод на монтаж
~ **Мóнте-Кáрло** *мат.* метод Монте-Карло, метод на статистическите изпитвания *(с помощта на моделиране на случайни процеси)*
~, **мостовóй** *изм., ел.* мостов измервателен метод
~, **мотóрный** моторен метод *(при определяне на октаново число)*
~ **наимéньшего ри́ска** метод на най-малкия риск
~ **наимéньших квадрáтов** *мат.* метод на най-малките квадрати
~ **нали́ва в шýрфи** *хидр.* метод за наливане в шурф *(при определяне на коефициента на филтрация)*
~ **наложéния** *мат.* метод на наслагане [суперпониране]
~ **непреры́вного литья́** *мет.* метод на непрекъснато леене
~, **неразрушáющий** метод *(на изпитване)* без разрушаване *(на материала)*
~, **нитрóзный** *хим.* нитрозен метод *(за производство на сярна киселина)*
~, **номографи́ческий** метод на изчисляване с помощта на номограма
~, **нулевóй** *ел.* нулев метод
~ **обкáта обкатки** *маш.* метод на сработване [разработване] *(напр. на зъбни колела)*
~ **обогащéния** метод на обогатяване, обогатителен метод
~ **обрабóтки** метод на обработване *или* систематизиране *(на резултати)*
~ **обрабóтки материáлов гáзовым противодавлéнием** *мет.* метод за обработване на материалите с газово противоналягане
~ **обрáтного плавлéния** метод на обратно топене *(полупроводникова техника)*
~ **обрáтной свя́зи** *ел.* метод на обратна връзка
~ **обрáтных деформáций** *зав.* метод на обратните деформации *(на изкривяването при заваряване)*
~ **обрезáния** метод на обрязване *(в квантова теория)*
~, **объёмно-аналити́ческий** обемно-аналитичен метод
~, **огневóй** *мет.* огневи [пирометалургичен] метод; сух метод
~, **однováнный** 1. *текст.* еднобанен метод *(на багрене)* 2. *кож.* еднованен метод *(на дъбене)*
~, **однослóйный** *полигр.* еднослоен метод
~ **озони́рования** *хим.* метод на озониране
~ **окислéния** *хим.* окислителен метод
~ **опóрного ядрá** *стр.* метод на опорно ядро *(при тунелни работи)*
~ **оптимизáции** метод на оптимизация, оптимизационен метод
~, **опти́ческий** оптически метод
~, **óпытно-статисти́ческий** опитно-статистически метод *(при нормировъчни работи)*
~ **ортогонáльных ли́ний** метод на ортогоналните линии [траектории]
~ **осаждéния** *хим.* утаечен [седиментационен] метод *(аналитичен)*
~, **осциллографи́ческий** осцилографичен метод
~ **отбóра и подбóра** *с. ст.* метод на отбора и подбора
~ **очереднóго приближéния** *мат.* метод на последователно приближение
~ **парамагни́тного резонáнса** метод на парамагнитния резонанс
~, **пенсильвáнский удáрный** *мин.* метод на ударно-въжено сондиране
~ **плáвающей запятóй** *изч.* метод на плаващата запетая
~ **плáвающей зóны** *мет.* метод на зонално [поясно] топене *(при рафиниране на метали)*
~, **плáзово-шаблóнный** плазово-шаблонен метод (в самолетостроенето)
~, **плюсóвочно-запáрный (крашéния)** *текст.* метод *(на багрене)* напояване-запарване, педстим метод
~ **поглощéния** *геол.* метод на поглъщането *или* насищането *(за определяне на коефициента на порестост)*
~ **подбóра** метод на отбирането
~ **подóбия** *мат.* метод на подобието
~ **подстанóвки** *мат.* метод на полагането [субституцията]
~, **полуавтомати́ческий** полуавтоматичен метод
~, **поля́рный** *геод.* поляреn метод
~, **порóговый** *ак.* метод на *(измерване на)* прага на чуването, метод за определяне на долната граница (на чуването)
~, **порошкóвый** *крист.* прахов метод *(в рентгенографията)*
~ **послéдовательной смéны стационáрных состоя́ний** *хидр.* метод на последователна смяна на състоянията *(при определяне на непостоянна филтрация на подземни води)*
~ **послéдовательных приближéний** *вж.* **мéтод очереднóго приближéния**
~, **потенциометри́ческий** *ел.* потенциометричен метод
~, **потóчно-кольцевóй** *орг.* поточно-пръстеновиден метод, метод на (поточен) кръгов транспорт
~, **потóчно-конвéйерный** поточно-конвейерен метод *(напр. при строителство)*

~, **пото́чно-расчленённый** поточно-разчленен метод, метод на отделни потоци *(напр. при строителни работи)*
~, **пото́чный** *орг.* поточен метод, поточна система на работа
~ **приближённый** приблизителен метод
~ **проб (и ошибок)** метод на систематично пробване
~ **про́бных трасс** *жп.* метод на пробните трасета
~ **программи́рования** метод на програмиране
~ **проекти́рования, моде́льно-маке́тный** моделно-макетен метод на проектиране
~ **пропо́рций** *мат.* метод на пропорциите
~ **просто́й итера́ции** *мат.* метод на проста итерация *(повторение)*
~ **рабо́т, пото́чно-позицио́нный** поточно-позиционен метод на работа *(напр. при монтаж на машини)*
~ **равнопотенциа́льных ли́ний** *геофиз.* метод на еквипотенциалните линии, метод на еднаквите потенциали
~ **ра́вных отклоне́ний** метод на еднаквите отклонения
~ **ра́вных я́ркостей** метод на еднаквите яркости *(във фотометрията)*
~ **радиоакти́вного контро́ля** метод на радиоактивен контрол
~ **радиоакти́вных индика́торов** *хим.* метод на радиоактивните индикатори
~, **радиографи́ческий** радиографичен метод
~, **радиокарбо́нный [радиоу́гольный]** метод за определяне на абсолютната геоложка възраст *(на основа изотопа въглерод C^{14})*
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен метод
~, **радиометри́ческий** радиометричен метод
~ **радиоте́ни** метод на радиосянката
~ **разбавле́ния [разведе́ния]** метод на разреждането
~ **развёртки** *елн.* метод на развивка
~ **разделе́ния изото́пов** метод на разделяне на изотопите
~ **разделе́ния, ионообме́нный** йонообменен метод на разделяне
~ **разделе́ния, хими́ческий** химически метод на разделяне
~ **разме́рности** метод чрез анализ на размерностите *(в теория на подобието и при моделиране)*
~ **разнесённого приёма** *радио* метод на приемане с разнесени антени
~, **ра́зностный** *вж.* **ме́тод, дифференциа́льный**
~ **разрабо́тки нефтяны́х за́лежей, ша́хтный** шахтен метод за разработване на нефтени залежи
~, **расчётно-аналити́ческий** изчислително-аналитичен метод *(при техническо нормиране)*
~ **регули́рования** *изч.* метод на регулиране *(чрез алгоритъм за изработване на управляващи въздействия)*
~, **резона́нсный** резонансен метод
~ **рекупера́ции** *мет.* рекуперационен метод
~ **ремо́нта, индивидуа́льный** метод на индивидуалния ремонт
~ **ремо́нта, поваго́нно-агрега́тный** *жп.* вагонно-агрегатен метод на ремонт
~ **ремо́нта, узлово́й** метод на възлов [агрегатен] ремонт
~, **рентге́новский** рентгенов метод
~, **рентгенографи́ческий** рентгенографичен метод *(напр. за рентгенодиагностика в техниката)*
~, **рентгеноструктýрный** *крист.* рентгеноструктурен анализ
~ **самосинхрониза́ции** *ел.* метод на само- [груба] синхронизация
~ **самоторможе́ния** *ел.* метод на самоспиране
~ **све́тлого по́ля** *хим.* метод на осветеното поле
~ **сгла́живания** метод на изравняването
~ **секу́щих** *ел.* метод на секущите
~, **сельси́нный** *ел.* селсинен метод
~, **силикотерми́ческий** *мет.* силикотермичен метод *(при получаване на метали)*
~, **силово́й** силов *(скоростен)* метод *(при рязане на метали)*
~, **склероскопи́ческий** метод за изпитване *(на твърдостта)* с помощта на склероскоп
~ **скользя́щего давле́ния** *топл.* метод на пълзящото налягане
~, **скоростно́й** скоростен [бърз] метод
~, **слага́тельный** метод на наслагане *(напр. при смесване на бои или цветове)*
~ **случа́йного по́иска** *мат.* метод на случайното търсене
~, **со́до-известко́вый** *хим.* метод *(за омекотяване на вода)* със содо-варов разтвор
~, **спектра́льный** спектрален метод
~, **спектрофотометри́ческий** *хим.* спектрофотометричен метод
~ **сравне́ния** метод на сравнение
~ **сре́дней пове́рхности** метод на средната повърхност
~ **среднеквадрати́чного то́ка** *ел.* метод на средната квадратна стойност на тока
~, **статисти́ческий** статистически метод
~ **статисти́ческой прове́рки** *изч.* метод на статистическа проверка
~, **стати́ческий** статически метод
~ **страфика́ции** метод на разслоението, страфикационен метод
~, **стробоскопи́ческий** стробоскопичен метод
~ **строи́тельства, пото́чный** поточен строителен метод, поточен метод на строителство
~, **ступе́нчатый** стъпален [степенен] метод
~ **ступе́нчатых ци́клов** метод на стъпални цикли *(при термообработване на металите)*
~ **сумма́рного норми́рования** метод на обобщено [сумарно] нормиране
~ **сумми́рования** сумиращ метод, метод на сумиране
~ **суперпози́ции** *вж.* **ме́тод наложе́ния**
~ **твёрдых номина́лов** *икон.* метод [система] на твърди номинали

~ **тёмного по́ля** *физ.* метод на тъмното поле
~ **тенево́й** *геофиз.* метод на сенките
~, **тензометри́ческий** тензометричен метод *(за измерване на напрежения по предизвиканите от тях деформации)*
~, **термодинами́ческий** термодинамичен метод
~, **термометри́ческий** термометричен метод
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически метод
~, **титрометри́ческий** *хим.* титриметричен метод
~ **торможе́ния [то́рмоза]** спирачен метод
~ **то́чечного преобразова́ния** метод на точково преобразуване
~ **трёх амперме́тров** *изм., ел.* метод *(за измерване)* с три амперметъра
~ **трёх про́волочек** метод на трите тела *(за измерване на резба)*
~, **трёхсло́йный** *мет.* метод на трите слоя *(при рафиниране на алуминий чрез електролиза)*
~, **триангуляцио́нный** триангулационен метод
~, **уда́рный** ударен метод
~ **узловы́х напряже́ний** *ел.* метод на възловите напрежения
~, **ультраакусти́ческий [ультразвуково́й]** ултразвуков метод
~ **ура́внивания** метод на изравняване *(в колориметрията)*
~, **уравнове́шивания** метод на уравновесяване
~ **ускоре́ния части́ц, резона́нсный** *ядр.* резонансен метод за ускоряване на частици
~ **фа́зового пеленгова́ния** метод за пеленгиране с няколко дефазирано излъчващи антени
~, **фазовоконтра́стный** метод на контрастните фази *(при работа с микроскоп)*
~, **фазометри́ческий** *ел.* фазометричен метод
~ **фа́кторного ана́лиза** метод на факторния анализ
~, **физи́ческий** физически метод *(напр. на изпитване)*
~, **фильтрацио́нный** филтрационен метод
~, **флуоресце́нтный** *ядр.* флуоресцентен метод
~, **фотометри́ческий** фотометричен метод
~, **фотопласти́нок** *ядр.* метод на фотоплаките
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектрически метод
~ **фотоэму́льсий** *вж.* **ме́тод фотопласти́нок**
~, **хими́ческий** химически метод
~, **хроматографи́ческий** хроматографичен метод
~ **цара́пания** метод на драскане *(изпитване на твърдост)*
~ **центрифуги́рования** *ядр.* метод на центрофугирането
~, **цианами́дный** *хим.* циано-амиден метод *(при получаване на амоняк)*
~ **ци́клов** метод на циклите *(в термодинамиката)*
~, **цифрово́й** цифров метод
~ **части́чного отображе́ния** *тлв.* метод на частично изображение
~ **часто́тного разделе́ния** *вж.* **ме́тод часто́тного уплотне́ния**
~ **часто́тного уплотне́ния** многоканален метод [многоканална система] с уплътнение по честота
~ **часто́тной многокана́льности** *вж.* **ме́тод часто́тного уплотне́ния**
~, **часто́тный** *авт.* честотен метод
~, **чи́сленно-графи́ческий** числено-графичен метод
~, **чи́сленный** числен метод
~, **число́-и́мпульсный** *авт.* число-импулсен метод
~ **шабло́нов** метод на шаблоните
~, **шлихово́й** *мин.* шлихов метод *(изследване на проби по обогатяването на тежкия остатък след промиване с вода)*
~, **шпурово́й** *мин.* метод *(за взривни работи)* с пробиване на дупки
~ **эквивале́нтных величи́н** метод на еквивалентните величини
~, **эксперимента́льный** опитен [експериментален] метод
~, **экспре́ссный** експресен [бърз] метод *(за анализи)*
~ **экстрапо́ляции** екстраполационен метод, метод с екстраполиране
~ **электри́ческих анало́гий** метод на електрическите аналогии
~ **электри́ческого моделирова́ния** метод на електрическо моделиране
~, **электродинами́ческий** електродинамичен метод
~, **электроиндукти́вный** електроиндуктивен метод
~, **электроискрово́й** електроискров метод
~, **электролити́ческий** електролитен [електролизен] метод, метод чрез електролиза *(за получаване на нежелезни метали)*
~, **электромагни́тный** електромагнитен метод
~, **электрометри́ческий** електрометричен метод
~, **электронографи́ческий** *физ.* електронографичен метод
~ **электротепловы́х анало́гий** метод на електротоплинните аналогии
~, **электрохими́ческий** електрохимичен метод
~, **эманацио́нный** *ядр.* еманационен метод
~, **эмпири́ческий** емпиричен метод
~, **энергети́ческий** енергиен метод
~ **энергети́ческого бала́нса** метод на енергийния баланс
~, **я́дерный** ядрен метод
мето́дика *ж* методика
методи́ческий 1. методичен, съобразен с метод *(на работа, на обучение)* 2. *мет.* методичен *(за зонална нагревателна пещ, в която има методична зона, т. е. зона на предварително нагряване)*
метокси́л *м* *хим.* метоксил-, метоксилна група
метоксикислота́ *ж* *хим.* метоксикиселина
метоксили́рование *с* метоксилиране *(вкарване на метоксилна група)*
мето́л *м* *хим., кфт.* метол *(проявител)*

метр *м* 1. метър *(основна измервателна единица за дължина от международната система)* 2. метър *(мярка за дължина)*
~, **архи́вный** архивен метър *(първи платинен еталон на единицата за дължина в метричната система — изготвен във Франция в края на 18-то столетие)*
~, **геопотенциа́льный** геопотенциален метър
~, **квадра́тный** квадратен метър
~, **куби́ческий** кубичен метър
~, **лине́йный** метър *вж.* **метр, пого́нный**
~, **пого́нный** метър, линеен метър *(за разлика от квадратен и кубичен метър)*
~**-руле́тка** ролетка
~, **складно́й** сгъваем метър
~, **скла́дочный** пространствен [кубичен] метър
~, **уса́дочный** леярски формовъчен метър *(държи сметка за свиването на метала след втвърдяване)*
~, **эталóнный** еталонен [прототипен] метър
метра́ж *м* дължина в метри
метранпа́ж *м* *полигр.* метранпаж
ме́трика *ж* *мат.* метрика
~, **индефини́тная** индефинитна метрика *(в квантова електродинамика)*
~ **простра́нства-вре́мени** метрика на пространство и време
~ **электрова́куумных прибо́ров** *елн.* измерване [метрология] на електронни лампи [уреди]
метри́ческий метричен
метро́ *с* *вж.* **метрополите́н**
метроби́т *м* *стр.* метробит, метроизол *(памучна тъкан, пропита или намазана с асфалт)*
метро́вка *ж* *вж.* **метр, складно́й**
метроизо́л *м* *вж.* **метробит**
метроло́гия *ж* *изм.* метрология
метроно́м *м* метроном *(уред за отмерване на такт)*
~**-прерыва́тель то́ка** *ел.* метрономов прекъсвач на тока
метрополите́н *м* метро, градска подземна железница
~ **глубо́кого заложе́ния** дълбоко положено метро
~ **ме́лкого заложе́ния** плитко положено [плитко] метро
~, **надзе́мный** надземно [открито] метро
~ **на эстака́дах, надзе́мный** надземно метро на естакади
~, **подзе́мный** *вж.* **метрополите́н**
метрострое́ние *с* метростроене, строителство на подземни железници
метрошто́к 1. *хидр.* дълбочиномер, прът за измерване на дълбочини 2. *жп.* метърщок *(за измерване равнището на течности в резервоари)*
метчи́к *м* *маш.*, *мин.* метчик
~, **а́нкерный** анкърен метчик
~, **га́ечный** гаечен метчик, метчик за гайки
~, **га́зовый** метчик за газови тръби
~, **глухо́й** *мин.* глух метчик *(без промивен канал)*
~ **для кони́ческой резьбы́** метчик за конусна резба
~, **изо́гнутый га́ечный** огънат метчик за гайки
~**-кали́бр** *мин.* метчик-калибър *(вид спасителен метчик)*
~, **калибро́вочный** метчик за калиброване, калибровъчен метчик
~, **комбини́рованный** комбиниран метчик
~, **кони́ческий** *вж.* **метчи́к для кони́ческой резьбы́**
~, **коте́льный** метчик за котелни работи
~, **ле́вый** метчик за лява резба, ляв метчик
~, **лови́льный** *вж.* **метчи́к, спаса́тельный**
~, **ма́точный** калибровъчен метчик *(за почистване и калиброване на плашки, след като резбата е нарязана)*
~, **маши́нный** машинен метчик, метчик за машинно нарязване *(на гайки)*
~, **многозахо́дный** метчик за многоходова резба, многоходов метчик
~, **набо́рный** метчик от комплект *(с три или с два метчика)*
~, **однопрохо́дный** еднопреходен метчик, метчик за нарязване *(на резба)* в един преход
~, **пла́шечный** метчик за *(нарязване на)* плашки
~, **пра́вый** метчик за дясна резба, десен метчик
~, **промежу́точный** междинен [втори] метчик
~, **промы́вочный** *мин.* промивен метчик, спасителен метчик *(с промивен канал)*
~, **раздвижно́й** раздвижен [разтегателен] метчик, метчик с разтварящи се сектори
~, **регули́руемый** регулируем метчик
~, **ручно́й** ръчен метчик, метчик за ръчно нарязване *(на резби)*
~, **слеса́рный** *вж.* **метчи́к, ручно́й**
~, **спаса́тельный** *мин.* спасителен метчик *(при авария с електробур)*
~, **сре́дний** *вж.* **метчи́к, промежу́точный**
~, **стано́чный** *вж.* **метчи́к, маши́нный**
~, **ступе́нчатый** степенен метчик
~, **тру́бный** тръбен метчик
~, **чернов́ой** начален [предварителен] метчик
~, **чистово́й** краен [окончателен] метчик
~, **шпи́ндельный** *мин.* вретенен метчик *(спасителен)*
мех 1. мях, *(ковашко)* духало 2. *(кожухарска)* кожа
~, **воздуходу́вный** духало
~, **гидравли́ческий** мях [духало] с водно задвижване
~, **кузне́чный** ковашки мях, ковашко духало
~, **подкла́дочный** *текст.* кожена подплата
~ **фотографи́ческого аппара́та** мехче на фотоапарат
механиза́ция *ж* механизация
~ **го́рных рабо́т** механизация на минните работи
~, **ко́мплексная** комплексна механизация
~ **крыла́** *ав.* механизация на крилото

~, **ма́лая** малка механизация
~ **очи́стного забо́я** механизация на добивен забой
~ **погру́зочно-разгру́зочных рабо́т** механизация на товарно-разтоварните работи
~ **подзе́мных рабо́т** *мин.* механизация на подземните работи
~ **произво́дства** механизация на производството
~ **се́льского хозя́йства** механизация на селското стопанство
~ **строи́тельных рабо́т** механизация на строителните работи
~ **трудоёмких рабо́т** механизация на трудопоглъщащите работи
~ **учёта** механизация на отчетните работи *(счетоводни, статистически или оперативни)*
~, **части́чная** частична механизация
механизи́рованный механизиран
механизи́ровать механизирам
механи́зм *м* 1. механизъм *(кинематична система)* 2. механизъм *(начин на действие)*
~ **авари́йного торможе́ния** механизъм за аварийно спиране
~ **автовключе́ния** механизъм за автоматично включване
~ **автомати́ческой пода́чи** механизъм за автоматично подаване
~ **автосце́пки** *жп.* автоматичен спряг, автосцепен механизъм
~, **аксиа́льный** аксиален [симетричен] механизъм *(на мотовилката спрямо оста на коляновия вал)*
~, **а́нкерный** анкерен механизъм
~, **баланси́рный** *мин.* ударен механизъм *(на ударна сонда)*
~, **бата́нный** *текст.* ватълов механизъм
~, **безрыча́жный** безлостов механизъм
~ **блокиро́вки дифференциа́ла** *авто* механизъм за блокиране на диференциала *(за твърда връзка с полуосите)*
~, **блокиро́вочный** [**блоки́рующий**] блокиращ механизъм, блокиращо устройство
~, **боево́й** *текст.* ударников механизъм
~, **бумаготранспорти́рующий** *полигр.* устройство за отвеждане на хартиената лента *(в монотип)*
~ **бы́стрых перемеще́ний** механизъм за бърз ход *(на металорежеща машина)*
~, **веду́щий** задвижващ механизъм
~, **весово́й** теглилен механизъм, механизъм на теглилка
~, **виндро́зный** механизъм на вятърно колело *(за насочване оста на колелото срещу посоката на вятъра)*
~, **винтово́й** винтов механизъм
~ **включе́ния** включващ механизъм
~, **воздухораспредели́тельный** *мин.* механизъм за разпределяне на въздуха
~, **восстанови́тельный** *хим., мет.* редукционен механизъм, редукционно действие
~, **враща́тельный** въртящ механизъм, механизъм за завъртване
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] механизъм
~, **встря́хивающий** тръскащ механизъм
~, **выбра́сывающий** *с. ст.* изхвърлящ механизъм
~ **вы́держки вре́мени** закъснителен механизъм
~, **выкла́дывающий** *полигр.* влагащ механизъм
~, **выключа́ющий** изключващ механизъм
~ **выра́внивания** механизъм за изравняване *(напр. на скоростта на шибър)*, изравнителен механизъм
~, **высева́ющий** *с. ст.* сеещ механизъм
~, **вытяжно́й** *текст.* изтеглителен механизъм
~, **вяза́льный** *с. ст.* връзвачен апарат
~, **газораспредели́тельный** газоразпределителен механизъм
~, **гаси́тельный** гасителен [заличаващ] механизъм *(в сметачни машини)*
~, **гидравли́ческий** хидравличен механизъм
~, **гидромехани́ческий** хидромеханичен механизъм
~, **гидроподъёмный** хидроподемен механизъм
~ **горизонта́льного перемеще́ния теле́жки** механизъм за хоризонтално движение на количката *(на кран)*
~, **гре́йферный** грайферен механизъм
~, **грузоподъёмный** товароповдигателен механизъм
~, **дви́гательный** [**дви́жущий**] двигателен [движещ] механизъм
~, **двухкривоши́пный** двуколянов механизъм
~, **деблоки́рующий** деблокиращ механизъм
~, **дезаксиа́льный** дезаксиален [несиметричен] механизъм *(на мотовилката спрямо оста на коляновия вал)*
~, **декомпрессио́нный** *авто* декомпресор
~, **дели́тельный** делителен механизъм
~ **дистанцио́нного управле́ния** механизъм за управляване от разстояние, дистанционен механизъм
~, **дифференциа́льный** диференциален механизъм
~ **для переда́чи враще́ния в ва́кууме** *косм.* механизъм за предаване на въртене във вакуум
~, **дро́ссельный** дроселен механизъм, дросел
~, **дышлово́й** тегличен механизъм *(на локомотив)*
~, **зава́лочный** *мет.* пълначен [зареждащ, засипващ] механизъм, пълначен апарат, пълнач(-ка)
~, **заводно́й пружи́нный** механизъм за навиване на пружина *(напр. на часовник)*
~, **загру́зочный** товарещ механизъм, механизъм за товарене
~, **зажи́мный** механизъм за затягане, затегателен механизъм
~ **замка́ две́ри** *авто* механизъм на брава на врата
~, **запира́ющий** [**запо́рный**] [запиращ заключващ, блокиращ] механизъм

~, **запи́сывающий** записващ [пишещ] механизъм
~, **заря́дный** [**заряжа́ющий**] зареждащ [товарещ, пълначен] механизъм
~, **затво́рный** затворен механизъм, затвор
~, **захва́тывающий** уловителен [притискателен] механизъм
~, **зевообразова́тельный** *текст.* механизъм за образуване на устата *(от основните нишки в тъкачния стан)*
~, **зу́бчатый** зъбен механизъм
~, **избира́тельный** избирателен механизъм
~ **измене́ния ша́га** *ав.* механизъм за изменение на стъпката *(на витлото)*
~, **измери́тельный** измервателен механизъм
~, **изодро́мный** изодромен механизъм *(на центробежен регулатор за поддържане постоянни обороти при изменение на товара)*
~, **индивидуа́льный дви́жущий** единично [индивидуално] задвижване *(на машина)*
~, **индика́торный** индикаторен механизъм, контролен знак
~, **интегри́рующий** интеграторен механизъм
~, **исполни́тельный** изпълнителен механизъм
~, **карда́нный** карданен механизъм *(съединителен)*, кардан
~ **катапульти́рования** *ав.* механизъм за катапултиране
~, **кла́панный** клапанен механизъм
~, **клиново́й** клинов механизъм
~, **коле́нно-рыча́жный** лостово-колянов механизъм
~, **компенсацио́нный** изравнителен механизъм
~, **конта́ктный** контактен механизъм
~, **контро́льный** контролен механизъм
~, **копирова́льный** копировъчен [копировален] механизъм
~, **коромы́словый** кобиличен механизъм
~, **коррекцио́нный** *тлг.* корекционен механизъм *(в далекопишещ апарат)*
~, **кра́новый** кранов механизъм
~, **крейцко́пфный** кръстоглавен механизъм, кръстоглав
~, **кривоши́пно-коромы́словый** коляно-кобиличен механизъм
~, **кривоши́пно-крейцко́пфный** коляно-кръстоглавен механизъм
~, **кривоши́пно-шату́нный** коляно-мотовилков механизъм
~, **кривоши́пно-шату́нный дезаксиа́льный** дезаксиален [несиметричен] коляно-мотовилков механизъм *(спрямо оста на коляновия вал)*
~, **кривоши́пный** колянов механизъм
~, **кулачко́вый** гърбичен [ексцентриков, палцов] механизъм
~, **кули́сный** кулисен механизъм
~, **лентопротя́жный** лентодвижещ механизъм *(на кинопрожекционна машина, на магнитофон)*
~, **мальти́йский** (механизъм с) малтийски кръст
~, **ма́ятниковый** махален механизъм
~, **мембра́нно-пружи́нный** *авт.* мембрано-пружинен *(изпълнителен)* механизъм
~, **многокривоши́пный** многоколянов механизъм
~, **набо́рный** *полигр.* наборен механизъм
~, **нажи́мный** натискателен механизъм
~, **накопи́тельный** 1. *маш.* събирателен механизъм 2. *тлг.* регистриращ механизъм, регистър *(на далекопишещ апарат)*
~, **напо́рный** напорен механизъм *(на багер)*
~, **направля́ющий** направляващ механизъм *(за движение на точка по определена траектория)*
~ **настро́йки** механизъм за настройка
~, **но́жничный** ножичен механизъм
~, **нулево́й** нулев механизъм
~ **обра́тного хо́да** механизъм за обратен ход *(напр. на стъргателна машина)*
~ **обра́тной свя́зи** механизъм за обратна връзка
~ **опереже́ния впры́ска** *авто* авансов механизъм, аванс
~, **опрокидно́й** [**опроки́дывающий**] обръщащ [обръщателен] механизъм, обръщач
~, **оса́дочный** стягащ [сбиващ] механизъм *(на листовете, които се съединяват с точкова заварка)*
~, **освобожда́ющий** освобождаващ [изключващ] механизъм
~, **остана́вливающий** [**остано́вочный**] спирачен механизъм
~ **отбо́ра мо́щности** силоотводен механизъм силоотвод
~, **отключа́ющий** *вж.* **механи́зм, освобожда́ющий**
~, **отливно́й** *полигр.* отливен механизъм, отливно устройство
~ **отсе́чки па́ра** пароспирателен механизъм
~, **парораспредели́тельный** пароразпределителен механизъм
~, **переводно́й** *жп.* обръщателен механизъм *(на стрелка)*
~, **переда́точный** предавателен механизъм, предавка *(за преобразуване на въртеливо движение в праволинейно или обратно)*; трансмисия
~, **перекидно́й** *вж.* **механи́зм, опрокидно́й**
~ **переключе́ния** превключващ [превключвателен] механизъм
~ **переключе́ния переда́ч** механизъм за превключване на скорости, предавателна [скоростна] кутия
~, **печа́тающий** *полигр.* печатащ механизъм
~, **пита́ющий** захранващ [подаващ] механизъм, подавач
~, **планета́рный** планетен [планетарен] механизъм
~, **пневмоподъёмный** пневматичен повдигателен механизъм
~, **поворо́тный** *вж.* **механи́зм, враща́тельный**
~ **пода́чи** подавателен механизъм, механизъм за подаване
~, **подъёмный** повдигателен механизъм; повдигателно съоръжение, кран, крик
~, **поршнево́й** бутален механизъм

~ **поступа́тельного движе́ния** механизъм за движение напред
~, **прави́льный** *мет.* изправящ механизъм
~, **предохрани́тельный** предпазен механизъм
~, **прерыва́ющий** прекъсващ механизъм, прекъсвач
~, **приводно́й** задвижващ механизъм
~, **програ́ммный** *авт.* програмен механизъм
~ **простра́нственной ориента́ции** *ракет.* механизъм за пространствена ориентация
~, **пружи́нный** пружинен механизъм
~, **пусково́й** пусков механизъм, механизъм за пускане в движение
~, **рабо́чий** работен механизъм
~, **разгру́зочный** разтоварващ [разтоварен] механизъм
~, **разобща́ющий** *вж.* **механи́зм, разъединя́ющий**
~ **разря́да** *ел.* механизъм на разряда [изпразването]
~, **разъединя́ющий** *ел., авт.* разединяващ [изключващ] механизъм
~, **распредели́тельный** разпределителен механизъм
~, **реверси́вный** реверсивен [обръщателен] механизъм
~, **револьве́рный** револверен механизъм
~, **регистри́рующий** регистриращ [записващ] механизъм
~, **регулиро́вочный** регулиращ механизъм
~, **редукцио́нный** редукторен механизъм, редуктор
~, **ре́ечно-зубча́тый** механизъм със зъбна рейка
~, **ре́жущий** режещ механизъм
~, **резона́нсный измери́тельный** *ел.* резонансен измервателен уред
~, **реле́йный** релеен механизъм
~, **рихто́вочный** *вж.* **механи́зм, прави́льный**
~, **рулево́й** кормилен механизъм
~, **рыча́жный** лостов механизъм
~, **самоде́йствующий** самодействуващ [автоматичен] механизъм
~, **самопи́шущий** самопишещ механизъм
~, **самопода́ющий** механизъм с автоматично подаване
~ **самоподъёма** механизъм за автоматично повдигане [автоматичен подем]
~, **самотормозя́щийся** механизъм с автоматично спиране
~ **свобо́дного хо́да** механизъм за свободен [неработен] ход
~ **с двумя́ сте́пенями свобо́ды** механизъм с две степени на свобода *(с две начални звена)*
~, **селе́кторный** *вж.* **механи́зм, избира́тельный**
~, **сервомото́рный** сервомоторен механизъм, механизъм със серводвигател
~, **сигна́льный** сигнален механизъм
~ **силово́й переда́чи** механизъм на силовото предаване, трансмисия
~ **синхрониза́ции** *авт.* механизъм за синхронизация, синхронизиращ механизъм
~, **следя́щий** *авт.* следящ механизъм
~, **смещённый** *вж.* **механи́зм, дезаксиа́льный**
~, **сноповяза́льный** *с. ст.* механизъм за връзване на снопи
~, **соедини́тельный** съединителен механизъм
~ **с подви́жным магни́том, магнитоэлектри́ческий измери́тельный** измервателна система *или* устройство с подвижен магнит *(за постоянен ток)*
~, **спусково́й** *воен.* спускателен механизъм
~, **сто́порный** блокиращ [спирачен, запиращ, задържащ] механизъм
~, **сумми́рующий** събирателен механизъм
~ **сцепле́ния, выключа́ющий** изключващ механизъм на зацепването
~, **счётный** броячен механизъм
~, **толка́ющий** тласкащ механизъм, избутвач
~, **топливопода́ющий** горивоподавателен механизъм
~, **тормозно́й** спирачен механизъм, спирачка
~, **тя́говый** тягов [теглителен] механизъм
~, **уда́рный** ударен механизъм, ударник
~, **ука́зывающий** *вж.* **механи́зм, индика́торный**
~ **управле́ния** механизъм за управление, командно устройство
~, **уравни́тельный** изравнителен механизъм
~, **уравнове́шивающий** уравновесяващ [уравновесителен] механизъм
~, **усили́тельный** усилвателен механизъм; механизъм със серводвигател
~, **устано́вочный** механизъм за настройване [регулиране]
~, **фальцева́льный** *полигр.* механизъм за фалцоване
~, **фикси́рующий** фиксиращ механизъм, механизъм за задържане *(в определено положение)*, фиксатор
~, **фрикцио́нный** триещ [фрикционен] механизъм
~, **ходово́й** ходов механизъм
~, **храпово́й** острозъб спирачен механизъм, *(задържащ)* механизъм с острозъбо колело и палец
~, **центра́льный кулачко́вый** централен гърбичен механизъм
~, **центробе́жный** центробежен механизъм *(напр. на регулатор)*
~, **цепно́й** 1. *маш.* верижен механизъм; механизъм с верижно задвижване 2. *хим.* верижен механизъм *(на реакция)*
~, **часово́й** часовников механизъм
~, **червя́чный** червячен механизъм
~ **числа́ оборо́тов** оборотомерен механизъм, оборотомер
~, **ша́говый** стъпков механизъм *(в пишеща и сметачна машина)*
~, **шага́ющий** *мин.* крачещ механизъм
~, **шага́ющий ходово́й** крачещ ходов механизъм
~, **шага́ющий шта́нговый** лостов [щангов] крачещ механизъм
~, **ша́риковый** сачмен механизъм
~, **шарни́рный** шарнирен [ставен] механизъм

~, **шату́нно-кривоши́пный** коляно-мотовилков механизъм
~, **шату́нный** мотовилков механизъм; коляно-мотовилков механизъм
~, **шестерённо-ре́ечный** *вж.* **механи́зм, ре́ечно-зубча́тый**
~, **щёткоподъёмный** *ел.* четкоповдигащ механизъм
~, **эксце́нтриковый** ексцентриков [гърбичен] механизъм
~, **электроизмери́тельный** електроизмервателен механизъм
~, **электромагни́тный измери́тельный** електромагнитен измервателен уред [механизъм], електромагнитно измервателно устройство
~, **эпицикли́ческий** епицикличен механизъм
меха́ник-води́тель *м авто* механик-водач
~, **гла́вный** главен механик *(напр. на завод)*
~, **судово́й** корабен механик *(в гражданския флот)*
меха́ника *ж* 1. механика *(наука)* 2. механика, механична система, механично устройство
~ **абсолю́тно твёрдого те́ла** механика на абсолютно твърдото тяло
~, **аналити́ческая** аналитична механика
~ **взры́ва** механика на взрива
~, **волнова́я** вълнова механика
~ **го́рных поро́д** *мин.* механика на скалите
~ **грунто́в** механика на почвите
~ **жи́дких тел** механика на течностите, хидромеханика
~ **жи́дкости и га́за** механика на флуидите
~, **ква́нтовая** квантова механика
~, **небе́сная** *астр.* небесна механика
~, **прикладна́я** приложна механика
~, **реляти́ви́стская** релативна [айнщайнова] механика
~ **систе́мы материа́льных то́чек** механика на система от материални точки
~ **сплошно́й среды́** механика на непрекъснатата среда
~ **станка́** механично устройство [механични системи] на *(обработваща)* машина
~ **сыпу́чих сред** механика на ронливите среди
~, **статисти́ческая** статистическа механика
~, **строи́тельная** строителна механика
~ **твёрдого те́ла** механика на твърдото тяло
~ **тел переме́нной ма́ссы** механика на телата с променлива маса
~, **теорети́ческая** теоретична механика
~, **техни́ческая** техническа [приложна] механика
~, **то́чная** фина [точна] механика *(в уредостроенето)*
~, **фи́зико-хими́ческая** физико-химическа механика
меха́нико-акусти́ческий механо-акустически
механи́ческий механичен
механовооруже́ние *с* екипировка [инвентар] от машини *или* механизирани съоръжения
механовооружённость *ж* **труда́** степен на механизиране на труда
механосбо́рочный механомонтажен
механостри́кция *физ.* механострикция *(допълнителна еластична деформация на феро- и феримагнитни тела)*
механотро́н *м* механотрон *(електронна лампа с механично управление)*
механохи́мия *ж* **полиме́ров** механохимия на полимерите
мехо́вщик *м* кожухар
мехтя́га *ж* механично задвижване, механична тяга
меч *м* **поса́дочный** *с. ст.* посадъчен меч
~, **сажа́льный** *вж.* **меч, поса́дочный**
ме́чение *с* белязане, маркиране, поставяне на знаци
~ **изото́пами** белязане с *(радиоактивни)* изотопи
~ **живо́тных** маркиране на *(селскостопански или диви)* животни
ме́ченый белязан, маркиран
меш *м* меш, номер на сито *(англосаксонска мярка за гъстота на сито)*
меша́лка *ж* бъркачка, бъркалка, смесител, миксер
~, **бараба́нная** смесителен барабан
~, **винтова́я** винтова бъркачка
~, **геликоида́льная** *вж.* **меша́лка, винтова́я**
~, **гра́бельная** [**гребко́вая**] греблова бъркачка, бъркачка с гребла
~, **двухва́льная** двувалова бъркачка
~, **ди́сковая** дискова бъркачка
~, **импе́ллерная** бъркачка с *(турбинно)* лопатно колело
~, **ле́нточная** лентова [спирална] бъркачка *(за леплива течност)*
~, **ло́пастная** лопаткова [перкова] бъркачка
~, **планета́рная** планетна бъркачка *(с планетен механизъм)*
~, **пропе́ллерная** витлова бъркачка
~, **ра́мная** рамкова бъркачка
~, **турби́нная** турбинна бъркачка
~, **центробе́жная** центробежна бъркачка
~, **циркуляцио́нная** циркулационна бъркачка
~, **червя́чная** *вж.* **меша́лка, винтова́я**
~, **шне́ковая** *вж.* **меша́лка, винтова́я**
~, **я́корная** котвена бъркачка [месачка]
меша́ть бъркам, разбърквам; смесвам
мешкова́ние *с* опаковане в чували
мешкови́на *ж текст.* зебло, кеневир *(за чували)*
мешковыбива́тель *м с. ст.* изтупвач на чували
мешковытря́хиватель *с. ст.* чувалоизтърсвач
мешкодержа́тель *м с. ст.* чувалодържач *(при насипване)*
мешконаполни́тель *м* чувалопълнач, устройство за пълнене на чували
мешкоподъёмник *м* подемник [повдигащо устройство] за чували
мешкота́ска *ж* транспортьор за чували
мешо́к *м* чувал, торба
~, **балла́стный** 1. *жп.* баластово гнездо 2. *ав.* баластна торба *(с пясък — за регулиране височината на летене на балон)*
~, **бума́жный** книжна торба

~, **вещевой** *воен.* вещева раница
~, **вихревой** *топл.* вихров чувал
~, **водяной** *мин.* воден чувал
~, **воздушный** 1. въздушен чувал 2. въздушна възглавница 3. *ав.* резервоар за въздух *(от платнена материя)*, балонет *(в аеростат)*
~, **грязевой** *жп.* подбаластово корито *(на мостовете)*
~, **дыхательный** дихателна торба *(на кислороден апарат)*
~, **зольный** пепелник
~, **крафт-бумажный** торба от жилава хартия
~, **припылочный** *леяр.* торбичка за напрашаване *(на модели и форми)*
~, **пылевой** торба за прах *(напр. на прахосмукач)*
~, **спальный** спален чувал *(екипировка за експедиции)*
~, **фуражный** *с. ст.* зобна торба
мешочек *м* **для припудривания** *вж.* мешок, припылочный
миаргирит *м* *минер.* миаргирит
миаролиты *мн.* *петр.* миаролити *(кухини в скали)*
миаскит *м* *петр.* миаскит *(разновидност на нефелиновия сиенит)*
мигалка *ж* *авто* мигачен пътепоказател, мигач
мигание *с* мигане, трепкане
мигматизация *ж* *петр.* мигматизация *(скалообразуващ процес)*
мигматит *м* *петр.* мигматит *(смесена скала)*
миграционный миграционен
миграция *ж* миграция; предвижване; преселване
~ **атомов** *физ.* миграция на атомите
~ **влаги при промерзании** предвижване [преместване] на влагата при (многогодишна) замръзналост *(на почва, скали)*
~ **газа** *мин.* миграция на газа
~ **газов в водонасыщенных породах** предвижване [преместване] на газовете във водонаситени скали
~, **геохимическая** геохимична миграция *(на елементите)*
~, **диффузно-плёночная** дифузно-ципеста миграция
~ **ионов** *физ.* миграция на йоните
~ **нефти** миграция на нефта
~ **подземных вод** предвижване [преместване] на подземните води
~ **примесей** миграция на примесите
~ **серы** *хим.* миграция на сярата
~ **электронов** *физ.* миграция на електроните
~ **элементов** *хим.* миграция на елементите
~ **энергии** *физ.* миграция на енергията
мигрировать мигрирам; предвижвам; преселвам
мигрирование *с* *вж.* **миграция**
мидель *м* *ав.* (площ на) напречно сечение
~-**бимс** *кораб.* мидел-бимс
~ **ракеты** напречно сечение на ракетата
~-**шпангоут** *кораб.* средно ребро, мидел-шпангоут

мизенит *м* *минер.* мизенит
микабестон *м* *(изолационен материал на основа слюда)*
микабонд *м* *(изолационен материал на основа слюда)*
микалекс *м* *ел.* микалекс *(пресован изолационен материал от слюден и стъклен прах)*
микалента *ж* *ел.* микалента *(изолационна)*
миканит *м* миканит *(изолационен материал на основа слюда)*
~, **гибкий** гъвкав миканит
~, **коллекторный** колекторен миканит *(за ламели)*
~, **нагревостойкий** топлоустойчив миканит *(за температури над 180°C)*
~, **прокладочный** уплътнителен миканит, миканит за подложки [гарнитури]
~, **формовочный** формовъчен миканит *(позволява формоване при повишена температура)*
микафолий *м* *ел.* микафолио, фолио от миканит *(с книжна подложка)*
микафоль-машина *ж* машина за *(производство на)* микафолио
микро- *(представка)* 1. микро-, една милионна част *(от основната единица)*, 10^{-6} 2. малък, много малък, микро-
микроавтобус *м* микроавтобус *(на основа на лек автомобил)*
микроавтомобиль *м* микролитражен автомобил
микроагрегат *м* *петр.* микроагрегат
микроампер *м* *изм.* микроампер
микроанализ *м* *хим.* микроанализ
микроаналитический микроаналитичен
микробар *м* *изм.* микробар *(практическа единица за налягане)*
микробарограф *м* *геофиз.* микробарограф
микробаронивелир *м* *геод.* микробаронивелир
микробетон *м* *стр.* микробетон *(бетон с микропори)*
микробиология *ж* микробиология
микровесовой микротегловен
микровесы *мн* *хим.* микровезна *(лабораторна)*
~, **проекционные** проекционна микровезна
~, **пружинные** пружинна микровезна
~ **с кварцевой нитью** микровезна с кварцова нишка
~, **торсионные** торзионна микровезна
~, **электрические** електрическа микровезна
микровибратор *м* *физ.* микровибратор
микровинт *м* *изм.* микрометричен винт *(на микрометър)*
микроволновый *радио* микровълнов
микроволны *мн* микровълни *(не напълно определен термин — използува се за вълни с дължина $\lambda<1$ м, а понякога и за $\lambda<30$ см)*
микровольт *м* *ел.* микроволт *(дробна единица за напрежение)*
микровставка *ж* **плавкая** *ел.* стопяема микровложка
микровыключатель *м* *ел.* миниатюрен прекъсвач, микропрекъсвач
микрогеометрия *ж* микрогеометрия *(качество на обработена повърхност)*

~ пове́рхности микрогеометрия на повърхността, грапавост *или* гладкост на *(обикн. обработена)* повърхност
микрогетероге́нность *ж* **строе́ния** микронееднородност на структурата [строежа]
микрогоре́лка *ж* *хим.* микрогорелка *(лабораторна)*
микрограни́т *м* *петр.* микрогранит
микрогра́фия *ж* **1.** *ядр.* микрография, микрорадиография **2.** *харт.* микрография
микрогэ́с *м* водна електрическа микроцентрала *(автоматична)*
микродви́гатель *м* микродвигател
~ ориента́ции микродвигател на ориентиращо устройство *(на космически обект)*
микродеформа́ция *ж* микродеформация
микродио́д *м* *ел.* миниатюрен диод, микродиод
микроза́пись *м* **граммпласти́нок** микрозапис на *(дългосвиреща)* грамофонна плоча
микрозаполни́тель *м* *стр.* микропълнител
микрозерни́стость *ж* микрозърнестост, дребнозърнестост
микрозо́нд *м* *геофиз.* микросонда
микроизмери́тель *м* *изм.* микрометър
микроиндика́тор *м* *изм.* измервателен [индикаторен] часовник на стойка
микроинтерферо́метр *м* *изм.* микроинтерферометър *(за изследване грапавостта на повърхнини)*
микроиссле́дование *с* изследване с микроскоп
микрокарота́ж *м* *мин.* микрокаротаж *(метод за изследване на сондажи)*
микрока́тор *м* *изм.* микрокатор, измервателна пружинна глава *(вид измервателен часовник със скала в плюс и минус)*
микрокалори́метр *м* *изм.* микрокалориметър
микрокиноустано́вка *ж* *кфт.* кинокамера за снимане с микроскоп
микрокли́мат *м* микроклимат
микрокли́н *м* *минер.* микроклин, амазонски камък
микрокома́нда *ж* *изч.* микрокоманда
микрокомпоне́нт *м* микросъставка, микрокомпонент
микроконтро́ль *м* *мет.* контрол с микроскоп, микроскопен контрол
микроконцентра́ция *ж* *хим.* микроконцентрация
микрокорро́зия *ж* микрокорозия, галванична корозия
микрокриста́лл *м* микрокристал
микрокристалли́ческий микрокристален
микрокристаллогра́фия *ж* микрокристалография
микрокюри́ *м* *изм.* микрокюри *(дробна единица за радиоактивност)*
микрола́мпа *ж* *радио* миниатюрна лампа, микролампа
микроликва́ция *ж* *мет.* микроликвация
микроли́т *м* **1.** микролит *(кристал, който може да се открие само с микроскоп)* **2.** микролит *(синтетично произведен корунд)*
микроли́тр *м* *изм.* микролитър
микроли́ты *мн.* *петр.* микролити *(микроскопични кристали)*
микролю́кс *м* *изм.* микролукс *(тип микрооптиметър)*
микроманипуля́тор *м* микроманипулатор *(допълнително устройство към микроскоп)*
микромано́метр *м* *изм.* микроманометър *(за свръх- или вакуумметрични налягания от около 10—100 мм воден стълб)*
микроме́р *м* *изм.* оптиметър *(за контактно измерване на размери с огледална система и стойност на деление на скалата 0,001 мм)*
микрометеороло́гия *ж* микрометеорология
микро́метр *м* *изм.* **1.** микрометър *(уред за точни линейни измервания)* **2.** микрометър, микрометрично устройство *(за отчитане към измервателни уреди)*
~, автомати́ческий автоматичен микрометър
~, винтово́й микрометър с винт; винтово микрометрично устройство
~, ёмкостный капацитивно микрометрично устройство
~, жёсткий микрометър (с неподвижна пета)
~, зубоме́рный зъбомерен микрометър
~, индика́торный [**~-индика́тор**] индикаторен микрометър *(със скала)*, лостово-зъбен микрометър; пасаметър
~, индукти́вный индуктивно микрометрично устройство
~, конта́ктный *геод.* контактен микрометър
~, нитяно́й нишков микрометър
~-нутроме́р микрометричен вътромер
~, объекти́вный *геод.* обект-микрометър, микрометрично устройство на обектива
~, окуля́рный *геод.* окуляр-микрометър, окулярно микрометрично устройство; окулярна глава *(на микроскоп)*
~, опти́ческий оптично микрометрично устройство
~, преде́льный пасаметър с допускови показалци, микрометър *(лостово-зъбен със скала)* с допускови показалци
~, радиоакти́вный *ядр.*, *мет.* радиоактивен микрометър *(за контролиране дебелината при производството на ламарина)*
~, регистри́рующий *геод.* регистриращ микрометър
~, резьбово́й микрометър за резба
~, рыча́жно-зу́бчатый лостово-зъбен микрометър
~, рыча́жный лостов микрометър
~, фотоэлектри́ческий фотоелектрически микрометър
~, электро́нный електронно микрометрично устройство
микрометра́ж *м* *вж.* **микрометри́рование**
микрометри́рование *с* микрометрично измерване
микрометри́ровать измервам с микрометрично устройство
микрометри́ческий микрометричен
микромикро- *(представка)* пико-, една милионна част от милионната част *(на основната единица)*, 10^{-12}

микромикроамперме́тр *м ел.* микромикроамперметър (*показва* 10^{-9} *ампера при пълно отклонение — за измерване на йонизационни токове*)
микромикро́н *м* микромикрон, пикометър ($1\ pm = 10^{-12}\ m$)
микроминиатюриза́ция *ж радио* микроминиатюризация
микроми́р *м* микросвят (*в противоположност на макросвят*)
микромо́дуль *м изч.* микромодул
микро́н *м изм.* микрометър ($1\ \mu m = 10^{-6}\ m$), микрон
микронаполни́тель *м вж.* **микрозаполни́тель**
микронеоднoро́дность *ж мет.* микронееднородност
микронеро́вность *ж изм.* микронеравност (*на повърхност*)
микронивели́рование *с геод.* микронивелиране
микрообразе́ц *м* микропроба (*за лабораторен анализ*)
микрообъекти́в *м кфт., ав.* микрообектив
микроо́м *м изм., ел.* микроом
микроопределе́ние *с хим.* микроопределяне, анализ (*на микропроба*) по микрометоди
микроотпеча́ток *м* микроотпечатък, микроследа (*при изпитване на твърдост*)
микропа́ра *ж изм.* микрометричен винт с гайката
микропереключа́тель *м ел.* миниатюрен превключвател [прекъсвач]
микроперти́т *м петр.* микропертит
микрополяро́граф *м хим.* микрополяриграф
микропо́ристость *ж мет., хим.* микропорестост, микропорьозност
микропо́ристый микропорест, имащ микрошупли
микропори́т *м стр.* микропорит
микропоро́к *м* микроскопичен дефект (*открит с микроскоп*)
микропорошо́к *м* микропрах (*абразивен материал*)
микропо́ры *мн.* микропори (*с много малко напречно сечение*)
микропри́вод *м* микрозадвижване (*с изпълнителен електродвигател с мощност до около* 500 *вата*)
микропрогра́мма *ж изч.* микропрограма (*сбор от микрокоманди*)
микропрограмми́рование *с изч.* микропрограмиране
микропроница́емость *ж* микропроницаемост (*в зависимост от порьозността на скалата*)
микропрофило́метр *м* микропрофилометър (*интерференционен уред за изследване грапавост на повърхнини*)
микропро́филь *м* **пове́рхности** микропрофил на повърхност (*с оглед най-малките неравности — следите от обработващия инструмент*)
микрорадиово́лны *мн радио* микровълни (*вж. също* **микрово́лны**)
микрорадиогра́фия *ж изм.* микрорадиография
микрорадио́метр *м изм.* микрорадиометър
микрорадиохи́мия *ж* микрорадиохимия
микрорайо́н *м* **го́рода** градски микрорайон (*обикн. свързан с определен вид транспорт*)
микрорелье́ф *м геод.* микрорелеф, микронеравности (*на земна повърхнина*)
микрорентге́н *м изм.* микрорентген
микрорентгеногра́мма *ж* микрорентгенограма
микрорентгеногра́фия *ж* микрорентгенография
~, **адсорбцио́нная** адсорбционна микрорентгенография
~, **дифракцио́нная** дифракционна рентгенография
микросдви́г *м геол.* микроотместване (*незначително движение на земни пластове*)
микросегрега́ция *ж вж.* **микроликва́ция**
микросе́йсмы *мн. геофиз.* микросеизми (*слаби сеизмични вълни*)
микросеку́нда *ж изм.* микросекунда (*една милионна част от секундата*)
микросисте́ма *ж физхим.* микросистема
микроско́п *м опт.* микроскоп
~, **автоэлектро́нный** електронен микропроектор (*основава се на явлението автоелектронна емисия*)
~, **бинокуля́рный** бинокулярен микроскоп
~, **визи́рный** наблюдателен [визирен] микроскоп (*в металорежещи машини*)
~, **зерка́льный** огледален микроскоп
~, **измери́тельный** измервателен микроскоп
~, **инверти́рованный** инверсионен микроскоп
~, **интерференцио́нный** интерференционен микроскоп
~, **инфракра́сный** микроскоп (*за наблюдаване*) с инфрачервено осветяване
~, **ио́нный** йонен микроскоп (*аналогичен на електронен микроскоп*)
~, **люминесце́нтный** луминесцентен микроскоп
~, **магни́тный электро́нный** магнитен електронен микроскоп
~, **металлографи́ческий** металографски микроскоп
~**-микро́метр** (*измервателен*) микроскоп с микрометрична скала
~, **монокуля́рный** монокулярен микроскоп
~, **отража́тельный электро́нный** отражателен електронен микроскоп
~, **поляризацио́нный** поляризационен микроскоп
~, **проекцио́нный** проекционен микроскоп (*с увеличено изображение на екран*)
~, **прото́нный** *елн.* протонен микроскоп
~, **ра́стровый** *елн.* микроскоп с подвижен [преместващ се] електронен лъч
~, **рентге́новский** рентгенов микроскоп
~, **светово́й** обикновен [светлинен] микроскоп
~ **сравне́ния** микроскоп за сравняване (*два микроскопа с единна окулярна система*)
~, **стереоскопи́ческий** стереомикроскоп

~, **телевизио́нный** телевизионен микроскоп (*предава изображението върху телевизионен екран*)
~, **ультразвуково́й** *опт.* ултрамикроскоп
~, **ультрафиоле́товый** ултравиолетов микроскоп (*с ултравиолетово осветяване на обекта*)
~, **флюоресценцио́нный** флуоресционен микроскоп
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектрически микроскоп
~, **шка́ловый** микроскоп със скала (*за особено точни измервания*)
~, **электро́нный** електронен микроскоп
микроскопи́рование *с* изследване под микроскоп, микроскопиране
микроскопи́ческий 1. микроскопен 2. микроскопичен (*много малък*)
микроскопи́я *вж.* **микроскопи́рование**
~, **опти́ческая** изследване под [с помощта на] оптически микроскоп
~, **рентге́новская** изследване под рентгенов микроскоп
~. **электро́нная** изследване с помощта на електронен микроскоп
микроско́пный *вж.* **микроскопи́ческий 1**
микросмеще́ние *с вж.* **микросдви́г**
микросни́мок *м кфт.* микроснимка, микрофотокопие
микросопротивле́ние *с ел.* микрорезистор
микроспектрофото́метр *м* микроспектрофотометър
микросре́з *м* микроразрез (*напр. за изследване под микроскоп на влакна*)
микрости́льб *м изм.* микростилб (*дробна единица за яркост*)
микростро́ение *с вж.* **микрострукту́ра**
микрострукту́ра *ж* микроструктура (*напр. на метал*)
микросхе́ма *ж радио* миниатюрна схема, микросхема (*електронно устройство с миниатюрни размери*)
микросъёмка *ж кфт.* 1. микроснимка (*фото- или киноснимка с помощта на микроскоп*) 2. микрофотографиране, микроснемане
микротвёрдость *ж* микротвърдост
микротелефо́н *м* микротелефонна гарнитура
микрото́ки *мн.* микротокове (*предизвикани от местни елементи*)
микротранзи́стор *м* миниатюрен транзистор, микротранзистор
микротре́щина *ж мет.* микроскопична пукнатина, микропукнатина
микротриангуля́ция *ж геод.* микротриангулация
микротро́н *м ядр.* микротрон, електронен циклотрон [ускорител]
микроудобре́ния *мн с. ст.* микроторове (*съдържат елементи, малки количества от които са необходими за растенията*)
микрофара́да *ж ел.* микрофарад
микрофи́льм *м кфт.* микрофилм (*на ръкописи, документи, чертежи*)
микрофо́н *м радио* микрофон
~, **безмембра́нный** безмембранен микрофон (*йонен*)
~, **веща́тельный** *вж.* **микрофо́н, радиовеща́тельный**
~, **всенапра́вленный** ненасочен микрофон
~, **горлово́й** ларингофон, гърлен микрофон
~ **давле́ния** микрофон за налягане
~ **двусторо́ннего приёма** двустранно насочен микрофон
~, **динами́ческий** динамичен микрофон
~, **ёмкостный** *вж.* **микрофо́н, конденса́торный**
~, **индукти́вный [индукцио́нный]** индукционен [електродинамичен] микрофон
~, **ка́псюльный** микрофонен капсул
~, **кардио́идный** микрофон с кардиоидна диаграма на насоченост
~, **кату́шечный** *вж.* **микрофо́н, индукти́вный**
~, **конденса́торный** кондензаторен микрофон
~, **конта́ктный** контактен [въгленов] микрофон
~, **кристалли́ческий** кристален [пиезоелектрически] микрофон
~, **ле́нточный** лентов микрофон
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен микрофон
~, **нагру́дный** нагръден микрофон
~, **напра́вленный** насочен микрофон
~ **односторо́ннего приёма** микрофон с едностранна насоченост
~, **петли́чный** миниатюрен микрофон (*прикрепва се към ревера на дрехата*)
~, **подвесно́й** висящ микрофон
~, **противошумово́й** противошумов микрофон
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически микрофон
~, **радиовеща́тельный** микрофон за радиопредавания
~, **стержнево́й** цилиндричен микрофон
~, **студи́йный** студиен микрофон
~, **сфери́ческий** сферичен микрофон (*без насоченост*)
~, **телефо́нный** телефонен капсул (*микрофонен*)
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически микрофон (*основава се на изменение на съпротивлението при охлаждане на нагрят проводник в звуковото поле*)
~, **то́чечный** точков микрофон
~, **тру́бчатый** тръбен микрофон (*насочен*)
~, **у́гольный** въгленов микрофон
~, **унипо́лярный** едностранно насочен микрофон
~, **широкополо́сный** широколентов микрофон
~, **электродинами́ческий** електродинамичен микрофон
~, **электромагни́тный** електромагнитен микрофон
~, **электростати́ческий** електростатичен микрофон
~ **яче́ечного ти́па** пиезоелектрически безмембранен микрофон
микрофо́нный микрофонен

микрофотогра́фия *ж* микрофотография *(снимане на обекти, наблюдавани с микроскоп)*
микрофото́метр *м* микрофотометър *(за измерване на оптическа плътност)*
~, двухлучево́й двулъчев микрофотометър
~, регистри́рующий регистриращ микрофотометър
микрофотоме́трия *ж* микрофотометрия *(в рентгенографията)*
микрохи́мия *ж* микрохимия
микроцикло́н *м* микроциклон, малък циклон *(в мелничарството)*
микрошерохова́тость микрограпавост *(на повърхност)*
микрошли́ф *м мет., минер.* микрошлиф *(за изследване под микроскоп)*
микрошлифпорошо́к *м вж.* **микропорошо́к**
микроэлектродви́гатель *м* микроелектродвигател, миниатюрен двигател *(с много малка мощност)*
микроэлектро́ника *ж* микроелектроника
микроэлеме́нт *м* 1. *хим., биол.* микроелемент *(химически елементи, съдържащи се в растенията и животните в малки количества, но са необходими)* 2. местни [локални] елементи *(предизвикващи корозия на металите)* 3. *елн.* микроелемент
ми́ксер *м мет.* смесител, миксер; бъркачка
миксерово́й *м мет.* работник, обслужващ смесителна уредба
миксит *м минер.* миксит
микстогне́йс *м петр.* смесени гнайси
ми́кшер *м* смесител, смесително устройство
микши́рование *с* **наплы́вом** *тлв.* смесване на сигналите (на две изображения)
микши́ровать смесвам
мила́рит *м минер.* миларит
миллери́т *м минер.* милерит, никелов сулфид
ми́лли- *(представка)* мили-, една хилядна част *(от основната единица)*, 10^{-3}
миллиампе́р *м изм.* милиампер
миллиамперме́тр *м ел.* милиамперметър
миллиба́р *м изм.* милибар *(практическа единица за налягане)*
миллива́ль *м хим.* милиграм-еквивалент
милливатт *м ел., изм.* миливат
милливе́бер *м ел., изм.* миливебер *(дробна единица за магнитен поток)*
милливо́льт *м ел., изм.* миливолт
милливольтме́тр *м ел.* миливолтметър
~, пирометри́ческий пирометричен миливолтметър
миллиге́нри *м ел., изм.* милихенри *(дробна единица за индуктивност)*
миллиге́рц *м ел., изм.* милихерц *(дробна единица за честота)*
миллигра́мм *м* 1. *изм.* милиграм *(дробна единица за маса)* 2. милиграм *(при теглене)*
милликюри́ *м изм.* миликюри
миллили́тр *м изм.* мililитър
миллиме́тр *м изм.* милиметър
~ водяно́го столба́ *изм.* милиметър воден стълб *(практическа мярка за налягане — съкр. mm H_2O, бълг. мм вод. ст.)*
~, квадра́тный квадратен милиметър
~, куби́ческий кубичен милиметър
~ рту́тного столба́ *изм.* милиметър живачен стълб *(практическа единица за налягане — съкр. mm Hg, бълг. мм ж. ст.)*
миллиметро́вка *ж* милиметрова хартия
миллиметро́вый милиметров
миллими́кро- *(представка)* нано-, една хилядна част от милионната част *(на основната единица)*, 10^{-9}
миллимикро́н *м изм.* милимикрон, нанометър *(1 nm = 10^{-9} m)*
миллимо́ль *м изм., хим.* милиграммол, милимол
миллио́м *ел., изм.* милиом
миллиомме́тр *м ел.* милиомметър
миллирентге́н *м ядр., изм.* милирентген
миллирентгено́метр *м физ.* милирентгенометър *(за измерване на гама-излъчвания)*
миллисеку́нда *ж изм.* милисекунда *(=една хилядна част от секундата)*
миллисти́льб *м ел., изм.* милистилб
миллифара́да *ж ел., изм.* милифарад
милони́т *м петр.* милонит *(раздробена метаморфна скала)*
милонитиза́ция *ж геол.* милонитизация
мильба́рс *м мет., остар.* милбарс *(заготовка с форма на ивица)*
ми́ля *ж изм.* миля *(извънсистемна единица за дължина с различна големина)*
~, англи́йская английска миля *(1609 м)*
~, географи́ческая географска миля *(7420 м)*
~, мерна́я мерна миля *(при изпитване на кораби — вж.* **испыта́ния, прогресси́вные***)*
~, морска́я морска миля *(1852 м)*
~, ста́рая ру́сская стара руска миля *(7468 м)*
~, сухопу́тная уста́вная статутна миля *(в Британската общност и в САЩ)*
мимео́граф *м полигр.* мимеограф
миметези́т *м минер.* миметезит, миметит
ми́на *ж* 1. *воен.* мина *(за защитни прегради)* 2. *воен.* мина *(за стрелба с минохвъргачка)* 3. графит, графитна сърцевина *(на молив)* □ **тра́лить ми́ны** чистя мини
~ заме́дленного де́йствия мина със закъснително действие
~-ловýшка мина-примка
~ наведённого де́йствия мина с насочено действие
~ нажи́много де́йствия мина *(със задействуване)* на натиск
~ натяжно́го де́йствия мина *(със задействуване)* на опън
~ с деревя́нным ко́рпусом мина с дървен корпус
~, фуга́сная фугасна мина
~, я́корная *кораб.* закотвена мина
минерагра́фия *ж* минераграфия *(за изследване на рудни аншлифи)*
минера́л *м геол.* минерал
~, втори́чный вторичен минерал
~, жи́льный жилен минерал
~, ископа́емый изкопаем минерал
~, конта́ктный контактен минерал
~, нерýдный неруден минерал
~, первИ́чный първичен минерал

~, породообразу́ющий скалообразуващ минерал
~, радиоакти́вный радиоактивен минерал
~, ру́дный руден минерал
~, сопровожда́ющий съпровождащ минерал, минерал-спътник
~-спу́тник *вж.* **минера́л, сопровожда́ющий**
~, ураносодержа́щий уранов минерал
~, феми́ческий фемичен минерал
минерализа́торы *мн петр., керам.* минерализатори
минерализа́ция *ж геол., керам.* минерализация
~ воды́ минерализация на водата
~, втори́чная вторична минерализация
~ органи́ческих веще́ств минерализация на органичните вещества *(при разлагане)*
~, перви́чная първична минерализация
~, ру́дная рудна минерализация
минерали́т *м* азбестов цимент, азбоцимент
минералова́та *ж стр.* минерална вата [вълна]
минерало́г *м* минералог
минералоги́ческий минералогичен, минераложки
минерало́гия *ж* минералогия
~, генети́ческая генетична минералогия
~ косми́ческих тел минералогия на космичните тела *(метеорити и лунни проби)*
~, описа́тельная описателна минералогия
~, прикладна́я приложна минералогия
~, региона́льная регионална минералогия
~, эксперимента́льная експериментална минералогия *(вкл. синтеза на минералите)*
минералообразова́ние *с* минералообразуване, образуване на минералите
минера́льный минерален
минерви́т *м минер.* минервит, таранакит
мине́тта *ж петр.* минета
миниатюриза́ция *ж радио, изч.* миниатюризация, миниатюрно изпълнение
минима́кс *м* минимакс
минимизацио́нный минимизационен, минимизиращ
минимиза́ция *ж изч.* минимизиране, намиране на минимална форма
ми́нимум *м мат.* минимум *(най-малка стойност на функция)*
~, абсолю́тный *геофиз.* абсолютен минимум
~, бари́ческий *геофиз.* баричен минимум
~, годово́й годишен минимум
~ затра́т *икон.* най-малки разходи *(критерий за оптималност)*
~, открыва́емый *хим.* граница на откриване *(в анализ)*
~, относи́тельный относителен минимум
~, су́точный денонощен минимум
миноиска́тель *воен.* минотърсач
миномёт *м воен.* минохвъргачка
~, многостве́льный многоцевна минохвъргачка
~, реакти́вный реактивна минохвъргачка
миноно́сец *м* **эска́дренный** *кораб.* ескадрен миноносец
мино́р *м мат.* поддетерминанта
ми́нреп *м кораб.* минреп, въже на мина
ми́нус *м мат.* минус, знак за изваждане, отрицателен знак
ми́нусовый отрицателен
мину́та *ж* 1. *изм.* минута *(време)* 2. *изм.* минута *(ъгъл)*
~, автомобиле- автомобиломинута *(на таксиметров автомобил)*
~, ампе́р- *ел.* амперминута
~, метри́ческая нова минута *($^1/_{100}$-част от нов градус = една десетохилядна част от правия ъгъл)*
~, углова́я ъглова минута *($^1/_{60}$-част от ъглов градус)*
~, челове́ко- *икон.* човекоминута
мину́тний *м* ситна фракция *(на абразивен прах)*
мину́тный минутен
мину́то-заня́тие *с тлф.* минутна заетост *(на линия)*
миньо́н *м полигр.* миньон, колонел *(вид шрифт)*
миоце́н *м геол.* миоцен *(епоха)*
мипла́ст *м* микропореста пластмаса *(на листове — за изолация на акумулаторни плочи)*
мипо́р *м* микропорест ебонит
мипо́ра *ж* мипора, ипорка *(топлоизолационен материал)*
ми́ра *ж опт.* *(вид изпитвателна таблица за определяне разделителната способност на оптически уреди)*
мирабили́т *м минер.* мирабилит, природна глауберова сол
мирмеки́т *м петр.* мирмекит *(смес от кварц и фелдшпат)*
миртена́ль *м* миртенал, миртенил-алдехид
миртилли́н *м хим.* миртилина *(гликозид)*
миспи́кель *м минер.* миспикел, арсенопирит
мисса́ль *м полигр.* мисал *(вид шрифт)*
митка́ль *м текст.* американ, хасе
ми́ттель *м полигр.* мител *(вид шрифт)*
~, двойно́й двоен мител
митчерлихи́т *м* митчерлихит
мице́лла *ж физхим.* мицел
мицони́т *м* мицонит
мише́нь *ж* 1. *геод.* мишена, сигнал 2. *тлв.* мишена *(светлочувствителен слой на предавателна тръба)* 3. *ядр.* мишена 4. *кораб.* мишена *(пластина с отвор — при пробиване на оста на валопровода)* 5. *воен.* мишена
~, букси́руемая *ав.* мишена на буксир [за теглене]
~, га́зовая *ядр.* газова мишена
~, жи́дкая *ядр.* течна мишена
~, изотопи́ческая [изото́пная] *ядр.* изотопна мишена
~, неподви́жная неподвижна мишена
~, поляризо́ванная *ядр.* поляризирана мишена
~, радиоуправля́емая радиоуправляема мишена *(за летящ модел на самолет)*
~, реа́кторная *ядр.* реакторна мишена
~, ростова́я *воен.* мишена цял ръст *(фигурна)*
~ ускори́теля *ядр.* мишена на ускорителя

~, циклотро́нная циклотронна мишена
мнемони́ческий мнемоничен *(за по-лесно запомняне)*
мнемосхе́ма *ж* мнемонична схема, мнемосхема
~, мими́ческая мимична мнемосхема
~, светова́я светлинна мнемосхема
мни́мый 1. *мат.* мним, нереален, имагинерен 2. *физ.*, *опт.* недействителен
многоа́дресный *изч.* многоадресен
многоано́дный *ел.* многоаноден
многоа́томный *хим.* многоатомен
многовале́нтность *ж* *хим.* многовалентност, поливалентност
многовалко́вый *мет.* многовалцов
многова́льный *маш.* многовалов
многовене́чный *маш.* който има няколко венеца *(напр. блок зъбни колела)*
многовитко́вый *ел.* многонавивков
многоволно́вый *радио* многовълнов
многогра́нник *м* многостен, полиедър
~, вы́пуклый изпъкнал многостен
~, пра́вильный правилен многостен
~, полупра́вильный полуправилен многостен
многодиапазо́нный *радио* многообхватен, многодиапазонен
многоди́сковый *маш.* многодисков
многожи́льный многожилен, многожичен
многозабо́йный *мин.* многозабоен
многозамещённый *хим.* многозаместен
многозаря́дный *физ.* многократно зареден
многозахо́дный *маш.* многоходов (за резба)
многозна́чный 1. *мат.* многозначен *(напр. за функция)* 2. *мат.* многоцифров, многозначен *(за число)*
многозо́льный имащ високо пепелно съдържание
многока́мерный многокамерен
многокана́льный *ел.* многоканален
многокаска́дный *ел.* многостъпален, многокаскаден
многокилево́й *ав.*, *кораб.* многокилев *(с много вертикални стабилизатори)*
многокисло́тный *хим.* 1. *(характеризиращ се)* с високо съдържание на киселина 2. *(състоящ се)* от няколко киселини
многоковшо́вый многокошов *(напр. за багер)*, многокофен
многоколёсный многоколесен
многоколо́нный 1. *стр.* многоколонен 2. *полигр.* многоколонов
многокомпоне́нтный *физхим.* многокомпонентен
многоконта́ктный *ел.* многоконтактен, *(разполагащ)* с няколко контактни системи
многоко́нтурный *ел.* многокръгов, многоконтурен
многоко́рпусный многокорпусен, многосекционен
многокра́сочный многоцветен
многокра́тность *ж* *мат.* многократност
многола́мповый *ел.* многолампов
многолеме́шник *м* *с. ст.* многолемежен плуг
многолетнеме́рзлый *(намиращ се)* в зоната на многогодишна замразеност
многолине́йный *ел.* многолинеен
многоло́пастный многолопатков
многолонжеро́нный *ав.* многонадлъжников
многоме́рный *изм.* многомерен *(напр. уред)*; многоразмерен
многомолекуля́рный *хим.* многомолекулен
многомото́рный многомоторен, *(разполагащ)* с няколко двигателя
многообмо́точный *вж.* **многовитко́вый**
многооборо́тный *маш.* многооборотен, високооборотен
многообра́зие *с* **лине́йное** *мат.* линейно многообразие
многооперацио́нный *обр. мет.* многооперационен
многоопо́рный *стр.* многоопорен
многоосно́вный *хим.* многоосновен
многоо́сный *маш.* многоосов
многопа́зовый *ел.* многоканален, многожлебов
многопа́рный многочифтен *(напр. кабел)*, който е с много двойки
многопласти́нчатый многопластинков
многопле́чий многораменен
многопло́дие *с* *с. ст.* 1. многоплодие, плодовитост *(на селскостопанските животни)* 2. плодородност, богата реколта
многопо́люсник *м* *ел.* многополюсник
~, напра́вленный насочен многополюсник
~, реле́йный релейно-контактен многополюсник
многопостово́й многопостов
многопото́чный многопоточен *(напр. за многопоточна обработваща линия)*
многопреде́льный *ел.* многообхватен
многоприводно́й *(разполагащ)* с няколко силови захранвания [с няколко двигателя, с няколко задвижващи оси]
многопрово́дный (многопро́волочный) многопроводников, многожилен
многопролётный *стр.* многокорабен, многоотворен, (имащ) няколко светли отвора *(напр. за производствена сграда)*
многопрохо́дный *обр.мет.* многопроходен
многопу́тный *жп.* многопътен, многолинеен
многоразря́дный *изч.* многоразряден
многореги́стровый *изч.* многорегистров
многорезцо́вый *обр. мет.* многоножов
многоручьево́й *обр. мет.* многогнездов *(напр. за ковашка щампа)*
многоря́дный многоредов
многосверлово́й *обр. мет.* *(пригоден)* за едновременно пробиване с няколко свредела [свредла]
многосекцио́нный *ел.* многосекционен
многосерни́стый *хим.* полисулфиден
многоскоростно́й многоскоростен
многостано́чник *м* работник, който едновременно обслужва няколко машини
многостано́чный *обр. мет.* многомашинен *(за обработване)*
многоступе́нчатый многостепенен, многостъпален
многосу́ппортный многосупортен *(за металообработваща машина)*
многотари́фный *ел.* многотарифен
многотира́жный *полигр.* многотиражен

многото́чечный *зав.* многоточков
многотру́бный многотръбен
многоуго́льник *м мат.* многоъгълник, полигон
~, **верёвочный** *мех.* верижен полигон
~, **во́гнутый** вдлъбнат многоъгълник
~, **впи́санный** вписан многоъгълник
~, **опи́санный** описан многоъгълник
~, **пра́вильный** правилен многоъгълник
~, **равносторо́нний** равностранен многоъгълник
~, **силово́й** *мех.* силов многоъгълник
~, **сфери́ческий** сферичен многоъгълник
многофа́зный *ел.* многофазен
многохо́довый *обр. мет.* многоходов (*напр. за резба*)
многоцве́тный *опт.* многоцветен; полихроматичен
многоцили́ндровый многоцилиндров
многочелно́чный *текст.* многосовалков
многочерпако́вый многочерпаков, многокофичков
многочле́н *м мат.* многочлен, полином
~, **алгебраи́ческий** алгебричен многочлен
~ **второ́й сте́пени** многочлен от втора степен
~, **интерполяцио́нный** интерполационен многочлен
~, **одноро́дный** еднороден многочлен
многошарни́рный многоставен, многошарнирен
многошпи́ндельный *маш.* многовретенен
многоэлектро́дный многоелектроден
многоэлектро́нный многоелектронен
многоэта́жный многоетажен
многоя́дерный 1. многоядрен 2. *хим.* многопръстенов
многоя́русный *геол.* 1. многостъпален 2. многопластов
многояче́йковый *ел.* многоклетков; многоелементен
мно́жественность *ж* многобройност, множество
мно́жество *с* 1. *мат.* множество 2. *изч.* множество, колекция, набор (*от определени величини*)
~, **бесконе́чное** безкрайно множество
~, **за́мкнутое** затворено множество
~, **коне́чное** крайно множество
~, **лине́йное** линейно множество
~, **счётное** бройно множество
~, **то́чечное** точково множество
мно́жимое *с мат.* множимо
мно́житель *м мат.* множител; коефициент
~ **возраста́ния** *ядр.* множител на нарастването
~, **дополни́тельный** допълнителен множител
~ **затуха́ния** *ак.* модул на затихването
~, **масшта́бный** мащабен множител
~, **нормиро́вочный** *ядр.* нормировъчен множител
~, **переводно́й** преводен коефициент
~, **попра́вочный** коригиращ множител [коефициент]
~, **постоя́нный** постоянен множител
~ **преобразова́ния** коефициент на подобие (*при моделиране*)
~, **приводя́щий** *вж.* **мно́житель, переводно́й**
~, **упако́вочный** *ядр.* опаковъчен множител
~, **фа́зный** [**фа́зовый**] *ел.* фазов [ъглов] коефициент
~ **шка́лы** коефициент (*на пропорционалност*) на скалата
моби́льность *ж* подвижност
моби́льный подвижен
мовил(л)и́т *м* мовилит (*марка поливинилацетат*)
моделя́зм *м* моделизъм, изработване на модели (*спортни*)
модели́рование *с* 1. моделиране, разработване на модел 2. изследване [изпитване] с помощта на модел
~, **ана́логовое** аналогово моделиране (*за явления, имащи различна физическа същност, но изразяващи се с еднакви диференциални, алгебрични и др. уравнения*)
~, **аэродинами́ческое** аеродинамично моделиране
~, **биони́ческое** бионично моделиране
~, **вероя́тностное** моделиране на вероятностни процеси
~, **геометри́ческое** геометрично моделиране (*с геометрично подобие*)
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично моделиране
~, **динами́ческое** динамично моделиране
~, **зна́ковое** моделиране със символи [знакови модели]
~, **инжене́рно-геологи́ческое** инженерно-геоложко моделиране (*на геоложки процеси в лабораторни условия*)
~, **кибернети́ческое** кибернетично моделиране (*с помощта на електронна сметачна машина*)
~, **логи́ческое** логическо моделиране (*с използване на логически модели*)
~, **лока́льное** *топл.* местно [локално] моделиране (*възпроизвеждане с модел на отделни пространствени области*)
~, **математи́ческое** математическо моделиране
~ **поведе́ния объе́кта** функционално моделиране (*на процеси, които се извършват в обекта*)
~, **предме́тно-математи́ческое** предметно-математическо моделиране
~, **предме́тное** предметно моделиране
~, **приближённое** приблизително моделиране
~, **програ́ммное** програмно моделиране
~, **светово́е** светлинно моделиране (*напр. проблеми за топлопренасяне се свеждат до изследване на осветеност*)
~, **стати́ческое** статично моделиране
~, **стохасти́ческое** *вж.* **модели́рование, вероя́тностное**
~ **структу́ры объе́кта** структурно моделиране
~, **теплово́е** топлинно моделиране (*за изследване процеси на топлопренасяне*)
~, **физи́ческое** физическо моделиране

~, **функциона́льное** *вж.* **модели́рование поведе́ния объе́кта**
~ **хими́ческих реа́кторов** моделиране на химически реактори *(за преминаване от лабораторни процеси към производство в промишлени мащаби)*
~, **цифрово́е** цифрово моделиране
~, **электро́нное** електронно моделиране
~ **энергосисте́м** моделиране на енергосистеми
модели́ровать моделирам
модели́ст *м* конструктор на модели
моде́ль *ж* 1. модел *(при моделиране)* 2. модел, образец, еталон; *текст.* модел, фасон 3. модел *(спортен моделизъм)* 4. *леяр.* модел
~, **ана́логовая** аналогов модел
~ **а́тома** модел на атома, атомен модел
~, **бесстержнева́я** *леяр.* модел без сърце
~, **бо́ровская** *физ.* модел *(на атома)* на Бор
~, **воскова́я** восъчен модел
~, **выплавля́емая** *леяр.* стопяем модел
~, **генерацио́нная** *ядр.* генерационен модел
~, **геометри́ческая** геометричен модел
~, **гидравли́ческая** хидравличен модел
~, **глуха́я** *леяр.* неделим модел *(от една част)*
~, **динами́ческая** динамичен модел
~, **закро́йная** *текст., кож.* кройка
~, **звёздная** *астр.* звезден модел
~, **зна́ковая** знаков [символен] модел *(възпроизвежда моделирания обект с помощта на знаци)*
~, **изготови́тельная** производствен модел, модел за производство
~ **из двух часте́й** *леяр.* модел от две части, делим модел
~, **информацио́нная** *орг.* информационен модел
~, **испы́тываемая** модел за изпитване, изпитателен модел
~, **ка́пельная** *ядр.* капков модел *(на ядрото)*
~, **карка́сная** *леяр.* скелетен модел
~, **кибернети́ческая** кибернетичен модел
~, **лаборато́рная** лабораторен модел
~, **лета́ющая** *ав.* летящ модел
~, **лите́йная** леярски модел
~ **литнико́вой систе́мы** *леяр.* модел на леякова [наливна] система
~, **логи́ческая** логичен модел *(използуват се закони на логиката)*
~, **масшта́бная** мащабен модел
~, **математи́ческая** *изч.* математичен модел
~, **ма́тричная** матричен модел *(във форма на таблици)*
~ **ме́стности** *геод.* модел на местността
~, **молекуля́рная** *хим.* молекулен модел, модел на молекула
~, **нака́пливающая** *мат.* натрупващ модел
~, **неразъёмная** *вж.* **моде́ль, глуха́я**
~ **нукло́нной гру́ппы** *ядр.* модел на нуклеонната група
~ **оболо́чек** *физ.* слоест модел, модел на обвивките *(на ядрото)*
~, **о́пытная** опитен модел [образец], експериментален модел
~, **планета́рная** *физ.* планетарен модел *(на атома)*
~, **прото́нно-нейтро́нная** *ядр.* протонно-неутронен модел
~, **пустоте́лая** *леяр.* кух модел
~, **ра́зовая** *леяр.* модел за еднократно използуване
~, **разрезна́я** [разъёмная] *леяр.* делим модел
~ **реа́ктора** *ядр.* модел на реактора
~, **сбо́рочная** модел [шаблон] за монтаж
~, **сери́йная** сериен модел
~, **сетева́я** *мат.* мрежов модел
~, **скеле́тная** *вж.* **моде́ль, карка́сная**
~, **стати́ческая** статичен модел
~, **статисти́ческая** статистически модел *(на атом, ядро)*
~, **структу́рная** структурен модел
~, **телеуправля́емая** модел с далечно управляване
~, **теорети́ческая** теоретичен модел
~, **функциона́льная** функционален [кибернетичен] модел
~, **це́льная** *вж.* **моде́ль, глуха́я**
~ **части́цы** *ядр.* модел на частицата
~, **эксперимента́льная** *вж.* **моде́ль, о́пытная**
~, **электри́ческая** електрически модел
~, **электро́нная** електронен модел
~ **ядра́** *физ.* модел на ядрото
моде́льный моделен
моде́льщик *м* *текст.* моделиер
моде́м *м* *изч.* модулатор-демодулатор *(устройство за преобразуване на сигнали — съкратено от «МОдулатор-ДЕМодулатор»)*
модера́тор *м* забавител, успокоител *(за намаляване на оборотите)*
модерниза́ция *ж* модернизация
модернизи́ровать модернизирам
модеро́н *м* *жп.* еднорелсова талижка, модерон
модифика́тор *м* 1. *кауч., пласт., мет., хим.* модификатор, модифициращо средство 2. *изч.* модификатор; индексен регистър
модифика́ция *ж* 1. и 2. модификация *(като процес на видоизменение и като форма или състояние след видоизменението)*
~, **аллотропи́ческая** алотропна форма [модификация]
~, **кристалли́ческая** кристална модификация *(с различна кристална решетка)*
~, **полимо́рфная** полиморфна форма [модификация]
~, **радиацио́нная** радиационна модификация *(напр. полимери)*
~, **рацеми́ческая** *хим.* рацемична модификация
~, **цикли́ческая** циклична форма
модифици́рование *с* модифициране *(изменение на свойствата)*
~ **полиме́ров** модифициране на полимерите
модифици́ровать *радио* модифицирам
модули́рованный модулиран
модули́ровать модулирам
модуло́метр *м* *ел.* модулометър, модуломер

мóдуль *м* 1. модул; показател, коефициент, отношение [зависимост между величини] *(с оглед практическо приложение)* 2. *мат.* модул *(на комплексно число и при логаритмични системи)* 3. *арх.* модул *(изходна мярка за кратни отношения в размерите на сграда или комплекс)* 4. *елн.* модул *(унифициран функционален възел)*
~, **алюминáтный** *керам.* алуминатен модул *(отношение между алуминиев окис и силициев двуокис)*
~ **вáнны** *текст.* модул на банята *(за багрене)*
~ **вéктора** *мат.* модул *или* големина *(абсолютна)* на вектор
~ **гидравлúческий** *керам.* хидравличен модул
~, **глинозёмный** *вж.* **мóдуль, алюминáтный**
~ **деформáции** деформационен модул *(на почва)*
~, **динамúческий** динамичен модул
~ **жёсткости** *физ.* модул на твърдост
~ **зацеплéния** модул на *(зъбно)* зацепване [сцепване]
~, **кольцевóй** *kayч.* модул на пръстен
~ **кóмплексного числá** *мат.* модул на комплексно число
~, **кремнезёмный** *керам.* силикатен модул
~ **кручéния** *съпр.* коравина [деформационен модул] при усукване
~, **лáмповый** *елн.* лампов модул
~ **лúвневого стóка** *жп.* модул на изтичане
~ **линéйного растяжéния** *вж.* **мóдуль, продóльной упрýгости**
~ **мéлкости** *леяр.* число на зърнестост *(на формовъчни пясъци)*
~ **на машúнном языкé** *изч.* модул на машинен [краен] език
~ **непрерывности** *мат.* модул на непрекъснатост
~, **нормáльный** нормален модул *(на зъбно колело с наклонени зъби)*
~ **объёмного сжáтия** 1. *съпр.* модул на обемна деформация 2. *геол.* модул на обемно свиване
~, **объёмный** *елн.* обемен модул
~, **одночлéнный** *мат.* едночленен модул
~ **осáдки** *геол.* модул на слягане
~, **осевóй** осов модул *(при червячно зацепване)*
~ **оснóвности** *хим.* модул на основността
~ **перехóда** *мат.* модул на прехода
~, **плóский** *елн.* плосък модул
~ **поперéчной упрýгости** *вж.* **мóдуль сдвúга**
~ **продóльной упрýгости** *съпр.* модул на линейна деформация, модул на надлъжна еластичност, модул на Юнг
~, **простóй** *мат.* прост модул
~, **пьезоэлектрúческий** *ел.* пиезоелектрически модул
~ **расстоя́ния** *астр.* модул на разстоянието
~ **резонáнса** *физ.* модул на резонанса
~ **сдвúга** *съпр.* модул на ъглова деформация
~ **сечéния** *физ.* модул на сечение
~, **силикáтный** *вж.* **мóдуль, кремнезёмный**
~ **сúлы тя́ги** *жп.* модул на теглителната сила *(на локомотив)*
~ **скольжéния** *физ.* модул на приплъзване
~ **сопротивлéния** *ел.* модул на съпротивление
~ **сравнéния** *мат.* модул на сравнение
~, **стандáртный** стандартен модул
~ **стóка** *хидр.* модул на оттичане [оттока]
~, **торцóвый** челен модул *(на зъбно колело)*
~, **транзúсторный** *елн.* транзисторен модул
~ **упрýгости** модул на еластичност; *вж.* **мóдуль продóльной упрýгости**
~ **упрýгости грýнта** модул на еластичност [пъргавина] на *(строителна)* почва *(коефициент на пропорционалност между вертикалното налягане и вертикалната деформация на почвата)*, модул на Юнг
~ **упрýгости, объёмный** *вж.* **мóдуль объёмного сжáтия 1**
~, **циклúческий** *мат.* цикличен модул
~ **Юнга** *вж.* **мóдуль продóльной упрýгости** *и* **мóдуль упрýгости грýнта**

мóдульный модулен

модуля́тор *м* *радио, съобщ.* модулатор
~, **амплитýдный** амплитуден модулатор
~, **балáнсный** балансен модулатор
~, **вибрациóнный** вибрационен модулатор
~, **временнóй** временен модулатор, модулатор по време
~, **гармонúческий** модулатор на хармонични честоти
~, **úмпульсный** импулсен модулатор
~, **кольцевóй** балансен модулатор, рингмодулатор
~, **контáктный** контактен модулатор
~, **магнúтный** магнитен модулатор
~, **однополóсный** еднолентов модулатор
~, **пьезоэлектрúческий** пиезоелектрически модулатор
~, **реактúвный** реактивен модулатор
~, **релéйный** релеен модулатор
~, **сверхпроводя́щий** свърхпроводещ модулатор
~, **световóй** светлинен модулатор
~, **фáзовый** фазов модулатор
~, **феррúтовый** феритен модулатор
~, **фотоэлектрúческий** фотоелектрически модулатор
~, **частóтный** честотен модулатор

модуля́торный модулаторен

модуляциóнный модулационен

модуля́ция *ж* *физ., радио, съобщ.* модулация
~, **амплитýдная** амплитудна модулация
~, **амплитýдно-частóтная** амплитудно-честотна модулация
~, **анóдная** анодна модулация
~, **бáзовая** базова модулация
~, **балáнсная** балансна модулация
~, **взаúмная** взаимна [кръстосана] модулация, интермодулация
~, **временнáя** модулация по време
~, **групповáя** групова модулация
~, **дéльта-** делта-модулация
~, **úмпульсная** импулсна модулация
~, **úмпульсно-кóдовая [ИКМ]** импулсно-кодова модулация [ИКМ]
~, **катóдная** катодна модулация

~, **квадрату́рная** квадратурна [амплитудно-фазова] модулация
~, **ко́довая** кодова модулация
~ **колеба́ния** модулация на колебания [трептения]
~, **колле́кторная** колекторна модулация
~, **лине́йная** линейна модулация
~, **магни́тная** магнитна модулация
~, **многокра́тная** многократна модулация
~, **негати́вная** *тлв.* негативна модулация *(на образа)*
~ **незатуха́ющих колеба́ний** модулация на незатихващи колебания [трептения]
~ **несу́щей изображе́ния** *тлв.* модул на носещата *(честота)* на изображението
~, **обра́тная** обратна модулация, противомодулация
~, **однокра́тная** еднократна модулация
~, **однополо́сная** еднолентова модулация
~, **однота́ктная** еднотактна модулация
~, **оста́точная** остатъчна модулация
~, **парази́тная** паразитна модулация
~, **перекрёстная** *вж.* **модуля́ция, взаи́мная**
~ **поднесу́щей** модулация на подносещата честота
~, **позити́вная** позитивна модулация
~, **поля́рная** полярна модулация
~ **све́та** модулация на светлина, светлинна модулация
~, **се́точная** решетъчна модулация
~, **скоростна́я** скоростна модулация, модулация по скорост
~, **сопу́тствующая** съмодулация
~, **спектра́льная** спектрална модулация
~, **тона́льная** тонална модулация
~, **фа́зовая** фазова модулация
~, **часто́тная** честотна модулация
~, **широ́тная** широчинна модулация
~, **широ́тно-и́мпульсная** *вж.* **модуля́ция, широ́тная**
~, **экра́нная** модулация на екранна решетка
~, **эми́ттерная** емитерна модулация
~ **я́ркости** яркостна модулация
мо́ечная *ж* помещение за миене [измиване], миячно помещение
мо́ечный *(служещ)* за миене, миещ, измиващ, промивен
моза́ика *ж* 1. *арх.*, *стр.* мозайка 2. *тлв.* мозайка, мозаичен електрод
мозандри́т *м* *минер.* мозандрит
мозг *м*, **«электро́нный»** *изч.* «електронен» мозък
мо́йка *ж* 1. миене; промиване 2. промивно корито, мивка, умивалник; промивна вана; миячка, миячна машина 3. *авто* мивка, място [съоръжение] за измиване *(на автомобили, трактори)* 4. пералня *(работно помещение)*, перачница 5. *мин.*, *обог.* промивачка
~, **бараба́нная** барабанна промивачка; промивен барабан
~, **жёлобная** *вж.* **мо́йка, коры́тная**
~, **каска́дная** каскадна промивачка
~, **коры́тная** коритна промивачка
~, **у́гольная** промивачка за въглища
~ **ше́рсти** *текст.* пералня за вълна
мо́йщик *м* мияч, промивач
моке́т *м* *текст.* мокет
мо́кнуть намокрям, наквасвам
мокросоле́ние *с* *кож.* насоляване; *хран.* поставяне в саламура
мо́крый мокър, влажен
мол *м* *кораб.*, *хидр.* вълнолом
~, **защи́тный** защитен вълнолом
~, **погру́зочный** товарен вълнолом
~, **сва́йный** вълнолом на сваи
мола́льность *ж* *хим.* молалност, молалитет *(на разтвор)*
мола́сса *ж* *геол.* моласа *(задруги от пластове)*
молдави́т *м* *минер.* молдавит
мо́лдинг *м* *авто* лайстна на каросерията
моле́кула *ж* молекула
~, **акти́вная** активна [възбудена] молекула
~, **ассоции́рованная** асоциирана молекула
~, **бифункциона́льная** бифункционална молекула
~, **возбуждённая** *вж.* **моле́кула, акти́вная**
~, **гига́нтская** молекула-гигант, макромолекула
~, **гомеополя́рная** неполярна молекула
~, **гомоя́дерная** хомоядрена молекула
~, **дипо́льная** диполна молекула
~, **изото́пная** изотопна молекула *(представляваща определен изотоп)*
~, **ио́нная** йонна молекула
~, **кольцева́я** молекула с пръстеновиден строеж
~, **ко́мплексная** *хим.* 1. комплексна молекула 2. молекула на координационно съединение
~, **лине́йная** линейна [правоверижна] молекула
~, **ме́ченая** белязана молекула
~, **многоа́томная** многоатомна молекула
~, **нейтра́льная** неутрална молекула
~, **неполя́рная** *вж.* **моле́кула, гомеополя́рная**
~, **парамагни́тная** парамагнитна молекула *(с постоянен магнитен момент)*
~, **перви́чная** първична молекула *(в процеса на полимеризация)*
~, **полиме́рная** полимерна молекула
~, **поля́рная** полярна молекула
~, **радиоакти́вная** радиоактивна молекула
~, **разветвлённая** молекула с разклонена верига
~, **свя́занная** свързана молекула
~, **цепна́я** [**цепо́чечная**] верижна молекула
молекуля́рно-диспе́рсный молекулно-дисперсен
молекуля́рный молекулен; молекулярен
моленграфи́т *м* *минер.* моленграфит, лампрофилит
молески́н *м* *текст.* молескин *(памучна тъкан)*
молесто́йкий *текст.* молцеустойчив
молибда́т *м* *хим.* молибдат, сол на молибденовата киселина
~ **аммо́ния** амониев молибдат
~ **ка́льция** калциев молибдат
молибде́н *м* *хим.* молибден, Mo
~, **азо́тистый** молибденов нитрид
~, **двусе́рнистый** молибденов (IV) сулфид, молибденов двусулфид

~, **двухлористый** молибденов (II) хлорид, молибденов двухлорид
~, **пятихлористый** молибденов (V) хлорид, молибденов петохлорид
~, **торированный** *мет.* ториран молибден *(покрит с елемента торий)*
~, **углеродистый** молибденов карбид
молибденил *м хим.* молибденил *(радикал)*
молибденирование *с терм.* насищане *(на стоманена повърхност)* с молибден, молибдениране
молибденит *м минер.* молибденит *(молибденов сулфид)*
молибденовокислый *хим.* молибдат
молибденовый молибденов
молибдит *м минер.* молибдит, молибденова охра
молибдоманганиметрия *ж хим.* молибденоманганометрия
молибдоменит *м минер.* молибдоменит
молибдосодалит *м минер.* молибдосодалит (разновидност на содалита)
молибдофиллит *м минер.* молибдофилит
молизация *ж вж.* **моляризация**
молизит *м минер.* молизит
мол(л)ирование *с* **стекла** *(получаване на стъклено изделие чрез придаване форма на размекнат във стъкло)*
моллит *м* 1. *минер.* лазулит 2. *хим.* молит *(омекчител на лакове и пластмаси)*
молниезащита *ж* гръмозащита, мълниезащита
молниеотвод *м* гръмоотвод, мълниеотвод
~, **линейный** *тлф.* мълниеотвод за защита на линия
~, **мачтовый** мачтов [стълбов] мълниеотвод
~, **станционный** мълниеотвод на (електрическа) централа
~, **стержневой** прътов мълниеотвод
~, **тросовый** въжен мълниеотвод, мълниеотводно въже
молниеприёмник *м* мълниеуловител, *(вертикален)* краен извод на мълниеотвод
молниеуловитель *м вж.* **молниеприёмник**
молния *ж геофиз.* мълния, светкавица
~, **зигзагообразная** зигзагообразна мълния
~, **ленточная** *вж.* **молния, линейная**
~, **линейная** линейна мълния
~, **плоская** плоска мълния *(обхващаща голяма част от облака)*
~, **сплошная** *вж.* **молния, плоская**
~, **чёточная** мълния тип броеница
~, **шаровая** кълбовидна мълния
молоко *с* мляко
~, **глиняное** *стр.* глинено мляко, глинена каша
~, **глицериновое** глицериново мляко *(в козметиката)*
~, **известковое** *стр.* варно мляко
~, **канифольное** *харт.* колофоново [смолесто] мляко
~, **крахмальное** нишестено мляко
~, **обезжиренное** *хран.* обезмаслено мляко
~, **пастеризованное** *хран.* пастьоризирано мляко
~, **сгущённое** *хран.* кондензирано мляко
~, **снятое** *хран.* бито [обезмаслено] мляко
~, **сухое** *хран.* мляко на прах
~, **цементное** *стр.* циментово мляко
молоковесы *хран.* везна за мляко
молоковоз *м* автомобил-цистерна за мляко
молокогонный *с. ст.* млекодаен
молокомер *м с. ст., хран.* млекомер, млекогъстомер
молокоохладитель *м с. ст.* охладител за мляко
молокоочиститель *м с. ст.* филтър за мляко
молот *м* чук
~, **арочный** двустойков [сводов, рамков] чук
~, **бесшаботный** безшаботен чук *(шаботът е заменен с долен ударник и формоизменението на заготовката се извършва при удар на движещите се един срещу друг ударници)*
~, **вибрационный** вибрационен чук
~, **винтовой фрикционный** фрикционна винтова преса *(с триещ диск)*
~, **воздушный** въздушен [пневматичен] чук
~, **высокоскоростной** високоскоростен чук *(със сгъстен газ)*
~, **взрывной** чук с взривно задвижване [задействуване]
~, **гидравлический** хидравличен чук *(рядко се използува)*
~ **двойного действия** двойно действуващ чук, *вж.* **молот, бесшаботный**
~, **двухстоечный** *вж.* **молот, арочный**
~ **для метания** чук за хвърляне *(спорт)*
~, **ковочный** ковашки чук *(обикн. за свободно коване)*
~, **компрессорный** въздушен чук *(със собствен компресор)*
~, **копровый** *стр.* сонетка
~, **кривошипный** кривошипен [колянов] чук; колянова преса
~, **кузнечный** *вж.* **молот, ковочный**
~, **кулачковый** гърбична [ексцентрична] преса; гърбичен чук
~, **ленточный** лентов чук
~, **листоштамповочный** чук за сечене на ламарина, тенекеджийски чук
~, **механический** механичен чук *(с въздушно, парно и т. н. задвижване)*
~, **мостовой** *стр.* мостов чук, сонетка
~, **обжимный** *мет.* чук за сбиване [предварителна деформация]
~, **одностоечный** едностойков [конзолен] чук
~, **падающий** падащ чук, чук с падащ ударник
~, **паровоздушный** паровъздушен чук
~, **паровой** парен чук
~, **педальный** педален чук, чук с педално управляване
~, **пневматический** *вж.* **молот, воздушный**
~, **подвесной свайный** *стр.* чук за набиване на сваи, сонетка
~, **правильный** *мет.* чук за изправяне *(на кривина)*
~, **приводной** чук със собствено задвижване *(напр. вж.* **молот, приводной пневматический***)*

~, **приводно́й пневмати́ческий** въздушен [пневматичен] чук със собствен *(вграден)* компресор *(който се задвижва от електродвигател)*
~, **промывно́й** *(въздушен пробивен)* чук с водно промиване
~ **просто́го де́йствия** чук с едностранно действие
~, **пружи́нно-рессо́рный** пружинно-ресорен чук *(механичен)*
~, **пружи́нный** пружинен чук
~, **пуансо́нный** *полигр.* чук с щемпел *(при буквоотливане)*
~ **рабо́тающего по ци́клу дви́гателя вну́треннего сгора́ния** чук, работещ по цикъла на двигател с вътрешно горене *(използува се енергията на смес от горивен газ с въздух)*
~, **рессо́рный** ресорен чук
~, **рихтова́льный** *вж.* **мо́лот, прави́льный**
~, **ручно́й** ръчен чук
~, **рыча́жный** *остар.* лостов чук
~, **сваебо́йный** *стр.* чук за набиване на сван [пилоти], сонетка, пилотонабивачка
~ **с доско́й, штампо́вочный** щамповъчен чук с дъска *(за която е вързан ударникът на чука)*
~, **фрикцио́нный** фрикционен чук
~, **штампо́вочный** щамповъчен чук, чук за щамповане
~, **электромагни́тный** чук с електромагнитно задвижване *(индуктивна намотка изпълнява функцията на чука и на инструмента)*
~, **электропневмати́ческий** *вж.* **мо́лот, приводно́й пневмати́ческий**
молоти́лка *ж* *с. ст.* вършачка
~, **би́льная [бичева́я]** вършачка с шинен барабан
~, **зубова́я** вършачка със зъбен барабан
~, **кле́верная** детелинова вършачка
~, **кукуру́зная** роначка за царевица
~, **проста́я** проста вършачка *(само с вършачен апарат)*
~, **сло́жная** сложна вършачка *(вкл. допълнително пречистване)*
~**-тёрка** лющачка
~, **тра́кторная** тракторна вършачка
~, **штифтова́я** *вж.* **молоти́лка, зубова́я**
молоти́льный *(служещ)* за вършеене, *(принадлежащ)* на вършачка
молотко́вый чуков
молоткообра́зный чукчеобразен, имащ форма на чукче
молотобо́ец ковач
молотобо́йна *ж* ковашки нагар, окалина, окисни люспи
молотови́ще *с* дръжка на чук [чукче]
молото́к *м* чукче, (ръчен) чук
~, **бури́льный** *мин.* пробивен чук, (ръчен) перфоратор
~, **гвозди́льный** чукче (за гвоздеи)
~**-гвоздодёр** чукче-керпеден, чукче с кози крак *(за гвоздеи)*
~, **геологи́ческий** геоложки чук
~, **глади́льный** гладилен чук, чук за плоско сбиване, гладилка
~, **деревя́нный** дървено чукче
~, **дробя́щий** чук [чукче] за *(трошене на)* чакъл
~, **дыропробивно́й** *(ковашки)* чук за пробиване на дупки
~, **заклёпочный** нитовъчен чук, чук за нитоване, главичар
~, **зуби́льный** чук-секач, клинов чук
~, **квадра́тный** чукче с квадратна пета
~**-ки́рочка** *вж.* **молото́к, кирпи́чный**
~, **кирпи́чный** зидарско чукче
~, **клепа́льный** *вж.* **молото́к, заклёпочный**
~, **коло́нковый бури́льный** колонков пробивен чук, чук с *(винтова)* колонка *(за поддържане и подаване)*
~, **косты́льный** *жп.* крампонен чук
~, **кузне́чный** (ръчен) ковашки чук
~, **маркиро́вочный** маркировъчен чук
~, **обувно́й** обущарско чукче
~, **оса́дочный** чук за плоско сбиване *(ковашки)*
~, **отбо́йный** *мин.* къртачен [добивен] чук, къртач
~, **пло́тничный** дърводелско чукче
~, **пневмати́ческий** въздушен [пневматичен] чук *(пробивен)*
~, **пневмати́ческий отбо́йный** *мин.* въздушен къртачен чук
~, **полукру́глый** чукче с полукръгла пета *(полуцилиндър)*
~, **прави́льный** тенекеджийско чукче
~, **рихтова́льный** горна оправка *(ковашко сечиво)*
~, **руби́льный** чукче-секач
~, **ручно́й бури́льный** *мин.* ръчен пробивен чук, ръчен перфоратор
~, **сапо́жный** *вж.* **молото́к, обувно́й**
~, **слеса́рный** шлосерски чук
~, **столя́рный** *вж.* **молото́к, пло́тничный**
~, **телеско́пный бури́льный** *мин.* пробивен чук на пневматична стойка
~, **фальцо́вочный** чукче за подгъване на краища *(на ламарина)*, тенекеджийско чукче
~, **часово́й** *(чукче на механизма за биене на часовник)*
~, **чека́ночный** чук за зачеканяване, чеканач
~, **шарообра́зный** чукче със сферична пета
~, **штукату́рный** *вж.* **молото́к, кирпи́чный**
~, **электри́ческий бури́льный** *мин.* електрически пробивен чук
~, **электри́ческий отбо́йный** *мин.* електрически къртачен чук
молото́чек-прерыва́тель *м* *ел.* прекъсвач тип чукче-наковалня
мо́лотый млян *(напр. за кафе)*, стрит
молотьба́ *ж* *с. ст.* вършеене, вършитба
молочноки́слый *хим.* лактат, сол на млечната киселина
моло́чность *ж* *с. ст.* млечност
моло́чный млечен
моль *м* *изм.* мол, граммолекула
мольвакуумметр *м* термомолекулен вакуумметър
мо́льность *ж* *вж.* **моля́рность**

мо́льный *вж.* **моля́рный**
моля́льный молален
моляриза́ция *ж* *хим.* моларизация, образуване на недисоциирани молекули от йони *(процес, обратен на дисоциацията)*
моля́рность *ж* моларност
моля́рный моларен
моме́нт *м* 1. *физ., мех.* момент 2. момент, миг
~, **абсолю́тный** *физ.* абсолютен момент
~, **асинхро́нный** *ел.* асинхронен момент
~ **а́тома, магни́тный** магнитен момент на атома
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен момент
~, **веду́щий** двигателен [задвижващ] момент
~ **ве́ктора** *мат.* момент на вектор
~, **ветрово́й** *стр.* момент *(от действието)* на вятъра
~, **виртуа́льный** виртуален момент
~, **восстана́вливающий** *ав., кораб.* изправящ [възстановяващ, възстановителен] момент
~, **враща́ющий** въртящ момент
~, **входно́й** начален момент
~, **выпрямля́ющий** *вж.* **моме́нт, восстана́вливающий**
~, **гидравли́ческий** хидравличен момент
~, **гироскопи́ческий** *физ., мех.* жироскопичен момент
~, **гравитацио́нный** гравитационен момент
~, **грузово́й** товарен момент, момент на товара *(напр. на кран)*
~ **дви́гателя, крутя́щий** въртящ момент на двигател
~, **девиацио́нный** отклонителен [девиационен] момент
~, **де́мпферный** [**демпфи́рующий**] *ел.* успокояващ [демпфиращ] момент
~, **динами́ческий** динамичен момент
~, **дипо́льный** *физхим.* диполен момент
~ **зажига́ния** момент на запалването
~, **закру́чивающий** *вж.* **моме́нт, крутя́щий**
~, **изгиба́ющий** огъващ момент
~ **и́мпульса** *физ., ядр.* спин, момент на количеството движение
~ **ине́рции** инерционен момент
~ **ине́рции, поля́рный** *съпр.* поларен инерционен момент
~ **ине́рции, экваториа́льный** *съпр.* екваториален инерционен момент
~, **квадрупо́льный** квадруполен момент *(на ядрото)*
~, **кинети́ческий** кинетичен момент
~ **коли́чества движе́ния** *вж.* **моме́нт и́мпульса**
~, **компенсацио́нный** *ел.* компенсационен [спомагателен въртящ] момент *(за сметка на триенето)*
~, **корректи́рующий** коригиращ [поправящ] момент
~ **кре́на** *ав., кораб.* накланящ [кренящ] момент
~, **крити́ческий** *маш.* критичен момент; *ел.* максимален [граничен, най-голям възможен] момент, момент при гранично хлъзгане
~, **крутя́щий** 1. *съпр.* усукващ момент 2. *ел., авто* въртящ момент *(на вала на двигател)*
~, **лине́йный** *вж.* **моме́нт, стати́ческий**
~, **магни́тный** магнитен момент
~ **ма́ссы** масов момент
~, **махово́й** махов момент
~, **механи́ческий** механичен момент
~ **моле́кулы, магни́тный** магнитен момент на молекула
~ **на валу́** въртящ момент на вала *(на двигател)*
~, **нагру́зочный** момент на товара, товарен момент
~, **несбаланси́рованный** неуравновесен товар *(напр. във вибраторно устройство)*
~, **номина́льный** номинален момент
~, **опо́рный** опорен момент
~, **опроки́дывающий** катурващ [преобръщащ] момент
~, **орбита́льный** *ядр.* орбитален момент
~, **оста́точный** остатъчен момент
~ **па́ры сил** момент на двоица сили
~, **пики́рующий** *ав.* пикиращ [гмуркащ] момент
~, **пи́ковый** върхов момент
~, **поле́зный враща́ющий** полезен въртящ момент
~, **поля́рный** *съпр.* поларен *(инерционен)* момент
~, **постоя́нный** постоянен момент
~, **преде́льный** граничен момент
~, **приведённый** приведен момент
~, **приводно́й** двигателен момент *(мерен на силопредавателния вал)*
~, **противоде́йствующий** противодействуващ момент
~ **про́чности** *вж.* **моме́нт сопротивле́ния сече́ния**
~, **пусково́й** пусков момент
~, **равноде́йствующий** среден момент
~, **разруша́ющий** *мех.* разрушаващ момент
~, **расчётный** пресметнат момент, момент по изчисления
~, **реакти́вный** реактивен момент, момент на реакцията
~ **ре́зания** *обр. мет.* момент на *(силата на)* рязането
~, **результи́рующий** резултиращ момент
~, **силово́й** силов момент
~ **си́лы** момент на сила
~ **си́лы относи́тельно о́си** момент на сила спрямо ос
~ **си́лы тре́ния** момент на силата на триене
~, **синхронизи́рующий** *ел.* синхронизиращ момент
~, **скру́чивающий** *съпр.* усукващ момент
~ **сопротивле́ния сече́ния** *съпр.* съпротивителен момент на сечение
~ **сопротивле́ния сече́ния, поля́рный** *съпр.* поларен съпротивителен момент на сечение *(спрямо точка)*
~, **спи́новый магни́тный** *физ.* спинов магнитен момент
~, **стабилизи́рующий** *мех.* стабилизиращ момент
~, **стати́ческий** статичен момент
~ **су́ммы сил** момент на сумата на сили

~ **то́ка** *ел.* момент на тока *(произведение от стойността на тока и разстоянието до точката на захранване)*
~, **тормозно́й** спирачен момент
~ **тре́ния** момент на *(силата на)* триенето
~ **тро́гания** *вж.* **моме́нт, пусково́й**
~, **тя́говый** тягов [теглителен] момент
~, **уде́льный** *ел.* относителен [специфичен] момент
~, **уде́рживающий** задържащ момент
~, **уравни́тельный** изравняващ момент
~, **уравнове́шивающий** *мех.* уравновесяващ момент
~, **ускоря́ющий** ускоряващ момент
~ **усто́йчивости** момент на устойчивост [стабилност]
~, **центробе́жный** *спр.* центробежен момент *(инерционен)*
~, **экваториа́льный** *спр.* екваториален момент *(инерционен)*
~, **электри́ческий** електрически момент
~, **электри́ческий квадрупо́льный** електрически квадруполен момент
~, **электродинами́ческий** електродинамичен момент
~, **электромагни́тный** електромагнитен момент
~, **электромехани́ческий противоде́йствующий** електромеханичен противодействуващ *(въртящ)* момент, момент на възврата *(необходим за връщане в изходно положение)*
~ **электро́на** момент на електрона
~, **я́дерный** ядрен момент
моментоме́р *м* *изм.* торзиометър
моменто́метр *м* *изм.* *(уред за определяне на моментите на плоски фигури)*
монаци́т *м* *минер.* монацит
монгейми́т *м* *минер.* монхаймит
моне́ль-мета́лл *м* монелметал *(медно-никелова сплав)*
моне́та *ж* **било́нная** метална разменна монета
монети́т *м* *минер.* монетит
моне́тник *м* монетно автоматично устройство, монетен автомат *(напр. телефонен)*
монеторазменник *м* автомат за размяна на монети
мони́то́р *м* 1. *кораб.* монитор *(клас военен кораб — речен или морски)* 2. *ядр.* монитор *(за автоматичен контрол на различни взаимоотношения и условия по отношение дозировка, излъчване и т. н.)* 3. *мин.* хидромонитор *(хидромеханизация на минни работи)* 4. *тлв.* монитор, видеоконтролно устройство 5. *изч.* монитор
мониторирование *с* *ядр.* контрол с помощта на монитор
моноазокраси́тель *м* *хим.* моноазобагрило
моноами́д *м* *хим.* амид, моноамид
моноами́н *м* *хим.* моноамин
моноацета́т *м* **целлюло́зы** моноацетилцелулоза, моноацетат на целулоза
монобло́к *м* 1. *авто* цилиндров блок 2. *геол.* монокристал 3. *топл.* моноблок, енергиен блок *(за подготовка на горивото, парен котел и турбина)*
монобромид *м* *хим.* бромид, монобромид
моновариа́нтный едновариантен
моноволокно́ *с* *текст.* моновлакно *(единично по-дебело химическо влакно)*
моногидра́т *м* *хим.* монохидрат, 100%-на сярна киселина
моногра́мма *ж* монограма
монодиспе́рсный *хим.* еднодисперсен
моно́зы *мн.* *хим.* монози, монозахариди
моноизото́пный *ядр.* моноизотопен
монойоди́т *м* *хим.* йодид, монойодид
моноклина́ль *м* *геол.* моноклинала
монокли́нный *крист.* едноклинен
моноко́к *м* *ав.* черупкова конструкция
монокриста́лл *м* *геол.* монокристал
монокристалли́ческий монокристален
монокульту́ра *ж* *с. ст.* 1. монокултура *(отглеждана много години върху един участък)* 2. единствена култура *(за район, страна)*
монокуля́рный *опт.* монокулярен *(за наблюдаване с едно око)*
моноли́т *м* 1. монолит, блок; скала 2. монолит *(пресувани дървени стружки и смоли)*
~, **по́чвенный** *с. ст.* почвен монолит
моноли́тный *(състоящ се)* от един блок; *геол.*, *стр.* монолитен
мономе́р *м* *хим.* мономер
мономе́рный мономерен
монометалли́ческий еднометален
мономинера́льный *петр.* едноминерален
мономолекуля́рный *хим.* едномолекулен
мононитросоедине́ние *с* мононитросъединение, мононитропроизводно
мононить *ж* *вж.* **моноволокно́**
моноо́кись *ж* *хим.* окис, моноокис
монопла́н *м* *ав.* едноплощник
~, **высококры́лый** *вж.* **монопла́н с ве́рхним расположе́нием крыла́**
~, **низкокры́лый** *вж.* **монопла́н с ни́жним расположе́нием крыла́**
~**-парасо́ль** едноплощник-парасол *(с крило, разположено високо над тялото)*
~, **подко́сный** едноплощник с подпряно крило
~ **с ве́рхним расположе́нием крыла́** високоплощник, едноплощник с горно крило
~, **свободнонесу́щий** свободноносещ едноплощник
~ **с ни́жним расположе́нием крыла́** нископлощник, едноплощник с долно крило
~ **со сре́дним расположе́нием крыла́** средноплощник, едноплощник с крило, разположено в средата на тялото
~, **среднокры́лый** *вж.* **монопла́н со сре́дним расположе́нием крыла́**
~**-танде́м** сдвоен едноплощник
монополя́рный *ядр.* монополярен, еднополярен
монополизи́рованный *икон.* монополен
моноре́льс *м* *трансп.* монорелсов път *(висяща линия с една релса)*
моноре́льсовый еднорелсов

моносахари́ды *мн вж.* **моно́зы**
моносила́н *м хим.* силан, моносилан
моноско́п *м тлв.* моноскоп, изпитвател на телевизионна тръба
моносло́й *м ядр.* монослой
моносо́ль *ж хим.* едномeтална сол (на многоосновна киселина)
моностаби́льный *(характеризиращ се само)* с едно стабилно състояние, моностабилен
моносульфи́д *м хим.* сулфид, едносулфид, моносулфид
моноти́п *м полигр.* монотип, монотипна печатна машина
~**-клавиату́ра** монотипна клавиатура
монотипи́ст *м* монотипист *(работник)*
моноти́пия *ж полигр.* монотипия *(вид печатна графика)*
монотро́н *м слн.* монотрон, еднорезонаторен клистрон
монотропи́я *ж хим.* монотропия
монофока́льный *опт.* еднофокусен
монофосфа́т *м хим.* първичен [примерен] фосфат
монофтори́д *м хим.* флуорид, еднофлуорид, монофлуорид
монохлори́д *м хим.* хлорид, еднохлорид, монохлорид
монохромати́ческий *опт.* монохроматичен, едноцветен
монохрома́тор *м опт.* монохроматор
~, **двойно́й** двоен монохроматор
~, **кристалли́ческий** кристален монохроматор
~, **механи́ческий** механичен монохроматор
~, **нейтро́нный** неутронен монохроматор
~, **пульси́рующий** пулсиращ монохроматор
~, **рентге́новский** рентгенов монохроматор
~, **ротацио́нный** ротационен монохроматор
моноцикли́ческий едноциклов
моно́эдр *м крист.* едностен
моноэнергети́ческий *физ.* моноенергетичен
монта́ж *м* монтаж, сглобяване
~ **аэросни́мков** *геод.* монтаж [сглобяване] на аероснимки
~, **бло́чный** блоков монтаж *(електрически)*
~, **жёсткий** твърд [неподвижен] монтаж *(електрически)*
~, **заводско́й** заводски [фабричен] монтаж
~, **контро́льный** контролен монтаж
~, **механи́ческий** *сл.* механичен монтаж *(на конструктивните елементи върху шасито)*
~, **мя́гкий** гъвкав [мек] монтаж *(електрически)*
~, **навесно́й** свободноносещ монтаж *(със спояване)*, «класически» (електро-)монтаж
~, **пане́льный** панелен монтаж *(електрически)*
~, **печа́тный** *сл.* печатен монтаж; *(изолационна)* платка с печатен монтаж
~, **предвари́тельный** предварителен монтаж
~ **прово́дов** свързване [съединяване, монтаж] на проводниците
~, **разде́льный** разделен [отделен] монтаж, монтаж по групи [възли]
~, **ручно́й** ръчен монтаж
~ **фи́льма** *кфт.* филмов монтаж
~ **шин** *авто* монтаж на гуми
~, **электри́ческий** електрически монтаж
монтажёр *м кфт.* монтажист
монта́жная *ж* монтажна работилница, монтажен цех
монта́жник *м* монтьор, монтажник; инсталатор
монта́жно-строи́тельный строително-монтажен
монта́жный монтажен
монтани́т *м минер.* монтанит, бисмутов телурит
монтежю́ *м хим.* монтежу *(апарат за пренасяне на течности с помощта на сгъстен въздух)*
~, **автомати́ческий** автоматичен монтежу
~, **кисло́тный** монтежу за киселини
монтёр *м* монтьор
~**-ка́бельщик** кабелен монтьор
~**-свя́зи** свързочен механик
монтёрская монтажно помещение
монти́рование *с* монтиране, монтаж, сглобяване; инсталиране
монтиро́вка *ж вж.* **монти́рование**
монтичелли́т *м минер.* монтичелит, калкооливин
монтмориллони́т *м минер.* монтморилонит
мопе́д *м* мопед *(с работен обем на двигателя до 50 см^3)*
моргени́т *м минер.* морденит
море́на *ж геол.* морена
~, **бокова́я** странична морена *(от страни на ледника)*
~, **вну́тренняя** вътрешна морена *(в масата на ледника)*
~, **головна́я** челна морена *(пред челото на ледника)*
~, **до́нная** *вж.* **море́на, основна́я**
~, **леднико́вая** ледникова морена
~, **основна́я** основна [дънна] морена *(по ледниковото легло)*
~, **отложённая** неподвижна морена *(останала на място след разтапяне на ледниците)*
~, **перемеща́емая** подвижна морена *(при съвременните ледници)*
море́ние *с дърв.* байцване
морёный байцван
морепла́вание *с* мореплаване
морехо́дность *ж* мореходност
мори́лка *ж дърв.* байц
морио́н *м минер.* морион, опушен кварц
морози́лка *ж* охладителна камера, камера за замразяване
~, **возду́шная** въздушна охладителна камера
~ **с рассо́льным охлажде́нием** хладилна камера с разсолно охлаждане
~, **тунне́льная** тунелна охладителна камера
морозобо́йна *ж (надлъжна)* пукнатина на дърво от студа
морозозащи́та *ж* студозащита
морозоопа́сность *ж* опасност от замръзване
морозосто́йкий мразоустойчив, студоустойчив

морозосто́йкость *ж* мразоустойчивост, студоустойчивост
морфогра́фия *ж* *геол.* морфография
морфологи́ческий *геол.* морфолсжки
морфоло́гия *ж* морфология
морфотропи́я *ж* *хим.*, *крист.* морфотропия
морще́ние *с* *харт.* набръчкване, нагъване
морщи́нистость *ж* **лицево́го сло́я** *кож.* лицева набръчканост *(дефект)*
москате́ль *ж* търговски химически продукти, препарати, химикали *(напр. бои, лепила)*
моссит *м* *минер.* мосит, манганомосит
мост *м* 1. *стр.* мост 2. *авто* мост *(включващ главно предаване, диференциал, полуоси, носеща конструкция)* 3. *ел.* *(съединителен)* мост 4. *(електро-)*измервателен мост □ ~ **наводи́ть** построявам мост
~, **автодоро́жный** пътен [автопътен] мост
~, **автомати́ческий** *ел.* автоматичен мост
~, **а́рочный** сводов мост
~, **ба́лочно-ва́нтовый** гредово-вантов мост
~, **ба́лочный** гредов мост *(строителен или кранов)*
~, **бето́нный** бетонен мост
~, **болометри́ческий** *ел.* болометричен мост
~, **ва́нтовый** вантов мост *(тип висяща конструкция)*
~, **веду́щий** *авто* задвижващ [водещ, двигателен] мост
~, **ве́нтильный** *ел.* изправителен мост
~, **вентиляцио́нный** *мин.* вентилационен [въздушен] мост
~, **вися́чий** висящ мост *(с висящи пояси)*
~, **водопрово́дный** водопроводен мост
~, **возду́шный** *вж.* **мост, вентиляцио́нный**
~, **волново́дный** *ел.* вълноводен мост
~, **выпрями́тельный** *вж.* **мост, ве́нтильный**
~, **высокочасто́тный** *ел.* високочестотен *(измервателен)* мост
~, **городско́й** градски мост
~, **двойно́й** *ел.* двоен *(измервателен)* мост
~, **двукры́лый поворо́тный** двукрилен [двураменен] шарнирен мост *(за освобождаване на водния път)*
~, **двухба́лочный** двугредов мост *(на кран)*
~, **двухпу́тный** двупътен мост
~, **двухреду́кторный** *авто* двуредукторен *(задвижващ)* мост, мост с двойно главно предаване
~, **двухъя́русный** двуетажен мост *(с две платна едно над друго)*
~, **дека́дный** *ел.* декаден *(измервателен)* мост
~, **деревя́нный** дървен мост
~, **дифференциа́льный** *ел.* диференциален *(измервателен)* мост
~ **для целе́й водоснабже́ния** мост за водоснабдяване, акведукт
~, **доро́жный** пътен мост
~, **ёмкостный** *ел.* капацитивен *(измервателен)* мост
~, **железнодоро́жный** железопътен мост
~, **железобето́нный** стоманобетонен мост
~, **за́дний** *авто* заден мост *(задвижващ)*
~, **измери́тельный** *ел.* измервателен мост
~, **импеда́нсный** *ел.* мост за измерване на импеданса
~, **индика́торный** *ел.* индикаторен мост
~, **ка́бельный** 1. висящ кабелен мост *(със стоманени въжета)* 2. *ел.* кабелен *(измервателен)* мост
~, **ка́менный** каменен мост
~, **кислоро́дный** *хим.* кислороден мост
~, **коле́йный** *авто* мост за оглеждане и работа под автомобила
~, **колошнико́вый** *мет.* шихтов мост, мост за зареждане
~, **компенсацио́нный** *ел.* компенсационен мост
~, **консо́льный** конзолен мост *(от две части, закрепени в бреговите устои)*
~, **короткозамыка́ющий** *ел.* накъсосвързващ мост
~, **кра́новый** кранов мост, мост на кран
~, **ла́мповый** *ел.* лампов мост, мост с електронни лампи
~, **лине́йный** *ел.* 1. линеен [единичен] мост 2. мост от линия
~, **магази́нный** *ел.* магазинен [декаден] мост *(със съпротивления)*
~, **магни́тный** *ел.* магнитен мост
~, **мего́мный** *ел.* мост за *(измерване на)* големи съпротивления
~, **многопле́чий** *ел.* многораменен мост
~, **многопролётный** многоотворен [многоопорен] мост
~, **накло́нный колошнико́вый** *мет.* наклонен шихтов мост
~, **наплавно́й** плаващ [понтонен] мост
~, **нелине́йный** *ел.* нелинеен мост
~, **неразрезно́й** *авто* мост с цял кожух *(една част — отливка или заварена конструкция на кожуха)*
~, **неуравнове́шенный** *ел.* неуравновесен *(измервателен)* мост
~, **однoба́лочный** еднoгредов [гредов] мост *(на кран)*; кран-греда
~, **однопролётный** едноотворен мост, мост с един отвор
~, **отва́льный** насипищен мост; мост за претоварване
~, **паро́мный** плаващ мост върху сдвоени понтони, паромен мост
~, **перегру́зочный** мост за претоварване
~, **пере́дний** *авто* преден *(задвижващ)* мост
~ **переме́нного то́ка** *ел.* мост за променлив ток
~, **пешехо́дный** пешеходен мост
~, **поворо́тный** *вж.* **мост, двукры́лый поворо́тный**
~, **подвесно́й** *вж.* **мост, вися́чий**
~, **подвижно́й** подвижен мост
~, **подко́сный** мост *(усилен)* с коси подпори [паянти]
~, **подрессо́ренный** *авто* еластично закрепен мост *(задвижващ)*
~, **подъёмный** подемен [повдигателен] мост
~, **пока́зывающий** *вж.* **мост, индика́торный**
~, **полууравнове́шенный** *ел.* полууравновесен *(измервателен)* мост

~, **понто́нный** понтонен мост
~ **постоя́нного то́ка** *ел.* мост за постоянен ток
~, **постоя́нный** постоянен [неподвижен] мост
~, **постро́ечный** помощен [работен] мост
~, **потенциометри́ческий** *ел.* потенциометричен мост
~, **приёмный** *мин.* приемен мост, рампа *(напр. на сонда)*
~, **про́волочный** линеен измервателен мост, реохорден мост
~, **равнове́сный** *ел.* уравновесен мост
~, **радиочасто́тный** *ел.* високочестотен *(измервателен)* мост
~, **разбо́рный** *жп.* разглобяем мост
~, **разбо́рный веду́щий** *авто* задвижващ мост с кожух [греда] от няколко части
~, **разводно́й** 1. подвижен мост *(напр. в машинно помещение)* 2. *вж.* **мост, двукры́лый поворо́тный**
~, **разли́вочный** *леяр., мет.* разливна платформа [площадка]
~, **разрезно́й [разъёмный]** *авто* мост с кожух [греда] от няколко части
~, **ра́мный** мост с рамкова конструкция
~, **раскрыва́ющийся** разтварящ се мост *(за освобождаване на водния път под него)*
~, **резона́нсный** *ел.* резонансен *(измервателен)* мост
~, **реохо́рдный** *вж.* **мост, про́волочный**
~, **решётчатый** решетъчен мост *(с решетъчна конструкция на носещите греди)*
~, **рту́тный** *ел.* живачен мост
~, **саморазгружа́ющий** *мин.* саморазтоварващ мост
~, **самоуравнове́шивающийся** *ел.* самоуравновесяващ се мост
~, **сва́йно-эстака́дный** естакада на сваи [пилоти]
~, **сва́йный** мост на сваи [пилоти]
~, **сво́дчатый** *вж.* **мост, а́рочный**
~ **с ездо́й по́верху** мост с път отгоре *(пътното платно е над носещите фермни)*
~ **с ездо́й по́низу** мост с път отдолу *(пътното платно е в долната част на носещите ферми)*
~ **с ездо́й посереди́не** мост с път по средата
~, **секцио́нный** *жп.* мост от отделни секции, секционен мост
~, **се́рный** *хим.* серен мост
~, **совмещённый** съвместен мост *(железопътен и пътен)*
~ **сопротивле́ний** *ел.* мост от съпротивления [резистори]
~, **тахометри́ческий** *ел.* тахометричен мост
~, **телеизмери́тельный** теле-[далеко-]измервателен мост
~, **тензометри́ческий** *ел.* тензометричен мост *(за измерване на удължения)*
~, **терми́сторный** *ел.* термисторен *(измервателен)* мост
~, **термометри́ческий** термометричен мост, мостов термометър
~, **тра́нспортно-отва́льный** *мин.* транспортно-насипищен мост *(при открито разработване)*
~, **тру́бчатый** *авто* тръбен мост
~, **Уи́тстона** *ел.* мост на Уитстон, уитстонов мост
~, **универса́льный** *ел.* универсален *(измервателен)* мост
~, **управля́емый** *авто* управляем мост
~, **уравнове́шенный** уравновесен *(измервателен)* мост
~, **фа́зовый** *ел.* фазов [фазочувствителен] мост
~, **фе́рменный** *вж.* **мост, решётчатый**
~, **цепно́й** (висящ) верижен мост *(с вериги вместо въжета)*
~, **часто́тный** *ел.* честотен мост; честотно зависим мост
~, **шоссе́йный** шосеен [пътен] мост
~, **ште́псельный** щепселен *(измервателен)* мост
~, **электри́ческий** електрически мост
~, **электроизмери́тельный** електроизмервателен мост
~, **электро́нный** електронен мост
~, **эстака́дный** естакада

мо́стик *м* 1. мостче, пасарел 2. *кораб.* мостик 3. *ел.* *(съединителен)* мост, мостче 4. *ел.* калиброван проводник за измервателен мост, реохорд 5. *леяр.* подпора за сърце *(мостообразна)*
~, **водоро́дный** *хим.* водороден мост
~, **гла́вный** главен мостик
~, **измери́тельный** *ел.* измервателен мост *(за съпротивления)*, уитстонов мост
~, **изоляцио́нный** *ел.* изолационен мост
~, **капита́нский** *кораб.* капитански [навигационен] мостик
~, **кера́миковый** *ел.* керамичен мост
~, **конта́ктный** *ел.* контактен мост
~, **метиле́новый** *хим.* метиленов мост *(в органични съединения)*
~ **отстоя́ний** *геод.* стереоавтограф
~, **перехо́дный** 1. мостче *(от дъски)*; скеле *(до вода)*; пешеходно мостче 2. *кораб.* мостик, надлъжна площадка *(обикн. на танкер)* 3. *жп.* пасарел *(за връзка между съседни вагони)*
~, **проме́рный** *кораб.* мерителен мостик *(на веметмукачките)*
~, **се́рный** *хим.* серен мост *(в органични съединения)*
~, **сигна́льный** *жп.* сигнален [семафорен] мост
~, **соедини́тельный** 1. *маш.* съединително [междинно] мостче 2. *ел.* свързващ мост
~, **судово́й** корабен мостик
~, **те́ндерный** *жп.* тендерен мост
~, **удлини́тельный** калиброван проводник за измервателен мост, реохорд
~, **ходово́й** *вж.* **мо́стик, капита́нский**
~, **штормово́й** команден мостик *(на военен кораб)*
~, **шту́рманский** *вж.* **мо́стик, капита́нский**

мо́стиковый *ел.* мостов

мости́ть 1. настилам, навирам *(път, улица)* 2. застилам с дъски [греди]; слагам под [дюшеме]
мостки́ *мн.* мостче *(от дъски)*; скеле *(до вода)*
~, **перено́сные** преносимо скеле
~, **погру́зочные** товарно [товарачно] скеле
мостова́я *ж стр.* 1. паваж, настилка 2. навирана улица
~, **асфа́льтовая** асфалтова настилка
~, **брусча́тая** паважна настилка, паваж
~, **булы́жная** калдъръм, калдъръмена настилка
~, **грани́тная** настилка с гранитни павета
~, **деревя́нная** дървена настилка
~, **кли́нкерная** клинкерен [тухлен] паваж *(със специални тухли)*
~, **моза́иковая** мозайка, мозаичен под
~, **оско́лочная** настилка с ломен камък
~, **торцо́вая** настилка с дървени блокчета [павета]
мостово́й мостов
мостострое́ние *с* мостостроене
мостоукла́дчик *м* мостопоставач *(превозно средство)*
мота́лка *ж* 1. мотовилка, мотовило, намотвачка, навивачка 2. *мет.* моталка 3. *кфт.* навивачка, пренавивачка
~, **бараба́нная** барабанна моталка
~, **ле́нточная** лентова моталка
~, **натяжна́я** намотвачка с обтягане
~, **про́волочная** моталка за тел
~, **ро́ликовая** ролкова моталка
мота́ть навивам, намотавам
мо́тка *ж*, **крестова́я** *текст.* кръстосана намотка
мотоапте́чка мотоаптечка, автомобилна аптечка
мотобетоноло́м *м* моторна къртачка за бетон
мотобло́к *м авто* цилиндров блок
мотобо́т *м кораб.* моторна лодка; моторен катер *(ако има палуба)*
мотоваго́н *м жп.* мотриса, вагон със собствено задвижване
мотовелосипе́д *м* моторен велосипед *(с допълнително монтиран двигател)*
мотови́ло *с* 1. *текст.* мотовило; гранконавивачка; хаспелмашина 2. *с. ст.* мотовило, перков механизъм *(напр. на комбайн)*
мотово́з *м жп.* дизелов *(маневрен)* локомотив
мотогондо́ла *ж ав.* мотогондола
~ **дирижа́бля** *ав.* мотогондола на дирижабъл [управляем аеростат]
~ **с пило́нной подве́ской** мотогондола с прътово окачване
мотого́нки *мн* мотоциклетно състезание
мотодрези́на *ж жп.* моторна дрезина *(с мотоциклетен двигател)*
мотодро́м *м авто* мотодрум *(полигон за обучение и състезания на мотоциклетисти)*
мотоинструме́нт *м* ръчен инструмент към автомобил *(мотоциклет)*
мото́к *м текст.* гранка, кълбо *(от прежда)*
мотока́мера *ж авто* (вътрешна) мотоциклетна гума
мотокомпре́ссор *м* мотор-компресор *(с двигател с вътрешно горене)*
мотолебёдка *ж* моторна лебедка
мотоло́дка *ж* моторница, моторна лодка
мотоотсе́к *м* моторно отделение *(напр. в каросерия на автомобил, в самолет)*; *кораб.* моторен отсек
мотопила́ *ж* моторен трион
мотоплу́г *м с. ст.* моторен плуг
мотопо́езд *м жп.* влак с дизелов локомотив
мотопокры́шка *ж авто* мотоциклетна гума *(външна)*
мотопо́мпа *ж* моторна помпа *(пожарна)*
~, **прицепна́я** прикачна моторна помпа *(автомобилна)*
мото́р *м* двигател, мотор
~, **бензи́новый** бензинов двигател
~**-весы́** *мн* изпитвателна [динамометрична] везна *(за стендови изпитвания на двигатели)*
~**-вибра́тор** *стр.* моторен вибратор
~**-генера́тор** *ел.* мотор-генератор, двигател-генератор
~**-реду́ктор** *(електро-)*двигател с редуктор
морора́ма *(опорна, фундаментна)* рамка [рама] на двигател
моторваго́н *м вж.* **мотоваго́н**
моторесу́рс *м* моторесурс, време на експлоатация *(на двигател)* между два основни ремонта
моториза́ция *ж* моторизация
моторизо́ванный моторизиран
мотори́ст *м* моторист *(специалност)*
мото́рно-па́русный *кораб.* моторно-ветроходен
мото́рный моторен
мотоpо́ллер *м* мотороллер, скутер *(двуколесно пътническо автотранспортно средство с малки високооборотни колела)*
мотороремо́нтный моторемонтен
моторосбо́рочный мотормонтажен, *(предназначен)* за монтаж на двигатели
моторострое́ние *с* моторостроене
моторострои́тельный моторостроителен
мото́рчик *м* малък *(електрически)* двигател, микродвигател
~ **управле́ния** серводвигател
мотоста́ртер *м ав.* пусков двигател, мотостартер
мототрамбо́вка *ж* моторна трамбовка [набивачка]
мотоци́кл *м* мотоциклет
~, **го́ночный** състезателен [спортен] мотоциклет
~, **доро́жный** пътнически [обикновен] мотоциклет
~**-одино́чка** мотоциклет без *(страничен)* кош
~ **с коля́ской** мотоциклет със *(страничен)* кош
~ **с прице́пом** *вж.* **мотоци́кл с коля́ской**
~, **трёхколёсный** триколесен мотоциклет
мотоцикли́ст *м* мотоциклетист
моточа́с *м* моточас
мотоши́на *ж* мотоциклетна гума *(комплект)*
мотошле́м *м* шлем [каска] на мотоциклетист
моты́га *ж с. ст.* мотика

~, **двухколёсная** двуколесна окопвачка [мотика]
~, **ко́нная** конна окопвачка
~, **ротацио́нная** ротационна мотика *(конна или тракторна)*
моты́жение *с с. ст.* ръчно окопаване
моты́ль *м остар.* мотовилка
мочеви́на *ж хим.* карбамид, диамид на въглеродната киселина
моче́ние *с* отопяване, накисване
~ **льна** *с. ст.* отопяване на лена
мочи́ло *с с. ст.* топило, яма за топене *(на лен, коноп)*
мочи́льня *ж текст.* басейн за топене *(на лен, коноп)*
мо́чка *ж вж.* **моче́ние**
~, **возду́шная** *текст.* отопяване на открито
~, **паровáя** навлажняване с пара
~, **тепловáя** накисване в топла вода
моще́ние *с* настилане *(напр. с камък)*, павиране
мо́щность *ж* 1. *мех.* мощност 2. *мин.* мощност, дебелина *(на пласт)* 3. производителност; капацитет
~, **авари́йная** аварийна мощност
~, **акти́вная** активна мощност
~, **акусти́ческая** *вж.* **мо́щность, звуковáя**
~, **ано́дная** *ел.* анодна мощност; мощност, разсейвана върху анода
~ **анте́нны** мощност на антената, антенна мощност
~, **бала́нсовая** *мин.* балансова [промишлена] дебелина *(на пласт)*
~, **безвáттная** *вж.* **мо́щность, реакти́вная**
~, **буксиро́вочная** *кораб.* теглителна [буксирна] мощност
~, **бу́ферная** *хим.* буферен капацитет
~ **в анте́нне** *вж.* **мо́щность анте́нны**
~, **вáттная** *вж.* **мо́щность, акти́вная**
~, **ве́кторная** векторна [насочена] мощност
~, **взлётная** *ав.* мощност при излитане *(развивана от двигателите)*
~, **вну́тренняя** *вж.* **мо́щность, индикáторная**
~ **водоно́сного сло́я [горизо́нта]** *хидр.* мощност [дебелина] на водоносния пласт [хоризонт]
~ **возбужде́ния** *ел.* възбуждаща мощост, мощност на възбуждането
~ **вскры́ши** *мин.* мощност [дебелина] на разкривка
~, **входнáя** *физ.* входна [входяща] мощност
~, **вы́держанная** *мин.* постоянна мощност *(на пласт)*
~, **вы́емочная** *мин.* добивна [изкопавана] мощност
~, **высокочасто́тная** *ел.* високочестотна мощност
~, **высо́тная** *ав.* мощност *(развивана от двигателите)* на височина
~, **выходнáя** *физ.* изходна [изходяща] мощност
~, **габари́тная** 1. *маш.* *(производителност, съобразена с възможностите на машина, участък или цех по отношение на габаритни размери на изделието)* 2. заложена мощност, мощност по проекта
~, **гаранти́йная** гаранционна [гарантирана] мощност
~, **гидравли́ческая** хидравлична мощност *(напр. на помпа)*
~ **го́рных поро́д** *геол.* мощност на пласт [жила, леща, наслаги]
~ **грузопото́ка** *трансп.* интензивност на товаропоток
~ **дви́гателя** мощност на двигател
~, **действи́тельная** действителна мощност
~, **дли́тельная** дълготрайна мощност; мощност при продължителен *(работен)* режим
~ **до́зы** *ядр.* мощност на дозата
~, **допусти́мая** *ядр.* допустима мощност *(на доза)*
~ **дуги́** *зав.* мощност на дъгата
~, **едини́чная** единична мощност *(електрическа)*, мощност на отделна машина *или* агрегат
~ **жи́лы** *мин.* дебелина на жила
~ **заво́да** капацитет [производствена мощност] на завода
~, **заря́дная** *ел.* зарядна мощност, мощност при зареждане
~, **затрáченная** изразходвана [употребена] мощност
~, **затрáчиваемая** работна [използваема] мощност
~, **звуковáя** звукова [акустична] мощност
~, **избы́точная** излишна мощност
~ **излуче́ния** мощност на излъчването, излъчвателна мощност
~, **и́мпульсная** импулсна мощност
~, **индикáторная** индикаторна мощност *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **исто́чника** мощност на източника
~, **кáжущаяся** *ел.* привидна мощност
~, **колебáтельная** *радио* мощност на трептението [колебанието]; люлееща се мощност
~, **коммути́руемая** *ел.* превключена мощност
~, **компенси́рующая** *ел.* компенсирана мощност
~ **коро́ткого замыкáния** *ел.* мощност при късо съединение
~ **котлá** производителност на *(парен)* котел
~, **кре́йсерская** *кораб.* крайцерска [попътна, икономична] мощност
~, **крити́ческая** *физ.* критична мощност
~, **литро́вая** литрова мощност *(на двигател с вътрешно горене)*
~, **максимáльная потребля́емая** максимална използувана мощност
~, **мгнове́нная** *ел.* моментна мощност, моментна стойност на мощността
~ **месторожде́ния** *мин.* дебелина на пласта [жилата] на находище
~, **механи́ческая** *физ.* механична мощност
~ **мно́жества** *мат.* мощност на множество

~ **на валу́** *ел.* мощност на вала, *(действителна)* мощност, предавана от вала *(на двигателя)*, валова мощност
~ **на вхо́де** *вж.* **мо́щность, входна́я**
~ **на вы́ходе** *вж.* **мо́щность, выходна́я**
~ **нагре́ва** [**нака́ла**] нагревателна мощност
~ **на крюке́** 1. повдигателна способност [товароподемност] на куката *(на кран)* 2. *(теглителна)* мощност [тяга] на куката *(напр. на влекач)*
~, **нало́говая** *авто* данъчна мощност *(на двигател — за основа на облагане)*
~ **несу́щей** *ел.* мощност на носещата *(честота)*
~ **нефтено́сного горизо́нта** *мин.* мощност на нефтовия хоризонт
~, **низкочасто́тная** *ел.* нискочестотна мощност
~, **номина́льная** номинална мощност
~, **нулева́я** нулева мощност
~, **оста́точная** остатъчна мощност
~, **отдава́емая** *ел.* 1. отдавана мощност *(напр. на машина)* 2. полезна [действителна] мощност
~ **охлажде́ния** мощност за охлаждане, охлаждаща мощност
~, **парази́тная** паразитна мощност
~, **передава́емая** *ел.* пренасяна [предавана] мощност
~ **пе́чи** 1. мощност на пещ *(напр. електрическа)* 2. производителност на пещ *(напр. тона метал на час)*
~, **пи́ковая** върхова мощност
~ **пита́ния** *ел.* захранваща [входяща] мощност
~ **пласта́** *геол.* дебелина на пласта
~, **подводи́мая** подавана мощност
~, **подъёмная** 1. товароподемност, повдигателна способност 2. *ав.* подемна мощност *(при издигане на самолета)*
~, **поле́зная** 1. полезна мощност 2. *мин.* полезна дебелина *(на пласт)*
~, **по́лная** 1. *ел.* пълна мощност 2. пълна производителност; пълен капацитет *(напр. на завод)* 3. *мин.* пълна [цялостна] дебелина *(на пласт)*
~ **поме́х** *ел.* мощност на смущения, смущаваща мощност
~, **постоя́нная** постоянна мощност
~ **по теплу́** *вж.* **мо́щность, теплова́я**
~ **поте́рь** *ел.* загуби на мощност, загубна мощност
~, **потребля́емая** използувана [консумирана] мощност
~, **потре́бная** необходима мощност
~ **по́чвы** *с. ст.* мощност [дебелина] на почвата
~, **преде́льная** пределна [гранична] мощност
~, **приведённая** приведена мощност
~ **при́вода** *ел.* мощност на задвижването, необходима за задвижване мощност
~, **присоединённая** *ел.* присъединена мощност
~, **прое́ктная** 1. проектна мощност, мощност по проект 2. проектна производителност, производителност по проект
~, **произво́дственная** *икон.* производителност; производствена мощност, производствен капацитет
~, **промы́шленная** *мин.* промишлена дебелина *(на пласт)*
~, **проходна́я** *ел.* проходяща [пропускана] мощност; привидна мощност *(на трансформатор)*
~, **пускова́я** пускова мощност
~, **рабо́чая** 1. *ел.* работна мощност 2. *мин.* работна дебелина *(на пласт)*
~, **разрывна́я** 1. *ел.* мощност при изключване, разривна мощност 2. *мин.* разкъсваща мощност
~, **располага́емая** разполагаема мощност *(напр. електрическа)*
~ **рассе́яния** *ел.* мощност на разсейването
~, **расчётная** изчислена [проектна] мощност
~, **реакти́вная** 1. *ел.* реактивна мощност 2. тяга *(на реактивен двигател)*
~ **реа́ктора** *ядр.* мощност на реактора
~, **регули́руемая** регулируема мощност
~ **ре́зания** *обр. мет.* мощност при рязане
~, **резе́рвная** запасна [резервна] мощност
~, **сва́рочная** мощност при заваряване
~, **светова́я** светлинна мощност
~, **свобо́дная** свободна [незаета] мощност
~ **сигна́ла** *ел.* мощност на сигнала
~, **синхронизи́рующая** *ел.* синхронизираща мощност
~ **со́бственного расхо́да** мощност за собствени нужди *(напр. на електростанция)*
~, **сре́дняя** 1. средна мощност 2. *мин.* средна дебелина *(на пласт)*
~ **станка́** 1. мощност на машината *(сбор от мощностите на електродвигателите на машината)* 2. производителност на машината
~, **стати́ческая** статична мощност
~, **сумма́рная** 1. сумарна [обща] мощност 2. *мин.* сумарна обща дебелина *(на пласт)*
~, **су́точная** производителност за *(едно)* денонощие
~, **теплова́я** топлинна мощност
~, **терми́ческая** *вж.* **мо́щность, теплова́я**
~, **тормозна́я** [**тормозя́щая**] спирачна мощност
~, **тре́буемая** заявена [изисквана] мощност
~ **тре́ния** мощност на триенето
~, **тя́говая** 1. теглителна [тягова] мощност; тяга 2. *кораб. вж.* **мо́щность, буксиро́вочная**
~, **уде́льная** 1. относителна [специфична] мощност 2. *вж.* **мо́щность, литро́вая**
~, **устано́вленная** *ел.* инсталирана мощност *(сума от номиналните мощности на всички консуматори на ток)*
~, **факти́ческая** действителна мощност
~ **холосто́го хо́да** *ел.* мощност при празен [ненатоварен] ход
~, **цилиндро́вая** цилиндрова мощност *(получаваща се от един цилиндър на двигател с вътрешно горене)*
~, **часова́я** 1. *икон.* часова производителност 2. *ел.* часова мощност

~, эквивале́нтная еквивалентна [равностойна] мощност
~, экономи́ческая *икон.* оптимална мощност *(напр. на машина, уредба, инсталация)*
~, эксплуатацио́нная 1. работна [експлоатационна] мощност 2. *мин.* работна [експлоатационна] дебелина *(на пласт)*
~, электри́ческая електрическа мощност
~, эффекти́вная действителна [ефективна] мощност
мо́щный 1. мощен, силен 2. *мин.* дебел, мощен, масивен *(за пласт)*
мо́ющий миещ; перилен
мра́мор *м* 1. *петр.* мрамор *(метаморфна карбонатна скала)*
~, доломи́товый доломитов мрамор
~, дроблёный трошен мрамор
~, иску́сственный алабастър, изкуствен мрамор *(ситно смлян гипс, използуван за гладки мазилки и в скулптурата)*
~, карра́рский карарски мрамор
мрамориза́ция *ж* *полигр.* мраморизация
мра́морный мраморен
муа́р *м* *текст.* моаре; *полигр.* муар
мука́ *ж* брашно
~, бурова́я *мин.* скално брашно, скален прах (от сондиране *или* пробиване)
~, го́рная *петр.* инфузорна пръст, диатомит, кизелгур
~, доломи́товая доломитово брашно
~, до́менная брашно от високопещна сгурия
~, дра́ная грисово [шротово] брашно
~, древе́сная дървесно брашно
~, известко́вая варно брашно, вар на прах
~, известняко́вая смлян варовик
~, ква́рцевая кварцово брашно
~, коже́венная *с. ст.* кожено брашно *(тор)*
~, кормова́я *с. ст.* фуражно брашно
~, костяна́я костено брашно
~, леднико́вая *геол.* (ледникова) лентовидна глина *(фино наслоени глини и пясъци)*
~, майсовая *хран.* царевично брашно
~, мра́морная мраморно брашно
~, обо́йная *хран.* пълно брашно *(за типов хляб)*
~, пеклева́нная *хран.* фино ръжено брашно
~, про́бковая корково брашно, смлян корк
~, ри́совая *хран.* оризово брашно
~, ру́дная *мет.* рудно брашно
~, ры́бная рибно брашно *(за фураж)*
~, са́харная *хран.* пудра захар
~, тома́совая *мет.* томасово брашно, томасова шлака
~, фосфори́тная *с. ст.* фосфорно брашно *(изкуствен тор)*
~, шамо́тная *керам.* шамотово брашно
мукомо́л *м* *хран.* мелничар
мукомеша́лка *ж* *хран.* сито [машина] за смесване на брашна
мукомо́лье *с* смилане на брашно
мукомо́льный мелничен, воденичен
мукомо́льня *ж* мелница, воденица
мукопросе́иватель *м* машина за пресяване на брашно *(в хлебозавод)*
мулине́ *с* *текст.* мулине, двуцветна прежда
мулине́тка *ж* *ав.* мулинетка
мулли́т *м* 1. *минер.* мулит 2. мулит *(огнеупорен материал)*
му́льда *ж* 1. *геол.* мулда, синклинала *(коритообразно огънати пластове)* 2. *мет.* мулда, корито *(за шихта)* 3. *мет.* кокила 4. *кауч.* форма за вулканизация
~, зава́лочная *мет.* мулда за пълнене, шихтова мулда
~, загру́зочная *виж.* **му́льда, зава́лочная**
~, за́мкнутая *геол.* затворена мулда
~, марте́новская *мет.* (мартенова) мулда, корито *(за механизирано пълнене на мартенови пещи)*
~ оседа́ния мулда на слягането *(на скални пластове)*
~ разли́вочной маши́ны мулда на разливна машина *(производство на чугун)*
~ сдвиже́ния *виж.* **му́льда оседа́ния**
мульдообра́зный *геол.* коритообразен
мультивибра́тор *м* *елн.* мултивибратор, релаксационен генератор
~, автоколеба́тельный самовъзбуждащ се мултивибратор
~, бистаби́льный двойно устойчив мултивибратор
~, жду́щий чакащ [спусъчен, устойчив] мултивибратор *(за превключване на електрически вериги)*
~, за́пертый *виж.* **мультивибрато́р, однота́ктный**
~, затормо́женный *виж.* **мультивибра́тор, жду́щий**
~, коммути́рующий комутиращ мултивибратор
~, моностаби́льный устойчив мултивибратор
~, одноразо́вый *виж.* **мультивибрато́р, однота́ктный**
~, однота́ктный еднотактен мултивибратор *(чакащ)*
~, пусково́й пусков мултивибратор
~, транзи́сторный транзисторен мултивибратор
мультиобрабо́тка *ж* *изч.* мултиобработка *(едновременно изпълнение на две или повече програми или последователности от команди)*
мультипла́н *м* *ав.* многоплощник
мультипле́ксный мултиплексен *(за едновременно предаване на две или повече съобщения по един канал)*
мультипле́кс *м* 1. *геод.* мултиплекс *(уред във фотограметрията)* 2. *тлг.* устройство за многоканална връзка
мультипле́т *м* *физ.* мултиплет *(близко разположени спектрални линии)*
~, заря́довый зарядов мултиплет
~ по изотопи́ческому спи́ну мултиплет по отношение на изотопичния спин
~, я́дерный ядрен мултиплет
мультипле́тность *ж* *ядр.*, *крист.* мултиплетност

мультипликáтор *м* 1. мултипликатор, умножител, размножително устройство 2. *маш.* мултипликатор (*устройство за повишаване налягането на работната течност на хидравлична преса през време на работния ход*) 3. *кфт.* многообективен фотоапарат
~, гидравли́ческий хидравличен мултипликатор
мультипликáция *ж* *кфт.* производство на рисувани [мултипликационни] филми
мультипóль *м* *ел.* многополюсник
мультипóльность *ж* **излучéния** многополюсност на излъчването
мультипóльный многополюсен
мультипрограмми́рование *с* *изч.* многократно програмиране (*едновременно изпълнение на две или повече програми*)
мультиротáция 1. *хим.* мутаротация, многократна ротация, многократно въртене 2. *полигр.* многократна ротационна машина
мультистру́г *м* *мин.* многостругова уредба
мультитóн *м* *ак.* многотонов генератор
мультициклóн *м* мултициклон, батерия от циклони (*напр. за улавяне пепелта от димните газове*)
мульчи́рование *с* *с. ст.* мулчиране (*покриване на почвата*)
мультсъёмка *ж* *кфт.* мултипликационна снимка
мундшту́к *м* наустник, накрайник; струйник
~ волочи́льной опрáвки *мет.* накрайник на изтеглящ дорник (*при изтегляне на тръби*)
~ горéлки *зав.* дюза на горелка
~, отливнóй *полигр.* накрайник на отливен апарат
~ прéссный *керам.* излаз на преса (*тухларска*)
~, электрóдный *зав.* електрододържач (*на автоматична заваръчна глава*)
мунц-метáлл *м* ковашки [оловен] месинг (*медно-цинкова сплав с добавка олово*)
муравá *ж* *керам.* глеч, глазура
мурáвленный гледжосан, глазиран
муравьинокúслый *хим.* формиат, сол на мравчената киселина
муравьи́ный мравчен
мурекси́д *м* *хим.* мурексид, кисела амониева сол на пурпурната киселина
мурмани́т *м* *минер.* мурманит
московúт *м* *минер.* мусковит, калиева слюда
муслúн *м* *текст.* муселин
му́сор *м* 1. смет; отпадък 2. натрошени строителни материали (*отпадъци*)
~, кóксовый коксов ситнеж
~, строи́тельный *вж.* **му́сор 2**
мусоровóз автомобил за смет
мусородроби́лка *ж* трошачка за отпадъци
мусороприёмник *м* бункер за смет
мусоропровóд *м* шахта [канал] за смет (*в многоетажни сгради*)
~, вáкуумно-пневмати́ческий вакуумно-въздушна шахта за смет (*свързана с вакуумно-въздушна система на сметоотвеждане*)
~, сухóй суха шахта за смет (*сметта се събира в резервоар под шахтата и периодически извозва*)
мусоросбóрник *м* резервоар за смет (*под шахтата*)
мусороубóрочный сметосъбирачен
мусороудалéние *с* сметоотвеждане, сметоизвозване
муссóн *м* *метео* мусон (*сезонно въздушно течение*)
мутаротáция *ж* *вж.* **мультиротáция**
мутáтор *м* *ел.* управляем живачен изправител, мутатор
мутмани́т *м* *минер.* мутманит
мутнéние *с* помътняване, мътнеене
мутномéр *м* *хим.* нефелометър (*за определяне съдържанието на суспендирани в течности вещества*)
му́тность *ж* мътност
му́тный мътен; *текст.* убит (*за цвят*)
муть *ж* мътилка; утайка
~, гли́нистая глинеста мътилка
~, ру́дная *обог.* рудна утайка
му́фель *м* *мет.* муфел, муфла (*огнеупорен съд за нагряване обикн. в пещи*); реторта
~, закáлочный муфел за закаляване
~-колпáк камбанен муфел
му́фельный муфелен, муфелов
му́фта *ж* 1. *маш.* съединител (*за свързване на два вала*) 2. (съединителна) муфа (*за свързване на тръби, стоманени въжета*) 3. *ел.* (кабелна) муфа
~, автомати́ческая автоматичен [самодействуващ] съединител (*включва и изключва напр. при изменение на режима*)
~, асинхрóнная шарни́рная карданов [универсален] съединител, съединител с кръстата става, шарнир на Хук (*допуска ъглово изместване до 45°*)
~, байонéтная байонетен [щиков] съединител, байонетна връзка
~, быстродéйствующая бързодействуващ съединител
~, ведóмая *тлг.* задвижваща втулка [муфа]
~, винтовáя (съединителна) винтова муфа; съединителна гайка
~ включéния подвижен съединител (*за включване и изключване*)
~, вту́лочная (*неподвижен*) гилзов [втулков] съединител
~, вту́лочно-пальцевáя втулково-палцов съединител (*еластичен*)
~ выключéния сцеплéния *авто* муфа [втулка] за изключване на съединителя
~, гáечная съединителна [холендрова] гайка
~, гидравли́ческая хидравличен съединител
~, гидродинами́ческая хидродинамичен съединител (*предава момент само при изоставане на водимия вал спрямо водещия*)
~, ги́льзовая *вж.* **му́фта, вту́лочная**
~, глухáя неподвижен [глух] съединител
~, двойнáя двойна муфа (*съединителна*)
~, двухди́сковая двудисков съединител
~, двухрáструбная (тръбен) намалител (*фитинг*)

~, **двухсторо́нняя фрикцио́нная** двустранен триещ съединител
~, **дели́тельная** делителна муфа
~, **ди́сковая** дисков съединител; фланцов съединител
~, **жёсткая ди́сковая** неподвижен дисков съединител
~, **жёсткая компенси́рующая** подвижен разширителен [компенсиращ] съединител *(по приетата у нас класификация този съединител спада към подвижните)*
~, **жёсткая некомпенси́рующая** неподвижен [глух] съединител, неразширителен съединител *(неподвижен в осова посока)*
~, **жёсткая подвижна́я** подвижен съединител, позволяващ значително изменяване на ъглите между геометричните оси на валовете
~, **зажи́мная** затегателна муфа
~, **зу́бчатая** зъбчат съединител *(позволяващ малки успоредни и ъглови измествания на геометричните оси на валовете)*
~, **изоли́рующая** *ел.* изолираща муфа
~, **индукцио́нная** *ел.* индукционен съединител
~, **ка́бельная** *ел.* кабелна муфа
~, **карда́нная** карданов [универсален] съединител
~, **клинова́я** клинов съединител
~, **коло́дочная фрикцио́нная** челюстен триещ съединител *(самодействуващ)*
~, **кольцева́я** пръстеновиден съединител *(триещ)*
~, **компенсацио́нная** разширителен [компенсиращ] съединител
~, **кони́ческая [ко́нусная]** конусен *(триещ)* съединител
~, **конта́ктная** контактен съединител
~, **концева́я** *ел.* крайна *(кабелна)* муфа, кабелна глава
~, **кресто́вая** съединител с кръстата кулиса *(тип подвижен синхронен съединител)*
~, **кресто́во-шарни́рная** съединител с кръстата става, карданов съединител
~, **кулачко́вая** съединител с палци, палцов съединител *(за включване и изключване)*, разединител
~, **ле́нточная** лентов *(триещ)* съединител
~, **лине́йная** *ел.* линейна (съединителна) муфа
~, **магни́тная** *(електро-)*магнитен съединител
~, **ма́сляная** маслен [мокър] съединител *(триещ)*
~**-махови́к** *м* съединител-маховик
~, **ма́чтовая** *ел.* стълбова [крайна] муфа *(кабелна)*, кабелна глава
~, **многоди́сковая** многодисков *(триещ)* съединител
~, **надви́жная** маншон, муфа
~, **нарезна́я** (съединителна) муфа с резба, муфа
~, **неподви́жная** неподвижен съединител
~, **обго́нная** изпреварващ съединител *(изключва при повишаване оборотите на задвижвания вал)*
~, **одноди́сковая** еднодисков *(триещ)* съединител
~, **одноо́боро́тная** еднооборотен съединител *(задействува се в определено положение през един или няколко оборота — в преси и чукове)*
~, **оконе́чная** *вж.* **му́фта, концева́я**
~, **опережа́ющая** *вж.* **му́фта, обго́нная**
~, **осева́я** осов съединител
~, **ответви́тельная** *ел.* разклонителна муфа *(кабелна)*
~, **па́льцевая** *(предпазен)* съединител със *(срязващ)* щифт [болт, клечка]
~, **патро́нная** *вж.* **му́фта, вту́лочная**
~, **перехо́дная** намалител, намалителна муфа (съединителна)
~ **переключе́ния** превключващ съединител, съединител за включване и изключване
~, **пла́вающая** плаващ съединител *(тип подвижен синхронен съединител)*
~, **пласти́нчатая** ламелен [многодисков] съединител
~, **пневмати́ческая** съединител с пневматично задействуване
~, **подви́жная** подвижен съединител
~, **порошко́вая электромагни́тная** *вж.* **му́фта с ферромагни́тной сме́сью**
~, **постоя́нная соедини́тельная** *вж.* **му́фта, неподви́жная**
~, **преде́льного моме́нта** *(предпазен)* съединител за ограничаване на предавания момент
~, **предохрани́тельная** предпазен съединител *(самодействуващ)*
~, **предохрани́тельная скользя́щая** преплъзващ предпазен съединител
~, **продо́льно-свёртная** черупков съединител
~, **промежу́точная** междинен съединител
~, **проска́льзывающая** *вж.* **му́фта, предохрани́тельная скользя́щая**
~, **пружи́нная** пружинен съединител
~, **пружи́нно-спира́льная** *(еластичен)* съединител със спирална пружина
~, **пружи́нно-ша́риковая** пружинно-сачмен съединител
~, **разветви́тельная** *вж.* **му́фта, ответви́тельная**
~, **раздвижна́я [разъедини́тельная]** разединител *(позволява разделяне на връзката в движение, но не и включване)*
~, **разъёмная [расцепна́я]** *вж.* **му́фта, раздвижна́я**
~, **распо́рная** междинна (съединителна) муфа
~, **распредели́тельная** *ел.* разпределителна муфа
~, **расшири́тельная** *вж.* **му́фта, компенсацио́нная**
~, **реверси́вная** реверсивен съединител *(за въртене в две посоки)*
~ **регуля́тора** муфа [втулка] на *(центробежен)* регулатор
~, **редукцио́нная** (тръбен) намалител *(фитинг)*
~, **резьбова́я** *вж.* **му́фта, нарезна́я**
~, **ремённая** ремъчен съединител *(еластичен)*, съединител с ремъчни ленти

~, **рука́вная** ръкав, муфа за съединяване на маркучи
~, **са́льниковая** салникова муфа [втулка]
~, **самовыключа́ющаяся** самоизключващ се съединител
~, **самоуправля́емая** *вж.* **му́фта, автомати́ческая**
~, **свинцо́вая** *ел.* оловна муфа
~ **свобо́дного хо́да** съединител за свободен ход *(предава момент само в една посока — напр. във велосипед)*
~ **с геометри́ческим замыка́нием** съединител със затворена геометрична верига, неподвижен съединител
~, **сдво́енная шарни́рная** връзка с два карданови съединителя *(и междинен вал помежду им)*
~ **с динами́ческим замыка́нием** съединител със затворена динамична верига *(използуват се инерционни сили или индукционно взаимодействие на електромагнитни полета)*
~, **синхро́нная электроиндукцио́нная** синхронен електроиндукционен съединител *(с намагнитваща намотка)*
~ **скольже́ния** плъзгащ съединител *(хидродинамичен или електроиндукционен-асинхронен)*
~, **соедини́тельная** 1. съединителна муфа; *мин.* съединителна [тръбна] муфа 2. *ел.* съединителна муфа *(кабелна)*
~, **срезна́я** *(предпазен)* съединител със срязващо звено [срязващ щифт]
~ **с силовы́м замыка́нием** съединител със затворена силова верига *(сили на триене или магнитни сили)*
~ **с синхрониза́тором, зубча́тая** зъбен [зъбчат] съединител със синхронизатор *(с триещо действие)*
~, **стано́чная** съединител на *(металорежеща, обработваща)* машина
~, **сто́порная** резбова тапа
~, **стяжна́я** обтегач *(с лява и дясна резба)*
~, **суха́я** сух [безмаслен] съединител
~ **сухо́го тре́ния** съединител със сухо триене, сух съединител
~ **с ферромагни́тной сме́сью** съединител с феромагнитна смес *(с намагнитваща намотка)*
~ **сцепле́ния** съединител (за включване и изключване)
~, **сцепна́я** сцепен [зацепващ, управляем] съединител *(за включване и изключване)*
~ **с электромагни́тным управле́нием, фрикцио́нная** триещ съединител с електромагнитно управление
~, **таре́льчатая** *вж.* **му́фта, ди́сковая**
~ **тре́ния** триещ съединител
~, **тройнико́вая** тройник, Т-парче, трипътна муфа *(фитинг)*
~, **тро́совая** съединител за *(стоманено)* въже
~, **тру́бная** тръбна муфа (съединителна)
~, **универса́льная шарни́рная** *вж.* **му́фта, асинхро́нная шарни́рная**
~, **уплотни́тельная** уплътнителна муфа [втулка]
~, **управля́емая** *вж.* **му́фта, сцепна́я**
~, **упру́гая** еластичен съединител
~, **упру́го-демпфи́рующая** еластичен съединител със смекчаващо действие *(срещу удари)*
~, **фла́нцевая** фланцов съединител *(неподвижен)*
~, **фрикцио́нная** *вж.* **му́фта тре́ния**
~ **холо́стого хо́да** *вж.* **му́фта, свобо́дного хо́да**
~, **храпова́я** острозъбен съединител *(с езиче)*
~, **центробе́жная** центробежен съединител *(използува се като пусков и като предпазен съединител)*
~, **цепна́я** съединител за верига, верижен съединител
~, **чугу́нная** чугунена муфа
~, **шарни́рная** ставен [шарнирен] съединител *(обикн. в металорежещи машини)*
~, **шарова́я** сферичен [ябълков] съединител
~, **шлицева́я** шлицов съединител *(разширителен)*
~, **шта́нговая** *мин.* прътов [щангов] съединител
~, **штифтова́я** *(предпазен)* съединител със (срязващ) щифт
~, **эласти́чная** еластичен съединител
~, **электродинами́ческая** електродинамичен съединител
~, **электроиндукцио́нная асинхро́нная** електроиндукционен съединител *(предава момент само при изоставане на водимия вал спрямо водещия)*
~, **электромагни́тная** електромагнитен съединител
му́фтовый 1. съединителен 2. муфов
мучни́стость *ж* брашненост, съдържание на брашно
му́шка *ж* *воен.* мушка *(на прицелно устройство)*
му́шкель *м* *кораб.* конопаст, дървено чукче
мы́кость *ж* **льна** *текст.* разчесваемост на лена
мы́ло *с* сапун; *хим.* сол на висша мастна киселина
~, **дегтя́рное** катранен сапун
~, **жи́дкое** течен сапун
~, **зелёное** зелен [мек, течен] сапун
~, **известко́вое** калциев сапун
~, **кусково́е** сапун на калъпи
~, **медици́нское** сапун за медицински цели
~, **полуядро́вое** полузърнест сапун
~, **сти́рочное** сапун за пране
~, **сульфа́тное** сулфатен сапун *(изходен продукт за талово масло)*
~, **твёрдое хозя́йственное соапсто́чное** твърд сапун за домакински нужди *(получен от маслени утайки и памучно масло)*
~, **твёрдое хозя́йственное экономи́чное** твърд сапун за домакински нужди *(II качество)*
~, **туалётное пили́рованное** тоалетен сапун *(с ароматни и оцветяващи добавки)*

~, **ядро́вое** зърнест сапун *(най-високо качество)*
мыловаре́ние *с* производство на сапун
мылова́ренный сапунарски, сапуноварен
мылова́рня *ж* работилница [цех, отделение] за производство на сапун, сапуноварна
мыло́вка *ж текст.* осапуняване *(на платове)*, обработване в сапунен разтвор
мылона́фт *м* нафтов сапун
мылоре́зка *ж* сапунорезачка
мы́льный сапунен
мы́ть мия, измивам; *текст.* пера
мычкоулови́тель *м текст.* уредба за засмукване на нишки
мышья́к *м хим.* арсен, As
~, **бе́лый** арсеник, арсенов (III) окис
~, **жёлтый** жълт арсен *(алотропна форма на арсена)*
~, **ио́дистый** арсенов дийодид; арсенов трийодид; арсенов пентайодид
~, **кра́сный** червен арсен *(алотропна форма на арсена)*
~, **металли́ческий** метален арсен
~, **пятииоди́стый** арсенов пентайодид, арсенов (V) йодид
~, **пятихло́ристый** арсенов пента-[пето-]хлорид, арсенов (V) хлорид
~, **радиоакти́вный** радиоактивен арсен
~, **самоpо́дный** *минер.* самороден арсен
~, **серни́стый** арсенов сулфид; арсенов трисулфид; арсенов пента-[пето-]сулфид
~, **се́рый** сив арсен *(алотропна форма)*
~, **трёхио́дистый** арсенов трийодид, арсенов (III) йодид
~, **фо́сфористый** арсенов (III) фосфид
~, **чёрный** черен арсен *(алотропна форма)*
мышьяко́вистый арсенид
мышьяко́вый арсенов
мюль-маши́на *ж текст.* селфактор
мю-мезо́н *м ядр.* мю-мезон
мю-мета́лл *м ел.* мю-метал *(магнитна желязно-никелова сплав)*
мюо́н *м вж.* **мю-мезо́н**
мя́гкость *ж* 1. мекота 2. мека сърцевина *(на дърво)*
мягче́ние *с* 1. смекчаване 2. *кож.* омекотяване, смраждане
~ **воды́** омекотяване [намаляване твърдостта] на вода
мягчи́тель *м* 1. омекчител, пластификатор 2. *кож.* омекотяващо средство, байц
~, **есте́ственный** естествено омекотяващо средство
~, **ферме́нтный** *вж.* **мягчи́тель, энзи́мный**
~, **энзи́мный** *кож.* ензимен препарат *(за омекотяване)*
мя́лка *ж* 1. *текст.* очуквачка, мъначка *(на коноп, лен)* 2. *кож.* мачкачка, мачкалка 3. *с. ст.* чукачка; мачкачка 4. *стр.* трамбовка
~ **для кормо́в** фуражомачкачка
~, **льняна́я** мъначка за лен
мясозаготóвка *ж* изкупуване на месо
мясоре́зка *ж хран.* месорезачка
мясору́бка *ж хран.* машина за кълцане на месо
мясохладобо́йня *ж хран.* кланица, обзаведена с хладилници
мя́тие *с* дроселуване *(на пара)*
мя́тый 1. смачкан, омачкан 2. *кож.* омекотен *(след мачкане)* 3. *керам.* омесен *(за глина)* 4. дроселиран; обработен, отработен *(за газ или пара)*
мять 1. смачквам, омачквам, измачквам 2. *кож.* омекотявам *(чрез мачкане)* 3. *керам.* мачкам, меся, омесвам *(глина)* 4. *текст.* очуквам, бия, мъна 5. *с. ст.* тъпча *(грозде)* 6. *топл.* дроселирам *(газ или пара)*
мятьё *с* 1. смачкване, омачкване, мачкане 2. *кож.* омекотяване; мачкане 3. *текст.* очукване, мънене
~ **па́ра** дроселиране на пара

Н

набега́ние *с* 1. настъпване, навиване *(на ремък върху шайба)*; *жп.* атакуване *(на релса от колело — в началото на завой)* 2. връхлитане, удряне; *жп.* събиране [сгъстяване] на влакова композиция *(когато локомотивът намалява скоростта)*
~ **воды́** стичане [събиране] на водата
~ **зу́ба на зуб** съвпадане [удряне] на зъб срещу зъб *(при неправилно превключване)*
набега́ть *(без 1 и 2 л)* 1. събира се *(напр. вода)*, натрупва се 2. *текст.* набира се, прави гънки *(за дреха)*
набе́л *м стр.* дебел слой от постна боя *(по стена)*
на́бережная *ж* 1. крайбрежна улица 2. *кораб.* кей
~, **достро́ечная** достроечен кей *(на корабостроителница)*, достроечна кейова стена
~, **порто́вая** пристанищен кей
~, **прича́льная** пристанищен швартов кей
набива́ть 1. уплътнявам (с набивка) 2. трамбувам, отъпквам 3. наковавам, набивам *(гвоздеи)* 4. *текст.* печатам, щампосвам *(плат)*
наби́вка *ж* 1. набивка *(уплътнителна)*; уплътнител 2. уплътняване *(на леярска форма)* трамбуване 3. *текст.* печатане, щампосване *(на плат)*
~, **асбе́стовая** азбестова набивка, азбестов уплътнител
~, **асбе́стовая пропи́танная** напоена *(напр. с графит, масло)* азбестова набивка
~, **асбе́стовая прорези́ненная** гумирана азбестова набивка
~, **асбе́стовая суха́я** суха азбестова набивка
~, **асбестопро́волочная** набивка с азбестов шнур [азбестово въже]
~, **во́йлочная** филцов [кечен] уплътнител
~, **гермети́чная** херметичен уплътнител
~, **графити́рованная** графитирана набивка
~, **каучу́ковая** *вж.* **наби́вка, рези́новая**
~, **ко́жаная** кожен уплътнител
~, **кольцева́я** маншетен уплътнител, маншета

~ **кра́ски** *полигр.* полагане на боя *(върху формата)*
~ **ле́щади** *мет.* трамбуване [набиване] на пода *(на пещ)*
~, **манже́тная** *вж.* **наби́вка, кольцева́я**
~, **маслосъёмная** маслообиращ [маслосъбиращ] уплътнител
~, **маши́нная** *текст.* машинно печатане [щампосване]
~, **металли́ческая** метална набивка
~, **мя́гкая** мека набивка
~ **о́бручей** набиване на обръчи *(напр. на бъчва)*
~, **огнеупо́рная** огнеустойчив уплътнител
~, **пенько́вая** конопена [кълчищена] набивка
~, **прома́сленная** намаслена [лоена] набивка
~, **прорези́ненная** гумирана набивка, гумиран уплътнител
~, **рези́новая** гумена набивка, гумен уплътнител
~ **са́льника** набивка на салник, салников уплътнител
~, **самосма́зывающая** самосмазваща набивка
~ **се́тчатыми шабло́нами** *текст.* филмово печатане
~ **сте́нок** *мет.* облицовка *(на конвертор)*
~ **тка́ни** *текст.* печатане [щампосване] на платове
~, **у́гольная** *мет.* въглена набивка
~, **уплотни́тельная** уплътнителна набивка, уплътнител
~, **упру́гая** еластична набивка, еластичен уплътнител
~, **фильтру́ющая** [**фильтрова́льная**] филтрираща набивка
~ **формо́вочной сме́си** уплътняване на формовъчна смес
~, **хлопчатобума́жная** памучна набивка
~, **цветна́я** *текст.* цветно печатане [щампосване]
~, **шамо́тная** шамотова набивка
~, **шнурова́я** *вж.* **наби́вка, асбестопро́волочная**
набивно́й 1. *(предназначен)* за набиване, за начукване 2. *текст.* печатан, щампосан
наби́вочный 1. уплътнителен, *(служещ)* за уплътняване, за трамбоване 2. *вж.* **набивно́й 1**
набира́ть 1. набирам, събирам 2. *полигр.* набирам *(печатна форма)*
~ **высоту́** *ав.* набирам височина, издигам се
~ **вручну́ю** *полигр.* набирам ръчно [на ръка]
~ **но́мер** избирам номер *(с телефонен апарат)*
~ **оборо́ты** *маш.* увеличавам оборотите, форсирам
~ **паке́т ро́тора** *ел.* събирам [монтирам] пакета на ротора
~ **ру́копись** *полигр.* набирам ръкопис
наби́тый набит, трамбован, уплътнен
на́бла-операто́р *м мат.* оператор набла
наблюда́тельный 1. наблюдателски *(напр. способност)* 2. наблюдателен, *(служещ)* за наблюдение

наблюде́ние *с (вж. също* **наблюде́ния** *мн)* 1. наблюдаване; наблюдение 2. наглеждане, надзор; контролиране; спазване *(на срокове)*
~, **астрономи́ческое** астрономично наблюдаване
~, **бесприбо́рное** наблюдаване без уреди [с невъоръжено око]
~, **визуа́льное** визуално наблюдаване
~ **в инфракра́сных луча́х** наблюдаване с *(помощта на)* инфрачервени лъчи
~, **возду́шное** *воен.* въздушно наблюдаване
~ **в све́тлом по́ле** наблюдаване при нормално осветление *(за работа с микроскоп)*
~ **в тёмном по́ле** наблюдаване при косо осветление *(за работа с микроскоп)*
~, **гравиметри́ческое** *геод.* гравиметрично наблюдение
~, **диаскопи́ческое** наблюдаване на екран
~, **дистанцио́нное** наблюдаване от разстояние, дистанционно наблюдаване
~, **маршру́тное** *геофиз.* наблюдение [изследване] по *(определен)* маршрут
~, **метеорологи́ческое** метеорологично наблюдаване
~, **ночно́е** *геод.* нощно наблюдение
~, **одновреме́нное** *геод.* едновременно наблюдение
~, **радиолокацио́нное** радиолокационно [радарно] наблюдаване
~, **синопти́ческое** *геофиз.* синоптично наблюдаване *(за прогнози на времето)*
~, **сква́жинное сейсми́ческое** *геофиз.* сеизмично наблюдаване [регистриране] с разполагане на уреди в шахта
~, **сплошно́е** масово статистическо наблюдение
~, **телевизио́нное** телевизионно наблюдаване, наблюдаване на телевизионен екран
~, **усло́вное** *геод.* условно наблюдение
~, **у́треннее** *метео* утринно [сутрешно] наблюдение
~, **шаропило́тное** *геофиз.* наблюдаване с балони
наблюде́ния *мн (вж. също* **наблюде́ние** *с)* наблюдения
~, **маркше́йдерские** *мин.* маркшайдерски наблюдения
~, **неравното́чные** наблюдения с различна точност
~, **пря́мые** преки [непосредствени] наблюдения
~, **сейсми́ческие** *геофиз.* сеизмични наблюдения [изследвания]
~, **триангуляцио́нные** *геод.* триангулационни наблюдения
~, **углов́ые** [**угломе́рные**] *геод.* ъгломерни наблюдения
~, **хронометра́жные** *орг.* хронометражни наблюдения [измервания]
набо́йка *ж* 1. *мет.* набиване, уплътняване, утъпкване, трамбуване *(на под на пещ)*; подплата, обшивка *(на пещ)* 2. *леяр.* къса набивачка, щампфер *(при формуване)* 3. *кож.* капак *(на ток на обувка)*

~ **каблука́** капак на тока *(на обувка)*
~, **ки́слая** кисела подплата [обшивка] *(на пещ)*
~, **основна́я** основна подплата [обшивка] *(на пещ)*
~ **по́да** набиване [уплътняване] на пода *(на пещ)*
~, **рези́новая** гумен капак *(на ток на обувка)*
~**-трамбо́вка** *леяр.* комбинирана набивачка-трамбовка *(инструмент за формуване)*
~**-трамбо́вка, укоро́ченная** *леяр.* къса комбинирана набивачка-трамбовка
~ **футеро́вки** подплата, обшивка *(на пещ)*
набо́р *м* 1. набиране, събиране; приемане; *жп.* вземане *(на вода, въглища от локомотив)* 2. комплект, гарнитура, набор *(напр. от инструменти, от зъбни колела)* 3. *полигр.* набор *(на текст)* 4. набор *(на кораба)* 5. *тлф.* избиране *(на номер)* 6. *изч.* набор, колекция, множество *(от определени елементи)*
~, **акциде́нтный** акцидентен набор
~, **алфави́тно-цифрово́й** *изч.* азбучно-цифров набор
~, **безгра́ночный** безшпалтов набор
~ **воды́** вземане на вода *(от локомотив)*
~ **вразби́вку** *вж.* **набо́р вразря́дку**
~ **вразря́дку** шпациран набор
~ **высоты́** *ав. набиране на височина, издигане*
~, **газе́тный** вестникарски набор
~ **гирь** комплект от грамове [теглилки]
~ **гре́бней** *текст.* комплект гребени
~, **да́льний** *тлф.* далечно избиране
~, **двухка́рдный** *текст.* двударачен състав
~, **дни́щевый** *кораб.* дънен набор
~, **заголо́вочный** набор на заглавията
~, **запасно́й** запасен комплект
~, **запрещённый** *изч.* забранен набор
~ **зна́ков** *изч.* набор от знаци
~ **зубко́в врубмаши́ны** *мин.* комплект (режещи) зъби на подкопна машина
~ **зубча́тых колёс** комплект (сменни) зъбни колела *(на металорежеща машина)*
~ **зубча́тых переда́ч** *вж.* **набо́р зубча́тых колёс**
~, **измери́тельный** комплект от измервателни инструменти; *ел.* комплект от измервателни уреди
~, **кни́жный** книжен набор
~ **ко́дов** *изч.* кодов набор *(напр. трибуквената международна идентификация на летищата)*
~ **кома́нд** *изч.* набор от команди
~ **крыла́** *ав.* комплект елементи на скелета на крилото
~ **ламп** *радио* комплект (електронни) лампи
~, **линоти́пный** линотипен набор
~ **лопа́ток** лопатъчен комплект *(напр. на турбина)*
~, **математи́ческий** математически [формулен] набор
~, **маши́нный** машинен набор
~, **междудо́нный** *кораб.* междудънен набор
~, **многоколо́нный** многоколонен набор
~, **многошрифтово́й** многошрифтов набор
~, **монoти́пный** монотипен набор
~, **но́тный** нотен набор
~ **осно́вы** *текст.* вдяване на основата
~ **паке́та** *ел.* набор на пакет *(напр. на сърдечник от листова стомана)*
~ **пласти́н** *ел.* 1. пакет от плочи [пластини] *(напр. на кондензатор)* 2. пакет на пластини *(напр. на сърдечник от листова стомана)*
~ **пли́ток, микро́нный** *изм.* комплект от измервателни плочки *(в кутия)*, комплект от плоскопаралелни гранични мерки
~, **прямо́й** *тлф.* пряко [непосредствено] избиране
~ **рабо́чих** набиране [приемане] на работници
~, **ручно́й** ръчен набор
~, **силово́й** *ав.* скелет на конструкцията *(на самолет)*
~ **сит** *мин.* комплект [набор] от сита
~, **сквозно́й** *тлф.* непосредствено избиране *(без междинна централа)*
~, **сме́шанный** смесен набор
~, **сплошно́й** гладък набор
~, **строкоотливно́й** редоотливен [линотипен] набор
~ **су́дна** корабен набор, корабен скелет
~, **табли́чный** табличен набор
~ **то́плива** вземане на въглища *(от локомотив)*
~, **трёхка́рдный** *текст.* тридарачен състав
~ **фрез** комплект фрези *(напр. модулни)*
~ **цифр** *изч.* набор от цифри
~, **чемода́нный** комплект *(от инструменти, уреди)*, подреждащ се в куфар
~ **числа́** набиране на число *(с клавиатурата на сметачна машина)*
~ **шлифова́льных круго́в** комплект шлифовъчни дискове
~, **шрифтово́й** шрифтов набор
~ **щёток** комплект четки *(за електрическа машина)*
~, **эталóнный** *изм.* еталонен комплект *(от инструменти, уреди)*
набо́рный 1. *полигр.* наборен, *(предназначен, служещ)* за набор 2. комплектен, принадлежащ към комплект
набо́рщик *м полигр.* словослагател
~**-пра́вщик** словослагател-коректор
~**-формули́ст** словослагател на *(математически)* формули
на́бранный 1. *полигр.* набран 2. комплектуван, събран
набра́сывание *с* нахвърляне, натрупване; *стр.* нахвърляне, намятане *(на разтвор)*
набра́сывать 1. нахвърлям, натрупвам 2. скицирам, набелязвам
набро́с *м* 1. *стр.* нахвърляне, намятане *(на разтвор)* 2. *ел. остар.* прехвърляне на жица с тежест *(за свързване накъсо на проводниците на въздушна линия — проверка за липса на напрежение)*
набро́ска *ж*, **ка́менная** каменен насип; заскаляване

набросок *м* 1. скица *(ръчна)* 2. *текст.* наметка
набрызг *м стр.* 1. пръскане *(на разтвор)* 2. долен слой, грунт *(на мазилка)*
~ с веника пръскане *(на разтвор)* с метла
~ со щётки пръскане *(на разтвор)* с четка
набрызгбетон *м стр.* напръскан бетон *(с циментов прах)*
набухаемость *ж* способност [склонност] за набъбване
набухание *с* набъбване, увеличаване на обема *(на гел или високомолекулно съединение)*
~, кислотное киселинно набъбване *(при обработване на кожа)*
~, неограниченное *физ.* неограничено набъбване *(при разтваряне на високомолекулни вещества)*
~, ограниченное *физ.* ограничено набъбване *(наличие на крайна равновесна степен)*
~, осмотическое *физхим.* осмотично набъбване
~ полимеров *хим.* набъбване на полимерите *(в органичен разтворител)*
~ целлюлозы *харт.* набъбване на целулозните влакна
~, щелочное алкално набъбване *(при обработване на кожа)*
набухать *(без 1 и 2 л)* набъбва
навал *м* 1. товарене *(чрез насипване, без опаковка)*, насипване 2. куп, грамада 3. *кораб.* докосване, закачане *(на друг кораб или пристанищна стена при неумело маневриране)*
навалка *ж* 1. натоварване, натрупване; нахвърляне *(на въглища, руда)* 2. *кораб.* навеждане, наклоняване *(на кораб поради лошо разпределяне на товара)*
~ на конвейер насипване на транспортьор
~, ручная ръчно натоварване, ръчно нахвърляне
навалом в насипано състояние; нахвърляно на купчина *(в безредие)*
навалоотбойка *ж мин.* разтрошаване и товарене *(на въглища)*
навалоотбойщик *м* къртач-товарач *(работник, който копае и товари въглища)*
навалочник *м* кораб за насипани товари *(без опаковка)*
навалочный *мин.* товарителен, товарачен, *(служещ)* за натоварване
навальцевание *с обр.мет.* 1. завалцуване, съединяване чрез валцуване 2. завалцувано съединение
навальцовка *ж. вж.* **навальцевание** 1 и 2
навальцовывание *с. вж.* **навальцевание** 1
навальщик *м* товарач *(на руднични вагонетки)*
наваривание *с зав.* навaряване, напластяване *(по методи на заваряване)*
наваривать наварявам, напластявам
наварка *ж вж.* **наваривание**
~ долот твёрдыми сплавами *мин.* наваряване на твърди сплави върху длета *(на забойни пневматични чукове)*
~, многослойная многослойно наваряване
наведение *с* 1. насочване, направляване; прицелване 2. *ракет.* водене 3. *ел.* индуциране
~, автоматическое автоматично водене
~, автономное автономно водене
~ глянца придаване на блясък [гланц], лъскане
~ заряда *радио* индуциране на заряд
~, индуктивное индуциране
~, инерциальное *ав.* инерционно насочване; *ракет.* инерционно водене
~, командное водене на команда
~ мата матиране
~ моста *стр.* построяване на мост
~ на ветер насочване *(на вятърно колело)* по посоката на вятъра
~ на резкость *кфт.* нагласяване на фокус
~ по глазу насочване на око
~ по инфракрасному излучению водене по инфрачервено излъчване
~ по лучу водене по лъч
~ помех *радио* излъчване на смущения, смущаване
~ по приборам *ав.* насочване по уреди
~ по радиолокационной карте водене по радиолокационна карта
~, программное програмно водене
~, радиолокационное радиолокационно насочване
~ ракеты на цель водене [насочване] на ракетата в целта
~ справок правене на справки, събиране на сведения, запитване
~, телевизионное телевизионно водене
наведённый 1. направляван, насочван, воден 2. *ел.* индуциран
навёрнутый навит, навъртян; намотан
навёртывать 1. навивам, навинтвам; завинтвам 2. провъртам, пробивам *(с ръчен свредел)*
навёртка *ж* 1. навиване, навинтване; завинтване 2. свредел за дърво
навес *м стр.* навес; стряха
навеска *ж* 1. панта; кука 2. окачване *(напр. товар на кука)* 3. *хим.* точно претеглено [определено] количество вещество
~, аналитическая претеглено количество за анализ
~ вандрутов *мин.* окачване на подхвати *(укрепителната надлъжна греда в шахта)*
~, внецентральная странично окачване
~ двери панта за врата
~, параллельная успоредно окачване
~, потайная скрито окачване
~ пробы претеглено количество за проба [изпитване, анализ]
~ проводников *мин.* полагане на проводниците *(в шахта)*
~, центральная централно окачване
навесной 1. *с.ст.* навесен *(за машини без собствена ходова система)* 2. окачен, *(пригоден)* за окачване
навесный стръмен *(за траектория на снаряд)*
наветренный обърнат към вятъра, наветрен *(напр. борд на кораб)*

навéшенный окачен, закачен
навéшивание *с* 1. окачване, закачване 2. претегляне
навéшивать 1. окачвам, закачвам 2. претеглям
навивáльщик *м текст.* навивач, бобинар
навивáть 1. навивам, намотавам 2. насуквам, произвеждам вити [усукани] изделия
навúвка *ж* 1. навиване *(напр. на пружина)*, намотаване *(на въже)* 2. насукване
~, многослóйная многослойно [многоредово] намотаване
~ на барабáн намотаване *(на въже)* върху барабан
навигáтор *м* навигатор
навигáция *ж* 1. *ав., кораб.* навигация 2. корабоплаване, мореплаване 3. период от време *(когато местните климатични условия са подходящи)* за корабсплаване
~, барометрúческая барометрична навигация
~, воздýшная въздушна навигация; самолетоводене
~, инерциáльная инерциална навигация
~, кóмпасная компасна навигация
~, космúческая космическа навигация
~, орбитáльная орбитална навигация
~, радиолокациóнная радиолокационна навигация, радионавигация
~, трансполя́рная трансполярна навигация
навинтóванный завинтен
навúнчивание *с* навинтване, завинтване
навúнчивать навинтвам, завинтвам
наводúть 1. насочвам, навеждам *(в определена посока)* 2. прицелвам се, примервам се
~ гля́нец *вж.* **наводúть лоск**
~ лак лакирам, нанасям лак
~ лоск лъскам, придавам блясък [лъскавина, гланц]; полирам
~ мат матирам, придавам матовост
~ мост построявам [правя] мост
~ трубý *геод.* насочвам *(оптическа)* тръба
навóдка *ж* 1. насочване, направляване; прицелване 2. нагласяване, настройване *(напр. измервателен уред)* 3. *ел.* индуциране
~, вертикáльная вертикално насочване *(напр. на оръдие)*
~, горизонтáльная хоризонтално насочване
~, дистанциóнная дистанционно насочване *(напр. на оръдие)*
~, меловáя кредоване *(при производство на хартия)*
~ мостá построяване на мост; *воен.* сглобяване на *(подвижен)* мост
~ на нуль *ел.* нагласяване [настройване] на нулата
~ на рéзкость *кфт.* нагласяване на фокус, фокусиране
~ орýдия насочване на оръдие *(в целта)*
~ помéх *съобщ.* излъчване на смущения
~ светофóров *жп.* регулиране на светлините *(на светофарове)*
~ шлáка *мет.* покриване с ака *(като се предизвика образуването й*

наводнéние *с* 1. наводняване, заливане 2. наводнение
наводнóй който може да се постави и разтури, временен *(напр. мост)*
навóз *м с.ст.* оборски тор
навóзить наторявам *(с оборски тор)*
навозúть 1. докарвам, доставям 2. удрям, блъскам *(с превозно средство)*
навозопогрýзчик *м с.ст.* торотоварач
~, крáновый кранов торотоварач
~, навеснóй навесен торотоварач *(за монтиране на самоходно шаси)*
навозоразбрáсыватель *м с.ст.* торачка, машина за разхвърляне на *(оборски)* тор
навозоубóрщик *м с.ст.* торочистачка *(за почистване на животновъдни ферми)*
навозохранúлище *с с.ст.* торище
навóй *м текст.* 1. навиване, намотаване *(дейност)* 2. намотка *(материал)* 3. кросно *(на тъкачен стан)*
~, основнóй основно кросно, кросно за основа
~, секциóнный секционно кросно *(при секционно сноване)*
~, ткáцкий тъкачно кросно, основно кросно
нагáн *м воен.* наган *(тип револвер)*
нагáр *м* нагар
~, жúрный *вж.* **нагáр, мáсляный**
~, мáсляный маслен нагар
~, пороховóй барутен нагар
~, сухóй сажди
нагорообразовáние *с* нагарообразуване
нáгель *м* 1. дървен гвоздей, клечка, чивия; дюбел, тибла 2. гвоздей, болт; клинец *(за подкова)*
~, деревя́нный *вж.* **нáгель I**
~, трýбчатый тръбен дюбел; тръбен болт
нагиагúт *м минер.* нагиагит
наглáзник *м* **дальномéра** предпазен капак на далекомера
нáглухо 1. плътно, до отказ *(при завинтване)* 2. за постоянно, завинаги, здраво *(при установяване на връзка)*
~, заземлённый с постоянно земно съединение, постоянно [здраво] заземен
нагля́дный нагледен
нагнетáние *с* 1. нагнетяване, вкарване под налягане *(напр. на течност, газ)* 2. сгъстяване, увеличаване на налягането *(на течност, газ)*
~ вóздуха нагнетяване на въздух, вдухване
~ гáза в пласт *мин.* вкарване под налягане на газ в пласта
нагнетáтель *м авто,ав.* компресор, сгъстител *(за двигатели с пълнене)*
~, авиациóнный самолетен компресор [сгъстител]
~, аксиáльный осов компресор [сгъстител]
~, винтовóй винтов компресор
~, воздýшный въздушен компресор
~, высóтный *ав.* височинен компресор, компресор за висок полет
~, гáзовый газов компресор

~, **газотурби́нный** газотурбинен компресор (*задвижван от изпускателните газове*)
~ **двигателя** компресор за пълнене на двигателя (*за повишаване на мощността му*)
~, **двухро́торный двухло́пастный** двуроторен двулопатков (*ротационен*) компресор; осморкообразен компресор
~, **двухро́торный трёхло́пастный** двуроторен трилопатков (*ротационен*) компресор (*използва се в някои трактори*)
~, **двухступе́нчатый** двустепенен компресор
~, **коловра́тный** *вж.* **нагнета́тель, ро́торный**
~, **лопа́точный** турбокомпресор (*с лопатково работно колело*)
~, **надду́вочный** компресор за пълнене (*на двигателя — свръх*)
~, **объёмный** обемен компресор (*напр. бутален, пластинков*)
~, **одноро́торный** *вж.* **нагнета́тель, пласти́нчатый**
~, **осево́й** *вж.* **нагнета́тель, аксиа́льный**
~, **пласти́нчатый** пластинков компресор (*еднороторен*)
~, **поршнево́й** бутален компресор
~, **приводно́й** преводен [механичен] компресор (*свързан с двигателя с механична зъбна или друга предавка*)
~, **радиа́льный** радиален компресор
~, **ротацио́нный** ротационен компресор (*напр. пластинков, винтов*)
~, **ро́торный** ротационен компресор (*с един или повече ротори*)
~ **с двумя́ ро́торами** двуроторен (ротационен) компресор
~, **стру́йный** струен сгъстител
~, **турбонадду́вочный** турбо-компресор за пълнене (*на двигателя — свръх*)
~, **центробе́жный** центробежен компресор
нагнета́тельный нагнетателен
нагнета́ть 1. нагнетявам, вкарвам под налягане (*напр. течност, газ*) 2. сгъстявам, увеличавам налягането (*на течност, газ*)
наголо́вник *м* **сва́и** гривна [глава] на свая, сваен наглавник
на-гора́ *мин.* на повърхността
наго́рье *с геол.* висока равнина, плато; възвишение
навра́дка *ж дърв.* гратово трионче, фуксшванц
нагре́в *м* нагряване, загряване
~, **автомати́ческий** автоматично нагряване
~, **адиабати́ческий** адиабатично нагряване
~, **аэродинами́ческий** аеродинамично нагряване
~, **безокисли́тельный** нагряване без окисляване, нагряване в неокисляваща [неутрална] среда, светло нагряване
~, **всесторо́нний** нагряване от всички страни
~, **высокочасто́тный** високочестотно нагряване
~, **диэлектри́ческий** диелектрическо нагряване
~, **дугово́й** (*електро-*) дъгово нагряване
~, **ёмкостный** *вж.* **нагре́в, диэлектри́ческий**
~, **зона́льный** зонално нагряване
~, **индукцио́нный** индукционно нагряване
~ **инфракра́сными луча́ми** нагряване с инфрачервени лъчи
~, **каска́дный** стъпално нагряване
~, **конве́йерный** конвейерно нагряване, нагряване на конвейер
~, **конвекцио́нный** нагряване чрез конвекция, конвективно нагряване
~, **конта́ктный** контактно нагряване
~, **концево́й** нагряване от края [челото] (*на пръта*)
~, **ко́свенный** непряко [индиректно] нагряване
~, **ме́стный** местно нагряване (*напр. при заваряване*)
~, **непреры́вный** непрекъснато нагряване
~, **ни́жний** нагряване отдолу (*електропещ*)
~, **односторо́нний** едностранно нагряване (*дефект при термообработване*)
~, **оми́ческий** съпротивително [омическо] нагряване
~, **печно́й** нагряване в пещ, пещно нагряване
~, **периоди́ческий** периодично нагряване
~, **пла́менный** пламъчно нагряване
~, **пове́рхностный** повърхностно нагряване
~, **повто́рный** повторно [вторично] нагряване
~, **после́довательный** последователно нагряване
~ **по теплоёмкости** *вж.* **нагре́в, прямо́й**
~, **предвари́тельный** предварително нагряване
~, **преры́вистый** *терм.* прекъснато нагряване
~, **продо́льный** надлъжно нагряване
~, **промежу́точный** междинно нагряване
~, **прото́чный** нагряване в методична пещ
~, **прямо́й** пряко [непосредствено] нагряване
~, **радиацио́нный** радиационно [лъчисто] нагряване
~, **резисти́вный** *вж.* **нагре́в, оми́ческий**
~, **све́тлый** *вж.* **нагре́в, безокисли́тельный**
~, **сквозно́й** нагряване по цялото сечение
~, **совме́стный** съвместно [смесено] нагряване
~, **сплошно́й** *вж.* **нагре́в, сквозно́й**
~, **ступе́нчатый** степенно нагряване
~, **тёмно-кра́сный** нагряване до тъмночервен цвят
~, **термодинами́ческий** термодинамично нагряване
~ **то́ками промы́шленной частоты́, индукцио́нный** индукционно нагряване с ток с промишлена честота (50 *Хц*)
~, **ультравысокочасто́тный** нагряване с ултрависока честота (*от дециметровия обхват*)
~, **форси́рованный** ускорено [форсирано] нагряване
~, **фрикцио́нный** нагряване чрез триене (*напр. при заваряване чрез триене*)
~, **цикли́ческий** циклично нагряване
~, **циркуляцио́нный** *топл.* циркулационно нагряване

~ шипа загряване на шийката *(на вал в лагер)*

~, **эксцентричный** *вж.* **нагрев, односторонний**

~ **электрическим током** нагряване с електрически ток

~, **электронный** електронно нагряване

нагревальщик *м* нагревач, работник на *(нагревателна)* пещ

нагревание *с вж.* **нагрев**

нагреватель *м* 1. нагревател, нагревателно устройство 2. *ел.* нагревателен елемент, нагревателно тяло 3. бързовар

~ **воздуха** въздушен нагревател

~, **высокочастотный** високочестотен нагревател, индуктор (за ток с висока честота)

~, **газовый** газов нагревател

~, **глобаровый** нагревател от глобарова сол

~, **графитовый** графитен нагревател

~, **донный** подово нагревателно тяло *(електрическо)*

~, **змеевиковый** серпентинен нагревател, серпентина

~, **иммерсионный** потопен нагревател

~, **индукционный** индукционен нагревател; индуктор *(за ток с висока честота)*

~, **карборудовый** карборундов [силитов] нагревателен елемент

~, **конвекционный** конвективен нагревател

~, **ленточный** лентов нагревател

~, **пароструйный** пароструен нагревател

~, **пластинчатый** пластинчат [пластинков] нагревател

~, **плиточный** нагревателна плоча

~, **подовый** *вж.* **нагреватель, донный**

~, **проволочный** жичен нагревател

~, **проточный** нагревател за течаща вода *(монтира се на крана)*

~, **радиационный** радиационен [лъчев] нагревател

~, **рамочный** рамком нагревателен елемент

~, **ребристый** ребрест нагревател, ребрен нагревателен елемент

~, **сводовый** таванно [сводово] нагревателно тяло *(електрическо)*

~, **силитовый** *вж.* **нагреватель, карборундовый**

~, **спиральный** спирален нагревател; нагревателна спирала *(за домакински цели)*

~, **стержневой** нагревателни пръчки *(напр. силитови)*

~, **трубчатый** тръбен нагревателен елемент

~, **электрический** електрически нагревател

нагревательный нагревателен

нагревать до красного каления нагрявам *(метал)* до червен цвят

нагревостойкость *ж* топлоустойчивост

~, **импульсная** устойчивост на топлинни удари [на резки промени на температурата]

нагружать натоварвам, товаря

нагружение *с мех.,стр.* натоварване

нагруженный натоварен □ **предварительно** ~ *стр.* предварително натоварен [напрегнат]

нагрузка *ж* 1. натоварване; товарене 2. товар, натоварване 3. *маш.* натовареност, заетост *(на машина)* □ **под нагрузкой** *ел.* под товар; **с полной нагрузкой** с пълен товар

~, **аксиальная** *вж.* **нагрузка, осевая**

~, **активная** *ел.* активен товар

~, **анодная** аноден товар, товар в анодната верига

~, **асимметричная** *вж.* **нагрузка, несимметричная**

~, **аэродинамическая** аеродинамично натоварване

~, **базисная** [**базовая**] основен товар

~, **базисная тепловая** постоянен топлинен товар *(напр. за технологични нужди и горещо водоснабдяване — без отоплението)*

~, **безопасная** безопасно натоварване

~, **безындуктивная** *ел.* безиндуктивен товар

~, **боковая** странично натоварване, страничен товар

~, **бытовая** *ел.* товар [натоварване] за битови нужди

~, **вертикальная** вертикално натоварване

~, **весовая** натоварване от собствено тегло и полезен товар

~, **ветровая** натоварване от вятъра, ветрово натоварване

~, **взлётная** *ав.* товар при излитане

~, **вибрационная** вибрационно натоварване

~, **внецентренная** ексцентрично натоварване

~, **внешняя** външно натоварване

~, **временная** временно натоварване

~, **выходная** *ел.* товар на изхода

~, **газовая** *хим.* количество на разходвания газ

~, **гидростатическая** хидростатично натоварване

~, **годовая** *ел.* годишен товар, годишно натоварване

~, **гололёдная** *ел.* натоварване *(на проводниците)* от лед [заледяване]

~ **двигателя** натоварване на двигателя

~, **динамическая** динамично натоварване

~, **длительная** трайно [продължително] натоварване

~, **допускаемая** [**допустимая**] допустимо натоварване

~, **ёмкостная** *ел.* капацитивен товар

~, **знакопеременная** *ел.* знакопроменлив товар

~, **избыточная** товар в повече *(напр. от допустимия товар)*

~, **изгибающая** натоварване на огъване

~, **изменяющаяся** променливо натоварване

~, **индуктивная** *ел.* индуктивен товар

~, **инерционная** инерционно натоварване; инерционен товар

~, **испытательная** натоварване при изпитване

~, **катодная** *ел.* катоден товар

~, **колебательная** *вж.* **нагрузка, знакопеременная**

~, **коммерческая** полезен товар *(на транспортно средство)*

~, **критическая** *ел.* критичен товар, критично натоварване

~, **круглогодова́я** целогодишен [постоянен] товар

~, **линейная** *линейно натоварване ел.* линеен товар

~, **лине́йная то́ковая** *ел.* линейнотоково натоварване

~, **магни́тная** *ел.* магнитно натоварване

~, **максима́льная** *ел.* максимален товар

~, **мгнове́нная** моментно [краткотрайно] натоварване

~, **ме́стная** локално натоварване

~, **механи́ческая** 1. механично натоварване 2. натовареност *(на машина за механично обработване)*

~, **минима́льная** минимален [най-малък] товар

~ **на грунт** натоварване на почвата *(при строителни работи)*

~, **оконе́чная** *ел.* товар в края *(напр. на линия)*

~ **на заклёпку** натоварване на нит

~ **на кла́пан** натоварване на клапан

~ **на колесо́** натоварване [товар] на *(едно)* колело

~ **на лошади́ную си́лу** *ав.* товар на една конска сила *(показател)*

~ **на освеще́ние** *ел. вж.* **нагру́зка, освети́тельная**

~ **на ось** натоварване на *(отделна)* ос

~ **на пло́щадь** повърхностно натоварване

~ **на ре́жущую кро́мку** *обр.мет.* натоварване на режещия ръб *(на ножа)*

~ **на тормозны́е о́си** *жп.* товар на спирачните оси

~, **нача́льная** начално [първоначално] натоварване

~, **неподви́жная** неподвижно натоварване *(напр. от машини, съоръжения, стелажи)*

~, **неравноме́рная** неравномерно натоварване

~, **несимметри́чная** *ел.* несиметрично натоварване

~, **номина́льная** номинално натоварване, номинален товар

~, **нормати́вная** нормативно натоварване *(по определена норма)*

~, **нулева́я** нулев товар, товар нула

~, **о́бщая** общ товар, общо натоварване

~, **оми́ческая** *ел.* активен [съпротивителен, омически] товар

~, **освети́тельная** *ел.* осветителен товар, товар за осветление

~, **осева́я** осово натоварване

~, **основна́я** основно натоварване, основен товар

~ **от со́бственного ве́са** *стр.* товар от собствено тегло

~, **переме́нная** променливо натоварване, променлив товар

~, **пи́ковая** *ел.* върхов товар, върхово натоварване

~, **пого́нная** товар на линеен метър, линеен товар

~, **подви́жная** подвижен товар, подвижно натоварване

~, **поле́зная** полезен товар

~, **по́лная** пълен [номинален] товар; пълна натовареност

~, **попере́чная** напречно натоварване

~, **поса́дочная** *ав.* товар при кацане

~, **постоя́нная** постоянен товар *(напр. собствено тегло на конструкцията, почвен натиск)*

~, **предвари́тельная** предварително натоварване

~, **преде́льная** гранично натоварване, най-голяма носимост *(на конструкция)*

~, **приведённая** приведен товар, приведено натоварване

~ **при сня́тии стру́жки** натоварване *(на ножа)* при снемане на стружка

~ **при эксплуата́ции** работно [експлоатационно] натоварване

~, **про́бная** пробно натоварване

~, **продо́льная** надлъжно натоварване

~, **прое́ктная** проектно натоварване, предвидено по проекта натоварване

~, **промы́шленная** *ел.* промишлен товар

~, **пульси́рующая** пулсиращо натоварване

~, **пружи́нная** натоварване на пружина

~, **пускова́я** пусков товар, пусково натоварване

~, **рабо́чая** работен товар, работно натоварване

~, **равноме́рная** равномерно разпределен товар

~, **равноме́рно распределённая** *вж.* **нагру́зка, равноме́рная**

~, **радиа́льная** радиално натоварване

~, **разруша́ющая** разрушаващо натоварване, разрушаващ товар

~, **разрывна́я** разкъсващо [разрушаващо] натоварване

~, **распределённая** разпределено натоварване, разпределен товар

~, **расчётная** изчислително [проектно] натоварване

~, **реакти́вная** *ел.* реактивен товар

~, **регули́руемая** *авт.* регулируем товар *(по един или по група параметри)*

~, **сезо́нная теплова́я** сезонен *(променлив)* топлинен товар *(напр. за отопление, за сезонни технологични нужди)*

~, **силова́я** *ел.* силов товар

~, **симметри́чная** *ел.* симетричен товар

~, **скру́чивающая** усукващо натоварване, натоварване на усукване

~, **сме́шанная** комбинирано натоварване

~, **снегова́я** *стр.* товар [натоварване] от сняг

~, **сосредото́ченная** съсредоточен товар

~, **сплошна́я** непрекъснат товар *(разпределен върху плоскост)*

~, **ста́ртовая** *ракет.* натоварване при излитане [старт]

~, **стати́ческая** статично натоварване

~, **строи́тельная** строителен товар

~, **сумма́рная** сумарно натоварване

~, су́точная 1. дневно натоварване, натоварване за денонощие **2.** *тлв. (брой на)* часове на предаване в денонощие
~, телефо́нная натоварване на телефонна връзка, телефонен трафик
~, теплова́я топлинно натоварване; *ел.* топлинен товар *(за нагревателни цели)*
~, то́ковая *ел.* токов товар
~, тормозна́я спирачен товар, спирачна сила
~, тя́говая тягов [теглителен] товар
~, уда́рная ударно натоварване
~, уде́льная относително натоварване *(напр. на единица площ)*
~, узлова́я товар във възел *(на металоконструкция)*
~, усло́вная условно натоварване, условен товар
~ фаз, равноме́рная *ел.* равномерно натоварване на *(всички)* фази [клонове]
~, факти́ческая действително натоварване
~, фикти́вная фиктивно натоварване
~ холосто́го хо́да товар [натоварване] при празен ход
~, центробе́жная натоварване от центробежна сила
~ це́пи, рабо́чая полезна теглителна сила на верига
~, цикли́ческая циклично натоварване
~, циркули́рующая циркулационен товар
~, широкополо́сная *авт.* широколентово натоварване
~, эквивале́нтная еквивалентно [равностойно] натоварване *(за облекчаване на изчисленията)*
~, эксцентри́ческая ексцентрично натоварване
~, электри́ческая електрически товар
~ электроэнергети́ческой систе́мы натоварване на електроенергийна система *(всички консуматори на електроенергия и всички загуби)*
~, энергети́ческая енергийно натоварване
нагру́зочный 1. товарен, работен; товарещ, натоварващ **2.** натоварен, зает
нагу́бники *мн.* подложки (за челюсти на менгеме)
надба́вка *ж икон.* надбавка, добавка
~ на оса́дку *стр.* запас срещу слягане
надви́г *м геол.* навлак
~, глы́бовый блоков навлак
~, пластово́й пластов навлак [отсед]
~, скла́дчатый гънков навлак
наддве́рье *с стр.* издатина [надвес] над врата
надду́в *м ав.,кораб.* пълнене, свръхпълнене, принудително пълнене *(на цилиндрите с горивна смес или въздух при повишено налягане)*
~, автоно́мный автономно пълнене *(със самостоятелно задвижване)*
~, агрега́тный агрегатно пълнене *(с помощта на компресор, турбокомпресор или комбинирано)*
~, безагрега́тный безагрегатно пълнене *(динамично пълнене)*
~, газотурби́нный газотурбинно пълнене *(с използуване на енергията на изгорелите газове)*
~, двухступе́нчатый пълнене с двустъпално сгъстяване, двустъпално пълнене
~, динами́ческий динамично пълнене *(използуват се колебателни явления в тръбопроводите)*
~, инерцио́нный инерционно пълнене *(с използуване на газодинамични явления в смукателния тръбопровод)*
~, комбини́рованный комбинирано пълнене *(напр. с турбокомпресор и преводен компресор)*
~, компре́ссорный компресорно пълнене
~, механи́ческий *вж.* **надду́в с приводны́м компре́ссором**
~, резона́нсный *вж.* **надду́в, инерцио́нный**
~, рефрижерацио́нный охладително [рефрижераторно] пълнене
~, скоростно́й скоростно пълнене *(използува се динамическото налягане на въздуха)*
~ с приводны́м компре́ссором пълнене с преводен компресор
~, турбокомпре́ссорный турбокомпресорно пълнене
надева́ние *с текст.* надяване, накачване
надёжность *ж* сигурност; *изч.* надеждност
~ вычисли́тельного проце́сса надеждност на изчислителния процес
~ измере́ний сигурност на измерванията
~ изоля́ции издръжливост [устойчивост] на изолацията
~ маши́н сигурност *(в работата)* на машините
~ обнаруже́ния *авт.* сигурност на откриването
~ па́мяти *изч.* надеждност на паметта
~ пу́ска сигурност на пускането *(в движение)*
~ систе́мы *авт.* сигурност [надеждност] на системата
~ срабáтывания *авт.* сигурност на задействуването
~ структу́рная структурна надеждност *(на изчислителна или управляваща система)*
~ хране́ния информа́ции надеждност на запазването [съхраняването] на информацията
~ эксплуатацио́нная експлоатационна сигурност [надеждност]
надёжный сигурен, надежден
надзвуково́й надзвуков, ултразвуков
надзе́мный 1. надземен **2.** *мин.* открит
надзо́р *м* надзор; надзираване; контрол
~, а́вторский авторски надзор *(от страна на проектанта над строителен обект)*
~, го́рный минен надзор
~, коте́льный [котлово́й] котлонадзор
~, портово́й [порто́вый] *кораб.* портови надзор, портнадзор
~, санита́рный санитарен [медицински] надзор
~, строи́тельный строителен надзор
~, техни́ческий технически надзор

надир *м* 1. *астр.* надир (*противоположната точка на зенита*) 2. *сбр.мет.* задиране, (*дълбока*) драскотина, бразда (*напр. при нарушаване на мазането*)
надкислота́ *ж хим.* перкиселина, пероксикиселина
надкрити́ческий *ядр.* надкритичен
надло́м *м* 1. начупване, непълно счупване; *мин.* пречупване, пукване 2. начупено място; *мин.* пречупено място
надмолекуля́рный *физ.* вън от границите на молекулата; (*намиращ се*) на надмолекулярно структурно равнище
надни́точник *м текст.* горен нишководач
надо́й *м с.ст.* надой, млекодобив
на́долбы *мн* 1. *жп.* прелезна ограда (*от нагъсто забити къси стълбчета*) 2. *воен.* преградни колове (*противотанково препятствие*)
надори́т *м минер.* надорит
надпе́рекись *ж хим.* прекис [перокис, суперокис] на алкален метал (*от натрий до цезий — напр. натриев прекис*)
надпи́л *м* 1. зарязване (*с трион*) 2. надрез, зарязано място
надпи́ливать зарязвам, подрязвам (*с трион*)
на́дпись *ж* надпис
~ на чертеже́, основна́я основен надпис на чертеж
~, предупреди́тельная предупредителен надпис (*върху опаковка*)
~, трафаре́тная надпис с помощта на шаблон (*от изрязани букви*)
надпотоло́чный *стр.* надтаванен
надре́з *м* 1. зарязване, врязване 2. врез, рязка (*с концентрация на напреженията*)
надреза́ть зарязвам, врязвам
надру́б *м* засечка, засичане
надруба́ть засичам, отсичам до половината
надры́в *м* 1. пукнатина; леко разкъсване, пробъсване; *зав.* подрез 2. цепка (*на гумено изделие*)
надрыва́ть скъсвам, разкъсвам (*ненапълно*), прокъсвам
надсве́рливание *с* пробиване (*на малка дълбочина, не до края*)
надсернокислый *хим.* пероксисулфат, пероксидисулфат, персулфат
надсе́чка *изч.* пробиване, пробивка (*на перфокарта*)
надсинхро́нный *ел.* надсинхронен
надсо́ль *ж хим.* пероксилол, персол (*на някоя пероксикиселина*)
надста́вка *ж* 1. наставяне, принаждане, удължаване 2. наставка, принадка
~, кузне́чная ковашка наставка, удължител (*за задържане на заготовката*)
~, по́люсная *ел.* полюсна сбувка
~, при́быльная *леяр.* наставка за мъртва глава (*с топлоизолираща облицовка*)
надстра́ивать надстроявам
надстро́йка *ж* надстрояване; надстройка
~, кормова́я *кораб.* кърмова [ютова] надстройка
~, па́лубная палубна надстройка
~, судова́я корабна надстройка
~, фона́рная *стр.* надстройка за горно осветление (*при широко плоско застрояване*)
надстро́чный *полигр.* надреден (*напр. знак*)
надтепловой *ядр.* надтоплинен
надто́почный надпещен
наду́в *м геол.* навяване, отвяване
надува́ть 1. надувам 2. (*без 1 и 2 л*) навява
наду́вка *ж* надуване, вкарване на въздух
надувно́й надувен, който се надува
на́дфиль *м* иглена пила, пила-косъм
~, квадра́тный квадратна иглена пила
~, кру́глый кръгла иглена пила
~, ножо́вочный ножова иглена пила
~, пло́ский остроно́сый островърха плоска иглена пила
~, ромби́ческий мечообразна иглена пила
~, трёхгра́нный триъгълна иглена пила
~, тупоно́сый иглена пила с тъп връх
нае́зд *м авто* сблъскване
нае́здник *м* **индика́тора** глава на оптиметър (*за измерване на калибри*)
нажа́тие *с* натискане; натиск; налягане
~, конта́ктное *ел.* контактен натиск, контактно налягане
~, пла́вное плавно натискане (*напр. педал*)
~, тормозно́е спирачен натиск
нажда́к *м* 1. *минер.,петр.* шмиргел (*вид корунд*) 2. (*природен*) абразивен материал, шмиргел
нажда́чный шмиргелов, абразивен
нажи́м *м* 1. натискане, притискане; налягане 2. притискаща част, притискащ елемент
~ Про́ни спирачка на Прони (*изпитване на двигатели*)
~, пружи́нный пружинен натиск
нажи́мный натискащ, притискащ, натискателен, притискателен
нажо́р *м кож.* накисване, разкисване (*на суровата кожа, за да набъбне*)
назе́мный *трансп.* наземен, (*имащ опора*) на земята, подов
назони́т *м минер.* назонит
найло́н *м текст.,хим.* найлон (*полиамид*)
найто́в *м кораб.* 1. найтов (*свързване с въже едно към друго на две и повече напр. въжета, дъски, греди*) 2. (*всяко въже, с което се закрепват различни предмети на кораба*)
найто́вить *кораб.* свързвам (*чрез обмотаване*) с въже
нака́л *м* 1. нажежаване 2. степен на нажежаване, жар 3. *ел.* отопление (*напр. на електронна лампа*)
~, бе́лый нажежаване до бяло, бяла жар
~ като́да отопление на катода
~, ко́свенный индиректно отопление (*на електронна лампа*)
~, кра́сный нажежаване до червено, червена жар
~, прямо́й директно отопление (*на електронна лампа*)
~, тёмно-кра́сный нажежаване до тъмночервено
нака́ливание *с* нажежаване

накáливать нажежавам; нагрявам *(до висока температура)*
~ **добелá** нажежавам до бяло
~ **газоотвóдов фóрмы** *леяр.* набождане на газоотводните канали на формата *(с шиш)*
накáпливать натрупвам, акумулирам; *изч.* събирам *(в запаметяващото устройство)*, запомням
накáт *м* 1. *авто* движение по инерция *(след засилване или по надолнище)* 2. *полигр.* намазване *(на печатарска форма)* с мастило 3. механизъм за навиване *(на готова хартия)* на руло 4. *стр.* настилка *(напр. от дъски, талпи, подови елементи)* 5. *стр.* пълнеж *(глината на каратавана)* 6. *воен.* накат, връщане *(на тялото на оръдието в първоначално положение след откатa)* 7. *кож.* валиране
~ **бандажá** *жп.* навлек на бандажа *(изтласкване на метала от кръга на търкалянето на бандажа към външния му ръб)*
~ **крáски** *вж.* **накат 2**
~ **ствóла** накат [връщане] на тялото *(на оръдието в първоначалното положение след откатa)*
~, **фрикциóнный** *харт.* механизъм за навиване с триещо действие
~, **чи́стый** настилка от рендосани • дъски
накáтанный 1. валцуван *(напр. за резба, зъби, рифелова повърхност)* 2. утъпкан *(за път)*, трамбован
накáтина *ж стр.* дъска [греда] за черен таван
накáтка *ж* 1. назъбка, назъбване, накатване, рифелуване *(получаване на ситнозърнеста грапава повърхност чрез пластична деформация)*; валцуване *(на резба)* 2. зъбило *(инструмент за назъбка)*; ролка за валцуване *(на резба)* 3. назъбка, назъбена [накатена, рифелувана] повърхност 4. приспособление за равномерно навиване *(на тъкан, хартия)* 5. валяк *(за нанасяне на боя, лепило)* 6. *стр.* утъпкване *(на път)*
~, **перекрёстная** кръстосана назъбка
~ **резьбы́** валцуване на резба
~ **резьбы́, осевáя** осово валцуване на резба
~ **резьбы́, радиáльная** радиално валцуване на резба
~ **резьбы́, тангенциáльная** тангенциално валцуване на резба
~ **рóликом** назъбка с ролка; валцуване с ролка
~, **сéтчатая** *вж.* **накáтка, перекрёстная**
~ **ткáни** *текст.* навиване на тъкан *(на топ)*
~, **упрочня́ющая** *обр.мет.* наклеп, наклепване, валцуване за подобряване на якостните свойства на метала *(напр. повишаване якостта на умора, на износоустойчивостта)*
~, **формообразу́ющая** формообразуващо валцуване *(напр. резба, на зъби на зъбно колело)*
накáтник *м* 1. валяк *(за нанасяне на боя, лепило)* 2. *авт.,воен.* възвратен механизъм *(на оръдие)* 3. *дърв.* материал за подова настилка 4. *мин.* настилка от тънки подпори
~, **гидропневмати́ческий** хидровъздушен възвратен механизъм
накáтывание *с* 1. *вж.* **накáтка 1** 2. *полигр.* покривам, намазвам *(с боя, мастило)*
~ **зубчáтых колёс** валцуване на (зъбите на) зъбно колело
~ **крáски** нанасям боя с валяк
~ **мерéй** *кож.* шагрениране, гравиране
~ **резьбы́** валцуване на резба
~, **упрочня́ющее** *вж.* **накáтка, упрочня́ющая**
~ **фóрмы** намазване [покриване] на печатарска форма *(с боя)*
накáтывать 1. назъбвам, накатвам, рифелувам; валцувам *(резба)* 2. навивам *(плат на топ)* 3. нанасям с валяк *(боя, лепило)* 4. утъпквам, валирам
накáчивание *с* напомпване, помпане
накáчивать напомпвам, пълня с помпа
накáчка *ж* 1. *(пълнене на съд чрез)* помпане, напомпване 2. натрупване, «напомпване» *(в квантова електроника — създаване на неравновесно състояние на веществото под действието напр. на електромагнитни полета)*
~, **магни́тная** *ядр.* магнитно натрупване *(на енергия в плазмата)*
~ **пневмокáмеры** *авто* напомпване на гума
накéрнивание *с обр.мет.* удряне на центри, точкуване
наки́дка *ж* 1. нахвърляне, намятане 2. *икон.* прибавка *(към цена)*
накиднóй глух *(за ключ)*
накипеобразовáние *с* образуване на накип [котлен камък]
накипеобразовáтель *м* накипообразувател, отлагаща се сол *(от воден разтвор)*
накипеотложéние *с* (отложен) котлен камък
нáкипь *ж* 1. котлен камък, накип 2. пяна
~, **известкóвая** варов накип, варовит котлен камък
~, **карбонáтная** карбонатен котлен камък
~, **котéльная** *вж.* **нáкипь 1**
~, **кремнёвая** кремъчен котлен камък; *петр.* гейзерит
~, **мáгниевая** магнезиев котлен камък
~, **силикáтная** *вж.* **нáкипь, кремнёвая**
~, **сульфáтная** сулфатен котлен камък
накислорóживание *с хим.* насищане с кислород *(чрез аерация)*
наклáд *м полигр.* наклад
~, **автомати́ческий** автоматичен наклад
~, **двойнóй** двоен наклад
наклáдка *ж* 1. накладка, обшивка, подплата, покривка *(по-често като триещ елемент)* 2. *(съединителна)* планка, лента, пластина, плоча *(за снаждане и свързване напр. на греди, релси, в нитовани и заварени конструкции)*; снадка
~, **антифрикциóнная** антифрикционна обшивка
~, **двойнáя** двойна планка *(при нитоване)*
~, **дуговáя** дъгообразна накладка
~, **зажи́мная** затягаща [затегателна] планка
~, **кольцевáя** пръстеновидна накладка *(напр. за усилване на напречен шев на цилиндричен резервоар)*

~, **контактная** *ел.* плъзгач, плъзгаща наставка *(на токоприемник)*
~, **крестовая** *ел.* кръстовидна накладка *(въздушна мрежа)*
~, **лежневая** *жп.* траверсова накладка *(под релсата)*
~, **нажимная** *кауч.* притискателна плоча *(при ремонт на протектора)*
~, **плоская** *жп.* плоска накладка, планка, връзка
~, **поясная** *стр.* поясен лист *(на стоманена греда)*
~, **рельсовая** *жп.* релсова [наставна] планка
~, **соединительная** съединителна накладка [планка, връзка]
~, **ствольная** *с.ст.* (предпазна) обшивка на дървесно стебло
~, **стыковая** планка [накладка] при челно съединение
~, **стягивающая** стягаща планка
~, **тормозная** спирачна накладка
~, **угловая** ъглова планка
~, **угольная контактная** *ел.* въгленова плъзгаща наставка *(на токоприемник)*
~, **усиливающая** усилваща планка
~, **фартучная** *жп.* Z-образна накладка *(релсова)*
~, **фрикционная** *авто* феродова накладка [обшивка], триеща [фрикционна] накладка
накладная *ж икон.* 1. фактура 2. товарителница
~, **железнодорожная** железопътна товарителница
~ **на передачу технической документации** подробен опис за предаване на техническа документация *(цялостен проект)*
~, **сдаточная** *вж.* **накладная 1**
~, **товарная** *вж.* **накладная 1**
~, **транспортная** *вж.* **накладная 2**
накладной наложен; който се поставя [прикрепя] отгоре
накладчик *м полигр.* работник за поставяне на листовете *(в печатарска машина)*
наклеивание *с* налепване, залепване
наклеивать залепвам
наклейка *ж* 1. залепване, лепене 2. етикет; лепенка
наклёп *м мет.* наклеп
~, **горячий** наклеп при (пластично) обработване на горещо
~, **дробеструйный** наклеп при дребноструйно обработване
~, **поверхностный** повърхностен наклеп
~ **при прокатке** наклеп при валцуване
~, **фазовый** наклеп с фазови превръщания
наклёпанный придобил повишени якостни свойства *(поради наклеп)*
наклёпка *ж вж.* **наклёпывание**
наклёпывание *с* 1. наклеп, наклепване *(изменение на якостните свойства при пластична деформация)* 2. занитване
наклон *м* 1. накланяне, наклоняване, навеждане 2. наклон; склон
~, **боковой** странично наклоняване; страничен наклон
~ **зубьев** *маш.* наклон на зъбите *(на зъбно колело)*
~ **кривой** *мат.* наклон на крива
~ **орбиты** *ракет.* наклон на орбитата
~ **пласта** *мин.,геол.* наклон на пласта, падане на пласта
~ **постели балласта** *жп.* наклон на баластовото легло
~ **пути** наклон на пътя
~ **рельса** *жп.* наклон на релсата
~ **спиц** наклон на спиците *(на колело)*
~ **траектории полёта** *ав.* наклон на траекторията на полета
~ **уровня металла** наклоняване на равнището на метала *(в индукционна пещ)*
~ **шкворня поворотного кулака** *авто* наклон на шенкелния болт *(напр. напречен)*
наклонение *с* 1. наклонение; накланяне 2. *геод.* инклинация
~, **магнитное** магнитна инклинация
~ **эклиптики** *астр.* наклонение на еклиптиката
наклонная *ж мат.* наклонена права
наклонный наклонен, полегат
наклономер *м геол.* наклономер
наковальня *ж* 1. наковалня 2. *метео* (облак-) наковалня *(вид перест облак)*
~, **безрогая** безрога наковалня
~, **верстачная** наковалня за маса, *(малка)* шлосерска наковалня
~, **двурогая** двурога наковалня
~, **однорогая** еднорога наковалня
~, **правильная** наковалня за изправяне *(на изкривявания)*
~ **прерывателя** *авто* наковалня [неподвижен контакт] на прекъсвача
~, **фасонная** *(тежка)* ковашка плоча с фасонни отвори и изрези
наколка *ж* надупчване, набождане; издълбаване
наконечник *м* накрайник
~, **буровой** *мин.* разрушаващ инструмент, бургиен *(щангов)* накрайник
~ **горелки** *зав.* накрайник на горелката
~, **зажимный** затягащ [затегателен] накрайник
~, **кабельный** *ел.* кабелен накрайник, кабелна обувка
~, **клемовый** *вж.* **наконечник, зажимный**
~, **контактный** 1. *вж.* **наконечник, кабельный** 2. водещ накрайник *(при полуавтоматично заваряване)*
~, **магнитный** *вж.* **наконечник, полюсный**
~ **микрометра, резьбовой** резбов накрайник на микрометър
~ **молниеотвода** *ел.* накрайник на гръмоотвод
~ **опыливателя** *с.ст.* накрайник на прахоразпръсквачка
~ **опрыскивателя** *с.ст.* накрайник на пръскачка, разпръсквач
~, **полюсный** *ел.* полюсен накрайник, полюсна обувка
~ **-распылитель** *с.ст.* накрайник-разпрашител
~ **сверла** *мин.* пробивна глава, корона

~, **соединительный** съединителен накрайник
~, **тангенциальный** *изм.* тангенциален накрайник
~ **форсунки** накрайник на дюза
~, **шланговый** накрайник на маркуч (*напр. пожарникарски*)
~, **шлицевой** *авто* шлицов накрайник (*на карданен вал*)
накопитель *м* 1. натрупващо [акумулиращо] устройство 2. *изч.* памет, запаметяващо [запомнящо] устройство 3. *жп.* (*пулт за автоматично управление на механизирана разпределителна гърбица*) 4. *тлг.* регистриращ механизъм
~, **внешний** външна памет
~, **динамический** динамична [циклична] памет
~ **заряженных частиц** *физ.* устройство за натрупване на заредени частици
~ **импульсов** *авт.* регистър на импулси
~ **информации** информационна памет
~ **команд** памет за команди
~, **магнитный** магнитна памет, памет на магнитни ленти
~, **маршрутный** *жп.* маршрутен набирач
~, **матричный** матрична памет
~, **односторонний** *вж.* **накопитель, постоянный**
~, **оперативный** оперативна памет
~, **параллельный** паралелна [успоредна] памет
~, **постоянный** постоянна памет, памет без разрушаване на информацията (*изпълнява само операция четене*)
~ **программ** памет за програмите
~, **промежуточный** междинна памет
~, **ртутный** памет с живачни закъснителни линии, живачна памет
~, **статический** статична памет
~ **стандартных подпрограмм** памет на стандартните подпрограми
~ **управляющего устройства** *вж.* **накопитель команд**
~ **энергии** акумулатор на енергия (*напр. пружинен механизъм*)
накопление *с* 1. натрупване, акумулиране; запасяване 2. *изч.* запомняне, запаметяване; запазване
~ **возмущений** 1. натрупване на смущения 2. натрупване на смущенията [отклоненията] (*метод за оценка на най-голямото отклонение на регулираната величина, когато по отношение на външните смущения са известни само границите на тяхното изменение*)
~ **данных** запаметяване на данни (*от изчислително устройство*)
~ **запасов** запасяване
~ **зарядов** *ел.* натрупване на заряди
~ **импульсов** запаметяване на импулси
~ **отклонений** 1. *вж.* **накопление ошибки** 2 *вж.* **накопление возмущений 2**
~ **ошибки** натрупване на грешки [отклонения]
~ **продуктов деления** *ядр.* натрупване на продуктите на делене (*в реактора*)
~ **энергии** натрупване [акумулиране] на енергия
накопленный натрупан, насъбран, акумулиран
накоротко замкнутый *ел.* свързан накъсо
накосный поставен полегато [косо]
накрой *м* припокриване, застъпване (*напр. при нитоване*)
накрывание *с* **формы** *леяр.* затваряне на формата
накрывка *ж стр.* фина мазилка
нактоуз *м кораб.* нактоуз, стойка за компаса
наладить 1. да нагласям, да настроя; да регулирам 2. да устроя, да организирам (*напр. производство*)
наладка *ж* настройване, нагласяване; центруване, центриране (*двигател с вътрешно горене*); регулиране (*механизъм, машина*)
~, **аварийная** настройване [регулиране] след авария, аварийно настройване
~ **автомата** настройване на автомат
~, **выносная** *вж.* **наладка, стендовая**
~, **окончательная** окончателно регулиране
~ **резца** *обр.мет.* настройване на ножа
~ **станка** настройване на машина; регулиране на машина
~ **станка многорезцовая** настройване на машина за многоножово обработване
~, **стендовая** настройване *или* регулиране (*на машина, уред*) върху стенд
~ **электронных цифровых машин** настройване на цифрови електронни сметачни машини
наладчик *м* настройчик
налаженный настроен; центрован; регулиран
налаживание *с вж.* **наладка**
~ **режима работы** установяване [определяне] режима на работа; *хим.* затвърдяване [фиксиране] режим на процес
налаживать 1. нагласям, настройвам; регулирам 2. устройвам, организирам
наледь *ж геол.* надлед, ледена кора; ледена покривка
налёт *м* 1. налеп, тънък слой (*повърхностен*) 2. *ав.* пребиваване във въздуха (*изразено в прелетяно време или прелетени километри*)
~, **активный** *ядр.* активен прах
~, **восковой** *хим.* восъчен налеп
~, **жидкий** *метео* течен налеп
~, **километражный** *ав.* прелетени километри
~ **минерального происхождения** налеп от минерален произход, минерален налеп
~ **накипи** накипен налеп (*в котел*)
~, **радиоактивный** *ядр.* радиоактивен прах
~, **ржавчинный** ръжда
~ **сажи** налеп от сажди
~, **твёрдый** *метео* твърд налеп (*скреж слана*)
~, **часовой** *ав.* прелетени часове, прелетяно време
налив *м* 1. наливане, насипване 2. товар в наливно състояние

наливна́я *ж* колонка за зареждане с гориво, горивопълначка
налипа́ние *с* **по́чвы** *с.ст.* полепване на почва
нали́чник *м* **1.** *арх.* декоративна рамка *(около отвор но прозорец)* **2.** ключник, шилд *(метална обковка на ключалка)*
~, бу́ксовый *жп.* буксова накладка
~ мо́лота бойник, работна повърхност на чук
~ накова́льни работна повърхност на наковалня
нало́г *м* **с за́работной пла́ты** *икон.* данък върху работната заплата
наложе́ние *с* **1.** налагане, наслагване, покриване; *тлв.* наслагване **2.** събиране, сумиране
~ бума́жной изоля́ции *ел.* полагане на хартиена изолация
~ кра́ски оцветяване
~ оплётки *ел.* оплитане *(на кабел)*
~ плоскосте́й *мат.* налагане, наслагане на равнини
~ протéктора *кауч.,авто* възобновяване на протектора *(на гума)*
~ то́ка *ел.* налагане [суперпониране] на токове
~ штра́фа налагане на глоба
намагни́ченность *ж* намагнитеност, намагнитено състояние; степен на намагнитване; магнетизъм
~ насыще́ния намагнитеност до насищане, наситено магнитно състояние
~, оста́точная остатъчна намагнитеност; остатъчен магнетизъм
~, попере́чная напречна намагнитеност
~ продо́льная надлъжна намагнитеност
~, самопроизво́льная самопроизволна намагнитеност
~, спонта́нная *вж.* **намагни́ченность, самопроизво́льная**
~, уде́льная относителна [специфична] намагнитеност
намагни́ченный намагнитен, магнитизиран
намагни́чивание *с* намагнитване, магнитизиране
~ до насыще́ния намагнитване до насищане
~, и́мпульсное импулсно намагнитване
~, нача́льное начално намагнитване
~, пове́рхностное повърхностно намагнитване
~, предвари́тельное предварително намагнитване
~, соленó́идное намагнитване със соленоид
~, техни́ческое техническо намагнитване
~, цикли́ческое пренамагнитване, циклично намагнитване *(в различни посоки)*
намагни́чивать намагнитвам, магнитизирам
нама́зывать намазвам, мажа; смазвам
нама́зывание *с* намазване, мазане
~ клея́ *кауч.* циментиране
нама́тывание *с* *текст.* намотаване, навиване
нама́тыватель *м* *ел.* устройство за намотаване [навиване]; *кфт.* навивачка
нама́тывать намотавам, навивам
нама́чивание *с* накисване, намокряне, натопяване
нама́чивать накисвам, намокрям, натопявам
на́мертво плътно, неподвижно, неразглобяемо
намёт *м* *стр.* хастар, грубо изпердашване *(на мазилка)*
намётка *ж* **1.** *(предварително)* засичане, белязане *(при свободно коване)* **2.** *текст.* тропосване; тропоска
намо́л *м* количество на смляното брашно
намоло́т *м* *с.ст.* количество на овършаното зърно
намора́живание *с* замразяване
намо́танный намотан, навит
намо́тка *ж* **1.** намотка, навивка **2.** намотаване, навиване
~, автомати́ческая автоматично намотаване [навиване]
~, безындукти́вная безиндукционна намотка
~, бескарка́сная *текст.* намотка без макара
~, беспросло́йная намотка без междинни слоеве
~ бифиля́рная двунишкова [бифилярна] намотка
~ внава́л [вразбро́с] *вж.* **намо́тка, ди́кая**
~, ди́кая неподредена намотка
~, ка́бельная *ел.* кабелно намотаване
~, крестова́я кръстосана намотка
~, многосло́йная многослойна намотка
~, односло́йная еднослойна намотка
~, перекрёстная *вж.* **намо́тка, крестова́я**
~, пло́ская дискова намотка
~, секциони́рованная *ел.* секционирана намотка с отводи
~, сплошна́я плътна [сбита] намотка
~, со́товая *ел.* намотка тип «пчелна клетка», универсална намотка
~, унифиля́рная еднонишкова [унифилярна] намотка
намо́точный намотаващ, навиващ
намо́тчик *м* навивач, бобиньор
намы́в *м* **1.** затлачване, намиване, образуване на наноси *(чрез водата)* **2.** *геол.* нанос, речен нанос, пулпов нанос **3.** *леяр.*
~ закла́дки *мин.* запълване *(на пукнатини, каверни)* с пясък посредством воден нанос
~ песка́ *вж.* **намы́в закла́дки**
намыва́ние *с* **по́чвы** намиване на почва, нанос, талог
намыва́ть наслагвам, натрупвам, намивам *(насип, язовирна стена с утаяване на наносни материали)*
намывно́й **1.** наносен, утаен, отложен **2.** намивен, напластен чрез утаяване
нанесе́ние *с* нанасяне
~ гру́нта *стр.* нахвърляне, нанасяне *(на разтвор — мазилка)*
~ ме́ди *елхим.* помедяване
~ покры́тия нанасяне на покритие, покриване
~ разме́ров нанасяне на размери *(на чертеж)*
~ то́чек *геод.* нанасяне на точки *(напр. на карта)*
на́но- *(представка)* нано-, една милиардна част *(от основната единица)*, 10^{-9}
нано́с *м* *геол.* нанос

~, **ветровой** ветров нанос
~, **донный** дънен нанос
~, **донный катучий** влачен по дъното нанос *(на река)*
~, **ледниковый** ледников нанос
~, **морской** морски нанос
~, **песчаный** пясъчен нанос
~, **речной** речен нанос
наносить нанасям; навявам; натрупвам
наносный наносен
нанофарада *ж изм.* нанофарад
напаивать припоявам, споявам, запоявам
напайка *ж* 1. припояване, запояване 2. припоено [запоено, споено] парче
напалм *м воен.* напалм *(запалително вещество)*
напарник *м (единият работник от работна двойка)*
напильник *м* пила
~, **алмазный** диамантена пила
~, **баретный** *вж.* **напильник, трёхгранный**
~, **бархатный** шлайфпила
~, **брусковый** едра квадратна пила
~, **вогнутый** вдлъбната пила, пила с вдлъбнато сечение
~, **вращающийся** въртяща се [дискова] пила
~, **двунасечный** пила с двойна насечка
~, **дисковый** *вж.* **напильник, вращающийся**
~, **драчёвый** едра пила, брусовка
~, **игольчатый** иглена пила *(вж. също* **надфиль***)*
~, **изогнутый** огъната пила *(за матричарска работа)*
~, **квадратный** квадратна пила
~, **круглый** кръгла пила
~, **личной** ситна пила, пила със ситни зъби [за заглаждане], лицева пила
~, **машинный** машинна пила *(за пила-машина)*
~, **мелкий** *вж.* **напильник, личной**
~, **мелкозубый** *вж.* **напильник, личной**
~, **мечевидный** пила с ромбовидно [мечообразно] сечение
~, **наждачный** шмиргелова пила, шмиргелов притир
~, **насадной** въртяща се [дискова] пила с ръчно задвижване
~, **ножовочный** ножовидна пила
~, **овальный** овална пила
~, **остроносый** пила с остър връх
~, **отделочный** заглаждаща пила, пила за заглаждане
~, **пазовый** пила за канали [жлебове], ножовидна пила
~, **параллельный** паралелна пила *(с паралелни страни)*
~, **плоский** плоска пила
~, **полукруглый** полукръгла пила
~, **полуличной** полуситна пила
~, **прорезной** *вж.* **напильник, ножовочный**
~, **рашпильный** едрозъба пила, рашпила *(за дърво и неметални материали)*
~, **ромбический** *вж.* **напильник, мечевидный**
~, **ротативный** *вж.* **напильник, насадной**
~, **сабельный** *вж.* **напильник, мечевидный**
~, **слесарный** шлосерска пила
~, **трёхгранный** триъгълна пила
~, **тупоносый** пила с тъп връх
~, **фигурный насадной** фасонна въртяща се пила с ръчно задвижване
~, **фрезеровочный** *вж.* **напильник, насадной**
~, **шарнирный** въртяща се пила на шарнир
~, **шаровой** въртяща се сферична пила
~, **шлифовальный** *вж.* **напильник, наждачный**
~, **шлихтовочный** *вж.* **напильник, отделочный**
~, **шлицевой** *вж.* **напильник, пазовый**
наплавка *ж* наваряване, наварка, наплавка
~, **автоматическая** автоматично наваряване
~, **газовая** газово наваряване
~, **дуговая** дъгово наваряване
~, **многослойная** многослойно наваряване
~, **стеллитовая** наваряване със стелит
~ **твёрдых сплавов** наваряване с твърди сплави
~, **электродуговая** *вж.* **наплавка, дуговая**
наплавленный наварен, наплавен
наплавной на плаващи опори *(напр. на мост)*
наплавочный *(служещ)* за наваряване, наваръчен
напластование *с геол.* 1. напластяване, наслояване 2. пласт, слой
~, **антиклинальное** антиклинално напластяване
~, **наклонное** наклонно напластяване
~, **несогласное** несъгласно [нарушено] напластяване
~, **переменное** променливо напластяване
~, **согласное** съгласно [паралелно] напластяване
напластованный напластен
наплыв *м* 1. нанос; тиня, утайка 2. нарастък, буца *(дефект на дърво, който се използува в мебелното производство за декоративни ефекти)* 3. оттичане, стичане *(на незасъхнала боя)* 4. *кфт.* преливане *(от една картина в друга)*
~ **сварного шва** протичане на завъчен шев
наполнение *с* 1. напълване, пълнене 2. *ав., кораб.* пълнене, принудително пълнене *(на цилиндрите на двигателя с горивна смес или въздух при повишено налягане)* 3. *кож.* напълване *(обработване с минерални или органични вещества)*
~ **бумаги** *(прибавяне на пълнители към хартиената маса)*
~, **весовое** пълнене при увеличено обемно тегло *(на въздуха или сместа)*
~ **нагнетанием** пълнене с компресор [турбокомпресор, газотурбокомпресор]
~ **снаряда заливкой** *воен.* пълнене на снаряд с взривно вещество в течно състояние
наполнитель *м* 1. *хим.* пълнител, инертен материал, инертна добавка 2. *леяр.* пълнителна смес *(при формуване)* 3. пълначка *(машина, уред)* 4. пълнач *(работник)*
~, **активный** *кауч.* активен пълнител
~, **армирующий** армиращ [усилващ] пълнител
~, **волокнистый** влакнест пълнител
~, **дозировочный** дозираща пълначка

~, **инéртный** инертен пълнител, инертна маса [добавка]
~, **минерáльный** минерален пълнител
~, **неактúвный** *вж.* **наполнúтель, инéртный**
~, **пассúвный** *вж.* **наполнúтель, инéртный**
~, **пылевúдный** прахов пълнител
~, **стекловолокнúстый** пълнител от стъклена вата
~, **усúливающий** *вж.* **наполнúтель, армúрующий**
~, **целлюлóзный** *харт.* 1. целулозен пълнител 2. пълнител от целулоза *(пластмаси)*
~, **чешýйчатый** люспест [пластинчат] пълнител
наполнять напълвам, изпълвам
напóльный подов
напóр *м* 1. напор; натиск; налягане 2. *хидр.* пад *(разлика във височина между свободни водни равнища)* 3. подемна [напорна, манометрична] височина, напор *(на помпа, вентилатор)*
~ **брýтто** *вж.* **напóр, пóлный** 2
~, **ветровóй** ветрово налягане
~, **внýтренний** вътрешна напорна височина
~ **воды́** воден напор, водно налягане; воден пад
~, **геометрúческий** геометрична напорна височина
~, **гидродинамúческий** хидродинамичен напор
~ **гидростáнции** пад на водна централа
~, **гидростатúческий** хидростатично налягане
~, **гравитациóнный** гравитационен напор
~, **действúтельный** *вж.* **напóр нéтто**
~, **динамúческий** динамичен [скоростен] напор
~, **избы́точный** манометрично налягане, манометрична височина на налягането
~, **инерциóнный** инерционен натиск [напор]
~, **канáтный** *мин.* въжен напорен механизъм
~, **колéнчато-рычáжный** коляно-лостов напорен механизъм
~, **критúческий температýрный** критична температурна разлика
~, **манометрúческий** манометрично налягане, манометрична височина на налягането
~, **металлостатúческий** *леяр.* металостатичен напор, статичен напор на течния метал *(във формата)*
~, **минимáльный холостóй** най-малка височина за празен ход *(на водна турбина)*
~ **насóса** напор на помпа
~ **нéтто** чист [нетен] напор, чисто налягане
~, **óбщий** *вж.* **напóр, пóлный** 2
~, **остáточный** остатъчен напор, остатъчно налягане
~, **отрицáтельный** отрицателен напор
~ **плотúны** натиск [налягане] върху язовирната стена
~, **полéзный** полезен напор
~, **пóлный** 1. пълен напор, пълно налягане 2. общ [пълен, брутен] напор
~, **потéрянный** загубен напор, загубено налягане *(напр. при движение на течност или газ в тръба)*
~ **при нулевóй подáче** подемна височина *(на помпа)* при нулев дебит [при затворен напорен кран]
~, **пьезометрúческий** пиезометричен напор, пиезометрична височина
~, **рабóчий** 1. работно налягане, работен напор 2. работен пад
~, **скоростнóй** *вж.* **напóр, динамúческий**
~, **статúческий** статично налягане
~, **температýрный** температурна разлика
~, **тепловóй** топлинен пад
~ **трубопровóда** напор в тръбопровод
~, **эффектúвный** *вж.* **напóр, рабóчий** 1.
напóрный напорен
направúтель *м* водач, водило; устройство за насочване; направляващ апарат *(на турбина)*
~ **лéнты** *текст.* водач на лентата *(предене)*
~ **ножá** *с.ст.* водач на ножа *(на жътварка)*
напрáвить да загладя *(наострено сечиво)*
направлéние *с* 1. насочване 2. направление; посока; насока
~ **вéктора** направление [посока] на вектора
~, **визуáльное** *геод.* визуално направление
~ **вращéния** посока на въртенето
~ **вращéния часовóй стрéлки** посока на (въртенето на) часовниковата стрелка
~, **грузовóе** *жп.* товарно направление *(за движение на вагон)*
~ **движéния** посока на движението *(напр. на влак)*
~, **запирáющее** *ел.* посока на непропускане [запиране]
~, **исхóдное** *геод.* изходно [нулево] направление
~ **кливáжа** *геол.* направление [насоченост] на кливажа
~, **координáтное** *мат.* направление [посока] на координатна ос
~ **намагнúчивания** посока на намагнитване
~, **начáльное** *вж.* **направлéние, исхóдное**
~, **негрузовóе** *жп. вж.* **направлéние, порóжнее**
~, **обрáтное** 1. обратно направление, направление «назад» 2. *вж.* **направлéние, запирáющее**
~ **ориентúрованной структýры** направление на ориентирана структура
~, **осевóе** осово направление, осова посока
~ **отвéса** отвесно направление, отвес
~ **отклонéния** направление на отклонението, отклонение
~, **отрицáтельное** *мат.* отрицателно направление
~, **пеленгациóнное** *радио* посока на засичане [пеленгиране]
~, **передаю́щее** *радио* посока на предаване
~ **переключéния** *ел.* посока на превключване
~ **пластá** *геол.* направление на пласта
~ **подáчи** посока на подаването *(на режещия нож)*
~, **порóжнее** *жп.* празно направление
~, **преимýщественное** *жп.* предимствено направление *(при движение без съобщения)*
~, **приёмное** *радио* посока на приемане
~, **пропускнóе** посока на пропускане

~ **простира́ния** *геол.* посока на простирането *(на пласт)*
~ **про́тив часово́й стре́лки** посока срещу *(въртенето на)* часовниковата стрелка
~ **резьбы́** посока на резбата *(дясна или лява)*
~, **ре́перное** *геод.* реперно направление
~ **сдви́га** посока на преплъзване
~ **силовы́х ли́ний** направление на силовите линии
~ **спи́на ядра́** *ядр.* направление [посока] на спина на ядрото
~ **спира́льной кана́вки сверла́** направление на спиралния канал на свредел [свредло]
~ **то́ка** *ел.* посока на тока
~ **уда́ра** посока на удара
напра́вленность *ж* насоченост
~ **анте́нны** насоченост на антената
~ **луча́** насоченост на лъча
~, **о́страя** *ак.,радио* остра [голяма] насоченост
~ **свя́зей** *хим.* насоченост на връзките
напра́вленный насочен
направля́ть направлявам, насочвам
направля́ющая *ж (вж. също* **направля́ющие** *мн)* 1. направляваща, водило, водач 2. *мат.* направляваща, директриса
~, **бокова́я** странична направляваща, страничен водач
~, **бортова́я** направляващ борт *(напр., на транспортьор, конвейер)*
~, **до́нная** *хидр.* дънен водач
~, **дугова́я** направляваща дъга
~ **кача́ющая** търкаляща (се) направляваща
~ **кла́пана** *авто* направляваща втулка [водач] на клапана
~, **кольцева́я** направляващ пръстен
~ **крейцко́пфа** водач на кръстоглава
~, **криволине́йная** криволинейна направляваща
~, **кругова́я** направляваща по окръжност
~, **крю́ковая** *жп.* водило на вагонна кука
~ **кули́сы** кулисна направляваща, направляваща на кулиса
~, **накло́нная** наклонена направляваща
~, **па́зовая** направляващ канал [жлеб]
~, **паралле́льная** двойка успоредни направляващи, паралели
~, **пло́ская** плоска [равнинна] направляваща
~, **прямолине́йная** праволинейна направляваща
~ **пусково́й устано́вки** *ракет.* пускова [стартова] направляваща
~, **ре́льсовая** *жп.* релсов водач
~, **ро́ликовая** ролкова направляваща
~ **сала́зок** направляваща на шейна [плъзгач]
~ **сверли́льного шпи́нделя** вретенна втулка на пробивна машина
~ **сте́ржня** *ядр.* направляваща [водеща] на пръта
~ **стола́ станка́** направляваща на масата на машината *(напр. на фрезова машина)*
~ **теплові́ыделя́ющего элеме́нта** *ядр.* направляваща [насочваща] на топлоотделящия елемент
~ **толка́теля** *авто* направляваща втулка [водач] на повдигача
~, **треуго́льная** триъгълна [призматична] направляваща
~, **тру́бчатая** *ядр.* тръбовидна направляваща
~ **це́пи** водило [водене] на верига
~, **шарни́рная** направляваща с шарнир
направля́ющие *мн (вж. също* **направля́ющая** *ж)* (двойка) направляващи, паралели *(на металорежеща машина, на струг)*
~, **бу́ксовые** *жп.* буксови лица
~, **гидростати́ческие** хидростатични направляващи
~ **задви́жки** направляващи на шибър
~ **за́дней ба́бки** направляващи на задното седло *(на струг)*
~, **закры́тые** закрити направляващи *(за предпазване от стружки)*
~, **кана́тные** 1. водещи въжета 2. *мин.* направляване с *(помощта на)* стоманени въжета
~, **коро́бчатые** кутиеобразни направляващи
~, **призмати́ческие** призматични направляващи *(на струг)*
~, **прямоуго́льные** правоъгълни направляващи *(на струг)*
~ **стани́ны** направляващи [паралели] на тялото *(на машина)*
направля́ющий направляващ, водещ
напрессо́вка *ж* запресоване
напрессо́вывать запресовам
напряга́ть напрягам, напъвам
напряже́ние *с* напрежение *(електрическо и механично)* □ **включа́ть под ~-м** включвам под напрежение; свързвам под напрежение; **подводи́ть ~** довеждам [поставям под] напрежение; **снять ~** снемам [изключвам, прекъсвам] напрежение
~, **акти́вное** активно напрежение
~, **ано́дное** анодно напрежение
~, **анте́нное** напрежение на антена
~, **ба́зисное** базисно [опорно, основно] напрежение; напрежение на база *(напр. на транзистор)*
~ **батаре́и** напрежение на батерия
~, **безопа́сное** безопасно напрежение
~, **блокиро́вочное** блокиращо [запушващо, запиращо] напрежение
~, **бортово́е** напрежение на повърхностен натиск *(на нит)*
~, **вибрацио́нное** вибрационно напрежение *(напр. при изпитване на вибрационна машина)*
~, **витко́вое** навивково напрежение, напрежение на една навивка
~, **вихрево́е** вихрово напрежение
~, **вне́шнее** външно напрежение, напрежение на страничен източник
~ **возбужде́ния** напрежение на възбуждане, възбуждащо напрежение
~, **возвраща́ющееся** възвръщащо [възстановяващо] се напрежение
~, **вспомога́тельное** помощно [спомагателно] напрежение

~, **встре́чное** противодействуващо напрежение; обратно напрежение
~, **втори́чное** 1. вторично напрежение, напрежение на вторична намотка *(напр. на трансформатор)* 2. вторично напрежение *(напр. след допълнително обработване на материала)*
~, **входно́е** напрежение на входа, входно [входящо] напрежение
~, **выде́рживаемое** издържано от изолацията напрежение
~, **вы́прямленное** изправено напрежение
~, **высо́кое** високо напрежение
~, **высокочасто́тное** високочестотно напрежение
~, **выходно́е** напрежение на изхода, изходно [изходящо] напрежение
~, **гармони́ческое** напрежение на хармоничните съставки [компоненти]
~, **гася́щее** гасящо напрежение
~, **генера́торное** напрежение на генератор, генераторно напрежение
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично напрежение [налягане]
~, **гла́вное** главно [основно] напрежение
~ **давле́ния** напрежение на натиск
~, **динами́ческое** динамично напрежение [налягане]
~, **дли́тельное** *мех.* напрежение при продължително натоварване
~, **допуска́емое** 1. *мех.* допустимо напрежение 2. *ел.* допустимо напрежение
~ **зажига́ния** напрежение на запалването *(за появяване на искра)*
~, **запира́ющее** запиращо [запушващо] напрежение, напрежение в обратна посока, блокиращо напрежение
~ **изги́ба** [, **изгиба́ющее**] напрежение при огъване
~, **и́мпульсное** импулсно напрежение
~, **индукти́рованное** индуктирано напрежение
~, **испыта́тельное** изпитвателно напрежение
~, **исхо́дное** изходно [начално] напрежение; първично напрежение
~, **ито́говое** общо [пълно, резултантно] напрежение
~, **каса́тельно**е *мех.* тангенциално напрежение
~, **кле́ммное** напрежение на клеми, клемно напрежение
~, **колле́кторное** напрежение на колектора, колекторно напрежение
~, **коммути́рующее** напрежение на комутация, напрежение за едно колекторно деление
~, **компенси́рующее** компенсационно [компенсиращо] напрежение, противодействуващо напрежение
~, **коне́чное** *ел.* напрежение в края *(напр. на линия)*
~, **конта́ктное** контактно напрежение; напрежение на контактна система
~, **коро́нное** напрежение при корониране
~ **коро́ткого замыка́ния** напрежение при късо съединение
~, **крити́ческое** 1. критично [разрушаващо] напрежение 2. *ел.* критично напрежение
~, **крутя́щее** напрежение при усукване
~ **круче́ния** *вж.* **напряже́ние, крутя́щее**
~, **лине́йное** *ел.* 1. линейно напрежение; преносно напрежение 2. линейно [междуфазово] напрежение, напрежение на мрежа
~, **лите́йное** леярско напрежение *(в отливка)*
~, **магни́тное** магнитно напрежение; намагнитваща сила
~, **максима́льное** максимално напрежение
~, **мгнове́нное** моментно [мигновено] напрежение
~, **междуфа́зное** [**междуфа́зовое**] *вж.* **напряже́ние, лине́йное**
~, **межламе́льное** напрежение между *(съседни колекторни)* пластини; междуламелно напрежение
~, **ме́стное** местно напрежение; напрежение в мястото на свързване *(на съоръжение)*
~, **механи́ческое** механично напрежение
~, **модули́рующее** модулиращо напрежение
~, **мокроразря́дное** мокропробивно [мокроразрядно] напрежение
~ **моста́** напрежение на *(измервателен)* мост
~ **на ва́нне** *елхим.* напрежение на баня *(електролитна)*
~, **наведённое** *вж.* **напряже́ние, индукти́рованное**
~ **на зажи́мах** напрежение на клемите; *авто* полюсно напрежение
~ **на изги́б** *вж.* **напряже́ние изги́ба**
~ **нака́ла** *елн.* напрежение на отопление, отоплително напрежение
~ **на круче́ние** *вж.* **напряже́ние, крутя́щее**
~ **на продо́льный изги́б** напрежение при изкълчване
~ **на растяже́ние** напрежение на опън
~ **насыще́ния** напрежение при насищане *(на магнитна верига)*
~, **нача́льное** *вж.* **напряже́ние, исхо́дное**
~ **на электро́дах** напрежение на електродите
~, **несимметри́ческое** несиметрично напрежение
~, **ни́зкое** ниско напрежение *(напр. 380/220V)*
~, **номина́льное** номинално напрежение
~, **норма́льное** нормално [стандартизирано] напрежение
~ **нулево́е** нулево напрежение; напрежение на нулата *(звездната точка)*
~, **обра́тное** обратно напрежение
~, **опа́сное** опасно напрежение
~, **операти́вное** *ел.* помощно напрежение *(за захранване на помощни вериги)*
~, **опо́рное** опорно напрежение
~, **осево́е** *мех.* осово [аксиално] напрежение
~, **оста́точное** остатъчно напрежение
~, **парази́тное** паразитно [смущаващо] напрежение; напрежение на смущаващ сигнал
~, **переме́нное** 1. променливо напрежение *(електрическо или механично)* 2. напрежение при променлив ток

~, **перехо́дное** преходно напрежение
~, **пи́ковое** *ел.* амплитудно [върхово] напрежение
~, **пилообра́зное** *ел.* трионообразно напрежение
~ **пита́ния** [, **пита́ющее**] *захранващо напрежение*
~, **пове́рхностное** *физ.* повърхностно напрежение
~ **подогре́ва** *вж.* **напряже́ние нака́ла**
~, **поле́зное** полезно напрежение
~, **по́люсное** *авто* полюсно напрежение
~, **поро́говое** *ел.* прагово напрежение
~ **постоя́нного то́ка** напрежение при постоянен ток, *постоянно напрежение*
~, **постоя́нное** постоянно напрежение
~, **потоло́чное** *(възможно)* най-високо напрежение
~, **предвари́тельное** предварително напрежение
~, **преде́льное** 1. гранично [горно] напрежение *(при изпитване на материалите)* 2. разрушаващо напрежение
~, **приёмное** *напрежение при приемане*
~ **при изги́бе** напрежение при огъване
~ **при круче́нии** напрежение при усукване
~ **при образова́нии тре́щин** напрежение, при което се образуват [появяват] пукнатини
~ **при преде́ле теку́чести** напрежение при границата на провлачането *(при изпитване на материалите)*
~ **при продо́льном изги́бе** напрежение при изкълчване
~ **при разомкну́той цепи́** *вж.* **напряже́ние при холосто́м хо́де**
~ **при разры́ве** напрежение при скъсване [разрушаване]
~ **при растяже́нии** напрежение при опън
~ **при резона́нсе** *ел.* напрежение при резонанс, резонансно *напрежение*
~ **при сдви́ге** напрежение при преплъзване
~ **при сжа́тии** напрежение при натиск
~ **при холосто́м хо́де** *ел.* напрежение на [при] празен ход
~, **пробивно́е** *ел.* пробивно напрежение, напрежение при пробив
~, **продо́льное** *вж.* **напряже́ние, осево́е**
~, **противоде́йствующее** противодействуващо напрежение; *обратно напрежение*
~, **прямо́е** *ел.* право напрежение, напрежение в права посока *или* в посоката на пропускане
~, **прямоуго́льное** *ел.* напрежение с правоъгълна форма, правоъгълно напрежение
~, **псофометри́ческое** *радио* псофометрично [шумово] напрежение
~, **пульси́рующее** пулсиращо напрежение
~, **пусково́е** пусково напрежение, напрежение при пускане
~, **рабо́чее** работно напрежение
~, **равнове́сное** равновесно напрежение
~, **равноде́йствующее** равнодействуващо напрежение
~, **радиа́льное** радиално напрежение
~, **разруша́ющее** разрушаващо напрежение
~, **разрывно́е** *вж.* **напряже́ние при разры́ве**
~, **разря́дное** *ел.* 1. напрежение при разряд *(напр. на акумулатор)* 2. разрядно напрежение, *пробивно (по повърхността)* напрежение
~, **растя́гивающее** *вж.* **напряже́ние при растяже́нии**
~, **расчётное** изчислено напрежение, прието по изчисление [по проект] *напрежение*
~, **реакти́вное** реактивно напрежение, реактивна съставка на напрежението
~, **регули́рующее** регулиращо напрежение *(използува се за регулиране)*
~, **резона́нсное** *вж.* **напряже́ние при резона́нсе**
~ **ремня́, поле́зное** *маш.* полезно напрежение на ремък *(предавателен)*
~, **сверхвысо́кое** свръхвисоко напрежение
~, **сетево́е** *ел.* мрежово напрежение, напрежение на мрежа
~, **се́точное** *радио* решетъчно напрежение, напрежение на решетката
~ **сжа́тия** [, **сжима́ющее**] *вж.* **напряже́ние при сжа́тии**
~ **сигна́ла** напрежение на сигнал
~, **синусоида́льное** синусоидално напрежение
~, **синхронизи́рующее** синхронизиращо напрежение
~ **ска́лывания** [, **ска́лывающее**] напрежение при преплъзване
~ **скру́чивания** [, **скру́чивающее**] *вж.* **напряже́ние при круче́нии**
~, **сло́жное** сложно напрежение *(състоящо се от няколко отделни напрежения)*
~ **смеще́ния** преднапрежение на решетка *(на електронна лампа)*
~ **смя́тия** *вж.* **напряже́ние, бортово́е**
~, **со́бственное** собствено [начално, вътрешно] напрежение
~ **соприкоснове́ния** допирно напрежение
~, **сре́днее** 1. средно напрежение 2. средна стойност на напрежение
~ **сре́зывающее** напрежение на срязване
~, **стабилизи́рованное** затвърдено [стабилизирано] *напрежение*
~, **станда́ртное** *ел.* стандартно [стандартизирано] напрежение
~, **стати́ческое** статично напрежение
~, **ступе́нчатое** стъпално напрежение
~, **сумма́рное** общо [сумарно] напрежение
~, **сухоразря́дное** сухоразрядно напрежение
~, **тангенциа́льное** тангенциално напрежение
~, **тектони́ческое** *геол.* тектонично напрежение
~ **теку́чести** *вж.* **напряже́ние при преде́ле теку́чести**
~, **температу́рное** температурно напрежение
~, **теплово́е** 1. топлинно напрежение 2. топлонапрегнатост *(на единица обем)*
~, **терми́ческое** 1. *вж.* **напряже́ние, теплово́е** 2. термично напрежение *(получено при термообработване)*
~, **трёхфазное** трифазно напрежение
~, **уда́рное** напрежение при удар

~, **управля́ющее** *ел.* управляващо напрежение
~, **упру́гое** еластично напрежение
~, **уса́дочное** напрежение от *(неравномерно)* свиване, напрежение при свиване *(напр. на метала при втвърдяване)*
~, **ускоря́ющее** *ядр.* ускоряващо напрежение
~, **усло́вное** условно [относително] напрежение *(отнесено към първоначалното сечение преди механичното изпитване)*
~, **фа́зное** [**фа́зовое**] фазово напрежение
~, **фокуси́рующее** *ядр.* фокусиращо напрежение
~, **формо́вочное** [**формý ющее**] формиращо напрежение *(напр. на електрохимичен вентил)*
~, **холосто́е** *вж.* **напряже́ние при холосто́м хо́де**
~, **цикли́ческое** циклично напрежение
~, **части́чное** частично напрежение, част от напрежение; напрежение, снемано от делител
~, **ша́говое** *ел.* стъпково напрежение *(под което могат да се окажат краката на човек, в близост със заземени съоръжения)*
~, **шлю́зовое** *вж.* **напряже́ние, поро́говое**
~, **шумово́е** напрежение на шума; шумово напрежение
~, **эквивале́нтное** равностойно [еквивалентно] напрежение
~, **эксплуатацио́нное** *вж.* **напряже́ние, рабо́чее**
~, **электри́ческое** електрическо напрежение
~, **электро́дное** напрежение на електрод, електродно напрежение
~ **электроли́зера** *вж.* **напряже́ние электролити́ческой ва́нны**
~ **электролити́ческой ва́нны** *елхим.* напрежение на електролитна [електролизна] вана
~, **эми́ттерное** *ел.* емитерно напрежение
~, **этало́нное** еталонно напрежение
~, **эффекти́вное** ефективно напрежение; ефективна стойност на напрежение

напряже́ния *мн* (*вж. също* **напряже́ние** *с*) напрежения
~, **вну́тренние** вътрешни напрежения *(напр. в отливка, изковка)*
~, **гла́вные** главни напрежения *(напр. нормални, тангенциални)*
~, **знакопереме́нные** знакопроменливи напрежения; напрежения на опън и натиск
~, **интеркристалли́ческие** междукристални напрежения
~, **лите́йные** леярски напрежения, напрежения при леене
~, **пове́рхностные** повърхностни напрежения
~, **составля́ющие** съставни напрежения

напряжённость *ж* 1. напрегнатост; интензивност, сила; натовареност 2. натовареност *(на машина, пещ, производство)*
~ **горе́ния** интензивност на горенето
~ **движе́ния** натовареност на движението
~ **дутья́** интензивност [сила] на въздушната струя [вдухването]
~, **заде́рживающая** коерцитивна сила *на магнитно поле)*
~ **колоснико́вой решётки** натовареност на скарна повърхност
~ **магни́тного по́ля** напрегнатост на магнитното поле
~ **по́ля** напрегнатост на полето
~ **электри́ческого по́ля** напрегнатост на електрическото поле

напряжённый напрегнат; интензивен
~, **предвари́тельно** *стр.* предварително напрегнат *(за бетон)*

напу́ск *м* 1. пускане *(напр. вода в резервоар)* 2. застъпване, припокриване; гънка *(на ламарина)*; *текст.* дипла, баста, подгъв; *арх.* надвес, издадена част *(на сграда)* 3. *обр.мет.* надбавка, прибавка *(на изковка)*
~, **кузне́чный** ковашка надбавка [прибавка]
~, **штампо́вочный** надбавка при щамповане
~ **элеме́нтов а́рочной кре́пи** *мин.* съединяване с припокриване частите на арков крепеж

напыле́ние *с* метализация *(за метални покрития)*; нанасяне на покритие *(метално или неметално)* чрез разпрашаване [пулверизация]
~, **газопла́менное** газопламъчна метализация
~, **диффузио́нное** дифузионна метализация
~, **жи́дкостное** течна метализация
~, **ла́зерное** лазерна метализация
~, **парофа́зовое** метализация в парна фаза [фаза на изпарения]
~ **полиме́ров** разпрашаване [пулверизация] на полимери
~ **полиме́ров, вихрево́е** вихрово разпрашаване на полимери
~ **полиме́ров в электри́ческом по́ле** разпрашаване на полимери в електрическо поле
~ **полиме́ров, пла́зменное** плазмено разпрашаване на полимери
~ **полиме́ров, стру́йное** струйно разпрашаване на полимери
~ **полиме́ров, электровихрево́е** електровихрово разпрашаване на полимери
~, **порошко́вое** (прахова) метализация
~, **электродугово́е** електродъгова метализация

на́работка *ж* изработка, продължителност на работа или действие *(изразена във време или в количествен показател)*
~, **гаранти́йная** гарантирана [гаранционна] изработка *(напр. от завода-производител на машината)*
~ **до пе́рвого отка́за** изработка до първия отказ *(изчислява се по характеристиката за безотказност на комплектуващите елементи)*
~ **ме́жду отка́зами** изработка между два *(последователни)* отказа *(за устройства, които се поддават на ремонт)*
~ **на отка́з** средна изработка до отказ *(за устройства, които се поддават на ремонт)*
~, **су́точная** изработка за денонощие

нара́льник *м* **культива́тора** *с.ст.* ралник на култиватора
~ **сошника́** ралник на ботуша *(на сеялка)*

нараста́ние *с* нарастване, увеличаване; усилване
~ **акти́вности** *ядр.* нарастване на активността
~ **давле́ния** повишаване на налягането
~ **кисло́тности** *хим.* увеличаване на киселинността
~, **скачкообра́зное** скокообразно нарастване
~, **цепно́й реа́кции** *ядр.* нарастване на верижната реакция
нара́щивание *с* 1. удължаване; наставяне, снаждане *(по дължина)* 2. нарастване; прираст
~ **в накла́дку** *дърв.* челно удължаване чрез пресядане
~ **впри́тык** *дърв.* челно удължаване *(по оста)*
~ **конве́йера** *мин.* удължаване на конвейер
~ **кре́пи** *мин.* удължаване [наставяне] на крепеж
~ **криста́лла** *хим.* нарастване на кристала, кристален растеж
~ **мощносте́й** нарастване на мощностите
~ **электро́да** удължаване на електрода
~, **электролити́ческое** електролитно напластяване
нара́щивать наддавам, наставям, удължавам, снаждам *(напр. дървени елементи)*
наре́з *м* нарез, рязка
нареза́ние *с* нарязване; рязане
~ **зу́бьев** нарязване на зъби, назъбване
~ **резьбы́** нарязване на резба
~ **резьбы́, вихрево́е** вихрово нарязване на резба
~ **резьбы́, скоростно́е** *вж.* **нареза́ние резьбы́, вихрево́е**
~ **ствола́** *воен.* изработване на нарези *(на канала на цевта)*
~, **чернóвое** грубо [предварително] нарязване
нареза́ть нарязвам *(резба)*, правя нарези
наре́зка *ж* 1. резба; нарез 2. нарязване
~ **винта́** резба на винт
~, **вну́тренняя** вътрешна резба
~ **вы́емочного уча́стка** *мин.* нарязване на добивен участък
~, **га́зовая** газова *(тръбна)* резба
~ **горизо́нта на косого́ре** *мин.* зарязване на хоризонт върху склон
~, **двухзахо́дная** двуходова резба
~ **зу́бьев** нарязване на зъби, назъбване
~, **кру́глая** кръгла резба
~, **ле́вая** лява резба; *воен.* лев нарез
~ **мере́й** *кож.* награпяване, шагрениране
~ **ме́тчиком** *обр.мет.* нарязване с метчик
~, **многозахо́дная** многоходова резба
~, **нака́танная** валцована резба
~, **нару́жная** външна резба
~ **постоя́нной крутизны́** *воен.* нарез с постоянна стъпка, равномерен нарез
~, **пра́вая** дясна резба; *воен.* десен нарез
~, **прогресси́вная** *воен.* нарез с увеличаващ се наклон
~, **прямоуго́льная** правоъгълна резба
~, **равноме́рная** *вж.* **наре́зка постоя́нной крутизны́**
~ **резьбы́** нарязване на резба, резбонарязване
~, **спира́льная** спирална [винтова] резба
~ **столбо́в** *мин.* нарязване на стълбове
~, **треуго́льная** триъгълна резба
~ **цо́коля** цоколна резба *(на електрическа крушка)*
~, **червя́чная** резба на червяк
нарезно́й нарезен, който има нарези; набразден
наре́зы *мн воен.* нарези *(на канала на цевта)*
нарифле́ние *с* награпяване, рифелуване *(на стоманена ламарина чрез валцуване)*
нарко́з *м хим.* упойка, наркоза
наро́жник *м дърв.* късо ребро
на́рост *м* 1. *леяр.* нарастък *(дефект на отливка)* 2. наслойка, утайка, отлагане; налеп; накип 3. нарастък, израстък *(на дървена повърхност)*
~, **шла́ковый** шлаков налеп
нарсарсуки́т *м минер.* нарсарсукит
наруше́ние *с* нарушаване; нарушение
~ **гермети́чности** нарушаване на херметичността
~ **залега́ния** *мин.* нарушение на залягането
~ **конта́кта** нарушаване на *(електрически)* контакт
~ **нормализа́ции вле́во (впра́во)** *изч.* нарушаване на нормализацията наляво (надясно)
~ **периоди́чности решётки** *ядр.* нарушаване на периодичността на решетката
~ **пласта́** *геол.* нарушаване на пласта
~ **пусково́го режи́ма** нарушаване на режима на пускане
~ **равнове́сия** нарушаване на равновесието
~, **радиацио́нное** *ядр.* радиационно нарушение
~ **регулиро́вки** нарушаване на регулирането, разрегулиране
~, **сбро́совое** *геол.* разседно нарушение; събаряне, свличане
~ **свя́зи** *съобщ.* прекъсване на връзката
~ **синхрониза́ции** нарушаване на синхронизацията [синхронизма], излизане от [прекратяване на] синхронизъм
~, **скла́дчатое** *геол.* гънково нарушение
~ **структу́ры** нарушаване на структурата
~ **сцепле́ния** разединяване, отцепване
~, **тектони́ческое** *геол.* тектонско нарушение
~ **теплово́го бала́нса** нарушаване на топлинния баланс
~ **технологи́ческого режи́ма** нарушаване на технологичния режим
~ **усто́йчивости** нарушаване на устойчивостта
наря́д *м воен.* наряд *(в смисъл: 1. задача 2. група, подразделение и 3. назначаване в наряд)*
~ **-зака́з** *икон.* наряд-поръчка *(документ за доставка на продукция с производственотехническо назначение)*
~ **на рабо́ту** работен наряд *(документ)*
наса́дка *ж* 1. набиване, надяване; нахлузване 2. наставка; наустник *(напр. на тръба)*, накрайник; струйник *(на пожарникарски маркуч)* 3. *хим.* пълнеж *(на абсорбери и ректификационни колони)* 4. *стр.* щапка, къса греда *(над пилот, опора — в мостови*

конструкции) 5. *мин.* набивна глава *(за хидравлично сондиране)*
~ **бандажа́** набиване на бандаж
~ **ба́шенная** *хим.* пълнеж на кула [колона]
~ **Венту́ри, измери́тельная** вентуриметър, Вентуриева тръба
~, **винтова́я** наставка [накрайник] на винт *(за съединяване)*
~ **возду́шная** въздушен накрайник, въздушна наставка
~ **вса́сывающая** смукателен накрайник
~ **гидромонито́ра** *мин.* накрайник на хидромонитор
~, **глуха́я** глух накрайник, тапа
~ **горе́лки** *зав.* накрайник на горелката
~, **дистилляцио́нная** *хим.* дестилационна наставка
~ **заря́дная** наставка за зареждане, доза за зареждане
~ **игл** *текст.* зареждане на игли
~ ,**извлека́емая** *мин.* извлекаема набивна глава
~, **изо́гнутая** огънат [крив] накрайник *(лабораторен)*
~, **инже́кторная** накрайник на инжектор, инжекторна наставка
~, **ко́ксовая** коксов пълнеж
~ **коло́нны** пълнеж на колоната
~, **кольцева́я** пръстеновиден пълнеж, пълнеж от пръстени *(напр. рашигови)*
~, **кони́ческая** конусен накрайник, конусна наставка
~ **монито́ра** *вж.* **наса́дка гидромонито́ра**
~ **на дымово́й трубе́** отражател, дефлектор *(върху излизащия навън край на тръба или комин)*
~, **направля́ющая** *кораб.* направляваща дюза *(неподвижно закрепена към корпуса на кораба — за разлика от кормилната дюза)*
~ **на сва́и** *вж.* **наса́дка 4**
~, **неизвлека́емая** *мин.* неизвлекаема набивна глава
~, **опти́ческая** *физ.* оптическа наставка
~, **охлажда́ющая** *ел.* охладително тяло *(напр. на генераторна лампа)*
~ **печи́** *мет.* *(огнеупорен)* пълнеж на пещ
~, **поворо́тная направля́ющая** *кораб.* кормилна дюза *(сравни с* **наса́дка, направля́ющая***)*
~, **поглоти́тельная** *хим.* поглъщащ [абсорбционен] пълнеж
~ **распыли́теля** разпръсквателен накрайник, разпръсквател
~ **регенера́тора** пълнеж на регенератор: *мет.* камерен пълнеж *(на мартенова пещ)*
~, **сва́йная** *вж.* **наса́дка 4**
~, **смеси́тельная** смесителен наустник [накрайник]
~, **сме́шанная** смесен пълнеж
~, **соплова́я** накрайник на дюза; дюза
~, **стру́йная** струен хидромонитор *(за разбъркване на глинеста промивка в резервоара)*
~, **теплова́я** *леяр.* топлинен пълнеж, наставка за мъртва глава *(за поддържане на метала в течно състояние)*
~, **упоря́доченная** подреден пълнеж
~, **фасо́нная** фасонен пълнеж
~, **ходова́я** решетъчен пълнеж
~, **хо́рдовая** хордов пълнеж
наса́док *м* наставка; наустник *(напр. на тръба)*, накрайник; струйник *(на пожарникарски маркуч)*
~, **гидравли́ческий** разходомерна тръба, Вентуриева тръба, вентуриметър
~, **коноида́льный** *хидр.* конусна тръбна наставка
~, **реакти́вный** реактивна дюза
насажде́ние *с гор.* насаждение
~, **сме́шанное** смесено насаждение *(от два или повече дървесни вида)*
~, **чи́стое** чисто насаждение *(от един дървесен вид)*
наса́живать 1. набивам, надявам, нахлузвам; нанизвам 2. *с.ст.* насаждам, посаждам, засаждам
~ **и́глы** *текст.* обиглям
~ **под давле́нием** набивам под налягане [с натиск]
насва́йник *м стр.* шапка *(над пилот)*
насека́ть насичам, правя насечки [резки]; назъбвам *(пила, трион)*
насе́чка *ж* 1. насичане, назъбване 2. рязка, нарез, врез, бразда; насечка, назъбка *(на пила)*
~, **ба́рхатная** ситна [фина] насечка *(на пила)*
~ **валко́в** *мет.* 1. насичане на валци 2. насечка на валци
~, **ве́рхняя** вторична [втора, горна] насечка *(на пила)*
~, **двойна́я** двойна [кръстовидна] насечка *(на пила)*
~, **драчёвая** груба [брусова] насечка
~ **зу́бьев** насичане на зъбите *(на пила)*
~ **крюка́** насичане на кука *(за изолатор)*
~, **лична́я** ситна насечка
~, **ни́жняя** основна [първа, долна] насечка
~, **одина́рная** единична насечка
~, **перекрёстная** кръстовидна [двойна] насечка
~, **ра́шпильная** насечка на едрозъба-[раш-] пила
~, **то́нкая шлифна́я** *вж.* **насе́чка, лична́я**
насла́ивать наслоявам, напластявам
насле́дственно крупнозерни́стый *мет.* наследствено едрозърнест, склонен към едрозърнеста структура
насле́дственно мелкозерни́стый *мет.* наследствено дребнозърнест, склонен към дребнозърнеста структура
насле́дственность *ж* **структу́ры в мета́ллах** структурна наследственост на металите
наслое́ние *с геол.* наслояване
~, **горизонта́льное** хоризонтално наслояване
~, **косо́е** косо наслояване
~, **несогла́сное** несъгласно наслояване
~, **согла́сное** съгласно наслояване
насо́с *м* помпа
~, **авари́йный** аварийна помпа
~, **автомоби́льный пожа́рный** автомобилна пожарна помпа

~, **адсорбцио́нный** адсорбционна *(вакуумна)* помпа
~, **аксиа́льно-поршнево́й** аксиално-[осово-] бутална помпа
~, **артезиа́нский** артезианска помпа
~, **ассенизацио́нный** *вж.* **насо́с, канализацио́нный**
~, **ба́герный** багерна помпа *(за транспортиране на пепелна и сгурна каша по тръбопровод)*, помпа за хидротранспорт на пепел и сгурия
~, **балла́стный** *кораб.* баластна помпа
~, **бензи́новый** бензинова помпа
~, **бензоразда́точный** бензораздаваща [бензоразливна] помпа
~, **бето́нный** помпа за бетон
~, **бескла́панный** безклапанна помпа
~, **бесса́льниковый** безсалникова помпа
~, **буро́вой** *мин.* сондажна помпа
~, **бу́стерный** бустерна [спомагателна] помпа
~, **ва́куумный** (**ва́куум-**~) вакуумна помпа, вакуум-помпа
~, **вертика́льный** вертикална помпа
~, **вибрацио́нный** вибрационна помпа
~, **винтово́й** винтова помпа
~, **вихрево́й** вихрова помпа
~, **водозабо́рный** водочерпателна помпа *(за водовземане)*
~, **водокольцево́й** вакуумна помпа с воден пръстен
~, **водоотли́вный** 1. отводнителна помпа 2. *кораб.* аварийна [водоотливна] помпа
~, **водостру́йный** водоструйна помпа
~, **водяно́й** водна помпа, помпа за вода
~, **возду́шный** *авто* въздушна помпа *(бутална)*
~, **восьмёрочный** осморкообразна помпа
~, **впры́скивающий** впръсквателна помпа
~, **враща́тельный** *вж.* **насо́с, ротацио́нный**
~, **вса́сывающе-нагнета́тельный** смукателно-нагнетателна помпа
~, **вса́сывающий** смукателна помпа
~, **вспомога́тельный** спомагателна помпа
~ **высо́кого давле́ния** високонапорна помпа
~, **вытяжно́й** изтегляща [изпразваща] помпа
~, **га́зовый** газова помпа, помпа за газ
~, **герметизи́рованный** [**гермети́ческий**] херметична помпа *(тип потопяема)*
~, **ге́ттерно-ио́нный** йонопоглъщаща [йоногетерна] помпа *(вакуумна)*
~, **гидравли́ческий** хидравлична помпа
~ **гидрозолоудале́ния** *вж.* **насо́с, ба́герный**
~, **глуби́нный** дълбочинна помпа
~, **глубоково́дный погружно́й** дълбочинна потопяема помпа
~, **горизонта́льный** хоризонтална помпа
~, **грунтово́й** *мин.* помпа за глинеста промивка
~, **грязево́й** 1. помпа за замърсена вода 2. *вж.* **насо́с, буро́вой**
~ **двойно́го де́йствия** двойнодействуваща помпа
~, **двухро́торный** двуроторна помпа
~, **двухро́торный ротацио́нный** осморкообразна помпа; осморкообразен компресор
~, **двухходово́й** помпа с двустранно действие *(бутална)*
~, **диагона́льный** диагонална помпа *(пропелерна помпа за гъста течност)*
~, **диафра́гменный** *вж.* **насо́с, мембра́нный**
~, **дистанцио́нно управля́емый** помпа за управление от разстояние, помпа с дистанционно управление
~, **дифференциа́льный** диференциална помпа
~, **диффузио́нный** дифузионна помпа
~ **для впры́ска то́плива** *авто* горивонагнетателна помпа
~ **для нака́чивания шин** *авто* (въздухонагнетателна) помпа за гуми
~ **для пода́чи то́плива** *авто* горивоподаваща помпа
~ **для фильтрова́ния** филтър-помпа
~ **для цеме́нта** помпа за цимент *(в прахообразно състояние)*
~, **дози́рующий** дозираща помпа, помпа за дозиране
~, **дрена́жный** дренажна помпа
~ **-ду́плекс** дуплекс-помпа *(с два взаимосвързани цилиндри посредством задвижващата ги пара или въздух)*
~, **жестколо́пастный осево́й** осева [витлова] помпа с неподвижни роторни лопатки
~, **забо́йный** *мин.* забойна помпа
~, **запра́вочный** помпа за зареждане
~, **золотнико́вый** шибърна помпа *(с шибърен разпределител)*
~, **зубча́тый** зъбна помпа
~, **зу́мпфовый** помпа за черпене *(на подпочвени води от събирателна яма)*, черпателна помпа
~, **инже́кторный** инжекторна [струйна] помпа, инжектор
~, **ионизацио́нный** йонизационна *(вакуумна)* помпа
~, **канализацио́нный** помпа за канални води
~, **кисло́тный** помпа за киселини *(киселиноустойчива)*
~, **кла́панный** клапанна помпа
~, **колёсный** осова [витлова] помпа *(с лопатково работно колело)*
~, **коловра́тный** *вж.* **насо́с, ротацио́нный**
~, **коло́дезный** помпа за кладенец
~, **конденса́тный** *топл.* кондензатна помпа
~, **конденсацио́нный** кондензационна *(вакуумна)* помпа
~, **консо́льный** конзолна помпа *(с едностранно подпрян ротор)*
~, **кривоши́пный парово́й** колянова парна помпа
~, **криоге́нный** криогенна [кондензационна] помпа *(вакуумна)*
~, **крыльча́тый** крилчата [крилна] помпа
~, **лине́йный индукцио́нный** *ядр.* линейна индукционна помпа
~, **ло́пастный** [**лопа́точный**] 1. турбопомпа *(според формата на лопатъчните си колела биват: радиални, диагонални и осови)* 2. лопаткова помпа
~, **ло́пастный центробе́жный** радиална [центробежна] помпа

~, маслораздáточный маслораздаваща [маслоразливна] помпа
~, мáсляный маслена помпа
~, мáсляный вáкуумный маслена вакуумна помпа, вакуум-помпа с маслено уплътнение
~, мáссовый *харт.* помпа за хартиена маса
~, мембрáнный мембранна помпа
~, многоколёсный многороторна помпа
~, многоступéнчатый многостъпална помпа
~, мокровоздýшный пароструйна [ежекторна] помпа *(вакуумна)*
~, молекулярный молекулярна *(вакуумна)* помпа
~, нагнетáтельный нагнетателна помпа
~ наддýвочный компресор за пълнене *(на двигател с вътрешно горене)*
~, напóрный напорна помпа
~, нефтянóй помпа за нефтови продукти [нефт, петрол]
~ нúзкого давлéния [, низконапóрный] помпа за ниско налягане, нисконапорна помпа
~, объёмный обемна помпа *(бутална, мембранна или ротационна)*
~, однодéйствующий помпа *(бутална)* с едностранно действие
~, одноколёсный еднороторна помпа
~, одноступéнчатый едностъпална помпа
~, осевóй осова [витлова] помпа
~, откáчивающий [отсáсывающий] изсмукваща помпа
~, охлаждáющий охлаждаща помпа *(за охлаждащата среда)*
~, паровоздýшный паровъздушна помпа *(на локомотив)*
~, паромáсляный маслена дифузионна *(вакуумна)* помпа
~, парортýтный живачна дифузионна *(вакуумна)* помпа
~, пароструйный 1. инжектор, пароструйна помпа 2. дифузионна *(вакуумна)* помпа
~, педáльный *авто* крачна помпа *(за гуми)*
~, песковóчный пясъчна помпа, помпа за черпене на пясък [на водопясъчен пулп]
~, питáтельный захранваща помпа; *кораб.* питателна помпа
~, пластúнчатый пластинкова помпа
~, плýнжерный плунжерна помпа
~, поворотнолóпастный осевóй осова [витлова] помпа с въртящи се роторни лопатки
~, погружнóй потопяема помпа
~, подающий *вж.* насóс, питáтельный
~, подвеснóй окачена *(потопяема)* помпа
~ под залúвом помпа под залив *(разположена под равнището на изпомпваната течност)*
~, подкáчивающий *вж.* насóс для подáчи тóплива
~, подпóрный *мин.* подпорна помпа *(за пълнене на смукателния тръбопровод)*
~, пожáрно-водоотливнóй *кораб.* пожарно-аварийна помпа
~, пожáрный пожарна помпа
~, поршенькóвый бутална ротационна помпа *(радиална или аксиална)*
~, поршневóй бутална помпа
~, поршневóй ротациóнный бутално-ротационна помпа
~, приводнóй помпа с отделно разположен двигател *(не по оста на помпата)*
~, продýвочный продухвателна помпа
~, промывочный *мин.* промивна помпа
~, пропéллерный *вж.* насóс, осевóй
~ простóго дéйствия *вж.* насóс, однодéйствующий
~, проходческий *мин.* проходческа помпа *(използува се при прокарване на галерии)*
~, пýльповый помпа за гъста течност [каша, пулп]
~, пусковóй 1. пускова помпа *(за гориво)* 2. *ав.* пускова [стартова] помпа
~, радиáльный радиална [центробежна] помпа
~, разгóночный фракционна помпа
~, разрежáющий вакуумна помпа, вакуум-помпа
~, реактúвный реактивна помпа
~, регулúрующий помпа с регулиращо действие
~, резéрвный запасна [резервна] помпа
~, ротациóнный ротационна помпа *(зъбна, винтова или пластинкова)*
~, ротациóнный поршневóй бутално-ротационна помпа
~, рóторный *вж.* насóс, ротациóнный
~, ртýтно-диффузиóнный живачна дифузионна *(вакуумна)* помпа
~, ртýтный *вж.* насóс, ртýтно-диффузиóнный
~, руднúчный руднична [шахтова] помпа *(отводнителна)*
~, ручнóй ръчна помпа
~, самозаливнóй *вж.* насóс под залúвом
~, самосмáзывающийся самосмазваща се помпа
~, сдвóенный сдвоена помпа, помпа-близнак
~ с дифференциáльным пóршнем помпа със стъпално [диференциално] бутало
~, секциóнный секционна помпа
~, сетевóй мрежова помпа *(за централно водно отопление)*
~, сильфóнный силфонна помпа *(в контролно-измервателна и автоматична апаратура)*
~ -сúмплекс симплекс-помпа *(едноцилиндрова с парно или въздушно задвижване)*
~, скáльчатый *вж.* насóс, плýнжерный
~, сквáжинный *вж.* насóс, буровóй
~ с нырялом *вж.* насóс, плýнжерный
~, смáзочный смазваща [маслена] помпа
~ с мáсляным уплотнéнием помпа с маслено уплътнение *(вакуумна)*
~, сорбциóнный *(вакуумна)* помпа със сорбционно действие *(използува се газопоглъщащата способност на някои вещества)*
~, спиральнотóчный индукциóнный *ядр.* електромагнитна индукционна спирална помпа
~, спирáльный спирална помпа *(със спирални нагнетателни канали)*
~ с пространственной кинемáтикой, поршенькóвый бутална (ротационна) помпа с пространствена кинематика, осова [аксиална] бутална ротационна помпа

~, **средненапо́рный** помпа за средно налягане *(20 до 60 м в.ст.)*
~, **стациона́рный** помпа за неподвижно разполагане
~, **стру́йный** струйна помпа
~, **стру́йный пита́тельный** *вж.* **насо́с, пароструйный 1**
~, **судово́й** корабна помпа
~, **теплово́й** топлинна помпа *(в хладилна техника)*
~, **то́пливный** горивна помпа
~ **то́рмоза** спирачна помпа
~, **тормозно́й** въздушна помпа *(на локомотив)*
~, **торфяно́й** помпа за хидроторф
~, **трёхвинтово́й** тривинтова *(ротационна)* помпа
~ **-три́плекс** помпа с тройно действие, триплекс-помпа
~, **тру́бный** тръбна помпа *(бутална — за нефтови сондажи или за водни кладенци)*
~, **трю́мный** *кораб.* трюмна помпа *(отводнителна)*
~, **турби́нный [турби́нного ти́па]** турбопомпа
~, **турбомолекуля́рный** турбомолекулярна *(вакуумна)* помпа
~ **увлече́ния** *вж.* **насо́с, вихрево́й**
~, **ускори́тельный** ускорителна помпа *(на карбуратор)*
~, **фека́льный** помпа за фекални води, канализационна помпа
~, **фильтрова́льный** филтър-помпа *(лабораторна)*
~, **фла́нцевый** фланцова помпа *(за закрепване с помощта на фланец)*
~, **форва́куумный** помпа за предварителен вакуум *(нисък или среден)*
~ **-форсу́нка** *авто* помпа-дюза
~, **форсу́ночный** *вж.* **насо́с-форсу́нка**
~, **фракциони́рующий** дифузно-фракционна *(вакуумна)* помпа
~, **центробе́жный** центробежна [радиална] помпа
~, **цепно́й** верижна черпакова помпа
~, **циркуляцио́нный** *авто* циркулационна помпа *(напр. маслена или водна)*
~, **ша́хтный** *вж.* **насо́с, рудни́чный**
~, **шестерённый [шестерёнчатый]** *вж.* **насо́с, зубча́тый**
~, **ши́берный** *вж.* **насо́с, пласти́нчатый**
~, **шла́мовый** помпа за гъсти течности, шламова помпа
~, **шта́нговый** *мин.* щангова помпа, качалка
~, **эже́кторный** ежектор, ежекторна помпа *(струйна)*
~, **эксце́нтриковый** ексцентрикова помпа
~, **электромагни́тный** електромагнитна помпа
~, **электромагни́тный лине́йный индукцио́нный** *ядр.* електромагнитна индукционна линейна помпа
~, **электромагни́тный спиральнопото́чный индукцио́нный** *ядр. вж.* **насо́с, спиральнопото́чный индукцио́нный**
насо́сик *м (малка)* помпа, помпичка
~, **зубча́тый пряди́льный** *текст.* зъбна предачна помпа
~, **многопоршнево́й** (много-) бутална ротационна помпа *(радиална или аксиална)*
~, **пряди́льный** *текст.* предачна помпа *(приспособление за точно дозиране на предачен разтвор при производство на изкуствени влакна)*
~, **эксце́нтриковый пряди́льный** ексцентрикова предачна помпа
насо́сная *ж* помпена станция
~, **ба́герная** багерна помпена станция *(хидротранспорт на пепел и сгурия)*
насо́сно-карбюрацио́нный помпено-карбураторен
насо́сный помпен
насо́сный *м* работник на [обслужващ] помпа
насосодержа́тель *м* скоба за *(закрепване на)* помпата *(на велосипед)*
насосострое́ние *с маш.* помпостроене
насосотурби́на *ж* помпа-турбина
наста́вка *ж* **1.** наставяне, удължаване **2.** наставка, снадка, наставено парче
наставля́ть 1. наставям, удължавам; снаждам **2.** насочвам *(напр. оптически уред)*, прицелвам се
наставно́й наставен; снаден
наста́ивание *с* **1.** накисване; извличане, екстрахиране *(посредством накисване)*, приготовляване на настойка **2.** настойка
наста́ливание *с зав.* наваряване на стомана
наста́ливать наварявам стомана
насте́нный стенен
насти́л *м* **1.** постилане, настилане; наковка *(например на под, покрив)* **2.** настилка *(на път)*; паваж; обшивка **3.** *текст.* настил, хаф **4.** *мет.* шлак *(полепнал по стените на топилна пещ)*, налеп, налепен слой
~, **би́тумный** битумна настилка
~, **двойно́й** *кораб.* двойна обшивка *(напр. на палуба)*
~, **деревя́нный 1.** дървена настилка *(напр. на мост)* **2.** *кораб.* дървена обшивка *(напр. на палуба)*
~ **доро́ги** пътна настилка
~, **загру́зочный** площадка за товарене
~, **защи́тный** *стр.* мат
~ **колошника́** *мет.* площадка за зареждане *(на пещ)*
~, **листово́й** ламаринена обшивка
~ **мо́ста, ве́рхний** пътно платно на мост
~ **мо́ста, ни́жний** пътна скара на мост *(надлъжни и напречни греди)*
~, **мостово́й 1.** настилка [пътно платно] на мост *(пътен)* **2.** странична пътека, тротоар *(на железопътен мост)*
~, **пли́тный** настилка [обшивка] от плочи
~ **прое́зжей ча́сти** пътно платно *(на мост)*
~, **сплошно́й** *кораб.* плътна обшивка *(на палуба)*
~, **щебёночный** чакълена [трошенокаменна] настилка
настила́ние *с* настилане, нареждане *(напр. на дъски)*; павиране

настилáть настилам *(под, паркет)*; наковавам *(напр. покривна обшивка)*; павирам *(улица)*
настúлка *ж вж.* **настúл 1 и 2**
~ **рештакóв** *мин.* обшиване [настилане] на скат *(за спускане на полезното изкопаемо в по-ниско разположена извозна галерия)*
~, **фашúнная** настилка от фашини
настúлочный *(отнасящ се към или предназначен)* за настилане, настилен, облицовъчен
настúльный 1. *(строящ се)* чрез настилане, настилен 2. *воен. (движещ се почти успоредно на земната повърхност на неголяма височина — напр. за куршум, снаряд)*
настóй *м* 1. извлек, запарка, екстрат *(от растително или животинско вещество във вода или в друга течност)* 2. *остар. вж.* **настóйка 1**
~ **ромáшки** извлек [запарка] от лайка
~ **чáя** *хран.* чайна запарка
настóйка *ж* 1. *хран.* настойка *(силна алкохолна напитка)* 2. *вж.* **настóй 1**
~, **иóдная** йодна тинктура
~, **мя́тная** ментова настойка
~, **хвóйная** настойка от хвойна
~, **эфúрно-валериáновая** валерианова тинктура (в етер)
настóльный *(предназначен за разполагане)* на маса
настрáивание *с* настройване, нагласяване
настрáивать настройвам, нагласявам
настрóенный настроен
настрóйка *ж радио, маш.* 1. настройване, настройка, нагласяне; регулиране *(дейност)* 2. настройка; регулировка *(резултат)*
~ **антéнны** настройване на антена
~, **бесподналáдочная** настройка без допълнително донастройване
~, **бесшýмная** *радио* безшумно настройване
~, **визуáльная** визуално [оптично] настройване
~ **в резонáнс** настройка в резонанс, точна настройка
~, **грýбая** грубо [приблизително] настройване
~, **дистанциóнная** дистанционно настройване, настройване от разстояние
~, **ёмкостная** капацитивно настройване, настройване с кондензатор
~, **зеркáльная** настройване на огледална честота
~, **индуктúвная** индуктивно настройване
~ **кóнтура** настройка на кръг
~, **механúческая** механично настройване
~, **непреры́вная** *авт.* непрекъснато настройване
~, **óстрая** точно настройване
~, **плáвная** плавна [безстепенна] настройка
~, **предварúтельная** предварително настройване; предварителна настройка
~ **прéсса** настройка [точност на работата] на преса
~ **приёмника** настройване на *(радио-)* приемник; настройка на приемник
~, **прогрáммная** програмна настройка
~, **рабóчая** работна настройка
~, **растя́нутая** *радио* разлята настройка
~ **режúма** настройване на режим; настройка на режим
~, **ручнáя** ръчно настройване
~ **сопротивлéнием** настройване с *(променлив)* резистор, потенциометрично настройване
~ **станкá** настройване на машина; настройка на машина
~, **ступéнчатая** стъпална настройка
~, **тепловáя** термична настройка
~, **тóчная** точна [фина, остра] настройка
~, **фиксúрованная** фиксирана [твърда] настройка *(напр: на радиоприемник)*
~, **электрóнная** електронна настройка
настрóйщик *м обр.мет.* настройчик *(на машина)*
~ **станкá** настройчик на *(металорежеща, металообработваща)* машина
настурáн *м минер.* настуран, пехбленда, уранов (IV) окис
настылеобразовáние *с мет.* образуване на налеп *(по стени на топилни пещи)*
нáстыль *ж* 1. *мет.* налеп *(по стените на топилни пещи)* 2. *геол.* прослойка, прожилка *(маса от глина или скала сред рудна жила)*
~ **в горловúне конвéртора** гърлен налеп на конвертор
~ **в ковшé** налеп в кофата *(за разливане)*
~, **известкóвая** варов налеп *(на висока пещ)*
~, **колошникóвая** гърлен налеп, налеп на пещно гърло
~, **кругова́я** пръстеновиден налеп *(по стените)*
~, **лещáдная** *вж.* **нáстыль, пóдовая**
~, **печнáя** пещен налеп *(по стените)*
~, **пóдовая** подов налеп
~, **шлáковая** шлаков налеп, зашлаковане *(на пещ)*
нáсып *хран.* мелничен кош
насыпáть насипвам; напълвам
насы́пка *ж* насипване; напълване, пълнене
насыпнóй 1. насипен, *(намиращ се)* в насипано състояние 2. *геол.* насипен, насипов
нáсыпь *ж стр.* насип
~, **дорóжная** пътен насип, насип на пътно платно
~, **дренúрующая** дрениращ насип, дренаж
~, **железнодорóжная** железопътен насип
~, **землянáя** земен насип, насип от пръст
~, **намывнáя** наносен насип, нанос; утаен насип
~, **фильтрýющая** филтриращ насип, дренаж
нáсыпью в насипано състояние
насыщáть насищам
насыщéние *с* насищане; наситено състояние □ **активúрованный до насыщéния** *ядр.* активиран до насищане
~ **аммиакóм** *хим.* насищане с амоняк
~ **водóй** насищане с вода
~, **иóнное** *ядр.* йонно насищане
~ **кислорóдом** насищане с кислород
~, **магнúтное** магнитно насищане
~ **оболóчек** *физ.* насищане на обвивките [слоевете] *(на атома)*

~, **радиоакти́вное** *ядр.* радиоактивно насищане
~, **резона́нсное** резонансно насищане
~ **эне́ргии свя́зи** *ядр.* насищане на енергията на връзката
~, **я́дерное** ядрено насищане
насы́щенность *ж* наситеност
~, **колориметри́ческая** колориметрична наситеност
~ **цве́та** *тлв.* наситеност на цвета
~ **шрифта́** *полигр.* наситеност на шрифта
насы́щенный наситен
~ **на хо́лоду** *хим.* наситен на студено *(за разтвор)*
~ **при нагрева́нии** *хим.* наситен на горещо (за разтвор)
ната́ски *мн* издутини, подкожушини *(при боядисване с блажна боя)*
натёк *м* 1. *геол.* натечно минерално образувание *(от повърхностни или хидротермални води, напр. калцитни)* 2. *керам.* натек *(натрупване на глазура)*
~ **сварно́го шва** протичане на заваръчен шев
натека́ние *с физ.* проникване *(напр. на газ във вакуумирана апаратура вследствие недостатъчна херметичност)*; *ядр.* натичане
натека́тель *м физ.* *(устройство за дозиране на съвсем малки количества газ във вакуумиран обем)*
натёчный *геол.* натечен
нати́рка *ж* 1. натъркване, натриване *(с цел да се изглади, да се получи лъскавина)* 2. стриване *(с цел да се раздроби)*
~, **противоприга́рная** *леяр.* противопригарна обмазка
натр *м остар.,хим.* натриев окис
~, **е́дкий** натриева основа, сода каустик
натра́вка *ж* почистване с киселина, травление, байцване; ецване
на́триевый натриев
на́трий *хим.* натрий, Na
~, **азотистоки́слый** натриев нитрит
~, **азо́тистый** натриев нитрид
~, **азотноки́слый** натриев нитрат
~, **алюминиевоки́слый** натриев алуминат
~, **ацетиле́нистый** натриев ацетиленид
~, **бензойноки́слый** натриев бензоат
~, **борноки́слый** натриев борат
~, **бро́мистый** натриев бромид
~, **бромноватоки́слый** натриев бромат
~, **винноки́слый** натриев тартарат
~, **водоро́дистый** натриев хидрид
~, **двусерни́стый** натриев дисулфид
~, **двууглеки́слый** натриев бикарбонат, натриев хидрогенкарбонат
~, **железистоки́слый** натриев ферит
~, **жи́дкий** течен [стопен] натрий
~, **ио́дистый** натриев йодид
~, **иодноватоки́слый** натриев йодат
~, **ки́слый винноки́слый** кисел натриев тартарат
~, **ки́слый сернистоки́слый** натриев хидрогенсулфит, натриев бисулфит, кисел натриев сулфит
~, **ки́слый серни́стый** натриев хидрогенсулфид, натриев бисулфид
~, **ки́слый серноки́слый** натриев хидрогенсулфат, натриев бисулфат, кисел натриев сулфат
~, **ки́слый углеки́слый** натриев хидрогенкарбонат, натриев бикарбонат, кисел натриев карбонат
~, **кремнеки́слый** натриев силикат
~, **кремнефто́ристый** натриев флуоросиликат [силикофлуорид]
~, **марганцовистоки́слый** натриев манганат
~, **марганцовоки́слый** натриев перманганат
~, **маслоноки́слый** натриев бутират
~, **метаборноки́слый** натриев метаборат
~, **метакремнеки́слый** натриев метасиликат
~, **металли́ческий** метален натрий
~, **муравьиноки́слый** натриев формиат
~, **надборноки́слый** натриев перборат
~, **надсерноки́слый** натриев персулфат
~, **олеиновоки́слый** натриев олеат
~, **ортокремнеки́слый** натриев ортосиликат
~, **охлажда́ющий** *ядр.* охлаждащ натрий
~, **пироборный** натриев пироборат [тетраборат]
~, **пиросерноки́слый** натриев пиросулфат
~, **рода́нистый** натриев роданид [тиоцианат]
~, **салициловоки́слый** натриев салицилат
~, **салици́ловый** *вж.* **на́трий, салициловоки́слый**
~, **свинцовоки́слый** натриев плумбат
~, **селе́нистый** натриев селенид
~, **селеновоки́слый** натриев селенат
~, **сернистоки́слый** натриев сулфит
~, **серни́стый** натриев сулфид
~, **серноки́слый** натриев сулфат
~, **синеро́дистый** натриев цианид
~, **стеариновоки́слый** натриев стеарат
~, **теллуристоки́слый** натриев телурит
~, **теллуровоки́слый** натриев телурат
~, **тетраборноки́слый** натриев тетраборат
~, **тиоуглеки́слый** натриев тиокарбонат
~, **трёхзамещённый ортофосфорноки́слый** натриев ортофосфат
~, **трёхсерни́стый** натриев трисулфид
~, **углеки́слый** натриев карбонат
~, **углеро́дистый** натриев карбид
~, **урановоки́слый** *ядр.* натриев уранат
~, **фосфористоки́слый** натриев фосфит
~, **фосфорноватистоки́слый** натриев хипофосфит
~, **фосфорноватоки́слый** натриев хипофосфат
~, **фто́ристый** натриев флуорид
~, **хло́ристый** натриев хлорид, готварска сол
~, **хлорноватистоки́слый** натриев хипохлорит
~, **хлорноватоки́слый** натриев хипохлорат
~, **хромовоки́слый** натриев хромат
~, **циа́нистый** натриев цианид
~, **четырёхсерни́стый** натриев четирисулфид [тетрасулфид]
~, **щавелевоки́слый** натриев оксалат
~, **янтарноки́слый** натриев сукцинат
на́тровый натриев, натрон-

натролит *м минер.* натролит, натриево-алуминиев силикат
натронный *вж.* **натровый**
натронмонтебразит *м минер.* фремонтит
натронортоклаз *м минер.* натриев ортоклаз
натронсанидин *м минер.* натриев санидин, натронсанидин
натрофилит *м минер.* натрофилит
натрохальцит *м минер.* натрохалцит
натроярозит *м минер.* натроярозит
натрубок *м* тръбна наставка
натурный *(който се изпълнява непосредствено)* от натура
натуроплата *ж икон.* заплащане в натура
натяг *м* стегнатост; затягане
~ **бандажа** *жп.* стегнатост на бандаж
~, **гарантированный** осигурена [гарантирана] стегнатост
~ **клина** затягане на клин
~, **монтажный** монтажна стегнатост
~, **наибольший** най-голяма стегнатост *(на сглобка)*
~, **наименьший** най-малка стегнатост *(на сглобка)*
~, **осевой** осова стегнатост
~ **подшипника качения, предварительный** предварително затягане на търкалящ лагер
~, **предварительный** предварително затягане *(напр. на клин)*
~, **радиальный** радиална стегнатост
~ **текучести** стегнатост с натоварване *(на материала)* над границата на провлаченост
натягивание *с* опъване, обтягане
натягивать опъвам, обтягам
натяжение *с* 1. опъване, обтягане; изопване; опън 2. напрягане; напрегнатост; напрежение
~ **арматуры** *стр.* напрягане на арматура
~, **винтовое** *маш.* опъване *(под действието)* на винта
~, **грузовое** опъване с тежест [тежести]
~, **заднее** *мет.* задно опъване *(при валцуване)*
~ **каната** опъване на въже
~, **кольцевое** опъване в кръг, кръгово опъване
~, **переднее** *мат.* предно опъване *(при валцуване)*
~, **поверхностное** повърхностно напрежение
~ **поезда** *жп.* опъване на влак
~, **предварительное** предварително опъване *(напр. на ремък)*
~ **провода** *ел.* опъване на проводник *(на въздушна линия)*
~ **пружины** опъване на пружина
~ **ремня** опъване на ремък
~, **упругое** еластично опъване
~ **цепи** опъване на верига
натяжка *ж* 1. обтегач, обтегателно устройство 2. изтегляч *(на подлежащите на нитоване листове)*
натяжной опъвателен, обтегателен, опъващ
науглероживание *с* 1. *мет.* навъглеродяване, обогатяване на въглерод *(на течна стомана)* 2. *терм.* *(повърхностно)* навъглеродяване, цементиране, цементация
~ **газами** газова цементация
~, **поверхностное** повърхностно навъглеродяване, цементиране
~ **порошком** твърда цементация
науглероживать 1. навъглеродявам, обогатявам на въглерод *(течна стомана)* 2. *терм.* навъглеродявам *(стоманена повърхност)*, цементирам
наугольник *м* 1. *изм.* ъгломер, винкел 2. ъглова оковка *(на рамка)*
науманит *м минер.* науманит
наутофон *м кораб.* наутофон *(мембранен електрозвуков уред за подаване на сигнали)*
научно-исследовательский научно-изследователски
научно-технический научно-технически
научный научен
наушники *мн радио* микротелефонна гарнитура за глава, слушалки
нафталин *м хим.* нафталин, нафтален
~ **в жидком виде** течен нафталин
~, **кристаллический** нафталин на кристали
~, **молотый** нафталин на прах
~, **прессованный** пресован нафталин *(напр. на топчета)*
нафтен *м хим.* нафтен, циклан
нафтенат *м хим.* нафтенат, сол на нафтеновата киселина
нафтеновый нафтенов
нафтил *м хим.* нафтил-, нафтилов радикал
нафтиламин *м хим.* нафтиламин
нафтол *м хим.* нафтол, хидроксинафтален
нафтофеназин *м хим.* нафтофеназин
нафтохинон *м хим.* нафтохинон, дихидроксикетонафталин
нахлёстка *ж* 1. (съединение с) припокриване, възсядане 2. *стр.* черта, нанесена с опънат канап *(натрит с тебешир или въглен)* 3. *текст.* заметнати [несвързани] нишки *(дефект)*
нахлёстывать *стр.* нанасям *(тебеширена или въгленова)* черта с опънат канап
находиться в квадратуре *(без 1 и 2 л) ел.* намира се [е] с фазово изместване от 90° *(четвърт период)*
~ **в противофазе** намира се [е] в противофаза [изместен на 180°]
~ **в фазе** намира се [е] във фаза [синфазен, синхронен], съвпада по фаза
начало *с* 1. начало; започване, почване 2. *остар.* принцип, основно положение
~ **виртуальных [возможных] перемещений** *мех.* принцип на виртуалните премествания
~ **координат** *мат.* начало на координатна система
~ **отсчёта** начало на отчитане
~ **схватывания** *стр.* начало на втвърдяване *(на бетон)*
~ **термодинамики, второе [первое, третье]** втори [първи, трети] принцип на термодинамиката
начальный начален; първоначален
начерно грубо, предварително *(за обработване)*

начертáтельный 1. графичен 2. *мат.* дескриптивен
начёс *м текст.* развласяване; влас, мъх *(отпадък при кардиране)*
начёсный разчесан, развлачен, кардиран; с влас
начёсывание *с текст.* развлачване *(на вълна)*; кардиране *(на плат)*
начи́нка *ж хран.* напълване; плънка, пълнеж
начислéние *с* **процéнтов** *икон.* начисляване на проценти
нашаты́рь *м хим.* нишадър, амониев хлорид
нащéльник *м стр.* первазна летва; лайсна
нащéльный (служещ) за прикриване *(на пролуки, процепи, фуги)*
нащу́пывание *с* опипване *(напр. на повърхност с контактен измервателен уред)*
наэлектризóванный наелектризиран
неавтомати́ческий неавтоматичен, *(имащ)* ръчно обслужване
неакти́вный неактивен, инертен
неактини́чный *опт.* неактиничен
неапи́т *м петр.* неапит
неарми́рованный *стр.* неармиран, без армировка (напр. за бетон)
небалáнс *м ел.* небаланс, дебаланс; *маш.* неуравновесеност
~, динами́ческий динамична неуравновесеност
~, стати́ческий статична неуравновесеност
небелёный (небéленый) *текст.,хим.* небелен, неизбелен; непречистен
неблагорóдный неблагороден *(напр. метал, камък)*
нéбо *с* **тóпки [,тóпочное]** таван на горивна камера [на пещ]
небоскрёб *м арх.* небостъргач
небью́щийся нечуплив, нетрошлив *(за материал)*
невади́т *м петр.* невадит *(разновидност на риолит)*
невесóмость *ж* безтегловност
невесóмый безтегловен
невзаимозаменя́емость *ж* невзаимозаменяемост
невзрывоопáсный вризобезопасен
невихревóй безвихров *(за движение)*
невóдный безводен
невозбуждённый невъзбуден
невозмущённый несмутен, несмущаван; непредизвикан
невооружённый невъоръжен; прост *(за око)*
невоспламеня́емость *ж* невъзпламеняемост
невоспламеня́емый невъзпламеняем, незапалим
невосприи́мчивость *ж* невъзприемчивост
невы́деланный необработен, суров *(за кожа)*
невысыхáющий несъхнещ, неизсъхващ
невьянски́т *м минер.* невянскит
невя́зка *ж* несъгласуваност, несъвпадане; *геод., хидр.* несвързване, несключване *(на мрежа)*
~, абсолю́тная абсолютно несъвпадане
~ в направлéнии несъвпадане на направление
~ замыкáния несвързване на затворена верига
~, линéйная линейно несъвпадане
~, относи́тельная относително несъвпадане
~ полигонометри́ческой сéти несключване на многоъгълна мрежа [на многоъгълник]
~, угловáя ъглово несъвпадане
~ хóда несъвпадане на хода
негабари́т *м* 1. изделие [предмет, материал] несъответствуващо [-щ] на установени габарити 2. *мин.* негабарит, едър скален блок
негабари́тный негабаритен, вън от *(допустимия)* габаритен размер
негади́н *м радио* негадин, динатронен генератор
негармони́чный нехармоничен
негати́в *м кфт.,полигр.* негатив, негативен образ
~, контáктный контактен негатив
~, контрáстный контрастен негатив
~, полутóновый полутонов негатив
~, рáстровый растеров негатив
~, цветоделённый цветоотделен негатив
~, шрифтóвый шрифтов негатив
~, штриховóй щрихов негатив
негати́вный негативен
негашёный *стр.* негасен
негерметизи́рованный нехерметичен, нехерметизиран
негермети́чность *ж* нехерметичност
негомогéнный нееднороден, разнороден, нехомогенен
негорю́честь *ж* негоримост
негорю́чий негорящ, негорлив, негорим
недви́жимость *ж икон.* недвижим имот
недéлящийся неделящ се
недобóй *м* недоизкована част *(дефектна изковка)*
недовáр *м* недозаваряване *(дефект)*
недовéс *м икон.* недостиг в тегло
недовозбуждéние *с сл.* недовъзбуждане; непълно възбуждане *(напр. на синхронен генератор)*
недоворóт *м* недозавинтване, навинтване не до края
недовулканизáция *ж* непълна вулканизация
недовыполнéние *с* непълно [незавършено] изпълнение
недовы́пуск *м* 1. незавършена продукция 2. неизпълнена продукция *(по количество)*
недогрéв *м терм., зав.* непълно [недостатъчно] нагряване
недогру́женный недонатоварен, ненапълно натоварен
недогру́з *м вж.* **недогру́зка**
недогру́зка *ж* 1. недонатоварване, непълно натоварване 2. ненатовареност *(на машина)*
недодéлка *ж* 1. недовършеност, незавършеност *(напр. на операция)* 2. незавършен детайл [продукт]; незавършена продукция
недодéржка *ж* недодържане; *кфт.* недостатъчно [недо-] експониране
недожóг *м* 1. недоизгаряне, непълно изгаряне 2. *керам.* недоизпичане, непълно изпичане
~, механи́ческий недоизгаряне [недоизпичане] по механични причини

~, **химический** недоизгаряне [недоизпичане] по химически причини
недокат *м* 1. *мет.* недовалцуване; непълно валцуван *(напр.)* лист 2. *воен.* непълно връщане на цевта *(след откат)*
недокись *ж хим., остар.* субокис, окис с найниско съдържание на кислород
недолёт *м* 1. *ав.* недоизтегляне *(при кацане)* 2. *воен.* недолитане *(късо попадение)* 3. *текст.* недолитане *(на совалката)*
недолив *м* леяр. недоливане, незапълване (на форма — дефект)
недомерок *м* маломерен материал
недомол *м* 1. недосмилане 2. недосмлян [недостатъчно смлян] материал
недомыв *мин.* остатък *(след водно промиване)*
недопоставка *ж икон.* непълно изпълнение на *(договорна)* доставка
недопрессовка *ж* 1. недопресовка, недопресована заготовка 2. *кауч.* недолив
недопроизводство *с икон.* неизпълнение на *(запланувана)* продукция
недостаток *м* 1. недостатък, дефект 2. икон. недостиг, липса
~ **в рабочих** липса на работници
~ **металла** недостиг на метал *(в кристална решетка)*
~ **нейтронов** недостиг на неутроните
~ **насыщения в горных породах** *геол.* дефицит на насищането на минерали
~ **энергии** липса на енергия
недостаточность *ж* недостатъчност, непълнота
~, **белковая** *хим.* белтъчна недостатъчност
недочёт *м* 1. недостиг, дефицит 2. погрешка, празнота, липса, повреда, щета, недостатък
недоштамповка *ж* недощамповане, недощампована заготовка
недра *мн* **земли** земни недра
неевклидовый *мат.* неевклидов
нежилой необитаем, негоден за жилище
независимость *ж* независимост
~, **зарядовая** *физ.* зарядна независимост *(напр. на ядрени сили)*
~, **кинетическая** *физ.* кинетична независимост
~ **от направления** независимост от направлението, изотропизъм
незагруженный ненатоварен; ненапълнен
незаземлённый *ел.* незаземен
незакалённый незакален
незамерзающий незамръзващ
незаражённый *воен.* незаразен
незаряженный незареден *(напр. акумулатор)*
незатвердевающий невтвърдяващ се
незатоплённый незалят *(напр. от вода)*
незатопляемость *ж кораб.* ненаводнимост *(невъзможност да се напълни с вода)*
незатопляемый *кораб.* 1. ненаводним *(за отсек)* 2. непотопим *(за кораб)*
незатухающий незатихващ, незамиращ
неизвестное *с мат.* неизвестно, неизвестна величина
~, **упругое лишнее** *съпр.* еластично свръхбройно неизвестно *(в статически неопределими системи)*
~ **уравнения** неизвестно на уравнение
неизменяемость *ж* неизменяемост, неизменност
неизмеримость *ж* неизмеримост
неизмеримый неизмерим
неизолированный *ел.* неизолиран
неизотропный *физ.* неизотропен, анизотропен
неиндуктивный *ел.* безиндуктивен
неискажённый *тлв.* неизкривен, верен *(за образ)*
неисправность *ж* неизправност; повреда, дефект
~ **в работе** неизправност при работа
~ **лампы** *ел.* неизправност на лампа
~ **на линии** *ел.* повреда на линия
~ **оборудования** неизправност на съоръжение
~, **техническая** техническа повреда
нейзильбер *м мет.* ново сребро, алпака *(медноникелова-цинкова сплав)*
нейлон *м вж.* **найлон**
нейрин *м хим.* неврин, винилтриметиламониев хидроокис
нейристор *м* нейристор *(техническо устройство за моделиране на нервна клетка)*
нейтрализатор *м* неутрализатор
нейтрализация *ж хим.,кож.* неутрализация
~ **кожи** неутрализация на кожата *(след дъбене)*
~ **ракеты** (химическа) неутрализация на *(резервоарите и тръбопроводите на)* ракета
~ **сточных вод** неутрализация *(напр. чрез усредняване)* на отпадни води
нейтрализовать *хим.* неутрализирам
нейтраль *ж* 1. *ел.* нулева точка, неутрала; нулев проводник; звезден център *(при трифазен ток)* 2. *маш.* неутрална зона
~, **выведенная** изведена нула [неутрала]
~, **заземлённая** заземена нула [неутрала]
~, **изолированная** изолирана нулева точка *(незаземена)*
~, **искусственная** изкуствена нула [неутрала]
~ **компенсированная** компенсирана нула *(индуктивно заземена)*
~, **наглухо заземлённая** постоянно заземена нула
~, **незаземлённая** *вж.* **нейтраль, изолированная**
~, **физическая магнитная** магнитна неутрална зона *(на електрическа машина)*
нейтральность *ж* неутралност
~ **реле** неутрално положение на реле
нейтральный неутрален; *ел.* неутрален, нулев
нейтрино *с ядр.* неутрино
~, **двухкомпонентное** двукомпонентно неутрино
~, **электронное** електронно неутрино
нейтродин *м радио* неутрализираща схема
нейтрон *м ядр.* неутрон
~ **большой энергии** неутрон с голяма [висока] енерги
~ **бомбардирующий** бомбардиращ неутрон
~, **быстрый** бърз неутрон
~, **влетающий** влитащ неутрон
~, **вторичный** вторичен неутрон
~, **вылетающий** излитащ неутрон

~ деления неутрон от [на] деленето
~, дочерний дъщерен неутрон
~, замедленный забавен неутрон
~, запаздывающий закъсняващ неутрон
~, излучённый излъчен неутрон
~, мгновенный мигновен неутрон *(при делене)*
~, медленный бавен неутрон
~, надтепловой надтоплинен неутрон
~, отражённый отразен неутрон
~, первичный първичен неутрон
~, поглощённый погълнат неутрон
~, поляризованный поляризиран неутрон
~, промежуточный междинен неутрон *(със средна енергия)*, резонансен неутрон
~, резонансный *вж.* **нейтрон, промежуточный**
~, связанный свързан неутрон
~, тепловой топлинен неутрон
~ утечки «изгубен» неутрон
~, «холодный» «хладен» неутрон
нейтронный *ядр.* неутронен
нейтронография *ж ядр.* неутронография
неквантованный *физ.* неквантуван
некогерентность *ж радио* некохерентност
некоксующийся *мет.* некоксуващ се
некомплект *м воен.* некомплект
некомплектность *ж* некомплектност
некорродируемый некородиращ, устойчив на корозия, неръждаем
некручёный неусукан
нелегированный *мет.* нелегиран, несъдържащ легиращи елементи
нелетучий *хим.* нелетлив
нелинейность *ж мат.* нелинейност
~, гистерезисная нелинейност от хистерезисен тип
~, естественная естествена нелинейност
~ паразитная нелинейно изкривяване
~, плавная плавна нелинейност
~ типа насыщения нелинейност от типа «насищане»
~ характеристики нелинейност на характеристиката
нелинейный нелинеен
немагнитный немагнитен
неметалл *м хим.* неметал, металоид
неметаллический неметален
немоноэнергетический *ядр.* немоноенергетичен *(напр. за неутрони)*
ненагруженный ненатоварен
ненадёжный несигурен, ненадежден
ненаправленный ненасочен
ненапряжённый ненапрегнат, неинтензивен
ненасыщенный ненаситен
необкатанный неразработен *(напр. за двигател)*
необлучённый *ядр.* необлъчен
необогащённый *мин.* необогатен
необожжённый неизпечен, непечен
необработанный необработен, суров
необратимость *ж* **реакции** *хим.* необратимост на реакцията
необрезанный необрязан *(напр. изковка, щамповка)*; неотрязан
неодим *м хим.* неодим, Nd
~, азотнокислый неодимов нитрат
~, сернокислый неодимов сулфат
неоднородность *ж* нееднородност
~, дендритная *мет.* дендритна нееднородност
~, концентрационная концентрационна нееднородност
~ поля *физ.* нееднородност на поле
~, структурная *мет.* структурна нееднородност
неозойский *геол.* неозойски
неокисляемый неокисляем
неокрашенный небоядисан
неолит *м геол.* неолит
неомыляемый *хим.* неосапуняем *(не може да се осапуни)*
неон *м хим.* неон, Ne
неоновый неонов
неоперативность *ж* неоперативност, бавност, мудност
неопределённость *ж мат.* неопределеност; неопределена форма
неопределённый *мат.* неопределен
неопределимый неопределим
неопрен *м кауч.* неопрен, неопренов [хлоропренов] каучук
неорбитальный *ракет.* неорбитален
неорганический неорганичен
неориентированный неориентиран
неосаждаемый неутаяем
неотверждённый невтвърден *(за полимери)*; невулканизиран *(за каучук)*
неотделанный недообработен, недовършен
неотектоника *ж геол.* неотектоника
неотожжённый *терм.* неотгрят
неочищенный непречистен, нерафиниран
непараллельность *ж мат.* неуспоредност
непарность *ж* нечетност
непарный нечетен *(напр. за число)*; несдвоен
непер *м изм.* непер
непереплетённый неподвързан *(за книга)*
непериодический непериодичен
неперметр *м тлф.* неперметър
неплавкий нетопим, мъчно топим
неплавность *ж* неплавност *(напр. на ход)*
непластичность *ж* непластичност
неплотность *ж* неплътност; неуплътненост
~ в зазорах неуплътненост на хлабините
неплотный 1. неуплътнен 2. неплътен, рядък
неповоротливый неповратлив, трудно управляем *(напр. самолет)*
неподрессоренный неподресорен, не *(намиращ се)* под действието на ресор, неосигурен *(напр. срещу удари, вибрации)* с ресор
неполадка *ж* неизправност, нередност *(в работата на машината)*; повреда
неполномерный непълномерен, маломерен
неполнота *ж* **выключения** непълно изключване *(напр. на съединител)*
~ сгорания непълно изгаряне
неполяризованный *физ.* неполяризиран
неполярный неполярен
непотопленный *вж.* **незатопленный**
непотопляемость *ж кораб.* непотопимост
непредельный *хим.* ненаситен

непрерывноде́йствующий непрекъснато действуващ, *(характеризиращ се)* с непрекъснато действие
непреры́вность *ж* непрекъснатост *(на развиващо се по време действие или на пространствен обект)*; *мат.* непрекъснатост
~, **абсолю́тная** *мат.* абсолютна непрекъснатост
~ **мате́рии** непрекъснатост на материята
~ **пласта́** *геол.* непрекъснатост на пласта
~ **равноме́рная** *мат.* равномерна непрекъснатост
неприго́дный негоден
неприрабо́танный неразработен *(напр. двигател)*
непрова́р *м* 1. недозаваряване *(заваръчен дефект)* 2. *харт.* непровар *(неразтворена съставка в хартиената маса)* 3. *стъкл.* камък *(нестопена съставка в стъклената маса)*
~ **шва, вну́тренний** вътрешно недозаваряване
~ **шва по кро́мкам** странично недозаваряване
непроводни́к *м* лош проводник *(на електричество или на топлина)*; *ел.* диелектрик, изолатор
непроводя́щий непроводящ; *ел.* диелектричен, изолиращ
непродукти́вный непроизводителен, непродуктивен
непроизводи́тельный непроизводителен; *икон.* непроизводствен *(напр. за разходи)*
непрока́лываемый непробиваем *(за автомобилна гума)*
непрокра́с *м текст.* необагрени [небоядисани] места
непрокру́ченный *текст.* неусукан, недостатъчно усукан
непромерза́емость *ж* незамразяемост
непромерза́емый незамръзващ
непромока́емый непромокаем, водонепропусклив
непроница́емость *ж* непроницаемост, непропускливост
~ **для излуче́ния** непроницаемост за излъчване
~ **по́чвы** непроницаемост на почвата *(за въздух и вода)*
непроница́емый непроницаем, непропусклив
непропорциона́льный *мат.* непропорционален
непропря́дки *мн. текст.* неизпредени места *(на прежда)*
непро́чный неиздръжлив; нетраен, слаб
нептý́ний *м хим.* нептуний, Np
нептуни́т *м минер.* нептунит
непуи́т *м минер.* непуит
неработоспосо́бность *ж* неработоспособност
нера́венства *мн. мат.* неравенства
~ **одина́кового смы́сла** неравенства с еднакво значение
~ **противополо́жного смы́сла** неравенства с противоположно значение
нера́венство *с* 1. *мат.* неравенство 2. неравенство във времето *(на приливи и отливи)*
~, **абсолю́тное** *мат.* абсолютно [безусловно] неравенство
~ **n-ой сте́пени** *мат.* неравенство от n-та степен
~ **прили́ва** приливно неравенсто
~ **прили́ва, параллакти́ческое** паралактично [месечно] приливно неравенство
~ **прили́ва, полуме́сячное** полумесечно [фазово] приливно неравенство
~ **прили́ва, су́точное** денонощно приливно неравенство
~ **прили́ва фа́зовое** *вж.* **нера́венство прили́ва, полуме́сячное**
неравнобе́дренный *мат.* неравнобедрен
неравнове́сный неравновесен
неравноме́рность *ж* неравномерност
~, **вре́менная** временна неравномерност
~, **оста́точная** остатъчна неравномерност
~ **пода́чи** неравномерност на подаване [захранване]
~ **регули́рования** *авт.* *(степен на)* неравномерност на регулирането
~ **скла́док шва** неравномерност на заваръчен шев
~, **теплова́я** топлинна неравномерност
~ **хо́да** неравномерност на ход [движение]
~ **цвето́в** *тлв.* неравномерност на цветовете
~, **цикли́ческая** циклична неравномерност
~, **часто́тная** *радио* честотна неравномерност
нерадиоакти́вный нерадиоактивен
неразба́вленный неразреден
неразветвлё́нный *хим.* неразклонен
неразделі́мый неразделим, неразделен; единен
неразмыва́емый неразмиваем, устойчив на размиване *(за почва)*
неразрезно́й непрекъснат, цял *(напр. за греда)*
неразруша́ющий неразрушаващ, *(извършващ се)* без разрушаване *(напр. при изпитвания)*
неразры́вность *ж* неразкъсаност; цялост, непрекъснатост
~ **пото́ка** *хидр.* непрекъснатост на поток
~ **тече́ния** непрекъснатост на течение
неразры́вный неразкъсан; цял, непрекъснат
неразъеда́емый нерьждясващ; неразяждащ се, неразедаем
неразъё́мный неразглобяем; цял, *(състоящ се)* от един къс
нерасплáвленный неразтопен
нераспуска́ющийся *текст.* неразплитащ се
нераствори́мость *ж* неразтворимост
нерастяжи́мый неразтегателен
нерасщепля́емый *ядр.* неделим
нерациона́льный нерационален; *мат.* ирационален
нервю́ра *ж* 1. *ав.* ребро, напречен елемент *(на конструкция на крило)* 2. *арх.* *(профилирано)* ребро, нервюра
~, **ба́лочная** *стр.* гредов носещ скелет *(на свод)*
~, **бортова́я** крайно ребро *(откъм страната на закрепване на крилото)*
~, **вспомога́тельная** спомагателно ребро *(на крило)*
~, **диагона́льная** диагонално ребро *(разположено под ъгъл спрямо хордата на крилото)*

~ **крыла́** ребро на крилото
~, **неразрезна́я** непрекъснато ребро
~, **пряма́я** право ребро *(по посока на хордата на крилото)*
~, **силова́я** силово ребро, носещо ребро
~, **торцева́я** челно ребро
~, **уси́ленная** усилено ребро
~, **фе́рменная** ребро с прътова конструкция
нереакти́вный нереактивен
нереверси́вный 1. нереверсивен, без обратен ход **2.** необратим *(за процес, реакция)*
нерегули́руемый нерегулируем, неподдаващ се на регулиране
нере́зкость *ж опт.* липса на контрастност *(на образ)*
нерелятиви́стский *физ.* нерелативистичен, нерелативен *(не намиращ се в съответствие с теорията на относителността)*
нерента́бельность *ж икон.* нерентабилност, недоходност
нержаве́ющий неръждясващ, неръждаем
нери́товый *геол.* неритичен *(за плитководни морски утайки)*
неро́вность *ж (повърхностна)* неравност
неровнота́ *ж текст.* неравномерност *(на прежда)*
неру́дный *геол.* неруден
несбаланси́рованность *ж* неуравновесеност, небалансираност
несбаланси́рованный неуравновесен, небалансиран
несви́нчиваемость *ж* незавинтваемост, *(напр. между болт и гайка)*
несвя́занный *хим.* несвързан, свободен
несгора́емый негорящ, неизгарящ; огнеупорен
несе́ние *с* **ва́хты** *воен.* носене на вахта
несжима́емость *ж* несвиваемост
несжима́емый несвиваем
несимметри́чный несиметричен
несинхро́нный *ел.* несинхронен, асинхронен
несквегони́т *м минер.* несквехонит
несквозно́й непроходен, задънен, глух, сляп *(за отвор)*
несли́тина *ж леяр.* несливане, недоспояване *(на отделните струи метал във формата)*
несма́чиваемый *хим.* неумокрещ, немокрещ
несмина́емость *ж текст.* немачкаемост
несмина́емый немачкаем *(за плат)*
несмыка́ние *с* **полиго́на** *геол.* незатваряне на полигон *(при картни работи)*
несоверше́нство *с* несъвършенство
~ **криста́лла** несъвършенство на кристал
~ **решётки** несъвършенство на решетка
~, **упру́гое** *съпр.* несъвършена еластичност
несовпаде́ние *с* несъвпадане
несогла́сие *с* **1.** несъгласие **2.** *геол.* несъгласие *(на разположение на пластовете)*, дискорданция, несъгласно разположение
~, **лока́льное** местно несъгласие
~, **паралле́льное** успоредно [стратиграфско] несъгласие
~, **региона́льное** регионално несъгласие
~, **стратиграфи́ческое** *вж.* **несогла́сие, паралле́льное**
~, **структу́рное** структурно несъгласие
~, **углово́е** ъглово несъгласие
несогла́сный *геол.* несъгласен, несъгласно разположен
несоизмери́мость *ж мат.* несъизмеримост
несократи́мый *мат.* несъкратим
несо́осность несъосност
несо́осный несъосен
несоотве́тствие *с* несъответствие
~ **разме́ров** несъответствие на размерите *(дефект)*
~ **структу́ры** *леяр.* несъответствие на структурата *(на метала)*
несоразме́рный *мат.* несъразмерен
несо́ртный вън от *(произвеждания)* асортимент
несохране́ние несъхранение, несъхраняване, незапазване
~ **заря́дового сопряже́ния** *ядр.* несъхранение на зарядното спрягане
~ **чётности** *ядр.* несъхранение на четността
неспа́ренный несвързан по двойки, несдвоен, нечифтосан
неспека́емость *ж мет.* неспекаемост
неспека́ющийся неспичащ се
неспе́лый *с.ст.* неузрял, зелен
несраба́тывание *с* незадействуване, невключване *(напр. на реле)*
нестаби́льность *ж* нестабилност; неустойчивост
~, **динами́ческая** динамична нестабилност
~ **реа́ктора, теплова́я** *ядр.* топлинна нестабилност на реактора
нестациона́рный *маш.* подвижен, подвижно разположен *(напр. без фундамент)*
несто́йкий неустойчив, нетраен
нестроево́й нестроителен *(за дървен материал)*
несудохо́дный непроходим за кораби
несу́щая *ж радио* носеща честота, носеща
~, **восстано́вленная** възстановена носеща честота
~ **зву́ка** носеща на звука
~ **изображе́ния** носеща на образа [изображението]
~, **модули́рованная** модулирана носеща честота
~, **опо́рная** опорна носеща честота
~, **осла́бленная** *вж.* **несу́щая, пода́вленная**
~, **пода́вленная** потисната носеща честота
~ **сигна́ла** носеща на сигнала
~, **цветова́я** цветна носеща честота, носеща на цвета
несу́щий носещ *(напр. елемент на конструкция)*
несходя́щий *мат.* разходящ, дивергентен *(напр. за безкрайна редица)*
несъёмный неснимаем, неразглобяем
нета́бельный *воен.* нещатен
нетеплопрово́дный нетоплопроводен; топлоизолационен
нетеплосто́йкий (нетеплоусто́йчивый) нетоплоустойчив, топлонеустойчив
нетка́ный нетъкан *(текстил)*
нетокси́чный *хим.* неотровен
нето́чный неточен

нетрудоспосо́бность *ж* нетрудоспособност, неработоспособност
~, вре́менная временна нетрудоспособност
~, по́лная пълна нетрудоспособност
~, части́чная частична нетрудоспособност
не́тто нетто
~ -вес нето-маса; чисто тегло
неувя́занный несвързан; несъгласуван
неувя́зка *ж* несъгласуваност; недоразумение, пропуск; *мин.* несврязка, несвързаност; грешка
неупоря́доченность *ж* **состоя́ния** неподреденост на състоянието *(на кристална решетка)*
неуправля́емый неуправляем
неупру́гий нееластичен, непъргав; корав
неуравнове́шенность *ж* неуравновесеност
~ винта, ма́ссовая [весова́я] *ав.* масова [статична] неуравновесеност на витлото
~ винта́, ма́ссовая моме́нтная динамична неуравновесеност на витлото
~, динами́ческая динамична неуравновесеност
~, магни́тная *ел.* магнитна несиметричност
~, оста́точная остатъчна неуравновесеност *(след балансиране)*
~, стати́ческая статична неуравновесеност
неуравнове́шенный неуравновесен; *ел.* неуравновесен, небалансиран; неизравнен
неусто́йчивость *ж* неустойчивост, нестабилност; непостоянство
~, атмосфе́рная *ав.* атмосферна неустойчивост
~, динами́ческая динамична неустойчивост
~, колеба́тельная *ав.* вибрационна неустойчивост
~, магни́тная магнитна неустойчивост
~ нейтра́ли *сл.* непостоянство на нулевата точка
~ пла́зменного шнура́ *ядр.* неустойчивост на плазмения шнур
~ равнове́сия неустойчивост на равновесна система
~, спира́льная *ав.* спирална неустойчивост
~, стати́ческая статична неустойчивост
~, фа́зовая фазова неустойчивост
~ частоты́ честотна неустойчивост, непостоянство на честотата
~, электро́нная електронна неустойчивост
неусто́йчивый неустойчив; непостоянен, изменчив: *(характеризиращ се)* с понижена съпротивителна способност
неф *м арх.* хале, кораб, пролет *(напр. на промишлена сграда)*
нефели́н *м минер.* нефелин, натриев алумосиликат
нефелини́т *м петр.* нефелинит
нефело́метр *м хим.* нефелометър *(за измерване на мътност)*
~, визуа́льный визуален нефелометър
~, фотоэлектри́ческий фотоелектрически нефелометър
нефеломе́трия *ж хим.* нефелометрия, нефелометричен анализ
нефоско́п *м метео* нефоскоп
нефри́т *м петр.,минер.* нефрит *(от групата амфиболи)*
нефтеба́за *ж* нефтобаза, база за нефтови продукти *(гориво и масло)*
нефтево́з *м кораб.* танкер
нефтега́з *м* природен [земен] газ *(обикн. свързан с нефтени находища)*
нефтега́зовый *(отнасящ се)* до нефт и газ, нефтогазов
нефтегазодобыва́ющий *(отнасящ се)* до добив на нефт и газ
нефтегазодобы́ча *ж* добив на нефт и *(природен)* газ
нефтегазоно́сность *ж* наличност [съдържание] на нефт и газ в геологични наслаги
нефтеденси́метр *м мин.* нефтоденсиометър *(за измерване плътността на нефта)*
нефтедобы́ча *ж* нефтодобив
нефтезаво́д *м* нефтозавод *(рафинерия на нефт)*
нефтеколле́ктор *м геол.* колектор на нефт и газ *(скали с пори, пукнатини или каверни, съдържащи нефт и газ)*
нефтелову́шка *ж* нефтоуловка, нефтоуловител *(на нефтови отпадъци)*
нефтенасы́щеность *ж геол.* *(степен на)* нефтонаситеност
~, оста́точная остатъчна нефтонаситеност
нефтено́сность *ж геол.* нефтоносност
нефтено́сный нефтоносен
нефтеотда́ча *ж* нефтоотдаване, нефтодобив *(отношение между действителния и възможния най-голям добив на нефт)*
нефтеочи́стка *ж* нефтоочистване; рафинация на нефта
нефтеперего́нка *ж* дестилация на нефта
~, коло́нная преработване на нефт в дестилационна колона
нефтепередабо́тка *ж* нефтопреработване, нефтопреработка
нефтеперерабо́тчик *м* работник в нефтопреработващата [нефтената] промишленост
нефтепрово́д *м* нефтопровод, петролопровод
~, магистра́льный главен [магистрален] нефтопровод
нефтепроду́кты *мн.* нефтопродукти, нефтени [петролни] деривати
~, неочи́щенные неочистени [нерафинирани] нефтопродукти
~, оста́точные остатъчни нефтопродукти
~, све́тлые светли нефтопродукти *(бензин и нафта)*
~, тёмные тъмни нефтопродукти
нефтепро́мысел *м* добив [добиване] на нефт (и газ)
нефтепромы́шленность *ж* нефтена промишленост *(нефтодобив и нефтопреработване)*
нефтепроница́емость *ж* **го́рных поро́д** нефтопроницаемост [нефтопропускливост] на скалната маса
нефтепроявле́ние *с* нефтопрояваване, нефтопроявление *(появяване на нефт в устието на сондаж)*
нефтеразве́дка *ж* нефтопроучване, нефтотърсене

нефтеразве́дчик *м* нефтопроучвател
нефтескважи́на *ж* нефтен сондаж
нефтеснабже́ние *с* снабдяване с нефтови продукти
нефтехи́мик *м* специалист по нефтохимия; работник в нефтохимическа промишленост
нефтехи́мия *ж* нефтохимия
нефтехрани́лище *с* нефтен склад, резервоар за нефт, нефтохранилище
нефть *ж* нефт, земно масло, петрол
~, **аромати́ческая** ароматен нефт *(богат на ароматни въглеводороди)*
~, **асфа́льтовая** *вж.* **нефть асфа́льтового основа́ния**
~ **асфа́льтового основа́ния** асфалтов нефт, нефт на асфалтова основа
~, **беспарафи́нистая** безпарафинов нефт
~, **высокосмоли́стая** нефт с високо съдържание на смоли
~, **дегази́рованная** обезгазен [дегазиран] нефт
~ **из сла́нцев** шистов нефт
~, **лёгкая** лек нефт, нефт с леки фракции
~, **мёртвая** *вж.* **нефть, дегази́рованная**
~, **мета́новая** *вж.* **нефть, парафи́новая**
~, **нафте́новая** *вж.* **нефть нафте́нового основа́ния**
~ **нафте́нового основа́ния** нафтенов циклопарафинов нефт
~, **неочи́щенная** *вж.* **нефть, сыра́я**
~, **обезво́женная** обезводнен нефт
~, **обессо́ленная** обезсолен нефт *(при добиване от морско дъно)*
~, **отбензи́ненная** нефт с отстранена бензинова фракция
~, **парафи́нистая** [**парафи́новая**] *вж.* **нефть парафи́нового основа́ния**
~ **парафи́нового основа́ния** парафинов нефт *(с високо съдържание на парафин)*
~, **рафини́рованная** пречистено [рафинирано] земно масло
~, **серни́стая** сернист нефт *(съдържащ сяра)*
~, **сме́шанная** *вж.* **нефть, сме́шанного основа́ния**
~ **сме́шанного основа́ния** нефт [земно масло] на смесена основа
~, **сыра́я** сурово [непречистено] земно масло
~, **тяжёлая** тежък нефт *(с висок процент тежки въглеводороди)*
~, **фонта́нная** фонтанен нефт
нефтя́ник *м* работник в нефтена промишленост
нефтя́нка *ж* полудизелов двигател *(с нагрявна глава и работещ на суров нефт)*
нефтяно́й нефтен, нефтов, петролен
нехва́тка *ж* недостиг, липса
нечёткий неясен, размазан
нечётность *ж мат.* нечетност
нечётный нечетен *(за число)*
нечувстви́тельный нечувствителен *(напр. за измервателен уред)*
неэкономи́чный неикономичен; неизгоден
неэкрани́рованный *радио* неекраниран
неэласти́чный нееластичен
неэффекти́вность *ж* неефективност, липса на очаквания *(икономически)* ефект
неявнопо́люсный *ел.* неявнополюсен
нея́вный *мат.* неявен
неядови́тый *хим.* неотровен
нива́ция *ж геол.* нивация, снежна ерозия
нивели́р *м геод.* нивелир
~ **-автома́т** нивелир-автомат, самохоризонтиращ се нивелир
~, **бинокуля́рный** двойно окулярен нивелир
~, **глухо́й** нивелир с неподвижна зрителна тръба
~, **маркше́йдерский** *мин.* маркшайдерски нивелир
~ **с перекладно́й трубо́й** нивелир с подвижна зрителна тръба
~ **с у́ровнем** нивелир с либела
~, **техни́ческий** технически нивелир
нивели́рование *с геод.* нивелация
~, **астрономи́ческое** астрономическа нивелация
~ **ба́зиса** нивелация на основата [базиса]
~, **барометри́ческое** барометрична нивелация
~, **геодези́ческое** геодезична нивелация
~, **геометри́ческое** геометрична нивелация
~, **гидростати́ческое** хидростатична нивелация
~, **гипсометри́ческое** гипсометрична нивелация
~, **двойно́е** двойна нивелация
~ **инструме́нта** нивелация на инструмента
~, **магистра́льное** магистрална нивелация
~ **ме́нзулы** нивелация на мензула [планшет]
~, **механи́ческое** механична нивелация
~, **тахеометри́ческое** тахометрична нивелация
~, **топографи́ческое** топографска нивелация
~, **тригонометри́ческое** тригонометрична нивелация
нивелиро́вка *ж вж.* **нивели́рование**
нивени́т *м минер.* нивенит *(разновидност на уранинита)*
нигри́н *м минер.* нигрин
нигрози́н *м хим.* нигрозин *(синтетично багрило)*
нигро́л *м* нигрол *(марка машинно масло)*
ни́жник *м обр.мет.* долна матрица
низ *м* **1.** долна част, долен край; дъно; долен етаж **2.** долнище *(на обувка)* **3.** *текст.* опако, опака страна *(на тъкан)*
~ **о́буви** долнище на обувка
~ **трю́ма** *кораб.* дъно на трюм
~, **тяжёлый** *мин.* тежък долен край (на сондажен лост)
низкобо́ртный *авто (който е)* с ниски страници *(на каросерията)*
низковале́нтный *хим.* нисковалентен
низково́дный *хидр.* нисководен, *(отнасящ се)* за ниски води
низково́льтный *ел.* *(отнасящ се)* за ниско напрежение
низковольфра́мистый *мет.* *(който е)* с малка легираща добавка от волфрам
низковя́зкий *хим.* *(характеризиращ се)* с ниска [малка] вискозност

низкоглинозёмистый беден на алуминиев окис
низкозамерзáющий замръзващ при ниски температури
низкокалорийный нискокалориен *(напр. за гориво)*
низкокáчественный долнокачествен
низкокипя́щий нискокипящ, *(който е)* с ниска температура на кипене
низкокрéмнистый *мет.* нискосилициев, *(който е)* с ниско съдържание на силиций
низколеги́рованный нисколегиран *(с под 2,5% общ сбор от легираните елементи манган, силиций, хром, никел, мед и фосфор)*
низкомарганцóвистый *(който е)* с ниско съдържание на манган
низкомолекуля́рный нискомолекулен, *(който е)* с ниско молекулно тегло
низконапóрный *хидр.* нисконапорен
низконауглерóженный *мет. (който е)* с ниска степен на навъглеродяване
низкооктáновый нископктанов, *(който е)* с ниско октаново число *(за бензин)*
низкоолови́нистый нискокалаен *(за сплав)*
низкоóмный *ел. (който е)* с малко съпротивление, нискоомен
низкоплáвкий леснотопим, топящ се при ниска температура
низкоплáн *м ав.* нископлощник
низкопласти́чный нископластичен, *(който е)* с малка пластичност
низкополимéр *м хим.* полимер с ниско молекулно тегло
низкопрóбный *(който е)* с ниска проба *(за благороден метал)*
низкопроизводи́тельный низкопроизводителен *(който е)* със слаба производителност
низкопрóчный *(който е)* с малка [ниска] якост
низкосерни́стый *хим. (който е)* с ниско съдържание на сяра
низкосóртный долнокачествен, лошокачествен
низкоствóльный *гор.* нискостъблен
низкотемперату́рный нискотемпературен
низкоуглерóдистый *мет.,хим.* нисковъглероден, *(който е)* с ниско съдържание на въглерод
низкочастóтный *ел.* нискочестотен
ни́зменность *ж геол.* низина, ниска равнина
~, **речнáя** речна низина
низóвье *с* **реки́** *геол.* долно течение на река
никелевокáдмиевый никело-кадмиев
ни́келевый никелов
никели́н *м* 1. *минер.* никелин (никелов арсенид) 2. *мет.,ел.* никелин *(никел-мед-цинкова съпротивителна сплав)*
никелировáние *с* никелиране
~, **гальванотехни́ческое** *вж.* **никелировáние, электролити́ческое**
~, **контáктное** контактно никелиране
~, **электролити́ческое** електролитно [галванично] никелиране
никели́ровать никелирам
никели́ровка *ж вж.* **никелировáние**
ни́кель *м хим.* никел, Ni
~, **азóтистый** никелов нитрид
~, **азотноки́слый** никелов нитрат
~, **бóристый** никелов борид
~, **брóмистый** никелов бромид
~ **в фóрме грáнул** *вж.* **ни́кель, гранули́рованный**
~ **в чу́шках** никел на блокове
~, **гранули́рованный** гранулиран никел, никел на зърна
~, **иóдистый** никелов йодид
~, **катóдный** катоден [електролитен] никел
~, **ки́слый фтóристый** кисел никелов флуорид
~, **кóвкий** ковък никел, никел за коване
~, **лепесткóвый** никел на плочки [пластини]
~, **литóй** лят никел
~, **марганцóвистый** мангано-никелова сплав
~, **металли́ческий** метален никел, никел
~, **мышьякóвистый** никелов арсенид
~, **огневóй** металургичен никел
~, **прокáтный** валцуван никел
~, **родáнистый** никелов роданид [тиоцианат]
~, **серни́стый** никелов сулфид
~, **сернoки́слый** никелов сулфат
~, **углеки́слый** никелов карбонат
~, **углерóдистый** никелов карбид
~, **фóсфористый** никелов фосфид
~, **хлóристый** никелов хлорид
~, **циáнистый** никелов цианид
~, **черновóй** суров [черен] никел
~, **чёрный** *елхим.* защитно никелово покритие
~, **чи́стый** чист [пречистен] никел
~, **щавелевоки́слый** никелов оксалат
~, **электролити́ческий** електролитен никел
никóль *ж опт.* николова призма, никол *(за получаване на поляризирана светлина)*
никонéль *м* никонел *(никелова корозионноустойчива сплав)*
никоти́н *м хим.* никотин *(алкалоид)*
нимóль *м (устойчив на корозия аустенитен чугун)*
нимони́к *м* нимоник *(огнеустойчива сплав)*
ниобáт *м хим.* ниобат, сол на ниобиевата киселина
ниóбий *м хим.* ниобий, Nb
ниоби́т *м минер.* ниобит
ни́ппель *м* нипел, нипла, винтов [резбов] съединител
~, **двойнóй** винтов [резбов] съединител *(с резба в двата края)*
~, **двухпрорезнóй** *мин.* двупрорезен нипел
~, **кольцевóй** пръстеновиден нипел
~, **конéчный** краен нипел
~, **перехóдный** преходен [намалителен, редукционен] нипел
~, **промы́вочный** *мин.* съединител [нипел] на промивното устройство *(с втулкова клапа)*
~, **проходнóй** *вж.* **ни́ппель, двойнóй**
~, **редукциóнный** *вж.* **ни́ппель, перехóдный**
~, **резьбовóй** *вж.* **ни́ппель, двойнóй**
~ **с зажи́мом** *ел.* нипелна клема
~, **смáзочный** гресьорка *(с резба)*
~, **соедини́тельный** *вж.* **ни́ппель**
~, **штáнговый** *мин.* щангов нипел, нипел на щангата

~, **эксцентри́чный** *мин.* ексцентричен нипел *(приспособление за отклоняване на сондаж)*
~, **электро́дный** *ел.* нипел на електрод, електроден нипел
нирези́ст *м* нирезист *(устойчив на корозия аустенитен чугун)*
нисходя́щий низходящ; падащ
нит *м изм.,остар.* нит *(единица за яркост)*
нитеви́дный нишкообразен
нитево́д *м текст.* нишководач
~, **кача́ющийся** люлеещ се нишководач
~, **рогу́лечный** крилчат нишководач
нитеводи́тель *м вж.* **нитево́д**
нитеиска́тель *м текст.* нишкотърсач
нитело́вка *ж вж.* **нитеотдели́тель**
нитеотдели́тель *м текст.* отделител на нишки
нитеочисти́тель *м* **с контро́льной ще́лью** нишкочистач с прорез
нитеподава́тель *м текст.* нишкоподавач, подавач на конеца
нитепритя́гиватель *м текст., обув.* нишкоизтегляч, конецоопъвач
нитепрово́дник *м текст. вж.* **нитево́д**
нитераздели́тель *м текст.* нишкоразделител, цеп
ни́ти *мн* 1. *текст.* нишки; влакна 2. *мет.* тънки *(като косъм)* пукнатини
~, **крестообра́зные** *геод.* нишкова мрежа, нишков кръст *(на оптически инструмент)*
ни́тка *ж* 1. нишка 2. *текст.* конец 3. единична комуникация *(напр. тръба, проводник, кабел)*
~ **гра́фика** *жп.* линия *(за движение на влаковете)* на график
~, **иго́льная** горен конец *(на шевна машина)*
~ **кана́та** нишка на *(конопено)* въже
~, **карка́сная** заздравяващ конец *(на шев)*
~, **лицева́я** нишка на лицева страна
~, **маши́нная шве́йная** конец за шевна машина
~ **нака́ла** нагревателна жичка *(на електронна лампа)*
~, **перевя́зочная** свързваща нишка
~, **продо́льная** конец по основата
~ **рѐзьбы́** гребен [спирала] на резба
~, **ре́льсовая** *жп.* релсова нишка
~ **трубопрово́да** линия на тръбопровод *(единична тръба)*
~ **утка́** конец по вътъка
~, **цветна́я** *тлф.* разделна цветна нишка *(за разпознаване при многожични кабели)*
~, **челно́чная** долен конец *(на шевна машина)*
~ **червяка́** гребен [спирала] на червяк
~, **шве́йная** конец [конци] за шев, шевни конци
ни́тки *мн* конци
~, **вышива́льные** конци за бродерия
~, **вяза́льные** конци за плетене
~, **гля́нцевые** гланцирани конци *(апретирани и полирани)*
~ **для техни́ческих це́лей** конци за технически цели
~, **льня́ные** ленени конци
~, **осо́бо про́чные** обущарски конци
~, **ры́ночные** търговски конци, конци
~, **хлопчатобума́жные** памучни конци
~, **шёлковые** копринени конци
ниткокида́тель *м* нишкоизтласквач *(на машина за шиене на обуща)*
нито́метр *м опт.,изм.* нитометър
нито́н *м хим.* нитон, Nt *(остаряло наименование на радон,* Rn*)*
нитралло́й *м мет.* *(легирана стомана за азотиране)*
нитрами́д *м хим.* нитрамид, амид на азотната киселина
нитрами́н *м вж.* **нитрами́д**
нитра́т *м хим.* нитрат, сол на азотната киселина
~ **алюми́ния** алуминиев нитрат
~ **аммо́ния** амониев нитрат
~ **ба́рия** бариев нитрат
~ **ви́смута** бисмутов (III) нитрат
~ **ви́смута, основно́й** основен бисмутов нитрат
~ **желе́за** железен (II *или* III) нитрат, феро- *или* феринитрат
~ **ка́лия** калиев нитрат
~ **ка́льция** калциев нитрат
~ **ма́гния** магнезиев нитрат
~ **ме́ди** меден (II) нитрат, купринитрат
~ **на́трия** натриев нитрат
~ **о́лова** калаен (II *или* IV) нитрат
~ **свинца́** оловен (II) нитрат, плумбонитрат
~ **серебра́** сребърен нитрат
~ **урани́ла** уранилнитрат
~ **це́зия** цезиев нитрат
нитра́тор *м хим.* нитратор, апарат за нитриране
нитра́ция *ж хим.* нитрация, нитриране
нитри́д *м* нитрид, съединение на азота с различни метали
~ **алюми́ния** алуминиев нитрид
~ **ба́рия** бариев нитрид
~ **вана́дия** ванадиев нитрид
~ **желе́за** железен нитрид
~ **ка́лия** калиев нитрид
~ **ка́льция** калциев нитрид
~ **кре́мния** силициев нитрид
~ **ме́ди** меден нитрид
~ **на́трия** натриев нитрид
~ **о́лово** калаен нитрид
~ **рту́ти** живачен нитрид
~ **тита́на** титанов нитрид
~ **ура́на** уранов нитрид
~ **фо́сфора** фосфорен нитрид
нитри́л *м хим.* нитрил, алкилцианид
~ **акри́ловой кислоты́** акрилонитрил, нитрилна акриловата киселина
~ **бензо́йной кислоты́** бензонитрил, нитрилна бензоената киселина
~ **капро́новой кислоты́** капроннитрил, нитрил на капроновата киселина
~ **мало́новой кислоты́** малон(о)нитрил, нитрил на малоновата киселина
~ **ма́сляной кислоты́** бутиронитрил, нитрил на маслената киселина

~ **миндальной кислоты́** DL-бензалдехидциaнхидрин, нитрил на бадемената киселина
~ **нитробензо́йной кислоты́** нитробензонитрил, нитрил на нитробензоената киселина
~ **о́ксикислоты** хидроксинитрил, нитрил на хидроксикиселина, алкохолкиселина
~ **пропио́новой кислоты́** пропионнитрил, нитрил на пропионовата киселина
~ **у́ксусной кислоты́** ацетонитрил, нитрил на оцетната киселина
~ **фта́левой кислоты́** фталонитрил, нитрил на фталевата киселина
~ **янта́рной кислоты́** сукциононитрил, нитрил на янтарната киселина
нитрилогру́ппа *ж хим.* нитрилова група
нитри́рование *с мет.,терм.* нитриране, азотиране; *хим.* нитриране
нитри́ровать нитрирам, азотирам
нитри́т *м хим.* нитрит, сол на азотистата киселина
~ **аммо́ния** амониев нитрит
~ **ка́лия** калиев нитрит
~ **на́трия** натриев нитрит
~ **серебра́** сребърен нитрит
~ **це́зия** цезиев нитрит
нитрифика́тор *м* нитрификатор
нитрифика́ция *ж биохим.* нитрификация *(окисление на азота в почвата)*
нитрифици́ровать нитрифицирам
нитроами́н *м хим.* нитроамин
нитроанили́н *м хим.* нитроанилин
нитробензальдеги́д *м хим.* нитробензалдехид
нитробензи́л *м хим.* нитробензил
нитробензо́л *м хим.* нитробензол, нитробензен
нитробута́н *м хим.* нитробутан
нитрова́ние *с хим.* нитриране *(вкарване на нитрогрупа в органични съединения)*
~, **окисли́тельное** окислително нитриране
нитроглицери́н *м хим.* нитроглицерин, глицеринтринитрат, тринитроглицерин
нитрогру́ппа *ж хим.* нитрогрупа
нитрогуаниди́н *м хим.* нитрогуанидин
нитро́за *ж хим.* нитроза *(разтвор на азотни окиси в сярна киселина)*
нитрозами́н *м хим.* нитрозамин
нитрози́л *м хим.* нитрозогрупа, нитрозилна група
~, **хло́ристый** нитрозилхлорид
нитрози́рование *с хим.* нитрозиране, вкарване [получаване] на нитрозогрупа
нитрозобензо́л *м хим.* нитрозобензол, нитрозобензен
нитрозогру́ппа *ж хим.* нитрозогрупа, нитрозилна група
нитрозокраси́тель *м хим.* нитрозобагрило *(байцово багрило за памук)*
нитрозонафто́л *м хим.* нитрозонафтол, нафтохиноксим, мирбаново масло
нитрокальци́т *м минер.* нитрокалцит
нитроклетча́тка *ж вж.* **нитроцеллюло́за**
нитрокраси́тель *м хим.* нитробагрило
нитрокра́ска *ж* нитроцелулозен лак
нитроклє́й *м* нитроцелулозно лепило
нитроксило́л *м хим.* нитроксилол, нитроксилен
нитрола́к *м* нитроцелулозен лак
~, **бесцве́тный** безцветен лак *(допълнителна антикорозионна защита)*
~, **окра́шенный** пигментиран нитроцелулозен лак
нитромагнези́т *м минер.* нитромагнезит
нитромета́н *м хим.* нитрометан
нитроме́тр *м хим.* нитрометър *(за определяне на азотна и азотиста киселина в съединения и разтвори)*
нитро́н *м* 1. *хим.* нитрон 2. нитрон *(търговско наименование на полиакрилнитрилни влакна)*
нитропарафи́ны *мн. хим.* нитропарафини
нитропроизво́дное *с хим.* нитропроизводно
нитросоедине́ние *с* нитросъединение *(съдържа една или повече нитрогрупи, свързани за въглероден атом)*
~, **аромати́ческое** ароматно нитросъединение
нитроспи́рты *мн. хим.* нитроалкохоли
нитротолуо́л *м хим.* нитротолуол
нитрофено́л *м хим.* нитрофенол
нитрохлорбензо́л *м хим.* нитрохлорбензол
нитрохлорофо́рм *м хим.* нитрохлороформ, трихлорнитрометан
нитроцеллюло́за *ж хим.* нитроцелулоза, целулозен нитрат
нитроцемента́ция *ж терм.* карбонитриране, цианиране, нитроцементация
нитрошёлк *м текст.* нитроцелулозна *(изкуствена)* коприна
нитроэма́ль *ж* нитроцелулозен (емайл-) лак
нитроэта́н *м хим.* нитроетан
нитроэфи́р *м* нитроетер, етилов естер на азотната киселина
нитру́ющий *хим.* нитриращ
нить *ж* 1. *текст.* нишка; прежда 2. *мех.* нишка 3. *ел.* нишка, жичка
~, **асбе́стовая** азбестова нишка
~ **ацета́тного шёлка** ацетатна нишка [прежда]
~, **биспира́льная** *ел.* двойноспирална жичка *(на електрическа крушка)*
~, **болометри́ческая** *ел.* болометрична нишка
~, **вертика́льная** *геод.* вертикална нишка *(на оптичен уред)*
~, **визи́рная** *геод.* визирна нишка
~, **вольфра́мовая** *ел.* волфрамова нишка [жичка]
~, **ворсова́я** *текст.* флорна нишка
~, **горизонта́льная** *геод.* хоризонтална нишка *(на уред)*
~, **зигзагообра́зная** *ел.* зигзагообразна нишка [жичка]
~ **кали́льная** *ел.* нажежаема нишка [жичка]
~, **капро́новая** капронова нишка
~, **ква́рцевая** *ел.* кварцова нишка
~, **ко́рдная** кордова прежда, корд
~, **кручёная** пресукана нишка, пресукана прежда
~, **кручёная асбе́стовая** *стр.* усукан азбестов шнур *(уплътняващ топлоизолационен материал)*
~, **ла́тексная** *кауч.* латексна нишка

~, **металлическая** метална нишка [жичка]
~ **микрометра** *геод.* нишка на микрометър
~ **нагрева** *ел.* нагревателна жичка
~ **накала** *ел.* 1. *вж.* **нить, калильная** 2. отоплителна жичка *(на електронна лампа)*
~ **накала, активированная** активирана отоплителна жичка
~ **накала, точечная** точкова отоплителна жичка
~ **накаливания** *вж.* **нить накала 1 и 2**
~ **окулярной сетки** нишка на окулярна мрежа *(напр. на микроскоп)*
~, **основная** основна нишка, прежда за основа
~, **плавающая** *текст.* плаваща [флотираща] нишка
~, **плавкая** *ел.* стопяема жичка *(напр. в предпазителна вложка)*
~, **подвижная** подвижна нишка *(в оптични уреди)*
~, **подкладочная** подложна нишка
~, **полиамидная** полиамидна нишка
~, **проводниковая** *ел.* токова нишка
~, **резьбовая** гребен [спирала] на резба
~, **рельсовая** *жп.* релсова нишка, (изолиран) участък от железопътна релса *(за нужди на осигурителна инсталация)*
~, **сердцевинная** сърцевина, сърце *(на стоманено или конопено въже)*
~, **спиральная** *ел.* спирална нишка [жичка]
~, **стеклянная** стъклена нишка
~, **текстильная** текстилна нишка
~, **торированная** *ел.* торирана *(отоплителна)* жичка
~ **трубопровода** тръбопровод, линия на тръбопровод *(единична тръба)*
~, **угольная** *ел.* въгленова нишка
~, **уточная** вътъчна нишка; вътъчна прежда
~, **фасонная** ефектна нишка, ефектна прежда
~, **фибройновая** *текст.* фиброинова нишка
~, **филаментная** елементарна нишка
~, **хлопчатобумажная** памучна нишка, памучна прежда
~, **швейная** шевен конец
~, **шёлковая** копринен конец
~, **шерстяная** вълнена нишка
~, **шпульная** вътъчна прежда
нихарт *м мет. (хромникелов чугун с голяма съпротивителна способност на триене)*
нихром *м мет.* нихром *(хромникелова сплав)*
ниша *ж* ниша; *мин.* ниша, камера
~, **оконная** *(под-)* прозоречна ниша
~, **подбрустверная** *воен.* подбрустверна ниша
~, **разгружающая** *мин.* разтоваръчна ниша
~ **-укрытие** *мин.* ниша-скривалище, скривалище
~, **шандорная** *хидр.* шандорна ниша
нобелий *м хим.* нобелий, No
новолаки *мн хим. (термопластични фенолформалдехидни смоли)*
новостройка *ж* ново строителство, нов строеж
нога *ж* 1. крак; опора, подпора 2. *стр.* ребро; мертек
~ **вышки** *мин.* стойка на пирамида
~ **копра** *мин.* стойка на кула
~ **опоры** *стр.* стъпка на опора
~ **станины** крак [опора] на тяло *(на машина)*
~, **стропильная** ребро *(от покривен гредоред)*
~ **стропильной фермы** *стр.* надлъжница, надлъжна носеща греда *(напр. в мостови конструкция)*
~, **телескопическая** телескопна подпора
~, **шарнирная** шарнирна подпора, крак на шарнир
~ **шасси** *ав.* стойка на колесника
нож *м* нож; резачка
~, **бительный** *текст.* биещ нож
~ **бороздореза** *с.ст.* нож на браздореза
~, **вращающийся** въртящ се нож
~, **врубовой** *мин.* подкопен нож
~, **вставной** сменяем нож *(който се снема напр. при точене)*
~, **высекальный** *полигр.* обрезен нож
~, **гидравлический** хидравлична обрезвачка
~, **гильотинный** *полигр.* гилотинен нож
~, **гладильный** *дърв.* гладилен нож
~, **двухгранный** двустранен нож
~, **дисковый** *харт.,полигр.,с.ст.* дисков нож
~ **для свинца** *ел.* нож за *(рязане на)* кабел, монтажен нож
~, **дукторный** *полигр.* дукторен нож
~, **закройный** сарашки нож
~, **зубчатый** *полигр.* нож за перфориране
~, **калёвочный** *дърв.* фасонен нож (на фалцовъчно ренде)
~, **кегельный** *полигр.* кегелен нож
~ **ковша** *(копаещ или загребващ)* нож [ръб] на лопатата *(напр. на багер)*
~, **контактный** *ел.* контактен нож *(разединителен)*
~ **косилки** *с.ст.* нож на косачка
~, **копулировочный** *с.ст.* нож за присаждане на калем
~, **крестообразный** кръстообразен нож *(напр. на месомелачка)*
~, **круглый** *харт.* кръгъл нож
~, **ленточный** *текст.,обущ.* лентов нож, нож от лента
~, **лопастный** *с.ст.* лопатков нож *(на лемежа на плуга)*
~, **лущильный** *дърв.* нож за белене, люцилен нож
~, **мездрильный** *кож.* нож за обезлешаване
~, **монтёрский** *вж.* **нож для свинца**
~, **неподвижный** [**нижний**] неподвижен [долен] нож *(на книговезка обрезвачка)*
~, **окулировочный** *с.ст.* нож за присаждане на пъпка
~, **опорный** *вж.* **нож, неподвижный**
~, **отбойный** *текст.* снемащ [чистачен] нож
~, **отрезной** нож за рязане; нож за разрязване
~, **переплётный** *полигр.* книговезки нож *(ръчен)*
~, **подкормочный** *с.ст.* подхранващ лемеж *(на тороразпределителен култиватор)*
~ **почвофрезы** *с.ст.* нож на почвена фреза
~, **разрывной** *вж.* **нож, разъединителя**

~ **разъедини́теля** *ел.* разделителен (контактен) нож
~, **ра́кельный** *полигр.* ракелен нож
~, **ро́ликовый** ролков нож *(за рязане на тръби)*
~, **ро́льный** *харт.* ролков нож
~, **садо́вый** *с.ст.* овощарски нож, косер
~, **сапо́жный** обущарски нож
~, **ска́лывающий** *стр.* нож за разкъртване
~, **складно́й** сгъващ се нож, джобно ножче
~ **скре́пера** *стр.* *(режещ)* нож на скрепер
~, **снима́ющий** *обр.мет.* шабър
~, **строга́льный** *дърв.* нож на ренде
~, **фальцева́льный** *полигр.* фалцовален нож
~, **фасо́нный** профилен нож
~, **циклева́льный** *дърв.* нож за циклене
~, **черенко́вый** *с.ст.* черясло, *(обикновен)* нож на плуг
~ **черпака́** *вж.* **нож ковша́**
~ **шта́мпа** режещ нож [режещо приспособление, режещ ръб] на щампа; отрязана щампа
~, **штукату́рный** зидарски нож
ножеви́дный ножообразен
ножедержа́тель *м* дръжка [чирен] на нож
но́жик *м* **пла́тиновый** платиново ножче *(лабораторно)*
но́жка *ж* 1. пета, основа, корен *(на зъб от зъбно колело)* 2. краче, крак *(на маса, стол)*
~ **верстака́** *дърв.* пета [опора] за рендосване
~ **зу́ба** пета [основа] на зъб *(от зъбно колело)*
~ **ла́мпы** *ел.* 1. краче на лампа 2. дъно на лампов балон
~ **лопа́тки** корен [основа] на лопатка *(на парна турбина)*
~ **пласти́ны** пета на плоча *(на акумулатор)*
~ **ци́ркуля** *изм.* рамо на пергел
~ **штангенци́ркуля** *изм.* челюст на шублер
но́жницы *мн.* ножица, ножици
~, **автомати́ческие** автоматична ножица
~, **аллига́торные** *обр.мет.* алигаторна ножица
~, **буровы́е** *мин.* сондажни ножици *(при ударно сондиране)*
~, **вибрацио́нные** вибрационна ножица
~, **вы́сечные** ножица за изсичане *(на криволинейни очертания в ламарина)*
~, **газо́нные** ножица за трева
~, **гидравли́ческие** хидравлична ножица
~, **гильоти́нные** *обр.мет.* гилотинна ножица *(с двуколянов задвижващ вал)*
~ **горя́чей ре́зки** ножица за горещо рязане
~, **двухди́сковые** двудискова ножица
~, **ди́сковые** дискова ножица
~, **загото́вочные** ножица за разкройване *(на плоски и профилни пръти)*
~, **закры́тые** ножица със затворена конструкция *(обезопасена)*
~, **коле́но-рыча́жные** *(гилотинна)* коляно-лостова ножица *(с накланяващ се по дъга нож)*
~ **кривоши́пные** кривошипна [колянова] ножица
~, **кро́вельные** *(ръчна)* ножица за ламарина, тенекеджийска ножица
~, **кромкокроши́тельные** *мет.* ножица за изрязване на краища
~, **кулачко́вые** *вж.* **но́жницы, однокривоши́пные**
~, **лету́чие** *мет.* летяща ножица *(движи се заедно с материала и същевременно реже)*
~, **листовы́е** ножица за ламарина
~, **лови́льные** *мин.* ловилни ножици *(при сондиране)*
~, **ма́ятниковые** махална ножица
~, **ме́дницкие** *(ръчна)* ножица за мед [бакър], тенекеджийска ножица
~, **механи́ческие** механична ножица, ножица с механично задвижване
~, **обрезны́е** ножица за обрязване, обрезна ножица
~, **однокривоши́пные** едноколянова ножица *(за малка дължина на рязане)*
~, **откры́тые** ножица с отворена конструкция *(необезопасена)*
~, **паралле́льные** *мет.* ножица с успоредни ножове
~, **парнооди́сковые** *вж.* **но́жницы, двухди́сковые**
~, **педа́льные** ножица с педално управление
~, **приводны́е** *вж.* **но́жницы, механи́ческие**
~, **раздвижны́е** *вж.* **но́жницы, буровы́е**
~, **ручны́е** ръчна ножица
~, **рыча́жные** лостова ножица
~, **сортовы́е** *обр.мет.* ножица за профилни пръти
~, **су́портные** супортна ножица *(движи се заедно със супорта)*
~, **угловы́е** [**уголко́вые**] ножица за *(рязане на)* пръти с ъглов профил
~, **универса́льные** универсална ножица
~, **хирурги́ческие** хирургическа ножица
~ **холо́дной ре́зки** ножица за рязане на студено
~, **шпару́точные** *текст.* широкодържателна ножица
ножно́й крачен
но́жны *мн* ножница, кания
ножо́вка *ж* 1. *дърв.* ръчен трион 2. (ръчна *или* машинна) ножовка *(със сменяеми режещи листове)*
~, **маши́нная** ножовка за машинно рязане, машинна резачка *(за метал)*
~, **механи́ческая** *вж.* **ножо́вка, маши́нная**
~, **обушко́вая** трион с едностранен ряз
~, **приводна́я** *вж.* **ножо́вка, маши́нная**
~, **садо́вая** овощарски трион
~, **слеса́рная** шлосерска [ръчна] ножовка
~, **столя́рная** дърводелски трион
ноздрева́тость *ж геол.* шупливост, порестост; наличност на кухини
ноздрева́тый шуплест, порест
ноздреви́на *ж* шупла, пора; кухина
нозеа́н *м минер.* нозеан
нозеани́т *м петр.* нозеанит *(богата на нозеан разновидност на базалта)*
нок *м кораб.* нок *(напр. на реята)*
номенклату́ра *ж* номенклатура

~, **женéвская** *хим.* женевска номенклатура
~ **кáрты** *геод.* номенклатура на карта
~, **отраслевáя** отраслова номенклатура
~, **продýкции** производствена номенклатура, номенклатура на продукцията
~, **рационáльная** *хим.* рационална номенклатура
нóмер *м* **абонéнта** *тлф.* номер на абоната
~, **áтомный** *хим.* атомен номер
~, **вызывнóй** *тлф.* повиквателен номер
~, **высóкий** *текст.* фин номер
~ **детáли, идентификациóнный** идентификационен номер на детайл
~, **инвентáрный** инвентарен номер
~, **коллектúвный** колективен [сериен] номер *(телефонен)*
~ **нúти** *текст.* номер на нишката
~, **октáновый** *авто* октаново число
~, **серúйный** *вж.* **нóмер, коллектúвный**
~ **сúта** номер на сито
~ **элемéнта, порядковый** *физ.* пореден номер на елемента
~, **эффектúвный áтомный** ефективен атомен номер
номеронабирáтель *м* *тлф.* (номеро-) избирателна шайба
номинáл *м* номинал, номинална стойност
номогрáмма *ж* *мат.* номограма
~, **сéтчатая** мрежова номограма
~, **тахеометрúческая** *геод.* тахометрична номограма
номогрáфия *ж* *мат.* номография
нóниус *м* *изм.* нониус
~, **дуговóй** дъгов нониус
~, **линéйный** линеен нониус
~, **оптúческий** оптичен нониус
~, **спирáльный** нониус с (архимедова) спирала *(в универсален микроскоп)*
~, **угловóй** ъглов нониус
нонпарéль *ж* *полигр.* нонпарей, нонпарел *(6 пункта)*
нонтронúт *м* *минер.* нонтронит, хлоропал
норбергúт *м* *минер.* норбергит
норденшельдúт *м* *минер.* норденшелдит
нордмаркúт *м* *петр.* нордмаркит *(разновидност на алкални сиенити)*
норúт *м* *петр.* норит
нóрия *ж* кофичков елеватор *(за течни и насипни материали)*, нория
~, **разгрýзочная** разтоварен кофичков елеватор
нóрма *ж* *икон.,полигр.,мат.* норма □ **вводúть нóвые ~-ы** въвеждам нови норми; **не выполнять ~-у** не изпълнявам нормата; **нúже ~-ы** под нормата; **разрабáтывать, ~-ы** разработвам норми; **сверх ~-ы** над нормата
~, **аккóрдная** акордна норма
~, **амортизациóнная** амортизационна норма
~, **вéдомственная** ведомствена [отраслова] норма
~ **врéмени** норма за време
~ **вырáботки** норма за изработка [изработване], трудова норма
~, **габарúтная** габаритна норма
~, **кóмплексная** комплексна норма *(напр. за добив на 1 тон въглища)*
~, **кормовáя** *с.ст.* кръмна норма
~, **óпытно-статистúческая** опитно-статистическа норма
~ **пóезда, весовáя** *жп.* норма за тежина на влака
~, **произвóдственная** производствена норма
~, **расхóдная** разходна норма *(напр. на материали, на гориво)*
~, **санитáрная** санитарна норма
~ **снабжéния** норма за снабдяване
~ **тéхнико-экономúческая** технико-икономическа норма, технико-икономически показател
~, **хронометрáжная** норма, получена чрез хронометражно наблюдение
нормализáция *ж* 1. *терм.* нормализация, нормализиране 2. нормализация *(напр. на масово произвеждани детайли)*
~, **свéтлая** нормализация в защитна атмосфера
~ **чúсел** *изч.* нормализиране на числата
нормализóванный нормализиран
нормáль *ж* 1. нормала, ведомствен стандарт 2. детайл [възел, изделие] от ведомствено установена нормала 3. *мат.* нормала *(към крива линия)*
~, **глáвная** *геод.* главна нормала
~, **заводскáя** заводска нормала
~, **оптúческая** оптическа нормала
нормáльность *ж* *хим.* нормалност
норматúв *м* норматив, икономическа норма
норматúвный нормативен
нормúрование *с* нормиране
~, **расчётное** нормиране по изчисления
~, **технúческое** техническо нормиране
~ **трудá** нормиране на труда
нормирóвщик *м* нормировчик
нортупúт *м* *минер.* нортупит
нос *м* 1. нос, връх *(напр. на чук)* 2. нос *(на кораб)*
~, **клúперный** *кораб.* клиперски нос
~, **ледокóльный** нос на ледоразбивач
~ **напúльника** връх на пила
~ **сýдна** нос на кораб
носúлки *мн* носилки
~ **ковшá** *леяр.* носилки за кофата *(ръчно носене)*
носúтель *м* 1. носач, носител 2. опора, стойка, носеща конструкция 3. *хим.* подложка *(на катализатор)* 4. *изч.* носител *(на данни)*, *(технически)* носител
~ **алгорúтма** носител на алгоритъма
~ **дáнных** носител на данни, технически носител
~ **зáписи** носител на запис
~ **зарядa** *ел.* носител на заряд [товар]
~, **изотóпный** *ядр.* изотопен носител
~ **информáции** носител на информация
~ **катализáтора** подложка на катализатор
~ **кислорóда** *хим.* носител на кислород
~ **комáнд** *изч.* носител на команди
~, **магнúтный** *ел.* магнитен носител
~, **осаждённый** *ядр.* утаен носител

~ **ракéтного орýжия** *воен.* носител на ракетно оръжие
~, **удéрживающий** *ядр.* задържащ носител
~ **ядерного орýжия** носител на ядрено оръжие
носóк *м* 1. носова част 2. *текст.* *(мъжки)* къс чорап
~ **ковшá** улей на (леярска) кофа
~ **лéмеха** *с.ст.* връх на лемеж
~ **молоткá** остра част на чукче
~ **резцá** *обр.мет.* връх на нож
~ **распылúтеля** *авто* накрайник на разпръсквача *(на дизелов двигател)*
~ **якоря** *кораб.* връх на котва
нóтовский отнасящ се до НОТ [научна организация на труда]
нувúстор *м елн.* нувистор, миниатюрна металокерамична лампа
нуклúд *м ядр.* нуклеид, нуклид
~, **короткоживýщий** краткоживеещ нуклеид
нуклóн *м ядр.* нуклеон, нуклон *(протон или неутрон)*
~, **бомбардúрующий** бомбардиращ нуклеон
~, **вторúчный** вторичен нуклеон
~, **пáрный** сдвоен нуклеон
~, **первúчный** първичен нуклеон
~, **эквивалéнтный** еквивалентен нуклеон
нулевúк *м стр.* специалист по нулевия цикъл *(напр. подготовка на площадка, изготвяне на фундаменти)*
нулевóй нулев
нуль *м* нула
~, **абсолютный** абсолютна нула (—273,15°C)
~**-валéнтность** *ж хим.* нулева валентност
~ **-вéктор** *мат.* нулев вектор
~**-гальванóметр** *ел.* нулев галванометър
~**-индикáтор** *физ.* нулев уред, указател за равновесие *(при нулеви методи на измерване)*; *авт.* нулев индикатор
~**-компарáтор** нулев компаратор
~, **машúнный** *изч.* машинна нула
~**-óрган** *вж.* **нуль-индикáтор**
~**-пункт** *геод.* нулев пункт, нулева точка
~**-указáтель** *ел.* указател на нула
~ **фýнкции** *мат.* нула [нулева стойност] на функцията
~ **шкалы** *изм.* нула на скалата
нумерáтор *м* 1. номератор *(телефонен или звънчев)* 2. *орг.* номератор *(за номериране на страници)*
нумерáция *ж* 1. номерация 2. номериране
~ **колóдки** номерация на калъпите *(обущарски)*
~ **нúтей** *текст.* номерация на конците
~ **прáжи** *текст.* номерация на преждата
~ **страниц** *полигр.* номериране на страниците
нумеровáть номерирам
нутáция *ж мех.* нутация *(колебание на оста на въртящо се тяло)*
нутромéр *м изм.* вътромер
~, **жёсткий** калибър-пръчка, щихмас
~, **индикáторный** вътромер с индикатор [измервателен часовник]
~, **кóнусный** измервателна конусна игла *(за малки отвори — размерът се определя по потъването на иглата)*
~, **микрометрúческий** микрометричен вътромер
~, **оптúческий** оптичен вътромер
~, **резьбовóй** вътромер за вътрешна резба
~, **сферúческий** вътромер със сферични краища
~, **цáнговый** цангов вътромер *(за малки отвори)*
~, **цилиндрúческий** вътромер с цилиндрични краища
~, **шáриковый индикáторный** сачмен вътромер с индикатор *(за малки отвори)*
~, **шарообрáзный** *вж.* **нутромéр, сферúческий**
нутхéбель *м дърв.* фалцовник, нутовник *(вид ренде)*
нутч *м вж.* **нутч-фильтр**
~**-фильтр** *хим.* нутч-филтър, бюхнерова фуния *(лабораторна)*
нутчевáние *с хим.* филтруване с нутч-филтър
нырялó *с* дълго бутало, плунжер
нырáние *с* плуване под вода, гмуркане
ньюберúт *м минер.* нюберит
ньювéль *м* нювел, невалс *(топлоизолационен материал)*
ньютон *м изм.* нютон *(единица за сила)*
ньютонúт *м минер.* нютонит *(смес от алунит и каолинит)*
нюáнс *м текст.* нюанс, оттенък
нюансúрование *с текст.* нюансиране, тон на цвят
нюсьерúт *м минер.* нюсерит *(разновидност на пироморфит)*

О

обандерóливание *с полигр.* поставяне на бандерол
обáпол *м дърв., стр.* дъска-капак *(откъм кората)*, таванка
~, **дощáтый** *вж.* **обáпол**
обвáл *м* 1 срутване, сриване; *мин.* обрушване, пропадане; хлътване 2. *геол.* срутище *(на големи скални маси)*; *(снежна)* лавина
~ **бéрега** сриване на брега
~, **гóрный** минно обрушване [пропадане, срутване]
~ **фóрмы** *леяр.* разрушаване на формата
~ **шúхты** *мет.* засипване [насипване] на шихтата
обвáливать 1. срутвам, сривам; събарям 2. затрупвам, насипвам *(околовръст)*
обваловáние *с хидр.* обвалване, обкръжаване [укрепване] с насип *или* вал
обвалóванный обкръжен [укрепен, защитен с насип *или* вал
обвалóвка *ж вж.* **обваловáние**
обвалóвывать укрепвам [защищавам] с насип *или* вал, обвалвам
обвáрка *ж* 1. *маш.* опорен праг [пъстрен] *(на вал)* 2. *зав.* навaряване *(напр. на износена шийка)*

обведе́ние *с* очертаване, ограждане; изтегляне с туш, туширане *(начертаното с молив)*
обве́с *м кораб. (защитна)* висяща преграда
обве́тренный подложен на *(разрушителното)* действие на вятъра
обво́д *м* 1. обграждане; обикаляне; ивица, перваз *(по краищата)* 2. *хидр.* отклоняване, обход; отклонителен [обходен] тръбопровод, байпас 3. обвод, форма на корпуса *(на кораб)*
~ **воды́** водно обграждане
~, **кругово́й** (захранващ) пръстен *(напр. на тръбопровод за вода, пара, сгъстен въздух)*
~ **ми́деля** *кораб.* форма на мидел-шпангоута
~ **су́дна** обвод, форма на корпуса на кораб
~ **фюзеля́жа** *ав.* пояс на тялото *(на самолет)*
обво́дка *ж* 1. направляваща, водач *(напр. на въже около ролка); мет.* водило *(при валцуване)* 2. ивица, кант; *кож.* вардало, кант *(на обувка)* 3. очертаване, ограждане *(с черта)*; опасване; заграждане *(с ограда, с ров)* 4. изтегляне с туш, туширане *(начертаното с молив)*
обводне́ние *с* 1. обводняване, осигуряване [снабдяване] с вода; водоснабдяване 2. оводняване, насищане с вода *(до първоначалното водно съдържание); мин.* оводняване, навлизане на вода 3. *кож.* накисване, обводняване
~ **месторожде́ния** оводняване на находище *(минно)*
~ **нефтено́сного пласта́** оводняване на нефтеносен пласт
~ **сква́жины** оводняване на сондаж
~ **шку́ры** накисване [обводняване] на кожата
обводнённость *ж* 1. *(степен на)* обводненост 2. наличие *или* количество на водата *(в почва, в земно пространство)*
обводнённый обводнен, осигурен [снабден] с вода
обво́дный заобикалящ, околовръстен, околен; обходен, обграждащ
обво́ды *мн* **судовы́е** форма [очертания] на кораб
обвя́зка *ж* 1. обвързване, превръзка 2. *стр. (укрепителен, свързващ)* пояс; *(съединителна)* рамка
~, **бокова́я** *стр.* вертикална рамка
~, **ве́рхняя** 1. надлъжна хоризонтална греда *(напр. на покривна ферма)* 2. горен пояс
~, **дверна́я** рамка на врата; каса на врата
~, **железобето́нная** стоманобетонен пояс
~, **око́нная** рамка на прозорец
~, **про́волочная** обвързване [превръзка] с тел
~, **продо́льная** надлъжно свързване
обвя́зывать 1. *стр.* обрамчвам, свързвам чрез рамка; опасвам 2. *текст.* оплитам, изплитам краища; обточвам с плетене
обго́н *м* изпреварване; *трансп.* надминаване
обгоня́ть изпреварвам, надминавам
обгора́ние *с* обгаряне, овъгляване
~ **заклёпочных голо́вок** обгаряне на нитови глави
~ **кла́панов** обгаряне на клапаните
~ **конта́ктов** *ел.* обгаряне [износване] на контактни тела
~ **угля́** изгаряне на въгленов електрод *(волтова дъга)*
~ **электро́дов** *ел.* обгаряне на електроди
обгора́ть обгарям, овъглявам (се)
обде́ланный 1. обработен 2. *стр.* облицован; обшит
обде́лка *ж* 1. дообработване; *(последно)* зачистване, оглаждане, завършване *(на обработка)*; обработване 2. *стр., мин.* облицоване, обшиване
~, **бло́чная** облицовка с блокове *(напр. каменни)*
~, **ка́менная** облицовка с камък [каменни блокове]
~, **капита́льная** постоянна облицовка
~ **кла́дкой** иззиждане *(отвътре)*, обшиване със зидария
~, **тунне́льная** облицовка на тунел
~, **тю́бинговая** облицовка с тюбинги
обде́лывать облицовам, покривам *(напр. с камък, с тапети)*
обди́р *м* обелена кора *(дефект на дърво)*
обдира́ть 1. обстъргвам грубо *(на струг)* 2. обелвам *(кора на дърво)*
обди́рка *ж* 1. грубо обстъргване *(на струг)* 2. обелване *(на кора)*
~, **гру́бая** *вж.* **обди́рка 1**
~ **заусе́нцев** почистване на мустаци *(на струг)*
~ **зерна́** *с. ст.* лющене [огрухване] на зърното
~ **коры́** обелване на корала
~ **наждако́м** почистване на шмиргел
~, **скоростна́я** скоростно (грубо) обстъргване *(на струг)*
~ **стекла́** грубо шлифоване на стъкло
обди́рочно-обто́чный *(използуващ се)* за грубо обстъргване
обди́рочно-шлифова́льный *(използуващ се)* за грубо шлифоване
обду́в *м* обдухване, продухване
~ **цили́ндров** обдухване [продухване, очистване чрез духане] на цилиндрите *(на двигател с вътрешно горене)*
обдува́ние *с вж.* **обду́вка**
обдува́ть обдухвам, продухвам, очиствам чрез духане *(с въздух)*; издухвам
обду́вка *ж* обдухване, продухване, очистване чрез духане *(с въздух)*; издухване
~ **во́здухом** обдухване [почистване] със (сгъстен) въздух
~, **дробестру́йная** сачмоструйно почистване
~ **дро́бью** *вж.* **обду́вка, дробестру́йная**
~ **котла́** продухване на котел
~, **пескостру́йная** пясъкоструйно почистване
~ **пове́рхностей нагре́ва** продухване на нагревателните повърхности *(напр. на котел от напластените пепел, сажди)*
обедне́ние *с* обедняване
~ **носи́телями то́ка** *ел.* обедняване [намаляване на броя] на токоносителите *(полупроводникова техника)*

~ **по́чвы** обедняване на почвата
~, **равнове́сное** *ядр.* равновесно обедняване
~ **ру́дной жи́лы** *мин.* обедняване на рудната жила
~ **сме́си** обедняване на *(горивната)* смес
~ **то́плива** *ядр.* обедняване на горивото
обеднённый обеднен
обезво́женный обезводнен
обезво́живание *с хим.* обезводняване, дехидратиране, изсушаване; пресушаване
~ **не́фти** обезводняване на нефта
~ **оса́дка** обезводняване на утайката
обезво́живатель *м хим.* 1. обезводняващо средство 2. обезводнител *(апарат)*
~, **прото́чный** обезводнител с непрекъснато действие
~, **центрифуга́льный** центрофугален обезводнител
обезво́живать пресушавам, лишавам от вода [влага]; изсушавам; изцеждам *(излишната)* вода; обезводнявам *(чрез нагряване, филтруване)*
обезвола́шивание *с кож.* обезкосмяване, обезвласяване
~, **механи́ческое** механично обезкосмяване
~ **нама́зью** обезкосмяване чрез варосване *(намазване с разтвор на гасена вар)*
обезвре́живание *с* обезвредяване, обезвреждане
~ **га́за** обезвредяване на газ
~ **сто́чных вод** обезвредяване [пречистване] на отпадни води
обезвре́живать обезвредявам
обезга́живание *с хим.* обезгазяване; деаерация
обезга́живать обезгазявам
обезжеле́зивание *с* **воды́** обезжелезяване на водата
обезжи́ренный обезмаслен
обезжи́ривание *с* обезмасляване
~ **раствори́телем** *кож.* обезмасляване с разтворител
~, **хими́ческое** *елхим.* химическо обезмасляване
~, **электролити́ческое** *елхим.* електролитно обезмасляване
обезжи́риватель *м* обезмаслител
обезжи́ривать *елхим.* обезмаслявам, отстранявам мазнината *(от метална повърхност преди покритие)*
обеззара́живание *с* обеззаразяване; дезинфекциране; *ядр.* дезактивация *(на бойните радиоактивни вещества)*
~ **воды́** обеззаразяване на водата *(напр. чрез хлориране)*
обеззара́живать обеззаразявам, дезинфекцирам
обеззо́ливание *с* 1. отстраняване на пепелта, обезпепеляване 2. *кож.* обезваряване, обезваросване
обеззо́ливать 1. отстранявам пепелта, обезпепелявам 2. *кож.* обезварявам, обезваросвам
обезле́сение *с гор.* обезлесяване, оголване *(на местност)*
обезли́ченный обезличен
обезли́чка *ж* **в рабо́те** обезличаване на работата *(организация на работа, при която липсва лична отговорност за изпълнението, за поддържането на машините, инструментите)*
обезма́сливание *с* обезмасляване
обезрепе́ивание *с текст.* обезбутрачване, премахване на бутрак
обезрепе́ивать *текст.* обезбутрачвам
обезуглеро́женный *хим., мет.* обезвъглероден, *(който е)* с отстранен въглерод [с намалено съдържание на въглерода]
обезуглеро́живание *с* обезвъглеродяване *(при нагряване на стомана за валцуване, коване, щамповане, термообработване)*
~, **пове́рхностное** повърхностно обезвъглеродяване
обели́ск *м арх.* обелиск
о́бер-ма́стер *м* главен майстор
обёртка *ж* 1. обвиване, загъване, опаковане 2. амбалажна хартия; обвивка, амбалаж
оберто́н *м физ.* обертон
обёрточный обвивен, амбалажен, *(използуващ се)* за амбалаж [увиване]
обескислоро́женный обезкислороден, *(характеризиращ се)* с понижено съдържание на кислород
обескислоро́живание *с хим.* обезкислородяване, пречистване от кислород; извличане и разтворен кислород *(във вода)*
обескле́ивание *с* **вина́** *хран.* избистряне [бистрене] на виното
~ **шёлка** *текст.* отстраняване на серецина *(чрез изваряване на източената коприна)*, обезсерициняване
обеско́ривание *с с. ст.* снемане на кората, обезкоряване
обескре́мнивание *с хим., мет.* обезсилицияване, отстраняване на силиция; намаляване съдържанието на силиций
~ **воды́** обезсилицяване на водата
обеспече́ние *с* 1. осигуряване 2. гарантиране; гаранция
~ **безопа́сности полётов** *ав.* осигуряване безопасността на полетите *(радиопеленгиране и въздушна служба за времето)*
~, **информацио́нное** осигуряване [своевременно получаване] на информация
~, **материа́льное** 1. материално осигуряване, осигуряване на материалите 2. материална гаранция
~ **полётов, шту́рманское** *ав.* щурманско [навигационно] осигуряване на полетите
~ **самолётовожде́ния, земно́е** *ав.* осигуряване земно управление на самолета
~, **социа́льное** обществено осигуряване
~, **техни́ческое** техническо осигуряване
обеспе́ченность *ж* **сто́ка** осигуряване на оттичането *(при оразмеряване на канализационна мрежа)*
обеспы́ливание *с* обезпрашаване
~ **во́здуха** обезпрашаване на въздуха
~ **доро́г** обезпрашаване [почистване] на пътищата

обеспыливатель *м мин.* обезпрашител, прахоуловител
~, вибрацио́нный вибрационен обезпрашител [прахоуловител]
~, жалюзи́йный обезпрашител с жалузийна решетка
~, ка́мерный камерен обезпрашител
~, центробе́жный центробежен обезпрашител
обеспыливать обезпрашавам
обессе́ривание *с* премахване [понижаване съдържанието] на сяра, обезсеряване, десулфурация; улавяне на сероводорода *(из газове)*
~, внедо́менное *мет.* обезсеряване извън високата пещ
обессе́риватель *м* десулфуратор
обессмо́ливание *с* обезсмоляване
обессо́ливание *с хим.* обезсоляване, отстраняване на солите
~ воды́ обезсоляване [деминерализация] на водата
~ не́фти обезсоляване на нефта
обессо́ливать *хим.* обезсолявам
обесто́ченный *ел.* който е без ток, изключен (от мрежата)
обесто́чивание *с ел.* изключване (от мрежата) оставане без ток
обесто́чивать *ел.* изключвам (от мрежата), прекъсвам тока
обесфено́ливание *с хим.* обезфеноляване; отделяне на фенола
обесфо́сфоривание *с хим., мет.* обезфосфоряване
обесцве́чивание *с хим.* обезцветяване
обесцве́чиватель *м* обезцветител, избелващо средство
обесцве́чивать обезцветявам
обесце́нивание *с икон.* обезценяване
обесцинкова́ние *с мет.* обезцинковане *(на месинг)*
обесшла́мливание *с мин.* обезшламване
обесшу́мливание *с ак.* обезшумяване, намаляване на шумовете
~ фоногра́ммы обезшумяване на фонограма
обеча́йка *ж* 1. кух цилиндър *или* пресечен конус *(без дъна)*, цилиндричен кожух; цилиндрична заготовка (тънкостенна) 2. гривна, пръстен, венец *(напр. на главина)*; оволище, перваз *(на кръгло сито)*
~ бараба́на цилиндър [цилиндрична част] на барабан
~ котла́ цилиндър [кожух] на котел
~, листова́я цилиндър от листов материал *(без дъна)*, цилиндрична ламаринена заготовка
обжа́ривать *хран.* препържвам, опържвам *(леко и от всички страни)*
обжа́рка *ж хран.* припържване, опържване; изпичане
обжа́тие *с* 1. *мет.* сбиване *(на стоманен блок)*, набиване 2. *мет.* (степен на) деформация при натиск *(напр. при коване, валцуване)* 3. пресуване, притискане; мачкане, изцеждане *(за отстраняване на влага и уплътняване)*
~, абсолю́тное абсолютна (степен на) деформация *(на метал между валци)*
~ бето́на *стр.* напрягане на бетона
~, боково́е странична деформация
~, лине́йное линейна [осова] деформация
~, относи́тельное относителна (степен на) деформация
~ по сте́нке *мет.* намаляване на дебелината на стената *(при валцуване на тръби)*
~ пружи́ны [, пласти́ческое] пластична деформация на пружина
~, радиа́льное радиално сбиване [набиване]
~, холо́дное 1. сбиване [набиване] на студено 2. студена деформация
~ шва *зав.* притискане [натиск] на шева
о́бжиг *м* 1. *мет.* пържене *(на руда)* 2. *мет.* спичане, синтероване, агломериращо пържене 3. *хим.* калциниране 4. *керам.* изпичане, опалване *(напр. на тухли)*
~, агломерацио́нный агломериращо [спичащо] пържене, спичане
~ в ку́чах купово пържене
~, восстанови́тельный редукционно пържене
~ в штабеля́х изпичане *(на тухли и др., наредени)* в правоъгълни четиристенни призми
~, высокотемперату́рный високотемпературно пържене
~, диссоции́рующий дисоциационно пържене
~, дистилляцио́нный дестилационно пържене *(с дестилация на разложените продукти)*
~ до спека́ния *вж.* **о́бжиг агломерацио́нный**
~, кальцини́рующий варно пържене, печене за вар, калциниране
~, магнетизи́рующий магнетизиращо пържене
~ на порошо́к пържене без спичане *(под температурата на спичане)*
~ на си́нтер *вж.* **о́бжиг 2**
~, низкотемперату́рный нискотемпературно пържене
~, окисли́тельный 1. окислително пържене *(на руда)* 2. окислително изпичане *(на порцелан, огнеупорни материали)*
~, поворо́тный 1. повторно пържене *(на руда)* 2. *керам.* повторно изпичане
~, поли́тый *керам.* изпичане с глазура
~, предвари́тельный 1. предварително пържене 2. *керам.* предврително изпичане
~ роште́йна *(агломериращо)* пържене на никелова руда *(за получаване на никеловожелезен щейн — рощейн)*
~ руды́ пържене на руда
~, спека́ющий *вж.* **о́бжиг, агломерацио́нный**
~, сульфатизи́рующий [сульфати́рующий] сулфатизиращо пържене
~, уте́льный *керам.* изпичане без глазура
~, ферритизи́рующий *терм.* феритово отгряване *(на чугун)*
~, хлори́рующий хлориращо пържене
~, шлаку́ющий шлакуващо пържене

обжига́ла *м* пещар *(работник на пещ за пържене или изпичане)*
обжига́льщик *м вж.* **обжига́ла**
обжига́ние *с вж.* **о́бжиг 1—4**
обжига́ть 1. изпържвам *(руда)* 2. спичам, синтерувам 3. калцинирам 4. изпичам, опалвам *(напр. тухли)*
обжига́тельный пържилен; изпичащ
о́бжиговый пържилен
обжи́м *м вж.* **обжа́тие 1 и 3**
~, **ги́льзы** *воен.* пресуване [притискане] на шийката на гилза
обжима́ние *с* притискане
обжима́ть 1. *мет.* сбивам *(стоманен блок)*, набивам 2. пресувам, притискам *(от всички страни)*; изстисквам, изцеждам, мачкам
обжи́мка *ж* 1. (място с) намалено [притиснато] сечение *(на цялоизтеглено кухо изделие)* 2. главичарка *(за оформяне на затварящата глава при ръчно нитоване)* 3. оправка, щекла *(инструмент при свободно коване)* 4. пресуване, притискане, *(за получаване на определена форма)*
~, **заклёпочная** *вж.* **обжи́мка 2**
~, **клепа́льная** *вж.* **обжи́мка 2**
~, **опо́рная** *вж.* **обжи́мка, подде́рживающая**
~, **пло́ская** *(ковашки)* чук за плоско сбиване, чук-гладилка
~, **подде́рживающая** неподвижна матрица *(на машина за нитоване)*
~ **фа́льца** *полигр.* преса *(за подвързване)*
~, **фасо́нная** фасонна матрица *(при свободно коване)*
обжи́мный 1. *мет.* *(служещ)* за валцуване на полуфабрикати *(за валцовите агрегати блуминг или слабинг)* 2. пресуващ, пресов, притискащ; изстискващ, изцеждащ
обжи́мочный *вж.* **обжи́мный 2**
обзо́л *м* заобленост, неоформен ръб *(на дъска, греда — дефект)*
обзо́ливание *с* опепеляване
обзо́р *м* 1. *радио* обзор *(на пространството)*; кръгозор 2. наблюдаване, оглеждане 3. преглед, обзор
~, **зона́льный** зонален обзор *(на пространството)*
~, **кони́ческий** конусообразен обзор *(на пространството)*
~, **кругово́й** *тлв.* кръгов обзор
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен обзор, радиолокационно наблюдаване
~, **реферати́вный** реферативен преглед *(с кратко изложение на същността на въпросите)*
~, **се́кторный** секторен обзор *(на пространството)*
обзо́рность *ж. трансп.* видимост
~, **за́дняя** видимост назад *(спрямо посоката на движение)*
~, **пере́дняя** видимост напред
обива́ть покривам, обковавам, обшивам; облицовам; тапицирам
оби́вка *ж* 1. обковаване, обшиване, покриване; облицоване; тапициране 2. обковка, обшивка; облицовка; тапицировка, тапицерия
~ **две́ри** *авто* тапицерия на вратата
~, **ко́жная** кожена тапицерия
~, **лонжеро́нная** *ав.* облицовка на надлъжника
~ **ку́зова, вну́тренняя** *авто* вътрешна тапицерия на каросерията
~ **сиде́нья** *авто* тапицерия на седалката
обивно́й (оби́вочный) *(служещ)* за покриване [тапициране]
оби́льность *ж* **исто́чника по́ля** *мат.* интензивност на източника [генератора] на полето
обка́лывать изчуквам *(с длето дупки в камък, за да се разцепи по линията на нараняване)*
обка́т *м* *(метод за)* валцуване на зъби на зъбни колела *(при който повърхностите на инструмента и на обработваните зъби на колелото са спрегнати)*
обка́тка *ж* 1. *маш.* разработване *(на нова или ремонтирана машина, механизъм)* 2. *маш.* *(метод за нарязване на зъбни колела, шлицови валове и др. чрез)* обхождане 3. *обр. мет.* овалване, заобляне *(на ръбовете на многостепенна заготовка при свободно коване)* 4. *обр. мет.* изтегляне на струг *(на детайли от ламарина)*, спинингуване 5. *стр.* трамбуване, валиране 6. *харт.* изглаждане 7. *жп.* проба *(на локомотив или пътнически вагон след ремонт)*
~ **вхолосту́ю** разработване без товар [на празен ход]
~, **горя́чая** горещо разработване *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **дви́гателя** разработване на двигателя
~, **заводска́я** разработване при заводски условия
~ **подвижно́го соста́ва** *жп.* проба на подвижния състав *(след ремонт)*
~ **путе́й** *жп.* разчистване на (железни пътища *(от сняг)*
~ **станка́** разработване на машината
~, **сте́ндовая** разработване на стенд
~, **холо́дная** студено разработване *(със вадвижване отвън)*
обка́тывание *с вж.* **обка́тка 2, 3, 5 и 6**
~ **ва́ликом** *полигр.* оцветяване [нанасяне бои] върху валяците
обка́тывать 1. *маш.* разработвам *(нова или ремонтирана машина)* 2. *обр. мет.* овалвам, заоблям *(ръбове на многостенна заготовка при свободно коване)* 3. *стр.* трамбувам, валирам 4. *жп.* изпробвам *(локомотив или пътнически вагон след ремонт)* 5. *полигр.* нанасям *(боя върху валяк)*
окла́дка *ж* 1. ограждане, облицоване, обковаване, обшиване; покриване 2. облицовка, обковка, обшивка; *(пластово)* покритие 3. (материал за) запълване, попълване *(напр. талаш, хартия)* 4. *полигр.* попълване *(на печатарска форма с щеги)*

~ **кирпичо́м** *стр.* обшиване с тухлена зидария
~, **кислотоупо́рная** киселиноустойчива облицовка
~ **конденса́тора** *ел.* плоча [електрод] на кондензатор
~ **котла́** облицоване на котел
~, **предохрани́тельная** защитна обвивка [обшивка]
~, **проводя́щая** *ел.* токопропускащо [контактно] покритие
~, **регули́рующая** *ел.* регулираща подложка
~, **рези́новая** гумена облицовка [обшивка]
~, **свинцо́вая** оловна облицовка
~ **транспортёрной ле́нты** обшивка [протектор] на лента на транспортьор *(текстилна-гумирана лента)*
обкла́дывание *с вж.* **обкладка 1 и 4**
обкла́дывать ограждам; обикалям; покривам *(за облаци)*
обкле́ивать облепвам
обкле́йка *ж* облепване
облагора́живание *с* облагородяване; подобряване
~ **волокна́** *текст.* облагородяване на влакното
~ **древеси́ны** облагородяване на дървото
~ **угля́** подобряване на въглищата
облагора́живать облагородявам; подобрявам
облака́ *мн геофиз.* облаци
~ **вертика́льного разви́тия** облаци с вертикален строеж
~ **ве́рхнего я́руса** *вж.* **облака́, высо́кие**
~, **вулкани́ческие** вулканични облаци
~, **высо́кие** високи облаци
~, **гра́довые** градоносни облаци
~, **грозовы́е** бурeносни облаци
~, **дождевы́е** дъждовни облаци, дъждовно-слоести облаци
~, **ирizи́рующие** иризиращи облаци *(напр. слоести)*
~, **ку́чево-дождевы́е** кълбесто-дъждовни облаци *(поройни валежи)*
~, **кучевы́е** кълбести облаци
~, **мо́щно-кучевы́е** мощни кълбести облаци
~, **ливневы́е** *вж.* **облака́, ку́чево-дождовы́е**
~ **ни́жнего я́руса** *вж.* **облака́, ни́жние**
~, **ни́жние** ниски облаци
~, **пе́ристо-кучевы́е** пересто-кълбести облаци
~, **пе́ристо-сло́истые** пересто-слоести облаци
~, **пе́ристые** перести облаци
~, **серебри́стые** сребърни облаци *(светещи нощни облаци в стратосферата)*
~, **сло́исто-дождевы́е** слоесто-дъждовни облаци
~, **сло́исто-кучевы́е** слоесто-кълбести облаци
~, **сло́истые** слоести облаци
~ **сре́днего я́руса** облаци от средния етаж *(между 2000 и 6000 м)*
о́блако *с* облак
~, **грибови́дное** *ядр.* гъбовиден облак *(след атомен взрив)*
~, **грозово́е** *мин.* взривоопасен облак от прах
~ **дипо́льных поме́х** *вж.* **о́блако фо́льговых лент**
~ **заря́да** *ядр.* заряден облак
~, **ио́нное** йонен облак
~, **косми́ческое** *ракет.* космичен облак
~, **мезо́нное** *ядр.* мезонен облак
~, **на́триевое** *ракет.* натриев облак
~, **песча́ное** *геофиз.* пясъчен облак
~, **пылево́е** *геофиз., мин.* прахов облак, облак от прах
~, **радиоакти́вное** *ядр.* радиоактивен облак *(след атомен взрив)*
~ **фо́льговых лент** облак от разпръснати фолгови [метализирани] ленти *(за създаване на смущения при радиолокация)*
~, **электро́нное** *ел.* електронен облак
облакоме́р *м метео* облакомер
обла́мывание *с с. ст.* кършене
облопа́чивание *с топл.* олопатяване, поставяне на лопатки *(напр. на турбина)*
~, **акти́вное** активно олопатяване
~, **паке́тное** пакетно олопатяване
~, **радиа́льное** радиално олопатяване
~, **реакти́вное** реактивно олопатяване
о́бласть *ж* **1.** област; територия, пространство **2.** област, зона, пояс; обхват
~ **абля́ции** *геофиз.* област на аблацията *(на постепенно разрушаване на скалните повърхности под действието на леда, водата или вятъра)*
~, **абисса́льная** *геофиз.* абисална [дълбоководна] област
~, **акти́вная** *ядр.* активна област [зона]
~, **ано́дная** *ел.* анодна област, област на анодния пад на напрежението
~, **асейсми́ческая** *геофиз.* неземетръсна [асеизмична] зона
~, **батиа́льная** *геофиз.* батиална зона *(на океана с дълбочина между 200 и 2000 м на материковия склон)*
~ **бесконе́чно протяжённая** безкрайна област
~ **бесконе́чности** *мат.* **1.** безкрайна област **2.** област на безкрайните стойности
~, **бессто́чная** безотточна област
~ **бли́жнего приёма** *радио* близка зона за приемане
~ **больши́х эне́ргий** *ядр.* област на големи енергии
~ **бы́стрых нейтро́нов** *ядр.* област на бързите неутрони
~ **взаимоде́йствия** *ел.* зона [пространство] за взаимодействие
~, **вихрева́я** *геофиз.* вихрова област
~ **влия́ния** *хидр. мин.* област [зона] на влияние
~ **воспламене́ния** област на възпламеняване
~ **выкли́нивания подзе́мных вод** *хидр.* област на изклиняване на подземни води
~ **высо́кого давле́ния** *геофиз.* област на високо налягане
~, **ге́йгеровская** *ядр.* гайгерова област *(на брояча)*

~, **гиперзвуковая** *ав.* свръхзвукова [надзвукова] област, област на свръхзвукови скорости
~ **гистерезиса** *ел.* област [зона] на хистерезис
~, **граничная** гранична област [зона]
~ **дальнего приёма** *радио* далечна зона за приемане
~ **депрессии** *геофиз.* депресионна област, депресия
~ **дифракции** *физ.* дифракционна област
~, **дозвуковая** *ав.* дозвукова област, област на дозвукови [подзвукови] скорости
~ **допуска** *изм.* поле на допуск
~ **задания** *мат.* дефиниционна област
~, **замкнутая** *мат.* затворена област
~, **засушливая** *геофиз.* сушава [безводна] област
~ **затухания** *ел.* област [зона] на затихване
~ **захвата** [**захватывания**] *радио* обхват на приемане
~ **измерения** *изм.* мерителен обхват, обхват на измерване
~, **инженерно-геологическая** инженерно-геоложка област
~ **интегрирования** *мат.* интеграционна област, област на интегриране
~ **интерференцонного максимума** (**минимума**) област на интерферентния максимум (*минимум*)
~ **инфильтрации** *хидр.* област на инфилтрация [просмукване]
~ **инфракрасного излучения** *физ.* област на инфрачервено излъчване
~ **ионизации** *физ.* област [зона] на йонизация
~, **катодная** *ел.* катодна област, катодно пространство
~, **карстовая** *геол.* карстова област
~ **когерентного рассеяния** *физ.* област на кохерентното разсейване
~ **колебаний** обхват на трептения (*напр. честотен*)
~ **команд** *изч.* област на командите
~, **комплексная** *мат.* комплексна област
~ **констант** *изч.* област на константите (*необходими за обработване на данни*)
~ **контакта** *петр.* контактна зона, контактно поле
~ **космическаих скоростей** *ракет.* област на космични скорости
~, **критическая** *ядр.* критична област
~ **малых энергий** *ядр.* област на малки енергии
~ **медленных нейтронов** *ядр.* област на бавните неутрони
~ **масляного давления** *маш.* област на масленото налягане (*при плъзгащи лагери*)
~ **муссонов** *геофиз.* област на мусоните
~ **нагрузки** област [обхват] на натоварване (*при изпитване на материали*)
~ **насыщения** област [зона] на насищане
~ **неопределённости** *физ.* област на неопределеност
~, **неритовая** *геофиз.* неритична зона, континентална плиткост, шелф (*крайбрежна океанска зона с дълбочина до 200 м*)
~ **несрабатывания** *ел.* област [зона] на незадействуване (*напр. на защита, на реле*)
~, **нефтеносная** *геол.* нефтоносна област
~ **нечувствительности** област [зона] на нечувствителност
~ **низкого давления** *геофиз.* област на ниско налягане
~ **определения функции** *мат.* дефиниционна област на функция
~ **пассатов** *геофиз.* област на пасатите
~ **питания водоносного пласта** област [зона] за захранване на водоносния пласт
~ **пластических деформаций** *съпр.* зона на пластичните деформации
~ **подпора** *хидр.* област [участък] на подприщването; дължина на подприщването
~, **полярная** *геофиз.* полярна област
~ **приёма** *радио* зона на приемане
~ **применения** област на приложение
~ **производства** *икон.* производствена област
~ **пропорциональности** област на пропорционалност
~, **пустая** *изч.* празна област (*при автоматично четене на знаци*)
~, **рабочая** работна област
~ **разгрузки подземных вод** *вж.* **область выклинивания подземных вод**
~ **реактора, рабочая** *ядр.* работна [активна] зона на реактор
~ **резонанса** *физ.* резонансна област
~, **сверхзвуковая** *вж.* **область, гиперзвуковая**
~, **сейсмическая** *геофиз.* земетръсна [сеизмична] зона
~ **синхронизации** *ел.* област [зона] на синхронизиране
~ **слышимости** *ак.* област на чуването (*в зависимост от силата и честотата на звука*)
~ **спектра, видимая** *физ.* видима област на спектъра
~, **спектральная** *физ.* спектрална област
~ **срабатывания** *ел.* област [зона] на задействуване (*напр. на защита, на реле*)
~ **сходимости** *мат.* област на сходимост
~ **тени** *радио* мъртва[засенчена]зона; зона на мълчание
~ **температур** температурен обхват, температурна област
~ **турбулентности** *физ., хидр.* турбулентна област
~, **упруго-пластическая** *съпр.* еластично-пластична област
~ **устойчивости** област на устойчивост [стабилност]
~, **частотная** *ел.* честотен обхват, честотна област
~ **чёрного** *тлв.* площадка на гасящия импулс
~ **чувствительности** област на чувствителност
~, **эвфотическая** *геофиз.* евфотична зона (*плитководна добре осветена морска зона*)

~, **экваториальная** *геофиз.* екваториална област
~, **эмиттерная** емитерна област *или* зона *(полупроводници)*
~, **энергетическая** енергетична област
~, **ядерная** ядрена област
i-область *ж* област на собствена проводимост [i-проводимост] *(полупроводникова техника)*
n-область *ж* област на електронна проводимост [n-проводимост] *(полупроводникова техника)*
p-область *ж* област на дупчеста проводимост [p-проводимост] *(полупроводникова техника)*
облатка *ж* 1. капсула, хапче; таблетка 2. лепенка *(за запечатване на плик)*
облачность *ж метео* облачност
~, **переменная** променлива облачност
~, **сплошная** обща [тотална] облачност
обледенелый заледен, покрит с лед
обледенение *с* заледяване, покриване с лед; обледяване
~ **самолёта** обледяване на самолета
облесение *с гор.* залесяване
~ **пустошей** залесяване на пустеещи земи
облесённость *ж* залесеност
облёт *м ав.* 1. облетяване, обикаляне *(със самолет)* 2. пробно летене *(преди пускане на самолета в експлоатация)*
облив *м* 1. обливане 2. *вж.* **обливание 2** 3. *мет.* разлив *(дефект)*
~, **многоструйный** боядисване чрез многоструйно обливане
обливание *с* 1. обливане 2. *керам.* покриване с глазура [глеч]
обливина *ж* заобленост, неоформен ръб *(на дъска, греда — дефект)*
обливка *ж керам.* 1. глазура, глеч 2. глазиване, покриване с глазура [глеч]
обливной *керам.* глазурен, покрит с глазура
облицованный *стр.* облицован
облицовка *ж* 1. облицоване, обличане, покриване *(външно и вътрешно)* 2. облицовка, обшивка
~, **акустическая** звукопоглъщаща облицовка
~, **защитная** защитно облицоване; защитна облицовка
~, **каменная** каменна облицовка
~, **кирпичная** тухлена облицовка
~ **котла** облицовка на котел
~, **крупнопанельная** едропанелна облицовка
~, **огнеупорная** *мет.* огнеупорно облицоване; огнеупорна облицовка
~ **откосов** *стр.* облицовка на откоси *(на изкопи и насипи)*
~ **плотины** облицовка на язовирна стена
~ **радиатора** *авто* защитна броня на радиатора
~, **термоизоляционная** топлоизолационна облицовка [обшивка]
~ **топки** облицовка на пещ
~, **фасадная** *стр.* фасадна облицовка
~, **цементная** циментова замазка
~, **шамотная** *мет.* шамотова облицовка
облицовывание *с вж.* **облицовка 1**
облицовывать облицовам; обличам, покривам *(с камък, дърво, метал)*

обложение *с* **налогом** *икон.* данъчно облагане
обложка *ж* 1. *полигр.* мека корица *(на книга)*; мека папка 2. кора, ципа, налеп
облой *м обр. мет.* мустаци, чепаци *(на отливки, изковки и щамповки)*
облом *м* 1. отчупване, откъртване 2. място [повърхност] на отчупване
обломы *мн арх.* профили *(от които се съчетават профилираните части на архитектурен ред)*
обломки *мн (вж. също* **обломок** *м)* отломъци; отломки; трошляк
~, **древесные** отпадъчна дървесина
~ **разрушенного строения** *стр.* развалини
~ **судна** останки от кораб
обломок *м (вж. също* **обломки** *мн)* отломък, отломка
обломочный *геол.* отломъчен
облопачивание *с маш.* (комплект) лопатки *(на парна турбина)*
облуженный калайдисан
облуживать калайдисвам
облучатель *м* облъчвател; *радио* излъчвател
~, **изотопный** *ядр.* изотопен облъчвател
~, **линейный** линеен излъчвател, антена
~, **осколочный** *ядр.* облъчвател, съдържащ парчета на делене
~, **промышленный** *ядр.* промишлен облъчвател
~, **рентгеновский** рентгенов облъчвател
~, **рупорный** рупорен излъчвател
~, **точечный** точков излъчвател
облучать облъчвам
облучение *с* облъчване□**вызванный ~ -м** предизвикан от облъчване; **инициированный ~ -м** *вж.* **вызванный облучением**; **подвергать облучению** подлагам на облъчване; **стойкий к облучению** устойчив на облъчване; **чувствительный к облучению** чувствителен към облъчване
~ **альфа- (бета-) частицами** *ядр.* облъчване с алфа- (бета-) частици
~ **в реакторе** *ядр.* облъчване в реактор
~ **гамма-лучами** облъчване с гама-лъчи
~, **допустимое** допустимо облъчване
~, **импульсное** импулсно облъчване
~, **инфракрасное** инфрачервено облъчване
~, **летальное** летално [смъртоносно] облъчване
~, **локальное** *ядр.* местно облъчване
~, **направленное** насочено облъчване
~ **отражателя антенны** *радио* облъчване на антенен отражател
~, **профессиональное** *ядр.* професионално облъчване
~, **радиоактивное** радиоактивно облъчване
~, **радиолокационное** радиолокационно облъчване
~ **рентгеновскими лучами** облъчване с рентгенови лъчи
~, **световое** светлинно облъчване
~, **сублетальное** свръхсмъртоносно облъчване
~, **тотальное** тотално [общо] облъчване

~, **ультрафиоле́товое** ултравиолетово облъчване
~, **фо́новое** фоново облъчване
~, **хрони́ческое** хроническо облъчване *(при работа в рентгенови и радиологични лаборатории и при контакт с радиоактивни материали)*
~, **электромагни́тное** електромагнитно облъчване
облучённость *ж* енергетична осветеност *(в точка на повърхност)*
облучённый облъчен
обма́зка *ж* 1. обмазване, намазване, измазване 2. *стр.* мазилка; хастар 3. обмазка, замазка; маджун 4. *зав.* обмазка *(на електрод)*
~, **гидроизоляцио́нная** хидроизолационна обмазка [замазка]
~, **защи́тная** предпазна [защитна] замазка
~ **изло́жницы** *мет.* обмазване на кокила
~ **ковша́** *мет.* обмазване [измазване] на кофата *(за течен метал)*
~, **мелова́я** тебеширена [варова] замазка
~, **огнеупо́рная** огнеупорна замазка
~, **шамо́тная** *мет.* шамотова замазка
~ **электро́да** *зав.* обмазка на електрод
обма́зочный *(служещ или предназначен)* за обмазване
обма́зывание *с вж.* **обма́зка 1**
обма́зывать обмазвам, намазвам; измазвам
~ **опо́ку** *леяр.* обмазвам *(формовъчна)* каса
обма́нка *ж минер., остар.* бленда
~, **базальти́ческая рогова́я** *минер.* базалтов амфибол, базалтова хорнбленда
~, **жёлтая мышьяко́вая** *минер.* аурипигмент, естествен арсенов перисулфид
~, **ка́дмиевая** *минер.* кадмиева бленда, кадмиев сулфид
~, **ма́рганцевая** *минер.* манганова бленда, алабандин, манганов блясък, манганов (II) сулфид
~, **рогова́я** *минер.* амфибол хорнбленда
~, **сере́бряная** *минер.* антимонсребърна бленда, пираргирит, антимонов (III) сребърен сулфид
~, **сере́бряная рогова́я** *минер.* кераргирит, сребърен хлорид
~, **смоляна́я** *минер.* уранова смолеста руда, уранова пехбленда, пехбленда
~, **сурьмя́ная** *минер.* кермезит, пиростибнит, антимонова бленда
~, **сурьмя́но-сере́бряная** *вж.* **обма́нка, сере́бряная**
~, **ура́новая смоляна́я** *вж.* **обма́нка, смоляна́я**
~, **ци́нковая** *минер.* цинкова бленда, бленда, сфалерит
обма́сливание *с* омасляне, омасляване; омазняване
обма́тывание *с* обвиване, обличане, увиване
обма́тывать обвивам, обличам, увивам
обмежева́ние *с геод.* определяне [прокарване] на граници
обмеле́ние *с* спадане [понижаване] на водно равнище
обме́лка *ж* **по трафаре́там** разчертаване с креда по шаблони
обмело́вка *ж* разчертаване, очертаване с креда
обме́н *м* 1. обмяна, размяна; замяна; *(съобщителна, комуникационна)* връзка 2. обменяване, разменяване 3. *икон.* обмен
~, **азо́тистый** азотна обмяна
~, **анио́нный** *физ.* анионна обмяна
~, **а́томный** атомна обмяна
~, **белко́вый** белтъчна обмяна
~ **вагоне́ток** *мин.* обмяна [обмен] на вагонетки
~, **валю́тный** *икон.* обменяване на валута; валутен обмен
~ **веще́ств** обмяна на веществата
~, **во́дный** обмяна на водата, водна обмяна
~ **во́здуха** (кратност на) обмяна на въздуха *(вентилация)*
~, **двухсторо́нний** двустранна обмяна *(напр. на радиосигнали)*; двустранна връзка
~, **ду́плексный** *съобщ.* дуплексна обмяна [връзка]
~, **жирово́й** обмяна на мазнините
~ **заря́дами** *ел.* обмяна на заряди [товари]
~, **изото́пный** *ядр.* изотопна обмяна
~ **информа́цией** обмяна на информации, информационен обмен
~, **ио́нный** йонна обмяна
~, **квитанцио́нный** *(съобщителна)* връзка с потвърждаване на приемането
~, **конвекти́вный** *топл.* конвективна обмяна
~, **междугоро́дный** междуградска *(съобщителна)* връзка
~ **о́пытом** обмяна на опит
~ **основа́ний** *хим.* обмяна на основи [хидроокиси]
~, **почто́вый** пощенска връзка
~ **програ́ммами** *радио, тлв.* обмяна на програми
~, **пури́новый** *хим.* пуринова [нуклеинова] обмяна
~, **радиацио́нный** обмяна *(на топлина)* чрез излъчване, радиационна обмяна
~, **радиолюби́тельский** радиолюбителска *(съобщителна)* връзка
~, **телегра́фный** телеграфна обмяна *(брой на съобщения за определено време)*
~, **телефо́нный** телефонна обмяна *(брой на разговори за определено време)*
~, **теплово́й** топлинна обмяна
~, **това́рный** *икон.* стоков обмен
~, **хими́ческий** химическа обмяна, обмяна на химически вещества
~, **электро́нный** *физ.* електронна обмяна
~, **энергети́ческий** енергетична обмяна
~ **эне́ргией** обмяна на енергиите
обме́нный обменен; разменен
обме́р *м* мерене, премерване, измерване
~, **кали́бровый** измерване с калибри
~, **лека́льный** измерване с шаблони
~ **ме́рной ви́лкой** *гор.* мерене *(стъбла на дървета)* с дебеломер
~, **микрометри́ческий** мерене с микрометър [микрометричен уред]

~ **стопы́** взимане мярка на стъпалото *(при поръчване на обуща)*
~ **судо́в** измерване на кораби *(за установяване на регистровата вместимост)*
обмерза́ние *с* покриване с лед; замръзване
обме́рок *м стр., дърв.* нестандартен материал *(по размери)*
обмётка *ж текст.* обшиване, изплитане *(напр. на илици)*
обмётывание *с* **пе́тель** *текст.* обшиване на илик
обмо́л *м с. ст.* 1. смилане 2. (количество) смляно зърно
обмола́чивание *с вж.* **обмоло́т 1**
обмола́чивать *с. ст.* овършавам
обмоло́т *м с. ст.* 1. овършаване, вършеене 2. (количество) овършано зърно
обмо́лотый смлян
обмо́танный намотан, навит
обмо́тка *ж* 1. *ел.* намотка 2. *ел.* бандаж, оплетка; обвивка, покривка *(на кабел)* 3. намотаване, навиване
~, **ано́дная** анодна намотка
~, **антирезона́нсная** антирезонансна намотка
~, **асфальти́рованная** асфалтирана намотка
~, **бараба́нная** барабанна намотка
~, **безындукцио́нная** безиндуктивна намотка
~, **бескарка́сная** безскелетна намотка
~, **бесколле́кторная** безколекторна намотка
~, **бифиля́рная** бифилярна намотка
~, **блоки́рующая** блокираща намотка
~, **бума́жная** хартиен бандаж
~ **возбужде́ния** възбудителна намотка
~, **волнова́я** вълнова[последователна]намотка
~, **вспомога́тельная** помощна [спомагателна] намотка
~ **вспомога́тельного подмагни́чивания** намотка за спомагателно подмагнитване [предварително намагнитване]
~, **всыпна́я** насипна намотка *(шаблонна намотка, която се поставя в канала с насипване)*
~, **втори́чная** вторична намотка
~, **высоковольтная** намотка за високо напрежение, високоволтна намотка
~, **высокоо́мная** намотка с голямо *(електрическо)* съпротивление, високоомна намотка
~, **гале́тная** *вж.* **обмо́тка, ди́сковая**
~, **двухвитко́вая** двунавивкова намотка, намотка с две навивки
~, **двухпа́зная** двуканална намотка
~, **двухплоскостна́я** двустажна намотка
~, **двухря́дная** *вж.* **обмо́тка, двухплоскостна́я**
~, **двухсло́йная** двуслойна намотка
~, **двухстержнева́я** двупрътова намотка
~, **де́мпферная** [**демпфи́рующая**] успокоителна [демпферна] намотка
~, **диаметра́льная** диаметрална намотка
~, **ди́сковая** дискова [галетна] намотка
~, **дифференциа́льная** диференциална намотка
~, **дополни́тельная** допълнителна намотка
~, **дробношаговая** намотка с дробна стъпка
~ **из натура́льного шёлка** оплетка от естествена коприна
~ **из хлопчатобума́жной пря́жи** памучна оплетка
~, **измери́тельная** измервателна намотка
~, **индукцио́нная** индукционна намотка
~, **ка́бельная** кабелна намотка
~, **кату́шечная** бобинна [шаблонна] намотка
~, **кольцева́я** пръстеновидна намотка
~, **коммутацио́нная** комутационна [комутираща, променяща поляритета] намотка
~, **компа́ундная** компаундна намотка
~, **компенсацио́нная** [**компенси́рующая**] компенсационна [компенсираща] намотка
~, **концентри́ческая** концентрична намотка
~, **короткоза́мкнутая** накъсосвързана [накъсосъединена] намотка
~, **криоге́нная** криогенна намотка
~, **лине́йная** линейна намотка
~, **«лягуша́чья»** «жабешка» намотка
~, **многосло́йная** многослойна намотка
~, **многофа́зная** многофазна намотка
~, **многоходова́я** многоходова намотка
~, **многоэта́жная** многоетажна намотка
~, **мно́жественная после́довательная** многоходова последователна [вълнова] намотка
~, **мно́жественно-паралле́льная** многоходова паралелна намотка
~, **нагру́зочная** товарна намотка
~, **нака́льная** намотка за загряване, отоплителна намотка
~, **намагни́чивающая** намагнитваща намотка
~ **напряже́ния** напрежителна намотка
~, **насыпна́я** *вж.* **обмо́тка, всыпна́я**
~, **неза́мкнутая** отворена намотка
~, **непреры́вная** непрекъсната намотка
~, **низково́льтная** намотка на ниско напрежение, нисковолтна намотка
~ **но́жки пу́говицы** *текст.* обвиване [омотаване] столчето на копче
~ **обра́тной свя́зи** намотка за обратна връзка
~, **одновитко́вая** еднонавивкова намотка, намотка с една навивка
~, **однопа́зная** едноканална намотка
~, **односло́йная** еднослойна намотка
~, **одностержнева́я** еднопрътова намотка
~, **однофа́зная** еднофазна намотка
~, **одноходова́я** едноходова [проста] намотка
~, **основна́я рабо́чая** основна работна намотка *(котвена)*
~, **паралле́льная** паралелна намотка
~, **перви́чная** първична намотка
~, **перекрёстная** [**перекре́щенная**] кръстосана намотка
~, **петлева́я** паралелна [листова] намотка
~, **печа́тная** печатна намотка
~, **повыша́ющая** *вж.* **обмо́тка, высоково́льтная**
~, **подмагни́чивающая** подмагнитваща намотка, намотка за предварително намагнитване
~, **полноша́говая** намотка с цяла стъпка, диаметрална намотка
~, **понижа́ющая** *вж.* **обмо́тка, низково́льтная**
~, **после́довательная** последователна [вълнова] намотка

~, послéдовательно-параллéльная последователно паралелна намотка
~, прáвая [правоходовáя] надясно навита намотка
~, приёмная първична намотка *(на трансформатор)*
~, прóволочная бобина *(част от намотка)*
~, противокомпáундная противокомпаундна намотка
~, протя́жная [проши́вная] прошита намотка
~, пусковáя пускова намотка
~, рабóчая 1. работна намотка 2. изключваща [освобождаваща] намотка *(на реле)*
~, размагни́чивающая размагнитваща намотка
~, разóмкнутая *вж.* **обмóтка, незáмкнутая**
~, регулирóвочная [регули́рующая] регулационна [регулираща] намотка
~ рóтора намотка на ротор, роторна намотка
~ самовозбуждéния самовъзбуждаща се намотка
~, сверхпроводя́щая свръхпроводеща намотка
~, секциони́рованная секционирана намотка *(с отводи)*
~, сéриесная последователно свързана намотка
~, силовáя силова намотка, намотка в силова верига
~, симметри́чная *вж.* **обмóтка, шаблóнная**
~, си́нусная синусна намотка *(намотка, чийто брой на навивките се изменя по синусоидален закон)*
~, слоевáя *вж* **обмóтка, многослóйная**
~, смéшанная *вж.* **обмóтка, «лягушáчья»**
~ смещéния *вж.* **обмóтка вспомогáтельного подмагни́чивания**
~, сосредотóченная съсредоточена намотка
~, сóтовая намотка тип пчелна пита
~, спирáльная спирална намотка
~ стáтора статорна намотка, намотка на статора
~, стержневáя прътова намотка
~, ступéнчатая стъпална [настъпалена] намотка
~ с удлинённым шáгом намотка с удължена стъпка
~ с укорóченным шáгом намотка със скъсена стъпка
~, тóковая токова намотка
~, токоограни́чивающая токоограничаваща намотка
~, тормознáя задържаща намотка *(на реле)*
~, трети́чная изравняваща [третична] намотка *(в трансформатор)*
~, трёхфáзная трифазна намотка, намотка за трифазен променлив ток
~, удéрживающая *вж.* **обмóтка, тормознáя**
~ управлéния намотка за управление, управляваща намотка
~, уравни́тельная изравнителна [изравняваща] намотка
~, усили́тельная усилвателна намотка, намотка на усилвател
~, успокои́тельная *вж.* **обмóтка, дéмпферная**
~, фáзная [фáзовая] фазова намотка
~, хлопчатобумáжная бандаж от памучна лента
~, хóрдовая хордова намотка, намотка със скъсена стъпка
~, цилиндри́ческая цилиндрична намотка
~, шаблóнная шаблонна намотка
~, шёлковая бандаж от копринена лента
~, ши́нная шинна [прътова] намотка
~, ши́тая *вж.* **обмóтка, протя́жная**
~, шунтовáя паралелно свързана намотка, паралелна намотка
~, эвольвéнтная еволвентна намотка
~, экрани́рующая екранираща намотка
~ я́коря намотка на котва, котвена намотка
обмоткодержáтель *м ел.* намоткодържател, намоткодържач
обмóточный намотъчен, *(служещ)* за намотаване
обмурóванный иззидан, зазидан; облицован
обмурóвка *ж* 1. иззидване; облицоване 2. зидария; облицовка *(издържаща на високи температури)*
~, безобши́вочная неизмазана зидария
~, кирпи́чная тухлена зидария
~ клáдкой иззидване
~ котлá зидария на котел
~, набивнáя набивна [суха] зидария
~, огнеупóрная огнеупорна зидария
~, панéльная панелна зидария
~, шамóтная шамотова зидария
обмылóвка *ж* **детáлей** *текст.* очертаване на елементите *(върху плата преди кроене)*
обнажéние *с геол., мин.* разкритие, разкриване; оголване, излаз *(на скала)* на повърхността
~, естéственное естествено разкритие
~ жи́лы разкритие на жила
~, искýсственное изкуствено разкритие
~ масси́ва разкриване на масив
~ месторождéния разкриване на находище
~ пластá разкриване на пласт
~ пóчвы *с. ст.* оголване на почвата
~, скры́тое скрито разкриване
обнажённый *геол.* разкрит; оголен; излизащ на повърхността
обнали́чивание *с дърв.* опервазване
обнарýжение *с* откриване, разкриване; издирване; намиране
~ мéста повреждéния *ел.* откриване на мястото на повредата
~ неиспрáвностей откриване [установяване] на повредата
~ радиоакти́вности *ядр.* откриване на радиоактивност
обнаружи́тель *м* **косми́ческих лучéй** *ав.* уред за откриване на космични лъчи
~ оши́бки *радио* индикатор за грешки
~ радиовóлн *радио* вълнов детектор
обновлéние *с* 1. обновяване, възстановяване, опресняване; поправяне, ремонтиране 2. *изч.* актуализиране *(напр. на текущата информация)*
~ пáмяти *изч.* обновяване [опресняване] на паметта

~ шла́ка *мет.* подновяване на шлаката
обноси́ть обграждам, ограждам; обкръжавам
~ и́згородью ограждам
обно́ска *ж стр.* шнурово скеле *(при изкопни работи)*
обогати́мость *ж* обогатимост *(на полезни изкопаеми)*
обогати́тель *м* **1.** *авто* обогатител, икономайзер *(на карбуратор)* **2.** *мин.* обогатител *(работник в обогатително предприятие)*
~, ва́куумный обогатител с *(автоматично)* вакуумно действие
~, механи́ческий обогатител с механично задействуване
~ угля *мин.* обогатител на въглища
обогаща́ть *мин.* обогатявам
обогаще́ние *с авто, мин.* обогатяване
~, возду́шное въздушно обогатяване; отвяване
~ в отса́дочных маши́нах *мин.* обогатяване в утаечни машини
~ в тяжёлой суспе́нзии *мин.* обогатяване в тежка суспензия
~, гидравли́ческое *мин.* водно обогатяване
~, гравитацио́нное *мин.* гравитачно [гравитационно] обогатяване
~ дутья́ *мет.* обогатяване на вдухвания въздух *(с кислород)*
~ изото́пов *ядр.* обогатяване на изотопите
~ кислоро́дом *мет.* обогатяване с кислород *(на вдухването)*
~, магни́тное *мин.* магнитно обогатяване
~, механи́ческое *мин.* механично обогатяване *(с бъркачка)*
~ мо́крым путём *мин.* мокро обогатяване
~ на стола́х *мин.* обогатяване на концентрационна маса
~ отса́дкой *мин.* обогатяване чрез утаяване
~, пневмати́ческое *вж.* **обогаще́ние, возду́шное**
~ по вне́шним при́знакам *мин.* ръчно отбиране *(по външни белези)*
~ по кру́пности кусков *мин.* отбиране по големина *(и форма)*
~ поле́зных ископа́емых *мин.* обогатяване на полезни изкопаеми
~ по тре́нию обогатяване чрез триене
~ радиоакти́вного изото́па *ядр.* обогатяване на радиоактивния изотоп *(за естествена смес от изотопи)*
~ руд *мин.* обогатяване на руди
~, ручно́е *мин.* ръчно отбиране
~ сме́си *авто* обогатяване на *(горивна)* смес
~, сухо́е *мин.* сухо обогатяване, суха концентрация
~ то́плива обогатяване на горивото
~ углеро́дом *мет.* обогатяване на въглерод, навъглеродяване
~ у́гля обогатяване на въглища
~, флотацио́нное флотационно обогатяване
~, хими́ческое химическо обогатяване
~, электри́ческое електрическо обогатяване
~, электромагни́тное електромагнитно обогатяване
~, электростати́ческое електростатично обогатяване
обогащённый *мин.* обогатен; очистен; концентриран
обогре́в *м* загряване, затопляне; отопляване
~, вне́шний загряване *(с подаване на топлина)* отвън
~ водяно́й ба́ней загряване във водна баня
~ водяно́й руба́шкой загряване с водна риза *(напр. на водна баня)*
~, дугово́й загряване с *(електрическа)* дъга
~, инфракра́сный загряване с инфрачервени лъчи
~ каби́ны *авто* затопляне [отопляване] на кабината
~ лобово́го стекла́ *авто* отопляване на предното стъкло
~, огнево́й загряване *(непосредствено)* на огън
~ о́стрым па́ром загряване с директна [остра] пара
~ отходя́щими га́зами подгряване [отопляване] с отработени газове
~, парово́й парно загряване
~ перегре́той водо́й загряване с прегрята вода; водно отопление
~, печно́й отопляване с печка
~ пре́сса нагревателно устройство на преса
~, электри́ческий електрическо загряване
обогрева́ние *с* загряване, затопляне; нагряване
обогрева́тель *м* нагревател, нагревателно устройство, отоплител
~ ветрово́го стекла́ *авто* отоплител на предното стъкло
~, индукцио́нный *терм.* индукционен нагревател
~, инфракра́сный нагревател с инфрачервени лъчи
~, стре́лочный *жп.* нагревател на стрелка
~, электри́ческий електрически нагревател
обогрева́ть загрявам, затоплям; отоплявам
о́бод *м* **1.** венец; обръч, пояс, околище; шина *(на колело)* **2.** бандаж *(на колело)* **3.** *авто* джанта
~, вы́пуклый венец *(на ремъчна шайба)* със сферично изпъкнала повърхнина
~, глубо́кий *авто* дълбока джанта
~, двухребо́рдный двуребордов венец *(напр. на ходово колело на кран)*
~, зу́бчатый зъбен венец, венец на зъбно колело
~, кана́тный венец *(на ролка)* с канал за въжето
~, клинoво́й венец *(на ремъчна шайба)* за клинов ремък
~ колеса́ **1.** венец на колело *(вкл. шина или бандаж на колело)* **2.** венец на *(зъбно)* колело
~ маховика́ *авто* *(зъбен)* венец на маховика
~ направля́ющего аппара́та венец на направляващия апарат *(на парна турбина)*
~, направля́ющий направляващ пръстен *(на въртящ се кран)*

~, **пло́ский** 1. *авто* плоска джанта 2. плосък венец *(на ремъчна шайба)*
~ **рабо́чего колеса́ турби́ны** венец на работното колело на турбина
~, **разъёмный** [**разбо́рный**] *авто* разглобяема джанта
~ **ро́тора** венец на ротора
~ **рулево́го колеса́** *авто* венец на кормилното колело
~ **с грунтозаце́пами** венец *(напр. на колело на трактор)* с грайфери
~, **составно́й** *вж.* **обод, разъёмный**
~, **тормозно́й** пръстен [венец] на спирачна шайба
~, **це́вочный** венец на цевно колело *(при цевно сцепване)*
~, **це́льный** цял венец *(изработен от едно парче)*
~, **червя́чный** венец на червячно колело
~ **шки́ва** венец на ремъчна шайба
ободо́к *м* 1. оковка, обковка; кант, ивица *(околовръстна)* 2. малък венец [обръч], венче
~, **дифракцио́нный** *опт.* дифракционен ръб [край]
~ **фа́ры** *авто* гривна на фара
обожжённый изпечен; изпържен; калциниран
~ **на́мертво** 1. *керам.* напълно [изцяло] изпечен 2. *мет.* напълно [изцяло] изпържен *(до окисляване на цялото количество сяра в рудата)* 3. *(изпичане при по-висока температура с влошаване на качеството на материала)*
обозначе́ние *с* 1. означаване, означение; отбелязване 2. знак, белег
~, **бу́квенное** буквено означаване
~, **восьмери́чное** *изч.* осемзначно [осмично] означаване
~, **графи́ческое** графично означаване
~, **двои́чное** *изч.* двоично [двузначно] означаване
~, **коди́рованное** кодирано означение
~, **ма́тричное** *мат.* матрично означение; матрично изразяване
~, **светосигна́льное** *ав.* означаване със светлинни сигнали *(на граници на летище)*
~, **светово́е** *ав.* светлинно означаване *(на препятствие)*
~, **торго́вое** търговски знак
~, **усло́вное** условно [съкратено] означаване
~, **хими́ческое** химично обозначение; химичен символ
~, **цифрово́е** цифрово означение
обо́и *мн харт., стр.* тапети
обо́йка *ж* 1. *хран.* лющачка, ударно-лющачна машина 2. тапициране, покриване; тапицировка
обо́йма *ж* 1. кутия, кожух; блок, носеща конструкция 2. скоба, обръч, рамка 3. гнездо, легло 4. кафез, сепаратор *(на търкалящ лагер)* 5. *воен.* пълнител, пачка; патронна тенекийка
~, **бло́чная** кутия [рамка] на скрипец *(подвижна или неподвижна)*
~, **крюкова́я** кутия на куката *(напр. на кран)*
~, **многобло́чная** многоролкова кутия *или* рамка *(на полиспаст)*
~, **неподви́жная** неподвижна кутия *(на скрипец)*
~, **патро́нная** *вж.* **обо́йма 5**
~, **подви́жная** подвижна кутия *(на скрипец)*
~, **полиспа́стная** кутия [рамка] на полиспаст
~, **рессо́рная** скоба [стреме] на ресор
~, **ро́ликовая** кафез [сепаратор] на ролков лагер
~ **са́льника** капак на салник
~ **соплово́го аппара́та** носач на дюзовия апарат
~, **ца́пфенная** *(носещо)* легло [гнездо] на цапфа
~, **ша́риковая** кафез [сепаратор] на сачмен лагер
~, **щёточная** *ел.* кутия [кожух] на четка
обо́ймица *ж* подвижен ролков блок *(на кран)*; подвижен скрипец *(при повдигане с лебедка)*
обо́йная *ж* тапицерска работилница
обо́йный 1. тапетен 2. тапицерски
обо́йщик *м* 1. работник-специалист по лепене на тапети 2. тапицер
о́болонь *ж дърв.* беловина *(най-младия кръг под кората на стъблото)*
оболо́чка *ж* 1. обвивка; външна покривка; ципа 2. *стр.* черупка
~, **адиабати́ческая** адиабатна обвивка
~, **а́рочная** *стр.* дъгова черупка
~ **а́тома, электро́нная** електронна обвивка на атома
~ **аэроста́та** обвивка *или* обшивка на аеростат [балон]
~, **бесфона́рная** *стр.* черупка без горно осветление
~, **вале́нтная** *физ.* валентен слой
~, **взрывобезопа́сная** *мин.* взривобезопасна обвивка
~, **влагозащи́тная** влагозащитна [водоизолационна] обвивка
~, **водяна́я** водна обвивка
~, **возду́шная** въздушна обвивка
~, **га́зовая** газова обвивка
~, **ги́бкая** *стр.* еластична обвивка
~ **двоя́кой кривизны́** *стр.* черупка с двойна кривина
~, **железобето́нная** стоманобетонена черупка
~, **жёсткая** *стр.* твърда, корава, неподдаваща черупка
~, **за́мкнутая** *физ.* затворена обвивка
~, **запо́лненная** *вж.* **оболо́чка, за́мкнутая**
~, **защи́тная** защитна обвивка
~, **изоли́рующая** изолираща обвивка
~ **ине́ртного га́за** обвивка [покривка] от инертен газ
~, **ио́нная** *физ.* йонна обвивка, йонен слой
~, **ка́бельная** *ел.* кабелна обвивка
~, **консо́льная** *стр.* конзолна черупка
~ **-ку́пол** *стр.* куполна черупка
~, **многопролётная** *стр.* черупка на няколко опори
~, **многосло́йная** многослойна [многопластова] обвивка

~, **незамкнутая** [**незаполненная**] *физ.* незапълнена обвивка, незапълнен слой
~, **нейтронная** неутронен слой
~ **одинарной кривизны** *стр.* черупка с единична кривина
~ **патрона** гилза на фасунга *(за електрическа крушка)*
~, **пластмассовая** пластмасова обвивка
~, **поверхностная** повърхностен слой
~, **проводящая** *(електро-)* проводещ слой
~ **пули** мантия на куршум
~, **ребристая** *стр.* ребрена черупка, черупка с ребра
~, **резиновая** *ел.* каучукова [гумена] обвивка
~, **свинцовая** оловна обвивка, оловна мантия *(отвън)*; оловна облицовка *(отвътре — напр. на вана)*
~, **сиалическая** *геол.* сиал *(остаряло название на земната кора въз основа на състава ѝ: силиций, алуминий)*
~, **симатическая** *геол.* сима *(остаряло название на части от земната мантия въз основа на състава им: силиций, магнезий)*
~, **складчатая** *стр.* черупка с вълнообразно сечение
~, **сольватная** *хим.* солватна обвивка
~, **сферическая** сферична обвивка
~ **тепловыделяющего элемента** *ядр.* обвивка на горивния елемент *(в реактора)*
~ **теплообменника** кожух на топлообменен апарат
~, **тонкостенная** *стр.* тънкостенна черупка
~, **урановая** *ядр.* уранова обвивка
~, **ферритовая** *ел.* феритна обвивка, феритен корпус
~, **хлорвиниловая** поливинилхлоридна обвивка
~, **цилиндрическая** *стр.* цилиндрична черупка
~, **частично заполненная** *физ.* частично запълнен слой *(на електронната обвивка на атома)*
~, **шедовая** *стр.* шедова черупка
~, **шлаковая** *мет.* шлаково покритие *(напр. на разтопен метал)*
~, **шланговая** *ел.* гъвкава тръба, черво, ръкав *(обикн. за изолация)*
~, **экзотермическая** *леяр.* екзотермичен защитен слой
~, **экранирующая** екранираща обвивка, екраниращ слой, екран
~, **электронная** *физ.* електронна обвивка *(на атома)*
~, **ядерная** *физ.* ядрен слой *(в слоест модел на ядро)*
оболочковый обвивен, покривен; *леяр.* черупков *(за форма)*
оборачиваемость *ж икон.* обращаемост
~ **вагона** *жп.* вагонооборот
~ **оборотных средств** *икон.* обращаемост на оборотните средства
~ **сушила** пропускателна способност на сушилня
оборачиватель *м с. ст.* обръщател, обръщачка *(напр. на сено)*
оборачивать пласт *с. ст.* обръщам пласт
оборвать цепь *ел.* прекъсвам верига
оборка *ж* 1. *полигр.* врязване *(набор на парчета редове с оставено място за клише)* 2. *текст.* волан, рюш; гънка
~ **кровли** *мин.* почистване на горнището *(операция от цикъла на напредването — за предпазване от случайно таванно обрушване)*
~ **текстом** врязване *(на клише)* в текстов набор
оборот *м* 1. оборот *(на вал, колело)*; завъртване, обръщане *(на 360°)*; цикъл 2. *икон.* обращение; оборот *(паричен, стоков)* 3. завой, извивка *(напр. на река)* 4. *с. ст.* обръщане, преобръщане *(напр. на почвата при оран)* 5. коляно, дъга *(на тръбопровод, канал)* 6. възврат, връщане *(на отпадъци в производството)*
~ **вагона** *жп.* вагонооборот
~, **валовой** *икон.* общ оборот
~ **варки** *харт.* цикъл на варене
~, **внутризаводской** *икон.* вътрешнозаводски оборот *(определя се с оглед на вътрешнозаводския транспорт)*
~, **годовой** *икон.* годишен оборот
~, **грузовой** *трансп.* товарооборот *(за определено време)*
~ **котла** *харт.* цикъл на котел
~, **неполный** непълен оборот *(по-малък от 360°)*
~, **пассажирский** брой на пътниците *(за определено време)*
~ **пласта** *с. ст.* обръщане [преобръщане] на пласт
~ **полевых культур** *с. ст.* плодосменна система *(на сеитбообращение в земеделието)*
~, **полный** пълен оборот, пълно завъртване
~ **рубки** *гор.* цикъл [турнус] на сеч [сечене]
~, **товарный** *икон.* стокооборот
~ **трубы** коляно, дъга
оборотный 1. оборотен *(напр. за средства, вагони, станция)* 2. обратен; обръщаем, двустранен *(за посока на въртене)* 3. циркулиращ, участвуващ в затворен цикъл *(напр. за охлаждаща вода)*
обороты *мн* (брой на) обороти
~, **высокие** високи обороти
~ **двигателя** (брой на) обороти на двигател
~, **критические** критични обороти *(напр. с оглед на резонанс)*
~, **минимально-устойчивые** най-малки устойчиви обороти
~, **переменные** променливи обороти
~, **пусковые** обороти при пускане *(в ход)*
~ **холостого хода** обороти на свободен [празен] ход
оборудование *с* 1. обзавеждане, съоръжаване, снабдяване 2. *(технически)* съоръжения, *(техническо)* обзавеждане; материална част, инвентар, машинен парк
~, **аварийно-спасательное** аварийно-спасително обзавеждане

~, **авиацио́нное** авиационни съоръжения
~, **бортово́е** бордови съоръжения
~, **буксиро́вочное** устройство [съоръжения] за буксиране
~, **бурово́е** *мин.* сондажно [пробивно] съоръжение
~, **бытово́е** битово обзавеждане *(напр. на пътнически самолет)*
~, **вентиляцио́нное** вентилационни съоръжения
~, **взрывобезопа́сное** взривобезоопасни съоръжения
~, **водоотли́вное** отводнителни съоръжения
~, **вскрышно́е** *мин.* съоръжения за разкриване
~, **вспомога́тельное** спомагателно [помощно] обзавеждане; спомагателни съоръжения
~, **встро́енное** встроено [вградено] обзавеждане *(напр. мебели)*
~, **высоково́льтное** *(електрически)* съоръжения за високо напрежение
~, **высо́тное** *ав.* съоръжения за летене на голяма височина
~, **гара́жное** гаражно обзавеждане
~, **геодези́ческое** геодезични съоръжения
~, **го́рное** минни [руднични] съоръжения
~, **горноспаса́тельное** минноспасителни съоръжения
~ **дистанцио́нного управле́ния** устройство [съоръжения] за дистанционно управление
~, **до́бычное** *мин.* добивни съоръжения
~ **до́менное** съоръжения за висока пещ
~ **дроби́льно-подготови́тельное** трошачни и подготвителни машини
~, **заводско́е** заводски машинен парк, машини и съоръжения на завод
~, **защи́тное** защитни съоръжения, защита
~, **звуковоспроизводя́щее** *кфт.* звуковъзпроизвеждаща апаратура
~, **звукозапи́сывающее** *кфт.* звукозаписваща апаратура
~, **инжене́рно-аэродро́мное** *ав.* инженерно-летищни съоръжения
~, **искробезопа́сное** *мин.* искробезопасни съоръжения
~, **испыта́тельное** съоръжения за изпитване
~, **карье́рное** *стр.* кариерни съоръжения
~, **коммутацио́нное** *ел.* комутационни съоръжения, комутационна апаратура
~, **компле́ктное** комплектни съоръжения *(за определено производство или получени като комплектна доставка)*
~, **комплекту́ющее** комплектуващи съоръжения *(най-често стандартни съоръжения — напр. двигатели, редуктори, командна апаратура, които комплектуват специализирани съоръжения)*
~, **конто́рское** *орг.* канцеларско обзавеждане
~, **контро́льное** контролни съоръжения, контролно обзавеждане
~, **контро́льно-измери́тельное** контролно-измервателно обзавеждане
~, **коте́льное** котелно обзавеждане
~, **кра́новое** кранови съоръжения, кранове
~, **кузне́чно-пре́ссовое** ковашко-пресови машини и съоръжения
~, **лаборато́рное** лабораторно обзавеждане
~, **лине́йное** *ел.* съоръжения към електропровод [линия]
~, **лите́йное** леярски машини и съоръжения
~, **массоподготви́тельное** *харт.* съоръжения за подготовка на хартиена маса
~, **маши́нное** машинен парк, машини *(напр. на участък, цех, завод)*
~, **металлобраба́тывающее** металообработващи машини *(и съоръжения)*
~, **металлоре́жущее** металорежещи машини
~, **механи́ческое** *вж.* **обору́дование, маши́нное**
~, **монта́жное** *стр.* монтажни съоръжения *(при монтажно строителство)*
~, **навесно́е** *с. ст.* навесни машини *(без собствена ходова система)*
~, **навигацио́нное** *ав.*, *кораб.* навигационна апаратура, навигационни съоръжения
~, **освети́тельное** *ел.* осветителни съоръжения
~, **отка́точное** *мин.* извозни съоръжения
~, **отопи́тельно-вентиляцио́нное** отоплително-вентилационни съоръжения
~, **периферийное** *изч.* периферно устройство
~, **печно́е** *мет.* пещни съоръжения
~, **погру́зочно-разгру́зочное** товарно-разтоварни съоръжения
~, **подзе́мное** *мин.* подземни съоръжения, съоръжения за подземна работа
~, **подъёмно-тра́нспортное** транспортно-повдигателни съоръжения
~, **пожа́рное** противопожарни съоръжения, пожарен инвентар
~, **прока́тное** машини и съоръжения за валцуване
~, **промы́шленное** промишлено обзавеждане
~, **противообледени́тельное** *ав.* противообледеняващо устройство
~, **противопожа́рное** *вж.* **обору́дование, пожа́рное**
~, **прохо́дческое** *мин.* проходчески съоръжения
~, **рабо́чее** работни машини и съоръжения
~, **радиолокацио́нное** радиолокационни съоръжения [средства, устройства]
~, **радиотехни́ческое** радиотехнически съоръжения [средства, устройства]
~, **разве́дочное** *мин.* проучвателни съоръжения
~ **реа́ктора** *ядр.* съоръжения на реактора
~, **резе́рвное** резервно обзавеждане; резервни съоръжения
~, **репродукцио́нное** *полигр.* репродукционно обзавеждане
~, **рудни́чное** руднични машини и съоръжения
~, **сантехни́ческое** санитарно-техническо обзавеждане
~, **сваебо́йное** съоръжения за набиване на пилоти
~, **сва́рочное** заваръчни машини и съоръжения

~, **светосигна́льное** светлинносигнални съоръжения [устройства], съоръжения [устройства] за светлинна сигнализация
~, **серийное** серийно *произвеждани* машини и съоръжения
~, **силово́е** силови [енергетични] машини и съоръжения
~, **специа́льное** специални машини и съоръжения, специално обзавеждане *(несерийно производство)*
~, **стано́чное** (производствен) машинен парк, *(за механично обработване)*
~, **станцио́нное** *ел.* станционни съоръжения; съоръжения за централа *(напр. електроцентрала, телефонна централа)*
~, **ста́ртовое** *ракет.* стартови [пускови] съоръжения
~, **стро́йтельное** строителни машини и съоръжения
~, **студи́йное** студийни съоръжения, студийна апаратура
~, **такела́жное** такелажни съоръжения *(за вдигане, пренасяне и монтаж на машини и съоръжения)*
~, **технологи́ческое** технологични машини и съоръжения
~, **типово́е** типово обзавеждане *(типово производство)*
~, **тра́нспортное** транспортни съоръжения
~, **убо́рочное** *мин.* съоръжения за товарене [извозване] *(на продукцията)*
~, **устано́вочное** *ел.* инсталационни [монтажни] съоръжения
~, **усили́тельное** *ел.* усилвателна инсталация [апаратура]
~, **фонта́нное** *мин.* фонтанни съоръжения
~, **фотомехани́ческое** *полигр.* фотомеханично обзавеждане
~, **хими́ческое** химически машини и съоръжения
~, **ходово́е** автомобилен [подвижен] парк
~, **холоди́льное** хладилни машини и съоръжения
~, **цехово́е** цехов машинен парк, машини и съоръжения на цех
~, **эксперимента́льное** експериментално [опитно] обзавеждане, експериментални съоръжения
~, **электри́ческое** електрически съоръжения
~, **электро́нное** електронни съоръжения; електронна апаратура
~, **электроннокопирова́льное** *полигр.* обзавеждане за електронно копиране
~, **электротехни́ческое** електротехнически съоръжения
~, **электротя́говое** електротягови съоръжения
~, **энергети́ческое** енергетични [силови] машини и съоръжения
борýдованный обзаведен, съоръжен, снабден
оборýдовать обзавеждам, съоръжавам, снабдявам
обоснова́ние *с* 1. обосноване, мотивиране 2. *геод.* основа
~, **высо́тное** нивелачна основа
~, **геодези́ческое** геодезична основа
~, **съёмочное** снимачна основа
~, **экономи́ческое** икономическо основание
обособле́ние *с* обособяване, отделяне; изолиране
обо́чина *ж стр.* банкет *(на път)*
обраба́тываемость *ж* обработваемост
~ **ре́занием** обработваемост чрез рязане *(напр. на метал, дърво)*
обраба́тывать обработвам, изработвам
обрабо́тка *ж* 1. обработване 2. обработка
~, **абрази́вная** *маш.* абразивно обработване *(цели се да се снеме повече материал в кратко време, докато за шлифовъчно обработване целта е точен размер при малък припуск)*
~, **абрази́вно-стру́йная** абразивно-струйно обработване [почистване]
~, **автокла́вная** обработване в автоклав, автоклавно обработване
~, **автома́тная** автоматно обработване, обработване на автомати
~, **аналити́ческая** аналитично обработване *(напр. на опитно получени числени резултати)*
~, **ано́дно-механи́ческая** анодно-механично обработване
~, **антикоррози́йная** антикорозийно обработване
~, **бесстру́жечная** обработване без снемане на стружка, безстружково обработване
~, **вибрацио́нная** *стр.* вибрационно обработване *(на бетон)*, вибриране
~ **воды́** обработване [подготовка] на водата; омекотяване на водата
~ **воды́, докотлова́я** обработване на водата, преди да постъпи в *(парния)* котел
~, **высокотемперату́рная** високотемпературно обработване
~, **газопла́менная** *мет.* газопламъчно обработване
~, **горя́чая** 1. термично обработване, термообработване 2. обработване *(чрез пластична деформация)* на горещо
~, **графи́ческая** графично обработване *(напр. на опитно получени резултати)*
~, **гру́бая** грубо [предварително] обработване
~, **группова́я** *изч.* групово обработване; групова обработка
~ **давле́нием** обработване под [чрез] налягане *(напр. коване, щамповане)*
~ **да́нных** *изч.* обработване на данни
~, **дробестру́йная** сачмоструйно обработване, обработване със струя от сачми
~, **защи́тная** защитно обработване, защитно покриване
~, **зя́блевая** *с. ст.* есенна *(дълбока)* оран
~ **излуче́нием** *ядр.* обработване посредством излъчване
~, **индукцио́нная** *мет.* индукционно обработване
~ **информа́ции** *изч.* обработване на информация, обработване на данни

~, **кисло́тная** 1. *хим.* обработване с киселина 2. *мин.* киселинно обработване *(на сондаж)*
~, **конта́ктная электроискрова́я** контактно електроискрово обработаване
~, **копирова́льная** обработване чрез копиране *(напр. на струг, на фрезмашина)*
~, **кузне́чная** ковашко обработване, изковаване
~, **ла́зерная** обработване с лазер *(напр. заваряване, пробиване на малки отвори, рязане)*
~, **маши́нная** машинно обработване
~, **междуря́дная** *с. ст.* междуредово обработване
~ **мета́ллов ре́занием** обработване на металите чрез рязане
~, **механи́ческая** механично обработване
~, **многорезцо́вая** многоножово обработване *(напр. на струг)*
~, **многопозицио́нная** многопозиционно обработване
~, **мо́края** *хим.* мокро обработване
~ **мо́лотом** обработване на *(ковашки)* чук, коване
~ **наблюде́ний** обработване [анализиране] на наблюдения
~ **на копирова́льных станка́х** обработване на копировъчни [копировални] машини
~ **на́черно** *вж.* **обрабо́тка, гру́бая**
~ **на́чисто** *вж.* **обрабо́тка, чистова́я**
~, **низкотемперату́рная** *терм.* нискотемпературно обработване
~ **обто́чкой** *сбр. мет.* обстъргване, струговане
~, **огнева́я** обработване на огън *(напр. стъкло)*
~, **оконча́тельная** окончателно обработване, обработване в завършен вид
~, **отде́лочная** обработване за заглаждане *(обикн. последно, довършващо обработване)*
~, **па́рная** *(едновременно)* обработване на две еднакви части
~, **патро́нная** *обр. мет.* обработване в патронник *(напр. на струг)*
~, **перекрёстная** *с. ст.* кръстосано обработване *(на почва)*
~, **пескостру́йная** пясъкоструйно обработване [почистване], опесъчаване
~, **пласти́ческая** пластично обработване, обработване чрез пластична деформация
~, **плу́жная** *с. ст.* обработване с плуг
~, **пове́рхностная** повърхностно обработване
~ **под давле́нием** *вж.* **обрабо́тка давле́нием**
~ **под мра́мор** *стр.* облицоване с мрамор
~ **по́езда** *жп.* подготовка на влака *(за пътуване)*
~ **по́чвы, основна́я** *вж.* **обрабо́тка, зя́блевая**
~ **по́чвы, поло́сная** *с. ст.* обработване на почвата на ивици
~ **по́чвы, сплошна́я** *с. ст.* слято обработване на почвата
~, **предвари́тельная** предварително [подготвително] обработване; *обр. мет.* грубо обработване
~, **радиацио́нная** *ядр.* радиационно обработване
~ **радиоакти́вных отхо́дов** *ядр.* обработване на радиоактивните отпадъци
~ **револьве́рная** обработване на револверна машина *(напр. на револверен струг)*
~, **редакцио́нная** *полигр.* редакционно обработване, редактиране *(на ръкопис)*
~ **ре́занием** обработване чрез рязане *(напр. на метал, дърво)*, обработване със снемане на стружка
~ **руды́, механи́ческая** *мин.* механично обработване на руда
~, **ручна́я** ръчно обработване
~, **сверхто́нкая** прецизно обработване, обработване с повишена точност
~ **сигна́лов** *радио* обработване на сигнали
~, **скоростна́я** скоростно обработване, обработване по скоростни методи
~, **слеса́рная** шлосерско обработване
~ **сни́мков** 1. *(фотохимично)* обработване на снимки 2. *геод.* обработване на снимки *(във фотограметрията)*
~ **сня́тием стру́жки** *вж.* **обрабо́тка ре́занием**
~ **сосу́дов водяны́м па́ром** изпарване на *(лабораторни)* съдове
~, **спи́сочная** *изч.* списъчно обработване *(метод за обработване на данни)*
~ **спла́ва** *леяр.* обработване на течна сплав
~ **су́дна** обслужване на кораб в пристанище *(товарене и разтоварване)*
~, **теплова́я** *вж.* **обрабо́тка, терми́ческая 1 и 2**
~, **терми́ческая** 1. термично обработване, термообработване 2. топлинно обработване
~, **термомагни́тная** термообработване в магнитно поле
~, **термохими́ческая** 1. термохимическо обработване 2. *мин.* термохимическо обработване *(на сондаж за увеличаване дебита на продуктивния пласт)*
~, **технологи́ческая** технологично обработване
~, **тока́рная** стругово обработване, обработване на струг, струговане
~, **то́нкая** *вж.* **обрабо́тка, сверхто́нкая**
~, **ультразвукова́я** ултразвуково обработване, обработване с ултразвукови трептения
~, **фи́нишная** последна операция *(на процес на обработване)*
~, **фре́зерная** обработване на фрезова машина, фрезоване
~, **хими́ческая** химическо обработване
~, **холо́дная** обработване *(чрез пластична деформация)* на студено
~ **хо́лодом** обработване със студ; нискотемпературно обработване
~, **центрова́я** обработване *(на металорежеща машина)* между центри
~, **чернова́я** *вж.* **обрабо́тка, гру́бая**
~, **чистова́я** чисто [окончателно] обработване
~ **экономи́ческой информа́ции** *изч.* обработване на икономическа информация

~, **электроимпульсная** електроимпулсно обработване
~, **электроискровáя** електроискрово обработване
~, **электроконтáктная** електроконтактно обработване *(на основа електроерозия)*
~, **электрóнно-лучевáя** електроннолъчево обработване
~, **электротерми́ческая** електротермично обработване
~, **электрофорéзная** електрофорезно обработване, електрофореза
~, **электрохими́ческая** електрохимично обработване
~, **электроэрозиóнная** електроерозионно обработване *(на метали)*
образéц *м* 1. образец *(за изпитване)*, пробно тяло, проба 2. модел; образец; мостра □ **взять** ~ *геол.* взимам образец
~, **глáдкий** *съпр.* гладко пробно тяло *(без рязка за концентрация на напрежението)*
~, **головнóй** прототип
~, **десятикрáтный** *съпр.* (цилиндрично) пробно тяло с десетократна дължина *(по отношение на диаметъра)*
~, **испытáтельный** образец за изпитване; изпитвателно пробно тяло
~, **кольцевóй** пръстенообразно пробно тяло
~, **контрóльный** контролен образец
~, **лаборатóрный** лабораторен образец; лабораторна проба
~, **литóй** *леяр.* лято пробно тяло
~, **надрéзанный** *съпр.* пробно тяло с рязка *(за концентрация на напрежението)*
~, **облучённый** *ядр.* облъчен образец
~, **óпытный** опитен [експериментален] образец
~ **порóды** *мин.* образец от скала [минерал]
~ **пóчвы** *с. ст.* почвен образец
~, **пропáренный** *стр.* пропарен образец *(на бетон)*
~, **пятикрáтный** *съпр.* *(цилиндрично)* пробно тяло с петократна дължина *(по отношение на диаметъра)*
~, **разрывнóй** *съпр.* пробно тяло *(за изпитване)* на опън, епруветка
~, **рýдный** *мин.* руден образец
~, **стандáртный** стандартен образец, стандартен модел
~, **стержневóй** *вж.* **образéц, цилиндри́ческий**
~, **типовóй** типов образец [модел]
~ **ткáни** мостра (от тъкан)
~, **удáрный** *съпр.* пробно тяло за изпитване *(на жилавост)* на удар
~, **цилиндри́ческий** *съпр.* пробно цилиндрично тяло, епруветка
~ **чистоты́ повéрхности** образец за гладкост на повърхност
~, **эталóнный** еталонен образец, еталон
образовáние *с* 1. образуване, създаване, възникване, формиране 2. *геол.* образуване *(напр. на пласт)* 3. натрупване, напластяване
~, **геологи́ческое** геоложко образуване
~ **голóвки** оформяне на главите *(при производство на кибрит)*
~ **графи́та** *мет.* графитообразуване
~ **жёлобов** *мин.* каналообразуване *(в стените на сондаж)*
~, **жи́льное** *геол.* жилно образуване
~, **защи́тное** *геол.* защитно образуване
~ **зéва** *текст.* образуване на уста
~ **искр** искрообразуване
~, **кáрстовое** *геол.* карстово образуване
~ **кли́нкера** образуване на клинкер *(при производство на цимент)*
~ **контáкта** *ел.* образуване [получаване] на контакт, контактообразуване, контактуване
~ **кристаллúческой структýры** образуване на кристална структура
~, **ледникóвое** *геол.* ледниково образуване
~ **лýнок** *обр. мет.* откъртване, нащърбване *(на режещ инструмент)*
~, **мнóжественное** *ядр.* масово [групово] образуване
~ **мóстика** *вж.* **образовáние свóда**
~ **мýти** *хим.* образуване на утайка, утаяване
~ **нáкипи** накипообразуване, образуване на котлен камък
~, **нанóсное** *геол.* наносно образуване
~ **ни́ти** *текст.* получаване на нишка *(от прежда)*
~ **окáлины** образуване на обгар [окисна кора]
~, **осáдочное** *геол.* утаечно образуване
~, **остáточное** *геол.* остатъчно образуване
~ **островкóв** [**островóв**] *ел.* островен ефект, образуване на неемитиращи области върху катод
~ **пáры** *елн.* образуване на двойки *(напр. носители на заряд)*
~ **пéтель** *текст.* образуване на бримка
~, **покрóвное** *геол.* покривно образуване
~ **пустóт** *стр.* образуване на кухини *(в бетон)*
~ **свóда** образуване на свод *или* мост *(в насипен материал, в почва)*
~, **седиментациóнное** *вж.* **образовáние, осáдочное**
~ **склáдок** *геол.* образуване на гънки
~ **смéси** образуване на смес *(напр. горивна)*, смесообразуване
~ **стрýжки** *обр. мет.* стружкообразуване
~ **структýры** образуване на структурата, структурообразуване
~ **трéщин** образуване на пукнатини, напукване
~ **тя́ги** образуване на тяга *или* подналягане *(на въздушен или газов поток във вентилационен канал)*
~ **усáдочной рáковины** *леяр.* образуване на всмукнатина *(поради свиване на метала при втвърдяване)*
~ **фантóмных цепéй** *тлф.* образуване на фантомни вериги *(от двупроводни телефонни линии)*
~ **хлóпьев** *хим.* образуване на парцалообразни утайки, коагулация
~ **цéнтров кристаллизáции** образуване на кристализационни центрове
~ **части́ц** *ядр.* образуване [възникване на частици
~ **шýма** шумообразуване

образова́ния *мн* **надмолекуля́рные** *физ.* надмолекулярна структура
образу́ющая *ж мат.* образуваща
обрамле́ние *с* рамка
обраста́ние *с* обрастване *(на подводната част на кораб)*
обрати́мость *ж* обратимост *(за процес и за смяна на посоката на движение)*
~ динамомаши́ны *ел.* обратимост на генератор *(за постоянен ток)*
~ реа́кции *хим.* обратимост на реакция
~ руле́й *ав.* реверсивност на кормило
обрати́мый обратим
обра́тно пропорциона́льный *мат.* обратно пропорционален
обра́тный обратен; връщащ се *(за движение)*; обърнат *(за образ)*; *мат.* обратен, реципрочен *(за величина)*
обраща́ться 1. въртя се *(напр. за планета около слънце)* 2. движа се, циркулирам *(напр. охлаждаща вода в двигател)* 3. боравя, манипулирам, служа си *(напр. с инструмент)*; използувам
обраще́ние *с* 1. обръщане; въртене *(напр. на планета около слънце)*; циркулиране, кръгово движение *(напр. на вода в охлаждаща система)*; *икон.* обращение 2. боравене, манипулиране; обслужване *(на машина)* работа *(с инструмент)* 3. превръщане; обръщане
~, вальде́новское *хим.* валденово обръщане
~, де́нежное *икон.* парично обращение
~ к запомина́ющему устро́йству *изч.* използуване на запомнящото [запаметяващото] устройство *(на електронна сметачна машина)*
~ ма́трицы *мат.* обръщане на матрица
~ механи́зма обръщане посоката на въртене на механизъм
~ спектра́льных ли́ний инверсия на спектралните линии
~ фа́зы *ел.* обръщане на фаза *(за смяна на посоката на въртене на електродвигател)*
~, фотографи́ческое *(получаване на позитивно изображние върху същия кинофотоматериал, върху който е направена снимката)*
обре́з *м* 1. *полигр.* обрез, обрязан край *(на книга, картон)* 2. нож *(книговезки или фотографски)* 3. *стр.* (хоризонтален) *отстъп* 4. сервитутна ивица *(край път)*
~ сте́ны, ни́жний отстъп на стена *(спрямо фундамента)*
обреза́ть изрязвам, обрязвам; скъсявам
обре́зка *ж* 1. изрязване, обрязване, отрязване, срязване 2. *с. ст.* резитба; обрязване 3. обрязване *(при щанцоване)*
~ дере́вьев *с. ст.* обрязване на дърветата
~ заусе́нцев *мет.* обрязване на мустаци [чеплъци]
~ концо́в *мет.* изрязване на краища
~ обло́я *вж.* **обре́зка заусе́нцев**
~, чисто́вая *мет.* окончателно обрязване
обре́зки *мн.* отпадъци, изрезки; *текст.* парцали
обрезно́й обрязан, изрязан
обре́зный обрязващ, (служещ) за обрязване *(напр. машина)*
обре́зывание *вж.* **обре́зка 1**
обре́зывать *вж.* **обреза́ть**
обреше́тина *ж стр.* дървен обшивен материал *(летви, капаци)*
обрешётка *ж стр.* 1. обшиване *(на покрив с летви, капаци)* 2. покривна обшивка *(от летви, капаци, дъски)* 3. *(подмазилкова)* решетка, скара *(от летви)*
~ ку́зова ваго́на *жп.* скелет на коша на вагон
~ под штукату́рку *стр.* решетка [скара[под мазилка
~, сплошна́я покрив от дъски
обруба́ть 1. изсичам *(със секач)* 2. *с. ст.* кастря, отсичам *(клони)* 3. *текст.* поръбвам, подшивам
обру́бка *ж* 1. изсичане *(със секач)*; *леяр.* почистване *(на леяци и отливъци чрез изсичане)* 2. *с. ст.* кастрене, отсичане *(на клони)*
~, кузне́чная изсичане на горещо
~ литья́ почистване на леяци и отливъци *(чрез изсичане)*
обру́бочная *ж леяр.* помещение [участък] за почистване на отливки
обру́бочный *(служещ)* за изсичане
обру́бщик *м леяр.* чистач *(на леяци и отливъци чрез изсичане)*
о́бруч *м* обръч; гривна
~ бо́чки обръч на бъчва
~ колёсного о́бода шина на колело
обруше́ние *с* 1. *мин.* обрушване *(добив на изкопаеми чрез подкопаване и събаряне)* 2. срутване, събаряне
~, бло́ковое блоково обрушване
~, вертика́льное вертикално обрушване
~ кро́вли обрушване на горнището
~, подсе́чное подкопно обрушване
~, подэта́жное подетажно обрушване
~, принуди́тельное принудително обрушване
~, слоево́е слоево обрушване
~ столба́ материа́лов *мет.* разрушаване на увиснал [засводен] стълб от материали *(в топилна пещ)*
обру́шенный *мин.* обрушен
обру́шивать 1. *мин.* обрушвам 2. срутвам, събарям
обры́в *м* 1. скъсване, откъсване; *ел.* прекъсване 2. място на скъсване 3. *геол.* стръмнина; урва
~, берегово́й стръмен бряг
~ дуги́ разкъсване на *(електрическа)* дъга
~ жи́лы *ел.* скъсване на жило *(на кабел)*
~ ли́нии *ел.* прекъсване на линия
~ на́стылей *мет.* откъртване на налепи *(полепнала шлака от стените на топилна пещ)*
~, о́ползневой *геол.* свлачищен отстъп
~ плёнки *кфт.* скъсване на *(филмова)* лента
~ по́езда *жп.* скъсване на влак
~ про́вода *ел.* скъсване на проводник

~ **уто́чной ни́ти** *текст.* скъсване на вътъчна нишка
~ **фа́зы** *ел.* прекъсване на фазов проводник
~ **фа́кела** *топл.* откъсване на факела [пламъка]
~ **фо́рмы** *леяр.* разрушаване на форма
~ **фу́нкции** *мат.* прекъсване на функция *(функцията е дефинирана само от едната страна на точката на прекъсване)*
~ **цепи́** *ел.* прекъсване на верига
~ **шта́нги** *мин.* скъсване на щанга
обрыва́ть скъсвам, откъсвам; прекъсвам
обры́вистый стръмен *(за местност)*
обры́вность *текст.* късливост
обры́зг *м стр.* 1. основна мазилка, хастар 2. изпръскване, опръскване; шприц
обры́згивание *с* напръскване, опръскване; *текст.* овлажняване, дъждуване
обры́згиватель *м* пръскачка
обры́згивать напръсквам, опръсквам, изпръсквам; овлажнявам
обря́дка *ж кож.* обезлешване *(отстраняване на некожните тъкани)*
оса́дка *ж* 1. *обр. мет.* задънване *(ковашка операция за намаляване на светъл отвор на куха цилиндрична заготовка)* 2. *мин.* обсаждане *(спускане на обсадна колона в сондаж); стр.* околовръстно укрепване 3. *с. ст.* *(околовръстно)* засаждане 4. нитотеглач *(инструмент)*
~ **тру́бами** *мин.* обсаждане с тръби
обса́дный обсаден; укрепен
обса́живание *с вж.* **обса́дка 3**
обса́харивать *хран.* посипвам със захар
обсе́в *м с. ст.* засяване
обсе́вки *мн с. ст.* незасети [пропуснати] места
обсека́ть одялвам, издялвам *(камък)*; скъсявам, отрязвам *(чрез отсичане)*; окастрям
обсервато́рия *ж* обсерватория
~, **астрономи́ческая** астрономична обсерватория
~, **геофизи́ческая** геофизическа обсерватория
~, **метеорологи́ческая** метеорологична обсерватория
~, **орбита́льная** *ракет.* орбитална обсерватория
обсерва́ция *ж* 1. наблюдение, обсервация 2. *кораб.* определяне на географски координати чрез обекти, на които са известни координатите
обсидиа́н *м петр.* обсидиан *(вулканично стъкло)*
обсле́дование *с* обследване, изследване
~, **дозиметри́ческое** *ядр.* дозиметрично обследване, дозиметрична проверка
обслу́живание *с* обслужване; поддържане; преглед
~, **автомати́ческое** автоматично обслужване *(телефонна централа)*
~, **аэродро́мное** *ав.* летищно обслужване
~, **дистанцио́нное** дистанционно обслужване
~, **ежеме́сячное техни́ческое** *жп.* технически преглед при смяна на обслужващия персонал
~, **многостано́чное** многомашинно обслужване
~, **предупреди́тельное** предупредително [профилактично] поддържане
~ **рабо́чего ме́ста** обслужване на работното място
~ **стре́лочного перево́да** *жп.* обслужване на стрелка
~, **техни́ческое** техническо поддържане, поддържане
~, **эксплуатацио́нное** експлоатационно поддържане
обстано́вка *ж* 1. обстановка, положение, условия 2. обстановка, мебелировка, мебели
~, **метеорологи́ческая** метеорологична обстановка
~, **навигацио́нная** *кораб.* 1. навигационна обстановка 2. обозначаване с *(ориентировъчни)* морски *или* речни знаци, навигационно обозначаване
~, **произво́дственая** производствена обстановка, производствени условия
~, **санита́рно-гигиени́ческая** санитарно-хигиенни условия
~, **светосигна́льная** *кораб.* сигнални светлини *(в навигацията)*
~, **судохо́дная** *кораб.* обозначаване на морски *или* воден път със знаци
обстра́гивать *дърв.* рендосвам; остъргвам, одялвам
обстра́чивание обшиване *(на обувка с тегел)*
обстре́л *м* **а́томного ядра́** *ядр.* бомбардиране на атомно ядро
обстрига́ние *с с. ст.* застригване
обстру́жка *ж дърв.* рендосване; обстъргване
обсу́шивание *с* изсушаване
обсу́шивать изсушавам, суша
обсу́шка *ж* изсушаване, сушене
обсы́пка *ж* обсипване, посипване
обсыха́ние *с* изсъхване; засъхване
обта́чивание *с* 1. *обр. мет.* обстъргване, обработване на струг 2. *кож., текст.* обшиване *(с игла)*
обта́чивать 1. *обр. мет.* обстъргвам *(на струг)* 2. обшивам *(кожено изделие, обувка)*
~ **на́черно** обстъргвам грубо [предварително
~ **на́чисто** обстъргвам окончателно
обта́чка *ж* обшиване *(на кожено изделие, обувка)*
обтека́емость *ж ав.* обтекаемост
обтека́емый *ав.* обтечен, обтекаем; аеродинамичен, *(характеризиращ се)* с аеродинамична форма
обтека́ние *с ав.* обтичане
~, **безотры́вное** обтичане без откъсване *(на потока)*
~, **вихрево́е** вихрово обтичане
~, **ламина́рное** ламинарно обтичане
~, **лобово́е** челно [предно] обтичане
~, **отры́вное** обтичане с откъсване *(на потока)*
~, **попере́чное** напречно обтичане
~, **продо́льное** надлъжно обтичане

~, **сверхзвуковóе** свръхзвуково обтичане
~ **тóком** *ел.* обтичане от ток; провеждане на ток
~ **шкур** *кож.* оцеждане на кожите *(след издъбването)*
обтекáтель *м* обтекател; (защитен) кожух *(с обтекаема форма)*
~, **антéнный** *радио* (защитен) кожух на антена
~ **винтá** обтекател на витлото
~ **двúгателя** обтекател на двигателя
~ **колёс шассú** обтекател на колесника
~, **концевóй** краен обтекател *(на крило)*
~, **носовóй** носов обтекател *(на носеща повърхност или на тялото на самолета)*
~ **радиолокациóнных антéнн** *(защитен)* корпус [кожух] на радарна антена
~, **хвостовóй** опашен обтекател
~ **шассú** *вж.* **обтекáтель колёс шассú**
обтекáть обтичам
обтёсанный *дърв.* одялан
обтёска *ж* одялване *(на дърво)*; изглаждане *(на камък)*
обтёсывание *с* одялване; оглаждане, изглаждане
обтирáтель *м мин.* изтривач *(гумен пръстен на устието на сондаж)*
обтúрка *ж* **1.** избърсване, изтриване **2.** парцал *(за бърсане, почистване)*
обтóченный обстърган, стругован *(външно)*
обтóчка *ж* **1.** *обр. мет.* обстъргване, външно струговане **2.** *керам.* формуване на *(грънчарско)* колело
~, **алмáзная** обстъргване с диамант
~ **бандажéй** *жп.* обтакане [обстъргване] на бандажите
~, **бесцéнтровая** безцентрово обстъргване *(без заготовката да е закрепена между центри)*
~, **гидрокопировáльная** хидрокопировъчно обстъргване
~, **кóнусная** обстъргване на конус, конусно обстъргване
~, **лобовáя** *вж.* **обтóчка, торцóвая**
~, **окончáтельная** окончателно обстъргване
~, **отдéлочная** гладко [фино] обстъргване *(обикн. последна операция)*
~ **по копúру** копирно обстъргване, обстъргване по копир [шаблон]
~, **прецизиóнная** точно [прецизно] обстъргване
~, **прóфильная** профилно обстъргване
~, **тóнкая** гладко [фино] обстъргване, обстъргване с малка стружка
~, **торцóвая** подрязване, челно обстъргване [струговане]
~, **фасóнная** фасонно обстъргване
~, **черновáя** грубо [предварително] обстъргване
~, **чистовáя** *вж.* **обтóчка, окончáтельная**

обтюрáтор *м* **1, 2.** *кфт.* обтуратор, затвор (**1.** *за точно дозиране на експонацията на фотоапарат* **2.** *за периодично закриване на лентата в кинаснимачна камера или кинопрожекционна машина*) **3.** *воен.* уплътнител *(на газовете в огнестрелно оръжие)*
~, **двухлóпастный** двукрилен обтуратор *(кино)*
~, **дúсковый** дисков обтуратор *(кино)*
~, **зеркáльный** огледален обтуратор *(кино)*
~, **конúческий** конусен обтуратор *(кино)*
~, **крыльчатый** [**лóпастный**] централен обтуратор
~, **штóрный** пердеобразен обтуратор *(на кинолюбителски камери)*
~, **щелевóй** процепен обтуратор *(при скоростни киноснимки)*
обтя́жка *ж* **1.** обтягане, опъване **2.** обличане, покриване; тапициране *(с плат, кожа)* **3.** обшивка, покривка; тапицерия, тапицировка **4.** *ел.* обтегач *(на кабел)* **5.** *кож.* натягане, натегляне *(на саята на обувка върху калъп)*
óбувь *ж* **вáляная** плъстени обувки; плъстени ботуши
~, **гвоздевáя** ковани *(с гвоздеи)* обувки
~, **клеевáя** лепени обувки
~, **ортопедúческая** ортопедически обувки
~, **произвóдственная** производствени обувки *(за защита от вредности)*
~, **прошивнáя** шити обувки
~, **рантовáя** обувки с вардáло
обýгленный овъглен
обуглерóживание *с* **1.** *терм., мет.* навъглеродяване, цементация **2.** *хим.* овъглеродяване, карбонизиране; карбонизация
обýгливание *с* овъгляване; обгаряне
~, **защúтное** *с. ст.* защитно обгаряне *(напр. на колове)*
~ **изоля́ции** *мин.* овъгляване на изолацията
~ **крéпи** *мин.* овъгляване на крепеж
~, **сухóе** *текст.* сухо овъгляване, суха карбонизация
~ **тóрфа** овъгляване на торф
обýривание *с мин.* пробиване, сондиране
~, **многозабóйное** многозабойно пробиване [сондиране]
~, **скоростнóе** скоростно пробиване [сондиране]
обýривать *мин.* пробивам, сондирам
обустрáивать извършвам строителни работи *(свързани с пускане в експлоатация на даден обект)*
обустрóйство *с* строителни работи *(свързани с пускане в експлоатация на даден обект)*
óбух *м* **1.** винт с халка **2.** гръб, затилък, тъпа страна *(на инструмент с остра част: брадва, клин, бръснач)* **3.** чук с тъпи чела; дървен чук
обучéние *с* **заóчное** задочно обучение
~, **машúнное** *изч.* обучение на *(машинен)* автомат *(за подобряване на работата на основа предишната работа)*
~, **произвóдственное** производствено обучение

обушо́к *м* миньорски копач
обхва́т *м* обхващане, обгръщане; обиколка
~ **доро́ги** пътен обхват *(обща широчина на път)*
~, **наспи́нный** гръбен ремък *(на парашут)*
~, **ножно́й** долен [крачен] ремък *(на парашут)*
~, **плечево́й** раменен ремък *(на парашут)*
обхо́д *м* 1. обхождане, обикаляне; обиколка 2. околен [обходен] път; *ел.* обходна линия
~ **ко́нтура** *ел.* обхождане по контур
~, **путево́й** *жп.* кантонерски участък
обхо́дный обходен; обиколен, околен
обхо́дчик *м жп.* надзирател; кантонер
~, **мостово́й** *жп.* мостов надзирател, мостопазач
~, **путево́й** *жп.* кантонер
обшива́ть облицовам, обковавам; обшивам, покривам *(с дъски, камък, ламарина)*
обши́вка *ж* 1. обшиване, обковаване *(с дъски, ламарина)* 2. обшивка *(на сграда, кораб — външна или вътрешна)* 3. *текст.* обшиване, поръбване; гарниране *(на дреха);* гарнитура, кант
~, **бортова́я** *кораб.* бордова обшивка
~, **брызгозащи́тная** пръскозащитна обшивка *(на транспортно средство)*
~, **вну́тренняя** *кораб.* вътрешна обшивка
~, **водонепроница́емая** *стр.* водонепроницаема обшивка
~, **во́йлочная** плъстена [кечена] подплата
~, **гофриро́ванная** вълнообразна обшивка
~, **деревя́нная** дървена обшивка
~ **ди́ска сцепле́ния** *авто* феродов диск на съединителя
~, **дюралюми́невая** *ав.* дуралуминиева обшивка
~, **жёсткая** твърда [корава] обшивка
~, **защи́тная** защитна облицовка
~, **ко́жаная** кожена тапицировка [гарнитура]
~ **ку́зова ваго́на** *жп.* обшивка на вагонния кош
~, **листова́я** листова [ламаринена] обшивка
~, **матерчатая** платнена обшивка
~, **мя́гкая** *ав.* мека обшивка
~, **нару́жная** *кораб.* външна обшивка
~, **несу́щая** *ав.* носеща обшивка
~, **обтека́емая** обтекаема [аеродинамична] обшивка
~, **па́лубная** *кораб.* палубна обшивка [настилка]
~, **продо́льно-диагона́льная** *кораб.* надлъжно-диагонална обшивка
~, **рабо́тающая** *вж.* **обши́вка, несу́щая**
~ **распи́лами** *стр.* обшивка с полукръгли греди
~, **стальна́я** *кораб.* стоманена обшивка
~ **су́дна** обшивка на кораб
~, **теплоизоляцио́нная** топлоизолационна обшивка
~, **тормозна́я** феродова обшивка *или* накладка *(на спирачна челюст)*
~, **фане́рная** обшивка с шперплат, шперплатова обшивка
~ **фюзеля́жа** *ав.* обшивка на тялото *(на самолет)*
обши́тый обшит, обкован; облицован
общезаводско́й общозаводски
общеплоща́дочный *стр.* общоплощадков, *(отнасящ се)* за цялата площ на площадката
о́бщность *ж мат.* общност, съвкупност
объедине́ние *с* 1. обединяване, съединяване 2. *орг.* обединение; организация, дружество
~, **э́кспортно-и́мпортное** вносно-износно обединение
объе́зд *м* 1. обикаляне, обхождане *(не пеш)* 2. околен [обиколен] път
объездно́й обикалящ; околен
объе́кт *м* обект; единица; *ел.* инсталация, уредба; участък
~, **астати́ческий** *изч.* астатичен обект
~, **измеря́емый** обект *(подлежащ)* на измерване
~, **испыту́емый** [**испы́тываемый**] изпитвателен обект, обект на изпитване
~, **лине́йный** *ел.* линеен обект, линеен участък
~, **промы́шленный** промишлен обект
~, **пусково́й** *стр.* пусков обект
~, **регули́руемый** регулируем обект, обект *(подлежащ)* на регулиране
~, **рассредото́ченый** обект [участък], който се състои от няколко подобекта [подучастъка]
~, **сосредото́ченный** централизиран [единен] обект *(без подобекти, без подучастъци)*
~, **техни́ческий** технически обект, техническа уредба
~ **управле́ния** *изч.* обект на управление
объекти́в *м опт., кфт.* обектив
~, **анастигмати́ческий** анастигматичен обектив, анастигмат
~, **апланати́ческий** апланатен обектив, апланат
~, **астигмати́ческий** астигматичен обектив
~, **астрономи́ческий** астрономически обектив
~, **асфери́ческий** асферичен обектив
~, **ахромати́ческий** ахроматичен обектив
~, **длиннофо́кусный** дългофокусен обектив
~, **зерка́льный** огледален обектив
~, **иммерсио́нный** имерсионен обектив *(за запълване с течност на пространството между предмета и челната леща на микроскопа)*
~, **короткофо́кусный** късофокусен обектив
~, **многоли́нзовый** многолещов [сложен] обектив
~, **панкрати́ческий** панкратичен обектив *(с променливо фокусно разстояние)*
~, **репродукцио́нный** проекционен обектив *(на проекционни и киноапарати)*
~, **светоси́льный** обектив с голяма светосила
~ **с переме́нным фо́кусным расстоя́нием** обектив с променливо фокусно разстояние
~, **сухо́й** обектив на суха оптична система, сух обектив
~, **сфероцилиндри́ческий** сферичноцилиндричен обектив
~, **фотографи́ческий** фотообектив

~, **широкоуго́льный** широкоъгълен обектив
~, **электро́нно-опти́ческий** електроннооптически обектив
обективодержа́тель *м кфт.* държач [носач] на обектива
объём *м* 1. обем; вместимост, пространство, *(кубическо)* съдържание 2. размер, големина
~, **а́томный** *физ.* атомен обем
~ **ба́ка** обем на резервоар
~ **водохрани́лища** обем [вместимост] на язовир
~, **вре́дный** вредно пространство
~, **габари́тный** *стр.* габаритен обем
~ **дви́гателя, рабо́чий** *авто* работен обем на *(цилиндрите на)* двигателя
~, **ионизацио́нный** *ядр.* йонизационен обем
~ **информа́ции** обем на информация, информационен обем
~ **ка́меры сгора́ния** [**сжа́тия**] *авто* обем на камерата на горене
~ **капиталовложе́ний** размер на капиталовложения
~, **крити́ческий** *ядр.* критичен обем
~, **молекуля́рный** молекулен обем
~, **моля́рный** *физ., хим.* моларен обем *(обем на един мол идеален газ при нормални условия)*
~, **насыпно́й** насипен обем
~, **нулево́й** нулев обем
~ **операти́вной па́мяти** *изч.* обем [капацитет] на оперативната памет
~ **па́мяти** *изч.* обем [капацитет] на памет
~, **парази́тный** паразитен обем
~, **парциа́льный** парциален [частичен] обем *(газова смес)*
~ **перево́зок** *икон.* обем на превозите
~, **погру́зочный** товарен обем
~, **поле́зный** полезен обем
~, **приведённый** *мат.* приведен обем
~ **произво́дства** *икон.* обем на производството
~ **пусто́т** вакуумен обем
~, **рабо́чий** работен обем
~, **рассе́ивающий** разсейващ обем
~ **товарооборо́та** *икон.* обем на товарооборота, товарооборот
~, **то́почный** пещен обем, обем на пещ
~, **уде́льный** относителен [специфичен] обем
~, **физи́ческий** физически обем
~ **цили́ндра** обем на цилиндър
~ **ша́хты** *мет.* обем на шахтата *(на шахтова пещ)*
~, **элемента́рный** *физ.* елементарен обем
объёмноцентри́рованный *крист.* обемноцентриран
объёмный обемен; пространствен
объёмоме́р *м* обемомер, обемомер
ова́л *м* овал
овало́ид *м. мат.* овалоид, затворена изпъкнала повърхност
ова́льность *ж* овалност; отклонение от кръглост, елипсовидност
овери́т *м минер.* оверит
оверло́к *м текст.* оверлок *(машина за шиене на трико и поръбване)*
оверло́чный *текст.* оверлочен, двунишков
овершо́т *м мин.* овершот *(спасителен уред при сондиране)*
овершта́г *м кораб.* оверщаг *(при ветроходите)*
овихи́т *м минер.* овихит
овоско́п *м с. ст.* овоскоп *(уред за просветляване на яйца)*
овощево́дство с закры́того [защищённого] гру́нта *с. ст.* парниково зеленчукопроизводство
~ **откры́того гру́нта** *с. ст.* зеленчукопроизводство на открито
~, **полево́е** *вж.* **овощево́дство откры́того гру́нта**
овощемо́йка *ж хран.* уредба за миене на зеленчук
овощере́зка *ж хран.* зеленчукова резачка
овощесуши́лка *ж* сушилня за зеленчук
овощехрани́лище *с* хранилище [склад] за зеленчуци
овра́г *м геол.* овраг, ровина; урва
~, **живо́й** овраг, който непрекъснато силно расте *(на дължина и в дълбочина)*
овчи́на *ж* **мехова́я** *кож.* *(обработена)* овча кожа *(за кожух)*
ога́рки *мн* шлака, сгурия
ога́рок *м* 1. *мет.* угарка, пържилен продукт, остатък 2. *зав.* угарка *(остатък от електрод)*
~, **ано́дный** аноден остатък *(при електролиза)*
~, **колчеда́нный** *вж.* **ога́рок, пири́тный**
~, **пири́тный** пиритна угарка
~, **цинкоколчеда́нный** цинкова пиритна угарка *(която съдържа и цинк)*
~, **электро́дный** *зав.* угарка [остатък] от електрод
огиба́емая *ж мат.* обвивна линия
огиба́ние *с* огъване, обвиване *(около нещо)*; обикаляне; обхождане *(вкл. нарязване по метода чрез обхождане)*
огиба́ть огъвам, обвивам *(около нещо)*; обхождам
огиба́ющая *ж мат., радио* обвиваща крива; обвивка, обвиваща
~ **амплиту́д** обвивка [обвиваща] на амплитудите
~ **модули́рованного сигна́ла** обвивка на модулирания сигнал
~ **сигна́ла** обвивка на сигнала
оглее́ние *с* **по́чвы** *геол.* оцветяване на почвата *(обикн. при блатни условия)*
огнево́й *воен.* огневи, огнен
огнезащи́та *ж* защита [предпазване] от огън, огнезащита
огнезащи́тный огнезащитен; противопожарен
огнемёт *м воен.* огнехвъргачка
огнеопа́сный огнеопасен; леснозапалителен, пожароопасен
огнеприпа́сы *мн воен.* огнестрелни припаси, боеприпаси

огнесме́сь *ж воен.* запалително вещество, запалителна смес
огнесто́йкий огнеустойчив, огнеупорен; пожароустойчив
огнесто́йкость *ж* огнеустойчивост, огнеупорност; пожароустойчивост
огнетуше́ние *с* пожарогасене, гасене на пожар
~, **автомати́ческое** автоматично пожарогасене
огнетуши́тель *м* пожарогасител
~, **бортово́й** *кораб.* палубен пожарогасител; *ав.* борден пожарогасител
~, **вози́мый** возим пожарогасител *(газов агрегат)*
~, **га́зовый** газов пожарогасител
~, **жи́дкостный** течностен пожарогасител
~, **пе́нный** пенен пожарогасител
~, **порошко́вый** *вж.* **огнетуши́тель, сухо́й**
~, **ручно́й** ръчен пожарогасител
~, **стациона́рный** стационарен пожарогасител
~, **сухо́й** сух [прахов] пожарогасител
~, **углекисло́тный** пожарогасител с въглеродна киселина *(сняг)*
~, **хими́ческий** химически пожарогасител
~, **эмульсио́нный** емулсионен пожарогасител
огнеупо́рность *ж стр.* огнеупорност
огнеупо́рный огнеупорен
огнеупо́ры *мн керам.* огнеупорни материали, огнеупори
~, **бесшамо́тные** безшамотови огнеупорни материали
~, **бокси́товые** бокситови огнеупорни материали
~, **высокоглинозёмистые** силно алуминатни огнеупорни материали
~, **графи́товые** графитни огнеупорни материали
~, **дина́совые** динасови огнеупорни материали
~, **доломи́товые** доломитови огнеупорни материали
~, **карбору́ндовые** карборундови огнеупорни материали
~, **ква́рцевые** кварцови огнеупорни материали
~, **ки́слые** кисели огнеупорни материали *(по отношение съдържанието на силициев двуокис)*
~, **кору́ндовые** корундови огнеупорни материали
~, **магнези́товые** магнезитови [магнезиево-карбонатни] огнеупори
~, **нейтра́льные** неутрални огнеупорни материали *(по отношение съдържанието на силициев двуокис)*
~, **осно́вные** основни огнеупорни материали *(по отношение съдържанието на силициев двуокис)*
~, **полуки́слые** полукисели огнеупорни материали
~, **силлимани́товые** силиманитови огнеупорни материали
~, **та́льковые** талкови огнеупорни материали
~, **теплоизоляцио́нные** топлоизолационни огнеупорни материали
~, **хро́мистые** [**хроми́товые**] хромитови огнеупорни материали
~, **хромомагнези́товые** хромомагнезитови огнеупорни материали
~, **шамо́тные** шамотови огнеупорни материали
~, **шпине́льные** шпинелни огнеупорни материали
огни́ *мн (вж. също* **ого́нь** *м)* светлини; (сигнални) светлини
~, **аэронавигацио́нные** аеронавигационни светлини *(на самолета)*
~, **береговы́е** *кораб.* брегови светлини
~, **загради́тельные** *ав.* летищни светлини
~, **мая́чные** *кораб.* фарови светлини
~, **отличи́тельные** *вж.* **огни́, аэронавигацио́нные**
~, **поса́дочные** *ав.* светлини за кацане
~, **путевы́е** *жп.* пътни светлини
~, **сигна́льные** сигнални светлини
~, **ство́рные** *кораб.* створни светлини
~, **ходовы́е** ходови светлини *(на кораб)*
~ **Эльма** *метео* светлини [огньове] на Елм *(напр. по върхове на корабни мачти пред буря)*
огни́во *с мин.* капа
оголе́ние *с* **по́чвы** оголване на почвата, почвена ерозия
оголённый *стр.* оголен *(за армировка); ел.* гол, неизолиран, оголен *(за проводник)*
оголо́вок *м* 1. *стр.* глава, корона *(напр. на язовирна стена);* преден край, чело 2. *мин.* капа
~ **ма́чты** глава [чело] на мачта
~ **опо́ры** глава [шапка] на опора
~ **трубы́** глава [преден *или* горен край] на тръба
о́гон *м кораб.* гаша *(примка в края или в средата на въже)*
ого́нь *м (вж. също* **огни́** *мн)* 1. огън 2. светлина; *(сигнална)* светлина 3. *воен.* огън, стрелба
~, **авари́йный** аварийна светлина
~, **бортово́й** *кораб.* бордова светлина
~, **букси́рный** *кораб.* буксирна светлина
~, **ве́рхний** *мет.* горен огън, горно горене [загряване]
~, **габари́тный** *авто* габаритна светлина
~, **ко́довый** *кораб.* кодова светлина *(сигнална)*
~, **контро́льный** *жп.* контролна светлина *(бяла светлина на гърба на главния сигнал)*
~, **кормово́й** *кораб.* кърмова светлина
~, **кра́сный** *жп.* червена светлина *(сигнална)*
~, **кругово́й** *ел.* кръгово искрене *(на четките на колектора)*
~, **мига́ющий** [**проблеско́вый**] **сигна́льный** мигаща [проблясваща] сигнална светлина, тактова светлина

~, **направля́ющий** направляваща [водеща] светлина
~, **ограничи́тельный** (входяща) ограничителна *(аеронавигационна)* светлина
~, **ориенти́рный** светлина за ориентиране
~, **постоя́нный** *ав.* постоянна светлина *(сигнална)*
~, **рулёжный** светлина на писта *(на летище)*
~, **то́повый** *кораб.* мачтова [топова] светлина
~, **хвостово́й** *ав.* опашна светлина, светлина на опашката
~, **шта́говый** *кораб.* предна светлина на котвата
~, **штирнбо́ртный** *кораб.* светлина на десния борд
~, **я́корный** котвена светлина *(за кораби и водосамолети)*
огора́живание *с* ограждане, заграждане
огора́живать ограждам, заграждам
огоро́дничий *с. ст.* градинарски *(напр. за сечиво)*
огра́да *ж* ограда
огради́тельный предпазен
огражда́ть 1. ограждам 2. предпазвам, опазвам, защищавам
огражде́ние *с* 1. охрана, защита; предпазване, опазване, защищаване 2. ограждане; предпазна ограда
~, **доро́жное** предпазна пътна ограда
~, **защи́тное** защитно ограждане, защитна преграда
~, **звукоизоляцио́нное** звукоизолация, звукова преграда [защита]
~ **котлова́нов** *стр.* предпазна ограда около изкопи за фундаменти
~ **переéзда** *жп.* охраняване на прелеза
~ **по́езда** *жп.* охраняване на влака *(в гара и при спиране на открит път със сигнали)*
~ **путевы́х рабо́т** *жп.* ограждане *(със сигнали)* на работните места по пътя
~, **радиолокацио́нное** радиолокационно заграждане, радиолокационна защита
~, **светово́е** светлинно заграждане, светлинна защита
~, **светопрозра́чное** прозрачна (защитна) преграда
~, **се́тчатое** мрежова предпазна ограда, защитна мрежа
~, **снегозащи́тное** *жп.* снегозащитно заграждане
~, **стациона́рное** постоянна охрана; постоянна ограда
~, **теплоизоли́рующее** *стр.* топлоизолираща преграда
~ **фарва́тера** *кораб.* означаване [ограждане] на фарватера
~, **фотоэлектри́ческое** фотоелектрическо заграждане, фотоелектрическа защита *(с фотоклетка)*
~, **шпунтово́е** *мин., стр.* шпунтово ограждение, шпунтова ограда
ограниче́ние *с* 1. ограничение 2. ограничаване; стесняване, намаляване
~, **амплиту́дное** *радио* амплитудно ограничение, ограничение по амплитуда
~ **ви́димости** намаляване на видимостта
~, **дио́дное** *радио* диодно ограничение
~, **жёсткое** *мат.* твърдо ограничение
~, **избира́тельное** *радио* избирателно ограничение
~, **лине́йное** *радио* линейно ограничение
~ **мо́щности** ограничаване на мощността
~ **напряже́ния** *ел.* ограничаване на напрежението
~, **нежёсткое** *мат.* нетвърдо ограничение
~ **ни́зких часто́т** *радио* отрязване на ниските честоти
~ **по ма́ксимуму** *радио* ограничаване по максимума [най-голямата стойност]
~ **помéх** *радио* ограничаване [потискане] на смущенията *(чрез изрязване на върховете)*
~ **по ми́нимуму** *радио* ограничаване на минимума [най-малката стойност]
~, **се́точное** *радио* решетъчно ограничение, ограничение на решетъчния ток
~ **ско́рости** *трансп.* ограничение на скоростта
~ **то́ка** ограничаване (стойността) на тока
~ **то́ка коро́ткого замыка́ния** ограничаване на тока на късо съединение
~ **хо́да** ограничение на хода *(напр. на супорт)*
ограни́чивать ограничавам; стеснявам, намалявам
ограничи́тель *м* 1. ограничител 2. ограничителна опора, опора, упор
~, **авари́йный** *ел.* авариен ограничител *(на скоростта)*
~, **автомати́ческий** автоматичен ограничител
~ **амплиту́ды** *ел.* амплитуден ограничител
~ **балло́на** *текст.* балоноразделител
~, **грузоподъёмности** товароподемен ограничител [предпазител]
~ **де́бита** *мин.* ограничител на дебита *(на нефтен сондаж)*
~, **динамометри́ческий** динамометричен ограничител
~, **дио́дный** *радио* диоден ограничител
~ **карбюра́тора** *авто* ограничител на карбуратора
~, **ла́мповый** *радио* лампов ограничител
~ **максима́льных оборо́тов** ограничител на най-високите обороти
~ **нагру́зки** *ел.* ограничител на товара [натоварването]
~ **напряже́ния** *ел.* ограничител на напрежението
~ **откры́тия две́ри** *авто* ограничител *(при отваряне)* на вратата
~ **перенапряже́ний** *вж.* **ограничи́тель напряже́ния**
~, **пи́ковый** *ел.* върхов ограничител
~ **поворо́та** *ел.* ограничител на подвижната част на електроизмервателен апарат
~ **подъёма** *вж.* **ограничи́тель хо́да**
~ **поме́х** *радио* ограничител на смущения

~ **скóрости** *трансп.* ограничител на скоростта
~ **тóка** *ел.* ограничител на тока, токов *(предпазителен)* автомат
~ **хóда** ограничител на хода, ограничителна опора, упор
~ **холостóго хóда** ограничител на празен ход
~ **числá оборóтов** ограничител на *(броя на)* оборотите
огрáнка *ж* 1. шлифоване *(на стъкло)*; шлифоване, фасетиране *(на скъпоценни камъни)* 2. отклонение от кръгла форма *(дефект на цилиндрично обработени тела)*
огрунтóвка *ж* грундиране, нанасяне на основа *(на подготвена за боядисване повърхност)*
одéжда *ж* 1. паваж, настилка *(на път)*; облицовка 2. *текст.* облекло, дрехи
~, **асфáльтовая** асфалтова настилка
~, **берегоукрепúтельная** *хидр.* укрепителна стена (на бряг)
~, **бетóнная** бетонна настилка
~, **дернóвая** обшивка [облицовка] с чимове
~ **дорóжная** пътна настилка
~, **защúтная** защитно облекло
~, **компенсúрующая** *ав.* скафандър
~, **металлúческая** *мет.* метален кожух *(на висока пещ)*
~ **откóса** *хидр.* облицовка на откос
~, **произвóдственная** производствено облекло
~, **противоперегрýзочная** *ракет.* скафандър против претоварване *(от голямо ускорение)*
~, **противофильтрациóнная** влагозащитна [противовлажна] облицовка
~, **рабóчая** работно облекло
~, **щебёночная** трошенокаменна настилка
одернóвка *ж* 1. покриване с чимове, зачимяване 2. обшивка [облицовка] с чимове
одеяло *с* **вáтное** *текст.* юрган
одинúт *м петр.* одинит
одноáдресный *изч.* едноадресен
однoанóдный *ел.* едноаноден
одноáтомный *хим.* едноатомен
однобарабáнный еднобарабанен
однобóртный 1. еднобортен; еднoборден 2. едноредeн *(за костюм)*
однобрóмистый монобромид, еднобромид; бромид
одновалéнтность *ж хим.* едновалентност
одновалéнтный едновалентен
одновалкóвый *мет.* едноваљцов, *(който е)* с един валец
однoвáльный *маш.* *(който е)* с един вал, едновалов
одновибрáтор *м ел.* чакащ [спусъчен] мултивибратор *(за превключване на електрически вериги)*
одновинтовóй *кораб. ав.* едновитлов
одновиткóвой *ел.* еднонавивков
одновóдный *хим.* монохидрат, еднохидрат
одноволнóвый *радио* едновълнов
однодиапазóнный *радио* еднообхватен, *(който е)* с един обхват
однодúсковый еднодисков
однодорóжечный *радио* еднопистов, *(който е)* с една писта
одноёмкостный *(който е)* с един кондензатор
одножúльный *ел.* едножилен *(напр. за кабел)*
однозамещённый *хим.* монозаместен, еднозаместен
однозарядный *ел.* еднозаряден
однозахóдный едноходов *(напр. за винт)*
однозвéнный еднозвенен
однознáчность *ж мат.* еднозначност
однознáчный *мат.* 1. еднозначен 2. едноцифров
одноизотóпный *ядр.* едноизотопен, моноизотопен
одноимённый *мат.* едноименен
однoúмпульсный едноимпулсен
одноиóдистый *хим.* монойодид, йодид
однокáмерный еднокамерен
одноканáльный *радио* едноканален
одноканáтный едновъжен
однокаскáдный *радио* едностъпален, *(който е)* с едно стъпало
однокатýшечный *ел.* еднонамотъчен, еднонамотков
однокилевóй *ав.* еднокилов
однокислóтный *хим.* едноскиселинен
одноклетьевóй *мет.* едноклетков *(напр. за валцов агрегат)*
одноклиномéрный *крист.* моноклинен
одноковшóвый еднокошов
одноколéйный *жп.* еднолинеен, еднопътен
одноколéнный *маш.* едноколянов
одноколёсный *маш.* едноколесен, *(който е)* с едно колело
однокомпонéнтный *хим.* еднокомпонентен, монокомпонентен, с една съставка
одноконсóльный *стр.* едноконзолен
одноконтáктный *ел.* едноконтактен, *(който е)* с една контактна система
однокóнтурный *ел.* еднокръгов
однокóрпусный еднокорпусен
однокрáсочный *полигр.* едноцветен
однокрáтный *мат.* еднократен
однокры́лый 1. еднoперков, еднолопатков 2. *стр.* еднораменен *(за подвижен мост)*
однокýбовый *арх.* четирискатен *(за покрив)*
однолáмповый *радио* еднолампов
однолéзвийный *(който е)* с една режеща страна [с едно острие]
однолемéшный *с. ст.* едноплемежен
однолинéйный *ел.* 1. еднолинеен; еднопроводников *(напр. схема)* 2. едноредов *(напр. регистър)*
однолóпастный еднолопатков
одномáршевый *стр.* едноходов, еднораменен *(за стълба)*
одномáчтовый *кораб.* едномачтов
одномéрный *изм.* *(който е)* с едно измерение [с една размерност, димeнсия]
одномéстный едноместен
одномолекулярный едномолекулен
одномомéнтный краткотраен, мигновен
одномотóрный едномоторен
однонапрáвленный еднопосочен

однони́точный еднонишков, *(състоящ се) от* една нишка; едножичков
однонорма́льный *хим.* еднонормален *(за разтвор)*
однооборо́тный *(който е само)* с едни обороти, еднооборотен
однообмо́точный *вж.* **однокату́шечный**
однообъекти́вный *опт.* *(който е)* с един обектив
одноо́кись *м хим.* моноокис, едноокис
одноосно́вный *хим.* едноосновен
одноо́сный 1. *маш.* едноосов, *(който е)* с една ос 2. съосен, *(който е)* на една ос
однопа́лубный *кораб.* еднопалубен
однопла́менный еднопламъчен
одноплéчий едпораменен *(напр. за лост)*
однополо́сный 1. *(който е)* с едно платно *(за път)* 2. *радио* еднолентов
однополупери́одный *ел.* еднополупериоден
однопо́льный еднотаблен *(напр. за врата)*
однопо́люсный еднополюсен
однопо́лярный еднополярен, *(който е)* с един полюс
однопото́чный еднопоточен
однопрово́дный еднопроводен, едножичен
однопролётный 1. *стр.* еднофермов, едноотворен *(за мост, покрив)* 2. *арх.* еднокорабен, едносводов *(за сграда)*
однопро́фильный *(имащ, отличаващ се)* с еднакъв профил, с еднаква специализация
однопроходно́й *обр. мет.* *(изпълняващ се)* в един проход
однопроцéссный *хим.* еднопроцесен
однопу́тный *вж.* **одноколéйный**
одноразря́дный *изч.* едноразряден
однорéльсовый еднорелсов
одноро́дность *ж хим., мат.* еднородност, хомогенност
одноро́дный еднороден, хомогенен
одноря́дный едноредец *(напр. за нитов шев)*
односекцио́нный едносекционен
односерни́стый *хим.* моносулфид, едносулфид, сулфид
односéточный *ел.* еднорешетъчен
односка́тный *стр.* едноскатен, *(който е)* с един наклон *(за покрив)*
односкоростно́й едноскоростен, *(който е)* с една скорост
однослóйный еднослоен, еднопластов
односмéнный едносменен, *(работещ)* на една смяна
односрéзный едносрезен, *(който е)* с една плоскост на срязване
одностворчатый еднокрил *(напр. за врата)*
одностóечный едноколонен
одноступéнчатый едностъпален; едностепенен
односу́ппортный едносупортен *(за металорежеща машина)*
однота́ктный *радио* еднотактен, еднотактов
однотари́фный еднотарифен
одноти́пный еднотипен, еднотипов, типов
однотро́совый едновъжен, *(който е)* с едно въже
однофа́зный еднофазен
однофо́кусный еднофокусен
однофонту́рный *текст.* едноредов, еднофонтурен, *(който е)* с едно иглено поле
однофто́ристый *хим.* монофлуорид, флуорид
однохлóристый *хим.* монохлорид, еднохлорид, хлорид
одноходный еднопътен *(напр. за кран)*
одноходово́й едноходов *(напр. за резба)*
одноцвéтный едноцветен
одноцили́ндровый едноцилиндров
одноцо́кольный *ел.* *(който е)* с един цокъл, едноцоклов
одночастóтный *ел.* едночестотен
одночелно́чный *текст.* едносовалков
одночерпако́вый еднокофов, еднокофен
одночлéн *м мат.* едночлен
одношарни́рный едноставен, едношарнирен
одношка́льный *ел.* едноскален, *(който е)* с една скала
одношки́вный *маш.* *(който е)* с една (ремъчна) шайба
одношпи́ндельный едновретенов
одноэлектро́дный *мет.* едноелектроден
одноэлемéнтный *ел.* едноелементен
одноэта́жный едноетажен; *геол.* еднопластов
одноя́корный *ел.* еднокотвен
одноя́русный *вж.* **одноэта́жный**
одноячéйковый едноклетков
одо́граф *м* авто- [автоматичен] показател *(на курса на кораб)*
одо́метр *м* 1. *изм.* пътомер, километражен брояч, километроброяч 2. *геол.* цилиндър за изпитване на натиск на ронливи скали
одора́нт *м хим.* одорант, придаващо мирис вещество *(на газ — за сигнализация при неуплътняване)*
ожида́ние *с* **математи́ческое** математическо очакване
ожижа́ть *хим.* втечнявам *(газ, твърдо гориво)*
ожижéние *с* втечняване *(на газ, твърдо гориво)*
~ **га́за** втечняване на газ
~ **угля́** втечняване на въглища *(чрез деструктивна хидрогенизация)*
ожижи́тель *м* втечнител, апарат за втечняване на газове
ожо́г *м* изгаряне; изгорено място; рана от изгаряне
~, **лучево́й** лъчево изгаряне
~ **от вспы́шки** изгаряне от избухване
~, **радиацио́нный** радиационно изгаряне
~ **рентгéновскими луча́ми** изгаряне от рентгенови лъчи
~, **со́лнечный** слънчево изгаряне
~, **теплово́й** [**терми́ческий**] топлинно изгаряне
~, **хими́ческий** химическо изгаряне
~, **шлифо́вочный** *обр. мет.* прегаряне *(на повърхностния слой на заготовката)* при шлифоване
оз *м геол.* оз *(греда от водно-ледников период)*
озазо́н *м хим.* озазон
озанни́т *м минер.* озанит *(разновидност на рибекит)*

озву́чение [**озву́чивание**] *с кфт.* озвучаване *(напр. на филм)*
о́зеро *с* **бессто́чное** безотточно езеро
~, вулкани́ческое вулканско езеро *(във вулкански кратер)*
~, го́рное планинско езеро
~, ка́рстовое карстово езеро
~, ледникóвое ледниково езеро *(в ледникова падина)*
~, минера́льное *вж.* **о́зеро, солянóе**
~, плоти́нное язовирно езеро
~, подзе́мное подземно езеро
~, протóчное отточно езеро
~, солянóе солено езеро
озокери́т *м минер.* озокерит, планински восък
озоле́ние (**озóливание**) *с* опепеляване, изпепеляване, превръщане в пепел *(чрез изгаряне)*
~ га́зов опепеляване на газове
~ фи́льтра опепеляване на филтъра
озóн *м хим.* озон *(алотропна модификация на кислорода)*
озона́тор *м* озонатор, апарат за получаване на озон
озони́д *м хим.* озонид *(съединение на озон с алкален или алкалоземен метал)*
~ ка́лия калиев озонид
~ каучу́ка каучуков озонид
озони́ды *мн* озониди *(озонови взривни вещества)*
озониза́ция *ж* (**озони́рование** *с*) *хим.* озониране
озони́ровать *хим.* озонирам
озонóлиз *м хим.* озонолиза
озономе́трия *ж хим.* озонометрия
озоностóйкий озоноустойчив, устойчив на въздействието на озон
окаймле́ние *с* обшиване, обточване *(с гайтан)*; обкръжаване *(напр. с кант, с рамка)*
окаймля́ть обшивам, обточвам; обкръжавам *(напр. с кант, с рамка)*
ока́лина *ж мет., обр. мет.* обгар, окисна кора *или* корица *(получена при нагряване на метала)*, окалина
~, возду́шная въздушен обгар
~, втори́чная вторичен обгар
~, кузне́чная ковашки обгар [синтер], окалина при коване
~, молотобóйная [**молотова́я**] *вж.* **ока́лина, кузне́чная**
~, перви́чная първичен обгар
~, прока́тная окалина при валцуване, валцов обгар
~, печна́я пещна окалина, окалина при нагряване в пещ
~, чешу́йчатая люспест обгар, люспеста окалина
окалиноломáтель *м мет.* обгаротрошач, трошачка на валцов синтер *(напр. върху блокове, блуми, слаби)*
окалинообразова́ние *с мет.* образуване на обгар [окалина]
окалиностóйкий устойчив срещу образуване на обгар, устойчив срещу обгаряне [повърхностно окисляване]
окалиностóйкость *ж* устойчивост срещу обгаряне [повърхностно окисляване]
окамелóк *м стр.* баданарка *(голяма четка за мазане)*
окамене́лость *ж геол.* вкаменелост
окамене́лый *геол.* вкаменен, фосилен
окамене́ние *с петр.* вкаменяване, петрификация; *геол.* диагенеза
окантóванный окантован, *(който е)* с кантове
окантóвка *ж* **1.** *текст.* поръбване, обграждане, обшиване *(с кант)* **2.** опервазване, оформяне на рамка *(при боядисване)*; **3.** кант; ръб **4.** окрайчване, обрязване *(на каменен блок, плоча)*
окантóвывать **1.** *текст.* кантосвам; обграждам, обшивам с кант **2.** *стр.* опервазвам, оформям рамка *(при боядисване)* **3.** окрайчвам *(камък)* **4.** накланям *(леярска кофа)*, за да отлея *(разтопен метал)* **5.** обрязвам *(плоча, ламарина)* **6.** *мет.* кантувам, обръщам през ръб *(напр. метален блок при коване)*
ока́танность *ж геол.* загладеност, заобленост
ока́тывание *с* **1.** *геол.* заглаждане, изглаждане **2.** *обог.* гранулиране *(на руда)*, свързване [спичане] на късове
ока́тыш *м мет.* къс, бучка *(руда)*
окварцева́ние *с геол.* окварцяване
океани́т *м геол.* океанит *(базалт, който е богат на оливин)*
океани́ческий *геофиз.* океански
океаногра́фия *ж геофиз.* океанография
океанолóгия *ж геофиз.* океанология
окени́т *м минер.* окенит
о́кисел *м хим.* окис *(вж. също* **о́кись** *и* **за́кись**)
~, амфоте́рный амфотерен окис
~, безрази́чный индиферентен окис
~, вы́сший *вж.* **о́кись 2**
~, индифере́нтный *вж.* **о́кисел, безрази́чный**
~, кислóтный киселинен окис [анхидрид]
~ мета́лла метален окис, окис на метал
~, ни́зший окис *(за ниската степен на окисление)*
~, оснóвный основен [базичен] окис
~, полу́торный *остар.* двуметален триокис *(окис на тривалентен елемент)*
окисле́ние *с хим., мет.* окисляване
~, анóдное анодно окисляване
~ в ки́слой среде́ окисляване в кисела среда
~ восстановле́ние окислително-редукционен процес
~ в щелочнóй среде́ окисляване в алкална среда
~, деструкти́вное окисляване с разграждане [разпадане]
~, жидкофа́зное окисляване в течна фаза
~, избира́тельное избирателно [селективно] окисляване
~, каталити́ческое каталитично окисляване
~, мóкрое окисляване в разтворено състояние
~, парофа́зное окисляване в парна фаза
~ под давле́нием окисляване под налягане

~ при́месей *мет.* окисляване [фришване] на примесите *(сименс-мартенов процес)*
~, ферментати́вное ферментационно окисляване
~, фракцио́нное фракционно окисляване
~, части́чное частично [непълно] окисляване
~, электролити́ческое *вж.* окисле́ние, электрохими́ческое
~, электрохими́ческое електрохимическо [електролитно] окисляване
окислённый окислен
окисли́тель *м хим.* окислител
~, ка́пельный капков окислител *(при пречистване на води)*
~, конта́ктный *вж.* окисли́тель наполне́ния
~ наполне́ния окислителен реактив *(при пречистване на води)*
~ раке́тного то́плива окислител на ракетно гориво, носител на кислорода *(за ракетно гориво)*
окисли́тельно-восстанови́тельный окислително-редукционен, оксиредукционен
окисли́тельный окислителен, окисляващ, оксилиращ
окисля́емость *ж хим.* окисляемост, способност за окисляване
о́кисный окисен
о́кись *ж хим.* 1. окис *(за елементи, които не проявяват повече от една валентност)* 2. окис *(за елементи в по-висша степен на окисляване, напр.* **о́кись желе́за**, Fe_2O_3, *докато* FeO *е* **за́кись желе́за***)*
~ азо́та азотен (едно-) окис, азотен (II) окис
~ алюми́ния алуминиев окис
~ ба́рия бариев окис
~ бери́ллия берилиев окис
~ вана́дия ванадиев окис, ванадиев (II) окис; двуванадиев триокис, ванадиев (III) окис; ванадиев двуокис, ванадиев (IV) окис; двуванадиев петоокис, ванадиев (V) окис
~ ви́смута двубисмутов триокис, бисмутов (III) окис; бисмутов двуокис, бисмутов (IV) окис; двубисмутов петоокис, бисмутов (V) окис
~ во́дная хидратиран окис
~ водоро́да водороден окис, вода
~ вольфра́ма волфрамов двуокис, волфрамов (IV) окис; волфрамов триокис, волфрамов (VI) окис; двуволфрамов петоокис, волфрамов (V) окис
~ герма́ния германиев едноокис, германиев (II) окис; германиев двуокис, германиев (IV) окис
~ дейте́рия деутериев окис, тежка вода
~ желе́за двужелезен триокис, фериокис, железен (III) окис
~ желе́за, серноки́слая ферисулфат, железен (III) сулфат
~ зо́лота ауриокис, златен (III) окис
~ йо́да двуйоден петоокис, йоден (V) окис
~ ка́дмия кадмиев окис
~ ка́лия калиев окис
~ ка́льция калциев окис; негасена вар
~ ко́бальта кобалтоокис, кобалтов (III) окис
~ кре́мния силициев двуокис, силициев (IV) окис; силициев субокис
~ ли́тия литиев окис
~ ма́гния магнезиев окис
~ ма́рганца двуманганов триокис, манганов (III) окис; манганов двуокис, манганов (IV) окис, пиролузит; манганов триокис, манганов (VI) окис
~ ме́ди куприокис, меден (II) окис
~ молибде́на молибденов триокис, молибденов (III) окис; молибденов двуокис, молибденов (IV) окис; молибденов триокис, молибденов (VI) окис
~ мышьяка́ двуарсенов петоокис, арсениокис; двуарсенов триокис, арсенов (III) окис
~ на́трия натриев окис
~ ни́келя двуникелов триокис, никелов (III) окис
~ о́лова калаен окис, калаен (II) окис; калаен двуокис, калаен (IV) окис
~ пропиле́на пропиленов окис, пропенов окис
~ рту́ти меркуриокис, живачен (II) окис
~ свинца́ оловен окис, оловен (II) окис; оловен двуокис, оловен (IV) окис
~ серебра́ сребърен окис; сребърен пероокис [прекис]
~ се́ры двусерен триокис, серен (III) окис; серен двуокис, серен (IV) окис; серен триокис, серен (VI) окис
~ сурьмы́ двуантимонов триокис, антимонов (III) окис; двуантимонов четириокис, антимонов (III, V) окис; двуантимонов петоокис, антимонов (V) окис
~ тита́на двутитанов триокис, титанов (III) окис; титанов двуокис, титанов (IV) окис
~ триэтилкре́мния триетилсилициев окис, хексаетилдисилоксан
~ углеро́да въглероден окис
~ ура́на уранов двуокис, уранов (IV) окис; уранов (VI) окис
~ ура́на, азотноки́слая уранилнитрат
~ фто́ра двуфлуорен окис
~ хло́ра двухлорен окис; хлорен двуокис; двухлорен шестоокис; двухлорен седмоокис
~ хро́ма двухромен триокис, хромен (III) окис; хромен двуокис, хромен (IV) окис; хромен триокис, хромен (VI) окис
~ це́зия цезиев окис
~ ци́нка цинков окис, цинквайс
~ этиле́на етиленов окис, оксиран
окклюди́рование *с* 1. *хим., мет.* оклудиране, оклузия, газово включване 2. *метео* оклузия *(процес на развитие на циклон)*
окклюди́рованный оклузионен *(за фронт в метеорологията)*
окклю́зия *ж вж.* окклюди́рование 2
~ хара́ктера тёплого фро́нта оклузия с характер на топъл фронт
~ хара́ктера холо́дного фро́нта оклузия с характер на студен фронт
~ цикло́на оклузия [оклузионен фронт] на циклон

окла́д *м* 1. *икон.* заплата, възнаграждение 2. *икон.* данъчно облагане 3. *мин.* крепежна [подпорна] рамка *(дървена)*
~, **двернóй** *вж.* **окла́д** 3
~, **непóлный двернóй** непълна крепежна рамка *(без праг)*
~, **основнóй** основна заплата, основно възнаграждение
~, **пóлный двернóй** пълна крепежна рамка *(капа, две стойки и праг)*
~, **предохрани́тельный двернóй** предпазна крепежна рамка
~, **уси́ленный двернóй** усилена крепежна рамка
окладнóй *икон.* отнасящ се до парично възнаграждение
оклéивать облепвам, облепям
оклéйка *ж* 1. облепване; лепене *(на тапети върху стена)* 2. *хран.* избистряне [бистрене] на вино
окнó *с* прозорец; отвор, проход; пролука
~, **а́рочное** *стр.* дъгов прозорец
~, **вентиляциóнное** вентилационен отвор
~ **вéрхнего свéта** *стр.* прозорец за горно осветление *(обикн. в промишлени сгради)*
~, **ветровóе** *авто* предно стъкло, преден прозорец
~, **воздýшное** *мет.* отвор за въздух
~, **впускнóе** всмукателен отвор [прозорец] *(на цилиндър на двутактов двигател)*; пусков отвор
~, **всáсывающее** 1. *вж.* **окнó, впускнóе** 2. смукателен отвор *(на помпа)*
~, **выпускнóе** 1. изпускателен отвор [прозорец] *(на цилиндър на двутактов двигател)* 2. *мет.* прозорец [врата] за изпускане *(напр. на шлака)*
~, **выхлопнóе** отвор за изгорели газове
~, **гидрогеологи́ческое** хидрогеоложки прозорец
~, **глухóе** *стр.* сляп прозорец
~, **двухствóрчатое** *стр.* двукрил прозорец
~, **дренáжное** *стр.* дренажен отвор
~, **железобетóнное** *стр.* стоманобетонен прозорец
~, **завáлочное** *мет.* отвор за зареждане [пълнене]
~, **загрýзочное** *вж.* **окнó, завáлочное**
~, **запóлненное водóй** *ядр.* прозорец, запълнен с вода
~, **защи́тное** защитен прозорец; защитен отвор
~, **кáдровое** *кфт.* кадрово прозорче
~, **колошникóвое** *леяр.* отвор за зареждане *(на вагрянка)*
~, **контрóльное** контролен [ревизионен] прозорец *или* отвор; отвор за наблюдаване
~ **лáвы** *мин.* прозорец на фронт
~, **лéнточное** *стр.* лентов прозорец, (прозоречна) лента
~, **нагнетáтельное** нагнетателен [напорен] отвор *(на помпа)*
~, **наддýвочное** отвор за *(подаване на)* въздух под налягане
~, **нейтрóнное** *ядр.* неутронен прозорец
~, **одноствóрчатое** *стр.* еднокрил прозорец
~, **опускнóе** *жп., авто* прозорец, който се спуска *(при отваряне)*
~, **откиднóе** *авто* завъртващ се прозорец *(около вертикална ос)*
~, **паровыпускнóе** пароизпускателен отвор *(на локомотив)*
~, **перепускнóе** преливен отвор; пропускателен отвор
~ **пéчи** *мет.* отвор [прозорец] на пещ *(напр. за пълнене)*
~, **плáменное** *мет.* пламъчен прозорец
~, **продýвочное** продухвателен отвор *(напр. на двутактов двигател)*
~, **проекциóнное** *кфт.* проекционно прозорче
~, **рабóчее** работен отвор *(на стъклено топилна вана)*
~, **разгрýзочное** *мин.* разтоварачен прозорец, отвор за разтоварване
~, **раздвижнóе** *стр.* плъзгащ прозорец *(приплъзва се встрани)*
~, **сáдочное**, *вж.* **окнó, завáлочное**
~ **с двойны́ми переплётами** *стр.* двоен прозорец
~ **сердéчника** *ел.* прозорец на магнитопровод
~, **сливнóе** *вж.* **окнó, выпускнóе** 2
~, **слуховóе** *стр.* тавански прозорец, капандура
~, **смотровóе** *мет., ядр.* прозорец [отвор] за наблюдаване, наблюдателен прозорец
~, **ствóрное** [**ствóрчатое**] *стр.* крилен прозорец
~ **счётчика** *ядр.* прозорче на брояча
~, **тектони́ческое** *геол.* тектонски прозорец
~, **торцóвое** *мет.* челен прозорец [отвор]
~, **форсýночное** *мет.* отвор за дюза, дюзен отвор
~, **шлáковое** *мет.* отвор за *(изпускане на)* шлака, шлаков отвор
окóв *м мет.* намотаване на метал около валци *(дефект при валцуване)*
окóвка *ж* 1. оковаване, обковаване (с метал) 2. обковка
окóвывание *с* **валкóв** *вж.* **окóв**
окóвывать оковавам, обковавам
ококсовáние *с* коксуване *(на въглища)*
окóлка *ж* 1. окрайчване, (грубо) дялане *(на камък)* 2. очупване *(на тухла, за да легне на мястото)*
околозвуковóй околозвуков *(за скорост)*
околозéмный *ракет.* *(намиращ се)* на близко разстояние от Земята, окръжаващ Земята
околокрити́ческий *(намиращ се)* в близост на критично състояние [в критичната област], околокритичен
окололýнный *ракет.* *(намиращ се)* на близко разстояние от Луната, окръжаващ Луната
околопланéтный *ракет.* *(намиращ се)* на близко разстояние от планета, окръжаващ планета
околополя́рный *геофиз.* околополярен
околосóлнечный *астр.* околослънчев
околоствóльный *мин.* околошахтов
околоцéнтровый централен

окомкова́ние *с обог.* гранулиране *(на руда);* свързване [спичане] в късове
оконе́чный *ел.* последен, краен
око́нный *стр.* прозоречен
око́нтуривание *с геод.* очертаване, оконтурване, нанасяне на очертания *(върху план или на местността)*
~ **вы́работки** *мин.* нанасяне очертанията на изработка
~ **нефтяно́го месторожде́ния** *мин.* оконтурване [нанасяне очертанията] на нефтено находище
око́нтуривать *геод.* очертавам, оконтурвам, нанасям очертания
оконцева́ние *с* окрайчване, оформяне на краища
~ **проводо́в** *ел.* оформяне за съединяване [включване] на проводници
оконцо́ванный *ел.* снабден с кабелна обувка *(за край на кабел)*
оконча́тельный окончателен, краен; завършен, завършващ
окорённый *дърв.* обелен
око́рка *ж* обелване, снемане на кората *(на дърво)*, обезкоряване
~ **бала́нса** *харт.* обелване на дървен материал (за дървесна каша)
~, **бараба́нная** *харт.* барабанно обелване
~, **гидравли́ческая** *харт.* хидравлично обелване
~, **про́бковая** обелване на червено
~, **со́ковая** лятно обелване
~, **хими́ческая** химическо обелване
~, **чи́стая** обелване до бяло
око́шко *с* прозорец; отвор; гише
~, **входно́е** *ядр.* входен прозорец *(за броячна тръба)*
окра́ска *ж* 1. боядисване, обагряне, багрене, оцветяване 2. цвят, багра, боя; багрило
~, **антикоррозио́нная** противокорозионна [защитна] боя
~ **ва́ликами** *стр.* боядисване с валяци
~, **гипсометри́ческая** *геод.* хипсометрично оцветяване
~, **есте́ственная** естествено обагряне
~, **защи́тная** 1. защитен цвят *(маскировка)* 2. защитно боядисване *(за разлика от декоративно)* 3. *вж.* **окра́ска, антикоррозио́нная**
~ **зву́ка** *физ.* тембър на звука
~, **изоляцио́нная** изолационно боядисване; изолационна боя
~, **кислотоупо́рная** киселинноустойчива боя
~, **кистева́я** *стр.* боядисване с четка
~, **ла́ковая** боядисване с лак, лакиране; лакова боя
~, **ма́сляная** боядисване с блажна боя; блажна боя
~, **многосло́йная** многослойно боядисване; боя, положена на няколко слоя
~ **облива́нием** *маш.* боядисване чрез обливане
~, **огнесто́йкая** огнеустойчива боя
~ **окуна́нием** *маш.* боядисване чрез потапяне
~, **отличи́тельная** отличително оцветяване; отличителен цвят
~ **погруже́нием** *вж.* **окра́ска окуна́нием**
~ **пульвериза́цией** боядисване чрез пулверизация [разпръскване], пулверизация
~ **распыле́нием** *вж.* **окра́ска пульвериза́цией**
~, **те́мбровая** тембър, цвят на звука
~, **усло́вная** разпознавателен (условен) цвят
~ **фо́рмы** *леяр.* боядисване на формата *(с противопрегарни бои)*
~, **хими́ческая** химическо боядисване [оцветяване] *(на метали)*
~, **электрохими́ческая** електрохимическо боядисване *(на метали)*
окра́сочный *(предназначен, служещ)* за боядисване
окра́шенность *ж* оцветеност, обагреност
окра́шенный боядисан, обагрен, оцветен
окра́шиваемость *ж* способност за боядисване, подаване на боядисване [оцветяване]
окра́шивание *с вж.* **окра́ска 1**
~ **в ма́ссе** *харт.* оцветяване в маса
окра́шивать боядисвам; обагрям, оцветявам
окремне́ние *с геол.* окременяване, окварцяване
округле́ние *с* заобляне, закръгляне, закръгляване
~ **по избы́тку** *мат.* закръгляване към поголямото
~ **по недоста́тку** *мат.* закръгляване към помалкото
~ **числа́** *мат.* закръгляване на число
округли́тель *м хран.* машина за закръгляне на тесто
округля́ть заоблям, закръглям
окружно́й 1. околовръстен 2. околен, обиколен; периферен
окру́жность *ж* 1. окръжност 2. обиколка, периферия
~, **вневпи́санная** *мат.* външно вписана окръжност *(напр. в триъгълник с продълженията на две от страните)*
~, **вне́шняя** *маш.* външна [върхова] окръжност *(на зъбно колело)*
~ **впа́дин** *маш.* вътрешна окръжност *(на зъбно колело)*
~, **впи́санная** вписана окръжност
~ **вы́ступов голо́вок** *вж.* **окру́жность, вне́шняя**
~, **геодези́ческая** геодезична окръжност
~, **грани́чная** 1. гранична [ограничаваща] окръжност 2. *ел.* гранична кръгова диаграма
~, **дели́тельная** делителна окръжност *(на зъбно колело)*
~ **каче́ния** *маш.* окръжност на търкаляне [на ходово колело]
~, **нача́льная** *маш.* начална окръжност *(на зацепено зъбно колело)*
~ **но́жек** *вж.* **окру́жность впа́дин**
~, **опи́санная** *мат.* описана окръжност
~, **основна́я** *маш.* основна окръжност *(на зъбно колело)*
~, **производя́щая** *маш.* образуваща окръжност *(на зъбно колело с циклоиден профил на зъба)*
~, **сопряжённая** *мат.* спрегната окръжност

~, **узловая** *ел.* възлова кръгова диаграма
~, **фазовая** *ел.* фазова кръгова диаграма
~ **центров отверстий** *маш.* окръжност на центровете на отворите *(напр. на фланец)*
оксалат *м хим.* оксалат, сол на оксаловата киселина
~ **аммония** амониев оксалат
~ **железа (II)** железен (II) оксалат, ферооксалат
~ **железо-аммония** желязо-амониев оксалат
~ **калия** калиев оксалат
~ **кальция** калциев оксалат
~, **кислый** хидрогеноксалат, кисел оксалат
~ **серебра** сребърен оксалат
~ **уранила** уранилоксалат
~ **церия** цериев оксалат
оксалил *м хим.* оксалил *(киселинен остатък на оксаловата киселина)*
оксалилхлорид *м хим.* оксалилхлорид
оксиазобензол *м хим.* хидроксиазобензол
оксиазокраситель *м* хидроксиазобагрило
оксиальдегид *м хим.* хидроксиалдехид
оксиапатит *м минер.* оксиапатит *(от апатитна група)*
оксиацетон *м хим.* хидроксиацетон
оксибензол *м хим.* хидроксибензол, фенол
оксид *м хим.* окис *(вж. също* **окисел** *и* **окись***)*
оксидиметрия *ж хим.* оксидиметрия *(обемен аналитичен метод)*
оксидирование *с* (**оксидация** *ж*) оксидиране, оксидация; окисляване
~ **металлов** оксидиране на метали *(като защитно покритие и като оцветяване)*
оксидировать оксидирам; окислявам
оксидный *хим.* окисен
оксикетон *м хим.* хидроксикетон
оксикислота *ж хим.* хидроксикиселина
оксиликвиты *мн* оксиликвити *(порести взривни вещества, наситени с течен кислород)*
оксим *м хим.* оксим
оксин *м хим.* оксин, 8-хидроксихинолин
оксисоединение *с хим.* хидроксисъединение
оксисоль *ж хим.* хидроксисол, основна сол
оксисульфид *м хим.* оксисулфид
оксифторид *м хим.* оксифлуорид
оксихлорид *м хим.* оксихлорид
оксицеллюлоза *ж хим.* оксицелулоза, хидроксицелулоза
оксоний *м хим.* хидрониев [оксониев, хидроксониев] йон
оксфорд *м* 1. *геол.* оксфорд *(етаж в юрска система)* 2. *текст.* оксфорд
октадиен *м. хим.* октадиен
октан *м хим.* октан
~ **-корректор** [**-селектор**] *авто* октан-коректор *(за ръчно изменяване на ъгъла на изпреварване на запалването)*
октановый октанов
октаэдр *м мат.* осмостен
октаэдрит *м минер.* октаедрит, анатаз, титанов (IV) окис
октет *м* **электронный** *хим.* осемелектронна обвивка
октил *м хим.* октил, октилов радикал
октилацетат *м хим.* октилацетат, октилов естер на оцетната киселина
октилцианид *м хим.* октилцианид
октод *м елн.* октод, осемелектродна лампа
~, **лучевой** лъчев октод
~, **смесительный** смесителен октод
окуляр *м опт.* окуляр
~, **автоколлимационный** автоколимационен окуляр
~, **гониометрический** гониометричен [ъгломерен] окуляр
~, **земной** земен окуляр
~, **компенсационный** компенсационен окуляр
~, **микрометрический** микрометричен окуляр
~, **многолинзовый** многолещов окуляр
~, **моноцентрический** моноцентричен окуляр
~, **ортоскопический** ортоскопичен окуляр
~, **отрицательный** отрицателен окуляр
~, **положительный** положителен окуляр
~, **проекционный** проекционен окуляр
~, **угломерный** ъгломерен окуляр
~, **широкоугольный** широкоъгълен окуляр
окулярмикрометр *м опт.* окулярен микрометър
окулярный *опт.* окулярен
окунание *с* потапяне, натопяване
окунать потапям, натопявам
окупаемость *ж икон.* възвращаемост *(на разходите за създаване на производствени мощности или за строителство)*
окуривание *с хим.* опушване, фумигация; обгазяване *(срещу вредители в селското стопанство)*
окускование *с мет., обог.* уедряване, агломерация *(на руда)*
окусковывать *обог.* уедрявам, агломерирам
окучивание *с с. ст.* загърляне
окучник *м с. ст.* огърляч
~ **-удобритель** *с. ст.* огърляч-подхранвач
олеат *м хим.* олеат, сол на олеиновата киселина
~ **натрия** натриев олеат
~ **свинца** оловен олеат
оледенелый вледенен, замръзнал, покрит с лед, заледен
оледенение *с* 1. вледеняване, замръзване, заледяване 2. *геол.* заледяване *(за хронологично определяне на четвъртичните наслаги)*
оледенённый *вж.* **оледенелый**
олеин *м хим.* 1. олеин *(глицерид на олеиновата киселина)* 2. техническа олеинова киселина
олеиновокислый олеат
олеофильный *полигр.* олеофилен
олеофобный *полигр.* олеофобен
олеум *м хим.* олеум, димяща сярна киселина
олефин *м хим.* олефин, алкен, етиленов въглеводород
олефиновый олефинов
оливенит *м минер.* оливенит
оливин *м минер.* оливин *(в състава на скали: дунит, перидотит)*
оливинит *м петр.* оливинит *(абисална скала)*

олигокла́з *м минер.* олигоклаз *(плагиоклаз с 10—30% анортит)*
олиго́нит *м минер.* олигонит
оли́фа *ж* безир, фирнис
~, глифта́левая глифталов безир
~, касто́ровая безир от рициново масло
~, конопля́ная конопен безир
~, ла́ковая безир за лакове
~, льняна́я ленен безир
~, ма́сляная маслен безир
~, подсо́лнечная безир от слънчогледово масло
~, полимеризо́ванная полимеризиран безир
~, типогра́фская типографски фирнис
~, хло́пковая безир от памучено масло
олифо́вка *ж стр.* намазване с безир, безиросване
о́лово *с хим.* калай, Sn
~, бе́лое бял калай
~, гранули́рованное зърнест [гранулиран] калай, калай на зърна
~, двусерни́стое калаен (IV) сулфид
~, двухло́ристое калаен (II) двухлорид
~, зернёное *вж.* **о́лово, гранули́рованное**
~, листово́е калай на листове
~, односерни́стое калаен (II) сулфид
~, пая́льное калаен припой
~, прутко́вое калай на пръчки
~, ро́льное калай на роло
~, серни́стое калаен (II) сулфид; калаен (IV) сулфид
~, се́рое сив калай *(калаена чума)*
~, техни́ческое технически калай
~, хло́ристое калаен двухлорид, калаен (II) хлорид; калаен четирихлорид, калаен (IV) хлорид
~, чернов́ое [**чёрное**] *мет.* суров калай
~, чу́шковое *мет.* калай на блокове
оловоно́сный *геол.* калаеноносен
оловору́дный *геол.* калаеноруден
оловя́нистый калаен, който съдържа калай
оловя́нный калаен *(за изработен от калай, влязъл в реакция с калай, отнасящ се до калая)*
ом *м изм., ел.* ом
~, акусти́ческий *физ.* акустичен ом
~, междунаро́дный международен ом
~, механи́ческий *физ.* механичен ом
~, обра́тный обратна стойност на ом *(непрепоръчвана за използуване единица за електрическа проводимост)*
~, теплово́й *физ.* топлинен ом
омбили́ческий *мат.* омбиличен
омбро́граф *м метео* омброграф, самопишещ дъждомер
омедне́ние *с* помедяване
омеднённый помеден
омертвле́ние *с* **оборо́тных средств** *икон.* замразяване на оборотните средства
оми́ческий *ел.* омичен, *(който е)* с активно съпротивление
омме́тр *м ел.* омметър
~, батаре́йный омметър с батерийно захранване
~, ла́мповый лампов омметър
~, логометри́ческий логометричен омметър
~, магнитоэлектри́ческий магнитоелектрически омметър
~, цифрово́й цифров омметър
омола́живание *с геол.* подмладяване *(на географския пейзаж)*
~ ле́са *гор.* създаване на млади насаждения
~ релье́фа подмладяване на релеф
~ виско́зного раство́ра освежаване на вискозен разтвор *(производство на изкуствени влакна)*
омоноли́ченный *стр.* замонолитен
о́мут *м* **1.** водовъртеж **2.** вир; яма *(на дъното на река, езеро)*
омфаци́т *м минер.* омфацит
омыле́ние *с* осапуняване, осапунване
~ жиро́в *хим.* осапунване на мазнините
~, карбона́тное карбонатно осапунване, осапунване с карбонат
~ ки́слое кисело осапунване, осапунване с киселина
~, щелочно́е алкално осапунване, осапунване с основа
омыли́тель *м* осапунващ агент [реагент]
омыля́емость *ж* способност за осапунване, осапуняемост
омыля́ть осапунвам
онгстрём *м изм.* ангстрьом *(единица за дължина, равна на 10^{-8} см) вж. също* **а́нгстрем**
ондо́граф *м ел.* ондограф, високочестотен осцилограф
ондуля́тор *м тлг.* ондулатор, бърз сифонен телеграфен приемник [записвач]
ондуля́ция *ж* **геоида** *геод.* вълни на геоида
о́никс *м минер.* оникс, силициев двуокис *(вид ахат)*
онла́йн *м изч.* онлайн *(режим на линия)*
ооли́т *м петр.* оолит *(седиментна скала)*
опа́к *м керам.* **1.** бяла глина **2.** грънчарски изделия от бяла глина
опа́л *м минер.* опал, аморфен силициев двуокис
~, благоро́дный благороден опал *(иризиращ)*
~, восково́й восъчен опал *(жълт)*
~, деревяни́стый дървовиден опал *(при окременяване на дървесни останки)*
~, моло́чный млечен [бял] опал
~, о́гненный огнен опал *(червен)*
опалесце́нция *ж физ.* опалесценция *(разсейване на светлината напр. при колоидни разтвори)*
опа́ливание *с текст.* пърлене
опа́лка *ж вж.* **опа́ливание**
опа́ловый *минер.* опален
опа́лубка *ж* **1.** *стр.* кофраж *(дървен или метален)* **2.** обшивка, облицовка *(на съоръжение отвън)*
~, горизонта́льно-перемеща́емая пълзящ кофраж за хоризонтално изместване *(при строителство с голяма дължина)*
~, го́рная минен кофраж *(за крепежни работи)*
~, инвента́рная инвентарен кофраж

~, **капиллярная** кофраж за *(стоманобетонови)* канали
~, **катучая** *вж.* **опалубка, скользящая**
~, **консольная** конзолен кофраж
~, **крупнопанельная** едропанелен кофраж
~, **лекальная** шаблонен кофраж
~, **наборная** *вж.* **опалубка, инвентарная**
~, **несъёмная** несвалящ се кофраж
~, **облицовочная** *вж.* **опалубка 2**
~, **передвижная** подвижен кофраж *(за хоризонтални съоръжения: канали, колектори)*
~, **подвесная** окачен кофраж
~, **подъёмно-переставная** разглобяем пълзящ кофраж *(за високо строителство)*
~, **разборно-переставная** *вж.* **опалубка, сборно-разборная**
~, **сборно-разборная** разглобяем кофраж
~, **скользящая** пълзящ кофраж
~, **стационарная** кофраж за еднократно използуване
~, **утеплённая** кофраж с топлоизолация
~ **фюзеляжа** *ав.* обшивка на тялото *(на самолет)*
~, **щитовая** кофраж от отделни платна [щитове]
опалубливание *с стр.* кофражиране
опалубочный кофражен
опалубщик *м* кофражист
опалывание *с с. ст.* оплевяване
опасность *ж* **взрыва** опасност от взрив, взривоопасност
~, **пожарная** пожарна опасност
~, **радиационная** *ядр.* радиационна опасност
~, **эксплуатационная** експлоатационна опасност, опасност при експлоатация
опасный по газу *мин.* опасен [необезопасен] по отношение на газ
опасный по пыли *мин.* опасен [необезопасен] по отношение на *(въглищен)* прах
операнд *м изч.* операнд *(данни, над които се изпълнява операцията)*
оперативность *ж орг.* оперативност; експедитивност
оперативный 1. оперативен, действен 2. работен
оператор *м* 1. оператор *(работник с висока квалификация, обслужващ сложни съоръжения или уредби)* 2. *мат.* оператор
~, **алфавитный** *мат., изч.* азбучен оператор
~, **арифметический** *мат.* аритметичен оператор
~ **вращения** *мат.* оператор на ротация
~ **Гамильтона** *мат.* оператор на Хамилтон
~, **дифференциальный** *мат.* диференциален оператор
~, **дополнительный** *изч.* допълнителен оператор
~ **интегрирования** *мат.* оператор за интегриране
~, **комплексный** *ел.* комплексен оператор
~ **Лапласа** *мат.* оператор на Лаплас
~, **линейный** *мат.* линеен оператор
~, **логический** *изч.* булев [логически] оператор
~ **логической схемы** *мат.* оператор на логическа схема
~, **массовый** масов оператор, оператор на масата *(в квантова теория на полето)*
~ **подстановки** *мат.* оператор за полагане [субституция]
~ **преадресации** *мат., изч.* оператор за преадресиране, оператор за смяна на адреса
~, **проектирующий** *мат.* проектиращ оператор
~, **рабочий** *мат.* работен оператор
~ **радиолокационной станции** оператор на радиолокационна станция *(по обслужването)*
~ **радиостанции** оператор на радиостанция *(по обслужването)*
~, **сопряжённый** *мат.* спрегнат оператор
~ **уничтожения** *ядр.* оператор на унищожение, анихилационен оператор
~, **унитарный** *мат.* унитарен оператор
~, **элементарный** *мат.* елементарен оператор
~ **эрмитов** *ядр.* ермитов оператор
операторная *ж* операторно помещение *(напр. за управляване на производствен процес)*
операторный *мат.* операторен
операция *ж* операция
~, **арифметическая** *изч.* аритметична операция
~, **вспомогательная** спомагателна [помощна] операция
~, **вычислительная** изчислителна операция
~, **дифференцированная** *обр. мет.* отделна [единична] операция
~, **доводочная** *обр. мет.* завършваща [окончателна] операция, операция за довеждане до точен размер (и окончателна гладкост)
~, **заготовительная** операция за получаване на заготовка; резачна [разкройваща] операция
~, **заключительная** последна операция
~ **контрольная** контролна операция
~ **концентрированная** съвместна [сложна] операция *(включваща няколко обработки при непроменяща се позиция на заготовката)*
~, **логическая** *изч.* логическа операция
~, **машинная** машинна операция
~, **монтажная** монтажна операция
~, **обдирочная** *обр. мет.* (груба) операция за снемане на кората *(на отливка, изковка, прътова заготовка)*, обдираща операция
~, **основная** основна операция
~ **отделочная** операция за фино обработване *(заглаждане)*
~ **пересылки кодов** *изч.* операция за препращане на кодове
~, **погрузочно-разгрузочная** товарно-разтоварна операция
~, **подготовительная** подготвителна [начална] операция
~, **приёмо-сдаточная** приемане и предаване *(на готова продукция)*
~, **промежуточная** междинна операция

~, **прохо́дческая** *мин. (дейност по подготовка и прокарване на минни изработки, сондажи)*
~, **пускова́я** *авт.* пускова операция
~, **пуста́я** *изч.* празна операция *(команда за неизпълняване на операция)*
~, **рабо́чая** *авт.* работна операция
~ **сдви́га** *изч.* операция за изместване
~, **спаса́тельная** *мин.* спасителна операция
~ **с переме́нным число́м разря́дов** *изч.* операция с променящ се брой разряди
~, **спу́ско-подъёмная** *мин.* спуско-подемна операция, спуско-подемен процес
~, **технологи́ческая** технологична операция
~, **това́рная** *икон.* стокова операция
~, **торго́вая** *икон.* търговска операция
~ **управле́ния** операция за управляване
~, **учётная** *икон.* отчетна операция
~, **фи́нишная** *вж.* **опера́ция, заключи́тельная**
~, **чернова́я** груба [предварителна] операция
~, **чистова́я** чиста [окончателна] операция
~, **элемента́рная** елементарна [проста] операция
опереди́ть [опережа́ть] по фа́зе *ел.* изпреварвам по фаза *(на определен фазов ъгъл)*
опереже́ние *с* изпреварване; *текст.* избързване
~ **впры́ска** изпреварване на впръскването *(напр. на гориво в цилиндъра на дизелов двигател)*
~ **впу́ска** изпреварване на *(отварянето на паро-)* пускателния клапан *(на парна машина)*
~ **вскры́шных рабо́т** *мин.* изпреварване на разкривните работи *(по отношение на добивните)*
~ **вы́пуска** изпреварване на изпускането *(в бутални машини)*
~ **гра́фика** *икон.* изпреварване на графика, предсрочност
~ **забо́ев** *мин.* изпреварване на забоите
~ **зажига́ния** изпреварване на запалването *(напр. на карбураторен двигател)*; ъгъл на изпреварване, аванс
~ **ла́вы** *мин.* изпреварване на фронт
~ **мета́лла** *мет.* изпреварване на *(излизащия изпод валците)* метал спрямо *(самите)* валци
~ **откры́тия кла́панов** изпреварване на отварянето на клапаните *(на двигател с вътрешно горене)*
~ **пода́чи то́плива** изпреварване на подаването на гориво *(напр. на дизелов двигател)*
~ **по фа́зе** *ел.* изпреварване по фаза
~, **углово́е** ъглово изпреварване *(мерено по ъгъла на завъртване на коляновия вал)*
~ **фа́зы** *вж.* **опереже́ние по фа́зе**
опере́ние *с ав.* опашни плоскости *(на самолет)*
~ **автомоби́ля** *остар.* външно разположени части на автомобил *(напр. калници, стъпала, капак на двигателя, облицовка на радиатора)*
~, **бипла́нное** двуплощна опашна плоскост
~, **вертика́льное** вертикална опашна плоскост
~, **высокорасполо́женное** високо разположена опашна плоскост
~, **горизонта́льное** хоризонтална опашна плоскост
~, **двухкилево́е** опашни плоскости с два вертикални стабилизатора
~ **ку́зова** *вж.* **опере́ние автомоби́ля**
~, **монопла́нное** едноплощна опашна плоскост
~, **несу́щее** носеща опашна плоскост, носещи опашни плоскости
~, **низкорасполо́женное** ниско разположена опашна плоскост
~, **однокилево́е** единична вертикална опашна плоскост
~, **разнесённое** разнесени опашни плоскости
~, **раке́ты** опашни плоскости на ракета
~, **свободнонесу́щее** свободноносещи опашни плоскости
~, **стреловидное [V-обра́зное]** стреловидни опашни плоскости
~, **треуго́льное** триъгълни опашни плоскости
~, **хвостово́е** 1. *ав.* опашни плоскости 2. спомагателно [насочващо] вятърно колело *(на опашката на ветродвигател)*
опескостру́ивание *с обр. мет.* песъкоструйно обработване [почистване], опесъчаване
опеча́тка *ж полигр.* печатна грешка
опе́чек *м* помощна пещ *(производство на стъкло)*
о́пий *м хим.* опиум
опи́ливание *с вж.* **опило́вка**
опи́ливать 1. *обр. мет.* изпилявам, пиля 2. обрязвам *(дърво с трион; метал с ножовка)*
опи́лки *мн* стърготини *(дървесни или метални)*
~, **желе́зные** железни стърготини
~, **про́бковые** трошки от корк
опилкобето́н *м стр.* стърготинобетон
опило́вка *ж* 1. *обр. мет.* изпиляване, пилене 2. обрязване *(с трион, ножовка)*
~ **в перекрёстку** пилене накръст
~ **косы́м штрихо́м** косо [наклонено] пилене
~ **кругов́ым штрихо́м** кръгово пилене *(с кръгови движения на пилата)*
~, **перекрёстная** *вж.* **опило́вка в перекрёстку**
~, **чистова́я** заглаждане с пила
опило́вщик *м* 1. *обр. мет.* изпилвач, шлосер 2. *дърв.* резач *(с трион)*
опира́ние *с стр.* допиране; опиране; опора
~, **трёхто́чечное** допиране в три точки
~, **шарни́рное** ставно допиране, ставна опора
описа́ние *с* описание; описване
~, **алгоритми́ческое** *изч.* алгоритъм
~, **пате́нтное** *икон.* патентно описание
~ **пласто́в** *геол.* описание на пластове
~ **пробле́мы** *изч.* описание на проблема
~, **техни́ческое** техническо описание; технически данни
~, **топографи́ческое** *геод.* топографско описание, топографска записка
опи́санный *мат.* описан
о́пись *ж* **инвента́рная** *икон.* инвентарен списък

оплавле́ние *с* 1. разтопяване, стопяване *(на краища или повърхност чрез нагряване до висока температура)* 2. почистване от примеси *(чрез разтопяване)*
~ пове́рхности *зав.* частично стопена повърхност *(на шев – дефект)*
~ футеро́вки то́пки частично [повърхностно] стопяване на футеровката на пещно огнище
оплавля́ть 1. разтопявам, стопявам *(краища или повърхност чрез нагряване до висока температура)* 2. почиствам от примеси *(като разтопявам)*
опла́та *ж икон.* 1. заплащане 2. заплата, възнагражденение
~, акко́рдная акордно заплащане
~, повреме́нная повременно заплащане
~, поме́сячная месечна заплата, месечно възнаграждение
~, премиа́льная премиално заплащане
~, сде́льная сделно заплащане; сделна форма на работна заплата
~, сде́льно-прогресси́вная сделно-прогресивно заплащане
~, сде́льно-пропорциона́льная сделно-пропорционално заплащане, пряка сделна система на заплащане
~, часова́я *вж.* **опла́та, почасова́я**
оплета́ть оплитам
оплётка *ж* 1. *ел.* оплетка, плетена обвивка *(за защита на проводници, шнурове)* 2. оплитане; *текст.* оплитане *(на краища против разплитане)* 3. *стр.* връзване с тел *(на армировка)*
~, изоли́рующая изолационна оплетка
~, металли́ческая метална оплетка
~, про́волочная жична оплетка
~, хлопчатобума́жная памучна оплетка
~, экрани́рующая екранираща оплетка
оплы́вина *ж геол.* малко повърхностно свличане
опо́ек *м кож.* телешка кожа *(обработена)*
опознава́ние *с* опознаване, разпознаване
~, радиолокацио́нное разпознаване с помощта на радиолокатор
опознава́тельный *ав.* опознавателен
опозна́к *м геод.* познавателен геодезичен знак
опо́ка *ж* 1. *леяр.* каса *(формовъчна)* 2. *геол.* опока *(глина с високо съдържание на силициев двуокис)*
~, ве́рхняя горна каса
~, кра́новая кранова каса, каса за повдигане с кран
~, ни́жняя долна каса
~, па́рная каса-двойка *(за формуване в две каси)*
~, промежу́точная средна каса *(при формуване в повече от две каси)*
~, разъёмная разглобяема каса
~, ручна́я ръчна каса
~, сбо́рная съставна каса *(при формуване в две и повече каси)*
~, свёртная *вж* **опо́ка, сбо́рная**
~, сре́дняя *вж.* **опо́ка, промежу́точная**
~, съёмная отваряща [снемаща] се каса *(при безкасово формоване)*
~, терми́тная *зав.* форма за термитно заваряване
~, фальши́вая каса на фалшива форма; фалшива форма
~, фасо́нная фасонна каса
ополза́ние *с* свличане
оползти́ *(без 1 и 2 л)* свлича се *(за почва)*
о́ползень *м геол.* свлачище
~, асекве́нтный асеквентно свлачище *(без връзка с геоложката структура)*
~, консекве́нтный консеквентно свлачище *(съвпада с разделителна повърхност на геоложката структура)*
~, многоя́русный многоетажно [стъпаловидно] свлачище
~ -обва́л свлачище-срутище *(с откъртвания и свободно падане)*
~, структу́рный *вж.* **о́ползень, консекве́нтный**
~, толка́ющий детрузивно свлачище *(разпространява се по склона отгоре надолу)*
опо́ра *ж* 1. опора 2. *стр.* подпора, устой *(на сграда, мост)* 3. *маш.* опора, легло; лагер 4. *ел.* стълб, опора *(на въздушна линия)*
~, а́нкерная 1. *ел.* опънателен стълб 2. *ел.* анкерна опора, анкерен стълб *(удържа линията и при скъсване)* 3. *стр.* твърда подпора, закотвяне
~, ба́шенная мачтова опора, мачтов стълб
~, берегова́я брегови устой *(на мост)*
~ ва́ла *маш.* лагер на вал
~, виброизоляцио́нная 1. противовибрационен фундамент 2. *маш.* виброизолираща опора *(машината лежи върху няколко виброизолиращи опори, които ограничават предаването на трептения към машината или от машината навън)*
~ возду́шной ли́нии стълб [опора] на въздушна линия
~, выносна́я допълнителна опора *(монтираща се при работа на автомобилен кран)*
~, ги́бкая еластична подпора
~, жело́бчатая ро́ликовая жлебовидна ролкова опора *(на лентов транспортьор)*
~, жёсткая корава [твърда] подпора; твърда опора
~, защемлённая запъната опора
~, изоли́рующая изолационна опора, опорен изолатор
~, ка́бельная стълб с кабелна кутия
~ кана́тной доро́ги стълб [опора] на въжена линия
~, катко́вая 1. ролкова опора, опора с ролка 2. ролков лагер *(напр. на мост)*
~, кача́ющаяся клатещ се лагер *(на мост)*
~, конве́йерная опора [стойка, носач] на конвейер
~, консо́льная 1. конзолна подпора 2. стълб с траверса *(за изолатори)*
~ конта́ктной сети́ стълб на контактна [тролейна] мрежа
~, концева́я [кра́йняя] краен стълб, крайна опора

~, ле́жневая *стр.* подложка
~ ли́нии электропереда́ч стълб на електропровод [електропреносна линия]
~, ма́чтовая мачтов стълб
~, ма́ятниковая *вж.* **опо́ра, кача́ющаяся**
~, мёртвая *вж.* **опо́ра, неподви́жная**
~, многото́чечная многоточкова подпора
~, монта́жная монтажна подпора
~, мостова́я 1. устой на мост; мостова опора 2. лагер на мост
~, направля́ющая направляваща [водеща] опора
~, неподви́жная 1. неподвижен лагер *(на мост)* 2. неподвижна опора
~, ножева́я 1. *мин.* ножова опора 2. призма, призматична опора *(на везни)*
~, А-обра́зная А-образен стълб
~, П-обра́зная П-образен стълб
~, одното́чечная точкова опора, опора в една точка
~, перехо́дная преходен стълб *(напр. при преминаване на реки, теснини)*
~, пло́ская *маш.* опорна плоскост
~, подвесна́я висяща [окачена] опора
~ подвесно́й доро́ги опора [стълб] на висяща линия
~, подви́жная подвижен лагер *(на мост)*
~ подши́пника опора [носач, държач] на лагер
~, порта́льная 1. портална [рамкова] опора 2. портален стълб
~, призмати́ческая *вж.* **опо́ра, ножева́я 2**
~, промежу́точная 1. междинна опора; междинна подпора 2. междинен стълб *(само поддържа проводниците, без да са твърдо закрепени)*
~, простра́нственная пространствена опора *(за удържане на въздушни линии във всяко направление)*
~, пружи́нящая пружинираща подпора
~ радиа́тора *авто* подставка на радиатора
~, ра́мная рамкова опора
~, рези́но-металли́ческая *маш.* гумено-метална подложка *(виброизолираща опора)*
~, ре́льсовая *жп.* релсова подложка
~ рессо́ры *авто* легло на ресор
~, решётчатая решетъчна подпора *(непълностенна)*
~, решта́чная *мин.* улейна опора
~, ро́ликовая *вж.* **опо́ра, катко́вая 1 и 2**
~, ря́жевая сандъчно-скарна подпора *(на дървен мост)*
~, самоустана́вливающаяся самонагаждаща се опора [подпора]
~, сва́йная подпора на сваи [пилоти]
~ сво́да опора на свод
~, скользя́щая *вж.* **опо́ра, подви́жная**
~, стенна́я стенна опора, опора на стена *(напр. на въздушна линия)*
~, сто́ечная вертикална опора, стойка, стълб
~ стрелы́ опора на стрела *(напр. на кран)*
~ ступе́ньки *авто* подпора на стъпалото
~, сфери́ческая сферична опора
~, тангенциа́льная тангенциална [допираща] опора
~ токоснима́теля *ел.* носач на токоприемник
~, транспозицио́нная *ел.* транспозиционен стълб, стълб за разместване [транспортиране] на проводници
~, трёхно́гая триножен [троен] стълб
~, трёхто́чечная триточкова опора, опора в три точки
~ турби́ны, подво́дная подводно опорно легло на турбина
~, углова́я ъглов стълб; ъглова опора
~, упру́гая еластична опора
~, ходова́я ходова опора, опора при движение
~ ца́пфы *маш.* опора на шийка; лагер
~, ша́риковая опора на сачма; сферична опора
~, шарни́рная ставна [шарнирна] опора
~, шве́ллерная стълб с П-образно сечение *(стоманен)*
~, шпа́льная *жп.* решетъчна подпора *(на мост)* от траверси
опора́жнивание *с* изпразване, изтакане, източване
~, самотёчное гравитачно изпразване, изпразване на самотек
~ центробе́жное центробежно изпразване
опо́рный опорен; подпорен
опорожне́ние *с* изпразване, опразване; *хим.* евакуиране
опорожня́ть изпразвам, опразвам
опоя́ска *ж стр.* укрепване на бряг *(на плавателна река)*
оппано́л *м фирм.* опанол *(вид полиизобутилен)*
опози́тный *авто* опозитен, боксерен, боксер *(за разположението на цилиндрите на двигател)*
оппози́ция *ж астр.* противостояние
опра́ва *ж* рамка, обковка, легло
~ объекти́ва гривна [държач] на обектив
опра́вка *ж* 1. *сбр. мет.* дорник *(при обработване на металорежеща машина)* 2. *обр. мет.* дорн *(ковашко сечиво)*; шип, пробойник *(при ковашко пробиване)* 3. поставяне в рамка, обрамчване
~, волочи́льная *мет.* дорник за изтегляне *(на тръби)*
~, гвозди́льная шип за *(набиване главата на)* гвоздеи
~, ги́бочная дорн [шип] за огъване
~ для алма́за *сбр. мет* носач на диаманта *(изправяне на шлифовъчен диск)*
~, зажимна́я *обр. мет.* затегателен дорник
~, кача́ющаяся самонагаждащ се дорник
~, калибро́вочная калиброващ шип [пробойник]
~, кони́ческая конусен дорник
~, консо́льная конзолен дорник *(закрепва се в единия си край)*
~, контро́льная контролен дорник *(при контролни операции)*
~, кузне́чная *вж.* **опра́вка 2**

~, **монта́жная** монтажен дорник, монтажен шип
~, **намо́точная** *ел.* шаблон [приспособление] за намотаване
~, **поводко́вая** *обр. мет.* дорник за *(работа със)* сърце, сърцеви дорник
~, **пружи́нная** дорник за *(навиване на)* пружини
~, **раздвижна́я** 1. разтегателен дорник [разширителен, раздуващ се] *(за затягане на обработваната заготовка)* 2. *мин.* оправка със сменяеми части за *(изправяне подвити краища на)* тръби с различни диаметри
~, **разжимна́я** *вж.* **опра́вка, раздвижна́я 1**
~, **расто́чная** *обр.мет.* борщанга, вретено на пробивно-разстъргваща машина
~, **самоустана́вливающаяся** самонагаждащ се дорник
~, **самоцентри́рующая** самоцентриращ се дорник
~, **тока́рная** дорник за струговане, стругов дорник
~, **устано́вочная** затегателен дорник
~, **фла́нцевая** дорник с фланец
~, **фре́зерная** фрезов дорник *(за закрепване на фрезов инструмент)*
~, **хвостова́я** дорник с опашка
~, **центрова́я** дорник за обработване между центри
~, **цилиндри́ческая** 1. цилиндричен дорник 2. *мет.* цилиндрична глава *(на пробивен прът)*
~, **шлифова́льная** дорник за шлифоване, шлифовъчен дорник
определе́ние *с* 1. определяне; установяване 2. определение, дефиниция, формулировка
~, **весово́е** *хим.* тегловно [гравиметрично] определяне, определяне на масата
~ **во́зраста по углеро́ду** определяне на *(геоложка)* възраст по въглерода
~, **газометри́ческое** газометрично определяне
~, **гравиметри́ческое** *вж.* **определе́ние, весово́е**
~, **графи́ческое** графическо определяне
~ **девиа́ции** *кораб.* определяне на девиацията
~ **зо́льности [золы́]** определяне на пепелното съдържание
~, **индика́торное** 1. *топл.* определяне на ининдикаторната мощност 2. *хим., ядр.* индикаторно определяне
~, **йодометри́ческое** *хим.* йодометрично определяне
~, **ка́чественное** *хим.* качествено определяне
~, **коли́чественное** *хим.* количествено определяне
~, **колориметри́ческое** *хим.* колориметрично определяне
~, **контро́льное** контролно определяне
~ **ма́ссового числа́** *физ.* определяне на масовото число
~ **местонахожде́ния** *кораб.* определяне на мястото на кораба
~ **ме́ста поврежде́ния** *ел.* определяне мястото на повреда
~, **микрохими́ческое** микрохимическо определяне *(на вещества, явяващи се в микроколичества, напр. в милионни и още помалки части от грама)*
~, **нитрометри́ческое** *хим.* нитрометрично определяне
~, **объё́мное** *хим.* обемно определяне, определяне *(на елементи)* с помощта на методите на обемния анализ
~, **о́пытное** опитно [експериментално] определяне
~ **разме́ров** оразмеряване, димензиониране
~ **се́ры** *хим.* определяне на *(съдържанието на)* сяра
~ **содержа́ния** *хим.* определяне на съдържанието
~ **сухи́м путё́м** *хим.* определяне по сух метод
~, **титрометри́ческое** *хим.* титрометрично определяне
~, **ультрамикрохими́ческое** ултрамикрохимическо определяне *(вж. също* **определе́ние, микрохими́ческое***)*
~, **хроматометри́ческое** *хим.* хроматометрично определяне
определё́нный определен; известен, установен, даден
определи́мость *ж* **статѝческая** *мех.* статична определимост
определи́тель *м* 1. определител 2. *мат.* детерминанта
~, **гла́вный** главна детерминанта
~, **дополни́тельный** допълнителна детерминанта
~ **преобразова́ния** детерминанта на преобразуването
~, **функциона́льный** функционална детерминанта
~, **характеристи́ческий** характеристична детерминанта
~, **цикли́ческий** циклична детерминанта
опресне́ние *с* обезсоляване *(напр. на морска вода)*; дестилиране
~ **воды́** обезсоляване на водата
опресни́тель *м* *кораб.* дестилатор *(за обезсоляване на морска вода)*; *хим.* йонообменен апарат
опресня́ть обезсолявам *(напр. морска вода)*
опрессо́ванный пресуван; *зав.* *(който е)* с пресувана обмазка *(за електрод)*
опрессо́вка *ж* 1. *стр., мин.* (водна) проба под налягане *(за изпитване на херметичност)* 2. пресуване; пресовка
~ **котла́** (водна) проба под налягане на котел
~ **электро́да** *зав.* пресуване на обмазката на електрод
опро́бование *с* 1. изпитване, изпробване; опитване 2. вземане на проба 3. *геол.* опробване *(вземане на проба и обработване)*
~, **валово́е** валово опробване
~ **вод** (вземане на проба и) изпитване на води; *геол.* опробване на води
~, **вы́борочное** избирателно изпитване *(напр. на определен процент)*

~, **горя́чее** *мет.* изпитване на горещо, горещо изпитване
~ **задиркой** *геол.* браздово опробване *(вземане на проба)*
~, **контро́льное** контролно изпитване
~, **кусково́е** *геол.* взимане на проба под форма на единични късове; късово опробване
~ **месторожде́ния поле́зных ископа́емых** взимане на проби от полезни изкопаеми и изследването им *(подлагане на химически, минералогически, технологически изпитвания, на обогатимост и др.)*
~ **пласта́** *геол.* изпитване [опробване] на *(продуктивността на)* пласт
~ **под нагру́зкой** *ел.* изпитване под товар
~, **радиометри́ческое** *ядр.* радиометрично изпробване *(напр. на руда за съдържание на уран)*
~ **сква́жины** *мин.* опробване на сондаж
~, **технологи́ческое** технологично изпитване [изпробване]
~, **то́чечное** *мин.* точково опробване *(вземане на проба)*
~ **углей** опробване на въглища *(вземане на проба)*
~, **шлихово́е** *мин.* шлихово опробване
~, **шпурово́е** *мин.* дупково опробване *(вземане на проба)*
~, **шту́фное** *вж.* **опро́бование, кусково́е**
опро́бователь *м* уред за вземане на проби
~, **ковшо́вый** кофов уред за вземане на проби
~, **ситово́й** ситов уред за вземане на проби
опро́бовать 1. изпитвам, изпробвам, подлагам на изпитване **2.** *геол., мет.* вземам проба *(за изпитване)*
опроки́д *м* **вагоне́ток** *мин.* обръщател [обръщач] на вагонетки, випер
опрокидно́й преобръщащ се, *(приспособен)* за разтоварване чрез обръщане
опроки́дывание *с* **1.** обръщане **2.** преобръщане, прекатурване *(с дъното нагоре)*; поваляне, събаряне *(на страна)*
~ **вентиля́ции** *мин.* обръщане на вентилацията
~ **возду́шной струи́** обръщане на въздушната струя
~ **коло́ш** *мет.* обръщане на пълнителното устройство *(при зареждане на висока пещ)*
~ **напряже́ния** *ел.* обръщане [изменение] на напрежението
~ **пласто́в** обръщане на пластовете
~, **ручно́е** обръщане на ръка, ръчно обръщане
~ **фа́зы** *ел.* обръщане на фаза
~ **циркуля́ции** *топл.* обръщане на циркулацията *(на вода)*
опроки́дыватель *м* обръщач; *мин.* обръщател, випер
~, **боково́й** страничен обръщател
~ **вагоне́ток, бараба́нный** барабанен обръщател на вагонетки
~, **ваго́нный** *жп.* вагонообръщач
~, **гидравли́ческий** *стр.* хидравличен обръщач
~, **двухсторо́нний** двустранен обръщач
~, **кругово́й** кръгов обръщател, випер
~, **лобово́й** челен обръщател, тумбачка
~, **механи́ческий** механичен обръщач [обръщател]
~, **односторо́нний** едностранен обръщач
~, **платфо́рменный** платформен обръщач
~, **приводно́й** обръщач на *(посоката на движение на)* ремък
~, **ро́торный** роторен обръщател
~, **рудни́чный** рудничен обръщател
~ **сли́тков** *мет.* обръщач на блокове [слитъци]
~ **-толка́тель** *мин.* обръщач-прибутвач
~, **торцо́вый** *вж.* **опроки́дыватель, лобово́й**
~, **у́гольный** обръщател за въглища
~, **электри́ческий** обръщач с електрическо задвижване
опроки́дывать 1. обръщам **2.** преобръщам, катурвам, прекатурвам *(с дъното нагоре)*; повалям, събарям *(настрана)*
опро́с *м тлф.* запитване
опро́счик *м* запитващо [търсещо] устройство *(на радиолокационна система за разпознаване на «свой» и «чужд»)*
~ **-отве́тчик** запитващо-отговарящо устройство
опры́скивание *с с. ст.* пръскане; изпръскване, напръскване
опры́скиватель *м* пръскачка; пулверизатор
~, **авиацио́нный** самолетна пръскачка
~, **автомоби́льный** автомобилна пръскачка
~, **вентиля́торный** вентилаторна пръскачка
~, **гербици́дный** пръскачка за хербициди
~, **запле́чный** гръбна пръскачка
~, **ле́нточный** пръскачка за пръскане на [в] ленти
~, **навесно́й** навесна пръскачка *(без собствена ходова система)*
~ **-опы́ливатель** пръскачка-прахоразпръсквачка
~, **поршнево́й** пръскачка с бутална помпа
~, **прицепно́й** прикачна пръскачка *(за теглене от трактор)*
~, **ра́нцевый** *вж.* **опры́скиватель, запле́чный**
~, **ручно́й насо́сный** ръчна пръскачка с помпа
~, **садо́вый** овощарска пръскачка
~, **самохо́дный** самоходна пръскачка
~, **тра́кторный** тракторна пръскачка
опры́скивать пръскам, напръсквам
~ **фо́рмы** *леяр.* напрашвам форма
о́птика *ж* оптика
~, **волнова́я** вълнова оптика
~, **геометри́ческая** геометрична оптика
~, **звукова́я** оптична система за записване и възпроизвеждане на звука
~, **зерка́льная** *вж.* **о́птика, отража́тельная**
~, **ио́нная** йонна оптика
~, **ква́нтовая** квантова оптика
~, **корпускуля́рная** корпускулярна оптика
~ **криста́ллов** *физ.* оптика на кристалите
~, **лучева́я** лъчева оптика
~, **молекуля́рная** молекулна оптика
~, **нейтро́нная** неутронна оптика
~, **отража́тельная** отражателна оптика

~, **проекцио́нная** проекционна оптика
~, **светова́я** светлинна [обикновена] оптика
~, **светоси́льная** *кфт.* обектив за голяма яркост
~, **сме́нная** сменяеми части на оптична система
~, **телевизио́нная** телевизионна оптика
~, **физиологи́ческая** физиологична оптика
~, **физи́ческая** физическа оптика
~, **чита́ющая** *вж.* **о́птика, звукова́я**
~, **электро́нная** електронна оптика
оптиме́тр *м изм.* оптиметър *(за измерване на плоскопаралелни гранични мерки, калибри)*
оптимиза́тор *м изч.* оптимизатор
~, **автомати́ческий многокана́льный** многоканален автоматичен оптимизатор
~, **автомати́ческий одноканáльный** едноканален автоматичен оптимизатор, екстремален регулатор
~, **глоба́льный** глобален оптимизатор *(за определяне на най-ниския от няколко минимума или най-високия от няколко максимума)*
~, **дискре́тный** дискретен оптимизатор
оптимиза́ция *ж* оптимизация, оптимизиране
~, **адаптацио́нная** адаптивна оптимизация
о́птимум *м* оптимум, най-благоприятна *(напр.)* стойност [дейност]
опти́чески акти́вный *хим.* оптически активен
опти́чески де́ятельный *вж.* **опти́чески акти́вный**
опти́чески одноо́сный *крист.* оптически едноосен
оптоте́хника *ж* оптическа техника
оптоэлектро́ника *ж* оптоелектроника
опу́дривание *с* **семя́н** *с. ст.* напрашване на семена
опуска́ние *с* спускане; слягане; понижаване
~ **де́ки** *с.ст.* спускане на контрабарабана
~, **кальде́рное** *геол.* котловинно понижаване *(на релефа)*
~ **кла́пана** отпускане [спускане] на клапан
~, **коло́дца** *хидр.* спускане на кладенец
~ **кро́вли** *мин.* слягане [понижаване] на горнище
~ **обса́дной трубы́** *мин.* спускане на обсадна тръба
~ **по́чвы** слягане [понижаване] на почвата
~, **су́точное** денонощно понижаване *(напр. равнище на вода)*
~ **су́ши** *геол.* понижаване, потъване на сушата; пропадане на сушата
~ **шихтовых материа́лов** *мет.* спускане [зареждане, нахвърляне] на шихтови материали *(напр. в пещ)*
опуска́ть спускам
~ **перпендикуля́р** *мат.* спускам перпендикуляр
~ **сква́жину** продължавам пробиването на сондаж
~ **ша́хту** одълбавам шахта
опускно́й спускащ, понижаващ
опу́шка *ж* 1. окрайнина на гора 2. *текст.* кожена обшивка 3. *текст.* ива *(на плат)*
опыле́ние *с с. ст.* опрашване
опы́ливание *с с. ст.* напрашване
опы́ливатель *м с. ст.* прахоразпръсквачка, опрашвачка
~, **мехово́й** кожена опрашвачка
~, **ра́нцевый** гръбна опрашвачка
о́пыт *м* 1. опит, проба, изпитване, експеримент 2. опит, опитност
~, **заводско́й** заводска проба, заводско изпитване
~, **контро́льный** контролен опит
~, **крити́ческий** *ядр.* критичен опит
~, **лаборато́рный** лабораторен опит
~, **моде́льный** проба [изпитване] на модел
~ **нагру́зки** *ел.* проба [изпитване] на натоварване
~, **произво́дственный** 1. производствен опит, производствена опитност 2. производствена проба, производствено изпитване
~, **хими́ческий** химически опит
~ **холосто́го хо́да** проба [изпитване] на празен ход
~, **эксплуатацио́нный** 1. експлоатационен опит, експлоатационна опитност 2. експлоатационна проба, експлоатационно изпитване
~, **экспоненциа́льный** *ядр.* експоненциален опит
о́пытный 1. опитен, пробен, експериментален 2. опитен, *(който е)* с голям опит
ора́нжевый *м* оранжев цвят; оранжева боя
~, **мети́ловый** *хим.* метилоранж, хелиантин
~, **нафто́ловый** *хим.* нафтолоранж
оранжере́я *ж с. ст.* оранжерия, парник, топлик
оранжи́т *м минер.* оранжит, ториев ортосиликат
Орбис-печа́ть *м текст.* Орбис-печатане
орби́та *ж* орбита □ **выводи́ть на орби́ту** извеждам в [на] орбита; **выходи́ть на орби́ту** излизам на орбита
~, **а́томная** *физ.* атомна орбита
~, **близлежа́щая** *физ.* близколежаща орбита
~, **бо́ровская** *физ.* орбита на Бор
~, **вале́нтная** *хим.* валентна орбита
~, **внегравитацио́нная** *астр.* орбита извън гравитационно поле
~, **вне́шняя** *физ.* външна орбита *(на атом)*
~, **вну́тренняя** *физ.* вътрешна орбита *(на атом)*
~, **гелиоцентри́ческая** *астр.* хелиоцентрическа орбита
~, **геоцентри́ческая** *астр.* геоцентрическа орбита
~, **гиперболи́ческая** *астр.* хиперболична орбита
~, **за́мкнутая** *ракет.* затворена орбита
~, **запо́лненная** *физ.* запълнена орбита
~, **коне́чная** *физ.* крайна орбита
~, **мгнове́нная** *физ.* мигновена орбита
~, **молекуля́рная** *физ.* молекулна орбита
~, **околозе́мная** *ракет.* околоземна орбита
~, **параболи́ческая** *астр.* параболична орбита
~ **плане́ты** орбита на планета

~, **преимýщественная** *физ.* преимуществена орбита
~, **промежýточная** *ракет.* междинна орбита
~, **равновéсная** *физ.* равновесна орбита
~, **разóмкнутая** *астр.* отворена орбита
~, **расчётная** *ракет.* изчислена, пресметната, предвидена орбита
~, **спирáльная** *физ.* спирална орбита
~ **частúцы** *физ.* орбита на частицата
~, **экваториáльная** *ракет.* екваториална орбита
~, **электрóнная** *физ.* електронна орбита
орбитáль *ж физ.* орбитала *(едноелектронна вълнова функция)*
орбитáльный орбитален
оргалúт *м стр.* оргалит *(строителен материал от пресувани стружки)*
óрган *м* орган *(част от техническо съоръжение с определено назначение)*
~, **блокúрующий** блокиращ орган
~, **возмущáющий** *авт.* възбуждащ [възбудителен] орган
~, **воспринимáющий** *авт.* чувствителен [осезаващ] орган; приемен орган *(напр. на реле)*
~, **грузозахвáтный** товарохващащ орган, товарохващащо приспособление
~, **грузонесýщий** (товаро-) носещ орган
~, **грузоподъёмный** товароповдигателен [товароподемен] орган
~, **дистанциóнный** дистанционен орган *(измервателен или управляващ)*
~, **забóрный** захващащ [уловителен] орган *(напр. вода, чист въздух)*
~, **запóрный** затварящ [спирателен] орган
~ **знáка мóщности** *вж.* **óрган направлéния мóщности**
~, **измерúтельный** измервателен орган
~, **исполнúтельный** изпълнителен орган
~, **комáндный** *вж.* **óрган управлéния**
~, **коммутациóнный** *ел.* включващо устройство
~, **критúческий** *ядр.* критичен орган *(в който предимно се концентрират попадналите в тялото на човек радиоактивни вещества, като напр. костите при попадане на стронций)*
~ **направлéния мóщности** *ел.* посочен орган, орган за знака [регулиране посоката] на мощността
~, **планúрующий** *орг.* планиращ орган
~, **пусковóй** пусков орган
~, **рабóчий** работен орган
~, **распределúтельный** разпределителен орган
~, **регистрúрующий** записващ [регистриращ] орган
~, **регулúрующий** [**регулирóвочный**] регулиращ орган
~ **силовóй передáчи** *авто* орган [агрегат] на трансмисията
~, **срáвнивающий** *авт.* орган за сравняване
~, **счётный** броячен орган, брояч
~, **тя́говый** теглещ [теглителен] орган, тяга
~ **управлéния** управляващ [команден] орган, орган за управление
~, **чувствúтельный** *вж.* **óрган, воспринимáющий**
~, **электрúческий** електрически орган
~, **электрóнный** електронен орган *(музикален инструмент)*
организáция *ж* **1.** организация; организиране, уреждане **2.** организация, дружество
~, **кредúтная** *икон.* кредитна организация
~ **массúва** *изч.* организация на масив
~, **проéктная** организация за проектиране
~ **произвóдства** организация на производството
~ **рабóчего мéста** организация на работното място
~ **сбытовáя** организация за пласиране [продаване], търговска организация
~ **трудá** организация на труда
~ **трудá, наýчная** [**НОТ**] научна организация на труда [НОТ]
~ **управлéния произвóдства** организация за управляване на производството
~, **хозрасчётная** организация на самоиздръжка
организóвывать организирам; уреждам, устройвам
органúческий *хим.* органичен
оргáнка *ж мин.* преграден [редов] крепеж
органогéль *м хим.* органичен гел
органогéнный *петр.* органогенен
органозóль *м хим.* органозол, органичен зол
органолéптика *ж (непосредствено)* изследване на продукти [материали] с помощта на сетивни органи
органолúт *м* биолит *(органична утаечна скала)*
органсúн *м текст.* органзин
оргасвя́зь *ж авт.* система за предаване на данни
оргатéхника *ж вж.* **оргтéхника**
оргстеклó *с* органично стъкло, оргстъкло
оргтехмероприя́тие *с* организационно-техническо мероприятие
оргтéхника *ж* организационна техника, оргтехника
оргтехплáн *м* организационно-технически план
óрдер *м* **1.** *арх.* ордер, архитектурен ред **2.** *икон.* предписание, нареждане; ордер, платежно нареждане
~, **дорúческий** дорийски ордер [ред]
~, **ионúческий** йонийски ордер [ред]
~, **композúтный** композитен [смесен] ордер *или* ред
~, **корúнфский** коринтски ордер [ред]
~, **тоскáнский** тоскански ордер [ред]
ординáр *м* средно равнище на вода *(напр. в река)*
ординáта *ж мат.* ордината
оребрéние *с* оребряване *(напр. на цилиндър с въздушно охлаждане)*
оребрённый оребрен, ребрест
ореóл *м* ореол; сияние *(около светлинно изображение или електрическа дъга)*
~, **гáзовый** *физ.* газов ореол

~, **диффу́зный** *кфт.* дифузен ореол, разсейване
~, **конта́ктовый** *геол.* контактен ореол
~ **отраже́ния** *кфт.* ореол на отражението
~, **плеохрои́чный** *минер.* плеохроитен ореол
~, **тёмный** *тлв.* черен ореол
оригина́л *м* оригинал; първообраз
~, **кра́сочный** *полигр.* цветен оригинал
~ **-маке́т** *полигр.* оригинал-макет
~, **штрихово́й** *полигр.* щрихов оригинал
оригиналодержа́тель *м полигр.* оригиналодържач
ориента́тор *м ав.* ориентатор
~, **астрономи́ческий** астрономически ориентатор
~, **гироскопи́ческий** жироскопичен ориентатор
~, **инерциа́льный** инерционен ориентатор
~, **опти́ческий** оптически ориентатор
ориента́ция *ж* ориентиране; ориентация
~, **автомати́ческая** *ракет.* автоматично ориентиране
~ **а́томов** *физ.* ориентация на атомите
~, **беспоря́дочная** *вж.* **ориента́ция, разупоря́доченная**
~ **ве́ктора** *мат.* ориентация на вектор
~, **звёздная** *астр.* звездно ориентиране
~ **криста́лла** ориентация на кристал
~, **опти́ческая** оптическо ориентиране
~ **по земны́м предме́там** *ав.* земно ориентиране, видима навигация
~, **преиму́щественная 1.** преимуществена ориентация 2. *мет.* текстура *(ориентация на кристалите в резултат на пластична деформация)*
~, **разупоря́доченная** *физ.* ненаредена ориентация
~ **спи́на** *физ.* ориентация на спина
~ **я́дер** *физ.* ориентация на ядрата
ориенти́р *м* ориентир; *геод.* ориентир, ориентировъчен предмет [знак], ориентировъчна точка
~ **-буссо́ль** ориентир-бусола, планшетен компас
~, **земно́й** *ав.* земен ориентир
~, **контро́льный** *ав.* контролен ориентир
~, **радиолокацио́нный** *ав.* радиолокационен ориентир
ориенти́рование *с* ориентиране
~, **азимута́льное** *геод.* азимутно ориентиране
~, **геометри́ческое** *геод., мин.* геометрично ориентиране
~, **гироскопи́ческое** *геод., мин.* жироскопично ориентиране
~, **фотограмметри́ческое** *геод., ав.* фотограметрично ориентиране
ориенти́ровать ориентирам, насочвам
ориентиро́вка *ж вж.* **ориента́ция**
~, **инструмента́льная** *геод.* инструментална ориентация
~, **косми́ческая** *ракет.* космична ориентация
~, **кристалли́ческая** *мет.* ориентация на кристалите
~, **кристаллографи́ческая** кристалографска ориентация
~ **сре́зов** ориентирано [насочено] срязване *(на кварцови кристали)*
орна́мент *м* орнамент, украшение
~, **набо́рный** *полигр.* наборен орнамент
орнамента́ция *ж* орнаментиране; украсяване; украса; орнаменти
орнитопте́р *м ав.* орнитоптер *(летателен уред с биещи крила)*
орнои́т *м петр.* орноит
ороге́н *м геол.* ороген, орогеосинклинала
ороге́нез *м геол.* орогенеза, планинообразуване
орогове́ние *с кож.* вроговяване, изгаряне *(дефект)*
орогра́фия *ж геол.* орография
ороп́он *м текст., кож.* оропон
ороси́тель *м* 1. оросител 2. *с. ст. (временен)* напоителен канал
~, **тру́бчатый** *(пожарна)* водоносна [оросителна] тръба
ороси́тельный напоителен, поливен; оросителен
ороша́ть напоявам, поливам; оросявам
ороше́ние *с* напояване; оросяване; умокряне
~, **ары́чное** напояване посредством напоителни канали
~, **внутрипо́чвенное** *вж.* **ороше́ние, подпо́чвенное**
~ **дождева́нием** напояване чрез дъждуване
~, **заря́дковое** влагозапасяващо напояване
~ **затопле́нием** напояване чрез заливане
~, **лима́нное** лиманно напояване
~, **назе́мное** повърхностно напояване
~ **на́пуском** *вж.* **ороше́ние затопле́нием**
~, **отепли́тельное** напояване за затопляне на почвата
~ **по борозда́м** напояване по бразди
~, **подпо́чвенное** напояване чрез инфилтрация [просмукване], подпочвено напояване
~, **регуля́рное** редовно напояване
~, **самотёчное** самотечно [гравитачно] напояване
~ **сто́чными во́дами** напояване с отпадни води
~, **удобри́тельное** наторяващо [нагорително] напояване
орт *м* 1. *мат.* единичен вектор 2. *мин.* орт, напречна изработка *(в залеж)*
~, **накло́нный** наклонен орт
~, **скре́перный** скреперен орт
~, **слоево́й** слоев орт
ортико́н *м тлв.* ортикон *(вид телевизионна предавателна тръба)*
орти́т *м минер.* ортит, аланит
ортлери́т *м петр.* ортлерит *(вид порфирит)*
ортоарсена́т *м хим.* ортоарсенат, сол на ортоарсеновата киселина
~ **аммо́ния** амониев ортоарсенат
~ **на́трия, втори́чный** вторичен натриев ортоарсенат, натриев хидрогенортоарсенат
ортоарсени́т *м хим.* ортоарсенит, сол на ортоарсенистата киселина

ортобора́т *м хим.* ортоборат, сол на ортоборната киселина
ортоводоро́д *м хим.* ортоводород
ортогне́йс *м петр.* ортогнайс
ортогона́льный *мат.* перпендикулярен
ортодиагра́мма *ж* ортодиаграма *(в радиолокацията)*
ортодиагра́фия *ж* ортодиаграфия *(в радиолокацията)*
ортодиази́н *м хим.* ортодиазин
ортодро́мия *ж кораб.* ортодрома
ортокла́з *м минер.* ортоклаз, калиев фелдшпат, калиево-алуминиев ортосиликат
ортокремнеки́слый *хим.* ортосиликат, сол на ортосилициевата киселина
ортоплюмба́т *м хим.* ортоплумбат, сол на ортооловната киселина
ортопте́р *м вж.* **орнитопте́р**
ортосилика́т *м хим.* ортосиликат, сол на ортосилициевата киселина
ортоско́п *м крист.* ортоскоп *(вид микроскоп)*
ортоскопи́я *ж крист.* ортоскопия
ортостигма́т *м кфт.* ортостигмат *(система лещи)*
ортофосфа́т *м хим.* ортофосфат, сол на ортофосфорната киселина
~, **втори́чный** вторичен ортофосфат, хидрогеноортофосфат
~ **желе́за (II)** ферофосфат, железен (II) ортофосфат
~ **желе́за (III)** ферифосфат, железен (III) ортофосфат
~, **перви́чный** първичен ортофосфат, дихидрогеноортофосфат
~, **трети́чный** [**трёхзамещённый**] третичен ортофосфат, ортофосфат, нормален ортофосфат
ортофосфи́т *м хим.* ортофосфит, сол на ортофосфористата киселина
ортохромати́ческий *хим., кфт.* ортохроматичен *(за фотоматериал, чувствителен към жълтия и зеления цвят на спектъра)*
ортохромати́чность *ж кфт.* ортохроматичност
ортоце́нтр *м мат.* ортоцентър
~ **треуго́льника** пресечна точка на височините в триъгълника
ортште́йн *м геол., с. ст.* ортщайн
~, **гу́мусовый** хумусен ортщайн
оруденéлый *геол.* оруден
оруденéние *с геол.* орудяване *(като състояние и като процес)*
~, **вкра́пленное** орудяване във впръснато състояние, орудяване на впръслеци
~, **полиметалли́ческое** многометално орудяване
~, **прожи́лковое** орудяване на жила
ору́дие *с* **1.** оръдие *(на труда)* **2.** *воен.* оръдие
~, **навесно́е** *с. ст.* навесно [окачно] оръдие
~, **полунавесно́е** *с. ст.* полунавесно оръдие
~, **почвообраба́тывающее** почвообработващо оръдие
~, **прицепно́е** *с. ст.* прикачно оръдие
~ **произво́дства** оръдие за производство
~, **самохо́дное** *воен.* самоходно оръдие
~, **сме́нное** *с. ст.* сменяемо оръдие
~, **хлебоубо́рочное** *с. ст.* оръдие за прибиране на зърнени храни
ору́жие *с воен.* оръжие; въоръжение
~, **а́томное** атомно оръжие
~, **бактериологи́ческое** бактериологично оръжие
~ **ма́ссового уничтоже́ния** оръжие за масово унищожаване
~, **огнестре́льное** огнестрелно оръжие
~, **раке́тное** ракетно оръжие
~, **раке́тно-я́дерное** ракетно-ядрено оръжие
~, **термоя́дерное** термоядрено оръжие
~, **хими́ческое** химическо оръжие
~, **я́дерное** ядрено оръжие
осади́тель *м хим.* **1.** утаител, средство за утаяване **2.** утайник (съд)
оса́дка *ж* **1.** *стр., мин.* слягане, улягане, потъване, хлътване *(на почва, терен)*; *мет.* потъване, снишаване *(напр. на кокса в камерна пещ)* **2.** *маш.* свиване *(на пружина)*; слягане, поддаване *(на ресор)*; стягане *(при пресова сглобка)*; свиване, намаляване на размер **3.** *обр. мет.* сбиване, набиване, удебеляване *(при коване)* **4.** *хим.* утайка; *мин.* утаяване *(обогатяване на златоносни пясъци с пулсираща водна струя)* **5.** газене *(на кораб)*
~, **авари́йная** аварийно газене
~ **в ключе́** *стр.* слягане в ключа
~ **в шта́мпах** сбиване [набиване] в щампи
~, **горя́чая** сбиване [набиване] на горещо
~, **грузова́я** газене с товар
~ **гру́нта** слягане на почва
~ **кормо́й** газене на кърмата
~ **кре́пи** слягане [улягане] на крепеж
~ **кро́вли** потъване [хлътване] на горнище
~ **на́сыпи** слягане [улягане] на насип
~ **но́сом** газене на носа
~ **опо́р** потъване [улягане] на опора
~ **отли́вки** *леяр.* свиване на отливка *(след охлаждането)*
~, **периоди́ческая** *мин.* периодично слягане
~ **плоти́ны** слягане на язовирна стена
~ **порожнём** газене без товар
~, **предвари́тельная** предварително свиване *(напр. на пружина)*
~ **разго́нкой** *обр. мет.* сплескване
~ **рессо́ры** слягане [поддаване, свиване] на ресор
~ **фунда́мента** слягане [потъване] на фундамент
~, **холо́дная** сбиване [набиване] на студено
~ **шва** *зав.* свиване на шева *(напр. при заваряване на тръби)*
~ **ши́хты** *мет.* потъване [снишаване] на шихтата
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационно газене *(на речни кораби)*
оса́дки *мн.* **1.** *метео* валежи, валеж **2.** *петр.* утайки
~, **абисса́льные** абисални [дълбокоморски] утайки

~, **атмосфе́рные** атмосферни валежи *(от облаците или от прилежащи въздушни слоеве)*
~, **батиа́льные** батиални [полудълбоководни] утайки
~, **годовы́е** годишни валежи
~, **дождевы́е** дъждовни валежи, дъжд
~, **ли́вневые** проливни валежи *(предимно краткотрайни с променлива интензивност)*
~, **литора́льные** литорални утайки *(плитководни)*
~, **мелково́дные** плитководни утайки
~, **морося́щие** ръмеж *(слаб валеж и състоящ се от много дребни капчици)*
~, **морски́е** морски утайки
~, **нери́товые** неритични утайки *(плитководни)*
~, **обложны́е** обложен валеж *(равномерен и продължителен)*
~, **облóмочные** отломъчни утайки
~, **пелаги́ческие** пелагични утайки *(дълбоководни)*
~, **радиоакти́вные** *ядр.* радиоактивни валежи
~, **ше́льфовые** шелфови утайки, плитководни утайки
~, **шква́листые** *(краткотрайна)* дъждоносна *или* градоносна буря
осадкоме́р *м метео* дъждомер
осадконакопле́ние *с* геол. отлагане на скали, седиментация
оса́док *м* 1. *хим.* утайка, седимент; *елхим.* отлагане *(на покритие)*; *геол.* утаечна скала 2. валеж, валежи *(атмосферни)*
~, **акти́вный** *ядр.* активна утайка
~, **взве́шенный** суспендирана утайка
~, **гальвани́ческий** галванично [електролитно] отлагане
~, **до́нный** *геол.* дънна утайка, дънни утайки
~, **дуби́льный** *кож.* дъбилен шлам, дъбилна тиня
~, **и́листый** тинеста утайка, тиня
~, **коллоида́льный** колоидна утайка
~, **кристалли́ческий** кристална утайка
~, **мелково́дный** *геол.* плитководна утайка
~, **мелкодиспе́рсный** ситнодисперсна утайка
~, **отжа́тый** остатък при филтруване, филтрувана утайка
~, **студени́стый** гелоподобна [желеобразна, пихтиеста] утайка
~, **фильтрацио́нный** *вж.* **оса́док, отжа́тый**
~, **хлопьеви́дный** парцалообразна утайка
~, **электролити́ческий** *вж.* **оса́док, гальвани́ческий**
оса́дочный *хим.* утаечен; утаен
осажда́емость *ж* утаимост, способност за утаяване
осажда́ть утаявам, оставям да се утаи
осажде́ние *с* 1. *хим.* утаяване, образуване на утайка; отлагане, сгъстяване, седиментация; *елхим.* отлагане *(на покритие)* 2. *метео* падане на валеж [валежи]
~, **втори́чное** вторично утаяване
~, **гальвани́ческое** галванично [електролитно] отлагане
~, **дро́бное** фракционно [дробно] утаяване
~, **конта́ктное** контактно отлагане *(без външен източник на ток)*
~, **совме́стное** [**солида́рное**] едновременно утаяване, сутаяване
~, **фракциони́рованное** *вж.* **осажде́ние, дро́бное**
~ **хло́пьями** парцалообразно утаяване, утаяване на парцали
~, **электролити́ческое** *вж.* **осажде́ние, гальвани́ческое**
осаждённый *хим.* утаен, превърнал се в утайка
оса́живание *с* 1. *(рязко)* спиране, задържане; дърпане, подаване назад, връщане; движение на заден ход *(на влак, кола)* 2. *обр. мет.* сбиване, набиване, удебеляване *(при коване)*
~ **ваго́нов** *жп.* прибутване на вагоните *(чрез тикане)*
~ **по́езда** *жп.* връщане на влака назад
~ **сте́ржня заклёпки** сбиване [удебеляване] на стеблото на нит *(при нитуването)*
оса́харивание *с хим.* озахаряване *(хидролизно разпадане на полизахариди)*
~ **древеси́ны** озахаряване на дървесина [целулоза]
~ **крахма́ла** озахаряване на нишесте
осборни́т *м минер.* осборнит
освеже́ние *с* опресняване
~ **ва́нны** *терм.* опресняване на баня *(солна)*
~ **сме́си** *леяр.* възстановяване на *(качествата на стари)* смеси
освети́тель *м* 1. *опт.* осветително устройство *(напр. лампа на микроскоп, източник при оптически опити)* 2. осветител, оператор по [завеждащ] осветлението
~, **диффу́зный** осветително устройство с разсеяна светлина
осветле́ние *с* избистряне; очистване, рафиниране
~ **воды́** избистряне на водата
~ **ле́са** осветляване [прочистване] на гората
~ **ма́сла** *хран.* обезцветяване [избистряне] на маслото
~ **насажде́ния** *гор.* осветляване на насаждението *(изсичане на малоценни, болни и сухи дървета)*
~ **стеклома́ссы** *стъкл.* рафиниране на стъклената маса
осветли́тель *м* 1. *хим.* средство за избистряне, избистрящ реагент; *стъкл.* средство за рафиниране 2. уредба [апарат] за избистряне
осветля́ть избистрям *(чрез утаяване или филтруване)*, декантирам; *текст.* осветлявам
освеща́ть осветявам, осветлявам
освеще́ние *с* 1. осветяване, осветляване 2. осветление
~, **авари́йное** аварийно [запасно, резервно] осветление
~, **бестенево́е** безсянково [не хвърлящо сянка] осветление
~, **боково́е** странично осветление
~, **ве́рхнее** горно осветление *(естествено или изкуствено)*
~, **вну́треннее** вътрешно осветление

~, **встро́енное** встроено [вградено, скрито] осветление
~, **га́зовое** газово осветление
~, **дежу́рное** дежурно осветление
~, **дневно́е** дневно [естествено] осветление
~, **другово́е** *(електро-)* дъгово осветление, осветление с *(електро-)* дъгови лампи
~ **залива́ющим све́том** прожекторно осветление, осветление с насочен светлинен поток [със заливаща светлина]
~, **и́мпульсное** импулсно осветление
~, **комбини́рованное** комбинирано осветление *(общо осветление с местно осветени работни места)*
~, **ле́стничное** стълбищно осветление
~, **люминесце́нтное** луминесцентно осветление
~, **ме́стное** местно [локално] осветление, осветление на работно място
~, **напра́вленное** 1. *вж.* **освеще́ние, прямо́е** 2. насочено осветление
~, **низково́льтное** осветление *(от мрежа)* с ниско напрежение
~ **отражённым све́том** осветление с отразена светлина, индиректно осветление
~, **охра́нное** защитно [предпазно] осветление
~, **потоло́чное** таванно осветление
~ **прибо́рной доски́** осветление на арматурно табло
~, **проже́кторное** *вж.* **освеще́ние залива́ющим све́том**
~, **промы́шленное** промишлено осветление
~, **прямо́е** директно осветление, осветление с пряка светлина
~, **рабо́чее** работно осветление
~, **ра́мповое** рампово осветление *(в театър)*
~ **рассе́янным све́том** осветление с разсеяна светлина
~, **рудни́чное** руднично осветление
~, **сигна́льное** сигнално осветление
~, **скры́тое** скрито осветление
~, **сме́шанное** *вж.* **освеще́ние, комбини́рованное**
~, **софи́тное** осветление със софитни лампи
~, **у́личное** улично осветление
~, **ультрафиоле́товое** облъчване с ултравиолетова светлина
~, **централизо́ванное** централизирано [централно, общо] осветление
~ **шкалы́** *изм.* осветяване на скала *(напр. на инструмент)*
~ **щита́** осветление на табло
~, **электри́ческое** електрическо осветление
освещённость *ж* осветленост, осветеност, интензивност на осветляване
~, **вертика́льная** осветеност на вертикална повърхност
~, **горизонта́льная** осветеност на хоризонтална повърхност
~, **простра́нственная** пространствена осветеност
~, **энергети́ческая** енергетична осветеност *(в точка на повърхност)*
освещённый осветен
освинцо́вывание *с* пооловяване, покриване с олово
освинцо́вывать пооловявам
освобожде́ние *с* **отли́вки** *леяр.* избиване на отливките *(от формите)*
освое́ние *с икон.* усвояване *(напр. на нова продукция)*, овладяване; *с.ст.*обработване на нови земи
~ **техноло́гии** усвояване на *(нова)* технология
~ **целины́** разработване на целини
осево́й осов, аксиален
оседа́ние *с* 1. слягане, улягане; смъкване, свличане 2. утаяване, падане на дъното на съда *(на утайка)*
~ **кро́вли** *мин.* слягане на горнището
~ **пове́рхности** слягане на *(земна)* повърхност
~ **по́чвы** слягане на почва; *мин.* слягане на долнище
оседа́ть *(без 1 и 2 л)* 1. слягa се, уляга се, хлътва, снишава се *(напр. за пластове, сграда)* 2. утаява се 3. пада *(напр. прах, мъгла)*
осело́к *м* точило, точилен камък
осе́чка *ж мин., воен.* осечка, засечка *(при взривни работи)*
о́си *мн (вж. също* **ось** *ж)* оси
~ **деформа́ции, гла́вные** *съпр.* главни оси на деформацията
~ **ине́рции, гла́вные** *съпр.* главни инерционни оси
~, **координа́тные** *мат.* координатни оси
~ **напряжённого состоя́ния, гла́вные** *съпр.* главни оси на напрегнато състояние
~ **прое́кции** *мат.* 1. оси на проекцията 2. проекционни оси
~, **скре́щивающиеся** *мат.* кръстосани оси
оско́лок *м* отломък, отломка, парче
~ **деле́ния** *ядр.* парче на деленето
~, **метеори́тный** *астр.* метеоритен отломък
~ **снаря́да** *воен.* парче от снаряд
~, **я́дерный** ядрено парче
оско́лочный *воен.* осколочен, бризантен
ослаби́тель *м* 1. *ел., съобщ.* затихвател, затихващо звено, затихващ елемент 2. *кфт.* разтвор за намаляване на оптичната плътност на фотографско изображение
~, **волново́дный** *радио* вълноводен затихвател [атенюатор]
~, **перманга́натный** *кфт.* отслабител с перманганат
~, **персульфа́тный** *кфт.* персулфатен отслабител
~ **промежу́точной частоты́** *радио* затихвател на междинната честота
~ **реоста́тного ти́па** *радио* затихвател от резисторен тип, резисторен затихвател
~, **фа́рмеровский** *кфт.* отслабител на Фармер
ослабле́ние *с* 1. отслабване, ослабване; намаляване, понижаване 2. отпущане, разхлабване 3. *ел.* затихване, отслабване; потискане

~ **ве́тра** *метео* отслабване [намаляване] на вятъра
~ **винта́** *маш.* отпущане [разхлабване] на винта
~ **зву́ка** затихване [отслабване] на звука
~ **излуче́ния** отслабване на излъчването
~ **излуче́ния на боковы́х лепестка́х** *радио* затихване на странични излъчвания
~ **копи́рования** *ак.* потискане, затихване на копирефекта *(при магнитен запис)*
~ **ни́зких часто́т** *радио* потискане на ниските честоти
~ **по́ля** *ел.* намаляване [отслабване] на (възбудителното) поле; отслабване на възбуждането
~ **про́чности формо́вочной сме́си** *леяр.* намаляване на якостта на формовъчната смес
~ **пружи́ны** отпущане [разхлабване] на пружина
~ **радиа́ции** *ядр.* отслабване на радиацията
~ **све́та** отслабване [намаляване] на светлината
~ **сече́ния** намаляване на сечението
~ **сигна́лов** *радио* затихване на сигнали
осла́бленный отслабен, ослабен, намален
осланцева́ние *с мин.* запрашване с инертен прах *(за предотвратяване на експлозия от въглищен прах)*
осма́ливание *с* осмоляване
осма́ливать осмолявам; насмолявам, заливам със смола [катран]
осма́т *м хим.* осмат, сол на осмиевата киселина
о́смиевый *хим.* о́смиев
о́смий *м хим.* осмий, Os
~ **восьмифто́ристый** осмиев осмофлуорид, осмиев (VIII) флуорид
~, **двухло́ристый** осмиев двухлорид, осмиев (II) хлорид
~, **ири́дистый** *минер.* иридосмин
~, **серни́стый** осмиев двусулфид, осмиев (IV) сулфид; осмиев четирисулфид, осмиев (VIII) сулфид
~, **хло́ристый** осмиев двухлорид, осмиев (II) хлорид; осмиев трихлорид, осмиев (III) хлорид; осмиев четирихлорид, осмиев (IV) хлорид
осми́т *м* осмит *(осмо-иридиева сплав с над 80% осмий)*
осмо́л *м дърв.* борина; смолиста иглолистна дървесина
~ **пне́вый** пънна борина
осмоле́ние *с* 1. насмоляване, осмоляване 2. клеясване
~ **ма́сла** осмоляване на (смазочно) масло *(поради окисляване)*
~ **то́плива** осмоляване на гориво *(поради окисляване)*
осмо́лка *ж* осмоляване *(на дърво);* катраносване
осмо́метр *м физ.* осмометър
о́смос *м физ.* осмоза
осмоти́ческий осмотичен
осмо́тр *м* преглед, оглед; преглеждане
~, **ежедне́вный** ежедневен преглед
~, **капита́льный** основен преглед *(напр. на котел)*
~ **ли́нии** *ел.(контролно)* оглеждане на линия
~ **котла́** преглед [ревизия] на котел
~, **послеполётный** *ав.* преглед след полет
~, **предполётный** *ав.* преглед преди полет *(на самолет)*
~, **профилакти́ческий** профилактичен преглед
~ **пути́** *жп.* преглед [ревизия] на пътя
~, **ста́ртовый** *ав.* стартов преглед
~, **техни́ческий** технически преглед
осмо́трщик *м жп.* ревизор, преглеждач
~ **автотормозо́в** ревизор по автоматичните спирачки
~ **ваго́нов** ревизор на вагони
осна́стка *ж* 1. обзавеждане; снабдяване *(с технически средства)*, екипиране 2. обзавеждане; принадлежности, екипировка 3. *мин.* подемна система 4. *кораб.* стъкмяване, съоръжаване
~, **инструмента́льная** инструментално обзавеждане, инструментална екипировка *(за определено производство)*
~, **крепёжная сва́рочная** *мин.* заваръчна крепежна екипировка
~, **моде́льная** *леяр.* моделна екипировка *(за определено производство)*
~ **станка́** принадлежности на машина
~ **столба́** *ел.* арматура [принадлежности] на стълб
~, **та́левая** *мин.* такелаж *(въжета, скрипци, полиспасти)*
~, **технологи́ческая** технологично обзавеждане
оснаща́ть 1. обзавеждам; снабдявам *(с технически средства)*, екипирам 2. *кораб.* стъкмявам, съоръжавам
оснаще́ние *с вж.* **осна́стка 1 и 2**
оснащённость *ж* обзаведеност; съоръженост; екипираност; комплектуваност
оснащённый обзаведен; екипиран; комплектуван
осно́ва *ж* основа
~, **высо́тная** *геод.* височинна основа
~, **геодези́ческая** геодезична основа *(на снимка)*
~, **заводна́я** *вж.* **осно́ва, коренна́я**
~, **заполня́ющая** *текст.* изпълваща основа
~, **коренна́я** *текст.* редовна основа
~, **набивна́я** *текст.* напечатана основа
~ **песка́, зернова́я** *леяр.* основен зърнест състав [основна фракция] на пясък
~, **скре́щенная** *текст.* кръстосана основа
~ **сме́си, зернова́я** *леяр.* основен зърнест състав на *(формовъчна)* смес
~ **спла́ва** *мет.* основа на сплав
~ **тка́ни** *текст.* основа на тъкан [плат]
~, **шлихто́ванная** *текст.* скробвана основа
основа́ние *с* 1. основа 2. основаване, създаване *(напр. на предприятие)* 3. *стр.* основа *(на сграда);* фундамент *(на съоръжение, машина)* 4. основание, подставка, подложна плоча 5. *хим.* основа, хидроокис

6. *мат.* основа *(напр. на степен, логаритъм)*; основа, основна линия *(напр. на триъгълник)*; основа, основна плоскост *(напр. на конус)*
~ **балла́ста** *жп.* основа на баласта
~, **бето́нное** бетонна основа
~ **горы́** *геол.* поли на планина
~ **гру́нта** *стр.* грунтова почвена основа
~ **зу́ба** *маш.* основа [пета] на зъб *(на зъбно колело)*
~, **ка́менное** каменна основа
~, **краси́теля** основа за багрило *(проявно)*
~ **коло́нны** основа на колона
~ **ко́рпуса подши́пника** подставка на (тяло на) лагер
~, **ле́жневое** *стр.* подложна гредова основа; гредово-рамкова основа *(за дървена постройка)*
~ **логари́фма** *мат.* основа на логаритъм
~ **лопа́тки** основа [корен] на лопатка *(на парна турбина)*
~ **масшта́ба** *геод.* основа на мащаб
~ **маши́ны** основание [долна част] на машина
~, **многокисло́тное** *хим.* многовалентна основна база
~, **неоргани́ческое** *хим.* неорганична основа, неорганичен хидроокис
~, **нуклейновое** *хим.* нуклеинова основа [база]
~, **однокисло́тное** едновалентна основа, едновалентен хидроокис
~, **органи́ческое** органична основа [база]
~ **перпендикуля́ра** *мат.* основа [пета] на перпендикуляр
~, **подвы́шечное** *мин.* подкулова основа
~ **подши́пника** поставка на лагер, лагерна подставка
~ **под штукату́рку** *стр.* основна мазилка, грунт
~, **пури́новое** *хим.* пуринова база
~ **пути́** *жп.* основа на път
~, **разбо́рное** *мин.* разглобяема основа *(за монтаж на сонда)*
~, **сва́йное** пилотна [свайна] основа, основа върху пилоти, сваи
~ **систе́мы счисле́ния** *изч.* основа на бройна система
~, **ска́льное** *стр.* скална основа
~ **сооруже́ния** *стр.* 1. основа [фундамент] на съоръжение 2. подставка [подложна плоча] на съоръжение
~ **сте́пени** *мат.* основа на степен
~, **сульфо́новое** *хим.* сулфонова основа [база], сулфонов хидроокис
~ **треуго́льника** *мат.* основа на триъгълник
~, **упру́гое** *стр.* еластична основа
~, **щебёночное** *стр.* каменотрошена основа, чакълена основа

основно́й основен, подложен, (служещ) за основа; основен, главен

осно́вность *ж хим.* основност, базисност

осно́вный *хим.* основен, базисен; алкален; *текст.* основен

основонаблюда́тель *м текст.* основен спирач
~, **безламе́льный** безламелен основен спирач

осно́вщик *м текст.* сновач

особоморозосто́йкий *(характеризиращ се)* с изключително голяма устойчивост на студ

особопро́чный *(характеризиращ се)* с изключителна [специална] якост

осола́живание *с* озахаряване
~ **кормо́в** *с. ст.* озахаряване [прибавяне на малц] към фуражите

осола́живатель *м* озахарител

о́спина *ж мет.* сипаница, сипаничева повърхност *(дефект)*

остана́вливать спирам, задържам

оста́нец *м геол.* твърдица, остатъчно възвишение

остано́в *м* 1. спиране, прекъсване *(на работа)* 2. *маш.* ограничител, спирач, спирачка, спирачен механизъм *(при достигане на определени обороти)* 3. *маш.* механизъм за еднопосочно движение 4. *стр.* ограничител, запънка, ограничителна опора *(напр. срещу счупване на стъклото от дръжка на прозорец)*
~, **авари́йный** аварийно спиране; аварийна спирачка
~, **автомати́ческий** автоматичен спирач, автоматична спирачка
~, **вагоне́точный** *мин.* вагонетков ограничител
~, **зубча́тый** острозъбо спирачно колело, острозъбен спирач
~, **контро́льный** контролен спирач, спирач за контрола
~, **ле́нточный** лентов спирач, лентова спирачка
~, **осево́й** осова спирачка
~ **по тре́бованию** *изч.* междинен спирач
~, **предохрани́тельный** предпазителен спирач
~, **ро́ликовый** ролков спирач [запъвач]
~, **торцево́й храпово́й** острозъбен спирач със странично зацепване
~, **фрикцио́нный** фрикционен спирач *(със спирачна шайба и палец)*
~, **фрикцио́нный ле́нточный** фрикционна лентова спирачка *(обикновена)*
~, **храпово́й** *вж.* **остано́в, зубча́тый**
~, **ша́риковый** спирач [запъвач] със сачма, сачмен запъвач

остано́вка *ж* 1. спиране, прекъсване 2. спирка
~, **авари́йная** аварийно спиране
~, **вы́нужденная** принудително спиране *(напр. на влак пред семафора)*
~, **кно́почная** спиране с бутон *(напр. на асансьор)*
~ **пассажи́ра в пути́** *жп.* прекъсване на пътуването
~ **по тре́бованию** спирка по желание
~, **поэта́жная** спиране на всеки етаж *(за асансьор)*
~ **реа́ктора, бы́страя** *ядр.* бързо спиране на реактора
~, **ручна́я** ръчно спиране

останóвочный *(предназначен, служещ)* за спиране

остáтки *мн (вж. също* **остáток** *м)* остатъци; останки; отпадъци

~, **ископáемые** *геол.* изкопаеми останки

~, **нефтянЫе** нефтени остатъци; мазут

~, **пожнивнЫе** *с. ст.* следжътвени остатъци

~, **порýбочные** *гор.* отпадъци след сеч

~, **радиоактúвные** *ядр.* радиоактивни отпадъци

~, **ретóртные** *мет.* ретортни остатъци, реймовка *(при дестилация на цинк в реторти)*

остáток *м (вж. също* **остáтки** *мн)* 1. остатък 2. остатъци; останки; отпадъци

~, **анóдный** анодна утайка [тиня]; аноден остатък

~, **áтомный** *физ.* атомен остатък

~, **вóдный** *хим.* воден остатък

~, **кислóтный** *хим.* киселинен остатък [радикал]

~, **кýбовый** *хим.* остатък в дестилационен казан; зифт, тежък катран

~, **мúнусовый** отрицателен остатък

~ **на сúте** ситов остатък

~ **на фúльтре** остатък върху филтър

~, **нерастворúмый** *хим.* неразтворим остатък

~, **нефтянóй** *вж.* **остáтки, нефтянЫе**

~ **от выщелáчивания** *хим.* остатък при извличане [екстракция]

~ **от делéния** *мат.* остатък при деление *(действие)*

~ **после перегóнки** остатък след дестилация

~ **после прокáливания** *хим.* остатък след нажежаване

~, **плюсовый** положителен остатък

~, **сухóй** *хим.* сух остатък

~, **твёрдый** *хим.* твърд остатък

остáточный остатъчен; останал

остеклéние *с* 1. остъкляване, застъкляване, поставяне на стъкла 2. *хим.* превръщане в стъкловидна маса

остеклЯть остъклявам

остеофóн *м тлф.* остеофон

óстов *м* носеща конструкция; скелет *(на съоръжение)*

~ **двúгателя** *ел.* статор на двигател

~, **кáменный** *стр.* каменна конструкция

~ **колесá** звезда на колело *(главината и спиците)*

~ **кóрпуса** скелет на корпуса *(на кораб)*

~, **магнúтный** *ел.* магнитна рама, магнитно шаси [тяло]

~ **рáмы** *вж.* **óстов станúны**

~ **рóтора** *ел.* скелет на ротора *(без намотките)*

~ **станúны** носеща рамка, тяло, корпус *(напр. на машина)*

~ **фюзелЯжа** скелет на тялото *(на самолет)*

~, **Ядерный** *хим.* ядрен скелет, скелет от ядрата *(на молекула)*

~ **ядрá** *физ.* скелет на ядрото

остóйчивость *ж* устойчивост *(само за кораб)*

~, **динамúческая** динамична устойчивост

~, **конéчная** крайна устойчивост

~, **начáльная** начална устойчивост

~, **поперéчная** напречна устойчивост

~, **продóльная** надлъжна устойчивост

~, **статúческая** статична устойчивост *(на кораб)*

остриё *с* 1. острие *(на сечиво, игла)* 2. *жп.* острие *(на кръстовина)*

~, **испытáтельное** изпитателно острие *(изпитване на твърдост)*

~, **контáктное** *ел.* контактно острие

~, **коронúрующее** *ел.* кориниращо острие

~ **острякá** *жп.* език *(на стрелка)*

~ **плáмени** връх на пламък *(напр на горелка)*

~ **прúзмы** нож на призма *(на везна)*

острогá *ж* ръчен харпун *(с няколко зъба)*

острогрáнный остроръбест, *(имащ)* остър ръб

острогýбцы *мн* секач, клещи-секач

остроконéчный островръх

остропúливать *стр.* наковавам пскривни ребра [мертеци]

остротá *ж* **настрóйки** *радио* острота [точност] на настройка

~ **резонáнса** *физ.* острота на резонанс

~ **фокусирóвки** *опт.* фокусировка *(на лъч)*; насоченост *(на лъч)*

остроугóльник *м мат.* остър ъгъл

остроугóльный остроъгълен

острЯк *м жп.* език *(на стрелка)*

остудневáние *с* желиране

остýживание *с* охлаждане, изстудяване

остýживать охлаждам, изстудявам

остýкивание *с* **крóвли** *мин.* очукване на горнището

остывáние *с мет.* охлаждане, изстиване

осушáть пресушавам, изсушавам

осушéние *с* пресушаване изсушаване; отводняване; *мин.* осушаване

~ **болóт** пресушаване на блата; отводняване на блата

~, **опережáющее** *мин.* изпреварващо осушаване

~, **повéрхностное** повърхностно отводняване

~, **подзéмное** *мин.* подземно осушаване

~, **эксплуатациóнное** *мин.* експлоатационно осушаване

осушúтель *м* 1. *хим.* сушилен агент, сушилно вещество, сушител 2. *хим.* сушилня, сушилна колона 3. отводнителен канал

осушúтельный отводнителен

осýшка *ж* пресушаване, изсушаване; отводняване

осциллúрующий *ел.* осцилиращ, генериращ

осциллóграф *м ел.* осцилограф

~ **-анализáтор** осцилографен анализатор

~, **безынерциóнный** безинерционен осцилограф

~, **вáкуумный** вакуумен [електронен] осцилограф

~, **вибрациóнный** вибрационен осцилограф, шлайфосцилограф

~, **двухлучевóй** двулъчев осцилограф

~, **зеркáльный** огледален осцилограф

~, **úмпульсный** импулсен осцилограф

~, **инерциóнный** инерционен осцилограф

~, **каротáжный** *геофиз.* каротажен осцилограф

~, **катодно-лучево́й [като́дный]** 1. катоден [катоднолъчев, електронен] осцилограф 2. *осцилоскопна лампа*
~, **многолучево́й** многолъчев осцилограф
~, **однолучево́й** еднолъчев осцилограф
~, **проекцио́нный** проекционен осцилограф
~, **светолучево́й** осцилограф със светлинен лъч
~, **стробоскопи́ческий** осцилограф за стробоскопни измервания
~ **с тле́ющим разря́дом** осцилограф с тлеещ разряд
~, **стру́нный** струнен осцилограф
~, **теплово́й** осцилограф с нажежаема *нишка*
~, **широкополо́сный** широколентов осцилограф
~, **шле́йфный [шле́йфовый]** *вж.* **осцилло́граф, вибрацио́нный**
~, **электромагни́тный** осцилограф с електромагнитни вибратори, вибрационен осцилограф
~, **электронно-лучево́й [электро́нный]** *вж.* **осцилло́граф, катодно-лучево́й** 1 и 2
~, **электроопти́ческий** електрооптически осцилатор, Кер-осцилатор
осциллографи́ческий осцилографен
осциллогра́фия *ж ел.* осцилография
осцилломе́трия *ж хим.* осцилометрично титруване
осциллоско́п *м ел.* осцилоскоп
осцилля́тор *м ел.* осцилатор, генератор
~, **ангармони́ческий** осцилатор на нехармонични честоти
~, **гармони́ческий** осцилатор на хармонични честоти
~, **задаю́щий** задаващ [възбуждащ] осцилатор
~, **ква́рцевый** кварцов осцилатор
~, **котло́вый** *вж.* **осцилля́тор, реа́кторный**
~, **линéйный** линеен [праволинеен] осцилатор
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен осцилатор
~, **основно́й** основен [главен] осцилатор
~, **реа́кторный** *ядр.* реакторен осцилатор *(за определяне сечението на поглъщане на материалите в реактора и едновременно измерване на неутронния поток)*
осцилля́ция *ж ел.* осцилация, генерация
осыпа́ние *с* 1. *с. ст.* оронване, опадане; окапване 2. *мин.* свличане *(напр. на насип)*
осыпа́ться *(без 1 и 2 л)* 1. разсипва се, свлича се 2. оронва се
о́сыпь *ж геол.* сипей; свличане
ось *ж (вж. също* **оси** *мн)* ос
~ **абсци́сс** *мат.* абсцисна ос
~, **азимута́льная** *геод.* азимутна ос
~, **акусти́ческая** *физ.* акустична ос
~ **антиклина́ли** *геол.* антиклинална ос
~ **аплика́т** *мат.* апликатна ос
~, **ба́зовая** основна ос; координатна ос
~, **бегунко́вая** (направляваща) предна колоос *(на локомотив)*
~, **бездифференциа́льная** *авто* двигателна ос без диференциал
~, **биполя́рная** *крист.* биполярна ос *(на симетрия)*
~, **больша́я** *мат.* голяма ос *(на елипса)*
~, **ваго́нная** *жп.* вагонна ос
~, **ведо́мая** задвижвана [водима] ос
~, **веду́щая** задвижваща [водеща] ос, ос на водещо колело
~, **веще́ственная** *мат.* 1. веществена ос 2. ос на веществените числа
~ **визи́рования** *геод.* визирна ос
~ **винта́** *маш.* ос на винт
~ **волново́да** *радио* ос на вълновод
~ **враще́ния** ос на въртене
~, **временна́я** *физ.* ос на времето
~, **геометри́ческая** *мат.* геометрична ос
~, **глуха́я** *вж.* **ось, промежу́точная**
~, **дви́жущая** 1. *вж.* **ось, веду́щая** 2. *жп.* двигателна колоос
~, **двухопо́рная** двуопорна ос, ос на две опори
~ **дипо́ля** *ел.* ос на дипол
~ **доро́ги** ос на път
~, **жёсткая** 1. корава [недеформираща се] ос 2. *вж.* **ось, невраща́ющаяся**
~ **жёсткости крыла́** *ав.* ос на огъване на крилото
~, **за́дняя** *авто* задна ос; заден мост
~, **задаю́щая** *вж.* **ось, веду́щая**
~, **за́дняя подде́рживающая** *жп.* задна поддържаща *(свободна)* колоос *(на локомотив)*
~, **земна́я** земна ос, ос на Земята
~, **зри́тельная** *физ.* зрителна ос
~ **ине́рции** *мех.* инерционна ос
~, **кача́ющаяся** *авто* люлееща се полуос, ос с независимо окачване на колелата; *(преден)* разрязан мост
~ **кача́ния** самонагаждаща се ос, ос-кобилица *(шарнирно окачена в средата)*
~, **колéнчатая** колянова ос *(на локомотив)*
~, **кристаллографи́ческая** кристалографска ос
~, **ло́маная** начупена ос
~, **магни́тная** магнитна ос
~, **ма́лая** *мат.* малка ос *(на елипса)*
~, **мгнове́нная** мигновена [моментна] ос
~, **мни́мая** *мат.* 1. мнима [имагинерна] ос 2. ос на имагинерните числа
~, **многоопо́рная** многоопорна ос, ос на няколко опори
~, **набега́ющая** атакуваща ос
~, **направля́ющая** направляваща ос
~, **невраща́ющаяся** невъртяща се [неуправляема, неподвижна] ос
~, **нейтра́льная** *съпр.* неутрална ос, неутрална линия *(при изпитване на огъване)*
~, **неподви́жная** 1. *физ.* неподвижна ос 2. *вж.* **ось, невраща́ющаяся**
~, **неразгру́женная** *вж.* **ось, несу́щая**
~, **неразрезна́я** *авто* преден неразрязан мост
~, **несу́щая** носеща ос
~, **опо́рная** опорна ос; носеща ос
~, **опти́ческая** оптическа ос
~ **ордина́т** *мат.* ординатна ос
~, **передвижна́я** изместваща се ос

~, **пере́дняя** *авто* предна ос; преден мост
~, **пла́вающая** *маш.* плаваща ос
~ **поворо́та** 1. *вж.* **ось, управля́емая** 2. *геод.* ос на изкривяване
~, **поворо́тная** завъртваща се [въртяща] ос
~, **подде́рживающая** *жп.* поддържаща ос *(на локомотив)*
~, **по́лая** куха [тръбна] ос
~, **поля́рная** *геофиз.* полярна ос
~, **прицепна́я** *авто* едноосно ремарке *(за поддържане на товари с голяма дължина)*
~ **прока́тки** *мет.* ос [линия] за валцуване
~, **промежу́точная** *маш.* междинна ос
~, **разби́вочная** *арх.* модулна ос
~, **разгру́женная** ненатоварена [разтоварена] ос
~, **разрезна́я** *вж.* **ось, кача́ющаяся**
~ **рассе́ивания** *воен.* ос на разсейването *(на попадения)*
~, **свобо́дная** свободна ос
~, **секу́ндная** ос на секундната стрелка *(на часовник)*
~ **симме́трии** *мат.* ос на симетрия
~ **сква́жины** *мин.* ос на сондаж
~, **сквозна́я** непрекъсната [цяла] ос
~ **склоне́ния** *астр.* ос на деклинация [отклонение]
~, **следя́щая** *вж.* **ось, ведо́мая**
~, **спа́ренная** *маш.*, *жп.* сдвоена ос
~, **составна́я** *маш.* съставна ос
~ **ствола́** *мин.* ос на шахта
~, **стре́лочная** *жп.* ос на стрелка
~, **сцепна́я** съединителна ос; *жп.* сцепна ос *(на локомотив)*
~, **тру́бчатая** *вж.* **ось, по́лая**
~, **управля́емая** *авто* управляема ос; управляем мост
~, **фока́льная** *опт.* фокална [фокусна] ос
~, **холостя́я** *маш.* междинна ос *(напр. в предаеателна кутия)*
~, **центра́льная** *мат.* централна ос
~ **це́нтров** *маш.* ос на центрите *(напр. на струг)*
~, **числова́я** *мат.* числова ос
~, **шарни́рная** *маш.* ставна [шарнирна] ос
~, **электри́ческая** електрическа ос; пиезоос
~ **э́ллипса, больша́я (ма́лая)** голяма (малка) ос на елипса
~ **ядра́** *физ.* ос на ядрото
~ **я́коря** *ел.* ос на котва
ота́пливание *с* отопляване *(на помещение)*
ота́пливать отоплявам, затоплям *(помещение)*
отбаланси́ровать *маш.* балансирам, уравновесявам
отбе́л *м леяр.* избелване; избелен чугун
отбе́ливание *с* 1. леяр. избелване *(на чугун)* 2. избелване, обезцветяване *(плат, хартиена маса)*, белене
~ **ма́сел** избелване на масла
~ **нама́зью** осветляване чрез намазване *(за космена покривка на кожа)*
~ **окуна́нием** осветляване чрез потапяне *(за космена покривка на кожа)*
отбе́ливатель *м* **опти́ческий** *текст.* оптически осветител.
отбе́ливать избелвам, беля
отбе́лка *ж* 1. *вж.* **отбел** 2. *вж.* **отбе́ливание** 2
~ **гипохлори́том** избелване с хипохлорит
~, **лугова́я** *текст.* избелване върху трева *(на открито)*, естествено избелване
~ **хло́ром** избелване с хлор
~ **электролити́ческим раство́ром** *елхим.* електролитно осветляване
отбе́льный избелващ, белещ
отбива́ть 1. отчупвам, откъртвам *(с удар)* 2. клепя, очуквам, точа *(напр. коса)* 3. *стр.* прекарвам черта с опънат канап *(натебеширен)*
отби́вка *ж* 1. отчупване, откъртване 2. клепане, очукване, точене *(напр. на коса)* 3. отбелязване *(чрез натебеширен опънат канап)*
~ **ока́лины** *мет.* очукване на обгара [окалината]
~ **песко́м** *леяр.* почистване с пясъчна струя, опесъчаване
отбира́ть 1. вземам; отнемам 2. отвеждам *(ток, енергия)* 3. отбирам, подбирам, избирам
~ **вручну́ю** *обог.* ръчно подбиране
~ **пипе́ткой** *хим.* взимам *(течност)* с капкомер [пипета]
~ **про́бу** вземам проба
отблоки́рование *с* **(отблокиро́вка** *ж***)** *авт.* разблокиране, освобождаване *(след блокиране)*
отбо́й *м* 1. отбой, сигнал за край *(напр. на телефонен разговор)* 2. отскок; рикошет; отбиване, отразяване
~ **пневмати́ческого молотка́** *мин.* отскок *(назад)* на въздушен чук
~ **ре́льса** *жп.* *(странично)* изместване на релса
отбо́йка *ж* откъртване, къртене; *мин.* отбиване
~, **взрывна́я** взривно отбиване [откъртване]
~, **гидравли́ческая** хидравлично отбиване [откъртване]
~ **глубо́кими сква́жинами** отбиване [откъртване] с дълбоки сондажни дупки
~, **мелкошпурова́я** отбиване [откъртване] с къси взривни дупки
~, **маши́нная** машинно отбиване [откъртване]
~, **потолкоусту́пная** таваностъпално отбиване [откъртване]
~, **разде́льная** разделно откъртване
~, **ручна́я** ръчно отбиване [откъртване]
~ **сни́зу вверх** отбиване [откъртване] отдолу нагоре
~ **стру́гами** отбиване [откъртване] с *(въглищни)* стругове
~ **усту́пами** отбиване [откъртване] на стъпала
°**тбо́йник-остано́в** *м* ограничителен опор
отбо́йный 1. *мин.* къртачен 2. *тлф.* означаващ-край, завършващ
°**тбо́йщик** *м мин.* къртач, отбивач *(работник)*

отбóр *м* 1. отнемане, вземане *(напр. на мощност, пара);* отвеждане, разходване, консумиране *(напр. на енергия)* 2. отбиране, подбиране; отбор
~, **естéственный** естествен отбор
~ **и́мпульсов** *радио* отделяне на импулси, селекция на импулси
~ **кéрна** *мин.* вземане на ядка
~ **лёгких фрáкций** *хим.* отделяне [вземане] на леките фракции
~ **мóщности** отнемане [вземане, отвеждане] на мощност
~ **образцóв** *текст.* вземане на проби
~ **отрабóтавшего пáра** отнемане на отработената пара *(за да се използува за други нужди)*
~ **пáра** пароотнемане
~ **пáра, отопи́тельный** отоплително пароотнемане
~ **пáра, промежу́точный** междинно пароотнемане
~ **пáра, промы́шленный** промишлено пароотнемане, пароотнемане за промишлени нужди
~ **пáра, регенерати́вный** регенеративно пароотнемане
~ **пáра, теплофикациóнный** топлификационно пароотнемане
~, **предвари́тельный** *с. ст.* предварително отбиране *(на семена)*
~ **проб** вземане на проби
~ **проб, вы́борочный** частично вземане на проби *(напр. процент)*
~ **проб, дистанциóнный** *ядр.* дистанционно вземане на проби
~ **проб, периоди́ческий** периодично вземане на проби
~, **ручнóй** *обог.* ръчно отбиране
отбóрка *ж* 1. отбиране, подбиране 2. *дърв.* фалцовник, фигурно ренде 3. *дърв.* фигурно рендосване
отбóрник *м обог.* сепаратор, сепараторно устройство
отбóрный 1. отбран, подбран 2. *мин.* обогатен
отбортóвка *ж обр. мет.* подгъване [подвиване] на краища
отбортóвывать *обр. мет.* подгъвам [подвивам] краища
отбраковáть бракувам
отбракóвка *ж* бракуване
отбрóд *м* ферментация; степен на ферментиране
отбрóс *м* отпадък, отпадъчен продукт
отбрóсный отпадъчен
отбрóсы *мн*, **кóксовые** *мет.* коксов ситнеж
~, **радиоакти́вные** *ядр.* радиоактивни отпадъци
отвáл *м* 1. насипище, табан, халда; купчина, грамада 2. отметателна дъска *(на плуг);* отхвърляч, отметател *(на булдозер)*
~, **абзéтцерный** *вж.* **отвалообразовáтель**
~, **бульдóзерный** *мин.* булдозерно насипище *(образувано с булдозер)*
~, **вéрхний** *мин.* горно насипище
~, **винтовóй** винтообразна отметателна дъска
~, **внéшний** *мин.* външно насипище
~, **вну́тренний** *мин.* вътрешно насипище
~, **вскрышнóй** разкривно насипище
~, **гидравли́ческий** хидравлично насипище
~ **грéйдера** отхвърляч [отметател] на грайдер
~, **крутóй** стръмна отметателна дъска
~ **культу́рной фóрмы** културна отметателна дъска
~, **намывнóй** *мин.* наносно насипище *(образувано с вода)*
~, **ни́жний** *мин.* долно насипище
~, **порóдный** *мин.* скално насипище
~, **ру́дный** рудно насипище
~, **рухáдловый** *вж.* **отвáл, цилиндри́ческий**
~, **у́гольный** въглищно насипище
~ **хвостóв обогащéния** *обог.* насипище с отпадъци на обогатяването, отпадъчен склад
~, **цилиндри́ческий** цилиндрична отметателна дъска
~, **шлáковый** *мет.* шлаково насипище *(за изхвърляне на шлаката)*
~, **экскавáторный** *мин.* багерно насипище
отвáливать 1. отмествам; изтласквам; отблъсквам 2. *кораб.* отплувам *(напр. с лодка)*
отвалообразовáние *с мин.* насипообразуване
отвалообразовáтель *м мин.* насипообразувател, абзетцер
~ **вéрхней отсы́пки** насипообразувател с горно насипване
~, **ковшóво-лéнточный** кофе-лентов насипообразувател
~, **конвéйерный** насипообразувател с транспортьор
~, **консóльный** конзолен насипообразувател
~, **мостовóй** мостов насипообразувател
~, **лéнточный** лентов насипообразувател
~ **ни́жней отсы́пки** насипообразувател с долно насипване
~, **рóторный** роторен насипообразувател
~, **самохóдный** самоходен насипообразувател
~, **шагáющий** крачещ насипообразувател
отвáльный *мин.* насипен, насипищен
отвáр *м хим.* отвара; декокт, екстракт
отвáривание *с* 1. възваряване, варене; изваряване 2. изпаряване чрез продължително кипене
отвáривать възварявам; изварявам
отвáрка *ж вж.* **отвáривание 1 и 2**
~ **льна** *текст.* изваряване на лена
отвéивание 1. *с. ст.* отвяване 2. *леяр.* обезпрашаване *(на формовъчна смес)*
отвердевáние *с* втвърдяване
отвердéлый втвърден
отвердéние *с* втвърдяване, затвърдяване; втвърдено място
отверди́тель *м* втвърдител *(на термореактивни пластмаси)*
отвéрстие *с* отвор, дупка, отверстие, отвърстие

~, **ба́зовое** базов [основен] отвор *(основа за центроване)*
~, **боково́е** страничен отвор
~, **балансиро́вочное** отвор за балансиране
~, **болтово́е** отвор за болт
~, **вдувно́е** духателен отвор *(напр. на пещ)*
~, **вентиляцио́нное** 1. вентилационен отвор 2. *леяр.* газоотводен канал *(на леярска форма)*
~, **визи́рное** *геод.* визирен отвор, отвор за визиране
~, **вливно́е** *мет.* отвор за наливане
~, **водосбро́сное** [**водосли́вное**] водоизпускателен отвор
~, **воздухозабо́рное** въздухосъбирателен отвор
~, **впускно́е** входящ отвор *(за зареждане, за пълнене)*
~, **вса́сывающее** *мин.* смукателен отвор
~, **выпускно́е** изпускателен отвор; *мет.* отвор за изпускане
~, **вытяжно́е** отвор за изтегляне *(на замърсен въздух)*
~, **выхлопно́е** отвор за изгорели газове, изпускателен отвор
~, **выходно́е** изходен отвор, изход
~ **га́ечного ключа́** широчина на отвора на гаечен ключ
~, **газоотво́дное** газоотводен отвор; *мет.* отвор за газ
~, **глухо́е** глух [задънен] отвор
~ **диафра́гмы** *кфт.* отвор на диафрагма
~, **до́нное** дънен отвор *(изпускателен)*
~, **динамо́** ...
~, **дрена́жное** *ракет.* дренажен отвор
~, **дросселиру́ющее** [**дро́ссельное**] дроселен отвор
~, **зава́лочное** *мет.* отвор за пълнене
~, **заклёпочное** отвор за нит, отвор за нитоване
~ **из под развёртки** *обр. мет.* райберован отвор
~, **инжекцио́нное** инжекционен отвор *(в нефтодобива)*
~, **кали́бровое** калиброван отвор
~, **калибру́ющее** калибриращ отвор
~, **коллими́рующее** *ядр.* колимиращо отверстие
~, **колошнико́вое** 1. *мет.* гърлен отвор, гърло *(на висока пещ)* 2. *леяр.* шихтов отвор, отвор за зареждане
~, **контро́льное** контролен отвор
~ **крюка́** отвор [уста, зев] на кука
~, **ла́зовое** люк *(тесен овален отвор за влизане)*
~, **лёточное** *вж.* **отве́рстие, выпускно́е**
~ **литника́** *леяр.* отвор *(във формата)* за леяка
~, **монта́жное** монтажен отвор
~, **мостово́е** *(светъл)* отвор на мост
~, **наблюда́тельное** наблюдателен отвор, гледалка (напр. на пещ)
~, **направля́ющее** направляващ отвор
~, **нарезно́е** *вж.* **отве́рстие, резьбово́е**
~, **обра́тнное** *вж.* **отве́рстие, глухо́еа**
~, **обра́тной свя́зи** *радио* отвор *(нпр. в резонатор)* за обратна връзка
~, **око́нное** *стр.* отвор за прозорец
~, **основно́е** основен отвор *(в системата допуски и сглобки)*
~, **относи́тельное** *опт.* релативен отвор
~, **паровпускно́е** впусков отвор за пара
~, **перепускно́е** преливен отвор
~ **под болт** отвор за болт
~ **под заклёпку** *вж.* **отве́рстие, заклёпочное**
~ **под резьбу́** *обр. мет.* отвор за *(нарязване на)* резба
~ **под ца́пфу** отвор за шийка [шип]
~ **под шплинт** отвор за шплинт
~ **подши́пника** отвор на лагер
~, **по́люсное** *ав.* горен отвор *(на парашут)*
~, **поса́дочное** отвор за сглобка *(с вал)*; отвор с допуски за *(пресова, преходна или подвижна)* сглобка
~, **приёмное** приемателен отвор
~, **прито́чное** отвор за приток (на въздух), отвор за *(вкарване на)* въздух под налягане
~, **продо́льное** елипсовиден отвор
~, **промы́вочное** отвор за промиване *(в нефтодобива)*
~, **проходно́е** 1. *мин.* проходен створ 2. отвор на вентил
~, **разгру́зочное** 1. *мин.* разтоварен отвор 2. уравновесителен отвор *(на парна турбина)*
~, **разли́вочное** *мет.* отвор за изпускане *(на метала от топилна пещ)*
~, **резьбово́е** отвор с резба
~, **свобо́дное** *хидр.* свободен отвор *(без затвор)*
~, **сквозно́е** преминаващ *(от единия до другия край)* отвор; проходен отвор
~, **сма́зочное** отвор за мазане, смазочен отвор
~, **смотрово́е** *вж.* **отве́рстие, наблюда́тельное**
~, **сопло́вое** отвор за дюза, дюзов отвор
~, **стру́жечное** отвор за стружки *(напр. на плашка)*
~ **ступи́цы** отвор на главина
~, **судохо́дное** *кораб.* плавателен отвор *(под мост)*
~, **то́почное** отвор [врата] на пещ
~, **фасо́нное** фасонен [профилен] отвор
~, **фу́рменное** *вж.* **отве́рстие, сопло́вое**
~, **цементиро́вочное** *мин.* отвор за циментиране (в нефтодобива)
~, **центрово́е** *обр. мет.* центрови отвор
~, **центро́вочное** *обр. мет.* отвор за центроване
~, **чугунosли́вное** *мет.* отвор за изпускане на чугун, чугунотек
~, **шла́ковое** *мет.* отвор за изпускане на шлака, шлакотек
~, **шлицево́е** отвор на шлицово съединение, шлицов отвор
~, **шплинтово́е** *вж.* **отве́рстие под шплинт**
~, **шпурово́е** 1. *мин.* взривна дупка 2. *мет.* *вж.* **отве́рстие, выпускно́е**
~, **штéйновое шпурово́е** *мет.* отвор за изпускане на щейна

~, **шуровóе** [**шурóвочное**] отвор за обслужване на пещ *(напр. за разбъркване на горивото, за почистване на пещта)*
~, **щелевóе** прорез
~, **эквивалéнтное** *мин.* равнозначен *(изходен)* отвор
~, **электрóдное** отвор за електрода *(на дъгова пещ)*
отвёртка *ж* отвертка
~, **боковáя** странична отвертка
~, **вилкообрáзная** вилкообразна отвертка
~, **коловорóтная** отвертка с колянова ръчка
~, **набóрная** отвертка с комплект (различни) накрайници
~, **тарúрованная** тарирана отвертка *(за определен въртящ момент)*
~, **угловáя** ъглова отвертка
отвёртывание *с* отвъртване, отвинтване
~ **гáек, самопроизвóльное** самоотвинтване на гайки
отвёртывать отвъртвам, отвинтвам
отвéс *м* 1. отвес, отвесно направление 2. отвес *(инструмент)* 3. стръмен наклон, отвесен склон
~, **жёсткий** *геод.* метален отвес
~, **оптúческий** *геод.* оптически отвес
~, **шáхтный** *мин.* шахтов отвес
~, **штáнговый** *геод.* щангов [прътов] отвес
отвéсный отвесен
ответвúтель *м* **напрáвленый** *радио* насочен разклонител
ответвлéние *с* 1. *ел.* отклонение, клон; разклонение 2. *ел.* извод *(напр. на намотка)* 3. *геол.* разклонение *(напр. на жила)*
~, **абонéнтское** абонатско отклонение *(напр. от електрическа мрежа)*
~, **жилоподóбное** разклонение на жила
~, **кáбельное** кабелно отклонение
~ **канáла** *хидр.* отклонение на канал
~ **основнóго штрéка** *мин.* странична галерия
~, **параллéльное** паралелно отклонение
~, **регулирóвочное** отклонение за регулиране *(напр. на напрежение)*
~ **трансформáтора** *(съединителен)* извод на трансформатор
~ **трубы́** тръбно отклонение
~ **штрéка** отклонение [разклонение] на галерия
ответственность *ж* **материáльная** материална отговорност
ответчик *м съобщ., изч.* отговарящо устройство
~, **автоматúческий** имеуказателен механизъм *(при далекопишещи машини)*
~, **самолётный радиолокациóнный** радиолокационен уред за откриване *или* разпознаване на самолети
отвéшивание *с* претегляне, мерене *(на тегло)*; определям отвесно положение *(с отвес)*
отвúнчивание *вж.* **отвёртывание**
отвúнчивать *вж.* **отвёртывать**

отвóд *м* 1. отвеждане; отклонение, разклонение; *ел.* отвод, извод, отвеждащ проводник 2. дъга, кривул *(напр. за тръбни парчета)* 3. отбиване *(на река)*; изместване *(на път, линия, тръбопровод)*
~, **гóрный** минен периметър
~ **грунтóвых вод** отвеждане на подпочвените води
~, **двойнóй** двойна дъга *(на 180°)*
~ **дорóги** пътно отклонение, отклонителен път
~ **дымовы́х гáзов** отвеждане на димните газове
~, **зéмельный** землен периметър
~ **зéмельных учáстков** отпущане на участъци земя
~ **инструмéнта** *обр. мет.* отвеждане на (режещия) инструмент *(назад)*
~ **конденсáта** отвеждане на кондензната вода
~ **остряка́** *жп.* отместване на езика *(на стрелка)*
~ **от срéдней тóчки** *ел.* извод от средна точка
~ **повéрхностных вод** отвеждане на повърхностните води
~ **стрýжки** отвеждане [изнасяне] на стружките
~ **тепла́** отвеждане на топлина
~ **трáссы** *жп.* изместване на трасето
~ **трубы́** тръбно отклонение
отводúть отвеждам; отклонявам, отбивам
отвóдка *ж* 1. отвеждане, отклоняване 2. прехвърляч *(на ремък от празна на работна шайба и обратно)* 3. лост за изключване *(напр. на съединител)* 4. *кож.* деспонт, шупъл *(за правене кант на подметка на обувка)*
отвóдный отвеждащ, отклонителен
отволóка *ж дърв.* щрайхмус, чап
отворóт *м текст.* ревер, маншет, обърнат край
отгúб *м* отгъване, разгъване; изправяне
отгибáние *с* разгъване *(напр. на тел или лента на руло)*; изправяне
отгибáть разгъвам *(руло)*; изправям
отгóн *м хим.* 1. дестилат, продукт на дестилация 2. дестилация, дестилиране
~ **виража́** *стр.* преходна крива за завой на път
~ **прыжка́** *хидр.* преходна крива на скок
~, **спиртовóй** 1. алкохолен дестилат 2. алкохолна дестилация
отгóнка *ж хим.* дестилиране, отделяне чрез дестилация
~ **в вáкууме** дестилация под вакуум [намалено налягане]
~ **лёгких фрáкций** отделяне на леките фракции *(чрез дестилация)*
~ **под разрежéнием** *вж.* **отгóнка в вáкууме**
отгонять дестилирам, отделям чрез дестилация
отгружáть 1. товаря и изпращам 2. стоварвам *(част от товаа)*
отгрýзка *ж* 1. товарене и изпращане 2. стоваряне

отдава́ть в аре́нду давам под наем
отда́ть я́корь *кораб.* да хвърля котва
отда́ча *ж* 1. добив, коефициент на полезно действие 2. отскок, връщане, обратен тласък; откат, ритане *(на огнестрелно оръжие)* 3. отдаване; предаване
~ **аккумуля́тора** отдаване *(на енергия)* от акумулатор
~ **бури́льного молотка́** *мин.* отскок на пробивен чук
~, **весова́я** *ав.* тегловен коефициент на полезно действие *(на самолет)*
~, **индика́торная** индикаторен коефициент на полезно действие
~ **мо́щности** отдаване на мощност
~ **пласта́** *мин.* добив от пласт
~ **по ано́ду** *ел.* отдаване *(напр. на енергия или вещество)* на анода
~ **по като́ду** *ел.* отдаване *(напр. на енергия или вещество)* на катода
~, **светова́я** *ел.* светлоотдаване, светлодобив
~ **тепла́** отдаване на топлина
~ **тепла́, поле́зная** полезен добив на топлината
~, **упру́гая** еластичен отскок
~, **электро́нная** *ядр.* 1. електронен добив 2. отритване на електрона
~ **ядра́** *ядр.* отритване на ядрото
отде́л *м* 1. отдел; раздел; част 2. *геол.* серия
~ **инструмента́льного хозя́йства** отдел инструментално стопанство
~ **охра́ны труда́** отдел за охрана на труда
~ **техни́ческого контро́ля** отдел за технически контрол
~, **трепа́льный** *текст.* биещ [батажен] отдел
отделе́ние *с* 1. отделяне, разделяне 2. *орг.* отделение; секция 3. отделение, камера *(част от по-голямо помещение)*
~, **аккумуля́торное** акумулаторно отделение [помещение]
~, **бага́жное** *трансп.* багажно отделение
~, **бадьево́е** *мин.* кофово отделение
~, **ба́ковое** *ав.* резервоарно отделение
~, **бу́нкерное** бункерно отделение *(напр. на топлоцентрала)*
~, **вагра́ночное** вагрянъчно отделение *(чугунолеярна)*
~, **вентиляцио́нное** вентилационно [вентилаторно] отделение
~ **води́теля** *авто* кабина на шофьора
~, **волочи́льное** *мет.* отделение за изтегляне
~, **выбивно́е** *леяр.* отделение за избиване *(на отливки от форми)*
~, **выпарно́е** *хим.* изпарително отделение
~, **гальвани́ческое** галванично отделение
~, **генера́торное** генераторно отделение
~, **демонта́жное** демонтажно отделение
~ **дробле́ния и грохоче́ния** *мин.* отделение за трошене и пресяване
~, **зали́вочное** *леяр.* отделение за заливане
~, **зато́чное** точилно отделение, отделение за точене *(на инструменти)*
~, **землеподготови́тельное** *леяр.* земеподготвително отделение
~, **измельчи́тельное** *мин.* отделение за смилане
~ **и́мпульсов** *съобщ.* отделяне [разделяне] на импулси
~, **испыта́тельное** изпитателно отделение
~, **клетево́е** *мин.* клетково отделение
~, **конве́рторное** *мет.* конверторно отделение
~, **коте́льное** котелно отделение, котелна
~, **лесодоста́вочное** *мин.* отделение за доставка на дървен материал
~, **ле́стничное** *мин.* стълбищно отделение
~, **луди́льное** отделение за калайдисване
~, **маши́нное** машинно отделение
~, **механи́ческое** механично отделение, отделение за механична обработка
~, **мото́рное** отделение за двигатели
~, **набо́рное** *полигр.* наборно отделение
~, **насо́сное** помпено отделение, помпена станция
~, **обру́бочное** *леяр.* отделение за изсичане и почистване
~ **па́ра** отделяне на пара
~, **плави́льное** *мет.* топилно отделение
~ **пла́змы** *ядр.* отделяне на плазмата
~, **подъёмное** *мин.* подемно [извозно] отделение
~, **помо́льное** *вж.* **отделе́ние, измельчи́тельное**
~, **поро́дное** *мин.* скално отделение
~, **разли́вочное** *хран.*, *хим.* отделение [помещение] за пълнене *(течности)*
~ **размо́ла** *вж.* **отделе́ние, измельчи́тельное**
~, **рудоспускно́е** *мин.* рудоспускно отделение
~. **рулево́е** *кораб.* кърмилна кабина
~, **сбо́рочное** 1. монтажно отделение 2. *леяр.* отделение за монтаж [събиране] на формите
~, **сва́рочное** заваръчно отделение
~ **сигна́ла звуково́го сопровожде́ния** *тлв.* отделяне на звуковия сигнал *(от видеосигнала)*
~ **сигна́лов согласова́ния** *тлв.* отделяне на синхронизиращия сигнал [импулс]
~, **силово́е** енергетично отделение
~, **ски́повое** скипово отделение
~ **слоёв** отделяне на слоевете
~, **стержнево́е** *леяр.* отделение за сърца
~, **сухо́е** *мин.* *(помещение за)* обогатяване на сухо
~, **суши́льное** сушилно отделение; сушилна камера
~, **трави́льное** байцово отделение, отделение за байцване
~, **тру́бное** *мин.* тръбно отделение
~, **углу́бочное** *мин.* удълбавъчно отделение
~ **угля́ от пусто́й поро́ды** *мин.* отделяне на въглища от скални примеси
~, **флотацио́нное** *обог.* флотационна секция
~, **формо́вочное** *леяр.* формовъчно отделение
~, **ходово́е** *мин.* пътеходно отделение
~, **холоди́льное** хладилно отделение, хладилна камера

~, **холодновы́садочное** студенопресово отделение
~, **шихто́вочное** *мет.* шихтово отделение, отделение за шихтоване
~, **шлифова́льное** шлифовъчно отделение
~, **щитово́е** *хидр.* савачно отделяне, отделяне със савак
~, **электролити́ческое** 1. електролитно отделяне 2. отделение за електролиза; галванично отделение
отдели́тель *м* отделител, разделител, сепаратор
~, **лабири́нтный** лабиринтен отделител
~, **магни́тный** магнитен сепаратор
~, **мо́крый** мокър отделител
~, **промежу́точный** междинен отделител
~, **центробе́жный** центробежен отделител, центрофуга
отде́лка *ж* 1. (окончателно) обработване, изработване *(с което се придава завършен вид)* 2. обработка, направа, изработка *(състояние)* 3. *текст.* апретиране 4. украса, гарнитура □ **в отде́лке** *стр.* в завършен вид
~, **атла́сная** атласно апретиране
~, **базуса́дочная** несвиваемо апретиране, апретиране за придаване на несвиваемост
~, **вну́тренняя** *стр.* вътрешни *(довършителни)* работи
~, **водоотта́лкивающая** водоотблъскващо апретиране
~, **гля́нцевая** гланцово апретиране
~, **декорати́вная** *стр.* декоративни работи
~, **зерка́льная** полиране до огледална гладкост
~, **инсектици́дная** инсектицидно апретиране
~, **маслоотта́лкивающая** маслоотблъскващо апретиране
~, **ма́товая** апретиране за придаване на матов ефект; *стр.* матиране
~, **мо́края** мокро апретиране мокра апретура
~, **несмина́емая** апретиране за немачкаемост
~, **оконча́тельная** обработване за окончателен външен вид, окончателно обработване
~ **пове́рхности** *обр. мет.* обработване за получаване на (предписаните) гладкост и точност на повърхност, окончателно обработване на повърхност
~, **противобактериа́льная** бактерицидно апретиране
~, **противогни́лостная** противогнилостно апретиране
~, **противомикро́бная** противомикробно апретиране
~, **противосвойла́чивающая** апретиране против затепване
~, **сверхчистова́я** *обр. мет.* свръхзаглаждане, суперфиниш
~, **серебри́стая** апретиране за придаване на сребристи ефекти, шрайнерово апретиране
~ **«стира́й-носи́»** апретура «пери-носи»
~, **суха́я** сухо обработване *(довършващо)*
~ **тка́ни** апретиране на тъкан
~ **фо́рмы** *леяр.* заглаждане на формата *(последна формовъчна операция)*
~, **хими́ческая** химическо обработване; *текст.* химическо апретиране
отде́лочник *м текст.* апретурист
отде́лочный довършващ; фин, гладък *(за обработка)*; апретиращ
отде́лывать обработвам; заглаждам; дообработвам, извършвам довършителни работи; *текст.* апретирам
отде́льность *ж геол.*, *петр.* 1. напукване 2. разпадане, отцепване; цепителност, способност за цепене
~, **пла́стовая** пластова цепителност, цепене на пластове
~, **пли́тчатая** плочеста цепителност
~, **призмати́ческая** *вж.* **отде́льность, сто́лбчатая**
~, **ромбоида́льная** ромбовидна цепителност
~, **сто́лбчатая** стълбовидна цепителност
~, **структу́рная** разпадане на структурата *(напр. на почва)*
~, **сфероида́льная** [**шарова́я**] кълбовидна цепителност
отду́вка *ж харт.* продухване
отду́лина *ж* **трубы́** раздуване на тръба
о́тдух *м леяр.* душник *(газоотводен канал)*
отду́шина *ж* 1. отдушник 2. газоотводен канал; *мин.* вентилационен прозорец
отду́шистость *ж кож.* крец, подкожушване (дефект)
отду́шка *ж хим.* средство срещу неприятна миризма
отду́шник *м вж.* **отду́шина** 1 и 2
о́тдых *м* **мета́лла** *мет.* *(нискотемпературно)* възвръщане [отмора] на метала *(частично възстановяване на структура и свойства на метали и сплави след деформационно обработване)*
отени́т *м минер.* отенит
отепле́ние *с* затопляне; запазване на топлината; отопление
отопли́тель *м* средство за отопляване
отёска *ж дърв.* одялване
отёсывание *с дърв.* одялване; изглаждане
отжа́тие *с* 1. изстискване, изцеждане 2. охлабване, отпускане
о́тжиг *м* 1. *мет.*, *терм.* отгряване 2. *стъкл.* отгряване, отгрев; темпериране
~, **бе́лый** светло отгряване *(без окисляване)*
~, **ва́куумный** вакуумно отгряване, отгряване във вакуум
~, **водоро́дный** отгряване за отстраняване на водорода
~, **втори́чный** вторично отгряване
~, **вырáвнивающий** отгряване за хомогенизиране на структурата
~, **графитизи́рующий** графитизиращо отгряване *(високо)*
~, **диффузио́нный** дифузионно отгряване *(за хомогенизиране)*
~ **для сня́тия вну́тренних напряже́ний** отгряване за отстраняване на вътрешни напрежения
~, **изотерми́ческий** изотермично отгряване

~, **ни́зкий [низкотемперату́рный]** нискотемпературно отгряване
~, **окисли́тельный** окислително отгряване (*във въздушна среда*)
~, **промежу́точный** междинно отгряване
~, **рекристаллизацио́нный** рекристализационно отгряване (*след деформация на студено*)
~, **све́тлый** *вж.* **о́тжиг, бе́лый**
~, **смягча́ющий** отгряване за намаляване на твърдостта, смекчаващо отгряване
~, **ступе́нчатый** степенно [стъпално] отгряване
~, **цикли́ческий** циклично отгряване
~, **чёрный** *вж.* **о́тжиг, окисли́тельный**
~, **чи́стый** *вж.* **о́тжиг, бе́лый**
отжига́ние *с мет., терм.* отгряване
отжига́ть отгрявам
отжи́м *м* изстискване, изцеждане; *кож.* оцеждане
~ **угля́** (*самопроизволно раздробяване на въглищата под действието на минния натиск*)
отжима́ние *с* (**отжи́мка** *ж*) изстискване, изцеждане; изтласкване
о́тзвук *м радио* отзвук, ехо, реверберация
отка́з *м* 1. отказ, отказване 2. спиране (*поради повреда*), прекъсване, засечка
~ **в де́йствии** незадействуване (*на механизъм*)
~ **в приёме** неприемане (*напр. на стока*)
~ **в срабáтывании** незадействуване (*напр. на реле*)
~ **дви́гателя** спиране (*поради повреда*) на двигателя
~ **заря́да** *мин.* засечка, невъзпламеняване (*на взрив*)
~, **постепе́нный** постепенно спиране
~, **самоустраня́ющийся** *изч.* самоотстраняващо се прекъсване
отка́лывание *с* отцепване; откъртване; отчупване
отка́лывать отцепвам; откъртвам
отка́рмливание *с с. ст.* угояване
отка́т *м* 1. връщане назад; оттъркаляне 2. *воен.* откат
отка́тка *ж мин.* рудничен извоз (*по релсов път*)
~ **бесконе́чным кана́том** извоз с безконечно въже
~, **вагоне́точная** вагонетков извоз, извоз с вагонетки
~, **воздухово́зная** извоз с пневмолокомотиви
~, **горизонта́льная** хоризонтален извоз
~, **двухконцева́я кана́тная** извоз с две конечни въжета
~, **двухпутева́я** двупътен извоз
~, **дизелево́зная** извоз с дизелови локомотиви
~ **за́мкнутым кана́том** *вж.* **отка́тка бесконе́чным кана́том**
~, **кана́тная** въжен извоз
~, **кольцева́я** кръгов извоз
~, **конве́йерная** извоз с транспортьор
~ **концевы́м кана́том** извоз с конечно въже
~, **кругова́я** *вж.* **отка́тка, кольцева́я**
~ **лебёдкой** извоз с лебедка [хаспел]
~, **локомоти́вная** локомотивен извоз
~, **людска́я** извоз на хора
~ **на отва́л** извоз на насипище
~, **одноконцева́я** извоз с въжена линия
~, **однопутева́я** еднопътен извоз
~ **по бре́мсбергу** извоз по бремсберг
~, **подзе́мная** подземен извоз
~, **ре́льсовая** релсов извоз
~, **рудни́чная** рудничен извоз
~, **самока́тная** самотечен [гравитационен] извоз
~, **ски́повая** скипов извоз
~, **теплово́зная** *вж.* **отка́тка, дизелево́зная**
~, **цепна́я** извоз с безкрайна верига
~, **электрово́зная** извоз с електролокомотиви
отка́точный *мин.* извозен
отка́тчик *м мин.* извозвач
отка́тывать 1. търкалям, отмествам (*чрез търкаляне*) 2. *мин.* извозвам
отка́чивание *с* изпомпване; изсмукване
~ **мёда** *с. ст.* изпръскване [центрофугиране] на мед
отка́чивать изпомпвам; изсмуквам, изтеглям (*с помпа*)
отка́чка *ж* изпомпване (*вода*); изсмукване, изтегляне (*въздух*); *елн.* евакуиране
~ **воды́** водочерпене
~ **насо́сами** изпомпване
~, **про́бная** пробно (*водо-*) черпене
откидно́й отварящ се (*нагоре или надолу*) подвижен (*на панти*), шарнирен; сгъваем
отки́дывать отхвърлям; отмятам; вдигам *или* спускам (*напр. капак*)
откле́ивание *с* отлепване, разлепване
откле́ивать отлепвам
отклёпывать разнитвам
отклоне́ние *с* 1. отклоняване 2. отклонение, деривация
~ **амплиту́ды** *радио* отклонение [изменение] на амплитудата
~, **асимметри́чное** несиметрично отклонение
~, **баллисти́ческое** *ав.* балистично отклонение
~, **боково́е** странично отклонение
~, **вероя́тное** *изч.* вероятно отклонение
~, **ве́рхнее** горно отклонение (*от номинален размер*)
~, **весово́е** тегловно отклонение
~ **геометри́ческой фо́рмы** отклонение от геометричната форма
~, **допусти́мое [допуска́емое]** допустимо отклонение
~, **лине́йное** *ав.* линейно отклонение
~ **луча́** отклонение на лъч
~, **магни́тное** магнитно отклонение
~ **ма́ятника** отклонение на махалото (*при опита на Фуко*)
~ **межцентрово́го расстоя́ния** отклонение на междуцентровото разстояние
~, **нача́льное** начално отклонение
~, **ни́жнее** долно отклонение (*от номинален размер*)
~, **нулево́е** нулево отклонение

~, **оста́точное** остатъчно отклонение
~ **отве́са** отклонение на отвес
~ **от ку́рса** *ав.* отклонение от курса
~, **относи́тельное** относително отклонение
~ **от паралле́льности** отклонение от успоредността
~ **от перпендикуля́рности** отклонение от перпендикулярността
~ **от пло́скостности** отклонение от равнинността
~ **от прямолине́йности** отклонение от праволинейността
~ **от симметри́чности** отклонение от симетричността, несиметричност
~ **от со́осности** несъосност
~ **пе́ленга** *радио* отклонение на пеленг
~ **по ка́дру** *тлв.* развивка на кадри
~ **по ку́рсу** *вж.* **отклоне́ние от ку́рса**
~, **преде́льное** гранично отклонение
~ **при установи́вшемся состоя́нии** *вж.* **отклоне́ние, оста́точное**
~ **пучка́** *физ.* отклонение на снопа *(от ядрени частици)*
~, **регули́руемое** регулируемо отклонение
~ **сверла́** *обр., мет.* отклонение [изместване] на *(оста на)* свредло
~ **сква́жины** *мин.* отклонение на сондаж
~, **сре́днее** средно отклонение
~, **среднеквадрати́ческое** *мат.* средно квадратично отклонение
~, **станда́ртное** стандартно отклонение *(допустимо по стандарт)*
~ **стре́лки** *изм.* отклонение на стрелка
~, **стро́чное** *тлв.* редова развивка
~ **струи́** отклоняване на струята
~, **углово́е** ъглово отклонение
~ **указа́теля** *вж.* **отклоне́ние стре́лки**
~ **фа́зы** *ел.* фазово изместване; разлика във фазите *(при синхронизация)*
~ **частоты́** *ел.* отклонение на честотата *(от номиналната)*
~ **электро́нного луча́** отклонение на електронния лъч
~, **электростати́ческое** електростатично отклонение *(напр. на електронен лъч)*
~, **электромагни́тное** електромагнитно отклонение *(напр. на електронен лъч)*
отклони́тель *м мин.* отклонител *(инструмент за отклоняване на сондаж)*
~ **струи́** *топл.* отклонител на струята; дефлектор
~, **шарни́рный** *мин.* шарнирен отклонител *(за насочване на сондажа без клин)*
отклоня́ть отклонявам
отключа́тель *м ел.* прекъсвач *(с подчертано изключващо действие)*
отключа́ть изключвам, прекъсвам
отключе́ние *с ел.* изключване, прекъсване
~, **авари́йное** аварийно изключване, изключване при [поради] повреда
~, **грозово́е** изключване поради попадане на мълния
~, **двухпо́люсное** двуполюсно изключване
~, **дистанцио́нное** далечно [дистанционно] изключване
~, **заме́дленное** закъснително [забавено] изключване
~, **защи́тное** защитно изключване
~, **каска́дное** последователно [стъпално] изключване, изключване на стъпала
~ **коро́ткого замыка́ния** *ел.* изключване на късо съединение
~, **мгнове́нное** моментно изключване
~ **напряже́нием** изключване *(от изключвател или реле)* при определена стойност на напрежението
~, **нулево́е** изключване при нулева стойност *(напр. на напрежението)*
~, **однопо́люсное** еднополюсно изключване
~ **переда́чей и́мпульса** изключване чрез предаване на импулс
~, **ручно́е** ръчно изключване
~ **сня́тием напряже́ния** изключване чрез отнемане на напрежението
~ **то́ка нагру́зки** изключване на товара [тока, натоварването]
~ **то́ков коро́ткого замыка́ния** изключване на късо съединение
отключённый *ел.* изключен, прекъснат; освободен, деблокиран
отко́ванный *мет.* изкован
отко́вка *ж* **1.** изковаване **2.** отковаване *(на нещо заковано)*
отко́вывать 1. изковавам **2.** отковавам *(нещо заковано)*
отко́рм *м* **промы́шленный** *с. ст.* промишлено угояване
откорректи́ровать *полигр.* извършвам [завършвам] коригиране
отко́с *м* **1.** склон, наклон, стръмнина, скат **2.** откос, полегата страна *(на изкоп или насип)* **3.** отрез под ъгъл **4.** *мин.* сондово помещение
~, **берегово́й** откос на бряг, брегов откос
~, **ве́рхний** *мин.* горен склон
~, **верхово́й** мокър [воден] склон, мокра страна *(на язовирна стенd)*
~ **вы́емки** *мин.* откос на иззето място
~, **го́рный** планински склон
~, **дверно́й** *стр.* чело на стената при отвор за врата
~, **двойно́й** двоен откос, наклон 1:2
~, **есте́ственный** естествен наклон
~ **забо́я** *мин.* откос, наклон на забой
~, **карье́рный** *мин.* кариерен откос
~, **ни́жний** *мин.* долен склон
~, **низово́й** въздушен [външен, заден] склон, въздушна страна *(на язовирна стена)*
~, **одино́чный** единичен наклон, наклон 1:1
~, **око́нный** *стр.* чело на стената при отвор за прозорец
~ **отва́ла** откос [наклон] на насипище
~ **плоти́ны** склон [откос] на язовирна стена
~, **полу́торный** наклон 1:1,5
~, **торцо́вый** челен откос
~ **транше́и** *мин.* откос на траншея
~, **усту́пный** *мин.* стъпален прагов откос
~, **ши́хтовый** *мет.* наклон [полегата страна] на шихта *(при насипване в пещ)*

откреплять 1. откачам, отвързвам 2. *сбр. мст.* освобождавам *(заготовка от машина)*
открутка *ж* отвиване, отвинтване; отсукване
откручивать отвивам, отвинтвам *(напр. гайка);* отсуквам *(въже)*
открывание *с* отваряне; *с. ст.* отгрибване *(на лозе)*
открывать 1. отварям 2. откривам, правя откритие
открытие *с* 1. отваряне, откриване 2. откритие
~, **автоматическое** автоматично отваряне
~ **вентиля** отваряне [откриване] на вентил
~ **клапана** отваряне [откриване] на клапан
~ **парашюта** *ав.* отваряне на парашут
открытый отворен, открит; непокрит
откупоривать отпушвам
отладка *ж* привеждане в изправно [годно за работа] състояние; регулиране, настройване *(на механизъм)*
~ **программы** *изч. (машина)* проверка и отстраняване на грешки на програмата
~ **станка** привеждане в годно за работа състояние на машина, регулиране [настройване] на машина
отлакировать лакирам
отлёжка *ж* отлежаване
отлив *м* 1. изливане, изпомпване *(напр. на вода)* 2. *геофиз.* отлив 3. *стр.* отливник, подкорнизен ръб *(от който водата се оцежда, за да не тече по стената)* 4. *полигр., харт.* отливане, изливане
~ **бумажного листа** отливане на хартиен лист
~ **цветов** игра [преливане] на багри
отливать 1. *леяр.* отливам 2. отливам *(вода от съд);* изчерпвам *(напр. вода от трюма на кораб)*
отливка *ж леяр.* 1. отливане, леене 2. отливка
~, **безопочная** безкасово леене
~, **бесстержневая** безсърцева отливка
~, **биметаллическая** биметална [двуслойна] отливка
~ **в землю** леене в земята
~ **в кокилях** леене в кокили
~ **вмокрую** леене в мокри [несушени] форми
~ **в опоках** леене в каси
~ **восходящей струёй** *вж.* **отливка сифоном**
~ **в открытых формах** леене в открити форми
~ **всухую** леене в сухи форми
~, **двухслойная** *вж.* **отливка, биметаллическая**
~, **дефектная** отливка с дефекти
~, **кокильная** 1. *вж.* **отливка в кокилях** 2. кокилна отливка
~, **корковая** *вж.* **отливка, оболочковая**
~, **наливная** *керам.* леене чрез наливане
~, **неполная** непълна отливка, недолив *(дефект)*
~, **оболочковая** отливка от [получена в] черупкова форма
~, **отбелённая** избелена отливка
~ **под давлением** леене под налягане
~ **под разрежением** леене във вакуум
~, **полая** куха отливка *(със сърце)*
~, **прецизионная** 1. прецизно [точно] леене 2. прецизна [точна] отливка
~, **пустотелая** куха отливка *(за намаляване на теглото)*
~ **сверху** горно леене
~ **сифоном** сифонно [долно] леене
~, **сливная** *вж.* **отливка, наливная**
~, **сплошная** масивна отливка, плътна отливка
~ **стереотипа** *полигр.* отливане на стереотип
~, **стержневая** 1. леене в сърца 2. отливка в сърца
~, **столбовая** *керам.* батерийно [стълбово] отливане
~, **сторочная** етажно леене
~, **тонкостенная** тънкостенна отливка
~, **точная** *вж.* **отливка, прецизионная**
~, **формовочная** леене във форми
~, **художественная** 1. художествено леене 2. художествена отливка
~, **центробежная** 1. центробежно леене 2. отливка, получена с центробежно леене
~, **чёрная** *(механически)* несбработена отливка
~ **шрифта** *полигр.* отливане на букви
отливной отливен, *(служещ)* за стливане; леярски
отливный отливен *(напр. за течение)*
отливщик *м* леяр
отлип *м хим.* отлепяне *(напр. на слой боя)*
отложение *с (вж. също* **отложения** *мн)* 1. отлагане, утайване; наслагване, наслояване 2. *геол.* наслага, утайка, отлагане
~, **континентальное** континентална утайка
~, **морское** морска утайка, морско отлагане
~ **накипи** накипно отлагане; котлен камък, накип
~ **наносов** наносно отлагане
~, **осадочное** утаен пласт; наслага, утайка
отложения *мн (вж. също* **отложение** *с) геол.* наслаги, утайки, отлагания
~, **абиссальные** абисални наслаги
~, **аллювиальные** алувиални наслаги
~, **батиальные** батиални наслаги
~, **береговые** брегови наслаги, крайбрежни отлагания
~, **ветровые** *вж.* **отложения, эоловые**
~, **гидротермальные** хидротермални утайки
~, **известковые** варовикови наслаги
~, **ледниковые** ледникови наслаги
~, **моренные** моренови наслаги
~, **намывные** наносни наслаги [утайки]
~, **озёрные** езерни наслаги
~, **песчаные** пясъчни наслаги
~, **прибрежные** *вж.* **отложения, береговые**
~, **радиоактивные** радиоактивни отлагания
~, **речные** речни наслаги
~, **рудоносные** рудоносни наслаги
~, **русловые** *вж.* **отложения, речные**
~, **соляные** солни наслаги
~, **шельфовые** шелфови наслаги
~, **элювиальные** елувиални наслаги
~, **эоловые** еолични наслаги

отлу́п *м* 1. *дърв.* кръгова пукнатина *(дефект)* 2. *стр.* подкожушина, подкожушено място *(на мазилка)*
отма́тывание *с* размотаване
отма́тывать размотавам
отма́чивание *с* отопяване, накисване, изкисване
отма́чивать отопявам, накисвам
~ **лён** *текст.* отопявам лен
отмежева́ние *с* разграничаване, отделяне
о́тмель *ж* плитко място, плитчина, *(крайбрежна)* плиткост
~ **материко́вая** континентална плиткост, шелф
~, **передвига́ющаяся песча́ная** *кораб.* подвижна пясъчна плиткост
отме́ривание *с* отмерване; дозиране
отме́ривать отмервам; меря
отме́тка *ж* 1. отбелязване; означаване; бележене, маркиране 2. знак, белег, марка 3. *геод.* знак, репер; надморска височина, кота
~, **абсолю́тная** абсолютна кота *(над морското равнище)*
~ **взры́ва** *мин.* белег за момента на взрива
~, **высо́тная** височинна кота
~, **градуиро́вочная** белег [знак] върху градуирана скала
~, **калибро́вочная** калибровъчен белег [знак]
~, **ке́рновая** *маш.* белег *(нанесен)* с център *(при очертавне с точки)*
~, **контро́льная** контролен репер; контролен знак [белег]
~, **кра́сная** кота на нивелетата
~, **межева́я** гранична кота
~ **на маховике́** *авто* белег на маховика
~, **монта́жная** монтажен знак; *стр.* монтажна височина
~, **нача́льная** начален репер
~, **нивели́рная** нивелирна кота
~, **нулева́я** нулев знак, нула *(на скала); геод.* нулева кота
~, **подпо́рная** *хидр.* подпорна височина, височина на подприщване
~, **прое́ктная** проектна кота, проектна височина
~ **ре́пера** кота [надморска височина] на репер
~ **то́чки** кота [височина] на точка *(над морското равнище или над условно избрана нулева точка)*
~ **турби́ны** *(нивелационна)* височина на турбина
~, **усло́вная** условна кота, условна височина
~, **чёрная** кота на терена
~ **шкалы́** белег [знак] на скала
отме́тчик *м* 1. *радио* индикатор *(на радиолокатор)* 2. *тлф.* маркировач *(на време)*
~ **вре́мени** генератор за маркерни импулси *(за мащаб на време)*
~ **да́льности** *(радиолокационен)* индикатор за разстояние
~ **кругово́го обзо́ра** *вж.* **отме́тчик, панора́мный**
~, **панора́мный** *радио* индикатор за кръгов обзор, панорамен индикатор
~ **пе́ленга** *радио* индикатор на пеленг
~ **регистри́рующего прибо́ра** регистриращ [пишещ] орган *(на съответен апарат)*
~, **трёхме́рный** *радио* тримерен индикатор
отмо́стка *ж* настилка, насип *(край стена)*
отмо́чка *ж* 1. накисване, киснене, изкисване 2. *кож.* опресняване, обводняване
отму́чивание *с* 1. шлемуване, отделяне чрез утаяване 2. *(метод за грануломстричен анализ на почви)*
отму́чивать шлемувам, отделям чрез утаяване
отмы́вка *ж* измиване; промиване
отно́с *м* **карни́за** *арх.* изнасяне напред [издаване] на корниз *(на сграда)*
относи́тельность *ж мат.* относителност
относи́тельный относителен
отноше́ние *с мат.* отношение, съотношение
~, **алгебраи́ческое** алгебрично отношение
~, **а́томное** *ядр.* атомно отношение
~, **ба́зисное** *геод.* базисно отношение
~, **весово́е** тегловно отношение
~ **витко́в** *ел.* отношение от брой на навивки, коефициент на трансформация
~, **водоги́псовое** *стр.* водогипсово съотношение
~, **водоцеме́нтное** *стр.* водоциментово съотношение
~, **волново́е** *радио* вълново отношение; коефициент на стоящи вълни
~, **геометри́ческое** геометрично отношение
~, **гиромагни́тное** *физ.* жиромагнитно отношение
~ **длины́ к толщине́** *радио* коефициент на изтъняване *(на дипол)*, отношение на дължината към диаметър *(на дипол)*
~, **изото́пное** *физ.* изотопно отношение
~ **конгруэ́нтности** *мат.* отношение на конгруентност
~ **коро́ткого замыка́ния** *ел.* отношение на тока на късо съединение *(на машината)* към номиналния ток
~, **кривоши́пно-шату́нное** *маш.* отношение между *(дължините на)* коляното и мотовилката *(коляно-мотовилков механизъм)*.
~, **магнитомехани́ческое** магнитомеханично отношение
~ **масс** *ядр.* отношение на масите
~, **моля́рное** *физ.* моларно отношение
~ **мо́щностей сигна́ла и шумо́в** *радио* отношение *(между мощностите на)* «сигнал-шум»
~ **напряже́ний** отношение на напреженията *(при изпитване на материалите)*
~, **обра́тное** *мат.* обратно отношение
~, **переда́точное** *маш.* предавателно [преводно] отношение, число на предаване
~ **плеч рычага́** *мех.* отношение между рамената на лост
~ **сигна́л-поме́ха** *вж.* **отноше́ние мо́щностей сигна́ла и шумо́в**
~ **сил** *физ.* отношение на силите

~, **стехиометри́ческое** *хим.* стехиометрично [съ-] отношение
~, **фа́зовое** *ел.* фазово съотношение
~ **чисе́л витко́в** *вж.* **отноше́ние витко́в**
~, **числово́е** числено отношение
~ **эквивале́нтности** *мат.* отношение на еквивалентност
отображе́ние *с мат.* 1. изобразяване; отразяване 2. изображение; отражение
~, **аффи́нное** афинно изображение
~, **геодези́ческое** геодезичен образ
~, **зерка́льное** огледално изображение
~, **конгруэ́нтное** конгруентно изображение
~, **конфо́рмное** конформно изображение
~, **простра́нственное** пространствено изображение
~, **теплово́е** *физ.* топлинен образ
~, **эквивале́нтное** еквивалентно изображение
otова́ривание *с икон.* остоковяване
ото́гнанный дестилиран, пречистен чрез дестилация
отогну́ть да отгъна, да изправя *(прегънатото)*
отогрева́ть сгрявам
отожжённый *мет., терм.* отгрят
отопи́тель *м* отоплител
отопи́тельный отоплителен
отопле́ние *с* отопление
~, **во́до-возду́шное** водно-въздушно отопление
~, **водяно́е** водно отопление
~, **возду́шное** въздушно отопление
~ **высо́кого давле́ния** *(парно или на гореща вода)* отопление с високо налягане
~, **га́зовое** газово отопление
~, **гравитацио́нное** водно отопление *(без помпено задвижване)*
~, **динами́ческое** динамично *(водно)* отопление *(с използуване на помпи)*
~, **инфракра́сное** отопление с инфрачервени лъчи
~, **калори́ферное** калориферно отопление, отопление с горещ въздух
~, **лучи́стое** лъчисто отопление
~, **мазу́тное** отопление на мазутно гориво
~, **нефтяно́е** отопление с петрол
~ **ни́зкого давле́ния** *(парно или на гореща вода)* отопление с ниско налягане
~ **отходя́щими га́зами** отопление с отпадъчни газове
~, **пане́льное** панелно отопление
~, **парово́е** парно отопление
~, **паровозду́шное** паровъздушно отопление
~, **печно́е** отопление с печки
~, **поездно́е** отопление на влак
~, **поэта́жное** етажно отопление
~, **центра́льное** централно отопление
~, **электри́ческое** електрическо отопление
оторфова́ние *с мин.* оторфяване
отоща́тель *м керам.* опостител
отоще́ние *с* опостяване
отпа́ивать отпоявам, разпоявам, отлепвам *(споено съединение)*
отпа́йка *ж ел.* 1. отпояване, разпояване 2. отклонение, извод
отпеча́ток *м полигр.* отпечатък; *кфт.* копие
~, **конта́ктный** контактно копие
~ **Ба́умана** *зав.* отпечатък на Бауман *(структура на основния или наварения метал, в която са разпределени фосфиди и сулфиди)*
отпи́ливать отрязвам *(с трион)*
отпи́лка *ж дърв.* отрязване *(с трион)*
отполиро́ванный полиран
отпотева́ние *с* запотяване, изпотяване; навлажняване; замъгляване
отпра́вка *ж* 1. изпращане 2. пратка
~, **грузова́я** *жп.* сточна пратка
~, **ме́лкая** *жп.* дребна пратка
~, **поваго́нная** *жп.* вагонна пратка
отправле́ние *с* **по́езда** *жп.* изпращане [заминаване] на влак
отправно́й отправен *(напр. за мястото, откъдето се изпраща пратка)*; изходен
отпра́вочный отправен
отпрессова́ть 1. подлагам на пресуване 2. изготвям *(напр. продукция)* чрез пресуване [на преса]
о́тпуск *м* 1. *мет., терм.* отвръщане 2. отпущане, разхлабване *(напр. на спирачка)*
~ **в ма́сле** отвръщане в масло
~, **высо́кий** отвръщане при висока температура *(обикн. между 400 и 600°С)*
~ **для сня́тия напряже́ния** отвръщане за сваляне на напреженията
~, **изотерми́ческий** изотермично отвръщане
~, **ме́стный** местно отвръщане
~, **многокра́тный** многократно отвръщане
~, **ни́зкий** отвръщане при ниска температура *(обикн. между 120 и 250°С)*
~ **реле́** *авт.* изключване на реле *(чрез отпускане на котвата)*
~, **сре́дний** отвръщане при средна температура *(обикн. между 350 и 475°С)*
~, **стабилизи́рующий** стабилизиращо отвръщане
~ **тепла́** отпускане на топлина *(напр. от ТЕЦ към консуматорите)*
~ **то́рмоза** разхлабване, отпускане на спирачка
отпуска́ние *с* 1. *мет., терм.* отвръщане 2. отпущане, разхлабване *(напр. на спирачка, на ремък)* 3. отпускане *(на стоки)*
отпуска́ть 1. отвръщам 2. отпущам, разхлабвам 3. отпускам, предоставям за ползуване 4. *ел.* изключвам *(за действие на реле)*
~ **болт** разхлабвам болт
~ **верёвку** отпускам *(натегнато)* въже
~ **сталь** отвръщам стомана
~ **то́рмоз** разхлабвам [отпущам] спирачка
отрабо́танный отработен, използуван вече *(напр. пара, газ)*; *мин.* отработен, замърсен
отрабо́тка *ж* отработване
отравле́ние *с* отравяне
~, **вре́менное** *хим.* временно отравяне *(на катализатор)*
~ **катализа́тора** *хим.* отравяне [дезактивиране] на катализатор
~, **необрати́мое** *хим.* необратимо отравяне *(на катализатор)*
~, **пищево́е** отравяне с хранителни продукти

~, **профессиона́льное** професионално отравяне
~, **радиоакти́вное** *ядр.* радиоактивно отравяне
~ **реа́ктора** *ядр.* отравяне на реактора (*намаляване на активността му чрез поглъщащи неутрони — продукти на делене*)
~, **рту́тное** живачно отравяне, отравяне с живак
~, **свинцо́вое** оловно отравяне
отравля́ть отравям, тровя
отравосто́йкий *хим.* устойчив на отравяне (*за катализатор*)
отража́тель *м* отражател, рефлектор; отражателен електрод
~, **акти́вный** *радио* активен отражател
~, **акусти́ческий** звуков отражател
~, **анте́нный** антенен отражател
~, **бери́ллиевый** *ядр.* берилиев отражател
~, **биконúческий** *радио* двойноконусен отражател
~, **графи́товый** *ядр.* графитов отражател
~, **диффу́зный** дифузен отражател
~, **зерка́льный** огледален отражател
~ **клистро́на** *радио* клистронен отражател, отражателен електрод на клистрона
~ **нейтро́нов** *ядр.* отражател на неутрони
~, **параболи́ческий** параболичен отражател
~, **потоло́чный** таванен отражател (*осветителен*)
~, **проже́кторный** отражател на прожектор
~, **рада́рный** *вж.* **отража́тель, радиолокацио́нный**
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен [радарен] отражател
~ **реа́ктора** рефлектор на реактора (*в зоната на делене*)
~ **све́та** отражател на светлината, светлинен рефлектор
~ **струи́** *топл.* отражател на струя, дефлектор
~, **тяжёловóдный** *ядр.* отражател с тежка вода
~ **электро́нов** отражател на електрони, електронно огледало
~, **эмалиро́ванный** емайлиран отражател [рефлектор]
отража́ть отразявам; отбивам, отблъсквам
отраже́ние *с физ.* отразяване; отражение
~, **диффу́зное** дифузно отражение, разсеяно отражение
~ **зву́ка** отражение на звука
~, **зерка́льное** огледално отражение
~, **избира́тельное** избирателно [селективно] отражение
~, **меша́ющее** смущаващо отражение, паразитен отразен сигнал
~, **напра́вленное** насочено отражение
~ **нейтро́нов** *ядр.* отразяване на неутроните
~, **по́лное** пълно отражение
~, **рассе́янное** *вж.* **отраже́ние, диффу́зное**
~ **радиово́лн** отразяване на радиовълни
~ **све́та** отразяване на светлината
~, **селекти́вное** *вж.* **отраже́ние, избира́тельное**
~ **фа́ры** *авто* отражател на фар
отражённый отразен
отреаги́ровать отвръщам, отговарям (*на определено действие*)
отраслево́й отраслов, (*отнасящ се*) за определен клон (*напр. от промишлеността*)
о́трасль *ж* отрасъл, клон, област (*напр. от промишленост*)
отрегули́ровать регулирам
отре́з *м* отрязък, парче
отреза́ние *с* отрязване, отсичане
отреза́ть отрязвам, отсичам
отре́зка *ж* отрязване; рязане; сечене, нарязване (*напр. на заготовки от прътов материал*)
~, **горя́чая** рязане [сечене] на горещо
~ **заусе́нцев** обрязване на мустаци
~, **холо́дная** рязане [сечене] на студено
отрезно́й отрезен, (*служещ*) за рязане (*напр. машина*)
отре́зок *м* **1.** отрязък, парче **2.** *мат.* отсечка
~ **волново́да** *радио* отрязък [секция] от вълновод
~ **вре́мени** промеждутък [интервал] от време
~ **криво́й** *мат.* отрязък [част] от крива
~, **несоизмери́мый** несъизмерима [несъизмерна] отсечка
~ **прямо́й** отсечка
~, **соизмери́мый** съизмерима [съизмерна] отсечка
отремонти́рованный ремонтиран
отрихто́вка *ж обр., мет.* оправяне, изправяне (*на прът, тел, лента*)
отрица́ние *с*, **логи́ческое** *изч.* логическо отрицание
отрица́тельный *мат.* отрицателен
отро́сток *м* разклонение, странична тръба
~, **по́люсный** полюсен разклонител (*напр. на акумулатор*)
отру́б *м* място на отсичането (*на дърво*)
отруба́ть отсичам
о́труби *мн с. ст.* (*фуражни*) трици
отры́в *м* откъсване; отделяне
~ **от земли́** *ав.* отделяне от земята (*на самолет*)
~ **пограни́чного сло́я** *хидр.* откъсване на граничния слой
~ **пото́ка** откъсване на потока
~ **струи́** откъсване на струята
~ **электро́на** *ядр.* отделяне на електроните
отрыва́ть **1.** откъсвам **2.** изравям, изкопавам
отса́дка *ж* **1.** утаяване; *обог.* промиване **2.** *с. ст.* пресаждане
отса́сывание *с* изсмукване (*напр. вода, въздух*)
отса́сывать изсмуквам
отсе́в *м* **1.** отсяване, пресяване **2.** отсят материал
~, **мучно́й** отсято брашно
отсевно́й пресят
отсе́ивание *вж.* **отсе́в 1**
~ **песко́в** отсяване на пясъци (*за разделяне по едрина*)
отсе́к *м* **1.** отсек, камера, изолирано помещение (*в кораб, самолет*) **2.** сектор

~, **бага́жный** *ав.* отделение [камера] за багаж
~, **ба́ковый** *ав.* отделение [камера] за резервоарите (за гориво)
~, **бортово́й** *кораб.* бордов отсек
~, **водонепроница́емый** *кораб.* водонепроницаем отсек
~, **грузово́й** 1. товарен отсек *(на военните кораби)* 2. трюм, хамбар *(на търговските кораби)* 3. *ав. вж.* **отсе́к, бага́жный**
~, **диффере́нтный** *кораб.* диферентен отсек
~, **междудо́нный** *кораб.* отсек в двойното дъно
~, **мото́рный** *ав.* моторно отделение
~, **низкотемперату́рный** нискотемпературна камера *(в хладилник)*
~, **орбита́льный** *ракет.* орбитален сектор
~, **реа́кторный** *ядр.* изолирано пространство за реактора
~, **то́пливный** *ав.* отделение [сектор] за горивото
отсека́тель *м* 1. отсекател, секач 2. отсичащ [затварящ] клапан
~ **загото́вок** секач на заготовки
~ **струи́** отсекател [прекъсвач] на струята
~ **эму́льсии** *мет.* емулсионен прекъсвач *(на листовалцуващ агрегат)*
отсека́ть отсичам, отрязвам; прекъсвам *(напр. притока на пара в цилиндъра на парна машина)*
отсе́чка *ж* 1. отсичане, прекъсване *(напр. на притока на пара в цилиндъра на парна машина)* 2. *ел.* разединяване, прекъсване, изключване; отсечка *(на тока)* 3. секач *(ковашко сечиво)*
~ **впры́ска** прекъсване [спиране] на впръскването *(на гориво)*
~ **золотника́** отсичане [прекъсване] на шибъра
~, **кузне́чная** ковашки секач
~, **мгновеннodéйствующая то́ковая** *ел.* бързодействуваща максималнотокова защита
~ **наполне́ния** отсичане [прекъсване] на пълненето
~ **па́ра** отсичане [отсечка, прекъсване] на притока на пара *(напр. в цилиндъра на парна машина)*
~, **то́ковая** *ел.* токова отсечка
отска́кивание *с* отскачане
отсла́ивание *с* 1. отслояване, отделяне, лющене *(напр. на галванични покрития, боя)* 2. напластяване, наслояване, отлагане *(на пластове)*
~ **покры́тия** отслояване [лющене] на покритие
~, **чешу́йчатое** отделяне [лющене] на люспи
отсла́иваться *(без 1 и 2 л)* 1. отслоява се, лющи се *(за покрития)* 2. наслоява се, отлага се *(за пластове)*
отслое́ние *с* 1., 2. *вж.* **отсла́ивание** 1 и 2 3. слой, пласт; утайка
~ **проте́ктора** *авто* отделяне на протектора *(на гума)*
отсоедине́ние *с* разединяване
отсоединя́ть разединявам, нарушавам *(връзка)*
отсортиро́вывать сортирам, разпределям по видове *(или качества)*

отсо́с *м* 1. изсмукване *(напр. въздух, вода)* 2. смукател
~, **бортово́й** бортов [страничен] смукател *(напр. на галванична вана)*
~ **во́здуха** обезвъздушаване
отстава́ние *с* изоставане
~ **по фа́зе** *ел.* изоставане по фаза
~ **то́ка** *ел.* изоставане на тока *(по фаза)*
отста́ивание *с* утаяване; избистряне *(чрез утаяване)*
~ **ла́текса** *кауч.* избистряне на латекса
отсто́й *м* 1. утайка, мътилка 2. утаяване, избистряне
отсто́йник *м* утаител, утаителен резервоар
~, **гребко́вый** утаител с гребла *(за почистване на тинята)*
~, **канализацио́нный** утаител за отпадъчни води
~, **ма́сляный** утаител за масло, маслен утаител
~ **непреры́вного де́йствия** утаител с непрекъснато действие
~ **периоди́ческого де́йствия** утаител с периодично действие
~, **противото́чный** противотоков утаител
~, **радиа́льный** радиален утаител *(обикн. с гребла)*
~, **то́пливный** *авто* утаител за горивото, филтър за горивото
~, **шла́мовый** утаител за тиня [кал]
отсто́йный утаителен, утаен, утаечен
отстра́ивание *с* **(отстро́йка** *ж***)** изграждане, завършване на строителните работи
о́тступ *м* 1. отстъп, свободно пространство, свободна площадка; *полигр.* отстъп *(в началото на реда)* 2. *S*-образно парче *(тръбен съединител)*
отступа́ние *с геол.* отстъпване, регресия
отсчёт *м* 1. отчитане, отбелязване на показание *(напр. на измервателен уред)* 2. отброяване
~, **визуа́льный** визуално отчитане
~ **вперёд** *геод.* отчитане напред *(с нивелир по лата)*
~, **дистанцио́нный** дистанционно отчитане
~, **зерка́льный** огледално отчитане *(с огледало зад стрелката)*
~, **контро́льный** контролно отчитане
~, **многокра́тный** многократно отброяване
~ **наза́д** *геод.* отчитане назад *(с нивелир по лата)*
~ **по верньéру** *геод.* отчитане с нониус
~ **показа́ний стре́лки** отчитане на показанията на стрелка
отсы́пка *ж* отсипване; насипване
о́тсыпь *ж геол.* сипей
отсыре́ние *с* овлажняване, навлажняване
отта́ивание *с* размразяване, разтопяване
отта́ивать размразявам
отта́лкивание *с* отблъскване
~, **взаи́мное** взаимно отблъскване
~, **магни́тное** магнитно отблъскване
~, **электри́ческое** електрическо отблъскване
оттачивать наточвам, наострям

оттёк *м хран.* сироп *(при избелване на рафинирана захар)*
оттенение *с* нюансиране; подсилване *(на оттенъка)*
оттенок *м* оттенък, нюанс, отсенка; *тлв.* цветен тон
оттепель *ж метео* затопляне, топене на ледовете
оттеснять изтласквам, избутвам
оттиск *м полигр.* отпечатък
~, корректурный коректурен отпечатък, коректура
~, пробный пробен отпечатък
~, печатный отпечатване
оттискивать отпечатвам
отторм**а́****живание** *с* освобождаване [отпускане] на спирачка
оттормаживать освобождавам [отпускам] спирачка
отточенный наострен, остър
отточка *ж* наостряне; точене, острене
оттрелит *м минер.* отрелит
оттягивание *с* **1.** изтегляне, обтягане, опъване *(напр. при закотвяне)* **2.** *обр. мет.* изтегляне, удължаване *(при коване)*
оттягивать **1.** изтеглям, обтягам, опъвам **2.** *обр. мет.* изтеглям, удължавам *(при коване)*
оттяжка *ж* **1.** обтягане, опъване **2.** обтяжка *(на стълб)* **3.** *вж.* **оттягивание 2**
~ -ванта обтяжка *(напр. на комин, мачта, строителен кран)*
~ поезда *жп.* дърпане на влака *(неравномерно обтягане на влака през време на движение)*
~, проволочная телена обтяжка
~ пружины опъване на пружина
оттяжной обтегателен, опъвателен
отунит *м минер.* отунит
отфильтрованный филтруван, отфилтруван
отфильтровывать филтрувам, отфилтрувам, завършвам филтруването
отфокусированный *кфт.* нагласен на фокус
отфуговать *дърв.* рендосвам с ренде-гладач
отход *м* **1.** отдръпване, отдалечаване; отместване **2.** тръгване; отпътуване **3.** *вж.* **отходы**
~ забоя *мин.* изместване на забоя *(на сондаж от положението му по проекта)*
~ поезда *жп.* отпътуване на влака
отходы *мн.* отпадъци; остатъци
~, безвозвратные неизползваеми отпадъци
~, высокоактивные *ядр.* силно активни отпадъци
~, кожевенные кожени отпадъци
~, радиоактивные *ядр.* радиоактивни отпадъци
~, шёлковые *текст.* копринени отпадъци
отцеживание *с* прецеждане, отцеждане
отцеп *м жп.* отцеп *(един или група скачени вагони, спускани от гърбица или изтеглителен коловоз при маневра)*
отцепка *ж* откачане, откачване
отцеплять откачвам
отцепной който може да се откачи
отчеканивать **1.** отсичам, сека *(монети)* **2.** отчеканявам, зачеканявам *(нитовъчен шев)*
отчисление *с* **амортизационное** *икон.* амортизационно отчисление
отшвартовка *ж кораб.* отдаване на въжалата
отшлифованный шлифован, отшлифован; изгладен
отшлифовывать шлифовам, отшлифовам; изглаждам
отштамповывать щампувам, отщампувам; щанцувам
отштукатуренный *стр.* измазан
отщепление *с хим.* откъсване, отцепване
отъединение *с* откачане
отъёмный свалящ се, отделящ се *(напр. за капак)*
отыскание *с* намиране *(чрез търсене)*
~ места повреждения намиране мястото на повредата
отыскивание *с* намиране, издирване; откриване
отяжеление *с* **шёлка** *текст.* отежняване на коприната
офикальцит *м петр.* офикалцит
офиолит *м петр.* офиолит
офактуренный *стр. (който е)* с обработена *лицева повърхност*
офлайн *м изч.* офлайн, режим извън линия
оформление *с* **1.** оформяване, оформяне **2.** форма, външна форма, външност
~, конструктивное конструктивно оформяне, конструкция
~, шрифтовое *полигр.* шрифтово оформление
офорт *м полигр.* офорт, радирунг
офсет *м полигр.* офсет, офсетов печат
~, высокий висок офсет
~ -машина офсетова *(печатна)* машина
~, сухой сух офсет
оффис (офис) *м* кантора, канцелария, служебно помещение
охват *м* обхващане, обгръщане; окръжаване
~ пуансона *обр. мет.* заклинване на пуансона
охладитель *м* **1.** охладител **2.** охлаждаща среда, хладилен агент
~, башенный охладителна кула
~, брызгальный охладител с разпръскване на водни струи
~, воздушный въздушен охладител
~, закалочный *терм. (охлаждаща)* баня за закаляване
~, змеевиковый охладителна серпентина
~, каскадный каскаден [стъпален] охладител
~, натриевый *ядр.* натриев охладител
~, оросительный оросителен охладител
~, пластинчатый пластинчат охладител *(радиаторен тип)*
~, противоточный противотоков охладител
~, прямоточный правотоков охладител
~, рассольный охладител със солен разтвор, саламурен охладител
~, ребристый ребрест охладител
~, трубчатый тръбен охладител
~, тяжёловодный *ядр.* охладител с тежка вода

~, **циркулирующий** циркулиращ охладител *(с кръгово движение за охлаждащата среда)*
~ **электродов** охладител на електродите
охладительный охладителен, охлаждащ
охлаждать охлаждам, изстудявам
охлаждение *с* охлаждане, оросяване
~, **аммиачное** амонячно охлаждане
~, **вакуумное** вакуумно охлаждане
~ **в колодце** *терм.* охлаждане в шахта *(продължително охлаждане)*
~, **внешнее** външно охлаждане
~, **внутреннее** вътрешно охлаждане
~, **водовоздушное** водно-въздушно охлаждане
~, **водородное** водородно охлаждане
~, **водяное** водно охлаждане
~, **воздушное** въздушно охлаждане
~, **глубокое** дълбоко охлаждане
~, **двухступенчатое** двустепенно охлаждане
~, **дутьевое** *(охлаждащо)* продухване
~ **дымовых газов** охлаждане на димните газове
~, **жидкостное** течно охлаждане
~ **забортной водой** *кораб.* охлаждане със задбордна вода
~, **изотермическое** изотермично охлаждане
~, **испарительное** изпарително охлаждане
~, **ледяное** охлаждане с лед
~, **лучистое** охлаждане чрез излъчване
~, **льдосоляное** охлаждане със смес от сол и лед
~, **масляное** маслено охлаждане
~ **на выброс** охлаждане в текуща вода *(без по-нататъшно използуване на водата)*
~, **натриевое** *ядр.* натриево охлаждане
~, **оборотное** оборотно [циркулиращо] охлаждане *(с кръгово движение на охлаждащата среда)*
~, **поверхностное** повърхностно охлаждане
~, **принудительное** принудително охлаждане *(с помпа)*
~, **промежуточное** междинно охлаждане
~, **радиаторное** охлаждане с радиатори
~, **радиационное** радиационно охлаждане
~, **радиоактивное** *ядр.* радиоактивно охлаждане
~, **регенеративное** регенеративно охлаждане
~ **резца, капельное** *обр. мет.* капково охлаждане на ножа
~ **с печью** *терм.* охлаждане *(заедно)* с пещта
~, **ступенчатое** степенно [стъпално] охлаждане
~, **термосифонное** термосифонно охлаждане
~, **форсированное** *ядр.* ускорено [форсирано] охлаждане
~, **циркуляционное** *вж.* **охлаждение, оборотное**
охлаждённый охладен, изстуден
охра *ж* охра *(минерал и минерална боя)*
~, **висмутовая** бисмутова охра, бисмутов (III) окис
~, **вольфрамовая** волфрамова охра, волфрамов (VI) окис
~, **жёлтая** жълта [желязна] охра
~, **молибденовая** молибденова охра, молибдит
~, **свинцовая** оловна охра
~, **урановая** уранова охра
охрана *ж* 1. опазване, охраняване; защита 2. *воен.* охрана
~ **здоровья** здравеопазване
~ **недр** *геол.* охрана на недрата *(на природата)*
~ **природы** охрана на природата
~, **противопожарная** противопожарна охрана
~ **труда** охрана на труда
охрянка *ж (пръст, която съдържа охра)*
оцинкование *с* поцинковане
~, **огневое** горещо поцинковане, поцинковане в разтопен цинк
~, **электролитическое** електролитно [галванично] поцинковане
оцинкованный поцинкован
оцинковочный поцинковъчен, *(служещ)* за поцинковане
оцинковывать поцинковам, покривам с цинк
очаг *м* 1. огнище 2. *спт.* фокус 3. център; източник
~, **аварийный** източник на повреди
~ **горения** ядро [център] на горенето
~ **деформации** център [зона, пояс] на деформация
~ **землетрясения** огнище на земетресение, хипоцентър
~, **коррозионный** корозионно огнище
~, **кузнечный** ковашко огнище
~ **пожара** огнище на пожар
~, **рудоносный** *геол.* рудоносно *(магмено)* огнище
очередь *ж* поредност, ред; последователност; *изч.* опашка
очертание *с* очертание, контур
~, **габаритное** габаритно очертание
~, **заданное** зададено очертание
~ **зуба** профил на зъб *(напр. на зъбно колело)*
~ **поверхности** очертание на повърхността
очёс *м текст.* дреб, отпадък
~ **льна** ленен дреб, изресване на дреб
очёски (очёсы) *мн текст.* отпадъци, остатъци *(при чесане на вълна, лен, коприна и др.)*; *стр.* дреб *(за разтвора-мазилка)*
~ **чесальной машины** дарашки отпадъци
очиститель *м* очистител, чистач; очистващо средство
~, **вихревой** *харт.* вихров очистител
~, **инерционный** центробежен очистител
~, **мокрый** мокър очистител *(напр. за газ)*
~ **початков** *с. ст.* царевична белачка
~ **трюмной воды** *кораб.* трюмен сепаратор
~, **фрикционный** *мин.* фрикционен чистач *(за изтриване на налепа по гумени ленти)*
~, **центробежный** *вж.* **очиститель, инерционный**
очистка *ж* 1. очистване, пречистване, почистване; *мет.* рафиниране, рафинация; *с. ст.* пречистване *(на семена)* 2. обелване, олющване 3. освобождаване *(място)*; опразване
~, **адсорбционная** адсорбционно очистване

~, **бараба́нная** очистване в барабан, барабанене
~, **биологи́ческая** биологично пречистване
~ **воды́** пречистване на вода
~, **водяна́я** водно очистване, очистване с вода
~ **га́за** пречистване [очистване] на газ
~, **гидравли́ческая** хидравлично очистване, очистване във водна струя
~, **дробемётная** [**дробестру́йная, дробова́я**] сачмоструйно очистване
~ **дымовы́х га́зов** очистване на димните газове
~ **забо́я** *мин.* почистване на забой
~, **кисло́тная** *хим.* киселинно очистване *(на мазилни масла)*, рафинация с киселина
~, **кисло́тно-щелочна́я** киселинно-алкална рафинация *(на масла)*
~ **ла́вы** *мин.* почистване на фронта
~ **лесосе́ки** *гор.* почистване на сечище
~ **литья́** почистване на отливките
~, **механи́ческая** механично очистване
~, **мо́края** мокро пречистване *(напр. на газ)*
~, **огнева́я** огнево очистване [пречистване], *пламъчно очистване*
~ **от ма́сла** обезмасляване
~ **от на́кипи** очистване [почистване] от накип
~ **от радиоакти́вных загрязне́ний** *ядр.* очистване от радиоактивни замърсявания
~ **от серни́стых соедине́ний** обезсеряване
~ **от хло́ра** очистване от хлор
~, **парофа́зная** пречистване в парна фаза
~ **перепла́вкой** *мет.* пречистване чрез претопяване
~, **пескогидравли́ческая** очистване със струя на вода и пясък
~, **пескостру́йная** очистване с пясъчна струя
~ **сбро́сных вод** очистване на отпадъчните води
~, **сернокисло́тная** рафинация със сярна киселина *(на масла и други нефтени продукти)*
~ **-сортиро́вка** *с. ст.* машина [приспособление] за пречистване
~ **сто́чных вод** очистване на канални води
~, **суха́я** сухо очистване
~, **то́нкая** фино пречистване [очистване]
~, **ультразвукова́я** *хим.* очистване с ултразвук *(напр. за обезмасляване)*
~, **фильтрацио́нная** *хим.* филтруване
~, **хими́ческая** химическо пречистване [очистване]
~ **шпу́ра** *мин.* почистване на взривна дупка
~, **щелочна́я** алкално очистване *(напр. на нефтени продукти)*
~, **электроли́тная** електролитно почистване [обезмасляване]
очистно́й *мин.* добивен
очи́стный пречиствателен, очистващ, *(отнасящ се или служещ)* за очистване
очища́ть 1. очиствам, почиствам, изчиствам 2. пречиствам *(от примеси)*
очище́ние *с* 1. очистване, почистване 2. пречистване *(от примеси)*
очки́ *мн*, **защи́тные** *мет.*, *зав.* защитни очила
~, **предохрани́тельные** *вж.* **очки́, защи́тные**
~ **сва́рочные** очила за заваряване
очко́ *с* 1. *мет.* дюза *(на изтеглячна плоча)* 2. ухо, халка; *текст.* ухо *(на игла)* 3. *полигр.* око *(на буква)*
~, **волочи́льное** изтеглячна дюза
~ **ли́теры** око на буква *(страната на изпъкналия обратен образ)*
~ **ма́трицы** *вж.* **очко́, волочи́льное**
~ **мо́лота** ухо на чук *(за дръжката)*
~ **печа́тной фо́рмы** око на печатна форма
~, **протяжно́е** *вж.* **очко́, волочи́льное**
~, **тру́бное** отвор на тръба
~, **фу́рменное** *мет.* отвор за *(горивна)* дюза *(напр. в стената на пещ)*
~, **шлаковыпускно́е** *мет.* отвор за изпускане на шлака
оши́бка *ж* грешка
~, **абсолю́тная** абсолютна грешка
~, **азимута́льная** *геод.* азимутна грешка
~ **аппроксима́ции** *вж.* **оши́бка приближе́ния**
~, **вероя́тная** вероятна грешка
~ **визи́рования** *геод.* визирана грешка
~ **декоди́рования** грешка при разшифроване [декодиране]
~, **динами́ческая** *изч.* динамична грешка
~, **допусти́мая** допустима грешка
~ **измере́ния** грешка на измерването
~ **индика́ций** *вж.* **оши́бка показа́ний**
~, **инструмента́льная** *геод.* инструментална грешка
~, **коллимацио́нная** колимационна грешка
~, **ка́жущаяся** *вж.* **оши́бка, мни́мая**
~, **курсова́я** грешка на курса
~, **лине́йная** линейна грешка
~, **ли́чная** лична [субективна] грешка
~ **ме́тода** грешка на метода
~, **мни́мая** привидна грешка
~ **моделирова́ния** грешка при моделирането, грешка на модела
~, **монта́жная** монтажна грешка, грешка при монтажа
~ **наблюде́ния** грешка при наблюдението
~ **настро́йки** грешка при настройката
~, **оста́точная** *геод.* остатъчна грешка
~ **округле́ния** *изч.* грешка от закръгляването
~, **отве́рстная** десферична аберация *(напр. при електронни лещи)*
~, **относи́тельная** относителна грешка
~ **отсчёта** грешка при отчитането
~, **перехо́дная** преходна грешка
~ **показа́ний** грешка в показанията *(напр. на уред)*
~, **постоя́нная** постоянна грешка
~, **преде́льная** гранична [най-голяма] грешка *(която се допуска)*
~ **приближе́ния** *мат.* грешка на приближението
~ **проекти́рования** грешка при проектиране
~, **прибо́рная** грешка на уреда
~ **прогно́за** грешка на предвиждането
~ **програ́ммы** *изч.* грешка на програмата
~ **регули́рования** грешка на регулирането
~, **системати́ческая** системна [систематична] грешка
~, **случа́йная** случайна грешка

~ **сре́днего арифмети́ческого** грешка на средната аритметична, средна аритметична грешка
~, **среднеквадрати́ческая** [**сре́дняя квадрати́ческая**] средна квадратична грешка
~, **сре́дняя** средна грешка
~, **стати́ческая** статична грешка, грешка при статични изчисления
~, **субъекти́вная** *вж.* **оши́бка, ли́чная**
~, **сумма́рная** сумарна [обща] грешка
~, **техни́ческая** техническа грешка
~, **то́ковая** *ел.* токова грешка
~, **углова́я** 1. *геод.* ъглова грешка 2. *ел.* ъглова [фазова] грешка
~, **фа́зная** *ел.* фазова грешка
~, **часто́тная** *ел.* честотна грешка
~ **челове́ка** *изч.* грешка на човека *(в системата «човек-машина»)*
~ **ша́га** грешка на стъпката *(напр. на резба)*
оши́бочный погрешен, неверен
ошино́вка *ж* 1. поставяне на гума *(на автомобил)* 2. *ел.* шинна система, събирателни шини, токопровод
~, **ано́дная** анодна шинна система
~, **ги́бкая** гъвкава шинна система, гъвкав токопровод
~, **жёсткая** шинопровод, твърда шинна система, твърд токопровод
~, **като́дная** катодна шинна система
ошку́ривание *с с. ст.* снемане на кората, обезкореняване
ошлакова́ние *с мет.* шлакуване, ошлакуване, преминаване в шлака
ошлако́вывать *мет.* шлакувам, ошлакувам
ошлако́вка *ж вж.* **ошлакова́ние**
ошнуро́вка *ж текст.* подшиване на шнур, галиране
ошпа́ривание *с* попарване, поливане с вряла вода
оштукату́ривание *с стр.* измазване
ощела́чивание *с хим.* алкализиране

П

павильо́н *м* 1. *арх.* павилион 2. *кфт.* помещение за снемане на филми и звукозаписи
па́водковый висоководен, пълноводен
па́водок *м* прииждане на вода; пълноводие; прииждане на висока вълна
пагина́ция *ж полигр.* пагинация, номерация на страниците на книга с колонцифра
~, **а́збучная** азбучна пагинация, означаване на страниците с букви вместо с цифри
~, **постате́йная** пагинация, при която всяка статия има собствена номерация на страниците; статийна пагинация
па́года *ж* пагода, будистки храм
пагоди́т *м минер.* пагодит, плътен лек минерал
паде́ние *с* 1. спадане, падане, пад; намаляване *(напр. на сила, напрежение)* 2. наклон *(на река, път)* 3. срутване
~ **давле́ния** спадане [намаляване] на налягането
~ **мо́щности** спадане [намаляване] на мощността
~ **напряже́ния** пад [спад, падение] на напрежението
~ **пласто́в** наклон [падане] на пластовете
~ **реки́** пад [увес] на река
~, **свобо́дное** свободно падане
~ **температу́ры** спадане [намаляване] на температурата
па́дуга *ж арх.* закръгляване; закръглен ъгъл
паёл *м кораб.* пайол *(дървена настилка за запазване дъното на трюмовете)*
пажи́лина *ж* бордюрна греда *(на мост)*
паз *м* 1. канал, жлеб, пазва; улей, длаб 2. пролука, цепка
~, **закры́тый** затворен канал [улей, жлеб]
~, **замко́вый** шпунтов жлеб [длаб, канал]
~, **иго́льный** иглен канал [отвор]
~, **кольцево́й** пръстеновиден [околовръстен] канал; кръгов жлеб
~, **направля́ющий** направляващ канал [улей]
~, **откры́тый** отворен канал [жлеб, длаб]
~, **продо́льный** надлъжен канал, надлъжен жлеб
~, **прямоуго́льный** правоъгълен жлеб [улей, длаб]
~, **радиа́льный** радиален канал [улей, жлеб]
~, **ро́торный** роторен канал, канал на ротор
~, **ста́торный** статорен канал, канал на статор
~, **та́вровый** Т-образен канал *(напр. в затегателен патронник и затегателна маса на металорежеща машина)*
~, **фасо́нный** профилен [фасонен] канал
~, **фигу́рный** фигурен канал, профилен канал
~, **шпо́ночный** шпонков канал, клинов канал
~, **я́корный** котвен канал
па́зить *дърв.* сглобявам на длаб и зъб
па́зник *м дърв.* 1. дълбач, нутовник, шпундхобел 2. жлебова [канална] фреза 3. шлицмашина, шлицвачка
пазова́ть *дърв.* правя жлебове [улеи, канали]
пазови́к *м дърв.* дълбач; нутовник; шпундхобел
пазо́вка *ж* 1. каменоделско длето *(за жлебове, канали)* 2. *дърв.* нутоване; правене на нутове [жлебове, улеи, канали]
па́зуха *ж стр.* пазва [междина] между дъги
~ **ре́льса** пазва на релса, надлъжен канал между петата и главата на релса
~ **сво́да** пазва на свод; пространство между два съседни свода *(напр. на мост)*
па́зушина *ж* сводова дъга *(над портал или прозорец)*
па́йка *ж* спойка; спояване, запояване
~ **в соляно́й ва́нне** спояване в солна баня
~ **твёрдым припо́ем** спояване [запсяване] с твърд припой
~, **конта́ктная** контактно спояване [запояване]; контактна спойка
~ **мя́гким припо́ем** спояване [запояване] с мек припой

~ **óловом** спояване с калай; калаена спойка
~ **погружéнием** спояване чрез потопяване *(в разтворения припой)*
~ **трéнием** спояване [запояване] чрез триене
~, **электрúческая** спояване с електричество; електроспойка
пáйрекс *м* устойчиво на химични, механични и топлинни въздействия боросиликатно стъкло
пак *м* пак, дебел, дългогодишен поляреn морски лед
пакгáуз *м* склад за стоки; магазия, магазин *(при жп. гара, пристанище, митница)*
пакеля́ж *м* камък за основна настилка *(на път)*
пáкер *м* 1. работник на мина, който подзижда стените на галериите 2. гумен салник в сондажна *(или помпена)* тръба *(при нефтови кладенци)* 3. запушалка
пакéт *м* 1. пакет *(опакован материал)*; вързоп; кесия *(за стока)* 2. пакет *(напр. на статор от електродвигател)*
~ **воздухоподогревáтеля** пакет на въздухонагревател
~, **волновóй** *физ.* вълнов пакет
~ **змеевикóв** серпантинов пакет, пакет от серпантини *(тръби)*
~, **úмпульсный** *радио* импулсен пакет
~, **свáрочный** заварьчен пакет
~ **сигнáлов** *радио* сигнален пакет
акетúрование *с* пакетиране (на стока); балиране *(напр. на отпадъчни материали)*
пакетúровать пакетирам; балирам
паккáмера *ж* сортировъчно отделение [цех] в хартиена фабрика *(за сортиране и опаковка на хартията)*
паклеочистúтель *м* устройство за почистване [изпиране] на *(памучни)* отпадъци
пáклить калафатя; изпушвам с кълчища
пáкля *ж* кълчища, кълчищен дреб
пакóвка *ж* 1. *текст.* конфекция; намотаване на прежда 2. *текст.* шпула *(с навита прежда)* 3. начин на опаковане; опаковка
пакóвочный амбалажен, опаковъчен
пал *м* 1. стълб за привързване на кораби 2. език, жабка; палец в острозъба спирачка
палáйт *м минер.* палаит
палéние *с* пърлене, обгаряне
палеогéн *м геол.* пелеоген, епоха обхващаща най-старият терциер
палеозóй *м геол.* палеозой, палеозойска ера, трета поред в геологията
палеозóйский *геол.* палеозойски, от ерата на палеозоя
палеоклúмат *м геол.* палеоклимат
палеоклиматолóгия *ж геол.* палеоклиматология
палеолúт *м геол.* палеолит; стар каменен век
палеонтолóгия *ж* палеонтология
палеофитолóгия *ж бот.* палеофитология
палеоцéн *м геол.* палеоцен, най-старата епоха на палеогена
палéта *ж* 1. палета; дървена *или* ламаринена поставка за повдигане и транспортиране на материали *или* стоки 2. палета *(в часовников ходов механизъм)*
палéтка *ж* палетка; прозрачна пластинка с нанесена мащабна мрежа *(за приблизително измерване на площи в чертежи)*
пáлец *м маш.* 1. палец, шип, болт 2. клечка [щифт] за закрепване 3. *стр.* хоризонтална греда, служеща за опора на скеле 4. ръкохватка на корабно кормило 5. гърбица на вал [ос, колело], ексцентър
~, **ведýщий** задвижващ палец [шип]; задвижващ ексцентър
~ **кардáна** палец [щифт] на кардан, карданен палец
~, **контáктный** *ел.* контактен палец, контактуващ щифт
~, **крейцкóпфный** болт на кръстоглав
~ **кривошúпа** колянова шийка, шийка на кривошип
~, **кривошúпный** *маш.* кривошипна шийка
~, **направля́ющий** направляващ палец [шип]; направляваща шийка
~, **нажимнóй** притискащ палец
~, **опóрный** опорен палец [шип, болт]; опорна шийка
~, **откиднóй** шарнирен [ставен] палец
~, **переводнóй** задвижващ [движещ, преводен] палец [шип]; задвижваща шийка
~, **плáвающий** плаващ [свободен] палец
~, **поршневóй** *маш.* бутален болт
~, **предохранúтельный** предпазен болт *(срещу претоварване)*
~, **пружúнный** пружинен палец, пружинен щифт
~ **распределúтеля** *вж.* **пáлец, распределúтельный**
~, **распределúтельный** разпределителен палец; разпределителна гърбица
~, **рессóрный** *маш.* ресорен болт
~ **рессóры** *вж.* **пáлец, рессóрный**
~ **сóшки шаровóй** ябълковиден болт на надлъжен кормилен лост
~, **стóпорный** осигурителен [стопорен] болт; осигурителна [стопорна] клечка
~, **сцепнóй** зацепващ палец, съединителна шийка
~ **трáка** гъсеничен болт; болт [чеп], свързващ две съседни звена от гъсенична лента *(напр. на влекач)*
~, **упóрный** опорен палец [шип, болт]
~, **установóчный** *маш.* фиксиращ [монтажен, инсталационен, центроващ] болт
~, **шарнúрный** шарнирен болт
~, **шаровóй** ябълковиден [сферичен] болт
~, **эксцéнтриковый** ексцентриков болт; ексцентрикова гърбица
палисáда *ж* 1. палисада *(редица, забити колове за укрепване на насип, стръмнина)* 2. стобор 3. жив плет 4. праг по дъното на река
палисáдник *м* 1. стобор от летви 2. летви за стобор 3. градинка пред къщата
палисáндр *м* палисандър

паля́тра *ж полигр.* палитра
па́лка *ж* пръчка, тояга, бастун
~, **лы́жная** скиорска щека
палла́дий *м хим.* паладий
~, **двуйо́дистый** паладиев двуйодит
~, **двусерни́стый** паладиев бисулфид
~, **сернокислый** паладиев сулфат
палладини́т *м мин.* паладинит
паллади́рованный *хим.* паладиран, покрит с паладий
па́лтус *м* камбала (риба)
па́луба *ж* палуба
~, **брони́рованная** бронирана палуба
~, **ве́рхняя** горна палуба
~, **ве́рхняя прогу́лочная** горна палуба за разходки
~, **гла́вная** главна палуба
~, **грузова́я** товарна палуба
~, **кормова́я** кърмова палуба, палуба с кърмата
~, **ни́жняя** долна палуба
~, **носова́я** носова палуба, палуба при носа *(на кораба)*
~, **сре́дняя** средна палуба
~, **шлю́почная** лодъчна палуба, палуба за лодките
па́лубник *м* талпа *(рендосана)*
па́лубный *кораб.* 1. палубен 2. унтер-офицер, дежурен по палуба *(в стария руски флот)*
пальмити́н *м хим.* палмитин, глицеринов естер на палмитиновата киселина
пальмьери́т *м минер.* палмиерит
пальцеви́дный пръстообразен, пръстовиден
па́льцевый *маш.* палцов, шипов, болтов
пальцеобра́зный палцообразен, пръстообразен
па́мять *ж изч.* памет
~, **акусти́ческая** *изч.* акустична [звукова] памет
~, **бу́ферная** буферна памет
~, **быстродействующая** бързодействуваща памет
~, **вну́тренняя** вътрешна памет
~, **голографи́ческая** холографска памет
~, **магни́тная** магнитна памет, магнитно запомнящо устройство
~ **на магни́тной ле́нте** памет с магнитна лента, магнитнолентово запомнящо устройство
~ **на магни́тном бараба́не** памет [записващо устройство] с магнитен барабан
~, **нестира́емая** незаличаваща се [неизтриваща се] памет; неизтриващ се запис
пана́ма *ж текст.* панама
пандати́в *м арх.* пандатив *(елемент от сферичен купол [кубе])*
пандерми́т *м мин.* пандермит
па́ндус *м* лек наклон; наклонена рампа
пане́ль *ж стр.* 1. поле *(въздушно поле, заключено между възлите на прътова конструкция)*; панела 2. *мин.* добивно руднично поле 3. поле *(въздушно в стена)* 4. *стр.* плочник, тротоар 5. ламперия, дървена обвивка на стена 6. част от ферма *(от възел до възел)* . основна плоча на радиоапарат,
7
на която са монтирани частите му 8. *ел.* табло, поле, плоча, панел 9. лампов цокъл
~, **графи́ческая** *авт.* графична панела
~, **заря́дная** *ел.* зарядно табло
~, **коммутацио́нная** *ел.* комутационно табло
~, **конта́кторная** *ел.* контакторно табло [поле]
~, **ла́мповая** *ел.* 1. лампов цокъл, лампов държател, лампова фасунга 2. лампово *(сигнално)* табло
~, **набо́рная** *авт.* включвателно табло
~, **прибо́рная** *ел.* измервателно [контролно] табло [поле]; арматурно табло
~ **прибо́ров автомоби́ля** *авто* арматурно табло *(табло с контролни и измервателни уреди на транспортно средство)*
~, **пускова́я** *ел.* пусково табло
~, **распредели́тельная** разпределително табло
~ **с печа́тным монтажо́м** основна плоча *(в радиоприемник)* с печатен монтаж
пане́лька *ж ел.* лампов цокъл
пане́льный *ел.* панелен
панкреати́н *м хим.* панкреатин
панно́ *с арх.* 1. пано *(част от стена, оградена с орнаментна рамка)* 2. картина; дърворезба; барелеф *(гипсов, керамичен)*
панно́мский *геол.* паномски
панора́ма *ж кино* панорама; широк изглед
панора́мный панорамен; панорамно *(напр. кино)*
панто́граф *м* 1. пантограф *(уред за пречертаване в изменен мащаб)* 2. *ел.* токоприемник пантографен тип *(при трамваи или електрически локомотиви)*
панто́метр *м* пантометър
панто́н *м полигр.* пантон
панхромати́ческий панхроматичен *(напр. фотофилм)*
па́нцирь *м* 1. броня *(напр. на кабел или кораб)* 2. метална покривка за предпазване *(на машини)* 3. спряг за прикачване на руднични клетки към теглително въже
папавери́н *м хим.* папаверин
па́перть *ж арх.* входно помещение *(пред главното помещение за молитви в раннохристиянската църква)*
папмаши́на *ж* папмашина *(машина за производство на картон)*
па́пшер *м* нож за рязане на картон
~, **ди́сковый** дисков нож *(за рязане на картон)*
~, **ма́тричный** *полигр.* матричен папшер
папье́-маше́ *с* папие-маше *(маса от гъста хартиена каша с лепило и пълнеж)*
пар *м* пара *(вещество в газообразно състояние)*
~, **ве́рхний** горна пара *(която се вкарва в цилиндъра над буталото, напр. на парен чук)*
~, **вла́жный** влажна пара
~, **водяно́й** водна пара
~, **впускно́й** влизаща *(входна)* пара
~, **втори́чный** вторична пара
~ **высо́кого давле́ния** пара с високо налягане
~, **выхлопно́й** изпускана [изходяща] пара
~, **глухо́й** индиректна [непряка] пара
~, **мо́крый** мокра пара

~, **мя́тый** 1. отработена [използувана] пара 2. дроселирана пара, пара с намалено налягане
~, **насы́щенный** наситена пара
~, **ненасы́щенный** ненаситена пара
~, **ни́жний** долна пара *(която влиза в долната част на цилиндър под буталото, напр. на парен чук)*
~ **ни́зкого давле́ния** пара с ниско налягане
~, **о́стрый** прясна пара; директна пара
~, **отрабо́тавший** отработена [използувана] пара
~, **отрабо́танный** *вж.* **пар, отрабо́тавший**
~, **отходя́щий** излизаща [изпускана] пара
~, **охлаждённый** охладена [кондензирана] пара
~, **перви́чный** първична пара
~, **перегре́тый** прегрята пара
~, **пренасы́щенный** пренаситена пара
~, **рабо́чий** работна пара
~, **све́жий** свежа [прясна] пара
~, **сжа́тый** сгъстена пара
~, **сухо́й** суха пара
~, **чёрный** *с.ст.* черна угар
~, **чи́стый** *с.ст.* чиста угар
па́ра *ж мех.* двойка, чифт
~, **винтова́я** винтова *(кинематична)* двойка *(винт и гайка)*
~, **враща́тельная** въртяща *(кинематична)* двойка, шарнир
~, **вытяжна́я** *текст.* изтеглачна двойка *(напр. в предачеството)*
~ **зада́ч взаимосопряжённая** *мат.* двойка [чифт] взаимосвързани задачи
~, **за́мкнутая** *мех.* затворена [сключена] двойка
~, **зу́бчатая** зъбна двойка, двойка зъбни колела
~, **кинемати́ческая** кинематична двойка
~, **колёсная** *жп.* колоос
~, **откры́тая** *мех.* открита двойка
~, **пло́ская** *мех.* плоска двойка
па́ра-положе́ние *с* пара-положение *(в химично съединение)*
~, **поступа́тельная** постъпателна *(кинематична)* двойка
~, **психрометри́ческая** *метео* сух и мокър термометър за психометрични измервания [наблюдения]
~, **плу́нжерная** плунжерна двойка; помпен елемент *(при шприц-помпите)*
~, **резьбова́я** резбова двойка
~ **сил** *мех.* двойка [двоица, чифт] сили
~, **термоэлектри́ческая** термодвойка, термоелемент
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична двойка *(напр. вал и подвижна втулка)*
~, **червя́чная** червячна двойка, червячно колело и червяк
~, **шарова́я** ябълкова [сферична] двойка
пара́бола *ж мат.* парабола
~, **куби́ческая** кубична парабола
~, **n-ного поря́дка** парабола от n-та степен
~ **провиса́ния** парабола на провисване *(напр. на проводника при далекопроводи)*
параболи́ческий *мат.* параболичен, във вид на парабола
параболо́ид *м мат.* параболоид
~, **враще́ния** ротационен параболоид
~, **гиперболи́ческий** хиперболичен параболоид
~, **куби́ческий** кубичен параболоид
~, **эллипти́ческий** елиптичен параболоид
параболо́идный параболоиден
параводоро́д *м хим.* параводород
парагене́зис *м геол.* парагенеза, съвместно образуване *(и общо находище)* на някои групи минерали
парагне́йс *м геол.* парагнайс
парагони́т *м* парагонит, натриева слюда
парази́тный 1. паразитен, междинен *(за зъбно колело)* 2. *ел.* паразитен *(напр. ток)* 3. *биох.* паразитен
паразитоусто́йчивый паразитоустойчив
параизоме́р *м хим.* параизомер
паракаучу́к *м* паракаучук *(вид суров каучук)*
паракислота́ *ж хим.* паракиселина
паракла́з *ж* параклаза, разкъсване *(и разместване)* на пластове на земната кора
паралла́кс *м* паралакс
~, **годи́чный (звёзд)** годишен паралакс на звездите
~, **су́точный (звёзд)** денонощен паралакс на звездите
параллакти́ческий паралактичен
параллелепи́пед *м мат.* паралелепипед
~, **накло́нный** наклонен паралелепипед
~, **прямо́й** прав паралелепипед
~, **прямоуго́льный** правоъгълен паралелепипед
паралле́ли *мн.* 1. *мат.* паралели, успоредни линии *или* повърхнини 2. *маш.* паралели [направляващи, плъзгачи] *(на машина)* 3. *геод.* паралели *(на земното кълбо)*
~, **закры́тие** *жп.* четирикратно водене [направляване] на кръстоглав
~ **кру́глого сече́ния** направляващи [плъзгачи] с кръгло *(напречно)* сечение
~ **ползуна́ крейцко́пфа** *жп* направляващи [плъзгачи] на кръстоглава *(на локомотив)*
параллелогра́мм *м мат.* успоредник, паралелограм
~, **входно́й** *маш.* входен паралелограм *(при хидравлични машини)*
~, **выходно́й** *маш.* изходен паралелограм *(при хидравлични машини)*
~, **сил** *мех.* паралелограм на сили
~, **скоросте́й** *мех.* паралелограм на скорости
параллелоско́п *м* уред за определяне на успоредност
паралле́ль *ж геод.* 1. паралел 2. *вж.* **паралле́ли**
~, **земна́я** *геод.* земен паралел, паралел на земното кълбо
~, **небе́сная** *астр.* небесен паралел
паралле́льность *ж* паралелност, успоредност
паралле́льный успореден
паралло́ид-аппара́т *м полигр.* паралоид-апарат
парамагне́тик *м* парамагнетик
парамагни́тный *физ.* парамагнитен

пара́метр *м* 1. параметър, величина, която позволява да се идентифицира един елемент между множество подобни 2. параметър, спомагателна променлива 3. параметър, величина характеризираща основно свойство на машина [уредба, процес]
~, **безразме́рный** безразмерен параметър, параметър без димензии
~, **волново́й** *радио* вълнов параметър, параметър на вълните
~, **динами́ческий** динамичен параметър
~, **дискре́тный** *радио* дискретен параметър
~ **дискримина́ции** *радио* дискриминационен параметър
~, **исхо́дный** изходен [начален] параметър; изходна величина
~ **конструкти́вный** конструктивен параметър
~ **ма́лого сигна́ла** *радио* параметър на малкия сигнал
~ **надёжности** параметър на надеждността *(на дадено изделие)*
~, **нача́льный** *вж.* **пара́метр, исхо́дный**
~, **основно́й** основен параметър
~, **относи́тельный** относителен параметър; относителна величина
~, **рабо́чий** работен параметър
~ **состоя́ния** параметър на състоянието
~, **характеристи́ческий** характеризиращ параметър
параметри́ческий параметричен
параметро́н *м радио* параметрон
~, **индукти́вный** индуктивен параметрон
~, **многостаби́льный** многостабилен параметрон
пара́метры *мн* параметри, основни показатели
~, **динами́ческие** динамически параметри
~, **констру́кторские** конструктивни параметри; изходни [основни] данни при конструиране
~, **прое́ктные** проектни данни, изходни данни при проектиране
параморфо́за *ж минер.* параморфоза
паранте́з *м полигр.* парантеза
парапе́т *м* парапет; перила; ниска предпазна ограда
пара́плица *ж* кръстовище, пъприца, баланса
параселе́на *ж астр.* параселена (лъжлива луна)
парасо́ль *м ав.* паросол, високоплощник
парафи́н *м* парафин
парафини́рование *с* парафиниране, импрегниране с парафин
парафини́рованный парафиниран, импрегниран с парафин
парафини́ровать парафинирам, импрегнирам с парафин
парафи́новый парафинов
парафинёр *м* парафиньор *(апарат за покриване на калъпи от сирене, кашкавал със слой от парафин)*
парафиноотдели́тель *м* сепаратор [отделител] на парафини
параформальдеги́д *м хим.* параформалдехид
пара́хор *м физ.* парахор, характеризираща физическа константа

парашю́т *м* парашут, ловител *(приспособление, което задържа клетката от падане при скъсване на въжето)*
~, **грузово́й** товарен парашут, парашут за товари
~, **управля́емый** управляем парашут
~, **ша́хтный** предпазно приспособление за клетка на шахтен асансьор
парашюти́зм *м* парашутизъм
парашюти́рование *с* парашутиране
па́рение *с хим.* пропарване, обработка с пара
паре́ние *с ав.* реене, летене на безмоторник
парге́лий *м астр.* пархелий *(лъжливо слънце)*
па́рить 1. паря, попарвам, поливам с вряла вода 2. задушавам нещо *(в собствения му сок)* 3. изпарявам 4. паря, запарявам, подлагам на въздействието на парата 5. рея се, летя с безмоторник *(на постоянна височина)*
парк *м* 1. парк *(съвкупност от превозни средства)*; състав *(машинен)* 2. градина 3. депо, гараж
~, **авиацио́нный** самолетен парк
~, **авто́бусный** автобусен парк
~, **автомоби́льный** автомобилен парк
~, **ваго́нный** вагонен парк
~, **маневро́вый** *жп.* парк от маневрени локомотиви, маневрен парк
~, **маши́нный** машинен парк
~, **отпра́вочный** *жп.* отправен парк от коловози
~, **парово́зный** *жп.* парк от парни локомотиви
~, **приёмо-отпра́вочный** приемно-отправен парк от коловози
~, **самолётный** *вж.* **парк, авиацио́нный**
~, **сортиро́вочный** разпределителен парк; коловози на гара за разпределяне на вагони при композиране на влакове
~, **стано́чный** парк от металорежещи машини
~, **теплово́зный** парк от дизелови локомотиви
~, **трамва́йный** трамваен парк
~, **электрово́зный** парк от електрически локомотиви
па́рка *ж* пропарване, попарване
паркериза́ция *ж хим. остар.* паркеризация; фосфатиране
парке́т *м* паркет, паркетен под
~, **«в ёлку»** паркет на «рибена кост»
~ **со шпунто́м** паркет с жлеб [улей]
~ **со шпунто́м и гре́бнем** паркет с длаб и зъб
~ **с фа́льцем** паркет с фалц
парке́тчик *м* паркетчия, който произвежда *или* поставя паркет
пароаккумуля́тор *м* акумулатор на пара, пароакумулатор
парни́к *м* парник
парно́й топъл, пресен
парнокопы́тные *мн* двукопитни *(животни)*
па́рный двоен, който образува двойка
паропрово́д *м* паропровод
парово́з *м жп. (парен)* локомотив
~, **бесте́ндерный** безтендерен локомотив
~, **бесто́почный** *мин.* танков локомотив *(с котел-акумулатор)*

~, **грузово́й** товарен парен локомотив
~, **курье́рский** експресен парен локомотив
~, **магистра́льный** магистрален парен локомотив *(който се движи по магистрални линии)*
~, **маневро́вый** маневрен парен локомотив
~, **пассажи́рский** пътнически парен локомотив; локомотив за пътнически влакове
~, **това́рный** товарен парен локомотив; локомотив за товарни влакове
~, **узкоколе́йный** теснолинеен парен локомотив
паровоздуходу́вка *ж* паровъздухопродувка
паровозду́шный паровъздушен
парово́зник *м* машинист на парен локомотив
парово́зный (парно-) локомотивен
паровозоремо́нтный (паро-) локомотиворемонтен
паровозострое́ние *с* локомотивостроене, производство на (парни) локомотиви
паровозострои́тельный (паро-) локомотивостроителен, (паро-) локомотивен *(напр. завод)*
парово́й 1. парен 2. *с.ст.* оставен за угар *(напр. нива)*
паровпускно́й паровпускателен
паровыпускно́й пароизпускателен
парогенера́тор *м* парогенератор
~, **бараба́нный** барабанен парогенератор
~ **насы́щенного па́ра** парогенератор за наситена пара
пародина́мо *с ел.* електрически генератор за постоянен ток, задвижван от пара, пародинамо
парозабо́рник *м* уред за вземане на пара за проба
парозапо́рный парозадържащ, който задържа пара; пароспирателен
парозапра́вщик *м* паропълнител
пароизоляцио́нный пароизолационен, който изолира от пара
парокоте́льный парокотелен, за парен котел
паро́м *м* 1. фериботт 2. сал *(за превоз през река)*
~, **железнодоро́жный** железопътен ферибот
пароме́р *м* паромер
паро́мный салов, за сал; фериботен
паромочи́тель *м* увлажнител с пара
паронагрева́тель *м* паронагревател
паронепроница́емость *ж* паронепропускливост
паронепроница́емый паронепропускаем, пароплътен
парообгре́в *м* нагряване с пара
парообра́зный парообразен
парообразова́ние *с* парообразуване, изпарение
парообразова́тель *м* парообразувател, изпарител
пароотбо́р *м* пароотнемане
пароотво́д *м* 1. пароотвод 2. отвеждане на пара
пароотво́дный пароотводен
пароотдели́тель *м* пароотделител, сепаратор за пара
пароохлади́тель *м* пароохладител
~, **возду́шный** въздушен пароохладител
~, **пове́рхностный** повърхностен пароохладител
пароочи́стка *ж* 1. пароочистване, прочистване на парата 2. почистване с пара
пароперегрева́тель *м* паропрегревател
~, **вертика́льный** вертикален паропрегревател
~, **втори́чный** междинен паропрегревател
~, **гла́вный** основен [главен] паропрегревател
~, **горизонта́льный** хоризонтален паропрегревател
~, **комбини́рованный** комбиниран паропрегревател
~, **конвекти́вный** конвективен паропрегревател
~, **ле́нточный** лентово-преграден паропрегревател
~, **малотру́бный** паропрегревател с тесни тръби
~, **основно́й** основен [главен] паропрегревател
~, **параллельнопото́чный** еднаквопоточен [еднаквотоков] паропрегревател
~, **парово́зный** парнолокомотивен паропрегревател
~, **перви́чный** 1. паропрегревател за свежа пара 2. паропрегревател за пара с високо налягане *(при котли с междинно прегряване)*
~, **промежу́точный** междинен паропрегревател
~, **противото́чный** противотоков [противопоточен] паропрегревател
~, **радиацио́нный** радиационен паропрегревател
~, **ребри́стый** ребрест паропрегревател, паропрегревател с ребрести тръби
~, **ши́рмовый** полурадиационен паропрегревател
пароподогре́в *м* подгряване [нагряване] с пара
пароподогрева́тель *м* пароподгревател; нагревател на пара
паропреобразова́тель *м* паропреобразовател
пароприё**мник** *м* пароприемник
паропрово́д *м* паропровод
~, **выпускно́й** изпускателен паропровод; пароизпускателна тръба
~, **да́льний** далекопаропровод
~, **магистра́льный** магистрален паропровод
~, **подводя́щий** подаващ паропровод
~ **отбо́ра** паропровод за пароотнемане
~, **отво́дный** отвеждащ паропровод
~, **теплофикацио́нный** топлофикационен паропровод
паропрогре́в *м* дълбоко нагряване с пара
паропроду́вка *ж* продухване [почистване] с пара
паропродувно́й паропродухвателен
паропроизводи́тельность *ж* паропроизводителност, производителност [добив] на пара
~ **котла́** паропроизводителност на котела

~, **суммáрная** обща [сумарна] паропроизводителност; сумарен пародобив
~, **удéльная** специфична паропроизводителност; специфично паропроизводство
паоразбóрный пароразпределителен
парораспределéние *с* пароразпределяне, разпределяне на пара
~, **внéшнее** външно пароразпределяне
~, **дрóссельное** дроселно пароразпределяне; дроселно регулиране *(на пара)*
~, **золотникóвое** шибърно пароразпределяне
~, **клáпанное** клапанно пароразпределяне
~, **крáновое** краново пароразпределяне
~, **кулачкóвое** ексцентриково [гърбично] пароразпределяне
~, **кулúсное** кулисно пароразпределяне
~, **поршневóе** бутално пароразпределяне
~, **эксцéнтриковое** ексцентриково пароразпределяне, пароразпределяне чрез ексцентрици [гърбици]
парораспределúтель *м* пароразпределител
паросбóрник *м* паросъбирател, колектор
паросепарáтор *м* 1. сепаратор за пара; пароотделител 2. пароизсушител
паросиловóй паросилов, задвижван с пара
паросмесúтель *м* паросмесител
~, **сопловóй** дюзов паросмесител
паросмéсь *ж* парна смес, смес на въздух с пара
паросодержáние *с* съдържание на пара, паросъдържание
~, **весовóе** гравиметрично [тегловно] паросъдържание
~ **объёмное** обемно паросъдържание
паросодержáщий съдържащ пара, паросъдържащ
пароструйный пароструен, инжекторен
паросушúлка *ж* парна сушилка
паросушúтель *м* паросушител, устройство за сушене [обезвлажняване] на пара
паросъём *м* отнемане на пара *(от котел)*
паротеплохóд *м* параход
паротурбúна *ж* парна турбина
паротурбоагрегáт *м* паротурбоагрегат
паротурбовóз *м* парен турбинен локомотив, турболокомотив
паротурбовоздуходýвка *ж* въздухокомпресор, задвижван от парна турбина
паротурбогенерáтор *м* паротурбогенератор
паротурбоэлектровóз *м* паротурбинен локомотив с електрическа силопредавка
пароувлажнéние *с* овлажняване с пара
пароувлажнúтель *м* уред за овлажняване [насищане] на пара
пароход *м* параход *(самоходен кораб с парна машина или парна турбина)*
~, **буксúрный** параход-влекач, влачещ параход
~, **винтовóй** параход *(задвижван)* с витло, витлов параход
~, **грузовóй** товарен параход [кораб]
~, **пассажúрский** пътнически параход [кораб]
пароходство *с* 1. корабоплаване 2. предприятие, занимаващо се с корабоплаване
пáрта *ж* чин *(напр. за ученици)*
партéр *м* 1. партер, най-долен етаж в постройка 2. партер *(в театър)*
парсéк *м астр.* парсек; единица за измерване разстоянията до звездите
пáртия *ж* 1. партида (стоки), част 2. партия, група
~, **óпытная** опитна [пробна] партида *(напр. изделия)*
~. **пóисковая** група за търсене *(на полезни изкопаеми)*
пáрубень *м* стена *(дървена)* на парник
пáрус *м* 1. брезентова преграда 2. корабно платно 3. *стр.* пандантив *(елемент от сферичен купол [кубе] върху многоъгълна основа)*
парусúна *ж* брезент, док; груба [плътна] ленена [конопена] тъкан
парусúновый брезентен, дочен
пáрусник *м* ветроход, платноход
пáрусность *ж* 1. *(обща)* площ на корабните платна 2. ветрилна площ [площ на парусност] на кораба
пáрусный *кораб.* платноходен, ветроходен
парфюмéрия *ж* 1. парфюмерийни изделия 2. парфюмерийна промишленост
парфюмéрный парфюмериен
парцéлла *ж* парцел *(земя)*
парцеллúровать парцелирам *(земя)*, разделям на парцели
парциáльный парциален, частичен
парчá *ж* брокат
парчóвая ткань *ж вж.* **парчá**
парчóвый брокатен, *(изработен)* от брокат
парý *мн пáри*, изпарения
паспартý *м полигр.* паспарту
пáспорт *м* паспорт *(на машина, транспортно средство и др.)*
~, **заводскóй** заводски паспорт, паспорт от завода
~, **произвóдственный** производствен паспорт
~ **станкá** паспорт на машина
~, **технúческий** паспорт с технически данни, технически паспорт
~, **технологúческий** паспорт с технологични данни
паспортизáция *ж* изработване [снабдяване с] на технически паспорти, паспортизация
пассáж *м стр.* пасаж; тесен, покрит проход *(в сграда)*
пассажúр *м* пътник
пассажировместúмость *ж* пътниковместимост, поемане на пътници *(в превозно средство)*
пассажúро-киломéтр *м* пътнико-километър
пассажиропóток *м* пътникопоток, поток от пътници
пассажúрский *трансп.* пътнически, пътнишки
пассáметр *м* пасаметър, микрометър за външни измервания
пассáт *м* пасат, вятър с постоянна посока *(в тропическа област)*
пассатúжи *мн* плоски комбинирани клещи [универсални] клещи
пассéт *м текст.* кука за вдяване на основната прежда в бърдото; вдевач

пассива́тор *м хим.* пасивиращ агент
пассива́ция *ж* пасивиране
пассиви́ровать *хим.* пасивирам, обработвам с пасивиращо средство
пасси́вность *ж* пасивност, неактивност
пасси́вный пасивен, неактивен
пассиме́тр *м* вътромер с измервателен часовник, пасиметър
пассиро́вка *ж* дробене [раздробяване] *(напр. на каменни блокове)*
па́ста *ж* паста
~, абрази́вная шлифовъчна паста
~, аккумуля́торная акумулаторна паста
~, акти́вная активна паста
~, антикоррози́йная антикорозионна паста [замазка]
~, вулканизу́ющая вулканизираща паста, паста за вулканизиране
~, графи́товая графитна паста, паста с графит
~, householdо́дочная паста за получаване на окончателна гладкост
~, изоляцио́нная паста за изолация, изолационна паста
~, нажда́чная шлифовъчна паста
~, пая́льная паста за спояване
~, полирова́льная полировъчна паста, паста за полиране
~, полиро́вочная *виж* **па́ста, полирова́льная**
~, прити́рочная паста за притриване
~, трави́льная паста за разяждане [ецване]
~, шлифова́льная шлифовъчна паста
паста́да *ж* незатворено помещение
пастериза́тор *м* пастьоризатор
~, парово́й парен [работещ с пара] пастьоризатор
пастериза́ция *ж* пастьоризация
пастеризо́ванный пастьоризиран
пастила́ *ж* пестил *(от плодове)*
пастообра́зный пастообразен
па́сынки *мн стр.* подрезки *(закопани в земята успоредни опори, между които се закрепва стълб, за да не гние стълбът в земята)*
па́сьма *ж* пасма, гранче *(за шев)*, чиле
патерно́стер *м трансп.* патерностер *(вид непрестанно движещ се асансьор)* многокабинен асансьор
патефо́н *м* грамофон
пати́на *ж* патина *(корица от основни медни карбонати, окиси и хидроокиси)*
па́тока *ж* гликоза, захарен сироп, меласа
патокообразова́тельный образуващ меласа [гликоза]
патрини́т *м минер.* патронит
па́трица *ж полигр.* патрица
патро́н *м* **1.** патронник, универсал *(напр. на струг)* **2.** *ел.* патрон *(напр. на предпазител)* **3.** фасунга **4.** *текст.* цев, калем, шпула *(за вътъчна прежда)* **5.** *шив.* кройка, шаблон, модел **6.** патрон
~, бескулачко́вый безчелюстен патронник
~, боево́й 1. *воен.* боен патрон **2.** *мин.* патрон с експлозив, капсул и фитил за взривяване
~, бума́жный *текст.* книжна цев, книжен [картонен] калем, шпула
~, быстросме́нный *маш.* бързосменяем патронник
~, винтово́й 1. *маш.* винтов патронник **2.** *ел.* фасунга с електротехническа резба, фасунга на Едисон
~, винторе́зный *маш.* плашкодържач
~ Голиа́ф *ел.* фасунга тип Голиат
~, дели́тельный делителен патронник
~, зажимно́й затегателен патронник
~, кулачко́вый челюстен патронник
~, магни́тный магнитен патронник
~, мембра́нный мембранен патронник
~, пла́вающий плаващ [самонагаждащ се] патронник
~, плу́нжерный плунжерен [бутален] патронник
~, поводко́вый водеща шайба
~, предохрани́тельный предпазителен патронник
~, пружи́нящий пружинен патронник
~, разжимно́й отварящ се патронник
~, самозажимно́й самозатягащ се патронник
~, самоустана́вливающийся *виж.* **патро́н, самоцентри́рующийся**
~, самоцентри́рующийся самоцентриращ се патронник, универсал
~ Сва́на байонетна фасунга, фасунга на Сван
~, сверли́льный патронник за пробивна машина
~, спира́льно-ре́ечный спирално-гребенен патронник
~, ступе́нчатый степенен [стъпален] патронник
~, трёхкулачко́вый тричелюстен патронник; *виж.* **патро́н, самоцентри́рующийся**
~, ца́нговый цангов [втулков] патронник
~, четырёхкулачко́вый четиричелюстен патронник
~, штыково́й *ел.* байонетна фасунга, фасунга на Сван
~ электрола́мпы фасунга за електрическа крушка
патрони́т *м минер.* патронит
патронта́ш *м* патрондаш *(кожено ловджийско изделие за патрони)*
па́трубок *м* тръбна наставка, щуцер, тръбен отклонител
~, впускно́й впускателен тръбен отклонител
~, вса́сывающий смукателен тръбен отклонител
~, входно́й входна *(тръбна)* наставка
~, выпускно́й изпускателна тръба, изпускателен тръбен отклонител
~, выхлопно́й *вж.* **па́трубок, выпускно́й**
~, выходно́й *вж.* **па́трубок, выпускно́й**
~, напо́рный нагнетателна тръба, нагнетателен тръбен отклонител
~, отводя́щий отвеждаща тръба, отводящ тръбен отклонител
~, переливно́й преливна тръба
~, перехо́дный преходен тръбен отклонител, редуктор

~, **подводя́щий** входна тръба
~, **распредели́тельный** разпределителна тръба, разпределителен тръбен отклонител
~, **смеси́тельный** смесителна тръба, смесителен тръбен отклонител
~, **сто́чный** канална тръба
~ **с ра́струбом** къса тръбичка с уширен край
па́узок *м* речна гемия
пау́к *м* 1. *геол.* паяк *(спасителен инструмент, използуван при авария в сондаж)* 2. многочелюстен загребвач *(напр. за стружки, камъни)*
па́хта *ж* мътеница
па́хталка *ж* ръчна маслобойна
па́хтанье *с (ръчно)* биене на мляко
па́хтать бия масло
па́чечный пакетен; на пачки; на връзки
па́чечность *ж* пакетност; комплектност
па́чеси *мн* дреб
па́чка *ж* 1. връзка, пакет, пачка 2. *геол.* пачка *(няколко подземни наслоения)* 3. *текст.* сноп
пашй́на *ж* слабина, мишница *(на обработена кожа)*
паште́т *м хран.* пастет
пая́льник *м* поялник
~, **дугово́й** *(електро-)* дъгов поялник
~, **молотообра́зный** чукообразен поялник
~, **электри́ческий** електропоялник
~, **электродугово́й** *вж.* **пая́льник, дугово́й**
пая́льный спояващ, запояващ
пая́льщик *м* спойчик, запойчик, който спојава
пая́ние *с* спояване, запояване
пая́нный споен, запоен
пая́ть спојавам, запоявам
пегмати́т *м геол.* пегматит
педа́ль *м* педал, крачен лост, крачник
~ **акселера́тора** *авт.* педал на акцелатор, педал за газ
~ **включе́ния ста́ртера** педал за включване на стартера
~ **гла́вного фрикцио́на** педал на главния съединител
~ **ножно́го то́рмоза** педал на крачната спирачка
~ **пода́чи то́плива** педал за подаване на гориво
~, **пускова́я** пусков педал, педал за пускане *(в движение)*
~, **регули́руемая** регулиращ се педал
~, **ре́льсовая** *жп.* релсов педал
~ **ста́ртера** *авт.* крачен пускателен [стартов] педал
~ **сцепле́ния** педал на съединителя [на амбриажа]
~, **тормозна́я** спирачен педал, педал на спирачката
~ **управле́ния** *вж.* **педа́ль акселера́тора**
педа́льный педален
педогене́з *м геол.* педогенезис
педо́метр *м* педометър, крачкомер
пек *м* смола; зифт
~, **дегтево́й** катранена смола, катранен зифт, дървена смола [катран]
~, **древе́сный** *вж.* **пек, дегтево́й**
~, **каменноу́гольный** каменовъглена смола
~, **нефтяно́й** нефтена смола, нефтен зифт
~, **смоляно́й** смолест зифт
пека́рня *ж* пекарна, хлебопекарница
пе́карь *м* хлебопекар, пекар, фурнаджия
пеклева́нка *ж* ситно смляно и пресято брашно
пеклёвка *ж* ситно млене и пресяване на брашно
пекти́н *м хим.* пектин
пекти́новый пектинов
пектина́за *ж хим.* пектиназа
пекти́ны *мн* пектини, пектинови вещества
пелаги́ческий *геол.* пелагичен
пелекани́т *м геол.* пелеканит
пе́ленг *м радио* пеленг, ъгъл, определящ посока *(към обект)*; засечка
~, **изме́ренный** измерен пеленг
~, **испра́вленный** изправен [поправен] пеленг
~, **и́стинный** истински [действителен] пеленг
~, **ко́мпасный** компасен пеленг
~, **магни́тный** магнитен пеленг
~, **относи́тельный** относителен пеленг
пеленга́тор *м радио* пеленгатор, уредба за засичане
~, **визуа́льный** визуален пеленгатор
пеленга́торный пеленгаторен
пеленга́ция *ж* пеленгиране, засичане, определяне на посока
пеленгова́ние *с* пеленговане, засичане, определяне на посока *(чрез засичане)*
~, **автомати́ческое** автоматично пеленговане
~, **акусти́ческое** акустично [звуково] пеленговане
~, **радиолокацио́нное** радиолокационно пеленговане
пеленгова́ть пеленгирам, засичам, определям посока
пе́ленговый пеленгов
пели́т *м геол.* пелит
пелю́р *м* пелюр, пелюрна хартия
пе́мза *ж* пемза, понса
~, **вулкани́ческая** вулканична пемза
~, **до́менная** доменна [високопещна] пемза, пемза от висока пещ
~, **есте́ственная** естествена пемза
~, **шла́ковая** шлакова пемза
пемзобето́н *м* пемзобетон
пемзови́дный пемзовиден
пемзо́вка *ж кож.* пемзуване
пе́мзовый пемзов
пе́на *ж* пяна
~, **огнетуши́тельная** огнегасяща пяна
~, **хими́ческая** химична пяна
пена́л *м* инструментално сандъче
пендельфе́дер *м* пружина на махало, махална пружина
пенепле́н *м геол.* пенеплен
пенетра́ция *ж* пенетрация; дълбочина на проникване *(за определяне непроницаемостта на смес)*
пенетро́метр *м* пенетрометър *(уред за определяне на твърдост на меки пластични тела)*

пéнистость *ж* способност към разпенване, пенливост
пéнистый пенест, пенлив
пéниться пеня се, разпенвам се
пенициллúн *м хим.* пеницилин
пеноаккумулятор *м* пеноакумулатор
пенобетóн *м* пенобетон, студозол
пенобетономешáлка *ж* пенобетонобъркачка, бъркачка за пенобетон
пеногасúтель *м* 1. пеногасител, гасител с пяна 2. *текст.* противопенещо средство, антипенител
~, механúческий механичен пеногасител, пеногасител с механично действие
~, химúческий химичен пеногасител, пеногасител с химично действие
пеногашéние *с* гасене на пяна
пеногенерáтор *м* пенообразувател, уред за образуване на пяна
пеногúпс *м* пеногипс
пеногóн *м* пожарогасител с пяна
пенокерáмика *ж* пенокерамика, пореста керамика
пеномагнезúт *м* пеномагнезит
пенообразовáние *с* пенообразуване, образуване на пяна
пенообразовáтель *м* пенообразувател, вещество, образуващо пяна, вещество, предизвикващо пенообразуване
пеноплáст *м* пенопласт, поропласт; пенопластмаса
~, жёсткий твърд пенопласт
~ с закрытыми пóрами пенопласт със скрити пори
~ с открытыми пóрами пенопласт с открити пори
~, целлюлóзный целулозен пенопласт
~, эластúчный еластичен пенопласт
пенопластмáсса *ж* пенопластмаса
пенопорошóк *м* пенообразуващ прах
пеносиликáт *м* пеносиликат; силикатен пенобетон
пеносиликатоблóк *м* пеносиликатоблок
пеносмесúтель *м* смесител на пяна, пеносмесител
пеноспосóбность *ж* способност към образуване на пяна
пеностеклó *с* стъклена пяна, пеностъкло
пенотушéние *с* гасене *(на огън)* с пяна
пенотушúтель *м* пожарогасител с пяна
пеношамóт *м стр.* пеношамот
пентагóн *м мат.* петоъгълник
пентагрúд *м ел.* пентагрид, преобразувателен хептод
пентадекáн *м хим.* пентадекан
пентадиéн *м хим.* пентадиен
пентозáн *ж хим.* пентозан
пентáн *м хим.* пентан
пентáновый пентанов
пентасульфúд *м* пентасулфид
пентáэдер *м мат.* пентаедър; петостен
пентéн *м хим.* пентен
пентúл *м хим.* пентил
пентúт *м хим.* пентол
пентóд *м радио* пентод, петелектродна лампа
~, высокочастóтный високочестотен пентод
~, выходнóй изходен пентод
~, двойнóй двоен [дублиран] пентод
~ для усилéния мóщности пентод за увеличаване на мощността
~ для усилéния напряжéния пентод за усилване на напрежението
~, лучевóй лъчев пентод
~, низкочастóтный нискочестотен пентод
~, экранúрованный екраниран пентод
пентóд-смесúтель *м* пентод-смесител
пентóза *ж* пентоза *(захар с молекула, изградена с 5 въглеродни атома)*
пенфильдúт *м минер.* пенфилдит
пенькá *ж* коноп; конопени кълчища
~, алóйная коноп, кълчища; грубо ликово влакно от стебла на коноп и други растения; алоен коноп
~, дрáтвенная коноп за обущарски конци
~, дроблённая чукан коноп
~, канáтная коноп за въжета
~, манúльская манила, манилски коноп, абака
~, отбрóсная отпадъчен коноп
~, сизáльская *текст.* сизал, сайзал
~, тонкопрочёсная фино влачен коноп
пенькóвый конопен, кълчищен; направен от кълчища [коноп]
пенькозавóд *м* завод за първична преработка на коноп *(на ликови влакна)*
пенькопрядéние *с* конопопредачество, предене на конопена прежда
пéпел *м* пепел
пепсúн *м хим.* пепсин
пептизáтор *м* пептизатор, пептизиращ агент
пептизáция *ж* пептизация; пептизиране *(превръщане на необратим гел в зол)*
перборáт *м хим.* перборат *(сол на перборатната киселина)*
пербромáт *м* пербромат
первúчный първичен, примерен, първоначален
первоистóчник *м* първоизточник, оригинал
первосóртный първокачествен, от първо качество
пергалогенúды *мн* перхалогениди *(соли на перхалогенните киселини)*
пергáмент *м* пергамент, пергаментна хартия
~, настоящий истински пергамент *(обработен от тънка животинска кожа)*
~, растúтельный растителен пергамент, пергаментна хартия
пергаментúрование *с* пергаментиране
пергáментный пергаментен
пергамúн *м* 1. пергамин *(вид тънка, полупрозрачна хартия)* 2. *стр.* покривен материал *(подобен на покривен картон)*
пергидрáты *мн* перхидрати, съединения на водородния прекис (H_2O_2) с вода и други вещества
пергидрóль *м* перхидрол; 30%-тов воден разтвор на водороден прекис
пергидросоединéния *мн* перхидроокисни съединения
пéргола *ж* пергола; покрита беседка от каменни *или* бетонни стълбове

перебе́г *м* пробег; пробягване
перебе́лка *ж* преизбелване, повторно избелване *(на платно)*
перебе́ливать 1. повреждам [изгарям] платно при избелване 2. повторно избелвам
переби́вка *ж* 1. засичане 2. засечник 3. повторно тапициране
перебира́ть *полигр.* пренабирам *(напр. ред или текст)*
перебо́й *м* 1. *ел.* прекъсване; смущение [нередовност] в работата 2. гасене, затихване
~ **в дви́гателе** прекъсване в двигателя
перебо́р *м* предавка, междинна предавка
~, **зубча́тый** междинна предавка [междинно звено] от зъбни колела
перебо́рка *ж* 1. преглеждане; сортиране 2. *стр.* тънка стена [преграда], препрадка 3. *полигр.* пренабиране *(напр. на текст)*
~, **авари́йная** аварийно преглеждане, преглед при аварии
~, **бортова́я** надлъжна преграда
~, **водонепроница́емая** непропускаща вода преграда
~, **концева́я** *кораб.* крайна преграда *(в корпус на кораба)*
~, **огнеупо́рная** огнеупорна преграда
перебо́рный междиннопреводен
перебо́рщик *м* сортировач
перебра́сывать 1. премествам бързо; прехвърлям 2. построявам [прекарвам] мост *(през река)*
переброди́ть *хран.* прекипявам; ферментирам
перебро́с *м* 1. прехвърляне; прескачане 2. прескачане *(на искра)*
перебро́ска *ж* бързо прехвърляне; преместване
перева́л *м* 1. връх; максимална височина на пълнене на висока пещ 2. превал, планински проход
~ **про́филя** превал на профила *(на терен)*
перева́лка *ж* 1. претоварване, прехвърляне *(на товари)* 2. смяна [прехвърляне] *(на валци или на валцувания предмет на други валци)*
перева́р *м* преваряване *(напр. на тъкани)*
перева́ривать 1. преварявам, преизварявам, сварявам повторно 2. преварявам *(варя повече от необходимото)* 3. смилам *(за стомах)*
перева́рка *ж* 1. превулканизиране 2. преваряване, преизваряване
переве́с *м* надхвърляне на тегловната мярка
переве́ртка *ж полигр.* превързване *(на набран текст)*
переве́ртывать обръщам, преобръщам
переве́шивать 1. претеглям повторно 2. закачам *(нещо)* на друго място
перевива́ть 1. повторно усуквам, пресуквам 2. преплитам, заплитам
переви́вка *ж* 1. повторно усукване, пресукване 2. преплитане, повторно заплитане
перево́д *м* 1. преместване; прехвърляне 2. превод *(от един език на друг)* 3. прекопиране, преваждане 4. *икон.* превод *(напр. на суми)*; обръщане, пресмятане
~, **авторизо́ванный** авторизиран превод
~, **маши́нный** машинен превод
~ **ремня́** ремъчна вилка, прехвърляне на ремъка
~, **стре́лочный** *жп.* стрелка; гарова уредба за преминаване на влак от един коловоз на друг
переводи́ть 1. премествам; обръщам *(напр. стрелка на жп. линия)* 2. прехвърлям [премествам] *(напр. ремък)* 3. прекопирам, преваждам 4. *икон.* превеждам *(суми)*; обръщам, пресмятам *(в други единици)*
переводно́й 1. преводен *(вал, механизъм)* 2. прекопирен; за преваждане
перево́з *м* превоз, транспорт, превозване
~, **грузово́й** товарен превоз
~, **пассажи́рский** пътнически превоз, пътнически транспорт
перевозбужда́ть *ел.* превъзбуден, възбуден над определено ниво
перевозбужде́ние *с ел.* превъзбуждане
перевози́ть пренасям, превозвам, прекарвам
перево́зка *ж жп.* превозване, превоз
~, **во́дная** воден превоз
~, **возду́шная** въздушен превоз
~, **грузова́я** *вж.* **перево́з, грузово́й**
~, **железнодоро́жная** железопътен превоз
~, **морска́я** морски превоз
~, **речна́я** речен превоз
~, **транзи́тная** транзитен превоз, транзитно превозване
перево́зочный превозен, транспортен
перево́зчик *м* превозвач
перевора́чивать преобръщам *(напр. кораб)*
переворо́т *м* превъртане *(напр. на самолет)*
перевулканиза́ция *ж* превулканизиране
перевыполне́ние *с* преизпълнение *(напр. на план)*, преизпълняване
перевыполня́ть преизпълнявам *(план, норма)*
перевя́зка *ж* 1. *стр.* превръзка; тухлена превръзка; свързване 2. превързване; превръзка
~, **америка́нская** *стр.* американска превръзка *(на тухлите в зидарията)*
~, **англи́йская** английска превръзка *(на тухлите в зидарията)*
~, **колосова́я** превръзка на рибена кост *(на тухлите)*
~, **крестова́я** кръстова [кръстата] превръзка *(на тухлите)*
~, **тычко́вая** челна превръзка *(на тухлите)*
~, **флама́ндская** фламандска превръзка *(на тухлите в зидария)*
перевя́сло *с* въже *(от стебла)* за връзване на сноп, въжица
перeге́лий *м* перехелий
переги́б *м* 1. прегъване 2. ръб, линия на прегъване; прегъв 3. *полигр.* прегъване *(напр. на колите)*
перегиба́ние *с* прегъване
перегиба́ть 1. прегъвам, превивам 2. силно *(излишно много)* прегъвам
перегна́ть да задмина, да изпреваря
перегно́й, ки́слый кисел хумус, хумус в торфено-блатна почва

~, **по́чвенный** хумус *(съставна част на почвата, образувана от изгниване на животински и растителни отпадъци)*
перего́н *м* 1. междугарие, жп. участък 2. прекарване, прехвърляне *(от едно място на друго)* 3. придвижване, преместване *(в дадена посока)*
~ **осно́вы** *текст.* пренавиване на основата
~, **холосто́й** маневрен ход
перего́нка *ж* 1. дестилация; дестилиране 2. припасване 3. *текст.* навиване на прежда върху основното кросно *(на тъкачен стан)*
~, **ва́куумная** вакуумна дестилация, дестилация под вакуум
~ **втори́чная** вторична дестилация, редестилация
~, **деструкти́вная** деструктивна [пирогенна, разрушителна] дестилация
~, **дро́бная** фракционна [частична] дестилация
~, **непреры́вная** непрекъсната дестилация
~, **первичная** първична дестилация
~, **периоди́ческая** периодична дестилация
~, **пряма́я** пряка [директна] дестилация
~, **суха́я** дестилация на сухо, суха дестилация
~, **фракцио́нная** *вж.* **перего́нка, дро́бная**
~, **экстракти́вная** екстракционна дестилация
~, **экстракцио́нная** *вж.* **перего́нка, экстракти́вная**
перего́нщик *м* работник при дестилационна апаратура, дестилатор
перегоня́ть 1. дестилирам, отдестилирам 2. прекарвам [закарвам] на друго място 3. изпреварвам, надминавам 4. припасвам 5. *текст.* навивам, пренавивам прежда
перегора́живать преграждам
перегора́ние *с* прегаряне; изгаряне; *ел.* изгаряне *(на предпазител)*
перегора́ть прегарям; изгарям
перегоро́дка *ж* 1. преграда, лека преградна *(или носеща)* стена 2. отклонителна преградна плоча *(за отбиване на течност или газ)*
~, **адиабати́ческая** адиабатична преграда
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична преграда
~, **вентиляцио́нная** вентилационна преграда
~, **ветрова́я** противоветрова преграда [стена]
~, **глуха́я** плътна преградна стена
~, **диэлектри́ческая** *радио* диелектрична преграда
, **защи́тная** защитна преграда
~ **звуконепроница́емая** звуконепропускаща преграда, звукоизолираща преграда
~, **изоли́рующая** изолираща преграда [стена]
~, **мембра́нная** мембранна преграда
~, **направля́ющая** направляваща преграда
~, **поглоща́ющая** *радио* абсорбираща [поглъщаща] преграда
~, **противопожа́рная** противопожарна преградна стена
~, **секцио́нная** секционна преграда
~, **теплова́я** топлинна преграда
~, **фильтру́ющая** филтрираща преграда
перегреба́тель *м стр.* смесително устройство; бъркачка
перегре́в *м* 1. прегряване 2. прегрятост
~, **втори́чный** междинно прегряване
~, **га́зовый** прегряване *(напр. на двигател)* от *(изгорелите)* газове
~ **дви́гателя** прегряване на двигател
~, **допусти́мый** допустимо прегряване
~, **ме́стный** местно прегряване
~, **нача́льный** *(първо)* начално прегряване
~ **па́ра** прегряване на пара
~, **перви́чный** прегряване на свежа пара, първично прегряване
~, **промежу́точный** *вж.* **перегре́в, втори́чный**
перегрева́ние *с* прегряване
перегрева́тель *м* прегревател
~, **вертика́льный** висящ [стоящ] прегревател, вертикален прегревател
~, **вися́чий** висящ прегревател
~, **втори́чный** вторичен прегревател
~ **высо́кого давле́ния** прегревател с високо налягане
~, **га́зовый** газов прегревател
~, **горизонта́льный** лежащ [хоризонтален] прегревател
~, **группово́й** групов прегревател
~, **дополни́тельный** допълнителен прегревател
~, **змеевико́вый** змеевиков прегревател
~, **конвекти́вно-радиацио́нно-конвекти́вный** тристепенен [тристъпален] прегревател при включване; конвективна-радиационна-конвективна част
~, **конвекти́вный** конвективен прегревател
~, **ле́нточный** лентов прегревател
~ **ни́зкого давле́ния** прегревател с ниско налягане
~, **огнека́мерный** огне-камерен прегревател
~, **парово́й** парен прегревател
~, **пласти́нчатый** пластинчат [плочест] прегревател
~, **параллельнопото́чный** паралелнопоточен [еднаквопоточен] прегревател
~, **перви́чный** първичен прегревател, прегревател за свежа пара
~, **подвесно́й** висящ прегревател
~, **полурадиацио́нный** полурадиационен прегревател
~, **противопото́чный** противотоков прегревател
~, **радиацио́нный** радиационен прегревател
~, **радиацио́нный ши́рмовый** радиационно-ширмов прегревател
~, **ребристотру́бный** ребресто-тръбен прегревател
~ **све́жего па́ра** *вж.* **перегрева́тель, перви́чный**
~, **ша́хматный** шахматен прегревател, прегревател с разместени тръби
перегрева́ть прегрявам
перегре́тый прегрят
перегружа́тель *м* машина за претоварване, претоварачка, претоварач
~, **ба́герный ковшево́й** багерен претоварач с кофи
~, **гре́йферный** грайферен претоварач

~, **ленточный** лентов претоварач
~, **мостовой** мостов претоварач
~, **мосто-кабельный** мосто-кабелен претоварач
~, **плавучий** плуващ претоварач
~, **пневматический** пневматичен претоварач
~, **рудный** *мин.* руден претоварач
~, **скребковый** верижен [греблов] претоварач
перегружать 1. претоварвам, натоварвам в повече 2. претоварвам, прехвърлям товара другаде
перегруженность *ж* претовареност; претоварване
перегрузка *ж* 1. претоварване, претовареност 2. претоварване, прехвърляне на товара другаде
~, **допустимая** допустимо претоварване
~, **максимальная** максимално претоварване
~ **приёмника** *радио* претоварване на приемника
~, **расчётная** претоварване по изчисление, изчислено претоварване
~, **эксплуатационная** експлоатационно [работно] претоварване
перегрузочный 1. който служи за прехвърляне на товари *или* стоки *(от едно превозно средство на друго)* 2. претоварваем
перегружатель *м* претоварвач; претоварвачка *(машина)*
перегруппировка *ж* прегрупиране
~ **электронов** прегрупиране на електроните
передавать предавам
передатчик *м радио* предавател, предаващо устройство
~, **аварийный** авариен предавател
~, **автоматический** автоматичен предавател
~, **бортовой** бортов предавател
~, **вспомогательный** помощен [спомагателен, допълнителен] предавател
~, **главный** главен предавател
~, **глиссадный** предавател за приземяване *(напр. на самолети)*
~, **длинноволновый** предавател на дълги вълни
~, **дуплексный** дуплексен предавател
~, **искровой** искров предавател
~, **импульсный** импулсен предавател
~, **карманный** джобен предавател
~, **коротковолновый** късовълнов предавател
~, **ламповый** лампов предавател
~, **любительский** любителски предавател
~, **машинный** машинен предавател
~, **местный** местен предавател
~, **многоканальный** многоканален предавател
~, **многочастотный** многочестотен предавател, предавател за много честоти
~, **одноволновый** едновълнов предавател, предавател за една вълна *(на предаване)*
~, **посадочный** *вж.* **передатчик, глиссадный**
~, **радиолокационный** радиолокационен предавател
~, **радиотелеграфный** радиотелеграфен предавател
~, **ретрансляционный** ретранслационен предавател
~, **телевизионный** телевизионен предавател
передача *ж* 1. предавка, предавателен механизъм; трансмисия 2. предаване 3. *радио* предаване, радиопредаване, трансляция 4. пренасяне *(напр. на енергия)*
~, **автоматическая** автоматична предавка; автоматично предаване
~, **балансирная** балансьорно предаване; кобилична предавка
~, **бесступенчатая** безстепенна предавка; безстепенно предаване
~, **винтовая** винтова предавка
~, **винтовая зубчатая** винтова зъбна предавка
~, **винтовая коническая** предавка с винтови конусни *(зъбни)* колела
~, **внестудийная** *радио* извънстудийно *(радио)* предаване
~, **волновая** вълнова предавка
~, **геликоидальная** хеликоидна предавка
~, **гибкая** еластична предавка
~ **гибкой связью** предавка с еластична връзка
~, **гидравлическая** хидравлична предавка
~, **гидродинамическая** хидродинамична предавка
~, **гидромеханическая** хидромеханична предавка
~, **гидродинамическая реверсивная** реверсивна хидродинамична предавка
~, **гидростатическая** хидростатична предавка
~, **гиперболоидная** хиперболоидна предавка
~, **гипоидная** хипоидно предаване
~, **главная** главно предаване; главна предавка *(напр. на автомобил)*
~, **глобоидная** глобоидна предавка
~ **данных** предаване на данни
~, **двусторонняя** двустранна предавка
~, **дисковая** дискова предавка
~, **дискретная** *радио* дискретно предаване
~, **дистанционная** дистанционно предаване
~, **дифференциальная** диференциална предавка
~, **жёсткая** твърда [нееластична] предавка
~ **зацеплением** предавка със зацепване
~, **зубчатая** зъбна предавка; зъбно предаване
~, **зубчатая двухсторонняя** двустранна зъбна предавка
~, **канатная** въжена предавка
~, **карданная** карданна предавка
~, **клиноремённая** клиноремъчна предавка, предавка с трапецовиден [клиновиден] ремък
~, **кодированная** *радио* кодирано предаване
~, **колёсная** колесно предаване
~, **колёсногусеничная** колесно-гъсенично предаване
~, **коническая** конусна *(фрикционна)* предавка; предавка с конусни зъбни колела
~, **косозубая** предавка с *(цилиндрични)* зъбни колела с наклонени зъби
~, **кривошипная** кривошипна предавка
~, **круглоремённая** предавка с кръгъл ремък

~, **кулачко́вая** 1. *(диференциална)* предавка с повишено триене 2. гърбична, ексцентрикова предавка
~, **кули́сная** кулисна предавка
~, **ле́нточная** лентова предавка
~, **лобова́я** челна предавка
~, **мальти́йская** предавателен механизъм *(за прекъснато въртеливо движение)* с малтийски кръст
~, **механи́ческая** механична предавка; механично предаване
~, **многокана́льная** *радио* многоканално предаване, предаване по много канали
~, **многоступе́нчатая** многостепенна [многостъпална] предавка
~, **напра́вленная** *радио насочено предаване*
~, **нешифро́ванная** *радио* нешифровано предаване, предаване без шифър
~, **одина́рная** единична предавка
~, **одновре́менная** *радио* едновременно предаване
~, **однополо́сная** *радио* еднолентово предаване
~, **одноступе́нчатая** едностепенна предавка
~, **одноцве́тная** *тел.* едноцветно предаване
~, **откры́тая** открита *(ремъчна)* предавка
~ **пере́днего хо́да** *авт.* предаване на преден ход
~, **пере́дняя** преден ход, предавка за преден ход
~, **перекрёстная** кръстосана [с кръстосан ремък] ремъчна предавка
~, **планета́рная** планетна предавка
~, **плоскоремённая** предавка с плосък ремък
~, **пневмати́ческая** пневматична предавка
~, **повыша́ющая** повишаваща (обороти, скорост) предавка, ускорителна предавка
~, **понижа́ющая** умалителна предавка, редуктор-умалител
~, **промежу́точная** междинна предавка; междинно предаване
~, **пряма́я** непосредствено [директно] предаване
~, **прямозу́бая** предавка с *(цилиндрични)* зъбни колела с прави зъби
~, **радиотелегра́фная** радиотелеграфно предаване
~, **радиотелефо́нная** радиотелефонно предаване
~, **реверси́вная** реверсивна предавка *(за обръщане движението в другата посока)*, обръщателна [възвратна] предавка
~, **реду́кторная** редукторна предавка
~, **редукцио́нная** *вж.* **переда́ча, понижа́ющая**
~, **ре́ечная** предавка със зъбчат гребен и зъбно колело
~, **ремённая** ремъчна предавка
~, **ро́ликовая** ролкова *(диференциална)* предавка
~, **рыча́жная** лостова предавка
~, **самозатя́гивающаяся** самозатягаща се предавка, самоспираща предавка
~, **силова́я** силово предаване, трансмисия
~, **стереофони́ческая** *радио* стереофонично предаване
~, **студи́йная** *радио* студийно предаване, предаване от студио
~, **ступе́нчатая** степенна [стъпална] предавка
~, **ступе́нчато-шкивна́я** *(ремъчна)* предавка със стъпаловидни шайби
~, **телевизио́нная** телевизионно предаване, предаване по телевизия
~ **тре́нием** *вж.* **переда́ча, фрикцио́нная**
~, **углова́я** ъглова *(ремъчна)* предавка; предавка с кръстосани валове *(на ремъчни предавки)*
~, **упру́гая** еластична предавка
~, **ускори́тельная** *вж.* **переда́ча, повыша́ющая**
~, **уравни́тельная** изравняваща [компенсираща] предавка
~, **фрикцио́нная** [триеща] фрикционна предавка, предавка с триещи се двигателни елементи *(колела, цилиндри и др.)*
~, **храпова́я** предаване със зъбен запиращ механизъм *(остро зъбно колело и език)*
~, **центра́льная** централно [главно] предаване
~, **цепна́я** верижна предавка, верижно предаване
~, **цилиндри́ческая зубча́тая** предавка с цилиндрични зъбни колела
~, **червя́чная** червячна предавка
~, **червя́чно-ре́ечная** червячно-гребенна предавка
~, **шевро́нная** предавка с шевронни зъбни колела
~, **шестерёнчатая** зъбна предавка, зъбно предаване
~, **шнурова́я** *текст.* предавка с шнур *(напр. при селфакторни вретена)*
~, **шта́нговая** предавка с щанга, щангова предавка
~, **эксце́нтриковая** ексцентрикова предавка
~, **эласти́чная** *вж.* **переда́ча, упру́гая**
~, **электри́ческая** предавка с електрозадвижване, електрическа предавка
передаю́щий предавателен
передвига́ние *с* преместване, предвижване
передвига́ть предвижвам, премествам, отмествам
передвига́тель *м* устройство [уред, машина] за предвижване *(на нещо)*
передвига́тель *м* **вагонéток** перебутвач на вагонетки
передвиже́ние *с* предвижване, преместване
передви́жка *ж* 1. изместване 2. преместващо устройство
передвижно́й возим, подвижен [нестационарен]
переде́л *м* 1. *мет.* преработка, преработване *(напр. чугун в стомана)* 2. преразделяне, ново делене
~, **конве́ртерный** *мет.* конверторна преработка
~, **марте́новский** *мет.* мартенова преработка
~, **о́бжиговый** *мет.* преработка чрез изпичане *(или)* изпържване, пържене, изпичане
~, **отража́тельный** *мет.* преработка в отражателна пещ

переде́лка *ж* преработване, преправяне; преправка
переде́лывать преработвам, преправям
передержа́ть 1. предържам, държа повече от необходимото 2. преекспонирам
передéржка *ж* 1. предържане *(държане повече, отколкото е необходимо)* 2. *текст.* престояване на киснeнето *(напр. на лен)*
пере́дний преден; челен; лицев, фасаден; пръв
передови́к *м* първенец [челник] *(в производството)*
передо́к *м* предна част *(на превозно средство)* предница
~ **гра́блей** предна колесарка на сеносъбирачка
переду́вка *ж мет.* предувка, предухване, додухване
перее́зд *м* прелез *(пресечка на жп. линия с шосе)*; място за преминаване *(на жп. линия)*
~ **в одно́м у́ровне** прелез на едно равнище
~ **на ра́зных у́ровнях** прелез на различни равнища
~, **железнодоро́жный** железопътен прелез, прелез на жп. линия
~ **с автомати́ческим шлагба́умом** прелез с автоматично повдигащи се бариери
пережжённый прегорял, препечен
пережи́г *м* 1. прегряване, препичане, прегаряне 2. прегорено място, прегрят, препечен *или* прегорял материал
пережига́ть прегарям, препичам, прегрявам
пережи́м *м* 1. засичане *(при коване)*, стесняване 2. намаляване на дебелина *(напр. на слой от руда)*
пережима́ть 1. изстисквам, изцеждам *(чрез изстискване)* 2. пребиване *(операция при свободното коване за образуване на вдлъбнатина)*
пережи́мка *ж* 1. засичане *(при коване)* 2. засечник *(ковашки инструмент)*
~, **кузне́чная** *вж.* **пережи́мка 2**
~, **фасо́нная** фасонно [профилно] засичане *(при коване)*
~, **цилиндри́ческая** цилиндрично засичане
пережо́г *м* прегаряне; прегряване, свързано с химически изменения на материала; препичане
~ **мета́лла** прегаряне на метала; прегряване, свързано с химически изменения в метала
переза́пись *м* презапис [презаписване] *(на звук)*
перезаря́дка *ж* 1. презареждане; зареждане отново 2. зареждане повече от необходимото, презареждане
переизда́ние *с* преиздаване *(напр. на книга)*
перека́л *м* прекомерно нагряване [нажежаване]
перека́ливать прегрявам, нагрявам повече от необходимото, пренажежавам
перекантóвка *ж* обръщане на релса *(откъм другата страна)*
перека́т *м* бързей с праг; напречна плитчина *(на река)*
перека́тывание *с* претъркаляне, преместване чрез търкаляне
перека́тывать претъркалям, премествам чрез търкаляне
перекати́ть *вж.* **перека́тывать**
перекача́ть прехвърлям [преливам] с помпа, препомпвам
перека́чивать *вж.* **перекача́ть**
перека́чка *ж* 1. препомпване, преливане с помпа 2. помпа за препомпване
перека́шивание *с* изкривяване; измятане
перека́шивать изкривявам; разкривявам; поставям косо
перека́шиваться изкривява се, измята се
переквалифика́ция *ж* преквалифициране; преквалификация
переквалифици́ровать (ся) преквалифицирам *(се)*
переки́дка *ж* прехвърляне *(на задвижващия плосък ремък)*
перекидно́й който се прехвърля *(през нещо)*; подвижен *(напр. мост)*
переки́дывать прехвърлям
переки́нуть *вж.* **переки́дывать**
перекисле́ние *с* правене много кисел, презакисляване
перекисля́ть правя много кисел, презакислявам
пе́рекись *м хим.* прекис *(окис, съдържащ два кислородни атома, свързани с прекисна верига)*
~ **ба́рия** бариев прекис [двуокис]
~ **водоро́да** водороден прекис
~ **ма́гния** магнезиев прекис [двуокис]
~ **ма́рганца** манганов прекис [двуокис]
~ **на́трия** натриев прекис [двуокис]
~ **свинца́** оловен прекис [двуокис], плумбиокис
~ **ци́нка** цинков прекис [двуокис]
перекла́д *м* 1. *мин.* капа, греда *(на подпорна рамка)* 2. *стр.* горен праг; напречник, напречна греда *(на подпорна рамка)*
перекла́дина *ж* 1. напречна греда; напречник 2. дъска [греда] за минаване по нея
перекла́дка *ж* 1. *стр.* пренареждане 2. повторно зидане [нареждане]
перекла́дывать пренареждам *(напр. тухли)*; иззиждам наново
перекле́йка *ж дърв.* залепване, слепване
переклёпка *ж* презаклепване
переклёпывать презаклепвам *(напр. нитове)*
переключа́тель *м ел.* превключвател, комутатор
~, **автомати́ческий** автоматичен превключвател [комутатор]
~, **анте́нный** *радио* антенен превключвател; ключ за антени
~ **бараба́нного ти́па** барабанен превключвател, превключвател барабанен тип
~, **бесконта́ктный** безконтактен превключвател
~ **бли́жнего и да́льнего све́та** *авто* превключвател за къси и дълги светлини
~ **волн** *радио* превключвател на обхвати, ключ за вълни
~, **грозово́й** *радио* заземителен ключ, ключ за заземяване

~, **двухпо́люсный** *ел.* двуполюсен превключвател [комутатор]
~ **диапазо́нов** *радио* превключвател на обхвати [вълни]; ключ за вълни
~, **ио́нный** йонен превключвател [комутатор]
~, **клавиату́рный** клавишен превключвател [комутатор]
~, **кно́почный** бутонен превключвател [комутатор], превключвател с бутони
~, **кулачко́вый** гърбичен, ексцентриков [палцов] превключвател
~, **коаксиа́льный** коаксиален превключвател
~, **магни́тный** магнитен превключвател
~, **ма́сляный** маслен превключвател [прекъсвач]
~ **настро́йки** *радио* превключвател за настройка
~, **ножно́й** педален [крачен] превключвател [прекъсвач]
~, **обра́тный** обратен [реверсивен] превключвател
~, **однопо́люсный** еднополюсен превключвател [прекъсвач]
~, **паке́тный** пакетен превключвател
~ **полюсо́в** *ел.* полюсен превключвател, превключвател за полюси
~, **пружи́нный** пружинен превключвател; *тлф.* жак, гнездо
~, **реверси́вный** реверсивен превключвател [прекъсвач]
~, **рту́тный** живачен превключвател [комутатор]
~, **рыча́жный** лостов превключвател [прекъсвач]
~ **телевизио́нных кана́лов** *тлв.* превключвател на *(телевизионни)* канали
~ **те́мбра** превключвател за тембъра
~, **транзи́сторный** транзисторен превключвател
~ **шкал** *радио* превключвател на скала; превключвател на обхвати
~, **ште́псельный** щепселен превключвател [комутатор]
~, **электро́нный** електронен превключвател [комутатор]
переключа́ть 1. *ел.* превключвам, изменям посока [сила, характер] *(напр. на електрически ток)*; комутирам 2. премествам, прехвърлям *(напр. електрически товар)*
переключе́ние *с* 1. *ел.* превключване, променяне на посока [сила, характер] *(напр. на електрически ток)*; комутиране 2. превключване [преминаване] на друг вид производство
~, **автомати́ческое** автоматично превключване
~ **анте́нн** *тлв.* превключване на антени
~ **диапазо́нов** *радио* превключване на обхвати [вълни]
~ **кана́лов** *тлв.* превключване на канали
~, **ножно́е** превключване с крак, педално превключване
~ **переда́ч** *авто* превключване на предавките
~, **ручно́е** ръчно превключване
~ **скоросте́й** превключване на скорости; *вж* **переключе́ние переда́ч**
~ **переда́ч, педа́льное** крачно превключване на предавките
~ **переда́ч ручно́е** ръчно превключване на предавките
переконструи́рование *с* преконструиране, конструиране наново
переконструи́ровать преконструирам, конструирам наново
переко́пка *ж* прекопаване; разкопаване
переко́с *м* 1. криво [косо] прилягане [поставяне]; изкривяване, изметане 2. избързване на един край *(на крана)* спрямо друг 3. *стр.* коса подпора
~, **допусти́мый** допустимо изкривяване [изметане]
~, **продо́льный** надлъжно изкривяване [прекосяване, наклоняване]
переко́шенный изкривен; разкривен, наклонен
перекоси́ть *вж.* **перека́шивать**
перекра́ивать прекроявам
перекра́с *м вж.* **перекра́шивание**
перекра́шивание *с текст.* повторно багрене
перекра́шивать *текст.* обагрям повторно, пребоядисвам
перекрёст *м* кръстосване; *текст.* пресичане [кръстосване] на нишки
перекрёстный кръстосан
перекрёсток *м* кръстопът, кръстовище *(на път)*
перекре́стье *с* нишков кръст *(на геодезичен оптически уред)*
перекре́щиваться кръстосвам се, пресичам се
перекристаллиза́ция прекристализация; прекристализиране
~, **фа́зовая** фазова прекристализация
перекру́чивание *с* 1. пресукване, препресукване 2. презавиване, презавинтване; превъртане
перекру́чивать 1. пресуквам *(повторно)* 2. презавинтвам, презавивам; превъртам
перекрыва́ть 1. *стр.* покривам, препокривам *(покрив)*; покривам наново 2. затварям *(напр. път, отвор)*; отбивам (река) 3. преизпълнявам [надминавам] *(норма)*
перекры́тие *с* 1. *стр.* плоча *(междуетажна)*; покритие 2. препокриване 3. затваряне *(на път)* 4. *хидр.* отбиване [затваряне, преграждане, завиряване] на река 5. премостване *(на река)* 6. *текст.* свързвателна точка
~, **ба́лочное** *стр.* гредоред
~, **безба́лочное** *стр.* безгредово покритие [плоча]
~, **железобето́нное** *стр.* стоманобетонно покритие [плоча]
~, **затопле́нное** *стр.* топлоизолационна плоча [плоча]
~ **и́мпульсов** покритие [покриване] на импулси
~, **кро́вельное** *стр.* покривна плоча
~, **междуэта́жное** *стр.* междуетажна плоча, междуетажно покритие
~, **надподва́льное** *стр.* партерна плоча

~, **одино́чное** единично покритие
~, **подвесно́е** *стр.* окачена плоча
~ **реки́** отбиване [отклоняване] на реката *(от коритото ѝ)*
~, **сво́дчатое** сводово покритие
~, **часторебри́стое** гъсторебрена плоча [покритие], плоча с поставени нагъсто ребра
~, **черда́чное** таванска [мансардна] плоча, таванско покритие
~, **уто́чное** *текст.* вътъчно покритие
перекры́тый *стр.* 1. покрит; препокрит 2. преграден
перекры́ть 1. *стр.* покривам; препокривам 2. затварям, преграждам *(река, път)*
перела́мываться пречупвам се, счупвам се
перелёт *м ав.* прелитане
~, **беспоса́дочный** прелитане без *(междинно)* кацане
перелета́ть прелитам
перели́в *м* 1. преливник; преливна тръба 2. *полигр.* преливане *(на цветове)*
перелива́ть *леяр.* лея повторно [отново] *(дадена отливка)*
перели́вчатый променлив, преливащ се *(за цвят, боя)*
перело́м *м* 1. счупване; пречупване 2. място на счупеното 3. прелом, основна промяна в нещо [процес]
~ **пути́** съединителна крива *(на път)*
перелома́ть чупя, пречупвам, изпочупвам
перело́мный преломен *(напр. момент)*
перелопа́тить прелопатвам, обработвам с лопата
перелопа́чивание *с* 1. *с.ст.* прехвърляне с лопата, прелопатване *(напр. на зърно)* 2. сменяване на лопатките *(напр. на турбина)*
перемагни́чивание *с* пренамагнитване
перемагни́чивать пренамагнитвам, намагнитвам повторно, намагнитвам циклично
перема́лывать премилам; смилам повторно
перема́тывать *ел.* пренамотавам, пренавивам, премотавам, навивам наново *(напр. електродвигател)*; навивам на друго кълбо *или* макара
~ **уто́к** *текст.* шпулирам, навивам *(на)* шпули
перема́щивать *вж.* **перемости́ть**
перемежа́ть редувам
перемежа́ющий(ся) редуващ(се), сменящ(се)
переме́нная *ж мат.* променлива; променлива величина
~, **ана́логовая** аналогова променлива
~, **зави́симая** зависима променлива
~, **ко́мплексная** комплексна променлива
~, **логи́ческая** логична променлива
~, **незави́симая** независима променлива, аргумент
~, **непреры́вная** непрекъсната променлива
~, **случа́йная** случайна променлива
~, **свя́занная** свързана променлива
переме́нное *с вж.* **переме́нная**
переме́нные *мн мат.* променливи *(величини)*
~, **сопряжённые** свързани променливи
переме́нный променлив *(напр. електрически ток)*
перемерза́ние *с* премръзване, измръзване
переме́шивание *с* разбъркване, размесване, смесване
переме́шивать разбърквам, размесвам, смесвам
перемеще́ние *с* преместване, изместване
~, **вертика́льное** вертикално преместване
~, **виртуа́льное** виртуално преместване
~, **возвра́тно-поступа́тельное** възвратно-постъпателно преместване
~, **горизонта́льное** хоризонтално преместване
~, **лине́йное** линейно преместване
~, **осево́е** осово изместване
~, **относи́тельное** относително преместване
~, **паралле́льное** успоредно [паралелно] преместване
~, **попере́чное** напречно изместване
~, **продо́льное** надлъжно изместване
~, **углово́е** ъглово изместване
перемножа́ть умножавам, преумножавам
перемодуля́ция *ж радио.* премодулация, премодулиране
перемости́ть 1. *стр.* препавирам, павирам отново 2. облицовам отново *(откос и пр.)*
перемота́ть пренамотавам, пренавивам, премотавам [навивам наново] *(напр. електродвигател)*
перемо́тка *ж* 1. пренамотаване, пренавиване, навиване наново *(напр. на електродвигател)* 2. *текст.* бубинарна [шпулирана] прежда
~ **основно́й пря́жи** *текст.* бобиниране *(на прежда)*
~ **уто́чной пря́жи** *текст.* шпулиране *(на прежда)*
перемо́тчица *ж* пренавивачка, пренамотвачка
перемочи́ть пренамокрям, мокря повече от необходимото; накисвам нещо *(във вода)* *(напр. лен)*
перемо́чка *ж* 1. накисване, отопяване *(напр. лен)* 2. *текст.* преотопяване, натопяване отново
перемоще́ние *с* препавиране, павирам отново
перемы́чка *ж* 1. съединителна част, свръзка 2. щурц, носеща хоризонтална греда *(над отвори в сграда)* 3. здрава материя между две съседни дупки *(напр. при щанцоване на лентов материал* 4. *хидр.* отбивна стеничка 5. *ел.* свързващ проводник, връзка, мост; шунтираща връзка; ярем
~, **а́рочная** *стр.* сводов щурц
~, **бето́нная** *хидр.* бетонна отбивна стена
~, **вентиляцио́нная** вентилационна преграда
~, **водонепроница́емая** водонепропусклива преграда
~, **воздухонепроница́емая** въздухонепропусклива преграда
~, **глуха́я** глуха [плътна] преграда
~, **де́рево-земляна́я** дървоземна преграда
~, **ка́менная** зидарийна [каменна] преграда
~, **конта́ктная** *ел.* контактен мост
~, **короткозамыка́ющая** *ел.* накъсо свързващ проводник [мост *или* връзка]
~, **око́нная** щурц на прозорец

~, **пожа́рная** пожарна преграда, пожарна стена
~, **попере́чная** напречна преграда
~, **продо́льная** надлъжна преграда
~, **противопожа́рная** противопожарна преграда [стена]
~, **ря́жевая** сандъчно-скарна отбивна стена
~, **секцио́нная** секционна отбивна стеничка
~, **торцо́вая** челна преграда
~, **чурако́вая** преграда от трупчета
перемы́чечный *стр.* щурцов; надотворен
перемя́тие *с* **1.** измесване, омесване; измачкване **2.** премачкване **3.** премазване
перенала́дка *ж* пренастройване, пререгулиране
перенапряже́ние *с* **1.** *ел.* свръхнапрежение, пренапрежение **2.** пренагряване **3.** *мех.* пренапрежение, пренапрягане; претоварване
~, **индукти́вное** индуктивно пренапрежение [свръхнапрежение]
~, **коммутацио́нное** комутационно пренапрежение, свръхнапрежение
перенапряжённый пренапрегнат
перенасыще́ние *с* пренасищане *(напр. разтвор)*
перенасы́щенный пренаситен *(разтвор)*
перено́с *м* **1.** пренос; пренасяне, преместване **2.** *полигр.* пренасяне *(на ред, част от текст)*
~ **паралле́льный о́сей координа́т** *мат.* паралелен пренос на координатните оси; транслация
~ **изображе́ния** *тлв.* пренасяне на изображението
~ **ио́нов** пренасяне [преминаване] на йони
~ **мета́лла в дуге́** пренасяне на метал в електрическата дъга *(при заваряване)*
~ **тепла́** топлопренасяне, пренасяне на топлина
перено́сный преносим, преносен; подвижен; портативен
перено́счик *м* **1.** преносвач **2.** *ел.* носеща честота
переноси́ть пренасям, премествам
переобору́дование *с* пресъоръжаване, преобзавеждане *(напр. с машини и съоръжения)*; реконструиране, модернизиране
переохлажда́ть преохлаждам, охлаждам повече от необходимото
переохлажде́ние *с* преохлаждане
~ **мета́ллов** преохлаждане на метали *(при което в тях остават полиморфни превръщания)*
переохлаждённый преохладен
переохлади́тель *м* преохладител, уред [агент] за преохлаждане
переоце́нка *ж* преоценка, преоценяване
перепа́д *м* **1.** *физ.* спад, спадане *(напр. на налягане)* **2.** *хидр.* пад *(разлика в нивата)* **3.** праг *(при голям увес на река)*
~, **адиаба́тный** адиабатично спадане, адиабатичен пад
~ **в ступе́ни** пад в степента
~ **в ступе́ни, эффекти́вный** ефективен пад в степента
~ **давле́ния** спад на налягането
~, **крити́ческий** *физ.* критически спад *(напр. на налягането)*
~ **напряже́ния** *ел.* пад [спад, падение] на напрежение; спадане на напрежение
~ **потенциа́ла** *ел.* пад [падане] на потенциала
~, **рабо́чий** работен пад
~, **ступе́нчатый** степенен пад
~, **температу́рный** температурен пад
~ **температу́ры** спад [падане, понижаване] на температурата
~ **я́ркости** *тлв.* пад [падане] на яркостта *(на изображението)*
перепа́дный *хидр.* прагов; постепенно снижаващ се чрез прагове
перепа́йка *ж* презапояване, преспояване, спояване повторно
перепа́рка *ж* презапарване, повторно запарване
перепеча́тка *ж* препечатване
перепеча́тывать препечатвам, печатам отново
перепи́ливать прерязвам с трион
перепла́вка *ж* претопяване
перепла́вленный претопен
перепла́вливание *с вж.* **перепла́вка**
переплавля́ть претопявам
переплёт *м* **1.** *полигр.* подвързия **2.** *стр.* рамка *(на прозорец)*, черчеве; прозоречни рамки; черчевета *(без касата)*
~, **вну́тренний** вътрешни рамки [крила] *(напр. на прозорец)*
~, **глухо́й** сляпа рамка
~, **металли́ческий** метални рамки
~, **нару́жный** външни рамки [крила] *(напр. на прозорец)*
~, **око́нный** прозоречни рамки [крила]
~, **ство́рный** крилна рамка, рамка с крила
переплета́ть 1. *полигр.* подвързвам **2.** преплитам, кръстосвам
переплете́ние *с* **1.** *текст.* плетка, сплитка **2.** преплитане, кръстосване
~, **ажу́рное** ажурена плетка [сплитка]
~ **«ва́лик»** *текст.* плетка рипс, рипсена плетка
~, **гла́дкое** гладка [едполицева] плетка
~, **двухлицево́е** двулицева плетка
~, **двухуто́чное** *текст.* двойновътъчна сплитка [плетка]
~, **диагона́льное** диагонална сплитка [плетка] кепър
~, **жакка́рдовое** жакардова сплитка
~, **интерло́чное** интерлокова плетка, двойно жарсе
~, **клё́точное** панамена сплитка [плетка]
~, **комбини́рованное** комбинирана сплитка
~, **кре́повое** сплитка креп
~, **ла́стичное** двулицева сплитка
~, **лучево́е** лъчева сплитка
~ **«микроме́ш»** неразплитаща се плетка «микромеш»
~ **пана́ма** сплитка [плетка] панама
~, **переви́вочное** сплитка гаце
~, **плю́шевое** плюшена плетка [сплитка]
~, **полотня́ное** сплитка лито
~, **произво́дное** производна сплитка
~, **релье́фное** релефна плетка
~, **ре́псовое** рипсова сплитка [плетка]

~, **сати́новое** атлазена [сатенова] сплитка
~, **сло́жное** сложна плетка [сплитка]
~, **трико́вое** трикотажна плетка [сплитка]
~, **факту́рное** фигурна релефна [сплитка]
~, **фасо́нное** фигурна сплитка
~, **ша́шечное** сплитка пепит
переплетённый преплетен; кръстосан
переплётная *ж* книговезница, подвързачница
переплётный книговезки, книговезен
переплётчик *м* книговезец, подвързвач
переподгото́вка *ж* преподготовка, повишаване на квалификацията
переполне́ние *с* препълване
переполня́ть препълвам
перепо́нка *ж* ципа, мембрана; диафрагма
перепо́нчатый ципест
перепра́ва *ж* 1. преминаване; превозване *(през река и пр.)* 2. място за преминаване [прехвърляне] на другия бряг
перепрева́ние *с* угниване, загниване; мухлясване; спарване
переприём *м тлг.* ретранслационно приемане
переприёмник *м тлг.* ретранслационен приемник
перепу́ск *м* 1. *мет.* преливане на метал *(напр. от един агрегат в друг)* 2. *мет.* удължаване, наддаване на електродите *(напр. при дъгови или дъговосъпротивителни пещи)* 3. пропускане 4. преливане, пресипване
перепуска́ть преливам, пресипвам, отливам
перепу́тье *с вж.* **перекрёсток**
перераба́тывать преработвам
перерабо́тка *ж* 1. преработване; преработка 2. *икон.* надработка, свръхнормена работа
перерасхо́д *м* преразход
перерасхо́довать преразходвам
перереза́ние *с* прерязване
перереза́ть прерязвам
переру́бка *ж* 1. срязване, прерязване 2. отсичане, пресичане
переры́в *м* 1. прекъсване; пауза, интервал 2. разкъсване, скъсване, разрив
переса́дка *ж* 1. прехвърляне *(на пътници от едно превозно средство в друго)* 2. преместване 3. *с.ст.* пресаждане, трансплантиране; трансплантация
переса́живать *с.ст.* пресаждам, трансплантирам
пересека́ть 1. пресичам, прерязвам 2. кръстосвам 3. преграждам
пересече́ние *с* 1. *мат.* пресичане, пресечка *(напр. на линии)* 2. *стр.* пресичане, пресечка *(на път)*
~, **доро́жное** пресичане на път
пересечённый пресечен
пересле́жина *ж текст.* отслабено място *(напр. на прежда)*
пересо́в *м* напречна греда *(на парник)*
пересо́л *с* пресоляване
пересортиро́вка *ж* пресортиране, повторно сортиране [класиране, пресяване]
переставля́ть премествам, размествам; предвижвам; пренареждам
переставно́й подвижен, който може да се движи ; нестационарен
переста́ивать 1. престоявам *(повече,отколкото трябва)* 2. развалям се *(от престояване)* [от презряване]
перестано́вка *ж* 1. *мат.* пермутация 2. преместване, разместване; пренагласяне
престо́й *м* 1. престой, престояване *(напр. на влак)* 2. презряване, разваляне от престояване
перестра́ивать 1. *радио* пренастройвам, пренагласявам 2. престроявам 3. преустройвам, реорганизирам
перестро́йка *ж* 1. *радио* пренастройване 2. *стр.* престрояване 3. преустрояване; реорганизация; реконструиране
пересу́шивание *с* пресушаване
пересу́шивать пресушавам
пересу́шка *ж вж.* **пересу́шивание**
пересчёт *м* преизчисляване
пе́ресыпь *ж* сипей
пересыха́ние *с* пресъхване *(напр. на река)*
пересыще́ние *с* пресищане, пренасищане *(напр. на разтвор)*
пересы́щенность *ж* преситеност, пренаситеност
пересы́щенный преситен, пренаситен *(напр. разтвор)*
перета́лкивать тласкам, тикам
перета́пливание *с* претопляне *(напр. масла)*, прегряване
перетачивать 1. точа повторно, пренаточвам *(инструмент)* 2. точа повече, отколкото е необходимо, преточвам *(инструмент)* 3. струговам повторно [отново]
перето́чка *ж* 1. повторно точене, пренаточване *(на инструмент)* 2. пренаточване над необходимата мярка, преточване *(на инструмент)* 3. престъргване *(на струг)* втори път, повторно струговане
перетя́гивать 1. пренатягам, престягам 2. изопвам отново 3. изтеглям на друга страна 4. натежавам *(напр. леярска форма)*
перетя́жка *ж* 1. преопъване, преобтягане, престягане 2. презатягане *(напр. гайка)* 3. *текст.* изтеглена [дефектна] нишка
~ **бандажа́** *жп.* пренатегляне на бандаж *(на колело)*
~ **подши́пника** престягане на лагер
переу́лок *м* пресечка *(на улица)*; напречна улица
переустро́йство *с* преустройство; преустрояване; реконструиране
переучёт *м* 1. пререгистриране, повторна проверка 2. *икон.* реесконтиране *(на полица)*
переучи́тывать 1. пререгистрирам, проверявам *(правя пререгистриране)* 2. *икон.* реесконтирам *(полица)*
переформиро́вка *м жп.* прекомпозиране *(на железопътен състав)*
перефотографи́рование *с* префотографиране преекспониране

перехва́т *м* 1. задържане, хващане, улавяне 2. *текст.* прищипано, изтънено място *(напр. на влакно)* 3. *ел.* захващане *(напр. електрони)* 4. изтънено място [шийка] утъняване
~, **радиолокацио́нный** радиолокационно засичане, радиозасичане, радарно засичане
~, **самолётов, радиолокацио́нный** радиолокационно засичане [прехващане] на самолета
перехва́тчик *м ав.* прехващач *(самолет-изтребител)*
перехва́тывать *радио* подслушвам *(напр. чуждо предаване)*
перехо́д *м* 1. преход (част от операция), манипулация 2. преход, намалител, редуктор *(за съединяване на тръби)* 3. преход; преминаване, пресичане на улица, пресечка 4. *хидр.* редуктор 5. *текст.* преход, пасаж
~, **а́томный** атомно преминаване
~, **безусло́вный** *изч.* безусловен преход
~, **волново́дный** *радио* вълноводов преход
~, **враща́тельный** *радио* въртящ се преход
~, **диффузио́нный** дифузионно преминаване
~, **междуваго́нный** междувагонен преход *(на пътнически вагони)*
~, **мостово́й** мост; мостов преход
~, **переде́льный** граничен преход
~, **усло́вный** *изч.* условен преход
~, **электро́нно-ды́рочный** *елн.* електронно-дупчест преход, *n-p*-преход
перехо́дник *м* преходно звено *(или)* елемент, преходно устройство
перехо́дный преходен
перечисле́ние *с икон.* прехвърляне на друга сметка
[пе]речисля́ть 1. *икон.* прехвърлям на друга сметка 2. изброявам
перешеек *м геол.* провлак
перешивка *ж* 1. *жп.* сменяване широчината на железопътни колооси 2. прековаване
перешлифо́вка *ж* прешлифоване, повторно шлифоване
перештампо́вка *ж* прещамповане, повторно щамповане
перигей *м астр.* перигей
периге́лий *м астр.* перихелий
перидо́т *м минер.* перидот
периизоме́р *м хим.* периизомер
перикла́з *м минер.* периклаз
периклина́льный *геол.* периклинал
пери́ла *мн* перила; парапети
пери́метр *м мат.* периметър, обиколка
периметри́ческий *мат.* периметричен
пери́од *м* период *(междина от време)*
~, **восстанови́тельный** *мет.* редукционен период
~ **выра́внивания** *радио* период на изравняване
~, **гаранти́йный** гаранционен срок [период]
~, **геологи́ческий** геоложки период [ера]
~, **дево́нский** *геол.* девонски период
~, **дождли́вый** дъждовен [дъждовит] период
~ **замира́ния** *радио* период на затихване
~, **засу́шливый** сух период, период без валежи
~ **затуха́ния** *мех.* период на затихване
~, **каменноу́гольный** *геол.* каменовъглен период
~, **кембри́йский** *геол.* кембрийски период
~ **колеба́ния** период на трептене
~, **лате́нтный** скрит [латентен] период *(напр. при болест)*
~, **леднико́вый** ледников период
~, **мелово́й** *геол.* креден период
~, **менеполивно́й** слабополивен период, период [време] на слабо поливане *(напр. на посеви)*
~, **межремо́нтный** междуремонтен период
~, **неоге́новый** *геол.* неогенов период
~, **обка́точный** *авт.* разработвателен период, период за разработване *(на двигател)*
~, **окисли́тельный** окислителен период
~, **ордови́кский** *геол.* ордовишки период
~, **палеоге́новый** *геол.* палеогенов период
~ **переме́нного то́ка** *ел.* период на променлив ток
~ **поко́я** период на покой *(противоположно на движение)*
~ **послетрети́чный** *геол.* следтретичен период
~ **полураспа́да** *физ.* полуживот *(на радиоактивен изотоп)*
~, **пусково́й** пусков срок [период]
~, **рабо́чий** работен период
~ **радиоакти́вного распа́да** период на радиоактивно разпадане
~, **разго́нный** период на засилване [ускоряване]; бърз ход, форсиране *(на двигател)*
~, **силури́йский** *геол.* силурски период
~, **трети́чный** *геол.* третичен период
~, **триа́совый** *геол.* триасов период
~, **четверти́чный** *геол.* кватернерен период
~ **шлакообразова́ния** период на шлакообразуване
~, **ю́рский** *геол.* юрски период
перио́дика *ж* периодика, периодични *(печатни)* издания
периоди́ческий периодичен
периоди́чность *ж* периодичност
пери́птер *м арх.* периптер *(античен храм, обкръжен с колонада)*
периптера́льный *арх.* колонален
перисќо́п *м* перископ
перископи́ческий перископичен
периста́сис *м вж.* **пери́птер**
перисти́ль *м арх.* перистил, правоъгълен двор [площад], ограден с покрита колонада
пе́ристый перест, перовиден
перите́ктика *ж мет.* перитектика
перитекти́ческий *мет.* перитектичен
перифе́рия *ж* периферия
пёрка *ж* 1. пересто свредло; циганска бургия 2. лист на ренде
~, **винтова́я** винтообразно свредло
~, **спира́льная** *вж.* **пёрка, винтова́я**
~, **центрова́я** центрово свредло
~, **червя́чная** червячно свредло

перка́ль *м текст.* 1. перкал, калика *(басмяна тъкан)* 2. памучна тъкан *(за технически цели)*
перколя́ция *ж хим.* перколация
перл *м полигр.* перл *(печатарски шрифт)*
перламу́тровый седефен, перламутен
перли́нь *м* перлин *(корабно въже с диаметър 4—6 дюйма)*
перли́т *м минер.* перлит
~, **зерни́стый** зърнест перлит
перли́товый перлитен
перло́н *м* перлон *(полиамидно текстилно влакно)*
пермалло́й *м мет.* пермалой *(магнитна мека сплав с 36—82% Ni)*
пермало́н *м* пермалон *(американско синтетично влакно от съполимерите на винилиденхлорида)*
пермангана́т *м* перманганат, сол на перманганената киселина
~ **на́трия** натриев перманганат
перманéнтный перманентен, непрекъснат, постоянен
пермеабилитéт *м* пермеабилитет, пропускливост [проницаемост]
пермеóметр *м ел.* пермеометър
пермендю́р *м* пермандур *(желязо-кобалтова магнитна сплав)*
пермендю́р *м вж.* **пермендю́р**
перменóрм *м* перменорм *(сплав с особено високи магнитни свойства)*
пермеóметр *м ел.* пермеометър
перминва́р *м* перминвар *(сплав от никел, желязо и кобалт)*
пермский *геол.* пермски
пермути́рование *с* пермутиране, смекчаване на вода с пермутит
пермути́т *м* пермутит *(за пречистване на вода)*
пермь *м геол.* перм 1. период 2. система
перó *с* 1. перо *(за писане)* 2. перо, език *(напр. за заключване)* 3. режещо перо, перо *(между два съседни стружкоотводни канала на инструмента — метчик, плашка, свредел)*
~ **руля́** кърмилна площ
~ **сверла́** перо [режеща част] на свредло
~ **стрéлки** *жп.* език на стрелка
~ **рессóры** ресорен лист
~ **чертёжное** чертожен писец, перо за чертане
перовски́т *м минер.* перовскит
перпендикуля́р *м* перпендикуляр
перпендикуля́рность *ж* перпендикулярност
перпендикуля́рный перпендикулярен
перрена́т *м хим.* перренат, сол на перрениевата киселина
перрóн *м* перон *(на жп. гара)*
~, **кры́тый** покрит перон
персóрбция *ж хим.* персорбция
перспекти́ва 1. перспектива *(чертане в перспектива)* 2. перспектива *(изгледи за в бъдеще)*
~, **аксонометри́ческая** аксонометрична перспектива
персульфа́т *м хим.* персулфат, сол на персярната киселина
перти́т *м мин.* пертит
пертурба́ция *ж астр.* пертурбация
перфока́рта *ж* перфокарта
~, **кодова́я** кодова перфокарта
~, **колóнная** колонна перфокарта
~, **контрóльная** контролна перфокарта
~, **програ́ммная** програмна перфокарта
~, **табуля́рная** табуларна перфокарта
перфолéнта *ж* перфолента
перфора́тор *м* 1. *мин.* пробивен чук, перфоратор 2. перфоратор, механизъм [уред] за перфориране [пробиване]
~, **алфави́тный** азбучен перфоратор
~, **враща́тельный** *мин.* пробивен чук с въртеливо действие
~, **вычисли́тельный** изчислителен перфоратор
~, **колóнковый** *мин.* колонков пробивен чук
~, **молоткóвый** *вж.* **перфора́тор, пневмати́ческий**
~, **пневмати́ческий** пневматичен пробивен чук
~, **поршневóй** бутален пробивен чук
~, **ручнóй** ръчен пробивен чук
~, **телескопи́ческий** телескопен пробивен чук
~ **Уи́тстона** *тлг.* перфоратор на Уитстон
~, **электри́ческий** електрически пробивен чук
перфора́ция *ж* перфорация, пробиване, продупчване
перфори́рованный перфориран, продупчен
перфори́ровать перфорирам, пробивам, продупчвам
перхлора́т *м хим.* перхлорат, сол на перхлорната киселина
перхлорвини́л *м хим.* перхлорвинил
перхрома́т *м хим.* перхромат, сол на перхромната киселина
перча́тка, изоли́рующая *ж ел.* изолационна [диелектрична] ръкавица
перча́точник *м* шкафче на арматурата за малки вещи
песéц *м* 1. полярна лисица 2. кожа от полярна лисица
пескоду́вка *ж* песъкодувна машина [инсталация]
песколóвка *ж* песъкоуловител, утаител
пескомёт *м* песъкометна машина, пескомет
~, **кача́ющийся** люлееща се песъкометна машина, люлеещ се пескомет
~, **консóльный** конзолна песъкометна машина, конзолен пескомет
~, **подвеснóй** висяща песъкометна машина, висящ пескомет
~, **стациона́рный** стационарна [неподвижна] песъкометна машина [пескомет]
~, **центробéжный** центробежна песъкометна машина [пескомет]
пескомóйка *ж* промивачка за пясък
~, **дра́говая** дражна промивачка за пясък
~, **шнéковая** червячна [винтова] промивачка за пясък
пескоотдели́тель *м* песъкоразделител, сепаратор на пясък
пескопода́ча *ж* песъкоподаване, подаване на пясък
пескостру́йка *ж* 1. песъкоструйна машина, пескоструйка 2. обработване чрез песъкоструйване

пескосушилка *ж* сушилка за пясък
пескоуловитель *м вж.* **песколовка**
пескочерпалка *ж* песъкочерпалка, машина за загребване на пясък
песок *м* 1. пясък 2. *леяр.* пясък, формовъчен материал
~, **безглинистый** пясък, несъдържащ глина; постен пясък
~, **глинистый** глинест пясък, пясък, съдържащ глина; мазен пясък
~, **грубозернистый** грубо [едро] зърнест пясък, едър пясък
~, **жирный формовочный** *леяр.* мазен [богатоглинест] формовъчен пясък
~, **зыбучий** подвижен пясък
~, **известниковый** варовит пясък
~, **карьерный** кариерен пясък, пясък от кариера
~, **кварцевый** кварцов пясък
~, **керамзитовый** керамзитов пясък
~, **кремнёвый** силициев пясък
~, **крупозернистый** *вж.* **песок, грубозернистый**
~, **литейный** *вж.* **песок, формовочный**
~, **илистый** тинест пясък
~, **мелкий** ситен [дребен] пясък
~, **мелкозернистый** дребно [ситно] зърнест пясък, ситен пясък
~, **новый формовочный** *леяр.* нов формовъчен пясък; нова [свежа] формовъчна смес
~, **отборный** пресят пясък
~, **пемзовый** пемзов пясък
~, **полевошпатный** фелдшпатов пясък
~, **полужирный** полумазен пясък
~, **природный** природен естествен пясък
~, **разделительный формовочный** *леяр.* разделителен формовъчен пясък; разделителна формовъчна смес
~, **речной** речен пясък
~, **свежий формовочный** *вж.* **песок, новый формовочный**
~, **среднезернистый** среднозърнест пясък
~, **стекольный** стъкларски пясък, пясък за производство на стъкло
~, **тонкозернистый** финозърнест [фин] пясък
~ **тощий формовочный** *леяр.* постен формовъчен пясък; постна формовъчна смес
~, **формовочный** *леяр.* формовъчен пясък; формовъчна смес
~, **шлаковый** шлаков пясък, пясък от шлака
песочины *мн* пясъчни включвания *(напр. в отливки от метал)*
песочница *ж жп.* пясъчница, пясъчник *(устройство за разпръскване на пясък)*
песочный пясъчен
пестроткань *ж* пъстротъкана материя [карирана]
пестроткачество *с* тъкачество на пъстри [карирани] материи
песчаник *м геол.* пясъчник
песчанистый песъковиден *(с примес на пясък)*
песчаный пясъчен, песъчлив
песчинка *ж* песъчинка
петарда *ж* петарда *(сигнален взривен снаряд)*
петикот *м жп.* обратен конус *(на парен локомотив)*
петит *м полигр.* петит *(особен вид шрифт)*
петлевидный клупов, примков, бримкообразен
петледержатель *м* машина [устройство] за изработване на бримки [за запримчване]
петление *с* запримчване, образуване на бримка
петлеобразование *с* бримкообразуване
петлица *ж* илик; бутониера
петля *ж* 1. панта *(на врата, прозорец)* 2. клуп, ухо, бримка, петлица 3. *жп.* осморка *(на жп. линия)*
~, **ворсовая** флорна бримка
~ **«восьмёркой»** 1. осмообразна бримка 2. *жп.* осморка *(на жп. линия)*
~ **гистерезиса** *ел.* хистерезисен цикъл; крива на хистерезиса
~, **дверная** панта за врата
~, **заправочная** начална [заплитаща] бримка
~, **мёртвая** *ав.* лупинг
~ **Нестерова** *вж.* **петля, мёртвая**
~, **распущенная** изпусната [изтървана] бримка
~, **сброшенная** изхвърлена бримка
~, **спущенная** паднала бримка
~, **сцепная** *авто* съединителна кука *(на ремарке)*
петляние *с* 1. криволичене *(на пътя)* 2. *текст.* гърчене на нишка
петрификация *ж геол.* петрификация
петрогенезис *м геол.* петрогенеза *(наука за възникване на скалите)*
петрография *ж* петрография
петролеум *м* нефт, петрол
петрология *ж* петрология *(наука за скалите)*
петцит *м минер.* петуцит
печатание *с* печатане *(напр. на книги)*
~ **на альбумине** пигментно печатане
~, **основное** основно [алкално] печатане
~ **тканей** щампиране [печатане] на тъкани
~, **узорное** *текст.* фигурно [пъстро] печатане [щампиране] *(напр. на тъкани)*
~, **щелочное** *вж.* **печатание, основное**
печатанный 1. печатан 2. *текст.* щампиран *(плат)*
печатать 1. печатам *(напр. текст)*; отпечатвам 2. пиша на пишеща машина 3. *текст.* щампирам *(тъкани)*
печатник *м* печатар
печатный печатен, печатарски
печать *ж* 1. печатане; начин за печатане 2. печатни произведения, печат *(ежедневен, периодичен, художествен и т. н.)* 3. печат, преса 4. печат, клеймо, щемпел 5. инструмент за определяне положението на инструмент в сондажен отвор
~, **аэрографная** *текст.* аерографно печатане [щампиране]
~, **бесконтактная** безконтактен печат, безконтактно печатане
~, **бесчехловая** печатане без подложка [лойфер]
~, **блинтовая** блинтов печат, блинт

~, **высóкая** висок печат
~, **вытравнáя** етцов печат
~, **глубóкая** дълбок печат
~, **грунтовáя** фонов печат, печат на фон
~, **иллюстратúвная** илюстрационен печат
~, **конгрéвная** конгревен печат
~, **контáктная** контактен печат
~, **ксилографúческая** ксилографичен печат
~, **контрáстная** контрастен печат
~, **литогрáфская** литографски печат, литопечат
~, **металлогрáфская** металографски печат
~, **накладнáя** покривно печатане, щампиране
~, **офсéтная** офсетов печат
~, **периодúческая** периодичен печат *(напр. списания)*
~, **плóская** плосък печат
~, **рельéфная** релефен печат
~, **ротациóнная** ротационен печат, ротопечат
~, **фотографúческая** фотографическо отпечатване
~, **цветнáя** цветен печат
печестроéние *с* пещостроене, производство на пещи
пéчка *ж* печка
печнúк *м* пещар *(който изработва пещи и който обслужва пещи)*
печнóй печков, от [за, на] печка
печóрский печорски
печь пека, опичам
печь *ж* 1. пещ 2. печка, фурна 3. *мин.* наклонен комин, отвор *(напр. в галерия)*
~, **агломерациóнная** агломерационна пещ
~, **барабáнная** барабанна пещ
~ **без сердéчника, индукциóнная** *вж.* **печь, бессердéчниковая, индукциóнная**
~, **бесканáльная** безканална пещ
~, **бесмýфельная** безмуфелна [безмуфлова] пещ
~, **бессердéчниковая, индукциóнная** индукционна пещ без желязна сърцевина
~, **большегрýзная** голямотонажна пещ, пещ с голяма вместимост
~, **вáкуумная** вакуумна пещ
~, **вáнная** ванна пещ, пещ с вана
~, **ватержакéтная** пещ с водно охлаждане *(охлаждане с воден мантел)*
~, **вертикáльная** вертикална пещ
~, **вольфрáмовая** волфрамова пещ *(с волфрамов нагревателен елемент)*
~, **восстановúтельная** пещ с възстановителна [редукционна] атмосфера
~, **вращáющаяся** въртяща се [ротационна] пещ
~, **вулканизациóнная** вулканизационна камера, пещ за вулканизиране
~, **высокочастóтная, индукциóнная** високочестотна индукционна пещ
~, **высокошáхтная** високошахтна пещ
~, **гáзовая** газова пещ *(пещ, която работи с газово топливо)*
~, **газовоздýшная** газо-въздушна пещ
~, **газогенерáторная** газгенераторна камера [пещ]
~, **горшкóвая** тиглова пещ
~, **двухзóнная** *вж.* **печь, двухкáмерная**
~, **двухкáмерная** двукамерна пещ
~, **двухканáльная** двуканална пещ *(напр. индукционна пещ)*
~, **двухмýфельная** двумуфелна пещ, пещ с два муфела
~, **дистилляциóнная** дестилационна камера
~ **для óбжига úзвести** пещ за печене на вар
~, **дóменная** висока пещ [доменна пещ]
~, **дуговáя** *(електро)* дъгова пещ
~, **жаротрýбная** пламъчнотръбна пещ
~, **задýтая** запалена *(пусната в работа)* пещ
~, **закáлочная** пещ за закаляване
~, **индукциóнная** индукционна пещ
~, **калúльная** отгрявна пещ, пещ за термообработване
~, **кáмерная** камерна пещ
~, **канáльная** 1. канална печка *(отоплителна)* 2. канална пещ
~, **карбонизациóнная** карбонизационна пещ, пещ за карбонизиране [навъглеродяване]
~, **карусéльная** каруселна пещ
~, **каскáдная** каскадна пещ
~, **качáющаяся** люлееща се [въртяща се, накланяща се] пещ
~, **качáющаяся, мартéновская** люлееща се [накланяща се, въртяща се] мартенова пещ
~, **кирпичеобжигáтельная** пещ за изпичане на тухли; тухларска пещ
~, **кúслая** кисела пещ, пещ с кисела облицовка
~, **коксовáльная** *вж.* **печь, кóксовая**
~, **кóксовая** коксова пещ, пещ за *(производство на)* кокс, пещ за коксуване
~, **колóдезная** кладенчова пещ, нагревателен кладенец [нагревателна яма]
~, **колокóльная** камбановидна пещ, пещ с камбанообразен похлупак, пещ тип «камбана»
~, **колпакóвая** пещ с похлупак
~, **колчедáнная** пиритна [пържилна] пещ
~, **кольцевáя** рингова пещ
~, **конвéйерная** конвейерна пещ
~, **конвекциóнная** конвекционна пещ
~, **контáктная** контактна пещ
~, **кузнéчная** ковашка пещ
~, **лабораторная** лабораторна пещ
~, **лéнточная** лентова пещ
~, **литéйная** леярна пещ
~, **лю́лечная** люлкова пещ
~, **мазýтная** мазутна пещ, пещ с мазутно топливо
~, **мартéновская** мартенова пещ
~, **медеплавúльная** пещ за топене на мед, медотопилна [медодобивна] пещ
~, **металлургúческая** металургична пещ
~, **методúческая** методична [нагревателна] пещ *(във валцовото производство)*
~, **механизúрованная** механизирана пещ
~, **многокáмерная** многокамерна пещ, пещ с няколко камери
~, **многоканáльная** многоканална пещ *(индукционна)*, пещ с няколко канала

~, **многооборо́тная кана́льная** многооборотна канална пещ
~, **многопо́довая** многоподова пещ, пещ с няколко пода
~, **многоти́гельная** многотигелна пещ, пещ с няколко тигела
~, **многоэта́жная** многоетажна пещ, пещ с няколко етажа
~, **му́фельная** муфелна пещ
~, **нагрева́тельная** нагревателна пещ
~, **наклоня́ющаяся** накланяща се пещ
~, **напо́льная** контор за изпичане на тухли
~, **неподви́жная** неподвижна [стационарна] пещ
~, **непреры́вная** пещ с непрекъснато действие
~ **непреры́вного де́йствия** *вж.* **печь, непреры́вная**
~, **низкочасто́тная** нискочестотна пещ
~, **низкоша́хтная** нискошахтна [нискошахтова] пещ
~, **обжа́рочная** *вж.* **печь, обжига́тельная**
~, **обжига́тельная** 1. пещ за изпичане 2. *мет.* пържилна пещ
~, **о́бжиговая** *вж.* **печь, обжига́тельная**
~, **о́бжигово-плави́льная** пържилно-топилна пещ
~, **однооборо́тная, кана́льная** канална еднооборотна пещ *(с един поемащ и един или няколко изпускащи канала)*
~, **однота́гельная** еднотигелна пещ, пещ с един тигел
~, **одноя́русная** едностажна пещ
~, **окисли́тельная** окислителна пещ
~, **опроки́дывающаяся** обръщаща се [обръщаема] пещ
~, **отжига́тельная** отгрявна пещ, пещ за отгряване
~, **отопи́тельная** отоплителна печка
~, **отпускна́я** пещ за отвръщане
~, **отража́тельная** отражателна пещ
~, **пая́льная** пещ за спояване
~, **периоди́ческая** периодична пещ, пещ с периодично действие
~ **периоди́ческого де́йствия** *вж.* **печь, периоди́ческая**
~, **плави́льная** топилна пещ
~, **пла́менная** пламъчна пещ
~, **поворо́тная** въртяща се пещ
~, **по́довая** подова пещ
~, **подогрева́тельная** нагрявна пещ, пещ за нагряване
~, **полуко́ксовая** пещ за полукоксуване
~, **полуму́фельная** полумуфелна пещ
~, **промы́шленная** промишлена пещ
~, **проходна́я** проходна пещ
~, **пу́длинговая** пудлингова пещ
~, **разда́точная** разливна пещ, разпределяща пещ; пещ-миксер; междинна пещ
~, **револьве́рная** револверна пещ
~, **регенерати́вная** регенеративна пещ [камера], пещ за регенериране
~, **рекуперати́вная** рекуперативна пещ, пещ с рекуператор
~, **рето́ртная** ретортна пещ
~, **ро́ликовая** ролкова пещ
~, **рудообжига́тельная** рудопържилна пещ, пещ за пържене на руда
~, **ру́сская** руска печка *(отоплителна)*
~, **саморазгружа́ющаяся** самоизпразваща се пещ
~, **сва́рочная** заваръчна пещ, пещ за заваряване
~ **с вне́шним обогре́вом** пещ [печка] с външно загряване
~ **с вну́тренним обогре́вом** пещ [печка] с вътрешно загряване
~ **с восходя́щим пла́менем** пещ с възходящ пламък
~ **с враща́ющимся по́дом** пещ с въртящ се под
~ **с выдвижны́м по́дом** пещ с подвижен под
~ **с выносно́й то́пкой** пещ с изнесено огнище
~ **с вытáлкивателем, противото́чная** противотокова [противопотокова] пещ с *(из-)*тласкачи
~ **с горя́чим дутьём** пещ *(работеща)* с горещ въздух
~, **се́рная** сярна пещ
~, **серде́чниковая индукцио́нная** *вж.* **печь с желе́зным серде́чником, индукцио́нная**
~ **с есте́ственной тя́гой [дутьём]** пещ с естествена тяга
~ **с желе́зным серде́чником, индукцио́нная** индукционна пещ с желязна сърцевина
~, **Си́менс-Марте́новская** Сименс-Мартенова пещ
~ **с иску́сственной тя́гой (дутьём)** пещ с изкуствена тяга
~ **с конве́йерным по́дом** пещ с конвейерен под
~ **с накло́нным по́дом** пещ с наклонен под
~ **с непреры́вной загру́зкой** пещ с непрекъснато пълнене [зареждане]
~ **с обогрева́емым по́дом** пещ с нагряван под
~ **сопротивле́ния** *(електро)* съпротивителна пещ
~, **спаса́тельная** *мин.* спасителен комин [отвор] *(напр. в галерия)*
~ **спека́ния** пещ за спичане *(напр. при праховата металургия)*
~ **с поднима́ющимся по́дом** пещ с повдигащ се под
~ **сталеплави́льная** пещ за топене на стомана стоманодобивна пещ
~, **стациона́рная** стационарна [неподвижна] пещ
~, **стеклова́ренная** стъкларска пещ, пещ за стъкло
~, **стеклоплави́льная** *вж.* **печь, стеклова́ренная**
~, **суши́льная** сушилна пещ, пещ за сушене
~ **с шага́ющим по́дом** пещ с крачещ под
~, **терми́ческая** пещ за термообработка, термична пещ
~, **ти́гельная** тигелна [тиглова] пещ
~, **томи́льная** пещ за графитизиращо отгряване
~, **трёхзонная** *вж.* **печь, трёхкамерная**
~, **трёхкамерная** трикамерна [тризонна] пещ, пещ с три камери [зони]

~, **трубосва́рочная** пещ за заваряване на тръби
~, **тру́бчатая** тръбна пещ
~, **тру́бчатая му́фельная** тръбна муфелна пещ
~, **тунне́льная** тунелна пещ
~, **углевыжига́тельная** пещ, работеща с въглища
~, **у́гольная** въглищна пещ [печка], пещ [печка] за въглища
~, **хлебопека́рная** пещ [фурна] *(за печене на хляб)*
~, **цементацио́нная** пещ за цементация
~, **цементообжига́тельная** циментоизпичаща пещ, пещ за изпичане на цимент
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична пещ
~, **чугуноплави́льная** пещ за топене на чугун, пещ за добиване на чугун
~, **ша́хтная** шахтна [шахтова] пещ
~, **электри́ческая** електрическа пещ, електропещ
~, **электродо́менная** електрическа висока пещ, електродоменна пещ, нискошахтова електропещ, руднотермична електропещ
~, **электродугова́я** *вж.* **печь, дугова́я**
~, **электролити́ческая** електролитна пещ [камера]
~, **эмалиро́вочная** пещ за емайлиране
пешехо́дный пешеходен
пе́шник *м* лом, лост
пешта́к *м* околопортална ниша
пивно́й бирен, за [от] бира
пи́во *с* бира, пиво
~, **ба́рхатное** бира с много приятен вкус
~, **караме́льное** карамелизирана бира
~, **ла́герное** отлежала (при складиране) бира
~, **све́тлое** светла бира
пивова́р *м* пивовар, който произвежда бира
пивоваре́ние *с* пивоварство, добиване [правене] на бира
пивова́ренный пивоварски, добиващ [правещ] бира
пигме́нт *м* пигмент
пижони́т *м минер.* пижонит
пик *м* **1.** връх, островърха планинска форма **2.** връх, върхов момент, връхна точка **3.** *кораб.* краен отсек в корпуса на кораба *(носови — форпик, кърмови — ахтерпик)*
~ **-вольтме́р** върхов волтметър
~ **-трансформа́тор** *ел.* импулсен трансформатор
пи́ка *ж* секач, шило на пневматичен бетоноторшач *(на дсбивен чук)*
пика́п *м* **1.** вид камионетка *(лекотоварен автомобил)* **2.** *с.ст.* класоберачка, пикап
пике́ *с* **1.** *текст.* пике **2.** *ав.* пикиране *(със самолет)*, гмуркане
пиклева́ние *с* пиклуване, пиклиране (обработване на кожи с разредена сярна киселина и сол)
пиклева́ть *кож.* пиклирам
пи́кель *м* кожухарски разтвор от разредена сярна киселина и сол, пикел
пике́т *м геод.* пикет
пикета́ж *м мин.* пикетаж *(заклинване на тюбингов крепеж, за да не пропуска вода)*
пики́рование *с вж.* **пике́ 2.**
пики́ровать *ав.* пикирам, гмуркам се *(със самолет)*
пикирова́ть *с.ст.* пресаждам [разсаждам] разсад, пикирам
пикиро́вка *ж с.ст.* пресаждане разсаждане на разсад
пи́ккер *м с.ст.* **1.** слабоподавач **2.** машина за откъсване кочаните на царевица; пикер
пикно́метр *м* пикнометър *(уред за измерване относителното тегло)*
пикности́ль *м арх.* пикностил *(близко разположени една до друга колони)*
пико́. . . пико́, микро-микро, 1×10^{-12} *(приставка) (напр.* 1*пикофарад* $= 10^{-12}$ *фарада)*
пи́ковый върхов *(напр. товар, режим)*
пикофара́да *ж ел.* пикофарад, р $(= 10^{-12}$ *фарада)*
пикра́т *м* пикрат, сол на пикриновата киселина (тринитрофенол)
пикри́л *м* пикрил, тринитрофенолат
пикри́новый пикринов
пикри́т *м* пикрит
пикфа́ктор *м* върхов [импулсен] фактор [коефициент]
пила́ *ж* **1**, трион, бичкия; режеща лента **2.** режещ лист *(на трион)*, ножовка, лента на банциг **3.** резачка, отрезна резачна машина *(за метал)* **4.** циркуляр
~, **абрази́вная ди́сковая 1.** абразивен шмиргел *(дисков)* **2.** абразивен циркулярен трион
~, **ажу́рная 1.** резбарско трионче **2.** лък на резбарско трионче
~, **баланси́рная** махален циркуляр [трион]; циркуляр-люлка
~, **бу́гельная** лъков трион
~, **выкружна́я лучко́вая** бичкия с кръговидна рамка
~ **горя́чего ре́зания**, циркуляр за рязане *(на метали)* в горещо състояние
~, **двуру́чная попере́чная** двуръчен трион за напречно рязане; жага
~, **двуру́чная продо́льная** двуръчен трион за надлъжно рязане
~, **двусторо́нняя** двустранен трион
~, **двухди́сковая** двудисков циркуляр [трион]
~, **ди́сковая** дисков трион; циркуляр, дискова ножовка
~, **зубча́тая** зъбен трион
~, **камнере́зная** каменорезен трион
~, **кана́тная** въжен трион
~, **кача́ющаяся** циркуляр-люлка; люлков циркуляр
~, **кони́ческая** трион [циркуляр] с коничен диск
~, **кру́глая 1.** циркуляр, дисков трион, циркулярен трион **2.** циркуляр *(машина за работа с дисков трион)*
~, **кру́глая ма́ятниковая** махален циркуляр
~, **ле́нточная 1.** лентов трион, банцигова лента, ножовка **2.** банциг *(машина)*
~, **ло́бзиковая** резбарско трионче

~, **лучко́вая** бичкия, лъков трион с дървена конструкция
~, **ма́ятниковая** махален циркуляр, циркуляр-люлка
~, **многоди́сковая** многодисков циркуляр
~, **мотоцепна́я** моторен трион [гатер]
~, **ножо́зочная** *вж.* **пила́** 3.
~, **обрезна́я** обрезвачка
~, **па́зовая** шлицов трион [циркуляр]; трион за правене на шлицове
~, **пилора́мная** *вж.* **пила́, ра́мная**
~, **пло́ская ди́сковая** циркуляр с плосък диск
~ **по де́реву** трион за рязане на дърво
~ **по мета́ллу** резачка за метал
~, **попере́чная** жага
~, **приводна́я** трион [резачка] с машинно задвижване
~, **продо́льная** трион за надлъжно бичене
~, **прорезна́я** *вж.* **пила́, ло́бзиковая**
~, **ра́мная** гатер, гатерен трион
~, **ручна́я** ръчен трион, ръчна ножовка
~, **рыча́жная** лостов трион, лостова резачка
~, **слеса́рная** ръчна [шлосерска] ножовка
~ **со вставны́м зу́бом** трион с прикрепени зъби, сегментов трион
~ **с плющёным зу́бом** трион със сплеснати зъби
~ **с разводны́м зу́бом** трион с чапраз
~, **столя́рная** дърводелски трион
~, **торцо́вочная** трион за напречно [челно] рязане, махален трион
~, **труборе́зная** тръбоотрезна машина, тръборезачка
~, **у́гольная** въглищен трион *(за добиване на въглища)*
~, **холо́дная** студена резачка, машина за студено рязане
~, **цепна́я** верижен трион
~, **цилиндри́ческая** цилиндричен трион
~, **ци́ркульная** циркуляр
~, **шипоре́зная** зъбен [зъбонарезен] трион
~, **шлицева́я** трион за (направа на) шлицове
~, **электри́ческая** електротрион, електрически трион [ножовка]
пиле́ние *с* рязане *(с трион, ножовка)*; бичене
пилёный 1. бичен, избичен, рязан с трион 2. на бучки *(за захар)*
пили́рование *с* пилиране *(на сапун)*
пили́ть режа с трион [ножовка], бича
пи́лка *ж* 1. рязане с трион 2. трионче, малък трион
пи́ллерс *м кораб.* пилерс, стойка, подпорна греда
пи́ллинг *м текст.* пилинг *(образуване на пъпки върху плата при носене)*
пилобараба́н *м* режещ [трионен] барабан
пило́вочник *м* труп *(дърво)* за бичене
пиломатериа́л *м* бичен [разбичен] дървен материал
~, **ваго́нный** бичен дървен материал за вагони
~, **несбрезно́й** несбрязан бичен дървен материал
~, **обрезно́й** обрязан бичен дървен материла
~, **стро́ганый** бичен рендосан дървен материал
пило́н *м* пилон *(подпорна четвъртита колона)*
пилообра́зный трионообразен, във форма на трионови зъби
пилопра́в-пилоста́в *м* работник, точещ триони
пилора́ма *ж* гатерен трион, гатер
пило́т *м ав.* пилот *(летец)*
пилота́ж *м* пилотиране; пилотаж, управляване на самолет
пилоти́ровать пилотирам, управлявам самолет
пило́т-сигна́л *м* пилот-сигнал, управляващ сигнал
пилотсква́жина *ж* направляващ сондажен отвор
пильгерста́н *м* пилгершритови валци *(за производство на безшевни тръби)*
пильзени́т *м минер.* пилзенит
пи́льный трионен, на [за] трион
пи́льчатый трионовиден
пи́льщик *м* бичкиджия, резач с трион
пиля́стра *ж* пиластър, спънец
пина́кли *мн арх.* пинакли *(островърхи пирамидки върху кули, стълбове)*
пинако́ид *м минер.* пинакоид, двустен *(кристал с чифт успоредни стени)*
пино́ль *м* пинола, патрон *(на подвижно седло на струг)*
пинце́т *м* пинцети [пинцет], щипци
пинч-эффе́кт *м физ.* ефект на Пинч, реострикция, ефект на свиване
пипе́тка *ж* пипетка, капкомер, гутатор
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна пипетка
~, **га́зовая** газова пипета
~, **градуи́рованная** градуирана [награфена] пипета
~, **ка́пельная** гутатор, капкомер
~, **капилля́рная** капилярна пипета
~, **фильтрова́льная** филтруваща [смукална] пипета
пирами́да *ж* пирамида
~, **пра́вильная** правилна пирамида
~, **усечённая** пресечена пирамида
пирамида́льный пирамидален
пирано́граф *м геофиз.* пиранограф
пирано́метр *м* пирометър *(уред за измерване на високи температури)*
пирази́н *м* пиразин
пиразо́л *м* пиразол
пирамидо́н *м* пирамидон, амидофен *(третичен диметиламиноантипирин)*
пираргири́т *м минер.* пираргирит
пире́кс *м* пирекс *(стъкло с голяма устойчивост срещу химични, механични и топлинни въздействия)*
пиргелио́метр *м* пирхелиометър *(уред за измерване количеството на лъчистата топлина, изпущана от слънцето)*
пиргео́граф *м геофиз.* пирхеограф
пиргео́метр *м геофиз.* пирхеометър
пириди́н *м* пиридин
пири́т *м* пирит
пиритиза́ция *ж* **пиритизация**

пири́тный пиритен
пироантимона́т *м* пироантимонат (*сол на пироантимонената киселина*)
пиробензо́л *м* пиробензол (*смес от бензол, негови хомолози и други въглеводороди*)
пиробора́т *м* пироборат, тетраборат (*сол на пироборната киселина*)
пиро́г, ко́ксовый *м* коксов спек, бучка кокс (*образувала се в коксова пещ*)
пирогалло́л *м* пирогалол, пирогалова киселина
пирогенети́ческий пирогенетичен
пирогениза́ция *ж* пирогенизация (*термично разложение*), пиролиза
пироге́нный пирогенен
пирогра́фия *ж* пирография
пирокатехи́н *м* пирокатехин, двуатомен фенол
пирокислота́ *ж* пирокиселина
пироксе́н *м минер.* пироксен
пироксили́н *м* пироксилин
пиро́лиз *м* пиролиза (*разлагане при висока температура*)
пиролюзи́т *м* пиролузит
пирометаллурги́ческий пирометалургичен
пирометаллу́ргия *ж* пирометалургия
пирометаморфи́зм *м* пирометаморфизъм
пиро́метр *м* пирометър
~, **визуа́льный** визуален пирометър
~, **дистанцио́нный** дистанционен пирометър
~ **получе́ния** *вж.* **пиро́метр, радиацио́нный**
~, **опти́ческий** оптичен пирометър
~, **радиацио́нный** радиационен пирометър, пирометър за излъчване
~ **сопротивле́ния** съпротивителен пирометър
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически пирометър
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектрически пирометър
~, **цветово́й** цветен пирометър
пирометри́ческий пирометричен
пирометри́я *ж* пирометрия
~, **опти́ческая** оптическа пирометрия
~, **радиацио́нная** радиационна пирометрия
~, **цветова́я** цветна пирометрия
пироморфи́т *м минер.* пироморфит
пиро́н *м* шип; тибла; дюбел
пирона́фт *м* пиронафта, тежка газ за осветление
пиро́п *м минер.* пироп
пиропатро́н *м* пиропатрон
пирописси́т *м* пирописит
пироско́п *м* пироскоп
пироста́тика *ж* пиростатика
пиростиби́т *м минер.* пиростибит
пиросульфа́т *м* пиросулфат (*сол на пиросярната киселина*)
пиросульфи́т *м* пиросулфит (*сол на пиросериста̀та киселина*)
пироте́хник *м* пиротехник
пиротехни́ческий пиротехнически
пирофо́рность *ж* пирофорност
пирофо́рный пирофорен
пирофосфа́т *м* пирофосфат
пирохи́мия *ж* пирохимия, химия на взривните вещества
пироэлектри́чество *с* пироелектричество
пирс *м* пристан, кей, пирс, мол
пи-связь *ж* пи-връзка
пистоле́т *м* пистолет (*инструмент, оръжие*)
~, **бензоразда́точный** бензинораздавателен пистолет (*на бензостанции*)
~, **газодугово́й** пистолет за газодъгово заваряване
~ **-краскораспыли́тель** бояджийски пистолет, пистолет-пръскач
~, **металлизацио́нный** метализационен пистолет, метализатор
~, **пескостру́йный** пясъкоструен пистолет (*за почистване с пясъчна струя*)
~ **-распыли́тель** *м* пистолет-пръскач
~, **сва́рочный** заваръчен пистолет
~, **штукату́рный** бояджийски пистолет; пистолет за (нанасяне на) мазилка
писто́н *м* **1.** пистон, пръстенче за сбличане на дупки (*напр. в картон, кожа и др.*) **2.** тръбен кух нит **3.** *воен.* капсула (*на патрон*) **4.** бутало (*в помпа*)
пита́ние *с* **1.** захранване (*напр. с електроенергия*), токозахранване **2.** хранене, изхранване
~, **автоно́мное** собствено самостоятелно захранване
~, **аккумуля́торное** токозахранване от акумулатор, акумулаторно токозахранване
~, **ано́дное** *радио* анодно (токо) захранване
~, **батаре́йное** батерийно подхранване (*с ток*), подхранване с батерия
~, **бестрансформа́торное** безтрансформаторно подхранване, подхранване без трансформатор
~, **группово́е** групово захранване
~, **дистанцио́нное** дистанционно захранване
~, **индивидуа́льное** индивидуално захранване
~, **конта́ктное** контактно подхранване
~ **котла́** подхранване на котел
~, **непосре́дственное** непосредствено директно захранване
~, **обще́ственное** обществено хранене, стол (*за хранене*)
~ **от сети́** *ел.* захранване от (*електрическа*) мрежа
~, **паралле́льное** паралелно [успоредно] захранване
~ **переме́нным то́ком** захранване с променлив ток
~, **периоди́ческое** периодично захранване
~ **постоя́нным то́ком** захранване с прав ток
~ **с перебо́ями** захранване с прекъсване
~ **поплавко́м** поплавково захранване
~, **то́пливное** подхранване [захранване] с топливо
~, **тролле́йное** токозахранване на тролеи
пита́тель *м* **1.** захранващо устройство, захранващ механизъм, захранвач; *текст.* кошкантар **2.** *леяр.* леяк (*част от наливната система в леярска форма*)
~, **автомати́ческий** автоматично захранващо устройство, автоматичен захранвач

~, **бараба́нный** барабанен подавач, захранващ барабан
~, **бу́нкерный** захранващ бункер, бункерно захранващо устройство
~, **весово́й** тегловен подавач, устройство за тегловно захранване
~, **вибрацио́нный** вибрационно захранващо устройство
~, **вилкообра́зный** вилкообразен захранвач
~, **винтово́й** винтов подавач, винтово червячно захранващо устройство
~, **встря́хивающий** *вж.* **пита́тель, вибрацио́нный**
~, **ди́сковый** захранващ диск, дисков подавач
~, **дози́рующий** дозиращ захранвач [подавач]
~, **ёлочный** *леяр.* елхообразен леяк *(в леярска форма)*
~, **жело́бчатый** захранващ улей, улейообразен подавач
~, **звёздчатый** звездообразно захранващо устройство, захранваща звезда
~, **каранда́шный** *леяр.* тънък *(«като молив»)* леяк *(в леярска форма)*
~, **каре́точный** подавач с количка, количков захранвач
~, **кача́ющийся** люлково захранващо устройство
~, **кольцево́й** пръстенообразен захранвач
~, **ле́нточный** лентов подавач, захранваща лента
~, **лопастно́й** лопатков подавач, лопатъчен захранвач
~, **лотко́вый** подаващ [захранващ] улей
~, **ма́ятниковый** махален [люлков] подавач
~, **пласти́нчатый** пластинчат подавач
~, **плу́нжерный** плунжерен [бутален] подавач
~, **пневмати́ческий** пневматично [въздушно] захранващо устройство
~ **по разъё́му** *леяр.* захранващ канал по делителната повърхнина *(на формата)*
~, **поршнево́й** *вж.* **пита́тель, плу́нжерный**
~, **рожко́вый** рогообразен рогов захранвач
~, **ро́ликовый** ролков подавач
~, **сифо́нный** 1. сифонно захранващо устройство *(за въглищен прах)* 2. *леяр.* сифонен захранващ канал, канал за сифонно захранване *(на отливката)*
~, **скипово́й** скипов захранвач [дозатор]
~, **скребко́вый** стъргалков [лопатков] подавач, верижно-заграбващ [верижен] захранвач
~ **-смеси́тель** захранвач-смесител
~, **спира́льный** *вж.* **пита́тель, винтово́й**
~, **таре́льчатый** *вж.* **пита́тель, ди́сковый**
~, **ули́тковый** спирален [охлювиден] захранвач
~, **цепно́й** верижен подавач
~, **червя́чный** *вж.* **пита́тель, винтово́й**
~, **черпако́вый** кофичков [кофов] подавач
~, **шкивно́й** *вж.* **пита́тель, ди́сковый**
~, **шне́ковый** *вж.* **пита́тель, винтово́й**
пита́тельность *ж* хранителност
пита́тельный 1. хранителен 2. снабдителен, подаващ, захранващ
пита́ть 1. храня, 2. подавам, захранвам, снабдявам
пита́ющий подаващ, захранващ, снабдяващ
питтингообразова́ние *с* образуване на питинг, нащърбяване *(напр. профила на зъб от зъбно колело)*, образуване на трапчинки [кратерчета] по работната повърхност на зъба
питч *м* питч *(параметър на зъбно колело в цолова измервателна система)*, цолов модул *(на зъбно колело)*
~, **диаметра́льный** диаметрал-питч
~, **окружно́й** циркуляр-питч
питьево́й питеен, който се пие
пи́ща *ж* храна
пищево́й хранителен
пи́щик *м тлф.* зумер, генератор на звукова честота
пла́вание *с* плаване, плавателен рейс, път
~, **да́льнее** далечно плаване, дълъг *(плавателен)* рейс
~, **кабота́жное** 1. крайбрежно плаване 2. каботажно плаване, каботаж
~, **прибре́жное** *вж.* **пла́вание, кабота́жное**
пла́вать 1. плавам *(за кораб)* 2. плавам *(за човек, намиращ се на кораб)*; пътувам по вода 3. плавам, плувам
плавба́за *ж* плаваща база
пла́вень *м* флюс *(за топене)*; топилка
плави́льник *м* топилен котел
плави́льный топилен, за топене
плави́льщик *м мет.* пещар, топилчик, който работи на топилна пещ
пла́вильня *ж* топилня, място [устройство] за топене
пла́вить топя, стапям, стопявам, разтапям
пла́виться топи се, стапя се, стопява се
пла́вка *ж* 1. топилен *(металургичен)* процес 2. цикъл на топилен *(металургичен)* процес 3. добив, производство *(при топене)* 4. стопилка
~, **бессеме́ровская** 1. бесемеров *(топилен)* процес 2. един цикъл от бесемеров процес 3. една порция метал, получена при един цикъл
~, **вагра́ночная** топене [топилен процес] във вагрянка; стопилка във вагрянка
~ **-ва́куум** вакумно топене, вакуумен топилен процес, топилен процес под вакуум
~, **ва́куумная** *вж.* **ва́куум-пла́вка**
~, **восстанови́тельная** редукционно [възстановително] топене
~, **горнова́я** огнищно топене
~, **горя́чая** горещ топилен процес, горещ ход на процеса топене
~, **до́менная** топене във висока пещ
~, **дугова́я** *(електро)* дъгово топене, топене в *(електро)* дъгова пещ
~, **индукцио́нная** индукционно топене, топене в индукционна пещ, стопилка от индукционна пещ
~, **ликвацио́нная** ликвационно топене
~, **марте́новская** мартенов топилен процес, топене в мартенова пещ

~ **на ки́слом поду́** кисел топилен процес, топилен процес на кисел под
~ **на основно́м поду́** основен топилен процес, топилен процес на основен под
~ **на штейн** щейн-процес, топене щейн
~, **окисли́тельная** окислително топене
~, **отража́тельная** топилен процес [топене] в отражателна пещ
~, **перехо́дная** преходен цикъл, преходен топилен процес; предварително топене
~, **пири́тная** пиритно топене, пиритен топилен процес
~, **полупири́тная** полупиритно топене, полупиритен топилен процес
~ **под давле́нием** топене под налягане
~ **проду́вкой** топене чрез продухване, топилен процес с продухване
~, **раздели́тельная** разделителен процес, разделително топене
~, **реакцио́нная** реакционно топене, реакционен топилен процес
~, **скоростна́я** скоростен топилен процес, скоростно топене
~, **ти́гельная** топене в тигел, тигелно топене
~, **форси́рованная** форсиран топилен процес, скоростно топене
~, **ша́хтная** шахтно топене, шахтен [шахтов] процес
~, **электропечна́я** електропещен топилен процес, топене в електропещ
~, **электро́нной бомбардиро́вкой** топене чрез бомбардиране с електрони
пла́вкий 1. топим 2. с ниска температура на топене 3. лесно топим
пла́вкость *ж* топимост, стопяемост
плавле́ние *с* топене, разтапяне, стопяване
пла́вленный топен
плавни́к *м* плавник, рибена перка
плавнико́вый плавников
пла́вность *ж* плавност, равномерност, гладкост
~ **хо́да** плавност [равномерност] на хода
пла́вный плавен, равномерен
плаву́честь *ж* 1. плавателност *(в теорията на кораба)* 2. мореходност *(напр. «корабът е в мореходно състояние»)*
~, **оста́точная** остатъчна плавателност
~, **отрица́тельная** отрицателна плавателност
~, **положи́тельная** положителна плавателност
плагиокла́з *м мин.* плагиоклаз
плаз *м кораб.* плаз, чертален под *(дъсчен под в корабостроителница за разчертаване на теоретичния чертеж на кораба)*
~, **сбо́рочный** монтажен плаз *(на който се начертават в естествените им размери всички части на кораба)*
пла́зма *ж ядр.* плазма
~, **анизотро́пная** анизотропна плазма
~, **высокотемперату́рная** високотемпературна плазма
~, **газоразря́дная** газоразрядна плазма
~, **изотерми́ческая** изотермична плазма
~, **ионизи́рованная** йонизирана плазма
~, **ионосфе́рная** йоносферна плазма
~, **магнитоакти́вная** магнитоактивна плазма
~, **многокомпоне́нтная** многокомпонентна плазма
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна плазма
~, **горя́чая** гореща плазма
~, **двухкомпоне́нтная** двукомпонентна плазма
~, **дугова́я** дъгова плазма
~, **однокомпоне́нтная** еднокомпонентна плазма
~, **электро́нная** електронна плазма
~, **электро́нно-ио́нная** електронно-йонна плазма
плазмогра́ф *м* плазмограф
плазмо́ид *м* плазмоид
плазмо́н *м* плазмон
плазмотро́н *м* плазмотрон
плаки́рование *с* 1. плакиране *(слепване на метални листове под налягане)* 2. *дърв.* платиране *(лепене на фурнир върху плоскост)*
плаки́рованный плакиран; платиран
плаки́ровать плакирам
плакиро́вка *ж вж.* **плакиро́вание**
пламегаси́тель *м* огнеприкривач
пла́менный пламъчен, който дава пламък
пла́мя *с* пламък
~, **ацетиле́но-кислоро́дное** ацетилено-кислороден пламък [факел]
~, **восстанови́тельное** редукционен пламък [факел]
~, **га́зовое** газов пламък
~, **дежу́рное** дежурен [поддържащ] пламък
~, **дли́нное** дълъг пламък
~, **запа́льное** запалителен пламък
~, **кероси́но-кислоро́дное** петролно-кислороден пламък
~, **кислоро́дно-водоро́дное** кислородно-водороден пламък
~, **колоннико́вое** гърлен пламък [факел]
~, **коптя́щее** пушещ пламък, пламък, който пуши
~, **науглеро́живающее** навъглеродяващ пламък
~, **окисли́тельное** окислителен пламък
~, **о́строе** остър [ярък] пламък
~, **пая́льное** поялен [спояващ] пламък
~, **рассе́янное** разсеян пламък
~, **ре́жущее** режещ пламък
~, **сва́рочное** заваръчен пламък; *вж.* **пла́мя, ацетиле́но-кислоро́дное**
план *м* 1. план 2. хоризонтална проекция; чертеж, схема, план
~, **авари́йный** авариен план
~ **вы́пуска проду́кции** план за готовата продукция
~, **высо́тный** нивелачен план
~, **генера́льный** генерален план
~, **годово́й** годишен план
~, **госуда́рственный** държавен план
~ **-гра́фик** 1. план-график *(напр. за работа)* 2. разписание *(за движение на превозни средства)*
~, **грузово́й** товарен план
~ **добы́чи** план за добива *(напр. на полезни изкопаеми)*
~, **за́дний** *карт.* заден план

~, **инвестициóнный** план за инвестициите
~, **исполнúтельный** оперативен план, изпълнителен план
~, **календáрный** календарен план
~ **капиталовложéний** план за капиталовложенията
~, **квартáльный** план за тримесечие, тримесечен план
~, **крýпный** *карт.* едър план
~, **мéлкий** *карт.* дребен план
~ **мéстности** план на местност
~, **мéсячный** месечен план
~, **народнохозя́йственный** народностопански план
~, **оперативный** оперативен план
~, **организациóнно-техни́ческий** организационно-технически план
~, **отраслевóй** отраслов план
~, **перéдний** *карт.* преден план; виденото на предно място
~, **перспекти́вный** перспективен план
~ **по произвóдству** производствен план
~ **по себестóимости** план за себестойността
~ **по трудý** план по труда
~, **поэтáжный** *стр.* поетажен план
~, **прихóдно-расхóдный** приходно-разходен план, план за приходите и разходите
~, **произвóдственный** производствен план
~, **промы́шленный** промишлен план, план за промишлеността
~, **пятилéтний** петгодишен план, петилетка
~ **рабóт** работен план
~ **реализáции продýкции** план за реализиране на продукцията
~, **свóдный** сборен [общ] план
~, **ситуациóнный** ситуационен план
~ **скоростéй** план на скоростите
~ **смáзки** план на мазане
~, **сýточный** денонощен план, план за денонощие
~, **техни́ческий** технически план
~, **технологи́ческий** технологичен план
~, **финáнсовый** финансов план
~, **экономи́ческий** икономически план
~, **эксплуатациóнный** експлоатационен план
планёр *м ав.* планер, безмоторник
планери́зм *м ав.* планеризъм, планьорен спорт
планéт *м с.ст.* планет; ръчен или конен култиватор; окопвач
планéта *ж* планета
планетáрий *м* планетарий *(уред или помещение за демонстриране движението на планетите и други небесни тела)*
планетáрный 1. *астр.* планетен 2. планетен *(за механизъм, предавка)*
планéтный *астр.* планетен
плани́метр *м* планиметър; уред за измерване на лица на равнинни фигури
~, **автомати́ческий** автоматичен планиметър
~, **компенсациóнный** компенсационен планиметър
~, **линéйный** линеен планиметър
~, **поля́рный** поляреп планиметър
~, **радиáльный** радиален планиметър
планиметри́ровать измервам лице с планиметър
планимéтрия *ж* планиметрия
плани́р *м* равняч *(в коксова пещ)*
плани́рование *с* 1. *ав.* планиране *(напр. на самолети)* 2. планиране *(напр. на работата)* 3. подравняване, изравняване
~, **операти́вное** оперативно планиране
~, **операти́вно-произвóдственное** оперативно-производствено планиране
~ **произвóдства** планиране на производството
~, **тéхнико-экономи́ческое** технико-икономическо планиране
~, **произвóдственое** планиране на производството, производствено планиране
плани́ровать 1. планирам *(напр. работа или сграда)* 2. *ав.* планирам, слизам плавно *(с планер или самолет)* 3. подравнявам, изравнявам *(повърхност)*
планирóвка *ж* 1. *вж.* **плани́рование** 2. подравняване, планировка
~, **архитектýрная** *вж.* **планирóвка, горизонтáльная**
~, **вертикáльная** вертикално планиране
~, **горизонтáльная** хоризонтално планиране
планирóвочный подравнителен, изравнителен
планирóвщик *м* 1. планоснимач, планировач 2. *с.ст.* подравнител, машина за подравняване на площи
планисфéра *ж геод.* планисфера
плáнка *ж* планка, пластина, ивица *(метална или дървена)*; летва, рейка; плочка
~, **бёрдочная** *текст.* планка [летва] на бърдо
~, **би́тельная** *текст.* биещо крило
~, **вырáвнивающая** *полигр.* изравняваща планка
~, **зажимнáя** клемна планка [рейка]
~, **зазýбренная** назъбена летва, зъбна рейка
~, **запóрная** задържаща планка; насрещна пластинка *(за влизане на езичето и лоста на бравата)*
~, **зубчáтая** зъбна рейка
~, **игóльная** иглена планка
~, **игóльчатая** *вж.* **плáнка, игóльная**
~, **изоляциóнная** изолационна плочка [планка]
~, **кéгельная** *полигр.* кегелна [конусна] планка
~, **ки́повая** кипова планка
~, **клёммная** *вж.* **плáнка, зажимнáя**
~, **кольцевáя** *текст.* плоча за гривните, рингова плоча
~, **контáктная** контактна планка
~, **крепёжная** планка [летва, дъсчица] за укрепване
~, **лицевáя** *вж.* **плáнка, нали́чная**
~, **масломéрная** *авто* масломерна пръчка *(за двигател)*
~, **нали́чная** шилд *(на брава за врата)*
~, **направля́ющая** направляваща планка [ивица]
~, **нитевóдная** *текст.* нишковидна планка
~, **предохрани́тельная** предпазителна планка [пластина]

~, **прижимна́я** притискаща планка, притискателна летва
~, **разправи́тельная** *текст.* разширител; цяп
~, **соедини́тельная** съединителна планка
~, **сто́порная** затваряща [задържаща, запъвателна] планка, осигурителна планка
~, **стыкова́я** челна планка
~, **упо́рная** опорна планка [плочка]
~, **фрикцио́нная** фрикционна [триеща] планка
планови́к *м* плановик
пла́новость *ж* плановост
пла́новый планов
планогра́мма *ж* планограма
планоме́рность *ж* планомерност
планоме́рный планомерен
планта́ж *м с.ст.* риголване, дълбоко прекопаване *(до 70—100 см)*, плантаж
планта́ция *ж с.ст.* плантация
~, **ро́зовая** розова градина [плантация]
плантирмаши́на уред за определяне центъра на отвор *(в часовникарството)*
планша́йба *ж* планшайба, четиричелюстен патронник
~, **кольцева́я** пръстеновидна шайба
~, **перехо́дная** проходна планшайба *(с отвор в средата)*
~, **поводко́вая** планшайба за работа със сърце
~, **самоцентри́рующаяся** самоцентрираща се планшайба
планше́т *м* 1. планшет *(дъска за чертане)* 2. мензулен план [планшет]
планши́р *м кораб.* планшир, планцер, перило
пласт *м* пласт, слой
~, **вертика́льный** вертикален пласт
~, **водоно́сный** водоносен пласт
~, **га́зовый** газов пласт
~ **газоно́сный** газоносен пласт
~, **гла́вный** главен пласт
~, **горизонта́льный** хоризонтален пласт
~, **забро́шенный** отхвърлен пласт; изоставен пласт
~, **золотоно́сный** златоносен пласт
~, **каменноу́гольный** каменовъглен пласт
~, **круто́й** стръмен пласт
~, **маломо́щный** *вж.* **пласт, то́нкий**
~, **мо́щный** мощен [дебел] пласт
~, **накло́нный** наклонен пласт
~, **нефтяно́й** нефтен пласт
~, **нефтено́сный** нефтеносен [нефтен] пласт
~, **па́дающий** падащ [наклонен надолу] пласт
~, **подрабо́танный** подработен пласт
~, **подстила́ющий** долен пласт
~, **поло́гий** *вж.* **пласт, пологопа́дающий**
~, **пологопа́дающий** полегатозападащ пласт *(с наклон под 30°)*
~, **ру́дный** руден пласт
~, **соляно́й** солен пласт
~, **стоя́щий** изправен [стоящ] пласт
~, **то́нкий** тънък пласт
~, **у́гольный** въглищен пласт, пласт от въглища
пла́стик *м* пластмаса, пластична маса
~, **акри́ловый** акрилова пластмаса
~, **поливинхлори́дный** поливинилхлоридна пластмаса
~, **слои́стый** слоиста [на пластове] пластмаса
~, **термопласти́чный** термопластична пластмаса
~, **термореакти́вный** термореактивна пластмаса
пластика́т *м* пластикат, пластифициран каучук, пластифицирана пластмаса
пластика́тор *м* пластикатор *(машина)*, месачка *(за суров каучук)*
пластика́ция *ж* пластикация, месене; омекчаване *(на каучук)*
пла́стики *мн* пластики
пластили́н *м* пластилин, моделен восък
пластиме́нт *м* пластимент, пластификатор
пласти́на *ж* 1. плоча, пластина 2. *дърв.* талпа, дебела дъска; половяк *(наполовин разбичена обла греда)*
~, **аккумуля́торная** акумулаторна плоча
~, **ано́дная** анодна плоча [пластина]
~, **биметалли́ческая** биметална пластина
~, **выдвижна́я** сменяема пластинка
~ **заземле́ния** *радио* заземителна плоча, плоча за заземяване
~, **зубча́тая** зъбна пластина [плоча]
~, **интерференцио́нная** интерференционна пластина
~, **ква́рцевая** кварцова пластина
~, **колле́кторная** *ел.* колекторна ламела [пластина]
~ **конденса́тора** пластина на кондензатора
~, **конта́ктная** *ел.* контактна пластина [плоча, ламела]
~, **лучеобразу́ющая** *радио* лъчеобразуваща [излъчваща] пластина [плоча]
~, **отклоня́ющая** отклоняваща плоча [пластина]
~, **отрица́тельная** отрицателна плоча [пластина]
~, **офсе́тная** *полигр.* офсетна пластина [плоча]
~, **охлажда́ющая** охлаждаща [охладителна] плоча
~, **положи́тельная** положителна плоча [пластина]
~ **прерыва́теля** подвижен диск [подвижна плоча] на прекъсвач
~, **райбе́стовая** феродова пластина [плоча]
~, **светочувстви́тельная** светлочувствителна плоча
~, **сигна́льная** сигнална плоча [пластина]
~, **стереоти́пная** *полигр.* стереотипна пластина [плоча]
~, **цинкогра́фская** *полигр.* цинкографска пластина [плоча] *(за направа на клишета)*
пласти́нка *ж* пластинка, пластина, плочка
~, **вибри́рующая** вибрираща пластинка
~, **граммофо́нная** грамофонна плоча
~, **долгоигра́ющая** дългосвиреща плоча
~ **из быстроре́жущей ста́ли** пластинка от бързорежеща стомана
~ **из твёрдого спла́ва** твърдосплавна (режеща) пластинка
~, **ква́рцевая** кварцова пластинка
~, **керами́ческая** керамична пластинка
~, **наварна́я** заварена пластинка

~, **негати́вная** *кфт.* негативна плака
~, **ре́жущая** режеща пластинка
~, **рентге́новская** рентгенова плака
~, **светочувстви́тельная** светочувствителна плака
~, **фотографи́ческая** фотографска плака
пластинкодержа́тель *м кфт.* държател на плаки *(плочи)*
пласти́нник *м вж.* **пласти́на**
пласти́нчатый пластинчат, плочест, с плочки
пластифика́тор *м* пластификатор, омекчител
пластифика́ция *ж* пластификация, омекчаване, придаване на пластични свойства *(напр. на каучук)*
пластифици́рование *с вж.* **пластифика́ция**
пластифици́рованный пластифициран, омекчен
пластифици́ровать пластифицирам, омекчавам, придавам пластични свойства
пласти́ческий пластичен
пласти́чность *ж* пластичност
пласти́чный пластичен
пласткóжа *ж* изкуствена кожа
пластма́сса *ж* пластмаса
~, **композицио́нная** композиционна [сложна] пластмаса
~, **литьева́я** пластмаса за леене, леярска пластмаса
~, **микропо́ристая** микропореста пластмаса
~, **проводя́щая** проводима пластмаса
~, **слои́стая** слоеста [пластова] пластмаса
~, **терми́ческая** термична пластмаса
~, **термопласти́чная** термопластична пластмаса
~, **термореакти́вная** термореактивна пластмаса
~, **цветна́я** цветна пластмаса
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационна пластмаса
~, **эпокси́дная** епоксидна пластмаса
пластма́ссовый пластмасов, (изработен) от пластмаса
пластово́й на пластове
пласто́граф *м* пластограф
пласто́метр *м* пластометър
пластообра́зный пластообразен
пла́стырь *м кораб.* пластир *(временна кръпка върху пробито място на кораб)*
пласть *ж дърв.* широка страна *(на дъска)*
пла́та *ж* 1. заплащане, възнаграждение 2. плоча, пластина, плака
~, **акко́рдная** заплащане на акорд
~, **за́работная** работна заплата, трудово възнаграждение
~, **изоляцио́нная** изолационна плоча
~ **интегра́льной схе́мы** планка [плака] с интегрална схема
~, **микромо́дульная** *радио* микромодулна планка [плака]
~ **микросхе́мы** плака на микросхема
~, **монта́жная** монтажна плоча [плака]
~, **печа́тная** печатна плака
~ **печа́тного монтажа́** плака за печатан монтаж
~ **повреме́нная** повременно заплащане
~, **подённая** надница, дневно заплащане
~, **премиа́льная** премиално възнаграждение
~, **прогресси́вная** прогресивно заплащане
~, **сде́льная** сделно заплащане, заплащане на парче
~, **тари́фная** тарифно заплащане
платёж *м* плащане, заплащане
платежеспосо́бность *ж* платежоспособност
платёжный платежен
плате́льщик *м* платец
пла́тик *м* 1. *дърв.* вътрешен кант *(на рамка)* 2. плоча; стена
пла́тина *ж* 1. платина 2. *текст.* платина *(бримкообразувател в трикотажна машина)*
~, **гу́бчатая** гъбеста платина
~, **кули́рная** *текст.* кулираща платина
~, **отбо́йная** *текст.* изхвърляща платина *(при котонмашини и рундщули)*
~, **распредели́тельная** *текст.* разпределителна платина
~, **сбра́сывательная** *вж.* **пла́тина, отбо́йная**
~, **серни́стая** платинов дисулфид
~, **хло́ристая** платинов хлорид
~, **хло́рная** платинов четирихлорид
~, **циа́нистая** платинов цианид
платина́т *м* платинат
платини́ровать нанасям платиново покритие, платинирам
платини́т *м* платинит *(легирана стомана, съдържаща 46—48% никел)*
пла́тиновый платинов, от платина
платинодержа́тель *м текст.* платинодържач
платиро́вка *ж текст.* платиране
~, **гла́дкая** *текст.* гладко платиране
плато́ *с* плато
плато́к *м* кърпа, забрадка
~, **головно́й** кърпа за глава
платфо́рма *ж* 1. платформа, площадка 2. платформа *(открита товарна кола или вагон)* 3. *жп.* рампа; перон
~, **безбортова́я** *жп.* безбортова платформа, безбортова рампа
~, **бортова́я** *жп.* бортова платформа [рампа]
~, **весова́я** платформа-кантар
~, **грузова́я** товарна платформа
~, **железнодоро́жная** железопътна платформа
~, **монта́жная** монтажна платформа [площадка]
~, **опроки́дывающаяся** сбръщаща се платформа, саморазтоварваща се платформа
~, **пассажи́рская** *жп.* пътническа платформа, перон
~, **погру́зочная** *жп.* товарачна платформа, рампа
~, **саморазгружа́ющаяся** саморазтоварваща се платформа
~, **самохо́дная** самоходна платформа
~, **сортиро́вочная** *жп.* разпределителна рампа
~, **това́рная** *жп.* товарна платформа, товарна рампа
~, **тра́версная** транспортна платформа, трансбордер
пла́тье, *с* **гото́вое** конфекция, готови дрехи

плафо́н *м* 1. плафониера, таванно стенно осветително тяло, таванен стенен осветител 2. орнаментиран таван плафон
плац *м* площадка; място
плацка́рта *ж* плацкарта *(билет за запазено място във влак)*
пла́шка *ж* плашка, флашка, челюст
~, **винторе́зная** винторезна плашка, резбонарезна плашка
~, **ди́сковая** дискова плашка
~, **квадра́тная** квадратна плашка
~, **клу́пповая** плашка за ръчно винтонарязване
~ **к резьбонарезно́й голо́вке** плашка *(кръгла или призматична)* за резбонарезна глава
~, **кру́глая** кръгла плашка
~ **к слеса́рному клу́пу** челюстна раздвижна плашка за винтонарезна дъска
~, **маши́нная** плашка за машинно обработване
~, **накатна́я** плашка за валцоване на резба, валцоваща плашка [ролка]
~, **неразрезна́я** непрорязана плашка
~, **призмати́ческая** призматична плашка
~, **радиа́льная** радиална плашка
~, **раздвижна́я** челюстна [раздвижна] плашка
~, **разрезна́я** прорязана плашка, плашка с прорез
~, **резьбоната́тная** плашка за валцоване на резба
~, **тангенциа́льная** тангенциална плашка
~, **труборе́зная** плашка за тръбна резба
~, **це́льная** *вж.* **пла́шка, неразре́зная**
~, **чернова́я** плашка за черново предварително нарязване
~, **чистова́я** плашка за окончателно нарязване
~, **шестигра́нная** шестоъгълна плашка
плашкодержа́тель *м* плашкодържач
плашко́ут *м* понтон; плоскодънен шлеп
плашмя́ легнало (върху широката си страна)
плащ *м* наметало, пелерина, мантия, мушама, шушлек
пле́йнер *м стр.* равняч, пътестроителна машина
плейстоце́н *м геол.* плейстоцен *(средната от трите епохи на квартернера)*
плексигла́с *м* плексиглас *(нечупливо органично стъкло)*
пле́на *ж вж.* **плёнка**
плёнка *ж* 1. ципа, филм *(тънко покритие)*, кожица 2. *кфт.* филм, лента *(филмова)*
~, **безопа́сная** *кфт.* негорял филм
~, **га́зовая** газов слой, газов филм
~, **диффузио́нная** дифузионен слой
~, **жи́дкостная** течен филм [слой]
~, **защи́тная** защитен филм [слой]
~, **кату́шечная** *кфт.* филм за касети
~, **магни́тная** магнитен слой
~, **магнитофо́нная** магнитофонна лента
~, **ма́сленая** маслен слой, маслен филм
~, **металлизи́рованная** метализиран слой [пласт]
~, **металли́ческая** метален слой [пласт]
~, **монокристалли́ческая** монокристален слой [пласт]
~, **мономолекуля́рная** мономолекулен слой [филм]
~, **негати́вная** *кфт.* негативен филм
~, **обрати́мая** *кфт.* обратим филм
~, **о́кисная** окисен слой, окисна корица [покривка]
~, **панхромати́ческая** *кфт.* панхроматичен филм
~, **пассиви́рующая** пасивиращ слой, пасивиращо покритие
~, **пове́рхностная** повърхностен слой, повърхностна корица [покривка]
~, **пове́рхностно акти́вная** повърхностно активен слой [филм]
~, **позити́вная** *кфт.* позитивен филм
~, **полиэтиле́новая** полиетиленов слой [филм] полиетиленова корица
~, **полупроводя́щая** полупроводеща корица, полупроводещ слой
~, **проводя́щая** проводещ слой [филм], проводеща покривка [филм]
~, **противоорео́льная** *кфт.* противоореолен филм
~, **рентге́новская** рентгенов филм
~, **сверхпроводя́щая** свръхпроводещ слой [филм], свръхпроводеща покривка
~, **сма́зочная** маслен [мазилен] слой
~, **токопроводя́щая** токопроводещ слой[филм] токопроводеща корица
~, **ферромагни́тная** феромагнитна лента
~, **фотографи́ческая** *кфт.* фотографски филм
~, **цветна́я** *кфт.* цветен филм
~, **чёрно-бе́лая** *кфт.* черно-бял филм
~, **экспони́рованная** *кфт.* експониран филм
плёнкообразова́ние *с* образуване на слой, филм *или* ципа
плёнкообразова́тель *м* образовател на слой, филм *или* ципа
плёночный слоест, филмов, ципест
пле́ны *мн* 1. петна; кори от окиси, като дефект в метален блок 2. подкожушване *(дефект в отливката)*
плеона́ст *м минер.* плеонаст, цейлонит *(естествен магнезиево-желязо-алуминиев окис)*
плеохрои́зм *м опт.* плеохроизъм, многоцветност
плёс *м* 1. еднообразен плавателен участък от река между две точки с различен режим на плаване 2. широко водно пространство между острови
плесси́т *м минер.* плесит
пле́сень *ж* плесен, мухъл
плесневе́ние *с* плесенясване, мухлясване
пле́сневеть плесенясвам, мухлясвам
плеснево́й пораждам плесен [мухъл], плесенен
плете́льный плетачен
плете́льщик *м* плетач
плете́ние *с* 1. плетене; 2. плетиво 3. плетка
плетёный плетен, изплетен
плете́нь *м* плет, плетня *(за укрепване на откоси и пр.)*
плехт *м* дясна котва на кораб
плечево́й раменен

плечó *с* 1. рамо, коляно, лост 2. *ел.* конник, мостче
~ **амортизáтора** лост на амортисьор
~ **вибрáтора** *радио* лост [рамо] на вибратор
~ **колéнчатого вáла** рамо на колянов вал
~ **кривошúпа** рамо [коляно] на кривошип
~ **мостá** *ел.* рамо на електрически мост от съпротивление
~ **мóстика** *ел.* конник, мостче *(на електроизмервателен мост)*
~ **рычагá** рамо на лост
~ **сúлы** рамо на сила
~, **тя́говое** тягово рамо
плúнсбах *м геол.* плинсбах
плинт *м* 1. основа [долна част] на базата на колона 2. перваз *(за закриване отвора между пода и стената)* 3. цокъл
плинтóвка *ж* опервазване *(на камък)*
плúнтус *м* перваз, мозаичен перваз; цокъл [ивица в зид]; *вж.* **плинт**
плúнфа *ж* квадратна тухла; плинфа
плиотрóн *м радио* плиотрон. транзисторен генератор
плиоцéн *м геол.* плиоцен
плиоцéновый плиоценов
плис *м* памучно кадифе
плúсовый направен от памучно кадифе
плиссé *м текст.* плисе
плиссúрованный плисиран
плиссирóвка *ж* плисиране
плитá *ж* 1. плоча *(от камък или метал)* 2. основа на машина 3. готварска печка
~, **áнкерная** анкерна плоча, подложна плоча
~, **арматýрная** арматурна плоча
~, **армúрованная** армирана плоча
~, **армопенобетóнная** армопенобетонна плоча
~, **армоцемéнтная** армирана циментова плоча
~, **асбестоцемéнтная** асбестоциментова плоча
~, **бáзовая** основна [базова] плоча
~, **броневáя** *воен.* бронева плоча, броня
~, **водобóйная** водсбойна плоча
~, **гáзовая** газова *(кухненска)* печка
~, **гáзовая двухконфóрочная** газова печка с две колела *(на плочата)*
~, **гúпсовая** гипсова плоча
~, **гипсоволокнúстая** гипсовлакнеста плоча
~, **гипсолúтовая** гипсолята плоча, лята от гипс плоча
~, **гипсошлáковая** гипсошлакова плоча
~, **двухсторóнняя, модéльная** *леяр.* двустранна моделна плоча
~, **дóнная** дънна плоча, опорна плоча
~, **древесноволокнúстая** дървесновлакнеста плоча
~, **железобетóнная** стоманобетонна [железобетонна] плоча
~, **защемлённая** притискаща плоча
~ **звукоизоляциóнная** звукоизолационна плоча
~, **изоляциóнная** изолационна плоча
~, **карнúзная** корнизна плоча
~, **консóльная** конзолна плоча
~, **конфóрочная** печка *(кухненска)* с колело на плочата
~, **колосникóвая** скарна плоча, скарник
~, **кондýкторная** водеща [направляваща] плоча; плоча с водещи отвори
~, **контрóльная** контролна плоча
~, **крóвельная** покривна плоча
~, **ксилолúтовая** ксилолитова плоча
~, **кýхонная** кухненска електрическа печка
~, **легкобетóнная** лекобетонна плоча
~, **лицевáя** челна [лицева] плоча
~, **магнúтная** *маш.* магнитна плоча
~, **многопролётная** *стр.* многоподпорна плоча
~, **модéльная** *леяр.* моделна плоча
~, **монтáжная** монтажна плоча
~, **надкапитéльная** *стр.* надкапителна плоча
~, **нажимнáя** натискателна [притискателна] плоча
~, **облицóвочная** облицовъчна плоча
~ **-оболóчка** *стр.* 1. плоча-черупка 2. кофражна стоманобетонна плоча
~, **огневáя** огнева плоча
~, **однопролётная** *стр.* плоча на две опори
~, **односторóнняя** *леяр.* едностранна *(моделна)* плоча
~, **опóрная** *стр.* опорна плоча; лагерна плоча [лагер] на мост
~, **основнáя** *стр.* фундаментна [опорна] плоча
~, **отбóйная** ударна плоча
~, **откиднáя** 1. отместваща се плоча, подвижна плоча 2. подвижен скарник
~, **отражáющая** отразяваща плоча
~, **пемзобетóнная** пемзобетонна плоча
~, **перекрывáющая** покриваща плоча
~, **перекры́тия** опорна плоча за настилане на под
~, **повéрочная** контролна [проверочна, уравнителна] плоча
~, **поворóтная** въртяща се плоча
~, **поддéрживающая** поддържаща плоча
~, **подколóнная** подколонна плоча; цокълна плоча
~, **подмодéльная** *леяр.* подмоделна плоча
~, **пóдовая** подова плоча
~, **подокóнная** подпрозоречна плоча
~, **подопóчная** подкасова плоча
~, **подпрéссовочная** пресова плоча
~, **подфéрменная** *стр.* подфермена плоча
~, **подштáмповая** подщампова плоча
~, **подъёмная** повдигаща се плоча; плоча за повдигане
~, **полирóвочная** полировъчна плоча
~, **правúльная** изравнителна [рихтовъчна] плоча
~, **прессовáльная** пресовъчна плоча
~, **притúрочная** притирна плоча, плоча за притриване
~, **провéрочная** *вж.* **плúта, повéрочная**
~, **протя́жная** протяжна плоча, плоча за протягане
~, **протя́жная, модéльная** моделна изтегляща плоча
~, **разделúтельная** разделителна плоча
~, **размéточная** трасажна плоча [маса], плоча за очертаване
~, **распóрная** разпъваща плоча
~, **ребрúстая** ребрена плоча, плоча с ребра

~, **реверси́вная** реверсивна [сбръщаща се] плоча *(напр. моделна обръщаща се плоча в леярството)*
~, **рифлёная** рифелсва плоча [ламарина]
~, **рихтова́льная** *вж.* **плита́, пра́вильная**
~, **рихто́вочная** *вж.* **плита́, пра́вильная**
~, **сбо́рочная** монтажна плсча
~, **свобо́дно опёртая** *стр.* свсбодно подпряна плоча
~, **сле́сарная** шлосерска плоча
~ **-спу́тник** *маш.* плоча-спътник, плоча-носач *(на обработвания детайл)*
~, **стенова́я** *стр.* стенна плоча, плоча за стена
~, **стереоти́пная** *полигр.* стереотипна плоча
~, **столя́рная** дървесна плсскост
~, **суши́льная** сушилна плоча
~, **термоизоляцио́нная** термоизолационна плоча
~, **трамбо́вочная** трамбовъчна плоча
~, **тротуа́рная** тротсарна плоча
~, **упо́рная** ограничителна опорна плоча
~, **формо́вочная** *леяр.* формовъчна плоча
~, **фунда́ментная** 1. *стр.* фунламентна [основна] плоча 2. основна плоча *(на лагер)*
~, **футеро́вочная** плоча за *(огнеустойчива)* облицсвка [сбзижлане]; огнеvстойчива плоча
~, **холоди́льная** охладителна плоча
~, **цеме́нтная** циментсва плсча
~, **цо́кольная** *вж.* **плита́, подколо́нная**
~ **шта́мпа, ве́рхняя** горна плоча на щампа
~ **шта́мпа, ни́жняя** долна плсча на щампа
~, **щёковая** челюстна плоча *(на каменотрошачка)*
~, **электри́ческая** 1. електрическа печка *или* котлон 2. електронагревателна плоча
~, **электромагни́тная** електромагнитна плоча
пли́тка *ж* 1. плочка 2. малка кухненска печка 3. електрически котлон
~, **га́зовая** газова *(малка)* печка
~, **измери́тельная** измервателна плочка, плосък калибър
~, **кали́берная** *вж.* **пли́тка, измери́тельная**
~, **контро́льная** контролна плочка
~, **кро́вельная** *стр.* плочка за покрив, покривна плочка
~, **ку́хонная** кухненска [готварска] *(малка)* печка
~, **мери́тельная** *вж.* **пли́тка, измери́тельная**
~, **облицо́вочная** облицовъчна плочка
~, **отбо́йная** *вж.* **пли́тка отбо́я**
~ **отбо́я** *текст.* изхвърляща плочка
~, **пло́ско-паралле́льная** плоскопаралелна гранична мярка, измервателна плочка
~, **углова́я** ъглова плочка, ъглов шаблон
~, **электри́ческая** електрически котлон, електрическа *(малка)* печка
~, **эталóнная** еталонна плочка
пли́тки *мн (измервателни)* плочки, плоскопаралелни гранични [краищни] мерки
пли́тный плочест
пли́точный плочков, от [на] плочки
плитня́к *м* плочест камък, плочник
плитоба́лка *ж стр.* плочогреда
плица *ж кораб.* лопата *(на гребно колело)*
плодово́д *м* овощар
плодоме́лка *ж* мелачка за плодове, плодомелачка
плодомо́йка *ж* измиване на плодове
плодоснима́тель *м* плодсберачка *(устройство)*
плодосуши́лка *ж (плодо)* сушилка, сушилка *(за плсдсве и зеленчуци)*
плодосуши́льня *ж* сушилня *(помещение за сушене на плсдове и зеленчуци)*
плое́ние *с* диплене; сгъване *(на дипли с клещи)*
плоёный надиплсн, нагънат
пло́йка *ж геол.* микрогънка
пло́йчатость *ж геол.* микронагънатост [набръчканост]
пло́йчатый микронагънат
пло́мба *ж* пломба *(олсвен печат)*
пломби́р *м* клещи за поставяне на пломби
пломбирова́ние *с* пломбиране, поставяне на пломби
пломбирова́ть пломбирам, слагам пломба
пломбиро́вка *ж* пломбиране
пло́ские кривы́е равнинни криви
пло́ский равнинен; плосък
пло́ско-во́гнутый плоско-вдлъбнат
пло́ско-вы́пуклый плоско-изпъкнал
плоского́рье *с* плато *(планинско)*
плоскогу́бцы *мн* плоски клещи, клещи с плоски челюсти
~ **бокоре́зы** плоски клещи-секач
~, **комбини́рованные** комбинирани плоски клещи
~, **просты́е** обикновени плоски клещи
~, **универса́льные** универсални плоски клещи
плоскодо́нный плоскодънен, с плоско дъно
пло́ско-паралле́льность *ж* плоско-успоредност
плоскопаралле́льный плоскопаралелен [плоскоуспореден]
плоскополяризо́ванный *плоскополяризиран*
плоскоре́з *м с.ст.* двустранен култиваторен лемеж
плоскостно́й равнинен
пло́скость *ж* равнина, плоскост
~, **аксонометри́ческая** *маш.* аксонометрична равнина
~, **бокова́я** челна плоскост; странична равнина; *мат. (в дескриптивната — помощна равнина)*
~, **вертика́льная** вертикална равнина
~ **вертика́льного разре́за** равнина на вертикален разрез, вертикално сечение
~, **визи́рная** *вж.* **пло́скость, визи́рования**
~ **визи́рования** плоскост на визиране
~ **враще́ния** *мат.* равнина на въртене
~, **гла́вная** главна равнина
~, **горизонта́льная** хоризонтална равнина
~, **двойнико́вая** *крист.* равнина на срастване
~, **диаметра́льная** диаметрална плоскост, диаметрална равнина *(на кораба)*
~, **дислокацио́нная** дислокационна плоскост
~ **зацепле́ния** равнина[плоскост] на зацепване
~ **изло́ма** плоскост на счупването [на лома]
~ **изображе́ния** плоскост на образа
~, **каса́тельная** *мат.* допирателна равнина
~ **колеба́ния** равнина на трептения
~, **ко́мплексная** комплексна равнина

~ ко́мплексных часто́т *радио* равнина на комплексната честота
~ координа́т кординатна равнина
~, лучева́я радиална [лъчева] равнина
~, накло́нная наклонена [наведена] равнина
~, норма́льная *мат.* нормална равнина
~, нулева́я нулева равнина
~, осева́я осова равнина
~, основна́я основна равнина
~, отве́сная отвесна равнина
~ отраже́ния плоскост на отражението
~ паде́ния плоскост на падането
~ паде́ния волн *радио* равнина на падане на вълните
~, перпендикуля́рная перпендикулярна равнина
~ поляриза́ции плоскост на поляризацията
~ плавле́ния повърхнина на топене
~, попере́чная напречна равнина
~ преломле́ния плоскост [равнина] на рефракция
~ прое́кции проекционна равнина, равнина на проекцията
~, про́фильная профилна повърхнина
~ разъёма делителна [разделителна] плоскост
~ ре́зания равнина на рязане
~ сдви́га повърхнина [плоскост] на преплъзването
~, секу́щая секуща равнина
~ сече́ния равнина на сечението
~ симме́трии равнина на симетрията; равнина спрямо която са симетрични две точки, фигури *или* тела
~ скольже́ния равнина на плъзгането
~, соприкаса́ющаяся допирателна плоскост
~ сре́за равнина на срязването
~, стыкова́я челна повърхнина [плоскост]
~, фока́льная фокална плоскост
~, фронта́льная фронтална равнина
~, экваториа́льная екваториална равнина

плот *м* сал

плоти́на *ж* язовирна стена; бент, яз, бараж
~, а́рочная дъгова язовирна стена
~, а́рочно-гравитацио́нная дъгово-гравитачна язовирна стена, дъгово-тежестна язовирна стена
~, бето́нная бетонна язовирна стена
~, бреве́нчатая щитова́я дървен яз; гредова язовирна стена с плосък савак
~, вальцо́вая язовирна стена с валцови затвори
~, водозабо́рная водоотвеждащ яз
~, водоподъёмная бараж
~, водосбро́сная язовирна стена със страничен изпускател [преливник]
~, водосливна́я преливна язовирна стена, язовирна стена с преливник
~, водоспускна́я язовирна стена с дънен изпускател
~, водохрани́лищная водозапазваща язовирна стена
~, высо́тная висока язовирна стена
~, до́нная язовирна стена с дънен изпускател; *вж.* **плоти́на, водоспускна́я**
~, габио́нная габионна язовирна стена, габионен яз [бараж]
~, глуха́я язовирна стена без преливник
~, гравитацио́нная тежестна [масивна, гравитачна] язовирна стена
~, гравитацио́нно-а́рочная дъгова масивна [тежестна гравитачна] язовирна стена
~, доща́тая дъсчен бараж [яз]
~, железобето́нная стоманобетонна язовирна стена
~, землянáя земнонасипна язовирна стена
~, ка́менная каменна [каменно-блокова] язовирна стена
~, каменнонабро́сная каменнонасипна язовирна стена
~, контрфо́рсная контрафорсна язовирна стена
~, масси́вная *вж.* **плоти́на, гравитацио́нная**
~, масси́вно-контрафо́рсная масивно-контрафорсна язовирна стена
~, металли́ческая метална язовирна стена
~, многоа́рочная многодъгова язовирна стена
~, набро́сная каменнонасипна язовирна стена
~, намывна́я намивна [наносна] язовирна стена
~, насыпна́я насипна язовирна стена
~, низконапо́рная нисконапорна язовирна стена, язовирна стена с ниско налягане
~, основна́я основна язовирна стена
~, отводна́я водоотводен бараж [яз]
~, полунамывна́я полунамивна [полунаносна] язовирна стена
~, попере́чная напречен бараж [яз]
~, разбо́рная разглобяем бараж
~, ря́жевая скарна [сандъчно-скарова] язовирна стена
~, сва́йно-забо́рчатая пилотопреграден бараж [яз]
~ с опускны́м затво́ром язовирна стена със спускащ се затвор
~ с сегме́нтными затво́рами язовирна стена със сегментни затвори
~ с се́кторным затво́ром язовирна стена със секторен затвор
~ сухо́й кла́дки язовирна стена [бараж] със суха зидария
~ с шандо́рными затво́рами язовирна стена с шандорни [прагови] затвори
~ с што́рным затво́ром язовирна стена с щорен [завесен] затвор
~, фаши́нная фашинна язовирна стена *(изградена от свързки от прътове и земя)*
~, щитова́я язовирна стена с плосък савак [затвор], савачна язовирна стена

плотинострое́ние *с* язовиростроене

пло́тник *м (строителен)* дърводелец

пло́тничий *вж.* **пло́тничный**

пло́тницкий строително-дърводелски

плотноме́р *м* плътномер, уред за измерване на плътност
~, бесконта́ктный безконтактен плътномер
~, весово́й теглевен плътномер
~, динами́ческий динамичен плътномер
~, стати́ческий статичен плътномер

пло́тно-скру́ченный силно усукан

плотно-прочный здравоплътен *(напр. за нишкови връзки)*
плотность *ж* плътност, гъстота
~ **анодного тока** плътност на анодния ток
~ **бёрда** *текст.* гъстота на бърдо
~ **воздуха** плътност [гъстота] на въздуха
~ **движения** *авто* интензивност на (авто) движението
~ **заряда** *ел.* плътност на заряд [товар]
~ **заряда, объёмная** обемна плътност на заряд [товар]
~ **застройки** гъстота на застрояване *(напр. в населено място)*
~ **излучения** плътност на излъчването
~ **ионизации** плътност на йонизацията
~ **ионов** плътност на йоните
~, **кажущаяся** привидна плътност
~, **линейная** линейна плътност
~ **магнитного потока** плътност на магнитния поток
~ **мощности** плътност на мощността, мощностна плътност
~ **мощности, объёмная** обемна плътност на мощността
~ **населения** плътност [гъстота] на населението
~ **набивки** *леяр.* плътност [уплътненост] на формовъчна смес
~ **негатива** *кфт.* плътност на негатива
~, **оптическая** оптическа плътност
~ **основы** *текст.* гъстота на основата
~ **отливки** *леяр.* плътност [непропускливост] на отливката
~, **относительная** относителна плътност
~ **плазмы** плътност на плазмата
~ **потока** плътност на потока
~ **решётки** *радио* плътност на решетката
~ **силовых линий поля** плътност на силовите линии на полето
~ **тока** *ел.* плътност [гъстота] на ток
~, **удельная** специфична плътност
~ **электронного потока** плътност на електронния поток
~ **электронов** плътност на електроните
плотнеупакованный опакован плътно
плотный плътен
плотоход *м* шлюз за пропускане на салове
плохопроводящий *ел.* който е с малка проводимост
площадка *ж* площадка; платформа
~, **вагонная** вагонна площадка
~, **весовая** теглителна площадка, площадка за теглене [измерване на тегла]
~, **выгрузочная** площадка за разтоварване
~, **выгульная** площадка *(на открито)* за хранене и отглеждане на добитък
~, **выпускная** *мет.* площадка за изпускане [източване] *(напр. на течен метал)*
~, **выставочная** площадка за поставяне на *(изпечени)* тухли
~, **горновая** *мет.* огнищна площадка
~, **загрузочная** площадка за пълнене [натоварване]
~, **заливочная** *леяр.* площадка за заливане на формите
~, **колошниковая** около гърлена площадка на висока пещ
~, **лестничная** стълбищна площадка
~, **междумаршевая** междураменна стълбищна площадка
~, **метеорологическая** площадка за *(извършване)* метеорологически наблюдения
~, **моечная** площадка за миене
~, **монтажная** монтажна площадка
~, **откидная** *жп.* площадка *(подвижна)* на вагон
~, **переходная** преходна площадка
~, **подферменная** *стр.* подфермова площадка *(върху която се поставят устоите на мост и пр.)*
~, **погрузочная** товарачна площадка [платформа], площадка за товарене
~, **посадочная** *ав.* площадка за кацане *(на самолет)*
~, **рабочая** работна площадка
~, **разгрузочная** разтоварвъчна площадка, площадка за разтоварване; *жп.* площадка-рампа
~, **спортивная** спортна [физкултурна] площадка
~, **строительная** строителна площадка
~, **тормозная** *жп.* спирачна площадка [платформа]
~, **упругая** *жп.* гъвкава площадка *(на пътнически вагон)*
площадь *ж* 1. лице, площ 2. площад
~, **активная** активна площ
~, **вертикальная** вертикална площ
~, **водосборная** водосборна зона
~, **габаритная** контурна площ
~ **диаграммы** площ [лице] на диаграма
~, **жилая** жилищна площ
~ **заряда, поверхностная** *ел.* повърхностна площ на заряд [товар]
~ **застройки** застрояванa площ, застроена площ
~ **изображения** *тлв.* площ [лице] на изображението
~ **испарения** площ на изпарението, изпарителна площ
~ **контакта** контактна площ [повърхност], площ на контактуване
~, **контактная** 1. контактна повърхност 2. контактно петно
~, **кристаллографическая** кристалографска стена
~ **крыла** площ на крилото, крилна площ
~ **лучеиспускания** лъчеизпускателна [радиационна] площ
~, **меридиональная** меридионална площ
~, **моментная** *мех.* площ на моментите
~ **нагрева** нагревна площ [повърхнина]
~ **напластования** площ на напластяване
~, **несущая** носеща площ
~, **опорная** опорна повърхнина
~, **осевая** *геол.* осова площ
~, **основная** основна площ
~, **параметрическая** *крист.* параметрична площ

~, **пáрусности** площ на парусност [ветрилна площ] на кораба
~, **полéзная** полезна площ
~, **подкрáновая** подкранова площ
~ **поперéчного сечéния** лице [площ] на напречното сечение
~, **посевнáя** посявна площ
~, **произвóдственная** производствена площ
~, **склáдочная** складова площ
~, **рабóчая** работна площ
~ **рассéивания** площ на разсейването
~ **рéзания** повърхност на рязане
~ **сбрóса** площ на разсед
~ **сдвúга** повърхност на плъзгане [преплъзване]
~, **секториáльная** лице на сектор
~ **сечéния** лице [площ] на сечение
~ **симмéтрии** площ [повърхнина] на симетрия
~ **скольжéния** *вж.* **плóщадь сдвúга**
~ **срéза** повърхност на срязване
~, **фасáдная** фасадна плоскост, фасада
~, **фронтáльная** фронтална [челна] площ
~ **энéргии** площ на енергията
плуг *м* плуг
~, **безотвáльный** плуг без отметателни дъски
~, **безрычáжный** безлостов плуг *(с две плужни тела)*
~ **-бороздодéлатель** плуг-браздообразувач
~, **виногрáдниковый** лозарски плуг
~, **висящий с башмакóм** висящ плуг с пълзец
~, **вы́копочный навеснóй** подкопаващ окачен плуг
~, **гóрный** минен плуг
~, **двухкóрпусный** плуг с две плужни тела, двукорпусен плуг
~, **двухлемéшный** двулемежен плуг, плуг с два лемежа
~, **двухотвáльный** плуг с две отметателни дъски [с двойна отметателна дъска]
~, **дúсковый** дисков плуг
~, **дорóжный** пътен плуг
~, **дренáжный** дренажен плуг
~ **-канавокопáтель** плуг-каналокопач; вадокопачка; каналокопачка
~, **кóнный** конен плуг, плуг с конска тяга
~, **касотóрный** плуг за *(работа в)* наклонени терени
~, **кустáрниковый** плуг за изораване на храсти, храстов плуг
~, **лемéшный** лемежен плуг
~, **луговóй** ливаден плуг
~ **-лущúльник** лющилен плуг, лющилник
~ **-лункодéлатель** плуг-ямкокопач
~, **многокóрпусный** плуг с много плужни тела, многокорпусен плуг
~, **многолемéшный** многолемежен плуг
~, **навеснóй** окачен плуг
~, **оборóтный** обръщателен плуг
~, **отвáльный** плуг с отметателни дъски
~, **передкóвый** колесарков *(конен)* плуг
~, **плантáжный** плуг за дълбоко прекопаване на почвата [за дълбока оран], плуг-риголвач
~, **прицепнóй** прикачен плуг
~, **рáмный** рамков плуг
~, **рúсовый** плуг за оризови поля
~, **ротациóнный** ротационен плуг
~ **-рыхлúтель** плуг-разрохквач
~, **садóвый** овощарски плуг
~, **самохóдный** самоходен плуг
~, **снеговóй** снегориначка
~, **трáкторный** тракторен плуг
~, **ýгольный** въглищен плуг
плужóк *м* лопатка
плýжный плугов
плýнжер *м* плунжер, *(дълго)* бутало
~, **пóлый** кух плунжер *(изработен от отливка)*
~, **сплошнóй** масивен плунжер *(изработен от цяло парче, а не от отливка)*
~, **ступéнчатый** степенен [стъпален] плунжер
плýнжерный плунжерен
плутонúзм *м* плутонизъм
плутóний *м* плутоний
плывýн *м* плавун, плаващ пясък
плювиóграф *м метео* плувограф, самопишещ дъждомер *(уред за отбелязване количеството на валежи)*
плювиóметр *м* дъждомер
плюмбáт *м* плумбат *(сол на оловната киселина)*
плюс *м* плюс
плюсóвка *ж текст.* фулар-машина
~, **красúльная** фулар-машина за багрене, багрилна фулар-машина
плю́совый плюсов; със знак плюс
плюш *м текст.* плюш
плющéние *с* сплескване, разплескване
плющúлка *ж* приспособление за мачкане [разплескване, сплескване, изцеждане], мачкач, притискач, преса
плю́щить сплесквам, разплесквам
пневмáтик *м* пневматична *(външна)* гума *(на велосипед или автомобил)*
пневмáтика *ж* пневматика
пневматúческий пневматичен, пневматически
пневматогéн *м* пневматоген *(дихателен апарат)*
пневматолúз *геол.* пневматолиза
пневмобетóн м пневмобетон
пневмодрéль *ж* пневматична [въздушна] ръчна пробивачка
пневмозолоудалéние *с* пневматично пепелоотстраняване
пневмоинструмéнт *м* пневматичен инструмент, инструмент за *(работа със)* сгъстен въздух
пневмокáр *м* пневмокар
пневмокостю́м *м* пневмокостюм
пневмомéльница *ж* пневматична мелница
пневмопитáтель *м* пневматично [въздушно] захранващо устройство
пневмоподъёмник *м* пневмоповдигач
пневмопрúвод *м* пневматично [въздушно] задвижване
пневмосвáл *м* пневмосвал
пневмосверлó *с* пневматично свредло
пневмосистéма *ж* пневматична система, пневмосистема
пневмотáль *ж* пневматичен повдигач

пневмотеле́жка *ж* количка с пневматично [въздушно] задвижване
пневмото́пка *ж* пневматично огнище; пневматично отопляване
пневмото́рмоз *м* пневматична [въздушна] спирачка
пневмото́рф *м* пневмоторф
пневмотра́нспорт *м* пневмотранспорт
пневмоуправле́ние *с* пневматично [въздушно] командуване [управление]
пневмоцентрализа́ция *ж жп.* пневмоцентрализация
победи́т *м* победит *(твърда сплав със 71 до 97% WC, 3 до 12% Co и в някои марки от 5 до 21% TiC)*
побежа́лость *ж* промяна, менливост на цветовете
побе́лка *ж* варосване, белосване *(напр. сграда)*
~, **известко́вая** варово белосване, варосване
побере́жье *с* крайбрежие
поби́тость *ж* 1. побитост *(напр. на повърхността на детайл)* 2. повреда *(от вятър или градушка за растения)*
побо́чный страничен; вторичен *(напр. продукт)*
повелли́т *м минер.* повелит
пове́рка *ж* проверяване, проверка, контрол
пове́рочный извършен с цел да се провери, контролен
повёрнутый завъртян
повёртывать завъртам, обръщам
пове́рхностно-акти́вный *хим.* повърхностно-активен
пове́рхность *ж мат.* повърхнина, лице, площ; повърхност
~, **абсолю́тно гла́дкая** абсолютно гладка повърхност
~, **абсолю́тно чёрная** абсолютно черна повърхност
~, **адсорби́рующая** адсорбираща повърхност
~, **бокова́я** странична [околна] повърхнина
~, **весьма́ чи́стая** много чиста повърхност, повърхност с клас на грапавост от 10 до 14
~, **ветрова́я** ветрова повърхност, повърхност, върху която действува вятърът
~, **винтова́я** витлова повърхнина
~, **вихрева́я** вихрова повърхност *(на векторното поле)*
~, **вне́шняя** външна повърхност
~, **вну́тренняя** вътрешна повърхност
~, **во́гнутая** вдлъбната повърхност
~, **во́дная** водна повърхност
~ **водонагрева́тельная** *топл.* водонагревателна повърхност *(напр. в котел)*
~, **волнова́я** вълнова площ, вълнова повърхност
~ **во́лны** повърхност на вълната
~ **враще́ния** ротационна повърхнина, повърхнина на въртене
~ **второ́го поря́дка** повърхност от втора степен
~, **вы́пуклая** изпъкнала повърхност
~, **геометри́ческая** геометрическа повърхност
~, **глисси́рующая** глисираща [плъзгаща се] по водата повърхност на хидроплан [глисьор]
~ **горе́ния** повърхност на горенето
~, **грани́чная** гранична повърхност
~, **гру́бая** грубо обработена повърхност, повърхност с клас на грапавост от 1 до 3
~, **де́йствующая** ефективна [действуваща] повърхност
~, **диффузио́нная** дифузионна повърхност
~, **загру́зочная** товарна повърхност
~, **за́дняя** задна повърхност
~, **зажига́тельная** запалителна повърхност
~, **за́мкнутая** затворена повърхност
~ **зацепле́ния** повърхност на зацепване [сцепване]
~ **звуково́й волны́** повърхност на звуковата вълна
~, **земна́я** земна повърхност
~, **зерка́льная** огледална повърхност
~, **змеевико́вая** змеевидна [спирална] нагрявна повърхнина
~ **изло́ма** повърхност на счупване [разрушаване]
~, **излуча́ющая** излъчваща повърхност
~ **изно́са** повърхнина на износването
~, **изостати́ческая** изостатична повърхност
~, **изотерми́ческая** изотермична повърхност
~, **интегра́льная** интегрална повърхнина
~ **испаре́ния** изпарителна повърхност
~ **истира́ния** повърхност на *(износване при)* триене
~, **исхо́дная** изходна [начална] повърхност
~, **ка́рдная** кардна *(иглена)* повърхност
~ **каса́ния** допирна повърхност, повърхност на допиране
~ **каче́ния** повърхнина на търкаляне *(напр. при търкалящи лагери)*
~ **колоснико́вой решётки** скарна повърхност, повърхност на скара
~ **колоснико́вой решётки, поле́зная** активна [полезна] повърхност на скара
~, **кони́ческая** конусна повърхнина
~, **конта́ктная** контактна [допирна] повърхност
~, **криволине́йная** криволинейна повърхнина
~, **лине́йчатая** линейна [повърхност] повърхнина, повърхнина с праволинейна образуваща
~, **лобова́я** челна [фронтална] повърхност
~ **лучи́стого теплообме́на** повърхност на лъчиста топлообмяна
~ **нагре́ва** повърхнина на нагряване, нагрявна повърхнина
~ **нагре́ва, вну́тренняя** вътрешна нагрявна повърхнина
~ **нагре́ва, испари́тельная** изпарителна нагрявна повърхност
~ **нагре́ва, кольцева́я** пръстеновидна нагрявна повърхност
~ **нагре́ва, конвекти́вная** конвективна нагрявна повърхност
~ **нагре́ва котла́** нагрявна повърхност на котел

~ **нагре́ва, радиацио́нная** радиационна нагрявна повърхност
~ **нагре́ва, тру́бчатая** тръбна нагрявна повърхност
~, **нагрева́тельная** нагревателна повърхност
~, **нару́жная** външна повърхност
~, **нелине́йчатая** неправолинейна повърхност, повърхнина с неправолинейна образуваща
~, **несу́щая** *ав.* носеща площ
~, **обраба́тываемая** обработваема повърхнина, повърхнина, която се обработва
~, **обрабо́танная** обработена повърхнина
~, **обратноотража́ющая** обратно отразяваща повърхност
~, **огиба́ющая** обвиваща [обхващаща] повърхност
~, **опо́рная** подпорна повърхност
~, **опти́чески гла́дкая** оптически гладка повърхнина
~, **отража́ющая** отражаваща [отразителна] повърхнина
~ **охлажде́ния** повърхнина на охлаждане, охладителна повърхнина
~, **пло́ская** равнина, плоска повърхност
~, **поглоща́ющая** поглъщаща повърхнина
~, **подстила́ющая** подложка [постилна] повърхност
~, **получи́стая** получисто обработена повърхнина, повърхност с клас на грапавост от 4 до 6
~ **постоя́нной кривизны́** повърхнина с постоянна кривина
~, **преломля́ющая** *опт.* пречупваща повърхнина
~, **притиро́чная** уплътнителна повърхност *(напр. седло на клапан)*
~, **проводя́щая** проводима [проводеща] повърхнина
~, **рабо́чая** работна повърхност
~ **ра́вного давле́ния** повърхност с еднакво налягане
~ **ра́вного потенциа́ла** повърхност с еднакъв потенциал
~, **равнопотенциа́льная** *вж.* **пове́рхность ра́вного потенциа́ла**
~, **радиацио́нная** радиационна повърхнина
~, **развёртывающаяся** *мат.* повърхнина, която може да се получи като следа от движението на права и може да има развивка върху равнина
~ **разде́ла** гранична повърхност
~ **разъёма моде́ли** *леяр.* разделителна повърхнина на модела
~, **реа́льная** реална [действителна] повърхнина
~, **ребри́стая** ребриста [оребрена] повърхност
~ **ре́зания** повърхност на рязането
~, **рифлёная** рифелована [набраздена] повърхност
~, **светочувстви́тельная** светлочувствителна [чувствителна към светлината] повърхност
~, **свобо́дная** свободна повърхност
~ **сдви́га** повърхнина на смесването [преместването, изместването]
~ **скольже́ния** повърхнина на плъзгането
~ **соприкоснове́ния** *вж.* **пове́рхность, конта́ктная**
~, **стыкова́я** допирна повърхност
~, **сфери́ческая** сферична повърхнина
~ **теплообме́на** топлообменна повърхност
~, **тормозна́я** спирачна повърхност
~, **торцо́вая** челна повърхност, чело
~, **тру́щаяся** триеща се повърхнина, повърхнина на триене
~, **уде́льная** специфична повърхност
~, **упо́рная** опорна повърхност
~, **у́ровенная** *вж.* **пове́рхность у́ровня**
~ **у́ровня** повърхност на нивото
~, **фасо́нная** фасонна повърхност
~, **фока́льная** *опт.* фокална повърхност
~, **фоточувстви́тельная** фоточувствителна повърхност
~, **фронта́льная** *метео* наклонен преходен слой между въздушни маси, имащи различна температура
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична повърхнина, околна повърхнина на цилиндър
~, **чистова́я** чисто сбработена повърхнина, повърхност с клас на грапавост от 7 до 9
~, **шарова́я** сферична [кълбовидна] повърхнина
~, **шерохова́тая** грапава повърхност
~, **эквипотенциа́льная** еквипотенциална повърхност
~, **эмиссио́нная** емисионна [излъчваща] повърхност
~, **эффекти́вная** ефективна повърхнина
пове́рхностный 1. повърхностен; лежащ, принадлежащ на повърхнина; външен, периферен 2. надземен 3. небрежен, прибързан
поверя́льщик *м* контрольор, проверител
поверя́ть проверявам *(напр. електроизмервателен апарат)*
по́вив *м* слой; пояс *(напр. в кабел)*
~ **ка́беля** стъпка на кабел
поводо́к *м* 1. сърце, водило *(приспособление за увличане на детайла)* към струг 2. теглична щанга 3. външно звено от структурна група 4. *текст.* мотовилка *(част от тъкачен стан)*
~, **поворо́тный** кормилен лост
~ **плу́нжера** водач на плунжер [бутало] *(от помпа)*
пово́зка *ж* превозно средство, кола, каруца
~, **самодви́жущаяся** самодвижещо се превозно средство
повора́чивание *с* завъртане, завиване, обръщане
повора́чивать обръщам *(в друга посока)*, завивам, завъртам
поворо́т *м* 1. *авто* обръщане, завиване 2. крива, завой 3. завъртане на нещо *(колело, вал)* около оста си
~, **круто́й** остър завой, рязко завиване
~, **ле́вый** ляв завой, завиване наляво
~ **о́сей координа́т** *мат.* завъртане на координатните оси; ротация

~, **петлеобра́зный** осморкообразен [крушообразен] завой, завой-осморка
~, **пра́вый** десен завой, завиване надясно
~ **на вертика́ли** вертикален завой
~ **с перекрёстным движе́нием** *вж.* **поворо́т, петлеобра́зный**
поворо́тливость *ж* маневреност, повратливост
поворо́тный въртящ се, обръщателен, завъртащ се
поворотоспосо́бность *ж* повратливост, способност на превозно средство да завива *(да изменя посоката на движение)*
поврежда́емость *ж* изложеност на повреди
поврежда́ть повреждам, развалям
поврежде́ние *с* повреждане, разваляне; повреда, неизправност
повреждённый повреден, развален, неизправен
повреме́нный 1. периодичен, който излиза през определени срокове 2. надничен, повременен, изчислен по време *(час, ден)*
повтори́тель *м* повторител
повто́рный повторен
повторя́емость *ж* повторяемост
повыси́тель *м* устройство за повишаване *(напр. на напрежение)*
повыша́ть повишавам, увеличавам, покачвам; усилвам
повыше́ние *с* повишаване, увеличаване, покачване; усилване
~ **давле́ния** повишаване на налягането
~ **надёжности** повишаване на надеждността *(напр. на изделие)*
~ **напряже́ния** повишаване [увеличаване] на напрежението
~ **производи́тельности** повишаване [увеличаване] на производителността
~ **ско́рости** повишаване [увеличаване] на скоростта
~ **сто́йкости** увеличаване на устойчивостта
~ **температу́ры** повишаване на температура
~ **чувстви́тельности** повишаване на чувствителността
погаса́ние *с* изгасване, гасене; изключване; запушване
~ **дуги́** *ел.* гасене на *(електрическа)* дъга
~ **све́та** изгасване [гасене] на светлина
погаша́ть погасявам
погаше́ние *с* 1. унищожаване; компенсиране *(напр. на напрежение)* 2. погасяване [погашение] *(напр. на задължение)*
поги́б *м* **па́лубы** *кораб.* кривина [бимсова кривина] на палубата
поглоти́тель *м* поглъщател, поглъщащо вещество, абсорбент; адсорбер
~, **жи́дкий** течен абсорбент; течен адсорбент
~, **избира́тельный** селективен [избирателен] абсорбент
~, **твёрдый** твърд абсорбент, твърдо поглъщащо вещество, твърд адсорбент
~, **цветно́й** цветен [светлинен] филтър
поглоти́тельный абсорбционен, поглъщащ
поглоща́емость *ж* поглъщаемост, абсорбируемост
поглоща́ть поглъщам, абсорбирам; всмуквам; адсорбирам
поглоще́ние *с* поглъщане, абсорбиране, абсорбация; всмукване; адсорбиране, адсорбция
~, **акусти́ческое** акустично поглъщане [абсорбиране]
~, **атмосфе́рное** атмосферно поглъщане, атмосферно абсорбиране
~ **волн** поглъщане на вълните
~ **га́зов** поглъщане [абсорбиране] на газовете
~, **диэлектри́ческое** *радио* диелектрическо поглъщане, диелектрическо абсорбиране
~ **зву́ка** поглъщане на звуковете
~, **избира́тельное** избирателна [селективна] абсорбция
~ **излуче́ния** *радио* поглъщане на излъчването
~ **и́мпульсов** поглъщане на импулсите
~, **ионосфе́рное** йоносферно поглъщане
~, **кисло́тное** киселинна абсорбция, абсорбция на киселини
~, **конта́ктное** контактна абсорбция; частична адсорбция
~, **объёмное** обемна абсорбция, поглъщане в обем; обемна адсорбция
~, **парамагни́тное** парамагнитно поглъщане [абсорбиране]
~, **пове́рхностное** повърхностно [външно] поглъщане; адсорбция
~, **по́лное** пълна абсорбция, пълно поглъщане; пълна адсорбция
~ **радиово́лн** поглъщане на радиовълните
~ **све́та** поглъщане на светлината
~, **селекти́вное** селективно поглъщане
~, **спектра́льное** спектрално поглъщане, спектрална абсорбция
~, **щелочно́е** алкална абсорбция, абсорбция на основи
~ **электромагни́тного излуче́ния** *радио* електромагнитно поглъщане, електромагнитна абсорбция
пого́да *ж* време *(като климатично явление)*
погодосто́йкий атмосфероустойчив, устойчив на атмосферни влияния
погодосто́йкость *ж* атмосфероустойчивост, устойчивост на атмосферни условия
погодоусто́йчивость *ж вж.* **погодосто́йкость**
пого́н *м* 1. плъзгач, водач 2. метален прът във форма на буква П 3. *кораб.* погон *(метален прът, по който се плъзга блокът на въжето при прехвърляне на ветрилото от единия на другия борд)* 4. погон *(попътен вятър — по р. Волга)* 5. дестилационни пари, дестилат 6. пагони *(напр. военни)*
~, **головно́й** *хим.* главна дестилационна фракция [остатък]
~, **хвостово́й** крайна дестилационна фракция [остатък]
пого́нный погонен, линеен *(метър)*
погоня́лка *ж текст.* перка *(в ударния механизъм на тъкачен стан)*
по́греб *м* 1. изба, мазе, зимник 2. винарска изба 3. ледник *(покрита яма с лед)*
~, **разли́вочный** изба за разливане
погре́шность *ж* грешка, погрешност; отклонение; неточност

~, **абсолю́тная** абсолютна грешка
~, **аппарату́рная** грешка на апарата [уреда]
~, **вероя́тная** вероятна грешка
~ **градуиро́вки** погрешност при градуиране (на скалата)
~, **гру́бая** груба грешка
~, **динами́ческая** динамична грешка
~, **допуска́емая** *вж.* **погре́шность, допусти́мая**
~ **допусти́мая** допустима грешка
~ **измере́ния** грешка на измерване
~, **инерцио́нная** инерционна погрешност *(напр. при отчитане със стрелкови уред)*
~, **инструмента́льная** грешка на инструмент
~ **испыта́ния** грешка на изпитание
~ **ме́тода** грешка [погрешност] на метод
~, **методи́ческая** методична грешка
~, **мни́мая** привидна грешка
~, **наибо́льшая возмо́жная** най-голямата възможна грешка
~, **нако́пленная** *вж.* **погре́шность, сумма́рная**
~ **обра́тного хо́да** грешка на обратния ход
~, **оста́точная** остатъчна грешка
~, **относи́тельная** относителна грешка
~ **отчёта** грешка на отчитане
~ **показа́ния** грешка на показанието
~, **постоя́нная** постоянна грешка
~, **преде́льная** гранична грешка
~ **прибо́ра** грешка на уред
~, **прибо́рная** *вж.* **погре́шность прибо́ра**
~, **прогресси́вная** прогресивна грешка
~, **системати́ческая** систематична грешка
~, **случа́йная** случайна грешка
~, **случа́йная динами́ческая** случайна динамична грешка
~ **сортиро́вки** грешка при сортирането
~, **сре́дняя** средна грешка
~, **статисти́ческая** статистична грешка
~, **стациона́рная динами́ческая** стационарна динамична грешка
~, **сумма́рная** сборна [обща, сумарна] грешка
~ **технологи́ческая** грешка на технологията
~, **фа́зовая** *ел.* грешка във фазата, фазова грешка
~, **эксперимента́льная** грешка на експеримента [опита], опитна грешка
погружа́ть 1. натоварвам, товаря 2. потопявам, потапям 3. забивам *(в земята)*
погруже́ние *с* 1. потапяне, потопяване *(в течност)*; потъване 2. набиване *(напр. на пилони)*
погру́женный 1. потопен *(в течност)* 2. натоварен
погру́зка *ж* товаренe, натоварване
~, **гравитацио́нная** гравитационно натоварване; самотечно натоварване
~, **механизи́рованная** механизирано товарене [натоварване]
~, **пневмати́ческая** пневматично товарене [натоварване]
~ **самонава́лом** самонатоварване
~ **с вы́пала** взривно натоварване
погру́зочный товарителен
погру́зчик *м* 1. товарач, товарачка, машина [устройство] за товарене 2. пристанищен работник, докер; работник-товарач
~ **-автолопа́та одноко́вшовый** еднокошов товарач-автолопата
~, **автомоби́льный** автомобилен товарач, автомобилна товарачка
~ **-бульдо́зер** товарач-булдозер
~, **ви́лочный** вилков товарач
~, **вильча́тый** *вж.* **погру́зчик, ви́лочный**
~, **гре́йферный** грайферен товарач
~, **гре́йферный универса́льный** универсален грайферен товарач
~, **ковшо́вый** кофъчен товарач
~, **ле́нточный** лентов товарач
~, **многоко́вшовый элева́торный** многокофъчен [многокошов] елеваторен товарач
~, **навесно́й гидравли́ческий** окачен хидравличен товарач
~, **ро́торный** роторен товарач
~, **самохо́дный** самоходна товарачка, самоходен товарач
~, **скребко́вый** лопатъчен [греблов] товарач, верижно загребваща товарачка
~, **скре́перный** скреперен товарач
~, **тра́кторный** тракторен товарач
~, **фронта́льный тра́кторный** фронтален тракторен товарач
под *м* 1. *мет.* под [дъно] на пещ, пещно дъно 2. под, дъно
~ **вагра́нки** дъно [под] на вагрянка
~, **враща́ющийся** въртящ се под [дъно], *(напр. на пещ)*
~, **выдвижно́й** изваждащ се под [дъно]
~, **выкатно́й** изтъркалващ се под [дъно], търкалящ се *(на ролки)* под
~ **го́рна** под [дъно] на огнището, огнищно дъно
~, **ки́слый кисел под,** кисело *(пещно)* дъно
~, **конве́йерный** конвейерен под
~, **ле́нточный** лентов под
~, **набивно́й** набивен под [дъно], под, който се набива [трамбова] *(напр. на вагрянка)*
~, **нава́ренный** наварено дъно [под]
~, **неподви́жный** неподвижен под [дъно]
~, **осно́вный** основен под [дъно]
~ **пе́чи** под [дъно] на пещ, пещен под, пещно дъно
~, **плави́льный** топилен под [дъно]
~, **подвижно́й** подвижен под, подвижно дъно
~, **проводя́щий** проводящ под [дъно]
~, **шага́ющий** крачен под
~, **шла́ковый** шлаков под, шлакова вана; топилен под
подава́льщица *ж текст.* подавачка, разносвачка *(напр. на прежда)*
подава́тель *м* подавач
подава́ть подавам, давам; докарвам, довеждам *(кола, вагон)*
подавле́ние *с* подтискане
пода́тливость *ж* податливост; пластичност; еластичност
~, **динами́ческая** динамична податливост, [неустойчивост, нестабилност]
~ **кре́пи** податливост [свиваемост] на крепеж
пода́тливый податлив, неустойчив, нестабилен

пода́витель *м* подтискател, депресор
пода́тчик *м* подавач *(уред, механизъм)*
~, **винтово́й** винтов [червячен] подавач
~, **поршнево́й** бутален подавач [тласкач]
~, **цепно́й** верижен подавач
пода́ча *ж* 1. подаване; захранване; вкарване 2. *хидр.* дебит 3. *мет.* порция подаван материал 4. доставка
~, **автомати́ческая** автоматично подаване
~, **балло́нная** пневматично подаване [подхранване]
~, **вертика́льная** вертикално подаване
~, **весова́я** тегловно подаване [подхранване]
~, **вручну́ю** ръчно подаване [подхранване]
~, **вытесни́тельная** подаване чрез изтласкване [тикане]
~, **горизонта́льная** хоризонтално подаване
~ **горю́чего** подаване на гориво
~, **гравитацио́нная** гравитационно [самотечно] подаване
~, **дистанцио́нная** дистанционно подаване
~, **дози́рованная** дозирано [на дози] подаване
~ **дутья́** 1. *мет.* подаване на въздух *(напр. в топилен агрегат)* 2. подаване на вдухвания агент
~, **кругова́я** кръгово подаване
~, **ле́нточная** лентово подаване
~, **ма́ятниковая** двупосочно подаване
~, **микрометри́ческая** микрометрично подаване, подаване с микрометър *(микрометрично витло)*
~, **мину́тная** подаване в минута
~, **накло́нная** подаване под наклон, наклонено [наведено] подаване
~, **насо́сная** помпено подаване, подаване чрез [с] помпа
~, **непреры́вная** непрекъснато подаване
~, **неравноме́рная** неравномерно подаване
~, **облегчённая** 1. облекчено подаване 2. непълна [непълноценна] порция *(напр. шихта)*
~, **оборо́тная** подаване на оборот
~ **осно́вы** *текст.* подаване [развиване] на основата *(напр. при тъкан)*
~, **периоди́ческая** периодично подаване
~ **перфока́рт** подаване на перфокарти
~, **пневмати́ческая** пневматично подаване [захранване]
~ **под давле́нием** подаване под налягане
~, **попере́чная** напречно подаване
~, **преры́вистая** прекъснато подаване, подаване с прекъсване
~, **принуди́тельная** принудително подаване
~, **продо́льная** надлъжно подаване
~, **прямолине́йная** праволинейно подаване
~, **равноме́рная** равномерно подаване
~, **радиа́льная** радиално подаване
~, **разде́льная** разделено подаване *(всяко за себе си)*; разделено пълнене *(напр. топилна пещ)*
~, **ро́ликовая** ролково подаване, подаване по ролки; ролганг
~, **ручна́я** ръчно подаване
~, **рыча́жная** лостово подаване
~ **самотёком** подаване под действие на собственото тегло
~, **самохо́дная** подаване на самоход
~, **скачкообра́зная** скокообразно подаване
~, **сквозна́я** непрекъснато [проходно] подаване, подаване от единия до другия край
~, **совме́стная** съвместно подаване; едновременно внасяне на няколко смеси или компоненти в сместа
~, **тангенциа́льная** тангенциално подаване
~, **толчкообра́зная** пулсиращо подаване, подаване на тласъци
~ **то́плива** подаване на гориво, подаване на топливо
~, **холоста́я** *мет.* празна порция *(напр. на кокс без руда)*
~, **храпова́я** подаване с тресчотка [зъбчатка]
~, **централизо́ванная** централизирано [централно] подаване [захранване]
~, **цепна́я** подаване с верига, верижно подаване
~, **шне́ковая** червячно подаване, подаване с червяк
подаю́щий подаващ
подба́бка кре́пи *ж* къса стойка [трупче] на крепеж
подба́бок *м* набивка халка; оглавник, набивна глава
подба́лка *ж стр.* подложка под греда
подбараба́нье *с* контрабарабан
~, **глухо́е** глух контрабарабан
~, **зубово́е** зъбен контрабарабан
~, **решётчатое** решетъчен контрабарабан
подбива́ть подбивам
подби́вка *ж* 1. подбиване *(напр. на траверси)*; подбивка 2. заковаване; зачукване
~, **бу́ксовая** буксово подбиване
~, **ва́ликовая** подбивка от *(мазилни)* валчета
~ **сто́ек кре́пи** приковаване на стойките на крепеж
~ **шпал** *жп.* подбиване на траверси
подбивно́й 1. подбит 2. *текст.* подложен *(за нишка)*
подбира́ть 1. подбирам 2. събирам 3. избирам, правя подбор
подби́ть приковавам, причуквам, зачуквам
подби́чник основна шина на вършачен барабан
подбо́й *м* подложка, подбивка
подбо́йка *ж* 1. подбивка *(за пътни жп. работи)* 2. *жп.* подбиване, подбивка 3. *мин.* подкопаване *(напр. в рудник)* 4. *с.ст.* китач *(механизъм за изравняване на снопа)*
~, **винтова́я** винтов крик [винтова опора] за подпиране на нит при занитването му
~, **пло́ская** плоска подбивка
~, **полукру́глая** полукръгла подбивка
~, **рыча́жная** лостова подпора за подлагане под *(главата на нита)* при занитването му
~ **сто́ек кре́пи** подбиване [затягане] на стойките на крепеж
подбо́йщик *м* подбивач *(човек, инструмент)*, подбивачка *(механизъм)*
подбо́р *м* 1. подбиране, отбиране, събиране 2. подбор, колекция, сбирка; съчетание *(на цветове)* 3. изваждане; изгребване

~ **в пáры** подбиране [събиране] по двойки [сешване]

подбóрдок плáтины *м текст.* изхвърлгачен ръб на платина

подбóрка *м* 1.*вж.* **подбóр** 2 редица статии с обща тема *(във вестник)*

подбóрщик *м с.ст.* класосъбирач, подбирач

~, **барабáнный** барабанен класосъбирач [подбирач]

~ **-волокýша** *с.ст.* събирач-влачка

~ **-копнúтель** подбирач-купнител

подбрю́шник *м жп.* подкоремна връзка *(напр. на локомотивен котел)*

~, **гúбкий** гъвкава [еластична] подкоремна връзка *(напр. на локомотивен котел)*

подвáл *м* 1. подземие 2. изба, мазе, зимник 3. полуподземен етаж, сутерен

~, **зóльный** изба за пепел

~, **пивнóй** изба бирена, изба за бира

подвáлина *ж стр.* обрамчващ венец [пояс]

подвáлка *ж* **лáвы** обрушаване на фронт

подвáльный сутеренен, избен; подземен, зимничен

подвальцóвка *ж* допълнително валцуване *(напр. при валцуване на тръби)*

подвáривать дозаварявам, заварявам *(след предварително заваряване)*; напластявам допълнителен материал към заваръчен шев

подвáрка *ж* дозаваряване, заваряване *(след предварително закрепване чрез заварка)*

подвáхта *ж кораб.* подвахта *(вахтата, сменила се от дежурство, която при необходимост заема отново работните си места)*

подведéние подвеждане, въвеждане, довеждане; подаване; нагласяване

подвéдомственность *ж* подведомственост; подчиненост

подвергáть подлагам *(на анализ, товар и т. н.)*

подвёртывать 1. позавинтвам, завинтвам; позатягам 2. омотавам

подвéс *м* 1. окачване 2. окачалка, закачалка, подвеска, приспособление [кука] за окачване

~, **бифилярный** бифилярно [двунишково] окачване

~, **блóчный** окачвателен блок *(на макара, скрипец)*

~, **двунúточный** двунишково окачване

~, **гúбкий** гъвкаво окачване

~, **жёсткий** твърдо окачване *(напр. на контактната мрежа)*

~, **магнúтный** магнитно окачване

~, **одноплéчий** еднораменно окачване *(напр. на контактната мрежа)*

~ **провододержáтеля** окачване на носещо въже

~, **потолóчный** 1. таванно окачване 2. висящ таванен осветлител, пендел

~, **раздвижнóй** разтегателна окачалка

~, **скользя́щий** плъзгащо окачване *(напр. на контактната мрежа)*

~, **шарнúрный** шарнирно окачване

~, **шнуровóй** 1. шнурово окачване 2. висящ на шнур осветител

подвéска *ж* 1. окачване 2. окачалка, окачващо приспособление, подвеска *(в галванотехниката)*; висящ лагер

~ **автомобúля** окачване на автомобила

~, **амортизúрующая** окачване на амортисьори, окачване с амортизиращо действие, амортисьорно окачване

~, **балансúрная** уравновесено [кобилично] окачване; лостово окачване

~, **бýферная** окачване на буфери, буферно окачване

~, **вертикáльная** вертикално окачване

~, **вертикáльная цепнáя** вертикално верижно окачване

~, **гúбкая** еластично окачване

~, **гидропневматúческая** хидропневматично пружиниране [окачване]

~, **глухáя** глухо окачване

~ **двúгателя** *авто* окачване на двигателя

~, **двухплéчая** двураменно окачване

~, **двухрычáжная** двулостово окачване

~, **двухрычáжная параллелогрáммная** двулостово паралелограмно окачване

~ **для педáли** *текст.* свързващ лост за педален механизъм

~, **жёсткая** твърдо [кораво] окачване *(без еластични елементи)*, безресорно окачване

~, **завúсимая** *авто* зависимо окачване

~, **канáтная** въжено окачване

~, **кантилéверная** *авто* кантилеверно окачване

~, **качáющаяся** люлеещо се [люлково] окачване

~ **колéнчатого вáла** лагеруване [окачване] на коляновия вал

~, **компенсúрованная** компенсирано окачване *(напр. на контактна мрежа)*

~, **концевáя** *авто* крайно окачване

~, **крутúльная** усукващо се окачване

~, **кулúсная** кулисно окачване

~, **лю́лечная** люлково окачване

~, **мáятниковая** махално [махалообразно] окачване

~, **мя́гкая** меко пружиниране, меко окачване

~, **наклóнная** наклонено окачване

~ **на листовóй рессóре** окачване на листов ресор

~, **незавúсимая** *авто* независимо окачване

~, **некомпенсúрованная** некомпенсирано окачване

~, **многотóчечная** многоточково окачване

~, **однорычáжная** еднолостово окачване

~, **осевáя** осово окачване *(напр. на тягов електродвигател)*

~, **параллелогрáммная** паралелограмно окачване; *авто* окачване на колела с успоредна главина

~ **перéдних колёс** *авто* окачване на предни колела

~, **пневматúческая** *авто* пневматично окачване

~ **подшúпника, закры́тая** закрито окачване на лагер

~, **полигóнная** полигонно окачване

~, **полукомпенси́рованная** *жп.* полукомпенсирано окачване *(на контактна мрежа)*
~ **прогресси́вного де́йствия, незави́симая** независимо окачване с прогресивно действие
~, **проста́я** просто окачване
~, **пружи́нная** пружинно [пружиниращо]окачване
~, **рессо́рная** окачване на ресор; ресорно окачване, висящ ресор
~, **рессо́рная, пере́дняя** предно ресорно окачване
~, **рессо́рная, за́дняя** задно ресорно окачване
~, **ро́мбовая** ромбово [ромбовидно] окачване
~, **рыча́жная** лостово окачване
~, **свечна́я** свещно окачване, окачване с вертикално движение на колелото
~ **с листовы́ми торсио́нами** *авто* окачване с листни торзиони
~ **с прямы́ми торсио́нами** *авто* окачване с прави торзиони
~ **с реакти́вными шта́нгами** *авто* окачване с реактивни щанги [лостове]
~, **стержнева́я** прътово [торзионно] окачване
~, **тормозна́я** спирачно окачване
~, **торсио́нная** *вж.* **подве́ска, стержнева́я**
~, **трамва́йная** трамвайно окачване
~, **упру́гая** *вж.* **подве́ска, гибка́я**
~, **цепна́я** верижно окачване *(напр. на контактна мрежа, на жица)*
~, **шарни́рная** шарнирно окачване
подвесно́й окачен, висящ; служещ [нагоден] за окачване
подве́тренный защитен от вятъра, подветрен
подве́шенный окачен, висящ
подве́шивание *с* окачване, закачване
~, **бесче́люстное** безчелюстно окачване [закачване]
~, **ве́рхнее рессо́рное** горно ресорно окачване
~, **двойно́е** двойно окачване
~, **двойно́е рессо́рное** двойно ресорно окачване
~, **комбини́рованное** комбинирано окачване
~, **комбини́рованное рессо́рное** комбинирано ресорно окачване
~, **лю́лечное** люлково окачване
~, **лю́лечное глу́хое** глухо люлково окачване
~, **незави́симое** независимо окачване
~, **ни́жнее рессо́рное** долно ресорно окачване
~, **одина́рное** единично окачване
~, **одноступе́нчатое** едностепенно окачване
~, **опо́рно-ра́мное** *жп.* опорно-рамно окачване *(на тягови електродвигатели)*
~, **просто́е** просто [единично] окачване
~, **пружи́нное** пружинно окачване
~, **рессо́рное** ресорно окачване
~, **торсио́нное** торзионно окачване
~, **трехто́чечное** триточково окачване
~, **упру́гое** еластично окачване
~, **центра́льное** централно окачване
подве́шивать окачвам, закачвам, прикачвам
подвига́ние *с* предвижване, преместване, отместване
~ **вы́работки** предвижване [напредване] на изработка
~ **за́боя** предвижване [напредване] на забой
подвига́ть отмествам, поотмествам, предвижвам
подви́жность *ж* **1.** подвижност **2.** *стр.* консистенция *(на бетон)*
~, **повы́шенная** повишена подвижност
~ **ио́нов** подвижност на йоните
~, **попере́чная** напречна подвижност, възможност за напречно движение
~, **радиа́льная** подвижност в радиално направление
~ **электро́нов** подвижност на електроните
подви́жный подвижен
подвинти́ть завинтвам, затягам
подво́д *м* **1.** подвеждане, подаване *(напр. пара, масло)*; довеждане, докарване; захранване **2.** *ел.* захранващ проводник **3.** кюприя [капа]
~ **па́ра** подаване на пара
~, **парциа́льный** парциално [частично] подаване
~, **по́лный** пълно подаване
~ **тепла́** подаване на топлина
~ **то́ка** *ел.* подаване на ток, подхранване с ток
~ **то́плива** подаване на гориво [топливо]
~ **эне́ргии** подаване на енергия, подхранване с енергия
подво́да *ж* кола, каруца
подводи́ть подвеждам, подавам; довеждам, докарвам, предвижвам
подво́дка *ж* **1.** *вж.* **подво́д 2.** центроване **3.** тръбно отклонение, разклон от щранг *(хоризонтален)*, разклон
~, **ва́куумная** вакуумно подаване
~, **педа́льная** педално [крачно] подаване
~, **самоде́йствующая** автоматично [самодействуващо] подаване
~ **чеса́льной маши́ны** *текст.* центроване на дарачна гарнитура
~ **шля́пок** *текст.* центроване [центровка] на декели в дарачна машина
подво́дный подводен
подводя́щий подаващ, докарващ, довеждащ
подво́з *м* **1.** подвозване, доставяне, транспортиране **2.** доставка
~ **гру́за** доставяне на товара
~ **материа́ла** доставяне [подвозване] на материала
подвозбуди́тель *м ел.* **1.** предвъзбудителна машина **2.** устройство за предварително възбуждане
подвози́ть 1. докарвам, закарвам **2.** доставям, снабдявам
подво́й *м* подложка
подво́лока *ж* **1.** *кораб.* долната страна на палубна настилка **2.** таван, тавански етаж
подворо́тня *ж* пролука под врата
подвулканиза́ция *ж кауч.* предварителна вулканизация; преждевременна вулканизация
подвя́зка *ж* привързване, връзване
~ **реми́за** *текст.* връзване на нищела [нищелковия комплект]
подвя́зывать привързвам, завързвам
подвя́ленный подсушен *(на слънце)*
подвя́лка *ж* подсушаване *(на слънце)*

подга́р *м ел.* нагар; обгаряне *(напр. на контактно тяло)*
подгиба́ть подгъвам, подвивам
подги́бка *ж* подгъване, подвиване
подголо́вок *м* шийка под глава *(на болт)*
~ болта́ издатък, осигуряващ болта срещу превъртане
~, квадра́тный квадратна шийка под глава *(на болт)*
~, прямоуго́льный правоъгълна шийка под глава *(на болт)*
подго́нка *ж* нагаждане, нагласяване, пасване
подго́ночный нагоден, пасван
подгоня́ть нагаждам *(плътно прилягащи повърхности при сглобка една в друга)*, пасвам; нагласям
подгора́ние *с* 1. *вж.* **подга́р** 2. подгаряне, изгаряне отдолу
подгора́ть подгарям, изгарям отдолу
подгота́вливать подготвям, приготвям
подготови́тельный подготвителен
подгото́вка *ж* 1. подготовка, подготвяне, приготвяне 2. подложен бетон; подложка, подстилка
~ воды́ водоподготовка, подготовка на водата
~ месторожде́ния *мин.* подготвяне на местонахождението
~ основа́ния 1. подготвяне [приготвяне] на основата 2. *стр.* подложен бетон за основа
~, предвари́тельная предварителна подготовка
~ у́гля, мо́края мокра подготовка на въглища
подготовля́ть *вж.* **подгота́вливать**
подгру́ппа *ж* подгрупа
~, гла́вная главна подгрупа
~, побо́чная странична [второстепенна] подгрупа
поддава́ться поддавам се
поддаю́щийся обрабо́тке обработваем, който се поддава на обработване
подде́лка *ж* имитация; подправяне, подправка; фалшификация
подде́льный фалшив, подправен, имитиран
подде́рживание *с* поддържане, подкрепяне, подпиране
~ температу́ры поддържане на температурата
подде́рживать 1. поддържам, подкрепям 2. спазвам, поддържам *(огън, топлина и др.)*
подде́ржка *ж* 1. подпора, опора; носач 2. поднитник *(при нитоване)* 3. *вж.* **подде́рживание**
~, выключа́ющаяся изключващ се носач *(напр. в кабелни кранове)*
~ для заклёпок опора на нит, подпорка за занитване
~, заклёпочная поднитник, контраопора при нитоване
~, клепа́льная *вж.* **подде́ржка, заклёпочная**
~, кулачко́вая палцов носач
~ мотови́ла конзола на мотовилката
~, раскрыва́ющаяся неподвижен носач, разтварящ се носач
поддиапазо́н *м радио* подобхват, поддиапазон
поддо́менник *м мет.* поддоменник, леярско помещение при висока пещ
поддомкра́чивание *с* повдигане с крик
поддомкра́чивать повдигам с крик
поддо́н *м* 1. *мет.* подон, подова плоча, подформова плоча 2. подставка, палета 3. корито *(за събиране на течности, стружки и др.)* 4. дъно
~ ка́ртера долен картер *(при двигател с вътрешно горене)*
поддува́ло *с* 1. поддухало *(отвор под скара на огнище)*; вентилатор за нагнетяване на въздух 2. пепелник *(пространство под скарата на огнище)*
поддува́ние по́чвы *с мин.* набъбване [подуване] на долнище [почвата]
поде́лка *ж* 1. изработване, произвеждане, направа *(на дребни изделия)* 2. дребни изделия
подённый надничарски; надничен
подёнщик *м* надничар
подёнщина надничарски труд, надничарска работа; надничарство
поде́ржанный употребяван, износен, вехт
поджа́тый затегнат, закрепен; притиснат
поджа́ть свивам, подвивам, подгъвам
поджига́тель *м ел.* запалващ електрод; запалващо устройство
поджи́м *м* подгъване, прегъване; подгъв
поджима́ть подгъвам, прегъвам, свивам
подзаголо́вок *м* подзаглавие
подзаря́д *м ел.* 1. дозареждане, допълнително зареждане 2. остатъчен заряд [товар]
подзаря́дка *ж вж.* **подзаря́д 1.**
подзаряжа́ть *ел.* дозареждам, зареждам допълнително
подзе́мный подземен
подзо́р *м* 1. отделяща ивица [ръб]; ограничителен [окрайчващ] бордюрен камък 2. *арх.* дъсчен корниз на стряха 3. *кораб.* надвисваща над кормилото част на кораб
подзо́рный наблюдателен
поджи́м *м* 1. свиване, подвиване, подгъване 2. притискане, натискане
поди́гольник *м текст.* сърце *(в шевна машина)*
подина́ *ж* под, дъно *(напр. на пещ)*
~ вагра́нки под [дъно] на вагрянка
подкана́тник *м* подвъженик
подка́пывание *с* подкопаване, подравяне
подка́пывать подкопавам, подривам, подравям
подкаса́тельная *ж мат.* субтангента
подкати́ть търкалям, дотъркалям
подка́тка *ж* 1. дотъркаляне, преместване чрез търкаляне 2. подвалцуване
~ конца́ трубы́ подвалцуване края на тръба
подка́тывать 1. премествам чрез търкаляне, дотъркалям 2. подвалцувам
подка́чать донапомпвам; препомпвам *(допълнително)*
подка́чивать *хидр. вж.* **подка́чать**
подка́чка *ж* 1. помпане допълнително, препомпване 2. запретване *(крачоли, поли)*
подкисле́ние *с* подкисляване
подкисля́ть *хим.* подкислявам

подкла́дка *ж* 1. подложка 2. *текст.* подплата, хастар
~, **вагóнная** вагонна подложка
~, **двухребóрдчатая** двуребордна подложка
~, **железнодорóжная** железопътна подложка
~, **кли́нчатая** клинова подложка
~, **ла́пчатая** назъбена подложка
~, **однореборд́чатая** еднорсбордна подложка
~, **ре́льсовая** релсова подложка
подкла́дывать 1. подлагам, слагам *(под нещо)* 2. подплатявам *(с нещо)*, подшивам
подкле́ивать подлепвам, залепвам *(под нещо)*
подкле́йка *ж* 1. подлепване 2. подлепено парче, подлепена кръпка
подкле́т *м устар.* долен етаж; приземие
подключа́ть свързвам, присъединявам, включвам
подключе́ние *с* свързване, присъединяване, включване
подключённый свързан, присъединен, включен
подкóва *ж* подкова
подкóвка *ж* 1. подковаване *(на обувки)* 2. налче, железце за подковаване
подковообра́зный подковообразен
подкóжный подкожен
подколóнник *м* база на колона
подкоми́ссия *ж* подкомисия
подкóп *м* 1. подкопаване; подриване, подравяне 2. подкоп
подкореннóй *мат.* под знака на корен, подкоренен
подкóс *м* паянта, коса подпора
подкóсина *ж вж.* **подкóс**
подкóсный кос, полегат, наклонен
подкра́новый подкранов
подкра́ска *ж* 1. леко боядисване 2. нюансиране, тониране 3. багрило за нюансиране, тонатор
подкра́шивание *с* повторно багрене
покрепле́ние *с* 1. подпиране, укрепване, подкрепяне 2. *воен.* подкрепление, подкрепа
подкры́лок *м ав.* подкрилка; клапа
подле́жка *ж* синевина *(дефект в дърво)*
подле́ски *мн стр.* скеле на магарета; магаре
~, **лестни́чные** *стр.*стълбовидно магаре [скеле]
подли́вка *ж* хоросан, варо-пясъчен разтвор
пóдлинник *м* оригинал; заверен чертеж за снемане на хелиографни копия
пóдлинный оригинален *(напр. ръкопис)*
подлóжка *ж* подложка
подлокóтник *м* дръжка на кресло *(за опиране с лакът)*, подлакътник
подма́зка *ж* 1. мазане, намазване, поставяне грес или масло 2. замазка, кит
~, **ла́ковая** лакова замазка
~, **ма́сленая** блажна замазка; кит
~, **мóкрая** мокра замазка
~, **суха́я** суха замазка
подмагни́чивание *с* предварително намагнитване; допълнително намагнитване, подмагнитване
подмагни́чивать предварително намагнитвам, подмагнитвам
подмасте́рье *с* калфа; помощник-майстор
подма́щивание *с стр.* 1. павиранс; облицоване; настилане 2. правене на носещо скеле [кофраж]
подма́щивать *вж.* **подмости́ть**
пóдмесь *ж* примес, добавка *(за месене)*
подмётка *ж* подметка *(на обувки)*
подмёточный който е предназначен за подметки, подметъчен
подме́шивать 1. примествам 2. добивам *(при месене)*
подмóга *ж стр.* маказ *(от покрив)*
подмоде́ль *ж леяр.* подмодел, подмоделна плоча
подмодуля́тор *м радио* подмодулатор, модулаторен предусилвател
подмола́живание дрожже́й *с* подмладяване на дрожди
пóдмости *мн* носещо скеле *(за строителна работа)*
~, **вися́чие** *стр.* окачено скеле
~, **кату́чии** люлеещо се скеле
~ **на кóзлах** скеле на магарета
~, **подъёмные** повдигаемо скеле
~, **постоя́нные** постоянно скеле
подмости́ть *стр.* павирам, настилам; правя скеле [носещ кофраж]
подмóтка *ж* допълнително намотаване; намотаване отдолу
подмотóрный подмоторен, разположен под двигател
подмы́в *м* подмиване [подкопаване] *(напр. брега на река)*
подмыва́емый подмиване, подмиваемост
подмыва́ть подмивам
поднала́дка *ж* допълнително настройване, донагласяване
поднала́дник *м* работник, който донастройва [регулира допълнително] *(машината)*
поднаря́д *м* подплата за обувки
поднесу́щая *радио* подносеща *(напр. честота)*
поднима́тель ма́триц *м полигр.* повдигач на матрица
поднима́ть вдигам, качвам, повдигам; повишавам
поднима́ться 1. покачвам се, повдигам се, повишавам се 2. качвам се, изкачвам се
подни́точник *м текст.* долен нишководач
поднóжие *с* подножие
поднóжка *ж* 1. стъпало *(на кола, вагон)* 2. *текст.* подножка, поднож
~ **автомоби́ля** стъпенка [стъпало] на автомобил
~, **откидна́я** подвижно стъпало [степенка]
поднорма́ль *м мат.* субнормала
поднóска *ж* поднасяне; подаване
поднóсчик *м* подносчик, подносвач
поднутре́ние *с* вдлъбване; стесняване
подны́рки *мн текст.* вътъчни прескачания, прескакулки *(дефект в тъканите)*
подня́тие *с* 1. повдигане, издигане, качване 2. увеличаване, повишаване, покачване
~, **антиклина́льное** *геол.* антиклинално издигане
~, **диапи́ровое** *геол.* диапирово издигане

~, **капилля́рное** капилярно повдигане *(на течност)*
подо́бие *с* 1. *мат.* подобие *(напр. на фигури)* 2. прилика
~, **геометри́ческое** геометрично подобие
~, **динами́ческое** динамично подобие
~, **кинемати́ческое** кинематично подобие
~, **механи́ческое** механично подобие
~, **теплово́е** топлинно подобие
~, **электрогидродинами́ческое** електрохидродинамично подобие
подо́бный 1. *мат.* подобен 2. приличен, сходен
подогна́ть пасвам, нагласявам, натъкмявам, приготвям; пригонвам
подогре́в *м вж.* **подогрева́ние**
~, **га́зовый** газово подгряване
~ **дви́гателя** подгряване на двигателя
~ **като́да** *радио* загряване на катода
~, **конвекцио́нный** подгряване чрез конвекция
~, **ко́свенный** косвено подгряване
~, **многоступе́нчатый** многостепенно [многостъпално] нагряване [загряване, подгряване]
~, **паро́вой** парно подгряване
~, **после́дующий** последващо *(по-нататъшно)* подгряване
~, **предвари́тельный** предварително подгряване
~, **промежу́точный** междинно подгряване
~, **регенерати́вный** регенеративно нагряване [подгряване]
~, **ступе́нчатый** степенно [стъпално] нагряване [подгряване]
~, **электри́ческий** електрическо подгряване
подогрева́ние *с* загряване, подгряване, стопляне, затопляне
подогрева́тель *м* подгреватeл, нагревател, економайзер *(при парен котел)*
~, **биспира́льный** двуспирален нагревател
~, **быстрото́чный** скоростен подгревател
~, **водоводяно́й** водоводен економайзер, водоводен нагревател
~ **воды́** подгревател на вода [водоподгревател, водонагревател]
~ **во́здуха** въздухоподгревател, въздухонагревател
~, **возду́шный** въздушен подгревател [нагревател]
~ **высо́кого давле́ния** нагревател с високо налягане
~ **дутья́** нагревател на *(вдухвания)* въздух
~ **като́да** отоплителна жичка на катод
~ **ни́зкого давле́ния** нагревател с ниско налягане
~, **низкотемперату́рный** нискотемпературен нагревател
~, **пи́ковый** върхов нагревател
~, **пове́рхностный** повърхностен нагревател
~, **предвключённый** предвключен нагревател
~, **противото́чный** противотоков подгревател [нагревател]
~, **пусково́й** пусков подгревател
~, **ребри́стый** ребрест нагревател
~, **ребри́стый тру́бчатый** ребрист тръбен нагревател
~, **регенерати́вный** регенеративен подгревател [нагревател]
~, **сетево́й** мрежов нагревател
~, **смеси́тельный** смесителен нагревател
~, **сме́шивающий** *вж.* **подогрева́тель, смеси́тельный**
~, **ступе́нчатый** степенен [стъпален] нагревател
~ **то́плива** *авто* подгревател на горивната смес
~, **тру́бчатый** тръбен нагревател
~, **хвостово́й** *вж.* **подогрева́тель, низкотемперату́рный**
~, **эже́кторный** ежекторен нагревател
~ **эже́кторов** *вж.* **подогрева́тель, эже́кторный**
подогрева́тельный нагревателен, нагревен
подогрева́ть подгрявам, нагрявам, стоплям, затоплям
подогре́вный нагреваем, който се отоплява
подогре́тый подгрят, затоплен, стоплен
пододвига́ть премествам по-близо
пододви́нуть *вж.* **пододвига́ть**
подоко́нник *м* подпрозоречна дъска, подпрозоречен корниз, подпрозоречен перваз
подо́пытный опитен, подложен на опити
подоро́жный крайпътен
подосно́ва *ж текст.* долната основа на двойна тъкан
подотде́л *м* подотдел
подотчётный подотчетен, който подлежи на отчитане
подо́шва *ж* 1. пета, основа, стъпка *(долна опорна повърхнина)* 2. *мин.* под, долнище 3. подметка *(на обувка)*
~ **вы́работки** под на минна изработка
~ **горы́** поли на планина
~, **двойна́я** двойна подметка
~, **моноли́тная** монолитна подметка
~ **пласта́** долнище на пласт
~, **полумоноли́тная** полумонолитна подметка
~, **прошивна́я** шита подметка
~ **ре́льса** пета [основа] на релса
~ **руба́нка** основа на *(дърводелско)* ренде
~ **фунда́мента** долна част на основа [фундамент]
подпа́лина *ж* изгорено място
подпа́лубный *кораб.* подпалубен
подпергáмент *м* пергаментов заместител, подпергамент
подпи́ливать подрязвам с трион [ножовка], подпилявам с пила
подпи́лок *м* пила
подпира́ть подпирам
подпи́ска *ж* подписка
подпи́счик *м* абонат
подпи́тка *ж* подхранване *(напр. на котел)*
подпи́точный подхранващ, който подхранва
подплети́на *ж текст.* преплетина *(дефект в тъкан от скъсване на нишки в основата)*
по́дпол *м* 1. изба, мазе, зимник 2. сутерен, полуземен етаж
подпо́лье *с* зимник, мазе *(под пода на стаята)*
подпосле́довательность *ж мат.* подредица

подпо́р *м* 1. *хидр.* подприщване, забентване 2. подпиране на налягането *(на входа на помпата)*
~, дли́тельный продължително подприщване
~, обра́тный обратен напор [покачване на нивото]
~, постоя́нный *вж.* **подпо́р, дли́тельный**
~, речно́й подприщване на река
подпо́ра *ж вж.* **подпо́рка**
подпо́рка *ж* подпорна греда; подпора, подпорка, опора
подпо́рный подпорен
подпо́чва *ж* подпочва, подпочвен пласт
подпо́чвенный подпочвен
подпрессо́вка *ж* подпресоване, подпресовка
подпрогра́мма *ж* подпрограма
~, за́мкнутая *изч.* затворена подпрограма
~, откры́тая *изч.* отворена подпрограма
подпростра́нство *с* подпространство; субпространство
подпру́да *ж* подприщване *(на вода)*
подпру́женный подприщен, забентен *(за вода)*
подпры́гивание *с* подскачане
подпя́тник *м* петов лагер, опорен [аксиален] лагер
~, ве́рхний горен петов лагер
~, гребе́нчатый гребенен петов лагер
~ каче́ния търкалящ петов лагер
~, кольцево́й пръстеновиден петов лагер
~, осево́й осов петов лагер
~, пружи́нный петов лагер на пружини
~, ро́ликовый ролков петов лагер
~, сегме́нтный сегментен петов [опорен] лагер
~ скольже́ния плъзгащ петов лагер
~, ступе́нчатый степенен [стъпален] петов лагер
~, торцо́вый челен петов лагер
~, ша́риковый сачмен петов лагер
~, шарово́й сферичен [ябълковиден] петов лагер
подпя́товый опорен
подпя́точник *м* стелка под петата *(в обувка)*
подрабо́тка кро́вли *ж* подработване [подкопаване] на горнище
подразде́л *м* подраздел
подразделе́ние *с* подразделение
подра́мник *м* подрамка, рамка
подрегулиро́вка *ж* точно регулиране *(след предварително или грубо регулиране)*, дорегулиране
подреза́ние *с* подрязване *(напр. пета на зъб при зъбонарязване)*
подре́занный подрязан
подреза́ть подрязвам
подре́зка *ж* подрязване
подре́зь *ж* надрез, разрез
подрессо́ренный с ресори, поставен върху ресори
подрессо́ривание *с* поставяне на допълнителен ресор
подрессо́рник *м* допълнителен ресор
подреше́тина *ж стр.* 1. смок; надзидна греда [столица] 2. междуребрено бичме
подрису́ночный подфигурен *(текст, надпис)*
подрозе́тник *м ел.* подложка на контактна кутия
подруба́ть 1. подсичам, подкъсявам; подрязвам; 2. *мин.* подкопавам 3. *текст.* поръбвам, подшивам, подгъвам
подруби́ть *вж.* **подруба́ть**
подру́бка *ж* 1. подкопаване, подсичане 2. отсичане, скъсяване 3. *текст.* поръбване, подгъване, подшиване
подру́док *м мин.* долнище на руден залеж
подру́чник *м* помощен работник
подру́чный подръчен, който е под ръка *(наблизо)*
подры́в *м* подкопаване, подравняване; подкопаване чрез взривяване, взривоподкопаване
подрыва́ть подкопавам, подсичам; взривявам *(за подкопаване)*
подры́вка *ж* подкопаване; взривяване *(за подкопаване)*; частично изземване на минна маса отдолу и отстрани на изработката
подрывно́й взривоподкопен
подря́д *м* договор, задължение *(напр. за извършване на някаква работа)*
подря́дчик *м* 1. предприемач 2. доставчик 3. изпълнител *(на строеж)*
подса́дка *ж* 1. добавка 2. допълнителна порция *(напр. шихта)* 3. подбиване *(при коване)*
подса́сывание *с* всмукване
подса́сывать всмуквам
подсве́чивание *с* осветяване
подсве́чник *м* осветлител, устройство за местно [локално] осветяване
подсво́дный подсводов
подсе́кция *ж* подсекция
подсека́ть подсичам
подсе́чка *ж* 1. долен секач, подсекач *(при коване)* 2. подсичане
~, пряма́я прав долен секач
~, фасо́нная фасонен долен секач
подси́нивание *с текст.* подсинване *(със синка)*
подсинхро́нный подсинхронен
подсло́й *м* подслой
подслу́шивание *с* подслушване
подсме́на *ж* смяна, готова да постъпи на работа *(за да замени работещата в момента)*
подсо́бная *ж* спомагателно [допълнително, помощно] помещение
подсо́бник *м* помощник
подсо́бный помощен, спомагателен; допълнителен
подсо́с *м* просмуквач, всмукател
подста́вка *ж* подставка, подложка; статив
~, пружи́нящая пружинираща подложка
~ для су́шки статив за сушене
~, фасе́тная *полигр.* фасетна подставка
подставля́ть 1. подставям, подлагам, турям отдолу 2. замествам, поставям едно вместо друго, сменявам
подстака́нник *м мет.* подчашник *(приспособление, в което се поставя или монтира чаша — напр. в стоманоразливна кофа)*
подстано́вка *ж мат.* субституция
подста́нция *ж ел.* подстанция, подцентрала
~, автомати́ческая автоматична подстанция

~, аккумуля́торная акумулаторна подстанция
~, выпрями́тельная *(токо)* изправителна подстанция
~, закры́тая подстанция в закрито помещение
~, компле́ктная комплектна [трансформаторна] подстанция
~, откры́тая открита подстанция, подстанция на открито
~, передвижна́я подвижна подстанция
~, пове́рхностная надземна подстанция
~, повыси́тельная повишаваща подстанция
~, подзе́мная подземна подстанция
~, понизи́тельная понижаваща подстанция
~, преобразова́тельная преобразувателна [токоизправителна] подстанция
~, райо́нная районна [областна] подстанция
~, распредели́тельная разпределителна подстанция
~, теплова́я топлинна подстанция
~, трансформа́торная трансформаторна подстанция
~, тя́говая тягова подстанция
~, усили́тельная *радио* усилвателна подстанция
~, фи́дерная *вж.* **подста́нция, распредели́тельная**
подство́лок *м мин.* зумпф, пета на шахта, яма за събиране на вода
подсто́й *м* **ши́хты** *мет.* 1. престояване на шихтата 2. изсъхналост на шихтата
подстра́ивать построявам допълнително
подстро́ечный *радио* който е за донастройка, донастройващ
подстро́йка *ж радио* донастройка, донастройване
~, автомати́ческая автоматична донастройка
~ частоты́ донастройка на честота
подстропи́льный *стр.* подребрен; подфермов
подстро́чный *полигр.* който се намира под редовете
подстру́жка *ж дърв.* дорендосване
по́дступ *м* 1. *стр.* подстъп, достъп; подход; вход, път *(за влизане)* 2. отводна тръба 3. *хидр.* тръбно отклонение
подступе́нник *м* стъпало
подсу́шенный подсушен, изсушен
подсу́шивать подсушавам, изсушавам
подсу́шка *ж* подсушаване
подсчёт *м* 1. изчисляване, пресмятане 2. равносметка, сметка 3. преброяване
подсчи́тывать 1. преброявам, 2. пресмятам, изчислявам
подсы́пка *ж* подпълване; запълване
подта́ивать топя се отдолу
подта́лкиватель *м* тласкач, избутвач
подта́скивание довличане, домъкване
подта́скивать домъквам, довличам
подта́чивать 1. понаточвам, подострям 2. разяждам *(отвътре, отдолу)*
подтека́ние *с* протичане
подтека́ть протичам *(за под)*
подтёска *ж* задялване; засичане, врязване
подтёсывать врязвам, зарязвам, засичам
подтова́рник *м* върлина, подложка *(под товар)*
подтона́льный подтонален
подтопле́ние *с* подтопяване, затопяване отдолу, подгизване
подтопле́нный залян, подлян; потопен *(за скок)*
подточи́ть подострям, позаточвам *(малко)*
подто́чка *ж* подостряне
подтушева́ть туширам *(чертеж)*; ретуширам
подтушёвка *ж* ретуширане; нанасяне на сенки
подтя́гивание *с* 1. затягане, стягане; подтягане; притягане 2. изтегляне, повдигане *(до изравняване)*
подтя́гивать затягам, стягам
подтя́жка *ж* 1. затягане; притягане, стягане 2. притегляне, изтегляне *(до изравняване)* *вж.* **подтя́гивание** 3. кука
поду́зел *м* подгрупа, подвъзел *(на конструкция)*
подукло́нка *ж жп.* наклон навътре, вътрешен наклон *(на релсите към оста на линията)*
подукло́нок *м* подложна планка [бичме]
поду́ровень *м* подниво *(напр. енергетично)*
поду́шка *ж* легло; подложка, възглавница; *стр.* шапка, подложка; тампон
~, балла́стная *жп.* баластова подложка, баластова възглавница
~ весо́в легло на везни
~, ве́рхняя *полигр.* горна възглавница *(на матрична преса)*
~, водяна́я водна възглавница [тампон]
~, возду́шная въздушна възглавница
~, ма́сленая маслена [мазилна] възглавница
~, опо́рная опорно легло
~, пневмати́ческая пневматична [въздушна] възглавница
~ песча́ная пясъчна възглавница, пясъчна подложка
~ подши́пника легло на лагер, лагерно легло
~, противопучи́нная противонабъбваща подложка
~, пружи́нная пружинна възглавница
~, рези́новая гумена възглавница, гумена подложка
~, рессо́рная *вж.* **поду́шка ре́ссоры**
~ ре́ссоры легло [възглавница] на ресор, ресорно легло
~, сма́зочная мазилна [маслена] възглавница
~, упо́рная *вж.* **поду́шка, опо́рная**
~, флю́совая *зав.* подложка от флюс, флюсова възглавница
~, фунда́ментная фундаментна възглавница
~, шла́ковая шлакова възглавница [постилка]
подушкообра́зный подложкообразен, подобен на възглавница
подфа́рник *м авто* подфарник, фар за габаритно осветление
подфе́рменник *м хидр.* подфермен камък *(в основата на опора)*
подфе́рменный подфермов
подфона́рный подоберлихтов; под прозорец за горно осветление
подхва́т *м* 1. уловител, подхващач 2. *мин.* подхват [крепежна греда]

подхва́тывать хващам, подхващам, улавям
подхо́д *м* подстъп *(към мост)*
~, **возду́шный** *ав.* въздушен подход
подца́пфенник *м* лагер [опора, гнездо] за шийка
подцве́тка *ж* нюансиране, тониране *(при боядисване)* на хартия
подцве́чивать обагрям, леко оцветявам; нюансирам
подцве́тка *ж* нюансиране; оцветяване
подчека́нивать зачеканявам *(нитов шев)*
подчека́нка *ж* зачеканяване, подчеканяване *(на нитов шев)*
подчинённость *ж*, **ве́домственная** ведомствена подчиненост
подчи́стка *ж* **1.** почистване, изтъркване **2.** подправяне
подчища́ть **1.** почиствам **2.** подправям
подша́бривать шабрувам *(при ниски изисквания за качество на повърхността)*
подша́шка *ж* подпорка
подшёрсток *м* къса, пухкава вълна; косми [козина] под горната дълга козина
подши́вка *ж* **1.** таваносване **2.** летви, паковани за таваносване **3.** таван *(дъсчен или мазан)*
подши́пник *м* лагер
~, **аксиа́льный** аксиален лагер
~, **бака́утовый** бакаутов лагер, дървен лагер от бакаут
~, **бессепара́торный** *(търкалящ)* лагер без сепаратор [кафез]
~, **бу́ксовый** буксов лагер
~, **быстрохо́дный** бързоходен лагер
~, **ваго́нный** вагонен лагер
~, **веду́щий** лагер откъм страна на задвижването
~, **вне́шний** външен лагер *(при многоопорно лагеруване)*
~, **вну́тренний** вътрешен лагер *(при многоопорно лагеруване)*
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] лагер
~, **встро́енный** вграден лагер
~, **вту́лочный** втулков лагер
~, **высо́кий разъёмный** лесно разглобяем лагер
~, **гла́вный** *вж.* **подши́пник, коренно́й**
~, **гла́дкий** гладък лагер
~, **глухо́й** глух [едноделен] лагер
~, **гранёный** призматичен лагер
~, **гребе́нчатый** гребенен [гребеновиден] лагер *(опорен)*
~, **двойно́й** двоен лагер
~, **двойно́й упо́рный** двупосочен опорен лагер; петов лагер за двустранно действие *(двупосочен аксиален лагер)*
~ **двусторо́ннего де́йствия** лагер с двупосочно действие, двупосочен *(опорен)* лагер
~, **двухкольцево́й** лагер с два пръстена, двупосочен *(опорен)* лагер
~, **двухко́нусный** двоен конусен лагер
~, **двухря́дный** двуредов лагер
~, **друхря́дный ша́риковый** двуреден сачмен лагер
~, **ды́шловый** лагер на сцепна щанга
~ **жидкостного тре́ния** лагер с течно триене
~, **закрытый** закрит [капсулован] лагер
~, **иго́льчатый** иглен *(ролков)* лагер
~ **каче́ния** търкалящ лагер
~, **кольцево́й** пръстеновиден лагер
~, **комбини́рованный** комбиниран лагер
~, **кони́ческий** конусен лагер
~, **кони́ческий ро́ликовый** конусен ролков лагер
~, **консо́льный** конзолен лагер
~, **ко́нусный** *вж.* **подши́пник, кони́ческий**
~, **концево́й** краен [външен] лагер *(на вал)*
~, **коренно́й** основен лагер
~, **крейцко́пфный** лагер на кръстоглав
~, **многоклиново́й** многоклинов лагер
~, **многоря́дный** многоредов лагер
~, **мото́рно-осево́й** моторно-осов лагер *(на тягов електродвигател)*
~, **мотылёвый** мотовилков лагер, лагер на мотовилка
~, **накло́нный** наклонен лагер
~, **направля́ющий** направляващ лагер
~, **нару́жный** външен [краен] лагер
~, **насте́нный** стенен лагер
~, **неподви́жный** неподвижен лагер
~, **неразъёмный** неразглобяем лагер
~, **несамоустана́вливающийся** несамонагаждащ се лагер
~, **несу́щий** носещ лагер
~, **ни́зкий разъёмный** трудно разглобяем лагер
~, **одина́рный** едностранен лагер, лагер с едностранно действие
~, **одина́рный упо́рный** петов лагер за едностранно действие *(еднопосочен аксиален лагер)*
~, **одноко́нусный** едноконусен лагер
~, **одноря́дный** едноредов лагер
~, **одноря́дный ша́риковый** едноредов сачмен лагер
~ **односторо́ннего де́йствия** лагер с еднопосочно действие, еднопосочен *(опорен)* лагер
~, **опо́рный** опорен лагер
~, **опо́рный ша́риковый** радиален сачмен лагер
~, **осево́й** опорен [аксиален, осов] лагер, петов лагер
~, **основно́й** *вж.* **подши́пник, коренно́й**
~, **откры́тый** открит лагер
~, **пере́дний** преден лагер
~, **пла́вающий** плуващ [подвижен] лагер
~, **поворо́тный** въртящ се [завъртащ се] лагер
~, **подвесно́й** висящ лагер
~, **подвижно́й** подвижен лагер
~, **по́ристый** порест лагер
~, **промежу́точный** междинен лагер
~, **пружи́нящий** лагер на пружини
~, **радиа́льно-упо́рный** радиално-опорен [радиално-аксиален] лагер
~, **радиа́льный** радиален лагер
~, **разъёмный** разглобяем [делим] лагер, черупков лагер
~, **регули́руемый** регулиращ се лагер
~, **ро́ликовый** ролков лагер

~, **самосма́зывающийся** самосмазващ се [самомажещ се] лагер
~, **самоустана́вливающийся** самонагаждащ се лагер
~, **самоцентриру́ющийся** самоцентриращ се лагер
~ **с бочкообра́зными ро́ликами** лагер с бъчвообразни ролки, самонагаждащ се лагер
~ **с вкла́дышами** черупков лагер
~, **сдво́енный** двоен [сдвоен] лагер
~, **сегме́нтный** сегментен лагер
~, **седлово́й** седлов лагер
~ **Селле́рса** лагер на Селерс *(лагер с ябълковидна опора)*
~, **сепара́торный** *(търкалящ)* лагер със сепаратор [кафез]
~ **скольже́ния** плъзгащ лагер
~, **скользя́щий** *вж.* **подши́пник скольже́ния**
~ **с кольцево́й сма́зкой** лагер с мазилен пръстен
~ **со сма́зкой под давле́нием** лагер за мазане под налягане
~, **сфери́ческий** *вж.* **подши́пник, шарово́й**
~, **текстоли́товый** текстолитов лагер
~, **типово́й** типов лагер
~, **трансмиссио́нный** трансмисионен лагер
~ **тре́ния каче́ния** *вж.* **подши́пник каче́ния**
~ **тре́ния скольже́ния** *вж.* **подши́пник скольже́ния**
~, **тру́бчатый** тръбен лагер, лагер с увеличена широчина
~, **у́зкий** тесен лагер, лагер с намалена широчина
~, **укоро́ченный** *вж.* **подши́пник, у́зкий**
~, **упо́рно-радиа́льный** опорно-радиален лагер
~, **упо́рный** опорен лагер, петов лагер
~, **устано́вочный** направляващ [фиксиращ] лагер
~, **фикси́рующий** *вж.* **подши́пник, устано́вочный**
~, **фла́нцевый** фланцов [фланшов] лагер
~, **це́льный** неразглобяем лагер
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен лагер
~, **ша́риковый** сачмен лагер
~, **шарни́рный** шарнирен лагер
~, **шарово́й** ябълковиден лагер
~, **шату́нный** мотовилков лагер
~, **шпи́ндельный** вретенен лагер
~, **этало́нный** еталонен лагер, лагер за образец [еталон]
~, **я́корный** роторен [котвен] лагер
подши́пниковый лагерен
подшихто́вка *ж мет.* подшихтовка, подшихтоване
подшлифова́ть шлифовам
подшлифо́вка шлифоване
подшта́бельный подложен под фигура с материали
подшто́пка *ж жп.* подбиване под релси
подщела́чивание *с хим.* алкализиране, прибавяне на хидроокис
подщела́чивать алкализирам, прибавям хидроокис, повишавам pH

подъе́зд *м* 1. главен вход *(на сграда)* 2. приближаване; пристигане на превозно средство
подъём *м* 1. повдигане, издигане 2. изкачване, качване 3. покачване; подем 4. нагорнище *(на път)* 5. *мин.* асансьор, подемник; извоз 6. стрелка 7. извивка на ходилото на крака
~, **авари́йный** авариен асансьор
~ **а́рки** стрелка на свод
~, **бадьево́й** издигане с кофи
~, **вагоне́точный** вагонетков извоз, извозване с вагонетки
~, **вертика́льный** вертикален извоз, вертикално извозване
~ **винта́** стъпка на винт
~ **воды́** покачване на вода
~, **вспомога́тельный** спомагателен подем [извоз]
~, **двухскипово́й** двуклетково издигане, двуклетков подем [извоз]
~, **затяжно́й** продължително нагорнище
~, **кана́тный** повдигане с помощта на повдигателна макара
~, **клетьево́й** клетков асансьор
~, **круто́й** стръмен за изкачване склон
~ **релье́фа** *текст.* изпъкване релефа *(на тъканта)*
~, **руководя́щий** ръководен [меродавен] наклон
~, **скипово́й** 1. скипов подемник [асансьор] 2. повдигане с помощта на скипове
~, **строи́тельный** издигане на строежа
~ **температу́ры** покачване [повишаване] на температурата
~, **уме́ренный** умерено нагорнище
~, **ша́хтный** шахтов (рудничен подемник [асансьор]
~, **экономи́ческий** икономически подем, икономически възход
подъёмник *м* подемник, подемна машина; асансьор, повдигач; елеватор
~, **бадьево́й** кофъчен подемник, кофъчен елеватор; повдигателно съоръжение с кофи
~, **ба́шенный** кулоподемник
~, **безра́мный** безрамков подемник
~, **быстрохо́дный** бързоходен подемник
~, **вертика́льный** вертикален подемник
~, **винто́вой** винтов подемник
~, **возду́шный** въздушен повдигач
~, **высокоскоростно́й** високоскоростен повдигач [асансьор]
~, **га́зовый** газов подемник
~, **гидравли́ческий** хидравличен подемник
~, **грузово́й** товарен асансьор, товарен подемник
~, **грузопассажи́рский** товарен асансьор с придружител; товаропътнически асансьор
~, **до́менный** подемник [асансьор] за висока пещ
~, **домкра́тный** криков повдигач
~, **кана́тный** въжен асансьор [подемник]
~, **клетьево́й** шахтов [рудничен] асансьор; клеткова подемна машина

~, **ковшо́вый** кофъчен елеватор [подемник], скипов подемник
~, **колошнико́вый** подемник за пълнене на пещ
~, **ле́нточный** лентов подемник [елеватор]
~, **лю́лечный** люлков подемник
~, **ма́чтовый** мачтов *(строителен)* подемник
~, **многокаби́нный** многокабинен асансьор, патерностер
~, **накло́нный** наклонен подемник
~, **пассажи́рский** пътнически асансьор
~, **передвижно́й** подвижен [преносим] *(строителен)* подемник
~, **плу́нжерный** бутален [плунжерен] подемник; хидравличен асансьор
~, **пневмати́ческий** пневматичен подемник
~, **поворо́тный** обръщателен подемник
~, **подвесно́й** окачен подемник
~, **ре́ечный** рейков [гребенов] подемник
~, **рудни́чный** рудничен повдигач [асансьор]
~, **рыча́жный** лостов повдигач
~, **скипово́й** скипов повдигач, скипова повдигателна машина
~, **стациона́рный** стационарен [неподвижен] подемник
~, **строи́тельный** строителен подемник
~, **тро́совый** въжен асансьор [подемник]
~, **цепно́й** верижен подемник [асансьор]
~, **ша́хтный** *мин.* шахтов повдигач, шахтна подемна машина
~, **электри́ческий** електроподемник
подъёмный подемен, повдигателен, извозен
подэ́ра *ж* подера
подэта́ж *м мин.* подетаж
подэта́жный подетажен
подъя́рус *м вж.* **подэта́ж**
по́езд *м* влак
~, **авари́йный** авариен влак
~, **автомоби́льный** автовлак, композиция от автомобили *или* от автомобил и ремаркета
~, **автомотри́сный** автомотрисен влак
~, **балла́стный** (товарен) влак за превозване на баласт
~, **во́инский** военен влак
~, **восстанови́тельный** възстановителен влак, *вж.* **по́езд, авари́йный**
~, **встре́чный** насрещен влак
~, **грузово́й** товарен влак
~, **грузово́й маршру́тный** маршрутен товарен влак
~, **грузо-пассажи́рский** товаро-пътнически влак
~, **грузово́й уско́ренный** ускорен товарен влак
~, **да́льнего сле́дования** далечен влак, влак с далечен маршрут
~, **ди́зельный** дизелов влак, влак с дизелов локомотив
~, **длиннососта́вный** дълъг влак, влак дълга композиция
~, **дополни́тельный** допълнителен влак
~, **курье́рский** експрес, експресен влак
~, **маневро́вый** маневрен влак
~, **маршру́тный** маршрутен влак
~, **междугоро́дный** междуградски влак
~, **ме́стный** местен [локален] влак
~, **монта́жный** монтажен влак, влак за (извършване на) монтаж
~, **моторваго́нный** мотрисен влак
~, **о́пытный** опитен [експериментален, пробен] влак
~, **пассажи́рский** пътнически влак
~, **пожа́рный** (противо) пожарен влак
~, **попу́тный** попътен влак
~, **порожняко́вый** влак [влакова композиция] от празни товарни вагони
~, **почто́вый** пощенски влак
~, **прибыва́ющий** пристигащ влак
~, **при́городный** крайградски влак
~ **прямо́го сообще́ния** директен влак
~, **путево́й ремо́нтный** влак за ремонт на железния път
~, **рабо́чий** работнически влак
~, **рельсосва́рочный** релсозаваръчен влак
~, **рефрижера́торный** *вж.* **по́езд, холоди́льный**
~, **ру́дный** влак за извозване на руда
~, **санита́рный** санитарен влак
~, **сбо́рный** сборен [локален] влак
~, **ско́рый** бърз влак
~, **служе́бный** служебен влак
~, **сме́шанный** смесен [товаро-пътнически] влак
~, **снегоубо́рочный** снегориначен влак
~, **специа́льный** специален влак
~, **строи́тельно-монта́жный** строително-монтажен влак
~, **сухогру́зный** сухотоварен влак, влак за (превозване на) сух товар
~, **това́рный** товарен влак
~, **това́рно-пассажи́рский** *вж.* **по́езд, сме́шанный**
~, **транзи́тный** транзитен влак
~, **тяжелове́сный** тежкотоварен влак
~, **уско́ренный** ускорен влак
~, **хозя́йственный** стопански [работен] влак, влак за стопанско движение
~, **холоди́льный** хладилен влак
~, **челно́чный** влак с двустранно управление
~, **экскурсио́нный** екскурзионен влак
~ **экспре́сс** експресен влак
~, **электри́ческий** електрически влак
~, **электросва́рочный** електрозаваръчен влак
по́езд-мастерска́я влак-работилница
пое́здка *ж* 1. пътуване *(напр. на пътници)* 2. поездка *(пътуване по наряд на влакова композиция)*
~, **испыта́тельная** изпитателно пътуване
~, **о́пытная** опитно [експериментално] пътуване
~, **про́бная** пробно пътуване
поездно́й влаков
поездо́граф *м* влакограф, уред за записване графика за движение на влаковете
поездопото́к *м* влакопоток
пожа́р *м* пожар
~, **пове́рхностный** пожар на повърхността
~, **подзе́мный** подземен пожар
~, **рудни́чный** рудничен пожар, пожар в рудник
~, **ша́хтный** *вж.* **пожа́р, рудни́чный**

~, **экзогéнный** екзогенен пожар *(запалване от външни причини)*
~, **эндогéнный** ендогенен пожар *(пожар от самозапалване)*
пожáрник *м* пожарникар
пожáрный пожарен
пожароопáсность *ж* пожароопасност
пожароопáсный пожароопасен
пожаротушéние *с* пожарогасене, загасяване на пожар
пожелтéние *с* пожълтяване *(на хартия)*
пóздний късен, закъснял
позём *м* тор, гюбре
позёмка *ж* виелица *(носеща снега по земята)*
позитѝв *м кфт.* позитив
позитѝвный позитивен; положителен
позитрóн *м ядр.* позитрон
позитрóний *м* позитроний
позиционѝроване *с* позициониране, фиксиране на определена позиция; последователно заставане на отделни позиции
позѝция *ж* позиция
~, **загрýзочная** захранваща позиция, позиция за захранване
~, **промежýточная** междинна позиция
~, **рабóчая** работна позиция
~, **ремóнтная** ремонтна позиция, позиция за ремонт
~, **сбóрочная** монтажна позиция, позиция за монтаж
~, **стационáрная** постоянна [стационарна, неподвижна] позиция
~, **тормознáя** спирателна позиция, позиция на спиране
~, **уравнѝтельная** изравнителна позиция
~, **холостáя** неработна позиция
позолóта *ж* позлата
~, **цветнáя** цветна позлата
позолотѝть позлатявам, покривам със слой от злато
позолóтчик *м* златар
позолóченный позлатен
позумéнт *м* галун, ширит *(сърмен)*
позывнѝе *мн. радио* позивни *(напр. на радиостанция)*; повиквателни сигнали
пойлка *ж* поилка
пóйма *ж* поречие, наводнявана от (пролетно) пълноводие низина, мокрица, заливна тераса
пóйменный който се залива [наводнява]
пóиск *м* 1. *рлк.* търсене; сондиране 2. търсене, издирване *(напр. на пропускащо място в провод)*
пóиски *мн* дирене, търсене *(на полезни изкопаеми)*
поискóвый търсачен
показáние *с* показание [показание] *(напр. на уред)*
~, **ошѝбочное** погрешно показание
~, **предéльное** гранично показание
~, **стабѝльное** устойчиво [стабилно] показание
показáтель *м мат.* показател; степен, степенен показател; коефициент; константа; индекс
~ **адиабáты** показател на адиабатата
~ **вя́зкости** коефициент на вискозност *(при течности)*; коефициент на жилавост *(при метала)*
~, **динамѝческий** динамичен показател
~ **диссоциáции** дисоциационна константа
~ **жёсткости** показател за коравина [съпротива за деформиране, неогъваемост]
~ **затухáние** коефициент на затихване
~, **кáчественный** качествен показател, показател за качеството
~, **колѝчественный** количествен показател
~ **коррóзии** степен на корозиране, коефициент на корозия
~, **обобщáющий** обобщаващ показател
~. **óбщий итóговый** общ краен показател
~, **отчётный** отчетен показател
~, **оцéночный** показател за оценка [оценяване]
~, **плáновый** планов показател
~ **пластѝчности** показател [коефициент] за пластичност
~ **преломлéния** коефициент [индекс] на пречупване
~ **прóчности** якостен показател, коефициент на якост
~, **проéктный** проектен показател
~, **производственный** производствен показател
~, **свóдный** общ [сборен] показател
~ **стéпени** *мат.* степенен показател
~, **стóимостный** стойностен показател
~, **тéхнико-экономѝческий** технико-икономически показател
~, **технѝческий** технически показател
~ **удобоукладывáемости** *стр.* показател за лекополагаемост
~, **укрупнённый** уедрен показател
~, **экономѝческий** икономически показател
~, **эксплуатациóнно-технѝческий** експлоатационно-технически показател
показáтельный 1. *мат.* показателен, степенен 2. образцов, показателен
покáтость *ж* наклонност, полегатост, нанадолнище
покáтый наклонен, полегат
поквартáльный тримесечен; за всяко тримесечие
покóвка *ж* 1. изковка 2. коване, изковаване
~, **ковáная** изковка, кована заготовка, кован детайл
~, **прессóванная** пресова заготовка, пресов детайл, пресовка
~, **фасóнная** фасонна изковка
~, **штампóванная** изковка в щампа [пресовка], щампован детайл [заготовка]
покóй *м* покой
покорóбиться изкривявам се, изкорубвам се, измятам се
покорóбленный изкривен, изметнат
покрáска *ж* 1. боядисване, багрене 2. боя
~, **мáсляная** 1. блажно боядисване 2. блажна боя
~ **окунáнием, механизѝрованная** механизирано боядисване чрез потапяне

~ **формо́вочными черни́лами** *леяр.* боядисване [обмазване] *(на формите)* с чернило
покрасне́ние *с* 1. почервяване 2. *леяр.* обмазване [боядисване] на формите
покра́сочный боядисващ
покро́в *м* покров; *покривна плоча*; *покривка*; обвивка; горен пласт
~ **волокна́** обвивка на влакното
~, **ла́вовый** лавова покривка, пласт [покривка] *от лава*
~, **леднико́вый** ледникова покривка
~, **ледяно́й** ледена покривка [обвивка]
~, **море́нный** покривка [пласт] от морени
~, **расти́тельный** *растителна покривка*, растителност
~, **сне́жный** снежна покривка, снежен пласт
покро́вный 1. покривен, покриващ 2. покровен
покро́й *м кройка, модел, фасон*
покроши́ть натрошавам, начупвам
покрыва́ло *с* одеало, покривка *(за легло)*
покрыва́ть 1. нанасям покритие *(по галванични, бояджийски и други методи)* 2. покривам, завивам
покрывно́й покривен, покриващ, служещ за покриване
покры́тие *с* 1. *покритие*, *покриващ* [повърхностен] слой 2. покриване, наслояване 3. *стр.* пътна покривка 4. покривна плоча 5. покрив
~, **абрази́вное** *абразивно покритие, абразивен пласт*
~, **алюми́ниевое** алуминиево покритие
~, **ано́дное** анодно покритие; анодна защита
~, **антикоррозио́нное** антикорозионно покритие
~, **асфальтобето́нное** асфалто-бетонна настилка
~, **асфа́льтовое** асфалтово покритие, асфалтов повърхностен слой
~, **асфальтощебёночное** асфалто-чакълена настилка
~, **беспрого́нное** покрив [покритие] без надлъжно носещи греди
~, **бето́нное** бетонна настилка [покривка]
~, **би́тумное** битумна покривка [покритие]
~, **булы́жное** каменна настилка *(с обли камъни)*
~, **влагозащи́тное** влагопредпазно покритие
~, **гальвани́ческое** 1. галванично покритие 2. галванично покриване
~, **горя́чее** 1. покриване на горещо 2. покритие, получено при нанасяне на горещо
~ **горя́чим спо́собом** покриване на горещо, гореща метализация
~, **грави́йное** ситночакълена (пътна) покривка
~, **графи́товое** графитно покритие
~, **грунтово́е** обикновен земен [черен] път
~, **доро́жное** пътна настилка; паваж
~, **защи́тное** защитно покритие
~, **износосто́йкое** износоустойчиво покритие
~, **изоли́рующее** изолиращо [изолационно] покритие
~, **като́дное** катодно покритие
~, **керами́ческое** керамично покритие
~, **кра́сочное** покритие от боя
~, **ла́ковое** лаково покритие
~ **мета́ллами, электролити́ческое** електролитно покриване с метал
~ **металлизацио́нное** метализационно покритие *(по метода за «метализация»)*
~, **металли́ческое** металопокритие, метално покритие
~ **мета́ллом** покриване с метал
~, **напла́вленное** наварен слой, наварено *покритие*
~, **напы́ленное** покритие, получено чрез разпрашаване [пулверизиране]
~, **неметалли́ческое** неметално покритие
~, **нитроцеллюло́зное** нитроцелулозно покритие
~, **окси́дное** окисно покритие, окисна покривка [корица]
~, **отража́ющее** отразяващо покритие
~, **поглоща́ющее** поглъщащо покритие
~, **полужёсткое** полутвърда (пътна) настилка
~, **просветля́ющее** *кфт.* просветляващо покритие
~, **противокоррозио́нное** *вж.* **покры́тие, антикоррозио́нное**
~, **противорадиолокацио́нное** *радио* противорадиолокационно покритие
~, **скла́дчатое** *стр.* покрив с чупки
~, **тонкоплёночное** тънкослойно покритие
~, **токопроводя́щее** токопроводящо покритие
~, **торкре́тное** торкретно покритие [пласт, слой]
~, **фрикцио́нное** покритие за увеличаване съпротивлението на триене *(на повърхности)*, триещо [фрикционно] покритие
~, **хими́ческое** химично покриване [наслояване]
~, **цементобето́нное** цементобетонна настилка
~, **чёрное** черна *(асфалтова, битумна)* пътна покривка [настилка]
~, **щебёночное**, трошенока́менна [чакълена] настилка
~, **электролити́ческое** електролитно покритие
~, **эма́левое** емайлово покритие
покры́шка *ж* външна гума *(за колело на транспортно средство)*
~, **автомоби́льная** външна автомобилна гума
~, **безбортова́я** безбортова външна гума *(цялата външна повърхност на гумата е ходилна, контактна)*
~, **безбре́керная** безбрекерна външна гума *(гума, която няма възглавничен гумиран пласт между протектора и каркаса)*
~, **велосипе́дная** велосипедна външна гума
~, **запасна́я** резервна външна гума
~, **ко́рдная** кордова външна гума *(каркасът на гумата е изработен от корд)*
~, **многосло́йная** многопластова [многослойна] външна гума
~, **мотоцикле́тная** мотоциклетна външна гума
~, **нескользя́щая** външна гума с добро сцепление

~, **пневматической шины** пневматична външна гума
~, **прямобортная** външна гума с прави бортове
~ **с бортами** външна гума със (странични) ръбове
покупной 1. купен, готов *(не домашен)* 2. покупателен, свързан с възможности за купуване
пол *м* под, дюшеме
~, **бесшовный** под [дюшеме] без фуги
~, **водобойный** водобой
~, **глухой** черен под
~, **дощатый** дъсчен под, дюшеме
~, **ксилолитовый** ксилолитов под
~, **литейный** леярски под
~, **мозаичный** мозаичен под
~, **монолитный** монолитен под
~, **набивной** плътен [монолитен] под *(без фуги)*
~, **паркетный** паркетен под
~, **плавающий** плаващ под
~, **плотничный** дървен под
~, **понурный** понурен под *(водонепропусклива глинена битумна или стоманобетонна настилка пред язовирна стена)*
~, **рабочий** работен под
~, **торцовый** под с дървени блокчета
~, **фризовый** щитов под *(от цели паркетни платна* [плоскости]*)*
~, **чёрный** черен под; *вж.* **пол, глухой**
~, **чистый** чист под
полати *мн* площадка на сондажна кула
поле *с* поле; обхват, област; бяло поле *(на книга)*
~, **акустическое** акустично поле, акустичен обхват
~, **антенное** антенно поле, поле [обхват] на антена
~, **бегущее** *ел.* бягащо поле
~, **безвихревое** *физ.* безвихрово поле
~, **боковое** *полигр.* странично поле *(на книга)*
~, **бремсберговое** бремсбергово поле
~, **векторное** векторно поле
~, **верхнее** *полигр.* горно поле *(на книга)*
~, **вихревое** вихрово поле
~, **внешнее** *полигр.* външно поле *(на книга)*
~, **волновое** *радио* вълново поле
~, **вращающееся** въртящо се поле
~, **выемочное** *мин.* добивно поле, експлоатационен участък; участък на очистни работи
~, **высокочастотное** високочестотно поле
~, **геомагнитное** геомагнитно поле
~, **гравитационное** гравитационно поле
~, **движущееся** движещо се поле
~, **двухмерное** двуразмерно поле
~, **дифракционное** дифракционно поле, поле на дифракция
~ **допуска** допусково поле
~, **замедляющее** забавящо [спиращо] поле
~ **записи** записно поле, поле на записа *(напр. магнетофонен)*
~, **звуковое** звуково поле
~ **зрения** зрително поле
~ **зрения камеры** *тлв.* зрително поле на (телевизионна) камера
~ **излучения** *радио* поле [обхват] на излъчване
~, **импульсное** импулсно поле, импулсов обхват
~, **индукционное** индукционно поле
~, **индуцированное** индуктирано поле
~, **ионизированное** йонизирано поле
~, **карьерное** кариерно поле
~, **квазистационарное** квазистационарно поле
~, **квантовое** квантово поле
~, **колебательное** поле на трептения; трептящо поле
~, **компенсирующее** компенсиращо поле
~, **консервативное** *вж.* **поле, потенциальное**
~, **контактное** контактно поле; комутационно табло
~, **корешковое** *полигр.* поле на гръб *(на книга)*
~, **круговое** кръгово поле
~, **лётное** *ав.* летище, летателно поле
~, **локальное** локално поле
~, **магнитное** магнитно поле
~, **магнитное аксиально симметричное** магнитно, осево [аксиално] симетрично поле
~, **магнитное внешнее** външно магнитно поле
~, **магнитное вращающееся** въртящо се магнитно поле
~, **магнитное действительное** реално [действително] магнитно поле
~, **магнитное земное** земно магнитно поле
~, **магнитостатическое** магнитостатично поле
~, **минное** минно поле
~, **молекулярное** молекулно поле
~, **многократное** *тлф.* многократно комутационно табло [поле] *(на ръчна телефонна станция)*
~, **наборное** *полигр.* наборно поле
~, **намагничивающее** намагнитващо поле
~ **направлений** поле на направленията *(в диференциални уравнения)*
~, **направляющее** направляващо поле
~, **напряжённое** напрегнато поле
~ **насыщения** поле на насищане
~, **наружное** *полигр.* външно поле *(на книга)*
~, **невихревое** невихрово поле
~, **нейтронное** неутронно поле
~, **неоднородное** нееднородно поле
~, **непрерывное** непрекъснато поле
~, **нестационарное** нестационарно поле, подвижно поле
~, **нижнее** *полигр.* долно поле *(на книга)*
~, **нулевое** нулево поле
~, **однородное** еднородно поле
~, **осесимметричное** ососиметрично поле, симетрично на оста поле
~, **остаточное** остатъчно поле
~, **осциллирующее** осцилиращо поле
~, **отклоняющее** отклоняващо поле
~, **паразитное** паразитно поле
~, **переменное** променливо [непостоянно] поле
~, **плазменное** плазмено поле
~, **поверхностное** повърхностно поле

~, **подкрáновое** подкраново поле, обсег на повдигателен кран
~, **постоя́нное** постоянно [константно] поле
~, **потенциáльное** потенциално поле
~, **призабóйное** призабойно поле
~, **пульси́рующее** пулсиращо поле
~, **равномéрное** равномерно поле
~, **радиолокациóнное** радиолокационно поле, радиолокационен обхват
~, **развéдочное** проучено поле
~, **рýдное** *мин.* рудно поле
~, **силовóе** силово поле
~, **синусоидáльное** синусоидално поле
~, **скаля́рное** скаларно поле
~, **сóбственное** собствено поле
~, **спектрáльное** спектрално поле, поле на спектър
~, **стати́ческое** статично поле
~, **стационáрное** стационарно поле
~, **температýрное** температурно поле
~, **тéнзорное** тензорно поле
~, **теплово́е** топлинно поле
~ **тóка** поле на (електрически) ток
~, **тормозя́щее** спиращо поле
~ **тяготéния** *вж.* **пóле, гравитациóнное**
~, **ультразвуковóе** ултразвуково поле
~, **управля́ющее** управляващо [командно]поле
~ **фáкела, температýрное** температурно поле на факела
~, **фильтрациóнное** филтрационна зона
~, **фокуси́рующее** фокусиращо [насочващо] поле
~, **шáхтное** руднично поле
~, **шáхтное по восстáнию** възходящо руднично поле, изкачващо се поле
~, **шáхтное по падéнию** низходящо руднично поле
~, **электри́ческое** електрическо поле
~, **электромагни́тное** електромагнитно поле
~, **электростати́ческое** електростатично поле
~, **эллипти́ческое** елиптично поле
~, **эталóнное** еталонно поле
полевóд *м* полевъд
полевóдство *с* полевъдство
полевóй полски
полéглость *ж* полегналост
~, **боковáя** странична полегналост
~, **встрéчная** насрещна полегналост
полезащи́тный полезащитен
полéзность *ж* полезност
полéзный полезен
полёт *м* полет, летене
~, **брéющий** *ав.* бръснещ полет
~, **высóтный** височинен полет, летене на голяма височина, много висок полет
~, **горизонтáльный** хоризонтален полет, хоризонтално летене
~, **группово́й** групов полет
~, **испытáтельный** изпитателен полет
~, **косми́ческий** космически полет
~, **криволинéйный** криволинеен полет, летене по крива линия
~, **круговóй** кръгов полет
~, **межпланéтный** междупланетен полет
~, **ночнóй** нощен полет
~, **паря́щий** реене, летене на постоянна височина с изгасен двигател
~, **плани́рующий** планиращ полет, планиране
~ **по прибóрам** полет по бордни уреди, инструментален полет
~ **ракéты, вертикáльный** вертикален полет на ракета
~ **ракéты, горизонтáльный** хоризонтален полет на ракета
~, **свобóдный** свободен [неуправляем] полет
~, **слепóй** сляп полет, сляпо летене; *вж.* **полёт по прибóрам**
~, **тренирóвочный** тренировъчен [учебен] полет
~, **учéбный** учебен полет
~, **фигýрный** фигурно летене
ползýн *м* 1. плъзгач 2. кръстоглав
~, **ви́льчатый** вилков плъзгач
~, **двухпараллéльный** симетричен кръстоглав
~, **двухсторóнний** двустранен плъзгач [кръстоглав]
~, **закры́тый** закрит плъзгач [кръстоглав]
~, **кли́нчатый** клинов [клинообразен] плъзгач
~, **односторóнний** едностранен плъзгач
~, **откры́тый** открит плъзгач
ползунóк *м вж.* **ползýн**
ползýчесть *ж* пълзене, крип
~ **бетóна** *стр.* пълзене на бетон
ползучепрóчность *ж* крипоустойчивост, устойчивост против пълзене
ползýчий пълзящ, свличащ се
ползýшка *ж* пълзач
полиáза *ж хим.* полиаза
полиакрилáт *м* полиакрилат *(полимер на акриловата киселина)*
полиами́д *м* полиамид
полиами́дный полиамиден
полиани́т *м* полианит
полибутадиéн *м* полибутадиен
поли́ва *ж* глазура, глеч
поливалéнтный поливалентен [многовалентен]
поливинилацетáл *м* поливинилацетал
поливинилацетáт *м* поливинилацетат
поливинилбензóл *м* поливинилбензол
поливинилхлори́д *м* поливинилхлорид
полигалогени́д *м* полихалогенид
полиглико́ли *мн* полигликоли
полигóн *м* 1. *мат.* многоъгълник, полигон 2. *воен.* стрелбище, полигон
~, **вы́тянутый** изтеглен [удължен] полигон
~, **зáмкнутый** затворен полигон
~, **испытáтельный** изпитателен полигон
~, **разóмкнутый** прекъснат [отворен] полигон
полигонáльный многоъгълен, полигонален
полигономéтрия *ж* полигонометрия
полигрáф *м* полиграф
полиграфи́ст *м* полиграфист
полиграфи́я *ж* полиграфия
полидими́т *м минер.* полидимит
полидиспéрсность *ж* полидисперсност
полидиспéрсный полидисперсен
полиéны *мн* полиени
полиизобутилéн *м* полиизобутилен

полиизопре́н *м* полиизопрен
полиизоциана́т *м* полиизоцианат
полииндéн *м* полииндеи
поликапролакта́м *м* поликапролактам
поликсéн *м* поликсен
поликисло́ты *мн* поликиселини, полимерна киселина
поликонденса́т *м* поликондензат
поликонденса́ция *ж* поликондензация
поликриста́лл *м* поликристал
поликристалли́ческий поликристален
полимéр *м* полимер, полимерна молекула
~, **бло́чный** блок-полимер
~, **высокомолекуля́рный** високомолекулен полимер
~, **вы́сший** висш`полимер *(с висока степен на полимеризация)*
~, **линéйный** линеен полимер
~, **низкомолекуля́рный** нискомолекулен полимер
~, **сéтчатый** полимер с мрежеста структура
~, **совмéстный** съполимер
~, **трёхмéрный** триразмерен полимер
полимериза́тор *м* полимеризатор
полимериза́ция *ж* полимеризация, *полимеризационен процес*
~, **бло́чная** блок-полимеризация
~ **в суспéнзии** полимеризация в суспензия
~, **горя́чая** *полимеризация на горещо*, термична полимеризация
~, **ио́нная** йонна полимеризация
~, **каталити́ческая** каталитична полимеризация
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна полимеризация, полимеризация при ниски температури
~ **по ступеня́м** *степенна полимеризация*
~, **радиацио́нная** радиационна полимеризация
~, **самопроизво́льная** самопроизволна [спонтанна] *полимеризация*
~, **совмéстная** съполимеризация
~, **ступéнчатая** стъпална полимеризация
~, **терми́ческая** термична полимеризация
~, **холо́дная** *полимеризация на студено (при ниски температури)*
~, **цепна́я** верижна полимеризация, полимеризация във верига
~, **эмульсио́нная** *емулсионна полимеризация*
полимеризо́ванный полимеризиран, превърнат в полимер
полимеризова́ть полимеризирам, превръщам в *полимер*
полимери́я *ж* полимерия
полимéрный полимерен
полимéры *мн* полимери
полиметилакрила́т *м полиметилакрилат (полимер на метилакриловата киселина)*
полиметилéн *м* полиметилен
полимéтр *м* полиметър *(уред)*
полиметалли́ческий *полиметален*
полиморфи́зм *м* полиморфизъм, полиморфоза
полимо́рфный полиморфен
полино́м *м мат.* полином, многочлен
полио́за *ж полиоза*

полипепти́д *м полипептид*
полипла́н *м ав.* многоплощник *(самолет с повече от три носещи площи)*
полипрéн *м* полипрен
полирова́льник *м* полировачка, приспособление за полиране
полирова́льный полировъчен
полирова́ние *с* полиране
полиро́ванный *полиран, полирован*
полирова́ть полирам
полиро́вка *ж* 1. полировка, политура 2. полиране
~, **зерка́льная** огледална полировка
~, **кисло́тная** киселинна полировка
~, **металлографи́ческая** металографична полировка
~, **механи́ческая** 1. механична полировка 2. механично полиране
~, **оконча́тельная** окончателна полировка
~, **отдéлочная** окончателна полировка [полиране]
~, **прéссовая** пресова полировка
~, **рельéфная** релефно полиране
~, **травлéнием** полиране чрез етцване
~, **чистова́я** чисто [завършващо] полиране
~, **штрихова́я** штрихова полировка
~, **электролити́ческая** електролитно полиране
полиро́вочный полировъчен
полиро́вщик *м* полировач
по́лис *м* полица
~, **страхово́й** застрахователна полица
полисахари́д *м* полизахарид
полисилика́т *м* полисиликат
полиси́нтез *м* полисинтеза
полисо́ли *мн. хим.* полисоли
полиспа́ст *м* полиспаст *(повдигателен механизъм със система от макари)*
~, **винтово́й** винтов полиспаст
~, **дифференциа́льный** диференциален полиспаст
~, **кана́тный** въжен полиспаст
~, **кра́новый** кранов полиспаст
~, **кра́тный** кратен полиспаст
~, **одина́рный** единичен полиспаст
~, **подъёмный** повдигателен полиспаст
~, **потенциа́льный** потенциален полиспаст
~, **сдво́енный** сдвоен полиспаст
~, **степенно́й** *вж.* **полиспа́ст, потенциа́льный**
полиспи́рт *м* полиалкохол
полистиро́л *м* полистирол
полисульфи́д *м* полисулфид
политéны *мн* политени
политехниза́ция политехнизация
политехни́ческий политехнически
политро́па *ж* политропа
политропи́ческий политропичен
политу́ра *ж* политура
полите́н *м* полтен *(английско синтетично влакно от полистирол)*
полиурета́н *м* полиуретан
полифа́йбр *м* полифайбър *(американско синтетично влакно от полистирол)*
полихлорвини́л *м* полихлорвинил

полихлорпре́н *м* полихлорпрен
полихромати́ческий полихроматичен
полихро́мия *ж* многоцветност, полихромия *(използуване на много тонове в архитектурата, приложните изкуства)*
полицикли́ческий полицикличен
полиэ́др *м мат.* многостен
полиэдри́ческий многостенен
полиэтиле́ны *мн* полиетилени
полиэфи́р *м* 1. полиестер 2. полиетер
~, **просто́й** полиетер
~, **сло́жный** полиестер
по́лка *ж* 1. поличка, лавица; рафт 2. горната част на «Т» образния профил 3. легло *(в жп. вагон)* 4. плевене
~ **для багажа́** багажник *(в жп. вагон)*
~ **та́вровой ба́лки** горната част на «Т»образния профил
~ **уго́льника** страна на ъгълник
~ **шве́ллера** пояс на U-образен профил
полкирпича́ *ж* половин тухла
полнове́сный с нормално тегло
полново́дный пълноводен
полнолу́ние *с* пълнолуние
полноповоро́тный завъртащ се напълно *(на 360°)*
полнота́ *ж* пълнота, изчерпателност
полноте́лый цял, плътен, без кухини
полноце́нный пълноценен
полови́на *ж* половина
~ **ка́ртера ве́рхняя** *авто* горен картер *(на двигател)*
~ **ка́ртера ни́жняя** *авто* долен картер
полови́ца *ж* дъска за под [дюшеме]
половня́к *м*, **кирпи́чный** *вж.* **полкирпича́**
половоду́в *м с.ст.* устройство за отвяване на плява
полово́дье *с* пълноводие
полово́й 1. подов, за пода 2. *биолог.* полов
половонабива́тель *м* плявонабивач
половотранспортёр *м* транспортьор на плява
поло́вье *с* греди, разбичени на две
по́лог *м* **коля́ски** (дървена) скара за кош *(на мотоциклет)*
поло́гий полегат; наведен; наклонен
пологопа́дающий *мин.* падащ полегато, полегатозападащ
поло́гость *ж* полегатост
положе́ние *с* положение *(напр. в пространството)*, разположен *(напр. географско)*; местоположение
~ **включе́ния** положение за включване
~ **в мёртвой то́чке** положение в мъртва точка *(напр. бутало на двигател)*, мъртва точка
~ **включе́ния** положение за изключване
~, **географи́ческое** географско положение
~ **и́мпульса** *радио* положение на импулса
~, **исхо́дное** изходно [отправно] положение
~, **коне́чное** крайно положение
~, **мёртвое** мъртво положение, мъртва точка
~ **ми́нимума при пеленгова́нии** положение минимум при пеленговане
~, **накло́нное** наклонено положение
~, **нача́льное** начално положение
~, **нейтра́льное** неутрално [нулево] положение
~, **нерабо́чее** неработно положение, положение «изключено»
~, **неусто́йчивое** неустойчиво положение
~, **норма́льное** нормално положение
~, **нулево́е** нулево [начално] положение
~, **перпендикуля́рное** перпендикулярно положение
~, **преде́льное** крайно положение
~, **пусково́е** пусково положение, положение пред пускане
~, **рабо́чее** работно положение
~, **равнове́сное** равновесно положение, положение на равновесие
~ **сигна́ла, временно́е** временно положение на сигнала
~, **споко́йное** спокойно положение
~ **торможе́ния** положение на спиране
~, **усто́йчивое** устойчиво положение
~, **фикси́рованное** фиксирано положение
~, **холосто́е** положение на празен ход
положи́тельный положителен
полозки́ *мн* плъзгачи на шейна
по́лоз *м* плаз *(на шейна)*
полозо́к *м* 1. *вж.* **по́лоз** 2. *леяр.* профилна [фасонна] гладилка за леярски форми
поло́ида *ж мат.* полоида
поло́к *м* 1. *площадка, платформа* 2. щит 3. каруца без странични прегради *(за превоз на обемисти товари)*
~, **защи́тный** защитна [предпазна] площадка
~, **отбо́йный** *отбивна площадка*
~, **погру́зочный** товарачна площадка
~, **предохрани́тельный** *вж.* **поло́к, защи́тный**
~, **прохо́дческий** *мин.* проходна площадка *(използуване при прокарване на шахти)*
поло́льник *м с.ст.* плевачка, култиватор за плевене
поло́льный служещ [предназначен] за плевене
поло́мка *ж* 1. счупване, чупене, разрушаване 2. повреда
поло́ний *м хим.* полоний
полоса́ *ж* 1. ивица, лента 2. писта [аерописта] 3. *плоско желязо: шина,* чембер 4. колонка *(в печатен текст)* 5. полоса, район, зона
~, **берегова́я** брегова ивица
~, **бокова́я** странична лента [ивица]
~, **взлётно-поса́дочная** *ав.* писта за излитане и кацане [аерописта]
~, **враща́тельная** *радио* въртяща лента
~, **горячека́танная** горещовалцувана ивица [чембер]
~ **деле́ния** *радио* лента [скала] на деления
~ **захва́тывания** зона на захващане
~, **защи́тная лесна́я** полезащитен горски пояс
~ **избира́тельности** *радио* зона [обхват] на избираемост
~, **ка́рдная** *текст.* кардна лента
~, **лесна́я** горски пояс, горска ивица
~ **модуля́ции** зона [ивица] на модулации
~, **надколо́нная** *стр.* надколонна ивица, лента
~ **настро́йки** зона [ивица] на настройката
~, **нача́льная** *полигр.* начална колонка
~, **непо́лная** *полигр.* непълна колонка

~, **нечётная** *полигр.* нечетна колонка
~, **оснóвная** основна зона [ивица]
~ **передáчи** зона на предаване
~, **поворóтная** ивица за завиване
~, **посáдочная** зона за кацане на самолети
~, **предохранúтельная** предпазна [предохранителна] зона [пояс]
~ **приёма** зона на приемане
~, **продóльная** *текст.* надлъжна ивица, райе
~ **пропускáния** лента на пропускане
~ **синхронизáции** лента на синхронизацията
~ **спéктра** лента на спектъра, спектрална ивица
~, **холоднокáтанная** студеновалцувана ивица [чембер]
~ **частóт** *радио* зона [лента] на честота, честотна ивица
полосáтость *ж текст.* 1. раираност, зебреност 2. наличие на колони в тъкани
полосáтый *вж.* **полосовóй**
полóска *ж* ивица, ивичка, лентичка
~, **прибóйная** *текст.* набивна ивица *(на тъкан)*
~, **прóбная** пробна [опитна] ивица
~, **утóчная** *текст.* вътъчен колан
~, **характеристúческая** *мат.* характеристична ивица
полоскáние *с* плакнене, изплакване
полоскáть плакна, измивам
полóсность *ж* образуване на ивици *(дефект на стъкла)*
полосовóй 1. ивичест; на ивици; раиран 2. за чембер
пóлость *ж* кухина, кухо пространство, празнина
~, **рабóчая** работна кухина, работно (празно) пространство
~ **фóрмы** *леяр.* кухина на леярска форма
полóсчатость *ж* ивичност; раираност
полóсчатый на ивици, на райета; раиран
пóлосы *мн*, **кольцевы́е** *текст.* кръгови черти *(дефект при багренето)*
полотéнечный пешкирен, предназначен за пешкири
полотéнце *с* 1. плоска и тънка страна на инструмент 2. кърпа *(за лице или за ръце)*
~, **купáльное** хавлия, кърпа за къпане
~, **лúчное** кърпа [пешкир] за лице
полотёр *м* 1. паркетолъскачка; подолъскачка 2. чистач на паркет
~, **электрúческий** електрически подолъскач [паркетолъскачка]
полóтнище *с* 1. платнище 2. *кораб.* парче платно за ветрилото 3. лист *(тънка и плоска част на инструмент или уред)*
~ **пилы́** лист [лента] на банциг
~, **сигнáльное** сигнално платнище [платно]
полотнó *с* 1. платно *(на път)*; работна лента [повърхност] *(напр. на конвейер)* 2. лист, широка плоска част *(на сечиво, инструмент, напр. на трион)* 3. платно, плат 4. плот *(на врата)*
~, **бесконéчное** безконечно платно *(двата края съединени)*
~, **вертёлочное** *текст.* плат от кетенмашина
~, **вóйлочное** филцова тъкан
~ **ворóт** крило на врата
~, **ворсóванное** кардирана тъкан
~, **глянцевое** гланцирана [каландрирана] тъкан
~, **дворнóе** плот на врата
~, **двойнóе** двойнокардиран [трикотажен] плат
~, **джýтовое** ютена тъкан
~ **для переплётов** книговезно платно
~, **дорóжное** пътно платно
~, **железнодорóжное** железопътно платно
~, **землянóе** земно платно
~, **игóльное** иглено платно
~, **игóльчатое** *вж.* **полотнó, игóльное**
~, **кáрдное** декелно платно
~, **колосникóвое** платно на скарник
~ **колосникóвой решётки** скарно платно
~ **колосникóвой решётки, рабóчее** работно платно на скара
~, **кустáрное** грубо домашно [занаятчийско] платно
~, **льнянóе** ленено платно
~ **мостá** платно на мост
~, **наждáчное** шмиргелово[шлифовъчно] платно
~, **ножóвочное** ножовка *(лист)*
~ **основнóго элевáтора** платно на основен елеватор
~, **пакóвочное** амбалажно [опаковъчно] платно
~ **перетáлкивающей колосникóвой решётки** платно на тласкаща скара
~, **пёстровя́занное** пъстроплетен плат
~ **пилы́** лист на трион
~, **пúльное** *вж.* **полотнó пилы́**
~, **просты́нное** хасе, платно за чаршафи
~, **рáмное** рамен лист
~, **сурóвое** неизбелено платно
~, **трикотáжное** трикотажен плат
~ **-фай** копринена тъкан
полотня́ный 1. платнен, от платно 2. предназначен за изработване [изтъкаване] на платно [плат]
пóлочка *ж* ивичка, тясна лента; поличка
полуавтомáт *м* полуавтомат
~, **вертикáльный многошпúндельный** вертикален многовретенен полуавтомат
~, **внутришлифовáльный** вътрешношлифовъчен полуавтомат
~, **гайконарезнóй** гайконарезен полуавтомат
~, **гидрокопировáтельный** хидрокопирен полуавтомат
~, **гидрофицúрованный многорезцóвый, центровóй** многоножов полуавтоматичен струг с хидравлично задвижване
~, **дугосвáрочный** полуавтомат за дъгова заварка
~, **затóчный** точилен полуавтомат, полуавтоматична машина за заточване на режещи инструменти
~, **затылóвочный** затиловъчен полуавтомат, полуавтомат за обработване на тилни [задни] повърхнини
~, **зубофрéзерный** зъбофрезов полуавтомат

~, **клейльный** полуавтомат за лепене
~, **копировательный** копирен полуавтомат
~, **копировально-фрезерный** фрезово-копирен полуавтомат
~, **копировальный центровой** копирен центрови полуавтоматичен струг
~, **круглогибочный** полуавтомат за кръгло огъване
~, **круглошлифовальный** кръглошлифовъчен полуавтомат
~, **многорезцовый** многоножов полуавтомат
~, **многошпиндельный** многовретенен полуавтомат
~, **одношпиндельный** едновретенен полуавтомат
~, **одношпиндельный токарный** едновретенен полуавтоматичен струг
~, **патронный** патронников полуавтомат
~, **прецизионный винторезный** прецизен [точен] винтонарезен полуавтомат
~, **револьверный** револверен полуавтомат
~, **резбофрезерный** резбофрезов полуавтомат
~, **сварочный** заваръчен полуавтомат
~, **сверлильный** пробивен полуавтомат
~, **токарный** стругов полуавтомат
~, **токарнокопировальный** копирен стругов полуавтомат
~, **токарноревольверный патронный** полуавтоматичен патронников револверен струг
~, **торцешлифовальный** полуавтомат за челно шлифоване
~, **формовочный** *леяр.* формовъчен полуавтомат
~, **фрезерный** фрезов полуавтомат
~, **шлифовальный** шлифовъчен полуавтомат
~, **центровой** полуавтоматичен центрови струг
полуавтоматика *ж* полуавтоматика
полуавтоматический полуавтоматичен
полуантрацит *м* полуантрацит
полуацеталь *м* полуацетал
полубабашка *ж полигр.* полущега
полубак *м кораб.* полубак *(носовата надстройка на военните кораби)*, палуба на бака
полубердо *с текст.* полубърдо
полублагородный полублагороден *(напр. метал)*
полубимс *м кораб.* полубимс
полублок *м* полублок *(напр. от акумулаторни плочи)*
полубогхед *м* полубогхед *(разновидност на въглища)*
полуботинок *м* половинки *(обувки)*
полубумажный *текст.* полупамучен
полубункер *м* полубункер
полубык *м* полустълб
полувагон *м* полувагон *(открит вагон с високи стени)*
~, **большегрузный** тежкотоварен открит вагон с високи стени
~, **бункерный** бункерен открит вагон
~ **-гондола** открит вагон-гондола
~ **-хоппер** открит вагон-копер
~, **цельнометаллический** изцяло метален [метален] открит вагон
полувал *м* 1. *арх.* полувалец; молюра 2. дебела [груба] говежда кожа
полуваттный *ел.* полуватов, с мощност половин ват
полувекторный полувекторен
полувиток *м ел.* полунавивка, полувитка
полувкладыш *м (лагерна)* получерупка, черупка
полуволна *ж* полувълна
полуволновой полувълнов
полувулканизация *ж* полувулканизация
полувыемка *ж* полуизкоп, изкоп с един бряг
полугайка *ж* полугайка, гайка с намалена височина
полугидрат *м* полухидрат, който съдържа половин молекула вода
полугодие *с* полугодие
полугоризонталь *ж* полухоризонтала
полугорка *ж* разпределителна полугърбица
полуготовый полуготов
полугребенной *текст.* полукамгарен
полугусеничный полугъсеничен
полуда *ж* 1. калайдисване 2. калаен слой, калаено покритие
полудизель *м* полудизел
полудиск *м* полудиск
полудрагоценный полускъпоценен
полудуплекс *м* полудуплекс
полужёсткий полукорав, полутвърд, с малка деформация
полужидкий полутечен
полужирный *полигр.* получер *(напр. шрифт, линия)*
полузапруда *ж* полуяз, полубуна *(прегражда само част от течението)*
полузаряженный полузареден *(напр. акумулатор)*
полузвено *с* полузвено
полуимпульс *м* полуимпулс
полуиндуктор *м* полуиндуктор
полукаблук *м* полуток *(на обувка)*
полукадр *м* полукадър
полукамвольный *текст.* полукамгарен
полукардан *м* полукардан
полукартер *м* полукартер
полукасса *ж полигр.* полукаса
полукатушка *ж ел.* полубобина, полусекция
полуквадрат *м полигр.* полуквадрат
полукислый полукисел
полуклассический полукласически *(напр. метод)*
полуклюз *м кораб.* полуклюз
полукожа *ж* полукожа
полукокс *м* полукокс
~, **кальцинированный** калциниран полукокс
полукоксование *с* полукоксуване
полуколичественный полуколичествен *(напр. анализ)*
полукольцо *м* полупръстен
полуколесо *с* полуколело
~, **червячное** червячно полуколело
полуколлоид *м* полуколоид
полуколонна *ж* полуколона
полукомпас *м* полукомпас

полукомпле́кт *м* полукомплект, половин комплект
полукристалли́ческий полукристален
полукро́вный полукръвен *(напр. мелез между чистокръвно и обикновено животно)*
полукру́г *м* полукръг
~, **вися́чий** клинометър *(полукръг с градусни деления за измерване ъгъла на падане на пластове)*
полукру́глый полукръгъл
полукручёный *текст.* полупресукан, с намален сук
полукрыло́ *с* полукрило
полуку́пол *м* полукупол
полула́па *ж* ъглов наклонен керт
полули́ст *м* полулист
полуло́т *м кораб.* полулот
полульняно́й полуленен
полумагни́тный полумагнитен
полумазу́т *м* полумазут
полума́сса *ж* полумаса, полуцелулоза
~, **тряпи́чная** парцалена полумаса
полума́товый полуматов
полума́трица *ж* полуматрица *(при вулканизация)*
полуме́сяц *м* полумесец; полулуние
полумета́лл *м* полуметал
полуму́фта *ж* полумуфа, полусъединител, едната половина на съединител
полунакла́дка *ж* полунакладка
полуна́сыпь *ж* полунасип
полуоборо́т *м* полузавъртване, полуоборот, полуобръщане
полуобмо́тка *ж* полунамотка
полуобтека́емый полуобтекаем
полуокру́жность *ж* полуокръжност
полуопо́ка *ж* полукаса
полуо́стров *м* полуостров
полуо́сь *ж* полуос
~, **пла́вающая** *вж.* **полуо́сь, по́лностью разгружённая**
~, **по́лностью разгружённая** напълно разтоварена полуос
~, **полуразгружённая** полуразтоварена полуос
полуотбелённый полуизбелен *(напр. чугун)*
полуотбе́лка *ж* полуизбелване *(напр. на чугун)*
полупа́луба *ж кораб.* полупалуба
полуперебо́рка *ж* полупреграда
полуперееви́вка *ж текст.* полугаце
полупери́од *м* полупериод
~ **переме́нного то́ка** полупериод на променлив ток
полупериоди́ческий полупериодичен
полуперманéнтный полуперманентен, полупостоянен, полунепрекъснат
полупласти́на *ж* полупластина *(напр. акумулаторна)*
полупла́шка *ж* полуплашка
полупло́скость *ж* полуравнина, полуплоскост
~, **ве́рхняя** горна полуравнина
~, **ле́вая** лява полуравнина
~, **ни́жняя** долна полуравнина
~, **пра́вая** дясна полуравнина
полуподва́л *м* полумазе
полуподло́жка *ж* полуподложка
полупостоя́нный полупостоянен
полупотайно́й полускрит
полуприём полуприемане
полуприце́п *м авто* полуремарке, седларско ремарке
~, **автомоби́льный** автомобилно полуремарке
~, **большегру́зный** голямотоварно полуремарке
~, **самосва́льный** самосвално полуремарке
~, **тра́кторный** тракторно полуремарке
~ **-фермово́з** полуремарке-фермовоз
полупроводни́к *м* полупроводник, семикондуктор
~, **беспри́месный** безпримесен полупроводник
~, **дефе́ктный** *вж.* **полупроводни́к, ды́рочный**
~, **ды́рочный** полупроводник с дупчеста проводимост, полупроводник тип *p*
~, **избы́точный** полупроводник с електронна проводимост, полупроводник тип *n*
~, **ио́нный** йонен полупроводник
~, **кристалли́ческий** кристален полупроводник
~, **леги́рованный** легиран полупроводник
~, **монокристалли́ческий** монокристален полупроводник
~, **одноро́дный** еднороден полупроводник
~, **органи́ческий** органичен полупроводник
~, **поликристалли́ческий** поликристален полупроводник
~, **поля́рный** полярен полупроводник
~, **по́ристый** порест полупроводник
~, **при́месный** примесен полупроводник
~, **просто́й** прост полупроводник
~, **светочувстви́тельный** чувствителен към светлина полупроводник,светлочувствителен полупроводник
~ **с ды́рочной проводи́мостью** полупроводник с *p*-проводимост
~ **с ио́нной проводи́мостью** полупроводник с йонна проводимост
~, **сло́жный** сложен полупроводник
~ **сме́шанного ти́па** полупроводник смесен тип
~, **со́бственный** полупроводник без примеси, собствен полупроводник
~, **стеклови́дный** стъкловиден полупроводник
~ **с электро́нной проводи́мостью** с електронна проводимост
~ **ти́па** *n* полупроводник тип *n*
~ **ти́па** *p* полупроводник тип *p*
~, **ферромагни́тный** феромагнитен полупроводник
~, **чи́стый** чист полупроводник
полупроводнико́вый полупроводников
полупроводя́щий полупроводещ
полупроду́кт *м* полупродукт, полуизделие, полуфабрикат
полупрозра́чный полупрозрачен
полупролёт *м* половин светъл отвор *(напр. на мост, на част от цех)*
полупроница́емость *ж* полупропускливост, полупроницаемост
полупроница́емый полупропусклив, полупроницаем

полупростра́нство *с мат.* полупространство; част от пространството от едната страна на една отворена повърхнина, най-често равнина
полупряма́я *ж мат.* лъч
полупрямото́чный полуправотоков
полупусты́ня *ж* полупустиня
полуразгру́женный полуразтоварен
полуразма́х *м* 1. полуразмах; полуамплитуда *(на махало)* 2. полуразпереност *(на крила)*
полура́ма *ж* полурамка
полура́мпа *ж* полурампа
полураско́с *м* 1. полупаянта; полудиагонала 2. ъглова паянта *(свързва две рамена под ъгъл)*
полураспа́д *м* полуразпадане
полура́стр *м тлв. вж.* **полука́др**
полуреми́зка *ж текст.* полунищелка [увивна нищелка]
полусво́д *м* полусвод
полусе́кция *ж ел.* полусекция, полубобина
полусинтети́ческий полусинтетичен
полуска́т *м* полускат
полусковоро́день *м* полулястовича опашка *(вид сглобка)*
полусредни́к *м дърв.* хоризонтален полукемпфер
полусте́лька *ж* полуподложка, полустелка
полусте́ржень *ж* полусърцевина; *леяр.* полусърце
полусумма́тор *м изч.* полусуматор
полусухо́й полусух
полусфе́ра *ж* полусфера, полукълбо
полусфери́ческий полусферичен
полутвёрдый полутвърд
полуте́нь *ж тлв.* полусянка
полутомпа́к *м* полумесинг
полуто́н *м тлв.* полутон
~, **изображе́ния** *тлв.* полутон на изображението
полутораóкись *ж* окис на тривалентен метал
полуторапла́н *м ав.* полутороплан
полу́торка *авто* камионетка *(с тонаж $1^1/_2$ тона)*
полу́торный който съдържа единица и половина от някаква мярка
полутунне́ль *м* полутунел
полуту́ша *ж* разполовен труп *(на заклано и очистено от вътрешностите животно)*
полутенево́й *тлв.* полусенчест
полуфабрика́т *м* полуфабрикат
полуфа́нг *м текст.* полуфанг, получетворна плетка
полуфарфо́р *м* полупорцелан
полуфо́рма *ж леяр.* полуформа
полуфуга́нок *м* гладко ренде *(за чиста повърхност)*
полухому́т *м* полухомот
полуце́нтры *мн*, **упо́рные** опорни полуцентри
полуци́кл *м* полуцикъл
получа́тель *м* получател
~ **информа́ции** получател [адресант] на информацията
получе́ние *с* получаване
получепра́к *м* получапрак
получервя́к *м* получервяк
получистово́й с ненапълно чиста [не окончателно обработена] повърхност
получи́стый получист, ненапълно обработен
полуша́г *м* полустъпка
полуша́рие *с* полукълбо
полуширота́ *ж кораб.* полуширочина *(проекция от теоретичния чертеж на кораба)*
полушлю́з *м* полушлюз
полушта́нга *ж* полущанга
полушты́к *м* единичен щик [рибарски възел]
полушу́рф *м* полушурф
полущи́т *м* полущит
полуэбони́т *м* полуебонит
полуэлеме́нт *м* полуелемент
полуэллипсо́ид *м* полуелипсоид
полуэта́ж *м* полуетаж
полуя́корь *м* полукотва
по́лый кух, изпразнен
полынья́ *ж* незамръзваща водна площ *(при извор, преливник и др.)*
по́льдер *м* ниско място, заобиколено с диги *(за да не се наводнява)*
по́лье *с* карстово поле
по́льзование *с* ползуване; използуване
по́льзователь *м* лице, което използува нещо *(някакъв имот)*
пальме́тта *ж* палмета *(стилизиран лист)*
по́люс *м* полюс
~, **вне́шний** външен полюс
~, **вну́тренний** вътрешен полюс
~ **враще́ния, мгнове́нный** мигновен [моментен полюс на въртене
~, **вспомога́тельный** спомагателен [допълнителен] полюс
~, **выступа́ющий** изпъкнал [явен] полюс
~, **географи́ческий** географски полюс
~, **геомагни́тный** геомагнитен полюс
~, **доба́вочный** допълнителен полюс
~, **дугогаси́тельный** дъгогасителен полюс
~, **заземлённый** заземен полюс
~ **зацепле́ния** полюс на зацепване
~, **земно́й** земен полюс, полюс на земята
~, **кра́тный** многократен полюс
~, **магни́тный** магнитен полюс
~, **мгнове́нный** моментен полюс
~ **ми́ра** *астр.* полюс на света, световен полюс
~, **насы́щенный** наситен полюс
~, **ненасы́щенный** ненаситен полюс
~, **неявновы́раженный** неявен полюс
~, **отрица́тельный** отрицателен
~ **переда́точной фу́нкции** *мат.* полюс [нулева точка] на предавателна функция
~ **поворо́та** полюс на завъртане
~, **положи́тельный** положителен полюс
~, **последо́вательный** последователен полюс
~, **противополо́жный** противоположен полюс
~, **расщеплённый** разцепен полюс
~, **се́верный** северен полюс
~, **се́верный магни́тный** северен магнитен полюс
~ **сил** силов полюс
~, **сопряжённый** спрегнат полюс, конюгиращ полюс
~ **фу́нкции** полюс на функция

~ **хо́лода** полюс на студа
~, **экваториа́льный** екваториален полюс
~ **эклипти́ки** *астр.* полюс на еклиптиката
~, **электри́ческий** електрически полюс
~, **я́вный** явен полюс
по́люсный полюсен
поля́ра *ж мат.* полярна ос; поляра
~ **крыла́** (самолета) поляра на крила *(на самолет)*
~ **про́филя** *ав.* поляра на профила
поляриза́тор *м* поляризатор
поляризацио́нный поляризационен
поляриза́ция *ж* поляризация
~, **агрега́тная** агрегатна поляризация
~, **ано́дная** анодна поляризация
~, **ва́куума** вакумна поляризация
~, **ве́кторная** векторна поляризация
~, **вертика́льная** вертикална поляризация
~ **волн** поляризация на вълните
~, **враща́ющаяся** въртяща се поляризация
~, **высоково́льтная** поляризация при високо напрежение
~, **гальвани́ческая** галванична поляризация
~, **горизонта́льная** хоризонтална поляризация
~, **дипо́льная** двуполюсна [диполна] поляризация
~, **диэлектри́ческая** диелектрическа поляризация
~, **есте́ственная** естествена поляризация
~, **ио́нная** йонна поляризация
~, **индуци́рованная** индуктирана поляризация
~, **като́дная** катодна поляризация
~, **концентрацио́нная** концентрационна поляризация
~, **кругова́я** кръгова поляризация
~, **лине́йная** линейна поляризация
~, **магни́тная** магнитна поляризация
~, **междусло́йная** междуслойна [междупластова] поляризация
~, **насы́щенная** наситена поляризация
~, **объёмная** обемна поляризация
~, **оста́точная** остатъчна поляризация
~, **пло́ская** плоска поляризация
~, **попере́чная** напречна поляризация
~, **пра́вая** дясна поляризация
~, **пряма́я самопроизво́льная** пряка самопроизволна [самовъзникваща] поляризация
~, **релаксацио́нная** релаксационна поляризация
~ **све́та** поляризация на светлината
~, **спонта́нная** спонтанна поляризация
~, **электролити́ческая** електролитна поляризация
~, **электро́нная** електронна поляризация
~, **электроопти́ческая** електрооптическа поляризация
~, **эллипти́ческая** елиптична поляризация
поляризо́ванность *ж* поляризованост
поляризо́ванный поляризиран
поляризова́ть поляризирам
поляризу́емость *ж* поляризуемост
поляризу́ющий поляризиращ, който поляризира
поляри́метр *м* поляриметър
поляриметри́ческий поляриметричен
поляриме́трия *ж* поляриметрия
поляриско́п *м* поляроскоп
поля́рка *ж вж.* **поля́ра**
~ **кры́ла** *вж.* **поля́ра кры́ла (самолёта)**
~ **про́филя** *вж.* **поля́ра про́филя**
поля́рность *ж* полярност; поляритет
~, **магни́тная** магнитна полярност
~ **модуля́ции** модулационна полярност
~, **норма́льная** нормална полярност
~, **обра́тная** обратна полярност
~, **отрица́тельная** отрицателна полярност
~, **положи́тельная** положителна полярност
~, **пряма́я** права полярност *(напр. при заваряване)*
~ **сигна́ла** полярност на сигнала
поля́рный полярен
полярогра́мма *ж* полярограма
поляро́граф *м* полярограф
полярографи́ческий полярографичен
полярогра́фия *ж* полярография
поляро́метр *м* полярометър
поляро́ид *м* поляроид
полярофи́льтр *м* полярофилтър
пома́рка *ж* зачеркване, задраскване, поправка *(в текст)*
по́месь *ж* 1. смес, смесица 2. кръстовка, хибрид, мелез
поме́тка *ж* бележка, знак, белег
поме́ха *ж* 1. смущение, радиосмущение 2. пречка, спънка
~, **высокочасто́тная** високочестотно смущение
~, **диапазо́нная** диапазонно смущение
~, **зерка́льная** огледално смущение
~, **и́мпульсная** импулсно смущение
~, **иску́сственная** изкуствено смущение
~, **кратковре́менная** краткотрайно [кратковременно] смущение
~, **нерегуля́рная** нередовно смущение
~, **нисокочасто́тная** нискочестотно смущение
~, **однокра́тная** еднократно смущение
~, **перехо́дная** преходно смущение
~, **случа́йная** случайно смущение
~, **телегра́фная** телеграфно смущение
~, **шумова́я** шумово смущение
поме́хи *мн* 1. смущения, радиосмущения 2. *текст.* преззъбци, неправилна вдявка
~, **акти́вные** активни смущения
~, **атмосфе́рные** атмосферни смущения
~, **взаи́мные** взаимни смущения
~, **вне́шние** външни [чужди] смущения
~, **вну́тренние** вътрешни [собствени] смущения
~, **есте́ственные** естествени смущения
~, **и́мпульсные** импулсни смущения
~, **индустриа́льные** индустриални [промишлени] смущения
~, **иску́сственные** изкуствени смущения
~, **косми́ческие** космични смущения
~, **магни́тные** магнитни смущения
~, **междуканáльные** междуканални смущения
~, **ме́стные** местни смущения
~, **метеорологи́ческие** метеорологични смущения

~, **неумы́шленные** неумишлени [неволни] смущения
~, **организо́ванные** организирани смущения
~, **промы́шленные** *вж.* **поме́хи, индустриа́льные**
~ **радиоприёму** смущения в [на] радиоприемането
~, **релаксацио́нные** релаксационни смущения
~, **со́лнечные** слънчеви смущения, смущения от слънчево излъчване
~, **телевизио́нные** телевизионни смущения
~, **уда́рные** ударни [импулсни] смущения
~, **хаоти́ческие** хаотични смущения
~, **шумовы́е** шумови смущения
помехозащищённость *ж* устойчивост срещу смущения [шумоустойчивост]
помехоусто́йчивость *ж вж.* **помехозащищённость**
помеще́ние *с* помещение
~, **аккумуля́торное** акумулаторно помещение
~, **аппара́тное** апаратно помещение
~, **бытово́е** битово помещение
~, **бу́нкерное** бункерно помещение
~, **взрывоопа́сное** взривоопасно помещение
~, **генера́торное** генераторно помещение
~, **глухо́е** помещение без прозорци
~, **жило́е** жилищно помещение
~, **зо́льное** пепелно помещение, помещение за пепел
~, **изоли́рованное** изолирано помещение *(напр. за извършване на изпитвания)*
~, **коте́льное** котелно помещение, помещение на (парен) котел
~, **маши́нное** машинно помещение
~, **насо́сное** помещение за помпи, помпено помещение
~, **обслу́живающее** обслужващо помещение, помещение за обслужване
~, **обще́ственное** обществено помещение
~, **подва́льное** мазе; зимник, зимниково помещение
~, **подсо́бное** помощно помещение
~, **пожароопа́сное** пожароопасно помещение
~ **ми́ксеров** *мет.* миксерно помещение, помещение за миксери
~, **произво́дственное** производствено помещение
~, **рабо́чее** работно помещение
~, **складско́е** склад, складово помещение
~, **служе́бное** служебно помещение
~, **трансформа́торное** трансформаторно помещение, помещение за трансформатори
~, **умыва́льное** умивално помещение, умивалня
~, **хозя́йственное** стопанско [домакинско] помещение
~, **черда́чное** таванско [мансардно] помещение
помно́жить умножавам
помо́йница *ж* водосборник *(рудничен)*
помо́л *м* 1. мелене, смилане 2. ситност на смилане 3. мливо
~, **гру́бый** грубо [едро] мелене
~, **длинноволокни́стый** дълговлакнесто смилане *(напр. на целулоза)*
~, **коротковолокни́стый** късовлакнесто смилане
~, **кру́пный** едро мелене
~, **ме́лкий** ситно [фино] мелене
~, **мёртвый** смилане на «мъртво»
~, **мо́крый** мокро смилане, смилане на мокро
~, **сухо́й** сухо смилане
~, **то́нкий** фино смилане
помо́ст *м* 1. подиум 2. площадка [платформа] *(застлана с дъски: напр. на строително скеле)* 3. дюшеме на скеле
~, **монта́жный** монтажна площадка
по́мощь *ж* помощ
~, **лечебно-профилакти́ческая** лечебно-профилактична помощ
~, **медици́нская** медицинска помощ
~, **пе́рвая** първа помощ
~, **ско́рая** бърза помощ
~, **ско́рая техни́ческая** бърза техническа помощ
помо́щник *м* помощник
по́мпа *ж* помпа
~, **возду́шная** въздушна помпа
~ **дви́гателя, водяна́я** водна помпа на двигател
~, **пита́тельная** подхранваща [подаваща] помпа
~, **плу́нжерная** плунжерна [бутална] помпа
~, **подка́чивающая** снабдителна помпа
~, **топливоподка́чивающая** горивоподаваща [горивоснабдителна] помпа
~, **ротацио́нная** ротационна помпа
~ **поршнево́го ти́па** бутална помпа, помпа бутален тип
~, **циркуляцио́нная** циркулационна помпа
~ **шестерё́нчатого ти́па** зъбна помпа
помпа́ж *м* 1. помпаж *(неустойчив режим на работа на компресора)* 2. прехвърляне чрез помпа; групово преливане, препомпване
помпи́рование *с мин.* нагнетяване на промивка в сондаж
помутне́ние *с* помътняване
понижа́ть понижавам, спадам; намалявам
пониже́ние *с* понижаване, спадане; намаление
~ **давле́ния** понижаване [спадане] на налягането
~ **напряже́ния** намаляване [спадане] на напрежението
~ **температу́ры** понижаване [спадане] на температурата
~ **у́ровня** понижаване [спадане] на нивото
~ **чувстви́тельности** намаляване [влошаване] на чувствителността
понизи́тельный който служи за понижаване, понижаващ
поно́р *м* понор *(отвесен кладенец или пукнатина в карстова местност)*
понт *м* понтийски етаж, понт
понто́н *м* 1. понтон 2. понтонен мост
~, **спаса́тельный** спасителен понтон
~, **судоподъёмный** *кораб.* корабоподемен [корабоповдигащ] понтон
понтонёр *м* понтонер, войник от понтонна част
понто́нный понтонен

пону́р *м* понур, дънна настилка *(пред подпорна или язовирна стена)*
попа́рно по двойки, по чифтове, два по два
попада́ние *с* улучване, попадане, уцелване
попада́ть 1. улучвам, уцелвам 2. попадам *(някъде, в нещо)*
попере́чина *ж* 1. разпънка, напречник, напречно разгъваща греда 2. *жп.* мостова траверса
~, **ве́рхняя** горна напречна греда
~, **ги́бкая** *жп.* еластична траверса
~, **жёсткая** твърда [нееластична] траверса
~, **концева́я** крайна напречна греда
~, **мостова́я** мостова напречна греда
~, **ни́жняя** долна напречна греда
~, **подви́жная** подвижна напречна греда, подвижна траверса
~ **станка́** напречна греда [траверса] на машина
попере́чник *м* 1. напречник 2. (в) диаметър; напречно
попере́чная, эта́жная *мин.* етажна напречна *(напр. галерия)*
попере́чный напречен
поплавко́вый поплавков
поплаво́к *м* 1. плавник, плавок, поплавък 2. плавник [плувец] *(на хидросамолет)* 3. бушамай, ндура
~, **боково́й** страничен плавник
~ **гидросамолёта** плавник на хидросамолет
~, **гла́вный** главен плавник
~, **глуби́нный** дълбочинен буй *(състои се от два плавника: повърхностен и потопен на известна дълбочина)*
~ **карбюра́тора** плавок [поплавък] на карбуратора
~, **опо́рный** опорен плавник
~, **пове́рхностный** повърхнена ша́мандура [буй]
~, **подкры́льный** подкрилен плавник *(напр. в хидросамолет)*
~, **про́фильный** профилен буй; профилен поплавък
~, **стержнево́й** шамандура, определяща главното течение *(на река)*
~, **хвостово́й** плавник под задната [опашната] част на хидросамолет
попли́н *м* поплин
поползу́шка *ж* плъзгачка
пополне́ние *с* попълване, допълване
~ **горю́чим** попълване (запаса) на горивото
пополня́ть попълвам, допълвам
попра́вка *ж* поправка
~ **на ве́тер** поправка [корекция] за действието на вятъра *(напр. при стрелба с оръдие)*
~ **на давле́ние** поправка за налягане
~ **на дерива́цию** поправка [корекция] за отклоняване от първоначалната посока [деривация]
~, **отрица́тельная** отрицателна поправка
~, **положи́тельная** положителна поправка
~, **релятиви́стская** относителна поправка
поправля́ть поправям, изправям, оправям
попра́вочный коригиращ, поправящ
по́ра *ж* пора, шупла
~, **га́зовая** *леяр.* газова пора [шупла]
~, **за́мкнутая** затворена [скрита] шупла [пора]
поража́емость *ж* поразяемост, степен за засягане [поразяване]
пораже́ние *с* 1. поражение, поразяване 2. повреда 3. заболяване
~, **биологи́ческое** биологично поражение, биологична повреда
~, **коррозио́нное** поражение от корозия, корозиране
~, **лучево́е** лъчево поражение, радиоактивно поражение
~, **радиоакти́вное** *вж.* **пораже́ние, лучево́е**
~ **тка́ни** поражение на тъканта
~ **то́ком** поражение от електрически ток
поре́брик *м* 1. остър хребет 2. зигзагообразна зидария
~, **тротуа́рный** тротоарен ръб [бордюр]
поре́з *м* срязване; порязване, порязано място
по́ристость *ж* порестост, шупливост
~, **га́зовая** газова порестост, порестост, дължаща се на газове
~, **ка́жущаяся** привидна порестост
~, **и́стинная** истинска [действителна] порестост
~, **межкристалли́ческая** междукристална порестост
~, **о́бщая** обща порестост
~, **осева́я** осова порестост, ориентирана по оста порестост
~, **откры́тая** открита порестост
~, **относи́тельная** относителна порестост
~, **ситови́дная** ситовидна порестост
~, **сотови́дная** порестост, която има форма на пчелна пита
~, **уса́дочная** порестост от свиване *(на материала при охлаждане; всмукване)*
по́ристый порест; шуплест
поро́г *м* 1. праг 2. *мат.* гранична стойност 3. предел, граница
~ **ви́димости** предел [граница] на видимост
~, **водобо́йный** *хидр.* водобоен праг
~ **возбужде́ния** *радио* предел на възбуждане
~ **восприя́тия** граница [предел] на възприятието
~, **входно́й** входен праг
~ **деле́ния** граница [предел] на деление *(напр. на атома)*
~, **до́нный** дънен праг
~, **зу́бчатый** зъбовиден [зъбен] праг
~ **ионизáции** предел [граница] на йонизацията
~ **коагуля́ции** предел [граница] на коагулацията
~ **ограниче́ния** предел [граница] на ограничението
~, **пла́менный** *мет.* пламъчен праг
~ **плоти́ны** праг на язовирна стена
~ **приёма** *радио* предел [граница] на приемане
~ **различи́мости** граница [предел] на различаемост
~, **ра́зностный** *мат.* предел [граница] на остатъка, остатъчен предел

~ **реа́кции** *ядр.* предел на реакцията *(напр. на разпадане)*
~, **речно́й** речен праг
~ **самовозбужде́ния** предел [граница] на самовъзбуждането
~, **светово́й** светлинен праг
~ **синхрониза́ции** предел [граница] на синхронизацията
~ **скольже́ния** предел на плъзгане
~ **слы́шимости** граница [предел, праг] на чуването
~ **срабáтывания** граница на задействуване, граница на сработване
~ **фотоэффе́кта** предел на фотоефекта
~, **цветово́й** *вж.* **поро́г цветоощуще́ния**
~ **цветоощуще́ния** предел [праг] на цветовъзприемане
~, **часто́тный** честотен предел, честотна граница
~ **чувстви́тельности** предел [граница] на чувствителността *(напр. на уред)*
~, **шла́ковый** *мет.* шлаков праг, праг за шлака
~ **эне́ргии** предел [граница] на енергията
~, **энергети́ческий** енергиен праг [предел]
поро́говый *изч.* прагов; пределен, граничен
поро́да *ж геол.* скала
~, **абисса́льная** *вж.* **поро́да, глуби́нная**
~, **безво́дная** безводна скала
~, **безру́дная** безрудна скала
~, **биохими́ческая** биохимична скала; биохимична порода
~, **бокова́я** странична скала
~, **видоизменённая** видоизменена скала
~, **вмеща́ющая** скала, съдържаща полезно изкопаемо
~, **внедря́ющаяся** вместена [включена] скала *(в полезно изкопаемо)*
~, **водопоглоща́ющая** водопоглъщаща скала
~, **водонасы́щенная** водонаситена скала
~, **водопроводя́щая** водопроводеща скала
~, **вскрышна́я** разкрита скала
~, **втори́чная** вторична скала
~, **вулкани́ческая** вулканическа скала, скала от вулканичен произход
~, **вы́ветрившаяся** изветряла скала
~, **газоно́сная** газоносна скала
~, **гетероге́нная** хетерогенна скала
~, **гибри́дная** хибридна скала
~, **гипабисса́льная** хипабисална скала *(възникнала на малка дълбочина)*
~, **глуби́нная** дълбоководна скала (морска утайка)
~, **гомоге́нная** *вж.* **поро́да, одноро́дная**
~, **го́рная** минна маса
~, **грубооблóмочная** скала, която се разбива на големи късове
~, **жи́льная** жилна скала, скала с жили
~, **засухоусто́йчивая** сухоустойчива скала
~, **изве́рженная** магмена скала, изригната [еруптивна] скала
~, **изли́вшаяся** ефузивна скала
~, **интрузи́вная** интрузивна [плутонична] скала
~, **катакласти́ческая** катакластична скала
~, **ки́слая** кисела скала
~, **класти́ческая** кластическа [отломъчна] скала
~, **коренна́я** основна [коренна] скала
~, **кре́пкая** здрава скала
~, **криптоге́нная** криптогенна скала
~, **магмати́ческая** *вж.* **поро́да, изве́рженная**
~, **метаморфи́ческая** метаморфна [преобразувана] скала
~, **мя́гкая** мека скала
~, **намывна́я** наносна [утаечна] скала
~, **нефтено́сная** нефтоносна скала
~, **облóмочная** натрошена скала
~, **одноро́дная** еднородна [хомогенна] скала
~, **околору́дная** околорудна скала
~, **оса́дочная** утаена [седиментна] скала
~, **основна́я** основна скала
~, **отделённая** отделена скала
~, **пласти́ческая** пластична скала
~, **пласти́чная** *вж.* **поро́да, пласти́ческая**
~, **пластова́я** пластова скала
~, **плыву́нная** плаваща [плавунна] скала
~, **подви́жная** подвижна скала
~, **поддува́ющая** разбухваща [набъбваща, подуваща се] скала
~, **покрыва́ющая** покриваща скала
~, **по́ристая** пореста скала
~, **проста́я** проста скала
~, **пуста́я** безрудна [стерилна] скала
~, **разноро́дная** разнородна скала
~, **ру́дная** *вж.* **поро́да, рудоно́сная**
~, **рудоно́сная** рудоносна скала
~, **ры́хлая** рохкава скала
~, **сланцева́тая** шистова скала, листки, шисти
~, **сло́жная** *вж.* **поро́да, разноро́дная**
~, **слои́стая** слоеста [наслоена] скала
~, **солено́сная** соленосна скала
~, **сопровожда́ющая** съпровождаща скала
~, **сплошна́я** плътна [непрекъсната] скала
~, **тонкооблóмочная** дребноотломъчна скала
~, **уса́дочная** утаена [утаечна, седиментна] скала
~, **усто́йчивая** устойчива скала
~, **щелочна́я** алкална скала
~, **экструзи́вная** *вж.* **поро́да, вулкани́ческая**
~, **эрупти́вная** *вж.* **поро́да, изве́рженная**
~, **эффузи́вная** ефузивна [вулканична] скала
порожи́стый прагов, с прагове; богат с речни подводни скали [прагове]
поро́жний празен, ненатоварен
порожня́к *м* композиция от празни железопътни вагони; празен [ненатоварен] кораб
порожняко́м празен, пътува празен *(без полезен товар или пътници)*
порозаполни́тель *м* порозапълнител
порози́метр *м* порозиметър *(уред за определяне на порестостта)*
пороизо́л *м* пороизол
поро́к *м* порок; дефект, недостатък
~, **вну́тренний** вътрешен дефект [недостатък]
~, **зака́лочный** закалъчен дефект, дефект от закаляване
~, **лите́йный** леярски порок [дефект]
~ **материа́ла** дефект на материала
~, **металлурги́ческий** металургичен дефект

~, **нару́жный** външен дефект
~ **отли́вки** дефект на [в] отливката
~, **пла́вочный** дефект от топилния процес
~, **пове́рхностный** повърхностен дефект
~, **произво́дственный** производствен дефект
~, **скры́тый** скрит дефект
~ **термообрабо́тки** дефект от термообработката
~, **уса́дочный** дефект от свиването *(напр. при охлаждане на материала)*
поролóн *м* поролон *(от вида на дунапрена)*
порообразова́ние *с* порообразуване
порообразова́тель *м* порообразувател
поропла́ст *м* поропласт, пореста пласмаса
порофóр *м* порофор, порообразувател
пóрох *м* барут
~, **артиллери́йский** артилерийски [оръдеен] барут
~, **безды́мный** бездимен барут
~, **беспла́менный** безпламъков барут
~, **быстрогоря́щий** бързогорящ барут
~, **винто́вочный** барут за пушка [карабина], пушечен барут
~, **дегресивногоря́щий** дегресивно горящ барут
~, **дигликóлевый** дигликолев барут
~, **ди́сковый** дискообразен барут, барут (изработен) във форма на дискове [шайби]
~, **ды́мный** димен барут
~, **зелёный** зелен *(по цвят)* барут
~, **зерни́стый** зърнест *(по външен вид)* барут
~, **коллóидный** колоиден барут
~, **куби́ческий чёрный** черен кубичен *(по форма)* барут
~, **ле́нточный** лентов [лентообразен] барут
~, **макарóнный** макаронен [макаронообразен] барут
~, **медленногоря́щий** бавногорящ барут
~, **мелкозерни́стый** дребнозърнест барут
~, **миномётный** минохвъргачен барут, барут за минохвъргачка
~, **нитрогликóлевый** нитрогликолов барут
~, **нитроглицери́новый** нитроглицеринов барут
~, **нитроцеллюлóзный** нитроцелулозен барут
~, **охóтничий** ловджийски [ловен] барут
~, **пикра́тный** пикратен барут
~, **пироксили́новый** пироксилинов барут
~, **пистоле́тный** пистолетен барут, барут за пистолети
~, **пласти́нчатый** пластинчат [пластинкообразен] барут
~, **прогрессивногоря́щий** прогресивно горящ барут, барут с прогресивно горене
~, **пу́шечный** пушечен барут, барут за пушки
~, **ракéтный** ракетен барут, барут за ракета
~, **спорти́вный** спортен барут, барут за спортни цели
~, **тру́бчатый** тръбен [тръбообразен] барут
~, **учéбный** учебен барут, барут за учебни цели
~, **холостóй** ялов [маневрен] барут, барут за маневрени цели
~, **чёрный** черен барут
~, **шнуровóй** шнуров [шнурообразен] барут
~, **шокола́дный** «шоколаден» барут, барут във форма на шоколадени блокчета
порохово́й 1. барутен 2. праховиден
порошкóвый прахообразен
порошкообра́зный *вж.* **порошкóвый**
порошóк *м* прах, прашец
~, **абрази́вный** шмиргелов [шлифовъчен] прах прах за шлифоване, абразивен прах
~, **алма́зный** диамантен прах
~, **графи́товый** графитен прах, графит на прах
~, **грубозерни́стый** [грубо-] едрозърнест прах
~, **гу́бчатый** гъбест прах
~, **дендри́тный** дендриден [дендридообразен] прах
~, **доломи́товый** доломитен прах
~, **древесноу́гольный** прах от дървени въглища, дървесно въглищен прах
~, **древесноу́ксусный** оцетна вар, технически калциев ацетат
~, **жёсткий** твърд прах
~, **игóльчатый** иглест [иглообразен] прах
~, **каплеви́дный** капкообразен прах
~, **карбони́льный** карбонилен прах
~, **кристалли́ческий** кристален прах
~, **леги́рованный** легиран прах
~, **листообра́зный** листообразен [люспест] прах
~, **магнези́товый** магнезитов прах
~, **магни́тный** магнитен прах, магнитен гранулат
~, **металли́ческий** метален прах
~, **молóчный** (сушено) мляко на прах
~, **мы́льный** прахообразен сапун, сапун на прах
~, **мяснóй** (сушено) месо на прах
~, **нажда́чный** *вж.* **порошóк, абрази́вный**
~, **огнегаси́тельный** пожарогасителен [огнегасителен] прах
~, **оловя́нный** калаен прах, калай на прах
~, **пеногенера́торный** пеногенераторен прах
~, **плóский** плосък [плосковиден] прах
~, **полирова́льный** полировъчен прах, прах за полиране
~, **почкообра́зный** пъпкообразен прах
~, **прессóванный** пресован прах
~, **прессóвочный** прах за пресоване, пресовъчен прах
~, **противопригáрный** противопригарен прах, прах за защита от пригар
~, **пульверизóванный** пулверизиран прах
~, **равнóосный** равноосен прах
~, **сва́рочный** заваръчен флюс на прах
~ **сви́нца** оловен прах, олово на прах
~, **синтети́ческий прессóвочный** синтетичен пресовъчен прах
~, **стира́льный** прах за пране
~, **сухóй** сух прах
~, **сфери́ческий** сферичен прах, прах със сферични зрънца
~, **у́гольный** въглищен прах
~, **ура́новый** уранов прах
~, **ферромагни́тный** феромагнитен прах
~, **цемéнтный** циментов прах

~, черни́льный леяр. прах за опрашване на леярски форми; прах за изготвяне на чернилка за леярски форми
~, шамо́тный шамотен прах
~, шарообра́зный вж. порошо́к, сфери́ческий
~, шлифова́льный вж. порошо́к, абрази́вный
~, электролити́ческий електролитен прах; прах, получен по електролитен път
~, эталóнный еталонен прах
~, яичный яичен прах, (сушени) яйца на прах
порошкóвый прахов
порошкообра́зный прахообразен
порпеци́т *м* порпецит
порт *м кораб.* 1. пристанище 2. порт *(изрез в борда на кораба за оръдията или за извършване на товарно-разтоварни операции)* 3. щормови отвор *(изрез във фалшборда за оттичане на водата от палубата)*
~, **береговóй** пристанище на брега на морето или океана
~, **бу́нкерный** въглищен порт *(в борда на кораба)*
~, **вну́тренний морскóй** вътрешно морско пристанище
~, **вóльный** вълново пристанище
~, **грузовóй** 1. лацпорт *(в борда на кораба)* 2. товарно пристанище
~, **закры́тый** затворено пристанище *(за чужди кораби, чужденци и т. н.)*
~, **концевóй** крайно пристанище
~, **леснóй** пристанище за обработка на дървен материал
~, **междунарóдный** международно пристанище
~, **ме́стный** местно пристанище
~, **мировóй** световно [от световно значение] пристанище
~, **морскóй** морско пристанище
~ **назначе́ния** 1. получаващо пристанище *(за товар)* 2. пристанище на пристигането, крайно пристанище *(само за даден преход)* 3. определено пристанище
~, **незамерза́ющий** незамръзващо пристанище
~, **нефтянóй** нефтено пристанище
~, **общеторгóвый** общотърговско пристанище
~, **островнóй** островно пристанище
~, **откры́тый** открито пристанище *(за влизане на чужди кораби)*
~ **отправле́ния** 1. отправно пристанище *(за товар)* 2. изходно пристанище *(за кораб)*
~ **припи́ски** пристанище на регистрацията; домопристанище, пристанище на домуването
~, **промы́шленный** промишлено пристанище, пристанище за промишлени цели
~, **речнóй** речно пристанище
~, **ру́дный** пристанище за обработка на руда
~, **ру́словый** морско пристанище на брега на река
~, **ры́бный** пристанище за риболовни кораби; рибарско пристанище
~, **торгóвый** търговско пристанище
~, **у́гольный** пристанище за (обработване на) въглища
~, **устьевóй** морско пристанище в устието на река
порта́л *м* портална конструкция; портал
~, **боковóй** страничен портал
~, **автомоби́льный** автомобилен портал [врата]
~, **гла́вный** главен портал
~, **двойнóй** двоен портал
~, **óрдерный** портал с ордер [ред]
~, **сре́дний** среден портал
порта́льный портален
портати́вность *ж* портативност, преносимост
портати́вный портативен, преносим
пóртик *м арх.* портика
пóртланд *м* портланд
портланди́т *м* портландит
портландцеме́нт *м* портландцимент
~, **али́товый** алитов портландцимент
~, **бели́товый** белитов портландцимент
~, **бе́лый** бял портландцимент
~, **быстротверде́ющий** бързосвързващ портландцимент, бързовтвърдяващ се портландцимент
~, **высокожеле́зистый** портландцимент с високо съдържание на желязо
~, **гидрофóбный** хидрофобен портландцимент
~, **магнезиа́льный** магнезиев цимент
~, **пластифици́рованный** пластифициран портландцимент
~, **пуццола́новый** пуцоланов портландцимент
~, **сульфатостóйкий** сулфатоустойчив портландцимент
~, **тампона́жный** тампонен [служещ за тампониране] портландцимент
~, **шла́ковый** шлаков цимент
портнóвский шивашки
портови́к *м* пристанищен работник; докер
портóвый пристанищен
портострое́ние *с* пристанищно строителство
портфе́ль *м* 1. чанта *(адвокатска)* 2. *полигр.* портфейл *(напр. редакционен)*
портье́ра *ж* тежка завеса
поруче́ние *с* поръчение; поръчка
~, **платёжное** платежно разпореждане, платежна поръчка
пóручень *м* 1. перило 2. ръкохватка [дръжка] *(до вратата на вагон, трамвай и пр.)*
порфи́р *м* порфир
~, **грани́товый** гранитов порфир
~, **ква́рцевый** кварцов порфир
~, **сиени́товый** сиенитов порфир
порфири́т *м* порфирит
~, **диори́товый** диоритов порфирит
~, **ква́рцевый** кварцов порфирит
порфи́рный порфирен
пóрция *ж* порция, част, доза, дозирано количество
порционе́р *м* дозиращо устройство
пóрча *ж* 1. разваляне, повреждане 2. повреда, развала
пóршень *м* бутало
~, **алюми́ниевый** алуминиево бутало
~, **арми́рованный** армирано бутало
~, **баланси́рующий** *радио* балансиращо бутало

~, **бесконта́ктный** *радио* безконтактно бутало
~, **биметалли́ческий** биметално бутало
~, **бочкообра́зный** бъчвообразно бутало
~, **враща́ющийся** въртящо се бутало
~, **вса́сывающий** смукателно бутало
~, **вспомога́тельный** помощно [спомагателно] бутало
~, **встря́хивающий** вибрационно бутало, тръскащо бутало
~ **высо́кого давле́ния** бутало за високо налягане
~, **выпускно́й** изпускателно бутало
~, **га́зовый** газово бутало, бутало за газ
~, **гидравли́ческий** хидравлично бутало
~ **двойно́го де́йствия** двойнодействуващо бутало
~, **диафра́гменный** диафрагмено бутало
~, **ди́сковый** дисково [плоско] бутало
~, **дискообра́зный** *вж.* **по́ршень, ди́сковый**
~, **дифференциа́льный** диференциално бутало
~ **для настро́йки** *радио* бутало за настройване *(напр. в обемен резонатор)*
~, **дозиру́ющий** дозиращо бутало
~, **дросселиру́ющий** *вж.* **по́ршень, дро́ссельный**
~, **дро́ссельный** дроселно бутало
~, **ёмкостный** *радио* капацитивно бутало *(напр. в обемен резонатор)*
~, **закрыва́ющий** затварящо бутало
~, **закры́тый ди́сковый** затворено [закрито] дисково [плоско] бутало
~, **золотнико́вый** шибърно бутало
~, **кла́панный** клапанно бутало
~, **кова́нный** ковано бутало
~, **комбини́рованный** двуметално [комбинирано] бутало
~, **компенси́рующий** компенсационно [компенсиращо] бутало
~, **конта́ктный** *радио* контактно бутало
~, **крыльча́тый** *вж.* **по́ршень, ство́рчатый**
~, **лите́йный** *леяр.* леярско бутало, бутало за леене *(в машините за леене под налягане)*
~, **лито́й** лято бутало
~, **манже́тный** маншетно бутало, бутало с маншета
~, **масси́вный** моноблоково [масивно] бутало
~, **нагнета́тельный** нагнетателно бутало
~, **настро́ечный** *вж.* **по́ршень для настро́йки**
~, **настра́ивающий** *вж.* **по́ршень для настро́йки**
~, **неохлажда́емый** неохлаждаемо [неохлаждано] бутало
~, **непрямото́чный** неправопоточно бутало, бутало за противопоточно водене
~, **неуплотнённый** лабиринтово бутало
~ **ни́зкого давле́ния** бутало за ниско налягане
~, **ова́льный** овално бутало
~, **опережа́ющий** изпреварващо бутало *(с двигател с насрещни бутала)*
~, **орёбренный** ребресто бутало, бутало с ребра
~, **откры́тый** открито [отворено] бутало
~, **откры́тый ди́сковый** открито [отворено] дисково [плоско] бутало
~, **отстаю́щий** оставащо [изоставащо, закъсняващо] бутало *(в двигател с насрещни бутала)*
~, **охлажда́емый** охлаждаемо [охлаждано] бутало
~, **пла́вающий** плаващо бутало
~, **пло́ский** *вж.* **по́ршень, ди́сковый**
~, **плу́нжерный** плунжерно бутало, удължено бутало
~, **подве́шенный** окачено [висящо] бутало
~, **по́лый** кухо бутало
~, **по́лный** *вж.* **по́ршень, масси́вный**
~, **приводно́й** задвижващо [двигателно] бутало
~, **противостоя́щий** насрещно [обратно] бутало
~, **проходно́й** проходно бутало, ходово бутало *(при бутални помпи)*
~, **прямото́чный** еднаквопоточно [правопоточно] бутало *(с вграден клапан)*
~, **пульси́рующий** пулсиращо бутало
~, **пустоте́лый** *вж.* **по́ршень, по́лый**
~, **рабо́чий** работно бутало
~, **разгружа́ющий** *вж.* **по́ршень, разгру́зочный**
~, **разгру́зочный** разтоварващо бутало, уравновесяващо бутало; подаващо бутало
~, **раздвижно́й** разтварящо бутало [разтягащо се] бутало
~, **разъёмный** разглобяемо бутало
~, **распредели́тельный** разпределително бутало; командно бутало
~, **реверси́вный** реверсивно бутало
~, **регули́рующий** регулиращо бутало
~ **ремо́нтного разме́ра** бутало с ремонтни размери, бутало със свръхразмери *(с възможност за дообработване)*
~, **ротацио́нный** *вж.* **по́ршень, враща́ющийся**
~, **свобо́дно дви́жущийся** свободно движещо се бутало
~ **с вогну́тым дни́щем** бутало с вдлъбнато дъно
~ **с во́здушной ка́мерой** бутало с въздушна камера
~ **с вы́пуклым дни́щем** бутало с изпъкнало дъно
~ **с дефле́ктором** бутало със завихрител
~ **с двойны́ми стенка́ми** бутало с двойни стени
~ **с дро́сселем** бутало с дросел [за дроселване]
~ **сервомото́ра** бутало на серводвигател; фиксиращо [регулиращо] бутало
~, **силово́й** силово бутало
~, **ска́льчатый** *вж.* **по́ршень, плу́нжерный**
~ **с ка́мерой сгора́ния** бутало с горивна камера
~ **с кла́панами** бутало с клапани
~ **с лабири́нтным уплотне́нием** бутало с лабиринтно уплътнение
~, **сопряжённый** свързано [съединено] бутало

~, **составной** съставно [от няколко части] бутало
~ **с разрезной юбкой** бутало с надлежен разрез в долната му цилиндрична част
~, **стаканообразный** чашообразно бутало
~, **створчатый** крилно бутало, бутало с крила
~, **ступенчатый** стъпално бутало
~ **с цельной юбкой** бутало без прорези
~ **с эллиптической юбкой** бутало с елиптична [елипсовидна] водеща част
~, **тарельчатый** *вж.* **поршень, дисковый**
~, **телескопический** телескопно бутало
~ **тормозного цилиндра** бутало на спирачния цилиндър
~, **тронковый** потопяемо бутало
~, **трубчатый** тръбно [тръбообразно] бутало
~, **трубчатый ступенчатый** тръбно [тръбообразно] стъпално бутало
~, **ударный** ударно бутало
~ **управления** командно бутало, бутало за управляване
~, **уравновешающий** уравновесяващо бутало; разтоварващо [облекчаващо] бутало
~, **штампованный** щамповано [горещо пресовано] бутало
~, **электроновый** електроново бутало
~ **-боек** ударно-пробивно бутало
~ **-поплавок** поплавъчно бутало, бутало-поплавък
поршневание *с* бутално изтласкване
поршневой бутален
порыв *м* 1. напън, тласък, порив *(напр. на вятър)*; силно и рязко духане на вятър 2. скъсване, разкъсване 3. течение *(въздушно)*
~, **восходящий** възходящ [засилващ се] напън [порив] *(напр. на вятър)*
~, **нисходящий** намаляващ [спадащ] напън [порив]
порядковый пореден
порядовка *ж стр.* поредовка, поредовица *(дъска, служеща за броене на редовете при зидане)*
порядок *м* 1. ред, порядък 2. *мат.* порядък, ред, разред; степен
~, **алфавитный** азбучен ред
~, **ближний** близък порядък, близък ред
~ **величины** порядък [ред, разред] на величината
~ **впрыска** ред [порядък] на впръскването *(напр. на горивото в двигател с вътрешно горене)*
~, **восходящий** възходящ ред, възходящ порядък
~, **дальний** далечен порядък
~ **дифференциального уравнения** степен [порядък] на диференциалното уравнение
~, **дробный** дробен порядък, дробен ред
~ **зажигания** ред на запалването *(в цилиндрите на двигателя)*
~ **заправки** ред на зареждане *(с гориво)*
~ **кривой** порядък [степен] на кривата (линия)
~, **нисходящий** намаляващ [спадащ, нисходящ] ред [порядък]
~, **номерной** ред [порядък] на номерата
~, **нулевой** *хим.* нулев порядък, нулев ред
~, **обратный** обратен ред, обратен порядък
~ **операций** ред [порядък] на операциите
~, **шахматный** шахматен ред
~ **уравнения** степен [ред] на уравнението
посад *м мет.* 1. внасяне *(напр. на блокове в нагревателните кладенци)* 2. количество метал *(внесен в пещ)*
посадить 1. поставям, сглобявам *(машинна част с някоя друга)* 2. посаждам *(растение)*
посадка *ж* 1. сглобка *(на две допиращи се машинни части)* 2. кацане *(на самолет)* 3. *мет.* внасяне *(на добавки или основен материал)* 4. *с.ст.* садене, посаждане 5. *с.ст.* насаждение, посадени растения 6. *мин.* обрушване *(на горнище)* 7. качване; натоварване *(напр. във вагон)*
~, **аварийная** аварийно [принудително] кацане
~, **бесшпоночная** безклинова сглобка, безклиново закрепване
~ **вгорячую** *вж.* **посадка, горячая**
~, **втулочная** сглобка чрез втулка
~, **вынужденная** принудително кацане
~ **вслепую** сляпо кацане, кацане по уреди *(без видимост)*
~ **в системе вала** сглобка в система основен вал
~ **в системе отверстия** сглобка в система основен отвор
~, **глухая** глуха сглобка
~, **гнездовая** *с.ст.* гнездово садене
~, **горячая** гореща сглобка
~, **горячепрессовая** горещопресова [гореща] сглобка
~, **грубая** груба сглобка
~ **груза** натоварване [поставяне] на товара
~ **движения** сглобка за движение
~, **жёсткая** 1. неподвижна сглобка 2. *ав.* твърдо кацане
~ **игл** *текст.* нареждане на игли
~ **инструмента** сглобка на инструмента *(спрямо гнездото в държача)*
~, **квадратно-гнездовая** *с.ст.* квадратно-гнездово садене
~, **комбинированная** комбинирана сглобка
~, **коническая** сглобка на конус
~, **конусная** *вж.* **посадка, коническая**
~ **кровли** обрушаване на горнището
~ **лавы** обрушаване на фронта
~, **легкопрессовая** лекопресова сглобка
~, **легкоходовая** лекоходова сглобка
~, **ленточная** *с.ст.* лентово [лентообразно] садене [засаждане]
~, **лесозащитная** *с.ст.* лесозащитно насаждение, насаждение за лесозащита
~, **«мёртвая»** *текст.* «мъртво» закрепване на вретената
~, **мягкая** *ав.* меко кацане
~ **на воду** *ав.* приводняване, кацане във вода
~ **на конус** *вж.* **посадка, коническая**
~ **на палубу** *ав.* кацане на палуба *(на самолетоносач)*
~, **напряжённая** набита [напрегната] сглобка

~ **на три то́чки** *ав.* кацане на три точки
~, **неподви́жная** неподвижна сглобка
~ **пассажи́ров** *качване на пътниците*
~, **парашюти́рующая** парашутно приземяване [кацане]
~ **перехо́дная** преходна сглобка *(може да се получи с хлабина или със стегнатост)*
~, **пло́тная** плътна сглобка
~, **подви́жная** подвижна сглобка
~ **по прибо́рам** *вж.* **поса́дка вслепу́ю**
~, **пре́ссовая** *пресова сглобка*
~, **принуди́тельная** принудително затваряне *(напр. на клапан)*
~, **резьбова́я** резбова сглобка, сглобка на резба
~, **рядова́я** *с.ст.* редово засаждане [садене]
~, **самоустана́вливающаяся** самонагаждаща се сглобка
~ **с бо́льши́м зазо́ром** сглобка с голяма хлабина
~, **свобо́дная** свободна [подвижна] сглобка
~ **с гаранти́рованным зазо́ром** сглобка с гарантирана [осигурена] хлабина
~ **скольже́ния** свободноплъзгаща сглобка
~, **скользя́щая** плъзгаща [свободноплъзгаща] сглобка
~, **слепа́я** *вж.* **поса́дка вслепу́ю**
~ **с нагре́вом** *вж.* **поса́дка, горя́чая**
~ **с натя́гом** пресова сглобка, сглобка чрез пресоване, неподвижна сглобка
~ **с охлажде́нием** сглобка [сглобяване] чрез охлаждане
~, **то́чная** точна сглобка
~, **туга́я** труднонабивна сглобка
~, **ходова́я** ходова сглобка
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична сглобка
~, **широкоходова́я** широкоходова сглобка
~ **шпуль** *текст.* поставяне [нареждане] на шпули върху вретената
~, **э́кстренная** бързо затваряне *(напр. на клапан)*
поса́дочный 1. *ав.* предназначен за кацане *(напр. коридор)* 2. за съвместна сглобка *(по размер)* 3. *с.ст.* посадъчен [за засаждане] *(материал)*
поса́дчик *м мин.* обрушвач, който обрушва тавана на широк забой
посвяще́ние *с* посвещение *(в книга)*
посе́в *м с.ст.* 1. сеитба, засяване 2. посев
~, **бороздно́й** браздова сеитба
~, **гнездово́й** гнездова сеитба
~, **гребнево́й** 1. *вж.* **посе́в, бороздно́й** 2. сеитба в редове
~, **квадра́тно-гнездово́й** квадратно-гнездова сеитба
~, **ле́нточный** лентъчна сеитба
~, **ло́вчий** ловен посев *(за привличане на насекоми-вредители)*
~, **междуря́дный** междуредова сеитба
~, **однозерново́й** еднозърнова сеитба, сеитба по едно семе
~, **односро́чный** еднoредова сеитба
~, **односемя́нный** едносеменна [точна] сеитба
~, **перекрёстный** кръстосана сеитба
~, **пове́рхностный** повърхностна сеитба
~, **пожни́вый** следжетвена сеитба
~, **пункти́рный** пунктирана сеитба, точна сеитба
~, **разбро́сный** разпръсната сеитба
~, **рядово́й** редова сеитба
~, **узкоря́дный** тесноредова сеитба
~, **ша́хматный** шахматна сеитба, сеитба в шахматен ред
~, **широкоря́дный** широкоредова сеитба
посевно́й сеитбен *(напр. сезон)*; посевен *(напр. материал)*
посёлок *м* селище
~, **да́чный** вилно селище; вилен район
~, **жили́щный** жилищен район, жилищно селище
~, **заводско́й** заводско селище
~, **рабо́чий** работническо селище
~, **рудни́чный** миньорско селище
~, **ша́хтный** *вж.* **посёлок рудни́чный**
посеребрённый посребрен
поскрёбок *м* гребка
послеброже́ние *с* следферментация
последе́йствие *с* последствие, последица
~, **диэлектри́ческое** *ел.* диелектрическо последействие
~, **магни́тное** магнитно последействие
~, **пласти́ческое** релаксация, пластична (закъсняла) проява
~, **упру́гое** еластична (закъсняла) проява, закъсняла еластичност, еластично последействие
~, **эласти́ческое** *вж.* **последе́йствие, упру́гое**
после́довательно последователно, едно след друго; серийно
после́довательность *ж* последователност; *мат.* редица
~, **бесконе́чная** безкрайна последователност; безкрайна редица
~, **возраста́ющая** *мат.* растяща редица
~, **входна́я** входна редица
~, **выходна́я** изходна редица
~, **гармони́ческая** хармонична редица
~ **зажига́ния** *вж.* **поря́док зажига́ния**
~ **и́мпульсов** *радио* последователност на импулсите
~ **ка́дров** *тлв.* последователност [ред] на кадрите
~ **кома́нд** последователност [ред] на командите
~ **ко́мплексных чи́сел** редица от комплексни числа
~, **коне́чная** крайна редица; редица с краен брой членове
~, **монотони́ческая** монотонна редица
~, **натура́льная** естествена последователност; редица на естествените числа
~, **неограни́ченная** неограничена редица
~, **неубыва́ющая** ненамаляваща редица
~, **нулева́я** нулева редица
~, **обра́тная** обратна последователност
~, **ограни́ченная** ограничена редица
~, **пряма́я** права последователност
~, **расходя́щаяся** разходяща редица
~, **регуля́рная** редовна последователност
~ **сва́рки** последователност на заваряването

~ **сигна́лов** последовательност [ред] на сигналите
~ **состоя́ний** последователност [ред] на състоянието
~, **сходя́щаяся** сходяща редица
~, **технологи́ческая** технологична последователност, последователност на технологичния процес
~, **убыва́ющая** намаляваща редица
~ **фаз** последователност [ред] на фазите
~ **фу́нкции** последователност на функцията
~, **функциона́льная** функционална редица
~, **цикли́ческая** циклична последователност, цикличен ред
~ **чи́сел** последователност [редица] на числата, числена редица
~, **числова́я** числена редица
после́довательный последователен; сериен
послезвуча́ние *с* послезвучение
последнико́вый следледников
послепосевно́й следсеитбен
послесвече́ние *с тлв.* послесветене *(след изключване)*; остатъчно светене, фосфоресценция
~, **дли́тельное** продължително послесветене
~, **оста́точное** остатъчно послесветене
~ **экра́на** послесветене на екрана
послесло́вие *с* послесловие, послеслов
послеубо́рочный следжетвен, следберитбен
посо́бие *с* 1. пособие, помагало 2. помощ; стипендия
~, **нагля́дное** нагледно пособие [помагало]
~, **учёбное** учебно пособие [помагало]
поспева́ние *с* узряване, съзряване
посо́л *м* 1. осоляване, солене 2. нещо консервирано със сол 3. осоленост; степен на осоляване
пост *м* пост, място, пункт; станция
~, **авари́йный управле́ния** авариен пост за управление
~, **блокиро́вочный** блокпост, блокираща станция
~, **водоме́рный** водомерен пост [пункт], водомерна станция
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] пост, спомагателна станция
~, **газосва́рочный** пост за газово заваряване
~, **дежу́рный** дежурен пост, дежурна станция
~, **диспе́тчерский** диспечерски пост
~ **дистанцио́нного управле́ния** *вж.* **пост телеуправле́ния**
~, **дозиметри́ческий** дозиметричен пост [пункт]
~, **кома́ндный** команден пост, пост за управление
~, **контро́льный** контролен пост
~, **лине́йный** пост от (телефонна) линия
~ **машини́ста** място за машиниста
~, **наблюда́тельный** наблюдателен пост, наблюдателна станция
~, **насо́сный** помпена станция
~, **откачно́й** *вж.* **пост, насо́сный**
~ **подслу́шивания** *тлф.* подслушвателен пост
~, **пожа́рный** пожарен пост
~, **путево́й** пътен пост
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен пост, радиолокационна станция
~, **радиопеленга́торный** радиопеленгаторен пост, радиопеленгаторна станция
~, **сва́рочный** заваръчен пост
~, **сигна́льный** сигнален пост
~, **станцио́нный** гаров [станционен] пост
~, **стре́лочный** стрелочен пост
~ **телеуправле́ния** пост за далечно управление
~ **управле́ния** *вж.* **пост, кома́ндный**
~, **централизацио́нный** централизиран пост
поста́в *м* 1. постав *(два мелнични камъни или валц, от които само единият се върти)* 2. занаятчийски тъкачен стан 3. топ платно
~, **вальцо́вый** валцов постав
~, **жернов́ой** мелничен постав
~, **мё́льничный** мелнични камъни, мелничен постав
~, **обди́рочный** лющачка, машина [постав] за сваляне на ципата на зърното *(напр. на оризова арпа, овес, ечемик)*
поста́вка *ж* доставка; доставяне
~, **госуда́рственная** държавна доставка
поставля́ть доставям
поставщи́к *м* доставчик
постаме́нт *м* постамент, основа
~, **пре́сса** постамент на преса
постано́вка *ж* **на я́корь** *кораб.* заставане на котва
посте́листый *стр.* с добро легло за зидария *(камък)*
посте́ль *ж* 1. *кораб.* легло *(в доковата камера — съвкупността от кил-блоковете и възелавниците върху тях)* 2. лежаща страна 3. постеля, легло 4. корито на река 5. смес от златни и пясъчни зърна, утаени на дъното на обогатителни съдове 6. опорна плоча
~, **ве́рхняя** горна постилка [слой]
~ **из ка́мня** постилка [легло] от камък
~, **иску́сственная** *мин.* изкуствена постеля, изкуствено легло
~, **ко́ксовая** *мет.* коксово легло, коксова постеля
~, **ло́жная** *мет.* лъжлива постеля
~, **мя́гкая** *мет.* мека постеля, мека основа, меко легло
~, **ни́жняя** *стр.* долна постилка
~, **твё́рдая** *мет.* твърда постеля, твърдо легло
~, **щебё́ночная** трошенокаменна постилка
посте́листый плоскoват; цепен *(за камък)*
пости́лка *ж* постелка; подложка, подложен слой
постоя́нная *ж мат.* константа, постоянна
~ **Авога́дро** *физ.* константа на Авогадро
~, **аппара́тная** константа на апарата, апаратна константа
~ **Бо́льцмана** *физ.* константа на Болцман
~, **волнова́я** *ел.* вълнова константа
~, **враща́тельная** ротационна константа *(напр. при спектрография)*
~ **вре́мени** константа на време, времеконстанта
~ **вя́зкости** вискозитетна константа

~, **га́зовая** газова константа
~, **га́уссова** *физ.* константа на Гаус
~, **гравитацио́нная** гравитационна константа
~ **диссоциа́ции** константа на дисоциацията
~, **диффузио́нная** дифузионна константа
~, **диэлектри́ческая** диелектрична константа
~ **затуха́ния** константа на затихване
~ **излуче́ния** *ядр.* константа на излъчване
~ **иониза́ции** йонизационна константа
~ **капилля́рная** капилярна константа
~ **колеба́ний** вибрационна константа, константа на трептенията
~, **косми́ческая** космическа константа
~ **лучеиспуска́ния** константа на лъчеизпускане
~, **магни́тная** магнитна константа
~ **мо́щности** константа на мощност
~ **переда́чи** *тлф.* предавателен коефициент, константа на предаване
~ **Пла́нка** *физ.* константа на Планк
~ **потéрь** коефициент [константа] на загуби
~ **прибо́ра** константа на уреда
~, **пьезоэлектри́ческая** пиезоелектрическа константа
~ **равнове́сия** константа на равновесието
~ **равнове́сной систе́мы** константа на равновесна система
~ **радиоакти́вного распа́да** *ядр.* константа на радиоактивно разпадане
~ **распростране́ния** константа на разпространението
~ **рассе́яния** константа на разсейване, дифузионна константа
~ **реа́кции** константа на реакцията, реакционна константа
~ **решётки** константа на решетката
~ **свя́зи** *тлф.* коефициент на връзка
~, **со́лнечная** слънчева постоянна
~, **универса́льная** универсална константа
~ **усиле́ния** коефициент на усилване
~, **фа́зовая** фазова [ъглова] константа, ъглов коефициент
~ **Фараде́я** константа на Фарадей
~, **физи́ческая** физична константа
~ **Хо́лла** константа на Хол
~, **эквивале́нтная** еквивалентна константа, равнозначна константа
~ **экрани́рования** *радио* коефициент на екраниране
~, **электри́ческая** електрическа константа
~, **электромагни́тная** електромагнитна константа
~, **электроопти́ческая** електрооптична константа
~ **эми́ссии** константа на емисията, емисионна константа
постоя́нный постоянен
постоя́нство *с* постоянство, константност
~ **ве́са** постоянство на теглото
~ **оборо́тов** постоянство на оборотите
~ **объёма** постоянство на обема
~ **показа́ний** постоянство на показанията
~ **рабо́чих характери́стик** постоянство на работните характеристики
~ **температу́ры** постоянство на температурата
~ **у́ровня** постоянство на равнището [нивото]
построе́ние *с* 1. построение; построяване 2. конструкция
~, **геометри́ческое** геометрично построение
~, **графи́ческое** графично построение
постро́ечный строителен
постро́йка *ж* 1. построяване 2. строителен обект; постройка, сграда 3. местостроеж
~, **глинобитная** кирпичена постройка
~, **грунтобло́чная** постройка с пресован кирпич
~, **деревя́нная** дървена постройка
~ **из кирпича́** тухлена постройка
~, **карка́сная** скелетна [паянтова] постройка
~, **масси́вная** масивна постройка
~, **разбо́рная** разглобяема постройка
~, **сбо́рная** сглобяема постройка
~, **сва́йная** 1. постройка на пилоти 2. съоръжение върху забити пилоти; свайно съоръжение
постро́чно по редове, поредно
постула́т *м* постулат
поступа́тельный постъпателен, постъпателно (движение), движение напред
поступле́ние *с* 1. постъпление; приход 2. постъпване, получаване; приток
посу́да *ж* домакински съдове
~, **жаропро́чная** термоустойчиви домакински съдове
~, **гонча́рная** грънчарски съдове, глинени съдове
~, **калибро́ванная** калибровани съдове
~, **керами́ческая** керамични съдове
~, **кислотоупо́рная** киселиноустойчиви съдове
~, **ме́рная** измервателни съдове
~, **стекля́нная** стъклени съдове
~, **фарфо́ровая** порцеланови съдове
~, **хими́ческая** химични съдове, химична стъклария
посыла́ть изпращам, предавам
посы́лка *ж* 1. изпращане, предаване 2. пратка 3. сигнал (телеграфен), импулс
~ **вы́зова** *тлг.* изпращане на повиквателен сигнал; повикване
~, **ко́довая** кодов сигнал
~ **поко́я** *тлг.* безтоков импулс
~ **сигна́ла** изпращане на сигнал; сигнал
~ **ста́рта** стартов импулс
~, **сто́повая** стопов, импулс
~, **то́ковая** токов импулс
~, **элемента́рная** елементарен [основен] импулс
пота́й *м* ферзенк [легло] *(за глава на болт, нит, винт)*
потайно́й скрит *(напр. глава на болт);* секретен
пота́ш *м* поташ, калиев карбонат
потемне́ние *с* потъмняване
поте́ние *с* изпотяване *(на метал, пластмаси и др.)*

потенциа́л *м* потенциал
~ **ба́зы** потенциал на базата
~, **биоэлектри́ческий** биоелектричен потенциал
~, **ве́кторный** векторен потенциал *(на електромагнитно поле)*
~, **вну́тренний** вътрешен потенциал
~ **возбужде́ния** потенциал на възбуждане
~, **восстанови́тельный** редукционен потенциал
~, **диффузио́нный** дифузионен потенциал
~, **жи́дкостный** потенциал на течността
~ **зажига́ния** потенциал на запалването
~ **земли́** потенциал на земята, земен потенциал
~, **изоба́рный** изобарен потенциал
~, **изохро́нный** изохронен потенциал
~, **ионизацио́нный** йонизационен потенциал
~ **като́да** потенциал на катода
~, **кинети́ческий** кинетичен потенциал
~, **ко́мплексный** комплексен потенциал
~, **конта́ктный** потенциал на контакта, контактен потенциал
~, **крити́ческий** критичен потенциал
~ **Ло́ренца** *радио* потенциал на Лоренц
~, **магни́тный** магнитен потенциал
~, **мембра́нный** мембранен потенциал
~, **многозна́чный** многозначен потенциал
~, **норма́льный** нормален (електроден) потенциал
~, **нулево́й** нулев потенциал
~, **объёмный** обемен потенциал
~, **окисли́тельно-восстанови́тельный** редокси потенциал, окислително-редукционен потенциал
~, **окисли́тельный** окислителен потенциал
~, **осмоти́ческий** осмотичен потенциал
~, **пла́вающий** плаващ потенциал
~, **пове́рхностный** повърхностен потенциал
~ **по́ля** потенциал на полето
~, **пробивно́й** *радио* пробивен потенциал
~, **произво́дственный** производствен потенциал
~, **промы́шленный** промишлен потенциал
~, **равнове́сный** равновесен потенциал
~ **разложе́ния** разложителен потенциал, потенциал на разложението
~ **рассе́яния** потенциал на разсейване
~ **скоросте́й** потенциал на скорости
~, **станда́ртный** стандартен потенциал
~ **теплово́й эне́ргии** потенциал на топлинната енергия
~, **термодинами́ческий** термодинамичен потенциал
~, **упру́гий** еластичен потенциал
~, **хими́ческий** химичен потенциал
~, **электри́ческий** електрически потенциал
~, **электродинами́ческий** електродинамичен потенциал
~, **электро́дный** електроден потенциал
~, **электрокинети́ческий** електрокинетичен потенциал
~, **электромагни́тный** електромагнитен потенциал
~, **электростати́ческий** електростатичен потенциал
~, **электрохими́ческий** електрохимичен потенциал
~, **я́дерный** *ядр.* ядрен потенциал
потенциоме́тр *м* потенциалометър
~, **магни́тный** магнитен потенциалометър, пояс на Роговски
потенциа́льность *ж* потенциалност
потенциа́льный потенциален
потенцио́метр *м* потенциометър, резистор с променливо съпротивление, регулируем делител на напрежения
~ **переме́нного то́ка** потенциометър за променлив ток
~ **постоя́нного то́ка** потенциометър за постоянен ток
~, **про́волочный** жичен потенциометър
~, **у́гольный** въгленов потенциометър
~, **электро́нный** електронен потенциометър
потенци́рование *с* антилогаритмуване
потенци́ровать антилогаритмувам
поте́ри *мн* загуби
~, **акти́вные** активни загуби
~, **аэродинами́ческие** аеродинамични загуби
~, **вентиляцио́нные** вентилационни загуби
~ **в дуге́** загуби в (електрическа) дъга
~, **вихревы́е** загуби от вихрови токове, загуби от токове на Фуко
~ **в ли́нии** *сл.* загуби в линията
~ **в ме́ди** загуби в медта
~, **вну́тренние** вътрешни загуби
~ **в обмо́тках** загуби в намотките
~ **в объёме** *виж.* **поте́ри, объёмные**
~ **в пла́зме** загуби в плазмата
~ **в трансми́ссии** загуби в трансмисията [в ремъчната предавка]
~, **выходны́е** изходни загуби
~, **гидравли́ческие** хидравлични загуби
~, **деформацио́нные** деформационни загуби
~, **джо́улевы** активни [Джаулови] загуби
~, **дипо́льные** диполни [двуполюсни] загуби
~, **диэлектри́ческие** диелектрични загуби
~, **доба́вочные** допълнителни [добавъчни] загуби
~, **ионизацо́нные** йонизационни загуби
~, **конвекцио́нные** конвективни загуби
~, **концевы́е** крайни загуби
~, **лабири́нтные** лабиринтни загуби
~, **магни́тные** магнитни загуби
~, **механи́ческие** механични загуби
~ **на гистере́зис** загуби от хистерезис, хистерезисни загуби
~ **на излуче́ние** загуби от излъчване
~ **на испаре́ние** загуби от изпарение
~ **на тре́ние** загуби от триене
~ **на уте́чку** загуби от изтичане
~, **необрати́мые** необратими [невъзвръщаеми] загуби
~, **неопредели́мые** неопределими загуби
~, **непроизводи́тельные** непроизводителни разходи [загуби]
~, **объёмные** обемни загуби, загуби в обема
~, **оми́ческие** *ел.* активни [омични] загуби

~, **определи́мые** определими *(които могат да се определят)* загуби
~ **от бра́ка** загуби от брак
~ **от несогласо́ванности** загуби от несъгласуваност
~ **переда́чи** загуби на предавката
~, **постоя́нные** постоянни загуби
~ **при очи́стке** загуби при почистването
~, **радиацио́нные** радиационни загуби
~, **резона́нсные** резонансни загуби
~, **релаксацио́нные** релаксационни загуби, загуби от релаксация
~, **стру́йные** струйни загуби, загуби в (течение на) струята
~, **сумма́рные** сумарни [общи] загуби
~, **теплов́ые** топлинни загуби
~, **терми́ческие** *вж.* **поте́ри, теплов́ые**
~, **технологи́ческие** технологични загуби
~, **уде́льные** специфични загуби
~, **ферромагни́тные** феромагнитни загуби
~ **холосто́го хо́да** *вж.* **поте́ри, холост́ые**
~, **холост́ые** загуби на празен ход
~, **электри́ческие** електрически загуби
~, **электромагни́тные** електромагнитни загуби
~, **энергети́ческие** енергетични загуби
~ **эне́ргии, необрати́мые** необратими [невъзвръщаеми] загуби в енергия
поте́рна *ж* каналче, скрито отверстие
поте́ря *ж* загуба *(вж.* **поте́ри***)*
~ **высот́ы** *ав.* загуба във височина
~ **давле́ния** загуба на налягане
~ **информа́ции** загуба на информация
~ **контра́ста** *тлв.* загуба в контраста
~ **мо́щности** загуба на мощност
~ **напо́ра** *вж.* **поте́ря давле́ния**
~ **напряже́ния** загуба на напрежение
~ **ско́рости** загуба на скорост
~ **то́чности** загуба в точността
~ **тя́ги** загуба в тягата
~, **уде́льная** специфична загуба
~ **усто́йчивости** загуба на устойчивост
~ **чё́ткости** *тлв.* загуба на яснота
~ **эне́ргии** загуба на енергия
потеря́й *м кораб.* скъсяване *(на някои пояси от външната обшивка в носа и кърмата на кораба с цел да се избегне стесняването по широчина на останалите пояси)*
пото́к *м* **1.** поток **2.** поточна [конвейерна] система на производство
~, **аксиа́льный** аксиален [осов] поток
~ **ве́ктора** поток на вектора
~ **ве́кторного по́ля** поток на векторно поле
~, **ве́кторный** векторен поток
~, **вихрево́й** вихров [турбулентен] поток
~, **во́дный** воден поток
~ **возбужде́ния** поток на възбуждане
~, **возду́шный** въздушен поток
~, **восходя́щий** възходящ поток
~, **га́зовый** газов поток
~, **грузово́й** товарен поток, товаропоток
~, **грязево́й** кален поток
~, **двойно́й** двоен поток
~, **двуме́рный** двуразмерен поток
~, **двуфа́зный** двуфазен поток
~, **диффузио́нный** дифузионен поток
~, **дозвуково́й** поток със скорост под скоростта на звука, поток с подзвукова скорост
~ **ды́рок** поток от дефектни електрони *или* дупки
~ **заря́женных части́ц** *ядр.* поток от заредени частички
~ **звуково́й эне́ргии** поток на звукова енергия
~ **излуче́ния** *ядр.* поток на излъчване
~, **изотро́пный** изотропен поток
~ **инду́кции** индукционен поток
~ **информа́ции** поток от информация, информационен поток
~, **ио́нный** йонен поток, поток от йони
~, **ка́менный** скален поток
~, **конвекцио́нный** конвективен поток
~, **корпускуля́рный** *физ.* корпускулярен поток, поток на корпускулярни частици
~, **ла́вовый** лавов поток, поток от лава
~, **ламина́рный** ламинарен поток
~, **лине́йный** линеен поток
~, **лучево́й** лъчев поток
~ **лучи́стой эне́ргии** поток на лъчиста енергия
~, **магни́тный** магнитен поток
~ **метео́ров** метеорен поток [рояк]
~ **мо́щности** мощностен поток, поток на мощност
~ **нейтра́льных части́ц** *ядр.* поток от неутрални частички
~ **нейтро́нов** *вж.* **пото́к нейтро́нный**
~, **нейтро́нный** неутронен поток
~, **непреры́вный** непрекъснат поток
~, **неритми́чный** неритмичен поток
~, **нестациона́рный** нестационарен поток, подвижен поток
~, **нисходя́щий** низходящ поток
~, **обра́тный** обратен поток
~, **одноро́дный** еднороден поток
~, **осево́й** *вж.* **пото́к, аксиа́льный**
~ **отражённых электро́нов** *ядр.* поток от отразени електрони
~ **па́ра** поток от пара, парен поток
~, **пассажи́рский** пътнически поток
~, **переме́нный** променлив поток
~, **пла́зменный** плазмен поток, поток на плазма
~, **подпо́чвенный** подпочвен поток
~, **по́лный магни́тный** пълен магнитен поток
~, **попере́чный** напречен поток
~, **произво́дственный** производствен поток
~, **радиа́льный** радиален поток
~ **радиоизлуче́ния** поток на радиоизлъчване
~, **размагни́чивающий** размагнитващ поток
~ **рассе́яния** *ел.* поток на разсейване, разсеян поток
~, **реакти́вный** реактивен поток
~, **светово́й** светлинен поток
~, **селево́й** порой *(влачещ слама, клечки, листа и др.)*
~, **силово́й** силов поток
~ **силов́ых ли́ний** поток на силови линии
~, **сло́йстый** *вж.* **пото́к, ламина́рный**

~, **стационáрный** стационарен [неподвижен] поток
~, **тепловóй** топлинен поток
~, **технологи́ческий** технологичен поток
~, **транзи́тный** транзитен поток
~ **трáнспорта** транспортен поток
~, **турбулéнтный** *вж.* **потóк, вихревóй**
~, **удéльный тепловóй** специфичен топлинен поток
~, **фикти́вный** фиктивен поток
~, **фотóнный** фотонен поток, поток от фотони
~ **части́ц** *ядр.* поток от частици
~, **электрóнный** *вж.* **потóк электрóнов**
~ **электрóнов** поток от електрони
~ **энéргии** поток на енергията, енергиен поток
потокоизмери́тель *м* измерител на потока
потокораспределéние *с* разпределение на потока
потокосцеплéние *с ел.* пълен [общ] поток, потокосцепление, поток свързан с всички навивки
потолóк *м* **1.** таван **2.** горна [връхна] точка
~, **динами́ческий** *ав.* динамичен таван
~, **плóский** плосък таван
~, **подвеснóй** окачен таван
~, **практи́ческий** *ав.* практически таван *(на самолета)*, работна пределна височина,
~, **светя́щийся** осветлен таван
~, **свóдчатый** сводест таван
~, **стати́ческий** *ав.* статичен таван
~, **теорети́ческий** *ав.* теоретичен таван
потолóчина *ж* таван, целик в тавана, междуетажен целик
потолóчный таванен; тавански
потóчно-скоростнóй поточно-скоростен *(напр. метод на работа)*
потóчность *ж* поточност
потóчный поточен
потрáвливать **1.** разяждам *(с киселина)* **2.** нанасям рисунки по химичен път *(върху метал, плат и пр.)* **3.** изпущам газ *(за самолет)*
потреби́тель *м* **1.** потребител, консуматор **2.** купувач
~, **теплá** консуматор [потребител] на топлина
~ **электроэнéргии** консуматор [потребител] на електроенергия
~ **энéргии** консуматор [потребител] на енергия
потреби́тельский потребителен; консуматорски
потреблéние *с* консумиране, консумация; използуване, употреба, потребление; разход
~, **мáссовое** масово потребление, масово използуване, масова консумация
~ **мóщности** използуване [консумация] на мощност
~, **произвóдственное** производствено потребление
~, **сóбственное** собствена консумация
~ **тóка** консумация [разход] на ток
~, **удéльное** специфичен разход
~, **часовóе** часов разход, часова консумация
~ **энéргии** консумация [разход] на енергия
потребля́ть консумирам; изразходвам
потрéбность *ж* потребност, нужда; необходимост
~, **жи́зненная** жизнена потребност, жизнена необходимост
~, **информациóнная** необходимост [нужда] от информация
~, **сýточная** денонощна потребност, денонощна нужда
потрохá *мн* карантия, дреболии *(вътрешности на заклани животни и птици)*
потроши́ть изкормям, изтърбушвам *(заклано животно)*; аутопсирам
потря́сок *м* кречетало, пъприца
потусклéние *с* помътняване
потухáние *с* загасване, угасване, угасяване
~ **дуги́** загасяване на (електрическа) дъга
потýшенный загасен, угасен, угаснал
потуши́ть загасявам, загасвам, угасвам
пофáзно *ел.* пофазно
початкодроби́лка *ж с. ст.* машина за натрошаване на кочани, кочанотрошачка
початкоизмельчи́тель *м с. ст.* машина за надробяване (на ситно) на кочани, кочаномелачка
початкоотдели́тель *м с. ст.* устройство за отделяне на кочани
початкоотрывáтель *м с. ст.* устройство за откъсване на кочани
початкоочисти́тель *м с. ст.* машина [устройство] за почистване на кочаните от листата
початкособирáтель *м с. ст.* машина [устройство] за събиране на кочани
почáток *м* **1.** царевичен кочан, мамул **2.** *текст.* пълен шпул
~, **остáлый** прищипнат шпул *(дефект на предането)*
~, **пряди́льный** преждово тяло [шпул]
~, **рукáвный** кух шпул
~, **трýбчатый** *вж.* **почáток, рукáвный**
~, **утóчный** вътъчен шпул
пóчва *ж* **1.** почва **2.** долнище
~, **бесплóдная** безплодна [неплодородна] почва
~, **бесстрýктурная** безструктурна почва
~, **болóтистая** блатиста почва
~, **болóтная** *вж.* **пóчва, болóтистая**
~, **бýрая** кафява почва
~, **гли́нистая** глинеста почва
~, **дýющаяся** набъбваща почва, набъбващо долнище
~, **жи́рная** тлъста почва
~, **известкóвая** варовита почва
~, **и́листая** тинеста почва
~, **камени́стая** каменлива [камениста] почва
~, **ки́слая** кисела почва
~, **кремни́стая** кремоземна почва
~, **лёссовая** льосова почва, льос
~, **лóжная** *мин.* лъжливо долнище
~ **месторождéния** *мин.* долнище на месторождение
~, **мéргелистая** мергелна почва *(почва, съдържаща шуплив варовик)*
~, **нанóсная** наносна почва

~, **оподзо́ленная** оподзолена почва
~, **песча́ная** пясъчна [песъчлива] почва
~, **поддува́ющаяся** подуваща се почва; *мин.* подуващо се долнище
~, **подзо́листая** подзолена почва
~, **пылева́тая** *прахообразна* почва
~, **солончако́вая** солончакова [осолена] почва
~, **сугли́нистая** песъчливо-глинеста почва
~, **торфяни́стая** торфеста почва
~, **то́щая** бедна [постна] почва
~, **ту́чная** тлъста почва; плодородна почва
~, **чернозёмная** черноземна почва, чернозем
по́чвенный почвен
почвове́дение *с* почвознание, наука за почвите
почвозаце́п *м авто* почвозацеп (елемент от прешлен на ходова верига) грайфер
почвозащи́тный почвозащитен
почвообраба́тывающий почвообработващ
почвообразова́тель *м* почвообразувател
почвообразова́тельный почвообразувателен
почворазрыхли́тель *м* почворазрохквач, култиватор
почвоуглуби́тель *м с. ст.* подривач, почводълбач
почвоуглубле́ние *с* по-дълбока обработка *(култивация, груберуване)* на почва
почвоусту́пный прагов, правостъпален
почвофре́за *ж* дисков култиватор
почерне́ние *с* почерняване
по́чечный бъбречен
почи́нка *ж* **1.** поправка; ремонт **2.** подостряне *(на молив)*
по́чка *ж* **1.** бъбрек **2.** пъпка *(цветна, листна на растение)* **3.** леща, ядка, гнездо **4.** рудно находище във вид на отделна сплескана маса
~, **листова́я** листна пъпка
~, **плодо́вая** плодова пъпка
~, **спя́щая** спяща пъпка
почкова́ние *с* пъпкуване, напъпване
почкови́дный бъбрековиден; пъпковиден
по́чта *ж* **1.** поща, кореспонденция **2.** поща, телеграфопощенска станция
~, **авиацио́нная** въздушна [авиационна] поща
~, **пневмати́ческая** пневматична поща
почта́мт *м* централна поща
поше́рстный *жп.* по направление [посока] на езика на стрелката
по́шлина *ж* мито
~, **ввозна́я** вносно мито
~, **вывозна́я** износно мито
~, **запрети́тельная** ограничително мито
~, **и́мпортная** *вж.* **по́шлина, ввозна́я**
~, **покрови́тельственная** покровителствено мито
~, **тамо́женная** *вж.* **по́шлина**
~, **э́кспортная** *вж.* **по́шлина, вывозна́я**
поштýчный на парче *(напр. работа)*; по брой *(за изчисления)*
появле́ние *с* поява
поя́рок *м* ярина
по́яс *м* **1.** пояс; колан **2.** зона, пояс
~ **а́рки** пояс на дъга
~ **ба́лки** пояс на греда
~, **бортово́й** *кораб.* бордови пояс
~, **ве́рхний** горен пояс
~, **верхола́зный** катерачен колан
~, **вися́чий** висящ пояс
~, **вну́тренний** вътрешен пояс
~, **восстанови́тельный** *мет.* редукционна зона [пояс] *(при високопещен процес)*
~ **горе́ния** зона на горене
~, **дни́щевый** *кораб.* дънен пояс
~, **жа́ркий** горещ пояс, гореща зона
~ **жёсткости** усилващ пояс
~ **жил** жилен пояс, жилна зона
~, **зажига́тельный** запалителен пояс
~, **килево́й** *кораб.* килов пояс
~, **климати́ческий** климатичен пояс, климатична зона
~, **кони́ческий** *мет.* конична зона [пояс] *(на висока пещ)*
~, **междуэта́жный** междуетажен пояс [зона]
~, **ла́стичный** ластичен колан
~, **несу́щий** носещ пояс
~, **ни́жний** долен пояс
~ **обши́вки** пояс на обшивката, обшивен пояс
~, **окисли́тельный** *мет.* окислителна зона [пояс]
~, **охлади́тельный** охладителен пояс
~ **плавле́ния** зона на топене *(във вагрянка)*
~, **пожа́рный** пожарникарски колан
~, **подоко́нный** подпрозоречен пояс
~, **предохрани́тельный** предпазен колан
~, **про́бковый** корков спасителен пояс
~, **радиацио́нный** радиационен пояс, радиационна зона
~, **ру́дный** руден пояс, рудна зона
~, **скулово́й** *кораб.* скулов пояс
~, **спаса́тельный** спасителен пояс
~, **уплотня́ющий** уплътняващ пояс
~, **уси́ленный** усилен пояс
~ **фе́рмы** пояс на ферма
~, **фу́рменный** пояс на дюзите [отворите] за вдухване *(във висока пещ)*, фурмен пояс
~, **часово́й** часов пояс
~, **шарово́й** кълбов пояс
~, **шпунтово́й** *кораб.* шпунтов пояс
поясно́й поясен
поясо́к *м* **1.** пояс, удебеление (на цилиндрична част) **2.** *(горен или долен)* пояс [фланец] на греда със сечение двойно Т **3.** междуетажен корниз [перваз, ръб]
~, **веду́щий** водещ пояс, водещо удебеление *(на цилиндрична част)*
~, **кольцеобра́зный** пръстеновиден пояс [зона]
~, **рабо́чий** работен пояс, работна зона *(на матрица)*
~, **центри́рующий** центроващо удебеление
правдоподо́бие *с* правдоподобност, истинност
~, **максима́льное** максимална правдоподобност [истинност]
правила́ *мн* правила
~ **безопа́сности** правила на безопасността
~ **движе́ния** *авто* правила на движението
~ **испыта́ний** правила за изпитание
~ **освеще́ния** правила [норми] за осветление
~ **по обслу́живанию** правила за обслужване

~ по те́хнике безопа́сности правила по техника на безопасност
~ содержа́ния правила за поддържане
~, строи́тельные правила за строителни работи
~, технологи́ческие технологични правила [указания]
~ у́личного движе́ния правила за движението по улиците
~ ухо́да *вж.* **правила́ содержа́ния**
~ хране́ния правила за съхраняване [за пазене]
прави́ло *с* **1.** мастар *(помагало за мазачи)* **2.** уравнителна плоча [дъска] **3.** бележна точка *(при насочване на оръдия)* **4.** обущарски калъп **5.** изправяч *(инструмент за изправяне на детайли и инструменти)*
пра́вило *с* правило
~ большо́го па́льца правило с винта [тирбушона], правило с палеца
~ бура́вчика правило с тирбушона [винта]
~ винта́ правило на винта
~ замеще́ния правило на заместване [субституция]
~ ле́вой руки́ правило с лява ръка
~, логи́ческое логическо [логично] правило
~, оптима́льное оптимално правило
~ отбо́ра правило на избора [на подбора]
~ пра́вой руки́ правило на дясната ръка
~ реше́ния правило на решение
~ рыча́га правило на лоста
~ смеще́ния правило на отместването
~ трёх па́льцев правило на трите пръста
~, тройно́е тройно правило
~, эмпири́ческое емпирическо правило
~ фаз правилото на фазите
~, це́нное ценно правило
пра́вильность *ж* правилност; вярност; редовност
пра́вильный правилен, верен
прави́льный изравнителен; проверочен
прави́льщик *м* **1.** коректор **2.** изправяч, който изправя *(детайли и др.)*
пра́вить 1. *полигр.* коригирам, поправям *(печатан текст)* **2.** заглаждам *(напр. бръснач)* **3.** управлявам, карам *(кола)* **4.** изравнявам, изправям *(метални листове)*
пра́вка *ж* **1.** коригиране [поправяне] на грешка **2.** оправяне на изковка *(до точни размери и форма)* **3.** заглаждане на наточено сечиво **4.** ажустане *(изправяне на изметнати валцовки)*
~, а́вторская авторска коректура
~, алма́зная изравняване с диамант *(на шлифовъчен диск)*
~, безалма́зная изравняване без диамант *(на шлифовъчен диск)*
~, горя́чая изправяне на горещо
~, изда́тельская издателска коректура
~ корректу́ры коригиране *(на текст)*
~, механи́ческая механично изправяне
~ набо́ра коригиране на набор
~ оригина́ла поправка на оригинал
~ отве́рстий калиброване на отвор
~ под пре́ссом изправяне на преса
~, релаксацио́нная релаксационно изправяне *(чрез околовръстно нагряване)*
~ растяже́нием изправяне чрез разтягане *(напр. на тел)*
~, терми́ческая термично изправяне
~, термомехани́ческая термомеханично изправяне
~, холо́дная изправяне на студено
пра́во *с* право
~, а́вторское авторско право
правовинтово́й дяснорезбови, с дясна резба
правовраща́ющий дясновъртящ, който върти надясно
правовраща́ющийся дясновъртящ се, който се върти надясно
правоотноше́ние, трудово́е трудово правоотношение
правопу́тный правопътен
праворе́жущий дясноережещ *(напр. за свредло)*
правосторо́нний *(намиращ се)* от дясна страна
пра́вочный изправителен, изправящ
пра́вый десен
пра́зем *м* зелен опал [праз]
празеоди́м *м* празеодим
празини́т *м* празинит
пра́ктик *м* практик
пра́ктика *ж* практика
практика́нт *м* **1.** практикант, който практикува **2.** стажант
практи́ческий 1. практически **2.** практичен
пранг [пра-пранг] *м* стъпаловиден каменен храм *(Индокитай)*
пра́чечная *ж* пералня
преамониза́ция *ж* предварително третиране с амоняк
превентёр *м* превентор *(защитен кран на устието на сондаж)*
превраща́ть превръщам
превраще́ние *с* **1.** превръщане, конверсия, трансформация; модифициране **2.** прегрупиране
~, аллотропи́ческое алотропно превръщане
~, аустени́тно-мартенси́тное аустенитно-мартензитно превръщане
~, бездиффузио́нное недифузионно превръщане
~, диффузио́нное дифузионно превръщане
~, есте́ственное *ядр.* естествено превръщане
~, игольчато-трооститное иглесто-трооститно превръщане
~, изотерми́ческое изотермично превръщане
~, иску́сственное *ядр.* изкуствено превръщане
~, коли́чественное количествено превръщане, количествена конверсия
~, магни́тное магнитно превръщане
~, мартенси́тное мартензитно превръщане
~, обра́тное обратно превръщане
~, перитекти́ческое перитектично превръщане
~, перитекто́идное перитектоидно превръщане
~, перли́тное перлитно превръщане

~, **полимо́рфное** полиморфно превръщане
~, **радиоакти́вное** радиоактивно превръщане
~, **синтекти́ческое** синтектично превръщане
~, **sпонта́нное** спонтанно превръщане
~, **структу́рное** структурно превръщане
~, **таутоме́рное** тавтомерно превръщане
~, **троости́товое** трооститно [трооститово] превръщане
~, **фа́зовое** фазово превръщане
~, **эвтекти́ческое** евтектично превръщане
~, **эвтекто́идное** евтектоидно превръщане
~ **эне́ргии** превръщане на енергията
~, **я́дерное** ядрено превръщане
превыша́ть превишавам; надхвърлям, надвишавам
превыше́ние *с* 1. превишаване, надвишаване, надхвърляне 2. наднормено [свръхпланово] изпълнение
~ **у́ровня** превишаване [надхвърляне] на равнището
прегра́да *ж* преграда
~, **противопожа́рная** противопожарна преграда
предба́нник *м* съблекалня в баня
предваре́ние *с* изпреварване
~ **впу́ска, лине́йное** линейно изпреварване на пуска
~ **вы́пуска, лине́йное** линейно изпреварване на изпускането
~ **зажига́ния** изпреварване на запалването
~ **равноде́нствий** изпреварване на равноденствията
предвари́тельный предварителен
предгидро́лиз *м* предхидролиз(а)
предго́рный предпланински
предго́рье *с* предпланина
преддефека́ция *ж* преддефекация *(в захарното производство)*
преде́л *м* граница
~, **ве́рхний** горна граница
~ **ви́димости** граница на видимост
~ **воспламеня́емости** граница на възпламеняемост [запалителност]
~ **выно́сливости** граница на издръжливост [умора] *(при симетричен цикъл)*
~ **давле́ния** граница на налягането
~, **допусти́мый** допустима граница
~ **достове́рности** граница на достоверност [на вярност]
~ **измере́ния** граница на измерване *(на измервателен уред)*
~ **интегра́ла, ве́рхний** горна граница на интеграл
~ **интегра́ла, ни́жний** долна граница на интеграл
~, **коне́чный** крайна граница
~ **мо́щности** граница на мощността
~ **нагруже́ния** *вж.* **преде́л нагру́зки**
~ **нагру́зки** граница на натоварване
~ **напряже́ния** граница [праг] на напрежение
~ **насыще́ния** граница на насищане
~, **ни́жний** долна граница
~, **односторо́нний** едностранна граница
~ **отчёта** граница на отчитане *(напр. на измервателен уред)*
~ **оши́бки** граница на грешката
~ **пласти́чности** граница на пластичност
~ **поглоще́ния** абсорбционен край, граница на поглъщането
~ **погре́шности** граница на грешка, найголяма грешка
~ **показа́ний** граница на отчитане [показание]
~ **ползу́чести** граница на пълзене
~ **производи́тельности** граница [предел] на производителността
~ **пропорциона́льности** граница на пропорционалност
~ **про́чности** граница на якост, якост
~ **про́чности, действи́тельный** истинска якост
~ **про́чности, и́стинный** *вж.* **преде́л про́чности, действи́тельный**
~ **про́чности при изги́бе** якост на огъване
~ **про́чности при круче́нии** якост на усукване
~ **про́чности при продо́льном изги́бе** якост на изкълчване [надлъжно огъване]
~ **про́чности при растяже́нии** якост на опън
~ **про́чности при сжа́тии** якост на натиск
~ **про́чности при смя́тии** якост на смачкване
~ **про́чности при сре́зе** якост на срязване
~ **разруше́ния** граница на разрушаване [скъсване]
~ **раствори́мости** граница на разтворимостта
~ **релакса́ции** граница на релаксация
~ **самовозбужде́ния** граница [праг] на самовъзбуждане
~ **слы́шимости** *радио* праг на чуваемост
~ **теку́чести** граница на провлачането
~ **упру́гости** граница на еластичността
~ **уста́лости** граница на умора
~ **усто́йчивости** граница на устойчивост
~, **физи́ческий** физическа граница
~ **фу́нкции** *мат.* граница на функция
~ **фу́нкции, левосторо́нний** лява граница на функция
~ **фу́нкции, правосторо́нний** дясна граница на функция
преде́льный 1. граничен, пределен 2. краен 3. максимален (или минимален) 4. критичен 5. наситен *(в химията)*
предиссоциа́ция *ж* предисоциация
предка́мера *ж* предкамера
~ **сгора́ния** предкамера на горене
предка́мерный предкамерен, форкамерен
предкла́пан *м* предклапан
предконденса́тор *м* предкондензатор, допълнителен кондензатор
предкры́лок *м ав.* предкрилка
предложе́ние *с* 1. предложение 2. предлагане
~, **рационализа́торское** рационализаторско предложение
предме́стье *с* предградие
предме́т *м* предмет
~, **потребле́ния** предмет за потребление [на консумация]
предмо́стный предмостов
предназначе́ние *с* предназначение
предохране́ние *с* предпазване

предохрани́тель *м* 1. предпазител 2. защитно устройство
~, **безинерцио́нный** бързодействуващ [безинерционен] предпазител
~, **высоково́льтный** високоволтов [високонапрежснен] предпазител
~, **гла́вный** главен предпазител
~, **группово́й** групов предпазител
~, **инерцио́нный** бавнодействуващ [инерционен] предпазител
~, **крышево́й** покривен предпазител *(на електролокомотив)*
~, **легкопла́вкий** предпазител с лесно стопяема сила
~, **магистра́льный** предпазител в магистрална линия
~, **насыпно́й** предпазител с насипен пълнеж *(напр. кварцов пясък)*
~, **низково́льтный** предпазител за ниско напрежение
~ **от гря́зи** калник
~ **от скольже́ния** предпазител срещу плъзгане
~, **патро́нный** патронен предпазител, бушон
~, **пла́вкий** стопяем предпазител, предпазител със стопяема вложка
~, **пласти́нчатый** 1. ламелен предпазител 2. защитна обвивка от плочи *(напр. за взривозащитени електросъоръжения)*
~, **пробо́йный** защитна искрова междина, защитен разрядник
~, **про́бочный** витлов [винтов] предпазител
~, **рогово́й** защитна рогова искрова междина, защитен рогов разрядник
~, **стержнево́й** предпазителен болт [щифт] *(действува на срязване)*
~, **теплово́й** термичен предпазител
~, **теплово́й биметалли́ческий** биметален термичен предпазител
~, **тру́бчатый** тръбен предпазител
~, **ште́псельный** щепселен предпазител
предохрани́тельный предпазителен, предпазен, защитен
предохраня́ть предпазвам
предплу́жник *м с. ст.* предплужник
предприя́тие *с* предприятие
~, **гидроэнергети́ческое** хидроенергетическо предприятие
~, **го́рное** минно предприятие
~, **госуда́рственное** държавно предприятие
~, **ко́мплексное** комплексно предприятие
~, **кру́пное** голямо [крупно] предприятие
~, **кустáрное** занаятчийско предприятие
~, **ме́лкое** малко [дребно] предприятие
~, **наро́дное** народно предприятие
~, **обобществлённое** обобществено предприятие
~, **подсо́бное** помощно [спомагателно] предприятие
~, **промы́шленное** промишлено предприятие
~, **торго́вое** търговско предприятие
~, **хозрасчётное** предприятие на самоиздръжка, предприятие на стопанска сметка
предпряде́ние *с текст.* предпредене

предразва́рник *м* преднагревател *(във ферментационната промишленост)*
предса́льник *м* предсалник
предсказа́ние *с* предсказване *(напр. на времето)*
~, **долгосро́чное** дългосрочно предсказване
~, **краткосро́чное** краткосрочно предсказване
~ **пого́ды** предсказване на времето
предсозрева́ние *с* **целлюло́зы** предварително узряване на целулоза
представле́ние *с* представяне
~, **асимптоти́ческое** асимптотно [асимптотично] представяне
~, **ве́кторное** векторно представяне
~ **в закоди́рованной фо́рме** представяне в кодирана форма
~, **гейзенбе́рговское** представяне на Хайзенберг
~, **геометри́ческое** *мат.* геометрично представяне
~, **графи́ческое** графично представяне
~, **ква́нтовое** квантово представяне
~, **ко́мплексное** комплексно представяне
~, **ортогона́льное** ортогонално представяне
~, **символи́ческое** символично представяне
~, **спектра́льное** спектрално представяне
~, **тригонометри́ческое** тригонометрично представяне
~ **чисе́л** *изч.* представяне на числата
~ **чисе́л, паралле́льное** *изч.* паралелно представяне на числата, представяне на числата в паралелен код
~ **чисе́л, после́довательное** *изч.* последователно представяне на числата, представяне на числата в последователен код
предто́пок *м* предогнище, предпещ, предкамера на пещ
~, **вертика́льный** вертикална предкамера [предпещ]
~, **горизонта́льный** хоризонтална предкамера [предпещ]
~ **для жи́дкого шла́ка** предпещ за течна шлака
~, **циклóнный** циклонна предкамера [предпещ]
~, **ша́хтный** шахтна предпещ
предупрежда́ть предупреждавам
предупрежде́ние *с* предупреждение
предусили́тель *м* предусилвател
предфронта́льный предфронтален
предхолоди́льник *м* предхладилник
предыскаже́ние *с тлв.* предварително изкривяване, преемфазис
предыска́ние *с* предизбиране
предыска́тель *м тлф.* предизбирач
~, **враща́ющийся** въртящ се предизбирач
~, **группово́й** групов предизбирач
предэ́хо *с* предварително ехо
прейскура́нт *м* ценоразпис, ценник
прекраще́ние *с* прекратяване, спиране
~ **колеба́ний** прекратяване [спиране] на трептенията
~ **переда́чи** прекратяване [спиране] на предаването
пре́лина *ж* запарено [загнило] място *(на кожа)*

преломлéние *с* пречупване
~ **волн** пречупване на вълните
~, **двойнóе** двойно пречупване
~, **диффýзное** дифузно пречупване
~ **звýка** пречупване на звука
~ **лучá** пречупване на лъча
~ **свéта** пречупване на светлината
~ **силовы́х ли́ний** пречупване на силовите линии
~, **стандáртное** стандартно пречупване
преломлённый пречупен
преломля́емость *ж* пречупваемост
преломля́ть пречупвам
преобразовáние *с* 1. преобразуване 2. преобразование, преустройство 3. *мат.* трансформация
~, **анáлого-дискрéтное** аналого-дискретно преобразуване
~, **анáлого-цифровóе** аналого-цифрово преобразуване
~, **аффи́нное** *мат.* афинна трансформация [съответствие], афинно преобразование
~, **бирационáльное** *мат.* 1. бирационално преобразуване 2. бирационално преобразуване
~ **врéмени в и́мпульсы** преобразуване [трансформиране] на време в импулси
~, **вы́рожденное** изродено, дегенерирало преобразование
~, **гомографи́ческое** *мат.* 1. хомографично преобразование 2. хомографично преобразуване
~ **дáнных** преобразуване [трансформиране] на данни
~, **дискрéтно-анáлоговое** дискретно-аналогово преобразуване
~, **дискрéтное** дискретно преобразуване
~, **дискрéтно-непреры́вное** дискретно-непрекъснато преобразуване
~, **дрóбно-линéйное** 1. дробно-линейно преобразование 2. дробно-линейно преобразуване
~, **интегрáльное** интегрално преобразуване
~ **информáции** преобразуване [трансформиране] на информацията
~, **канони́ческое** канонично преобразуване
~, **контáктное** контактно преобразуване
~, **конфóрмное** конформно преобразуване [изобразяване]
~ **координáт** *мат.* 1. преобразуване на координатите; 2. преобразование на координатната система
~, **коррелячи́вное** 1. корелативно преобразование 2. корелативно преобразуване
~, **круговóе** 1. кръгово преобразование 2. кръгово преобразуване
~ **Лаплáса** преобразование на Лаплас
~, **линéйное** 1. линейно преобразование 2. линейно преобразуване
~, **магни́то-гидродинами́ческое** магнитно-хидродинамично преобразуване
~ **модуля́ции** преобразуване [трансформиране] на модулациите
~ **напряжéния в частотý** преобразуване на напрежението в честота
~, **непреры́вное** 1. непрекъснато преобразование 2. непрекъснато преобразуване
~, **обрати́мое** 1. обратимо преобразуване 2. обратимо преобразование
~, **обрáтное** 1. обратно преобразование 2. обратно преобразуване
~, **ортогонáльное** 1. ортогонално преобразование 2. ортогонално преобразуване
~, **параллéльно-послéдовательное** паралелно-последователно преобразуване
~ **плóскости** *мат.* 1. преобразуване на равнина 2. преобразование на равнина
~, **подóбное** 1. подобно преобразование 2. подобно преобразуване
~ **поляризáции** преобразуване [трансформиране] на поляризацията
~, **поля́рное** *мат.* 1. полярно преобразование 2. полярно преобразуване
~, **проекти́вное** 1. *мат.* преобразуване в дескриптивна геометрия 2. проектно преобразуване, преобразуване [променяне] на проект
~ **прямóго кóда в обрáтный** *изч.* преобразуване на прав код в обратен
~, **ротациóнное** ротационно преобразуване, ротационна трансформация
~ **сигнáлов** преобразуване [трансформиране] на сигналите
~, **симметри́ческое** симетрично преобразуване, симетрична трансформация
~, **случáйное** случайно преобразуване, случайна трансформация
~, **сопряжённое** спрегната трансформация
~ **Стóкса** *мат.* преобразование на Стокс
~ **сообщéния в сигнáлы** преобразуване [трансформиране] на съобщения в сигнали
~, **структýрное** структурно преобразуване, структурна трансформация
~ **схем** преобразуване на схемата
~ **телевизиóнного стандáрта** преобразуване [трансформиране] на телевизионния стандарт
~, **термодинами́ческое** термодинамично преобразуване
~, **тождéственное** 1. тъждествено преобразование 2. тъждествено преобразуване
~ **тóка** трансформиране на тока, преобразуване на тока
~, **тóчечное** 1. точково преобразование 2. точково преобразуване
~ **уравнéния** преобразуване [трансформация] на уравнението
~, **унитáрное** унитарно преобразуване, унитарна трансформация
~ **Фурьé** трансформация на Фурие
~ **цепéй** преобразуване на веригата
~, **цифро-анáлоговое** цифро-аналогово преобразуване
~ **частоты́** преобразуване [трансформиране] на честотата
~ **частоты́, двойнóе** двойно преобразуване [трансформиране] на честотата
~ **частоты́, двухсéточное** двурешетъчно преобразуване [трансформиране] на честотата

~ **частоты, односе́точное** еднорешетъчно преобразуване [трансформиране] на честотата
~, **эквивале́нтное** еквивалентно преобразуване [трансформиране]
~ **эне́ргии** преобразуване [трансформация] на енергията
преобразова́тель *м* 1. преобразовател *(напр. на енергия)*; инвертор 2. умформер, машинен преобразовател 3. трансформатор
~, **акти́вный** активен преобразовател
~, **акусти́ческий** акустичен преобразовател
~, **амплиту́дно-временно́й** амплитудно-повременен преобразовател
~, **ана́лого-цифрово́й** аналогово-цифров преобразовател
~, **асинхро́нный** асинхронен преобразовател (на честота)
~, **бесконта́ктный** безконтактен преобразовател
~, **вибрацио́нный** вибрационен преобразовател
~ **ви́да модуля́ции** преобразовател на вида на модулацията
~ **вре́мя-и́мпульсный** време-импулсен преобразовател
~, **враща́ющийся** въртящ се (машинен) преобразовател; еднокотвен преобразовател
~, **вспомога́тельный** спомагателен преобразовател (от каскаден агрегат)
~, **входно́й** *автом.* входен преобразовател
~ - **генера́тор** генераторен преобразовател
~, **гидравли́ческий** хидравличен преобразовател
~ **да́нных** преобразовател на данни
~ - **дви́гатель** електродвигателен преобразовател, електродвигател-преобразовател
~, **динами́ческий** динамичен преобразовател
~, **дио́дный** диоден преобразовател [смесител]
~, **дискре́тно-ана́логовый** дискретно-аналогов преобразовател
~, **зу́ммерный** зумерен преобразовател
~ **излуче́ния** преобразовател [трансформатор] на излъчването
~ **изображе́ния** *тлв.* (електронннооптичен) преобразовател на изображение
~ **и́мпульсов** преобразовател на импулси
~, **индукти́вный** индуктивен преобразовател
~, **инду́кторный** индукторен преобразовател
~ **информа́ции** преобразовател на информацията
~, **ио́нный** йонен преобразовател [инвертор]
~, **каска́дный** стъпален [каскаден] преобразувател
~ **ко́да** кодов преобразовател
~, **колле́кторный** колекторен преобразовател
~, **конденса́торный** кондензаторен преобразовател
~ **координа́т** преобразовател на координатите
кристалли́ческий кристален преобразовател
~ **крутя́щего момента** преобразовател на усукващия момент
~, **кусо́чно-лине́йный мгнове́нный** частичнолинеен моментен преобразовател, частичнолинеен преобразовател с мигновено действие
~, **ла́мповый** лампов преобразовател *(напр. на честота)*
~, **магни́тный** магнитен преобразовател
~, **магнитострикцио́нный** магнитнострикционен преобразовател
~, **ма́тричный** матричен преобразовател
~ **модуля́ции** преобразовател [трансформатор] на модулации, модулационен преобразовател
~ **напряже́ния в ток** преобразовател на напрежение в ток
~ **напряже́ния в цифрово́й код** преобразовател на напрежение в цифров код
~ **напряже́ния в частоту́** преобразовател на напрежение в честота
~ **нейтро́нного пото́ка** преобразовател на неутроновия поток
~, **нелине́йный** нелинеен преобразовател
~, **непреры́вно-дискре́тный** непрекъснато дискретен преобразовател
~, **обрати́мый** обратим преобразовател
~, **односе́точный** еднорешетъчен *(събирателен)* преобразовател [смесител]
~, **одноя́корный** еднокотвен преобразовател
~, **паралле́льный** преобразовател с паралелно действие
~, **параметри́ческий** параметричен преобразовател
~, **пасси́вный** пасивен преобразовател
~ - **пенто́д** *радио* смесителен [преобразователен] пентод
~, **передаю́щий** предавателен преобразовател [трансформатор]
~, **пневмати́ческий** пневматичен преобразовател
~, **полупроводнико́вый** полупроводников преобразовател [трансформатор]
~ **поляриза́ции** преобразовател на поляризацията
~ **после́довательного де́йствия** преобразовател с последователно действие
~, **приёмный** приемен [приемателен] преобразовател
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектричен преобразовател
~, **сва́рочный** заваръчен преобразовател [трансформатор] *(от променлив на постоянен ток)*
~, **све́то-электри́ческий** светлинно-електрически преобразовател
~ **сигна́лов** преобразовател на сигнали
~, **стати́ческий** статичен преобразовател, инвертор
~ **счёта и́мпульсов** преобразовател на броенето на импулсите
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически преобразовател
~, **термоэлектро́нный** термоелектронен преобразовател
~ **то́ка** преобразовател на ток, инвертор

~ **фаз 1.** преобразовател на (броя на) фази 2. фазопреобразовател
~, **фа́зовый** фазопреобразовател
~ **«физи́ческая величина́-код»** *изч.* преобразовател на физическа величина в цифров код; аналогово-цифров преобразовател
~, **фотоэлектро́нный** фотоелектронен преобразовател
~, **функциона́льный** функционален преобразовател
~, **ци́фроанало́говый** цифро-аналогов преобразовател
~ **частота́-напряже́ние** преобразовател честота-напрежение
~ **частоты́** честотен преобразовател
~ **частоты́, дио́дный** диоден преобразовател на честота
~ **частоты́, ио́нный** йонен преобразовател на честота
~ **частоты́, ла́мповый** лампов преобразовател на честота
~ **частоты́, транзи́сторный** транзисторен преобразовател на честота
~, **электроакусти́ческий** електроакустичен преобразовател *(напр. високоговорител)*
~, **электрогидравли́ческий** електро-хидравличен преобразовател
~, **электродинами́ческий** електродинамичен преобразовател
~, **электромагни́тный** електромагнитен преобразовател
~, **электромаши́нный** електромашинен преобразовател
~, **электромехани́ческий** електромеханичен преобразовател
~, **электроннооптй́ческий** електроннооптичен преобразовател
~, **электро́нный** електронен преобразовател
~, **электроопти́ческий** електрооптически преобразовател
~, **электросветово́й** електросветлинен преобразовател
~, **электростати́ческий** електростатичен преобразовател
~ **эне́ргии, магнитогидродинами́ческий** магнито-хидродинамичен преобразовател на енергия
~ **эне́ргии, магнитоплазмодинами́ческий** магнито-плазмодинамичен преобразовател на енергия
~ **эне́ргии, термоэлектро́нный** термоелектронен преобразовател на енергия
преобразо́вывать преобразувам, трансформирам
препара́т *м* препарат
~, **лече́бный** медицински препарат
~, **ра́диевый** радиев препарат
~, **радиоакти́вный** радиоактивен препарат
препари́ровать препарирам
прерыва́ние *с* прекъсване
прерыва́тель *м* **1.** прекъсвач: накъсващо *(напр. ток или напрежение)* устройство, накъсвач **2.** преобразовател **3.** превключвател
~, **автомати́ческий** самопрекъсвач, автоматичен прекъсвач
~, **асинхро́нный** асинхронен прекъсвач
~, **быстроде́йствующий** бързодействуващ прекъсвач
~, **враща́ющийся** въртящ се прекъсвач
~ ***зажига́ния*** *прекъсвач на запалването*
~ **- зу́ммер 1.** прекъсвач на зумерен генератор **2.** ключ за тонална телеграфия
~, **и́мпульсный** импулсен
~, **игнитро́нный** игнитронен прекъсвач
~ **излуче́ния** прекъсвач на излъчването
~, **камерто́нный** прекъсвач на камертонен генератор
~, **кулачко́вый** гърбичен прекъсвач
~, **маши́нный** [машинен] въртящ се прекъсвач
~, **медленноде́йствующий** бавнодействуващ прекъсвач [накъсвач]
~, **периоди́ческий** прекъсвач с периодично действие
~ **- распредели́тель** прекъсвач-разпределител
~, **рту́тный** живачен прекъсвач [превключвател]
~, **сверхбы́стрый** свръхбърз прекъсвач, прекъсвач със свръхбързо действие
~, **синхро́нный** сихронен прекъсвач
~, **тиратро́нный** тиратронен прекъсвач
~ **то́ка** токопрекъсвач, прекъсвач на ток
~, **электри́ческий** електрически прекъсвач
~, **электролити́ческий** електролитен прекъсвач
~, **электромагни́тный** електромагнитен прекъсвач
~, **электро́нный** електронен прекъсвач
прерыва́ть прекъсвам; накъсвам
преры́вистый прекъснат; накъсан; прекъсващ се
преры́вность *ж* прекъснатост
преры́вный прекъснат
пресле́ктор *м радио* стъпало за предварително избиране *или* селекция
преселекти́вный преселективен, предизбирателен
пресле́кция *ж* предварително избиране *или* селекция
пресс *м* преса
~ **- автома́т** автоматична преса, преса-автомат
~, **автомати́ческий** автоматична [автоматично действуваща] преса
~, **баланси́рный** кобилична преса
~, **болтоко́вочный** преса за болтове, болтонабивачна преса
~, **брикетиро́вочный** брикетна преса, преса за брикетиране
~, **брике́тный** *вж.* **пресс, брикетиро́вочный**
~ **Брине́лля** уред [преса, твърдомер] на Бринел *(за определяне твърдостта на метали)*
~, **бумаголощи́льный** преса [машина] за изглаждане на хартия
~, **быстрохо́дный** бързоходна преса

~, **валко́вый** валцова преса *(напр. за брикетиране)*
~, **вальцо́вый** валцова преса
~, **вертика́льный** вертикална преса
~, **виногра́дный** машина [преса] за изстискване на грозде
~, **винтово́й** винтова преса
~, **возду́шно-гидравли́ческий** въздушно-хидравлична преса
~, **волочи́льный** преса за изтегляне, изтегляна преса
~, **вулканизацио́нный** вулканизационна преса
~, **вырубно́й** режеща преса (за пластмаси и др.); преса за обрязване
~, **выса́дочный** преса за избиване
~, **вытяжно́й** изтеглячка, щанцова преса *(напр. за кухи тела)*
~, **га́ечный** гаечна преса, преса за изработване на гайки
~, **ги́бочный** преса за огъване, огъвачка
~, **гидравли́ческий** хидравлична преса
~, **гидропневмати́ческий** хидропневматична преса
~, **гильоти́нный** гилотинна преса
~, **глади́льный** *текст.* гладачна преса
~, **горизонта́льный** хоризонтална преса
~, **горячештампо́вочный** *(горещо-)* щамповъчна преса
~, **горя́чий** преса за работа на горещо
~ **двойно́го де́йствия** двойнодействуваща преса
~, **двухколо́нный** двуколонна [двустойкова] преса
~, **двухсто́ечный** *вж.* **пресс, двухколо́нный**
~, **двухсторо́нний** преса с двустранно обслужване
~, **ди́сковый** дискова преса
~ **для выда́вливания форм** преса за избиване на леярски форми
~ **для карт** преса за карти, картонабивна машина [преса]
~ **для ко́вки в шта́мпах** преса за щамповане
~ **для отбро́сов** преса за (пресуване на) отпадъци
~ **для соло́мы** преса за (пресуване на) слама
~ **для холо́дной штампо́вки** преса за щамповане на студено
~, **допрессо́вочный** преса за допресуване
~, **дыропробивно́й** пробивачка, щанцова преса
~, **жело́бчатый** гладачна преса, машина [преса] за гладене на платове
~, **жо́мовый** пулпова преса, преса за изработване на пули
~, **заги́бочный** преса за прегъване, прегъвачка
~, **зака́лочный** закалъчна преса *(срещу деформиране)*
~, **заклёпочный** преса за нитоване
~, **закры́тый** закрита преса
~, **золота́рный** златарска преса
~, **запрессо́вочный** преса за набиване *(на съединения с пресова сглобка)*
~, **изоляцио́нный** преса за (електрическа) изолация
~, **испыта́тельный** изпитвателна преса
~, **калибро́вочный** преса за калиброване
~, **ки́пный** преса за балиране [за бали]
~, **кирпичеде́лательный** тухларска преса
~, **клеево́й** преса за лепене, [слепване]
~, **клепа́льный** преса-нитовачка
~, **ко́вочно-штампо́вочный** ковашко-щамповъчна преса
~, **ко́вочный** *вж.* **пресс, кузне́чный**
~, **коле́нный** *вж.* **пресс, коле́нчатый**
~, **коле́нчато-рыча́жный** коляно-лостова преса
~, **коле́нчатый** коляновa преса
~, **конгре́вный** *полигр.* конгревна преса
~, **копирова́льный** устройство за копиране
~, **коры́тный** *текст.* мулденпреса
~ - **котёл** *вж.* **пресс, коте́льный**
~, **коте́льный** вулканизационен котел *(с вътрешно налягане)*
~, **кривоши́пный** кривошипна преса
~, **кромкозаги́бочный** преса за огъване на краища
~, **кузне́чный** ковашка преса
~, **кулачко́вый** гърбична преса
~, **ле́нточный кирпи́чный** лентова тухларска преса
~, **листоштампо́вочный** листощанцова преса
~, **литьево́й 1.** леярска преса **2.** шприцмашина *(за пластмасови изделия)*
~, **лощи́льный** полировъчна преса, преса за полиране *(напр. на хартия)*
~, **ма́сленый** маслена преса
~, **маслобо́йный** преса за добиване на масло *(растително)*
~, **матрицедави́льный** *полигр.* матрична преса
~, **ма́тричный** *вж.* **пресс, матрицедави́льный**
~, **ма́ятниковый** махална преса
~, **металлографи́ческий** металографска преса
~, **механи́ческий** механична преса
~, **многоколе́нный** многоколянова преса
~, **многопли́тный** *вж.* **пресс, многопли́точный**
~, **многопли́точный** многоетажна преса, преса с много плочи
~, **многопуансо́нный** многопуансонова [многопробойна] преса
~, **многоште́мпельный** многощемпелна [многопробойна] преса
~, **многоэта́жный** *вж.* **пресс, многопли́точный**
~, **моде́льный** моделна преса
~, **молети́рный** молет-преса
~, **нарезно́й** *текст.* преса [машина] за нарязване на карти
~ **ни́зкого давле́ния** преса за ниско налягане
~ - **но́жницы** прес-ножица
~, **обжи́мный** преса за обемно щамповане
~, **обжи́мочный** притискателна преса, преса за (обемно) щамповане
~, **обма́зочный** преса за обмазване *(на електроди)*

~ **обра́тного де́йствия** преса с обратно действие
~, **обрезно́й** обрезна преса, обрезвачка
~, **обру́бочный** преса за изсичане [насичане]
~, **обрученатяжно́й** преса за натягане на обръчи
~, **обса́дочный** преса за задъване
~, **однопоршнево́й** еднобутална преса
~, **односто́ечный** едноколонна [едностойкова] преса
~ **односторо́ннего де́йствия** преса с едностранно действие
~, **оса́дочный** *преса за набиване*
~, **отборто́вочный** преса за подгъване на ръбове
~, **отжимно́й** цедилна преса, изстискваща [изцеждаща] преса
~, **откры́тый** открита преса
~, **офсе́тный** *полигр.* офсетна преса
~, **пакетиро́вочный** преса за пакетиране
~, **парово́й** преса с парно задвижване, парна преса
~ **парогидравли́ческий** парохидравлична преса
~, **па́чечный** пакетир-преса, пачкова преса
~, **переплётный** книговезна преса, преса за книговезни работи
~, **печа́тный** *полигр.* печатна преса
~, **пневмати́ческий** пневматична [въздушна] преса
~, **пневмогидравли́ческий** пневмохидравлична преса
~ **- подбо́рщик** преса-подбирач [събирач]
~, **позоло́тный** *полигр.* златачна преса, преса за позлатяване
~, **прави́льно-ги́бочный** преса за изправяне и огъване
~, **прави́льный** преса за изправяне, рихтовъчна преса
~, **пробивно́й** пробивна преса
~ **просто́го де́йствия** преса с просто действие
~, **протяжно́й** изтеглячна преса, протеглячка, протяжна преса
~, **профилиро́вочно-ги́бочный** преса за профилиране и огъване
~, **прошивно́й** пробивна преса *(напр. в металургията)*, продупчвачка
~ **прямо́го де́йствия** преса с директно действие
~, **разрывно́й** преса за изпитване на опън
~, **ра́мный** преса с рамкова конструкция
~, **растяжно́й** разтегателна преса
~, **ре́ечный** гребенна *(ръчна)* преса
~, **рельсоги́бочный** преса за огъване на релси
~, **рессо́рный** преса за (огъване на) ресорни листове
~, **рето́ртный** ретортна преса
~, **рихтова́льный** *вж.* **пресс, прави́льный**
~ **Ро́квелла** преса [уред] на Роквел *(за изпитване на материали)*
~, **ротацио́нный** ротационна преса
~, **ручно́й** ръчна преса, преса с ръчно задвижване
~, **рыча́жный** лостова преса
~, **сала́зочный** челюстна преса
~, **сбо́рочный** монтажна преса
~, **сва́рочный** заваръчна преса
~, **сверли́льный** пробивна преса
~ **с враща́ющимся столо́м** преса с въртяща се маса
~, **сенно́й** *с. ст.* преса за (пресуване на) сено, сенна преса
~, **скоростно́й** преса с ускорен ход, бързоходна преса
~, **со́ковый** преса за (получаване на) сокове
~, **стру́жечный** *дърв.* хобелмашина
~, **стыко́вочный** преса за челно притискане
~, **ти́гельный** *тигелна преса*
~, **типогра́фский** *полигр.* печатарска [типографска] преса
~, **тихохо́дный** бавноходова преса
~, **тра́кторный** тракторна преса
~, **тру́бный** тръбна преса *(в металургията)*
~, **трубопрутко́вый** тръбно-прътова преса
~ **уда́рного де́йствия** преса с ударно действие
~, **уда́рный** *вж.* **пресс уда́рного де́йствия**
~, **узо́рный** *текст.* преса за (нанасяне на) цветни ефекти *(на тъкани)*
~, **упако́вочный** опаковъчна преса
~, **утю́жильный** *гладачна преса*
~, **фа́нерный** преса за (изработване на) шперплат
~, **фланцезаги́бочный** преса за огъване на фланци
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчна преса
~, **фрикцио́нный** фрикционна преса
~, **чека́ночный** преса за чеканене
~, **че́люстный** челюстна преса, преса с челюсти
~, **червя́чный** червячна [шнекова, винтова] преса
~, **черепи́чный** преса за керемиди
~, **шарни́рно-коле́нчатый** шарнирно-колянова преса
~, **шне́ковый** *вж.* **пресс, червя́чный**
~, **шпи́ндельный** вретенна преса
~, **штампова́льный** щамповъчна преса
~, **штампо́вочный** *вж.* **пресс, штампова́льный**
~, **эксце́нтриковый** ексцентрова преса
~, **эта́жный** етажна преса
прессаппара́т *м* пресапарат, апарат за пресуване
прессинструме́нт *м* пресов инструмент
пресслитьё *с* леене под налягане
прессизде́лие *с* пресово изделие
пресс-маслёнка *ж* масльонка за мазане под налягане, лубрикатор
прессматериа́л *м* пресов материал
~, **волокни́стый** влакнест пресов материал
прессмаши́на *ж* **1.** пресмашина **2.** *машина за леене под налягане*
пресс-но́жницы *м* пресножица
прессова́льный пресов, за пресуване
прессова́ние *с* пресуване
~, **ва́куумное** пресуване във вакуум
~, **ве́рхнее** горно пресуване

~, **горя́чее** горещо пресуване, пресуване на горещо
~, **инжекцио́нное** инжекционно пресуване, пресуване с впръскване
~, **компресси́вное** компресивно пресуване, пресуване с натиск *(при производство на пластмаси)*
~, **литьево́е** леене чрез пресуване *(на пластмаси)*
~, **мо́крое** мокро пресуване, пресуване в мокро състояние
~, **мундшту́чное** екструдиране
~, **ни́жнее** долно пресуване
~, **обра́тное** обратно пресуване
~ **при высо́ком давле́нии** пресуване под високо налягане
~ **при ни́зком давле́нии** пресуване под ниско налягане
~, **про́фильное** профилно пресуване
~, **сухо́е** сухо пресуване
~, **прямо́е** право пресуване
~, **фити́льное** екструзионно пресуване
~, **холо́дное** студено пресуване, пресуване на студено
~, **экструзио́нное** *вж.* **прессова́ние, фити́льное**
прессо́ванный пресуван
прессова́ть пресувам
прессо́вка *ж вж.* **прессува́ние**
прессо́вочный пресувъчен, за пресуване
прессо́вщик *м* пресувач, пресьор, работник на преса
прессоста́т *м* пресостат
прессоста́ток *м* пресостатък, пресов остатък, остатък от пресования материал
прессовыдува́ние *с* пресово (стъкло) духане
пресс-паке́т *м* преспакет, пресуван пакет
пресспорошо́к *м* пресов прах, преспрах, прах за пресуване
прессу́емость *ж* способност за пресуване
прессфи́льтр *м* преса-филтър, филтърпреса
прессфо́рма *ж* пресформа, матрица за пресуване
~, **вулканизацио́нная** вулканизационна пресформа
~, **многогнё́здная** многогнездова пресформа
~, **разъё́мная** 1. отваряща се пресформа 2. пресформа състояща се от две *(и повече)* части
пресшпа́н *м* пресшпан, висококачествена мукава [картон]
прессша́йба *ж* пресшайба *(при щангпреса)*
~, **прутко́вая** пресшайба за прътов материал
~, **тру́бная** тръбна пресшайба
преце́ссия *ж* прецесия
~, **гироско́па** прецесия на жироскопа
~, **годи́чная** *астр.* годишна прецесия
~, **лу́нно-со́лнечная** *астр.* лунно-слънчева прецесия
~ **ядра́** *ядр.* ядрена прецесия
прецизио́нный точен, прецизен
прецизио́нность *ж* точност, прецизност
преципита́т *м* 1. утайка 2. преципитат *(изкуствен фосфорен тор)*
приабо́нский приабонски
прибавле́ние *с* 1. прибавяне, добавяне, притуряне, прибавяне 2. прибавка, добавка, придавка, притурка
прибавля́ть прибавям, притурям, добавям
приба́вка *ж* 1. *вж.* **прибавле́ние** 2. добавъчен агент
приба́вочный прибавен, притурен, добавен; добавъчен
приба́лчивание *с* 1. завиване на болтове; приболтване 2. закрепване с болтове
приба́лчивать 1. закрепвам с болтове 2. завинтвам болтове
прибива́ть приковавам, причуквам, заковавам, приковавам, набивам, закрепвам *(с гвоздей)*
прибива́ние *с* набиване
приби́вка *ж* приковаване, заковаване
приби́ть да закова, да прикова
приближе́ние *с мат.* приближение, приблизителност
~, **адиабати́ческое** адиабатично приближение
~, **бо́рновское** *физ.* Борновско приближение, приближение на Борн
~, **вероя́тное** *мат.* вероятно приближение
~, **возрастно́е** приближение на възрастта, възрастно приближение
~, **гейзенбе́рговское** *физ.* приближение на Хайзенберг
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично приближение
~, **гру́бое** грубо приближение
~, **десяти́чное** *мат.* десетично приближение
~, **диффузио́нное** дифузионно приближение
~, **и́мпульсное** импулсно приближение
~, **квазиклассѝческое** квазикласическо приближение
~, **лине́йное** линейно приближение
~, **многогруппово́е** многогрупово приближение
~, **нерелятиви́стское** *физ.* нерелативистично приближение
~, **нулево́е** нулево приближение, приближение към нула
~, **одноме́рное** едномерно приближение
~, **односкоростно́е** едноскоростно приближение
~, **одноэлектро́нное** едноелектронно приближение
~, **после́довательное** *мат.* последователно приближение
~, **релятиви́стское** релативистично приближение
~, **то́чечное** точково приближение
~ **фу́нкции** *мат.* приближение на функцията
~, **экспоненциа́льное** експоненциално приближение
приближё́нно приблизително
приближё́нность *ж мат. вж.* **приближе́ние**
приближё́нный приблизителен
приблизи́тельтный *вж.* **приближё́нный**
прибо́й *м* 1. *кораб.* прибой *(на вълните)* 2. увеличаване на обем *(след раздробяване)* 3. набиване
~, **берегово́й** *кораб.* брегови прибой, прибой на вълните в брега
~ **бата́на** *текст.* набиване [удряне] на вътък

прибóина *ж* изравнена повърхност *(на бивша трапчина, яма)*

прибóр *м* **1.** уред, инструмент, апарат **2.** полупроводников *или* вакуумен елемент *(напр. транзистор или радиолампа)* **3.** устройство; механизъм **4.** *стр.* обков

~, **абсолю́тный** абсолютен уред [апарат]

~, **авиацио́нный** авиационен уред

~ **автомати́ческого управле́ния** уред за автоматично управление

~ **автомати́ческой сигнализа́ции** уред [апарат] за автоматично сигнализиране

~, **акусти́ческий** акустичен уред

~, **амплиту́дный** амплитуден уред

~, **апериоди́ческий** апериодичен [непериодичен] уред

~, **астати́ческий** астатичен уред

~ **Астóна** *ядр.* уред на Астон

~, **астронавигацио́нный** астронавигационен уред

~, **аэрононавигацио́нный** аеронавигационни уред

~, **ба́зисный** основен [базисен] прибор

~, **бесконта́ктный измери́тельный** безконтактен измервателен уред, уред [инструмент] за безконтактно измерване

~, **букси́рный** буксирно устройство

~, **буровóй** сондажен [пробивен] уред, сондажен механизъм

~, **бу́ферный** буферен уред, буферно устройство

~, **быстродéйствующий** бързодействуващ уред

~, **бытовóй нагрева́тельный** битов нагревателен уред

~, **ва́куумный** вакуумен уред, вакуумно устройство

~, **визи́рный** визирен уред [инструмент]

~, **винтовóй сцепнóй** винтово [резбово] съединително устройство *(при въжени линии)*

~, **водогрéйный** водогревателен уред

~, **водомéрный** водомерен уред [механизъм]

~, **водоуказа́тельный** водопоказвателен уред

~, **воспринима́ющий** възприемащ [приемателен] уред

~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] уред

~, **встрóенный измери́тельный** вграден измерителен уред

~, **вызывнóй** *тлф.* устройство за повикване

~, **выпрями́тельный** *ел.* **1.** изправителен елемент, вентил **2.** изправително устройство **3.** детекторен измервателен апарат

~, **вытяжнóй** *текст.* изтеглителен апарат

~, **газоразря́дный** *елн.* газоразрядна лампа

~, **газоула́вливающий** газоулавящ уред, газоулавящо устройство

~, **гидрометри́ческий** хидрометричен уред

~, **грузовóй сцепнóй** тегловно [гравитационно] съединително устройство *(при въжени линии)*

~, **дверно́й** обков за врати

~, **двухперьевóй** двойнозаписващ [двойнопишещ] уред [апарат]

~, **детекти́рующий** детектиращ уред

~ **дистанцио́нного управлéния** уред [механизъм] за дистанционно управление

~ **дистанцио́нной настрóйки** уред за дистанционно настройване

~, **дистанцио́нный** дистанционен уред

~, **дистанцио́нный измери́тельный** дистанционно-измервателно устройство, дистанционен измервателен уред

~, **дифракцио́нный** дифракционен уред

~, **дифференциа́льный измери́тельный** диференциално измервателно устройство, диференциален измервателен уред

~ **для звукоза́писи** уред за звукозаписи

~ **для испыта́ния ламп** уред за изпитване на лампи

~ **для испыта́ния транзи́сторов** уред за изпитване на транзистори

~, **дозиметри́ческий** дозиметричен уред

~, **зажи́мный** затегателен механизъм

~, **запи́сывающий** записващ [регистриращ] апарат [уред]

~, **защи́тный** защитно устройство

~, **звуковóй сигна́льный** звуков сигнален уред [апарат]

~, **звукозапи́сывающий** звукозаписващ уред [апарат], звукозаписващо устройство

~, **зерка́льный** огледален уред, огледално устройство

~, **звукометри́ческий** уред за измерване на звук, звукометричен уред

~, **измери́тельный** измервателен уред [апарат, инструмент]

~, **измери́тельный апериоди́ческий** апериодичен измервателен уред [апарат]

~, **индика́торный** [часовников] индикаторен уред

~, **индика́торный резьбовóй** индикаторен [часовников] резбови уред [инструмент]

~, **индукцио́нный** индукционен (измервателен) апарат [уред]

~, **интегри́рующий** интегриращ уред [апарат, механизъм]

~, **ионнолучевóй** *елн.* йоннолъчев уред, йоннолъчево устройство; йоннолъчева лампа

~, **ио́нный** *елн.* йонна лампа

~, **искрогаси́тельный** искрогасителен уред, искрогасително устройство

~, **искроудержа́тельный** искрозадържащ уред, искрозадържащо устройство

~, **испыта́тельный** изпитвателен уред

~, **карма́нный** джобен уред, уред за (носене в) джоб

~, **ква́нтовый электрóнный** квантов електронен уред

~, **кислорóдный** кислороден апарат

~, **кислорóдный дыха́тельный** кислороден дихателен апарат

~, **кома́ндный** команден уред, командно устройство

~, **конта́ктный измери́тельный** контактен измервателен апарат [уред]

~, **контрóльно-измери́тельный** контролно-измервателен апарат [уред, инструмент]

~, **контрóльный** контролен (измервателен) апарат [уред]

~, **лаборато́рный** лабораторен уред
~, **ла́мповый** лампов уред, лампово устройство
~, **лучево́й** лъчев уред
~, **магнитноэлектри́ческий измери́тельный** магнитоелектрически измервателен уред
~, **ма́ятниковый** махален уред, махално устройство
~, **ме́рный** измервателен уред [инструмент]
~, **метеорологи́ческий** метеорологичен апарат
~, **многопреде́льный** многообхватен (измервателен) апарат [уред)
~, **многошка́льный** уред с много скали
~ **наблюде́ния** уред за наблюдение, наблюдателен уред
~, **навигацио́нный** *ав.* навигационен уред [апарат], навигационно устройство
~, **нагрева́тельный** нагревателен [отоплителен] уред, нагревател, отоплител
~, **накладно́й** ръчен (преносим) уред
~, **насто́льный** уред за маса, непреносим уред
~, **натяжно́й** натегателен уред [апарат, механизъм]
~, **настро́ечный** *радио* апарат [уред] за настройка; лампов индикатор за настройка, «магическо око»
~, **нулево́й** нулев измервателен апарат [уред], нулев индикатор
~, **обка́точный однопро́фильный** уред [апарат] за еднопрофилна (комплексна) проверка (на зъбни колела)
~, **образцо́вый измери́тельный** образцов измервателен апарат [уред]
~, **око́нный** обков за прозорци
~, **о́птико-электро́нный** оптико-електронен уред [апарат]
~, **опти́ческий** оптичен уред
~, **оптоэлектро́нный** *вж.* **прибо́р, о́птико-электро́нный**
~, **ороси́тельный** оросително устройство
~ **Орса́** орсатапарат
~, **освети́тельный** осветително тяло, осветително устройство
~, **отопи́тельный** отоплителен [нагревателен] уред, отоплител
~, **пане́льный** панелен уред, уред за вграждане
~, **перегру́зочный** *ав.* уред [устройство] за претоварване
~, **перено́сный** преносим уред [апарат]
~, **пилота́жный** *ав.* пилотажен апарат
~, **пирометри́ческий** пирометричен уред
~, **пла́зменный** плазмен уред
~, **пневмати́ческий** пневматичен уред, пневматично устройство
~, **пове́рочный** контролен [изпитвателен] апарат [уред]
~, **по́исковый** *ядр.* търсачен уред [апарат]
~, **пока́зывающий** показващ уред
~, **полупроводнико́вый** *елн.* **1.** полупроводников елемент (*напр. транзистор*) **2.** транзисторно устройство
~, **поляризацио́нный** поляризационен уред [апарат]
~, **прецизио́нный** прецизен [точен] апарат [уред]
~, **проекцио́нный** проекционен апарат
~, **пусково́й** пусково устройство
~, **радиацио́нный** радиационен апарат [уред]
~, **радиоакти́вный** радиоактивен уред
~, **радиоизмери́тельный** радиоизмервателен уред [апарат]
~, **радиометри́ческий** радиометричен уред
~, **радионавигацио́нный** радионавигационен уред
~ **радиоуправле́ния** уред за радиоуправление
~, **регистри́рующий** регистриращ (*самопишещ*) уред
~, **регули́рующий** регулиращо устройство, регулиращ уред [апарат]
~ **Ро́квелла** апарат на Роквел (*за измерване на твърдост*)
~, **рыча́жно-механи́ческий** лостово-механичен уред, лостово-механично устройство
~, **самопи́шущий** самопишещ уред [апарат]
~, **светосигна́льный** *ав.* светосигнален апарат [уред], светосигнално устройство
~, **сигнализи́рующий** *вж.* **прибо́р, сигна́льный**
~, **сигна́льный** сигнален [сигнализиращ] уред, сигнално устройство; предупредителен уред
~, **сливно́й** уред за източване (*напр. на цистерни*)
~, **сма́зочный** мажещ уред, устройство [механизъм] за мазане
~, **со́бственно рыча́жный** чисто лостов уред [механизъм]
~, **спектра́льный** спектрален апарат
~, **стре́лочный** индикатор със стрелка, часовников уред, уред-часовник
~, **стробоскопи́ческий** стробоскопичен уред
~, **сумми́рующий** сумиращ уред [апарат]
~, **сцепно́й** съединяващ [скачващ] уред [механизъм], скачващо устройство
~, **счётно-реша́ющий** мерноброящ уред
~, **счётный** сметачен апарат [уред]; броячен уред
~, **теплово́й** топлинен уред
~, **термоэлектри́ческий 1.** термоелектрически (измервателен) апарат [уред] **2.** термоелемент, термодвойка
~, **техни́ческий измери́тельный** технически измервателен уред [апарат]
~, **тормозно́й** спирачно устройство, спирачен механизъм
~, **то́чный** точен [прецизен] уред
~, **тя́гово-сцепно́й** теглично-скачващ механизъм [уред], спряг, теглично-скачващо устройство
~, **тя́говый** тягово устройство, тегличен уред
~, **увлажни́тельный** увлажняващо устройство, увлажнителен уред [апарат]
~, **угломе́рный** ъгломерен уред [апарат]
~, **уда́рный** механизъм [уред] с ударно действие
~, **уда́рно-тя́говый** ударно-скачващо устройство, ударно-скачващ уред [механизъм]

~, **указа́тельный** показващ уред [апарат]
~, **ука́зывающий** *вж.* **прибо́р, указа́тельный**
~, **универса́льный измери́тельный** универсален измервателен уред
~ **управле́ния** команден уред, уред за управление
~, **упряжно́й** окачващо [скачващо] устройство, спряг
~, **ферродинами́ческий** фердинамичен уред [апарат]
~, **фотоэлектри́ческий** *сан.* 1. фотоелектрически (измервателен) апарат [уред] 2. фотоелемент
~, **холоди́льный** хладилен апарат
~, **холсто́вый** *текст.* викел-апарат
~, **центра́льный кома́ндный** централен команден уред [апарат], уред за централно командуване
~, **цифрово́й измери́тельный** цифрово-измервателен уред
~, **цифрово́й регистри́рующий** цифров регистриращ уред
~, **шка́льный** скален уред [апарат], уред със скала; показващ уред [апарат]
~, **щитово́й** уред с [за] включвателно табло; вграждащ се уред
~, **эксплуатацио́нный** уред за контролиране на работата
~, **электробытово́й** домакински електрически уред
~, **электрова́куумный** електровакуумен уред
~, **электроизмери́тельный** електроизмервателен апарат [уред]
~, **электромагни́тный** електромагнитен уред [апарат]
~, **электронагрева́тельный** електронагревателен уред [апарат]
~, **электро́нно-лучево́й** електроннолъчев уред [апарат]
~, **электро́нный** 1. електронна лампа 2. електронно устройство [уред]
~, **электростати́ческий** електростатичен уред [апарат]
~, **эталóнный** еталонен уред [инструмент]; уред [устройство] за калибриране, калибровъчен уред
~, **эталóнный измери́тельный** еталонноизмервателен уред, еталонен измервателен уред
прибо́рный [от] за уреди [апарати], за инструменти
приборострое́ние *с* уредостроене
~, **то́чное** производство на точни [прецизни] уреди
прибо́ры *мн* 1. уреди [апарати, механизми, устройства] 2. обков
~, **авиацио́нные** авиационни [самолетни] уреди [апарати]
~ **а́томной фи́зики** уреди за атомна физика
~, **бортовы́е** *ав.* бордови уреди *(на самолет)*
~ **защи́ты** уреди за защита, предпазни уреди
~, **контро́льно-измери́тельные** контролно-измервателни уреди
~, **опти́ческие** оптически уреди [инструменти, апарати]
~, **реа́кторные** реакторни уреди
~, **санита́рно-техни́ческие** санитарно-технически уреди [инструменти]
~, **фотоэлектро́нные** фотоелектронни уреди [апарати]
~ **я́дерной те́хники** уреди за ядрена техника
при́быль *ж* 1. *икон.* доход, печалба 2. *леяр.* мъртва глава
~, **атмосфе́рная** мъртва глава с атмосферно налягане
~, **бала́нсовая** балансова печалба
~, **ва́ловая** общ доход
~, **га́зовая** мъртва глава под налягане на газове, газова мъртва глава
~, **гравитацио́нная** мъртва глава с гравитационно действие
~, **закры́тая** скрита мъртва глава
~, **кольцеобра́зная** пръстеновидна мъртва глава
~, **легкоотделя́емая** лесно отделяща се мъртва глава
~, **лите́йная** леярска мъртва глава, мъртва глава на фасонна отливка
~, **отводна́я** отвеждаща [отклоняваща] мъртва глава
~, **откры́тая** открита мъртва глава
~, **отла́мывающаяся** (лесно) отчупваща се мъртва глава
~, **пла́новая** планова печалба
~, **потайна́я** скрита мъртва глава
~ **повы́шенного давле́ния** мъртва глава с [за] повишено налягане
~ **с атмосфе́рным давле́нием** *вж.* **при́быль, атмосфе́рная**
~ **с га́зовым давле́нием** мъртва глава с [за] газово налягане
~, **пряма́я** централна мъртва глава
~, **уса́дочная** *вж.* **при́быль, лите́йная**
~, **чи́стая** чиста печалба, чист доход
при́быльность *ж* доходност; изгодност
при́быльный доходен; изгоден
прива́ренный заварен, присъединен чрез заварка
прива́ривание *с* заваряване; приваряване
прива́ривать заварявам, съединявам чрез заваряване
прива́рка *ж вж.* **прива́ривание**
приведе́ние *с* 1. *мат.* приведение, редукция, редуциране 2. привеждане
~ **в движе́ние** привеждане в движение
~ **в де́йствие** привеждане [пускане] в действие, задействуване
~ **в поря́док** привеждане в порядък, поставяне в ред
~ **дробе́й к о́бщему знамена́телю** *мат.* привеждане на дроби към общ знаменател
~ **к горизо́нту** привеждане към хоризонта
~ **к нулю́** привеждане към нула
~ **к о́бщему знамена́телю** привеждане към общ знаменател
~ **моме́нтов** *мех.* привеждане [редуциране] на моментите

приведённый 1. приведен *(в движение)* 2. редуциран
привёртывание *с* 1. притягане [закрепване] чрез завинтване, привинтване 2. намаляване чрез завъртане
привёртывать 1. намалявам чрез завъртане 2. притягам [закрепвам] чрез завинтване, привинтвам
привéс *м* прираст [наддаване] на тегло *(напр. за животни)*; утежняване
прививáть *с. ст.* присаждам, облагородявам
привúвка *ж с. ст.* присаждане, облагородяване
привúнченный завинтен
привúнчивать завинтвам, навинтвам
привключéние *с* допълнително включване [свързване, съединяване], присъединяване
прúвкусь *м* 1. страничен вкус, примес от друг вкус, привкус 2. странично [добавъчно] влияние върху нещо
прúвод *м* задвижване; задвижващ механизъм; трансмисия; превод, предавка; предаване на движение
~ **аварúйного стéржня** *ядр.* задвижване на запасното сърце [стъбло]
~, **автоматизúрованный** автоматизирано [автоматично] задвижване
~, **автоматúческий** автоматично задвижване
~, **автонóмный** собствено [самостоятелно] задвижване
~, **аккумулятóрный** акумулаторно задвижване
~ **антéнны** задвижване на антените, антенно задвижване
~, **балансúрный** балансирано задвижване, кобилично задвижване; кобилична предавка
~, **барабáнный** барабанно задвижване; барабанна предавка
~, **бездифференциáльный** бездиференциално задвижване
~, **безредýкторный** безредукторно задвижване
~, **бензоэлектрúческий** бензино-електрическо задвижване
~, **бесступéнчатый** безстепенно [безстъпално] задвижване
~, **блóчный** блокова предавка, блоков предавателен механизъм
~ **Брáуна** управление на Браун
~, **быстрохóдный** бързоходен задвижващ механизъм
~ **Вáльсхарта** управление на Валсхарт
~, **винтовóй** винтово задвижване; винтова предавка
~, **винтомотóрный** пропелерно задвижване
~, **воздýшный** въздушно задвижване
~, **вспомогáтельный** спомагателно [помощно] задвижване
~, **высокоскоростнóй** високоскоростно задвижване, задвижване на висока скорост
~ **газораспределéния** механизъм за (задвижване на) газоразпределението
~, **газотурбúнный** газотурбинно задвижване, задвижване с газова турбина
~, **гúбкий** еластична предавка
~, **гидравлúческий** хидравлично задвижване
~, **гидромеханúческий** хидромеханично задвижване; хидромеханична предавка
~, **гидростатúческий** хидростатично задвижване
~ **глáвного движéния** превод [предавка] на главното движение
~, **глáвный** главна предавка; главно задвижване
~, **гравитациóнный** гравитационно задвижване, задвижване под силата на тежестта
~, **групповóй** групово задвижване
~, **гýсеничный** гъсенично задвижване, задвижване с гъсенична верига
~, **двойнóй** двойно задвижване
~, **двухбарабáнный** двубарабанно задвижване, тандем-задвижване
~, **двухмотóрный** двумоторно задвижване, двойно задвижване
~, **двухстóронний** двустранно задвижване
~, **дéбалансный** дебалансно задвижване; неуравновесена [дебалансирана] предавка
~ **Джóя** управление на Джой
~, **дúзель-электрúческий** дизело-електрическо задвижване
~, **дúсковый фрикциóнный** дисково-фрикционно задвижване
~, **дистанциóнный** дистанционно [далечно задвижване
~, **дифференциáльный** диференциално задвижване
~, **зáдний** задно задвижване
~, **закрытый** закрита предавка
~, **запаснóй рулевóй** запасно кормилно задвижване
~, **золотникóвый** задвижване с (шибърен) кран
~, **зубчáтый** зъбна предавка; зъбно предаване, зъбно задвижване
~, **индивидуáльный** индивидуално [отделно, единично] задвижване
~, **индикáторный** индикаторно задвижване
~, **инерциóнный** инерционно задвижване
~, **иóнный** йонно електрозадвижване
~, **канáтный** въжено задвижване; въжена предавка
~, **кардáнный** карданна предавка; карданно предаване
~, **кинетúческий** кинетична предавка; кинетично задвижване
~, **клáпанный** клапанно задвижване
~, **клиноремённый** задвижване с *(преводен)* клинов ремък; клиноремъчна предавка [трансмисия]
~, **колёсный** задвиване с колело, колесно задвижване
~, **коллектúвный** колективно [групово] задвижване
~, **кóнусный ремённый** *вж.* **прúвод, клиноремённый**
~, **кривошúпный** кривошипно задвижване; кривошипна предавка

~, **кулачко́вый** гърбично задвижване, задвижване чрез ексцентрици
~, **кула́чный** *вж.* **приво́д, кулачко́вый**
~, **кули́сный** кулисно задвижване; кулисен задвижващ механизъм
~ **Леона́рда** Леонардово задвижване; Леонардова предавка
~, **лобово́й** челно задвижване; предно задвижване
~, **магни́тный** магнитно задвижване
~, **ма́сляный** хидравлично задвижване, задвижване чрез компресирано масло
~ **маши́нный** машинно [механизирано, силово, моторно] задвижване
~, **махови́чный** задвижване с маховик
~, **механи́ческий** механично задвижване
~, **многодви́гательный** задвижване с няколко двигателя
~, **многоо́сный** многоосно задвижване
~, **мото́рный** *вж.* **приво́д, маши́нный**
~ **на за́дние колёса** *авто* предаване към задните колела
~ **на за́днюю ось** задвижване на задната ос
~ **на пере́дние колёса** предаване към предните колела
~ **на четы́ре колеса́** задвижване на четирите колела
~, **незави́симый** *вж.* **приво́д, автоно́мный**
~, **непосре́дственный** непосредствено [директно] задвижване
~, **ножно́й** крачно [педално] задвижване
~, **о́бщий** общо задвижване
~, **одина́рный** *вж.* **приво́д, индивидуа́льный**
~, **одино́чный** *вж.* **приво́д, индивидуа́льный**
~, **одномото́рный** задвижване от един двигател, едномоторно задвижване
~, **односторо́нний** едностранно задвижване
~ **от дви́гателя** задвижване от двигателя
~, **отде́льный** *вж.* **приво́д, индивидуа́льный**
~, **парово́й** парно задвижване, задвижване с пара
~, **пароэлектри́ческий** пароелектрическо задвижване
~, **педа́льный** *вж.* **приво́д, ножно́й**
~, **пере́дний** предно задвижване
~, **пневмати́ческий** пневматично [въздушно] задвижване
~, **поплавко́вый** поплавково задвижване
~, **поршнево́й** бутално задвижване
~, **посре́дственный** посредствено [индиректно] задвижване
~, **потенциа́льный** потенциално задвижване
~, **потоло́чный** таванно задвижване *(със закрепен на тавана предавателен механизъм)*
~, **принуди́тельный кла́панный** принудително клапанно [вентилно] задвижване
~, **простра́нственный** пространствено задвижване
~, **пружи́нный** пружинно задвижване
~, **прямо́й** право задвижване; права [директна] предавка
~, **реакти́вный** *ав.* реактивно задвижване, задвижване с реактивни двигатели
~, **ре́ечный** предаване със зъбен гребен [рейка]
~, **ремённый** ремъчно задвижване; ремъчна предавка [трансмисия]
~, **рулево́й** кормилно задвижване; кормилен превод
~, **ру́мпельный** *кораб.* румпелно задвижване
~, **ручно́й** ръчно задвижване
~, **рыча́жный** лостово задвижване
~, **самостоя́тельный** самостоятелно [индивидуално] задвижване
~, **сдво́енный** двойно [сдвоено] задвижване, близначно задвижване
~, **се́кторный** секторно задвижване, задвижване чрез зъбни сегменти
~, **сервомото́рный** сервомоторно [спомагателно] задвижване
~, **сильфо́нный** силфонно задвижване, задвижване чрез маслен съд с надиплени стени
~, **синхро́нный** синхронно задвижване; синхронна предавка
~, **следя́щий** следящо задвижване
~, **со́бственный** собствено задвижване
~, **соленои́дный** 1. соленоидно [електромагнитно] задвижване 2. соленоиден електромагнит
~ **Сте́фансона** превключвателен механизъм на Стефансон *(при парни машини)*
~, **спусково́й** пускателна предавка; пускателно задвижване
~, **стре́лочный** обръщателен апарат *(на жп стрелка)*; стрелочно задвижване; стрелочна предавка
~, **танде́мный** тандемно задвижване
~, **тиратро́нный** тиратронно (електро-) задвижване
~, **тормозно́й** задвижване на спирачка [спирачен механизъм], спирачен превод
~, **трансмиссио́нный** трансмисионно задвижване; трансмисионна предавка [трансмисия]
~, **турбоэлектри́ческий** турбоелектрическо задвижване
~, **упру́гий** еластично задвижване; еластична предавка
~, **уравни́тельный** задвижване с диференциална предавка [с диференциал]
~, **фрикцио́нный** фрикционно задвижване; фрикционна предавка
~, **храпово́й** задвижване с трешчотка [зъбчатка]
~, **центра́льный** 1. едномоторно задвижване; групово задвижване 2. централно задвижване
~, **цепно́й** верижно задвижване; верижна предавка
~, **червя́чный** червячно [винтово] задвижване [предаване]
~, **четырёхколёсный** предаване към четирите колела
~, **ша́риковый** сачмено задвижване
~, **шарни́рный** шарнирно задвижване
~, **шату́нный** бутално задвижване
~, **шестерённый** зъбна предавка; зъбно предаване
~, **шестерёнчатый зубча́тый** *вж.* **приво́д, зубча́тый**

~, **эксцентрико́вый** ексцентриково [гърбично] задвижване

~ **эласти́чный** *еж.* **при́вод, упру́гий**

~, **электри́ческий** електрическо задвижване, електрозадвижване

~, **электрогидравли́ческий** електрохидравлично задвижване

~, **электродви́гательный** задвижване с електродвигател

~, **электромагни́тный** електромагнитно задвижване

~, **электропневмати́ческий** електропневматично задвижване

~, **электроша́говый** стъпково електрозадвижване

приводи́ть 1. привеждам *(в готовност, в движение)* 2. довеждам, докарвам

~ **в движе́ние** привеждам [пускам] в движение

~ **в де́йствие** привеждам [пускам] в действие

~ **к норма́льным усло́виям** привеждам към нормални условия

приво́дка *ж хидр.* 1. привеждане [свързване] на разлика *(между височините на нива с нулевото)* 2. *полигр.* нагласяване [пасване] на печатна машина

приводне́ние *с* приводняване *(напр. на хидроплан)*

приводно́й задвижващ; преводен, трансмисионен

приво́з *м* 1. доставка; докарване 2. внос; внасяне

привозно́й внесен; внасян; доведен, докаран

приво́й *м с. ст.* присадник, присад, калем

привокза́льный *жп.* гаров; при гара

привключённый *сл.* допълнително включен [свързан, съединен], присъединен

привя́зка *ж* привързване, свързване; *текст.* навързване на основа

привя́зывать *текст.* навързвам *(основата)*; свързвам, привързвам

прига́р *м леяр.* пригар *(корица от формовъчна пръст и окиси по повърхността на отливки)*

~, **механи́ческий** механичен пригар

~, **терми́ческий** термичен пригар

~, **хими́ческий** химичен пригар

приглуша́ть приглушавам, заглушавам (малко) *(напр. звук)*

при́гнанный *пасван, напасван, припасван*; нагоден, пригоден, дотъкмен

приго́дность *ж* пригодност

приго́дный подходящ, пригоден

приго́нка *ж* пасване, напасване, припасване; нагаждане

~ **дета́лей по ме́сту** пасване [пригаждане] на детайлите по място

~ **пла́тья** докарване на дреха ~~по~~ мярка

~, **пло́тная** плътно пасване, плътно припасване

~ **под давле́нием** пасване [припасване] под налягане

~ **по отве́рстию** пасване по отвор

~, **то́чная** точно [прецизно] пасване; точна пасовка

приго́ночный пасовъчен

пригоня́ть пасвам, напасвам, припасвам; наголявам, нагласям, натъкмявам

пригора́емость *ж* склонност към образуване на пригар, пригоряемост

пригора́ние *с* пригаряне; образуване на пригар

~ **поршневы́х коле́ц** пригаряне [спичане] на буталните пръстени

~ **по́ршня** пригаряне [коксуване, запичане] на буталото

при́город *м* предградие

при́городный крайградски, предграден

приготовле́ние *с* подготовка, приготвяне

пригото́вленный приготвен, подготвен

приготовля́ть приготвям, подготвям; изработвам, *произвеждам*

пригру́зка *ж* засипване; запълване

прида́ние *с* **жёсткости** придаване неподатливост [коравина]

придоро́жный крайпътен

приём *м* 1. приемане *(напр. на сигнали)* 2. приемане, получаване *(на стока)* 3. начин, метод, похват 4. *полигр.* приемно устройство

~, **автокорреляцио́нный** автокорелационно приемане

~, **автомати́ческий** 1. *полигр.* автоматично приемно устройство 2. автоматично приемане *(напр. на сигнали)*

~, **бли́жний** *радио* близко приемане, приемане на близко разстояние

~, **визуа́льный** визуално приемане

~, **гетероди́нный** *радио* 1. (супер) хетеродинно приемане 2. приемане по метода на биенето

~, **да́льний** *радио* далечно приемане, приемане на далечно разстояние

~, **двойно́й** двойно приемане

~, **документа́льный** документално приемане

~, **ду́плексный** дуплексно [двупосочно] приемане

~, **интегра́льный** интегрално приемане

~, **коллекти́вный** колективно приемане

~, **контра́стный** *тлв.* контрастно приемане

~, **контро́льный** контролно приемане

~, **коротковолно́вый** приемане на къси вълни

~, **ме́стный** приемане на сигнали от местен предавател

~, **многокана́льный** многоканално приемане, приемане по много канали

~, **многокра́тный** многократно приемане, приемане с разнесени антени

~, **многолучево́й** многолъчево приемане

~ **на коллекти́вную анте́нну** приемане чрез [с] колективна антена

~ **на коро́тких во́лнах** приемане на къси вълни

~, **напра́вленный** *радио* насочено приемане

~ **на слу́х** приемане на слух, слухово приемане

~, **однокана́льный** едноканално приемане, приемане по един канал

~, **однополо́сный** еднолентово приемане
~, **оптима́льный** оптимално приемане
~, **печа́тающий** приемане с (букво) печатащ апарат
~, **после́довательный** последователно приемане
~, **радиострансляцио́нный** радиотранслационно приемане
~, **разнесённый** приемане с разнесени антени
~, **регенерати́вный** *радио* регенеративно приемане
~, **рефле́ксный** рефлексно приемане
~, **сверхда́льний** свръхдалечно приемане
~, **сверхрегенерати́вный** свръхрегенеративно приемане
~, **сдво́енный** двойно [сдвоено, удвоено] приемане
~ **сигна́лов** приемане на сигнали
~, **синхро́нный** синхронно приемане
~, **слухово́й** *вж.* **приём на слух**
~, **супергетероди́нный** *радио* суперхетеродинно приемане
~ **телеви́дения** *вж.* **приём, телевизио́нный**
~, **телевизио́нный** телевизионно приемане
~, **телегра́фный** телеграфно приемане
~, **телефо́нный** телефонно приемане, приемане по телефон
~, **техни́ческий** техническо приемане
~, **технологи́ческий** технологичен начин

приёмистость *ж* гъвкавост, послушност, отзивчивост *(на двигателя);* способност на двигателя да сменява (лесно) режимите на работа

приёмка *ж* 1. приемане *(на стока)*, приемане *(на готово изделие)* 2. помещение за приемане и пазене на продукцията
~, **заводска́я** заводско приемане
~, **инспе́кторская** инспекторско приемане
~, **ка́чественная** качествено приемане, приемане по качество
~, **коли́чественная** количествено приемане, приемане по количество
~, **межоперацио́нная** междуоперационно приемане
~, **оконча́тельная** окончателно приемане
~ **по вне́шнему ви́ду** приемане по външен вид
~ **по допуска́м** приемане по допуски
~ **по механи́ческим сво́йствам** приемане по механични свойства
~ **по разме́рам** приемане по размери
~ **по хими́ческому ана́лизу** приемане по химически анализ
~, **предвари́тельная** предварително приемане
~, **техни́ческая** *вж.* **приём, техни́ческий**

приёмник *м* 1. приемник *(напр. на енергия)*; консуматор 2. приемник, радиоприемник 3. приемателен съд, резервоар
~, **автоди́нный** автодинен (радио-) приемник; лампов радиоприемник с автодин
~, **автокорреляцио́нный** автокорелационен приемник
~, **автомоби́льный** автомобилен радиоприемник
~, **адапти́вный** адаптивен приемник
~, **батаре́йный** батериен радиоприемник
~, **бестрансформа́торный** безтрансформаторен приемник
~, **бытово́й** домашен [битов] приемник
~, **видеоконтро́льный** видеоконтролен приемник
~, **водосбо́рник** водосъбирателен съд [резервоар]
~, **возду́шный** въздушен резервоар
~, **всеволно́вый** радиоприемник за всички (видове) вълни, всевълнов приемник
~, **гетероди́нный** хетеродинен радиоприемник
~, **двухко́нтурный** двуконтурен приемник
~, **дежу́рный** дежурен [дежурещ] приемник
~, **дете́кторный** детекторен приемник
~, **динами́ческий** динамичен приемник
~, **длинноволно́вый** дълговълнов радиоприемник
~ **для подслу́шивания** приемник за подслушване
~, **доро́жный** портативен [туристически] радиоприемник
~, **избира́тельный** избирателен [селективен] радиоприемник
~ **излуче́ния** приемник на излъчването
~ **излуче́ния, ква́нтовый** квантов приемник на излъчване
~ **и́мпульсных сигна́лов** приемник на импулсни сигнали
~, **индукти́вный** индуктивен приемник
~ **инфракра́сного излуче́ния** приемник на инфрачервено излъчване [на инфрачервени лъчи]
~, **карма́нный** джобен [носим] приемник, малък транзисторен приемник
~, **ква́рцевый** кварцов приемник
~, **кома́ндный** команден приемник
~, **ко́мнатный** стаен [домашен] приемник
~, **конденса́торный** кондензаторен (радио-) приемник
~, **контро́льный** контролен приемник
~, **коротковолно́вый** късовълнов радиоприемник
~, **корреляцио́нный** корелационен приемник
~, **кристалли́ческий** детекторен радиоприемник
~, **ла́мповый** лампов радиоприемник
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен приемник
~, **миниатю́рный** миниатюрен радиоприемник
~, **многокана́льный** многоканален приемник
~, **многочасто́тный** многочестотен приемник, апарат, приемащ на много честоти
~ **Мо́рзе** приемник на Морз
~, **навигацио́нный** навигационен приемник, приемник за навигация
~ **на печа́тных схе́мах** приемник (построен) на печатни схеми
~ **на полупроводнико́вых трио́дах** приемник с полупроводникови триоди
~, **напра́вленный** (радио-) приемник за насочено приемане

~, настóльный домашен радиоприемник
~ на транзúсторах приемник с транзистори, транзисторен приемник
~, нейтродúнный неутродинен (радио-)приемник
~, однополóсный радиоприемник за еднолентово предаване
~, óптико-акустúческий оптико-акустичен приемник
~, панорáмный панорамен приемник
~, пеленгáторный приемник за радиозасичане, пеленгаторен приемник
~ - передáтчик апарат за приемане и предаване
~, перенóсный *вж.* **приёмник, портатúвный**
~, портатúвный портативен [преносим] радиоприемник
~, профессионáльный професионален приемник
~, радиоастрономúческий радиоастрономичен приемник
~, радиовещáтельный приемник на радиоразпръскване, радиоразпръсквателен приемник
~, радиолокациóнный радиолокационен приемник
~, радиопеленгáторный *вж.* **приёмник, пеленгáторный**
~, радиотелеметрúческий радиотелеметричен [радиодалекомерен] приемник
~, регенератúвный регенеративен радиоприемник
~, ретрансляциóнный ретранслационен приемник
~, самолётный самолетен приемник, приемник за самолет
~ сантиметрóвых волн приемник за сантиметрови вълни *(вълни с дължина от порядъка на сантиметри)*
~ с батарéйным питáнием приемник с батерийно подхранване, батериен приемник
~ сверхвысóких частóт приемник за свръхвисоки честоти
~, сверхрегенератúвный свръхрегенеративен приемник
~ свéта приемник на светлина, светлинен приемник
~ с встрóенной антéнной приемник с вградена антена
~, сетевóй радиоприемник със захранване от електрическата мрежа
~, синхрóнный сихронен [синхронен] радиоприемник
~, следя́щий следящ приемник
~, средневолнóвый средновълнов радиоприемник
~, стереофонúческий стереофоничен приемник
~, супергетеродúнный суперхетеродинен радиоприемник
~, тáнковый танков (радио) приемник
~, телевизиóнный телевизионен приемник, телевизор
~ телеуправлéния приемник за [на] телеуправление -[за управление от разстояние]
~, температýрный температурен приемник
~, транзúсторный транзисторен радиоприемник
~, трансляциóнный транслационен приемник
~, узкополóсный теснолентов приемник
~, ультракоротковолнóвый ултракъсовълнов радиоприемник
~, универсáльный универсален приемник
~, фототелеграфный фототелеграфен приемателен апарат [приемник]
~, фотоэлектрúческий фотоелектрически приемник
~ цветнóго телевúдения цветен телевизионен приемник, цветен телевизор
~, широкополóсный широколентов приемник
~, электродинамúческий електродинамичен приемник
приёмный приемен, приемателен, за приемане
приёмо-передáтчик *м* приемо-предавател, апарат за приемане и предаване
~, многоканáльный многоканален приемо-предавател
~, радиотелефóнный радиотелефонен приемо-предавател
приёмо-передаю́щий приемо-предавателен, приемателно-предавателен
приёмо-слáточный приемно-предавателен
приёмочный *вж.* **приёмный**
приёмщик *м* 1. приемач, приемчик 2. *полигр.* приемно устройство *(на листове)*
прижáтие *с* притискане, пресоване
прижáть притискам
прижигáние *с* изгаряне, обгаряне
прижигáть обгарям, изгарям
прижúм *м* 1. притискач 2. притискане
~, байонéтный байонетен [щиков] притискач
~, вáкуумный вакуумен притискач
~, винтовóй винтов притискач
~, гидравлúческий хидравличен притискач
~, клиновóй клинов притискач
~, механúческий механичен притискач
~, пневматúческий пневматичен притискач
~, пружúнный пружинен притискач
~, рычáжный лостов притискач
~, свáрочный притискач при заваряване
~, трýбный тръбен притискач
~, эксцéнтриковый ексцентриков [гърбичен] притискач
~, электромагнúтный електромагнитен притискач
прижимáние *с* притискане
прижимáть притискам
прижúмный притискащ, служещ за притискане
приземлéние *с ав.* приземяване, кацане
приземля́ться *ав.* приземявам се, кацам
прúзма *ж* призма
~, агáтовая ахатова призма
~, ахроматúческая ахроматична призма
~, баллáстная баластова призма
~ Волластóна Воластонова призма, поляризационна призма, съставена от две тристенни призми
~, волновóдная *радио* вълноводна призма

~ **волоче́ния** влачеща се призма *(от почва пред работния орган на земекопни машини)*
~, **гексагона́льная** хексагонална призма
~, **грузоприёмная** товароносеща призма
~, **дигексагона́льная** дихексагонална призма
~, **дисперсио́нная** дисперсионна призма
~, **дитетрагона́льная** дитетрагонална призма
~, **дитригона́льная** дитригонална призма
~, **диэлектри́ческая** диелектрическа призма
~, **дрена́жная** дренажна призма
~, **клинообра́зная** клинообразна призма
~, **концева́я** крайна призма
~, **кру́глая ко́нусная** кръглоконусна призма
~ **- ло́ток** призма-улей
~, **магни́тная** магнитна призма
~, **накло́нная** наклонена призма
~, **направля́ющая** направляваща призма
~ **Ни́коля** призма на Никол, Николева призма
~, **объекти́вная** *опт.* обектна призма, призма откъм страната на обекта *(в оптически уред)*
~, **опо́рная** опорна призма
~, **опти́ческая** оптическа призма
~ **по́лного вну́треннего отраже́ния** призма с пълно вътрешно отражение
~, **поляризацио́нная** поляризационна призма
~, **пра́вильная** правилна призма
~, **пряма́я** права призма
~, **прямоуго́льная** правоъгълна призма
~, **сва́рочная** заваръчна призма
~, **спектра́льная** спектрална призма
~, **теплова́я** *ядр.* топлинна призма
~, **треуго́льная** триъгълна призма
~, **усечённая** пресечена призма
~, **устано́вочная** установъчна призма, фиксираща призма
~, **электро́нная** електронна призма
~, **экспоненциа́льная** експоненциална призма
призмати́н *м мин.* призматин
призмати́ческий призматичен
призмато́ид *м мат.* призматоид
при́знак *м* признак, знак, критерий
~ **дели́мости** *мат.* признак за делимост
~, **ка́чественный** качествен показател [признак]
~, **коли́чественный** количествен показател
~ **сходи́мости** *мат.* признак за сходимост
~, **технологи́ческий** технологичен признак
~, **узлово́й** възлов [основен] признак
прика́мерок *м хидр.* шлюзова камерка *(пред кесон)*
~, **материа́льный** материална [материализирана] шлюзова камерка *(пред кесон)*
~, **пассажи́рский** пътническа жлюзова камерка
прика́тка *ж* валиране
прика́тывать леко валцувам, привалцувам
прикла́д *м* 1. приклад *(на пушка)* 2. помощни материали
прикла́дка *ж* подготовка; *полигр.* подготвителна работа преди отпечатването *(напр. на книга)*
прикладно́й приложен *(напр. наука)*
прикла́дывать прилагам; допирам; слагам, добавям
прикле́ивание *с* прилепване, залепване
прикле́ивать залепвам, прилепям, залепвам, залепям
прикле́йка *ж* 1. лепене, прилепване 2. лепенка
прикле́ить прилепвам, залепвам
приклёпанный занитен
приклепа́ть занитвам
приклёпка *ж* занитване; нитов шев
приклёпывать занитвам, заперчимявам
прикли́нок *м* клин за (заклинване на) сглобка
прикола́чивать приковавам
прикоснове́ние *с* допиране, допир, докосване, съприкосновение, контакт
прикло́н *м текст.* притискателно рамо, пендел
прикрепле́ние *с* прикрепване
прикрепля́ть прикрепям, закрепвам, прикрепвам
прикру́гливание *с полигр.* закръгляване *(напр. на гръбче на книга)*
прикры́тие *с* 1. прикритие 2. покриване
прику́риватель *м* запалка за цигари *(напр. електрическа, поставена на арматурата на автомобил)*
прила́вок *м* маса; щанд; тезгях *(в магазин)*
прилега́ние *с* прилягане; допиране; граничене
прилега́ть прилягам; допирам (се); гранича
прилежа́щий прилежащ
прили́в *м* 1. прилив *(на море)* 2. *леяр.* надебеление, надебеляване *(върху отливки)*
~, **атмосфе́рный** атмосферен прилив
~, **земно́й** земен прилив
~, **квадрату́рный** нисък прилив
~, **лу́нный** лунен прилив
~, **морско́й** морски прилив
~ **под бо́лт** удебеление под болт
~, **подпри́быльный** *леяр.* израстък [удебеление] под мъртва глава
~, **полусу́точный** полуденонощен прилив
~, **равноде́нственный** равноденствен прилив
~, **сизиги́йный** висок [сизигиен] прилив
~, **со́лнечный** слънчев прилив
~, **су́точный** денонощен прилив
прили́вный приливен
прилипа́емость *ж* прилепваемост, способност към адхезия
прилипа́ние *с* прилепване, адхезия
прилипа́ть прилепвам
приложе́ние *с* прилагане; приложение
~, **беспла́тное** безплатно приложение
~, **иллюстри́рованное** илюстровано приложение
прило́женный приложен
прилуне́ние *с* прилуняване, кацане на Луната
примене́ние *с* прилагане, използуване, употреба; приложение
примени́мый приложим, използуваем
применя́ть употребявам, прилагам, използувам
примерза́ние *с* залепване от студ
примерза́ть залепвам от студ
приме́рный примерен, приблизителен
при́меси примеси; добавки
~, **взве́шенные** диспергирани примеси

~, **всплыва́ющие** изплуващи на повърхността примеси
~, **грубодиспе́рсные** грубодисперсни примеси
~, **засоря́ющие** замърсяващи примеси
~, **колло́идные** колоидни примеси
~, **растворённые** разтворени примеси
~, **со́рные** чужди примеси
при́месь *ж* примес, примесно вещество; добавка, прибавка
~, **акце́пторная** акцепторен примес
~, **вре́дная** вреден [пречещ] примес
~, **вспе́нивающая** пенообразуващ примес
~, **гася́щая** гасящ примес
~, **дегази́рующая** дегазиращ примес, дегазиращ елемент *или* компонент
~, **до́норная** *елн.* донорен примес
~, **зо́льная** пепелен примес, примес от пепел
~, **ине́ртная** инертен [неактивен] примес
~, **леги́рующая** легиращ примес, легиращ елемент *или* компонент
~, **металли́ческая** метален примес; метални добавки
~, **механи́ческая** механичен примес, механично примесно вещество
~, **неметалли́ческая** неметален примес
~, **несгора́емая** негорящ примес
~, **отравля́ющая** отровен [отравящ] примес
~, **поглоща́ющая** поглъщащ примес
~, **посторо́нняя** страничен [неглавен] примес
~, **постоя́нная** постоянен примес
~ **ти́па** *n радио* примес от типа *n*
~ **ти́па** *p радио* примес от типа *p*
~, **флюсу́ющая** флюсуваща добавка
~, **хими́ческая** химически примес
приме́та *ж* белег, знак; свойство
примеча́ния *мн* забележки
~, **сбо́рные** *полигр.* сборни забележки
~, **подстро́чные** *полигр.* забележки под линия
примкну́ть *вж.* **примыка́ть**
примыка́ние *с* 1. доближаване, допиране; граничене 2. присъединяване; свързване 3. вливане *(в поток от коли)*
примыка́ть 1. доближавам, допирам 2. присъединявам (се)
принадле́жности *мн.* **сигна́льные** сигнални принадлежности
принадле́жности, чертёжные чертожни принадлежности, принадлежности за чертане
прина́йтовить 1. *кораб.* закрепвам *(части от корабното имущество, напр. в очакване на лошо време)* 2. свързвам *(едно към друго с найтов възел — въжета, дъски и т. н.)*
принуди́тельный принудителен
при́нцип *м* принцип
~, **агрега́тный** агрегатен принцип
~, **вариацио́нный** *ядр.* вариационен принцип
~ **взаи́мности** принцип на взаимността
~ **возмо́жных перемеще́ний** принцип на виртуалните [възможните] премествания
~ **Гамильто́на** принцип на Хамилтон
~ **Га́усса** принцип на Гаус
~ **Ге́рца** принцип на Херц
~ **Даламбе́ра** принцип на Даламбер
~ **де́йствия** принцип на действие
~ **дета́льного равнове́сия** принцип на детайлното равновесие
~ **детермини́зма** принцип на детерминизма
~ **До́пплера** принцип на Доплер, Доплеров принцип
~, **до́пплеровский** *вж.* **при́нцип До́пплера**
~ **замора́живания** принцип на замръзване
~ **зерка́льного отображе́ния** принцип на огледално изображение
~ **исключе́ния** принцип на изключването
~, **комбинацио́нный** *мат.* комбинационен принцип
~ **Лагра́нжа** принцип [правило] на Лагранж
~ **Ле́нца** принцип [правило] на Ленц
~ **наиме́ньшего де́йствия** принцип на най-малкото действие
~ **незави́симости де́йствия** принцип на независимостта на действията
~ **наиме́ньшего принужде́ния** принцип на най-малкото принуждение
~ **неопределённости** принцип на неопределеността
~ **несовмести́мости** принцип на несъвместимостта
~ **обрати́мости** принцип на обратимостта
~ **отверде́ния** принцип [правило] за затвърдяване
~ **относи́тельности** принцип на относителност
~ **Па́ули** принцип на Паули
~ **подви́жного равнове́сия** принцип на подвижно равновесие
~ **причи́нности** принцип на причинността
~ **подо́бия** *мат.* принцип на подобието
~ **пропорциона́льного рычага́** принцип на пропорционалните лостове
~ **противото́ка** принцип на противопотока
~ **расчлене́ния опера́ций** принцип [правило] за разделяне [разчленяване] на операциите
~ **симме́трии** принцип на симетрията
~ **соотве́тствия** принцип на съответствието
~ **сопряжённости** принцип на спрягането
~ **сохране́ния эне́ргии** принцип на запазване на енергията
~ **стаби́льности** принцип на стабилността
~ **суперпози́ции** принцип на наслагването [на суперпозициите]
~ **тожде́ственности** принцип на тъждествеността
~ **укрупне́ния опера́ций** принцип на уедряване [на съединяване] на операциите
~ **Ферма́** принцип на Ферми
~ **эквивале́нтности** принцип на еквивалентността
приори́т *м* приорит
припа́й *м* пояс лед, който опасва сушата, без да се отделя; виси като език от сушата
припа́ивание *с* запояване, спояване, припояване
припа́ивать запоявам, спојавам, припоявам
припа́йка *ж* запояване, спояване
припа́ривание *с кож.* изпарване
припа́ривать *кож.* изпарвам
припасо́вка *ж* пасване, напасване, припасване, нагаждане

припасóвывать пасвам, напасвам, припасвам
припáсы *мн* припаси; запаси
припáянный запоен, споен
припаять *вж.* **припáивать**
припёк *м* увеличаване теглото на хляба след изпичане
припекáние *с* силно печене; препичане
припекáть силно пека, препичам
приплóд *м* приплод
приплотúнный приязовирен
припóй *м* припой
~, **высокотемпературный** високотемпературен припой
~, **крéпкий** твърд припой *(с висока температура на топене)*
~, **латýнный** месингов припой
~, **легкоплáвкий** леснотопим припой
~, **меднофóсфористый** меднофосфорист припой
~, **медно-цúнковый** медно-цинков припой
~, **мягкий** мек припой *(с ниска температура на топене)*
~, **оловянно-свинцóвый** калаено-оловен припой
~, **словянный** калаен припой
~, **самофлюсýющий** самофлюсиращ припой, припой, който си образува флюс
~, **свинцóвый** оловен припой
~, **серéбряный** сребърен припой
~, **слáбый** *вж.* **припóй, мягкий**
~, **твёрдый** твърд припой
~, **тóщий** слаб припой
~, **тугоплáвкий** *вж.* **припóй, твёрдый**
~, **фосфористомéдный** фосфорно-меден припой
припрáва *ж* подправка
припрáвка *ж полигр.* изглаждане [изравняване] на набор за печат
припýдривание *с* напудряне *(на леярска форма)*
прúпуск *м* прибавка, придавка *(за обработване)*
~, **межоперациóнный** междуоперационна прибавка за обработване
~ **на волочéние** прибавка при изтегляне
~ **на изнóс** прибавка за износване
~ **на калибрóвку** прибавка за калиброване
~ **на обрабóтку** прибавка за обработване
~ **на пригóнку** прибавка за напасване [притриване]
~ **на прóбу** прибавка за проба *(напр. при големи изковки)*
~ **на усáдку** прибавка за (компенсиране на) свиването
~, **номинáльный** номинална прибавка
~, **óбщий** обща прибавка
~, **операциóнный** операционна прибавка
~, **промежýточный** междинна прибавка
~, **шлáковый** прибавка за шлака
~, **штампóвочный** прибавка за щамповане
припыл *м леяр.* средство за напрашаване [напудряне] на леярска форма *или* леярски модел
~, **модéльный** средство за напрашаване [напудряне] на леярски модел
~, **противопригáрный** средство *(напр. дървени въглища, графит, маршалит)* за напрашаване [напудряне] на леярската форма срещу пригар
припыливание *с леяр.* напрашаване, напудряне
припыливать напрашавам, напудрям *(напр. леярска форма)*
прирабáтываться сработвам се, разработвам се, улягам се
прирабóтанный сработен, разработен, улегнал
прирабóтка *ж* сработване, разработване, улягане
~, **горячая** сработване [разработване] на горещо
~ **колéц** сработване на буталните пръстени
~, **холóдная** сработване [разработване] на студено
прирабáтывание *с* **1.** улягане, слягане **2.** приработване; притриване на една машинна част към друга
приращéние *с* **1.** *мат.* нарастване; увеличаване **2.** изменение, прираст
~ **аргумéнта** *мат.* нарастване на аргумента
~ **длины** нарастване на дължина
~, **конéчное** *мат.* крайно нарастване
~ **координáт** нарастване [увеличение, прираст] на координати
~, **пóлное** пълно нарастване
~ **расхóда пáра, удéльный** специфично нарастване на разхода на пара
прирáщивать *мат.* нараствам, увеличавам се *(напр. функция)*
прирéзка *ж* **1.** изрязване **2.** нарязване **3.** придаване *(на парцел земя)*
прирóст *м* прираст, нарастване
~, **годовóй** годишен прираст
прирýбка *ж* задялване; засичане; врязване
присáдка *ж* **1.** добавка, прибавка **2.** легиращ елемент, лигатура; откислител; дегазатор **3.** добавяне, легиране, откисляване **4.** *с. ст.* присаждане, допълнително садене
~, **антидетонациóнная** антидетонационна добавка
~, **антикоррозúйная** антикорозионна добавка
~, **антиокислúтельная** антиокислителна [противоокислителна] добавка
~, **антипéнная** добавка против образуване на пяна, антивспеняваща добавка
~, **вязкостная** вискозна добавка
~, **депрéссорная** депресорна добавка, добавка, понижаваща налягането
~, **детергéнтная** детергентна добавка
~, **дúзельная** дизелна добавка, добавка към дизелово гориво
~, **диспергúрующая** дисперсионна [диспергираща) добавка, добавка, предизвикваща дисперсия
~, **кóмплексная** комплексна [сложносъставна] добавка
~, **легúрующая** легираща добавка
~ **легúрующих элемéнтов** добавка от легиращи елементи
~, **маслянúстая** маслена добавка

~, **многофункциона́льная** полифункционална [многофункционална] добавка
~, **мо́ющая** миеща добавка, добавка за миене
~, **отоща́ющая** обедняваща добавка
~, **поля́рно-акти́вная** *полярно-активна* добавка
~ **понижа́ющая температу́ру застыва́ния** добавка за намаляване температурата на втвърдяване [замръзване]
~, **противоизно́сная** добавка против износване
~, **противонага́рная** добавка против (образуване на) нагар
~, **противоокисли́тельная** противоокислителна добавка, добавка, инхибираща окислителните процеси
~, **противосва́рочная ма́сла** добавка за предотвратяване спичането на маслото
~, **универса́льная** универсална добавка
приса́дочный *мет.* добавъчен
приса́живать *добавям, прибавям*
присе́чка *ж* разкрояване *(за сглобка)*
присмо́тр *м* надзор; наблюдение
присоедине́ние *с* присъединяване, включване, свързване; присъединение
~, **внутримолекуля́рное** вътрешномолекулярно присъединяване [свързване]
~ **возду́шного про́вода** свързване [включване] на въздухопровода
~ **к ма́ссе** *ел.* свързване на маса
~, **коллекти́вное** *тлф.* колективно свързване
присоединённый присъединен; приобщен
присоедини́тель *м* присъединително [свързващо] устройство
присоедини́тельный присъединителен, свързан
присоединя́емость *ж* присъединяемост, склонност към присъединяване [свързване]
присоединя́ть присъединявам, включвам, свързвам
присо́с *м* 1. просмукване *(на газ)*, пропускане 2. смукач, вендуза
~ **во́здуха** просмукване [пропускане] на въздух
~ **в конденса́торе** просмукване [пропускане] в кондензатора
присо́ска *ж* смукало, смукач
приспоса́бливать приспособявам; нагаждам
приспособля́ть *вж.* **приспоса́бливать**
приспособле́ние *с* 1. приспособление, устройство 2. приспособяване, нагаждане
~, **автомати́ческое** автоматично приспособление [устройство]
~, **аррети́рное** запъващо приспособление, изключващо *(напр. стрелка на чувствителен уред)* приспособление
~, **блоки́рующее** блокиращо приспособление *(с което се осъществява блокировка)*
~, **визи́рное** визирно приспособление, устройство [уред] за визиране; визьор
~, **винторе́зное** винторезно приспособление
~, **винтово́е** винтово [резбово] приспособление
~, **включа́ющее** приспособление за включване, включващо устройство; *ел.* включвател, съединител, ключ
~, **вози́мое** возимо приспособление
~, **встря́хивающее** тръскащо приспособление
~, **вызывно́е** *тлф.* повиквателно устройство
~, **выключа́ющее** *тлф.* изключващо устройство
~, **гидравли́ческое** хидравлично приспособление
~, **грузозахва́тное** товарозахващащо приспособление [устройство]
~, **грузоподъёмное** товароподемно [товаровдигащо] приспособление
~, **двухпри́зменное** двупризмено приспособление, устройство с две призми
~, **дели́тельное** делително приспособление, делително устройство
~, **демпфи́рующее** амортизатор, приспособление за смекчаване [затихване, заглъхване] *(на вибрации, удари и др.)*
~ **для наво́дки на ре́зкость** *кфт.* приспособление за фокусиране
~ **для отсчёта** приспособление за отчитане *(на показания)*
~ **для перево́да ремня́** приспособление за прехвърляне *(от една шайба на друга)* на ремък
~ **для сма́зки** приспособление за мазане [смазване]
~, **загру́зочное** захранващо [зареждащо] приспособление
~, **заде́рживающее** задържащо приспособление, задръжка, възпирка
~, **зажимно́е** затягащо приспособление, приспособление за стягане [закрепване]
~, **запо́рное** приспособление за запъване [заключване]
~, **запрессо́вочное** приспособление за набиване [запресоване]
~, **захва́тное** приспособление за хващане [улавяне] и придържане на нещо, грайфер, хватка
~, **захва́тывающее** *вж.* **приспособле́ние, захва́тное**
~, **защи́тное** защитно [предпазващо] приспособление
~, **измери́тельное** измервателно приспособление
~, **индивидуа́льное защи́тное** индивидуално защитно приспособление, лично предпазно приспособление
~, **истира́ющее** изтриващо [изтъркващо] приспособление
~, **кантова́льное** обръщач, приспособление за обръщане
~, **клейми́льное** приспособление за маркиране
~, **ко́мплексное измери́тельное** комплексно измервателно приспособление
~, **конта́кторное пусково́е** *ел.* контакторно пусково приспособление
~, **контро́льное** контролно приспособление

~, **координа́тное** координатно приспособление
~, **координа́тно-си́нусное дели́тельное** координатно-синусово делително приспособление
~, **копирова́льное** копирно приспособление
~, **кропи́льное** приспособление за пръскане на вода [за овлажняване]
~, **лаборато́рное** лабораторно приспособление, приспособление за *лабораторни цели*
~, **магазиноподъёмное** магазиноповдигащо приспособление
~, **маркиро́вочное** *вж.* **приспособле́ние, клейми́льное**
~, **механи́ческое** механично приспособление
~, **многоме́стное** многоместно [многопозиционно] приспособление
~, **мно́жительное** *полигр.* размножителен апарат
~, **монта́жное** монтажно приспособление
~, **нажимно́е** натискателно приспособление, притискач
~, **направля́ющее** направляващо [водещо] приспособление
~, **натяжно́е** приспособление за опъване [обтягане]
~, **отбо́йное** къртещо [откъртващо, разкъртващо] приспособление
~, **отсчётное** *вж.* **приспособле́ние для отсчёта**
~, **пове́рочное** приспособление за проверяване [контрол]
~, **поворо́тное** обръщателно приспособление
~, **подвесно́е** приспособление за окачване, окачалка
~, **подъёмное** повдигателно приспособление
~, **полирова́льное** приспособление за полиране
~, **полуавтомати́ческое** полуавтоматично приспособление
~, **предохрани́тельное** предпазно приспособление
~, **приводно́е** задвижващо приспособление, задвижващо устройство
~, **пригóночное** приспособление за пасване
~, **прити́рочное** приспособление за притриване
~, **прице́льное** уред за прицелване [за насочване]
~, **противоуго́нное** противоплъзгащо приспособление; *жп.* приспособление против надлъжно изместване на релсов път
~, **пусково́е** пусково приспособление, пускател, приспособление за първоначално пускане
~, **разбо́рочное** приспособление за разглобяване
~, **разгру́зочное** приспособление за разтоварване, разтоварно приспособление
~, **разделя́ющее** разделящо приспособление
~, **разме́точное** приспособление за очертаване
~, **разобща́ющее** приспособление за разделяне [изолиране]
~, **расточно́е** приспособление за обстъргване
~, **расщепля́ющее** разкачващо [откачащо] приспособление
~, **регулиро́вочное** приспособление за регулиране
~, **ручно́е** ръчно приспособление
~, **самоостана́вливающее** приспособление с автоматично спиране, самоспиращо приспособление
~, **сбо́рочно-сва́рочное** монтажно-заваръчно приспособление
~, **сбо́рочное** приспособление за монтаж, монтажно приспособление
~, **сверли́льное** приспособление за пробиване, пробивно приспособление
~, **стано́чное** приспособление към металорежеща машина; *приспособление за машинна* обработка
~, **су́ппортно-шлифова́льное** супортно-шлифовъчно приспособление, шлифовъчен апарат
~, **сцепно́е** устройство [приспособление] за зацепване [съединяване]
~, **тока́рное** приспособление за струговане, стругово приспособление
~, **тормозно́е** спирачно приспособление [устройство]
~ **точи́льное** точилно приспособление, приспособление за точене
~, **универса́льно-сбо́рочное** универсално-монтажно приспособление
~, **уравни́тельно червя́чное** червячно изравнително *приспособление*
~, **уравнове́шивающее** уравновесяващо приспособление
~, **устано́вочное** монтажно приспособление; центриращо приспособление; регулиращо приспособление
~, **утепли́тельное** отоплително приспособление
~, **фикси́рующее** фиксиращо приспособление
~, **флюсоуде́рживающее** приспособление за задържане на флюс *(при заваръчен автомат)*
~, **фокусиро́вочное** приспособление за фокусиране
~, **фре́зерное** приспособление за фрезоване, фрезовъчно приспособление
~, **храпово́е** запиращо [запорно] приспособление
~, **центри́рующее** приспособление за центроване, центриращо приспособление
~, **ча́лочное** приспособление за привързване [захващане] на товари преди окачване на кука, такелажно приспособление
~, **шлифова́льное** приспособление за шлифоване

приспособля́емость *ж* приспособяемост, приспособимост

пристава́ть 1. *кораб.* приставам, акостирам *(за кораб)* **2.** прилепвам

приста́вить *вж.* **приставля́ть**

приста́вка *ж* 1. приставка, наставено парче; добавка, прибавка 2. прикачващо устройство
~, звукова́я *кфт.* звукова приставка
~, диапозити́вная *кфт.* диапозитивна приставка
~ к радиоприёмнику приставка към радиоприемник
~, мно́жительная *кфт.* размножаваща приставка
~, увеличи́тельная увеличителна приставка
приставля́ть 1. допирам, поставям до. . . 2. наставям, снаждам, принаждам
приставно́й 1. принаден, прибавен, притурен, присъединен 2. опрян, допрян 3. местим *(който може да се мести)*
при́стань *ж* 1. речно пристанище 2. кей, пристан
~, грузова́я товарен кей; товарно пристанище
~, пассажи́рская пътнически [пасажерски] кей, пасажерско пристанище
~, плаву́чая плаващ кей
~, рыбопромысло́вая рибно (промишлено) пристанище, рибен кей
~, судоремо́нтная заводски кей *(в кораборемонтния завод);* кораборемонтен кей
пристро́йка *ж* 1. пристройка, крило на сграда 2. пристрояване
пристра́ивать пристроявам
присуча́льщица *ж текст.* работничка-залепвачка
присуча́ть *текст.* 1. пресуквам 2. снаждам чрез пресукване; връзвам скъсана нишка при тъкане
прису́ченный пресукан; привързан, снаден
прису́чивание *с* пресукване; привързване [снаждане] чрез пресукване
~ ните́й *текст.* връзване на нишки
прису́чка *ж текст.* 1. пресукване, засукване, запридане 2. залепване, снаждане
присы́пка *ж* 1. посипване, наръсване *(с пясък, прах и пр.)* 2. прах за посипване [напрашаване]
притво́р *м* 1. притвор 2. *арх.* входно помещение *(пред главното помещение за молитви)*
притёртый притрит, пришлифован; калибриран
прити́р *м* притривало, инструмент *(ръчен)* за притриване, притир
~, алма́зный инструмент за *(ръчно)* притриване с диамантен прах
~, пружи́нный разтегателен инструмент за притриване
~, раздвижно́й *вж.* **прити́р, пружи́нный**
притира́ние *с* притриване
притира́ть притривам, пришлифовам
прити́рка *ж* притриване, припасване; *стр.* заглаждане на мазилка
~, ано́дно-механи́ческая анодно-механично притриване
~, взаи́мная взаимно притриване *(на притеглящи повърхности)*
~, гру́бая грубо притриване
~, мя́гкая меко притриване
~, отде́лочная притриване за окончателна гладкост
~, полумехани́ческая полумеханично притриване
~, твёрдая твърдо притриване
~, то́нкая фино притриване
~, чернова́я черново [предварително] притриване
~, чистова́я окончателно притриване
прито́к *м* 1. прилив, приток *(напр. на вода, въздух)* 2. приток на река
при́толока *ж* 1. горен праг, щурц, горняк 2. издатина [чупка] в зид
притормáживание *с* задействуване на спирачка
притормáживать задействувам спирачка
приторцо́вка *ж вж.* **приторцо́вывание**
приторцо́вывание *с* прогонване [пасване] на челата на елементите [напречните сечения]
прито́чка *ж* престочвам, припасвам *(към друг детайл)*
прито́чно-вытяжно́й всмукващо-изсмукващ
прито́чный всмукващ, вкарващ
притупле́ние *с* затъпяване, притъпяване
притупленный затъпен, притъпен
притупля́ть затъпявам, притъпявам
пры́к *м* 1. челно допиране 2. мястото [ръб], където се допират краищата на два предмета
~, прямо́й право челно снаждане [удължаване]
притя́гивание *с* притегляне
притя́гивать притеглям
притяже́ние *с* привличане, притегляне
~, адгезио́нное адхезионно притегляне [привличане]
~, взаи́мное взаимно привличане
~, земно́е земно привличане
~, магни́тное магнитно привличане
~, молекуля́рное молекулно привличане
~, пове́рхностное повърхностно привличане
~, электромагни́тное електромагнитно привличане
прифланцо́вывать съединявам на фланци
прифуго́вывать пасвам [нагаждам] с рендосване
прихва́т *м* прихващане *(с временен характер)*
~, вилкообра́зный вилкообразно прихващане
~, Г-обра́зный Г-образно прихващане
~, зажи́мный прихващане чрез затягане
~, корытообра́зный коритообразно прихващане
~, откидно́й прихващане на панти [шарнир]
~, рыча́жный прихващане с лост, лостово прихващане
~, шарни́рный *вж.* **прихва́т, откидно́й**
прихва́тка *ж* скоба, стяга, щипка
прихва́тывать прихващам *(с временен характер)*
прихе́д *м икон.* приход
прихо́довать заприходявам, записвам с приход
прихо́жая *ж* входна; входно коридорче [антре]
прице́л *м* мерник, прицел, устройство за прицелване

прицéливаться прицелвам се, примервам се *(към целта)*
прицéльный за прицелване, за примерване, прицелен
прицéп *м* ремарке; прикачно устройство
~, автомобúльный автомобилно ремарке
~, áрочный аркообразно [сводесто] прикачно устройство
~ без платфóрмы ремарке без платформа
~ - бетоновóз ремарке за превозване на бетон
~, большегрýзный тежкотоварно ремарке
~ - бýнкер ремарке-бункер
~, грузовóй товарно ремарке
~, гýсеничный верижно ремарке, ремарке с верижна ходова част
~, двухколёсный едноосно ремарке
~, двухóсный двуосно ремарке
~ для грузовóго автомобúля ремарке за товарен автомобил, товарно ремарке
~ - камневóз ремарке за превозване на чакъл
~, колёсный колесно ремарке, ремарке с колесна ходова част
~ - контéйнер ремарке-контейнер
~, крýтый ремарке със закрита каросерия
~, кузовнóй кошово ремарке; каросерийно ремарке
~ - лесовóз ремарке за превозване на дървен материал [трупи]
~ - лéстница ремарке-стълба
~, многоóсный многоосно ремарке
~, низкорáмный ремарке с малка товарна височина
~, открытый ремарке с открита каросерия
~, пассажúрский пътническо ремарке
~ плýга теглич на плуг
~ - ремóнтная мастерскáя ремарке—ремонтна работилница
~ - рефрижерáтор ремарке-хладилник
~, саморазгружáющийся саморазтоварващо се ремарке
~ - самосвáл ремарке-самосвал
~, седéльный седлово ремарке, полуремарке
~ с боковóй загрýзкой ремарке със странично натоварване
~ с генерáторным агрегáтом ремарке с генераторен агрегат
~ с кабúной ремарке с кабина
~, трáкторный тракторно ремарке
~, трёхосный триосно ремарке
~ - цистéрна ремарке-цистерна
~ - тяжеловóз *вж.* **прицéп, большегрýзный**
~, шестиколёсный шестколесно ремарке
прицéпка *ж* **1.** закачване, прикачване **2.** прикачващо устройство
прицеплять прикачвам, закачвам
прицепнóй прикачен, който се прикача
прицéпщик *м* прикачвач
причáл *м кораб.* **1.** приставане, акостиране **2.** кейово място **3.** кей **4.** вързално въже, вързало, швартов **5.** *ав.* въже за връзване въздушни кораби; пристан за въздушни кораби
причáливание *с* приставане, акостиране *(на кораб)*
причáливать приставам *(на пристан)*, акостирам
причáлка *ж* **1.** зидарски канап **2.** шнурово скеле *(за означаване изкоп)*
причáльный 1. предназначен за приемане и привързване на кораби **2.** пристанищен
пришáбривание *с* шабъроване, пришабъроване
пришáбривать шабъровам, пришабъровам
пришвартóвка *ж кораб.* заставане на вързала [на швартови], приставане, акостиране
пришабрóвка *ж вж.* **пришáбривание**
пришивáть 1. приковавам, заковавам *(дъски, летви)* **2.** пришивам **3.** закрепвам, заковавам, опъвам *(релси към траверси)*
пришúть *вж.* **пришивáть**
пришлифóванный шлифован, пришлифован
пришлифóвка *ж* шлифоване, пришлифоване
пришлифóвывать пришлифовам
прищéп *м с. ст.* **1.** присаждане на калем **2.** разрез за присаждане
прищеплять *с. ст.* присаждам калем
прищéпок *м* калем за присаждане
приямок *м* плитка яма, ямичка, трапче, дупка; изкопче, шахтичка *(на зимничен прозорец)*
проактúний *м* проактиний
прóба *ж* **1.** проба, изпитване **2.** образец, мостра *(за анализ)*, проба *(опитна)* **3.** проба *(на благородни метали)*
~, аликвóтная аликвотна проба
~, акустúческая звукова [акустична] проба *(за откриване на пукнатини в изковки)*
~, аналитúческая аналитична проба
~, арбитрáжная арбитражна проба, проба за арбитраж
~, барабáнная *леяр.* барабанна проба *(за изпитване на кокс)*
~, бороздóвая *геол.* проба от бразда
~, буровáя сондажна проба
~, валовáя валова проба
~, воздýшная въздушна проба *(за херметичност)*
~, вы́борочная проба по избор
~, гидравлúческая хидравлична проба *(за изпитване на плътност)*
~, горячая 1. *мет.* гореща проба, вземане на проба в горещо състояние **2.** изпитване на горещо [в горещо състояние]
~ давлéнием проба [изпитване] чрез [под] налягане
~ жúдкого метáлла изпитване [проба] на течен метал
~, заводскáя заводска проба, заводско изпитване [изпробване]
~, индивидуáльная индивидуална проба, индивидуално изпитване [изпробване]
~, искровáя искрова проба, проба на искра
~, исхóдная изходна проба, изходно изпитване [изпробване]
~, кáпельная капкова проба, изпитване чрез капкуване
~, клиновáя *леяр.* клинова проба *(за пре-[illegible] ливкостта на металите)*

~, **ковшо́вая** лъжичкова проба, проба *(напр. от течен метал)*, взета с черпак
~, **контро́льная** контролна проба, контролно изпитване [изпробване]
~ **котла́, кочега́рная** гореща проба на котел
~, **кузне́чная** 1. ковашка проба, ковашко изпитване 2. изковка за образец
~, **лаборато́рная** лабораторна проба
~, **ла́кмусовая** лакмусова проба, изпитване с лакмусова хартия
~, **лите́йная** леярска проба
~, **ло́жечная** *вж.* **про́ба, ковшо́вая**
~, **макрохими́ческая** макрохимична проба
~, **механи́ческая** механична проба, механично изпитване [изпробване]
~, **микрохими́ческая** микрохимична проба
~ **на бортова́ние** проба за [на] бортоване
~ **на вда́вливание** изпитване [проба] на вбиване [отбиване]
~ **на вкус** проба на вкус, дегустиране
~ **на воспламене́ние** изпитване [проба] на възпламеняване
~ **на заги́б** изпитване [проба] на сгъване
~ **на жидкотеку́честь** проба [изпитване] на (тънко) ливкост *(напр. на течен метал)*
~ **на изги́б** изпитване [проба] на огъване
~ **на истира́ние** проба [изпитване] на износване [изтриване, изхабяване]
~ **на ко́вкость** изпитване [проба] на ковкост
~ **на оса́дку** 1. изпитване [проба] на сбиване [набиване] *(напр. метал)* 2. проба на газене *(за кораб)*
~ **на о́щупь** проба [изпитване] на опип [на опипване]
~ **на переги́б** изпитване на прегъване
~ **на прока́ливаемость** проба на прокаляемост, изпитване на прокаляемост
~ **на про́чность** изпитване на якост, проба на якост
~ **на развальцо́вку** изпитване [проба] на развалцоване
~ **на разда́чу** изпитване на разширяване
~ **на расплю́щивание** изпитване [проба] на сплескване
~ **на сва́риваемость** изпитване на заваряемост, проба за заваряемост
~ **на содержа́ние га́зов** изпитване [проба] за съдържание на газове
~ **на срез** изпитване на срязване
~ **на сто́йкость** изпитване [проба] на издръжливост [трайност, устойчивост]
~ **на твёрдость** изпитване на твърдост, проба за (изпитване на) твърдост
~ **на теку́честь** *леяр.* изпитване на (тънко) ливкост *(на метала)*; изпитване [проба] за подвижност *(на формовъчната смес)*
~ **на тре́ние** изпитване на триене
~, **нача́льная** начална проба, (първо-)начално изпитване
~, **непо́лная** непълна проба, частична проба, непълно изпитване
~, **перви́чная** първично изпитание, първична проба
~, **продолжи́тельная** продължителна [дълготрайна] проба, продължително изпитване
~, **ра́зовая** еднократна проба
~, **сбо́рная** обща проба
~, **ситова́я** ситова проба
~, **сокращённая** съкратена проба, съкратено изпитване [изпробване]
~, **составна́я** сложна [съставна] **проба**
~, **сре́дняя** средна проба
~, **технологи́ческая** технологично изпитване, технологична проба
~ **травле́нием** проба на [чрез] разяждане
~, **уда́рная** изпитване на удар, ударно изпитване, изпитване с ударно действие
~, **хими́ческая** химична проба
~, **холо́дная** студена проба, вземане на проба в студено състояние
~, **ша́риковая** изпитване на твърдост по Бринел *(със сачма)*
~, **шлихова́я** шлихова проба
пробе́г *м* пробег; изминат път
~, **безостано́вочный** пробег без спиране *(напр. на влак)*, непрекъснат пробег
~, **ви́димый** видим пробег
~, **гаранти́йный** гаранционен пробег, пробег в гаранционен срок
~, **гружёный** натоварен пробег, пробег с товар
~, **и́стинный** истински [действителен] пробег
~, **коне́чный** краен пробег
~, **кругово́й** кръгов пробег, пробег в кръг
~, **лине́йный** линеен пробег, пробег в (права) линия
~, **максима́льный** максимален пробег
~, **ма́ссовый** масов пробег
~, **межремо́нтный** междуремонтен пробег
~, **наибо́льший** най-голям [максимален] пробег; радиус на действие
~, **негружёный** ненатоварен пробег, пробег без товар
~, **непроизводи́тельный** непроизводителен пробег
~, **нулево́й** нулев пробег, пробег извън определения път *(напр. за зареждане, до сервиз и др.)*
~, **одино́чный** единичен [изолиран] пробег *(напр. на локомотив)*, пробег в изолирано състояние
~, **оптима́льный** оптимален пробег
~, **оста́точный** остатъчен пробег
~ **парово́за, резе́рвный** изолиран пробег на локомотива
~, **подготви́тельный** подготвителен пробег
~ **по прямо́й** пробег по права (линия)
~, **преде́льный** пределен [краен] пробег; максимален пробег
~, **поро́жний** празен пробег
~ **при поса́дке** *ав.* изтъркалване *(напр. на самолета)*
~, **производи́тельный** производителен пробег
~, **резе́рвный** изолиран [резервен] пробег
~, **свобо́дный** свободен пробег
~, **среднесу́точный** средноденонощен пробег
~, **сре́дний** среден пробег
~, **сре́дний свобо́дный** среден свободен пробег
~, **су́точный** денонощен пробег

~, цикловóй циклов [цикличен] пробег
~ частúцы пробег на частица
~ частúцы, максимáльный максимален пробег на частица
~ частúцы, остáточный остатъчен пробег на частица
пробéл *м* 1. пропуск 2. празнота, непълнота, недостатък 3. промеждутък, междина 4. бяло поле *(в отпечатан текст)* 5. *радио* интервал между две честотни ленти
пробéливание *с* 1. избелване, обезцветяване 2. боядисване с бяла боя
пробéлка *ж вж.* **пробéливание**
пробивáние *с* пробиване, продупчване
~, лётки пробиване на отвор във висока пещ *(за изпускане на течния метал)*
~ отвéрстий пробиване на отвор [дупка], продупчване
пробивáть пробивам, продупчвам, перфорирам
пробúвка *ж* 1. пробиване [отваряне] на дупка [отвор] в стена 2. изпушване на пукнатини 3. материал за изпушване на пукнатини
пробивнóй пробивен
пробирáть 1. *текст.* вдявам 2. *текст.* набирам при шиене 3. пробирам, отбирам; прочиствам
~ в бёдро *текст.* вдявам основа в бърдо
пробúрка *ж* епруветка
~, градуúрованная градуирана епруветка
~, колориметрúческая колориметрична епруветка
~, центрофýжная центрофужна епруветка, епруветка за центрофугиране
прóбка *ж* 1. тапа, запушалка, пробка 2. калибър *(за отвор)*, калибър-пробка 3. *ел.* патрон на предпазител 4. патронен предпазител 5. струпване [заприщване, задръстване] на превозни средства, «тапа» 6. набивка [клечка] за запушване на дупки
~ бензобáка запушалка [капачка] на бензинова туба; затварящ капак на бензинова цистерна
~, бутылочная тапа [запушалка] за бутилки
~, вентиляциóнная вентилационна запушалка [тапа], запушалка, позволяваща вентилиране
~, винтовáя винтова запушалка
~, водянáя водна тапа; водно затапване *(при клозетни чинии, сифони на мивки и др.)*
~, воздýшная въздушна запушалка [тапа]
~, гáзовая газова запушалка [тапа]
~, герметúческая херметична [затваряща херметично] запушалка [тапа]
~, глúняная глинена тапа [запушалка]
~, глухáя глуха тапа
~, грязевáя тапа [пробка] за изпускане на замърсявания
~, двухсторóнняя предéльная двустранен граничен калибър-пробка
~ для вы́пуска вóздуха болт [пробка] за обезвъздушаване
~ для спýска маслá болт [пробка] за изпускане на масло *(напр. от двигател)*
~, дóнная дънна запушалка [пробка] *(напр. в леярски кофи)*
~, защúтная предпазна [защитна] тапа
~, калúберная калибър-пробка
~, кóмплексная комплексен калибър
~, контáктная пневматúческая контактен пневматичен калибър-пробка *(към ротаметър)*
~, контрóльная 1. контролен калибър-пробка 2. контролна пробка *(напр. на локомотивен котел)*
~, кóнусная конусен калибър-пробка
~, кóрковая коркова тапа, тапа от корк
~ крáна вентил [шибър] на кран
~, легкоплáвкая *ел.* патрон с вложка от лесно топима сплав
~, листовáя листов калибър-пробка *(с непълна цилиндрична повърхнина)*
~, литникóвая *леяр.* леякова запушалка
~, маслоналивнáя маслоналивна капачка
~, минерáльная минерална пробка [тапа], изработена от минерал пробка [тапа]
~, наливнáя наливна капачка, капачка за наливане
~, нарезнáя запушалка [тапа] с външна резба
~, непóлная непълен калибър-пробка *(с непълна цилиндрична повърхнина)*
~, непроходнáя непреминаващ калибър-пробка
~, нормáльная нормален калибър-пробка
~, односторóнняя предéльная едностранен граничен калибър-пробка
~, паровáя парна запушалка
~, плáвкая *ел.* предпазител, бушон
~, пневматúческая пневматичен калибър-пробка *(към ротаметър)*
~, полупотайнáя винтовáя полускрита тапа на резба [резбова тапа, пробка]
~, предéльная граничен калибър-пробка
~, предохранúтельная предпазна [контролна] запушалка [пробка]
~, притёртая шлифована [притрита] запушалка
~, прокáтная валцована запушалка
~, проходнáя преминаващ калибър-пробка
~, рабóчая калúберная работен калибър-пробка
~ радиáтора *авто* капачка на радиатор
~, регулúруемая регулиращ се калибър-пробка
~, резьбовáя 1. запушалка с резба 2. резбови калибър-пробка, вътрешен калибър за резба
~, сливнáя изпускателна тапа [пробка]
~, спускнáя *вж.* **прóбка, сливнáя**
~, сферúческая 1. сферична пробка [тапа] 2. сферичен калибър-пробка
~, шлáковая *мет.* шлакова запушалка [тапа]
~, шлицевáя шлицов калибър-пробка
~, электрúческая електрически предпазител
прóбковый корков
прóбник *м* пробник, сонда; изпробващ уред; уред за вземане на проба

про́бный пробен; опитен; взет *или* направен за проба [изпитване]
пробобра́тель *м* пробовземач, уред за вземане на почвена проба
пробо́ина *ж* 1. дупка, пробито място 2. зъмба 3. пробойна *(на кораб)*
пробо́й *м* 1. *ел.* пробив, пробиване 2. пробой, пробойник
~ **в ва́кууме** пробив във вакуум
~, **ветви́стый** *ел.* разклонен [храстовиден] пробив
~ **диэле́ктриков** пробив на диелектрика [изолацията]
~ **изоля́ции** пробив на изолацията
~, **и́мпульсный** импулсен пробив
~, **ионизацио́нный** йонизационен пробив
~, **искрово́й** искров пробив
~, **лави́нный** лавинен пробив
~, **междувитко́вый** *ел.* междувитков пробив
~, **непо́лный** непълен пробив
~, **объёмный** обемен пробив
~, **пове́рхностный** повърхностен пробив
~, **после́довательный** последователен пробив
~, **сквозно́й** директен пробив
~, **теплово́й** топлинен пробив
~, **тунне́льный** тунелен пробив, пробиване на тунел
~, **части́чный** частичен пробив
~, **электри́ческий** електрически пробив
~, **электролити́ческий** пробив през електролита
~, **электротеплово́й** електротоплинен пробив
пробо́йник *м* пробой, пробойник; зъмба
~, **кузне́чный** ковашки пробойник
~, **ручно́й** ръчен пробой
~, **самоцентри́рующийся** самоцентриращ се пробой
~, **стально́й** стоманен пробой
~, **тру́бчатый** тръбен пробой
~, **фигу́рный** профилен пробой
~, **це́льный** плътен пробой
~, **чашеобра́зный** чашообразен пробой
~, **штопорообра́зный** винтообразен пробой
пробоотбира́тель *вж.* **пробоотбо́рник**
пробоотбо́рник *м* пробовземач *(работник или уред)*
~, **глуби́нный** дълбочинен пробовземач, който взема проби от дълбоко
~, **ди́сковый** дисков пробовземач
~, **дистанцио́нный** *ядр.* дистанционен пробовземач
~ **для жи́дкостей** пробовземач за течности
~ **для радиоакти́вного во́здуха** пробовземач за радиоактивен въздух
~ **для то́плива** пробовземач за гориво
~, **тру́бчатый** тръбен пробовземач
~, **цепно́й** верижен пробовземач
~, **чашеобра́зный** чашообразен пробовземач
пробоотбо́рный служещ за вземане на проби
пробо́рка *ж текст.* вдяване, вдявка; вдяване на основа в нищелка
~, **рядова́я** последователна вдявка
~, **беспреры́вная** непрекъсната вдявка
~ **в разби́вку** редуцирана вдявка
~ **в раскла́дку** разместена вдявка
~ **гребёнок** вдявка в гребени
~, **группова́я** групова вдявка
~, **зигзагообра́зная** зигзагообразна вдявка
~, **зубча́тая** зъбна вдявка
~, **крестова́я** кръстообразна вдявка
~, **обра́тная** обратна вдявка
~, **обра́тная двойна́я** обратна двойна вдявка
~ **осно́вы** вдявка на основа
~ **«па́рочками»** вдявка по две нишки в зъб, вдявка по двойки
~, **преры́вистая** секционно вдяване, секционна вдявка
~, **преры́вная** прекъсната вдявка
~, **проста́я** проста вдявка
~, **рассыпна́я** разпръсната вдявка
~ **реми́за** вдяване в нищелки
~, **рядова́я** последователна [непрекъсната] вдявка
~, **сбо́рная** *вж.* **пробо́рка, группова́я**
~, **сво́дная** *вж.* **пробо́рка, группова́я**
~, **сквозна́я** непрекъсната вдявка
~, **сме́шанная** смесена вдявка
~, **составна́я** съставна [смесена] вдявка
~, **ступе́нчатая** стъпална [изместена] вдявка
пробо́рный влевачен
пробо́рщица *ж* вдевачка *(на основа)*
про́бочник *м* тирбушон
пробужда́ть активизирам *(напр. инертни компоненти в строителен разтвор)*
пробужде́ние *с стр.* активиране *(на инертни компоненти в строителен разтвор)*
пробуксо́вка *ж* буксуване
пробура́вить пробивам със свредел
пробура́вливать пробивам, просвредлям
пробу́ривание *с* пробиване, сондиране
пробу́ривать пробивам, сондирам
прова́л *м* 1. пропадане, проваляне, срутване; провала, хлътнина 2. трап, яма *(от хлътване)*
~ **вне́шней характери́стики** спадане [падане] на външната характеристика
~ **гру́нта** пропадане [хлътване] на основата
~ **диагра́ммы нагру́зки** спадане [понижаване] на диаграмата на натоварването, падане на натоварването
~, **ка́рстовый** карстово пропадане
~ **конта́кта** *ел.* провал на контактна система
~ **криво́й** спадане в крива [графика, характеристика]
~, **ме́стный** местно пропадане [хлътване]
~ **нагру́зки** спадане в товара
~ **напряже́ния** спадане [понижаване] на напрежение
~ **твёрдости** спадане [намаляване] на твърдостта
прова́льный хлътнал, пропаднал
прова́р *м зав.* дълбочина на заваряване, дълбочина на стопяване *(на шева)*, провар
прова́ривать 1. заварявам надълбоко 2. изварявам, сварявам напълно
проведе́ние *с* прокарване; провеждане
прове́ренный проверен, преминал през контрол
прове́рка *ж* проверка, проверяване
~, **арифмети́ческая** аритметична проверка

~, **бактериологи́ческая** бактериологична проверка
~ **в рабо́чем состоя́нии** проверка [проверяване] в работно състояние
~, **вы́борочная** проверка [контрол] по избор *(не на цялата продукция, а на определен процент от нея)*
~ **гипо́тез** приверяване на хипотезата
~ **достове́рности** проверяване на достоверността [на истинността]
~ **исполне́ния** проверка на изпълнението
~ **кали́бром** проверка [контрол] с калибри
~, **ко́мплексная** комплексна проверка, комплексен контрол
~, **контро́льная** контролна проверка, контрол, проверка
~ **на гермети́чность** проверяване [проверка] на херметичността
~ **на иденти́чность** проверяване на идентичността
~ **напряже́ний** проверяване [проверка] на напрежението
~, **периоди́ческая** периодична проверка, периодичен контрол
~ **по кали́бру** проверка [контрол] с калибър
~ **програ́ммы** проверяване на програмата
~, **профилакти́ческая** профилактичен контрол, профилактична проверка
~ **работоспосо́бности** проверяване на работоспособността
~, **сплошна́я** пълна проверка
~, **сравни́тельная** сравнителна проверка
~ **схе́мы** проверяване на схемата
~, **функциона́льная** функционална проверка
~ **це́лости це́пи** *радио* проверяване целостта [непрекъснатостта] на веригата
~, **эксперимента́льная** експериментална [опитна] проверка
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна проверка
~, **электромагни́тная** електромагнитна проверка, електромагнитна дефектоскопия
прове́рочный проверочен
проверя́ть проверявам, контролирам
прове́с *м* 1. провисване, провес, поддаване; огъване 2. стрела на провисване
прове́ска *ж стр.* отвесиране
прове́тривание *с* проветряване, вентилиране
~, **есте́ственное** естествено проветряване [вентилиране]
~, **иску́сственное** изкуствено проветряване [вентилиране]
~, **комбини́рованное** комбинирано проветряване [вентилиране]
~, **сквозно́е** проветряване с естествено течение
прове́тривать проветрявам, вентилирам
прове́шивание *с* пикетиране, жалониране
прове́шивать пикетирам, жалонирам
прови́с *м вж.* **прове́с 1.**
провиса́ние *с вж.* **прове́с 1.**
провиса́ть провисвам; прегъвам се, огъвам се
про́вод *м* 1. проводник, жица; кабел, шнур 2. линия *(напр. кабелна)*
~, **авиацио́нный** авиационен проводник
~, **анте́нный** антенен проводник
~, **армату́рный** носещ проводник
~, **биметалли́ческий** биметален проводник
~, **брони́рованный** защитен [предпазен, брониран] проводник
~, **вертика́льный** вертикален проводник
~, **ве́рхний** горен проводник *(напр. в електрическа мрежа)*
~, **вито́й** въжен проводник; навит проводник
~, **вне́шний** външен проводник *(напр. в кабел)*
~, **вну́тренний** вътрешен проводник
~, **возду́шный** въздушна линия
~, **вре́менный** временна линия
~, **вспомога́тельный** 1. спомагателен проводник 2. спомагателна линия
~, **выводно́й** изводен проводник
~, **высоково́льтный** линия *или* проводник за високо напрежение
~, **высоко́омный** високоомов проводник, проводник с голямо съпротивление
~, **вяза́льный** плетен проводник
~, **ги́бкий** гъвкав проводник, гъвкав шнур
~, **го́лый** гол [неизолиран] проводник
~, **двухжи́льный** двужилен проводник
~ **заземле́ния** проводник за свързване на маса
~ **заземля́ющий** заземяващ проводник
~, **закора́чивающий** накъсо свързващ проводник
~, **зануля́ющий** зануляващ проводник
~, **звонко́вый** звънчев проводник *или* жица
~, **изоли́рованный** изолиран проводник, изолирана жица
~, **калибро́ванный** калибриран проводник, калибрирана жица
~, **компенсацио́нный** компенсационен проводник
~, **конта́ктный** контактна линия [проводник], тролейна жица
~, **контро́льный** 1. контролен проводник 2. контролна линия
~, **кро́ссовый** *тлф.* кросова [разпределителна] линия
~, **кру́глый** кръгъл проводник
~, **лакиро́ванный** лакиран проводник, проводник с лакова изолация
~, **лине́йный** *тлф.* проводник от линия, линеен проводник
~, **лужёный** калайдисан проводник
~, **магистра́льный** 1. магистрална линия 2. магистрален проводник
~, **масси́вный** масивен [плътен] проводник
~, **ме́дный** меден проводник, медна жица
~, **многожи́льный** многожилен [многожичен] проводник
~, **многопро́волочный** *вж.* **про́вод, многожи́льный**
~, **монта́жный** монтажен проводник *или* жица
~, **надзе́мный** *вж.* **про́вод, возду́шный**
~, **незаземлённый** незаземен проводник
~, **нейтра́льный** *вж.* **про́вод, нулево́й**
~ **некру́глого сече́ния** *вж.* **про́вод, фасо́нный**

~, **нулевóй** нулев проводник
~, **обмóточный** намотъчен проводник *или* жица
~, **обрáтный** 1. обратен проводник 2. обратна линия
~, **óбщий** 1. общ проводник 2. обща линия
~, **оголённый** оголен проводник
~, **одножи́льный** едножилен проводник
~, **оплетённый** проводник с (изолационна) оплетка
~, **освинцóванный** пооловен проводник
~, **ответвлённый** разклонителна линия
~, **пáнцирный** брониран проводник
~, **переносный** преносим проводник [кабел]
~, **печáтный** *радио* печатан проводник
~ **питáния** *вж.* **прóвод, питáтельный**
~, **питáтельный** захранваща линия, захранващ проводник
~, **плетёный** плстен проводник, плетенка
~, **плóский** плосък проводник, проводник [жица] с плоско сечение
~, **подводя́щий** *вж.* **прóвод, питáтельный**
~, **полевóй** *тлф.* 1. полски кабел 2. полева линия
~, **пóлый** кух проводник
~, **предохрани́тельный** защитен [предпазен] проводник
~, **присоедини́тельный** 1. свързващ проводник 2. свързваща линия
~, **пропи́танный** импрегниран проводник
~, **прóфильный** *вж.* **прóвод, фасóнный**
~, **прямóй** директна (телефонна) линия
~, **пусковóй** пусков проводник
~, **пустотéлый** *вж.* **прóвод, пóлый**
~, **рабóчий** 1. работен проводник 2. работна линия
~, **расщеплённый** снопов проводник
~, **свáрочный** заваръчен кабел
~, **сверхпроводя́щий** свръхпроводещ проводник
~ **с высóким электри́ческим сопротивлéнием** проводник с голямо електрическо съпротивление
~ **связи** линия за връзка *(напр. телефонна)*
~, **сéкторный** секторен проводник
~, **силовóй** силов проводник *или* кабел
~, **скрýченный** усукан проводник
~ **слáбого тóка** проводник за слаб ток
~, **соедини́тельный** *тлф.* 1. свързващ [съединителен] проводник 2. свързваща линия
~ **с оплёткой** проводник с оплетка, проводник с плетена обвивка
~, **сплошнóй** *вж.* **прóвод, масси́вный**
~, **срéдний** среден проводник
~ **с рези́новой изоля́цией** проводник с гумена изолация
~, **сталеалюми́ниевый** стомано-алуминиев проводник
~, **сталемéдный** стоманно-меден проводник
~, **схéмный** *вж.* **прóвод, соедини́тельный**
~, **телегрáфный** телеграфна линия
~, **телефóнный** телефонна линия
~, **токонесýщий** *вж.* **прóвод, токопроводя́щий**
~, **токопроводя́щий** тоководещ проводник
~, **тóлстый** плътен [масивен] проводник, проводник с голям диаметър
~, **трёхжильный** трижилен проводник *или* кабел
~, **троллéйный** тролеен [контактен] проводник
~, **трýбчатый** тръбовиден проводник
~, **установóчный** монтажен [инсталационен] проводник
~, **уравни́тельный** изравнителен проводник
~, **фáзовый** фазов проводник
~, **фасóнный** профилен проводник
~, **экрани́рованный** екраниран проводник
~, **электри́ческий** 1. електрически проводник 2. електрическа линия
~, **эмалирóванный** емайлиран проводник

проводи́мость *ж* проводимост
~, **акти́вная** активна проводимост, кондуктаж
~, **анизотрóпная** анизотропна проводимост
~, **взáимная** взаимна проводимост
~, **внýтренняя** вътрешна проводимост, анодна проводимост *(за лампа)*
~, **возбуждённая** възбудена [предизвикана] проводимост
~, **волновáя** вълнова проводимост
~, **входнáя** входна проводимост
~, **выходнáя** изходна проводимост
~, **динами́ческая** динамична проводимост
~, **ды́рочная** дупчеста [дефектна] проводимост
~, **ёмкостная** капацитивна проводимост
~ **звýка** проводимост на звук, звукопроводимост
~, **избы́точная** примесна [електронна] проводимост
~ **изоля́ции** проводимост на изолация
~, **иóнная** йонна проводимост
~, **индукти́вная** индуктивна проводимост
~, **кáжущаяся** привидна проводимост
~ **коллéктор-бáза** *радио* проводимост колектор-база
~ **коллéктор-эми́ттер** *радио* проводимост колектор-емитер
~, **кóмплексная** комплексна проводимост, адмитаж
~, **магни́тная** магнитна проводимост
~, **междуэлектрóдная** междуелектродна проводимост
~, **молекуля́рная** молекулярна проводимост
~, **моля́рная** моларна проводимост
~, **нейтрóнная** неутронна проводимост
~, **несимметри́чная** несиметрична проводимост, проводимост, която зависи от посоката
~, **обрáтная** обратна проводимост
~, **объёмная** обемна проводимост
~, **односторóнняя** едностранна проводимост
~, **оперáторная** операторна проводимост
~, **отрицáтельная акти́вная** отрицателна активна проводимост
~, **пáзовая** канална проводимост
~ **передáчи, пóлная** пълна проводимост на предаването
~, **перехóдная** преходна проводимост.
~, **повéрхностная** повърхностна проводимост

~, **по́лная** пълна [обща] проводимост
~, **по́лная акусти́ческая** пълна акустична проводимост
~, **по́лная входна́я** пълна входна [входяща] проводимост
~, **по́лная выходна́я** пълна изходна [изходяща] проводимост
~, **по́лная ко́мплексная** пълна комплексна проводимост
~, **по́лная нелине́йная** пълна нелинейна проводимост
~, **по́лная обобщённая** пълна обобщена [сумирана] проводимост
~, **по́лная отрица́тельная** пълна отрицателна проводимост
~, **по́лная перехо́дная** пълна преходна проводимост
~ **полупроводника́, при́месная** добавъчна [примесена] проводимост на полупроводника
~ **полупроводника́, со́бственная** собствена проводимост на полупроводника
~, **попере́чная** напречна проводимост
~, **приведённая** приведена проводимост
~, **при́месная** *елн.* примесена проводимост
~, **проходна́я** проходна проводимост
~, **реакти́вная** реактивна проводимост, сисцептаж
~, **результи́рующая** резултатна [обща] проводимост
~, **светова́я** светлинна проводимост
~, **светочувстви́тельная** *вж.* **проводи́мость, светова́я**
~, **со́бственная** собствена проводимост
~, **станда́ртная** нормална [стандартна] проводимост
~, **темнова́я** проводимост при [на] тъмно *(напр. на фотоелемент)*
~, **теплова́я** топлинна проводимост, топлопроводимост
~, **уде́льная** специфична проводимост
~, **унипола́рная** *вж.* **проводи́мость, односторо́нняя**
~, **фотоэлектри́ческая** фотоелектрическа проводимост
~, **характеристи́ческая** характеристична проводимост
~, **холо́дная** проводимост при студено състояние
~, **эквивале́нтная** еквивалентна проводимост
~, **электри́ческая** електрическа проводимост
~, **электролити́ческая** електролитна проводимост
~, **электро́нная** електронна проводимост
проводи́ть 1. провеждам; пропускам 2. прокарвам, прекарвам
прово́дка *ж* 1. прокарване, провеждане; инсталиране 2. електрическа инсталация [мрежа] 3. водач, водило *(водеща част в машина)* 4. система за управление на кормилата и крилцата на самолет 5. *мет.* проводка
~, **абоне́нтская** прокарване на инсталация за (телефонен) абонат
~, **автомати́ческая** 1. автоматична електрическа инсталация 2. автоматично водило
~, **бокова́я** страничен водач [проводник, водило]
~, **бытова́я** *вж.* **прово́дка, дома́шняя**
~, **вну́тренняя** вътрешна (електрическа) инсталация
~, **возду́шная** въздушна (електрическа) инсталация
~, **вре́менная** временна *(напр. електрическа)* инсталация
~, **ги́бкая** меко управление, система за управление на кормилата и крилцата на самолет с въжета
~, **дома́шняя** жилищна [домашна] (електрическа) инсталация
~, **домова́я** домова [жилищна] (електрическа) инсталация
~, **жёсткая** твърдо управление, система за управление на кормилата и крилцата на самолет с лостове
~, **заземля́ющая** заземителна инсталация
~, **звонко́вая** звънчева инсталация
~, **ка́бельная** кабелна инсталация
~, **кантова́льная** *мет.* обръщаща проводка
~, **ло́цманская** преминаване с лоцман, лоцманско превеждане, прекарване *(напр. на керван кораби)*
~, **направля́ющая** водач [водило] във валцовачка
~, **нару́жная** външна (електрическа) инсталация
~, **освети́тельная** осветителна инсталация
~, **откры́тая** открита (електрическа) инсталация
~, **пневмати́ческая** пневматична инсталация
~, **ро́ликовая** *мет.* ролкова проводка
~, **скры́тая** скрита (електрическа) инсталация
~, **телефо́нная** телефонна инсталация
~ **това́ра** експедиция на стоки
~, **тролле́йная** тролейна [контактна] мрежа
~, **электри́ческая** електрическа инсталация
проводни́к *м* 1. проводник (на електричество, топлина, звук) 2. *жп.* придружител *(на товар)*
~, **акти́вный** активен проводник
~, **вну́тренний** вътрешен проводник
~ **второ́го ро́да** проводник от втори род
~, **ги́бкий** гъвкав проводник
~, **го́лый** гол [неизолиран] проводник
~, **идеа́льный** идеален проводник
~, **изоли́рованный** изолиран проводник
~, **изотро́пный** изотропен проводник
~, **контро́льный** контролен проводник
~, **лине́йный** линеен проводник
~, **масси́вный** масивен проводник
~, **нару́жный** външен проводник, проводник за открита инсталация
~, **нелине́йный** нелинеен проводник
~, **одноро́дный** еднороден проводник
~, **пасси́вный** пасивен проводник
~ **пе́рвого ро́да** проводник от първи род
~, **пла́зменный** плазмен проводник
~, **по́лый** кух проводник
~ **с ио́нной проводи́мостью** проводник с йонна проводимост

~ **с односторо́нней проводи́мостью** проводник с едностранна проводимост
~ **с электро́нной проводи́мостью** проводник с електронна проводимост
~, **твёрдый** твърд проводник
~ **тепла́** проводник на топлина
~, **электри́ческий** електрически проводник
проводнико́вый проводников
проводно́й проводников, жичен
провододержа́тель *м* носач на проводник *(напр. от контактна мрежа)*
проводя́щий провеждащ, проводещ; прокарващ
прово́з *м* превоз, транспорт
провози́ть превозвам, прекарвам, транспортирам
провозоспосо́бность *ж* превозоспособност
про́волока *ж* тел, жица; проводник
~, **алюми́ниевая** алуминиев тел
~, **а́нкерная** котвен проводник *или* жица
~, **армату́рная** армировъчен тел
~, **банда́жная** бандажен тел
~, **бёрдная** *текст.* тел за бърда
~, **биметалли́ческая** биметален проводник *или* жица
~, **болтова́я** тел за болтове
~, **бронева́я** предпазен [защитен, армиращ] тел
~, **бро́нзовая** бронзов тел
~, **була́вочная** тел за карфици
~, **вводна́я** входящ [въвеждащ] проводник *или* жица
~, **волосна́я** свръхтънък тел, метално влакно
~, **вольфра́мовая** волфрамов тел
~, **вяза́льная** тел за връзване
~, **гвоздева́я** тел за гвоздеи
~, **го́лая** гола [неизолирана] жица
~, **горячека́танная** горещовалцуван тел
~ **для магни́тной звукоза́писи** проводник [жица] за магнитен звукозапис
~, **динамомаши́нная** динамомашинен тел, тел за динамомашини
~, **желе́зная** железен тел
~, **железони́келевая** желязно-никелов тел
~, **закалённая** закален тел
~, **заклёпочная** тел за нитове
~, **иго́льная** тел за *(производство на)* игли
~, **изоли́рованная** изолирана жица
~, **инструмента́льная** инструментален тел, тел от инструментална стомана
~, **калибро́ванная** калиброван тел
~, **кана́тная** тел за (стоманени) въжета
~, **канилиро́ванная** надлъжно профилирана жичка
~, **ка́рдная** тел за дарачни гарнитури
~, **ка́таная** валцуван тел, валцдрат
~, **квадра́тная** тел с квадратно сечение
~, **колю́чая** бодлив тел
~, **контрова́я** законтрящ тел, шплент
~, **конструкцио́нная** конструктивен тел, тел за конструктивни цели
~, **крепёжная** тел за шплентове
~, **крестова́я электро́дная** кръстообразен електроден тел
~, **кру́глая** тел с кръгло сечение
~, **лату́нная** месингов тел
~, **лужёная** калайдисан тел
~, **магни́тная** магнитен тел, магнитна жица
~, **масси́вная** масивен проводник *или* жица
~, **ме́дная** меден тел, медна жица
~, **молибде́новая** молибденов тел
~, **мя́гкая** *вж.* **про́волока, отожжённая**
~, **мягкоотожжённая** меко отгрят тел
~, **мягкотя́нутая** меко изтеглен тел
~ **нака́ливания** нажежаема [отоплителна] нишка [жичка]
~, **натяжна́я** тел за обтяжки
~, **обмеднённая** помеднен тел
~, **обмо́точная** бобинажна жица, жица за бобини
~, **освинцо́ванная** пооловен тел
~, **отожжённая** отгрят [горен] тел
~, **оцинко́ванная** поцинкован тел
~, **патенти́рованная** патентов тел
~, **перевя́зочная** *вж.* **про́волока, вяза́льная**
~, **переплётная** тел *(за подвързия, за броширане)*
~, **пла́вкая** стопяема жица *или* проводник
~, **пла́тиновая** платинов тел
~, **пло́ская** плосък тел
~ **пло́ского сече́ния** *вж.* **про́волока, пло́ская**
~, **подши́пниковая** тел за изработване на елементи за сачмени лагери
~, **полукру́глая** тел с полукръгло сечение, полукръгъл тел
~, **полутвёрдая** полутвърд тел
~, **приса́дочная** добавъчен тел *(за заваряване)*
~, **прока́тная** *вж.* **про́волока, ка́таная**
~, **про́фильная** профилен [фасонен] тел
~, **пружи́нная** тел за пружини, пружинен тел
~, **реоста́тная** реостатен тел, тел за реостати
~, **роя́льная** 1. *вж.* **про́волока, патенти́рованная** 2. тел за струни на пиано
~, **сварна́я** *вж.* **про́волока, сва́рочная**
~, **сва́рочная** тел за заваряване, заваръчен тел
~, **сверхпроводя́щая** свръхпроводещ проводник, свръхпроводеща жица
~, **свинцо́вая** оловен тел
~, **скрепля́ющая** закрепващ тел, тел за закрепване
~, **скру́ченная** усукан тел
~, **сортова́я** *вж.* **про́волока, про́фильная**; сортов [качествен] тел
~, **спира́льная** спирално навит тел
~, **сплюще́нная** сплескан тел
~, **стальна́я** стоманен тел
~, **стальна́я сва́рочная** стоманен заваръчен тел
~, **сто́порная** шплинтов тел, тел за изработване на шплинтове
~, **твёрдая** твърд тел
~, **твёрдотя́нутая** твърдо изтеглен тел
~, **то́нкая** тънък тел
~, **тонкотя́нутая** тънко изтеглен тел
~, **торсио́нная** торзионен тел, тел за (натоварване на) усукване

~, **трапециеви́дная** трапецовиден тел, тел с трапецообразно сечение
~, **трёхгра́нная** трижилен тел
~, **тя́нутая** изтеглен тел
~, **углеро́дистая** тел от въглеродна стомана
~, **фасо́нная** *вж.* **про́волока, про́фильная**
~, **формо́вочная** *леяр.* формовъчен тел; тел за изработване на гвоздеите за укрепване на форми
~, **фортепиа́нная** тел за (изработване на струни на) пиана
~, **холодноволочённая** *вж.* **про́волока, холоднотя́нутая**
~, **холоднотя́нутая** студеноизтеглен тел
~, **ци́нковая** цинков тел
~, **шестигра́нная** шестостенен тел, тел със сечение на шестостен
~, **шлифо́ванная** шлифован тел
~, **шплинтова́я** тел за (изработване на) шплинтове
~, **шуру́пная** тел за винтове *(за дърво)*
~, **электро́дная** електроден тел
~, **эмалиро́ванная** емайлиран тел
~ **- эталóн** тел-еталон, тел за образец
про́волочный телен, който е направен от тел; жичен, жичков
провора́чивание *с* превъртване, завъртване
провора́чивать превъртам, завъртвам
проворо́т *м* завъртане, превъртане
провя́зка *ж текст.* хваната уста, прекръстосване на нишки
провя́зывать *текст.* превързвам *(нишки)*
провя́ливание *с* просушаване *(на слънце, на въздух) (риба, месо)*
прогазифици́роваться газифицирам се
прога́лина *ж* 1. пукнатина *(напр. в стена)* 2. деформационна фуга
прога́р *м* 1. прегаряне, прогаряне 2. димна вратичка *(в муфелна пещ)*
~ **фа́ски кла́пана** прогаряне леглото на клапан
~ **футеро́вки** прогаряне на облицовката *(напр. в пещи)*
прогара́ние *с вж.* **прога́р 1.**
прогара́ть 1. прогарям 2. изгарям напълно
проги́б *м* огъване, поддаване, провисване
~ **ба́лки** провисване на греда
~ **ва́ла** поддаване [огъване] на вала
~, **динами́ческий** динамично огъване [поддаване], поддаване вследствие на динамично натоварване
~ **кана́та** провисване на въжето
~, **максима́льный** максимално огъване [поддаване, провисване]
~, **ме́стный** местно огъване [поддаване]
~, **обра́тный** обратно огъване [поддаване]
~, **оста́точный** остатъчно [трайно] огъване [поддаване]
~ **пружи́ны** огъване [поддаване] на пружината
~ **рессо́ры** огъване [подаване] на ресора
~, **стати́ческий** статическо огъване
~, **упру́гий** еластично огъване
прогиба́ть (ся) огъвам (се)
прогибоме́р *м* провисомер, уред за измерване на провисването
~, **электри́ческий** електрически провисомер
прогнива́ние *с* прогниване, изгниване
прогнива́ть прогнивам, изгнивам
прогно́з *м* прогноза
~, **долгосро́чный** дългосрочна прогноза, прогноза за по-продължително време
~, **ионосфе́рный** йоносферна прогноза, прогноза за йоносферата
~, **краткосро́чный** краткосрочна прогноза
~ **пого́ды** прогноза на времето
~ **состоя́ния ионосфе́ры** прогноза за състоянието на йоносферата
прогнози́рование *с* прогнозиране, предсказване
~ **долгове́чности** прогнозиране на дълготрайност
~ **надёжности** прогнозиране на надеждността
~ **отка́зов** прогнозиране на дефектите [на отказите]
прогнози́ст *м* прогнозист, който дава [изработва] прогноза
прого́н *м* 1. преминаване, прокарване 2. преход, цикъл 3. надлъжно носеща греда [надлъжница]; трегер 4. стълбищна шахта 5. разстояние между две точки 6. *жп.* междугарие
~, **ве́рхний** горна надлъжница
~, **конько́вый** *стр.* билна столица
~ **моста́** разстояние между крайните опори [устоите] на мост
~, **ни́жний** долна надлъжница
~, **промежу́точный** междинно разстояние
~, **шпре́нгельный** *стр.* междупрътово разстояние
прого́нка *ж* 1. поправяне на резба с флашка 2. кръгла *(винторезна)* флашка
прого́нный *стр.* 1. гредов 2. билен *(за билна столица)*; с надлъжно носещи греди
прогоня́ть 1. насвам 2. прокарвам *(под налягане)* 3. нагнетявам 4. изстисквам, изтласквам 5. удрям щампа
прогора́ние *с* 1. прогаряне, продупчване от изгаряне 2. изгаряне, догаряне
прогора́ть 1. прогарям, продупчвам се от изгаряне 2. изгарям напълно
прогорка́ние *с* гранясване, вгорчаване
прогóрклость *ж* гранивост, горчивост
прого́рклый гранив, гранясал, вгорчил се
проградуи́ровать градуирам
програ́мма *ж* програма
~, **автомати́ческая** автоматична програма, програма за автоматична работа
~, **автомати́ческая программи́рующая** *изч.* автоматична програмираща програма
~, **веду́щая** водеща програма
~ **вво́да** програма за въвеждане на информация
~, **вспомога́тельная** спомагателна [помощна, допълнителна] програма
~ **вы́вода** програма за изход, програма за извеждане на информацията

~ **вычисли́тельной маши́ны** програма на изчислителна машина

~ **давле́ния и то́ка** програма за налягане и ток

~, **диагности́ческая** диагностична програма, програма за диагностициране

~, **закоди́рованная** *вж.* **програ́мма, коди́рованная**

~, **имити́рующая** имитираща [симулираща] програма

~, **интерпрети́рующая** интерпретираща програма

~, **исполни́тельная** изпълнителна програма

~ **исправле́ния оши́бок** програма за поправяне на грешките

~ **испыта́ния** програма за [на] изпитване, програма за проверяване

~, **испыта́тельная** изпитвателна програма

~, **коди́рованная** кодирана програма; програма, записана в определен код

~ **контро́ля** програма на [за] контрол

~, **компили́рующая** компилираща програма

~, **логи́ческая** логична програма

~ **обнаруже́ния оши́бок** програма за откриване на грешките

~, **о́бщая** обща програма

~, **оптима́льная** оптимална програма

~, **основна́я** основна [главна] програма

~ **перево́да** програма за привеждане *(от една система в друга)*

~ **переумноже́ния матри́ц** *изч.* програма за умножение на матрици

~ **прове́рки после́довательности** програма за проверяване на последователността

~, **программи́рующая** автопрограма, програмираща програма, програма за автоматично програмиране

~, **произво́дственная** производствена програма

~, **радиовеща́тельная** радиоразпръсквателна програма

~ **радиопереда́ч** програма за [на] радиопредаването

~, **разветвля́ющаяся** *изч.* разклоняваща се програма

~, **составля́ющая** съставяща [обединяваща] програма

~, **специа́льная** специална програма

~ **с пла́вающей запято́й** *изч.* програма с плаваща запетая

~ **с фикси́рованной запято́й** програма с фиксирана запетая

~ **телеви́дения** телевизионна програма

~ **телевизио́нных переда́ч** програма за [на] телевизионните предавания

~, **те́стовая** тестова програма, програма за проверяване [за изпитване]

~, **типова́я** типова програма

~, **управля́ющая** управляваща програма, програма за управляване

~, **цикли́ческая** *изч.* циклична програма

~, **цикли́ческая с разветвле́ниями внутри́ ци́кла** *изч.* циклична програма с разклонения вътре в цикъла

~, **цикли́ческая с ци́клами** *изч.* циклична програма с цикли

программи́рование *с* програмиране

~, **автомати́ческое** автоматично програмиране

~, **а́дресное** адресно програмиране

~, **бло́чное** блоково програмиране

~ **в усло́вных а́дресах** програмиране с условни адреси

~, **вы́пуклое** *изч.* изпъкнало програмиране; програмиране върху изпъкнала повърхнина

~ **вычисли́тельной маши́ны** програмиране на изчислителна машина

~, **динами́ческое** динамично програмиране

~, **дро́бно-лине́йное** дробно-линейно програмиране

~, **кусо́чно-лине́йное** частично-линейно програмиране

~, **лине́йное** линейно програмиране

~, **математи́ческое** математично програмиране

~, **нелине́йное** нелинейно програмиране

~, **непосре́дственное** непосредствено програмиране

~, **опера́торное** операторно програмиране

~, **оптима́льное** оптимално програмиране

~, **относи́тельное** относително програмиране

~, **параметри́ческое** параметрично програмиране

~, **поа́дресное** поадресно програмиране

~, **ручно́е** ръчно програмиране

~, **символи́ческое** символично програмиране

~, **стохасти́ческое** стохастично програмиране

~, **целочи́сленное** целочислено програмиране

программи́ст *м* програмист

программи́ровать програмирам

програ́ммный програмен

программоноси́тель *м* програмоносител

прогре́в *м* загряване на дълбоко, равномерно нагряване

~ **анте́нны** загряване на антената

~ **бето́на** прогряване на бетона

~, **возду́шно-сухо́й** въздушно сухо прогряване

~ **дви́гателя** загряване на двигателя

~ **котла́** загряване на котела

~ **термоизлуче́нием** загряване чрез термоизлъчване

~, **сквозно́й** проходно [преминаващо] прогряване

~, **электро́дный** електродно загряване

прогрева́емость прогреваемост, нагреваемост *(в дълбочина)*

прогрева́емый прогреваем, който се нагрява *(в дълбочина)*

прогрева́ние *с* прогряване, (равномерно) загряване в дълбочина

прогрева́тель *м* подгревател, нагревател *(за въздух)*

~ **во́здуха** подгревател на въздух

прогрева́ть прогрявам, загрявам в дълбочина

прогре́сс *м* прогрес, напредък

~, **техни́ческий** технически прогрес

прогрессивность *ж* прогресивност; напредничавост
прогрессия *ж* прогресия
~, **арифметическая** аритметична прогресия
~, **бесконечная** безкрайна прогресия
~, **возрастающая** нарастваща [растяща] прогресия
~, **геометрическая** геометрична прогресия
~, **убывающая** намаляваща прогресия
прогретый равномерно нагрят
прогрохоченный пресят
прогрохотка *ж* пресяване *(с решето, сито)*
прогул *м* отсъствие, неявяване *(на работа)*
продавливание *с* продънване, пресоване [натискане] до продънване, пробиване *(с налягане)*
продавливать пробивам *(с налягане)*, продънвам; щанцовам
продажа *ж* продажба; продаване
~ **в рассрочку** продажба на изплащане
~, **комиссионная** комисионна продажба
~, **оптовая** продажба на едро
~, **розничная** продажба на дребно
продалбливание *с* продълбаване
продалбливать продълбавам
продвигание *с* предвижване, преместване, напредване
~ **выработки** напредване [преместване] на изработка
продвижение *с* движение *(напред)*; подаване
продевание *с* вдяване; провиране, промушване
продевать вдявам; прекарвам, провирам, промушвам
продёржка *ж текст.* ластик
продлевать продължавам
продление *с вж.* **продолжение**
продовольственный продоволствен
продовольствие *с* продоволствие, хранителни припаси, храна
продолговатый продълговатост, длъгнест
продолжение *с* продължение
продолжительность *ж* продължителност
~ **воздействий** продължителност на въздействието [на влияние]
~ **впрыска** продължителност на впръскването *(напр. на гориво)*
~ **жизни** продължителност на живота
~ **жизни, вероятная** вероятна продължителност на живота
~ **жизни, средняя** средна продължителност на живота
~ **замирания** продължителност на затихването [фадинга]
~ **записи** продължителност на записването *(напр. на магнетофонна лента)*
~ **зацепления** продължителност на сцепването *(на зъбни колела)*
~ **импульса** продължителност на импулса
~ **колебания** продължителност на трептенията
~ **облучения** *ядр.* продължителност на облъчване
~ **обратного хода** продължителност на обратния ход
~ **опыта** продължителност на опита
~ **полёта** *ав.* продължителност на полета
~ **прогрева** продължителност на прогряването [нагряването]
~ **простоя** продължителност на престоя [на спирането]
~ **процесса** продължителност на процеса
~ **пуска** продължителност на тръгването [стартирането]
~ **рабочего дня** продължителност на работния ден
~ **рабочего цикла** продължителност на работния цикъл
~ **растопки** продължителност на загряване *(напр. на двигател)* продължителност на стартиране
~ **службы** дълготрайност, продължителност на работа
~ **строительства** продължителност на строителството
~ **ускорения** продължителност на ускоряването
~, **флуоресценции** продължителност на флуоресценцията
продолжительный продължителен, дълговременен
продольная *ж* надлъжна изработка [галерия]
~, **вентиляционная** вентилационна галерия
~, **вспомогательная** спомагателна [помощна] галерия
~, **главная** главна галерия
~, **групповая** групова галерия
~, **коренная** основна галерия
~ **над выбранным пластом** галерия над избрани пластове
~, **основная** *вж.* **продольная, коренная**
~, **откаточная** извозна галерия
~, **парная** двойна [вдвоена] галерия
~, **промежуточная** междинна галерия
~, **этажная** етажна галерия
продольно-полосатый *текст.* надлъжно раиран *(напр. плат)*, с надлъжни райета
продольно-рубчатый *текст.* надлъжен рипс *(за тъкан)*
продольный надлъжен
продорожиивание *с* 1. прокарване на канал [канавка] *(в детайл)* 2. шабароване на колекторна изолация
продуб *м кож.* продъбване, дъбене
продубленность *ж кож.* продъбеност
продубливать *кож.* продъбвам, дъбя
продуваемость *ж* продухваемост
продувание *с* продухване
~ **котла** продухване на котел
продуватель *м* продухвач
продувать продухвам, пречиствам
продувка *ж* продухване, прочистване, дренаж
~ **ацетиленового генератора** продухване на ацетиленов генератор
~, **бесклапанная** безклапанно продухване
~, **вихревая** вихрово продухване
~ **в конвертере** продухване в конвертор
~ **воздухом** продухване с въздух
~ **двигателя** продухване на двигател

~ **двигателя насосом** продухване на двигател с помпа
~ **двухканальная** двуканално продухване
~ **жидкого металла** *мет.* продухване на течен метал
~ **камеры сгорания** продухване на камерата на горене *(при двигатели)*
~ **картера двигателя** продухване картера на двигател
~, **клапанная** клапанно продухване
~, **контурная** контурно продухване
~ **котла** *вж.* **продувание котла**
~ **котла, внутренняя** вътрешно продухване [прочистване] на котел, вътрешно обезсоляване на котел
~ **котла, непрерывная** непрекъснато продухване на котел
~ **котла, периодическая** периодично продухване на котел
~ **котла по солосодержанию** продухване на котел поради съдържание на соли
~ **котла по щёлочности** продухване на котел поради алкалност
~, **крестообразная** кръстообразно продухване
~, **крестобразная двухканальная** двуканално кръстообразно продухване
~, **круговая** кръгово продухване, централно циркулационно продухване [прочистване]
~ **металла** продухване на (течния) метал
~, **непрерывная** непрекъснато продухване
~, **односторонняя** едностранно продухване *(на двигателя)*
~ **паром** продухване с пара
~, **периодическая** периодично продухване
~, **петлевая** възвратно продухване
~, **петлеобразная** *вж.* **продувка, петлевая**
~, **поперечная** напречно продухване
~, **постоянная** постоянно продухване, постоянно отстраняване на пяната [шлама]
~ **пространства сжатия** *авто* продухване на пространството на компресията
~, **прямоточная** правотоково [еднаквопоточно] продухване
~, **прямоточноклапанная** правотоково-клапанно продухване
~ **рабочей смесью** продухване на работната смес
~, **радиальная** радиално продухване
~, **реверсивная** реверсивно продухване
~, **тангенциальная** тангенциално продухване
~, **трёхканальная** триканално продухване
~ **труб** продухване на тръби
~, **фонтанная** фонтанно продухване, продухване с кръстат поток
~ **цилиндра** продухване на цилиндъра
~, **четырёхканальная** четириканално продухване
~ **чистым воздухом** продухване с чист въздух
~, **щелевая** процепно продухване *(продухване през тесен отвор)*
~, **эксцентричная** ексцентрично продухване

продувочный продухвателен

продукт *м* продукт, *вж.* **продукты**
~ **адсорбции** продукт на адсорбция
~ **активации нейтронами** *ядр.* продукт от [на] активиране на неутрони
~ **активирования** продукт на активизиране
~, **активный** *ядр.* активен продукт
~, **верхний** *стр.* непресят продукт *(останал върху сито)*
~ **возгонки** продукт от сублимация, сублимат, сублимационен продукт
~, **вредный** вреден продукт
~, **вторичный** вторичен продукт
~ **деления** *ядр.* продукт от [на] делението *(напр. на атома)*
~, **готовый** готов [завършен] продукт
~, **гранулированный** гранулиран продукт
~, **дистиллятный** дестилатен продукт, продукт от дестилация, дестилат
~ **диффузии** продукт на дифузия, дифузат
~ **дочерний** дъщерен продукт, съпровождащ [допълнителен] продукт
~, **зернёный** зърнен продукт
~, **исходный** изходен продукт
~ **катализа** продукт от катализа, катализат
~ **коагуляции** продукт на коагулация
~ **конденсации** продукт на кондензация, кондензат
~, **конечный** краен продукт
~, **летучий** летлив [изпаряващ се] продукт
~, **надрешётный** *вж.* **продукт, верхний**
~, **нижний** пресят продукт *(преминал през решето)*
~ **обжига** продукт на пържене [изпичане]
~, **облучения** продукт на [от] облъчване
~, **обогащённый** обогатен продукт
~, **оборотный** оборотен [циркулационен] продукт
~, **первичный** начален [първичен] продукт; основен продукт
~ **перегонки** *вж.* **продукт, дистиллятный**
~, **побочный** страничен продукт
~, **подрешётный** *вж.* **продукт, нижний**
~ **превращения** продукт на превръщане
~, **прибавочный** допълнителен продукт
~, **промежуточный** междинен продукт
~ **радиоактивного распада** *ядр.* продукт на радиоактивно разпадане
~, **радиоактивный** радиоактивен продукт
~, **радиоактивный, побочный** вторичен радиоактивен продукт
~ **разложения** продукт от разлагане [разпадане]
~ **раскисления** продукт от разкисляването
~ **распада** продукт от разпадането
~ **распада, вторичный** вторичен продукт на разпадането
~ **распада, радиоактивный** радиоактивен продукт от [на] разпадането
~ **реакции** продукт на реакция
~ **сгорания** продукт на изгаряне
~, **третичный** третичен продукт

продуктивность производителност, продуктивност

продуктивный производителен, продуктивен

продуктовый продоволствен, хранителен

продуктообмен *м* стокообмен

продукты *мн* продукти; произведения

~, **газообра́зные** газообразни продукти
~ **горе́ния** продукти на горенето
~ **деле́ния** продукти на разпадане [на делене]
~ **деле́ния, газообра́зные** газобразни продукти на [от] делене
~ **деле́ния, катио́нные** катионни продукти от делене
~ **деле́ния, мгнове́нные** моментни [мигновени] продукти на делене
~ **деле́ния, промежу́точные** междинни продукти на делене
~ **животново́дства** животински продукти [произведения]
~ **корро́зии** продукти от корозията
~ **моло́чные** млечни продукти, млечни произведения
~ **пита́ния** хранителни продукти
~ **пла́вки** продукти от топене
~ **реа́ктора** *ядр.* продукти на [от] реактора
~ **сгора́ния** *вж.* **проду́кты горе́ния**
проду́кция *ж* продукция, производство
~, **валова́я** обща [валова] продукция
~, **годова́я** годишна продукция, годишно производство
~ **гото́вая** готова продукция
~, **забрако́ванная** бракувана продукция
~, **зако́нченная** готова [завършена] продукция
~, **компле́ктная** комплектна продукция
~, **ма́ссовая** масова продукция; масово производство
~, **металлурги́ческая** металургична продукция
~, **незавершённая** незавършена продукция
~, **незако́нченная** *вж.* **проду́кция, незавершённая**
~, **некондицио́нная** нестандартна продукция
~, **несортова́я** несортова продукция
~, **нетова́рная** нестокова продукция
~, **одноро́дная** еднородна продукция
~, **осво́енная** усвоено производство
~, **прока́тная** валцувана [прокатна] продукция
~, **промы́шленная** промишлена продукция
~, **реализо́ванная** реализирана продукция
~, **сверхпла́новая** свръхпланова продукция, свръхпланово производство
~, **сери́йная** серийно производство
~, **това́рная** стокова продукция
~, **чи́стая** чиста продукция
проду́тый продухан
проду́х *м* вентилационен отвор; душник
продуце́нт *м* продуцент, производител
проду́шина *ж* 1. отвор 2. душник; *вж.* **проду́х**
прое́зд *м* 1. минаване, преминаване *(с превозно средство)* 2. място за минаване; пресечка
~, **внеочередно́й** извънреден път, извънредно място за преминаване
~, **внутриквартáльный** вътрешноквартално (място за) преминаване
~, **свобо́дный** свободен път, свободно преминаване
прое́зда нет! пътят е затворен! минаването е забранено!
проездно́й пътен
проезжа́ть минавам, преминавам, пътувам *(с превозно средство през или покрай нещо)*
прое́зжая часть доро́ги пътно платно
прое́зжий за преминаване с коли и автомобили
прое́кт *м* 1. проект 2. *текст.* десен
~, **архитекту́рний** архитектурен проект
~ **вну́тренних коммуника́ций** проект на вътрешни комуникации
~ **рабо́чий** работен проект
~, **сопу́тствующий** съпътстващ [придружаващ] проект
~ **стандáрта** проект на [за] стандарт
~, **техни́ческий** технически проект
~, **технологи́ческий** технологичен проект
~, **типово́й** типов проект
~, **черново́й** предварителен проект
~, **эски́зный** проект-скица
проекта́нт *м* проектант
проекти́р *м* проектир
проекти́рование *с* 1. проектиране 2. *мат.* намиране на проекция
~, **вертика́льное** вертикално проектиране
~, **дета́льное** детайлно проектиране
~, **землеустройтельное** земеустройствено проектиране
~, **многогрузово́е** многотоварно проектиране
~ **на пло́скость** проектиране върху равнина
~, **одногрузово́е** еднотоварно проектиране
~, **опти́ческое** оптическо проектиране
~, **ортогона́льное** *вж.* **проекти́рование, прямоуго́льное**
~, **прямоуго́льное** правоъгълно [ортогонално] проектиране
~ **реа́кторов** проектиране на [атомни] реактори
~, **типово́е** типово проектиране
~, **укрупнённое** уедрено проектиране [планиране]
~, **худо́жественное** художествено проектиране
проекти́ровать 1. проектирам, планирам 2. *мат.* проектирам, намирам проекция
проектиро́вка *ж* проектиране
проектиро́вщик *м* проектант
прое́ктный проектен, предвиден по проект
прое́ктор *м* проекционен апарат
~, **опти́ческий** оптичен проекционен апарат
~, **телевизио́нный** телевизионен проекционен апарат
~, **электро́нно-опти́ческий** електронно-оптичен проекционен апарат
~, **электро́нный** електронен проектор
проекцио́нный проекционен, прожекционен
прое́кция *ж* 1. проекция 2. прожекция, прожектиране
~, **азимута́льная** азимутна проекция
~, **аксонометри́ческая** *мат.* аксонометрична проекция
~, **бокова́я** странична проекция; *мат.* проекция върху помощна равнина
~, **вертика́льная** вертикална проекция

~, **внéшняя** външна проекция
~, **гномонúческая** гномонична [централна] проекция
~, **горизонтáльная** хоризонтална проекция
~, **диаскопúческая** диаскопична проекция
~, **изометрúческая** изометрична проекция
~, **картографúческая** картографска проекция
~, **конúческая** конусна проекция
~, **конфóрмная** конформна проекция
~, **косáя** *вж.* **проéкция, косоугóльная**
~, **косоугóльная** *мат.* проекция, получена чрез успоредно проектиране, при което направлението на проекцията не е перпендикулярно на проекционната повърхнина; клиногонална наклонена проекция
~, **косоугóльная аксонометрúческая** клиногонална наклонена аксонометрична проекция
~, **линéйная** линейна проекция
~, **многогрáнная** многостенна проекция
~, **налóженная** наложена [насложенá] проекция
~, **нормáльная** нормална [перпендикулярна] проекция
~, **ортогонáльная** *вж.* **проéкция, прямоугóльная**
~, **ортографúческая** ортографска проекция
~, **параллéльная** проекция, получена чрез успоредно проектиране
~, **перспектúвная** перспективна проекция
~, **поликонúческая** поликонусна проекция
~, **полярная** полярна проекция
~, **прямáя** права проекция
~, **прямоугóльная** правоъгълна проекция; проекция, получена чрез успоредно проектиране, като направлението на проектиране е нормално спрямо проекционната повърхнина
~, **прямоугóльная аксонометрúческая** правоъгълна аксонометрична проекция
~, **псевдоконúческая** псевдоконусна проекция
~, **псевдоцилиндрúческая** псевдоцилиндрична проекция
~, **равновелúкая** *вж.* **проéкция, равноплощаднáя**
~, **равноплощаднáя** равноплощна проекция
~, **равнопромежýточная** равнопромеждутъчна проекция
~, **равноугóльная** равноъгълна проекция
~, **стереографúческая** стереографична проекция
~, **стереоскопúческая** стереоскопична проекция
~, **триметрúческая** триразмерна [тримерна] проекция, аксонометрична проекция
~, **фронтáльная** фронтална [челна] проекция
~, **центрáльная** *вж.* **проéкция, гномонúческая**
~, **цилиндрúческая** цилиндрична проекция
~, **экваториáльная** екваториална проекция
~, **эквивалéнтная** еквивалентна проекция
~, **эпископúческая** епископична проекция

проём *м* отвор *(в стена)*
~, **двернóй** отвор за врата
~, **люковый** люков отвор *(в кораб)*
~, **окóнный** отвор за прозорец
~, **световóй** светлинен отвор
~, **стеннóй** отвор в стена
проёмный отворен
проецúрование *с* прожектиране
прожéктор *м* прожектор
~, **авиациóнный** авиационен прожектор
~, **береговóй** брегови прожектор
~, **вспомогáтельный** спомагателен [помощен] прожектор
~, **дуговóй** (електро-) дъгов прожектор, прожектор с дъгова лампа
~ **заливáющего свéта** прожектор за близко действие, прожектор със заливаща светлина
~, **звуковóй** звуков прожектор *(рупорна тръба)*
~, **зенúтный** зенитен прожектор, прожектор при зенитна артилерия
~, **изóгнутый** прожектор с вдлъбнат [огънат] рефлектор
~, **иóнный** йонен прожектор; йонно оръдие
~, **лáмповый** лампов прожектор
~, **лобовóй** челен [фронтален, преден] прожектор
~, **локомотúвный** локомотивен прожектор
~, **пáлубный** палубен прожектор
~, **поисковый** търсещ [повикващ, викащ] прожектор, прожектор за търсене [повикване]
~, **посáдочный** *ав.* прожектор за (осветяване при) кацане
~, **сигнáльный** сигнален прожектор
~, **судовóй** корабен прожектор
~, **тетрóдный** тетроден прожектор, тетродно оръдие
~, **триóдный** триоден прожектор, триодно оръдие
~, **электрóнный** електронен прожектор; електронно оръдие
прожéкторный прожекторен
прожигáние *с* 1. прогаряне 2. прокарване на минна изработка с помощта на огън
~ **лётки** прогаряне на отвора за изпускане на метал *или* шлака
~ **экрáна** *елн.* прогаряне на екран
прожигáть прогарям, изгарям
прожúлка *ж* 1. жилка (включение в камък, дърво, метал и др.) 2. частично *(едностранно)* удебеляване на годишен кръг *(в стъблото на дърво)*
~, **глúнистая** глинеста жилка
прожúлковый прожилков
прожúлок *м* прожилка *(много тънка жилка)*
прожúривать *кож.* продъбвам маслено
прожóг *м* прогаряне; прогар
прозвáнивание *с* прозвъняване, позвъняване
прозвýчивание *с* изпитване с ултразвук
прозодéжда *ж* работно облекло
прозопúт *м* прозопит
прозóр *м* 1. пресеп, пролука 2. клетка *(от прътова решетка)*

прозо́рник *м* 1. клин; подложка 2. пролукомер [фугомер].
прозра́чность *ж* прозрачност
~, **атмосфе́ры** прозрачност на атмосферата
прозра́чный прозрачен
проигрыватель *м* (електрически) грамофон; просвирващо устройство
~ **- автома́т** електрически грамофон-автомат, автоматичен (електрически) грамофон
произведе́ние *с мат.* произведение
~, **бесконе́чное** безкрайно произведение
~, **ве́кторное** векторно произведение
~ **ве́кторно-скаля́рное** векторно-скаларно произведение
~, **двойно́е ве́кторное** двойно векторно произведение
~, **ио́нное** йонно произведение, произведение на йоните
~, **ма́тричное** матрично произведение
~, **прямо́е** право [директно] произведение
~ **раствори́мости** *хим.* произведение на разтворимостта
~, **скаля́рное** скаларно произведение
~, **сме́шанное** смесено произведение
~ **сходя́щееся бесконе́чное** произведение с безкрайно приближение
~, **те́нзорное** тензорно произведение
~, **хроноло́ги́ческое** хронологично произведение
~, **ча́стное** частно произведение; частично произведение
~, **элемента́рное** елементарно произведение
производи́тель *м* производител
~ **рабо́т** непосредствен [технически] ръководител на работата
производи́тельность *ж* производителност, продуктивност
~ **вагра́нки** *леяр.* производителност на вагранката
~, **весова́я** тегловна производителност
~, **волюметри́ческая** *вж.* **производи́тельность, объёмная**
~ **в час** часова производителност, производителност в час
~, **годова́я** годишна производителност
~, **действи́тельная** действителна производителност
~, **за́данная** планова [зададена] производителност
~, **максима́льная** максимална производителност
~, **минима́льная** минимална производителност
~, **мину́тная** минутна производителност, производителност в минута
~, **наибо́льшая** *вж.* **производи́тельность, максима́льная**
~ **насо́са** производителност на помпата
~, **номина́льная** номинална производителност
~, **норма́льная** нормална производителност
~, **нулева́я** нулева производителност
~, **объёмная** обемна производителност
~, **о́бщая** обща производителност
~ **опера́ции** производителност на операцията
~, **относи́тельная** относителна производителност
~, **поле́зная** полезна производителност
~, **преде́льная** пределна [гранична] производителност
~ **предприя́тия** производителност на предприятието
~, **прое́ктная** проектна производителност
~ **рабо́чего** производителност на работника
~ **разли́вки** *мет.* производителност на разливането
~, **расчётная** изчислена производителност
~, **сме́нная** сменна производителност, производителност на смяна
~ **ста́на** производителност на машината
~, **ста́ндартная** стандартна производителност
~, **сумма́рная** сумарна [обща] производителност
~, **су́точная** денонощна производителност
~, **теорети́ческая** теоретична производителност
~, **това́рная** стокова производителност
~ **труда́** производителност на труда
~, **уде́льная** относителна [специфична] производителност
~, **факти́ческая** фактическа производителност
~, **часова́я** часова производителност
~, **эффекти́вная** ефективна производителност
производи́тельный производителен, резултатен, продуктивен
производи́ть произвеждам, правя, изработвам, извършвам, провеждам
произво́дная *ж мат.* производна
~, **абсолю́тная** абсолютна производна
~, **аппроксимати́вная** апроксимативна производна
~, **асимптоти́ческая** асимптотична производна
~ **ве́ктора абсолю́тная** абсолютна производна на вектора, абсолютна векторна производна
~ **ве́ктора, лока́льная** локална [местна] векторна производна
~ **ве́ктора, относи́тельная** относителна векторна производна
~, **втора́я** втора производна
~, **индивидуа́льная** индивидуална производна
~, **ковариа́нтная** ковариантна производна
~, **конвекти́вная** конвективна производна
~, **ле́вая** лява производна *(производна отляво на точка, за която функцията няма граница)*
~, **лине́йной фу́нкции** производна на линейна функция
~, **логарифми́ческая** логаритмична производна
~ **логарифми́ческой фу́нкции** производна на логаритмична функция
~, **лока́льная** локална производна; местна производна
~ **нея́вной фу́нкции** производна на неявна функция

~ **обра́тной фу́нкции** производна на обратна функция
~, **объёмная** обемна производна, производна в пространството; *(пространствена производна: за скаларно поле се свежда до градиент; за векторно поле е свързана с дивергенция и ротор)*
~, **пе́рвая** първа производна
~ **показа́тельной фу́нкции** производна на показателна функция
~, **по́лная** пълна производна
~ **постоя́нной величины́** производна на константа
~, **пра́вая** дясна производна; *вж.* **произво́дная, ле́вая**
~ **произведе́ния** производна на произведение
~, **простра́нственная** *вж.* **произво́дная, объёмная**
~ **ра́зности** производна на разлика
~ **сте́пени** производна на степен
~, **субстанциона́льная** субстанционална производна
~ **су́ммы** производна на сума
~, **центра́льная** централна производна
~, **ча́стная** частна производна
~ **ча́стного** производна на частно
произво́дное *с хим.* производно (съединение), дериват
произво́дный производен, дериватен
произво́дственник *м* производственик, който работи в производството
произво́дственный производствен
произво́дство *с* 1. производство *(напр. машинно)* 2. производство *(като отрасъл, напр. на автомобили)* 3. произвеждане; изработване
~, **автоматизи́рованное** 1. автоматизирано производство 2. автоматизирано изработване [произвеждане]
~, **бессеме́ровское** *мет.* бесемерово производство, производство (на стомана) по бесемеровия метод
~, **бонда́рное** бъчварско производство, производство на бъчви
~, **боча́рное** *вж.* **произво́дство, бонда́рное**
~, **бума́жное** производство на хартия, хартиено производство
~, **вре́дное** вредно производство
~, **вспомога́тельное** спомагателно производство
~, **го́рное** минно производство
~, **до́менное** *мет.* (високопещно [доменно] производство
~, **дрожжево́е** производство на дрожди
~, **едини́чное** единично производство
~, **жестяно́е** производство на ламарина [тенеке]
~ **игру́шек** производство на (детски) играчки
~, **индивидуа́льное** индивидуално производство
~ **иску́сственного хо́лода** производство на изкуствен мраз [студ]
~, **кана́тное** въжено производство, производство на въжета
~, **каранда́шное** моливно производство, производство на моливи
~, **керами́ческое** керамично производство
~, **кирпи́чное** тухлено производство, производство на тухли
~, **ковро́вое** килимно производство, производство на килими
~, **кожгалантере́йное** кожно-галантерийно производство
~, **коже́венное** кожено [кожарско] производство
~ **ко́кса** производство на кокс
~, **коксохими́ческое** коксохимическо производство
~, **конве́ртерное** *мет.* конвертерно производство, производство с конвертор
~, **конди́терское** сладкарско производство
~, **конья́чное** производство на коняк
~, **котто́нное** *текст.* котонно производство
~, **крахма́льное** производство на скорбяла [нишесте]
~, **круглочуло́чное** чорапно производство, производство на чорапи
~, **кру́пное** 1. едро (серийно) производство 2. производство на големи детайли [изделия]
~, **крупносери́йное** едросерийно производство
~, **крути́льно-ни́точное** *текст.* производство на конци
~, **кузне́чное** ковашкно производство
~, **кузне́чно-пре́ссовое** ковашко-пресово производство
~, **кузне́чно-штампо́вочное** ковашко-пресово [ковашко-щамповъчно] производство
~, **куста́рное** занаятчийско производство
~, **листопрока́тное** листовалцувъчно производство
~, **лите́йное** леярно [леярско] производство
~, **марте́новское** *мет.* мартеново производство, производство (на стомана) по мартеновския метод
~, **маслобо́йное** производство на (растителни) масла
~, **ма́ссовое** масово производство
~, **ма́ссово-пото́чное** масовопоточно производство
~, **ме́бельное** мебелно производство, производство на мебели
~, **медеплави́льное** меднолеярско производство
~, **ме́лкое** дребно производство
~, **мелкосери́йное** дребносерийно производство
~, **металлокерами́ческое** металокерамично производство
~, **металлурги́ческое** металургично производство
~, **мети́зное** производство на метални изделия *(тел, гвоздеи, болтове, гайки, винтове, шплентове и т. н.)*
~, **моде́льное** моделно производство, изработване на модели *(напр. в леярството)*
~, **мукомо́льное** мелничарско [брашнарско] производство

~, **мыловаренное** производство на сапун
~, **набивное** *текст.* печатно производство
~, **незавершённое** незавършено производство
~, **непрерывное** непрекъснато производство
~, **обойное** производство на тапети
~, **обслуживающее** обслужващо производство, продукция за обслужване
~, **обувное** обувно производство, производство на обувки
~, **опытное** опитно [експериментално] производство
~, **основное** основно производство
~, **отделочное** *текст.* апретурно производство
~, **переменно-поточное** променливо-поточно производство
~, **переплётно-брошюровочное** брошурно-подвързачно производство
~, **периодическое** периодично производство
~, **перчаточное** производство на ръкавици
~, **пивоваренное** производство на бира
~, **плановое** планово производство
~, **побочное** странично производство
~, **подсобное** помощно [спомагателно] производство
~, **полиграфическое** полиграфическо [печатно] производство
~, **поточное** поточно производство
~, **поточно-массовое** поточно-масово производство
~, **поточно-серийное** поточно-серийно производство
~, **предметно-поточное** предметно-поточно производство
~, **прессовое** пресово производство
~, **прокатное** валцово производство, производство на валцовани материали *(напр. ламарини)*
~, **прокатно-волочильное** валцово-изтеглячно производство
~, **промышленное** промишлено производство
~, **прядильное** *текст.* предачно производство, производство на прежди
~, **прядильно-ткацкое** предачно-тъкачно производство
~, **резиновое** каучуково производство
~, **ремонтное** ремонтно производство
~, **ручное** ръчно производство
~, **сахарное** захарно производство
~, **свеклосахарное** производство на захарно цвекло
~, **серийное** серийно производство
~, **серийно-поточное** серийно-поточно производство
~, **скорняжное** кожухарско производство
~, **ситцепечатанное** *текст.* производство на щампирани тъкани
~, **сортопрокатное** производство на определени марки валцовки, сорто-валцовъчно производство
~, **среднесерийное** средносерийно производство
~ **средств потребления** производство на средства за потребление
~ **средств производства** производство на средства за производство
~, **сталеплавильное** стоманодобивно производство
~ **стали** производство на стомана
~, **табачное** тютюнево производство
~, **текстильное** текстилно производство
~ **тепла** производство на топлина
~, **ткацкое** тъкачно производство
~, **томасовское** *мет.* томасово производство, производство (на стомана) по метода на Томас
~, **трикотажное** трикотажно производство, производство на трикотажни изделия
~, **трубопрокатное** тръбовалцовъчно [тръбопрокатно] производство
~, **трубо-прутковое** производство на тръби и прътове [прътови валцовки]
~, **фабричное** фабрично производство
~, **хлопкоткацкое** памукотъкачно производство
~ **холода** студопроизводство
~, **цементное** циментово производство; производство на цимент
~, **централизованное** централизирано производство
~, **цинковое** производство на цинк, цинково производство
~ **чугуна** производство на чугун
~, **чугунолитейное** чугунолеярско производство, производство на чугунени отливки
~, **шинное** производство на гуми *(напр. за моторни средства)*
~, **штучное** *вж.* **производство, единичное**
~, **электростали** производство на електростомана
~ **электроэнергии** производство на електроенергия
~ **ядерной энергии** производство на ядрена енергия
производящая *мат.* производеща *(линия)*
произвольный произволен, необоснован
произрастание *с* растене, растеж; виреене
происхождение *с* произход, произхождение
прокалённый 1. нагрят, загрят 2. закален *(по цялото сечение)*
пройма *ж* 1. прорез; отвор 2. ръкавна извивка 3. уред за определяне калибъра на снаряд
прокаливаемость *ж* прокаляемост, закаляемост в дълбочина
прокаливание *с* 1. нагряване, загряване 2. закаляване *(по цялото сечение)*
~ **шихты** прокаляване [нагряване, накаляване] на шихтата
прокаливать 1. нагрявам, загрявам 2. закалявам *(по цялото сечение)*
прокалка *ж вж.* **прокаливание**
прокалывание *с* пробождане, промушване
прокалывать пробождам, промушвам
прокантовка *ж* кантиране, правене на кант
прокат *м* 1. валцовано изделие, валцовка [прокат] 2. валцоване 3. износване на търкаляне 4. наем на движим имот

~ **бандажа́** износване на бандажа
~, **горя́чий** 1. горещо валцоване 2. валцовки, получени при горещо валцоване
~, **кру́глый** валцовка [прокат, валцовани пръти] с кръгло сечение, кръгъл прокат
~, **двута́вровый** валцовка [прокат, валцовани пръти] с двойно Т- сечение
~, **ка́чественный** валцовка [валцован материал] с повишено качество
~, **квадра́тный** валцовка [прокат, валцовани пръти] с квадратно сечение
~, **кру́глый** валцовка [прокат] с кръгло сечение, кръгла валцовка [прокат]
~, **крупносо́ртный** едросортова валцовка, едросортов прокат
~ **листово́й** листова валцовка [листов прокат], ламарина
~, **ме́стный** местно износване
~, **металли́ческий** валцован метал, валцовка [прокат]
~, **периоди́ческий** валцовани пръти с периодично *(изменящо се)* сечение
~ **периоди́ческого про́филя** *вж.* **прока́т, периоди́ческий**
~, **полосово́й** валцовани плоски пръти, плосък [ивичен] материал
~, **про́фильный** валцовани пръти с профилно сечение, профилни пръти
~, **прутко́вый** валцовани пръти, пр̀ътова валцовка, валцован прокат
~, **сортово́й** валцовани пръти с нормален [стандартен] профил, сортов прокат *(ъглови,* U-, Т-, *двойно* Т- *и други профили, релси и т. н.)*
~, **стально́й** валцована стомана, стоманена валцовка [стоманен прокат]
~, **холо́дный** студеновалцовани пръти, студеновалцован прокат
~, **цветно́й** валцовани цветни метали
~, **шве́ллерный** валцовани пръти с U-образно [П-образно] сечение
~, **шестигра́нный** валцовани пръти с шестоъгълно сечение
~ **чёрных мета́ллов** валцовани пръти от черни метали
прока́тка *ж* валцоване
~, **бессли́тковая** безблоково валцоване
~ **в гла́дких валка́х** валцоване в гладки валци
~ **в горя́чем состоя́нии** горещо валцоване, валцоване в горещо състояние
~ **в два нагре́ва** валцоване в две нагрявания
~, **винтова́я** винтово валцоване
~ **в ко́вочных вальца́х** валцоване в ковашки валци
~ **в ли́сты** валцоване на листове
~ **в оди́н нагре́в** валцоване с едно нагряване
~ **вручну́ю** ръчно валцоване
~ **в чистовы́х ручья́х** валцоване на чисто, завършващо [окончателно] валцоване
~, **горя́чая** *вж.* **прока́тка в горя́чем состоя́нии**
~, **коса́я** косо [наклонено] валцоване
~, **ле́нточная** валцоване на лента
~ **на клеща́х** *вж.* **прока́тка вручну́ю**
~ **на обжимно́м ста́не** валцоване на пресоваща валцовъчна машина
~ **на у́гол** валцоване на ъгъл
~, **непреры́вная** непрекъснато валцоване
~, **однопрохо́дная** валцоване в един преход еднопреходно валцуване
~, **периоди́ческая** валцоване с периодично *(изменящо се)* сечение
~, **пилигри́мовая** обратностепенчато валцоване
~, **попере́чная** напречно валцоване
~, **продо́льная** надлъжно валцоване
~, **свобо́дная** свободно валцоване
~ **сля́бов** валцоване на плочи [блокове, сляби]
~ **стекла́** валцоване на стъкло
~, **тонколистова́я** тънколистово валцоване, валцоване на тънки листове
~ **труб на до́рне** валцоване на тръби с дорник
~ **труб на опра́вке** *вж.* **прока́тка труб в до́рне**
~, **холо́дная** студено валцоване, валцоване на студено
~, **чернова́я** грубо [предварително] валцоване
~, **чистова́я** окончателно [чисто] валцоване
прока́тный 1. валцован, валцовъчен 2. наемен, даден под наем
прока́тчик *м* валцовач
прока́тывание *с* валцоване
прока́тывать 1. валцовам 2. возя *(напр. някого на автомобил)*
прока́чка *ж* 1. напълване, зареждане на помпа с вода *(за да се изгони въздуха)* 2. изпомпване, напомпване 3. люлеене *(известно време)*, тръскане 4. *текст.* нанасяне на нишката при основоплетачни машини
~ **колосни́ков** тръскане на скарник [на скара]
проки́дка *ж текст.* 1. прекарване на совалка 2. прекаран вътък
прокиса́ние *с* прокисване, вкисване
прокиса́ть прокисвам, вкисвам
прокла́дка *ж* 1. подложка, гарнитура, уплътнител; уплътнителна вложка 2. уплътняване, поставяне на уплътнител 3. полагане *(на кабели, на тръби и т. н.)* 4. прокарване *(на път)* 5. дистанционна вложка 6. *полигр.* разредка, дурхшус *(сляп печатарски материал за отделяне на думите)*
~ **аккумуля́тора** акумулаторен сепаратор
~, **антивибрацио́нная** противовибрационна подложка, прослойка за намаляване на вибрациите [трептенията]
~, **асбе́стовая** азбестова подложка
~, **асбометалли́ческая** азбометална подложка
~, **бе́льтинговая** тъкана подложка, подложка от тъкан
~, **бесканá́льная** безканална подложка, безканална гарнитура
~, **водонепроница́емая** водонепроницаема подложка [вложка]
~, **возду́шная** въздушна подложка, въздушно уплътнение
~, **во́йлочная** кечена [плъстена] подложка

~, **волни́стая** вълнообразна [набраздена] подложка, вълниста гарнитура
~, **выра́внивающая** изравнителна вложка [подложка]
~ **выхлопно́й тру́бы** уплътнител на изпускателна тръба
~ **го́ловки цили́ндров** уплътнител [гарнитура] на цилиндрова глава
~, **демпфи́рующая** амортисьорна [противовибрационна] подложка, подложка за омекотяване на удари [вибрации]
~, **диамагни́тная** диамагнитна подложка
~ **для уплотне́ний** подложка за уплътняване
~ **доро́ги** прокарване на път
~, **драна́жная** дренажна прислойка [подложка]
~, **зазо́рная** регулираща [дистанционна] пластинка [вложка]
~, **заполня́ющая** запълваща подложка [вложка]
~, **зубча́тая** зъбна вложка
~, **изоли́рующая** изолираща подложка
~, **ка́бельная** полагане на кабел
~, **калибро́ванная** пасовъчна [калибрована подложка, пасовъчна вложка
~, **керами́ческая** *стр.* полагане [поставяне] на керамични изделия *(тухли и пр. в земята за запазване на комуникативни връзки)*
~ **кла́пана** уплътнител за клапан, клапанен уплътнител
~ **клингери́товая** клингеритова подложка [гарнитура]
~, **клинова́я** клинова подложка
~, **ко́жаная** кожена подложка, кожена гарнитура
~, **ко́ксовая** коксова подложка, коксово легло *(напр. в леярството)*
~ **ку́рса** нанасяне на карта курса *(на самолет, кораб)*
~, **ме́дно-фи́бровая** медно-фиброво уплътнение, медно-фиброва подложка [вложка]
~, **межсло́йная** междупластова подложка
~, **металлоасбе́стовая** металоазбестова подложка [гарнитура]
~, **паке́тная** *ел.* полагане на пакет [сноп] (от проводници)
~, **пло́ская** плоска подложка
~, **пло́ская гла́дкая** плоска гладка подложка
~, **подшабо́тная** подложка под фундамента *(на наковалня на механичен чук)*
~, **про́бковая** корково уплътнение, корков уплътнител
~ **проводо́в** полагане [прокарване] на кабели [проводници]
~, **рези́новая** гумена подложка, гумен уплътнител
~, **рихто́вочная** пасовъчна шайба, пасовъчна подложка
~ **са́льника** салникова набивка, вложка в набивна кутия
~, **стыкова́я** челна подложка
~, **тексти́льная** текстилна подложка
~, **термоизоляцио́нная 1.** полагане на термоизолация **2.** термоизолираща подложка
~, **тка́невая** тъканна подложка
~ **труб** полагане на тръби, *вж.* **прокла́дка трубопрово́да**
~ **трубопрово́да** полагане [прокарване] на тръбопровод
~ **трубопрово́да, бесканáльная** безканално прокарване [полагане] на тръбопровод
~ **трубопрово́да, кана́льная** прокарване [полагане] на тръбопровод в канали
~, **уплотни́тельная** уплътнителна подложка, уплътнител, гарнитура
~, **упо́рная** опорна [ограничителна] подложка, опорна вложка
~, **упру́гая** еластична подложка
~, **фи́бровая** фиброва [фибърна] подложка [гарнитура], фибърен уплътнител
~, **фла́нцевая** фланцов уплътнител
~, **эласти́чная** *вж.* **прокла́дка, упру́гая**
прокла́дочный подложен; уплътнителен
прокла́дывание *с* прокарване, полагане, слагане, поставяне; построяване
прокла́дывать 1. прокарвам *(път, тръбопровод и пр.)* **2.** полагам, поставям *(тръби и пр.)*
~ **ли́нию** полагам [прекарвам] линия
прокле́енный намазан с лепило [туткал, клей], проклеен
прокле́ивание *с* **1.** намазване с лепило, проклейване **2.** място, намазано [залепено] с лепило **3.** лепило, клей
прокле́ивать намазвам с лепило, проклейвам
~ **осно́ву** *текст.* скробвам основа
прокле́йка *ж вж.* **прокле́ивание**
~ **бума́ги** проклейване на хартия
~ **корешка́** намазване с лепило на гръб *(на книга)*
прокóвка *ж* проковаване изцяло, изковаване
~, **холо́дная** студено коване
~ **шва** изчукване на шев *(след заваряване)*
прокóвывание *с вж.* **прокóвка**
прокóвывать проковавам изцяло, изковавам
прокóл *м* **1.** пробождане *(напр. на гума)*; промушване, продупчване **2.** пробод
~ **вентиляцио́нных кана́лов** продупчване на вентилационни канали *(напр. в леярска форма)*
~, **сквозно́й** преминаващо [проходно] пробиване
~ **тка́ни** пробиване на тъканта
прокóлка *ж* пробождане, промушване; пробиване *(с остър връх, а не с щанца)*; просичане
проконопа́ченный *кораб.* калафатен
проконопа́тить *вж.* **проконопа́чивать**
проконопа́чивать калафатя, запушвам добре пукнатини [отвори] с кълчища
прокóп *м* прокопано място; прокопаване
прокóпка *ж вж.* **прокóп**
прокорóбленный изкривен, изметнат
прокорроли́ровать корозирам *(в дълбочина)*
прокрáс *м* пълно [основно] обагряне
прокрáска *ж текст.* прокарване на багрило *(в материала)*
прокрáшивание *с* боядисване, оцветяване *(основно)*; проникване на багрило

прокрашивать боядисвам *(основно)*, обагрям дълбоко
прокручивание *с* усукване, пресукване
прокручивать усуквам, пресуквам
прокуривание *с* опушване
пролёт *м* 1. светъл отвор; разстояние между осите на две опори *(напр. на мост)* 2. междурелсие, междустълбие 3. част [участък] в цех 4. проход *(между две редици, напр. машини)* 5. междугарие 6. прелитане *(напр. на електрони)*
~, **анкерный** опънателно поле; анкерна междина
~, **арочный** дъгов светъл отвор
~, **береговой** междубрегов светъл отвор
~, **боковой** страничен светъл отвор
~ **вала** средно разстояние между опорните лагери на вала
~ **в свету** светъл отвор *(между две опори)*, светло разстояние
~, **горизонтальный** хоризонтален светъл отвор
~, **конверторный** *мет.* конверторен прольот, конвертерно отделение
~, **косой** напречно опънателно поле
~, **крановый** кранов отвор, отвор на крана, разстояние между опорите на крана
~, **критический** критично опънателно поле, критично междустълбие
~, **литейный** леярски прольот, леярно отделение; разливен участък
~ **моста** *вж.* **пролёт, мостовой**
~, **мостовой** отвор на мост
~, **натяжной** обтяжно светло разстояние
~ **портала** отвор на портала, разстояние между опорите на портала
~, **промежуточный** междинно светло разстояние
~, **разливочный** *мет.* разливачен прольот, разливно отделение, отделение за разливане
~, **расчётный** изчислително светло разстояние; оразмерително светло разстояние
~, **сборочный** 1. монтажен [сглобяем] светъл отвор 2. монтажен участък [прольот]
~ **свода** отвор на свода
~, **скрапной** скрапово отделение, отделение за железни отпадъци [шрот]
~, **станочный** широчина на *(промишлено)* помещение *(разстоянието между два съседни реда колони)*, прольот, кораб, хале
~, **стрипперный** *мет.* стриперно отделение
~, **судоходный** корабоплавателен светъл отвор, светъл отвор за кораби
~, **формовочный** *леяр.* формовъчно отделение
~ **челнока** прелитане на совалката
~, **щитовой** савачен светъл отвор, светъл отвор за савак [затвор]
~ **электронов** прелитане на електрони
пролив *м* пролив
проливать проливам, разливам
проложение *с* 1. прокарване *(на път)* 2. поставяне, полагане
проложить *вж.* **прокладывать**
пролом *м* пробив, пролом; пробито място дупка
пролон *м* пролин *(безтъчно вещество)*
пролонгация *ж* продължаване [продължение] на срок
пролонгировать продължавам срок
пролювий *м* поройно отложение [нанос]
промазка *ж* намазване, напояване
~ **резиной** гумиране, намазване [напояване] *(с каучук, латекс и др.)*
промазывать намазвам
промасленный намаслен, намазан [напоен] с масло; омазнен
промасливание *с* намасляване, намазване [напояване] с масло
промасливать намаслявам, намазвам [напоявам] с масло; омазнявам
промах *м* груба грешка; неулучване *(при изстрел)*; несполука
промачивание *с* намокряне, накисване, навлажняване
промачивать измокрям, намокрям, натопявам
промбункер *м* междинен бункер
промвал *м* междинен вал
промедление *с* забавяне, закъсняване; отлагане; отсрочване
промежуток *м* 1. междина; промеждутък; разделящо разстояние 2. интервал, пауза
~, **воздушный** въздушна междина
~ **времени** интервал от време
~, **газовый** газова междина
~, **дуговой** дъгова междина
~, **защитный** защитна [предпазна] междина
~, **защитный искровой** защитна искрова междина
~, **изоляционный** изолационна междина
~, **искровой** искрова междина, искров разрядник, искрище
~, **междуигольный** междуиглено разстояние
~ **между контактами** междина [разстояние] между контактите
~, **межремонтный** междуремонтен интервал
~, **межэлектродный** междуелектродно разстояние, разстояние между два електрода
~, **ниточный** разстояние [междина] между нишки
~, **пусковой** пусков интервал
~, **разрядный** *ел.* разрядна [изпразваща] междина
~ **следования** междина [пауза] в следванията
~, **ускоряющий** *ядр.* ускоряващ интервал, ускоряваща междина
промежуточный междинен; допълнителен
промер *м* 1. измерване, мерене 2. грешка при измерване
промерять 1. измервам, меря 2. греша [допускам грешка] при измерване
промерзание *с* (дълбоко) замръзване
промерзать премръзвам, дълбоко замръзвам
промеривать измервам *(дълбочина)*
прометий *м* *хим* прометий
промётка *ж* *текст.* пропуснат вътък *(дефект в тъканите)*
~ **петель** пропускане [изпускане] на бримки

промкомбина́т *м* промкомбинат
промоде́ль *ж* прамодел, модел-майка, модел-еталон, предварителен модел
промо́й *м* промиване, промивка
промо́ина *ж* 1. равина *(бразда, изровена от вода)* 2. подмол 3. трап, дупка
промока́ние *с* промокряне, накисване, напояване
промока́ть 1. измокрям се, намокрям се, izквасвам се 2. пропускам вода
проморáживание *с* измразяване
промо́тор *м* промотор, ускорител; активатор, реагент, стимулиращ катализатора
промплоща́дка *ж* промишлена площадка
промпредприя́тие *с* промишлено предприятие
промсто́ки *мн вж.* **промтова́ры**
промтехка́дры *мн* промишлено-технически кадри
промтова́ры *мн* промишлени стоки
промфинпла́н *м* производствено-финансов план
промыва́лка *ж* пръскалка *(колба за промиване на съдове, утайки)*
промыва́ние *с* промиване, промивка, изплакване; прочистване
промыва́тель *м* 1. промивач, миещ агент, миещо средство 2. миещо устройство
~, **динами́ческий** динамичен миещ агент, динамично миещо средство [устройство]
~, **механи́ческий** 1. механичен миещ агент, механично миещо средство 2. устройство за механично прочистване
~, **решётчатый** решетъчен промивач, решетъчно промивъчно устройство
~, **стру́йный** струен промивач, струйно промиващо устройство
~, **таре́льчатый** тарелков промивач
~, **центробе́жный** центробежно миещо устройство, центробежен промивач
промыва́ть промивам, изплаквам, почиствам
промы́вка *ж* 1. промиване, изплакване, почистване 2. обогатяване *(на руди чрез промиване)* 3. промиване *(за добиване на злато)* 4. пране
~, **антикоррозио́нная** противокорозийно промиване
~ **ацетиле́на** промиване на ацетилен
~, **диффузио́нная** дифузионно пречистване
~ **па́ра, дождева́я** дъждообразно промиване на пара
~ **зо́лота** промиване на злато
~ **кислоро́дом** промиване с кислород, кислородно промиване
~ **котла́** промиване на (парен) котел
~, **обра́тная** обратна промивка
~ **па́ра** промивка на пара
~ **па́ра, бараба́нная** барабанна промивка на пара
~, **повто́рная** повторна промивка
~, **пряма́я** права промивка *(на сондаж)*
~ **руды́** промиване на руда
~, **совмещённая** съвместна промивка *(едновременно права и обратна промивка)*
~ **фи́льтра** промиване на филтъра
~ **фи́льтра, водовозду́шная** водо-въздушно промиване на филтъра
~ **фильтру́ющего сло́я** промиване на филтрираща пласт
~, **хими́ческая** химическо промиване
~ **чугуна́ шла́ком** *мет.* промиване на (течен) чугун с шлака
промывно́й промивен, който е за промиване
промы́вочный *вж.* **промывно́й**
про́мысел *м* 1. занаят, поминък 2. добивно промишлено предприятие 3. производство, промишленост
~, **го́рный** минно дело, минна промишленост, рударство
~, **зверобо́йный** ловджийство
~, **китобо́йный** китоловен занаят, китоловство
~, **куста́рный** занаятчийство (дребно)
~, **нефтяно́й** нефтена промишленост, добиване на нефт
~, **пушно́й** *вж.* **про́мысел, зверобо́йный**
~, **соляно́й** 1. соларство, добиване на сол 2. солница
~, **охо́тничий** *вж.* **про́мысел, зверобо́йный**
~, **худо́жественный** художествен занаят, художествена промишленост
промысло́вый занаятчийски; промишлен
промы́тый промит
промы́ть промивам
промы́шленность *ж* промишленост
~, **абрази́вная** производство на абразивни материали, абразивна промишленост
~, **автомоби́льная** автомобилна промишленост
~, **автотра́кторная** автотракторна промишленост
~, **авиацио́нная** авиационна промишленост, самолетна промишленост
~, **азо́тная** производство на азот, азотна промишленост
~, **алюми́ниевая** алуминиева промишленост, производство на алуминий
~, **анилокра́сочная** промишленост за анилинови бои
~, **а́томная** *ядр.* атомна промишленост
~, **а́томная энергети́ческая** атомно-енергетична промишленост, добиване на атомна енергия
~, **броди́льная** ферментационна промишленост
~, **бума́жная** хартиена промишленост
~, **валя́льная** филцова промишленост, производство на филц
~, **виноде́льческая** винарска промишленост
~, **витами́нная** промишленост за витамини, производство на витамини
~, **вое́нная** военна промишленост, промишленост за военни цели
~, **го́рная** минна промишленост
~, **горнеру́дная** минноруднa [рудодобивна] промишленост
~, **горнохими́ческая** миннохимична промишленост
~, **деревообраба́тывающая** дървообработваща промишленост
~, **добыва́ющая** добивна промишленост
~, **дома́шная** домашна промишленост

~ **дрожжевáя** промишленост за дрожди
~, **жировáя** промишленост за мазнини, маслодобивна промишленост
~, **каменноýгольная** каменовъглена промишленост
~, **керами́ческая** керамична промишленост
~, **кирпи́чная** тухларска промишленост
~, **кожéвенная** кожарска промишленост
~, **коксохими́ческая** коксохимична промишленост
~, **конди́терская** сладкарска промишленост
~, **консéрвная** консервна промишленост
~, ***крахмáло-пáточная*** скорбялно-меласова промишленост
~, **крýпная** едра промишленост
~, **крупя́ная** производство на булгур, грис и др.
~, **кустáрная** занаятчийска промишленост
~, **лакокрáсочная** промишленост за лакове и бои
~, **лёгкая** лека промишленост
~, **лесохими́ческая** дърво-химична промишленост
~, **леснáя** горска промишленост
~, **лубоволокни́стая** ленокононена промишленост
~, **маслобóйная** маслодобивна промишленост
~, **маслодéльная** *вж.* **промы́шленность, маслобóйная**
~, **масложировáя** производство на масла и мазнини
~, **машинострои́тельная** машиностроителна промишленост
~, **мéбельная** мебелна промишленост
~, **мéлкая** дребна промишленост
~, **металлообрабáтывающая** металообработваща промишленост
~, **мéстная** местна промишленост
~, **металлурги́ческая** металургична промишленост
~, **меховáя** кожухарска промишленост
~, **молóчная** производство на млечни изделия, млекопреработваща [млечна] промишленост
~, **мукомóльная** брашнарска промишленост
~, **мяснáя** месна промишленост
~, **мыловáренная** промишленост, производство на сапуни
~, **нерýдная** нерудна промишленост
~, **нефтедобывáющая** нефтодобивна промишленост
~, **нефтеперерабáтывающая** нефтопреработваща промишленост
~, **нефтехими́ческая** нефтохимическа промишленост
~, **нефтянáя** нефтена промишленост
~, ***оборóнная*** *вж.* **промы́шленность, воéнная**
~ **обрабáтывающая** обработваща промишленост
~, **обувнáя** обувна промишленост
~ **огнеупóров** промишленост за огнеустойчиви материали, производство на огнеустойчиви материали
~, **парфюмéрно-космети́ческая** парфюмерийно-козметична промишленост
~, **пéнько-джýтовая** кълчищно-ютена промишленост
~ **перерабáтывающая** преработваща [консервна] промишленост
~, **печестрои́тельная** пещостроителна промишленост
~, **пищевáя** хранителна промишленост
~, ***пищевкусовáя*** хранително-вкусова промишленост
~, **плодоовощнáя** овощарско-зеленчукова промишленост, производство на плодове и зеленчуци
~ **полиграфи́ческая** полиграфична промишленост
~, **полукóксовая** полукоксова промишленост
~, **радиоэлектрóнная** радиоелектронна промишленост
~, **реáкторная** *ядр.* реакторна промишленост, производство на реактори
~, **рези́новая** каучукова промишленост
~, **рýдная** рудна промишленост
~, **ры́бная** рибна промишленост
~, **сáхарная** захарна промишленост
~, **силикáтная** силикатна промишленост
~, **сильнотóчная** силнотокова (електро-) промишленост, електротехническа промишленост
~, **слáнцевая** шистова промишленост, производство на шисти
~, **спиртовáя** спиртна промишленост, производство на спирт [алкохол]
~, **спи́чечная** кибритена промишленост
~, **станкострои́тельная** промишленост за металорежещи машини, машиностроителна промишленост
~, **станóчная** *вж.* **промы́шленность, станкострои́тельная**
~, **стекóльная** стъкларска промишленост
~, **строи́тельная** строителна промишленост
~ **строи́тельных материáлов** промишленост за строителни материали
~, **судострои́тельная** корабостроителна промишленост
~, **сыровáренная** сиренарска промишленост
~, **табáчно-махóрочная** тютюно-цигарена промишленост
~, **тексти́льная** текстилна промишленост
~, **ткáцкая** тъкачна промишленост
~, **тóпливная** промишленост за горива
~, **торфянáя** торфена промишленост, производство на торф
~, **трáкторная** тракторна промишленост
~, **трикотáжная** трикотажна промишленост
~, **тýковая** промишленост за торове, производство на торове
~, **тяжёлая** тежка промишленост
~, **ýгольная** каменовъглена промишленост
~, **уранодобывáющая** производство на уран, уранодобивна промишленост
~, **фанéрная** шперплатова промишленост, производство на шперплат
~, **фармацевти́ческая** фармацевтична промишленост

~, **фарфорофая́нсовая** порцелано-фаянсова промишленост
~, **ферроспла́вная** производство на феросплави, феросплавна промишленост
~, **фотохими́ческая** фотохимична промишленост
~, **хими́ческая** химична промишленост
~, **хлопчатобума́жная** памучна промишленост
~, **холоди́льная** хладилна промишленост
~, **целлюлозно-бума́жная** целулозно-хартиена промишленост
~, **цеме́нтная** циментова промишленост
~, **шве́йная** шевна промишленост
~, **шерстяна́я** вълнена промишленост
~, **ши́нная** промишленост за (автомобилни) гуми
~, **электротерми́ческая** електротермична промишленост
~, **электротехни́ческая** електротехническа промишленост
~, **электроу́гольная** производство на въглени електроди
~, **элеме́нтная** производство на електроелементи
~, **энергети́ческая** енергетична промишленост
~, **я́дерная** *ядр.* ядрена промишленост
промы́шленный промишлен
прони́зывать пронизвам, прокарвам; прошивам
проника́ние *с* проникване, навлизане
проника́ть прониквам, навлизам
проникнове́ние *с вж.* **проника́ние**
~, **взаи́мное** взаимно проникване [преминаване]
~, **глубо́кое** дълбоко проникване
~, **межкристалли́тное** междукристално проникване
~ **радиоакти́вности** проникване [преминаване] на радиоактивност
~ **че́рез потенциа́льный барье́р** проникване [преминаване] през потенциална бариера [преграда]
проница́емость *ж* пропускливост, проницаемост
~, **абсолю́тная** абсолютна проницаемост [пропускливост]
~, **абсолю́тная диэлектри́ческая** абсолютна диелектрична проницаемост
~, **абсолю́тная магни́тная** абсолютна магнитна проницаемост
~, **акусти́ческая** акустична [звукова] проницаемост [пропускливост]
~ **ва́куума, диэлектри́ческая** диелектрична проницаемост на вакуума
~, **ва́куума, магни́тная** магнитна проницаемост на вакуума
~ **вла́ги** проникване [пропускане] на влага
~, **высокочасто́тная** високочестотна проницаемост [пропускливост]
~ **га́зов** пропускливост на газове
~ **го́рных поро́д** пропускливост на скалите
~ **гру́нта** пропускливост на основата
~, **дифференциа́льная магни́тная** диференциална магнитна проницаемост
~, **диэлектри́ческая** диелектрическа проницаемост
~, **ио́нная** йонна проницаемост
~, **квантовомехани́ческая** квантовомеханична проницаемост
~, **ко́мплексная диэлектри́ческая** комплексна диелектрическа проницаемост [пропускливост]
~, **ко́мплексная магни́тная** комплексна магнитна проницаемост
~, **магни́тная** магнитна проницаемост, пермеабилитет
~, **нача́льная** начална проницаемост, начален пермеабилитет
~, **нача́льная магни́тная** начална магнитна проницаемост
~, **обрати́мая магни́тная** обратима магнитна проницаемост
~, **односторо́нняя** еднострапна проницаемост
~, **опти́ческая** оптична проницаемост
~, **относи́тельная** относителна проницаемост, относителен пермеабилитет
~, **относи́тельная магни́тная** относителна магнитна проницаемост
~, **по́лная** пълна проницаемост
~ **потенциа́льного барье́ра** проницаемост [пропускливост] на потенциалната бариера
~, **селекти́вная** селективна проницаемост
~ **се́тки** *елн.* (коефициент на) проницаемост на решетка
~, **электри́ческая** електрическа проницаемост
проница́емый проницаем, пропусклив
проница́ние *с* проникване, пропускане
проница́ть прониквам, навлизам
прооли́фить безиросвам, мажа [намазвам] с безир
пропада́ние *с* пропадане, провал; падане; изчезване [загубване]
~ **напряже́ния** *ел.* пропадане [провал] (в кривата) на напрежение, изчезване на напрежение
пропадие́н *м* пропадиен
пропа́лывание *с с. ст.* плевене
пропа́лывать плевя, изплевявам
пропа́н *м* пропан
пропано́л *м* пропанол
пропано́н *м* пропанон, ацетон
пропарафи́нный напоен [импрегниран] с парафин
пропарги́л *м* пропаргил, алилен, пропин
пропа́ренный запарен, обработен с пара
пропа́ривание *с* пропарване
~ **бето́на** пропарване на бетон
~, **древеси́ны** пропарване [запарване, обработване с пара] на дървесина
пропа́риватель *м* пропарвач, стерилизиращ апарат *(за бутилки и др.)*
пропа́ривать пропарвам
пропа́рка *ж вж.* **пропа́ривание**
пропа́шка *ж с. ст.* междуредова обработка окопвачка
пропашни́к *м с. ст.* окопвачка *(машина)*

~, ручнóй ръчна окопвачка, ръчен култиватор
~ - полóльчик *м с. ст.* плуг за разораване и плевене, култиватор за плевене, планет
пропéллер *м* въздушно витло *(напр. на самолет)*
пропéллерный витлов *(напр. самолет)*
пропéн *м* пропен, пропилен, метилетилен
пропенúл *м* пропенил
~, циáнистый цианист пропенил
пропúл *м* **1.** ряз, зарязване; прорез, прорязване *(с трион)* **2.** място, прорязано с трион **3.** *хим.* пропил
пропиламúн *м* пропиламин
пропилацетáт *м* пропилацетат, валериат *(сол на валериановата киселина)*
пропилбутирáт *м* пропилбутират *(сол на пропилмаслената киселина)*
пропилéн *м* пропилен
пропúливание *с* прорязване с трион
пропúливать прорязвам с трион
пропилитизáция *ж* пропилитизация
пропионáт *м* пропионат *(сол на пропионовата киселина)*
пропионúл *м хим.* пропионил
прописнóй главен *(за буква)*
пропúтанный просмукан, напоен, импрегниран
пропитáть просмуквам, напоявам, импрегнирам
пропúтка *ж* **1.** напояване, просмукване, импрегниране **2.** импрегнация **3.** гумиране, намазване с каучук
~, вáкуумно-нагнетáтельная вакуумно-пресова импрегнация
~, водонепроницáемая водонепропускливо импрегниране
~, водооттáлкивающая *вж.* **пропúтка, водоупóрная**
~, водоупóрная водоустойчива импрегнация, хидрофобно импрегниране
~, вя́зкая лепкава импрегнация; импрегниране с лепкава смес
~, глубóкая дълбоко импрегниране
~, молестóйкая устойчива срещу молци импрегнация
~, облегчённая леко импрегниране; слаба импрегнация
~ обмóтки импрегниране на намотките *(напр. на електродвигател)*
~, огнезащúтная огнезащитна импрегнация, противозапалителна импрегнация
~ погружéнием импрегниране чрез потопяване
~ под давлéнием импрегниране под налягане
~, противогнúлостная противогнилостна импрегнация
~, противомóльная *вж.* **пропúтка, молестóйкая**
пропúточный служещ за просмукване [напояване, импрегниране]
пропúтывание *с* всмукване, просмукване, напояване, импрегниране
пропúтывать пропивам, просмуквам, напоявам, попивам; импрегнирам
проплáв *м* претопяване, стапяне, стопяване
проплáвка *ж вж.* **проплáв**
проплавлéние *с* стопяване в дълбочина
~ лётки *мет.* прогаряне на отвора за изпускане на метал *или* шлак
~ шихты́ *мет.* стапяне, стопяване на шихтата
проплавля́ть претопявам, стопявам, стапям
проплáсток *м* тънък пласт [пластче]
прополáскивание *с* изплакване, проплакване, плакнене
прополáскивать плакна, изплаквам
прополка *ж с. ст.* плевене, изплевяване
пропорционáльность *ж* пропорционалност
~, прямáя права пропорционалност
~, обрáтная обратна пропорционалност
пропорционáльный пропорционален
пропóрция *ж* пропорция
~, арифметúческая аритметична пропорция
~, геометрúческая геометрична пропорция
~, колúчественная количествена пропорция
~, непреры́вная непрекъсната пропорция
~, объёмная пространствена пропорция
~, произвóдная производна пропорция
~, слóжная сложна пропорция
~, стехиометрúческая стехиометрична пропорция
прóпсы *мн* **1.** крепежен дървен материал **2.** минни подпори
прóпуск *м* **1.** пропуск *(разрешение за влизане, преминаване)* **2.** пропускане; прекарване през машина **3.** прекъсване *(напр. на запалване на двигател)* **4.** *текст.* пропуснато вдяване
~ гáлева *текст.* липса на нищелково копче
~ зу́бьев бёрда *текст.* липса на зъби на бърдото
~ пáра, вентиляциóнный вентилационен пропуск [пропускане, преминаване] на пара
~, холостóй празен пропуск [проход]
~ чéрез калáндр каландриране
~, черновóй чернови [груб] пропуск [проход]
~, чистовóй чист [окончателен] пропуск [проход]
пропускáние *с* пропускане, пропускливост, пропущане
~, диффу́зное дифузно пропускане, дифузна пропускливост
пропускáть **1.** пропускам, пропущам *(напр. светлина)* **2.** прокарвам, прекарвам **3.** изпущам, изпускам **4.** имам капацитет [пропускателна способност] **5.** вдявам, прокарвам, прекарвам
прóпуски *мн текст.* насеченост *(на прежда)*, липсващ вътък
прорáб *м* технически ръководител; строителен техник; ръководител на работата *(на строеж)*
прорáн *м* проток
прорастáние *с* прорастване, кълнене
прорастáть прораствам, покарвам, покълнвам
прорáщивать оставам да порасне
прорéживание *с с. ст.* прореждане *(на поникнал посев, напр. царевица)*

проре́живатель *м с. ст.* прореждач, машина за прореждане
~, **двухро́торный** двуроторен прореждач
~, **двухсле́дный** прореждач за обработване на два реда
~ **избира́тельного де́йствия** прореждач с избирателно действие
~, **ротацио́нный** ротационен прореждач
~, **ма́ятниковый** прореждач с трептящо движещи се ножове
~ **с попере́чным движе́нием** прореждач с напречно движение
проре́живать *с. ст.* прореждам *(посев)*
проре́з *м* 1. прорез; цепка, отвор 2. прорязване, правене на отвор 3. разрязано място
прореза́ние *с* срязване; зацепване, прорязване
прореза́ть срязвам, прорязвам, изрязвам, прерязвам; цепя
прорези́ненный гумиран, намазан с гума
прорези́нивать гумирам, напоявам с гума; импрегнирам
проре́зка *ж* срязване, прерязване, прорязване
~, **литнико́в** *леяр.* изрязване на леяци
прорезно́й срязан, прерязан
проре́зывать *вж.* **прореза́ть**
про́резь *ж* прорез, жлеб, цепка, пролука, отвор; прорязано [пробито] място
~ **за́мкнутая** затворен [сключен, съединяващ се] прорез
~, **коса́я** скосен [наклонен] прорез [отвор]
~, **накло́нная** наклонен прорез
~, **откры́тая** открит прорез
про́рость *ж* враснала кора [мъртва дървесина] в стъблото; врасналост
~, **закры́тая** затворена врасналост
~, **откры́тая** отворена врасналост
прорубáние *с* пробиване, просичане *(на отвори)*
проруба́ть 1. пробивам *(отвор, дупка)* 2. просичам, прокарвам *(път в гора)* 3. просичам [прорязвам] *(створи)*; прекъсвам *(с остър предмет)*
прору́бка *ж* пробиване, просичане
про́рубь *ж* дупка в леда
проры́в *м* 1. пробиване 2. пробив 3. неизпълнение на време *(напр. план, задача)*
~ **ва́нны** пробив [пробиване] на ваната
~ **воды́** пробив на вода *(напр. през дига, в мина)*
~ **га́зов** пробив [преминаване] на газове
~ **па́ра** пробив [преминаване] на пара
прорыва́ть пробивам; прокопавам; прекъсвам
проры́вка *ж вж.* **проры́в** 1, 2.
проса́дка *ж* 1. пропадане, хлътване; снижаване 2. огъване; слягане
~, **ка́рстовая** карстово пропадане
~ **колёс** пропадане [хлътване] на колелата
~ **пути́** пропадане [хлътване] на пътя
~ **рессо́ры** пропадане [огъване] на ресорите
проса́дочность *ж* хлътналост, хлътнатина, пропадналост
проса́дочный пропадащ, слягащ се
проса́чивание *с* просмукване; протичане
проса́чиваться просмуквам се; протичам

просве́рливать пробивам *(със свредло)*, провъртвам
просве́т *м* 1. просвет; отвор, пролука 2. хлабина 3. светъл отвор, светло сечение; междина
~, **междубу́квенный** *полигр.* просвет [междина] между буквите
~ **две́ри** светъл отвор за врата
~, **доро́жный** пътен просвет, пътна широчина
~ **ме́жду колосника́ми** скарно светло сечение
~, **попере́чный** напречен просвет
~, **продо́льный** надлъжен просвет
~, **тра́нспортный** транспортен просвет
просветле́ние *с* просветление; избистряне
просве́чивание *с* 1. пропускане на светлина (през нещо) 2. преглеждане на рентгенов апарат, пролъчване
~, **вы́борочное** селективно [избираемо] пролъчване [просветляване]
~ **га́мма-луча́ми** пролъчване с гама лъчи; дефектоскопиране
~, **диаскопи́ческое** диаскопично пролъчване
~ **материа́лов** рентгеноложко преглеждане на материалите *(напр. за откриване на дефекти)*, гама-дефектоскопия
~, **рентге́новское** 1. преглеждане на рентгенов апарат 2. пропущане на рентгенови лъчи *(през нещо)*
~, **технологи́ческое** технологическо изследване с рентгенови лъчи, технологично пролъчване
просве́чивать 1. пропускам светлина *(през нещо)* 2. преглеждам на рентгенов апарат
просе́в *м* пресяване
просева́тель *м* пресевач, който пресява
просева́ть пресявам
проседа́ние *с* хлътване, пропадане *(на почва)*
проседа́ть пропадам; слягам, понижавам
просе́ивание *с вж.* **просе́в**
просе́ивать *вж.* **просева́ть**
про́сек *м мин.* просек [изработка], просечка
~, **вентиляцио́нный** вентилационен просек
~, **спаса́тельный** спасителен просек
просёлок *м* междуселски път
просе́чка *ж* 1. пробиване, избиване *(на отвор)* 2. пробит отвор [дупка] 3. *леяр.* механичен пригар *(на отливки)* 4. зъмба, инструмент за сечене *(на отвори)*, секач
просе́янный 1. разсят 2. пресят
проска́кивание *с* прескачане
~ **искр** прескачане на искра
~ **пла́мени** прескачане на пламък
проска́льзывание *с* плъзгане, приплъзван, *(напр. на ремък)*
~ **попере́чное** напречно приплъзване
~, **продо́льное** надлъжно приплъзване
проска́льзывать плъзгам, приплъзвам
проско́к *м вж.* **проска́кивание**
~ **ио́нов** прескачане на йони
~ **пла́мени** *вж.* **проска́кивание пла́мени**
просла́ивать наслоявам, напластявам
просло́йка *ж* 1. тънък пласт от нещо 2. напластяване, наслояване
~, **би́тумная** битумен слой [пласт]

~, **возду́шная** *въздушна прослойка*, въздушен пласт
~ **ко́ксовая** коксов пласт, коксово напластяване
~, **ма́сляная** 1. *(тънък)* слой, пласт *(напр. между триещи повърхности)* 2. напластяване [отлагане] на маслен слой
~, **молекуля́рная** молекулен пласт, молекулно напластяване
~, **цементи́рующая** циментиращ слой
прослу́шивание *с* прослушване *(напр. на двигател)*
прослу́шивать прослушвам *(напр. двигател)*
просма́ливание *с* насмоляване, напояване [намазване] със смола
просма́ливать насмолявам, напоявам със смола
просмолённый *насмолен, просмолен,* напоен със смола
просмо́лка *ж* насмоляване, просмукване [намазване] със смола
просмо́тр *м* 1. преглеждане, преглед, контрол 2. недоглеждане
~, **визуа́льный** визуален преглед
~, **зри́тельный** *вж.* **просмо́тр, визуа́льный**
~, **микроскопи́ческий** микроскопски преглед, микроскопско изследване
про́со *с* просо
просору́шка *ж* машина за белене [люпене] на просо, просогрухачка
проспе́кт *м* проспект *(широк булевард с многолентово движение)*
проспирто́вывать спиртосвам
просро́чивать - просрочвам, пропускам срок *(за нещо)*
просро́чка *ж* просрочване, пропускане на срок
про́ссер *м* развалцовачка *(уред за образуване на вътрешен опорен перваз в края на димогарна тръба)*
проссеро́вка *ж* развалцоване *(уплътняване на димогарните тръби към котелната решетка с помощта на развалцовачка)*
проставля́ть поставям; вписвам *(напр. размери)*
~ **сте́ржни** *леяр.* залагам сърца *(във формата)*
проста́ивание *с* бездействие, престой
проста́ивать престоявам, не работя, стоя в бездействие, правя престой
простéнок *м* част от стена между два отвора *(за врати, прозорци и пр.)*; междуотворна стена
~, **межо́конный** част от стена между два прозореца
простéночный междуотворен *(елемент)*
прости́лка *ж* 1. подложка 2. пълнеж
~, **карто́нная** картонена подложка
~, **многосло́йная** многопластова [многослойна] подложка
прости́ль *м* простил *(античен храм с издаден напред портик)*
прости́льный накован в първи [подложен] ред *(при кръстосано наковаване на летви)*
простира́ние *с* простиране *(посока на простиране на пласт)*
~ **пла́сти** простиране на пласта
просто́й *м* престой, непредвидено спиране на работата, бездействие *(напр. на машини)*
~, **авари́йный** авариен престой, аварийно спиране
~, **внепла́новый** непланов престой
~, **внутрисме́нный** вътрешносменен престой
просто́й прост, еднороден; лесен, обикновен; прост, груб, долнокачествен
простота́ *ж* **обслу́живания** простота [лекота] на обслужването
простра́н *м* простран *(синтетично влакно от полипропилен)*
простра́нственный пространствен
простра́нство *с* пространство
~, **абсолю́тное** абсолютно пространство
~ **ано́д-като́д** пространство анод-катод
~, **ано́дное** анодно пространство
~, **асто́ново тёмное** *елн.* тъмно пространство на Астон
~, **аффи́нное** *мат.* афинно [родствено] пространство
~, **бана́хово** пространство на Банах
~, **безвозду́шное** безвъздушно пространство
~, **бесконечноме́рное** *мат.* пространство с безкрайно много измерения
~, **ва́куумное** вакуумно пространство, вакуум
~ **ве́кторное** векторно пространство
~, **веще́ственное** *вж.* **простра́нство, реа́льное**
~ **взаимоде́йствия** *ел.* пространство на взаимодействие
~, **вихрево́е** вихрово пространство *(получено от завихряване)*
~, **внелопа́точное** извънлопатъчно [между дисково] пространство
~, **водяно́е** водно пространство
~, **возду́шное** въздушно постранство
~ **вполне́ гармони́ческое** *мат.* напълно хармонично пространство
~, **вре́дное** вредно пространство
~ **вса́сывания** всмукателно пространство, пространство на всмукване
~, **вы́работанное** *мин.* изработено пространство [място], иззети изработки
~, **га́зовое** газово пространство *(напр. в пещ)*
~, **ги́льбертово** *мат.* пространство на Хилберт
~, **деформацио́нное** деформационно пространство
~, **загру́зочное** напълнено пространство *(напр. в пещ)*
~, **затру́бное** задтръбно пространство
~, **изоба́рное** изобарно пространство
~ **изображе́ний** *опт.* пространство на изображенията
~, **изотопи́ческое** *ядр.* изотопично пространство
~ **и́мпульсов** импулсно пространство, пространство на импулси
~ **ионизá́ции** пространство на [за] йонизация
~, **капилля́рное** капилярно пространство
~, **като́дное** катодно пространство
~, **като́дное тёмное** тъмно катодно пространство

~, **кольцеобра́зное плави́льное** пръстенообразно топилно пространство
~, **конденсацио́нное** кондензационно пространство
~, **конфигурацио́нное** *ядр.* конфигурационно пространство *(в реактор)*
~, **координа́тное** координатно пространство
~, **косми́ческое** космическо пространство
~, **кру́ксовое тёмное** *елн.* тъмно пространство на Крукс
~, **лине́йное** линейно пространство
~, **межвитко́вое** *ел.* междунавивково пространство *(напр. в електродвигател)*
~, **межгалакти́ческое** междугалактическо пространство, пространство между галактиките
~, **междендри́тное** *мет.* междудендридно пространство, пространство между дендриди
~, **междудо́нное** пространството в двойното дъно
~, **междужеле́зное** *ел.* въздушна междина, пространство между феромагнитни полюси [тела]
~, **междупа́лубное** междупалубно пространство
~, **междупо́люсное** *ел.* пространство между полюси
~, **междуэлектро́дное** междуелектродно пространство
~, **межзвёздное** междузвездно пространство
~, **межплане́тное** междупланетно пространство
~, **межсва́йное** *стр.* междупилотно пространство [разстояние]
~, **межтру́бное** междутръбно пространство
~, **мёртвое** мъртво пространство
~, **метри́ческое** метрично пространство
~, **многоме́рное** многомерно пространство, пространство с много измерения
~ **модуля́ции** пространство на модулиране, модулационно пространство
~, **надпоршнево́е** надбутално пространство
~, **неподви́жное** неподвижно пространство
~, **неэвкли́дово** *мат.* неевклидово пространство
~, **облуча́емое** *ядр.* облъчваемо пространство
~, **обмо́точное** *ел.* намотъчно пространство
~, **огнево́е** огнево [огнищно] пространство
~, **околоземно́е** околоземно пространство
~, **околоземно́е косми́ческое** околоземно космическо пространство
~, **околокато́дное** околокатодно пространство
~, **отража́тельное** отражателно пространство
~, **очистно́е** *мин.* добивно пространство, добивен забой
~, **парово́е** парно пространство, парен обем *(на котел)*
~, **парово́е котла́** парово пространство [парен обем] на котел
~, **плави́льное** *мет.* топилно пространство
~, **подсво́дное** *мет.* подсводно пространство
~, **предме́тное** *опт.* предметно пространство
~, **приёмное** приемно пространство
~, **призабо́йное** призабойно пространство
~, **промежу́точное** междинно пространство, междина
~, **пусто́е** пусто пространство, празно пространство
~, **рабо́чее** работно пространство
~, **разряжённое** разредено пространство, вакуум
~, **реакцио́нное** реакционно пространство
~, **реа́льное** реално пространство
~, **рима́ново** *мат.* риманово пространство
~, **рудоно́сное** *мин.* рудоносно [рудодобивно] пространство
~ **се́тка-като́д** пространство мрежа-катод [решетка-катод]
~, **спи́новое** спиново пространство
~, **суши́льное** сушилно пространство
~, **тёмное** тъмно пространство, тъмна област
~, **тёмное ано́дное** *елн.* тъмно анодно пространство
~, **топологи́ческое** топологично пространство
~, **то́почное** пещно пространство
~, **трёхмерное** тримерно пространство, триизмерно пространство
~, **ускоря́ющее** *ядр.* ускоряващо пространство
~, **фа́зовое** *ядр.* фазово пространство
~, **функциона́льное** функционално пространство
~, **четырёхмерное** четиримерно пространство, четириразмерно пространство
~, **эвкли́дово** *мат.* евклидово пространство
~, **эквипотенциа́льное** еквипотенциално пространство *(пространство, на което всички точки са с еднакъв потенциал)*

простре́л *м* **сква́жины** *мин.* прострелване на сондаж
простре́ливаемость *ж мин.* прострелваемост
простре́ливание *с мин.* прострелване
простру́гивать рендосвам
просту́кивание *с* почукване, изпитване по звука при удар
про́ступь *ж* стъпало на стълба
проступа́ть 1. избивам навън *(напр. на петно)*; забелязвам се **2.** *текст.* престъпвам
проступа́ние *с* **1.** избиване на повърхността **2.** *текст.* престъпване
просу́шивание *с вж.* **просу́шка**
просу́шивать изсушавам, суша
просу́шка *ж* сушене, изсушаване
просчёт *м* грешка в броене
просы́пь *м* изсипване, разсипване
просыха́ние *с* изсъхване, просъхване
просыха́ть изсъхвам
протакти́ний *м* протактиний
прота́лкивание *с* избутване, изтласкване
прота́лкивать изтласквам, пробутвам, провирам, избутвам
протами́н *м* протамин
протами́ны *мн биохим.* протамини
протарго́л *м фарм.* протаргол
прота́ска *ж* **1.** изтегляне, протегляне **2.** изтеглячка, изтеглящ инструмен
прота́ски *мн* **осно́вы** *текст.* пропусната основа *(дефект в тъканта)*

протаскивать промъквам, провличам
протачивать пробивам, разстъргвам *(на струг)*
протеазы *ж мн биохим.* протеази
протез *м* протеза
~, слуховой слухов апарат
протеид *м* протеид
протеин *м* протеин
протёк *м* протичане *(напр. при заваръчен шев)*
протекание *с* 1. протичане, изтичане *(на течност)* 2. протичане *(на реакция)*
~, безударное безударно протичане
~, обратное обратно протичане
протекать протичам
протектоника *ж* протектоника
протектор *м* 1. *авто* стъпало, ходило (на гума за колело), протектор 2. протектор, анодна защита 3. *жп.* предпазител на стрелков език
~ покрышки протектор на външна гума
протерозой *м* проторозой
протерозойский проторозойски
протечка *ж* протичане, изтичане
противень *м* четириъгълна тава *(за печене)*
противобактериальный бактерициден, противобактериен
противобродильный противоферментационен
противовес *м* противотежест
~, кривошипный противотежест на кривошип
~, шатунный противотежест на мотовилката
~, эксцентриковый ексцентрикова противотежест
противовключение *с ел.* противовключване, насрещно включване, компенсационно свързване
противовоздушный противовъздушен
противовращение *с* въртене в противоположна посока
противогаз *м* противогаз, противогазова маска
~, промышленный промишлен противогаз
~, фильтрующий филтриращ противогаз
противогнилостный противогниещ
противодавление *с* противоналягане
противодействие *с* противодействие
противодействовать противодействувам
противодиффузия *ж* противодифузия, контрадифузия
противоизлучение *с* противоизлъчване
противоион *м* противойон, антийон
проиивокислотный киселиноустойчив
противокоагулятор *м* антикоагулатор
противокоррозионный антикорозионен
противолежащий срещулежащ
противолуна *ж* противолуна
противомягчитель *м* антиомекотител
противонатяг *м* стегнатост в противоположна посока
противообледенитель *м* противозаледител, труднозамръзваща течност
~, жидкостный течен противозаледител
~, механический механичен противозаледител
~, тепловой топлинен противозаледител
~, электротермический електротермичен противозаледител
противоокислитель *м* антиокислител
противоореольный *кфт.* антиореолен
противопожарный противопожарен
противопенный агент против образуване на пяна, антивспенител
противоположение *с* разполагане в противоположна страна
противоположность *ж* противоположност
противоположный противоположен
противополюс *м* противополюс
противопоставление *с* противопоставяне
противопоставлять противопоставям
противопригарный противопригарен
противопылевой противопрашен
противорадиолокация *ж* противорадиолокация
противорезонанс *м* антирезонанс
противосвязь *ж ел.* противовръзка, отрицателна обратна връзка
противосвойлачивающий противостепващ
противосияние *с* противосияние
противоскольжение *с* мерки против плъзгане
противосовпадение *с* съвпадане в противоположна страна
противосолнце *с* противослънце
противостаритель *м* противостарител, средство против стареене
противостояние *с* противостоене
противоток *м* противоток, противотечение противопоток
противоточный противотечен, противоструен; насрещен
противоугон *м* противоплъзгач, *жп.* средство против надлъжно изместване на релсите
~, клиновой клинов противоплъзгач
~, пружинный пружинен противоплъзгач
противоугонный противоплъзгащ
противофаза *ж* обратна фаза, противофаза
противохимический противохимичен
противошерстный *жп.* насрещен; срещу посоката на стрелката
противошумный противошумен, шумозаглушителен
противоэлектродвижущий противоелектродвижещ
противоэлемент *м* противоелемент
противоялие *с* противоотрова
протий *м* протий, лек водород
протир *м* протрито място *(напр. сърху тъкан)*
протирание *с* 1. протриване, протъркване 2. стриване 3. изтриване, избърсване
протирать 1. протърквам 2. шлифовам, пришлифовам 3. стържа, търкам, стривам
протирка *ж* 1. протъркване, изтъркване, настъргване *(на ренде)* 2. избърсване *(напр. на стъкла)*
протирочный 1. за изтриване, за избърсване 2. за стриване
проток *м* проток; речен канал [ръкав] *(успореден на основното корито)*, канал, съединяващ два водоема
протоклаз *м* протоклаз
протокол *м* протокол
протокристаллизация *ж* протокристализация

протóма *ж* протома *(скулптура, изобразяваща глава на животно, човек)*
протомагматúческий протомагматичен
протóн *м* протон
~, вторúчный вторичен протон
~, мéдленный бавен протон
~ отдáчи *ядр.* протон на обратния тласък [на ритането]
~, резонáнсный резонансен протон
~, ядерный ядрен протон
протоногéнный протоногенен
прототúп *м* прототип, първообразец
протóчка *ж* 1. струговане, обстъргване, обработване на струг 2. жлеб, канал *(получен чрез струговане на цилиндричната повърхност)* 3. прорязване на канали
~, внéшняя външно струговане, обстъргване
~, внýтренняя вътрешно струговане, разстъргване
протóчный 1. струговаи, обстърган, обработен на струг 2. протичащ, течащ *(за вода)*; с протичаща вода *(напр. за езеро)*
протрáва *ж* 1. байцов разтвор, байц; стипцовка 2. байцване, разяждане *(с киселина)* 3. *с. ст.* обеззаразяване, прочистване с химикал
~, алюмúниевая алуминиева стипцовка, разтвор за байцване на алуминий
~, железная разтвор за байцване на стомана
~, оснóвная основен байц [байцов разтвор]
~, свинцóвая оловен байц [байцов разтвор]
~, сурьмяная антимонов байц [байцов разтвор]
~, хрóмовая хромов байц
~, щелочнáя алкален байц
протравúтель *м* 1. *с. ст.* вещество [химикал] за обеззаразяване на семена 2. разяждащо [ецващо] вещество
протравúть байцвам
протрáвка *ж вж.* **протрáвливание**
протрáвливание *с* 1. байцване; разяждане, ецване *(с химикал)* 2. стипцосване 3. обеззаразяване *(на семена)*
протрáвливать 1. байцвам, обработвам с байц; разяждам, ецвам 2. обеззарзаявам *(семена)*
протравнóй байцващ; ецващ
протрáктор *м кораб.* протрактор
протуберáнец *м* протуберанс
протухáть *хран.* развалям се, вмирисвам се
протыкáние *с* пробождане, промушване, пронизване
протыкáть пробождам, промушвам, пронизвам
протягивание *с* протегляне *(на протяжна машина)*; изтегляне
~, внýтреннее вътрешно протегляне
~ кáбеля протегляне [изтегляне] на кабел
~, калибрýющее калибровъчно протегляне
~, координáтное координатно протегляне
~, круговóе кръгло протегляне
~ лéнты протегляне [изтегляне] на ленти
~, нарýжное външно протегляне
~, окончáтельное окончателно протегляне
~ отвéрстий протегляне на отвори
~, отдéлочное *вж.* **протягивание, окончáтельное**
~, плоскофасóнное плоско фасонно протегляне
~, прогрессúвное прогресивно протегляне
~, прóфильное профилно протегляне
~, спирáльное спирално протегляне
протягивать протеглям, обработвам на протяжна машина
протяжéние *с* протежение, разстояние, дължина
протяжённость *ж* протежение; обща дължина; удълженост
протяжка *ж* 1. протяжка *(инструмент)* 2. изтегляне *(напр. на тел)*; протегляне *(на протяжна машина)*
~, выглáживающая изтегляне за *(получаване на)* гладкост, заглаждащо изтегляне
~, горячая изтегляне на горещо, горещо изтегляне
~, квадрáтная протяжка с квадратно сечение *(инструмент)*
~, комбинúрованная комбинирана протяжка *(инструмент)*
~, координáтная координатна протяжка *(инструмент)*
~, крýглая кръгла протяжка *(инструмент)*
~, лéнточная лентова протяжка *(инструмент)*
~, многошпóночная шлицова [многоклинова] протяжка
~, нарýжная външно протегляне; протяжка за външно протегляне
~, однозýбная еднозъбна протяжка *(инструмент)*
~, одношпóночная едноканелна [едноклинова] протяжка *(инструмент)*
~, плóская плоско протегляне; плоска протяжка
~, прогрессúвная прогресивна протяжка *(инструмент)*
~ с рéжущими зýбьями протяжка *(инструмент)* с режещи зъби
~ с уплотняющими зýбьями протяжка с уплътняващи зъби
~ труб изтегляне на тръби
~, улúточная винтова протяжка *(за обработване на винтови канали)*
~, шлицевáя шлицова [канална, жлебова] протяжка *(инструмент)*
~, шпóночная шпонкова протяжка *(инструмент)*
протяжнóй протяжен *(за машина, инструмент)*, служещ за протегляне
проýшина *ж* ухо, съединителен отвор, отвор за провиране
профактúв *м* профсъюзен актив, профсъюзни активисти
профбилéт *м* профсъюзна карта *(членска)*
профболéзнь *ж* професионална болест, професионално заболяване
профбюрó *с* профсъюзно бюро
профврéдность *ж* професионална вредност, вредност при [от] извършваната работа

профгруппо́рг *м* профгрупорг, организатор на профсъюзна група
профессиона́льный професионален
профе́ссия *ж* професия, занаят, занятие; специалност, работа *(която извършва дадено лице)*
~, **вре́дная** вредна професия
профзаболева́ние *с вж.* **профболе́знь**
профила́ктика *ж* профилактика, предпазване
~, **пожа́рная** противопожарна профилактика, мерки срещу пожар
профилакти́ческий профилактичен, предпазен
профилакто́рий *м* профилакториум *(лечебно заведение)* [място] *за осъществяване на определена профилактична дейност)*
~, **дневно́й** дневен профилакториум
~, **ночно́й** нощен профилакториум
профили́рование *с* профилиране; фасониране
~, **непреры́вное** непрекъснато профилактиране
профили́ровать профилирам; фасонирам
профилиро́вка *ж* профилиране, даване определен профил
профилиро́вочный профилировъчен, служещ за профилиране
профилогра́мма *ж* профилограма
профило́граф *м* профилограф
~, **акусти́ческий** акустичен профилограф
~, **гидростати́ческий** хидростатичен профилограф
~, **железнодоро́жный** железопътен профилограф, профилограф за определяне състоянието на жп. линия
~, **иго́льчатый** игловиден [иглен] профилограф
профилографи́рование *с* профилографиране, изработване на профил
профило́метр *м* профилометър, профилометър *(уред за определяне качеството на обработена повърхност)*
~ **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически профилометър
~, **щу́повый** профилометър за определяне на хлабина
~, **электродинами́ческий** електродинамичен профилометър
про́филь *м* профил; сечение
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен профил
~, **бульбо́вый** луковичен профил
~ **Ви́творта** витвортов профил *(на резба)*
~, **во́гнутый** вдлъбнат профил
~, **вы́пуклый** изпъкнал профил
~, **вы́пукло-во́гнутый** изпъкнало-вдлъбнат профил
~ **вы́работки** *мин.* профил на изработка
~, **геологи́ческий** геоложки профил *(напр. на земни пластове)*
~, **геоморфологи́ческий** геоморфоложки профил
~, **гну́тый** извит [огънат] профил
~ **голо́вка зу́ба** профил на главата на зъба *(на зъбно колело)*
~, **го́рный** планински профил
~, **двуска́тный** двускатен [двунаклонен] профил *(напр. на път)*
~, **двута́вровый** двойно Т- сечение [профил]
~, **дугово́й** дъгов [дъгообразен] профил
~, **закруглённый** закръглен профил
~, **закры́тый** *вж.* **про́филь, за́мкнутый**
~, **за́мкнутый** затворен профил, затворено сечение
~ **зу́ба** профил на зъб *(на зъбно колело)*
~ **зу́ба, норма́льный** нормален профил на зъба
~ **зу́ба, осево́й** осов профил на зъба
~ **зу́ба, остроуго́льный** остроъгълен профил на зъба
~ **зу́ба, периоди́ческий** периодичен профил на зъба
~ **зу́ба, рабо́чий** работен профил на зъба *(на зъбно колело)*
~ **зу́ба, эвольве́нтный** еволвентен профил на зъб *(на зъбно колело)*
~, **кавитацио́нно-усто́йчивый** кавитационно-устойчив профил, устойчив на кавитация профил
~ **- кала́ндр** профилиращ каландър
~, **ка́таный** валцуван профил
~, **квадра́тный** квадратен профил
~, **клинообра́зный** клинообразен профил
~, **коры́тный** коритообразен профил
~, **кру́глый** кръгъл профил
~, **крупносо́ртный** едросортен [едросортов] профил, профил *(напр. от стомана)* с големи размери
~ **крыла́** *ав.* профил на крилото
~ **крыла́, вы́пукло-во́гнутый** изпъкнало-вдлъбнат профил на крило *(за самолет)*
~ **крыла́, двояковы́пуклый** двойно изпъкнал профил на крило
~ **крыла́, клинови́дный** клиновиден профил на крило
~ **крыла́, пло́ско вы́пуклый** плоско изпъкнал профил на крило
~ **крыла́, ромбови́дный** ромбовиден профил на крило
~, **ламина́рный** ламинарен профил
~, **лёгкий** лек профил *(профил с малко тегло на линеен метър)*, дребен профил
~, **ло́маный** начупен профил
~, **ме́лкий** *вж.* **про́филь, лёгкий**
~, **мелкосо́ртный** *вж.* **про́филь, лёгкий**
~ **ме́стности** профил на местността
~, **ueза́мкнутый** незатворен профил, незатворено сечение
~, **норма́льный** нормален профил
~, **норма́льный продо́льный** нормален надлъжен профил
~, **коро́бчатый** кутиеобразен профил, кух профил
~, **обтека́емый** обтекаем профил
~, **ова́льный** овален профил
~, **односка́тный** едноскатен профил, профил с един склон *(напр. на път)*
~, **откры́тый** открит [отворен] профил
~, **периоди́ческий** приодичен профил
~, **пло́ский** плосък профил
~, **полособу́льбовый** профил тип «надебелена ивица»
~, **полосово́й** ивичен профил

~, **полуобтека́емый** полуобтекаем профил
~, **попере́чный** напречен профил
~, **прессо́ванный** пресован профил
~, **прока́тный** валцов [валцован] профил
~, **продо́льный** надлъжен профил
~, **равнобо́кий углово́й** равностранен винкел, равностранен ъглов профил
~ **резьбы́** профил на резба
~ **резьбы, закруглённый** закръглен профил на резба
~, **сверхзвуково́й** *ав.* свръхзвуков профил *(на крила на самолет)*
~, **симметри́чный** симетричен профил
~, **скоростно́й** скоростен профил
~, **сло́жный** сложен профил
~, **сопряжённый** (взаимно) свързан *(с друг)* профил
~, **сортово́й** сортов [нормален] профил
среднесо́ртный средносортов профил
~, **станда́ртный** стандартен профил
~, **судострои́тельный** корабостроителен профил
~, **та́вровый** профил тип «Т», Т-образен профил
~, **тонкосте́нный** тънкостенен профил
~ **зу́ба, торцо́вый** челен профил на зъба
~, **углово́й** ъглов профил
~, **фасо́нный** фасонен профил
~, **центрово́й** центрова крива, центров профил
про́фильный профилен
профильтро́ванный отфилтрован
профильтрова́ть отфилтровам
профиля́тор *м* профилатор *(профилен електрод при електроискровата обработка)*
профко́м *м* профкомитет *(напр. в даден завод)*
профобразова́ние *с* професионално образование
профо́рг *м* профорг *(организатор от профсъюзна организация)*
профорганиза́тор *м вж.* **профо́рг**
профорганиза́ция *ж* профсъюзна организация
профприго́дность *ж* професионална пригодност, пригодност за дадена професия
профрабо́тник *м* профсъюзен работник
профсою́з *м* профсъюз
прохлори́т *м* прохлорит
прохо́д *м* 1. проход, [работен] ход, при работа с режещи инструменти *(при стружкоотнемане)* 2. минаване, преминаване 3. проход, коридор; пасаж
~ **по во́здуху** въздушен пасаж, въздушен коридор
~, **рабо́чий** работен ход, работен проход
~ **резца́** работен ход на режещ инструмент *(на ножа)*
~, **чернoво́й** начално [неокончателно, грубо] преминаване на режещия инструмент, проход [ход] за грубо [черново] обработване
~, **чистово́й** окончателно [завършващо]преминаване на режещия инструмент, проход [ход] за окончателно [чисто] обработване
проходи́мость *ж* 1. проходимост; проходливост 2. *авто* всъдеходност
~, **повы́шенная** подобрена всъдеходност; подобрена проходимост
проходи́мый проходим
проходи́ть 1. минавам, преминавам, отминавам 2. прокопавам, пробивам *(тунел)*
~ **вы́работку** *мин.* прокарвам изработка
прохо́дка *ж мин.* 1. напредване, проходка 2. прокарване *(на минна изработка)* 3. пробиване *(на тунел, мина и др.)*
~ **вертика́льных ство́лов** прокарване на вертикални шахти
~ **встре́чными забо́ями** прокарване с насрещни забои
~ **вы́работок** прокарване на изработки
~ **двумя́ забо́ями** прокарване с два забоя
~ **квершла́га** прокарване на травербан [напречник]
~ **с замора́живанием** прокарване със замразяване *(на скалите)*
~ **сква́жины** прокарване [пробиване] на сондаж
~ **с тампони́рованием** прокарване [пробиване] с тампониране
~ **ствола́** прокарване на шахта
~ **тонне́лей го́рным спо́собом** прокарване [пробиване] на тунели по минен начин
~ **у́зким забо́ем** прокарване с тесен забой
~ **широ́ким хо́дом** прокарване с широк ход [забой]
~ **што́льни** прокарване на щолня
~ **штре́ка** прокарване на галерия
~ **щито́м** прокарване *(на изработка)* с щит
проходна́я 1. преходна стая [помещение] 2. портиерна
прохо́дник *м* свредло *(за пробиване дълбоки проходни дупки, за сондиране)*
проходно́й проходен
прохо́дчик *м* копач, проходчик, прокопвач
прохожде́ние *с* 1. преминаване, минаване 2. прокарване
~ **кома́нды** преминаване на командите
~, **однокра́тное** еднократно преминаване
~ **сигна́лов** преминаване на сигналите
~ **то́ка** преминаване [протичане] на ток
процара́пывать надрасквам, правя драскотина
процеду́ра *ж* процедура
~, **приёмочная** процедура по приемането *(напр. на стока)*
проце́живание *с* прецеждане; филтриране
проце́живать прецеждам, филтрирам
проце́нт *м* 1. процент 2. лихва
~, **а́томный** атомен процент
~, **весово́й** тегловен процент
~, **молекуля́рный** молекулярен процент
~, **мо́льный** молен процент, процент в молове
~, **моля́рный** *вж.* **проце́нт, мо́льный**
~, **объёмный** обемен процент
~, **сло́жный** *мат.* сложен процент; сложна лихва
~ **сме́ртности** процент на смъртност
~, **эквивале́нтный** еквивалентен [равнозначен] процент
проце́нтный процентен
проце́сс *м* процес

~, **аддитивный** аддитивен процес
~, **адиаба́тный** *вж.* **проце́сс, адиабати́ческий**
~, **адиабати́ческий** адиабатичен процес
~, **акти́вный** активен процес
~, **алюминотерми́ческий** алуминотермичен процес
~, **аммиа́чный** амонячен процес
~, **ано́дный** аноден процес *(процес, протичащ на анода)*
~, **апериоди́ческий** апериодичен процес
~ **аппрети́рования** *текст.* апретиране, процес на апретиране
~, **арбитра́жный** абритражен процес
~, **а́томный** атомен процес
~, **бессеме́ровский** *мет.* бесемеров процес
~, **биологи́ческий** биологичен процес
~ **броже́ния** ферментационен процес, ферментация
~, **быстротеку́щий** бързопреминаващ [бързопротичащ) процес
~, **ва́куумный** вакуумен процес
~, **ва́куумно-терми́ческий** вакуумно-термичен процес
~, **ва́рочный** варилен процес
~, **вероя́тностный** вероятностен процес
~, **вне́шне необрати́мый** външно необратим процес
~, **восстанови́тельный** редукционен [възстановителен] процес
~ **вы́тяжки** процес на изтегляне
~ **газифика́ции** процес на газификация
~, **га́уссов** гаусов процес
~, **гидрометаллурги́ческий** хидрометалургичен процес
~, **горообразова́тельный** планинообразувателен процес
~, **двухква́нтовый** двукантов процес
~, **двухта́ктный** двутактов [горивен] процес
~ **деле́ния** процес на делене
~, **денудацио́нный** *геол.* денудационен процес
~, **дискре́тный** прекъснат [дискретен] процес
~, **дифференциа́льный** диференциален процес, процес, водещ до диференциране
~, **до́менный** *мет.* високопещен [доменен] процес
~, **дро́ссельный** дроселен процес, процес на дроселиране
~ **ду́плекс** *мет.* дуплекс-процес
~, **еди́ный технологи́ческий** единен технологичен процес
~, **жидкофа́зный** процес на течната фаза, течнофазен процес
~ **зака́лки** закалъчен процес, закаляване
~ **замедле́ния** процес на забавяне
~, **изобари́ческий** изобаричен [изобарен] процес
~, **изоба́рный** *вж.* **проце́сс, изобари́ческий**
~, **изотерми́ческий** изотермичен процес
~, **изохори́ческий** изохорен процес
~, **изохо́рный** *вж.* **проце́сс, изохори́ческий**
~, **изоэнтальпи́йный** изоенталпиен процес
~, **изоэнтропи́йный** изоентропен процес
~, **изоэнтропи́ческий** *вж.* **проце́сс, изоэнтропи́йный**
~, **и́мпульсный** импулсен процес
~, **иониза́ции** процес на йонизация [на йонизиране]
~, **исполни́тельный** изпълнителен процес
~, **ка́мерный** *хим.* камерен процес
~, **карбониза́ции** процес на карбонизация, циментация, навъглеродяване
~, **карбони́льный** карбонилен процес *(производство на желязо от железен пентакарбонил)*
~, **ка́рстовый** карстов процес
~, **каска́дный** каскаден процес
~, **каталити́ческий** каталитичен процес
~, **като́дный** катоден процес *(процес, протичащ на катода)*
~, **кинети́ческий** кинетичен процес
~, **ки́слый** *мет.* кисел процес
~, **ки́слый марте́новский** *мет.* кисел мартеновски процес
~, **когере́нтный** кохерентен процес
~ **коксова́ния** процес на коксуване
~, **колеба́тельный** процес на трептене, процес на осцилиране
~, **коллекти́вный** колективен процес
~, **ко́мплексный** комплексен процес
~, **конве́ртерный** *мет.* конверторен процес
~, **конта́ктный** контактен процес
~, **копирова́льный** процес на копиране
~, **коррозио́нный** корозионен процес
~, **кри́тичный** *мет.* (стар) директен процес за получаване на желязо във вид на кюлче
~, **кругово́й** кръгов процес, циркулационен процес
~, **кумуляти́вный** кумулативен процес
~, **лавинообра́зный** лавинообразен процес, лавинен, процес
~ **ла́пинг** лепинговане [полиране, притриване], процес на лепинговане
~, **лите́йный** леярен [леярски] процес, процес на леене
~, **ликвацио́нный** ликвационен [сегреционен] процес
~, **макроскопи́ческий** макроскопичен процес
~, **ма́рковский с возвраще́нием** *мат.* марковски процес с възвръщане
~, **ма́рковский с коне́чным мно́жеством состоя́ний** *мат.* марковски процес с крайно множество състояния
~, **марте́новский** *мет.* мартенов процес, сименс-мартенов процес
~, **маши́нно-ручно́й** машинно-ръчен процес
~, **мгнове́нный** мигновен процес
~, **металлокерами́ческий** металокерамичен процес
~, **металлурги́ческий** металургичен процес
~, **механи́ческий** механичен процес
~, **меха́но-хими́ческий** механо-химичен процес
~, **многоа́ктный** многоактен процес
~, **многоступе́нчатый** многостепенен [многостапен] процес
~, **моното́нный** монотонен [еднообразен] процес

~ **науглеро́живания** процес на навъглеродяване, цементация
~, **нелине́йный** нелинеен процес
~, **необрати́мый** необратим процес
~, **непериоди́ческий** непериодичен процес
~, **непреры́вный** непрекъснат процес
~, **несамопроизво́льный** несамопроизволен процес
~, **нестациона́рный** нестационарен процес
~, **неупоря́доченный** неподреден процес
~, **неустанови́вшийся** неустановил се [неустановен] процес
~, **низкотемперату́рный** нискотемпературен процес
~ **обжи́ма** процес на пресоване; обемно пресоване
~ **обка́тки** процес на заобляне, заобляне; обваляне
~, **обогати́тельный** *мет.* обогатителен процес, процес на обогатяване *(напр. на руда)*
~, **обрати́мый** обратим процес
~, **обра́тный** обратен процес
~ **обуче́ния** процес на обучаване, учебен процес
~, **однокв́антовый** еднoквантов процес
~, **однокра́тный** еднократен процес
~, **одноци́кловый** едноцикличен процес
~, **окисли́тельно-восстанови́тельный** редокси [окислително-редукционен] процес
~, **окисли́тельный** окислителен процес *(процес, водещ до [протичащ с] окисление)*
~, **оптима́льный** оптимален процес
~, **ориентацио́нный** процес на ориентиране, ориентационен процес
~, **орогени́ческий** орогонен процес
~, **основно́й** *хим.* основен [алкален] процес
~, **осно́вный** *мет.* основен [базичен] процес
~, **перви́чный** първичен процес
~, **перекрёстный** кръстосан процес
~, **перехо́дный** преходен процес
~, **пирометаллурги́ческий** *мет.* пирометалургичен процес
~, **политропи́ческий** политропен процес
~, **политро́пный** *вж.* **проце́сс, политропи́ческий**
~, **пото́чный** поточен процес
~, **пото́чный произво́дственный** поточен производствен метод
~, **почвообразова́тельный** почвообразувателен процес
~, **произво́дственный** производствен процес
~, **противото́чный** противоточен [противопоточен] процес
~, **прямо́й** пряк [директен, прав] процес
~, **прямото́чный** правоточен [правопоточен, еднопоточен] процес
~, **пуассо́новский** пуасонов процес, процес на Пуасон
~, **пу́длинговый** *мет.* пудлингов процес, пудлинг-процес
~ **пу́ска** процес на пускане, пусков процес
~, **рабо́чий** работен процес
~, **рабо́чий двигателя** работен процес на двигателя
~, **разо́мкнутый** отворен [открит] процес
~, **разрешённый** разрешен процес *(напр. ядрената техника)*
~, **радиацио́нно-хими́ческий** радиационно-химически процес
~ **распростране́ния** процес на разпространение
~, **регенерати́вный** регенеративен [възстановителен] процес
~, **регули́руемый** регулируем [регулиращ се] процес
~, **регуля́рный** редовен [регулярен] процес
~, **рельефообразу́ющий** релефообразуващ процес
~, **ру́дный** *мин.* руден процес
~, **рудовосстанови́тельный** процес на редуциране [редукция] на руда, рудовъзстановителен процес
~, **самоподде́рживающийся** самоподдържащ се процес
~, **самопроизво́льный** самопроизволен процес
~ **сгора́ния** процес на горене [изгаряне], горивен процес
~ **сжига́ния то́плива, фа́кельный** факелен процес на изгаряне на горивото
~ **«с за́мкнутой це́пью»** процес със затворена верига
~, **си́менс-марте́новский** *мет.* сименс-мартеновски процес
~, **складкообразова́тельный** гънкообразувателен процес
~, **сло́жный** сложен процес
~, **случа́йный** случаен процес
~, **случа́йный обрыва́ющийся** *мат.* случаен прекъсващ се процес
~ **сплавле́ния** процес на сплавяване [легиране], легиране
~ **старе́ния** процес на стареене
~, **стациона́рный** стационарен процес
~, **стохасти́ческий** стохастичен процес
~, **сухо́й** сух процес
~, **тектони́ческий** тектонски процес
~, **теплово́й** топлинен процес
~, **термодинами́ческий** термодинамичен процес
~, **термодиффузио́нный** термодифузионен процес
~, **термоя́дерный** термоядрен процес
~, **технологи́ческий** технолгичен процес
~, **ти́гельный** *мет.* тигелен [тиглов] процес
~, **тома́совский** *мет.* томасов процес
~, **то́почный** огнищен [пещен] процес
~ **три́плекс** *мет.* триплекс-процес
~, **тройно́й** *вж.* **проце́сс три́плекс**
~, **трудоёмкий** трудопоглъщащ процес, процес, който поглъща много труд
~, **упоря́доченный** подреден процес
~, **управля́емый** управляем [управляван] процес
~, **усто́йчивый перехо́дный** устойчив преходен процес
~, **физи́ческий** физичен процес
~ **флота́ции** флотационен процес, флотация
~, **фотомагни́тный** фотомагнитен процес
~, **фотохими́ческий** фотохимичен процес

~, **химический** химичен процес
~ **хонинг** хонинговане, фино шлифоване
~, **цепной** верижен процес
~, **цепной сгорания** верижен горивен процес, верижен процес на горене [изгаряне]
~, **циклический** цикличен процес
~, **циклический производственный** производствен цикличен процес
~ **шевинг** шевинговане
~, **экзогенный** екзогенен процес
~, **экзотермический** екзотермичен процес
~, **электровосстановительный** електроредукционен процес
~, **электродный** *ел. хим.* електроден процес
~, **электрокинетический** електрокинетичен процес
~, **электролитический** електролитен процес
~, **электромагнитный** електромагнитен процес
~, **электрометаллургический** електрометалургичен процес
~, **электронный** електронен процес
~, **электропечной** процес в електропещите, електропещен процес
~, **электротермический** електротермичен процес
~, **электрохимический** електрохимичен процес
~, **электроэрозионный** електроерозионен процес, електроерозия
~, **элементарный** елементарен процес
~, **эндогенный** ендогенен процес
~, **ендотермический** ендотермичен процес
~, **эпирогенный** епирогенен процес, епирогенеза
~, **ядерно-каскадный** ядрено-каскаден процес
~, **ядерный** ядрен процес
процессы *мн* **внутрикотловые** вътрешнокотлови процеси, процеси вътре в котела
~, **квазистационарные** квазистационарни процеси
~, **наборные** *полигр.* наборни процеси
~, **переходные** преходни процеси
~, **печатные** *полигр.* печатни процеси
прочеканка *ж* **шва** чеканене [обработване за уплътняване] на шев
прочёс *м текст.* 1. разчесване, развлачване 2. флор, ватка, развлачен материал
прочёсанный развлачен, разчесан
прочёсывание *с текст.* влачене, развлачване *(на текстилни влакна)*
~, **гребенное** гребенно разчесване, решене
~ **на гёклях** хехелно решене
прочёсыватель *м* **предварительный** *текст.* авантрен, преддарак
прочёсывать *текст.* влача, развлачвам, изресвам, кардирам
~ **щёткой** кардирам с четка
прочистка *ж* 1. прочистване 2. отвор за чистене
прочность *ж* 1. якост, здравина 2. издръжливост, трайност
~, **абсолютная** абсолютна якост
~, **вероятная** вероятна якост
~, **вибрационная** издръжливост на вибрации
~, **временная** временна [краткотрайна] якост
~, **вязкая** еластична якост
~ **всухую** якост на сухо [в сухо състояние] *(напр. на леярски смеси)*
~ **всырую** якост на мокро [в мокро състояние]
~, **динамическая** динамична якост
~, **диэлектрическая** диелектрична якост [издръжливост]
~, **длительная** продължителна якост [издръжливост]
~ **изляции** изолационна здравина [якост], якост [издръжливост] на изолацията
~, **импульсная** издръжливост на импулсно натоварване
~ **к воде** издръжливост на вода
~ **к кислотам** издръжливост на киселини
~ **к маслу** издръжливост на масло
~ **к отбелке** устойчивост [издръжливост] на [при] избелване
~, **критическая** критична якост
~ **к светопогоде** устойчивост на дневна светлина
~ **к свету** издръжливост [трайност] на светлина
~ **к стирке** издръжливост на пране
~ **к трению** издръжливост на триене
~, **кубиковая** кубова трайност
~ **конструкции** якост на конструкцията
~ **к щёлочам** издръжливост на основи
~, **механическая** механична якост
~ **к барабанному испытанию** якост на барабанно изпитване [на барабанна проба] *(напр. на кокс)*
~ **на изгиб** якост на огъване
~ **на излом** якост на разрушаване [скъсване, пречупване]
~ **на истирание** издръжливост на триене [изтриване]
~ **на кручение** якост на усукване
~ **на отрыв** якост на откъсване [на скъсване]
~ **на перегиб** издръжливост [якост] на прегъване
~ **на пробой** *ел.* стабилност на пробив
~ **на продавливание** якост на продънване [пробиване с натиск]
~ **на прорыв** якост на пробиване [на пробив]
~ **на разрыв** якост на скъсване [разкъсване]
~ **на расслоение** якост [устойчивост] на [срещу] разслояване
~ **на растяжение** якост на опън
~ **на сдвиг** якост на изместване, якост на преплъзване
~ **на сжатие** якост на натиск
~ **на скалывание** *вж.* **прочность на срез**
~ **на скручивание** *вж.* **прочность на кручение**
~ **на смятие** якост на смачкване
~ **на срез** якост на срязване
~ **на удар** якост на удар, ударна якост
~, **начальная** начална якост
~ **окраски** издръжливост [трайност] на оцветяване
~, **ориентировочная** ориентировъчна якост
~, **относительная** относителна якост

~, **первонача́льная** първоначална якост
~, **пове́рхностная** повърхностна якост
~ **при круче́нии** *вж.* **про́чность на круче́ние**
~, **пробивна́я** електрическа здравина [якост] на пробив
~, **разрывна́я** *вж.* **про́чность на ра́зрыв**
~, **расчётная** изчислена якост
~, **стати́ческая** статическа якост
~, **терми́ческая** термическа [топлинна] якост
~, **уда́рная** ударна якост, якост на удар
~, **уде́льная** относителна якост
~ **узла́** здравина на възел
~, **усло́вная** условна якост
~, **уста́лостная** якост на умора, издръжливост при продължително натоварване
~ **формо́вочной сме́си** *леяр.* якост на формовъчната смес
~, **хру́пкая** якост на трошливост [на крехък материал]
~ **цве́та** трайност на цвета
~, **цикли́ческая** циклична якост, якост при циклично натоварване; издръжливост при циклично натоварване
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна издръжливост, експлоатационна трайност
~, **электри́ческая** електрична якост [издръжливост]
про́чный як, издръжлив, траен, корав; солиден
прошива́льщица *ж текст.* шивачка на оверлок
прошива́ние *с* протегляне *(при което инструментът работи на натиск)*, промушване, прошивка
прошива́ть протеглям *(при което инструментът работи на натиск)*; промушвам, продупчвам
про́шивень *м* пробой, пробиващ *(чрез натиск)* инструмент, дорник
~, **бочкообра́зный** бъчвообразен пробой
~, **клинови́дный** клинообразен пробой [дорник]
~, **кони́ческий** конусен пробой [дорник]
~, **пустоте́лый** кух пробой [дорник]
~, **сквозно́й** дорник
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен пробой
проши́вка *ж* 1. пробиване [промушване] *(при което инструментът работи на натиск)*; пресово райбероване, пресово протегляне; 2. пробивен инструмент *(работещ чрез натиск)*, пресова протяжка, пробивен инструмент 3. *текст.* ушиване; обшиване, поръбване
~ **в шта́мпах** пробиване в матрици
~, **глубо́кая** дълбоко промушване [пробиване] *(при което инструментът работи на натиск)*
~, **кузне́чная** 1. ковашко пробиване [промушване] *(при което инструментът работи на натиск)*; 2. ковашки пробивен инструмент, ковашки пробой
~, **несквозна́я** непроходно пробиване
~ **отве́рстий** пробиване на отвор
~, **откры́тая** открито пробиване [промушване] *(с инструмент, работещ на натиск)*; открито пресово райбероване
~, **сгла́живающая** 1. окончателно [заглаждащо, завършващо] пробиване *(с пробоен инструмент)*; окончателно [заглаждащо] пресово райбероване; 2. пробой [дорник] за окончателно [заглаждащо] пробиване
~, **сквозна́я** 1. преминаващо пробиване, проходно продупчване 2. инструмент за пробиване *(напр. пробивна игла)*
~, **электроимпу́льсная** 1. електроимпулсно пробиване 2. електроимпулсен пробой
~, **электроискрова́я** 1. електроискрово пробиване [продупчване] 2. електроискров пробой, електроискров инструмент за пробойно пробиване
~, **электроэрозио́нная** 1. електроерозивно пробиване 2. електроерозивен пробой
прошивно́й който служи *или* се използува за пробиване [дупчене]
проши́вочный *вж.* **прошивно́й**
прошлифо́вывать шлифовам изцяло
прошпи́ливание *с* пробождане с гвоздеи
прошпи́ливать пробождам с гвоздеи
прошпило́вка *ж вж.* **прошпи́ливание**; *леяр.* наковаване на леярска форма с гвоздеи *(за уякчаване)*
прошплинто́вка *ж* поставяне на шплент
прояви́тель *м кфт.* проявител
~, **бесщелочно́й** неалкален проявител
~, **бу́ферный** буферен проявител
~, **быстрорабо́тающий** бързодействуващ проявител
~, **вуали́рующий** воалиращ проявител
~, **выра́внивающий** изравняващ проявител
~, **двухраство́рный** проявител, състоящ се от два разтвора
~, **гидрохино́новый** хидрохинонов проявител
~, **глици́новый** глицинов проявител
~, **глуби́нный** дълбокопроявяващ проявител
~, **жесткорабо́тающий** твърд проявител
~, **контра́стный** контрастен проявител
~, **ме́дленно рабо́тающий** бавен [бавнодействуващ] проявител
~, **мелкозерни́стый** дребнозърнест проявител
~, **метолгидрохино́новый** метолхидрохинонов проявител
~, **мето́ловый** метолов проявител
~, **мя́гко рабо́тающий** мек проявител
~, **невуали́рующий** невоалиращ проявител
~, **негати́вный** негативен проявител
~, **норма́льный** нормален проявител
~, **обыкнове́нный** обикновен проявител
~, **пове́рхностный** повърхностен проявител
~, **позити́вный** позитивен проявител
~, **противовуали́рующий** противовоалиращ проявител
~, **сверхбы́стрый** свръхбърз [свръхбързодействуващ] проявител
~, **сверхмелкозерни́стый** свръхдребнозърнест проявител
~, **сенситометри́ческий** сенситометричен проявител
~, **цветно́й** цветен проявител

проявле́ние *с кфт.* проявяване
~, **автомати́ческое** автоматично проявяване
~ **в бачке́** проявяване в доза
~ **в ва́нночке** *вж.* **проявле́ние в кюве́те**
~ **в кюве́те** проявяване в кювета
~, **двухраство́рное** проявяване в два разтвора
~, **дубя́щее** дъбещо проявяване
~, **инфекцио́нное** инфекционно проявяване
~, **физи́ческое** физическо проявление
~, **фотографи́ческое** фотографно проявяване
~, **цветно́е** цветно проявяване
проявля́ть проявявам
проя́вочный *кфт.* проявителен
пруд *м* малко изкуствено езеро, микроязовир, вир, яз, водоем
~, **биологи́ческий** биологичен микроязовир
~, **дождево́й** водоем за събиране на дъждовната вода
~, **зимова́льный** микроязовир за презимуване на риби
~, **нагу́льный** микроязовир за охранване [растене] на риби
~, **не́рестовый** микроязовир, където рибите си хвърлят хайвера
~, **отсто́йный** утаителен водоем [язовир]
~ **охлади́тель** *вж.* **пруд, охлажда́ющий**
~, **охлажда́ющий** охладително езеро, язовир-охладител
~, **рыбово́дный** риборазвъден язовир, рибоазвъдно езеро
пружи́на *ж* пружина
~ **амортиза́тора** пружина на амортизатор
~, **амортизи́рующая** амортизационна [буферна] пружина, пружина, убиваща ударите
~, **апериоди́ческая** апериодична [непериодична] пружина
~, **аппара́тная** апаратна пружина *(на поглъщащ апарат)*
~, **балансúрная** балансираща пружина
~, **бочкообра́зная** бъчвообразна пружина
~, **боева́я** бойна пружина *(напр. в бойно оръжие)*
~, **бу́ферная** буферна пружина
~ **вибрацио́нного де́йствия** пружина с вибрационно действие
~, **винтова́я** витлова [винтова] пружина
~, **вита́я** 1. вита пружина 2. *вж.* **пружи́на, винтова́я**
~, **возвра́тная** възвратна пружина
~, **возвра́тно-боева́я** бойна възвратна пружина
~, **волосна́я** пружина от тънък *(като косъм)* материал; косъмна пружина
~, **геликоида́льная** хеликоидална пружина
~, **гну́тая** огъната [извита] пружина
~ **горя́чей нави́вки** пружина, навита на горещо *(в горещо състояние на материала)*
~, **гребе́нчатая** гребенообразна пружина
~, **двойна́я** 1. двойна пружина 2. *вж.* **пружи́на, двухвитко́вая**
~, **двухвитко́вая** двувходова пружина, двувиткова пружина, пружина с двойни витки
~, **двухря́дная** двуредна пружина
~, **де́мпферная** демпферна пружина *(пружина, която помага за затихване* [убиване *на трептенията)*
~, **деревя́нная** дървена пружина
~, **динами́ческого де́йствия** пружина с динамично действие
~, **ди́сковая** дискова пружина, шайбообразна пружина, пружина на Белвил
~, **заводна́я** пускова [пускателна] пружина
~, **зажи́мная** притискаща пружина; пружина, работеща на натиск
~, **замо́чная** ключалкова пружина
~, **запо́рная** 1. заключваща [запъваща, затваряща] пружина, пружина за заключване 2. *вж.* **пружи́на, замо́чная**
~, **занево́ленная** предварително пластически деформирана пружина
~, **зигзагообра́зная** зигзагообразна пружина
~, **змееви́дная** змеeобразна пружина
~, **изги́ба** пружина на огъването, пружина, действуваща на огъване
~, **измери́тельная** измервателна пружина, пружина, служеща за измерване
~, **индика́торная** индикаторна пружина
~ **кла́пана** клапанна пружина, пружина на клапан
~, **кла́панная** *вж.* **пружи́на кла́пана**
~, **кольцева́я** 1. пръстеновидна пружина, пружина във вид на пръстен [гривна], пружинен пръстен; 2. пръстен *(пружиниращ)*, който поема голямо натоварване
~, **комбини́рованная** комбинирана пружина
~, **компенсацио́нная** *вж.* **пружи́на, компенси́рующая**
~, **компенси́рующая** компенсираща [изравняваща] пружина
~, **кони́ческая** конусна пружина
~, **конта́ктная** контактна пружина
~, **конусообра́зная** *вж.* **пружи́на, кони́ческая**
~, **концентри́ческая** концентрична пружина
~ **коромы́сла** пружина на кобилица
~, **кру́глая** кръгла пружина
~ **круче́ния** усукваща пружина, пружина, работеща на усукване
~ **ле́вого подъёма** пружина с лява стъпка [с ляв ход]
~, **ле́нточная** лентова пружина, лентообразна пружина
~, **листова́я** листова пружина
~, **манометри́ческая** манометрична пружина
~, **ма́ятниковая** махална пружина
~, **многожи́льная** многожична пружина
~ **многокра́тного де́йствия** пружина с многократно действие
~, **многоря́дная** многоредна пружина
~, **нажи́мная** натискаща [натискателна] пружина, пружина, работеща на натиск
~, **натяжна́я** обтегателна пружина
~ **неограни́ченного кра́тного де́йствия** пружина с неограничен брой действия
~, **обра́тная** обратна пружина, пружина с обратно действие
~ **обра́тного де́йствия** пружина с обратно действие

~ **ограни́ченного кра́тного де́йствия** пружина с ограничен брой действия
~, **одина́рная** единична пружина
~, **одновитко́вая** едновиткова пружина, пружина с една витка
~, **однолистова́я** 1. еднолистова пружина 2. *вж.* **пружи́на, пло́ская**
~, **одноря́дная** едноредна пружина
~, **опо́рная** опорна пружина, пружина, служеща като *(ограничителна)* опора
~ **остано́ва** пружина за автоматично изключване на възел *или* механизъм при достигане на определено положение
~, **отбо́йная** отбиваща пружина, пружина за амортизиране на удари
~, **отжи́мная** притискаща пружина
~, **отпускна́я** отпускаща пружина, освобождаваща пружина
~, **оттяжна́я** обтягаща [обтегателна, опъваща] пружина
~, **параболо́идная** параболовидна пружина
~ **переме́нного ша́га** пружина с променлива стъпка *(на витките)*
~ **переме́нной жёсткости** пружина с променлива неогъваемост [неподатливост]
~, **пласти́нчатая** пластинкова [пластинчата] пружина
~, **пло́ская** плоска пружина, пружина от плочка *или* пластинка
~, **пло́ская спира́льная** плоско-спирална пружина
~, **пневмати́ческая** пневматична пружина
~, **подаю́щая** подаваща пружина
~ **постоя́нного ша́га** пружина с постоянна [непроменлива] стъпка
~ **пра́вого подъёма** пружина с дясна стъпка [с десен ход]
~, **предохрани́тельная** предпазна пружина
~, **прижи́мная** *вж.* **пружи́на, отжи́мная**
~, **призмати́ческая** призматична пружина
~ **пульсацио́нного де́йствия** пружина с пулсиращо действие
~, **разгру́женная** ненатоварена [ненатегната, разтоварена, свободна] пружина
~, **распо́рная** дистанционна пружина
~ **растяже́ния** разтегателна пружина; пружина, която действува при свиването си, след като е била опъната; пружина, натоварена на опън
~, **ругули́рующая** регулираща пружина
~ **регуля́тора** пружина на регулатор
~, **рессо́рная** ресорна пружина
~, **рыча́жная** лостова пружина
~ **сжа́тия** пружина, която действува *(на натиск)* при отпускане, след като е била свита; пружина, натоварена на натиск
~, **сло́жная** сложна пружина, пружина от няколко различни части
~, **составна́я** *вж.* **пружи́на, сло́жная**
~ **с переме́нным угло́м подъёма** пружина с променлив ъгъл на стъпката [на хода]
~, **специа́льная** специална пружина
~, **спира́льная** спирална [спираловидна] пружина
~ **с постоя́нным угло́м подъёма** пружина с постоянен ъгъл на стъпката [хода]
~, **стабилизи́рующая** стабилизираща *пружина*
~ **стати́ческого де́йствия** пружина със статично действие
~, **стержнева́я** прътова пружина, пружинен прът *(напр. работещ на усукване)*
~, **сто́порная** спираща пружина, задържаща пружина; пружина на запънка *(или на ключалка)*
~, **стяжна́я** затегателна пружина
~ **сцепле́ния** зацепваща пружина
~, **таре́льчатая** *вж.* **пружи́на, ди́сковая**
~, **телескопи́ческая** телескопична пружина
~, **тормозна́я** спирачна пружина, пружина на спирачка
~, **тру́бная** *вж.* **пружи́на, тру́бчатая**
~, **тру́бчатая** тръбна [тръбообразна, тръбеста] пружина
~, **туга́я** опъната пружина, стегната пружина; пружина *(намираща се)* под напрежение
~, **упо́рная** опорна *(ограничителна)* пружина
~, **уравни́тельная** изравняваща пружина
~, **уравнове́шивающая** уравновесяваща [балансираща] пружина
~, **устано́вочная** регулираща [центрираща] пружина
~, **фасо́нная** профилна [фасонна] пружина
~, **фигу́рная** *вж.* **пружи́на, фасо́нная**
~, **фикса́торная** фиксираща пружина
~, **ходова́я** движеща [ходова] пружина
~, **холодновита́я** навивана на студено пружина, пружина, навивана в студено състояние (на материала)
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична пружина
~, **часова́я** пружина на часовник, часовникарска пружина
~, **щёточная** четкова пружина
~, **эквивале́нтная** равностойна [еквивалентна] пружина
пружине́ние *с* пружиниране, *(еластично)* подаване [огъване]
~ **валко́в** огъване на валците *(напр. при пластично обработване чрез валцоване)*
пружини́стость *ж* пружинност, еластичност, гъвкавост
пружи́нистый пружиниращ, еластичен, гъвкав
пружи́нить пружинирам, *(еластично)* подавам
пружи́нка *ж* пружинка, малка пружина
пружи́нный пружинен, *(еластично)* подаващ [огъващ се]
пружинодержа́тель *м* пружинодържател
пружи́нящий пружиниращ, който пружинира
прусти́т *м* прустит
прут *м* прът, пръчка
прутко́вый прътов
пруто́к *м* пръчка, тънък малък прът
~, **ка́таный** валцуван (тънък) прът, валцувана пръчка
~, **квадра́тный** квадратен (тънък) прът
~, **кру́глый** кръгъл (тънък) прът

~, **литой** лят (тънък) прът, лята пръчка
~, **полукруглый** полукръгъл (тънък) прът
~, **паяльный** пръчка за спояване, пръчка-припой
~, **сварочный** заваръчен електрод, заваръчна пръчка
~, **треугольный** триъгълна пръчка, пръчка с триъгълно напречно сечение
~, **тянутый** изтеглен (тънък) прът, изтеглена пръчка
~, **фасонный** фасонен (тънък) прът, фасонна пръчка
~, **холоднотянутый** студеноизтеглен (тънък) прът, изтеглен на студено прът
~, **шестигранный** шестостенна пръчка
прыжок *м* скок
~, **гидравлический** хидравличен скок
~, **затопленный** *хидр.* залян [залят] скок
~, **незатопленный** *хидр.* незалят скок
~, **парашютный** парашутен скок, скок с парашут
~, **подпёртый** *хидр.* подпрян скок
~, **принудительный** принудителен скок
прюнель *ж текст.* прюнел *(фина плътна тъкан за тапициране, за горнище на сбувки)*
прядение *с* предене, предачество
~, **аппаратное** *текст.* щрайхгарно предачество, щрайхгарно предене
~, **безверетённое** безвретенно предене
~, **ватерное** рингово предене
~, **гребенное** гребенно [пенирано] предене
~, **комвольное** гребенно [камгарно] предене
~, **кардное** дарачно [кардно] предене
~, **кислотное** кисело предене, предене *(на вискоза)* в кисела баня
~, **льняное** ленено предене, предене на лен
~, **машинное** машинно предене
~, **мокрое** мокро предене
~, **ручное** ръчно предене
~, **суконное** щрайхгарно [власно] предене
~, **сухое** сухо предене
~, **тонкое** фино предене
~, **трехцилиндровое** кардно предене
~, **угарно-вигонное** вигонно предене
~, **угарное** предене на отпадъци; вигонно предачество
~, **хлопчатобумажное** памучно предене, памучно предачество
~, **центрифугальное** центрифугално предене
пряденый преден, изпреден
прядеспособность *ж вж.* **прядомость**
прядильно-ткацкий предачно-тъкачен
прядильный предачен
прядильня *ж* предачница
прядильщик *м* предач
прядильщица *ж* предачка
прядомость *ж* предилна способност, предилност
прядомый подходящ за предене, предилен
прядь *ж* 1. усукана нишка *(при армировка)* 2. дилка, лента, повесмо
~ **арматуры** усукани нишки на арматура
~ **каната** усукани нишки за въже
~, **прочёсанная** изресана дилка
~, **стеклянных волокон** дилки от стъклени влакна
пряжа *ж* прежда
~, **ангорская** ангорска прежда
~ **ангорской шерсти** прежда от ангорска вълна
~, **аппаратная** щрайхгарна [власна, вигонна] прежда
~, **асбестовая** азбестова прежда
~, **белённая** избелена прежда
~, **бечёвочная** прежда за канап
~, **бумагомассная** книжна прежда
~, **бумажная** памучна прежда
~, **ватерная** прежда от рингова предачна машина
~ **в два конца** прежда двойка
~, **вигоневая** вигонна прежда
~, **влевокручёная** *вж.* **пряжа левой крутки**
~ **в мотках** прежда на чилета [гранки]
~, **ворсистая** мъхеста [власна] прежда
~, **вправокручёная** дясноусукана прежда
~, **высокообъёмная** високообемна прежда
~, **вязальная** трикотажна прежда
~, **гладкая** гладка прежда
~, **глянцевая** гланцирана прежда
~ **гофре** гофрирана прежда
~, **гребенная** решена [пенирана] прежда
~, **грубая** груба [дебела] прежда
~, **джутовая** ютена прежда
~, **жирная** омаслена прежда
~, **извитая** пухкава прежда
~, **камвольная** камгарна [пенирана] прежда, решена вълнена прежда
~, **кардная** кардна [дарашка] прежда
~, **компактная** плътна прежда
~, **кручёная** усукана [пресукана] прежда
~, **левой крутки** лявоусукана прежда, прежда с ляв сук
~, **лощёная** излъскана [глазирана] прежда
~, **льняная** ленена прежда
~, **меланжевая** меланжирана прежда, меланж
~, **мерсеризованная** мерсеризирана прежда
~, **металлизированная** метализирана прежда
~, **многокруточная** многократно пресукана прежда
~, **многоцветная** многоцветна [пъстра] прежда
~, **моточная** прежда на чилета [гранки]
~, **мытая** прана прежда
~, **мюльная** селфакторна прежда
~, **начёсная** кардирана [развласена] прежда
~, **некручёная** неусукана прежда
~ **нормального кручения** прежда с нормален сук
~, **обезжиренная** обезмаслена прежда
~, **одиночная** прежда единочка, единична прежда
~, **основная** прежда за основа, основна прежда
~, **отбелённая** избелена прежда
~, **отделанная** окончателно обработена прежда, апретирана прежда
~, **очёсковая** дребова прежда
~, **пеньковая** прежда от кълчища, конопена прежда
~, **полугребенная** полукамгарна прежда

~, **почáточная** прежда от вретена
~ **со стержневóй нúтью** сърцевинна прежда, каркасна прежда
~, **сукóнная** власна [щрайхгарна] прежда
~, **сурóвая** сурова прежда
~, **угáрная** отпадъци от прежда
~, **утóчная** вътъчна прежда
~, **фасóнная** ефектна прежда
~, **хлопчатобумáжная** памучна прежда
~, **шёлковая** копринена прежда
~, **шенúльная** шенилна прежда
~, **шерстянáя** вълнена прежда
прýжка *ж* тока; катарама; *воен.* блях
прýлка *ж* хурка; чекрък
прямáя *ж* права линия, права
~, **бесконéчно удалённая** безкрайно отдалечена права линия
~, **вертикáльная** вертикална права
~, **вспомогáтельная** помощна права
~, **двойнáя** двойна права
~, **делúтельная** делителна права
~, **калибрóвочная** калибровъчна права
~, **наклóнная** наклонена права
~, **начáльная** начална права
~, **образýющая** образуваща права; образувателна
~, **параллéльная** успоредна права
~ **пéленга** права на пелепгиране [на радиозасичане]
~, **перпендикулярная** пенпендикулярна права
~, **мóдульная** модулна права
~, **равносигнáльная** *радио* равносигнална права
прýмо противополóжный право противоположен
прямодéйствующий действуващ направо, праводействуващ
прямозýбый с прави зъби
прямóй прав
прямолинéйность *ж* праволинейност
прямолинéйный праволинеен
прýмо пропорционáльный правопропорционален
прямотóк *м* правоток
прямоугóльник *м* правоъгълник
прямоугóльный правоъгълен
прямые *мн* **скрéщивающиеся** кръстосани прави
~, **пересекáющиеся** пресичащи се прави
прясть преда
псаммúт *м* *геол.* псамит
псаммúтовый псамитов, пясъчен
псевдоадиабáта *ж* псевдоадиабата, лъжеадиабата
псевдовáкуум *м* псевдовакуум
псевдовéктор *м* псевдовектор
псевдовéкторный псевдовекторен, лъжевекторен
псевдодетонáция *ж* псевдодетонация
псевдожúдкий *вж.* **псевдоожижéнный**
псевдоизомерúя *ж* псевдоизомерия
псевдокислотá *ж* псевдокиселина
псевдокóд *м* *авт.* псевдокод
псевдокомáнда *ж* *авт.* псевдокоманда
псевдокомпонéнт *м* псевдокомпонент
псевдокристáлл *м* псевдокристал, лъжекристал
псевдокристаллúческий псевдокристален
псевдомалахúт *м* псевдомалахит
псевдомолéкула *ж* псевдомолекула
псевдомономолекулярный псевдомономолекулярен
псевдоморфúческий псевдоморфически
псевдоморфóза *ж* псевдоморфоза, псевдопревръщане
псевдоожижéние *с* псевдовтечняване, лъжевтечняване
~, **гетерогéнное** хетерогенно псевдовтечняване, нееднородно псевдовтечняване
~, **неоднорóдное** *вж.* **псевдоожижéние, гетерогéнное**
~, **однорóдное** еднородно псевдовтечняване
~, **периодúческое** периодично псевдовтечняване
псевдоожúженный псевдовтечнен
псевдооснованúе *с* псевдооснова, псевдобаза
псевдопарадóкс *м* псевдопарадокс, лъжепарадокс
псевдоперúод *м* псевдопериод
псевдопотенциáл *м* псевдопотенциал, лъжепотенциал
псевдопрогрáмма *ж* *авт.* псевдопрограма
псевдоравновéсие *с* псевдоравновесие, лъжеравновесие
псевдорастворóр *м* псевдоразтвор
псевдосимметрúя *ж* псевдосиметрия
псевдоскалýр *м* *мат* псевдоскалар; псевдоскаларна величина
псевдоскопúя *ж* псевдоскопия
псевдосплáв *м* псевдосплав, лъжлива сплав
~, **антифрикциóнный** антифрикционна псевдосплав
~, **беспóристый** безпореста [плътна] псевдосплав
псевдослучáйный псевдослучаен, лъжеслучаен
псевдостационáрный псевдостационарен, лъжестационарен
псевдосфéра *ж* псевдосфера, лъжесфера
псевдотéнзор *м* псевдотензор, лъжетензор
псевдофéдинг *м* *радио* псевдофадинг, псевдозатихване
псевдохроматúзм *м* псевдохроматизъм, лъжехроматизъм
псевдоэвтéтика *ж* псевдоевтетика, лъжеевтетика
псиломелáн *м* *минер.* псиломелан
~, **бáриевый** бариев псиломелан
~, **кáльциевый** калциев псиломелан
психоакýстика *ж* психоакустика
психолóгия *ж* психология
~, **инженéрная** инженерна психрология
психрóграф *м* психрограф
психрóметр *м* психрометър, влагомер
~, **аспирациóнный** аспирационен психометър [влагомер]
~, **дистанциóнный** дистанционен психрометър
~, **пращевóй** центробежен психрометър [влагомер]

~, **самопи́шущий** самопишещ [самозаписващ] психрометър
~, **станцио́нный** станционен психрометър
псофо́метр *м* псофометър
птицебо́йня *ж* птицекланица
птицево́д *м* птицевъд
птицево́дство *с* птицевъдство
птицефе́рма *ж* птицеферма
пуа́з *м* пуаз *(единица мярка за динамична провлачност)* [вискозност]
пуазо́ *с* пуазо *(съкращение на руското наименование на «уред за управление на артилерийски зенитен огън»)*
пуансо́н *м* **1.** пуансон, щанца **2.** замба
~, **веду́щий** водещ пуансон
~, **выдвижно́й** подвижен пуансон, подвижен [разглобяем] пуансон [щемпел]
~, **вырубно́й** отрезен пуансон, пуансон [щемпел], предназначен за отрязване *(или пробиване, обрязване)*
~, **вы́садочный** набивен пуансон, пуансон, предназначен за набиване [удебеляване]
~, **вытяжно́й** изтеглячен пуансон, пуансон за изтегляне
~, **ги́бочный** огъващ пуансон, пуансон за огъване
~, **дыропробивно́й** пробивен [пробиващ] пуансон, проходно-пробивен пуансон
~, **зави́вочный** загъващ [подгъващ] пуансон
~, **керно́вочный** керновъчен пуансон
~, **моноли́тный** монолитен [едноблоков] пуансон
~, **набо́рный** пуансон, състоящ се от няколко части, наборен пуансон
~, **нажимно́й** пресоващ пуансон, пуансон за пресоване [притискане]
~, **ножево́й** ножов пуансон, режещ пуансон, пуансон-нож
~, **обжи́мный** **1.** пресоващ пуансон **2.** сбиващ пуансон
~, **обрезно́й** обрязващ [обрезен] пуансон
~, **основно́й** основен пуансон; главен пуансон
~, **отборто́вочный** загъващ *(напр. края на ламарина)* пуансон, пуансон за бортоване
~, **отрезно́й** отрезен пуансон, пуансон за отрязване
~, **подрезно́й** обрезен [обрязващ] пуансон, пуансон за обрязване *(на детайли)*
~, **пра́вочный** пуансон за изправяне, изправящ пуансон
~, **пробивно́й** пробивен [пробиващ] пуансон, пуансон за пробиване
~, **просечно́й** пресичащ [изработващ пресечка] пуансон
~, **прошивно́й** пробиващ пуансон, пуансон за пробиване [за прошиване]
~, **разме́точный** маркиращ пуансон, пуансон за маркиране [отбелязване, трасиране]
~, **свобо́дный** свободен пуансон, плаващ пуансон
~, **скользя́щий** плъзгащ се пуансон
~, **ско́шенный** скосен пуансон
~, **составно́й** съставен *(от няколко части)* пуансон, многоблоков пуансон
~, **формо́вочный** оформящ пуансон, пуансон, който дава (окончателна) форма; *леяр.* формовъчен пуансон
~, **чека́ночный** чеканъчен пуансон, пуансон за чеканене
пуансонодержа́тель *м* пуансонодържач
публика́ция *ж* публикация
пудельба́рс *м мет.* къс от пудлингов метал, ръжен
пудлингова́ние *с мет.* пудлуване
~, **мо́крое** мокро пудлуване
~, **сухо́е** сухо подлуване
пудлингова́ть *мет.* пудлувам
пудлинго́вщик *м* пудлунговач, който пудлунгова
пу́дра *ж* пудра; фин [много ситен] прах
~, **алма́зная** диамантен прах, диамантена пудра
~, **алюми́ниевая** алуминиев прах, алуминиева пудра
~, **бро́нзовая** бронзова пудра, бронзов прах
~, **ка́менная** каменен прах, каменна пудра
~, **моде́льная** *леяр.* моделна пудра, моделен прах *(за опрашване на модели)*
~, **мра́морная** мраморна пудра, мраморен прах
пузырёк *м* **1.** мехур, мехурче **2.** стъкълце, шишенце
~ **во́здуха** въздушно мехурче, парен мехур
~, **га́зовый** газов мехур, газова шупла
~, **кавитацио́нный** кавитационно мехурче
пузы́ристость *ж* шупливост, съдържание на мехури
пузы́ристый шуплив, с мехури
пузы́рчатость мехурчестост, шупливост
пузы́рчатый *вж.* **пузы́ристый**
пузы́рь *м* мехур, шупла
~, **га́зовый** газов мехур [шупла]
~, **пове́рхностный** повърхностен мехур, повърхностна шупла
~, **подко́рковый** шупла под повърхностната кора на материала
~, **со́товый** клетъчна [клеткообразна] шупла
пук *м* **1.** сноп; кичур **2.** вързоп; връзка *(напр. книжа)* **3.** ръкойка (слама)
пулемёт *м* картечница
~, **авиацио́нный** самолетна картечница
~, **зени́тный** противосамолетна картечница
~, **крупнокали́берный** голямокалибрена картечница
~, **крыльево́й** картечница, поставена в крилото на самолет
~, **лёгкий** лека картечница
~, **ручно́й** ръчна картечница
~, **спа́ренный** сдвоена картечница, картечница с две цеви
~, **станко́вый** картечница, поставена на стойка [станок]
~, **тяжёлый** тежка картечница
пулемётный картечен
пулемётчик *м* картечник, картечар
пульвербакели́т *м* бакелит на прах
пульвериза́тор *м* пулверизатор
~, **ди́сковый** дисков пулверизатор

~, **краси́льный** бояджийски пулверизатор, бояджийски пистолет
~, **пневмати́ческий** пневматичен пулверизатор
пульверизацио́нный пулверизационен
пульвериза́ция *ж* пулверизация; пулверизиране
пульверизи́ровать пулверизирам
пу́льпа *ж* 1. каша, пулп 2. пулпа *(продукт, който постъпва на флотация)*
~, **во́дная** водна пулпа; водна каша
~, **гидрозолова́я** водно-пепелен пулп, водно-пепелна каша
~, **золова́я** пепелен пулп, пепелна каша
~, **ру́дная** рудна пулпа
~, **шла́ковая** сгурен [шлаков] пулп
пульпове́с *м* пулпомер, уред за измерване на плътност *(напр. на пулп)*
пульпови́дный пулповиден
пульпово́д *м вж.* **пульпопро́вод**
~, **магистра́льный** магистрален пулпопровод
пульподели́тель *м* пулподелител *(апарат за разделяне на пулпа)*
пульполову́шка *ж* уловител на пулпа *(в захарното производство)*
пульпообразова́тель *м* пулпообразувател
пульпопро́вод *м* пулпопровод, тръбопровод за пулп
~, **берегово́й** брегови тръбопровод *(за пулп)*
~, **ва́куумный** вакуумен [смукателен] тръбопровод
пульса́тор *м* пулсатор
пульса́ция *ж* пулсиране; пулсация
~, **напряже́ния** пулсация на напрежения
~ **по́ля** пулсация на поле
~ **ско́рости** пулсация на скоростта
~ **то́ка** пулсация на тока
пульси́ровать пулсирам
пульси́рующий който пулсира, пулсиращ
пульсо́метр *м* пулсометър
~, **кисло́тный** киселинен пулсометър
пульс-реле́ *м ел.* импулсно реле
пульт *м* 1. пулт, табло, командно място 2. маса с наклонена равнина *(за разполагане напр. на измервателни и командни апарати)*
~, **диспе́тчерский** диспечерски [централен] пулт, диспечерско табло
~ **дистанцио́нного управле́ния** пулт [табло) за дистанционно управление
~, **измери́тельный** измервателен пулт, измервателно табло
~, **испыта́тельный** изпитвателен пулт, изпитвателно табло
~, **ми́кшерный** *радио* смесителен пулт
~ **опера́тора** пулт [пункт, командно място] на оператора
~, **распредели́тельный** разпределителен пулт, разпределително табло
~ **ручно́го управле́ния** пулт за ръчно управление
~ **управле́ния** пулт [табло] за управляване, команден пулт, командно табло
~ **управле́ния, нала́дочный** командно табло за настройване
~ **управле́ния, центра́льный** централно табло за управление
пункт *м* 1. пункт; точка 2. пост, станция 3. място, център
~, **абоне́нтский** абонатен пост *(напр. телефонен)*
~, **абоне́нтский телефо́нный** телефонен абонатен пост
~, **автозапра́вочный** бензостанция, бензиностанция
~, **автоконтро́льный** автоконтролен пункт, автоконтролно място
~, **америка́нский** *полигр.* американски пункт
~, **англи́йский** *вж.* **пункт, америка́нский**
~, **астрономи́ческий** астрономичен пункт [пост]
~, **бензинорazда́точный** бензинораздавателен пункт, бензостанция
~, **вагоноремо́нтный** вагоноремонтент пункт
~, **гравиметри́ческий** гравиметричен пункт
~, **грузооборо́тный** товарооборотен пункт
~, **грузоотправи́тельный** товароотправен пункт
~, **грузоприёмный** товароприемен пункт
~, **диспе́тчерский** диспечерски пункт
~, **заготови́тельный** снабдителен пункт; приемателен пункт *(за държавни доставки)*
~, **запра́вочный** *авто* зареждащ пункт
~, **зерноочисти́тельный** *вж.* **пункт, семеочисти́тельный**
~ **иску́сственного осемене́ния** *с.ст.* пункт [станция] за изкуствено осеменяване (на животни)
~, **кома́ндно-диспе́тчерский** командо-диспечерски пункт [пост]
~, **кома́ндный** команден пункт, пункт [място], от което се командува
~, **коммутацио́нный** комутационен пункт
~, **контро́льно-измери́тельный** контролно-измервателен пункт; пункт [място], където се извършват контролно-измервателни работи
~, **контро́льный** контролен пункт, пункт [място], където се контролира
~, **кульминацио́нный** кулминационна точка
~, **медици́нский** медицински пункт
~, **микрофо́нный** *радио* микрофонна точка, микрофонен пункт [пост]
~, **молочносливно́й** пункт за предаване на мляко, млекопредавателен пункт
~, **наблюда́тельный** наблюдателен пункт [пост], наблюдателна точка
~ **наблюде́ния** *вж.* **пункт, наблюда́тельный**
~ **назначе́ния** *жп.* местоназначение, краен пункт, крайна точка
~, **населённый** населен пункт, населено място
~, **нивели́рный** нивелирен пункт, нивелирна точка
~, **нулево́й** нулева точка
~ **обслу́живания** сервизна станция, сервизна база
~, **опо́рный** опорен пункт, опорна точка
~, **ориенти́рный** ориентировъчна точка, ориентировъчен пункт

~, **основно́й** основен пункт, основна точка
~, **остано́вочный** спирка, място за спиране
~, **перева́лочный** място за прехвърляне
~, **переговóрный** *тлф.* съобщителен пункт; междуградски телефон, повиквателен пункт *(на междуградска телефонна станция)*
~ **переда́чи** *вж.* **пункт, передаю́щий**
~, **передаю́щий** предавателен пункт, предавателен пост
~, **переключа́тельный** превключвателен пункт, превключвателна точка
~, **пита́тельный** захранващ пункт, захранващо място
~ **поворо́та хо́да** пункт [място] на обръщане на хода
~, **погру́зочный** място за натоварване, товарачен пункт
~, **полигонометри́ческий** полигонометричен пункт, полигонометрична точка
~ **приёма** *вж.* **пункт, приёмный**
~, **приёмный** приемателен пункт
~, **приёмс-сда́точный** приемно-предавателен пункт
~ **прямо́й засе́чки** пункт на права засечка
~, **радиолокацио́нный** радиолокационен пост
~, **радионавигацио́нный** радионавигационен пункт, радионавигационна станция
~, **радиопеленга́торный** радиопеленгаторен пункт [пост], радиопеленгаторна станция
~, **разгру́зочный** пункт [място] за разтоварване
~, **распредели́тельный** разпределителен пункт
~, **семеочисти́тельный** *с. ст.* семеочистителен пункт, семеочистителна станция
~, **сливно́й** пункт за приемане на течни продукти *(напр. мляко)*
~, **ссыпно́й** пункт за приемане на зърнени храни
~, **тахеометри́ческий** тахеометричен пункт
~, **типогра́фский** печатарски [типографски] пункт
~, **топографи́ческий** топографски пункт, топографска точка
~, **трансляцио́нный** *радио* транслационен пункт, транслационен пост
~, **трансформа́торный** трансформаторен пункт, трансформаторен пост
~, **триангуляцио́нный** триангулационен пункт, триангулационна точка
~, **тригонометри́ческий** *вж.* **пункт, триангуляцио́нный**
~ **управле́ния** пункт за управление
~, **усили́тельный** *тлф.* усилвателна станция
~, **центра́льный диспе́тчерский** централен диспечерски пункт
~, **центра́льный распредели́тельный** централен разпределителен пункт
~, **электродиспе́тчерский** електродиспечерски пункт [пост]
~, **эта́пный** етапен пункт
пункти́р *м* пунктир; пунктирна линия
пункти́рный пунктирен; пунктиран
пунктиро́вка *ж* пунктиране, нанасяне на пунктирана [прекъсната] линия
пунктуа́ция *ж полигр.* пунктуация
пунсо́н *м* замба
пунц *м* пурпурночервено ализариново багрило
пунцо́вый ален, пурпурен ярко червен
пунчёты *мн* каменарски клинове
пупиниза́ция *ж тлф.* пупинизация
пури́н *м* пурин
пу́рпур *м* пурпур, виолетово багрило
пурпури́н *м* пурпурин
пуск *м* пускане *(напр. в движение на машина, в експлоатация на завод и т. н.)*
~, **автомати́ческий** автоматично пускане; автоматично пускане в действие
~, **бло́чный** пускане «в блок» *(напр. парен котел и турбина без предварително подгряване)*
~, **возду́шный** пускане [стартиране] със сгъстен въздух
~ **в ход** пускане в ход [в движение] *(напр. на машина)*
~ **в эксплуата́цию** пускане в експлоатация *(напр. на завод)*
~ **дви́гателя** пускане на двигателя (в движение)
~, **дистанцио́нный** дистанционно пускане [стартиране]
~, **инерцио́нный** инерционно пускане [стартиране], пускане чрез инерционен стартер
~ **котла́** пускане на котела (в работа)
~, **лёгкий** леко [лесно] пускане
~, **механи́ческий** механично пускане [стартиране], пускане с механична сила
~ **печи́** пускане на пещта (в работа)
~, **надёжный** сигурно [надеждно] пускане
~, **пневмати́ческий** *вж.* **пуск, возду́шный**
~, **про́бный** пробно пускане, пускане за проба
~, **ручно́й** ръчно пускане
~, **тяжёлый** тежко пускане
~, **холо́дный** студено пускане [стартиране] пускане в студено състояние
~, **электри́ческий** пускане чрез електрически стартер
пуска́тель *м* пускател, пускач, стартер
~, **автомати́ческий** автоматичен пускател
~, **автотрансформа́торный** автотрансформаторен пускател
~, **взрывобезопа́сный** взривобезопасен пускател
~, **гистере́зисный** хистерезисен пускател
~, **жи́дкостный** течен пускател
~, **кно́почный** бутонен пускател
~, **лине́йный** пускател за основния [главния] (електрически ток)
~, **магни́тный** магнитен пускател
~, **многоступе́нчатый** многостепенен пускател
~, **нереверси́вный** нереверсивен пускател
~, **одноступе́нчатый** едностепенен пускател
~, **полуавтомати́ческий** полуавтоматичен пускател
~, **реверси́вный** реверсивен двигател
пуска́ть пускам
~ **вру́чную** ръчно пускане *(в движение)*
~ **в ход** пускам в ход [в движение]

пусковой пусков, който трябва да се пусне
пускорегулирующий който регулира пускането
пустой празен, кух
пустота *ж* празнина, вакуум
~, **карстовая** карстова кухина
~, **межкристаллитная** междукристалитна празнина [кухина]
~, **торричеллиева** празнина на Торичелли
~, **усадочная** *мет.* кухина от свиване, всмукнатина
пустотелый кух
пустотность *ж* 1. кухинност 2. вакуумност
пустотный 1. вакуумен 2. кухинен [кух]
пустошовка *ж* празна [вдлъбната] фуга
пустошь *ж* пущинак, необработена [запусната] земя
пустыня *ж* пустиня
~, **каменистая** камениста пустиня
~, **песчаная** пясъчна пустиня
путанка *ж* объркана прежда
путевик *м* копирен апарат, копирно устройство
путёвка *ж авто* пътен лист, контролен лист *(у кондукторите)*
путеводитель *м* пътеводител
путевой пътен
путеец *м* работник *или* служител по железопътния транспорт; специалист по железопътно дело
путеметр *м* пътемер [километражен брояч, километропоказател, таксиметър]
путенс-вант *ж* въжена стълба, вант-путенс
путеобходчик *м* кантонер *(на път)*
путеочиститель *м* пътечистачка, машина за почистване на релсов път, специален вагон с приспособление за почистване на релсов път
путепередвигатель *м жп.* коловозоместачка
путепогрузчик *м* коловозотоварачка
путеподъёмник *м* коловозовдигачка
~, **моторный** механична [моторна] коловозовдигачка
путепровод *м* пътепровод *(надлез или подлез)*
путеукладчик *м жп.* релсополагач, машина за полагане на релси
путешествие *с* пътешествие, пътуване
~, **космическое** космическо пътешествие, пътуване в космоса
пути *мн* пътища, коловози, линии *(вж.* **путь)**
~, **дыхательный** дихателни пътища
~, **заводские** заводски пътища, заводски линии
~, **подкрановые** подкранови пътища, подкранови линии [релси]
~, **пристанционные** *вж.* **пути, станционные**
~ **сообщения** съобщителни линии [пътища], пътища
~, **станционные** *жп.* гарови коловози [линии]
путь *м* път; коловоз, линия
~, **бесстыковой** безшевен път, път [коловоз] без фуги [без шев]
~, **боковой** страничен път [коловоз]
~, **внутризаводской** вътрешнозаводски път
~, **водный** воден път
~, **воздушной** въздушен път, въздушна линия
~, **вокзальный** гаров коловоз
~ **волны** *радио* път на вълните
~, **временный** временен път
~, **выгрузной** *вж.* **путь, выгрузочный**
~, **выгрузочный** разтоварителен коловоз, коловоз за разтоварване
~, **вытяжной** коловоз за изтегляне *(напр. на композиция)*, изтеглителен коловоз
~, **главный** главен път, главна линия
~, **грузовой** товарен [товарачен] коловоз
~, **двойной** двоен път, двойна линия
~, **двухколейный** *вж.* **путь, двойной**
~, **деповский** коловоз за депо
~, **естественный водный** естествен воден път
~, **железнодорожный** железопътна линия, железен път
~, **заводской** заводски жп. коловоз
~, **загрузочный** товарачен [товарен] коловоз, коловоз за товарене
~, **запасный** запасен [резервен] коловоз
~, **крановый** кранов път, коловоз [линия] за кран
~ **луча** път [траектория] на лъча
~, **магистральный железнодорожный** магистрална жп. линия
~, **маневровый** маневрен коловоз
~, **междустанционный** междугаров път
~, **Млечный** *астр.* Млечен път
~, **монорельсовый** монорелсов [еднорелсов] път
~, **морской** морски път
~, **обгонный** коловоз за изпреварване, път [лента] за изпреварване
~, **обходный** *вж.* **путь, объездной**
~, **объездной** обиколен път, обиколна линия, обиколен коловоз
~, **однорельсовый** еднорелсов коловоз [път], еднорелсова линия
~, **окружной** обиколен [обходен] път
~, **оптический** оптичен [светлинен] път
~, **опытный** опитен [изпитвателен] път, опитна линия
~, **основной** основен [главен] път [коловоз]
~, **ответвлённый** отклонителен коловоз [път], разклонение
~, **откаточный** *мин.* извозен коловоз, път за извозване
~, **отправочный** отправен коловоз
~ **отражённой волны** път на отразените вълни
~, **отстойный** гаражен коловоз, коловоз за гариране
~, **пакгаузный** магазинен [магазиен] коловоз, коловоз за магазин
~, **парковый** парков коловоз, жп. коловоз за паркиране на подвижен състав
~, **пассажирский** пътнически коловоз, коловоз за пътнически влакове
~, **переводной** преводен [съединителен] коловоз

~, **пита́ющий** подхранващ път [коловоз], път за подхранване
~, **погру́зо-разгру́зочный** товарачно-разтоварачен коловоз, коловоз за товарене и разтоварване
~, **погру́зочный** *вж.* **путь, грузово́й**
~, **подвесно́й** висящ [окачен] път [коловоз], висяща линия
~, **подго́рочный** *вж.* **путь, распредели́телный**
~, **подкра́новый** подкранов път [коловоз]
~, **подъездно́й** страничен [второстепенен] коловоз, странична [второстепенна] линия
~, **подэкскава́торный** подбагерен релсов път, релсов път за багер
~, **постоя́нный** постоянна линия, постоянен коловоз
~, **приёмный** приемен коловоз
~, **приёмо-отпра́вочный** приемно-отправен коловоз
~, **приёмочный** *вж.* **путь, приёмной**
~, **рабо́чий** работен коловоз [път]
~, **разгру́зочный** *вж.* **путь, вы́грузочный**
~, **разъездно́й** коловоз за разминаване, коловоз на разменна гара
~, **ранжи́рный** *вж.* **путь, распредели́тельный**
~, **распредели́тельный** разпределителен [ранжирен] коловоз, разпределителна линия
~, **ре́льсовый** релсов път, коловоз, жп. линия
~, **ре́льсовый бессты́ковый** безнаставов релсов път
~, **ремо́нтный** ремонтен коловоз, коловоз за ремонтиране
~, **са́нный** път за шейна
~, **свя́зывающий** *вж.* **путь, соедини́тельный**
~ **силовы́х ли́ний** път на силови линии
~, **сквозно́й** проходен [преминаващ] коловоз *(напр. през сграда на депо)*
~, **сме́жный** съединен коловоз
~, **соедини́тельный** съединителен [свързващ] коловоз
~, **сортиро́вочный** *вж.* **путь, распредели́тельный**
~, **станцио́нный** гаров коловоз
~, **стре́лочный** коловоз със стрелка
~, **судохо́дный** корабоплавателен [воден] път
~, **тамо́женный** митнически коловоз
~, **това́рный** *вж.* **путь, грузово́й**
~ **то́ка** *ел.* път на електрически ток
~ **торможе́ния** път на спиране, спирачен път
~, **тормозно́й** *вж.* **путь, торможе́ния**
~, **тупико́вый** глуха линия, глух коловоз
~, **убо́рочный** коловоз за прибиране на реколта
~, **углеразгру́зочный** коловоз за разтоварване на въглища
~, **узкоколе́йный** теснолинеен [теснопътен] коловоз, дековилен път
~, **ходово́й** ходов [работен] коловоз
~, **хозя́йственный** държавна жп. линия
~, **чугуново́зный** коловоз за превозване на чугун
~, **ша́хтный** *мин.* шахтов коловоз, шахтова [минна] жп. линия
~, **ширококоле́йный** ширококопътен [нормален] коловоз
~, **экипиро́вочный** коловоз за екипиране [съоръжаване], коловоз за снабдяване с въглища
пух *м* мъх, пух, перушина
~, **хло́пковый** памучен линтер, памучен пух
~, **тка́цкий** тъкачен мъх
пухери́т *м минер.* пухерит
пу́хлость *ж* пухестост, мъхнатост
пу́хлый мек, рехав, пухест
пухо́вый пухов, пухен
пухо́вщица *ж* чистачка на пух [на мъх]
пухосбо́рник *м* камера за мъх [пух]
пухоотдели́тель *м* машина за отделяне на пух *(от птици)*
пуццола́н *м геол.* пуцолан
пуццола́новый пуцоланов
пу́чение *с* набъбване, издуване *(на почва)*
пучи́на *ж* 1. гърбица на жп. линия 2. набъбнало място *(вследствие замръзване на почвата)* 3. трапчина *(образувала се след размразяването)*
пу́читься издувам се, набъбвам *(за почва)*
пу́чность *ж физ.* връх *(точка с най-голяма амплитуда в система от стоящи вълни)*
~ **волны́** връх на вълната
~ **напряже́ния** *ел.* потенциален връх; максимум на напрежението *(при стоящи вълни)*, издуване на кривата на напрежение
~ **то́ка** *ел.* токов връх, максимум на тока *(при стоящи вълни)*, издуване на кривата на тока
пучо́к *м* сноп *(напр. от проводници, лъчи, електрони)*; връзка
~, **армату́рный** армировъчно снопче, армировъчна връзка
~, **астигмати́ческий** астигматичен сноп
~, **а́томный** атомен сноп
~ **бомбардиру́ющих части́ц** сноп от бомбардиращи частици
~ **бы́стрых нейтро́нов** сноп от бързи неутрони
~, **внеосево́й** извъносов сноп
~, **вне́шний** външен сноп
~, **вну́тренний** вътрешен сноп
~ **воло́кон** сноп влакна
~, **встро́енный** зазидан [вграден] сноп
~, **выходя́щий** изходящ сноп
~ **га́мма-излуче́ния** сноп гама-излъчвания
~, **гетероге́нный** хетерогенен сноп
~ **дымога́рных труб** сноп димоотводни [димогарни] тръби *(напр. в парен котел)*
~ **жил** сноп жила *(напр. в кабел)*
~, **запи́сывающий** записващ сноп
~ **заря́женных части́ц** *ядр.* сноп от заредени частици
~, **ио́нный** йонен сноп, сноп от йони
~, **интенси́вный** интензивен сноп
~ **испари́тельных труб** сноп изпарителни тръби
~, **конвекти́вный** конвективен сноп *(напр. тръби)*

~, **ла́зерный** лазерен сноп
~ **луче́й** сноп лъчи
~, **ма́зерный** мазерен сноп
~ **ме́дленных электро́нов** сноп бавни електрони
~, **мезо́нный** *ядр.* мезонен сноп
~, **мига́ющий** мигащ сноп
~, **многоря́дный** многореден сноп тръби
~, **молекуля́рный** молекулен сноп
~, **монохромати́ческий** монохроматичен сноп
~, **моноэнергети́ческий** енергетичен сноп
~, **нейтро́нный** неутронен сноп, сноп неутрони
~, **непреры́вный** непрекъснат сноп
~, **одноро́дный** еднороден сноп
~, **осево́й** осов сноп
~, **откры́тый** открит сноп
~, **отражённый** отразен сноп
~ **охлажда́ющих труб** сноп охлаждащи тръби
~, **па́дающий** падащ сноп
~, **паралле́льный** паралелен [успореден] сноп *(напр. лъчи)*
~, **парообразу́ющий** сноп нагревателни повърхнини *(напр.сноп тръби в парен котел)*
~,**пла́зменный** плазмен сноп
~ **плоскосте́й** сноп равнини
~, **поляризо́ванный** поляризован сноп
~ **проводо́в** сноп проводници, сноп, кабели
~, **прото́нный** протонен сноп, сноп протони
~ **прямы́х** сноп прави
~, **пульси́рующий** пулсиращ сноп
~ **путе́й** *жп.* сноп коловози
~ **рентге́новских луче́й** сноп рентгенови лъчи, сноп X-лъчи
~ **све́та** сноп светлина, светлинен сноп (лъчи)
~, **светово́й** *вж.* **пучо́к све́та**
~ **светов́ых луче́й** сноп светлинни лъчи
~ **силовы́х ли́ний** сноп силови линии
~, **то́нкий** тънък сноп
~ **труб** сноп тръби, тръбен сноп
~, **тру́бный** *вж.* **пучо́к труб**
~, **фесто́нный** фестонен сноп
~, **фото́нный** фотонен сноп, сноп фотони
~, **циклотро́нный** *ядр.* циклотронен сноп
~, **электро́нный** електронен сноп, сноп електрони
~ **электро́нов** *вж.* **пучо́к, электро́нный**
пуше́ние *с кож.* шмиргеловане, развласяване
пу́шер *м* тласкач, уред за тласкане *(на въглища към стокер)*
пуши́стость *ж* пухкавост, мъхнатост
пуши́стый пухкав, мъхнат
пу́шечный топовен, оръдеен
пу́шка *ж* **1.** оръдие, топ **2.** съоръжение за отваряне и затваряне на отворите *(за изпускане на метал и шлака)*
~, **а́томная** атомно оръдие
~, **ба́шенная** куполно оръдие
~, **берегова́я** брегово оръдие
~, **гарпу́нная** харпунна пушка, харпун
~, **дальнобо́йная** далекобойно оръдие
~, **динами́ческая-реакти́вная** динамично-реактивно оръдие
~ **для заби́вки лётки** запушвачка, устройство за затваряне на пещен отвор
~, **зени́тная** противовъздушно [зенитно] оръдие
~, **ио́нная** *елн.* йонно оръдие
~, **многоство́льная** многоцевно оръдие, оръдие с няколко цеви
~, **пла́зменная** плазмено оръдие
~, **пневмати́ческая** пневматично [въздушно] оръдие
~, **прича́льная** *кораб.* пушка *(вързален единичен кнехт на кея)*
~, **противота́нковая** противотанково оръдие
~, **реакти́вная** реактивно оръдие
~, **самохо́дная** самоходно оръдие
~, **сверхдальнобо́йная** свръхдалекобойно оръдие
~, **синхро́нная** синхронно оръдие *(напр. със самолетна перка)*
~, **скоростре́льная** скорострелно оръдие
~, **та́нковая** танково оръдие
~, **цеме́нтная** циментов пистолет, циментоизхвъргач(ка)
~, **электро́нная** *елн.* електронен прожектор, електронно оръдие
пу́шка-га́убица гаубица, оръдие-гаубица
пушни́на *ж* кожухарски стоки [кожи]
пушно́й кожухарски; с ценна кожа *(за животно)*
пу́шно-мехово́й който е с ценна [скъпа] кожа
пушо́нка *ж* хидратна вар; вар на прах
рН рН — знак за изразяване на концентрацията на водородните йони в разтвори
пчели́ный пчелен
пчелово́д *м* пчелар, пчеловъд
пчелово́дство *с* пчеларство, пчеловъдство
пчелово́дческий пчеларски, пчеловъдски
пчелоинвента́рь *м* пчеларски инвентар, инвентар по [за] пчеловъдство
пчелоопыле́ние *с* опрашване от пчели *(напр. на цвят)*
пче́льник *м* пчелин
пшени́ца *ж* пшеница
~, **ветви́стая** клонеста пшеница
~, **голозёрная** голозърнеста пшеница
~, **мя́гкая** обикновена [мека] пшеница
~, **ози́мая** зимна пшеница, зимница
~, **ости́стая** осилеста пшеница
~, **твёрдая** твърда пшеница
~, **ярова́я** пролетна пшеница, пролетница
пшени́чный пшеничен
пшено́ *с* олющено [грухано] просо
пыж *м* глинест патрон [запушалка, тапа]
пы́жик *м* кожа от млад северен елен
пылева́тость *ж* запрашеност
пылева́тый запрашен
пылеви́дный праховиден, прахообразен
пылевыкола́чиватель *м* прахоочистител
пылегоре́лка *ж* прахова горелка
пылезаво́д *м* централна прахоприготвяща инсталация, мелница *(за приготовляване на прахове)*
пылело́вка *ж.* **1.** прахоулавяне **2.** прахоуловител
пылеме́р *м* прахомер
пылемёт *м* прахоизхвъргач

пыленепроница́емость *ж* прахонепропускливост
пыленепроница́емый прахонепропусклив
пыле́ние *с* разпрашаване, пулвѐризиране
~ **кра́ски** разпрашаване [пулверизиране] на боя
пылеобра́зный прахообразен
пылеобразова́ние *с* прахообразуване
пылеосади́тель *м* прахоутаител
~, **электри́ческий** електрически прахоутаител
~, **электростати́ческий** електростатичен прахоутаител
пылеосажде́ние *с* прахоутаяване
пылеотводя́щий прахоотводен
пылеотделе́ние *с* обезпрашаване, прахоотделяне
~, **гравитацио́нное** гравитационно прахоотделяне, гравитационно обезпрашаване
~, **гру́бое** грубо прахоотделяне, грубо обезпрашаване
~, **мо́крое** мокро прахоотделяне, мокро обезпрашаване
пылеотдели́тель *м* прахоотделител
~, **батаре́йный** многоклетков прахоотделител [обезпрашител], мултициклон
~, **гравитацио́нный** гравитационен прахоотделител
~, **диффузо́рный** дифузорен прахоотделител
~, **мо́крый** мокър прахоотделител [пепелоотделител]
~, **пе́нный** пенен прахоотделител
~, **ротацио́нный** ротационен прахоотделител
~, **центробе́жный** центробежен прахоотделител
~, **электри́ческий** електрически прахоотделител
пылеотдели́тель-турбоцикло́н *м* прахоотделител-турбоциклон
пылеочисти́тель *м* прахоочистител
~, **мо́крый** мокър прахоочистител
~, **сухо́й** сух прахоочистител
пылеочи́стка *ж* очистване от прах
пылепита́тель *м* прахозахранващо устройство
~, **ло́пастный** прахозахранващо устройство с клетъчно колело
~, **шне́ковый** червячно прахозахранващо устройство, прахоподавателен червяк
пылеприготовле́ние *с* прахоприготвяне, приготвяне на прах *(напр. въглищен)*
~, **индивидуа́льное** единично [индивидуално] прахоприготвяне
~, **центра́льное** централно [централизирано] прахоприготвяне
пылеприёмник *м* приемник [съд] за прах
пылепрово́д прахопровод
пылеразделитель *м* прахоразделител; прахоотделител, обезпрашител
пылесбо́рник *м* прахосъбирач
пылесжига́ние *с* прахово изгаряне
пылесисте́ма *ж* каменовъглено-прахова система *(за изгаряне на каменовъглен прах)*
пылесодержа́ние *с* прахосъдържание
пылесо́с *м* прахосмукачка, прахосмукател
~, **электри́ческий** електрическа прахосмукачка
пылеу́гольный въглищнопрахов
пылеудале́ние *с* прахоотделяне
~, **мо́крое** мокро прахоотделяне
~, **сухо́е** сухо прахоотделяне
пылеула́вливание *с* прахоулавяне
пылеулови́тель *м* прахоуловител, обезпрашител
~, **водяно́й** воден прахоуловител
~, **гравитацио́нный** гравитационен прахоуловител
~, **двухступе́нчатый** двустъпален прахоуловител
~, **инерцио́нный** инерционен прахоуловител
~, **ма́сляный** маслен прахоуловител
~, **мо́крый** мокър прахоуловител
~, **поглоща́ющий** поглъщащ прахоуловител
~, **сухо́й** сух прахоуловител
~, **центробе́жный** центробежен прахоуловител
~, **электростати́ческий** електростатичен прахоуловител
пылефи́льтр *м* филтър за прах, прахов филтър
пыли́нка *ж* прашинка
пыль *ж* прах
~, **абрази́вная** абразивен прах, шлифовъчен прах
~, **алма́зная** диамантен прах
~, **алюми́ниевая** алуминиев прах
~, **бурова́я** скално брашно *(прах от пробиване на дупките)*
~, **водяна́я** водна мъгла, воден прах
~, **горю́чая** горящ [горивен, който може да гори] прах
~, **гру́бая** груб [едър] прах
~, **диспе́рсная** дисперсен прах
~, **древесноу́гольная** дървесновъглищен прах
~, **желе́зистая** железен прах
~, **ине́ртная** инертен прах, прах от инертни материали
~ **ка́менного у́гля** *вж.* **пыль, каменноу́гольная**
~, **каменноу́гольная** каменовъглищен прах, прах от каменни въглища
~, **ко́ксовая** коксов прах
~, **колошнико́вая** високопещен прах
~, **конве́рторная** конвертерен прах, прах от конвертерно производство на стомана
~, **конденса́торная** кондензаторен прах
~, **косми́ческая** космически прах
~, **лету́чая** летящ [носещ се във въздуха] прах
~, **ме́лкая** ситен прах
~, **метео́рная** метеорен прах
~, **мучна́я** брашнен прах, прах от брашно
~, **нажда́чная** шмиргелов прах
~, **недоизмельчённая** недосмлян прах
~, **оборо́тная** оборотен прах
~, **плави́льная** топилен прах
~, **радиоакти́вная** радиоактивен прах
~, **ру́дная** руден прах
~, **свинцо́вая** оловен прах
~, **сне́жная** снежен прах

~, **тóнкая** фин [ситен, дребен] прах
~, **торфянáя** торфен прах
~, **ýгольная** въглищен прах
~, **цúнковая** цинков прах
~, **шлáковая** шлаков прах
~, **шлифовáльная** шлифовъчен прах, прах за шлифоване
пы́льник *м текст.* лек шлифер; прашник
пы́льный прашен
пыльцá *ж* прашец *(напр. цветен)*
пыльценóс *м* опрашвател, преносвач на цветен прашец
пырéй *м* пирей, троскот
пьедестáл *м* пиедестал
пьéза *ж физ.* пиеза *(единица за измерване на механично напрежение и налягане в системата МТС)*
пьезоадáптер *м* пиезоадаптер
пьезоаппарáт *м* пиезоапарат
пьезоаппаратýра *ж* пиезоапаратура
пьезодáтчик *м* подавач, основан на пиезоефекта
пьезоквáрц *м* пиезокварц
пьезокерáмика *ж* пиезокерамика
пьезоклáз *м* пиезоклаз
пьезоконденсáтор *м* пиезокондензатор
пьезокристáлл *м* пиезокристал
пьезокристаллизáция *ж* пиезокристализация
пьезомагнетúзм *м* пиезомагнетизъм
пьезоманóметр *м* пиезоманометър
пьезоматериáлы *мн* пиезоматериали
пьезóметр *м* пиезометър
пьезометрúческий пиезометричен
пьезомéтрия *ж* пиезометрия
пьезомикрофóн *м* пиезомикрофон
пьезомóдуль *м* пиезомодул
пьезополупроводнúк *м* пиезоелектрически полупроводник
пьезопреобразовáтель *м* пиезопреобразувател
пьезопровóдность *ж* пиезопроводимост
пьезопрофилóметр *м* пиезопрофилометър
пьезорезонáтор *м* пиезорезонатор
пьезотелефóн *м* пиезотелефон
пьезотрóпия *ж* пиезотропия
пьезохúмия *ж* пиезохимия
пьезоэлектрúческий пиезоелектричен
пьезоэлектрúчество *с* пиезоелектричество
пьезоэлемéнт *м* пиезоелемент
~, **индикáторный** индикаторен пиезоелемент
~, **керамúческий** керамичен пиезоелемент
~, **фосфáтный** фофатен пиезоелемент
пьезоэффéкт *м* пиезоефект, пиезоелектрически ефект
пьенаарúт *м* пинарит
пюрé *с* пюре, пулп
~, **плодóвое** плодов пулп, плодово пюре
пя́ртнерс *м кораб.* 1. пяртнерс, отвор за мачтата *(в палубата, за да мине през него долният край на мачтата)* 2. пяртнерс *(устройство, в което се опира степсът на бушприта)*
пятá *ж* пета, опорна част *(на ос или на вал)*, опорна шийка
~ **áрки** пета на арка
~ **вúдимая** видима пета
~, **высóкая** висока пета
~, **гидравлúческая** хидравлична пета; разтоварващо приспособление *(при центробежна помпа)*
~, **гребéнчатая** гребенна пета, гребенна опорна шийка; гребенен лагер
~, **кольцевáя** пръстенообразна пета, петагривна, пръстенообразна опорна шийка
~, **конструктúвная** конструктивна пета
~, **концевáя** крайна пета, крайна [последна] опорна шийка
~, **опóрная** опорна *(или ограничителна)* пета, опорна шийка
~ **опóрной плиты́** пета на опорна плоча
~, **пластúнчатая** пластинчата пета, плоск [пластинообразна] пета
~, **плóская** плоска пета
~, **плóская кольцевáя** плоска пръстенообразна пета, плоска пета-гривна
~, **поддéрживающая** поддържаща [подпираща] пета
~, **пóлая** куха пета
~ **свóда** пета на свод
~, **свóдовая** сводова пета
~, **сегмéнтная** сегментна пета, сегментна опорна шийка
~, **сплошнáя** плътна пета
~, **срéдняя** средна пета, средна опорна шийка
~, **сферúческая** *вж.* **пятá, шаровáя**
~, **шáриковая** *вж.* **пятá, шаровáя**
~, **шаровáя** сферична пета, кръгла опорна шийка, ябълковидна пета; сачмен опорен лагер
пятиáтомный петатомен
пятивалéнтный петвалентен
пятигрáнник *м* петостен, ръбесто тяло с пет стени, четириъгълна пирамида
пятигрáнный петостенен
пятизнáчный петозначен, с пет знака
пятикомпонéнтный петкомпонентен
пятикрáтный петорен, петократен
пятилéтка *ж* петилетка, петгодишен план
пятистéнный петстенен, с пет стени
пятисторóнний петостранен
пятитóнка *ж* петтонен камион
пятиугóльник *м* петоъгълник
пятиугóльный петоъгълен
пя́тка *ж* 1. пета, опорна шийка; задна удебелена част *(на микрометър)* 2. пета *(на крак)*
~ **ахтерштéвня** *кораб.* пета на ахтерщевена
~ **зýба** долната удебелена част на зъба, основа на зъба
~ **кúля** *кораб.* пета на кила
~ **напúльника** шийка на пила
пятнúк *м* 1. сводов шаблон *(за означаване и проверка на направлението на петите на дъга)* 2. *дърв.* чепова панта
пятнúстость *ж* петнистост, пъстро обагряне *(дефект на кожи)*
пятнúстый петнист; който е с петна от друг цвят
пятнó *ж* петно
~, **жировóе** маслено петно

~ **каса́ния** петно на допиране, контактно петно
~, **като́дное** катодно петно
~ **конта́кта** контактно петно, петно на контакта
~, **со́лнечное** слънчево петно

Р

рабдони́т *м минер.* рабдонит
раби́тца *м стр.* рабиц
рабо́та *ж* работа
~, **авари́йная** аварийна работа
~, **автомати́ческая** автоматична работа *(на машина)*
~, **акко́рдная** акордна работа, работа на акорд
~, **аппарату́рная** апаратурна работа
~, **безавари́йная** безаварийна работа
~, **безопа́сная** безопасна работа
~, **безотка́зная** безотказна работа, работа без прекъсване *(поради повреда)*
~, **безоши́бочная** безгрешна работа, работа без грешка
~, **без сма́зки** работа *(напр. на машина)* без мазане
~, **бесперебо́йная** работа без прекъсване, непрекъсната работа, равномерна работа
~, **бесполе́зная** безполезна работа
~, **брига́дная** бригадна работа работа на бригада
~, **бу́ферная** буферна работа
~, **в и́мпульсном режи́ме** работа в импулсов режим
~, **в крити́ческом режи́ме** *ядр.* работа в критичен режим
~, **внепла́новая** извънпланова работа
~, **вне́шних сил** работа на външни сили
~, **вне́шняя** външна работа; работа, извършена срещу външни сили
~, **вне́шняя поле́зная** външна полезна работа
~, **вну́тренних сил** работа на вътрешни сили
~, **вну́тренняя** вътрешна работа; работа, извършена срещу вътрешни молекулни сили
~, **возвра́тная** възвратна работа, работа, която се възвръща
~, **возмо́жная** възможна работа, работа, която може да се извърши
вре́дная вредна *(напр. опасна за здравето)* работа
~, **вспомога́тельная** спомагателна [помощна] работа
~ **вхолосту́ю** работа на празен ход, движение *(на машина)* на празен ход
~ **вы́хода** *елн.* работа на излъчване [излитане] *(на електрон)*
~, **двухпо́люсная** *тлг.* двуполюсна работа
~, **двухсме́нная** двусменна работа
~, **действи́тельная** реална [действителна] работа
~ **деформа́ции** работа за (извършване на деформация, деформационна работа
~, **дли́тельная** продължителна работа
~, **дневна́я** дневна работа, работа през деня
~, **дополни́тельная** допълнителна работа
~, **ду́плексная** *тлг.* дуплексна работа
~, **жестя́ницкая** тенекеджийска работа
~, **заключи́тельная** завършена работа, окончателна работа [обработка]
~, **затра́ченная** изразходвана работа
~, **избы́точная** извънредна [извънпланова] работа
~, **и́мпульсная** импулсна работа *(в импулсов режим)*
~, **индика́торная** индикаторна работа
~, **иссле́довательская** изследователска работа
~, **констру́кторская** конструкторска работа
~, **кратковре́менная** кратковременна [краткосрочна] работа
~, **кро́вельная** покривна работа *(напр. по застилане на покриви)*
~, **круглосу́точная** денонощна работа, цяло денонощна работа
~, **лаборато́рная** лабораторна работа
~, **лепна́я 1.** ваене, изработване на релефи (за гипсови тавани) **2.** изваяни предмети
~, **максима́льная поле́зная** максимална полезна работа
~, **маневро́вая** маневрена работа
~, **маркше́йдерская** маркшайдерска работа
~, **маши́нная** машинна работа
~, **механи́ческая** механична работа
~ **микрохими́ческая** микрохимична работа
~, **многокана́льная** *радио*, многоканална работа, работа по много канали
~, **многостано́чная** многомашинна работа, работа на няколко машини, обслужване на няколко машини *(от едно лице)*
~, **многоцикли́чная** (много) циклична работа
~, **надёжная** сигурна [надеждна] работа
~, **нау́чная** научна работа
~, **нау́чно-иссле́довательская** научноизследователска работа
~, **непреры́вная** непрекъсната работа
~, **непроизводи́тельная** непроизводителна работа
~, **неравноме́рная** неравномерна работа
~, **нережи́мная** нережимна работа, работа извън режима
~, **неуро́чная** работа в неуречено време
~, **неусто́йчивая** неустойчива работа, непостоянна работа
~, **норма́льная** нормална работа
~, **о́бщая** обща работа
~, **обще́ственная** обществена работа
~, **огнеопа́сная** огнеопасна работа
~, **односме́нная** едносменна работа
~, **одноцикли́чная** едноциклична работа, работа в един цикъл
~, **основна́я** основна работа
~, **отрица́тельная** отрицателна работа
~, **паралле́льная** успоредна [паралелна] работа

рабо́та, патро́нная патронникова работа, обработване в патронник *(напр, на струг)*
~, **периоди́ческая** периодична работа
~, **пла́вная** плавна [равномерна] работа, работа без тласъци
~, **повреме́нная** повременна работа, работа (която се заплаща) по време
~, **повто́рно-кратковре́менная** повторно-кратковременна работа
~, **погру́зочно-разгру́зочная** товарно-разтоварна работа
~, **подготови́тельная** подготвителна работа
~, **подённая** надничарска работа
~, **подря́дная** работа по договор
~, **подсо́бная** помощна [спомагателна] работа
~, **поездна́я** *жп.* влакова работа
~, **полёзная** полезна работа
~, **положи́тельная** положителна работа
~, **после́довательная** последователна работа
~, **преры́вистая** прекъсната [прекъсваща се] работа, работа с прекъсване
~, **приведённая** редуцирана [приведена] работа
~, **продолжи́тельная** продължителна работа
~, **производи́тельная** производителна работа
~, **произво́дственная** производствена работа
~, **пускова́я** пускова работа, работа по пускане
~, **разбо́рочная** демонтажна работа, работа по разглобяване
~, **разры́ва** работа за (извършване на) разкъсване
~, **раскро́йная** работа по разкрояване, разкройна работа, разкройване
~ **растяже́ния** работа за (извършване на) опън [разтегляне]
~ **расшире́ния** работа за (извършване на) разширение, работа на разширяване
~, **рационализа́торская** рационализаторска работа
~, **резна́я** 1. резба, резбарска работа 2. резбарско изделие
~, **ремо́нтная** ремонтна работа, работа за [по] ремонтиране
~, **рента́бельная** рентабилна работа
~, **ручна́я** ръчна работа, работа на ръка
~, **сбо́рочная** монтажна работа, работа за [по] сглобяване
~, **сверхуро́чная** извънредна работа
~, **сде́льная** работа на парче, сделна работа
~ **сжа́тия** работа за (извършване на) свиване, работа (за осъществяване на) даден натиск, работа на сгъстяване
~ **си́лы** работа на силите
~, **синхро́нная** синхронна работа
~, **скоростна́я** скоростна работа
~, **слеса́рная** шлосерска работа
~, **совме́стная** съвместна работа
~, **сопротивле́ния** съпротивителна работа, работа на съпротивлението
~ **с перебо́ями** работа с прекъсване
~, **сро́чная** срочна [бърза] работа, работа със срок
~, **станцио́нная** гарова работа, работа на жп. гара
~, **стати́чная** статична работа
~, **столя́рная** 1. дърводелска работа 2. дърводелски изделия
~, **ступе́нчатая** степенна работа, работа на степени
~, **теорети́ческая** теоретична работа
~, **теплова́я** топлинна работа
~, **техни́ческая** техническа работа
~ **то́ка** работа на (електрически) ток
~, **то́нкая** фина [точна, прецизна] работа
~, **торможе́ния** работа на спирането, спирачна работа
~, **то́чная** точна работа
~, **тра́нспортная** транспортна работа, работа по транспортиране
~ **тре́ния** работа на триенето
~, **трёхсменная** трисменна работа, работа на три смени
~, **трудоёмкая** трудопоглъщаща работа
~, **тяжёлая** тежка работа
~, **уда́рная** ударна работа; работа за счупване на (изпитван на удар) материал
~, **уде́льная** специфична работа
~, **у́мственная** умствена работа
~ **упру́гих сил** работа на еластичните сили
~, **усло́вная** условна работа
~, **усто́йчивая** устойчива [постоянна] работа
~, **физи́ческая** физическа работа
~, **холоста́я** работа на празен ход
~, **цикли́чная** циклична работа
~, **чернова́я** груба [чернова] работа
~, **эксперимента́льная** опитна [експериментална] работа
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна работа
~, **элемента́рная** елементарна работа
~, **эффекти́вная** ефективна работа
рабо́тать работя; действувам
~ **на и́згиб** работя на огъване
~ **на круче́ние** работя на усукване
~ **на растяже́ние** работя на опън
~ **на сжа́тие** работя на натиск
~ **на смя́тие** работя на смачкване
~ **на срез** работа на срязване
рабо́тник *м* работник
~, **администрати́вный** административен работник
~, **вре́менный** временен работник
~, **инжене́рно-техни́ческий** инженерно-технически работник
~, **квалифици́рованный** квалифициран работник
~, **нау́чный** научен работник
~, **подру́чный** помощник
~, **постоя́нный** постоянен работник
~, **произво́дственный** производственик *(работник, който работи в производството.*
~ **у́мственного труда́** работник на умствен труд, умствен работник

~ **физи́ческого труда́** работник на физическия труд, физически работник
работода́тель *м* работодател
работоме́р *м* работомер, уред за измерване на работа
~, **автомоби́льный** автомобилен работомер
работоспосо́бность *ж* работоспособност
работоспосо́бный работоспособен
рабо́ты *мн.* работи
~, **авари́йные** аварийни работи
~, **авра́льные** *кораб.* аврал *(на военните и гражданските кораби)*
~, **агромелиорати́вные** агромелиоративни работи
~, **акциде́нтные** *полигр.* акцидентни работи
~, **армату́рные** арматурни [армировъчни] работи
~, **аэрогеологи́ческие** аерогеоложки работи
~, **бето́нные** бетонни работи
~, **брошюро́вочные** *полигр.* брошуровъчни работи
~, **буровзрывны́е** пробивновзривни работи
~, **буровы́е** сондажни работи
~, **взрывны́е** взривни работи
~, **внепла́новые** извънпланови работи
~, **водола́зные** водолазни работи
~, **восстанови́тельные** възстановителни работи
~, **вре́менные** временни работи; сезонни работи
~, **вскрышны́е** *мин.* разкривни работи
~, **вы́емочные** добивни работи
~, **вычисли́тельные** изчислителни работи
~, **геологоразве́дочные** геологопроучвателни [миннопроучвателни] работи
~, **горноспаса́тельные** минноспасителни работи
~, **го́рные** минни работи
~, **долбёжные** изкопни работи
~, **дорожностро́ительные** пътностроителни работи
~, **доро́жные** пътни работи
~, **журнальногазе́тные** журналистична работа *(по вестници и списания)*
~, **земляны́е** земни работи
~, **зи́мние** зимни работи
~, **изыска́тельные** търсачни работи
~, **ка́менные** каменарски работи
~, **крепёжные** укрепителни [крепежни] работи
~, **кро́вельные** покривни работи
~, **кузне́чные** ковашки работи
~, **лепны́е** вaене, моделиране
~, **маля́рные** бояджийски работи
~, **мелиорати́вные** мелиоративни работи
~, **монта́жно-достро́ечные** монтажно-строителни [строително-монтажни] работи
~, **монта́жные** монтажни работи
~, **облицо́вочные** облицовъчни работи
~, **обще́ственные** обществени работи
~, **общестро́ительные** общостроителни работи
~, **опа́лубочные** кофражни работи
~, **о́пытные** опитни [експериментални] работи
~, **отва́льные** насипни работи
~, **отде́лочные** довършителни работи
~, **откры́тые** кариерни работи; работи на открито
~, **откры́тые го́рные** открити минни работи
~, **очистны́е** *мин.* добивни [очистни] работи
~, **планиро́вочные** *стр.* подравнителни работи
~, **пла́ново-профилакти́ческие** планово-профилактични работи; планово консервиране *(напр. на машини)*
~, **пло́тничные** дърводелски работи
~, **погру́зочные** товарни работи
~, **подво́дные** подводни работи
~, **подготови́тельные** подготвителни работи
~, **подзе́мные** подземни работи
~, **подрывны́е** подкопни [взривни] работи
~, **подсо́бные** помощни [спомагателни] работи
~, **поиско́вые** проучвателни работи, работи по издирване (на нещо)
~, **полевы́е** полски работи
~, **поро́дные** скални работи
~, **прохо́дческие** работи по прекарване на галерии, пробивни [проходчески] работи
~, **разве́дочные** *мин.* проучвателни работи
~, **регла́ментные** регламентни работи, работи по регламент
~, **резны́е 1.** резбарски работи **2.** резбарски изделия
~, **рекогносциро́вочные** рекогносцировъчни [разузнавателни] работи
~, **ремо́нтные** ремонтни работи
~, **санита́рно-техни́ческие** санитарно-технически работи
~, **сва́рочные** заваръчни работи
~, **слеса́рные** шлосерски работи
~, **спаса́тельные** работи по спасяване, спасителни работи
~, **стержневы́е** *леяр.* работи по изработване на сърца
~, **столя́рные** дърводелски работи
~, **строга́льные** стругарски работи; рендосване
~, **стро́ительно-монта́жные** строително-монтажни работи
~, **стро́ительные** строителни работи
~, **съёмочные** *геод.* снимачни работи
~, **тока́рные** стругарски работи
~, **тра́нспортные** транспортни работи
~, **чертёжные** чертожнически работи
~, **штукату́рные** мазачески работи
~, **эксперимента́льные** *вж.* **рабо́ты, о́пытные**
~, **эксплуатацио́нные** експлоатационни работи
~, **электромонта́жные** електромонтажни работи
рабо́чий *м вж.* **рабо́тник**
~, **вре́менный** временен работник
~, **высококвалифици́рованный** висококвалифициран работник
~, **до́менный** работник при висока пещ, високопещен работник

~, **индустриа́льный** работник в промишлеността, индустриален [промишлен] работник
~, **ка́дровый** кадрови работник
~, **квалифици́рованный** квалифициран работник
~, **малоквалифи́цированный** нискоквалифициран работник
~, **маши́нный** машинен работник, работник при машина
~, **непроизво́дственный** работник, който не е зает в производството, непроизводственик
~, ***основно́й производственный*** *основен производствен работник*
~, **передово́й** челник (работник)
~, **повреме́нный** *вж.* **рабо́чий, подённый**
~, **подённый** надничар
~, **подзе́мный** подземен работник
~, **подру́чный** помощник
~, **подсо́бный** *вж.* **рабо́чий, подру́чный**
~, **произво́дственный** производствен работник
~, **ремо́нтный** работник по ремонта
~, **сезо́нный** сезонен работник
~, **сельскохозя́йственный** селскостопански работник
~, **спи́сочный** списъчен работник
~, **строи́тельный** строителен работник
~, **транспо́ртный** транспортен работник, работник по транспорта
рабо́чий работнически, работен
рабо́тница *ж* работничка
рабси́ла *ж* работна сила
ра́венство *с* равенство
~, **приближённое** *мат.* приблизително равенство
~, **теплово́е** топлинно равенство
~, **тожде́ственное** тъждествено равенство
равенту́х *м текст.* равентух
равни́на *ж* равнина; поле
~, **абразио́нная** образна равнина
~, **аллювиа́льная** *геол.* алувиална равнина
~, **денудацио́нная** *геол.* денудационна равнина
~, ***оста́точная*** *остатъчна равнина*
равни́на, предго́рная предпланинска равнина, предпланинско поле
~, **расчленённая** разчленена равнина
~, **эрозио́нно-абразио́нная** ерозионно-абразивна равнина
равни́тель *м харт.* егутьор, лек валяк-изравнител за хартия
равнобе́дренный *равнобедрен*
равнобо́кий равностранен
равнове́ликий еднакъв [равен] по големина
равнове́сие *с* равновесие
~, **адсорбцио́нное** адсорбционно равновесие
~, **аэродинами́ческое** аеродинамично равновесие
~, **безразли́чное** безразлично равновесие
~, **ве́ково́е** *ядр.* вековo равновесие
~, **вну́треннее** вътрешно равновесие
~, **гетероге́нное** хетерогенно равновесие
~, **гидролити́ческое** хидролизно равновесие
~, **гомоге́нное** хомогенно равновесие
~ **двух фаз** равновесие на две фази, двуфазно равновесие
~, **динами́ческое** динамично равновесие
~, **диссоцио́нное** дисоциационно равновесие
~, ***диффузио́нное*** *дифузионно равновесие*
~ **жи́дкостей** равновесие на течностите [на флуида]
~, **изостати́ческое** изостатично равновесие
~, **изото́пное** изотопно равновесие
~, **ио́нное** йонно равновесие, равновесие на йони
~, **ло́жное** привидно равновесие
~, **метастаби́льное** метастабилно равновесие
~, **механи́ческое** механично равновесие
~, **неусто́йчивое** неустойчиво [нестабилно] равновесие
~, **относи́тельное** относително равновесие
~, **подви́жное** подвижно равновесие
~, **преде́льное** гранично равновесие
~, **радиоакти́вное** радиактивно равновесие
~ **сил** равновесие на силите
~, **спектра́льное** спектрално равновесие
~, **стаби́льное** стабилно равновесие
~, **стати́ческое** статично равновесие
~, **температу́рное** температурно равновеси
~, **теплово́е** топлинно равновесие
~, **термодинами́ческое** термодинамично равновесие
~, **термодиффузио́нное** термодифузионно равновесие
~, **углекисло́тное** равновесие на въглена киселина
~, **усто́йчивое** устойчиво равновесие
~, **фа́зовое** фазово равновесие
~, **фотохими́ческое** фотохимично равновесие
~, **хими́ческое** химично равновесие
~, **электро́нное** електронно равновесие
~, **электростати́ческое** електростатично равновесие
~, **я́дерное** *ядр.* ядрено [атомно] равновесие
равнове́сный равновесен
равновреме́нный равномерен, равновременен
равноде́йствующая *ж мат.* равнодействуваща; *резултантна*
равноде́нствие *с* равноденствие
~, **весе́ннее** пролетно равноденствие
~, **осе́ннее** есенно равноденствие
равнозерни́стый еднаквозърнест, с еднаква [постоянна] зърненост
равнозна́чность *ж* равнозначност, еквивалентност
равнозна́чный *равнозначен,* еквивалентен
рамноме́рно-заме́дленный равномерно-закъснителен
равноме́рно-распределённый равномерно разпределен
равноме́рно-уско́ренный равномерно ускорителен
равноме́рность *ж* равномерност
равноме́рный равномерен
равноо́сный равноосен
равнопле́чий равнораменен, с равни рамена

равнопотенциа́льность *ж* равнопотенциалност, еквипотенциалност
равнопро́чность *ж* еднаква якост
~ **на смя́тие** еднаква якост на смачкване
~ **на срез** еднаква якост на срязване
~ **на разры́в** еднаква якост на разкъсване
равнопро́чный равен [еднакъв] по якост
равноси́льный равносилен, еднакво силен
равносторо́нний равностранен
равноуго́льник *м мат.* равноъгълник; многоъгълник с равни ъгли
равноуго́льный равноъгълен
равноускоре́нный равноускорен; равноускорителен
равноце́нность *ж* равноценност, равностойност
равноце́нный равноценен, равностоен
ра́вный равен
рада́р *м* радар, радиолокатор
рада́рный радарен
радиа́льность *ж* радиалност
радиа́льный радиален
радиа́н *м мат.* радиан
радиа́тор *м* радиатор
~, **ано́дный** *елн.* аноден радиатор
~, **водома́сляный** водомаслен радиатор
~, **водяно́й** воден радиатор
~, **во́здухо-возду́шный** въздуховъздушен радиатор
~, **возду́шно-ма́сляный** въздушно-маслен радиатор
~, **воздушный** въздушен радиатор
~, **заднерасполо́женный** разположен отзад радиатор
~, **змеевико́вый** змеевиден радиатор
~, **като́дный** *елн.* катоден радиатор
~, **клинча́тый** клиновиден [ъгловиден] радиатор
~, **кольцево́й** пръстеновиден радиатор
~, **конвекцио́нный** конвективен радиатор
, **ле́нточный** плоскотръбен радиатор
~, **лобово́й** челен радиатор
~, **ма́сляный** маслен радиатор
~, **многотру́бчатый** многотръбен радиатор
~, **одноколо́нный** едноколонен радиатор
~, **охлажда́ющий** охлаждащ радиатор
~, **пласти́нчатый** пластинков радиатор
~, **пло́ский** плосък радиатор
~, **ребри́сто-тру́бчатый** ребристотръбен ра-~диатор
~, **ребри́стый** ребрен радиатор
~, **секцио́нный** секционен радиатор, радиатор на сектори
~, **со́товый** клетъчно-питов радиатор, килиен радиатор
~ **с пло́скими тру́бками** радиатор с плоски тръби
~, **теплоотводя́щий** топлоотвеждащ радиатор
~, **тру́бчато-пласти́нчатый** тръбно-пластинков радиатор
~, **тру́бчатый** тръбен радиатор
~, **циркуляцио́нный** циркулационен радиатор
~, **чугу́нный** чугунен радиатор
~, **электро́дный** електроден радиатор
радиацио́нный радиационен
радиа́ция *ж ядр.* радиация
~, **втори́чная** вторична радиация
~, **ионизи́рующая** йонизираща радиация
~, **инфракра́сная** инфрачервена радиация, инфрачервено излъчване
~, **косми́ческая** космическа радиация
~, **маломо́щная** радиация с малка мощност, маломощна [слаба] радиация
~, **наведённая** индуцирана радиация
~, **первичная** първична радиация
~, **постоя́нная** постоянна радиация
~, **со́лнечная** слънчева радиация
~, **тёмная** тъмна радиация
~, **теплова́я** топлинна радиация [излъчване]
~, **ультрафиоле́товая** ултравиолетова радиация, ултравиолетово излъчване
ра́диевый радиев
ра́дий *м* радий
~, **бро́мистый** радиев бромид
~, **серноки́слый** радиев сулфат
~, **углеки́слый** радиев карбонат
~ **хло́ристый** радиев хлорид
радийсодержа́щий съдържащ радий
радика́л *м* радикал *(в математиката и химията)*
~, **алки́льный** алкилен радикал
~, **аромати́ческий** ароматен радикал
~, **кисло́тный** киселинен радикал
~, **кратковре́меный** *хим.* кратковременен [краткотраен] радикал
~, **метиле́новый** метиленов радикал
~, **осно́вный** основен [базичен] радикал
~, **полиме́рный** полимерен радикал
~, **свобо́дный** свободен радикал
~, **углеводоро́дный** въглеводороден радикал
~, **усто́йчивый** устойчив радикал
~, **хими́ческий** химичен радикал
радика́льный радикален
ра́дио *с* радио, радиоразпръскване, радиоприемник
радиоавтогра́мма *ж* радиоавтограма
радиоавто́граф *м ядр.* радиоавтограф
радиоавтогра́фия *ж* радиоавтография, радиография
радиоазо́т *м* радиоазот
радиоаккумуля́тор *м* радиоакумулатор, акумулатор за радиоапарат
радиоактива́ция *ж* радиоактивация
радиоакти́вность *ж* радиоактивност
~ **воды́** радиоактивност на водата
~ **во́здуха** радиоактивност на въздуха
~, **есте́ственная** естествена радиоактивност
~, **иску́сственная** изкуствена радиоактивност
~, **наведённая** индуцирана радиоактивност
~ **окружа́ющей среды́** радиоактивност на околната среда
~, **позитро́нная** позитронна радиоактивност
~, **приро́дная** природна радиоактивност
~, **самопроизво́льная** самопроизволна радиоактивност
~, **си́льная** силна [голяма] радиоактивност
~, **сла́бая** слаба [малка] радиоактивност
~, **уде́льная** специфична радиоактивност
радиоакти́вный радиоактивен

радиоальтиме́тр *м вж.* **радиовысотоме́тр**
радиоаппара́т *м* радиоприемник, радиоапарат
радиоаппарату́ра *ж* радиоапаратура, радиоуреди
~, **бытова́я** битова радиоапаратура
~, **профессиона́льная** професионална [служебна] радиоапаратура
радиоастроно́мия *ж* радиоастрономия
радиоатмосфе́ра *ж* радиоатмосфера
радиоаэронавига́ция *ж* радиоаеронавигация
радиобио́лог *м* радиобиолог
радиобиологи́ческий радиобиологически
радиобиоло́гия *ж* радиобиология
~ **клётки** радиобиология на клетката
радиобу́й *м* радиофар, радиобуй
радиове́тер *м метео.* радиовятър
радиовеща́ние *с* радиоразпръскване, радиопредаване
~, **автомати́ческое** автоматично радиопредаване
~, **внестуди́йное** извънстудийно радиопредаване
~, **ме́стное** местно радиопредаване
~, **монофони́ческое** монофонично радиопредаване
~ **по про́водам** жичково [проводниково] радиопредаване, радиопредаване по проводници
~, **синхро́нное** синхронно радиопредаване
~, **стереофони́ческое** стереофонично радиопредаване
~, **центра́льное** централно радиопредаване
радиовожде́ние *с* радиоводене *(на летателен уред)*
~ **по про́водам** *жично радиоразпръскване*
радиоволна́ *ж* радиовълна
радиово́лны, *мн* радиовълни
~, **галакти́ческие** галактически радиовълни
~, **косми́ческие** космически радиовълни
радиовысотоме́тр *м ав.* радиовисокомер
~, **абсолю́тный** абсолютен радиовисокомер
~, **и́мпульсный** импулсен радиовисокомер
радиовы́шка *ж* радиомачта
радиогазе́та *ж* радиовестник
радиогала́ктика *ж* радиогалактика
радиогидрогеоло́гия радиохидрогеология
радиогонио́метр *м ав.* радиогониометър
радиогониоме́трия *ж* радиогониометрия
радиогра́мма *ж* радиограма
радиограммофо́н *м* радиограмофон
радиогра́фия *ж* 1. радиография 2. рентгенография
~, **дистанцио́нная** дистанционна радиография
~, **коли́чественная** количествена радиография
~, **конта́ктная** контактна радиография
радиодальноме́р *м* радиодалекометър
~, **фа́зовый** фазов радиодалекометър
~, **часто́тный** честотен радиодалекометър
радиодевиа́ция *ж* радиоотклонение; грешка при радиозасичане
~, **квадра́нтная** квадрантно радиоотклонение
~, **полукругова́я** полукръгло радиоотклонение
радиодета́ль *ж* радиодетайл, част за радио
радиожурна́л *м* радиосписание, радиодневник
радиозаво́д *м радиозавод, завод за производство* на радиоапарати
радиозащи́та *ж* радиозащита
радиозо́нд *м* радиосонда
радиозонди́рование *с* радиосондиране
радиоизлуче́ние *с* радиоизлъчване
~, **галакти́ческое** галактично радиоизлъчване, радиоизлъчване от галактиката
радиоизмери́тель *м* радиоизмерител
радиоизото́п *м* радиоизотоп [радиоактивен изотоп]
радиои́мпульс *м* радиоимпулс
радиоинжене́р *м* радиоинженер
радиоинтерферо́метр *м* радиоинтерферометър
~, **двуханте́нный** двуантенен радиоинтерферометър
~, **многоанте́нный** многоантенен радиоинтерферометър
~, **многолучево́й** многолъчев радиоинтерферометър
~, **морско́й** морски радиоинтерферометър
радиоисто́чник *м* радиоизточник
радиокана́л *м* радиоканал
~, **двухполо́сный** двулентов радиоканал
~, **многолучево́й** многолъчев радиоканал
~, **однополо́сный** еднолентов радиоканал
радиокера́мика *ж* радиокерамика
радиоко́бальт *м* радиокобалт [радиоактивен кобалт]
радиокомпара́тор *м радиокомпаратор*
радиоко́мпас *м* радиокомпас
радиоконстру́ктор *м* радиоконструктор
радиоконтро́ль *м* **орби́ты** радиоконтрол на орбитата
радио́ла *ж* радиола, радиограмофон
радиолаборато́рия *ж* радиолаборатория
радиола́мпа *ж* радиолампа
радиолари́т *м* радиоларит *(лъжекристална кремъчна скала)*
радиоли́нза *ж* радиолеща
радиоли́ния *ж* радиолиния
~, **и́мпульсная** импулсна радиолиния
~, **кома́ндная** командна радиолиния
~, **косми́ческая** космическа радиолиния
~, **управле́ния** радиолиния за управляване
радиоли́т *м минер.* радиолит
радиоло́гия *ж* радиология
радиолока́тор *м* радиолокатор, радар
радиолокацио́нный радиолокационен
радиолока́ция *ж* радиолокация
~, **и́мпульсная** импулсна радиолокация
~ **метео́ров** радиолокация [радиозасичане] на метеори
~, **первичная** първична радиолокация
радиоло́т *м вж.* **радиовысотоме́тр**
радиолу́ч *м* радиолъч
радиолюби́тель *м* радиолюбител
радиолюби́тельство *с* радиолюбителство
радиолюминесце́нция *ж* радиолуминесценция
радиомагистра́ль *м* радиомагистрала
радиомаркёр *м ав.* радиомаркировач

радиомастерска́я *ж* радиоработилница
радиома́чта *ж* радиомачта, радиоантена
радиомая́к *м* радиомаяк, радиофар
~, **азимута́льный** азимутен радиофар
~, **берегово́й** брегови радиофар
~ **для самоориенти́рования** радиофар за самоориентиране
~ **для слепо́й поса́дки** радиофар за сляпо кацане
~, **говоря́щий** говорещ радиофар
~, **грани́чный** граничен радиофар
~, **зона́льный** зонален радиомаяк, зонален радиофар
~, **и́мпульсный** импулсен радиофар
~, **курсово́й** курсов радиофар [радиомаяк]
~, **маршру́тный** маршрутен радиофар
~, **многозона́льный** многозонален радиофар
~, **навигацио́нный** навигационен радиофар
~, **напра́вленный** направляващ радиофар
~, **ненапра́вленный** ненаправляващ радиофар
~, **пограни́чный** радиофар за гранични сигнали
~, **поса́дочный** радиофар за кацане [сляпо кацане]
~ **с визуа́льной индика́цией** радиофар с въздушна индикация
~ **со звуково́й индика́цией** радиофар със звукова индикация
~, **фа́зовый** фазов радиофар
радиомета́лл *м* радиометал *(никелово-желязна сплав)*
радиометаллогра́фия *ж* радиометалография
радиометаллу́ргия *ж* радиометалургия
радиометеоро́граф *м* радиометеорограф
радиометеороло́гия *ж* радиометеорология
радиоме́тр *м* радиометър
~, **акусти́ческий** акустичен радиометър
~, **компенсацио́нный** компенсационен радиометър
~, **пятикана́льный** петканален радиометър
радиометри́ст *м* радиометрист
радиометри́ческий радиометричен
радиоме́трия *ж* радиометрия
радиомеха́ник *м* радиомеханик
радиомикро́метр *м* радиомикрометър
радиомолча́ние *с* радиомълчание, замлъкване [прекъсване] на радиопредаването
радиомонта́ж *м* радиомонтаж
радионаблюде́ние *с* радионаблюдение
радионаведе́ние *с* радионасочване
радионавига́ция *ж* радионавигация
~, **возду́шная** въздушна радионавигация
~, **да́льная** далечна радионавигация
~, **и́мпульсная** импулсна радионавигация
~, **косми́ческая** космическа радионавигация
радионагре́в *м* радионагряване, високочестотно нагряване
радионау́шники *мн* радиослушалки
радиообме́н *м* радиообмен
радиообору́дование *с* радиосъоръжение
радиоопера́тор *м* радиооператор, радист
радиопе́ленг *м* радиопеленг, радиозасечка
радиопеленга́тор *м* радиопеленгатор, радиозасичащ уред
~, **автомати́ческий** автоматичен радиопеленгатор
~, **акусти́ческий** акустичен радиопеленгатор
~, **аэродро́мный** летищен радиопеленгатор
~, **бортово́й** бордов радиопеленгатор
~, **визуа́льный** визуален радиопеленгатор
~, **и́мпульсный** импулсен радиопеленгатор
~, **корабе́льный** корабен радиопеленгатор
~, **навигацио́нный** навигационен радиопеленгатор
~, **поса́дочный** радиопеленгатор за кацане *(на самолети)*
~, **фа́зовый** фазов радиопеленгатор
радиопеленга́торный радиопеленгаторен
радиопеленга́ция *ж* радиопеленгация, радиозасичане
радиопереда́тчик *м* радиопредавател, предавател
~, **бортово́й** бордов радиопредавател
~, **длинново́лновый** дълговълнов радиопредавател, радиопредавател на дълги вълни
~, **дугово́й** дъгов радиопредавател
~, **коротково́лновый** радиопредавател на къси вълни, късовълнов радиопредавател
~, **магистра́льный** магистрален радиопредавател
~, **маши́нный** машинен радиопредавател
~, **напра́вленый** насочен радиопредавател
~, **портати́вный** носим [портативен] радиопредавател
~, **ретрансляцио́нный** ретранслационен радиопредавател
~, **стациона́рный** стационарен радиопредавател
~, **ультракоротково́лновый** радиопредавател за ултракъси вълни, ултракъсовълнов радиопредавател
радиопереда́ча *ж* радиопредаване
радиопило́т *м* радиопилот
радиопоме́хи *ж мн* радиосмущения
радиоприбо́р *м* радиоуред, радиоустройство, радиоапаратура
радиоприём *м* радиоприемане
радиоприёмник *м* радиоприемник
~, **автоди́нный** автодинен радиоприемник
~, **автомоби́льный** автомобилен радиоприемник
~, **батаре́йный** батериен радиоприемник
~, **бортово́й** бордов радиоприемник
~, **всево́лновый** радиоприемник за високи вълни, всевълнов радиоприемник
~, **гетероди́нный** хетеродинен радиоприемник
~, **дете́кторный** детекторен [кристален] радиоприемник
~, **коротково́лновый** късовълнов радиоприемник, радиоприемник за къси вълни
~, **ла́мповый** лампов радиоприемник
~, **нейтроди́нный** неутродинен радиоприемник, неутродин
~, **портати́вный** носим [портативен] радиоприемник
~, **профессиона́льный** професионален [служебен] радиоприемник

~ **прямо́го усиле́ния** радиоприемник с директно усилване
~, **регенерати́вный** регенеративен радиоприемник
~, **ретрансляцио́нный** ретранслационен радиоприемник
~, **сетево́й** мрежов радиоприемник
~, **супергетероди́нный** суперхетеродинен радиоприемник
~, **суперрегенерати́вный** свръх-[супер] регенеративен радиоприемник
~, **транзи́сторный** транзисторен радиоприемник
радиопринадле́жности *ж мн* радиочасти, радиопринадлежности
радиопроже́ктор *м* радиопрожектор
радиопромы́шленность *ж* радиопромишленост
радиоразве́дка *ж* радиопроучване
радиору́бка *ж* радиокабина
радиосвя́зь *ж* радиовръзка
~, **беспо́исковая** радиовръзка без повикване
~, **буквопеча́тающая** радиовръзка с печатане на текст [на букви]
~, **да́льняя** далечна радиовръзка
~, **двусторо́нняя** двустранна радиовръзка
~, **ду́плексная** дуплексна радиовръзка
~, **железнодоро́жная** железопътна радиовръзка
~, **и́мпульсная** импулсна радиовръзка
~, **коротково́лновая** късовълнова радиовръзка, радиовръзка на къси вълни
~, **маневро́вая** маневрена радиовръзка
~, **многокана́льная** многоканална радиовръзка
~, **односторо́нняя** едностранна радиовръзка
~ **подви́жная** подвижна радиовръзка
~, **поездна́я** влакова радиовръзка
~, **си́мплексная** проста [симплексна] радиовръзка
~, **тропосфе́рная** тропосферна радиовръзка
радиосе́ть *ж* радиомрежа
радиосигна́л *м* радиосигнал
радиоско́п *м* радиоскоп
радиослу́жба *ж* радиослужба
~, **авиацио́нная** авиационна радиослужба
~, **морска́я** морска радиослужба
радиоспектроскопи́я *ж* радиоспектроскопия
радиоста́нция *ж* радиостанция
~, **абоне́нтская** абонатна радиостанция
~, **бортова́я** бордова радиостанция
~, **люби́тельская** любителска радиостанция
~ **наведе́ния** насочваща (радио) станция
~, **носи́мая** носима [преносима] радиостанция
~, **передаю́щая** радиопредавателна станция, предавателна радиостанция
~, **передвижна́я** подвижна радиостанция
~, **портати́вная** преносима [носима, портативна] радиостанция
~, **приёмная** приемателна [радиоприемателна] станция
~, **приёмно-передаю́щая** приемателна и предавателна радиостанция
~, **самолётная** самолетна радиостанция
~, **самонастра́ивающаяся** самонастройваща се радиостанция
~, **стациона́рная** стационарна [неподвижна] радиостанция
радиосту́дия *ж* радиостудио, радиопредавателно студио
радиосхе́ма *ж* радиосхема
~, **печа́тная** печатна радиосхема
радиотелегра́мма *ж* радиограма
радиотелегра́ф *м* радиотелеграф, безжичен телеграф
радиотелеграфи́я *ж* радиотелеграфия, безжична телеграфия
радиотелегра́фный радиотелеграфен
радиотелеметри́я *ж* радиотелеметрия
радиотелемеха́ника *ж* радиотелемеханика
радиотелеско́п *м* радиотелескоп
радиотелескопи́я *ж* радиотелескопия
радиотелета́йп *м* радиотелекс
радиотелеуправле́ние *с* радиотелеуправление
радиотелефо́н *м* радиотелефон
радиотелефони́ст *м* радиотелефонист
радиотелефони́я *ж* радиотелефон
радиотелефо́нный радиотелефонен
радиотеодоли́т *м* радиотеодолит
радиотерапи́я *ж* радиотерапия, лъчева терапия
радиоте́хник *м* радиотехник
радиоте́хника *ж* радиотехника
радиотехни́ческий радиотехнически
радиото́рий *м* радиоторий
радиото́чка *ж* радиоточка
радиотрансля́ция *ж* радиотранслация
~, **многопрогра́ммная** многопрограмна радиотранслация
радиотриангуля́тор *м* радиотриангулатор
радиоу́зел *м* радиовъзел
радиоумфо́рмер *м* радиоумформер, преобразувател за захранване на радиостанция
радиоусили́тель *м* радиоусилвател
радиоустано́вка *ж* радиоуредба, радиотехническа апаратура
радиофарфо́р *м* радиопорцелан, порцелан за радиочасти
радиофи́зика *ж* радиофизика
радиофика́ция *ж* радиофикация
радиофи́льтр *м* радиофилтър
радиофици́рованный *рад.* радиофициран
радиофици́ровать радиофициран
радиофони́ческий радиофоничен
радиофони́я *ж* радиофония, радиотелефония
радиофотогра́мма *ж* радиофотограма
радиофотогра́фия радиофотография
радиофототелеграфи́я радио (фото) телеграфия
радиохи́мия *ж* радиохимия
радиоце́нтр *м* радиоцентър
радиочастота́ *ж* радиочестота
радиошу́мы *мн* радиошумове
радиоэлектроскопи́я радиоелектроскопия
радиоэлеме́нт *м* радиоелемент, радиоактивен елемент
радиоэ́хо *с* радиоехо, отразен радиосигнал
радировать съобщавам по радио, радирам

ради́ст *м* радист, радиооператор, радиотелеграфист
ра́диус *м* радиус
~ **влия́ния** радиус на влияние
~ **выгру́зки** радиус на разтоварване *(напр. на багер)*
~, **гидравли́ческий** хидравличен радиус
~ **де́йствия** радиус на действие
~ **закругле́ния** радиус на закръгляване
~ **ине́рции** радиус на инерция
~ **ине́рции, осево́й** осов [аксиален] инерционен радиус
~ **ине́рции, поля́рный** поляреп инерционен радиус
~ **каче́ния** радиус на търкаляне
~ **колеса́, динами́ческий** динамичен радиус на колелото
~ **копа́ния** радиус на загребване [копане] *(за багер)*
~ **кривизны́** радиус на кривината
~ **круче́ния** радиус на усукване
~, **метацентри́ческий** *кораб.* метацентричен радиус
~ **пло́ской криво́й** радиус на равнинна крива линия
~ **поворо́та** радиус на завиване; радиус на завоя
~ **поворо́та, нару́жный** външен (минимален) радиус на завиване [захождане]
~, **попере́чный метацентри́ческий** *кораб.* напречен метацентричен радиус
~, **продо́льный метацентри́ческий** надлъжен метацентричен радиус
~ **сходи́мости** радиус на сходимост
ра́диус-ве́ктор *м* радиус-вектор
радиусоме́тр *м* радиусометър
радо́н *м* радон
ра́дуга *ж* 1. небесна дъга 2. спектър (на светлината)
разбави́тель *м* разредител
разбавле́ние *с* разреждане
разба́вленный разреден
разбавля́ть разреждам, разредявам, прибавям разредител
разбала́нс *м* дебаланс; разбалансиране
разбе́г *м* 1. засилване, набиране скорост 2. разбег, разгон 3. пусков период, пускане *(на машина)*
~, **боково́й** страничен разбег, страничен разгон
~, **конструкти́вный** конструктивен [предвиден по конструкция] разбег
~, **номина́льный** номинален разбег
~, **осево́й** аксиален [осов] разбег
~, **попере́чный** напречен разбег
~, **продо́льный** надлъжен разбег
~, **сумма́рный** общ [сумарен] разбег
разбива́ние *с* 1. раздробяване, разтрошаване 2. разделяне, разчленяване 3. разреждане
разбива́ть 1. чупя, троша, строшавам; раздробявам, разтрошавам 2. разделям, разпределям, разчленявам *(на части)*; *геод.* разбивам, пикетирам, трасирам 3. *полигр.* разредявам *(шрифт)*
разби́вка *ж* 1. раздробяване, разтрошаване 2. разчленяване, разпределяне, разделяне 3. трасиране 4. планиране 5. парцелиране 6. разполагане 7. разреждане *(на текст)*
разби́вочный трасировъчен; пикетажен
разбира́емый разглобяем
разбира́ть 1. разглобявам 2. сортирам, разпределям 3. *полигр.* разпилявам *(набор)*
разблокиро́вка *ж* деблокиране, освобождаване от блокиране
разболто́вывать развинтвам, разслабвам болтове *(или гайки)*
разбо́рка *ж* 1. разглобяване 2. сортиране, разпределяне по определен признак 3. *полигр.* разпиляване на набор 4. разваляне на постройка, сортиране 5. черпене *(на вода)* 6. разпавиране
~, **непо́лная** непълно [частично] разглобяване
~, **по́лная** *пълно разглобяване*
разбо́рный разглобяем, който може да се разглобява; разглобен
разборто́вка *ж* [раз] бортоване, разширяване отвора на тръба
разбо́рчивость *ж* взискателност, придирчивост; четливост *(на почерк)*
разбо́рщик *м* сортировач, разпределител
разбрако́вка *ж* качествен контрол, преглеждане, бракуване
разбра́сывание *с* 1. разхвърляне, разпръскване, разпиляване 2. разсейване
разбра́сыватель *м* разпръсквач
~, **прицепно́й унифици́рованный** *с. ст.* прикачен унифициран разпръсквач
~, **съёмный** снимаем разпръсквач
~ **удобре́ний** тороразпръсквач
разбро́с *м* 1. разсейване *(на измерени величини)* 2. разхвърляне, разпиляване
~, **аппарату́рный** апаратурно [апаратно] разсейване
~, **допусти́мый** допустимо разсейване
~ **иониза́ции** разсейване на йонизацията
~ **пара́метров** разсейване на параметрите
~ **по вре́мени** разсейване по време
~ **по и́мпульсам** разсейване по импулси
~ **по скоростя́м** разсейване по скорости
~ **по эне́ргии** разсейване по енергия
~, **прибо́рный** *вж.* **разбро́с, аппарату́рный**
~ **результа́тов измере́ний** разсейване на измерените резултати
~ **скоросте́й** разсейване на скоростите
~, **статисти́ческий** статистично разсейване
~ **ене́ргии** разсейване на енергията
разбры́згивание *с* разпръскване, разръсване
разбры́згиватель *м* разпръсквач (ка); разпръсквателна дюза
разбры́згивать разпръсквам, разръсвам
разбура́вливать разширявам отвор със свредло
разбу́ривание *с* прошипяване на сондаж *или* взривна дупка
разбуха́ние *с* набъбване, издуване
~ **бето́на** набъбване [издуване] на бетон
~ **моде́ли** *леяр.* набъбване на моделите
разбуха́ть набъбвам, издувам се

развáл *м* 1. страничен наклон (на предно автомобилно колело) 2. *мин.* разхвърляне [разпръсване] на скала 3. наклон на бордовете *(на кораб)* навън 4. двустранен наклон на палуба *(за оттичане на водата)* 5. изкорубеност *(на самолетно крило)*
~ **колёс** наклон на предните колела на автомобила към надлъжната вертикална плоскост
развальцóванный развалцован
развальцóвка *ж* развалцоване, развалцовка
развальцóвывать развалцовам
развáривать разварявам, сварявам добре; преварявам
развáрка *ж* разваряване; преваряване
развéданность *ж* проученост
разведéние *с* 1. разглобяване, разчленяване 2. чапразене *(зъбите на трион)* 3. разреждане на течност 4. вдигане *(на пара)* 5. *с. ст.* развъждане; отглеждане; насаждане 6. отваряне *(на подвижен мост)*
разведённый 1. чапразен *(зъб на трион)* 2. разделен *(мост, който е от две части — ва преминаване)* 3. разреден
развéдка *ж* 1. *геол.* проучване, изследване, издирване 2. разузнаване; разузнавателна служба
~ **бурéнием** *геол.* проучване със сондиране
~, **воздýшная** въздушно разузнаване
~, **геологи́ческая** геоложко проучване
~, **геофизи́ческая** геофизично проучване
~, **геохими́ческая** геохимично проучване
~, **гравиметри́ческая** гравиметрично проучване
~, **гравитациóнная** гравитационно проучване
~, **ледóвая** въздушно разузнаване за състоянието на ледените полета
~, **магнитометри́ческая** магнитометрично проучване
~ **месторождéния** проучване на находище
~ **полéзных ископáемых** проучване на полезни изкопаеми
~, **предвари́тельная** предварително проучване
~, **радиациóнная** радиационно проучване
~, **радиоакти́вности** проучване на радиоактивността
~, **радиолокациóнная** радиолокационно разузнаване, радиолокационно проучване
~, **радиометри́ческая** радиометрично проучване
~, **радиотехни́ческая** радиотехническо проучване
~, **сейсми́ческая** *вж.* **развéдка, радиотехни́ческая**
~, **структýрная** структурно проучване, проучване на структурата
~ **шурфáми** *геол.* проучване с шурфове
~, **эксплуатациóнная** експлоатационно проучване
развéдочный проучвателен; за изследване, за издирване
развéдывание *с вж.* **развéдка** 1.
развéдывать проучвам, изследвам, издирвам, правя минно-геоложки проучвания; разузнавам
развёрнутый 1. *тлв.* разгънат; развърнат; развит 2. *мат.* разгънат, подробен, пълен 3. райберован
развёрстка *ж* 1. разхвърляне, разпределяне *(напр. на материали)* 2. *полигр.* разтуряне на набор, вързан на страница
развёртка *ж* 1. райбер 2. *мат.* еволюта 3. *мат*, разгъване, развиване *(напр. на повърхнина в една равнина)* 4. развинтване *(на болт)* 5. разгръщане [разлагане] *(на образ в телевизионен екран)*
~ **бéгающим лучóм** *тлв.* развивка с бягащ лъч
~, **винтовáя штифтовáя** райбер с винтови зъби за щифтови отвори
~, **двухскоростнáя** двускоростен райбер
~, **грýбая** *тлв.* груба развивка *(на образ)*
~, **ди́сковая** дисков райбер
~, **ждýщая электрóнная** *тлв.* чакаща електронна развивка
~, **запáздывающая** *тлв.* закъсняваща развивка
~, **кáдровая** *тлв.* кадрова развивка, развивка на кадри
~, **калибрóванная** калибриран райбер
~, **комбини́рованного прóфиля** райбер с комбиниран профил
~, **кони́ческая** конусен райбер
~, **котéльная** райбер за (изработване на) котли
~, **круговáя** *тлв.* кръгова развивка
~, **маши́нная** машинен райбер
~, **механи́ческая** *тлв.* механическа развивка
~, **многополóсная** *тлв.* многолентова развивка
~, **насаднáя** сглобяем райбер, райбер, който се набива *(на тялото)*, дорников райбер
~, **обди́рочная** *вж.* **развёртка, черновáя**
~, **однозýбая** еднозъбен райбер, райбер с един *(режещ)* зъб
~, **окончáтельная** окончателен [завършващ] райбер
~ **окрýжности** еволвента на окръжността
~, **пилообрáзная** *тлв.* трионообразна развивка
~, **плáвающая** плаващ райбер
~, **поля́рная** *тлв.* полярна развивка
~, **послéдовательная** *тлв.* последователна [прогресивна] развивка
~, **постоя́нная** постоянен райбер
~, **пострóчная** *тлв.* прогресивна редова развивка
~, **прогресси́вная** *вж.* **развёртка, послéдовательная**
~, **пустотéлая** кух райбер, райбер с кухо тяло
~, **радиолокациóнная** *тлв.* радиолокационна развивка; радиолокационен обзор
~, **раздвижнáя** регулируем райбер, раздвижен райбер
~, **разжи́мная** разтварящ се [разширяващ се] райбер, раздвижен райбер

~, регули́руемая регулируем [регулиращ се] райбер
~, ручна́я ръчен райбер, райбер за ръчно райберовано
~, сбо́рная сглобяем райбер
~ с квадра́тной голо́вкой райбер с квадратна глава
~ с кони́ческим хвосто́м райбер с конусна опашка
~ со вставны́ми зу́бьями райбер с вложни зъби
~, стро́чная *тлв.* редова развивка
~, ступе́нчатая степенен [стъпалообразен] райбер
~ с цилиндри́ческим хвосто́м райбер с цилиндрична опашка
~, торцо́вая челен райбер *(райбер, който работи с челната си част)*
~, углова́я ъглов райбер
~, фасо́нная профилен [фасонеч] райбер
~, хвостова́я райбер с опашка
~, це́льная едноблоков [цял] райбер
~, цилиндри́ческая цилиндричен райбер
~, чересстро́чная *тлв.* презредова развивка
~, чернова́я райбер за груба обработка
~, чистова́я райбер за окончателна [чиста] обработка
~, шарова́я сферичен райбер
~, штифтова́я щифтов райбер, райбер за щифтови отвори
~, электро́нная *елн.* електронна развивка
развёртывание *с* 1. райберование, обработване с райбер 2. *мат.* развиване, разгъване *(напр. на формула)* 3. *тлв.* разгъване, развръщане; развиване
~, винтово́е винтообразно [спирално] райберование
~, кони́ческое конусно райберование
~, кругово́е кръгово райберование
~, лине́йное линейно райберование
~, отде́лочное завършващо [окончателно] райберование
~, предвари́тельное предварително райберование
~, ручно́е ръчно райберование
~, спира́льное спирално райберование
развёртывать 1. райберовам, развъртам 2. *мат.* развивам, разгъвам *(напр. формула или повърхност)* 3. *тлв.* разгъвам; развръщам; развивам *(напр. образ)*
разве́ска *ж* 1. размерване *(тегловно)*, претегляне 2. претеглено количество материал
развесно́й по тегло, на тегло
разве́сочная *ж* помещение за теглене, теглилня
разветви́тель *м* разклонител
разветвле́ние *с* 1. разклонение, клон 2. разклоняване; разделяне
разветвлённый разклонен, който е с много клонове
разветвлённость *ж* разклоненост
разветвля́ть разклонявам
разветвля́ться разклонявам се *(напр. на шосе)*
развива́ть развивам
разви́лина *ж вж.* **разви́лка**
разви́лка *ж* 1. разклонение *(на път)* 2. тръбен разклонител
разви́нчивание *с* развинтване, отвинтване
разви́нчивать развинтвам, отвинтвам
разви́тие *с* развитие, развой
разво́д *м* 1. чапразене [разширяване и разкривяване] *(напр. зъбите на трион)*; чапраз 2. чапразило 3. преззъбица *(разредени нишки в плат)*
разводи́ть 1. разширявам, разкривявам *(напр. зъбите на трион)*, чапразя 2. разглобявам 3. отварям (мост) 4. разтварям (краища)
разво́дка *ж* 1. *вж.* **разво́д** 2. разглобка, разглобяване 3. *хидр.* разклонение на тръбна схема в сграда 4. разделяне, раздалечаване
разводно́й отварящ се; подвижен *(за мост)*
разводя́щий (ся) разклонен; разклоняващ се
разволокне́ние *с текст.* развласяване, развлакняване
развора́чивать обръщам в обратна посока *(превозно средство)*
разворо́т *м* 1. завой, завиване, обръщане в обратна посока *(превозно средство)* 2. развиване, разгъване 3. *кораб.* развъртане, «рондон» *(по р. Дунав) (остър завой на кораб в стеснени условия)*
развя́зка *ж* 1. кръстовище 2. кръстовище на различни нива с надлези и подлези 3. изолация
развя́зывать развързвам, отстранявам връзка
разга́р *м* разгаряне
~ футеро́вки прогаряне на облицовката *(напр. в пещи)*
разгерметиза́ция *ж* разхерметизиране, нарушаване на херметичността
разги́б *м* разгъване; изправяне
разгиба́ть разгъвам *(нещо свито)*, разтварям *(напр. книга)*
разгла́живание *с* изглаждане, разглаждане
разгла́живать изглаждам, разглаждам
разгово́р *м* разговор
~, входя́щий *тлф.* входящ (раз)говор
~, исходя́щий *тлф.* изходящ (раз)говор
~, междугоро́дный *тлф.* междуградски разговор
~, междунаро́дный международен разговор
~, ме́стный *тлф.* местен разговор
~, служе́бный служебен разговор
~, телефо́нный телефонен разговор
разго́н *м* 1. засилване, ускоряване; бърз ход *(напр. на машина)* форсиране *(на двигател)* 2. междина, хлабина 3. клин *(напр. дърводелски)* 4. разбег *(на самолет)*
~ ве́тра засилване на вятъра
~ дви́гателя форсиране на двигател
~ по́езда ускоряване на влака
разго́нка *ж* 1. разплескване *(ковашка операция)* 2. *хим.* фракционна дестилация 3. клин *(напр. дърводелски)* 4. междина, разстояние *(напр. между телефонни стълбове)* 5. разбег
~, ва́куумная вакумна дестилация
разгоня́ть 1. ускорявам, засилвам движението 2. заклинвам, забивам клин
разгора́живать отделям с преграда

разгора́ние *с* **сво́да** *мет.* разгаряне на свода *(напр. в пещ)*
разграниче́ние *с* разграничение, разграничаване
разграни́чивать разграничавам
разгра́фка *ж* разграфиране
разграфля́ть разграфявам, линирам
разгружа́тель разтоварител, разтоварач; уредба за разтоварване
разгружа́ть 1. разтоварвам *(товар)* 2. разтоварвам [облекчавам] *(напр. електрическа мрежа)*
разгру́женный разтоварен; освободен от товар
разгру́зка *ж* 1. разтоварване 2. облекчаване от натоварването 3. освобождаване *или* предпазване от действието на някоя сила
~, **автомати́ческая** автоматично разтоварване
~, **бокова́я** разтоварване отстрани, странично разтоварване
~ **бу́нкера, многото́чечная** многоточково [от много места] разтоварване на бункер
~ **котла́** разтоварване [намаляване товара] на котела
~, **кра́новая** разтоварване с кран
~ **пе́чи** изпразване на пещ
~, **пневмати́ческая** пневматично разтоварване
~, **полупринуди́тельная** полупринудително разтоварване
~, **принуди́тельная** принудително разтоварване
~, **путева́я** пътно разтоварване
~, **самосва́льная** самосвално разтоварване
~, **самотёчная** *вж.* **разгру́зка, самосва́льная**
~, **свобо́дная** свободно разтоварване
~, **центра́льная** централно разтоварване
разгру́зочный разтоварващ, служещ за разтоварване; разтоварителен
разгру́зчик *м* разтоварач
~, **ва́куумный** вакуумен разтоварач, вакуумна разтоварачна уредба
~, **шне́ковый** червячен разтоварач, червячна разтоварачна уредба
раздава́ние *с* надебеляване, уширяване; сплескване *(глава на нит)*
~ **заклёпки** сплескване главата на нит
раздава́ть(ся) 1. надебелявам (се); разширявам се 2. раздавам (се) [разнасям (се)] *(за звук)*
разда́вливание *с* смачкване, сплескване
разда́вливать смачквам, сплесквам
разда́точная *ж* раздавачна *(напр. място за раздаване инструменти в цеха)*, пункт за раздаване *(на инструменти)*
разда́точный 1. раздавателен 2. разширяващ
разда́тчик *м* разносвач
разда́ча *ж* 1. раздаване *(напр. на инструменти, материали)* 2. разширяване, надебеляване
раздва́ивание *с* раздвояване
раздва́ивать раздвоявам
раздвига́ние *с* 1. раздалечаване, разтваряне 2. разместване, отместване
раздвига́ть 1. разтварям, раздалечавам 2. отмествам, размествам
раздвиже́ние *с* 1. разтваряне, раздалечаване 2. разместване, отместване
раздви́жка *ж* 1. раздвижка, разтварящ се [разширяващ се] инструмент 2. *вж.* **раздвиже́ние**
раздвижно́й раздвижен, разтеглен, разтварящ се *(напр. инструмент)*, отварящ се
раздви́нуть *вж.* **раздвига́ть**
раздвое́ние *с* 1. раздвояване, раздвоение 2. раздвоено, разделено на две
раздева́ние *с* **сли́тков** изваждане на блокови отливки от кокилите
раздева́ть сли́тки изваждам блокови отливки *(от кокили)*
разделе́ние *с* разделяне; разделение
~, **амплиту́дное** амплитудно разделяне
~, **биохими́ческое** биохимично разделяне
~, **временно́е** временно разделяне
~, **гравитацио́нное** гравитационно разделяне
~, **диффу́зное** дифузно разделяне
~ **заря́дов** *радио* разделяне на зарядите
~ **изото́пов** разделяне на изотопи
~ **и́мпульсов** разделяне на импулсите
~, **ионообме́нное** йонообменно разделяне
~ **кана́лов** разделяне на каналите
~, **ко́личественное** количествено разделяне
~, **механи́ческое** механично разделяне
~, **магни́тное** магнитно разделяне
~, **многокомпоне́нтное** многокомпонентно разделяне
~, **многоступе́нчатое** многостепенно разделяне
~ **переме́нных** *мат.* разделяне [разпределяне, отделяне] на променливите
~ **по амплиту́де** разделяне по амплитуда
~ **по величине́** разделяне по големина
~ **по кру́пности** разделяне по едрина [големина]
~ **по пло́тности** разделяне по плътност
~ **по сорта́м** разделяне по сортове [по марки, по видове]
~ **по частоте́** разделяне по честота
~ **по просе́вам** разделяне чрез пресяване
~, **простра́нственное** пространствено разделяне
~, **статисти́ческое** статистическо разделяне
~, **термодиффузио́нное** термодифузионно разделяне
~ **труда́** разделение на труда
~, **хроматографи́ческое** хроматографично разделяне
~, **центробе́жное** центробежно разделяне
~ **часто́т** разделяне на честотата
~, **экстракцио́нное** екстракционно разделяне, разделяне чрез екстракция
~, **электростати́ческое** електростатично разделение
разделённый разделен, отделен
раздели́тель *м* разделител, сепаратор; разделително стъпало
~, **амплиту́дный** амплитуден филтър, амплитуден сепаратор [разделител]
~ **и́мпульсов** сепаратор на импулси

разде́лка *ж* 1. обрязване, почистване *(на отлети блокове)* 2. дообработване; дообработка 3. нарязване *(напр. на трупи, заклано животно)* 4. отваряне отвор за изпускане на течен метал *или* шлака 5. оформяване [подготовка] на кабелен край *(за монтаж)* 6. тухлена преграда *(около комин)*
~ **волокна́** разделяне [сортиране] на влакна
~ **краёв** оформяване [подготвяне] на краищата *(напр. на кабел)*
~ **ло́ма** *мет.* натрошаване [нарязване] на шихтовия материал
разде́лывать 1. оправям, обрязвам, почиствам *(слети блокове)* 2. дообработвам 3. разширявам *(отвор)* 4. размивам [разреждам] *(бои)* 5. разделям, разрязвам *(напр. заклано животно)*
разделя́ть разделям [сортирам] *(напр, руда)*, деля, отделям
разди́р *м* раздиране; увеличаване на съществуваща цепка *(в гумено изделие)*
раздража́ющий раздразващ, дразнещ (за вещество)
раздробле́ние *с* раздробяване, разтрошаване, натрошаване
раздро́бленный раздробен, натрошен
раздробля́ть раздробявам, натрошавам
разду́в *м геол.* разширяване *(на жила, пласт)*
раздува́ть 1. раздухвам 2. раздувам, надувам
разду́тие *с* 1. раздухване [разгаряне] *(на огън в пещ)* 2. раздуване, надуване, подуване 3. напълване с въздух 4. удебеление на руден пласт 5. *леяр.* повдигане на горната полуформа от течния метал
разжа́тие *с* разтегляне, отпускане *(на пружина)*; разтваряне
разжа́тый отпуснат; разтворен
разжёлобок *м* улама, долия *(на покрив)*
ра́зжиг *м вж.* **разжига́ние**
~ **вагра́нки** разпалване на вагрянка
разжига́ние *с* разпалване, разгаряне
разжига́ть разпалвам, разгарям
разжижа́емость *ж* способност да се разрежда, разреждаемост
разжижа́ть разреждам, разредявам
разжиже́ние *с* разреждане, разредяване
разжи́женность *ж* разреденост
разжи́женный разреден
разжижи́тель *м* разредител
разжи́м *м* разтваряне
разжи́мный който се разтваря *(напр. инструмент)*, който се разтяга *(напр. пружина)* който служи за разтягане
разземле́ние *с ел.* отстраняване на заземяване, отземяване
раззенко́вка *ж* фрезенковане, разширяване *(началото или края на отвор)*
раззенко́вывание *с вж.* **раззенко́вка**
раззенко́вывать фрезенковам, разширявам *(началото или края на отвор)*
разкернива́ние *с* получаване [изваждане] на ядка
разлага́емость *ж* разлагаемост, способност за разлагане
разлага́ть 1. *тлв.* разлагам, разделям, разчленявам 2. развивам, разгъвам *(на картината)* 3. *хим.* разлагам *(напр, съединение)* 4. *мат.* разлагам *(израз, многочлен)*
разла́дка *ж* 1. различие, разлика; несъгласуваност 2. разрегулиране, разцентроване, разстройване
разла́женность *ж* разрегулираност, разцентрованост, разстроеност
разла́мывать разчупвам, разтрошавам
разли́в *м* разлив, разливане; прииждане *(на река)*; разливане *(на лакове върху повърхността)*
разлива́ние *с* разливане; наливане, напълване
разлива́ть разливам; наливам, напълвам
разли́вка *ж* 1. *леяр.* заливане на формите, разливане (на течния метал) 2. разливане, заливане, наливане
~, **вертика́льная** *леяр.* вертикално заливане *(на форми)*, вертикално леене
~, **ве́рхняя** горно заливане, горно леене
~, **горизонта́льная** хоризонтално заливане, хоризонтално леене
~, **горя́чая** горещо заливане, леене с горещ метал
~, **группова́я** групово заливане, групово леене
~ **сверху́** заливане отгоре, горно леене
~, **сифо́нная** сифонно заливане, сифонно леене
~, **холо́дная** студено заливане, заливане с недостатъчно топъл метал
разливно́й разливен
разли́вочный *вж.* **разливно́й**
разли́вщик *м* леяр. *(който разлива формите)*, разливчик
разли́чие *с* разлика, различие
различи́мость *ж* различимост, разпознаваемост
разложе́ние *с* 1. *хим. мат.* разлагане, разложение 2. *тлв.* разлагане, разделяне, разчленяване 3. *тлв.* развиване, разгъване; развивка
~, **асимптоти́ческое** асимптотно разлагане
~ **бино́ма** *мат.* разлагане на бином
~ **ве́ктора** разлагане на вектор
~ **вещества́** разлагане на вещество
~ **в ряд** *мат.* разлагане в ред
~ **в спектр** спектрално разлагане
~, **гидролити́ческое** хидролитно разлагане
~, **гидротерми́ческое** хидротермично разлагане
~, **гни́лостное** разлагане при гниене
~ **движе́ния** разлагане на движение
~, **двойно́е** двойно разлагане
~, **деструкти́вное** деструктивно разлагане
~ **изображе́ния** *тлв.* разлагане [развиване] на изображение
~, **каталити́ческое** *хим.* каталитично разлагане
~ **многочле́на** разлагане на многочлен
~ **на мно́жители** разлагане на множители
~ **на просты́е дро́би** разлагане на прости дроби

~, объёмное обемно разлагане, разлагане по обем
~, окисли́тельное окислително разлагане
~, пирогенети́ческое пирогенетично разлагане
~, после́довательное *тлв.* последователно [прогресивно] разлагане, прогресивна развивка
~, прогресси́вное *хим.* прогресивно разлагане
~, радиацио́нное радиационно разлагане
~, самопроизво́льное самопроизволно разлагане
~ сил разлагане на силите
~, спектра́льное. *вж.* **разложе́ние в спектр**
~, теплово́е топлинно разлагане
~, терми́ческое термично разлагане
~, фотохими́ческое фотохимично разлагане
~ фу́нкций в ряд *мат.* разлагане на функция в ред
~, хими́ческое химично разлагане
~ цементи́та *мет.* разлагане на цементита
~, части́чное частично разлагане
~, черезстро́чное *тлв.* презредна развивка
~, электролити́ческое електролитно разлагане
разложи́ть разлагам
разло́м *м* **1.** счупване, строшаване **2.** мястото на разчупване
размагни́чение *с* размагнитване
размагни́ченный размагнитен
размагни́чивание *с вж.* **размагни́чение**
размагни́чивать размагнитвам
разма́зывание *с* размазване *(напр. на лепило)*, равномерно нанасяне *(на боя, смазка)*
разма́зывать размазвам
разма́лываемость *ж* смилаемост
разма́лывание *с* смилане, стриване на прах
разма́лывать смилам, стривам на прах
разма́лывающий смилащ, стриващ
разма́тывание *с* отвиване, отмотаване, размотаване
разма́тыватель *м* размотвател, размотаваща машина [съоръжение, агрегат)
разма́тывать размотавам, развивам, отмотавам
разма́х *м* **1.** размах; амплитуда *(на махало)* **2.** размах, разпереност *(на крила на самолет)*
~ колеба́ний амплитуда на трептенията
~ крыла́ *ав.* разпереност на крилото
~ сигна́ла *радио.* размах на сигнал
разма́чивание *с* намокряне, накисване, разкисване
разма́чивать намокрям, накисвам *(за да се размекне)*
размежева́ние *с* разграничаване; размерване, парцелиране; разпределяне
размельча́ть надробявам, наситнявам
размельче́ние *с* раздробяване, наситняване, смилане
разме́р *м* размер
~, ба́зисный основен [базисен, базов] размер
~, брако́вочный браковъчен размер *(размер, при който се бракува)*
~, вне́шний външен размер
~, вну́тренний вътрешен размер
~ в свету́ светъл размер, размер на светъл отвор
~, габари́тный габаритен размер, външен [краен, определящ] размер
~, градацио́нный градационен размер
~, грузово́й товарен размер *(размер, който да се има пред вид при товарене)*
~, действи́тельный действителен размер, истински размер
~ дета́ли, внутриоперацио́нный вътрешнооперационен [междинен] размер на детайла
~ дета́ли, выбрако́вочный *вж.* **разме́р, брако́вочный**
~, допускно́й допусков размер
~, допусти́мый допустим размер
~, завы́шенный увеличен размер
~, зани́женный намален размер
~, и́стинный *вж.* **разме́р, действи́тельный**
~, исхо́дный изходен размер, първоначален размер
~, кали́бровый калибров размер
~, карма́нный джобен размер, джобен формат
~ ке́гля *полигр.* размер на кегел
~, конструкти́вный конструктивен размер
~, контро́льный контролен размер
~, крити́ческий критичен размер
~, лине́йный линеен размер
~, максима́льный максимален размер
~, минима́льный минимален размер
~, наибо́льший преде́льный 1. *вж.* **разме́р, максима́льный 2.** граничен максимален размер
~, наиме́ньший преде́льный 1. *вж.* **разме́р, минима́льный 2.** граничен минимален размер
~, нару́жный *вж.* **разме́р, вне́шний**
~, негабари́тный извънгабаритен размер
~, номина́льный номинален размер
~, норма́льный нормален размер
~, о́бщий общ размер
~, оконча́тельный окончателен [краен] размер
~, основно́й основен размер
~, охва́тывающий обхващащ [включващ] размер
~, перви́чный първичен [начален] размер
~, переме́нный променлив размер
~, по́лный *вж.* **разме́р, действи́тельный;** пълен размер
~, поса́дочный монтажен размер, размер на сглобяване
~, постоя́нный постоянен размер
~, преде́льный граничен размер
~, предпи́санный предписан размер, даден *(напр. по чертежа)* размер
~, приго́ночный размер за пасване
~ изде́лия, произво́дственный производствен размер на изделието
~, промежу́точный междинен размер
~, рабо́чий работен размер

~, **расчётный** изчислителен [изчислен] размер *(размер, получен от изчисленията)*
~, **ремóнтный** ремонтен размер
~, **ремóнтный категорийный** групов ремонтен размер
~, **свобóдный** свободен размер
~, **сопряжённый** допирен [съседен] размер; спрегнат размер
~, **сопрягáемый** *вж.* **размéр, сопряжённый**
~, **срéдний** среден размер
~, **стабúльный** стабилен [устойчив] размер
~, **стандáртный** стандартен размер
~, **суммáрный** сборен [сумарен] размер
~, **угловóй** ъглов размер
~, **услóвный** условен размер
~, **устанóвочный** *вж.* **размéр, посáдочный**
~, **фактúческий** фактически [действителен, истински] размер
~, **характéрный** характерен [специфичен] размер
~, **черновóй** размер на недообработен [необработен] детайл
~, **чистовóй** чист размер, размер на окончателно обработена част на детайла, окончателен размер
размéрность *ж* измерение, размерност, димензия
~ **вы́пуклого мнóжества** *мат.* размерност [димензия] на изпъкнало множество
размéрный размерен, димензионен; служещ за размер
размéры *мн* размери
~, **габарúтные** габаритни размери, външни [крайни, определящи] размери
~ **двигáтеля, основны́е** основни размери на двигателя
~ **листá** размери [формат] на листа
~ **реáктора, критúческие** критични размери на (атомен) реактор
размерять размервам, отмервам, премервам, меря
размéтка *ж* 1. размерване 2. разчертаване, трасиране 3. маркиране, отбелязване
~ **детáлей** размерване [разчертаване, трасиране] на детайли
~, **модéльная** *леяр.* размерване [разчертаване] на модел
~, **объёмная** обемно размерване
~, **плоскостнáя** 1. равнинно [плоскостно] размерване 2. равнинно разчертаване, равнинно трасиране
~, **прострáнственная** пространствено размерване; трасиране по три измерения
размéточный с който се отбелязва, с който се маркира, маркиращ
размéтчик *м* размервач, маркировач, трасьор
размечáть отбелязвам, маркирам, правя знак
размéшивание *с* разбъркване, размесване
размéшивать разбърквам, размесвам
размещéние *с* 1. разполагане, поместване 2. разпределяне 3. настаняване 4. вариация
размещáть разполагам, поместваm; настанявам, разпределям
разминáть омачквам, мачкам *(кожа, за да омекне)*; размесвам
размножéние *с* размножаване; размножение
~ **детáлей** размножаване на детайли
~ **докумéнтов** размножение на документи
~ **чертежéй** размножаване на чертежи
размножúтель размножител, уредба за размножаване *(на копия, документи и др.)*
размóина *ж* размойна *(форма на терен)*, яма *(размита от вода)*
размокáемость *ж* способност за размекване [разкисване, набъбване]
размокáние *с* размекване, разкисване, набъбване
размокáть накисвам, разкисвам, размеквам (след накисване); набъбвам
размóл *м* 1. мелене, смилане 2. ситнина на смляното
~, **горя́чий** горещо смилане
~, **жúрный** мазно смилане
~, **мóкрый** мокро смилане
~, **непреры́вный** непрекъснато мелене [смилане]
~, **полунепреры́вный** полунепрекъснато мелене [смилане]
~, **раздéльный** отделно смилане *(напр. при хартиено производство)*
~, **сáдкий** насечено смилане
~, **смéшанный** смесено мелене [смилане]
~, **сухóй** сухо смилане
~, **тóнкий** фино [ситно] смилане
размолоспосóбность *ж* подаване на смилане, смилаемост, способност [свойство] да се смила
размолотúть строшавам [счупвам] зърна *(при вършитба)*
размóлотый смлян
размолóть смилам, стривам (на прах)
размóльный смилащ; мелничен
разморáживание *с* размразяване
размóтка *ж* отвиване, отмотаване
размочáленный разбит, разнищен, разчепкан
размочáливание *с* разбиване, разнищване, разчепкване
размочáливать разбивам, разнищвам, разчепквам
размы́в *м* 1. размиване, подриване, подкопаване *(от вода)*, ерозия 2. размито място, ровина
~ **фóрмы** *леяр.* размиване на формата *(от течния метал)*
размывáние *с вж.* **размы́в**
размывáтель миячка, промивачка; размивачка
размывáть размивам, подкопавам, смивам
размыкáние *с* 1. *ел.* прекъсване, изключване, разединяване 2. разтваряне, отваряне; разделяне; освобождаване, откъсване
размыкáтель *м* прекъсвач
~ **светофóра** прекъсвач на светофар
~ **тóка** прекъсвач на ток; разединител
размыкáть 1. *ел.* прекъсвам, изключвам; разединявам; отварям; разделям 2. освобождавам, отвързвам
размы́тие *с кфт.* размиване [неяснота] на картината

размы́тый размит
размягча́емость *ж* способност за размекване
размягча́ть размеквам, омеквам, омекчавам
размягче́ние *с* размекване, омекване
размягчённый размекнат, омекнал
ра́зница *ж* разлика
разнове́с *м* комплект грамове за теглене
~, **аналити́ческий** комплект грамове за аналитична везна
~, **миллигра́ммовый** комплект милиграмове
разнове́ска *ж вж.* **разнове́с**
разнови́дность *ж* разновидност
~, **аллотро́пная** алотропна разновидност
~ **режи́ма рабо́ты** разновидност в [на] режима на работа
разнови́дный разновиден
разновреме́нность *ж* разлика във [по] време
разновреме́нный различен по време
разноимённый разноименен
разноме́рность *ж* разномерност, с различни размери; различие в размерите
разнооттéночность *ж* с различни оттенъци
разнорабо́чий общ работник
разноро́дность разнородност, нееднородност
разноро́дный разнороден, нееднороден
разно́с *м* 1. самопроизволно форсиране *(напр. на двигател)* 2. изкоп *(широка и плитка минна изработка)* 3. разнасяне, разпределяне, разхвърляне
~ **часто́т** *радио* честотен интервал
ра́зностный 1. различен, нееднакъв 2. получен в резултат на изваждане
разносторо́нний разностранен *(напр. триъгълник)*
ра́зность *ж* 1. разлика *(резултат от изваждане)* 2. различие, нееднаквост, разлика
~, **астигмати́ческая** астигматична разлика
~ **ве́кторов** *мат.* разлика във векторите
~ **давле́ний** разлика в наляганията
~, **коне́чная** крайна разлика
~ **масс** разлика в [на] масите [веществата]
~ **поля́рностей** *ел.* разлика в полярностите
~ **потенциа́лов** потенциална разлика
~ **раствори́мости** разлика в разтворимостта
~ **температу́р** температурна разлика, разлика в температурата
~ **у́ровней** разлика в равнищата [нивата]
~ **фаз** фазова разлика, изместване на фазите
~ **фу́нкций** разлика на функции
разно́счик *м* разносвач; раздавач
разноти́пный разнотипен
разното́нный разнотонен, с различни оттенъци на цвета
разноцве́тный разноцветен; пъстър, шарен
разо́бранный разглобен, демонтиран
разобща́ть разединявам, разделям, отделям; разглобявам
разобще́ние *с* 1. разделяне, разединяване 2. изолиране; прекъсване, изключване
разобщи́тельный разединяващ, изключващ, прекъсващ
разобщи́тель *м* 1. разединител; прекъсвач 2. изолатор
разогре́в *м* интензивно нагряване; притопляне, повторно нагряване
~ **дви́гателя, вне́шний** външно нагряване на двигателя
~ **дви́гателя, вну́тренний** вътрешно нагряване на двигателя
разогрева́ние *с вж.* **разогре́в**
разогрева́тель *м* нагревател
разогрева́ть нагрявам силно; нагрявам повторно
разогре́тый нагрят
разо́мкнутый прекъснат, изключен (за електрическа верига); разединен; отворен; разделен
разраба́тывать разработвам
разрабо́таться износвам се, изхабявам се
разрабо́тка *ж* разработване; разработка
~ **бре́мсбергами** разработване с бремсберги
~ **вертика́льными сло́ями** разработване с вертикални слоеве
~ **ве́рхнего пласта́** разработване на горен пласт
~ **в лежа́чем боку́** разработване в долнището
~ **вскры́ши** *мин.* разработване на разкривката
~ **гезе́нками** разработване с комини [гезенки]
~, **гидравли́ческая** *мин.* хидравлично разработване
~ **горизонта́льными сло́ями** разработване с хоризонтални слоеве
~, **го́рная** минно [руднично] разработване
~, **группова́я** групово разработване
~ **диагона́льными сло́ями** *мин.* разработване с диагонални слоеве
~, **диагона́льная** диагонално разработване
~ **ду́дками** *мин.* разработване с къси комини
~ **захо́дами** *мин.* разработване със заходки [настъпи]
~, **ка́мерная** камерно разработване, камерен метод за добиване на полезни изкопаеми
~, **ка́мерно-столбова́я** камерно-стълбово разработване
~ **карье́ром** кариерно разработване
~, **комбини́рованная** комбинирано разработване
~ **ла́вами** *мин.* разработване с (широки) фронтове
~ **маши́ны конструкти́вная** конструктивно разработване на машини
~ **месторожде́ния** разработване [експлоатация] на находища
~, **механи́ческая** механическо разработване
~ **недр** разработване на недра
~ **нефтяно́го месторожде́ния** разработване на нефтено находище
~ **обра́тным хо́дом** разработване с обратен ход
~, **одновре́менная** едновременно разработване
~, **откры́тая** открито разработване (на рудници)
~ **пласта́** разработване на пласт
~ **по восста́нию** *мин.* възходящо разработване
~, **подзе́мная** подземно разработване

~ **полоса́ми** ивично [лентово] разработване
~ **по паде́нию** низходящо разработване
~ **попере́чными штре́ками** разработване с напречни галерии
~ **по простира́нию** разработване по простиране
~, **после́довательная** последователно разработване
~, **потолкоусту́пная** разработване с обратни стъпала
~, **почвоусту́пная** разработване с прави стъпала
~ **ро́ссыпей** разработване на разсипни находища
~ **с закла́дкой** разработване със запълване
~ **слоя́ми** слоево разработване
~ **с обруше́нием кро́вли** разработване с обрушаване на горнището
~, **совме́стная** съвместно разработване
~ **с оставле́нием це́ликов** разработване с оставяне на целици
~, **сплошна́я** непрекъснато разработване
~ **сплошны́м забо́ем** разработване с непрекъснат забой
~ **столба́ми** *мин.* стълбово разработване
~, **части́чная** частично разработване
~ **штре́ками** галерийно разработване
~ **этажа́ми** етажно разработване
разра́вниватель *м* подравнител, равняч
~ **гре́бней** браздоподравнител
разра́внивать подравнявам, изравнявам
разрегулиро́вка *ж* разрегулировка, разстройване, нарушаване на регулировката
разрегули́роваться разрегулирам се, губя нагласяването [регулирането]
разрежа́ть разреждам (газ), разредявам (предмети)
разреже́ние *с* разреждане, намаляване на налягането, вакуумиране
разрежённость *ж* степен на разреждане [вакуумиране]
разрежённый разреден, вакуумиран
разре́з *м* **1.** разрез, разрязване **2.** открит рудник [кариера]
~, **боково́й** страничен разрез
~, **вертика́льный** вертикален разрез
~, **геологи́ческий** геоложки профил [разрез]
~, **горизонта́льный** хоризонтален разрез
~, **косо́й** кос [скосен, диагонален] разрез
~, **литологи́ческий** *геол.* литологичен разрез
~, **накло́нный** наклонен [под ъгъл] разрез
~, **норма́льный** *крист.* нормален разрез, нормален профил
~, **опти́ческий** оптичен разрез *(на кристал)*
~, **по́лный** пълен разрез
~, **попере́чный** напречен разрез
~, **по́чвенный** разрез [профил] на почвата
~, **продо́льный** надлъжен разрез
~, **радиа́льный** радиален разрез
~, **сло́жный** сложен разрез
~, **ступе́нчатый** стъпаловиден разрез
~, **тангенциа́льный** тангенциален разрез
~, **торцо́вый** челен разрез
~, **у́гольный** открита [кариерна] разработка на въглища, каменовъглена мина на открито
~, **части́чный** частичен разрез
разреза́ние *с вж.* **разре́зка**
разреза́ть разрязвам, разделям на части (чрез рязане)
разре́зка *ж* разрязване, отрязване
~, **горя́чая** разрязване [рязане] на горещо, горещо рязане
~, **холо́дная** разрязване [рязане] на студено, студено рязане
разрезно́й който служи за разрязване; разрязан, цепнат
разреша́ть разрешавам, позволявам; освобождавам
разруба́ть разсичам, отсичам
разру́бка *ж* отсичане, разсичане
разруша́ть разрушавам
разруше́ние *с* разрушаване, разрушение
~, **вя́зкое** разрушаване на жилав материал, жилаво разрушение
~, **избира́тельное** избирателно разрушаване
~, **кавитацио́нное** кавитационно разрушаване
~ **като́да** разрушаване на катода
~ **конта́ктов, хими́ческое** химическо разрушаване на контактите
~, **коррозио́нное** корозионно разрушаване, разрушаване от корозия
~, **межкристалли́ческое** междукристално разрушаване
~, **оско́лочное** бризантно разрушаване
~, **пласти́ческое** пластично разрушаване
~, **уста́лостное** разрушение на умора, разрушение след продължително натоварване
~, **хру́пкое** трошливо [крехко] разрушаване, разрушаване на трошлив [крехък] материал
~, **электри́ческое** електрическо разрушаване
~, **электроэрозио́нное** електроерозионно разрушаване
~, **эрозио́нное** ерозионно разрушаване
разру́шенный разрушен
разруши́тельный разрушителен
разры́в *м* **1.** разкъсване, скъсване, прекъсване **2.** избухване, взрив, разрив, разпръскване **3.** пукнатина, цепнатина; междина; пробив **4.** *геол.* разред **5.** мястото на скъсването **6.** разстояние между две тела
~, **вя́зкий** разкъсване на жилав материал, жилаво разкъсване
~ **изображе́ния** *тлв.* разкъсване на изображението
~ **котла́** експлозия [пръскане] на котел *(напр. парен)*
~ **ме́жду конта́ктами** прекъсване между контактите
~ **пласта́, гидравли́ческий** хидравлично разкъсване на пласта
~ **по́езда** скъсване [разкъсване] на влака
~ **покры́шки** спукване [скъсване] на гума
~ **при растяже́нии** скъсване при опън

~, **противопожа́рный** противопожарно взривяване *(на сгради, с цел да прекъсне пожара)*
~ **разме́рной ли́нии** прекъсване на размерната линия
~ **свя́зи** прекъсване [скъсване] на свързката
~ **труб** спукване на тръба
~ **фу́нкции** прекъсване на функция
~, **хру́пкий** крехко разкъсване, разкъсване на крехък [трошлив] материал
~ **це́пи** *ел.* разкъсване [скъсване, прекъсване] на веригата
разрыва́ть 1. *ел.* прекъсвам, изключвам; разединявам 2. разкъсвам; разрушавам 3. разравям
разрыва́ться 1. разкъсвам се 2. избухвам, взривявам се
разрывно́й 1. разкъсващ се 2. избухлив
разрыхле́ние *с* 1. разрохкване 2. *текст.* разчепкване
разрыхли́тель *м* 1. разрохквач (на леярска формовъчна смес *или* на земесмукачно устройство) 2. *мет.* ройер 3. *текст.* разтворител, разтварачна машина, чепкало
~, **бараба́нный** барабанен разрохквач
~, **вертика́льный** вертикален разтворител
~, **гидравли́ческий** хидравличен разрохквач
~, **горизонта́льный** хоризонтален разтворител
~, **ле́нточный** лентов разрохквач
~, **лопа́точный** лопатъчен разрохквач
~, **пневмати́ческий** пневматичен разрохквач
~ **соло́мы** *с. ст.* чепкало [разтворител] за слама *(в комбайна)*
~ **ше́рсти** разтворител [чепкало] за вълна
~, **щёточный** *леяр.* четков разрохквач
разрыхли́тельный разрохвателен; разчепквателен, разтворителен
разрыхля́емость *ж* разрохкваемост; разчепкаемост
разрыхля́ть 1. разрохквам 2. разчепквам 3. изтупвам, бия
разря́д *м* 1. *ел.* изпразване, разреждане, разряд *(напр. електрически)* 2, разряд, порядък, ранг, категория
~, **анома́льный** аномално изпразване, аномален разряд
~, **анома́льный апериоди́ческий** аномално апериодично изпразване [разреждане]
~, **апериоди́ческий** *ел.* апериодично разреждане
~, **атмосфе́рный** атмосферно изпразване, атмосферен разряд
~, **безэлектро́дный** безелектродно изпразване, безелектроден разряд
~ **в ва́кууме** изпразване [разреждане] във вакуум
~, **возбужда́ющий** възбуждащо изпразване, възбуждащ разряд
~, **вспомога́тельный** спомагателно изпразване, спомагателен разряд
~, **высокочасто́тный** високочестотно изпразване, високочестотен разряд
~ **в га́зе** изпразване в газова среда
~, **га́зовый** газово изпразване, газов разряд
~, **грозово́й** *вж.* **разря́д, атмосфе́рный**
~, **дугово́й** (електро) дъгово изпразване, електродъгов разряд
~, **зна́ковый** *изч.* знаков разряд
~, **и́мпульсный** импулсно изпразване, импулсен разряд
~, **искрово́й** искрово изпразване, искров разряд
~, **индукцио́нный** индукционно изпразване
~, **квалификацио́нный** квалификационен разряд *(напр. на работник)*
~, **кистево́й** храстовидно [разклонено] изпразване, храстовиден разряд
~, **ко́довый** кодов шифър
~, **кольцево́й** пръстеновидно изпразване, пръстеновиден разряд
~, **контро́льный** контролен шифър, шифър на контролата
~, **корони́рующий** корониращо изпразване, корониращ разряд
~, **коро́нный** коронно изпразване, коронен разряд
~, **лави́нный** лавинно изпразване, лавинен разряд
~, **лавинообра́зный** *вж.* **разря́д, лави́нный**
~, **ли́дерный** водещо [първоначално] изпразване, водещ разряд
~, **лине́йный безэлектро́дный** линейно безелектродно изпразване, линеен безелектроден разряд
~, **лучево́й** лъчево изпразване, лъчев разряд
~ **ма́лой дли́тельности** изпразване с малка продължителност
~, **мгнове́нный** мигновенно [моментно] изпразване
~, **ме́дленный** бавно изпразване
~, **многокра́тный** многократно изпразване
~, **мо́щный** мощно изпразване, мощен разряд
~, **осцилли́рующий** осцилиращо изпразване
~, **пове́рхностный** повърхностно изпразване, повърхностен разряд
~, **пробивно́й** пробивно изпразване, пробивен разряд
~, **продолжи́тельный** продължително изпразване [разреждане] *(напр. на акумулатор)*
~ **рабо́ты** разряд на работата
~ **рабо́чего** разряд на работника
~, **самостоя́тельный** самостоятелно изпразване, самостоятелен разряд
~, **сверхвысокочасто́тный** свръхвисокочестотно изпразване, свръхвисокочестотен разряд
~, **светя́щийся** светещо [тлеещо] изпразване
~, **сильното́чный** силнотоково изпразване, силнотоков разряд
~, **системати́ческий** систематично изпразване [разреждане]
~, **скользя́щий** пълзящо изпразване, пълзящ разряд
~, **спонта́нный** спонтанно изпразване, спонтанен разряд
~, **ста́ртерный** стартерно изпразване, стартерен разряд
~, **стати́ческий** статично изпразване, статичен разряд

~, **ступéнчатый** стъпално изпразване, стъпален разряд
~ **тари́фной сéтки** разряд от [на] тарифната мрежа
~, **тари́фный** тарифен разряд, разряд по тарифа
~, **тёмный** *вж.* **разря́д, ти́хий**
~, **термоэлектрóнный** термоелектронно изпразване
~, **ти́хий** тихо изпразване, тих разряд
~, **тлéющий** тлеещо изпразване, тлеещ разряд
~, **тренирóвочный** *вж.* **разря́д, формóвочный**
~, **формóвочный** формовъчно изпразване *(на акумулатор) (изпразване за формоване на акумулатори)*
~, **электри́ческий** електрическо изпразване, електрически разряд
разряди́ть *ел*, разреждам, изпразвам *(напр. акумулатор)*
разря́дка *ж* 1. *ел.* изпразване, разряд,разреждане 2. *полигр.* разреждане, разрядка*(на текст)*, шпациране
разря́дник *м* 1. *елн.* газоразрядна лампа 2. *ел.* разрядник [изпразнител], искрова междина
~, **безэлектрóдный** *елн*, безелектродна газоразрядна лампа, нулод
~, **вéнтильный** *ел.* вентилен разрядник [изпразнител, отвод)
~, **вили́товый** *ел.* вилитов разрядник [изпразнител, отвод]
~, **вращáющийся** въртящ се разрядник
~, **высокочастóтный** високочестотен разрядник
~, **газонапóлненный** газонапълнен разрядник, газоразрядна лампа
~, **грозовóй** 1. мълниеотвод, гръмоотвод 2. мълниезащитна искрова междина
~, **защи́тный** 1. защитен разрядник 2. защитна искрова междина
~, **иóнный** йонен разрядник
~, **искровóй** 1. искров разрядник 2. (защитна) искрова междина
~, **пласти́нчатый** пластинчат разрядник
~, **резонáторный** резонаторен разрядник [изпразнител]
~, **роговóй** рогов разрядник
~, **тири́товый** тиритов разрядник [отвод]
~, **трýбчатый** тръбен разрядник [отвод]
~, **шаровóй** сферичен разрядник, сферична искрова междина
~, **электри́ческий** гръмоотвод
~, **электрóдный** електроден разрядник
разря́дный разряден, изпразващ
разряжáть *ел.* разреждам, изпразвам
разряжéние *с ел.* разреждане, изпразване
разряжённость *ж ел.* разреждаемост, изпразваемост
разубóживание *с* обедняване (на руда)
разукрупнéние *с* 1. раздробяване 2. децентрализация
разупоря́доченный неподреден
разупрочнéние *с* намаление на якостта
разъедáние *с* разяждане; корозия
~, **кавитациóнное** кавитационна корозия
~ **футерóвки** разяждане на облицовката [футеровката] *(напр. на пещ)*
~, **электролити́ческое** електролитна корозия
разъедáть разяждам, кородирам
разъединéние *с* разединяване, отделяне, разделяне; прекъсване, изключване *(напр. на връзка)*
разъединённый разединен, разделен, отделен; прекъснат, изключен *(за връзка)*
разъедини́тель *м* разединител; отделител, прекъсвач
~, **безудáрный** безударен прекъсвач
~, **дистанциóнный** дистанционен прекъсвач
~, **линéйный** линеен разединител [прекъсвач]
~, **переключáющий** превключващ разединител
~, **рýбящий** *ел.* ножов разединител; лостов прекъсвач
~, **ши́нный** шинен разединител [прекъсвач]
разъединя́ть разединявам, разделям, отделям; прекъсвам, изключвам
разъединя́ющий разединяващ, разделящ, отделящ; прекъсващ, изключващ
разъéзд *м жп.* 1. коловоз за разминаване 2. разменна гара, спирка
разъезднóй *жп.* който служи за разминаване
разъезжáться разминавам се *(напр. с автомобил)*
разъём *м* 1. разглобяване 2. *ел.* щепселно съединение, съединителен апарат
разъёмный разглобен; който се разглобява
раймóвка *ж* дестилационен остатък *(при дестилация на цинк)*
райóн *м* район
~ **аэродрóма** район на летище
~, **вóльный** свободен район
~, **газонóсный** газоносен район, газоносна област
~ **дéйствия** район на действие
~, **жилóй** жилищен район
~, **леснóй** горски район
~, **нефтянóй** нефтен район
~ **обслýживания** работна област; район на обслужване
~, **промы́шленный** промишлен район
~, **ýгольный** въглищен [каменовъглищен] район
~, **экономи́ческий** икономически [стопански] район
райони́рование *с* райониране
райóнный районен
рак *м* **лучевóй** лъчев рак, раково заболяване вследствие на облъчване
ракéль *м полигр.* ракел *(тънък стоманен нож за изстъргване на излишна печатарска боя)*
ракéт *м полигр.* ракет
ракéта *ж* ракета
~, **авиациóнная** самолетна ракета
~, **áтомная** ракета с атомен заряд, атомна ракета
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична ракета
~, **баллисти́ческая** балистична ракета

~, **бескры́лая** безкрилна ракета
~ **бли́жнего де́йствия** ракета с малък район на действие
~, **боева́я** бойна ракета
~, **высо́тная** ракета за големи височини
~, **геофизи́ческая** геофизична ракета
~, **глоба́льная** глобална ракета
~ **да́льнего де́йствия** ракета с голям радиус на действие
~, **двухступе́нчатая** двустепенна ракета
~, **дымовая** димна ракета
~, **жи́дкостная** ракета с течно гориво
~, **зени́тная** зенитна ракета, противовъздушна ракета
~, **зонди́рующая** сондираща ракета
~, **идеа́льная** идеална ракета
~, **ио́нная** йонна ракета
~, **иссле́довательская** изследователска ракета
~ **кла́сса «вода́-во́здух»** ракета тип «вода-въздух»
~ **кла́сса «во́здух-во́здух»** ракета тип «въздух-въздух»
~ **кла́сса «во́здух-земля́»** ракета тип «въздух-земя»
~ **кла́сса «во́здух-подво́дная цель»** ракета тип «въздух-подводна цел»
~ **кла́сса «земля́-во́здух»** ракета тип «земя-въздух»
~ **кла́сса «земля́-земля́»** ракета тип «земя-земя»
~, **корабе́льная** корабна ракета
~, **косми́ческая** космична ракета
~, **крыла́тая** ракета с крила
~, **ло́дочная** ракета за подводна лодка [подводница]
~, **межконтинента́льная** междуконтинентална ракета
~, **межконтинента́льная баллисти́ческая** междуконтинентална балистична ракета
~, **межплане́тная** междупланетна ракета
~, **метеорологи́ческая** метеорологична ракета
~, **многоступе́нчатая** многостепенна ракета
~ **на жи́дком то́пливе** *вж.* **раке́та, жи́дкостная**
~ **на твёрдом то́пливе** ракета с твърдо гориво
~ **на я́дерном горю́чем** ракета с ядрено [атомно] гориво
~, **неуправля́емая** неуправляема ракета
~ **однокра́тного примене́ния** ракета за еднократно използуване
~, **одноступе́нчатая** едностепенна ракета
~, **оперённая** опашна ракета
~, **орбита́льная** орбитална ракета
~, **освети́тельная** осветителна ракета
~, **парашю́тная** парашутна ракета
~, **поса́дочная** ракета за кацане
~, **пресле́дующая** преследваща ракета
~, **противоло́дочная** ракета срещу подводници
~, **противорадиолокацио́нная** противорадиолокационна ракета
~, **противораке́тная** противоракетна ракета; ракета-антиракета
~, **противота́нковая** противотанкова ракета
~, **радиоуправля́емая** радиоуправляема ракета
~, **самонаводя́щаяся** *вж.* **раке́та с голо́вкой самонаведения**
~ **с атомной боеголо́вкой** *вж.* **раке́та, а́томная**
~, **сверхзвуковая** свръхзвукова ракета
~ **с голо́вкой самонаведения** самонасочваща се ракета, ракета със самонасочваща (бойна) глава
~, **сигна́льная** сигнална ракета
~, **составная** съставна ракета
~ **с последовательно соединёнными ступе́нями** ракета с последователно съединени степени
~ **сре́дней да́льности, баллисти́ческая** балистична ракета със среден радиус на действие
~, **стартовая** стартова ракета
~, **стратосферная** стратосферна ракета
~, **ступе́нчатая** многостъпална [степенна] ракета
~ **с я́дерным дви́гателем** ракета с атомен двигател
~, **такти́ческая** тактическа ракета
~, **твёрдото́пливная** *вж.* **раке́та на твёрдом то́пливе**
~, **телеуправля́емая** ракета с дистанционно управление [с телеуправление]
~, **тормозна́я** спирачна ракета
~, **трёхступе́нчатая** тристепенна ракета
~, **управля́емая** управляема ракета
~, **фото́нная** фотонна ракета
~, **хими́ческая** химична ракета
~, **электри́ческая** електрическа ракета
~, **я́дерная** *вж.* **раке́та а́томная**
раке́та-мише́нь *ж* ракета-мишена
раке́та-носи́тель *ж* ракета-носител
раке́та-перехва́тчик *ж* ракета-прехващач
раке́та-спу́тник *ж* ракета-спътник
раке́тница *ж* ракетен пистолет
раке́тный ракетен
ракетодержа́тель *м* ракетодържач
ракетодро́м *м* стартова площадка за ракети
ракетоно́сец *м* ракетоносач
ракетоно́сный ракетоносен
ракетопла́н *м* ракетен самолет
ракетострое́ние *с* ракетостроене
ра́кля *ж вж.* **раке́ль**
ра́ковина *ж* 1. *леяр.* всмукнатина, кухина, шупла 2. мивка
~, **водопрово́дная** мивка, умивалник
~, **га́зовая** газова шупла
~, **га́зовая вну́тренняя** *вж.* **ра́ковина га́зовая закры́тая**
~, **га́зовая закры́тая** газова скрита шупла
~, **закры́тая уса́дочная** закрита [скрита] всмукнатина
~, **землянА́я** шупла от формовъчна *или* сърцева смес
~, **кухо́нная** кухненска мивка
~, **лите́йная** леярска шупла
~, **откры́тая уса́дочная** открита всмукнатина
~, **песча́ная** *вж.* **ра́ковина, земляна́я**
~, **пове́рхностная** повърхностна шупла

~, **подкорковая** шупла (непосредствено) под леярската кора
~, **ситовая** ситообразна [мрежообразна] шупла
~, **усадочная** всмукнатина
~, **шлаковая** шлакова шупла
ракорд *м* начало *или* край на *(магнетофонна)* лента
ракс *м кораб.* ракс *(метален пръстен за закрепване на стакселите и кливерите към щанговете)*
ракушечник *м* черупков варовик
рама *ж* **1.** рама **2.** рамка, шаси
~, **анодная** анодна рама
~, **байонетная** щикова [байонетна] рама
~, **боковая** странична рама
~, **брусковая** гредова рама
~, **буксирная** рама за влачене [теглене]
~, **буровая** сондажна [пробивна] рама [рамка]
~, **вагонная** вагонна рама
~, **велосипедная** велосипедна рамка
~, **вертикальная лесопильная** вертикален гатер; вертикална гатерна рамка
~, **верхняя** горна рама
~, **визирная** визирна рамка
~, **вильчатая** вилкова рама *(рама във форма на вилка)*
~, **вспомогательная** спомагателна рамка
~, **выгнутая** огъната рама
~, **глухая** пълностенна рамка
~, **горизонтальная лесопильная** хоризонтален гатер; хоризонтална гатерна рамка
~, **гребковая** греблова рама *(рама за закрепване на греблата)*
~, **гусеничная** гъсенична рама
~, **дверная** рамка на врата; каса на врата
~, **двойная** двойна каса
~, **двухбалочная** двугредова рама
~, **двухскатная** двускатна рама
~, **двухстоечная** рама с две подпори
~, **двухшарнирная** двуставна рамка
~, **двухэтажная лесопильная** двуетажна гатерна рамка; двуетажен гатер
~, **декельная** декелна [подложна] рама
~, **деревянная** дървена рама
~, **дышловая** рама на прикачно устройство
~, **жёсткая** твърда [нееластична] рама
~, **забойщицкая** забойна рама
~, **золотниковая** шибърна рама
~, **камерная** камерна рама
~, **камнепильная** камъкорезачка
~, **катушечная** рамка с [за] бобина
~, **картерная** *авто* картерна рама, рама за курбелната кутия
~, **клёпанная** нитована рамка
~, **ковшовая** черпакова [кошова] рама
~, **колéнчатая** колянова рама
~, **колосниковая** скарна рамка
~, **комбинированная** комбинирана рама
~, **консольная** конзолна рама
~, **копировальная** копирна рамка, рамка за копиране
~, **коробчатая** кутиеобразна рама
~ **котла, опорная** опорна рама на котел
~, **крепёжная** крепежна рама [рамка]
~, **лесопильная** гатерна рама; гатер
~, **листовая** листова рама
~, **локомотивная** локомотивна рама
~, **лонжеронная** гредова рама, рама с успоредни греди
~, **матричная** *полигр.* матрична рама
~, **многопролётная** многоотворна [многоподпорна] рама
~, **многостоечная** многоподпорна рама
~, **многоэтажная** многоетажна рама
~, **множительная** *кфт.* размножителна рамка
~, **монолитная** монолитна рама
~, **монтажная** монтажна рама
~, **моторная** моторна рамка; постамент *(за двигателя на самолет)*
~, **нажимная** натискаща рама
~, **натяжная** обтегателна рама [рамка]
~, **несущая** носеща рама
~, **нижняя** долна рама
~, **обвязочная** поясна рама
~, **одноблочная** едноблокова рама
~ **окна, вторая** втора [вътрешна] прозоречна рамка
~, **оконная** прозоречна рамка; каса на прозорец
~, **опорная** опорна рама, подпорна рама
~, **опорная конвейера** опорна рама на конвейер
~, **отбойная** крайбрежна [кейова] рама
~, **отливная** *полигр.* отливна рама
~, **основная** основна рама
~, **охладительная** охладителна [охлаждаща] рама
~, **паровозная** локомотивно шаси
~, **пильная** гатерен трион
~, **плужная** плугова рама
~, **поворотная** въртяща се [накланяваща се] рама, рама на горната платформа *(при въртящ се кран)*
~, **подвесная** рама за окачване
~, **подмоторная** подмоторна рамка, рама на двигателя
~, **подшипниковая** лагерно тяло, основна рама на лагера
~, **подъёмная** повдигателна рама
~, **полая** куха рама
~, **портальная** портална рама
~, **прижимная** притискаща рамка
~, **промежуточная** междинна рама
~, **пространственная** пространствена рама
~, **проходческая** проходческа рама
~, **решётчатая** решетъчна [скарна] рама
~, **сварная** заваръчна [заварена] рама
~, **силовая** силова рама
~, **сквозная** проходна рама, решетъчна [пътова) рама
~, **складная** сгъваема рама
~ **снаряда** водач на режещата глава (при земесмукачни машини)
~, **сновальная** сновачна рама, гатер
~, **сплошная** платформова [пълна] рама
~, **статически неопределимая** статически неопределима рамка

~, **статически определимая** статически определима рамка
~, **сушильная** сушилна рама
~, **тепловозная** рама на дизелов локомотив
~, **толкающая** тикаща [тласкачна] рама
~, **топочная** *пещна рама*, рама на пещ
~, **тормозная** спирачна рама
~, **трубчатая** тръбна рама *(рама, изработена от тръби)*
~, **тяговая** теглителна рама
~, **ударная** ударна рама
~, **фронтовая** предна плоча (при тръбопламъчен котел)
~, **фундаментная** фундаментна рама
~, **ходовая** *ходова* рама
~, **холодильная** *вж.* **рама, охладительная**
~, **цельнолитая** изцяло лята рама
~, **цельносварная** изцяло заварена рама
~, **центральная** централна рама
~, **челюстная** челюстна рама
~, **шарнирная** ставна [шарнирна] рама
~ **шасси** *рама на (автомобилно) шаси*
~, **шпульная** шпулна рама
~, **штампованная** щампована рама
~, **электровозная** рама на електрически локомотив
~, **этажная** етажна рама
рамет *м* рамет *(сплав от танталов карбид и никел)*
рами *с* 1. рамия (влакнодайно растение) 2. влакно от рамия
рамка *ж* рамка
~, **золотниковая** шибърна рамка
~, **копировальная** копирна рамка, копиррамка
~, **кулисная** кулисна рамка
~, **лобзиковая пильная** рамка на резбарско трионче
~, **лучковая пильная** рамка на бичкия
~, **направляющая** направляваща рамка
~, **ножевая** ножова рамка
~, **троллейная** лира, пантограф, токоприемна рамка
~, **усилительная** усилваща рамка
~, **пеленгаторная** пеленгаторна рамка
~ **чертежа** рамка на чертеж
рамный рамков; с рамка
рамочный рамковиден
рампа *ж* рампа
~, **автогружевая** улична (автотоварна) рампа
~, **автомобильная** автомобилна рампа, улична (авто-) рампа
~, **двухпутная** двупътна рампа
~, **двухходовая** *вж.* **рампа, двухпутная**
~, **железнодорожная** железопътна рампа, вагонна рампа
~, **кислородная** кислородна рампа [батерия]
~, **коксовая** *вж.* **рампа, коксотушильная**
~, **коксотушильная** рампа за гасене на кокс
~, **тупиковая** рампа на глух коловоз, глуха рампа
ранг *м* ранг, класа
рангоут *м кораб.* рангоут
рандбалка *ж стр.* бортова [бортна] греда; настенна крайна греда *(като опора за други греди)*; надцокълна греда
ранец *м* **парашюта** парашутна раница
рант *м* 1. кант, ръб 2. вардало
рантовой край с кант [ръб]
рапа *ж* концентриран солен разтвор
рапид-съёмка *ж кфт.* рапидно снимане
рапиды *мн* рапидни багрила, рапиди
рапорт *м* рапорт, донесение, съобщение, сведение
~, **сводный** обобщено [общо] сведение
~, **сменный** сведение на смяната, сменно съобщение
~, **цеховой** цехово съобщение, съобщение [сведение] за цеха
раппорт *м* рапорт, *повтор на плетки* [десен, сплитка]
раскалённый нагорещен, нажежен
~ **добела** нажежен [нагрят] до бяло
~ **докрасна** нажежен до червено
раскалываемость *ж* склонност [способност] да се нацепва
раскалывание *с* разцепване, нацепване, напукване
раскалывать разцепвам, нацепвам, напуквам
раскантовка *ж* разкантовка; разкантоване
раскантовывать разкантовам *(на метален блок)*
раскат *м* 1. развиване, разгръщане 2. изглаждане, изравняване; разплескване 3. плъзгане *(на шейна)* 4. развалцуване
раскатка *ж* 1. развалцуване *(на тръби)* 2. точилка *(ковашко сечиво за разплескване)* 3. *вж.* **раскат**
~, **горячая** развалцуване на горещо
~, **квадратная** квадратна точилка *(за разплескване в ковачеството)*
~, **круглая** кръгла точилка *(за разплескване при коване)*, кръгъл ковашки чук за изтъняване
~, **кузнечная** ковашка точилка *(за разплескване)*
~, **плоская** плоска точилка *(за разплескване при коване)*
~, **полукруглая** полукръгла точилка *(за разплескване при коване)*
~, **полуовальная** полуелипсовидна [полуовална] точилка *(за разплескване при коване)*
~, **фасонная** фасонна [профилна] точилка *(за разплескване при коване)*
~, **цилиндрическая** цилиндрична точилка *(за разплескване при коване)*
раскаточный служещ за изравняване [разплескване, развалцуване, гладене]
раскатывание *с* 1. развалцуване; овалване *(фино обработване на отвори)* 2. развиване *(на плат)*
раскатывать 1. *полигр.* размазвам, разстилам *(печатарско мастило)* 2. развалцувам 3. отвивам с въртене
раскачивание *с* разлюляване, люлеене; разклащане *(стълб)*
раскачивать клатя, люлея
раскачка *ж* люлеене, разлюляване, клатене

раскисле́ние *с* откисление; откисляване, редукция
~, диффузио́нное редукция чрез дифузионен процес
~, осажда́ющее утаителна редукция
раскисли́тель *м* редуктор, разкислител, редуциращ агент
~, ко́мплексный комплексен редуктор [редуциращ агент]
раскисли́тельный редукционен, разкислителен
раскисля́ть редуцирам, разкислявам, дезоксидирам
раскла́дка *ж* 1. разпределяне, сортиране 2. нареждане, разполагане 3. рамкова летвичка
~ лека́л на раскро́и нареждане на шаблони за разкрояване
раскла́дывать 1. нареждам, подреждам 2. разпределям
раскле́ивание *с* разлепване, отлепване
раскле́ивать разлепвам, отлепвам
расклёпанный разплескан *(напр. за занитване)*
расклёпка *ж* сплескване при занитване
расклёпывание *с вж.* **расклёпка**
расклёпывать разплесквам за занитване *(напр. глава на нит)*
раскли́нивание *с* 1. избиване на клин 2. забиване на клин 3. разцепване *(чрез набиване на клин)*
раскли́нивать 1. избивам клин 2. забивам клин *(за разцепване)*
раскли́нка *ж* 1. клин, клинообразно тяло 2. *вж.* **раскли́нивание**
расклинцо́вка *ж стр.* заклинване *(с дребни плоски камъчета)*
раско́вка *ж* 1. разковаване 2. изтъняване *(при коване)*, сплескване, разплескване
раско́вывать 1. разплесквам, сплесквам *(на тънки листове)* 2. разковавам
раскоди́ровать дешифрирам
раско́л *м* разцепване, нацепване
расколя́чиватель *м* 1. приспособление за разчукване на леярските форми 2. разчупвач, трошач
раско́лка *ж вж.* **раско́л**
раскомплекто́вка *ж* разкомплектуване
раско́пка *ж* разкопаване
раскорчёвка *ж* изкореняване *(напр. на дърветата)*
раско́с *м* паянта; коса подпора; диагонален прът [диагонала] в прътова конструкция
~, ветрово́й противоветрова паянта
~, вы́несенный конзолна [стърчаща] греда [паянта]
~, диагона́льный диагонална паянта
~, концево́й крайна паянта
~ на ве́ски плуга́ косо поставена [укрепваща] планка от окачното устройство на плуга
~, обра́тный обратна паянта
~, попере́чный разпънка
~, растя́нутый опъната паянта
~, сжа́тый притисната паянта
раско́ска *ж* разширяване [разкоска] *(празнина около галерия, запълнена със скала)*
~, ве́рхняя горна разкоска, горно разширяване
~, двусторо́нняя двустранна разкоска, двустранно разширяване
~ доро́ги двускатост на път
~, ни́жняя долна разкоска, долно разширение
~, односторо́нняя едностранна разкоска, едностранно разширение
раско́сный паянтен; с паянти; с диагонали
раскра́ивать разкроявам, скроявам
раскра́ска *ж* 1. боядисване 2. десен, шарка
разкра́шивать боядисвам *(в няколко цвята)*
раскрепле́ние *с* 1. укрепване, закрепване 2. разединяване; освобождаване
раскрепля́ть 1. укрепвам, закрепвам 2. разединявам, разделям; освобождавам
раскрепо́вка *ж* 1. разчленяване *(на плоскост)* 2. издадена [вдлъбната] линия на разчленяване
раскро́й *м* 1. скрояване, разкрояване 2. кройка, модел
раскро́йка *ж вж.* **раскро́й**
раскружа́ливание *с стр.* декофриране [сваляне] на кръжило, декофриране на свод
раскружа́ливать декофрирам [свалям] кръжило
раскру́тка *ж вж.* **раскру́чивание**
раскру́чивание *с* развъртане, развинтване; разсукване, развиване, размотаване
раскру́чивать развъртвам, развинтвам; разсуквам, развивам, размотавам
раскрыва́ть 1. отварям, разтварям 2. разкривам
раскры́тие *с* 1. разкриване 2. отваряне
~ про́филя разкриване [отваряне] профила (на тунел)
~ ско́бок *мат.* разкриване [отваряне] на скоби
~ тре́щины раскриване на пукнатини
раскры́тый разкрит; отворен
раскряжёвка *ж* разтрупяване; нарязване дърво на трупи *(с определена дължина)*
раскря́живание *с вж.* **раскряжёвка**
распа́д *м* разпадане
~ а́льфа- *ядр.* алфа-разпадане
~, а́томный атомно разпадане, разпадане на атом
~ аустени́та, перли́тный перлитно разпадане на аустенита
~, безмезо́нный *ядр.* безмезонно разпадане
~ бе́та- *ядр.* бета-разпадане
~, взрывно́й взривно [експлозивно] разпадане
~, двухфото́нный двуфотонно разпадане
~, диффузио́нный дифузионно разпадане
~, есте́ственный естествено разпадане
~, запа́здывающий закъсняващо [забавящо, регресивно] разпадане
~, изотерми́ческий изотермично разпадане
~, иску́сственный изкуствено разпадане
~, мезо́нный *ядр.* мезонно разпадане
~, многоступе́нчатый многостепенно [многостъпално] разпадане
~, обрати́мый обратимо разпадане
~ пла́змы разпадане на плазмата

~, **позитро́нный** *ядр.* позитронно разпадане
~, **после́довательный** последователно разпадане
~, **прото́нный** *ядр.* протонно разпадане
~, **радиоакти́вный** радиоактивно разпадане
~, **разветвлённый** разклонено разпадане
~, **самопроизво́льный** самопроизволно разпадане
~, **спонта́нный** *вж.* **распа́д, самопроизво́льный**
~, **терми́ческий** термично разпадане
~ **цементи́та** *мет.* разпадане на цементита
~, **цепно́й** верижно разпадане
~, **экзотерми́ческий** екзотермично разпадане
~, **экспоненциа́льный** експоненциално разпадане
~ **электро́дов** разпадане на електодите
~, **электро́нный** електронно разпадане, разпадане на електрони
~, **я́дерный** ядрено [атомно] разпадане, разпадане на атома
~ **ядра́** *вж.* **распа́д, я́дерный**
распада́ться разпадам се
распаде́ние *с* **1.** разпадане **2.** *мат.* дегенероване
~ **на ио́ни** разпадане на йони
распазо́вка *ж* разцепване с клин *(правейки предварително канал)*
распа́ивать разпоявам
распа́йка *ж* разпояване
распако́вка *ж* разпаковане, разопаковане
распако́вывать разпаковам
распа́лубить снемам кофраж, декофрирам
распа́лубка *ж* декофриране, разкофриране, снемане на кофраж
распа́лубливать *вж.* **распа́лубить**
распа́лубленный декофриран, разкофриран
распа́р *м* **1.** *мет.* распер *(на висока пещ)* **2.** парене; пропарване **3.** *хран.* попарване, бланширане
распа́ривать **1.** *хран.* попарвам, бланширам **2.** паря, попарвам **3.** разпарям, поря
распа́хивать *с. ст.* разоравам, изоравам
распа́шка *ж* разораване, изораване
распа́шник *м* плуг *(за прокарване на бразди)*
распая́ние *с вж.* **распа́йка**
распая́ть *вж.* **распа́ивать**
распере́ть разпъвам *(с разпънка)*
распи́л *м* **1.** разбичване, бичене **2.** рязане с трион **3.** място, разрязано с трион **4.** дървена подпора [половинка, цепенка]
распи́ливание *с вж.* **распи́л**
распи́ливать разрязвам с трион, разбичвам
распило́вка *ж вж.* **распи́л**
~, **криволине́йная** криволинейно бичене
~, **обы́чная** обикновено разбичване
~, **попере́чная** напречно рязане с трион
~, **прямолине́йная** праволинейно бичене
~, **радиа́льная** радиално бичене
~, **тангенциа́льная** тангенциално разбичване
распило́вщик *м* разбичвач *(работник)*
распира́ть разпъвам *(с разпънка)*
расписа́ние *с* разписание
~ **движе́ния** разписание [план] на движението
~ **рабо́т** разписание [план] на работата
~ **рабо́чего вре́мени** разписание на работното време
~ **шта́тное** щатно разписание, щат, щатен състав
распи́т *м минер.* распит
распла́в *м* **1.** *мет.* стопилка **2.** стопяване, разтопяване
~, **силика́тный** силикатна стопилка
расплавле́ние *с* стопяване, разтопяване
распла́вленный стопен, разтопен
расплавля́ть разтопявам, стопявам
распланиро́вка *ж* бъдещ план [проект] за строителство
расплета́ть разплитам
расплито́вка *ж* разплочване
расплыва́ться разливам се *(за боя)*
расплы́вчатый *тлв.* неясен, размит *(напр. телевизионен образ)*, разлят
расплю́щивание *с* разплескване, сплескване
расплю́щивать разплесквам, сплесквам
распознава́ние *с* **1.** разпознаване, различаване **2.** поставяне на диагноза
~ **о́бразов** *тлв.* разпознаване [различаване] на образите [картината]
~ **сигна́лов** различаване на сигналите
расположе́ние *с* **1.** разположение **2.** разполагане, подреждане
~, **двухря́дное** двуредно [двуредово] разположение
~, **двуэта́жное** двуетажно разположение
~, **встре́чное** срещуположно разполагане; срещуположно разположение
~, **группово́е** групово разположение *(напр. на машини)*
~, **каска́дное** каскадно разположение
~, **компа́ктное** компактно разположение
~, **лине́йное** линейно разположение
~ **поле́й до́пусков** разположение на допусковото поле
~, **после́довательное** последователно разположение
~ **строк, англи́йское** *полигр.* английско разположение на редовете
~ **цили́ндров, звездообра́зное** звездообразно разположение на цилиндрите
~ **цили́ндров, одноря́дное** еднородно разположение на цилиндрите
~ **цили́ндров, V-обра́зное** V-образно разположение на цилиндрите
~, **ша́хматное** шахматно разположение
~ **электро́дов** разположение на електродите
~, **ступе́нчатое** степенно [стъпално] разположение
распо́р *м* **1.** разпъване, разпън, раздуване **2.** разпънка; обтегач **3.** междина между два строителни елемента *(напр. две колони)*
распо́рка *ж* **1.** разпънка, разделка, разпъващ елемент; обтегач **2.** разпаряне
~, **винтова́я** винтова [резбова] разпънка
~, **гидравли́ческая** хидравлична разпънка
~, **кольцева́я** пръстенообразна разпънка
~, **крестообра́зная** кръстата [кръстообразна разпънка

~, **решётчатая** решетъчна [прътова] разпънка
~, **сва́рочная** заваръчна разпънка
~, **противоуго́нная** *жп.* разпънка против надлъжно повличане на жп. линия
~ **радиа́тора** обтегач на радиатора
распо́рный който служи за разпъване, разпъващ, раздалечаващ
распо́рочный паянтен, разпънков, косо поставен, косоподпорен
распоря́док *м* ред, порядък
распоряже́ние *с* разпореждане
распошива́льный *текст.* почистващ, служещ за почистване [за обримчване]
распоши́вка *ж* почистване, обримчване
распра́вка *ж* 1. оправяне, изправяне 2. опъване, изопване *(на тъкан)*
расправи́тель *м* обтегачка, разтегачка, обтегачна машина
расправле́ние *с вж.* **распра́вка**
расправля́ть 1. оправям, изправям, изглаждам 2. изтеглям, изпъвам, изопвам *(тъкан)*
распределе́ние *с* разпределение; разпределяне
~, **автомати́ческое** автоматично разпределяне
~, **априо́рное** априорно разпределение
~ **Берну́лли** Бернулиево разпределение
~, **бескла́панное** безклапанно разпределение
~, **биномиа́льное** биномиално разпределение
~, **боково́е кла́панное** странично клапанно разпределение
~, **верхнекла́панное** горно клапанно разпределение
~, **геометри́ческое** геометрично разпределение
~, **двухка́мерное** двукамерно разпределение
~ **графи́та, дендритообра́зное** дендритообразно разпределение на графита
~, **дро́сельное** дроселно разпределение [управление]
~, **золотнико́вое** шибърно разпределение
~, **изотро́пное** изотропно разпределение
~ **информа́ции, избира́тельное** избирателно разпределение на информацията
~, **кла́панное** клапанно разпределение
~ **кана́лов** *тлв.* разпределяне на каналите
~, **кра́новое** краново разпределение
~, **кулачко́вое** ексцентриково [гърбично] разпределение
~, **кули́сное** кулисно разпределение
~, **коромы́словое** кобилично разпределение
~, **максве́лловское** Максвелово разпределение
~ **нагру́зки** разпределяне на натоварване [на товара]
~, **нижнекла́панное** долно клапанно разпределение
~, **норма́льное** нормално разпределение
~, **однока́мерное** еднокамерно разпределение, еднокамерно управление (на парна машина)
~, **поршнево́е** бутално разпределение
~ **по спе́ктру** разпределение по спектър
~ **по степеня́м** разпределение по степени [стъпала]
~ **по частоте́** разпределение по честота
~ **принуди́тельное** принудително разпределение
~ **рабо́ты** разпределение на работата
~, **равноме́рное** равномерно разпределение
~, **решётчатое** решетъчно [мрежесто] разпределение
~ **сил** разпределяне на силите
~ **температу́р** температурно разпределение, разпределение на температурата
~ **то́ка** разпределение на ток
~, **экспоненциа́льное** експоненциално разпределение
~, **эксце́нтриковое** ексцентриково разпределение
~ **электроэне́ргии** разпределение на електроенергия
распредели́тель *м* 1. разпределител, репартитор 2. токоразпределител, дистрибутор 3. диспечер
~ **автомати́ческого опереже́ния** разпределител с автоматично изпреварване на запалването
~, **бесконта́ктный** безконтактен разпределител
~, **винтово́й** винтов [резбови] разпределител
~, **вращá́ющийся** въртящ се [въртелив] разпределител
~ **высо́кого напряже́ния** разпределител на високо напрежение
~, **гидравли́ческий** хидравличен разпределител
~, **ди́сковый** дисков разпределител
~ **зажига́ния** разпределител на запалването
~, **золотнико́вый** шибърен разпределител
~ **и́мпульсов** разпределител на импулсите, импулсов разпределител
~, **кла́панный** клапанен разпределител
~, **кра́новый** кранов разпределител
~, **лине́йный** линеен разпределител
~ **магне́то** разпределител на магнета [на магнетото]
~, **многокана́льный** *тлв.* многоканален разпределител
~, **пневмати́ческий** пневматичен разпределител
~ **пы́ли** прахоразпределител
~ **реле́йный** релеен разпределител
~, **щёточный** четков разпределител
распредели́тельный разпределителен
распределя́ть разпределям
распрессо́вка *ж* разпресоване *(на машинни части)*, изваждане с помощта на преса
распрессо́вывать разпресовам
распростране́ние *с* разпространение; разпространяване
~, **анома́льное** аномално разпространение
~ **в ва́кууме** разпространение във вакуум
~ **волны́** разпространение на вълната
~ **в пла́зме** разпространение в плазма
~, **диффу́зное** дифузно разпространение
~ **зву́ка** разпространение на звука
~, **многолучево́е** многолъчево разпространение
~ **радиово́лн** разпространение на радиовълни

~ **электромагнитных волн** разпространение на електромагнитни вълни
распространённость *ж* разпространеност
распространять разпространявам
распрыск *м* разпръскване *(напр. на пръски при заваряване)*
распрямление *с* изправяне, оправяне *(нещо изкривено)*; разгъване
распрямлять изправям, оправям *(нещо изкривено)*; разгъвам
распускаемость *ж* разплетаемост, способност да се разплита
распускание *с* 1. разплитане (на бримки) 2. разтваряне *(на боя в спирт)* 3. отпускане, разхлабване
распускать 1. разпускам; отпускам, разхлабвам 2. разплитам 3. разтварям *(боя в спирт)*
распутица *ж* непроходимост на пътя *(напр. пролетно разкалване, свличане и други)*; разкалян път
распутывать размотавам; оправям (объркана прежда)
распутье *с* кръстопът
распушивание *с* разпухкване [разчепкване] *(на азбест)*
распушивать 1. разпухквам, разчепквам *(азбест)* 2. правя долната уширена част на комин
распушка *ж* уширена долна част на комин
распыл *м* пулверизатор, разпръсквател, *вж.* **распыление**
распыление *с* 1. разпрашване, разсейване, разпръскване, пулверизация 2. напръскване
~, **бескомпрессорное** безкомпресорна пулверизация, безкомпресорно разпръскване
~, **катодное** *елн.* катодно разпрашване
~, **предкамерное** предкамерно разпрашване [разпръскване]
~, **струйное** струйна пулверизация, струйно разпръскване
~ **топлива** разпрашване [разпръскване] на горивото
распыленный разпрашен, разсеян, разпръскан, пулверизиран
распылитель *м* пулверизатор, разпръсквач, разпрашител
~, **автоматический** автоматичен разпръсквач [пулверизатор]
~, **водяной** воден разпръсквач
~, **воздушный** въздушен разпръсквач [пулверизатор]
~, **вращающийся** въртящ се разпръсквач
~, **дисковый** дисков разпръсквач
~, **компенсационный** компенсационен разпръсквач
~ **краски** разпръсквач на боя; бояджийски пистолет
~, **механический** механичен разпръсквач
~, **пароструйный** пароструен пулверизатор [разпръсквач]
~, **плазменный** плазмен разпръсквач
~, **пневматический** *вж.* **распылитель, воздушный**
~ **топлива** разпръсквач на гориво
~, **ударный** ударен разпръсквач
~, **центробежный** центробежен разпръсквач [пулверизатор]
~, **чашечный** чашообразен разпръсквач
~, **щелевой** процепен разпръсквач [пулверизатор]
~, **электродуговой** електродъгов разпръсквач електродъгов уред за разпръскване *(на твърди тела или течности)*
распылительный пулверизаторен, разпръсквателен, разпрашителен
распылять разпрашавам, разсейвам, разпръсквам, пулверизирам
рассадка *ж* разсаждане
рассадодержатель *м* разсадодържач
рассадопосадочный разсадопосадъчен, служещ за садене на разсад
рассверливание *с* развъртяване, развъртане, разширяване на отвор *(със свредло)*
рассверленный който е развъртян *или* се развъртява [се разширява]
рассверливать развъртявам, развъртам, разширявам отвор *(със свредло)*
рассверловка *ж* развъртане, разширяване *(на отвор)*
рассев *м с. ст.* 1. плоскосеяч, планзихтер 2. пресяване; отсяване
~, **мокрый** мокро отсяване
~ **по фракциям крупности** пресяване по едрина на фракциите
рассеивание *с* разсейване *(напр. величини на размер)*; разпръскване
~ **света** разпространение на светлината
рассеиватель *м* разсейвател, разпръсквач
~, **идеальный** идеален разпръсквач
~, **избирательный** избирателен разсейвател
~, **изотропный** изотропен разсейвател
~ **нейтронов** *ядр.* разсейвател на неутрони
~, **резонансный** резонансен разсейвател
~ **света** разсейвател на светлината
~ **стоп-сигнала** *авто* стъкло на стоп-сигнала
~ **фары** *авто* стъкло на фара
~, **электронов** *ядр.* разсейвател на електрони
рассеивать разсейвам, разпръсквам
рассеивающий разсейващ, разпръскващ
рассека *ж текст.* бърдна бразда *(дефект на тъкан)*
рассекать разрязвам, нарязвам, разсичам
расселение *с* разселване, заселване на различни места
расселина *ж* пукнатина [тясна долина]
рассечка *ж* 1. разрязване, нарязване, разсичане 2. разсечка, просек
рассеяние *с* разсейване, дифузия, дисперсия
~, **анизотропное** анизотропно разсейване
~, **аномальное** аномално разсейване
~, **боковое** странично разсейване
~ **волн** разсейване на вълните
~, **дифференциальное** диференциално разсейване
~ **звука** разсейване на звука
~ **излучения** разсейване на излъчванията

~, **изотро́пное** изотропно разсейване
~, **ионосфе́рное** йоносферно разсейване
~, **ква́нтовое** квантово разсейване
~, **класси́ческое** класическо разсейване
~, **когере́нтное** кохерентно разсейване
~, **комбинацио́нное** комбинационно разсейване
~, **компто́новское** Комптоново разсейване
~, **кра́тное** кратно разсейване
~, **лине́йное** линейно разсейване
~, **лобово́е** *ел.* челно разсейване, разсейване на челно съединение
~, **магни́тное** магнитно разсейване, разсейване на магнитен поток
~, **многокра́тное** многократно разсейване
~ **нейтро́нов** разсейване на неутрони
~, **некогере́нтное** некохерентно разсейване
~, **немагни́тное** немагнитно разсейване
~, **обме́нное** обменно разсейване
~, **обра́тное** обратно разсейване
~, **па́зовое** канално разсейване
~, **парамагни́тное** парамагнитно разсейване
~ **прото́нов** разсейване на протони
~ **радиово́лн** разсейване на радиовълните
~ **све́та** разсейване на светлината
~ **тепла́** разсейване на топлината
~, **теплово́е** топлинно разсейване
~, **турбуле́нтное** турбулентно разсейване
~ **электромагни́тных волн** разсейване на електромагнитни вълни
~ **эне́ргии** разсейване на енергията
рассе́янный разсеян, разпръснат
рассла́иваемость *ж* склонност към разслояване
рассла́ивание *с* разслояване, разслоение
рассла́ивать разслоявам
расслое́ние *с вж.* **рассла́ивание**
расслоённый разслоен
рассогласова́ние *с радио* разсъгласуване, разстройване, разстройка
рассо́л *м* саламура, солов разтвор
~, **аммиа́чный** амонячен солов разтвор
~, **есте́ственный** естествена саламура
~, **натура́льный** натурална саламура
~, **охлажда́ющий** охлаждащ солов разтвор
~, **соляно́й** солена саламура
~, **холоди́льный** *вж.* **рассо́л, охлажда́ющий**
рассо́льный саламурен, от солов разтвор
рассортиро́ванный сортиран, отбран, разпределен по сортове, нареден, подреден
рассортиро́вка *ж* сортиране, разпределяне по сортове; отбиране
рассортиро́вывать сортирам, разпределям по сортове, нареждам, подреждам
рассредото́чивать разсредоточавам, разместваm, разпределям, децентрализирам
расстано́вка *ж* нареждане, подреждане, разпределяне, разполагане
расстеклова́ние *с* разстъкляване
расстоя́ние *с* разстояние
~, **ба́зовое** базово разстояние
~, **безопа́сное** безопасно разстояние
~ **ви́димости** разстояние за видимост, видимост
~ **в све́ту** светло разстояние, светла междина
~, **зени́тное** зенитно разстояние, зенитно отстояние
~, **изоляцио́нное** изолационно разстояние
~, **ко́довое** кодово разстояние
~, **кратча́йшее** най-кратко [най-малко, най-близко] разстояние
~, **межа́томное** междуатомно разстояние
~, **междуба́лочное** междугредово разстояние
~ **ме́жду зу́бьями** междузъбие, разстояние между зъбите *(на назъбване)*
~, **междуконта́ктное** *ел.* междуконтактно разстояние; разтвор на контактна система
~ **ме́жду ося́ми колёс** разстояние между осите на колела, междуосие, база на автомобила
~ **ме́жду це́нтрами** разстояние между центровете, междуцентрово разстояние
~, **междуэлектро́дное** междуелектродно разстояние
~, **междуя́дерное** *ядр.* междуядрено разстояние
~, **межмолекуля́рное** междумолекулярно разстояние
~, **межосево́е** междуосово разстояние, междуосие
~, **межпу́тное** разстояние между коловози
~, **межце́нтровое** разстояние между центри, междуцентрово разстояние
~, **монта́жное** монтажно разстояние
~ **по вертика́ли** разстояние по вертикали, вертикално разстояние
~ **по горизонта́ли** разстояние по хоризонтали, хоризонтално разстояние
~, **по́люсное** *ел.* полюсно разстояние, разстояние между полюси
~, **поля́рное** полярно разстояние
~, **проекцио́нное** проекционно разстояние
~, **простра́нственное** *мат.* пространствено разстояние
~, **разря́дное** *ел.* пробивно [разрядно] разстояние
~, **тари́фное** *жп.* тарифно разстояние
~, **тормозно́е** спирачно разстояние, спирачен път [разстояние, определено за пълно спиране]
~, **углово́е** ъглово разстояние
~, **фо́кусное** фокусно разстояние
~, **эксплуатацио́нное** експлоатационно разстояние
расстра́ивание *с* разстройване, нарушаване (нормалния) ход *(напр. на машина)*
расстра́ивать разстройвам, нарушавам ход (на машина)
расстре́л *м* носач *(напречна греда-разпънка)*
расстре́лина *ж вж.* **расстре́л**
расстро́йка *ж* разсъгласуване, разстройване, разстройка, разрегулиране
~, **нача́льная** начално разстройване
~, **относи́тельная** относително разстройване
расстро́йство *с вж.* **расстро́йка**
~ **рабо́ты** разстройване на работата
~ **хо́да пла́вки** разстройване хода на топене
~ **циркуля́ции** разстройване [нарушаване] на циркулацията

расстропо́вка *ж стр.* откачване от въжета *(с които се издигат сглобяеми елементи от кранове)*
рассу́чивать разсуквам; разплитам; развивам
рассчи́тывать 1. изчислявам, пресмятам 2. преценявам
рассыпа́ть разсипвам
рассыпа́ться разсипвам се, сипя се, роня се, троша се
рассыпно́й 1. насипен, сиплив 2. разпръснат
рассы́пчатость *ж* 1. разпръснатост 2. ронливост, трошливост, сипкавост
рассы́пчатый ронлив, трошлив, сипкав
рассыха́ние *с* разсъхване
рассыха́ться разсъхвам се
раста́лкивание *с* разчукване, разклащане
раста́пливать 1. запалвам, разпалвам (пещ) 2. разтопявам
раста́чивание *с* разстъргване, разширяване на отвор *(чрез струговане)*
раста́чивать разстъргвам, разширявам отвор *(чрез струговане)*
раство́р *м* 1. разтвор 2. *стр.* разтвор, скреп, свързващ материал 3. разтвореност, зев
~, **агресси́вный** агресивен разтвор
~, **алеба́стровый** алабастров разтвор
~, **аммиа́чный** разтвор на амоняк, амонячен разтвор
~, **антисепти́ческий** антисептичен разтвор
~, **асфа́льтовый** асфалтов разтвор
~, **бели́льный** избелващ [белилен] разтвор
~, **бина́рный** бинерен разтвор
~, **буро́вой** сондажен разтвор
~, **бу́ферный** буферен разтвор
~, **быстросхва́тывающийся** бързосвързващ разтвор
~, **вискóзный** вискозен разтвор
~, **вла́жный** влажен разтвор
~, **во́дный** воден разтвор
~, **водонепроница́емый** водонепропусклив разтвор
~, **возду́шный** въздушен разтвор
~, **вя́жущий** разтвор за свързване, свързващ разтвор
~, **газообра́зный** газообразен разтвор
~, **гидравли́ческий** хидравличен разтвор
~, **ги́псовый** гипсов разтвор
~, **гли́нистый** глинест [глинен] разтвор
~, **гли́няный** глинен разтвор
~, **граммэквивале́нтный** грам-еквивалентен разтвор
~, **густо́й** гъст разтвор
~, **двойно́й** двоен разтвор
~, **дуби́льный** дъбилен разтвор
~, **жи́дкий** течен разтвор
~, **жи́рный** мазен [тлъст] разтвор
~, **идеа́льный** идеален разтвор
~, **известко́вый** варов разтвор
~, **и́стинный** истински [молекулен] разтвор
~, **исхо́дный** изходен разтвор
~, **капиллярноакти́вный** капилярноактивен разтвор
~, **кислотосто́йкий** киселиноустройчив разтвор
~, **ки́слый** киселинен разтвор
~, **кла́дочный** разтвор за зидане
~, **коллóидный** колоиден разтвор
~, **концентри́рованный** концентриран разтвор
~, **кре́пкий** силен [концентриран] разтвор
~, **ма́сляный** маслен разтвор
~, **ма́точный** маточен разтвор, маточна луга, основен разтвор
~, **метастаби́льный** метастабилен разтвор
~, **моде́льный** *леяр.* моделна стопилка [моделна смес] *(за стопяеми леярски модели)*
~, **молекуля́рный** молекулен [истински] разтвор
~, **моля́рный** моларен разтвор
~, **мы́льный** сапунен разтвор
~, **насы́щенный** наситен разтвор
~, **незамерза́ющий** незамръзващ разтвор
~, **неидеа́льный** неидеален [реален] разтвор
~, **нейтрализи́рующий** неутрализиращ разтвор
~, **нейтра́льный** неутрален разтвор
~, **ненасы́щенный** ненаситен разтвор
~, **низкоконцентри́рованный** разтвор с ниска концентрация (на разтвореното вещество), слабоконцентриран разтвор
~, **норма́льный** нормален разтвор (съдържащ един грамеквивалент)
~, **огнеупо́рный** огнеустойчив разтвор
~, **отбе́ливающий** *вж.* **раство́р, бели́льный**
~, **отрабо́танный** използуван [отработен] разтвор
~, **охлажда́ющий** охлаждащ разтвор
~, **пересы́щенный** преситен разтвор
~, **песча́ный** *стр*, пясъчен разтвор
~, **пряди́льный** предачен разтвор *(за предене на изкуствени влакна)*
~, **псевдоидеа́льный** псевдоидеален разтвор
~, **рабо́чий** работен разтвор, титруван разтвор
~, **равнове́сный** равновесен разтвор
~, **разба́вленный** разреден разтвор
~, **сла́бый** слаб разтвор
~, **сло́жный** сложен [многокомпонентен] разтвор, смесен разтвор
~, **солево́й** солен разтвор
~, **солянoки́слый** солнокисел разтвор
~, **спиртово́й** алкохолен [спиртов] разтвор
~, **сравни́тельный** сравнителен разтвор
~, **стери́льный** стерилен разтвор
~, **строи́тельный** строителен разтвор, скреп
~, **сухо́й** сух разтвор
~, **тёплый** топъл разтвор
~, **твёрдый** твърд разтвор
~, **титро́ванный** титруван разтвор *(с известен титър)*
~, **то́щий** постен [беден] разтвор
~, **трави́льный** ецващ [разяждащ] разтвор
~, **фикси́рующий** *кфт.* фиксиращ разтвор
~, **формо́вочный** формовъчен разтвор
~, **цеме́нтный** циментов разтвор
~, **шамо́тный** шамотен разтвор
~, **штукату́рный** мазачески разтвор, разтвор за измазване [за мазилка]
~, **щелочно́й** алкален разтвор

~, **эвтекти́ческий** *мет.* евтектически разтвор
~, **эквивале́нтный** еквивалентен разтвор
~, **эквимолекуля́рный** еквимолекулен разтвор
~, **эквимоля́рный** еквимолярен разтвор
~ **электроли́та** разтвор на електролит, електролитен разтвор
раство́р-этало́н разтвор-еталон
растворе́ние *с* разтваряне
~, **ано́дное** анодно разтваряне
~, **предвари́тельное** предварително разтваряне
растворённый разтворен, приведен в разтвор
раствори́мость *ж* разтворимост
~ **в воде́** разтворимост във вода
~, **вза́имная** взаимна разтворимост (един в друг)
~ **в кисло́тах** разтворимост в киселини
~ **в щёлочах** разтворимост в основи
~, **идеа́льная** идеална разтворимост
~, **по́лная** пълна разтворимост
~, **преде́льная** гранична разтворимост
раствори́мый разтворим
раствори́тель *м* **1.** разтворител (разтварящ материал) **2.** разтворителен апарат, апарат [инсталация] за разтваряне
~, **абсолю́тный** абсолютен разтворител
~, **бараба́нный** барабанна инсталация за разтваряне
~, **безво́дный** безводен разтворител
~, **высококипя́щий** високовряящ разтворител, разтворител с висока температура на врене
~, **дифференци́рующий** селективен разтворител
~, **ки́слый** кисел [киселинен] разтворител
~, **легколету́чий** леснолетлив разтворител
~, **лету́чий** *вж.* **раствори́тель, легколету́чий**
~, **медленнолету́чий** бавнолетлив разтворител
~, **низкокипя́щий** нисковрящ разтворител, разтворител с ниска температура на врене
~, **органи́ческий** органичен разтворител
~, **селекти́вный** селективен [избирателен] разтворител
~, **среднекипя́щий** разтворител със средно висока температура на врене
~, **тяжелолету́чий** труднолетлив разтворител
~, **шне́ковый** червячно устройство [инсталация] за разтваряне
раствори́ть разтварям
раство́рный служещ [предназначен] за разтвор
растворово́д *м* разтворопровод, тръбопровод за (строителни) разтвори
раствороме́т *м стр.* мазаческа машина, мазачка; разтворонахвъргач
растворомеша́лка *ж* разтворобъркачка
растворонагнета́тель *м* разтворонагнетател, помпа за разтвори
растворонасо́с *м* разтворопомпа, помпа за строителни разтвори
~, **диафра́гмовый** диафрагмена помпа за разтвори
~, **прямото́чный** правотокова помпа за разтвори
~, **противото́чный** противотокова помпа за разтвори
растворопрово́д *м вж.* **растворово́д**
растворя́емость *ж* разтворимост
растворя́ть разтварям, привеждам в разтворено състояние
растворя́ться разтварям се, преминавам в разтворено състояние
растека́емость *ж* способност към изтичане [стичане, разтичане]
~ **кра́ски** склонност на боята към разстичане
растека́ние *с* разтичане, разливане, протичане
~, **капилля́рное** капилярно разливане
растека́ться разтичам се, стичам се
расте́ние *с* растение
~, **аромати́ческое** ароматично [ароматично] растение
~, **вечнозелёное** вечно зелено растение
~, **волокни́стое** влакнодайно растение
~, **каучуконо́сное** каучуконосно растение
~, **кормово́е** фуражно растение
~, **лека́рственное** лекарствено растение, билка
~, **ма́сличное** маслодайно растение
~, **эфирома́сличное** етеричномаслено растение
растениево́д *м* растениевъд
растениево́дство *с* растениевъдство
растениепита́тель *м* растениеподхранвач
растере́ть *вж.* **растира́ть**
растира́ние *с* **1.** разтриване, стриване **2.** разкарване, разнасяне *(на боя)*
растира́ть **1.** стривам, счуквам **2.** разтривам, размазвам
расти́рка *ж вж.* **растира́ние**
расти́рочный стриващ, разтриващ
расто́пка *ж* **1.** разпалване *(напр. на пещ)* **2.** подпалка, запалка
расторже́ние *с* скъсване, разваляне *(напр. на договор)*
расторможе́ние *с* освобождаване на спирачка, премахване на спирачното действие
расторцо́ванный нарязан на дървени блокчета [кубчета]
расторцо́вка *ж* нарязване на дървени блокчета [кубчета]
расторцо́вывать нарязвам на блокчета [кубчета]
расто́чка *ж* разстъргване; обстъргване *(на струг)*
~, **агрега́тная** разстъргване върху агрегатна машина; агрегатно обстъргване
~, **алма́зная** обстъргване [разстъргване] с диамантен нож; обстъргване с малко подаване и голяма скорост на рязане
~, **гру́бая** грубо разстъргване [обстъргване]
~, **кони́ческая** конусно разстъргване [обстъргване], струговане на външен [вътрешен] конус
~, **обди́рочная** грубо разстъргване [обстъргване] *(при сваляне на първия пласт)*

~, **окончáтельная** окончателно разстъргване [обстъргване], завършващо обстъргване
~, **отдéлочная** *вж.* **растóчка, окончáтельная**
~, **получистовáя** полуокончателно [полузавършващо] обстъргване [разстъргване]
~, **предвари́тельная** предварително разстъргване [обстъргване]
~, **силовáя** силово разстъргване [обстъргване]
~, **скоростнáя** скоростно разстъргване [обстъргване], обстъргване с голяма скорост на рязане
~, **сфери́ческая** сферично разстъргване [обстъргване], обстъргване на сфера
~, **тóнкая** обстъргване с малко радиално подаване [с тънка стружка]
~, **торцóвая** челно обстъргване
~, **тóчная** точно обстъргване
~, **цилиндри́ческая** цилиндрично разстъргване [обстъргване], обстъргване на цилиндрична повърхнина
~, **черновáя** неокончателно [грубо, незавършващо] обстъргване [разстъргване]
~, **чистовáя** окончателно [завършващо] обстъргване [разстъргване]
растóчник *м* стругар, специалист по струговане
растр *м полигр.* растер; *тлв.* растер, кадър
~, **автоти́пный** автотипен растер
~, **газéтный** вестникарски растер
~, **двухлинéйный** двулинеен растер
~, **сéтчатый** мрежест растер
~, **телевизиóнный** телевизионен растер
~, **трёхцвéтный** трицветен растер
~, **зерни́стый** зърнест растер
~, **контáктный** контактен растер
~, **крестови́дный** кръстовиден растер
~, **линéйный** линеен растер
~, **однолинéйный** еднолинеен растер
~, **оригинáльный** оригинален растер
~, **проекциóнный** *кфт.* проекционен растер
рáстраф *м* разместване на отпечатъците [фигурите] при печатане на тъкани
растрéскивание *с* разпукване, напукване
~, **коррозиóнное** корозионно напукване [разпукване]
~, **световóе** светлинно разпукване *(разпукване под действието на светлината)*
растрéскиваться разпуквам се, напуквам се
рáстровый растерен
рáструб *м* разширен край на тръба; муфа; уширение *(фуниевидно)*
~, **двойнóй** двойна муфа; двойно уширение, двустранно уширение
~, **выгрузнóй** разтоварваща муфа
рáструбный с уширен край
растрýска *ж* 1. разпръскване, разхвърляне 2. фира
растушёвка *ж* туширане, пречертаване с туш, покриване с туш
растушёвывать туширам, чертая [пречертавам] с туш
растушóвка *ж* четка размазвачка *(за размазване на боя)*
растя́гивание *с* разтягане, разпъване; удължаване
растя́гивать разтягам, разпъвам; удължавам
растяжéние *с* 1. удължение; разтягане, разтегляне 2. опън
~, **внецéнтренное** ексцентрично разтягане, ексцентричен опън; ексцентрично удължение
~, **горя́чее** разтягане [опън] в горещо състояние на материала; удължение,получено при разтягане на горещ материал
~, **двухмéрное** двуразмерно удължение; двупосочно разтягане
~, **двухóсное** 1. разтягане в две оси; удължение по две оси 2. *вж.* **растяжéние, двухмéрное**
~, **линéйное** линейно удължение
~, **одноóсное** 1. едноосово удължение; едноосово разтягане 2. *вж.* **растяжéние, линéйное**
~, **пласти́ческое** пластично удължение
~, **плóское** плоско удължение
~, **простóе** просто удължение
~, **стати́ческое** статично удължение; статично разтягане
~, **трёхóсное** триосно удължение; триосно разтягане
~, **упрýгое** еластичен опън
растяжи́мость *ж* удължаемост, разтегливост
растяжи́мый който се удължава, който се разтяга, разтеглив
растя́жка *ж* 1. обтяжка, обтегач 2. разтягане, разпъване
~ **для вертикáльной блоки́ровки** подпорка [обтяжка] за вертикално блокиране
~ **радиáтора** обтегач на радиатора
~ **щиткá** стойка на калника *(на автомобил)*
растя́нутый 1. *радио* разлят *(напр. честотен обхват)* 2. удължен, разтеглен; провлечен проточен
расфасóвка *ж* размерване и пакетиране [опаковане] *(на продукти)*
расфасóвывать размервам и пакетирам
расфокусирóвка *ж опт., тлв.* дефокусировка, разфокусиране
расформирóвывание *с* разформиране; разпущане; разтуряне
расформирóвывать разформирам; разпущам; разтурям
расхóд *м* 1. разход [изразходване, консумиране] *(напр. на вода, енергия)* 2. разход, разходи 3. дебит 4. пролука, зев
~, **весовóй** тегловен разход, разход в тегло
~ **водозабóра** водно количество на водоприхващащото [водовземното] съоръжение
~ **водосбрóса [водосли́ва]** водно количество [разход] на преливника
~ **воды́** 1. водно количество [дебит] 2. разход на вода
~ **воды́, бытовóй** естествен дебит (на вода), дебит на водата в река *(в естествени условия)*
~ **врéмени** разход на времето
~, **гаранти́рованный** гарантиран разход *(напр. на гориво)*

~, **годово́й** годишен разход
~ **горю́чего** разход на гориво
~ **горю́чего, километро́вый** разход на гориво за километър
~, **действи́тельный** действителен разход
~ **жи́дкости, бытово́й** разход *(на вода)* за битови нужди
~, **избы́точный** свръхразход
~, **индика́торный** индикаторен разход
~ **инструме́нта** разход на инструмент
~, **испо́льзуемый** използваем разход [дебит] *(използувано водно количество)*
~, **капти́руемый** каптиран дебит, каптирано водно количество
~, **максима́льный** 1. максимален разход 2. максимално водно количество
~, **ма́ссовый** 1. масов дебит 2. масов разход
~ **материа́лов** разход на материали
~ **мо́щности** разход на мощност
~, **непроизво́дственный** непроизводствен разход; непроизводителен разод
~, **номина́льный** номинален разход
~, **о́бщий** общ разход
~, **объёмный** обемен разход, разход в обем
~ **па́ра** разход на пара
~ **па́ра, пусково́й** пусков разход на пара
~, **пи́ковый** върхов разход, разход (на енергия) във върхов момент
~, **поле́зный** полезен разход
~, **приведённый** приведен разход *(на гориво)*
~, **путево́й** пътен разход *(напр. на вода)*
~ **рабо́чей си́лы** разход на работна сила
~, **расчётный** изчислен [проектиран] разход *(напр. на вода)*
~, **секу́ндный** секунден разход
~, **среднемноголе́тний** среден многогодишен разход
~, **среднесу́точный** средноденонощен разход
~, **сумма́рный** сумарен [сборен, общ] разход
~, **су́точный** денонощен разход
~, **теплово́й** топлинен разход
~, **уде́льный** специфичен разход
~, **усло́вный** условен разход
~, **часово́й** часов разход
~, **эксплуатацио́нный** експлоатационен разход
расходи́ться 1. раздалечавам се, отдалечавам се 2. разклонявам се, разделям се *(за път)* 3. различавам се, не съответствувам
расхо́дный разходен
расхо́дование *с* изразходване, консумиране; харчене
расхо́довать изразходвам, консумирам; харча
расходоме́р *м* разходомер, дебитомер
~, **дро́ссельный** дроселен разходомер
~, **индукцио́нный** индукционен разходомер
~, **калориметри́ческий** калориметрически разходомер
~, **кла́панный** клапанен разходомер
~, **поплавко́вый** поплавъчен разходомер
~, **объёмный** обемен разходомер
~, **поршнево́й** бутален разходомер
~, **скоростно́й** скоростен разходомер
расхо́ды *мн* разходи
~, **администрати́вные** административни разходи
~, **амортизацио́нные** амортизационни разходи
~, **внезаводски́е** външнозаводски разходи
~, **внепроизво́дственные** извънпроизводствени разходи
~, **доро́жные** пътни разходи
~, **капита́льные** капитални разходи
~, **командиро́вочные** командировъчни разходи
~, **комме́рческие** търговски разходи
~, **ко́свенные** косвени разходи
~, **лимити́рованные** лимитирани разходи
~, **лине́йные** *жп.* експлоатационни разходи *(в жп. транспорт)*
~, **накладны́е** режийни разходи [разноски]
~, **нелимити́рованные** нелимитирани разходи
~, **общезаводски́е** общозаводски разходи
~, **общепроизво́дственные** общопроизводствени разходи
~, **о́бщие** общи разходи
~, **постоя́нные** постоянни разходи
~, **произво́дственные** производствени разходи
~, **прямы́е** преки разходи
~, **складски́е** складови разходи
~, **тра́нспортно-заготови́тельные** транспортно-подготвителни разходи
~, **управле́нческие** управленчески разходи, разходи по управлението
~, **цеховы́е** цехови разходи
~, **эксплуатацио́нные** експлоатационни разходи
расходя́щийся *мат.* разходящ, дивергентен
расхожде́ние *с* 1. *мат.* различие, несъответствие, дивергентност 2. разклоняване, разделяне *(на път)* 3. раздалечаване
~, **допусти́мое** допустимо различие *(напр. на резултати от измервания)*
расхола́живание *с* охлаждане, разхлаждане, изстудяване
расхоло́дка *ж вж.* **расхола́живание**
расцве́тка *ж* 1. оцветяване, багрене, в различни цветове 2. разцветка, съчетание на цветове, подбор на бои
~ **в рису́нке** оцветяване на фигура
расце́нивать оценявам, определям цената
расцепи́тель *м* 1. приспособление за откачане [отделяне, отцепване] 2. изключвател
~, **максима́льный** разединител, който се задействува при нарастване на управляващата величина над определена стойност
~, **минима́льный** разединител, който се задействува при намаляване на управляващата величина под определена стойност
~, **незави́симый** независим разединител
расце́нка *ж* 1. оценяване; оценка 2. цена, стойност 3. разценка; тарифа
~, **едини́чная** единична разценка
~, **сде́льная** сделна разценка

расцéночный тарифен
расцéпка *ж* откачване, разкачване *(напр. на вагони)*
расцеплéние *с вж*. **расцéпка**
расцéпленный откачен, разкачен
расцеплять откачвам; откопчавам
расцепнóй който откачва; който разкопчава
расчáливать 1. опъвам въжета [обтяжки] 2. разнищвам, разплитам *(въже)*
расчáлка *ж* 1. обтяжка, обтегач (ка) 2. закачалка, окачало *(въжено или верижно товарозахващащо устройство)*
расчекáнивание *с* зачеканване, подбиване (на ръбове)
расчекáнивать зачеканвам, чеканя, подбивам *(ръбове или част от повърхност на метални части)*
расчéрчивание *с* начертаване, разчертаване, чертане; линиране [прекарване на линии]
расчёсывание *с* влачене, разчесване
расчёт *м* 1. изчисляване, сметка, пресмятане 2. плащане [уреждане] на сметка
~, **аналити́ческий** аналитично пресмятане, аналитично изчисляване
~, **аэродинами́ческий** аеродинамично изчисляване
~, **безнали́чный** безналично уреждане на сметки, безкасово плащане
~, **водноэнергети́ческий** водноенергийно пресмятане
~, **гидравли́ческий** хидравлично изчисляване
~, **гидрологи́ческий** хидроложки баланс
~, **графи́ческий** графично изчисление
~, **графоаналити́ческий** графоаналитично изчисление
~, **коммéрческий** търговска сметка
~, **механи́ческий** механично изчисляване, механично пресмятане
~, **нали́чный** плащане в брой
~ **на прóчность** изчисление на якост
~ **на удáр** изчисление за якост на удар
~, **невéрный** невярно [грешно] изчисление, невярна сметка
~, **повéрочный** проверочно изчисление, проверочно пресмятане, изчисление за проверка
~ **подбóром** изчисление чрез подбор
~ **по допускáемым нагрýзкам** изчисление по допускаемо натоварване
~ **по допускáемым напряжéниям** изчисление по допускаемо напрежение
~, **приближённый** приблизително изчисление
~, **провéрочный** *вж*. **расчёт, повéрочный**
~, **процéнтный** процентно изчисление, процентна сметка
~, **прямóй** директно изчисление
~ **с большúм запáсом** изчисление с голям запас
~, **свóдный** общо изчисление, обща сметка
~, **силовóй** силово изчисление, изчисляване на силите
~, **смéтный** аналитично изчисляване, аналитично определяне
~, **стати́ческий** статично изчисление, статично пресмятане
~, **табли́чный** таблично изчисление, изчисление по таблици
~, **теорети́ческий** теоретично изчисление
~, **тепловóй** топлинно пресмятане, топлинно изчисление
~, **тéхнико-экономи́ческий** технико-икономическа сметка, технико-икономическо изчисление
~ **ткáни** проектиране на тъкан
~, **тóчный** точно изчисление, точна сметка
~, **тя́говый** изчисляване на тягата
~, **хозя́йственный** стопанска сметка, самоиздръжка
~, **чи́сленный** числено изчисление
расчётный 1. изчисляван, изчислителен, изчислен; пресметнат, пресмятан, пресмятащ 2. предвиждан; проектен [предвиждан перспективно] 2. оразмерителен
расчётчик *м* изчислител, специалист по технически изчисления
~, **навигациóнный** навигационен изчислител, който изчислява [определя] летенето
расчи́стка *ж* разчистване, очистване
расчищáть разчиствам, очиствам
расчленéние *с* разчленение, разчленяване, разделяне на части; разпокъсване
расчленя́ть разчленявам, разделям на части
расшáтывание *с* разклащане; разхлабване
расшáтывать разклащам; разхлабвам
расшивáть фугирам, правя фуги
расши́вка *ж* 1. фугиране, фугировка 2. инструмент за фугиране
расширéние *с* разширение; разширяване
~, **адиабати́ческое** адиабатно разширение
~, **внезáпное** внезапно разширение
~, **возмóжное** възможно разширение
~ **гáза** разширение на газовете
~ **диапазóна** *радио* разширяване на диапазона [границите, обхвата]
~, **дифференциáльное** диференциално разширение
~ **жи́дкости** разширение на течности
~, **изотерми́ческое** изотермично разширение
~ **и́мпульса** *ел*. продължение на импулса
~ **капилля́ра** разширение на капиляра
~, **линéйное** линейно разширение
~, **многокрáтное** многократно разширение
~, **многоступéнчатое** *вж*. **расширéние, многокрáтное**
~, **непóлное** непълно разширение
~, **неуправля́емое** неуправляемо разширение
~, **обрáтное** обратно разширение
~, **объёмное** обемно разширение
~, **остáточное** остатъчно разширение
~, **относи́тельное** относително разширение
~, **относи́тельное объёмное** относително обемно разширение
~ **пáра** разширение на парата
~, **повéрхностное** повърхностно разширение
~, **пóлное** пълно разширение
~, **поперéчное** напречно разширение
~ **потóка** разширение на потока
~, **продóлженное** продължено [допълнително] разширение; доразширяване

~ **произво́дства** разширяване на производството
~, **просто́е** просто [обикновено] разширение
~, **теплово́е** топлинно разширение
~, **терми́ческое** *вж.* **расшире́ние, теплово́е**
~, **упру́гое** еластично разширение
расшири́тель *м* 1. *радио* разширител, експандер, устройство за разширение *(напр. на динамичен диапазон)* 2. *ел.* консерватор, разширител 3. разширител; разширителен съд
~, **бурово́й** сондажен разширител
~, **гидравли́ческий** хидравличен разширител
~, **кольцево́й** пръстеновиден разширител *(напр. на сбивно-пробивна машина)*
~, **поршнево́й** бутален разширител
~ **проду́вки** разширител на продухването
~ ,**турби́нный** турбинен разширител
расширя́емость *ж* разширяемост
~, **лине́йная** линейна разширяемост
~, **объёмная** обемна разширяемост
~, **теплова́я** топлинна разширяемост
~, **терми́ческая** *вж.* **расширя́емость, теплова́я**
расширя́ть разширявам
расширя́ться разширявам се
расши́ть *вж.* **расшива́ть**
расшифро́вка *ж* разшифровка [разшифроване] *(напр. на аерофотоснимка)*, разчитане
~ **рентгеногра́ммы** разчитане на рентгенограма
расшифро́вывание *с вж.* **расшифро́вка**
расшифро́вывать разшифрирам, дешифрирам; разчитам
расшлако́вка *ж* 1. *мет.* почистване на шлаката, разшлаковане 2. почистване на сгурия
расшлифо́вка *ж* разшлифоване; разшлифовка
расшлифо́вывать разшлифовам
расшлихто́вка *ж текст.* обезскробяване
расшлихто́вывать обезскробявам
расшплинто́вка *ж* разшплентоване, сваляне на шплентове
расшплинто́вывать премахвам [свалям]шплент
расштыбо́ванный очистен от трошляк [ситнеж]
расштыбо́вка *ж* очистване от трошляк [ситнеж]
расштыбо́вщик *м* трошлякоочистител, трошлякоизхвъргач
~, **ло́пастный** лопатков трошлякоизхвъргач
~, **скребко́вый** греблов трошлякоизхвъргач
~, **шне́ковый** червячен [винтов] трошлякоизхвъргач
расштыбо́вывать почиствам от трошляк [ситнеж]
расщебе́нивать 1. раздробявам на трошляк [чакъл] 2. заклинвам зидария с дребни камъчета-клинци
расщебёнка *ж* заклинване на зидария с клиновидни камъчета [плочки]
расще́лина *ж* пукнатина
расщепи́тель *м* разложител, който разлага [разпада]
расщепле́ние *с* 1. разлагане, разпадане; разграждане 2. разцепване, разпукване; наситняване
~, **анома́льное** аномално разпадане
~ **а́томного ядра́** *ядр.* разпадане на атомното ядро
~, **восстанови́тельное** редукционно разлагане
~, **гидролити́ческое** хидролитично разлагане, хидролиза
~, **изотопи́ческое** изотопично разлагане
~, **каталити́ческое** каталитично разлагане
~, **кето́нное** кетонно разлагане
~, **кисло́тное** киселинно разлагане
~, **магни́тно-ио́нное** магнитно-йонно разлагане
~, **окисли́тельное** окислително разлагане
~ **лубка́** разцепване на техническите влакна
~, **самопроизво́льное** спонтанно [самопроизволно] разпадане
~ **углеводоро́дов** разлагане на въглеводороди
~ **фа́зы** *ел.* 1. разделяне на фаза 2. разлагане на фази *(получаване на многофазен изход при еднофазен вход)*
~, **ферментати́вное** ферментационно разпадане
~, **энзимати́ческое** ензимно разлагане
расщеплённый 1. разложен, разпаднал 2. разцепен; наситнен; разпукан
расщепля́емость *ж* разлагаемост; склонност [способност] да се разлага [разпада]
расщепля́емый склонен да се разлага
расщепля́ть 1. разлагам, разпадам; разграждам 2. разцепвам, скъсвам (химична) връзка
расщипа́ть изскубвам, издърпвам (влакна, нишки); раздърпвам
расщи́пка *ж* изскубване, издърпване, раздърпване
расщи́пывание *с* разчепкване, чепкане
расщипывать *текст.* друзирам
ратини́рование *с* ратиниране
ратини́ровать накъдрям
рафина́т *м* 1. рафинат, рафиниран продукт *(напр. рафинирана захар)* 2. пречистен метал
рафина́ция *ж* рафиниране, пречистване
~, **адсорбцио́нная** абсорбционно рафиниране [пречистване]
~, **горя́чая** рафиниране [пречистване] на горещо
~, **щелочна́я** алкално рафиниране [пречистване], алкална рафинация
рафинёр *м* рафинираща [пречистваща] машина
рафини́рование *с вж.* **рафина́ция**
~ **водяны́м па́ром** рафиниране [пречистване] с водни пари
~, **огнево́е** *вж.* **рафини́рование, пирометаллурги́ческое**
~, **окисли́тельное** окислително рафиниране
~, **пирометаллурги́ческое** пирометалургично рафиниране
~, **электро́лизное** електролизно рафиниране

~, **электролити́ческое** *вж.* **рафини́рование, электролизное**
рафини́рованный рафиниран, пречистен
рафини́ровать рафинирам, пречиствам
рафиниро́вщик *м* който рафинира [пречиства], рафиньор
рацема́т *м* рацемат, рацемична смес
рацемиза́ция *ж* рацемизиране
рацеми́ческий рацемичен
рацио́н *м* дажба, порцион *(храна или фураж)*
~, **отко́рмочный** дажба за отхранване
рационализа́тор *м* рационализатор
рационализа́торский рационализаторски
рационализа́ция *ж* рационализация
рационализи́ровать рационализирам
рациона́льный рационален
ра́ция *ж* радиостанция
раше́л-маши́на *ж* рашел-машина
ра́шпиль *м* едрозъба пила, рашпила
~ **гру́бой насе́чки** едрозъба *пила* с грубо насечени зъби
~, **остроно́сый пло́ский** плоска остроноса едрозъба пила
~, **па́зовый** едрозъба пила с канали [жлебове] канална едрозъба пила
~, **подко́вный** едрозъба пила, служеща за подковаване *(на добитък)*
~, **полукру́глый** полугръгла едрозъба пила
рвани́на *ж* 1. разкъсаност, накъсване (дефект на валцуван метал) 2. накъсаност, прокъсване (дефект на тъкан)
рва́ный накъсан, разръфан
рвань *ж* отрязъци от лента, отпадъци от прежда и конци
~ **ро́вницы** отпадък от предпрежда
ре *с* ре *(измервателна единица на течливост)*
реаге́нт *м* реагент, реактив
~, **анионо́йдный** анионен реагент
~, **антина́кипный** антинакипен, реагент против образуване на накип
~, **группово́й** групов реагент
~, **карбони́льный** карбонилен реагент
~, ***катионо́йдный*** катионен реагент
~, **регенери́рующий** регенериращ реагент
~, **синтети́ческий** синтетичен реагент
~, **хими́ческий** химичен реагент
~, **флотацио́нный** флотационен реагент
реаге́нт-коагуля́тор *м* коагулиращ реагент
реаги́рование *с* реагиране, протичане на реакция
реаги́ровать реагирам, участвувам в реакция
реакта́нс *м ел.* реактанс, реактивно съпротивление
~, **входно́й** входен реактанс
~, **попере́чный** напречен реактанс
~, **продо́льный** надлъжен реактанс
реакта́нс-реле́ *с* реактансно реле
реакта́нц *м* 1. *вж.* **реакта́нс** 2. реактанс на разсейване
реакти́в *м* реактив
~, **группово́й** групов реактив
~, **жи́дкий** течен реактив
~, **осажда́ющий** утаяващ реактив
~, **чи́стый** чист реактив
реактива́ция *ж* реактивация, повторно активиране
реактиви́рование *с вж.* **реактива́ция**
реактиви́ровать реактивирам
реакти́вность *ж* реактивност, реактанс, реактивно съпротивление
~, **дифференциа́льная** диференциална реактивност *или* реактанс
~, **перехо́дная** преходна реактивност *или* реактанс
~ **рассе́яния** разсеяна реактивност, реактанс на разсейване
~, **сверхперехо́дная** свръхпреходен [ударен] реактанс
реакти́вный реактивен
реа́ктор *м* 1. *ядр.* реактор *(напр. атомен)* 2. *ел.* реактор, индуктивно съпротивление, дросел, дроселна бобина 3. *хим.* реактор
~, **авиацио́нный** авиационен реактор
~, **автоно́мный** автономен реактор
~, **ано́дный** *ел.* аноден реактор [дросел]
~, **а́томный** *ядр.* атомен реактор
~ **бассе́йного ти́па** реактор от басеен тип
~, **бассе́йный** *вж.* **реа́ктор бассе́йного ти́па**
~ **без отража́теля** реактор без отражател
~ **без охлажде́ния** реактор без охлаждение
~, **бери́ллиевый** берилов реактор
~, **бето́нный** бетонен реактор
~, **бло́чный** блоков реактор
~ **большо́й мо́щности** реактор с голяма мощност
~ **бы́стрый** реактор с бързи неутрони
~, **виртуа́льный** виртуален реактор
~, **вихрево́й** вихров реактор
~, **во́дный гомоге́нный** воден хомогенен реактор
~, **водо-водяно́й** водно-воден реактор
~, **воспроизводя́щий** възпроизвеждащ реактор
~ **высо́кого давле́ния** реактор с високо налягане
~, **высокопроизводи́тельный** високопроизводителен реактор
~, **высокотемперату́рный** високотемпературен реактор
~, **высокоэффекти́вный** високоефективен реактор
~, **газонапо́лненный** газонапълнен реактор
~, **гетероге́нный** хетерогенен реактор
~, **гомоге́нный** хомогенен реактор
~, **горя́чий** горещ реактор
~, **графито-водяно́й** графитно-воден реактор
~, **графи́товый** графитов реактор
~, **графито-на́триевый** графитно-натриев реактор
~, **группово́й** групов реактор
~, **двухзо́нный** двузонен реактор
~, **дейте́рий-на́триевый** деутериево-натриев реактор
~, **демонстрацио́нный** демонстрационен реактор
~ **для облуче́ния** реактор за облъчване
~ **для подво́дной ло́дки** реактор за подводници

~ для произво́дства изото́пов реактор за производство на изотопи
~, жидкото́пливный течно-горивен реактор
~, заземля́ющий заземяващ реактор
~, защи́тный защитен реактор
~, и́мпульсный импулсен реактор
~, испыта́тельный пробен реактор
~, иссле́довательский *вж.* реа́ктор, эксперимента́льный
~ кана́лового ти́па реактор канален тип
~, керами́ческий керамичен реактор
~, кипя́щий кипящ реактор
~, конта́ктный контактен реактор
~, корабе́льный корабен реактор
~, легково́дный реактор с лека вода
~, лине́йный линеен реактор, реактор, свързан в линия
~, магни́тный термоя́дерный магнитен термоядрен реактор
~, ма́сляный маслен реактор
~, многосекцио́нный многосекционен реактор
~ на бы́стрых нейтро́нах реактор с бързи неутрони
~, надкрити́ческий надкритичен реактор
~ на жи́дкометалли́ческом то́пливе реактор с течно метално гориво
~ на жи́дком то́пливе реактор с течно гориво
~ на ме́дленных нейтро́нах реактор с бавни неутрони
~ на надтепловы́х нейтро́нах реактор с надтоплинни неутрони
~ на обогащённом ура́не реактор с обогатен уран
~ на приро́дном ура́не реактор с природен уран
~ на промежу́точных нейтро́нах реактор с междинни неутрони
~ на твёрдом то́пливе реактор с твърдо гориво
~ на тепловы́х нейтро́нах реактор с топлинни неутрони
~ на тяжёлой воде́ реактор с тежка вода
~, насы́щенный наситен реактор [дросел]
~, на́триевый натриев реактор
~, некрити́ческий некритичен реактор
~, неохлажда́емый неохлаждан реактор
~, низкотемперату́рный нискотемпературен реактор
~, обме́нный обменен реактор
~, однозо́нный еднозонен реактор
~, односекцио́нный едносекционен реактор
~, охлажда́емый охлаждан реактор
~, пла́зменный плазмен реактор
~, плуто́ниевый плутониев реактор
~, подви́жный подвижен реактор
~, подкрити́ческий подкритичен реактор
~, произво́дственный производствен реактор
~, промы́шленный промишлен реактор
~, прямото́чный правотоков реактор
~, пусково́й пусков реактор [дросел]
~, размножа́ющий *вж.* реа́ктор-размножи́тель
~, расщеплённый разделящ [разделителен] реактор [дросел]
~, реа́льный реален реактор
~, регенерати́вный регенеративен реактор
~, регули́руемый регулиращ се реактор
~, саморегули́рующийся саморегулиращ се реактор
~, сверхкрити́ческий свръхкритичен реактор
~ с вне́шним охлажде́нием реактор с външно охлаждане
~ с вну́тренним охлажде́нием реактор с вътрешно охлаждане
~ с водяны́м замедли́телем реактор с воден забавител
~ с водяны́м охлажде́нием реактор с водно охлаждане
~ с возду́шным охлажде́нием реактор с въздушно охлаждане
~ с га́зовым охлажде́нием реактор с газово охлаждане
~ с графи́товым замести́телем реактор с графитен забавител
~, секцио́нный секционен реактор
~ с жи́дким замедли́телем реактор с течен забавител
~, силово́й силов реактор
~ с подви́жным то́пливом реактор с подвижно гориво
~ стациона́рный стационарен рактор
~, судово́й *вж.* реа́ктор, корабе́льный
~, суспензио́нный суспензионен реактор
~, сухосуспензио́нный сухо суспензионен реактор
~, теплово́й *вж.* реа́ктор на тепловы́х нейтро́нах
~, теплофикацио́нный топлофикационен реактор
~, термоя́дерный термоядрен реактор
~, технологи́ческий технологичен реактор
~, то́риевый ториев реактор
~, транспорта́бельный превозим реактор
~, тру́бчатый тръбен реактор
~, тяжелово́дный реактор с тежка вода
~, универса́льный универсален реактор
~, управля́емый управляем реактор
~, уран-графи́товый урано-графитен реактор
~, ура́новый уранов реактор
~, учёбный учебен реактор
~, цепно́й верижен реактор
~, ши́нный релсов реактор
~, шла́мовый реактор с шламово гориво
~, эксперимента́льный експериментален реактор
~, экспоненциа́льный експоненциален реактор
~, энергети́ческий енергетичен реактор
~, я́дерный ядрен реактор
реа́ктор-испари́тель реактор-изпарител
реа́ктор-конве́ртер реактор-конвертор
реа́ктор-облуча́тель реактор-облъчител
реа́ктор-размножи́тель реактор-размножител
реакторострое́ние *с* реакторостроене
реакцио́нно-ине́ртный реакционно-инертен
реакцио́нный реакционен, принадлежащ на реакция
реа́кция *ж хим. мех.* реакция; реагиране

~, **автокаталити́ческая** автокаталитична реакция
~, **акти́вная** активна реакция
~ **алюминотерми́ческая** алумино-термична реакция
~ ,**аналити́ческая** аналитична реакция
~, **ано́дная** анодна реакция
~, **бимолекуля́рная** бимолекулна реакция
~, **бу́рная** бурна реакция
~, **взрывна́я** взривна [експлозивна] реакция
~, **внутримолекуля́рная** вътрешномолекулна реакция, интрамолекулна реакция
~, **восстанови́тельная** редукционна реакция *(реакция, водеща до редукция)*
~, **втори́чная** вторична реакция
~, **второ́го поря́дка** реакция от втори порядък
~ **вы́сшего поря́дка** реакция във висок порядък
~, **газофа́зная** газо-фазова реакция
~, **гетероге́нная** хетерогенна реакция
~, **гомоге́нная** хомогенна реакция
~, **гла́вная** главна реакция
~, **группова́я** групова реакция
~, **двусторо́нняя** равновесна [двустранна] реакция
~, **двухмолекуля́рная** двумолекулна реакция
~ **деле́ния** *ядр.* реакция на деление
~ **замеще́ния** заместителна [субституционна] реакция
~, **индукти́вная** индуктивна реакция
~, **ио́нная** йонна реакция
~, **ка́пельная** капкова реакция
~, **каталити́ческая** каталитична реакция
~, **ка́чественная** качествена реакция
~, **ки́слая** кисела реакция
~, **комбини́рованная** комбинирана реакция
~, **межмолекуля́рная** междумолекулна реакция
~, **металлотерми́ческая** металотермична реакция
~, **многомолекуля́рная** многомолекулна реакция
~, **мономолекуля́рная** мономолекулна реакция, едномолекулна реакция
~, **наведённая** водена реакция, насочвана реакция
~, **нача́льная** начална [първоначална] реакция
~ **нейтрализа́ции** реакция за неутрализиране
~, **нейтра́льная** неутрална реакция
~, **необрати́мая** необратима реакция
~, **норма́льная** нормална реакция
~ **нулево́го поря́дка** реакция от нулев порядък
~ **обме́на** обменна реакция,реакция на обмена
~, **обме́нная** *вж.* **реа́кция обме́на**
~ **образова́ния** реакция на образуване
~, **обрати́мая** обратима реакция
~, **обра́тная** обратна реакция
~, **одномолекуля́рная** *вж.* **реа́кция, мономолекуля́рная**
~, **окисли́тельная** окислителна реакция, реакция, водеща до окислен продукт
~, **окисли́тельно-восстанови́тельная** редокси реакция, реакция на окисление-редукция
~, **опо́рная** *мех.* опорна реакция, реакция на опорите
~ **опо́ры** *вж.* **реа́кция, опо́рная**
~ **осажде́ния** утаечна реакция
~, **основна́я** основна реакция
~, **перви́чная** първична реакция
~ **пе́рвого поря́дка** реакция от първи порядък
~, **побо́чная** странична реакция
~, **пове́рочная** контролна реакция, реакция за проверка
~, **промежу́точная** междинна реакция
~ **при о́бжиге** *мет.* реакция при пържене [изпичане]
~ **присоедине́ния** реакция на присъединяване, присъединителна реакция
~, **радиацио́нно-хими́ческая** радиационно-химична реакция
~ **разложе́ния** реакция на [водеща до] разлагане
~ **свя́зи** реакция на връзката
~, **сло́жная** сложна реакция
~, **сопряжённая** спрегната реакция
~ **сопротивле́ния опо́ры** *мех.* реакция на съпротивление на опора
~ **сры́ва** *ядр.* стрипинг-реакция
~, **термоя́дерная** термоядрена реакция
~, **термоя́дерная цепна́я** термоядрена верижна реакция
~ **тре́тьего поря́дка** реакция от трети порядък
~, **уда́рная** ударна реакция
~, **управля́емая** *ядр.* управляема реакция
~, **фотохими́ческая** фотохимична реакция
~, **фотоя́дерная** фотоядрена реакция
~, **хими́ческая** химична реакция
~, **цветна́я** цветна реакция *(реакция, водеща до образуване на цветно съединение)*
~, **цепна́я** верижна реакция
~, **части́чная** частична [непълна] реакция
~, **щелочна́я** алкална реакция
~, **экзотерми́ческая** екзотермична реакция
~, **эндотерми́ческая** ендотермична реакция
~, **я́дерная** ядрена реакция
реа́л *м полигр.* регал
~, **акциде́нтный** акцидентен регал
~, **набо́рный** наборен регал
реализа́ция *ж* реализация
реализова́ть реализирам; осъществявам
реальга́р *м минер.* реалгар
реа́льный реален
ребо́рда *ж* реборд, изпъкнал край, околовръстен ръб
ребри́стый ребрест, който има ребра
ребро́ *с* 1. ребро [мертек] *(от покривен сглоб)* 2. ръб 3. тясна страна *(на дъска, тухла)* 4. ръб [линия] на пресичане на две равнини
~ **а́рки** ребро на дъга
~ **ата́ки** *ав.* атакуващ [водещ] ръб
~, **боково́е** околен ръб; страничен ръб

~ **жёсткости** усилващо ребро *(ребро на увеличаване на неподатливостта [коравината] на един детайл)*
~, **кружа́льное** кръжилно ребро
~, **лито́е** лято [излято] ребро
~, **ло́жное** лъжливо [фалшиво] ребро, временно ребро
~ **многогра́нного мно́жества** *мат.* ръб на многостенно множество
~, **надéтое** надянато ребро
~, **направля́ющее** насочващ ръб
~ **обтека́ния** *ав.* изходящ [заден] ръб
~, **охлажда́ющее** охлаждащо ребро
~ **охлажде́ния** *вж.* **ребро́, охлажда́ющее**
~, **ре́жущее** режещ ръб *(напр. на режещ инструмент)*
~, **спира́льное** спирално ребро
~, **углово́е** ъгълно ребро, ъглообразно ребро
~, **уса́дочное** (усилващо) ребро срещу свиване *(напр. на метална отливка)*
~, **фальши́вое** *вж.* **ребро́, ло́жное**
ревдински́т *м минер.* ревдинскит
ревербера́тор *м ак.* ревербератор
ревербера́ция *ж* реверберация, послезвучене
~, **иску́сственная** изкуствена реверберация
~, **регули́руемая** регулираща се реверберация
~, **стереофони́ческая** стереофонична реверберация
ревербеpо́метр *м* реверберометър
ре́верс *м* обръщач, ходообръщач, уред за обръщане посоката на движение [на въртене], реверс
~, **винтово́й** винтов [резбови] ходообръщач, ходообръщач [реверс] с резбово устройство
~, **вспомога́тельный** помощен [спомагателен] ходообръщач [реверс]
~, **гидравли́ческий** хидравличен ходообръщач [реверс]
~, **кони́ческий** конусен ходообръщач [реверс]
~, **конта́кторный** контакторен реверс, контакторен ходообръщач
~, **планета́рный** планетен ходообръщач, ходообръщач с планетно устройство
~ **нагнета́теля** ходообръщач [реверс] на помпата
~, **рыча́жный** лостов (ходо) обръщач
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен ходообръщач
реверси́вность *ж* ходообръщаемост, обръщаемост, реверсивност
реверси́вный ходообръщаем, който може да обръща хода [посоката на движение], реверсивен
реверси́р *м вж.* **ре́верс**
реверси́рование *с* обръщане посоката на хода, даване обратен ход, реверсиране
~ **вентиля́ции** обръщане посоката на вентилиране
~ **дви́гателя** реверсиране (обръщане посоката на движение) на двигателя
реверси́ровать обръщам посоката на въртене, обръщам хода на движение, реверсирам
реверси́руемость *ж* 1. *вж.* **реверси́вность** 2. способност да обръща *(посоката на въртене)*, способност за реверсиране
ре́верс-реду́ктор *м* обръщач-намалител
реве́рсор *м вж.* **ре́верс**
~, **возду́шный** въздушен пневматичен ходообръщач, въздушен [пневматичен] обръщач на посоката на въртене, въздушен реверс
~, **магни́тный** магнитен ходообръщач, магнитен обръщач на посоката на въртене, магнитен реверс
~, **электромагни́тный** електромагнитен обръщач на посоката на въртене електромагнитен реверс
~, **электропневмати́ческий** електропневматичен обръщач на посоката на въртене, електропневматичен реверс
ревизио́нный ревизионен
реви́зия *ж* ревизия
ревизо́р *м* ревизор
револьве́р *м* 1. револвер [револверна глава] 2. револвер *(огнестрелно оръжие)*
револьве́рный револверен, който има револверно устройство *(за поемане на инструменти)*
револьве́рщик *м* стругар (който работи на револверен струг)
реву́н *м* (корабна) сирена
регенера́т *м* регенерат *(материал, получен от отпадъци)*
~, **гало́шный** регенерат от стари галоши
~, **ка́мерный** *кауч.* камерен регенерат, регенерат от стари вътрешни (автомобилни) гуми
~, **кисло́тный** кисел регенерат *(от отпадъци, обработени с киселина)*
~, **ши́нный** каучук, регенериран от автомобилни гуми
~, **щелочно́й** алкален регенерат
регенерати́вный регенеративен, възстановителен
регенера́тор *м* 1. *радио* регенератор 2. *радио* радиоприемник с положителна обратна връзка 3. регенератор (уредба за регенериране)
~, **возду́шный** въздушен регенератор
~, **га́зовый** газов регенератор
~, **горизонта́льный** хоризонтален регенератор
~, **двухоборо́тный** двуоборотен генератор
~, **многозона́льный** многозонален регенератор
~ **хо́лода** регенератор на мраз
регенерацио́нный регенерационен
регенера́ция *ж* 1. регенерация; регенериране; възстановяване 2. *радио* регенерация, възстановяване; усилване с положителна обратна връзка
~, **во́дная** водна регенерация
~ **горе́лой земли́** *леяр.* регенерация на отработена [използувана] формовъчна смес
~ **като́да** *радио* регенерация на катода

~, **комбинированная** комбинирана регенерация
~ **ламп** *радио* регенерация на лампите
~ **масел** регенерация на масла
~ **отходов** регенерация на отпадъците
~, **паро-аммиачная** *кауч.* паро-амонячна регенерация
~, **пирометаллургическая** *мет.* пирометалургична регенерация
~, **пирохимическая** пирохимична регенерация
~, **предварительная** предварителна регенерация
~ **растворителя** регенерация на разтворителя
~, **полная** пълна регенерация
~ **сигналов** *радио* регенерация на сигналите
~ **тепла** регенерация на топлина
~ **урана** регенерация на урана
~, **частичная** частична регенерация
~ **электролита** регенерация на електролита
~ **энергии** регенерация на енергия
~ **ядерного топлива** регенерация на ядреното гориво
регенерирование *с вж.* **регенерация**
регенерированный регенериран, възстановен
регенерировать регенерирам, възстановявам
регистр *м изч. тлф. полигр. топл.* регистър
~ **адреса** регистър на адресите, адресен регистър
~, **арифметический** аритметически регистър
~, **буквенный** буквен регистър
~, **динамический** *радио* динамичен регистър
~ **команд** *радио* регистър на командите, команден регистър, инструкционен регистър
~, **индексный** *изч.* индексен регистър, регистър на индексите
~; **Морской СССР** Морски регистър на СССР *(институция за класификация по въпроси на морско корабостроене и корабоплаване в СССР)*
~, **параллельно-параллельный** *изч.* паралелно-паралелен регистър
~, **параллельно-последовательный** *изч.* паралелно-последователен регистър
~, **параллельный** *изч.* паралелен регистър
~, **последовательно-параллельный** *изч.* последователно-паралелен регистър
~, **Речной СССР** Речен регистър на СССР *(институция за класификация по въпроси за речното корабостроене и корабоплаване в СССР)*
~, **статический** статически регистър
~ **управления** *радио* регистър на управлението
~, **цифровой** цифров регистър
регистратор *м* 1. регистратор, който регистрира *(длъжностно лице)* 2. твърда папка с механизъм за закрепване на преписките 3. *изч. тлф.* регистратор *(уред)*
~, **аналоговый** *изч.* аналогов регистратор
~, **быстродействующий** бързодействуващ регистратор
~ **импульсов** импулсов регистратор; импулсография
~, **магнитный** *изч.* магнитен регистратор
~, **цифровой** цифров регистратор
регистратор-папка *ж* папка-регистратор *(твърда папка с машинка за закрепване на преписки)*
регистратор-счётник *м* регистратор-изчислител
регистрация *ж* регистрация; записване с нанасяне *(на данни, сведения)*; регистриране
~, **автоматическая** автоматично регистриране
~, **аналоговая** аналогово регистриране, аналогова регистрация
~ **информации** регистриране [записване] на информацията
~, **фотографическая** фотографно регистриране
~, **цифровая** цифрова регистрация, цифрово регистриране
~, **электрометрическая** електрометрическо регистриране
регистрирование *с вж.* **регистрация**
регистрировать регистрирам, вписвам [нанасям] в книга
регистрирующий който регистрира, който записва, регистриращ
регистровый регистров
регламент *м* регламент
~, **технологический** технологичен регламент
регламентация *ж* регламентация
регламентный регламентен
реглет *м полигр.* реглета
~, **гартовый** *полигр.* реглета от печатарска сплав, гартова реглета
~, **деревянный** дървена реглета
~, **форматный** форматна реглета
регрессивный регресивен
регрессия *ж* регресия
~, **криволинейная** криволинейна регресия
~, **линейная** линейна регресия
регула *ж арх.* регула
регулирование *с* регулиране; нагласяване, центроване *(на машина, уред, двигател)*
~, **автоматическое** автоматично регулиране
~, **автономное** автономно [самостоятелно] регулиране
~, **астатическое** *ел.* астатично регулиране
~, **байпасное** байпасно регулиране *(напр. на турбина)*
~, **безрычажное** безлостово регулиране
~, **бесступенчатое** безстепенно регулиране
~, **вибрационное** вибрационно регулиране
~, **внешнее** външно регулиране, регулиране отвън
~, **внутреннее** вътрешно регулиране
~, **вторичное** вторично регулиране *(напр. в турбина)*
~, **гидравлическое** 1. хидравлично регулиране, регулиране с медиум вода 2. *вж.* **регулирование масленое**
~, **гидродинамическое** хидродинамично регулиране
~, **годовое** годишно регулиране
~, **грубое** грубо регулиране
~, **групповое** групово регулиране

~, **двойно́е** двойно регулиране
~, **двухи́мпульсное** двуимпулсно регулиране
~, **двухпозицио́нное** двупозиционно регулиране
~, **двухступе́нчатое** двустепенно [двустъпално] регулиране
~, **динами́ческое** динамично регулиране
~, **диспе́тчерское** диспечерско регулиране
~, **дистанцио́нное** дистанционно регулиране, регулиране от разстояние
~, **дифференциа́льно-дро́ссельное** диференциално-дроселно регулиране
~ **дросселирова́нием** *вж.* **регули́рование, дро́ссельное**
~, **дро́ссельное** дроселно регулиране, регулиране чрез дроселоване
~, **зави́симое** зависимо регулиране
~, **золотнико́вое** шибърно регулиране
~, **изодро́мное** непряко (автоматично) регулиране *(с обратна еластична връзка за поддържане на постоянен режим)*, изодромно регулиране
~, **и́мпульсное** импулсно регулиране
~, **индивидуа́льное** индивидуално регулиране
~, **каска́дное** каскадно регулиране
~, **ка́чественное** качествено регулиране; регулиране на качеството
~, **коли́чественное** количествено регулиране; регулиране на количеството
~, **коли́чественно-ка́чественное** количествено-качествено регулиране
~, **компенсацио́нное** компенсационно регулиране
~, **ко́свенное** косвено регулиране
~ **котла́** регулиране на (парен) котел
~, **ма́сляное** маслено регулиране, регулиране с медиум масло
~, **многоле́тнее** многогодишно регулиране
~ **мо́щности** регулиране на мощността
~ **напряже́ния** регулиране на напрежението
~, **нару́жное** *вж.* **регули́рование, вне́шнее**
~, **незави́симое** независимо регулиране
~, **непосре́дственное** непосредствено регулиране
~, **непреры́вное** непрекъснато регулиране; безстепенно регулиране
~, **непрямо́е** непряко регулиране
~, **несвя́занное** несвързано регулиране; независимо регулиране
~, **обво́дное** обходно регулиране *(напр. на турбина)*
~, **объёмное** обемно регулиране
~ **оборо́тов** регулиране на оборотите
~, **одноимпульсное** едноимпулсно [еднокомпонентно] регулиране
~, **однолопа́точное** еднолопатъчно регулиране *(напр. на турбина)*
~, **опережа́ющее** изпреварващо регулиране
~, **перви́чное** първично регулиране
~ **пери́ода** регулиране на периода
~ **пита́ния** регулиране на подхранването
~, **пла́вное** плавно регулиране, регулиране без тласъци
~ **пода́чи** регулиране на подаването
~, **позицио́нное** позиционно регулиране; регулиране на позициите
~, **преде́льное** гранично регулиране
~ **преры́вистое** прекъснато регулиране; степенно регулиране
~, **програ́ммное** програмно регулиране, регулиране по програма
~, **пропорциона́льное** пропорционално регулиране
~, **прямо́е** пряко регулиране, непосредствено регулиране
~ **рек** регулиране на реките
~, **реле́йное** релейно регулиране
~, **реоста́тное** реостатно [съпротивително] регулиране]
~, **ручно́е** ръчно регулиране
~, **рыча́жное** лостово регулиране
~, **свя́занное** свързано регулиране; зависимо регулиране
~, **сме́шанное** смесено регулиране
~, **соплово́е** дюзово регулиране, регулиране чрез дюзи *(напр. в турбина)*
~, **стати́ческое** статично регулиране
~, **ступе́нчатое** степенно регулиране, стъпално регулиране
~ **с электри́ческим и́мпульсом** регулиране с електрически импулси
~, **теплово́е** топлинно регулиране
~, **то́нкое** фино регулиране
~, **то́чное** точно регулиране
~ **труда́, правово́е** правно регулиране на труда
~, **усто́йчивое** устойчиво регулиране
~ **чувстви́тельности** регулиране на чувствителността
~, **центробе́жное** центробежно регулиране
~, **ши́берное** шибърно регулиране
~, **шунтово́е** *ел.* шунтово регулиране
~, **щитово́е** савачно регулиране
~, **электри́ческое** електрическо регулиране
регули́ровать регулирам, нагласявам
регулиро́вка *ж* 1. *вж.* **регули́рование** 2. реглиране, реглаж
~, **ва́куумная** вакуумно регулиране
~, **глубо́кая** дълбоко регулиране
~, **гру́бая** грубо регулиране
~, **дополни́тельная, ручна́я** ръчно допълнително регулиране
~, **заводска́я** заводско регулиране
~ **зазо́ра** регулиране на хлабината [просвета, междинността]
~ **избира́тельности** *радио* регулиране на избирателността
~, **монта́жная** монтажно регулиране, регулиране на монтажа
~, **мо́щностная** регулиране на мощността *(максималната)*
~ **разме́ра ка́дров** *тлв.* регулиране размера на кадрите
~ **разме́ра строк** *тлв.* регулиране размера на линиите [редовете]
~ **те́мбра** *радио* регулиране на тембъра (на звука)

~ **усиле́ния** *радио* регулиране на усилването
~ **усиле́ния, автомати́ческая** автоматично регулиране на усилването
~ **усиле́ния, бесшу́мная** безшумно регулиране на усилването
~ **у́ровня за́писи** регулиране нивото на записването
~ **фа́зы** регулиране на фазите
~, **фи́рменная** *вж.* **регулиро́вка, заво́дская**
~ ~ **цветово́го то́на** *тлв.* регулиране на тона на цвета
~ **частоты́** *радио* регулиране на честотата
~ **чувстви́тельности** регулиране на чувствителността
~ **я́ркости** *тлв.* регулиране на яркостта
регулиро́вочный регулировъчен, който регулира *или* който се регулира
регули́руемость *ж* регулируемост
регули́руемый регулируем, който се регулира
регули́рующий регулиращ, който регулира
регуля́рность *ж* редовност
регуля́рный редовен
регуля́тор *м* регулатор *(уред за поддържане на определен режим)*
~, **автомати́ческий** автоматичен регулатор
~, **астати́ческий** *изч.* астатичен регулатор
~, **барометри́ческий** барометричен регулатор, баростат
~ **безопа́сности** предпазен регулатор; бързозатварящ регулатор *(напр. при турбини)*
~, **биметалли́ческий спира́льный** биметален спирален регулатор
~, **бо́рный** *ядр.* боров регулатор
~, **быстроде́йствующий** бързодействуващ регулатор
~, **ва́куумный** вакуумен регулатор
~, **весово́й** тегловен регулатор, регулатор на тегло
~, **вла́жности** регулатор на влажността
~ **возбужде́ния** *ел.* регулатор на възбуждането
~ **во́здуха** регулатор на въздуха, регулатор на горенето
~, **возду́шный** въздушен регулатор
~ **впры́скивания** регулатор на впръскването
~ **вре́мени сва́рки** регулатор на времето за заваряване
~, **всережи́мный** регулатор за различни режими
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] регулатор
~, **га́зовый** газов регулатор
~, **гидравли́ческий** хидравличен регулатор
~ **гро́мкости** *радио* регулатор на силата на звука
~, **гидромехани́ческий** хидромеханичен регулатор
~ **горе́ния** регулатор на горенето
~ **давле́ния** регулатор на налягането
~ **двойно́го де́йствия, центробе́жный** двойнодействуващ [двурежимен] центробежен регулатор
~, **двухпозицио́нный** двупозиционен регулатор
~, **двухрежи́мный** двурежимен регулатор, регулатор за два режима
~, **динами́ческий** динамичен регулатор
~, **дифференциа́льный** диференциален регулатор
~, **дро́ссельный** дроселен регулатор
~, **дро́ссельный гидравли́ческий** хидравличен дроселен регулатор
~, **жалюзи́йный** жалузиен регулатор *(на въздухонагревател)*
~, **жи́дкостный** течен регулатор; регулатор за течности
~ **зажига́ния** регулатор на запалването
~, **золотнико́вый** шибърен регулатор, регулатор с разпределителен шибър
~, **идеа́льный** идеален регулатор
~, **изодро́мный** изодромен регулатор *(регулатор за поддържане на постоянен режим)*
~, **и́мпульсный** импулсен регулатор
~, **индукцио́нный** индуктивен регулатор
~, **инерцио́нный** инерционен регулатор
~, **интегри́рующий** интегрален регулатор
~, **кача́ющийся** люлеещ се [клатещ се] регулатор
~, **кисло́тный** регулатор на киселинността
~, **кла́панный** клапанен [вентилен] регулатор
~, **комбини́рованный** комбиниран регулатор
~, **компенсацио́нный** компенсационен регулатор
~, **ко́мплексный** комплексен регулатор
~, **коли́чества** количествен регулатор, регулатор за количество
~, **конта́кторный** контактен [допирен] регулатор
~ **контра́стности изображе́ния** *тлв.* регулатор на контрастността на образа
~, **коте́льный** регулатор котелен тип
~ **ку́рса** регулатор на курса
~ **лабири́нтного па́ра** регулатор на лабиринтната пара
~, **максима́льный** предпазен регулатор, максимален регулатор
~, **ма́сляный** маслен регулатор
~, **ма́ятниковый** махален регулатор, регулатор на Уат
~, **мембра́нный** мембранен регулатор
~, **механи́ческий** механичен регулатор
~, **многокла́панный** многоклапанен регулатор
~, **многопозицио́нный** многопозиционен регулатор
~, **многоступе́нчатый** многостепенен [многостъпален] регулатор
~, **многорежи́мный** многорежимен регулатор, регулатор за различни режими
~, **мото́рный** двигате́лен [моторен] регулатор
~ **мо́щности** регулатор на мощност
~ **напряже́ния** *ел.* регулатор на напрежение
~, **негати́вный** негативен регулатор
~ **непреры́вного де́йствия** регулатор с непрекъснато действие

~ непрямого действия регулатор с непряко действие
~, неустойчивый неустойчив регулатор
~ натяжения нити *текст.* регулатор на основното кросно
~ оборотов, электронный електронен регулатор на оборотите
~, ограничивающий ограничаващ регулатор
~, однорежимный еднорежимен регулатор
~, осевой аксиален [осов] регулатор
~, основный *вж.* **регулятор натяжения нити**
~, параллельный паралелен регулатор
~, паромасляный паро-маслен регулатор
~, педальный педален регулатор
~ перегрева регулатор на прегряването
~ питания регулатор на подхранването
~, плавающий плаващ регулатор
~, плоский плосък регулатор
~, пневматический пневматичен регулатор
~ поверхностного натяжения регулатор на повърхностното напрежение
~, поворотный ротационен регулатор
~, позитивный позитивен регулатор
~ позиционный позиционен регулатор
~, поплавковый поплавъчен [плавков] регулатор
~ по принципу открыто-закрыто регулатор, който работи по принципа «отворено-затворено»
~, поршневой бутален регулатор
~, потенциальный *ел.* потенциален регулатор
~, потенциометрический *ел.* потенциометричен регулатор
~, предельный граничен регулатор
~, предохранительный защитен [предпазен] регулатор
~ прерывного действия регулатор с прекъснато [непостоянно] действие
~, программный програмен регулатор, регулатор с програмно действие
~, пропорционально-интегральный пропорционално-интегрален регулатор
~, пропорциональный пропорционален регулатор
~, пружинный пружинен регулатор
~ прямого действия регулатор с пряко [директно] действие
~, пусковой пусков регулатор
~ расхода регулатор на разхода
~, псевдоастатический псевдоастатичен регулатор
~ с воздушным трением регулатор с въздушно триене
~ с гидравлическим трением регулатор с хидравлично [течностно] триене
~, сериесный сериен регулатор
~ скольжения регулатор на хлъзгане *(напр. на асинхронен двигател)*
~ скорости регулатор на скоростта
~, скоростной бързодействуващ регулатор
~, спусковой изпускателен регулатор
~, статический статичен регулатор
~ стока регулатор на оттока
~, струйный струен регулатор
~, ступенчатый стъпален регулатор
~ тембра *радио* регулатор на тембъра (на звука)
~ температуры регулатор на температурата
~ тепла регулатор на топлината
~, термический термичен регулатор, терморегулатор
~, тормозной спирачен регулатор, регулатор на спирането
~ тормоза, скоростной бързодействуващ регулатор на спирачките
~ тормозного усилия регулатор на спирачната сила
~, турбинный турбинен регулатор
~ тяги регулатор на тягата
~ уровня регулатор на равнището [на нивото]
~ усиления *радио. тлв.* регулатор на усилване
~, фотоэлектрический фотоелектрически регулатор
~, фрикционный фрикционен регулатор *(регулатор, работещ с триене)*
~, центробежный центробежен регулатор
~ частоты регулатор на честотата
~ числа оборотов регулатор на (числото на) оборотите
~, шаровой центробежен регулатор с топка
~, шунтовой *ел.* шунтов [паралелен] регулатор
~, эксцентриковый ексцентричен регулатор
~, электрический електрически регулатор
~, электрогидравлический електрохидравличен регулатор
~, электроконтактный електроконтактен регулатор
~, электромагнитный електромагнитен регулатор
~, электромеханический електромеханичен регулатор
~, электромеханический ёмкостный електромеханичен капацитивен регулатор
~, электронный електронен регулатор
~, электронный программный електронен програмен регулатор
регулятивный регулационен
регуляторный регулаторен
регуляционный *вж.* **регулятивный**
редактирование *с* редактиране
~, литературное стилово [езиково] редактиране
~, научное научно редактиране
~, техническое техническо редактиране, техническо оформяване
редактор *м* редактор
~, ведущий водещ [отговорен] редактор
~, научный научен редактор
~, технический технически редактор
редактировать редактирам
редан *м ав.* стъпало, редан
редистилляция *ж* редестилация, повторна дестилация
редкоземельный *хим.* редкоземен, лантаниден

редокспотенциа́л *м* редокспотенциал, окислително-редукционен потенциал
реду́ктор *м* 1. *маш.* редуктор, умалител *(напр. (на обороти)* 2. *хим.* откислител, раскислител; редуктор
~, **ацетиле́новый** ацетиленов редуктор
~, **бесступе́нчатый** безстепенен редуктор
~, **бортово́й** бордов редуктор
~, **вертика́льный** вертикален [стоящ] редуктор
~, **водоро́дный** водороден редуктор
~ **воздухопу́ска с мано́метрами** редуктор за въздухопускова уредба с манометри
~ **возду́шного винта́** редуктор на въздушно витло
~, **возду́шный** въздушен редуктор
~, **га́зовый** газов редуктор
~, **гидромехани́ческий** хидромеханичен редуктор
~, **глобоида́льный червя́чный** глобоидален червячен редуктор
~, **горизонта́льный** хоризонтален [лежащ] редуктор
~ **давле́ния, мембра́нный** мембранен редуктор на налягане
~, **двухка́мерный** двукамерен редуктор, редуктор с две камери
~, **двухскоростно́й** двускоростен редуктор, редуктор за две скорости
~, **двухступе́нчатый** двустепенен [двустъпален] редуктор
~ **дифференциа́льный** диференциален редуктор
~, **жи́дкостный** течностен редуктор *(редуктор, работещ с течен медиум)*
~, **зубча́тый** зъбен редуктор, редуктор със зъбни колела
~, **кислоро́дный** кислороден редуктор
~, **кони́ческий** конусен редуктор
~, **многопа́рный** *вж.* **реду́ктор, многоступе́нчатый**
~, **многоступе́нчатый** многостепенен [многостъпален] редуктор
~ **обра́тного де́йствия** редуктор с обратно действие
~, **одина́рный** *вж.* **реду́ктор, одноступе́нчатый**
~, **однока́мерный** еднокамерен редуктор
~, **однопа́рный** *вж.* **реду́ктор, одноступе́нчатый**
~, **односкоростно́й** едноскоростен редуктор, редуктор за една скорост
~, **одноступе́нчатый** едностепенен [едностъпален] редуктор
~, **опти́ческий** оптичен редуктор
~, **планета́рный** планетен редуктор, редуктор с планетно устройство
~, **повыша́ющий** увеличаващ редуктор, редуктор, който увеличава оборотите *(или скоростта)*
~, **подши́пниковый** лагерен редуктор
~, **понижа́ющий** намаляващ редуктор, редуктор, който намалява оборотите *(или скоростта)*
~, **постово́** *зав.* постов редуктор
~, **приставно́й** подвижен редуктор *(редуктор който може да се поставя [да се наставя] до някоя машина за съвместна работа)*
~ **прямо́го де́йствия** редуктор с пряко [директно] действие
~, **разда́точный** групов [разпределителен] редуктор *(напр. на дизелов локомотив)*
~, **реверси́вный** реверсивен редуктор, ходообръщачен редуктор *(редуктор, който може да обръща посоката на въртене)*
~, **сва́рочный** заваръчен редуктор *(при газово заваряване)*
~, **типово́й** типов [сериен] редуктор
~, **тя́говый** тягов [теглителен] редуктор
~, **фрикцио́нный** фрикционен редуктор *(редуктор, работещ чрез триене)*
~, **ходово́й** ходов [двигателен] редуктор
~, **цепно́й** верижен редуктор, редуктор с верижно предаване
~ **цилиндри́ческий** редуктор с цилиндрични [челни] зъбни колела
~, **червя́чный** червячен редуктор, редуктор с червячна предавка
~, **шестерёнчатый** *вж.* **реду́ктор, зубча́тый**
редукцио́нный 1. *маш.* редукционен, намаляващ 2. *хим.* откислителен, редуциращ
редуци́рование *с вж.* **реду́кция**
редуци́ровать 1. редуцирам, намалявам 2. *хим.* откислявам, редуцирам
реду́кция *ж* 1. редукция, намаляване *(напр. на обороти, скорост, сила, налягане и т.н.)* 2. *хим.* откисляване, редукция
рее́стр *м* опис, списък, регистър
ре́ечник *м геод.* латаджия *(който работи с латата)*
ре́ечный 1. летвен 2. латен *(от лата)*
режи́м *м* режим *(поддържане на предписано състояние на определени параметри при работа)*
~, **авари́йный** авариен режим, режим при аварии
~ **автоколеба́ний** режим на автотрептения
~, **аккумуля́торный** режим на акумулиране
~, **апериоди́ческий** апериодичен [непериодичен] режим
~, **асинхро́нный** асинхронен режим
~, **атмосфе́рный** атмосферен режим *(при парна турбина)*
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен режим
~, **безна́кипный во́дный** воден режим без образуване на котлен камък
~, **бескавитацио́нный** безкавитационен режим *(напр. при водна турбина)*
~, **бесшлако́вочный** безшлаков режим
~, **вихрево́й** вихров режим
~, **во́дный** воден режим
~, **водонапо́рный** режим на налягане на водата
~, **возду́шный** въздушен режим
~, **временно́й** временен режим
~ **газифика́ции, теплово́й** топлинен режим на газификация
~, **газонапо́рный** режим на налягане на газа
~, **га́зовый** газов режим

~, **генера́торный** *ел.* генераторен режим
~, **гидравли́ческий** хидравличен режим
~ **горе́ния** режим на горенето, горивен режим
~, **горя́чий** горещ режим
~, **гравитацио́нный** гравитационен режим
~, **гружёный** натоварен режим *(напр. при спирачките на жп. вагони)*
~, **дви́гательный** *ел.* двигателен режим
~ **дви́гателя, пусково́й** пусков режим на двигателя
~ **дви́гателя, рабо́чий** работен режим на двигателя
~ **дви́гателя, разго́нный** режим на форсиране на двигателя
~, **динами́ческий** динамичен режим
~, **диффузио́нный** дифузионен режим
~, **дли́тельный** 1. продължителен [дълготраен] режим 2. бавен режим
~, **докрити́ческий** докритичен режим
~, **дутьево́й** *мет.* режим на вдухването *(на въздух, напр. във високите пещи)*
~, **есте́ственный** естествен режим
~, **жёсткий** твърд [стабилен] режим
~, **жи́дкостный** течностен режим *(напр. на триене)*
~, **и́мпульсный** импулсен режим
~, **кавитацио́нный** кавитационен режим
~, **квазистати́ческий** квазистатичен [лъжестатичен] режим
~ **кипе́ния, плёночный** слоев режим на кипене
~, **ключево́й** ключов режим
~, **компенса́торный** компенсаторен режим
~, **конденсацио́нный** кондензационен режим
~ **котла́, во́дный** воден режим на котела
~, **кратковре́менный** кратковременен [краткотраен] режим
~, **кре́йсерский** пътен режим *(на самолетен двигател)*
~, **крити́ческий** критичен режим, режим при критично състояние
~, **ламина́рный** ламинарен режим *(напр. ламинарно течение)*
~, **лёгкий** лек режим
~, **максима́льный** максимален режим
~, **маневро́вый** маневрен режим
~, **механи́ческий** механичен режим
~, **мя́гкий** *хим.* мек режим
~, **нагру́зочный** товарен режим, режим при натоварване
~, **непреры́вный** непрекъснат режим
~, **нестаби́льный** нестабилен режим, променлив режим
~, **нестациона́рный** нестационарен [непостоянен] режим
~, **неустанови́вшийся** неопределен режим *(режим, който не може да се установи като постоянен)*
~, **неусто́йчивый** неустойчив режим, променлив режим
~, **номина́льный** номинален режим
~, **односме́нный** едносменен режим
~, **оптима́льный** оптимален режим
~, **паралле́льный** паралелен режим *(на работа)*
~, **переме́нный** променлив режим *(на работа на процес)*
~, **перехо́дный** преходен режим
~, **периоди́ческий** периодичен режим
~ **пе́чи, неспоко́йный** *мет.* неспокоен режим на пещта
~, **пи́ковый** върхов режим, режим на върхово натоварване
~ **плани́рования** режим на планиране
~, **поездно́й** влаков режим
~ **полёта** режим на летене
~, **повто́рно-кратковре́менный** повтарящо се краткотраен режим, краткотраен режим с [периодично] повтаряне
~, **полужи́дкостный** полутечен режим *(напр. режим на полутечно триене на лагер)*
~, **поро́жный** празен [ненатоварен] режим *(за спирачките на жп. вагони)*
~, **преде́льный** граничен режим
~, **промежу́точный** междинен режим
~, **пусково́й** пусков режим *(режим, който трябва да се поддържа при пускане или в експлоатация)*
~, **пу́ско-регули́рующий** пуско-регулиращ режим
~ **рабо́ты** режим на работа
~ **рабо́ты, нестациона́рный** непостоянен режим на работа
~ **рабо́ты, неустанови́вшийся** неустановен режим на работа
~ **рабо́ты, номина́льный** номинален режим на работа
~ **рабо́ты, переме́нный** променлив режим на работа
~ **рабо́ты, стаби́льный** стабилен режим на работа
~ **рабо́ты, стациона́рный** постоянен режим на работа
~ **рабо́ты, установи́вшийся** установен режим на работа
~, **рабо́чий** работен режим
~, **равнове́сный** равновесен режим, режим на равновесие
~, **расчётный** изчислен [пресметнат] режим
~, **реверси́вный** реверсивен режим
~, **регенерати́вный** регенеративен режим
~, **регулиро́вочный** регулировъчен режим
~, **рекуперати́вный** *ел.* рекуперативен режим
~ **самовраще́ния** режим на самовъртене
~, **свобо́дный** свободен [произволен] режим
~, **скоростно́й** скоростен режим
~, **синхро́нный** синхронен режим
~, **сме́шанный** смесен режим
~, **стаби́льный** стабилен режим, непроменлив режим
~, **станда́ртный** стандартен режим
~, **стати́ческий** статичен режим
~, **стациона́рный** стационарен [постоянен] режим
~, **ступе́нчатый** степенен режим
~, **температу́рный** температурен [топлинен] режим
~, **теплово́й** *вж.* **режи́м, терми́ческий**
~, **теплофикацио́нный** топлофикационен режим

~, **терми́ческий** топлинен режим
~, **технологи́ческий** технологичен режим *(режим на работа, съответстващ на технологичните изисквания)*
~, **тормозно́й** спирачен режим
~, **турбуле́нтный** турбулентен режим *(напр. турбулентно течение)*
~, **тяжёлый** тежък режим, режим с големи натоварвания
~, **установи́вшийся** установен режим
~, **усто́йчивый** устойчив [непроменлив] режим
~, **форси́рованный** форсиран режим, режим на форсиране
~ **холосто́го хо́да** *вж.* **режи́м, холосто́й**
~, **холосто́й** режим (на работа) на празно *(напр. на празен ход на машина)*
~, **эксплуатацио́нный** експлоатационен режим *(режим на работа при експлоатация)*
~, **электри́ческий** електрически режим
~, **энергети́ческий** енергетичен режим
ре́жущий режещ
рез *м* разрез, разрязано място; срез, прорез
реза́к *м* 1. режеща част на инструмент, резец 2. длето, секач 3. голям остър нож, сатър 4. мистрия 5. газова [оксиженова] горелка-резачка 6. работник-резач 7. сгуроразбивачка 8. обущарско сечиво
~, **ацетиле́новый** ацетиленова резачка [горелка]
~, **безынже́кторный** безинжекторна горелка-резачка
~, **бензоре́зный** бензинова горелка-резачка
~, **га́зовый** газова горелка-резачка
~, **газокислоро́дный** газокислородна горелка-резачка, газокислороден резач
~, **двухпла́менный** двупламъчен резач
~, **двухфа́кельный** *вж.* **реза́к, двухпла́менный**
~, **заклёпочный** длето [резач] за занитване
~, **инже́кторный** инжекторна горелка-резачка, инжекторен резач
~, **кислоро́дно-ацетиле́новый** кислородно-ацетиленова горелка-резачка
~, **кислоро́дный** кислородна горелка-резачка
~, **обди́рочный** нож за грубо престъргване
~, **подво́дный** подводен резач *(горелка-резачка за работа под вода)*
~ **с концентри́ческими кана́лами** резач с концентрични канали
~ **с после́довательными кана́лами** резач с последователни канали
~, **торфяно́й** торфен резач
~, **универса́льный** 1. универсален резец 2. универсален секач 3. универсална горелка-резачка
ре́зальный режещ, който реже
ре́зальщица *ж* резачка *(работничка)*
ре́зание *с* рязане, отрязване; разрязване
~, **ано́дно-механи́ческое** анодно-механично рязане
~, **высокопроизводи́тельное** високопроизводително рязане
~, **высокоскоростно́е** високоскоростно рязане, рязане с голяма скорост; обработване на материали, при голяма скорост на рязане
~ **всуху́ю** сухо рязане, рязане на сухо
~, **глубо́кое** дълбоко рязане, рязане с голямо подаване *(в материала)*
~, **горя́чее** горещо рязане, рязане на материал в горещо състояние
~ **мета́ллов** рязане на метали; обработване на метали чрез рязане
~, **попере́чное** напречно рязане
~, **продо́льное** надлъжно рязане
~, **про́фильное** профилно рязане
~, **сверхскоростно́е** свръхскоростно рязане *(обработване на материали с извънредно голяма скорост на рязане)*
~, **силово́е** силово рязане *(рязане [обработване] на материали с голямо подаване в материала)*
~, **скоростно́е** скоростно рязане *(обработване на материали с голяма скорост на рязане)*
~ **с охлажде́нием** рязане [обработване] на материали с охлаждане
~, **торцо́вое** челно рязане
~, **холо́дное** рязане в студено състояние *(на материала)*, студено рязане
~, **ультразвуково́е** ултразвуково рязане
~, **электроискрово́е** електроискрово рязане, електроискрово обработване на метали
~, **электроэрозио́нное** електроерозивно рязане, електроерозивно обработване на метали
ре́зательный който може да се реже, който може да реже, предназначен за рязане
ре́зать режа, разрязвам; обработвам (на детайли) чрез рязане
ре́зень-киль *м кораб.* среден килсон *(при дървените кораби)*
резе́рв *м* 1. резерв, резерва, запас 2. *стр.* взаимствен изкоп
~, **гаранти́йный** гаранционен резерв
~, **горя́чий** горещ резерв
~, **нагру́женный** активен [натоварен] резерв]
~, **ненагру́женный** пасивен [неактивен, ненатоварен] резерв
~, **парово́й** паров резерв, резерв на пара
~, **теплово́й** 1. топлинен резерв 2. резервна топлосилова централа
~, **хо́лодный** студен резерв
резерви́рование *с* резервиране
резерви́ровать резервирам
резе́рвный резервен, запасен
резервуа́р *м* резервоар
~, **во́дный** *вж.* **резервуа́р, водяно́й**
~, **водонапо́рный** водонапорен резервоар
~, **водяно́й** воден резервоар
~, **возду́шный** въздушен резервоар
~, **вспомога́тельный возду́шный** спомагателен въздушен резервоар
~, **га́зовый** газов резервоар
~, **гла́вный возду́шный** главен въздушен резервоар
~ **для отхо́дов** резервоар за отпадъци

~, **дифференциа́льный** диференциален резервоар
~ **для ма́сла** резервоар за масло, маслен резервоар
~, **запасно́й** запасен резервоар
~, **компенса́торный** изравнителен [компенсаторен] резервоар
~, **ма́сляный** *вж.* **резервуа́р для ма́сла**
~, **ме́рный** измервателен резервоар, резервоар [съд] за измерване
~, **надзе́мный** надземен резервоар
~, **напо́рный** напорен резервоар
~, **нефтяно́й** нафтов резервоар
~, **откры́тый** открит резервоар
~, **отса́дочный** утаечен резервоар
~, **отсто́йный** *вж.* **резервуа́р, отса́дочный**
~, **пита́тельный** захранващ резервоар
~, **подзе́мный** подземен резервоар
~, **приёмный** приемен [събирателен] резервоар
~, **промежу́точный** междинен резервоар
~, **пропи́точный** импрегнационен резервоар
~, **проходно́й** проходен резервоар
~, **пусково́й** пусков резервоар
~, **расхо́дный** разходен резервоар
~, **регули́рующий** регулиращ резервоар
~, **сбо́рный** събирателен резервоар
~, **сливно́й** преливен резервоар
~, **то́пливный** резервоар за гориво
~, **тормозно́й** спирачен резервоар
~, **уравни́тельный** изравнителен резервоар
~, **холоди́льный** хладилен резервоар
~, **форва́куумный** предвакуумен резервоар
резервуа́р-храни́лище *м* резервоар-хранилище
резерфо́рд *м* ръдърфърд *(единица за измерване на йонизиращи излъчвания)*
резе́ц *м* 1. нож, инструмент за рязане *(при обработване на материала)* 2. режещ ръб от режещ инструмент 3. длето, секач
~, **абрази́вный** абразивен режещ инструмент, абразивен нож
~, **автома́тно-револьве́рный** автоматично-револверен нож, нож за револверен автомат
~, **автома́тный** автоматен нож, нож за автоматична машина
~, **алма́зный** 1. диамантен нож, нож *(стругарски или друг)* с диамантен режещ ръб 2. диамант за рязане на стъкло
~, **боково́й** *вж.* **резе́ц, подрезно́й**
~, **быстроре́жущий** бързорежещ нож; нож за рязане с голяма скорост; нож от бързорежеща стомана
~, **во́гнутый ра́диусный** вдлъбнат радиусен нож
~, **враща́ющийся** въртящ се нож
~, **вставно́й** сглобяем нож *(нож, който се монтира към тялото)*
~, **вы́пуклый ра́диусный** изпъкнал радиусен нож
~, **галте́льный** нож за заобляне
~, **гравёрный** нож за гравиране, гравюрен нож
~, **гребе́нчатый** гребенообразен нож, нож с гребенообразна режеща част
~, **держа́вочный** нож с дръжка
~, **ди́сковый** дисков [дискообразен] нож
~ **для рифле́ния** нож за рифеловане
~, **долбёжный** нож за дълбане *(напр. при вертикално-стъргателни машини)*, дълбач
~, **затыло́вочный** затиловъчен нож *(нож, за вземане задната част на режещи зъби от зъбен режещ инструмент)*
~, **зубоpе́зный** зъбонарезен нож, нож за нарязване на зъби
~, **зубострога́льный** зъбостъргателен нож, нож за обработване на зъби *(чрез стъргане)*
~, **изо́гнутый** извит [огънат] нож
~, **кана́вочный** нож за изработване на канали *(обикновено нож с права тясна режеща част)*
~, **карусе́льный** каруселен нож, нож за каруселен струг
~, **квадра́тный** квадратен нож, нож с квадратна режеща част
~, **керами́ческий** керамичен нож, нож от керамична твърда сплав
~, **кру́глий** нож с кръгла режеща част, кръгъл нож
~, **ле́вый** ляв нож, нож с обърната [извита] наляво режеща част
~, **лопа́точный** лопатъчен нож, нож с режеща част във форма на лопата
~, **минералокерами́ческий** минералокерамичен нож, нож от твърда минералокерамична сплав
~, **обди́рочный** нож за грубо обработване, нож за снемане на груба стружка [голяморазмерна стружка)
~, **обка́точный** обхождащ нож, нож за обработване чрез обхождане
~, **односторо́нний** едностранен нож, нож с режеща част само от едната страна
~, **отделочный** нож за фина обработка
~, **ото́гнутый** крив нож
~, **отрезно́й** отрезен нож, нож за отрязване
~, **оття́нутый** нож с изтеглена глава
~, **пазовый** нож за изработване на канали [жлебове]; фреза за изработване на надлъжни канали върху стъргателни машини
~, **пла́вающий** плаващ нож
~, **пласти́нчатый** пластинков нож, нож с пластинообразна режеща част
~, **пласти́нчатый регули́руемый** пластинков регулиращ се нож
~, **подрезно́й** подрезен нож, нож за обработване на чела; страничен нож
~, **полуавтома́тный** нож за полуавтомат
~, **попере́чный** напречен нож, нож за напречно рязане
~, **пра́вый** прав нож
~, **призмати́ческий** призматичен нож, нож с призматична режеща част
~, **прорезно́й** нож за врязване *(напр. при направа на канали)*, прорязващ нож
~, **про́фильный** профилен нож *(нож с определен профил на режещата част)*

~, **проходной** проходен нож, преминаващ нож *(стругарски нож за обстъргване на праволинейни контури)*
~, **проходной токарный** проходен стругарски нож
~, **пружинящий** пружиниращ [пружинен] нож
~, **прямой** десен нож *(нож с режеща част само отдясно)*
~, **прямоугольный** правоъгълен нож *(нож, извит под прав ъгъл)*
~, **радиальный** радиален нож *(нож с радиално подаване)*
~, **радиусный** радиусен нож
~, **расточной** нож за разширяване на (съществуващи) отвори; стругарски нож за разстъргване на отвори
~, **револьверный** револверен нож *(нож за поставяне на револверна глава)*
~, **резьбовой** нож за (нарязване на) резби, резбови нож
~, **резьбонарезной** *вж.* **резец, резьбовой**
~, **сборный** сглобяем нож *(нож, съставен от няколко части)*
~, **сверлильный** пробивен нож, нож за пробиване
~ **с двумя режущими кромками** нож с два режещи ръба
~ **с приваренной головкой** нож със заварена режеща част
~ **с припаянной пластинкой** нож със споена (режеща) пластинка
~ **со сменной вставкой** нож със сменяема вложка
~. **составной** *вж.* **резец, сборный**
~, **стержневой** стебловиден нож;
~, **строгальный** стъргателен нож *(нож за работа при стъргателни машини)*
~, **суппортный** супортен нож *(нож за поставяне на супорта)*
~, **тангенциальный** тангенциален нож *(нож с подаване в тангенциална посока)*
~, **твёрдосплавный** твърдосплавен нож, нож с твърдосплавна режеща част
~, **токарный** стругарски нож
~, **торцовый** челен нож, нож за обработване на чела
~, **угловой** ъглов [извит] нож
~, **упорный** опорен [ограничителен] нож
~, **фасетный** фасетен нож, нож с фасетообразна режеща част *(с много режещи ръбове)*
~, **фасонный** профилен [фасонен] нож, нож с определен профил на режещата част
~, **фасочный** нож за скосяване на ръбове [за снемане на фаски]
~, **фрезерный** фрезов нож, фреза
~, **цельный** еднoблоков нож
~. **чашечный** чашообразен нож
~, **черновой** нож за грубо обработване
~, **чистовой** нож за окончателно [завършващо] обработване
~, **широкофасочный** нож за широка фаска
~, **шпоночный** нож за изработване на шпонки

резец-блок *м* блоков нож, нож-блок
резец-диск *м вж.* **резец, дисковый**
резильометр *м* апарат за определяне на якост на удар (остарял)
резильянс *м* якост на удар
резилы *мн* резили *(изкуствени алкидни смоли)*
резина *ж* гума, каучук
~, **бензостойкая** устойчива на бензин гума
~, **брекерная** *авто* брекерна гума
~, **вулканизированная** вулканизирана гума, вулканизиран каучук
~, **высокомодульная** високомодулна гума
~ **горячей вулканизации** каучук [гума] от вулканизация на горещо
~, **губчатая** гъбеста [пореста] гума
~, **диэлектрическая** диелектрична гума
~, **жевательная** дъвка *(гумена)*
~, **каркасная** *авто* скелетна гума
~, **кислотостойкая** киселиноустойчива гума, киселиноустойчив каучук
~, **кожеподобная** кожеобразна гума
~, **кремнеорганическая** органосилициев каучук
~, **латексная** латексен каучук, латексна гума
~, **масло-бензостойкая** устойчива на масла и бензин гума
~, **масломорозостойкая** устойчива на масло и студ гума
~, **маслостойкая** маслоустойчив каучук
~, **микропористая** микропореста гума
~, **монолитная** монолитен [плътен] каучук, монолитна гума
~, **морозостойкая** студоустойчив каучук, студоустойчива гума
~, **мостовая** гума за настилане на улици
~, **мягкая** мек каучук, мека гума
~, **натуральная** естествен [невулканизиран] каучук
~, **недовулканизованная** недовулканизирана гума
~, **ненаполненная** гума [каучук] без пълнеж
~, **огнестойкая** огнеустойчив каучук
~, **озоностойкая** устойчива на озон гума, нестареещa гума
~, **пенистая** гъбест [порест] каучук, гъбеста гума
~, **перевулканизованная** превулканизиран каучук, превулканизирана гума
~, **передовая** лицева гума
~, **полужёсткая** полутвърд каучук
~, **пористая** порест каучук, пореста [шуплива] гума
~, **пробковая** свързан с гума корков гранулат
~, **прокладочная** уплътнителна гума
~, **просвинцованная** утежнен (с олово) каучук, наоловена гума
~, **прослоечная** *авто* междупластова гума
~, **протекторная** протекторна гума
~, **регенерированная** регенериран каучук, регенерирана [възстановена] гума
~, **роговая** рогов каучук; твърда ебонитова гума
~, **сажевая** каучук от сажди

~, **светостойкая** светлиноустойчив каучук, каучук, устойчив на светлина
~, **синтетическая** синтетичен каучук
~, **старая** стар каучук, стара гума
~, **сырая** суров каучук, сурова гума
~, **твёрдая** твърд каучук, твърда гума
~, **теплостойкая** термоустойчив каучук, термоустойчива гума
~, **уплотнительная** уплътнителна гума
~ **холодной вулканизации** каучук, вулканизиран на студено
~, **электроизоляционная** електроизолационен каучук
~ **электропроводящая** електропроводещ каучук
~, **ячеистая** клетъчна гума
резинаты *мн* резинати *(соли на смолните киселини с метали)*
резинит *м* резинит, тиокол
резинка *ж* гума за триене
~, **жёсткая** корава гума за триене
~, **мягкая** мека гума за триене
резиновый каучуков, гумен
резино-кордный гумено-кордов
резино-металлический гумено-метален
резиноподобный гумоподобен
резино-тканевый гумено-тъканен
резиносмеситель *м* смесител на каучукова смес, каучукосмесител
~ **непрерывного действия** каучукосмесител с непрекъснато действие
резиносодержание *с* съдържание на каучук
резинщик *м* специалист по гумено производство
резистанс *м ел.* активно съпротивление, резистанс
резистивный *ел.* резистивен, съпротивителен
резистин *м* резистин *(сплав от групата на мед, манган, желязо)*
резистивиметр *м* омметър, уред за измерване на съпротивление
резистор *м* резистор, предпазно активно съпротивление
~, **антипаразитный** антипаразитен резистор [съпротивител]
~, **балластный** баластен резистор
~, **высокоомный** високоомов резистор, резистор с голямо съпротивление
~, **высокостабильный** високостабилен резистор
~, **гасящий** гасящ резистор
~, **графитовый** графитен резистор
~, **защитный** предпазен резистор
~, **измерительный** измервателен резистор
~, **ленточный** лентов резистор
~, **металлокисный** металоокисен резистор
~, **низкоомный** нискоомов резистор, резистор с малко съпротивление
~, **полупроводниковый** полупроводников резистор
~, **прецизионный** прецизен резистор
~, **регулируемый** регулиращ се резистор
~, **сверхминиатюрный** свръхминиатюрен резистор
~, **термочувствительный** топлочувствителен резистор
~, **эталонный** еталонен резистор
резит *м* резит *(втвърдена термореактивна смола)*
резитол *м* резитол *(термореактивна смола във втория стадий на втвърдяване)*
резка *ж* рязане; нарязване
~, **абразивная** абразивно рязане, рязане с абразивен инструмент
~, **автогенная** оксиженно [газокислородно] рязане
~, **автоматическая** автоматично рязане, автоматично нарязване, нарязване с автоматична режеща машина
~, **анодно-механическая** анодно-механично рязане
~, **ацетилено-кислородная** ацетилено-кислородно рязане, рязане чрез ацетилено-кислороден пламък
~, **водородно-кислородная** водородно-кислородно рязане, рязане с водородно-кислороден пламък
~ **вольтовой дугой** рязане с волтова дъга
~ **в штампах** рязане [обрязване] в матрици
~, **газовая** газово рязане
~, **газо-кислородная** газо-кислородно рязане *(рязане с пламък от газова смес, съдържаща като основен компонент кислород)*
~, **газоплавильная** газово рязане със стопяване
~, **дисковая** дисково рязане
~, **дуговая** (електро) дъгово рязане, рязане с електрическа дъга, електроженно рязане
~, **кислородная** кислородно рязане
~, **кислородно-ацетиленовая** кислородно-ацетиленово рязане, рязане с кислородно-ацетиленов пламък
~, **кислородно-флюсовая** кислородно-флюсово рязане
~, **машинная** машинно рязане, механично рязане
~ **металлической дугой** рязане с метална дъга
~, **механическая** механично [машинно] рязане
~, **механическая кислородом** механично кислородно рязане
~, **многослойная** многослойно рязане, рязане на многослоен материал
~, **огневая** рязане с горелка
~, **пакетная** пакетно рязане, рязане на пакетиран материал
~, **поверхностная** повърхностно рязане
~, **подводная** подводно рязане, рязане [във] под вода
~, **разделительная** рязане *(за отделяне на парчета)*, отрязване
~, **ручная** ръчно рязане, рязане с ръчен инструмент
~, **слесарная** шлосерско рязане *(обикновено рязане с ножовка или пила)*
~ **угольной дугой** рязане с въгленна [електродна] дъга
~, **фигурная** профилно рязане, фигурно рязане *(отрязване на определена фигура)*

~, **фрикцио́нная** рязане чрез триене
~, **электри́ческая** *вж.* **ре́зка, электродугова́я**
~, **электродугова́я** електродъгово рязане, рязане с електрожен
~, **электрокислоро́дная** електрокислородно рязане
~, **электроконта́ктная** електроконтактно рязане
~, **электролити́ческая** електролитно рязане
~, **электрохими́ческая** електрохимично рязане
ре́зкость *ж тлв.* рязкост, острота; яснота; *кфт.* контрастност
резно́й изрязан; гравиран; служещ за изрязване
резо́л *м* резол (*невтвърдена термореактивна смола*), бакелит А
резолье́нта *ж мат.* резолвента
резона́нс *м* резонанс
~, **автопараметри́ческий** автопараметричен резонанс
~, **акусти́ческий** акустичен резонанс
~, **амплиту́дный** амплитуден резонанс
~, **антиферромагни́тный** антиферомагнитен резонанс
~, **а́томный** атомен резонанс
~, **гиромагни́тный** *радио* жиромагнитен резонанс
~, **диамагни́тный** диамагнитен резонанс
~, **дипо́льный** диполен резонанс
~, **домина́нтный** доминантен резонанс
~, **земно́й** земен резонанс
~, **ква́нтово-механи́ческий** квантово-механичен резонанс
~ **колеба́ний** резонанс на трептения
~, **ло́жный** лъжлив [псевдо-] резонанс
~, **магни́тный** магнитен резонанс
~, **магнитозвуково́й** магнитозвуков резонанс
~, **механи́ческий** механичен резонанс
~, **многокра́тный** многократен резонанс
~, **молекуля́рный** молекулярен резонанс
~ **напряже́ний** *ел.* резонанс на напрежения
~, **нейтро́нный** *ядр.* неутронен резонанс
~, **нелине́йный** нелинеен резонанс
~, **отпи́ческий** оптичен резонанс
~, **основно́й** основен резонанс
~ **парази́тный** паразитен резонанс
~, **паралле́льный** *вж.* **резона́нс то́ков**
~, **параметри́ческий** параметричен резонанс
~, **пла́зменный** плазмен резонанс
~, **после́довательный** *вж.* **резона́нс напряже́ний**
~, **се́риесный** сериен резонанс
~, **со́бственный** собствен [естествен] резонанс
~ **то́ков** резонанс на токове
~, **ферроакусти́ческий** фероакустичен резонанс
~, **ферромагни́тный** феромагнитен резонанс
~, **циклотро́нный** циклотронен резонанс
~, **электри́ческий** електричен резонанс
~, **электро́нный парамагни́тный** електронен парамагнитен резонанс
~, **я́дерный** ядрен резонанс
резона́нсный резонансен
резона́тор *м* резонатор
~, **акусти́ческий** акустичен резонатор
~, **а́томный** атомен резонатор
~, **вакууми́рованный** евакуиран резонатор
~, **волново́дный** вълноводен (обемен) резонатор
~, **входно́й** *елн.* входен (обемен) резонатор, модулатор
~, **высокочасто́тный** високочестотен резонатор
~, **выходно́й** изходен (обемен) резонатор
~, **диэлектри́ческий** диелектричен резонатор
~, **ква́нтовый** квантов резонатор
~, **ква́рцевый** *елн.* кварцов резонатор, кварцов трептящ кръг
~, **коаксиа́льный** коаксиален резонатор
~, **ла́зерный** лазерен резонатор
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен резонатор
~, **микрово́лновый** микровълнов резонатор
~, **объёмный** обемен резонатор
~, **опти́ческий** оптичен резонатор
~, **откры́тый** отворен резонатор
~, **пла́зменный** плазмен резонатор
~, **по́лый** *вж.* **резона́тор, объёмный**
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектричен резонатор
~, **сверхпроводя́щий** свръхпроводящ резонатор
~, **тороида́льный** тороидален резонатор
~, **ула́вливающий** уловителен резонатор (*напр. в клистрон*)
~, **ферроэлектри́ческий** фероелектричен резонатор
~, **электри́ческий** електричен резонатор
~, **эталóнный** еталонен резонатор
резони́ровать резонирам, давам резонанс
резо́рбция *ж* резорбция, резорбиране
резорци́н *м* резорцин
результа́т *м* резултат
результати́вный резултатен, резултативен
результи́рующая *ж мат.* резултираща, резултантна
результи́рующий резултантен
резцедержа́тель *м* ножодържач, устройство за поставяне и закрепване на режещия нож
~, **быстросме́нный** бързосменен ножодържач (*ножодържач, при който сменяването на ножовете става бързо*)
~ **с люне́том** ножодържач с люнет
~, **дополни́тельный** допълнителен ножодържач
~, **многорезцо́вый** многоножов ножодържач (*ножодържач за едновременно поемане на няколко ножа*)
~, **одноме́стный** едноместен ножодържач
~, **односторо́нний** едностранен ножодържач
~, **поворо́тный** въртелив [въртящ се] ножодържач
~ **с попере́чным крепле́нием резца́** ножодържач с напречно закрепване на ножа

~ **с продо́льным крепле́нием резца́** ножодържач с надлъжно закрепване на ножа
резцо́вый ножов, резцов
ре́зчик *м* 1. резач *(работник, който реже)* 2. резбар, гравьор
~ **по де́реву** резбар за дърво, дърворезбар
~ **по мета́ллу** резбар за метал, металорезбар [металогравьор]
резьба́ *ж* резба
~, **англи́йская норма́льная** английска нормална резба, цолова резба
~, **винтова́я** винтова резба
~ **Ви́творта** уитвортова [цолова] резба
~, **вне́шняя** външна резба
~, **вну́тренняя** вътрешна резба
~, **га́ечная** гаечна резба, резба на гайка
~, **га́зовая** газова резба, тръбна резба *(винтова резба с уитвортов профил)*
~, **гру́бая** груба резба
~, **грузова́я** резба на двигателен винт
~, **двухзахо́дная** двуходова резба, резба с два хода
~, **двухни́точная** *вж.* **резьба́, двухзахо́дная**
~, **двухоборо́тная** *вж.* **резьба́, двухзахо́дная**
~, **двухходова́я** *вж.* **резьба́, двухзахо́дная**
~, **дифференциа́льная** диференциална резба, резба на диференциален винт *(винт с резба в два различни участъка на тялото за две отделни гайки)*
~, **дюймо́вая** дюймова [цолова, уитвортова] резба
~, **загругле́нная** *вж.* **резьба́, кру́глая**
~, **замко́вая** затваряща [заключваща] резба
~, **измельчённая** ситна [ситноходова] резба
~, **квадра́тная** квадратна [правоъгълна] резба
~, **кони́ческая** конусна резба
~, **крепёжная** скрепителна резба, свързваща [скрепяваща] резба
~, **кру́глая** кръгла [едисонова] резба
~, **кру́пная** едра резба, резба с голяма стъпка *(и голяма дълбочина)*
~, **крута́я** стръмна резба *(резба с голям ъгъл на наклона)*
~, **ле́вая** лява резба, левоходова резба
~, **ле́нточная** *вж.* **резьба́, прямоуго́льная**
~, **маслосго́нная** маслоотражателна резба
~, **ме́лкая** ситна резба, резба с (много) малка стъпка
~, **метри́ческая** метрична резба, милиметрова резба
~, **микрометри́ческая** микрометрична резба, резба с микрометрична стъпка
~, **многозахо́дная** *вж.* **резьба́, многоходова́я**
~, **многони́точная** *вж.* **резьба́, многоходова́я**
~, **многооборо́тная** многооборотна резба гоходова резба
~, **многоходова́я** многоходова резба
~, **мо́дульная** модулна [червячна] резба
~, **нака́танная** валцувана резба
~, **нарезна́я** нарязана резба *(резба, изработена чрез рязане)*
~, **нару́жная** *вж.* **резьба́, вне́шняя**
~, **нечётная** нечетна [нечифтна] резба
~, **норма́льная** нормална резба
~, **однозахо́дная** едноходова резба
~, **однони́точная** *вж.* **резьба́, однозахо́дная**
~, **однооборо́тная** еднооборотна резба
~, **одноходова́я** *вж.* **резьба́, однозахо́дная**
~, **окуля́рная** окулярна резба
~ **основна́я метри́ческая** основна метрична [милиметрова] резба
~, **остроуго́льная** остра резба
~, **перекрёстная** кръстосана резба
~, **пилообра́зная** трионообразна резба
~, **пи́тчевая** резба с питчева стъпка, питчева резба
~, **пла́шечная** резба, изработена с плашка, плашкова резба
~, **пло́ская** плоска резба
~, **по́лная треуго́льная** пълна триъгълна резба
~, **полукру́глая** полукръгла резба
~, **пра́вая** дясна резба, дясноходова резба
~, **притуплённая** затъпена резба *(резба, на която горният ръб на витката е затъпен)*
~, **прямоуго́льная** правоъгълна резба
~, **противога́зовая** резба, прилагана в противогазови маски
~, **рва́ная** скъсана резба
~, **самотормозя́щая** самозадържаща [самоспираща] резба
~ **Се́ллерса** *вж.* **резьба́, се́ллерская**
~, **се́ллерская** Селерсова резба
~, **силова́я** силова резба
~, **со́рванная** *вж.* **резьба́, рва́ная**
~, **станда́ртная** стандартна резба, нормална резба
~, **то́нкая** фина резба
~, **торцо́вая** челна резба
~, **трапецеида́льная** трапецовидна резба
~, **треуго́льная** триъгълна резба
~, **трёхзахо́дная** триходова резба
~, **трёхни́точная** *вж.* **резьба́, трёхзахо́дная**
~, **трёхходова́я** *вж.* **резьба́, трёхзахо́дная**
~, **тру́бная** тръбна резба
~, **тру́бная ко́нусная** тръбна конусна резба
~, **туга́я** мъчно подвижна резба, стегната резба
~, **уплотня́ющая** уплътняваща резба
~, **упо́рная** опорна резба *(резба, пригодена за понасяне на голямо осово натоварване в една посока)*, трионовидна резба
~, **ходова́я** ходова резба *(резба за превръщане на въртеливо движение в постъпателно)*
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична резба
~, **часова́я** часовникарска резба
~, **червя́чная** червячна резба
~, **чернова́я** груба резба
~, **чётная** чифтова резба, четна резба
~, **чистова́я** окончателна резба, окончателно завършена резба
~, **шлифо́ванная** шлифована резба *(резба с шлифован профил след нарязването или изработена направо чрез шлифоване)*

~, **штампо́ванная** щамповано резба
резьбово́й резбови
резьбоме́р *м* разбомер
резьбонака́тка *ж* резбонакатка, инструмент за валцуване [накатаване] на резба
резьбонака́тный резбонакатен, резбовалцувъчен, който служи за валцуване на резба
резьбонареза́ние *с* нарязване на резба, изработване на резба чрез рязане
~, **черново́е** грубо [неокончателно] нарязване на резба
~, **чистово́е** чисто [окончателно] нарязване на резба
резьбонарезно́й резбонарезен, който служи за нарязване на резба
резьборе́з *м* инструмент за нарязване на резба, резборезач
резьбоуказа́тель *м* резбоуказател
резьбофре́зерный резбофрезов
резьбофрезерова́ние *с* резбофрезоване, фрезоване на резба *(изработване на резба чрез фрезоване)*
резьбошлифова́льный резбошлифовъчен
резьбошлифова́льщик *м* резбошлифовчик
резьбошлифова́ние *с* резбошлифоване, шлифоване на резба
рей *м кораб.* рея
ре́йбал *м* райбер, райбале
ре́йбер *м* 1. райбер; зенкер 2. *полигр.* райбер *(гладка дъска в ръчна литографна преса)*
рейд *м кораб.* рейд
~, **вне́шний** външен рейд
~, **вну́тренний** вътрешен рейд
~, **закры́тый** закрит рейд *(защитен от вятъра и вълните с острови, вълноломи и др.)*
~, **откры́тый** открит рейд *(незащитен от вятъра и вълните)*
ре́йка *ж* 1. *маш.* зъбен гребен 2. летва 3. *геод.* лата
~, **водоме́рная** водомерна лата
~, **выдвижна́я** удължаваща се лата
~, **двусторо́нняя** двустранна лата
~, **дели́тельная** делителна рейка
~, **дугообра́зная зубча́тая** дъгообразна зъбна рейка, дъгообразен зъбен гребен
~, **едини́чная** *полигр.* единична линия *(в монотипа)*
~, **зубча́тая** зъбен гребен, зъбна рейка, гребен
~, **инструмента́льная** инструментален гребен; изходен контур на инструментален гребен
~, **кача́ющаяся** люлееща се рейка *(на селфактор)*
~, **кле́ммовая** *ел.* клемна рейка
~, **конта́ктная** контактна рейка
~, **концева́я** крайна летва
~, **копи́рная** копирен гребен
~, **кремалье́рная** зъбен гребен, зъбна рейка, зъбна щанга
~, **лобова́я** челна летва
~, **маслоотража́тельная** маслоотражателен гребен маслоотразяваща рейка
~, **наще́льная** лайстна
~, **нивели́рная** нивелирна [нивелачна] лата
~ **нитево́да, кача́ющаяся** *текст.* люлееща се рейка на нишководача
~, **ножева́я** ножов гребен, ножова рейка
~, **па́зовая** канален [жлебов] гребен, канална рейка
~, **приводна́я** задвижващ гребен, задвижваща рейка
~, **снегоме́рная** снегомерна лата
~, **тахеометри́ческая** тахометрична лата
~, **червя́чная** червячен гребен, червячна рейка
рейкозакрепи́тель *м полигр.* рейкокрепител
рейс *м* рейс
~, **гружёный** пълен [натоварен] рейс *(на вагон)*
~, **маневро́вый** *жп.* маневрен рейс
~, **межконтинента́льный** междуконтинентален рейс
~, **пе́рвый** *кораб.* първи рейс, първо пътуване
~, **по́лный ваго́на** общ рейс *(на вагона)*
~, **поро́жний** празен рейс *(на вагон)*
ре́йсмас *м вж.* **ре́йсмус**
ре́йсмус *м* 1. чертило, щрайхмус 2. паралелно чертило
ре́йсовый рейсов
рейсфе́дер *м* тушовка
~, **криволине́йный** криволинейна тушовка
~, **кругово́й** кръгова тушовка
~, **лине́йный** линейна тушовка
~, **пункти́рный** пунктирна тушовка
~, **ци́ркульный** пергелна тушовка
рейсци́ркуль *м* милиметров пергел
рейсши́на *ж* линеал, Т-образен линеал
ре́йтер *м* 1. ездач, скоба за кобилица на аналитични везни 2. статив за оптически уред
ре́йщик *м* жалонер, фигурант
река́ *ж* река
~, **равни́нная** равнинна река
~, **сплавна́я** река за спускане [сплавяне] на дървен материал
~, **судохо́дная** плавателна река
рекалесце́нция *ж* рекалесценция *(явление, при което при бавно охлаждане на нагрята над 900°C стомана тя потъмнява; когато стигне 768°C — точка на Кюри, — тя се нажежава отново и светва)*
рекарбюриза́ция рекарбуризация; рекарбуризиране
реклама́ция *ж* рекламация
рекогносциро́вка *ж* рекогносцировка, разузнаване, проучване *(на местност)*
рекогносциро́вочный рекогносцировъчен, проучвателен
рекомбина́ция *ж* рекомбинация *(явление, обратно на дисоциация)*
~ **радика́лов** *хим.* рекомбинация на радикали
~, **электро́нная** електронна рекомбинация
реконструи́ровать реконструирам
реконстру́кция *ж* реконструкция

рекóрдер *м* звукозаписвач; грамофонна мембрана
~, пьезоэлектрический пиезоелектрически звукозаписвач
~, электродинамический електродинамичен звукозаписвач; електродинамична грамофонна мембрана
~, электромагнитный електромагнитен звукозаписвач; електромагнитна грамофонна мембрана
рекреациóнный възстановителен; за почиване
рекреáция *ж* 1. рекреация 2. стая за почиване [възстановяване на силите]
рекристаллизáция *ж* рекристализация
~, вторичная вторична рекристализация
~ метáллов рекристализация на металите
~, непóлная непълна рекристализация
~, первичная първична рекристализация
ректификáт *м* ректификат
ректификáтор *м* ректификатор
ректификациóнный ректификационен
ректификáция *ж* ректификация, фракционна дестилация
ректифицировать ректифицирам, дестилирам фракционно
рекуперативный рекуперативен
рекуперáтор *м* рекуператор
~, игóльчатый иглен рекуператор
~, керамический керамичен рекуператор
~, пластинчатый пластинков [плочест] рекуператор
~, ребристый ребрест рекуператор
~, трýбчатый тръбен рекуператор
рекуперáция *ж* рекуперация
рекуррéнтный *мат.* рекурентен
релаксáтор *м* релаксатор, релаксационен генератор
релаксациóнный релаксационен
релаксáция *ж* релаксация
~, акустическая акустична релаксация
~, вéрхняя горна релаксация
~ в диэлéктриках релаксация в диелектрици
~, вращáтельная въртяща релаксация
~ деформáции релаксация на деформацията
~, магнитная магнитна релаксация
~, механическая механична релаксация
~ напряжéний релаксация на напреженията
~, парамагнитная парамагнитна релаксация
~ растворóв релаксация на разтворите
~, тепловáя топлинна релаксация
~, термоупрýгая термоеластична релаксация
~, упрýгая еластична релаксация
~, ядерная ядрена релаксация
~, ядерно-магнитная ядрено-магнитна релаксация
релаксировать релаксирам
релаксомéтр *м* релаксометър
релé *с* реле
~, абонéнтское абонатско реле
~, аварийное аварийно реле *(което се задействува при авария)*
~, акустическое акустично реле
~, антéнное антенно реле
~, балансирное балансирно реле
~, балáнсное *вж.* **релé, балансирное**
~, безинерциóнное безинертно реле
~, безъякорное реле без котва
~, бесконтáктное безконтактно реле
~, биметаллическое биметално реле
~, блокирóвочное реле за блокировка, блокиращо реле
~, большóй мóщности реле за голяма мощност
~, буксовáния реле за буксуване
~, быстродéйствующее бързодействуващо реле
~, быстросрабáтывающее *вж.* **релé, быстродéйствующее**
~, вáкуумное вакуумно реле
~, ваттмéтровое ватметрово реле
~, вибрациóнное вибрационно реле
~, включáющее включващо реле
~, водострýйное водоструйно реле
~ возбуждéния реле за възбуждане
~, возврáтное възвратно реле
~, вольтмéтровое волтметрово реле
~ врéмени реле за време, реле със закъснение
~ врéмени гидравлическое хидравлично реле за време
~ вспомогáтельное спомагателно реле
~, вспомогáтельное пусковóе спомагателно пусково реле
~, вторичное вторично реле
~ выдержки врéмени *вж.* **релé врéмени**
~, вызывнóе повиквателно реле
~, выключáющее изключващо реле
~, выходнóе изходно реле
~, гáзовое газово реле
~, гальванометрическое галванометрично реле
~, гидравлическое хидравлично реле
~, гистерéзисное хистерезисно реле
~, группoвóе групово реле
~ давлéния реле, което реагира на налягането, реле за налягане
~, двухкатýшечное двубобинно реле
~, двухпозициóнное двупозиционно реле
~, двухступéнчатое двустъпално [двустепенно] реле
~, деформациóнное деформационно реле
~, дисковое дисково реле
~, дистанциóнное дистанционно реле
~, дифференциáльное диференциално реле
~, дрóссельное дроселно реле
~, жидкостное течностно реле
~, замедляющее закъснително реле
~ замéдленного дéйствия *вж.* **релé, замедляющее**
~, защитное защитно [предпазно] реле
~ защиты *вж.* **релé, защитное**
~, зýммерное зумерно реле
~, избирáтельное избирателно реле
~, измерительное измерително реле
~, импедáнсное импедансно [съпротивително] реле
~, импульсное импулсно реле
~, индикáторное индикаторно реле
~, индукциóнно-динамическое индукционно-динамично реле
~, индукциóнное индукционно реле
~, иóнное йонно [газово, лампово] реле

~, **исполни́тельное** изпълнително реле
~, **камерто́нное резона́нсное** камертонно резонансно реле
~, **като́дное** катодно реле
~ **кла́панного ти́па** реле клапанен тип
~, **коди́рующее** кодиращо реле
~, **ко́довое** кодово реле
~, **кома́ндное** *вж.* **реле́, управля́ющее**
~, **комбини́рованное** комбинирано реле
~, **конденса́торное вре́мени** кондензаторно реле за време
~, **конта́ктное** реле с контакти
~, **контро́льное** контролно реле, реле за контрол
~, **контро́льно-маршру́тное** контролно-маршрутно реле
~, **корректи́рующее** *вж.* **реле́, коррекцио́нное**
~, **коррекцио́нное** корекционно реле, коригиращо реле
~ **ко́свенного де́йствия** реле с непряко действие
~, **лине́йное** линейно реле *(служи за регулиране на тока в линията)*
~, **магни́тное** магнитно реле
~, **магнитострикцио́нное** магнитострикционно реле
~, **магнитоэлектри́ческое** магнитоелектрическо реле
~ **максима́льного то́ка** максималнотоково реле
~, **максима́льное** максимално реле
~ **ма́лой мо́щности** реле за малка мощност
~, **манипуля́рное** ключово реле
~, **манометри́ческое** манометрично реле
~, **ма́сляное** маслено реле
~, **ма́ятниковое** махално реле
~, **мгнове́нное** бързодействуващо реле
~ **мгнове́нного де́йствия** *вж.* **реле́, мгнове́нное**
~, **ме́дленно де́йствующее** бавнодействуващо реле
~, **мембра́нное** мембранно реле
~, **механи́ческое** механично реле
~, **микрофо́нное** микрофонно реле
~, **минима́льное** минимално реле
~, **многопозицио́нное** многопозиционно реле
~ **мо́щности** мощностно реле, реле за мощност
~ **направле́ния** посочно реле, реле за посока
~ **напряже́ния** реле за напрежение
~, **нейтра́льное** неутрално реле
~, **неполяризо́ванное** неполяризовано реле
~ **нулево́го напряже́ния** *вж.* **реле́, нулево́е**
~, **нулево́е** нулево реле, реле за нулево напрежение
~ **обра́тного тока** реле за обратен ток
~ **обра́тной мо́щности** реле за обратна мощност
~, **объё́мное** обемно реле, реле за обем
~, **ограничи́тельное** ограничително реле
~, **опти́ческое** оптично реле
~, **оптоэлектро́нное** оптично-електронно реле
~ **осево́го сдви́га** реле за осово [аксиално] изместване
~, **отбо́йное** контролно реле, реле за край на разговора (по телефона)
~, **отве́тное** *тлф.* реле за отговор
~, **перви́чное** първично реле
~ **перегру́зки** максимално реле *(реле, което задействува при претоварване)*
~, **переда́точное** предавателно реле
~, **переключа́ющее** превключващо реле, реле за превключване
~ **переме́нного то́ка** променливотоково реле
~, **пневмати́ческое** пневматично реле
~, **позицио́нное** позиционно реле
~ **по́лного сопротивле́ния** импедансно реле
~, **полупроводнико́вое** полупроводниково реле
~, **поляризо́ванное** поляризовано реле
~, **поляризо́ванное электромагни́тное** поляризовано електромагнитно реле
~, **попла́вковое** поплавъчно реле
~, **поршнево́е** бутално реле
~ **постоя́нного то́ка** постояннотоково реле
~, **приёмное** приемателно реле
~, **промежу́точное** междинно реле *(което се задействува от първично реле или от друго междинно реле)*
~, **противоповоро́тное** реле против завъртане
~ **прямо́го де́йствия** реле с пряко действие
~, **пульси́рующее** пулсиращо реле
~, **пусково́е** пусково реле
~, **путево́е** пътно реле
~, **пьезоэлектри́ческое** пиезоелектрическо реле
~, **радиоакти́вное** радиоактивно реле
~, **раздели́тельное** *тлф.* разделително реле
~, **реакта́нсное** реактансно реле
~, **резона́нсное** резонансно реле
~, **релаксацио́нное** релаксационно реле, реле-релаксатор
~, **рту́тное** живачно реле
~, **самовключа́ющееся** самовключващо се реле
~, **светово́е** светлинно реле *(управлява се от сноп светлина)*
~ **с враща́ющимся по́лем** реле с въртящо се поле
~ **с вращá́ющимся я́корем** реле с въртяща се котва
~ **с вы́держкой вре́мени** *вж.* **реле́ вре́мени**
~, **селекти́вное** селективно [избирателно] реле
~, **сигна́льное** сигнално реле
~, **силово́е** силово реле
~, **сильфо́новое** силфоново реле *(в което като чувствителна част се използува силфон)*
~ **ско́рости** реле за скорост
~, **следя́щее** следящо реле
~, **со́лнечное** слънчево реле
~ **соотноше́ния** логометрично реле
~ **сопротивле́ния** реле за съпротивление
~, **спа́ренное** 1. двойно реле 2. реле, чието действие е във взаимна връзка с друго реле
~, **стру́йное** поточно реоле
~, **ступе́нчатое** стъпалнр реле
~, **счётное** реле-компютер

~, **тахометрическое** тахометрично реле
~, **телеграфное** телеграфно реле
~, **телефонное** телефонно реле
~, **температурное** температурно реле, реле за температура
~, **тепловое** топлинно реле, температурно реле
~, **термическое** *вж.* **реле, тепловое**
~, **термостатное** термостатно реле
~, **термоэлектрическое** термоелектрическо реле
~, **тиратронное** тиратронно реле
~ **тока** токово реле
~, **токовое** *вж.* **реле тока**
~, **трансляционное** транслационно реле
~, **трансмиттерное** трансмитерно реле
~, **трёхпозиционное** тристъпално реле, трипозиционно реле
~, **удерживающее** задържащо реле
~, **ультразвуковое** ултразвуково реле
~ **управления** *вж.* **реле, управляющее**
~, **управляющее** управляващо реле
~ **ускорения** *вж.* **реле, ускорительное**
~, **ускорительное** ускоряващо реле *(което ускорява задействуването на някакъв процес)*
~, **фазное** фазово реле
~, **фазочувствительное** фазочувствително реле
~, **ферродинамическое** фенодинамично реле
~, **ферромагнитное** феромагнитно реле
~, **ферроэлектродинамическое** фероелектродинамично реле
~, **фиксирующее** фиксиращо реле
~, **фототермическое** фототермично реле
~, **фотохимическое** фотохимично реле
~, **фотоэлектрическое** фотоелектрично реле
~, **фотоэлектронное** фотоелектронно реле
~, **химическое** химично реле *(което се вадействува при протичане на дадена химична реакция)*
~, **ходовое** ходово [задвижващо] реле
~, **центробежное** центробежно реле
~, **частотное** честотно реле
~ **частоты** *вж.* **реле, частотное**
~, **шаговое** стъпково реле
~, **электрическое** електрическо реле
~, **электроакустическое** електроакустично реле
~, **электродинамическое** електродинамично реле
~, **электродное** електродно реле
~, **электромагнитное** електромагнитно реле
~, **электронное** електронно реле
~, **электростатическое** електростатично реле
~, **электротермическое** електротермично реле
~, **этажное** етажно реле
реле-пускатель *м* пусково реле, реле-пускател
реле-регулятор *м* реле-регулатор
реле-счётчик *м* реле-брояч, броячно реле, реле с брояч
релейный релеен
реликтовый остатъчен
рельеф *м* 1. *геол.* релеф *(на местността)* 2. *полигр.* релеф
~, **альпийский** релеф тип алпийски
~, **волнистый** вълнообразна [вълниста] местност
~, **гористый** хълмист релеф
~ **местности** релеф на местност
~, **оползневый** свличащ се терен
~, **равнинный** равнинен релеф, равнинна местност
~, **топографический** топографски релеф
рельефный релефен; изпъкнал; ясен
рельс *м* релса
~, **внутренний** вътрешна релса
~, **двухголовый** релса с две глави
~, **железнодорожный** железопътна релса
~, **желобчатый** жлебова релса *(трамвайна релса, която има глава с улей)*
~, **зубчатый** зъбна релса
~, **изогнутый** огъната [извита] релса
~, **изолированный** изолирана релса
~, **квадратный** плоска [квадратна] релса, четиристранна релса *(на кран)*
~, **коленный** колянна [колянова] релса
~, **кольцевой** водещ (релсов) пръстен, кръгова релса
~, **контактный** контактна релса
~, **крановый** кранова релса
~, **направляющий** направляваща релса
~, **наружный** външна релса
~, **несущий** носеща релса
~, **низкий** плоска релса
~, **одноголовочный** *вж.* **рельс, одноголовый**
~, **одноголовый** едноглава релса, релса с една глава
~, **охранный** предпазна релса
~, **переводной** преводна релса
~, **переходный** преходна релса
~, **подвесной** релса за висящ път, висяща релса
~, **поддерживающий** поддържаща релса
~, **подкрановый** подкранова релса
~, **предохранительный** *вж.* **рельс, охранный**
~, **рабочий** работна релса
~, **рамный** раменна релса
~, **составной** съставна [сложна, сглобяема] релса
~, **трамвайный** трамвайна релса
~, **узкоколейный** теснолинейна релса, релса за теснолинейка
~, **широкоподошвенный** релса с широко стъпало [широка основа, пета]
рельсовый релсов
рельсозахват *м* релсови челюсти
рельсоочиститель *м* релсоочистител
рельсопогрузчик *м* релсотоварач
рельсопрокатный за валцоване на релси
рельсопрокатчик *м* релсовалцовач
рельсорезка *ж* релсорезачка
рельсосверлилка *ж* релсопробивачка
рельсосгибатель *м* релсоогъвачка
рельсоукладчик *м* машина за поставяне на релси, релсополагач

рельс-фóрма *ж* формена релса *(от обкантирана ламарина)*
рельсошлифовáлка *ж* релсошлифовачка
реманéнц *м* реманенц
ремáрка *ж полигр.* бележка, пояснение *(към текст)*
рематóл *м* рематол
ремённый ремъчен
ремéнь *м* 1. ремък, каиш 2. кожена ивица
~, балáтовый балатов ремък [каиш]
~, банкообрáзный чашеобразен ремък
~, бесконéчный безкраен [безконечен] ремък *(ремък, на който двата края са съединени помежду си)*
~, блокнóтный ремък с допълнително налепени ивици по дължината му
~, ведóмый задвижван [водим] ремък
~, ведýщий задвижващ [водещ] ремък
~ вентилятóра ремък на вентилатор
~, внýтренний вътрешен ремък
~, двухслóйный двупластов ремък
~, звеньевóй верига, преводна верига
~, звéнчатый *вж.* **ремéнь, звеньевóй**
~, зубчáтый зъбен ремък
~, клеёный лепен ремък
~, клиновúдный клинов ремък, клинообразен ремък
~, клиновóй *вж.* **ремéнь, клиновúдный**
~, клúнчатый *вж.* **ремéнь, клиновúдный**
~, кóжаный кожен ремък
~, комбинúрованный комбиниран ремък
~, кóнусный конусен ремък
~, кремальéрный кремалиерен ремък
~, крýглый кръгъл ремък, ремък с кръгло напречно сечение
~, лéнточный лентов ремък
~, многослóйный многопластов [многослоен] ремък
~, нарезнóй нарязан ремък
~, одинáрный единичен ремък
~, пенькóвый конопен ремък
~, перекрёстный кръстосан ремък
~, перфорúрованный перфориран [надупчен] ремък [колан]
~, плечевóй раменен ремък
~, плóский плосък ремък
~, погонялочный совалков ремък
~, погонúльный *вж.* **ремéнь, погонялочный**
~, полуперекрёстный полукръстосан ремък
~, поясной поясен ремък
~, приводнóй предавателен [трансмисионен] ремък
~, привязнóй ремък за привързване на летеца
~, прорезúненный гумиран ремък
~, резúновый гумен ремък
~, состыкóванный ремък с челно съединени краища
~, стаканообрáзный *вж.* **ремéнь, банкообрáзный**
~, стальнóй стоманен ремък
~, ступéнчатый степенен [стъпален] ремък
~, суставчатый *вж.* **ремéнь, звеньевóй**
~, текстúльный текстилен ремък
~, ткáный тъкан [платнен] ремък
~, трансмиссиóнный трансмисионен [предавателен] ремък
~, трапецеидáльный трапецовиден ремък
~, хлопчатобумáжный памучен ремък; памучна лента
~, цельнотканный ремък, изработен от цяло парче тъкан
~, шарнúрный шарнирен ремък, верига
~, шерстянóй козиняв ремък
ремéсленный занаятчийски
ремеслó *с* занаят
ремешкú *мн арх.* колелца *(в долната част на дорийския капител)*
ремешкóвый ремъчков, за [от] ремъчка
ремúз *м текст.* нищелков комплект [пакет]
~, гáзовый увивна нищелка
~, подвéшанный окачена нищелка
ремúзка *ж* нищелка, нищелкова рамка
~, зáдняя задна нищелка
~, крóмочная нищелка за иви
ремúзный нищелков
ремизодержáтель *м* нищелков завръз
ремнедержáтель *м* държач [скоба] за ремък
ремнекóрд *м* ремъчна кордова тъкан
ремненадевáтель *м* вилка за надяване [поставяне] на ремък
ремóнт *м* ремонт, поправка
~, аварúйный авариен ремонт *(ремонт, който се извършва при авария)*
~, агрегáтный агрегатен ремонт, ремонт по агрегати
~ вагóнов, безотцéпочный *жп.* ремонт на вагони без отделяне [отцепване], безотцепъчен ремонт на вагони
~, восстановúтельный възстановителен ремонт
~, врéменный временен ремонт
~ вторóй категóрии среден ремонт
~, деповскóй ремонт в депо
~, децентрализóванный децентрализиран ремонт
~, дóковый доков ремонт, ремонт в док
~, заводскóй заводски ремонт
~, индивидуáльный индивидуален ремонт
~, капитáльный капитален ремонт, генерален [основен] ремонт
~, котéльный котлярски ремонт
~, мáлый малък ремонт
~, мéлкий дребен ремонт
~, отцéпочный отцепъчен ремонт *(ремонт на вагони с откачване от влака)*
~, периодúческий периодичен ремонт
~ пéчи, горячий горещ ремонт на пещ
~ пéчи, холóдный студен ремонт на пещ
~, плáново-предупредúтельный планово-предупредителен ремонт, планово-предпазен ремонт
~, плáновый планов ремонт
~, подъёмный *вж.* **ремóнт, подъёмочный**
~, подъёмочный подемен ремонт
~, предохранúтельный предпазен ремонт
~, предупредúтельный *вж.* **ремóнт, предохранúтельный**
~, примéрный примерен [показен] ремонт

~, **промывочный** промивъчен ремонт (при парни котли)
~, **профилактический** профилактичен ремонт, предпазен ремонт
~, **путевой** пътен ремонт
~, **скоростной** скоростен [бърз] ремонт
~, **случайный** случаен ремонт
~, **средний** среден ремонт
~, **стандартный** стандартен ремонт
~, **текущий** текущ ремонт
~ **третьей категории** основен ремонт; *вж.* **ремонт, капитальный**
~, **узловой** повъзлов ремонт, ремонт по възли
~, **уравнительный** изравнителен ремонт
~, **централизованный** централизиран ремонт
~, **частичный** частичен ремонт; ремонт на част от съоръжението
~, **эксплуатационный** експлоатационен ремонт
~, **ямочный** ремонт на пътя
ремонтёр *м* подвижна ремонтна уредба *(за ремонтиране на асфалтобетонови пътни настилки)*
ремонтина *ж* временна стойка [дирек]
ремонтировать ремонтирам, поправям, поставям в изправност
ремонтник *м* работник по ремонта
ремонтный ремонтен
ремонтопригодность *ж* ремонтопригодност, удобство за ремонт, ремонто-технологичност
ренардит *м минер.* ренардит
ренессанс *м* 1. ренесанс, възраждане 2. архитектурен стил ренесанс
рений *м* рений
ренит *м* 1. *хим.* ренин 2. *минер.* ренит
рента *ж* рента
рентабельность *ж* рентабилност
рентабельный рентабилен
рентген *м* рентгенов апарат, рентген
рентгенгониометр *м вж.* **рентгеногониометр**
рентгенметр *м* рентгенометър
рентгеноанализ *м* рентгенов анализ
рентгеноаппаратостроение *с* производство на рентгенови апарати, рентгеноапаратостроене
рентгеноаппаратура *ж* рентгенова апаратура
рентгеновский рентгенов
рентгеногониометр *м* рентгенов гониометър
рентгенограмма *ж* рентгенограма
~, **ассиметричная** асиметрична рентгенограма
~, **дифракционная** дифракционна рентгенограма
~, **порошковая** прахова рентгенограма
~, **прецизионная** прецизна рентгенограма
~, **эталонная** еталонна рентгенограма
рентгенографирование *с* рентгенографиране
рентгенографический рентгенографичен
рентгенография *ж* рентгенография
~, **импульсная** импулсна рентгенография
~, **микросекундная** *вж.* **рентгенография, импульсная**
~, **промышленная** промишлена рентгенография
~, **структурная** структурна рентгенография
~, **техническая** техническа рентгенография
рентгенодефектоскопия *ж* рентгенодефектоскопия
рентгенолог *м* рентгенолог
рентгенология *ж* рентгенология
рентгенолюминесценция *ж* рентгенова луминесценция
рентгеноконтроль *м* рентгенов контрол
рентгенометаллография *ж* рентгенометалография
рентгенометр *м* рентгенометър
рентгенометрия *ж* рентгенометрия
рентгеноскопия *ж* рентгеноскопия
рентгеноспектральный рентгеноспектрален
рентгеноспектрограф *м* рентгенов спектрограф
рентгеноспектрометр *м* рентгенов спектрометър
рентгеноспектроскопия *ж* рентгенова спектроскопия
рентгенострбоскопия *ж* рентгенова стробоскопия
рентгеноструктурный рентгеноструктурен
рентгеносъёмка *ж* рентгеново снимане
рентгенотерапия *ж* рентгенова терапия
рентгенотехника *ж* рентгенова техника
рентгеночувствительность *ж* рентгенова чувствителност
рентген-эквивалент *м* рентгенов еквивалент
реограф *м* реограф
реожёлоб *м мин.* реоулей
реология *ж* реология *(дял от теоретичната механика, занимаващ се с течливостта на газове и течности и провлачането на твърди материали)*
реометр *м* реометър
реомойка *ж* сепарация *(уредба за промиване и обогатяване на каменни въглища)*
реоскоп *м* реоскоп
реостат *м* реостат, съпротивление, променлив резистор
~, **балластный** регулиращ реостат
~, **барабанный** барабанен реостат
~, **безындукционный** безиндукционен реостат
~, **верньерный** понижен реостат
~, **водяной** воден реостат
~ **возбуждения** реостат за възбуждане, възбудителен реостат
~, **декадный** десетичен [декаден] реостат
~, **движковый** реостат с плъзгач
~, **жидкостный** реостат с течност, електролитен реостат
~, **зарядный** реостат за зареждане
~, **круглый** кръгъл реостат
~, **кулачковый** гърбичен реостат
~, **масляный** маслен реостат
~, **мостовой** мостов реостат
~, **нагрузочный** товарен реостат
~, **плоский** плосък реостат
~, **ползунковый** реостат с плъзгач
~, **потенциометрический** потенциометричен реостат
~, **проволочный** жичен [жичков] реостат
~, **пусковой** пусков реостат

~, **пусковой реверсивный** реверсивен пусков реостат
~, **регулировочный** регулиращ реостат
~, **ступенчатый** стъпален реостат
~, **угольный** въгленов реостат
~, **шиберный** реостат с плъзгач, шибърен реостат
~, **штепсельный** щепселен реостат
~, **шунтовой** шунтов реостат
реостатный реостатен
реострикция *ж* реострикция
реохорд *м ел.* реохорд, (съпротивление) проводник за плъзгащ контакт
репер *м геод.* репер
реперфоратор *м тлг.* реперфоратор, приемен перфоратор
репетир *м* механизъм *(в часовник)* за отбиване на часовете
репетитор *м* репетитор
репитер *м* контролна стрелка *(напр. на компас)*
репица *ж* опашков израстък *(у животни)*
реплика *ж* реплика *(напр. в електронната микроскопия)*
репперит *м минер.* реперит
репродуктор *м* високоговоритор; репродуктор
репродукционный репродукционен
репродукция *ж* репродукция
репродуцирование *с вж.* **репродукция**
репродуцировать репродуцирам, възпроизвеждам
репс *м* рипс *(памучна тъкан в сплитка лито)*
репульсация *ж мин.* репулсация
ресивер *м* ресивер, приемник
~, **воздушный** въздушен резервоар, ресивер
~ **компрессора** резервоар на компресора, компресорно гърне
ресивер-смеситель *м* резервоар-смесител
респиратор *м* дихателен апарат
рессора *ж* ресор, пружина
~, **апериодическая** апериодичен ресор
~, **буферная** буферен ресор, буферна пружина
~, **вагонная** вагонен ресор, ресор за вагони
~, **винтовая** спирален ресор, спирална *(ресорна)* пружина
~, **витая** *вж.* **рессора, винтовая**
~, **возвращающая** връщащ [възвръщащ] ресор
~, **вспомогательная** *вж.* **рессора, дополнительная**
~, **дополнительная** допълнителен ресор
~, **газовая** газов ресор
~, **двойная полуэллиптическая** двоен полуелиптичен ресор
~, **двухрядная** двуреден ресор
~, **двухшарнирная бесконсольная** *вж.* **рессора, эллиптическая**
~, **двухшарнирная консольная** полуелиптичен ресор
~, **жёсткая** твърд [корав] ресор, трудно пружиниращ ресор
~, **задняя** заден ресор
~, **идеальная** идеален *(нереален)* ресор
~, **кантилеверная** свободноносещ [кантилеверен] ресор
~, **кольцевая** пръстенообразен ресор
~, **консольная** колонен [конзолен] ресор
~, **листовая** листов ресор
~, **люлечная** люлков ресор
~, **мягкая** мек ресор
~, **надбуксовая** надбуксов ресор
~, **незамкнутая** отворен ресор
~, **незамкнутая листовая** отворен листов ресор
~, **опрокинутая** обърнат ресор
~, **основная** основен [главен] ресор
~, **паровозная** ресор на парен локомотив
~, **передняя** преден ресор
~, **пластинчатая** *вж.* **рессора, листовая**
~, **пневматическая** пневматичен ресор
~, **подвесная** висящ ресор
~, **полушарнирная** полушарнирен ресор
~, **полуэллиптическая** полуелиптичен ресор
~, **поперечная** напречен ресор
~, **продольная** надлъжен ресор
~, **прогрессивная** прогресивен ресор *(ресор, силата на който расте прогресивно на свиването)*
~ **прогрессивного действия** *вж.* **рессора, прогрессивная**
~, **пружинная** *вж.* **рессора, винтовая**
~, **реальная** реален [действителен] ресор
~, **резиновая** гумена пружина, гумен ресор
~, **сбалансированная** балансиран ресор
~, **спиральная** *вж.* **рессора, винтовая**
~, **стержневая** ресор със сърце; прътов ресор *(действуващ обикновено на усукване)*
~, **тепловозная** ресор на дизелов локомотив
~, **торсионная** торзионен [усуквателен] ресор *(ресор, действуващ на усукване)*
~, **трёхчетвертная эллиптическая** три четвърти елиптичен ресор
~, **фиктивная** фиктивен ресор
~, **цилиндрическая** цилиндричен ресор
~, **четвертная** четвъртит ресор
~, **четверть эллиптическая** четвърт—елиптичен ресор
~, **шарнирная** шарнирен ресор
~, **эквивалентная** еквивалентен ресор
~, **электровозная** ресор на електрически локомотив
~, **эллиптическая** елиптичен ресор
рессора-балансир *ж* ресор-балансьор *(ресор, който служи и за балансьор)*
рессорная *ж* ресорна *(работилница)*, цех [работилница] за изработване на ресори
рессорный ресорен, който се отнася до ресор *(или е част от ресор)*
рессорщик *м* ресорчик *(който изработва ресори)*
реставрация *ж* реставрация
реставрировать реставрирам
ресурс *м* ресурс
ресурсы *мн* ресурси
~, **водные** водни ресурси
~, **гидроэнергетические** хидроенергийни ресурси
~, **материальные** материални ресурси

~, материа́льно-сырьевы́е материално-суровинни ресурси
~, потенциа́льные потенциални ресурси
~, приро́дные природни ресурси
~, произво́дственные производствени ресурси
~, сырьевы́е суровинни ресурси
~, энергети́ческие енергийни ресурси
рётзерфорди́т *м минер.* рьотзерфордит
ретикуля́т *м стр.* ретикулат *(мрежеста облицовка на бетон)*
рети́на *ж* ретина *(на око)*
ретини́т *м минер.* ретинит
рето́рта *ж* реторта *(лабораторен съд)*; *мет.* реторта *(част от топилна пещ)*, конвертор
~, **бельги́йская** белгийска реторта *(за дестилиране)*
~, **бессеме́ровская** *мет.* бесемерова реторта, бесемеров конвертор
~, **вертика́льная** вертикална реторта
~, **вращающаяся** въртящ се конвертор
~, **га́зовая** газова реторта
~, **горизонта́льная** хоризонтална реторта
~, **коксова́льная** реторта за коксуване
~ **конве́ртера** конверторна реторта
~, **малобессеме́ровская** малък бесемеров конвертор
~, **перего́нная** реторта за дестилация
~, **ре́йнская** рейнска реторта
~, **силе́зская** силезийска реторта
рето́ртный ретортен
ретрансля́тор *м радио* ретранслатор, препредавател
~, **акти́вный** активен ретранслатор
~, **косми́ческий** космически ретранслатор
~, **пасси́вный** пасивен ретранслатор
ретрансляцио́нный ретранслационен, препредавателен
ретрансля́ция *ж* ретранслация, препредаване
~, **акти́вная** активна ретранслация
~, **пасси́вная** пасивна ретранслация
~, **телевизио́нная** телевизионна ретранслация
ретрансми́ссия *ж тлф.* ретрансмисия, препредаване
ретрансми́ттер *м тлф.* ретрансмитер; препредавател
ретроградá́ция *ж* ретроградация
ретрогра́дный ретрограден
ретрогре́ссия *ж* ретрогресия, отстъпваща [регресивна] ерозия
ретушёр *м* ретушер, специалист по ретуширане
ретуши́рование *с* ретуширане
ретуши́ровать ретуширам
ре́тушь *ж* ретуш
~, **техни́ческая** техническо ретуширане
~, **фотомехани́ческая** фотомеханичен ретуш
рефле́кс *м* рефлекс; отражение *(на светлина)*
рефле́кс-ка́мера *ж* огледална камера; фотоапарат с огледало
рефлекто́метр *м* рефлектометър
рефле́ктор *м* рефлектор, отражател
~, **акти́вный** *радио* активен рефлектор [отражател], директно възбуждан рефлектор
~, **диффу́зный** дифузен рефлектр
~, **зерка́льный** огледален рефлектор
~, **параболи́ческий** параболичен рефлектор [отражател]
~, **пасси́вный** пасивен рефлектор [отражател]
~, **углово́й** ъглов рефлектор [отражател]
~, **эллипсо́идный** елипсовиден рефлектор [отражател]
рефле́кторный рефлекторен, отражателен
рефлю́кс *м* нагряване с обратен хладник; връщане на изпарената част
рефокусиро́вка *ж* рефокусировка
рефо́рма *ж* реформа
реформингбензи́н *м вж.* **риформингбензи́н**
рефрактоме́тр *м* рефрактометър
~, **интерференцио́нный** интерферентен рефрактометър
рефрактоме́трия *ж* рефрактометрия
рефра́ктор *м* рефрактор; телескоп с обектив
рефра́кция *ж* рефракция
~, **астрономи́ческая** астрономическа рефракция
~, **атмосфе́рная** атмосферна рефракция
~, **а́томная** атомна рефракция
~, **берегова́я** брегова рефракция
~ **зву́ка** рефракция на звука
~, **земна́я** земна рефракция
~, **ио́нная** йонна рефракция
~, **молекуля́рная** молекулна рефракция
~, **моля́рная** молова рефракция
~, **отрица́тельная** отрицателна рефракция
~, **положи́тельная** положителна рефракция
~ **све́та** рефракция на светлината
~, **электро́нная** електронна рефракция
~, **я́дерная** ядрена рефракция
рефрижера́тор *м* 1. вагон-хладилник; хладилен кораб 2. хладилник
рефрижера́торный хладилен
рефрижера́ция *ж* охлаждане
рефу́га *ж* раздробен корк
рефулёр *м* земесмукачка
рецензе́нт *м* рецензент
реце́нзия *ж* рецензия
реце́пт *м* рецепта
реципие́нт *м* реципиент, приемник *(съд за дестилат или газове)*
рециркуляцио́нный рециркулационен
рециркуля́ция *ж* рециркулация
речно́й речен
реша́ть решавам
реше́ние *с* решение
~, **графи́ческое** графично решение
~ **ме́тодом подбо́ра** решение по метода за подбиране
~, **нея́вное** неявно решение
~, **нулево́е** нулево решение
~, **о́бщее** общо решение
~, **приближённое** приблизително решение
~, **прямо́е** непосредствено решение
~, **то́чное** точно решение
~, **ча́стное** частно решение
~, **чи́сленое** числено решение
~, **я́вное** явно решение
решётина *ж* напречна летва *(под покрив)*

решётка *ж* 1. решетка 2. скара 3. стъргалка (за обувки)
~, **активная** активна решетка
~, **алмазная кубическая** кубическа диамантена решетка
~, **атомная** атомна решетка
~, **багажная** багажна решетка *(напр. във вагон)*, багажник
~, **базоцентрированная** *крист.* базово-центрована решетка
~, **бесконечная** безкрайна решетка
~, **вентиляционная** вентилационна решетка
~, **вибрационная** вибрираща решетка, избивна решетка *(напр. в леярството)*
~, **внутренняя** вътрешна решетка
~, **встряхивающая** тръскаща решетка *(напр. за избиване на форми в леярството)*
~, **выбивная** избивна решетка
~, **выдвижная** подвижна скара
~, **гексагональная** *крист.* хексагонална решетка
~, **гетерополярная** хетерополярна решетка
~, **гидродинамическая** хидродинамична решетка
~, **гомополярная** хомеополярна решетка
~, **горизонтальная** хоризонтална решетка
~, **грубая** груба решетка
~, **групповая** групова решетка
~, **двойная** двойна решетка
~, **деионная** дейонна решетка
~, **дипольная** диполна решетка
~, **диффракционная** дифракционна решетка
~ **для выбивки опок** *леяр.* решетка за избиване на каси
~ **для каменного угля** решетка [скара] за каменни въглища
~, **дожигательная** скара за доизгаряне
~, **жалюзийная** жалузийна решетка
~, **идеальная** идеална решетка
~, **каскадная колосниковая** каскадна скара
~, **колосниковая** скара
~, **колосниковая коническая** конусна скара
~, **колосниковая плоская** плоска скара
~, **колосниковая цепная** верижна скара
~, **кольцевая** пръстеновидна скара
~, **компактная** *крист.* компактна решетка
~, **контрольная** *мин.* контролно сито, контролна решетка
~, **кристаллическая** кристална решетка
~, **круговая** кръгова решетка
~, **кубическая** кубична решетка
~, **лёнточная колосниковая** лентова скара
~, **металлическая** метална решетка
~, **механическая колосниковая** механична скара
~, **молекулярная кристаллическая** молекулна кристална решетка
~, **наклонная колосниковая** наклонена скара
~, **наклонно-перетаплкивающая** преднотласкаща наклонена скара
~, **напольная** подова решетка, скара *(в хладилен вагон)*
~, **некомпактная** *крист.* некомпактна решетка
~, **неподвижная колосниковая** неподвижна скара
~, **неподвижная ступенчатая** неподвижна стъпалообразна скара
~, **обратная** *крист.* обратна решетка
~, **обратноперетаплкивающая** обратно тласкаща скара
~, **объёмноцентрированная** *крист.* обемноцентрирана решетка
~, **огневая трубная** огнева тръбна решетка
~, **отводящая** отвеждащо (безкрайно) платно
~, **отражательная дифракционная** отражателна дифракционна решетка
~, **питающая** *текст.* подхранващо (безкрайно) платно
~, **планочная** летвено платно
~, **плоская** плоска скара; плоска решетка
~, **подвижная** *вж.* **решётка, подвижная колосниковая**
~, **подвижная колосниковая** подвижна скара
~, **половая** *вж.* **решётка, напольная**
~, **полумеханическая ступенчатая** полумеханична стъпалообразна скара
~, **предохранительная** предпазна мрежа, предпазна решетка
~, **примитивная** *вж.* **решётка, простая**
~, **простая** *крист.* проста решетка
~, **простая колосниковая** обикновена [проста] скара
~, **пространственная** пространствена решетка
~ **профилей** решетка от профилни материали [от профили]
~, **прямая** права скара
~, **путевая** траверсова скара *(на жп. линии)*
~, **пылевая** скара [решетка] за пепел
~ **равного давления** решетка [скара] с равномерно налягане
~, **радиальная** радиална решетка
~, **разгрузочная** разтоварваща решетка
~, **распределительная** разпределителна решетка
~, **ромбическая** *крист.* ромбична решетка
~, **ромбоэдрическая** ромбоедрична решетка
~, **ручная** ръчна [ръчно обслужвана] скара
~, **сепарационная** сепарационна решетка
~, **скользящая колосниковая** плъзгаща се скара
~, **смесительная** смесително безкрайно платно
~, **ступенчатая** стъпалообразна скара
~, **ступенчатая, колосниковая** стъпалообразна скара
~, **типовая** типова скара
~, **тетрагональная** *крист.* тетрагонална решетка
~, **транспортёрная** транспортьорна [транспортираща] решетка
~, **трубная** тръбна решетка
~, **турбинная** турбинна решетка
~, **турбулизирующая** турбулентна [вихрова] решетка

~, цепна́я верижна решетка; пътуваща скара
~, ча́стая гъста решетка
~, шлакогрануляцио́нная скара за гранулиране на сгурия
~, шлакодробя́щая сгуродробяща скара
~, экрани́рующая екранираща [екранна] решетка
решето́ *с* решето, сито
~, жалюзи́йное жалузийно сито [решето]
~, каска́дное набо́рное сборно [наборно] каскадно сито
~, плетёное плетено сито
~, пробивно́е (ламаринено) сито с пробити отвори
решётник *м* 1. скара *(в оросителната уредба на охладителна кула)* 2. покривна обшивка 3. летви [материал] за покривка и стенна обшивка
решётчатый решетъчен
решта́к *м* 1. улей, корито *(част от греблов или тръскащ конвейер)* 2. настилка на скат *(за спускане на полезното изкопаемо)* 3. перваз *(от двете страни на конвейер)*
реэ́кспорт *м* реекспорт
ре́я *ж* рея; рейка
ржаве́ть ръждясвам, покривам се с ръжда
ржавле́ние *с* ръждясване, покриване с ръжда
ржа́вчина *ж* ръжда
риа́с *м геол.* риас
ри́га *ж* плевня, хамбар
ри́гель *м* 1. греда, прът, ригел 2. горен праг *(за врата, прозорец)* 3. резе, приспособление за заключване, ригла, сюрме 4. ригел *(напречен скалист праг в ледникова долина)*
ризали́т *м арх.* ризалит
рикарди́т *м минер.* рикардит
рикоше́т *м* рикошет *(напр. на куршум)*
ри́ллинг-маши́на *ж* рилинг-машина
ри́нгель-аппара́т *м* рингел-апарат
рингмаши́на *ж* рингмашина, ринг, машина за предене
ри́ншток *м* 1. олук 2. крайпътна канавка 3. водосток
ри́ппер *м* разрохквач
риппша́йба *ж* иглен диск
рисбе́рма *ж* рисберма *(укрепителна настилка на речното корито зад язовирна стена)*
ри́ска *ж* 1. черта, рязка 2. драскотина
рисова́ть рисувам
рисс *м* рис *(ледникова епоха)*
рису́нок *м* 1. рисунка, изображение 2. десен, рисунък
~, а́брисный *полигр.* абрисна рисунка
~, аксонометри́ческий аксонометрично изображение
~, вда́вленный *полигр.* пресована рисунка
~, впрессо́ванный *полигр.* пресована рисунка
~, жакка́рдовый *текст.* жакардов десен
~, клётчатый кариран десен
~, ко́нтурный *полигр.* контурна рисунка
~, перспекти́вный *полигр.* перспективна рисунка
~, проте́кторный *авто* протекторна шарка
~, штрихово́й *полигр.* щрихова рисунка [фигура]
ритм *м* ритъм
~, кра́тный кратен [четен] ритъм
~, принуди́тельный принудителен ритъм
~, регламенти́рованный регламентиран ритъм *вж.* **ритм, принуди́тельный**
~ произво́дства ритъм на производството
~ рабо́ты ритъм на работата
~, свобо́дный свободен ритъм
ритми́ческий ритмичен
ритми́чность *ж* ритмичност
ритми́чный *вж.* **ритми́ческий**
риф *м* риф
~, берегово́й брегови риф, крайбрежен риф
~, до́нный дънен риф
~, кора́лловый коралов риф
~, островно́й островен риф
~, песча́ный пясъчен риф
рифа́йнер *м* рифайнер
рифле́ние *с* набраздяване, рифеловане *(направа на бразди с цел да се увеличи триенето на повърхността или якостта)*
рифлёный рифелован, набразден
рифли́ть рифеловам, набраздявам
ри́фля *ж* бразда, рифла, резка
рифо́рминг *м* риформинг *(процес)*
риформингбензи́н *м* риформинг-бензин
риформинг-проце́сс *м* риформинг-процес
рифто́вка *ж* набраздяване
рихтова́льный изправен, оправен; който изправя [оправя] изкривен материал *(напр. прът)*
рихтова́ть изправям, оправям по ос (изкривен материал)
рихто́вка *ж* 1. изправяне, оправяне (на изкривен материал) *(по ос)* 2. сверяване (с шаблон, ъгълник) 3. механична дообработка на валцувани изделия
~ пути́ *жп.* наместване на пътя [на жп. линия]
рихто́вочный който се изправя, който изправя *(изкривени предмети)*
рицинолеа́т *м хим.* рициноолеат
ро́бот *м* робот *(автомат, извършващ сложни действия)*
робури́т *м* робурит *(взривно вещество)*
ров *м* ров, изкоп; яма, трап
~, противота́нковый противотанков изков
ровни́тель *м* егутьор *(валяк за хартия)*
ро́вница *ж* предпрежда
~, то́нкая фина предпрежда
ро́вничница *ж* флаерджийка *(работничка на флаермашина)*
ро́вничный предпреждов
ро́вность *ж* равномерност, еднаквост
ро́вный равен, изравнен
ровня́ть изравнявам, изглаждам
рог *м (напр. на наковалня) (конусообразен)* край на горната част на наковалнята
~ нakова́льни рог на наковалнята
рога́тка *ж* 1. вилка 2. рогатка
рогови́к *м* кремък, хорнщайн
рогови́ца *ж* роговица *(на око)*

рого́жа *ж* 1. рогозка 2. тъкан от лико
рого́жка *ж* панама; памучна *или* ленена тъкан
рогуле́чница *ж вж.* **ро́вничница**
рогу́лька *ж* 1. рогатка 2. перка *(на флаер)* флаерово колело
~, двухпле́чая двураменна перка
~, подвесна́я висяща перка
рогу́льчатый перков, с перка
род *м* род; вид, сорт
рода́н *м* родан
родани́д *м* роданид, сол на родановодородната киселина
родани́н *м* роданин
рода́нистый роданиден
ро́дий *м* родий
родоли́т *м минер.* родолит
родони́т *м минер.* родонит
родохрози́т *м* родохрозит
ро́дстер *м* спортна кола, лек открит автомобил
рожо́к *м* 1. обувалка 2. рогче
ро́за *ж* роза
~ ветро́в роза на ветровете
~ волне́ний роза на вълненията
~ тече́ний роза на теченията
розе́тка *ж* 1. контактна кутия, електрически контакт 2. розетка 3. декоративен мотив
~, бу́ферная буферна [отбивачна] розетка *(на автоматичен спряг)*
~, ответви́тельная разклонителна розетка, разклонител
~, потоло́чная таванна розетка
~, ште́псельная щепселна [контактна] кутия [розетка]
ро́зжиг *м* запалване на пещ, разгряване на огнище [пещ]
ро́зничный който се продава *или* купува на дребно
ро́йер *м* 1. разрохквач, аератор 2. подвижна земеподготвителна машина *(в леярното производство)*
рока́да *ж жп.* рокада, рокадна железопътна линия
рококо́ *с* рококо (архитектурен стил)
ро́лик *м* 1. ролка 2. *ел.* ролков изолатор, изолираща макара
~, антифрикцио́нный антифрикционна ролка; износоустойчива ролка
~, банда́жный *ел.* бандажна ролка
~, бегово́й подвижна [търкаляща се] ролка
~, боево́й ударникова ролка
~, бо́чечный *вж.* **ро́лик, бочкообра́зный**
~, бочкообра́зный бъчвообразна ролка
~, ведо́мый водена [задвижвана] ролка
~, веду́щий водеща [задвижваща] ролка
~, вито́й спирална ролка, извита от стоманена лента, лагерна ролка
~, выводно́й *полигр.* входна [въвеждаща] ролка [валец]
~, дефле́кторный странична ролка *(в лентов транспортьор)*
~, двойно́й двойна ролка; двоен валец *(в полиграфията)*
~, жело́бчатый ролка с жлеб, ролка с околовръстен канал
~, зажи́мный притискаща [притискателна] ролка
~, зака́точный подгъваща [сгъваща] ролка
~, зу́бчатый зъбна ролка
~, иго́льчатый иглена ролка
~, кана́тный въжена ролка, ролка за въже
~, компенси́рующий изравнителна [компенсираща] ролка
~, кони́ческий конусна ролка
~, конта́ктный контактна [допирна] ролка
~, ко́нусный *вж.* **ро́лик, кони́ческий**
~, косо́й коса ролка, скосена *(или косо поставена)* ролка
~, кромкозаги́бочный ролка за сгъване [огъване] на ръбовете *(напр. при затваряне на консервени кутии)*
~, кулачко́вый гърбична ролка
~, лентопротя́жный лентодвижеща ролка
~, линова́льный *полигр.* линовална ролка
~, нажи́мный натискателна [натискаща] ролка
~, нака́тный накатваща [рифеловаща] ролка, назъбваща ролка; валцуваща ролка
~, направля́ющий направляваща ролка
~, натяжно́й опъваща [опъвателна] ролка
~, несу́щий носеща ролка *(ролка, която носи товара)*
~, обра́тный обратна ролка, контра ролка
~, обрези́ненный гумирана ролка
~, опо́рный опорна [опираща] ролка, подпираща ролка
~, отжима́ющий притискаща [изстискваща] ролка
~, отклоня́ющий отклоняваща ролка
~, оттяжно́й очертаваща ролка, маркираща ролка
~, пита́тельный подхранваща ролка, подаваща *(напр. материал)* ролка
~, подаю́щий подаваща ролка
~, подде́рживающий поддържаща ролка *(напр. на верига)*, носеща *(товара)* ролка
~, подши́пниковый лагерна ролка
~, подъёмный повдигаща ролка
~, поліро́вочный полираща ролка, ролка за полиране
~, пра́вильный изправяща [оправяща] ролка
~, приводно́й задвижваща ролка [шайба], трансмисионна ролка
~, прижи́мный притискателна ролка
~, пункти́рный *полигр.* пунктирна ролка
~, пустоте́лый куха ролка
~, резьбово́й резбова ролка
~, резьбонака́тный резбовалцувъчна [резбонакатна] ролка, ролка за валцуване на резба
~, сма́зывающий мажеща ролка
~, сплошно́й масивна ролка, плътна ролка
~, сфери́ческий сферична ролка
~, токоподводя́щий токозахранваща [токоподаваща] ролка
~, точи́льный заточваща ролка
~, тя́нущий изтегляща [тегляща] ролка
~, фарфо́ровый порцеланова ролка

~, **упо́рный** ограничителна ролка; опорна [подпорна] ролка
~, **уравни́тельный** изравнителна [уравнителна] ролка
~, **фрикцио́нный** фрикционна [триеща] ролка
~, **ходово́й** движеща [ходова] ролка
~, **холосто́й** празна ролка
~, **цепно́й** верижна ролка, ролка [зъбно колело] за верига
~, **цилиндри́ческий** цилиндрична ролка
~, **электро́дный** електродна ролка, ролка-електрод *(при съпротивително ролково заваряване)*
ро́лики *мн* ролки; валци
~, **ги́бочные** огъващи ролки [валци]
~, **калибро́вочные** калибриращи ролки[валци]
~, **тра́нспортные** транспортни ролки
ро́ликовый ролков
роликоопо́ра *ж* ролкова опора, опора на [от] ролки; ролков блок *(за лентов транспортьор)*
~, **жело́бчатая** улейобразен ролков блок
~, **пряма́я** еднороликов блок,права поддържаща ролка, ролкова опора за плоска лента
роликоподпя́тник *м* ролков петов лагер
роликоподши́пник *м* ролков лагер
~, **бочкообра́зный** ролков лагер с бъчвообразни ролки
~, **двухря́дный** двуреден ролков лагер
~, **иго́льчатый** иглен ролков лагер [иглен лагер]
~, **кони́ческий** конусен ролков лагер
~, **ко́нусный** *вж.* **роликоподши́пник, кони́ческий**
~, **несамоустана́вливающийся** несамонагаждащ се ролков лагер
~, **однорядный** еднороден ролков лагер
~, **радиа́льно-упо́рный** радиално-аксиален [радиално-опорен] ролков лагер
~, **радиа́льный** радиален ролков лагер
~, **самоустана́вливающийся** самонагаждащ се ролков лагер
~ **с бочкообра́зными ро́ликами** ролков лагер с бъчвообразни ролки
~, **сфери́ческий** сферичен ролков лагер
~, **упо́рный** опорен [ограничителен, аксиален] ролков лагер
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен ролков лагер
~, **четырёхрядный кони́ческий** четиреден конусен ролков лагер
ролл *м* 1. ролка, валяк; цилиндър 2. руло 3. холендър *(машина за смилане на целулоза)*
~, **бракомо́льный** холендър за смилане на брака
~, **ва́льцевый** валцов холендър
~, **ди́сковый** дисков холендър
~, **ма́ссный** холендър за масата
~, **меша́льный** смесителен холендър
~, **отбе́льный** избелващ холендър
~, **перебра́сывающий** (бързо) прехвърлящ холендър
~, **полума́ссный** холендър за полумасата
~, **промывно́й** промивен холендър
роль *ж*, **судова́я** *кораб*, екипажен списък, рол
рольга́нг *м* ролганг, ролков път, ролков транспортьор
~, **вво́дный** въвеждащ [подаващ] ролганг
~, **возвра́тный** възвратен [възвръщащ] ролганг
~, **гравитацио́нный** гравитационен ролганг
~, **загру́зочный** пълначен [товарачен] ролганг
~, **кача́ющийся** люлеещ се ролганг
~, **косо́й** кос [наклонен] ролганг
~, **накло́нный** наклонен ролганг
~, **непреры́вный** непрекъснат ролганг
~, **неприводно́й** ролганг без собствено задвижване
~, **обво́дный** обходен [обикалящ] ролганг
~, **отводя́щий** отвеждащ [отнасящ] ролганг
~, **печно́й** пещен ролганг, ролганг за пещ
~, **подъёмный** повдигащ [подемен] ролганг
~, **приводно́й** ролганг със собствено задвижване
~, **приёмный** приемен [приемащ] ролганг
~, **рабо́чий** работен ролганг
~, **распредели́тельный** разпределителен ролганг
~, **реверси́вный** реверсивен ролганг
~, **спира́льный** спирален ролганг
~, **убо́рочный** 1. очистващ ролганг 2. ролганг за окончателен транспорт 3. складиращ ролганг
романцеме́нт *м* романцимент *(смес от вар с глинести примеси)*
~, **безмагнезиа́льный** безмагнезиев [натурален] романцимент
~, **ги́псовый** гипсов романцимент
ромб *м* ромб
ромби́ческий ромбичен
ромбова́нты *мн кораб.* ромбованти
ромбови́дный ромбовиден
ромбододека́эдр *м* ромбододекаедър, ромбодванадесетостен
ромбо́ид *м* ромбоид
ромбоида́льный ромбоиден
ромбо́эдр *м* ромбоедър *(многостен, на който стените са ромбове)*
ронга[illegible] *м фарм.* ронгалит
роса́ *ж* роса
росоме́тр *м* росометър *(уред за измерване на росата)*
ро́спись *ж* стенопис; декориране
ро́спуск *м* 1. разпускане, отпускане *(напр. на сглобка)* 2. кола, шейна без ритли за превоз на прътов материал *(напр. дърва и други)*
росси́т *м минер.* росит
ро́ссыпи *мн мин.* разсипи [находища]
ро́ссыпный разсипен
ро́ссыпь *ж* рудоносен нанос, рудоносна рохкава скала, наносно находище
ро́ссыпью в насипано състояние
рост *м* нарастване, растене
~ **зерна́** нарастване на зърната *(напр. в металната структура)*

~ кристаллов нарастване на кристалите
~ чугуна нарастване [растене] на чугуна *(при продължително нагряване)*
ростверк *м* скара *(изкуствена основа под сграда или съоръжение)*
~, балочный гредова скара
~, бетонный бетонна скара
~, жёсткий кораво свързана скара
~, нежёсткий нестабилна [несвързана кораво] скара
~, полужёсткий полукораво свързана скара
~, свайный пилотна скара
ростомер *м полигр.* ростмер
ростр-блок *м кораб.* ростър-блок (подставките за лодките върху лодъчната палуба на кораба)
ротаметр *м* ротаметър
ротапринт м *полигр.* ротопринт
ротатор м *полигр.* 1. ротатор 2. циклостил
ротационный ротационен, въртящ се
ротация *ж* 1. ротация, въртене 2. *полигр.* ротативна [ротационна] машина
~, газетная вестникарска ротативна машина
~, офсетная офсетна ротативна машина
ротонда *ж арх.* ротонда *(кръгло помещение с куполно покритие)*
ротор *м* ротор; *мат.* ротация
~, активный активен ротор
~, барабанный барабанен ротор *(на парна турбина)*
~ вектора *мат.* вихър на вектора
~ векторного поля *мат.* ротация на векторното поле
~ векторной функции *мат.* ротация на векторна функция
~ генератора *ел.* ротор на генератора
~, гибкий еластичен ротор
~, двухклеточный двойнокафезен ротор
~, дисковый дисков ротор
~, жёсткий твърд ротор
~, клеточный кафезен ротор
~, конусный конусен ротор
~, короткозамкнутый накъсосъединен ротор
~, магнитный магнитен ротор
~, массивный масивен ротор
~, набранный *ел.* събран [пакетиран] ротор
~, неявнополюсный неявнополюсен ротор
~, полый кух ротор
~, разгрузочный разтоварващ ротор
~ распределителя *ел.* вал на прекъсвач-разпределител
~ с насадным диском ротор с набит диск
~, составной съставен ротор
~, сплошной плътен ротор
~, с фазовой обмоткой *ел.* ротор с фазова навивка
~ турбины ротор на турбина
~, цилиндрический цилиндричен ротор
~, шихтованный шихтован ротор
~, явнополюсный явнополюсен ротор
ротор-барабан *м* ротор-барабан
~, сварной ротор-барабан със заварена конструкция
~, цельнокованный изцялокован ротор-барабан
роторный роторен
роульс *м кораб.* ролка, роулс *(на киповите планки и другаде)*
рошпан *м стр.* бута *(вертикална подпора в тунелно строителство)*
роштейн *м* роштейн
ртутный живачен
ртуть *ж* живак
~, азотистокислая живачен нитрит
~, азотнокислая живачен нитрит
~, амидохлористая меркуриамидохлорид
~, бромистая живачен бромид
~, гремучая гърмящ живак, живачен фулминат
~, двуйодистая живачен (II) йодид, меркурийодид
~, двухлористая живачен (II) хлорид, меркурихлорид
~, йодистая живачен йодид
~, однохлористая живачен (I) хлорид, меркурохлорид
~, самородная самороден живак
~, сернистая живачен сулфид
~, сернокислая живачен сулфат
~, уксуснокислая живачен ацетат
~, фтористая живачен флуорид
~, хлористая живачен хлорид
рубанок *м* 1. *дърв.* ренде *(гладач)* шлихтхобел 2. *текст.* разрезвач *(на настлан пакет плат)*
~, двойной двоен гладик [гладач], двоен шлихтхобел *(с двоен лист)*
~, кромочный ренде-ръбооформител
~, механический механично ренде
~, обдирочный обелващо [белещо] ренде
~, одинарный единично ренде
~, радиусный вогнутый радиусно вдлъбнато ренде
~, радиусный выпуклый радиусно изпъкнало ренде
~ с двойной железкой *вж.* **рубанок, двойной**
~ с одинарной железкой *вж.* **рубанок, одинарный**
~, фасетный ренде ръбоснимач, ръбозакръгляшо ренде
~, чистовой гладко [изравняващо, заглаждащо] ренде
рубашка *ж* 1. кожух, мантия; риза 2. фурниреи лист 3. пласт [един слой] от шпертплат
~, вакуумная вакуумна риза
~, водяная водна риза
~, воздушная въздушна риза
~, воздушная охлаждающая въздушна охлаждаща риза
~, жаростойкая огнеустойчива облицовка [риза]
~, нагревательная нагревателна риза
~, охладительная охладителна риза
~, паровая парна риза
рубероид *м* рубероид *(листов водоизолационен материал)*
~, бронированный брониран рубероид

~, **односторо́нний** едностранен руберoид
руби́дий *м* рубидий
~, **бро́мистый** рубидиев бромид
~, **йо́дистый** рубидиев йодид
~, **сернокислый** рубидиев сулфат
~, **углекислый** рубидиев карбонат
~, **фто́ристый** рубидиев флуорид
~, **хло́ристый** рубидиев хлорид
руби́льник *м ел*, разединител; отделител; лостов [ножов] прекъсвач; товаров прекъсвач
~, **двухпо́люсный** двуполюсен разединител
~, **перекидно́й** ножов [лостов] превключвател
~, **сетево́й** мрежов прекъсвач
руби́н *м* рубин *(разновидност на минерала корунд)*
руби́новый рубинов
руби́ть сека
ру́бка *ж* 1. сечение, изсичане, отсичане 2. рубка *(кабина върху палуба)*
~, **багерме́йстерская** кабина [будка] за водача на багера
~, **боева́я** бойна кабина
~, **бортова́я** бордова кабина [рубка]
~, **кома́ндная** командна рубка
~, **кузне́чная** ковашко изсичане [сечене]
~, **рулева́я** кормилна [рулева] рубка
~ **стен** изработване на гредово-дървени стени
~, **шту́рманская** щурманска рубка
ру́брика *ж полигр.* рубрика
рубрика́ция *ж* рубрикация
ру́бчик *м текст.* ребър, рязка, изпъкнала ивица *(на тъкан)* рипс
~, **косо́й** диагонален рипс
рувилли́т *м петр.* рувилит
руда́ *ж* руда
~, **агрономи́ческая** агрономическа руда *(минерал, който се използува като изкуствен тор)*
~, **алюми́ниевая** алуминиева руда
~, **апати́товая** апатитова руда
~, **арсенопири́товая** арсенопиритна руда
~, **бари́товая** баритна руда
~, **бе́дная** бедна руда
~, **бе́лая свинцо́вая** бяла оловна руда
~, **бина́рная** бинарна руда
~, **бобо́вая** бобовидна руда
~, **бога́тая** богата руда
~, **боло́тная** блатна руда
~, **брауни́товая** браунитова руда
~, **бу́рая желе́зная** лимонит
~, **бу́рая свинцо́вая** *минер.* пироморфит
~, **вкра́пленная** впръсната [импрегнирана] руда
~, **вольфра́мовая** волфрамова руда
~, **втори́чная** вторична руда
~, **высокопроце́нтная** високопроцентна руда *(руда с високо съдържание на полезното изкопаемо)*
~, **высокофо́сфористая** високофосфорна руда
~, **гемати́товая** хематитова руда
~, **глинозёмистая** алуминиева руда; глинеста [глиноземна] руда
~, **горо́ховая** грахова руда
~, **грохочённая** едропресята руда
~, **дернова́я** лимонит
~ **для томле́ния** руда за темперoване на чугун
~, **желе́зная** желязна руда
~, **жёлтая свинцо́вая** жълта оловна руда; *минер.* вулфенит
~, **зелёная свинцо́вая** зелена оловна руда; *минер.* пироморфит
~, **земли́стая** землеста руда
~, **зерни́стая** зърнеста руда
~, **золотосодержа́щая** златосъдържаща [златоносна] руда
~, **иго́льчатая** гьотит *(орторомбичен воден железен окис — желязна руда)*
~, **ка́дмиевая** кадмиева руда
~, **карбона́тная** карбонатна руда
~, **ко́бальтовая** кобалтова руда
~, **колёсная** бурнонит
~, **колчеда́нная** пиритна руда
~, **ко́мплексная** комплексна руда
~, **кори́чневая** кафява руда
~, **кра́сная ме́дная** червена медна руда, куприт
~, **кра́сная свинцо́вая** червена оловна руда; *минер.* крокоит
~, **кре́пкая** здрава [твърда] руда
~, **кру́пная** едра руда
~, **крупновкра́пленная** едровпръсната руда
~, **крупнокускова́я** *вж.* **руда́, кру́пная**
~, **кускова́тая** *вж.* **руда́, кру́пная**
~, **легковосстанови́мая** лесно възстановяваща се руда
~, **легкопла́вкая** леснотопима руда
~, **ли́тиевая** литиева руда
~, **магнети́товая** магнетитова руда
~, **магни́тная** магнитна руда
~, **ма́рганцевая** манганова руда, манганит
~, **ме́дная** медна руда
~, **молибденовая** молибденова руда
~, **монометалли́ческая** монометална руда
~, **мономинера́льная** мономинерална [едноминерална] руда
~, **мышьяко́вая** арсенова руда
~, **мышьяко́вистая** арсениева руда
~, **мя́гкая** мека руда
~, **нейтра́льная** неутрална руда
~, **необогащённая** необогатена руда
~, **необожжённая** неизпечена руда
~, **неразмельчённая** несмляна руда
~, **несортиро́ванная** несортирана руда
~, **ни́келевая** никелова руда
~, **обло́мочная** отломъчна руда
~, **обогащённая** обогатена руда
~, **обожжённая** изпечена руда
~, **огнеупо́рная** огнеустойчива руда
~, **окисленная** окислена руда
~, **о́кисная** *вж.* **руда́, окисленная**
~, **оловя́нная** оловна руда
~, **оса́дочная** утаечна руда
~, **основна́я** основна руда
~, **оста́точная** остатъчна руда

~, **отбитая** натрошена руда
~, **парамагнитная** парамагнитна руда
~, **первичная** първична руда
~, **пёстрая медная** борнит
~, **пиритовая** пиритна руда
~, **подготовленная** подготвена (за преработване) руда
~, **полиметаллическая** полиметална [многометална, многокомпонентна] руда
~, **полиминеральная** многоминерална [полиминерална] руда
~, **полуметаллическая** полуметална руда
~, **порошковая** прахообразна руда
~, **порфировая** порфирова руда
~, **промытая** промита руда
~, **промышленная** промишлена руда
~, **радиоактивная** радиоактивна руда
~, **россыпная** разсипна [разсипваща се] руда
~, **ртутная** живачна руда
~, **рыхлая** рохкава руда
~, **рядовая** обикновена [необработена] руда
~, **самородная** самородна руда
~, **самофлюсующаяся** самофлусираща се руда [сидеритна руда]
~, **свинцовая** оловна руда
~, **серебряная** сребърна руда
~, **сернистая** сярна руда, сулфидна руда
~, **силикатная** силикатна руда
~, **сложная** сложна руда
~, **сортированная** сортирана руда
~, **сплошная** компактна руда
~, **сульфатная** сулфатна руда
~, **сульфидная** *вж.* **руда, сернистая**
~, **сурьмяная** антимонова руда
~, **сырая** сурова [необработена] руда
~, **танталовая** танталова руда
~, **теллуристая** телурова руда
~, **титановая** титанова руда
~, **трудновосстановимая** трудно възстановяваща се руда
~, **тугоплавкая** труднотопима руда
~, **убогая** *вж.* **руда, бедная**
~, **урановая** уранова руда
~, **фосфористая** фосфорна руда
~, **хромистая** хромова руда
~, **хромовая** *вж.* **руда, хромистая**
~, **цинковая** цинкова руда
~, **чистая** чиста руда
рудерпис *м кораб.* рудерпис
рудерпост *м кораб.* рудерпост, кърмилна стойка
рудник *м* рудник, мина
~, **газовый** газов рудник
~, **железный** железен рудник
~, **квасцовый** стипцов рудник
~, **медный** меден рудник
~, **металлический** метален рудник
~, **оловянный** калаен рудник
~, **ртутный** живачен рудник
~, **свинцовый** оловен рудник
~, **серебряный** сребърен рудник
~, **серный** серен рудник
~, **соляной** солен рудник
~, **цинковый** цинков рудник
рудничный рудничен, минен
рудный руден
рудовоз *м* рудовоз *(кораб)*
рудодробилка *ж* рудотрошачка
рудодробильный служещ за раздробяване на руда, рудодробилен
рудокоп *м остар.* рудничар, миньор, рудокоп
рудоносный рудоносен
рудомойка *ж* рудопромивачка
рудообогащение *с* рудообогатяване
рудообразование *с* рудообразуване
рудоотборка *ж* **вручную** ръчно подбиране [сортиране] на руда
рудоотделитель *м* рудоотделител
рудоотложение *с* рудонатрупване
рудоподготовка *ж* рудоподготовка, рудоподготвяне *(предварителна подготовка на рудата)*
рудоразборка *ж* ръчна рудосортировка, ръчно обогатяване на руда
рудосортировка *ж* рудосортировка, сортиране на руда
рудоспуск *м* рудоскат
рудоуправление *с* минна дирекция
рудяк *м* каменист слой, образуван от пясък и руда
ружейный пушечен; оръжеен
ружьё *с* пушка
~, **двуствольное** двуцевна пушка [двуцевка, чифте]
~, **магазинное** магазинна пушка
~, **охотничье** ловджийска пушка
~, **противотанковое** противотанкова пушка
рукав *м* 1. ръкав [канал] *(напр. на река)* 2. маркуч, шланг, черво 3. *маш.* рамо
~ **антенны** *радио* ръкав на антена
~, **воздушный** черво за сгъстен въздух *(на спирачка)*
~, **всасывающий** смукателно черво
~, **выпускной** изсипващ ръкав *(в бункера на комбайна)*
~, **выходной** изходен ръкав
~, **гибкий** гъвкав маркуч [ръкав]
~ **для угля, спускной** спускателен ръкав за въглища
~, **пожарный** пожарникарски маркуч
~, **соединительный** съединителен ръкав
~, **спускной** отливен канал
~, **тормозной** спирачно черво
~ **циклона** ръкав на аспиратора
рукооттáлкиватель *м полигр.* приспособление за отблъскване на ръката
руки *мн* **механические** механични ръце
рукопись *м* ръкопис
рукоятка *ж* ръчка, дръжка, ръкохватка; манивела *(при двигател с вътрешно горене)*
~, **безопасная** безопасна [обезопасена] ръкохватка
~, **вставная** сглобяема [поставяща се] дръжка
~, **динамометрическая** дръжка [ръчка] за динамометъра, динамометрична ръчка
~, **заводная** *вж.* **рукоятка, пусковая**

~, **зажи́мная** притискаща дръжка
~, **ко́нусная** конусна ръчка
~, **кривоши́пная** колянова [кривошипна] ръкохватка
~, **маршру́тная** *жп.* маршрутна ръчка
~, **откидна́я** отваряща се [шарнирна] ръкохватка
~, **переводна́я** преводна ръкохватка
~, **пускова́я** пускова ръчка [дръжка], манивела, върток
~, **реверси́вная** реверсивна[обръщателна] ръчка
~, **рыча́жная** лостова ръкохватка
~, **сто́порная** осигурителна [спираща, задържаща] ръкохватка
~ **с ша́риком** ръчка с топка *(във външния край)*
~, **тормозна́я** спирачна ръкохватка
~, **уравнове́шенная** уравновесена ръчка
~, **шарни́рная** шарнирна [ставна] ръкохватка
~, **шарова́я** сферична ръкохватка
рукоя́тчик *м* сигнализатор
рукоя́ть *ж вж.* **рукоя́тка**
~, **сва́рочная** електроженна ръкохватка
рулево́й 1. *кораб.* кормчия, рулеви 2. кормилен
рулёжка *ж ав.* 1. изтъркалване (пътека за изтъркалване) [рулиране] на самолет 2. рулиране
руле́тка *ж* рулетка
рули́ть *ав.* изтъркалям, рулирам
руло́н *м* руло, топ
руло́нный който е на рула
руль *м* кормило, рул
~, **авари́йный** аварийно кормило
~, **акти́вный** активно кормило
~, **баланси́рный** балансиращо кормило
~, **возду́шный** въздушно кормило
~, **вспомога́тельный** спомагателно кормило
~, **вре́менный** временно кормило
~ **высоты́** височинно кормило*(хоризонтално кормило за самолет)*
~, **га́зовый** газово кормило
~, **горизонта́льный** хоризонтално кормило *(на подводниците)*
~ **кре́на** *ав.* кормило за наклон
~, **навесно́й** окачено кормило
~ **направле́ния** кормило за посока *(вертикално кормило на самолет)*
~ **поворо́та** *ав.* кормило за завой
~, **подвесно́й** висящо кормило
~, **полубаланси́рный** полууравновесено кормило
~, **реакти́вный** реактивно кормило
~,**реверси́вный** реверсивно кормило
~, **хвостово́й** *ав.* опашно кормило
румб *м* румб
~, **гла́вный** главен румб
~, **и́стинный** истински [действителен] румб
~, **магни́тный** магнитен румб
румбатро́н *м елн.* тороидален резонатор, румбатрон
румп *м* гръб [задна част] на кахла
ру́мпель *м* румпел, повратник *(лост за управление на корабно кормило)*
ру́мпельный румпелен
рундлауфци́ркуль *м* кръговоходов пергел *(за измерване на часовникови колела)*
руно́ *с* руно
ру́пор *м* рупор; фуния
~, **акусти́ческий** акустичен рупор
ру́порный рупорен
ру́сло *с* корито *(на река)*
~, **боково́е** странично корито
~, **гла́вное** главно корито
~, **коренно́е** естествено [природно, основно] корито
~, **меже́нное** корито на средногодишни ниски води
~, **откры́тое** открито корито
~, **по́лое** пълноводно корито
руслово́й основно направляващ
ру́словый речнокоритен
руст *м стр.* руст *(камък с неодялано лице и одялани правц ръбове)*
ру́стика *ж арх.* рустика
русто́ванный рустован *(зидан с камък руст)*
русто́вка *ж* рустовка *(облицоване с рустов камък)*
руте́ний *м* рутений
ру́тер *м стр.* рутер *(пътен плуг за разкопаване на пътна настилка)*
рути́л *м минер.* рутил
рухля́к *м* варовита глина, белопръстница
руче́й *м* 1. калибър, изрез *(във валец на валцувъчно устройство)* 2. околовръстен жлеб *(напр. на шайба за клинов ремък)* 3. кухина *(в ковашка щампа)* 4. ручей
~, **ги́бочный** гнездо за огъване
~, **заготови́тельный** подготвително гнездо
~, **закры́тый** затворен калибър
~ **кана́тного шки́ва** околовръстен канал на въжена шайба
~, **на́борный** сборно гнездо
~, **обжи́мный** пресоващ [притискащ] канал [гнездо]
~, **обрезно́й** обрязващо гнездо, обрязващ изрез
~, **оконча́тельный** окончателен [краен] калибър, завършващ калибър
~, **отде́лочный** окончателен [заглаждащ] калибър
~, **откры́тый** отворен калибър
~, **отрезно́й** режещ [отрезен] калибър, режещ изрез
~, **пережи́мный** прищипващо [подгъващо] гнездо, гнездо за прищипване
~, **подготови́тельный** подготвителен калибър
~, **подкатно́й** притискащ калибър, притискащо гнездо
~, **предвари́тельный** предварителен калибър
~, **предотде́лочный** оформяващ калибър
~ ***прока́тного валка́*** калибър [канал, гнездо] на валцуващ [прокатен] вал
~, **пропускно́й** пропускателен калибър
~, **просечно́й** прорязващ калибър; пробиващ калибър

~, протяжной изтеглящ калибър, калибър, който изтегля [удължава]
~, рельсовый канал [калибър, гнездо] за релси
~, формовочный оформяващ калибър, формообразуващ калибър
~, черновой груб калибър, калибър за грубо [първично] валцуване
~, чистовой окончателен [завършващ] калибър, калибър за завършваща операция
~, штамповочный гнездо на щампа
ручка *ж* 1. дръжка *(за държане)* 2. ръчка *(за управляване на нещо)*
~, вставная сглобяема [закрепваща се] дръжка
~, дверная дръжка на врата
~, коническая конусна дръжка
~, круглая кръгла дръжка
~ настройки бутон [копче] за настройване *(напр. в радиоприемник)*
~, оконная дръжка [ръкохватка] на прозорец
~ постоянного газа *авто* ръчка «ръчна газ»
ручка-кнопка топка на брава *(вместо външна дръжка)*
ручник *м* 1. ръчен чук *(с тегло от 0,5 до 1 кг)* 2. четка-баданарка 3. работник за ръчно изработване на изделия 4. едноръчна леярска кофа
ручной ръчен, наръчен
рыба *ж* риба
~, мороженая замразена риба
~, копчёная пушена риба
~, вяленая риба, сушена на слънце [на въздух]
рыбина *ж кораб.* рибина *(диагонално сечение при теоретичния чертеж на кораба)*
рыбовод *м* рибовъд
рыбоводство *с* рибовъдство
рыбозавод *м* рибозавод
рыбокоптильная *ж* помещение за пушене [опушване] на риба
рыбонасос *м* рибна помпа *(за транспортиране на уловена риба заедно с водата)*
рыборезка *ж* 1. машина за рязане на риба 2. нарязване на риба
рыбоспуск *м* рибоизпускател
рыбоход *м* проход за риба, рибоход
рывок *м авто* рязко [отсечено] тръгване, рязко дърпане
рым *м* 1. ухо *(на машина за закачване и вдигане)* 2. болт с ухо 3. халка *(напр. на кей за завързване на кораби)* 4. обица, халка *(на края на въже)*
рым-болт *м* болт с ухо
рынок *м* пазар
~, внешний външен пазар
~, внутренний вътрешен пазар
рыночный пазарен
рыскание *с* кривулене *кораб.* рискаене
рыскать кривуля, риская *(за кораб)*
рыскливость *ж* 1. склонност към кривулене *(на кораб)* 2. пъргавост, подвижност
рытвина *ж* 1. ров, изровено място; яма 2. колорез, коловоз
рыть копая ровя
рытьё *с* копаене, копане; ровене
рыхление *с* 1. разрохкване, разораване 2. *текст.* разтваряне
рыхлитель *м* разрохквач, машина за разкъртване на твърди *или* замръзнали почви; култиватор
~, лесной дисковый горски дисков разрохквач
~, лесной комбинированный горски комбиниран разрохквач [плуг]
~, лесной прицепной горски прикачен плуг [разрохквач]
~, навесной прикачен плуг [разрохквач]
рыхлить разрохквам
рыхлость *ж* рохкавост, ронливост
рыхлота *ж* рехавост, порестост
~, усадочная *леяр.* порестост от свиването *(на метала)*
рыхлый рохкав, ронлив
рыхляк *м* ронливи скали
рычаг *м* лост
~, блокирующий спиращ [осигурителен] лост
~, вилкообразный вилкообразен лост
~, вильчатый лост с вилка на края, вилка
~, включающий включвателен лост
~ второго рода лост от втори род
~, выключающий изключвателен лост
~, двуплечий двураменен лост
~ для выключения *вж.* **рычаг, выключающий**
~ дроссельной заслонки лост за дроселната клапа [регистъра]
~, запорный спиращ лост
~, качающийся люлеещ се лост
~, клавишный клавишен лост
~, клапанный клапанна кобилица
~, коленчатый колянов лост
~, компенсационный компенсиращ [изравнителен] лост
~, контактный контактен лост
~, коромысловый кобиличен лост
~, криволинейный криволинеен лост
~, кулисный кулисен лост, лост с кулиса
~, неравноплечий неравнораменен лост
~, ножной крачен лост, педал
~, ободоснимающий лост за водене на джанта
~, одноплечий еднораменен лост
~, остановочный спирачен лост
~, педальный *вж.* **рычаг, ножной**
~ первого рода лост от първи род
~ перевода стрелки *жп.* лост за обръщане на стрелката
~, переводной обръщателен лост
~ переключения передач лост за превключване на скоростите
~ перемены передач *вж.* **рычаг переключения передач**
~ перемены хода лост за смяна на скоростит
~ поворота кормилен лост
~ поворотного кулака шенкелен лост
~ подачи топлива лост за подаване на гориво
~ подвески лост за окачване
~, подвижной подвижен лост
~, подъёмный повдигателен лост
~, предохранительный предпазен лост

~ **привода насоса** лост за задвижване на помпата
~, **промежуточный** междинен лост
~, **пусковой** пускателен лост, лост за пускане в движение
~, **равноплечий** равнораменен лост
~ **рулевого управления** лост на кормилна уредба
~, **рулевой** кормилен лост
~, **рулевой трапеции** лост на кормилния трапец
~, **ручной** ръчен лост
~, **стрелочный** *вж.* **рычаг перевода стрелки**
~, **тормозной** *вж.* **рычаг, остановочный**
~, **трёхплечий** трираменен лост
~, **угловой** ъглов лост
~ **управления** лост за управление
~, **уравнительный** изравнителен лост
~, **шарнирный** шарниреп лост, лост с шарнир
рычажный лостов
рычажок *м* малък лост, лостче
~ **зажигания** ръчка на запалването
~, **контактный** контактно лостче
~ **прерывателя** чукче на прекъсвача
рэн *м* рун *(на микрометър)*
рябизна *ж* вълнистост *(дефект)*
рябь *ж* 1. вълнистост 2. грапавина по обработена повърхност *(следи от обработващия инструмент)* 3. набраздяване на водната повърхност от вятъра; капилярни вълни
ряд *м* ред, редица
~, **арифметический** *мат.* аритметичен ред
~, **ароматический** *хим.* ароматен ред
~, **бесконечный** безкраен ред
~, **биномиальный** *мат.* биномиален ред
~, **верстовый** *стр.* издаден напред тухлен ред *(в зидарията на външна стена с декоративна цел)*
~, **вертикальный** вертикален ред
~ **гармонический** *мат.* хармоничен ред
~, **геометрический** *мат.* геометричен ред
~, **горизонтальный** хоризонтален ред
~, **двойной** двоен ред
~, **жирный** мастен [алифатен] ред
~, **знакопеременный** ред, на който членовете не са с еднакви знаци
~, **знакопостоянный** ред, на който членовете имат еднакви знаци
~, **знакочередующийся** алтернативен ред
~, **конечный** краен ред
~, **натуральный** естествен ред
~, **петельный** *текст.* бримков ред
~, **равномерно сходящийся** равномерно сходящ ред
~, **радиоактивный** радиоактивен ред
~, **расходящийся** разходящ ред
~, **степенной** степенен ред
~, **сходящийся** сходящ ред
~, **термоэлектрический** термоелектрически ред
~, **тригонометрический** тригонометричен ред
~, **функциональный** функционален ред
~ **Фурье** ред на Фурие
~ **цикланов** ред на цикланите
~ **циклопарафинов** ред на циклопарафините
~, **числовой** числен ред
рядно *с* грубо конопено платно
рядный редов, на реда
рядовой 1. обикновен, прост 2. необработен 2. необработен *(за руди, въглища)* 3. редов, на редици
ряж *м* скара *(сандъчно-гредова)*
ряжевый сандъчно-скарен

С

сабинен *м* сабинен *(туянов терпен)*
сабля *ж* стяга *(дълга дърводелска винтова стяга)*
сабинол *м* *хим.* сабинол
саванелла *ж* дънен улей *(на река)*
савар *м* савар
сагенит *м* *минер.* сагенит
садиво *м* *мет.* пълнеж, шихта
садиться 1. кацам *(за самолет)* 2. свивам се *(за плат)*
садка *ж* *мет.* 1. пълнеж, шихта, шихтова порция за едно стапяне 2. пълнене на пещта с шихтови материали 3. нареждане, подреждане *(на тухли в пещ за изпичане)* 4. *с. ст.* садене 5. свиваемост *(на плат)* 5. утаяване *(напр. на солта)*
~, **жидкая** течен пълнеж, внасяне на шихтата в течно състояние
~, **металлическая** метален пълнеж, металната част от шихтата
~, **одновременная** за едно пълнене на пещта
~, **монолитная** монолитен пълнеж
~, **паспортная** 1. пълнеж по паспорт 2. вместимост по паспорт, паспортна вместимост *(на пещта)*
садкость *ж* 1. свиваемост 2. утаяемост
садовник *м* градинар
садовод *м* градинар-специалист
садоводство *с* градинарство, овощарство
садовый градинарски
садочный пълначен, пълнилен, за внасяне на шихта
сажа *ж* сажди
~, **активная** активни сажди
~, **активная антраценовая** активни антраценови сажди
~, **ацетиленовая** ацетиленови сажди
~, **белая** бели сажди
~, **газовая** газови сажди
~, **газовая канальная** газови канални сажди
~, **дуговая** дъгови сажди
~, **канальная** *вж.* **сажа, газовая канальная**
~, **ламповая** лампови сажди
~, **малоактивная** малко активни сажди
~, **неактивная** неактивни сажди
~, **печная** пещни сажди
~, **пламенная** пламъчни сажди
~, **полуактивная** полуактивни сажди
~, **пылевидная** прахообразни сажди
~, **термическая** термични сажди
~, **термоатомная** термоатомни сажди

~, **углеро́дная** въглеродни сажди
са́жалка *ж* живарник (*приспособление за запазване уловената риба жива*)
сажа́лка *ж* *с. ст.* садачна машина, садачка
сажа́льщик *м* садач
сажа́ть 1. садя, посаждам, насаждам 2. *мет.* поставям, внасям, пълня (*шихтов материал*)
са́жевый саждов
са́женец *м* *с. ст.* присадено дръвче, пикирана фиданка
сажеобдува́тель *м* саждоиздухвач, саждоразпръскватeл (*чрез вдухване*)
~, **многосопловóй** многодюзов саждоиздухвач
~, **односопловóй** еднодюзов саждоиздухвач
~, **ручнóй** ръчен саждоиздухвач
сажеобразова́ние *с* образуване на сажди
сажесдува́тель *м* саждоиздухвач
сала́зки *мн* шейна (*на машина*); плъзгач; седло; водило, водач; супорт (*на машина*)
~, **боковы́е** странична шейна
~, **ведóмые** водима шейна
~, **вертика́льные** вертикална шейна, отвесни водачи
~, **ве́рхние** горна шейна, горен супорт
~, **враща́ющиеся** въртяща се шейна, въртящ се супорт
~, **горизонта́льные** хоризонтална шейна
~, **крестóвые** кръстат супорт, кръстата шейна
~, **матрицепереда́точные** *полигр.* шейна за подаване на матрицата (*в печатарската машина*)
~, **наклóнные** наклонена шейна, наклонен супорт
~, **направля́ющие** направляваща шейна, направляващи плъзгачи, водещи релси
~, **натяжны́е** опъваща [обтягаща] шейна; опъващо седло
~, **ни́жние** долна шейна
~, **переводны́е** *полигр.* преводни плъзгачи
~, **поворóтные** въртяща се шейна
~, **попере́чные** напречна шейна, напречен супорт, напречни водила
~, **продóльные** надлъжен супорт; надлъжна шейна; надлъжни плъзгачи
~, **резцóвые** ножова шейна, ножов супорт
~, **рессóрные** ресорна шейна, ресорен [пружинен] супорт
~ **су́ппорта** шейна на супорта
~, **тормозны́е** спирачна шейна
~, **тра́нспортные** *полигр.* транспортни водачи, транспортна шейна
сала́зочный супортен, плъзгачен
салейт *м* *минер.* салеит
салигени́н *м* салигенин (*о-хидроксибензилов алкохол*)
са́линг *м* *кораб.* салинг, площадка на мачта (*при ветроходите*)
сали́т *м* *минер.* салит
салицила́т *м* салицилат (*сол на салициловата киселина*)
са́ло *с* 1. мас, мазнина, тлъстина, сланина,
сало 2. ледена ципа, ледена корица (*по реки, езера, преди напълно да замръзнат*)
~, **бара́нье** овча лой
~, **говя́жье** говежда лой
~, **кише́чное** лой (*тлъстина от черва*)
~, **маши́нное** машинна грес, машинна лой
~, **пищевóе** хранителна мазнина
~, **расти́тельное** растително масло
~, **свинóе** сланина, свинска мазнина
~, **техни́ческое** техническа мазнина, техническа грес
са́льдо *с* *икон.* салдо
са́льза *ж* кален вулкан
са́льник *м* набивачна кутия, салник; лойник; уплътнителна набивка
~, **вóйлочный** салник от рече, плъстен салник, уплътнителна кутия с рече [филц]
~, **гальмпóртовый** *кораб.* уплътнителна кутия на балера на кормилото
~, **дейдву́дный** *кораб.* салник на дейдвуда
~, **золотникóвый** шибърен салник, шибърен уплътнител
~, **компенсациóнный** компенсиращ [изравняващ] салник, компенсираща уплътнителна кутия
~, **лабири́нтовый** лабиринтен салник, лабиринтена уплътнителна кутия
~, **манже́тный** маншетен салник, маншетен уплътнител
~, **мембра́нный** мембранен уплътнител
~, **металли́ческий** метален уплътнител
~, **мотóрный** салник [уплътнителна кутия] за двигател
~, **поршневóй** уплътнителна кутия за бутален прът, салник за бутален прът
~, **расшири́тельный** *вж.* **са́льник, компенсациóнный**
~, **самоподжимнóй** самопритискащ се уплътнител, семеринг
~, **телескопи́ческий** телескопичен салник, телескопична уплътнителна кутия
~, **уравни́тельный** *вж.* **са́льник, компенсациóнный**
са́льниковый салников, който служи за салник, уплътнителен
са́льный мазен, намазан, тлъст, лоен
сама́н *м* кирпич
сама́рий *м* самарий
самарски́т *м* *минер.* самарскит
самоблоки́роваться *авто* самоблокирам се
самоблокирóвка *ж* самоблокировка
самобортóвка *ж* *текст.* еднопроцесно плетене на ластик (*при чорапи*)
самоброже́ние *с* самоволна ферментация, самоволно ферментиране
самовентиля́ция *ж* самовентилация
самове́с *м* теглилка на кош-кантар
самовключе́ние *с* самовключване (*напр. като дефект на машина*)
самовозбужде́ние *с* самовъзбуждане
~, **жёсткое** твърдо самовъзбуждане
~, **мя́гкое** меко самовъзбуждане
~, **паразúтное** паразитно самовъзбуждане
самовозвра́т *м* автоматично връщане (*в изходно положение*)
самовозгора́емость *ж* способност към самозапалване

самовозгора́ние *с* самозапалване
самовоспламене́ние *с* самовъзпламеняване, самозапалване
самовоспламеня́емость *ж* самовъзпламеняемост
самовоспламеня́ющийся самозапалващ се
самовосстановле́ние *с* собствено редуциране, редуциране от само себе си, самовъзстановяване
самовосстана́вливающийся самовъзстановяващ се, самоisær редуциращ се
самовраще́ние *с* самозавъртане, въртене от само себе си
самовса́сывающий самозасмукващ
самовулканиза́ция *ж* самовулканизация, вулканизиране от само себе си
самовыгружа́тель *м* саморазтоварач
самовыключа́ющийся самоизключващ се
самовыключе́ние *с* самоизключване
самовыпрямле́ние *с* самоизправяне
самовыра́внивание *с* самоизравняване
~, отрица́тельное отрицателно самоизравняване
~, положи́тельное положително самоизравняване
самогаше́ние *с* самогасене
самодви́жущийся самодвижещ се
самоде́йствующий самодействуващ
самоде́льщина *ж* любителска [профанска] работа
самодиффу́зия *ж* самодифузия
самозаводя́щийся самозареждащ се, самонавиващ се *(който сам се привежда в готовност за работа)*
самозагружа́ющийся самонатоварващ се
самозажига́ние *с* самозапалване
самозажи́мный самозатегателен, самозатягащ се
самозака́ливаемость *ж* самозакаляемост, самозакалка
самозака́ливание *с* самозакалка
самозака́ливающийся самозакаляващ се
самозака́лка *ж* самозакалка
самозако́нтривающийся самозапиращ се, самозатягащ се, с автоматично затваряне [запиране]
самозапира́ющийся самозапиращ се, самозатварящ се
самоза́пуск *м* автоматично пускане, самопускане
самозаря́д самозареждане
самозаря́дный самозареждащ се
самозата́чиваемость *ж* самозаточваемост, самозаточване
самозата́чивание *с* самозаточване
самозата́чивающийся самозаточващ се
самозатуха́ние *с* самозатихване; самозагасване
самозатуха́ющий самозатихващ; самозагасващ
самозатя́гивание *с* самозатягане
самозатя́гивающийся самозатягащ се
самозахва́т *м* самозахващане
самоизмельче́ние *с* самосмилане, автогенно смилане, смилане без топки
самоинду́кция *ж* самоиндукция

самока́т *м* 1. самодвижение, самотъркаляне *(под действие на собственото тегло)* 2. колело, велосипед
самока́тчик *м* колоездач, велосипедист
самокла́д *м* рамка за навиване на плат
самоколеба́ние *с* автотрептене, самотрептене
самокомпенса́ция *ж* самокомпенсация *(напр. на тръбите)*
самолёт *м* самолет
~, а́томный атомен самолет, самолет с атомен двигател
~, беспило́тный безпилотен самолет
~, бесхвосто́вый безопашен самолет
~, боево́й боен самолет
~ вертика́льного взлёта самолет за вертикално излитане
~, винтово́й витлов самолет
~, вое́нный *вж.* **самолёт, боево́й**
~, всепого́дный самолет за летене при всякакво време *(и за нощно време)*
~, возду́шно-косми́ческий въздушно-космичен самолет
~, высо́тный височинен самолет
~, газотурби́нный газотурбинен самолет
~, гражда́нский граждански самолет *(самолет от гражданската авиация)*
~, грузово́й товарен самолет
~, двухба́лочный двугредов самолет
~, двухло́дочный двулодков самолет [водосамолет]
~, двухмото́рный двумоторен самолет
~, двухфюзеля́жный двутялов самолет
~, земново́дный *вж.* **самолёт-амфи́бия**
~, корабе́льный *вж.* **самолёт, па́лубный**
~, многоме́стный многоместен самолет
~, многомото́рный многомоторен самолет
~, многоцелево́й многоцелев самолет, самолет за различни цели
~, однало́дочный еднолодков самолет [водосамолет]
~, одноме́стный едноместен самолет
~, одномото́рный едномоторен самолет
~, однопоплавко́вый еднолодков самолет
~, па́лубный корабен [палубен] самолет
~, пассажи́рский пътнически самолет
~, пассажи́рский магистра́льный магистрален пътнически самолет
~, пассажи́рский ме́стный местен пътнически самолет
~, поршнево́й самолет с бутален двигател
~, почто́во-пассажи́рский пощопътнически самолет
~, почто́вый пощенски самолет
~, радиоуправля́емый радиоуправляем самолет
~, раке́тный ракетен самолет
~, реакти́вный реактивен самолет
~, санита́рный санитарен самолет
~, сверхзвуково́й свръхзвуков самолет
~ с возду́шно-реакти́вным дви́гателем самолет с въздушно-реактивен двигател
~ свя́зи свързочен самолет, самолет за свръзка

~ **сельскохозяйственной авиации** самолет за селскостопанска авиация
~ **специального назначения** самолет със специално предназначение
~, **спортивный** спортен самолет
~ **с ракетным двигателем** самолет с ракетни двигатели
~ **с толкающим винтом** самолет с тласкащо витло
~ **с турбовинтовым двигателем** самолет с турбовитлов двигател
~ **с турбореактивным двигателем** самолет с турбореактивен двигател
~ **с тянущим винтом** самолет с теглещо витло
~ **с ядерной силовой установкой** самолет с ядрена силова уредба
~, **сухопутный** сухоземен [сухопътен] самолет
~, **телемеханический** безпилотен самолет
~, **транспортный** транспортен самолет
~, **трёхмоторный** тримоторен самолет
~, **турбовинтовой** турбовитлов самолет
~, **турбореактивный** турбореактивен самолет
~, **учебный** учебен самолет
~, **четырёхмоторный** четиримоторен самолет
~, **эталонный** еталонен самолет, самолет за еталон
самолёт-автомат *м* самолет-автомат, безпилотен самолет
самолёт-амфибия *м* самолет-амфибия
самолёт-истребитель *м* самолет-изтребител
самолёт-корректировщик *м* самолет-коригировач, коригиращ самолет *(за насочване на артилерийска стрелба)*
самолёт-крыло *м* самолет-крило [«летящо крило»]
самолёт-мишень *м* самолет-мишена
самолёт-носитель *м* самолет-носител, самолет-майка
самолёт-перехватчик *м* самолет-пресрещач
самолёт-разведчик *м* самолет-разузнавач, разузнавателен самолет
самолёт-снаряд *м* самолет-снаряд
самолёт-торпедоносец *м* самолет-торпедоносец, самолет с торпеда
самолёт-штурмовик *м* щурмовъчен самолет
самолётный самолетен
самолётовождение *с* самолетоводене
самолётостроение *с* самолетостроене
самолётостроительный самолетостроителен
самонавалка *ж* самонатоварване, самонатрупване
самонаведение *с* *ав.* самоводене
самонаводящийся *ав.* самоводещ се
самонаклад *м* *полигр.* автоматичен подавач *(на листове)*
~, **пневматический** пневматичен автоматичен подавач *(на листове)*
~, **фрикционный** фрикционен автоматичен подавач *(на листове)*
самонарезающий самонарязващ
самонейтрализация *ж* самонеутрализация, неутрализиране от само себе си
самообдувка *ж* самообдухване
самообрушение *с* *мин.* самообрушаване
самоокисление *с* самоокисление, собствено окисление, окисление от само себе си
самоопрокидывание *с* самообръщане
самоопрокидывающийся самообръщащ се
самоориентирующийся самоориентиращ се
самоостанов *м* автоматичен спирач
самоостанавливание *с* автоматично спиране, самоспиране
самоостанавливающийся самоспиращ се, автоматично спиращ
самоотвёртывание *с* самоотвъртване, саморазвинтване
самоотвинчивание *с* *вж.* **самоотвёртывание**
самоотвинчиваться самоотвинтвам се, саморазвинтвам се
самооткрывание *с* самоотваряне
самооткрывающийся самоотварящ се
самоотпуск *м* *тер. обр.* самоотвръщане
самоохлаждение *с* самоохлаждане
самоохлаждающийся самоохлаждащ се
самоочистка *ж* самоочистване, очистване без външен причинител
самопад *м* *мин.* самопад
самописец *м* самописец, устройство за автоматично записване, самозаписващ инструмент
~, **быстродействующий** бързодействуващ самописец
~, **двухкоординатный** двукоординатен самописец
~, **импульсный** импулсен самописец
~, **координатный** координатен самописец
~, **ленточный** лентов самописец
~, **магнитный** магнитен самописец
~, **манометрический** манометричен самописец
~, **многоканальный** многоканален самописец
~, **многоточечный** многоточков самописец
~, **многопозиционный** многопозиционен самописец
~, **одноточечный** едноточков самописец
~, **релейный** релеен самописец
~, **цифровой** цифров самописец
~, **электронный** електронен самописец
самопишущий самозаписващ, който записва автоматично
самоплавкий самотопящ се
самопоглощение *с* самопоглъщане
самопогрузка *ж* самотоварене
самопогрузчик *м* самотоварач
самоподаватель *м* 1. самоподавач 2. *с. ст.* автоматичен снопоподавач
самоподающий самоподаващ, подаващ автоматично
самоподбучивание *с* *мин.* самозапълнение
самопрерыватель *м* самопрекъсвач
самопресс *м* гладачка, машина за гладене на плат
самоприспосабливание *с* самоприспособяване, адаптация
самопряд *м* *текст.* селфактор
самопрялка *ж* *текст.* чекрък
самопуск *м* самопускане, автопускане, стартер

~, **возду́шный** въздушно самопускане *или* автоматично пускане
~, **инерцио́нный** инерционно самопускане или автоматично пускане
~, **электроинерцио́нный** електроинерционен стартер
саморазви́нчивание *с* саморазвинтване, самоотвинтване
саморазгружа́ющийся саморазтоварващ се
саморазгру́зка *ж* саморазтоварване
саморазложе́ние *с* саморазлагане, саморазпадане
саморазря́д *м* *вж.* **саморазря́дка**
саморазря́дка *ж* *ел.* саморазряд, самостоятелен разряд, саморазреждане
самораспа́д *м* саморазпадане
саморегули́рование *с* саморегулиране
саморегули́рующийся саморегулиращ се
саморе́зка *ж* резачка *(за форматно рязане на хартия)*
саморо́дный самороден
саморо́док *м* (къс) самороден метал *(напр. злато)*
самосва́л *м* самосвал
~, **гидравли́ческий** хидравличен самосвал
~, **инерцио́нный** инерционен самосвал
~, **механи́ческий** механичен самосвал
~ **с двухсторо́нним опроки́дыванием** самосвал с двустранно разтоварване
~ **с разгру́зкой наза́д** самосвал с разтоварване назад, самосвал с едностранно разтоварване
~ **с трёхсторо́нним опроки́дыванием** самосвал с тристранно разтоварване
самосветя́щийся самосветещ
самоси́н *м* *ел.* автосин, самосин *(съкращение от самосинхронизация)*
самосинхрониза́ция *ж* автосинхронизация, самосинхронизация
самосма́з *м* автоматично устройство за мазане *(на триещи се части в машини)*
самосма́зка *ж* автоматично мазане
самосма́зывание *с* *вж.* **самосма́зка**
самосма́зывающий самомажещ, който маже автоматично, самомажещ се
самоспаса́тель *м* самоспасител
самоста́в *м* вдигач
самостоя́тельность *ж* **хозя́йственная** стопанска независимост
самостоя́тельный самостоятелен
самосхва́т *м* грайфер
самота́ска *ж* елеватор
самотёк *м* самотек, гравитационно движение
самотёком самотечно, гравитационно
самотёчный самотечен, гравитационен
самоторможе́ние *с* самоспиране, автоматично спиране, самозадържане
самотормозя́щий самозадържащ, самоспиращ
самото́чка *ж* автоматичен струг *(но не автомат)*, самоходен струг
самотя́га *ж* естествена тяга
самоуплотне́ние *с* самоуплътняване; самоуплътнение
самоуправле́ние *с* самоуправление
самоупрочне́ние *с* самоуякчаване, самозаздравяване
самоустана́вливаться самонагаждам се, самонастройвам се, самофиксирам се
самоустана́вливающийся самонастройващ се, самонагласяващ се, самонагаждащ се, самофиксиращ се
самоустано́вка *ж* самонагласяване, самонагаждане, самофиксиране, самонастройване
самофлюсу́ющийся самофлюсиращ се, самотопящ се
самохва́т *м* самозахващане
самохо́д *м* самоход, автоматично устройство [механизъм] за задвижване *(напр на подаването при металорежещи машини)*
~, **попере́чный** напречен самоход *(на струг)*
~, **продольный** надлъжен самоход (на струг)
самохо́дный самоходен
самоцве́т *м* скъпоценен камък *(с голяма твърдост)*
самоцентри́рование *с* самоцентриране, самоцентроване
самоцентри́рующийся самоцентроващ се, който се центрова сам
самоцентро́вка *ж* самоцентроване; самоцентровка
самошлаку́ющийся самошлакуващ се
самоэкрани́рование *с* *ядр.* самоекраниране
самсони́т *м* *минер.* самсонит
самши́т *м* чемшир
санда́л *м* санталово дърво
сандара́к *м* сандарак *(растителна ароматична смола)*
са́ндрик *м* корниз *(над прозорец, врата с двускатна форма)*
санита́рный санитарен
санте́хник *м* санитарен техник, специалист по санитарна техника
санте́хника *ж* санитарна техника
сантехни́ческий санитарнотехнически
сантигра́мм *м* сантиграм *(стотна част от грам)*
сантили́тр *м* сантилитър *(стотна част от литър)*
сантиме́тр *м* сантиметър *(стотна част от метър)*
сантипуа́з *м* сантипуаз *(една стотна част от пуаз; пуаз — единица мярка за динамична провлаченост)*
сантисто́кс *м* сантистокс, стотна част от стокс *(единица за кинетична провлаченост от системата единици СГС)*
санто́н *м* *петр.* сантон, сантонски етаж
сану́зел *м* санитарен възел
сануки́т *м* *петр.* санукит
сапёр *м* *воен.* пионер, сапьор
сапо́жный обущарски
сапони́т *м* *минер.* сапонит
сапоги́ *мн* ботуши
сапроко́лл *м* сапрокол
сапропели́т *м* *геол.* сапропелит
сапропе́ль *м* сапропел *(отложения, образували се по дъната на нетечащи води)*
сапу́н *м* отдушник
сапфи́р *м* сапфир

сара́й *м* навес, сайван; барака; плевня
сара́н *м* саран *(американско синтетично влакно от съполимери на винилиденхлорида)*
сарапули́т *м* сарапулит *(топлоизолационен материал)*
сардо́ба *ж* подземно водохранилище *(Средна Азия)*
сардони́кс *м* *минер.* сардоникс
са́ржа *ж* *текст.* кепър, серж, зов, кепърна тъкан, хастарлък
~, **волни́стая** вълнообразен кепър
~, **зигзагообра́зная** зигзагообразен кепър
~, **ло́маная** начупен кепър
~, **перекрёстная** кръстосан кепър
~, **подкла́дочная** хастарлък
~, **францу́зская** твил
саркини́т *м* саркинит
сарпи́нка *ж* *текст.* басма *(карирана или раирана)*, сарпинка
сартори́т *м* *минер*, сарторит
сасоли́н *м* сасолин
сателли́т *м* 1. спътник, сателит 2. планетно (зъбно) колело
сателли́тный сателитен, който е за [от] спътник *или* планетно колело
сати́н *м* *текст.* сатен *(лека памучна или копринена тъкан)*
сатина́ж *м* сатиниране, придаване на лъскавина *(на тъкан или хартия)*
сатинёр *м* *харт.* шагрен-каландър: каландър за пресоване, валцова машина за сатиниране
сатине́т *м* полуатлаз *(вид полуатлаз)*
сатини́рование *с* *вж.* **сатина́ж**
сатини́рованный сатиниран
сатини́ровать сатинирам, придавам лъскавина (на хартия или тъкан)
сатура́тор *м* сатуратор *(уред за насищане на течности с газове)*
сатурацио́нный сатурационен, насищащ
сатура́ция *ж* сатурация, газиране, насищане с газове
сатури́ровать сатурирам, газирам, насищам (течност) с газ
сафрани́н *м* сафран *(основно азиново багрило)*
саффлори́т *м* *минер.* сафлорит
сафья́н *м* марокен, сахтиян *(висококачествена козя кожа — обработена)*
са́хар *м* захар
~, **виногра́дный** гроздова захар
~, **жёлтый** жълта захар
~, **ко́лотый** насечена захар
~, **кусково́й** захар на бучки
~, **лито́й** лята [стопена] захар
~, **моло́чный** млечна захар
~, **пилёный** нарязана *(кристализирана във форма)* захар
~, **плодо́вый** плодова захар
~, **прессо́ванный** пресована захар
~, **свеклови́чный** цвеклова захар
~, **тростнико́вый** тръстикова захар
са́хар-песо́к *м* захар на пясък, ситна
са́хар-рафина́д *м* захар на бучки *(чиста рафинирана)*
са́хар-сыре́ц необработена [сурова] захар
сахара́ *мн* захари *(група въглеводороди)*
~, **просты́е** прости захари
~, **сло́жные** сложни захари
сахара́т *м* захарат *(алкохолат на моноза)*
сахари́ды *мн* захариди
сахари́метр *м* захаромер *(уред за измерване на захарността, напр. в течности)*
сахариме́трия *ж* захариметрия
сахари́н *м* захарин
сахари́стость *ж* захарност
сахари́стый захарен, богат на захар
са́харный захарен
сахароваре́ние *с* захароварене, варене на захар
сахаро́за *ж* захароза, растителна [тръстикова] захар
сахароно́с *м* захародайно растение
сахароно́сный захародаен
сбаланси́рованный балансиран
сба́лтывать размесвам; разбърквам
сба́лчивание *с* заболтване, съединяване с болтове
сба́лчивать заболтвам, съединявам с болтове
сбег *м* 1. отвор, улей, място за изтичане 2. оттичане 3. изтичане през отвор 4. изтъняване [конусност] *(напр. край на резба с непълен профил)*
~ **резьбы́** край [изтъняване] на резба *(с непълен профил)*, завършек на резба
сбега́ние *с* 1. отвиване [отделяне] на ремък *(при ремъчна предавка)* 2. отцепване на верига *(при верижни предавки)*
сбега́ть отвивам, отделям, отцепвам
сбе́жистость *ж* изтъняване *(на дърво към върха)*
сбива́ние *с* биене, разбиване *(напр. на масло, яйца)*; очукване *(напр. на котелен камък)*
сбива́тель *м* биячка [разбивачка] *(напр. на масло, яйца)*
сбива́ть 1. бия, разбивам *(напр. масло, яйца)* 2. сковавам 3. очуквам *(котелен камък)* 4. затъпявам *(напр. нож)* 5. свалям, събарям 6. събирам, натрупвам
сбива́ться 1. затъпявам се, ставам негоден 2. измествам се; наклонявам се 3. струпвам се на куп
сби́вка *ж* 1. изкривяване, затъпяване, смачкване 2. изместване 3. сковаване, сглобяване 4. сгъстяване, сбиване
сби́тость *ж* **рису́нка** 1. изместване на фигурата [рисунката] *(напр. при печатане)* 2. претрупаност на рисунката [фигурата, чертежа]
сби́тый 1. изкривен 2. отчупен 3. изместен
сбой *м* отказ [нарушение] *(на работа)*
сбо́йка *ж* 1. *мин.* свързваща изработка, съединителна галерия, сбойка 2. съединяване на тунел, галерия 3. сковаване *(дъски и пр.)*
сбо́йный отклонен
сболти́ть *вж.* **сба́лчивать**
сбо́лченный съединен с болт, заболтен
сбо́лчивание *с* *вж.* **сба́лчивание**
сбо́лчиватель *м* гайковърт, уред за завинтване на гайки и болтове
сбо́лчивать *вж.* **сба́лчивать**

сбор *м* 1. сбор 2. събиране, прибиране, беритба 3. добив, реколта 4. *икон.* такса, данък
~, **валово́й** общ добив
~ **виногра́да** гроздобер
~, **ге́рбовый** гербови такси
~ **да́нных** събиране на данни
~ **информа́ции** събиране на информация
~, **тамо́женный** митническа такса
~ **урожа́я** прибиране на реколтата, беритба
сбо́рка *ж* 1. сглобяване, монтиране 2. залепване *(напр. на скроени каучукови части за получаване готово изделие)*
~, **вы́борочная** избирателно сглобяване *(сглобяване при подбиране на подходящи детайли)*
~, **группова́я** групово монтиране, групово сглобяване
~, **дифференци́рованная** диференцирано монтиране [сглобяване]
~, **заводска́я** заводски монтаж, заводско монтиране
~, **индивидуа́льная** индивидуално сглобяване [монтиране]
~, **компле́ктная** комплектно сглобяване [монтиране]
~, **конве́йерная** конвейерно сглобяване, монтиране на конвейер
~, **контро́льная** контролно сглобяване [монтиране]
~, **механизи́рованная** механизирано сглобяване [монтиране]
~, **навесна́я** прикачено [закачено] сглобяване
~, **неподви́жная** неподвижно сглобяване, неподвижно монтиране; монтаж на място
~, **неразъёмная** неразглобяемо монтиране *(монтиране, което след това не може да се размонтира)*
~, **о́бщая** общ монтаж, общо сглобяване
~, **оконча́тельная** окончателен монтаж
~, **подви́жная** подвижно сглобяване; сглобяване на подвижен обект; конвейерно сглобяване
~, **подузлова́я** подвъзлов монтаж, монтиране [сглобяване] на подвъзли
~, **полунавесна́я** полузакачен монтаж, полузакачено [полуприкачено] сглобяване
~, **пото́чная** поточно монтиране, сглобяване в поточна линия
~, **предвари́тельная** предварително сглобяване [монтиране]
~, **пре́ссовая** пресово монтиране, пресово сглобяване
~, **разъёмная** разглобяемо монтиране, монтиране, след което частите могат да се разглобят
~, **ручна́я** ръчно монтиране [сглобяване]
~, **селекти́вная** *вж.* **сбо́рка, избира́тельная**
~, **сплошна́я** непрекъснато монтиране, цялостно монтиране
~, **стациона́рная** стационарен монтаж, монтиране на място
~, **узлова́я** възлов монтаж, монтаж [сглобяване] по възли, *вж.* **сбо́рка, группова́я**
~ **фо́рмы** *леяр.* залагане [събиране] на формите
~ **фо́рмы, жаке́тная** *леяр.* жакетно събиране [залагане] на формите
~ **фо́рмы, ступе́нчатая** *леяр.* стъпалообразно залагане [събиране] на формите
сбо́рник *м* 1. акумулатор 2. колектор 3. водосборна яма; помийна яма 4. кондензно гърне 5. *полигр.* сборник *(напр. разкази)*
сбо́рный 1. сглобяем, който може да се сглобява; сглобен 2. сумарен, обобщен
сбо́рочный монтажен, който служи за монтаж *(напр. монтажен инструмент или монтажен цех)*
сбо́рщик *м* монтьор, монтажник
сбо́ры *мн* сборове; такси
~, **порто́вые** *кораб.* пристанищни такси
сбра́живание *с* ферментиране, втасване
сбра́живать подлагам на ферментация
сбра́сывание *с* хвърляне, изхвърляне, сваляне
сбра́сыватель *м* 1. изхвъргач *(напр. при пресови машини)* 2. изхвъргачка; разтоварач 3. отклонител, отбивач
~, **бараба́нный** барабанен разтоварач [изхвъргач]
~ **башмако́в** *жп.* изхвъргачка на спирачни обувки *(поставени по коловозите на разпределителна гара)*
~, **гидравли́ческий** хидравличен разтоварач, хидравличен изхвъргач
~, **механи́ческий** механичен [машинен] разтоварач, механичен изхвъргач
~, **плужко́вый** плугов разтоварач, плужна дъска
~, **плужко́вый двухсторо́нний** плугообразна двустранна изхвъргачка
~, **плужко́вый односторо́нний** плугообразна едностранна изхвъргачка
~, **плужко́вый передвижно́й** подвижна плугообразна изхвъргачка
~, **пневмати́ческий** пневматичен изхвъргач
~, **рыча́жный** лостов изхвъргач
~, **стациона́рный** неподвижна плугообразна изхвъргачка
сбра́сывать 1. изхвърлям, хвърлям, свалям 2. откъсвам *(за въздушен поток)*
сбра́сываться изхвърля се; изпуска се, отвежда се *(напр. вода)*
сбра́сывающий изхвърлящ, свалящ
сброс *м* 1. *геол.* разсед, събаряне, свличане, сваляне *(на земя)* 2. изхвърляне 3. връщане назад, отклоняване 4. разтоварване *(на електрическа машина)* 5. водослив; преливник
~, **авари́йный** аварийно разтоварване, разтоварване при авария
~ **в атмосфе́ру** изпускане в атмосферата
~ **га́за** отнемане на газ
~, **косо́й** косо свличане, кос разсед
~ **нагру́зки** разтоварване, премахване на товара
~, **норма́льный** нормален разсед, нормално свличане
~, **обра́тный** обратен разсед
~, **попере́чный** напречен разсед

~, **продóльный** надлъжен разсед
~ **охлаждáющей водьí** източване [изхвърляне] на охлаждащата вода
~, **рéзкий** рязко разтоварване (на електрическа машина)
сбрóсный 1. отвеждащ, изтичащ 2. отпадъчен 3. поддържащ
сбрóсовый *геол.* разседен
сбрóшенный изхвърлен, свален
сброшюрóванный *полигр.* брошира̀н, зашит в брошура
сбывáть 1. намалявам *(за вода)* 2. пласирам *(напр. стока)*
~ **товáр** пласирам стока
сбыт *м* продажба, пласиране, пласмент
сваб *м* сваб *(устройство за черпене на течност от сондаж, напр. нефт)*
~, **насóсный** помпено устройство за черпене на нефт
свабúрование *с* свабиране, нефточерпене *(начин на добиване на нефт)*
сваебóец *м* пилотонабивач *(работник, който набива пилоти)*
сваебóйный пилотонабивен, пилотонабивачен
сваевыдёргиватель *м* пилотовадачка *(машина за изваждане на набити пилоти)*
сваевытáскивание *с* измъкване [изваждане] на пилоти
свáйка *ж* свайка, пилот
свáйный пилотен
свал *м* 1. куп, купище *(земна маса)* 2. кос праг *(в река)*
водьí косо течение; кос праг *(не по посока на общото течение)*
свáливание *с* струпване, стоварване
свáливать 1. хвърлям, изхвърлям 2. стоварвам, струпвам 3. свалям, събарям 4. *текст.* затепвам, степвам, сплъстявам
свáливаться абордирам, сблъсквам се *(за кораби)*
свáлка *ж* 1. *мин.* обрушаване 2. сваляне, събаряне 3. яма за смет; бунище 4. затепване на вълна
свáлок *м* *текст*, степана вълна
СВАМ свам *(съкратено наименование на стъкловлакнест материал, напоен със смола)*
сванбергúт *м* *минер.* сванбергит
свáренный заварен
свáриваемость *ж* заваряемост
свáриваемый заваряем, който може да се заварява
свáривание *с* *вж.* **свáрка**
свáривать заварявам
свáривающийся заваряем, който се заварява
свáрка *ж* заваряване; заварка
~, **автогéнная** газокислородно [автогенно] заваряване; газокислородна заварка
~, **автоматúческая** автоматично заваряване; автоматична заварка
~, **автомáтная** автоматно [машинно] заваряване
~, **аккумулятóрная** акумулаторно заваряване; акумулаторна заварка
~, **алюминотермúтная** алуминиево-термично заваряване; алуминиево-термична заварка
~, **аргóнно-дуговáя** аргонно-дъгова заварка; аргонно-дъгово заваряване
~, **áтомно-водорóдная** атомно-водородна заварка; атомно-водородно заваряване
~, **ацетилéновая** ацетиленова заварка; ацетиленово заваряване
~, **ацетилéно-воздýшная** ацетилено-въздушна заварка; ацетилено-въздушно заваряване
~, **ацетилéно-кислорóдная** ацетилено-кислородно заваряване; ацетилено-кислородна заварка
~, **бездуговáя электрошлáковая** бездъгово електрошлаково заваряване; бездъгова електрошлакова заварка
~, **бензúновая** заваряване с бензинова горелка
~, **бензóловая** заваряване с бензолова горелка *(смес от бензолови пари и кислород)*
~, **бесфлюсóвая** безфлюсова заварка; безфлюсово заваряване
~ **бутáно-кислорóдным плáменем** заваряване с бутано-кислороден пламък
~, **вáкуумная** вакуумно заваряване, заваряване във вакуум
~, **вертикáльная** вертикална заварка; вертикално заваряване
~, **вéрхняя** *вж.* **свáрка, потолóчная**
~ **в защúтном гáзе** заваряване в среда от защитен газ; заварка в среда от защитен газ
~ **взрьíвом** взривно заваряване, заваряване с взрив
~ **в косóй стык** заварка със скосяване (на челото)
~ **внакрóй** *вж.* **свáрка внахлёстку**
~ **внáпуск** *вж.* **свáрка внахлёстку**
~ **внахлёстку** заваряване с припокриване; заварка с припокриване
~ **в нúжнем положéнии** заваряване в долно положение
~, **водорóдная** водородна заварка; водородно заваряване
~ **водянúм гáзом** заваряване с воден газ
~ **вприткú** челна [тъпа] заварка; челно заваряване
~ **встык** *вж.* **свáрка впритыќ**
~, **высокочастóтная** заварка [заваряване] с високочестотен ток
~ **в тавр** Т-образна заварка
~, **гáзовая** газова заварка; газово заваряване
~, **газопрéссовая** газопресова заварка; газопресово заваряване
~, **газоэлектрúческая** газоелектрическа заварка; газоелектрическо заваряване
~, **гéлиевая** хелиева заварка, заваряване с хелий
~ **гóлым электрóдом** заварка с гол електрод
~, **горизонтáльная** хоризонтална заварка; хоризонтално заваряване
~, **горновáя** ковашка заварка; ковашко заваряване
~, **горя́чая дуговáя** горещо дъгово заваряване; гореща дъгова заварка

~ **давлéнием** заваряване под налягане, заварка под налягане
~, **двухдуговáя двухслóйная** двудъгова двуслойна [двупластова] заварка
~, **двухпрохóдная** двупроходно заваряване, заваряване в два прохода
~, **двухсторóнняя двухтóчечная** двустранна двуточкова заварка; двустранно двуточково заваряване
~, **двухтóчечная** двуточкова заварка; двуточково заваряване
~, **диффузиóнная** дифузионна заварка
~, **дуговáя** дъгова електроженова заварка; дъгово електрожениво заваряване
~ **закры́той дугóй** заваряване със закрита [защитена] дъга
~, **и́мпульсная** импулсно заваряване; импулсна заварка
~, **индукциóнная** индукционна заварка; индукционно заваряване
~, **инерциóнная** инерционна заварка; инерционно заваряване
~, **искровáя** искрова заварка; искрово заваряване
~, **кислорóдная** кислородна заварка; кислородно заваряване
~, **кислорóдно-ацетилéновая** кислородно-ацетиленово [оксиженно] заваряване; кислородно-ацетиленова [оксиженна] заварка
~, **кислорóдно-водорóдная** кислородно-водородна заварка
~, **конденсáторная** кондензаторна заварка; кондензаторно заваряване
~, **контáктная** контактна заварка; контактно заваряване
~, **крéстообрáзная тóчечная** кръстообразна точкова заварка
~, **кузнéчная** *вж.* **свáрка, горновáя**
~, **лáзерная** лазерно заваряване; лазерна заварка
~, **лéвая** лява заварка; ляво заваряване *(заваряване с подаване вляво)*
~ **лежáчим электрóдом** заваряване с лежащи електроди
~, **линéйная** *вж.* **свáрка, рóликовая**
~, **мáгниево-терми́тная** магнезиево-термитна заварка
~, **маши́нная** машинно заваряване, *вж.* **свáрка, механизи́рованная**
~ **металли́ческим электрóдом** заваряване с метален електрод
~, **металлодуговáя** електродъгово заваряване с метални електроди
~ **мéтодом сопротивлéния** електросъпротивително заваряване
~, **механизи́рованная** механизирано заваряване
~, **механи́ческая** механична заварка; механично заваряване
~, **многопрохóдная** многопроходна заварка *(заварка в няколко прохода)*; многопроходно заваряване
~, **многослóйная** многопластова заварка; многопластово заваряване
~, **многотóчечная** многоточкова заварка; многоточково заваряване
~, **многоэлектрóдная** многоелектродна заварка; многоелектродно заваряване
~, **молоткóвая** *вж.* **свáрка, горновáя**
~, **монтáжная** монтажна заварка, заваряване при монтаж
~ **на жёстком режи́ме** заваряване със стабилен режим
~ **наклóнным электрóдом** заваряване с наклонени електроди
~ **на переме́нном тóке** заваряване с променлив ток
~ **наплавлéнием** заваряване със стопяване
~ **наплáвкой** заваряване с наваряване, наваряване
~ **на постоя́нном тóке** заваряване с постоянен ток
~ **незави́симой дугóй** заваряване с независима дъга
~, **ни́жняя** ниска заварка; ниско [долно] заваряване
~, **обрáтно-ступéнчатая** обратно стъпаловидна заварка; обратно стъпаловидно заваряване
~, **однодуговáя** еднодъгова заварка; еднодъгово заваряване
~, **однопрохóдная** еднопроходна заварк *(заварка в един проход)*; еднопроходно заваряване
~, **однослóйная** еднопластова заварка
~, **односторóнняя тóчечная** едностранно точково заваряване; едностранна точкова заварка
~ **оплавлéнием, стыковáя** челна заварка с частично стопяване
~, **óпытная** опитно [пробно] заваряване
~, **печнáя** пещна заварка; заваряване в пещ
~, **плави́льная** заваряване чрез стопяване; заварка чрез стопяване
~ **плавлéнием** *вж.* **свáрка, плави́льная**
~, **плáзменная** плазмено заваряване; плазмена заварка
~ **пластмáсс** заваряване на пластмаса
~, **пласти́ческая** пластично заваряване; пластична заварка
~, **повéрхностная** повърхностна заварка; повърхностно заваряване
~, **поворóтная** заваряване с въртене *(на заваряваните детайли)*
~, **подвóдная** подводна заварка; заваряване под вода
~ **под флю́сом** подфлюсово заваряване *(заваряване под слой от флюс)*; подфлюсова заварка
~ **покры́тым электрóдом** заваряване с покрит електрод
~, **полуавтомати́ческая** полуавтоматично заваряване; полуавтоматична заварка
~, **полуавтомати́ческая дуговáя** полуавтоматична дъгова заварка; полуавтоматично дъгово заваряване
~, **полугоря́чая дуговáя** полугореща дъгова заварка; полугорещо дъгово заваряване

~, **попере́чная шо́вная** напречна линейна [шевна] заварка
~, **потоло́чная** таванна [горна] заварка; таванно заваряване
~ **по шабло́ну** заваряване по шаблон
~, **пра́вая** дясна заварка; заваряване в дясна посока
~, **преры́вистая** прекъсната заварка; прекъснато заваряване, заваряване с прекъсване *(на шева)*
~ **преры́вистым швом** *вж.* **сва́рка, преры́вистая**
~ **прессова́нием** заваряване чрез пресоване
~, **пре́ссовая** пресово заваряване; пресова заварка
~ **прихва́точными шва́ми** заваряване [заварка] с прихващащи шевове
~, **про́бная** пробно [опитно] заваряване; пробна заварка
~, **продо́льная** надлъжна заварка, заварка по дължина; надлъжно заваряване
~ **продо́льным швом** *вж.* **сва́рка, продо́льная**
~ **прока́ткой** заваряване чрез валцоване
~ **пропа́но-кислоро́дным пла́менем** заваряване с пропано-кислороден пламък
~ **прямолине́йным швом** заварка с праволинеен шев
~, **пульси́рующая** пулсиращо заваряване
~, **пункти́рная** точкова заварка; точково заваряване
~, **релье́фная** релефна заварка, изпъкнала заварка; релефно заваряване
~, **ремо́нтная** ремонтна заварка, заваряване при ремонт
~, **ро́ликовая** ролкова [линейна, шевова] заварка; ролково [линейно, шевово] заваряване
~, **ро́лико-стыкова́я** челно-ролкова заварка, челно-линейно заваряване
~, **ручна́я** ръчно заваряване; ръчна заварка
~, **сбо́рочная** *вж.* **сва́рка, монта́жная**
~ **сдви́гом** студенопресово заваряване; студенопресова заварка
~ **с глубо́ким прова́ром** заварка с дълбоко проваряване
~ **сопротивле́нием** *вж.* **сва́рка ме́тодом сопротивле́ния**
~, **стыкова́я** *вж.* **сва́рка впри́тык**
~, **терми́тная** термитна заварка; термитно заваряване
~, **терми́тная с плавле́нием** термитно заваряване със стопяване
~, **Т-обра́зная** Т-образна заварка
~ **то́ками высо́кой частоты́** заварка с високочестотен ток
~, **торцо́вая** *вж.* **сва́рка впри́тык**
~, **то́чечная** *вж.* **сва́рка, пункти́рная**
~ **тре́нием** заваряване чрез триене
~ **угловы́м швом** заварка с ъглов шев
~, **у́гольная** ъглова заварка; заваряване под ъгъл
~, **угольнодугова́я** електродъгово заваряване с въглени електроди
~ **у́гольным электро́дом** заваряване с въгленови [графитни] електроди
~, **уда́рная** ударно [импулсно] заваряване; ударна заварка
~, **ультразву́ком** заваряване [заварка] с ултразвук
~, **хими́ко-механи́ческая** заваряване с химико-механична енергия, химико-механично заваряване
~, **хими́ческая** химическо заваряване; химическа заварка
~, **холо́дная** студено заваряване, заваряване на студено; студена заварка
~, **ша́говая** стъпкова заварка; стъпково заваряване
~, **шо́вная** шевна заварка; *вж.* **сва́рка, ро́ликовая**
~, **электри́ческая** електрическа заварка; електрическо заваряване, електрозаваряване
~, **электродугова́я** електродъгова заварка; електродъгово заваряване
~ **электрозаклёпками** заваряване чрез електрозанитване
~, **электроискрова́я** електроискрова заварка; електроискрово заваряване
~, **электроконта́ктная** електроконтактна заварка; електроконтактно заваряване
~, **электромагни́тная** електромагнитна заварка; електромагнитно заваряване
~, **электро́нно-лучева́я** заваряване с електронни лъчи, електроннолъчево заваряване
~, **электропре́ссовая** електропресова заварка; електропресово заваряване
~, **электростати́ческая** електростатична заварка; електростатично заваряване
~, **электротерми́тная** електротермитна заварка; електротермитно заваряване
~, **электрошла́ковая** електрошлакова заварка; електрошлаково заваряване
сварно́й заварен
сва́рочная *ж* заваръчна, която се заварява *или* служи за заваряване
сва́рочный заваръчен, който се заварява *или* служи за заваряване
сва́рщик *м* заварчик
сва́рщик-водола́з *м* заварчик-водолаз *(за подводно заваряване)*
сва́я *ж* пилот *(греда)*
~, **а́нкерная** анкерен [закотвящ] пилот
~, **бето́нная** бетонен пилот
~, **винтова́я** винтов пилот
~, **вися́чая** висящ пилот
~, **водоме́рная** водомерна рейка, водомерен пилот
~, **железобето́нная** стоманобетонен пилот
~, **забивна́я** набивен пилот
~, **заби́тая с подмы́вкой** размивен пилот *(пилот, набит в земята с помощта на водна струя)*
~, **зави́нчивающаяся** *вж.* **сва́я, винтова́я**
~, **коренна́я** основен пилот
~, **ма́ячная 1.** маяков пилот **2.** репер
~, **мостова́я** мостов пилот
~, **набивна́я** пилот, излят на мястото, където е нужен
~, **несу́щая** носещ пилот

~, **отбóйная** къртачен пилот
~, **откóсная** наклонен пилот
~, **пакéтная** пакетен пилот
~, **пневматúческая** пневматичен пилот, набит пневматичен пилот
~, **подкóсная** *вж.* **свáя, откóсная**
~, **подпóрная** опорен пилот
~, **пóлая** кух пилот
~, **прóбная** пробен [опитен] пилот
~, **трубобетóнная** тръбобетонен пилот
~, **шпунтовáя** шпунтов пилот
свáя-оболóчка *ж* тънкостенен кух пилот
свáя Франкú пилот на Франки
свéдения *мн* сведения
свежевáть освежавам, опреснявам
свёкла *ж* цвекло
~, **кормовáя** кръмно цвекло
~, **сáхарная** захарно цвекло
свеклокомбáйн *м* цвеклокомбайн
свеклокопáтель *м* цвеклокопач, цвеклоокопвачка
свекломóйка *ж* цвекломиячка
свеклоочистúтель *м* цвеклочистач; цвеклочистачна машина
свеклоочистúтель-погрýзчик *м* цвеклочистач-товарач
свеклопогрýзчик *м* цвеклотоварач
свеклоподъёмник *м* цвекловадач, средство [оръдие] за вадене на цвекло
свеклоразгрýзчик *м* цвеклоразтоварач
свеклорéзка *ж* нарязване [рязане] на цвекло
свéрка *ж полигр.* последна коректура, ревизия от машината
сверлéние *с* 1. пробиване *(със свредло)*, просвредляване 2. отвор, дупка *(пробити със свредло)*
~, **глубóкое** дълбоко свредловане [пробиване]
~, **глухóе** 1. глух отвор, глуха дупка *(не проходна)* 2. пробиване *(със свредло)* без изход на отвора, глухо свредловане
~, **кольцевóе** пръстеновидно пробиване *(със свредло)*, пръстеновидно свредловане
~, **кóнусное** 1. конусно свредловане 2. конусен отвор, конусна дупка *(изработена със свредло)*
~, **многошпúндельное** многовретенно свредловане [пробиване със свредло]
~, **односторóннее** едностранно свредловане [пробиване]
~, **предварúтельнее** предварително свредловане
~, **сквознóе** 1. преминаващо [проходно] свредловане 2. преминаващ [проходен] отвор
~, **скоростнóе** скоростно свредловане *(свредловане с висока скорост на рязане)*
~, **ступéнчатое** стъпалообразно свредловане; стъпалообразен отвор *(получен чрез свредловане)*
сверлúлка *ж* носима [малка] пробивна машина [пробивачка]
~, **пневматúческая** пневматична носима пробивачка
~, **реверсúвная** реверсивна носима пробивачка
~, **электрúческая** електрическа носима пробивачка
сверлúльный който служи за пробиване *(със свредло)* [за просвредляване], свредлов
сверлúть пробивам *(със свредло)*, просвредлявам, свредловам
сверлó *с* свредло, свредел
~, **алмáзное** диамантено свредло *(свредло с диамантени режещи ръбове)*
~, **быстрорéжущее** бързорезно [бързорежещо] свредло; свредло от бързорежеща стомана
~, **винтовóе** спирално свредло
~, **двухсторóннее** двустранно [двустранно-режещо] свредло
~ **для глубóких отвéрстий** свредло за дълбоки отвори
~ **для кáмня** свредло за пробиване на камък
~, **зенкóвочное** зенкеровъчно свредло
~, **колóнковое** колонна пробивна машина
~, **кольцевóе** пръстеновидно свредло
~, **комбинúрованное** комбинирано свредло
~, **конúческое** конусно свредло
~, **лéвое** ляво свредло, левоходово свредло
~, **лóжечное** лъжично [лъжицообразно] свредло
~, **лопáточное** лопатъчно [лопатообразно] свредло
~, **многозýбое** многозъбно [многорезцово] свредло
~, **односторóннее** едностранно [едностранно-режещо] свредло
~, **пáзовое** едноканално [едножлебово] свредло
~, **перовóе** пересто свредло, перест свредел
~, **пёрковое** *вж.* **сверлó, перовóе**
~, **пластúнчатое** пластинчато [пластинково] свредло
~, **плóское** плоско свредло
~, **пневматúческое** пневматично свредло *(свредло, работещо със сгъстен въздух)*
~ **под резьбý** метчик
~, **пóлое** кухо свредло
~, **прáвое** дясно [дясноходово] свредло
~, **прóбочное** свредло за вадене на тапи, тирбушон
~, **раздвижнóе** разтварящо се [разширяващо се] свредло
~, **ручнóе** ръчно свредло, свредло за ръчна работа
~, **сварнóе** заварено свредло
~, **спирáльное** *вж.* **сверлó, винтовóе**
~, **ступéнчатое** стъпалообразно [степенно] свредло
~, **твёрдосплáвное** твърдосплавно свредло *(свредло, на което режещата част е от твърда сплав)*
~, **трýбчатое** тръбно [тръбообразно] свредло
~, **центровóе** *вж.* **сверлó, центрóвочное**
~, **центрóвочное** центроващо свредло
~, **черновóе** свредло за груба обработка [за грубо пробиване]
~, **чистовóе** свредло за окончателна [завършваща] обработка, свредло за окончателно пробиване

~, **шнековое** червячно свредло
~, **шпиндельное** вретенно свредло
~, **электрическое** електрическо свредло
сверло-корона *с* корона за сърца *(при сондажни тръби)*
сверловка *ж* *вж.* **сверление**
сверловщик *м* който пробива със свредло, който свредлова, свредловчик
сверлозаточный служещ за точене на свредла
сверстать *полигр.* свързвам, нареждам на страници
свёртывание *с* 1. навиване, свиване 2. съкращаване, намаляване *(напр. на производството)* 3. коагулиране 4. нагъване, сгъване
свёртывать 1. навивам, свивам, сгъвам; нагъвам *(напр. плат)* 2. намалявам, съкращавам *(напр. на производството)*
свёртываться пресичам се, коагулирам *(за разтвори)*
свёрнутая 1. навита, свита, сгъната, нагъната 2. намалена, съкратена *(напр. продукция)*
сверхактивность *ж* свръхактивност
сверхбензин *м* супербензин, бензин супер
сверхвысокий свръхвисок
сверхдавление *с* свръхналягане
сверхзвёзды *мн* свръхзвезди
сверхзвуковой свръхзвуков
сверхкислотность *ж* свръхкиселинност, прекомерна киселинност
сверхкритический свръхкритичен
сверхлегирование *с* свръхлегиране
сверхлёгкий свръхлек
сверхлимитный свръхлимитен, извънлимитен, надлимитен
сверхмикроскоп *м* свръхмикроскоп
~, **магнитный** магнитен свръхмикроскоп
~, **электрический** електрически свръхмикроскоп
~, **электронный** електронен свръхмикроскоп
сверхмощный свръхмощен
сверхнагрузка *ж* свръхтовар, свръхнатоварване
сверхплановый свръхпланов, надпланов
сверхпреломление *с* свръхпречупване
сверхприбыль *ж* свръхпечалба, надпланова печалба
сверхпроводимость *ж* свръхпроводимост
сверхпроводимый свръхпроводим
сверхпроводник *м* свръхпроводник
сверхпроводность *ж* *вж.* **сверхпроводимость**
сверхпроизводительный свръхпроизводителен
сверхрегенератор *м* свръхрегенератор
сверхрегенерация *ж* свръхрегенерация, суперрегенерация
сверхрефракция *ж* свръхрефракция, суперрефракция, свръхпречупване
сверхскоростной свръхскоростен *(който се движи с извънредно голяма скорост)*
сверхсметный извънреден, свръхсметен
сверхструктура *ж* свръхструктура
сверхтвёрдый свръхтвърд
сверхтекучесть *ж* свръхподвижност, свръхтечливост
сверхтекучий свръхтечлив, свръхподвижен
сверхтвёрдый свръхтвърд
сверхтермостойкий свръхтоплоустойчив
сверхток *м* свръхток, ток на претоварване
сверхурочный извънреден *(напр. за работа)*
сверхустойчивость *ж* свръхустойчивост
сверхустойчивый свръхустойчив, свръхиздръжлив
сверхцентрифуга *ж* свръхцентрофуга
~, **трубчатая** тръбна свръхцентрофуга
сверхчистовой свръхчист
сверхчувствительность *ж* свръхчувствителност
сверхчувствительный свръхчувствителен
сверхштатный извънщатен, нещатен
свес *м* 1. надвис, конзолно стърчаща част от греда 2. стряха, навес, издатина
свет *м* светлина; осветление
~, **ахроматический** *вж.* **свет, белый**
~, **белый** бяла светлина, ахроматична светлина
~, **ближний** *авто* къса [близка] светлина *(напр. къси фарове)*
~, **верхний** горна светлина, горно осветление
~, **видимый** видима светлина
~, **габаритный** *авто* габаритни светлини, габарити
~, **глушёный** екранирана светлина, неконтрастно [разсеяно] осветление
~, **дальний** *авто* дълга светлина *(дълги фарове)*; далечна светлина
~, **дневной** дневна светлина
~ **друммондов** друмондова светлина
~, **естественный** естествена светлина
~, **задний** *авто* стоп-лампа, задна светлина
~, **зодиакальный** зодиакална светлина
~, **инфракрасный** инфрачервена светлина
~, **искусственный** изкуствена светлина
~, **калильный** закалъчна светлина [закалъчен цвят] *(светлочервено)*
~, **красный** червена светлина, *авто, жп.* червена светлина [червен светофар], знак «спри», «стой»
~, **линейно-поляризованный** линейно-поляризована светлина
~, **малый** 1. *авто* габаритна светлина 2. малка светлина
~, **мигающий** мигаща светлина *(напр. мигащи светофарове)*
~, **монохроматический** монохроматична светлина
~, **направленный** насочена светлина, насочено осветление
~, **неполяризованный** неполяризирана светлина
~, **отражённый** отразена светлина
~, **падающий** падаща светлина
~, **плоско-поляризованний** плоско-поляризована светлина
~, **поляризованный** поляризована светлина
~, **потолочный** таванно [горно] осветление; *вж.* **свет, верхний**
~, **преломлённый** пречупена светлина
~, **прямой** пряка светлина
~, **пульсирующий** пулсираща светлина, *вж.* **свет, мигающий**
~, **рабочий** работна светлина, работно осветление

~, **радиа́льно-поляризо́ванный** радиално поляризирана светлина
~, **рассе́янный** разсеяна светлина
~, **сигна́льный** сигнална светлина, светлинен сигнал
~, **со́лнечный** слънчева светлина
~, **ультрафиоле́товый** ултравиолетова светлина
~, **холо́дный** студена светлина
~, **чёрный** черна светлина
~, **экрани́рованный** екранирана светлина, екранирано осветление
~, **электри́ческий** електрическо осветление
«свет шахтёра» *ж* рудничка безопасна лампа марка «свет шахтёра»
свети́ло *с* светило, светилник, лампа
свети́льник *м* осветлител, осветлително тяло, светилник, фенер, лампа
~, **брызгозащищённый** осветлително тяло *или* осветител, защитено от пръскаща вода
~, **венча́ющий** стоящо осветлително тяло *или* осветлител, лампион
~, **взрывобезопа́сный** взривозащитено осветлително тяло, взривозащитена лампа
~, **вися́чий** висящо осветлително тяло, висяща лампа; пендел
~, **встро́енный** встроено [вградено] осветлително тяло
~, **влагозащищённый** влагозащитно осветително тяло, влагозащитен светилник, влагозащитена лампа
~, **головно́й** главно [основно] осветлително тяло, главна лампа
~, **зерка́льный** огледална лампа, огледален осветител
~, **напо́льный** стоящо осветлително тяло, стояща лампа, лампион
~, **насте́нный** стенно осветлително тяло, стенна лампа, плафониер
~, **насто́льный** осветлително тяло *или* лампа за маса, настолна лампа
~, **плафо́нный** *вж.* **свети́льник, потоло́чный**
~, **подвесно́й** окачено [висящо] осветлително тяло *или* осветлител, висяща лампа
~, **потоло́чный** таванно осветлително тяло *или* осветлител
~, **рудни́чный** рудничка лампа
~, **ручно́й** ръчна [подвижна] лампа *или* осветлител, фенер
~, **струезащи́тный** осветлително тяло *или* осветлител, защитено срещу струя вода
~, **универса́льный** универсално осветлително тяло *или* осветлител, универсална лампа
свети́льный светилен
свети́мость *ж* светимост, светлост
свети́ть светя, осветявам
свети́ться излъчвам светлина
светлоокра́шенный светло боядисан, обагрен в светъл тон
светлота́ *ж* светлота *(напр. на цвят)*
све́тлый светъл
све́тность *ж* светлост
светово́д *м* световод
светово́й светлинен
световспы́шка *ж* светлинен импулс
светоизмери́тель *м* измерител на светлина, светлоизмервач
светоизмери́тельный фотометричен, светлоизмервателен
светокопирова́льный хелиографен, светлокопирен
светокопи́рование *с* светлинно копиране, светлокопиране, хелиографиране
светоко́пия *ж* светлокопие, светлинно копие, хелиографно копие
светокульту́ра *ж* светлинно отглеждане *(на култури)*
светолову́шка *ж* светлинен капак *(за насекоми)*
светомаскиро́вка *ж* затъмняване, светломаскировка
светома́як *м* светофар
светоме́трия *ж* светлометрия, светлинно засичане
светонепроница́емость *ж* непропускливост на светлина
светонепроница́емый светлонепропусклив, непрозрачен
светообору́дование *с* светлинно съоръжаване
светоотда́ча *ж* светлоотдаване; добив на светлина
светоотража́тель *м* отражател на светлина
све́топись *ж* *полигр.* фототипия, светлопис
светопоглоще́ние *с* поглъщане на светлина
светопого́да *ж* дневна светлина
светопотёря *ж* загуба на светлина
светопреломле́ние *с* пречупване на светлина
светопроём *м* светъл отвор в стена
светопрозра́чность *ж* прозрачност за светлина, прозрачност
светопроница́емость *ж* пропускливост на светлина, прозрачност
светопроница́емый пропусклив на светлина, светлопропусклив
светопро́чность *ж* устойчивост към светлина, светлоустойчивост
светопро́чный устойчив към светлина, светлоустойчив
светораспределе́ние *с* разпределение на светлината
светорассе́яние *с* разсейване на светлината
светосигна́льный светлинносигнален
светоси́ла *ж* светлосила
светососта́в *м* състав на светлината
светосто́йкий *вж.* **светопро́чный**; неизбеляващ *(за цвят)*
светосто́йкость *ж* *вж.* **светопро́чность**
светосхе́ма *ж* светлинна схема
светоте́нь *ж* светлосянка, полусянка
светоте́хник *м* светлотехник, осветлител
светоте́хника *ж* светлотехника, осветителна техника
светотехни́ческий светлотехнически
светоупо́рность *ж* *вж.* **светопро́чность**
светоусто́йчивость *ж* *вж.* **светопро́чность**
светофи́льтр *м* филтър за светлина
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен филтър за светлина
~, **жи́дкий** течен филтър за светлина [светофилтър]

~, **защи́тный** предпазен филтър за светлина [светофилтър]
~, **идеа́льный** идеален филтър за светлина
~, **избира́тельный** избирателен филтър за светлина
~, **интерференцио́нный** интерференционен филтър за светлина
~, **компенсацио́нный** компенсационен филтър за светлина
~, **контра́стный** *контрастен филтър за светлина* [светофилтър]
~, **монохромати́ческий** монохроматичен филтър за светлина
~, **нейтра́льный** неутрален филтър за светлина
~, **оптима́льный** оптимален филтър за светлина
~, **поляризацио́нный** поляризационен светофилтър
~, **селекти́вный** селективен филтър за светлина
~, **сухо́й** сух филтър за светлина [светлофилтър]
~, **цветно́й** цветен филтър за светлина
светофо́ль *м* светофол *(суха цветна ципа от печатарска боя)*
светофо́р *м* светофар, светлофар
~, **входно́й** входен светофар
~, **выходно́й** изходен светофар
~, **двухсекцио́нный** двусекционен светофар
~, **локомоти́вный** *жп.* локомотивен светофар
~, **маневро́вый** маневрен светофар
~, **маршру́тный** маршрутен светофар
~, **односекцио́нный** едносекционен светофар
~, **подвесно́й** висящ светофар, окачен светофар
~, **предупреди́тельный** предупредителен [предупреждаващ] светофар
~, **прожéкторный** прожекторен светофар
~, **проходно́й** проходен светофар
~, **у́личный** уличен светофар
~, **цветно́й** цветен светофар *(с различни цветове на светлината)*
светочувстви́тельность *ж* светлочувствителност, чувствителност към светлина
~, **доба́вочная** сенсибилизирана светлочувствителност
~, **о́бщая** обща светлочувствителност
~, **со́бственная** собствена светлочувствителност
~, **спектра́льная** спектрална светлочувствителност
светочувстви́тельный светлочувствителен, чувствителен към светлина
светоэффéкт *м* светлинен ефект
светя́щийся светещ, излъчващ светлина
свеча́ *ж* свещ, кандела
~, **авиацио́нная** (запална) свещ за самолетен двигател
~, **автомоби́льная** (запална) свещ за автомобилен двигател
~, **автотра́кторная** (запална) свещ за тракторен двигател
~ **Гéфнера** хефнерова свещ *(еталон за силата на светлината)*
~ **зажига́ния** *вж.* **свеча́**, *запа́льная*
~, ***зажига́тельная*** *книжна гилза* (пълна с горяща смес) за запалване на бикфордов фитил
~, **зама́сленная** омаслена (запалителна) свещ
~, **запа́льная** запалителна (запална) свещ
~, **междунаро́дная** международна свещ
~ **нака́ливания** нагрявна [нажежаема] свещ
~, **но́вая** нова свещ
~, **пускова́я** пускова свещ
~, **фильтрацио́нная** филтрационна свещ
~, **холо́дная** свещ за запалване през зимата
~, **экрани́рованная** екранирана свещ
свечéние *с* светене
~, **ано́дное** анодно светене
~, **като́дное** катодно светене
~, **отрица́тельное** отрицателно светене
~, **резона́нсное** резонансна флуоресценция
~, **рекомбинацио́нное** *ел.* рекомбинационно светене
~, **тлéющее** тлеещо светене
~, **холо́дное** луминесценция
свечеобра́зный свещообразен
свéшивание *с* надвесване, окачване; спускане надолу *(напр. въже)*
свéшивать спускам да увисне
свéшиваться провесвам се, провисвам се; увисвам, надвисвам се
свива́ть суча, усуквам; вия, свивам
сви́вка *ж* 1. усукване 2. сук *(посока на усукването)* 3. степен [плътност] на усукване 4. дължина на стъпката по оста на една витка *(от проводник, навит на спирала)*
~, **ка́бельная** усукване на кабел
~, **комбини́рованная** комбиниран сук *(съчетание от кръстосан и успореден сук)*
~, **крестова́я** кръстосан сук
~, **односторо́нняя** еднопосочно [паралелно] усукване, успореден сук
свилева́тость *ж* неправожилност *(напр. на дървен материал)*
~, **волни́стая** вълнообразна [вълниста] неправожилност
~, **пу́таная** неясна неправожилност *(в дърво)*
свилева́тый неправожилен, възловат
свиль *ж* 1. нишковидни включвания в стъклена маса 2. възли, възлевина *(в дървен материал)*
свинома́точник *м* свинарник за свини-майки
свинéц *м* олово
~, **азотноки́слый** оловен нитрат
~, **акти́ниевый** актиниево олово
~, **бро́мистый** оловен бромид
~, **ванадиевоки́слый** оловен ванадат
~, **вольфрамовоки́слый** оловен волфрамат
~ **в чу́шках** олово на блокове
~, **гу́бчатый** гъбесто [поресто] олово
~, **двухло́ристый** оловен двухлорид [хлорид]
~, **йо́дистый** оловен йодид
~, **кремнеки́слый** оловен силикат
~, **листово́й** олово на листове
~, **металли́ческий** метално олово
~, **молибденовоки́слый** оловен молибдат
~, **мышьякововоки́слый** оловен арсенат
~, **мя́гкий** меко олово

~, **обессеребрённый** безсребърно [обезсребрено] олово
~, **про́волочный** олово на тел
~, **рафини́рованный** рафинирано олово
~, **рода́нистый** оловен роданид
~, **ро́льный** олово на руло
~, **саморо́дный** самородно олово
~, **серни́стый** оловен сулфид
~, **сернокислый** оловен сулфат
~, **сурьмя́нистый** оловен антимония
~, **твёрдый** твърдо олово
~, **углеки́слый** оловен карбонат
~, **уксуснокислый** оловен ацетат
~, **фосфорнокислый** оловен фосфат
~, **хло́ристый** оловен хлорид
~, **хромовокислый** оловен хромат
~, **циа́нистый** оловен цианид
~, **черново́й** черно [сурово] олово
~, **четырёххло́ристый** оловен четирихлорид
~, **чу́шковый** *вж.* **свине́ц в чу́шках**
свинецалки́л *м* алкилово съединение
свини́на *ж* свинско месо
сви́нка *ж* 1. метален отлят блок 2. продълговато метално парче
свинцева́ние *с* пооловяване, покриване с олово
свинцева́ть пооловявам, покривам с олово
свинцо́вый оловен; сив, оловносив *(за цвят)*
свинча́к *м* галенит
сви́нченный завинтен, закрепен с винтове
сви́нчиваемость *ж* завинтваемост, способност за завинтване
сви́нчивание *с* 1. закрепване [свързване] с винтове [болтове] 2. отвинтване [развинтване]
сви́нчивать 1. съединявам [скрепвам] с винтове [болтове] 2. отвинтвам [развинтвам]
сви́нчиваться 1. завинтвам се 2. отвинтвам се
свиса́ть увисвам
свист *м* свистене, пищене
свисте́ть свиря, давам сигнал със свирка
свисто́к *м* 1. свирка, пищялка 2. изсвирване
~, **буро́вой** сондова свирка
сви́та *ж* *геол.* задруга, формация, серия *(напр. скални пластове с еднакъв състав)*
~ **жил** жилна задруга
~, **жи́льная** *вж.* **сви́та жил**
~, **каменноуго́льная** каменовъглена задруга
сви́ток *м* свитък
свищ *м* 1. *мет.* шупла *(в излят метал)* 2. *мет.* свещ *(нарушение на хода на феросиловна пещ)* 3. дупка, дупчица; цепка *(в кожа)*
свищева́тый шуплив, дупчест, мехурчест, с кухини
свободнонесу́щий свободно носещ
свобо́дно опёртый свободно опрян
свобо́дный свободен
свод *м* свод
~, **арми́рованный** армиран свод
~, **а́рочный** арков [дъгов] свод
~, **ба́лхи** свод-балхи *(Средна Азия)*
~, **боге́мский** куполовиден свод; *вж.* **свод, па́русный**
~, **бочáрный** бъчвовиден свод
~, **ве́ерный** ветрилообразен [ребрен] свод
~, **вспару́шенный** заоблен свод, сходящ свод *(свод с наклонена към хоризонта ос)*
~, **готи́ческий** готически свод
~ **давле́ния** свод на натиск
~, **дина́совый** динасов свод
~, **за́мкнутый** затворен свод
~, **звёздчатый** звездовиден свод
~, **зерка́льный** огледален [плосък] свод
~, **ка́менный** каменен свод
~, **кирпи́чный** тухлен свод
~, **кольцево́й** пръстеновиден свод
~, **кони́ческий** конусен свод
~, **ко́робовый** свод «кошова крива»
~, **косо́й** кос свод
~, **кресто́вый** кръстат [кръстовиден] свод
~, **кру́глый** кръгъл свод
~, **ку́польный** куполен свод, купол [кубе]
~, **ло́жный** лъжлив свод
~, **лотко́вый** склопен свод, улейобразен свод
~, **лучко́вый** *вж.* **свод, цилиндри́ческий**
~, **маврита́нский** мавритански свод
~, **монасты́рский** манастирски свод
~, **накло́нный** наклонен свод
~, **небе́сный** небосвод
~, **обра́тный** обратен свод
~, **отража́тельный** отражателен свод
~, **параболи́ческий** параболичен свод
~, **па́русный** сферично-куполен свод
~ **пе́чи** свод на пещ
~, **пло́ский** плосък свод
~, **полукру́глый** полукръгъл свод
~ **рабо́чего простра́нства** свод на работното пространство
~, **сегме́нтный** сегментен свод
~, **сетча́тый** мрежест свод
~, **со́мкнутый** склонен свод
~, **стре́льчатый** ъглест свод
~, **сфери́ческий** *вж.* **свод, ку́польный**
~, **тонкосте́нный** тънкостенен свод
~ **то́пки** *вж.* **свод пе́чи**
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен свод
~, **эллипти́ческий** елипсовиден свод
свод-оболо́чка *м* свод-черупка, черупков свод
сво́дка *ж* бюлетин, съкратен преглед; сводка
сво́дный сборен, общ
сводообразова́ние *с* засводяване, образуване на свод
сво́дчатый сводест
свойла́чиваемость *ж* *текст.* затепвателна способност, степваемост, сплъстяемост
свойла́чивание *с* затепване, степване, тепане, сплъстяване
свойла́чивать *текст.* затепвам, степвам, сплъстявам
сво́йства *мн* свойства
~, **адгезио́нные** адхезионни свойства
~, **аддити́вные** адитивни [събирателни] свойства
~, **антивибрацио́нные** антивибрационни [противовибрационни] свойства, свойства за затихване на вибрации [трептения]
~, **антидетонацио́нные** антидетонационни свойства
~, **антикоррозио́нные** антикорозионни свойства

~, **антифрикциóнные** антифрикционни свойства
~, **áтомные** атомни свойства, свойства на атома
~, **волновы́е** вълнови свойства
~, **врéдные** вредни свойства
~, **детонациóнные** детонационни свойства
~, **деформациóнные** деформационни свойства
~, **диэлектри́ческие** диелектрични свойства
~, **защи́тные** защитни [предпазни] свойства
~; **избирáтельные** избирателни свойства
~, **изоляциóнные** изолационни качества [свойства]
~, **изотрóпные** изотропни свойства
~, **ионообмéнные** йонообменни свойства
~, **кислóтные** киселинни свойства
~, **литéйные** леярски свойства
~, **магни́тные** магнитни свойства
~, **металли́ческие** метални свойства
~, **механи́ческие** механични свойства
~, **низкотемператýрные** нискотемпературни свойства, студоустойчивост
~, **основны́е** основни [базични] свойства
~, **отравля́ющие** 1. отравящи свойства *(за катализатор)* 2. отровни свойства *(ва вещество)*
~, **пласти́ческие** пластични свойства
~, **повéрхностные** повърхностни свойства
~, **полéзные** полезни свойства
~, **противоизнóсные** противоизносни свойства
~, **противокоррозиóнные** *вж.* **свóйства, антикоррозиóнные**
~, **прочностны́е** якостни свойства
~, **распáдные** свойства за разпадане
~, **смáзочные** мажещи свойства
~, **теплозвукоизоляциóнные** топлозвукоизолационни свойства
~, **теплоизоляциóнные** топлоизолационни свойства
~, **теплофизи́ческие** топлофизически свойства
~, **термомехани́ческие** термомеханични свойства
~, **технологи́ческие** технологични свойства
~, **токси́ческие** *вж.* **свóйства, отравля́ющие**
~, **упрýгие** еластични свойства
~, **устáлостные** свойства *(на материалите)* на умора
~, **ферромагни́тные** феромагнитни свойства
~, **физикомехани́ческие** физико-механични свойства
~, **физикохими́ческие** физикохимични свойства
~, **физи́ческие** физични свойства
~, **фотоэлектри́ческие** фотоелектрически свойства
~, **функционáльные** функционални свойства
~, **хими́ческие** химични свойства
~, **эксплуатациóнные** експлоатационни свойства
~, **электри́ческие** електрически качества [свойства]
~, **электроизоляциóнные** електроизолационни свойства
~, **электромагни́тные** електромагнитни свойства
~, **я́дерные** ядрени свойства
свóйство *с* свойство
~, **абсорбциóнное** абсорбционно свойство
~, **восстанови́тельное** възстановително [редукционно] свойство
~ **сверхпроводи́мости** свойство за свръхпроводимост
~, **эмиссиóнное** емисионно свойство
сворáчивать 1. свивам, навивам *(на тръба руло)* 2. завивам, отбивам *(встрани)*
свя́занный 1. *ел.* свързан, съединен 2. *хим., физ.* латентен, скрит, потенциален *(енергия, топлина)* 3. *текст.* оплетен
свя́зи *мн* връзки, свръзки
~, **áнкерные** *кораб.* котвени връзки
~, **двусторóнние** двустранни връзки
~, **идеáльные** идеални свръзки [връзки]
~, **кинемати́ческие** кинематични връзки
~, **нестационáрные** нестационарни [подвижни] връзки
~, **односторóнние** едностранни връзки
~, **стационáрные** стационарни [неподвижни] връзки
~, **упрýгие** еластични връзки
связи́ст *м* свързочник
свя́зка *ж* 1. връзка, свръзка 2. свързващо вещество 3. свързване, връзване 4. *текст.* сноп
свя́зность *ж* свързаност
связýющее *с* свързващо вещество
связýющий свързващ, съединителен
свя́зывание *с* свързване, съединяване; връзване
свя́зывать свързвам, съединявам; връзвам
связь *ж* 1. връзка *(напр. телефонна, радио- и т. н.)*, свръзка 2. свързочна служба 3. *жп.* връзка *(на влакове)*
~, **автомати́ческая** автоматична връзка
~, **автотрансформáторная** *радио* самоиндуктивна връзка
~, **акти́вная** активна [галванична] връзка
~, **акусти́ческая** акустична връзка
~, **акцéпторная** акцепторна връзка
~, **áнкерная** котвена връзка
~, **анóдная** анодна връзка
~, **апериоди́ческая** апериодична връзка
~, **áтомная** атомна връзка
~, **ацетилéновая** ацетиленова връзка
~, **бáлочная** гредова връзка
~, **бинáрная** бинарна [двойна] връзка
~, **бли́жняя** близка връзка, връзка на близко разстояние
~, **болтовáя** болтово съединение, болтово свързване
~, **валéнтная** валентна връзка
~, **вертикáльная** поп *(подпора на столица или било в покривна конструкция)*
~, **ветровáя** противоветрова връзка
~, **визуáльная** визуална [очна] връзка
~, **внутрирайóнная** местна (телефонна) връзка
~, **внутрицеховáя** вътрешноцехова връзка *(напр. телефонна)*

~, **водоро́дная** водородна връзка
~, **высокочасто́тная** високочестотна (телефонна) връзка
~, **гальвани́ческая** галванична връзка
~, **гетерополя́рная** хетерополярна връзка
~, **ги́бкая** гъвкава [еластична, жилава] връзка
~, **гидравли́ческая** хидравлична връзка
~, **гидрокси́льная** хидроксилна връзка
~, **гомеополя́рная** хомеополярна връзка
~, **городска́я** градска (телефонна) връзка
~, **да́льняя** далечна връзка, връзка на далечни разстояния
~, **двойна́я** двойна връзка
~, **двусторо́нняя** двустранна връзка
~, **двухпрово́дная** двупроводна връзка
~, **диагона́льная** диагонална връзка
~, **диспе́тчерская** диспечерска връзка
~, **дистанцио́нная** дистанционна връзка
~, **до́норно-акце́пторная** донорно-акцепторна връзка
~, **дро́ссельная** дроселна връзка
~, **ду́плексная** дуплексна [двустранна] връзка
~, **ёмкостная** *ел.* капацитивна връзка
~, **железнодоро́жная** железопътна връзка
~, **жёсткая** твърда връзка, неподвижна връзка
~, **звукова́я** звукова връзка
~, **и́мпульсная** импулсна връзка
~, **индукти́вная** индуктивна връзка
~, **индукцио́нная** индукционна връзка
~, **ио́нная** йонна връзка
~, **като́дная** катодна връзка
~, **кислоро́дная** кислородна връзка
~, **ковале́нтная** ковалентна връзка
~, **комбини́рованная** 1. комбинирана [телеграфо-телефонна] връзка 2. смесена връзка
~, **ко́мплексная** комплексна връзка
~, **конъюги́рованная** конюгирана [спрегната] връзка
~, **координати́вная** *хим.* координативна връзка
~, **координацио́нная** *вж* **связь, координати́вная**
~, **коротково́лновая** *радио* късовълнова връзка
~, **ко́свенная** косвена връзка
~, **косми́ческая** космическа връзка
~, **крестова́я** кръстовидна [кръстата] връзка
~, **крити́ческая** критична връзка
~, **круглосу́точная** денонощна връзка
~, **ла́зерная** лазерна връзка
~, **ла́пчатая** коремна връзка *(на локомотивен котел)*
~, **магни́тная** магнитна връзка
~, **межа́томная** междуатомна връзка
~, **междула́мповая** междулампова връзка
~, **междугоро́дная** междуградска връзка
~, **междунаро́дная** международна връзка
~, **межконтинента́льная** междуконтинентална връзка
~, **межмолекуля́рная** междумолекулна връзка
~, **межплане́тная** междупланетна връзка
~, **ме́стная** местна връзка *(напр. телефонна)*
~, **многокана́льная** многоканална (телефонна) връзка
~, **металли́ческая** метална връзка
~, **молекуля́рная** молекулна връзка
~, **моноли́тная** монолитна връзка
~, **мо́стиковая** мостова връзка
~, **ненасы́щенная** ненаситена връзка
~, **непо́лная** непълна връзка
~, **неполя́рная** неполярна връзка
~, **непосре́дственная** непосредствена връзка
~, **низкочасто́тная** нискочестотна връзка
~, **обра́тная** обратна връзка
~, **обра́тная гидравли́ческая** обратна хидравлична връзка
~, **обра́тная изодро́мная** обратна изодромна връзка
~, **одноэлектро́нная** едноелектронна връзка
~, **оптима́льная** оптимална връзка
~, **опти́ческая** оптична връзка
~, **ордина́рная** единична [проста] връзка
~, **основна́я** основна връзка
~, **отрица́тельная** отрицателна връзка
~, **парази́тная** *радио* паразитна връзка
~, **пасси́вная** пасивна връзка
~, **пепти́дная** *хим.* пептидна връзка
~, **подви́жная** подвижна връзка
~, **подво́дная** подводна връзка
~, **поездна́я** влакова връзка
~, **положи́тельная** положителна връзка
~, **поля́рная** полярна връзка
~, **попере́чная** напречна връзка
~, **при́городная** (телефонна) връзка в предградия
~, **проводна́я** проводна [жична] връзка
~, **про́волочная** *вж.* **связь, проводна́я**
~, **продо́льная** надлъжна връзка
~, **проста́я** *вж.* **связь, ордина́рная**
~, **пряма́я** права връзка
~, **радиореле́йная** радиорелейна връзка
~, **радиотелегра́фная** радиотелеграфна връзка
~, **радиотелефо́нная** радиотелефонна връзка
~, **резисти́вная** резистивна [съпротивителна] връзка
~, **резьбова́я** резбова връзка, резбово съединение
~, **селе́кторная** селекторна връзка, връзка с избиране
~, **семиполя́рная** семиполярна връзка
~, **сигнализацио́нная** сигнализационна [сигнална] връзка
~, **си́льная** силна [тясна] връзка
~, **си́мплексная** симплексна връзка
~, **синхро́нная** синхронна връзка
~, **сла́бая** слаба връзка
~, **служе́бная** служебна връзка
~ **сопротивле́нием** *вж*, **связь, резисти́вная**
~, **сопряжённая** *вж.* **связь, конъюги́рованная**
~, **стропи́льная** ребро *(греда от покривна констрикция)*
~, **телегра́фная** телеграфна връзка
~, **телета́йпная** телексова връзка
~, **телефо́нная** телефонна връзка
~, **тройна́я** тройна връзка *(при свързване на атоми)*

~, **ультразвукова́я** ултразвукова връзка
~, **ультракоротково́лновая** ултракъсовълнова връзка
~, **упру́гая** еластична [гъвкава] връзка
~, **фототелегра́фная** фототелеграфна връзка
~, **фрикцио́нная** фрикционна връзка
~, **функциона́льная** функционална връзка
~, **хими́ческая** химична връзка
~, **эласти́чная** *вж.* **связь, упру́гая**
~, **электровале́нтная** електровалентна [йонна] връзка
~, **электромагни́тная** електромагнитна връзка
~, **электромехани́ческая** електромеханична връзка
~, **электро́нная** електронна връзка
сга́рки *мн* огарки
сгиб *м* 1. *вж.* **сгиба́ние** 2. прегъвка, ръб, свивка 3. коляно, свивка *(на тръба)*
сгиба́ние *с* 1. сгъване, огъване, прегъване 2. свиване, превиване
сгиба́ть сгъвам, огъвам, прегъвам; свивам, превивам
сгла́живание *с* 1. изглаждане, изравняване *(напр. на заваръчен шев)* 2. изглаждане на пулсиращ ток *(с помощта на филтър)*
сгла́живать изглаждам, изравнявам, заглаждам
сгон *м* 1. дълборезбово съединение *(на тръби)* 2. спадане, оттегляне *(на вода)*
сгора́ние *с* изгаряне, горене
~, **безды́мное** бездимно горене
~, **взрывно́е** взривно горене, взривно изгаряне
~, **вибрацио́нное** вибрационно горене
~, **ви́димое** видимо горене
~, **вну́треннее** вътрешно горене
~, **детонацио́нное** детонационно горене, детонационно изгаряне
~, **индукцио́нное** индукционно горене
~, **непо́лное** непълно изгаряне, непълно горене
~, **несоверше́нное** *вж.* **сгора́ние, непо́лное**
~, **по́лное** пълно изгаряне
~, **после́дующее** доизгаряне, забавяне на горивния процес
~, **предка́мерное** предкамерно изгаряне
~, **пульси́рующее** пулсиращо горене
~, **скры́тое** скрито горене
~, **равноме́рное** равномерно горене
~, **соверше́нное** *вж.* **сгора́ние, по́лное**
~, **ступе́нчатое** стъпално горене
сгора́ть изгарям
сграффи́то *с* *арх.* сграфито *(орнаментна мозайка)*
сгреба́лка *ж* гребачка
сгреба́ние *с* гребане, изгребване, огребване
сгреба́ть изгребвам, огребвам, сгрибвам, събирам на куп
~ **формо́вочную смесь** *леяр.* огребвам формовъчна смес
~ **шлак** *мет.* изгребвам [огребвам] шлака
сгружа́ть стоварвам
СГС-систе́ма едини́ц система единици — сантиметър—грам—секунда
сгусти́тель *м* сгъстител
сгу́сток *м* съсирек, гел, коагулат
сгуща́емость *ж* сгъстяемост, сгъстимост
сгуща́ть 1. сгъстявам, кондензирам; концентрирам 2. свивам
сгуще́ние *с* 1. сгъстяване, кондензиране; концентриране 2. свиване
сгущённый сгъстен, кондензиран; концентриран
сда́вливание *с* стискане, пресоване
сда́вливать притискам, стискам, пресовам
сда́ча *ж* 1. предаване 2. даване *(напр. под наем)* 3. ресто, връщане на остатък *(пари)*
~ **в эксплуа́тацию** предаване в експлоатация
~ **гото́вого това́ра** предаване на готовата стока
сдва́ивание *с* 1. сдвояване, дублиране 2. удвояване 3. *с. ст.* повторно изораване
сдва́ивать 1. сдвоявам, дублирам 2. удвоявам 3. *с. ст.* преоравам, ора повторно
сдвиг *м* 1. преплъзване *(вид деформация под действието на тангенциални сили)* 2. изместване, отместване; придвижване *(по плоскост чрез плъзгане)* 3. отсед, свличане, раздвижване, разместване, придвижване
~, **абсолю́тный** 1. абсолютно преплъзване 2. абсолютно изместване
~, **аксиа́льный** аксиално [осово] изместване, осово преплъзване
~, **кругово́й** циклично изместване
~, **осево́й** *вж.* **сдвиг, аксиа́льный**
~, **относи́тельный** 1. относително преплъзване 2. относително изместване
~ **по фа́зе** *ел.* дефазиране
~ **фаз** фазова разлика, фазово изместване
~ **фаз километри́ческий** фазова константа
~, **чи́стый** чисто преплъзване
сдвига́ние *с* 1. изместване, отместване 2. придвижване, сближаване
сдвига́ть 1. придвижвам, приближавам [сближавам] 2. измествам, отмествам
сдвиже́ние *с* придвижване, сближаване
сдви́нутый изместен, отместен, придвижен
сдво́енный удвоен, сдвоен, дублиран
сде́ланный вручну́ю ръчно изработен
сде́ланный на зака́з изработен по поръчка
сде́лка *ж* сделка
сде́льно сделно, на парче, на акорд
сде́льный който е на парче, който е на акорд, сделен
сде́льщик *м* работник *или* служещ, който работи на акорд [на парче]
сде́льщина *ж* работа на акорд [на парче]
~, **индивидуа́льная** индивидуална работа на акорд
~, **коллекти́вная** колективна работа на акорд
~, **ко́свенная** косвена акордна работа
сдира́ние *с* одиране, обелване, олющване
сдира́ть дера, одирам; смъквам, снемам, отделям, цепя *(напр. конопено влакно)*
сди́рка *ж* дране, одиране *(напр. кожа)*
себесто́имость *ж* себестойност
~, **заводска́я** заводска себестойност
~, **комме́рческая** търговска себестойност
~, **отчётная** отчетна себестойност

~, плановая планова себестойност
~ продукции себестойност на продукция
~, технологическая технологична себестойност
~ эксплуатации себестойност на използуването, експлоатационна себестойност
сев *м с. ст.* сеитба, засяване
~, скоростной скоростна сеитба
север *м* север
~, истинный истински [действителен] север
~, компасный компасен север *(север, показван от компаса)*
~, магнитный магнитен север
северный северен
севооборот *м* сеитбообращение
севрюга *ж* есетровидна риба, пъструга
сегарс *м кораб.* дървен *или* обвит с кожа метален пръстен, който се надява на мачтата
сегмент *м* сегмент, отрез
~, бандажный бандажен сегмент
~, зубчатый зъбен сегмент
~, круговой кръгов сегмент
~, упорный опорен [притискателен] сегмент
~, шаровой кълбов сегмент, кълбов отрез
сегментный сегментен
сегментация *ж* сегментация
сегнетик *м вж.* **сегнетодиэлектрик**
сегнетодиэлектрик *м* сегнетодиелектрик
сегнетоэлектричество *с* сегнетоелектричество
сегрегатор *м* разделител, отделител, сегрегатор
сегрегация *ж* сегрегация, разслояване, разделяне; *мет.* сегреция, ликвация
седан *м авто* купе, седан
седёлка *ж* седло; двураменен лост, вид връзка
седиментатор *м* утаител
седиментация *ж* седиментация, отлагане, утаяване
седиметрия *ж* седиметрия
седло *с* 1. седло *(напр. на мотоциклет)* 2. *маш.* легло, гнездо 3. седло *(напр. на струг)*
~, вставное сменяемо легло *(напр. на клапан)*
~ клапана легло на клапан
~, клапанное *вж.* **седло клапана**
~, модульное модулно седло *(уред за контролиране зъбите на зъбни колела)*
~, плоское плоско легло, плоско седло
~, уплотняющее уплътнително легло
седловатость *ж* седловатост
~ палубы седловатост на палубата
седловина *ж* седловина
седлодержатель *м* дръжка за седло *(велосипедно, мотоциклетно)*
седлообразный седлообразен
сезон *м* сезон
сезонный сезонен
сейнер *м кораб.* сейнер *(тип риболовни кораби)*
сейсмический сеизмичен
сейсмичность *ж* сеизмичност
сейсмограмма *ж* сеизмограма
сейсмограф *м* сеизмограф
~, вертикальный вертикален сеизмограф
~, горизонтальный хоризонтален сеизмограф
~, электронный електронен сеизмограф
сейсмология *ж* сеизмология
сейсмометр *м* сеизмомер *(уред за измерване сътресенията на елементите в сгради, конструкции и др.)*
сейсмометрия *ж* сеизмометрия
сейсморазведка *ж* сеизмопроучване
сейсмостойкость *ж* сеизмоустойчивост, земетръсна устойчивост *(на сгради, съоръжения)*
сейсмотектоника *ж* сеизмотектоника
сейф *м* сейф, каса
сейши *мн* сейши
секанс *м* секанс
секатор *м* градински ножици
секансоида *ж* секансоида
секант *м* секант *(оптически уред)*
секлюзия *ж метео* секлюзия
секстант *м* секстант
сектор *м* 1. *мат.* сектор, изрез 2. *кораб.* сектор *(стойка на гакаборда, поддържаща гака в легнало положение при ветроходите)* 3. *кораб.* съставна част на ръчния лаг 4. сектор *(област от икономическия, политическия, културния живот)*
~, зубчатый зъбен сектор
~, круговой кръгов сектор
~ обзора сектор на видимост
~, равносигнальный *радио* равносигнален сектор
~, сферический сферичен сектор
секторный секторен, изрезов
секунда *ж* секунда
~, угловая ъглова секунда
секундный секунден
секундомер *м* секундомер
секущая *ж* секуща, секанта
секционирование *с* секциониране
секционированный секциониран
секционировать секционирам
секционный секционен
секция *ж* 1. *ел.* секция, конструктивна единица, блок, звено, член, група 2. секция, участък, отсек
~, бункерная бункерна клетка, бункерна секция
~, водяная воден радиатор, водна секция на охладител
~, волноводная *радио* вълноводна секция
~, испарительная изпарителна секция, топлообменен сноп
~, конденсационная кондензационна секция
~, контактная контактна секция
~ котла секция на котел *(напр. парен)*
~ обмотки бобинна секция
~ перегрева секция на прегряването
~ радиатора радиаторен елемент [глидер]
~, топливная топливна [нагревателна] секция
~ трубная тръбна секция
~, холодильная охладителна секция [част], охладително тяло

селекти́вность *ж* селективност, избирателност
селекти́вный селективен, избирателен
селе́ктор *м* избирач, селектор, избиращо устройство
~, **амплиту́дный** амплитуден селектор
~, **ди́сковый** дисков избирач
~, **и́мпульсный** импулсен селектор, селектор на импулси
~, **ко́нусный** конусен избирач
~ **сигна́лов** селектор за сигнали
~, **фа́зовый** фазов селектор
~, **ча́шечный** чашковиден избирач
~, **электро́нный** електронен селектор
селе́кторный *вж.* **селекти́вный**
селе́кция *ж* селекция, подбор
~, **амплиту́дная** амплитудна селекция
~, **ко́довая** кодова селекция
~, **предвари́тельная** предварителна селекция, предварителен подбор
~, **часто́тная** честотна селекция
селе́н *м* селен
~, **ио́дистый** селенов йодит
~, **серни́стый** селенов сулфид
селена́т *м* селенат *(сол на селеновата киселина)*
селени́д *м* селенид *(сол на селеноводорода)*
селени́л *м* селенил
селе́нистый 1. селенов 2. селенид
селени́т *м* селенит *(разновидност на минерала гипс)*
селеноводоро́д *м* селеноводород
селе́новый селенов
сели́тебный селищен, населен; предназначен за застрояване и заселване
сели́тра *ж* селитра
~, **аммо́ниевая** амониева селитра
~, **ба́риевая** бариева селитра
~, **известко́вая** *вж.* **сели́тра, известняко́вая**
~, **известняко́вая** калциев нитрат, калциева селитра
~, **инди́йская** *вж.* **сели́тра, ка́лиевая**
~, **ка́лиевая** калиева селитра
~, **ка́льциевая** *вж.* **сели́тра, известняко́вая**
~, **на́триевая** натриева [чилска] селитра
~, **норве́жская** норвежка селитра
~, **приро́дная** природна [естествена] селитра
~, **чили́йская** *вж.* **сели́тра, на́триевая**
село́ *с* село
сель *м* поток *(кален)*
~, **грязево́й** кален поток
~, **грязе-ка́менный** каменнокален поток
сельдь *ж* селда, херинга
сельси́н *м* *ел.* селсин, автосин
сельси́н-да́тчик *м* *ел.* селсин-датчик, селсин-възприемател
сельси́н-дифференциа́л *м* *ел.* диференциален селсин
сельси́н-приёмник *м* *ел.* селсин-приемник
сельскохозя́йственный селскостопански
сельфа́ктор *м* *текст.* селфактор *(предачна машина с периодично действие)*
семафо́р *м* семафор
~, **однокры́лый** еднокрилен семафор
~, **электри́ческий** електрически семафор
сёмга *ж* сьомга, лакерда
семе́йство *с* семейство
семенни́к *м* семенник *(растение, оставено за семепроизводство)*
семенно́й семенен, за семе
семенево́д *м* семепроизводител
семенево́дство *с* семепроизводство
семенево́дческий семепроизводителен
семигра́нник *м* седмостен
семио́кись *м* седмоокис, хептаокис
семипусто́тный полукух
семиуго́льник *м* седмоъгълник
семсе́йт *м* *минер.* семсеит
семяпрово́д *м* семепровод
~, **воронкообра́зный** фуниеобразен семепровод
~, **спира́льно-ле́нточный** спирално-лентов семепровод
~, **телескопи́ческий** телескопичен семепровод
сенобрикетиро́вщик *м* сенобрикетираща машина
сеновороши́лка *ж* сенообръщачка
сенодроби́лка *ж* сенорезачка
сенокопни́тель *м* сенокопнител, копнител за сено
сеноко́с *м* сенокос, коситба
сенокоси́лка *ж* сенокосачка
сенома́н *м* ценоман, ценомански етаж
сено́н *м* сенон
сенопогру́зчик *м* сенотоварач
сеноподбо́рщик *м* сеносъбирач
сеносоломоре́зка *ж* сеносламорезачка
сеносуши́лка *ж* сеносушилня
сеноубо́рка *ж* сеносъбиране
сенсибилиза́тор *м* сенсибилизатор, сенсибилизиращ агент
сенсибилиза́ция *ж* сенсибилизация, сенсибилизиране
~, **опти́ческая** оптична сенсибилизация
~, **хими́ческая** химично сенсибилизиране, химична сенсибилизация
сенсибилизи́ровать сенсибилизирам
сенситогра́мма *ж* сенситограма
сенсито́граф *м* сенситограф
сенситоме́тр *м* сенситометър
сенситоме́трия *ж* сенситометрия
сентисто́кс *м* сантистокс, стотна част на стокс
сепара́тор *м* отделител, сепаратор
~, **автомати́ческий** автоматичен сепаратор
~, **бараба́нный** барабанен сепаратор
~, **вальцо́вый** валцов сепаратор
~, **вибрацио́нный** вибрационен сепаратор
~, **винтово́й** винтов сепаратор
~ **вла́ги, центробе́жный** центробежен сепаратор за влага
~, **возду́шный** въздушен сепаратор, циклон
~, **га́зовый** газов сепаратор
~, **гермети́ческий моло́чный** херметичен сепаратор за мляко
~, **гравитацио́нный** гравитационен сепаратор, сепаратор по тегло
~, **ди́сковый** дисков сепаратор
~, **жалюзи́йный** пластинков [жалузиен] сепаратор
~, **жи́дкостный** течностен сепаратор, сепаратор за течности

~ **изото́пов** сепаратор на изотопи
~, **инерцио́нный** инерционен сепаратор
~, **ка́мерный** камерен сепаратор
~, **коро́нный** коронен сепаратор
~, **ле́нточный** лентов сепаратор
~, **ле́нточный электромагни́тный** лентов електромагнитен сепаратор
~, **ле́нточный фрикцио́нный** лентов фрикционен сепаратор
~, **магни́тный** магнитен сепаратор
~, **ме́льничный** мелничен сепаратор
~, **мо́крый** мокър сепаратор
~, **моло́чный** млечен сепаратор
~, **откры́тый моло́чный** открит [отворен] сепаратор за мляко
~, **отсто́йный** утаителен сепаратор
~ **па́ра** сепаратор на пара
~, **передвижно́й** подвижен сепаратор
~, **пневмати́ческий** *вж.* **сепара́тор, возду́шный**
~, **подши́пниковый** сепаратор [кафез, венец] за лагери, лагерен сепаратор
~, **полугермети́ческий** полухерметичен сепаратор
~, **пусково́й** пусков сепаратор
~, **пылево́й** прахов сепаратор, сепаратор за прах
~, **пылеу́гольный** праховъглищен сепаратор, сепаратор за въглищен прах
~ **пы́ли, инерцио́нный** инерционен сепаратор за прах
~ **пы́ли, центробе́жный** центробежен сепаратор за прах
~ **пы́ли, ша́хтный** шахтен сепаратор за прах
~, **ро́ликовый** ролков сепаратор
~, **си́товый** ситов сепаратор
~, **спира́льный** спирален сепаратор
~, **сухо́й** сух сепаратор
~, **таре́льчатый** тарелков сепаратор
~, **центробе́жный** центробежен сепаратор
~, **цикло́нный** циклонен сепаратор
~, **ша́риковый** сачмен сепаратор, сепаратор ~ на сачми
~, **электри́ческий** *вж.* **сепара́тор, электростати́ческий**
~, **электромагни́тный** електромагнитен сепаратор
~, **электромагни́тный бараба́нный** електромагнитен барабанен сепаратор
~, **электромагни́тный подвесно́й** висящ електромагнитен сепаратор
~, **электростати́ческий** електростатичен сепаратор
сепара́торщик *м* работник при сепарация
сепара́ция *ж* 1. сепарация, сепариране, отделяне, разделяне 2. *мин.* сепарация *(пресявно-сортировъчна инсталация)*
~, **возду́шная** въздушна сепарация
~, **гравитацио́нная** гравитационна сепарация
~, **диэлектри́ческая** *вж.* **сепара́ция, электростати́ческая**
~, **магни́тная** *вж.* **сепара́ция, электромагни́тная**
~, **центробе́жная** центробежна сепарация
~, **электромагни́тная** електромагнитна сепарация
~, **электростати́ческая** електростатическа сепарация
сепари́рование *с* *вж.* **сепара́ция**
сепари́ровать сепарирам, отделям, разделям
се́пия *ж* сепия (кафява акварелна боя); рисунка с такава боя
септа́рии *мн* *мин.* септарии
се́птик *м* септична яма
се́птиктанк *м* септичен басейн *(за отпадъчни води)*
септи́ческий септичен
се́ра *ж* 1. сяра, S 2. засъхнала балсамова смола
~, **амо́рфная** аморфна сяра
~, **бро́мистая** серен бромид
~, **га́зовая** газова сяра *(получена от серни окиси при пържене на руди)*
~, **двухло́ристая** серен двухлорид
~, **диспе́рсная** дисперсна сяра
~, **ио́дистая** серен йодид
~, **ископа́емая** изкопаема [рудничнa] сяра
~, **коллоида́льная** колоидна сяра
~, **колчеда́нная** піритна сяра
~, **комова́я** сяра на буци
~, **лету́чая** летлива сяра
~, **мо́лотая** мляна сяра
~, **моноклини́ческая** едноклонна сяра
~, **органи́ческая** органична сяра, сяра в органично съединение
~, **осаждённая** утаена сяра
~, **очи́щенная** пречистена сяра
~, **пири́тная** пиритна сяра
~, **пласти́ческая** пластична сяра
~, **ромби́ческая** ромбична сяра
~, **саморо́дная** самородна сяра
~, **свобо́дная** свободна [несвързана] сяра
~, **свя́занная** свързана сяра *(сяра в химично съединение)*
~, **сульфа́тная** сулфатна сяра
~, **сульфи́дная** сулфидна сяра
~, **фто́ристая** серен флуорид
~, **хло́ристая** серен хлорид
~, **черенко́вая** сяра на пръчки
~, **элемента́рная** елементарна сяра
серванти́т *м* *минер.* сервантит
серводви́гатель *м* серводвигател; помощен двигател
~, **гидравли́ческий** хидравличен серводвигател
~, **ша́говый** стъпков серводвигател
~, **электри́ческий** електрически серводвигател
~, **электропневмати́ческий** електропневматичен серводвигател
сервокла́пан *м* сервоклапан
сервокомпенса́тор *м* *ав.* сервокомпенсатор
~, **кинемати́ческий** кинематичен сервокомпенсатор
~, **пружи́нный** пружинен сервокомпенсатор
сервокомпенса́ция *ж* *ав.* сервокомпенсация
сервомехани́зм *м* сервомеханизъм
сервомото́р *м* *вж.* **серводви́гатель**
~, **гидравли́ческий** хидравличен серводвигател

~, **гла́вный** главен серводвигател
~, **инерцио́нный** инерционен серводвигател
~, **ма́сляный** маслен серводвигател
~, **механи́ческий** механичен серводвигател
~, **пневмати́ческий** пневматичен серводвигател
~, **электри́ческий** електрически серводвигател
серво́при́вод *м* сервозадвижване, задвижване с помощта на серводвигател; сервопредавка
серворегули́рование *с* серворегулиране
серворегуля́тор *м* серворегулатор
серворýль *м* *ав.* сервокормило
сервото́рмоз *м* сервоспирачка
сервосисте́ма *ж* сервосистема
сервоуправле́ние *с* сервоуправление
сервоусили́тель *м* сервоусилвател
~, **гидравли́ческий** хидравличен сервоусилвател
~, **реле́йный** релеен сервоусилвател
~, **электро́нный** електронен сервоусилвател
серде́чник *м* 1. *ел.* сърцевина, ядро; магнитопровод 2. ролка *(напр. за лента)* 3. *маш.* сърцевина, сърце; ядро 4. *маш.* вретено *(на машина или седло)*
~ **а́тома** атомно ядро
~, **вито́й** *ел.* навит [лентов] магнитопровод
~, **возду́шный** въздушна сърцевина, въздушна междина
~, **ди́сковый** *ел.* дисков магнитопровод, магнитопровод (събран) от (щанцовани) дискове
~ **ка́беля** сърцевина [сърдечник] на кабел
~ **кана́та** метална сърцевина на корабно въже
~, **кольцево́й** *вж.* **серде́чник, тороида́льный**
~, **ле́нточный** лентов магнитопровод
~, **листово́й** листов (шихтован) магнитопровод
~, **магни́тный** магнитна сърцевина, магнитно ядро
~, **пермалло́евый** пермалойна сърцевина
~, **пласи́нчатый** пластинков (шихтован) магнитопровод
~, **по́люсный** полюсна сърцевина, сърцевина на полюс
~, **спира́льный** спирален магнитопровод *или* ядро
~, **стержнево́й** цилиндрична сърцевина, цилиндрично [прътово] ядро
~, **стре́лки** *жп.* сърце на стрелка
~, **тороида́льный** тороидален магнитопровод *или* сърцевина
~, **феритовый** феритов сърдечник
~, **шихто́ванный** шихтован магнитопровод *или* сърцевина
~ **я́коря** *ел.* котвено ядро, ядро [пакет] на котвата
сердоли́к *м* *минер.* сардоникс, карнеол
сердцеви́на *ж* сърцевина
се́рдце *с* сърце, венец, глътка *(на воденичен камък)*
серебре́ние *с* посребряване
серебрёный посребрен, сребърен
серебри́стый сребрист
серебри́ть посребрявам
серебро́ *с* сребро
~, **азо́тистое** сребърен нитрид
~, **азотистоки́слое** сребърен нитрит
~, **азотноки́слое** сребърен нитрат
~, **ацетиле́нистое** сребърен ацетиленид
~, **бро́мистое** сребърен бромид
~, **бромноватоки́слое** сребърен бромат
~, **двухромовоки́слое** сребърен двухромат
~, **йо́дистое** сребърен йодид
~, **иодноватоки́слое** сребърен йодат
~, **накладно́е** сребро на тънки листове *(за покриване)*
~, **приро́дное** природно сребро
~, **саморо́дное** самородно сребро
~, **серни́стое** сребърен сулфид
~, **сернистоки́слое** сребърен сулфит
~, **серноки́слое** сребърен сулфат
~, **сурьмя́нистое** сребърен антимонит
~, **уксусноки́слое** сребърен ацетат
~, **фо́сфористое** сребърен фосфид
~, **фосфорноки́слое** сребърен фосфат [пирофосфат]
~, **фто́ристое** сребърен флуорид
~, **хло́ристое** сребърен хлорид
~, **хлорноватоки́слое** сребърен хлорат
~, **хромовоки́слое** сребърен хромат
~, **циа́нистое** сребърен цианид
серебросодержа́щий сребросъдържащ, съдържащ сребро
сере́бряный сребърен
серёжка *ж* обица, обичка
~, **накло́нная** наклонена обица
~ **рессо́ры** ресорна обица
~, **рессо́рная** *вж.* **серёжка рессо́ры**
серж *м* серж *(вълнен плат за костюми в сплитка серж)*
серигра́ф *м* сериграф
серигра́фия *ж* сериграфия
се́риесный *ел.* сериен, последователен, последователно свързан
сери́йный сериен
сериме́тр *м* сериметър
сериплáн *м* сериплан *(уред за определяне чистотата на прежди и коприни)*
сери́цин *м* серицин *(копринен клей)*
се́рия *ж* серия
~, **ма́ссовая** масова серия
~, **о́пытная** опитна [експериментална] серия
сернистоки́слый сулфитен
серни́стый сернист
серноки́слый сулфатен
се́рный серен, съдържащ сяра
сероводоро́д *м* сероводород
серозелёный сивозелен
серозём *м* сивоземна почва
сероно́сный сероносен
сероочи́стка *ж* обезсеряване, премахване на сярата
сероуглеро́д *м* серовъглерод
серп *м* сърп
серпанти́н *м* серпантина *(на път)*
серпенти́н *м* *минер.* серпентин
серпови́дный сърповиден

сертифика́т *м* сертификат, атестат, свидетелство за окачествяване (класифициране)
~, **ка́чественный** качествен сертификат, сертификат за качество
~ **су́дна** сертификат [класификационно свидетелство] на кораб
серьга́ *ж* 1. обица, халка, стреме 2. звено *(от верига)*
~, **букси́рная** теглична халка; теглич
~, **двойна́я** двойна обица, двойна халка
~ **плу́га** скоба на плуг
~, **рессо́рная** ресорна скоба, ресорна халка
~, **сцепна́я** прикачна кука [халка]
~, **шарни́рная** надлъжен управляващ прът, надлъжна щанга *(в автомобил)*
серя́нка *ж* смолен рак *(порок, предизвикан от гъбички)*
сетеви́дный мрежест
сетево́й мрежов
сетеобра́зный *вж.* **сетеви́дный**
сетка *ж* 1. мрежа 2. *радио* решетка 3. сито, цедка 4. *полигр.* растер 5. *текст.* рядка тъкан
~, **ано́дная** анодна решетка
~, **антидинатро́нная** антидинатронна решетка
~, **армату́рная** арматурна мрежа
 А́уера ауерово чорапче *(при газова горелка за осветление)*
~, **воздухофильтру́ющая** филтър за въздух
~, **вса́сывающая** смукателна цедка
~, **защи́тная** защитна [предпазна, антидинатронна] решетка
~, **искроулови́тельная** искроулавяща мрежа
~, **кали́льная** газово чорапче, *вж.* **се́тка ~ А́уера**
~, **картографи́ческая** картографска мрежа
~, **като́дная** катодна решетка
~, **координа́тная** координатна мрежа
~, **ледебури́тная** *мет.* ледебуритна решетка
~, **лине́йная** *полигр.* линиен растер
~, **логарифми́ческая** логаритмична мрежа
~, **металли́ческая** метална мрежа, метална решетка
~, **предохрани́тельная** предпазна мрежа
~, **приёмная** смукателен кош *(при смукателни помпени уредби)*
~, **про́волочная** телена мрежа
~ **Ра́битца** *стр.* рабиц, рабицова мрежа
~ **резона́тора** *елн.* решетка на резонатора
~, **сварна́я** заварена мрежа, заваръчна мрежа
~, **сигна́льная** *елн.* сигнална решетка [мрежа]
~, **структу́рная** структурна мрежа
~, **тари́фная** тарифна мрежа, тарифна таблица
~, **тка́ная** тъкана мрежа
~, **управля́ющая** *елн.* управляваща решетка
~, **ускоря́ющая** *елн.* ускоряваща решетка
~, **ферри́тная** *мет.* феритна решетка
~, **фильтрова́льная** цедка, метална мрежа, филтърна мрежа
~, **цементи́тная** *мет.* цементитна решетка
~, **эвтекти́ческая** *мет.* евтектична решетка
~, **экрани́рующая** *елн.* екранираща решетка; екранна решетка
~, **электро́дная** *елн.* електродна решетка
се́тка-фи́льтр *ж* решетка-филтър *(на помпа)*
се́точный решетъчен; мрежов
се́тчатый мрежест
сеть *ж* *тлф.* мрежа; верига
~, **абоне́нтская** абонатска (телефонна) мрежа
~, **автомати́ческая телефо́нная** автоматична телефонна мрежа
~, **ба́зисная** базисна мрежа
~, **внутригородска́я** градска мрежа *(напр. телефонна)*
~, **водопрово́дная** водопроводна мрежа
~, **водосбо́рная** водосборна мрежа
~, **возду́шная** въздушна мрежа *(напр. електроснабдителна)*
~, **высоково́льтная** мрежа за високо напрежение, високоволтова мрежа
~, **га́зовая** газова [газопроводна] мрежа
~, **гидравли́ческая** хидравлична мрежа
~, **гидрографи́ческая** хидрографска мрежа
~, **городска́я** градска мрежа *(напр. телефонна)*
~ **да́льнего пароснабже́ния** мрежа за далечно пароснабдяване
~, **доро́жная** пътна [шосейна] мрежа
~, **дрена́жная** дренажна мрежа
~, **железнодоро́жная** железопътна мрежа
~ **желе́зных доро́г** *вж.* **сеть, железнодоро́жная**
~, **за́мкнутая** *ел.* затворена мрежа; затворена верига
~, **инжене́рная** инженерна мрежа
~, **ирригацио́нная** напоителна мрежа
~, **ка́бельная** кабелна мрежа
~, **канализацио́нная** канализационна мрежа
~, **кольцева́я** сключена мрежа
~, **коммуна́льная** комунална мрежа
~, **конта́ктная** контактна мрежа
~, **магистра́льная** магистрална мрежа, главна мрежа
~, **мелиорати́вная** мелиоративна мрежа
~, **междугоро́дная** междуградска (телефонна) мрежа
~, **многокольцева́я** многопръстенна мрежа
~, **нивели́рная** нивелирна мрежа
~, **низково́льтная** нисковолтова мрежа
~, **опо́рная** опорна мрежа
~, **ороси́тельная** напоителна [оросителна] мрежа
~, **освети́тельная** осветителна мрежа
~, **осуши́тельная** отводнителна мрежа
~, **отопи́тельная** отоплителна мрежа
~, **парова́я** парна мрежа
~, **парова́я теплова́я** парноотоплителна мрежа
~, **пита́ющая** (електрическа) захранваща мрежа
~, **полигонометри́ческая** полигонометрична мрежа
~, **предохрани́тельная** предпазна мрежа
~, **радиоприёмная** мрежа на радиофициране
~, **радиотрансляцио́нная** радиотранслационна мрежа
~, **разводя́щая** *вж.* **сеть, распредели́тельная**
~, **разо́мкнутая** *ел.* отворена мрежа; отворена верига

~, **распределительная** разпределителна *(електрическа)* мрежа
~, **распределительная тепловая** разпределителна топлопреносима мрежа
~, **речная** речна мрежа
~, **рыболовная** риболовна мрежа
~, **сигнализационная** сигнализационна мрежа
~, **силовая** силова мрежа
~, **телеграфная** телеграфна мрежа
~, **телефонная** телефонна мрежа
~, **тепловая** топлинна [топлопреносна] мрежа
~, **токораспределительная** токоразпределителна [електроразпределителна] мрежа
~, **теплофикационная** топлофикационна мрежа
~, **торговая** търговска мрежа
~, **трамвайная** трамвайна мрежа
~, **транспортная** транспортна мрежа
~, **трансляционная** транслационна [препредавателна] (радио-) мрежа
~ **триангуляции** *вж.* **сеть, триангуляционная**
~, **триангуляционная** триангулачна мрежа
~, **трубопроводная** тръбопроводна мрежа
~, **электрическая** електрическа мрежа
сечение *с* сечение, разрез; профил
~, **вертикальное** вертикално сечение, вертикален разрез
~, **входное** входно сечение, сечение при входа
~, **выходное** изходно сечение, сечение при изхода
~, **вынесенное** изнесено сечение
~, **горизонтальное** хоризонтално сечение, хоризонтален разрез
~, **двутавровое** двойно Т-образно сечение
~, **действительное** действително сечение
~, **диаметральное** диаметрално сечение, сечение по диаметъра
~, **живое 1.** живо сечение; част от общото напречно сечение на река *(или тръба)*, в която тече вода, обща площ на отворите в скарата *или* решетката **2.** общото сечение на отделните жички на кабел *или* на въже
~, **золотое** златно сечение
~ **зуба, нормальное** нормално [перпендикулярно] сечение на зъба
~, **касательное** тангенциално сечение
~, **квадратное** квадратно сечение
~, **коническое** конусно сечение
~, **корневое** *ав.* сечение в основата на самолетно крило
~, **коробчатое** издуто [кошообразно] сечение
~, **косое** косо [полегато, под ъгъл] сечение
~, **крестовое** кръстово [кръстато] сечение
~, **критическое** критично сечение
~, **круглое** кръгло сечение
~, **лотковое** коритообразно сечение
~, **мёртвое** мъртво сечение *(частта от общото напречно сечение на река, в която част не тече вода в момента)*
~, **наклонное** наклонено сечение
~, **наложенное** наложено сечение
~, **начальное** начално сечение
~, **нейтральное** неутрално сечение, сечение по неутралната линия *(при пластична деформация)*
~, **опасное** опасно сечение
~, **опорное** опорно сечение; лагерно сечение
~, **осевое** осово сечение, сечение по оста
~, **перпендикулярное** перпендикулярно сечение
~, **полезное** полезно сечение
~, **поперечное** напречно сечение
~, **постоянное** постоянно сечение
~, **приведённое** приведено сечение
~, **продольное** надлъжно сечение, надлъжен разрез
~, **пролётное** сечение на светъл отвор
~, **профилированное** профилно сечение
~, **проходное** преминаващо [проходно] сечение
~, **прямоугольное** правоъгълно сечение
~, **равнопрочное** равноиздръжливо сечение
~, **радиальное** радиално сечение, сечение по радиус
~, **расчётное** пресметнато [изчислено] сечение
~, **свободное** *вж.* **сечение, живое**
~, **сжатое** сбито [свито, намалено] сечение
~, **сплошное** пълно сечение; непрекъснато сечение
~, **тавровое** Т-образно сечение
~, **узловое** възлово сечение; сечение на възел
~, **фасонное** фасонно [профилно] сечение
~, **цилиндрическое** цилиндрично сечение
~, **чистое** чисто сечение
~, **яйцевидное** яйцеобразно сечение
сечка *ж* **1.** сатър [нож] **2.** кълцан булгур, чукан ориз и т. н. **3.** плява, ситна слама *(за храна на добитък)*
сеялка *ж* *с. ст.* сеялка
~, **арахисовая** сеялка за фъстъци
~, **бобовая** сеялка за боб
~, **бороздная** браздова сеялка
~, **гнездовая** гнездосеялка
~, **дисковая** дискова сеялка
~, **зерновая** зърнена сеялка, зърносеялка
~, **зерноовощная** зърнозеленчукова сеялка
~, **квадратно-гнездовая** квадратногнездова сеялка
~, **комбинированная** комбинирана сеялка
~, **конная** конна сеялка
~, **кукурузная** царевична сеялка
~, **листерная** плуг-сеялка
~, **навесная** навесна [окачена] сеялка
~, **навесная тракторная** навесна [окачена] тракторна сеялка
~, **пневматическая** пневматична сеялка
~, **прицепная** прикачна сеялка
~, **расбросная** разпръскваща сеялка
~, **ручная** ръчна сеялка
~, **рядовая** редосеялка
~, **туковая** сеялка за минерални торове
~, **хлопковая** сеялка за памук
~, **узкорядная** тесноредова сеялка
~, **универсальная** универсална сеялка
~, **широкорядная** широкоредова сеялка
сеялка-культиватор *ж* сеялка-култиватор

сжа́тие *с* 1. смачкване, сплескване 2. натиск; сгъстяване *(напр. на горивна смес в двигател)*; свиване; стягане, стискане 3. скъсяване *(деформация вследствие на налягане)* 4. *радио* компримиране, свиване *(напр. на динамичен диапазон)*
~, **адиабати́ческое** адиабатично сгъстяване
~, **бескомпре́ссорное** безкомпресорно сгъстяване [компримиране]
~, **бокови́е** странично налягане, страничен натиск; странично скъсяване
~, **внецéнтренное** ексцентрично налягане, ексцентричен натиск
~, **двухо́сное** двуосно налягане, двуосен натиск; двуосно свиване
~, **изотерми́ческое** изотермично сгъстяване
~, **коне́чное** крайно сгъстяване [свиване]
~, **многоступе́нчатое** многостъпално сгъстяване [свиване]
~, **непо́лное** непълно свиване, непълно сгъстяване
~, **одноо́сное** едноосно налягане, едноосен натиск; едноосно свиване
~, **осево́е** осов натиск; осово свиване
~, **переме́нное** променливо налягане
~, **попере́чное** напречен натиск; напречно свиване
~, **продо́льное** надлъжен натиск, надлъжно свиване
~, **ступе́нчатое** степенно сгъстяване; степенно [стъпалообразно] свиване
~, **уда́рное** ударно налягане, ударен натиск
~, **упру́гое** еластично свиване; еластично сгъстяване
~, **эксцентри́чное** ексцентричен натиск
сжа́тый 1. свит; скъсен 2. натиснат, натегнат; стегнат 3. подложен на натиск 4. *с. ст.* пожънат, ожънат
сжига́ние *с* изгаряне, горене
~, **ка́мерное** изгаряне в камера
~ **в сло́е** *вж.* **сжига́ние, слоево́е**
~, **слоево́е** слоево изгаряне (на горивото)
~, **фа́кельное** факелно изгаряне (на горивото)
сжига́ть изгарям
сжижа́емый втечняем
сжижа́ть втечнявам
сжиже́ние *с* втечнение
~ **га́зов** втечняване на газове
сжи́женный втечнен
сжижи́тель *м* втечнител
сжим *м* 1. стискане, притискане 2. сгъстяване; свиване 3. преса, стяга, стискал
сжима́емость *ж* свиваемост *(напр. на газовете)*
сжима́емый свиваем *(който може да се свива)*
сжима́ние *с* 1. свиване; сгъстяване 2. стягане, стискане
сжима́ть 1. свивам; сгъстявам, компримирам *(напр. газ)* 2. стягам, стискам
сиалли́тный *геол.* сиалитен
сиа́ль *м* *геол.* сиал *(«черупката» на земното кълбо)*
сиг *м* сиг *(вид риба)*
~, **аму́рский** амурски сиг
~, **байка́льский** байкалски сиг
сигна́л *м* сигнал; знак
~, **абсолю́тный** абсолютен сигнал
~, **авари́йный** авариен сигнал
~, **автомати́ческий пожа́рный** автоматичен сигнал за пожар
~, **акусти́ческий** *вж.* **сигна́л, звуково́й**
~, **ана́логовый** аналогов сигнал
~ **бди́тельности** сигнал за бдителност
~ **бе́дствия** сигнал за бедствие
~, **ви́димый** видим сигнал
~, **возду́шный** въздушен сигнал
~ **вре́мени** сигнал за време
~, **входно́й** входен сигнал
~, **высокочасто́тный** високочестотен сигнал
~, **вызывно́й** *тлф.* повиквателен сигнал, сигнал за повикване
~, **выходно́й** изходен сигнал
~, **геодези́ческий** геодезен знак
~, **двузна́чный** двузначен сигнал
~, **ди́сковый** дисков сигнал
~, **дневно́й** дневен сигнал
~, **железнодоро́жный** железопътен сигнал
~ **заня́тия** *тлф.* сигнал за заетост
~, **звуково́й** звуков сигнал
~, **зу́ммерный** фоничен [звуков, зумерен] сигнал
~, **и́мпульсный** импулсен сигнал
~, **квити́рующий** *тлф.* сигнал за потвърждаване на приемане, квитиращ сигнал
~, **ко́довый** кодов сигнал
~, **кома́ндный** команден сигнал
~, **локомоти́вный** локомотивен сигнал
~, **маневро́вый** маневрен сигнал
~, **маршру́тный** маршрутен сигнал
~, **ма́чтовый** мачтов [стълбов] сигнал
~, **меша́ющий** смущаващ сигнал
~, **мига́ющий** мигащ сигнал
~, **ночно́й** нощен сигнал
~, **обра́тный** обратен сигнал
~, **опознава́тельный** *ав.* сигнал за опознаване
~, **опти́ческий** *вж.* **сигна́л, ви́димый**
~, **отбо́йный** сигнал за край на разговор
~, **переездно́й** прелезен сигнал
~, **перено́сный** преносим сигнал
~, **пермисси́вный** разрешаващ [разрешителен] сигнал
~, **поездно́й** влаков сигнал
~, **пожа́рный** пожарен сигнал, сигнал за пожар
~, **позывно́й** повиквателен сигнал
~, **поса́дочный** *ав.* сигнал за кацане
~, **постоя́нный** постоянен сигнал
~, **предупреди́тельный** предупредителен сигнал
~, **пригласи́тельный** поканващ сигнал
~ **прикры́тия** сигнал за прикриване
~, **проездно́й** сигнал за преминаване
~, **проходно́й** проходен сигнал
~, **путево́й** пътен сигнал
~, **разреша́ющий** разрешаващ сигнал
~, **ручно́й** ръчен сигнал
~, **светово́й** светлинен сигнал
~, **стре́лочный** стрелочен сигнал, сигнал на железопътна стрелка
~ **трево́ги** сигнал за тревога

~, **хвостовóй** опашков сигнал, сигнал за края на влак
~, **централизóванный** централизиран сигнал
сигнализáтор *м* сигнализатор *(уред за сигнализиране)*
сигнализáция *ж* сигнализация
~, **авари́йная** аварийна сигнализация
~, **автомати́ческая** автоматична сигнализация
~, **акусти́ческая** *вж.* **сигнализáция, звуковáя**
~, **быстродéйствующая** бързодействуваща сигнализация
~, **ви́димая** *вж.* **сигнализáция, опти́ческая**
~, **двухзнáчная** двузначна сигнализация
~, **дистанциóнная** дистанционна сигнализация
~, **жéзловая** жезлова сигнализация
~, **железнодорóжная** железопътна сигнализация
~, **звуковáя** звукова сигнализация
~, **известúтельная** указателна сигнализация
~, **комáндная** командна сигнализация
~, **контрóльная** контролна сигнализация
~, **морскáя** морска сигнализация *(със сигнални флагчета, светлинни, звукови и др. сигнали)*
~, **операти́вная** оперативна сигнализация
~, **опти́ческая** оптическа [видима] сигнализация
~, **предупреди́тельная** предупредителна сигнализация
~, **произвóдственная** производствена сигнализация
~, **ручнáя** ръчна сигнализация
~, **световáя** светлинна сигнализация
~, **электри́ческая** електрическа сигнализация
сигнализи́ровать сигнализирам
сигнализи́рующий сигнализиращ
сигнáльный сигнален
сигнáльщик *м* сигналист
сигнатýра *ж* *полигр.* сигнатура
сидéнье *с* седалка, седалище
~, **жёсткое** твърда седалка
~, **катапульти́руемое** *ав.* катапултируема седалка
~, **мя́гкое** мека седалка
~, **откиднóе** подвижна седалка
~, **убирáющееся** *вж.* **сидéнье, откиднóе**
сидеразóт *м* железен азид
сидери́т *м* *минер.* сидерит
сидери́ческий *астр.* сидеричен, звезден
сидероли́т *м* сидеролит *(метеорит)*
сидеростáт *м* сидеростат *(астрономичен уред)*
сиéна *ж* сиена, сиенска пръст
сиени́т *м* сиенит
сизáль *м* сизал *(растително влакно)*
сиккати́в *м* сикатив *(изсушаващо вещество)*
си́ла *ж* сила
~ **адгéзии** *вж.* **си́ла, адгезиóнная**
~, **адгезиóнная** сила на адхезията, адхезионна сила, адхезия
~, **адсорбциóнная** адсорбционна сила
~, **акти́вная** активна сила
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична сила
~, **внецéнтренная** ексцентрична сила *(сила, действуваща ексцентрично)*
~, **внéшняя** външна сила
~ **внýтреннего трéния** сила на вътрешното триене
~, **внýтренняя** вътрешна сила
~, **внутримолекуля́рная** вътрешномолекулна сила
~, **водянáя** водна сила [енергия]
~, **воздýшная** въздушна сила
~, **возмущáющая** смущаваща сила
~, **вращáющая** въртяща сила
~, **гидравли́ческая** хидравлична сила
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична сила
~, **гидростати́ческая** хидростатична сила
~, **гравитациóнная** гравитационна сила, сила на привличане
~, **грузоподъёмная** товароповдигаща [товароподемна] сила
~ **давлéния** сила на налягане, налягане, натиск
~, **дви́жущая** движеща [двигателна] сила
~, **дéйствующая** действуваща сила
~, **демпфи́рующая** смекчаваща [умъртвяваща, омекотяваща] сила
~, **деформи́рующая** деформираща сила
~, **динами́ческая** динамична сила
~, **диссипати́вная** дисипативна сила
~, **добáвочная** допълнителна сила
~, **едини́чная** единична сила
~, **живáя** кинетична енергия, жива сила
~, **замедля́ющая** забавяща сила
~ **звýка** сила на звука
~, **знакоперемéнная** знакопроменлива сила
~, **изгибáющая** огъваща сила; извиваща сила
~ **инéрции** *вж.* **си́ла, инерциóнная**
~, **инерциóнная** инерционна сила, сила на инерцията
~, **иóнная** йонна сила
~, **капилля́рная** капилярна сила
~, **касáтельная** допирателна [тангенциална, тангентна] сила
~, **квазиупрýгая** лъжееластична сила
~, **консервати́вная** консервативна сила
~, **коэрцити́вная** коерцитивна [унищожаваща] сила
~, **крити́ческая** критична сила
~ **Лóренца** лоренцова сила
~, **лошади́ная** конска сила
~, **магни́тная** магнитна сила
~, **магнитодви́жущая** магнитодвижеща сила
~, **мáссовая** сила на масата, масова сила
~, **мгновéнная** мигновена сила
~, **междумолекуля́рная** междумолекулна сила
~, **мезóнная** мезонна сила
~, **механи́ческая** механична сила
~, **молекуля́рная** молекулна сила
~, **намагни́чивающая** намагнитваща сила
~ **натяжéния** сила на опън, опън
~, **неуравновéшенная** неуравновесена сила
~, **нормáльная** нормална сила
~, **обобщённая** обща [обобщена] сила
~, **объёмная** обемна [масова] сила

~, **опо́рная** опорна сила, сила на опората
~, **опроки́дывающая** преобръщаща [катурваща] сила
~, **опти́ческая** оптическа сила
~, **осева́я** осова [аксиална] сила, осов натиск
~ **отда́чи** обратен тласък, откат *(при изстрел от огнестрелно оръжие)*
~, **отклоня́ющая** отклоняваща сила
~, **отта́лкивающая** отблъскваща сила
~, **пасси́вная** пасивна сила
~, **переме́нная** променлива сила
~, **пове́рхностная** повърхностна сила *(възникваща само при допиране на тела)*
~, **подде́рживающая** поддържаща сила
~, **подъёмная** подемна [повдигаща] сила
~, **поле́зная** полезна сила
~, **поле́зная лошади́ная** полезна конска сила
~ **поле́зного сопротивле́ния** сила на полезното съпротивление
~, **попере́чная** напречна сила
~, **потенциа́льная** потенциална сила
~, **потре́бная** необходима сила
~, **приведённая** приведена [редуцирана] сила
~, **прило́женная** приложена сила
~ **притяже́ния** сила на привличане, притегателна сила
~, **пробивна́я** пробивна сила
~, **пробо́йная** *вж.* **си́ла, пробивна́я**
~, **продо́льная** надлъжна сила *(сила, действуваща по надлъжната ос на тялото)*
~, **противоде́йствующая** противодействуваща сила, сила на реакцията, противодействие
~, **противоэлектродви́жущая** противоелектродвижеща сила
~, **рабо́чая** работна сила
~, **равноде́йствующая** равнодействуваща сила
~, **радиа́льная** радиална сила
~, **разреша́ющая** разделителна сила *(на окото или обектива да разграничава подробностите)*
~, **разруша́ющая** разрушаваща сила
~, **разруши́тельная** *вж.* **си́ла, разруша́ющая**
~, **разрывна́я** разкъсваща сила, сила на разкъсване
~, **распределённая** разпределена сила
~, **растя́гивающая** *вж.* **си́ла, натяжна́я**
~, **реакти́вная** реактивна сила
~ **реа́кции во́здуха** съпротивление на въздуха
~, **результи́рующая** резултантна сила
~ **све́та** сила на светлината, светосила
~, **свобо́дная** свободна сила
~, **сдвига́ющая** 1. преплъзваща сила, сила при преплъзване 2. сила на изместване, изместваща сила
~, **сжима́ющая** натиск
~, **ска́лывающая** срязваща сила
~, **скру́чивающая** усукваща сила
~, **слага́ющая** съставяща сила, съставяща, компонентна сила, компонент
~, **составля́ющая** съставляваща сила, компонента
~, **сре́зывающая** срязваща [отрязваща] сила
~ **сопротивле́ния** съпротивителна сила
~, **сосредото́ченная** съсредоточена [концентрирана] сила
~, **сре́зывающая** *вж.* **си́ла, ска́лывающая**
~, **стати́ческая** статична сила
~, **сумма́рная** обща [сумарна] сила
~ **сцепле́ния** сцепление, кохезия, кохезионна сила
~, **тангенциа́льная** *вж.* **си́ла, каса́тельная**
~, **те́нзорная** тензорна сила
~, **термоэлектри́ческая** термоелектрическа сила *или* напрежение
~, **термоэлектродви́жущая** термоелектродвижеща сила
~ **то́ка** 1. *ел.* сила на електрическия ток 2. *хидр.* сила на течението
~, **тормозна́я** спираща [спирачна] сила
~ **тре́ния** сила на триене
~, **тя́говая** теглителна [тягова] сила, тяга
~ **тя́ги** *вж.* **си́ла, тя́говая**
~ **тяготе́ния** *вж.* **си́ла притяже́ния**
~ **тя́жести** сила на тежестта
~, **уда́рная** ударна сила, сила на удара
~, **уде́льная** специфична сила
~, **упру́гая** еластична [пъргава] сила
~, **ура́внивающая** изравняваща [уравновесяваща] сила
~, **ускоря́ющая** ускоряваща сила
~, **центра́льная** централна сила
~, **центробе́жная** центробежна сила
~, **центростреми́тельная** центростремителна сила
~, **электродви́жущая** електродвижеща сила *или* напрежение
~, **электродинами́ческая** електродинамична сила
~, **электрокинети́ческая** електрокинетична сила
~, **электромагни́тная** електромагнитна сила
~, **электростати́ческая** електростатична сила
~, **эффекти́вная** ефективна сила
~, **я́дерная** ядрена сила
силикаге́ль *м* силикагел
силика́т *м* силикат *(сол на силициева киселина)*
~ **алюми́ния** алуминиев силикат
~ **на́трия** натриев силикат
силикатиза́тор *м* силикатизатор
силикатиза́ция *ж* силикатизация, силикатиране
силика́тный силикатен
силикатцеме́нт *м* силикатцимент
силика́ты *мн* силикати
силикоалюми́ний силикоалуминий *(сплав)*
силикока́льций *м* силикокалций, калциев силицид
силикома́рганец *м* силикоманган
силикомета́н *м* силикометан
силико́н *м* силикон
силико́ны *мн* силикони *(полимерни органични силициеви съединения)*
силикопо́р *м* силикопор *(топлоизолационен материал)*
силикопропа́н *м* силикопропан
силикотерми́я *ж* силикотермия

силикоферри́т *м* силикоферит
силикоэта́н *м* силикоетан
силици́д *м* силицид *(съединение на силиция с метал)*
сили́ций *м* силиций
силици́рование *с* силициране *(повърхностно насищане на стомана или чугун със силиций)*
силл *м геол.* сил *(пластова интрузия)*
силлени́т *м* силенит
силлимани́т *м минер.* силиманит
силово́й силов; силопроизводителен; мощен
силоизмери́тель *м* измервател на силата [динамометър]
~, **ма́ятниковый** махален динамометър
~, **пружи́нный** пружинен динамометър
силокса́ны *мн* силоксани *(синтетични смоли)*
силоме́р *м* силомер, динамометър
~, **гидравли́ческий** хидравличен силомер
~, **ма́ятниковый** *вж.* **силоизмери́тель, ма́ятниковый**
сило́н *м* силон *(чешко полиамидно синтетично влакно)*
си́лос *м* 1. силоз, зърнохранилище 2. силаж, силажна яма
силосе́ль *м* силосел *(материал за топлинна изолация)*
силосова́ние *с с. ст.* силажиране
силосова́ть силажирам
силосопогру́зчик *м* силажотоварач
силосоразгру́зчик *м* силажоразтоварач
силосоразда́тчик *м* машина за раздаване на силаж
силосоре́зка *ж* силажорезачка
~, **бараба́нная** барабанна силажорезачка
~, **ди́сковая** дискова силажорезачка
силосотрамбо́вщик *м* машина за трамбуване на силаж
силосоукла́дчик *м* машина за разстилане и трамбуване на силаж
силоча́с *м* силочас
силуми́н *м* силумин *(алуминиева сплав)*
силумини́т *м* силуминит *(електроизолационен материал)*
силуми́ны *мн* силумини *(алуминиевосилициеви леярски сплави)*
силу́р *м геол.* силур
силури́йский силурски
силуэ́т *м* силует
си́лы *мн* сили
~, **дефокуси́рующие** дефокусиращи сили
~, **производи́тельные** производителни сили
~, **фокуси́рующие** фокусиращи сили
~, **я́дерные** ядрени сили
сильвани́т *м* силванит
сильви́н *м* силвин
сильното́чный силнотоков
сильфо́н *м* силфон; *авт.* част от реле *(чувствителен орган в манометри, вакуумметри, автоматични регулатори)*
сильхро́м *м* силхром *(хромосилициева стомана)*
си́ма *ж геол.* сима
си́мвол *м* символ, знак
~, **хими́ческий** химичен символ [знак]
си́менс *м* сименс
сименси́т *м* сименсит *(огнеустойчив, киселиноустойчив и основоустойчив материал)*
симметри́рование *с тлф.* симетриране
симметри́ческий симетричен
симметри́чный *вж.* **симметри́ческий**
симме́трия *ж* симетрия
~, **кристалли́ческая** кристална симетрия
~, **осева́я** осова симетрия
~, **сфери́ческая** сферична симетрия
си́мплекс *м тлф.* симплекс, еднопосочна връзка
си́мплексный симплексен, еднопосочен
сингене́з *м геол.* сингенеза
сингенети́ческий *геол.* сингенетичен
сингле́т *м* синглет (в оптиката)
сингони́и *мн* сингонии *(кристални системи)*
синго́ния *ж* сингония *(вид симетрия на кристалите)*
синева́ *ж* синевина *(дефект на дървесина, предизвикан от гъбички)*
синело́мкость *ж мет.* синя крехкост *(при термообработване)*
сине́ль *ж текст.* кадифен *или* друг шнур
синере́зис *м* синереза
синеро́д *м* циан, двуциан, дициан
синеро́дистый цианиден
си́ний *м* син *(цвят)*
сини́ть боядисвам в синьо, посинявам
синклина́ль *ж геол.* синклинала
синклина́льный синклинален
синклино́рий *м геол.* синклинорий
синклино́риум *м вж.* **синклино́рий**
сино́птик *м* синоптик
сино́птика *ж* синоптика *(събиране на данни за съпоставяне)*
синопти́ческий синоптичен; прегледен, нагледен
си́нтез *м* синтез(а)
~, **органи́ческий** органичен синтез
~, **хими́ческий** химичен синтез
синтези́рованный синтезиран
синтези́ровать синтезирам
синте́ктика *ж* синтектика
синтектони́ческий синтектоничен
си́нтер *м мет.* синтер
синтерко́рунд *м* синтеркорунд
синтети́ческий синтетичен
синти́н *м* синтин *(използува се като изкуствено течно гориво)*
синто́л *м* синтол *(използува се като гориво за двигатели)*
синтопори́н *м* синтопорин
си́нус *м мат.* синус
си́нус-буссо́ль *м* синус-бусола, синус-компас
синусо́ида *ж* синусоида
синусоида́льный синусоиден
синфа́зность *ж* синфазност
синфа́зный синфазен
синхровспы́шка *ж тлв.* синхронизиращ импулс, синхроимпулс
синхрогенера́тор *м* синхронизиращ генератор, синхрогенератор
синхро́граф *м* синхрограф
синхрои́мпульс *м тлв.* синхронизиращ импулс, синхроимпулс

синхронизáтор *м* синхронизатор
синхронизáция *ж* синхронизация, синхронизиране
~, **кáдровая** *тлв.* синхронизация по кадри
~, **стрóчная** *тлв.* синхронизация по редове
синхронизациóнный синхронизационен
синхронизѝрованный синхронизиран
синхронизѝровать синхронизирам
синхронѝзм *м* синхронизъм, синхронност, едновременност
синхрóнный синхронен
синхроноскóп *м* синхроноскоп
~, **лáмповый** лампов синхроноскоп
~, **стрéлочный** стрелкови синхроноскоп
синхросигнáл *м* *тлв.* синхронизиращ сигнал, синхросигнал
синхрóсмесь *ж* *тлв.* синхросмес
синхротрóн *м* синхротрон
~, **протóнный** *вж.* **синхрофазотрóн**
синхрофазотрóн *м* синхрофазотрон
синхроциклотрóн *м* синхроциклотрон
синь *ж* синило, синьо; синя багра, багрило
сѝнька *ж* 1. синка; синя [ултрамаринова] боя 2. синьо хелиографно копие *(на чертеж)* 3. светлочувствителна хартия за получаване на сини хелиографни копия
синькáлий *м* калиев фероцианид
сипилѝт *м* *минер.* сипилит
сипорéкс *м* сипорекс *(вид газобетон)*
сирéна *ж* сирена *(звукосигнален уред)*
~, **воздýшная** въздушна сирена
~, **паровáя** парна сирена
сирóп *м* сироп
сиропообрáзный сиропообразен, сироповиден
сисмондѝт *м* сисмондит
систéма *ж* 1. *авт.* система *(съвкупност от уреди, които са обединени от една обща функция)* 2. *мет.* система *(част от материя, която се разглежда отделно от друга материя)* 3. *геол.* система *(съвкупност от утаени пластове)* 4. *ел.* система [съвкупност] от съоръжения за произвеждане [пренасяне, трансформиране] на електрическа енергия 5. *минер.* сбор от фази от минерални съставки при различни условия
~, **абсолю́тная** *мех.* абсолютна система
~, **аварѝйная** *ав.* аварийна [предупредителна] система
~, **автоколебáтельная** автотрептяща система
~, **автоматѝческая** автоматична система
~, **автоматѝческая телефóнная** автоматична телефонна система
~ **автоматѝческого контрóля** система на автоматичен контрол
~, **адаптѝвная** адаптивна система
~, **адиабатѝческая** адиабатична система
~, **аккóрдная** акордна система *(на работа и заплащане)*
~, **акустѝческая** акустична система
~, **альгóнская** алгонска система
~, **амплитýдная** амплитудна система
~, **антенная** антенна система
~, **антраколѝтовая** *геол.* антраколитова система
~, **антропогéновая** *геол.* кватернерна система
~, **апериодѝческая** апериодична система
~, **архéйская** *геол.* архейска система
~, **астатѝческая** *авт.* астатична система
~, **áтомная** атомна система
~, **афокáльная** афокална система
~, **ахроматѝческая** ахроматична система
~, **бáзисная** основна [базисна] система
~, **баллáстная** баластна система
~, **барѝческая** *метео* барична [изобарна] система
~, **безраскóсная** *стр.* безразпънкова [бездиагонална] система
~, **бивариáнтная** бивариантна система
~, **бинáрная** 1. *мат.* двоична система *(бройна позиционна система с основа две)* 2. двукомпонентна система
~, **бициклѝческая** *хим.* бициклична система
~ **блокирóвки** *вж.* **систéма блокирóвочная**
~, **блокирóвочная** система за блокиране, блокировъчна система, блоксистема
~, **боковáя литникóвая** *леяр.* странична леякова система
~, **ботнѝческая** *геол.* ботническа система
~ **вáла** система основен вал
~, **вентиляциóнная** вентилационна система
~, **висячая** *стр.* висяща система
~, **водоотливнáя** *кораб.* водоотливна система
~ **водоснабжéния** водоснабдителна система
~ **водоснабжéния, оборóтная** оборотна водоснабдителна система
~ **водоснабжéния, прямотóчная** правотокова [правопотокова] водоснабдителна система
~ **водоснабжéния, смéшанная** смесена водоснабдителна система
~, **водянáя противопожáрная** *кораб.* водна противопожарна система
~ **водянóго охлаждéния** водна охладителна уредба
~, **воздухопроводящая** въздухопроводна система
~ **воздýшного охлаждéния** въздушна охладителна уредба
~, **выпускнáя** изпускателна система
~, **выхлопнáя** система, изхвърляща паровъздушна смес и други
~, **газоотвóдная** газоотводна система
~, **галактѝческая** галактична система
~, **гексогонáльная** *крист.* хексогонална система
~ **генерáтор-двѝгатель** система генератор-двигател
~, **гетерогéнная** хетерогенна [разнородна] система
~, **гидравлѝческая** хидравлична система
~, **гидротехнѝческая** хидротехническа система
~, **гомогéнная** хомогенна [еднородна] система
~, **гониометрѝческая** *мат.* гониометрична система
~, **гóрная** планинска система
~, **готлáндская** силурска система
~, **грубодиспéрсная** грубодисперсна система

~, **гу́сеничная ходова́я** гъсенична ходова система
~, **двоичная** *вж.* **систе́ма, бина́рная**
~, **двоично-десяти́чная** двоично-десетична система
~, **двойна́я** *вж.* **систе́ма, бина́рная**
~, **двухвариа́нтная** двувариантна система
~, **двухкомпоне́нтная** двукомпонентна система
, **двухме́рная координа́тная** *мат.* двумерна координатна система
~, **двухпо́люсная** двуполюсна система
~, **двухпрово́дная** *ел.* двупроводна система
~, **двухфа́зная** двуфазна система
~, **дево́нская** девонска система
~, **десяти́чная** десетична система
~, **диспе́рсная** дисперсна система
~, **диспе́тчерская** диспечерска система
~, **дифференциа́льная** диференциална система
~ **дождева́ния** дъждовална система
~ **до́пусков** система допуски
~ **до́пусков и поса́док** система на допуски и сглобки
~, **дрена́жная** дренажна система
~, **ду́плексная** дуплексна система
~, **дюймо́вая** система за измерване в дюймове, дюймова мерна система
~ **едини́ц** система на [от] единици
~ **едини́ц, абсолю́тная** абсолютна система единици
~ **едини́ц измере́ния** система мерни единници
~ **едини́ц, метри́ческая** метрична система единици
~ **едини́ц МКС** система единици МКС *(с основни единици метър—килограм—секунда)*
~ **едини́ц МКСА** система единици МКСА *(с основни единици метър—килограм—секунда-ампер)*
~ **едини́ц МТС** система единици МТС *(с основни единици метър—тон (маса)—секунда)*
~ **едини́ц СГС** система единици СГС *(с основни единици—сантиметър—грам—секунда)*
~ **едини́ц, техни́ческая** техническа система на единици
~ **едини́ц, электростати́ческая** електростатична система от единици
~, **жёсткая** твърда система, неподатлива система
~, **зажига́ния** запалителна система [уредба]
~ **зажига́ния, аккумуля́торная** акумулаторна запалителна уредба
~ **зажига́ния, батаре́йная** батерийна запалителна уредба
~ **зажига́ния, транзи́сторная** транзисторна запалителна уредба
~ **зажига́ния, электро́нная** електронна запалителна уредба
~, **закры́тая** затворена система
~, **за́мкнутая** *вж.* **систе́ма, закры́тая**
~, **за́мкнутая литнико́вая** *леяр.* закрита [скрита] леякова система
~, **защи́тная** защитна [предпазна] система
~ **защи́ты** *вж.* **систе́ма, защи́тная**
~, **идеа́льная опти́ческая** идеална оптическа система
~, **избира́тельная** избирателна система
~, **излуча́ющая** излъчваща система
~ **измере́ний** *вж.* **систе́ма, измери́тельная**
~, **измери́тельная** измервателна система
~, **иммерсио́нная** имерсионна система
~, **и́мпульсная** импулсна система
~, **инвариа́нтная** неизменяема [инвариантна] система
~, **информацио́нная** информационна система
~, **ирригацио́нная** напоителна система
~, **испари́тельная** изпарителна система
~, **каменноуго́льная** каменовъглена система
~, **кембри́йская** *геол.* камбрийска система
~, **колеба́тельная** трептяща система, трептящ кръг
~. **квадра́тная** *крист.* квадратна [тетрагонална] система
~, **колло́идная** колоидна система
~, **колло́идно-диспе́рсная** колоидно-дисперсна система
~ **контро́ля** контролна система
~ **координа́т** координатна система
~ **координа́т, горизонта́льная** хоризонтална координатна система
~ **координа́т, поля́рная** полярна координатна система
~ **координа́т, прямоуго́льная** правоъгълна координатна система
~ **координа́т, экваториа́льная** екваториална координатна система
~ **крепле́ния** система на крепене
~, **кристалли́ческая** кристална система
~, **кристаллографи́ческая** кристалографска система
~, **куби́ческая** *крист.* кубична [правилна] система
~, **лине́йная** линейна система
~ **литнико́в** *леяр.* леякова система
~, **магни́тная** магнитна система
~, **маслоохлади́тельная** маслоохладителна система [уредба]
~, **маслопрово́дная** маслопроводна система
~, **ма́сляная** маслена система
~, **материа́льная** материална система
~, **мелова́я** кредна система, креда
~ **мер** система на мерките
~, **метаста́бильная** метастабилна система
~, **метри́ческая** метрична система
~, **механи́ческая** механична система
~, **многовариа́нтная** многовариантна система
~, **многопрово́дная** многопроводна система
~, **многофа́зная** многофазна система
~, **мо́дульная** модулна система
~, **молекуля́рно-диспе́рсная** молекулнодисперсна система
~, **моновариа́нтная** едновариантна [моновариантна] система
~, **монокли́нная** *крист.* едноклонна кристална система
~, **мультивариа́нтная** *вж.* **систе́ма, многовариа́нтная**
~ **набо́ра** *кораб.* система на набор *(на кораба)*

~ **нала́дочного управле́ния** система за управление на настройването
~, **насо́сная** помпена система
~, **неизменя́емая** непроменлива [постоянна] система
~, **нелине́йная** нелинейна система
~, **неподви́жная** неподвижна система
~, **непозицио́нная** непозиционна система
~ **нера́венств** *мат.* система от неравенства
~, **нонвариа́нтная** неизменяема [нонвариантна] система
~ **обнаруже́ния** *ав.* система за засичане
~, **однополо́сная** еднолентова система
~, **однофа́зная** еднофазна система
~ **опла́ты труда́** система на заплащане на труда
~, **опти́ческая** оптическа система
~, **ороси́тельная** напоителна система
~ **освеще́ния** осветлителна система
~, **осуши́тельная** отводнителна система
~ **отве́рстия** система основен отвор
~, **отклоня́ющая** отклоняваща система
~, **отопи́тельная** отоплителна система
~ **отопле́ния, индивидуа́льная** индивидуална отоплителна система
~ **отсчёта** система на отчитане
~, **охлажда́ющая** охлаждаща система
~ **охлажде́ния** *вж.* **систе́ма, охлажда́ющая**
~ **парово́го отопле́ния** система на парно отопление
~, **передаю́щая** предавателна система
~, **пе́рмская** пермска система
~ **пита́ния** подхранваща система [уредба]
~ **пита́ния во́здухом** система [уредба] за подхранване с въздух
~ **пита́ния то́пливом** система за подхранване с гориво
~, **плане́тная** планетна система
~, **пла́новая** планова система
~, **пло́ская** равнинна система
~, **пневмати́ческая** пневматична система
~ **пода́чи** система на подаване, система за подхранване *(напр. на работна машини)*
~ **пода́чи га́за** система за подаване на газ
~ **пода́чи то́плива** система за подаване на гориво
~ **подве́ски** система на окачване
~, **подви́жная** подвижна система
~, **подкосновися́чая** подкосновисяща система
~ **подогре́ва** система на нагряване
~, **позицио́нная** позиционна система
~ **позицио́нного управле́ния** система за позиционно управление
~ **поса́док** система на сглобки
~, **пото́чная** поточна система
~ **практи́ческая, едини́ц** практическа система на единиците
~, **пра́вильная** *вж.* **систе́ма, кубúческая**
~, **премиа́льная** премиална система
~ **про́водов** електрическа инсталация, система от проводници *(напр. в сграда)*
~ **произво́дства** система на производство
~, **простра́нственная** пространствена система
~ **простра́нственная, координа́т** пространствена координатна система
~ **прямоуго́льная, координа́т** правоъгълна координатна система
~, **пускова́я** пускова система
~ **равнове́сия** равновесна система
~ **разрабо́тки** система на разработване, експлоатационна система
~ **разрабо́тки, ка́мерная** камерна система на разработване
~ **разрабо́тки, ка́мерно-столбова́я** камерностълбова система на разработване
~ **разрабо́тки, потолкоусту́пная** система на разработване с изземване отдолу нагоре
~ **разрабо́тки, сплошна́я** непрекъсната система на разработване
~ **разрабо́тки, столбова́я** стълбова система на разработване
~, **ра́мная** рамкова система
~, **расчётная** изчислителна система
~ **регули́рования** система за регулиране, регулираща система
~ **регули́рования, за́мкнутая** затворена система за регулиране
~, **реле́йная** релейна система
~, **решётчатая** решетъчна система
~, **ромби́ческая** ромбична (кристална) система
~ **сбо́ра информа́ции** система за събиране на информация
~ **сбро́сов** *геол.* сложен разсед
~, **свя́занная** свързана система
~, **сде́льная** сделна система
~ **с дискре́тными переме́нными** система с дискретни променливи
~ **селе́кции** избирателна система, система за селекция
~ **сил** система от [на] сили
~ **силово́й переда́чи** система на силово предаване, силово предаване [трансмисия]
~, **силури́йская** силурска система
~, **сквозна́я** решетъчна [прътова] система
~, **следя́щая** следяща система
~ **сма́зки** система на мазане, мазилна система
~, **со́лнечная** слънчева система
~, **стати́чески неопредели́мая** статично неопределима система
~, **стати́чески определи́мая** статично определима система
~, **стержнева́я** прътова система
~, **счисле́ния** бройна система; система на изчисление
~, **тари́фная** тарифна система
~, **телескопи́ческая** телескопична система
~, **термодинами́ческая** термодинамична система
~, **тетрагона́льная** тетрагонална [квадратна] (кристална) система
~, **то́пливная** горивна система
~, **тормозна́я** спирачна система
~ **то́чек** точкова система
~, **травопо́льная** *с. ст.* тревополна система
~, **трети́чная** терциерна [третична] система, терциер

~, **трёхфа́зная** трифазна система
~, **триа́совая** триаска система, триас
~, **тригона́льная** тригонална (кристална) система
~, **трикли́нная** триклинна (кристална) система
~ **труб** тръбна система, система от тръби
~ **уплотне́ния** *авт.* мултиплексна система
~ **управле́ния** система на управление
~ **управле́ния, ана́логовая** аналогова система на управление
~ **управле́ния фа́зового ти́па** система на управление от фазов тип
~, **упру́гая** еластична [гъвкава] система
~ **уравне́ний** система (от) уравнения
~, **функциона́льно по́лная** *изч.* функционално пълна система
~, **ша́говая** *авт.* стъпкова система
~ **шестерён** система зъбни колела, зъбник, ангренаж
~, **шестиуго́льная** *вж.* **систе́ма, гексагона́льная**
~, **шпре́нгельная** шпренгелна [прътова] система
~, **электри́ческая** електрическа система
~, **электромагни́тная измери́тельная** електромагнитна измервателна система
~, **электро́нно-опти́ческая** електроннооптична система
~, **электроснабжа́ющая** електроснабдителна система
~ **эле́ме́нтов, периоди́ческая** периодична система на елементите
~, **энергети́ческая** енергийна система
~, **энергоснабжа́ющая** енергоснабдителна система
~, **ю́рская** юрска система
систематиза́ция *ж* систематизация; систематизиране
систематизи́ровать систематизирам
системáтика *ж* систематика
~ **изото́пов** систематика на изотопите
~ **криста́ллов** систематика на кристалите
системати́ческий систематически, систематично
систе́мы *мн* системи
~ **ма́ссового обслу́живания** системи за масово обслужване
~, **оптима́льные** оптимални системи
~, **пло́ские** равнинни системи
~, **простра́нственные** пространствени системи
~, **самовоспроизводя́щиеся** *изч.* самовъзпроизвеждащи се системи
~, **самоорганизу́ющиеся** *изч.* самоорганизиращи се системи
ситапари́т *м* ситапарит
си́то *м* сито
~, **бараба́нное** барабанно сито
~, **вибрацио́нное** вибрационно [вибриращо] сито
~, **враща́ющееся** въртящо се сито
~, **встря́хивающееся** тръскащо се сито
~, **гру́бое** едро сито
~, **ди́сковое** дисково сито
~, **кача́ющееся** люлеещо се сито
~, **классификацио́нное** сортиращо сито
~, **кру́пное** *вж.* **си́то, гру́бое**
~, **ле́нточное** ивично [лентообразно] сито
~, **ме́лкое** дребно сито
~, **механи́ческое** механично сито
~, **многоэта́жное** многоетажно сито
~, **неподви́жное** неподвижно сито
~, **пло́ское** плоско сито
~, **про́волочное** телено сито
~, **ротацио́нное** ротационно [въртящо се] сито
~, **ручно́е** ръчно сито
~, **сортиро́вочное** сортировачно сито
~, **сотряса́тельное** друсащо [разтърсващо] сито
~, **станда́ртное** стандартно сито
~, **тка́ное** тъкано сито
~, **тру́бчатое** тръбообразно сито
~, **уда́рное** ударно сито
~, **фильтрова́льное** филтрово сито, филтруващо сито
~, **цилиндри́ческое** цилиндрично сито
~, **шёлковое** коприненo сито
~, **щелево́е** процепно сито
ситове́йка *ж* ситовеялка
ситови́дный ситообразен, ситовиден
ситови́на *ж* вътрешна гнилота *(дефект на дървесината)*
си́товый ситов *(от сито)*
ситцепеча́тание *с* щампосване *(на басми)*
сифо́н *м* сифон
сифо́нный сифонен
сия́ние *с* сияние
~, **поля́рное** полярно сияние
~, **се́верное** северно сияние
~, **ю́жное** южно сияние
скала́ *ж* скала
скаленоэ́др *м* *крист.* скаленоедър
~, **тетрагона́льный** тетрагонален скаленоедър
ска́лка *ж* 1. *текст.* повлекателно кросно 2. *текст.* вал на биеща машина за навиване на ватата 3. дълго бутало [плунжер] 4. водач, направляваща
~, **байоне́тная** байонетна направляваща
~, **золотнико́вая** шибърен прът
~, **поршнева́я** бутален прът
~, **расто́чная** разстъргващ дорник, борщанга
ска́ло *с* *текст.* повлекателно кросно
~, **враща́ющееся** въртящо се повлекателно кросно
~, **кача́ющееся** люлеещо се повлекателно кросно
ска́лывание *с* 1. хлъзгане, приплъзване 2. откъртване, отцепване; отчупване с удар 3. изкълчване
ска́лывать 1. отчупвам; отцепвам, откъртвам 2. забождам
ска́лывающийся 1. хлъзгащ се, приплъзващ се 2. изкълчващ се 3. срязващ 4. отчекващ
ска́льный скален, каменист
скальо́л *м* скальола *(изкуствен мрамор)*
скаля́р *м* *мат.* скалар

скаля́рный скаларен
скаме́йка *ж* скамейка, пейка
скамья́ *ж* 1. *вж.* **скаме́йка** 2. поставка
~, **бурова́я** стол [подставка] за бургии [бургиен стол]
~, **светоме́рная** *кфт.* светломерна банка
~, **фотометри́ческая** *вж.* **скамья́, светоме́рная**
ска́ндий *м* скандий
~, **азотноки́слый** скандиев нитрат
~, **бро́мистый** скандиев бромид
~, **серни́стый** скандиев сулфид
~, **сернoки́слый** скандиев сулфат
~, **углеки́слый** скандиев карбонат
~, **фто́ристый** скандиев флуорид
~, **хло́ристый** скандиев хлорид
ска́нер *м* сканер, обгледвач, изследвач, анализатор *(уред)*
скани́рование *с* *тлв.* сканиране; опипване; обзор; разлагане *(на образ)*
скани́ровать сканирам, обследвам, изследвам; разлагам образ (в телевизията)
скаполи́т *м* скаполит
скарифика́тор *м* *с. ст.* скарификатор *(земеделско оръдие, пътностроителна машина)*
скарифика́ция *ж* скарификация; скарифициране *(разкъртване на път, разцепване на почва)*
скарифици́ровать скарифицирам *(разкъртвам път, нацепвам почва)*
скарн *м* *петр.* скарн
ска́рпель *м* каменоделско длето [скарпел, шкарпа]
скат *м* 1. склон, наклон, скат 2. *мин.* наклонен комин, наклонена минна изработка 3. наклон, надолнище 4. *жп.* колоос
~, **бегунко́вый** ходови колела, ходова колоос
~, **веду́щий** водеща колоос
~, **колёсный** колоос
~, **круто́й** стръмен комин [скат]
~ **кры́ши** скат на покрив
~, **обра́тный** обратен склон
~, **парово́зный** локомотивна колоос
~, **поло́гий** полегат склон
ска́танный 1. свит, навит на руло 2. сплъстен, степан
скатоподъёмник *м* колоосоподемник
ска́тывание *с* 1. претъркалване 2. свиване, навиване на руло 3. сплъстяване, степване
ска́тыватель *м* *текст.* претривател *(апарат за реверсивно лъжливо усукване)*
ска́тывать 1. свивам, навивам на руло 2. търкалям 3. степвам, сплъстявам 4. поливам [обливам] с маркуч *(палуба)*
скать суча, вия *(прежда)*
скафа́ндр *м* скафандър
~, **авиацио́нный** самолетен [авиационен] скафандър
~, **водола́зный** водолазен скафандър
косми́ческий космичен скафандър
ска́чивание *с* източване, изпускане *(напр. на шлака)*; изпомпване
~ **шла́ка** 1. изгребване [почистване] на шлаката 2. изчукване [изтръскване] на сгурта
ска́чивать изпускам, източвам; изпомпвам
скачкообра́зный скокообразен
скачо́к *м* скок
~, **едини́чный** единичен скок
~ **давле́ния** скок на налягането
~, **изотерми́ческий** изотермичен скок
~, **ква́нтовый** квантов скок
~ **конденса́ции** кондензационен скок
~ **мо́щности** скок на мощността
~ **потенциа́ла** скок на потенциал
~ **температу́ры** температурен скок
~ **фа́зы** скок на фаза, фазов скок
~ **частоты́** скок на честотата
~ **эне́ргии** скок на енергия, енергиен скок
ска́шивание *с* 1. скосяване, срязване [отрязване] под ъгъл; изкривяване *(при рязане)* 2. *с. ст.* окосяване
ска́шивать 1. скосявам; срязвам под ъгъл; изкривявам *(при рязане)* 2. *с. ст.* окосявам
сква́жина *ж* сондаж, сондажен отвор; пукнатина, дупка
~, **артезиа́нская** артезиански кладенец
~, **безрезульта́тная** безрезултатен сондаж; сух [ялов] кладенец
~, **бро́шенная** изоставен сондаж
~. **бурова́я** сондаж, сондажен отвор [кладенец]
~, **вентиляцио́нная** вентилационен сондаж
~, **вертика́льная** вертикален сондаж
~, **водяна́я** сондаж за вода
~, **взрывна́я** взривна дупка
~, **га́зовая** газов сондаж
~, **горизонта́льная** хоризонтален сондаж
~, **дебити́рующая** добивен сондаж
~ **для отпа́лки** взривна дупка [шпур] *(за зареждане с взрив)*
~, **дрена́жная** дренажен сондаж
~, **замо́чная** дупка [процеп] за ключ *(в брава)*, ключалка
~, **инжекцио́нная** инжекционен сондаж
~, **инъекцио́нная** сондаж за вкарване на течност
~, **искривлённая** изкривена сондажна дупка
~, **малодеби́тная** малодебитен сондаж
~, **многозабо́йная** многозабоен сондаж
~, **насо́сная** помпен сондаж
~, **непродукти́вная** *вж.* **сква́жина, безрезульта́тная**
~, **нефтяна́я** нефтен сондаж
~, **отве́сная** отвесен сондаж
~, **поиско́вая** търсачен сондаж
~, **предвари́тельная** предварителен сондаж
~, **продукти́вная** продуктивен сондаж
~, **разве́дочная** проучвателен сондаж
~, **суха́я** сух сондаж
~, **фонтани́рующая** фонтаниращ [бликащ] сондаж
сква́жистый шуплив, порест, дупчест
сква́жность *ж* *радио* коефициент на запълване *(напр. на импулси)*
сквер *м* малка градинка
сквидж *м* уплътнителна гума
сквиджкала́ндр *м* каландър за уплътнителна гума
сквозно́й 1. преминаващ *(от край до край през нещо)*, проходен 2. решетъчен, ажурен
сквозня́к *м* течение *(въздушно)* в помещение

скéйлер *м* стъргалка [стъргало] за почистване на риба
скелéт *м* скелет *(напр. на изделие)*
скелéтный скелетен, от скелет
скиатрóн *м* *тлв.* скиатрон, тръба с тъмна следа на електронния лъч
скид *м* подставка; платформа
скúдка *ж* отстъпка, намаление, отбив
скúдывать 1. свалям, смъквам; нахвърлям на куп 2. *икон.* свалям, отстъпвам, намалявам *(цена)*
скúммер *м* 1. приспособление за отделяне на сланина [тлъстина, лой] 2. скимер *(вид подравнителен екскаватор)*
скин-эффéкт *м* скин-ефект, повърхностен ефект, кожен ефект
скип *м* 1. кофичков подемник [скип]; кофа 2. обръщаема вагонетка
~, **опрокúдный** обръщаем скип
~, **подъёмный** подемен [извозен] скип
~, **прохóдческий** проходчески скип
~ **с дóнной разгрýзкой** скип [кофа] с дънно разтоварване
~, **шáхтный** шахтов [шахтен] скип
скипидáр *м* терпентин; терпентиново масло
~, **древéсный** дървесен терпентин
~, **очúщенный** пречистен терпентин
~ **сухóй перегóнки** терпентин от суха дестилация
скипидáрный терпентинов
скиповóй скипов
скúпо-клеть *ж* скипо-клетка
скисáние *с* прокисване *(за мляко)*, вкисване
скисáть вкисвам, прокисвам *(за мляко)*
скúфский *геол.* скифски
склад *м* склад
~, **аварúйный** авариен склад
~, **бáзисный** базисен склад
~, **береговóй** пристанищен склад
~ **боеприпáсов** *воен.* склад за бойни припаси
~, **брикéтный** склад за брикети
~ **готóвой продýкции** склад за готова продукция
~ **горючего** склад за гориво
~ **долгосрóчного хранéния** склад за продължително съхранение [пазене, запазване]
~, **запаснóй** запасен [резервен] склад
~, **инструментáльный** инструментален склад, склад за инструменти
~, **комплектóвочный** комплектовъчен склад
~ **кратковрéменного хранéния** склад за краткотрайно съхранение [пазене, запазване]
~, **леснóй** 1. склад за дървен материал 2. дървесна структура
~, **материáльный** материален склад, склад за материали
~, **механизúрованный** механизиран склад
~, **оптóвый** оптов склад
~, **перегрýзочный** склад за претоварване
~, **повéрхностный** надземен склад
~, **подзéмный** подземен склад
~, **полуподзéмный** полуподземен склад
~, **приобъéктный** склад на строителната площадка [при обекта]
~, **произвóдственный** производствен склад
~, **сбытовóй** склад за пласмент, склад на готова продукция
~, **сúлосный** силозен склад, силози за складиране
~, **снабжéнческий** снабдителен склад
~, **стеллáжный** стелажен склад, склад с регали
~ **сырьá** склад за суровини
~, **тамóженный** митнически склад
~ **тóплива, аварúйный** авариен склад за гориво
~ **тóплива, закрытый** покрит склад за гориво
~ **тóплива, открытый** открит склад за гориво
~ **тóплива, расхóдный** разходен склад за гориво
~ **тóплива, резéрвный** резервен склад за гориво
~, **тóпливный** склад за гориво [отоплителни материали]
~, **торгóвый** търговски склад
~, **ýгольный** склад за въглища
~, **центрáльный** централен склад
~, **экскавáторный** склад с багерно обслужване
складúрование *с* складиране
складúровать складирам
склáдка *ж* 1. гънка, бръчка; дипла, чупка 2. *геол.* гънка (на земната кора) 3. сгъване 4. нареждане
~, **антиклинáльная** антиклинална гънка
~, **вéерная** ветрилообразна гънка
~, **вертикáльная** вертикална гънка
~, **изоклинáльная** изоклинална гънка
~, **косáя** коса гънка
~, **куполовúдная** куполовидна [сферична] гънка
~, **лежáчая** легнала [лежаща] гънка
~, **моноклинáльная** моноклинална [едносклонна] гънка
~, **односклóнная** *вж.* **склáдка, моноклинáльная**
~, **опрокúнутая** преобърната гънка
~, **пáдающая** наклонена гънка
~, **простáя** проста гънка
~, **прямáя** права гънка
~, **седлообрáзная** седлообразна гънка
~, **симметрúческая** симетрична гънка
~, **синклинáльная** синклинална гънка
~, **слóжная** сложна гънка
складкообразовáние *с* гънкообразуване
складнóй 1. сгъваем 2. разглобяем, сборен
складскóй складов, който се отнася до склад
склáдчатость *ж* нагънатост, нагъване
склáдчатый нагънат
склáдывание *с* 1. нагъване, сгъване; дублиране 2. нареждане, складиране 3. *мат.* събиране
склáдывать 1. нареждам, слагам 2. сгъвам *(напр. хартия)*; надиплям (плат) 3. *мат.* събирам 4. складирам
~ **товáр** нареждам [подреждам, складирам] стоки

склéенный залепен, слепен
склéивание *с* залепване, слепване
склéивать *залепвам, слепвам*
склéйка *ж вж.* **склéивание**
склёп *м* нит
склёпанный занитен
склёпка *ж* 1. занитване, нитоване; заклепване 2. нитов шев, занитено място
~, **горя́чая** горещо занитване
~, **плóтная** въздохоплътно [херметично] занитване
~, **холóдная** студено занитване
склёпывание *с* занитване
склёпывáть занитвам, нитовам; закльопвам
склерóметр *м* склерометър *(уред за измерване твърдостта на минерали и кристали)*
склероскóп *м* склероскоп
склеротини́т *м минер.* склеротинит
склиз *м* 1. *текст.* ватълова плоча *(при тъкачни станове)* 2. *кораб.* плаз *(за пускане на кораби във водата)*
склодовски́т *м минер.* склодовскит
склон *м* склон
склонéние *с* деклинация, склонение
~, **астрономи́ческое** астрономическа деклинация
~, **востóчное** източна деклинация
~, **зáпадное** западна деклинация
~, **магни́тное** магнитна деклинация
~ **небéсного свети́ла** склонение на небесно светило
скля́нка *ж* 1. стъклен съд (обикновено с гърло), колба; стъкленица, шише 2. пясъчен часовник 3. тънък прозрачен лед *(дебел до 5 см)* 4. *кораб.* единица за време, равна на 30 мин. *(на военните кораби)*
~, **абсорбциóнная** абсорбционна колба, абсорбционен съд
~, **двугóрлая** двугърла колба
~, **кáпельная** колба за титруване, Ерленмайерова колба
~, **отсóсная** вакуумно шише
~, **отстóйная** колба с шлифована запушалка, колба за йодно число
~, **поглоти́тельная** *вж.* **скля́нка, абсорбциóнная**
~, **промывнáя** промивна колба
~, **реакти́вная** реактивно стъкло
~, **широкогóрлая** широкогърлена колба
скобá *ж* 1. скоба *(за закрепване, хващане)* 2. калибър, скоба 3. *кораб.* шегел, скоба
~, **áнкерная** анкерна скоба
~, **балanси́рная** балансьорна скоба
~, **букси́рная** *кораб.* буксирна [влекална] скоба, шегел
~, **двернáя** скоба за врата
~, **гребéнчатая** гребенна [зъбна] скоба
~, **двусторóнняя** двустранна скоба; двустранен калибър
~, **зубомéрная** зъбоизмервателна скоба [калибър]
~, **индикáторная** индикаторна скоба; индикаторен калибър
~, **кали́берная** скоба-калибър, калибърна скоба
~, **клепáльная** нитовъчна скоба
~, **клиновáя** клинова скоба
~, **натяжнáя** *опъвателна скоба*
~, **непроходнáя** непреминаващ [граничен] калибър
~, **ограничи́тельная** ограничителна скоба
~, **резьбовáя однони́точная** резбови калибър с една нишка
~, **одностóронняя** едностранна скоба [калибър]
~, **плóская** плоска скоба-калибър
~, **пневмати́ческая** пневматична скоба-калибър
~, **подъёмная** повдигателна скоба, скоба за повдигане
~, **предéльная** граничен калибър
~, **прицепнáя** теглителна скоба
~, **регули́руемая** регулиращ се калибър-скоба
~, **резьбовáя** резбови калибър-скоба
~, **рóликовая** ролков калибър-скоба
~, **рычáжная** лостов калибър-скоба
~, **свáрочная** заваръчна [заварена] скоба
~, **соедини́тельная** съединителна скоба
~, **угловáя** ъглова скоба
скóбель *м кож.* нож за шерване; рукан
скóбка *ж* скоба, скобичка
~, **квадрáтная** *полигр.* квадратна скоба
~, **овáльная** *полигр.* кръгла [обикновена] скоба
~, **полукрýглая** *полигр.* полукръгла скоба
~, **прямáя** *полигр.* права скоба
~, **фигýрная** *полигр.* фигурна скоба
скоблéние *с* 1. *дърв.* стържене, остъргване 2. *кож.* шерване, обезлешване на кожа с шервач
скобли́ть 1. стържа, остъргвам 2. шервам, обезлешвам
скоблённый 1. стърган, остърган, загладен 2. шерван, обезлешен
скобянóй железарски
сков *м* 1. място на сковаване; скован шев 2. сковка [сковаване, сковано] нещо
скóванный скован, закован
сковáть сковавам, заковавам
скóвка *ж* 1. сковаване, заковаване 2. *вж.* **сков**
скóвородень *м* 1. «лястовича опашка» *(вид трапецовидна сглобка)* 2. шип, зъбна сглобка *(в края на греда)*
скóвывать *вж.* **сковáть**
скол *м* 1. откъртване с удар; откъртено място 2. отломък, парче 3. нащърбване
сколáчивать *вж.* **сковáть**
сколеци́т *м* сколецит
скóлок *м* 1. *вж.* **скол** 2. кройка, модел 3. *текст.* работен патрон за дантели
сколоти́ть *вж.* **сколáчивать**
скóлотый 1. отцепен, разцепен 2. отчупен, откъртен
сколóть 1. откъртвам с удар, отчупвам; отцепвам 2. забождам (с игла) 3. отковавам; отбождам *(нещо забодено)*
сколóченный закован, скован *(набързо)*
скольжéние *с* плъзгане, хлъзгане

~, боково́е странично плъзгане
~, вну́треннее вътрешно плъзгане
~, вы́нужденное принудително плъзгане
~ гребно́го винта́ изплъзване [плъзгане] на корабното витло
~, жи́дкостное течно плъзгане
~ зу́бьев, уде́льное относително плъзгане на зъбите
~ колёс плъзгане на колелата
~, лине́йное линейно плъзгане
~ му́фты хлъзгане на съединителя
~ на крыло́ *ав.* плъзгане на крило
~ на хвост *ав.* плъзгане на опашка
~ ремня́ буксуване [плъзгане] на ремъка
~, упру́гое еластично плъзгане; преплъзване *(на ремък)*
скользи́ть плъзгам се, хлъзгам се
скользу́н *м* плъзгач, плъзгаща опора
~, боково́й страничен плъзгач, странична плъзгаща се опора
~, пружи́нный пружинен плъзгач, пружинна плъзгаща се опора
~, ро́ликовый ролков плъзгач
~, упру́гий еластичен плъзгач
скользя́щий 1. плъзгащ (се) 2. променлив
скоп *м* нишкова тиня *(отпадъчен материал в целулозното производство)*
скопле́ние *с* натрупване, струпване, събиране
~, звёздное звезден куп, звездно натрупване
~, ликвацио́нное *мет.* ликвационно натрупване, ликвация
~, рассе́янное звёздное отворен звезден куп
~, ру́дное рудно находище
~, шарово́е звёздное сферичен звезден куп
скорлупа́ *ж* черупка
скорня́жный кожухарски
скорня́к *м* кожухар *(майстор)*
скороди́т *м* *минер.* скородит
скоромарози́лка *ж* уредба за бързо замразяване
~, многопли́точная многоплочеста уредба за бързо замразяване
~, тунне́льная тунелна уредба за бързо замразяване
~, шкафна́я шкафна уредба за бързо замразяване
скороподъёмность *ж* *ав.* бързо набиране на височина; скороподемност
скоропо́ртящийся бързо развалящ се, нетраен
скоре́зка *ж* машина за бързо рязане
скороспе́лка *ж* *с. ст.* ранозрелка
скороспе́лый *с. ст.* ранозреен
скоростеме́р *м* скоростомер
скоростно́й скоростен, бърз
ско́рость *ж* скорост
~, абсолю́тная абсолютна скорост
~, акусти́ческая акустична скорост
~ ввода информа́ции скорост на въвеждане [подаване] на информацията
~, ве́кторная векторна скорост
~, вертика́льная вертикална скорост
~, взлётная *ав.* скорост на излитане
~ вита́ния скорост на витаенето *(на частици във възходящ въздушен поток)*
~, виртуа́льная виртуална скорост, възможна [мнима] скорост
~, возду́шная въздушна скорост
~, возраста́ющая нарастваща скорост
~, волнова́я вълнова скорост
~ восходя́щего пото́ка скорост на възходящия поток
~, враща́тельная въртелива [въртяща] скорост, скорост на въртене
~ враще́ния скорост на въртене
~, втора́я косми́ческая втора космическа скорост
~ горе́ния скорост на горене
~, горизонта́льная хоризонтална скорост
~, группова́я групова скорост
~ движе́ния скорост на движение
~ движе́ния вхолосту́ю скорост при празен ход
~ детона́ции скорост на детонацията
~ деформа́ции скорост на деформирането
~, дли́тельная продължителна скорост
~, дозвукова́я подзвукова скорост, под скоростта на звука
~, до́пплерова доплерова скорост
~, допуска́емая допустима скорост
~, за́данная зададена скорост
~ зву́ка скорост на звука, звукова скорост
~, земна́я *ав.* земна скорост
~, индика́торная индикаторна скорост
~, индукти́рованная индуктирана скорост
~, истече́ния скорост на изтичане
~, и́стинная истинска [действителна] скорост
~, исхо́дная изходна скорост
~, ка́жущаяся привидна скорост
~, каса́тельная периферна [тангенциална] скорост
~, комме́рческая търговска скорост
~, конструкти́вная конструктивна скорост, скорост *(предвиждана)* по конструкция
~, коне́чная крайна скорост
~ корро́зии скорост на корозиране
~, кре́йсерская *ав.* попътна скорост, експлоатационна [крайсерна] скорост
~ кристаллиза́ции скорост на кристализиране
~, крити́ческая критична скорост
~, лине́йная линейна скорост
~, максима́льная максимална скорост
~, маршру́тная маршрутна скорост
~, мгнове́нная моментна скорост
~, минима́льная минимална скорост
~ на вво́де входна скорост
~ на веду́щем валу́ *вж.* **ско́рость на вво́де**
~, наибо́льшая *вж.* **ско́рость, максима́льная**
~, нача́льная начална скорост
~ нисходя́щего пото́ка скорост на нисходящия поток
~, номина́льная номинална скорост
~, норма́льная нормална скорост
~, обобщённая обобщена [обща] скорост
~, объёмная обемна скорост
~, околозвукова́я скорост, близка до звуковата скорост, околозвукова скорост
~, окружна́я периферна [обиколна] скорост
~, орбита́льная орбитална скорост

~, **чугу́нный** чугунен отпадъчен метал, чугунен шрот
скра́п-проце́сс *м* металургичен процес, при който се претопява старо желязо
скребо́к *м* 1. стъргало, гребло; шабер; шпател 2. йорс *(малка фасонна наковалня)*
скребо́к-волоку́ша *м* 1. изгребвачка; изстъргващ черпак [нож, лопатка, гребло] 2. кош на драглайн
скреп *м* отпадъчен каучук
скре́па *ж* 1. стяга, забегалка 2. връзка, свръзка
скре́пер *м* скрепер
~, **гребко́вый** гребнолопатен скрепер
~, **гу́сеничный** верижен скрепер
~, **кана́тный** въжен скрепер
~, **колёсный** колесен [колелен] скрепер
~, **коро́бчатый** черпаков [кошов] скрепер
~, **прицепно́й** прикачен скрепер
~, **самохо́дный** самоходен скрепер
~, **тра́кторный** тракторен скрепер
~, **я́щичный** *вж.* **скре́пер, коро́бчатый**
скре́перный скреперен
скреперова́ние *с* работа със скрепер
скре́пка *ж* стиска, кламер, притискаща [стискаща] скоба
скрепле́ние *с* закрепване, скрепяване; връзка
~, **болтово́е** болтово закрепване, закрепване с болтове
~, **винтово́е** винтово закрепване [скрепяване]
~, **заклёпочное** нитово закрепване, нитова връзка
~ **шпо́нками** закрепване с шпонки
скрепля́ть закрепвам, скрепвам, скрепявам
~ **свя́зями** скрепвам с помощта на свързващи греди
скреще́ние *с* *вж.* **скре́щивание**
скрещённый кръстосан
скре́щивание *с* 1. кръстосване 2. кръстопът 3. разминаване *(напр. на два влака)*
~ **про́водов** транспозиция на проводниците
скре́щивать кръстосвам
скрип *м* скриптене
скру́ббер *м* скрубер, газопромивна инсталация, мокър обезпрашител на газ
~ **без заполни́телей** скрубер без пълнеж
~, **безнаса́дочный** *вж.* **скру́ббер без заполни́телей**
~, **механи́ческий** механичен скрубер
~, **мо́крый** мокър скрубер
~ **с заполни́телями** скрубер с пълнеж
~ **с распыле́нием жи́дкости** скрубер с разпръскване на течността
~, **центробе́жный** центробежен скрубер
скругле́ние *с* закръгляне; заобляне, закръгляване
скругля́ть закръглявам, заоблям
скру́тка *ж* 1. усукване, пресукване; завъртане 2. кръстосване, трансиониране 3. сук; степен на усукване 4. брой на усукванията в определена дължина прежда
скручённость *ж* усуквателна способност
скручённый усукан, пресукан
скру́чивание *с* усукване, пресукване
скру́чивать суча, усуквам, пресуквам; свивам, завивам
скручива́ющий усукващ, пресукващ
скрытокристалли́ческий скритокристален
скры́тый скрит, латентен
скря́бка *ж* *кораб.* скрабка, рашкета
скула́ *ж* *кораб.* скула, скул *(плавен преход от дъното към борда на кораба)*
ску́лка *ж* *текст.* удебелен зъб на бърдо; витвица
ску́тер *м* *кораб.* скутер
ску́фья *ж* кубе
слабина́ *ж* 1. слабина *(слабо място в конструкция)* 2. провис *(на въже)*
слабоарми́рованный слабоармиран
слабокисло́тный слабокиселинен
слабокру́ченный слабоусукан
слабонатя́нутый слабо натегнат, хлабав, отпуснат
слабото́чный слаботоков
слабощелочно́й слабоалкален
слага́емое *с* *мат.* събираемо
слага́ющая *ж* съставяща, компонента
~, **акти́вная** активна съставка, активна компонента
~, **апериоди́ческая** апериодична съставяща, апериодична компонента
~ **ве́ктора тангенциа́льная** тангенциална съставяща на вектора
~, **норма́льная** нормална съставка, нормална компонента
~, **нулева́я** нулева съставка, нулева компонента
~, **осева́я** осова съставяща [компонента]
~, **радиа́льная** радиална съставяща [компонента]
~, **реакти́вная** реактивна съставяща [компонента]
сла́нец *м* шист, лиска
~, **амфиболи́товый** амфиболитен шист
~, **а́спидный** аспиден шист
~, **битумино́зный** битуминозен шист
~, **гли́нистый** глинест шист
~, **горю́чий** горивен шист
~, **графи́товый** графитов шист
~, **гри́фельный** *вж.* **сла́нец, гли́нистый**
~, **известко́вый** варовита лиска, варовит шист
~, **кре́мневый** кремъчна лиска
~, **кристалли́ческий** кристаличен шист
~, **кро́вельный** покривен шист
~, **магнети́товый** магнетитова лиска
~, **мелово́й** тебеширена лиска
~, **ме́ргелистый** мергелен шист
~, **песча́никовый** пясъчна лиска
~, **слю́дистый** *вж.* **сла́нец, слюдяно́й**
~, **слюдяно́й** слюден шист, микашист
~, **та́льковый** талков шист
~, **точи́льный** точилен шист
~, **угли́стый** пляка
сланцева́ние *с* нашистяване; опрашване
сланцева́тость *ж* шистозност
сланцева́тый шистовиден
сла́нцевый шистозен
сланцезо́льный шистопепелен

~ **осаждения** скорост на утаяване
~ **отвердения** *кауч.* скорост на втвърдяване *(на смола)*
~, **относительная** относителна скорост
~ **относительно воздуха** скорост спрямо въздуха
~ **охлаждения** скорост на охлаждане
~, **первая космическая** първа космическа скорост
~, **перегонная** *жп. вж.* **скорость, техническая**
~, **переменная** променлива скорост
~, **повышенная** повишена [увеличена] скорост
~ **под водой** подводна скорост
~, **подъёмная** *ав.* скорост на изкачване [на издигане]
~ **поиска** време [скорост] на търсенето
~ **полёта, воздушная** *ав.* въздушна скорост на летене
~ **полёта, путевая** *ав.* попътна скорост (на полета)
~ **ползучести** скорост на провличане
~ **полимеризации** скорост на полимеризация
~ **по прибору** *ав.* скорост по уреда
~ **порога** прагова скорост *(максимална скорост в нагорнище)*
~, **посадочная** *ав.* скорост на кацане
~, **постоянная** постоянна скорост
~, **поступательная** постъпателна скорост
~, **потерянная** загубена скорост, загуба в скоростта
~ **потока, средняя** средна скорост на потока
~, **предельная** гранична скорост
~, **приборная** *ав. вж.* **скорость по прибору**
~ **проходки** скорост на пробиване *(в тунел, шахта, кладенец, сонда)*
~, **пусковая** пускова скорост, скорост при пускане *(в движение)*
~, **путевая** пътна скорост
~, **рабочая** работна скорост
~, **равновесная** равновесна скорост
~, **равномерная** равномерна скорост
~ **равномерного движения** скорост на равномерното движение
~ **распада** *физ.* скорост на разпадане
~ **распространения волны** скорост на разпространение на вълните
~ **распространения пламени** скорост на разпространение на пламъка
~, **расчётная** пресметната [изчислена] скорост, теоретична скорост
~ **реакции** скорост на реакцията
~, **регулируемая** регулируема [регулираща се] скорост
~ **резания** скорост на рязане
~, **результирующая** резултатна скорост
~, **сверхзвуковая** свръхзвукова скорост
~, **сверхсветовая** свръхсветлинна скорост
~ **света** скорост на светлината, светлинна скорост
~ **сгорания** скорост на горене
~ **сжатия** скорост на сгъстяване [компримиране]
~, **синхронная** синхронна скорост
~ **скольжения** скорост на плъзгане
~, **сниженная** намалена скорост
~, **среднетехническая** средна техническа скорост
~, **среднечасовая** средна часова скорост
~, **средняя** средна скорост
~ **счёта** скорост на броене
~, **тангенциальная** тангенциална скорост
~, **техническая** техническа скорост
~ **течения, эксплуатационная** експлоатационна скорост на течението
~, **третья космическая** трета космическа скорост
~ **трогания** скорост на тръгване
~, **угловая** ъглова скорост
~ **ударной волны** скорост на ударната вълна
~, **установившаяся** установена [постигната, стабилизирана] скорост
~, **участковая** *вж.* **скорость, коммерческая**
~, **фиктивная** фиктивна скорост
~, **ходовая** пътна скорост
~, **холостая** скорост на празен ход
~, **часовая** часова скорост
~, **экономическая** икономическа скорост
~, **эксплуатационная** експлоатационна скорост
~, **електрическая** електрическа скорост
скоростемер *м* скоростомер
скоросшиватель *м* папка, класьор
скос *м* 1. скосяват отрязване «на откос» *(под остър ъгъл)* 2. откос 3. двойно скосяване [скосяване «на конус»] 4. събаряне, разрушаване
скот *м* добитък
~, **молочный** млечен [млекодаен] добитък
~, **племенной** чистокръвен [породист] добитък
скотобоец *м* касапин *(на кланица)*, колач
скотобойная *ж* кланица
скотовод *м* скотовъдец
скотоводство *с* животновъдство, скотовъдство
скотоводческий скотовъден, скотовъдски, животновъден
скотосбрасыватель *м* *жп.* устройство за изхвърляне [отхвърляне] на добитък
скоция *ж* *арх.* вдлъбната чупка *(от две дъги с различен радиус)*
скошенный 1. срязан [отрязан] под наклон, срязан косо 2. *с. ст.* окосен
скрап *м* отпадъчен метал *(за претопяване)*, шрот, отпадъци
~, **высококачественный** висококачествен отпадъчен метал, висококачествен шрот
~, **железный** отпадъчно желязо *(за претопяване)*
~, **заводской** заводски отпадъчен метал, заводски отпадъци
~, **кузнечный** ковашки отпадъчен метал, ковашки отпадъци
~, **литейный** леярски отпадъчен метал, леярски отпадъци
~, **металлический** отпадъчен метал, метални отпадъци
~, **прокатный** отпадъчен профилен метал, валцовани отпадъци
~, **стальной** стоманен отпадъчен метал, стоманени отпадъци, стоманен шрот

сла́нцы *мн* шисти
слань *ж* *кораб.* дървена настилка, дървен напол *(в хамбарите)*
слега́ *ж* дебела върлина; тънка греда
след *м* 1. *мат.* стъпка *(на права)* 2. *мат.* диря (на равнина) 3. следа 4. *текст.* стъпало
~, **вертика́льный** *мат.* 1. стъпка на права във втората (вертикалната) проекционна равнина 2. диря на равнина във втората проекционна равнина
~, **горизонта́льный** *мат*, 1. стъпка на права в първата (хоризонталната) проекционна равнина 2. диря на равнина в първа проекционна равнина
~, **метео́рный** метеорна следа
~, **многолучево́й** многолъчева следа
~, **светя́щийся** светяща [осветяваща се] следа
сле́дование *с* пътуване *(с влак)*
следоуказа́тель *м* 1. маркировъчен знак; пътеуказател 2. маркьор, маркер, чертилка
сле́дствие *с* следствие
слеже́ние *с* съпровождане, следване; проследяване, следене
~, **автомати́ческое** автоматично следене
~ **за це́лью** следене [проследяване] на целта
~, **непреры́вное** непрекъснато следене
слёживаемость *ж* слягване, склонност към слягане
слёживание *с* слягане *(напр. на пластове)*
слезни́к *м* капчук; водобран
слепо́й 1. глух, затворен *(напр. път)* 2. сляп [извършван на тъмно] *(полет)* 3. нечетлив *(печат, подпис)*
сле́пок *м* калъп; отливка; копие *(от статуя и пр.)*
~, **ги́псовый** гипсова отливка
слеса́рный шлосерски
слеса́рня *ж* шлосерна *(работилница)*
сле́сарь *м* шлосер; железар *(работник)*
сле́сарь-водопрово́дчик *м* шлосер-водопроводчик
сле́сарь-газопрово́дчик *м* шлосер-газопроводчик
сле́сарь-инструмента́льщик *м* шлосер-инструменталист
сле́сарь-ремо́нтник *м* шлосер-ремонтчик, шлосер по ремонта
сле́сарь-сбо́рщик *м* шлосер-монтьор
слёт *м* смъкване, изхлузване; падане
~ **ни́тей с поча́тков** *текст.* смъкване на нишки от шпули
слив *м* 1. стичане; изливане, отливане, източване 2. *хидр.* преливник
~, **авари́йный** авариен отток
~, **механизи́рованный** механизирано изливане [източване]
слива́ть 1. изливам, отливам 2. сливам, смесвам заедно
сли́вки *мн* каймак
слива́ние *с* 1. декантиране 2. отливане, отцеждане
сливкоме́р *м* масломер
сливкоотдели́тель *м* устройство за отделяне на каймака (при млекопреработващи машини и центрофуги), каймакоотделител
сливно́й изливен, отливен, преливен; сливен
сли́вочный каймачен
слизь *ж* слуз, слузесто вещество
слип *м* слип *(съоръжение за издигане и спускане на кораби във водата)*
слипа́ние *с* слепване, долепване, слепяне, аглутиниране
слипа́ться слепвам се, долепвам се, аглутинирам
сли́пперы *мн* *жп.* двойни траверси
слитково́з *м* вагон [вагонетка] за превозване [транспорт] на отлети блокове
сли́тковый на блокове, на кюлчета
слитколома́тель *м* трошачка на блокове, блокотрошачка
сли́ток *м* *мет.* блок *(отлят)*, кюлче
~, **квадра́тный** квадратен блок
~, **кру́глый болтово́й** кръгъл блок
~, **кузне́чный** ковашки блок
~, **листово́й пло́ский** плосък [листов] блок
~, **лито́й** лят блок
~, **многогра́нный** многостранен блок
~, **многокристалли́ческий** многокристален блок
~, **непреры́вный** непрекъснат блок, блок от машина за непрекъснато леене
~, **неуспоко́енный стально́й** неуспокоен [кипящ *или* полуспокоен] стоманен блок
~, **обжа́тый** пластично деформиран блок, валцован [пресован] блок
~, **пло́ский** плосък блок
~, **по́лый** кух слитък
~, **полукристалли́ческий** полукристален блок
~, **сплошно́й** плътен блок *(за разлика от кух)*
~, **успоко́енный стально́й** блок от спокойна стомана
сличи́ть сравнявам, съпоставям, сверявам
сличе́ние *с* сравняване, съпоставяне, сверяване
слова́рь *м* речник
~, **двуязы́чный** двуезичен речник
~, **иллюстри́рованный** илюстриран речник
~, **карма́нный** джобен речник, речник малък формат
~, **многоязы́чный** многоезичен речник
~, **нау́чно-техни́ческий** научно-технически речник
~, **политехни́ческий** политехнически речник
~, **терминологи́ческий** терминологичен речник
~, **толко́вый** тълковен речник
сло́вник *м* словник *(списък на думите или термините за даден речник)*
сло́во *с* дума; текст; реч
~, **входно́е** *изч.* входна дума
~, **выходно́е** *изч.* изходна дума
~, **ко́довое** кодова дума, кодов текст
~, **кома́ндное** командна дума
~, **маши́нное** машинен текст
словоли́тный буквоотливен, букволеярен
словоли́тня *ж* букволеярна

словоли́тчик *м* букволеяр
словоли́тчик монотипи́ст *м* букволеяр-монотипист
слоева́тость *ж* слоевидност
слоевой слоев
сложе́ние *с* 1. събиране, сумиране; събиране *(напр. на силите на няколко компоненти)* 2. структура, направа, устройство; строеж 3. *текст.* дублиране, скатяване
~, **ве́кторное** векторно събиране, събиране на вектори
~ **сил** събиране на сили
~, **скаля́рное** цифрово събиране
сложе́нный дублиран, скатен
сложи́ть 1. *мат.* да събера 2. да складирам, да струпам 3. да сгъна, да свия
сло́жность *ж* сложност
сло́жный сложен
слои́стость *ж* слоестост, наслояване
~, **волни́стая** вълнисто наслояване
~, **горизонта́льная** хоризонтално наслояване
~, **диагона́льная** диагонално наслояване
~, **клинови́дная** клиновидно наслояване
~, **коса́я** косо наслояване
~, **ле́нточная** лентово [лентообразно] наслояване
~, **линзови́дная** лещообразно наслояване
~, **многоэта́жная** многоетажно наслояване
~, **перекрёстная** кръстосано наслояване
~, **полосови́дная** зонално [ивично] наслояване
~, **преры́вистая** разкъсано наслояване
слои́стый слоест
слой *м* слой, пласт
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен слой
~, **адгезио́нный** адхезионен слой
~, **адсорбцио́нный** адсорбционен слой
~, **азоти́рованный** азотиран слой
~, **акти́вный** активен слой
~, **антикоррози́йный** анти[противо]-корозиен слой
~, **антифрикцио́нный** антифрикционен слой
~, **атмосфе́рный** атмосферен слой
~, **атома́рный** атомен слой
~, **ба́зовый** базов слой *(в транзистори)*
~, **балла́стный** баластов слой, баластен слой
~, **барье́рный** преграден [бариерен] слой
~, **блестя́щий** блестящ слой
~, **ве́рхний** горен слой
~, **вихрево́й** вихров слой
~, **вне́шний** външен слой
~, **во́дный** воден слой,воден пласт
~, **водонепроница́емый** водонепропускащ слой
~, **водоно́сный** водоносен слой [пласт]
~, **водопоглоща́ющий** водопоглъщащ слой [пласт]
~, **водоупо́рный** водоустойчив слой [пласт]
~, **вы́емочный** пласт *(полезно изкопаемо)*, който се изважда от мината
~, **гидроизоляцио́нный** хидроизолационен слой
~, **годи́чный** годишен слой [кръг]
~, **горизонта́льный** хоризонтален слой
~, **грани́чный** граничен слой
~, **грунтово́й** почвен [подпочвен] слой
~, **диффу́зный** дифузионен слой
~, **дрени́рующий** дрениращ [дренажен] слой
~, **загражда́ющий** заграждащ [преграден, преграждащ] пласт
~, **закалённый** закален пласт
~, **запира́ющий** преграден [бариерен, запиращ] слой
~, **защи́тный** защитен слой [пласт]
~, **зерни́стый** зърнест пласт [слой]
~ **изно́са** износващ се слой, слой на износване
~, **изоляцио́нный** изолационен [изолиращ] слой
~, **изотерми́ческий** изотермичен слой
~, **инверсио́нный** инверсионен слой
~, **ионизи́рованный** йонизиран слой
~, **ионосфе́рный** йоносферен слой
~, **леги́рованный** легиран пласт [слой]
~, **лицево́й** лицев пласт [слой]
~, **металлизи́рованный** метализиран пласт [слой]
~, **мономолекуля́рный** мономолекулен слой
~, **наварно́й** наварен пласт [слой]
~, **наклёпанный** наклепан слой *(слой с увеличена здравина вследствие на студено деформиране)*
~, **нанесённый** нанесен пласт [слой]
~, **напла́вленный** *вж.* **слой, наварно́й**
~, **нару́жный** външен пласт
~, **непроница́емый** непропусклив пласт
~, **нефтено́сный** нефтоносен слой [пласт[
~, **нижележа́щий** долнолежащ слой
~, **нитри́рованный** азотиран [нитриран] пласт
~, **о́блачный** облачен слой, слой на облаците
~, **облицо́вочный** облицовъчен слой [пласт]
~, **обраща́ющий** *астр.* най-вътрешния пласт на слънчевата атмосфера
~, **одноа́томный** едноатомен слой
~, **одномолекуля́рный** едномолекулярен слой
~, **одноро́дный** еднороден [хомогенен] слой
~, **окси́дный** оксидиран пласт
~, **охлажда́ющий** охладителен [охлаждащ] пласт
~, **пассиви́рующий** пасивиращ слой
~, **па́хотный** *с. ст.* орница, орен пласт
~, **перехо́дный** преходен пласт, преходен слой
~, **песча́ный** пясъчен пласт [слой]
~, **пла́зменный** плазмен слой
~, **пове́рхностный** повърхностен пласт
~, **поглоща́ющий** поглъщащ слой
~, **пограни́чный** граничен [краен] пласт
~, **подвижно́й** подвижен пласт
~, **подпо́чвенный** подпочвен пласт
~, **подсти́лочный** долен [постелен] пласт, настилка
~, **поду́шечный** *авт.* подпротекторен слой *(на външна гума)*, възглавница на гума
~, **покро́вный** покривен пласт [сяой]
~, **полупроводя́щий** полупроводещ слой
~, **по́ристый** порест пласт

~ **поле́зного ископа́емого** пласт [слой] на полезно изкопаемо
~, **по́чвенный** почвен пласт [слой]
~, **предохрани́тельный** предпазен слой
~, **преломля́ющий** пречупващ слой
~, **проводя́щий** проводещ слой, пропускащ слой [пласт]
~, **промежу́точный** междинен пласт [слой]
~, **проница́емый** пропусклив пласт
~, **противоприга́рный** *леяр.* противопригарен пласт [слой]
~, **рабо́чий** работен слой [пласт]
~, **рассе́йвающий** разсейващ слой
~, **светопоглоща́ющий** светопоглъщащ слой
~, **светочувстви́тельный** светлочувствителен слой
~, **сма́зочный** мажещ пласт
~, **теплоизоляцио́нный** топлоизолационен слой
~, **те́плосто́йкий** топлоустойчив слой
~, **турбуле́нтный пограни́чный** турбулентен граничен слой
~ **у́гля** въглищен пласт
~, **фильтру́ющий** филтрационен слой [пласт]
~, **фрикцио́нный** фрикционен слой
~, **цветочувстви́тельный** цветочувствителен слой
~, **цементи́рованный** цементиран пласт
~, **циани́рованный** цианиран пласт [слой]
~, **эвтектоида́льный** евтектоиден пласт [слой]
~, **электро́нный** електронен слой
~, **эмиссио́нный** *елн.* емисионен слой
~, **эмульсио́нный** емулсионен слой
слом *м* събаряне, разрушаване; счупване
слу́жащий служител
слу́жба *ж* служба
~, **аэродро́мная** аеродрумна [летищна] служба
~, **аэрометеорологи́ческая** аерометеорологическа служба
~ **вре́мени** служба за точно време
~, **гидрологи́ческая** хидроложка служба
~ **движе́ния** служба «Движение»
~, **диспе́тчерская** диспечерска служба
~, **дозиметри́ческая** *ядр.* дозиметрична служба
~ **железнодоро́жной сигнализа́ции** служба за железопътна сигнализация
~ **информа́ции** информационна служба
~, **карау́льная** *воен.* караулна служба
~, **косми́ческая** космическа служба
~ **мер и ве́сов** служба мерки и теглилки
~ **пого́ды** служба за прогноза на времето
~ **пути́** служба по поддържане на железния път
~, **радиологи́ческая** *ядр.* радиологична служба
~ **радиолока́ции** служба по радиолокациите
~ **радионавига́ции** служба по радионавигацията
~ **радиосвя́зи** служба по радиовръзка
~, **санита́рная** санитарна служба
~ **свя́зи** свързочна [телеграфо-пощенска] служба
~ **со́лнца** служба за наблюдение на слънчевите явления
~, **спаса́тельная** спасителна служба
~ **тя́ги** *жп.* тракция
~ **широты́** служба за наблюдение на сезоните
служе́бный служебен
слу́жка *ж дърв.* «чирак» *(поставка за поддържане далечния край на дъска и пр. при рендосване и т. н.)*
слуховой слухов, акустичен; за слушане
слу́чай *м* случай
~, **несча́стный** нещастен случай
~, **смерте́льный** смъртен случай
~, **тяжёлый** тежък [труден] случай
слы́шимость *ж тлф.* чуваемост; степен на чуване
слы́шимый чуван, слушан
слюда́ *ж* слюда
~, **алюми́ниевая** алуминиева слюда
~, **биоти́товая** биотитова слюда
~, **желе́зистая** желязна слюда
~, **жемчу́жная** маргарит
~, **ка́лиевая** калиева слюда
~, **листова́я** *вж.* **слюда́, пласти́нчатая**
~, **ли́тиевая** литиева слюда
~, **магнезиа́льная** магнезиева слюда
~, **ма́гниевая** манганова слюда
~, **ме́дная** медна слюда
~, **пласти́нчатая** люспеста слюда
~, **приро́дная** природна слюда
~, **свинцо́вая** оловна слюда
~, **ура́новая** уранова слюда
~, **хро́мистая** хромова слюда
слю́дистый слюдест
слю́дка *ж вж.* **слюда́**
слюдяно́й слюдена
сляб *м* сляб, валцован блок, плоча
сля́бинг *м* слабинг, валцова машина *(за предварително валцуване)*
сма́зать да смажа, да намажа
сма́зка *ж* 1. мазане, намазване, гресиране 2. мазилно средство [грес, мазилно масло]
~, **автомати́ческая** автоматично мазане
~, **автомоби́льная** автомобилна смазка
~, **антикоррозио́нная** анти [противо] корозийно мазане, антикорозионна смазка
~, **алюми́ниевая** алуминиева смазка
~, **барбота́жная** барботажна смазка
~, **бу́ксовая** мазилно вещество за букси [втулки], втулкова смазка
~, **ваго́нная** колоосно масло, вагонна смазка
~, **водоупо́рная** водоустойчива смазка
~, **водяна́я** водно мазане, мазане с вода
~ **вручну́ю** ръчно мазане, ръчно гресиране
~, **гидравли́ческая** хидравлично мазане
~, **грани́чная** гранично мазане
~, **графи́товая** графитова смазка, мазане с графитова смазка
~, **группова́я** групово мазане
~, **густа́я** гъста смазка, грес
~, **жи́дкая** течна смазка, течно масло
~, **зи́мняя** зимна смазка, зимно масло; мазане за през зима
~, **индивидуа́льная** индивидуално мазане
~, **ка́пельная** капково мазане
~, **капилля́рная** капилярно мазане

~, **кольцевáя** пръстенно мазане, мазане чрез пръстен
~, **комбинúрованная** комбинирано мазане
~, **консистéнтная** гъста смазка, грес; гресиране, мазане с грес
~, **лéтняя** летна смазка, летно масло; лятно мазане [мазане за през лято]
~ **мáслом** мазане с масло
~, **мéстная** местно мазане
~, **морозостóйкая** студоустойчива смазка
~, **мы́льная** сапунена смазка, мазане със сапун [сапунена емулсия]
~, **нарýжная** външно мазане
~ **насóсом** гресиране с (ръчен) текаламит
~, **незамерзáющая** незамръзващо (зимно) масло
~, **непреры́вная** непрекъснато мазане
~ **окунáнием** мазане чрез потопяване
~, **оросúтельная** оросяващо мазане, мазане чрез оросяване
~, **периодúческая** периодично мазане
~, **подбúвочная** мазане с подбивка *(от конци) (при жп. втулки)*
~ **под давлéнием** мазане под налягане
~, **полужúдкая** полутечна смазка; полутечно мазане
~, **полусухáя** полусухо мазане
~, **пóльстерная** филцово мазане, мазане с помощта на филц *(мазилна възглавница)*
~, **предохранúтельная** предпазващо [предпазно] мазане
~, **прéссовая** пресово мазане
~, **принудúтельная** принудително мазане
~, **противопригáрная** *леяр.* противопригарна обмазка
~, **протóчная 1.** стругово мазане **2.** жлебово мазане
~, **пульверизациóнная** пулверизационно мазане, мазане чрез пулверизация
~ **разбры́згиванием** мазане чрез плискане
~, **рóликовая** ролково мазане, мазане с ролка
~, **ручнáя** ръчно мазане
~, **самотёчная** гравитационно мазане
~, **смéшанная** смесено мазане
~, **сезóнная** сезонна смазка, сезонно масло
~, **стрýйная** струйно мазане, мазане със струя *(под налягане)*
~, **твёрдая** твърда смазка, грес
~, **тóчечная** точково мазане
~, **тугоплáвкая** труднотопима смазка
~, **фитúльная** фитилно мазане, мазане чрез фитил
~, **центрáльная** централно мазане
~, **центробéжная** центробежно мазане
~, **цилúндровая** цилиндрово масло
~, **циркуляциóнная** циркулационно мазане
~, **эмульсиóнная** емулсионна смазка, емулсионно мазане
смáзочный мажещ, който маже: който е от [на] мажещото средство
смáзчик *м* мазач, смазвач
смáзывание *с* мазане, намазване, гресиране
смáзывать мажа, намазвам, гресирам
смáльта *ж* шмалта *(синьо кварцово стъкло)*
смáтывание *с* *текст.* отвиване, отмотаване, размотаване; намотаване
смáтывать отвивам, размотавам; намотавам
смáчиваемость *ж* мокреща способност
смáчивание *с* **1.** навлажняване, овлажняване **2.** мокрене, умокряне
смáчиватель *м* мокрител, мокрещ агент
смáчивать мокря, намокрям, умокрям; навлажнявам, овлажнявам
смáчивающий мокрещ; овлажняващ
смальтúн *м* *минер.* смалтин
смéжность *ж* съседство, близост
смéжный съседен, близък, граничен
смéна *ж* **1.** сменяване **2.** смяна *(работна)* **3.** смяна *(работнически колектив, който работи в определено време)*
~ **батарéи** смяна на батерии
~ **временён гóда** сменяване на годишните времена
~, **дневнáя** дневна смяна
~, **едúная** единна смяна
~ **кáдров** *кфт.* смяна на кадрите
~, **ночнáя** нощна смяна
~, **рабóчая** работна смяна
смéнный 1. сменен; който се отнася до смяна **2.** сменяем; който се сменява
смéнщик *м* работник от следваща смяна
сменя́ть сменявам, сменям
смерзáемость *ж* способност за смръзване
смерзáние *с* смръзване, слепване от студ, замръзване
смерч *м* смерч, силна вихрушка
смесеобразовáние *с* смесообразуване
~, **вихрекáмерное** смесообразуване във вихрова камера
~, **внéшнее** външно смесообразуване
~, **внýтреннее** вътрешно смесообразуване
~, **воздушнокáмерное** въздушно-камерно смесообразуване
~, **гáзовое** газово смесообразуване
~, **предкáмерное** предкамерно смесообразуване
~, **прямострýйное** правоструйно [правоточно] смесообразуване
~, **смéшанное** смесено смесообразуване
~, **стрýйное** струйно смесообразуване
смесепровóд *м* смесопровод
смесеразрыхлúтель *м* *леяр.* смесоразрохквач
смесúмый смесим, който може да се смесва
смесúтель *м* **1.** смесител, смесително устройство; смесителен пулт **2.** звукооператор **3.** смесител, бъркачка
~, **асфальтобетóнный** асфалтобетонов смесител
~, **барабáнный** барабанен смесител
~, **бегункóвый** смесител с подвижни валци, колерганг
~, **вертикáльный лопáточный** вертикален лопатков смесител
~ **видеоимпульсов** *радио* смесител на видеоимпулсите
~ **«вращáющаяся бóчка»** смесител «въртяща се бъчва»
~ **газогенерáтора** газгенераторен смесител
~, **гáзовый** газов смесител

~, **газогенера́торный** *вж.* **смеси́тель газогенера́тора**
~, **гребко́вый** смесител с гребла
~, **диафра́гменный** диафрагмен смесител
~, **дио́дный** диоден смесител
~, **ды́рчатый** решетъчен смесител
~, **закры́тый** затворен смесител
~, **инже́кторный** инжекторен смесител
~ **и́мпульсов** импулсов смесител, смесител на импулсите
~, **карусе́льный** каруселен смесител
~, **кольцево́й** *радио* балансен смесител
~, **кони́ческий** конусен смесител
~, **коры́тный** коритообразен смесител
~, **кристалли́ческий** *радио* кристален [полупроводников] смесител
~, **крыльча́тый** перков смесител, смесител с бъркалка
~, **ле́нточный** лентов смесител
~, **ло́пастный** *вж.* **смеси́тель, лопа́точный**
~, **лопа́точный** лопатъчен [лопатков] смесител
~, **ма́ятниковый** люлеещ се смесител
~, **механи́ческий** механичен смесител
~ **периоди́ческого де́йствия** смесител с периодично действие
~, **передвижно́й** подвижен смесител
~, **плу́жный** плугов смесител
~, **пропорциона́льный шне́ковый** пропорционален червячен смесител
~, **распредели́тельный** разпределителен [разпределящ] смесител
~, **ро́торный** роторен смесител
~, **стру́йный** струен смесител
~, **таре́льчатый** тарелков смесител
~, **уда́рный** ударен смесител
~, **центробе́жный** центробежен смесител
~, **ча́шечный** чашечен [чашообразен] смесител
~, **шне́ковый** червячен [винтов] смесител
смеси́тель-дезинтегра́тор *м* смесител-дезинтегратор
смеси́тель-карбюра́тор *м* смесител-карбуратор
смеси́тель-пита́тель *м* смесител-подхранвач
смеси́тель-увлажни́тель *м* смесител-увлажнител
смеси́тель-укла́дчик *м* машина [смесител] за полагане [разстилане] на смеси
смеси́тельный смесителен
сме́ска *ж* 1. смесване 2. смес, смеска
смесово́й смесов, служещ за смесване
смесь *ж* смес
~, **азеотропи́ческая** *вж.* **смесь, азеотро́пная**
~, **азеотро́пная** азеотропна смес
~, **антинакипна́я** противонакипна смес, смес против образуване на котлен камък
~, **бе́дная** бедна смес
~, **бе́дная горю́чая** бедна горивна смес
~, **бензи́но-возду́шная** бензино-въздушна [гориво-въздушна] смес
~, **бето́нная** бетонна смес
~, **бина́рная** бинерна смес
~, **бога́тая** богата смес
~, **бога́тая горю́чая** богата горивна смес
~, **взры́вчатая** взривна смес
~, **га́зовая** газова смес, смес от газове
~, **га́зо-возду́шная** газо-въздушна смес
~, **газообра́зная** газообразна смес
~, **гетероге́нная** хетерогенна [нееднородна, разнородна] смес
~, **гипсобето́нная** гипсобетонна смес
~, **гомоге́нная** хомогенна [еднородна] смес
~, **горю́чая** горивна смес
~, **горю́чая недетони́рующая** недетонираща горивна смес
~, **горю́чая обеднённая** обеднена горивна смес
~, **горю́чая обогащённая** обогатена горивна смес
~, **горю́чая переобогащённая** преобогатена горивна смес
~, **горю́чая самовоспламеня́ющаяся** само-възпламеняваща се горивна смес
~, **горю́чая све́жая** свежа [прясна] горивна смес
~, **горю́чая соверше́нная** нормална горивна смес
~, **двухкомпоне́нтная** двукомпонентна смес
~, **двойна́я** *вж.* **смесь, бина́рная**
~, **детони́рующая** детонираща смес
~, **еди́ная формо́вочная** *леяр.* единна формовъчна смес
~, **есте́ственная формо́вочная** *леяр.* естествена формовъчна смес
~, **железографи́товая** желязографитна смес
~, **зажига́тельная** запалителна смес
~, **замора́живающая** замръзваща смес
~, **изомо́рфная** изоморфна смес
~ **изото́пов** смес на изотопи
~, **кисло́тная** киселинна смес, смес от киселини
~, **консерви́рующая** консервираща смес
~, **кормова́я** *с. ст.* хранителна смес
~, **механи́ческая** механична смес
~, **многокомпоне́нтная** многокомпонентна [многосъставна] смес
~, **многофа́зная** многофазна смес
~, **неоднoро́дная** *вж.* **смесь, гетероге́нная**
~, **обеднённая** обеднена смес
~, **обкла́дочная** облицовъчна смес
~, **облицо́вочная формо́вочная** *леяр.* облицовъчна формовъчна смес
~, **обогащённая** обогатена смес
~, **о́бщая формо́вочная** обща формовъчна смес
~, **однoро́дная** *вж.* **смесь, гомоге́нная**
~, **освежи́тельная формо́вочная** освежителна [свежа, нова] формовъчна смес
~, **отрабо́танная формо́вочная** използувана [отработена] формовъчна смес
~, **охлажда́ющая** охлаждаща смес
~, **пароводяна́я** пароводна смес
~, **паровозду́шная** паровъздушна смес
~, **парога́зовая** парогазова смес
~, **песча́но-гравели́стая** пясъчно-чакълна смес, баластра
~, **песча́но-ма́сляная** пясъчно-маслена смес
~, **песча́но-цеме́нтная** пясъчно-циментова смес
~, **порошко́вая** прахова смес

~, **пусковая** пускова смес *(при двигатели с вътрешно горене)*
~, **пылевоздушная** праховъздушна смес
~, **рабочая** работна смес
~, **равновесная** равновесна смес
~, **растворная** разтворна смес
~, **реактивная** реактивна смес
~, **реакционная** *вж.* **смесь, реактивная**
~, **резиновая** каучукова смес
~, **синтетическая формовочная** *леяр.* синтетична формовъчна смес
~, **старая формовочная** *леяр.* стара формовъчна смес
~, **стержневая** *леяр.* сърцева смес, смес за сърца
~, **теоретическая** теоретична смес
~, **термитная** термитна смес
~, **топливная** горивна смес
~, **топливо-воздушная** гориво-въздушна смес
~, **тощая** бедна смес
~, **тощая формовочная** *леяр.* бедна [постна] формовъчна смес
~, **тройная** тройна смес
~, **тряпичная** парцалена смес
~, **уплотнительная** уплътнителна смес
~, **формовочная** *леяр.* формовъчна смес
~, **формовочная единая** *вж.* **смесь, единая формовочная**
~, **формовочная быстросохнущая** бързосъхнеща формовъчна смес
~, **формовочная глинистая** глинеста формовъчна смес
~, **формовочная жирная** мазна [тлъста, блажна] формовъчна смес
~, **формовочная горелая** *вж.* **смесь, отработанная формовочная**
~, **формовочная наполнительная** пълнежна формовъчна смес
~, **фрикционная** фрикционна смес
~, **цементационная** цементационна смес
~, **цементная формовочная** циментова формовъчна смес
~, **шамотная** шамотна смес
~, **шамотная формовочная** шамотна формовъчна смес
~, **эвтектическая** евтектична смес
~, **эвтектоидная** евтектоидна смес
~, **экономическая** икономична смес
смета *ж* сметка, изчисление, бюджет
~, **сводная** проекто-сметка; проекто-сметна документация
сметана *ж* сметана, каймак, кисел
сметный бюджетен
смешанный смесен
смешение *с* смесване
смешиваемость *ж* смесваемост
смешивание *с* смесване
смешивать смесвам
смещать измествам, отмествам; премествам, размествам
~ **по фазе** дефазирам, измествам фазата
смещаться измествам се, премествам се
смещение *с* изместване, преместване
~, **боковое** странично разместване [изместване, преместване]
~, **вертикальное** вертикално изместване
~, **горизонтальное** хоризонтално изместване
~ **горных пород** разместване на скали
~, **допплеровское** доплерово отместване
~ **изображения** *тлв.* изместване [разместване] на картината
~, **изотопическое** изотопично отместване
~, **катодное** поляризация на катода
~, **комптоновское** *ядр.* комптоново отместване
~, **магнитное** магнитно изместване
~, **продольное** надлъжно изместване
~, **сеточное** *радио* преднапрежение на решетка
~, **угловое** ъглово изместване, ъглово отместване
~, **фазное** фазово изместване
~, **электрическое** електрическо [диелектрическо] разместване
смещённый изместен, разместен; преместен
сминать смачквам; измачквам, размачквам
смитсонит *м* *минер.* смитсонит
смола *ж* 1. смола 2. катран
~, **акриловая** акрилова смола
~, **алкидная** алкидна смола
~, **алкилфенольная** алкило-фенолна смола
~, **альдегидная** алдехидна смола
~, **анилиновая** анилинова смола
~, **анилино-формальдегидная** *вж.* **смола, анилиновая**
~, **анионообменная** анйонообменна смола
~, **балатовая** балатова смола
~, **безводная** безводна смола
~, **бензойная** бензоева смола
~, **генераторная** генераторна смола
~, **гидрофильная** хидрофилна смола
~, **гидрофобная** хидрофобна смола
~, **глифталевая** глифталова смола
~, **горная** асфалт
~, **древесная** дървесна смола
~, **естественная** естествена смола
~, **ионообменная** йонообменна смола
~, **искусственная** изкуствена [синтетична] смола
~, **каменноугольная** каменовъглена смола
~, **карбамидная** карбамидна смола
~, **карбоцепная** карбоверижна смола
~, **катионообменная** катионообменна смола
~, **конденсационная** кондензационна смола
~, **копаловая** копалова смола
~, **кремнийорганическая** силициевоорганична смола
~, **кумароновая** кумаронова смола
~, **лаковая** лакова смола
~, **меламиновая** меламинова смола
~, **мочевино-формальдегидная** карбамид-формалдехидна смола
~, **натуральная** *вж.* **смола, естественная**
~, **новолачная** новолачна смола
~, **полиакриловая** полиакрилова смола
~, **полиамидная** полиамидна смола
~, **поливиниловая** поливинилна смола
~, **поливинилхлоридная** поливинилхлоридна смола
~, **полимеризационная** полимеризационна смола

~, **полистиро́льная** полистиролна смола
~, **полиуретáновая** полиуретанова смола
~, **полиэтилéновая** полиетиленова смола
~, **полиэфи́рная** полиестерна смола
~, **приро́дная** природна смола
~, **расти́тельная** растителна смола
~, **резо́льная** резолна смола, бакелит
~, **синтети́ческая** синтетична [изкуствена] смола
~, **сосно́вая** боров катран, борова смола
~, **стеари́новая** стеаринова смола
~, **сульфами́дная** сулфамидна смола
~, **термопласти́чная** термопластична смола
~, **термореакти́вная** термореактивна смола
~, **тяжёлая** тежка смола
~, **уретáновая** уретанова смола
~, **фено́ло-альдеги́дная** феноло-алдехидна смола
~, **фено́ло-формальдеги́дная** феноло-формалдехидна смола
~, **эласти́чная** еластична смола
~, **эпокси́дная** епоксидна смола
смолéние *с* смолене, насмоляване
смолёный насмолен
смоли́стость *ж* смолистост
смоли́стый смолист
смоли́ть смоля, насмолявам; осмолявам; катраносвам
смо́лка *ж* 1. смилане, млене 2. насмоляване, катраносване, зифтосване 3. смола *(смес от колофон и пълнители)*
смо́лка *ж* **урáновая** настуран [уранит]
смолокурéние *с* добиване на катран
смолоку́рня *ж* катранджийница
смолообрáзный смолообразен, подобен на смола
смолообразовáние *с* образуване на смола
смолоотделéние *с* смолоотделяне
смолоотдели́тель *м* смолоотделител, катраноотделител
смолоотсто́йник *м* катраноутаител
смолоприёмник *м* катраноприемник
смолоуловите́ль *м* катраноуловител
смо́лы *мн* 1. смоли 2. катрани 3. балсами 4. пластмаси
смольё *мн* борови пънове, смолници
смоля́к *м* 1. торф, съдържащ много смола 2. борови пънове, смолник
смонти́рованный монтиран; вграден
смонти́ровать монтирам, сглобявам
сморо́дина *ж* френско грозде
смотри́тель *м* наблюдател, пазач
~ **маякá** пазач на фара, фаропазач
~ **шлю́за** пазач на шлюза
смотрово́й наблюдателен; контролен; ревизионен
смочи́ть да наморя, да навлажня
сму́шка *ж* астраган, ценна агнешка кожа
смыв *м* размиване, отмиване *(напр. на почва)*
~, **дождево́й** отмиване от дъждовете
~ **шлáка, непреры́вный** непрекъснато отмиване на сгурията
~ **шлáка, периоди́ческий** периодично отмиване на сгурията
смывáемость *ж* смиваемост; измиваемост, изпираемост
смывáние *с* 1. измиване, отмиване 2. смиване
смывáть 1. измивам, отмивам 2. промивам 3. смивам, отнасям; завличам *(за вода)*
смы́вка *ж* 1. измиване, отмиване 2. промиване 3. смиване, отмиване; завличане *(за вода)* 4. промивен разтвор
смывно́й смивен; промивен, измиващ; за измиване
смыкáние *с* съединяване; скачване; свързване; зацепване
~ **контáктов** затваряне [съединяване] на контактни тела
~ **шестерён** сцепване на зъбни колела
смыкáть съединявам, затварям; склопявам
смы́чка *ж* 1. съединяване, сближаване 2. мястото на съединяването
~ **хо́дов** свързване на трасетата на жп. линии
смягчáть 1. омекотявам 2. смегчавам [намалявам] *(напр. наклон на път)* 3. пластифицирам
смягчéние *с* 1. омекотяване 2. намаляване силата на удара [амортизация] 3. намаляване] [смекчаване] *(напр. наклон на път)* 4. пластифициране
смягчи́тель *м* омекотител, пластификатор
смягчáющий смекчаващ, омекотяващ; пластифициращ
смя́тие *с* смачкване
смя́тый смачкан
смять смачквам
снабжáть снабдявам, доставям
снабжéнец *м* работник по снабдяването, доставчик, снабдител
снабжéние *с* снабдяване, доставяне
~, **материáльное** материално снабдяване
~ **пáром** снабдяване с пара, пароснабдяване
~, **продово́льственное** снабдяване с продоволствие, продоволствено снабдяване
~, **техни́ческое** техническо снабдяване
~, **энергети́ческое** енергийно снабдяване, снабдяване с енергия
сня́д *м* 1. уред [инструмент, машина] предназначен за техническа цел 2. снаряд *(артилерийски)*
~, **артиллери́йский** *воен.* артилерийски [оръдеен] снаряд
~, **бактериологи́ческий** бактериологичен снаряд
~, **баллисти́ческий** балистичен снаряд
~, **бризáнтный** *воен.* бризантен снаряд
~, **бронебо́йный** *воен.* бронебоен снаряд
~, **буро́вой** сондажен комплект *(от сондажен лост и сондажен инструмент)*
~, **грéйферный** грайферен снаряд
~, **дноуглуби́тельный** снаряд [уред] за вдълбаване на дъното, драга, дънодълбачка
~, **дымово́й** димен снаряд
~, **зажигáтельный** запалителен снаряд
~, **землеро́йный** земекопачка, земекопна машина
~, **землесо́сный** земесмукачка

~, **землечерпа́тельный** драга, земечерпалка
~, **освети́тельный** осветителен снаряд
~, **оско́лочный** *вж.* **снаря́д, briза́нтный**
~, **разрывно́й** избухлив снаряд
~, **раке́тный** ракетен снаряд
~, **реакти́вный** реактивен снаряд
~, **противосамолётный** противовъздушен [противосамолетен] снаряд
~, **телеуправля́емый** далекоуправляем снаряд *(снаряд, управляван от разстояние)*
~, **трасси́рующий** трасиращ снаряд
~, **уда́рный** ударен уред
~, **учёбный** учебен снаряд
~, **фуга́сный** фугасен снаряд
~, **хими́ческий** химически снаряд
снаря́ды *мн* съоръжения *(напр. за физкултура)*
снаряжа́ть снабдявам с всичко необходимо [с пълен екип], екипирам
снаряже́ние *с* 1. снабдяване, екипиране 2. снаряжение, екипировка
снасть *ж* 1. корабни въжета 2. рибарски *или* ловджийски уреди [такъми, принадлежности]
сна́шивание *с* износване, изхабяване; изтъркване *(напр. на дрехи)*
сна́шиваться износва се, изхабява се, изтърква се
снег *м* сняг
снегово́й снежен
снегозадержа́ние *с* снегозадържане
снегозащи́та *ж* снегозащита
снегозащи́тный снегозащитен
снегоме́р *м* снегомер
снеголо́м *м* счупени от сняг дървета
снегоочисти́тель *м* снегориначка, снегорин
~, **автодоро́жный** автомобилен пътен снегочистач [снегорин]
~, **двухпу́тный** двупътна снегориначка
~, **городско́й** градски снегочистач, градска снегориначка
~, **однопу́тный** еднопътна снегориначка
~, **плугово́й** плугова снегориначка, плугов снегорин
~, **плу́жный** *вж.* **снегоочисти́тель, плугово́й**
~, **плу́жно-щёточный** плугово-четков снегочистач [снегорин]
~, **ро́торный** роторна снегориначка
~, **тара́нный** таранна снегориначка
~, **шне́ко-ро́торный** червячно-роторен снегорин
~, **щёточный** четков снегорин, четкова снегочистачка
снегоочи́стка *ж* снегочистене, чистене на сняг
снегопа́д *м* снеговалеж
снегопогру́зчик *м* снеготоварач, снеготоварачна машина
снегораспа́шник *м* снегоринач
снегосбро́с *м* снегоизхвърляне
снегосва́лка *ж* снегоразтоварище; снегоразтоварване
снеготá́ялка *ж* снеготопилка
снегоубо́рщик *м* снегочистач
снегохо́д *м* снегоход
снежни́ца *ж* снежница, снежавица *(вода от стопен сняг)*
сне́жный снежен
снесённый 1. съборен, разрушен 2. отмъкнат, отнесен *(от вода)*
снести́ *вж.* **сноси́ть**
сниже́ние *с* 1. снижаване, снишаване; понижаване, намаляване; намаление; спадане 2. *ав.* спускане, снишаване
~ **давле́ния** намаляване на налягането
~ **самолёта** спускане [снишаване] на самолета
~ **себесто́имости** снижаване [намаляване] на себестойността
снижа́ться снижавам се, намалявам се, снишавам се
снима́ть 1. снемам, свалям; откачам, премахвам 2. намалявам, снемам *(товар, налягане)* 3. снемам [вземам] размери 4. фотографирам 5. наемам под наем *(напр. квартира)*
~ **заусе́нцы** снемам [премахвам] мустаци [заусенъци] *(от детайли)*
~ **ме́рку** вземам мярка, вземам размери
~ **стру́жку** снемам [вземам] стружка
снимкодержа́тель *м* държач на снимка, снимкодържач
сни́мок *м* снимка
~ **в ка́мере Ви́льсона** снимка в камера на Уилсон
~, **макрофотографи́ческий** макрофотографска снимка
~, **микрофотографи́ческий** микрофотографска снимка
~, **момента́льный** моментна снимка
~, **перспекти́вный** перспективна снимка
~, **пла́новый** планова снимка
~, **радиографи́ческий** радиографична снимка
~, **рентге́новский** рентгенова снимка
~, **стереоскопи́ческий** стереоскопична снимка
~, **фотографи́ческий** фотографска снимка
снова́льный *текст.* сновачен
снова́льщик *м* сновач
снова́льщица *ж* сновачка
снова́ние *с* *текст.* сноване
снова́ть снова, приготвям основа за тъкане
сно́вка *ж* *текст.* 1. сноване 2. наснована част [глава] от прежда
сноп *м* сноп
сноповяза́лка *ж* сноповързачка
сноповяза́льный сноповързачен
снопоно́с *м* снопоносач *(приспособление за събиране на няколко снопа на едно място)*
снопоподава́тель *м* снопоподавач
снопосуши́лка *ж* стряха [сайван] за сушене на снопи
снос *м* 1. събаряне [разрушаване] *(на сгради)* 2. отвличане 3. отнасяне *(от вятър, вода)* 4. поднасяне *(на превозно средство)* 5. *кораб.* снос, отнасяне *(на кораба от курса)*
сноси́ть 1. събарям, разрушавам *(постройка)* 2. отнасям, отвличам *(от вода, вятър)* 3. поднасям се *(за превозно средство)*
сно́ска *ж* *полигр.* бележка под черта *или* под линия

снятие *с* снемане, премахване *(напр. на мустаци от детайл)*, намаляване *(напр. налягане)*, отстраняване
собачка *ж* 1. езиче *(за заключване)*, жабка 2. спусък *(на пушка)* 3. запънка, задръжка 4. *стр.* четвъртинка тухла
~, **блокировочная** блокиращо езиче, блокираща запънка
~, **ведущая** водещо езиче, водеща запънка
~, **запорная** затварящо [заключващо] езиче, ключалково езиче [запънка]
~, **захватывающая** захващащо езиче, захващаща жабка, захващаща запънка
~, **подающая** подаващ спусък, подаващо езиче
~, **предохранительная** предпазен спусък, предпазно езиче, предпазна запънка
~, **пружинная** пружинен спусък, пружинно езиче
~, **стопорная** спиращо [запиращо] езиче, спиращ спусък
~, **тормозная** спирачно [спиращо] езиче, спираща задръжка
~ **тормозного сектора** езиче [запънка] на спирачен сектор
~, **фрикционная** фрикционна запънка, фрикционна задръжка
~, **храповая** жабка [езиче] за острозъбен спирач; клинка, жабка
собиратель *м* събирател, колектор
собирать 1. монтирам, сглобявам 2. събирам, прибирам *(напр. реколта)*
соболь *м* самур
собор *м* катедрала
собранный сглобен, монтиран, събран
собственность *ж* собственост
~, **государственная** държавна собственост
~, **личная** лична собственост
~, **общественная** обществена собственост
~, **частная** частна собственост
событие *с* събитие
~, **вероятное** вероятно събитие
~, **достоверное** сигурно, вярно събитие
~, **исходное** *ядр.* начално събитие
~, **невозможное** невъзможно събитие
~, **независимое** независимо събитие
~, **несовместимое** несъвместимо събитие
~, **противоположное** противоположно събитие
~, **случайное** случайно събитие
~, **элементарное** елементарно събитие
совелит *м* совелит *(термоизолационен материал)*
совещание *с* съвещание
~, **диспетчерское** диспечерско съвещание
~, **производственное** производствено съвещание
~, **техническое** техническо съвещание
совиден *м* совиден *(пластмаса за синтетично влакно)*
совместимость *ж* съвместимост
~, **психологическая** психологическа съвместимост
совмещать намествам до съвпадане *(напр. на отвори)*
совмещение *с* съчетаване; комбиниране; съвпадане
совмещённый комбиниран, съчетан
совок *м* зидарска гребалка [черпак], лопатка
совпадать съвпадам
совпадение *с* съвпадение, съвпадане
~, **двойное** двойно съвпадение
~, **запаздывающее** закъсняващо съвпадение
~, **истинное** истинско съвпадение
~, **случайное** случайно съвпадение
~, **тройное** *ядр.* тройно съвпадение
~ **фаз** съвпадение на фазите
~, **частичное** частично съвпадение
~ **шага резьб** съвпадане стъпката на резбата
совпрен *м* совпрен *(марка съветски изкуствен каучук)*
согласие *с* съгласие
согласный съгласен
согласование *с* съгласуване, напасване, координиране
~ **вращения** съгласуване [координиране] на въртенето
~ **входа** *авт.* съгласуване на входа
~ **выхода** съгласуване на изхода
~ **импедансов** съгласуване на импедансите
~ **нагрузки** съгласуване [координиране] на натоварването
~ **полных сопротивлений** *вж.* **согласование импедансов**
согласованность *ж* съгласуваност, координираност
согласованный съгласуван, напасван, координиран
согласователь *м* адаптер
согласовать съгласувам, напасвам, координирам
согласовывать *вж.* **согласовать**
соглашение *с* договор
~, **трудовое** трудов договор
согнутый сгънат, прегънат; изкривен
согнуть да сгъна, да прегъна; да изкривя
согревание *с* сгряване, стопляне
согревательный сгревателен
согревать сгрявам, стоплям
согреть *вж.* **согревать**
сода *ж* сода, натриев карбонат
~, **аммиачная** амонячна сода
~, **двууглекислая** сода бикарбонат
~, **кальцинированная** калцинирана сода *(безводен натриев карбонат)*
~, **каустическая** сода каустик, натриева основа
~, **кристаллическая** кристална сода *(натриев карбонат, десетохидрат)*
~, **питьевая** сода за пиене *(сода бикарбонат, натриев бикарбонат)*
~, **природная** природна сода
содалит *м* *минер.* содалит
содержание *с* 1. поддържане *(на машина или инсталация)* 2. съдържание *(напр. на книга)* 3. състав
~ **балласта** съдържание на баласт
~ **в исправности** поддържане в изправност
~ **влаги** съдържание на влага
~ **воды** съдържание на вода

~ **золы́** съдържание на пепел, пепелно съдържание
~ **кислоро́да** съдържание на кислород
~, **коне́чное** крайно съдържание, краен състав (в крайния продукт)
~ **летýчих** съдържание на летливи вещества
~, **нача́льное** начално съдържание, начален състав *(в изходните реагенти)*
~, **проце́нтное** процентно съдържание; процентен състав
~, **теку́щее** текущо съдържание
~, **техни́ческое** техническо съдържание
~ **яче́йки запомина́ющего устро́йства** съдържание на клетка от запаметяващото устройство
содержа́ть 1. поддържам *(напр. машината в добро състояние)* 2. съдържам
со́довый содов, съдържащ сода
соедине́ние *с* 1. свързване, съединяване, скачване 2. съединение, свръзка, шев 3. сглобка 4. *хим.* съединение
~, **авиацио́нное** авиационно съединение
~, **аддити́вное** адитивно [присъединително] съединение
~, **адсорбцио́нное** адсорбционно съединение
~, **алифати́ческое** алифатно [мастно] съединение
~, **алицикли́ческое** алициклично съединение
~, **аромати́ческое** ароматно [арилно] съединение
~, **ассоции́рованное** асоциирано [притъкмено, присъединено] съединение
~, **ацикли́ческое** ациклично съединение
~, **байоне́тное** байонетно съединяване [свързване]
~, **бесско́сное** безкосен [тъп, челен] заваръчен шев
~, **бесшпо́ночное** безшпонково съединение
~, **бина́рное** бинерно съединение
~, **боково́е** 1. *дърв.* сглобка на ръб 2. страничен надлъжен шев
~, **болтово́е** болтово съединяване; болтово съединение [връзка]
~, **бортово́е** бортов шев *(ъглов шев при заваряване на цилиндричен съд)*
~ **в гре́бень** *дърв.* чепово съединение
~ **в гре́бень с па́зом** *дърв.* съединение на длаб и зъб [нут и федер], съединение на перо и вдлъб
~ **в замо́к** *дърв.* сглобка на длаб
~, **винтово́е** винтово [резбово] съединение
~ **в ла́пу** *дърв.* съединение на зъб
~ **в ла́сточкин хвост** съединение [сглобка] лястовича опашка
~ **внакро́й** *вж.* **соедине́ние внахлёстку**
~ **внахлёстку** съединение с препокриване
~, **водонепроница́емое** водонепропускливо свързване
~ **в паз** съединение [сглобка] на ухо
~ **вполде́рева** *дърв.* получелно снаждане [присядане], полупокрита сглобка
~ **впота́й** скрито съединение, скрита връзка, скрит шев
~ **вприто́к** съединение на тъпо, челно снаждане, челна сглобка [чрез просто допиране]
~ **встык** *вж.* **соедине́ние стыково́е**
~ **вта́вр** *вж.* **соедине́ние, та́вровое**
~ **в ус** *дърв.* косо снаждане; косоъглово съединение
~ **в фальц** фалцово съединение
~ **в шпунт** *вж.* **соедине́ние, шпунтово́е**
~, **высокомолекуля́рное** високомолекулярно съединение
~, **гало́идное** халоидно съединение
~, **гермети́ческое** херметично съединяване
~ **гетерополя́рное** хетерополярно съединение
~, **гетероцикли́ческое** хетероциклично съединение
~, **ги́бкое** гъвкаво съединение, гъвкава свръзка
~, **гла́дкое** гладко съединение, гладка свръзка
~, **глухо́е** *вж.* **соедине́ние, неразъёмное**
~, **гомологи́ческое** хомоложно съединение
~ **гре́бнем в паз** *дърв.* съединение сглобка на длаб и зъб [на перо и вдлъб]
~, **жёсткое** неподвижно [твърдо] съединяване, неподвижно свързване
~ **жи́рного ря́да** мастно [алифатно] съединение
~, **жи́рное** *вж.* **соедине́ние жи́рного ря́да**
~, **заклёпочное** нитово съединение; нитово съединяване
~, **заклёпочно-сва́рное** нитово-заваръчно съединение
~ **зама́зкой** лепилно съединение
~, **замко́вое** ключалково съединяване, ключалкова връзка
~ **звезда́-звезда́** *ел.* свързване «звезда-звезда»
~ **звезда́-треуго́льник** *ел.* свързване «звезда триъгълник»
~, **звёздное** *ел.* звездно съединение, свързване [съединяване] в звезда
~ **звездо́й** *вж.* **соедине́ние звёздное**
~ **зигза́гом** *ел.* зигзаговидно свързване, свързване в зиг-заг
~, **зубча́тое** зъбно [шлицево] съединение
~, **изоме́рное** *хим.* изомерно съединение, изомер
~, **изоцикли́ческое** *хим.* изоциклично съединение
~, **ка́бельное** кабелно съединение
~, **кана́тное** въжено съединение
~, **каска́дное** *ел.* каскадно свързване
~, **карбоцикли́ческое** *хим.* карбоциклично съединение
~, **карда́нное** карданно съединение, карданна връзка
~, **кислоро́дное** кислородно съединение, кислородсъдържащо съединение
~, **кле́ммовое** *ел.* клемна връзка, клемно съединение [свързване]
~, **клиново́е** клиново съединение, клинова връзка
~, **коле́нно-рыча́жное** коляно-лостово съединение, коляно-лостова връзка
~, **ко́мплексное** *хим.* комплексно съединение, координационно съединение
~, **конта́ктное** *ел.* контактно съединение

~, **крепёжное** скрепително [закрепващо] съединяване, подкрепваща [крепяща] връзка
~, **кривошипное** кривошипно съединяване, кривошипна връзка
~, **кулачковое** гърбично съединение
~, **лабильное** лабилно [неустойчиво] съединение
~ **ласточкиным хвостом** *дърв.* съединение *«ластовича опашка»*
~, **лобовое** челно съединение, челна връзка
~, **междувагонное** междувагонно съединение
~, **мелкопазовое** *вж.* **соединение, мелкошлицевое**
~, **мелкошлицевое** малкоканално [малкошлицево] съединение
~, **металлоорганическое** металоорганично съединение
~, **многосернистое** *хим.* полисулфид
~, **многоточечное сварное** многоточково заваръчно съединение
~, **многошпоночное** многоканално [многошлицево] съединение
~, **молекулярное** *хим.* молекулно съединение
~, **муфтовое** съединение с муфи, муфено съединение
~ **на массу** *ел.* съединение [свързване] на маса; заземяване
~, **напряжённое** напрегнато [намиращо се под напрежение] съединение *(напр. винтово)*
~ **на резьбе** *вж.* **соединение, резьбовое**
~, **насыщенное** *хим.* наситено съединение
~, **нахлёсточное** *вж.* **соединение внахлёстку**
~, **начельное** съединение посредством дървени клечки
~, **ненапряжённое** ненапрегнато съединение
~, **ненапряжённое болтовое** ненапрегнато винтово [болтово] съединение
~, **ненасыщенное** ненаситено съединение
~, **неподвижное** неподвижно съединение, неподвижна връзка
~, **неполярное** неполярно съединение
~, **непосредственное** непосредствено [пряко] свързване
~, **неправильное** неправилно [погрешно] съединяване [свързване] *(напр. на проводници)*
~, **непредельное** *вж.* **соединение, ненасыщенное**
~, **неразъёмное** неразглобяемо съединение
~, **несимметрическое** асиметрично съединение
~, **неустойчивое** нестабилно съединение
~, **низкомолекулярное** *хим.* нискомолекулно съединение
~, **ниппельное** нипелно съединение, съединяване чрез нипели
~, **органическое** *хим.* органично съединение
~, **пазовое** *вж.* **соединение в паз**
~, **параллельное** *ел.* паралелно свързване [съединяване]
~, **параллельно-последовательное** *ел.* паралелно-последователно свързване [съединяване]
~, **паяное** споено съединяване, съединяване чрез спояване, споено съединение
~, **перекисное** прекисно съединение
~, **перекрёстное** кръстосано съединяване, кръстосана свръзка
~, **переходное** преминаващо [проходно] съединение, преминаваща връзка
~, **плотное** плътно съединение
~, **подвижное** подвижно съединение, подвижна свръзка
~, **полимерное** *хим.* полимерно съединение
~, **полярное** полярно съединение
~, **последовательное** *ел.* последователно [серийно] свързване [съединяване]
~, **последовательно-параллельное** *ел.* последователно-паралелно свързване [съединяване]
~, **постоянное** постоянно съединение, постоянна връзка
~, **предельное** *вж.* **соединение, насыщенное**
~, **прессовое** пресово съединение, пресова връзка
~, **прямое** право съединение, права връзка
~, **разборное** разглобяемо съединение
~, **раструбное** съединение с постепенно разширяване *(на тръбата)*
~, **резьбовое** резбово съединение, резбова връзка
~, **сварное** заваръчно съединение, заваръчна връзка, заваръчен шев
~, **сварное пробочное** електронитово съединение
~, **сварное стыковое** челно заваръчно съединение
~, **смешанное** *ел.* смесено свързване [съединяване]
~ **с нормальной цепью** *хим.* съединение с нормална верига
~ **с открытой цепью** *хим.* съединение с отворена верига
~, **стыковое** челно съединение, челна връзка, челен шев
~, **сферическое** сферично [ябълково] съединение
~, **тавровое** Т-образно съединение
~, **телескопическое** телескопично съединение
~, **торцовое** челна сглобка
~, **треугольник-звезда** *ел.* свързване на триъгълник-звезда
~, **треугольник-треугольник** *ел.* свързване на триъгълник-триъгълник
~, **трубное** тръбно съединение
~, **угловое** ъглово съединение, ъглова връзка
~, **U-образное** U-образен заваръчен шев
~, **упругое** гъвкаво [еластично] съединение, гъвкава връзка
~, **фланцевое** фланцово съединение, съединяване на фланците
~, **V-образное** V-образен заваръчен шев
~, **фрикционное** фрикционно съединение, фрикционна връзка
~, **химическое** химично съединение
~, **X-образное** X-образен заваръчен шев
~, **цепочечное** верижно свързване [съединяване]
~, **циклическое** циклично съединение

~, **шарни́рное** шарнирно съединение, шарнирна връзка
~, **шарово́е** сачмено съединение
~, **шипово́е** *дърв.* сглобка на шип
~ **ши́пом** *дърв.* сглобка на зъб и длаб
~, **шлицево́е** шлицево [многоканално] съединение, шлицева [многоканална] връзка
~, **шпо́ночное** шпонково [шпонъчно] съединение
~, **шпунтово́е** *дърв.* съединение на перо и длъб [на нут и федер]
~, **ште́псельное** *ел.* щепселно съединение
~, **штифтово́е** щифтово съединение
~, **штыково́е** байонетно съединение
~, **эласти́чное** *вж.* **соедине́ние, упру́гое**
~, **электри́ческое** електрическо съединение, електрическо свързване
соединённый съединен, свързан
соедини́тель *м* съединител, скрепител
~, **винтово́й** винтов съединител
~, **про́волочный** телен съединител, телен скрепител
~, **ре́льсовый** релсов съединител [скрепител]
~, **шарни́рный** шарнирен съединител
~, **ште́псельный** щепселен съединител
соедини́тельный съединителен, свързващ
соединя́ть съединявам, свързвам
созве́здие *с* съзвездие
созрева́ние *с* съзряване, узряване, зреене
~ **бето́на** *стр.* зреене на бетон
~, **промежу́точное** междинно съединение
соизмери́мость *ж* съизмеримост
соизмери́мый съизмерим, сравним
сок *м* сок
~, **дуби́льный** дъбилен сок
~, **мле́чный** 1. млечен сок 2. латекс
~, **плодо́вый** плодов сок
~, **фрукто́вый** *вж.* **сок, плодо́вый**
сокова́рка *ж* 1. соковарка, уред за варене на сок 2. варене [изваряване] на сок
соковыжима́лка *ж* изстисквачка *(преса, уред за изстискване на сок)*
со́кол *м* *стр.* 1. маламашка *(за мазачески работи)* 2. лом *(голям железен лост)* 3. трамбувачка
сократи́мость *ж* кратност, съкратимост
сократи́мый *мат.* 1. който може да се съкращава 2. който подлежи на съкращение
сокраща́ть 1. съкращавам 2. скъсявам, намалявам
сокраще́ние *с* съкращение; скъсяване, намаляване
сокращённый съкратен
солда́тик *м* 1. ножодържач *(в металорежещи машини)* 2. кука за укрепване на леярска форма
солева́р *м* солар, който добива сол
солеваре́ние *с* солодобиване, соловарене
солева́рня *ж* солница, солодобивен завод
солево́й солен
соледроби́лка *ж* мелачка [дробилка] на сол
солеме́льница *ж* мелница за сол
солеме́р *м* соломер
соле́ние *с* солене, посоляване, осоляване
солено́ид *м* соленоид
солено́идный соленоиден
солено́сность *ж* соленосност
солено́сный солоносен, съдържащ сол
солёность *ж* соленост
солёный солен
солеобразова́ние *с* солообразуване, образуване на сол
солераствори́тель *м* разтворител на сол, солоразтворител
солесодержа́ние *с* съдържание на [по отношение на] сол
~, **допуска́емое** допустимо съдържание на сол [соли]
~, **крити́ческое** критично съдържание на сол [соли]
~, **оста́точное** остатъчно съдържание на сол [соли]
солесо́с *м* солосмукач
солесто́йкость *ж* устойчивост [стабилност] спрямо соли
солидо́л *м* солидол *(вид грес)*
солидолонагнета́тель *м* преса за впресоване на солидол *(вид грес)*
со́лидус *м* *мет.* солидус, солидуслиния
соли́ть соля, осолявам
солифлю́кция *ж* *геол.* солификация
со́лка *ж* солене, посоляване, насоляване, осоляване
со́лнце *с* слънце
солнцестоя́ние *с* слънцестоене *(момент, когато слънцето е най-отдалечено от екватора)*
~, **зи́мнее** зимно слънцестоене
~, **ле́тнее** лятно слънцестоене
со́лод *м* склад, малц *(за бира)*
солоде́ние *с* малцоване
солоди́льня *ж* *вж.* **солодо́вня**
солодо́вня *ж* работилница за малц [слад]
со́лодовый малцов, сладов
солододроби́лка *ж* малцодробилка, дробилка на малц
солодо́з *м* малцова захар, малтоза
солодосуши́льня *ж* малцосушилня, сушилня за малц
солодоращéние *с* приготвяне на малц [слад, подквасa]
соло́ма *ж* слама
соло́менный сламен
соломи́т *м* сламит *(плоскости от пресована слама)*
соло́мка *ж* сламка, тънка клечица
~, **спи́чечная** кибритена клечка
соломокопни́тель *м* копнител на слама, сламокопнител
соломолову́шка *ж* задържател на слама
соломонабива́тель *м* сламонабивач
соломоподъёмник *м* сламоповдигач
соломопре́сс *м* сламопреса
соломоразбра́сыватель *м* сламоразпръсквач
соломоре́зка *ж* сламорезачка
~, **бараба́нная** барабанна сламорезачка
~, **ди́сковая** дискова сламорезачка
соломосилосоре́зка *ж* сламо-силорезачка
соломотранспортёр *м* сламотранспортьор

соломотря́с *м* сламотръс [коне] *(в комбайн или вършачка)*
~, **гра́бельный** греблов сламотръс
~, **каска́дный** каскаден сламотръс
~, **кла́вишный** клавищен сламотръс
~ **комба́йна** сламотръс на комбайн
~, **конве́йерно-ро́торный** конвейерно-роторен сламотръс
~, **конве́йерный** конвейерен сламотръс
~, **платфо́рменный** платформен сламотръс
~, **ро́торный** роторен сламотръс
~, **ступе́нчатый** стъпаловиден сламотръс
~, **элева́торный** елеваторен сламотръс
солони́на *ж* осолено (предимно) говеждо месо
солонцы́ *мн* солена почва
солонча́к *м* солончак, засолена почва
соль *м* 1. сол *(химично съединение)*, готварска сол
~ **АГ** сол АГ *(хексаметилендиамин-адинат)*
~, **азотистоки́слая** нитрат
~, **азотноки́слая** нитрит
~ **азотоводоро́дной кислоты́** азид [ацид] *(сол на азотоводородната киселина)*
~, **алюми́ниево-на́триевая** натриев алуминат
~, **аммони́йная** амонячна сол
~, **англи́йская** английска сол
~, **анили́новая** анилинова сол, анилинов хлорид [хидрохлорат]
~, **ба́риевая** бариева сол
~, **безво́дная** безводна сол
~ **бензо́йной кислоты́** бензоат *(сол на бензоената киселина)*
~, **бертоле́това** бертолетова сол, калиев хлорат
~, **бескислоро́дная** безкислородна сол
~ **бо́рной кислоты́** борат *(сол на борната киселина)*
~ **бромистоводоро́дной кислоты́** бромид *(сол на бромоводородната киселина)*
~ **ви́нной кислоты́** тартарат *(сол на винената киселина)*
~, **втори́чная ки́слая** двузаместена кисела сол
~ **галоидоводоро́дной кислоты́** халогенид *(сол на халогеноводородната киселина)*
~ **гидросе́рнистой кислоты́** хидросулфат *(сол на хидросеристата киселина)*
~, **гла́уберова** глауберова сол *(натриев сулфат)*
~, **го́рькая** горчива сол *(воден магнезиев сулфат)*
~, **двойна́я** двойна сол
~, **двузамещённая** двузаместена сол *(сол на киселина, в която два протона са заместени с метални йони)*
~, **жёлтая кровяна́я** жълта кръвна сол *(калциев фероцианид)*
~, **ка́менная** каменна сол
~, **ки́слая** кисела сол *(сол, в която има протони, които могат да бъдат заместени с метални йони)*
~, **ко́мплексная** комплексна сол *(сол — координационно съединение)*
~, **кра́сная кровяна́я** червена кръвна сол *(калиев ферицианид)*
~, **минера́льная** минерална сол
~, **морска́я** морска сол
~, **норма́льная** нормална [напълно заместена, некисела] сол
~, **однозамещённая** еднозаместена [първична] сол, *(сол на киселина, в която един от протоните е заместен с метален йон)*
~, **о́кисная** окисна сол
~, **оксиже́нная** калаен хлорид
~, **осно́вная** основна сол *(сол, която при разтваряне дава хидроксилни групи)*
~, **перви́чная** първична [еднозаместена] сол
~ **перкислоты́** персол *(сол на перкиселина)*
~, **пищева́я** *вж.* **соль, пова́ренная**
~, **пова́ренная** готварска сол, натриев хлорид
~, **самоса́дочная** самоутаена сол
~, **сегне́това** сегнетова сол
~, **сме́шанная** смесена сол
~, **сре́дняя** неутрална сол
~, **сурьмя́ная** антимонова сол
~, **тройна́я** тройна сол
~ **у́гольной кислоты́** карбонат *(сол на въглената киселина)*
~ **у́гольной кислоты́, ки́слая** бикарбонат
~ **у́ксусной кислоты́** ацетат *(сол на оцетната киселина)*
~, **циа́нистая** цианид *(сол на циановодородната киселина)*
~ **циа́новой кислоты́** цианат *(сол на циановата киселина)*
сольва́т *м* солват, солватирано вещество
сольвата́ция *ж* солватация
сольва́тный солватен
сольво́лиз *м* солволиза
сольфата́ра *ж* солфатар *(вулкан, който след главната ерупция отделя само серни газове)*
соляно́й солен
солянoки́слый солнокисел
соляригра́ф *м* солариграф
соляриза́ция *ж* 1. *кфт.* соларизация, преосветяване 2. подлагане на въздействието на слънчевите лъчи
соля́рий *м* *арх.* соларий
соляриме́тр *м* солариметър
сом *м* сом (риба)
со́мкнутость *ж* склопеност; затвореност; съединеност
сомно́житель *м* съмножител
сомольноки́т *м* *минер.* сомолнокит
соно́метр *м* сонометър *(уред за изучаване трептенията на звучащи струни)*
сообще́ние *с* съобщение; връзка
~, **автомоби́льное** автомобилно съобщение
~, **возду́шное** въздушно съобщение
~, **городско́е** градско съобщение, градски транспорт
~, **да́льнее** далечно съобщение, далечна връзка
~, **железнодоро́жное** железопътно съобщение
~, **междунаро́дное сухопу́тное** международно сухопътно съобщение
~, **межплане́тное** междупланетно съобщение
~, **ме́стное** местно съобщение

~, **пароходное** параходно съобщение, корабоплаване
~, **пригородное** крайградско съобщение
~, **прямое** пряка [директна] връзка
~, **телефонное** телефонно съобщение, телефонна връзка
сооружать изграждам; съоръжавам, снабдявам, обзавеждам
сооружение *с* 1. построяване, издигане, изграждане; строеж 2. постройка; съоръжение; инсталация, устройство, уредба
~, **берегоукрепительное** брегоукрепващо съоръжение
~, **водозаборное** водохващащо [водопреградно] съоръжение
~, **водозапорное** водозадържащо съоръжение
~, **водонапорное** водонапорно съоръжение
~, **водоприёмное** водоприемно съоръжение
~, **водопроводящее** водопроводно съоръжение
~, **водопропускное** водосточно съоръжение
~, **водоразборное** водоразпределително съоръжение
~, **водосбросное** водопреливно съоръжение
~, **волноотбойное** вълнолом
~, **гидротехническое** хидротехническо съоръжение
~, **головное** приемно съоръжение
~, **дноукрепительное** дъноукрепващо съоръжение
~, **дорожное** пътно съоръжение
~, **искусственное** изкуствено съоръжение
~, **надшахтное** надшахтно съоръжение
~, **наносозадерживающее** наносозадържащо съоръжение
~, **оросительное** напоително съоръжение
~, **подземное** подземно съоръжение
~, **подпорное** подпорно съоръжение
~, **подъёмное** подемно [повдигателно] съоръжение
~, **портовое** пристанищно съоръжение
~, **регуляционное** регулиращо съоръжение
~, **рыбопропускное** рибопропускащо съоръжение
~, **ряжевое** скарово съоръжение
~, **сбросное** преливно съоръжение
~, **свайное** пилотно съоръжение
~, **сплавное** съоръжение за пропускане [спускане] на салове
~, **станционное** гарово съоръжение
~, **транспортное** транспортно съоръжение
~, **фашинное** фашинно съоръжение
~, **энергетическое** енергетично съоръжение
соосаждение *с* съутаяване
соосность *ж* съосност, съвпадане на осите
соосный съосен
соответствие *с* съответствие
~, **однозначное** *мат.* еднозначно съответствие
соответствовать съответствувам, отговарям
соотношение *с* съотношение
~, **атомное** атомно съотношение
~, **количественное** количествено съотношение
~, **молекулярное** молекулно съотношение
~, **объёмное** обемно съотношение
~, **эквимолярное** еквимолово [равномолово] съотношение
сопка *ж* хълм
сопло *с* дюза, наустник
~, **быстродействующее** бързодействуваща дюза
~, **воздушное** въздушна дюза
~, **впрыскивающее** впръсквателна дюза
~, **выхлопное** изпускателна дюза
~, **выходное** изходна дюза
~, **газовое** газова дюза
~, **двухступенчатое** двустепенна дюза
~, **дроссельное** дроселна дюза
~, **игольчатое** иглена дюза
~, **измерительное** измерителна дюза
~, **инжекторное** инжекторна дюза
~, **кольцевое** пръстеновидна дюза
~, **компенсирующее** компенсираща дюза
~ **Лаваля** лавалова дюза
~, **мерное** измерителна дюза
~, **многодырчатое** дюза с много отверстия
~, **нагнетательное** напорна [нагнетателна] дюза
~, **нормальное** нормална дюза
~, **однодырчатое** дюза с едно отверстие
~, **обдувочное** дюза за издухване
~, **округлённое** кръгла дюза
~, **паровое** парна дюза, парно гърло
~, **пескоструйное** песъкоструйна дюза
~, **питательное** питателна [захранваща] дюза
~, **приёмное** приемна дюза
~, **пульверизирующее** пулверизираща дюза
~, **разбрызгивающее** разпръсквателна дюза
~, **распылительное** разпрашителна [разпръсквателна, пулверизационна] дюза
~, **расходомерное** (разходо)измервателна дюза
~, **реактивное** реактивна дюза
~, **смесительное** смесителна дюза
~, **струйное** струйна дюза
~, **суживающееся** стесняваща се дюза
~, **телескопическое** телескопна дюза
~, **уравнительное** изравняваща [компенсираща] дюза
~, **ускоряющее** ускоряваща дюза
~, **щелевое** процепна дюза
~, **эжекторное** ежекторна дюза
сопловой дюзов
соплодержатель *м* дюзодържач
сополиконденсация *ж* съполикондензация
сополимер *м* съполимер
сополимеризация *ж* съполимеризация
сопоставимый сравним, съпоставим
сопоставление *с* съпоставка, съпоставяне, сравняване
сопоставлять съпоставям, сравнявам
соприкасаться допирам се, докосвам се; контактувам
соприкосновение *с* допиране, докосване; контактуване
сопроводительный съпроводителен, придружителен
сопровождение *с* съпровождане; следване, следене; придружаване

~, **автоматическое** автоматично съпровождане
~, **звуковое** звуков съпровод
~, **непрерывное** непрекъснато придружаване
~ **с упреждением** съпровождане с изпреварване
сопромат *м* съпромат [съпротивление на материалите]
сопроматчик *м* съпроматчик, който се занимава с въпросите на съпротивлението на материалите
сопротивление *с* 1. съпротивление *(противодействие на масата на телата срещу външни сили)* 2. електрическо съпротивление 3. съпротивление *(система от проводници, служещи за намаляване на напрежение или ток или за превръщане на електрическата енергия в топлина или светлина)*, резистор
~, **активное** *ел.* 1. активно съпротивление 2. резистор
~, **акустическое** акустично съпротивление
~, **асинхронное** асинхронно съпротивление
~, **аэродинамическое** аеродинамично съпротивление
~, **балансное** *тлг.* балансно съпротивление
~, **балластное** баластно съпротивление
~, **безваттное** безватово съпротивление
~, **безындукционное** безиндуктивно съпротивление *или* резистор
~, **безъёмкостное** безкапацитивно съпротивление *или* резистор
~, **блокировочное** блокиращо съпротивление
~, **взаимное** взаимно съпротивление
~, **видимое** привидно пълно съпротивление
~, **вихревое** вихрово съпротивление
~, **внешнее** външно съпротивление
~, **внутреннее** вътрешно съпротивление
~ **воздуха** съпротивление ва въздуха, въздушно съпротивление
~, **воздушное** *вж.* **сопротивление воздуха**
~, **волновое** вълново съпротивление, съпротивление на вълните
~, **вредное** вредно съпротивление
~, **временное** временно съпротивление
~ **всасыванию** съпротивление при всмукване
~, **входное** входно съпротивление
~, **высокоомное** високоомно съпротивление *или* резистор
~, **выходное** изходно съпротивление
~, **вязкое** съпротивление от вискозност *(на средата)*
~, **гасящее** гасящо съпротивление *или* резистор
~, **гидравлическое** хидравлично съпротивление
~, **гидродинамическое** хидродинамично съпротивление
~, **гидромеханическое** хидромеханично съпротивление
~, **гидростатическое** хидростатично съпротивление
~ **давлению** съпротивление на налягането
~ **движению** съпротивление на движението
~, **действительное** действително съпротивление
~, **действующее** действуващо [активно] съпротивление
~, **демпферное** демпферно [гасящо] съпротивление *или* резистор
~ **деформации** съпротивление на [срещу] деформиране
~, **динамическое** динамично съпротивление
~, **диффузионное** дифузно съпротивление
~, **диэлектрическое** диелектрично съпротивление
~, **добавочное** допълнително съпротивление *или* резистор
~ **дороги** пътно съпротивление
~, **ёмкостное** капацитивно съпротивление
~ **жидкости** съпротивление на течност
~ **заземления** съпротивление на заземяването
~, **защитное** защитно съпротивление *или* резистор
~ **изгибу** съпротивление на [срещу] огъване
~ **излому** съпротивление на [срещу] счупване
~ **излучения** съпротивление на излъчване, излъчвателно съпротивление
~ **износу** съпротивление на [срещу] износване
~, **импульсное** импулсно съпротивление *или* резистор
~ **изоляции** изолационно съпротивление, съпротивление на изолацията
~, **индуктивное** индуктивно съпротивление
~ **инерции** инерционно съпротивление, съпротивление на инерцията
~, **истинное** истинско съпротивление
~ **истиранию** съпротивление на [срещу] триене
~, **кажущееся** привидно съпротивление, импеданс
~ **качению** съпротивление на търкаляне
~, **керамическое** керамичен резистор, резистор с керамично тяло
~, **комплексное** комплексно съпротивление
~, **компенсирующее** балансиращо [изравнително] съпротивление
~, **контактное** контактно съпротивление, съпротивление на електрически контакт
~, **ленточное** лентово съпротивление *или* резистор
~, **линейное термическое** линейно термично съпротивление
~ **короткого замыкания** съпротивление при късо съединение
~ **коррозии** устойчивост [съпротивление] срещу корозия
~, **критическое** критично съпротивление
~ **кручению** съпротивление на [срещу] усукване
~, **лобовое** *ав.* челно съпротивление
~, **магазинное** магазинно съпротивление
~, **магнитное** магнитно съпротивление
~ **материалов** съпротивление на материалите *(на якост)*, якост *(на материалите)*
~, **межслойное** междупластово съпротивление
~, **местное** местно съпротивление
~, **металлическое** метално съпротивление

~, **механи́ческое** механично съпротивление
~, **нагрева́тельное** нагревателно съпротивление *или* резистор
~ **нагру́зки** съпротивление на [срещу] натоварване, съпротивление на товара
~, **нагру́зочное** товарно съпротивление *или* резистор
~ **надры́ву** съпротивление на раздиране
~ **на изги́б** *вж.* **сопротивле́ние изги́бу**
~ **на круче́ние** *вж.* **сопротивле́ние круче́нию**
~ **на сре́зывание** съпротивление на срязване
~ **на уда́р** съпротивление на удар
~, **нелине́йное** нелинейно съпротивление
~, **непро́волочное** безжично съпротивление *или* резистор
~, **норма́льное** нормално съпротивление
~, **образцо́вое** образцово съпротивление *или* резистор
~, **обра́тное** обратно съпротивление, съпротивление в обратна посока *или* посока на непропускане
~, **объёмное** обемно съпротивление
~, **ограничи́тельное** ограничително съпротивление *или* резистор
~, **однопреде́льное** еднообхватно съпротивление *или* резистор
~, **оми́ческое** активно [омическо] съпротивление
~, **основно́е** основно съпротивление
~, **оста́точное** остатъчно съпротивление
~, **отрица́тельное** отрицателно съпротивление
~, **паралле́льное** паралелно [шунтово] съпротивление, шунт
~, **переме́нное** променливо съпротивление *или* резистор
~, **перехо́дное** преходно съпротивление, съпротивление на контактния преход
~, **пове́рхностное** повърхностно съпротивление
~ **по́езда** съпротивление на влака
~ **ползу́чести** съпротивление срещу пълзене [крип]
~, **поле́зное** полезно съпротивление
~, **по́лное** пълно [общо] съпротивление
~, **по́лное акусти́ческое** общо акустично [видимо звуково] съпротивление
~, **по́лное кинети́ческое** общо кинетично съпротивление
~, **по́лное механи́ческое** общо механично съпротивление
~, **по́лное электри́ческое** пълно електрическо съпротивление [импеданс]
~, **полупроводнико́вое** полупроводниково съпротивление, съпротивление на полупроводник
~, **попере́чное** *елн.* напречно съпротивление
~, **после́довательное** последователно (свързано) съпротивление *или* резистор
~, **постоя́нное** постоянно съпротивление
~ **по́чвы** почвено съпротивление
~, **предохрани́тельное** предпазно [защитно] съпротивление
~, **про́волочное** жично съпротивление *или* резистор
~ **прода́вливанию** съпротивление на [срещу] пробиване
~ **продо́льному изги́бу** съпротивление [якост] на изкълчване
~ **прока́тке** съпротивление срещу валцуване, съпротивление при валцуване
~, **про́фильное** профилно съпротивление
~, **прямо́е** право съпротивление, съпротивление в права посока *или* посока на пропускане
~, **пусково́е** пусково съпротивление *или* резистор
~, **рабо́чее** работно съпротивление *или* резистор
~ **разда́вливанию** съпротивление срещу раздробяване
~ **раздира́нию** съпротивление срещу [на] разкъсване *(специално за каучук)*
~ **раздробле́нию** съпротивление срещу раздробяване
~ **разруше́нию** съпротивление срещу разрушаване
~ **разры́ву** съпротивление на скъсване
~ **расслое́нию** съпротивление срещу разслояване
~ **растяже́нию** съпротивление на скъсване *(при опън)*, съпротивление на опън
~, **расчётное** изчислено съпротивление, съпротивление по изчисления
~, **реакти́вное** реактивно съпротивление, реактанс
~, **регулиро́вочное** регулиращо съпротивление *или* резистор
~ **ре́занию** съпротивление при рязане
~, **результи́рующее** резултантно съпротивление
~, **светово́е** светло съпротивление *(на селенов или друг фотоелемент)*
~, **светочувстви́тельное** светлочувствително [фоточувствително] съпротивление
~ **сдви́гу** съпротивление на приплъзване
~ **сжа́тию** съпротивление [якост] на натиск
~ **ска́лыванию** съпротивление [якост] на отчекване *(специално за дървен материал)*
~ **скольже́нию** съпротивление [якост] на плъзгане
~, **сло́жное** сложно съпротивление
~, **со́бственное** собствено [вътрешно] съпротивление
~ **среды́** съпротивление на средата
~ **сре́зу** съпротивление на срязване
~, **стабилизи́рующее** стабилизиращо съпротивление
~ **старе́нию** устойчивост на стареене
~, **темново́е** тъмно съпротивление *(на селенов или друг фотоелемент)*
~, **теплово́е** топлинно съпротивление
~, **терми́ческое** термично съпротивление
~, **тормозно́е** спирачно съпротивление
~, **технологи́ческое** технологично съпротивление
~, **тонкоплёночное** тънкослойно съпротивление *или* резистор
~ **тре́ния** съпротивление на триене
~, **тя́говое** теглително съпротивление

~, у́гольное въгле624 съпротивление *или* резистор
~, уда́рное ударно съпротивление, ударна якост
~ уда́ру *вж.* **сопротивле́ние, уда́рное**
~, **уде́льное** специфично съпротивление
~, **уде́льное магни́тное** специфично магнитно съпротивление
~, **упру́гое** еластично съпротивление
~ **уста́лости** устойчивост срещу умора, издръжливост
~ **уте́чки** съпротивление на утечката
~, **характеристи́ческое** характеристично съпротивление
~ **цара́панию** съпротивление срещу надраскване [срещу драскотини]
~, **шунти́рующее** шунтиращо съпротивление *или* резистор
~, **эквивале́нтное** еквивалентно съпротивление
~, **электри́ческое** електрическо съпротивление
~, **этало́нное** еталонно съпротивление *или* резистор
~, **эффекти́вное** ефективно съпротивление
сопротивля́емость *ж* съпротивяемост
сопротивля́ться съпротивявам се
сопряга́емый който може да се свързва [съединява]
сопряга́ть съединявам, свързвам; допирам
сопряже́ние *с* 1. съединяване, свързване; съчетаване 2. съединение, сглобка; възел
~, **винтово́е** винтово съединение
~, **гвоздево́е** *дърв.* съединяване [свързване] с гвоздеи
~, **ги́бкое** гъвкаво [еластично] съединение; еластична връзка
~, **жёсткое** твърдо [неподатливо] съединение; твърда [неподатлива] връзка
~, **кони́ческое** конусно съединение
~, **на́гельное** *дърв.* съединяване с тибли
~ **настро́йки ко́нтуров** *тлв.* спрягане на настройката на контури
~, **свобо́дное** свободно съединяване, свободно свързване; свободна сглобка
~, **столя́рное** дърводелска сглобка
~, **цилиндри́ческое** цилиндрично съединение
сопряжённость *ж* спрегнатост; свързаност
сопряжённый спрегнат, свързан, съединен
сопу́тствовать съпътствувам, придружавам, съпровождам
сор *м* боклук
соразме́рность *ж* съразмерност, съответност *(в размерите)*
соразме́рный съразмерен, съответен *(по размери)*
сорбе́нт *м* сорбент
сорби́рование *с* сорбиране, сорбция
сорби́рующий сорбиращ
сорби́т *м* сорбит *(структурен компонент на стомана)*
~ **зака́лки** закалъчен сорбит *(сорбит, получен при закаляване)*
~ **о́тпуска** сорбит, получен при отвръщане
сорбитиза́ция *ж* сорбитизация, образуване на сорбит *(в стоманата)*
сорби́тный сорбитен
со́рбция *ж* сорбция, сорбиране
~, **физи́ческая** физическа сорбция
~, **хими́ческая** химична сорбция, хемосорбция
сорва́ть разкъсвам; скъсвам [събарям] резба; прекъсвам; развалям
сорли́нь *м* *кораб.* сорлин, рулево въженце *(тънко въже на лодките за задържане на окаченото кормило)*
сорма́йт *м* сормайт *(твърда метална сплав)*
со́рность *ж* замърсеност
со́рный замърсен, боклукчив
сорт *м* 1. сорт, качество 2. сорт, вид
сорта́мент *м* асортимент, *мет.* сортимент *(съвкупност от видовете, типовете, сортовете и размера на валцуваните или ковани изделия)*
сортиме́нт *м* *вж.* **сорта́мент**
сортирова́льный сортировъчен
сортирова́ние *с* *вж.* **сортиро́вка**
сортирова́ть сортирам, отбирам, нареждам, разпределям по качество *или* вид
сортиро́вка *ж* 1. сортиране, отбиране, нареждане, разпределяне по качество *или* вид 2. *с. ст.* сортировачка
~, **автомати́ческая** автоматично сортиране
~, **бараба́нная** 1. барабанно сортиране 2. барабанна сортировачка
~ **ваго́нов** *жп.* разпределяне на вагони
~, **винтова́я** винтова [спираловидна] сортировачка, сортировачка «змейка»
~, **вибрацио́нная** вибрационна сортировачка
~, **гравитацио́нная** 1. гравитационно сортиране 2. гравитационна сортировачка
~, **зернобобо́вая** зърнено-бобова сортировачка
~, **зернова́я** зърносортировачка
~, **ле́нточная** лентова сортировачка
~, **мембра́нная** мембранна сортировачка
~ **перфока́рт** сортиране на перфокарти, сортировачка за перфокарти
~, **прото́чная** сортиране във водна среда
~, **ремённая** ремъчна сортировачка
~, **ручна́я** ръчно сортиране
~, **суха́я** сухо сортиране
~ **у́гля** сортиране на въглища
~, **центробе́жная** центробежно сортиране
сортиро́вка-ве́ялка *ж* *с. ст.* сортировачка-веялка
сортиро́вка-гро́хот *м* ситова сортировачка, сортировачка-сито
сортиро́вочная *ж* 1. *жп.* маневрена гара 2. сортировъчно отделение [помещение] *(в завод)*
сортиро́вочный сортировъчен
сортиро́вщик *м* 1. сортировач *(работник)* 2. маневрист *(жп. работник)*
со́ртность *ж* качественост
~ **бензи́на** качественост на бензина
сортово́й сортов, качествен, доброкачествен
сортоиспыта́ние *с* *с. ст.* сравнително изпитване на сортове, сортоизпитване
сортопрока́тка *ж* *мет.* валцуване на профили

сорту́чка *ж* амалгама
соса́ть изпомпвам
соска́бливать изтърквам; изстъргвам; изчегъртвам; остъргвам
соска́льзывать смъквам се, свличам се; изплъзвам се
сосна́ *ж* бор
сосно́вый боров
сосня́к *м* борова гора
соссюри́т *м* *минер.* сосюрит
соста́в *м* 1. състав *(съдържание)* 2. смес, препарат 3. влаков състав, влакова композиция
~, **большегру́зный** *жп.* тежкотоварен състав [влак]
~, **весово́й** тегловен състав
~, **воспламени́тельный** възпламенителен състав
~, **гранулометри́ческий** зърнометричен състав
~, **за́данный** зададен състав
~, **железнодоро́жный** железопътен състав
~, **зажига́тельный** запалителен състав
~, **запа́льный** *вж.* **соста́в, зажига́тельный**
~, **зернов́ой** зърнен състав
~, **изото́пный** изотопен състав
~, **ка́псюльный** капсулен състав
~, **лётный** *ав.* летателен състав
~, **ли́чный** личен състав
~, **механи́ческий** механичен състав
~, **минералоги́ческий** минералогичен състав
~, **моде́льный** *леяр.* моделен състав
~, **молекуля́рный** молекулен състав
~, **нали́чный** наличен състав
~, **неполнове́сный** *жп.* влаков състав под нормата по тежина, непълнотегловен влаков състав
~, **объёмный** обемен състав
~, **оксидиро́вочный** състав за оксидиране, оксидиращ състав
~, **освети́тельный** осветителен състав
~, **перехо́дный** междинен състав
~, **пиротехни́ческий** пиротехнически състав
~, **подвижно́й** *жп.* подвижен състав
~, **поездно́й** *жп.* влаков състав, влакова композиция
~, **при́городный** крайградски (влаков) състав
~, **пропи́точный** импрегнационен състав *или* средство
~, **просто́й** обикновен (влаков) състав
~, **противогни́лостный** противогниещ състав
~, **противона́кипный** противонакипен състав, състав против образуване на котлен камък
~, **профессиона́льный** професионален състав
~, **си́товый** ситов състав
~, **спектра́льный** спектрален състав
~, **спи́сочный** списъчен състав, състав по списък
~, **трасси́рующий** *воен.* трасиращ [отбелязващ] (траекторията) състав
~, **тяжёлый** тежък (влаков) състав
~, **тяжелове́сный** тежкотоварен (влаков) състав
~, **фа́зовый** *крист.* фазов състав
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчен състав *(състав на формовъчна смес)*
~, **фракцио́нный** фракционен състав
~, **хими́ческий** химичен състав
~, **чи́сленный** числен състав
~, **электроподвижно́й** електроподвижен състав
~, **элемента́рный** елементарен състав
состави́тель *м* съставител
составле́ние *с* съставяне
~ **гра́фика** съставяне на графика
~ **пла́на** съставяне [изработване] на плана
~ **прое́ктов** съставяне [изготвяне] на проект
~ **уравне́ний** *мат.* съставяне на уравнение
составля́ть съставям
составля́ющая *ж* съставяща, съставна част, съставка, компонент, компонентна
~, **акти́вная** активна съставка
~, **безва́ттная** *вж.* **составля́ющая, реакти́вная**
~, **вертика́льная** *мат.* вертикален компонент, вертикална съставяща
~, **гармони́ческая** хармонична съставяща
~, **горизонта́льная** *мат.* хоризонтален компонент, хоризонтална съставяща
~, **ёмкостная** *ел.* капацитивна съставка
~, **каса́тельная** *мат.* допирателна съставяща
~, **мни́мая** *мат.* имагинерна съставяща, имагинерен компонент, имагинерна част
~, **нагру́зочная** *ел.* товарна съставка
~, **норма́льная** *мат.* нормална съставяща
~, **нулева́я** *ел.* нулева съставка
~, **обра́тная** *ел.* обратна съставка
~, **переме́нная** *ел.* променлива съставка
~, **попере́чная** *ел.* напречна съставка
~, **постоя́нная** *ел.* постоянна съставка
~, **радиа́льная** *ел.* радиална съставка
~, **реакти́вная** *ел.* реактивна съставка
~, **симметри́чная** *мат.* симетрична съставяща
~, **структу́рная** структурна съставяща, структурна компонента
~, **тангенциа́льная** *мат.* тангенциална, допирателна съставяща
~, **уда́рная** ударна съставяща, ударна компонента
~, **фа́зовая** фазова съставяща, фазова компонента
составля́ющие *мн* съставящи, компонентни; съставки, компоненти
составно́й съставен, сложен
состоя́ние *с* състояние
~, **агрега́тное** агрегатно състояние
~, **акти́вное** активно състояние
~, **амо́рфное** аморфно състояние
~, **а́томное** атомно състояние
~, **вале́нтное** *хим.* валентно състояние
~, **взве́шенное** суспендирано състояние, състояние на кипящ слой
~, **возбуждённое** възбудено състояние
~, **возду́шно-сухо́е** *хим.* въздушно-сухо състояние
~, **враща́тельное** въртящо [въртеливо] състояние
~, **второ́е преде́льное** второ гранично състояние

~, **высокоэласти́ческое** високоеластично състояние
~, **газокристалли́ческое** газокристално състояние
~, **газообра́зное** газообразно състояние
~, **гибри́дное** *хим.* хибридно състояние
~, **деформи́рованное** деформирано състояние
~, **диспе́рсное** дисперсно състояние
~, **жи́дкое** течно състояние
~, **исхо́дное** изходно [първоначално] състояние
~, **за́мкнутое** *ел.* затворено състояние *(напр. на верига)*
~, **зерни́стое** зърнесто състояние
~, **ионизацио́нное** йонизационно [йонно] състояние
~, **квазистациона́рное** квазистационарно състояние
~, **ква́нтовое** квантово състояние
~, **коллóидное** колоидно състояние
~, **коне́чное** крайно състояние
~, **кристалли́ческое** кристално състояние
~, **крити́ческое** критично състояние
~, **мезомо́рфное** мезоморфно състояние
~, **металли́ческое** метално състояние
~, **метастаби́льное** метастабилно състояние
~, **напряжённое** напрегнато състояние, състояние под напрежение
~ **насыще́ния** състояние на наситеност, наситеност
~ **невесо́мости** безтегловно състояние
~, **невозмущённое** невъзбудено състояние
~, **нерабо́чее** неработно състояние
~, **неравнове́сное** неравновесно състояние
~, **нейтра́льное** неутрално [инертно] състояние
~, **несвя́занное** несвързано [свободно] състояние
~, **неусто́йчивое** неустойчиво състояние
~, **норма́льное** нормално състояние
~, **нулево́е** нулево състояние
~, **опа́сное** опасно състояние
~, **ориенти́рованное** ориентирано състояние
~, **парообра́зное** парообразно състояние
~, **пасси́вное** пасивно [неактивно] състояние
~, **пе́рвое преде́льное** първо гранично състояние
~, **перехо́дное** преходно състояние
~, **пласти́ческое** пластично състояние
~ **поко́я** състояние на покой
~, **полужи́дкое** полутечно състояние
~, **поляризо́ванное** поляризовано състояние
~, **преде́льное** гранично състояние
~, **промежу́точное** междинно състояние
~, **рабо́чее** работно състояние, работна готовност
~ **равнове́сия** *вж.* **состоя́ние, равнове́сное**
~, **равнове́сное** равновесно състояние, състояние на равновесие, равновесие
~, **разрешённое** разрешено [допустимо] състояние
~, **резона́нсное** резонансно състояние
~, **свобо́дное** свободно [несвързано] състояние
~, **свя́занное** свързано състояние
~, **скры́тое** скрито [латентно] състояние, латентност
~, **смолообра́зное** смолообразно състояние
~, **со́бственное** собствено състояние
~, **станда́ртное** стандартно състояние
~, **стациона́рное** стационарно състояние
~, **стеклообра́зное** стъклообразно състояние
~, **сыро́е** 1. *дърв.* влажно състояние 2. сурово [необработено] състояние
~, **твёрдое** твърдо състояние
~, **термодинами́ческое** термодинамично състояние
~, **тестообра́зное** тестообразно състояние
~, **техни́ческое** техническо състояние
~, **упругонапряжённое** еластично-напрегнато състояние
~, **установи́вшееся** установено състояние
~, **усто́йчивое** устойчиво състояние
~, **фа́зовое** фазово състояние
~, **хру́пкое** крехко състояние
~, **чи́стое** чисто състояние
~, **эксплуатацио́нное** експлоатационно състояние
~, **электро́нное** електронно състояние
~, **энергети́ческое** *вж.* **состоя́ние, ква́нтовое**
~, **я́дерное** ядрено състояние
состоя́ть състоя се
состра́гивать *дърв.* рендосвам *(повторно)*; изстъргвам
сосу́д *м* съд, съд-вместилище
~, **аккумуля́торный** акумулаторен съд
~ **для электро́лиза** съд за електролиза
~ **Дьюа́ра** дюаров съд *(съд за топлинно изолиране на газове и течности)*
~, **измери́тельный** съд за измерване, измервателен съд
~, **испари́тельный** съд за изпаряване, изпарителен съд
~, **калибро́ванный** калиброван съд
~, **кристаллизацио́нный** съд за кристализация
~, **кровено́сный** кръвоносен съд
~, **ме́рный** *вж.* **сосу́д, измери́тельный**
~, **напо́рный** напорен съд
~, **отсто́йный** съд за отстояване [престояване]; съд за утаяване, утаителен съд
~, **перего́нный** съд за дестилация, дестилационен съд
~, **поглоти́тельный** абсорбционен съд
~, **раздели́тельный** съд за разделяне
~, **седиментацио́нный** седиментационен съд, съд за седиментация
~, **уравни́тельный** изравнителен съд
~, **фильтрова́льный** филтруващ съд, съд за филтруване
~, **фильтро́вочный** *вж.* **сосу́д, фильтрова́льный**
~, **флоренти́йский** флорентийска стъкленица, флорентийски съд
сосу́дистый съдов
сосу́ды *мн* съдове
~, **сообща́ющиеся** скачени съдове
сосу́н *м* смукач
со́тканный изтъкан, тъкан

сотобло́к *м* обемно-пространствена клетка; килиеобразен [клеткообразен] блок
со́товый 1. клетъчен, килиен, във вид на восъчна пита 2. от пита *(за мед)*
сотопла́сты *мн* килиеобразни [клеткообразни] плоскости, сотопласти
сотру́дник *м* сътрудник
~, нау́чный научен сътрудник
сотряса́ть раздрусвам, разтърсвам
сотрясе́ние *с* сътресение
со́ты *мн* восъчни пити
соударе́ние *с* сблъскване
~ второ́го ро́да *елн.* удар от втори род
~, двойно́е двойно сблъскване, двоен удар
~, лобово́е челно сблъскване, челен удар
~, неупру́гое нееластично сблъскване
~ пе́рвого ро́да *елн.* удар от първи род
~, упру́гое еластично сблъскване
софи́т *м* 1. *ел.* софитна лампа 2. *стр.* софит
со́хнуть съхна
сохране́ние *с* запазване, съхраняване
~ ва́куума запазване на вакуума
~ тепла́ запазване на топлината
~ эне́ргии запазване на енергията
сохраня́емость *ж* съхраняемост
сохраня́ть запазвам, съхранявам
социа́льный социален
соцсоревнова́ние *с* социалистическо съревнование
сочета́ние *с* 1. съчетание, комбинация 2. съчетаване, комбиниране 3. свързване, съединяване
сочи́ться сълзя, капя по малко, цъцря; изпускам сок
сочлене́ние *с* 1. свързване, сглобяване, съчленяване 2. сглобка, съединение, съчленение
~, вилкообра́зное вилкообразно сглобяване, вилкообразна сглобка
~, жёсткое твърдо [неподвижно, неразглобяемо] сглобяване [свързване]
~, карда́нное карданно свързване
~, коле́нчатое колянно свързване; колянна сглобка
~, сфери́ческое сферично съчленение, сферично съединение
~, шарни́рное шарнирно свързване
~, шкворнево́е шенкелно свързване
~, межтеле́жечное междуталигово съединение
сочленённый съединен, съчленен; скачен
сочленя́ть свързвам, съчленявам, съединявам, сглобявам
со́шка *ж* 1. подпорка, двунога 2. поставка за пушки в помещение [пирамида]
~, рулева́я *авто* кормилен надлъжен лост, кормилна надлъжна щанга, управляващо рамо
сошлифо́вка *ж* притриване
сошни́к *м* *с. ст.* 1. палешник 2. ботуш на редосеялка 3. рило
~, а́нкерный котвен ботуш *(на редосеялка)*
~, откидно́й шарнирен ботуш *(на редосеялка)*
~, постоя́нный постоянен палешник; постоянен ботуш *(на редосеялка)*
спад *м* пад; падане, спадане, намаляване
~ нагру́зки намаляване на натоварването [товара]
~ температу́ры температурен пад, спадане [намаляване] на температурата
спада́ть спадам, падам, намалявам
спа́ивание *с* спояване, запояване
спа́ивать спойвам, запоявам
спай *м* 1. спосно място, спойка, споен шев 2. *леяр.* неспояване, несливане [неслетина] *(дефект в отливката)*
~, горя́чий гореща спойка
~, холо́дный студена спойка
спа́йка *ж* 1. споявање, спойка, запояване 2. спосно място, поялен шев
спа́йность *ж* *минер.* цепителност, цепливост
спарде́к *м* *кораб.* 1. горна палуба в трипалубен кораб 2. лека площадка над предната надстройка на кораб
спа́ренный сдвоен
спа́ривание *с* сдвояване, събиране по двойки
спа́ривать сдвоявам, събирам по двойки
спа́рник *м* тракционен прът; сцепна щанга
спаса́тель *м* спасител, член на спасителна команда
спаса́тельный спасителен
спа́янный споен, запоен
спая́ть *вж.* **спа́ивать**
спе́йсер *м* спейсер *(дупкопробивна преса)*
спек *м* *мет.* спек
спека́емость *ж* спекаемост, агломерируемост
спека́емый който може да се агломерира [да се спича]
спека́ние *с* спичане, агломерация, агломериране
спека́ться спичам се, агломерирам се
спека́ющийся спичащ се, агломериращ се
спектр *м* спектър
~, абсорбцио́нный абсорбционен спектър
~, акусти́ческий *вж.* **спектр зву́ка**
~, амплиту́дный амплитуден спектър
~, а́томный атомен спектър
~, вибрацио́нный вибрационен спектър
~, ви́димый видим спектър
~, водоро́дный водороден спектър, спектър на водорода
~, враща́тельный *вж.* **спектр, ротацио́нный**
~, втори́чный вторичен спектър
~, дискре́тный дискретен спектър
~, дифракцио́нный дифракционен спектър
~, дугово́й дъгов спектър
~ зву́ка спектър на звука
~ излуче́ния спектър на излъчването, емисионен спектър
~, и́мпульсный импулсен спектър
~, интерференцио́нный интерференционен спектър
~, инфракра́сный инфрачервен спектър
~, искрово́й искров спектър
~, линейный линеен спектър
~, максве́лловский максвеловски спектър, спектър на Максвел
~, магни́тный магнитен спектър
~ масс *вж.* **спектр, ма́ссовый**
~, ма́ссовый масов спектър
~, микрово́лновый микровълнов спектър

~, **молекуля́рный** молекулен спектър
~ **нейтро́нов** неутронен спектър, спектър на неутрони
~, **непреры́вный** непрекъснат спектър
~, **норма́льный** нормален спектър
~, **опти́ческий** оптичен спектър
~ **поглоще́ния** спектър на поглъщане, абсорбционен спектър
~, **полоса́тый** ивичен спектър
~, **полярографи́ческий** полярографичен спектър
~, **преры́вистый** прекъснат спектър
~, **радиочасто́тный** радиочестотен спектър
~ **разложе́ния** спектър на разделяне
~, **рентге́новский** рентгенов спектър
~ **рентге́новского луча́** *виж.* **спектр, рентге́новский**
~, **ротацио́нный** ротационен спектър
~, **сверхвысокочасто́тный** свръхвисокочестотен спектър
~, **светово́й** светлинен спектър
~, **селекти́вный** селективен [избирателен] спектър
~ **скоросте́й** спектър на скоростите
~, **со́лнечный** слънчев спектър
~, **сплошно́й** *виж.* **спектр, непреры́вный**
~, **фа́зовый** фазов спектър
~ **флуоресце́нции** спектър на флуоресценцията
~, **часто́тный** честотен спектър, спектър на честотата
~ **шу́ма** спектър на шума
~, **электромагни́тный** електромагнитен спектър
~, **электро́нный** *виж.* **спектр электро́нов**
~ **электро́нов** спектър на електрони, електронов спектър
~, **энергети́ческий** енергетичен спектър
спектра́льный спектрален
спектроболо́метр *м* спектроболометър
спектрогелио́граф *м* спектрохелиограф
спектрогелиоско́п *м* спектрохелиоскоп
спектрогра́мма *ж* спектрограма
спектро́граф *м* спектрограф
~, **быстроде́йствующий** бързодействуващ спектрограф
~, **инверсио́нный** инверсионен спектрограф
~, **ква́рцевый** кварцов спектрограф
~, **ли́нзовый** лещов спектрограф
~, **магни́тный радиочасто́тный** магнитен радиочестотен спектрограф
~, **ма́ссовый** масов спектрограф
~, **радиочасто́тный** радиочестотен спектрограф
~, **рентге́новский** рентгенов спектрограф
~, **па́рный** сдвоен спектрограф
~, **светоси́льный** светосилов спектрограф
~ **с дифракцио́нной решёткой** спектрограф с дифракционна решетка
~, **универса́льный** универсален спектрограф
спектрогра́фия *ж* спектрография
спектроденсо́граф *м* спектроденсограф
спектрокомпара́тор *м* спектрокомпаратор
спектро́метр *м* спектрометър
~, **высокочасто́тный** високочестотен спектрометър
~, **двухкриста́льный** двукристален спектрометър
~, **динами́ческий** динамически спектрометър
~, **звуково́й** звуков спектрометър
~, **ионизацио́нный** йонизационен спектрометър
~, **кристалли́ческий** кристален спектрометър
~ **масс** масов спектрометър
~, **микрово́лновый** микровълнов спектрометър
~, **нейтро́нный** неутронен спектрометър
~, **полупроводнико́вый** полупроводников спектрометър
~, **радиочасто́тный** радиочестотен спектрометър
~, **рентге́новский** рентгенов спектрометър
спектроме́трия *ж* спектрометрия
спектрополяри́метр *м* спектрополяриметър
спектрополяриме́трия *ж* спектрополяриметрия
спектропрое́ктор *м* спектропроектор
спектросенсито́метр *м* спектросенситометър
спектросенситоме́трия *ж* спектросенситометрия
спектроско́п *м* спектроскоп
~, **дифракцио́нный** дифракционен спектроскоп
~, **интерференцио́нный** интерференционен спектроскоп
спектроскопи́я *ж* спектроскопия
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна спектроскопия
~, **а́томная** атомна спектроскопия
~, **ва́куумная** вакуумна спектроскопия
~, **звукова́я** звукова спектроскопия
~, **инфракра́сная** инфрачервена спектроскопия
~, **магни́тная** магнитна спектроскопия
~, **микрово́лновая** микровълнова спектроскопия
~, **молекуля́рная** молекулна спектроскопия
~, **нейтро́нная** неутронна спектроскопия
~, **опти́ческая** оптична спектроскопия
~, **прото́нная** протонна спектроскопия
~, **радиочасто́тная** радиочестотна спектроскопия
~, **рентге́новская** рентгенова спектроскопия
~, **сцинтилляцио́нная** сцинтилационна спектроскопия
~, **эмиссио́нная** емисионна спектроскопия
~, **я́дерная** ядрена спектроскопия
спектрофото́метр *м* спектрофотометър
~, **двухлучево́й** двулъчев спектрофотометър
~, **ква́рцевый** кварцов спектрофотометър
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен спектрофотометър
спектрофотоме́трия *ж* спектрофотометрия
спе́лость *ж* 1. зрелост 2. *с. ст.* годност на почвата за оран
спе́лый зрял, узрял
спёртый спарен; застоял *(за въздух)*
спермацёт *м* спермацет *(материал за козметика и парфюмерия)*

сперрилит *м* *минер.* сперилит
спессартин *минер.* спесартин *(минерал)*
специализация *ж* специализация
~, **отраслевая** отраслова специализация
~, **предметная** предметна специализация
специализированный специализиран
специалист *м* специалист
специальность *ж* специалност
специальный специален
спецификация *ж* спецификация
специфический специфичен, особен; свойствен
специатунь *ж* специален месинг
спецовка *ж* работно облекло, работна дреха
спецодежда *ж* работен костюм [комбинезон]; специално работно облекло
спецприсадка *ж* *мет.* специална добавка
спецприспособление *с* специално приспособление
спецпрофиль *м* специален профил
спецредактор *м* редактор-специалист
спидометр *м* спидометър, скоростомер, километропоказател
спиленный отрязан *(с трион)*
спиливать отрязвам с трион
спилка *ж* отрязване *(с трион)*
спилок *м* *кож.* цепеняк *(тънка кожа)*
~, **лицевой** лицев цепеняк
спин *м* *ядр.* спин
~, **изобарный** изобарен спин
~, **изотопический** изотопен спин
~, **каналовый** каналов спин
~, **насыщенный** наситен спин
~, **полный** пълен спин
~, **противоположнонаправленный** противоположно насочен спин
~, **электронный** електронен спин
~, **ядерный** ядрен спин
спинакер *м* *кораб.* спинакер *(вид ветрило при яхтите)*, допълнително триъгълно платно за спортни платноходки
спинка *ж* облегалка *(на стол)*, облегало
спиновый спинов
спинтарископ *м* спинтарископ
спиралеобразный спиралообразен
спираль *ж* спирала, спирална крива
~, **архимедова** архимедова спирала
~, **висмутовая** бисмутова спирала *(измервателен уред)*
~, **гиперболическая** хиперболична спирала
~, **зигзагообразная** зигзагообразна спирала
~ **Карню** спирала на Карню
~, **крутая** *ав.* стръмна спирала *(фигура на висш пилотаж)*
~, **ленточная** лентова спирала
~, **логарифмическая** логаритмична спирала
~, **нагревательная** нагревателна спирала
~, **параболическая** параболична спирала
~, **пологая** *ав.* наклонена [полегата] спирала *(фигура на висш пилотаж)*
~, **пространственная** пространствена спирала
~ **Румкорфа** румкорфова спирала [намотка]
~, **электронагревательная** електронагревателна спирала, реотан
спиральный спирален
спирт *м* алкохол, спирт
~, **абсолютный** абсолютен алкохол
~, **активный амиловый** активен амилов алкохол
~, **алифатический** алифатен алкохол
~, **аллиловый** алилов алкохол, алилалкохол
~, **амиловый** амилов алкохол, амилалкохол
~, **аминобензиловый** аминобензилов алкохол
~, **аминоэтиловый** аминоетилов алкохол
~, **анисовый** анисов алкохол, анисалкохол
~ **ароматического ряда** алкохол от ароматния ред
~, **бензиловый** бензилов алкохол, бензилалкохол
~, **бутиловый** бутилов алкохол, бутанол
~, **виниловый** винилов алкохол
~, **винилэтиловый** винилетилов алкохол
~, **винный** *вж.* **спирт, этиловый**
~, **вторично-третичный** вторично-третичен алкохол
~, **вторичный** вторичен алкохол
~, **высший** висш алкохол
~, **гептиловый** хептилов алкохол, хептанол
~, **двухатомный** двувалентен алкохол
~, **денатурированный** денатуриран алкохол, денатуриран спирт
~, **дециловый** децилов алкохол, деканол
~, **древесный** *вж.* **спирт, метиловый**
~, **жирный** мастен алкохол
~, **изоамиловый** изоамилов алкохол, изоамилалкохол
~, **изобутиловый** изобутилов алкохол, изобутилалкохол
~, **изопропиловый** изопропилов алкохол, изопропилалкохол
~, **куминовый** куминов алкохол
~, **метиловый** метилов алкохол, метанол
~, **многоатомный** многовалентен алкохол
~, **муравьиный** мравчена киселина
~, **нашатырный** амонячна вода, амониев хидроокис
~, **ненасыщенный** ненаситен алкохол
~, **непредельный** *вж.* **спирт, ненасыщенный**
~, **низший** низш алкохол
~, **нитробензиловый** нитробензилов алкохол
~, **нормальный** *вж.* **спирт, первичный**
~, **обезвоженный** безводен алкохол
~, **одноатомный** едновалентен алкохол
~, **октиловый** октилов алкохол, октилалкохол
~, **очищенный** пречистен [отдестилиран] алкохол
~, **первичный** първичен алкохол
~, **предельный** наситен алкохол, алкохол на наситено съединение
~, **пропаргиловый** пропаргилов алкохол
~, **пропиловый** пропилов алкохол, пропанол
~, **разбавленный** разреден алкохол
~, **ректифицированный** ректифициран спирт [алкохол]
~, **слабоградусный** нискоградусен алкохол [спирт]
~, **стандартный** стандартен спирт

~, **сухо́й** сух спирт
~, **твёрдый** твърд спирт
~, **терпенти́новый** терпентинов алкохол
~, **трети́чный** третичен алкохол
~, **трёхáтомный** тривалентен алкохол
~, **чи́стый** чист спирт, чист алкохол
~, **эти́ловый** етилов алкохол, етанол
~, **эти́ловый-сырéц** обикновен етилов алкохол
спирт-ректификáт *м* ректифициран алкохол [спирт]
спирт-сырéц *м* суров спирт
спирт-сырéц *м*, **древéсный** суров дървен спирт
спиртнóй алкохолен, спиртен
спиртовáние *с* 1. спиртуване, спиртосване 2. избелване
спиртовáть 1. алкохолизирам 2. спиртувам 3. избелвам
спиртóвка *ж* 1. обработване със спирт 2. спиртна лампа 3. спиртник
~, **фити́льная** фитилен спиртник, фитилна спиртна лампа
спиртовóй алкохолен, спиртен, спиртов
спиртокислотá *ж* хидроксикиселина
спиртомéр *м* спиртомер
спиртомéтрия *ж* спиртометрия, алкохолометрия
спиртоóкись *ж* хидроокис, алкохол окис
спиртопрóчный устойчив на алкохол, алкохолоустойчив
спирторастворúмый разтворим в спирт
спиртоустóйчивость *ж* алкохолоустойчивост
спи́ца *ж* 1. спица *(на колело)* 2. игла [шиш] за плетене
~, **вязáльная** игла за плетене
~, **колёсная** спица на колело
~, **крестообрáзная** кръстообразна спица
~, **литáя** лята [отлята] спица
~, **пóлая** куха спица
~, **прóволочная** телена спица
~, **прóфильная** профилна спица
~, **пустотéлая** куха спица
~, **радиáльная** радиална спица
~, **тангенциáльная** тангенциална спица
спи́цы *мн* спицов савак [затвор]
спи́чечный кибритен
спи́чки *мн* кибрит
~, **безопáсные** безопасен кибрит
сплав *м* 1. *мет.* сплав 2. свличане [отнасяне, спускане] *на дървен материал по река*
~, **алюминиевожелéзный** алуминиево-желязна сплав
~, **алюминиевомáгниевый** алуминиево-магнезиева сплав
~, **алюминиевомéдный** алуминиево-медна сплав
~, **алюми́ниевый** алуминиева сплав
~, **анóдный** *ел. хим.* анодна сплав
~, **антикоррозиóнный** антикорозионна сплав
~, **антифрикциóнный** антифрикционна сплав
~, **бéлый** бяла сплав, бял метал, композиция
~, **бинáрный** бинарна [двойна] сплав
~, **вольфрáмовый** волфрамова сплав
~, **втори́чный** вторична сплав
~, **высококоэрцити́вный** висококоерцитивна сплав
~, ***высоколеги́рованный*** *висколегирана* сплав
~, **высокоплáвкий** сплав с висока температура на топене, труднотопима сплав
~, **высокопроницáемый** високо- [лесно-] пропусклива сплав
~, **гетерогéнный** хетерогенна [нееднородна] сплав
~, **графитизи́рующий** графитизираща сплав
~, **двойнóй** *вж.* **сплав, бинáрный**
~, **двухкомпонéнтный** *вж.* **сплав, бинáрный**
~, **деформи́руемый** деформираща се [подходяща за деформиране] сплав
~, **доэвтекти́ческий** подевтектична сплав
~, **жаропрóчный** *вж.* **сплав, жаростóйкий**
~, **жаростóйкий** жароустойчива сплав
~, ***жароупóрный*** *вж.* ***сплав, жаростóйкий***
~, ***желéзный*** желязна сплав
~, ***железомéдный*** желязно-медна сплав
~, ***железони́келевый*** желязно-никелова сплав
~, ***железоуглерóдистый*** желязно-въглеродна сплав
~, ***железохромни́келевый*** желязно-хром-никелова сплав
~, **заэвтекти́ческий** надевтектична сплав
~, **износостóйкий** износоустойчива сплав
~, **исхóдный** изходна сплав
~, **кáдмиевый** кадмиева сплав
~, **катóдный** катодна сплав
~, **кислотоупóрный** киселиноустойчива сплав
~, **кóвкий** ковка сплав
~, **контáктный** *ел.* контактна сплав, сплав за контактно тяло
~, **коррозионноустóйчивый** корозионноустойчива сплав
~, **лёгкий** лека сплав
~, **легкоплáвкий** леснотопима сплав
~, **линоти́пный** линотипна сплав, сплав за нуждите на линотипните машини
~, **литéйный** леярска сплав
~, **литóй** лята сплав
~, **мáгниевый** магнезиева сплав
~, **магни́тный** магнитна сплав
~, **магнитомя́гкий** *вж.* **сплав, высокопроницáемый**
~, **магнитотвёрдый** *вж.* **сплав, высококоерцити́вный**
~, ***малолеги́рованный*** слабо легирана сплав
~, **мáрганцевый** манганова сплав
~, **медноолов́янный** медно-калаена сплав
~, **медноци́нковый** медно-цинкова сплав
~, **мéдный** медна сплав
~, **металли́ческий** метална сплав
~, **металлокерами́ческий** металокерамична сплав
~, **многокомпонéнтный** многокомпонентна сплав
~, **молевóй** *гор.* поединично сплавяне
~ **Монéля** сплав монел
~, **моноти́пный** монотипна сплав
~, **наплáвочный твёрдый** твърда наваръчна сплав

~, **немагни́тный** немагнитна сплав
~, **нержаве́ющий** неръждясваща сплав
~, **низколеги́рованный** *вж.* **сплав, малолеги́рованный**
~, **низкопла́вкий** *вж.* **сплав, легкопла́вкий**
~, **ни́келевый** никелова сплав
~, **нихро́мовый** нихромова сплав
~, **одноро́дный** еднородна сплав
~, **однофа́зный** еднофазна сплав
~, **окалиносто́йкий** сплав, устойчива срещу окисление
~, **оловя́нистый** калаена сплав
~, **оловя́нный** *вж.* **сплав, оловя́нистый**
~, **перви́чный** първична сплав
~, **платиножеле́зный** платино-желязна сплав
~, **плотово́й** *гор.* спускане на дървени трупи със салове *(по вода)*
~, **подши́пниковый** лагерна сплав, сплав за *(изработване на)* лагери
~, **порошкообра́зный** прахообразна сплав
~, **поршнево́й** бутална сплав, сплав за изработване на бутала
~, **прецизио́нный** прецизна сплав
~, **промежу́точный** междинна сплав
~, **рафини́рованный** рафинирана сплав
~, **реверси́вный** обратима сплав
~, **реоста́тный** реостатна сплав, сплав за съпротивителен проводник
~, **самозака́ливающийся** самозакаляваща се сплав
~, **сверхлёгкий** свръхлека сплав
~, **сверхтвёрдый** свръхтвърда сплав
~, **свинцо́вый** оловна сплав
~, **стереоти́пный** *полигр.* стереотипна сплав
~, **сурьмя́нистый** антимонова сплав
~, **твёрдый** твърда сплав
~, **теплосто́йкий** топлоустойчива сплав
~, **термомагни́тный** термомагнитна сплав
~, **типогра́фский** печатарска сплав
~, **тита́новый** титанова сплав
~, **тройно́й** тройна сплав, трикомпонентна сплав
~, **тугопла́вкий** труднотопима сплав, сплав с висока температура на топене
~, **ферромагни́тный** феромагнитна сплав
~, **фрикцио́нный** фрикционна сплав
~, **цветно́й** цветна сплав
~, **ци́нковый** цинкова сплав
~, **чёрный** черна сплав
~, **четвертно́й** четирикомпонентна сплав
~, **шрифтово́й** сплав за букви
~, **эвтекти́ческий** евтектична сплав
~, **электротерми́ческий** електротермична сплав
~, **эма́левый** емайлова сплав
сплави́на *ж* плуващ пласт от материали по повърхността на езеро, блато
спла́вить 1. сплавям, сплавирам; легирам 2. сплавям (дървен материал)
спла́вка *ж* заварка чрез стапяне
сплавле́ние *с* *мет.* сплавяне; легиране
спла́вленный стопен
сплавля́ть *вж.* **спла́вить**
сплавно́й сплавен *(от сплав, за сплав)*
сплани́рованный изравнен, подравнен
спла́чивание *с* *дърв.* свързване, съединяване; скачване; слепване *(на плоскости, дъски по тясната им страна)*
~ **в замо́к** *дърв.* свързване на длаб
~ **в наконе́чник** *дърв.* долепване; сглобяване [сковаване] на дъски на длаб и зъб *(върху напречни дъски в двата им края)*
~ **внахлёстку** снаждане с припокриване [със застъпване]
~ **в ножо́вку** *дърв.* съединяване [снаждане] на дъски и др. с косо срязани ръбове
~ **в паз и гре́бень** *дърв.* свързване чрез длаб и зъб
~ **вприты́к** *вж.* **спла́чивание на гла́дкую фу́гу**
~ **в прямоуго́льный шпунт** свързване [снаждане] чрез правоъгълен фалц [ъглов длаб]
~ **вразбе́жку** свързване чрез просто застъпване
~ **в треуго́льный шпунт** *дърв.* свързване чрез триъгълен зъб [перо]
~ **в че́тверть** *дърв.* свързване чрез ъглов длаб [фалц]
~ **в шпунт** *дърв.* шпунтово съединение; свързване чрез перо и вдлъб
~ **кру́глым па́зом** *дърв.* свързване чрез обл жлеб
~ **на вставны́х шипа́х** *дърв.* свързване с тибли [вътрешни шипове]
~ **на гла́дкую фу́гу** *дърв.* свързване чрез просто допиране
~ **на ре́йку** *дърв.* свързване с общо перо [зъб]
~ **на шипа́х** *дърв.* свързване на чеп [зъб, перо]
~ **на шпо́нках** *дърв.* свързване с тибли [шпонки]; свързване с кушаци
~ **обвя́зкой** рамково свързване
~ **прямо́й кро́мкой** *дърв.* свързване чрез челно допиране *(на кантовете на дъските)*
~ **прямоуго́льным шпунто́м** *дърв.* свързване чрез правоъгълен длаб
~ **ре́йкой** *дърв.* свързване с общо перо
~ **треуго́льным па́зом** *дърв.* свързване чрез триъгълен жлеб [длаб, вдлъб]
спла́чивать свързвам; съединявам; скачвам; сглобявам *(дървени части)*
сплёсень *м* снаждане, снадка, сплетка *(на въжета)*
сплета́ть изплитам, оплитам; сплитам, преплитам
сплете́ние *с* изплитане, оплитане; сплитане, преплитане
сплетённый изплетен, оплетен; сплетен, преплетен
сплит *м* *текст.* сплитка
сплошно́й 1. непрекъснат 2. плътен, компактен 3. пълен, цялостен 4. еднороден
спло́шность *ж* еднородност, компактност, непрекъснатост
сплыв *м* *геол.* свличане
~ **отко́са** свличане на откос *(напр. на изкоп)*
сплыва́ть отплувам *(по течението)*, отнася ме водата

сплю́снутый *вж.* **сплю́щенный**
сплю́щенный сплескан, сплеснат, смачкан
сплю́щенность *ж* 1. сплеснатост 2. прищипнатост
сплю́щивание *с* сплескване, смачкване
сплю́щивать сплесквам, смачквам
сподуме́н *м* *минер.* сподумен
спола́скивание *с* изплакване
спола́скивать изплаквам, плавя, изплавям
сполза́ние *с* 1. пълзене *(напр. на материала при натоварване)* 2. хлъзгане, плъзгане надолу 3. смъкване, свличане 4. разплитане
~ **го́рных поро́д** свличане на скали
сполза́ть 1. пълзя 2. хлъзгам се, плъзгам се *(надолу)* 3. свличам се 4. разплитам се
спонголи́т *м* спонголит *(лек топлоизолационен пълнител)*
спонсо́н *м* *кораб.* спонсон *(надстройка върху борда на кораба)*
спорт *м* спорт
спортза́л *ж* спортна зала
спортплоща́дка *ж* спортна площадка
спортсме́н *м* спортист
спо́соб *м* начин, способ, метод
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен метод
~, **автокла́вный** автоклавен метод
~, **агрега́тный** агрегатен метод
~, **аддити́вный** адитивен метод [начин]
~, **адсорбцио́нный** адсорбционен метод
~ **алма́зного буре́ния** диамантен начин на пробиване [сондиране]
~, **аммиа́чный** амонячен метод
~, **ано́дно-механи́ческий** анодно-механичен метод [способ, начин]
~, **ба́шенный** кулов начин [метод]
~, **ва́куумный** вакуумен метод
~, **ве́со-весово́й** *физ.* тегло-тегловен метод
~, **ве́со-объёмный** *физ.* тегловно-обемен метод
~ **восстановле́ния** редукционен метод
~ **враща́тельного буре́ния** начин на сондиране чрез въртене
~ **вскры́тия** начин на разкриване
~ **вы́емки** начин на изземване [изкопаване]
~, **газли́фтовый** газолифтов начин
~, **гидравли́ческий** хидравличен начин *(на разработване)*
~, **гидроэлектрометаллурги́ческий** хидроелектрически металургичен метод
~ **Го́мера** *мат.* правило на Хомер
~, **горя́чий** горещ метод [начин] *(напр. за нанасяне на покрития)*
~, **графи́ческий** графичен метод
~, **двухва́нный** двуванен метод
~, **дистилляцио́нный** дестилационен метод
~ **добы́чи** начин на добиване
~, **дозиметри́ческий** дозиметричен метод
~ **залега́ния** начин на залягане
~ **замора́живания** начин [метод] на замразяване
~ **изготовле́ния** метод на изработване
~ **измере́ния** метод [начин] на измерване
~ **изображе́ния** метод на изобразяване
~ **испо́льзования** начин на използуване
~ **испыта́ния** метод на изпитване
~ **калибро́вки** метод на калибриране
~, **ка́мерный** камерен процес [метод]
~, **конта́ктный** контактен метод
~, **куста́рный** ръчен [занаятчийски] метод [начин]
~, **металлотерми́ческий** металотермичен начин [метод]
~, **мо́крый** мокър метод [начин]
~ **обка́тки** 1. метод на разработване *(на нова машина)*; изпробване 2. метод на обхождане *(на зъбни колела при обработването им)* 3. метод на обтъркаляне [оваляне] *(при коване)* 4. метод на трамбоване, валиране
~ **обогаще́ния** начин на обогатяване
~ **обрабо́тки** метод [начин] на обработване
~, **объёмно-объёмный** *физ.* обемно-обемен метод
~, **огнево́й** огневи начин [метод], пирометод
~, **однопроце́ссный** еднопроцесен метод
~, **опти́ческий** оптичен начин [метод]
~, **основно́й** основен метод
~ **отражённых волн** метод [начин] на отразените вълни
~ **пане́льного строи́тельства** метод на панелно строителство
~, **пирометаллурги́ческий** *вж.* **спо́соб, огнево́й**
~ **пита́ния** начин [метод] на захранване
~ **преломлённых волн** метод [начин] на пречупените вълни
~ **проду́вки** начин на продухване
~ **пропи́тки** начин за импрегниране
~ **прохо́дки** начин на прокарване
~, **пу́длинговый** пудлингов метод
~ **регули́рования** метод [начин] на регулиране
~, **репродукцио́нный** репродукционен метод
~, **светокопирова́льный** светлокопирен метод
~, **сейсми́ческий** сеизмичен начин (на проучване)
~ **сжига́ния** начин на изгаряне
~ **скоростно́го буре́ния** скоростен начин на сондиране
~ **станда́ртного строи́тельства** метод на стандартно строителство
~, **сухо́й** сух способ [метод]
~, **уда́рно-враща́тельный** ударно-въртелив начин
~ **уда́рного буре́ния** метод [начин] на ударно пробиване [сондиране]
~, **ферри́тный** *хим.* феритен метод
~, **флотацио́нный** флотационен метод [начин]
~, **фотомехани́ческий** *геод.* фотомеханичен метод
~, **хозя́йственный** стопански начин
~, **экономи́чный** икономичен начин
~ **эксплуата́ции** начин на разработване
~, **электроискрово́й** електроискров метод (на обработване)
~, **электроконта́ктный** електроконтактен метод
~, **электроли́тный** електролитен метод

~, **электротерми́ческий** електротермичен метод
~, **электроэрозио́нный** електроерозивен метод (на обработване)
~, **эма́левый** *полигр.* емайлов метод (на копиране)
спосо́бность *ж* способност; свойство
~, **абрази́вная** абразивна способност, способност да шлифова
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна способност
~, **адгезио́нная** адхезионна способност
~, **адсорбцио́нная** адсорбционна способност
~, **аккумули́рующая** акумулираща способност
~, **антифрикцио́нная** анти [противо] фрикционна способност
~, **амортизи́рующая** амортизираща способност
~, **ассимиляцио́нная** способност към асимилиране, асимилационна способност
~, **броди́льная** ферментираща способност
~, **включа́ющая** включваща способност, способност за включване
~, **водопоглоща́ющая** водопоглъщаща способност, способност към поглъщане на вода
~, **водопропускна́я** водопропускаща способност
~, **водоуде́рживающая** способност за задържане на вода
~, **воспламеня́ющая** възпламенителна способност
~, **восстанови́тельная** редукционна способност
~, **вспе́нивающая** разпенваща способност, способност за образуване на пяна
~, **вы́сшая теплотво́рная** най-голяма топлопроизводителна способност
~, **вя́жущая** свързваща способност
~, **газотво́рная** газообразуваща [газотворна] способност *(способност към образуване на газове)*
~, **грузопропускна́я** товаропропускателна способност
~, **дезактиви́рующая** дезактивираща способност
~, **детонацио́нная** детонираща способност, способност за детониране
~ **деформи́роваться** способност да (се) деформира
~, **дисперги́рующая** диспергираща способност, способност за диспергиране
~, **диссоции́рующая** дисоцииращa способност, способност за дисоциация [разлагане]
~, **диффузио́нная** дифузионна способност, способност за дифузиране
~, **жаропроизводи́тельная** топлинен ефект
~ **зака́ливаться** способност да се закалява
~, **замедля́ющая** забавяща способност, способност да забавя *(напр. химическа реакция)*
~, **избира́тельная** избирателна [селективна] способност
~, **излуча́тельная** излъчваща способност
~, **ионизи́рующая** йонизираща способност
~, **испари́тельная** изпарителна способност
~, **испуска́тельная** изпускателна способност
~, **истира́ющая** триеща способност
~, **катализацио́нная** катализационна способност
~ **к коагуля́ции** коагулираща способност, способност към коагулиране
~, **кле́ящая** лепяща способност
~ **к намагни́чиванию** способност към намагнитване
~, **коагули́рующая** *вж.* **спосо́бность к коагуля́ции**
~ **к обрабо́тке** способност [пригодяемост] за обработване
~ **к окисле́нию** способност към окисляване
~ **к присоедине́нию** присъединителна [асоциативна] способност
~, **кра́сящая** багреща способност
~, **кристаллизацио́нная** кристализационна способност
~, **кро́ющая** покривна способност
~ **к холо́дной деформа́ции** способност за хладно деформиране
~, **лучеиспуска́тельная** лъчеизпускаща способност
~, **лучепоглоща́ющая** лъчепоглъщаща способност
~, **люминесце́нтная** луминесцентна способност
~, **мо́ющая** миеща способност
~, **нагру́зочная** товароносимост
~ **насыще́ния** способност към насищане
~ **нести́ перегру́зку** способност за претоварване, свръхтовароспособност
~, **несу́щая** товароспособност
~, **ни́зшая теплотво́рная** долна работна топлотворна способност
~, **окисли́тельная** окислителна способност
~, **оса́харивающая** озахаряваща способност, способност за озахаряване
~, **отража́тельная** отразителна способност
~, **охлажда́ющая** охлаждаща способност
~, **парообразу́ющая** парообразуваща способност
~, **пенообразу́ющая** пенообразуваща способност
~, **поглоти́тельная** *вж.* **спосо́бность, абсорбцио́нная**
~ **подверга́ться обрабо́тке** обработваемост
~, **покупа́тельная** покупателна способност
~, **поража́ющая** поразяваща способност
~, **преломля́ющая** пречупваща способност
~ **принима́ть зака́лку** закаляемост
~, **провозна́я** превозна способност, превозоспособност
~, **производи́тельная** производителна [производствена] способност
~, **проника́ющая** проникваща способност, способност за проникване
~, **пропускна́я** пропускателна способност
~, **пропускна́я доро́ги** пропускателна способност на пътя
~, **пропускна́я кана́ла** *тлф.* пропускателна способност на канала [линията]

~, **пружи́нящая** пружинна способност, способност да пружинира
~, **пряди́льная** предилна способност, предилност
~, **разреша́ющая** *опт.* разделителна способност
~, **рассе́ивающая** разсейваща способност
~, **растворя́ющая** разтворителна способност, способност към разтваряне
~, **реакцио́нная** реакционна способност
~, **редукцио́нная** редукционна способност
~, **ре́жущая** режеща способност, способност да реже
~, **рефракцио́нная** рефракционна [пречупваща] способност
~, **связу́ющая** свързваща способност
~, **селекти́вная** *вж.* **спосо́бность, избира́тельная**
~, **сма́зочная** *вж.* **спосо́бность, сма́зывающая**
~, **сма́зывающая** мазилна [мажеща] способност, мазилност
~, **сма́чивающая** умокряща [навлажняваща] способност
~, **собира́тельная** събираща способност (*напр. на лещи*)
~, **сцепля́ющая** сцепваща [съединяваща] способност
~, **теплоаккумули́рующая** топлоакумулираща способност
~, **теплотво́рная** топлопроизводителна [топлотворна] способност, калоричност
~, **тормозна́я** спирателна [спираща] способност
~, **тя́говая** теглителна [тягова] способност
~, **уде́рживающая** задържаща способност
~, **фикси́рующая** *съобщ.* фиксираща способност
~, **флотацио́нная** флотационна способност
~, **эгализи́рующая** егализираща [изравняваща] способност
~, **эмани́рующая** излъчваща [еманираща] способност
~, **эмиссио́нная** емисионна способност
~, **эмульги́рующая** емулгираща способност
спосо́бный способен
спра́вка *ж* справка, информация
спра́вочник *м* справочник
спре́дер *м* мазачка, разстилачка, шпредингмашина
спрессо́ванный пресован
спрессо́вывать пресовам, притискам
спри́нклер *м* спринклер (*водотръбна противопожарна система, правеща водна завеса*); автоматичен клапан (*противопожарен*)
спрос *м* търсене
спрямле́ние *с* 1. свързване 2. изправяне (*напр. на път*)
спрямля́ть изправям (*напр. път, речно корито*)
спуск *м* 1. спускане, спущане; слизане 2. спусък (*механизъм за пускане*), спусък (*в огнестрелно оръжие*) 3. изпускане (*напр. въздух от автомобилна гума*) 4. улей за спускане на трупи 5. спускане (*на кораби във водата*) 6. наклон, нанадолнище 7. отстъп, чело (*празно място на печатна страница при заглавие*)
~, **авари́йный** аварийно спускане; аварийно изтичане
~, **автомати́ческий** автоматически спусък
~, **анте́нный** *радио* антенен отвод
~, **боково́й** *кораб.* странично спускане (*на кораб във водата*)
~, **вертика́льный** *ав.* вертикално спускане
~, **винтово́й** витлов улей
~, **возвра́тный** възвратен спусък
~, **ли́вневый** изпускател за дъждовни води
~, **механи́ческий** *воен.* механичен спусък
~, **непра́вильный** *полигр.* неправилен отстъп
~ **па́ра** изпускане на пара
~, **предохрани́тельный** *воен.* предпазен спусък, предпазител
~ **пружи́ны** пружинен спусък
~ **со ста́пеля** *кораб.* спускане на кораб във вода, слизане от стапеля
~ **шла́ков** *мет.* изпускане на шлака
~ **шлю́пки** спускане на лодката (*на вода*)
спуска́ть 1. спущам, спускам; изпускам (*напр. въздух, вода*) 2. *полигр.* правя отстъп
спускно́й спускателен, изпускателен (*напр. кран*)
спу́тник *м* спътник
~, **иску́сственный** изкуствен спътник
~, **метеорологи́ческий** метеорологичен спътник
~, **неуправля́емый** неуправляем спътник
~ **свя́зи** спътник за свръзка
сраба́тывание *с* 1. задействуване, влизане в действие 2. износване, изхабяване 3. сработване, постигане на съгласуване на действията
~, **невы́ясненное** неизяснено износване
~, **пра́вильное** правилно износване
~, **самопроизво́льное** самопроизволно [произволно] износване
~ **реле́** *ел.* сработване [пускане в действие, заработване] на релето
сраба́тывать задействувам
сраба́тываться износвам се, изхабявам се изтърквам се
срабо́танность *ж* 1. изтърканост, изхабеност 2. съгласуване, съгласуваност
срабо́танный износен, изхабен, изтъркан
срабо́тка *ж* износване от триене
сравне́ние *с* сравняване; сравнение
сра́внивать сравнявам, правя сравнение; изравнявам, подравнявам
сраста́ние *с* срастване; образуване на кристални срастлеци [близнаци]
сра́щивание *с* удължаване, наставяне, снаждане
~ **вприты́к** снаждане чрез просто допиране
~ **замко́м** *дърв.* снаждане [пресядане] със зъб
~ **с косо́й накла́дкой** *дърв.* снаждане чрез коса накладка
~ **с прямо́й накла́дкой** *дърв.* снаждане с право пресядане

~ проводо́в снаждане [присъединяване] на проводници
сра́щивать снаждам, наставям, удължавам
среда́ *ж* среда
~, агресси́вная агресивна [разяждаща] среда
~, агресси́вно коррозио́нная агресивно-корозионна среда
~, анизотро́пная анизотропна среда
~, взрывоопа́сная взривоопасна среда
~, вла́жная влажна среда
~, вне́шняя външна среда
~, восстанови́тельная редукционна [възстановителна] среда, редукционно действуваща среда
~, га́зовая газова среда
~, гомоге́нная хомогенна [еднородна] среда
~, двухфа́зная двуфазна среда
~, дисперги́рующая *вж.* **среда́, диспе́рсная**
~, дисперсио́нная *вж.* **среда́, диспе́рсная**
~, диспе́рсная дисперсна среда
~, диффузио́нная дифузна среда
~, дугогася́щая дъгогасяща среда
~, жи́дкая течна среда
~, зака́лочная закалъчна среда
~, замедля́ющая забавяща среда
~, защи́тная защитна [предпазна] среда
~, изоли́рующая изолираща [изолационна] среда
~, изотро́пная изотропна среда
~, иску́сственная га́зовая изкуствена газова среда
~, ки́слая кисела среда
~, контра́стная контрастна среда
~, корроди́рующая кородираща среда
~, коррозио́нная *вж.* **среда́, корроди́рующая**
~, межзвёздная междузвездно пространство
~, многосло́йная многослойна [многопластова] среда
~, негомоге́нная нехомогенна [нееднородна] среда
~, неизотро́пная анизотропна среда
~, нейтра́льная неутрална среда
~, обме́нная обменна среда
~, одноро́дная *вж.* **среда́, гомоге́нная**
~, однофа́зная еднофазна среда
~, окисли́тельная окислителна среда, окислително действуваща среда
~, окружа́ющая околна [окръжаваща] среда
~, охлажда́ющая охлаждаща среда
~, парога́зовая паро-газова среда
~, передаю́щая предаваща [предавателна] среда
~, пита́тельная подхранваща [изхранваща] среда
~, поглоща́ющая поглъщаща [абсорбираща] среда
~, преломля́ющая пречупваща среда
~, проводя́щая проводеща среда
~, проница́емая пропускаща среда
~, рабо́чая работна среда
~, разделя́ющая разделяща среда
~, регули́руемая *авт.* регулираща се среда
~, резисти́вная съпротивителна [резисторна] среда
~, теплообме́нная топлообменна среда
~, теплопередаю́щая топлопредаваща среда
~, упру́гая еластична среда
~, ферромагни́тная феромагнитна среда
~, фильтру́ющая филтруваща среда
~, щелочна́я алкална среда
среднево́лновый средновълнов
среднегармони́ческий среднохармоничен
среднегодово́й средногодишен
сре́днее *с* *мат.* средно, средна стойност
~, алгебраи́ческое средноалгебрично
~, арифмети́ческое средноаритметично, средна аритметична стойност
~, гармони́ческое среднохармонично, средна хармонична стойност
~, геометри́ческое средногеометрично, средна геометрична стойност
~, квадрати́чное средноквадратично
~, логарифми́ческое среднологаритмично, средна логаритмична стойност
~, пропорциона́льное *вж.* **сре́днее, геометри́ческое**
средневолокни́стый средновлакнест
среднезерни́стый среднозърнест
среднеквадрати́чный средноквадратен
среднепла́н *м* *ав.* средноплощник
среднесу́точный средноденонощен
среднетемперату́рный среднотемпературен
среднеуглеро́дистый средновъглероден
сре́дний среден; неутрален
сре́дник *м* **1.** *стр.* междуколонно поле **2.** слеЯният материал, който се поставя, за да се получи междуколонно поле **3.** средняк *(нещо, което се намира в средата)*, сърце **4.** мост *(на бичкия)* **5.** фриз *(на таблена врата)*
сре́дства *мн* средства *вж.* **сре́дство**
~, внебюдже́тные извънбюджетни средства
~, де́нежные парични средства
~, защи́тные защитни средства
~, лече́бные лечебни средства
~, материа́льные материални средства
~, норми́руемые нормируеми [нормиращи се] средства
~, оборо́тные оборотни средства
~ обраще́ния *вж.* **сре́дства, оборо́тные**
~, обще́ственные обществени средства
~, основны́е основни средства
~, перево́зочные превозни средства
~, платёжные платежни средства
~ потребле́ния средства за потребление
~ произво́дства средства за производство
~ проду́кции *вж.* **сре́дства произво́дства**
~ свя́зи средства за свързки, свързващи [съобщителни] средства
~, со́бственные собствени средства
~, тра́нспортные транспортни средства
~ труда́ средства на труда
~, тя́говые теглителни [тягови] средства
сре́дство *с* средство *(материал)*; средство *(начин на действие)*
~, абсорби́рующее абсорбиращо средство
~, адсорби́рующее адсорбиращо средство
~, анионоакти́вное анионактивно средство
~, антигни́лостное противогниещо средство

~, **антидетонацио́нное** антидетонационно средство
~, **антикоррози́йное** антикорозионно средство
~, **антисепти́ческое** антисептично средство
~, **аппрети́рующее** *текст.* апретиращо средство, средство за апретиране
~, **беля́щее** избелващо средство
~, **боево́е** *воен.* бойно средство
~, **водоотнима́ющее** водоотнемащо [обезводняващо] средство, дехидриращо средство
~, **возбужда́ющее** възбудително [възбуждащо] средство
~, **воспламени́тельное** възпламенително [възпламеняващо] средство
~, **вспе́нивающее** пенообразуващо [разпенващо] средство
~, **выщела́чивающее** извличащо [екстрахиращо] средство
~, **вя́жущее** свързващо средство; съобщително средство
~, **дегидрати́рующее** *вж.* **сре́дство, водоотнима́ющее**
~, **дезактиви́рующее** дезактивиращо средство
~, **дезинфекцио́нное** дезинфекционно средство
~, **дезодори́рующее** дезодориращо средство
~, **дымообразу́ющее** димообразуващо средство
~, **жирорастворя́ющее** маслоразтварящо средство
~, **зака́ливающее** закаляващо [закалъчно] средство
~, **иниции́рующее** иницииращо [възбуждащо] средство
~, **коагули́рующее** коагулиращо средство
~, **консерви́рующее** консервиращо средство
~, **корроди́рующее** кородиращо средство
~, **мати́рующее** матиращо средство
~, **мо́ющее** миещ агент, миещо средство
~, **мягчи́тельное** омекотяващо средство
~, **обезво́живающее** *вж.* **сре́дство, водоотнима́ющее**
~, **обесцве́чивающее** обезцветяващ агент, обезцветяващо средство
~, **окисли́тельное** окисляващо [окислително] средство, окислител
~, **омыля́ющее** осапунващо средство, осапунващ агент
~, **отбе́льное** *вж.* **сре́дство, беля́щее**
~, **охлажда́ющее** охлаждащо средство
~, **очисти́тельное** очистително средство, пречистващо средство
~, **пенообразу́ющее** пенообразуващ агент
~, **поглоти́тельное** *вж.* **сре́дство, абсорби́рующее**
~, **порообразу́ющее** порообразуващо средство
~, **предохрани́тельное** 1. предпазно средство 2. консервиращо средство
~, **прити́рочное** средство за притриване
~, **пропи́тывающее** импрегниращо средство
~, **противогни́лостное** *вж.* **сре́дство, антигни́лостное**
~, **противокоррози́онное** *вж.* **сре́дство, антикоррози́йное**
~, **противона́кипное** средство против образуване на котлен камък
~, **противоприга́рное** *леяр.* противопригарно средство, средство против образуване на пригар
~, **раскисля́ющее** редукционен агент, редукционно средство, редуктор
~, **растворя́ющее** разтварящо средство
~, **связу́ющее** свързващо средство
~, **свя́зывающее** *вж.* **сре́дство, связу́ющее**
~, **сма́зочное** мажещо средство, мазило *(като материал за мазане)*
~, **сма́чивающее** умокрящо [навлажняващо] средство
~, **суши́льное** сушилно [изсушаващо] средство
~, **трави́льное** средство за разяждане, средство за ецване
~, **тра́нспортное** транспортно средство
~, **эмульги́рующее** емулгиращо средство, емулгатор
срез *м* 1. разрез, разрязано място 2. срязване 3. скос, изтъняване *(чрез косо рязане)* 4. пререз *(тънка пластинка за микроскопично изследване)*
~, **косо́й** кос [наклонен] разрез
сре́занный срязан, разрязан
среза́ть срязвам, разрязвам
сре́зок *м* отрязък, отрязано парче
сре́зывание *с* срязване, отрязване
сродство́ *с* сродство, сходство; афинитет
~, **оста́точное** *хим.* остатъчен афинитет
~, **станда́ртное** стандартно сходство
~, **хими́ческое** химично сродство, химичен афинитет
срок *м* срок
~ **амортиза́ции** срок за амортизиране
~, **гаранти́йный** гаранционен срок
~ **го́дности** срок на годност
~ **да́вности** давностен срок
~ **испыта́ния** срок на изпитване, изпитвателен срок
~, **межремо́нтный** междуремонтен срок
~ **слу́жбы** 1. срок на служба 2. срок на експлоатация [на използуване]
~ **поста́вки** срок на доставяне, срок на доставка
~ **эксплуата́ции** срок на експлоатация
сро́сток *м* 1. настав, снадка 2. срастлек *(кристали, сраснали един с друг)* 3. конкреция *(чуждо образуване в утаечни скали)*
~ **сва́и** *стр.* пилотен настав
сро́чный 1. срочен, спешен, бърз 2. който се извършва в определен срок, срочен
сруб *м* 1. дървена стена от обли греди 2. четириъгълна форма от объл дървен материал *(служеща за основа на дървена къща, за обшивка на шахта и пр.)* 3. сеч, сечене *(на гора)*
сруба́ть 1. отсичам, изсичам 2. строя, градя *(от обли греди)*

срубленный 1. отсечен 2. изграден [построен] с греди
срыв *м* 1. скъсване [сриване, събаряне] *(на резба)*; чупене *(на зъби от зъбно колело)* 2. проваляне [пропадане] *(напр. изпълнението на плана)*
срывание *с* сриване, срутване; проваляне
срывать 1. късам, скъсвам, откъсвам 2. сривам; счупвам *(напр. зъби)* 3. провалям, осуетявам
ссуда *ж* заем
~, беспроцентная безлихвен заем
~, долгосрочная дългосрочен заем
~, краткосрочная краткосрочен заем
ссудный заемен
ссудодатель *м* заемодател
ссудополучатель *м* заемополучател
ссужать давам на заем
ссучивание *с* *текст.* усукване, пресукване
ссучивать усуквам, пресуквам
ссыпка *ж* 1. насипване, изсипване 2. място за насипване [изсипване]
ссыпной 1. за насипване 2. за приемане на зърнени храни, зърноприемателен
ссыхание *с* разсъхване
ссыхаться *дърв.* разсъхвам се
стабиливольт *м* стабилитрон, стабиливолт, стабилизаторна лампа
стабилизатор *м ав., радио, кораб.* стабилизатор [уравновесител, крепител]; *хим.* забавител, стабилизатор; ректификационна колона
~, боковой *ав.* страничен стабилизатор
~, вакуумный *радио* вакуумна стабилизаторна лампа
~, вертикальный *ав.* вертикален стабилизатор
~, водородный *радио* водородна стабилизаторна лампа
~, газоразрядный *радио* газоразрядна стабилизаторна лампа
~, гидравлический хидравличен стабилизатор
~, гироскопический жироскопичен стабилизатор
~, горизонтальный *ав.* хоризонтален стабилизатор
~, гравитационный гравитационен стабилизатор
~, ионный *радио* йонно стабилизаторна лампа
~, камертонный *ел.* камертонен стабилизатор (на честота)
~, кварцевый *радио* кварцов стабилизатор на честота
~, магнитный *ел.* магнитен стабилизатор
~ мощности стабилизатор на мощността
~ накала *ел.* стабилизатор на отопление *(напр. на електронна лампа)*
~ напряжения *ел.* стабилизатор на напрежение
~ пламени стабилизатор на пламъка
~, поперечный напречен стабилизатор
~, пьезоэлектрический пиезоелектрически стабилизатор
~, рычажный лостов стабилизатор
~ тока стабилизатор на ток
~, торсионный усукващ [торзионен] стабилизатор
~, феррорезонансный *ел.* ферорезонансен стабилизатор
~, хвостовой *ав.* опашен стабилизатор
~, электровакуумный *ел.* електровакуумна стабилизаторна лампа
~, электромагнитный електромагнитен стабилизатор
~, электронный *ел.* електронен стабилизатор
стабилизация *ж* стабилизация; *текст.* стабилизация, фиксиране
~, автоматическая автоматична стабилизация
~ амплитуды стабилизация на амплитудата
~ антенны антенна стабилизация, стабилизация на антените
~ аустенита *термообр.* стабилизация на аустените
~ бензина стабилизация на бензина
~ выходного напряжения стабилизация на изходното напрежение
~ данных стабилизация на данни
~, гироскопическая жироскопна стабилизация
~ дуги *ел.* стабилизация на дъгата *(електрическа)*
~, импульсная импулсна стабилизация
~, кварцевая *радио* кварцова стабилизация (на честота)
~, магнитная магнитна стабилизация
~ напряжения стабилизация на напрежение
~, непрерывная непрекъсната стабилизация
~, параллельная паралелна [успоредна] стабилизация
~ параметров стабилизация на параметрите
~, последовательная последователна стабилизация
~ скорости стабилизиране на скоростта
~, структурная структурна стабилизация
~, тепловая топлинна стабилизация
~ тока стабилизация на ток
~ уровня стабилизация на равнището [нивото]
~ фазы стабилизация на фаза
~ частоты стабилизация на честота
~ числа оборотов *вж.* **стабилизация скорости**
~, электронная електронна стабилизация
стабилизированный стабилизиран
стабилизировать стабилизирам
стабилизовать *вж.* **стабилизировать**
стабилит *м* стабилит *(вид изолационен материал)*
стабиловольт *ел.* *вж.* **стабиливольт**
стабильность *ж* стабилност, устойчивост, стабилитет
~, амплитуды стабилност на амплитудата
~, антидетонационная антидетонационна стабилност (на гориво)
~, долговременная дълговременна [продължителна, трайна] стабилност
~, кратковременная кратковремна стабилност
~, магнитная маг стабилност

~ **напряже́ния** стабилност на напрежение
~ **пара́метров** стабилност на параметрите
~ **разме́ров** стабилност в размерите
~ **синхрониза́ции** стабилност на синхронизацията
~, **температу́рная** температурна стабилност
~, **терми́ческая** топлинна [термична] стабилност
~ **то́плива** стабилност на горивото
~ **траекто́рии** стабилност на траекторията
~ **уро́вня** стабилност на нивото [равнището]
~, **фа́зовая** *ел.* стабилност на фаза, фазова стабилност
~, **хими́ческая** химична стабилност
~ **частоты́** стабилност на честотата
~, **я́дерная** ядрена стабилност
стаби́льный стабилен, устойчив, постоянен
став *м* 1. станок, подставка, линия 2. улей, част от водоотливна уредба 3. комплект [набор] от тръби във водоотливна уредба *или* улеи при верижен транспортьор
~, **бурово́й** пробивен станок
~, **конве́йерный** транспортна [конвейерна] линия
~, **решта́чный** улейна линия
ста́вень *м* 1. капак на прозорец; сенник 2. *хидр.* савак
ста́вить 1. поставям, слагам, турям 2. построявам, издигам; поставям, инсталирам *(напр. телефон)* 3. организирам *(работа, производство)*
~ **на хране́ние** оставям на склад
ста́вка *ж* 1. размер *(напр. на заплата)*, нормиран размер на надница, ставка; тарифа 2. поставяне 3. построяване
~, **дневна́я** дневна ставка
~, **ме́сячная** месечна ставка
~, **нало́говая** данъчна тарифа, данък, данъчна такса
~, **покилометро́вая** покилометрова [километражна] тарифа [ставка]
~, **почасова́я** часова ставка
~, **проце́нтная** процентна ставка
~, **тари́фная** тарифна ставка
~, **фрахто́вая** навло
~, **часова́я** часова ставка
ставлю́га *ж* поставка; магаре *(за поставяне на предмет, докато се работи)*
ста́вня *ж* *вж.* **ста́вень**
ставри́да *ж* ставрид *(вид риба)*
стади́йно стадийно; фазно [по фази]; степенно
стадио́н *м* стадион
ста́дия *ж* стадий, фаза, част от процес
~, **гидротерма́льная** *петр.* хидротермален стадий
~ **графитиза́ции** *мет.* стадий [фаза] на графитизация
~, **магмати́ческая** *петр.* магмен стадий
~, **пегмато́идная** *петр.* пегматоиден стадий
~, **пневматоли́товая** *петр.* пневматолитов стадий
~, **промежу́точная** междинен стадий
~ **разруше́ния** стадий [фаза] на разрушаване
~, **эволюцио́нная** еволюционен стадий
стаж *м* стаж
~, **произво́дственный** производствен стаж
~, **трудово́й** трудов стаж
стажёр *м* стажант
стажиро́вать стажувам, минавам [карам] стаж
стажиро́вка *ж* 1. стаж 2. стажуване
стака́н *м* 1. втулков лагер *(едноблоков)* 2. черупка 3. чаша, кухо цилиндрично тяло без дръжка 4. пикса, чаша *(разширение на взривна дупка или сондаж)*
~, **батаре́йный** батериен съд
~, **бу́ферный** буферен втулков лагер
~, **лаборато́рный** лабораторна чаша
~, **моноли́тный** *стр.* монолитна «чаша» *(обемно-пространствен блок, 4-те стени на който са свързани с пода, но без тавана)*
~, **монта́жный** монтажна чаша
~, **нажи́мный** притискаща втулка, притискаща чаша
~, **ороси́тельный** оросителна чаша
~, **рессо́рный** ресорен втулков лагер
~, **толстосте́нный** дебелостенна чаша
~, **упо́рный** опорен втулков лагер, опорна втулка
~, **хими́ческий** *вж.* **стака́н, лаборато́рный**
стака́нчик *м* чашка, чаша, черпак
ста́ксель *м* *кораб.* стаксел *(триъгълно платно)*
сталагми́т *м* сталагмит
сталагмоме́тр *м* сталагмометър *(уред за измерване на повърхностното напрежение на течност)*
сталакти́т *м* сталактит
сталебето́н *м* стоманен бетон *(с пълнител стоманени стружки)*, стоманобетон
сталебето́нный стоманобетонен
сталева́р *м* стомановар, стамонодобивник, стоманодобивчик
сталеваре́ние *с* стоманодобиване
сталелите́йная *ж* стоманолеярна
сталелите́йный стоманолеярен
сталелите́йщик *м* стоманолеяр
сталеплави́льный стоманодобивен, стоманотопилен
сталеплави́льщик *м* *вж.* **сталева́р**
сталепро́волочный стоманенотелен
сталепрока́тный за валцуване на стомана, стомановалцовъчен
сталепрока́тчик *м* валцьор на стомана
сталере́з *м* стоманорезачка
сталини́т *м* 1. сталинит *(лята твърда сплав)* 2. секурит *(специално стъкло)*
ста́лкивание *с* изтласкване, избутване
ста́лкиватель *м* изтласквач, избутвач
сталь *м* стомана
~, **авиаконструкцио́нная** авиоконструктивна стомана
~, **автома́тная** автоматна стомана, стомана за обработване на автоматична машина *(напр. струг)*
~, **азоти́рованная** азотирана стомана
~, **азоти́руемая** стомана за азотиране
~, **алити́рованная** алитирана стомана
~, **алма́зная** твърда стомана *(бързорежеща стомана)*
~, **алюми́ниевая** алуминиева стомана

~, **анормальная** анормална [ненормална] стомана
~, **антикоррозийная** антикорозионна стомана
~, **арматурная** армировъчна стомана
~, **аустенитная** аустенитна стомана
~, **бáлочная** гредова стомана
~, **бандáжная** бандажна стомана, стомана за (изработване на бандажи)
~, **безуглерóдистая** безвъглеродна стомана
~, **беспузырчатая** стомана без (газови) шупли, безшуплеста стомана
~, **бессемéровская** бесемерова [конверторна] стомана
~, **бимсовая** корабна стомана за напречни греди
~, **болтовáя** болтова стомана, стомана за (изработване на) болтове
~, **бóристая** борна стомана
~, **бóрная** *вж.* **сталь, бóристая**
~, **броневáя** бронева стомана
~, **булáтная** дамаска стомана *(стомана, получена чрез навъглеродяване на дребни железни парченца)*
~, **буровáя** стомана за сонди, сондажна стомана
~, **быстрорéжущая** бързорежеща стомана
~, **вакуумированная** вакуумна стомана
~, **вальцóванная** валцувана стомана
~, **ванáдиевая** ванадиева стомана
~, **воздýшно-закáливаемая** самозакаляваща се [въздушно закаляваща се] стомана
~, **волни́стая** вълниста стомана [ламарина]
~, **волочёная** изтеглена стомана
~, **вольфрáмистая** *вж.* **сталь, вольфрáмовая**
~, **вольфрáмовая** волфрамова стомана
~, **воронёная** оксидирана стомана
~ **в прутках** стомана на прътове
~ **в слитках** стомана на блокове
~ **высóкого электросопротивлéния** стомана с голямо електрическо съпротивление
~, **высококáчественная** висококачествена стомана
~, **высоколегированная** високолегирана стомана
~, **высокомарганцóвистая** високоманганова стомана
~, **высокоóмная** стомана с голямо електрическо съпротивление, високоомна стомана
~, **высокопрóчная** високоякa стомана
~, **высокосóртная** *вж.* **сталь, высококáчественная**
~, **высокоуглерóдистая** високовъглеродна стомана
~, **высокохрóмистая** високохромова стомана *(стомана с голямо съдържание на хром)*
~, **вя́зкая** жилава стомана
~ **Гáдфильда** гадфилдова стомана *(износоустойчива манганова стомана)*
~, **гáечная** гаечна стомана, стомана за (изработване на) гайки
~, **горячекáтаная** горещовалцувана стомана
~, **графитизи́рованная** графитизирана стомана
~, **дамáсская** дамаска стомана
~, **дву(х)тавровáя** стомана с профил двойно Т
~, **декапи́рованная** декапирана стомана
~, **деформи́руемая** деформираща се стомана *(стомана, определена за обработване чрез деформиране)*
~, **динáмная** динамна стомана, електротехническа стомана
~, **динáмная листовáя** динамна листова стомана
~, **доэвтектóидная** подевтектоидна стомана
~, **дýплекс** дуплекс стомана
~, **жаропрóчная** огнеустойчива стомана
~, **жаростóйкая** *вж.* **сталь, жаропрóчная**
~, **жароупóрная** *вж.* **сталь, жаропрóчная**
~, **железокремни́стая** силициева стомана
~, **желóбчатая** коритообразна стомана
~, **закалённая** закалена стомана
~, **закáливающаяся** закаляваща се стомана
~, **заклёпочная** нитова стомана
~, **заэвтектóидная** надевтектоидна стомана
~, **зéтовая** стомана със Z-образен профил, Z-образна стомана
~, **зуби́льная** стомана за изработване на секачи
~, **износостóйкая** износоустойчива стомана
~, **износоустóйчивая** *вж.* **сталь, износостóйкая**
~, **инструментáльная** инструментална стомана
~, **калибрóванная** калибрирана [калиброванa] стомана
~, **карби́дная** карбидна стомана
~, **кáтаная** *вж.* **сталь, вальцóванная**
~, **кáчественная** качествена стомана
~, **квадрáтная** квадратна стомана *(стомана с квадратно сечение)*
~, **кипя́щая** кипяща стомана
~, **ки́слая** кисела стомана *(стомана, получена в кисела пещ)*
~, **кислотостóйкая** киселиноустойчива стомана
~, **кислотоупóрная** *вж.* **сталь, кислотостóйкая**
~, **кислотоустóйчивая** *вж.* **сталь, кислотостóйкая**
~, **клáпанная** клапанна стомана *(стомана за изработване на клапани)*
~, **кóбальтовая** кобалтова стомана
~, **кóваная** кована стомана
~, **кóвкая** ковка стомана, ковко желязо
~, **конвéртерная** конвертерна стомана
~, **конструкциóнная** конструктивна стомана
~, **кóнусная** конусна стомана
~, **корабéльная** корабна стомана
~, **коррозиеустóйчивая** корозионноустойчива стомана
~, **коррозионноустóйчивая** *вж.* **сталь, коррозиеустóйчивая**
~, **коры́тная** коритообразна стомана
~, **котéльная** котелна стомана, стомана за изработване на котли
~, **котéльная листовáя** котелна листова стомана, котелна ламарина

~, **красностойкая** устойчива на червено стомана (*стомана, която е устойчива при нагряване до червено*)
~, **кремнемарганцевая** силициево-манганова стомана
~, **кремнемарганцовистая** *вж.* **сталь, кремнемарганцевая**
~, **кремнистая** силициева стомана
~, **крипоустойчивая** стомана, устойчива срещу пълзене
~, **кричная** стомана, получена по стари директни методи
~, **кровельная** покривна ламарина
~, **круглая** кръгла [сбла] стомана
~, **крупнозернистая** едрозърнеста стомана
~, **крупносортная** едросортна стомана, стомана на големи профили
~, **кузнечная** ковашка стомана, ковка стомана
~, **легированная** легирана стомана
~, **ледебуритная** ледебуритна стомана
~, **лемешная** плугова стомана
~, **ленточная** лентова стомана
~, **листовая** листова стомана, стоманена ламарина
~, **литая** лята стомана
~, **лужёная** калайдисана стомана [ламарина]
~, **магнитная** магнитна стомана
~, **магнитно-мягкая** магнитномека стомана
~, **магнитно-твёрдая** магнитнотвърда стомана
~, **малодеформирующаяся** малкодеформираща се [слабодеформираща се, лошодеформираща се] стомана
~, **малолегированная** нисколегирана стомана
~, **маломагнитная** нискомагнитна стомана
~, **малоникелевая** нисконикелова стомана (*стомана с ниско съдържание на никел*)
~, **малоуглеродистая** нисковъглеродна стомана
~, **марганцевая** манганова стомана
~, **марганцевокремнистая** манганово-силициева стомана
~, **марганцовистая** *вж.* **сталь, марганцевая**
~, **мартеновская** мартенова стомана
~, **мартенситная** мартензитна стомана
~, **машиностроительная** машиностроителна стомана
~, **медистая** медна стомана
~, **меднофосфористая** медно-фосфорна стомана
~, **мелкозернистая** дребнозърнеста стомана
~, **мелкосортная** дребносортна [дребносортова] стомана, стомана на малки профили
~, **многослойная** многопластова [многослойна] стомана
~, **модифицированная** модифицирана стомана
~, **молибденистая** *вж.* **сталь, молибденовая**
~, **молибденовая** молибденова стомана
~, **мостовая** мостова стомана, мостостроителна стомана
~, **мостостроительная** *вж.* **сталь, мостовая**
~, **мягкая** мека стомана
~, **науглероженная** навъглеродена стомана
~, **незакаливающаяся** незакаляваща се стомана
~, **нелегированная** нелегирана [въглеродна] стомана
~, **немагнитная** немагнитна [антимагнитна] стомана
~, **нержавеющая** неръждясваща стомана
~, **нестандартная** нестандартна стомана
~, **неуспокоенная** неуспокоена [полуспокойна *или* кипяща] стомана
~, **низколегированная** *вж.* **сталь, малолегированная**
~, **низкоуглеродистая** *вж.* **сталь, малоуглеродистая**
~, **никелевая** никелова стомана
~, **никелекремнистая** никел-силициева стомана
~, **никелемолибденовая** никел-молибденова стомана
~, **никелхромовая** хром-никелова стомана
~, **нормализованная** нормализирана стомана
~, **обессеренная** обезсерена стомана
~, **обручная** стомана за (изработване на) пръстени [гривни]
~, **обыкновенная** обикновена стомана
~, **огнестойкая** огнеустойчива стомана
~, **окалиностойкая** стомана, устойчива на газова корозия, огнеустойчива стомана
~, **омеднённая** поmеднена стомана [ламарина]
~, **освинцованная** пооловена стомана, покрита с олово стоманена ламарина
~, **основная** основна стомана (*стомана от основна стоманодобивна пещ*)
~, **отожжённая** отгрята стомана
~, **отпущенная** отвърната стомана
~, **оцинкованная** поцинкована стомана [ламарина]
~, **парамагнитная** *вж.* **сталь, немагнитная**
~, **перегретая** прегрята стомана
~, **пережжённая** прегрята [прегоряла] стомана
~, **перекалённая** презакалена стомана
~, **перлитная** перлитна стомана
~, **плакированная** платирана стомана
~, **пластичная** пластична стомана, ковка стомана
~, **поделочная** обикновена мека, леснообработваща се стомана
~, **подшипниковая** лагерна стомана, стомана за (изработване на) лагери
~, **полированная листовая** полирана листова стомана
~, **полособульбовая** стомана под форма на одебелени ивици
~, **полосовая** *вж.* **сталь, ленточная**
~, **полуаустенитная** полуаустенитна стомана
~, **полукруглая** полукръгла стомана
~, **полуспокойная** полуспокойна стомана
~, **полуферритная** полуферитна стомана
~, **прокатная** *вж.* **сталь, вальцованная**
~, **простая углеродистая** проста [обикновена] въглеродна стомана
~, **профильная** профилна стомана

~, **пружи́нная** пружинна стомана
~, **прутко́вая** стомана на прътове, прътова стомана
~, **пу́длинговая** пудлингова стомана
~, **пузы́рчатая** шуплеста [шуплива] стомана, стомана с шупли
~, **пу́шечная** оръдейна стомана *(стомана за изработване на оръдейни тела)*
~, **равнобо́кая** равностранна ъглова стомана
~, **раскислённая** разкислена [дезоксидирана, обезкислородена] стомана
~, **рафини́рованная** рафинирана стомана
~, **резервуа́рная** резервоарна стомана *(стомана за изработване на съдове, резервоари)*
~, **ре́льсовая** релсова стомана *(стомана за изработване на релси)*
~, **рессо́рная** ресорна стомана
~, **рессо́рно-пружи́нная** ресорно-пружинна стомана
~, **рифлёная** рифелована стомана
~, **рифлёная листова́я** листова рифелована стомана
~, **роликоподши́пниковая** стомана за изработване на ролкови лагери
~, **рядова́я** обикновена [търговска] стомана
~, **самозака́ливающаяся** самозакаляваща се стомана
~, **сва́рочная** заваръчна стомана
~, **сверхвысокопро́чная** свръхвисокояка стомана
~, **свинцо́вистая** оловна стомана *(стомана, съдържаща олово)*
~, **сегме́нтная** стомана за изработване на сегменти, сегментна стомана
~, **серебри́стая** сребърна стомана *(неръждясваща полирана калибрирана стомана)*
~, **серни́стая** стомана с повишено съдържание на сяра
~, **силикохро́мовая** силициево-хромова стомана
~, **сильнолеги́рованная** *вж.* **сталь, высоколеги́рованная**
~, **слаболеги́рованная** *вж.* **сталь, малолеги́рованная**
~, **си́менс-мартéновская** Сименс-Мартенова [мартенова] стомана
~, **слабохро́мистая** нискохромова стомана
~, **сложнолеги́рованная** сложнолегирана стомана
~, **снаря́дная** *воен.* снарядна стомана, стомана за *(изработване на)* снаряди
~, **сорби́тная** сорбитна стомана
~, **сортова́я** сортова [профилна] стомана
~ **с осо́быми сво́йствами** стомана с особени [специални] свойства
~, **специа́льная** специална стомана
~, **споко́йная** спокойна стомана
~, **среднелеги́рованная** среднолегирана стомана
~, **среднелистова́я** среднолистова стомана
~, **среднесо́ртная** среднопрофилна [средносортна, средносортова] стомана
~, **среднеуглеро́дистая** средновъглеродна стомана
~, **станда́ртная** стандартна стомана
~, **ство́льная** *вж.* **сталь, пу́шечная**
~, **строи́тельная** строителна стомана
~, **судова́я** *вж.* **сталь, судострои́тельная**
~, **судострои́тельная** корабостроителна стомана
~, **сыра́я** сурова стомана
~, **тавроби́мсовая** стомана за Т-образни (корабни) греди
~, **тавро́вая** стомана за Т-образни греди
~, **твёрдая** твърда стомана
~, **теплосто́йкая** топлоустойчива стомана
~, **теплоусто́йчивая** *вж.* **сталь, теплосто́йкая**
~, **ти́гельная** тигелна [тиглова] стомана
~, **тита́нистая** титанова стомана
~, **тита́новая** *вж.* **сталь, тита́нистая**
~, **то́лстая листова́я** дебелолистова стомана, дебела стоманена ламарина
~, **толстолистова́я** *вж.* **сталь, то́лстая листова́я**
~, **тома́совская** томасова стомана
~, **то́нкая листова́я** тънколистова стомана
~, **тонколистова́я** *вж.* **сталь, то́нкая листова́я**
~, **то́почная** пещна стомана, огнищна стомана *(стомана за изработване на пещи и огнища за пещи)*
~, **торго́вая** търговска [обикновена] стомана
~, **трансформа́торная** трансформаторна стомана, листова електротехническа стомана
~, **трёхгра́нная** тристенен стоманен профил
~, **тройна́я** тройна стомана
~, **тру́бная** тръбна стомана, стоманени тръби
~, **тугопла́вкая** труднотопима стомана *(стомана с висока температура на топене)*
~, **турбокотлостро́ительная** турбокотлостроителна стомана
~, **тя́нутая** изтеглена стомана
~, **углеро́дистая** въглеродна стомана
~, **углеро́дистая ка́чественная** качествена [подобрена] въглеродна стомана
~, **углеро́дистая лита́я** въглеродна лята стомана
~, **углоби́мсовая** ъглова стомана за корабни греди
~, **углобу́льбовая** *вж.* **сталь, углоби́мсовая**
~, **углова́я** ъглова [винкелна] стомана
~, **узо́рчатая** декоративна стомана
~, **улучша́емая** подобряема стомана
~, **улу́чшенная** подобрена стомана
~, **универса́льная** универсална стомана
~, **фасо́нная** фасонна [профилна] стомана
~, **фасо́нная листова́я** листова профилна [фасонна] стомана
~, **ферри́тная** феритна стомана
~, **фо́сфористая** фосфорна стомана
~, **хими́чески усто́йчивая** химически устойчива стомана
~, **хладноло́мкая** трошлива [чуплива] на студено стомана
~, **хладносто́йкая** студеноустойчива стомана
~, **холоднока́танная** студеновалцувана стомана
~, **холоднотя́нутая** студеноизтеглена стомана
~, **хро́мистая** хромова стомана

~, хромоалюми́ниевая хром-алуминиева стомана
~, хромована́диевая хром-ванадиева стомана
~, хро́мовая хромова стомана
~, хромовольфра́мовая хром-волфрамова стомана
~, хромокремни́стая хром-силициева стомана
~, хромома́рганцевая хром-манганова стомана
~, хромомолибденована́диевая хром-молибден-ванадиева стомана
~, хромомолибде́новая хром-молибденова стомана
~, хромни́келевая хром-никелова стомана
~, цементи́рованная цементована стомана
~, цементи́руемая цементираща се стомана, стомана за цементиране
~, цементу́емая *вж.* **сталь, цементи́руемая**
~, циани́рованная цианирана стомана
~, цирко́ниевая цирконова стомана
~, цирко́нистая *вж.* **сталь, цирко́ниевая**
~, шарикоподши́пниковая стомана за (изработване на) сачмени лагери, лагерна стомана
~, шве́ллерная П-образна стомана, улейна стомана
~, шестигра́нная шестостенна стомана
~, широкопо́лосная широколентова стомана
~, штампо́ванная щампована стомана
~, шта́мповая стомана за (изработване на) щампи и щанци
~, штри́псовая лентова [ивична] стомана
~, эвтекто́идная евтектоидна стомана
~, электри́ческая електротехническа стомана
~, электро́дная електродна стомана
~, электромагни́тная електромагнитна [електротехническа] стомана
~, электротехни́ческая електротехническа стомана
стальбето́н *м* стоманобетон
стальма́сса *ж* стоманомаса
стально́й стоманен
сталь-серебря́нка *ж* *вж.* **сталь, серебри́стая**
стаме́ска *ж* тясно и плоско длето *(за дърво)*
стан *м* 1. валцова машина, валцамашина, валцовачка 2. *текст.* тъкачен стан, разбой
~, автомати́ческий 1. автоматична валцова машина 2. *текст.* автоматичен (тъкачен) стан
~, ба́лочный валцовъчна машина за (изработване на) греди
~, бандажепрока́тный машина за валцоване на бандажи
~, банда́жный *вж.* **стан, бандажепрока́тный**
~, бараба́нный волочи́льный изтеглячна барабанна машина
~, бельги́йский белгийска валцовачка
~, бронепрока́тный машина за валцоване на броня
~, быстрохо́дный прока́тный бързоходна валцовъчна машина
~, валко́вый трубоправи́льный валцова машина за изправяне на тръби
~ винтово́й прока́тки 1. винтова валцовъчна машина 2. машина за винтово валцоване
~, волочи́льный изтеглячна валцовачка
~, вытяжно́й изтеглячна валцовачка
~, глади́льный валцовачка за изглаждане
~ горя́чей пра́вки валцовъчна машина за изправяне на горещо
~ горя́чей прока́тки валцовъчна машина за горещо валцоване
~, грибови́дный гъбовидна валцовъчна машина
~, двойно́й-ду́о двойна двувалцова машина, двойна дуо-машина, двоен дуо-стан
~, двуклетево́й двуклеткова валцовъчна машина
~, двухвалко́вый *вж.* **стан, двухвалко́вый прока́тный**
~, двухвалко́вый прока́тный двувалцова валцовъчна машина, дуо-машина, дуо-стан
~, двухцепно́й волочи́льный двуверижна изтеглячна валцовъчна машина
~, ди́сковый дискова валцовъчна машина
~ для горя́чей прока́тки валцовъчна машина за горещо валцоване
~ для прока́тки про́филей профилна валцовъчна машина
~ для толстолистово́го желе́за плочовалцовачка *(валцовъчна машина за изработване на стоманени плочи)*
~ для холо́дной прока́тки валцовъчна машина за студено валцоване
~ до́ппель ду́о валцовъчна машина двоен дуо, двоен дуо-стан
~, дресиро́вочный дресировъчна валцовъчна машина
~ ду́о *вж.* **стан, двухвалко́вый прока́тный**
~, жестепрока́тный валцовачка за валцоване на тенеке [ламарина]
~, загото́вочный валцовачка за заготовки [полуфабрикати]; подготвителна валцова машина
~, загото́вочный волочи́льный изтеглячна машина за заготовки (предназначени за изтегляне)
~, зигзагообра́зный зигзагообразна валцовъчна машина
~, калибро́вочный калибрираща [калиброваща] валцовачка
~, калибро́вочный прока́тный *вж.* **стан, калибро́вочный**
~, калибро́вочный трубопрока́тный калибровъчна тръбоизтеглячна валцовачка
~, ката́льный 1. валцова валцовачка 2. *полигр.* валцова печатна машина
~ ква́рто четиривалцова валцовачка, кварто-стан
~, ко́зочно-прока́тный ковашко-валцова валцовачка
~, колёсный валцовачка за (изработване на) колела
~, колёсопрока́тный *вж.* **стан, колёсный**
~ косо́й вальцо́вки валцовачка за косо валцоване
~ косо́й прока́тки *вж.* **стан косо́й вальцо́вки**

~, **кро́вельный** валцовъчна машина за валцоване на покривна ламарина
~, **кромкопрока́тный** валцовъчна машина за оформяне краищата на листовете
~, **крупносо́ртный** валцовъчна машина за (валцоване на) големи профили
~, **лине́йный** линейна валцовъчна машина
~, **листово́й** листова валцовачка, валцовъчна машина за ламарина
~, **листозаги́бочный** листоогъваща валцовачка
~, **листопрока́тный** *вж.* **стан, листово́й**
~, **ма́ятниковый волочи́льный** люлееща се [махална] изтеглячна валцовачка
~, **ма́ятниковый трубосва́рочный** тръбозаваръчна махална [люлееща се] машина [валцовачка]
~, **мелкосо́ртный** валцовъчна машина за (изработване на) малки профили
~, **мелкосортово́й** *вж.* **стан, мелкосо́ртный**
~, **многовалко́вый** многовалцова валцовъчна машина
~, **многоклетево́й** многоклеткова валцовъчна машина
~, **многокра́тный волочи́льный** многократно изтегляща валцовачка, валцовачка за многократно изтегляне
~, **молотко́вый** *вж.* **стан, молотово́й**
~, **молотово́й** чукова валцовачка
~, **напо́льный прави́льный** валцовачка за окончателно [пълно] изправяне
~ **непреры́вной сва́рки** машина за непрекъснато заваряване
~ **непреры́вной прока́тки** *вж.* **стан, непреры́вный**
~, **непреры́зный** непрекъсната валцовъчна машина *(валцовъчна машина за непрекъснато валцоване)*
~, **нереверси́вный** нереверсивна валцовачка
~, **нотогравирова́льный** *полигр.* машина за печатане на ноти
~, **обжи́мный** деформираща валцовачка, валцовачка за първоначална деформация, валцовачка за получаване на разкат, валцовачка за блуми и сляби, блоковалцовачка
~, **обка́тный** валцовачка за заобляне
~, **одноклетево́й** едноклеткова валцовъчна машина
~, **однокра́тный волочи́льный** еднократно изтегляща валцовачка, валцовачка за еднократно изтегляне (на тел)
~, **одноцепно́й волочи́льный** едноверижна изтеглячна валцовъчна машина *(за тел)*
~, **отде́лочный** валцовъчна машина за окончателна обработка, калибрираща валцовачка
~, ***периоди́ческий*** *периодична валцовъчна* машина
~ **периоди́ческой прока́тки** валцовъчна машина за периодично валцоване, периодична валцовачка
~, **петлево́й** огъвачка, валцовачка за точно огъване (дъгата на котелни плочи)
~, **петлево́й про́волочный** *вж.* **стан, петлево́й**
~, **пилигри́мовый** пилгерова валцовъчна машина за тръби, пилгерувачка, пилгершрит
~, **пи́льгерный** *вж.* **стан, пилигри́мовый**
~, **плющи́льный** машина за сплескване, сплесквачка
~, **полосово́й** валцовъчна машина за (изработване на) ленти
~, **полуавтомати́ческий** полуавтоматична валцовъчна машина
~, **полунепреры́вный** полунепрекъсната валцовъчна машина, валцовачка за полунепрекъснато валцоване
~, **после́довательный** последователна валцовачка
~, **прави́льно-профилиро́вочный** изправяще-профилираща валцовъчна машина
~, **прави́льный** изправяща валцовачка
~, **проволочнопрока́тный** валцовъчна машина за валцоване на тел
~, **про́волочный** *вж.* **стан, проволочнопрока́тный**
~, **прока́тный** валцовачка, валцовъчна машина
~, **прока́тный лине́йный** линейна валцовъчна машина
~, **прока́тный многова́лковый** многовалцова валцовачка, многовалцова машина
~, **прока́тный многоступе́нчатый** многостепенна валцовъчна машина
~, **прока́тный одноклетево́й** едноклетъчна валцова машина
~, **промежу́точный прока́тный** валцовачка за междинно валцоване, междинна валцовъчна машина
~, **прота́лкивающий** избутваща [тласкаща] валцовачка
~, **протяжно́й** изтеглячна валцовачка
~, **прошивно́й** прошивна машина
~, **радиа́льно-прока́тный** радиално-валцовъчна машина
~, **размо́точный** размотаваща машина
~, **раска́тный** *мет.* валцов агрегат [валцовачка] за отстраняване овалността на безшевни тръби
~, **раска́точный** *вж.* **стан, раска́тный**
~, **реверси́вный** реверсивна [обръщателна, обратима] валцовачка
~, **редукцио́нный** редукционна валцовачка
~, **ре́ечный** рейкова валцовачка, рейкова машина
~, **рельсоба́лочный** валцовъчна машина за релси и греди
~, **ре́льсовый** *вж.* **стан, рельсопрока́тный**
~, **рельсопрока́тный** релсовалцовъчна машина
~**-ри́ллинг** *мет.* валцов агрегат за отстраняване овалността на безшевни тръби рилинг-агрегат
~, **ро́ликовый** ролковалцовъчна машина
~, **сва́рочный** заваръчна машина
~, **сортово́й** валцовъчна машина за профилна стомана, профилна валцовачка
~, **сортово́й прока́тный** *вж.* **стан, сортово́й**
~, **сортопрока́тный** *вж.* **стан, сортово́й**

~, **среднелистово́й** среднолистова валцовачка, валцовъчна машина за (валцоване на) средно дебели листове
~, **сталепрока́тный** (валцовъчна) машина за валцоване на стомана
~, **ступе́нчатый** степенна валцовачка
~ **стыково́й сва́рки** машина за челно заваряване
~, **толстолистово́й** дебелолистова валцовачка, валцовъчна машина за дебели ламарини
~, **тонколистово́й** тънколистова валцовачка, машина за валцоване на тънки листове
~, **трёхвалко́вый** тривалцова [триовалцовъчна] машина
~, **трёхклетево́й** триклеткова валцовъчна машина
~, **трубозаги́бочный** тръбоогъваща валцовачка
~, **трубоправи́льный** тръбоизправяща валцовачка
~, **трубопрока́тный** машина за валцоване на тръби, тръбовалцовъчна машина
~, **трубосва́рочный** тръбозаваръчна машина
~, **универса́льный** универсална валцовъчна машина
~, **формо́вочный** формовъчна валцовачка [машина]
~ **холо́дного волоче́ния** валцовачка за студено изтегляне (*на тел*)
~ **холо́дной прока́тки** валцовачка за студено валцоване
~, **цепной волочи́льный** верижна изтеглячна валцовачка
~, **чернов́ой** машина за груба обработка
~, **черново́й прока́тный** валцовъчна машина за грубо обработване [валцоване]
~, **четырёхвалко́вый** четиривалцова машина [валцовачка]
~, **чистово́й прока́тный** валцовъчна машина за окончателно [чисто] обработване [валцоване]
~, **широкополо́сный** валцовъчна машина за (изработване *на*) широки ленти
~, **штри́псовый** валцова машина за (изработване на) ленти, лентовалцовачка
~, **штрипсоправи́льный** валцовачка за изправяне на ленти
стан-та́ндем *м* тандем-валцовачка
стан трио *м* валцовачка трио, стан-трио, *вж.* **стан, трёхвалко́вый**
станда́рт *м* стандарт
~, **ве́домственный** ведомствен стандарт
~, **госуда́рственный** държавен стандарт
~, **группово́й** групов стандарт
~, **де́йствующий** действуващ стандарт
~ **классифика́ции** класификационен стандарт, стандарт за класифициране
~, **ко́мплексный** комплексен стандарт
~, **межотраслево́й** междуотраслов стандарт
~, **общесою́зный** общосъюзен стандарт (*за СССР*)
~ **ограни́ченного примене́ния** стандарт с ограничена валидност [приложимост]
~, **определя́ющий** определящ стандарт
~, **основно́й** основен стандарт
~, **отраслево́й** отраслов стандарт
~, **первичный** първичен стандарт
~, **по́лный** пълен стандарт
~, **разме́рный** размерен стандарт, стандарт за размери
~ **разме́ров** *вж.* **станда́рт, разме́рный**
~, **терминологи́ческий** терминологичен стандарт
~ **техни́ческих усло́вий** стандарт на технически условия
~ **технологи́ческого проце́сса** стандарт на технологичен процес
~ **типоразме́ров** стандарт на типоразмери
~, **ча́стный** частен стандарт
стандартиза́ция *ж* стандартизация
стандартизова́ть стандартизирам
станда́ртный стандартен
ста́ндерс *м* *кораб.* куха стойка (*за подбалката или за трапбалката*), стандере
стани́на *ж* рама, тяло (*на машина*), легло (*на струг*)
~, **а́рочная** сводеста рама [рамка]
~, **ба́лочная** *вж.* **стани́на ба́лочного ти́па**
~ **ба́лочного ти́па** тяло [рама] от гредови тип
~, **вертика́льная** вертикално тяло, вертикална рама
~, **горизонта́льная** хоризонтално тяло, хоризонтална рама
~ **двигателя** рама на двигателя
~, **дугообра́зная** дъгообразно тяло, дъгообразна рама
~, **за́дняя** задна рама
~, **закры́тая** закрито [затворено] тяло, закрита [затворена] рама
~ **за́мкнутого ти́па** *вж.* **стани́на ра́много ти́па**
~ **коло́нного ти́па** рама от колонен тип, колонна рама
~, **кольцева́я** пръстеновидна рама
~, **консо́льная** конзолна рама, конзолно тяло
~, **коро́бчатая** кутиеобразно [коритообразно] тяло, кутиеобразна рама
~, **одноно́гая** еднокрачно тяло, еднокрачна рама
~, **опо́рная** опорна рама
~, **откры́тая** открито [отворено] тяло, открита [отворена] рама
~ **откры́того ти́па** *вж.* **стани́на ба́лочного ти́па**
~, **пере́дняя** предна рама
~ **П-обра́зная** *вж.* **стани́на, коро́бчатая**
~, **попере́чная** напречно тяло, напречна рама
~ **порта́льного ти́па** рама [тяло] от портален тип, портална рама
~ **пре́сса** рама [тяло] на преса
~, **протяжна́я** тяло [рама] за протегляне (*при протяжна машина*)
~ **ра́много ти́па** тяло [легло] от рамов тип
~, **разъёмная** разглобяема рама, разглобяемо тяло
~, **сварна́я** заваръчна рама, заварено тяло
~, **С-обра́зная** С-образна станина
~, **це́льная** едноблоково [монолитно, цяло] тяло, едноблокова рама

~, шестерённая зъбна рама
станио́ль *м* станиол
станкоёмкость *ж* машинопоглъщаемост
станкозаво́д *м* машиностроителен завод
станкострое́ние *с* машиностроене; производство на (металорежещи) машини
станкострои́тель *м* машиностроител
станкоча́с *м* машиночас
станна́т *м* станат *(сол на калаената киселина)*
станни́н *м* *минер.* станин
станни́т *м* станит
стано́к *м* 1. машина; струг; стан 2. работна маса, тезгях 3. колесник, колесарка
~, абрази́вно-отрезно́й абразивно-отрезна машина
~, автоматизи́рованный автоматизиран струг; автоматизирана машина
~, автомати́ческий автоматичен струг [автомат]; автоматична машина
~, автомати́ческий тка́цкий автоматичен тъкачен стан
~, автомати́ческий тока́рный автоматичен струг
~, автома́тный стругов автомат, автомат
~, агрега́тно-револьве́рный агрегатно-револверна машина; агрегатно-револверен струг
~, агрега́тно-тока́рный агрегатно-стругарска машина; агрегатен струг
~, агрега́тный агрегатен струг; агрегатна машина
~, ажу́рный деревообраба́тывающий ажурена дървообработваща машина
~, алма́зно-расто́чный диамантено-разстъргваща машина [струг] *(разстъргващ струг, който работи с диамантен режещ инструмент)*
~, ано́дно-механи́ческий анодно-механична машина
~, ано́дно-механи́ческий отрезно́й анодно механична отрезна [резачна] машина
~, баланси́рный деревообраба́тывающий балансирна дървообработваща машина
~, баланси́рный торцо́вочный балансирен челен струг
~, балансиро́вочный балансирна машина
~, бандажиро́вочный машина за бандажиране
~, банда́жно-ги́бочный машина за огъване на бандажи
~, банда́жно-расто́чный машина [струг] за обстъргване на бандажи
~, банда́жно-то́карный бандажен струг
~, бараба́нно-фре́зерный барабанно-фрезова машина
~, бараба́нно-шлифова́льный барабанно-шлифовъчна машина
~, бесконсо́льно-фре́зерный безконзолна фрезова машина
~, бесконсо́льный безконзолна машина
~, бесце́нтрово-тока́рный безцентров струг
~, бесце́нтрово-шлифова́льный безцентрово-шлифовъчна машина
~, бесце́нтровый безцентрова машина; безцентров струг
~, бесчелно́чный тка́цкий безсовалков тъкачен стан
~, бимсоги́бочный бимсоогъваща машина, машина за огъване на бимс *(напречните греди в корабите, под палубата)*
~, блокосклёечный блокообработващ агрегат
~, боби́нный бобинна машина
~, болторе́зный болтонарезен струг; болтонарезна машина, винтонарезна машина
~, брониро́вочный машина за полагане на защитна обвивка *(на кабели)*
~, букси́новый буксинов тъкачен стан
~, бури́льный *вж.* **стано́к, буро́вой**
~, буро́вой *мин.* сондов [пробивен] апарат, борапарат
~, бурозапра́вочный машина за изработване на бургии
~, бурозато́чный машина за наточване [точене] на пробивни коронки
~, быстрохо́дный бързоходна машина; бързоходен струг
~, вальценарезно́й валцонарезен струг; валцонарезна машина
~, вальцере́зный *вж.* **стано́к, вальценарезно́й**
~, вальцесва́рочный валцозаваръчна машина
~, вальцетока́рный валцов струг, струг за обработване на валяци
~, вальцешлифова́льный валцошлифовъчна машина, машина за шлифоване на валци
~, вальцо́вочный валцовъчна машина, валцовачка
~, вальцо́вый *вж.* **стано́к, вальцо́вочный**
~, верста́чный сверли́льный пробивна машина за маса
~, верста́чный тока́рный (малък) струг, монтиран върху маса [тезгях]
~, вертика́льно-протяжно́й вертикална протегляща машина
~, вертика́льно-расто́чный вертикално-обстъргващ струг; вертикална обстъргваща машина
~, вертика́льно-сверли́льный вертикална [стояща] пробивна машина
~, вертика́льно-строга́льный вертикален струг, каруселен струг, струг с вертикална ос
~, вертика́льно-фре́зерный вертикална [стояща] фрезова машина
~, вертика́льный вертикална машина; вертикален струг
~, вибрацио́нный вибрационна машина; вибрационен струг
~, выбропрессу́ющий вибропресоваща машина
~, винтово́й пра́вильный винтоизправяща машина; винтоконтролна машина
~, винторе́зный винтонарезен струг
~, внутришлифова́льный вътрешношлифовъчна машина
~, волочи́льный телоизтегляща [изтеглячна] машина

~, **врезной фрезерный** фрезова машина, работеща чрез врязване
~, **вырубной** дълбачна машина
~, **высекальный** 1. машина за дълбане 2. машина за сечене, секачка
~, **высокопроизводительный** високопроизводителна машина; високопроизводителен струг
~, **высокоточный винторезный** много точен [прецизен] винтонарезен струг
~, **вытяжной** изтегляща [изтеглячна] машина, изтеглячка
~, **газопрессовый** машина за газопресово заваряване, газопресова машина
~, **гайковысадочный** машина за поставяне на гайки, гайконавивачка
~, **гайконарезной** гайконарезна машина; гайконарезен струг
~, **гвоздильный** машина за изработване на гвоздеи, гвоздейна машина
~, **гибозакалочный** машина за огъване и закаляване (на ресорни листове), шпренгмашина
~, **гибочный** огъваща машина, огъвачка
~, **гидравлический закалочный** воднозакалъчна машина, машина за закаляване с вода
~, **гидрокопировальный** хидрокопирен струг
~, **гидрофицированный** хидрофицирана *(снабдена с хидравлични съоръжения)* машина; хидрофициран струг
~, **гиперболоидальный правильный** хиперболна изправяща машина
~, **глиностроrальный** глинообработващ струг, грънчарско колело
~, **гнутарный** извивачна машина, извивачка
~, **гобеленовый ткацкий** стан за тъкане на гоблени
~, **гончарный** грънчарско колело
~, **горизонтально-протяжной** хоризонтална протегляща машина, хоризонтална протяжна машина
~, **горизонтально-расточный** хоризонтално-разстъргваща машина; хоризонтално-разстъргващ струг
~, **горизонтально-сверлильный** хоризонтално-пробивна машина
~, **горизонтально-строгальный** хоризонтално-струговаща машина, хоризонтален струг
~, **горизонтально-фрезерный** хоризонтална фрезова машина
~, **гравировальный** гравир-машина
~, **давильный** медникарски изтеглячен струг
~, **двойной обрезной** двойна обрезна [обрязваща] машина
~, **двухзевный ткацкий** двуустов тъкачен стан, тъкачен стан с две усти
~, **двухколонный** двуколонна машина
~, **двухколонный стружечный** *дърв.* двуколонна стружкова [стружкоотделяща] машина
~, **двухрезцовый** двуножова машина
~, **двухстоечный** *вж.* **станок, двухколонный**
~, **двухшпиндельный** двувретенна машина; двувретенен струг
~, **делительный** 1. *дърв.* цепеща машина *(при изработване кибрит)* 2. делителна машина
~, **деревообделочный** *вж.* **станок, деревообрабатывающий**
~, **деревообрабатывающий** дървообработваща машина
~, **деревострогальный** дърводелски струг
~, **диагональный вальцовый** диагонална валцовъчна машина, диагонална валцовачка
~, **дисковый анодно-механический** дискова анодно-механична машина
~, **дисковый волочильный** дискова телоизтеглячна машина
~, **дисковый обрезной** дискова обрезна [обрязваща] машина
~, **дисковый окорочный** дисков *(дърво)*обелващ струг
~, **дисковый строгальный** *дърв.* диско-рендосваща машина
~, **дисковый шлифовальный** диско-шлифовъчна машина; дискова шлифовъчна машина
~ **для арматурных работ** машина [устройство] за арматурни работи
~ **для внутренней шлифовки** машина за вътрешно шлифоване
~ **для гибки** машина за огъване, огъвачка
~ **для гибки арматуры** машина [устройство] за огъване на арматура
~ **для глубокого сверления** машина за дълбоко свредляване [дълбоко свредлопробиване]
~ **для гнутья арматурных стержней** машина [уредба] за огъване на арматурни прътово
~ **для контроля гильз** *воен.* машина за проверяване [контролиране] на гилзи
~ **для лапингования** машина на притриване [лепинговане], лепинг-машина
~ **для обточки бандажей** струг [машина] за обстъргване на бандажи
~ **для обточки валов** струг [машина] за обстъргване на валове
~ **для разрезки слитков** машина за рязане на лети блокове
~, **доводочный шлифовальный** полираща шлифовъчна машина, хонмашина
~, **доильный** *с. ст.* доилна клетка
~, **долбёжный** дълбачна машина, дълбачка
~, **долотозаправочный** клепачна машина за длета
~, **донно-сшивной** *дърв.* дюбелно-свързваща машина
~, **доньеобрезной** дъноообрязваща машина
~, **дровокольный** *дърв.* дървостривачна машина
~, **дугосварочный** уредба [машина] за електродъгово заваряване
~, **дыропробивочный** *полигр.* пробивачна машина, продупчвачка
~, **жаккардовый ткацкий** жакардов тъкачен стан

~, **загибочный** подгъваща машина, огъваща машина, абкант-машина
~, **желебошлифовальный** машина за шлифоване на жлебове [канали]
~, **загибочный** огъваща машина, огъвачка
~, **закалочный** закалъчна машина
~, **заточно-шлифовальный** точилно-шлифовъчна машина, точилна машина
~, **заточный** точилна [наточваща] машина
~, **затыловочный** затиловъчна машина; затиловъчен струг *(струг за вземане задната част от режеща витка напр. на фреза или червячен инструмент)*
~, **затяжной** кожарски тезгях
~, **зубодолбёжный** зъбодълбачна машина, зъбодълбачка
~, **зубообкатный** зъбообхождаща машина
~, **зубозакругляющий** зъбозакръгляваща машина
~, **зубоотделочный** зъбообработваща машина
~, **зубопритирочный** зъбопритриваща машина
~, **зубопротяжной** зъбопротегляща машина
~, **зуборезный** зъбонарезна машина, зъбообработваща машина
~, **зубострогальный** зъбостъргателна машина, зъбодълбачна машина
~, **зубофрезерный** зъбофрезова машина
~, **зубофрезерный обкатный** зъбофрезова обхождаща машина
~, **зубохонинговальный** зъбохонинговаща машина, машина за хонинговане [притриване] на зъби
~, **зубошевинговальный** зъбошевинговъчна машина, машина за шевинговане на зъби
~, **зубошлифовальный** зъбошлифовъчна машина
~, **инструментальный** инструментална машина, металорежеща машина; машина за изработване на инструменти
~, **испытательный** изпитателен стенд
~, **калёвочно-строгальный** *дърв.* профилна рендосвачка, хобелмашина
~, **калёвочный** *дърв.* профилна рендосвачка
~, **канатного бурения** *вж.* **станок, канатный**
~, **канатно-ударный** въжено-ударна сондажна машина
~, **канатный** въжена сондажна машина *(за обработка на скали)*
~, **канатный буровой** въжено пробивна машина
~, **кантовочный** ръборендосвачка, окрайчвачка, машина за окрайчване
~, **картононарезальный фрезерный** картонорезачна фрезова машина
~, **карусельно-токарный** каруселен струг
~, **карусельно-фрезерный** каруселно фрезова машина
~, **карусельно-шлифовальный** каруселно-шлифовъчна машина
~, **карусельный** каруселна машина; каруселен струг
~, **карусельный портальный** каруселно-портална машина
~, **клепальный** нитовъчна машина, нитовачка, занитвачка
~, **клёпкострогальный** *дърв.* машина за бъчварски дъски
~, **ковровый** стан за тъкане на килими
~, **кокильный** *леяр.* кокилна машина, машина [устройство] за кокилно леене
~, **кокономотальный** басейн за точене на коприна
~, **коленчатый шлифовальный** коляно-шлифовъчна машина
~, **колёсно-токарный** *вж.* **станок, колёсотокарный**
~, **колёсотокарный** колоосен струг, струг за обработване на колооси, бандажен струг
~, **колонковый шлифовальный** колонна шлифовъчна машина
~, **комбинированный** комбиниран струг; комбинирана машина
~, **комбинированный точильный** комбинирана точилна машина, комбинирано точило
~, **конвейерный закалочный** конвейерна закалъчна машина
~, **кондукторно-сверлильный** шаблонна свредлопробивна машина
~, **консольно-сверлильный** конзолна [радиална] пробивна машина, радиална свредлопробивна машина
~, **консольно-фрезерный** конзолна фрезова машина
~, **консольный** конзолна машина
~, **контактно-копировальный** *полигр.* контактно-копирно устройство
~, **контурно-шлифовальный** машина за шлифоване по [на] контур
~, **концеравнительный** машина за изравняване на краищата, кантовъчна машина
~, **координатно-растсчный** координатно-обстъргваща машина; координатен струг
~, **копировально-строгальный** копирно-стъргателна машина
~, **копировально-токарный** копирен струг
~, **копировально-фрезерный** копирно-фрезова машина
~, **копировально-шлифовальный** копирно-шлифовъчна машина
~, **копировальный** копирна (металорежеща) машина; копирен струг
~, **корректурный** *полигр.* коректурна машина, машина за коректури
~, **крепезаделочный** машина за обработка на елементите на дървен крепеж
~, **кривошипный гибочный** колянова огъвачна машина, колянова огъвачка
~, **кривошипный ткацкий** колянов [кривошипен] тъкачен стан
~, **кромкозагибочный** фланцово-огъвачна машина, фланцоогъвачка, ръбоогъвачка
~, **кромкообрезной** машина за обрязване на ръбовете, ръбообрезвачка, ръборезна машина
~, **кромкообточный** машина за обстъргване на ръбовете, ръбообстъргвачка

~, **кромкострога́льный** 1. *дърв.* ръборендосвачка 2. стъргателна машина за обработване на ръбове
~, **кроши́льный** тютюнорезачка
~, **круглопа́лочный** *дърв.* машина за (изработване на) кръгли прътове
~, **круглопи́льный** циркуляр
~, **круглопи́льный ма́ятниковый** махален [люлков] циркуляр
~, **круглострога́льный** 1. *дърв.* машина за цепене на фурнир 2. кръглостъргателна машина
~, **круглотка́цкий** кръглотъкачен стан
~, **круглофре́зерный** кръглофрезова машина
~, **круглошлифова́льный** машина за кръгло шлифоване, кръглошлифовъчна машина
~, **кулачко́вый пра́вильный** гърбична изправяща [оправяща] машина
~, **кулачко́вый тка́цкий** гърбичен тъкачен стан
~, **лакиро́вочный** лакировъчна машина
~, **лентотка́цкий** пасмантериен тъкачен стан, лентотъкачен стан
~, **лентотка́цкий бесчелно́чный** безсовалков пасмантериен [лентотъкачен] стан
~, **лентофре́зерный** лентофрезова машина
~, **ле́нточный опило́вочный** *дърв.* лентова машина за циклене
~, **ле́нточный пи́льный** лентов трион, банциг
~, **ле́нточный ребросклеи́вающий** *дърв.* лентова ръбослепваща машина
~, **ле́нточный шлифова́льный** лентова шлифовъчна машина
~, **лесопи́льный** гатер
~, **листозаги́бочный** листоогъвачна машина, листоогъвачка
~, **листопра́вильный** листоизправяща [листооправяща] машина
~, **листоре́зный** листорезна машина, гилотина, гилотинна ножица
~, **литогра́фский** литографска машина
~, **ло́бзиковый** *дърв.* лъкче за дърворезба
~, **лобово́й** *вж.* **стано́к, лобнотока́рный**
~, **лобово́й тока́рный** *вж.* **стано́к, лобнотока́рный**
~, **лобнотока́рный** челен [лицев, бандажен] струг, струг за челно обработване
~, **лощи́льный** *дърв.* полировъчна машина, полировачка
~, **лучево́й** машина за електроискрова обработка
~, **лущи́льный** *дърв.* белачна машина
~, **льнотка́цкий** ленотъкачен стан
~, **ма́ятниковый шлифова́льный** махална [люлееща се] шлифовъчна машина
~, **мелкомо́дульный зубофре́зерный** малкомодулна зъбонарезна фрезова машина
~, **мери́льный** *текст.* метрачна машина
~, **металлографи́ческий** *полигр.* металографична машина
~, **металлообраба́тывающий** металообработваща машина
~, **металлоре́жущий** металорежеща машина
~, **механи́ческий тка́цкий** механичен тъкачен стан
~, **многоинструмента́льный** многоинструментална [многоножова] машина
~, **многопи́льный** *дърв.* многоциркулярна машина, многодискова (циркулярна) машина
~, **многопозицио́нный** многопозиционна машина
~, **многорезцо́вый** многоножова машина; многоножов струг
~, **многосу́ппортный** многосупортна машина; многосупортен струг
~, **многоцелево́й** обработващ център
~, **многочелно́чный револьве́рный тка́цкий** многосовалков револверен тъкачен стан
~, **многочелно́чный тка́цкий** многосовалков тъкачен стан
~, **многошпи́ндельный** многовретенна машина
~, **многошпи́ндельный сверли́льный** многовретенна свредлопробивна машина
~, **мно́жительный** *полигр.* множителен [размножителен] апарат
~, **монта́жный** монтажна машина
~, **мылострога́льный** машина за стъргане на сапуна
~, **мя́льный** *текст.* омекотителна машина
~, **навива́льный** *текст.* навивачна машина; *вж.* **стано́к, нави́вочный**
~, **нави́вочный** машина за навиване на пружини, пружинонавивачка
~, **нажда́чный** шмиргел (машина), **точило**
~, **нака́тный** *вж.* **стано́к, нака́точный**
~, **нака́точный** валцовъчна [накатваща] машина
~, **намо́точный** намотъчна машина, устройство за навиване на бобини
~, **нарезно́й** нарязваща машина; резбонарезна машина
~, **насто́льно-тока́рный** (малък) струг, монтиран на маса
~, **насто́льно-сверли́льный** свредло-пробивна машина за маса
~, **насто́льный** машина за маса
~ **непреры́вного де́йствия** машина с непрекъснато действие, машина с автоматичен цикъл на работа
~, **ножево́й балансиро́вочный** стенд за балансиране на ножа при ножов барабан
~, **ножеточи́льный** ножозаточваща машина, точило за ножове
~, **ножно́й** крачна машина
~, **ножо́вочный** машинна ножовка
~, **ножо́вочный раздвижно́й** лък за ножовка
~, **обди́рочно-обто́чный** струг за грубо обработване [за грубо струговане]
~, **обди́рочно шлифова́льный** машина за грубо [предварително] шлифоване
~, **обди́рочный** машина за грубо [предварително] обработване
~, **обка́тный зубошлифова́льный** обхождаща [закръгляваща] зъбошлифовъчна машина
~, **обка́тный резьбофре́зерный** обхождаща [закръгляваща] зъбофрезова машина

~, **обмо́точный** намотъчна машина
~, **обрезно́й** обрязваща машина, обрезвачка
~, **обто́чный** обстъргваща машина, струг
~, **ова́льно-тока́рный** машина за овално струговане
~, **одноколо́нный** едноколонна машина
~, **однопи́льный** *дърв.* единичен трион; лenторезачка с една режеща лента
~, **одностóечный** едностойкова [едноколонна] машина
~, **одношпи́ндельный** едновретенна машина; едновретенен струг
~, **око́рочный** *дърв.* коробелачка, машина за обелване на кората
~, **опило́вочно-зачистно́й** машинна пила за зачистване
~, **опило́вочно-отрезно́й** лентова отрезна машина, банциг
~, **опило́вочный** механична [машинна] пила
~, **оплёточный** машина за оплитане *(на кабели и проводници)*: *текст.* машина за оплитане на нишки
~, **опокосбо́рочный** маса [тезгях] за сглобяване на каси
~, **оруди́йный** лафет (на оръдие)
~, **оруди́йный тока́рный** оръдеен струг, струг за обработване на оръдейни тела
~, **осетока́рный** струг за обработване на оси
~, **отборто́вочный** подгъваща машина, машина за подгъване на кантове
~, **отде́лочно-расто́чный** окончателно обстъргваща машина; струг за окончателно обстъргване
~, **отде́лочный** обработваща машина, машина за окончателна обработка
~, **отливно́й** *полигр.* отливна машина
~, **отрезно́й** отрезна машина, резачка
~, **офо́ртный** *полигр.* офортна машина
~, **офсе́тный** *полигр.* офсетна машина
~, **пазо́вочный** машина за (изработване на) жлебове [улеи, канали]
~, **пазоре́зный** *вж.* **стано́к, пазо́вочный**
~, **панто́графный фре́зерный** пантографна фрезова машина; пантограф
~, **паркетнострога́льный** *дърв.* машина за рендосване на паркет
~, **парке́тный торцо́вочный** *дърв.* машина за рязане на паркет
~, **патро́нный тока́рный** патронников струг, струг с патронник
~, **педа́льный** педална машина, машина с крачник, крачникова машина
~, **переви́вочный** *вж.* **стано́к, навива́льный**
~, **передвижно́й** подвижна машина, возима машина
~, **передвижно́й буро́вой** пробивна [сондажна] подвижна машина
~, **перфорацио́нный** *полигр.* перфорационна машина, перфоратор
~, **печа́тный** *полигр.* печатна машина
~, **пилозато́чный** машина за точене на пили и лентови режещи инструменти *(триони, банцигови ленти, бичкии)*
~, **пилонасека́тельный** пилоназъбваща машина, машина за назъбване [насичане] на пили
~, **пи́льный** *дърв.* механичен трион
~, **планета́рно-внутришлифова́льный** планетна вътрешношлифовъчна машина
~, **планета́рный** планетна машина, машина с планетно задвижване
~, **пла́шечный** *вж.* **стано́к, нарезно́й**
~, **пла́шечный нарезно́й** машина за нарязване *(на резба)* с плашки
~, **плашкозато́чный** машина за наточване [точене] на плашки
~, **плашкозатыло́вочный шлифова́льный** шлифовъчна машина за затиловане на плашки
~, **плоскополирова́льный** плоскополировъчна машина
~, **плоскопритúрочный** машина за плоско притриване
~, **плоскошлифова́льный** плоскошлифовъчна машина
~, **плющи́льный** 1. валцовъчна машина *(за ленти)*; изтеглячка на лентов материал 2. сплесквачка, машина за (раз)плескване
~ **по де́реву** дърводелски струг
~, **позоло́тный** *полигр.* златачна машина
~, **полирова́льный** полировъчна машина, полировачка
~, **полиро́вочный** *вж.* **стано́к, полирова́льный**
~ **по мета́ллу** металообработваща машина
~, **попере́чно-строга́льный** напречностъргателна машина
~, **попере́чно-тока́рный** напречен струг, напречна стругова машина
~, **порта́льный** портална машина
~, **прави́льно-калибро́вочный** изправящо-калибрирна машина, изправячка-калибровачка
~, **прави́льно-отрезно́й** изправящо-отрезна машина, машина за изправяне [оправяне] и отрязване
~, **прави́льный** машина за изправяне [за оправяне], изправячка, оправячка
~, **прецизио́нный** прецизна [точна] машина
~, **приводно́й** задвижваща машина, предавателна машина
~, **прирезно́й** машина за отрязване *(на дървета)*
~, **присуча́льный** *текст.* пресукваща машина, пресуквачка
~, **притúрочный** машина за притриване
~, **пробопеча́тный** *кфт.* пробопечатна машина
~, **проволочноволочи́льный** телоизтеглячна [телоизтегляща] машина
~, **проволочнонамо́точный** телонавиваща машина, телонавивачка
~, **продо́льно-копирова́льный** надлъжнокопирна машина; надлъжнокопирен струг
~, **продо́льно-ре́зательный** надлъжнорезачна машина, надлъжна резачка
~, **продо́льно-сверли́льный** надлъжнопробивна машина, надлъжносвредлопробивна машина

~, **продо́льно-строга́льный** надлъжностъргателна машина
~, **продо́льно-фре́зерный** надлъжнофрезова машина
~, **протяжно́й** протяжна машина, машина за протегляне
~, **профильношлифова́льный** профилношлифовъчна машина
~, **про́фильный** профилна машина, машина за изработване профили
~, **прошивно́й** 1. *полигр.* машина за шиене на коли [на книги], машина-шивачка 2. *ел. хим.* машина за електрохимично пробиване
~, **проши́вочный** 1. протеглячка 2. пробивачка [продупчвачка]
~, **пружи́но-заги́бочный** машина за подгъване (краищата) на пружина
~, **пружи́но-навива́льный** машина за навиване на пружини
~, **пружинонави́вочный** *вж.* **стано́к, пружи́но-навива́льный**
~, **прутóвый тка́цкий** рутенов тъкачен стан
~, **радиа́льно-сверли́льный** радиалнопробивна машина, радиална свредлопробивна машина
~, **раздвижно́й ножо́вочный** разтегателна ножова машина
~, **разме́точный** разчертаваща [трасираща] машина, трасир-машина
~, **разрезно́й** разрезна машина, машина за разрязване
~, **разбо́рочный** маса [тезгях] за разглобяване, демонтажна маса [стенд]
~, **разрывно́й** машина за разкъсване
~, **ра́мный шипоре́зный** *дърв.* рамкова шипорезна машина
~, **распило́вочный** *дърв.* гатер; машина за разрязване [нарязване]
~, **расто́чный** разстъргваща машина, хоризонталноразстъргваща машина [борверк]
~, **ребро́вый** *дърв.* гредоразбичваща машина
~, **ребро́вый круглопи́льный** дискова [циркулярна] гредоразбичваща машина
~, **ребро́вый ленточнопи́льный** лентова гредоразбичваща машина
~, **реброскле́ивающий** *дърв.* слепваща машина (*за фурнир и др.*)
~, **револьве́рный** револверен струг; револверна машина
~, **револьве́рный тока́рный** револверен струг
~, **ре́ечно-фре́зерный** машина за фрезоване на зъбни гребени
~, **ре́зательный** резачна машина, ножовка
~, **резиноре́зательный** машина за рязане на гума, гуморезачка
~, **резцезато́чный** ножонаточваща машина, точило (за ножове)
~, **резцо́вый** ножова машина; машина за (изработване на) ножове
~, **резьбонака́тный** резбовалцовъчна машина
~, **резьбонака́точный** *вж.* **стано́к, резьбонака́тный**
~, **резьбонарезно́й** резбонарязваща [резбонарезна] машина; резбонарезен струг
~, **резьбообраба́тывающий** резбообработваща машина
~, **резьбосверли́льный** резбонарезна машина, работеща с метчик
~, **резьбофре́зерный** резбофрезова машина, машина за фрезоване на резба
~, **резьбошлифова́льный** резбошлифовъчна машина, резбошлифовачка
~, **ре́йсмусный** 1. чертилна машина 2. *дърв.* щраймус
~, **ре́йсмусовый** *вж.* **стано́к, ре́йсмусный**
~, **рельсоги́бочный** релсоогъваща машина, релсоогъвачка
~, **рельсоправи́льный** релсоизправяща [релсооправяща] машина
~, **рельсоре́зный** релсонарезна [релсорежеща] машина, релсорезачка
~, **рельсосверли́льный** релсопробивна машина, релсопробивачка (*машина за пробиване на отвори в релси*)
~, **рельсошлифова́льный** релсошлифовъчна машина, релсошлифовачка
~, **ремизовяза́льный** *текст.* машина за изработване на нищелки
~, **ретуширова́льный** *кфт.* уредба за ретуширане
~, **ри́фельный** рифелна [набраздяваща] машина
~, **рихтова́льный** изправяща [оправяща] машина
~, **ро́ликовый прави́льный** ролкова изправяща [оправяща] машина
~, **ротацио́нный** *полигр.* ротативна [ротационна] машина
~, **руби́льно-прави́льный** машина за рязане и изправяне (на тел)
~, **руби́льный** *дърв.* раздробяваща машина
~, **ручно́й** ръчна машина
~, **рыча́жный печа́тный** *полигр.* лостова печатна машина
~, **самохо́дный** обработваща машина с автоматично позициониране
~, **сбо́рочный** монтажна машина; монтажен тезгях, монтажна маса
~, **сверли́льно-долбёжный** пробивно-дълбачна машина
~, **сверли́льно-револьве́рный** револверна свредлопробивна машина (*пробивна машина с револверна глава*)
~, **сверли́льный** свредлопробивна машина, машина за свредловане
~, **сверлозато́чный** машина за наточване на свредла, свредлонаточваща машина
~, **сверхпрецизио́нный** свръхточен струг; свръхточна машина
~, **скоростно́й** скоростна [бързоходна] машина; скоростен струг
~, **специализиро́ванный** специализирана машина
~, **специализи́рованный тока́рный** специализиран струг
~, **специа́льный** специална машина; специален струг
~, **соломкоруби́льный** сламорезачка, машина за надробяване на слама
~, **стволонарезно́й** *воен.* машина за нарязване на оръдейни тела

~, стволопротяжно́й *воен.* машина за протегляне на оръжейни цеви
~, стволоразвёрточный *воен.* машина за райбероване на оръжейни цеви [оръдейни тела]
~, стволосверли́льный машина за пробиване на оръжейни цеви [оръдейни тела]
~, стеклоре́зный стъклорезна машина
~, столя́рный дърводелски тезгях
~, строга́льно-калёвочный *дърв.* профилна рендосвачка
~, строга́льный стъргателна машина; *дърв.* рендосвачка; хобел-машина
~, стру́жечный *дърв.* рендосвачка за дребна стружка [талаш] *(за получаване на дървесинно влакно)*
~, суко́нный тка́цкий тъкачен стан за сукно, сукнен тъкачен стан, тъкачен стан за щрайхгарни тъкани
~, суперфи́нишный машина за суперфиниш, суперфинишна машина
~, табакоре́зальный тютюнорезачка *(машина за нарязване на тютюн)*
~, табле́точный машина за изработване на таблетки, таблетираща машина
~, типогра́фский печатна [типографска, печатарска] машина
~, тка́цкий тъкачен стан
~, тка́цкий автомати́ческий автоматичен тъкачен стан
~, тка́цкий ба́сонный пасмантериен тъкачен стан, пасмантерийна машина
~, тка́цкий беззамо́чный тъкачен стан със свободно [летящо] бърдо
~, тка́цкий бесчелно́чный безсовалков тъкачен стан
~, тка́цкий ге́кельный хехел-машина
~, тка́цкий жакка́рдовый жакардов тъкачен стан
~, тка́цкий замо́чный тъкачен стан с ходов спирач
~, тка́цкий каре́точный тъкачен стан с нищелкова машина
~, ткацкий кружевно́й дантелен тъкачен стан
~, тка́цкий кули́рный кулир-машина
~, тка́цкий ле́вой кру́тки *вж.* стано́к, тка́цкий ле́вой руки́
~, тка́цкий ле́вой руки́ ляв тъкачен стан
~, тка́цкий механи́ческий механичен тъкачен стан
~, тка́цкий многочелно́чный многосовалков тъкачен стан
~, тка́цкий одночелно́чный едносовалков тъкачен стан
~, тка́цкий пра́вой кру́тки *вж.* стано́к, тка́цкий пра́вой руки́
~, тка́цкий пра́вой руки́ десен тъкачен стан
~, тка́цкий прутко́вый рутенов тъкачен стан
~, тка́цкий рапи́рный рапирна тъкачна машина
~, тка́цкий с ве́рхним бо́ем тъкачен стан с горно биене
~, тка́цкий сни́жним бо́ем тъкачен стан с долно биене
~, тка́цкий складáльный нагъвачна машина
~, тка́цкий суко́нный *вж.* стано́к, суко́нный тка́цкий
~, тка́цкий у́зкий тесен тъкачен стан
~, тка́цкий широ́кий широк тъкачен стан
~, тка́цкий эксце́нтриковый ексцентриков тъкачен стан
~, тка́цкий челно́чный совалков тъкачен стан
~, тока́рно-винторе́зный винтонарезен струг
~, тока́рно-дави́льный машина за струговане и пресоване, струг-преса, стругопресова машина
~, тока́рно-затыло́вочный задтиловъчен струг
~, тока́рно-лобово́й челен [бандажен] струг
~, тока́рно-обди́рочный струг за груба обработка, машина за грубо струговане
~, тока́рно-отрезно́й отрезен струг
~, тока́рно-полирова́льный стругово-полировъчна машина; полировъчен струг
~, тока́рно-расто́чный струг за разстъргване (на вътрешни повърхнини)
~, тока́рно-револьве́рный револверен струг
~, тока́рно-сверли́льный стругопробивна машина
~, тока́рно-фасо́нный машина [струг] за профилно струговане
~, тока́рно-центрово́й 1. центрови струг 2. струг за центроване
~, тока́рно-шлифова́льный счруг за шлифоване
~, тока́рныйуг, стр стругова машина
~, тока́рный многорезцо́вый многоножов струг
~, тонкорасто́чный струг за фино разстъргване (на вътрешни повърхнини)
~, торцева́льный 1. челен струг; машина за челно обработване 2. *дърв.* челно рендосваща машина
~, торцо́вочный *вж.* стано́к, торцева́льный
~, точи́льно-обди́рочный машина за грубо наточване [точене]
~, точи́льный точилна машина, точило
~, трансмиссио́нный трансмисионна машина, машина с трансмисионна предавка
~, трепа́льный *текст.* биеща машина
~, трёхвальцо́вый тривалцова машина
~, трёхпи́льный обрезно́й *дърв.* трилентова обрезна машина
~, трёхсторо́нний строга́льный тристранно-стъргателна машина
~, трубоволочи́льный тръбоизтеглячна [тръбоизтегляща] машина
~, трубоги́бочный тръбоогъваща машина, тръбоогъвачка
~, трубонарезно́й тръбонарезна машина, тръбонарезен струг
~, трубоотрезно́й тръбоотрезна машина, машина за отрязване на тръби; тръбоотрезен струг
~, труборе́зный машина за рязане на тръби
~, тю́левый *текст.* машина за (изработване на) тюл, стан за тъкане на тюл

~, **уда́рно-кана́тного буре́ния** *мин.* въженоударна пробивна [сондажна] машина
~, **уда́рно-кана́тный** ударно-въжена машина
~, **ультразвуково́й** ултразвукова машина
~, **универса́льно-ги́бочный** универсална огъваща машина
~, **универса́льно-зато́чный** универсална точилна машина, универсално точило
~, **универса́льный** универсална машина
~, **универса́льный тока́рный** универсален струг
~, **универса́льный фре́зерный** универсална фрезова машина
~, **универса́льный шлифова́льный** универсална шлифовъчна машина
~, **упако́вочный** опаковъчна машина, опаковачка
~, **фальцо́вочный** *полигр.* сгъвачна машина
~, **фанеропи́льный** *дърв.* шперплаторезачка, машина за рязане на шперплат
~, **фанерострога́льный** машина за рендосване на шперплат
~, **фасе́тно-фре́зерный** *полигр.* фасетно-фрезова машина
~, **фасо́нно-строга́льный** *дърв.* 1. фасонно-рендосваща машина 2. профилно-[фасонно-] стъргателна машина
~, **фасо́нно-тока́рный** профилноструговаща машина; профилен струг
~, **фасо́нно-шлифова́льный** профилношлифовъчна машина, машина за профилно шлифоване
~, **фланжиро́вочный** машина за фланциране, фланцоогъвачка
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчна машина
~, **фотокопирова́льный** *полигр.* фотокопирно устройство
~, **фре́зерно-обто́чный** струго-фрезова машина; ротационнофрезова машина
~, **фре́зерно-отрезно́й** фрезово-отрезна машина
~, **фре́зерно-сверли́льный** фрезово-пробивна машина
~, **фре́зерный** фрезова машина
~, **фре́зерный зубобка́тный** зъбообхождаща фрезова машина; зъбозакръгляваща фрезова машина
~, **фре́зерный с ве́рхним шпи́нделем** фрезова машина с горно вретено
~, **фре́зерный с карусе́льным столо́м** фрезова машина с каруселна маса
~, **фугова́льный** *дърв.* рендосвачка, абрихтмашина
~, **фуго́вочный** *вж.* **стано́к, фугова́льный**
~, **хлопкотка́цкий** памукотъкачен стан
~, **хонингова́льный** хонинговъчна машина, хонинг-машина, хонинг
~, **центриро́вочный** *опт.* центрираща уредба
~, **центрово́й** 1. центрова машина, машина с центри; 2. центрови струг
~, **центро́вочный** машина за изработване на центрови отвори, центровъчна машина
~, **цепнодолбёжный** верижнодълбачна машинав верижна дълбачка
~, **циклева́льный** *дърв.* циклачка, циклачна машина, изглаждачка
~, **цилиндрорасто́чный** струг [машина] за разстъргване на цилиндри
~, **цилиндрошлифова́льный** машина за шлифоване на цилиндри
~, **ци́ркульный** циркуляр
~, **червя́чно-фре́зерный** червячно-фрезова машина, машина за фрезоване на червяци
~, **червя́чно-шлифова́льный** червячно-шлифовъчна машина
~, **четырёхпи́льный обрезно́й** *дърв.* четирилентова обрезна машина
~, **чистово́й голочи́льный** машина за окончателно изтегляне
~, **шабро́вочный** шабровъчна машина, машина за шаброване
~, **шевингова́льный** машина за шевинговане, шевинговъчна машина
~, **шеечнообто́чный** струг за обстъргване на осни шийки
~, **шёлкотка́цкий** копринотъкачен стан
~, **шиноги́бочный** машина за огъване на шини
~, **шипоре́зный** *дърв.* шипорезна машина
~, **шлифова́льно-ди́сковый** дисково-шлифовъчна машина
~, **шлифова́льно-ле́нточный** ленто-шлифовъчна машина
~, **шлифова́льно-отде́лочный** машина за окончателно шлифоване
~, **шлифова́льно-отрезно́й** шлифовъчно-отрезна машина
~, **шлифова́льно-полирова́льный** машина за шлифоване и полиране, шлифовъчно-полировъчна машина
~, **шлифова́льно-притиро́чный** машина за шлифоване и притриване
~, **шлифова́льный** шлифовъчна машина
~, **шлифова́льный со свобо́дной ле́нтой** *дърв.* шлифовъчна машина със свободна лента
~, **шлицефре́зерный** машина за фрезоване на канали [шлици], шлицофрезова машина
~, **шлицешлифова́льный** машина за шлифоване на канали [шлици], шлицошлифовъчна машина
~, **шпалосверли́льный** машина за пробиване [свредловане] на траверси
~, **шпо́ночно-долбёжный** шпонъчно-дълбачна машина
~, **шпо́ночно-строга́льный** машина за струговане на шпонки; струг за обработване на шпонки
~, **шпо́ночно-фре́зерный** шпонъчно-фрезова машина
~, **шпо́ночный** шпонъчна машина, машина за (изработване на) шпонки
~, **шпунтова́льный** *вж.* **стано́к, фугова́льный**
~, **штампова́льный** щамповъчна машина, машина за щамповане
~, **эксце́нтриковый тка́цкий** ексцентриков тъкачен стан
~, **электрифици́рованный автомати́ческий** електрическа автоматична машина

~, **электроимпульсный** електроимпулсна машина
~, **электроимпульсный копировально-прошивочный** електроимпулсна копирно-пробивна машина
~, **электроискровой** електроискрова машина, машина за електроискрово обработване
~, **электроискровой копировально-прошивочный** електроискрова копирно-пробивна машина
~, **электрокопировальный** електрокопирна машина; електрокопирен струг
~, **электронно-лучевой** електроннолъчева машина
~, **электрохимический** електрохимична машина, машина за електрохимична обработка
~, **электроэрозионный** електроерозивна машина
~, **юстировальный** машина [уредба] за юстиране [проверяване, регулиране, настройване]
станок-автомат *м* автоматична машина, машина-автомат; автоматичен струг, автомат
станок-лапинг *м* лапинг-машина, машина за лепване [притриване]
станок-сверлел *м* свредлопробивна машина, машина за свредловане
станок-хонинг *м* *вж.* **станок, хонинговальный**
станочник *м* който работи на машина; стругар
станционный гаров; станционен
станция *ж* 1. станция; централа 2. жп. гара
~, **абонентская** абонатна централа, централа за абонати
~, **авиаметеорологическая** авиационна [летищна] метеорологична станция
~, **автобусная** автогара
~, **автозаправочная** *вж.* **станция, бензозаправочная**
~, **автоматическая телефонная** автоматична телефонна централа, АТЦ
~, **автомобильная** *вж.* **станция, автобусная**
~, **агрометеорологическая** агрометеорологична централа [станция]
~, **аккумуляторная** акумулаторна станция
~, **активная** *тел.* активна станция
~, **атомная тепловая** атомна топлинна централа
~, **атомная энергетическая** атомна енергетична централа
~, **ацетиленовая** ацетиленова станция [централа]
~, **аэрологическая** аерологична станция
~, **бензозаправочная** бензостанция
~, **биологическая** биологична станция
~ **биологической очистки** биологично-пречиствателна станция
~, **вагономоечная** вагономиячна станция
~, **ведомая** *радио.* подчинена [допълнителна] (радио)станция
~, **ветровая силовая** *вж.* **станция, ветроэлектрическая**
~, **ветроэлектрическая** вятърна електроцентрала
~, **вещательная** радиоразпръсквателна станция
~, **внеземная** извънземна станция
~, **водолазная** водолазна станция, водолазна база
~, **водоочистная** *вж.* **станция водоочистки**
~ **водоочистки** водопречиствателна станция
~, **водоподъёмная** помпена станция
~, **воздуходувная** въздуходувна станция
~, **выпарная** изпарителна станция *(напр. в захарното производство)*
~, **газогенераторная** газгенераторна станция [централа]
~, **гелиоэлектрическая** хелиоелектроцентрала
~, **генераторная** генераторна станция, силова централа
~, **гидрометеорологическая** хидрометеорологична станция
~, **гидрометрическая** хидрометрична станция
~, **гидроэлектрическая** водноелектрическа централа, ВЕЦ
~, **головная** *жп.* централна гара
~, **горноспасательная** минноспасителна станция
~, **горочная сортировочная** *жп.* разпределителна гара
~, **гравиметрическая** гравиметрична станция
~, **грузовая** *жп.* товарна гара
~, **деповская** *жп.* тракция, станция, депо
~, **диспетчерская** *жп.* диспечерска станция
~, **железнодорожная** железопътна гара, железопътна станция
~, **заправочная** бензостанция; екипировъчна гара
~, **зарядная** зарядна станция, станция за зареждане
~, **земная** земна (радио) станция
~, **зерноочистительная** зърноочистителна [зърнопречиствателна] станция
~, **зонная** зонна гара
~, **инкубаторно-птицеводческая** *с.ст.* инкубаторна птицевъдна станция
~, **ионосферная** станция за изследване на йоносферата, йоносферна станция
~, **испытательная** изпитвателна станция
~, **исследовательская** изследователска станция
~, **карантинная** карантинна станция
~, **карротажная** каротажна станция
~, **кинотеодолитная** фототеодолитна станция
~, **кислородная** кислородна станция [централа]
~, **китобойная** китобойна база
~, **компрессорная** компресорна станция [централа]
~, **компрессорная водолазная** компресорна водолазна станция
~, **конечная** *жп.* крайна гара
~, **контрольно-семенная** *с. ст.* контролно-семенна станция
~, **корректирующая** *тлг.* коригираща станция
~, **космическая** космическа (радио-) станция

~, **легководолазная** леководолазна база
~, **лесозащитная** лесозащитна [горска защитна] станция
~, **машинно-тракторная** машинно-тракторна станция
~, **междугородная телефонная** междуградска телефонна станция
~, **межпланетная** междупланетна станция
~, **метеорологическая** метеорологична станция
~, **микрогидроэлектрическая** микрохидроелектрическа [микроводноелектрическа] централа
~, **мостоиспытательная** мостоизпитвателна станция
~, **наблюдательная** наблюдателна станция
~, **насосная** помпена станция
~, **насосная пожарная** пожарна помпена станция
~, **натяжная** опъвателна станция *(напр. при транспортни ленти)*
~, **начальная** *вж.* **станция отправления**
~, **оборотная** обръщателна станция *(в конвейер, ескалатор, въжена линия)*
~ **обслуживания** сервиз, станция за техническо обслужване
~, **объединённая** *жп.* смесена гара
~ **отправления** *жп.* отправна [начална] гара
~, **опытная** опитна станция
~, **орбитальная** орбитална станция
~, **оросительная** оросителна [напоителна] станция
~, **очистная** пречиствателна станция
~, **паросиловая** паросилова централа
~, **паротурбинная** паротурбинна станция
~, **пассажирская** *жп.* пътническа гара
~, **пассивная** *тлф.* пасивна станция
~, **перегрузочная** *жп.* претоварачна гара
~, **передающая** *радио* предавателна станция; радиопредавател
~, **пересадочная** гара, на която се сменя влакът; гара, на която става прехвърляне на друг влак
~, **пиковая** *ел.* върхова централа
~, **пограничная** *жп.* гранична гара
~, **погрузочная** товарна гара
~, **портовая** пристанищна гара
~, **приводная** задвижваща станция *(напр. във въжена линия)*
~, **приёмная** *радио* приемна станция
~, **приливная гидроэлектрическая** приливна хидроелектроцентрала
~, **промежуточная** *жп.* посредна гара
~, **промышленная** промишлена [заводска] гара
~, **проходная** *вж.* **станция, транзитная**
~, **радиовещательная** радиоразпръсквателна станция
~, **радиолокационная** радиолокационна [радарна] станция
~, **радиопеленгаторная** радиопеленгаторна [радиозасечна] станция
~, **радиорелейная** радиорелейна станция
~, **радиотелеграфная** радиотелеграфна станция
~, **радиотелефонная** радиотелефонна станция
~, **разгрузочная** разтоварна гара
~, **распределительная центральная** 1. *ел.* централна разпределителна [под-] станция 2. *жп.* централна разпределителна гара
~, **реакторная** ядрена [атомна] електроцентрала
~, **релейная** релейна станция
~, **ретрансляционная** *радио* ретранслационна [препредавателна] станция
~, **рудосортировочная** станция за рудосортиране
~, **ручная телефонная** ръчна телефонна централа
~, **сейсмическая** сеизмична станция
~, **силовая** силова [електро-] централа
~, **синоптическая** синоптична станция
~, **сортировочная** разпределителна [сортировъчна] гара
~, **спасательная** спасителна станция
~, **собственно-пассажирская** пътническа гара [станция]
~, **таможенная** митническа гара
~, **телевизионная** телевизионна станция
~, **телеграфная** телеграфна станция
~, **телефонная** телефонна станция [централа]
~, **теплосиловая** топлосилова [термична] [електро-] централа
~, **теплоэлектрическая** термична електроцентрала, топлоелектрическа централа, ТЕЦ
~, **техническая** *жп.* техническа гара
~, **товарная** *вж.* **станция, грузовая**
~, **транзитная** транзитна гара; транзитна станция
~, **трансляционная** *радио* транслационна станция
~, **тупиковая** *жп.* челна гара
~, **узловая** възлова гара
~, **участковая** участъкова гара; участъкова станция
~, **учрежденческая телефонная** ведомствена [учрежденска] телефонна централа
~, **фильтровальная** филтровъчна станция
~, **фототелеграфная** *тлг.* фототелеграфна станция
~, **центральная смазочная** централна мажеща уредба
~, **электрическая** електрическа централа, електроцентрала
~, **электросиловая** електросилова централа, електроцентрала
~, **энергетическая** енергийна централа, електроцентрала

стапель *м кораб.* стапел
~, **береговой** брегови стапел
~, **горизонтальный** хоризонтален стапел
~, **наклонный** наклонен стапел
~, **поперечный** напречен стапел
~, **продольный** надлъжен стапел

стапель-блок *м* стапел-блок

стапель-палуба *м* стапел-палуба *(на плаващ док)*

старéние *с* стареене *(изменение на свойствата с времето)*
~, **атмосфéрное** *кауч.* атмосферно стареене *(стареене под влиянието на атмосферата)*
~, **естéственное** естествено стареене *(стареене при естествени условия)*
~, **искýсственное** изкуствено стареене *(стареене при изкуствени условия)*
~, **магнúтное** магнитно стареене
~, **озóнное** стареене под влиянието на озона
~, **световóе** светлинно стареене, стареене под действието на светлина
~ **смéси** *леяр.* стареене на формовъчната смес
~, **тепловóе** топлинно [термично] стареене *(стареене под въздействието на топлина)*
~, **ускóренное** ускорено стареене
старéть старея
стáрица *ж* старо речно корито
старнпóст *м* *кораб.* старнпост *(част от ахтерщевена при едновинтовите кораби)*, предна кърмова стойка
старт *м* старт, тръгване
~ **ракéты** старт на ракета
стáртер *м* стартер, пускач; пусков електродвигател
~, **автомобúльный** автомобилен стартер
~, **инерциóнный** инерционен стартер
~, **пневматúческий** пневматичен стартер
~, **ручнóй** ръчен стартер
~, **электрúческий инерциóнный** електрически инерционен стартер
стартстóпный *тлг.* старт-стопен [пускателен-спирачен]
стáртовый пусков, стартов
статампéр *м* статампер *(единица за ток в системата CGS)*
статвóльт *м* статволт *(единица за напрежение в системата CGS)*
статгéнри *м* статхенри *(единица за индуктивнсст в системата CGS)*
стáтика *ж* статика
~, **аналитúческая** аналитична статика
~, **геометрúческая** геометрична статика
~, **графúческая** графична статика
~ **кораблЯ́** статика на кораба
~, **небéсная** небесна статика
~ **сооружéний** статика на съоръженията
статúстика *ж* статистика
~ **Бозé-Энштéйна** статистика на Бозе—Айнщайн
~, **вариациóнная** вариационна статистика
~, **демографúческая** демографска статистика
~, **квáнтовая** квантова статистика
~, **классúческая** класическа статистика
~, **математúческая** математична статистика
~, **симметрúчная** *вж.* **статúстика Бозé-Энштéйна**
~ **Фéрми-Дирáка** статистика на Ферми—Дирак
статистúческий статистически
статúческий статичен
статкулóн *м* статкулон *(единица за количество електричество в системата CGS)*
статóм *м* статом *(единица за съпротивление в системата CGS)*
стáтор *м* статор
~, **вращáющийся** въртящ се статор
~, **дуговóй** дъгов статор
~, **качáющийся** люлеещ се статор
~, **разъёмный** разглобяем [разделяем] статор
статоскóп *м* статоскоп
статфарáд *м* статфарад *(единица за капацитет в системата CGS)*
стационáрный стационарен, постоянен, стабилен, неподвижен
стáчивать точа, наточвам; изтънявам
ствол *м* 1. стъбло, дънер 2. цев *(на пушка)*, тяло *(на оръдие)* 3. *стр.* тяло *(на колона)* 4. шахта *(напр. пожарна)*
~, **аварúйный** аварийна шахта
~, **буровóй** сондажна шахта
~, **вентиляциóнный** вентилационна шахта
~, **вертикáльный** вертикална шахта
~, **водоотливнóй** водоотливна шахта
~, **воздухоподаю́щий** въздухоподаваща [вентилационна] шахта
~, **вoздýшный** въздушна шахта
~, **всáсывающий** смукателна шахта
~, **вспомогáтельный** спомагателна шахта
~, **вытяжнóй** изтегляща [изсмукваща] шахта
~, **грузолюдскóй** шахта за товари и хора
~, **заклáдочный** шахта за запълвачен материал
~, **клетьевóй** клеткова шахта
~, **подъёмный** подемна [извозна] шахта
~, **пожáрный** пожарна шахта
~, **скиповóй** скипова шахта
~, **слепóй** сляпа шахта *(без непосредствен изход на повърхността)*
~, **эксплуатациóнный** експлоатационна шахта
стволовóй сигналист, работник на повърхността на шахта
створ *м* 1. створ *(вертикална плоскост, минаваща през две точки)* 2. крило *(на врата, прозорец)*
~, **двернóй** створ [крило] на врата
~, **гидрометрúческий** хидрометричен створ
~, **окóнный** крило на прозорец
створáживание *с* съсирване
створáживать съсирвам
ствóрка *ж* крило *(на врата, прозорец)*
ствóрчатый крилен
стеарáт *м* стеарат
стеарúн *м* стеарин
~, **техни́ческий** технически стеарин
стеарúновый стеаринов
стеарóкс *м* омекотител, съветско производство
стеатúт *м* 1. *минер.* стеатит 2. *ел.* стеатит *(изолационен материал)*
стéбель *м* стъбло [тяло, опашка] *(напр. на клапан)*
~ **затвóра** тяло на затвора
~ **клáпана** опашка [тяло] на клапана
стеблеизмельчúтель *м* стъблорезачка
стеблеотвóд *м* *с. ст.* стъблоотстранител
стеблерýб *м* *с. ст.* стъблорез, резачка на стъбла
~, **ротациóнный** ротационен стъблорез

стеблеуловитель *м* *с. ст.* стъблоуловител
стеблистый стъблест
стёганка *ж* памуклийка
стёжка *ж* 1. шиене на изделия с пълнеж *(юргани, памуклийки)* чрез тегели 2. юргански тегел *(бодове)*
стежок *м* бод *(при шиене)*
~, **машинный** машинен бод
~, **потайной** скрит бод
~, **пунктирный** тропоска
~, **ручной** ръчен бод
~, **челночный** совалков бод
стекление *с* 1. остъкляване 2. гланциране, придаване на гланц
стеклить 1. гланцирам *(кожа)* 2. остъклявам
стекло *с* стъкло
~, **автомобильное** автомобилно стъкло
~, **алюмоборосиликатное** алуминоборосиликатно стъкло
~, **алюмосиликатное** алуминиево-силикатно стъкло
~, **ампульное** ампулно стъкло, стъкло за ампули
~, **аппаратное** апаратно стъкло
~, **армированное** армирано [подсилено] стъкло
~, **базальтовое** базалтово стъкло
~, **баритовое** баритово стъкло
~, **безопасное** безопасно стъкло *(не дава парчета при счупване)*
~, **безосколочное** *вж.* **стекло, безопасное**
~, **бемское** чешко [бохемско] стъкло
~, **борное** боратно стъкло
~, **боросиликатное** боросиликатно [йенско] стъкло
~, **бутылочное** бутилково стъкло, стъкло за бутилки
~, **вакуумнотехническое** стъкло за вакуумна апаратура
~, **ветровое** предно стъкло, ветробран
~, **водомерное** водомерно стъкло
~, **водоуказательное** водомерно [водопоказателно] стъкло
~, **волнистое** вълнообразно стъкло
~, **вольфрамовое** волфрамово стъкло
~, **вулканическое** вулканично стъкло, обсидиан
~, **выдувное** стъклодувно стъкло
~, **глушёное** непрозрачно [матово] стъкло
~, **гнутое** извито [огънато] стъкло
~, **двойное** двойно [двупластово] стъкло
~, **двухкомпонентное** двукомпонентно [бинарно] стъкло
~, **двухслойное** двуслойно стъкло, стъкло дуплекс
~, **декоративное** декоративно стъкло
~, **длинное** дълго стъкло
~, **дымчатое** опушено стъкло, тъмно [непрозрачно] стъкло
~, **желобчатое** *вж.* **стекло, рифлёное**
~, **жидкое** водно стъкло *(воден разтвор на натриев силикат)*
~, **закалённое** закалено стъкло
~, **защитное** предпазно стъкло
~, **зеркальное** огледално стъкло, стъкло за огледала
~, **иенское** йенско стъкло
~, **известковое** калциево стъкло
~, **изоляторное** изолаторно стъкло
~, **иллюминаторное** стъкло на илюминатор
~, **кадмиевое** кадмиево стъкло
~, **калиевое** калиево стъкло
~, **кальциевое** калциево стъкло
~, **каолиновое** каолиново стъкло *(стъкло, което се получава с добавка на каолин)*
~, **кафедральное** катедрално стъкло
~, **кварцевое** кварцово стъкло
~ **Клингера** клингерово стъкло *(тип водомерно стъкло)*
~, **кобальтовое** кобалтово стъкло
~, **колбочное** стъкло за колби
~, **контрольное** контролно стъкло, контролно прозорче
~, **кремнезёмное** *вж.* **стекло, кварцовое**
~, **кристаллизованное** кристализирано стъкло
~, **лабораторное** лабораторно [химически устойчиво] стъкло
~, **ламповое** лампено шише, лампено стъкло
~, **листовое** листово [плоско] стъкло
~, **литое** лято стъкло
~, **магнезиальное** магнезиево стъкло
~, **масломерное** маслопоказателно [масломерно] стъкло [прозорче]
~, **маслоуказательное** *вж.* **стекло, масломерное**
~, **матированное** матирано [матово] стъкло
~, **матовое** *вж.* **стекло, матированное**
~, **мерное** измервателно стъкло; измервателно [показващо] прозорче
~, **металлизированное** метализирано стъкло
~, **многокомпонентное** многокомпонентно стъкло
~, **многослойное** многослойно [многопластово] стъкло
~, **молибденовое** молибденово стъкло
~, **молочное** млечно [матово] стъкло
~, **мутное** мътно [непрозрачно] стъкло
~, **мюллерово** мюлерово стъкло
~, **накладное** *вж.* **стекло, многослойное**
~, **натриевое** натриево стъкло
~, **натроизвестковое** натриево-калциево стъкло
~, **небьющееся** нечупливо стъкло
~, **обесцвеченное** обезцветено [прозрачно] стъкло
~, **облицовочное** облицовъчно стъкло
~, **обыкновенное** обикновено [натриево-калциево] стъкло
~, **одинарное нормальное** единично нормално стъкло *(плоско прозоречно стъкло с дебелина 1,9—2,4 мм)*
~, **одинарное утонённое** утънено [тънко] единично стъкло *(плоско прозоречно стъкло с дебелина 1,5—1,9 мм)*
~, **оконное** прозоречно стъкло *(стъкло за прозорци)*
~, **окрашенное** оцветено стъкло
~, **опаловое** опално стъкло

~, **опо́рное** опорно стъкло
~, **опти́ческое** оптично стъкло *(стъкло за оптични цели)*
~, **опускно́е** сваляще се [спускащо се] стъкло *(във вагони, автомобили)*
~, **ора́нжевое** оранжево стъкло
~, **оранжере́йное** оранжерийно стъкло, стъкло за оранжерии
~, **органи́ческое** органично стъкло
~, **орна́ментное** орнаментно стъкло
~, **отбортóванное** шлифовано (по краищата) стъкло
~, **отожжённое** отгрято [термообработено] стъкло
~, **очко́вое** стъкло за очила
~, **песча́ное** пясъчно стъкло *(стъкло, за чието производство е използуван кварцов пясък)*
~, **поворо́тное** *авто* завъртащо се стъкло
~, **покро́вное** покривно стъкло
~, **полевошпа́тное** фелдшпатово стъкло
~, **полиме́рное** полимерно стъкло
~, **по́лое** плоско стъкло
~, **полу́торное** стъкло, съдържащо окиси на тривалентни метали
~, **посу́дное** домакинско стъкло *(стъкло за домакински уреди)*
~, **предме́тное** предметно стъкло *(на микроскоп)*
~, **прессо́ванное** пресовано стъкло
~, **призмати́ческое** призматично стъкло
~, **прозра́чное** прозрачно стъкло
~, **прока́тное** валцувано стъкло
~, **промы́шленное** промишлено стъкло
~, **просто́е** обикновено [просто] стъкло
~, **пулесто́йкое** непробиваемо [устойчиво на куршуми] стъкло
~, **рассе́ивающее** разсейващо стъкло
~, **раствори́мое** разтворимо стъкло
~, **рифлёное** рифелувано [грапаво] стъкло
~, **руби́новое** рубиново стъкло
~ **ручно́й вы́работки** ръчно произведено стъкло
~, **светотехни́ческое** светлотехническо стъкло
~, **свилева́тое** неправожилно стъкло *(стъкло с дефекти)*
~, **свинцо́вое** оловно стъкло
~, **сигна́льное** сигнално стъкло
~, **силика́тное** силикатно стъкло
~, **смотрово́е** прозорче [стъкло] за наблюдаване [за гледане]
~, **среднерассе́ивающее** средно разсейващо стъкло
~, **строи́тельное** строително стъкло
~, **сыро́е** необработено стъкло
~, **термоизоляцио́нное** термоизолационно стъкло
~, **термометри́ческое** стъкло за термометри
~, **термосто́йкое** топлоустойчиво стъкло
~, **техни́ческое** техническо стъкло *(стъкло за технически цели)*
~, **то́лстое зерка́льное** дебело огледално стъкло
~, **трёхсло́йное** трислойно [трипластово] стъкло, стъкло триплекс
~, **тройно́е** *вж.* **стекло́, трёхсло́йное**
~, **тру́бочное** тръбно стъкло, стъклена тръба
~, **тугопла́вкое** труднотопимо стъкло
~, **тя́нутое** изтеглено [плоско] стъкло
~, **увеличи́тельное** увеличително стъкло
~, **увио́левое** увиолово стъкло *(стъкло, прозрачно за ултравиолетови лъчи)*
~, **узо́рчатое** орнаментно стъкло
~, **ультрафиоле́товое** ултравиолетово стъкло
~, **ура́новое** ураново стъкло
~, **утолщённое** удебелено стъкло
~, **фигу́рное** фигурно [декоративно] стъкло
~, **фосфа́тное** фосфатно стъкло
~, **фоточувстви́тельное** фоточувствително стъкло
~, **хи́мико-лаборато́рное** химично стъкло, стъкло за химични съдове
~, *хими́ческое* химическо стъкло
~, *хими́ческое* **аппара́тное** *вж.* **стекло́, хи́мико-лаборато́рное**
~, **хруста́льное** кристално стъкло
~, **худо́жественное** художествено стъкло
~, **цветно́е** цветно [оцветено] стъкло
~, **часово́е** часовниково стъкло
~, **шлифо́ванное** шлифовано стъкло
~, **щелочно́е** алкално стъкло
~, **электрова́куумное** електровакуумно стъкло

стеклобето́н *м* стъклобетон
стеклобло́ки *мн* стъклени блокове
стеклова́ние *с* встъкляване, превръщане в стъкло
стеклова́р *м* стъкловар
стеклозаре́ние *с* стъкловарене
стеклова́та *ж* стъклена вата, стъклено рече
стеклова́тый стъклен
стеклови́дность *ж* стъкловидност
стеклови́дный стъкловиден
стеклово́йлок *м* *вж.* **стеклова́та**
стекловолокно́ *с* стъклено влакно
стекло́граф *м* стъклограф
стеклогра́фия *ж* стъклография *(графически работи върху стъкло)*
стеклоде́л *м* стъклодобивчик
стеклоде́лие *с* стъклодобиване
стеклодержа́тель *м* стъклодържател
стеклоду́в *м* стъклодухач, стъклар
стекложелезобето́н *м* стъкложелезобетон
стеклозаво́д *м* стъкларски завод
стеклоизде́лие *с* стъклено [стъкларско] изделие
стеклокерами́т *м* стъклокерамит
стеклоле́нта *ж* стъклена лента
стекломáсса *ж* стъкломаса
стекломатериа́л *м* стъклен материал, стъкломатериал
стекломаши́на *ж* машина за изтегляне на стъкло
~, **прессовыдувна́я** пресодухачна машина
стекломикале́нта *ж* стъкломикалента
стеклонаполни́тель *м* стъклопълнител
стеклообрабо́тка *ж* обработка на стъкло
стеклообра́зный стъклообразен
стеклообразова́ние *с* стъклообразуване
стеклообразу́ющий стъклообразуващ

стеклоочисти́тель *м* стъклочистачка
~, **ва́куумный** вакуумна стъклочистачка
~, **запасно́й** запасна [резервна] стъклочистачка
~, **механи́ческий** механична стъклочистачка
~, **пневмати́ческий** пневматична стъклочистачка
~, **электри́ческий** електрическа стъклочистачка
стеклопла́ст *м вж.* **стеклопла́стик**
стеклопла́стик *м* стъклопластик *(пластмаса, усилена със стъклени нишки)*
стеклоподъёмник *м авто* стъклоповдигач
~, **шестерённый** зъбен стъклоповдигач *(стъклоповдигач, който работи посредством зъбни колела)*
стеклопря́жа *ж* стъклена вата, стъклена прежда
стеклоре́з *м* стъклорез
стеклосма́зка *ж* стъклена смазка, стъклосмазка
стеклосырьё *с* суровини за стъкло
стеклотекстоли́т *м* стъклен текстолит, стъклотекстолит
стеклоте́хника *ж* стъкларска техника
стеклотка́нь *ж* стъклена тъкан, тъкан от стъклени влакна
стеклоцеме́нт *м* стъклоцимент
стеклоэма́ль *ж* стъклоемайл, стъклен емайл
стекля́нный стъклен
стеко́льный стъкларски
стеко́льня *ж* стъкларница
стеко́льщик *м* стъклар
стелла́ж *м* 1. стелаж, етажерка, рафт; скеле 2. стойка *(за държане на нещо)* 3. *мет.* подставка *(в мартеновска пещ)*
~, **кача́ющийся** люлков стелаж, люлкова стойка
~, **кле́точный** клетков регал *(магазинен)*, клеткова етажерка
~, **монта́жный** монтажен стелаж, стелаж [рафт] за *(поставяне на детайли при)* монтиране
~, **охлади́тельный** *мет.* охлаждаща подставка
~, **сва́рочный** стелаж със заваръчна конструкция
~, **стержнево́й** *леяр.* стелаж [етажерка] за сърца
~, **суши́льный** сушилен рафт
стелли́т *м* стелит *(металокерамична сплав)*
~, **ко́бальтовый** кобалтов стелит
стелло́й *ж* стелой *(специална стомана с малки хистерезисни загуби)*
стелра́м *ж* стелрам *(твърда керамична сплав)*
сте́лька *ж кож.* стелка, подложка, табанхастар
стелю́га *ж* 1. пътека [платформа] за придвижване на изделия в пещ *(нагревателна или сушилна)* 2. настилка от дъски *(напр. пред машината или на строително скеле)* 3. столица *(дълга, средно дебела греда)*
сте́лющийся стелещ се, пълзящ
стен *м* стен (единица за сила)
стена́ *ж* стена
~, **берегоукрепи́тельная** брегоукрепваща стена
~, **бето́нная** бетонна стена
~, **бокова́я** странична стена
~, **брандма́уэрная** противопожарна стена
~, **бреве́нчатая** дървеногредова стена
~, **брусча́тая** гредова стена
~, **бу́товая** стена от ломен камък
~ **в два кирпича́** стена с двойна тухла
~, **вну́тренняя** вътрешна [преградна] стена
~, **водобо́йная** водобойна стена
~ **в полкирпича́** стена с половин тухла
~, **входна́я** входна стена
~, **габио́нная** габионна стена
~, **глинобитная** кирпичена стена
~, **глуха́я** калканна [сляпа] стена
~, **доща́тая** дъсчена стена
~, **защи́тная** предпазна стена
~, **ка́менная** каменна [блокова] стена
~, **капита́льная** носеща стена
~, **карка́сная** скелетна стена
~, **кирпи́чная** тухлена стена
~, **контрфо́рсная** контрафорсна стена
~, **крупнобло́чная** стена от големи блокове
~, **крупнопане́льная** едропанелна стена
~, **масси́вная** масивна стена
~, **моноли́тная** монолитна стена
~, **навесна́я** прикачена стена
~, **нару́жная** външна стена
~, **ненесу́щая** неносеща стена
~, **неоштукату́ренная** неизмазана стена
~, **несу́щая** носеща стена
~, **облегчённая** олекотена стена
~, **о́бщая** обща стена
~, **огнесто́йкая** огнеустойчива стена
~, **опо́рная** подпорна стена
~, **отко́сная** завършък на стена: чело [страница] на стена
~, **подпо́рная** *вж.* **стена́, опо́рная**
~, **путева́я** крайпътна подпорна стена
~, **разгру́зочная** *вж.* **стена́, опо́рная**
~, **ру́бленая** стена, направена от дървени греди
~, **сливна́я** сливна стена
~, **сплошна́я** плътна стена, стена без отвори по нея
~, **сырцо́вая** стена с непечени тухли
~, **торцо́вая** калканна [странична] стена
~, **фахве́рковая** паянтова стена
~, **фронта́льная** фасадна стена
~, **фунда́ментная** фундаментна стена
~, **шпунтова́я** шпунтова стена
~, **щипцо́вая** калканна стена на двускатен покрив
стена́-фунда́мент *ж* стена-фундамент, *вж.* **стена́, фунда́ментная**
стенд *м* 1. стенд, специално обзаведено място за изпитване (на изделия) 2. щанд *(място за излагане и показване)* 3. работна площадка [платформа]
~, **баланси́рный** стенд за балансиране
~, **испыта́тельный** изпитвателен стенд
~, **кавитацио́нный** лабораторно устройство [стенд] за изпитване на турбини за кавитация
~, **намо́точный** работно устройство за навиване на намотки

~, **передвижно́й** подвижен стенд
~, **пове́рочный** *ел.* контролен стенд
~, **прави́льный** устройство за изправяне
~, **регулиро́вочный** стенд за регулиране, регулировъчен стенд
~, **сбо́рочный** монтажен стенд, специално обзаведено място за монтаж
~, **сва́рочный** заваръчен стенд, специално обзаведено за заваряване място
~, **тормозно́й** стенд за изпитване на спирачки; динамометричен стенд
стенд-кантова́тель *м* стенд-обръщач, стойка-обръщач
сте́ндер *м* 1. стендер, метална водопроводна тръба *(напр. пожарна помпа)* 2. водовзематeл; водочерпещо коляно *(за черпене вода от уличен хидрант)*
сте́нка *ж* стеничка, (малка) стена
~, **бокова́я** странична стена
~, **водобо́йная** водобойна стена
~, **водосливна́я** преливна стена
~ **водяно́й руба́шки** стена на водна риза
~, **гимнасти́ческая** гимнастическа стена
~, **дополни́тельная крыла́** *ав.* допълнителна стена на крилата
~, **забра́льная** задръжна стена, скара
~, **защи́тная** предпазна стена
~ **котла́, фронта́льная** фронтална стена на котел
~ **ку́зова, пере́дняя** преден щит на каросерия
~, **ледозащи́тная** ледозащитна стена
~, **лобова́я** челна стена
~, **напо́рная** напорна стена
~, **направля́ющая** направляваща стена
~, **несу́щая** носеща стена
~, **облицо́вочная** облицовъчна стена
~, **обра́тная** обратна стена
~, **одева́ющая** обличаща стена
~, **ота́пливаемая пе́чи** стопляваната стена на печка
~, **охлажда́ющая** охлаждаща стена
~, **перева́льная пе́чи** преливна стена на (топилна) пещ
~, **подпо́рная** подпорна стена
~, **прича́льная** кейова пристанищна стена
~, **продо́льная** надлъжна стена, спомагателен надлъжник
~, **раздели́тельная** разделителна стена
~, **ребри́стая** оребрена стена
~, **соедини́тельная** съединителна [свързваща] стена
~, **упру́гая** еластична [пружинираща] стена
~, **фаса́дная** фасадна стена
~, **шве́дская** шведска *(спортна)* стена
~, **шпунтова́я** шпунтова ограда, шпунтова стена
сте́нка-ба́лка *ж* стена-греда
стенме́тр *м* стенметър *(единица мярка за работа в системата единици МТС)*
стенно́й стенен
сте́ньга *ж* *кораб.* стенга *(продължение на мачтата)*
сте́пень *ж* степен
~ **безопа́сности** коефициент на сигурност
~ **белизны́** степен на белота
~ **беле́ния** степен на избелване
~ **беспоря́дка** *крист.* степен на неподреденост [на безпорядък] *(в кристалите)*
~ **вале́нтности** степен на валентност, валентност
~ **вла́жности** степен на влажност
~ **возбужде́ния** степен на възбуждане
~, **втора́я** *мат.* втора степен
~ **выгора́ния** степен на изгаряне
~ **вырожде́ния** степен на израждане
~ **вы́тяжки** степен на изтегляне
~ **гидро́лиза** степен на хидролиза
~ **графитиза́ции** степен на графитизиране
~ **давле́ния** степен на налягане
~ **деформа́ции** степен на деформация
~ **диспе́рсности** степен на дисперсност
~ **диссоциа́ции** степен на дисоциация
~ **дробле́ния** *вж.* **сте́пень измельче́ния**
~ **завершённости реа́кции** степен на завършеност на реакцията
~ **загрязне́ния** степен на онечистване
~ **извлече́ния** степен на извличане
~ **измельче́ния** степен на раздробяване
~ **изно́са** степен на износване
~ **ионіза́ции** степен на йонизация
~ **кисло́тности** степен на киселинност
~ **ковале́нтности** степен на ковалентност
~ **контакти́рования** степен на контактуване
~ **ко́нусности** конусност, степен на конусност
~ **концентра́ции** степен на концентриране
~, **крити́ческая деформа́ции** критична степен на деформация
~ **кру́тки** степен на усукване
~ **мо́чки** степен на умокряне [овлажняване]
~ **набуха́ния** степен на набъбване
~ **нагре́ва** степен на нагряване [на нагрятост]
~ **нагру́зки** степен на натоварване
~ **надёжности** степен [коефициент] на сигурност [на надеждност]
~ **наполне́ния** степен на пълнене *(при двигатели с вътрешно горене)*
~ **насыщённости** степен на насищане
~ **непреде́льности** степен на ненаситеност *(напр. при въглеводороди)*
~ **неравноме́рности** степен [коефициент] на неравномерност
~ **неравноме́рности враще́ния махови́ка** степен на неравномерност (на въртене) на маховик
~ **несимме́трии** степен на несиметричност
~ **нечувстви́тельности** степен на нечувствителност
~ **обессо́ливания** степен на обезсоляване
~ **обогаще́ния** степен на обогатяване
~ **обрабо́тки** степен на обработване
~ **обуглеро́женности** степен на навъглеродяване
~ **огнеопа́сности** степен на огнеопасност
~ **огнесто́йкости** степен на огнеустойчивост
~ **одночле́на** *мат.* степен на едночлен
~ **окисле́ния** степен на окисление, окислително състояние, формална валентност

~ **ортогона́льности** степен на перпендикулярност [ортогоналност]
~ **осно́вности** степен на алкализиране
~ **отжи́ма** степен на изстискване [изцеждане] *(при производство на изкуствени влакна)*
~ **очи́стки** степен на очистване
~ **парциа́льности** степен на парциалност
~, **пе́рвая** *мат.* първа степен
~ **перекры́тия** степен [коефициент] на препокриване *(напр. в зъбни предавки)*
~ **перегре́ва** степен на прегряване
~ **пласти́чности** степен на пластичност
~ **подви́жности** степен на подвижност
~ **полимериза́ции** степен на полимеризация, полимеризационна степен
~ **поля́рности** степен на полярност
~ **помо́ла** степен на смилане
~ **по́ристости** степен на пористост, пористост, шупливост
~ **превраще́ния** степен на превръщане
~ **преде́льная** крайна степен
~ **разбавле́ния** степен на разреждане
~ **размо́ла** *вж.* **сте́пень помо́ла**
~ **расшире́ния** степен на разширение [разширяване]
~ **реа́кции** степен на реакция
~ **регули́рования** *авт.* степен на регулиране
~ **саморазго́на** степен на самофорсиране [самоускоряване]
~ **свобо́ды** степен на свобода
~ **свя́занности** степен на свързаност; степен на асоциация
~ **сгора́ния** степен на изгаряне
~ **сжа́тия** степен на сгъстяване, степен на компримиране
~ **сжига́ния** *вж.* **сте́пень сгора́ния**
~ **ско́рости** степен на скорост
~ **су́хости** степен на сухост
~ **твёрдости** степен на твърдост
~ **теку́чести** степен на подвижност, течливост
~ **то́чности** степен на точност
~, **тре́тья** *мат.* трета степен
~ **турбуле́нтности** степен на турбулентност
~ **ула́вливания пы́ли** степен на обезпрашаване
~ **уплотне́ния** степен на уплътняване
~ **упоря́дочения** *крист.* степен на порядък [на подреждане] *(в кристалите)*
~ **уравне́ния** *мат.* степен на уравнение
~ **уса́дки** степен на свиване
~ **успокое́ния** степен на успокояване
~ **усто́йчивости** *ав.* степен на устойчивост [на стабилност]
~, **учёная** научна степен
~ **формализа́ции** степен на формализиране [на формалности]
~ **черноты́** степен на чернота
~ **чистоты́** степен на чистота
~ **шлакова́ния** степен на шлакообразуване [на ошлаковане]
~ **шёлочности** степен на алкалност [на основност]
~, **экономи́ческая то́чности** икономическа степен на точността
~, **Эффекти́вная черноты́** ефективна степен на чернота
степно́й степен
степс *м* 1. степс *(гнездо за мачтата на лодките с ветрила)* 2. чаша, гнездо в палубата *(за вретеното на шпила)*
степь *ж* степ
стер *м* стер *(единица за обем)*
стерадиа́н *м* стерадиан *(мярка за пространствен ъгъл)*
стереоавто́граф *м* стереоавтограф
стереовысотоме́р *м* стереовисотомер
стерео́граф *м* стереограф
стереографи́ческий стереографичен
стереогра́фия *ж* стереография
стереодальноме́р *м* стереодалекомер
стереодиаскопи́я *ж* стереодиаскопия
стереоза́пись *ж* стереозапис
стереозву́к *м* стереозвук
стереоизображе́ние *с* стереообраз, стереоизображение
стереоизоме́р *м* стереоизомер
стереоизомери́я *ж* стереоизомерия
стереоизоме́рный стереоизомерен
стереока́мера *ж* стереокамера
стереокарто́граф *м* стереокартограф
стереокино́ *с* стереокино, стереоскопично [обемно] кино
стереокомпара́тор *м* стереокомпаратор
стереоме́тр *м* стереометър
~, **топографи́ческий** топографски стереометър
~, **четырёхкорре́кторный** четирикоректорен стереометър
стереометри́ческий стереометричен
стереоме́трия *ж* стереометрия
стереомоде́ль *ж* стереомодел
стереопа́ра *ж* стереодвойка
стереоплани́граф *м* стереопланиграф
стереопласти́нка *ж* стереограмофонна плоча
стереоприбо́р *м* стереоуред
~, **угломе́рный** ъгломерен стереоуред
стереопрое́ктор *м* стереопроектор
стереорадиогра́фия *ж* стереорадиография
стереорентгеногра́мма *ж* стереорентгенограма
стереорентгеногра́фия *ж* стереорентгенография
стереоско́п *м* стереоскоп
~, **зерка́льный** огледален стереоскоп
~, **ли́нзовый** лещов стереоскоп
~, **рентге́новский** рентгенов стереоскоп
стереоскопи́ческий стереоскопичен
стереосни́мок *м* стереоснимка
стереосъёмка *ж* стереоснимане, стереофотографиране
стереоспецифи́ческий стереоспецифичен
стереоспецифи́чность *ж* стереоспецифичност
стереотелеви́дение *с* стереотелевизия
стереоти́п *м* *полигр.* стереотип, стереотипна форма
~, **кру́глый** кръгъл стереотип
~, **пло́ский** плосък стереотип
~, **ротацио́нный** ротативен [ротационен] стереотип
стереотипёр *м* *полигр.* стереотипер

стереотипи́рование *с* *полигр.* стереотипиране
стереотипи́ровать *полигр.* стереотипирам
стереоти́пия *ж* *полигр.* стереотипия
~, **бума́жная** хартиена [книжна] стереотипия
~, **ги́псовая** гипсова стереотипия
~, **горя́чая** гореща стереотипия
~, **суха́я** суха стереотипия
~, **сыра́я** влажна стереотипия
стереоти́пный стереотипен
стереотруба́ *ж* стереотръба
стереофи́льм *м* стереофилм
стереофони́ческий стереофоничен
стереофони́я *ж* стереофония
стереофотограммéтрия *ж* стереофотограметрия
стереофотогра́фия *ж* стереофотография
стереофотосъёмка *ж* стереофотографиране
стереохи́мия *ж* стереохимия
стереоэкра́н *м* стереоекран
стереоэффéкт *м* стереоефект
~, **нулево́й** нулев стереоефект
~, **ортоскопи́ческий** ортоскопичен стереоефект
~, **псевдоскопи́ческий** псевдоскопичен стереоефект
~, **уси́ленный** усилен стереоефект
стерженщи́к *м* *леяр.* сърцар, който изработва сърца
стéржень *м* 1. *леяр.* сърце 2. прът, стъбло 3. ядро, сърцевина *(в електромагнит)*
~, **авари́йный** *ядр.* аварийно стъбло, авариен прът
~ **армату́ры** армировъчен прът
~ **болта́** тяло на болта
~, **буро́вой** сондажен [пробивен] прът
~, **бу́ферный** буферен прът
~, **визи́рный** *геод.* визирна рейка [лата]
~ **ви́лки** лост на вилка
~ **винта́** тяло на винт
~, **винтово́й** винтово стъбло
~, **вися́щий** *леяр.* висящо сърце
~, **внецентренносжа́тый** ексцентрично стегнато стъбло
~, **вну́тренний** *леяр.* вътрешно сърце
~, **вытяжно́й** *леяр.* изработено с шаблон сърце, надлъжно шаблонно сърце
~ **для боби́н** носач за бобина, бобинен носач
~, **диэлектри́ческий** *радио* диелектрично сърце
~, **дугогася́щий** дъгогасящо сърце [стъбло]
~, **зажа́тый** *вж.* **стéржень, защемлённый**
~ **заклёпки** тяло на нит
~ **запа́льный** *воен.* запалителен капсул; детонатор
~, **запира́ющий** блокиращо сърце, блокиращо стъбло
~, **защемлённый** запънат прът
~, **измери́тельный** измервателно стъбло, измервателен щифт [прът]
~ **изоля́тора** сърце [стъбло] на изолатор
~, **кали́берный** калибърно стъбло [сърце], стъбло [сърце]-калибър
~ **камертóна** тяло на камертона
~ **кла́пана** клапанно стъбло
~ **коло́нны** тяло на колона
~, **кольцево́й** *леяр.* пръстеновидно сърце
~, **компенсацио́нный** *ядр.* компенсационен прът
~, **консо́льный** конзолно сърце; конзолна щанга
~, **корректиро́вочный** *ядр.* коригиращ прът
~, **лите́йный** леярско сърце
~, **маслоизмери́тельный** маслоизмервателна пръчка
~, **ма́сляный** *леяр.* маслено сърце *(сърце със свързващо вещество масло)*
~ **ма́ятника** прът на махало
~, **металли́ческий** *леяр.* метално сърце
~, **нагрева́тельный** *ел.* нагревателен прът *или* пръчка
~, **направля́ющий** водещ прът [болт, щифт], водеща щанга
~, **нару́жный** *леяр.* външно сърце
~, **неподви́жный** неподвижно сърце
~, **оболо́чковый** *леяр.* черупково сърце
~, **опо́рный** *стр.* опорен прът
~ **переме́нного сече́ния** прът с променливо сечение
~, **песча́но-ма́сляный** *леяр.* пясъчно-маслено сърце
~, **поворо́тный** 1. *леяр.* въртящо се сърце 2. завъртащо стъбло, хеликоидално стъбло
~, **подви́жный** подвижно сърце
~, **подвя́занный** *леяр.* привързано сърце
~, **поршнево́й** бутален прът
~, **поясно́й** поясен прът
~, **предохрани́тельный** *ядр.* предпазен прът
~, **регули́рующий** *ядр.* регулиращ прът
~ **резца́** тяло на ножа
~, **резьбово́й** резбово сърце; винтово стъбло
~, **ро́торный** *ел.* роторен прът, роторно стъбло
~, **сбо́рочный** *леяр.* сърце, състоящо се от няколко части
~ **сверла́** тяло [опашка] на свредло
~, **сквозно́й** цяло сърце
~, **слепо́й** *леяр.* сляпо сърце
~, **составно́й** *вж.* **стéржень, сбо́рочный**
~, **сто́порный** 1. *мет.* спиращо сърце 2. осигурителен щифт
~, **сыро́й** *леяр.* сурово сърце
~, **то́пливный** *ядр.* горивно стъбло, горивен прът
~, **торсио́нный** торзионен прът, торзионно стъбло
~, **тру́бчатый** 1. тръбно стъбло 2. *леяр.* тръбно сърце
~, **тя́говый** теглич
~, **управля́ющий** *ядр.* управляващ прът
~, **упру́гий** еластичен прът
~, **фасо́нный** *леяр.* фасонно [профилно] сърце
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчно сърце
~, **це́льный** цяло сърце
стержнево́й 1. прътов 2. *леяр.* (предназначен) за сърце, сърцев
стержневыта́лкиватель *м* сърцеизтласквач
стержнедержа́тель *м* сърцедържател
стержнеизвлека́тель *м* сърцеизваждач
стерилиза́тор *м* стерилизатор

стерилиза́ция *ж* стерилизация
~, **горя́чая** стерилизиране на горещо [при повишена температура]
~, **лучева́я** лъчева стерилизация
~ **облуче́нием** радиационна стерилизация, стерилизация чрез облъчване
~, **холо́дная** стерилизиране на студено [при ниски температури]
стерилизо́ванный стерилизиран
стерилизова́ть стерилизирам
стери́льность *ж* стерилност
стери́льный 1. стерилен, обеззаразен 2. *биол.* безплоден
стерня́ *ж* *с. ст.* стърнище
стерли́нг *м* *стр.* количка «японка»
стёсывать издялвам
стетоско́п *м* стетоскоп
стефани́т *м* *минер.* стефанит
стехиометри́ческий стехиометричен
стехиоме́трия *ж* стехиометрия
стибикони́т *м* *минер.* стибиконит *(антимонова охра)*
стиби́н *м* стибин *(антимоноводород)*
стибни́т *м* *минер.* стибнит
стивидо́р *м* *кораб.* стифидор
стилоба́т *м* стилобат, основа [подножие] на колона
стило́метр *м* стилометър
стилоско́п *м* стилоскоп
стиль *м* стил
~ **ампи́р** стил ампир
~, **архитекту́рный** архитектурен стил
~ **баро́кко** стил барок
~, **баро́чный** бароков стил, стил барок
~, **готи́ческий** готически стил
~, **класси́ческий** класически стил
~, **ложноготи́ческий** псевдоготически стил
~, **маврита́нский** мавритански стил
~ **ренесса́нс** стил ренесанс, ренесансов стил
~ **рококо́** стил рококо
~, **рома́нский** романски стил
стильб *м* стилб *(единица за яркост)*
стильбе́н *м* стилбен *(α,β-дифенилетилен)*
стильби́т *м* *минер.* стилбит
сти́льщик *м* *текст.* разстилвач
сти́мул *м* стимул, подбуда, подтик
стимули́рование *с* стимулиране, насърчаване
стимули́ровать стимулирам, насърчавам, давам стимул
стимуля́тор *м* стимулатор; стимулиращ агент
стира́льный перален
стира́ние *с* изтриване, заличаване; изтъркване, износване
~ **за́писи** изтриване на запис
стира́ть 1. изтривам, изтърквам 2. изличавам, избърсвам 3. пера, изпирам
стири́л *м* стирил
стиробето́н *м* *стр.* стиропорбетон [стиробетон]
стиро́л *м* стирол
стиропо́р *м* стиропор
стла́нец *м* топило *(разстлани стъбла от лен, коноп и др. на открито за естествено отопляване)*
стланьё *с* 1. настилане *(на лен, коноп и др. за отопляване)* 2. топене, киснене, угниване *(на лен, коноп)*
стли́ще *с* цех за отопляване на ликови влакна
стог *м* купа, купен *(сено, слама и подобни)*
стогово́з *м* ремарке-платформа за возене на купи
стогова́ть складирам на купи *(сено, слама и подобни)*
стогомета́тель *м* сеноподавачка, сламоподавачка, сенокладачка
~, **кра́новый передвижно́й** кранов подвижен сеноповдигач
~, **навесно́й универса́льный** окачен универсален сеноповдигач
~, **тра́кторный** тракторна сеноподавачка
~, **элева́торный** елеваторна сеноподавачка
~, **шарни́рно-рыча́жный** шарнирно-лостова сеноподавачка
стогомета́тель-волоку́ша *м* сеноподавач-влачка
стогообразова́тель *м* *с. ст.* купообразувател
сто́ечный подпорен, подпорков
сто́имость *ж* стойност; цена
~, **восстанови́тельная** възстановителна стойност
~, **де́нежная** парична стойност
~, **инвента́рная** инвентарна стойност
~, **менова́я** разменна стойност
~, **нарица́тельная** нарицателна стойност
~, **нача́льная** начална стойност
~, **номина́льная** номинална стойност
~, **оце́ночная** оценителна стойност
~ **перерабо́тки** стойност на преработването
~, **покупна́я** покупна стойност
~, **потреби́тельная** потребителна стойност
~, **приба́вочная** принадена стойност
~, **прода́жная** продажна стойност
~ **проду́кции** стойност на продукцията
~ **рабо́чей си́лы** стойност на работната сила [работната ръка]
~, **ры́ночная** пазарна стойност
~, **сме́тная** пресметната стойност, планова себестойност
~, **строи́тельная** строителна стойност
~, **тари́фная** тарифна стойност
~, **факту́рная** фактурна стойност, фактурна цена
сто́ить струвам, коствам
сто́йка *ж* 1. вертикална опора; поп *(при покрив)*; дирек 2. вертикален прът, вертикала *(при ферми)*; 3. стълб, колона 4. стойка 5. тезгях; работна маса
~, **амортизацио́нная шасси́** *ав.* износваща се [амортизационна] стойка на шасито *(на самолет)*
~, **баланси́рная** балансирна стойка
~, **бортова́я** *кораб.* бортова стойка
~, **винтова́я** винтова стойка
~, **выбива́емая** избиваема стойка
~, **гидравли́ческая** хидравлична стойка
~, **дверна́я** страница на рама на врата
~, **двуно́гая** двукрака стойка
~, **двухве́твенная** двукрила стойка
~ **для шпу́лей** стойка за шпули

~, **инструментáльная** инструментална стойка, стойка за инструменти
~, **кáбельная** кабелен стълб
~, **качáющаяся** клатещ се стълб, клатеща се колона
~, **килевáя** *ав.* опашна стойка
~, **комбинѝрованная** комбиниран тезгях
~, **контáктная** *ел.* контактна стойка
~, **концевáя** крайна колона
~ **кóрпуса плýга** стълбец на плужното тяло
~, **крепёжная** минна подпора
~, **лéерная** *кораб.* стойка за леерите
~, **механѝческая** механична стойка
~, **опóрная** подпора, подпорна стойка
~, **оргáнная** преградна стойка
~, **отбóйная** отбивна стойка
~, **откóсная** наклонена стойка
~, **подáтливая** податлива стойка
~, **постоя́нная** постоянна стойка
~, **промежýточная** междинна стойка
~, **раздвижнáя** 1. удължаваща се стойка 2. *мин.* подвижен дирек
~, **рáмная** рамна стойка
~, **распóрная** разпорна стойка; подпорен дирек, разпънка
~, **решётчатая** решетъчна подпора
~, **руднѝчная** *вж.* **стóйка, крепёжная**
~, **сновáльная** сновална рамка
~, **спáренная** сдвоена стойка
~, **стальнáя** стоманена стойка
~, **стеннáя** стенна подпора
~, **сýппортная** супортна стойка, супортна подпора
~, **телескопѝческая** телескопична [удължаваща се] стойка
~, **трýбчатая** тръбна стойка, тръбна подпора
~, **угловáя** ъглова подпора, ъглов стълб
~ **шассѝ** *вж.* **стóйка, амортизациóнная шассѝ**
стóйкий устойчив, стабилен, траен, издръжлив
стойковыдёргиватель *м* стойкоиздърпвач
стóйкость *ж* трайност, издръжливост, устойчивост, стабилност; съпротивителна способност
~, **антидетонациóнная** антидетонационна устойчивост
~, **антикоррозиóнная** антикорозионна устойчивост
~ **детáлей** трайност [издръжливост] на (машинните) детайли
~, **детонациóнная** устойчивост спрямо детонация
~ **инструмéнта** трайност [издръжливост] на (режещия, работния) инструмент
~ **к дéйствию нѝзких температýр** устойчивост на ниски температури
~ **к дéйствию температýр** устойчивост на температурно въздействие
~ **к истирáнию** устойчивост на изтриване
~, **коррозиóнная** корозионна устойчивост
~ **к старéнию** устойчивост срещу стареене
~, **межремóнтная штáмпов** междуремонтна трайност [издръжливост] на щампите
~, **механѝческая** механична издръжливост
~ **прóтив истирáния** *вж.* **стóйкость к истирáнию**
~ **прóтив коррóзии** *вж.* **стóйкость, антикоррозиóнная**
~ **прóтив раздáвливания** *вж.* **стóйкость прóтив смя́тия**
~ **прóтив смя́тия** устойчивост [издръжливост] срещу смачкване
~, **радиациóнная** радиационна издръжливост, устойчивост на радиация
~, **размéрная** 1. устойчивост в размерите 2. трайност на (размерите на) режещия [работния] инструмент
~ **резцá** трайност [издръжливост] на режещия нож
~, **температýрная** *вж.* **стóйкость к дéйствию температýр**
~, **тепловáя** топлинна устойчивост
~, **термѝческая** *вж.* **стóйкость, тепловáя**
~, **термоэлектрѝческая** термоелектрическа устойчивост
~, **физѝческая** физическа устойчивост
~, **химѝческая** химична стабилност [устойчивост]
~, **экономѝческая** икономическа издръжливост
~, **эрозиóнная** устойчивост спрямо ерозия
стóйло *с* 1. *жп.* място за преглед и ремонт *(напр. на локомотиви)* 2. стойло [легло] за добитък
~, **локомотѝвное** локомотивен канал *(в депо)*
~ **подъёмки** *жп.* канал за подемен ремонт
~, **разбóрочное** канал за демонтаж
~, **ремóнтное** ремонтен канал
~, **смотровóе** канал за преглед *(напр. на локомотив)*
~, **экипирóвочное** *жп.* екипировъчен канал *(за локомотив)*
стоймя́ изправено, стоешком
сток *м* 1. място за оттичане *(канавка, улей)* 2. *хидр.* отток, стичане, оттичане
~, **естéственный** естествено оттичане; естествен отток
~ **жѝдкого шлáка** оттичане на течната шлака [течната сгурия]
~, **повéрхностный** повърхностен отток; повърхностно оттичане
~, **подзéмный** подземно оттичане; подземен отток
стóкер *м* стокер, щокер, въглеподавач
стокс *м* стокс *(единица за динамична вискозност в системата единици СГС)*
стол *м* маса, плот
~, **аппарáтный** *тлг.* апаратна маса
~, **бракóвочный** маса за окачествяване, браковъчна маса
~, **верстáльный** *полигр.* маса за свързване на страници
~, **вибрациóнный** вибрационна маса
~, **вращáющийся** въртяща се маса
~, **вращáющийся дробомётный** въртяща се сачмометна маса
~, **вращáющийся прéсса** въртяща се маса на преса

~, **вспомога́тельный** помощна [спомагателна] маса
~, **встря́хивающий** тръскаща [вибрационна] маса
~, **гидропневмати́ческий** хидропневматична маса
~, **горизонта́льный** хоризонтална маса
~, **двухпозицио́нный поворо́тный** двупозиционна въртяща се маса
~, **декати́рный** *текст.* декатир-машина
~, **дели́тельно-поворо́тный** въртяща се делителна маса
~, **дозиро́вочный** дозировъчна [дозираща] маса
~, **дробемётный** сачмометна маса
~, **загру́зочный** пълначна маса [пълнеща маса, пълнилна маса]
~ **зака́зов** гише [място] за поръчка
~, **заря́дный** зарядна маса
~, **измери́тельный** измервателна маса
~, **инспе́кторский** контролна маса
~, **испыта́тельный** изпитвателен пулт *или* маса
~, **кача́ющийся** люлееща се маса
~, **классификацио́нный** класификационна маса, маса за класифициране
~, **колоснико́вый** скарна маса
~, **контро́льный** *тлф.* контролен пулт *или* маса
~, **концентрацио́нный** *мет.* концентрационна маса
~, **кресто́вый** кръстата маса
~, **кру́глый дели́тельный** кръгла делителна маса
~, **кру́глый поворо́тный** кръгла въртяща се маса
~, **лаборато́рный** лабораторна маса
~, **ле́нточный** лентова маса
~, **ли́чный** лично бюро
~, **магни́тный** магнитна маса
~, **монта́жный** монтажна [монтьорска] маса
~, **набо́рный** *полигр.* наборна маса
~, **накладно́й** допълнителна маса
~, **нарезно́й** кроячна маса
~, **оборо́тный** завъртаща се [обръщаща се] маса
~, **опускно́й** снемаща се *(надолу)* маса
~, **охлади́тельный** охладителна маса, маса за охлаждане
~, **перебо́рочный** сортировъчна маса
~, **передвижно́й** подвижна маса, предвижваща се маса, возима маса
~, **перекидно́й** 1. прекъсваща маса 2. прехвърляща маса
~, **пескостру́йный** пясъкоструйна маса
~, **печа́тный** печатна маса
~, **пове́рочный** *ел.* контролен [измервателен] стенд *или* пулт [маса]
~, **поворо́тный** обръщателна [завъртаща се] маса
~, **поворо́тно-подъёмный** завъртащо-повдигаща се маса
~, **подви́жный** подвижна маса
~, **подъёмно-кача́ющийся** подемно-люлееща се маса, вибрационно-повдигателна маса
~, **подъёмный** повдигателна маса
~, **поса́дочный** пълначна маса, пълнеща маса
~, **пре́ссовый** пресова маса
~, **приёмный** приемна [приемателна] маса
~, **приставно́й** нагаждаща се платформа
~, **прока́тный** валцовъчна маса
~, **проходно́й дробестру́йный** проходна сачмоструйна маса
~, **проходно́й пескостру́йный** проходна пясъкоструйна маса
~, **пусково́й** пусково табло [пулт]; стартова площадка *(на ракети)*
~, **рабо́чий** работна маса
~, **разме́точный** трасажна маса
~, **раскла́дочный** *текст. вж.* **стол, смотрово́й**
~, **раскро́йный** *вж.* **стол, нарезно́й**
~, **распредели́тельный** *ел.* разпределителен пулт *или* маса [табло]
~, **ро́ликовый** ролкова маса
~, **ро́торный** роторна маса *(при сондиране)*
~, **рудоразбо́рный** маса за рудосортировка, маса за ръчно рудообогатяване
~, **сбо́рочный** *вж.* **стол, монта́жный**
~, **световой** копирна маса
~, **се́точный** мрежеста маса
~, **смотрово́й** контролна маса
~, **соло́мо-силосоре́зный** *с. ст.* платформа на сламо-силажорезачка
~, **сортиро́вочный** маса за сортиране
~, **сотряса́тельный** тръскаща се [вибрационна] маса
~, **спра́вочный** бюро справки
~, **стано́чный** машинна маса
~, **универса́льный дели́тельный** универсална делителна маса
~, **формо́вочный** *леяр.* формовъчна маса
~, **чертёжный** чертожна маса
~, **ша́риковый** сачмена маса [платформа]
столб *м* 1. стълб; мачта 2. ниво, равнище
~, **а́нкерный** опъвателен стълб
~, **А-обра́зный** *ел.* А-образен стълб, А-стълб
~, **ве́нтильный** *ел.* изправителен стълб, стълб от изправителни [вентилни] елементи
~, **верея́льный** страница на шлюзова врата
~, **водяно́й** воден стълб
~, **возду́шный** въздушен стълб
~, **восстаю́щий** възходящ стълб
~, **выёмочный** добивен стълб
~, **гальвани́ческий** галваничен стълб, стълб от галванични елементи
~, **деревя́нный** дървен стълб
~, **закла́дочный** запълвачен стълб
~, **километро́вый** километражен стълб
~ **конденса́та** ниво на кондензат
~, **контро́льный** контролен (телефонен) стълб
~, **контрфо́рсный** контрафорсен стълб
~, **опо́рный** опорен стълб
~, **оттяжно́й** обтяжен стълб
~, **подпо́рный** подпорен стълб
~, **пя́товый** стълб с пета *(върху която се опира дъга на свод)*
~, **разрезно́й** разклонителен стълб
~, **расчленённый** разчленен стълб
~, **рту́тный** живачен стълб
~, **ру́дный** руден стълб

~, **сдво́енный** сдвоен стълб
~, **селе́новый** *ел.* селенов стълб
~, **сигна́льный** сигнален (телефонен) стълб
~, **ство́рный** створен стълб *(на хидротехническо съоръжение и пр. за изследване на течението в даден отвор)*
~, **телегра́фный** телеграфен стълб
~, **тле́ющего разря́да** *ел.* стълб на тлеещо изпразване *или* разряд
~, **углово́й** ъглов стълб
~, **указа́тельный** указателен стълб
~, **упо́рный** подпорен стълб
столбе́ц *м* *полигр.* колонка; шпалта
сто́лбик *м* стълбче
~, **маркиро́вочный** *тлф.* маркировъчно стълбче
~, **пе́тельный** бримков стълб
~, **пике́тный** *жп.* пикетно стълбче
~, **термоэлектри́ческий** термоелектричен стълб
~, **трассиро́вочный** трасировъчно стълбче
столбоста́в *м* стълбопоставяч
сто́лбчатый стълбест
столе́шница *ж* горна дъска на маса, горница
столкнове́ние *с* сблъскване
~ **а́томов** сблъскване на атоми
~, **боково́е** странично сблъскване
~, **двойно́е** двойно сблъскване
~, **ионизи́рующее** йонизиращо стълкновение
~, **лобово́е** челно сблъскване
~, **межмолекуля́рное** междумолекулно сблъскване
~, **неупру́гое** нееластично сблъскване
~ **поездо́в** сблъскване на влакове
~, **тройно́е** тройно сблъскване
~, **упру́гое** еластично [пъргаво] сблъскване
~ **я́дер** сблъскване на ядра *(атоми)*
столкну́ться сблъсквам се
столо́вая *ж* 1. столова *(стая)* 2. маса за хранене
столя́р *м* дърводелец-мебелист, столар, дърводелец
столя́рная *ж* мебелна работилница
столя́рный дърводелски, столарски, мебелен
стоп стой, спри, стоп
стоп-а́нкер *м* *кораб.* стоп-анкер *(най-голямата от спомагателните [маневрените] котви на кораба)*
стоп-ка́др *м* *кфт.* стоп-кадър
стоп-кра́н *м* *жп.* внезапна спирачка
стоп-рыча́г *м* спирачен лост
стоп-сигна́л *м* сигнал за спиране
стоп-механи́зм *м* спирачен механизъм
стоп-я́корь *м* *кораб.* главна котва *(използувана за снемане на кораба от плитковина)*
стопа́ *ж* *полигр.* топ *(мярка за хартия)*, рис
~, **метри́ческая** метричен топ
сто́пор *м* 1. запънка, възпирка 2. съединителна част 3. затворачка; приспособление за затваряне отвора на леярска кофа
~, **дози́рующий** дозираща спирачка
~, **зу́бчатый** зъбна запорка; зъбна затворачка
~, **кана́тный** *вж.* **сто́пор, тро́совый**
~, **клетево́й** клеткова спирачка
~ **лите́йного ковша́** затворачка на леярска кофа
~, **па́лубный** *кораб.* спирач на Легоф
~, **пласти́нчатый** осигурителна пластинка *(против самоотвинтване на гайки и подобни)*
~, **подпа́лубный** *кораб.* подпалубен спирач *(за задържане на котвената верига в самия клюз)*
~, **пружи́нящий** пружинна спирачка
~, **рулево́й** *кораб.* кормилен спирач
~, **тро́совый** въжен спирач *(за котвената верига)*
~, **фрикцио́нный** фрикционна запънка, фрикционен запорен механизъм
~, **храпово́й** зъбен запорен механизъм
~, **цепно́й** *кораб.* верижен спирач *(за котвената верига)*
~, **я́корный** котвен спирач
стопоре́зка *ж* резачка
стопоре́ние *с* запъване, възпиране, задържане; затваряне
сто́порить спирам, възпирам, запъвам, задържам; затварям
сто́порный запорен, спиращ, запиращ, задържащ, осигуряващ; затварящ
сторни́ровать сторнирам, вписвам сторно
сто́рно *с* сторно *(поправка в счетоводна книга)*
сторожо́к *м* 1. стрелка [езиче] на везни 2. запънка, предпазител 3. означително колче *(за пикетите по жп. трасе)* 4. пазач *(знак за откриване на геодезична точка)*
сторона́ *ж* страна
~, **ба́зисная** базисна страна *(страна, която служи за база)*
~, **бокова́я** *мат.* околна страна; странична страна
~, **втори́чная** вторична страна *(напр. на трансформатор)*
~, **входна́я** входяща страна *(на валцовъчен стан)*
~, **выпускна́я** изходяща страна *(напр. на валцовъчен стан)*
~, **зава́лочная** пълначна страна *(страна, от която се пълни, напр. пещ)*
~, **за́дняя** задна страна *(на пещ)*
~, **ко́ксовая** коксова страна *(на коксова пещ)*
~, **коротковолно́вая** късовълнова страна
~, **лине́йная** *тлф.* линейна страна
~, **лицева́я** лицева страна
~, **маши́нная** машинна страна *(напр. на коксова пещ)*
~, **наве́тренная** навтрена страна *(страната на кораба, изложена на вятъра)*
~, **нагнета́тельная** напорна (нагнетателна) страна *(на помпа)*
~, **непроходна́я** 1. непреминаваща страна *(на калибър)* 2. неработна страна *(на турбинни лопатки)*
~, **нерабо́чая ло́пасти** *вж.* **сторона́, непроходна́я 2.**
~ **параллелогра́мма** страна на паралелограм [успоредник]
~, **перви́чная** първична страна *(напр. на трансформатор)*

~, **передняя** предна страна *(на пещ)*
~, **правая** лице, лицева страна
~, **проходная** преминаваща страна *(на калибър)*
~, **рабочая** работна страна *(на пещ, на лопатки от турбина и др.)*
~ **треугольника** страна на триъгълник
~, **тыльная лопатки** задна страна на лопатка *(на турбина)*
~ **угла** рамо на ъгъл
~ **хода** страна на ход
сторцевать 1. съединявам, допирам челата [предните краища] 2. оформявам [правя, обработвам] чело, преден край
сторцованный 1. с допрени краища [чела] 2. с обработено чело [край; напречно сечение]
сточка *ж* заточване, наточване; изглаждане
сточный 1. стичащ се, оттичащ се, сточен, водосточен, дренажен 2. отпадъчен *(за води)*
стояк *м* 1. вертикална опора, стълб, колона 2. тухлен комин *(в дървена къща)* 3. *леяр.* вертикален леяк, отливък 4. вертикален щранг [тръба]
~, **водопроводный** водопроводна вертикална тръба [щранг]
~, **газовый** вертикална газова тръба
~, **канализационный** вертикална канализационна тръба
~, **литниковый** леярски вертикален леяк, отливък
~, **обратный** обратен щранг [тръба] *(за охладената вода)*
~ **отопления** вертикална отоплителна тръба
~, **подшипниковый** лагерна стойка
стоянка *ж* 1. спирка, пияца 2. престой на транспортно средство 3. място за престояване; паркинг
~, **автомобильная** пияца за таксита; паркинг за автомобили
~, **безгаражная** 1. място за паркиране на коли *(без гараж)* 2. безгаражно престояване *(на открито)*
~, **боксовая** боксово [изолирано] място за престояване *(на автомобили)*
~, **манежная** манежно място за престояване *(на автомобили)*
~, **платная** платен паркинг
~ **поезда** престояване на влака
~ **самолёта** стоянка на самолет
~, **тупиковая** челна спирка [станция]
~, **якорная** котвена стоянка [място за престояване на котва]
стоячий 1. стоящ, вертикален 2. застоял *(за вода)*
стравливание *с* разяждане с киселина [байцване, ецване]
стравливать разяждам с киселина [байцвам, ецвам]
страница *ж* страница
стратегия *ж* стратегия
~, **оптимальная** оптимална стратегия
~, **смешанная** смесена стратегия
~ **управления** стратегия на управлението
стратиграфия *ж* стратиграфия
стратификация *ж* стратификация
стратиформис *м* стратиформис *(слоестообразни облаци)*
стратоизогипса *ж* стратоизохипса
стратокумулюс *м* стратокумулюс (слоестокълбести облаци)
стратонавт *м* стратонавт
стратопауза *ж* стратопауза
стратостат *м* стратостат
стратосфера *ж* стратосфера
страхование *с* застраховане, осигуряване
~ **автомобиля** застраховане на автомобила
~, **добровольное** доброволно застраховане
~, **окладное** данъчно [щатно, служебно] застраховане
~, **социальное** социално застраховане
страховать застраховам; осигурявам
страховка *ж* застраховка; осигуровка
страховой застрахователен, осигурителен
страховщик *м* застраховател
стрежень *м* основно течение [поток]; талвег
стрейнер *м* мрежест филтър
стрела *ж* 1. стрела; стрелка 2. рамо *(напр. на кран)* 3. *кораб.* греда, която държи кораба върху стапела
~ **арки** стрела на дъга [арка]
~, **вантовая** стрела [рамо] на багер *(носена от въжени обтяжки)*
~, **грейферная** грайферна стрела, рамо на грайфера
~, **грузовая** товарна стрела
~ **дуги** стрела на дъга
~ **изгиба** стрела на огъването
~, **крановая** кранова стрела; рамо на кран
~ **подъёма** *вж.* **стрела свода**
~, **портальная** портална стрела
~ **провеса** стрела на провисване, провис
~ **прогиба** *вж.* **стрела изгиба**
~ **прогиба рессоры** стрела на провисването [огъването] на ресора
~, **светящаяся** светеща [сигнализираща] стрела
~ **свода** стрела на свод
~, **телескопическая** телескопна стрела
~, **тяжеловесная** *кораб.* тежкотоварна стрела
~, **упорная** *кораб.* опорна стрела *(на спусково устройство)*
~, **шарнирно-сочленённая** шарнирно съединена стрела
стрелка *ж* 1. стрелка *(в измервателни уреди)* 2. жп. стрелка 3. стрелка *(знак за посока)*
~, **автоматическая** *жп.* автоматична стрелка
~, **английская** кръстовидна стрелка; *ел.* трипосочен превключвател
~, **астатическая** астатична стрелка
~, **безлафетная** *жп.* безлафетна стрелка
~, **воздушная** въздушна стрелка *(за тролейбуси)*
~, **входная** входна стрелка
~, **выходная** изходна стрелка
~, **глухая трамвайная** глуха [затворена] трамвайна стрелка
~, **головная** главна стрелка
~, **двойная** двойна стрелка

~ **дистанцио́нного управле́ния** стрелка с дистанционно управление
~, **железнодоро́жная** железопътна стрелка
~, **индика́торная** индикаторна стрелка
~, **ко́мпасная** компасна стрелка
~, **контро́льная** контролна стрелка
~, **контро́льная динамо́метра** контролна стрелка на динамометър
~, **копьеви́дная** копиевидна стрелка
~, **лафе́тная** *жп.* лафетна стрелка
~, **магни́тная** магнитна стрелка
~, **маневро́вая** маневрена стрелка
~, **мину́тная** минутна стрелка
~, **ножеви́дная** ножообразна стрелка
~, **ножеобра́зная** *вж.* **стре́лка, ножеви́дная**
~, **ору́ди́йная** *воен.* оръдейна стрелка
~, **основна́я** *вж.* **стре́лка, головна́я**
~, **отжи́мная** *жп.* възвратна стрелка
~, **охра́нная** *жп.* предпазна стрелка
~, **пасси́вная** пасивна стрелка
~, **перекрёстная** *жп.* кръстовидна жп. стрелка
~, **поше́рстная** попътна стрелка, стрелка, от която излиза влакът
~, **противоше́рстная** насрещна стрелка; стрелка, в която влиза влакът
~, **рабо́чая динамо́метра** работна стрелка на динамометъра
~, **разме́рная** размерна стрелка (*стрелка за означаване на размерите в чертежи*)
~, **сбра́сывающая** *жп.* стрелка-изхвъргач
~, **секу́ндная** секундна стрелка
~, **семафо́рная** семафорна стрелка
~, **сигна́льная** сигнална стрелка
~, **симметри́ческая** *жп.* симетрична стрелка
~, **указа́тельная** указателна [показваща, указваща] стрелка
~, **часова́я** часова стрелка
стрелкодержа́тель *м* стрелкодържач
стрелови́дность *ж* стреловидност
~ **крыла́, обра́тная** *вж.* **стрелови́дность крыла́, отрица́тельная**
~ **крыла́, отрица́тельная** *ав.* отрицателна [обратна] стреловидност на крилото
~ **крыла́, положи́тельная** *ав.* положителна стреловидност на крилото
стрелови́дный стреловиден
стре́лочник *м* стрелочник
стре́лочный стрелочен, който се отнася до жп. стрелки
стре́льбище *с* стрелбище — полигон
стре́льчатый стреловиден, заострен
стремни́на *ж* бързоток
стре́мя *ж* стреме, зенгия
стремя́нка *ж* подвижна сгъваема стълба; въжена стълба
~, **кату́чая** платформена колелна стълба
стре́нга *ж* 1. плетка, плитка, дилка; сноп пресукани нишки, част от въже *или* кабел 2. тънко въже, връв
стрендь *ж* 1. тънко въже 2. снопче нишки от въже, дилка
стресс *м* стрес
стрига́ль *м* стригач
стрига́льный стригачен, за стригане
стрига́льня *ж* *с. ст.* стригалня (*място за стригане, напр. на овце*)
стрига́льщик *м* *вж.* **стрига́ль**
стри́жка *ж* 1. стригане; подстригване 2. рязане, подрязване, изрязване
стри́мер *м* *ел.* стример, канал (образуван от заредени частици)
стри́нгер *м* 1. стрингер, надлъжник (*надлъжна греда — връзка*) 2. *кораб. ав.* надлъжник, стрингер (*надлъжна греда, служеща за връзка в корабен скелет*)
~, **бортово́й** бордов стрингер
~, **дни́щевый** дънен стрингер
~, **лю́ковый** люков стрингер
~, **маши́нный** машинен стрингер (*стрингер в машинното отделение на кораба*)
~, **па́лубный** палубен стрингер, прибордов пояс
~, **разрезно́й** прекъснат стрингер
~, **скулово́й** скулов стрингер
~, **хвостово́й** *ав.* опашен стрингер
стри́нгер-ободо́к *м* *ав.* стрингер, образуващ изходящия ръб на крилцето
стри́ппер *м* 1. стрипер, съблекач (*за събличане на стоманени блокове от формите*) 2. класоберка
стри́ппер-кран *м* *мет.* стрипер-кран
стрипс *м* стрипс
строби́мпульс *м* *радио* стробиращ [селектиращ, избиращ] импулс, стробимпулс
стробоско́п *м* стробоскоп
строботахо́метр *м* строботахометър
строга́льный стъргален, за стъргане; *дърв.* за рендосване
строга́льщик *м* работник, който работи на стъргателна машина; *дърв.* рендосвач
строга́ние *с* стъргане; *дърв.* рендосване
~ **вертика́льных плоскосте́й** стъргане [рендосване] на вертикални плоскости
~ **кро́мок** стъргане [рендосване] на ръбове
~ **накло́нных пове́рхностей** стъргане [рендосване] на наклонени повърхнини
~ **по копи́ру** стъргане [струговане] с копиране [по копирен шаблон]
~ **по спо́собу обка́тки** стъргане [струговане] по метода на обхождане
~, **продо́льное** надлъжно стъргане
~, **про́фильное** профилно стъргане [рендосване]
~, **то́нкое** точно стъргане [рендосване]
~, **черново́е** грубо стъргане
~, **чистово́е** завършващо [окончателно] стъргане
строга́ть рендосвам, стържа; струговам
строево́й годен за строеж, строителен
строе́ние *с* 1. строеж, структура 2. строеж, постройка, сграда, конструкция 3. строене
~, **амо́рфное** аморфна структура
~ **а́тома** строеж [структура] на атома
~, **ба́лочное пролётное** гредов строеж, строеж с форми
~, **бло́чное** *крист.* блоков строеж, блокова структура
~, **ве́рхнее** горно строене (*на път*)
~, **вну́треннее** вътрешен строеж

~, **волокнистое** влакнест строеж
~, **геологическое** геоложки строеж, геоложка структура
~ **горных пород** строеж [структура] на скалите
~, **грубокристаллическое** грубокристална структура, грубокристален строеж
~, **губчатое** гъбеста структура
~, **дендритное** дендритен [дендритов] строеж дендритна структура
~, **заводское** 1. заводски строеж, заводско строителство 2. заводска структура
~, **зернистое** зърнест строеж, зърнеста структура
~, **кристаллическое** кристален строеж, кристална структура
~, **крупнозернистое** едрозърнест строеж, едрозърнеста структура
~, **крупнокристаллическое** *вж.* **строение, крупнозернистое**
~, **макроскопическое** макроскопичен строеж
~, **мелкозернистое** дребнозърнест строеж, дребнозърнеста структура
~ **металла** строеж [структура] на метала
~, **микроскопическое** микроскопичен строеж
~, **надарочное** надсводова конструкция
~, **надсводное** *вж.* **строение, надарочное**
~, **надрессорное** надресорна конструкция, надресорно строене
~, **надшахтное** надшахтна конструкция
~, **нижнее** *жп.* ниско строителство, ниско строене *(земни работи)*
~, **пластинчатое** пластинчат строеж
~, **пролётное** връхна *(мостова)* конструкция, мостова конструкция
~ **пути, верхнее** *жп.* горно строене на път
~ **пути, нижнее** долно строене на път
~, **рыхлое** рохкав строеж
~, **сверхтонкое** свръхфин строеж
~, **химическое** химически строеж, химическа структура
~, **хозяйственное** стопански строеж
~, **цепное** *хим.* верижна структура
~, **циклическое** цикличен строеж
~ **ядра** строеж на ядрото
строенный строен; строежен
строжка *ж* изглаждане, рендосване; стъргане; струговане
строитель *м* строител
строительный строителен
строительство *с* строителство; строеж
~, **антисейсмическое** противоземетръсно строителство
~, **бесплановое** безпланово строителство
~, **блочное** блоково строителство; блоков строеж
~, **высотное** високо строителство
~, **гидротехническое** хидротехническо строителство
~, **городское** градско строителство
~, **гражданское** гражданско [жилищно] строителство
~, **дорожное** пътно строителство
~, **железобетонное** стоманобетонно строителство; железобетонен строеж
~, **жилищное** жилищно строителство
~, **капитальное** капитално строителство
~, **крупноблочное** едроблоково строителство; монтажно строителство с едри елементи
~, **крупнопанельное** едропанелно строителство
~, **лесодорожное** строителство на горски пътища
~, **мелиоративное** мелиоративно строителство
~, **незавершённое** незавършено строителство; незавършен строеж
~, **опытное** опитно строителство
~, **подземное** подземно строителство
~, **поточное** поточно строителство
~, **поточно-скоростное** поточно-скоростно строителство
~, **промышленное** промишлено строителство
~, **садово-парковое** строителство на градини и паркове
~, **сборное** сглобяемо строителство
~, **сейсмостойкое** устойчиво на земетресения строителство
~, **сельское** селско строителство
~, **скоростное** скоростно строителство
~, **стадийное** стадийно [етапно] строителство
~, **типовое** типово строителство
~, **транспортное** транспортно строителство
строить строя, градя, изграждам
стройдеталь *ж* строителен детайл
стройка *ж* строеж, строене
стройматериалы *мн* строителни материали
стройплощадка *ж* строителна площадка
стройучасток *м* строителен участък
стройуправление *с* строително управление
стройфинплан *м* строителен финансов план
строка *ж тлв., полигр.* ред *(напр. от растер, от страница)*
~, **абзацная** *полигр.* абзацен ред
~, **концевая** *полигр.* краен ред
~, **красная** *полигр.* нов ред, новоредие
~, **линотипная** *полигр.* линотипен ред
~, **отступная** *полигр.* ред с отстъп
~ **развёртки** *тлв.* ред от развивка
строкомер *м* *полигр.* редомер
строкорез *м* *полигр.* редорезачка
строкособиратель *м* *полигр.* редосъбирачка
стронцианит *м* стронцианит
стронций *м* стронций, Sr
~, **азотнокислый** стронциев нитрат
~, **бромистый** стронциев бромид
~, **сернистый** стронциев сулфид
~, **сернокислый** стронциев сулфат
~, **углекислый** стронциев карбонат
~, **хромовокислый** стронциев хромат
стронциокальцит *м* *минер.* стронциокалцит
строп *м* окачало; краново въже с кука; товарозахващащо устройство
~, **кольцевой** примка, примково окачало
строп-контейнер *м* окачало за контейнер
строп-пакет *м* окачало за пакети
стропила *мн* ребрен сглоб *(от покривен гредоред)*; ферма *(покривна)*; мертеци
~, **висячие** висящи покривни ферми

~, наслонные подпрени [седящи] покривни ферми
стропильщик *м* такелажник; окачвач
строповка *ж* откачване, закачване *(на кранови въжета)*
строфоида *ж* *мат.* строфоида
строчить минавам на шевна машина, правя тегел
строчка *ж* 1. ред *(в книга)* 2. *текст.* шев, тегел
~, ажурная ажурен шев
~, декоративная декоративен шев
~, многорядная многореден шев
струбцина *ж* ръчна стиска, винтова стяга, ръчно столарско менгеме
~, прессовая пресова винтова стяга, пресово менгеме
~, простая проста стяга, ръчно менгеме
~, хомутовая хомотно менгеме, стяга с хомот
струбцинка *ж* *вж.* **струбцина**
струг *м* 1. струг *(общо наименование за всички рендосващи дърводелски инструменти)* 2. ренде 3. струг *(общо наименование за всички машини за изравняване на земни площи)*
~, вогнутый *дърв.* вдлъбнат струг [рукан]
~, выпуклый *дърв.* изпъкнал струг [рукан]
~, дорожный пътен струг [равняч]
~, зубчатый зъбен струг
~, путевой железопътен струг
~, самоходный самоходен струг [равняч]
~, тракторный булдозер
~, угольный въглищен [каменовъглен] струг, въглекъртачка
~, ударный ударен струг
струг-снегоочиститель *м* снегориначка, снегорин
струг-экскаватор *м* екскаваторен струг, екскаваторна равначка
струемер *м* струемер, струеизмервач
стружка *ж* стружка *(метална, дървена и др.)*
~, брикетированная брикетирана стружка
~, витая вита стружка
~, высокая висока стружка, стружка с голямо радиално подаване
~, древесная талаш, дървесна стружка
~, дроблёная начупена стружка
~, коническая витая конусно завита стружка
~, короткая витая късо завита стружка
~, кровельная талаш за покривен материал
~ надлома къртеща се стружка
~, непрерывная непрекъсната стружка
~, низкая ниска стружка *(стружка с малко радиално подаване)*
~, обратная обратна стружка
~, плоская витая плоска завита стружка
~, прямая права стружка
~, пылеобразная прахообразна стружка
~ скалывания стъпаловидна стружка
~, сливная непрекъсната [слята] стружка
~, спиральная *вж.* **стружка, витая**
~, ступенчатая стъпалообразна [степенна] стружка
~, суставчатая съставна стружка *(стружка, образувана от свързани помежду си малки елементи)*
~, сыпучая пръскаща се стружка
~, токарная стругарска стружка *(стружка, получена при струговане)*
~, угольная въглена стружка
~, шлифовальная шлифовъчна стружка *(стружка, получена при шлифоване)*
стружкозавиватель *м* стружкозавивач
стружколом *м* *вж.* **стружколоматель**
стружколомание *с* чупене на стружки
стружколоматель *м* стружкочупач, стружкотрошач
~, жёсткий накладной твърд [стабилен] платиран стружкочупач
~, накладной платиран *(напр. с износоустойчив материал)* стружкотрошач
~, напайный споен стружкочупач
~, приварной заварен стружкочупач
~, пружинный накладной пружинен платиран стружкочупач
~, регулируемый регулиращ се стружкочупач
~, универсальный накладной универсален платиран стружкочупач
стружколоматель-хомутик *м* стружкочупач-хомотче
стружкообразование *с* образуване на стружка, стружкообразуване
стружкоотражатель *м* стружкоотклонител, стружкоотражател
стружкоплита *ж* талашит; талашитна плоскост
стружкоприёмник *м* стружкопоемач, стружкоприемник
стружкоразбиватель *м* стружкоразделител
стружкоразделитель *м* *вж.* **стружкоразбиватель**
стружкоудаление *с* стружкоотделяне, отделяне на стружките
стружкоуловитель *м* стружкоуловител
струйный струен
структура *ж* структура, строеж
~, адиагностическая адиагностична структура
~, алгоритмическая алгоритмична структура
~, алевритовая алевритова структура
~, аморфная аморфна структура
~, аморфно-кристаллическая аморфно-кристална структура
~, андезитовая андезитова структура
~, антиферромагнитная антиферомагнитна структура
~, атомная атомна структура, структура на атома
~, аустенитная аустенитна структура
~, афанитовая афанитова структура
~, афировая афирова структура
~, биоморфная биоморфна структура
~, биполярная биполярна структура
~, бластическая бластична структура
~, бластовая *вж.* **структура, бластическая**
~, блочная *крист.* блокова [мозаична] структура

~, **брекчиеви́дная** брегчиева структура
~, **веерообра́зная** *геол.* ветрилообразна структура
~, **видманштéттовая** *мет.* видманщетова структура
~, **возду́шная** въздушна структура
~, **волокни́стая** влакнеста структура
~, **враща́тельная** ротационна структура
~, **втори́чная** вторична структура
~, **вы́тянутая** изтеглена структура
~, **гелици́товая** хелицитова структура
~, **геологи́ческая** геоложка структура
~, **гетеробласти́ческая** *вж.* **структу́ра, неравноме́рно-зерни́стая**
~, **гетеробла́стовая** *вж.* **структу́ра, неравноме́рно-зерни́стая**
~, **гетерогéнная** хетерогенна структура
~, **гиали́новая** хиалинова [стъклена] структура
~, **гиалопили́товая** хиалопилитова структура
~, **гипидиомо́рфная** хипидиоморфна структура
~, **гипокристалли́ческая** хипокристална структура
~, **гли́нистая** глинеста структура
~, **глобуля́рная** глобулярна структура
~, **гнéйсовая** гнайсова структура
~, **голокристалли́ческая** холокристална структура
~, **гомеобласти́ческая** хомеобластична структура
~, **гомогéнная** хомогенна структура
~, **грани́товая** гранитова структура
~, **гранобласти́ческая** гранобластична структура
~, **гранофи́ровая** гранофирова структура
~, **графи́ческая** графична структура
~, **грубоигóльчатая** едроиглеста структура
~, **грубооблóмочная** грубообломъчна структура
~, **двухфа́зная** двуфазна структура
~, **двухъя́русная** *геол.* двуетажна структура
~ **дендри́тная** *мет.* дендритна [дендритова] структура
~, **дефéктная** *крист.* дефектна структура
~, **диаба́зовая** диабазова структура
~, **диабласти́ческая** диабластична структура
~, **диапи́ровая** диапирова структура
~, **дискрéтная** дискретна структура
~, **дислокацио́нная** *крист.* дислокационна структура
~, **дисперсио́нная** дисперсна структура, дисперсионен строеж
~ **жи́дкостей** структура на течностите
~, **зерни́стая** зърнеста структура
~, **зона́льная** зонална структура
~, **игóльчатая** иглеста структура
~, **ио́нная** йонна структура
~, **карби́дная** *мет.* карбидна структура
~, **катакласти́ческая** катакластична структура
~, **квазиэвтекти́ческая** квазиевтектична структура
~, **класти́ческая** кластична структура
~, **компа́ктная** компактна структура
~, **криптокристалли́ческая** криптокристална структура
~, **кристаллизацио́нная** кристализационна структура
~, **кристалли́ческая** кристална структура, кристален строеж
~, **кристаллобласти́ческая** кристалобластична структура
~, **крупнозерни́стая** едрозърнеста структура
~, **крупноигóльчатая** *мет.* едроиглеста структура
~, **крупносло́йная** едрослойна [дебелослойна] структура *(на дървесина)*
~, **ледебури́тная** *мет.* ледебуритна структура
~, **лепидобласти́ческая** лепидобластична структура
~, **листова́тая** листовидна структура
~, **ложноэвтекти́ческая** *вж.* **структу́ра, квазиэвтекти́ческая**
~, **ло́мкая** чуплива структура
~, **магни́тная** магнитна структура
~, **мартенси́тная** *мет.* мартензитна структура
~, **мелкозерни́стая** дребнозърнеста структура
~, **металли́ческая** метална структура
~, **микрокристалли́ческая** микрокристална структура
~, **моза́йчная** мозаична структура
~, **молекуля́рная** молекулна структура
~, **моноклини́ческая** *крист.* моноклинична структура
~, **нало́женная** наложена структура
~, **некомпа́ктная** некомпактна структура
~, **неоднорóдная** нееднородна структура
~, **неполнокристалли́ческая** непълнокристална структура
~, **неравномéрно-зерни́стая** неравномернозърнеста структура
~, **нефтенóсная** нефтоносна структура
~, **облóмочная** отломъчна структура
~, **однорóдная** еднородна структура
~, **однофа́зная** еднофазна структура
~, **одноя́русная** едноетажна структура
~, **оснóвная** основна структура
~, **оста́точная** остатъчна структура
~, **пегмати́товая** пегматитова структура
~, **пéпеловая** пепелна структура
~, **перви́чная** първична структура
~, **перли́тная** *вж.* **структу́ра, перли́товая**
~, **перли́товая** перлитна [перлитова] структура
~, **песча́никовая** пясъчна структура
~, **пласти́нчатая** плочкова [пластова, ламинарна] структура, пластинкова структура
~, **платфóрменная** платформена структура
~, **плотнозерни́стая** плътнозърнеста структура
~, **плóтная** плътна структура
~, **покрóвная** покривна структура
~, **поликристалли́ческая** поликристална структура
~, **полнокристалли́ческая** пълнокристална структура
~, **полóсчатая** ивична структура

~, **пóристая** пореста структура
~, **порфиробластúческая** порфиробластова структура
~, **порфúровая** порфирова структура
~, **порфировúдная** порфировидна структура
~, **прострáнственная** пространствена структура
~, **протокластúческая** протокластична структура
~, **равновéсная** равновесна структура
~, **равномернозернúстая** равномернозърнеста структура
~, **радиальнолучúстая** радиалнолъчиста структура
~, **разнозернúстая** разнозърнеста структура
~, **релúктовая** реликтова структура
~, **решётчатая** решетъчна структура
~, **ритмúческая** ритмична структура
~, **сáхарная** захарна структура
~, **сверхтóнкая** свръхфина структура
~, **сéтчатая** мрежеста структура
~, **сидеронúтовая** сидеронитова структура
~, **скелéтная** скелетна структура
~, **склáдчатая** гънкова структура
~, **скрытокристаллúческая** скритокристална структура
~, **сланцевáтая** шистозна структура
~, **слоúстая** слоеста структура
~, **солянáя** структура на солта
~, **сорбúтная** сорбитна структура
~, **сóтовая** клетъчна структура
~, **среднезернúстая** среднозърнеста структура
~ **стáли** структура на стоманата
~, **стекловáтая** стъклена структура
~, **сферолúтовая** сферолитова структура
~ **твёрдых тел** структура на твърдите вещества
~, **тектонúческая** тектонична структура
~, **тóнкая** фина структура
~, **трёхмéрная** тримерна [триразмерна] структура
~, **трёхфáзная** трифазна структура
~, **троостúтная** трооститна структура
~, **троостúтовая** *вж.* **структýра, троостúтная**
~, **ферримагнúтная** феримагнитна структура
~, **феррúтная** феритова структура
~, **функционáльная** функционална структура
~, **чешýйчатая** люспеста структура
~, **шаровáя** кълбеста структура
~, **шаровúдная** *вж.* **структýра, шаровáя**
~, **эвтаксúтовая** евтакситова структура
~, **эвтектúческая** евтектична структура
~, **ячéистая** *вж.* **структýра, сóтовая**
структýрный структурен
структурообразовáние *с* структурообразуване
струнá *ж* струна (*стоманен тел, напр. за армиране*)
стрýнка *ж* струна, корда; струнка; свръзка
стрýнный струнен
струнобетóн *м* струнобетон
струнобетóнный струнобетонен
струнодержáтель *м* струнодържач
струномéр *м* струномер, кордомер
струя́ *ж* струя
~, **вентиляциóнная** вентилационна струя
~ **винтá** *ав.* струя на витлото
~, **вихревáя** вихрова струя
~, **водослúвная** водосливна струя
~, **воздýшная** въздушна струя
~, **восходя́щая** възходяща струя
~, **гáзовая** газова струя
~, **гидравлúческая** хидравлична струя
~, **дождеобрáзная** дъждообразна струя
~, **исходя́щая вóздуха** изходяща струя на въздуха, изходяща въздушна струя
~, **ламинáрная** ламинарна струя
~, **нисходя́щая** низходяща струя
~ **пáра** парна струя, струя от пара
~, **песчáная** пясъчна струя
~, **радиáльная** радиална струя
~, **реактúвная** реактивна струя
~, **рéжущая** режеща струя
~, **свобóдная** свободна струя
~ **тóплива** горивна струя, струя на гориво
~, **туманообрáзная** мъглообразна струя
~, **турбулéнтная** турбулентна струя
стрюверúт *м* стрюверит
студенúстый пихтиест, желиран
стýдень *м* **1.** пача, пихтия (*от месо или риба*) **2.** гел
студúть изстудявам, охлаждам
стýдия *ж* студио; ателие
~ **звукозáписи** студио за звукозапис
~, **речевáя** говорително студио, студио за говорене
~, **телевизиóнная** телевизионно студио
стук *м* чукане, тракане
~, **глухóй** глух удар, глухо чукане
~, **детонациóнный** детонационен удар
~ **двúгателя** чукане на двигателя
~ **клáпана** чукане на клапан
~ **пóршня** чукане на буталото
стýкко *м* стуко, изкуствен мрамор
стул *м* стол
~ **наковáльни** **1.** стол на наковалня **2.** шабот, стол
~ **подшúпника** опора на лагер
~ **цóколя** цокълен пояс [венец]
ступéнь *ж* **1.** стъпало **2.** степен, стадий **3.** стъпка
~, **актúвная** активно стъпало, активна степен
~, **барометрúческая** барометрична стъпка
~ **валéнтности** степен на валентност
~, **высоковáкуумная** височовакуумна степен, височовакуумно стъпало
~ **высóкого давлéния** стъпало на [с] високо налягане
~, **выходнáя** *тлф.* изходно стъпало
~, **геометрúческая** геометрично стъпало
~ **давлéния** стъпало [степен] на налягане
~ **испарéния** степен [стъпало] на изпарение
~ **колосникóвой решётки** стъпало на скарата, скарно стъпало
~, **лопáточная** лопатъчна степен
~ **нúзкого давлéния** стъпало на [с] ниско налягане
~, **оконéчная** *радио* крайно [изходно, мощно] стъпало

~ **пароперегревателя** стъпало на паропрегревател
~ **ракеты** степен на ракета
~, **реактивная** реактивна степен
~, **регулирующая** регулиращо стъпало, регулираща степен
~ **сжатия** степен на сгъстяване [компримиране]
~ **скорости** скоростно стъпало, степен на скоростта
~ **турбины** стъпало на турбина
~, **ходовая скорости** ходова [работна] степен на скоростта
~, **экономическая скорости** *вж.* **ступень, ходовая скорости**
ступенчатость *ж* стъпаловидност
ступенька *ж* стъпалце, стъпало
ступица *ж* главина *(на колело)*
~ **вентилятора** вентилаторна главина
~ **колеса** главина на колело
~, **коническая** конусна главина
~, **разрезная** разрязана [разделяща се] главина
~, **разъёмная** разглобяема главина
~, **фланцевая главина** с фланец
~, **шлицевая шлицова** главина
ступицемер *м* уред за измерване на главини *(на жп. колела)*
ступка *ж* 1. хаван, хаванче 2. трошачка
~, **агатовая** ахатово хаванче
~, **алмазная** диамантово хаванче
~, **пневматическая** пневматична трошачка
~, **механическая** механична трошачка
~ **ударного действия** ударна трошачка
~, **фарфоровая** порцеланово хаванче
стусло *с* шаблон *(за рязане на дъски, летви под ъгъл)*
стык *м* 1. чело; повърхнините, с които две тела се допират челно 2. фуга, шев *(челен)* 3. челно съединение, челна сглобка 4. шев
~ **бандажей** челно допиране на бандажите
~ **бетона** работна фуга на бетона
~ **внакладку** съединение с просто поставяне отгоре
~ **внахлёстку** съединение с припокриване [чрез възсядане]
~ **вполдерева** *дърв.* полупрофилно снаждане с право [правоъгълно] пресядане; платово сглобяване
~ **впритык** челно тъпо съединение; челна тъпа сглобка
~, **дроссельный** дроселово съединение
~, **изолирующий** *ел.* изолирано място на допир, изолиращо релсово съединение *или* джонт
~, **кольцевой** пръстеновидно чело, пръстеновидно челно допиране
~, **косой** косо [полегато] допирно съединение, съединение *(челно)* на откос
~, **крестовый** челно съединение накръст
~, **монтажный** монтажна сглобка, монтажно съединение
~ **на весу** *жп.* висящ настав
~ **на шпале** *жп.* подпрян настав
~, **открытый** отворен настав
~, **паяный** споено съединение
~, **перекрытый** припокрито с плочка допирно [покрито] съединение, покрит шев
~, **поперечный** напречно съединение
~, **потайной** фрезенково допирно [скрито] съединение, скрит шев
~, **потолочный** таванно съединение, таванен шев
~, **прерывистый** прекъснато съединение, прекъснат шев
~, **пришлифованный** прешлифовано съединение, прешлифован шев
~, **прямой** срещно [челно, тъпо] съединение
~, **рельсовый** настав, джонт
~, **сварной** челно заваръчно съединение, челен заваръчен шев
~, **сплошной** непрекъснато челно съединение
~, **ступенчатый** стъпално (челно) съединение
~, **температурный** температурна фуга, топлинна междина
стыкование *с* съединяване *(челно)*, сглобяване *(челно)*; наставяне
стыковать съединявам, допирам *(челно)*, сглобявам *(челно)*, наставям, свързвам *(краища на две части)*
стыковка *ж* 1. наставяне *(напр. на тръби)*, *(челно)* съединяване; *(челно)* съединение 2. свързване *(напр. на космически станции)*
стыковой който се отнася до челно съединение
стынуть 1. изстивам, замръзвам 2. втвърдявам се
стягивание *с* стягане, затягане, притягане
стягивать стягам, затягам, притягам
стягиваться стягам се, затягам се
стяжка *ж* 1. стягане 2. стяга, стегалка, скоба 3. *стр.* циментова замазка
~, **винтовая** винтова стяга; винтов стяг *(при вагони)*
~, **запасная** резервен стяг, резервна съединителна щанга *(на парен локомотив)*
~, **натянутая** натегнат стяг *(на вагон)*, натегната купла
~, **рельсовая** релсова стяга
~, **рычажно-винтовая** лостово-винтова стяга; лостово-винтов стяг
~, **центральная** главна съединителна щанга *(на парен локомотив)*
~, **эксцентриковая** ексцентрикова стяга; ексцентриков стяг
стяжной затегателен, стегателен
субатомный субатомен
субвулкан *м* субвулкан
субвулканический субвулканичен
субгармоника *ж* субхармоника
субинтервал *м* *мат.* субинтервал
сублимат *м* сублимат
сублиматор *м* сублиматор
сублимация *ж* сублимация; кондензация
сублимирование *с* сублимиране
сублимировать сублимирам
субмарина *ж* подводница
субмикроколичество *с* *хим.* субмикроколичество
субмикрон *м* субмикрон

субмикроскопи́ческий субмикроскопичен
субо́кись *м* субокис
субподря́дный подизпълнителски
субподря́дчик *м* подизпълнител
субпроду́кты *мн* карантия
субрефра́кция *ж* субрефракция
субстанти́вность *ж* субстантивност
субста́нция *ж* субстанция
~, **межкристалли́ческая** междукристална субстанция
субститу́т *м* субститут, заместител
субститу́ция *ж* субституция, заместване
субстра́т *м* субстрат
субстратоста́т *м* субстратостат
субстратосфе́ра *ж* субстратосфера, тропопауза
субти́тр *м* *кфт.* субтитър
субтропи́ческий субтропичен
субэлектро́н *м* субелектрон
сугли́нистый песъчливо-глинест *(за почва)*
сугли́нок *м* песъчлива глина, песъчливо-глинеста почва
~, **ме́ргелистый** мергелна песъчливо-глинеста почва
сугро́б *м* снежна пряспа
суда́ *мн* плавателни съдове, кораби
~, **однoти́пные** еднотипни [подобни] плавателни съдове
суда́к *м* бяла риба
су́дно *с* кораб, плавателен съд
~, **а́томное** атомен кораб
~, **беспа́лубное** безпалубен кораб
~, **букси́рное** влекач, буксир
~, **винтово́е** винтов кораб
~, **водомётное** кораб с водометен [водоструен] двигател, катер
~, **вое́нное** военен кораб *(в най-общия смисъл)*
~, **вспомога́тельное** спомагателен помощен кораб *(обикновено във ВМС)*
~, **гидрографи́ческое** хидрографски кораб
~, **гладкопа́лубное** гладкопалубен кораб
~, **головно́е** челният [първият] кораб от серията
~, **госпита́льное** санитарен болничен кораб
~, **гребно́е** гребен кораб
~, **грузово́е** товарен кораб
~, **гру́зо-пассажи́рское** товарно-пътнически кораб
~ **да́льнего пла́вания** кораб за далечно плаване
~, **двухпа́лубное** двупалубен кораб
~, **двухъя́русное** двупалубен пътнически кораб *(с две пътнически палуби над главната палуба)*
~, **железобето́нное** железобетонен кораб
~, **ка́бельное** кабелен кораб
~, **каботáжное** каботажен кораб, кораб за крайбрежно плаване
~, **китобо́йное** китобоен кораб
~, **колёсное** колесен кораб, кораб с гребни колела
~, **компози́тное** композитен кораб
~, **контéйнерное** контейнерен кораб, кораб-контейнеропревозач
~, **легкопа́лубное** лекопалубен кораб
~ **ледо́вого пла́вания** кораб за ледово плаване [плаване в ледове]
~, **ледоко́льное** ледоразбивач
~ **лине́йного пла́вания** лайнер
~, **ло́цманское** лоцмански кораб *(кораб, който се направлява от лоцман)*
~, **морско́е** *вж.* **су́дно, морехо́дное**
~, **морехо́дное** морски [мореходен] кораб
~, **мото́рное** моторен кораб
~ **на возду́шной поду́шке** кораб на въздушна възглавница
~, **наливно́е** танкер *(кораб за наливни товари)*
~ **на подво́дных кры́льях** кораб с подводни крила
~, **несамохо́дное** несамоходен кораб
~, **нефтеналивно́е** танкер-петролоносач
~, **одновинтово́е** едновитлов [едновинтов] кораб
~, **однопа́лубное** еднопалубен кораб
~ **океа́нского пла́вания** океански кораб, кораб за океанско плаване
~, **океа́нское** *вж.* **су́дно океа́нского пла́вания**
~, **острoки́льное** кораб с остър кил
~, **па́лубное** палубен кораб, кораб с палуба
~, **парово́е** параход, парен кораб
~, **па́русное** ветроходен кораб, ветроход, платноход
~, **пассажи́рское** пътнически кораб
~, **патру́льное** патрулен кораб
~, **плоскодо́нное** плоскодънен кораб
~, **подво́дное** подводен кораб, подводница
~, **пожа́рное** противопожарен кораб
~, **полнонабо́рное** пълнонаборен кораб
~, **полупа́лубное** полупалубен кораб
~, **порто́вое** пристанищен кораб, катер
~, **промысло́вое** промишлен кораб
~, **прямобо́ртное** правобордов кораб
~, **прямосте́нное** кораб с отвесни бордове
~, **ре́йдовое** рейдов кораб *(който се движи само край брега на морето)*
~, **рефрижера́торное** хладилен кораб
~, **речно́е** речен кораб
~, **рыболо́вное** риболовен кораб
~, **самохо́дное** самоходен кораб
~, **сери́йное** сериен кораб
~ **сме́шанной констру́кции** композитен кораб
~, **спарде́чное** спардечен кораб
~, **спаса́тельное** спасителен кораб
~, **спорти́вное** спортен кораб
~, **стально́е** стоманен кораб
~, **сто́ечное** неподвижен кораб *(който се използува като пристан, плуващ склад и пр.)*
~, **сторожево́е** стражеви кораб
~, **сухогру́зное** сухотоварен кораб
~, **тамо́женное** митничарски [митнически] кораб
~, **теплохо́дное** моторен кораб *(кораб с дизелова или газотурбинна силова уредба)*
~, **техни́ческое** технически кораб
~, **товаропассажи́рское** товарно-пътнически кораб

~, **торго́вое** търговски кораб
~, **тра́нспортное** транспортен кораб
~, **турби́нное** турбинен кораб *(кораб с турбинен двигател)*
~, **учёбное** учебен кораб
~, **холоди́льное** *вж.* **су́дно, рефрижера́торное**
су́дно-кран *м* кораб-кран
судове́рфь *м* корабостроителница
судовладе́лец *м* корабовладетел, корабопритежател
судоводи́тель *м* корабен навигатор, водач на кораба, корабен водач
судовожде́ние *с* корабоводене, корабна навигация
судово́й корабен
судоподъём *м* корабоваденe *(издигане на потънали кораби)*
судоподъёмник *м* 1. корабоподемник, корабоповдигач, корабоповдигачно съоръжение 2. басейн за издигане на кораби на високо ниво
~, **гидравли́ческий** хидравличен корабоповдигач [корабоподемник]
~, **поплавко́вый** плаващ [поплавков] корабоповдигач [корабоподемник]
судоремо́нт *м* кораборемонт
судосбо́рщик *м* корабен монтьор
судострое́ние *с* корабостроене
судохо́дность *ж* корабоплавателност
судохо́дный корабоплавателен
судохо́дство *с* корабоплаване
суже́ние *с* 1. свиване, стесняване 2. изтъняване *(в краищата)*
~, **внеза́пное** внезапно стесняване
~, **ме́стное** местно изтъняване; контракция
~, **оста́точное** остатъчно свиване; остатъчна контракция
~, **относи́тельное** относително свиване; относителна контракция
~, **по́лное** пълно свиване
~, **попере́чное** напречно свиване [контракция]
~, **равноме́рное** равномерно свиване, равномерно стесняване
~, **сосредото́ченное** съсредоточено свиване
~, **уде́льное** специфично [относително] свиване
~, **усло́вное** условно свиване
су́живаться стеснявам се, свивам се
сук *м* *дърв.* 1. чеп; чвор 2. клон
сукно́ *с* сукно; шаяк; платно *(в целулозно-хартиената промишленост)*
~, **безво́рсовое** некардирано сукно
~, **бесконе́чное** безкрайно платно *(в целулозно-хартиената промишленост)*
~, **билья́рдное** сукно за (обличане на) билярд
~, **ва́лочное** сукно за (обличане на) валяци
~, **ве́рхнее** сукно за горно облекло
~, **гру́бое** лоден; шаяк
~, **мо́крое** *харт.* мокър филц
~, **суши́льное** *харт.* сух [сушилен] филц
~, **фильтрова́льное** филтърно платно
~, **фо́рменное** формено сукно, сукно за мундири

сукнова́л *м* тепавичар
сукнова́лка *ж* *вж.* **сукнова́льня**
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична тепавица
сукнова́льный тепавичен
сукнова́льня *ж* тепавица
сукномо́йка *ж* пералня за филц [сукно]
сукносуши́лка *ж* *вж.* **сукносуши́тель**
сукносуши́тель *м* сушилня за филц, сушилен цилиндър
сукова́тый съковит, чепат, чворест
суко́нный 1. суконен 2. щрайхгарен
сукру́т *м* *текст.* съсук
сукру́тина *ж* *текст.* гърчел, участък (на прежда) с увеличен сук
сукцини́т *м* *минер.* сукцинит
сулема́ *ж* сублимат, живачен двухлорид
сульвани́т *м* сулванит
сульфазо́л *м* сулфазол
сульфами́д *м* сулфамид
сульфа́н *м* сулфан
сульфа́т *м* сулфат *(сол на сярната киселина)*
~ **аммо́ния** амониев сулфат
~ **ба́рия** бариев сулфат
~ **желе́за** железен сулфат
~ **ка́лия** калиев сулфат
~ **ка́льция** калциев сулфат
~ **ме́ди** меден сулфат
~ **на́трия** натриев сулфат
сульфи́д *м* сулфид *(сол на сероводорода)*
~ **аммо́ния** амониев сулфид
~ **ба́рия** бариев сулфид
~ **ка́дмия** кадмиев сулфид
~ **ка́лия** калиев сулфид
~ **ка́льция** калциев сулфид
~ **ме́ди** меден сулфид
~ **молибде́на** молибденов сулфид
~ **на́трия** натриев сулфид
~, **полупроводнико́вый** сулфид с полупроводникови свойства
~ **свинца́** оловен сулфид
~ **редкоземе́льного мета́лла** сулфид на редкоземен метал, сулфид на лантаниден йон
~ **тита́на** титанов сулфид
~ **то́рия** ториев сулфид
~ **тяжёлого мета́лла** сулфид на тежък метал
~ **хро́ма** хромен сулфид
~ **ци́нка** цинков сулфид
сульфидиза́тор *м* сулфидизатор
сульфидиза́ция *ж* сулфидизация
сульфиди́рование *с* сулфидиране
сульфи́дность *ж* сулфидност
сульфи́рование *с* сулфониране, сулфуриране, сулфориране
сульфи́т *м* сулфит *(сол на серистата киселина)*
~ **ка́лия** калиев сулфит
~ **на́трия** натриев сулфит
сульфита́тор *м* сулфитатор *(апарат за сулфитиране)*
сульфита́ция *ж* *вж.* **сульфити́рование**
сульфити́рование *с* сулфатиране *(напр. ода за котли)*; сулфитация
сульфи́тный сулфитен
сульфито́метр *м* сулфитомер *(уред за измерване съдържанието на сулфит)*
сульфогру́ппа *ж* сулфогрупа

сульфокислота́ *ж* сулфокиселина, сулфонова киселина
сульфо́н *м* сулфон
сульфонами́д *м* сулфонамид
сульфони́л *м* сулфонил
сульфора́ция *ж вж.* **сульфи́рование**
сульфосо́ль *м* сулфосол
сульфоу́голь *м* сулфовъглища
сульфохлора́тор *м* сулфохлоратор
сульфохлори́д *м* сулфохлорид
сульфура́тор *м* сулфоратор
сульфуриза́ция *ж* сулфониране
сульфури́л *м* сулфорил
сульфуриме́тр *м* сулфомер
сума́х *м* сумах *(храстовидно растение)*, смрадлика, тетра; дъбилен екстракт *(от сумах)*
су́мерки *мн* здрач, смрачаване
су́мка *ж* торба, чанта
~, **инструмента́льная** инструментална чанта
су́мма *ж* сума, сбор
~, **алгебраи́ческая** алгебрична сума
~, **арифмети́ческая** аритметична сума
~, **ве́кторная** векторна сума
~ **ве́кторов** сума от вектори
~, **геометри́ческая** геометрична сума
~ **ря́да** сума на реда
~ **собы́тий** сума от събития
~, **статисти́ческая** статистически сбор
сумма́рный сумарен, сборен
сумма́тор *м* суматор, събирач *(уред за събиране или част от изчислителна машина)*
~, **асинхро́нный** *изч.* асинхронен суматор
~, **комбинацио́нный** комбинационен суматор
~, **нака́пливающий** натрупващ суматор
~, **пневмати́ческий** пневматичен суматор
~ **паралле́льного де́йствия** суматор с паралелно действие
~, **паралле́льный** паралелен суматор
~ **после́довательного де́йствия** суматор с последователно действие
~, **по́лный** пълен суматор
~ **с гру́пповым перено́сом** суматор с групов пренос
~ **с запомина́нием** суматор с памет
~ **с запомина́нием перено́сов** суматор със запаметяване на преносите
~ **с одновреме́нным перено́сом** суматор с едновременен пренос [с паралелен пренос]
~ **со сквозны́м перено́сом** суматор с междинен пренос
~, **трёхвхо́довый** суматор с три входа
~, **цифрово́й** цифров суматор
сумми́рование *с* сумиране
~, **алгебраи́ческое** алгебрично сумиране
~, **геометри́ческое** геометрично сумиране
сумми́ровать сумирам, събирам
супергенера́ция *ж радио* супергенерация
супергенера́тор *м* супергенератор
супергетероди́н *м радио* суперхетеродин, суперхетеродинен приемник
суперикоско́п *м тлв.* супериконоскоп, иконоскоп с пренасяне на изображението
суперкала́ндр *м* суперкаландър
супермалло́й *м* супермалой
супероблóжка *ж полигр.* мека корица [обложка] (на книга), супероблoжка
суперобма́зка *ж* антисептична паста
суперортико́н *м тлв.* суперортикон, ортикон с пренасяне на изображението
суперпарамагнети́зм *м* суперпарамагнетизъм, свръхпарамагнетизъм
суперпери́од *м* суперпериод [свръхпериод]
суперпози́ция *ж* суперпозиция
суперрегенера́тор *м* суперрегенератор, свръхгенератор
суперрефра́кция *ж* суперрефракция
суперта́нкер *м* супертанкер, свръх*(тонажен)* танкер
суперфи́льтр *м* суперфилтър
суперфи́ниш *м* суперфиниш
~, **то́нкий** тънък [фин] суперфиниш, суперфиниш със снемане на тънък пласт материал
~, **чистово́й** завършващ [окончателен] суперфиниш
суперфиниши́рование *с* суперфиниширане
суперфи́ниш-проце́сс *м* процес суперфиниш
суперфосфа́т *м* суперфосфат
~, **аммонизи́рованный** амонячен суперфосфат, амонизиран суперфосфат
~, **гранули́рованный** гранулиран суперфосфат
~, **двойно́й** двоен суперфосфат
~, **нейтрализо́ванный** неутрализиран [неутрален] суперфосфат
~, **обогащённый** обогатен суперфосфат
~, **порошкови́дный** прахообразен суперфосфат
~, **просто́й** прост [обикновен] суперфосфат
суперцентрифу́га *ж* суперцентрофуга, свръхцентрофуга
суперэмитро́н *м тлв. вж.* **супериконоско́п**
супесо́к *м вж.* **су́песь**
су́песь *ж* глинест пясък
супина́тор *м* супинатор
су́ппорт *м* супорт
~, **бло́чный** блоков супорт
~, **боково́й** страничен супорт
~, **веерообра́зный** ветрилообразен супорт
~, **ве́рхний** горен супорт
~, **вертика́льный** вертикален супорт
~, **гидрокопирова́льный** хидрокопирен супорт
~ **для обто́чки шаровы́х пове́рхностей** супорт за обстъргване на сферични повърхности
~ **для фасо́нной обто́чки** супорт за профилно обстъргване, фасонен супорт
~, **кача́ющийся** люлков [колебаещ се] супорт
~ **консо́льного ти́па** супорт, конзолен тип
~, **копирова́льный** копирен супорт, супорт за копиране
~, **кресто́вый** кръстат супорт
~, **лету́чий** плаващ супорт
~ **мостово́го ти́па** супорт мостов тип
~, **отрезно́й** *вж.* **су́ппорт, попере́чный**
~, **поворо́тный** завъртващ се супорт, обръщащ се супорт
~, **подрезно́й** подрезен супорт *(супорт, служещ за подрязване)*

~, **попере́чный** напречен супорт
~, **продо́льный** надлъжен супорт
~, **револьве́рный** револверен супорт
~, **резцо́вый** ножов супорт, супорт за ножове
~, **ручно́й** ръчен супорт
~, **сверли́льный** пробивен [свредлов] супорт, супорт за пробиване със свредло [за свредловане]
~, **строга́льный** стъргателен супорт, супорт за стъргане, супорт за струговане
~, **фре́зерный** фрезерен супорт
~, **шлифова́льный** 1. шлифовъчен супорт, супорт за шлифоване 2. точилен супорт *(подложка за опиране на сечивото)*
~, **шпи́ндельный** вретенен супорт
сургу́ч *м* червен восък
су́рик *м* миний, миниум
~, **желе́зный** железен миниум
~, **свинцо́вый** оловен миниум
суро́вый суров, необработен; небоядисан
сыровьё *с* суровина, суров [необработен] материал
суррога́т *м* заместител; подправка, фалшификат
сурьма́ *ж* антимон
~, **азо́тистая** антимонов азид
~, **азотноки́слая** антимонов нитрат
~, **жёлтая** жълт антимон
~, **молочноки́слая** антимонов лактат
~, **пятисе́рнистая** антимонов петосулфид
~, **пятифто́ристая** антимонов петофлуорид
~, **пятихло́ристая** антимонов петохлорид
~, **се́рая** сив антимон
~, **серноки́слая** антимонов сулфат
~, **трёххло́ристая** антимонов трихлорид
~, **чёрная** черен антимон
сурьмя́нистый антимонов, антимонид
сурьмяноду́дный антимоноруден
суса́ль *м* варак, тънко фолио
суса́льный вараков, варачен, от варак
су́сло *с* 1. шира, мъст 2. спиртна каша
~, **ви́нное** винена шира, шира за вино, винена мъст
~, **виногра́дное** *вж.* **су́сло, ви́нное**
~, **нача́льное** първа [начална] шира, винена мъст
~, **непереброди́вшее** неферментирала мъст [шира]
~, **осветли́вшееся** мъст [шира], която се избистря
~, **пивно́е** бирена мъст, мъст за бира
~, **солодо́вое** малцова мъст
суслоза́ренный за варене на шира
сусломе́р *м* мъстомер
суспенди́рование *с* суспендиране
суспенди́рованный суспендиран
спе́нзия *ж* суспензия
~, **абрази́вная** абразивна суспензия
~, **высокоо́мная** високоомова суспензия, суспензия с голямо електрическо съпротивление
~ **графи́та** суспензия на графит, графитна суспензия
~, **коллои́дная** колоидна суспензия
~, **магни́тная** магнитна суспензия
~, **низкоо́мная** нискоомна суспензия, суспензия с малко електрическо съпротивление
~, **полиру́ющая** полираща суспензия, суспензия за полиране
суспензо́ид *м* суспензоид
суста́в *м* състав
суста́вчатый ставен, със стави, шарнирен
су́тки *мн* денонощие, 24 часа; ден
~, **звёздные** звездно денонощие
~, **со́лнечные** слънчево денонощие
су́точный денонощен
суфле́ *с* суфле *(в кулинарството)*
суфлёр *м* отдушник
суфля́ж *м* *жп.* подбиване, подбивка *(на ситен чакъл под релси)*
суфля́р *м* суфляр *(газов фонтан)*
суха́рь *м* камък, плъзгач; вложка
~ **кули́сы** кулисен камък
~, **направля́ющий** направляващ камък; направляваща вложка
~ **подши́пника** лагерна вложка, вложка на лагер
~, **разъёмный** разглобяващ се [разглобяем] камък; разглобяваща се вложка
~, **устано́вочный** фиксиращ [установъчен] камък; фиксираща вложка
~, **эксце́нтриковый** ексцентриков камък [плъзгач]; ексцентрикова вложка
суха́рик *м* *арх.* дентикули [зъби] *(за украшение на корниз)*
сухобо́кость *ж* външна едностранно умъртвена дървесина
сухо́й сух
сухопа́рник *м* сухопарник, парен дом
~ **котла́** сухопарник на котел
~, **цельноштампо́ванный** изцяло щампован парен дом
сухопу́тный сухопътен
сухосто́й *м* изсъхнали неотсечени дървета
су́хость *ж* сухост
сухофру́кты *мн* сушени плодове, ошав
суче́ние *с* сучене, усукване, пресукване
сучёный сукан, усукан
сучи́льный *текст.* пресуквателен, сучилен (апарат)
сучи́льщик *м* *текст.* пресуквач
сучи́ть 1. суча, усуквам, пресуквам 2. претривам
сучкова́тость *ж* чепатост, наличие на чепове, съковитост
сучкова́тый чепат, чворест
сучколови́тель *м* чепоуловител
сучкоотдели́тель *м* *вж.* **сучколови́тель**
сучкоре́зка *ж* чепорезачка
сучо́к *м* 1. чеп, чвор 2. клонче, вейка, съчка
~, **заро́сший** сраснал чеп
~, **здоро́вый** здрав чеп
~, **иго́льчатый** игловиден чеп
~, **каранда́шный** тъмно просмолен чеп
~, **ла́пчатый** разклонен чеп *(два или група чепове)*
~, **несро́сшийся** несраснал чеп
~, **осла́бленный** ослабен чеп
~, **рогово́й** рогов [продълговат] чеп
~, **сквозно́й** проходен [минаващ изцяло] чеп

~, **сро́сшийся** сраснал се чеп
су́ша *ж* суша; земя
суше́ние *с* сушене, изсушаване
сушёный сушен, изсушен
суши́лка *ж* 1. сушилка, сушило 2. сушилня
~, **атмосфе́рная** атмосферна сушилня
~, **аэрофонта́нная** аерофонтанна сушилня
~, **бараба́нная** барабанна сушилня
~, **ва́куумная** вакуумна сушилня
~, **вальцо́вая** валцова сушилня
~, **вакуумвальцо́вая** вакуумно-валцова сушилня
~, **вибрацио́нная** вибрационна сушилня
~, **возду́шная** въздушна сушилня
~, **враща́ющаяся** въртяща се сушилня
~, **высокочасто́тная** високочестотна сушилня
~ **для овоще́й** сушилня за плодове
~, **ди́сковая распыли́тельная** дискова разпръсквателна сушилня
~, **жалюзи́йная** жалузийна сушилня
~, **закры́тая** затворена [закрита] сушилня
~, **зерново́я** *с. ст.* зърносушилня
~, **индукцио́нная** индукционна сушилня
~, **калори́ферная** калориферна сушилня
~, **ка́мерная** камерна сушилня
~, **кана́льная** канална сушилня
~, **конве́йерная** конвейерна сушилня
~, **конвекцио́нная** конвекционна сушилня
~, **конвекцио́нно-конта́ктная** конвекционно-контактна сушилня
~, **конденса́торная** кондензаторна сушилня
~, **конденсацио́нная** кондензационна [кондензна] сушилня
~, **конта́ктная** контактна сушилня
~, **коридо́рная** коридорна сушилня
~, **коры́тная** коритообразна сушилня
~, **ле́нточная** лентова сушилня
~, **механи́ческая** механическа сушилня
~ **непреры́вного де́йствия** сушилня с непрекъснато действие
~, **огнева́я** огнева сушилня
~, **пане́льная** панелна сушилня
~, **парова́я** парна сушилня
~ **периоди́ческого де́йствия** сушилня с периодично действие
~, **пневмати́ческая** пневматична сушилня
~, **по́довая** подова сушилня, огнищна сушилня
~, **поло́гая** полегата сушилня
~, **произво́дственная** производствена сушилня
~, **противото́чная** противотокова [противопотокова] сушилня
~, **прямото́чная** правотокова [правопотокова] сушилня
~, **радиацио́нная** радиационна сушилня
~, **ра́мная** рамкова сушилня
~, **распыли́тельная** разпрашаваща [разпръсквателна] сушилня
~, **реверси́вная** реверсивна сушилня
~, **рефле́кторная** рефлекторна сушилня
~, **ро́ликовая** ролкова сушилня
~, **ротацио́нная** ротационна сушилня
~ **с вагоне́тками** сушилня с вагонетки, вагонетъчна сушилня
~ **с есте́ственной циркуля́цией** сушилня с естествена циркулация
~ **с за́мкнутой циркуля́цией** сушилня със затворена циркулация
~ **с иску́сственной циркуля́цией** сушилня с изкуствена циркулация
~ **с меша́лками** сушилня с бъркачки
~, **соплова́я** дюзова сушилна машина, дюзова сушилня
~ **со сме́шанным пото́ком** сушилня със смесен поток
~, **стелла́жная** рафтова [стелажна] сушилня
~ **с электри́ческим обогре́вом** сушилня с електрическо нагряване
~, **таре́льчатя** дискова [чиниеобразна] сушилня
~, **транспортёрная** сушилня с транспортьор
~, **трёхступе́нчатая ша́хтная** тристепенна шахтна сушилня
~, **тру́бчатая** тръбна сушилня
~, **тунне́льная** тунелна сушилня
~, **турби́нная** турбинна сушилня
~, **универса́льная передвижна́я** универсална подвижна сушилня
~, **центробе́жная** центробежна сушилня
~, **цепна́я** верижна сушилня
~, **ша́хтная** шахтова [шахтообразна] сушилня
~, **ша́хтная стациона́рная** стационарна [неподвижна] шахтова сушилня
~, **шка́фная** шкафна [шкафообразна] сушилня
~, **я́щичная** сандъкообразна сушилня
суши́ло *с вж.* **суши́лка**
~, **бараба́нное** барабанно сушило, барабанна сушилня
~, **вертика́льное многопо́лочное** *леяр.* вертикална [кулообразна] многоетажеркова сушилня
~, **горизонта́льное бараба́нное** хоризонтално барабанно сушило
~, **двухходово́е** двуходово сушило, двуходова сушилня
~, **диэлектри́ческое** диелектрично сушило, диелектрична сушилня
~, **есте́ственное** естествена сушилня, естествено сушило
~, **иску́сственное** изкуствена сушилня, изкуствено сушило
~, **многозо́нное** многозонна сушилня, многозонно сушило
~, **многопо́лочное** многоподова сушилня
~, **многоя́русное рольга́нговое** многоетажна ролгангова [ролковопътна] сушилня
~, **одноходово́е** едноходово сушило, едноходова сушилня
~, **перено́сное** преносно [преносимо] сушило
~, **проходно́е** проходно сушило
~, **ра́мное тунне́льное** рамкова тунелна сушилня
~, **рольга́нговое** ролковопътно [ролгангово] сушило, сушилня с ролков път
~, **стержнево́е** *леяр.* сушилня [сушило] за сърца
~, **теле́жечное** количкова сушилня, сушилня с колички

~, **тупиковое** затворена [задънена] сушилня
~, **этажерочное** сушилня с етажерки [рафтове]
сушильный сушилен
сушильня *ж* сушилно помещение, сушилня
сушильщик *м* който работи при сушилнята
сушить суша, изсушавам
сушитель *м* сушител, сушилен агент
сушка *ж* сушене, изсушаване
~, **атмосферная** атмосферно сушене, сушене на открит въздух
~, **вакуумная** вакуумно сушене
~, **воздушная** въздушно сушене, сушене на открито
~, **высокотемпературная** високотемпературно сушене
~, **высокочастотная** високочестотно сушене
~ **дополнительная** допълнително сушене
~, **естественная** естествено сушене
~, **индукционная** индукционно сушене
~ **инфракрасными лучами** сушене с инфрачервени лъчи
~, **искусственная** изкуствено сушене
~, **камерная** камерно сушене
~, **конвективная** конвективно сушене
~, **лучистая** лъчево [лъчисто] сушене
~ **материалов, диэлектрическая** диелектрично сушене на материали
~, **мягкая** *керам.* меко сушене
~, **огневая** огнево сушене
~, **паровая** парно сушене, сушене с [на] пара
~, **паросопловая** randoдюзово сушене
~, **подвальная** подземно сушене
~, **предварительная** предварително сушене
~, **радиационная** радиационно сушене
~, **распылительная** сушене чрез разпръскване
~, **солнцевая** слънчево сушене, сушене на слънце
~, **тепловая** топлинно сушене
~ **термоизлучением** сушене с термоизлъчване [топлоизлъчване]
~ **токами высокой частоты** *вж.* **сушка, высокочастотная**
~, **ультразвуковая** ултразвуково сушене
~, **форсированная** ускорено [форсирано] сушене
~, **циклическая** циклично сушене
сушильный сушилен
суэзит *м* *минер.* суезит
сфагнум *м* 1. сфагнум *(блатисто растение, образуващо торф)* 2. торф *(от това растение)* 3. изолационен материал *(на плочи или прах от такъв тор)*
сфалерит *м* сфалерит, цинкова бленда
сфен *м* сфен, титанит
сфеноид *м* сфеноид *(клиновиден кристал)*
сфенолит *м* *геол.* свенолит
сфеноэдр *м* сфеноедър
сфера *ж* 1. сфера, кълбо 2. сфера, област *(на действие)*
~, **небесная** небесна сфера
~ **притяжения** сфера на привличане [притегляне]
сферический сферичен, кълбовиден
сферичность *ж* сферичност, кълбовидност
сфероид *м* сфероид
сфероидальный сфероиден
сфероидизация *ж* сфероидизация, сфероидизиране
сфероконический сфероконичен
сферокристаллы *мн* сферокристали
сферолит *м* сферолит *(минерално образувание със сферична форма)*
сферометр *м* сферометър
~, **прецизионный** прецизен [точен] сферометър
сферосидерит *м* сферосидерит
схват *м* настав, връзка; *вж.* **схватка**
схватка *ж* 1. стреме, хомот, скоба от армировъчно желязо *(за оформяване на ръбове при мазачески работи, с която се крепи дъска)* 2. свръзка на настав
схватывание *с* свързване, втвърдяване *(на цимент, бетон)*
схватывать свързвам; втвърдявам се *(за бетон, цимент)*
схема *ж* схема
~, **автотрансформаторная** автотрансформаторна схема
~, **алгоритмическая** алгоритмична схема
~ **антисовпадений** *изч.* схема на несъвпадение
~, **бинарная** двоична [бинарна] схема
~, **бинарная пересчётная** двоична броячна схема
~, **блочная** блокова схема
~, **буферная** буферна схема
~, **вибрационная** *тлг.* вибрационна схема
~, **водно-шламовая** *мет.* водно-шламова схема
~, **воздушно-пылевая** *мет.* въздушно-прахова схема
~, **вспомогательная** спомагателна [допълнителна] схема
~, **встречно-параллельная** насрещно-паралелна схема
~ **выполнения логической операции** схема за логични операции
~ **высокочастотная** високочестотна схема
~, **гасящая** гасяща схема, схема за гасене *(напр. на поле)*
~, **двойная пересчётная** *вж.* **схема, бинарная пересчётная**
~, **двухвентильная полуволновая** двувентилна полувълнова схема
~, **двухполупериодная** двуполупериодна схема
~, **двухпроводная** двупроводна схема
~, **двухсистемная** двусистемна схема
~, **двухступенная** двустепенна [двустъпална] схема
~, **двухтактная** *радио* двутактна [противотактна] схема
~, **декадная пересчётная** *изч.* декадна [десетична] броячна схема
~, **декодирующая** *изч.* декодираща [дешифрираща] схема, дешифратор
~, **детекторная** детекторна схема

~, **динами́ческая** динамична схема
~, **дио́дная** диодна схема
~, **дио́дно-регенерати́вная** диодно-регенеративна схема
~ **дискре́тного де́йствия** схема с дискретно действие
~, **дифференциа́льная** диференциална схема
~, **ду́плексная** *тлг.* дуплексна [двупосочна] схема
~ **заде́ржки** *изч.* схема за закъснение [забавяне, временно запаметяване]
~, **за́мкнутая** затворена схема *(напр. на газова турбина)*
~ **запре́та** *изч.* забраняваща схема
~, **избира́тельная** селективна схема
~, **измери́тельная** измервателна схема
~ **«ИЛИ»** *изч.* схема «ИЛИ»
~, **имити́рующая** имитираща схема
~, **и́мпульсная** импулсна схема
~, **инве́рсная** инверсна схема
~, **интегра́льная** интегрална схема
~, **интегри́рующая** интегрираща схема
~, **каска́дная** каскадна [стъпална] схема
~, **кинемати́ческая** кинематична схема
~, **ключева́я** ключова схема
~, **комбини́рованная** комбинирана схема *(на производство)*
~, **комбинацио́нная** комбинационна схема
~, **коммутацио́нная** комутационна схема
~, **компенсацио́нная** компенсационна схема
~, **компоно́вочная** компановъчна схема, компановка
~, **конструкти́вная** конструктивна схема
~, **конта́кторная** контакторна схема
~, **корректи́рующая** *киб.* коригираща схема
~, **лине́йная** линейна схема
~, **логи́ческая** логическа схема
~, **лучева́я** лъчева схема
~, **микроэлектро́нная** микроелектронна схема
~, **мнемони́ческая** мнемоническа схема, мнемосхема
~, **многолине́йная** многолинейна схема
~, **многофа́зная** многофазна схема
~, **многоэлеме́нтная** многоелементна схема
~, **моностаби́льная** *изч.* моностабилна схема *(с едно устойчиво състояние)*
~, **монта́жная** монтажна схема
~, **мо́стиковая** мостова схема
~, **мо́стиковая однофа́зная** мостова еднофазна схема
~, **мо́стиковая трёхфа́зная** мостова трифазна схема
~, **накопи́тельная** натрупваща схема
~, **нейтроди́нная** неутрализираща схема
~, **обра́тная** *вж.* **схе́ма, инве́рсная**
~, **ограни́чивающая** ограничаваща схема
~, **однолине́йная** еднолинейна схема
~, **однополупери́одная** еднополупериодна схема
~, **односисте́мная** едносистемна схема
~, **однота́ктная** еднотактна схема
~, **опроки́дывающаяся** **1.** преобръщаща се схема *(схема, която може да смени състоянието си)* **2.** тригерна схема
~, **организацио́нная** организационна схема
~, **основна́я** основна схема
~, **откры́тая** отворена [открита] схема
~, **паралле́льная** паралелна схема
~, **переключа́тельная** превключвателна схема
~, **пересчётная** броячна схема
~, **печа́тная** печатна схема
~, **пневмати́ческая печа́тная** пневматична печатна схема
~, **пове́рочная** схема за контрол [проверка], контролна схема
~, **позити́вная** позитивна схема
~, **полуволнова́я** полувълнова схема
~, **полуду́плексная** полудуплексна схема
~, **полуоткры́тая** полуотворена [полуоткрита] схема
~, **полупроводнико́вая твёрдая** *елн.* полупроводникова твърда схема
~, **полу́торная** двуизходна [двуизводна] схема
~, **после́довательно-паралле́льная** последователно-паралелна схема
~, **после́довательная** последователна [серийна] схема
~, **потенциометри́ческая** потенциометрична схема
~, **приве́денная** приведена схема
~ **приёмника** схема на приемник
~, **принципиа́льная** принципна схема
~, **простра́нственная** пространствена схема
~, **противоме́стная** противоместна схема *(напр. на телефонен апарат)*
~, **противосовпаде́ний** *вж.* **схе́ма антисовпаде́ний**
~ **пупиниза́ции** схема на пупинизация *(напр. на телефонна линия)*
~, **пушпу́льная** противотактна [пушпулна] схема
~, **развёрнутая** разгъната схема
~ **развёртки** схема за развивка
~, **разо́мкнутая** отворена схема *(напр. на газова турбина)*
~ **распа́да** *ядр.* схема на разпад
~, **расчётная** изчислителна схема
~, **реле́йная** релейна схема
~, **рефле́ксная** рефлексна схема
~, **самосинхронизи́рующая** самосинхронизираща схема
~, **сбо́рочная** сборна схема
~, **светова́я** светлинна схема
~, **светя́щаяся** светеща схема
~ **сдви́га** *изч.* схема за изместване
~ **с двумя́ усто́йчивыми состоя́ниями** *изч.* схема с две устойчиви състояния; двустабилна схема
~, **се́риесная** серийна [последователна] схема
~, **силова́я** силова схема
~, **си́мплексная** *тлг.* симплексна [еднопосочна] схема
~, **скеле́тная** *вж.* **схе́ма, структу́рная**
~, **сло́жная** сложна схема
~, **спускова́я** тригерна схема, тригер
~, **совпаде́ний** *ядр.* схема на съвпадения, *изч.* схема «И»

~, **соединений** схема на свързване [съединение]
~, **структурная** структурна [скелетна] схема
~, **счётная** броячна схема
~, **тарифная** тарифна схема, тарифно разписание
~, **твёрдая** твърда схема
~, **тепловая** топлинна схема
~, **технологическая** технологична схема
~ **токопрохождения** схема на преминаване на тока
~ **торможения противотоком** схема за спиране с обратен ток
~, **транспозиционная** транспозиционна схема, схема за кръстосване на проводници
~, **трёхконтурная** триконтурна схема
~, **трёхлинейная** трилинейна схема
~, **трёхфазная мостовая** трифазна мостова схема
~, **триггерная** тригерна схема; пускова схема
~, **упрощённая** опростена схема
~, **функциональная** функционална схема
~, **цепочная** верижна схема
~, **цифровая** цифрова схема
~, **шунтовая** шунтова схема
~, **эквивалентная** еквивалентна схема
~, **электрическая** електрическа схема
~ **электропроводки** схема [план] на електрическа мрежа
схематический схематичен, схематически
сход *м* 1. наклон за слизане; слизане 2. отсевка 3. падане, смъкване, свличане 4. събиране, струпване
~ **колёс** *авто.* прибраност на колелата, ъгъл на събиране на колелата
~ **с рельсов** излизане от релсите, дерайлиране
~ **стружки** отвеждане на стружките
сходимость *ж* *мат.* сходимост
~, **абсолютная** абсолютна сходимост
~ **интеграла** *мат.* сходимост на интеграла
~, **неравномерная** неравномерна сходимост
~ **последовательности векторов** *мат.* сходимост на последователност от вектори
~, **равномерная** равномерна сходимост
~ **ряда** *мат.* сходимост на реда
сходня *ж* 1. дебела дъска-стълба *(с наковани напречно дъсчици и с перило)* 2. мостик, стълба *(от кораб до брега)*
сходящийся сходящ
~, **абсолютно** абсолютно сходящ
~, **условно** условно сходящ
сцеживание *с* изцеждане, отцеждане, декантиране
сцеживать изцеждам, отцеждам, декантирам
сцементированный *стр.* циментиран, зациментиран
сцена *ж* сцена
сцеп *м* 1. спряг, купла, сцепка 2. две *или* повече машини, свързани за съвместна работа
сцепка *ж* 1. спряг, сцепка, купла, съединител 2. скачване, закачване
~, **аварийная** авариен спряг
~, **автоматическая** *жп.* автоматичен спряг
~, **агрегатная** агрегатен спряг
~, **буксирная** буксирно скачване
~, **винтовая** винтов спряг
~, **гибкая** еластичен спряг, гъвкаво скачване
~, **жёсткая** твърд спряг, твърдо скачване
~, **предохранительная** *вж.* **сцепка, аварийная**
~, **ручная** ръчно скачване, винтов спряг
~, **универсальная** универсална сцепка
~, **центральная** централно скачване, централен спряг
~, **шарнирная** шарнирно съединение, шарнирно скачване
сцепление *с* 1. сцепление, зацепване; 2. кохезия; адхезия, прилепналост 3. скопчване, скачване, славяне 4. съединител, амбриаж *(фрикционен тип)*
~, **автоматическое** автоматично зацепване
~, **гидравлическое** хидравлично зацепване [сцепване]
~, **глухое** глухо зацепване, глухо скачване
~, **двухдисковое** двудисково съединение [сцепление]; двудисков съединител
~, **дисковое** дисково сцепление, дисково съединение; дисков съединител
~, **жёсткое** твърдо [нееластично] свързване
~, **зубчатое** зъбно съединение, зъбно сцепване
~, **клиновое** клиново съединение, клиново свързване
~, **комбинированное** комбинирано свързване, комбинирано съединение
~, **колодочное** челюстен съединител
~, **коническое** *вж.* **сцепление, конусное**
~, **конусное** конусно сцепление, конусно съединение
~, **косозубчатое** сцепване на наклонени зъби косозъбно зацепване
~, **кулачковое** палцев съединител
~, **магнитное** 1. електромагнитна връзка 2. електромагнитен съединител
~, **масляное** маслен (дисков) съединител
~, **междувагонное** междувагонно свързване, междувагонна връзка
~, **механическое** 1. механична връзка 2. механичен съединител
~, **многодисковое** 1. многодисково съединение 2. многодисков съединител
~, **мокрое** мокър съединител
~, **однодисковое** 1. еднодисково съединение 2. еднодисков съединител
~, **полуцентробежное** 1. полуцентробежно съединение 2. полуцентробежен съединител
~, **разъёмное** 1. разделящо се зацепване, подвижно сцепване 2. разглобяващ се [разделящ се] съединител
~, **ручное** ръчно скачване *(на вагони)*
~, **сухое** сух съединител
~, **трёхдисковое** тридисков съединител
~, **фрикционное** 1. триещо съединение 2. фрикционен [триещ] съединител
~, **храповое** 1. зацепване със зъбен механизъм 2. зъбен съединител
~, **центробежное** центробежен съединител

~, **червя́чное** 1. червячно зацепване, червячно скачане 2. червячен съединител
сцепля́емость *ж* адхезивност, прилепналост
сцепля́ть скачвам, свързвам; сцепвам, зацепвам, скопчавам
сцепно́й сцепващ, зацепващ; за сцепване, за скачване
сце́пщик *м* *жп.* прикачвач
сцинтилло́метр *м* сцинтилометър
сцинтиллоско́п *м* сцинтилоскоп
сцинтилляцио́нный сцинтилационен
сцинтилля́ция *ж* 1. сцинтилация *(моментно светване)* 2. трептене *(напр. видимото трептене на звездите)*
сча́ливать свързвам, съединявам *(напр. въже)*
сча́лка *ж* свързване, съединяване
счёт *м* 1. сметка 2. броене, смятане
~, **бухга́лтерский** счетоводна сметка
~, **контокорре́нтный** контокорентна сметка
~, **расчётный** разчетна сметка
~, **теку́щий** текуща сметка
счётный 1. сметачен 2. счетоводен, сметководен
счетово́д *м* счетоводител
счетово́дство *с* счетоводство
счётчик *м* 1. брояч, преброително устройство *или* схема 2. броячна тръба 3. електромер
~ **акти́вной эне́ргии** електромер за активна енергия
~ **а́льфа-части́ц** *ядр.* брояч на алфа-частици
~ **ампе́р-часо́в** амперчасов електромер; електромер за постоянен ток
~ **антисовпаде́ний** *ядр.* брояч на антисъвпадения
~, **антраце́новый** антраценов брояч
~, **астати́ческий** астатичен брояч
~, **бараба́нный** барабанен брояч
~ **бе́та-части́ц** *ядр.* брояч на бета-частици
~, **бина́рный** двоичен [бинарен] брояч
~ **вар-часо́в** електромер за реактивна енергия
~ **ватт-часо́в** *вж.* **счётчик акти́вной эне́ргии**
~, **вибрацио́нный** вибрационен брояч
~ **вре́мени** брояч на време; измервател на време
~, **га́зовый** газомер
~, **гало́идный** халогенен брояч
~ **га́мма-излуче́ния** брояч на гама-лъчение
~ **Ге́йгера** брояч на Гайгер
~ **Ге́йгера-Мю́ллера** брояч на Гайгер—Мюлер
~, **двои́чный** двоичен брояч
~, **двухтари́фный** двойно *или* двутарифен електромер
~, **ди́сковый магнитоэлектри́ческий** дисков магнитоелектричен брояч
~, **дифференциа́льный** диференциален брояч
~, **дугово́й** дъгов брояч
~, **жи́дкостный** течностен измервач
~ **и́мпульсов** брояч на импулси
~, **индукцио́нный** индукционен брояч
~, **интегри́рующий** интегриращ брояч
~, **ионизацио́нный** йонизационен брояч
~ **ио́нов** брояч на йони, йоноброяч
~, **искрово́й** искров брояч
~ **ка́дров** *кфт.* брояч на снимките [на кадри]
~, **ква́нтовый** квантов брояч
~, **кислоро́дный** разходомер за кислород
~ **коли́чества эне́ргии** *вж.* **счётчик а́мпер-часо́в**
~, **колле́кторный** колекторен електромер, електромер за постоянен ток
~, **колоко́льный** камбановиден брояч
~, **кольцево́й** кръгов брояч
~ **кома́нд** брояч на командите
~, **контро́льный** контролен електромер
~, **кристалли́ческий** кристален брояч
~, **люминесце́нтный** луминесцентен брояч
~, **максима́льный** максимален електромер
~, **ма́ятниковый** електромер с махало, електромер на Арон
~, **мембра́нный га́зовый** мембранен газомер
~, **механи́ческий** механичен брояч
~, **многотари́фный** многотарифен електромер
~, **моне́тный** брояч на монети
~, **мото́рный** моторен брояч
~, **нака́пливающий** натрупващ брояч
~, **нейтро́нный** неутронен брояч
~ **оборо́тов** брояч на обороти, оборотомер, тахометър
~, **образцо́вый** образцов електромер
~, **объёмный** уред за измерване и отчитане по обем
~, **однотари́фный** еднотарифен електромер
~, **опти́ческий** оптичен брояч
~, **острийный** брояч с острие
~ **о́ттисков** брояч на (печатните) удари
~, **пи́ковый** върхов електромер
~, **погружа́емый** потопяем брояч
~, **пропорциона́льный** пропорционален брояч
~, **прото́чный** брояч за обменяща се смес
~, **разря́дный** разряден брояч
~ **расхо́да** разходомер
~ **расхо́да па́ра** разходомер за пара
~, **реакти́вный трёхсисте́мный** реактивен трисистемен брояч
~, **реверси́вный** реверсивен брояч
~, **регистри́рующий** регистриращ брояч
~, **рту́тный** живачен електромер
~, **самогася́щийся** *елн.* самогасящ се брояч *или* броячна тръба
~, **стре́лочный** стрелкови електромер
~, **сумма́рный** сумарен брояч
~, **сцинтилляцио́нный** сцинтилационен [искров] брояч
~, **торцо́вый** челен брояч
~, **тру́бчатый** тръбен брояч
~, **ферродинами́ческий** феродинамичен брояч
~ **фото́нов** брояч на фотони
~, **фрикцио́нный** фрикционен електромер; фрикционен брояч
~ **ци́клов** брояч на циклите
~ **части́ц** брояч на частици
~ **Черенко́ва** брояч на Черенков
~, **электри́ческий** електромер, електрически брояч
~, **электродинами́ческий** електродинамичен брояч [електромер]

~, **электролити́ческий** електролитен брояч [електромер]
~, **электромехани́ческий** електромеханичен брояч
~, **электро́нный** електронен брояч
~ **электроэне́ргии** електромер
~ **элемента́рных части́ц** *ядр.* брояч на елементарните частички
~, **этало́нный** *вж.* **счётчик, контро́льный**
счёты *мн* сметало
счисле́ние *с* изчисляване, пресмятане, сбор
~, **графи́ческое** графично изчисляване
счита́ть 1. броя, преброявам 2. смятам, пресмятам
счи́тка *ж* съчетене, сверяване на препис с оригинал
счища́ть изчиствам, очиствам, почиствам
сшиба́тель *м* чук, бутач
сшива́ние *с* 1. зашиване, съшиване 2. заковаване
сшива́ть 1. съшивам, зашивам 2. съединявам с гвоздеи, заковавам
сши́вка *ж* съшиване, зашиване
сши́тый 1. съшит, ушит 2. закован, съединен с гвоздеи
съе́зд *м* 1. пътна петлица; пътна площадка *(за почивка и авариен ремонт на превозни средства)* 2. свързване *(на два успоредни колелза)*
съезжа́ть 1. слизам, спущам се *(не пеша)* 2. отмествам се встрани 3. изнасям се, напущам (къща, квартира) 4. отстъпвам, намалявам (цена) 5. смъквам се, свличам се *(за дреха)*
съём *м* 1. снемане, сваляне 2. добив
~ **мо́щности** отнемане на мощност [енергия]
~ **стру́жки** снемане [сваляне] на стружки
съёмка *ж* *кфт.* снимане; снимка
~, **аэромагни́тная** аеромагнитна снимка
~, **буссо́льная** бусолна снимка
~, **вертика́льная** вертикална снимка
~, **возду́шная** въздушна снимка
~, **высокоскоростна́я** снимане с голяма скорост
~, **геодези́ческая** геодезична снимка
~, **геологи́ческая** геоложка снимка
~, **глазоме́рная** окомерна снимка
~, **горизонта́льная** хоризонтална снимка
~, **гравиметри́ческая** гравиметрична снимка
~, **графи́ческая** графична снимка
~, **депрессио́нная** депресионна снимка
~, **дета́льная** детайлна [подробна] снимка
~, **дистанцио́нная** дистанционно снимане
~, **заме́дленная** забавено снимане
~, **звукова́я** звуково снимане
~, **изохромати́ческая** изохроматично снимане
~, **инструмента́льная** инструментална снимка
~, **комбини́рованная** комбинирано снимане
~, **конта́ктная** контактно снимане, контактна снимка
~, **магни́тная** магнитна снимка
~, **маркше́йдерская** маркшайдерска снимка
~, **маршру́тная** маршрутна снимка
~, **ме́нзульная** мензулна снимка
~, **металлометри́ческая** металометрична снимка
~, **микромагни́тная** микромагнитна снимка
~, **момента́льная** моментална снимка
~, **назе́мная** снимка на повърхността
~, **нема́я** нямо снимане, снимане без говор
~, **о́бщая** обща снимка
~, **ортогона́льная** ортогонална снимка
~, **основна́я** основна снимка
~, **панора́мная** панорамна снимка
~, **пла́новая** планова снимка
~ **пло́щади** площна нивелация [снимка]
~, **полева́я** полска снимка
~, **полигона́льная** полигонална снимка
~, **полигонометри́ческая** полигонометрична снимка
~, **подво́дная** подводно снимане, подводна снимка
~, **про́фильная** профилна снимка
~, **радиометри́ческая** радиометрична снимка
~, **ра́стерная** растерно снимане, растерна снимка
~, **рекогносциро́вочная** рекогносцировъчна снимка
~, **рентге́новская** рентгенова снимка
~, **рентгенострукту́рная** рентгеноструктурна снимка
~, **скоростна́я** скоростно снимане
~, **стереоскопи́ческая** стереоскопично снимане, стереоскопична снимка
~, **структу́рная** структурна снимка
~, **тахеометри́ческая** тахометрична снимка
~, **теодоли́тная** теодолитна снимка
~, **топографи́ческая** топографна снимка
~, **фотограмметри́ческая** фотограметрична снимка
~, **фотографи́ческая** фотографско снимане, фотографска снимка, фотоснимка
~, **хронометра́жная** хронометражна снимка
съёмник *м* 1. *ел.* (токо)снемател, (токо)приемник 2. скоба, теглич, изтегляч *(уред за изваждане на машинни части)*
съёмный снимаем, който се снима; разглобяем
съёмочный *кфт.* снимачен
съёмщик *м* снимач
съестно́й хранителен
съеха́ться сблъсквам се *(за превозни средства)*
сы́воротка *ж* суроватка, цвик
сыпь *ж* 1. изсипване; сипене *(напр. на зърнест материал)* 2. *мет.* обрив *(повърхностен дефект на отливка)*
сыпу́чий 1. насипен 2. ронлив; сиплив, сипещ се
сыр *м* кашкавал
сыре́ц *м* недообработен продукт, полуфабрикат
сыре́ц-кирпи́ч *м* неизпечена [неопалена] тухла
сырова́р *м* сиренар, кашкавалджия *(майстор на сирене, кашкавал)*
сыроваре́ние *с* сиренарство; производство на сирене
сырова́рня *ж* сиренарница, кашкавалджийница, мандра

сыроде́лие *с* правене [приготвяне] на сирене, кашкавал
сыро́й 1. необработен, суров 2. влажен
сыромя́тный непродъбен *(за кожа)*
сыромя́ть *ж* непродъбена сарашка кожа
сы́рость *ж* влажност, влага
сырьё *ж* суровини, суровина
~, **втори́чное** вторични суровини
~, **исхо́дное** изходни суровини
~, **промы́шленное** промишлени суровини
~, **сельскохозя́йственное** селскостопански суровини
сырьево́й суровинен
сычу́жина *ж* сирище, мая за сирене
сычу́жный сирищен
сэ́бин *м* себин *(единица за измерване на звукопоглъщането)*

Т

таба́к *м* тютюн
~, **листово́й** тютюн на листа
~, **ню́хательный** емфие
~, **тру́бочный** тютюн за лула
табаково́д *м* тютюнопроизводител
табаково́дство *с* тютюнопроизводство
табакониза́тель *м* тютюнонизачна машина
табакоре́зка *ж* тютюнорезачка, тютюнорезачна машина
таба́чный тютюнев
таба́нить *кораб.* греба в обратна посока *(за да завия или за да дам обратен ход на лодката)*
та́бель *м* 1. таблица, листа, списък 2. присъствена книга *или* дъска 3. жетон с номер на работника
табергит *м минер.* табергит
табле́тка *ж* таблетка, хапче
табле́точный таблетъчен, на таблетки
табли́ца *ж* таблица
~, **арифмети́ческая** аритметична таблица
~ **а́томных весо́в** таблица на атомните тегла
~ **вы́держек** *кфт.* таблица на експонациите
~ **до́пусков** таблица на допуските
~, **испыта́тельная** (телевизионна) изпитвателна таблица
~, **логарифми́ческая** логаритмична таблица
~ **логари́фмов** *вж.* **табли́ца, логарифми́ческая**
~ **мер** таблица на мерките
~, **переводна́я** преводна таблица
~, **периоди́ческая** периодична таблица
~ **распределе́ния вероя́тностей** таблица за разпределяне на вероятностите
~, **расчётная** изчислителна таблица
~ **сво́йств водяно́го па́ра** таблица за свойствата на водната пара
~, **сравни́тельная** сравнителна таблица
~ **умноже́ния** таблица за умножение
~ **фу́нкций** таблица на функциите
~ **элеме́нтов Менделе́ева** Менделеевата таблица на елементите
табли́цы *мн* таблици
~, **логарифми́ческие** логаритмични таблици
~, **математи́ческие** математични таблици
~, **тахеометри́ческие** тахеометрични таблици
табли́чный табличен
табло́ *с* табло, контролна дъска
~, **диспе́тчерское** диспечерско табло
~, **индика́торное** индикаторно табло
~, **многола́мповое** многолампово табло
~, **однола́мповое** еднолампово табло
~, **светово́е** светлинно табло
~, **светосигна́льное** светосигнално [светлинно сигнално] табло
~, **сигна́льное** сигнално табло
~, **указа́тельное** индикаторно табло
~, **электролюминесце́нтное** електролуминесцентно табло
табули́рование *с* табулиране
табулогра́мма *ж* табулограма
табуля́тор *м* табулатор *(като изчислителна машина и като приспособление към пишеща машина)*
~, **десяти́чный** десетичен табулатор
табуля́тор-моноти́п *м полигр.* табулатор-монотип
таво́т *м* грес, солидол
таво́т-пресс *ж* текалемит
таво́т-шприц *м вж* **таво́т-пресс**
таво́тница *ж* гресьорка
тавр *м* плочогреда
тавро́ *с* дамга, белег, клеймо, знак *(на добитък)*
та́вровый Т-образен
тавросты́ковый Т-образно съединен
таз *м* тас, гърне, кана, леген; басейн
~, **кокономота́льный** свилоточен басейн
тайга́ *ж* тайга *(сибирска девствена гора)*
та́йлак *м* фина камилска вълна
та́ймер *м* 1. временник, измерител на време 2. генератор на временни интервали
тайз *м* тайз *(шахта на базата на синтетични смоли)*
таймо́граф *м* 1. хронограф *(уред, който записва промените на даден процес във времето)* 2. уред за проверка точността на часовници
тайма́ктор *м* таймтактор *(контактор комбиниран с реле за време)*
тайниоли́т *м минер.* тайнолит
тайфу́н *м* тайфун
такела́ж *м* такелаж, корабни въжета
~, **бегу́чий** подвижни въжета
~, **стоя́чий** неподвижни въжета
такела́жник *м* такелажник *(работник, който закача и откача въжета на кран, кораб)*
та́кса *ж* такса
такса́тор *м* таксатор
такса́ция *ж* таксация *(инвентаризация на горския фонд, определяне на прираста и др.)*
такси́ *с* такси, таксиметров автомобил
такси́ровать таксувам, определям такса; измервам
таксоме́тр *м* таксиметър, таксиметров апарат
таксомото́р *м вж.* **такси́**

таксофо́н *м* таксофон *(монетен телефонен апарат)*
такт *м* такт *(отработения цикъл на двигател, на конвейер и др.)*
~, **восходя́щий** възходящ такт
~ **впу́ска** *вж.* **такт всáсывания**
~ **всáсывания** всмукателен *(впускателен)* такт
~ **вы́пуска** изпускателен такт
~, **рабо́чий** работен такт
~ **расшире́ния** такт на разширение *(работен такт)*
~ **сжáтия** състителен [компресионен] такт
тáктность *ж* тактност
~ **дви́гателя** тактност на двигателя
тáлер *м полигр.* 1. плоча, фундаментна плоча 2. фундамент *(на плоска печатарска машина)* 3. маса за връзване на форми
талéрка *ж* талерка, диск
тáли *мн* скрипци, система от ролки за въжета
~, **подъёмные** повдигателни скрипци
~, **шлю́почные** *кораб.* скрипци за повдигане на лодки, лодъчни скрипци
~, **электри́ческие** електротелфери, електромакари, електрически скрипци
тáллий *м хим.* талий
тáллий, азотноки́слый талиев нитрат
~, **бро́мистый** талиев бромид
~, **йо́дистый** талиев йодид
~, **родáнистый** талиев роданид
~, **серни́стый** талиев сулфид
~, **сернoки́слый** талиев сулфат
~, **углеки́слый** талиев карбонат
~, **фосфорноки́слый** талиев фосфат
~, **фто́ристый** талиев флуорид
~, **циáнистый** талиев цианид
тало́н *м* талон; купон
тáлреп *м кораб.* обтегач *(приспособление за отпускане или опъване на корабни въжета)*
~, **металли́ческий** метален обтегач
~, **тро́совый** въжен обтегач
тáлый снежноразтопен, размръзнат
таль *ж* макара-скрипец
~, **винтовáя** витлов скрипец
~, **дифференциáльная** диференциален скрипец
~, **канáтная** въжен скрипец
~, **крáновая** кранов скрипец
~, **механи́ческая** механичен скрипец
~, **планетáрная** планетен скрипец, скрипец със зъбно предаване [със зъбчатка]
~, **подвеснáя** окачен скрипец-макара
~, **ручнáя** ръчна макара-скрипец
~, **цепнáя** верижен скрипец
~, **червя́чная** червячен скрипец
~, **шестерённая** макара-скрипец със зъбчатка [със зъбни колела], зъбна макара
~, **электри́ческая** електромакара, макара с електрическо задвижване, електротелфер
тальвéг *м* талвег
тальк *м* талк
тáльковый талков, от талк
тáмбур *м* 1. преддверие; челен коридор 2. барабан *(на въртяща се врата)* 3. тамбур
тамо́женный митнически
тамо́жня *ж* митница
тампо́н *м* тампон
тампонáж *м* тампонаж, тампониране, пълнеж, уплътняване
тампони́рование *с* тампониране, уплътняване
~ **го́рных поро́д** тампониране на скали
тампони́ровать тампонирам
танали́т *м* таналит *(вид антисептик)*
тангáж *м ав.* тангаж, надлъжно люлеене
тáнгенс *м мат.* тангенс
тáнгенс-буссо́ль *ж* тангенс бусола, тангенс компас
тáнгенс-гальвано́метр *м* тангенс-галванометър
тáнгенс, гиперболи́ческий хиперболичен тангенс
тангенсо́ида *ж* тангенсоида
тангенциáльный тангенциален
танги́р *м полигр.* танжир, танжирка, танжирна пластинка
тáндем *м* тандем, тендем *(напр. парна машина с два цилиндъра)*
тáндем-компрéссор *м* тандем-компресор
тáндем-маши́на *ж* тандем-машина
тáндемный тандемен
тани́д *м хим.* танид
тани́н *м* танин, дъбилно вещество, дигалова киселина
танк *м* 1. *воен.* танк 2. голям съд, резервоар, цистерна
~, **быстрохо́дный** бързоходен танк
~, **грузово́й** резервоар на танкер
~, **кислоро́дный** резервоар [цистерна] за течен кислород
~, **колёсно-гу́сеничный** колесно-гъсеничен танк
~, **плáвающий** *вж.* танк-амфибия
танк-абфи́бия *м* танк-амфибия
танк-бульдо́зер *м* танк-булдозер
танк-парово́з *м* тендър, парен локомотив
тáнкер *м* танкер, кораб-цистерна
танкéтка *ж воен.* малък танк, танкетка; лек воен автомобил
тáнковый танков
танкодро́м *м* танков плац
танкостроéние *с* танкостроене
таннáт *м* танат *(сол на таниновите киселини)*
танни́н *м* танин *(смес от глюкозиди на галовата и дигаловата киселина)*
тантáл *м* тантал
~, **азо́тистый** танталов нитрид
~, **бро́мистый** танталов бромид
танталáт *м* тантал *(сол на танталова киселина)*
тáра *ж* опаковка, амбалаж; тара *(тегло на опаковката)*
~, **возвратная** амбалаж, който трябва да се връща, оборотен амбалаж
~, **группóвая** групов амбалаж
~, **жёсткая** твърд амбалаж
~, **мéрная** амбалаж [тара], който се измерва
~, **многооборо́тная** многооборотен амбалаж, амбалаж за многократна употреба
~, **мя́гкая** мек амбалаж

~, **невозвра́тная** невъзвратим амбалаж
~, **оборо́тная** оборотна опаковка, оборотен амбалаж
~, **однокра́тная** еднократна опаковка, опаковка за една употреба
~, **разда́точная** съдове [амбалаж] за разнасяне *(напр. на храни)*
~, **складска́я** складова опаковка, складов амбалаж
~, **специализи́рованная** специална опаковка, специален амбалаж
~, **стандáртная** стандартна опаковка, стандартен амбалаж
~, **я́щичная** сандъкова опаковка
тара́н *м* 1. таран *(стара стенобитна машина)* 2. застроена носова част на кораб *(за нанасяне на удар)* 3. хоризонтална греда за набиване, пробиване
~, **буровóй** сондажен ударник, сондажен таран
~, **гидравли́ческий** хидравличен ударник [таран]; водно сърце, пулсираща помпа
таре́лка *ж* 1. тарелка, чиния *(напр. на изолатор)*, диск 2. чиния 3. дефлегматорна преграда
~, **барботáжная** барботажна чиния, съд за барботиране
~, **бу́ферная** диск на буфер
~, **водоотдели́тельная** водоотделителна тарелка
~, **дефлегмацио́нная** дефлегмационна тарелка
~, **ди́сковой бороны́** диск на брана
~, **испари́тельная** изпарителна чиния, изпарителна тарелка
~, **кла́панная** плоската глава [тарелка] на клапан
~, **кла́панной пружи́ны** тарелка на клапанната пружина
~, **колпачкóвая** звънчева тарелка
~, **колпа́чная** *вж.* **таре́лка, колпачкóвая**
~, **ороси́тельная** оросителна тарелка
~, **решетча́тая** решетъчна тарелка [плоча], решетъчен диск
~, **се́тчатая** мрежеста тарелка, мрежест диск
~, **теорети́ческая** теоретична тарелка
~, **холоди́льная** охлаждаща тарелка
таре́лочный дисков, като чиния, чиниеобразен
таре́льчатый *вж.* **таре́лочный**
тари́рование *с* 1. тариране, определяне теглото на тарата 2. проверяване *(напр. на уред)* чрез сравняване 3. калибриране; юстиране
тари́рованный който е тариран
тари́ровать тарирам; проверявам *(чрез сравняване)*; юстирам
тариро́вка *ж вж.* **тари́рование**
тари́ф *м* тарифа
~, **еди́ный** единна тарифа
~, **железнодоро́жный** железопътна тарифа
~, **за́городный** извънградска тарифа
~, **зо́нный** зонна тарифа
~, **льго́тный** привилегирована тарифа
~, **морско́й** морска тарифа *(тарифа за превоз по море*
~, **пассажи́рский** пътническа тарифа
~, **посло́вный** *тлг* пословна тарифа, тарифа по думи [срички]
~, **тамо́женный** митническа тарифа
~, **фра́хтовый** 1. навло 2. фрахтова тарифа
тарифика́ция *ж* определяне на тарифи, тарификация
тарифици́ровать определям тарифа, тарифицирам
тари́фный тарифен
та́рник *м* материал за амбалаж
та́рный тарен, амбалажен, опаковъчен
тароматериа́лы *мн вж.* **та́рник**
тарта́ние *с* изчерпване [добив] на нефт *или* вода
~, **поршнево́е** бутално изчерпване
тарта́ть добивам нефт чрез изчерпване с кофи
тартра́т *м* тартарат *(сол на винената киселина)*
тартронилмоче́вина *ж хим.* тартронилурея
таска́лка *ж* влачилка
тасмани́т *м минер.* тасманит
тастату́ра тастатура *(съвкупност от клавиши на уред и подобни)*
татаркайт *м минер.* татаркаит
таури́н *м* таурин
та́у-сагы́з *с* тау-сагиз *(каучукодайно растение)*
таутоме́р *м* тавтомер
таутомери́я *ж* тавтомерия
~, **анизотро́пная** анизотропна тавтомерия
~, **кето-ено́льная** кетоенолна тавтомерия
~, **кетоими́дная** кетоимидна тавтомерия
таутоме́рный тавтомерен
таутохрони́зм *м* тавтохронизъм
тафта́ *ж текст*, тафта
тахео́метр *м* тахиметър
~, **авторедукцио́нный** авторедукционен тахиметър
~, **кругово́й** кръгов тахиметър
тахео́метр-автома́т *м* тахиметър-автомат
тахеометри́ческий тахиметричен
тахеоме́трия *ж* тахиметрия
тахили́т *м* тахилит
тахогенера́тор *м* тахогенератор
тахогра́мма *ж* тахограма
тахо́граф *м* тахограф
таходина́мо *с* таходинамо
тахо́метр *м* тахометър
~, **вибрацио́нный** вибрационен тахометър
~, **дистанцио́нный** дистанционен тахометър
~, **дифференциа́льный** диференциален тахометър
~, **ёмкостный** капацитативен тахометър
~, **жи́дкостный** течен тахометър
~, **и́мпульсный** импулсен тахометър
~, **индукцио́нный** индукционен тахометър
~, **магни́тный** магнитен тахометър
~, **механи́ческий** механичен тахометър
~, **приставно́й центробе́жный** (принаден) центробежен тахометър
~, **радиоакти́вный** радиоактивен тахометър
~, **резона́нсный** резонансен тахометър

~, **самопи́шущий** самопишещ [самозаписващ] тахометър
~, **стробоскопи́ческий** стробоскопичен тахометър
~, **фрикцио́нный** фрикционен тахометър
~, **хронометри́ческий** хронометричен тахометър
~, **центробе́жный** центробежен тахометър
~, **электри́ческий** електрически тахометър
тахоско́п *м* тахоскоп
тахоста́т *м* тахостат
та́чка *ж* 1. ръчна количка *(с едно колело)* 2. шиене, съшиване
та́яние *с* топене, разтапяне
та́ять топя се, разтапям се
тверде́ние *с* втвърдяване, твърдеене
~, **автокла́вное** автоклавно втвърдяване, втвърдяване [твърдеене] в автоклав
~, **возду́шное** въздушно втвърдяване, втвърдяване на въздуха
~, **гидравли́ческое** хидравлично втвърдяване
~, **дисперсио́нное** дисперсионно втвърдяване, дисперсно твърдеене
~ **при наклёпе** втвърдяване при заклъопване [студено деформиране]
~ **при старе́нии** втвърдяване при стареене
~, **ускóренное** ускорено втвърдяване
тверде́ть втвърдявам се, твърдея
твердоме́р *м* твърдомер *(уред за измерване на твърдост)*
~ **по Брине́ллю** твърдомер на Бринел
~ **по Ре́ксу** твърдомер на Рекс
~ **Рокве́лла** твърдомер на Роквел
~ **Шо́ппера** твърдомер на Шопер
~ **Шо́ра** твърдомер на Шор
твёрдость *ж* твърдост
~, **абрази́вная** абразивна твърдост
~, **акти́вная** активна твърдост
~, **втори́чная** вторична твърдост
~, **динами́ческая** динамична твърдост, твърдост, която се измерва с динамични методи
~, **есте́ственная** естествена твърдост
~, **зака́лки** твърдост на закалката, твърдост след закаляване
~, **крити́ческая** критична твърдост
~, **магни́тная** магнитна твърдост
~ **ма́ятниковая** махална твърдост, *вж.* **твёрдость по Ге́рберту**
~, **минера́лов** твърдост на минералите
~ **на вда́вливание** твърдост на [при] вбиване
~ **на истира́ние** твърдост на износване (от триене)
~ **о́тпуска** твърдост след отвръщането
~, **перви́чная** първична твърдост
~ **по Брине́ллю** твърдост по Бринел
~, **пове́рхностная** повърхностна твърдост
~ **по Ви́ккерсу** твърдост по Викерс
~ **по Вю́сту** твърдост по Вюст
~ **по Ге́рберту** твърдост по Херберт
~ **по Ма́ртелю** твърдост по Мартел
~ **по Ма́ртенсу** твърдост по Мартенс
~ **по Мо́осу** твърдост по Моос
~ **по Рокве́ллу** твърдост по Роквел
~ **по склеро́метру** *вж.* **твёрдость по Шо́ру**
~ **по склероско́пу** твърдост по склероскоп
~ **по Шо́ру** твърдост по Шор, склерометрична твърдост
~, **приро́дная** естествена [природна] твърдост
~, **радиа́льная** радиална твърдост
~, **склерометри́ческая** склерометрична твърдост
~, **склероскопи́ческая** склероскопична твърдост
~, **сре́дняя** средна твърдост
~, **стати́ческая** статична твърдост
~, **тангенциа́льная** тангенциална твърдост
~, **торцо́вая** челна твърдост, твърдост в челото
~, **уда́рная** ударна твърдост
~, **цара́пания** твърдост на драскане
~, **ша́риковая** твърдост, измерена със сачма
~, **шлифова́льных круго́в** твърдост на шлифовъчните дискове [шайби]
твёрдотя́нутый изтеглен в твърдо състояние
твёрдый твърд
твинде́к *м кораб.* твиндек *(междупалубно пространство в корпуса на сухотоварен кораб)*
твин *м* туин *(вълнен или памучен плат за горно облекло)*
твинде́чный многопалубен
твори́ло *с* 1. варно корито 2. варна яма, варница 3. отвор *(в бент, на ход и пр.)*
твори́ть 1. гася вар 2. меся, размесвам свързващо вещество с вода
творо́г *м* извара, отвара, урда
творо́жистый съсирен
творо́житься съсирвам се
тейлори́т *м минер.* тайлорит
текро́н *м* текрон *(испанско синтетично влакно от полиамид)*
текс *м* текс *(мярка за дебелина на влакна, прежда)*
тексро́п *м* тексроп *(вид клинов ремък)*
текст *м* 1. текст *(печатарски шрифт)* 2. текст *(от печатно издание)*
~, **машинопи́сный** машинописен текст
~, **набо́рный** наборен текст
~, **паралле́льный** *полигр.* паралелен текст
~, **подстро́чный** *полигр.* текст под чертичка *(обикновено на долната част на страницата)*
~, **рукопи́сный** ръкописен текст
текстили́н *м* текстилин *(прежда от хартия)*
тексти́ль текстил, тъкани, текстилни изделия
тексти́льный текстилен
тексти́льщик *м* текстилец, текстилен работник
тексти́льщица *ж* текстилка, работничка в текстилна промишленост
текстобаке́лит *м* текстобакелит
текстоли́т *м* текстолит
~, **листово́й** листов текстолит
~, **пли́точный** текстолитова плоча, текстолит на плочи
тексту́ра *ж* текстура *(строеж на скала; ред в разположението на микроскопични кристали)*

~, **беспоря́дочная** безпорядъчна текстура
~, **волокни́стая** влакнеста текстура
~ **го́рных поро́д** текстура на скалите
~, **гу́бчатая** гъбеста текстура, пореста текстура
~, **диагона́льная** диагонална текстура
~ **древеси́ны** текстура на дървото
~, **жилкова́тая** *петр.* жилообразна текстура
~, **компа́ктная** компактна текстура
~, **лине́йная** линейна текстура
~, **ли́нзовая** лещообразна текстура
~, **магни́тная** магнитна текстура
~ **мета́лла** метална текстура, текстура на метала
~, **микросло́истая** микропластова [микрослоеста] текстура
~, **ограни́ченная** ограничена текстура
~, **паралле́льная** паралелна текстура
~, **по́лная** пълна текстура
~, **полоса́тая** ивична текстура
~ **прока́та** текстура на валцования метал
~, **рекристаллиза́ции** текстура на рекристализацията, ректристализационна текстура
~, **сланцева́тая** шистозна текстура
~, **слои́стая** слоеста [пластова] текстура
~, **сфери́ческая** сферична [кълбовидна] текстура
~ **фа́зовых превраще́ний** текстура на фазовите превращения
~, **флюида́льная** флуидна текстура
~, **холо́дного деформи́рования** текстура на [след] студено деформиране (*напр. валцоване*)
~, **чешу́йчатая** люспеста текстура
~, **шарова́я** *вж.* **тексту́ра, сфери́ческая**
~, **шла́ковая** шлакова текстура
текстурдиагра́мма *ж* текстурна диаграма
текстуррентгеногра́мма *ж* текстурна рентгенограма
текто́ника *ж* тектоника
тектони́ческий тектоничен
текто́р *м* пневматична торкретпомпа; бетоншприцмашина
теку́честь *ж* 1. течливост, подвижност 2. провлачване 3. текучество, често сменяване (*напр. на работна сила*)
~, **больша́я** *вж.* **теку́честь, высо́кая**
~, **высо́кая** голяма [висока, добра] течливост
~, **жи́дкости** течливост на течност
~, **ма́лая** малка [слаба, лоша] течливост
~, **мета́лла** течливост на метала
~, **ни́зкая** *вж.* **теку́честь, ма́лая**
~, **пласти́чная** пластична подвижност [течливост]
~ **рабо́чей си́лы** текучество на работната сила
~ **раство́ра** подвижност на разтвора
~ **твёрдых мета́ллов** провлачване на твърдите метали
~ **формо́вочный сме́си** *леяр.* течливост [подвижност] на формовъчната смес
теку́чий течлив, подвижен; течащ
теку́щий текущ; течащ
телямо́н *м арх.* опора във вид на мъжка статуя
телеавто́граф *м* телеавтограф (*уред за живо предаване на ръкописи*)
телеавтома́тика *ж* телеавтоматика (*автоматични системи, които се управляват от разстояние*)
телеамперме́тр *м* телеамперметър
телеаппарату́ра *ж* телеапаратура
телеваттме́тр *м* телеватметър
телевеща́ние *с* телевизионно разпръскване
телеви́дение *с* телевизия
~, **двусторо́ннее** двустранна телевизия
~, **механи́ческое** механична телевизия, телевизия с механична развивка
~, **объёмное** обемна телевизия
~, **прикладно́е** приложна телевизия
~, **проекцио́нное** проекционна телевизия, телевизия с проектиране на образ
~, **промы́шленное** промишлена телевизия
~, **служе́бное** служебна телевизия
~, **стереоскопи́ческое** стерескопична телевизия
~, **цветно́е** цветна телевизия
~, **чёрно-бе́лое** черно-бяла телевизия
~, **электро́нное** електронна телевизия, телевизия с електронна развивка
телевизия *ж вж.* **телеви́дение**
телеви́зор *м* телевизионен приемник, телевизор
~, **цветно́й** цветен телевизионен приемник *или* телевизор
телевольтме́тр *м* телеволтметър
телевыключа́тель *м* телепрекъсвач, прекъсвач с телекомандуване
телегигро́метр *м* телехидрометър
телегра́мма *ж* телеграма
телегра́ф *м* телеграф
~, **абоне́нтский** абонатен телеграф
~, **беспро́волочный** безжичен телеграф
~, **буквопеча́тающий** буквопечатащ телеграф
~, **запи́сывающий** записващ телеграф
~, **звуково́й** телеграф за слухово приемане
~, **маши́нный** 1. щамбайн (*само на граждански кораби*). 2. машинен телеграф (*на военни кораби*)
~, **надтона́льный** надтонален телеграф (*апарат за телеграфиране с надтонални честоти*)
~, **опти́ческий** оптичен телеграф
~, **печа́тающий** (букво)печатащ телеграф
~, **подтона́льный** подтонален телеграф
~, **про́волочный** жичен телеграф
~, **тона́льный** тонален телеграф
~, **центра́льный** централен [главен] телеграф
телеграфи́рование *с* телеграфиране
~, **встре́чное** насрещно телеграфиране
~, **высокочасто́тное** високочестотно телеграфиране
~, **ду́плексное** дуплексно [двупосочно] телеграфиране
~, **многокра́тное** многократно телеграфиране
~, **надтона́льное** надтонално телеграфиране (*телеграфиране с надтонални честоти*)
~ **на несу́щих часто́тах** телеграфиране на носещи честоти, честотна телеграфия

~, **однопо́люсное** еднолентово телеграфиране
~ **переме́нным то́ком** телеграфиране с променлив ток
~, **подтона́льное** подтонално телеграфиране *(телеграфиране с подтонални честоти)*
~, **си́мплексное** симплексно [еднопосочно] телеграфиране
~, **тона́льное** тонално телеграфиране
~, **часто́тное** честотно телеграфиране
телеграфи́ровать телеграфирам
телеграфи́ст *м* телеграфист
телеграфи́я *ж вж.* **телегра́ф и телеграфи́рование**
~, **искрова́я** искрова телеграфия
~ **постоя́нного то́ка** постояннотоковаетелеграфия
~, **радиочасто́тная** радиочестотна телеграфия
телегра́фный телеграфен
теле́жка *ж* 1. количка; тележка, талига 2. талига *(предна или задна ходова част на локомотив, вагон и др.)* 3. *полигр.* количка на плоскопечатни машини
~, **автомоби́льная** мотокар
~, **автомоби́льная электри́ческая** електромотокар
~, **аккумуля́торная** електрокар
~, **аэродро́мная** летищна количка, летищна кола
~, **бага́жная** багажна количка
~, **бегунко́вая** предна едноосна талига *(напр. на вагон)*
~, **баланси́рная** талига с балансир
~, **безбаланси́рная** талига без балансир
~, **безре́льсовая** безрелсова количка
~, **безче́люстная** талига без челюсти
~, **букси́рная** буксирна талига
~, **бурова́я** пробивна количка [тележка]
~, **ваго́нная** вагонна талига
~, **вальцо́вая** *полигр.* валцова количка *(на печатарска машина)*
~, **колочи́льная** изтеглячна вагонетка (количка]
~, **вулканизацио́нная** вулканизационна вагонетка
~, **гре́йферная** грайферна количка
~, **грузова́я** товарна количка
~, **грузоподъёмная** товароповдигателна количка
~, **грунтова́я** наземен транспортьор, наземна количка
~, **дви́жущая** двигателна талига
~, **двухколёсная** двуколесна талига
~, **двухо́сная** двуосна талига, двуосна количка
~, **дефектоско́пная** дефектоскопна тележка
~, **динамометри́ческая** динамометрична тележка
~, **домкра́тная** крикова количка
~, **загру́зочная** пълнителна [товареща] количка
~, **за́дняя** задна тележка (на **локомотив**)
~, **инструмента́льная** инструментална количка
~, **ка́бельная** кабелна количка
~, **ковшо́вая** кофъчна [кошова] количка
~, **колошнико́вая** гърлена вагонетка [количка]
~, **конве́йерная** конвейерна количка, количка от конвейер
~, **кра́новая** кранова количка [котка]
~, **ле́нточная** *полигр.* лентова количка
~ **лесопи́льной ра́мы** количка на гатер
~, **локомоти́вная** локомотивна талига
~, **лю́лечная** люлкова количка
~, **моноре́льсовая** еднорелсова количка
~ **мостово́го кра́на** количка на мостов кран
~, **ми́нная** минна количка
~, **монта́жная** монтажна количка
~, **мото́рная** моторна количка
~, **напо́льная** обикновена количка
~, **натяжна́я** опъваща количка
~, **одномото́рная** едномоторна талига
~, **одноо́сная** едноосна талига
~, **одноо́сная локомоти́вная** едноосна локомотивна талига
~, **одноре́льсовая** *вж.* **теле́жка, моноре́льсовая**
~, **опроки́дывающаяся** обръщаща се вагонетка [количка]
~, **оттяжна́я** *мин.* изтегляща [издърпваща] количка
~, **парово́зная** талига на парен локомотив
~, **пассажи́рская** талига на пътнически вагон, пътническа талига
~, **переда́точная** предавателна вагонетка *(за вътрешнозаводски транспорт)*
~, **передвижна́я** преносвач *(платформа с един или няколко коловоза)*
~, **пере́дняя** предна тележка *(на локомотив)*
~, **поворо́тная** обръщаема количка [тележка]
~, **подаю́щая** подаваща количка *(при валцоване на метали)*
~, **подвесна́я** висяща количка
~, **подъёмная** повдигателна количка
~, **подъёмно-тра́нспортная** повдигателно-транспортна количка
~, **попере́чная** напречна [напречно движеща се] количка
~, **прице́пная пере́дняя** предна талига на ремарке
~, **промежу́точная** междинна талига
~, **противове́сная** противотежестна количка
~, **пускова́я** *ав.* пускова количка
~, **путева́я** пътна талига
~, **путеизмери́тельная** пътеизмервателна талига
~, **разгру́зочная** разтоварачна [разтоварваща] количка
~, **разли́вочная** *мет.* разливна вагонетка [количка]
~, **ре́льсовая** релсова количка, релсова талига
~, **ро́ликовая** ролкова талига *(талига с ролкови лагери)*

~, ручна́я ръчна количка
~, самохо́дная самоходна количка, кар
~, сбо́рочная *вж.* **теле́жка, монта́жная**
~, сбра́сывающая обръщателна [изхвърляща] количка, разтоварваща количка
~, скипова́я скипова количка
~, сталеразли́вочная *мет.* стоманоразливна вагонетка количка
~, ста́ртовая *ав.* стартова количка
~, те́льферная телферна количка
~, теплово́зная талига с дизелов двигател
~, технологи́ческая технологична количка, вагонетка за превозване [придвижване] на тежки детайли *(при обработването)*
~, трёхо́сная триосна талига
~, тролле́йная количка с тролейно захранване
~, тя́говая теглителна [тягова] количка
~, узкоколе́йная тесполинейна талига, теснолинейна вагонетка
~, уси́ленная усилена талига
~, ходова́я ходова количка [вагонетка] *(във въздушно-въжени линии)*
~, холоста́я свободна количка, свободно задвижвана количка
~, цельнолита́я изцяло отлята количка
~, челюстна́я челюстна талига
~, шарни́рно-свя́занная шарнирно свързана талига
~, шлакова́я шлакова количка, количка [вагонетка] за шлака
~, электрово́зная талига на електрически локомотив
теле́жки *мн* колички, вагонетки, талиги
~, свобо́дные свободни колички
~, сочленённые свързани колички [вагонетки]
телеизмере́ние *с* телеизмерване, измерване на дадена величина от разстояние
телека́мера *ж кфт.* телекамера, (фото) камера за снимане от далечно разстояние
телекома́нда *ж* телекоманда *(команда, подадена от разстояние по определен канал за свръзка)*
телекинематогра́фия *ж* телекинематография
телекино́ *с* телекино; телевизионно кино *(уредба за предаване на кинофилми по телевизията)*
телекинопереда́тчик *м* телекинопредавател
телекинопрое́кция *ж* телекинопрожекция
телекома́ндование *с* телекомандуване *(командуване на даден процес или обект от разстояние)*
телекоммута́ция *ж* телекомутация *(комутация от разстояние)*
телеконтро́ль *м* телеконтрол *(контрол от разстояние, без непосредствена връзка с контролния обект)*
телеконтро́льный телеконтролен, *вж.* **телеконтро́ль**
телекристаллиза́ция *ж* телекристализация
те́лекс *м* телекс, далекопис
телеме́тр *м* телеметър
телеметри́я *ж* телеметрия *(техника за измерване от разстояние)*
телемеханиза́ция *ж* телемеханизация
телемеха́ника *ж* телемеханика
телемото́р *м* теледвигател
телеобъекти́в *м кфт.* телеобектив
телеопера́тор *м* телеоператор
телео́птика *ж* телеоптика
телеотключе́ние *с* телеизключване
телепереда́тчик *м* телепредавател, телепредавач
телепереда́ча *ж* телепредаване, предаване от разстояние
телепиро́метр *м* телепирометър, дистанционен пирометър
телепсихро́метр *м* телепсихрометър, дистанционен психрометър
телепуска́тель *м* телепускател
телерегистра́ция *ж* телерегистрация *(регистриране на даден процес от разстояние)*
телерегули́рование *с* телерегулиране
телерегуля́тор *м* телерегулатор
телерентгеногра́фия *ж* телерентгенография
телерентгеноскопи́я *ж* телерентгеноскопия
телесвя́зь *ж* телевизионна връзка
телесигна́л *м* телесигнал
телесигнализа́тор *м* телесигнализатор
телесигнализа́ция *ж* телесигнализация
телеско́п *м* телескоп
~, зени́тный зенитен телескоп
~, зерка́льно-отража́тельный огледално-отразяващ телескоп
~, зерка́льный огледален телескоп
~, ли́нзовый лещов телескоп
~, нейтро́нный неутронен телескоп
~, рефле́кторный рефлекторен телескоп
~, счётчиков телескоп от броячи
~, экваториа́льный екваториален телескоп
~, электро́нный електронен телескоп
телескопи́рование *с* телескопиране, вкарване на части една в друга *(при телескопно устройство)*
телескопи́ческий телескопичен
телестереоско́п *м* телестереоскоп, стереоскопичен далекоглед
телета́йп *м* телетип, телетайп, далекопечатащо устройство
телета́нк *м* телетанк *(танк, управляван от разстояние чрез радиовълни)*
телетахо́метр *м* телетахометър
телетензо́метр *м* телетензометър
телетермо́метр *м* телетермометър, дистанционен термометър
телеука́затель *м* телеуказател
телеуправле́ние *с* телеуправление, дистанционно управление
телефо́н *м* **1.** телефон; телефонен апарат **2.** телефонна слушалка
~, беспро́волочный безжичен телефон
~, головно́й телефон [микротелефонна гарнитура] за глава; наушни слушалки
~, громкоговоря́щий телефон-високоговорител
~, динами́ческий динамична телефонна слушалка
~, ка́псюльный телефонен капсул, капселована телефонна слушалка

~, **конденса́торный** кондензаторна [електростатична] телефонна слушалка
~, **кристалли́ческий** *вж.* **телефо́н, пьёзоэлектрический**
~, **опти́ческий** светлинен [оптичен] телефон
~, **полево́й** полски телефон
~, **пьёзоэлектрический** пиезоелектрична телефонна слушалка
~, **терми́ческий** термичен телефон
~, **электродинами́ческий** електродинамична телефонна слушалка
~, **электромагни́тный** електромагнитна телефонна слушалка
~, **этало́нный** еталонен телефон
телефо́н-автома́т *м* телефонен автомат, *(монетен)* телефонен апарат *(с автоматично таксуване)*
телефони́рование *с* телефониране
~, **высокочасто́тное** високочестотно телефониране
~, **многокра́тное** *вж.* **телефони́рование, высокочасто́тное**
~, **низкочасто́тное** нискочестотно телефониране
телефони́ровать телефонирам
телефони́стка *ж* телефонистка
телефони́я *ж* телефония, *вж.* **телефони́рование**
~, **автомати́ческая** автоматична телефония
~, **беспро́волочная** безжична телефония
~, **ду́плексная** дуплексна [двупосочна] телефония
телефо́нный телефонен
телефоно́граф *м* телефонограф
телефото́метр *м* телефотометър, дистанционен фотометър
телефотоме́трия *ж* телефотометрия
телецентрализа́ция *ж* централизация с използуване на телеустройства
теллу́р *м* телур
~, **азотноки́слый** телуров нитрат
~, **бе́лый** бял телур
~, **двухло́ристый** телуров хлорид, телуров двухлорид
~, **листово́й** листовиден телур
~, **селе́нистый** селенов телур
теллура́т *м* телурат *(сол на телуровата киселина)*
теллури́д *м* телурид *(сол на телуроводородната киселина)*
теллури́л *м* телурил
теллури́н *м* телурин, диатомова [инфузорна] земя, кизелгур
теллу́ристый телурид; телурен
теллури́т *м* телурит *(сол на телуристата киселина)*
теллурови́смут *м* телуробисмут
теллуроводоро́д *м* телуроводород
теллу́ровый телуров; телурид
те́ло *с* тяло
~, **абсолю́тное бе́лое** абсолютно бяло тяло
~, **абсолю́тно гла́дкое** абсолютно гладко тяло
~, **абсолю́тно неупру́гое** абсолютно непружиниращо [нееластично] тяло
~, **абсолю́тно твёрдое** абсолютно твърдо тяло
~, **абсолю́тно чёрное** абсолютно черно тяло
~, **абсолю́тно шерохова́тое** абсолютно грапаво тяло
~, *амо́рфное аморфно тяло*
~, **анизотро́пное** анизотропно тяло
~, **атерми́чное** атермично [нетермично] тяло
~, **барицентри́ческое** барицентрично тяло
~, **белко́вое** белтъчно тяло
~ **ва́ла** тяло на вала
~, **весо́мое** материално тяло, тяло, което има тегло
~ **вкла́дыша** тяло на вложката [на втулката]
~ **враще́ния** ротационно тяло
~, **газообра́зное** газообразно тяло
~, **гла́дкое** гладко тяло
~, **двухме́рное** двумерно тяло, тяло в двумерно пространство
~, **жёсткое** твърдо [неподатливо] тяло
~, **жи́дкое** течно тяло
~, **идеа́льно-пласти́ческое** идеално пластично тяло
~, **идеа́льно упругопласти́ческое** идеално еластично-пластично тяло
~, **изотро́пное** изотропно тяло
~, **иноро́дное** чуждо тяло
~, **интрузи́вное** интрузивно тяло
~, **косми́ческое** космическо тяло
~ **кривоши́па** тяло [рамо] на кривошипно коляно
~, **кристалли́ческое** кристално тяло
~, **лине́йно упру́гое** линейно еластично тяло
~, **магни́тное** магнитно тяло
~, **материа́льное** материално тяло
~, **ме́лющее** мливно тяло *(напр. от топкова мелница)*
~, **монотро́пное** монотропно тяло
~ **нака́ла** нагревател, тяло на нагревател
~, **немагни́тное** немагнитно тяло
~, **неоднoро́дное** нееднородно тяло
~, **несжима́емое** несвиваемо тяло
~, **несу́щее** носещо тяло
~, **нетвёрдое** нетвърдо тяло
~, **нечёрное** нечерно тяло
~, **обтека́емое** аеродинамично тяло
~, **одноро́дное** еднородно тяло
~, **орбита́льное** орбитално тяло
~, **осесимметри́чное** осевосиметрично тяло
~ **плоти́ны** тяло на язовирна стена
~, **пло́хо обтека́емое** неаеродинамично тяло
~, **поликристалли́ческое** поликристално тяло
~, **полиме́рное** полимерно тяло
~, *по́ристое порeсто тяло*
~ **по́ршня** тяло на буталото
~, **проводя́щее** проводещо [проводимо] тяло
~, **прозра́чное** прозрачно тяло
~, **промежу́точное** междинно тяло
~, **рабо́чее** работно тяло
~, **рассе́ивающее** разсейващо тяло
~ **регуля́тора, рабо́чее** работно тяло на регулатора
~ **резца́** тяло на ножа [на резеца]
~ **ро́тора** тяло на ротора
~, **ру́дное** рудно тяло
~ **сверла́** тяло на свредло

~, **светя́щееся** светещо тяло
~, **се́рое** сиво тяло
~, **сло́жное** сложно тяло
~, **стеклови́дное** стъкловидно тяло
~, **сыпу́чее** ронливо тяло
~, **твёрдое** твърдо тяло
~, **теплоотдающее** топлоотдаващо тяло, отделящо топлина тяло
~, **трёхме́рное** триразмерно тяло
~, **удобообтека́емое** *вж.* **тело обтека́емое**
~, **упру́гое** пъргаво [еластично] тяло
~, **упругопласти́ческое** еластично-пластично тяло
~, **усечённое** пресечено тяло
~, **фотометри́ческое** фотометрично тяло
~, **цветно́е** цветно тяло
~ **шатуна́** тяло [стъбло] на мотовилката
~ **шлю́за** тяло на шлюз
~ **электро́да** тяло на електрод
~ **я́коря** тяло на котва
те́льфер *м* телфер
~, **кана́тный** въжен телфер
~, **электри́ческий** електротелфер
тельфери́ст *м* телферист механик, който управлява телфер
те́льце *с биохим.* телце
~, **бе́лое кровяно́е** бяло кръвно телце
~, **кра́сное кровяно́е** червено кръвно телце
теля́тник *м с. ст.* телчарник
тембр *м* тембър
темне́ть тъмнея
тёмно-зелёный *м* тъмнозелен *(за боя)*
тёмно-кра́сный *м* тъмночервен *(за боя)*
тёмно-си́ний *м* тъмносин *(за боя)*
темп *м* темпо, темп
те́мпера *ж* **1.** минерална боя **2.** картина, изпълнена от такива бои
температу́ра *ж* температура
~, **абсолю́тная** абсолютна температура
~, **абсолю́тного нуля́** температура на абсолютната нула
~ **абсолю́тно чёрного те́ла** температура на абсолютно черно тяло
~, **адиабати́ческая** адиабатична температура
~ **аустениза́ции** *мет.* температура на аустенизация
~, **безразме́рная** безразмерна [бездименсионна] температура
~ **бе́лого кале́ния** температура на нажежаване до бяло
~ **Бо́йля** температура на Бойл
~ **в ка́мере сгора́ния** температура в горивната камера
~, **вне́шняя** външна температура
~, **вну́тренняя** вътрешна температура
~ **воды́, есте́ственная** естествена температура на водата
~ **во́здуха** температура на въздуха, околна температура
~ **воспламене́ния** температура на запалване
~ **воспламене́ния пла́змы** температура на запалването на плазмата
~ **восстановле́ния** температура на редукция
~ **в помеще́нии** стайна температура
~ **вспы́шки** температура на пламването, пламна точка
~ **выпа́ривания** температура на изпарване
~ **вырожде́ния** *ядр.* температура на израждане
~ **га́зов** температура на газовете
~ **ге́ливая** температура на хелий
~, **годова́я** (средна) годишна температура
~, **гомологи́ческая** хомоложна температура
~ **горе́ния** температура на горене
~, **градуиро́вочная** градуировъчна температура, температура при градуиране
~, **грани́чная** гранична температура
~, **действи́тельная** истинска [действителна] температура
~ **деформа́ции** температура на [за] деформиране
~ **деформа́ции под нагру́зкой** температура на деформиране по налягане
~, **динами́ческая** динамична температура
~ **диффу́зии** температура на дифузия
~, **допусти́мая** допустима температура
~, **за́данная** зададена температура
~ **зака́лки** температура на закаляване
~ **зали́вки** *леяр.* температура на заливане (на формите)
~ **замерза́ния** температура [точка] на замръзване
~ **замора́живания** *вж.* **температу́ра замерза́ния**
~ **застыва́ния** температура на изстиване [втвърдяване]
~ **затвердева́ния** температура на втвърдяване
~, **избы́точная** излишна температура
~ **излуче́ния** температура на излъчването
~, **инверсио́нная** инверсна температура
~ **испаре́ния** температура на изпаряване
~, **и́стинная** истинска температура
~, **исхо́дная** *фкз.* изходна [начална] температура
~ **каплепаде́ния** температура на прокапване
~, **кинети́ческая** кинетична температура
~ **кипе́ния** температура на кипене
~ **ко́вки** температура на коване
~, **ко́мнатная** стайна температура
~, **комфо́ртная** комфортна температура
~ **конденса́ции** температура на кондензация
~ **конденси́рованной рту́ти** температура на кондензиран живак
~, **коне́чная** крайна температура
~ **конца́ перего́нки** температура на завършване на дестилацията
~ **кра́сного кале́ния** температура на нажежаване до червено
~ **кристаллиза́ции** *вж.* **температу́ра затвердева́ния**
~ **крити́ческая** критична температура
~, **крити́ческая пла́змы** критична температура на плазмата
~ **Кюри́** температура [точка] на Кюри
~ **ли́квидуса** температура на ликвидуса [ликвидус-линията]

~ **литья́** температура на леене
~ **магни́тного превраще́ния** температура на магнитното превръщане
~, **максима́льная** максимална температура
~, **минима́льная** минимална температура
~, **ми́нусовая** отрицателна [минусова] температура
~, **мо́крого термо́метра** температура на мокър термометър
~ **нагре́ва** температура на нагряване
~ **нака́ла** температура на нажежаване
~ **насыще́ния** температура на насищане
~ **нача́ла кипе́ния** температура на началото [започването] на кипенето
~ **нача́ла кристаллиза́ции** температура на началото [започването] на кристализацията
~, **нача́льная** начална температура
~, **нестациона́рная** непостоянна температура
~, **ни́зкая** ниска температура
~ **нормализа́ции** температура на нормализация *(напр. на стомана)*
~, **норма́льная** нормална температура
~ **о́бжига** температура на изпичане
~, **окружа́ющая** окръжаваща температура
~, **оптима́льная** оптимална температура
~ **о́тжига** температура на отгряване
~, **относи́тельная** относителна температура
~, **о́тпуска** температура на отвръщане
~, **отрица́тельная** *вж.* **температу́ра ми́нусовая**
~ **отходя́щих га́зов** температура на изходящите [излизащите] газове
~ **охлажда́ющей среды́** температура на охлаждащата среда
~ **парообразова́ния** температура на парообразуването
~ **перегре́ва** температура на прегряване
~ **перегре́ва па́ра** температура на прегряването на парата
~, **переме́нная** променлива температура
~ **перехо́да** температура на прехода
~, **перитекти́ческая** перитектична температура
~ **плавле́ния** температура на топене
~ **пла́змы** температура на плазмата
~ **пла́мени** температура на пламъка
~ **превраще́ния** температура [точка] на превръщането
~, **пове́рхностная** повърхностна температура
~, **положи́тельная** положителна температура
~, **постоя́нная** постоянна температура
~, **потенциа́льная** потенциална температура
~, **преде́льная** гранична [пределна] температура
~, **приведённая** приведена температура
~ **пу́ска, преде́льная** гранична пускова температура
~, **рабо́чая** работна температура
~, **равнове́сная** равновесна температура
~, **радиацио́нная** радиационна температура
~ **разложе́ния** температура на разлагане
~ **размягче́ния** температура на размекване
~ **растворе́ния** температура на разтваряне
~ **растворе́ния, крити́ческая** критична температура на разтваряне
~, **расчётная** изчислена [пресметната] температура
~ **реа́ктора** *ядр.* температура на реактора
~ **реа́кции** реакционна температура
~, **ректристаллиза́ции** температура на рекристализация
~ **самовоспламене́ния** температура на самозапалване
~ **сва́рки** *вж.* **температу́ра сва́рочная**
~, **сва́рочная** заваръчна температура, температура на заваряване
~ **сжига́ния** температура на запалване
~ **сжиже́ния** температура на втечняване
~ **сме́си** температура на сместа
~ **смеше́ния** температура на смесване
~ **спека́ния** температура на спичане
~, **сре́дняя** средна температура
~, **стаби́льная** стабилна температура
~, **станда́ртная** стандартна температура
~, **стациона́рная** постоянна [стационарна] температура
~ **стеклова́ния** температура на остъкляване
~ **сухо́го термо́метра** температура на сухия термометър
~, **субкрити́ческая** субкритична [подкритична] температура
~ **су́шки** температура на сушене
~ **схва́тывания** температура на свързване [затвърдяване] *(на бетон)*
~ **та́яния** температура на топене
~ **тверде́ния** *вж.* **температу́ра затвердева́ния**
~ **теку́чести** температура на провлачане [на течливост]
~ **термодинами́ческая** термодинамична температура
~ **то́чка росы́** температура на оросяване
~, **усло́вная** условна температура
~, **усреднённая** усреднена [средна] температура
~, **установи́вшаяся** установена температура, постоянна температура
~ **фа́кела** температура на факела
~, **характеристи́ческая** характеристична температура *(на Дебай)*
~ **хране́ния** температура на пазене [на съхраняване]
~ **хру́пкости** температура на крехкост
~, **цветова́я** цветна температура
~ **цемента́ции** температура на цементация
~, **чёрная** черна температура
~ **шприцева́ния** температура на шприцоване
~, **шумова́я** *елк.* шумова температура, температура на шума
~, **эвтекти́ческая** евтектична температура
~, **эквивале́нтная** еквивалентна [равностойна] температура
~, **эмпири́ческая** емпирична температура
~, **энергети́ческая** енергетична температура
~, **эффекти́вная** ефективна температура
~, **яркостна́я** яркостна температура
температу́рный температурен

температуропрово́дность *ж* топлинна [температурна] проводимост
температуросто́йкий устойчив към температура
температуросто́йкость *ж* температурна устойчивост [издръжливост]
темпери́рование *с* темпериране
темплє́т *м* темплет, шаблон
~, горя́чий горещ темплет [шаблон]
темпора́тор *м* темпоратор *(контролен и диспечерски управленчески уред)*
тена́кль *м полигр.* тенакел, закачалка, стойка, подставка
тенарди́т *м* тенардит
те́ндем *м* тендем, тандем
те́ндем-компре́ссор *м* тендем-компресор
тенде́нция *ж* тенденция
те́ндер *м жп.* тендер *(возило към локомотив, носещо запаси от гориво, вода и др.)*
те́ндер-конденса́тор *м* тендер-кондензатор
те́ндр *м вж.* **те́ндер**
теневыно́сливость *ж* сенкоиздръжливост, издръжливост на сянка
теневыно́сливый издържащ на сянка, сенкоиздръжлив
тенево́й сенчест, засенчен; тъмен; обратна страна на нещо
тензо́граф *м* тензограф *(регистрираща тензометрична апаратура)*
тензода́тчик *м* тензодатчик; тензорен брояч
тензо́метр *м* тензометър
~, динами́ческий динамичен тензометър
~, ёмкостный капацитативен тензометър
~, звуково́й звуков [акустичен] тензометър
~, индукцио́нный индукционен тензометър
~, интерференцио́нный интерференционен тензометър
~, магни́тный магнитен тензометър
~, механи́чесий механичен тензометър
~, опти́комехани́ческий оптично-механичен тензометър
~, оптический оптичен тензометър
~, полупроводнико́вый полупроводников тензометър
~, про́волочный *вж.* **тензо́метр сопротивле́ния**
~, пьезоэлектри́ческий пиезоелектрически тензометър
~, регистри́рующий регистрираща тензометрична апаратура
~, рыча́жный тензометър по Мартенз—Кеneди, лостов тензометър
~, сопротивле́ния съпротивителен тензометър, жичков тензометър
~, стре́лочный стрелкови тензометър
~, стру́нный струнен тензометър
~, фотоэлектри́ческий фотоелекричен тензометър
~, электромехани́ческий электромеханичен тензометър
тензометри́рование *с* тензометриране, измерване с тензометър
тензометри́ческий тензометричен
тензометри́я *ж* тензометрия
тензопреобразова́тель *м* тензопреобразувател
те́нзор *м* тензор
~, галиле́евский тензор на Галилей
~ давле́ния тензор на налягането
~ деформа́ции тензор на деформацията
~ ине́рции тензор на инерцията
~, кососимметри́ческий кососиметричен [антисиметричен] тензор, скосен тензор
~ лучи́стого давле́ния тензор на лъчисто налягане
~, метри́ческий метричен тензор
~ напряже́ний тензор на напрежението
~, симметри́ческий симетричен тензор
~ сопротивле́ния тензор на съпротивлението
те́нзорный тензорен
тензоэффе́кт *м* тензоефект
тени́я *ж арх.* ивица *(в архитрава на дорийския ордер)*
теннанти́т *м* тенантит *(самороден медно-арсенов сулфид)*
тенори́т *м* тенорит, мелаконит *(черна медна руда)*
тенсило́н *м* тенсилон *(американско висковно влакно със силен блясък)*
тент *м* сенник, платнен навес, тента
тень *ж* сянка
~, аэродинами́ческая аеродинамична сянка
~, звукова́я звукова сянка
теоброми́н *м* теобромин
теодоли́т *м* теодолит
~, аэрологи́ческий аерологичен теодолит
~, буссо́льный бусолен теодолит
~, вися́чий висящ теодолит
~, го́рный минен [рудничен] теодолит
~, магни́тный магнитен теодолит
~, опти́ческий оптичен теодолит
~, повтори́тельный повторителен теодолит
~, подвесно́й висящ [пригоден за закачване] теодолит
~, ру́дничный *вж.* **теодоли́т, го́рный**
~ с верньє́ром теодолит с нониус
~ с накладны́м у́ровнем теодолит с яздеща либела
~ с эксце́нтренной трубо́й теодолит с ексцентрична тръба
~, универса́льный универсален теодолит
~, фотограмметри́ческий фотограметричен теодолит
теодоли́т-буссо́ль *м* теодолит-бусола
теоре́ма *ж мат.* теорема
~ взаи́мности теорема на взаимността
~ Кастилья́но *мех.* теорема на Кастиляно
~ Коте́льникова теорема на Котелников
~ Лапла́са теорема на Лаплас
~ об измене́нии коли́чества движе́ния теорема за измерване количеството на движение
~, обра́тная обратна теорема
~, опти́ческая оптична теорема
~, сохране́ния эне́ргии теорема за запазване [съхранение] на енергията
теорети́ческий теоретичен, теоретически
тео́рия *ж* теория
~, автомати́ческого регули́рования теория на автоматичното регулиране
~ автома́тов, абстра́ктная абстрактна теория за автоматите

~, **автома́тов, структу́рная** структурна теория за автоматите
~ **адсо́рбции** теория на адсорбирането
~ **а́тома** *теория на атома*
~ **а́тома, бо́ровская** *вж.* **тео́рия Бо́ра**
~, **атомисти́ческая** атомистична теория
~, **а́томная** атомна теория
~, **а́томно-молекуля́рная** атомно-молекулна теория
~, **безмоме́нтная оболо́чек** безмоментна теория за черупките, черупкова безмоментна *теория*
~ **Бо́ра** теория на Бор за атома, атомна теория на Бор
~ **вале́нтности** теория за валентността
~ **вероя́тностей** теория на вероятностите
~ **взаимоде́йствия** теория на взаимодействието
~ **возмуще́ний** *ядр.* теория на пертурбациите [смущенията]
~, **возрастна́я** *ядр.* теория за възрастта
~, **волнова́я** вълнова теория
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична теория
~ **горе́ния** теория на горенето
~ **гру́пп** *мат.* теория на групите
~ **двóйственности** теория на двойнствеността, *дуална теория*
~ **диссоциа́ции** теория на дисоциацията
~ **Дира́ка** *ядр.* теория на Дирак
~, **диффракцио́нная изображе́ния** дифракционна теория на изображението, теория на дифракционното изображение
~, **диффузио́нная** дифузионна теория
~ **„ды́рок"** *вж.* **тео́рия Дира́ка**
~ **замедле́ния** *ядр.* теория на забавянето
~, **зо́нная** *ел.* зонна теория
~ **и́гр** теория на игрите
~ **излуче́ния** теория на излъчването
~ **и́мпульсов** теория за импулсите, импулсна теория
~ **индика́торов** индикаторна теория, теория на Оршвалд
~ **информа́ции** теория за информацията
~, **ио́нная** йонна теория
~, **ка́пельная** *ядр.* капкова теория
~, **каска́дная** каскадна теория
~, **квазилине́йная** квазилинейна [лъжелинейна] теория
~, **ква́нтовая** квантова теория
~, **кинети́ческая га́зов** кинетична теория за газовете
~, **класси́ческая** класическа теория
~ **колеба́ний** теория на трептенията
~, **контракцио́нная** *геол.* контракционна теория, теория на контракциите
~, **координацио́нная** координационна теория, теория на координацията
~, **корпускуля́рная** корпускулярна теория
~ **ма́ссового эффе́кта** теория за масовия ефект
~, **мезо́нная** мезонна теория
~, **мезо́нная я́дерных сил** мезонна теория за ядрените сили
~ **механи́змов** теория на механизмите
~ **мно́жеств** *мат.* теория на множествата
~, **молекуля́рная** молекулярна [молекулна] теория
~, **молекуля́рно-кинети́ческая** молекулярно-*кинетична теория*
~, **моме́нтная оболо́чек** моментна теория за черупките, теория за моментите на черупките
~ **Мо́ра** *спр.* теория на Мор
~ **наибо́льших каса́тельных напря́жений** *спр.* теория за най-големите тангенциални напрежения
~ **наибо́льших норма́льных напряже́ний** *спр.* теория за най-големите нормални напрежения
~ **напряже́ний** теория за напреженията
~, **о́бщая** обща теория
~ **относи́тельности** теория на относителността
~ **оши́бок** теория на грешките
~ **пласти́чности** *спр.* теория за пластичността
~ **погре́шности** *вж.* **тео́рия оши́бок**
~ **подо́бия** теория на подобието
~ **ползу́чести** *мат.* теория за провлачването [пълзенето]
~ **позна́ния** теория на познанието
~ **по́ля** теория на полето
~ **по́ля, ква́нтовая** квантова теория на полето
~ **поляризу́емости** теория за поляризуемостта
~ **про́чности** якостна теория
~ **рассе́яния** теория на разсейването
~ **резона́нса** теория за резонанса
~ **све́та, ква́нтовая** квантова теория за светлината
~ **свя́зи** теория на свръзките
~ **соедине́ний** теория на съединенията, комбинаторика
~, **специа́льная относи́тельности** специална теория за относителността
~, **стру́йная** струйна теория
~ **техни́ческой усто́йчивости** теория за техническата стабилност
~ **уда́ра** теория на удара
~ **управля́ющих систе́м** теория на управляващите системи
~ **упру́гости** теория на еластичността
~ **усто́йчивости** теория на устойчивостта
~ **чи́сел** теория на числата
~ **электроли́тной диссоциа́ции** теория на електролитната дисоциация
~, **электро́нная** електронна теория
~ **электро́нного окте́та** теория на електронния октет
~ **электро́нной па́ры** теория на електронната двойка
~ **ядра́** теория на ядрото
тепли́ца *ж* оранжерия; парник
тепли́чный оранжериен; парников,
тепло́ *с* топлина
~, **аккумули́рованное** акумулирана топлина
~, **джо́улево** джаулова топлина
~, **затра́ченное** загубена топлина
~, **избы́точное** излишна топлина
~, **излуча́емое** излъчвана топлина

~, **испóльзованное** използувана топлина
~, **конвекциóнное** конвекционна топлина
~, **лучúстое** лъчиста топлина
~, **накóпленное** натрупана [акумулирана] топлина
~, **обратúмое** обратима топлина
~, **освобождáющееся** освободена топлина
~, **остáточное** остатъчна топлина
~, **отбрóсное** отделена [изхвърлена] топлина
~, **отработанное** отработена [използувана] топлина
~, **отражённое** отразена топлина
~, **отходящее** *вж.* **тепло́ отрабóтанное**
~ **перегрéва** топлина на прегряването
~ **подведённое** подаване [подведена] топлина
~, **полéзное** полезна топлина
~, **потéрянное** загубена топлина
~, **радиогéнное** *ядр.* радиогенна топлина
~, **располагáемое** разполагаема топлина
~, **рассéянное** разсеяна топлина
~, **расхóдуемое** изразходвана топлина
~, **регенерúрованное** регенерирана топлина
~, **сообщённое** дадена топлина
~, **сýшки** топлина на сушене
~, **ухóдящее** изходяща [отпадъчна] топлина
~, **экзотермúческое** екзотермична топлина
~, **эндотермúческое** ендотермична топлина
теплоаккумулúрующий акумулиращ топлина, топлоакумулиращ
тепловлагомéр *м* топловлагомер
тепловлагообмéн *м* обмяна на топлина и влага
тепловóз *м* дизелов локомотив; мотриса
~, **газогенерáторный** газгенераторен локомотив
~, **грузовóй** товарен дизелов локомотив
~, **грýзо-пассажúрский** товарно-пътнически дизелов локомотив
~, **магистрáльный** магистрален дизелов локомотив
~, **маневрóвый** маневрен дизелов локомотив
~, **пассажúрский** пътнически дизелов локомотив
~, **промы́шленный** промишлен дизелов локомотив
~, **руднúчный** минен дизелов локомотив
~, **узкоколéйный** теснолинеен дизелов локомотив
~, **универсáльный** универсален дизелов локомотив
~, **эксперимéнтальный** опитен дизелов локомотив
тепловóзный който се отнася до дизелов локомотив
тепловозостроéние *с* строене на дизелови локомотиви
тепловóй топлинен
тепловосприúмчивость *ж* топловъзприемчивост
тепловосприя́тие *с* топловъзприятие
тепловыделéние *с* отделяне на топлина, топлоотделяне
теплоёмкий топловместителен, поемащ топлина
теплоёмкость *ж* топлинен капацитет, топловместимост; специфична топлина; топлоемност, топлопоглъщаемост
~, **áтомная** атомен топлинен капацитет, атомна топловместимост, атомна топлоемност
~, **весовáя** тегловна топлоемност
~, **изобáрная** изобарна топлоемност
~, **изохóрная** изохорна топлоемност
~, **úстинная** истинска топлоемност, истински топлинен капацитет
~, **мáссовая** масов топлинен капацитет
~, **молекуля́рная** молекулен топлинен коефициент
~, **мóльная** *вж.* **теплоёмкость моля́рная**
~, **моля́рная** моларна [молна] топлоемност, молен топлинен капацитет
~, **объёмная** обемен топлинен коефициент
~, **удéльная** относителна [специфична] топлоемност, специфичен топлинен капацитет
теплозатрáты *мн.* топлинни загуби
теплозащúта *ж* топлозащита, термоизолация
теплоизлучáтель *м* топлоизлъчвател
теплоизлучéние *с* топлоизлъчване, топлинно излъчване
теплоизмерúтельный топлоизмервателен
теплоизолúрованный топлоизолиран, термоизолиран
теплоизоля́тор *м* топлоизолатор, термоизолатор
теплоизоляциóнный топлоизолационен, термоизолационен
теплоизоля́ция *ж* топлоизолация, термоизолация
теплоиспóльзование *с* топлоизползуване; използуване на топлина
теплоистóчник *м* топлинен източник, източник на топлина
теплолóмкость *ж* топлинна крехкост, топлинна трошливост
тепломагистрáль *ж* топлинна магистрала
тепломéр *м* топломер
тепломóщность *ж* топлинна мощност
теплонакоплéние *с* събиране [акумулиране, натрупване] на топлина
теплонапряжéние *с* топлинно напрежение
теплонапряжённость *ж* топлинна напрегнатост
теплонепроницáемость *ж* топлинна непропускливост
теплонепроницáемый непропущащ топлина, топлонепропусклив
теплоносúтель *м* топлоносител
~, **вторúчный** *ядр.* вторичен топлоносител
~, **жúдко-металлúческий** *ядр.* течно-метален топлоносител
~, **промежýточный** междинен топлоносител
теплообмéн *м* топлообмен
~, **внéшний** външен топлообмен
~, **внýтренний** вътрешен топлообмен
~ **излучéнием** топлообмен чрез излъчване
~, **конвектúвный** конвективен топлообмен
~, **лучúстый** лъчист топлообмен
~, **нестационáрный** нестационарен [непостоянен] топлообмен
~, **периодúческий** периодичен топлообмен

~, **противоточный** противотоков [противопотоков] топлобмен
~, **прямоточный** правотоков [правопотоков] топлообмен
~, **радиационный** радиационен [лъчист] топлообмен
~, **сложный** сложен топлообмен
~, **стационарный** стационарен [постоянен] топлообмен
~, **турбулентный** турбулентен топлообмен
теплообменник *м* топлообменник
~, **адиабатический** адиабатен топлообменник
~, **внутренний** вътрешен топлообменник
~, **воздухо-воздушный** въздушен топлообменник
~, **воздушно-масляный** въздушно-маслен топлообменник
~, **водомасляный** водомаслен топлообменник
~, **выносной** изнесен топлообменик
~, **газоводзушный** газо-въздушен топлообменник
~, **двухтрубный** двутръбен топлообменник
~, **двухходовой** двуходов топлообменник
~, **жидкометаллический** *ядр.* течнометален топлообменник
~, **змеевиковый** спираловиден [змеевиден] топлообменник, серпантинен топлообменник
~, **кожухотрубный** кожухотръбен топлообменник
~, **кожухотрубный-конденсатор** кожухотръбен топлообменник-кондензатор
~, **кожухотрубный-нагреватель** кожухотръбен топлообменник-нагревател
~, **одноходовой** едноходен топлообменник
~, **оросительный** оросителен топлообменник
~, **пароводяной** паро-воден топлообменник
~, **паровой** парен топлообменник
~, **пластинчатый** пластинчат топлообменник
~, **поверхностный** повърхностен топлобменник
~, **промежуточный** междинен топлообменник
~, **противоточный** противотоков [противопотоков] топлообменник
~, **прямоточный** правотоков [правопотоков] топлообменик
~, **радиационный** радиационен топлообменник
~, **ребристый** ребрест [оребрен] топлообменник
~, **регенеративный** регенераторен топлообменник
~, **смесительный** смесителен топлообменник
~, **спиральный** *вж.* **теплообменник, змеевиковый**
~, **трубчатый** тръбен топлообменник
теплообменник-калорифер *м* топлообменник-калорифер
теплообменник-осушитель *м* топлообменник-изсушител
теплообменник-парогенератор *м* топлообменник-парогенератор
теплообменность *ж* топлообменност
теплооборот *м* топлооборот
теплообразование *с* топлообразуване, образуване на топлина
теплообращение *с* топлинна циркулация
теплоотвод *м* топлоотвод, топлоотвеждане
теплоотдатчик *м* топлоотдавател, топлоизпускател
теплоотдача *ж* топлоотдаване, отдаване [отделяне] на топлина
~, **внутренняя** вътрешно топлоотдаване
~, **конвективная** конвективно топлоотдаване
~, **лучистая** лъчисто топлоотдаване [топлоотделяне]
~ **трубопровода** топлоотдаване [топлоотделяне] на тръбопровода
теплопадение *с* топлинен пад
теплопередача *ж* топлопредаване, топлопренасяне
~ **излучением** топлопредаване чрез излъчване
~, **изотермическая** изотермично топлопредаване
~, **конвективная** конвективно топлопредаване
~ **конвекцией** топлопредаване чрез конвекция
~, **ламинарная** ламинарно топлопредаване [топлопренасяне]
~ **лучеиспусканием** топлопредаване чрез лъчеизпускане
~, **радиационная** радиационно топлопредаване
~, **сложная** сложно топлопредаване
~, **стационарная** стационарно [непроменливо] топлопредаване
~, **турбулентная** турбулентно топлопредаване
теплоперепад *м* топлинен спад, топлинен пад
теплопереход *м* топлинен преход
теплоплотность *ж* топлинна плътност
теплопоглотитель *м* топлинен поглъщач, топлопоглъщач
теплопоглощение *с* топлинно поглъщане, топлопоглъщане
теплоподача *ж* топлоподаване
теплополимеризация *ж* топлополимеризация
теплопотери *мн.* топлинни загуби
теплопотребление *с* използуване [разходване, потребление] на топлина
теплопреобразование *с* топлопреобразуване, трансформиране на топлина
теплоприёмник *м* приемник на топлина, топлоприемник
теплопровод *м* топлопровод
теплопроводность *ж* топлопроводност
~, **удельная** относителна топлопроводност
теплопроводный топлопроводен
теплопрозрачность *ж* топлопрозрачност, топлопропускливост, диатермичност
теплопрозрачный топлопропусклив, диатермичен
теплопроизводительность *ж* топлопроизводителност
теплопроизводительный топлопроизводителен
теплопроницаемость *ж* топлопропускливост

теплопро́чность *ж* топлоиздръжливост, издръжливост на топлина
теплосбо́рник *м* топлосъбирател, топлинен акумулатор
теплосе́ть *ж* топломрежа, топлофикационна мрежа
теплосилово́й топлосилов *(напр. електроцентрала)*
теплоснабже́ние *с* топлоснабдяване
~, **централизо́ванное** централно топлоснабдяване
теплосодержа́ние *с* топлосъдържание, топлинно съдържание
теплосто́йкий топлоустойчив
теплосто́йкость *ж* топлоустойчивост
теплосъём *м* топлоотнемане
теплота́ *ж* топлина
~ **абсо́рбции** абсорбционна топлина, топлина на абсорбцията
~ **адсо́рбции** адсорбционна топлина, отделена при адсорбция
~ **ассоциа́ции** топлина на асоциирането
~, **а́томная** атомна топлина
~ **взры́ва** топлина на взрива
~, **вну́тренняя** вътрешна топлина
~ **возго́нки** сублимационна топлина
~ **воспламене́ния** топлина на възпламеняване
~ **восстановле́ния** топлина при редукция, редукционна топлина
~ **вы́хлопа** топлина на изпусканите изгорели газове
~ **гидрата́ции** топлина на хидратация
~ **гистере́зиса** загуби [топлина] от хистерезис
~ **горе́ния** топлина на горене
~ **диссоциа́ции** топлина на дисоциация
~ **замерза́ния, уде́льная** специфична [относителна] топлина на замръзването
~ **затвердева́ния** топлина на втвърдяване
~ **излуче́ния** топлина на излъчването
~ **ионизá́ции** топлина на [при] йонизация, йонизационна топлина
~ **испаре́ния** *вж.* **теплота́ парообразова́ния**
~ **кипе́ния** *вж.* **теплота́ парообразова́ния**
~ **коксова́ния** топлина на коксуване
~ **конденса́ции** кондензационна топлина, топлина на [при] кондензация
~ **кристаллиза́ции** кристализационна топлина, топлина (отделена) при кристализация
~ **лучеиспуска́ния** топлина на лъчеизпускането
~, **лучи́стая** лъчиста топлина
~, **мо́льная** молна топлина
~ **насы́щенного па́ра** топлина на наситената пара
~ **нейтрализа́ции** топлина на [при] неутрализация
~ **образова́ния** топлина на образуването
~ **окисле́ния** топлина на окисляване
~ **отвердева́ния** топлина на втвърдяване
~ **парообразова́ния** топлина на [при] изпаряване [парообразуване]
~ **перегре́ва** топлина на прегряването
~ **плавле́ния** топлина на топене
~ **плавле́ния, скры́тая** скрита топлина на топене
~ **поглоще́ния** топлина на поглъщане
~ **полимериза́ции** топлина на [при] полимеризация, полимеризационна топлина
~, **по́лная** пълна топлина
~ **превраще́ния** топлина на [при] превръщане
~ **превраще́ния, скры́тая** скрита топлина на превръщането
~ **разбавле́ния** топлина на разредяване
~ **разложе́ния** топлина на [при] разлагане
~ **распа́да** *вж.* **теплота́ разложе́ния**
~ **растворе́ния** топлина на [при] разтваряне
~ **реа́кции** реакционна топлина
~ **свя́зи** енталпия на връзката, топлина на химическата връзка
~ **сгора́ния** топлина на изгаряне
~ **сжа́тия** топлина на сгъстяване [свиване]
~ **сжиже́ния** топлина на втечняване
~, **скры́тая** скрита топлина
~ **смеше́ния** топлина на [при] смесване
~ **соедине́ния** топлина на [при] образуване [съединяване]
~, **сообща́емая** придавана топлина
~ **сублима́ции** сублимационна топлина
~ **схва́тывания** топлина при връзване [втвърдяване]
~ **тре́ния** топлина на [от] триенето
~, **уде́льная** специфична топлина
~ **фа́зового превраще́ния** топлина на фазовото превръщане
~, **физи́ческая** физична топлина
~, **хими́ческая** химична топлина
~ **эффекти́вная** ефективна топлина
теплотво́рность *ж* калоричност, топлотворност, топлинен ефект, топлопроизводителност
~, **вы́сшая** горна топлотворност [калоричност] горен топлинен ефект
~, **изоба́рная** изобарна топлотворност
~, **изохо́рная** изохорна топлотворност
~ **калориметри́ческая** калориметрична топлотворност
~, **ни́зшая** ниска топлопроизводителност, долен топлинен ефект
~, **отрица́тельная** отрицателен калоричен ефект
~, **положи́тельная** положителен калоричен ефект
~, **рабо́чая** работна калоричност, работна топлотворност
~, **уде́льная** специфична топлотворност
теплотво́рный нагревателен, образуващ топлина, топлотворен
теплоте́хник *м* топлотехник
теплоте́хника *ж* топлотехника
~, **промы́шленная** промишлена топлотехника
теплотехни́ческий топлотехнически
теплоулови́тель *м* топлоуловител
теплоупо́рность *ж* топлоустойчивост, издръжливост на топлина
теплоусто́йчивость *ж* *вж.* **теплоупо́рность**

теплоусто́йчивый топлоустойчив, термоустойчив, издръжлив на топлина
теплофи́зика *ж* топлофизика, физика на топлината
теплофикацио́нный топлофикационен
теплофика́ция *ж* топлофикация
теплофи́льтр *м* топлофилтър, топлинен филтър
теплофици́ровать топлофицирам
теплохо́д *м* моторен кораб *(кораб с дизелова или газотурбинна силова уредба)*
теплоцентра́ль *м* топлоцентрала
теплоэлектрогенера́тор *м* термоелектрогенератор
теплоэлектроцентра́ль *вж.* термоелектроцентрала, ТЕЦ
теплоэнерге́тик *м* топлоенергетик
теплоэнерге́тика *ж* топлоенергетика
тёплый топъл
тепля́к *м* топлик *(временно съоръжение за предпазване от студ)*
терапи́я *ж* терапия, лечение
~, **ультравысокочасто́тная** ултрависокочестотна терапия
~, **ультрафиоле́товая** ултравиолетова терапия, лекуване с ултравиолетови лъчи
те́рбий *м* тербий
терга́л *м* тергал *(френско полиестерно влакно)*
тердесне́н *м* сиенска пръст
теребилка *ж с. ст.* скубачка, машина за скубане
тереби́ть скубя; тегля, дърпам
тере́ть трия, търкам, натърквам; стривам на прах
терилéн *м* терилен *(английско полиестерно влакно)*
терита́л *м* теритал *(италианско полиестерно влакно)*
тёрка *ж* 1. кухненско стъргало, готварско ренде 2. стривачка; пердашка 3. апарат [машина] за овършаване на люцерново семе
~ **для штукату́рки** маламашка, пердашка *(за заглаждане на мазилка)*
терлингуайт *м* терлингуаит
терм *м* терм *(практическа единица за количество топлина)*
~, **дубле́тный** двоен терм, дублет
~, **кварте́тный** квартет, четворен терм
~, **мультипле́тный** мултиплетен терм
~, **нечётный** нечетен терм
~, **ротацио́нный** ротационен терм
~, **сингле́тный** синглетен терм
~, **спектра́льный** спектрален терм
~, **трипле́тный** триплетен [троен] терм
~, **чётный** четен терм
те́рма *ж* вода с температура над 20°
~, **абсолю́тная** вода с температура над средногодишната температура на земята *(над 34°C)*
~, **относи́тельная** вода с температура над средногодишната температура на въздуха
термакада́м *м* термакадам
терма́ль *м* термал
те́рмика *ж* термика *(топлинни условия на атмосферата)*
те́рмики *мн.* термици *(устойчиви и силни възходящи конвекционни токове)*
те́рмин *м* термин
~, **нау́чный** научен термин
~, **техни́ческий** технически термин
терминоло́гия *ж* терминология
~, **заводска́я** заводска терминология
~ **техни́ческая** техническа терминология
терми́он *м* термийон
терми́ст *м* термист, който се занимава с топлинната обработка
терми́стор *м* термистор, терморезистор
терми́т *м* термит, термитна смес
~, **алюми́ниевый** алуминиев термит
~, **ма́гниевый** магнезиев термит
терми́тный термитен
терми́ческий термичен
терми́я *ж* термия
термоакти́вный термоактивен, термически активен
термоамперме́тр *м* термичен амперметър
термоана́лиз *м* термичен анализ
термоанемо́метр *м* термоанемометър
термоантраци́т *м* термоантрацит
термобалло́н *м* термобалон
термобаро́граф *м* термобарограф
термобарока́мера *ж* термобарокамера
термобаро́метр *м* термобарометър
термобассе́йн *м* термобасейн *(за по-бързо добиване на необходимата якост на бетонни и стоманени стоманобетонни изделия)*
термобатаре́я *ж* термобатерия
термобимета́лл *м* термобиметал
термобипласти́нка *ж* термобипластина
термобрикети́рование *с* термобрикетиране
термови́л *ж* термовил *(френско синтетично поливинилно влакно)*
термовкла́дыш *м* топлоизолационен пълнеж
термовольтме́тр *м* термоволтметър
термовулканиза́ция *ж* термична [топлинна] вулканизация
термовыключа́тель *м* термопрекъсвач, термичен прекъсвач
термогальвано́метр *м* термогалванометър
термогенера́тор *м* термогенератор
термоглубоме́р *м* термометричен дълбокомер
термогра́мма *ж* термограма
термогигро́граф *м* термохигрограф
термо́граф *м* термограф
термографи́т *м* термографит
термогра́фия *ж* термография
термода́тчик *м* термодатчик
термодви́гатель *м* термодвигател, термичен двигател
термодете́ктор *м* термодетектор, термоосезател, термодатчик
термодина́мика *ж* термодинамика
~, **биологи́ческая** биологична термодинамика
~ **магни́тных явле́ний** термодинамика на магнитните явления
~ **необрати́мых проце́ссов** термодинамика на необратимите процеси
~ **неравнове́сных проце́ссов** термодинамика на неравновесните процеси

~ обрати́мых проце́ссов термодинамика на обратимите процеси
~, прикладна́я приложна термодинамика
~, статисти́ческая статистическа термодинамика
~, теорети́ческая теоретична термодинамика
~, техни́ческая техническа термодинамика
~, физи́ческая физична термодинамика
~, хими́ческая химична термодинамика
термодинами́ческий термодинамичен
термодиффу́зия *ж* термична [топлинна] дифузия
термоедини́ца *ж* единица за топлина, термоединица
термози́т *м* термозит *(изкуствена пемза)*
термозитобето́н *м* термозитобетон
термозо́нд *м* термосонда
термоизлуча́тель *м* термоизлъчвател
термоизлуче́ние *с* термоизлъчване, топлоизлъчване
термоизоля́тор *м* термоизолатор, топлоизолатор
термоизоляцио́нный термоизолационен
термоизоля́ция *ж* термоизолация
термоиндика́торный термоиндикаторен
термоиониза́ция *ж* термойонизация
термока́мера *ж* термокамера, топлинна камера
термокаротта́ж *м* термокаротаж
термока́рст *м* термокарст
термокато́д *м* термокатод
термока́утер *м* термокаутер *(инструмент за пирография)*
термокоагуля́тор *м* термичен [топлинен] коагулатор
термокомпенса́тор *м* термокомпенсатор, термичен компенсатор
термокомпенса́ция *ж* термична компенсация, термокомпенсация
термокомпре́ссор *м* термокомпресор
термоко́нд *м* термоконд (кондензаторна керамика)
термоконтро́ль *м* термоконтрол
термокра́ска *ж* термична боя
термоли́т *м* термолит *(термоизолационен материал)*
термолюминесце́нция *ж* термолуминесценция
термомагнети́зм *м* термомагнетизъм
термомагни́тный термомагнитен
термометаморфи́зм *м* термометаморфизъм
термо́метр *м* термометър
~, армиро́ванный армиран термометър
~, бесшка́льный безскален термометър
~, биметалли́ческий биметален термометър
~, брониро́ванный брониран термометър
~, вла́жный влажен термометър
~, водоро́дный водороден термометър
~, возду́шный въздушен термометър
~, высокогра́дусный високоградусен термометър
~, га́зовый газов термометър
~, ге́лиевый хелиев термометър
~, гидравли́ческий хидравличен термометър
~, двухжи́дкостный двутечностен термометър
~, дилатометри́ческий дилатометричен термометър
~, дистанцио́нный дистанционен термометър
~, дифференциа́льный диференциален термометър
~, жи́дкостный термометър с течност, течен термометър
~, защищённый защитен [армиран] термометър
~, калориметри́ческий калориметричен термометър
~, ква́рцевый кварцов термометър
~, ко́мнатный стаен термометър
~, компенсацио́нный компенсационен термометър
~, конта́ктный контактен термометър
~, контро́льный контролен термометър
~, лаборато́рный лабораторен термометър
~, магни́тный магнитен термометър
~, максима́льный максимален термометър
~, манометри́ческий манометричен термометър
~ ма́сляной ва́нны термометър за маслена вана
~, медици́нский медицински термометър
~, метастати́ческий метастатичен термометър
~, механи́ческий механичен термометър
~, минима́льный минимален термометър
~, многоза́писный многозаписващ термометър, термометър с многоточково записване
~, образцо́вый образцов термометър
~, одножи́дкостный термометър с една течност
~, одноза́писный еднозаписващ термометър, термометър с едноточково записване
~, опти́ческий оптичен термометър
~, па́лочный пръчковиден термометър
~, парово́й манометри́ческий паров манометричен термометър
~, па́ро-жи́дкостный паро-течен термометър
~, пращево́й прашков термометър
~, радиацио́нный радиационен термометър
~ Реомю́ра термометър на Реомюр
~, рту́тный живачен термометър
~, самопи́шущий самопишещ термометър
~ с двумя́ конта́ктами термометър с два контакта
~, сигна́льный сигнален термометър
~ сопротивле́ния съпротивителен термометър
~, спиртово́й спиртен термометър
~, стержнево́й прътов термометър
~, сухо́й сух термометър
~, термопа́рный пирометър, термоелемент, *вж.* **термо́метр, термоэлектри́ческий**
~, термоэлектри́ческий термоелектричен термометър
~, техни́ческий технически термометър
~ Фаренге́йта термометър на Фаренхайт
~, хими́ческий химичен термометър
~ Це́льсия термометър на Целзий
~ электри́ческий електрически термометър

~ **электромеханический** електромеханичен термометър
~, **электросопротивительный** електросъпротивителен термометър
~, **электротепловой** електротермичен термометър
~, **эталонный** еталонен термометър
~, **термометрический** термометричен термометър
термометрия *ж* термометрия
термомеханический термомеханичен
термомикрофон *м* термомикрофон
термомост *м* термомост
термонатрит *м* *минер.* термонатрит
термонейтральность *ж* термонеутралност, топлинна неутралност
термонит *м* термонит
термообработанный топлообработен, термообработен
термообработка *ж* термообработка, топлообработка; термообработване
~, **высокотемпературная** високотемпературна термообработка
~, **местная** местна термообработка
~, **поверхностная** повърхностна термообработка
~, **повторная** повторна [втора] термообработка
~, **частичная** частична термообработка
термоокислительный термоокислителен
термопара *ж* термодвойка, термоелемент
~, **бесконтактная** безконтактна термодвойка
~, **биметаллическая** биметална термодвойка
~, **вакуумная** вакуумна термодвойка
~, **встроенная** вградена термодвойка
~, **дифференциальная** диференциална термодвойка
~, **защищённая** бронирана термодвойка
~, **естественная** естествена термодвойка
~, **железо-константановая** термодвойка желязо—константан
~, **железо-копелевая** термодвойка желязо—копел
~, **инерционная** инерционна термодвойка
~, **искусственная** изкуствена термодвойка
~, **коленчатая** колянова [колянна] термодвойка
~, **ленточная** лентова термодвойка
~, **малоинерционная** слабоинерционна термодвойка
~, **медь-константановая** термодвойка мед—константан
~, **многоспайная** многоточкова термодвойка
~, **неизолированная** неизолирана термодвойка
~, **нейтронная** неутронна термодвойка
~, **неэкранированная** неекранирана термодвойка
~, **никель-нихромовая** термодвойка никел-нихром
~, **платино-платинородиевая** термодвойка платина—платинородий
~, **платиновая** платинова термодвойка
~, **поверхностная** повърхностна термодвойка
~, **погружённая** потопяема термодвойка
~, **полуискусственная** полуискуствена термодвойка
~, **полупроводниковая** полупроводникова термодвойка
~, **серебро-константановая** термодвойка сребро-константан
~, **стандартная** стандартна термодвойка
~, **точечная** точкова термодвойка
~, **трубчатая** тръбна термодвойка
~, **хромель-алюмелевая** термодвойка хромел—алумел
~, **экранированная** екранирана термодвойка
~, **эталонная** еталонна термодвойка
термопарный термодвойков, термоелементен
термопатрон *м* термопатрон
термопласт *м* термопласт, термопластична пластмаса
термопластификация *ж* термична [топлинна] пластификация
термопластический термопластичен
термопластичность *ж* термопластичност
термопластичный термопластичен
термопластмасса *ж* термопластмаса термична [термопластична] пластмаса
термополимер *м* термичен полимер
термополимеризация *ж* термична [топлинна] полимеризация
термополяризация *ж* термополяризация
термопрен *м* термопрен
термопреобразователь *м* термопреобразувател
~, **бесконтактный** безконтактен термопреобразувател
~, **контактный** контактен термопреобразувател
~, **крестообразный** кръстообразен тремопреобразувател
термоприбор *м* термоелектрически уред
термоприёмник *м* термоприемник, топлоприемник
~, **проволочный** жичков термоприемник
термопсихрометр *м* термопсихрометър
термореактивный термореактивен
терморегенерат *м* терморегенерат
терморегулирование *с* терморегулиране
~, **двухпозиционное** двупозиционно терморегулиране
терморегулятор *м* терморегулатор
~, **биметаллический** биметален терморегулатор
~, **двухклапанный** двуклапанен терморегулатор
~, **дилатометрический** дилатометричен терморегулатор
~, **изодромный** изодромен терморегулатор
~, **электрический** електрически терморегулатор
терморегуляция *ж* терморегулиране *(регулиране на температурата на даден обект по определен закон)*
терморезистор *м* терморезистор, термистор
термореле *с* термореле, температурно реле
термос *м* термос

термосенсибилиза́тор *м* термичен [топлинен] сенсибилизатор
термосигна́л *м* термосигнал, термичен [топлинен] сигнал
термосигнализа́ция *ж* термосигнализация
~, пожа́рная пожарна термосигнализация
термоси́ла *ж* термосила, топлосила
термосинхро́на *ж* термосинхрона
термосифо́н *м* термосифон
термоскомпенси́рованный термокомпенсиран
термоско́п *м* термоскоп
термосопротивле́ние *с* термосъпротивление, термистор
термоспа́й *м* термоспойка *(спойка в краищата на проводниците в термоелемент или термобатерия)*
термосро́сток *м вж.* **термоспа́й**
термостабили́н *м* термостабилин *(пластификатор в производството на лакове)*
термостаби́льный термостабилен
термостаби́льность *ж* термостабилност
термостаре́ние *с* термично [топлинно] стареене
термоста́т *м* термостат
~, биметалли́ческий биметален термостат
~, возду́шный въздушен термостат
~, жи́дкостный течен термостат
~, зона́льный зонален термостат
~, операцио́нный операционен термостат
~, полупроводнико́вый полупроводников термостат
~, сильфо́нный силфонен термостат
~, стациона́рный стационарен термостат
термостати́рование *с* термостатиране, термиране
термостати́ческий термостатичен
термосто́йкий термоустойчив
термосто́йкость *ж* термоустойчивост, термична [топлинна] стабилност
термостри́кция *ж* термострикция
термосу́шка *ж* топлинно изсушаване
термосфе́ра *ж* термосфера
термотелефо́н *м* термотелефон, термофон, термичен звукоизлъчвател
термото́к *м* термоток
~, парази́тный паразитен термоток
~, се́точный решетъчен термоток
термотранзитоме́тр *м* термотранзитометър *(уред за измерване интензивността на топлинен поток)*
термотрансформа́тор *м* термотрансформатор, термичен трансформатор
~, повыша́ющий повишаващ термотрансформатор
~, понижа́ющий понижаващ термотрансформатор
~ сме́шанного ти́па термотрансформатор смесен тип
термоупрочнённый *мет.* топлинно уякчен
термоупру́гость *ж* термоеластичност
термоустано́вка *ж* топлинна уредба
термоусто́йчивость *ж* термоустойчивост
термоусто́йчивый термоустойчив
термофи́зика *ж* термофизика

термофикса́ция *ж* термофиксация; термофиксиране
термофикси́ровать термофиксирам
термофо́ль *м* термофол
термофо́н *м* термофон, *вж.* **термотелефо́н**
термофосфа́ты *мн.* термофосфати
термохи́мия *ж* термохимия
термохроми́рование *с* топлинно хромиране
термочувстви́тельный термочувствителен, топлочувствителен
термошка́ф *м* термошкаф
те́рмо-э́дс термоелектродвижеща [термоелектромоторна] сила
термоэлектри́ческий термоелектрически
термоэлектри́чество *с* термоелектричество
термоэлектро́д *м* термоелектрод
термоэлектродви́жущий термоелектродвижещ
термоэлектро́дный термоелектроден
термоэлектро́нный термоелектронен
термоэлектро́ны *мн* термоелектрони
термоэлеме́нт *м* термоелемент; термодвойка
~, бесконта́ктный безконтактен термоелемент
~, биметалли́ческий биметален термоелемент
~, ва́куумный вакуумен термоелемент
~, конта́ктный контактен термоелемент
~, концентри́ческий концентричен термоелемент
~ погруже́ния потопяем термоелемент
~, полупроводнико́вый полупроводников термоелемент
~, про́волочный жичков [жичен] термоелемент
~, пусто́тный вакуумен [кух] термоелемент
термоэми́ссия *ж* термоемисия, термоелектронна емисия
термоэне́ргия *ж* термоенергия, топлинна енергия
термоэффе́кт *м* термоефект
термоя́дерный термоядрен
те́рмы *мн* 1. *елн.* терми 2. *арх.* терми *(римски бани)*
~, спектра́льные *елн.* спектрални теми
теро́н *м* терон *(румънско полиесте́рно влакно)*
терпе́н *м* терпен
терпенти́н *м* терпентин
~, венециа́нский венециански терпентин
терпенти́нный терпентинен, терпентинов
терпе́ны *мн хим.* терпени *(циклични наситени или ненаситени въглеводороди)*
терпи́н *м* терпин
терпингидра́т *м* терпинхидрат
терпине́н *м* терпинен
терпинео́л *м* терпинеол
терпиноле́н *м* терпинолен
терпу́г *м* 1. ренде 2. рашпила *(груба дърводелска или обущарска пила)*
террази́т *м* теразит
террако́та *ж* теракота
террако́товый теракотен
терра́риум *м* терариум
терра́са *ж* тераса
~, аккумуляти́вная *геол.* събирателна [акумулативна] тераса
~, берегова́я брегова тераса

~, вло́женная вложена тераса
~ выве́тривания тераса на изветряване
~, га́лечная чакълеста тераса
~, де́льтовая делтова тераса
~, денудацио́нная денудационна тераса
~, дре́вняя древна тераса
~, заливна́я вж. терра́са, по́йменная
~, лугова́я вж. тера́сса, по́йменная
~, морска́я морска тераса
~, наго́рная нископланинска тераса
~, озёрная езерна тераса
~, откры́тая открита тераса
~, по́йменная заливна тераса
~ размы́ва размивна тераса
~, речна́я речна тераса
~, скульпту́рная скулптурна тераса
~, структу́рная структурна тераса
~, тектони́ческая вж. терра́са, структу́рная
~, эрозио́нная вж. терра́са размы́ва
терра́сер м машина за терасиране
террасирование с терасиране
терра́цевый терацов, вж. терра̀цо
терра́цо с терацо (*мозайка*)
терриге́нный теригенен (*сухопътен произход*)
террико́н м вж. террико́ник
террико́ник м конусовидно насипище, табан
террито́рия ж територия
террофазери́т м терофазерит (*вид етернит*), азбестови плочки
тёртый настърган; стрит (на прах)
терфени́л м терфенил
те́рция ж *полигр.* терция
~, двойна́я двойна терция
терчу́г м вж. терпу́г
тёс м тънки дялани дъски
~, кро́вельный тънки и тесни дъсчици за подпокривна ламарина
теса́к м особен вид брадва (*за дялане и изглаждане*)
теса́ние с *дърв.* дялане
тёсаный дялан
теса́ть дялам с брадва
тесёмка ж ширит, лента
теси́на ж тънка дялана дъска
тёска ж дялане
~, гру́бая грубо дялане
~, получи́стая получисто дялане
~, чи́стая чисто дялне
теслалюминесце́нция теслалуминесценция, луминесценция на Тесла
тесло́ с тесла
тесни́на ж теснина, жерло
тесови́к м каменоделски чук
тесо́вый дъсчен, от тънки дялани дъски
тест м тест
тест-генера́тор м изпитвателен генератор
те́стер м изпитвателно устройство *или* уред, тестер
те́сто с тесто; пластична смес; каша
~, бума́жное хартиена каша [маса]
~, ги́псовое гипсово тесто
~, гли́няное глинено тесто
~, дрожжево́е тесто, приготвено с мая
~, жи́дкое шликер, течно тесто, каша
~, известко́вое варовиково тесто [каша]
~, ки́слое тесто с мая
~, кле́йковое каша за лепене, лепило
~, сдо́бное козуначно тесто
~, слоёное тесто за кори
~, цемѐнтное циментов разтвор
тестовальцо́вка ж машина за валцуване [точене] на тесто; точене [валцуване] на тесто
тестовальцо́вочный тестовалцувъчен, за валцуване [точене] на тесто
тестодели́тель м разделител на тесто, тестоделител
тестока́т м 1. машина за точене на тесто 2. точене на тесто
тестомеси́лка ж 1. тестомесачка, машина за месене на тесто 2. *керам.* тестосмесител
~, горизонта́льная цилиндри́ческая хоризонтална цилиндрична тестомесачка
~, рыча́жная лостова тестомесачка, лостова бъркачка
тестомеси́льный за замесване на тесто
тестообра́зный тестообразен
тестоперегружа́тель м претоварачка на тесто
тестоформо́вка ж машина за формоване на тесто
тестпрогра́мма ж тестова програма, програма за контролиране
тестфи́льм м тестфилм, изпитвателен филм *или* лента
тесьма́ ж *текст.* лента, ширит, колан, бие
~, бельева́я лента [ширит] за бельо
~, бесконе́чная безкрайна лента (*лента, на която двата края са съединени един с друг*)
~, водя́щая водеща лента
~, выводя́щая извеждаща [отвеждаща] лента
~, кани́тельная сърмена лента, сърмено бие, сърмен ширит
~, обо́йная тапетна лента, тапицерска лента
тетагра́мма ж тетаграма
тетива́ ж 1. страница на стълба 2. струна, корда, силно опънат тел [кабел] 3. тетюва (*въжето, което опъва листа на бичкията*)
тетраазокраси́тель м тетраазобагрило
тетраацета́т м тетраацетат
тетрабора́т м тетраборат
тетрабромбензо́л м тетрабромбензол
тетраброми́д м тетрабромид, четирибромид
тетраброминди́го с тетраброминдиго
тетрабромметáн м тетрабромметан
тетрабромэта́н м тетраброметан
тетрабромэтиле́н м тетраброметилен
тетрагекса́эдер м тетрахексаедър
тетрагидра́т м тетрахидрат
тетрагидри́д м тетрахидрид
тетрагидробензо́л м тетрахидробензол
тетрагидронафтали́н м тетрахидронафталин
тетрагидронафто́л м тетрахидронафтол
тетрагидропирро́л м тетрахидропирол
тетрагидрохино́н м тетрахидрохинон
тетраго́н м тетрагон
тетрагона́льный тетрагонален

тетрадека́н *м* тетрадекан
тетрадими́т *м* тетрадимит
тетра́дь *ж* 1. тетрадка 2. кола от книга
тетразе́н *м* тетразен
тетразо́л *м* тетразол
тетрайодбензо́л *м* тетрайодбензол
тетрайодмета́н *м* тетрайодметан
тетрайодпирро́л *м* тетрайодпирол
тетрайодэта́н *м* тетрайодетан
тетрайодэтиле́н *м* тетрайодетилен
тетракарбони́л *м* тетракарбонил
~ **ко́бальта** тетракарбонил на кобалта, кобалтов тетракарбонил
~ **ни́келя** тетракарбонил на никела, никелов тетракарбонил
тетрали́н *м* тетралин, тетрахидронафталин
тетраметиламмо́ний *м* тетраметиламоний
тетраметилбензо́л *м* тетраметилбензол
тетраме́р *м* тетрамер
тетраметиле́н *м* тетраметилен, циклобутан
тетраметиленглико́ль *м* тетраметиленгликол
тетраметилендиами́н *м* тетраметилендиамин
тетраметило́лово *с* тетраметилкалай
тетраметилтиони́н *м* тетраметилтионин
тетрами́н *м* тетрамин
тетранитродифени́л *м* тетранитродифенил
тетранитросоедине́ние *с* тетранитросъединение
тетраоксибензо́л *м* тетраоксибензол
тетраоксикислота́ *ж* тетраоксикиселина
тетрасахари́д *м* тетразахарид
тетрасульфи́д тетрасулфид, четирисулфид
тетрациона́т *м* тетратионат, четиритионат
тетрафо́рм *м* тетраформ
тетрафторметан *м* тетрафлуорметан
тетрафторэта́н *м* тетрафлуоретан
тетрафторэтиле́н *м* тетрафлуоретилен
тетрахлорбензо́л *м* тетрахлорбензол
тетрахлори́д *м* тетрахлорид
тетрахлормета́н *м* тетрахлорметан
тетрахлорхино́н *м* тетрахлорхинон
тетрахлорэта́н *м* тетрахлоретан
тетрахлорэтиле́н *м* тетрахлоретилен
тетра́эдер *м* четиристенна пирамида, тетраедър
~, **концентра́ции** концентрационен театредър
~, **пра́вильный** правилна четиристенна пирамида, правилен тетраедър
~, **ромби́ческий** ромбичен тетраедър
~ **состоя́ния** тетраедър на състоянието
~, **тетрагона́льный** тетрагонален тетраедър
тетраэдри́т *м* тетраедрит
тетраэдри́ческий четиристенен
тетраэтиламмо́ний *м* тетраетиламоний
тетраэтило́лово *с* калаен тетраетил
тетраэтилсвине́ц *м* тетраетилолово, оловен тетраетил
тетри́л *м* тетрил *(тетранитрометиланилин) (взривно вещество)*
тетро́д *м елн.* тетрод, четириелектродна лампа
~, **высокочасто́тный** високочестотен тетрод
~, **выходно́й** изходен [краен] тетрод
~, **лучево́й** лъчев тетрод
~ **переме́нной крутизны́** тетрод с променлива стръмност
~, **полупроводнико́вый** полупроводников тетрод; тиристор
тетро́за *ж* тетроза
тефло́н *м* тефлон *(политетрафлуоретилен)*
тефри́т *м* тефрит *(ефузивна скала)*
тефрои́т *м* тефроит
техбюро́ *с* техническо бюро
техконтро́ль *м* технически контрол
техми́нимум *м* технически минимум
технадзо́р *м* технически надзор, технически контрол
техне́ций *м* технеций, технетий
те́хник *м* техник
~, **го́рный** минен техник
~, **до́менный** техник при висока пещ
~ **по ши́хте** *мет.* техник по шихтата *(който се занимава с определяне и подаване на шихтата)*
~, **участко́вый** участъков техник
те́хника *ж* техника
~, **авиацио́нная** авиационна техника
~, **автотра́нспортная** автотранспортна техника
~ **безопа́сности** техника на безопасността
~, **боева́я** бойна техника, военна техника
~, **ва́куумная** вакуумна техника
~ **взрывны́х рабо́т** техника на взривните работи
~ **высо́кого давле́ния** техника на високото налягане
~ **высо́ких напряже́ний** техника на високите напрежения
~, **высокочасто́тная** високочестотна техника
~, **вычисли́тельная** изчислителна техника
~ **глубо́кого охлажде́ния** техника на дълбокото охлаждане
~, **го́рная** минна [руднична] техника
~, **дезактивацио́нная** *ядр.* дезактивационна техника
~, **дозиметри́ческая** дозиметрична техника
~, **доро́жная** пътна техника
~, **измери́тельная** измервателна техника
~, **изото́пная** *ядр.* изотопна техника, техника на изотопите
~, **коммуна́льная** комунална техника
~, **косми́ческая** космическа техника
~, **криоге́нная** криогенна [студова] техника, техника на дълбокото изстудяване *(от* —100 *до* —200°*С)*
~, **ла́зерная** лазерна техника
~ **ме́ченых а́томов** *ядр.* техника на белязаните атоми
~, **освети́тельная** осветителна техника
~ **произво́дства** производствена техника
~, **противопожа́рная** противопожарна техника
~, **радиочасто́тная** радиочестотна техника
~ **регули́рования** техника на регулирането
~, **рентге́новская** рентгенова техника
~, **репродукцио́нная** репродукционна техника

~, **санитарная** санитарна техника
~, **сварочная** заваръчна техника
~ **связи** съобщителна техника
~, **слаботочная** *вж.* **техника слабых токов**
~ **слабых токов** техника на слабите токове, слаботокова техника
~, **сильноточная** *вж.* **техника сильных токов**
~ **сильных токов** техника на силните токове, силнотокова техника
~, **строительная** строителна техника
~, **холодильная** хладилна техника
~, **электронно-вычислительная** електронноизчислителна техника
~, **ядерная** ядрена техника
технико-экономический технико-икономически
техникум *м* техникум *(средно професионално училище)*
технический технически
техницизм *м арх.* практицизъм
техногенез *м* техногенезис
технолог *м* технолог
~, **сменный** сменен технолог
технолог-нормировщик *м* технолог-нормировчик
технологический технологичен
технологичность *ж* технологичност
технологичный *вж.* **технологический**
технология *ж* технология
~, **вакуумная** вакуумна технология
~ **высокого вакуума** технология на високия вакуум
~ **изготовления** технология на изработването
~ **машиностроения** технология на машиностроенето
~, **механическая** механична технология
~ **обработки** технология на обработването
~, **прецизионная** прецизна технология
~ **приборостроения** технология на уредостроенето
~ **процесса** технология на процеса [на производствения процес]
~ **ремонта** технология на ремонта
~, **тонкая** *вж.* **технология прецизионная**
~ **топлива** технология на горивата
~, **химическая** химична технология
~, **холодильная** хладилна технология
~, **электровакуумная** електровакуумна технология
технормирование *с* техническо нормиране
техрук *м* технически ръководител
техобслуживание *с* техническо обслужване
техосмотр *м* технически преглед
техотдел *м* технически отдел
техперсонал *м* технически персонал
техплан *м* технически план
техпомощь *ж* техническа помощ
техпомощь, скорая бърза техническа помощ
техпромфинплан *м* технико-производствен и финансов план
техпропаганда *ж* техническа пропаганда
техред *м* технически редактор
техсовет *м* технически съвет
техусловия *мн* технически условия
течеискатель *м елн.* устройство [уред] за определяне [търсене] място на утечка
течение *с* 1. течение, поток 2. течение *(начин на движение на тела)*
~, **адиабатическое** адиабатно течение, адиабатен поток
~, **атмосферное** атмосферно течение
~, **бароклинное** бароклинно течение
~, **баротропное** баротропно течение
~, **безвихревое** безвихрово течение, ламинарен поток
~, **береговое** брегово течение
~, **беспорядочное** разбъркано [безпорядъчно] течение
~, **бурное** бурно течение
~, **верхнее** горно течение
~, **ветровое** течение на вятъра
~, **вихревое** вихрово течение, турбулентен поток
~, **воздушное** въздушно течение
~, **волновое** вълново течение
~, **восходящее** възходящо течение
~, **встречное** насрещно течение
~, **вторичное** вторично течение
~, **входящее** входящо течение
~, **газа** газов поток, течение на газ
~, **глубинное** дълбочинно течение
~, **гравитационное** гравитационно течение, гравитационен поток
~, **двухмерное** двуразмерно течение
~, **дозвуковое** течение със скорост, по-малка от звуковата скорост
~, **донное** течение по дъното, дънно течение
~, **дрейфовое** драйфово течение *(движение на ледове по течението или с отклоняване от него)*
~, **жидкости** течене [течение] на течности
~, **изотермическое** изотермичен поток, изотермично течение
~, **классическое** класическо течение, класичен поток
~, **кольцевое** кръгововъртеливо течение
~, **конвекционное** конвекционно течение
~, **коническое** конусно течение, конусен поток
~, **ламинарное** ламинарно течение, ламинарен поток
~, **местное** местно течение
~ **металла** течение [протичане] на метала *(при пластична деформация)*
~, **многофазное** многофазно течение
~, **морское** морско течение
~, **неадиабатическое** неадиабатично течение, неадиабатичен поток
~, **непрерывное** непрекъснато течение, непрекъснат поток, постоянно течение
~, **неразрывное** непрекъснато [неразкъсано] течение, непрекъснат поток
~, **неустановившееся** течение, което не се е установило, променливо течение
~, **нижнее** долно течение
~, **нисходящее** низходящо течение
~, **обратное** обратно течение

~, **одноме́рное** едноразмерно течение, едноразмерен поток
~, **однoро́дное** еднородно течение, еднороден поток
~, **океани́ческое** океанско течение
~, **околозвуково́е** течение със скорост, близка до скоростта на звука
~, **окра́йное** покраищно течение
~, **осево́е** течение [поток] по оста, осово течение, аксиален поток
~, **осесимметри́чное** ососиметрично течение, ососиметричен поток
~, **отливно́е** отливно течение
~, **парази́тное** паразитно течение, паразитен поток
~, **параллельностру́йное** паралелноструйно течение, паралелноструен поток
~, **периоди́ческое** периодично течение
~, **пласти́ческое** пластично течение, пластично изтичане *(напр. на металите)*
~, **пло́ское** плоско [равнинно] течение, равнинен поток
~, **пло́ское потенциа́льное** равнинно потенциално течение, равнинен потенциален поток
~, **побо́чное** странично течение
~, **пове́рхностное** повърхностно течение
~, **подпове́рхностное** подповърхностно течение
~, **попере́чное** напречно течение, напречен поток
~, **посто́янное** постоянно течение, постоянен поток
~, **ползу́чее** провлачване [пълзене] *(напр. на металите)*
~, **потенциа́льное** потенциално течение
~, **прибре́жное** крайбрежно течение
~, **придо́нное** придънно течение
~, **прили́вное** приливно течение
~, **прили́вно-отли́вное** приливно-отливно течение
~, **простра́нственное** пространствено течение, пространствен поток
~, **прямолине́йное** праволинейно течение
~, **пульси́рующее** пулсиращо течение, пулсиращ поток
~, **равноме́рное** равномерно течение, равномерен поток
~, **разрывно́е** разкъсано течение, разкъсан поток
~ **реа́кции** протичане на реакцията
~, **сверхзвуково́е** свръхзвуково течение, течение със свръхзвукова скорост
~, **симметри́чно-осево́е** симетрично осово течение, симетрично осов поток
~, **сре́днее** средно течение, среден поток
~, **сме́шанное** смесено течение, смесен поток
~, **стациона́рное** стационарно [постоянно] течение, постоянен поток
~, **сто́чное** отточно течение
~, **стру́йное** струйно течение, струен поток
~, **сфери́ческое** сферично течение
~, **теплово́е** топлинно [топло] течение, топлинен поток
~, **трёхме́рное** триразмерно течение
~, **турбуле́нтное** турбулентно течение *вж.* **тече́ние, вихрево́е**
~, **установи́вшееся** течение, което се е установило, постоянно течение
~, **экваториа́льное** екваториално течение
те́чка *ж* 1. улей 2. изпускателен отвор 3. изтичане
течь *ж* 1. изтичане, таене 2. течение 3. отвор, дупка *(през която течност или газ изтичат)* 4. тека
~ **в шве** изтичане [протичане] през шева
тиази́н *м хим.* тиазин
тиазо́л *м. хим.* тиазол
ти́гель *м* 1. *мет.* тигел, пота 2. *полигр.* натискач [възглавница] на плоска печатарска машина 3. тигел *(порцеланов съд в лаборатории)*
~, **авари́йный** *мет.* авариен тигел *(резервен тигел за аварийни нужди)*
~, **враща́ющийся** въртящ се тигел
~, **графи́товый** графитов тигел, графитна пота
~ **Гу́ча** гучов тигел *(порцеланов тигел за филтруване)*
~, **ква́рцевый** кварцов тигел *(в лаборатории)*
~, **металли́ческий** метален тигел
~, **плави́льный** *мет.* топилен тигел, тигел за топене
~, **пла́тиновый** платинов тигел *(в лаборатории)*
~ **с терми́том** тигел с термит
~, **фарфо́ровый** порцеланов тигел
~, **фильтру́ющий** филтър-тигел
~, **шамо́тный** шамотен [шамотов] тигел
ти́гель-маши́на *ж полигр.* американка, плочна преса *(вид плоска печатна машина)*
ти́гельный тигелен, тиглов
тигли́н *м* тиглин *(керамичен диелектрик)*
тидо́л *м* тидол *(кондензаторна керамика)*
тик *м* 1. дюшеклък 2. тиково дърво
тик-дре́лль *ж* тъкан за работно облекло
ти́ккер *м* 1. тикер, приемник на излъчване от дъгов предавател 2. прекъсвач, накъсвач
тико́нд *м* тиконд *(кондензаторна керамика)*
тиксотро́пия *ж* тиксотропия
тиксотро́пный тиксотропен *(който може да коагулира многократно и бавно)*
ти́льда *ж* тилда *(печатарски знак)*
тило́за *ж* скроб от естер и целулоза
тима́г *м* тимаг *(керамичен материал за кондензатори)*
тимани́т *м* тиманит
ти́мберс *м* дялана греда *(с определени размери)*
тимо́л *м* тимол
тимпа́н *м арх.* тимпан *(поле на фронтона)*
ти́на *ж* тиня, слуз, луга
тингуа́йт *м* тингваит *(алкална жилна среда)*
~, **ква́рцевый** кварцов тингваит
тинéкс *ж* тинтекс *(американско полиамидно влакно)*
тинӣду́р *м мет.* тинидур
тинка́л *м* боракс
тинкту́ра *ж* тинктура
тино́л *м* тинол

тинтоме́тр *м* тинтометър, колориметър *(уред за определяне на цвят)*
тиоальдеги́д *м* тиоалдехид
тиоами́д *м* тиоамид
тиоантимона́т *м* тиоантимонат *(сол на тиоантимонена киселина)*
тиоарсени́т *м* тиоарсенит *(сол на тиоарсениста киселина)*
тиоацета́ль *м* тиоацетал
тиоглико́ль *м* тиогликол
тиоинди́го *с* тиоиндиго
тиокарбами́д *м* тиокарбамид
тиокарбона́т *м* тиокарбонат *(сол на тиовъглена киселина)*
тиокарбони́л *м* тиокарбонил
тиокаучу́к *м* тиокаучук, серен каучук, резинит; тиокол
тиокета́ль *м* тиокетал
тиокето́н *м* тиокетон
тиокислота́ *ж* тиокиселина
тиоко́л *м* тиокол, тиокаучук, пердурен, резинит
тиокрезо́л *м* тиокрезол
тио́л *м* тиол, тиоалкохол
тиомочеви́на *ж вж.* **тиокарбами́д**
тионафто́л *м* тионафтол
тиони́л *м* тионил
~, **хло́ристый** тионилхлорид
тиоса́хар *м* тиозахар
тиосернокис́лый *вж.* **тиосульфа́т**
тиосоедине́ние *с* тиосъединение
тиосо́ль *ж* тиосол
тиоспи́рт *м* тиоалкохол
тиостанна́т *м* тиостанат
тиосульфа́т *м* тиосулфат *(сол на тиосярна киселина)*
~ **ка́лия** калиев тиосулфат
~ **на́трия** натриев тиосулфат
тиосульфокислота́ *ж* тиосулфонова киселина
тиоурета́н *м* тиоуретан
тиофе́н *м* тиофен
тиофено́л *м* тиофенол
тиофи́д *м* тиофид, алтакс
тиофлави́н *м* тиофлавин, жълто багрило
тиофосге́н *м* тиофосген, тиокарбонилхлорид
тиофосфа́т *м* тиофосфат
тиохро́м *м* тиохром
тиоциана́т *м* тиоцианат, роданид *(сол на родановодородната киселина)*
тиоэфи́р *м* тиоетер, сулфоетер
тип *м* тип, образец; модел, вид
~ **свя́зи** *хим.* вид свръзка
~, **това́рный** товарен тип
типа́ж *м* типаж, типове
типиза́ция *ж* типизация
типизи́ровать типизирам
типи́ческий типичен, характерен
типово́й типов, стандартен
типо́граф *м* 1. печатар 2. типограф *(наборна машина)*
типогра́фия *ж* печатница
~, **газе́тная** печатница за вестници, вестникарска печатница
типогра́фский печатарски
типогра́фщик *м* печатар
типолитогра́фия *ж* типолитография
типо́метр *м полигр.* типометър
типоме́трия *ж* типометрия *(типографска мерна система)*
типоразме́р *м* типоразмер
типоулови́тель *м* устройство за захващане на типов лост
тир *м* 1. стрелбище 2. тир, смазка *(от смола, колофон и мас)*
тира́ж *м* тираж
~, **нормати́вный** нормативен тираж
~, **о́бщий** общ тираж
~, **сре́дний** среден тираж
тира́жность *ж* тиражност
тира́нт *м стр.* разпънка
тиратро́н *м* тиратрон, газонапълнен триод
~, **двухсе́точный** двумрежов тиратрон
~, **и́мпульсный** импулсен тиратрон
~, **логи́ческий** логичен тиратрон
~, **полупроводнико́вый** полупроводников тиратрон
~, **электри́ческий** електрометричен тиратрон
тире́ *с* тире
тири́стор *м* тиристор, управляем полупроводников диод [вентил]
тири́т *м* 1. *ел.* тирит 2. *минер.* тирит, фергусонит
тири́товый тиритов
тирози́н *м* тирозин
тироли́т *м* тиролит
ти́скальный *полигр.* пресов *(в печатница)*
ти́скальщик *м* работник на преса *(в печатница)*
ти́сканье *с полигр.* вадене на отпечатъци *(с помощта на преса)*
ти́скать *полигр.* вадя отпечатъци *(с помощта на печатарска преса)*
тиски́ *мн.* 1. стиска, менгеме 2. клещи *(в гребенна текстилна машина)*
~, **быстроде́йствующие** бързо действуващо менгеме
~, **быстрозажи́мные** бързозатегателно менгеме
~ **верстака́, за́дние** задно менгеме на тезгях
~, **верста́чные** менгеме за маса [за тезгях]
~, **винтовы́е** винтово менгеме
~, **га́зовые** газово *(с газова резба)* менгеме
~ **для опо́к** *леяр.* стиски [скоби] за формовъчна каса
~, **зажи́мные** затягащо [стягащо] менгеме
~ **зажи́мы для труб** тръбно менгеме, менгеме за затягане на тръби
~, **коле́нчатые** *вж.* **тиски́, шарни́рные**
~, **кузне́чные** ковашко менгеме
~, **лека́льные** калибрено [лекално] менгеме
~, **ма́тричные** *полигр.* матрични стиски
~, **маши́нные** машинно менгеме
~, **насто́льные** *вж.* **тиски́, верста́чные**
~, **неповоро́тные** незавъртащо се менгеме
~, **паралле́льные** паралелно менгеме
~, **пла́вающие** плаващо менгеме
~, **пломбиро́вочные** пломбажни клещи
~, **пневмати́ческие** пневматично менгеме
~, **поворо́тные** *вж.* **тиски́, универса́льные**

~, **поршневы́е** *полигр.* бутални стиски, бутално менгеме
~, **ручны́е** ръчно менгеме
~, **слеса́рные** шлосерско менгеме
~, **станочные** *вж.* **тиски́ маши́нные**
~, **столя́рные** дърводелско менгеме
~, **стуловы́е** ковашко [кръгобежно] менгеме
~, **универса́льные** универсално менгеме; завъртащо се менгеме
~, **шарни́рные** шарнирно менгеме
~, **эксце́нтриковые** ексцентриково менгеме
тисне́ние *ж* 1. *полигр.* отпечатване чрез натиск, отпечатване с преса 2. щамповане *(върху плат)*
~, **блинтово́е** *полигр.* блинт
~, **горя́чее** горещо [топло] отпечатване чрез натиск
~, **золото́й фо́льгой** отпечатване чрез натиск на златно фолио
~, **конгре́вное** *вж.* **тисне́ние, релье́фное**
~, **кра́сочное** цветно отпечатване чрез натиск
~ **ма́триц** *полигр.* отпечатване на матрици чрез натиск
~, **переплётное** книговезно отпечатване чрез натиск
~, **пло́ское** плоско отпечатване *(чрез натиск)*
~, **релье́фное** релефно отпечатване чрез натиск
тиснёный отпечатване чрез натиск; щампован, рифелен
тисо́чки *мн.* малко менгеме, малки стиски
~, **косы́е** косо малко менгеме
~, **ручны́е** ръчно малко менгеме
тис *м* тис, тисово дърво
тита́н *м* 1. титан, 2. апарат за възвиране на вода *(за битови нужди)*
~, **йо́дистый** титанов трийодит
~, **серни́стый** титанов сулфид
~, **сернoки́слый** титанов сулфат
~, **трёххло́ристый** титанов трихлорид
~, **хло́ристый** титанов хлорид
~, **четырёххло́ристый** титанов тетрахлорид
титанавги́т *м* титанавгит
титана́т *м* титанат *(сол на титанова киселина)*
титани́л *м* титанил
титани́т *м* титанит
тита́новый титанов
титано́ль *м* титанол *(съветско влакно от поливинилхлорид)*
титаномагнети́т *м* титаномагнетит
тито́н *м* титон
титр *м* 1. титър *(концентрация на разтвор за титруване)* 2. титър *(мярка за определяне дебелината на влакно)*
~, **кондицио́нный** кондиционен титър
~, **междунаро́дный** международен титър
~ **шёлка** титър на коприна
титрова́ние *с* титруване; титриране
~, **алкалиметри́ческое** алкалометрично титруване
~, **амперометри́ческое** амперометрично титруване
~, **ацидиметри́ческое** ацидиметрично титруване
~, **визуа́льное** визуално титруване, титруване с визуално отчитане
~, **вольтампе́рное** волтамперометрично титруване
~, **высокочасто́тное** високочестотно титруване
~, **гальванометри́ческое** галванометрично титруване
~, **индика́торное** индикаторно титруване
~, **кисло́то-осно́вное** киселинно-основно титруване
~, **компенсацио́нное** компенсационно титруване
~, **комплексометри́ческое** комплексометрично титруване
~, **кондуктометри́ческое** кондуктометрично титруване
~, **кулонометри́ческое** кулонометрично титруване
~, **обра́тное** обратно титруване
~, **оксидометри́ческое** оксидометрично титруване
~, **поляроментри́ческое** полярометрично титруване
~, **потенциометри́ческое** потенциометрично титруване
~, **спектрофотометри́ческое** спектрофотометрично титруване
~, **электрометри́ческое** електрометрично титруване
титро́ванный титруван (с известен титър)
титрова́ть титрувам; определям титър
титро́вка *ж вж.* **титрова́ние**
титрометри́ческий титрометричен
ти́тул *м* титул, титулен лист, титулна [първа, начална] страница (на книга)
тиура́м *м* тиурам, тиурад, туекс, туадс
тифдру́к *м полигр.* тифдрук, дълбок печат
тифо́н *м* тифон *(уред за произвеждане на звукови сигнали)*
тихи́т *м* тихит
тихохо́дный бавноходен
тканенаправи́тель *м* устройство за направляване на тъканта
тканерасправи́тель *м* изправител на тъканта
ткань *м текст.* тъкан
~, **авиацио́нная** авиационна тъкан
~, **ажу́рная** ажурена тъкан
~, **асбе́стовая** азбестова тъкан
~, **балло́нная** балонна тъкан, тъкан за балони
~, **барежева́я** рядка прозрачна тъкан
~, **бе́ленная** избелена тъкан
~, **бельева́я** тъкан за бельо
~, **белоземе́льная** тъкан с рядка щампа
~, **брю́чная** тъкан [плат] за панталони
~, **бума́жная** памучна тъкан
~, **ва́ляная** тепана тъкан
~, **ва́фельная** вафелна тъкан *(за кърпи)*
~, **влаговпи́тывающая** влагопопиваща тъкан
~, **водонепроница́емая** непропускаща вода тъкан, водонепропускаща тъкан
~, **ворсо́ванная** кардирана тъкан

~ в **рубчик** рипсена тъкан
~, **вышитая** бродирана, везана тъкан
~, **газовая** тъкан «газ»
~, **гардинная** тъкан за пердета
~, **гибкая** гъвкава тъкан
~, **гидрофобная** хидрофсбна тъкан
~, **гладкая** гладка тъкан, тъкан без фигури
~, **гобеленовая** гобленова тъкан
~, **гофрированная** клоке, гофрирана тъкан
~, **гребенная** камгарна тъкан
~, **грубая** груба тъкан
~, **дамасковая** дамаскова тъкан, дамаска
~, **двойная** дубле
~, **двухлицевая** двулицева тъкан
~, **двухсторонная** двустранна тъкан, *вж.* **ткань, двухлицевая**
~, **декоративняя** декоративна тъкан
~, **джутовая** ютена тъкан
~, **жаккардовая** жакардова тъкан
~, **изоляционная** изолационна тъкан
~ **камвольная** камгарна тъкан
~, **киперная** кепърна тъкан, тъкан диагонал
~, **клетчатая** карирана тъкан
~, **кожевая** кожена тъкан
~, **кордная** кордова тъкан
~, **костюмная** костюмна тъкан, плат за костюми
~, **махровая** хавлиена тъкан, бримкова тъкан
~, **мебельная** мебелна тъкан, тъкан [плат] за мебели
~, **мерсеризованная** мерсеризирана тъкан
~, **металлическая ситовая** метална ситова тъкан, метална плетка за сита
~, **мешочная** зебло, плат за чували
~, **многослойная** многослойна [многопластова] тъкан
~, **набивная** щампована тъкан, щампиран плат
~, **непромокаемая** непропусклива тъкан
~, **нервная** *биол.* нервна тъкан
~, **обивочная** мебелна тъкан, тъкан за тапициране
~, **огнестойкая** *вж.* **ткань, огнеупорная**
~, **огнеупорная** огнеустойчива тъкан, огнеустойчив плат
~, **одёжная** плат за горно облекло
~, **пальтовая** плат за манта [балтони]
~, **парашютная** парашутна тъкан, плат за парашути
~, **платочная** плат за кърпи *(за глава, за нос)*
~, **плотная** плътна [гъста] тъкан, плътен плат
~, **подкладочная** плат за хастар, ръкави, джобове
~, **покровная** тъкан [плат] за покривки
~, **приборная** техническа тъкан
~, **проволочная** телена тъкан, телена плетка; тъкан от метални нишки
~, **пропитанная** импрегнирана тъкан, импрегниран плат
~, **прорезиненная** гумиран плат
~, **противопожарная** противопожарен плат
~, **противошумная** шумозаглушителна тъкан, шумозаглушителен плат
~, **редкая** рядка тъкан
~, **рубашечная** тъкан за ризи
~, **сатиновая** сатенена тъкан
~, **ситовая** тъкан [плат] за сита
~, **стеклянная** стъклена тъкан, тъкан от стъклени влакна
~, **суконная** сукнена тъкан
~, **суровая** сурова [необработена] тъкан
~, **техническая** техническа тъкан
~, **трубчатая** маркуч, тръбна тъкан
~, **узорчатая** фигурна тъкан
~, **фасонная** фасонна тъкан, плат с релефна фигура
~, **фильтровальная** филтърна тъкан
~, **хлопчатобумажная** памучен плат
~, **шёлковая** копринена тъкан
~, **шёлковая ситовая** тъкан за мелничарски сита
~, **шерстяная** вълнена тъкан
~ **эластичная** еластична тъкан
тканьё *с* 1. тъкане, тъчене 2. тъкани изделия
ткать тъка, тъча
ткачество *с* тъкачество
~, **жаккардовое** жакардово тъкачество
тление *с* 1. тлеене, горене без пламък 2. гниене, изгниване
тлеть 1. тлея, горя без пламък 2. гния 3. *ел.* тлея *(напр. за разряд)*
тоар *м* тоар
товар *м* 1. стока; продукти; 2. обработена [готова] кожа 3. рудна смес готова за топене 4. сурова тъкан 5. добитък за продан
~, **актированный** фактурирана [продадена] стока
~, **бракованный** бракувана стока, бракувана продукция
~, **готовый** готова стока, готови изделия
~, **громоздкий** обемиста стока
~, **затаренный** опакована стока, опаковани продукти
~, **лицевой** лицев плат
~, **пушной** кожухарски кожи
~, **скобяной** дребна железария
~, **ходкий** много търсена стока
~, **штучный** стока на парче
товарный стоков, сточен; товарен
товаровед *м* стоковед
товароведение *с* стокознание
товарообмен *м* стокообмен
товарооборот *м* стокооборот
товароотправитель *в* изпращач на стока, експедитор
товарополучатель *м* получател на стока
товаропроизводитель *м* стокопроизводител
товары *мн* стоки, продукти
~, **москательные** бояджийски стоки, бояджийски материали
~, **народного потребления** стоки за народно [широко] потребление
~, **продовольственные** хранителни стоки
~, **промышленные** промишлени стоки
~, **скобяные** железарски стоки

~ **широ́кого потребле́ния** стоки за масова консумация [употреба]
тожде́ственность *ж мат.* тъждественост
тожде́ственный тъждествен
то́ждество *с* тъждество
ток *м* 1. ток, електрически ток 2. поток 3. харман; гумно; зърнена площадка
~, **абсорбцио́нный** *абсорбционен ток*
~ **автоэлектро́нной эми́ссии** *вж.* **ток холо́дной эми́ссии**
~, **акти́вный** активен ток
~, **ано́дный** аноден ток
~, **анте́нный** антенен ток
~, **безва́ттный** *вж.* **ток, реакти́вный**
~, **беспоря́дочный электро́нный** безпорядъчен електронен ток
~, **бие́ний** ток при [на] биене
~, **биоэлектри́ческий** биелектрически ток
~, **блокиро́вочный** блокиращ ток
~, **блужда́ющий** блуждаещ ток
~ **в ампе́рах** ток в ампери
~, **ва́ттный** ватов [активен] ток
~ **включе́ния** ток на [при] включване
~ **во втори́чной цепи́** *ток във вторичната верига*, вторичен [индуктиран] ток
~, **возбужда́ющий** възбуждащ ток
~ **возбужде́ния** ток на [от] възбуждане
~ **во́здуха** *вж.* **ток, возду́шный**
~, **возду́шный** въздушен ток
~ **в перви́чной цепи́** първичен ток
~ **в пе́рвой цепи́** *вж.* **ток в перви́чной цепи́**
~ **втори́чной обмо́тки** *ток в [на] вторичната* намотка
~ **втори́чный** вторичен ток, *вж.* **ток во втори́чной цепи́**
~, **входно́й** входящ ток
~, **вызывно́й** повиквателен ток
~, **вы́прямленный** изправен ток
~, **высоково́льтный** ток при [с] високо напрежение *(напр. на мрежата)*
~ **высо́кого напря́жения** ток при [с] високо напрежение *(напр. на мрежата)*
~ **высо́кой частоты́** ток с висока честота
~, **выходно́й** изходящ ток
~ **гальвани́ческий** галваничен ток, ток от галваничен елемент
~, **гармони́ческий** ток на хармоничните (съставки)
~, **городско́й** градски ток, ток от градска мрежа
~, **двухме́рный** двуразмерен ток
~, **двухфа́зный** двуфазен ток
~, **действи́тельный** действителен [наличен, съществуващ в момента]
~, **де́йствующий** действуващ ток
~, **де́сятисекундный** десетсекунден *ток*
~, **дифференциа́льный** диференциален ток
~, **диффузио́нный** дифузионен ток
~, **ёмкостной** капацитивен ток
~ **жи́дкости** поток от течност, движение [течение] на течност
~ **зажига́ния** възпламенителен ток
~ **замыка́ния на зе́млю** *ток при* съединение към земя *или* земно съедине́ние
~ **запа́здывающий по фа́зе** закъсняващ по фаза ток
~, **запа́льный** *вж.* **ток, зажига́ния**
~, **заря́дный** заряден ток, ток за зареждане, зареждащ ток
~, **затуха́ющий** затихващ ток
~, **звуково́й** ток със звукова честота
~, **земно́й** *земен ток*
~, **зу́ммерный** зумерен ток
~, **и́мпульсный** импулсен ток
~, **индукти́рованный** индуктиран ток
~ **индукти́рующий** индуктиращ ток
~, **инду́кторный** ток в индуктор, индукторен ток
~ **инду́кции** ток на [при] индукция
~, **ионизацио́нный** *йонизационен ток*
~, **ио́нный** йонен ток
~, **като́дный** катоден ток
~, **квазистациона́рный** лъжепостоянен ток
~, **колеба́тельный** трептящ [осцилиращ] ток
~, **колле́кторный** колекторен ток
~, **компенсацио́нный** компенсационен ток
~, **конвекцио́нный** 1. конвекционен ток 2. *конвекционен поток*
~ **контро́льной частоты́** ток с [на] контролна честота
~, **ко́нтурный** контурен ток
~, **коро́нный** ток при корониране
~ **коро́ткого замыка́ния** ток при [на] късо съединение
~, **коррозио́нный** корозионен [кородиращ] ток
~, **кратковре́менный электри́ческий** кратковременен [краткотраен] електрически ток
~, **крити́ческий** критичен ток
~, **кругово́й** кръгов ток *(напр. по колектор)*
~, **лине́йный** линеен ток
~, **максима́льный** максимален ток
~, **мгнове́нный** моментен ток
~, **меша́ющий** смущаващ ток
~, **миграцио́нный** миграционен ток *(в полярографията)*
~, **микрофо́нный** микрофонен ток
~, **минима́льный** минимален ток
~, **многофа́зный** многофазен ток
~, **модули́рованный** модулиран ток
~, **модули́рующий** модулиращ ток
~, **наведённый** индуктиран ток
~ **нагру́зки** *вж.* **ток, нагру́зочный**
~, **нагру́зочный** товарен ток
~ **нака́ла** отоплителен ток
~, **нало́женный** наложен [суперпониран] ток
~, **намагни́чивающий** намагнитващ [магнетизиращ] ток
~, **напра́вленный** насочен ток
~, **нача́льный** начален ток
~, **несинусоида́льный** несинусоиден ток
~ **насыще́ния** ток на [при] насищане
~ **несу́щей частоты́** ток на носеща честота
~, **несу́щий** носещ ток
~ **ни́зкого напряже́ния** ток при [с] ниско напрежение
~, **ни́зкой частоты́** ток с ниска честота
~, **номина́льный** номинален ток
~, **нулево́й се́точный** *елн.* нулев решетъчен ток

~ **обра́тного направле́ния** ток с обратна посока, обратен ток
~ **обра́тной свя́зи** ток на обратна връзка
~ **обра́тной после́довательности** ток с обратна последователност
~, **обра́тный** обратен ток, ток в посока на непропускане
~, **обра́тный се́точный** обратен решетъчен ток
~, **объёмный** обемен ток
~, **о́бщий** общ [сумарен] ток
~ **одного́ направле́ния** *вж.* **ток, однонапра́вленный**
~, **однонапра́вленный** еднопосочен ток
~ **односеку́ндный** едносекунден ток
~, **однофа́зный** еднофазен ток
~, **операти́вный** оперативен ток
~, **опережа́ющий по фа́зе** ток, изпреварващ по фаза
~ **оста́точного разря́да** ток на остатъчния заряд
~, **оста́точный** остатъчен ток
~, **ответвлённый** отклонен ток, ток в клон
~, **отклоня́ющий** отклоняващ ток
~, **отключа́емый** изключван [прекъсван] ток
~, **парази́тный** паразитен ток
~, **паралле́льный** паралелен ток
~ **перви́чной обмо́тки** *вж.* **ток, перви́чный**
~ **перви́чной цепи́** *вж.* **ток, перви́чный**
~, **перви́чный** първичен ток, ток в първична верига
~, **перезаря́да** ток на [при] презареждане
~, **перезаря́дный** *вж.* **ток перезаря́да**
~, **перекрёстный** кръстосано течение, кръстосан поток
~, **переме́нной величины́** ток с променлива стойност
~, **переме́нный** променлив ток
~ **перехо́дного режи́ма** ток с преходен режим
~, **перехо́дный** преходен ток
~, **периоди́ческий** периодичен ток
~, **пи́ковый** върхов ток
~, **пилообра́зный** трионообразен ток
~ **пита́ния** ток на захранване, захранващ ток
~, **пове́рхностной уте́чки** повърхностен утечен ток
~, **пове́рхностный** повърхностен ток
~ **поврежде́ния** ток при [на] повреда *(на изолацията)* «погрешен» [«дефектен»] ток
~ **поглоще́ния** ток на [при] поглъщане
~ **подогре́ва** ток на загряване; отоплителен ток
~ **поко́я** 1. ток при покой, ток при невъзбудено състояние, 2. установен ток
~, **положи́тельный** положителен ток
~ **поляриза́ции** ток при поляризация, поляризационен ток
~, **поляризацио́нный** *вж.* **ток поляриза́ции**
~ **поме́х** ток на смущения
~, **поро́говый** прагов ток
~, **постоя́нный** постоянен ток
~, **преде́льный** граничен ток
~, **предзаря́дный се́точный** *елн.* предзаряден решетъчен ток
~, **прерывистый** прекъснато-продължителен ток
~, **приведённый** приведен ток
~ **проводи́мости** ток на проводимостта
~ **промы́шленной частоты́** ток с промишлена честота
~, **промы́шленный** промишлен [индустриален] ток
~ **простра́нственного заря́да** ток на пространствения заряд
~, **простра́нственный** пространствен ток
~, **прямо́й** ток в права посока, ток в посока на пропускане
~ **прямо́й после́довательности** ток с права последователност
~, **пульси́рующий** пулсиращ ток
~, **пусково́й** пусков ток
~ **пучка́** ток на [в] сноп *(напр. електронен)*
~, **рабо́чий** работен ток
~ **развёртки** *елн.* ток на развивка
~ **разгово́рный** разговорен ток
~ **размыка́ния** ток при [на] прекъсване [изключване]
~, **разря́дный** разряден ток, ток при [на] изпразване
~ **рассе́яния** разсеян ток, ток при [на] разсейване
~, **реакти́вный** реактивен ток
~, **регули́рующий** регулиращ ток
~, **результи́рующий** резултиращ ток
~, **рекомбинацио́нно-генерацио́нный** рекомбинационно-генерационен ток, ток на рекомбинация и генерация
~ **самоинду́кции** ток на самоиндукция
~, **сва́рочный** заваръчен ток
~, **сверхвысокочасто́тный** *вж.* **ток, ультравысокочасто́тный**
~, **сверхперехо́дный** свръхпреходен ток
~ **сверхпроводи́мости** ток на свръхпроводимост
~ **свобо́дного режи́ма** ток с [на] свободен режим]
~, **свобо́дный апериоди́ческий** свободен апериодичен ток
~, **свобо́дный перехо́дный** свободен преходен ток
~, **сгла́женный** изгладен [филтриран] ток
~, **се́точный** решетъчен ток
~, **сигна́льный** сигнален ток
~, **си́льный** силен ток, ток с голяма стойност
~, **синусоида́льный** синусоидален ток
~, **синфа́зный** съвпадащ по фаза ток
~, **синхронизи́рующий** синхронизиращ ток
~, **сла́бый** слаб ток, ток с малка стойност
~ **смеще́ния** ток на разместване
~ **согласова́ния** ток на [при] съгласуване
~, **согласу́ющий** *вж.* **ток согласова́ния**
~, **сопровожда́ющий разря́дника** ток, придружаващ [съпътствуващ] изпразнителя
~, **сопряжённый** ток при спрягане
~, **сре́дне-квадрати́чный** средноквадратичен ток
~, **стациона́рный** *вж.* **ток, установи́вшийся**
~, **сумма́рный** *вж.* **ток, о́бщий**
~, **телефо́нный** телефонен ток

~, **теллури́ческий** (емисионен) ток от телуров катод
~, **темново́й** ток при [на] тъмно *(напр. на фотоелемент)*
~, **температу́рно-ограни́ченный** температурно ограничен ток
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически ток
~, **термоэлектро́нный** термоелектронен ток
~ **тле́ющего разря́да** ток на тлеещо изпразване *или* разряд
~, **тормозно́й** спирачен ток, ток при спиране
~, **трансформи́рованный** трансформиран ток
~, **трёхфа́зный** трифазен ток
~, **тя́говый** тягов ток, ток в контактен проводник
~, **уда́рный** ударен ток
~, **ультравысокочасто́тный** свръхвисокочестотен ток
~, **управля́ющий** управляващ ток
~, **уравни́тельный** изравнителен ток
~, **установи́вшийся** установен ток
~ **уте́чки** токови загуби
~, **фа́зный** фазов ток, ток във фаза
~, **фаради́ческий** фараден ток
~, **флуктуацио́нный** флуктуационен ток
~, **фокуси́рующий** фокусиращ ток
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен ток
~, **фотоэмиссио́нный** фотоемисионен ток
~ **холо́дной эми́сии** ток при [на] студена емисия
~ **холосто́го хо́да** ток на празен ход
~, **часово́й** часов ток
~, **шумово́й** шумов ток, ток на шумов сигнал
~, **эквивале́нтный** еквивалентен ток
~, **электри́ческий** електрически ток
~, **эмиссио́нный** емисионен ток
~ **эми́ссии** ток на емисия, емисионен ток
~, **эффе́ктивный** ефективен ток
тока́рная *ж* 1. стругарна *(работилница)* 2. стружня; струг
тока́рный стругарски
то́карь *м* стругар
то́карь-инструмента́льщик *м* стругар-инструменталист, стругар, който изработва инструменти
то́карь-карусе́льщик *м* стругар на каруселен струг
то́карь-револьве́рщик стругар на револверен струг
то́карь-скоростни́к *м* стругар-скоростник *(който работи с големи скорости на рязане)*
то́ки *мн.* 1. токове 2. потоци
~, **блужда́ющие** блуждаещи токове
~, **вихревы́е** вихрови токове, токове на Фуко
~, **гармони́ческие** хармонични токове, токове на хармонични честоти
~, **коррекцио́нные** *тлг.* корекционни токове
~, **магни́тные** магнитни токове
~, **микровихревы́е** микровихрови токове
~, **неуравнове́шенные** неуравновесени токове
~, **парази́тные** паразитни токове
~, **ползу́чие** пълзящи токове
~, **по́чвенные** почвени токове, токове през почва
~, **си́льные** силни токове
~, **сла́бые** слаби токове
~, **сторо́нние** чужди [външни] токове
~, **уравнове́шенные** уравновесени токове
~ **Фуко́** *вж.* **то́ки, вихревы́е**
токоведу́щий тоководещ
токовраща́тель *м* комутатор на полярността на тока
то́ковый токов
токозащи́тный токозащитен
токоизмери́тельный токоизмервателен
токонесу́щий токоносещ
токоограничи́тель *м* токоограничител
токоотво́д *м* 1. токоотвод 2. токоотвеждане
токоподво́д *м* токоподвеждане
~, **скользя́щий** пълзящо токоподаване, пълзящ токоподавател
токоподводя́щий токозахранващ
токопрерыва́тель *м* токопрекъсвач, комутатор
токоприёмник *м* токоприемник, токоснемател, токовземател
~, **бу́гельный** дъгов токоприемник
~, **дугово́й** *вж.* **токоприёмник, бу́гельный**
~, **катя́щийся** *вж.* **токоприёмник, ро́ликовый**
~, **кольцево́й** пръстеновиден токоприемник
~, **панто́графный** пантографен токоприемник
~, **ре́льсовый** релсов токоприемник
~, **ро́ликовый** ролков токоприемник
~, **скользя́щий** плъзгащ токоприемник
~, **шта́нговый** прътов [щангов] токоприемник
токопрово́д *м* токопровод, тоководеща верига [система], електрически проводник
токопрово́дный токопроводен
токопроводя́щий *вж.* **токопрово́дный**
токопрохожде́ние *с* преминаване на ток
токораспределе́ние *с* токоразпределение, разпределение на токове
токораспредели́тель *м* токоразпределител, управляващ прекъсвач, комутатор
токосним́атель *м* *вж.* **токоприёмник**
токосъём *м* токоснемане, токоприемане, токовземане
токосъёмник *м* *вж.* **токоприёмник**
токоферо́л *м* токоферол, витамин Е
токси́ческий токсичен, отровен
токси́чность *ж* токсичност, отровност
~, **радиологи́ческая** радиологическа токсичност
тол *м* тринитротолуол
то́левый покривномушамен *(направен от покривна мушама)*
толейт *м* толеит
толиди́н *м* толидин
толи́л *м* толил *(едновалентен органичен радикал)*
толка́ние *с* тласкане, избутване
толка́тель *м* изтласквач, избутвач; плъзгач; повдигач
~, **винтово́й** винтов тласкач

~, **грибови́дный** гъбообразен [гърбичен] тласкач
~, **гидравли́ческий** хидравличен тласкач
~, **гидропневмати́ческий** хидропневматичен тласкач
~, **двухходово́й** двуходов тласкач
~ **затво́ра** тласкач на затвора
~, **кача́ющийся** люлеещ се тласкач
~ **кла́пана** избутвач [тласкач] на клапан
~, **одноходово́й** едноходов тласкач
~, **печно́й** пещен тласкач, тласкач [избутващ] при пещ
~, **пневмати́ческий** пневматичен тласкач
~, **поршнево́й** бутален тласкач
~, **ре́ечный** рейков [гребенов] тласкач
~, **ро́ликовый** ролков тласкач
~, **таре́льчатый** дисков [тарелков] тласкач
~, **цепно́й** верижен тласкач
~, **электрогидравли́ческий** електрохидравличен тласкач
толка́ть тласкам, избутвам; повдигам
толка́ч *м* 1. бутач, тикач *(локомотив, тикащ композиция; самолет с тикащо витло; работник, който тика нещо)* 2. чукало, тълкач
~, **пневмати́ческий** пневматичен тикач
толоба́т *м арх.* толобат *(носеща конструкция на купол)*
толокно́ *с* овесено брашно
толо́чь чукам, кълцам
толстоли́стный дебелолистов
толстолистово́й *вж.* **толстоли́стный**
толстоме́р *м* дебеломер
толстопокры́тый който е покрит с дебел слой *(напр. електрод)*; дебелослоен
толстосте́нный дебелостен
то́лстый дебел
толуиди́н *м* толуидин
толуо́л *м* толуол
толуолсульфохлори́д *м* толуолсулфохлорид
толухино́н *м* толухинон
толче́ние *с* счукване, стриване; чукане *(на ситно, на прах)*
толчёный счукан, скълцан *(на ситно)*
толчея́ *ж* 1. чутурна трошачка 2. хаван, чутура
~, **гидравли́ческая** хидравлична чутурна трошачка
~, **мо́края** мокра чутурна трошачка
~, **парова́я** парна чутурна трошачка
~, **суха́я** суха чутурна трошачка
толчкоме́р *м* уред за измерване на раздробяването [стриването]
толчкообра́зный импулсообразен
толчо́к *м* удар; тласък; импулс
~, **индукцио́нный** индукционен удар
~, **монизацио́нный** монизационен удар, удар на Хофман
~ **нагру́зки** *ел.* товарен удар, удар при включване на товар
~, **пусково́й** *ел.* пусков удар
~, **сейсми́ческий** сеизмичен удар
то́лща *ж* дебелина, маса, пласт, обем, слой
~, **защи́тная** предпазен [защитен] слой; предпазен масив
~, **надру́дная** надруден масив, надрудна маса
~, **нефтепроизводя́щая** нефтопроизвеждащ масив
~ **пласта́** дебелина [маса] на пласта
~, **подкро́вельная** подпокривен пласт, подпокривна маса
~, **потоло́чная** *вж.* **то́лща, подкро́вельная**
~ **поро́ды** скален масив
~, **по́чвенная** почвен пласт, почвена маса
~, **рудоно́сная** рудоносен масив
~, **соляна́я** солен пласт
~, **углено́сная** въгленосен масив [въгленосна свита]
толщеме́р *м* дебеломер
толщина́ *ж* дебелина
~ **зу́ба** дебелина на зъба
~ **зу́ба по дели́тельной окру́жности** дебелина на зъба по делителната окръжност
~ **зу́ба по дуге́** дебелина на зъба по дъгата
~ **зу́ба по хо́рде** дебелина на зъба по хордата
~ **зу́ба, углова́я** ъглова дебелина на зъба
~ **ио́нной оболо́чки** *елн.* дебелина на йонната обвивка
~, **норма́льная** нормална дебелина *(дебелина, измерена по нормалата напр. на зъб)*
~ **перекры́тия** дебелин на покритие
~ **пласта́** дебелина на пласт
~ **пря́жи** дебелина на преждата
~ **сло́я** дебелина на слой
~ **сре́за** дебелина на срязването [на разреза]
~, **сре́дняя стру́жки** средна дебелина на стружката
~ **стру́жки** дебелина на стружката
~, **сумма́рная** сумарна, обща дебелина
толщиноме́р *м вж.* **толщеме́р**
~, **индика́торный** индикаторен дебеломер
~, **микрометри́ческий** микрометричен дебеломер
~, **радиоакти́вный** радиоактивен дебеломер
толщиноме́трия *ж* измерване на дебелина
~, **ультразвукова́я** ултразвуково измерване на дебелина
толь *м* покривна мушама *(напоена с нафтови отпадъци мушама, насмолена мушама)*
~, **асбе́стовый** азбестова покривна мушама
~ **беспесо́чный** безпясъчна покривна мушама
~, **беспокро́вный** *вж.* **толь, беспесо́чный**
~, **кро́вельный** покривна мушама
~, **песо́чный** покривна мушама с пясък [с пясъчна посипка]
толь-ко́жа *ж вж.* **толь, беспесо́чная**
то́манн *м хидр.* турбина Томан
томаси́рование *с* томасиране
томаси́ровать *мет.* томасирам
тома́совский томасов
томасшла́к *м мет.* томасова шлака
тома́т *м* домат, червен домат
томбу́й *м* шамандура, буй *(за означаване на мястото, където е пусната освободената от кораба котва)*

томи́льный за темпероване; за нагряване; нагряващ
томи́ть 1. темперовам *(чугун)*; нагрявам продължително 2. запарвам, задушавам *(напр. зеленчук)*
томле́ние *с* 1. темпероване на чугун; продължително нагряване 2. запарване, задушаване *(напр. зеленчук)*
томле́ние табака́ нажълтяване *(на тютюна)*; сушене на сянка; ферментиране на зелено
томо́граф *м* томограф
томогра́фия *ж* томография
томпа́к *м* томбак *(вид месинг)*
~, **оловя́нистый** калаен томбак
томпа́к-инва́р *м* инвар-томбак
томпа́к-лату́нь *м* месинг-томбак
томпа́ковый томбаков
томсенoли́т *м минер.* томсенолит
томсони́т *м* томсонит
тон *м* 1. тон *(звук с определена честота на трептене)* 2. тон *(оттенък на цвят)*
~ **бие́ний** тон на биения
~, **во́ющий** виещ тон, вибрираш тон [звук]
~, **комбинацио́нный** комбинационен тон
~, **нулево́й** нулев тон
~, **основно́й** основен тон
~, **относи́тельный цветово́й** относителен цветен тон
~ **рису́нка, основно́й** *полигр.* основен (цветен) тон на фигурата
~, **сло́жный** *вж.* **тон, комбинацио́нный**
~, **со́бственный цветово́й** собствен цветен тон
~, **сумма́рный** сумарен тон
~, **цветово́й** цветен тон
~, **часто́тно-модули́рованный** честотно-модулиран тон
~, **чи́стый** чист тон
тон-фи́льтр *м* тонфилтър, звуков [акустичен] филтър
тонали́т *м петр.* тоналит
тона́льность *ж* тоналност
~, **побо́чная** странична [вторична] тоналност
тона́льный тонален
тона́рм *м* резонатор *(рамото, което носи микрофона с иглата на грамофон)*
тонатэлье́ *с* звуково студио
тонина́ *ж* 1. тънкост, финост 2. дебелина, калибър
тони́рование *с кфт.* тониране, озвучаване
~ **фи́льма** озвучаване на филм
то́нкий тънък; фин; ситен
тонковолокни́стый тънковлакнест
тонкодиспе́рсный фино- [ситно-] дисперсен
тонкозерни́стый ситнозърнест, финозърнест
тонкоизмельчённый фино смлян
тонколистово́й тънколистов *(напр. материал)*
тонкоме́рный тънък
тонкомо́лотый ситно счукан, ситно смлян
тонконтро́ль *м кфт.* тонконтрола
тонкооблóмочный ситноотломъчен
тонкопластúнчатый дребнопластинков
тонкопылева́тый във вид на ситен прах
тонкораздро́бленный фино [ситно] раздробен
тонкораспы́ленный фино пулверизиран, ситно разпрашен
тонкорастёртый фино стрит
тонкору́нный тънкорунен
тонкосло́истый тънкослоест, тънкопластов, ламеларен
тонкостве́льный тънкостеблен, с тънко стебло
тонкосте́нный тънкостенен
то́нкость *ж* тънкост; [финост], ситност
~ **помо́ла** ситност [финост] на смилането
~ **порошка́** финост [ситност] на праха
~ **размо́ла** *вж.* **то́нкость помола́**
~ **сукна́** тънкост на плат
тонкотя́нутый тънкоизтеглен
тонкошёрстный тънковълнен, от фина вълна
тонме́йстер *м* тонмайстор, звукооператор
тонме́ссер *м* уред за измерване на тона, измервател на тон
то́нна *ж* тон *(мярка за маса и тегло)*
~, **америка́нская** американски тон
~, **англи́йская** английски том
~ **бру́тто** бруто тон
~, **бру́тто-реги́стровая** бруторегистър-тон
~, **весова́я** тегловен тон, тон тегло
~, **коро́ткая** *вж.* **то́нна, америка́нская**
~, **метри́ческая** метричен тон
~ **не́тто** нето-тон
~, **не́тто-реги́стровая** неторегистър-тон
~, **обме́рная** товарен [фрахтов] тон
~ **охлажде́ния** хладотон *(мярка за студопроизводителността на хладилниците)*
~, **реги́стровая** регистъртон
~, **фрахто́вая** *вж.* **то́нна, обме́рная**
тонна́ж *м* тонаж, товароносимост
~, **валово́й реги́стровый** бруторегистър-тона, бруторегистър- тонаж
~, **наливно́й** наливен тонаж
~, **реги́стровый** регистър-тонаж
~, **реги́стровый не́тто** неторегистър- тонаж
~, **сухогру́зный** сухотоварен тонаж
~ **шасси́** товароносимост на шасито
тоннелестрое́ние *с* тунелостроене
тонне́ль *м* тунел
~, **трубопрово́дный** тръбопроводен тунел
тонне́льный тунелен
тонне́льщик *м* тунелджия, който работи по тунели
тонно-киломе́тр *м* тон-километър
тонноме́тр *м* тон-метър
тонфи́льм *м* тонфилм
топ *м* 1. топ *(връх на корабна мачта)* 2. *мет.* горен слой при разделно топене на медно-никелова руда с натриев сулфид
топа́з *м* топаз
восто́чный източен топаз
топазоли́т *м* топазолит
топена́нт *м кораб.* топенант *(въже от подвижния такелаж на ветроходите)* 2. топенант *(стрелово въже при товарните стрели на корабите)*
топи́ть 1. паля (пещ), разпалвам 2. топя, разтапям, стопявам, разтопявам 3. потопявам, потапям 4. варя
то́пка *ж* 1. огнище (на пещ) 2. палене

~, **бездымная** бездимно огнище, бездимна пещ
~, **вихревая** вихрово огнище
~, **внешняя** външно огнище
~, **внутренняя** вътрешно огнище
~, **водотрубная** водотръбна пещ
~, **выносная** предна [изнесена] пещ
~, **газовая** газова пещ, газово огнище
~, **газогенераторная** газгенераторна пещ, газгенераторно огнище
~, **горизонтальная** хоризонтално огнище
~, **двукамерная** двукамерно огнище
~ **для газа** газово огнище, огнище за газ
~ **для жидкого топлива** огнище за течно гориво
~ **для угольной пыли** огнище [пещ] за (работа с) въглищен прах
~, **дровяная** огнище за дърва
~, **закрытая** затворена пещ, затворено огнище
~, **камерная** камерно огнище
~, **колосниковая** огнище със скара
~, **комбинированная** комбинирана пещ, комбинирано огнище
~ **компаса** шапчица на компаса
~, **коробчатая** кутиеобразно [кухо] огнище
~, **котельная** котелно огнище
~ **котла** *вж.* **топка, котельчая**
~, **легкорегулируемая** лесно регулираща се пещ
~, **мазутная** мазутно огнище
~, **механическая** механично огнище
~ **на искусственом дутьё** пещ с изкуствена тяга [с изкуствено вдухване на въздух]
~, **наружная** външно огнище
~, **нефтяная** нефтено огнище
~, **нижняя** долно огнище
~, **однокамерная** еднокамерна пещ
~, **открытая** отворена пещ
~, **паровозная** локомотивно огнище *(на пещта)*
~ **парового котла** огнище на парен котел
~, **передняя** предно огнище
~, **пневматическая** пневматично огнище
~ **под давлением** пещ под налягане
~ **под разрежением** пещ под вакуум, вакуумна пещ
~, **полугазовая** полугазово огнище
~, **полумеханическая** полумеханична пещ
~, **пылегазовая** прахо-газово огнище
~, **пылесжигательная** пещ [огнище] с прахообразно гориво
~, **пылеугольная** прахо-въглищно огнище
~, **рабо ающая** работеща пещ
~, **радиальная** радиално огнище
~, **ретортная** ретортна пещ
~, **ручная** ръчно огнище
~ **с верхней подачей топлива** огнище с горно подаване на горивото
~ **с выпуском жидкого шлака** пещ с изпускане на течната шлака
~ **с горизонтальной колосниковой решёткой** огнище с хоризонтална скарна решетка
~ **с движущимися колосниками** пещ с подвижна скара
~, **сдвоенная** сдвоена [двойна] пещ, сдвоено огнище
~ **с дутьём под решётку** огнище с вдухване на въздух под скарата
~ **с качающимися колосниками** огнище с люлееща се скара
~, **слоевая** пластово огнище
~, **слоевая наклоннопереталкивающая** слоева пещ с наклонена тласкаща скара
~ **с наклонной колосниковой решёткой** пещ [огнище] с наклонена скара
~ **с непрерывной засыпкой** огнище с непрекъснато пълнене [засипване]
~ **с нижней подачей топлива** огнище с долно подаване на гориво
~ **с нижним дутьём** огнище с долно вдухване
~ **с пережимом** пещ със стеснение
~ **с ручным обслуживанием** *вж.* **топка, ручная**
~ **с цепной колосниковой решёткой** пещ [огнище] с верижна скара
~, **торфяная** торфено огнище, огнище за торф
~, **трубчатая** тръбна пещ
~, **угольная** въглищно огнище
~, **факельная** факелно огнище, огнище [пещ], работещо с факел
~, **факельно-слоевая** факелно-слоева пещ, факелно-слоево огнище
~, **циклонная** циклонно огнище
~, **шахтная** шахтово огнище, шахтова пещ
~, **шахтно-мельничная** шахтово-мелнично огнище
~, **шахтно-цепная** шахтово-верижно огнище
~, **экранированная** екранирано огнище
топкий 1. лесно запалим, лесно разпалващ **2.** лесно горящ, лесно разгарящ се **3.** пригоден за гориво [за отопление] **4. блатист**; чурлив
топливный горивен
топливо *с* гориво
~, **абсолютно сухое** абсолютно сухо гориво
~, **авиационное** авиационно гориво
~, **автомобильное** автомобилно гориво
~, **автотракторное** автотракторно гориво
~, **антидетонационное** антидетонационно гориво
~, **арктическое дизельное** дизелово арктично гориво
~, **атомное** атомно гориво
~, **беззольное** безпепелно гориво
~, **бинарное** двойно [бинерно] гориво
~, **биологическое** биологично гориво, материал за биологично нагряване
~, **бункерное** бункерно гориво
~, **буроугольное** кафявовъглищно гориво
~, **бытовое** гориво за битови нужди
~, **воздушно-сухое** въздушно сухо гориво
~, **вторичное эталонное** вторично еталонно гориво
~, **вторичное ядерное** вторично ядрено гориво
~, **высоковлажное** гориво с голяма влажност

~, **высококалори́йное** высококалорично гориво
~, **высокоокта́новое** высокооктаново гориво, гориво с високо октаново число
~, **высокосе́рнистое** високосернисто гориво, гориво с голямо съдържание на сяра
~, **высокосо́ртное** висококачествено гориво
~, **га́зовое** газово гориво
~, **газогенера́торное** газгенераторно гориво
~, **газообра́зное** газообразно гориво
~, **газотурби́нное** газотурбинно гориво
~, **генера́торное** генераторно гориво
~, **гетероге́нное твёрдое раке́тное** хетерогенно твърдо ракетно гориво
~, **гибри́дное раке́тное** хибридно ракетно гориво
~, **гидри́рованное** хидрирано гориво
~, **гидрогенизацио́нное мото́рное** хидрогенизирано гориво за двигатели (с вътрешно горене)
~, **двухкомпоне́нтное** двукомпонентно гориво
~, **двухкомпоне́нтное раке́тное** двукомпонентно ракетно гориво
~, **двухосно́вное** двуосновно гориво
~, **детони́рующее** детониращо гориво
~, **ди́зельное** дизелово гориво, газьол
~, **диспе́рсное** дисперсно гориво
~, **дистилля́тное ди́зельное** леко дизелово гориво
~, **древе́сное** дървесно гориво, гориво от дърва
~, **есте́ственное** естествено гориво
~, **жи́дкое** течно гориво
~, **жидкометалли́ческое** течнометално гориво
~, **запа́льное** запалващо гориво
~, **зо́льное** пепелно гориво, гориво с много пепел
~, **иску́сственное** изкуствено гориво
~, **каменноу́гольное** каменовъглищно гориво
~, **карбюра́тное** карбураторно гориво
~, **коте́льное** котелно гориво
~, **криоге́нное раке́тное** криогенно ракетно гориво
~, **кусково́е** гориво на буци [на блокове]
~, **лёгкое** леко гориво
~, **лёгкое ди́зельное** леко дизелово гориво
~, **лёгкоиспаря́ющееся** лесноизпаряващо се гориво
~, **малозо́льное** нископепелно гориво, гориво с малко пепелно съдържание
~, **малокалори́йное** нискокалорично гориво
~, **мелкораспы́ленное** ситноразпрашено гориво
~, **металли́ческое** метално гориво
~, **металли́ческое я́дерное** *ядр.* метално ядрено гориво
~, **метастаби́льное раке́тное** метастабилно ракетно гориво
~, **многозо́льное** високопепелно гориво, гориво с високо съдържание на пепел
~, **многокомпоне́нтное** многокомпонентно гориво
~, **мото́рное** гориво за двигатели (с вътрешно горене)
~, **нату́рное** *вж.* **то́пливо, есте́ственное**
~, **недетони́рующее** недетониращо [противодетониращо] гориво
~, **нефтяно́е** нефтено гориво
~, **низкосо́ртное** нискокачествено гориво
~, **обеднённое** обеднено гориво
~, **обогащённое** обогатено гориво
~, **обогащённое я́дерное** обогатено ядрено гориво
~, **однокомпоне́нтное** еднокомпонентно гориво
~, **однокомпоне́нтное раке́тное** еднокомпонентно ракетно гориво
~, **основно́е** основно гориво
~, **отрабо́танное** *ядр.* отработено гориво
~, **первичное эгало́нное** първично еталонно гориво
~, **подви́жное я́дерное** подвижно ядрено гориво
~, **приро́дное** природно гориво
~, **прямого́нное** дестилационно гориво
~, **псевдожи́дкое** лъжетечно гориво
~, **пусково́е** пусково гориво
~, **пылеви́дное** праховидно гориво
~, **пылеу́гольное** праховъглищно гориво
~ **разде́льной пода́чи** гориво за отделно подаване
~, **раке́тное** ракетно гориво
~, **распы́ленное** распрашено [пулверизирано] гориво
~, **реакти́вное** реактивно гориво
~, **реа́кторное** реакторно гориво
~, **регенери́рованное** *ядр.* регенерирано [възстановено] гориво
~, **самовоспламеня́ющееся** самовъзпламеняващо се гориво
~, **синтети́ческое** синтетично [изкуствено] гориво
~, **сла́нцевое** прахово гориво
~, **смесево́е твёрдое раке́тное** смесено твърдо гориво за ракети
~, **сме́шанное** смесено гориво
~, **составно́е твёрдое раке́тное** *вж.* **то́пливо, смесево́е твёрдое раке́тное**
~, **спиртово́е** спиртно гориво
~, **стехиометри́ческое** стехиометрично гориво
~, **твёрдое** твърдо гориво
~, **твёрдое молекуля́рное** твърдо молекулно гориво
~, **теплосто́йкое** топлоустойчиво гориво
~, **термоя́дерное** термоядрено гориво
~, **технологи́ческое** технологично гориво, гориво за технологични нужди
~, **тра́кторное** тракторно гориво
~, **тяжёлое** тежко гориво
~, **углеводоро́дное** въглеводородно гориво
~, **унита́рное** унитарно гориво
~, **ура́новое** ураново гориво
~, **усло́вное** условно гориво
~, **хими́ческое раке́тное** ракетно химично гориво

~, **энергетическое** енергийно гориво, гориво за енергийни нужди
~, **эталонное** еталонно гориво
~, **этилированное** етилирано гориво
~, **ядерное** ядрено гориво
топливоиспользование *с* използуване на гориво
топливомер *м* горивомер (уред за измерване равнището на горивото), разходомер за гориво)
~, **гидростатический** хидростатичен горивомер
~, **ёмкостный** обемен горивомер
~, **поплавковый** плавников горивомер
~, **суммирующий** сумарен [сумиращ] горивомер
топливопитание *с* горивоподхранване, подхранване с гориво
топливоподача *ж* горивоподаване, подаване на гориво
~, **принудительная** принудително горивоподаване
~ **самотёком** гравитационно горивоподаване
топливоподающий горивоподаващ, който подава гориво
топливоподготовка *ж* горивоподготовка, подготовка на гориво
топливоподкачивающий горивонагнетателен, за подаване на гориво от резервоар
топливоподогреватель *м* нагревател на гориво, устройство за нагряване на горивната смес
топливопровод *м* горивопровод, тръбопровод за гориво
~, **всасывающий** смукателен горивопровод
~, **нагнетательный** нагнетателен [напорен] горивопровод
топливоснабжение *с* горивоснабдяване, снабдяване с гориво
топливохранилище *с* склад за гориво
топограмма *ж* топограма
~, **приведённая** приведена топограма
~ **турбины** топограма на турбината
~ **турбины, эксплуатационная** експлоатационна топограма на турбината
топограф *м* топограф
топографический топографичен
топография *ж* топография
~, **барическая** барична топография
топологический топологичен
топология *ж. мат.* топология
~, **алгебраическая** алгебрична топология
~, **дискретная** *дискретна топология*
~, **комбинаторная** комбинаторна топология
~, **многомерная** многоразмерна топология
~, **теоретико-множественная** теоретико-множествена топология
тополь *ж* топола
~, **белый** бяла топола
~, **чёрный** черна топола
топор *м* 1. брадва, секира 2. боен секач *(ковашко сечиво)*
~, **большой** голяма брадва; голям секач
~, **двусторонний** брадва с две остриета
~, **двухсторонний кузнечный** двустранен ковашки секач
~ **для валки деревьев** дърварска брадва, балтак
~ **для раскалывания** *брадва за цепене*
~, **долбёжный** дълбаеща брадва
~, **дровосечный** дърварска брадва
~, **кузнечный** ковашки секач
~, **малый** малка брадва
~, **односторонний** брадва с едно резило; ковашки секач с едно резило
~, **плотничный** дърводелска брадва
~, **пожарный** пожарникарска брадва
~, **полукруглый кузнечный** полукръгъл ковашки секач
~, **столярный** *вж.* **топор, плотничный**
~, **угловой** ъглова брадва
~, **угловой кузнечный** ъглов ковашки секач
~, **фасонный** профилна брадва
~, **фасонный кузнечный** профилен ковашки секач
топорик *м* брадвичка
топорище *с* дръжка на брадва
топочный пещен, огнищен
топс *м* топс *(вълнена гребенноресана лента за предпрежда)*
топсель *м кораб.* топсел *(вид ветрило)*
топтимберс *м кораб.* горната част на дървения (дялания) шпангоут
топь *ж* блато, блатисто място, мочурище
тор *м* 1. *мат.* тор, торус *(ротационно тяло, получено при въртене на окръжност около ос, която не я пресича)* 2. тор *(единица мярка за налягане)* 3. валяк *(архитектурен детайл)*
торбанит *м* торбанит *(вид шупливи бутилиново ни шисти)*
торбернит *м* торбернит
торговля *ж* търговия
~, **внешняя** външна **търговия**
~, **внутренняя** вътрешна търговия
~, **государственная** държавна търговия
~, **книжная** търговия на книги, книжна търговия, книжарство
~, **кооперативная** кооперативна търговия
~, **мировая** световна търговия
~, **оптовая** търговия на едро
~, **розничная** търговия на дребно
~, **частная** частна търговия
торгово-промышленный търговско-промишлен
торговый търговски
торгпред *м* търговски представител
торгпредство *с* търговско представителство
торец *м* 1. чело; челна страна 2. челна повърхност *(на машинна част)* 3. блокче *(дървено за паваж)*
~, **базисный** базисно чело *(чело, взето за база)*
~ **балки** напречно сечение на греда; чело на греда
~ **вала** чело на вала
~, **задний** задна челна страна
~ **зуба** чело на зъба

~ **кирпича́** челна страна [малка страна] на тухла
~, **пере́дний** предна челна страна, предно чело
~ **по́люса** *ел.* чело на полюса
~ **поршнево́го кольца́** чело на бутален пръстен
~ **по́ршня** чело [лице] на бутало
~ **ре́льса** чело на релса
~ **ста́пеля** челна страна на стапел
~ **фла́нца** челна страна [чело] на фланец
торниани́т *м* торианит
то́рий *м* торий Th
~, **азо́тистый** ториев азид
~, **азотноки́слый** ториев нитрат
~, **бро́мистый** ториев бромид
~, **гу́бчатый** гъбест [шуплест] торий
~, **кремнеки́слый** ториев силикат
~, **ме́такремнеки́слый** ториев метасиликат
~, **о́ртокремнеки́слый** ториев ортосиликат
~, **серни́стый** ториев сулфид
~, **серноки́слый** ториев сулфат
~, **углеро́дистый** ториев карбид
~, **уксусноки́слый** ториев ацетат
~, **фосфорноки́слый** ториев фосфат
~, **фто́ристый** ториев флуорид
~, **хло́ристый** ториев хлорид
тори́рованный покрит с торий, ториран
тори́т *м* торит
торкре́т *м* торкрет
торкре́т-бето́н *м* торкрет-бетон
торкре́т-пу́шка *ж* пневматичен пистолет за торкретиране, пневматична токрет-помпа
торкрети́рование *с* торкретиране
торкрети́ровать торкретирам
торкретма́сса *ж* торкретмаса
торкретмаши́на *ж* торкретмашина, торкрет-шприцмашина
торкре́тчик *м* торкретчик *(работник, който торкретира)*
торможе́ние *с* спиране, запиране, задържане *(със спирачка)*
~, **авари́йное** внезапно [аварийно] спиране
~, **автомати́ческое** 1. автоматично спиране, 2. автоматично забавяне на някакъв процес
~, **аэродинами́ческое** аеродинамично спиране
~ **в атмосфе́ре** спиране [задържане, забавяне] в атмосферата
~ **вихревы́ми то́ками** *ел.* спиране с вихрови токове
~, **вы́нужденное** принудително спиране
~, **генера́торное** генераторно спиране
~, **гидравли́ческое** хидравлично спиране
~, **двусторо́ннее** двустранно спиране
~, **динами́ческое** динамично спиране
~ **замедле́ния** спиране със забавяне
~, **интерва́льное** интервално спиране
~, **катафорети́ческое** катафоретично спиране
~ **колеба́ний крыла́, аэродинами́ческое** аеродинамично спиране с трептене на крилата
~, **коло́дочное** спиране с челюстна спирачка
~, **конденса́торное** кондензаторно спиране
~, **контрпа́рное** спиране [с контрапара на локомотива
~ **коро́тким замыка́нием** спиране с малко [кратко] включване; спиране с малък ход *(на спирачния механизъм)*
~, **механи́ческое** механично спиране [задържане]
~, **многокра́тное** многократно спиране
~ **мото́ром** спиране [задържане] чрез двигателя
~, **односторо́ннее** едностранно спиране, едностранно задържане със спирачка
~, **остано́вочное** спиране за престой; спиране на гара [спирка] *(за влак)*
~ **па́ра** спиране с пара
~, **пла́вное** плавно спиране, постепенно [без тласъци] спиране
~, **пневмати́ческое** пневматично спиране
~, **по́лное** пълно спиране
~, **принуди́тельное** *вж.* **торможе́ние, вы́нужденное**
~ **противовключе́нием** спиране с противовключване [с обратно включване]
~, **радиацио́нное** *ядр.* радиационно спиране, радиационно задържане
~, **реакти́вное** реактивно спиране
~ **реа́кции** *хим.* спиране [забавяне] на реакцията
~, **реверси́вное** реверсивно спиране
~, **регенерати́вное** регенеративно спиране
~, **ре́зкое** рязко [внезапно] спиране
~, **рекуперати́вное** рекуперативно спиране, възстановително спиране
~, **ре́льсовое электромагни́тное** електромагнитно релсово спиране
~, **реоста́тное** реостатно спиране
~, **ручно́е** ръчно спиране; спиране с ръчна спирачка
~, **служе́бное** служебно спиране
~, **сме́шанное** смесено спиране
~, **соленои́дное** соленоидно спиране
~, **ступе́нчатое** степенно [стъпаловидно] спиране
~, **э́кстренное** екстрено [внезапно, извънредно] спиране
~, **электри́ческое** електрическо спиране
~, **электродинами́ческое** електродинамично спиране
~, **электромагни́тное** електромагнитно спиране
~, **электропневмати́ческое** електропневматично спиране
~, **электрофорети́ческое** електрофоретично спиране
то́рмоз *м* спирачка, спирачен механизъм
~, **авари́йный** аварийна спирачка
~, **автомати́ческий** автоматична спирачка
~, **автомоби́льный** автомобилна спирачка
~, **аэродинами́ческий** аеродинамична спирачка
~, **бараба́нный** барабанна спирачка
~, **башма́чный** плъзгачна спирачка
~, **бортово́й** бордова [ръчна] спирачка
~, **быстроде́йствующий** бързодействуваща спирачка
~, **ва́куумный** вакуумна спирачка

~, **верёвочный** динамометрична въжена спирачка
~ **веретена́** спирачка на вретеното
~ **Вестингáуза** спирачка на Вестинхауз
~, **винтово́й** винтова спирачка
~, **вихрево́й** индукционна спирачка; вихрова спирачка
~, **вне́шний** външна спирачка
~, **вну́тренний** вътрешна спирачка
~, **возду́шный** въздушна спирачка
~, **вспомогáтельный** спомагателна [допълнителна, помощна] спирачка
~, **гидравли́ческий** хидравлична спирачка
~, **гидравли́ческий вихрево́й** хидравлична вихрова спирачка
~, **гидравли́ческий мáсляный** хидравлична маслена спирачка
~, **гидродинами́ческий** хидродинамична спирачка
~, **гидромехани́ческий** хидромеханична спирачка
~, **грузово́й** тежестна спирачка
~, **грузоупо́рный** спирачка, задействуваща се от товара
~, **двойно́й** двойна спирачка
~, **двусторо́нний** двустранна спирачка
~, **двухколо́дочный** двучелюстна спирачка
~, **динамометри́ческий** динамометрична спирачка
~, **ди́сковый** дискова спирачка
~, **ди́сковый двухпоршнево́й** дискова спирачка с две бутала
~, **ди́сковый трансмиссио́нный** трансмисионна дискова спирачка
~, **дифференциáьлный** диференциална спирачка
~, **дифференциáльный ленточный** диференциална лентова спирачка
~, **добáвочный** *вж.* **тормоз, вспомогáтельный**
~, **ду́льный** *воен.* 1. гърлен спирач *(на оръдие)* 2. боен спирач *(пружинно-маслен или пневматичен)*
~, **еди́ный** обща спирачка, единна спирачка
~, **зáмкнутого ти́па** спирачка затворен тип
~, **запасно́й** запасна [резервна] спирачка
~, **зубчáтый** зъбна спирачка
~, **инерцио́нный** инерционна спирачка
~ **Казáнцева** спирачка на Казанцев
~, **кáмерный** камерна спирачка
~, **канáтный** въжена спирачка
~, **кардáнный** карданна спирачка
~, **клещево́й** челюстна спирачка
~, **клиново́й** клинова спирачка
~, **колёсный** барабанна [колейна] спирачка
~ **коло́дочно-ди́сковый** дисково-челюстна спирачка
~, **коло́дочный** *вж.* **то́рмоз, клещево́й**
~, **кони́ческий** конусна спирачка
~ **коро́ткого замыкáния** спирачка за късо съединение
~, **крáновый** кранова спирачка
~, **кулачко́вый вну́тренний** вътрешногърбична [вътрешноексцентрикова] спирачка
~ **Ку́нце-Кно́рра** спирачка на Кунц-Кнор
~, **ле́нточный** лентова спирачка
~, **ле́нточный вну́тренний** вътрешнолентова спирачка
~, **ле́нточный, коро́тко-ходово́й** лентова спирачка с малък ход на електромагнитите
~, **ле́нточный нару́жный** външнолентова спирачка
~, **ле́нточный плáвающий** лентова плаваща спирачка
~, **локомоти́вный** локомотивна спирачка
~, **магни́тно-ре́льсовый** магнитно-релсова спирачка
~, **магни́тный** магнитна спирачка
~, **маневро́вый** маневрена спирачка
~, **мáсляный** маслена спирачка
~ **Матро́сова** *спирачка на Матросов*
~, **медленноде́йствующий** бавнодействуваща спирачка
~, **механи́ческий** механична спирачка
~, **многоди́сковый** многодискова спирачка
~, **нару́жный** външна спирачка
~, **натяжно́й** натегателна [натягаща] спирачка
~, **непреры́вный** непрекъснато действуваща спирачка
~ **ни́ти** *текст.* нишкообтегач
~, **нитяно́й** въжена спирачка
~, **нормáльно зáмкнутый** нормално затворена спирачка
~, **нормáльно разо́мкнутый** нормално отворена спирачка
~, **одинáрный** единична спирачка
~, **однокáмерный** еднокамерна спирачка
~, **одноколо́дочный** едночелюстна спирачка
~, **осево́й** осова [валова] спирачка
~, **осно́вный** основна спирачка
~, **останóвочный** ръчна спирачка
~ **откáта** *воен.* боен спирач, *вж.* **то́рмоз, ду́льный**
~ **откры́того ти́па** спирачка отворен тип
~, **парово́й** парна спирачка
~, **педáльный** педална [крачна] спирачка
~, **пласти́нчатый** пластинкова спирачка
~, **пневмати́ческий** пневматична спирачка
~, **полужёсткий** полутвърда [полуподаваща] спирачка
~, **посáдочный** *ав.* спирачка за кацане
~, **предохрани́тельный** предпазна спирачка
~, **порошко́вый** спирачка с прах
~ **Про́ни** спирачка на Прони
~, **просто́й** проста спирачка
~, **путево́й** пътна спирачка
~, **рабо́чий** работна спирачка
~ **разо́мкнутого ти́па** *вж.* **то́рмоз откры́того ти́па**
~, **реакти́вный** реактивна спирачка
~, **регулиро́вочный** регулираща спирачка
~, **рекуперати́вный** рекуперативна спирачка
~, **ре́льсовый** релсова спирачка
~, **ремённый** ремъчна спирачка
~, **реостáтный** реостатна електрическа спирачка
~, **рулево́й** кормилен спирач
~, **ручно́й** ръчна спирачка

~, **рыча́жный** лостова спирачка
~, **самозаторма́живающийся** самоспираща [самозадействуваща] спирачка
~, **с вну́тренним зажи́мом** спирачка с вътрешно затягане
~ **с вну́тренними коло́дками** спирачка с вътрешни челюсти
~ **с защёлкой** спирачка с ключалка, спирачка със запънка [със зъбец]
~, **скользя́щий** плъзгаща спирачка
~, **солено́идный** соленоидна спирачка
~ **с противове́сом** спирачка с противотежест
~ **с самоусиле́нием** сервоспирачка
~ **с сервомото́ром** спирачка със серводвигател, серводвигателна спирачка
~, **сто́порный** стопорна спирачка, спирачка със запънка
~, **стоя́ночный** спирачка за престой *(напр. ръчна спирачка на автомобила)*
~ **с тро́сом Бо́удена** спирачка с жило
~, **сумма́рный** обща [сумарна] спирачка
~, **сумми́рующий ле́нточный** сумираща лентова спирачка
~ **с усили́телем торможе́ния** спирачка с усилител на спиращото действие
~ **с храповы́м остано́вом** спирачка с острозъб механизъм *(за заключване)*
~ **сцепле́ния** стягова спирачка, съединителна спирачка, амбриажна спирачка
~ **с цепны́м седе́льным устро́йством** спирачка със сцепващо седлово устройство
~, **таре́льчатый** *вж.* **то́рмоз, ди́сковой**
~, **те́ндерный** тендерна спирачка
~, **трансмиссио́нный** трансмисионна спирачка
~ **тре́ния** *вж.* **то́рмоз, фрикцио́нный**
~, **универса́льный** универсална спирачка
~, **фрикцио́нный** фрикционна [триеща] спирачка
~ **Фру́да** спирачка на Фруд, динамометрична спирачка на Фруд
~, **центра́льный** *авт.* централна спирачка
~, **центробе́жный** центробежна спирачка
~, **цепно́й** верижна спирачка
~, **червя́чный** червячна спирачка
~, **четырёхколёсный** четириколесна спирачка *(спирачка, действуваща на четирите колели)*
~, **э́кстренного торможе́ния** внезапна спирачка
~, **электри́ческий** електрическа спирачка
~, **электромагни́тный** електромагнитна спирачка
~, **электромехани́ческий** електромеханична спирачка
~, **электро́нный** електронна спирачка
~, **электропневмати́ческий** электропневматична спирачка
~, **электропри́водный** спирачка с електрозадвижване
~, **я́корный** *кораб.* котвен спирач
то́рмоз-, винт, возду́шный въздушно спирачно витло
тормози́ть 1. спирам, задържам, запирам *(със спирачка)* 2. задържам, намалявам *(притока на нещо)*
тормозно́й 1. спирачен 2. спирач
торна́до *с* торнадо *(силен тропически ураган)*
торо́ид *м* тороид, *вж.* **то̀р**
тороида́льный тороиден
торолйт *м* торолит
торо́н *м* торон *(изотоп на радона)*
торо́с *м* торос *(ледена грамада в ледено поле)*
торпе́да *ж* торпедо, торпила
~, **противоло́дочная** торпедо срещу подводници
~, **экстру́дера** торпедо на екструдер
торпеди́рование *с* 1. торпедиране *(взривяване в сондаж)* 2. торпилиране
торпеди́ровать 1. торпедирам *(взривявам в сондаж)* 2. торпилирам
торпе́до *с* торпедо *(на карусерия)*
торсиогра́мма *ж* торсиограма
торсио́граф *м* торзиограф
торсиографи́рование *с* торзиографиране
торсио́метр *м* торзиометър, торзионен динамометър
~, **ёмкостный** капацитивен торзиометър
~, **индукти́вный** индуктивен торзиометър
торсио́н *м* торзион, усукване
торсио́нный торзионен, усукващ
тортвейти́т *м минер.* тортвейтит
торто́н *м* тортон
торф *м* торф
~, **боло́тный** блатен торф
~, **брикети́рованный** брикетиран торф
~, **верхово́й** горен торф
~ **возду́шной су́шки** сушен на въздух торф
~, **волокни́стый** влакнест торф
~, **высокозо́льный** високопепелен торф
~, **вы́сушенный** изсушен торф
~, **гидравли́ческий** хидравличен торф
~, **дёрновый** чимов торф, торф на чимове
~, **древе́сный** дървесинен торф
~, **жи́рный** тлъст торф, битуминоземен торф
~, **земли́стый** землист торф
~, **корнево́й** кореновиден торф
~, **крошкообра́зный** ситнообразен торф
~, **кусково́й** бучкообразен торф, торф на буци
~, **лесно́й** горски торф
~, **листова́тый** листовиден торф
~, **лугово́й** ливаден торф
~, **малозо́льный** нископепелен торф
~, **маши́нный** машинен торф
~, **мохово́й** мъхов торф
~, **наливно́й** торфени брикети, торф на брикети, пресуван във форми торф
~, **низи́нный** низинен торф
~, **низово́й** *вж.* **торф, низи́нный**
~, **осо́ковый** торф от острица
~, **перехо́дный** преходен торф
~, **прессо́ванный** пресован торф
~, **резно́й** рязан торф
~, **сапропе́левый** сапропелев торф
~, **слои́стый** *вж.* **торф, листова́тый**
~, **смоли́стый** смолист торф
~, **сфа́гновый** сфагенов торф
~, **тростико́вый** тръстиков торф
~, **формо́ванный** формован [оформен] торф
~, **фре́зерный** нарязан [фрезован] торф

~. **чéрпанный** гребан торф
торф-сырéц суров торф
торфобрикéты *мн* торфени брикети, брикети от торф
торфодобы́ча *ж* торфодобив, добиване на торф
торфозáлежь *ж* торфен залеж
торфокóкс *м* торфококс, торфен кокс
торфолéум *м* торфолеум *(изолационен материал от торф)*
торфонасóс *м* торфосмукач, торфена помпа
торфообразовáние *с* торфообразуване
торфоплитá *ж* торфоплоча *(изолационна)*
торфоразрабóтка *ж* торфоразработка, добиване на торф
торфорéзка *ж* торфорезачка, резачка на торф
торфорéзка-плуг торфорезачка плуг, плужна [плугова] торфорезачка
торфосóс *м вж.* **торфонасóс**
торфофанéра *ж* торфослойна плоскост за облицовка
торфошлáк *м* торфошлака, торфена шлака
торфя́ник *м* **1.** торфище, торфено блато, торфен пласт **2.** торфокопач
~, **верховóй** горно торфище
~, **низовóй** долно торфище
торфяни́стый съдържащ торф
торфянóй торфен
торцевáние *с* **1.** обработване на челна страна (на детайл) **2.** павирана с дървени павета **3.** тупане *(дообработване на прясно боядисана повърхнина чрез удари със суха четка)*
торцевáть **1.** обработвам челната страна на нещо **2.** павирам с дървени блокчета **3.** обработвам повърхност *(боядисана с блажна боя)* с туп-четка
торцóвка *ж* **1.** обработка на челна страна на предмет **2.** павиране с дървени блокчета **3.** тупариране с туп-четка [четка тупарка] **4.** туп-четка, четка тупарка **5.** механичен трион [пила] за заглаждане на чела [краища]
~, **мáятниковая** *дърв.* махален трион, заглаждач *(на чела, краища на предмети)*
~, **приводнáя** *дърв.* ремъчнозадвижван трион, заглаждач на чела [краища] на предмети
торцóвый **1.** челен; напречен, лицев **2.** направен от дървени блокчета [павета]
тóршен *м* **1.** торшен *(рядка памучна тъкан)* **2.** торшен *(рисувателна хартия с грапава повърхност)*
торшéр *м* стоящо осветително тяло *или* осветител, лампион
точéние *с* **1.** струговане **2.** точене [наточване]
~, **автоматúческое** автоматично струговане
~, **алмáзное** диамантено струговане, струговане с диамантен нож *(режещата част е диамантена)*
~, **бесцéнтровое** безцентрово струговане
~ **внýтренних повéрхностей** струговане на вътрешни повърхности, разстъргване
~ **вóгнутых повéрхностей** струговане на вдлъбнати повърхности
~, **вручнýю** **1.** ръчно струговане **2.** ръчно точене [наточване]
~ **в торéц** струговане на челото
~ **в цéнтрах** струговане между центри
~ **вы́пуклых повéрхностей** струговане на изпъкнали [релефни] повърхности
~ **затылóвочное** затиловъчно струговане, струговане за затиловане
~, **конúческих повéрхностей** струговане на конусни повърхнини
~, **крýглое** кръгло струговане, струговане на кръгла повърхнина
~, **лобовóе** челно [фронтално] струговане
~, **многорезцóвое** многоножово струговане
~, **мóкрое** мокро струговане, струговане с течностно [водно] охлаждане
~, **некрýглое** некръгло струговане
~, **обди́рочное** грубо струговане
~ **овáльных повéрхностей** струговане на овални повърхнини
~ **окончáтельное** окончателно [завършващо] струговане
~ **по копи́ру** копирно струговане
~, **получистовóе** полуокончателно [полузавършващо] струговане
~ **поперéчное** напречно струговане
~ **с поперéчной подáчей** струговане с напречно подаване
~, **по шаблóну** *вж.* **точéние по копи́ру**
~, **предвари́тельное** предварително струговане
~, **продóльное** надлъжно струговане
~ **с продóльной подáчей** струговане с надлъжно подаване
~, **скоростнóе** скоростно струговане
~, **тóнкое** фино струговане, струговане със сваляне на тънка стружка
~ **торцá** струговане на челото
~, **торцевóе** *вж.* **точéние, лобовóе**
~, **тóчное** точно струговане
~, **фасóнное** профилно струговане
~, **цилиндри́ческое** цилиндрично струговане
~, **черновóе** *вж.* **точéние, обди́рочное**
~, **чистовóе** *вж.* **точéние, окончáтельное**
~, **эксцентри́ческое** ексцентрично струговане
точёный стругован, обстърган, обработен на струг
тóчечный **1.** направен на точки, който е във вид на точки **2.** точков
точи́ло *с* точило
~, **наждáчное** шмиргелово точило
~, **песчáное** пясъчно точило
~, **электроконтáктное** електроконтактно точило
точи́льный точилен, който се отнася за точило
точи́льщик *м* точилар
точи́ть **1.** точа, наточвам, остря **2.** струговам, обстъргвам
тóчка *ж* **1.** точка *(препинателен знак; точка на земната повърхност; белег, оставен на нещо)* **2.** *вж.* **точéние** **3.** наточване
~, **абонéнтская** абонатен телефонен пункт, абонатен телефонен пост
~ **автоти́пии** *полигр.* растерови точки, точки на растера

~, **аналлактическая** *геод.* аналактична точка, аналактичен пункт
~, **анилиновая** анилинова точка
~, **апланитическая** *опт.* апланитична точка
~, **асимптотическая** *мат.* асимптотична точка
~ **баланса** *ел.* точка на баланса, балансова точка *(напр. при мост)*
~, **безразличная** *физ.* безразлична точка
~, **бесконечно удалённая** безкрайно отдалечена точка
~, **верхняя критическая** *мет.* горна критична точка, горна критична температура
~, **верхняя мартенситная** *мат.* горна (температурна) мартензитна точка
~, **верхняя мёртвая** горна мъртва точка
~, **внутренняя мёртвая** вътрешна мъртва точка
~ **возврата** възвратна точка, мъртва точка, пределна точка
~ **воспламенения** точка [температура] на възпламеняване
~ **вращения** точка [център] на въртене [на завъртане]
~ **вспышки** *вж.* **точка воспламенения**
~, **высотная** *геод.* височинна точка
~, **высшая** кулминационна точка, кулминация
~, **геодезическая** геодезична точка
~, **гиперболическая** хиперболична точка
~, **граничная** гранична точка
~, **двойная** двойна точка
~ **дивергенции** *вж.* **точка расходимости**
~, **дифференциальная** диференциална точка
~, **дренажная** дренажен пункт
~, **жёсткая** *жп.* твърда [стабилна] точка
~, **дымовая** димна точка *(при изпитване на петрол за горене)*
~, **задняя критическая** задна критична точка
~, **задняя узловая** *геод.* задна възлова точка
~, **закреплённая** *геод.* закрепена точка
~ **замерзания** точка [температура] на замръзване
~ **застывания** точка [температура] на охлаждане [на втвърдяване]
~ **затвердевания** точка [температура] на втвърдяване
~ **зацепления** точка на зацепване [на сцепване], точка на допиране [съединяване] *(напр. при зъбни колела)*
~, **звёздная** звездна точка, звезден пункт *(в статистичния метод)*
~ **изгиба** точка на огъване
~, **изобестическая** изобестична точка, изобестичен пункт *(в спектографията)*
~ **изображения** точка на изобразяване
~, **изолированная** изолирана точка
~, **изолированная материальная** материална изолирана точка
~, **изотропная** изотропна точка
~, **изоэлектрическая** *хим.* изоелектрична точка
~, **искомая** търсена точка
~, **исходная** изходна точка
~ **каплепадения** точка [температура] на прокапване
~ **касания** допирна точка, точка на допиране
~ **кипения** точка [температура] на кипене
~ **конвергенции** *вж.* **точка сходимости**
~, **контрольная** контролна точка, контролен пункт
~, **контурная** *геод.* контурна точка, ситуационна точка
~, **конфигуративная** конфигуративна точка
~, **кратная** кратна точка
~, **криогидратная** *хим.* криохидратна точка
~, **критическая** критична точка
~, **критическая сушки** критична точка [температура] на сушене
~, **круговая** кръгова точка
~ **Кюри, антиферромагнитная** антиферомагнитна точка на Кюри
~ **Кюри, парамагнитная** парамагнитна точка на Кюри
~ **ликвидуса** точка [температура] на ликвидуса
~ **максимального объёма** точка на максималния обем
~, **материальная** материална точка
~, **маятниковая** махална точка
~ **мартенситного превращения** точка [температура] на мартензитного превръщане
~, **мёртвая** мъртва точка
~, **мёртвая паропровода** мъртва точка на паропровод
~ **минимального объёма** точка на минималния обем
~ **наводки** мерна [прицелна] точка
~ **нагружения** точка на натоварване
~, **наивысшая** върхова точка, връх
~, **наружная мёртвая** външна мъртва точка
~ **насыщения** точка на насищане
~, **нейтральная** неутрална точка
~, **немая** *радио* точка на замлъкване, няма [беззвукова] точка
~, **неподвижная** неподвижна точка
~, **несвободная материальная** несвободна материална точка
~ **неустойчивости** точка на неустойчивост
~, **нивелационная** *вж.* **точка, нивелирная**
~, **нивелирная** нивелирна [нивелачна] точка
~, **нижняя критическая** долна критична точка [температура]
~, **нижняя мартенситная** долна мартензитна точка [температура]
~, **нижняя мёртвая** долна мъртва точка
~, **нулевая** нулева точка; начална [изходна] точка
~, **нулевая металла** нулева точка на метала
~, **нулевая печи** нулева точка на пещта
~, **нулевая прибора** нулева точка на уреда
~ **нуля** *вж.* **точка, нулевая**
~, **огневая** *воен.* гнева точка
~ **опознанная** *геод.* идентифицирана точка [във фотограметрията]
~, **опорная** опорна точка
~ **опоры** опорна точка, точка на опората
~, **определяемая** определяема точка

~, **осветительная** осветителна точка, осветително тяло
~ **осеннего равноденствия** точка на есенно равноденствие
~, **основная** основна точка
~, **особая** специална [особена] точка
~ **ответвления** точка на разклоняване
~, **ответная** отговаряща точка
~ **отвода** точка на отвеждане, отвод, водовземна точка
~ **относимости** точка на относителността
~, **относительная** относителна точка
~ **отсчёта** точка на отчитане
~ **падения** точка на падане
~, **паровая** точка [температура] на кипене [врене] на водата
~ **перегиба** инфлексна точка
~, **передняя критическая** предна критична точка
~, **передняя узловая** *геод.* предна възлова точка
~ **перелома** точка на пречупване
~, **переменная** променлива точка
~ **пересечения** пресечна точка
~ **перехода** преходна точка
~, **перитектическая** *хим.* перитектична точка
~ **питания** точка на захранване
~ **плавления** точка [температура] на топене
~ **плавления, конгруэнтная** *хим.* конгруентна точка на топене
~, **плюсовая** *геод.* плюсова точка *(при нивелирането)*
~, **поверочная** постоянна точка, репер, контролна точка
~ **поверхности** точка на повърхнина
~ **подвеса** точка на окачване
~, **подспутниковая** подспътникова точка
~ **покоя** *елн.* точка на покой
~, **постоянная** постоянна точка
~, **постоянная температурная** точка на постоянна температура, постоянна температурна точка
~ **появления хрупкости** точка [температура] на появяване на крехкост
~ **превращения** точка на превръщане
~ **преломления** точка на пречупване
~ **привязки** точка на привързване
~ **приложения силы** приложна точка на силата, точка на приложение на силата
~, **производная** *мат.* производна точка
~, **прицеливания** *вж.* **точка наводки**
~ **приведения** точка на привеждане, реперна точка
~ **присоединения** точка на присъединяване
~ **рабочая** работна точка
~ **равноденствия** точка на равноденствието
~, **радиотрансляционная** радиотранслационна точка
~ **разветвления** *вж.* **точка ответвления**
~ **разложения** *хим.* точка на разлагането
~ **размягчения** точка [температура] на омекването
~ **разрыва** точка на разкъсването [на скъсването]
~, **растровая** *полигр.* растерна точка
~ **расходимости** точка на разходимостта
~, **реечная** *геод.* рейкова [латова] точка
~, **реперная** реперна точка, точка на привеждане
~, **реперная температурная** температурна реперна точка, точка за привеждане на температура
~ **росы** точка на оросяването
~ **самовоспламенения** точка [температура] на самозапалване
~ **самокасания** точка на самодопиране
~ **сбегания** точка на отделяне [на изместване]
~, **сварная** заварена точка, точка на заваряване
~, **световая** светлинна точка
~, **связующая** свързваща точка, точка на свързването
~ **седловая** *мат.* седлова точка
~, **серная** точка [температура] на врененето на сяра, сярна точка
~ **совпадения** точка на съвпадане
~ **соединения** точка на съединяване [на свързване]
~ **солидуса** точка [температура] на солидуса
~ **солнцестояния** точка на слънцестоенето
~ **соприкосновения** *мат.* допирна точка
~, **средняя** средна точка
~, **стандартная** *кож.* стандартна точка (за грубост)
~ **схода** точка на съвпадане
~ **сходимости** точка на сходимост
~ **текучести** точка на провлачане
~, **термометрическая** термометрична точка
~, **тригонометрическая** тригонометрична точка
~, **тройная** тройна точка
~, **узловая** възлова точка
~, **фазовая** фазова точка
~ **фазового перехода** точка [температура] на фазово превръщане
~ **фазового превращения** точка [температура] на фазово превръщане
~, **фундаментальная** *геод.* основна [фундаментална] точка
~, **характеристическая** характеристична точка
~, **эвтектическая** евтектична точка [температура]
~, **эвтектоидная** евтектоидна точка [температура]
~, **эквивалентная** *вж.* **точка эквивалентности**
~ **эквивалентности** еквивалентен пункт, еквивалентна точка
~, **эллиптическая** елиптична точка
~ **экстремума** екстремна точка, точка на ескремума
~ **ясного видения, ближайшая** *опт.* най-близка точка на ясно виждане
~ **ясного видения, дальняя** *опт.* далечна точка на ясно виждане

точность *ж* точност
~, **абсолютная** абсолютна точност
~, **возможная** възможна точност
~, **высокая** висока точност

~ геометри́ческой фо́рмы точност на геометричната форма
~ градуиро́вки точност на градуиране
~, графи́ческая графична точност
~, допусти́мая допустима точност
~ измере́ния точност на измерването
~, лине́йная линейна точност
~, математи́ческая математическа точност
~ наблюде́ния точност на наблюдението
~ обрабо́тки точност на обработване
~ отде́лки точност на окончателното [завършващото] обработване
~, относи́тельная относителна точност
~ оце́нки точност в оценката
~ показа́ний точност в показването
~ поса́дки точност на сглобката
~ прибо́ра точност на уреда
~ разме́ров точност на размерите
~ регули́рования точност на регулиране
~, статисти́ческая статистическа точност
~, техни́ческая техническа точност
~, тре́буемая искана [необходима] точност
~ управле́ния точност на управление
~ фо́рмы точност на формата
~, углова́я ъглова точност
~, экономи́ческая икономична точност
то́чный точен
то́щий постен, беден *(с малко съдържание на определящото вещество)*
трава́ *ж* трева
~, кормова́я *с. ст.* фуражна трева
~, многоле́тняя многогодишна трева
~, морска́я морска трева
~, со́рная бурен, плевел
~, суда́нская суданка
тра́верз *м* траверс *(линия от точка на брега, перпендикулярна на талвега на реката)*
тра́верс *м* **1.** *вж.* **тра́верз 2.** напречна преграда на окоп **3.** посока, перпендикулярна на курса на кораб **4.** водоотклонител, буна **5.** напречна греда
тра́верса *ж* напречна греда, напречник, траверса; напречен носач
~, вибрацио́нная пневмати́ческая *лесп.* пневматична вибрационна траверса
~ пре́сса, подвижна́я подвижен напречник на преса
~ ра́мы напречна греда на рама
~ станка́ супортов напречник [супортова шейна] на струг
травертин *м* травертин, бигор
трави́льный байцван; за байцване
трави́льщик *м* който байцва, който ецва, байцовчик
трави́мость *ж* свойство да се байцва
трави́ть 1. байцвам, ецвам, разяждам **2.** охлабвам, отпускам по малко *(напр. въже)* **3.** изпускам газ *(напр. от напомпена гума)*
тра́вка *ж вж.* **травле́ние**
травле́ние *с* байцване, ецване, разяждане *(химическо)*
~, ано́дное анодно байцване
~, беловое окончателно [чисто] байцване
~, бе́лое *вж.* **травле́ние, белово́е**
~, гальвани́ческое галванично байцване
~, глубо́кое дълбоко разяждане, дълбоко байцване
~, гля́нцевое гланцово байцване
~, динами́ческое динамично байцване
~, ио́нное йонно байцване
~, като́дное катодно байцване
~, кисло́тное кисело байцване, киселинно байцване
~, ма́товое матово байцване
~ на ци́нке разяждане на цинка
~, о́кисное окисно байцване
~, офо́ртное офортно разяждане [байцване]
~, пове́рхностное *полигр.* повърхностно разяждане [байцване]
~, полуто́новое *полигр.* полутоново разяждане
~, релье́фное *полигр.* релефно разяждане
~, се́тчатое *полигр.* мрежесто разяждане
~, стати́ческое *ел.* статично байцване
~, уско́ренное *полигр.* ускорено разяждане
~, хими́ческое химично байцване, химично разяждане
~, холо́дное хладно байцване, байцване на студено
~, цветно́е цветно байцване
~, чернове́е грубо ецване
~, электролити́ческое електролитично байцване
~, электрохими́ческое електрохимично байцване
травлённый байцван; гравиран *(химически)*
тра́вма *ж* травма, нараняване
травмати́зм *м* травматизъм
~, произво́дственный производствен травматизъм
травокоси́лка *ж с. ст.* косачка за трева
травопо́лье *с* тревополие
травопо́льный тревополен
травосе́яние *с с. ст.* сеене на фуражна трева
травосме́сь *ж* тревосмес, тревна смеска
травяни́стый тревист
травяно́й тревен
травя́щий разяждащ, байцващ
трага́нт *м* трагант *(лепило или сгъстител при щампосване на платове)*
траекто́рия *ж* траектория
~, абсолю́тная абсолютна траектория
~, ба́зовая стабилиза́ции базова траектория на стабилизацията
~, баллисти́ческая балистична траектория
~, восходя́щая възходяща траектория
~, гла́дкая гладка траектория
~, за́данная зададена траектория
~ движе́ния траектория [път] на движението
~, изогона́льная изогонална траектория
~, информацио́нная *киб.* информационна траектория
~ ио́на траектория на йон [на електрон]
~, криволине́йная криволинейна траектория
~, кругова́я кръгова траектория
~, крута́я стръмна траектория
~, наве́сная *вж.* **траекто́рия, крута́я**
~, накло́нная наклонена траектория

~, **насти́льная** успоредна (на земята) траектория, бръснеща траектория
~, **орбита́льная** орбитална траектория
~, **отло́гая** *вж.* **траекто́рия, насти́льная**
~, **относи́тельная** относителна траектория
~ **полёта** *ав.* траектория на летене[полета]
~ **раке́ты** траектория на ракета
~ **части́ц** траектория на частици
~ **электро́на** *вж.* **траекто́рия ио́на**
~, **эквивале́нтная** еквивалентна [равностойна, равнозначна] траектория
~, **эллипти́ческая** елипсовидна [елипсна] траектория
трак *м* гъсенична лента *(на трактор)*, звено от гъсенична верига; прешлен
тракт *м* 1. *тлф.* тракт, път, канал 2. главен път, автострада
~, **волново́дный** вълноводен канал
~ **звукопереда́чи** звукопредавателен канал
~, **коаксиа́льный** коаксиален канал
~ **котла́, га́зовый** газов тракт [канал] на котела
~, **охлажда́ющий** охлаждащ канал
~ **па́ра** канал [тракт] за пара
~ **пита́тельной воды́** тракт [канал] на подхранваща вода
~, **усили́тельный** усилвателен канал [тракт]
тра́ктор *м* трактор
~, **боло́тный** блатен трактор *(трактор, който може да се движи в блато)*
~, **букси́рный** трактор-влекач
~, **вездехо́дный** всъдеходен трактор
~, **вое́нный** военен трактор
~, **гу́сеничный** верижен трактор
~, **двудугово́й сва́рочный** двудъгов заваръчен трактор
~, **двухколёсный** двуколесен трактор
~, **ди́зельный** дизелов трактор
~, **доро́жный** пътен трактор
~, **жидкото́пливный** течногоривен трактор
~, **карбюра́торный** карбураторен трактор
~, **колёсно-гу́сеничный** *вж.* **тра́ктор, полугу́сеничный**
~, **колёсный** колесен трактор
~, **колёсный пропашно́й** междуредови колесен трактор
~, **косого́рный** трактор за наклонени терени
~, **лесно́й** горски трактор
~, **маломо́щный** маломощен трактор
~ **о́бщего назначе́ния** трактор с общо предназначение, универсален трактор
~, **огоро́дный** градинарски трактор
~, **однoо́сный** едноосен трактор
~, **парово́й** парен трактор
~, **па́хотный** трактор за оран
~, **полево́й** универсален трактор
~, **порта́льный** портален трактор
~, **полугу́сеничный** полуверижен трактор
~, **пропашно́й** междуредов трактор *(служи за разораване редовете между поникнали растения)*
~, **садо́во-огоро́дный** зеленчуково-градинарски трактор
~, **садо́вый** овощарски трактор
~, **сва́рочный** заваръчен трактор
~ **с гидротрансформа́тором** трактор с хидротрансформатор
~, **седе́льный** седлови трактор
~, **сельскохозя́йственный** селскостопански трактор
~, **сери́йный** трактор от серийно производство
~, **скоростно́й** скоростен трактор, трактор за скоростна обработка
~, **скре́перный** скреперен трактор
~ **с лебёдкой** трактор с лебедка
~ **специа́льного назначе́ния** трактор със специално предназначение
~ **с прице́пом** трактор с ремарке
~ **сре́дней мо́щности** трактор със средна мощност
~, **телеуправля́емый** трактор, управляван от разстояние, трактор с дистанционно управление
~ **ти́па «самохо́дное шасси́»** трактор тип «самоходно шаси»
~, **тихохо́дный** бавноходен трактор
~, **тра́нспортный** транспортен трактор
~, **трелёвочный** влекач; трактор, снабден с лебедка за извличане
~, **трёхколёсный** триколесен трактор
~, **узкогабари́тный** лозарски трактор, тесноходов [тесен] трактор
~, **универса́льный** универсален трактор
~, **универса́льный сва́рочный** универсален заваръчен трактор
~, **цепно́й** верижен трактор
~, **электри́ческий** електрически трактор
тра́ктор-агрега́т *м* трактор-агрегат
тра́ктор-корчева́тель *м* трактор-изкоренител *(служи да изкоренява, изважда от земята пънове и други)*
тра́ктор-культива́тор *м* трактор-култиватор
тра́ктор-кусторе́з *м* трактор-храсторез, храстокосач
тра́ктор-поъёмник *м* трактор-повдигач
тра́ктор-погру́зчик *м* трактор-товарач
тра́ктор-самосва́л *м* трактор-самосвал
тра́ктор-снегоочисти́тель *м* трактор-снегорин
тра́ктор-струг *м* трактор-риначка, равнячка *(напр. снегорин, земеравнячка и пр.)*
тра́ктор-тандем *м* трактор-тандем, сдвоен трактор
тра́ктор-толка́ч *м* трактор-тласкач
тра́ктор-трубоукла́дчик *м* трактор за поставяне на тръби
тра́ктор-тяга́ч *м* трактор-влекач
тра́ктор-экскава́тор *м* трактор-екскаватор
трактори́ст *м* тракторист
тра́кторный тракторен
трактороедини́ца *ж* трактороединица, единица-трактор
тракторосбо́рочный тракторосглобяем, тракторомонтажен
тракторострое́ние *с* тракторостроене, производство на трактори
тракторострои́тель *м* тракторостроител
трактри́са *ж мат.* трактриса
трал *м* трал *(хидрографски, минен, риболовен)*
~, **рыболо́вный** риболовен трал

тралéние *с* ловене на риба *(с трал)*; ловене на мини, тралене
трáльщик *м* тралчик, миночистач *(кораб)*
трамбовáние *с вж.* **трамбóвка**
трамбóванный трамбуван
трамбовáть трамбувам
трамбóвка *ж* 1. трамбуване, отъпкване, набиване 2. трамбовка, трамбувачка *(уред за трамбоване)*
~, **взрывнáя** трамбовка «жаба», подскачаща [взривна] трамбовка
~, **дизельная** *вж.* **трамбóвка, взрывнáя**
~, **заострённая** заострена трамбовка
~, **корóткая** къса трамбовка
~, **механи́ческая** 1. механична трамбовка 2. механично трамбуване
~, **молоткóвая** чукова трамбовка
~, **нормáльная ручнáя** обикновена ръчна трамбовка
~, **плóская** плоска трамбовка
~, **пневмати́ческая** пневматична трамбовка
~, **ручнáя** ръчна трамбовка
~, **формóвочная** *леяр.* формовъчна трамбовка
~ **формóвочной смéси** *леяр.* уплътняване на формовъчната смес
~ **хлопкоочисти́тель** трамбовка на памукочистачната машина
~, **шаровáя** сферична трамбовка
~, **экскавáторная** багерна трамбовка
трамбóвочный трамбовъчен
трамбóвщик *м* трамбувач
трамвáй *м* трамвай
трамвáйный трамваен
трампли́н *м* трамплин
~, **лы́жный** ски-шанца
трáнец *м кораб.* кърмова греда *(греда на дървен кораб, образуваща кърмата, на която е закрепено кормилото)*, транец
транзи́стор *м* транзистор, полупроводников триод
~, **бездрéйфовый** бездрейфов транзистор
~, **гермáниевый** германиев транзистор
~, **диффузиóнно-сплавнóй** дифузионно-сплавен транзистор
~, **диффузиóнный** дифузионен транзистор
~, **дрéйфовый** дрейфов транзистор
~, **канáльный** канален [полеви] транзистор
~, **микросплавнóй** микросплавен транзистор
~, **переключáющий** превключващ транзистор
~, **планáрный** планарен транзистор
~, **плоскостнóй** плоскостен транзистор
~, **полевóй** полеви транзистор, канален транзистор, униполярен транзистор
~, **сплавнóй** сплавен транзистор
~, **тóчечный** точков транзистор
~, **униполя́рный** униполярен транзистор
~, **эпитаксиáльный** епитаксиален транзистор
транзи́стор-мéза *м* транзистор тип меза
транзи́стор-тетрóд *м* транзистор тетрод
транзисторизáция *ж* транзисторизация
транзи́сторный транзисторен
транзи́т *м* транзит
транзити́вность *ж* транзитивност, подвижност
транзи́тный транзитен
транзитрóн *радио* транзитрон, транзитронен генератор
трансаминáзы *мн. биохим.* трансаминази, аминоферази
трансаминáция *ж вж.* **трансамини́рование**
трансамини́рование *с* трансаминация
трансбóрдер *м* трансбордьор, ферибоот
трансверсáль *ж. мат.* трансверзала
трансгрéссия *ж* трансгресия
трансдýктор *м* магнитен усилвател [с обратни връзки]
транс-изомéр *м* трансизомер
транскристаллизáция *ж* транскристализация
транскристалли́ческий транскристалически
транскю́риевый транскюриев
трансли́рование *с* транслация, предаване, преместване
трансли́ровать транслирам, предавам; премествам
трансля́тор *м радио* транслатор, предавател
трансляциóнный транслационен, предавателен
трансля́ция *ж вж.* **трансли́рование**
~, **вибрáторная** *тлг.* вибраторна транслация, вибраторно предаване
~, **ви́лочная** *тлг.* вилкова [тонална] транслация
~, **дýплексная** дуплексна [двупосочна] транслация
~, **дýплексная телефóнная** дуплексна [двупосочна] телефонна транслация
~, **исправля́ющая** транслация [предаване] с корекция на изкривяване
~, **камертóнная** тонална транслация
~ **радиовещáния** радиоразпръсквателна транслация, радиопредаване
~, **регенерати́вная** *вж.* **трансля́ция, исправля́ющая**
~, **стартстóпная** старт-стопна транслация
трансметилáзы *мн. биохим.* трансметилази
трансмиссиóнный трансмисионен
трансми́ссия *ж* 1. трансмисия, силово предаване 2. предавателен вал; предавка
~, **автомати́ческая** автоматична трансмисия
~, **автоматизи́рованная** автоматизарана трансмисия
~, **бездиффренциáльная** бездиференциална трансмисия
~, **бесступéнчатая** безстепенна предавка
~, **гидравли́ческая** хидравлична предавка
~, **глáвная** главна трансмисия, главна предавка, главен предавателен вал
~, **механи́ческая** механична предавка
~, **многоступéнчатая** многостепенна предавка
~, **неавтомати́ческая** неавтоматична трансмисия
~ **непреры́вного дéйствия** трансмисия с непрекъснато действие
~, **полуавтомати́ческая** полуавтоматична предавка
~, **полубесступéнчатая** полубезстепенна предавка
~, **потолóчная** таванна [висяща] трансмисия

~, **прогрессивная** прогресивна предавка [трансмисия] *(трансмисия, на която предавателните числа представляват прогресивен числов ред)*
~, **ступенчатая** степенна предавка
~, **электромеханическая** електромеханична предавка
трансмиттер *м* трансмитер, автоматичен телеграфен предавател с перфолента
~ **кодовый** кодов трансмитер
трансмутация *ж* трансмутация, преобразуване [превръщане]
~ **элементов** трансмутация на елементите, превръщане на елементите от един в друг
транспарант *м ел.* транспарант
трансплантация *ж* трансплантация, присаждане
транспозиция *ж мат.* транспозиция
~ **проводов** *ел.* транспозиция [кръстосване] на проводници
транс-положение *с* транс-положение
транспонирование *с* транспониране
~ **матриц** транспониране на матрици
транспорт *м* 1. превоз, превозване, пренасяне, транспорт; трафик 2. техниката за превозване [за транспортиране]
~, **авиационный** авиационен [въздушен] транспорт
~, **автогрузовой** автотоварен транспорт
~, **автодорожный** *вж.* **транспорт, автомобильный**
~, **автомобильный** *автомобилен транспорт*
~, **авторефрижераторный** транспорт с автомобили-хладилници
~, **аэрозольный** транспортиране в аерозолно състояние
~, **безрельсовый** безрелсов транспорт
~, **бесперегрузочный** транспортиране без претоварване
~, **вертикальный** вертикален транспорт; повдигателно-транспортни *механизми*
~, **вибрационный** вибрационен транспорт, транспортиране чрез вибриране
~, **внеуличный** извънуличен транспорт
~, **внецеховой** извънцехов транспорт
~, **внутренний** вътрешен транспорт
~, **внутризаводской** вътрешнозаводски транспорт
~, **внутрипостроечный** повдигателни и други строителни транспортни устройства
~, **внутрицеховой** вътрешно-цехов транспорт
~, **водный** воден транспорт
~, **воздушный** въздушен транспорт
~, **войсковой** транспортиране на войска, войскови транспорт
~, **вспомогательный** спомагателен [допълнителен, помощен] транспорт
~, **гидравлический** хидравличен транспорт
~, **городской** градски транспорт
~, **гравитационный** гравитационен [самотечен] транспорт
~, **грузовой** товарен транспорт
~, **грузо-пассажирский** товарно-пътнически транспорт
~, **гужевой** коларски превоз
~, **дорожный** *вж.* **транспорт, автомобильный**
~, **железнодорожный** железопътен транспорт
~, **заводской** заводски транспорт
~, **колёсный** колесен транспорт, автомобилен транспорт
~, **конвейерный** конвейерен транспорт
~, **космический** космичен транспорт
~, **линейный** маршрутен [линеен] транспорт
~, **маршрутный** маршрутен транспорт
~, **междугородный** муждуградски транспорт
~, **межоперационный** междуоперационен транспорт
~, **межстаночный** междумашинен транспорт
~, **межцеховой** междуцехов транспорт
~, **механический** механичен транспорт
~, **монорельсовый** монорелсов [еднорелсов] транспорт
~, **морской** морски транспорт
~, **наземный** наземен транспорт
~, **непрерывный** непрекъснат транспорт
~ **общего пользования** транспорт за общо ползуване
~, **пассажирский** пътнически транспорт
~, **пневматический** пневматичен транспорт
~, **подземный** подземен транспорт
~, **промышленный** *промишлен* транспорт
~, **рельсовый** релсов транспорт
~, **речной** речен транспорт
~, **роликовый** ролков транспорт
~, **рудничный** рудничен транспорт
~, **самотёчный** гравитационен [самотечен] транспорт
~, **санитарный** санитарен транспорт
~, **скоростной** бърз транспорт
~, **сухопутный** сухопътен транспорт
~, **трубопроводный** тръбен [тръбопроводен] транспорт
~, **узкоколейный железнодорожный** тесно-линеен железопътен транспорт
~, **уличный** уличен транспорт
~, **учрежденческий** учрежденски транспорт
~, **холодильный** хладилен транспорт
~, **электрический** електрически транспорт
транспортабельность *ж* транспортируемост, удобство за транспорт; преносимост
транспортабельный лесно преносим
транспортёр *м* 1. транспортьор; конвейер 2. голям вагон за превозване на големи и тежки товари
~, **барабанный** барабанен транспортьор
~, **боковой** страничен транспортьор
~, **вертикальный** вертикален транспортьор
~, **вибрационный** вибрационен транспортьор
~, **винтовой** винтов транспортьор, шнек, вида
~, **воздушный** въздушен транспортьор
~, **выгрузной** разтоварващ транспортьор
~, **гидравлический** хидравличен транспортьор
~, **грабельный** греблов [гребков] транспортьор
~, **грейферный** грайферен транспортьор
~, **грузовой** товарен транспортьор
~, **гусеничный** верижен транспортьор

~, **ди́сковый** дисков транспортьор
~, **жело́бчатый** транспортьор с улеи, улеен транспортьор
~, **закры́тый цепно́й скребко́вый** затворен [закрит] верижно-лопатков транспортьор
~, **звеньево́й** многосекционен транспортьор
~, **иго́льчатый** иглен транспортьор
~, **инерцио́нный** инерционен транспортьор
~, **катко́вый** ролков транспортьор
~, **кача́ющийся** люлеещ се [клатещ се] транспортьор
~, **ковшо́вый** кофъчен транспортьор, елеватор
~, **кругово́й** кръгов транспортьор
~, **ле́нточный** лентов транспортьор, транспортна лента
~, **лотко́вый** улеен транспортьор
~, **лоткообра́зный** улейообразен транспортьор
~, **лю́лечный** люлков транспортьор
~, **моноре́льсовый** еднорелсов [монорелсов] транспортьор
~, **мостово́й** мостов транспортьор
~, **овощно́й** транспортьор за плодове
~, **отва́льный** транспортьор за отпадъци, транспортьор за насипи
~, **пита́тельный ре́льсовый** релсов подхранващ транспортьор
~, **пла́вающий** плаващ транспортьор
~, **пласти́нчатый** пластинков транспортьор, плочков транспортьор, рулетков транспортьор
~, **пневмати́ческий** пневматичен транспортьор
~, **пневмати́ческий вса́сывающий** пневматичен засмукващ транспортьор
~, **пневмати́ческий нагнета́тельный** пневматичен нагнетателен транспортьор
~, **поворо́тный** въртящ се [обръщателен] транспортьор
~, **подвесно́й** висящ транспортьор
~, **подвижно́й** подвижен транспортьор
~, **подводя́щий** подаващ [подвеждащ] транспортьор
~, **полотня́но-пла́нчатый** платнено-планков транспортьор
~, **полугу́сеничный** полуверижен транспортьор
~, **попере́чный** напречен транспортьор
~, **промежу́точный** междинен транспортьор
~, **разбо́рочный** сортиращ транспортьор
~, **распредели́тельный** разпределителен транспортьор
~, **ро́ликовый** ролков транспортьор
~, **скребко́во-ковшо́вый** лопатко-кофъчен транспортьор
~, **скребко́вый** лопатков [греблов] транспортьор
~, **сотряса́тельный** *вж.* **транспортёр, кача́ющийся**
~ **со шла́нговой ле́нтой** транспортьор с тръбна лента
~, **спира́льный** *вж.* **транспортёр, винтово́й**
~ **с прижи́мной ле́нтой** транспортьор с притискаща лента
~, **стациона́рный** стационарен [непреносим] транспортьор
~, **та́нковый** танков транспортьор
~, **толка́ющий ша́говый** тласкащ стъпков транспортьор
~, **тро́совый** въжен транспортьор
~, **тру́бный** тръбен транспортьор
~, **универса́льный** универсален транспортьор
~, **цепно́й** верижен транспортьор
~, **цепо́чно-скребко́вый** верижно-лопатъчен [верижно-греблов] транспортьор
~, **цепо́чно-пла́нчатый** верижно-планков транспортьор
~, **цепо́чно-ша́говый** верижно-стъпков транспортьор
~, **цепо́чно-яче́истый** верижно-клетъчен транспортьор
~, **челноко́вый** совалков транспортьор
~, **червя́чный** *вж.* **транспортёр, винтово́й**
~, **шага́ющий** *вж.* **транспортёр, ша́говый**
~, **ша́говий** стъпков транспортьор, крачещ транспортьор
~, **шне́ковый** *вж.* **транспортёр, винтово́й**
транспортёр-ваго́н *м* вагон-транспортьор
транспортёр-перебо́рщик *м* транспортьор-сортировач, сортировачна лента
транспортёр-элева́тор *м* транспортьор-елеватор
транспортёрный транспортьорен, който се отнася за транспортьор
транспорти́р *м* транспортир
транспорти́рование *с* транспортиране, превозване, пренасяне
транспорти́ровать транспортирам, превозвам, пренасям
транспортиро́вка *ж вж.* **транспорти́рование**
тра́нспортник *м* служител *или* работник по транспорта
тра́нспортный транспортен
трансура́н *м* трансуран
трансура́новый трансуранов
трансферка́р *м* трансферкар
трансфигура́ция *ж* преобразуване, трансформиране
~ **цепе́й** *ел.* преобразуване на вериги
трансфока́тор *м кфт.* трансфокатор
трансформа́тор *м* **1.** трансформатор **2.** преобразувател
~ **безопа́сного напряже́ния** трансформатор за безопасно напрежение
~, **бифиля́рный** *ел.* бифилярен трансформатор
~, **бло́чный** блоков трансформатор
~ **бронево́го ти́па** *вж.* **трансформа́тор, бронево́й**
~, **бронево́й** мантиен [брониран] трансформатор
~, **бу́стерный** *вж.* **трансформа́тор, вольтодоба́вочный**
~, **возду́шный** въздушен трансформатор
~, **вольтодоба́вочный** волтодобавъчен трансформатор
~, **враща́ющийся** въртящ се трансформатор
~, **входно́й** входен трансформатор

~, **вызывно́й** *тлф.* сигнализационен трансформатор, повиквателен трансформатор
~, **выпрями́тельный** изправителен трансформатор
~, **высоково́льтный** трансформатор за високо напрежение, високоволтов трансформатор
~ **высо́кой частоты́** *вж.* **трансформа́тор, высокочасто́тный**
~, **высокочасто́тный** високочестотен трансформатор
~, **выходно́й** изходен трансформатор
~, **гидродинами́ческий** хидродинамичен трансформатор
~, **гидромехани́ческий** хидромеханичен трансформатор
~, **грозоупо́рный** мълниеустойчив [гръмоустойчив] трансформатор
~, **двухобмо́точный** двунамотъчен трансформатор
~, **двухта́ктный** (изходен) двутактен трансформатор
~, **двухшле́йфовый** двушлайфов трансформатор
~, **дифференциа́льный** диференциален трансформатор
~ **для ручны́х электри́ческих прибо́ров** трансформатор за ръчни електрически уреди
~ **для электропе́чи** трансформатор за електропещи
~ **зажига́ния** трансформатор за запалване
~, **заземли́тельный** заземителен трансформатор
~, **звуково́й** звуков трансформатор
~, **идеа́льный** идеален трансформатор
~, **измери́тельный** измервателен трансформатор
~, **измери́тельный напряже́ния** измервателен трансформатор на напрежение
~, **изоли́рующий** изолиращ трансформатор
~, **импеда́нсный** импедансен трансформатор
~, **и́мпульсный** импулсен трансформатор
~, **испыта́тельный** изпитвателен трансформатор
~, **каска́дный** каскаден трансформатор
~, **кольцево́й** тороиден трансформатор
~, **компенсацио́нный** компенсационен трансформатор
~, **корректи́рующий** коригиращ трансформатор
~, **лине́йный** линеен трансформатор
~, **максима́льный** максимален трансформатор
~, **маломо́щный** маломощен трансформатор
~, **ма́сляный** маслен трансформатор
~, **ма́чтовый** стълбов трансформатор
~, **межкаска́дный** междустъпален трансформатор
~, **межла́мповый** *вж.* **трансформа́тор, межкаска́дный**
~, **междуступе́нный** междустепенен [междустъпален] трансформатор
~, **микрофо́нный** микрофонен трансформатор
~, **многоампе́рный** трансформатор за голям вторичен ток
~, **многовитко́вый** многонавивков трансформатор
~, **многообмо́точный** *вж.* **трансформа́тор, многовитко́вый**
~, **многопостово́й сва́рочный** многопостов заваръчен трансформатор
~, **многофа́зный** многофазен трансформатор
~, **модуляцио́нный** модулационен трансформатор
~, **мо́щный** мощен трансформатор
~, **нагру́зочный** товарен трансформатор
~ **нака́ла** трансформатор за отоплителна верига
~ **напряже́ния** трансформатор на напрежение; напрежителен измервателен трансформатор
~, **нерезони́рующий** нерезониращ трансформатор
~ **ни́зкой частоты́** нискочестотен трансформатор
~, **низкочасто́тный** *вж.* **транформа́тор ни́зкой частоты́**
~ **обра́тной свя́зи** трансформатор за обратна връзка
~, **одновитко́вый** едновитков трансформатор
~, **однообмо́точный** *вж.* **трансформа́тор, одновитко́вый**
~, **однофа́зный** еднофазен трансформатор
~, **освети́тельный** осветителен трансформатор
~, **отклоня́ющий** отклонителен трансформатор
~, **отса́сывающий** поглъщащ трансформатор
~, **па́нцырный** *вж.* **трансформа́тор, бронево́й**
~, **пая́льный** поялен трансформатор, трансформатор за спояване
~, **перехо́дный** преходен трансформатор
~, **печно́й** пещен трансформатор
~, **пи́ковый** върхов [импулсен] трансформатор
~, **пита́ющий** захранващ трансформатор
~, **плавнорегули́руемый** трансформатор с плавно регулиране
~, **поворо́тный** въртящ трансформатор
~, **повыси́тельный** *вж.* **трансформа́тор, повыша́ющий**
~, **повыша́ющий** повишаващ трансформатор
~, **ползунко́вый** (авто) трансформатор с плъзгач
~, **понижа́ющий** понижаващ трансформатор
~, **понизи́тельный** *вж.* **трансформа́тор, понижа́ющий**
~, **попере́чный** трансформатор за напречно регулиране на напрежения
~, **постоя́нного то́ка** трансформатор за постоянен ток
~, **пробивно́й** изпитвателен трансформатор за високо напрежение, пробивен трансформатор
~, **продо́льный** трансформатор за надлъжно регулиране на напрежението

~, **промежу́точной частоты́** трансформатор за междинна честота
~, **промежу́точный** междинен трансформатор
~, **пусково́й** пусков трансформатор
~, **путево́й** трансформатор за захранване на релсови вериги
~, **пушпу́льный** *вж.* **трансформа́тор, двухта́ктный**
~, **пятистержнево́й** петсърдечен трансформатор
~, **радиочасто́тный** *вж.* **трансформа́тор, высокочасто́тный**
~, **раздвижно́й** регулиращ (авто) трансформатор *(с подвижен магнитопровод)*
~, **раздели́тельный** *вж.* **трансформа́тор, изоли́рующий**
~, **распредели́тельный** разпределителен трансформатор
~, **рассе́ивающий** разсейващ трансформатор
~, **регули́руемый** регулиращ се трансформатор
~, **регулиро́вочный** регулиращ трансформатор
~, **резона́нсный** резонансен трансформатор
~, **реле́йный** релеен трансформатор
~ **с больши́м рассе́янием** трансформатор с повишено разсейване
~, **сва́рочный** заваръчен трансформатор
~ **с во́здушной изоля́цией** *вж.* **трансформа́тор, сухо́й**
~ **с возду́шным серде́чником** *вж.* **трансформа́тор, возду́шный**
~ **свя́зи** трансформатор за връзка
~, **секциони́рованный** трансформатор на секции, секционен трансформатор, стъпален трансформатор
~ **с есте́ственным охлажде́нием** трансформатор с естествено охлаждане
~, **сетево́й** мрежов трансформатор
~, **се́точный** трансформатор в решетъчна верига
~ **с желе́зным серде́чником** трансформатор с феромагнитна сърцевина *или* магнитопровод
~ **с зазо́ром** трансформатор с въздушна междина
~, **силово́й** силов трансформатор
~, **симметри́рующий** симетриращ трансформатор
~, **си́нусно-ко́синусный вращáющийся** синусно-косинусен въртящ се трансформатор
~ **с ма́сляным охлажде́нием** *вж.* **трансфорmа́тор, ма́сляный**
~, **согласу́ющий** съгласуващ [синхронизиращ] трансформатор
~ **с переме́нным коэффицие́нтом регули́рования** *вж.* **трансформа́тор, регулиро́вочный**
~ **с расщеплённой обмо́ткой** трансформатор с разделена намотка, трансформатор с намотка, която има няколко извода
~ **с сухо́й изоля́цией** трансформатор със суха изолация, сух трансформатор
~, **стабилизи́рующий** стабилизиращ трансформатор
~, **стержнево́й** ядрен трансформатор, трансформатор ядрен тип
~, **стро́чный** *тлв.* *трансформатор за редова* развивка
~, **сухо́й** сух трансформатор
~, **телефо́нный** телефонен трансформатор
~ **Те́сла** трансформатор на Тесла
~ **то́ка** токов трансформатор; измервателен трансформатор за ток
~ **то́ка, проходно́й** проходен токов трансформатор
~, **тороида́льный** *вж.* **трансформа́тор, кольцево́й**
~, **трёхобмо́точный** тривитков трансформатор
~, **трёхфа́зный** трифазен трансформатор
~, **тя́говый** тягов трансформатор
~, **универса́льный** универсален трансформатор
~, **уравни́тельный** изравнителен трансформатор
~ **уси́ленный** усилен трансформатор
~, **фа́зный** 1. фазов трансформатор, трансформатор свързан във фаза 2. трансформатор на броя на фазите
~, **фа́зовый** *вж.* **трансформа́тор фа́зный**
~ **частоты́** честотен преобразувател
~, **широкополо́сный** широколентов трансформатор
~, **экрани́рующий** екраниращ трансформатор
~, **электросва́рочный** заваръчен трансформатор
трансформа́торный трансформаторен
трансформаторострое́ние *с* трансформаторостроене
трансформа́ция *ж* 1. трансформация 2. преобразувател
трансформи́рование *с вж.* **трансформа́ция**
~ **аэросни́мка** трансформиране на аероснимка
трансформи́ровать 1. *мат.* трансформирам 2. *ел.* трансформирам, преобразувам
трансформи́руемый трансформиращ се, който (може да) се трансформира
трансфу́зия *ж* **кро́ви** преливане на кръв
трансценде́нтность *ж* трансцендентност
трансценде́нтный трансцендентен
тра́нцы *мн. кораб.* кърмови талпи
траншеекопа́тель *м* окопокопач, каналокопач
транше́я *ж* *окоп, канал*
~, **вне́шняя** външен канал
~, **вну́тренняя** вътрешен канал
~. **вскры́шная** разкриващ канал [изкоп]
~, **въе́здная** входен изкоп [канал]
~, **группова́я** групов изкоп [канал]
~, **для ка́беля** *вж.* **транше́я, ка́бельная**
~ **зу́ба плоти́ны** изкоп [канал] за зъб на язовирна стена
~, **ка́бельная** кабелен канал *или* **канавка**
~, **капита́льная** капитален изкоп **[канал]**

~, **крутáя** стръмен изкоп [канал]
~, **óбщая** общ канал [изкоп]
~, **одинáрная** единичен канал [изкоп]
~, **пáрная** двоен канал [изкоп]
~, **подготовúтельная** подготвителен канал [изкоп]
~, **развéдочная** проучвателен изкоп [канал]
~, **разгрýзочная** канал за разтоварване
~, **разрезнáя** разрезен канал [изкоп]
~, **сúлосная** *с. ст.* силозен канал, силозна яма
~, **скользя́щая** подвижен канал [изкоп]
~, **трубопровóдная** тръбопроводен канал, изкоп за тръбопровод
~, **тупикóвая** глух канал [изкоп]
трап *м* 1. трап *(стълба на кораба)* 2. подов сифон
~, **водолáзный** водолазен трап
~, **забóртный** задборден трап
~, **кормовóй** кърмов трап
~, **междупáлубный** междупалубен трап
~, **пассажúрский** стълба [трап] за пътници
~, **трю́мный** трап в хамбара
~, **въезднóй** входен изкоп [канал]
трап-бáлка *ж* трапбалка, греда-стълба
трапецеидáльный трапецовиден
трапéция *ж* трапец
~, **гимнастúческая** гимнастически трапец
~, **прямоугóльная** правоъгълен трапец
~, **равнобéдренная** равнобедрен трапец
~, **равнобóчная** *вж.* **трапéция, равнобéдренная**
~, **рулевáя** кормилен трапец
~, **шарнúрная** шарнирен трапец
трапецóид *м* трапецоид
трапецóэдр *м* трапецоедър
~, **гексагонáльный** хексагонален трапецоедър
~, **тетрагонáльный** тетрагонален трапецоедър
~, **тригонáльный** тригонален трапецоедър
трапп *м* трап *(магмена основна скала)*
трасс *м* трас *(вид скала)*
трáсса *ж* трасе; път
~, **воздýшная** въздушно трасе
~, **межпланéтная** междупланетно трасе, междупланетен път
~, **перевáльная** път [трасе] през проход (през превал)
трассáнт *м икон.* трасант
трассáт *икон.* трасат
трассúрование *с* 1. трасиране *(напр. на път)* 2. разчертаване на детайли *(за обработване)*
~, **камерáльное** трасиране върху проект, канцеларско трасиране
~, **полевóе** полско трасиране, трасиране на полето
~, **технúческое** техническо трасиране
~, **экономúческое** икономическо трасиране
трассúровать трасирам; разчертавам (детайли)
трассирóвка *ж. вж.* **трассúрование**
трассирóвщик *м* трасирвач
трáулер *м* траулер
трафарéт *м* 1. трафарет, шаблон, модел 2. настилка на концентрационен шлюз
трафарéтка *ж* шаблонка *(четка за боядисване върху шаблон)*
трáфик *м* трафик; съобщение, комуникация
~, **внýтренний** вътрешен трафик
~, **входя́щий** входящ трафик
~, **исходя́щий** изходящ трафик
~, **междугорóдный** междуградски трафик
~, **междунарóдный** международен трафик
~, **мéстный** местен трафик
~, **оконéчный** краен трафик, трафик само между две станции
~, **пригородный** трафик в предградие
~, **служéбный** служебен трафик
~, **телефóнный** телефонен трафик
~, **транзúтный** транзитен трафик
трафлéние *с* нагаждане на цилиндрите на щамповъчна машина
трахибазáльт *м* трахибазалт
трахúт *м* трахит
~, **квáрцевый** кварцов трахит
трéбование *с* 1. искане, изискване; искане *(първичен документ)* 2. рекламация
~, **технúческое** техническо изискване
~, **эксплуатациóнное** експлоатационно изискване
трéбования *мн* изисквания
~, **кáчественные** качествени изисквания
~, **конструктúвные** конструктивни изисквания
~, **технúческие** технически изисквания
тревóга *ж* тревога
~, **водянáя** тревога от наводнение [от вода]
~, **воздýшная** въздушна тревога
~, **пожáрная** пожарна тревога
~, **учéбная** учебна тревога
трéгер *м* трегер [носач]; носител
трéйлер *м* ремарке, тежкотоварна платформа
трек *м* 1. колодрум; писта 2. *ядр.* следа
~, **ионизациóнный** йонизационна [йонна] следа
трелевáть *гор.* извозвам, извличам *(дървен материал от сечище)*
трелёвка *ж гор.* извозване, извличане *(на дървен материал от сечище до основните транспортни артерии)*
~, **лебёдочная** извличане [подвоз] с лебедка
~, **трáкторная** извличане с трактор
трелёвщик *м* извозвач, подвозвач *(на дървен материал, извличане от сечище)*
трелóн *м* трелон *(полиамидно модифицирано влакно от ГДР)*
трéльяж *м* дървена решетка за пълзяща зеленина
тремолúт *м* тремолит
тренажёр *м ав.* тренажер (съоръжение за трениране), симулатор
тренд *м кораб.* основа на котва *(откъдето се отделят рогата с лапите)*
трéнзель *м* 1. узило *(от юзда)* 2. лира, обръщач на посоката на движение
~, **большóй** голяма лира
~, **мáлый** малка лира
трéние *с* триене
~, **виртуáльное** виртуално триене
~, **внéшнее** външно триене
~, **внýтреннее** вътрешно триене
~ **в опóрах** триене в опорите

~ **вращéния** триене при въртене
~ **всухýю** сухо триене
~ **вторóго рóда** *вж.* **трéние качéния**
~, **вя́зкое** лепкаво триене
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично триене
~, **грани́чное** гранично триене
~ **движéния** триене при движение
~, **динами́ческое** динамично триене
~, **ди́сковое** дисково триене, триене на дискове
~, **жи́дкостное** течно триене
~ **заедáния** триене при задиране [при заяждане]
~, **кáжущееся** привидно триене
~, **капилля́рное** капилярно триене
~ **качéния** триене при търкаляне
~, **кинети́ческое** *вж.* **трéние движéния**
~, **контáктное** контактно триене
~, **механи́ческое** механично триене
~ **молекуля́рное** молекулярно триене
~, **опóрное** статично триене; триене в апарата
~ **пéрвого рóда** *вж.* **трéние скольжéния**
~ **повéрхностей** повърхностно триене
~, **повéрхностное** *вж.* **трéние повéрхностей**
~, **покóя** триене при покой
~, **полужи́дкостное** полутечно триене
~, **полусухóе** полусухо триене
~, **предéльное** *вж.* **трéние, грани́чное**
~ **скольжéния** триене при плъзгане
~, **смéшанное** смесено триене
~, **сóбственное** *вж.* **трéние, вну́треннее**
~, **стати́ческое** *вж.* **трéние покóя**
~, **сухóе** сухо триене
~, **турбулéнтное** турбулентно триене
~ **холостóго хóда** триене при празен ход
~, **чи́стое** чисто триене
~, **шарни́рное** шарнирно триене, триене в шарнира
трениро́вка *ж.* трениране, тренировка
~, **спорти́вная** спортна тренировка
тренóга *ж* триножник, тринога, трикрачен статив
тренóгий трикрак, с три крака
тренóжник *м вж.* **тренóга**
треншáльтер *м* разединител, отделител
трепáлка *ж* **1.** мъначка, мъналка *(за мънене на лен, коноп и подобни)* **2.** биещо крило, биеща перка
трепáло *с вж.* **трепáлка**
трепáльный мъначен, за мънене
трепáльщик *м* мънач, работник на мъначна машина
трепáние *с* мънене, чукане *(на лен, коноп)*; биене, разбиване, разчепкване *(на влакнест материал)*
~ **льнá** мънене на лен
~, **маши́нное** машинно мънене
~ **хлóпка** мънене на памук
трёпанный омънен, разчепкан, развлачен, разбит
трепáть мъня, чукам *(лен, коноп)*; разчепквам, разбивам *(памук и подобни)*
трепéл *м* трепел

треск *м тлф.* пукане
трéснуть пуквам се, разчупвам се (със звук)
трест *м* тръст, стопанско обединение
~ **дорóжный** пътно обединение, пътен тръст
~, **общестрои́тельный** обединение [тръст] за общо строителство
~, **строи́тельно-монтáжный** строително-монтажно обединение
~ **мéстной промы́шленности** обединение на местната промишленост
~, **строи́тельный** строително обединение
трестá *ж* гръсти, отопени стъбла на лен, коноп
трести́рование *с* организиране [създаване] на тръстове [обединения]
трети́чный терциерен
третни́к *м* мек припой (калай 67%, олово 33%)
треугóльник *м* триъгълник
~, **автополя́рный** автополярен триъгълник
~, **вéкторный** *мат.* векторен триъгълник
~, **впи́санный** вписан триъгълник
~ **вхóда** *хидродин.* триъгълник на скоростите при входа
~ **вы́хода** *хидродин.* триъгълник на скоростите при изхода
~, **зáмкнутый** *ел.* затворен [сключен] триъгълник
~, **координáтный** координатен триъгълник
~, **косоугóльный** *вж.* **треугóльник, остроугóльный**
~, **неравносторóнний** неравностранен триъгълник
~, **опи́санный** описан триъгълник
~, **остроугóльный** остроъгълен триъгълник
~, **откры́тый** *ел.* отворен [несключен] триъгълник
~, **параллакти́ческий** *астр.* паралактичен триъгълник
~, **плóский** равнинен триъгълник
~, **поворóтный** *жп.* обръщателен триъгълник *(за обръщане на локомотиви)*
~, **подóбный** подобен триъгълник
~, **поля́рный** *астр.* полярен триъгълник
~, **прáвильный** *вж.* **треугóльник, равносторóнний**
~, **прямоугóльный** правоъгълен триъгълник
~, **равнобéдренный** равнобедрен триъгълник
~, **равносторóнний** равностранен триъгълник
~, **разносторóнний** разностранен триъгълник
~, **разóмкнутый** *ел. вж.* **треугóльник, откры́тый**
~ **сил** триъгълник на силите, силов триъгълник
~, **силовóй** *вж.* **треугóльник сил**
~ **скоростéй** триъгълник на скоростта
~, **скоростнóй** *вж.* **треугóльник скоростéй**
~, **соедини́тельный** съединителен триъгълник
~, **сфери́ческий** *мат.* сферичен триъгълник *(триъгълник в геометрия върху сферична повърхнина)*
~ **тóков** *ел.* триъгълник на токовете

~, **тупоугольный** тъпоъгълен триъгълник
~, **фарфоровый** порцеланов триъгълник *(лабораторен)*
~, **шарнирный** шарнирен триъгълник
треугольный триъгълен
треф *м* пика *(детайл за предаване на въртенето във валцов стан)*
трёхарочный тридъгов
трёхатомный триатомен
трёхбарочный триванен
трёхвалентный тривалентен, от трета валентост
трёхвалковый тривалцов
трёхвальцовка *ж* 1. машина за трикратно валцуване 2. трикратно валцуване
трёхвинтовой тривинтов
трёхгранник *м* тристен
трёхгранный тристенен
трёхжильный трижилен
трёхзамещённый тройнозаместен
трёхзаходный триходов *(напр. винт, червяк)*
трёхзначный тризначен
трёхзонный тризонен
трёхйодистый трийоден
трёхкаскадный тристъпален, трикаскаден
трёхколёсный триколесен, с три колела
трёхкомпонентный трикомпонентен
трёхконечник *м* трикрайник
трёхконтурный триконтурен
трёхкрасочный трицветен
трёхлинейный 1. трилинеен, с три линии 2. трилинейна пушка *(с калибър 7,6 мм)*
трёхлистный трилистен
трёхлопастный трилопатков, трилопатъчен
трёхманит *м минер.* триманит
трёхмаршевый трирамен [трикрилен] *(за стълба)*
трёхмачтовик *м* тримачтов кораб
трёхмерный тримерен, триразмерен
трёхместный триместен, с три места
трёхмоторный с три двигателя, тридвигателен
трёхножник *м* триножник
трёхобмоточный тривитков
трёхокись *ж* триокис
~ **азота** азотен триокис
~ **ванадия** ванадиев триокис
~ **вольфрама** волфрамов триокис
~ **молибдена** молибденов триокис
~ **серы** серен триокис
~ **урана** уранов триокис
~ **хрома** хромов триокис
трёхосновный триосновен
трёхосный триосов [триосен], с три оси
трёхплечий трираменен, с три рамена
трёхпалубный трипалубен, с три палуби
трёхполье *с ст.* триполие, триполна система на засяване
трёхпольный трикрилен [за врата]
трёхполюсный *ел.* триполюсен, с три полюса
трёхпроводной трижилен, с три жила, трипроводен
трёхпроходной трипътен [за кран]
трёхпролётный триотворен, с три светли отвора
трёхпрядный преден с три нишки
трёхпроцентный трипроцентен, трипроцентов
трёхпутный *жп.* трипътен, с три коловоза
трёхразмерный *вж.* **трёхмерный**
трёхрядный триреден, триредов
трёхсгибный който е тройно сгънат
трёхслойный трислоен, трипластов
трёхствольный тристеблен, трицевен
трёхстворчатый трикрилен *(за прозорец)*
трёхсторонний тристранен
трёхступенчатый тристепенен, тристъпален
трёхтонка *ж* тритонен камион
трёхточечный триточков
трёхфазный трифазен
трёххлористый трихлорен, трихлорид
трёхходовой трипътен, триходов
трёхцветный трицветен *(напр. печат)*
трёхцилиндровый трицилиндров
трёхчетверток *м* тухла $^3/_4$ *(три четвърти)*
трёхчлен *м мат.* тричлен
трёхчленный тричленен
трёхшарнирный тришарнирен
трёхэлектродный триелектроден, с три електрода
трёхэтажный триетажен
трёхъядерный триядрен
трёхъярусный трикотвен, с три котви
тречманит *м* тречманит
трещётка *ж вж.* **трещотка**
трещина *ж* пукнатина, цепнатина
~, **внешняя** външна пукнатина
~, **внутренняя** вътрешна пукнатина
~ **внутрипластовая** вътрешнопластова пукнатина
~, **водородная** водородна пукнатина *(пукнатина, вследствие на водородна крехкост)*
~ **волосная** капилярна [косъмна] пукнатина
~ **в породе** *геол.* пукнатина в скалите
~ **в форме** *леяр.* пукнатина в леярската форма
~ **выветривания** пукнатина от изветряване
~ **высыхания** *геол.* пукнатина от съсъхване [изсъхване]
~, **горячая** гореща пукнатина
~, **деформационная** деформационна пукнатина
~, **жильная** *геол.* жилна пукнатина
~ **закалки** *вж.* **трещина, закалочная**
~, **закалочная** закалъчна пукнатина *(пукнатина, която се образува при закалката)*
~, **звездообразная** звездообразна пукнатина *(по покритие)*
~, **зияющая** *леяр. геол.* отворена [зееща] пукнатина
~, **капиллярная** *вж.* **трещина, волосная**
~, **кольцевая** пръстеновидна пукнатина
~, **коррозионная** корозионна пукнатина
~, **лучевая** лъчева пукнатина
~, **макроскопическая** макроскопична пукнатина
~, **межкристаллическая** междукристална пукнатина
~, **межпластовая** междупластова пукнатина
~, **мерзлотная** *геол.* замразителна пукнатина
~, **микроскопическая** микроскопична пукнатина

~, **морóзная** пукнатина, получена вследствие на студ [на замръзване]
~, **морозобóйная** мразобойна [мразова] пукнатина *(по дървета)*
~ **напластовáния** пукнатина от напластяване
~, **нарýжная** *вж.* **трéщина, внéшняя**
~ **отдéльности** разединителна пукнатина
~ **откóса** *геол.* пукнатина в скат *(вследствие плъзгане на пластове)*
~, **открытая** открита пукнатина
~, **повéрхностная** повърхностна пукнатина
~, **радиáльная** радиална пукнатина
~ **разрыва** *геол.* разсед
~, **сбрóсовая** *геол.* разседна пукнатина
~, **сердцевúнная** сърцевинна пукнатина, пукнатина в сърцевината на дървото
~, **сквознáя** преминаваща [проходна] пукнатина, дълбоко проникнала пукнатина
~ **смещéния** *геол.* пукнатина от разместване [изместване] (на пластове)
~, **сóлнечная** слънчева пукнатина *(пукнатина в дърво вследствие напичане от слънцето)*
~, **температýрная** *(пукнатина, образувала се поради температурни изменения)*
~, **тепловáя** *вж.* **трéщина, термúческая**
~, **термúческая** термична пукнатина
~, **торцóвая** челна пукнатина *(пукнатина в челото на дървена греда, дървен стълб)*
~, **транскристаллúческая** транскристална пукнатина, преминаваща през кристалите пукнатина
~, **усáдочная** 1. пукнатина от свиване *(при охлаждането на течния метал)* 2. съсъхваща фуга
~ **устáлости** *вж.* **трéщина, устáлостная**
~, **устáлостная** пукнатина от умора *(на материала)*
~ **усýшки** *дърв.* пукнатина при изсушаване [изсъхване] (на дървото)
~, **холóдная** студена пукнатина
~, **шлифóвочная** шлифовъчна пукнатина *(получаваща се по шлифована повърхност)*
трещиновáтость *ж* напуканост
трещиновáтый напукан; пукнатинен
трещинообразовáние *с* пукнатинообразуване, образуване на пукнатини
трещиностóйкость *ж* устойчивост [издръжливост] срещу напукване [пукнатини]
трещóтка *ж* **тресчотка** *(ръчен колянов инструмент с възможност за закрепване на свредло или друга работна част)*
~, **сверлúльная** ръчно коляново свредло *(за пробиване на метал)*
трещóтка-ключ *ж* колянов ключ със запънка
триазúн *м хим.* триазин
триазóл *м* триазол
триангулятóр *м* триангулатор
триангуля́ция *ж* триангулация
~, **дополнúтельная** допълнителна триангулация
~, **мéстная** местна триангулация
~, **основнáя** основна триангулация
триарúльный *хим.* триарилен
триáс *м* триас
триáсовый триасов
триафúл *м* триафил *(австрийско триацетатно влакно)*
триацетамúд *м* триацетамид
триацетáт *м* триацетат
~ **целлюлóзы** целулозен триацетат
триацетилцеллюлóза *ж* триацетилцелулоза
триацетúн *м* триацетин
триб *м* малко преводно колелце, пиньон
~ **áнкерного колесá** колелце за анкерните [котвените] колела *(в часовник)*
~, **вéксельный** сменяемо малко колелце
~, **заводнóй** 1. спускателен [пускателен] пиньон, спускателно малко зъбно колелце 2. навиващо се *(с пружина)* спускателно колелце
~ **минýтной стрéлки** малко колелце за минутната стрелка [на часовник]
~, **минýтный** минутно зъбно колелце
~, **секýндный** секундарно [секундно] зъбно колелце
~, **ходовóй** задвижващо [двигателно] зъбно колелце *(в часовник)*
~, **цéвочный** цевно [тръбно] малко зъбно колелце
трúбка *ж. вж.* **триб**
триболюминесцéнция *ж* триболуминесценция *(слабо светене при триене, счупване, раздробяване)*
трибомéтр *м* уред за измерване силата и коефициента на триене, трибометър
трибомéтрия *ж* трибометрия *(методи за измерване силата на триене)*
трибоэлектрúчество *с* трибоелектричество
трибромметáн *м хим.* трибромметан
трибромпропáн *м хим.* 1,2,3-трибромпропан
трибромфенóл *м хим.* трибромфенол
трибýна *ж* трибуна
трибутилсульфúт *м хим.* трибутилсулфит
тригатрóн *м елн.* тригатрон, управляем разрядник
трúггер *м елн.* тригер; пусково устройство
~, **динамúческий** динамичен тригер
~, **многоýровневый** многоравнищен тригер
~, **реостáтный** реостатен тригер, реостатно пусково устройство
~, **статúческий** статичен тригер
~, **струйный** струен тригер
~, **управля́ющий** управляващ тригер
тригидрáт *м* трихидрат
тригидрúд *м* трихидрид
триглицерúд *м* триглицерид
триглúф *м арх.* триглиф
тригонáльный тригонален
тригонометрúческий тригонометричен
тригономéтрия *ж* тригонометрия
~, **плóская** равнинна тригонометрия
~, **прямолинéйная** *вж.* **тригономéтрия, плóская**
~, **сферúческая** сферична тригонометрия
тригонтриоктаэ́др *м* тригонтриоктаедър
тригонтритетраэ́др *м* тригонтритетраедър
тридекáн *м хим.* тридекан
тридимúт *м* тридимит

триер *м с. ст.* триор, цилиндър, едро сито *(машина за чистене и сортиране на зърнени култури)*
~, **быстроходный** бързоходен триор
~, **дисковый** дисков триор
~, **дисковый однороторный** дисков еднороторен триор
~, **лопастный** лопатков [лопатъчен] триор
~, **сдвоенный дисковый** двоен дисков триор
~, **универсальный** универсален триор
~, **цилиндрический** цилиндричен триор
~, **цилиндрический быстроходный** цилиндричен бързоходен триор
~, **цилиндрический тихоходный** бавноходен цилиндричен триор
триеровать *с. ст.* триорирам, почиствам и сортирам семена и зърно
триеста *ж* триеста *(японско триацетатно влакно)*
трииодид *м* трийодид
трииодметан *м* трийодметан
триклиний *м арх.* трапезария *(в римския дом)*
триклинный *крист.* триклинен, тригонален триклонен
трико *с* 1. трико, плетиво 2. трикотажно изделие *(облекло)*
~, **брючное** трико за панталони
~, **интерлочное** двулицево трико
~, **костюмное** трико за костюми
трико-пике *с* трико-пике
трикотаж *м* трикотаж, плетено изделие
~, **ажурный** ажурен трикотаж, трикотаж с нишка «ламе»
~, **бортовой** ребрен трикотаж [татент]
~, **верхний** горен трикотаж, трикотаж за горно облекло
~, **ворсовый** кардиран [развласен] трикотаж
~, **гладкий** гладък [еднолицев] трикотаж
~, **двухлицевой** двулицев трикотаж
~, **жаккардовый** жакардов трикотаж
~, **интерлочный** интерлоков трикотаж
~, **киперный** кипърен трикотаж
~, **кулирный** еднонишков трикотаж, кулирен трикотаж
~, **ластичный** ластичен трикотаж
~, **однолицевой** еднолицев трикотаж
~, **основовязальный** кетенов трикотаж, основноплетъчен трикотаж
~, **плиссированный** плисиран трикотаж
~, **покровный** трикотаж с покривна плетка, основноплетен трикотаж
~, **рельефный** релефен трикотаж
~, **уточновязальный** вътъчен трикотаж
~, **футерованный** подплатен трикотаж, двоен трикотаж
трикрезол *м* трикрезол *(смес от о-, т-, р-крезол)*
трилан *м* трилан *(канадско триацетатно влакно)*
тример *м* тример, тримерна молекула
триметиламин *м* триметиламин
триметилбензол *м* триметилбензол
триметилбутан *м* триметилбутан
триметилен *м* триметилен
триметрический троичен, триметричен
триминг-машина *ж кож.* тримингмашина
триммер *м радио* 1. тример, донастройващ кондензатор 2. гатер с няколко циркуляра 3. *ав.* тример [уравновесител] *(допълнителна плоскост към кърмилата и крилцата в самолет)*
тримолекулярный тримолекулен
триморфизм *м* триморфизъм
триморфный триморфен
тринитрат *м* тринитрат
тринитроанилин *м* тринитроанилин
тринитробензол *м* тринитробензол
тринитроглицерин *м* тринитроглицерин
тринитрокрезол *м* тринитрокрезол
тринитрометан *м* тринитрометан
тринитротолуол *м* тринитротолуол
тринитрофенол *м* тринитрофенол
трином *м мат.* трином
трио *с. мет.* трио *вж.* **трио-стан**
триод *м* триод, триелектродна лампа
~, **вакуумный** вакуумен триод
~, **высокочастотный** високочестотен триод
~, **генераторный** генераторен триод
~, **генераторный с насосной системой** генераторен триод с помпена система
~, **двойной** двоен триод
~, **детекторный** детекторен триод
~, **кремниевый полупроводниковый** силициев полупроводников триод
~, **кристаллический** полупроводников триод, транзистор
~, **модуляторный** модулаторен триод
~, **оконечный** краен [изходен, мощен] триод
~, **полупроводниковый** полупроводников триод, транзистор
~, **пушпульный** триод в противотактна схема
~, **разборный** разглобяем триод
~, **регулировочный** регулировъчен триод
триод-гексод *м* триод-хексод
триод-генератор *м* генераторен триод
триод-пентод *м* триод-пентод
триод-усилитель *м* усилвателен триод
триоза *ж хим.* триоза
триокись *ж* триокис
триоксибензол *м* триоксибензол *(пирогалол, флорглуцинол или хидроксихидрохинон)*
триоксиметилен *м* триоксиметилен
трио-стан тривалцова машина
триплан *м ав.* триплощник
триплекс *м* 1. триплекс (трипластово стъкло) 2. триплекс *(всяка уредба, състояща се от три независими единици)*
триплекс-процесс *м мет.* триплекс [троен] процес *(напр. топене в електропещ—вагрянка—електропещ)*
триплет *м* триплет
триплит *м* триплит
триптан *м* триптан
триптофан *м* триптофан
трипугийт *м* трипугит
трисахарид *м* тризахарид
трисилан *м* трисилан
трисульфид *м* трисулфид

трисульфокислота́ *ж* трисулфонова киселина
трита́н *м* тритан, трифенилметан
тритетра́эдр *м* тритетраедър
три́тий *м* тритий
тритиоальдеги́д *м* тритиоалдехид
тритиокарбона́т *м* тритиокарбонат
тритиона́т *м* тритионат
трито́н *м* тритон *(ядро на трития)*
трифа́н *м* трифан
трифенилами́н *м* трифениламин
трифенилкарбони́л *м* трифенилкарбонил
трифенилкарбино́л *м* трифенилкарбинол
трифенилмета́н *м* трифенилметан
трифенилмети́л *м* трифенилметил, тритил
трифенилфосфа́т *м* трифенилфосфат
трифторбензо́л *м* трифлуорбензол
трифо́рий *м арх.* трифорий *(горна странична галерия със сводови отвори в готически катедрали)*
трифтори́д *м* трифлуорид
трифторметан *м* трифлуорметан
трифторэта́н *м* трифлоретан
трихлорбензо́л *м* трихлорбензол
трихлори́д *м* трихлорид
трихлормета́н *м* трихлорметан, хлороформ
трихлорфено́л *м* трихлорфенол
трихлорэта́н *м* трихлоретан
трихлоэтиле́н *м* трихлоетилен
трице́л *м* трицел *(английско триацетатно влакно)*
триэ́др *м мат.* триедър
триэтаноламин *м* триетаноламин
триэтилалюми́ний *м* триетилалуминий
триэтилами́н *м* триетиламин
триэтиларси́н *м* триетиларсин
триэтилбо́р *м* триетилбор
триэтилви́смут *м* триетилбисмут
триэтило́лово *с* триетилкалай
триэтилфосфа́т *м* триетилфосфат
тро́гание *с* тръгване, потегляне
тро́гаться потеглям *(напр. с автомобил)*
троетёс *м* дълъг гвоздей *(приковаващ три дъски)*
тройни́к *м* тройник *(Т-образна тръбна схватка)*, тещик; тройниково съединение
~, **вве́ртный** завинтващ се тройник
~, **вилкообра́зный** вилкообразен тройник
~, **волново́дный** вълноводен тройник
~, **двойно́й** двоен тройник
~ **двумя́ отво́дами** тройник с два отвода [с две дъги]
~, **ио́нный** йонен триплет
~, **косо́й** кос [наклонен] тройник
~, **перехо́дный** преходен [редуктивен] тройник [тещик]
~, **перехо́дный с отво́дом** преходен [редуктивен] тройник с отвод [с дъга]
~, **простра́нственный перехо́дный** пространствен преходен [редуктивен] тройник
~, **проходно́й** преминаващ [проходен] тройник
~, **прямо́й** прав тройник
~, **прямо́й с отво́дом** прав тройник с дъга
~, **ра́струбный** тройник с ушиpение *(в края на тръбата)*
~, **фасо́нный** профилен тройник
~, **фла́нцевый** фланцев тройник, тройник с фланци
~, **шарово́й** кълбовиден [сферичен] тещик
тройнико́вый тройников, отнасящ се до тройник
тройно́й троен
тролле́й *м* тролей, токоприемник
тролле́йбус *м* тролейбус
~, **двухэта́жный** двуетажен тролейбус
троллейка́р *м* тролейкар
тролле́йный тролеен, контактен
троллейэлектро́бус *м* тролей-електробус
тромали́т *м* тромалит (прахообразен магнитно твърд материал)
тромб *м* ураган, циклон, силна вихрушка
тромп *м арх.* вид сферичен купол
троости́т *м мет.* троостит
~ **зака́лки** закалъчен троостит
~, **иго́льчатый** иглест троостит
~ **о́тпуска** отпусков троостит
троости́тный трооститен
троостоперли́т *м* троостоперлит
троостосорби́т *м* троостосорбит
тропа́ *ж* пътека
тро́пик *м* тропик
~ **Козеро́га** тропик на Козирог
~ **Ра́ка** тропик на Рака
тропикализа́ция *ж* тропикализация
~, **аппарату́ры** тропикализация на апаратура
тропикоусто́йчивость *ж* тропикоустойчивост
тропикоусто́йчивый тропикоустойчив
тропопа́уза *ж геофиз.* тропопауза
тропосфе́ра *ж* тропосфера *(долният пласт на земната атмосфера)*
трос *м* въже *(стоманено или кълчищно)*
~, **а́нкерный** анкерно [котвено] въже
~, **букси́рный** буксирно въже, буксир, влекало, влекално въже
~, **вытяжно́й** опъващо въже *(при парашути)*
~, **ги́бкий** гъвкаво въже; жило
~, **грозозащи́тный** *ел.* гръмозащитно въже
~, **заземля́ющий** заземяващо въже
~ **закры́той констру́кции** въже със затворена [закрита] конструкция
~ **ка́бельной рабо́ты** въже за кабелни работи
~ **комбини́рованной сви́вки** въже с комбинирано усукване [с комбинирани сукове]
~, **круглопря́дный** въже с кръгла дилка
~, **кру́глый** кръгло въже
~ **ле́вой сви́вки** въже с ляво усукване, въже с ляв сук
~, **льняно́й** ленено въже
~, **мани́льский** въже от манилски коноп
~, **натяжно́й** опъващо въже
~, **несу́щий** носещо въже
~, **овальнопряди́льный** овално предено [усукано] въже
~, **однопря́дный** въже с една дилка
~, **односторо́нней сви́вки** въже с едностранно усукване
~, **оттяжно́й** обтягащо въже; обтяжка
~, **пеньќовый** конопено въже

~, **плоский** плоско въже
~, **плоскопрядный** въже с плоска дилка
~, **подвесной** носещо въже
~, **подъёмный** подемно [повдигащо] въже, подемен кабел
~, **пожарный** пожарно [пожарникарско] въже
~ **полузакрытой конструкции** полубронирано въже, въже с полузатворена конструкция
~ **правой свивки** въже с дясно усукване, въже с десен сук
~, **привязной** въже за привързване
~, **причальный** *кораб.* вързално въже, вързало, швартов
~, **проволочный** телено въже
~, **продольный несущий** надлъжно носещо въже
~, **прямой** право въже
~, **растительный** въже от растение [от растителен материал]
~, **расчалочный** *ав.* изпъващо въже
~, **рулевой** кормилно въже
~, **сборочный** събиращо въже *(в рибарска мрежа)*
~, **синтетичный** въже от изкуствен материал
~, **смолёный** смолено [насмолено] въже
~, **спиральный** спирално въже
~, **стальной** стоманено въже
~, **трёхпрядный** тридилково въже
~, **тросовой работы** въже за въжени работи
~, **тяговый** теглично [теглително] въже, въже за теглене
~, **четырёхпрядный** четиридилково въже
~, **швартовый** вързално въже, вързало, швартов
~, **якорный** котвено въже
тросообразный въжеподобен, който прилича на въже
тростильщик *м* 1. пресуквач на въжета 2. дубльор (работник на дублирна машина)
тростит *м вж.* **троостит**
тростить 1. суча, усуквам, пресуквам 2. съединявам, снаждам
тростник *м* тръстика
тростниковый тръстиков
тротил *м* тротил *(взривно вещество)*
тротуар *м* тротоар, плочник
~, **зубчатый платформенный** *жп.* назъбена платформа, назъбена [рифелована] рампа
~, **платформенный** *жп.* платформа [рампа] за багаж; магазийна рампа
трохил *м арх.* трохил *(закръгление при корниз и пр.)*
трохоида *ж мат.* трохоида
трощение *с* дублиранс, скатяване *(на прежда)*
троянка *ж (тризъб)* секач за обработка на меки породи камъни
труба *ж* 1. тръба 2. водосток 3. комин
~, **автоколлимационная** автоколиматорна тръба
~, **акустическая** слухова [акустична] тръба
~, **анкерная** анкерна [закотвяща] тръба
~, **анкерная дымогарная** анкерна димоходна [димогарна] тръба
~, **асбестоцементная** азбестоциментова тръба
~, **астрономическая** астрономична тръба, астрономичен далекоглед
~, **аэрационная** аерационна тръба, тръба за аерация
~, **аэродинамическая** аеродинамична тръба, аеродинамичен канал
~, **аэродинамическая сверхзвуковых скоростей** аеродинамична тръба [аеродинамичен канал] за свръхзвукови скорости
~, **байпасная** отвеждаща [отводна] тръба
~, **башмачная** башмачна тръба *(най-долна част от обсадна тръба)*
~, **барометрическая** барометрична тръба
~, **безмуфтовая** безфланцова тръба
~, **бесшовная** безшевна тръба
~, **бетонная** бетонна тръба
~, **бетонолитная** тръба за подводно бетониране
~, **бурильная** сондажна [пробивна] тръба
~, **буровая** *вж.* **труба, бурильная**
~, **ввальцованная** завалцована тръба
~, **вводная** въвеждаща тръба
~, **ведущая** водеща тръба
~, **вентиляционная** 1. вентилационна тръба 2. *мин.* вентилационен комин
~ **Вентури** тръба на Вентури
~, **визирная** визирна тръба, далекоглед
~, **вихревая** вихрова тръба
~, **внутренняя** *воен.* вътрешна [сменяема] цев
~, **водогрейная** водогрейна тръба
~, **водоотводная** водоотвеждаща [водоотводна] тръба
~, **водоприёмная** водоприемна тръба, водосточна тръба
~, **водопритoчная** водовливна тръба
~, **водопроводная** водопроводна тръба
~, **водопропускная** водопропускаща тръба
~, **водораспределительная** водоразпределителна тръба
~, **водоспускная** водоизпускателна тръба
~, **водосточная** водосточна тръба
~, **водяная** водна тръба
~, **воздуховсасывающая** въздухосмукателна тръба
~, **воздуходувная** въздуходувна [въздуховдухвателна] тръба, тръба за вдухване на въздух
~, **воздухопроводная** въздухопроводна тръба
~, **воздухораспределительная** въздухоразпределителна тръба
~, **воздушная** въздушна тръба
~, **волнистная** вълнообразна тръба
~, **волнистая жаровая** вълнообразна пламъчна тръба
~, **волочёная** изтеглена тръба
~ **впрыска** тръба за впръскване
~, **впускная** впускателна тръба
~, **всасывающая** смукателна тръба
~, **вулканическая** вулканична тръба
~, **выводная** изходна тръба
~, **выпускная** изпускателна тръба

~, **вытяжна́я** изсмукvателна тръба (*за изсмукване на газове, течности*), вентилационна тръба
~, **выхлопна́я** изпускателна (ауспухна) тръба
~, **га́зовая** газова тръба
~, **газоотво́дная** газоотводна тръба
~, **газоподводя́щая** газоподаваща тръба
~, **газопрово́дная** газопроводна тръба, газопровод
~, **газосбо́рная** газосъбирателна тръба
~, **галиле́ева** галилеева (зрителна) тръба
~, **ги́бкая** огъваща се [гъвкава] тръба
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична тръба
~, **гла́дкая** гладка тръба
~, **гла́дкая жарова́я** гладка пламъчна тръба
~ **глуши́теля** тръба на заглушител, ауспухна тръба
~, **го́лая** гола тръба
~, **гонча́рная** пръстена [каменинова] тръба
~, **горизонта́льная** хоризонтална тръба
~, **горячека́танная** горещовалцувана тръба
~, **горячетя́нутая** горещоизтеглена тръба
~, **граммофонообра́зная вса́сывающая** грамофонообразна, смукателна тръба
~, **двойна́я концентри́ческая** двойна концентрична тръба
~, **двухколе́нчатая** двуколянова тръба
~, **дейдву́дная** дейдвудна тръба
~, **деревя́нная** дървена тръба
~ **для обдува́ния** тръба за обдухване
~ **для проду́вки** тръба за продухване
~, **дозвукова́я аэродинами́ческая** аеродинамична тръба [аеродинамичен канал] за подзвукова скорост
~, **дрена́жная** дренажна тръба
~, **дугова́я** дъгова тръба
~, **дымова́я** комин, димна тръба
~, **дымова́я аэродинами́ческая** аеродинамична димна тръба, аеродинамичен димен канал
~, **дымовытяжна́я** димовентилационна тръба, димосмукателен комин
~, **дымога́рная** димогарна [димна] тръба
~, **дымохо́дная** димоходна тръба
~, **ды́рчатая** надупчена [дупчеста, перфорирана] тръба
~, **ды́рчатая парова́я** надупчена парна тръба
~, **жарова́я** пламъчна тръба
~, **жестяна́я** тенекиена [ламаринена] тръба, кюнец
~, **забо́рная** пълнеща тръба
~, **загру́зочная** пълначна тръба, тръба за пълнене, зареждаща тръба
~, **закла́дочная** запълваща тръба
~, **запа́льная** запална тръба; нагрявна тръба
~, **зри́тельная** зрителна тръба
~, **измери́тельная** измервателна тръба
~, **иго́льчатая** иглеста тръба
~, **изо́гнутая** огъната тръба
~, **изо́гнутая вса́сывающая** огъната смукателна тръба
~, **изоли́рованная** изолирана тръба
~, **и́мпульсная аэродинами́ческая** импулсна аеродинамична тръба, импулсен аеродинамичен канал
~, **кавитацио́нная** кавитационна тръба
~, **канализацио́нная** канализационна тръба
~, **карда́нная** карданна тръба
~ **карда́нного ва́ла** тръба на карданния вал
~, **ка́таная** валцувана тръба
~, **кера́миковая** *вж.* **труба́, керами́ческая**
~, **керами́ческая** керамична [каменинова] тръба
~, **кипяти́льная** загревателна тръба, тръба за (нагряване до) завиране, бойлерова тръба; водоизпарителна тръба (*във водотръбен котел*)
~, **клёпаная** занитена тръба, нитована тръба
~, **колéнчатая** колянова тръба, тръбно коляно, тръба с коляно
~, **колле́кторная** колекторна тръба
~, **колоколообра́зная вса́сывающая** звънецообразна смукателна тръба
~, **коло́нковая** колонкова тръба
~, **кольцева́я возду́шная** пръстеновидна въздушна тръба
~, **компенса́торная** *вж.* **труба́, компенсацио́нная**
~, **компенсацио́нная** 1. компенсационна тръба, изравнителна тръба (в отоплителна уредба) 2. лира
~, **конденсацио́нная** кондензна [кондензаторна] тръба
~, **контро́льная** контролна тръба (*в противопожарното дело*)
~, **коренна́я** самостоятелен комин
~, **коте́льная** котелна тръба
~, **лита́я** лята тръба
~, **ло́маная** *геол.* пробит (чрез ломене на скалите) тунел [канал]
~ **магистра́льная** магистрална [главна] тръба
~ **Маннесма́на** манесманова тръба
~, **маннесма́новская** *вж.* **труба́ Маннесма́на**
~, **маслозали́вная** маслоналивна тръба
~, **маслопроводя́щая** маслопроводна тръба, маслопровод
~, **ма́сляная** *вж.* **труба́, маслопроводя́щая**
~, **нагнета́тельная** нагнетателна [напорна] тръба
~, **накла́дочная** 1. допълнителна тръба 2. покриваща тръба, покривна тръба
~, **напо́рная** *вж.* **труба́, нагнета́тельная**
~, **направля́ющая** направляваща тръба
~, **насадна́я** набита [надяната, наставена] тръба
~, **насо́сно-компре́ссорная** помпено-компресорна тръба
~, **неизоли́рованная** неизолирана тръба
~, **не́фте-газопрово́дная** нефто-газопроводна тръба
~, **нефтепрово́дная** нефтопроводна тръба, нефтопровод
~, **нивели́рная** нивелирна тръба
~, **обводна́я** околовръстна [околна] тръба

~, **обду́вочная** вдухвателна тръба, тръба за вдухване
~, **обогрева́емая** нагрявана тръба, тръба, която се нагрява
~, **обогрева́тельная** подгревателна [подгряваща] тръба
~, **обогре́вная** *вж.* **труба́, обогрева́емая**
~, **обса́дная** обсадна тръба *(в сондажни уредби)*
~, **огнева́я** *вж.* **труба́, жарова́я**
~, **одноотве́рстная** тръба с един отвор
~, **однослойная** *воен.* еднопластово тяло (на оръдие), еднопластова цев
~, **опти́ческая** оптична тръба, наблюдателна тръба
~, **опускна́я** спускаща тръба
~, **оребрённая** оребрена тръба, тръба с ребра, ребреста тръба
~, **освинцо́ванная** пооловена тръба, тръба, покрита с олово
~, **осмолённая** насмолена тръба
~, **отбортова́нная** тръба с подвити [подгънати] краища на отвора
~, **ответви́тельная** разклонена [разклоняваща се] тръба
~, **отводна́я** отвеждаща тръба, отклонителна тръба [отбивна] тръба
~, **отводя́щая** отвеждаща тръба; възвратна [обратна] тръба
~, **отопи́тельная** отоплителна тръба
~, **отса́сывающая** изсмукветелна [изсмукваща] тръба
~, **парова́я** парна тръба
~, **паровпускна́я** паропускателна тръба, тръба за вкарване на пара
~, **паровыпускна́я** *вж.* **труба́, пароотво́дная**
~, **пароотво́дная** пароотвеждаща тръба, пароизпускателна тръба
~, **пароперегрева́тельная** паропрегревателна тръба
~, **пароперепускна́я** паропропускаща тръба
~, **пароподводя́щая** пароподвеждаща [пароподаваща] тръба, паропускателна тръба
~, **паропродувна́я** паропродухвателна тръба
~, **паропрово́дная** паропроводна тръба, паропровод
~, **парораспредели́тельная** парoразпределителна тръба
~, **переговóрная** разговорна тръба
~, **переездна́я** тръба под надлез *или* подлез
~, **переда́точная** преходна [редукторна] тръба
~, **переливна́я** преливна тръба
~, **перепускна́я** *вж.* **труба, переливна́я**
~, **перехо́дная** преходна [редукторна] тръба
~, **перфори́рованная** *вж.* **труба́, дырчатая**
~, **песо́чная** пясъчна тръба, тръба за пясък
~, **печна́я** комин
~, **пита́тельная** захранваща тръба
~, **пла́менная** пламъчна тръба
~, **погружна́я** потопяема тръба
~ **пода́чи то́плива** горивоналивна тръба, тръба за подаване на гориво
~, **подающая** захранваща тръба, подаваща тръба
~, **подводя́щая** *вж.* **труба́, подающая**
~, **подзо́рная** *кораб.* кормилна [хелмпортова] тръба; далекоглед
~, **подъёмная** възходяща тръба
~, **полиэтиле́новая** полиетиленова тръба
~, **предохрани́тельная** предпазна тръба
~, **прессо́ванная** пресована тръба
~, **при́зменная** *опт.* призмена тръба
~, **прога́рная** коминна тръба, комин, димна тръба
~, **продува́тельная** продухвателна тръба
~, **промежу́точная глуши́теля** междинна тръба на (шумо-) заглушителя
~, **промывна́я** промивна тръба
~, **прото́чная** тръба за течаща вода
~, **прямо́осная** правоосова тръба, обикновена [проста] тръба
~, **рабо́чая** работна тръба
~, **разводна́я** циркулационна [околовръстна] тръба
~, **разводя́щая** разпределителна тръба
~, **раздвижна́я** раздвижна [разтягаща се] тръба, телескопична тръба
~, **разо́рванная** спукана тръба
~, **распо́рная** разделителна тръба, дистанционна тръба
~, **распредели́тельная** разпределителна тръба
~, **ра́струбная** уширена тръба, тръба с уширен край [муфа]
~, **ра́струбная вса́сывающая** разширена [уширена] смукателна тръба
~, **расходоме́рная** разходомерна тръба
~, **ребри́стая** ребреста [оребрена] тръба
~, **регуля́торная** регулаторна тръба
~, **рециркуляцио́нная** рециркулационна тръба
~, **ру́дная** *мин.* комин *(стръмна рудна жила или стръмна минна галерия)*
~ **рулево́й коло́нки** кожух на кормилната колона
~, **самото́чная** самотечна тръба
~, **сбо́рная** сглобяема тръба
~, **сбро́сная** водоизхвърляща тръба
~, **сварна́я** заварена [заваръчна] тръба, тръба със заварен шев
~, **сверхзвукова́я аэродинами́ческая** аеродинамична тръба [аеродинамичен канал] за свръхзвукова скорост
~, **свобо́дная** свободна тръба; *воен.* свободен цев
~, **свободностоя́щая дымова́я** свободностоящ комин, свободностояща димоотводна тръба
~, **связна́я дымога́рная** свързана димогарна [димоходна] тръба
~, **сдво́енная** сдвоена [двойна, удвоена] тръба
~, **сифо́нная** сифонна тръба
~, **сквозна́я** преминаваща [проходна] тръба
~, **сливна́я** преливна [отливна] тръба
~ **с не́сколькими отво́дами** многоколянна [многоотводна] тръба
~, **соедини́тельная** съединителна тръба

~, **спира́льная** спирална тръба
~, **спира́льно-сва́ренная** спирално заварена тръба
~, **спускна́я** изпразнителна [изпускателна] тръба
~ **с резьбо́й** тръба с резба
~, **ссыпна́я** тръба за изсипване, зърноприемателна тръба
~, **стальна́я** стоманена тръба
~ **ствола́** *воен.* тръба на (оръдейно) тяло
~, **сто́чная** канализационна [отточна] тръба
~, **стыкова́я** фрезована (челно) тръба *(за челно съединяване)*
~ **с фла́нцами** тръба с фланци, фланцова тръба
~, **телескопи́ческая** телескопична тръба
~, **толстосте́нная** дебелостенна тръба
~, **тонкосте́нная** тънкостенна тръба
~, **тра́нспортная** пренасяща тръба
~, **тройнико́вая** тръба-тройник
~, **тя́нутая** изтеглена тръба
~, **углова́я** ъглова тръба
~, **удлини́тельная** тръба-наставка, тръбна наставка
~, **уравни́тельная** изравнителна [уравнителна] тръба
~, **фасо́нная** профилна [фасонна] тръба
~, **фланцо́ванная** фланцована тръба, тръба с фланец
~, **футеро́ванная** облицована тръба
~, **холоднотя́нутая** студеноизтеглена тръба
~, **цельнока́таная** валцувана, безшевна тръба
~, **цельнотя́нутая** изтеглена безшевна тръба
~, **цеме́нтная** циментова тръба
~, **центра́льная возду́шная** централна въздушна тръба
~, **циркуляцио́нная** циркулационна тръба
~, **чугу́нная** чугунена тръба
~, **шарни́рная** шарнирна тръба
~, **шла́мовая** шламова тръба
~, **эже́кторная аэродинами́ческая** аеродинамична инжекторна тръба
~, **эконома́йзерная** икономайзерна тръба
~, **экра́нная** екран на тръба
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна тръба
~, **электросварна́я** електрозаваръчна тръба
~, **я́корная** котвена тръба

тру́бка *ж* 1. тръбичка, малка тръба, тръбица 2. лула *(направа във форма на лула)* 3. *воен.* запалка *(на снаряд, бомба и др.)*
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна колона
~, **атмосфе́рная** отдушна тръбичка
~, **балансиро́вочная карбюра́тора** балансировъчна тръбичка на карбуратор
~, **барометри́ческая** барометрична тръбичка
~, **бетатро́нная** бетатронна лампа
~ **Бра́уна** *елн.* браунова тръба
~, **ва́куумная** вакуумна тръба, вакуумна тръбичка
~, **ва́куумная рези́новая** вакуумна каучукова тръба
~ **Венту́ри** тръба на Вентури
~, **визи́рная** визирна тръбичка, визирна тръба
~, **вихрева́я** вихрова тръбичка [тръба]
~, **водоме́рная** водомерна тръбичка, водомерно стъкло
~, **водоуказа́тельная** *вж.* **тру́бка, водоме́рная**
~, **возвра́тная** възвратна тръба
~, **газоразделительная** газоразделителна тръба
~, **газосве́тная** неонова тръба; луминесцентна тръба
~ **Ге́йслера** газоразрядна тръба на Гайслер, йонна тръба
~, **ги́бкая** гъвкава [еластична] тръбичка
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична тръбичка
~, **головна́я** *воен.* челна запалка *(запалка, поставена на главата на снаряда или бомбата)*
~, **горе́лки** тръбичка на горелката
~, **гофри́рованная** гофрирана тръба, крепирана (гумена) тръба
~, **градуи́рованная** градуирана тръбичка
~, **двойна́я гидродинами́ческая** двойна хидродинамична тръба
~, **двухлучева́я** електронна двулъчева осцилоскопна лампа
~, **дента́льная** зъболекарска лампа
~, **дистанцио́нная** 1. *воен.* запалка на време *(възпламенява снаряда определено време след изстрелването)* 2. дистанционна тръбичка
~ **для близкофо́кусной терапи́и** лампа за близкофокусна терапия
~ **для мя́гких лучей** *вж.* **тру́бка, мягколучева́я**
~ **для плавле́ния** тръба за топене *(в лаборатории)*
~ **для просве́чивания материа́лов** лампа за просветляване на материала
~, **дре́йфовая** *ядр.* дрейфова тръба
~, **дрена́жная** дренажна тръбичка
~, **дугогаси́тельная** дъгогасителна тръба
~, **едини́чная** *ел.* единична тръба
~, **жиклёра** пръскач, тръбичка към жигльор на карбуратор
~, **забо́рная га́зов** тръба [тръбичка] за вземане [събиране] на газ (за анализи)
~, **зажига́тельная** детонаторна запалка; запалка за възпламеняване на взрив
~, **заливна́я** наливна [пълнителна] тръбичка
~, **запа́льная** *воен.* запалка *(на снаряд, бомба)*
~, **запа́янная** споена [заварена] тръба, глуха [задънена] тръба
~, **запа́янная стекля́нная** стъклена споена тръба, стъклена глуха [задънена] тръба
~, **запомина́ющая** запомняща електронна лампа
~, **заря́дная** *ел.* зарядна тръба [лампа]
~, **защищённая рентге́новская** рентгенова защитена [обезопасена] лампа
~, **знакопеча́тающая** знакопечатаща електронна лампа

~, **измери́тельная** измервателна тръбичка
~, **изолиро́вочная** *вж.* **тру́бка, изоляцио́нная**
~, **изоляцио́нная** изолационна тръба
~, **и́мпульсная** импулсна тръба [лампа]
~, **индика́торная** индикаторна тръба [лампа]
~, **индика́торная радиолокацио́нная** индикаторна радиолокационна тръба [лампа]
~, **индукцио́нная** индукционна (силова) тръба
~, **ио́нная рентге́новская** йонна рентгенова тръба
~, **испыта́тельная** пробна тръба; тръба [канал] за изпитвания
~, **капилля́рная** капилярна тръба [тръбичка]
~, **капиля́рная для сжига́ния** капилярна запална тръбичка *(в лаборатории)*
~, **каска́дная** 1. електронна стъпална [каскадна] лампа 2. секционна рентгенова лампа
~, **като́дная** електроннолъчева тръба [лампа]
~, **кипяти́льная** загревателна тръбичка, изпарителна тръба
~, **кислоро́дная ре́жущая** тръба за рязане с кислород; горелка за кислородно рязане
~, **кольцева́я** бетатронова лампа
~, **комбини́рованная Пито́** *изм.* комбинирана тръба на Пито
~, **контро́льная** контролна тръбичка
~, **контро́льная предохрани́тельного кла́пана** контролна тръбичка на предпазния клапан *(напр. в парни котли)*
~, **контро́льная радиа́тора** контролна радиаторна тръба
~, **литнико́вая** *леяр.* леякова тръба
~, **люминесце́нтная** луминесцентна тръба [лампа]
~, **магни́тная** магнитна [индукционно-силова] тръба
~ **магни́тной инду́кции** тръба за магнитна индукция
~, **манометри́ческая** манометрична тръбичка
~, **ма́сляная** маслена тръбичка, тръбичка за масло
~, **ме́рная** измервателна тръбичка
~, **микротелефо́нная** микротелефон, микротелефонна гарнитура
~, **мягколучева́я** меколъчева лампа
~, **нагрева́тельная** нагревателна тръба, тръбен нагревателен елемент
~ **нака́ливания** нажежаваща запална тръбичка
~, **накопи́тельная** *тлв.* тръба с натрупване на заряди, акумулаторна лампа
~, **напо́рная** нагнетателна тръба, тръба под налягане
~, **нео́новая** неонова тръба [лампа]
~, **низково́льтная электроннолучева́я** нисковолтова електроннолъчева лампа
~, **одина́рная гидродинами́ческая** единична хидродинамична тръба
~, **окуля́рная** *опт.* окулярна тръбичка [тръба]
~, **острофо́кусная** електроннолъчева тръба с фино фокусиране
~, **осциллографи́ческая** осцилографна тръба [лампа]
~, **отбо́рная** тръба [тръбичка] за вземане на проби *(в лаборатории)*
~, **отсчётная** тръбичка за отчитане
~, **пароотво́дная** пароотводна тръба
~, **пая́льная** поялна тръба, духалка *(за спояване)*
~, **передаю́щая** предавателна (телевизионна) тръба
~, **передаю́щая накопле́нием заря́дов** *тлв.* предавателна телевизионна лампа с натрупване на заряд
~, **пита́ющая** питателна тръба *(която подава питателна вода от помпата до парния котел)*
~ **Пито́** *вж.* **тру́бка, комбини́рованная Пито́**
~, **пневмометри́ческая** пневмометрична тръбичка [тръба]
~, **поглоти́тельная** *вж.* **тру́бка, абсорбцио́нная**
~, **поляриметри́ческая** поляриметрична тръба
~, **приёмная** приемна (телевизионна) тръба [лампа]
~, **приёмная телевизио́нная** *вж.* **тру́бка, приёмная**
~, **приёмная со штрихово́м экра́ном** *тлв.* приемна лампа [тръба] с щрихов екран
~, **проекцио́нная** проекционна (телевизионна) тръба [лампа]
~, **пьезометри́ческая** пиезометрическа тръба
~, **радиа́торная** радиаторна тръба
~, **разря́дная** тръба за тлеещ разряд
~, **рентге́новская** рентгенова тръба [лампа]
~, **самозащи́тная** самопредпазна лампа
~, **сверхвысоково́льтная рентге́новская** свръхвисоковолтова рентгенова лампа
~, **с двумя́ фо́кусами** лампа с два фокуса, двуфокусна лампа
~, **секциони́рованная** секционирана електроннолъчева тръба [лампа]
~, **сжига́тельная** запална тръбичка *(в лаборатории)*
~, **силова́я** силова тръба
~, **слухова́я** слухова тръба
~, **сма́зочная** мажеща тръба, мазилна тръба
~ **с нака́ливаемым като́дом** електроннолъчева тръба с термокатод
~ **с накопле́нием заря́дов** електроннолъчева тръба с натрупване на заряди
~, **снаря́дная** *воен.* запалка за снаряд
~, **стеклоду́вная** тръба за стъклодувни цели, стъклонадувна тръба
~, **стекля́нная** стъклена тръбичка
~, **сто́порная** *леяр.* спиращ [задържащ] канал
~ **стру́йная** струйна тръбичка
~, **стру́ктурная рентге́новская** рентгенова структурна лампа [тръба]
~, **счётная** *ядр.* броячна тръба
~, **телефо́нная** микротелефон, микротелефонна гарнитура

~, **терапевтическая** терапевтична лампа
~, **термометрическая 1.** термометрична тръбичка **2.** термометрова тръбичка
~, **термостатическая** термостатична тръба
~ **тормоза отката** *воен.* цилиндър на спирача на отката
~, **трёхэлектродная рентгеновская** триелектродна рентгенова тръба [лампа]
~ **тупофокусная** електроннолъчева тръба с грубо фокусиране
~, **U-образная** U-образна тръба
~, **ударная** *воен.* ударна запалка *(запалка, действуваща при удар)*
~, **ускоряющая** *ядр.* ускоряваща тръба
~, **уравнительная** уравнителна тръба
~, **фильтровальная** филтърна [филтрираща] тръбичка
~, **хлоркальциевая** хлоркалциева тръба *(в химически апарати)*
~, **центральная шрапнели** *воен.* централна тръбичка в шрапнел
~, **электроннолучевая** електроннолъчева тръба [лампа]
трубный тръбен, тръбест
трубодёр *м* тръбоизвлекач
трубодержатель *м* тръбодържател, щангово шеле
трубокол *м* перфоратор за тръби
труболитейный тръболеярен, за леене на тръби
труболовка *ж* тръболовка *(спасителен уред при авария в сондаж)*
~, **неосвобождающаяся** неосвобождаваща се тръболовка
~ **освобождающаяся** освобождаваща се тръболовка
трубомуфта *ж* тръба-муфа, тръбна муфа
трубонарезной тръборезен, тръбонарезен
трубообразный тръбовиден
трубообрезной тръбообразен, тръбообрязващ
трубоотвод *м* тръбоотвод
трубоочиститель *м* тръбоочистител
трубопровод *м* тръбопровод
~ **аварийный** авариен тръбопровод
~, **байпасный** обходен [байпасен] тръбопровод
~, **баластный** баластен тръбопровод
~, **бензиновый** бензинов тръбопровод
~, **вакуумный** вакуумен тръбопровод
~, **вентиляционный** вентилационен тръбопровод
~, **водоотливный** водоотливен тръбопровод
~ **возврата** рециркулационен тръбопровод
~, **возвратный** *вж.* **трубопровод возврата**
~, **воздушный** въздушен тръбопровод, въздухопровод
~, **впускной** пускателен тръбопровод
~, **всасывающий** смукателен тръбопровод
~, **выпускной** изпускателен тръбопровод
~, **высокого давления** тръбопровод за високо налягане
~, **выхлопной** изпускателен тръбопровод
~, **выходной** изходен тръбопровод
~, **газовый** газов тръбопровод, газопровод
~, **гибкий** гъвкав тръбопровод
~ **гидравлического тормоза** *вж.* **трубопровод, гидротормозной**
~, **гидротормозной** хидроспирачен тръбопровод, тръбопровод за хидравлична спирачка
~, **главный** главен тръбопровод
~, **гравитационный** гравитационен тръбопровод
~, **гуммированный** гумиран тръбопровод
~, **деривационный** деривационен тръбопровод
~ **для аварийного выхода** тръбопровод за аварийно изпускане
~ **для подвода дутья** тръбопровод за подаване на въздух
~, **дренажный** дренажен тръбопровод
~, **заборный** външен тръбопровод *(в цистерна)*
~, **закладочный** запълващ тръбопровод, тръбопровод за запълване
~, **изолированный** изолиран тръбопровод,
~, **кабельный** кабелен канал
~, **кольцевой** пръстеновиден тръбопровод
~, **магистральный** главен [магистрален] тръбопровод
~, **масляный** маслен тръбопровод, маслопровод
~, **нагнетательный** нагнетателен тръбопровод
~, **напорный** *вж.* **трубопровод, нагнетательный**
~, **насосный** помпен тръбопровод
~, **нефтяной** нефтен тръбопровод, нефтопровод
~ **низкого давления** тръбопровод за ниско налягане
~, **обводной** околовръстен [околен] тръбопровод; вододоставящ тръбопровод
~, **обдувочный** одухвателен тръбопровод
~, **осушительный** отводнителен тръбопровод
~, **отводной** отклонителен водопровод
~, **открытый** открит тръбопровод
~ **отработавшего пара** тръбопровод за отработена пара
~, **охлаждающий** охладителен тръбопровод
~, **паровой** парен тръбопровод, паропровод
~, **перепускной** преливен [отливен] тръбопровод
~, **питательный** подхранващ тръбопровод
~, **питающий** *вж.* **трубопровод, питательный**
~, **пневматический** пневматичен тръбопровод
~, **подвесной** висящ тръбопровод
~, **подводящий** захранващ [подвеждащ] тръбопровод
~, **подземный** подземен тръбопровод
~, **присоединительный** присъединителен тръбопровод
~, **пылеотводящий** прахоотвеждащ тръбопровод
~, **рабочий** работен тръбопровод
~, **разгрузочный** разтоварващ тръбопровод
~, **распределительный** разпределителен тръбопровод
~, **самотёчный** самотечен тръбопровод
~, **санитарный** санитарен тръбопровод

~, **сбо́рный** сглобяем тръбопровод
~ **свéжего пáра** тръбопровод за свежа пара
~ **сжáтого вóздуха** тръбопровод за сгъстен въздух
~, **сифóнный** сифонен тръбопровод
~, **сливнóй** *преливен тръбопровод*
~, **спускнóй** изпускателен тръбопровод
~, **соединúтельный** съединителен тръбопровод
~, **тóпливный** горивен тръбопровод, тръбопровод за гориво
~, **транспортёрный** транспортиращ [транспортен] тръбопровод
~, **тупикóвый** глух [задънен] тръбопровод
~, **турбúнный** турбинен тръбопровод
~, **уравнúтельный** уравнителен [изравнителен] тръбопровод
~, **шарнúрный** ставен тръбопровод
трубопровóдный *тръбопроводен*
трубопровóдчик *м* тръбопроводчик
трубопрокáтка *ж* валцуване на тръби, тръбо*прокатка*
трубопрокáтный за валцуване на тръби, тръбовалцовачен
труборaспределúтель *м* тръборазпределител
труборасширúтель *м* тръборазширител
труборéз *м* тръборезачка
~, **рóликовый** ролкова тръборезачка
~, **цепнóй** верижна тръборезачка
труборéзка *вж.* **труборéз**
трубоуклáдчик *м* **1.** трубополагач *(работник, който полага тръби)* **2.** машина за полагане на тръби
трубочúст *м* коминочистач
трýбочка *ж* тръбичка
~, **дистанциóнная** дистанционна тръбичка
~, **сифóнная** сифонна тръбичка
трубошúна *ж* тръбен [кух] проводник, тръбовидна шина
трубчáтка *ж* **1.** тръбник, сноп от тръби в топлообменник **2.** инсталация за непрекъснато дестилиране на нефт
трýбчатый тръбест, тръбен
труд *м* труд; работа
~, **высокопроизводúтельный** високопроизводителен труд
~, **живóй** жив труд
~, **затрáченный** изразходван труд
~, **квалифицúрованный** квалифициран труд, квалифицирана работа
~, **коллектúвный** *колективен* труд
~, **кустáрный** занаятчийски труд
~, **лúчный** личен [индивидуален] труд
~, **машúнный** машинен [механизиран] труд
~, **мёртвый** мъртъв труд
~, **механизúрованный** механизиран труд
~, **наёмный** наемен труд
~, **наýчный** научен труд, научна работа
~, **непроизводúтельный** непроизводителен труд
~, **общественнонеобходúмый** общественонеобходим труд
~, **общéственный** обществен труд
~, **овеществлённый** овеществен труд
~, **опáсный** опасен труд, опасна работа
~, **принудúтельный** принудителен труд
~, **производúтельный** *производителен* труд
~, **ручнóй** ръчен труд
~, **ýмственный** умствен труд
~, **физúческий** физически труд
труддисциплúна *ж* трудова дисциплина
трудновоспламеня́ющийся трудновъзпламеняващ се
трудновосстановúмый трудновъзстановим
труднолетýчий труднолетлив
труднообрабáтываемый труднообработваем
трудноплáвкий труднотопим
трудноpастворúмый трудноразтворим, слабо разтворим
трудовóй трудов
трудодéнь *м* трудоден
трудоёмкий трудопоглъщащ, който поглъща *много труд*
трудоёмкость *ж* трудопоглъщаемост, поглъщане на много труд
трудоспосóбность *ж* трудоспособност, работоспособност
трудоспосóбный трудоспособен, работоспособен
трудочáс *м* трудочас
тpудя́щийся трудещ, трудещ се, работещ
труксиллúн *м* труксилин [алкалоид]
трустúт *м минер.* трустит
трюк-машúна *ж кфт.* трикмашина
трюм *м* **1.** трюм *(отсек в двойното дъно на военен кораб)* **2.** хамбар, трюм *(на търговските кораби)*
~, **вéрхний** горен трюм
~, **глáвный** главен трюм
~, **грузовóй** хамбар, товарен трюм
~, **кормовóй** кърмови трюм
~, **машúнный** машинен трюм, трюм на машината
~, **нúжний** долен трюм
тряпúчный парцален
тря́пка *ж* парцал, текстилни отпадъци
тряпкорýбка *ж* резачка на парцали
тряпьё *с* парцали
трясéние *с* тръскане, изтърсване
трясúлка *ж* тръскачка, изтърсвачка
трясúна *ж* тресавище, блатиста местност
тря́ска *ж* клатене, вибриране
трясостóл *м* тресачка, друсачка, вибратор
трястú друсам, раздрусвам; тръскам; клатя
трясýн *м* тръсина *(за отсяване)*; вибратор, стръскващ механизъм
трясýчка *ж* **1.** вид дропла **2.** тресачка
туáл-денóр *м* памучна тъкан за ризи
тýба *ж* туба, тубичка
тýбус *м* **1.** тубус *(тръбна част на микроскоп)* **2.** тубус *(допълнителен отвор на колба)*
~, **диафрáгменный** диафрагмен тубус, колиматор
~, **зрúтельный** зрителен тубус, тубус на окуляра
~ **микроскóпа** тубус на микроскопа
~ **объектúва** обективен тубус, тубус на обектива

туго́й опънат, стегнат
тугонатя́нутый силно опънат
тугопла́вкий труднотопим, с висока температура на топене
тугопла́вкость *ж* труднотопимост
ту́ер *м* туер *(верижен кораб)*
туз *м вж.* **ту́зик**
ту́зик *м* малка лодка с две гребла *(за един човек)*
тук *м* минерален тор
тукодроби́лка *ж. с. ст.* мелачка [трошачка] за минерални торове
тукомеша́лка *ж с. ст.* бъркачка за минерални торове, торобъркачка
тукопрово́д *м* торопровод, провод за торове
тукоразбра́сыватель *м* тороразпръсквачка, машина за разпръскване [за разхвърляне] на минерални торове
тукосмеси́тель *м вж.* **тукомеша́лка**
тукосме́сь *ж* смес от минерални торове
ту́лиевый тулиев
ту́лий *м* тулий
тули́т *м* тулит
тума́н *м* мъгла
~, **адвекти́вный** адвективна мъгла
~, **внутрима́ссовый** вътрешномасова мъгла
~, **водяно́й** водна мъгла
~, **высо́кий** висока мъгла
~, **городско́й** градска мъгла
~, **густо́й** гъста мъгла
~ **испаре́ния** мъгла от изпаряване, изпарителна мъгла
~, **лакокра́сочный** лакова мъгла, мъгла от лакова боя
~, **лёгкий** лека мъгла
~, **ледяно́й** ледена мъгла
~, **ма́сляный** маслена мъгла, масло във форма на мъгла
~, **металли́ческий** метална мъгла
~, **мо́крый** мокра мъгла
~, **морско́й** морска мъгла
~, **муссо́нный** мусонна мъгла
~, **ни́зкий** ниска мъгла
~, **призе́мный** приземна мъгла
~, **радиацио́нный** радиационна мъгла
~, **сме́шанный** смесена мъгла
~, **сухо́й** суха мъгла
~, **у́тренний** утринна мъгла
~, **фронта́льный** челна мъгла
тума́нность *ж* 1. замъгленост 2. мъгливост 3. мъглявина
~, **внегалакти́ческая** извънгалактическа мъглявина, спирална мъглявина
~, **волокни́стая** влакнеста мъглявина
~, **га́зовая** газова мъглявина
~ **галакти́ческая** галактическа мъглявина
~' **диффу́зная** дифузна мъглявина
~' **непра́вильная** неправилна мъглявина
~' **планета́рная** планетна мъглявина
~' **пылева́я** прахова мъглявина
~', **све́тлая** светла мъглявина
~, **спира́льная** *вж.* **тума́нность, внегалакти́ческая**
~, **тёмная** тъмна мъглявина
тума́нный мъглив
туманообра́зный мъглообразен
туманообразова́ние *с* образуване на мъгла
~, **ультразвуково́е** ултразвуково образуване на мъгла
туманообразова́тель *м* мъглообразувател; аерозолен апарат; пръскачка
~, **ра́нцевый** гръбноносима пръскачка, гръбноносим аерозолен апарат
~, **садо́вый** овощарска пръскачка
ту́мба *ж.* 1. нисък стълб 2. постамент; подложка 3. бордюр 4. ъглов камък 5. нощно шкафче
~, **защи́тная** предпазен стълб [камък]
~, **огражда́ющая** ограждащ бордюрен камък
~, **прича́льная** вързал *(стълб край пристан за привързване на кораби)*
ту́мблер *м ел.* двупозиционен прекъсвач, ЦК-ключ
ту́мбочка *ж* участък с рифеловане *(в изтеглячен цилиндър)*
тунга́р *м елн.* аргонова изправителна лампа
тунгстени́т *м* тунгстенит
тунг *м* тунгово (субтропично) дърво
ту́ндра *ж* тундра
тунне́ль *м* тунел
~, **автодоро́жный** автопътен тунел
~, **бага́жный** багажен тунел, тунел за (превозване на) багаж
~, **ба́зисный** базов тунел *(преминаващ през основата на планина, възвишение)*
~, **безнапо́рный** безнапорен тунел
~, **верши́нный** тунел, минаващ под връх
~, **водоприёмный** водоприемен тунел
~, **водопрово́дный** водопроводен тунел
~, **водосбо́рный** водосъбирателен тунел
~, **водосливно́й** водопреливен тунел
~, **гидротехни́ческий** хидротехнически тунел
~, **го́рный** 1. планински тунел, тунел през планина 2. рудничен [минен] тунел
~, **городско́й** градски тунел, тунел в град
~, **двухпу́тный** двупътен тунел
~, **деривацио́нный** деривационен тунел
~, **железнодоро́жный** железопътен тунел
~, **ка́бельный** кабелен тунел
~, **канализацио́нный** канализационен тунел
~, **коммуна́льный** комунален тунел, тунел за пешеходци, подлез
~, **напо́рный** напорен тунел
~, **однопу́тный** еднопътен тунел
~, **перехо́дный** преходен тунел
~, **пешехо́дный** пешеходен тунел
~, **подво́дный** подводен тунел
~, **подводя́щий** довеждащ [докарващ, подаващ] тунел
~, **станцио́нный** станционен тунел
~, **судохо́дный** плавателен тунел
~, **суши́льный** тунелна сушилня, сушилен тунел
~, **теплофикацио́нный** топлофикационен тунел
~, **эскала́торный** ескалаторен тунел
тунне́льный тунелен
тупи́к *м* 1. глуха линия, глух коловоз 2. тупик (северна крайбрежна птица)
~, **вытяжно́й** изтеглителен глух коловоз

~, **погрузочный** глух коловоз за товарене
тупиковый задънен, глух, краен
тупить затъпявам [острие], изхабявам
тупо́вка *ж* туп-четка; тупарка *(при бояджийски работи)*
тупой тъп, затъпен; заоблен, разширен на края
тупоносый тъпонос, с тъп нос
тупоуго́льный тъпоъгълен
тур *м* 1. плетен кош *(без дъно, изпълнен с камъни, чакъл и пр. за предпазване на бреговете от разливане)* 2. посменно пътуване на железничарска бригада
турбидиме́тр *м* турбидиметър
турбидиме́трия *ж* турбидиметрия
турби́на *ж* турбина
~, **аксиа́льная** *вж.* **турби́на осева́я**
~, **акти́вная** активна турбина
~, **акти́вная осева́я** активна осова турбина
~, **акти́вная с противодавле́нием** активна турбина с противоналягане
~, **акти́вно-реакцио́нная** активно-реакционна турбина
~, **аммиа́чная** амонячна турбина
~, **а́томная** атомна турбина
~, **а́томная га́зовая** *вж.* **турби́на, а́томно-га́зовая**
~, **а́томно-га́зовая** атомно-газова турбина
~, **ба́зисная** базова турбина
~ **Ба́нки** турбина Банка
~, **быстрохо́дная** бързоходна [високооборотна] турбина
~, **вертика́льная** вертикална турбина
~, **винтова́я** витлова турбина
~, **вихрева́я** вихрова турбина
~ **ви́хревого ти́па** турбина вихров тип
~, **вихреструйная** *вж.* **турби́на, вихрева́я**
~ **вну́треннего сгора́ния** турбина с вътрешно горене
~, **водяна́я** водна турбина
~, **возбуди́тельная** възбудителна [възбуждаща] турбина
~, **возду́шная** въздушна турбина
~, **вспомога́тельная** спомагателна турбина
~ **высо́кого давле́ния** турбина за високо налягане
~, **высоконапо́рная** *вж.* **турби́на высо́кого давле́ния**
~, **га́зовая** газова турбина
~, **газопарова́я** газопарна турбина
~, **генера́торная** генераторна турбина
~, **гидравли́ческая** водна турбина
~, **гла́вная** главна турбина
~, **горизонта́льная** хоризонтална турбина
~, **двукра́тная** двукратна турбина, турбина на Банка
~, **двухва́льная** двувалова турбина
~ **двух давле́ний** турбина за две налягания [за двойно налягане]
~ **двух или трёх давле́ний** турбина за двойно *или* тройно налягане
~, **двухди́сковая** *вж.* **турби́на, двухколёсная**
~, **двухко́рпусная** двукорпусна турбина
~, **двухпото́чная** двупоточна турбина
~, **двухро́торная** двуроторна турбина, двойна турбина
~, **двуря́дная** двуредова [двуредна] турбина
~, **двухступе́нчатая** двустъпална турбина
~, **двухцили́ндровая** двуцилиндрова турбина
~, **диагона́льная** радиално-осова турбина
~, **ди́сковая** дискова турбина
~, **дозвукова́я** турбина, работеща със скорост под скоростта на звука
~, **Жера́ра** турбина Жерар
~ **Жонва́ля** турбина Жонвал
~, **закры́тая** затворена турбина *(чието колело работи в затворена камера)*
~, **за́днего хо́да** турбина за заден ход
~ **закрити́ческого давле́ния** турбина за надкритично налягане
~ **за́мкнутого ти́па, возду́шная** въздушна турбина затворен тип
~, **инверси́вная** инверсна турбина
~, **ка́мерная** камерна (водна) турбина
~ **Ка́плана** турбина на Каплан, турбина с обръщаеми лопатки
~, **ковшо́вая** чашова турбина, турбина на Пелтон
~, **кожухо́вая** котелна водна турбина
~, **комбини́рованная** комбинирана турбина, активно-реактивна турбина
~, **компа́унд** компаунд-турбина
~, **компре́ссорная** компресорна турбина
~, **конденсацио́нная** кондензаторна турбина
~, **кони́ческая** конусна турбина
~, **коте́льная** котлова [котелна] турбина
~, **лобова́я** челна [фронтална] турбина
~, **ло́пастная** лопатна [перкова] турбина
~, **ло́пастно-регули́руемая** лопатно-регулираща се турбина, турбина с регулиране на лопатките
~, **маломо́щная** малка турбина, турбина с малка мощност
~, **многова́льная** многовалова турбина
~, **многовене́чная** многовенечна турбина, турбина с много венци
~, **многоколёсная** многоколелна турбина
~, **многоко́рпусная** многокорпусна турбина
~, **многоотбо́рная** турбина с много пароотнемания
~, **многопото́чная** многопоточна турбина
~, **многосоплова́я** многодюзова турбина
~, **многостру́йная** *вж.* **турби́на, многосоплова́я**
~, **многоступе́нчатая** многостъпална турбина
~, **многоцили́ндровая** многоцилиндрова турбина
~, **моде́льная** моделна турбина, турбина-модел
~, **мя́того па́ра** турбина за отработена пара
~, **накло́нная** наклонена турбина, турбина с наклонена ос
~, **наклонностру́йная** наклонноструйна турбина
~, **напорностру́йная** напорноструйна турбина
~, **нату́рная** работна турбина
~, **неосева́я** неосова [неаксиална] турбина

~ низкого давления турбина за ниско налягане
~, **низконапорная** нисконапорна турбина
~, **обратимая** обратима турбина
~ обратного хода турбина за обратен ход
~, **одновальная** едновалова турбина
~, **одновальная радиальная** едновалова радиална турбина
~, **одновенечная** едновенечна турбина
~, **однодисковая** еднодискова радиална турбина
~, **одноколёсная** турбина с едно колело
~, **одноколёсная свободноструйная** свободноструйна турбина с едно колело
~, **однокорпусная** еднокорпусна турбина
~, **однометровая** еднометрова турбина *(турбина-единица, турбина с диаметър на колелото= 1 m)*
~, **однопоточная** еднопоточна турбина
~, **односопловая** еднодюзова турбина
~, **одноструйная** едноструйна турбина
~, **одноступенчатая** едностъпална [едностепенна] турбина
~, **одноцилиндровая** едноцилиндрова турбина
~, **осевая** осова [аксиална] турбина
~, **открытая** отворена турбина *(с отворена работна камера)*
~, **отработавшего пара** турбина за отработена пара
~, **паровая** парна турбина
~ Парсонса турбина на Парсонс
~, **парциальная** парциална турбина
~ Пельтона турбина на Пелтон
~ переднего хода турбина за преден ход
~, **пиковая** върхова турбина, турбина за върхов товар
~, **поворотно-лопастная** турбина с обръщаеми лопатки, турбина на Каплан
~, **подобная** подобна турбина
~, **полная** пълна турбина
~, **последовательная** *вж.* **турбина, многоступенчатая**
~ постоянного давления турбина за постоянно налягане
~, **предвключённая** предвключена турбина
~, **предельная** гранична турбина
~, **приводная** двигателна [задвижваща] турбина
~, **пропеллерная** пропелерна [витлова] турбина
~, **противодавленческая** турбина с противоналягане
~, **прямопоточная** *вж.* **турбина, прямоточная**
~, **прямоточная** правотокова [правопотокова] турбина
~, **прямоточная пропеллерная** правоточна пропелерна [витлова] турбина
~, **пульсирующая** пулсираща турбина
~, **радиальная** радиална турбина
~, **радиально-осевая** радиално-осова турбина
~, **расширительная** разширителна [експанзионна] турбина
~, **реактивная** реактивна турбина
~, **реверсивная** реверсивна турбина
~, **ртутная** живачна турбина
~, **сверхбыстроходная** свръхбързоходна турбина
~ сверхвысокого давления турбина със [за] свръхвисоко налягане
~, **сверхвысоконапорная** *вж.* **турбина сверхвысокого давления**
~, **свободная** свободна турбина
~, **свободноструйная** свободноструйна турбина, турбина със свободна струя
~ с горизонтальным валом турбина с хоризонтален вал
~, **сдвоенная** сдвоена турбина
~, **сдвоенная двухколёсная** сдвоена турбина с две колела
~, **сдвоенная спиральная** сдвоена спирална турбина
~, **сифонная** сифонна турбина
~, **смешанная** смесена турбина
~ с отбором пара турбина с пароотнемане
~, **спаренная** чифтова (водна) турбина
~, **спиральная** спирална (водна) турбина
~, **средненапорная** среднонапорна турбина, турбина за средно налягане
~ с промежуточным подводом пара турбина с двойно налягане, турбина с междинно подаване на пара
~ с противодавлением турбина с противоналягане
~ средней быстроходности турбина със средна скорост
~, **струйная** *вж.* **турбина, струйно-ковшовая**
~, **струйно-ковшовая** турбина Пелтон
~, **судовая** корабна турбина
~, **станционная** силова турбина, енергийна турбина
~, **тангенциальная** тангенциална турбина, турбина Пелтон
~, **теплофикационная** топлофикационна турбина
~, **тихоходная** бавноходна турбина
~ Томанна турбина Томан
~, **трёхцилиндровая** трицилиндрова турбина
~ Френсиса турбина Френсис, *вж.* **турбина, радиально-осевая**
~, **фронтальная** челна турбина
~, **центробежная** центробежна турбина
~, **центростремительная** центростремителна турбина
~, **центростремительно-центробежная** центростремително центробежна турбина
~, **четырёхкорпусная** четирикорпусна турбина
~, **этажная** етажна турбина
турбинный турбинен
турбиностроение *с* турбиностроене, производство на турбини
турбинщик *м* турбиностроител
турбинка *ж* малка турбина, турбинка
турбоагрегат *м* турбоагрегат
турбоальтернатор *м* турбоалтернатор, синхронен турбогенератор
турбоаэратор *м* турбоаератор

турбобу́р *м* турбопробивач, турбосвредел
турбовентиля́тор *м* турбовентилатор
турбовинтово́й турбовитлов *(напр. самолет)*
турбово́з *м* турбинен локомотив
турбовоздуходу́вка *ж* турбинен вдухващ вентилатор
турбогазоду́вка *ж* турбинен високонапорен вентилатор
турбогенера́тор *м* турбогенератор
~ **переме́нного то́ка** турбоалтернатор, турбогенератор за променлив ток
~ **постоя́нного то́ка** турбодинамо, турбогенератор за постоянен ток
турбогенера́торный турбогенераторен
турбогенераторострое́ние *с* турбогенераторостроене, производство на турбогенератори
турбодета́ндер *м* турбодетандер, експанзивна турбина, турборазширител
турбодизельэлектрохо́д *м* турбодизелов електроход, кораб с турбодизелов електродвигател
турбокомпре́ссор *м* турбокомпресор
турбокотёл *м* турбокотел, блок-котел за турбина
турбомаши́на *ж* турбомашина
турбому́фта *ж* турбосъединител [турбокуплунг], хидросъединител
турбонагнета́тель *м вж.* **турбокомпре́ссор**
турбонасо́с *м* турбопомпа, турбинна помпа
~, **вспомога́тельный пусково́й** спомагателна [помощна] маслена турбопомпа
~, **высоконапо́рный** високонапорна турбопомпа, турбопомпа за високо налягане
~, **конденса́торный** кондензна турбопомпа
~, **ма́сляный** маслена турбопомпа
~, **парово́й** парна турбопомпа
~, **пита́тельный** подхранваща [захранваща] турбопомпа
~, **рабо́чий** работна турбопомпа *(за разлика от резервната)*
~, **резе́рвный** резервна [запасна] турбопомпа
турбопарово́з *м* турболокомотив
турбопереда́ча *ж* турбопредавка
турбопе́чь *ж мет.* турбо-мартеновски конвертор
турбопо́езд *м* турбовлак, газотурбинен влак
турбопри́вод *м* турбозадвижване
~, **конденсацио́нный** кондензационно турбозадвижване
~ **с противодавле́нием** турбозадвижване с противоналягане
турбореакти́вный турбореактивен *(напр. самолет)*
турбострое́ние *с* турбостроене, производство на турбини
турбосуши́лка *ж* турбосушилка
турботрансформа́тор *м* турботрансформатор
турбоустано́вка *ж* турбинна инсталация, турбинно устройство
турбоэксга́устер *м* турбоексхаустер, въздухосмукателен турбовентилатор
турбоэлектропри́вод *м* турбоелектрозадвижване
турбоэлектрохо́д *м* турбоелектроход, кораб с турбоелектродвигател
турбуле́нтность *ж* турбулентност
~, **анизотро́пная** анизотропна турбулентност
~, **атмосфе́рная** атмосферна турбулентност
~, **изотро́пная** изотропна турбулентност
~, **лока́льная** местна [локална] турбулентност
~, **неоднoро́дная** нееднородна турбулентност
~, **одноро́дная** еднородна турбулентност
турбуле́нтный турбулентен
турбуле́нция *ж* турбуленция, завихреност,
турбулиза́тор *м* турбулизатор, завихрител
турбулиме́тр *м метео* турбулиметър
туре́ль *ж воен.* картечен *или* оръдеен кръг, въртяща се подставка за оръдие *или* картечница
тури́зм *м* туризъм
тури́лла *ж хим.* турила
тури́т *м* турит
турло́н *м* турлон *(турско полиестерно влакно)*
турмали́н *м минер.* турмалин
турне́ *с* турне
турнике́т *м* въртяща се врата
туро́н *м* турон
турьи́т *м* турит
ту́склый мътен, убит; непрозрачен, матов
тускне́ть губя яркост *или* блясък
туф *м* туф *(шуплеста варовита скала; скала от късове вулканически материали)*
~, **агломерати́вный** агломеративен туф
~, **андези́товый** андезитов туф
~, **база́льтовый** базалтов туф
~, **вулкани́ческий** вулканичен туф
~, **диаба́зовый** диабазов туф
~, **известко́вый** бигор, травертин
~, **ква́рцевый** кварцов туф
~, **кремни́стый** *вж.* **туф, кре́мневый**
~, **кре́мневый** силициев туф
~, **липари́товый** липаритови въглища
~, **ме́ргельный** мергелен туф
~, **оса́дочный** утаечен туф
~, **пе́мзовый** пемзов туф
~, **слои́стый** слоест туф, туфит
туфобето́н *м* туфобетон
туфобре́кчия *ж* туфобрекчия
туфоге́нный туфогенен
туффи́т *м* туфит
~, **ле́нточно-слои́стый** лентово-слоест туфит
ту́хлый развален, вмирисан
ту́хнуть 1. угасвам 2. загнивам, развалям се, вмирисвам се
тухоли́т *м* тухолит
ту́ча *ж* облак *(предимно тъмен, дъждовен)*
ту́ша *ж* труп *(на заклано и очистено от вътрешности животно)*
туше́ *с текст.* опип, гриф, туше
тушева́ть туширам, налагам сенки с туш
тушёвка *ж* туширане
туше́ние *с* **1.** гасене, изгасване **2.** задушаване *(на ястие)*
~, **ко́кса** гасене на кокс
~, **ко́кса, мо́крое** мокро гасене на кокс

~, **ко́кса, сухо́е** сухо гасене на кокса
~, **пожа́ра, акти́вное** активно гасене на пожар
туши́ть 1. гася, изгасвам 2. задушавам *(зарзават, месо, ястие)*
тушь *ж* туш *(специална черна или цветна боя)*
~, **автографи́ческая** автографски туш
~, **жи́дкая** течен туш
~, **литогра́фская** литографски [печатарски] туш
~, **рисова́льная** рисувален туш, туш за рисуване
~, **суха́я** сух туш
~, **твёрдая** твърд туш
ту́эр *м* туер *(верига по дъното на канал или река за придвижване на кораби; кораб, който се движи с помощта на такава верига)*
ты́льный заден, обратен
тычо́к *м* 1. челото на тухла, положена напречно в стената 2. напречно сечение на паралелепипедна форма 3. стъргащ предмет
тэни́т *м* тенит
ТЭЦ *ж* топлоелектрическа централа
тю́бик *м* тубичка, малка туба *(за лепило, пасти и др.)*
тю́бинг *м* тюбинг *(чугунен пръстен за облицовка на тунел)*; облицован с такива пръстени тунел; метален блок
~, **ве́ерный** ветрилообразен тюбинг
~, **венцо́вый** венечен тюбинг
~, **карка́сный** скелетен тюбинг
~, **накладно́й** надеваем тюбинг
~, **подвесно́й** окачен [окачван] тюбинг
~, **ра́мный** рамков тюбинг
тю́бинговый тюбингов
тюбингоукла́дчик *м* тюбингополагач, машина за поставяне на тюбинг
тю́бингщик *м* тюбингопоставач
тюк *м* денк, бала, вързоп
тюко́вщик *м* денкчия, баляр, който прави бали [денкове]
тюкомета́тель *м* *балоизхвърлящо* устройство
тюкопогру́зчик *м* товарач на бали [денкове]
тюкоподъёмник *м* повдигач на бали
тюкоукла́дчик *м* подреждач на бали
тюле́нь *м* тюлен
тюль *ж* тюл
тю́лка *ж* тюлка *(морска риба)*
тюринги́т *м* тюрингит
тюфя́к *м* дюшек
~, **бето́нный** бетонна настилка
~, **габио́нный** настилка [дюшек] за габион
~, **дрена́жный** дренажна настилка
~, **термоизоляцио́нный** термоизолационна настилка
~, **фаши́нный** фашинен дюшек, настилка от фашина
тя́га *ж* 1. теглене, теглителна [движеща] сила; тяга 2. тяга [тракция] 3. теглене [тяга] (на комина) 4. съединителен прът, предавателна щанга *(в машина)* 5. изтегляне *или* изтеглена линия *(на корниз)*
~, **автомоби́льная** автомобилна тяга, теглене на автомобила
~, **а́нкерная** анкерна тяга, тяга на анкерна връзка
~, **букси́рная** буксирна щанга
~, **вентиля́торная** теглене [тяга] на вентилатора
~, **вентиляцио́нная** *вж.* **тя́га, вентиля́торная**
~, **взлётная** *ав.* теглителна сила [тяга] при излитане (на самолет)
~ **винта́** теглителна сила [теглене, тяга] на витлото *(напр. на самолет)*
~, **вне́шняя реакти́вная** външна теглителна реактивна сила [тяга]
~, **вну́тренняя реакти́вная** вътрешна реактивна теглителна сила
~, **возду́шная** въздушна тяга, въздушно теглене
~ **возду́шного винта́** теглителна сила [тяга] на самолетно [въздушно] витло
~, **ги́бкая** гъвкав съединителен прът [щанга]
~, **дви́гателя** теглителна сила [теглене, тяга] на двигателя
~, **двойна́я** двойна тяга, двойно теглене
~, **декорати́вная** декоративно изтеглена линия на корниз
~, **ди́зельная** *вж.* **тя́га, тепловóзная**
~, **дро́ссельная** прът [щанга] за газ
~, **дымосо́сная** тяга на комин, смукателна тяга
~, **есте́ственная** естествена тяга
~, **жёсткая** неподдаваща се [устойчива] на огъване опъвателна щанга
~, **живо́тная** животинска тяга, животинска теглителна сила
~, **золотнико́вая** прът [щанга] на паророзпределителя
~, **иску́сственная** изкуствена тяга
~, **кана́тная** въжено теглене, въжена тяга
~, **кла́панная** клапанна система лостове
~, **ко́нная** *вж.* **тя́га, лошади́ная**
~, **ко́свенная** косвена тяга
~, **кра́тная** кратна тяга
~ **к то́пливному насо́су** лост на горивонагнетателна помпа
~, **кули́сная** кулисна щанга
~, **литро́вая** литрова теглителна сила, литрова тяга
~, **лобова́я реакти́вная** челна реактивна теглителна сила [тяга]
~, **лошади́ная** конска тяга, конска теглителна сила; теглене от кон
~, **механи́ческая** механично теглене, механична тяга, механична теглителна сила
~, **многокра́тная** многократно теглене на влаков състав *(теглене с два или повече локомотиви)*
~, **моторовагóнная** двигателовагонна тяга двигателовагонна теглителна сила
~, **нагнета́тельная** нагнетателна щанга; нагнетателна тяга
~, **направля́ющая** направляваща щанга; направляващ (съединителен) прът

~, **насо́сная** помпена тяга
~, **нача́льная** начална тяга
~, **одино́чная** единична тяга, единично теглене
~, **опроки́нутая** 1. обърната тяга 2. обърната щанга
~, **осева́я** аксиална теглителна сила, аксиална тяга
~, **па́рная** двойна предавателна щанга
~, **парова́я** парна тяга, парно теглене, теглене с пара [с парен локомотив]
~, **парово́зная** *вж.* **тя́га, парова́я**
~, **пароструйная** тяга на пароструен компресор с ниско налягане, тяга на пароструен вентилатор
~, **педа́льная** педална система от лостове
~, **переводна́я** превключвателна щанга
~, **перестано́вочная** регулираща щанга
~, **пла́змовая** плазмена тяга, плазмена теглителна сила
~, **подвесна́я** висяща щанга, висящ прът
~, **подоко́нная** изтеглена линия на подпрозоречен корниз
~ **поездо́в** тракция, влакова тяга
~ **ползуна́** кръстоглавна щанга, щанга на кръстоглав
~, **положи́тельная** положителна тяга
~, **попере́чная рулева́я** напречна предавателна кормилна щанга
~, **потребля́емая** *вж.* **тя́га, потре́бная**
~, **потре́бная** необходима тяга
~, **принуди́тельная** принудителна тяга
~, **продо́льная рулева́я** надлъжен кормилен прът
~, **профили́рованная** профилен съединителен прът
~, **пружи́нная** 1. пружинно теглене, пружинна тяга 2. пружинна щанга
~, **пряма́я** пряка тяга, пряко теглене
~, **радиа́льная** кулисна щанга на парен локомотив
~ **раке́тного дви́гателя** тяга [теглителна сила] на ракетен двигател
~ **раке́ты** тяга [теглителна сила] на ракетата
~, **располага́емая** разполагаема теглителна сила, разполагаема тяга
~, **реакти́вная** реактивна теглителна сила, реактивна тяга
~ **реакти́вного сопла́** тяга [теглителна сила] на реактивната дюза
~, **регули́рующая** 1. регулираща щанга [прът] 2. регулируемо [регулиращо се] теглене, регулируема тяга
~, **рулева́я** предавателна кормилна щанга, управляващ прът
~ **рулево́го механи́зма** лост на кормилния механизъм
~ **рулево́й переда́чи** лост [прът] на кормилната предавка
~, **свобо́дная** свободна тяга, свободно теглене
~, **соедини́тельная** съединителен прът, съединителна щанга
~, **сцепна́я** 1. тяга [теглене] чрез сцепване [закачане]; буксирна тяга 2. закачваща се щанга
~, **тепловозная** дизелолокомотивна тяга
~, **тормозна́я** 1. спирачен прът, теглич 2. спирачна щанга
~, **тра́кторная** тракторна тяга, тракторно теглене
~, **тру́бчатая** тръбна щанга
~, **уде́льная** специфична [относителна] тяга [теглителна сила]
~, **уде́льная реакти́вная** специфична реактивна тяга [теглителна сила]
~, **уме́ньшенная** намалена тяга, намалено теглене *[напр. на комин]*
~, **уси́ленная** усилена тяга, усилено теглене *[напр. в комин]*
~, **форси́рованная** *вж.* **тя́га, принуди́тельная**
~, **эксце́нтриковая** ексцентрикова щанга, ексцентриков прът
~, **электри́ческая** електрическа тяга, електрическо теглене, теглене с електрическа енергия, електрична тракция
тяга́ч *м авт.* влекач
~, **автомоби́льный** автомобилен влекач
~, **артиллери́йский** артилерийски влекач, влекач на оръдие
~, **ба́зовый колёсный** базов колесен влекач
~, **букси́рный** буксирен влекач
~, **вездехо́дный** всеходен влекач, влекач с висока проходимост
~, **гу́сеничный** верижен влекач
~ **для рабо́ты на снегу́** влекач за заснежен терен [път]
~, **доро́жный** пътен влекач
~, **колёсно-гу́сеничный** колесно-верижен влекач
~, **колёсный** колесен влекач
~ **на пневмати́ческих ши́нах** влекач с пневматични гуми
~, **одноо́сный** едноосен влекач
~ **повы́шенной проходи́мости** влекач с повишена проходимост
~, **полугу́сеничный** полуверижен влекач
~, **седе́льный** седлови влекач
~, **сельскохозя́йственный** селскостопански влекач
~ **со съёмными гу́сеницами** влекач със сменяеми вериги
~ **с прице́пом** влекач с ремарке
~, **трёхо́сный** триосен влекач-автомобил
~, **четырёхо́сный** четириосен автомобил-влекач
тя́говый тягов, теглителен; тракционен
тягоме́р *м* тягомер, динамометър
тяготе́ние *с* привличане, гравитация, притегляне
тягу́честь *ж* 1. разтегливост, ковкост 2. провлачност, вискозност
тягу́чий 1. ковък, разтеглив 2. провлачен, гъстотечен
тяж *м* теглич, теглещ ремък; обтегач; свръзка, свързващ елемент

тяжелове́сный тежко натоварен *(напр. във влак)*
тяжёлый тежък
тяже́ние *с* опъване, обтягане, изопване *(напр. на проводници)*
~, **магни́тное** магнитно притегляне [привличане]
~, **электри́ческое** електрическо [електростатично] привличане
тя́жесть *ж* тежест
тя́жка *ж* *кож.* щолване; разбиване, щосване, чефосване
тяну́льщик *м* изтегляч *(работник, който изтегля материал)*
тя́нутый изтеглен
тяну́ть 1. тегля, влека 2. изтеглям *(метал)* 3. прекарвам, полагам *(например телефонна линия)* 4. изсмуквам, всмуквам
~ **вгоря́чую** горещо изтегляне, изтегляне на горещо
~ **вхоло́дную** студено изтегляне, изтегляне на студено
тя́пка *ж* 1. сатър 2. мотика

У

уа́йт-спири́т *м* тежък бензин, уайт-спиритус
уба́вить *вж.* **убавля́ть**
убавле́ние *с* намаляване, скъсяване; понижаване; отнемане
убавля́ть намалявам, скъсявам; понижавам; отнемам
убавля́ться намалявам се; спадам
убе́жище *с* убежище
~, **противоа́томное** противоатомно убежище
~ **ПВО** противовъздушно убежище, противовъздушно скривалище
~, **подзе́мное** подземно убежище, подземно скривалище
~, **щелево́е** окопно убежище
убива́ть отъпквам, трамбовам, набивам *(напр. път)*
убира́ть 1. прибирам 2. събирам, прибирам *(реколта)* 3. подреждам, разтребвам, почиствам 4. накатавам, надиплям *(тъкан)*
убо́й *м* клане *(на животни)*
убо́рка *ж* 1. почистване; разтребване, подреждане 2. прибиране *(на реколта)* 3. надипляне, навиване *(на тъкан)*
~, **вла́жная** *жп.* мокро почистване (на вагоните)
~, **вы́борочная** селективно [подборно] прибиране, прибиране *(на реколта)* според узряването
~, **двухфа́зная** двуфазно [двуетапно] прибиране
~, **запозда́лая** закъсняло прибиране
~, **комба́йновая** комбайново прибиране, прибиране на реколта с комбайн
~, **однофа́зная** еднофазно [едноетапно] прибиране
~, **пото́чная** поточно прибиране
~, **разде́льная** разделно прибиране
~, **скоростна́я** скоростно прибиране
~, **суха́я** *жп.* сухо почистване (на вагони)
~, **трёхфа́зная** трифазно [триетапно] прибиране
~ **урожа́я** прибиране на реколта
~ **я́коря** вдигане на котва
убо́рочный служещ за прибиране на реколта; жетварски
убыва́ние *с* намаляване; спадане
убыва́ть намалявам; спадам
убыва́ющий намаляващ
у́быль *ж* 1. загуба; фира 2. намаление; спадане
~, **весова́я** загуба на тегло, фира в тегло
~ **воды́** спадане на водата
~ **гру́за** *вж.* **у́быль, весова́я**
~, **есте́ственная** естествена фира, естествена загуба
убы́тки *мн* загуби; вреди
~, **авари́йные** аварийни вреди, аварийни загуби, вреди от аварии
убы́ток *м* загуба, щета, вреда; ущърб
убы́точность *ж* нерентабилност, неизносност, недоходност; причиняване на загуби
убы́точный нерентабилен, неизгоден; губещ, който носи загуба [вреда, ущърб]
ува́л *м* 1. малка долина [впадина] 2. степване *(на тъкан)*; олекване на тъканта *(при тепане)*
ува́лка *ж* 1. степване *(на тъкан)* 2. омесване *(на тесто)*
ува́льчивость *ж* отклонение на носа на кораба от курса под действие на вятъра
ува́ривание *с* сваряване, увиране
уваро́вит *м* уваровит
увеличе́ние *с* увеличение; увеличаване; уголемяване
~ **в ве́се** увеличаване в тегло, увеличаване на теглото
~, **лине́йное** линейно увеличение, удължение
~ **микроско́па** увеличение [увеличаване] на микроскопа
~ **микроско́па, о́бщее** общо увеличение на микроскопа
~ **микроско́па, преде́льное** гранично [максимално] увеличение на мискроскопа
~, **норма́льное** нормално [естествено] увеличение
~, **опти́ческое** оптическо увеличение
~, **поле́зное** полезно увеличение
~, **попере́чное** напречно увеличение
~, **продо́льное** надлъжно увеличение
~ **ско́рости** увеличаване на скоростта
~ **температу́ры** увеличаване на температурата
~, **углово́е** ъглово увеличение
~ **числа́ оборо́тов** увеличаване на оборотите, форсиране *(на двигател)*
увели́ченный увеличен
увели́чивать увеличавам; уголемявам
увеличи́тель *м* увеличител, увеличителен уред
увеличи́тельный увеличителен, който увеличава

увёрстка *ж* *полигр.* връзване (на набор), нареждане и скрепяване на набор във форма
увлажнение *с* навлажняване, овлажняване
~ **вóздуха** овлажняване на въздуха
~ **дутья** *мет.* овлажняване на вдухвания въздух
~ **кóжи** навлажняване на кожата
увлажнённый навлажнен
увлажнитель *м* 1. увлажнителе напарат 2. овлажняващ агент
~, **барабáнный** барабанен овлажнител
~, **кáмерный** камерен овлажнител
~ **пáра** овлажнител на пара
~, **щёточный** четков овлажнител
увлажнительный овлажнителен
увлажнять овлажнявам, навлажнявам
увóд *м* отклоняване; отвеждане; отвличане
~ **автомобильного колесá** отклоняване [занасяне, отвеждане] на колелата на автомобила
~ **сверлá** отклоняване [отвличане] на свредлото
УВЧ (установка высóкой частоты) уредба за [с] висока честота
увязка *ж* 1. съгласуване, координиране 2. обвързване, увързване, свързване
~, **графическая** *геод.* графично координиране, графично свързване
~ **плáнов** обвързване [свързване, координиране] на плановете
увязывать 1. съгласувам, координирам 2. свързвам, обвързвам
угáр *м* 1. въглеокис 2. отравяне с въглеокис 3. окисляване с образуване на окисен слой 4. угар; загуба на метал при обработка 5. текстилни отпадъци
~, **барабáнный** *текст.* отпадък от тамбурата
~, **ворсовáльный** *текст.* отпадък при шардонирането
~, **гребнечесáльный** *текст.* отпадък при решенето
~, **кардочесáльный** *текст.* отпадък при влачението
~ **пряжи** *текст.* отпадък от прежди, от конци
~, **хлóпковый** памучни отпадъци
~ **шéрсти** вълнени отпадъци, вълнен дреп
угáрный окислен, от окисляване; отпадъчен
угасáние *с* изгасване, гасене; затихване
~ **дуги** изгасване [гасене] на (електрическа) дъга
угасáть угасвам, загасвам, затихвам
углеводорóдный въглеводороден
углеводорóды *мн* въглеводороди
~, **алифатические** алифатни въглеводороди
~, **алициклические** алициклени въглеводороди
~, **ароматические** ароматни въглеводороди
~, **ацетиленовые** ацетиленови въглеводороди
~, **ациклические** ациклични въглеводороди, алифатни въглеводороди
~, **бензиновые** бензинови въглеводороди
~, **гидроароматические** хидроароматни въглеводороди
~, **диéновые** диенови въглеводороди *(с две двойни връзки)*
~, **жирные** мастни [наситени] въглеводороди
~, **изопарафиновые** изопарафинови въглеводороди
~, **канцерогéнные** канцерогенни въглеводороди
~, **линéйные** линейни въглеводороди
~ **метáновые** метанови [парафинови] въглеводороди, парафини
~, **многоядерные ароматические** многоядрени ароматни въглеводороди
~, **насыщенные** наситени въглеводороди
~, **нафтéновые** нафтенови въглеводороди, циклани, нафтени
~, **ненасыщенные** ненаситени въглеводороди
~, **непредéльные** *вж.* **углеводорóды, ненасыщенные**
~, **олефиновые** олефинови въглеводороди
~, **парафиновые** парафинови въглеводороди
~, **полиметиленовые** полиметиленови въглеводороди
~, **полициклические** *вж.* **углеводорóды, многоядерные ароматические**
~, **предéльные** *вж.* **углеводорóды, насыщенные**
~, **разветвлённые** въглеводороди с разклонена верига
~, **терпéновые** терпенови въглеводороди
~, **циклические** циклични въглеводороди
~, **циклические нéфти** циклични въглеводороди на нафта
~, **этиленовые** етиленови [олефинови] въглеводороди
углевóды *мн* въглехидрати
~, **мономéрные** мономерни въглехидрати
~, **полимéрные** полимерни въглехидрати
углевóз *м* въглевоз *(кораб за превозване на въглища)*
угледержáтель *м* държач на въгленов електрод
угледобыча *ж* въгледобив, добиване на въглища
угледробилка *ж* въглетрошачка
угледробильный въглетрошачен
угледроблéние *с* въглетрошене, трошене [разтрошаване] на въглища
углежжéние *с* въглищарство, добиване на дървени въглища
~, **кострóвое** въглищарство [въгледобиване] в жижни
~, **кýчное** *вж.* **углежжéние, кострóвое**
~, **ямное** въгледобиване в ями
углекислотá *ж* 1. въглена киселина 2. въглероден двуокис *(воден разтвор)*
~, **твёрдая** твърд въгледвуокис
углекислый карбонатен [карбонат]
углекóп *м* въглекопач
углемóйка *ж* въглепромивачка
углемóльный който смила въглища
угленóсность *ж* въгленосност
углеобогащéние *с* въглеобогатяване, обогатяване на въглища

углеобразова́ние *с* въглеобразуване, образуване на въглища
углеотка́тчик *м* въглеизвозвач
углеперегружа́тель *м* въглепретоварач
углепогру́зчик *м* въглетоварач
углепода́ча *ж* подаване на въглища, подхранване с въглища
углеподъёмник *м* въглеповдигач
углепромы́вка *ж* промиване на въглища, въглепромивка
углепромы́вочный въглепромивен, служещ за промиване на въглища
углеразрабо́тка *ж* въгледобив
углере́зка *ж* въглерезачка, резачка на въглища
углеро́д *м* въглерод
~, **امо́рфный** аморфен въглерод
~, **газифици́руемый** газифициращ се въглерод, въглерод, който може да се газифицира
~ **графи́та** графитен въглерод, въглерод на графита
~, **двусе́рнистый** двусеровъглерод, въглероден двусулфид
~ **зака́лки** закалъчен въглерод
~, **карби́дный** *вж.* **углеро́д, свя́занный**
~, **ме́ченый** *ядр.* белязан въглерод
~, **несвя́занный** несвързан [свободен] въглерод
~, **односе́рнистый** тиокарбонил
~ **о́тжига** въглерод от отгряването *(при темперование на бял чугун)*, отгревен въглерод
~, **радиоакти́вный** радиоактивен въглерод
~, **свобо́дный** свободен [несвързан] въглерод
~, **свя́занный** свързан въглерод
~, **серни́стый** серовъглерод
~, **твёрдый** твърд въглерод
~, **трёхвале́нтный** тривалентен въглерод
~, **четырёххло́ристый** въглероден четирихлорид
углеро́дистый въглероден, който съдържа въглерод
углеро́дный въглероден, съединен [свързан] с въглерод
углерудово́з *м* въглерудовозен кораб, въглерудовоз
углесодержа́щий въглесъдържащ, съдържащ въглища
углесо́с *м* въглесмукач, машина за изсмукване на въглища *(с вода при хидравлично добиване на въглища)*
углетерми́ческий карботермичен
углефика́ция *ж* въглефикация
углехи́мия *ж* химия на въглищата
у́гли *мн* въглени [въгленови] електроди
~ ,**высокоинтенси́вные** високоинтензивни въглени електроди
~, **гомоге́нные** хомогенни въглени електроди
~, **электротехни́ческие** електротехнически (въглени) електроди
у́глистый въглищен
углова́тый ъглов, ъгловат, с ъгъл
углово́й ъглов *(който образува ъгъл; който се намира на ъгъл; който има форма на ъгъл; който се отнася за ъгъл)*
угломе́р *м* ъгломер, уред за измерване на ъгли, гониометър
~, **зерка́льный** огледален ъгломер
~, **насто́льный** ъгломер за маса
~, **опти́ческий** оптичен ъгломер
~, **рефлексио́нный** рефлексионен ъгломер [гониометър]
~ **с но́ниусом** ъгломер с нониус
~, **универса́льный** универсален ъгломер
угломе́р-квадра́нт *м* квадрантов ъгломер
угломе́рный ъгломерен
углополовя́щая *ж* ъглополовяща, бисектриса
углосни́м *м* *с. ст.* ъглосним *(на навесен плуг)*
углу́бка *ж* удълбочаване, удълбаване *(напр. на шахта)*
углубле́ние *с* 1. удълбочаване, вдълбочаване 2. вдлъбнатина, удълбочение 3. *кораб.* потъване, потапяне *(на корабния корпус; на корпуса на мина, закотвена за дъното)* 4. потъмняване *(на цвят)*
~, **сре́днее** средна дълбочина на газене *(на кораб)*
~ **су́дна** дълбочина на газене *(на кораб)*
~ **цве́та** потъмняване на цвета
углублённый удълбочен, вдълбочен
углубля́ть удълбочавам, удълбавам, вдълбочавам
углы́ *мн* ъгли
~, **вертика́льные** вертикални ъгли
~, **вне́шние накрестлежа́щие** външни кръстни ъгли
~, **вну́тренние накрестлежа́щие** вътрешни кръстни ъгли
~, **двойнико́вые** ъгли на двойникуването
~, **дополни́тельные** допълнителни ъгли *(ъгли, които се допълват до друг ъгъл)*
~, **накрестлежа́щие** кръстни ъгли
~, **односторо́нние** едностранни ъгли
~, **противолежа́щие** противолежащи ъгли
~, **проходи́мости** *авто* ъгли на проходимостта
~, **смежные** съседни ъгли
~, **соотве́тственные** *вж.* **углы́, соотве́тствующие**
~, **соотве́тствующие** съответни ъгли
~, **э́йлеровы** ъгли на Ойлер, ойлерови ъгли
у́гол *м* ъгъл
~, **азимута́льный** азимутен ъгъл
~ **абсолю́тной ско́рости** ъгъл на абсолютната скорост
~, **аксиа́льный** аксиален ъгъл
~, **аперту́рный** *опт.* апертурен ъгъл
~, **астроляби́ческий** астролабичен ъгъл
~ **ата́ки** *ав.* ъгъл на атака
~ **ата́ки для поса́дки** *ав.* ъгъл на атака при кацане
~ **ата́ки, докрити́ческий** подкритичен ъгъл на атака
~ **ата́ки, закрити́ческий** надкритичен ъгъл на атака
~ **ата́ки, крити́ческий** критичен ъгъл на атака
~ **ата́ки, постоя́нный** постоянен ъгъл на атака
~ **боково́го скольже́ния** ъгъл на странично плъзгане

~ боксвóго увóда ъгъл на странично изместване
~ бросáния ъгъл на хвърляне
~ брэ́гговский ъгъл на Брег
~, валéнтный валентен ъгъл
~, вертикáльный вертикален ъгъл
~, верши́нный върхов ъгъл, връхно противоположен ъгъл
~ вéтра *ав.* ъгъл на вятъра
~ ви́димости ъгъл на видимост [на полезрение, на наблюдение]
~ визи́рования ъгъл на визиране
~ виражá ъгъл на завоя [на завиване], ъгъл на наклона
~ «в лáпу» ъглова трапецовидна сглобка
~, внéшний външен ъгъл
~ вну́треннего трéния ъгъл на вътрешното триене
~, вну́тренний вътрешен ъгъл
~ в облó объл керт
~, вóгнутый *изпъкнал ъгъл*
~ возвышéния ъгъл на възвишенисто
~ возмущéния махов ъгъл
~, впи́санный вписан ъгъл
~ в плáне ъгъл в план
~ вращéния ъгъл на завъртане [на въртене]
~, вспомогáтельный зáдний заден спомагателен ъгъл
~ встрéчи ъгъл на срещането
~ вхóда входен ъгъл
~, входнóй *вж.* **у́гол вхóда**
~, входя́щий входящ ъгъл
~ в чéтверть ъглов фалц
~ вы́лета *ав.* ъгъл на излитане
~, вы́прямленный изправен ъгъл
~ вы́хода изходен ъгъл
~, выходнóй *вж.* **у́гол вы́хода**
~, гáлсовый *кораб.* галсов ъгъл *(предните долни ъгли на всички ветрила)*
~, гистерéзисный хистерезисен ъгъл
~, глáвный зáдний главен заден ъгъл
~ голóвки зу́ба ъгъл на (наклона на) главата на зъба *(на конусно зъбно колело)*
~ горизонтáльной навóдки хоризонтален мерен ъгъл
~, горизонтáльный хоризонтален ъгъл
~, горизонтáльный обстрéла *воен.* хоризонтален ъгъл на обстрела
~ давлéния ъгъл на предаване на силата [налягане]
~ двугрáнный двустенен ъгъл, двустранен ъгъл
~ девиáции ъгъл на отклонението
~ дели́тельного кóнуса ъгъл на делителния конус
~ деривáции *воен.* ъгъл на деривацията
~, дирекциóнный дирекционен ъгъл
~ диэлектри́ческих потéрь *ел.* ъгъл на диелектрическа загуба
~, дополни́тельный допълнителен ъгъл
~ дрéйфа *кораб.* ъгъл на дрейфа
~ естéственного откóса ъгъл на естествения наклон
~ жёсткости винкел [ъгъл] за предаване на коравина (на детайла)
~ заги́ба ъгъл на прегъване [на сгъвка]
~ зáднего зазóра *вж.* **у́гол, зáдний**
~, зáдний заден ъгъл *(на режещ ръб)*
~ закли́нивания ъгъл на заклинване
~ закру́чивания ъгъл на усукването
~ заострéния ъгъл на заостряне; клинов ъгъл, преден стружков ъгъл
~ заострéния кли́на *вж.* **у́гол заострéния**
~ запáздывания ъгъл на закъснение
~ затóчки ъгъл на наточване
~, затылóвочный *вж.* **у́гол, заты́лочный**
~, заты́лочный заден [тилов] ъгъл *(на режещ ръб)*
~ захвáта ъгъл на захващане, ъгъл на захапване
~ зацеплéния ъгъл на сцепване
~ зенковáния ъгъл на фрезенковане [на зенкероване]
~ зрéния ъгъл на зрението, зрителен ъгъл
~ изги́ба ъгъл на огъване
~ изображéния кáдра *кфт.* ъгъл на прожектиране
~ искривлéния ъгъл на изкривяване
~ кли́на клинов ъгъл
~ конвергéнции *геод.* ъгъл на конвергенция
~ контáкта ъгъл на контактуване [допиране]
~ кóнуса ъгъл (при върха) на конуса
~ кóнуса впáдин ъгъл при върха на вътрешния [основния] конус
~ кóнуса вы́ступов ъгъл на външния [периферния] конус
~ кóнусности ъгъл на конусност, ъгъл (при върха) на конус
~ краевóй граничен [пределен] ъгъл
~ крéна *ав.* ъгъл на наклона, ъгъл на накланяване
~ кривизны́ ъгъл на кривината
~, крити́ческий критичен ъгъл
~, крити́ческий атáки *ав.* критичен ъгъл на атака
~ крутизны́ ъгъл на наклона, ъгъл на стръмността
~ кручéния ъгъл на усукване
~ ку́рса *вж.* **у́гол, курсовóй**
~, курсовóй *ав. кораб.* курсов ъгъл, ъгъл на курса
~, курсовóй вéтра курсов ъгъл на вятъра
~ магни́тного наклонéния ъгъл на магнитно наклонение
~ Мáха махов ъгъл, ъгъл на Мах
~ мéжду грáнями *крист.* ръбен ъгъл *(на кристал)*
~ между двумя́ плоскостя́ми двустенен ъгъл
~ межосевóй междуосов ъгъл, ъгъл между осите
~ мéста ъгъл на мястото
~ мéста цéли ъгъл на мястото [на целта]
~ мёртвый *ав.* мъртъв ъгъл
~ мéстности *вж.* **у́гол мéста цéли**
~, многогрáнный многостенен ъгъл
~ многоугóльника ъгъл на многоъгълника
~ набóра высоты́ *ав.* ъгъл на набиране [вземане] на височина
~ наклóна ъгъл на наклона

~ **накло́на ли́нии зацепле́ния** [ъгъл на наклона] на линията на сцепване
~ **накло́на ли́нии зу́ба** ъгъл на наклона на линията на зъба
~ **накло́на пере́дней о́си** наклон [ъгъл на наклона] на предната ос
~, **напра́вленный** ориентиран ъгъл
~ **наре́зки** ъгъл на резбата
~, **нару́жный** външен ъгъл
~ **но́жки зу́ба** ъгъл на основата на зъба
~, **норма́льный за́дний** нормален заден ъгъл
~, **норма́льный пере́дний** нормален преден ъгъл
~, **нулево́й** нулев ъгъл
~ **обзо́ра** *кораб.* ъгъл на обзора
~ **обхва́та** ъгъл на обхвата
~ **опереже́ния** ъгъл на изпреварване
~ **опереже́ния впу́ска** ъгъл на изпреварването на всмукването, ъгъл на изпреварването при втичане
~ **опереже́ния зажига́ния** ъгъл на изпреварване при запалването
~ **опереже́ния пода́чи то́плива** ъгъл на изпреварване на впръскването
~ **опереже́ния по фа́зе** ъгъл на изпреварване по фаза
~, **опи́санный** описан ъгъл
~, **оптима́льный** оптимален ъгъл
~ **опти́ческих осе́й действи́тельный** действителен ъгъл на оптическата ос
~ **о́стрый** остър ъгъл
~ **отклоне́ния** ъгъл на отклонение
~ **отко́са** ъгъл на откоса
~ **отко́са карье́ра** ъгъл на откоса на кариера
~, **отливно́й** *полигр.* отливен ъгъл
~, **относи́тельный закру́чивания** относителен ъгъл на завиване
~ **относи́тельной ско́рости** ъгъл на относителната скорост
~ **отраже́ния** ъгъл на отражението
~ **отрица́тельный** отрицателен ъгъл
~ **отстава́ния** ъгъл на закъснение
~ **отстава́ния по фа́зе** ъгъл на закъснение по фаза
~ **паде́ния** ъгъл на падането
~, **параллакти́ческий** паралактичен ъгъл, ъгъл на паралакса
~ **переда́чи** ъгъл на предаване *(на движението)*
~ **пере́дний** преден ъгъл *(на режещия ръб)*
~ **пересече́ния двух ли́ний** ъгъл на пресичането на две линии
~ **пики́рования** *ав.* ъгъл на пикирането
~ **плани́рования** *ав.* ъгъл на планирането [плъзгането] (на самолет)
~, **пло́ский** равнинен ъгъл
~ **поворо́та** ъгъл на завъртането
~ **поворо́та колёс** ъгъл на завъртането на колелата
~ **поворо́та сече́ния ба́лки** ъгъл на завъртането на гредово сечение
~ **повыше́ния** *вж.* **у́гол подъёма**
~ **подъёма 1.** ъгъл на изкачване **2.** *вж.* **у́гол набо́ра высоты́ 3.** ъгъл на възвишението
~ **полёта** *ав.* ъгъл на летенето [на полета]
~, **по́лный** пълен ъгъл
~, **положи́тельный** положителен ъгъл
~, **полупо́лный** полупълен ъгъл
~ **по́ля зре́ния** ъгъл на зрителното поле
~ **по́ля изображе́ния** ъгъл на полето на изображението
~ **поляриза́ции** ъгъл на поляризация
~, **поля́рный** поляреи ъгъл
~, **попере́чный пере́дний** преден напречен ъгъл
~ **попра́вки** ъгъл на поправка, ъгъл на корекция
~, **поса́дочный** *ав.* ъгъл на кацане
~ **потя́я** ъгъл на ферзенка
~ **поте́ри ско́рости** *ав.* ъгъл на загуба на скоростта
~ **поте́рь** *ел.* ъгъл на загуби
~ **предваре́ния** *вж.* **у́гол опереже́ния**
~, **преде́льный** граничен ъгъл
~, **преломле́ния** ъгъл на пречупването [на рефракцията]
~ **при верши́не резца́** ъгъл при върха на режещия ръб [резеца]
~ **приводне́ния** *ав.* ъгъл на приводняване
~ **при́змы, преломля́ющий** пречупващ ъгъл [ъгъл на пречупване] на призмата
~, **прилежа́щий** прилежащ ъгъл
~ **прое́кции** ъгъл на проекцията, ъгъл на проектиране
~ **прока́тки** *мет.* ъгъл на валцоване
~, **простра́нственный** пространствен ъгъл
~, **противолежа́щий** противоположен [противолежащ, срещуположен] ъгъл
~ **про́филя резьбы́** ъгъл на профила на резбата, резбов ъгъл
~, **прямо́й** прав ъгъл
~ **разва́ла колёс** *авто* ъгъл на разкрачването, ъгъл на страничния наклон на колелата
~ **разва́ла пере́дних колёс** *вж.* **у́гол разва́ла колёс**
~, **развёрнутый** пълен ъгъл
~ **развёртки** ъгъл на развивката
~ **раскры́тия шва** ъгъл на скосяване на (заварън) шев
~ **распы́ливания** ъгъл на разпръскване на горивото
~ **рассе́ивания** ъгъл на разсейването [на дисперсията]
~, **расцепно́й** ъгъл на разцепване
~ **регули́рования** ъгъл на регулиране
~ **ре́зания** ъгъл на рязането, режещ ъгъл
~ **ры́скания** *ав.* ъгъл на лъкатушене
~ **сбе́га резьбы́** ъгъл на края на резбата (с непълен профил)
~ **сдви́га** ъгъл на изместване, ъгъл на преместване
~ **сдви́га фаз** фазов ъгъл; ъгъл на фазовата разлика, ъгъл на фазовото изместване
~ **сдви́га щёток** ъгъл на изместване на четките *(при електромашина)*
~ **ска́шивания** ъгъл на скосяване
~ **склоне́ния 1.** ъгъл на понижение **2.** ъгъл на отклонение [девиация] **3.** отрицателен ъгъл на мястото

~ **скольже́ния** ъгъл на плъзгане
~ **ско́са** ъгъл на скосяване
~ **ско́са кро́мки** ъгъл на скосяване на заваряваните краища
~ **скре́щивания** ъгъл на кръстосването
~ **скру́чивания** ъгъл на усукването
~, **сме́жный** 1. прилежащ ъгъл 2. съседен ъгъл
~ **смеще́ния** ъгъл на изместване, ъгъл на преместване
~ **смина́емости** ъгъл на мачкане
~ **сниже́ния** ъгъл на снижаване
~ **сно́са** ъгъл на отнасянето [на отвличането]
~ **со́бственного враще́ния** ъгъл на собственото завъртане [въртене]
~ **соприкоснове́ния** ъгъл на допиране, ъгъл на контакта
~ **спира́ли зу́бьев** ъгъл на наклона на (витловите) зъби
~ **спира́ли червяка́** ъгъл на червячната спирала, ъгъл на спиралата на червяка
~ **сре́за** ъгъл на срязване
~ **стоя́нки на земле́** ъгъл на стоене *(на самолета върху земята)*
~ **стоя́нки самолёта** *вж.* **у́гол стоя́нки на земле́**
~ **стрелови́дности** *ав.* ъгъл на стреловидност *(на крило)*
~ **стрелы́** *вж.* **у́гол стреловидности**
~ **стыково́го шва** ъгъл на челния шев
~ **схо́да колёс** *авто* ъгъл на събиране на колелата
~ **сходи́мости** ъгъл на сходимост
~ **схожде́ния** ъгъл на сближаване
~ **съёмки** ъгъл на снемането *(за фотоснимка)*
~ **тангажа́** ъгъл на надлъжното клатене на самолета, ъгъл на тангажа
~, **теле́сный** телесен [пространствен] ъгъл
~ **траекто́рии полёта** ъгъл на траекторията на полета
~ **тре́ния** ъгъл на триенето
~ **тре́ния при поко́е** ъгъл на триене при покой
~ **тре́ния скольже́ния** ъгъл на триене при плъзгане
~, **трёхгра́нный** тристенен ъгъл, триедър
~, **тупо́й** тъп ъгъл
~ **уда́ра** ъгъл на удара
~ **укло́на** 1. ъгъл на наклона, увес 2. преден ъгъл на режещия ръб [на резеца]
~ **укосины** ъгъл на паянта [на стрелата на кран, на багер и др.]
~ **укры́тия** ъгъл на прикритието
~ **упрежде́ния** *вж.* **у́гол опереже́ния**
~ **устано́вки** 1. *ав.* ъгъл на поставянето 2. установъчен ъгъл *(ъгъл между главния режещ ръб на стругарския нож и посоката на подаването)*
~, **устано́вочный** *вж.* **у́гол устано́вки**
~, **фа́зный** *вж.* **у́гол, фа́зовый**
~, **фа́зовый** *ел.* фазов ъгъл
~ **фа́кела то́плива** ъгъл на горивната струя
~ **формо́вочного укло́на** *леяр.* ъгъл на формовъчния наклон, ъгъл на леярския наклон
~, **центра́льный** централен ъгъл
~, **часово́й** часов ъгъл
~, **электри́ческий** електрически ъгъл
уголо́к *м* 1. ъглов профил, винкелно желязо 2. ъгълче
~, **набо́рный** *полигр.* наборен ъгъл
~ **жёсткости** ъгълник за осигуряване на неподатливост
~, **неравнобо́кий** неравностранен [разностранен] ъглов профил
~, **прока́тный** валцована ъглова стомана, валцован ъглов профил
у́голь *м* въглища
~, **автохто́нный** автохтонни въглища
~, **активи́рованный** активиран въглен
~, **акти́вный** *вж.* **у́голь, активизи́рованный**
~, **аллохто́нный** алохтонни въглища
~, **безды́мный** бездимни въглища
~, **беззо́льный** безпепелни [малкопепелни] въглища
~, **бе́лый** бели въглища *(водната енергия)*
~, **беспла́менный** безпламъчни въглища
~, **беспла́менный сухо́й** сухи [постни] безпламъчни въглища
~, **битумино́зный** битуминозни въглища
~, **богхе́довый** богхедови въглища *(вид екстракционни въглища)*
~, **богхе́дский** *вж.* **у́голь, богхе́довый**
~, **брикети́рованный** брикетирани въглища
~, **бума́жный** хартиени въглища
~, **бу́нкерный** бункерни въглища
~, **бу́рый** кафяви (каменни) въглища
~, **вла́жный** влажни въглища
~, **волокни́стый** влакнести въглища
~, **высококалори́йный** висококалорични въглища
~, **высокосо́ртный** висококачествени въглища
~, **га́зовый** газови въглища
~, **га́зовый жи́рный** газови мазни въглища
~, **газогенера́торный** газгенераторни въглища
~, **гли́нистый** глинести въглища
~, **голубо́й** сини въглища *(образно име на вятърната енергия)*
~, **горо́шковый** граховидни въглища
~, **графитизи́рованный** графитизирани въглища
~, **грохочёный** пресети въглища
~, **гу́мусовый** хумусови [хумусни] въглища
~, **длиннопла́менный** дългопламенни [дългопламъчни] въглища, въглища с дълъг пламък
~ **для адсо́рбции** *хим.* въглища [въглен] за адсорбиране
~ **для дуговы́х ламп** въглен за дъгова лампа, дъгов въглен
~, **до́менный** доменни въглища
~, **древе́сный** дървени въглища
~, **живо́тный** животински въглен
~, **жи́рный** тлъсти [мазни] въглища
~, **земли́стый** *вж.* **у́голь, бу́рый**
~, **зо́льный** пепелни въглища, въглища с високо пепелно съдържание
~, **ископа́емый** изкопаеми въглища

~, **ка́менный** каменни въглища
~, **кенне́левый** кенелски въглища
~, **кенне́льский** *вж.* **у́голь, кенне́левый**
~, **ко́ксовый** коксови въглища
~, **коксу́ющийся** коксуващи се въглища
~, **короткопла́менный** късопламенни [късопламъчни] въглища
~, **костяно́й** костни въглища
~, **коте́льный жи́рный** парнокотлови тлъсти [мазни] въглища
~, **коте́льный специа́льный** специални парнокотлови въглища
~, **кровяно́й** кръвни въглища
~, **крупнокусково́й** едри въглища
~, **кузне́чный** ковашки въглища
~, **кула́чный** юмрукообразни [бучковидни] въглища
~, **кусково́й** бучкообразни въглища, въглища на буци, едри въглища
~, **легковоспламеня́ющийся** леснозапалващи се въглища
~, **лече́бный** лечебни въглища
~, **лигни́товый** лигнитни въглища
~, **листова́тый** листовидни въглища
~, **маловла́жный** въглища с малка влажност
~, **малозо́льный** нископепелни въглища
~, **ма́товый** матови въглища
~, **ме́лкий** ситни дребни въглища
~, **мелкозерни́стый** дребнозърнести въглища, дребни въглища
~, **мы́тый** промити въглища
~, **некоксу́ющийся** некоксуващи се въглища
~, **необогащённый** необогатени въглища
~, **несортиро́ванный** несортирани въглища
~, **неспека́ющийся** неспичащи се въглища
~, **низкокалори́йный** нискокалорийни въглища, въглища с ниска калоричност
~, **низкосо́ртный** нискокачествени въглища
~, **обогащённый** обогатени въглища
~, **обожжённый да́йком** сухи [постни] безпламенни въглища
~, **обесцве́чивающий** обезцветяващи въглища
~, **одноро́дный** еднородни въглища
~, **ококсо́ванный** коксувани въглища
~, **отбо́рный** отбрани [подбрани] въглища
~, **отощённый спека́ющийся** постни спичащи се въглища
~, **парови́чный** парови въглища, въглища за парни котли
~, **парово́зный** въглища за (парни) локомотиви
~ **пе́рвой гру́ппы, бу́рый** кафяви въглища първо качество
~, **пла́менный** пламъкови [пламъчни] въглища, въглища с голям пламък
~, **пло́тный** плътни въглища
~, **поло́счатый** ивични въглища, въглища на ивици
~, **полубитумино́зный** полубитуминозни въглища
~, **полублестя́щий** полублестящи въглища
~, **полужи́рный** полутлъсти [полумазни] въглища
~, **промы́тый** промити въглища
~, **пылеви́дный** прахообразни въглища
~, **размельчённый** раздробени [наситнени] въглища
~, **размо́лотый** смлени въглища
~, **расти́тельный** растителни въглища
~, **рето́ртный** ретортен въглен
~, **рядово́й** обикновени въглища, несортирани [непресети] въглища
~, **са́жистый** саждести въглища
~, **самовозгора́ющийся** самозапалващи се [самоизгарящи] въглища
~, **самовоспламеня́ющийся** самозапалващи се въглища
~, **сапропе́левый** сапропелитни въглища
~ **с больши́м содержа́нием вла́ги** въглища с голямо съдържание на влага
~, **слабоспека́ющийся** слабоспичащи се въглища
~, **сланцева́тый** шистови въглища, плочести въглища
~ **с ма́лым вы́ходом лету́чих** въглища с малко съдържание на летливи вещества
~, **смоли́стый** смолни [битумни] въглища
~, **сортиро́ванный** сортирани [пресети] въглища
~, **спека́ющийся** спичащи се [каменни] въглища
~, **сыпу́чий** въглища сувенан
~, **сыро́й** мокри [сурови] въглища
~, **то́щий** постни въглища
~, **трудновоспламеня́ющийся** трудно запалващи се въглища
~, **фити́льный** сърцевинен [дъгов] въглен
~, **чёрный** черни въглища
~, **ша́хтный** шахтови [сурови; руднични] въглища
~, **шлаку́ющийся** шлакуващи се въглища
~, **электро́дный** електроден въглен
~, **электротехни́ческий** електротехнически въглен
~, **энергети́ческий** енергийни въглища, въглища за енергийни цели
~, **эффекти́вный** въглен за (светлинни) ефекти
у́голь-оре́х *м* орехообразни въглища [брикети]
у́голь-штыб *м* въглищен прах
уго́льник *м* 1. коляно *(тръбна чугунена част)* 2. ъгълник, винкел; ъглоизмервателен инструмент 3. ъглов профил
~ **бата́на** ваталов триъгълник
~, **би́мсовый** *кораб.* бимсов ъгълник
~, **бортово́й** *кораб.* бордов ъгълник
~, **ввёртный** завинтено коляно *(тръбно)*
~, **двойно́й** двойно коляно *(тръбно)*
~, **дополни́тельный** допълнително (тръбно) коляно
~ **жёсткости** ъгълник за увеличаване на здравината [неподатливостта]
~, **коне́чный** крайно (тръбно) коляно
~, **крестово́й** Т-образна линия, линеал
~, **лека́льный** эталонен ъгълник, ъгълник-калибър, ъгълник-образец
~, **набо́рный** *полигр.* наборен ъгълник
~, **обвя́зочный** поясен винкел
~, **обде́лочный** *кораб.* обшивен ъгълник

~, **переставно́й** 1. подвижно коляно (тръбно) 2. подвижен ъгълник [винкел]
~, **перехо́дный** преходно (тръбно) коляно
~, **пло́ский** 1. плосък ъгълник 2. плоско коляно
~, **пло́тничный** дърводелски ъгълник
~, **пове́рочный** 1. контролен ъгълник 2. контролно коляно
~, **поворо́тный** 1. обръщателно коляно 2. обръщателен ъгълник
~, **прямо́й** 1. право коляно 2. прав ъгълник
~, **путево́й** релсов път с равнораменен ъглов профил
~, **равнобо́кий** равностранен винкел; равностранно коляно
~, **раздвижно́й** *полигр.* раздвижен [разтегателен] ъгълник
~, **складно́й** сгъваем ъгълник
~, **слеса́рный** шлосерски ъгълник [винкел]
~ **с по́лкой** ъгълник с ребро
~, **та́вровый** Т- образен винкел
~, **универса́льный** 1. универсален ъгълник 2. универсално коляно
~, **устано́вочный** 1. установъчен ъгълник 2. установъчно коляно
~, **фла́нцевый** коляно (тръбно) с фланци, фланцово коляно
~, **цехово́й** цехов ъгълник
~, **чертёжный** чертежен ъгломер; ъгълник *(линеал)* за чертане
у́гольный въглищен
у́гольщик *м* 1. въглевоз 2. параход, на който за гориво в котлите се използуват въглища *(остар.)*
уго́н *м жп.* изместване; надлъжно повличане *(по оста)*
~ **пути́** надлъжно повличане [плъзгане, изместване] на релси *(по оста на пътя)*
~ **ре́льсов** *вж.* **уго́н пути́**
угора́ние *с* **мета́лла** намаляване [изгаряне] на метала *(в резултат от претопяване)*
угора́ть изгарям, окислявам се *(за метал)*
удале́ние *с* 1. отстраняване, премахване 2. отдалечаване; отдалеченост
~ **воды́** отстраняване на водата, обезводняване
~ **во́здуха** обезвъздушаване, отстраняване на въздуха
~ **га́зов** отстраняване [премахване] на газовете, обезгазяване
~ **золы́** отстраняване на пепелта *(напр. в котлите)*
~ **кислоро́да** отделяне [отстраняване] на кислорода, обезкислородяване
~ **коте́льной на́кипи** отстраняване на котления камък
~ **ока́лины** отстраняване [премахване] на металния окис [окисната корица, окалината]
~ **се́ры** отстраняване на сярата, обезсеряване
~ **соле́й** отстраняване на солите, обезсоляване
~ **шла́ма** отстраняване на пяната [шлама], почистване на пяната
~ **шли́хты** обезскробване *(на тъкан)*
удалённый отдалечен
удаля́ть 1. отстранявам, премахвам, отнемам *(нещо)* 2. отдалечавам
уда́р *м* удар; тласък; сблъскване; внезапно натоварване на машина
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен удар
~, **акусти́ческий** акустичен удар
~ **бата́на** *текст.* набиване на вътъка, ваталов удар
~ **взрывно́й волны́** удар на взривната вълна
~, **внеце́нтренный** ексцентричен удар
~, **водяно́й** воден удар *(в парни двигатели)*
~, **возду́шный** въздушен удар, въздушен тласък
~, **вполне́ неупру́гий** напълно нееластичен удар
~, **вполне́ упру́гий** напълно еластичен удар
~, **га́зовый** газов удар
~, **гидравли́ческий** хидравличен удар [воден удар]
~, **динами́ческий** динамичен удар
~, **звуково́й** звуков удар
~, **знакопереме́нный** знакопроменлив удар
~ **кла́пана** удар [чукане] на клапана
~, **косо́й** кос удар
~ **мо́лнии** удар на светкавица, гръмотевичен удар
~, **мя́гкий** мек удар
~, **неупру́гий** нееластичен удар
~, **обра́тный** обратен удар
~, **осево́й** осов [аксиален] удар
~, **пароводяно́й** пароводен удар
~, **попере́чный** напречен удар
~, **продо́льный** надлъжен удар
~, **прямо́й** прав удар
~ **прямо́й мо́лнии** прав [директен] удар на светкавица, прав гръмотевичен удар
~, **со́лнечный** слънчев удар
~, **теплово́й** топлинен удар
~, **упру́гий** еластичен удар
~, **фронта́льный** челен [фронтален] удар
~, **центра́льный** централен удар
~, **эксцентри́чный** *вж.* **уда́р, внеце́нтренный**
уда́рник *м* 1. челник, първенец, ударник *(работник)* 2. ударник [бабка], *(инструмент, извършващ удари)*; чук 3. *воен.* ударник
~ **взрыва́теля** *воен.* ударник на взривател
~, **дистанцио́нный** дистанционен ударник
~ **инерцио́нного де́йствия** ударник с инерционно действие
~ **мгнове́нного де́йствия** ударник с мигновено действие
уда́рно-хру́пкий трошлив при удар
уда́рный ударен
ударопро́чный устойчив на удар
ударосто́йкость *ж* устойчивост на удар, удароустойчивост
ударя́ть удрям
удва́ивание *с* удвояване
удва́ивать удвоявам
удвое́ние *с вж.* **удва́ивание**
удво́енный удвоен
удвои́тель *м* удвоител

~ **напряже́ния** *ел.* удвоител на напрежение
~ **частоты́** *ел.* удвоител на честота
уде́льно-лёгкий относително лек
уде́льно-тяжёлый относително тежък
уде́льный относителен, специфичен
удлине́ние *с* удължаване; удължение
~, **абсолю́тное** абсолютно удължаване; абсолютно удължение
~, **аддити́вное относи́тельное** адитивно относително удължение
~ **воло́кон** удължаване [разтегляне] на влакната
~, **гла́вное** главно удължение
~, **действи́тельное** действително [реално] удължение
~, **допусти́мое** допустимо удължение
~, **коне́чное** крайно удължение
~, **крити́ческое** критическо [критично] удължение
~ **крыла́** удължаване на крилата, крилно удължение
~, **лине́йное** линейно удължение
~, **ме́стное** местно удължение
~, **оста́точное** остатъчно удължение
~, **остаю́щееся** *вж.* **удлине́ние, оста́точное**
~, **относи́тельное** относително удължение
~, **относи́тельное оста́точное** относително остатъчно удължение
~, **по́лное** пълно удължение
~, **пласти́ческое** пластично удължение
~, **преде́льное** гранично удължение
~ **при разры́ве** *вж.* **удлине́ние, разрывно́е**
~ **при растяже́нии** удължение при опън
~, **продо́льное** надлъжно удължение
~, **разрывно́е** удължение при скъсване
~, **сосредото́ченное** съсредоточено удължение
~, **стати́ческое** статично удължение
~, **температу́рное** температурно удължение
~, **теплово́е** топлинно [термично] удължение
~, **уде́льное** *вж.* **удлине́ние, относи́тельное**
~, **упру́гое** еластично удължение
~, **усло́вное** условно удължение
~, **эффекти́вное** ефективно удължение
удлинённый удължен
удлини́тель *м* удължител; удължител на линия
~ **анте́нны** удължител на антена, антенен удължител
~ **ци́ркуля** удължител на пергел
удлиня́ть удължавам
удобонаноси́мый лесно нанасян, удобнонаносим *(напр. боя)*
удобообраба́тываемый лесно обработваем
удобообтека́емость *ж* аеродинамичност, леснообтекаемост
удобообтека́емый аеродинамичен, леснообтекаем
удобоукла́дываемый лесно полагащ се, удобно полагащ се
удобоуправля́емость *ж* лекоуправляемост *(напр. на превозно средство)*
удобоуправля́емый лесноуправляем
удобре́ние *с* 1. *с. ст.* наторяване, торене 2. тор
~, **азо́тное** азотен тор
~, **аммони́йное** амониев тор
~, **есте́ственное** естествен тор, оборски тор
~, **жи́дкое** течен тор
~, **известко́вое** варовит тор
~, **иску́сственное** изкуствен тор
~, **кали́йное** калиев тор
~, **минера́льное** минерален тор
~, **ту́ковое** *вж.* **удобре́ние, минера́льное**
удобре́ния *мн с. ст.* торове
~, **азо́тно-фо́сфорные** азотно-фосфорни [сложни] торове
~, **аммиа́чно-нитра́тные** амониево-нитратни торове
~, **бактериа́льные** бактериални торове
~, **гранули́рованные** гранулирани торове
~, **двойны́е** двойни торове
~, **комбини́рованные** комбинирани торове
~, **ко́мплексные** комплексни торове
~, **ко́свенные** косвени торове
~, **многосторо́нние** многостранни торове
~, **нитра́тные** нитратни торове
~, **односторо́нние** едностранни торове
~, **органи́ческие** органични торове
~, **прямы́е** същински торове
~, **сло́жные** сложни торове
~, **сме́шанные** смесени торове
~, **стимули́рующие** стимулиращи торове
~, **фосфа́тные** фосфатни торове
~, **фо́сфорные** фосфорни торове
удо́бренный наторен
удобри́тель *м вж.* **удобре́ние**
удобря́ть наторявам, торя
у́дочка *ж* лула на бояджийски пистолет
удо́й *м с. ст.* млеконадой, млекодобив
удо́йность *ж* млечност, дойност
удо́йный млечен, доен
ужи́мина *ж мет.* смачканост, притиснатост, изкривеност *(дефект)*; подкожушване
уза́ *ж* пчелен клей
у́зел *м* 1. *машстр.* възел, група детайли, монтирани в едно; връзка, свръзка *(в конструкция)* 2. (централно) място за извършване на определена дейност 3. възел *(на въже)* 4. възел *(мярка за скорост, равна на 1 морска миля в час)*
~, **бесе́дочный** беседъчен [морски] възел
~, **бесе́дочный двойно́й** сложен [двоен] морски възел
~, **бесе́дочный просто́й** прост моряшки възел
~, **бето́нный** бетонен възел, бетоноподготвителен възел
~, **бочёночный** *кораб.* бъчвен възел
~, **брамшко́товый** брамшкотов възел
~, **бу́ксовый** буксов възел
~, **взаимозаменя́емый** взаимозаменяем (монтажен) възел, взаимозаменяема (монтажна) група
~ **в захлёст** възел с наметка
~, **ви́льчатый** вилкообразен възел, вилкообразно съединение
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] възел *(монтажен)*

~ **в уда́вки** змийче *(морски възел за завързване в някой предмет)*
~, **выбле́ночный** кръстовиден възел
~, **га́чный** гаков възел *(за кука)*, ухо, куков възел
~, **геометри́ческий** геометричен възел
~, **гла́вный** главен (монтажен) възел, главна (монтажна) група
~, **головно́й** *хидр.* комплекс от хидротехнически съоръжения
~, **железнодоро́жный** железопътен възел
~, **жёсткий** твърда [неогъваема] връзка, корава връзка [схватка]
~, **за́мкнутый** затворен (монтажен) възел; заключена [затворена] връзка
~, **кана́тный** въжен възел, възел на въже
~, **клёпаный** занитен [нитов] възел
~, **колеба́ний** възел на трептенията
~, **комбини́рованный** *жп.* комбиниран възел
~, **конта́ктный** *ел.* контактен възел, контактно гнездо
~, **крестообра́зный** *жп.* кръстообразен възел
~, **морско́й** морски възел (1,852 км/час)
~, **на́йтовый** найтов възел
~, **накладно́й** възел [съединител] с накладка
~, **неразъёмный** неразглобяем възел, неразглобяема връзка
~, **ни́ппельный** нипелна [резбова] връзка, нипелен [резбови възел]
~, **одина́рный бесе́дочный** (единичен) беседъчен [морски] възел
~, **одина́рный га́чный** единичен куков възел
~, **опо́рный** подпорен [опорен] възел
~, **пло́ский** плосък възел
~, **плоти́нный** възел на язовирното съоръжение
~, **подши́пниковый** лагерен възел
~, **приёмно-усили́тельный** *радио* приемно-усилвателен възел
~, **промежу́точный** междинен (монтажен) възел [елемент]
~, **прямо́й** прав [«женски»] възел
~, **радиотрансляцио́нный** радиотранслационен възел [пункт]
~, **расспредели́тельный** разпределителен възел, разпределителен пункт
~, **райо́нный** *тлф.* районна [окръжна] централа
~, **раство́рный** бетонов възел, възел [база] за строителен разтвор
~, **решётки** *крист.* възел на (кристална) решетка
≈, **ри́фовый** рифов възел, възел-осморка
~, **ру́дный** *мин.* рудничен възел
~, **санита́рный** санитарен възел
~, **сбо́рный** монтажен възел, монтажна група
~, **сварно́й** заваръчен възел, заваръчна връзка
~, **свя́зи** *тлф.* свързочен възел [център]
~, **силово́й** силова връзка, силов възел *(напр. в машина)*
~, **скоростно́й** скоростен възел [механизъм]
~, **станда́ртный** стандартен [монтажен] възел, стандартна връзка
~, **сто́порный** *кораб.* стопорен [запиращ, спиращ] възел
~ **стоя́чей волны́** възел на стояща вълна
~, **счётный** броячен възел
~, **сты́ковый** възел с челно съединяване
~, **тка́цкий** тъкачен възел
~, **токоведу́щий** *ел.* токопроводещ [тоководещ] възел, токопроводещ пункт
~, **тра́нспортный** транспортен възел, транспортен пункт
~, **треуго́льный** *жп.* триъгълен възел
~, **фототелегра́фный** фототелеграфен възел [център]
~, **шарни́рный** шарнирна връзка, шарнирен възел
~, **шко́товый** *кораб.* шкотов възел
~, **шлю́почный** *кораб.* лодъчен възел
~, **шпу́льный** *текст.* възел на преждата
узелкова́тость *ж текст.* възловатост, наличие на възли
узелко́вый възлест, с възли
узело́к *м* възелче
у́зкий тесен
узкозахва́тный с тесен захват; теснообхватен
узкоколе́йка *ж жп.* теснолинейка, дековилка, теснолинейна железница
узкоколе́йный теснолинеен
узкополо́сный *радио* теснолентов, за тесен коридор
узкоря́дный теснoредов, тесноређен
у́зкость *ж* теснота, ограниченост
узкошка́льный с тясна скала
узли́стый възлест, с много възли
узлово́й възлов
узловяза́тель *м текст.* нишковръзвач, възловръзвач
узлолови́тель *м* **1.** съчкоуловител **2.** възлоуловител, барабан
узо́р *м* **1.** пъстроцветност; шарка; рисунка; десен **2.** звездичка *(дефект при плетенето)*
~, **вы́пуклый** релефен десен
~, **клётчатый** кариран [на квадрати] десен
~, **многокра́сочный** многоцветен десен за печат
~, **фасо́нный** десен с ефектни фигури
~, **цветно́й** цветен десен
узо́рный изпъстрен с шарки [с рисунки]
узо́рчатость *ж* изпъстреност *(с фигури и др.)*
~ **древеси́ны** изпъстреност на дървесината
узо́рчатый *вж.* **узо́рный**
указа́тель *м* **1.** указател, индикатор **2.** пътепоказател; пътен знак **3.** справочник, указател
~, **алфави́тный** азбучен указател
~ **вертика́льной ско́рости** вариометър, показател на вертикална скорост
~ **ве́тра** ветропоказател
~, **визуа́льный** визуален [зрителен] показател
~ **возду́шной ско́рости** *ав.* въздушен показател на скоростта
~ **глубины́** дълбокомер

~ **давле́ния ма́сла** показател на налягането на маслото
~, **дистанцио́нный** дистанционен показател *(напр. при измерване)*
~, **доро́жный** пътепоказател, пътен знак
~, **зна́ковый** *радио* маркерен указател [индикатор]
~, **именно́й** именен указател
~ **кре́на** *ав.* наклономер *(уред, показващ положението на самолета във въздуха, спрямо хоризонта)*
~, **маршру́тный** *жп.* маршрутен указател, маршрутно разписание
~ **мёртвой то́чки** показател [белег] на мъртва точка
~, **мига́ющий** мигащ *(светлинен)* знак [сигнал]
~ **направле́ния** *ав.* курсов указател, курсоуказател
~ **направле́ния движе́ния** знак за посоката на движение
~ **направле́ния поса́дки** *ав.* показател на посоката на кацане *(на самолет)*
~ **напряже́ния** *ел.* показател на напрежението
~, **оруди́йный** *воен.* оръдеен знак, оръдеен указател
~ **перее́зда** предпрелезен знак
~ **поворо́та** указател на завоите
~, **позицио́нный** *ав.* показател на положението *(на самолета)*
~ **по́люса** *ел.* показател на полюса
~, **поплавко́вый** указател [индикатор] за ниво, поплавков индикатор
~, **предме́тный** предметен указател
~ **пройде́нного пути́** показател на изминатия път, километропоказател
~ **равнове́сия, неподви́жный** неподвижен показател на равновесие
~ **равнове́сия, подви́жный** подвижен показател на равновесие
~, **светово́й** светлинен показател
~, **сигна́льный** сигнален указател
~ **ско́рости** скоростомер, показател на скоростта
~ **ско́рости, индика́торный** индикаторен показател на скоростта
~ **сно́са** показател на отклоняването [отнасянето] от курса *(напр. на кораб)*
~ **соста́ва ши́хты** *леяр.* показател на състава на шихтата
~, **стре́лочный** 1. стрелочен указател *(при жп. стрелка)*, стрелочен знак 2. *ел.* стрелкови индикатор
~ **температу́ры охлажда́ющей воды́** показател на температурата на охлаждащата вода
~, **трёхме́рный** *радио* триразмерен показател
~ **уга́рного га́за** показател на въглеокис
~ **укло́на** наклонопоказател *(пътен знак, показващ наклона на пътя)*
~ **у́ровня** нивопоказател; нивомер
~ **у́ровня бензи́на** показател на нивото на бензина, бензиномер
~ **у́ровня воды́** показател на нивото на водата, водопоказател
~ **у́ровня горю́чего** показател на нивото на горивото, горивомер
~ **у́ровня ма́сла, стержнево́й** маслоизмервателна пръчка
~ **у́ровня, пи́шущий** записващ указател на нивото
~ **у́ровня то́плива** *вж.* **указа́тель у́ровня горю́чего**
~ **ускоре́ния** показател на ускорението
~, **циферблáтный** циферблатна [часовникова] стрелка [показалец]; циферблатен показател
~ **числа́ оборо́тов** оборотомер
указа́тельный показателен, указателен, указващ
ука́танный валиран; загладен; отъпкан
ука́тать *вж.* **ука́тывать**
ука́тка *ж* валиране; утъпкване, трамбоване
ука́тывать валирам; отъпквам *(път)*; изравнявам с валяк
укла́дка *ж* полагане, поставяне; нареждане
~ **бето́на** полагане [изливане] на бетон
~, **горя́чая** горещо полагане [на бетон]
~ **пути́** *жп.* полагане на релсов път
~, **холо́дная** студено полагане *(на бетон)*
~ **шпал** *жп.* полагане на траверси
укла́дчик *м* поставач, редач, полагач, който нарежда *или* поставя нещо *(механизъм или работник)*
~, **ка́бельный** кабелополагач
~, **механи́ческий** механичен полагач, механично устройство за полагане [поставяне]
укла́дывание *с* *вж.* **укла́дка**
укла́дывать 1. полагам, слагам, поставям 2. нареждам, подреждам; смествам 3. настилам, полагам *(бетон)* 4. *текст.* навиване, надипляне *(тъкан)*
~ **в шта́бели** нареждам [стифирам] във фигури
укло́н *м* 1. уклон *(низходяща минна изработка)*, хаспелна галерия 2. наклон *(на жп. линия)*; увес *(на река)*
~, **безвре́дный** безвреден наклон
~ **виража́** надвишение *(на външната ивица на пътя спрямо вътрешната при завой)*
~, **вре́дный** вреден наклон
~, **гидравли́ческий** хидравличен наклон, разлика в налягането *(отнесено към единица дължина на потока)*
~, **капита́льный** капитален [разкриващ] уклон
~ **кли́на** наклон [ъгъл] на клина
~, **компенси́рующий** компенсиращ наклон
~, **крити́ческий** критичен наклон
~, **круто́й** силен [голям] наклон
~ **ли́нии** *жп.* наклон на линията
~, **лите́йный** леярски наклон
~ **моде́ли** *леяр.* наклон в модела, леярски наклон
~, **обра́тный** обратен наклон
~, **пане́льный** панелен наклон
~, **полево́й** скален [по скала] наклон

~, **поло́гий** полегат [слаб] наклон
~, **попере́чный** напречен наклон
~, **преде́льный** краен [граничен] наклон
~, **приведённый** приведен наклон
~, **продо́льный** надлъжен наклон *(напр. на река, път)*
~, **промежу́точный** междинен наклон
~, **пьезометри́ческий** пиезометричен наклон
~, **скоростно́й** *жп.* скоростен наклон
~, **фикти́вный** *жп.* фиктивен наклон
~, **штампо́вочный** щамповъчен наклон, наклон в матрицата *(за лесно изваждане на пресования детайл)*
~, **эквивале́нтный** еквивалентен наклон
уклоне́ние *с* 1. отклоняване, отместване 2. навеждане, наклоняване
~, **боково́е** *ав.* странично отклоняване
~ **отве́са** отклоняване на отвеса
~ **отве́сной ли́нии** *вж.* **уклоне́ние отве́са**
уклономе́р *м* наклономер *(уред за измерване на наклона)*
~, **ма́ятниковый** махален наклономер
уклоноуказа́тель *м* наклонопоказател, *вж.* **уклономе́р**
уклю́чина *ж* ключ *(за греблото на лодката)*
уклоня́ться отклонявам се
уко́вка *ж* степен на оковаване *(мярка за обработеност на детайл чрез коване)*, оковка
уко́л *м* бодване, набождане, пробождане
укомплектова́ние *с* комплектуване
укомплекто́вывать комплектувам, попълвам
укора́чивание *с* скъсяване, свиване *(вследствие на натиск, при охлаждане и т. н.)*
укора́чивать скъсявам, правя по-къс
укороти́ть *вж.* **укора́чивать**
укороче́ние *с вж.* **укора́чивание**
~, **абсолю́тное** абсолютно свиване
~, **одноро́дное** равномерно свиване
~, **относи́тельное** относително свиване
~, **попере́чное** напречно свиване
~, **уде́льное** *вж.* **укороче́ние, относи́тельное**
~ **шва́** свиване на заваръчния шев
уко́с *м* 1. паянта, полегата подпора (на нещо) 2. *с. ст.* количество окосено сено
уко́сина *ж* 1. наклонена подпора 2. стрела *(подвижно рамо наклонено)* на кран 3. свободно носеща греда
~ **комба́йна** подпорна греда на комбайна
~ **кра́на** подпора [подпорна греда] на крана
украше́ние *с* украшение, украса
укрепле́ние *с* 1. укрепване, заздравяване; засилване, уякчаване 2. укрепление
~ **бе́рега** укрепване на бряг
~ **гидро́электроста́нции** укрепване на водна електростанция
~ **гру́за** укрепване [закрепване] на товар
~ **гру́нта** заздравяване на почва
~ **ка́беля** укрепване на кабел
~ **на́сыпи** укрепване на насип
~ **поро́д** укрепяване на скала
~ **фаши́нами** укрепване с фашини
~ **фунда́мента** укрепяване на фундамента [основата]
укрепля́ть укрепявам, заздравявам, заякчавам
укрупне́ние *с* уедряване, уголемяване
~ **зерна́** *крист.* уедряване [нарастване] на (кристалните) зърна
укрупня́ть уедрявам, уголемявам
укру́тка *ж* *текст.* скъсяване при пресукване
укры́вистость *ж* покриваемост, покривност
~ **кра́ски** покривност на боя
укры́тие *с* прикритие; скривалище
~, **вспомога́тельное** спомагателно скривалище
у́ксус *м* оцет *(воден разтвор на оцетна киселина)*
~, **аромати́ческий** ароматичен оцет
~, **ви́нный** *вж.* **у́ксус, виногра́дный**
~, **виногра́дный** винен [гроздов] оцет
~, **древе́сный** дървесен оцет
~, **пивно́й** оцет за домакински нужди
~, **пищево́й** оцет за добавка към храни, хранителен оцет
~, **плодо́во-я́годный** плодов оцет *(от сочен зърновиден плод)*
~, **солодо́вый** малцов оцет
~, **спиртово́й** алкохолен оцет
~, **туале́тный** тоалетен оцет
уксусноки́слый ацетатен [ацетат]
у́ксусный оцетен
уку́порка *ж* 1. машина за затваряне на бутилки, затварачка 2. запушване *(на бутилки)* 3. опаковане, амбалиране 4. амбалаж, опаковка
уку́порочный 1. служещ за запушване 2. амбалажен, опаковъчен
уку́порщик *м* опаковчик
ула́вливание *с* хващане, улавяне
~ **воды́** хващане [улавяне] на водата
~ **раствори́телей** хващане [улавяне] на разтворителя
~ **шла́ка** *леяр.* улавяне [отделяне, отстраняване] на шлаката
ула́вливатель *м* уловител
ула́вливать улавям, хващам
у́лей *м* кошер *(пчелен)*
~, **ра́мочный** рамков кошер
у́лей-лежа́к *м* хоризонтален кошер
улекси́т *м* улексит
улету́чивание *с* 1. изпаряване 2. изветряване 3. сублимация
улету́чиваться 1. изпарявам се 2. изветрявам се 3. сублимирам
ули́тка *ж* 1. спирална камера, охлювица 2. охлювообразен триперков елемент в цвеклорезачка 3. охлювообразна, спирална крива
улиткообра́зный охлювообразен
ули́точный спирален
у́лица *ж* улица
~, **ве́ерная стре́лочная** *жп.* ветрилообразна стрелкова улица *(на жп. гара)*
~, **кольцева́я** пръстенообразна [околовръстна] улица
~, **магистра́льная** главна [магистрална] улица

~, **однопу́тная** еднопътна улица
~, **окружна́я** обходна [обиколна] улица
~, **пучко́вая стре́лочная** *жп.* снопова стрелочна линия
~, **стре́лочная** *жп.* стрелкова [стрелочна] улица
~, **транзи́тная** транзитна улица
уло́в *м* улов, лов *(на риба)*
улови́тель *м* уловител, устройство за хващане (и отделяне) на нещо
~, **инерцио́нный** инерционен уловител
~, **ио́нный** йонен уловител
улучша́ть подобрявам
улучше́ние *с* подобряване, усъвършенстване
~, **терми́ческое** термично подобряване
ульмани́т *м* улманит
ульрихи́т *м* улрихит
ультрааку́стика *ж* ултраакустика
ультраакусти́ческий *вж.* **ультразвуково́й**
ультрааудио́н *м* *радио* ултрааудион *(вид решетъчен детектор)*
ультради́н *м* *радио* ултрадин *(вид смесително стъпало)*
ультразву́к *м* ултразвук
ультразвуково́й ултразвуков, ултраакустичен, свръхзвуков
ультракоро́ткий ултракъс
у́льтракоротковолно́вый ултракъсовълнов
ультракра́сный ултрачервен
ультрамари́н *м* ултрамарин *(боя)*
ультрамелкодиспе́рсный ултрадребнодисперсен
ультраметаморфи́зм *м* ултраметаморфизъм
ультрами́д *м* ултрамид
ультрамикроана́лиз *м* ултрамикроанализ
ультрамикровесы́ *мн.* ултрамикровезни
~, **крути́льные** торзионни ултрамикровезни
ультрамикроме́тод *м* ултрамикрометод, метод на микрограмове
ультрамикро́метр *м* ултрамикрометър
ультрамикро́н *м* ултрамикрон
ультрамикроне́кс *м* ултрамикронекс
ультрамикроопределе́ние *с* ултрамикроопределяне, определяне в ултрамикроскалата
ультрамикроско́п *м* ултрамикроскоп
ультрамикроскопи́ческий ултрамикроскопичен
ультрамикроскопи́я *ж* ултрамикроскопия
ультрамикротре́щина *ж* ултрамикроскопична пукнатина
ультрамикрохими́ческий ултрамикрохимичен
ультрамикрото́м *м* уред за получаване на свръхтънки срезн *(за изследване с електронен микроскоп)*
ультраоптиме́тр *м* ултраоптиметър
ультраускори́тель *м* ултра (силен) ускорител
ультрафарфо́р *м* ултрапорцелан
ультрафи́льтр *м* ултрафилтър
ультрафиоле́товый ултравиолетов
ультрацентрифу́га *ж* ултрацентрофуга
ультрацентрифуги́рование *с* ултрацентрофугиране
умангйт *м* умангит
у́мбра *ж* умбра *(кафява минерална боя)*
уменьша́емое *с* *мат.* умаляемо
уменьше́ние *с* 1. намаляване, умаляване; снижаване, спадане 2. намаление
~, **абсолю́тное** абсолютно намаление
уменьши́тель *м* *мат. кфт.* умалител; редуктор
~ **давле́ния** намалител [редуктор] на налягането
уме́ренный умерен
умножа́ть умножавам
умноже́ние *с* 1. *мат.* умножение 2. размножаване *(на копия)*, откопирване 3. увеличаване *(на броя)*
~ **с запомина́нием промежу́точных перено́сов** *изч.* умножение със запаметяване на междинните преноси
~ **со сдви́гом сумма́тора** *изч.* умножение с изместване на суматора
умножи́тель *м* умножител, умножаващо устройство
~, **втори́чно-электро́нный** вторичноелектронен умножител *(при катода)*
~, **втори́чно-эмиссио́нный** *вж.* **умно́житель, втори́чно-электро́нный**
~, **высокочасто́тный** *елн.* високочестотен умножител
~, **двои́чный** двоично устройство за умножение
~, **кругово́й** кръгов [цикличен] умножител
~, **многокаска́дный** многостъпален фотоелектронен умножител
~ **напряже́ния** умножител на напрежение
~, **однокаска́дный** едностъпален фотоелектронен умножител
~, **полупроводнико́вый** полупроводников умножител
~ **с магни́тной фокусиро́вкой** умножител с магнитно фокусиране
~ **с се́тками** решетъчен умножител, умножител с решетка
~ **с электростати́ческой фокусиро́вкой** умножител с електростатично фокусиране
~, **фотоэлектро́нный** фотоелектронен умножител
~, **цикли́ческий** цикличен умножител
~ **частоты́** умножител на честота, честотен умножител
~, **электро́нный** електронен умножител
~, **электро́нный высокова́куумный** високовакуумен електронен умножител
уморе́ние *с* *кож.* обезмазняване *(на кожи)*
умфо́рмер *м* машинен преобразувател *(напр. на постоянно — променливо напрежение)*, умформер
~, **парово́й** паропреобразувател
~, **сва́рочный** заваръчен преобразувател [умформер]
умыва́льник *м* *хидр.* умивалник, мивка
умягчя́емость *ж* омекотяемост *(напр. на вода)*
умягча́ть омекотявам, смекчавам
умягче́ние *с* омекотяване *(за вода)*; смекчаване
~ **воды́** омекотяване на вода
~ **воды́, пермути́товое** омекотяване на вода с пермутит

~ **воды́, части́чное** частично омекотяване на вода
~ **жёсткости** намаляване твърдостта *(на водата)*
~ **катиони́рованием** омекотяване чрез катиониране
~, **реаге́нное** реагенно омекотяване
~, **содо-известко́вое** содо-варово омекотяване
~, **терми́ческое** термично омекотяване
умягчи́тель *м* омекотител, омекчител
умягчи́тельный омекотителен
унаво́живание *с с. ст.* наторяване
унаво́живать *с. ст.* наторявам, торя
ундека́н *м* ундекан
ундекано́л *м* ундеканол
ундеци́л *м* ундецил
ундециле́н *м* ундецилен
ундуля́ция *ж* ондулация
универма́г *м* универсален магазин
универса́л *м* 1. универсален струг 2. универсално [всеходно] превозно средство 3. *геод.* универсален теодолит
универса́льный универсален, всестранен
университе́т *м* университет
уника́льный уникален
унимѐтр *м физ.* униметър
унико́л *м* уникол *(кондензационен продукт от анилин и уротропин)*
униполя́рность *ж ел.* униполярност, еднополярност
униполя́рный униполярен, еднополярен
унита́з *м* клозетна чиния
унифика́ция *ж* унификация, уеднаквяване
унифиля́рный 1. едножичен, едножичков *(проводник или кабел)* 2. еднонишков
унифици́рованный унифициран, уеднаквен
унифици́ровать унифицирам, уеднаквявам
унифо́рма *ж* униформа, служебно облекло
уничтоже́ние *с* унищожаване, унищожение
~ **паралла́кса** *геод.* унищожаване [премахване] на паралакса
уно́с *м* 1. отнасяне, отвличане 2. увличане, увлек *(на твърди частици)* 3. увличане на вода от парата *(в парен котел)*
~, **втори́чный** вторично увличане
~, **капельный** увличане на капки
унтерто́н *м* тон, нисък с октава
УНЧ *м (съкратено)* усилвател на ниски честоти
упако́вка *ж* 1. опаковка, амбалаж 2. опаковане, пакетиране
~, **заводска́я** заводска опаковка, заводски амбалаж
~, **морска́я** морска опаковка, опаковка за превозване през море
~, **мя́гкая** мека опаковка, мек амбалаж
~, **твёрдая** твърда опаковка, твърд амбалаж
упако́вочная *ж* помещение за опаковка, опаковъчна, опаковъчно отделение
упако́вочный опаковъчен, амбалажен
упако́вщик *м* опаковач, работник по опаковането
упако́вывание *с* опаковане
упа́ренный изпарен; сгъстен чрез изваряване
упа́ривание *с* 1. сгъстяване чрез изваряване; изпаряване 2. фира при изпаряване
упа́ривать 1. изварявам; изпарявам 2. пропарвам
упа́риватель *м* апарат за пропарване [изваряване]
упа́рка *ж* изпаряване
упёк *м* 1. изпичане, опичане (на ястие) 2. фира при печене
уплотне́ние *с* 1. уплътнение, уплътняване 2. сбиване, сгъстяване *(за да стане по-плътно)* на нещо, свиване 3. набивка, уплътнителна подложка *(или втулка)*
~, **асбе́стовое** азбестова набивка
~, **бесконта́ктное** безконтактно уплътняване
~ **бето́на** уплътняване на бетон
~, **вакуумнонепроница́емое** вакуумноне пропускливо уплътнение
~, **винтово́е** 1. винтово уплътнение 2. винтова набивка
~, **вне́шнее концево́е** външно крайно уплътнение
~, **водонепроница́емое** водонепропускащо уплътнение
~, **водяно́е** водно уплътнение
~, **воздухонепроница́емое** въздухонепропускащо уплътнение
~, **возду́шное** 1. въздушно уплътнение 2. въздушна набивка
~, **во́йлочное** 1. кечено [филцово] уплътнение 2. филцова набивка
~, **воротнико́вое** уплътнение [набивка] с фланец
~ **встря́хиванием** уплътняване чрез стръскване
~, **гермети́ческое** херметично уплътнение
~, **гидравли́ческое** хидравлично уплътняване [уплътнение]
~, **глуби́нное** дълбочинно уплътняване
~, **графити́рованное** графитна набивка
~ **гру́нта** уплътняване на почвата; уплътняване на основата
~ **из па́кли** уплътнител от кълчища
~ **из пря́жи** уплътнител от конци [от прежда]
~, **ко́жаное** 1. кожена набивка 2. уплътняване с кожа
~, **кольцево́е** пръстеновидна набивка
~, **комбини́рованное** комбинирано уплътнение
~, **кони́ческое** конусна набивка
~, **конта́ктное** контактно уплътнение
~, **лабири́нтовое** 1. лабиринтна набивка 2. лабиринтно уплътняване
~, **манже́тное** 1. маншетна набивка 2. маншетно уплътняване
~, **ма́сляное** 1. маслена набивка, маслен уплътнител, 2. маслено уплътняване
~, **мембра́нное** 1. мембранна набивка, лабиринтен уплътнител 2. мембранно уплътнение
~, **неподви́жное** неподвижна (уплътнителна) набивка
~, **паронепроница́емое** 1. непропускаща пара набивка 2. паронепропускаемо уплътнение

~, **пло́ское** плоска (уплътнителна) набивка
~, **подви́жное** подвижна (уплътнителна) набивка
~, **принуди́тельное** принудително уплътняване
~, **промежу́точное** 1. междинно уплътнение 2. междинна набивка
~ **рабо́чего дня** уплътняване на работния ден
~, **рези́новое** 1. гумена [каучукова] (уплътнителна) набивка 2. гумено уплътнение
~, **са́льниковое** 1. лойниково [салниково] уплътнение 2. салникова набивка
~, **самоподжи́мное** самосвиваща се (уплътнителна) набивка, самосвиващ се уплътнител
~ **с двойны́м гре́бнем** уплътнение с двоен гребен
~, **сильфо́нное** 1. силфонов уплътнител 2. силфоново уплътняване
~ **с по́мощью вы́ступов** стъпалообразно уплътнение
~, **съёмное** сменяемо уплътнение
~ **то́ка** уплътняване по ток
~, **торцево́е** челно уплътнение
~, **фе́тровое** уплътняване с филц; филцово уплътнение
~ **формо́вочной сме́си** *леяр.* уплътняване на формовъчната смес
~ **шну́ром** въжена набивка
уплотнённый уплътнен, набит *(напр. бетон)*; сгъстен *(за да стане по-плътен)*
уплотни́тель *м* 1. уплътнител; устройство за уплътняване 2. *текст.* уплътнителна фуния
~, **ва́куумный** вакуумен уплътнител
~, **вибрацио́нный** вибрационен уплътнител
~, **ко́нусный** конусен уплътнител
~, **са́льниковый** салников уплътнител
уплотни́тельный уплътнителен, уплътняващ
уплотня́емость *ж* уплътняемост
уплотня́ть 1. уплътнявам 2. сбивам, сгъстявам, пресовам
упор *м* 1. опора, подпора; легло 2. ограничител, запънка
~, **аррети́рующий** заключваща опора; заключваща запънка
~, **боево́й** бойна опора; бойна ключалка; боен ограничител
~ **в пути́** *жп.* ограничител на глуха линия
~, **враща́ющийся** въртяща се опора
~, **выключа́ющий** изключваща опора [запънка]
~, **жёсткий** твърда [неподатлива] опора
~, **многопозицио́нный попере́чный** многопозиционна напречна опора
~, **многопозицио́нный продо́льный** многопозиционна надлъжна опора
~, **неподви́жный** *вж.* **упо́р, жёсткий**
~, **ни́жний** *полигр.* долна опора, долна марка
~, **ограничи́тельный** ограничителна опора, ограничител
~, **откидно́й** подвижна [отваряща се, шарнирна] опора
~, **откидно́й кача́ющийся** шарнирен люлеещ се ограничител
~, **откидно́й сва́рочный** шарнирна заваръчна опора
~, **переставно́й** подвижна опора, опора, нагодена за местене
~, **пли́точный** плочеста опора, опора от плочка
~, **попере́чный** напречна опора
~, **предохрани́тельный** предпазна опора, предпазен ограничител
~, **продо́льный** надлъжна опора
~, **пружи́нный** пружинна опора, пружинен ограничител
~, **ро́ликовый** *полигр.* ролкова опора
~, **сва́рочный** заваръчна опора
~, **тупико́вый** *вж.* **упо́р в пути́**
~, **устано́вочный** центрираща [регулираща, фиксираща] опора; монтажна опора
упо́рный опорен, подпорен; ограничителен, спирателен
упоря́дочение *с* подреждане, привеждане в ред
управле́ние *с* управление
~, **авари́йное** аварийно управление
~, **автомати́ческое** автоматично управление
~, **адапти́вное** адаптивно управление
~, **бу́стерное** *ав.* бустерно управление
~, **ва́куумное** вакуумно управление
~ **вво́дом и вы́водом** *авт.* управление на въвеждането и извеждането
~ **в и́стинном масшта́бе вре́мени** *авт.* управление в реален мащаб на времето
~, **вне́шнее** външно управление, управление отвън
~ **в фу́нкции вре́мени** управление във функция от времето
~ **в фу́нкции нагру́зки** управление във функция от натоварването
~ **в фу́нкции пути́** управление във функция от пътя
~ **в фу́нкции ско́рости** управление във функция от скоростта
~ **в фу́нкции то́ка** управление във функция от тока
~ **в фу́нкции ускоре́ния** управление във функция от ускорението
~ **в фу́нкции частоты́** управление във функция от честотата
~ **выполне́нием кома́нд** *изч.* управление на изпълнението на командите
~, **высо́тное** управление във височина *(напр. на балон, подводница, самолет)*
~, **гидравли́ческое** хидравлично управление
~, **гла́вное** главно управление
~, **госуда́рственное** държавно управление
~ **го́рного давле́ния** управление на земния [минния, рудничния] натиск
~, **да́льнее** далечно управление, телеуправление
~, **двуру́кое рыча́жное** двуръчно лостово управление
~, **диспе́тчерское** диспечерско управление *(управление, когато се реализира от диспечер)*
~, **дистанцио́нное** дистанционно управление

~, **дифференциа́льное** диференциално управление
~, **доро́жное** пътно управление, пътна администрация
~, **дуа́льное** двойствено [двойно] управление
~, **дубли́рованное** дублирано [двойно] управление
~, **жёсткое рулево́е** твърдо кормилно управление
~, **зави́симое** зависимо управление
~, **золотнико́вое** шибърно управление
~, **и́мпульсное** импулсно управление
~, **индивидуа́льное** индивидуално управление
~, **интегра́льное** интегрално управление
~ **интенси́вностью** управление на интензивността
~, **кно́почное** ръчно бутално управление
~, **комбини́рованное** комбинирано управление
~, **конта́кторное** контакторно управление, *(управление, което се реализира чрез контактори)*
~, **контро́ллерное** контролерно управление
~, **ко́свенное** косвено [непряко] управление
~ **косми́ческим кораблём** управление с космически кораб
~ **кро́влей** *мин.* управление на горнището *(за рудник)*
~, **кулачко́вое** управление с профилна шайба [с гърбица, палец]
~, **ле́вое** ляво управление
~, **ле́вое рулево́е** ляво кормилно управление
~, **механи́ческое** механично управление
~, **многокра́тное** многократно управление
~ **на расстоя́нии** *вж.* **управле́ние, дистанцио́нное**
~, **непосре́дственное** непосредствено [директно, пряко] управление
~, **ножно́е** крачно [педално] управление
~ **опера́циями** *изч.* управление на операциите
~, **оптима́льное** оптимално управление
~, **педа́льное** управление с педали
~, **пневмати́ческое** пневматично управление
~, **по́лное** пълно управление
~, **попо́люсное** управление по полюси
~ **по провода́м** управление по проводници
~ **пофа́зное** *вж.* **управле́ние, попо́люсное**
~, **пра́вое** дясно управление
~, **пра́вое рулево́е** дясно кормилно управление
~, **преселекти́вное** предварително изборно управление
~, **принуди́тельное** принудително управление
~, **програ́ммно-дистанцио́нное** програмно-дистанционно управление
~, **програ́ммное** програмно управление
~, **реакти́вное** реактивно управление
~, **регули́руемое** регулируемо [регулиращо се] управление
~ **режи́мом, автомати́ческое** автоматично управлени на режима
е
~, **реле́йно-конта́кторное** релейно-контакторно управление
~, **реостатное** реостатно управление
~, **рулево́е** кормилно управление
~, **рулево́е без усили́теля** кормилна уредба без усилвател
~, **рулево́е с сервомехани́змом** кормилна уредба със сервомеханизъм
~, **рулево́е с усили́телем** кормилна уредба с усилвател
~, **ручно́е** ръчно управление
~, **рыча́жное** лостово управление *(управление, което се осъществява с лостове)*
~, **се́точное** *авт.* решетъчно управление *(електронно)*
~, **следя́щее** следящо управление, управление със следене
~, **сме́шанное рулево́е** смесено кормилно управление
~ **с накопле́нием информа́ции** управление с натрупване на информация
~ **с обра́тной свя́зью** *киб.* управление с обратна свръзка
~, **строи́тельное** строително управление
~, **ступе́нчатое** стъпално управление
~, **тиратро́нное** тиратронно управление
~, **тро́совое** въжено управление
~, **фа́зовое** фазово управление
~, **функциона́льное** функционално управление
~ **хо́дом пе́чи** управляване хода на пещта
~, **централизо́ванное** централизирано управление
~, **центра́льное рулево́е** централна кормилна уредба
~, **циклово́е** управление по цикли, циклично управление
~, **цифрово́е** цифрово управление
~, **части́чное** частично управление
~, **числово́е програ́ммное** цифрово програмно управление
~, **электрогидравли́ческое** електрохидравлично управление
~, **электро́нное** електронно управление
~, **электро́нно-ио́нное** електронно-йонно управление
~, **электропневмати́ческое** електропневматично управление
управле́нческий управленчески, свързан с управленисто [ръководенето]
управля́емость *ж* управляемост
управля́ть управлявам, ръководя
упрежде́ние *с* изпреварване
упрочне́ние *с* заздравяване, заякчаване, уякчаване
~, **деформацио́нное** деформационно уякчаване, уякчаване вследствие на деформация
~, **зака́лочное** закалъчно уякчаване
~, **механи́ческое** механично уякчаване
~, **пласти́ческое** *вж.* **упрочне́ние, механи́ческое**
~, **пове́рхностное** повърхностно уякчаване
~ **при старе́нии** уякчаване при стареене
~, **радиацио́нное** радиационно уякчаване
~, **химико-терми́ческое** химико-термично уякчаване

~, **электроискровóе** електроискрово уякчаване
упрочнять заякчавам, заздравявам
упрýгость *ж* 1. гъвкавост, еластичност 2. пъргавина *(на газове)*
~, **акустúческая** акустична еластичност
~, **восстановúтельная** възстановителна еластичност
~ **вторóго рóда** еластичност от втори род
~ **гáза** еластичност на газа, податливост [свиваемост] на газа, пъргавина на газа
~, **задéржанная** фиксирана [задържана] еластичност
~ **на изгúб** еластичност на огъване
~ **на растяжéние** еластичност на опън
~ **на сдвиг** еластичност на преплъзване
~, **объёмная** обемна еластичност
~, **остáточная** остатъчна гъвкавост, остатъчна еластичност
~ **пáра** пъргавина на парата
~ **пéрвого рóда** еластичност от първи род
~ **при изгúбе** *вж.* **упрýгость на изгúб**
~ **при кручéнии** еластичност при усукване
~ **при растяжéнии** *вж.* **упрýгость на растяжéние**
~ **при сжáтии** еластичност при натиск
~, **радиáльная** радиална еластичност
~, **сосредотóченная** съсредоточена еластичност
~, **тангенциáльная** тангенциална еластичност
~, **удáрная** ударна еластичност, гъвкавост при удар
упрýгий гъвкав, еластичен
упряжка *ж* впряг
~, **пáрная** чифтов впряг
упряжнóй 1. впрегателен 2. служещ за свързване на устройство с машина
ýпряжь *ж* 1. композиционна-теглителна уредба [система] 2. сбруя *(приспособления за впрягане)*
~, **винтовáя** винтов спряг
~, **несквознáя** прекъснат спряг
~, **сквознáя** непрекъснат спряг
урабóтка *ж* *текст.* втъкаване, вработване
уравнéние *с* 1. *мат.* уравнение 2. изравняване, уравняване 3. *полигр.* изравняване, подравняване
~, **алгебраúческое** алгебрично уравнение
~, **аппроксимúрующее** апроксимиращо уравнение
~, **бáзисное** базисно [основно] уравнение
~ **Бернýлли** уравнение на Бернули
~, **биквадрáтное** биквадратно уравнение
~, **биномúческое** биномно уравнение
~ **Бóльцмана** *физ.* уравнение на Болцман
~, **бýквенное** буквено уравнение
~ **Ван-дер Вáальса** уравнение на Ван-дер-Ваалс
~, **вéкторное** векторно уравнение
~, **возврáтное** възвратно уравнение
~ **волновóго движéния** уравнение на вълновото движение
~, **волновóе** вълново уравнение
~ **врéмени** *геофиз.* уравнение на времето
~ **вторóй стéпени** уравнение от втора степен
~ **Гамильтóна** уравнение на Хамилтон
~, **гидродинамúческое** хидродинамично уравнение
~, **гипергеометрúческое** хипергеометрично уравнение
~ **горéния** уравнение на горенето
~ **давлéния** изравняване [уравняване] на налягането
~ **движéния** 1. уравнение на движението, 2. уравняване [изравняване] на движението
~, **двучлéнное** двучленно уравнение
~ **динáмики, óбщее** *мех.* общо уравнение на динамиката
~ **динáмики, основнóе** *мех.* основно уравнение на динамиката
~, **дифференциáльное** диференциално уравнение
~ **изотермúи реáкции** уравнение на изотермията на реакцията
~, **интегрáльное** интегрално уравнение
~, **интегрáльно-дифференциáльное** интегрално-диференциално уравнение
~, **иррационáльное** ирационално уравнение
~ **истечéния** 1. уравняване [изравняване] на изтичането 2. уравнение на изтичането
~, **канонúческое** *мех.* канонично уравнение, уравнение в канонична форма
~, **квадрáтное** квадратно уравнение
~, **квадрáтное непóлное** непълно квадратно уравнение
~ **Кéльвина** уравнение на Келвин
~ **Кéплера** уравнение на Кеплер, Кеплерово уравнение
~ **крúвой** уравнение на крива
~, **критериáльное** *мат.* уравнение на критериите
~, **кубúческое** кубично уравнение, уравнение от трета степен
~ **Лагрáнжа** *мат.* уравнение на Лагранж
~ **Лапласа** *мат.* уравнение на Лаплас
~, **линéйное** линейно уравнение, уравнение от първа степен
~, **машúнное** машинно уравнение
~, **молекулярное** *хим.* молекулно уравнение, уравнение на (химическа) реакция
~ **момéнтов** уравнение на моментите
~, **неопределённое** *мат.* неопределено уравнение
~ **непрерывности** уравнение за непрекъснатост
~ **n-ой стéпени** уравнение от n-та степен
~, **однорóдное** хомогенно уравнение
~, **основнóе** основно уравнение
~ **пéрвой стéпени** уравнение от първа степен, линейно уравнение
~ **плóскости в отрéзках** *мат.* отрезово уравнение на равнина
~, **показáтельное** *мат.* показателно [експоненциално] уравнение
~ **прямóй в отрéзках** *мат.* отрезово уравнение на права
~ **Пуассóна** уравнение на Пуасон
~ **рабóт** уравнение на работата
~ **равновéсия** уравнение на равновесие

~, **равноси́льное** равнозначно уравнение
~ **разме́рностей** *мат.* уравнение на дименсиите
~, **ра́зностное** уравнение, в което променливите се различават по даден признак *или* група признаци
~ **реа́кции** *хим.* уравнение на реакцията
~ **Са́га** *елн.* правило на Сага
~ **свя́зи** уравнение на връзката
~ **с двумя́ неизве́стными** уравнение с две неизвестни
~ **сил** уравнение на силите
~, **скаля́рное** скаларно уравнение
~ **состоя́ния** уравнение на състоянието
~, **стехиометри́ческое** *хим.* стехиометрично уравнение
~ **теплово́го бала́нса** уравнение на топлинния баланс
~ **теплообме́на** уравнение на топлообмена
~ **теплопрово́дности** уравнение на топлопроводността
~, **термохими́ческое** термохимично уравнение
~, **тожде́ственное** *мат.* тъждествено уравнение
~, **трансцеде́нтное** трансцедентно уравнение
~ **тре́тьей сте́пени** уравнение от трета степен, *вж.* **уравне́ние, куби́ческое**
~ **трёх моме́нтов** уравнение на трите момента, тримоментно уравнение
~, **тригонометри́ческое** тригонометрично уравнение
~, **усло́вное** *мат.* условно уравнение
~, **функциона́льное** *мат.* функционално уравнение
~, **характеристи́ческое** характеристично уравнение
~, **хими́ческое** химично уравнение
~, **эквивале́нтное** *вж.* **уравне́ние, равноси́льное**
~, **экспоненциа́льное** експоненциално [показателно] уравнение
уравне́ния *мн* уравнения
~ **движе́ния, дифференциа́льные** диференциални уравнения на движението
~ **равнове́сия, дифференциа́льные** диференциални уравнения на равновесието
~ **эне́ргии пла́змы** уравнения за енергията на плазмата
ура́внивание *с* изравняване; уравняване
ура́внивать изравнявам; уравнявам
уравни́тель *м* изравнител, уравнител; компенсатор
уравни́тельный изравнителен, изравняващ; уравнителен, уравняващ; компенсиращ
уравнове́шенность *ж* уравновесеност, балансираност
уравнове́шенный уравновесен
уравнове́шивание *с* уравновесяване, създаване на равновесие
~, **гидравли́ческое** хидравлично уравновесяване
~, **динами́ческое** динамично уравновесяване
~ **самолёта** уравновесяване на самолета
~, **стати́ческое** статично уравновесяване
уравнове́шиватель *м* уравновесител
уравнове́шивать уравновесявам
урага́н *м* ураган
урали́т *м* уралит
ура́н *м* уран
~, **азо́тистый** уранов нитрид, ураннитрид
~, **высокообогащённый** високообогатен уран
~, **двусерни́стый** уранов двусулфид [дисулфид, бисулфид]
~, **есте́ственный** естествен уран (*уран с естествено съдържание на изотопите*), природен уран
~, **металли́ческий** метален уран
~, **неде́лящийся** неделящ се уран
~, **обеднённый** беден [обеднен] уран
~, **обогащённый** обогатен уран
~, **приро́дный** *вж.* **ура́н, есте́ственный**
~, **углеро́дистый** уранов карбид
~, **ура́новоки́слый** уранов уранат
~, **фто́ристый** уранов флуорид, уранхексафлуорид
~, **хло́ристый** уранов хлорид [тетрахлорид]
урана́т *м* уранат (*сол на урановата киселина*)
урани́л *м* уранил [диоксиуран]
~, **азотноки́слый** уранилнитрат, уранилов нитрат
~, **уксусноки́слый** уранилацетат, уранилов ацетат
~, **хло́ристый** уранилхлорид, уранилов хлорид
уранини́т *м* уранинит
урани́т *м* уранит
ура́новый уранов
ураногра́фия *ж* уранография (*описание на звездното небе*)
уранопили́т *м* *минер.* уранопилит
ураноспини́т *м* *минер.* ураноспинит
ураносфери́т *м* *минер.* ураносферит
ураноталли́т *м* *минер.* ураноталит
ураноти́л *минер.* уранотил
ураноторияни́т *м* *минер.* ураноторианит
ураноторит *м* *минер.* уранотopит
ураноф́ан *м* *минер.* уранофан
ураноцирци́т *м* *минер.* ураноцирцит
ура́т *м* урат (*сол на пикочната киселина*)
ураци́л *м* урацил (*пръстенен уреид*)
урбариза́ция *ж* *арх.* урбанизация
урбани́зм *м* *арх.* урбанизъм
урбани́ст *м* урбанист (*специалист по планиране на градове*)
урбани́т *м* *минер.* урбанит
уре́з *м* **1.** гранична [делителна] линия **2.** кант (*напр. на подметка*) **3.** отрязване, отсичане, скъсяване **4.** намаляване, съкращаване
~ **воды́** урез (*линия на водата край брега*); крайбрежна ивица на водата
урета́н *м* уретан
у́ровень *м* **1.** равнище, ниво **2.** либела, равнило, терзия
~, **абсолю́тный** абсолютно ниво [равнище]
~, **акце́пторный электро́нный** акцепторно електронно ниво
~, **а́томный** атомно ниво [равнище]
~ **бе́лого** *тлв.* бяло равнище [ниво]

~ **вéрхнего бьéфа** *хидр.* ниво на горния биеф
~, **вéрхний фурм** *леяр.* горно ниво на дюзите
~, **вúдимый** видимо равнище [ниво]
~, **виртуáльный энéргии** *физ.* виртуално ниво на енергията
~ **водь́** ниво на водата, водно ниво [равнище]
~ **высóких вод** ниво на високи води
~, **гидростатúческий** хидростатично ниво
~ **грóмкости** ниво на силата *(на звука)*
~ **грунтóвых вод** ниво на подпочвените води, водно огледало
~, **действúтельный** действително ниво
~, **динамúческий** динамично ниво
~, **доверúтельный** *мат.* доверително ниво
~, **ды́рочный** *елн.* ниво на дупки, ниво на дефектни електрони
~ **жúдкости** ниво на течността
~, **зáнятый** *елн.* заето [енергийно] ниво
~ **излучéния** ниво на излъчването
~, **измерúтельный** измервателно ниво
~ **интенсúвности звýка** ниво на интензивността на звука
~ **исхóдный** изходно равнище [ниво]
~, **контрóльный** контролно ниво, контролно равнище
~, **локáльный** локално [местно] (енергийно) ниво
~, **мéнзульный** мензулна либела, мензула
~, **метастабúльный** метастабилно ниво
~ **механизáции** ниво [равнище, степен] на механизация
~, **микрометрúческий** микрометрична либела
~ **мóря** морско равнище
~, **нейтрóнный** неутронно ниво
~, **нерегулúруемый** нерегулируемо равнище [ниво]
~ **нúжнего бьéфа** ниво на долния биеф
~, **нúзкий** ниско (водно) ниво
~, **опóрный** опорно ниво, базово ниво
~, **оптúческий** оптична либела
~ **отсчёта** ниво, спрямо което се извършват измерванията
~ **пáводка** равнище [ниво] при прииждане, високи води
~, **пúковый** върхово ниво
~, **повéрхностный** повърхностно ниво
~, **подпóрный** ниво на подприщване
~ **помéх** *тлв.* ниво на смущения
~, **поперéчный** напречна либела
~ **приёма** *радио* ниво на приемания сигнал
~, **пьезометрúческий** пиезометрично ниво [равнище]
~, **рабóчий** работно ниво
~ **радиáции** радиационно ниво
~, **рáмный** рамков нивелир, рамкова либела
~, **расчётный** изчислително (водно) ниво
~, **регулúруемый** регулируемо [регулиращо се] равнище [ниво]
~, **резонáнсный** резонансно ниво
~, **свобóдный** свободно (енергийно) ниво
~, **слесáрный** нивелир, шлосерска либела
~, **спектрáльный** спектрално ниво
~ **срабáтывания** *авт.* ниво на задействуване
~, **среднегодовóй** средногодишно (водно) ниво
~, **среднемéсячный** средномесечно (водно) ниво
~, **среднесýточный** средноденонощно (водно) ниво
~, **статúческий** статично ниво
~, **сферúческий** сферична либела [равнило]
~, **угловóй** ъглова либела [равнило]
~ **чернéе чёрного** *тлв.* ултрачерно [свръхчерно] ниво
~ **чёрного** *тлв.* черно ниво
~ **шумóв** ниво на шумовете
~, **электрóнный** електронно ниво
~ **энергетúческий** енергийно ниво
уровнемéр *м* нивомер; нивопоказател
~, **весовóй** тегловен нивопоказател, тегловен нивомер
~, **гидростатúческий** хидростатичен нивопоказател
~, **динамометрúческий** динамометричен нивопоказател
~, **ёмкостный** капацитивен нивомер, капацитивен нивопоказател
~, **ионизациóнный** йонизационен нивопоказател, йонизационен нивомер
~, **контáктный** контактен нивомер, контактен нивопоказател
~, **линéйный** линеен нивомер, линеен нивопоказател
~, **механúческий** механичен нивопоказател
~, **поплавкóвый** нивомер [нивопоказател] с поплавък
~, **пьезометрúческий** пиезометричен нивопоказател, пиезометричен нивомер
~, **радиациóнный** радиационен нивопоказател, радиационен нивомер
~, **регулúрующий** регулиращ нивомер
~, **фотоэлектрúческий** фотоелектричен нивомер, фотоелектричен нивопоказател
~, **электрúческий** електрически нивомер, електрически нивопоказател
~, **электроконтáктный** *вж.* **уровнемéр, электрúческий**
урóвни *мн* **управлéния** нива на управление; степени на управление
ýс *м* издатък, шип
усáдка *ж* **1.** свиване **2.** слягане *(на почва)* **3.** уплътняване *(на каучукова смес при вулканизация)* **4.** *с. ст.* засаждане с дървета *(напр. на път, ограда)* **5.** скъсяване *(на стружка)*
~ **бетóна** съсъхване [свиване] на бетон
~, **воздýшная** въздушно свиване
~ **в твёрдом состоя́нии** *леяр.* свиване в твърдо състояние
~, **двойнáя** двойно свиване
~ **до затвердевáния** *леяр.* свиване до втвърдяване
~, **доперлúтная** *леяр.* доперлитно свиване
~ **заклáдки** слягане на запълнение
~, **замéдленная** забавено свиване
~, **затруднённая** затруднено свиване
~, **линéйная** линейно свиване

~, **литейная** леярско свиване
~, **объёмная** обемно свиване
~, **огневая** термично свиване, свиване при нагряване
~, **остаточная** остатъчно свиване
~ **по длине** свиване по дължина
~, **послеперлитная** следперлитно свиване
~ **по ширине** свиване в широчина
~ **при затвердевании** свиване при втвърдяване
~ **при обжиге** *вж.* **усадка, огневая**
~, **расчётная** изчислено свиване, свиване по изчисление
~, **свободная** свободно свиване
~, **термическая** термично свиване
усадочный 1. съсъхващ; свиващ се 2. утаечен, произходящ от утаяване
усаживаться 1. свивам се 2. слягам се
усваивать 1. усвоявам 2. асимилирам
усвоение *с* 1. усвояване 2. асимилиране; асимилация
усвояемость *ж* способност да бъде усвоен [асимилиран], усвояемост
усвояемый усвоем, който може да бъде усвоен [асимилиран]
усенок *м* остър външен ъгъл *(от пресичане на две повърхности, стена)*
усечённый пресечен
усик *м* издатък; мустак
усики *мн* **пальцев** *с. ст.* ограничители *(на режещия апарат на комбайн)*
усиление *с* усилване; подсилване
~ **антенны** усилване на антената
~ **высокой частоты** усилване на висока честота
~ **звуковой частоты** усилване на звукова честота
~, **ионизационное** йонизационно [газово] усилване
~, **критическое** *тлв.* критично усилване
~, **линейное** *тлв.* линейно усилване
~, **логическое** *изч.* логично усилване
~ **низкой частоты** усилване на ниска честота
~, **номинальное** *тлв.* номинално усилване
~, **общее** общо усилване
~, **предварительное** *радио* предварително усилване, предусилване
~ **промежуточной частоты** *радио* усилване на междинна честота
~, **прямое** *радио* пряко [директно] усилване
~, **рабочее** *тлв.* работно усилване
~, **регенеративное** *радио* регенеративно усилване
~, **резонансное** резонансно усилване
~, **рефлексное** *радио* рефлексно усилване, усилване с рефлексна схема
~ **тока** усилване на тока
~ **шва** усилване на [заваръчен] шев
~, **функциональное** *изч.* функционално усилване
~ **экрана** *тлв.* усилване на екрана
усиленный усилен
усиливать усилвам; подсилвам
усилие *с* 1. сила; усилие 2. натоварване
~, **аксиальное** *вж.* **усилие, осевое**
~, **боковое** странична сила
~, **ветровое** натоварване от вятър
~, **винтовое** винтово усилие
~, **внутреннее** вътрешна сила
~ **в разрезе** разрезна сила, сила на рязане
~, **вращательное** въртяща сила, сила на въртене
~, **вращающее** *вж.* **усилие, вращательное**
~, **вытягивающее** сила на изтегляне, изтегляща сила *(напр. при пластична деформация)*
~, **дробящее** усилие [сила] за раздробяване, раздробяваща сила
~, **запрессовочное** сила на пресоване [запресоване]
~, **изгибающее** огъваща сила, сила на огъване
~, **измерительное** сила при измерване, измервателно усилие, измервателна сила
~, **критическое** критична сила, критично усилие
~, **крутящее** въртяща сила, сила на въртене
~, **натяжное** сила на опъване [на обтягане, на опън]
~, **окружное** периферна сила
~, **опрокидывающее** обръщаща сила, сила на обръщане [на прекатурване]
~, **осевое** осова [аксиална] сила
~, **отжимающее** стискаща [притискаща] сила
~, **полезное** полезна сила, полезно усилие
~, **поперечное** напречно натоварване
~, **предельное** гранично [разрушаващо] натоварване
~, **приводное** задвижваща [трансмисионна, преводна] сила
~, **продольное** надлъжна сила, надлъжно усилие
~, **пусковое** пускателна сила, сила [усилие] при пускане *(в ход, в движение)*
~, **рабочее** работна сила, работно усилие
~, **радиальное** радиална сила
~, **разрушающее** разрушаваща сила, разрушаващо усилие [натоварване]
~, **разрывающее** сила [усилие] на разкъсване, сила на опън
~, **разрывное** *вж.* **усилие, разрывающее**
~, **растягивающее** сила [усилие] на опъване [на разтягане]
~, **расчётное** изчислена сила, изчислено усилие [натоварване]
~, **реактивное** реактивна сила
~ **резания** сила [усилие] на рязане
~ **резания, вертикальное** вертикална сила [вертикално усилие] на рязане
~ **резания, главное** главна сила [усилие] на рязане, главна режеща сила *(напр. при стружкоотделяне)*
~ **резания, касательное** тангенциална сила [тангенциално усилие] на рязане
~ **резания, нормальное** нормална [перпендикулярна] сила [усилие] на рязане
~ **резания, осевое** осова [аксиална] сила [осово усилие] на рязане

~ ре́зания, радиа́льное радиална сила [радиално усилие] на рязане
~ сдвига́ющее сила [усилие] на преплъзване [на изместване]
~ сжима́ющее сила [усилие] на свиване [на състяване, на комприморане]
~, ска́лывающее сила на срязване
~, скру́чивающее усукваща [пресукваща] сила, усукващо усилие
~, сосредото́ченное съсредоточена сила, съсредоточено усилие [натоварване]
~, сре́зывающее усилие [сила] на срязване
~, стати́ческое статична сила, статично натоварване
~, сумма́рное сумарна сила, сборна сила
~, тангенциа́льное тангенциална сила, тангенциално усилие
~, толка́ющее тласкаща сила, сила на тласкане
~, тормозно́е спирачна [спираща] сила, спиращо усилие
~, тя́говое теглителна сила, теглително усилие
~, уда́рное ударна сила, сила на удара
~, ускоря́ющее ускоряваща сила
~, центробе́жное центробежна сила
~, центростреми́тельное центростремителна сила
~, элемента́рное елементарна сила, елементарно усилие
усили́тель *м* 1. усилвател 2. активен пълнител *(напр. на каучукови изделия)*
~ авари́йной защи́ты *ядр.* усилвател на аварийната защита
~, апериоди́ческий апериодичен усилвател
~ бегу́щей волны́ *елн.* (микровълнов) усилвател с бягаща вълна
~, бе́лый бял усилвател, бяла активна прибавка *(каолин и др.)*
~, бу́ферный *радио* буферен [разделителен] усилвател
~ видеои́мпульсов усилвател на видеоимпулси
~ видеочастоты́ *тлв.* усилвател на видеочестота, видеоусилвател
~, вспомога́тельный вспомагателен усилвател
~, втори́чный *ел.* вторичен усилвател
~ высо́кой частоты́ усилвател на висока честота, високочестотен усилвател
~, высокочасто́тный *вж.* **усили́тель высо́кой частоты́**
~, гальваномагни́тный *ел.* магнитен усилвател с галванична връзка
~, гидравли́ческий хидравличен усилвател
~, гро́мкости *радио* усилвател на сила *(на звук)*, мегафон
~, группово́й *тлф.* групов усилвател
~, двусторо́нний усилвател за двустранна (телефонна) линия
~, двухпроводно́й усилвател за двупроводна (телефонна) линия
~, двухта́ктный *ел.* двутактен [пушпулен] усилвател
~, дете́кторный *вж.* **усили́тель, кристалли́ческий**
~, диэлектри́ческий диелектричен усилвател
~, дро́ссельный дроселен усилвател, усилвател с дроселна връзка
~, дро́ссельный ла́мповый дроселен лампов усилвател, лампов усилвател, лампов усилвател с дроселна връзка
~, ду́плексный дуплексен усилвател, усилвател за дуплексна (телефонна) линия
~, звуково́й звуков [тон] усилвател, усилвател на звукови честоти
~, золотнико́вый гидравли́ческий хидравличен усилвател с разпределителен плунжер
~, избира́тельный усилвател на селективността
~, измери́тельный измервателен усилвател
~ изображе́ния *тлв.* усилвател на (телевизионно) изображение, видеоусилвател
~, и́мпульсный импулсен усилвател
~-инве́ртор усилвател-инвертор
~, интегри́рующий интегриращ усилвател
~, каска́дный (много)стъпален [каскаден] усилвател
~, ква́нтовый квантов усилвател
~, кристалли́ческий полупроводников усилвател
~, ла́мповый лампов усилвател
~, лине́йный линеен усилвател
~, лине́йный операцио́нный *изч.* линеен операционен усилвател
~, логарифми́ческий логаритмичен усилвател
~, магнетро́нный магнетронен усилвател
~, магни́тный магнитен усилвател
~, механи́ческий механичен усилвател
~, микрофо́нный микрофонен усилвател
~, многокаска́дный многостъпален [многокаскаден] усилвател
~, многокаска́дный гидравли́ческий хидравличен многостъпален [многокаскаден] усилвател
~, многоступе́нчатый многостепенен [многостъпален] усилвател
~, модули́руемый модулируем [модулиращ се] усилвател
~, молекуля́рный молекулярен усилвател
~ мо́щности усилвател на мощност, мощен усилвател
~ напряже́ния усилвател на напрежение
~, нерегули́руемый нерегулируем усилвател
~ ни́зкой частоты́ усилвател на ниска честота, нискочестотен усилвател
~, низкочасто́тный *вж.* **усили́тель ни́зкой частоты́**
~, о́бщий *тлф.* общ [колективен] усилвател
~, одино́чный *кауч.* отделен [самостоятелен] усилвател
~, однокаска́дный *ел.* едностъпален усилвател
~, однокаска́дный гидравли́ческий хидравличен едностъпален усилвател
~, оконе́чный краен усилвател
~, опти́ческий ква́нтовый оптичен квантов усилвател

~, **параллéльный магни́тный** *изч.* паралелен магнитен усилвател
~, **параметри́ческий** параметричен усилвател
~, **парафáзный** парафазен [фазо-инверсен] усилвател
~, **перехóдный** *тлф.* преходен усилвател
~, **пневмати́ческий** пневматичен усилвател
~, **полосовóй** лентов усилвател
~, **полупроводникóвый** полупроводников усилвател
~, **послéдовательный магни́тный** последователен магнитен усилвател
~ **постоя́нного тóка** усилвател на постоянен ток
~, **предвари́тельный** предварителен усилвател, предусилвател
~ **приёма** *тлг.* усилвател на приемането
~ **промежу́точной частоты́** усилвател на междинна честота
~, **промежу́точный** междинен усилвател
~, **пушпу́льный** *вж.* **усили́тель, двухтáктный**
~, **резисти́вный** съпротивителен [RC-]усилвател
~ **резонáнсный** резонансен усилвател
~ **реостáтный** *вж.* **усили́тель, резисти́вный**
~, **рту́тный** *кфт.* живачен усилвател
~ **с заземля́ющей сéткой** усилвател със заземена обща решетка
~, **симметри́чный** симетричен усилвател
~ **с катóдной свя́зью** *тлф.* усилвател с катодна връзка, усилвател с общ анод, катоден повторител
~, **следя́щий** следящ усилвател
~ **с непосрéдственной свя́зью** усилвател с непосредствена [пряка] връзка
~ **с обрáтной свя́зью** усилвател с обратна връзка
~, **строби́рованный** стробиран [манипулиран] усилвател
~, **стру́йный** струен усилвател
~, **ступéнчатый** *вж.* **усили́тель, каскáдный**
~, **телефóнный** телефонен усилвател
~ **тóка** усилвател на ток
~, **трансляциóнный** *тлф.* предавателен [транслационен] усилвател
~, **трансформáторный** трансформаторен усилвател, усилвател с трансформаторна връзка
~, **трёхкаскáдный** тристъпален усилвател
~, **узкополóсный** теснолентов усилвател
~, **урáновый** *кфт.* уранов усилвател
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен усилвател
~, **частóтно-избирáтельный** честотоизбирателен усилвател
~, **широкополóсный** широколентов усилвател
~, **шумопонижáющий** шумонамаляващ усилвател
~, **электромаши́нный** електромашинен усилвател
~, **электромехани́ческий** електромеханичен усилвател
~, **электрóнный** електронен усилвател
ускорéние *с* **1.** ускорение **2.** ускоряване
~, **абсолю́тное** абсолютно ускорение
~, **боковóе** странично ускорение
~, **вертикáльное** вертикално ускорение, ускорение във вертикална посока
~, **вращáтельное** ускорение при въртене, въртеливо ускорение
~ **вращéния** ускоряване на въртенето
~ **вторóго поря́дка** ускорение от втори порядък
~, **горизонтáльное** хоризонтално ускорение, ускорение във вертикална посока
~, **гравитациóнное** гравитационно ускорение, ускорена вследствие силата на привличане
~, **добáвочное** добавъчно ускорение
~, **дополни́тельное электрóнов** допълнително ускорение на електроните
~ **заря́женных части́ц** *ядр.* ускорение на заредени частици
~, **земнóе** земно ускорение, ускорение на земното привличане
~, **индукциóнное** индукционно ускорение
~, **касáтельное** тангенциално ускорение
~, **когерéнтное** кохерентно ускорение
~, **конвекти́вное** конвективно ускорение
~ **Кориóлиса** ускорение на Кориолис
~, **линéйное** линейно ускорение
~, **мгновéнное** моментно ускорение, ускорение на момента
~ **на прямóй передáче** ускорение на директна придавка
~, **начáльное** начално ускорение
~, **нормáльное** **1.** нормално ускорение **2.** ускорение по нормалата
~, **обрáтное** обратно ускорение
~, **объёмное** *ак.* обемно ускорение
~, **относи́тельное** относително ускорение
~, **отрицáтельное** отрицателно ускорение, закъснение
~ **пéрвого поря́дка** ускорение от първи порядък
~, **перенóсное** преносно ускорение
~, **поворóтное** *вж.* **ускорéние Кориóлиса**
~, **пóлное** пълно ускорение
~, **поперéчное** напречно ускорение, ускорение в напречна посока
~ **пóршня** ускорение на буталото
~, **поступáтельного движéния** ускорение на постъпателното движение
~ **при трóгании с мéста** ускорение при тръгване от място
~, **пусковóе** пусково ускорение, ускорение при пускане в (движение)
~, **радиáльное** радиално ускорение
~, **разгóна** *вж.* **ускорéние при трóгании с мéста**
~, **резонáнсное** резонансно ускорение
~ **свобóдного падéния** ускорение при свободното падане, земно ускорение
~, **сéкторное** секторно ускорение
~ **си́лы тя́жести** земно ускорение, ускорение на теглото [на силата на тежестта]
~, **срéднее** средно ускорение
~, **стохасти́ческое** стохастично ускорение
~, **тангенциáльное** тангенциално ускорение

~, **трансверса́льное** *вж.* **ускоре́ние, попере́чное**
~, **углово́е** ъглово ускорение
~, **центробе́жное** центробежно ускорение
~, **центростреми́тельное** центростремително ускорение
~ **части́ц** *ядр.* ускорение на частиците
уско́ренный ускорен
ускори́тель *м физ., елн., ав., хим.* ускорител
~, **боково́й** страничен ускорител
~, **быстроде́йствующий** *кауч.* бързодействуващ ускорител
~ **взлёта, раке́тный** *ракет.* ракетен стартов ускорител
~, **волново́дный** вълноводен ускорител
~ **впры́ска** ускорител на впръскване (на гориво)
~ **вулканиза́ции** *кауч.* ускорител на вулканизацията
~ **вулканиза́ции, высокоакти́вный** високоактивен ускорител на вулканизацията
~, **высокоакти́вный** *кауч.* високоактивен ускорител
~, **высоково́льтный** високоволтов ускорител
~, **высокочасто́тный** високочестотен ускорител
~ **заме́дленного де́йствия** ускорител със забавено действие
~ **заряже́нных части́ц** *ядр.* ускорител на заредени частици
~, **и́мпульсный** импулсен ускорител
~, **индукцио́нный** индукционен ускорител
~, **каска́дный** каскаден [стъпален] ускорител
~, **кибернети́ческий** кибернетичен ускорител
~ **корро́зии** ускорител на корозията
~, **кругово́й резона́нсный** *ядр.* кръгов резонансен ускорител
~, **линейно-цикли́ческий** *ядр.* линейно-цикличен ускорител
~, **лине́йный** линеен ускорител
~ **магне́то** ускорител на магнета *(в двигатели с вътрешно горене)*
~, **нереверси́вный** нереверсивен [необратим] ускорител
~, **осево́й** *ав., ракет.* осов ускорител
~, **откры́тый** **1.** отворен ускорител **2.** открит ускорител
~ **пластифика́ции** *хим.* ускорител на пластификацията
~ **под давле́нием** ускорител (работещ) под налягане
~, **порохово́й ста́ртовый** *ав.* барутно стартов ускорител
~, **раке́тный** *ракет.* ракетен ускорител
~, **реакти́вный** *ав.* реактивен ускорител
~ **реа́кции** *хим.* ускорител на реакцията
~, **реверси́вный** реверсивен [обръщателен] ускорител
~, **резона́нсный** *елн.* резонансен ускорител
~, **сбра́сываемый** *ракет.* изхвърлящ [изтласкващ] ускорител
~, **сверхвысокочасто́тный** свръхвисокочестотен ускорител
~, **сильнофокуси́рующий** *ядр.* силнофокусиращ ускорител
~, **спа́ренный** *ав.* сдвоен ускорител
~ **с переме́нным по́лем** *ядр.* ускорител с променливо поле
~ **с постоя́нным по́лем** *ядр.* ускорител с постоянно поле
~, **ста́ртовый** *ав.* стартов ускорител
~ **схва́тывания** ускорител на свързването (на бетона)
~ **тверде́ния** ускорител на втвърдяването (на бетона)
~, **цикли́ческий** *ядр.* цикличен ускорител
~, **цикли́ческий индукцио́нный** цикличен индукционен ускорител
~, **цикли́ческий резона́нсный** цикличен резонансен ускорител
~, **электро́нный** електронен ускорител
~, **электро́нный лине́йный** *вж.* **ускори́тель, лине́йный**
~, **электростати́ческий** *ядр.* електростатичен ускорител
~ **элемента́рных части́ц** *вж.* **ускори́тель заряже́нных части́ц**
ускори́тель-инже́ктор *м* *ядр.* ускорител-инжектор
ускори́тель-насо́с *м* помпа-ускорител
ускори́тельный ускорителен, ускоряващ
ускоря́ть ускорявам
усло́вие *с* условие
~, **бетатро́нное** бетатронно условие
~, **доста́точное** достатъчно условие
~, **жёсткости** условие за неподатливост [твърдост]
~, **ква́нтовое** квантово условие
~, **краево́е** *физ.* гранично условие
~ **Лапла́са** *астр.* условие на Лаплас
~, **необходи́мое** необходимо условие
~ **непреры́вности деформа́ции** условие за непрекъснатост на деформацията
~, **периоди́чности** условие за периодичност
~, **пласти́чности** условие за пластичност
~ **про́чности** условие за якост
~ **свя́зи, пасси́вное** *мех.* пасивно условие на свързване
усло́вия *мн.* условия
~, **адиаба́тные** адиабатни условия
~, **атмосфе́рные** атмосферни условия
~, **ве́домственные техни́ческие** ведомствени технически условия
~, **вну́тренние техни́ческие** вътрешни *(напр. вътрешно-заводски)* технически условия
~, **геологи́ческие** геоложки условия
~, **гидрологи́ческие** хидроложки условия
~, **горногеологи́ческие** минно-геоложки условия
~, **горнотехни́ческие** миннотехнически условия
~, **грани́чные** гранични условия
~, **догово́рные** договорни условия, условия на [по] договора
~, **жёсткие** твърди [стабилни, непроменливи] условия *(напр. на даден процес)*
~, **заводски́е техни́ческие** заводски технически условия
~ **залега́ния** *геол.* условия на залягането
~, **исхо́дные** изходни условия

~, **климатические** климатични условия
~, **комнатные** стайни условия
~, **краевые** *мат.* гранични условия
~, **краевые и начальные** *мат.* гранични и начални условия
~, **критические** *ядр.* критични условия
~, **лабораторные** лабораторни условия
~, **метеорологические** метеорологични условия
~, **начальные** начални условия
~ **невесомости** *ав.* условия на безтегловност
~, **нормальные** нормални условия
~, **нормальные термодинамические** нормални термодинамични условия
~, **общие технические** общи технически условия
~, **погодные** метеорологични условия
~ **подобия** условия за подобие
~ **поставки** договорни условия, условия на доставката
~ **приёмки** приемни условия, условия за приемане
~, **приёмочные** *вж.* **условия приёмки**
~, **природные** природни условия
~ **производства, стабильные** стабилни [постоянни, непроменливи] производствени условия
~, **производственные** производствени условия
~ **работы, стационарные** постоянни [неизменни] условия на работа
~, **рабочие** *вж.* **условия труда**
~ **равновесия** условия за равновесие
~ **реакции** *хим.* условия на реакцията
~, **санитарно-гигиенические** санитарно-хигиенни условия
~, **санитарные** санитарни условия
~ **сравнимости** условия на сравнимост
~, **стандартные** стандартни условия
~, **стационарные** постоянни условия
~, **тепловые** топлинни условия
~, **технические** технически условия
~ **труда** условия на труда, условия на работа, работни условия
~ **труда, безопасные** безопасни условия на труда
~ **труда, вредные** вредни условия на труда
~ **устойчивости** условия за устойчивост
~ **физические нормальные** нормални физически условия
~ **эксплуатационные** експлоатационни условия
условность *ж* условност
условный условен
усложнение *с* усложнение
услуги *мн* услуги
усовершенствование *с* усъвършенствуване, подобряване
~, **техническое** техническо усъвършенствуване [подобрявене]
усовершенствовать усъвършенствувам
усовик *м* рогова релса *(на жп. кръстовина)*
усол *м* фира *(при осоляване на кожи)*
усоленный осолен

успокоение *с* 1. успокояване, заглушаване, подтискане, амортизиране 2. затихване *(напр. на трептения)* 3. *мет.* успокояване *(напр. на стомана)*; откисляване, обезкисляване
~, **воздушное** въздушно успокояване
~, **гидравлическое** хидравлично успокояване
~, **жидкостное** *вж.* **успокоение, гидравлическое**
~ **колебаний** затихване [замиране] на трептения
~, **магнито-индукционное** магнитоиндукционно успокояване, магнитоиндукционно затихване
~ **прибора** успокояване на уреда
~ **стали** *мет.* успокояване [откисляване] на стоманата
~, **электромагнитное** електромагнитно успокояване [затихване]
успокоитель *м* 1. амортизатор, демпфер; успокоител, заглушител 2. откислител, раскислител
~, **воздушный** въздушен амортизатор [демпфер]
~, **жидкостный** течен амортизатор [демпфер]
~ **качки, гироскопический** *кораб.* жироскопичен успокоител на клатенето (на кораба)
~, **крыльчатый** амортизатор [демпфер] с перки
~, **магнитный** магнитен амортизатор [демпфер]
~, **маятниковый** махален успокоител
~, **поршневой** бутален амортизатор [демпфер]
~, **электромагнитный** електромагнитен амортизатор [демпфер]
усреднение *с* 1. неутрализиране 2. вземане на средна проба чрез усредняване 3. усредняване, свеждане към една средна величина 4. намиране на средна стойност
усреднитель *м* 1. усреднител 2. неутрализатор
усреднять 1. усреднявам 2. неутрализирам 3. вземам средна проба чрез усредняване
уссингит *м* усингит
усталость *ж* умора *(на материала)*
~, **динамическая** умора при динамично натоварване, динамична умора
~ **диэлектрика** умора на диелектрика, диелектрична умора
~, **коррозионная** корозионна умора
~ **материалов** умора на материалите
~ **металлов** умора на металите
~, **механическая** механична умора
~ **от напряжений** умора от напрежение
~ **от переменной нагрузки** умора от променливо натоварване
~, **пластическая** пластична умора
~ **при изгибе** умора при огъване
~ **при ударе** умора при удар
~, **термическая** топлинна умора
усталый уморен *(напр. от натоварване)*
устанавливать 1. поставям, намествам, закрепвам *(напр. детайл в машина)* 2. инсталирам; монтирам, сглобявам 3. нагласявам, настройвам, натъкмявам; регулирам

4. установявам, доказвам наличието на нещо
установ́ м ограничител, фиксатор
~, призмати́ческий призматичен ограничител
~, регули́руемый регулируем [регулиращ се] ограничител
~, углово́й ъглов ограничител
~, фасо́нный профилен [фасонен] ограничител
установи́ть *вж.* **устана́вливать**
устано́вка *ж* 1. поставяне, наместване, закрепване 2. инсталиране, монтиране, сглобяване 3. нагласяване, натъкмяване, регулиране 4. уредба, инсталация 5. приспособление, уред, уредба
~, абоне́нтская *тлф* абонатна уредба
~, абсорбцио́нная абсорбционна уредба
~, абсорбцио́нная осуши́тельная абсорбционна сушилна уредба
~, абсорбцио́нная холоди́льная хладилна абсорбционна уредба
~, авиацио́нная силова́я летищна силова уредба
~, автомати́ческая автоматична уредба
~, автомати́ческая нагрева́тельная автоматична нагревателна уредба
~ автомати́ческого регули́рования уредба с автоматично регулиране
~, агломерацио́нная агломерационна уредба
~, агломери́рующая *вж.* **устано́вка, агломерацио́нная**
~, адсорбцио́нная адсорбционна уредба
~, азо́тная азотна уредба, уредба за азот
~, аккумуля́торная акумулаторна уредба
~, амальгамацио́нная уредба за амалгама
~, аммиа́чная холоди́льная амонячно-хладилна уредба
~, ано́дно-механи́ческая анодно-механична уредба
~, аспирацио́нная аспирационна [вентилационна] уредба
~, асфа́льтовая асфалтова уредба, уредба за асфалт *или* за асфалтиране
~, атмосферно-ва́куумная *хим.* атмосферно-вакуумна *(напр. дестилационна)* уредба
~, а́томная с га́зовым ци́клом атомна уредба с газов цикъл
~, а́томная силова́я атомна силова уредба
~, а́томная с паровы́м ци́клом атомна уредба с парен цикъл
~, а́томная энергети́ческая енергийна атомна уредба
~, бло́чная блокова [блочна] уредба
~, бо́йлерная бойлерна (нагревателна) уредба
~, брике́тная брикетна уредба, уредба за (производство на) брикети
~, бу́нкерная бункерна уредба
~, бурова́я пробивна [сондажна] уредба
~, вагономо́ечная уредба за миене на вагона
~, ва́куум-кристализацио́нная уредба за кристализиране под вакуум
~, ва́куумная вакуумна уредба
~, ва́куумная суши́льная вакуумна сушилна уредба
~, ва́куум-охлади́тельная уредба за охлаждане под вакуум
~, ва́рочная *хран.* уредба за варене
~, вентиля́торная *вж.* **устано́вка, аспирацио́нная**
~, ветронасо́сная ветропомпена станция
~, ветрооросительная ветронапоителна уредба
~, ветросилова́я ветросилова уредба
~, ветроэлектри́ческая ветроелектрическа уредба
~, виброва́куумная вибровакуумна уредба
~, винтомото́рная витломоторна уредба
~, вну́тренняя вътрешна уредба
~, водоотливна́я водоотливна уредба
~, водоочисти́тельная водо-пречиствателна станция
~, водопонижа́ющая *мин.* водопонижаваща уредба
~, водоумягчи́тельная водоомекчителна уредба
~, воздухоразреди́тельная уредба за разреждане на въздуха
~, вре́менная 1. временно нагласяване 2. временно монтиране 3. временна уредба
~, выпарна́я 1. изпарителна уредба 2. уредба за запарване
~, выпарна́я одноступе́нчатая едностъпална [еднокорпусна] изпарителна уредба
~, выпарна́я, многоступе́нчатая многостъпална [многокорпусна] изпарителна уредба
~, высокова́куумная високовакуумна уредба
~, газобалло́нная газо-балонна уредба
~, газогенера́торная газгенераторна уредба
~, газодиффузио́нная *ядр.* газодифузна уредба
~, газоочисти́тельная газоочистителна уредба, уредба за очистване на газове
~, газопоглоти́тельная уредба за абсорбиране [поглъщане] на газове
~, газоразда́точная газоразпределителна [газораздавателна] уредба
~ газораспределе́ния уредба за газоразпределяне; реглаж, центроване на газоразпределението
~, газораспредели́тельная *вж.* **устано́вка, газоразда́точная**
~, газотурби́нная газотурбинна уредба
~, газофракциони́рующая уредба за фракциониране на газовете
~, генера́торная генераторна уредба
~, гидравли́ческая силова́я водосилова [хидравлична, водна] централа
~, гидроаккумуляцио́нная хидроакумулираща станция [уредба]
~, гидросилова́я хидросилова уредба; *вж.* **устано́вка, гидравли́ческая силова́я**
~, гидротра́нспортная хидротранспортна [водотранспортна] уредба
~, гидротурби́нная хидротурбинна уредба, хидротурбинна станция
~, глуби́нная насо́сная дълбочинна помпена уредба [станция]
~ глубо́кого замора́живания уредба за дълбоко замразяване

~, **грануляцио́нная** гранулираща уредба, уредба за гранулиране
~, **гру́бая** грубо поставяне [нагласяване] *(напр. на уред)*
~, **двухпозицио́нная электронагрева́тельная** двупозиционна електронагревателна уредба
~, **двухэлектро́дная суши́льная** двуелектродна сушилна уредба
~, **деаэра́торная** деаераторна [обезвъздушаваща] уредба
~, **дезодори́рующая** инсталация за дезодориране [обезмирисване]
~, **деревопропи́точная** импрегнираща уредба, уредба за импрегниране на дърво
~, **дистилляцио́нная** дестилационна уредба, дестилационно устройство
~, **диффузио́нная** дифузионна уредба
~, **дождева́льная** дъждевална уредба, уредба за изкуствено дъждуване [оросяване]
~ **для бы́строго замора́живания** уредба за бързо замразяване
~ **для кондициони́рования во́здуха** климатична инсталация
~ **для микросъёмки** *кфт.* уредба за микроснимки
~ **для мо́крого обогаще́ния** *мин.* уредба за мокро обогатяване
~ **для мо́йки автомоби́ля** уредба за миене на автомобила
~ **для обезжи́ривания** уредба [устройство] за обезмасляване *(напр. за почистване от смазка)*
~ **для обогаще́ния** *мин.* уредба за обогатяване *(напр. на руда)*
~ **для распыле́ния мета́лла** устройство за разпрашаване на метал *(напр. при метализиране)*
~ **для реверси́рования** уредба за реверсиране, реверсивна уредба
~ **для сухо́го обогаще́ния** *мин.* уредба за сухо обогатяване
~ **для титрирова́ния** *хим.* устройство за титроване
~ **для электро́лиза** уредба за електролиза, електролизна уредба
~, **до́йльная** *с. ст.* доилна уредба, уредба за доене *(напр. на крава)*
~, **домова́я освети́тельная** домова [жилищна] осветителна уредба
~, **дрена́жная** дренажна уредба
~, **дробемётная** сачмометна уредба, сачмометно устройство
~, **дробестру́йная** сачмоструйна уредба, сачмоструйно устройство
~, **дроби́льная** трошачна уредба
~, **дроби́льно-сортиро́вочная** трошачно-пресявна [трошачно-сортировъчна] уредба
~, **дутьева́я** *мет.* уредба [устройство] за подаване [вдухване] на въздух *или* друг агент
~, **душева́я** уредба (с душ) за баня
~, **дымонагнета́тельная** димонагнетателна уредба
~, **дымосо́сная** димосмукателна уредба
~, **заводска́я** заводска уредба
~ **зажига́ния** устройство за центроване на запалването; реглаж, центровка [центроване] на запалването
~, **зака́лочная** закалъчна уредба
~, **запасна́я** запасна [резервна] уредба
~, **звукова́я** звукова уредба, озвучителна уредба
~, **землеприготови́тельная** *леяр.* смесеподготвителна уредба
~, **зерноочисти́тельная** *с. ст.* зърноочистителна уредба
~, **измери́тельная** уредба за измерване, измервателна уредба
~ **индукцио́нного нагре́ва** уредба за индукционно нагряване, индукционна нагревателна уредба
~ **инструме́нта** нагласяване [регулиране, натъкмяване] на инструмента
~, **испари́тельная** изпарителна уредба
~, **испыта́тельная** изпитвателна уредба
~, **калори́ферная** калориферна уредба, калориферно устройство
~, **ка́мерная мо́ечная** *авто* миячна камерна станция; миячна камерна уредба
~, **камнедроби́льная** каменотрошачна уредба
~, **канализацио́нная** канализационна уредба
~, **кана́льная суши́льная** канална сушилна уредба, канална сушилня
~, **кана́тно-скре́перная** въжено-скреперна уредба
~, **катапу́льтная** *ав.* уредба за катапултиране
~, **каска́дная** стъпална [каскадна] уредба
~, **каска́дная холоди́льная** стъпална [каскадна] хладилна уредба
~, **кислоро́дная** уредба за получаване на кислород, кислородна уредба
~ **кла́пана** регулиране [натъкмяване] на *клапана*
~, **коксова́льная** коксова уредба, уредба за коксуване
~, **кома́ндная** командна уредба
~, **комбини́рованная** комбинирана уредба
~, **коммута́торная** *тлф.* комутаторна [номераторна] уредба
~, **компре́ссорная** компресорна уредба
~, **компре́ссорная холоди́льная** компресорна хладилна уредба
~, **конденсацио́нная** кондензационна уредба, уредба за кондензиране
~ **конта́ктного электронагре́ва** уредба за контактно електронагряване
~ **конта́ктной электрозака́лки** уредба за контактно електрозакаляване
~, **коте́льная** котелна уредба
~, **коте́льно-энергети́ческая** котелно-енергийна уредба
~, **ле́нточная электроискрова́я** електроискрова лентова уредба
~, **лоткова́я суши́льная** улейна сушилна уредба, улейна сушилня
~, **маслонапо́рная** маслонагнетателна [маслокомпресираща] уредба

~, **маши́нная** 1. машинна уредба 2. машинно *поставяне* [*монтиране*] 3. машинно нагласяване [регулиране]
~ **ме́жду це́нтрами** поставяне [*нагласяване*] между центрите (на струг)
~ **металлизацио́нная** метализационна уредба, уредба за метализация
~ **механи́ческой за́писи** уредба за механично записване [за механичен запис]
~, **микрометри́ческая** микрометрично нагласяване [*поставяне*] (*на апарата*)
~, **многоко́нтурная электроискрова́я шлифова́льная** многопрофилна електроискрова шлифовъчна уредба, уредба за многопрофилно електроискрово шлифоване
~, **многоко́рпусная выпарна́я** многокорпусна изпарителна уредба
~, **многострухова́я** многострунова уредба
~, **мо́ечная** *авто* миячна станция, миячна уредба
~ **на глаз** нагласяване [регулиране] на око [с просто око]
~, **нагрева́тельная** нагревателна [отоплителна] уредба
~ **накло́нная прибо́ра** наклонено нагласяване [поставяне] на уреда
~ **на нуль** *изч. нулиране*
~, **нару́жная** 1. външно нагласяване [натъкмяване] 2. външно инсталиране [монтиране]
~, **насо́сная** помпена уредба, помпена станция
~ **на фо́кус** нагласяване на фокус, фокусиране
~, **нефтеперего́нная** уредба за дестилация на нефт
~, **обессе́ривающая** *мет.* уредба за обезсеряване, обезсеряващо устройство
~, **обесфено́ливающая** *хим.* уредба за отстраняване на фенолите
~, **обжига́тельная** уредба за изпичане, уредба за пържене (*напр. на руда*)
~, *обмы́вочная* *вж.* **устано́вка, мо́ечная**
~, **обогати́тельная** *мин.* обогатителна уредба
~, **огнегаси́тельная га́зовая** газова противопожарна [огнегасителна] уредба
~, **одноко́нтурная электроискрова́я шлифова́льная** еднопрофилна електроискрова шлифовъчна уредба
~, *оконе́чная* *тлф.* крайна (телефонна) уредба
~, **опресни́тельная** *уредба за обезсоляване* на морска вода
~, **о́пытная** опитна уредба
~, **ороси́тельная** оросителна уредба
~, **осади́тельная** утаечна уредба, уредба за утаяване
~, **освети́тельная** осветителна уредба
~, *откры́тая* открита уредба
~, **откры́тая суши́льная** открита сушилна уредба, открита сушилня
~, **отопи́тельная** отоплителна уредба
~, **очистна́я** почиствателна уредба, уредба за почистване
~, **паровозду́шная** парновъздушна уредба
~, **парокоте́льная** парнокотелна уредба
~, **паропреобразова́тельная** паропреобразователна уредба
~, *паросилова́я* парносилова централа, парносилова уредба
~, *паротурби́нная* парнотурбинна уредба
~, **паротурби́нная конденсацио́нная** парнотурбинна кондензационна уредба
~, **паротурби́нная силова́я** парнотурбинна силова уредба
~, **паротурби́нная теплофикацио́нная** парнотурбинна топлофикационна уредба
~, *перего́нная* дестилационна уредба
~, **передвижна́я камнедроби́льная** подвижна каменотрошачна уредба, *подвижна* каменотрошачка
~, **пескогидравли́ческая очи́стная** *леяр.* пясъчно-хидравлична почиствателна уредба
~, **пескостру́йная** пясъкоструйна уредба
~, *печна́я* пещна уредба
~, **пневмати́ческая** пневматична уредба, *пневматично устройство*
~, **пневмати́ческая водонапо́рная** пневматична водонагнетателна уредба
~, **погру́зочная** товарачно устройство
~, **погру́зочно-разгру́зочная** товарно-разтоварно устройство
~, **подвижна́я радиопеленга́торная** подвижна радиопеленгационна уредба, автомобил за радиозасичане
~, **подвижна́я телевизио́нная** *подвижна* телевизионна станция, кола [автомобил] за извънстудийно телевизионно предаване
~, **подъёмная** повдигателно устройство, повдигателна инсталация
~, **полева́я дои́льная** полска доилна уредба
~, **полимеризацио́нная** полимеризационна уредба
~ **по одно́й прямо́й** подравняване в права, поставяне в права *линия* [*в отвор*]
~, **предвари́тельная** предварително нагласяване (*напр. нагласяване на инструмента извън машината*)
~ **прибо́ра, горизонта́льная** хоризонтално поставяне на уреда
~, **приёмопередаю́щая** *радио* приемо-предавателна уредба
~, **пробоотбо́рная** уредба [устройство] за вземане на проби
~, **промы́шленная** промишлена уредба
~, **промы́шленная холоди́льная** промишлена хладилна уредба
~, **проходческая подъёмная** проходческа [*прокопна, пробивна*] извозна уредба
~, **пускова́я** пускова уредба
~, **пылеприготови́тельная** уредба за изработване [приготвяне] на прах
~, **пылесо́сная** прахосмукачна уредба
~, **пылеу́гольная** уредба за въглищен прах, уредба за приготвяне [мелене] на въглищен прах
~, **пылеула́вливающая** прахоуловителна уредба, филтър (*против прах*)
~, **радиотелегра́фная** радиотелеграфна уредба

~, **размо́льная** мелнична уредба
~, **рафиниро́вочная** уредба за рафиниране
~, **реакти́вная** уредба за (пускане на) ракети
~, **реакти́вная пускова́я** *вж.* **устано́вка, реакти́вная**
~, **регенерацио́нная** регенерационна уредба, уредба за регенериране
~, **регули́рующая** регулираща уредба
~, **редукцио́нная** редукционна уредба, редуктор
~, **ректификацио́нная** ректификационна уредба
~, **рекуперацио́нная** рекуперационна [топлообменна] уредба
~, **рентге́новская** рентгенова уредба, рентгенов апарат
~, **рефрижера́торная** хладилна уредба
~, **рудодроби́льная** рудосмилаща уредба, уредба за раздробяване на руда
~, **рудоотдели́тельная** рудоотделителна уредба
~, **рудопромы́вная** рудопромивна уредба
~, **самохо́дная артиллери́йская** *воен.* самоходна артилерийска уредба; самоходно артилерийско оръдие
~, **самохо́дная пускова́я** самоходна пускова уредба *(напр. за ракети)*
~, **сва́рочная** уредба за заваряване, заваръчно устройство
~, **сверхмо́щная силова́я** свръхмощна силова централа, свръхмощна силова уредба
~, **светосигна́льная** светосигнална уредба, уредба за светлинни сигнали
~, **сероочи́стная** уредба за пречистване на сярата *(напр. при коксуване)*
~, **семеочисти́тельная** семечистачна уредба
~, **силова́я** силова уредба, силова централа
~, **сильното́чная** силнотокова уредба
~, **скоромарози́льная** уредба за бързо замразяване
~, **скре́перная** скреперна уредба
~, **скры́тая** *ел.* скрита (електрическа) инсталация
~, **слабото́чная** слаботокова уредба
~, **смесеприготови́тельная** *леяр.* смесоприготвителна уредба, уредба за приготвяне на формовъчни и сърцеви смеси
~, **смолоперего́нная** уредба за дестилиране на смоли
~, **сортиро́вочная** сортировъчна уредба, сортиращо [разпределящо] устройство
~, **сталеплави́льная** *мет.* стоманотопилна уредба
~, **ста́ртовая** стартова уредба
~, **стациона́рная** стационарна [неподвижна] уредба
~, **стереоти́пная** *полигр.* уредба за получаване на стереотипи
~, **стругова́я** стругова уредба, стругарско устройство
~ **ступе́нчатая форф** *леяр.* стъпално разполагане [поставяне] на формовъчните каси
~, **суши́льная** сушилна уредба, сушилня
~, **телемехани́ческая** телемеханична уредба
~, **телефо́нная** телефонна уредба, телефонна станция
~, **теплосилова́я** топлосилова уредба, топлосилова централа
~, **толче́йная** уредба за кълцане [стриване, чукане]
~, **тормозна́я** спирачна уредба, спирачно устройство
~, **то́чная** точно нагласяване, точно поставяне, точно регулиране
~, **трави́льная** *полигр.* съоръжение [устройство] за разяждане [ецване]
~, **трансляцио́нная** *радио* транслационна [предавателна] уредба
~, **транспортёрная** транспортно устройство, транспортно съоръжение
~, **трубопрока́тная** уредба [устройство] за валцоване на тръби
~, **туманообразу́ющая** уредба [устройство] за образуване на мъгла *(напр. в противопожарното дело)*
~, **тунне́льная суши́льная** тунелна сушилна уредба, тунелна сушилня
~, **турби́нная** турбинна уредба, турбинна централа
~, **турбогенера́торная** турбогенераторна уредба
~, **турбокомпре́ссорная** турбокомпресорна уредба
~, **турбокомпре́ссорная холоди́льная** турбокомпресорна хладилна уредба
~, **туши́льная** загасяваща уредба, уредба за гасене *(напр. на огън)*
~, **углеадсорбцио́нная** уредба за адсорбиране на въглерод
~, **углеобогати́тельная** въглеобогатителна уредба, уредба за обогатяване на въглища
~, **углепомо́льная** уредба за мелене на въглища
~, **углепромы́вочная** въглепромивна уредба
~, **углесмеси́тельная** въглесмесителна уредба
~, **упру́гая** еластична система, еластична уредба
~, **ускори́тельная** ускорителна [ускоряваща] уредба
~, **флотацио́нная** флотационна уредба
~, **хлора́торная** хлорираща уредба, устройство за хлориране
~, **холоди́льная** хладилна уредба
~, **центробе́жная лите́йная** *леяр.* уредба за центробежно леене
~, **ша́хтная подъёмная** *мин.* минна повдигателна уредба, минен асансьор
~, **шлифова́льная** шлифовъчна уредба, шлифовъчно устройство
~, **эже́кторная** ежекторна уредба
~, **эксперимента́льная** опитна [експериментална] уредба, уредба за извършване на опити
~, **электрографи́ческая** *ел.*, *мод.* електрографична уредба, устройство за електрография
~, **электрозака́лочная** електрозакалъчна уредба

~, **электроискровая** електроискрова уредба, уредба за електроискрова обработка
~, **электрокардиографическая** електрокардиографна уредба, устройство [апаратура] за електрокардиографиране
~, **электрометаллургическая** електрометалургична уредба
~, **электронагревательная** електронагревателна [електроотоплителна] уредба
~, **электропитающая** електрозахранваща уредба
~, **электроплавильная** електротопилна уредба
~, **электросварочная** уредба за електрозаваряване, електрозаваръчно устройство
~, **электросушильная** електросушилна уредба
~, **электроэнергетическая** електроенергийна уредба
~, **энергетическая** енергийна уредба, енергийно съоръжение
~, **эрлифтовая** *транс.* ерлифтна уредба, пневматична повдигателна уредба
~, **ядерная двигательная** атомно-двигателна уредба
~, **ядерная силовая** атомна силова уредба
~, **ядерная энергетическая** атомна енергийна уредба
установление *с* установяване, определяне
~ **размеров** определяне [установяване] на размерите, оразмеряване
~ **разряда** определяне на разреда *(напр. на работник)*, класиране
~ **режима** установяване [определяне, уточняване] на режима *(напр. на работа)*
~ **соединения** *тлф.* установяване на свръзка, свързване
~ **тождества** идентифициране
установочный монтажен, инсталационен; регулировъчен, центриращ *(напр. винт)*
установщик *м* 1. монтьор-регулировчик 2. *ракет.* устройство за регулиране на ракетата
устаревать остарявам, излизам от употреба
устарелый остарял, излязъл от употреба
устилать постилам, застилам; покривам
устой *м* 1. устой [брегова опора] 2. сгъстен горен слой на течност; каймак *(на мляко)*
~, **анкерный** анкерен [котвен] устой, котвена опора
~, **береговой** брегови устой, брегова опора
~, **коробчатый** четвъртит устой
~, **обсыпной** насипен устой, устой от насип
~ **плотины** устой [опора] на язовирна стена
~, **раздельный** разделящ [разделителен] устой
~, **решетчатый** прътов [решетъчен] устой, решетъчна опора
~, **рычажный** скарен [сандъчно-скарен] устой
~, **свайный** пилотен устой, пилотна пора
устойчивость *ж* 1. устойчивост, неподатливост 2. издръжливост
~, **аксиальная** аксиална [осова] устойчивост, неподатливост в аксиална посока
~, **асимптотическая** асимптотична стабилност
~, **атмосферная** 1. устойчивост на атмосферата [на атмосферните влияния] 2. *аеродин.* въздушна стабилност
~, **аэродинамическая** аеродинамична устойчивост
~, **безусловная** безусловна устойчивост
~, **боковая** странична устойчивост
~, **виражная** *авто* устойчивост [стабилност] при завои
~, **гидротермическая** хидротермична устойчивост
~ **горения дуги** *зав.* устойчивост в горенето на (електрическата) дъга, стабилност на електрическата дъга
~ **движения** стабилност [устойчивост] на движението
~, **деформационная** устойчивост [неподатливост] на деформиране
~, **динамическая** динамична устойчивост
~ **изображения** *тлв.* устойчивост [стабилност] на образа
~, **кавитационная** кавитационна устойчивост
~, **колебательная** *ав.* устойчивост на трептения
~, **коррозионная** корозионна устойчивост, устойчивост [издръжливост] срещу корозия
~ **летательного аппарата** *ав.* устойчивост на летателния апарат
~, **механическая** механична устойчивост [издръжливост]
~ **на износ** устойчивост на износване, износоустойчивост
~ **на курсе** *ав. кораб.* попътна [пътна] устойчивост, поддържане [спазване] на курса *(на движение)*
~, **поперечная** напречна устойчивост, напречна стабилност
~, **приёма** *радио* стабилност на приемането
~, **продольная** надлъжна устойчивост, надлъжна стабилност
~ **против износа** *вж.* **устойчивость на износ**
~ **против истирания** издръжливост срещу триене
~ **против коррозии** *вж.* **устойчивость, коррозионная**
~, **путевая** *ав.* устойчивост на самолета относно надлъжната му ос; попътна устойчивост
~ **работы** стабилност на [в] работата
~ **равновесия** стабилност на равновесието
~, **радиационная** радиационна устойчивост
~ **радиоприёмника** стабилност на радиоприемника
~ **регулирования** стабилност на регулирането
~ **режима** стабилност на режима *(напр. на работния режим)*
~ **сооружения** издръжливост на съоръженията, стабилност на съоръженията
~, **статическая** статична устойчивост
~, **термическая** топлинна устойчивост [издръжливост]

~, **термохимическая** термохимична устойчивост [издръжливост]
~, **упру́гая** еластична устойчивост
~ **упру́гого равнове́сия** стабилност на еластично равновесие
~, **усло́вная** условна устойчивост
~, **хими́ческая** химична стабилност
~, **электродинами́ческая** електродинамична стабилност
~ **эму́льсии** устойчивост [издръжливост] на емулсията
~, **эррозио́нная** устойчивост спрямо ерозия
усто́йчивый 1. устойчив, стабилен 2. издръжлив
устране́ние *с* отстраняване, премахване
устраня́ть отстранявам, премахвам
устро́йство *с* 1. направа, устройство, конструкция 2. механизъм, уред, апарат, приспособление 3. уредба, инсталация 4. разположение, подреждане, организация
~, **авари́йное** 1. аварийно устройство 2. авариен механизъм [уред] 3. аварийна уредба
~, **авари́йное тормозно́е** аварийно спирачно устройство
~, **автомати́ческое** автоматично устройство
~, **автомати́ческое сто́порное** автоматично спирачно устройство
~, **автомати́ческое тра́нспортное** автоматично транспортно устройство
~, **автосцепно́е** устройство за автоматично свързване, автосцепка
~, **акусти́ческое запомина́ющее** *изч.* акустично запомнящо устройство
~, **амортизи́рующее** амортизиращо устройство, амортизатор
~, **анализи́рующее** анализиращо устройство
~, **ана́логовое** *изч.* аналогово устройство
~, **ана́логовое вычисли́тельное** *изч.* аналогово-изчислително устройство
~, **а́нкерное** анкерно [котвено] устройство
~, **ано́дное** *ел.* анодно устройство, анодно приспособление
~, **антиоблedени́тельное** устройство против обледеняване, противообледенително устройство
~, **арифмети́ческое** *изч.* аритметично устройство
~, **аспирацио́нное** смукателно [аспирационно] устройство
~, **блокиро́вочное** блокиращ механизъм, блокираща уредба; блокиращо приспособление
~, **блоки́рующее** блокиращо устройство, блокиращо приспособление
~, **бло́чное** блоков механизъм
~, **бры́згальное** пръскащо [пулверизиращо] устройство
~, **бры́згально-ороси́тельное** пръскащо оросително устройство
~, **букси́рное** буксирно [влекачно] устройство
~, **бу́ферное** 1. буферна уредба, буферен механизъм 2. буферна конструкция [направа]
~, **быстроде́йствующее зажи́мное** бързодействуващ затегателен механизъм [уред, приспособление]; бързодействуваща затегателна конструкция [направа]
~, **валоповоро́тное** устройство [приспособление, механизъм] за завъртане на вала
~ **ввода** *изч.* устройство за въвеждане на информацията
~, **вво́дное** 1. входно устройство, входен [въвеждащ] механизъм [уред]; входна [въвеждаща] уредба 2. *радио, тлф.* входно [вводно] устройство, устройство за въвеждане на данни
~, **весово́е** везна, теглително устройство
~, **взлётно-поса́дочное** *ав.* устройство [уредба] за излитане и кацане
~, **вибрацио́нное** вибрационно устройство, вибрационен механизъм
~, **винтово́е натяжно́е** винтово [резбово] натегателно устройство
~, **включа́ющее** включващо устройство, включващо приспособление
~, **вну́треннее запомина́ющее** *изч.* вътрешно запомнящо устройство
~, **водобо́йное** водобойно устройство [съоръжение]
~, **водозабо́рное** водохващащо [водовземно] съоръжение
~, **водоме́рное** водомерно устройство, водомер
~, **водоотво́дное** водоотвеждащо съоръжение
~, **водоочисти́тельное** водопречиствателно устройство *(напр. при котли)*
~, **водоподготови́тельное** водоподготвително устройство *(напр. при котли)*
~, **водопропускно́е** водоизпускателно съоръжение
~, **водораспредели́тельное** водоразпределително устройство
~, **водосбо́рное** водосъбирателно [каптажно] съоръжение
~, **возвраща́ющее** *жп.* възвръщащо устройство
~, **воздухораспредели́тельное** въздухоразпределително устройство
~, **воздухонагрева́тельное** въздухонагревателно устройство
~, **воздухораспредели́тельное** въздухоразпределително устройство
~, **враща́ющееся запомина́ющее** въртящо се запомнящо устройство
~, **вспомога́тельное** спомагателно [помощно] приспособление [механизъм] 2. спомагателна уредба
~, **встря́хивающее** тръскащо [вибрационно] устройство
~, **входно́е** входно устройство
~ **вы́вода** *изч.* устройство за извеждане на информацията; изходно устройство
~, **выводно́е** *вж.* **устро́йство вы́вода**
~, **выключа́ющее** изключващо устройство
~, **выта́лкивающее** устройство за изтласкване, тласкач
~, **выходно́е** изходно устройство

~, **вычислительное** изчислително устройство
~, **газозаборное** газосъбирателно устройство
~, **газососное** газозасмукващо устройство
~, **генераторное** генераторно устройство
~, **гибочное** приспособление за огъване *(напр. на армировка)*
~, **гнездообразующее** *с. ст.* гнездообразуващо устройство
~, **гравитационное** гравитационно устройство
~, **громкоговорящее** *радио* високоговорителна уредба
~, **грузовое** товарно устройство
~, **грузозахватное** товарозахващащо устройство; устройство за закачане на товар
~, **грузоприёмное** товароприемно устройство
~, **дверное** приспособление за врата
~, **декодирующее** декодиращо устройство
~, **делительное** делително устройство, делител
~, **демпферное** успокоително [демпферно, амортизиращо] устройство
~, **динамическое запоминающее** *изч.* динамично запомнящо устройство
~, **диодно-конденсаторное запоминающее** *изч.* диодно-кондензаторно запомнящо устройство
~, **диспергирующее** устройство [уредба] за диспергиране
~ **для автоматического регулирования скорости** устройство за автоматично регулиране на скоростта, (автоматичен) регулатор на скоростта
~ **для выравнивания температуры** устройство [уред] за изравняване на температурата
~ **для запуска холодного двигателя** устройство [приспособление] за пускане (в движение) на студен двигател
~ **для нагрева воздуха** устройство за нагряване на въздуха
~ **для подогрева топлива** устройство за нагряване на горивото [на горивната смес]
~ **для регулировки впрыска топлива** устройство за регулиране впръскването на горивото
~ **для секторного полива** *с. ст.* устройство [уредба] за секторно поливане
~ **для холостого хода** устройство за празен ход
~, **дождевальное** дъждовална уредба, дъждовално устройство
~, **дозирующее** дозатор, дозиращо устройство [приспособление]
~, **дренажное** дренажно съоръжение, дренажно устройство
~, **дробильное** трошачно устройство, трошачно приспособление
~, **дросельное** дроселно устройство
~, **дугогасительное** устройство [приспособление] за гасене на (електрическа) дъга
~, **дутьевое** вдухвателно устройство, устройство за вдухване
~, **дымовытяжное** димоизтеглящо [димоизсмукващо] устройство
~, **дымососное** *вж.* **устройство, дымовытяжное**
~, **дышловое** прикачно [теглично] устройство [приспособление]
~, **заборное** захващащо [хващащо] устройство
~, **загрузочное** устройство за зареждане, захранващо [подаващо, пълнително] устройство
~, **задерживающее** задържащо устройство; закъснително устройство
~, **зажигательное** запалващо устройство, приспособление [устройство] за запалване
~, **зажимное** 1. затегателно устройство [приспособление], затегателен механизъм [уред] 2. затегателна уредба
~, **зажимное фиксирующее** устройство за фиксиране чрез затягане [стягане]
~, **заземляющее** *ел.* заземяващо устройство
~, **замасливающее** устройство [уредба] за импрегниране *(напр. на влакна)*
~, **запирающее** спиращо [запиращо] приспособление [устройство], спиращ механизъм [уред], спираща уредба
~, **запирающее блокирующее** блокиращо запиращо устройство, устройство за запиране [спиране] чрез блокиране
~, **записывающее** *кфт. тлг.* записващо устройство, записваща уредба
~ **запоминающее** *изч.* запомнящо устройство, памет
~, **запоминающее многократного действия** запомнящо устройство с многократно действие, многократна памет
~, **запоминающее на ленточном барабане** запомнящо устройство на лентов барабан, лентово-барабанна памет
~, **запоминающее на магнитной ленте** запомнящо устройство с магнитна лента, магнитно-лентова памет
~, **запоминающее на магнитном барабане** запомнящо устройство с магнитен барабан магнитно-барабанна памет
~, **запоминающее на магнитных дисках** запомнящо устройство с магнитни дискове, магнитно-дискова памет
~, **запоминающее однократного действия** запомнящо устройство с еднократно действие, еднократна памет
~, **запорное** заключващо приспособление
~, **запорное фиксирующее** устройство за фиксиране чрез заключване
~, **заправочное** зареждащо устройство
~, **засыпное** *мет.* устройство за пълнене [насипване]
~, **захватывающее** захващащо устройство, приспособление за захващане
~, **защитное** защитно устройство, предпазител
~ **звуковой сигнализации** устройство за подаване на звуков сигнал
~, **звукоприёмное** *радио* звукоприемно устройство; микрофонно устройство

~, **золотниковое** шибърно устройство, шибърен механизъм
~, **измерительное** устройство за измерване, измервателен уред
~, **импульсное** импулсно устройство
~, **индикаторное** индикаторно устройство, индикаторно приспособление
~, **интегрирующее** интегриращо устройство, устройство [уред] за интегриране
~, **искроуловительное** искроулавящо устройство, приспособление за улавяне на искра
~, **исполнительное** изпълнително устройство
~, **исправляющее** поправящо [коригиращо] устройство; *тлг.* устройство за поправяне [регенериране] *(на импулса)*
~, **кантовальное** устройство [механизъм, приспособление] за наклоняване *(напр. на вагони)*
~, **каптажное** каптажно съоръжение
~, **катодное** *ел.* катодно устройство
~, **клавишное** клавишен [бутонен] механизъм [уред], клавишно приспособление; клавишна уредба
~, **клеенамазывающее** *полигр.* устройство [приспособление] за намазване с лепило
~, **кодирующее** кодиращо [шифриращо] устройство
~, **кодовое** кодово устройство
~, **командно-усилительное** командно-усилващо устройство
~, **комбинаторное** комбинирано съоръжение
~, **компенсационное** компенсиращо устройство
~, **коммутирующее** комутиращо устройство, комутатор
~, **контактное** *тлг.* контактно устройство
~, **контрольное** контролно устройство, контролна уредба
~, **копировальное** *полигр.* устройство за копиране
~, **коррекционное** коригиращо устройство
~, **лакирующее** лакиращо устройство, приспособление за лакиране
~, **лёдозащитное** *хидр.* ледопредпазно съоръжение, съоръжение за предпазване от лед [от заледяване]
~, **лентопротяжное** *тлг.* лентодвижещо устройство
~, **ленточное запоминающее** *изч.* лентово запомняващо устройство, лентова памет
~, **листовыходное** *полигр.* листоизвеждащо устройство
~, **магнитное запоминающее** *изч.* магнитно запомнящо устройство, магнитна памет
~, **маслораспределительное** маслоразпределителна инсталация [уредба]; маслоразпределително приспособление
~, **матричное запоминающее** *изч.* матрично запомнящо устройство, матрична памет
~, **мембранное** мембранно устройство
~, **многократное автоматическое** автоматическо многократно устройство, автоматично устройство с многократно действие
~, **многоступенчатое коммутационное** многостъпално комутационно устройство
~, **многоступенчатое переключающее** многостъпално превключващо устройство
~ **множительное** множително устройство, устройство за размножаване *(на печатни копия)*
~, **моделирующее** моделиращо устройство
~, **наборное** *тлг.* набиращо [наборно] устройство
~, **навесное** окачно устройство, приспособление за окачване
~, **нагревательное** нагревателно устройство
~, **нагрузочное** товарещо устройство
~, **нажимное** притискащо приспособление, притискащ механизъм [уред]
~, **направляющее** направляващо [водещо] приспособление, направляващо устройство
~, **натяжное** опънтелно устройство
~, **обеспыливающее** обезпрашаващо устройство
~, **обрезное** обрезно приспособление, обрезен механизъм
~, **однократное автоматическое** автоматическо еднократно устройство, автоматично устройство с еднократно действие
~, **оконечное** *тлф.* крайно устройство
~, **оросительное** напоително съоръжение
~, **осветительное** осветително устройство
~, **откаточное** *авт.* устройство, предназначено да привежда в някакво изходно състояние
~, **отклоняющее** отклоняващо устройство, отклонител
~, **отключающее** 1. изключващо [прекъсващо] устройство 2. устройство, което отключва [откачва] някакво съединение
~, **отопительное** отоплително устройство
~, **отрезное** режещо [отрязващо] устройство, приспособление за отрязване
~, **охладительное** *вж.* **устройство, охлаждающее**
~, **охлаждающее** охлаждащо устройство
~, **пакетирующее** пакетиращо устройство, приспособление за пакетиране
~, **парашютное** парашутно (спирачно) устройство
~, **пароочистительное** устройство за пречистване на пара
~, **паросепарационное** устройство за сепариране [отделяне] на пара
~, **передаточное** 1. предавателно приспособление, предавателен механизъм; трансмисионно приспособление 2. предавателна [трансмисионна] уредба
~, **передающее** *тлг.* предавателно устройство
~, **переключающее** *тлф.* превключващо устройство, превключвател
~, **перфорирующее** перфориращо устройство
~, **печатающее** печатащо устройство
~, **питательное** подхранващо [подаващо] приспособление, подхранващ механизъм, подхранваща уредба
~, **пишущее** пишещо [записващо] устройство

~, **поворо́тное** обръщателно устройство [приспособление]
~, **погру́зочное** товарачно устройство, товарачно приспособление
~, **погру́зочно-разгру́зочное** товарно-разтоварно устройство
~, **подаю́щее** подаващо приспособление, подаващ механизъм
~, **подвесно́е** окачно приспособление [устройство]
~, **подде́рживающее** поддържащо [подпиращо] приспособление, поддържащ механизъм
~, **подъёмное** повдигателно устройство
~, **подъёмно-тра́нспортное** повдигателно-транспортно устройство
~, **полуавтомати́ческое** полуавтоматично устройство
~, **полугу́сеничное** полуверижно устройство
~, **поса́дочное** *ав.* устройство за (автоматично) кацане на самолет
~, **предохрани́тельное** предпазващо приспособление, предпазващ механизъм [уред], предпазваща [предпазна] уредба, предпазител
~, **преобразу́ющее** *тлв.* преобразуващо устройство
~, **приводно́е** задвижващо [двигателно] устройство, задвижващ механизъм
~, **приёмное** *радио* приемно устройство, приемателна уредба; приемателен апарат
~, **приёмно-передаю́щее** *радио* приемнопредавателно устройство
~, **прижи́мное** притискащо устройство, притискащо приспособление
~, **пробивно́е** перфориращо [пробиващо] устройство
~, **проду́вочное** продухвателно устройство, продухвателна уредба
~, **промы́вочное** промивно устройство, приспособление за промиване
~, **противовибрацио́нное** устройство [приспособление] за убиване на вибрациите [трептенията], демпфер
~, **противообледени́тельное** устройство за предпазване от обледяване [заледяване]
~, **противоотка́тное** *воен.* устройство за поемане на отката [връщането назад] *(напр. на тялото на оръдие при изстрел)*, боен спирач *(на оръдие)*
~, **противопожа́рное** противопожарна уредба, противопожарно приспособление, противопожарен уред
~, **противоуго́нное** *жп.* противоплъзгащо устройство *(против надлъжно плъзгане на жп. линиите)*
~, **прошивно́е** пробивно приспособление, пробивен механизъм
~, **пусково́е** пусково устройство, пускова уредба
~, **путево́е** *жп.* пътно устройство, пътно приспособление, пътно съоръжение
~, **пылеочисти́тельное** прахоочистителна уредба; прахоочистителен уред [апарат], прахоочистително устройство

~, **радиопередаю́щее** радиопредавателно устройство, радиопредавателна уредба, радиопредавателен апарат [уред], радиопредавател
~, **радиоприёмное** радиоприемателно устройство, радиоприемателен апарат, радиоприемник
~, **разбры́згивающее** разпръскващо приспособление, разпръскващ апарат [уред], разпръскваща уредба
~, **развёртывающее** 1. *тлв.* развиващо устройство 2. *кфт.*, *тлг*, анализаторно устройство, анализатор *(на образ)*
~, **разгру́зочное** 1. разтоварващо [изпразващо] устройство 2. устройство за уравновесяване на осовия натиск *(при турбомашини)*
~, **раздели́тельное** разделително [разделящо] устройство; разединител
~, **разлага́ющее** *тлв.* уредба [устройство] за разлагане на образа
~, **разобща́ющее** разединител
~, **разреша́ющее** *тлг.* разрешаващо устройство
~, **разъединя́ющее** *вж.* **устро́йство, разобща́ющее**
~, **раке́тное спаса́тельное** ракетно спасително устройство
~, **распредели́тельное** разпределителен апарат [уред, механизъм], разпределително приспособление, разпределителна уредба
~, **распы́ливающее** разпръскващо устройство, разпрашаваща уредба
~, **расцепля́ющее** откачващо [разединяващо] устройство, разединител
~ **реверси́вное** реверсивно устройство, реверсивен механизъм
~, **реги́стровое** *тлг.* регистрово устройство
~, **регули́рующее** регулиращ уред [механи́зъм], регулиращо приспособление
~, **реле́йное** релейно устройство, релеен механизъм
~, **рефле́ксное** рефлексно устройство
~, **рулево́е** *авто* кормилно устройство, кормилна уредба
~, **рыча́жное** лостово устройство, лостов механизъм
~, **самообуча́ющее** устройство [уред, механизъм] за самообучаване
~, **сани́тарно-техни́ческое** санитарнотехническо устройство [съоръжение]
~ **светово́й сигнализа́ции** устройство [уред, уредба] за светлинна сигнализация
~, **светосигна́льное** *жп.* светлосигнално устройство
~, **сепари́рующее** сепариращо [разпределящо] устройство, сепаратор
~, **сигна́льное** сигнално устройство
~, **силосоре́зное** *с. ст.* устройство [апарат] за рязане на силаж
~, **синхронизи́рующее** синхронизиращо устройство, синхронизатор
~, **си́товое** ситов апарат, ситово приспособление
~, **сифо́нное** *леяр.* сифонна леякова система

~, **следя́щее** следящо устройство
~, **сма́зочное** мажещо приспособление, мажещ апарат [механизъм], мазилна уредба
~, **смеси́тельное** смесително устройство, смесителен апарат, смесител
~, **смотрово́е** ревизионно съоръжение, контролно устройство [приспособление]
~, **спусково́е** *кораб.* спусково устройство (*приспособление за бързо откачане на долните блокове на лодъчните тали при спускане на лодката на вода*)
~, **стабилизи́рующее** стабилизиращо устройство
~, **станцио́нное** *тлф.* станционно устройство, станционна уредба
~, **стати́ческое запомина́ющее** *изч.* статично запомнящо устройство, статична памет
~, **стирающееся запомина́ющее** изтриваща се памет, многократна памет
~, **стопорное** спирателно [запиращо] приспособление, спирателен механизъм [уред]
~, **стружкоотводя́щее** стружкоотвеждащо приспособление, стружкоотвеждащ механизъм
~, **судовое** корабно устройство, корабно приспособление
~, **судоремо́нтное** кораборемонтно устройство, кораборемонтно съоръжение
~, **судостройтельное** корабостроително устройство, корабостроително съоръжение
~, **суммирующее** сумиращо [събиращо] устройство, сумиращ апарат
~, **сцепное** *жп.* скачващо устройство, устройство за скачване
~, **счётное** броящо устройство, сметачно устройство
~, **счётнореша́ющее** сметачно устройство
~, **считывающее** броячно устройство, брояч
~, **телевизио́нно-телефо́нное** телевизионно-телефонно устройство, видеотелефон
~, **телеизмери́тельное** далекоизмервателно устройство, уред за измерване от разстояние
~, **телемехани́ческое** телемеханично устройство
~, **те́плофикацио́нное** топлофикационно устройство, топлификационно съоръжение
~, **токоограни́чивающее** *ел.* токоограничаващо устройство
~, **токосъёмное** *ел.* токоприемно [токоснемащо, токовземащо] устройство
~, **то́пливное** топливно [нагревателно] устройство, топливно съоръжение
~, **то́почное** пещно устройство, пещно съоръжение
~, **тормозно́е** спирачно приспособление, спирачен механизъм; спирачна уредба
~, **трансляцио́нное** *радио* транслационно [предавателно] устройство
~, **тра́нспортное** транспортиращо устройство, транспортно съоръжение
~, **тя́говое** *жп.* тягово устройство, тягово съоръжение
~, **тя́го-дутьево́е** тягово-вдухвателно устройство (*напр. в котли*)
~, **уплотня́ющее** уплътнително [уплътняващо] устройство [приспособление]
~ **управле́ния** устройство за управление
~, **управля́ющее** управляващо устройство
~, **ура́внивающее** изравняващо приспособление [устройство]
~, **усили́тельное** усилвателно устройство, усилващо съоръжение
~, **успокои́тельное** успокоително [демпфиращо, убиващо трептенията] приспособление
~, **фа́зовое** *ел.* фазово устройство
~, **фикса́торное** *тлг.* фиксиращо устройство
~, **фикси́рующее** фиксиращо [закрепващо, заключващо] устройство
~, **фильтру́ющее** *хидр.* филтрационно [филтриращо] съоръжение
~, **фокуси́рующее** фокусиращо устройство
~, **фоторегистри́рующее** фоторегистриращо устройство, уред за записване на фотографиите
~, **фотоэлектри́ческое** фотоелектрично устройство, фотоелектричен уред
~, **фу́рменное** *мет.* дюзово устройство, дюзово приспособление
~, **ходово́е** ходово устройство; ходов механизъм
~ **холосто́го хо́да** устройство за празен ход
~, **центробе́жное** центробежно устройство центробежен механизъм
~, **шага́ющее** крачещо устройство, крачещ механизъм (*на комбайн, екскаватор*)
~, **шварто́вное** *кораб.* вързално устройство
~, **шлю́почное** *кораб.* лодъчно устройство
~, **ште́псельное** щепселно устройство; щепселно съединение
~, **шунти́рующее** *ел.* шунтиращо устройство
~, **эже́кторное** ежекторно устройство
~, **электронагрева́тельное** електронагревателно устройство [съоръжение]
~, **электро́нное** електронно устройство, електронна уредба
~, **электро́нно-копирова́льное** електронно копирно устройство
~, **электропереда́ющее** електропредавателно устройство
~, **электротерми́ческое** електротермично устройство, електротермично съоръжение
~, **энергети́ческое** енергийно устройство
~, **я́корное** котвено устройство

усту́п *м* 1. отстъп, вдаденост, издатина 2. *мин.* стъпало 3. праг [стъпален вал]
~ **ва́ла** стъпало [коляно, праг] на вала
~, **за́дний** *тлв.* заден праг
~, **стружколома́тельный** праг [изстъп] (*на режещия инструмент*) за чупене на стружките

усту́пчатый стъпаловиден, стъпален

у́стье *с* *мин.* устие, отвор (*на щолна, сондаж*); изходен отвор
~ **реки́** устие на река
~ **ша́хты** изход [изходен отвор] на шахта

усу́шка *ж* 1. изсушаване, сушене, съхнене 2. съсъхване; фира поради съсъхване

~ древесины съсъхване, свиване на дървесината от съсъхване
усы́ *мн.* 1. мустаци 2. фитилчета, стърчащи влакна
усыха́ние *с* съсъхване *(на бетон)*, съсъхване, фира *(при изсушаване)*
усыха́ть изсъхва; съсъхва се, намалява се по обем *или* тегло *(от изсъхване)*
утепле́ние *с* 1. затопляне 2. топлоизолиране; топлинна изолация
утеплённый затоплен; с топлинна изолация
утепли́тель *м* 1. топлоизолатор; топлоизолационен материал 2. отоплителен калъф
утепля́ть 1. затоплям 2. топлоизолирам; покривам с топлоизолационен материал
уте́чка *ж* 1. загуба от изтичане 2. изтичане; пропускане *(да изтича)* 3. загуба [намаляване] на работна сила
~ во́здуха загуба [изтичане] на въздух
~ га́за изтичане на газ
~, магни́тная магнитно разсейване, магнитна загуба
~ ма́сла изтичане на масло
~ нейтро́нов *ядр.* загуба [изтичане] на неутрони
~ па́ра изтичане на пара
~, се́точная *радио* загуба (от изтичане) в решетъчна верига
утилиза́тор *м* утилизатор, оползотворител
утилиза́ция *ж* утилизация, оползотворяване
утилизи́ровать оползотворявам
ути́ль *м* вторични суровини, използуваеми отпадъци
утильзаво́д *м* завод за преработване на отпадъци [на вторични суровини]
утильскла́д *м* склад за вторични суровини, склад за отпадъци
утильсырье́ *с* *вж.* **ути́ль**
утильце́х *м* цех за преработване на отпадъци
у́тка *ж* кука, рогатка
~ армату́ры кука на армировка *(в стоманобетонни елементи)*
утле́гарь *м* *кораб.* утлегар *(от рангоути на ветрохода)*
уто́к *м* *текст.* вътък
~, грунтово́й основен вътък
~, ни́жний долен вътък
~, основно́й *вж.* **уто́к, грунтово́й**
утолсти́ть *вж.* **утолща́ть**
утолща́ть удебелявам
утолще́ние *с* 1. удебеление, надебеляване 2. удебеляване
утолщённый удебелен
утомле́ние *с* умора; изтощение
утоне́ние *с* изтъняване *(на пласт, жила)*
утонча́ть изтънявам
уто́пленный потопен
уто́р *м* *дърв.* вътор [канал, врез, жлеб] на дъга за бъчва
~, кле́почный вътор на дъска за бъчва
уто́рка *ж* втородълбач
уточне́ние *с* 1. уточнение 2. уточняване
уточня́ть уточнявам
утрамбо́ванный трамбуван, утъпкан
утрамбо́вка *ж* трамбуване, утъпкване
утрамбо́вывать трамбувам, утъпквам, уплътнявам чрез трамбуване
утрои́тель *м* утроител
~ напряже́ния *ел.* утроител на напрежение
~ частоты́ *ел.* утроител на честота
утру́ска *ж* загуба [фира] от изтърсване
у́тфель *м* сироп *(гъст, готов за подаване на кристализация за получаване на захар)*
утфелемеша́лка *ж* бъркачка на гъстия сироп *(за получаване на захар)*
утю́г *м* 1. ютия 2. *стр.* валяк
~, доро́жный пътен валяк
утю́г-глади́лка *м* гладилка, гладило *(за полиране на камък)*
утюже́ние *с* 1. гладене *(с ютия)* 2. изравняване на път *(с валяк)*
утю́жить 1. гладя с ютия 2. изравнявам път с валяк
утю́жка *ж* *вж.* **утюже́ние**
утяжеле́ние *с* утежняване
утяжели́тель *м* утежнител *(напр. глинести разтвори и др. за утежняване на коприна)*
утя́жина *ж* *леяр.* външна всмукнатина
утя́жка *ж* изтъняване, утъняване
~, кузне́чная ковашко изтъняване *(чрез ковашко изтегляне)*
~ при ги́бке изтъняване при огъване
уха́б *м* дупка, трап *(на път)*
ухва́т *м* желязна кука *(за закрепване на тръби към стена)*
ухо́д *м* обслужване и поддържане *(на машина)*
~ за маши́ной поддържане и обслужване на машина
~, техни́ческий техническо обслужване
~ частоты́ *ел.* отклонение [изместване, нестабилност] на честота
уце́нка *ж* преоценяване, определяне на пониска цена
уча́лка *ж* скачване [свързване] *(на шлепове във воден влак)*
уча́сток *м* участък
~, блокиро́вочный блокировъчен [блокиращ] участък
~, вентиляцио́нный вентилационен участък
~, вре́дный вреден (за здравето) участък
~, вспомога́тельный спомагателен участък
~, вы́емочный *мин.* добивен участък
~, го́рный планински участък *(напр. на жп. линия)*
~, двухпу́тный *жп.* двупътен участък, двойна жп. линия
~, диспе́тчерский *жп.* диспечерски участък
~, доро́жный пътен участък
~, железнодоро́жный железопътен участък
~, заготови́тельный подготвителен участък
~, земе́льный парцел *(земя)*
~, магистра́льный магистрален жп. участък
~, мо́ечный миячен участък
~, монта́жный монтажен участък
~, нефтяно́й нефтен участък
~, очистно́й добивен участък
~, подготови́тельный подготвителен участък
~, поливно́й *с. ст.* поливен участък
~, пре́ссовый пресов участък

~, **прѝгородный** *жп.* крайградски жп. участък
~, **произво́дственный** производствен участък
~, **пружи́нный** пружинен участък, участък за (производство на) пружини
~, **рабо́чий** работен участък
~, **разбо́рочный** демонтажен участък
~, **регули́рующий** регулиращ участък, участък, който регулира
~, **разве́дочный** проучвателен участък
~, **рессо́рный** ресорен участък, участък за *(производство на)* ресори
~, **рудни́чный** минен участък
~, **сели́тебный** населен участък
~, **сле́сарный** шлосерски участък
~, **станóчный** механичен [машинен] участък
~, **столя́рный** дърводелски участък
~, **стро́ительный** строителен участък
~, **тепловóзный** *жп.* участък с дизелова тяга
~ **траекто́рии, акти́вный** *ав.* активен участък на траекторията
~ **траекто́рии, вертика́льный** *ав.* вертикален участък на траекторията
~ **траекто́рии, пасси́вный** *ав.* пасивен участък на траекторията
~, **ша́хтный** *мин.* минен участък
~, **ши́хтовый** шихтов участък
~, **эксплуатацио́нный** *мин.* експлоатационен [добивен] участък
~, **электрифици́рованный** *жп.* електрифициран участък
~, **электромонта́жный** електромонтажен участък
учёт *м* **1.** сметка, пресмятане **2.** ревизия, проверка
~, **бухга́лтерский** счетоводна сметка
~, **материа́льный** **1.** материална сметка **2.** материална проверка
~, **статисти́ческий** статистическа сметка
учётный **1.** контролен, отчетен **2.** ревизионен, проверочен
учётчик *м* регистратор, отчетник
учи́лище *с* училище
~, **вы́сшее техни́ческое** висше техническо училище
~, **фабри́чно-заводско́е** фабрично-заводско училище
учрежде́ние *с* учреждение
~, **амбулато́рное** амбулаторно учреждение
~, **больни́чное** болнично учреждение
~, **лече́бное** лечебно учреждение, лечебно заведение
~, **пате́нтное** патентно учреждение, патентна служба
ушире́ние *с* разширяване; разширение
~, **до́плеровское** разширение на Доплер
~, **относи́тельное** относително разширение
ушири́тель *м* разширител
ушко́ *с* ухо *(напр. на кука)*
~, **вертлю́жное** скоба на кука
~, **двухла́пчатое** *ел.* двойно [с два края] ухо, двоен [с два края] кабелен накрайник
~, **однола́пчатое** *ел.* ухо с един край, кабелен накрайник
~, **подъёмное** повдигателно ухо, ухо за закачване
~ **рессо́ры** ухо на ресор
~ **рессо́ры, авари́йное** аварийно ухо на ресор
~ **рессо́ры, дополни́тельное** допълнително ухо на ресор
~ **рессо́ры, основно́е** основно ухо на ресор
ушкови́на *ж* **1.** халка **2.** междузъбие на бърдо
уще́лье *с* пролом, дефиле, клисура
ущеми́тель *м* *жп.* прихватка, прищипка, спирателен клин
уще́рб *м* щета, загуба, ущърб
уэвелли́т *м* *мин.* уевелит

Ф

фа́брика *ж* фабрика
~, **агломерацио́нная** агломерационна фабрика
~, **амальгамацио́нная** амалгамационна фабрика
~, **аппрету́рная** апретурна фабрика
~, **бо́чечная** фабрика за бъчви
~, **брике́тная** брикетна фабрика
~, **бумагопряди́льная** фабрика за (производство на) книжна прежда *(напр. книжен канап)*
~, **бума́жная** хартиена фабрика, фабрика за (производство на) хартия
~, **дроби́льная** трошачна фабрика
~, **кана́тная** фабрика за (производство на) въжета, въжена фабрика
~, **картона́жная** фабрика за (производство на) картони, картонажна фабрика
~, **карто́нная** *вж.* **фа́брика, картона́жная**
~, **консе́рвная** консервна фабрика, фабрика за (производство на) консерви
~, **краси́льная** бояджийница, фабрика за боядисване
~, **льнопряди́льная** ленопредачна фабрика, ленопредачница
~, **льнотка́цкая** ленотъкачна фабрика
~, **ме́бельная** мебелна фабрика, фабрика за (производство на) мебели
~, **мылова́ренная** фабрика за (производство на) сапун
~, **набивна́я** фабрика за щампосване на платове
~, **ни́точная** фабрика за (производство на) конци
~, **обогати́тельная** обогатителна фабрика
~, **обувна́я** обувна фабрика, фабрика за (производство на) обувки
~, **отбе́льная** фабрика за обезцветяване [за избелване]
~, **отде́лочная** фабрика за окончателно обработване на тъкани, *вж.* **фа́брика, аппрету́рная**
~, **парфюме́рная** фабрика за (производство на) парфюми

~, **пенькотка́цкая** тъкачна фабрика за конопени платове
~, **промы́вочная** *мин.* промивна фабрика, промивно-обогатителна фабрика
~, **пряди́льная** предачна фабрика, предачница
~, **пряди́льно-тка́цкая** предачно-тъкачна фабрика
~, **рези́новая** фабрика за (преработване на) каучук
~, **рудопромы́вная** рудопромивна фабрика
~, **рудосортиро́вочная** рудосортировъчна фабрика
~, **спи́чечная** кибритена фабрика, фабрика за (производство на) кибрит
~, **таба́чная** тютюнева фабрика
~, **тексти́льная** текстилна фабрика
~, **тка́цкая** тъкачна фабрика
~, **трикота́жная** трикотажна фабрика
~, **углеобогати́тельная** въглеобогатителна фабрика
~, **фане́рная** фабрика за (производство на) шперплат
~, **ферментацио́нная** фабрика за (производство на) ферментационни продукти
~, **флотацио́нная** флотационна фабрика
~, **хлопкопряди́льная** памукопредачна фабрика
~, **хлопкотка́цкая** памукотъкачна фабрика
~, **целлюло́зная** фабрика за (производство на) целулоза
~, **чуло́чная** чорапна фабрика
~, **шве́йная** шивашка фабрика
~, **шёлкопряди́льная** копринопредачница, фабрика за (производство на) копринена прежда
~, **шёлкотка́цкая** фабрика за (производство на) копринени тъкани, копринотъкачна фабрика
~, **шерстотка́цкая** фабрика за (производство на) вълнени тъкани
~, **я́щичная** фабрика за (производство на) сандъци [щайги]
фабрика́т *м* фабрикат
фабрика́ция *ж* фабрично производство
фабри́чно-заводско́й фабрично-заводски
фабри́чный фабричен
фа́за *ж* 1. *сл.* фаза, фазов ъгъл 2. *ел.* фазов проводник, фаза на намотка 3. фаза, стадий
~, **амо́рфная** аморфна фаза
~, **вне́шняя** външна фаза
~, **вну́тренняя** вътрешна фаза
~, **га́зовая** газова фаза
~, **газообра́зная** газообразна фаза
~, **грани́чная** *мет.* гранична фаза, фаза по границите на зърната
~, **диспе́рсная** дисперсна фаза
~, **жи́дкая** течна фаза
~, **избы́точная** отделила се при пресищане (на разтвора) фаза
~, **интерметалли́ческая** интерметална [междуметална] фаза
~, **карби́дная** *мет.* карбидна фаза
~, **коне́чная** крайна [последна] фаза
~, **кристалли́ческая** кристална фаза
~, **крити́ческая** критична фаза
~, **лу́нная** лунна фаза, фаза на Луната
~ **Луны́** *вж.* **фа́за, лу́нная**
~, **мартенси́тная** *мет.* мартензитна фаза
~, **мёртвая** мъртва фаза *(напр. в електротермията)*
~, **метастаби́льная** метастабилна [неустойчива] фаза
~, **многокомпоне́нтная** многокомпонентна фаза
~ **модуля́ции** фаза на модулиране, модулираща фаза
~, **нача́льная** начална фаза
~, **нево́дная** неводна фаза
~, **опережа́ющая** *сл.* изпреварваща фаза *или* фазов ъгъл
~, **отстаю́щая** *ел.* изоставаща фаза *или* фазов ъгъл
~, **парова́я** парна фаза
~, **перви́чная** първична [първоначална] фаза
~, **промежу́точная** междинна фаза
~, **противополо́жная** *ел.* противоположна фаза
~, **равнове́сная** равновесна фаза
~, **расщеплённая** *ел.* разделен фазов проводник, съставен фазов проводник *(напр. от електропровод)*
~, **сдви́нутая** *ел.* изместена фаза
~, **синхро́нная** синхронна фаза
~, **смещённая** *сл.* отместена фаза
~, **твёрдая** твърда фаза
~, **усто́йчивая** *ел.* устойчива фаза
фази́рование *с* *вж.* **фазиро́вка**
фазиро́вка *ж* *ел.* настройка [регулиране] по фаза
фа́зный фазен, фазов
фазовраща́тель *м* *ел.* фазовъртящо [фазоинверсно] устройство
фа́зовый *вж.* **фа́зный**
фазовыра́вниватель *м* фазоизравнител
фазоинве́ртор *м* *ел.* фазоинвертор, фазоинверсно устройство
фазоиндика́тор *м* фазов индикатор
фазокомпенса́тор *м* *ел.* фазокомпенсатор
фазо́метр *м* фазомер
~ **для ёмкостной нагру́зки** фазомер за капацитивен товар
~, **электродинами́ческий** електродинамичен фазомер
фазорасщепи́тель *м* фазоразделящо устройство
фазорегуля́тор *м* *сл.* фазорегулатор
~, **индукцио́нный** индукционен фазорегулатор
~, **мостово́й** мостов фазорегулатор
~, **пла́зменный** плазмен фазорегулатор
~, **реоста́тный** реостатен фазорегулатор
фазосмеси́тель *м* фазосмесител
фазотро́н *м* *ядр.* фазотрон
~, **кольцево́й** пръстеновиден фазотрон
~, **радиа́льно-се́кторный** радиално-секторен фазотрон
~, **се́кторный** секторен фазотрон

~, **спира́льно-се́кторный** спирално-секторен фазотрон
фазоуказа́тель *м* фазопоказател, фазов индикатор
фай *м* фай *(вид рипсен копринен плат)*
файнште́йн *м* *мет.* файнщейн, фин камък
файяли́т *м* *минер.* файалит
фа́кел *м* 1. факел *(при горене)*; факел *(над висока пещ)* 2. конусовиден поток от течност *или* газ
~, **возду́шный** въздушен факел
~ **горе́лки** факел на горелката
~, **зажига́тельный** запалителен [горивен] факел *(напр. при котли)*
~, **коро́ткий** слаб [малък] факел
~, **ма́товый** матов [несветъл] факел
~, **непреры́вный** непрекъснат факел
~, **пусково́й** *ракет.* пусков факел *(напр. ракета)*
~, **сигна́льный** *кораб.* сигнален факел
~ **то́плива** струя течно гориво *(впръсквана в двигателя)*
~, **яркогоря́щий** ярко горящ факел, факел с ярък цвят
фа́кельный факелен
факоли́т *м* *геол.* факолит
факси́миле *с* факсимиле
факти́с *м* фактис *(пълнител за каучук)*
~, **бе́лый** бял фактис
~, **тёмный** черен [тъмен] фактис
~, **чёрный** *вж.* **факти́с, тёмный**
фа́ктор *м* 1. *мат.* фактор; множител, коефициент; отношение между две величини 2. причина
~, **а́томный** атомен фактор
~, **вероя́тностный** коефициент на вероятността
~, **водоцеме́нтный** водо-циментов фактор
~, **га́зовый** газов фактор
~, **геологи́ческий** геоложки фактор
~, **гранулометри́ческий** зърнометричен [гранулометричен] фактор
~, **деионизи́рующий** дейонизиращ фактор
~, **динами́ческий** динамичен коефициент
~, **ионизи́рующий** йонизиращ фактор, йонизатор
~ **интенси́вности рабо́ты** коефициент на интензивност на работата
~ **контра́стности** *кфт.* коефициент на контрастност
~, **масшта́бный** мащабен фактор; мащаб на скалата
~ **прессова́ния** коефициент на пресоване; коефициент на деформация
~, **размагни́чивающий** фактор [коефициент] на размагнитване
~, **реша́ющий** решаващ фактор, решаваща причина
~ **сжима́емости** коефициент на сгъстяемост
~, **структу́рный** *ядр.* структурен фактор
~, **температу́рный** температурен фактор
~, **экономи́ческий** икономически фактор
факториа́л *м* *мат.* факториел
факту́ра *ж* 1. вид на обработката на повърхност на даден детайл 2. *икон.* фактура
~, **боро́здчатая** повърхностна обработка на бразди, набраздена (при обработването) повърхност
~, **бугри́стая** бучковидна [хълмовидна] повърхностна обработка
~, **грубобугри́стая** грубохълмовидна [грубобучковидна] повърхностна обработка
~, **грубошлифо́ванная** грубошлифована повърхнина, обработване на повърхнина чрез грубо шлифоване
~, **зерка́льная** огледална повърхностна обработка
~, **крупнобугри́стая** едробучковидна [едрохълмовидна] повърхностна обработка
~, **крупношлифо́ванная** едрошлифована [грубошлифована] повърхностна обработка
~, **ле́нточная** ивична повърхностна обработка
~, **лощёная** лъскава повърхностна обработка
~, **мелкобугри́стая** дребнобучеста повърхностна обработка
~, **мелкори́фельная** дребнорифелувана [ситно кръстосано набраздена] повърхностна обработка
~, **рифлёная** рифелувана [кръстосано набраздена] повърхностна обработка
~, **тонкошлифо́ванная** гладко [фино] шлифована повърхностна обработка
~, **то́чечная** точковидна повърхностна обработка
~, **шлифо́ванная** шлифована повърхностна обработка, повърхностна обработка чрез шлифоване
~, **штрихова́я** щриховa [защрихована] повърхностна обработка
факту́рный повърхностно обработен, външно обработен
фал *м* *кораб.* фал *(въже за издигане на платна, сигнални флагове на кораб)*
фали́нь *м* *кораб.* въже за завързване на лодка *или* кораб за брега
фалре́п *м* *кораб.* фалреп *(въже заместващо перилата на задбордния трап)*,
фаль *ж* топка; ръкохватка *(на секретна брава вместо външна дръжка)*
фалькмани́т *м* *минер.* фалкманит
фальц *м* 1. подгъв, подгъвка, фалц 2. *дърв.* длаб, дълбей, фалц
~, **ва́ликовый** 1. валяков подгъв, валякова подгъвка 2. длаб [дълбей] на валяк
~, **вертика́льный** *вж.* **фальц, стоя́чий**
~, **горизонта́льный** *вж.* **фальц, лежа́чий**
~, **двойно́й** 1. двоен подгъв, двоен фалц, двойна подгъвка 2. *дърв.* двоен длаб [фалц, дълбей]
~, **лежа́чий** хоризонтален фалц [подгъв], лежащ [полегат] фалц
~, **паралле́льный** паралелен [успореден] фалц, паралелно сгъване
~, **попере́чный** напречен фалц, напречно сгъване
~, **продо́льный** надлъжен фалц, надлъжно сгъване
~, **просто́й** 1. прост фалц [подгъв] 2. прост длаб [дълбей]

~, **стоя́чий** 1. изправен [стоящ] фалц 2. изправен [стоящ] длаб
~, **углово́й** 1. ъглов фалц [подгъв] 2. ъглов длаб [дълбей]
~, **уда́рный** ударен фалц, ударно сгъване
фальцаппара́т *м полигр.* фалцапарат, сгъвачна машина
~, **безле́нточный** безлентов фалцапарат
~, **вращающийся** въртящ се фалцапарат
~, **двойно́й** двоен фалцапарат
~, **ле́нточный** лентов фалцапарат
~, **одина́рный** *дърв.* единичен апарат за фалцове
~, **просто́й** *вж.* **фальцаппара́т, одина́рный**
~, **уда́рный** *полигр.* ударен фалцапарат
фальцге́бель *м дърв.* фалцовник, машина за направа на фалц [длаб]
фальцго́бель *м вж.* **фальцге́бель**
фальцева́ние *с* 1. фалцоване, изработване на фалц [подгъв], подгъване 2. *дърв.* изработване на длаб [дълбей]
фальцева́ть 1. подгъвам, фалцовам, изработвам [правя] подгъв 2. *дърв.* правя длаб, вдълбавам [фалц]
фа́льцер *м* фалцувач, работник на фалцмашина
фальцмаши́на *ж полигр.* фалцмашина, сгъвачна машина
~, **кассе́тная** *полигр.* касетна фалцмашина, касетна сгъвачна машина
~, **кассе́тно-ножева́я** *полигр.* касетно-ножова фалцмашина, комбинирана сгъвачна машина
~, **ножева́я** *полигр.* ножова фалцмашина, ножова сгъвачна машина
~, **односги́бная** *полигр.* сгъвачна машина на една гънка
~, **трёхсги́бная** *полигр.* сгъвачна машина на три гънки
фальцме́йсель *м дърв.* фалцоравнияч
фальцо́вка *ж вж.* **фальцева́ние**
~ **в три сги́ба** *полигр.* сгъване на три гънки
~ **гармо́шкой** *полигр.* хармониково сгъване
~, **кассе́тная** *полигр.* касетно фалциране [фалцуване], касетно сгъване
~, **маши́нная** *полигр.* машинно фалциране [фалцуване], машинно сгъване
~ **на уголо́к** *полигр.* сгъване на ъгъл
~, **паралле́льная** *полигр.* паралелно [успоредно] фалциране [фалцуване], паралелно сгъване
~, **ручна́я** *полигр.* ръчно фалциране [фалцуване], ръчно сгъване
фальцо́вочный фалцовъчен, сгъвачен
фальцо́вщик *м* фалцувач *(работник)*
фальцхе́бель *м вж.* **фальцге́бель**
фальшбо́рт *м кораб.* фалшборд
фальши́вка *ж леяр.* фалшива [лъжлива] форма
~, **первичная** *леяр.* първична фалшива форма
~, **постоя́нная** *леяр.* постоянна фалшива форма
фальшки́ль *м кораб.* 1. фалшкил *(при дървените кораби)* 2. баластен кил *(при киловите яхти)*
фальшшпанго́ут *м кораб.* фалшиво ребро
фальэ́рц *м минер.* галенит
фаматини́т *м минер.* фаматинит
фанг *м* сплитане на влакна
фангломера́т *м геол.* фангломерат
фане́ра *ж* 1. шперплат 2. фурнир
~, **авиацио́нная** авиационен шперплат, шперплат, предназначен за (изработване на) самолети
~, **арми́рованная** армиран шперплат
~, **вени́рованная** фурниран шперплат
~, **водосто́йкая** водоустойчив шперплат
~, **гофри́рованная** гофриран [вълнообразен] шперплат
~, **декорати́вная** декоративен шперплат, декоративен фурнир
~, **имити́рованная** имитиран шперплат
~, **клеёная** лепен шперплат
~, **кро́вельная** покривен шперплат
~, **лущёная** белен шперплат
~, **масси́вная** масивен шперплат
~, **многосло́йная** многослоен [многопластов] шперплат
~, **ножева́я** цепен [стърган] шперплат
~, **облицо́вочная** облицовъчен шперплат
~, **огнесто́йкая** огнеустойчив шперплат
~, **пилёная** бичен шперплат
~, **полуради́альная** полурадиален шперплат
~, **радиа́льная** радиален шперплат
~, **стро́ганая** блинд-фурнир, цепен [рязан] шперплат
~, **тангенциа́льная** пластов шперплат
~, **тёплая** топлоизолационен шперплат
~, **то́левая** многослойна покривна мушама
фане́ра-переклейка *ж* обикновен шперплат
фанери́т *м* слоест дървен пресматериал, шперплат
фане́рный шперплатов; фурнирен
фанерова́ние *с* фурниране [фурнироване]
фантастро́н *м елн.* фантастронен (импулсен) генератор, фантастрон
фанто́м *м тлф.* изкуствена [фантомна] линия
фанто́мный изкуствен *(напр. телефонна линия)*, фантомен
фа́ра *ж* фар *(на автомобил и др.)*, прожектор
~, **авиацио́нная** *ав.* навигационен фар
~, **автомоби́льная** автомобилен фар
~ **бли́жнего све́та** фар за къса светлина *(на автомобил)*
~ **да́льнего све́та** фар за дълга светлина *(на автомобил)*
~, **инфракра́сная** фар с инфрачервени лъчи
~, **комбини́рованная** комбиниран фар
~, **несленя́щая** фар със светлоприкривател
~, **поворо́тная** въртящ се фар
~, **подкры́льная** фар над калника
~, **поса́дочная** *ав.* фар за кацане
~, **противотума́нная** *авто* фар против мъгла
~, **самолётная** самолетен фар
~, **светомаскиро́вочная** *вж.* **фа́ра, несленя́щая**
~ **с запасно́й ла́мпой** фар със запасна лампа

~ с параболи́ческим отража́телем фар с параболичен отражател
~, широкоу́гольная фар с широк ъгъл на разсейване в хоризонтална плоскост
фа́ра-проже́ктор *м* фар-прожектор
фара́да *ж* фарад *(единица мярка за електрически капацитет)*
~, междунаро́дная международен фарад
фараде́й *м* фарадей *(електрохимична единица за количество електричество)*
фарадиза́ция *ж* фарадизация, електризация
~, стаби́льная стабилна фарадизация
фарадме́тр *м* фарадметър, уред за измерване на капацитет
фарва́тер *м* фарватер, воден път
фарингоско́п *м* фарингоскоп
фарино́метр *м* фаринометър, алейрометър *(уред за определяне бухване на тестото при втасване)*
фармаколи́т *м* фармаколит
фармаколо́гия *ж* фармакология
фармакосидери́т *м* фармакосидерит
фармакохи́мия *ж* фармацевтична химия
фармаце́вт *м* фармацевт
фармаце́втика *ж* фармацевтика, аптекарство
фарма́ция *ж* *вж.* **фармаце́втика**
фа́ртук *м* 1. супортна дъска *(на струг)* 2. калъф, покривка *(на машина)* 3. престилка 4. ламаринена обшивка [покритие] *(на подпрозоречен корниз и пр.)*
фа́ртучный спуснат надолу *(като престилка)*; покриващ; обшивен
фарфо́р *м* 1. порцелан 2. порцеланови изделия
~, бытово́й 1. домакински [битов] порцелан 2. домакински [битови] порцеланови изделия
~, высоковóльтный порцелан [порцеланови изолатори] за високо напрежение
~, декорати́вный декоративен порцелан; изделия от декоративен порцелан
~, зе́геровский зегеров порцелан; порцеланов конус на Зегер
~, изоля́торный изолаторен порцелан; изолаторни изделия от порцелан
~, изоляцио́нный *вж.* **фарфо́р, изоля́торный**
~, кору́ндовый корундов порцелан; изделия от корундов порцелан
~, мя́гкий мек порцелан; изделия от мек порцелан
~, неглазуро́ванный неглазиран порцелан; изделия от неглазиран порцелан
~, стеклови́дный стъкловиден порцелан; изделия от стъкловиден порцелан
~, твёрдый твърд порцелан; изделия от твърд порцелан
~, техни́ческий технически порцелан, порцелан за технически цели; изделия от технически порцелан
~, хозя́йственный домакински порцелан
~, цирко́новый цирконов порцелан
~, электротехни́ческий електротехнически порцелан; електрически порцеланови изделия
фарфо́ровый порцеланов
фарш *м* кайма, кълцано месо
фаршмеша́лка *ж* мелачка на кайма, месомелачка
фа́рштул *м* 1. повдигателна вилка *(за издигане и спускане на сондажни щанги)* 2. повдигателна уредба; асансьор
фас *м* лице, лицева [предна] страна на нещо
фаса́д *м* *стр.* фасада, лице; лицева страна на сграда
~, боково́й странична фасада
~, гла́вный главна фасада
~, дворо́вый фасада откъм двора, дворна фасада
~, за́дний задна фасада
~, облицо́вочный облицовъчна фасада
~, пере́дний предна фасада
~, торцо́вый челна фасада
фасе́т *м* 1. фасетка, стена на кристал *или* шлиф 2. *полигр.* фасет
~, направля́ющий *полигр.* направляващ фасет
фасети́ровать 1. фасетирам, изрязвам на откос *или* стъпало ръба на кристал 2. *полигр.* фасетирам
фасетиро́вка *ж* 1. фасетиране, изрязване косо *или* на стъпало ръба на кристал 2. фасетиране
фасе́тка *ж* *вж.* **фасе́т**
фа́ска *ж* 1. скосен ръб на нещо *(напр. на режещия ръб на нож)* 2. острата страна *(на нож, брадва)* 3. подгънат край [кант]
~ ва́ла фаска на вала
~, выходна́я изходна фаска
~ рабо́чая кла́пана работна фаска на клапан
~ сверла́ фаска на свредло
~, спира́льная сверла́ спирална фаска на свредло
фасова́ть размервам, разтеглям и опаковам, пакетирам *(след размерване)*
фасо́вка *ж* разтегляне и опаковане, пакетиране
фасо́вочная *ж* помещение [отделение] в магазин [фабрика] за размерване и пакетиране *(на сипказа стока)*
фасо́вщик *м* който размерва и опакова *(сипкава стока)*
фасо́н *м* образец, модел; кройка, фасон
фасони́рование *с* фасониране, профилиране
фасо́нка *ж* фасонка, фасонна [профилна] плоча
фасо́нный фасонен, профилен; изработен по модел
фассайт *м* *минер.* фасаит
фа́сций *м* *арх.* фасций *(три гладки леко изпъкнали една над друга ивици в йонийския архитрав)*
фахба́ум *м* греда-праг *(в язовирна стена или шлюз, където опират вратите)* противодействуваща на налягането
фа́хверк *м* прътова [фахверкова, паянтова] постройка
фацели́т *м* *минер.* фацелит
фаце́т *м* *стр.* закръгление, вътрешно закръглен ъгъл *(на корниз)*; *вж.* **фасе́т**
~, двойно́й *полигр.* двоен фацет
~, ме́дный *полигр.* меден фацет

~, **направля́ющий** *вж.* **фасе́т, направля́ющий**
~, **пло́ский** *полигр.* плосък фацет
~ **стереоти́па** *полигр.* фацет на стереотип
фацети́ровать *вж.* **фасети́ровать**
фацетиро́вка *ж* *вж.* **фасетиро́вка**
фа́уна *ж* фауна
фа́ция *ж* *геол.* фациес
~, **абисса́льная** *вж.* **фа́ция, глубоково́дная**
~, **батиа́льная** батиален фациес
~, **глубоково́дная** дълбоководен [абисиален] фациес
~, **ископа́емая** изкопаем фациес
~, **континента́льная** континентален фациес
~, **лагу́нная** лагунен фациес
~, **леднико́вая** ледников фациес
~, **лимни́ческая** *вж.* **фа́ция, озёрная**
~, **литора́льная** *вж.* **фа́ция, прибре́жная**
~, **мелково́дная** плитководен фациес
~, **морска́я** морски фациес
~, **назе́мная** надземен фациес
~, **озёрная** езерен фациес
~, **пелаги́ческая** пелагичен фациес
~, **пресново́дная** пресноводен фациес
~, **прибре́жная** прибрежен фациес
~, **пусты́нная** пустинен фациес
~, **речна́я** речен фациес
фаши́на *ж* фашина *(сноп сухи пръчки)*
~, **сапна́я** фашина за подкоп [подкопавано място]
~, **тяжёлая** тежка фашина
фаши́нник *м* 1. пръчки [пръчове] за фашини 2. фашинен дюшек
фаши́нный фашинен, направен от фашини
фаэто́н *м* файтон *(скриваща се каросерия на лек автомобил)*
фаяли́т *м* *минер.* фаялит
фая́нс *м* фаянс
~, **глинозёмистый** фаянс на базата на алуминиев окис
~, **известко́вый** варовиков фаянс
~, **мя́гкий** *вж.* **фая́нс, известко́вый**
~, **полевошпа́товый** фелдшпатов фаянс
~, **санита́рно-строи́тельный** санитарно-строителен фаянс
~, **твёрдый** твърд фаянс, фелдшпатов фаянс
фая́нсовый фаянсов
фебр *м* филц, кече, плъст
фе́вка *ж* горелка за газ [луковица]
фе́динг *м* *радио* затихване, замиране, фадинг
фе́динг-гексо́д *м* *елн.* хексод с променлива стръмност, хексод за АРХ, антифадингов хексод
федорови́т *м* *мин.* федоровит
фейерве́рк *м* фойерверк
фе́йнцуг *м* файнцуг *(при изтегляне на тел)*
фека́льный фекален [нужничен, клозетен]
фелландре́н *м* феландрен *(пръстен терпен)*
фе́льдшер *м* фелдшер
фельдшпатиза́ция *ж* фелдшпатизация
фельзи́т *м* фелзит
фен *м* 1. електрическо сушило 2. *метео* фьон *(сух, топъл вятър)*
феназа́н *м* феназин, дибензопиразин
фенаки́т *м* *минер.* фенакит
фенантре́н *м* фенантрен
фенантро́л *м* фенантрол
фенацети́н *м* фенацетин, *р*-етоксиацетанилид
фенаци́л *м* фенацил
фенациламин *м* фенациламин
фенетиди́н *м* фенетидин, *р*-етоксианилин
фенети́л *м* фенетил
фенетилмочеви́на *ж* фенетилкарбамид
фенето́л *м* фенетол, етоксибензол
фени́л *м* фенил
фенилалани́н *м* фенилаланин
фенилацетальдеги́д *м* фенилацеталдехид
фенилацета́т *м* фенилацетат *(сол на фенилацетната киселина)*
фенилацетиле́н *м* фенилацетилен
фенилацето́н *м* фенилацетон
фенилбензилами́н *м* фенилбензиламин
фенилбензилкето́н *м* фенилбензилкетон
фенилбензоа́т *м* фенилбензоат
фенилгидрази́н *м* фенилхидразин
фенилгидразо́н *м* фенилхидразон
фенилгидроксилами́н *м* фенилхидроксиаламин
фенилгликоко́ль *м* фенилгликол
фенилглици́н *м* фенилглицин
фенилдихлорарси́н *м* фенилдихлорарсин
фенилдихлорфосфи́н *м* фенилдихлорфосфин
фениле́н *м* фенилен
фенилендиами́н *м* фенилендиамин
фениленмочеви́на *ж* фенилен карбамид
фенили́рование *с* *хим.* фенилиране *(въвеждане на фенилова група в органично съединение)*
фенили́ровать *хим.* фенилирам *(въвеждам фенилова група в органично съединение)*
фенилкарбино́л *м* фенилкарбинол
фенилмагнийброми́д *м* фенилмагнезиев бромид
фенилмагнийхлори́д *м* фенилмагнезиев хлорид
фенилмочеви́на *ж* фенилкарбамид
фенилмышья́к *м* фениларсен
фенилнитрами́н *м* фенилнитрамин
фенилнитромета́н *м* фенилнитрометан
фени́ловый фенилов
фенилсеребро́ *с* фенилсребро
фенилурета́н *м* фенилуретан
фенилформиа́т *м* фенилформиат *(сол на фенилмравчената киселина)*
фенилциани́д *м* фенилцианид
фенилэтилами́н *м* фенилетиламин
фенилэтиле́н *м* фенилетилен, стирол
фенокриста́ллы *мн* фенокристали, фенокристи
фенокси́л *м* феноксил
фено́л *м* фенол, карболова киселина
~, **двуха́томный** двуатомен фенол
~, **многоа́томный** многоатомен фенол
~, **одноа́томный** едноатомен фенол
~, **трёха́томный** триатомен фенол
фенола́за *ж* феназа
фенолакти́н *м* фенолактин, лактофенин
фенолальдеги́д *м* феноладехид, фенолов алдехид
фено́лог *м* фенолог, който се занимава с фенология

феноло́гия *ж* фенология *(отдел от биологията, който изучава периодичността на явленията в живота на растенията и животните, а също и съотношенията между тези явления и климатичните фактори)*
фенолкето́н *м* фенолов кетон
фенолокислота́ *ж* фенолкарбонова киселина
фенолоксида́за *ж* фенолоксидаза
фенолоспи́рт *м* фенолов алкохол, фенолов спирт
фенолфталеи́н *м* фенолфталеин
фено́льный фенолов
феноля́т *м* фенолат *(съединение на фенола с метален хидроокис)*
фено́мен *м* феномен
феноплáсты *мн* фенопласти, фенолови пластмаси
фенофа́зы *мн* фенофази *(сезонни явления на живата природа)*
фентиази́н *м* фентиазин, тиодифениламин
фенхо́н *м* *хим.* фенхон
фербери́т *м* ферберит *(природен железен волфрамат)*
ферганит *м* *минер.* ферганит
фергуси́т *м* фергусит
фе́рма *ж* 1. *стр.* ферма, прътова конструкция 2. *с. ст.* ферма, селско стопанство, чифлик
~, **а́рочная** дъгова [рамкова, сводова] ферма
~, **а́рочная с затя́жкой** рамкова ферма с обтегач
~, **ба́лочная** гредова ферма, ферма-греда
~, **безраско́сная** рамкова (бездиагонална) ферма
~, **безраско́сная ба́лочная** рамкова бездиагонална гредова ферма
~, **безраспорная** *вж.* **фе́рма, ба́лочная**
~, **бесшарни́рная** нешарнирна [безставна] ферма
~, **бортова́я** *кораб.* бордова ферма *(решетъчна конструкция по борда на дървени речни несамоходни кораби)*
~, **ва́нтовая** вантова [въжена, кабелна] ферма
~, **вися́чая** висяща ферма
~, **вне́шне стати́чески неопредели́мая** външно статично неопределима ферма
~, **вну́тренне стати́чески неопредели́мая** вътрешно статично неопределима ферма
~, **гиперстати́ческая** хиперстатична ферма
~, **гла́вная** главна ферма
~, **двухраско́сная** двудиагонална ферма
~, **диагона́льная** диагонална ферма
~, **животново́дческая** *с. ст.* животновъдна ферма
~, **клёпанная** нитована ферма, ферма с нитови връзки
~, **конево́дческая** *с. ст.* коневъдна ферма
~, **консо́льная** конзолна ферма
~, **консо́льно-а́рочная** конзолно-рамкова ферма
~, **консо́льно-ба́лочная** конзолно-гредова ферма
~, **коро́бчатая** кутиеобразна [пълностенна, закрита] ферма
~, **коро́бчатого сече́ния** *вж.* **фе́рма, коро́бчатая**
~, **криволине́йная** криволинейна ферма
~, **ло́манная** начупена ферма *(ферма, на която поне един пояс представлява начупена линия)*
~, **механизи́рованная** *с. ст.* механизирана селскостопанска ферма
~, **многораско́сная** многодиагонална ферма, многорешетъчна ферма, многоподкосна ферма
~, **многорешётчатая** *вж.* **фе́рма, многораско́сная**
~, **многоуго́льная** многоъгълна ферма
~, **мостова́я** мостова ферма
~ **на шарни́рах** шарнирна ферма, ферма на шарнири [на цилиндрични стави]
~, **неразрезна́я** непрекъсната [цяла] ферма
~, **односте́нчатая** едностенна ферма
~, **параболи́ческая** параболична ферма
~, **паралле́льная** успоредна ферма
~, **племенна́я** *с. ст.* племенна [расова] (животновъдна) ферма
~, **пло́ская** плоска ферма
~, **полигона́льная** полигонална [многоъгълна] ферма
~, **полупаболи́ческая** полупараболична ферма
~, **полураско́сная** полуподкосна ферма
~, **промежу́точная стропи́льная** междинна покривна ферма
~, **проста́я** проста ферма
~, **простра́нственная** пространствена ферма
~, **разрезна́я** прекъсната ферма
~, **ра́мная** *вж.* **фе́рма, безраско́сная**
~, **раско́сная** подкосна [диагонална] ферма
~, **распо́рная** ферма с обтегач [с разпън]
~, **решётчатая** решетъчна ферма
~, **сегме́нтная** сегментна ферма
~ **с ездо́й по ве́рху** ферма с път горе
~ **с ездо́й по ни́зу** ферма с път долу
~ **с ездо́й посреди́не** ферма с път по средата
~, **серпови́дная** сърповидна ферма
~, **сквозна́я** *вж.* **фе́рма, решётчатая**
~, **составна́я** съставна [сложна] ферма
~, **сплошна́я** пълностенна ферма
~, **с полураско́сной решёткой** ферма с полуподкосници, К-ферма
~ **с раско́сной решёткой** ферма с диагонали, ферма с диагонална решетка
~, **стати́чески неопредели́мая** статически неопределима ферма
~ **с треуго́льной решёткой** ферма с триъгълна решетка
~, **стропи́льная** покривна ферма
~, **трапециеви́дная** трапецовидна ферма
~, **треуго́льная** триъгълна ферма
~, **трёхраско́сная** тридиагонална [триподкосна] ферма
~, **францу́зская** френска ферма
~, **шарни́рная** ставна [шарнирна] ферма
~, **шпре́нгельная** шпренгелна [прътова] ферма
ферме́нт *м* фермент, ензим
~, **внеклёточный** извънклетъчен ензим, ектоензим

~, внутрикле́точный вътрешноклетъчен ензим, ендоензим
~, окисли́тельно-восстанови́тельный окислително-възстановителен ензим
ферментацио́нный ферментационен
фермента́ция *ж* ферментация, ферментиране
ференти́ровать ферментирам
ферме́нтный ферментен
ферменто́граф *м* ферментограф
фе́рмий *м* фермий
ферникó *с* фернико (*сплав: желязо—никел—кобалт*)
феродо́ *с* феродо (*азбестова тъкан на основа от месингови нишки*)
феро́н *м* ферон, апофермент, апоензим
ферра́н *м* феран (*биметал: стомана—алуминий*)
ферра́т *м* ферат (*сол на желязната киселина*)
ферри́т *м* ферит
~, анизотро́пный анизотропен ферит
~, иго́льчатый иглест ферит, ферит с иглеста [игловидна] структура
~, магнитомя́гкий магнитномек ферит
~, магнитострикцио́нный магнитострикционен ферит
~, магнитотвёрдый магнитотвърд ферит
~, свобо́дный свободен [несвързан] ферит
ферритиза́ция *ж* феритизация
ферри́тный ферите‌н
ферритообразова́ние *с* феритообразуване, образуване на ферити
ферритообразу́ющий феритообразуващ, който образува (*или способствува за образуване на*) ферити
ферритори́т *м* *минер.* фериторит
феррицани́д *м* ферицианид (*сол на ферициановата киселина*)
ферроалюми́ний *м* фероалуминий
ферробо́р *м* феробор
феррована́дий *м*ферованадий
ферровольфра́м *м* фероволфрам
ферро—ги́пс *м* ферогипс, ферон
ферродо́ *с* *вж.* **феродо́**
ферроинду́ктор *м* *тлф.* феромагнитен индуктор
феррока́рт *м* ферокарт (*прахов магнитен материал*)
ферроко́бальт *м* ферокобалт
ферроли́ты *мн* *геол.* феролити
ферромагнети́зм *м* феромагнетизъм
ферромагне́тик *м* феромагнетик, феромагнитен материал *или* вещество
ферромагни́тный феромагнитен
феррома́рганец *м* фероманган
ферро́метр *м* ферометър, уред за измерване на магнитните качества на материали
ферромолибде́н *м* феромолибден
ферро́н *м* *вж.* **ферро—ги́пс**
феррони́кель *м* фероникел
ферронио́бий *м* ферониоб
феррони́т *м* феронит (*листов материал от азбест и каучук, армирани с метална мрежа*)
ферронитра́т *м* феронитрат
ферронихро́м *м* феронихром
ферроплати́на *ж* фероплатина
ферроризона́нс *м* ферорезонанс, феромагнитен резонанс
ферросили́д *м* феросилид (*чугун с 14,5 до 18% силиций, киселиноустойчив*)
ферросили́ций *м* феросилиций
ферроспла́в *м* феросплав
~, до́менный доменна феросплав
~, металлокерами́ческий металокерамична феросплав
~, металлотерми́ческий металотермична феросплав
~, электрометаллурги́ческий електрометалургична феросплав
~, электротерми́ческий електротермична феросплав
ферростати́ческий феростатичен
ферроти́п *м* *полигр.* феротип
ферротита́н *м* феротитан
феррофи́льтр *м* феромагнитен филтър
феррофлю́кс *м* ферофлукс (*вид дефектоскоп*)
феррофо́сфор *м* ферофосфор
феррохро́м *м* ферохром
ферроциани́д *м* фероцианид (*сол на фероциановата киселина*)
фесмани́т *м* *минер.* ферсманит
фесто́н *м* *арх.* фестон, гирлянда
фетр *м* филц [фина плъст], keче
фе́тровый филцов
фехра́ль *м* фехрал (*желязо-хромс-алуминиева сплав*)
фи́бра *ж* 1. фибър; вулкан фибър 2. фибра; жилка; нишка
фи́бровый 1. фибров, фибърен 2. нишков
фиброи́н *м* *текст.* фиброин
фибро́кс *м* *стр.* фиброкс (*топлоизолационен материал*)
фиброли́т *м* 1. фибролит (строителен материал) 2. силиманит
фиброте́кс *м* фибротекс (*покривен материал*)
фиброферри́т *м* фиброферит
фигу́ра *ж* 1. *мат.* фигура (*част от равнина, ограничена със затворена линия*) 2. външно очертание на предмет 3. образ, изображение, фигура
~, геометри́ческая геометрична фигура
~, инвариа́нтная *мат.* инвариантна фигура
~, интерференцио́нная *крист.* интерференционен образ, интерференционна фигура
~, конгруэ́нтная конгруентна фигура
~, пло́ская *мат.* плоска [равнинна] фигура
фигу́рный фигурен
фигу́ры *мн* фигури
~ вы́сшего пилота́жа *ав.* фигури от [на] висшия пилотаж
~ Лихтенбе́рга фигури на Лихтенберг
~, подо́бные *мат.* подобни фигури
~ Хла́дниевые хладниеви фигури (*за изучаване трептенията на мембрани*)
фи́дер *м* 1. *ел.* фидер, захранваща линия 2. *хим.* захранващо устройство
~, анте́нный *радио* антенен фидер
~, волново́дный *радио* вълноводен фидер
~, высокочасто́тный високочестотен фидер
~, двухпрово́дный двупроводен фидер
~, коаксиа́льный коаксиален фидер

~, **концентри́ческий** *вж.* **фи́дер, коаксиа́льный**
~, **магистра́льный** магистрален [главен] фидер
~, **обра́тный** обратен фидер, обратен захранващ проводник
~, **ответвля́ющий** разклонителен фидер
~, **отса́сывающий** *вж.* **фи́дер, обра́тный**
~, **токонесу́щий** токопроводещ [токоносещ] фидер
~, **экрани́рованный** екраниран фидер
фи́дерный фидерен
фи́зика *ж* физика
~, **агрономи́ческая** агрономическа физика
~, **а́томная** атомна физика
~, **биологи́ческая** биологична физика, биофизика
~, **ква́нтовая** квантова физика
~, **класси́ческая** класическа физика
~, **макроскопи́ческая** макроскопична физика
~, **молекуля́рная** молекуляна физика
~ **мо́ря** физика на морето
~, **нейтро́нная** неутронна физика
~ **пла́змы** физика на плазмата
~ **прикладна́я** приложна физика
~ **релятиви́стская** релативистична физика
~ **рентге́новских луче́й** физика на рентгеновите лъчи
~, **статисти́ческая** статистическа физика
~ **твёрдого те́ла** физика на твърдото тяло
~, **теорети́ческая** теоретична физика
~, **хими́ческая** химична физика, физикохимия
~, **эксперимента́льная** опитна физика
~, **электро́нная** електронна физика
~ **элемента́рных части́ц** физика на елементарните частици
~, **я́дерная** ядрена физика
физико-математи́ческий физико-математичен
физико-механи́ческий физико-механичен
физико-хими́ческий физико-химичен
физиологи́ческий физиологичен
физиоло́гия *ж* физиология
физиотерапи́я *ж* физиотерапия
физи́ческий физичен
фикса́ж *м* *кфт.* фиксаж
~, **бы́стрый** бърз фиксаж
~, **дубя́щий** дъбящ фиксаж
фикса́тор *м* 1. *маш.* фиксатор *(уред, устройство за фиксиране, напр. на положението)* 2. *кфт.* вещество за фиксиране
фикса́ция *ж* фиксиране, установяване, закрепване; фиксация
фикси́рование *с* *вж.* **фикса́ция**
фикси́ровать закрепвам, установявам; фиксирам
фикти́вный фиктивен
филаме́нт *м* *текст.* филамент
филди́стор *м* *елн.* полеви транзистор
филе́ *с* филе
филёнка *ж* 1. опервазено поле [площ] *(върху стена, на врата и др.)* 2. четка-линарка *(за изтегляне на линии)* 3. самата изтеглена линия, перваз
филёнчатый таблен, линиран *(с четка-линарка)*
филиа́л *м* филиал [клон, отделение] *(напр. от предприятие)*
филигра́н *м* 1. воден знак (на хартия) 2. хартия с водни знаци
фи́линг-маши́на *ж* филинг-машина, циркулярна машина за влачене на копринени влакна
филипре́н *м* филипрен *(вид синтетичен каучук)*
фи́ллер *м* сърцевина, плънка; пълнеж, пълнител *(напр. към битум)*
филли́т *м* *минер.* филит
филлоксе́ра *ж* филоксера
филлоксероусто́йчивый устойчив на филоксера
филье́р *м* изтеглячна дюза
~, **алма́зный** диамантена изтеглячна дюза
~, **валко́вый** валцова дюза
~, **волочи́льный** *вж.* **филье́р**
филье́ра *ж* 1. изтеглячна дъска, изтеглячна плоча; матрица за изтегляне на тел 2. дюза *(за точене на вискоза или синтетична смола)*
фильеродержа́тель *м* държач на изтеглячна дюза
фильм *м* 1. *кфт.* филм 2. тънка покривна ципа, филм
~, **документа́льный** документален филм
~, **дубли́рованный** дублиран филм
~, **звуково́й** звуков филм
~, **короткометра́жный** късометражен филм
~, **мультипликацио́нный** мултипликационен [рисуван] филм
~, **нау́чно-популя́рный** научно-популярен филм
~, **немо́й** ням [незвуков] филм
~, **озву́ченный** озвучен филм
~, **панора́мный** панорамен филм
~, **полнометра́жный** пълнометражен филм
~, **стереоскопи́ческий** стереоскопичен филм
~, **узкоплёночный** теснолентов филм
~, **уче́бный** учебен филм
~, **хроника́льный** хроникален филм
~, **худо́жественный** художествен филм
~, **цветно́й** цветен филм
~, **широкоплёночный** широколентов филм
~, **широкоэкра́нный** широкоекранен филм
фильмоко́пия *ж* копие на филм
фильмопозити́в *м* позитив на филм, филмов позитив
фильмоско́п *м* филмоскоп
фильмоста́т *м* филмостат
фильмоте́ка *ж* филмотека
фильтр *м* 1. филтър (уред, машина, материал и др. за филтруване) 2. оптично стъкло за филтруване на лъчи 3. уредба за филтруване на електрически токове
~, **абсорбцио́нный** *хим.* абсорбционен филтър
~, **адсорбцио́нный** *хим.* адсорбционен филтър
~, **акусти́ческий** акустичен филтър
~, **амплиту́дный** *ел.* амплитуден филтър
~, **аниони́товый** аниолитов филтър
~, **асбе́стовый** азбестов филтър

~ **бактериа́льный** *биол.* бактериален филтър
~, **бараба́нный** барабанен филтър
~, **бензи́новый** *авто* бензинов филтър, филтър за бензин
~, **биологи́ческий** биологичен филтър
~, **бума́жный** хартиен филтър
~, **быстроде́йствующий** бързодействуващ филтър
~ **ве́рхних часто́т** *радио* филтър за високи честоти, високочестотен филтър
~, **висци́новый** маслен [висцинов] филтър
~, **водяно́й** воден филтър
~, **возду́шный** въздушен филтър
~, **во́йлочный** плъстен филтър, филтър от кече
~, **волново́дный** вълноводов филтър
~, **враща́ющийся** ротационен [въртящ се] филтър
~, **вса́сывающий** смукателен [смучещ, всмукателен] филтър
~, **втори́чный** вторичен филтър
~, **га́зовый** газов филтър
~, **гофри́рованный** гофриран [вълнообразен, накъдрен] филтър
~, **грави́йный** чакълен филтър
~ **гру́бой очи́стки** филтър за грубо пречистване
~, **грязево́й** утаителен филтър
~, **гу́бчатый** гъбест филтър
~, **двухбараба́нный** двубарабанен филтър
~, **двухсло́йный** двуслоен филтър
~, **ди́сковый** дисков филтър
~, **дифференци́рующий** *тлв.* диференциращ филтър
~ **до́пплеровской частоты́** *ел.* филтър за доплерова честота
~, **дро́ссельный** *тлф.* дроселен филтър
~, **ёмкостный** *тлф.* капацитивен филтър
~, **забивно́й** *мин.* набивен [дренажен] филтър
~, **загражда́ющий** *тлф.* заграждащ [заградителен] филтър
~, **заде́рживающий** *радио* елиминатор, задържащ [поглъщащ] филтър
~, **закры́тый** затворен филтър
~, **запира́ющий** *тлф.* възпирен [спирателен] филтър
~, **защи́тный** *радио* защитен филтър
~, **измери́тельный** измервателен филтър
~, **индукти́вный** индуктивен филтър
~, **интегри́рующий** *тлв.* интегриращ филтър
~, **интерференцио́нный** интерференционен филтър
~, **ионообме́нный** йонообменен филтър
~, **кана́льный** *тлг.* канален филтър
~, **ка́пельный** капков филтър
~, **кассе́тный ма́сляный** касетен маслен филтър
~, **катиони́товый** катионитов филтър
~, **ква́рцевый** 1. *тлф.* кварцов филтър 2. механичен филтър от чист кварцов пясък
~, **керами́ческий** керамичен филтър
~, **ко́ксовый** коксов филтър
~, **конденса́торный** *тлф.* кондензаторен филтър
~, **корзи́нчатый** кошничков филтър
~, **кристалли́ческий** кристален кварцов филтър
~, **ле́нточный** *ел.* лентов филтър
~, **лине́йный** *тлф.* линеен филтър
~, **магни́тный** магнитен филтър
~, **магнитострикцио́нный** магнитострикционен филтър
~, **ма́сляный** *авто* маслен филтър
~, **мате́рчатый** тъканен [платнен] филтър
~, **ме́дленный** бавнофилтруващ [бавнодействуващ] филтър
~, **мембра́нный** мембранен филтър
~, **механи́ческий** механичен филтър
~, **мешо́чный** филтър от зебло, кеневирен филтър
~, **микропо́ристый** микропорест филтър
~, **мо́крый** мокър филтър
~, **мо́стиковый** *тлг.* мостов филтър
~, **набивно́й** филтър с пълнеж
~, **нагнета́тельный** нагнетателен филтър
~, **напо́рный** напорен филтър
~, **направля́ющий** *тлг.* направляващ филтър
~, **нейтро́нный** неутронен филтър
~ **непреры́вного де́йствия** филтър с непрекъснато действие, непрекъснато действуващ филтър
~, **нижнечасто́тный** *вж.* **фильтр ни́жних часто́т**
~ **ни́жних часто́т** *радио* филтър за ниски честоти, нискочестотен филтър
~ **обме́нной реа́кции** *ядр.* филтър с йоноразменна реакция
~, **обра́тный** обратен филтър
~, **объёмный** обемен филтър
~, **оптима́льный** оптимален филтър
~, **опти́ческий** оптичен филтър
~, **откры́тый** открит филтър, гравитационен филтър
~, **паралле́льный** паралелен филтър
~, **пароочисти́тельный** паропречиствателен филтър, филтър за пара
~, **патро́нный** патронен филтър
~, **перви́чный** първичен филтър
~ **периоди́ческого де́йствия** филтър с периодично действие, периодично действуващ филтър
~, **перколяцио́нный** перколатор, перколационен филтър
~, **песо́чный** пясъчен филтър
~ **пита́ния** *тлг.* филтър на подхранването
~, **пласти́нчатый** пластинков филтър
~, **пневмати́ческий тру́бчатый** пневматичен тръбен филтър
~, **пове́рхностный** повърхностен филтър
~, **поглоща́ющий** поглъщащ филтър
~, **полосово́й** *радио* лентов филтър
~, **полосово́й заде́рживающий** лентов задържащ филтър
~, **поляризацио́нный** поляризационен филтър
~, **поляризо́ванный** поляризиран филтър
~, **по́ристый** порест филтър
~, **после́довательный** последователен филтър

~, **предупредительный** предпазен филтър
~, **приёмный** приемен филтър, приемащ филтър
~, **проволочный** жичков [телен] филтър
~ **промежуточной частоты** филтър за междинна честота
~, **промежуточный** междинен филтър
~, **простой** прост филтър
~, **противопомеховый** *радио* противосмутителен [противосмущаващ] филтър, филтър против смущения
~ **профилактической защиты** филтър за профилактична защита
~, **пылевой** *вж.* **фильтр, пыльный**
~, **пыльный** филтър за прах, противопрахов филтър
~, **развязывающий** *вж.* **фильтр, разделительный**
~, **разделительный** *радио* разделителен [разделящ] филтър
~, **рамный** рамков филтър
~, **рамочный** *вж.* **фильтр, рамный**
~, **резонансный** *тлф.* резонансен филтър
~, **рукавный** ръкавен [тръбен] филтър
~ **сверхвысоких частот** филтър за свръхвисока честота
~, **световой** светлинен филтър, филтър за светлина
~, **сглаживающий** изглаждащ [изравнителен] филтър
~, **секционный сетчатый** секционен ситов [мрежест] филтър
~, **сетчатый** мрежест филтър, ситов филтър, филтър със сита
~, **складчатый** нагънат [вълнообразен, гофриран] филтър
~, **скорый** бърз [бързодействуващ] филтър
~, **сменный** сменяващ се [сменен] филтър
~, **сорбционный** сорбционен [поглъщащ] филтър
~, **спектральный** спектрален [оптичен] филтър
~, **стеклянный** 1. стъклен [оптичен] филтър 2. механичен филтър от стъклен памук
~, **стерилизационный** стерилизационен филтър
~, **суконный** сукнен филтър
~ **с холодильником** филтър с охладител
~, **тарельчатый** тарелков [дисков] филтър
~, **тепловой** топлинен филтър *(за запазване от топлоизлъчване)*
~, **тканевый** тъканен [платнен] филтър, филтър от тъкан
~ **тонкой очистки** филтър за фино пречистване
~, **топливный** филтър за гориво, горивен филтър
~, **трубчатый** тръбен филтър
~, **угольный** въгленов филтър, филтър от (активни) въглища
~, **ультразвуковой** ултразвуков филтър
~, **фашинный** фашинен филтър, филтър от фашини
~, **цветной** цветен филтър, филтър за цветове
~, **центробежный** центробежен филтър
~, **щелевой** процепен филтър, филтруващ *(за светлина)* процеп
~, **электрический** електрически филтър
~, **электромеханический** електромеханичен филтър
фильтр-циклон *м* филтър-циклон
фильтрат *м* филтрат, отфилтрувана [филтрувана] течност
фильтрация *ж* филтрация, филтруване
~, **грубая** грубо филтруване
~, **двойная** двойно филтруване
~, **контактная** контактно филтруване
~, **тонкая** фино филтруване, филтруване със задържане на фино диспергиран материал
фильтровальный филтров, филтърен
фильтрование *с* *вж.* **фильтрация**
~, **контактное** контактно филтриране
~ **газов** филтриране на газове
~ **под вакуумом** филтриране под вакуум
~ **под давлением** филтриране под налягане
фильтровать филтрирам
фильтрпресс *м* филтър-преса *(за филтриране под налягане)*
~, **камерный** камерна филтър-преса
~, **листовой** листова филтър-преса *(преса, при която материалът излиза под формата на листа)*
~, **рамный** рамкова филтър-преса
фильтруемость *ж* филтруваща способност, способност да се филтрува, филтруваемост
фильц *м* *текст.* филц
финансирование *с* финансиране
финансировать финансирам
финифть *м* *остар.* вид емайл
финишер *м* *стр.* финишер *(бетонообработваща машина)*
финишный финишен, свръхфино обработен
фиолетовый виолетов *(багрило)*
фиорд *м* фиорд
фирма *ж* фирма
фирменный фирмен
фирн *м* фирн *(втвърдена снежна кора)*
фирнизация *ж* фирнизация *(процесът на преминаване на снега във фирн)*
фирнис *м* фирнис
фистула *ж* фистула
фистулограмма *ж* *рентг.* фистулограма
фистулография *ж* *рентг.* фистулография
фитиль *м* 1. фитил *(шнур за газена лампа)* 2. фитил *(шнур в средата на свещ)* 3. фитил *(за възпламеняване на експлозив)* 4. *леяр.* фитил *(шнур във формата за обезгазяване на отливката)*
фитинг *м* фитинг *(свързваща част при тръбопроводи)*
фитобиология *ж* фитобиология, биология на растенията
фитовредитель *м* фитовредител, вредител на растенията
фитоклимат *м* фитоклимат
фитол *м* фитол *(високомолекулярен, ненаситен, едновалентен алкохол)*
фитопланктон *м* *хидр.* фитопланктон

фитопрепара́т *м* фитопрепарат, растителен препарат
фитохими́ческий фитохимичен, химия на растенията
фитохи́мия *ж* фитохимия, химия на растенията
фиш-ба́лка *ж* фишбалка *(извита греда в носа на кораба)*
фи́шка *ж ел.* 1. букса; подвижна контактна кутия 2. щепсел
флаво́н *м* флавон *(жълт растителен пигмент)*
флаг *м* флаг, знаме
~, **вое́нно-морско́й** военноморски флаг, флаг [знаме] на военен флот
~, **госуда́рственный** държавно знаме, държавен флаг
~, **сигна́льный** сигнален флаг
~, **торго́вый** търговски флаг, търговско знаме
фла́гман *м воен.* 1. командуващ (морска) ескадра 2. кораб *(морски или въздушен)*, на който се намира командуващият ескадрата 3. чин във военноморската служба
флагшто́к *м кораб.* флагщок *(прът за закрепване на знаме)*
фла́ер *м* флаер *(предачна машина)*
флажо́к *м* флагче, байраче
~, **сигна́льный** сигнално флагче
флако́н *м* флакон *(малка стъкленица)*
фланг *м* фланг, край, страна
флане́левый фланелен, бархетен
флане́ль *ж* фланела, бархет
фла́нец *м* фланец
~, **ну́тренний** вътрешен фланец
~, **ращá́ющийся** *вж.* **фла́нец, свобо́дный**
~, **лухо́й** глух фланец, задънен фланец
~, **акреплённый** закрепен фланец
~, **ольцево́й** пръстеновиден [пръстенов]
~ фнец
~ ,**аварно́й** заварен фланец
~ ,**по́рный** опорен [подпорен, лагерен] фланец
~, **передвижно́й** подвижен [изместващ се] фланец
~, **перехо́дный** преминаващ [преходен] фланец
~, **пло́ский** плосък фланец
~, **поводко́вый** фланец с водещо [увличащо] сърце *(при обработка на струг)*
~, **подвижно́й** *вж.* **фла́нец, передвижно́й**
~, **приварно́й** заварен фланец
~ **приклёпанный** занитен фланец
~, **прили́тый** отлят (заедно с тръбата) фланец
~, **припа́янный** запоен [припоен] фланец
~, **промежу́точный** междинен фланец
~, **развальцо́ванный** развалцован фланец
~, **свободноповора́чивающийся** свободно завъртващ се фланец
~, **свобо́дный** свободен фланец
~, **соедини́тельный** съединителен фланец
~ **с резьбо́й** фланец с резба, резбов фланец
~, **сто́порный** осигурителен фланец, запиращ [задържащ] фланец
~, **упе́рный** опорен фланец, подпорен фланец, ограничителен фланец
фланжи́ровать снабдявам с фланец, поставям фланец, фланцовам
фланжиро́вка *ж* фланцоване, фланширане, поставяне на фланец
фланцева́ние *с вж.* **фланжиро́вка**
фланцева́ть *вж.* **фланжи́ровать**
фла́нцевый фланцев
флат *м* хартия на листове
фла́ттер *м ав.* флатер
флéгма *ж хим.* флегма, дефлегматорна фракция
флегматиза́тор *м* флегматизатор
флегматиза́ция *ж* флегматизация
флейц *м стр.* флайцовка *(широка плоска мека четка)*
флейцева́ние *с стр.* боядисване с флайцовка; минаване с първа четка
флексо́метр *м* флексометър, апарат за изпробване на огъване
флексу́ра *ж геол.* флексура, моноклинална гънка
флексурообра́зный флексурообразен
флеп *м авто* 1. колан, предпазен пояс 2. джантова лента *(която се поставя между джантата и гумата)*
флёр *м текст.* креп, воал, газ *(тънка прозрачна тъкан)*
флёттнер *м ав.* флетнер
флец *м мин.* хоризонтален пласт от полезно изкопаемо
флéцевый който се състои от хоризонтални пластове
фли́гель *м* 1. *арх.* пристройка; странична постройка 2. къща в двора на голяма сграда
фли́гельшлаг *м мин.* странична галерия (в. рудник), отклонение от главната галерия
флик *м* парче кожа *(за ток)*
флинт *м* флинт, флинтово стъкло
~, **бари́товый** баритов флинт, баритово флинтово стъкло
~, **лёгкий** леко флинтово стъкло, лек флинт
~, **осо́бый** специален флинт, специално флинтово стъкло
~, **тяжёлый** тежък флинт, тежко флинтово стъкло
фли́нтглас *м* флинтглас, флинтово стъкло
фли́ппер *м* бортова лента *(на външна автомобилна гума)*, флипер
флогопи́т *м минер.* флогопит *(калиево-магнезиев силикат)*
флокенообразова́ние *с мет.* флокенообразуване, образуване на флокени *(напр. в стоманени валцовки)*
флокеночувстви́тельность *ж мет.* флокеночувствителност, чувствителност [склонност] към (образуване на) флокени
фло́кены *мн мет.* флокени *(дефект в стоманени валцовки)*
флок-печа́ть *ж текст.* флоково печатане

флокуля́ция *ж* флокулация, утаяване [коагулиране] под формата на парцалеста утайка; слепване на ситнозърнеста утайка в парцалеста форма
флор *м* 1. *кораб.* флор, вертикална вътрешна подпора за плоско дъно на кораб; стоманен лист, служещ за заздравяване на ъгли на кораб 2. флор, ризица; тънък пласт влакна, снеман от дарак
~, **непо́лный** непълен флор
~, **непреры́вный** непрекъснат флор
~, **откры́тый** открит флор
фло́ра *ж* 1. *вж.* **флор 1.** 2. флора, растителност
флоренти́на *ж* флорентински съд, флорентина
флориди́н *м* флоридин *(глина, богата на калциев, магнезиев и алкален окис)*
флорици́н *м* флорицин *(полимеризувано рициново масло)*
флортимбе́рс *м* *кораб.* долната част на дялан дървен шпангоут *(при дървените кораби)*
флот *м* 1. флот, флота *(в най-общ смисъл)* 2. флот *(обединение на военноморски или въздушни сили на даден военен театър)*
~, **вое́нно-морско́й** военноморска флота, военноморски флот
~, **возду́шный** въздушна флота
~, **кабота́жный** 1. каботажен флот *(за голям и малък каботаж)* 2. флот за крайбрежно плаване, крайбрежен флот
~, **морско́й** морски флот, морска флота
~, **речно́й** речен флот, речна флота
~, **рыбопромысло́вый** риболовен флот, риболовна флота
~, **торго́вый** търговски флот, търговска флота
флота́тор *м* 1. *мет.* флотатор 2. майстор-специалист по флотация
флота́ция *ж* флотация *(обогатяване на полезни изкопаеми)*
~, **агитацио́нная** *мет.* агитационна флотация, флотиране
~, **ва́куумная** *мет.* вакуумна флотация
~, **коллекти́вная** колективна флотация
~, **ма́слянная** маслена флотация
~, **пе́нная** пянова флотация
~, **плёночная** ципова флотация
~, **селекти́вная** селективна [разделна] флотация
флоти́лия *ж* флотилия *(речно или морско военноморско съединение, понякога влиза в състава на флота)*
флоти́ровать флотирам
флоти́руемость *ж* флотируемост *(способност на руди да се флотират)*
флоти́руемый който може да се флотира, който се флотира
флотогравита́ция *ж* флотогравитация
флотоконцентра́т *м* флотоконцентрат *(концентрат, получен чрез флотиране)*
флотомаши́на *ж* флотомашина, флотационна машина
~, **агитацио́нная** агитационна флотомашина
~, **каска́дная** каскадна флотомашина
~, **механи́ческая** механична флотомашина
~, **многока́мерная** многокамерна флотомашина
~, **пневмати́ческая** пневматична флотомашина
~, **субаэрацио́нная** субаерационна флотационна машина [флотомашина]
флотореаге́нт *м* флотационен реагент
флуктуа́ция *ж* флуктуация
флуоре́н *м* флуорен
флуоресцейн *м* флуоресцеин
~, **раствори́мый** разтварим флуоресцеин
флуоресце́нтный флуоресцентен
флуоресце́нция *ж* флуоресценция
~, **резона́нсная** резонансна флуоресценция
флуоресци́ровать флуоресцирам
флуори́метр *м вж.* **флуоро́метр**
флуорогра́мма *ж* флуорограма
флуоро́граф *м* флуорограф
флуорогра́фия *ж* флуорография
флуоро́метр *м* флуорометър
флуороме́трия *ж* флуорометрия
флуороско́п *м* флуороскоп
флуорофо́рм *м* флороформ, трифлорметан
флюати́рование *с* флюатиране *(покриване със защитен пласт от флюат)*
флюа́ты *мн* флюати *(водонепропускливи замазки, състоящи се от магнезиев, цинков или алуминиев флуоросиликат)*
флюга́рка *ж* 1. въртележка върху комин *(за предпазване от връщането на дима от вятъра)* 2. *кораб.* флаг [малко флагче] на лодка, показващ към кой кораб се числи 3. ветропоказател
флю́гер *м* ветропоказател
флюидпе́чь *ж* флуидова пещ, пещ за флуид
флюидсуши́лка *ж* флуидна сушилна, сушилна на флуид
флюидустано́вка *ж* флуидна инсталация
флюксме́тр *м* флуксметър, потокомер
флюктуа́ция *ж* *вж.* **флуктуа́ция**
флюоресцейн *м* *вж.* **флуоресцейн**
флюори́т *м* флуорит
флюоро́граф *м* *вж.* **флуоро́граф**
флюорогра́фия *ж* *вж.* **флуорогра́фия**
флюоро́метр *м* *вж.* **флуоро́метр**
флюороско́п *м* *вж.* **флуороско́п**
флюс *м* *мет.* флюс, топилка
~, **восстанови́тельный** редукционен [възстановителен] флюс
~, **гли́нистый** глинен флюс
~, **глинозёмистый** глиноземен флюс
~, **известко́вый** варов флюс
~, **ква́рцевый** кварцов флюс
~, **ки́слый** кисел флюс
~, **кремнезёмистый** силициеводвуокисен флюс
~, **окисли́тельный** окислителен флюс
~, **основно́й** основен флюс
~, **пастообра́зный** пастообразен флюс
~, **пая́льный** поялен флюс, флюс за спояване
~, **пемзови́дный** пемзовиден флюс
~, **покро́вный** покривен флюс, защитен флюс
~, **порошкообра́зный** прахообразен [прахови́ден] флюс

~, **сва́рочный** флюс за заваряване, заваръчен флюс
~, **стеклови́дный** стъклообразен флюс
~, **шла́ковый** шлаков флюс
флюсоаппара́т *м* флюсоапарат
флюсова́ние *с* флюсуване, покриване [обработване на метал] с флюс
флюсо́вщик *м* флюсовач, който флюсува
флютбе́т *м* флютбет, русло
~, **ря́жевый** скарно-сандъчен флютбет
~, **сва́йный** пилотен флютбет
фля́га *ж* 1. манерка, матерка 2. дамаджана, бидон, гюм
фля́нец *м* фланец
фойе́ *с* фоайе
фок *м* *кораб.* фок *(долно право платно на предната мачта на кораб)*
~, **разрезно́й** разрязан фок
фок-ма́чта *ж* фок-мачта *(предна мачта на платноход)*
фок-рей *м* фок-рей [фокрея] *(долният хоризонтален прът на фок-мачтата)*
фока́льный фокален
фокоме́трия *ж* *опт.* фокометрия *(методи за измерване на фокусното разстояние на оптични системи)*
фо́кус *м* фокус
~, **геометри́ческий** геометричен фокус
~, **гла́вный** *опт.* главен фокус
~, **действи́тельный** *опт.* реален [действителен] фокус
~, **за́дний** *опт.* заден фокус
~ **ко́нтура** фокус на контура
~, **ле́вый моме́нтный** ляв фокус на момента
~, **лине́йный** линеен фокус
~, **мни́мый** *опт.* привиден [мним] фокус
~, **пере́дний** *опт.* преден фокус
~, **пра́вый моме́нтный** десен фокус на момента
~ **про́филя** *вж.* **фо́кус ко́нтура**
~ **про́филя, аэродинами́ческий** аеродинамичен фокус на профила
~, **сопряжённый** *опт.* спрегнат фокус
фокуси́рование *с* фокусиране, нагласяване [настройване] на фокус; фокусировка
фокуси́ровать фокусирам, нагласявам [настройвам] на фокус
фокусиро́вка *ж* 1. *вж.* **фокуси́рование**
~, **вну́тренняя** *кфт.* вътрешно фокусиране
~, **га́зовая** газово фокусиране
~, **жёсткая** твърдо [непроменливо] фокусиране
~ **звука** фокусиране на звука
~, **знакопереме́нная** знакопроменливо фокусиране
~, **знакопостоя́нная** знакопостоянно [знаконепроменливо] фокусиране
~, **магни́тная** магнитно фокусиране
~, **мя́гкая** меко фокусиране
~, **напра́вленная** насочено фокусиране
~ **по направле́нию** *вж.* **фокусиро́вка, напра́вленная**
~ **по ско́рости** фокусиране по скорост
~ **по фа́зе** фокусиране по фаза
~, **се́точная** решетъчно фокусиране
~, **фа́зовая** фазово фокусиране
~, **фа́зопереме́нная** фазопроменливо фокусиране
~ **части́ц** фокусиране на частиците
~, **центробе́жно-электростати́ческая** центробежно-електростатично фокусиране
~, **электростати́ческая** електростатично фокусиране
фокуси́рующий фокусиращ
фо́кусный фокусен
фо́лио *с* *полигр.* фолио
фольга́ *ж* фолия, варак
~, **алюми́ниевая** алуминиева фолия
~, **золота́я** златна фолия, златен варак
~, **изоляцио́нная** изолираща [изолационна] фолия
~, **листова́я** листова фолия
~, **ме́дная** медна фолия
~, **металли́ческая** метална фолия
~, **оловя́нистая** станиол, калаена фолия
~, **свинцо́вая** оловена фолия
~, **серебряная** сребърна фолия
~, **тита́новая** титанова фолия
фо́льговый фолиен, който е от [за] фолия
фон *м* 1. фон, основа *(напр. цветна)* 2. *радио* шум, пукот; трещене във високоговорител
~, **музыка́льный** музикален фон
~, **низкочасто́тный** нискочестотен фон [брум]
~, **основно́й** основен фон
~ **переме́нного то́ка** фон от променлив ток
~ **радиоприёмника** *радио* фон на радиоприемника
~ **рентгеногра́ммы** фон на рентгенограма
~, **све́тлый** *тлв.* светъл фон
~, **шумово́й** *тлф.* шумов фон
фона́рь *м* 1. *стр.* прозорец за горно осветление; оберлихт; еркер 2. *ав.* остъклена част от кабината на самолета 3. фенер; фар 4. *полигр.* инициал, буква с големи размери за започване на нова глава в книга
~, **аккумуля́торный** акумулаторен фенер [фар]
~, **аэрацио́нный** аерационен оберлихт
~, **велосипе́дный** велосипеден фар
~ **ве́рхнего све́та** прозорец за горно осветление
~, **взрывобезопа́сный** взривобезопасен [взривообезопасен] фенер
~, **вытяжно́й** вентилаторен оберлихт
~, **габари́тный** *авто* габаритни светлини, габаритни лампи
~, **двухла́мповый за́дний** *авто* двулампови задни фарове [светлини]
~, **двухска́тный** двускатен оберлихт
~, **дугово́й** дъгова лампа [фенер]
~, **за́дний** *авто* задно осветление, заден фар
~, **карма́нный** джобен фенер, джобно фенерче
~, **кло́тиковый** *кораб.* клотикова светлина, клотиков фенер
~, **контро́льный** контролна лампа, контролно осветление

~, **конько́вый** билен оберлихт *(прозорец за горно осветление по билото на покрива)*
~, **лаборато́рный** *кфт.* лабораторна лампа
~, **лобово́й** преден [челен, фронтален] фенер, предно осветление
~, **направля́ющий** *мин.* направляващ фенер, направляващо осветление
~, **номерно́й** *авто* лампа за осветяване на номера (на автомобила)
~, **проекцио́нный** *кфт.* проекционна камера
~, **прожéкторный** рефлектор
~, **ручно́й** ръчен фенер
~, **светово́й** 1. светлинен фенер 2. прозорец (за осветление)
~, **светосигна́льный** светлинносигнален фенер
~, **сигна́льный** сигнален фенер
~, **смотрово́й** наблюдателен горен прозорец [оберлихт]
~, **трапецеида́льный** трапецовиден оберлихт
~, **треуго́льный** триъгълен оберлихт
~, **шéдовый** шедов оберлихт
фонд *м* *икон.* фонд
~, **амортизацио́нный** амортизационен фонд
~, **безлю́дный** безлюден фонд
~ **да́нных** фонд [натрупване] от данни
~, **жило́й** жилищен фонд
~, **запа́сный** запасен фонд, фонд от запаса
~ **за́работной пла́ты** фонд на работната заплата
~, **земéльный** земен фонд
~, **материа́льный** материален фонд, фонд от материали
~ **накоплéния** фонд от натрупване
~ **но́вых освоéний** фонд за нови усвоявания
~, **оборо́тный** оборотен фонд
~ **обращéния** *вж.* **фонд, оборо́тный**
~, **общéственный** обществен фонд
~, **основно́й** основен фонд
~ **потреблéния** фонд за потребление [за разходване]
~, **премиа́льный** премиален фонд, фонд за премии
~, **произво́дственный** производствен фонд, фонд за производство
~, **уставно́й** уставен фонд
фондоёмкость *ж* фондопоглъщаемост
фони́ческий фоничен, звуков
фо́новый фонов
фонограмма *ж* фонограма, звукозапис
~, **интенси́вная** *кфт.* интензивна фонограма
~, **опти́ческая** оптична фонограма, оптичен запис
~, **фотографи́ческая** *кфт.* фотографична фонограма
фоно́граф *м* фонограф *(уред за механично записване и възпроизвеждане на звук)*
фоноли́т *м* фонолит
фоно́метр *м* фонометър
фоно́н *м* *физ.* фонон
фонта́н *м* фонтан, водоскок
~, **га́зовый** газов фонтан
~, **газонефтяно́й** газонефтен фонтан
~, **непрерывнодéйствующий** непрекъснатодействуващ фонтан
~, **нефтяно́й** нефтен фонтан
фонтани́рование *с* фонтаниране
фонтани́ровать извирам като фонтан, фонтанирам
фонту́ра *ж* *текст.* иглено легло, глава
форва́куум *м* преден вакуум
форгрéйфер *м* *полигр.* форграйфер, предна хватка *(механизъм от офсетова печатна машина за подаване на хартиените листове)*
фордеви́нд *м* *кораб.* 1. попътен вятър 2. курс на кораб по посока на вятъра
форжаро́вщик *м* пекар на маслодайните семена в маслобойна
фо́рзац *м* *полигр.* форзац, приставка *(при подвързване на книги)*
форка́мера *ж* предна камера, предкамера *(напр. в дизелов двигател)*
фо́рлейфер *м* *мет.* пълнач *(работник, който пълни топилна пещ)*
фо́рма *ж* 1. форма 2. *леяр.* леярска форма 3. формуляр
~, **аллотропи́ческая** алотропна форма
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична форма
~, **безопо́чная** *леяр.* безкасова форма
~, **буквоотливна́я** *полигр.* буквоотливна форма
~ **в двух опо́ках** *леяр.* форма в две каси
~, **вегетати́вная** вегетативна форма
~ **в землé** *вж.* **фо́рма в по́чве**
~ **в нéскольких опо́ках** *леяр.* форма в няколко каси
~, **внéшняя** *полигр.* външна форма
~, **вну́тренняя** *полигр.* вътрешна форма
~ **в по́чве** *леяр.* форма в земята [в почвата]
~, **вращáющаяся** *леяр.* въртяща се форма
~, **врéменная** *леяр.* еднократна форма, форма за еднократно използуване
~ **в сбо́ре** *вж.* **фо́рма, со́бранная**
~, **вулканизацио́нная** вулканизационна форма, форма за вулканизиране *(напр. на гуми)*
~, **гармони́ческая** хармонична форма
~, **геометри́ческая** геометрична форма
~, **гидрати́рованная** *хим.* хидратна форма
~, **гидра́тная** *вж.* **фо́рма, гидрати́рованная**
~, **ги́псовая** гипсова форма, форма от гипс
~, **гли́няная** *леяр.* глинена форма
~, **горéлая** *леяр.* обгорена форма
~, **двойна́я печа́тная** двойна печатна форма
~, **дизъюнкти́вная** *изч.* дизюнктивна форма
~, **дифференциа́льная** *мат.* диференциална форма
~ **для литья́** леярска форма, форма за леене
~ **для литья́ под давлéнием** форма [кокила, матрица] за леене под налягане
~, **закры́тая** *леяр.* закрита форма
~, **закры́тая по́чвенная** закрита земна [почвена] форма
~, **заморо́женная** *леяр.* замразена форма
~, **землянáя** *леяр.* земна форма, форма в земята
~, **изменя́емая отливна́я** *полигр.* изменяща се форма за леене
~, **интегра́льная** *мат.* интегрална форма
~, **канони́ческая** *мат.* канонична форма

~, **квадрати́чная** *мат.* квадратична форма
~, **кирпи́чная** *леяр.* тухлена форма
~, **коки́льная** *леяр.* кокилна форма
~, **кузне́чная** ковашка форма, ковашка матрица
~, **линоти́пная** *полигр.* линотипна форма
~, **лите́йная** леярска форма
~, **литогра́фская печа́тная** печатна литографна форма
~, **ма́тричная** *мат.* матрична форма
~, **маши́нная** *полигр.* машинна форма
~, **металли́ческая** 1. *леяр.* метална форма, кокила 2. метална матрица
~, **металли́ческая футеро́ванная** метална облицована форма, метална облицована кокила
~, **металлографи́ческая** *полигр.* металографична форма
~, **метастаби́льная** метастабилна [нестабилна] форма
~, **механизи́рованная металли́ческая** *леяр.* механизирана метална форма [кокила]
~, **многогнездова́я** *леяр.* многогнездова форма, многогнездова кокила
~, **многоме́стная металли́ческая** многогнездова метална форма [кокила]
~, **монoти́пная** *полигр.* монотипна форма
~, **нагру́женная** *леяр.* затисната [притисната, натоварена] форма
~, **негати́вная** негативна форма
~, **неизменя́емая отливна́я** *полигр.* неизменяща се форма за леене
~, **неразъёмная металли́ческая** *леяр.* неразглобяема метална форма [кокила]
~, **оболо́чковая** *леяр.* черупкова форма
~, **обтека́емая** обтекаема [аеродинамична] форма
~, **одногнездова́я** *леяр.* едногнездова [едноместна] форма
~, **одноме́стная** *вж.* **фо́рма, одногнездова́я**
~ **опла́ты** форма [начин] на заплащане
~, **откры́тая** *леяр.* открита форма
~, **откры́тая по́чвенная** *леяр.* открита земна форма
~, **отли́вная** отливна форма
~, **песо́чная** *леяр.* пясъчна форма *(форма, изработена от пясъчна формовъчна смес)*
~, **песча́ная** *вж.* **фо́рма, песо́чная**
~, **печа́тная** *полигр.* печатна форма
~, **подсу́шенная** *леяр.* подсушена [повърхностно изсушена] форма
~, **полупостоя́нная** *леяр.* полупостоянна форма
~, **постоя́нная** *леяр.* постоянна форма
~, **по́чвенная** *леяр.* форма, изработена в земя [в почва]
~ **представле́ния чи́сел** *изч.* форма на представяне на числата
~, **прису́шенная** *вж.* **фо́рма, подсу́шенная**
~, **рабо́чая** работна форма
~, **разбо́рная** *полигр. леяр.* разглобяема форма
~, **разли́вочная** *мет.* разливъчна форма, форма [калъп] за разливане
~, **ра́зовая** *вж.* **фо́рма, вре́менная**
~, **разъёмная** разглобяема форма
~ **распа́да** *ядр.* форма на разпадане
~, **сбо́рная** сглобяема форма
~, **сбо́рная металли́ческая** *леяр.* сглобяема метална форма *(метална форма, състояща се от няколко части)*
~, **со́бранная** *леяр.* заложена [събрана, монтирана] форма
~, **соверше́нная норма́льная** *изч.* съвършена нормална форма
~, **сожжённая** *вж.* **фо́рма, горе́лая**
~, **составна́я металли́ческая** *леяр.* сглобяема метална форма [кокила]
~, **стереоти́пная** *полигр.* стереотипна форма
~, **суха́я** *леяр.* суха [изсушена] форма
~, **сыра́я** *леяр.* мокра [несушена] форма
~, **типогра́фская** *полигр.* типографска [печатна] форма
~, **трёхопо́чная** *леяр.* трикасова форма, форма в три каси
~, **чугу́нная** *леяр.* чугунена форма
~, **це́льная** *леяр.* едноблокова [неразглобяема] форма
~, **эта́жная многоме́стная металли́ческая** *леяр.* многоместна етажна метална форма [матрица]
формали́н *м* формалин *(воден разтвор на формалдехид)*
формальдеги́д *м* формалдехид, мравчен алдехид
формами́д *м* формамид, метанамид
форма́нта *ж* *ак.* форманта
форма́т *м* *полигр.* 1. формат *(размери, напр. на книга)* 2. наборно поле 3. образец, от който се копира
~, **а́ктовый** канцеларски формат
~, **альбо́мный** албумен формат
~, **апте́карский** аптекарски формат
~ **в восемна́дцатую до́лю** формат осемнадесетина *(1/18 част от хартиения лист)*
~ **в восьму́шку** формат осмина *(1/8 част от хартиения лист)*
~ **в двена́дцатую до́лю** формат дванадесетина *(1/12 част от хартиения лист)*
~ **в со́рок восьму́ю до́лю** формат четиридесет осмина *(1/48 част от хартиения лист)*
~ **в три́дцать втору́ю до́лю** формат тридесет и вторина *(1/32 част от хартиения лист)*
~ **в четвёртку** формат четвъртина *(1/4 част от хартиения лист)*
~ **в шестна́дцатую до́лю** формат шестнадесетина *(1/16 част от хартиения лист)*
~, **двухдо́льный** 1. формат вторина *(1/2 част от хартиения лист)* 2. формат във фолио
~ **изображе́ния** *тлв.* формат на (телевизионния) образ
~ **ка́дра** *вж.* **форма́т изображе́ния**
~, **карма́нный** джобен формат
~ **книги** формат на книга
~, **кни́жный** формат за книги, книжен формат
~ **листа́** формат на лист
~, **станда́ртный** стандартен формат
~ **чертежа́** формат на чертежа

форма́тка *ж* форматен *лист хартия;* чертежен лист с определени размери
форма́тный форматен, по формат
форма́тор *м* форматор
форма́ция *ж* формация
~, вулкани́ческая вулканична формация
~, каменноуго́льная каменовъглищна формация
~, морска́я морска формация
формиа́т *м* формиат *(сол на мравчената киселина)*
~ ме́ди формиат на медта, меден формиат
~ на́трия натриев формиат
форми́л *м* формил *(радикалът на мравчена киселина)*
формирова́ние *с* 1. формиране [образуване, съставяне] на нещо *(напр. на акумулаторна плоча)* 2. *жп.* композиране *(на влак)* 3. предаване форма на нещо
~ катализа́тора *хим.* формиране на катализатора
~ ни́тей оформяване на нитовете
~ поездо́в композиране [съставяне] на влакове
формирова́ть 1. формирам *(напр. акумулаторна плоча)* 2. композирам *(влак)* 3. придавам форма *(на нещо)*
формиро́вка *ж* 1. *вж.* **формирова́ние,** 2. формоване, формовка
формова́ние *с вж.* **формо́вка**
формова́ть 1. *леяр.* формовам изработвам (леярска) форма 2. моделирам
формо́вка *ж* 1. *леяр.* формовка, изработване на леярска форма 2. моделиране
~, безопо́чная безкасова формовка
~, ва́куумная вакуумна формовка
~ в гли́не формовка в глина
~ в земле́ формовка в пръст [в земя]
~ в изло́жницах формовка в кокили
~ в куска́х формовка от отделно изработени части от формата; формовка на части
~ в опо́ках *вж.* **формо́вка опо́чная**
~ в по́чве формовка в земята
~ в стержня́х сърцева формовка
~ в сто́пку групова формовка
~ всуху́ю суха формовка
~ всыру́ю влажна [мокра] формовка
~ в шта́мпе оформяване [формообразуване] в матрица [щампа]
~ выпрями́теля *ел.* формиране на изправител
~ в я́ме формовка в яма
~, гравитацио́нная гравитационна формовка
~, индивидуа́льная индивидуална формовка
~, маши́нная машинна формовка
~, мо́края *вж.* **формо́вка всыру́ю**
~ на воск формовка с восък, восъчна формовка
~, опо́чная касова формовка, формовка в каса
~, откры́тая по́чвенная открита формовка в земя [в почва]
~, пласти́ческая пластично формиране, пластично формообразуване
~ под давле́нием *леяр.* формоване [формовка] под налягане
~ по моде́ли формовка по модел
~ по выплавля́емым моде́лям формовка със стопяеми модели
~ по контро́льным моде́лям формоване [формовка] по контролни модели
~ по контро́льным сече́ниям формоване [формовка] по контролни сечения
~ по набивно́й песо́чной фо́рме формовка с трамбована пясъчна форма, формовка с пясъчни модели
~ по образцу́ формовка по образец [по модел]
~ по скеле́тным моде́лям формовка по скелетни модели
~, по́чвенная *вж.* **формо́вка в по́чве**
~ по чи́стой моде́ли формовка по чист [естествен, натурален] модел
~ по шабло́ну формовка по шаблон, шаблонна формовка
~ протяжны́м шабло́ном формоване [формовка] с изтеглящ се шаблон
~, ручна́я ръчна формовка
~ с вертика́льным шпи́нделем формоване [формовка] с вертикална ос на завъртане (на касата)
~ с горизонта́льным шпи́нделем формоване [формовка] с хоризонтална ос на завъртане (на касата)
~ с моде́льной пли́ты формоване [формовка] с моделна плоча
~ с переки́дкой формоване [формовка] с прехвърляне, формоване с обръщане
~ с руба́шкой *леяр.* формоване [формовка] с жакет
~, сто́почная *вж.* **формо́вка в сто́пку**
~ с фальши́вой опо́кой формоване [формовка] във фалшива [в лъжлива, във временна] каса
~, трёхопо́чная трикасова формовка, формовка в три каси
~, уда́рная *кож.* ударно формоване
~, худо́жественная художествена формовка
~, шабло́нная *вж.* **формо́вка по шабло́ну**
~, электри́ческая *ел.* електрическо формиране *(напр. на изправител)*
~, эта́жная етажна формовка, етажно формоване
формово́й направен от форми; формови
формо́вочная *ж леяр.* формовъчна, формовъчно отделение
формо́вочный формовъчен
формо́вщик *м* формовчик, формувач
формодержа́тель *м* формодържач
~, неподви́жный неподвижен формодържач
~, подви́жный подвижен формодържач
формоизмене́ние *с* формоизменение, изменение на формата
~, чи́стое *спр.* чисто формоизменение
формообразова́ние *с* формообразуване
~, оконча́тельное окончателно [завършващо] формообразуване *(напр. при безстружково формообразуване)*
формоочисти́тель *м полигр.* формоочистител

формуемость *ж* формируемост, способност да се формова
формула *ж* 1. *мат.* формула, уравнение 2. *полигр.* формула
~ **Байеса** формула на Байес *(формула за вероятността на хипотезата)*
~, **валовая** *хим.* сборно [сумарно] уравнение, сумарна формула
~ **вероятности гипотез** *вж.* **формула Байеса**
~, **дифференциальная** *мат.* диференциално уравнение
~, **интерполяционная** *мат.* интерполационно уравнение, интерполационна формула
~, **каноническая** *хим. мат.* канонично уравнение, канонична формула
~, **квадратурная** *мат.* формула за квадратура
~ **линзы** *опт.* формула за лещата
~, **математическая** математическа формула
~, **молекулярная** *хим.* молекулна формула
~ **Ньютона** формула [уравнение] на Нютон
~, **обобщённая** *мат.* обобщена формула
~, **перспективная** переспективна формула
~ **Планка** формула [уравнение] на Планк
~ **полной вероятности** формула [уравнение] за пълната вероятност
~, **предельная** гранична формула
~, **приближённая** приблизителна формула, формула за приблизителни пресмятания
~, **пространственная** *хим.* пространствена формула
~ **размерности** формула [уравнение] за размерността
~, **расчётная** изчислителна формула, формула, възприета при изчисления
~, **редукционная** редукционна формула
~, **рекуррентная** *мат.* рекурентна формула
~ **силы тяжести** формула [уравнение] за силата на тежестта
~, **стереохимическая** пространствена химична формула
~, **стехиометрическая** *хим.* стехиометрично уравнение
~, **структурная** *хим.* структурна формула
~, **суммарная** *хим.* сумарна [сборна] формула
~, **удвоенная** удвоена формула
~, **химическая** химична формула
~, **цепная** верижна формула
~, **электронная** електронна формула
~, **эмпирическая** емпирична формула
формуляр *м* формуляр, бланка
формфактор *м* *ядр.* формфактор
формы *мн* форми
~, **малые** *полигр.* малки форми
~ **равновесия** *аеродин.* фигури на равновесие
форпик *м* *кораб.* форпик *(краен носов отсек)*
форпост *м* преден пост, аванпост
форпресс *м* предпреса, форпреса
форпрессование *с* предварително пресоване, предпресоване
форректификация *ж* форректификация, предректификация
форсирование *с* *вж.* **форсировка**
~ **двигателя** форсиране на двигателя
~ **котла** форсиране на котела
~ **процесса** форсиране на процеса
~ **тяги** форсиране на тягата
~ **хода печи** форсиране хода на пещта
форсировать 1. форсирам, ускорявам, усилвам 2. *воен.* форсирам [преминавам, атакувам]
форсировка *ж* форсиране, форсировка
форстерит *м* форстерит *(магнезиев силикат)*
форсунка *ж* 1. дюза 2. горелка, гориворазпръсквач
~, **водяная** водна дюза, дюза за вода
~ **высокого давления** горелка за високо налягане
~, **двухкомпонентная** двукомпонентна дюза
~, **дизельная** дизелова дюза, дюза за дизелово гориво
~, **закрытая** затворена [закрита] дюза
~, **игольчатая** иглена дюза
~, **керосиновая** горелка [дюза] за гориво газ [петрол]
~, **контрольная** контролна дюза
~, **мазутная** горелка [дюза] за мазут, мазутна горелка
~, **механическая** механична горелка; механична дюза
~, **нефтяная** горелка за нафта
~ **низкого давления** горелка за ниско налягане
~, **открытая** отворена [открита] дюза [горелка]
~, **паровая** парна дюза, дюза за пара
~, **пароструйная** *вж.* **форсунка, паровая**
~, **пневматическая** пневматична дюза
~, **пусковая** пускова дюза, дюза за пускане в движение *(напр. на двигател с вътрешно горене)*
~, **пылеугольная** горелка за въглищен прах
~, **смесительная** смесителна дюза
~ **с метловидным пламенем** горелка с метлообразен пламък
~, **струйная** *ракет.* струйна дюза
~, **трубчатая** тръбна горелка
~, **угольная** *вж.* **форсунка, пылеугольная**
~, **факельная** *леяр.* факелна горелка *(за сушене на форми)*
~, **центробежная** центробежна дюза
~, **центробежная тангенциальная** *ракет.* центробежна тангенциална дюза
форт *м* укрепление, форт
фортификация *ж* фортификация
форточка *ж* 1. малко вентилационно прозорче *(в голям прозорец)* 2. гише 3. *полигр.* врязано заглавие
форум *м* форум *(обществен площад в римски град)*
форфишер *м* *мет.* форфишер, агрегат за предварително рафиниране *(на метал)*
форшальтер *м* *тлф.* предварителен комутатор, предкомутатор; (телефонен) комутатор за далечна връзка
форшахта *ж* *мин.* форшахта, предшахта
форштевень *м* *кораб.* форщевен, носов упор, носова греда
~, **брусковый** квадратна носова греда

~ **из гну́тых листо́в** носова греда от огъната ламарина
~, **лито́й** лята [отлята] носова греда
форшто́с *м* удължител (*на лабораторни инсталации*)
фосге́н *м* фосген (*безцветен задушлив отровен газ*)
фосгени́т *м* фосгенит
фо́спор *м* фоспор [фоссода] (*вид прах за пране*)
фо́ссода *ж* *вж.* **фо́спор**
фосфа́т *м* фосфат (*сол на фосфорната киселина*)
~ **алюми́ния** алуминиев фосфат
~ **аммо́ния** амониев фосфат
~, **втори́чный** вторичен фосфат, ортофосфат
~ **ка́льция** калциев фосфат
~, **ки́слый** кисел ортофосфат
~ **ма́гния** магнезиев фосфат
~ **ма́рганца** манганов фосфат
~ **на́трия** натриев фосфат
~, **норма́льный** нормален фосфат
~, **первичный** първичен [еднометален] фосфат
~, **пла́вленый** топен [стопен] фосфат
~, **трети́чный** третичен [триметален] фосфат
фосфата́зы *мн* фосфатази
фосфати́ды *мн* фосфатиди
фосфатиза́ция *ж* фосфатиране, фосфатизация
фосфати́рование *с* *вж.* **фосфатиза́ция**
~, **уско́ренное** ускорено фосфатиране
~ **воды́** фосфатиране на водата
фосфи́д *м* фосфид (*съединение на метали с фосфора, производни на фосфина*)
~ **алюми́ния** алуминиев фосфид
~ **желе́за** железен фосфид
~ **ка́льция** калциев фосфид
~ **о́лова** калаен фосфид
~ **хро́ма** хромов фосфид
~ **ци́нка** цинков фосфид
фосфи́н *м* фосфин, фосфороводород
фосфи́т *м* фосфит (*сол на фосфористата киселина*)
фосфоги́пс *м* фосфогипс (*отпадъчен материал при производството на фосфорна киселина*)
фосфо́ний *м* фосфоний (*радикал, подобен на амония*)
фо́сфор *м* 1. фосфор 2. фосфоресциращо вещество
~, **азо́тистый** фосфорен азид
~, **бе́лый** бял фосфор
~, **бесцве́тный** безцветен фосфор
~, **жёлтый** жълт фосфор
~, **кра́сный** червен фосфор
~, **кристалли́ческий** кристален фосфор
~, **металли́ческий** метален фосфор
~, **обыкнове́нный** обикновен фосфор
~, **перви́чный** първичен фосфор
~, **пятисерни́стый** фосфорен петосулфид
~, **пятихло́ристый** фосфорен петохлорид
~, **радиоакти́вный** радиоактивен фосфор
~, **трёххло́ристый** фосфорен трихлорид
~, **фиоле́товый** виолетов фосфор
~, **чёрный** черен фосфор
фосфорбро́нза *ж* фосфорен бронз
фосфоресце́нция *ж* фосфоресценция
фосфориза́ция *ж* фосфоризация
фосфори́л *м* фосфорил
фо́сфористый фосфиден; фосфид
фосфори́т *м* *минер.* фосфорит
фосфори́ты *мн* фосфорити
фо́сфорный фосфорен
фосфорогра́фия *ж* фосфорография
фосфороско́п *м* фосфороскоп
фосфо́ры *мн* фосфори
фот *м* фот (*мярка за осветеност*)
фот-секу́нда *ж* фот-секунда
фот-час *м* фот-час
фота́рий *м* светлинолечебен кабинет
фотоактива́ция *ж* фотоактивизация, фотохимична активизация
фотоаппара́т *м* фотоапарат
~, **аэросъёмочный** фотоапарат за въздушни снимки
~, **вертика́льный** *полигр.* вертикален [отвесен] фотоапарат
~, **горизонта́льный** *полигр.* хоризонтален фотоапарат
~, **зерка́льный** огледален фотоапарат
~, **киноплёночный** фотоапарат за кинофилм
~, **малоформа́тный** малкоформатен фотоапарат
~, **пласти́ночный** фотоапарат за плаки
~, **плёночный** фотоапарат за филм
~, **репродукцио́нный** репродукционен фотоапарат
~, **складно́й** сгъваем фотоапарат
~, **стереоскопи́ческий** стереоскопичен фотоапарат
~, **я́щичный** фотоапарат-кутия
фотоателье́ *с* фотоателие
фотобо́мба *ж* самолетна осветителна бомба
фотобума́га *ж* фотохартия
фотовосстановле́ние *с* фоторедукция
фотовспы́шка *ж* светкавица за фотоапарат, фотосветкавица
~, **электро́нная** електронна фотосветкавица
фотогальванографи́я *ж* *полигр.* фотогалванография
фотогальвано́метр *м* фотогалванометър
фотогидро́лиз *м* фотохидролиза
фотоге́н *м* фотоген
фотогравю́ра *ж* *полигр.* фотогравюра
фотограмме́трия *ж* *геод.* фотограметрия
фото́граф *м* фотограф
фотографи́рование *с* фотографиране
~, **внутрива́куумное** вътрешновакуумно фотографиране, вътрешно фотографиране
~, **возду́шное** въздушно [самолетно] фотографиране, аерофотография
~, **конта́ктное** контактно фотографиране
фотографи́ровать фотографирам
фотографи́ческий фотографски
фотогра́фия *ж* 1. фотография (*метод за получаване на образ*) 2. фотография (*полученото по този метод изображение*) 3. фотографско ателие
~, **автомати́ческая** автоматична фотография

~, **инфракра́сная** инфрачервена фотография *(фотография, получена чрез инфрачервени лъчи)*
~ **произво́дственного проце́сса** снимка на производствения процес
~, **ра́стерная** *полигр.* растерова фотография
~, **рентге́новская** рентгенова фотография
~, **скоростна́я** скоростна [бърза, моментална] фотография
~, **спектрозона́льная** спектрозонална фотография
~, **то́чная** точна фотография
~, **худо́жественная** художествена фотография
~, **цветна́я** цветна фотография
~, **чёрно-бе́лая** черно-бяла фотография
фотода́тчик *м* фотоподавач
фотодете́ктор *м* фотодетектор
фотодио́д *м* фотодиод
~, **герма́ниевый** германиев фотодиод
~, **диффузио́нный** дифузионен фотодиод
~, **плоскостно́й** плоскостен [плосък] фотодиод
~, **полупроводнико́вый** полупроводников фотодиод
~, **то́чечный** точков фотодиод
фотодиссоциа́ция *ж* фотодисоциация
фотоза́пись *ж* фоторегистрация, фотозапис
~, **автомати́ческая** автоматичен фотозапис
фотоинициа́тор *м* фотохимичен инициатор
фотоинклино́метр *м* *геофиз.* фотоинклинометър
фотоинформа́ция *ж* фотоинформация, фототелеграфна информация
фотоиониза́ция *ж* *физ.* фотойонизация, фотоелектрична йонизация
~, **объёмная** обемна фотойонизация
~, **ступе́нчатая** степенна [стъпална] фотойонизация
фотоисто́чник *м* *физ.* източник на фотони, фотоизточник
фотока́мера *ж* фотокамера, *вж.* **фотоаппара́т**
фотокана́л *м* фотоканал, фототелеграфен канал
фотока́рта *ж* фотокарта, фотоплан
фотокарто́граф *м* фотокартограф
фотока́рточка *ж* фотоснимка
фотокаска́д *м* *тлг.* фото(телеграфно) стъпало
фотоката́лиз *м* фотокатализа
фотокатализа́тор *м* фотокатализатор
фотокато́д *м* *елн.* фотокатод, фотоелектронен катод
~, **масси́вный** масивен фотокатод
~, **моза́ичный** мозаичен фотокатод
~, **непрозра́чный** непрозрачен фотокатод
~, **окси́дный** окисен фотокатод
~, **полупрозра́чный** полупрозрачен фотокатод
~, **прозра́чный** прозрачен фотокатод
~, **сло́жный** легиран [сплавен] фотокатод
~, **щелочно́й** алкален [основен] фотокатод
~, **элемента́рный** елементарен фотокатод
фотокинопулемёт *м* *ав.* фотокартечница
фотоколори́метр *м* фотоколориметър
фотоко́мната *ж* фотостая
фотоконтро́ллер *м* фотоконтрольор, фотоелектричен регулатор *(напр. на температура)*
фотокопи́рование *с* фотокопиране, изваждане *на фотокопие*
фотоко́пия *ж* фотокопие
фотолаборато́рия *ж* фотолаборатория
фотола́мпа *ж* фотолампа
фото́лиз *м* фотолиза
фотолитогра́фия *ж* фотолитография
фотолю́к *м* *ав.* фотоотвор *(отвор в самолет за фотоапарат)*
фотолюминесце́нция *ж* фотолуминесценция
фотолюминофо́р *м* фотолуминофор
фотомагни́тный фотомагнитен
фотоматериа́лы *мн* фотоматериали
~, **изохромати́ческие** изохроматични фотоматериали
~, **инфрахромати́ческие** инфрахроматични фотоматериали
~, **ортохромати́ческие** ортохроматични фотоматериали
~, **панхромати́ческие** панхроматични фотоматериали
фотомезо́н *м* *ядр.* фотомезон
фотометеоро́граф *м* *метео* фотометеорограф
фотоме́тод *м* фотометод, фотографски метод
фото́метр *м* фотометър
~, **визуа́льный** *вж.* **фото́метр, зри́тельный**
~, **звёздный** звезден фотометър
~, **зри́тельный** зрителен фотометър
~, **интегра́льный** интегрален фотометър
~, **интегри́рующий** интегриращ фотометър
~, **клиново́й** клиновиден [клинов] фотометър
~, **компенсацио́нный** компенсационен фотометър
~, **контра́стный** контрастен фотометър
~, **лине́йный** линеен фотометър
~, **мерца́ющий** проблясващ [мигащ] фотометър
~, **мига́ющий** *вж.* **фото́метр, мерца́ющий**
~, **объекти́вный** обективен [физичен] фотометър
~, **поляризацио́нный** поляризационен фотометър
~ **ра́вной я́ркости** фотометър на еднаква яркост
~ **с ма́сляным пятно́м** фотометър (работещ) с маслено петно
~, **ступе́нчатый Пу́льфриха** стъпален фотометър на Пулфрих
~, **физи́ческий** *вж.* **фото́метр, объекти́вный**
~, **фотографи́ческий** фотографен фотометър
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен фотометър
фотометри́рование *с* фотометриране
фотометри́ческий фотометричен
фотоме́трия *ж* фотометрия
~, **визуа́льная** визуална фотометрия
~, **гетерохро́мная** хетерохроматична фотометрия
~, **звёздная** звездна фотометрия
~, **объекти́вная** обективна [физична] фотометрия
~, **пла́менная** пламъчна фотометрия
~, **субъекти́вная** субективна фотометрия

фотомехани́зм *м* *кфт.* фотомеханизъм
фотомеха́ника *ж* фотомеханика
фотомоза́ика *ж* *тлв.* фотомозайка, фотоелектрична мозайка
фотомонта́ж *м* *кфт.* фотомонтаж
фото́н *м* 1. *физ.* фотон 2. *полигр.* лумитип
фотонабо́р *м* *полигр.* фотонабор *(набиране по фотографен метод)*
фотонейтро́н *м* *ядр.* фотонеутрон
фотоокисле́ние *с* фотоокисление
фотооксиди́рование *с* *вж.* **фотоокисле́ние**
фотооригина́л *м* *полигр.* фотооригинал
фотоотпеча́ток *м* фотокопие, фотоотпечатък
фотопавильо́н *м* фотостудио, фотопавилион
фотопатоло́гия *ж* фотопатология
фотоперево́д *м* фотокопиране, фотопреваждане
фотопереда́тчик *м* *тлг.* фотопредавател
фотоперено́с *м* фотохимично пренасяне *(напр. на електрони)*
фотопи́к *м* *ядр.* фотопик, фотоелектричен пик [връх]
фотопиро́метр *м* фотопирометър, фотоелектричен пирометър; фотоелектричен термометър
фотопла́н *м* фотоплан
фотопласти́нка *ж* фотоплака, фотографска плака
фотоплёнка *ж* *кфт.* фотолента, филм
~, **кату́шечная** ролков филм, филмова лента на ролка
фотоподло́жка *ж* фотоподложка
фотополигономе́трия *ж* *геод.* фотополигонометрия
фотополимериза́ция *ж* фотополимеризация
фотополярогра́фия *ж* фотополярография
фотопреобразова́тель *м* фотопреобразувател, фотоелектричен преобразувател
фотоприёмник *м* 1. апарат за телеграфни фотокопия 2. фотоелемент
фотопроводи́мость *ж* фотопроводимост, фотоелектрична проводимост
фотопрото́н *м* *ядр.* фотопротон
фотопулемёт *м* *ав.* фотокартечница *(в самолет)*
фоторазве́дка *ж* фоторазузнаване, фотографно разузнаване
фотораспа́д *м* фоторазпадане, фотолиза
фоторасщепле́ние *с* *ядр.* фоторазцепване
фотореа́кция *ж* фотореакция
фоторегистра́ция *ж* фоторегистрация
фоторегистра́тор *м* фоторегистратор
~, **скоростно́й** скоростен фоторегистратор
фоторедý ктор *м* фоторедуктор
фоторези́стор *м* фоторезистор, фотосъпротивление
фотореле́ *с* фотореле
фоторепроду́кция *ж* *полигр.* фоторепродукция
фотосвя́зь *ж* *тлг.* фотовръзка
фотосенсибилиза́тор *м* фотосенсибилизатор
фотосенсибилиза́ция *ж* фотосенсибилизация
фотосе́ттер *м* *полигр.* фотосетер
фотоси́нтез *м* фотосинтеза
фотосло́й *м* *елн.* фотослой
фотосмеси́тель *м* фотосмесител, фотоелектричен смесител
фотосни́мок *м* фотоснимка
фотосопротивле́ние *с* *ел.* фотосъпротивление, фоторезистор
фотостабилиза́тор *м* фотостабилизатор, фотохимичен инхибитор
фотостаре́ние *с* фотостареене, стареене под влияние на светлината
фотоста́т *м* фотостат
фотосфе́ра *ж* *геофиз.* фотосфера *(видимата ярка повърхност на слънчевото кълбо)*
фотосхе́ма *ж* *геод.* фотосхема
~, **многомаршру́тная** многомаршрутна фотосхема
~, **одномаршру́тная** едномаршрутна фотосхема
~, **уточнённая** уточнена фотосхема
фотосъёмка *ж* 1. фотографиране 2. съставяне на фотоплан
фототелегра́мма *ж* фототелеграма
фототелегра́ф *м* фототелеграф
фототелеграфи́рование *с* фототелеграфиране
фототелеграфи́я *ж* фототелеграфия
~, **цветна́я** цветна фототелеграфия
фототеодоли́т *м* фототеодолит
фототерапи́я *ж* фототерапия
фототе́хника *ж* фотографска техника
фототипи́ческий *полигр.* фототипен
фототи́пия *ж* *полигр.* фототипия, светлопечат
~, **ду́плекс** дуплексов светлопечат, дуплексова фототипия
~, **многокра́сочная** многоцветна фототипия, многоцветен светлопечат
фототи́пный *полигр.* фототипен
фотото́к *м* *ел.* фототок, фотоелектричен ток
фототопогра́фия *ж* *геод.* фототопография
фототранзи́стор *м* фототранзистор
фототрансформа́тор *м* *геод.* фототрансформатор
фототрансформи́рование *с* *геод.* фототрансформиране
фототриангуля́ция *ж* *геод.* фототриангулация
~, **аналити́ческая** аналитична фототриангулация
~, **графи́ческая** графична фототриангулация
~, **двухмаршру́тная** двумаршрутна фототриангулация
~, **пла́новая** планова фототриангулация
~, **простра́нственная** пространствена фототриангулация
~, **радиа́льная** радиална фототриангулация
фототрио́д *м* фототриод
фототу́бус *м* *кфт.* фототубус
фотоумножи́тель *м* (електронен) фотоумножител
фотоупру́гость *ж* *вж.* **фотоэласти́чность**
фотоусили́тель *м* фотоусилвател
фотофильмпеча́ть *ж* *полигр.*, *текст.* фотофилмов печат
фотофоре́з *м* *хим.* фотофореза
фотохими́ческий фотохимичен
фотохи́мия *ж* фотохимия
фотохро́мия *ж* *кфт.* фотохромия
фотохроно́граф *м* фотохронограф
фотоцинкогра́фия *ж* *полигр.* фотоцинкография

фотоэласти́чность *ж* фотоеластичност
фотоэлектри́ческий фотоелектричен
фотоэлектри́чество *с* фотоелектричество
фотоэлектроколори́метр *м* фотоелектричен колориметър
фотоэлектролюминесце́нция *ж* фотоелектрична луминесценция
фотоэлектро́н *м* *елн.* фотоелектрон
фотоэлектропиро́метр *м* фотоелектропирометър, фотоелектричен термометър
фотоэлеме́нт *м* фотоелемент, фотоклетка
~, ва́куумный вакуумен фотоелемент
~, ве́нтильный вентилен фотоелемент, фотоелемент с преграждащ [запиращ] слой
~, га́зовый *вж.* **фотоэлеме́нт, газонапо́лненный**
~, газонапо́лненный газонапълнен [напълнен с газ] фотоелемент
~, железоселе́новый желязо-селенов фотоелемент
~, ио́нный йонен [газонапълнен] фотоелемент
~, ка́лиевый калиев фотоелемент
~, кристалли́ческий *вж.* **фотоэлеме́нт, полупроводнико́вый**
~, ку́проксный медноокисен фотоелемент
~, мозаи́чный *тлв.* мозаичен фотоелемент, мозаичен фотокатод
~, полупроводнико́вый полупроводников фотоелемент
~, пусто́тный *вж.* **фотоэлеме́нт, ва́куумный**
~, резисти́вный *вж.* **фотоэлеме́нт с вну́тренним фотоэффе́ктом**
~ с вне́шним фотоэффе́ктом фотоелемент с външен фотоефект
~ с вну́тренним фотоэффе́ктом фотоелемент с вътрешен фотоефект
~ с втори́чной эми́ссией фотоелемент с вторична емисия
~, селе́новый селенов фотоелемент
~ с загражда́ющим сло́ем *вж.* **фотоэлеме́нт с запира́ющим сло́ем**
~ с запира́ющим сло́ем фотоелемент с преграждащ [запиращ] слой
~ с управля́ющей се́ткой фотоелемент с управляваща решетка
~ с электро́нным умножи́телем фотоелемент с електронен умножител
~, це́зиевый цезиев фотоелемент
~, щелочно́й алкален [основен] фотоелемент
~, электрова́куумный електровакуумен фотоелемент, вакуумна фотоелектронна лампа
~, электролити́ческий електролитен фотоелемент
~, эмиссио́нный *вж.* **фотоэлеме́нт с вне́шним фотоэффе́ктом**
фотоэми́ссия *ж* фотоемисия
фотоэму́льсия *ж* фотоемулсия
~, я́дерная *ядр.* ядрена фотоемулсия
фотоэффе́кт *м* фотоефект
~, вектори́альный векторен фотоефект
~, ве́нтильный вентилен фотоефект
~ в запира́ющем сло́е фотоефект в преграждащ [запиращ] слой
~, вне́шний външен фотоефект
~, вну́тренний вътрешен фотоефект
~, двухфото́нный двуфотонен фотоефект, двуфотонен фотоелектричен ефект
~, избира́тельный избирателен [селективен] фотоефект
~, интегра́льный *елн.* интегрален фотоефект
~, обра́тный обратен фотоефект
~, селекти́вный *вж.* **фотоэффе́кт, избира́тельный**
~, я́дерный *ядр.* ядрен фотоефект
фотояче́йка *ж* *елн.* фотоклетка, фотоелемент
фоулери́т *м* *минер.* фоулерит
фрактогра́фия *ж* фрактография *(метод за микроскопско изследване лома на метали)*
фракциони́рование *с* фракциониране, разделяне на фракции
~ не́фти фракциониране на нефт
~ сма́зочных ма́сел фракциониране на мазилни масла
~, холо́дное студено фракциониране
фракциони́рованный сортиран, фракциониран
фракциони́ровать фракционирам, разделям на фракции
фракцио́нный фракционен, принадлежащ към дадена фракция
фра́кция *ж* фракция; партида; част
~, альбуми́нная албуминова фракция
~, арго́нная аргонова фракция
~, бензи́новая бензинова фракция
~, бензо́льная бензолна фракция
~, всплывна́я плуваща отгоре фракция
~, высокополиме́рная високополимерна фракция
~, га́зовая газова фракция
~, газо́йлевая газьолова фракция, нафтова фракция
~, головна́я главна [основна] фракция
~, дистилля́тная дестилатна фракция
~, гру́бая груба фракция
~, ключева́я ключова фракция
~, кру́пная едра фракция
~, лёгкая лека фракция, фракция от леки въглеводороди
~, лету́чая летлива фракция
~, магни́тная магнитна фракция
~, ме́лкая дребна фракция
~, нефтяна́я нафтова фракция, фракция, при която се получава нафта
~, после́дняя последна [остатъчна] фракция
~, промежу́точная междинна фракция
~, пускова́я начална [първа] фракция
~, пылеви́дная прахообразна фракция
~, силика́товая силикатна фракция
~, то́нкая ситна [фина] фракция
~, тяжёлая тежка фракция, фракция от тежки въглеводороди
~, углеводоро́дная въглеводородна фракция
~, у́зкая тясна фракция *(дестилат, който се получава в много тесен температурен диапазон)*
~, хвостова́я *вж.* **фра́кция, после́дняя**
фраму́га *ж* *стр.* горно *(хоризонтално)* крило на прозорец *(над кемпфера)*, надкемпферен прозорец; фрамуга

~, глуха́я неотварящо се горно крило на прозорец
~, откидна́я отварящо се горно крило на прозорец
фраму́жный фрамужен, надкемпферен
фра́нко *с* франко
фра́нко-ваго́н *м* франко-вагон
фра́нко-заво́д *м* франко-завод
фра́нций *м* франций
фрахт *м* фрахт [навло] *(такса за превозване по воден път)*
фрахтова́ние *с* фрахтоване *(заплащане на навло, таксуване на превоз по воден път)*
фрахтова́ть фрахтовам, плащам (или вземам) навло
фрега́т *м кораб.* фрегата
фреза́ *ж* 1. фреза *(режещ инструмент)* 2. специален инструмент за обработване на почвата 3. *ост.* фрезова машина 4. фреза *(машина за добиване на торф, за правене на пътища, за обработване на почва)*
~, алма́зная диамантена фреза, фреза с диамантени режещи ръбове
~, боло́тная блатна фреза
~, бочкообра́зная бъчвообразна фреза
~, быстроре́жущая бързорежеща фреза, фреза, изработена от бързорежеща стомана
~, винтова́я винтова фреза
~, во́гнутая вдлъбната фреза
~, вы́пуклая изпъкнала фреза
~, глобоида́льная кълбообразна [сферична] фреза, глобоидна фреза
~, глобоида́льная червя́чная червячна глобоидна фреза
~, гребе́нчатая гребенна фреза, гребенообразна фреза
~, группова́я групова фреза, съставна фреза
~, двойна́я двойна фреза
~, двойна́я углова́я двойна ъглова фреза
~, двузу́бая двузъба фреза
~, двурезцо́вая двуножова фреза, двурезцова фреза, фреза с два режещи ръба
~, двусторо́нняя двустранна фреза
~, двухконцева́я двуопашкова фреза
~, двухуглова́я двуъглова фреза
~, двухуглова́я несимметри́чная двуъглова несиметрична фреза
~, ди́сковая дискова фреза
~, доро́жная *стр.* пътна фрезова машина *(за обработване на основата на пътя)*, пътностроителна фрезова машина
~, затыло́ванная затилована фреза, фреза със затиловани зъби
~, зенко́вочная зенкеровъчна фреза, фреза за зенкероване
~, зубозакругля́ющая зъбозакръгляваща фреза, фреза за закръгляване на (ръба на) зъбите
~, зубоотде́лочная фреза за окончателно обработване на зъби
~, зубоpе́зная зъборезна [зъбонарезна] фреза, фреза за нарязване на зъби
~ из быстроре́жущей ста́ли фреза от бързорежеща стомана
~, инструмента́льная инструментална фреза
~, калёвочная фалцовъчна фреза *(при дървообработването)*
~, каплеви́дная капкообразна фреза
~, кольцева́я пръстеновидна фреза
~, комбини́рованная комбинирана фреза
~, кони́ческая конусна фреза
~, концева́я фреза с опашка, опашкова фреза
~, копи́рная *вж.* **фре́за, копирова́льная**
~, копирова́льная копирна фреза
~, крупнозу́бая едрозъба фреза, фреза с едри зъби
~, кукуру́зная фреза [фрезова машина] за (прибиране на) царевица
~, ле́вая лява фреза, левоходова фреза
~, леворе́жущая *вж.* **фре́за ле́вая**; леворежеща фреза
~, лету́чая плаваща фреза, свободно подвижна фреза
~, лобова́я челна [фронтална] фреза
~, мелкозу́бая дребнозъба фреза, фреза с малки зъби
~, мо́дульная модулна фреза
~, мото́рная по́чвенная механизирана фрезова машина за обработване на почва
~, набо́рная сборна [монтажна, наборна] фреза, съставна фреза
~, насадна́я набивна фреза, фреза, която се набива [наставя]
~, обди́рочная фреза за грубо обработване, грубо обработваща фреза
~, одино́чная единична фреза, отделна фреза
~, однозу́бая еднозъба фреза, фреза с един зъб
~, односторо́нняя ди́сковая едностранна дискова фреза
~, одноуглова́я едноъглова фреза
~, осева́я осова фреза
~, острозато́ченная острозъба фреза, фреза с остро фрезовани зъби
~, остроконе́чная фреза с остри краища
~, отде́лочная фреза за окончателно [завършващо] обработване
~, отрезна́я отрезна фреза, фреза за отрязване
~, па́зовая канална фреза
~, па́льцевая палцова фреза
~, па́рная ди́сковая двойна [вдвоена] дискова фреза
~, подвесна́я фреза за окачване; висяща фреза
~, по́лая куха фреза
~, полукру́глая полукръгла фреза
~, по́чвенная фреза [фрезова машина] за обработване на почва
~, пра́вая дясна фреза, дясноходова фреза, дяснорежеща фреза
~, праворе́жущая *вж.* **фре́за, пра́вая**
~, предвари́тельная предварителна фреза, фреза за предварително обработване
~, прорезна́я прорязваща фреза, фреза за прорязване
~, прост́ая кони́ческая проста конусна фреза
~, про́фильная профилна фреза
~, пустоте́лая куха фреза, фреза с кухо тяло
~, радиа́льная *вж.* **фре́за, ра́диусная**

~, **ра́диусная** радиусна фреза, радиална фреза
~, **регули́руемая** регулируема [регулираща се] фреза
~, **резьбова́я** резбова фреза, резбонарезна фреза
~, **резьбонарезна́я** *вж.* **фре́за, резьбова́я**
~, **рейконарезна́я** фреза за нарязване на *(зъбни)* гребени, гребенонарезна фреза
~, **сбо́рная** сглобяема фреза, съставна [монтажна] фреза
~ **с винтовы́ми зу́бьями** фреза с винтови [винтообразни, спирални] зъби
~ **с вставны́ми зу́бьями** фреза с подвижни [поставящи се, сменяващи се] зъби
~ **с вставны́ми ножа́ми** фреза с подвижни [поставящи се, сменяващи се] ножове
~ **с забо́рной ча́стью** фреза с подвижна [отделяща се] част
~ **с затыло́ванными зу́бьями** фреза със затиловани зъби
~, **симметри́чная** симетрична фреза
~, **симметри́чная двухуглова́я** двуъглова симетрична фреза
~ **с коническим хвосто́м** фреза с конусна опашка, *конусноопашкова фреза*
~ **с кру́пным зу́бом** фреза с големи зъби
~ **с ме́лким зу́бом** фреза с малки зъби
~ **со вставны́ми зу́бьями** фреза с подвижни [поставящи се] зъби
~, **составна́я** *вж.* **фре́за, сбо́рная**
~ **с остроконе́чным зу́бом** фреза със заострени [заострено завършващи] зъби
~, **спа́ренная** сдвоена [чифтосана] фреза
~, **ступе́нчатая** степенна [стъпална] фреза
~ **с цилиндри́ческим хвосто́м** фреза с цилиндрична опашка
~, **торцо́вая** челна фреза
~, **трёхсторо́нняя** тристранна фреза
~, **тру́бчатая** тръбеста [тръбна] фреза
~, **углова́я** ъглова фреза
~, **фальцо́вочная** фалцовъчна фреза, фреза за фалцоване
~, **фасо́нная** профилна [фасонна] фреза
~, **фигу́рная** *вж.* **фре́за, фасо́нная**
~, **фугова́льная** *дърв.* длабова фреза, (дърводелска) фреза за направа на длабове
~, **хвостова́я** опашкова фреза, фреза с опашка
~, **це́льная** едноблокова [моноблокова] фреза
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична фреза
~, **червя́чная** червячна фреза
~, **чернова́я** фреза за грубо обработване, грубо обработваща фреза
~, **чистова́я** фреза за окончателно завършващо обработване
~, **шарова́я** сферична фреза
~, **шлицева́я** шлицева [жлебова] фреза
~, **шпо́ночная** фреза за обработване на шпонкови канали
~, **шпунтова́я** *дърв.* шпунтова [перова] фреза, фреза за направа на пера [федери] в дъски
фреза-бараба́н *м* барабанна фреза [барабанна фрезова машина] за обработване на почва
фреза-развёртка *ж* фреза-райбер, райберовъчна фреза
фре́зер *м* фреза *(режещ инструмент)*
~, **магни́тный** магнитна фреза
~, **фасе́тный** *полигр.* фасетна фреза
фре́зерный фрезов
фрезерова́ние *с* фрезоване, обработване [рязане] с фреза
~, **вихрево́е** вихрово фрезоване
~, **врезно́е** врязващо фрезоване
~, **встре́чное** *вж.* **фрезерова́ние про́тив пода́чи**
~, **двусторо́ннее** двустранно фрезоване
~, **комбини́рованное** комбинирано фрезоване
~, **кони́ческое** конусно фрезоване
~, **копи́рное** копирно фрезоване
~, **кру́глое** кръгло фрезоване
~, **лобово́е** фронтално [челно] фрезоване
~, **ма́ятниковое** махално фрезоване
~, **обди́рочное** грубо фрезоване
~, **обка́тное** околно [околовръстно, обходно] фрезоване
~, *объёмное обемно фрезоване*
~, **осево́е** осово [аксиално] фрезоване
~, **отде́лочное** окончателно [завършващо] фрезоване
~, **па́зовое** канално фрезоване, фрезоване на канали
~, **перифери́ческое** периферно фрезоване
~, **пло́ское** плоско фрезоване, фрезоване на плоскости
~, **плоскостно́е** *вж.* **фрезерова́ние, пло́ское**
~ **по ко́нтуру** контурно фрезоване, фрезоване по контур
~ **по копи́ру** копирно фрезоване
~ **по кру́гу** фрезоване по окръжност, фрезоване на цилиндрични повърхности
~, **по́лное торцо́вое** пълно челно фрезоване
~ **по пода́че** фрезоване по *(посока на)* подаването
~, **попу́тное** попътно фрезоване, еднаквопосочно фрезоване
~ **по спо́собу обка́тки** фрезоване по способа на обхождането, фрезоване чрез обхождане
~ **по шабло́ну** *вж.* **фрезерова́ние по копи́ру**
~, **предвари́тельное** предварително фрезоване
~, **прорезно́е** прорезно фрезоване, прорязващо фрезоване
~, **простра́нственное** *вж.* **фрезерова́ние, объёмное**
~ **про́тив пода́чи** фрезоване срещу *(посоката на)* подаването
~ **резьбы́** фрезоване на резби, изработване на резби чрез фрезоване
~, **ротацио́нное** ротационно фрезоване
~, **сверхскоростно́е** свръхскоростно фрезоване
~, **скоростно́е** скоростно фрезоване
~ **с прерывисто́й пода́чей** фрезоване с прекъснато подаване
~, **ступе́нчатое** степенно [стъпаловидно] фрезоване
~, **то́нкое** фрезоване с *(вземане на)* тънка стружка, точно [фино] фрезоване

~, **торцо́вое** челно фрезоване
~, **трёхсторо́ннее** тристранно фрезоване, фрезоване от три страни
~, **углово́е** ъглово фрезоване, фрезоване под [в] ъгъл
~, **фасо́нное** профилно [фасонно] фрезоване
~, **цилиндри́ческое** цилиндрично фрезоване, фрезоване на цилиндрична повърхнина
~, **черново́е** грубо фрезоване
~, **чистово́е** окончателно [завършващо] фрезоване
~, **эксцентри́чное** ексцентрично фрезоване
фрезеро́ванный фрезован
фрезерова́ть фрезовам
фрезеро́вка *ж* *вж.* **фрезерова́ние**
фрезеро́вщик *м* фрезист, който работи на фрезова машина
фрезова́ние *с* *вж.* **фрезерова́ние**
фрезова́ть *вж.* **фрезерова́ть**
фрекве́нта *ж* *ел.* фреквента *(вид изолационен материал)*
фрео́н *м* фреон *(хладилен агент)*
фре́ска *ж* *арх.* фреска *(стенна картина с постни бои върху мазилка)*
фрибо́рд *м* *кораб.* фрибордов *(разстояние от нивото на водата до непрекъснатата палуба на кораб)*
фригида́рий *м* *арх.* фригидарий *(хладна зала в римски бани)*
фригорigра́ф *м* *метео* фригориграф *(записващ уред за регистриране на студа)*
фригориме́тр *м* *метео* фригориметър
фриго́рия *ж* фригория *(единица мярка за студ)*
фриделит *м* *минер.* фриделит
фриз *м* 1. *арх.* фриз; бордюр *(пояс в края на стена, под таван и др., украсен с фигури)* 2. дебела мъхеста тъкан 3. корниз на мебели
фри́зер *м* машина за получаване [приготвяне] на сладолед
фризо́н *м* фризон *(отпадъци от точене на коприна; прежда, изпредена от отпадъци при коприноточенето)*
фризоне́т *м* фризонет, кайнар *(вътрешна недоизточена част на пашкули)*
фрикцио́н *м* фрикционен [триещ] съединител [спряг, амбриаж], фрикцион
~, **бортово́й** борден фрикцион
~ **микро́метра** фрикцион на микрометър
фрикциони́рование *с* фрикциониране, гумиране чрез фрикция
фрикциони́ровать фрикционирам, гумирам чрез фрикция
фрикцио́нный фрикционен, триещ
фри́кция *ж* 1. триене 2. стриване, разтриване 3. втриване, гумиране чрез втриване
фри́тта *ж* *керам.* 1. фрита *(материал за стъкло, отчасти стопен в пещ)* 2. фрита *(смес за глазури)* 3. основна маса за производство на мек порцелан
фри́ттер *м* *тлг.* кохерер
фриттова́ние *с* фритоване, спичане на прахообразни материали
фриттова́ть фритовам, спичам прахообразни материали
фришева́ние *с* *мет.* рафиниране, рафинация
фришева́ть *мет.* рафинирам, пречиствам
фронделит *м* *минер.* фронделит
фронт *м* фронт; граница *(разделяща маси въздух с различен произход)*
~, **антаркти́ческий** *геофиз.* антарктически фронт
~, **аркти́ческий** *геофиз.* арктически фронт
~, **атмосфе́рный** *геофиз.* атмосферен фронт
~ **волны́** *елн.* фронт на вълна
~ **волны́, косинусоида́льный** косинусоиден [косинусов] фронт на вълната
~ **волны́, круто́й** стръмен фронт на вълната
~ **волны́, прямоуго́льный** правоъгълен фронт на вълната
~ **волны́, уда́рной** ударен фронт на вълната
~ **волны́, фа́зовый** фазов фронт на вълната
~, **втори́чный** вторичен фронт
~ **го́рных рабо́т** фронт на минни работи
~, **грозово́й** *геофиз.* буреносен фронт
~ **забо́ев** *мин.* фронт на забоите
~ **и́мпульса** *елн.* фронт на импулс
~ **и́мпульса, за́дний** *елн.* заден фронт *или* тил на импулс
~ **и́мпульса, накло́нный** *елн.* наклонен фронт на импулс
~ **и́мпульса, пере́дний** *елн.* преден фронт на импулс
~ **ионизáции** *елн.* фронт [граница] на йонизация
~, **косоуго́льный** косоъгълен [наклонен] фронт
~, **мни́мый** мним фронт
~, **отва́льный** *мин.* фронт на табан; фронт на насипище
~, **пере́дний** преден фронт
~ **пла́мени** фронт на пламъка, фронт на горене *(напр. при двигатели с вътрешно горене)*
~ **погру́зочных рабо́т** фронт на товарачни работи, фронт [линия] за товарене
~, **поля́рный** *метео* полярен фронт
~, **прича́льный** *кораб* фронт за акостиране [приставане]
~ **рабо́т** фронт за работа
~, **разгру́зочный** фронт за разтоварване
~ **разреже́ния** фронт на разреждане [разредяване]
~ **сжа́тия** фронт на състяване [компресия]
~, **тёплый** *метео* топъл фронт
~ **фа́кела то́плива** фронт на горивния факел *(напр. при двигатели с вътрешно горене)*
~, **холо́дный** *метео* студен фронт
фронтиспи́с *м* *полигр.* фронтиспиз
фронтогене́з *м* *метео* пораждане на фронта
фронто́лиз *м* *метео* фронтолиза *(разминаване на фронта)*
фронто́н *м* *арх.* фронтон *(триъгълно поле под покрив; триъгълно украшение над прозорец или врата)*
фрукт *м* плод
фрукто́вый плодов

фрукто́за *ж* фруктоза, плодова захар
фруктозида́за *ж* *биохим.* фруктозидаза
фруктохрани́лище *с* плодохранилище
фрю-ва́ннер *м* лентов сепаратор
фталази́н *м* фталазин
фталами́д *м* фталамид
фталеи́ны *мн* фталеини
фтали́л *м* фталил
фталими́д *м* фталимид
фталоцианины *мн* фталоцианини
фтор *м* флуор
фторапати́т *м* *минер.* флуороапатит
фторбензо́л *м* флуорбензол
фтори́д *м* флуорид *(сол на флуороводородната киселина)*
~ алюми́ния алуминиев флуорид
~ аммо́ния амониев флуорид
~ ба́рия бариев флуорид
~ бо́ра боров флуорид
~ желе́за ферофлуорид, железен флуорид, флуорно желязо
~ ка́лия калиев флуорид
~ ка́льция калциев флуорид
~ ли́тия литиев флуорид
~ ма́гния магнезиев флуорид
~ на́трия натриев флуорид
~ серебра́ сребърен флуорид
~ ци́нка цинков флуорид
фтори́рование *с* флуориране
фто́ристый флуорид [флуориден]
фторобора́т *м* флуороборат *(сол на бороофлуороводородната киселина)*
фтороводоро́д *м* флуороводород
фтороме́трия *ж* флуорометрия
фторопла́ст *м* тефлон
фторопре́н *м* флуоропрен
фторосилика́т *м* флуоросиликат, силикофлуорид *(сол на силикофлуороводородната киселина)*
~ алюми́ния алуминиев флуоросиликат
~ аммо́ния амониев флуоросиликат
~ ка́лия калиев флуоросиликат
~ ма́гния магнезиев флуоросиликат
~ на́трия натриев флуоросиликат
фторофо́рм *м* флуороформ, трифлуорметан
фторопроизво́дное *с* флуорно производно (съединение)
фтортрихлормета́н *м* флуоротрихлорметан
фтортрихлорэта́н *м* флуоротрихлоретан
фторхлорэта́н *м* флуорохлоретан
фу́га *ж* длаб, канал в ребро на дъска
фуга́нок *м* *дърв.* гладик, гладич *(ренде за окончателно рендосване)*
фуга́с *м* *воен.* фугас
фуга́сный фугасен
фугова́ние *с* **1.** *дърв.* рендосване **2.** плътно притискване и залепване на дъски на ребро **3.** центрофугиране
фугова́ть **1.** *дърв.* рендосвам **2.** плътно притискам и залепвам на дъски на ребро **3.** центрофугирам
фуго́вка *ж* *вж.* **фугова́ние**
фуго́вщик *м* центрофужник, работник при центрофуга (в захарна фабрика)
фукси́н *м* фуксин *(багрило)*
фульве́н *м* фулвен *(изомер на бензол)*
фульгури́т *м* *геол.* фулгурит, «гръмотевична стрела»
фульмина́т *м* фулминат, изоцианат
фуля́р *м* фулар *(тънка памучна или копринена тъкан)*
фумара́за *ж* *биохим.* фумараза
фумаро́ла *ж* *геол.* фумарола *(газов извор в пукнатина на вулкан)*
фунгиси́ды *мн* фунгициди *(препарати за борба с вредни гъбички и плесени)*
фунда́мент *м* фундамент, основа на сграда
~, бето́нный бетонен фундамент, бетонна основа
~, бу́товый фундамент [основа] с ломен камък
~, ги́бкий еластичен [гъвкав] фундамент, еластична основа
~ глубо́кого заложе́ния дълбоко положен фундамент, дълбоко положена основа
~, железобето́нный стоманобетонен фундамент, стоманобетонна основа
~, жёсткий неподатлив [нееластичен] фундамент, неподатлива основа
~, ка́менный каменноблоков фундамент, каменноблокова основа
~, кессо́нный касетъчен [кесонен] фундамент, касетъчна основа
~, кирпи́чный тухлен фундамент, тухлена основа
~, кольцево́й пръстенообразен фундамент, пръстенообразна основа
~, коте́льный основа [фундамент] на парен котел
~, ле́нточный ивичен фундамент, ивична основа
~, масси́вный масивен фундамент, масивна основа
~, маши́нный су́дна машинен фундамент на кораб
~ ме́лкого заложе́ния плитко положен фундамент, плитко заложена основа
~, моноли́тный монолитна основа, монолитен фундамент
~ на сва́ях *вж.* **фунда́мент, сва́йный**
~, отде́льный отделен [единичен] фундамент, отделна основа
~, пли́тный фундамент [основа] от плотове [от плочи]
~, ре́льсовый релсов фундамент, релсова основа
~, сбо́рный сглобяем фундамент, сглобяема основа
~, сва́йный пилотен фундамент, пилотна основа
~, сплошно́й непрекъснат фундамент, непрекъсната основа
~, спусково́й спускан фундамент, основа, която се спуска
~, столбово́й стълбов фундамент, стълбова основа
~ су́дна, коте́льный основа [фундамент] на корабен парен котел
~, упру́гий *вж.* **фунда́мент, ги́бкий**

~, **шла́ковый** шлаков фундамент, шлакова основа
фунда́ментный фундаментен, за [от, на] основа
фундаментострое́ние *с* фундаментостроене
фуникулёр *м* фуникулер, зъбчата железница
фу́нкции *мн* **1.** функции, зависимости **2.** действия, работи *(напр. на машина, механизъм)*
~, **обобщённые** обобщени функции
~, **ортогона́льные** *мат.* ортогонални функции
~, **сфери́ческие** сферични функции
~, **цилиндри́ческие** цилиндрични функции
~, **шаровы́е** *вж.* **фу́нкции, сфери́ческие**
~, **элемента́рные** елементарни функции
функциона́л *м* *мат.* функционал
функционали́зм *м* *арх.* функционализъм
функциони́рование *с* функциониране
функциони́ровать функционирам [работя, действувам]
фу́нкция *ж* **1.** *мат.* функция, зависимост **2.** действие, работа
~, **автокорреляцио́нная** *мат.* автокорелационна функция
~, **автомо́рфная** автоморфна функция
~, **аддити́вная** *мат.* адитивна функция
~, **алгебраи́ческая** алгебрична функция
~, **амплиту́дная часто́тная** амплитудно честотна функция
~, **аналити́ческая** аналитична функция
~, **аппроксими́рующая** апроксимираща функция
~, **асимптоти́ческая** асимптотична функция
~ **бе́та** бета-функция
~, **бу́лева** *изч.* булева функция
~, **бу́левская** *вж.* **фу́нкция, бу́лева**
~ **ве́ктор** *вж.* **фу́нкция, ве́кторная**
~, **ве́кторная** векторна функция
~, **веще́ственная** веществена функция
~ **взаи́мной корре́ляции** функция на взаимна корелация
~, **водородоподо́бная волнова́я** водородоподобна вълнова функция
~, **возраста́ющая** нарастваща функция
~, **волнова́я** вълнова функция
~ **восстановле́ния** функция на възстановяване, възстановителна функция
~, **вспомога́тельная Мэлье́ра** спомагателна [помощна] функция на Молиер
~, **выска́зывательная** съждителна функция, логическа функция
~, **выска́зывательная перехо́дов автома́та** съждителна функция на преходите на автомата, логическа функция на преходите на автомата
~ **га́мма** гама-функция
~, **гармони́ческая** хармонична функция
~ **Гельмго́льца** функция на Хелмхолц
~, **гиперболи́ческая** хиперболична функция
~, **гипергеометри́ческая** хипергеометрична функция
~, **гомоге́нная** хомогенна функция
~, **голомо́рфная** холоморфна функция
~, **двузна́чная** двузначна функция
~ **де́льта** делта-функция
~, **диссипати́вная** дисипативна функция
~, **дифференци́руемая** диференцираща се функция; функция, която може да се диференцира
~, **дробнолине́йная** дробнолинейна функция
~, **едини́чная** единична функция
~, **изме́римая** измерима функция, функция, която може да се измери
~, **и́мпульсная перехо́дная** преходна импулсна функция
~, **интегра́льная** интегрална функция
~, **интегра́льная показа́тельная** интегрална показателна функция
~, **интегри́руемая** интегрираща се функция, функция, която може да се интегрира
~, **интерполи́рующая** интерполираща се функция
~, **иррациона́льная** ирационална функция
~, **каска́дная** каскадна [стъпална] функция
~, **квадрати́чная** *вж.* **фу́нкция, квадра́тная**
~, **квадра́тная** квадратна функция
~, **ко́мплексная** комплексна функция
~, **коне́чная** крайна функция
~, **корреляцио́нная** корелационна функция
~, **кругова́я** кръгова функция, циклична функция
~ **Лагра́нжа** функция на Лагранж
~, **лине́йная** линейна функция
~, **логарифми́ческая** логаритмична функция
~, **мероморфная** мероморфна функция
~, **многозна́чная** многозначна функция
~, **моното́нная** монотонна функция
~ **моното́нно возраста́ющая** монотонно нарастваща функция
~ **моното́нно убыва́ющая** монотонно намаляваща функция
~ **надёжности** функция на надеждност
~, **невозраста́ющая** ненарастваща функция
~, **неограни́ченная** неограничена функция
~, **неопределённая** неопределена функция
~, **непреры́вная** непрекъсната функция
~, **нерациона́льная** нерационална функция
~, **неубыва́ющая** ненамаляваща функция
~, **нечётная** нечетна функция
~, **нея́вная** неявна функция
~ **нулево́го поря́дка** функция от нулев порядък [нулев ред]
~, **обрати́мая** обратима функция
~, **обра́тная** обратна [инверсионна] функция
~, **обра́тная тригонометри́ческая** обратна тригонометрична функция
~, **ограни́ченная** ограничена функция
~, **однозна́чная** еднозначна функция
~, **одноро́дная** еднородна [хомогенна] функция
~, **определённая** определена функция
~, **ортогона́льная** ортогонална функция
~, **осцилли́рующая** осцилираща функция
~ **пе́рвой сте́пени** функция от първа степен
~, **первообра́зная** примитивна функция
~, **переключа́тельная** превключвателна функция
~, **перехо́дная** преходна функция
~, **периоди́ческая** периодична функция

~, пла́вная плавна функция
~, поглоще́ния функция на поглъщане
~, подынтегра́льная подинтегрална функция, функция зад знака за интегриране
~, показа́тельная показателна функция
~, постоя́нная постоянна функция
~, потенциа́льная потенциална функция
~ поте́рь функция на загубата
~ правдоподо́бия функция на подобие
~, прерыва́ющаяся прекъсваща се функция
~, пре́рывная прекъсната функция
~, приближа́ющая приблизителна функция
~, про́бная пробна функция
~, произво́дная производна функция
~, производя́щая произвеждаща функция
~, прямоуго́льная правоъгълна функция
~, равноме́рно непреры́вная равномерно непрекъсната функция
~, радиа́льная радиална функция
~, разры́вная *вж.* **фу́нкция, преры́вная**
~ распростране́ния функция на разпространение, функция на Грин
~ рассе́яния функция на разсейване
~, рациона́льная рационална функция
~, регуля́рная регулярна функция
~ ри́ска функция на риск [на рисковане]
~, самодво́йственная самодвойствена функция
~, силова́я силова функция
~, симметри́ческая симетрична функция
~, скаля́рная скаларна функция
~, сло́жная сложна функция
~, со́бственная собствена функция
~, составна́я сложна [съставна] функция
~ состоя́ния *физ.* функция на състоянието
~, спи́новая *физ.* спинова функция
~, степенна́я степенна функция
~, ступе́нчатая стъпална [скокова] функция
~, теплова́я топлинна функция
~, то́чечно разрывна́я точково прекъсната [прекъсната в отделни точки] функция
~, трансценде́нтная трансцендентна функция
~, тригонометри́ческая тригонометрична функция
~ те́та тета-функция
~, убыва́ющая намаляваща функция
~, фа́зовая часто́тная фазова честотна функция
~, факториа́льная факториална функция
~, характеристи́ческая характеристична функция
~, це́лая цяла функция
~, целева́я целева функция
~, циклометри́ческая циклометрична функция
~, чётная четна функция
~, эвольве́нтная еволвентна функция
~, эквипотенциа́льная еквипотенциална функция
~, экспоненциа́льная експоненциална функция
~, элемента́рная елементарна функция
~, эллипти́ческая елиптична функция
~, эмпири́ческая емпирична функция
~, я́вная явна функция

фунт *м* фунт *(мярка за тегло = 500 грама)*
фура́ж *м* фураж, храна за добитък
фура́жная *ж с. ст.* фуражна, място [работилница] за приготвяне на фураж
фура́н *м* фуран
фурано́за *ж* фураноза
фурго́н *м* фургон
фурго́н-блок *м* фургон-блок
фури́л *м* фурил
фу́рма *ж* дюза, отвор за вдухване на въздух в металургична пещ
~, ве́рхняя горна дюза
~, возду́шная въздушна дюза
~, запасна́я запасна [резервна] дюза
~, охлажда́емая охлаждаема дюза
~, по́довая подова дюза
~, регули́руемая регулираща се дюза
~, шла́ковая *мет.* шлакова дюза, дюза за шлака
фу́рменный дюзов
фурне́ль *м* вертикална [възходяща] шахта *(при тунели)*
фурниту́ра *ж* фурнитура *(спомагателни материали — метал, пластмаса и пр., за изработване на мебели и пр.)*
фурфура́н *м* фурфуран
фурфури́л *м* фурфурил
фурфуро́л *м* фурфурол
фус *м* утайка, механични примеси
фусоотдели́тель *м* сепаратор, утаител
фуст *м* сърцевина на колона
фут *м* фут *(мярка за дължина, равна на 30,48 см)*
футерова́ть облицовам [обзиждам отвътре] с огнеупорни материали *(пещ и др.)*
футеро́вка *ж* облицоване [обзиждане] с огнеупорни материали
~, вну́тренняя кирпи́чная вътрешна тухлена облицовка
~, дина́совая динасова огнеупорна облицовка; обзиждане с динасови тухли
~, доломи́товая доломитова огнеупорна облицовка
~, ки́слая кисела огнеупорна облицовка
~, магнези́товая магнезитова огнеупорна облицовка
~, набивна́я набивна огнеупорна облицовка
~, нейтра́льная неутрална огнеупорна облицовка
~, огнеупо́рная огнеупорна [огнеустойчива] облицовка
~, осно́вная основна огнеупорна облицовка
~, шамо́тная шамотова огнеупорна облицовка
футля́р *м* калъф, кутия
фу́тор *м* езиче за покриване отвора за ключа в брава
фу́торка *ж* подложка *(за уплътняване напр. при фитингови съединения)*
футшто́к *м* водомерна лата
фут-ламбе́рт *м* фут-ламберт *(единица мярка за светлост на светеща площ)*
фюзеля́ж *м ав.* тяло на самолет
~, ба́лочно-лонжеро́нный гредово-надлъжниково тяло на самолет

~, **бáлочный** гредово тяло на самолет
~, **раскóсно-расчáлочный** тяло на самолет с напречни и диагонални изпъващи елементи
~, **фéрменный** прътово [фермено] тяло на самолет
фюзеля́ж-монокóк *м* монокок [черупково] тяло на самолет
фюзеля́ж-полумонокóк *м* полумонокок [получерупково] тяло на самолет
фюзеля́жный на [за, от] тяло на самолет
фюзéн *м* *геол.* фюзен
фю́минг-печь *ж* *мет.* фюминг-пещ, пещ за фюминговане
фюминговáние *с* *мет.* фюминговане

Х

хабази́т *м* *минер.* хабазит
хавéл *ж* хавел (*фенолформалдехидна пластмаса*)
хаз *м* 1. задната част от обработена конска кожа 2. началото на топ плат
хаилó *с* гърло на комин; преход на пещта към комина *или* димохода
хакасси́т *м* *минер.* хакасит
хакафóс *м* хакафос (*смесен изкуствен тор от карбамид, калиев нитрат и двуамониев фосфат*)
хáки *с* 1. каки (*защитен кафявозелен цвят*) 2. плат със защитно зелен цвят 3. военна униформа от такъв плат
халáт *м* халат *(горна къщна дреха за мъже)*
~, **рабóчий** работен халат
халцедóн *м* *минер.* халцедон
халькантúт *м* *минер.* халкантит
халькоалюми́т *м* *минер.* халкоалумит
халькози́н *м* *минер.* халкозин
халькомени́т *м* *минер.* халкоменит
халькопири́т *м* *минер.* халкопирит
халькотрихи́т *м* *минер.* халкотрихит
халькофилли́т *м* *минер.* халкофилит
хальмерзи́т *м* *минер.* халмерзит
халя́ва *ж* 1. ръкав 2. кончов, горнище на ботуш
хамсá *ж* хамсия *(риба)*
харáктер *м* характер; свойство, качество, естество
~ **мéстности** характер [вид] на местността
~ **нагрýзки** характер [вид, естество] на натоварването
~ **повреждéния** характер [вид, естество] на повредата
~ **режи́ма рабóты** характер [вид] на режима на работа
~, **триóдный** *елн.* триоден характер
характериóграф *м* характериограф, уред за записване на характеристики
характери́стика *ж* 1. *мат.* характеристика *(в логаритмите)* 2. характеристика; вид, естество 3. крива [графика диаграма]
~, **автомати́ческая** автоматична характеристика
~, **амплитýдная** *радио* амплитудна характеристика
~, **амплитудно-фáзовая** амплитуднофазова характеристика
~, **амплитудно-частóтная** амплитудно честотна характеристика
~, **анóдная** анодна характеристика
~, **анодно-сéточная** анодно-решетъчна характеристика
~, **аэродинами́ческая** аеродинамична характеристика
~, **безгóрбая** *мат.* монотонна характеристика, статична характеристика
~, **безразмéрная** *мат.* безразмерна [бездименсионна] характеристика
~, **вéнтильная** вентилна характеристика
~, **весовáя** тегловна характеристика
~, **винтовáя двúгателя** *ав.* винтова характеристика на самолетен двигател
~, **внéшняя** външна характеристика
~, **внýтренняя** вътрешна характеристика
~, **возрастáющая** нарастваща характеристика; характеристика на нарастване
~, **вольт-ампéрная** *ел.* характеристика напрежение—ток, волтамперна характеристика
~, **вольтвременнáя** *вж.* **характери́стика, вольт-секýндная**
~, **вольт-секýндная** *ел.* характеристика напрежение—време,волт-секундна характеристика
~ **вращáющего момéнта** характеристика на въртящия момент
~ **врéмени срабáтывания** характеристика на времето за задействуване
~, **временнáя** характеристика по време [в зависимост от времето]
~, **высокочастóтная** високочестотна характеристика
~, **высóтная двúгателя** *ав.* височинна характеристика на самолетен двигател
~, **габари́тная** размерна [габаритна] характеристика
~, **гидравли́ческая** хидравлична характеристика
~, **гидродинами́ческая** хидродинамична характеристика
~, **гидрологи́ческая** хидроложка характеристика
~, **гиперболи́ческая** хиперболична характеристика
~, **горбáтая** *мат.* немонотонна [нестатична] характеристика
~, **графи́ческая** графична характеристика
~ **двúгателя** характеристика на двигателя
~ **двúгателя по нагрýзке** характеристика на двигателя по натоварване
~ **двúгателя по расхóду тóплива** характеристика на двигателя по разход на гориво
~ **двúгателя по чи́слам оборóтов** характеристика на двигателя по числото на оборотите
~, **двусторóнняя** двустранна характеристика

~, **детéкторная** *радио* детекторна характеристика
~, **динамúческая** динамична характеристика
~, **дуговáя** *дъгова характеристика*
~, **естéственная** естествена характеристика
~, **жёсткая** *ел.* твърда характеристика
~, **зарядная** *сл.* зарядна характеристика, характеристика на зареждане
~, **захвáта** характеристика на обхвата
~, **защúтная предохранúтеля** защитна [предпазна] характеристика на предпазител
~, **идеализúрованная** идеализирана характеристика
~, **úмпульсная** елн. импулсна характеристика
~, **индивидуáльная** индивидуална характеристика
~, **искýсственная** изкуствена характеристика
~, **кавитациóнная** кавитационна характеристика
~, **катóдная** катодна характеристика
~, **кинематúческая** кинематична характеристика
~, **конструктúвная** конструктивна характеристика
~ **котлá** характеристика на (парен) котел
~, **крутопáдающая** стръмнопадаща характеристика
~, **лéвая** лява характеристика
~, **линéйная** линейна характеристика
~, **линéйная пружúны** линейна характеристика на пружина
~, **линéйная турбúны** линейна характеристика на турбина (*напр водна*)
~ **логарúфма** *мат.* характеристика на логаритъм, логаритмична характеристика
~, **логарифмúческая** *вж.* **характерúстика логарúфма**
~, **магнúтная** магнитна характеристика
~, **механúческая** механична характеристика
~, **модуляциóнная** *радио* модулационна характеристика
~, **монотóнная** *вж.* **характерúстика, безгóрбая**
~, **монотóнно-пáдающая** монотонно [равномерно] *падаща характеристика*
~, **мощностнáя** мощностна характеристика, характеристика на мощността
~, **нагрýзочная** товарна характеристика, характеристика на натоварването
~, **накáльная** отоплителна характеристика; характеристика на отоплителна верига
~, **напóрная** напорна характеристика, характеристика на налягането
~, **начáльная** начална характеристика
~, **нелинéйная** нелинейна характеристика
~, **ниспадáющая** *вж.* **характерúстика, пáдающая**
~, **обезлúченная** обезличена характеристика
~, **обобщённая** обобщена характеристика
~, **оборóтная** оборотна характеристика, характеристика на оборотите
~, **оператúвная** оперативна характеристика
~, **óпытная** опитна характеристика
~, **отвлечённая** отвлечена характеристика
~, **пáдающая** падаща характеристика
~, **параболúческая** параболична характеристика
~, **пáспортная** паспортна характеристика, характеристика по паспорт
~, **перехóдная** преходна характеристика, характеристика на преходен процес
~, **повышáющая** повишаваща се характеристика, нарастваща характеристика
~, **погранúчная** гранична характеристика
~, **полётная** полетна [летателна] характеристика (*на самолетен двигател*)
~, **полóгая** полегата характеристика
~, **предéльная** *вж.* **характерúстика, погранúчная**
~, **приближённая** приблизителна характеристика
~, **приведённая** приведена характеристика
~, **прочностнáя** якостна характеристика
~, **пусковáя** пускова характеристика
~, **рабóчая** работна характеристика
~, **разгóнная** характеристика на форсирането (*на двигател*), ускорителна характеристика
~, **расхóдная** разходна характеристика, характеристика на разхода (*напр. на електроенергия*)
~, **расчётная** характеристика по изчисления, изчислителна характеристика
~, **регулирóвочная** регулираща [регулационна] характеристика
~, **регуля́торная** регулаторна характеристика, характеристика на регулатора (*напр. на двигател*)
~, **резонáнсная** резонансна характеристика
~, **резонáнсная входнóй цепú** *радио* резонансна характеристика на входната верига
~, **резонáнсная колéнчатого вáла** резонансна характеристика на коляновия вал
~, **релéйная** *релейна характеристика*
~ **рессóры** характеристика на ресори
~, **самогася́щая реáктора** *ядр.* самогасяща характеристика на реактора
~, **световáя** светлинна характеристика
~, **свóдная** обща [сборна] характеристика
~, **седлообрáзная** седлообразна характеристика
~, **сéточная** *радио* решетъчна характеристика
~, **сквознáя** *ак.* проходна [преминаваща] характеристика
~, **скоростнáя** скоростна характеристика, характеристика на скоростта (*напр. на двигател*)
~, **совмещённая** съвместна [съчетана] характеристика
~, **спектрáльная** *спектрална характеристика*
~ **стабúльности** *радио* характеристика на стабилността
~, **статистúческая** статистична характеристика
~, **статúческая** статична характеристика
~, **стéндовая** стендова характеристика, характеристика (снета) от стенд
~, **стоимостнáя** стойностна характеристика
~, **ступéнчатая** стъпална [степенна] характеристика

~, **сумма́рная** сумарна [сборна] характеристика
~, **твёрдая** твърда характеристика
~, **теплова́я** топлинна характеристика
~, **теплотехни́ческая** топлотехническа характеристика
~, **терми́ческая** *вж.* **характери́стика, теплова́я**
~, **техни́ческая** техническа характеристика
~, **типова́я** типова характеристика
~, **то́ковая** *ел.* токова характеристика
~, **тормозна́я** спирачна характеристика
~, **трансформа́торная** трансформаторна характеристика
~, **трапецеида́льная часто́тная** трапецовидна честотна характеристика
~, **тя́говая** тягова характеристика
~, **тя́говая автомоби́ля** тягова характеристика на автомобила
~, **тя́говая ги́бкой свя́зи** тягова характеристика на гъвкава свръзка
~, **универса́льная** универсална характеристика
~, **упру́гая** еластична характеристика
~ **ускори́теля** характеристика на ускорителя
~, **усто́йчивая** устойчива [непроменлива] характеристика
~, **фа́зовая** фазова характеристика
~, **фазочасто́тная** фазочестотна характеристика
~, **фотодио́дная** фотодиодна характеристика
~ **холосто́го хо́да** характеристика на празния ход
~, **часто́тная** честотна характеристика
~, **часто́тно-фа́зовая** честотно-фазова характеристика
~, **часто́тно-энергети́ческая** честотно-енергетична характеристика
~, **шунтова́я** шунтова характеристика
~, **экономи́ческая** икономическа характеристика
~, **эксперимента́льная** опитна [експериментална] характеристика
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна характеристика
~, **электри́ческая** електрическа характеристика
~, **электри́ческая пе́чи** електрическа характеристика на пещта
~, **электро́дная** електродна характеристика
~, **электромехани́ческая** електромеханична характеристика
~, **эмиссио́нная** *елн.* емисионна характеристика
~, **энергети́ческая** енергетична характеристика
характери́стики *мн* характеристики, *вж.* **характери́стика**
~, **геометри́ческие сече́ния** геометрични характеристики на сечението
~, **лётные** *ав.* летателни характеристики
~, **механи́ческие** механични характеристики
характеристи́ческий характеристичен
характерогра́ф *м* характерограф *(уред за автоматично чертаене на криви)*
характро́н *м* характрон *(електроннолъчева тръба за изписване на цифри и букви)*
харц *м* смола
ха́та *ж* селска къща
ха́уз *м* изкуствен резервен водоем
ха́узинг *м* кожух; кутия, в която е поместен механизъм *или* възел от уредба
хва́тка *ж* дръжка, ръчка, ръкохватка
хво́йный иглолистен
хвост *м* опашка *(на самолет, на инструмент и др.)*
~ **а́нкерной ви́лки** опашка [дръжка] на анкерната вилка *(напр. при часовник)*
~ **ветродви́гателя** опашка [опашник] на вятърния двигател
~, **ви́льчатый** вилообразна опашка, опашка във вид на вила [вилка]
~ **инструме́нта** опашка на инструмента
~, **квадра́тный** квадратна опашка
~ **коме́ты** опашка на кометата
~, **компто́новский** комптоновска опашка *(напр. в спектроскопията)*
~, **кони́ческий** конусна опашка *(напр. на свредло)*
~, **ла́сточкин** лястовича опашка *(вид дърводелска сглобка)*
~ **лопа́тки** опашка на лопатката
~ **ме́тчика** опашка на метчика
~ **молотка́** опашка на чук
~ **по́езда** опашка [край] на влака
~ **развёртки** опашка на райбер
~ **раке́ты** *ракет.* опашка на ракета
~ **сверла́** опашка на свредло
~, **цилиндри́ческий** цилиндрична опашка
хво́стик *м* 1. опашка [заден край] на нещо *(напр. машинна част)* 2. главинка *(напр. на зъбно колело)* 3. стърчушка *(приспособление в задната част на возило за закачане напр. на ремарке)*
хвостови́к *м* 1. накрайник, опашка, шип 2. скрита обсадна колона
хвостово́й 1. опашен [опашков]; заден 2. краен
хвостохрани́лище *с* 1. *мин.* хвостохранилище *(място, пригодено за хващане на отпадъчни утайки, напр. при промиване на руди)* 2. отпадъчен склад
хвосты́ *мн* 1. патоки *(остатъци след дестилация)* 2. яловица *(максимално обезрудени отпадъци; неизвлечени от яловицата парченца руда)*
хёгбомит *м минер.* хегбомит
хегвейти́т *м минер* хегвейтит
хе́дер *м* 1. хедер, жетварка 2. класоберка
хемилюминесце́нция *ж* хемилуминесценция, химична луминесценция
хемисо́рбция *ж* хемисорбция, химична адсорбция
хемиси́нтез *м* хемисинтез
хемосорбция *ж вж.* **хемисо́рбция**
хемосфе́ра *ж метео* хемосфера
хемотро́ника *ж* хемотроника *(в електрохимията)*

хемотропи́зм *м биол.* хемотропизъм
хемотропи́ческий *биол.* хемотропичен
хе́скер *м с. ст.* белачка *(машина за белене на мамули от царевица)*
хе́скер-пи́ккер *м с. ст.* берачко-белачка на царевица
хе́скер-шре́дер *м* кукурузоберачка
хётонит *м минер.* хетонит
хиастоли́т *м минер.* хиастолит
хиггинси́т *м минер.* хигинсит
химводоочи́стка *ж* химическо пречистване на водата
химзаво́д *м* химичен завод
химигра́фия *ж полигр.* химиграфия
химиза́ция *ж* химизация
химизи́ровать химизирам, извършвам химизация на нещо
хими́зм *м* химизъм
~ **по́чвы** химизъм на почвата
~ **ша́хтных вод** химизъм на рудничните [минните] води
хи́мик *м* химик
хи́мик-экспе́рт *м* химик-експерт
химика́лии *мн* химикали
химика́ты *мн вж.* **химика́лии**
химиотера́пия *ж* химиотерапия, химична терапия
химиотропи́зм *м вж.* **хемотропи́зм**
химистерилиза́ция *ж* химична стерилизация
хими́чески акти́вный химично активен
хими́чески свя́занный свързан химически
хими́чески сто́йкий химично устойчив [стабилен]
хими́чески чи́стый химично чист
хими́ческий химичен
хи́мия *ж* химия
~, **агрономи́ческая** агрономична химия
~, **аналити́ческая** аналитична химия
~, **биологи́ческая** биологична химия, биохимия
~ **броже́ния** химия на ферментацията
~, **бытова́я** битова [домашна] химия
~ **древеси́ны** химия на дървесината
~ **жиро́в** химия на мазнините
~, **ква́нтовая** квантова химия
~ **коже́венного произво́дства** химия на кожеността производство
~, **коллоида́льная** колоидна химия
~, **колло́идная** *вж.* **хи́мия, коллоида́льная**
~, **макромолекуля́рная** макромолекулна химия
~, **металлурги́ческая** металургична химия
~, **минера́льная** химия на минералите
~, **неоргани́ческая** неорганична химия
~, **нефтяна́я** нефтохимия
~, **о́бщая** обща химия
~, **о́пытная** опитна [експериментална] химия
~, **органи́ческая** органична химия
~ **пи́щи** химия на хранителни продукти
~, **пла́зменная** плазмена химия, химия на плазмата
~, **препарати́вная неоргани́ческая** препаратна неорганична химия
~, **препарати́вная органи́ческая** препаратна органична химия
~ **по́чвы** химия на почвата
~, **прикладна́я** *приложна химия*
~, **простра́нственная** пространствена [структурна] химия
~, **радиацио́нная** радиационна химия
~, **синтети́ческая** синтетична химия
~, **теорети́ческая** теоретична химия
~, **физиологи́ческая** физиологична химия
~, **физи́ческая** физикохимия
~, **эксперимента́льная** *вж.* **хи́мия, о́пытная**
~, **я́дерная** ядрена химия
~ **я́дерного горю́чего** химия на ядреното гориво
~ **я́дерных реа́кций** *вж.* **хи́мия, я́дерная**
химкомбина́т *м* химкомбинат, химичен комбинат
химози́н *м* химозин *(фермент, предизвикващ съсирването на млякото)*
химотро́ника *ж* химотроника *(в електрохимията)*
химосто́йкость *ж* химична устойчивост
химпоглоти́тель *м* химичен абсорбент [поглъщач]
химсоста́в *м* химичен състав
химфа́к *м* химичен факултет, факултет по химия
химчи́стка *ж* химично чистене
хиназоли́н *м* хиназолин
хинализари́н *м* хинализарин
хинальди́н *м* хиналдин
хингидро́н *м* хинхидрон
хиниди́н *м* хинидин
хинизари́н *м* хинизарин
хини́н *м хинин*
~, **сернокислый** *вж.* **хини́н, хлористоводоро́дный**
~, **хлористоводоро́дный** хлороводороден хинин
хиноксали́н *м* хиноксалин
хиноли́н *м* хинолин
хино́н *м* хинон
хи́нтерланд *м* хинтерланд, територия [земя, област], която се намира зад морско пристанище
хиоли́т *м минер.* хиолит
хи́щнический хищнически
хладаге́нт *м* хладилен агент *(работно вещество, което осъществява обратен кръгов процес)*
хладноло́мкий трошлив на студено
хладноло́мкость *ж* трошливост на студено
хладнохру́пкость *ж вж.* **хладноло́мкость**
хладобо́йня *ж* кланица; кланица с хладилник за месото
хладокомбина́т *м* хладилен комбинат
хладоноси́тель *м* студоносител
хладопроизводи́тельность *ж* студопроизводителност
хладосто́йкий устойчив на студ
хладосто́йкость *ж* устойчивост на студ
хладотеку́честь *ж* течливост при ниски температури
хладоте́хника *ж* хладилна техника
хладотра́нспорт *м* хладилен транспорт
хладоцентра́ль *ж* хладилна централа

хладоя́щик *м* ледник *(сандък от топлоизолационен материал, снабден с лед)*
хлам *м* строителни отпадъци
хлеб *м* 1. хляб 2. зърнени храни *(за производство на брашно и хляб)*, жито
хле́бный хлебен
хлебозаво́д *м* хлебозавод, завод за производство на хляб
хлебозаготови́тельный отнасящ се до зърнодоставка
хлебозаго́товка *ж* зърнодоставка
хлебокопни́тель *м с. ст.* кладачка *(устройство за направа на копи от пожънати зърнени храни)*
хлебопека́рня *ж* хлебопекарница, фурна
хлебопече́ние *с* хлебопечене, производство на хляб и хлебни изделия
хлебопоста́вка *ж* доставка на зърнени храни
хлебопроду́кты *мн* хлебни продукти
хлеборе́зка *ж* рязане на хляб
хлебосда́ча *ж с. ст.* предаване на зърнени храни
хлебоубо́рка *ж с. ст.* прибиране на зърнени храни, жътва
хлев *м* обор; кошара
~ свино́й кочина
хлоанти́т *м* хлоантит *(никелов диарсенат)*
хлопково́д *м с. ст.* памукопроизводител
хлопково́дство *с. с. ст.* памукопроизводство
хлопково́дческий памукопроизводителен
хло́пковый памучен, памуков
хлопкокомба́йн *м* памукокомбайн
хлопкообра́зный памукообразен
хлопкоочисти́тель *м* памукочистачка
хлопкоочисти́тельный памукочистачен
хлопкоочи́стка *ж* пречистване на памук
хлопкопряде́ние *с* памукопредачество
хлопкопряди́льный памукопредачен
хлопкосажа́лка *ж с. ст.* памукосадачка *(машина за садене на памук)*
хлопкосуши́лка *ж с. ст.* сушилня за памук
хлопкоубо́рка *ж с. ст.* прибиране [бране] на памук
хлопкоубо́рочный *с. ст.* отнасящ се до прибиране [бране] на памук, памукообирачен
хло́пок *м* памук
~, ацетили́рованный ацетилиран памук
~, длинноволокни́стый дълговлакнест памук, памук с дълги влакна
~, коротковолокни́стый късовлакнест памук, памук с къси влакна
~, неочи́щенный неомаганен памук
хло́пок-сыре́ц *м* суров [неомаганен] памук
хлопча́тник *м* памук *(растение)*
хлопчатобума́жный памучен
хлопьеви́дный парцаловиден, във вид на парцали [фъндъци]
хлопьеобразова́ние *с* образуване на парцали; образуване на парцалчета *(за утайка)*
хло́пья *мн* парцали, парцалчета, фъндъци; пухкави късчета *(в течност)*
~, ворси́льные парцали за развласяване
~, о́блачные облаци на парцали
хлор *м* хлор
~, акти́вный активен хлор
~, трёхфто́ристый хлорен трифлуорид
~, электролити́ческий електролитен хлор
хлора́ль *м* хлорал *(трихлорацеталдехид)*
хлоральгидра́т *м* хлоралхидрат, трихлорацеталдехид
хлорами́н *м* хлорамин, монохлорамин
хлорангидри́д *м* хлоранхидрид
~ кислоты́ киселинен хлоранхидрид
хлорани́л *м* хлоранил
хлоранили́н *м* хлоранилин
хлора́т *м* хлорат *(сол на хлорната киселина)*
~ аммо́ния амониев хлорат
~ ба́рия бариев хлорат
~ ка́лия калиев хлорат
~ на́трия натриев хлорат
~ стро́нция стронциев хлорат
хлора́тор *м* хлоратор, уредба за хлориране
~, ва́куумный вакуумен хлоратор
~, напо́рный напорен хлоратор; хлоратор под налягане
хлора́торная *ж* хлораторна *(помещение)*, работилница за хлориране
хлора́торщик *м* хлоратор *(работник, който хлорира)*
хлораура́т *м* хлораурат
хлорацетальдеги́д *м* хрорацеталдехид
хлорацетами́д *м* хлорацетамид
хлорацети́л *м* хлорацетил
хлорацето́н *м* хлорацетон
хлорацетофено́н *м* хлорацетофенон
хлорбензо́л *м* хлорбензол [монохлорбензол, фенилхлорид]
хлорбутадие́н *м* хлорбутадиен, хлоропрен
хлорвини́л *м* хлорвинил
хлоргидра́т *м* хлорхидрат
хлоргидри́н *м* хлорхидрин, хлороводород
хло́рекс *м* хлорекс [дихлордиетилов етер]
хлорзамещённый заместен [субституиран] с хлор
хлори́д *м* хлорид *(сол на хлороводородната киселина)*
~ алюми́ния алуминиев хлорид
~ аммо́ния амониев хлорид
~ ба́рия бариев хлорид
~ бо́ра боров хлорид
~ желе́за железен хлорид
~ ка́дмия кадмиев хлорид
~ ка́лия калиев хлорид
~ ка́льция калциев хлорид
~ ма́гния магнезиев хлорид
~ ма́рганца манганов хлорид
~ ме́ди меден хлорид
~ на́трия натриев хлорид, готварска сол
~ ни́келя никелов хлорид
~ о́лова калаен хлорид
~ ра́дия радиев хлорид
~ свинца́ оловен хлорид
~ серебра́ сребърен хлорид
~ се́ры серен хлорид
~ тита́на титанов хлорид
~ ура́на уранов хлорид
~ хро́ма хромов хлорид
~ ци́нка цинков хлорид
~ цирко́ния циркониев хлорид
хлори́н *м* хлорин, перхлорвинилова смола

хлоринáция *ж вж.* **хлори́рование**
хлори́рование *с* хлориране, обработване с хлор
~, жидкофáзное хлориране в течна фаза, течнофазно хлориране
~ воды́ хлориране на водата
~ стóчных вод хлориране на отточните води
хлори́рованный хлориран, обработен с хлор
хлори́ровать хлорирам, обработвам с хлор
хлористоводорóдный 1. хлороводороден 2. хидрохлорид
хлористоки́слый 1. хлориген 2. хлорит
хлóристый 1. хлориден 2. хлорид
хлори́т *м* хлорит, сол на хлористата киселина
~ нáтрия натриев хлорит
хлоркáли *м вж.* **хлори́д кáлия**
хлоркаучýк *м* хлор-каучук, хлориран каучук
хлоркрезóл *м* хлоркрезол
хлорлигни́н *м* хлорлигнин
хлорметáн *м* хлорметан
хлорнафтали́н *м* хлорнафталин
хлорнитробензóл *м* хлорнитробензол
хлорноватистоки́слый 1. хипохлоритен 2. хипохлорит
хлорноватоки́слый 1. хлоратен 2. хлорат
хлорноки́слый 1. перхлоратен 2. перхлорат
хлóрный хлорен
хлороаурáт *м* хлороаурат
хлороводорóд *м* хлороводород
хлорокальци́т *м* хлорокалцит, хидрофилит
хлорóкись *ж* хлорокис, хлорен окис
~ углерóда въглероден хлорокис
~ фóсфора фосфорен хлорокис
хлорóметр *м* хлорометър
хлоромицети́н *м* хлоромицетин *(антибиотик)*
хлорооча́стка *ж* 1. пречистване от хлор 2. пречистване с хлор
хлоропáл *м минер.* хлоропал
хлоропла́сты *мн биол.* хлоропласти
хлороплатинáт *м* хлороплатинат *(сол на платинохлороводородната киселина)*
~ кáлия калиев хлороплатинат
хлоропоглощáемость *ж* абсорбируемост [*поглъщаемост*] на хлор
хлоропрéн *м вж.* **хлорбутадиéн**
хлоропроизвóдные *мн* хлорни производни
хлоростаннáт *м* хлоростанат
хлорофи́лл *м* хлорофил
хлорофóрм *м* хлороформ
хлорпарафи́н *м* хлориран парафин
хлорпикри́н *м* хлорпикрин, трихлорнитрометан
хлорпроизвóдное *с* хлорно производно, производно на хлор
хлорпропáн *м* хлорпропан
хлортолуóл *м* хлортолуол
хлоруглеводорóды *мн* хлоровъглеводороди
хлорфенóл *м* хлорфенол
хлорхромáт *м* хлорхромат
хлорциáн *м* хлорциан
хлорэти́л *м* хлоретил, етилхлорид
хлыст *м* 1. отсечено и окастрено дърво 2. връшина, горната тънка част на дърво
хмелёвка *ж* вид долнокачествен тютюн
хмелевóд *м с. ст.* хмелевъд, който отглежда хмел
хмелевóдство *с* хмелевъдство, отглеждане на хмел
хмелеотдели́тель *м* отделител на хмел, хмелеотделител
хмель *м* хмел
хмéльник *м* място [нива], засято с хмел
хóбот *м* 1. хобот *(напр. в машина)* 2. горна част на лафета на оръдие *или* картечница 3. част от стрелата на повдигателна машина, движеща се вертикално 4. стрела *(на багер, кран)*
~ манипуля́тора рамо [хобот] на манипулатор
ход *м* 1. движение, ход 2. работа, вървеж, действие 3. ход *(напр. на бутало, на бабка)* 4. ходов механизъм 5. ход [стъпка] *(напр. на резба)* 6. процес *(напр. химичен, технологичен)* 7. вход, отвор *(напр. за газ)* 8. колоос 9. колоход, колорез 10. междуосие 11. трасе на жп. линия 12. ход, спусък, ходов механизъм *(на часовник)*
~, автомоби́льный автомобилен двигателен механизъм, двигателно устройство на автомобил
~, автомати́ческий автоматичен ход, автоматично движение
~, акти́вный активен ход *(напр. работен ход на чук)*
~, акти́вный плýнжера активен ход на буталото
~, áнкерный анкерен *(ходов)* механизъм *(в часовник)*
~, балáнсовый балансов ход, ходов механизъм в часовници с баланс
~, беспáрный празен [неработен] ход *(на парен двигател)*, сух [без пара] ход
~, бесшýмный безшумен ход, безшумно движение
~, боковóй страничен ход
~, буссóльный бусолен ход
~, бы́стрый 1. бърз ход, бързо движение 2. механизъм за бърз ход
~ вверх ход нагоре, възходящ ход *(напр. на бутало)*
~, вéрхний *вж.* **ход вверх**
~ винтá стъпка [ход] на резба
~ винтовóй ли́нии стъпка [ход] на винтова линия
~ вниз низходящ ход, ход надолу *(напр. на бутало)*
~, возврáтно-поступáтельный 1. възвратно-постъпателно движение 2. механизъм за възвратно-постъпателен ход
~, возврáтный възвратен [обратен, възвръщателен] ход
~, восходя́щий *вж.* **ход вверх**
~, восходя́щий пóршня горен ход [ход нагоре] на буталото
~ впýска всмукателен ход *(напр. при бутални двигатели с вътрешно горене)*, впускателен ход
~ всáсывания всмукателен ход *(на бутало)*
~, вспомогáтельный *геод.* спомагателен ход
~, встрéчный насрещен ход, противоход
~ вы́пуска изпускателен ход *(на бутало)*

~, **вырáвнивающий** изравнителен [изравняващ] ход
~, **вытáлкивающий** *вж.* **ход, вы́хлопа**
~ **вы́хлопа** изпускателен ход (на бутало)
~, **вя́лый** бавен ход
~, **главный** 1. главен ход, главно движение 2. главен механизъм за движение
~, **глубóкий** дълбок ход
~, **годовóй** годишен ход *(напр. на температурата)*
~, **горя́чий вáнны** *ел. хим.* горещ ход на електролизата
~, **гружёный** товарен [работен] ход
~, **гýсенично-колёсный** верижно [гъсенично]-колесен ход, полуверижен ход
~, **гýсеничный** *авто* верижен [гъсеничен] ход
~, **двойнóй** двоен ход
~, **диагонáльный** *геод.* диагонален ход
~ **дóменной пéчи** *мет.* ход на доменната пещ
~, **дорóжный** шосейно двигателно средство
~, **железнодорóжный** железопътно превозно средство [устройство]
~, **жёсткий** нееластичен ход, неподатлив ход
~, **зáдний** заден ход, обратен ход
~, **зáмкнутый** *геод.* затворен ход
~, **зóльный** *кож.* обезкосмяване, процес на обезкосмяване
~ **зýба косозýбого колесá** стъпка на зъба на колело с наклонени зъби
~, **катáльный** пътека за ръчна количка
~, **колёсный** *авто* колесен ход
~, **косогóрный** наклонено трасе *(шосейно или на жп. линия)*
~, **кривóй** *мат.* ход на крива линия
~ **лучá** *елн.* ход на лъч
~, **магистрáльный** магистрален ход
~, **мáятниковый** махален ходов механизъм
~, **максимáльный** максимален ход
~, **мéдленный** бавен ход
~, **мéнзульный** *геод.* мензулен ход
~, **мёртвый** мъртъв ход, неработен ход
~, **механи́ческий** механичен регулатор *(в часовник)*
~, **многогýсеничный** многоверижен [многогъсеничен] ход
~, **мя́гкий** мек ход, еластичен ход
~, **нагнетáтельный** нагнетателен [пресоващ] ход *(напр. при помпа)*; транспортиращ ход *(напр. при пневмотранспорт)*; ход на сгъстяване *(на буталото)*
~, **насóсный** помпен ход, ход на помпа; подаващ гориво ход *(при двигатели с вътрешно горене)*
~, **непреры́вный** непрекъснат ход, непрекъснато движение
~, **неравномéрный** неравномерен [неспокоен, неплавен] ход
~, **неравноплéчий áнкерный** неравнораменен анкерен механизъм *(в часовник)*
~, **нерóвный** неравен ход
~, **несвобóдный** несвободен ход *(в часовник)*
~, **нивели́рный** *геод.* нивелирен ход
~, **нисходя́щий** *вж.* **ход вниз**
~, **нисходя́щий пóршня** ход на буталото надолу
~, **обрáтный** обратен ход, заден ход
~, **обрáтный реáкции** обратен ход на реакцията
~, **огневóй** канал за огън, огнен канал, провод за огън
~, **одинáрный** единичен ход
~, **одинóчный** *геод.* единичен [еднократен] ход
~, **основнóй** *геод.* основен ход
~ **отдáчи рессóры** обратно пружиниране на ресорите
~ **отпускáния** път за отпускане [път на освобождаване] *(на спирачка)*
~ **педáли** ход [път] на педалите
~, **перéдний** преден ход
~ **печи́** *мет.* ход на пещта
~ **плáвки** *мет.* ход на стопилката [на топенето], ход на процеса *(напр. на стоманодобивен или чугунодобивен процес)*
~, **плáвный** плавен ход, ход [движение] без тласъци
~, **пневмати́ческий** *вж.* **ход, пневмоколёсный**
~, **пневмоколёсный** ход [движение] на колела с пневматични гуми, пневматичен ход
~, **полéзный** полезен [работен] ход
~, **полéзный пóршня** полезен [работен] ход на буталото
~, **полигонáльный** *геод.* полигонен ход
~, **полигонометри́ческий** *вж.* **ход, полигонáльный**
~, **пóлный** пълен ход, ход [движение] с пълна скорост
~, **пóлный автомати́ческий** пълен автоматичен ход
~, **пóлный вперёд** *кораб.* пълен ход напред
~, **пóлный едини́чный** пълен единичен ход
~, **пóлный пóршня** пълен ход на буталото
~, **пóлный регуля́тора** пълен ход на регулатора
~, **полугýсеничный** *вж.* **ход, гýсенично-колёсный**
~, **полуравноплечий áнкерный** полуравнораменен анкерен механизъм *(в часовник)*
~ **по пóлке** трасе по полуизкоп
~ **пóршня** ход на буталото
~, **прямóй** *вж.* **ход, перéдний**
~, **рабóчий** 1. работен ход 2. работна скорост
~, **рабóчий пóршня** работен ход на буталото
~, **равномéрный** равномерен ход; равномерно движение
~, **равноплéчий áнкерный** равнораменен анкерен механизъм *(в часовник)*
~, **разóмкнутый** *геод.* незатворен ход
~, **рéверсный** 1. реверсивен ход, реверсивно движение 2. механизъм за реверсивно движение
~ **резьбы́** стъпка [ход] на резба
~ **расширéния** ход на разширяване [на експанзия]
~, **рóвный** равен ход, равно движение
~, **свобóдный** свободен ход, неработен ход
~, **сжáтия** *вж.* **ход, нагнетáтельный**
~, **свобóдный сцеплéния** игра [хлабина] на съединителя

~, **синфа́зный** равнофазен ход, равнофазно движение
~, **синхро́нный** синхронно движение, синхронен ход
~, **смотрово́й** ревизионна галерия
~ **сообще́ния** *воен.* ход за съобщение *(напр. в окоп)*
~, **споко́йный** спокоен ход; спокойно движение
~, **сре́дний** среден ход
~, **сты́лый** *мет.* студен ход *(напр. на процес)*
~, **су́точный** денонощен ход *(напр. на температурата)*
~, **съёмочный** *геод.* снимачен ход
~, **тахеометри́ческий** *геод.* тахометричен ход
~ **температу́ры** *метео* ход [движение] на температурата *(колебания на температурата за определен период)*
~, **теодоли́тный** *геод.* теодолитен ход
~, **ти́хий** бавен ход, ход с намалени обороти
~, **то́почный** огнищен ход, димоход, фукс
~, **уско́ренный** бърз ход *(напр. на супорт)*, ускорен ход, ускорено движение
~ **фа́кела** път на пламъка
~, **форси́рованный** форсиран ход, ускорен ход
~, **холо́дный** студен ход *(напр. на топилен процес)*
~, **холосто́й** празен ход, неработен ход
~, **хронометро́вый** хронометров механизъм *(за задвижване в часовник)*; хронометров ход
~, **цепно́й** верижно-гъсеничен ходов механизъм
~, **цили́ндровый** 1. ход [движение] на цилиндъра *(в часовник)* 2. механизъм за задвижване на цилиндъра *(в часовник)*
~, **часово́й** 1. часов ход, едночасов ход 2. часовников ход; задвижващ часовников механизъм
~, **чи́стый** чист [правилен, равномерен] ход *(на процеса във висока пещ)*
~, **швейца́рский** швейцарски механизъм за задвижване *(на часовник)*
~ **эксце́нтрика** ход на ексцентрика
хо́дкость *ж* бързоподвижност
~ **су́дна** бързоподвижност на кораба
ходово́й 1. пътен 2. ходов 3. свободен, подвижен 4. пътеходен
ходозамедли́тель *м* ходозабавител, забавител на движението
ходо́к *м мин.* пътеходна изработка [ходник] *(в мина)*
~, **вентиляцио́нный** *вж.* **ходо́к возду́шный**
~, **возду́шный** вентилационна[въздушна] шахта *(в мина, тунел и др.)*
ходоме́р *м* стъпкомер, уред за измерване стъпката [хода] на резба
ходоограничи́тель *м* ходоограничител, ограничител на хода [движението]
ходопереме́нный с променлива стъпка
ходоуменьши́тель *м* ходоумалител, редуктор на движението
хозбрига́да *ж* стопанска бригада
хоздогово́р *м* стопански договор
хозедини́ца *ж* стопанска единица
хозрасчёт *м* стопанска сметка; самоиздръжка
~, **брига́дный** бригадна стопанска сметка
~, **внутризаводско́й** вътрешнозаводска стопанска сметка
~, **индивидуа́льный** индивидуална [лична]стопанска сметка
~, **цехово́й** цехова стопанска сметка
хозрасчётный който е на стопанска сметка [самоиздръжка]
хозя́йственный стопански; икономически
хозя́йство *с.* 1. стопанство 2. икономика
~, **автомоби́льное** автомобилно стопанство
~, **буксосма́зочное** втулкомазачно стопанство
~, **ваго́нное** *жп.* вагонно стопанство
~, **во́дное** водно стопанство
~, **га́зовое** газово стопанство
~, **грузово́е** товаръчно стопанство
~, **депо́вское** *жп.* локомотивно стопанство
~, **доро́жное** пътно стопанство
~, **единоли́чное крестья́нское** *с. ст.* еднолично [частно] селско стопанство
~, **заготови́тельное складско́е** подготвително-складово стопанство
~, **зато́чное** стопанство за заточване [наточване] *(на инструменти)*, работилница за заточване
~, **зерново́е** *с. ст.* зърнено стопанство, стопанство за (производство, преработване, съхраняване на) зърно
~, **инструмента́льное** инструментално стопанство
~, **коллекти́вное** *с. ст.* колективо стопанство
~, **комме́рческое** търговско стопанство, търговско предприятие
~,**контро́льно-измери́тельное** контролно-измервателно стопанство
~, **кооперати́вное** 1. кооперация 2. *с. ст.* кооперативно стопанство
~, **лесно́е** горско стопанство
~, **ли́чное** лично [частно] стопанство
~, **локомоти́вное** *вж.* **хозя́йство, депо́вское**
~, **ма́сляное** маслено стопанство, стопанство за масла
~, **материа́льное** материално стопанство, материална служба
~, **мирово́е** световно стопанство
~, **наро́дное** народно стопанство
~, **обобществлённое** обобществено [социализирано] стопанство
~, **обще́ственное** обществено [социалистическо] стопанство
~, **парово́е** парово стопанство
~, **пла́новое** планово стопанство
~, **пневмати́ческое** пневматично стопанство, стопанство за сгъстения въздух, компресорно стопанство
~, **подзе́мное** подземно стопанство
~, **подсо́бное** спомагателно (земеделско) стопанство
~, **ремо́нтное** ремонтно стопанство, ремонтна служба
~, **ры́бное** рибно стопанство
~, **се́льское** *с. ст.* селско стопанство
~, **семеново́дческое** семевъдно стопанство, стопанство за производство на семена

~, **складско́е** складово стопанство
~, **сма́зочное** мазачно стопанство
~, **сове́тское** съветско (селско) стопанство, совхоз
~, **теплово́е** топлинно стопанство
~, **теплово́зное** дизелово стопанство, мотрисно стопанство, дизеллокомотивно стопанство
~, **това́рное** товарно стопанство, товарна служба
~, **тра́нспортное** транспортно стопанство
~, **чертёжное** чертежно стопанство
~, **энергети́ческое** енергийно стопанство
хозя́ин *ж* матка *(основната нерудна, в която се намира полезното изкопаемо)*
хокутоли́т *м минер.* хокутолит
холестера́за *ж биохим.* холестераза
холестери́н *м* холестерин
холецистогра́мма *ж радио* холецистограма
холецистогра́фия *ж радио* холецистография
холи́н *м биохим.* холин
холл *м* хол
холм *м* хълм, могила, рид
холми́стый хълмист
хо́лод *м*, студ, мраз
~, **глубо́кий** дълбок студ, ниска температура *(близка до абсолютната нула)*
~, **иску́сственный** изкуствен студ
холоди́льник *м* **1.** хладилник *(домакински)* **2.** хладилник *(лабораторен)* **3.** охладителна уредба, охладител **4.** охлаждач *(устройство към валцовачка за охлаждане на горещи валцовки)*
~, **абсорбцио́нный** абсорбционен хладилник *(хладилник, охлаждан с абсорбционен хладилен агрегат)*
~ **Алли́на** хладилник на Алин, тръбокълбов хладилник
~, **ангидри́дный** анхидриден хладилник
~, **ба́шенный** кулов охладител, охладителна кула
~, **бытово́й** домашен хладилник *(хладилник, пригоден за домашно ползване)*
~, **вертика́льно-ороси́тельный** вертикално-оросителен охладител
~, **вертика́льный** вертикален охладител
~, **вну́тренний** **1.** вътрешен хладилник **2.** *леяр.* вътрешен охладител
~, **водяно́й** воден охладител
~, **возду́шный** въздушен охладител
~ **высо́кого давле́ния** хладилник за високо налягане
~, **дома́шний** *вж.* **холоди́льник, бытово́й**
~, **змеевико́вый** змеевиков охладител
~, **каска́дный** *вж.* **холоди́льник, ба́шенный**
~, **кварти́рный** квартирен хладилник
~, **кисло́тный** киселинен охладител
~, **кожухотру́бный** кожухотръбен охладител
~, **ко́ксовый** коксов охладител, охладител за кокс
~, **колле́кторный** колекторен охладител
~, **колоснико́вый** скарников [скарен] охладител
~, **кольцево́й** пръстеновиден охладител
~, **компрессио́нный** компресорен хладилник
~, **лёдосоляно́й** ледосолен хладилник
~ **Ли́биха** хладилник на Либих
~, **ма́сляный** маслен охладител
~, **механи́ческий** хладилник, работещ с хладилна машина
~, **нару́жный** **1.** външен хладилник **2.** *леяр.* външен охладител
~ **ни́зкого давле́ния** хладилник за ниско налягане
~, **обра́тный** обратен хладилник
~, **одноэта́жный** едноетажна [плоска] хладилна камера
~, **ороси́телный** оросителен охладител
~, **откры́тый чугу́нный** открит чугунен охладител
~, **пласти́нчатый** пластинков [пластинчат] охладител
~, **пли́товый** *вж.* **холоди́льник, пласти́нчатый**
~, **пове́рхностный** повърхностен [индиректен] охладител
~, **поглоти́тельный** *вж.* **холоди́льник, абсорбцио́ный**
~, **погружённый** потопен охладител
~, **порто́вый** пристанищен хладилник
~, **произво́дственно-заготови́тельный** производствено-складов хладилник
~, **произво́дственный** производствен хладилник
~, **промежу́точный** междинен охладител
~, **противото́чный** противотоков [противопотоков] охладител
~, **прямото́чный** правотоков [правопотоков] охладител
~, **распредели́тельный** разпределителен охладител, разпределителен хладилник
~, **ребри́стый** ребрест охладител
~, **секцио́нный** секционен охладител
~, **скоростно́й** скоростен [интензивен] хладилник
~ **сме́шанного ти́па** хладилник смесен тип
~ **с паралле́льным то́ком** охладител с успореден поток
~ **с перекрёстным то́ком** охладител с кръстосан поток
~, **спира́льный** спирален охладител
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически хладилник
~, **тра́нспортный** транспортен хладилник
~, **тру́бчатый** тръбен охладител
~, **фу́рменный** *мет.* охладител на дюза, дюзен охладител
~, **цепно́й** верижен охладител [хладилник]
~, **циркуляцио́нный** циркулационен охладител
~, **ша́риковый** сачмен [сферичен] охладител *(лабораторен)*
~, **эже́ктора** струен кондензатор, струен охладител
~, **электри́ческий** електрически хладилник
~, **электрокомпрессио́нный** компресорен хладилник, с консумация на електроенергия
~, **яче́йковый** клетъчен охладител
~, **я́щичный** сандъчен охладител
холоди́льник-автомоби́ль *м* хладилник-автомобил, хладилна кола

холоди́льник-ваго́н *м* хладилен вагон
холоди́льный хладилен,охлаждащ,охладителен
холоди́льщик *м* специалист по хладилна техника
холодново́дный студеноводен, хладноводен
холоднока́танный студеновалцован, валцован на студено
холоднообрабо́танный обработен в студено състояние, студенообработен
холоднотя́нутый студеноизтеглен, изтеглен на студено
холодноштампо́ваный студенощампован, щампован на студено
холо́дный студен, хладен, охладен
холодопроизводи́тельность *ж* студопроизводителност
~, объёмная обемна студопроизводителност
~, уде́льная специфична студопроизводителност
холодопроизво́дство *с* студопроизводство
холодосто́йкость *ж* устойчивост на студ, студоустойчивост
холосто́й 1. празен [неработен, ненатоварен] *(напр. ход)* 2. свободен *(напр. шайба)* 3. халосен, ялов *(напр. патрон)*
~ сброс воды́ свободно падане на вода
холоцеллюло́за *ж* холоцелулоза
холст *м* 1. ленено *или* памучно платно 2. зебло, кеневир 3. руло вата 4. лентова бобина
~, клеёный гумирано платно
~, лощёный излъскано [загладено] платно
~, нажда́чный шмиргелово [шмиргелно] платно
холсти́на *ж* грубо [ленено] платно
холщо́вый платнен, ленен
хому́т *м* 1. хомот, хамут 2. скоба; стреме
~ автосце́пки хомот [скоба] за автоматичен спряг *(вагонен)*
~ для труб клинова плоча [подпора], плоча с клин
~, зажи́мный затегателен [затягащ] хомот; притегателен хомот; притегателна скоба
~, закрепля́ющий закрепващ хомот; закрепваща скоба
~, закры́тый затворена скоба; затворен хомот
~, оба́дный *обсаден хомот (стяга за скачане и въртене на обсадни тръби)*
~, опо́рный *мин.* опорна [подпорна] рамка, подпорна скоба
~, откры́тый 1. стреме, бигла *(при армировъчни работи)* 2. скоба *(желязна)*
~, подвесно́й *леяр.* висяща скоба, висяща рамка
~, рессо́рный ресорна скоба
~, сбо́рочный монтажна рамка, монтажна скоба
~, стяжно́й затегателна [притегателна] скоба
~, тя́говый тегличен хомот
~, упо́рный опарна скоба, ограничителна скоба
~, шарни́рный шарнирна скоба
~, шта́нговый щангова скоба, щангов хомот
хому́тик *м* 1. хомотче [хамутче]; скоба; стяга *(малка)* 2. сърце *(при струг)* 3. *воен.* хомутче *(на мерник)*
~, быстрозажи́мный бързозатегателна [бързозатягаща] скоба
~ весо́в скоба [хомотче] на везни
~, самозажи́мный самозатягаща се скоба
~, свобо́дный рессо́ры свободна скоба на ресор, свободна ресорна скоба
~, тока́рный стругарски хомот, стругарска скоба, стругарско сърце
~, устано́вочный *воен.* хамутче на мерник
~, фре́зерный фрезова скоба
~, шлифова́льный *шлифовъчна скоба*
хон *м* глава *(брусова)* за фино шлифоване, хон
хондри́лла *ж* хондрила *(каучуконосно растение)*
хо́нинг *м* хонхване, фино шлифоване, притриване
хо́нинг-проце́сс *м вж.* **хо́нинг**
хо́нинг-стано́к *м* хонинг-машина, машина за хонване [притриване, фино шлифоване]
хонингова́ние *с вж.* **хо́нинг**
~, жи́дкостное течно хонване, хонване с (използуване на течност)
~, зерка́льное огледално хонване
~, оконча́тельное окончателно [завършващо] хонване
~, предвари́тельное предварително хонване
~, то́нкое фино хонване, хонване със снемане на тънък пласт материал, точно хонване
~, чистово́е *вж.* **хонингова́ние, оконча́тельное**
хонингова́ть хонинговам, фино шлифовам притривам, заглаждам фино
хо́ппер *м* хопер *(вид саморазтоварващ се вагон)*
хо́рда *ж* хорда
~, концева́я *мат.* крайна хорда
~ крыла́ *ав.* **хорда** на крилото *(при самолет) (правата, която свързва предния и изходящия ръб на профила на самолетното крило)*
~ ло́пасти *ав.* хорда на самолетната перка [самолетното витло]
~ лопа́тки хорда на профила на лопатка
~ про́филя *мат.* хорда на профил
~, сре́дняя аэродинами́ческая средна аеродинамична хорда
хране́ние *с* пазене, запазване, съхраняване
~, безгара́жное *авто* безгаражно съхраняване [пазене]
~, возду́шное въздушно пазене [съхраняване]
~, гара́жное *авто* гаражно съхраняване [пазене], гариране, пазене в гараж
~, долгосро́чное продължително пазене [съхраняване]
~ информа́ции пазене [съхраняване] на информация
~, кратковре́менное кратковременно пазене [съхраняване]
~, полузакры́тое *авто* пазене [съхраняване, гариране] под навес *(но не в закрит гараж)*
~, стелла́жное пазене [съхраняване] върху стелажи
~, та́рное пазене [съхраняване] в опаковки

храни́лище *с* хранилище, място за съхраняване [пазене] на нещо
~, **та́рное** склад [хранилище] на материали в опаковки
храни́ть пазя, съхранявам, запазвам
~ **в уку́поренном ви́де** пазя [съхранявам] в затворени опаковки **храп** *м* 1. палец, жабка, клинка; запънка [език] *(за спиране на острозъби колела)* 2. кука за въже *(за вдигане на тежести)* 3. кука на прът *(за корабни въжета и верига)* 4. кучка [брус] *(за подлагане под колело)*
храпови́к *м* зъбен запиращ механизъм, острозъбен спирач
~, **зу́бчатый** зъбен спирачен механизъм
~, **ро́ликовый** ролков острозъбен спирач
~, **торцо́вый** челен острозъбен спирач
~, **фрикцио́нный** фрикционен острозъбен спирач
храповичо́к *м* малко *(запиращо)* зъбно колело с остри зъби, храпово колелце
храпово́й спирачен, който възпрепятствува обратното завъртане *(на колело)*
храпо́к *м* дървен обратен клапан *(в края на смукателна тръба на помпа)*
хребе́т *м* хребет, било, гребен
~, **водоразде́льный** водоразделен хребет
~, **го́рный** планински хребет, било, планинска верига
хризе́н *м хим.* хризен
хризoбери́лл *м минер.* хризоберил
хризоиди́н *м* хризоидин
хризоко́лла *ж минер.* хризокола
хризоли́т *м минер.* хризолит
хризопра́з *м минер.* хризопраз
хризоти́л *м минер.* хризотил
хризофа́н *м минер.* хризофан, ксантофилит
хрисмати́н *м* хрисматин
хром *м* 1. хром (метален елемент) 2. хром, хромова кожа 3. хром *(жълта боя)*
~, **азотноки́слый** хромов нитрат
~, **бо́ристый** хромов бромат
~, **вольфрамоки́слый** хромов волфрамат
~, **жёлтый** жълт хром *(боя)*
~, **рода́нистый** хромов роданид
~, **сернoки́слый** хромов сулфат
хромадо́р *м* хромадор *(вид строителна стомана)*
хрома́ль *м* хромал *(хромо-алуминиева сплав)*
хрома́н *м* хром-манган
хромanси́ль *м* хромансил *(хром-силиций-манганова стомана)*
хрома́т *м* 1. хромат *(сол на хромената киселина)* 2. *опт.* хромат *(оптична система)*
~, **аммо́ния** амониев хромат
~, **на́трия** натриев хромат
~, **стро́нция** стронциев хромат
хроматермо́граф *м* хроматограф
хромати́зм *м* хроматизъм
~ **положе́ния** хроматизъм на положението
~ **увеличе́ния** хроматизъм от увеличаването
хромати́рование *с* хромиране
хромати́ческий хроматичен
хроматогра́мма *ж* хроматограма
хромато́граф *м* хроматограф
хроматографи́ровать хроматографирам
хроматографи́ческий хроматографичен *(напр. анализ)*
хроматогра́фия *ж* хроматография *(хроматографичен анализ)*
~, **абсорбцио́нная** абсорбционна хроматография
~, **автомати́ческая** автоматична хроматография
~, **адсорбцио́нная** адсорбционна хроматография
~, **бума́жная** хартиена [книжна] хроматография, хроматография на хартия
~, **восходя́щая** възходяща хроматография
~, **газоадсорбцио́нная** газоадсорбционна хроматография *(напр. на стомана)*
~, **га́зовая** газова хроматография
~, **двухме́рная** двумерна [двуразмерна] хроматография
~, **ионообме́нная** йонообменна хроматография
~ **на бума́ге** *вж.* **хроматогра́фия, бума́жная**
~, **нисходя́щая** намаляваща [низходяща] хроматография
~, **оса́дочная** утаечна хроматография
~, **распредели́тельная** разпределителна хроматография
~, **тонкосло́йная** тънкослойна хроматография
хроматоме́трия *ж* хроматометрия *(обемен анализ с използуване на хромат)*
хроме́ль *м мет.* хромел *(хром-никелова сплав)*
хроми́рование *с* хромиране
~, **га́зовое** газово хромиране
~, **гальвани́ческое** галванично хромиране
~, **декорати́вное** декоративно хромиране
~, **диффузио́нное** дифузионно хромиране
~, **жи́дкостное** течностно хромиране
~, **износоупо́рное** износоустойчиво хромиране, твърдо хромиране
~, **по́ристое** порesто хромиране
~, **сплошно́е** плътно хромиране
~, **твёрдое** *вж.* **хроми́рование, износоупо́рное**
~, **термодиффузио́нное** термодифузионно хромиране
~, **электролити́ческое** електролитно хромиране
хроми́ровать хромирам
хромиро́вка *ж вж.* **хроми́рование**
хромиро́вочный 1. хромиращ, който хромира 2. който се хромира
хромиро́вщик *м* хромировчик, който хромира
хро́мистый хромен, съдържащ хром
хроми́т *м* 1. *минер.* хромит 2. хромит *(сол на хромистата киселина)*
хромоавтоти́пия *ж полигр.* хромоавтотипия
хромоалити́рование *с* хромоалитироване, покриване с хром-алуминиево покритие
хромоальбуми́н *м* хромоалбумин, хромиран албумин
хромоалюми́ний *м* хромоалуминий
хромобума́га *ж* хромова хартия
хромовоки́слый *вж.* **хрома́т**
хро́мовый хромов
хромоге́ны *мн* хромогени *(органични съединения, в чиято молекула се съдържа хромофор,*

хромогравю́ра *ж полигр.* хромогравюра
хромолито́граф *м полигр.* хромолитограф
хромолитогра́фия *ж полигр.* хромолитография *(метод за работа; продукт; печатница, в която се работи по този метод)*
хромомагнези́т *м* хромомагнезит *(огнеустойчив материал)*
хромомагнези́товый хром-магнезитов
хромомагнети́т *м минер.* хромомагнетит
хромома́рганцевый хром-манганов
хромони́келевый хром-никелов
хромони́кель *м мет.* хромникел
хромопротеи́д *м биохим.* хромопротеид
хромосилици́рование *с* хромосилициране *(вид термообработка)*
хромоско́п *м* хромоскоп *(уред за синтезиране на цветове или цветни образи)*; цветна телевизионна приемна тръба *или* кинескоп
хромосфе́ра *ж геофиз.* хромосфера
хромотерапи́я *ж* хромотерапия
хромоти́пия *ж полигр.* хромотипия
хромотипогра́фия *ж полигр.* хромотипография
хромотро́пы *мн* хромотропи *(група органични азобагрила)*
хромофо́р *м* хромофор *(функционална химична група към органични съединения)*
хромофотогра́фия *ж* хромофотография
хромофототи́пия *ж* хромофототипия
хромоцинкогра́фия *ж полигр.* хромоцинкография
хро́мпик *м* бихромат *(търговско и техническо име на натриев или калиев бихромат)*
хронаксиме́тр *м* хронаксиметър *(медицински уред)*
хронаксиметри́я *ж* хронаксиметрия
хрони́ческий хроничен, продължителен *или* инцидентен
хроно́граф *м* 1. хронограф *(самопишещ уред)* 2. хронометър, часовник със стоп-секундомерна стрелка
~, **печа́тающий** печатащ хронограф
~ **ле-Буланже́** *воен.* хронограф на Буланже *(медни цилиндърчета за измерване на налягане при огнестрелно оръжие)*
хронока́рта *ж* хронометрична карта
хроно́метр *м* хронометър
~, **карма́нный** джобен хронометър
~, **конта́ктный** контактен хронометър
~, **полусеку́ндный** полусекунден хронометър
~, **столо́вый** хронометър за маса
хронометра́ж *м* хронометраж; хронометриране, времеизмерване
~, **вы́борочный** избирателно хронометриране
~, **ко́мплексный** комплексно хронометриране
~, **непреры́вный** непрекъснато хронометриране
~, **сумма́рный** сумарно [сборно] хронометриране
хронометри́рование *с вж.* **хронометра́ж**
хронометри́ровать хронометрирам, измервам време
хронометри́ст *м* хронометрист, времеизмервач
хрономе́трия *ж* хронометрия, времеизмерване
хрононаблюде́ния *мн* хронометрични наблюдения
хронопотенциоме́трия *ж* хронопотенциометрния
хроноско́п *м* хроноскоп *(електрически часовник за измерване на много къси междини от време)*
хру́пкий чуплив, трошлив, крехък
хру́пкость *ж* чупливост, трошливост, крехкост
~, **водоро́дная** водородна крехкост
~, **коррозио́нная** корозионна крехкост
~, **межкристалли́ческая** междукристална крехкост
~, **низкотемперату́рная** нискотемпературна крехкост
~, **отпускна́я** крехкост при отвръщане
~ **при старе́нии** крехкост при стареене *(напр. на стомана)*
~, **трави́льная** крехкост, получаване при [от] байцване, байцовъчна крехкост, *вж.* **хру́пкость, водоро́дная**
~, **уда́рная** ударна крехкост
хруста́ль *м* 1. кристално стъкло 2. изделия от кристално стъкло 3. планински кристал
~, **боге́мский** чешки [чехски] кристал
~, **го́рный** планински кристал, кристализиран кварц
~, **свинцо́вый** оловен кристал
хрящ *м* 1. едрозърнест пясък с чакъл 2. грубо домашно платно 3. хрущял
хрящево́й 1. чакълесто-песъчлив 2. хрущялен

Ц

ЦАГИ - *сокр.* **Центра́льный аэрогидродинами́ческий институ́т** *съкр.* - ЦАГИ = Централен аеродинамичен институт
ца́нга *ж* клещи, затягащи челюсти; втулков патронник, цанга
~, **зажи́мная** затегателни челюсти [клещи]
~, **подаю́щая** подаващи челюсти, подаващ втулков патронник
~, **разжи́мная** разтварящи се [разтягащи се] челюсти, разтваряща се цанга
цанго́бель *м дърв.* цанхобел; зъбник *(зъбно ренде)*
цапо́н *м вж.* **цапонла́к**
цапони́рование *с* цапониране, намазване с цапонлак
цапонла́к *м* цапонлак *(вид нитроцелулозен лак)*
ца́пфа *ж* шийка, цапфа, шип
~ **веретена́** вретенна шийка, шийка на вретено
~, **гребе́нчатая** гребенна шийка
~, **кони́ческая** конусна шийка
~, **концева́я** крайна шийка, шип
~, **коренна́я** коренна шийка, основна шийка
~ **кривоши́па** 1. шийка на колянов вал 2. шийка [шип, цапфа] на кривошип
~, **пло́ская** плоска шийка
~, **поворо́тная** въртяща се [въртелива] шийка, шенкел
~, **по́лая** куха шийка
~, **промежу́точная** междинна шийка
~, **сре́дняя** средна шийка
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична шийка

~, **шаровáя** сферична [ябълкова] шийка, ябълкова пета
цапфенмашúна *ж* машина за шлифоване на шийки *(в часовникарството)*
цапфенстанóк *м вж.* **цапфенмашúна**
царáпать драскам, одрасквам
царáпина *ж* драскотина, рязка *(по повърхност)*
царáпка *ж* острозъб инструмент за сваличане кората на дърво *или* за надраскване [за нанасяне на драскотини]; стъргало със зъбци
цáрга *ж* 1. царга 2. рамка [черчеве] на прозорец 3. пръстен, метален цилиндър в котел, пещ, комин 4. околище *(на сито, решето)*
цвель *ж* мухъл, плесен
цвестú 1. цъфтя 2. цветясвам, плесенясвам *(за хляб, вода и др.)*
цвет *м* цвят
~, ***бéлый равноинтенсúвный*** *бял* равномерен [равномерно интензивен] цвят
~, **болóтно-сéрый** блатносив цвят
~, **бирюзóвый** тюркоазносин цвят
~, **вóдно-зелёный** воднозелен цвят
~, **вóронового крылá** гарвановочерен цвят
~, **вторúчный** вторичен цвят
~, **второстепéнный** второстепенен цвят
~, **грунтовóй** цвят на фона [основата]
~, **дополнúтельный** допълнителен цвят
~, **дымчатый** цвят на пушек
~, **единúчный** единичен цвят
~ **зелёного мха** мъховозелен цвят
~ **калéния** цвят на нажежаване
~, **лазýревый** небесносин цвят
~, **лúповый** липов цвят
~, **лýнно-бéлый** луннобял цвят
~, **малúново-крáсный** малиновочервен цвят
~, **мускáтный** мускатен цвят
~, **насыщенный** наситен цвят
~, **ненасыщеный** ненаситен цвят
~, **основнóй** основен цвят
~, **отличúтельный** отличителен цвят
~ **óтпуска** цвят на отвръщане
~, **первúчный** първичен цвят
~, **перехóдный** преходен цвят
~, **перламýтровый** седефен цвят
~ **побежáлости** бегъл цвят, цвят при нагряване *(на стомана)*, *вж.* **цвет óтпуска**
~, **поглощённый** погълнат цвят, цвят, който се поглъща
~, **ржáвчины** ръждив цвят
~, **свинцóвый** *оловносив* [оловен] цвят
~, **серебрúсто-бéлый** сребристобял цвят
~, **серебрúсто-сéрый** сребристосив цвят
~, **сéрный** 1. серен цвят *(сяра във вид на ситен прах)* 2. серен [жълт] цвят
~, **сéрный жéлтый** сярножълт цвят
~, **сéро-голубóй** сивосин цвят
~, **сирéневый** люляков [светловиолетов] цвят
~ **слонóвой кóсти** цвят на слонова кост
~, **составнóй** съставен цвят
~, **спектрáльный** спектрален цвят
~, **фиолéтово-сúний** виолетовосин цвят
~, **фиолéтово-ультрамарúновый** виолетовоултрамаринов цвят
~, **ярко-крáсный** ярко червен цвят, цинобър
цветá *мн* цветове
~, **ахроматúческие** ахроматични цветове
~, **дополнúтельные** допълнителни цветове
~, **тёплые** топли цветове
~, **холóдные** студени цветове
~, **хроматúческие** хроматични цветове
цветéние *с* 1. цъфтене, цъфтеж 2. плесенясване, мухлясване
~ **воды́** плесенясване [мухлясване, жабунясване] на вода
цветнúк *м* цветарник
цветнóй цветен
цвéтность *ж тлв.* цветност
цветнослепóй *м* далтонист
цветовéдение *с* цветознание
цветовóд *м* цветар *(който отглежда цветя)*
цветовóдство *с* цветарство, цветовъдство
цветовоспроизведéние *с* възпроизвеждане на цвят
цветоделéние *с полигр.* цветоотделяне
цветокоррéктор *м тлв.* устройство за коригиране на цветове, цветокоректор
цветомéр *м* колориметър
цветонóсный цветоносен
цветоощущéние *с* цветоусещане
цветопередáча *ж кфт.* цветопредаване
цветопоглощéние *с* цветопоглъщане
цветорассéяние *с* цветоразсейване
цветостóйкость *ж* цветоустойчивост; трайност на багрило
цветофúльтр *м* цветен филтър
цветочувствúтельность *ж* цветочувствителност
цéвка *ж* 1. цев; пръчка от «фенер» *(на цевно колело)* 2. *текст.* масур, цев; шпула
цéвочный цевен, от [на] цев
цевьё *с* 1. *воен.* горна част от ложата на пушка 2. стебло, прът
цедúлка *ж* цедка, цедилка
цедúть цедя, прецеждам
цеж *м* прецеден разтвор
цéзиевый цезиев
цéзий *м* цезий
~, **брóмистый** цезиев бромид
~, **бромноватокúслый** цезиев бромат
~, **кúслый углекúслый** цезиев бикарбонат
~, **углекúслый** цезиев карбонат
~, **хлóристый** цезиев хлорид
~, **хлорноватокúслый** цезиев хлорат
~, **циáнистый** цезиев цианид
цейлонúт *м минер.* цейлонит
Цéйнер-диагрáмма *ж* диаграма на Цейнер
цейнерúт *м минер.* цейнерит
цейтлýпа *ж* цайтлупа *(специален кинознимачен апарат)*
цейхгáуз *м* вещеви военен склад
цековáние *с* (челно) зенкеруване, заравняване *(напр. леглото около отвор за болт)*
цекóвка *ж* 1. челен зенкер, зенкер за челно обработване 2. фрезенк [уширение] на отвор *(за главата на болт)* 3. *вж.* **цековáние**
целадóн *м* целадон *(минерална морскосиня боя)*, целадон *(порцелан с бледозелен или сивозелен цвят)*

целанéзы *мн* целанезови бои *(органични синтетични бои)*
целанóли *мн* целаноли, целанолови бои
целестúн *м минер.* целестин
целúк *м* 1. целик *(предпазен стълб-опора, стълб-ориентир при изкопни работи)* 2. подвижна част от мерник на оръдие 3. нещо цяло [непокътнато]
~, **бортовóй** бордови [граничен] целик [стълб]
~, **междукáмерный** *мин.* междукамерен целик [стълб]
~, **междуэтáжный** *мин.* междуетажен целик [стълб]
~, **надштрéковый** *мин.* надгалериен целик [стълб] *(предпазен целик, оставен над галерията в мини)*
~, **околоствóльный** *мин.* околошахтов целик [стълб] *(предпазен целик, оставен около шахта)*
~, **охрáнный** *мин.* предпазен целик [стълб]
~, **пограни́чный** граничен целик [стълб]
~, **пограни́чный** граничен целик [стълб]
~, **поддéрживающий** *мин.* поддържащ [подпиращ] целик [стълб]
~, **подкрóвельный** *мин.* подтаванен целик [стълб]
~, **подштрéковый** *мин.* подгалериен целик [стълб] *(предпазен целик, оставен под галерията в мини)*
~, **предохранúтельный** 1. *вж.* **целúк, охрáнный** 2. подпорен целик [стълб]
~, **противопожáрный** противопожарен целик [стълб]
~, **ýгольный** ъглов целик [стълб]
~, **упóрный** *вж.* **целúк, поддéрживающий**
~, **шáхтный** *мин.* минен целик [стълб]
~, **штрéковый** *мин.* галериен целик
целинá *ж с. ст.* целина
целлúт *м* целит *(хидроацетилцелулоза)*
целлозóльв *м* целозолв *(техническо наименование на моноетиловия етер на етиленгликола)*
целлоидúн *м* целоидин *(чист целулозен нитрат)*
целлóн *м* целон *(пластифицирана ацетилцелулоза)*
цел(л)отéкс *м стр.* целотекс *(плоскостен изолационен материал от растителни влакна)*
целлофáн *м* целофан
целлулóза *ж вж.* **целлюлóза**
целлулóид *м* целулоид
целлулóидный целулоиден
целлюлóза *ж* целулоза
~, **белёная** избелена целулоза
~, **вискóзная** вискозна целулоза
~, **восстанóвленная** редуцирана възстановена целулоза
~, **гидратизúрованная** хидратизирана [оводнена] целулоза
~, **древéсная** дървесна целулоза
~, **жёсткая** твърда целулоза
~, **кислóтная** киселинна целулоза
~, **легкобелúмая** лесно избелваща се целулоза
~, **лúственная** целулоза от листа
~, **моносульфúтная** моносулфитна целулоза
~, **натрóнная** натронова целулоза
~, **небелёная** небелена [неизбелена] целулоза
~, **облагорóженная** облагородена целулоза
~, **отбéленная** *вж.* **целлюлóза, белёная**
~, **регенерúрованная** регенерирана целулоза
~, **солóменная** целулоза от слама, сламена целулоза
~, **сульфáтная** сулфатна целулоза
~, **сульфúтная** сулфитна целулоза
~, **тряпúчная** целулоза от текстилни отпадъци
~, **хвóйная** целулоза от хвойна, хвойнова целулоза
~, **хлóпковая** целулоза от памук, памучна целулоза
~, **щелочнáя** алкална целулоза
целлюлóзный целулозен
цéлое *с мат.* цяло число
целостáт *м астр.* целостат
цéлостность *ж* цялостност
цéлый цял, непокътнат
цель *ж* цел
~, **радиолокациóнная** радиолокационна цел
цельзиáн *м мин.* целзиан *(бариево-алуминиев силикат)*
цельнодеревя́нный от цяло дърво
цельнокóванный цялостно изкован, изкован от един блок, изцяло кован
цельнокóрпусный еднокорпусен, с едноблоково тяло
цельнолúтый отлят нацяло
цельнометаллúческий изцяло метален, изцяло от метал
цельносварнóй изцяло заварен
цельностальнóй изцяло стоманен
цельнотя́нутый изтеглен нацяло, безшевен
цельноформóванный изцяло формован
цельноштампóванный изцяло щампован
цéльный 1. цял, монолитен, едноблоков, цялостен 2. неразреден; натурален 3. пълномаслен *(за мляко)*
цемéнт *м* 1. цимент 2. лепило, кит
~, **аллúтовый** алитов цимент
~, **алюминáтный** алуминатен цимент
~, **ангидрúтовый** анхидритов цимент
~, **ангидрúто-глинозёмистый** анхидрито-алуминатен цимент
~, **асфáльтовый** асфалтов цимент
~, **барúтовый** баритов цимент
~, **безусáдочный** несвиващ се цимент
~, **бесклúнкерный** безклинкерен цимент
~, **боксúтовый** бокситов цимент
~, **быстрорасширя́ющийся** бързоразширяващ се цимент
~, **быстросхвáтывающийся** бързосвързващ се цимент
~, **быстротвердéющий** бързовтвърдяващ се цимент
~, **водонепроницáемый безусáдочный** водонепропусклив несвиващ се цимент
~, **водонепроницáемый расширя́ющийся** водонепропусклив разширяващ се цимент
~, **высокопрóчный** високоякостен цимент
~, **гидравлúческий** хидравличен цимент
~, **гидротехнúческий** хидротехнически цимент
~, **гидрофóбный** хидрофобен цимент
~, **гúпсовый** гипсов цимент

~, **гипсо-глинозёмистый** гипсо-алуминатен цимент
~, **ги́псо-шла́ковый** гипсо-сгуриен [гипсошлаков] цимент
~, **глинозёмистый** алуминатен цимент
~, **глинозёмный** *вж.* **цеме́нт, глинозёмистый**
~, **доме́нный** високопещен цимент, цимент със сгурия от високи пещи
~, **доро́жный** пътен цимент, цимент за пътно строителство
~, **зубно́й** зъболекарски цимент, цимент за зъболекарски цели
~, **известко́во-пуццола́новый** варовико-пуцоланов цимент
~, **известко́во-шла́ковый** варовико-шлаков цимент
~, **кислотоупо́рный** киселиноустойчив цимент
~, **кла́дочный** цимент за зидане, цимент за зидарски [строителни] цели
~, **магнезиальный** магнезиев цимент
~, **малокли́нкерный** слабоклинкерен цимент
~, **малотерми́ческий** слаботермичен цимент
~, **медленносхва́тывающийся** бавновтвърдяващ се [бавносвързващ] цимент
~, **многокли́нкерный** силноклинкерен цимент
~, **мра́морный** мраморен цимент
~, **натура́льный** естествен [натурален] цимент
~, **нефели́новый** нефелинов цимент
~, **огнеупо́рный** огнеустойчив цимент
~, **основно́й** основен цимент
~, **отде́лочный ангидри́товый** анхидритов цимент за украса [за гарнитура]
~, **песча́ный** пясъчен цимент
~, **пла́вленный** топен цимент
~, **пластифици́рованный** пластичен цимент
~, **портла́ндский** портландцимент, портландов цимент
~ **портландцеме́нт** *вж.* **цеме́нт, портла́ндский**
~, **пробуждённый** активизирал се цимент *(някои от съставките на който се пробуждат по-късно и тогава започват реакции)*
~, **пуццола́новый** пуцоланов цимент
~, **расширя́ющийся** разширяващ се цимент
~, **рома́нский** роман-цимент *(варо-глинест цимент, без да се изпича суровината до спичане)*
~, **се́рный** серен цимент
~, **сили́ка́тный** силикатен цимент
~, **смоляно́й** смолен цимент
~ **Соре́ля** *вж.* **цеме́нт, магнезиа́льный**
~, **специа́льный** специален цимент
~, **сульфа́тно-шла́ковый** сулфато-шлаков цимент
~, **сульфатосто́йкий** сулфатоустойчив цимент
~, **тампона́жный** тампонажен цимент, цимент за тампониране
~, **та́рный** цимент с тарата *(с опаковката)*
~, **тра́ссовый** трасов цимент
~, **тра́совый** трасов цимент
~, **шла́ковый** сгуроцимент, шлаков цимент
~, **шла́ко-силика́тный** шлако-силикатен цимент
цеме́нт-пу́шка *ж* циментов пистолет; пневматична циментова помпа
цемента́тор *м* циментатор; лепило
цементацио́нный цементационен *(при повърхностно закаляване)*
цемента́ция *ж* 1. цементация, повърхностно закаляване 2. циментиране 3. начин за отделяне на сребро от самородно злато
~, **га́зовая** газова циментация
~ **грунто́в** циментиране на основите
~, **жи́дкая** течна цементация
~, **жи́дкостная** *вж.* **цемента́ция, жи́дкая**
~ **кре́мнием** повърхностно закаляване чрез силиций, силициране
~ **науглеро́живанием** цементиране чрез навъглеродяване
~, **твёрдая** твърда цементация
~ **хро́мом** цементиране чрез хромиране [с хром]
цементи́рование *с* циментиране; *вж.* **цемента́ция 2.**
цементи́ровать 1. циментирам 2. цементирам *(повърхностно закалявам)*
цементи́т *м* цементит
~, **азо́тистый** азотист цементит
~, **втори́чный** вторичен цементит
~, **зерни́стый** зърнест цементит
~, **избы́точный** излишен цементит
~, **леги́рованный** легиран цементит
~, **перви́чный** първичен цементит
~, **сфероида́льный** сферичен цементит
~, **трети́чный** третичен цементит
~, **шарови́дный** *вж.* **цементи́т, сфероида́льный**
~, **эвтекти́ческий** евтектичен цементит
~, **эвтекто́идный** евтектоиден цементит
цементи́тный цементитен
цеме́нтник *м* циментопроизводственик
цеме́нтный циментов, циментен
цементобето́н *м* циментобетон
цементово́з *м* циментовоз *(специално транспортно средство за превозване на цимент)*
цементомёт *м вж.* **цеме́нт-пу́шка**
цементомеша́лка *ж* циментобъркачка
цемя́нка *ж* 1. керамична добавка 2. старо име на цимент
цена́ *ж* цена
~, **бро́совая** дъмпингова цена
~, **внутризаводска́я** вътрешнозаводска цена
~, **во́льная** свободна [произволна] цена, цена на свободен пазар
~ **деле́ния** стойност на едно деление
~ **деле́ния шка́лы** стойност на едно деление на скалата
~, **еди́ная** единна цена
~, **едини́чная** единична цена
~, **заготови́тельная** цена на производител [доставчик], изкупвателна цена
~, **заку́почная** покупна цена
~, **миро́ва́я** световна цена
~, **облага́емая** цена за облагане
~, **опто́вая** цена на едро
~, **основна́я** основна цена
~, **отпускна́я** *вж.* **цена́, фабри́чная**
~, **преде́льная** гранична цена
~, **прейскура́нтная** цена по ценоразпис [по каталог], каталожна цена

~, **расчётная** изчислена цена *(цена, получена по изчисленията)*
~, **ро́зничная** цена на дребно
~, **ры́ночная** пазарна цена
~, **сни́женная** намалена цена
~, **твёрдая** твърда цена
~, **фабри́чная** фабрична цена
~ **и́мпульса** стойност на импулса
це́нник *м* ценник, ценоразпис
це́нности *мн* ценности
~, **валю́тные** валутни ценности
~, **материа́льные** материални ценности
це́нность *ж* ценност
~, **номина́льная** номинална ценност
~ **информа́ции** стойност [ценност] на информацията
ценома́н *м* ценоман *(първият кат на горната креда)*
центиба́р *м* центибар *(единица мярка за налягане)*
центипуа́з *м* центипуаз *(единица мярка за вискозитет)*
це́нтнер *м* центнер *(мярка за тегло — руски центнер = 100 кг)*
~, **америка́нский** американски центнер *(равен на 50,802 кг)*
~, **англи́йский** английски центнер *(равен на 45,36 кг)*
центр *м* 1. център *(средище, средоточие, геометричен център)* 2. център на струг *(на подвижното или неподвижното седло)* 3. център [трапчинка] в обработван на струг детайл 4. средищно населено място
~, **администрати́вно-обще́ственный** административно-обществен център
~, **акти́вный** активен център
~, **асимметри́ческий** *хим.* център на асиметрия, асиметричен център
~, **аэродинами́ческий** аеродинамичен център
~ **величины́** център на формата, център на плавателността
~ **водоизмеще́ния** *кораб.* център на водоизместването
~, **враща́ющийся** въртящ се център
~ **враще́ния** център на въртене
~, **вычисли́тельный** изчислителен център
~ **гармони́ческого движе́ния** център на хармонично движение
~ **графитиза́ции** център на графитизация
~ **давле́ния** център на налягане
~, **дополни́тельный кристаллиза́ции** допълнителен център на кристализация
~ **жёсткости** център на стабилност [на неподатливост, на нееластичност]
~, **за́дний** заден [неподвижен] център *(в задното седло на струг)*
~, **заро́дышевый** център на зародиш (на кристализация)
~ **зарожде́ния** *хим.* център на зараждане, зародиш
~ **изги́ба** център на огъване
~ **изображе́ния** *тлв.* център на изображение
~ **инве́рсии** *крист.* център на симетрия, център на инверсия
~ **ине́рции** център на инерция; инерционен център
~ **колеба́ний** център на трептения
~, **колёсный** колесен център *(колело без бандажа)*, звезда на колело
~, **коррозио́нный** център на корозия
~ **кривизны́** център на кривина
~, **кристаллизацио́нный** център на кристализация
~ **кру́га** център на кръг
~ **круче́ния** център на усукване
~ **масс** център на масата
~, **мгнове́нный враще́ния** моментен център на въртене
~, **мгнове́нный скоросте́й** моментен център на скоростта
~, **нару́жный** външен център *(напр. в струг)*
~, **неподви́жный** *вж.* **центр, за́дний**
~, **обраба́тывающий** обработващ център
~ **обра́тного ра́венства** *крист.* център на обратното равенство, център на симетрия
~, **обра́тный** обратен център *(напр. в струг)*
~ **объёмного водоизмеще́ния** *кораб.* център на водоизместването
~ **окру́жности** център на окръжност
~, **опти́ческий** оптичен център
~ **паралле́льных сил** център на успоредни сили
~ **парообразова́ния** център на парообразуването
~, **пла́вающий** подвижен [плаващ] център *(напр. в струг)*
~ **поворо́та** център на завъртане, център на въртене
~ **подо́бия** *мат.* център на подобието
~ **приведе́ния** център на редуциране
~ **прое́кций** център на проектиране *(при централно проектиране)*
~, **промы́шленный** промишлен център
~, **радика́льный** *мат.* радикален център, център на радикал
~, **радиовеща́тельный** радиоразпръсквателен център
~, **радиоприёмный** радиоприемателен център
~ **распределе́ния** център на разпределяне
~ **рекомбина́ции** център на рекомбинация *(в полупроводници)*
~ **светочувстви́тельности** *кфт.* център на светочувствителност
~ **симме́трии** център на симетрия
~, **телевизио́нный** телевизионен център
~, **теплово́й** *леяр.* топлинен център
~, **торго́вый** търговски център
~ **тре́ния** център на триенето
~ **тя́жести** център на тежестта
~ **тя́жести сече́ния** център на тежестта на сечението
~ **тя́жести твёрдого те́ла** център на тежестта на твърдо тяло
~ **уда́ра** център на удара, ударен център
~, **упо́рный** *вж.* **центр, за́дний**
~ **цикло́на** *метео* център на циклона
~, **хозя́йственный** стопански център
~ **ша́ра** *мат.* център на кълбо
~ **шарни́ра** център на шарнира

централиза́ция *ж* централизация; централизиране
~, **го́рочная** *жп.* гарова централизация, гарово централизиране
~, **диспе́тчерская** диспетчерско централизиране
~ **контро́ля** централизиране [централизация] на контрола
~, **механи́ческая** *жп.* механична централизация
~, **норма́льная** *жп.* нормална централизация
~, **реле́йная** *жп.* релейна централизация
~, **реле́йно-ко́довая** *жп.* релейно-кодова централизация
~, **реле́йно-ша́говая** *жп.* релейно-стъпкова централизация
~, **силова́я** *жп.* силова централизация
~ **управле́ния** централизация [централизиране] на управлението
~, **электри́ческая** електрическа централа, електрическа централизация
централизо́ванный централизиран
центра́льный централен
центри́рование *с* центроване, центриране
~ **загото́вок** центриране на заготовките
~ **инструме́нта** центриране на инструмента
~ **луча́** фокусиране [центриране] на лъч
~ **по вну́треннему диа́метру** центроване по вътрешния диаметър
~ **по длине́** центроване по дължина
~ **по нару́жному диа́метру** центроване по външния диаметър
~ **ра́стра** *тлв.* центриране на растера, центриране на образа
~ **ро́тора** центроване на ротора
центри́ровать центровам, центрирам
центриро́вка *ж вж.* **центри́рование**
центри́рующий центриращ, който центрира, центрировъчен
центрифу́га *ж* центрофуга
~, **бараба́нная** барабанна центрофуга
~, **быстрохо́дная** бързоходна центрофуга
~, **нитрацио́нная** *хим.* нитрационна центрофуга
~, **норма́льная** нормална [обикновена] центрофуга
~, **осади́тельная** *вж.* **центрифу́га, оса́дочная**
~, **оса́дочная** утаителна центрофуга
~, **осветля́ющая** избистряща центрофуга *(центрофуга, която избистря)*
~, **отжи́мная** изстискваща центрофуга
~, **отсто́йная** *вж.* **центрифу́га оса́дочная**
~, **подвесна́я** висяща [окачена] центрофуга
~, **проби́рочная** опитна [пробна] центрофуга, центрофуга за изпробване
~, **разделя́ющая** *вж.* **центрифу́га, сепари́рующая**
~, **самозагружа́ющаяся** самопълнеща се центрофуга
~, **саморазгружа́ющаяся** самоизпразваща се [саморазтоварваща се] центрофуга
~, **сепари́рующая** сепарираща [разделяща] центрофуга
~, **скоростна́я** бързооборотна [скоростна, бързоходна] центрофуга
~, **фильтру́ющая** филтруваща центрофуга
центрифуга́льный центрофужен, центрофугален
центрифуги́рование *с* центрофугиране
~, **га́зовое** *ядр.* газово центрофугиране, разделяне на газовете чрез центрофугиране
~, **оса́дительное** утаително [утайващо] центрофугиране
~ **бето́нов** центрофугиране на бетон
центрифуги́ровать центрофугирам
центробе́жка *ж вж.* **центрифу́га**
центробе́жный центробежен
центрова́льный центровъчен
центрова́ние *с вж.* **центри́рование**
центро́вка *ж* 1. *вж.* **центри́рование** 2. изработване на обратни центри в детайла за обработване 3. настройване [центриране] на обработващата машина 4. центровка на двигател с вътрешно горене 5. свредло с център
винта́ *ав.* центровка на винта
~, **крити́ческая** *ав.* критична центровка
~, **нейтра́льная** *ав.* неутрална центровка
~ **самолёта** центровка на самолет
центрово́й центров
центро́ида *ж. мех.* центроид *(масов център на тяло)*
~, **неподви́жная** неподвижен центроид
~, **подви́жная** подвижен центроид
центроиска́тель *м* центротърсач *(при трасиране)*
центронаме́тчик *м* инструмент за отбелязване на центри, център
центропла́н *м ав.* средно крило, централна част на самолетно крило
центростреми́тельный центростремителен
центу́рий *м* центурий *(химичен елемент)*
це́ны *мн* цепове *(дървени или метални летви в скробвачна машина, употребявани за разделяне на слепените нишки при скробването)*
цеоли́ты *мн минер.* зеолити
~, **иску́сственные** изкуствени зеолити
це́пи *мн* вериги
~, **гальвани́ческие** галванични вериги
~, **паралле́льно соединённые** *ел.* успоредно свързани (токови) вериги
~, **после́довательно соединённые** *ел.* последователно свързани (токови) вериги
цепно́й верижен; кръгов; контурен
цепо́чка *ж* 1. верижка, синджирче, ланец 2. серия, ред
~, **ёмкостная** *ел.* капацитивна верига *(в трансформатори)*
~, **радиоакти́вная** *ядр.* радиоактивна верига
~ **распа́да** *ядр.* верига на разпадането
~, **ре́жущая** режеща верига
цепо́чный верижен, контурен, кръгов
цепь *ж* 1. верига *(напр. метална)* 2. верига *(низ от свързани помежду си неща или събития)* 3. верига *(низ еднакви атоми, свързани последователно един с друг)* 4. *ел.* верига, кръг
~, **абоне́нтская** абонатна верига
~, **авари́йной сигнализа́ции** верига за [на] аварийна сигнализация
~, **акти́вная** *ел.* активна верига

~, **активная электрическая** *ел.* електрическа активна верига
~, **аналоговая** аналогова верига
~, **анкерная** *кораб.* котвена верига
~, **анодная** *ел.* анодна верига
~, **апериодическая** *радио* апериодична верига
~ **базы** *елн.* базова верига, верига на базата *(в транзистори)*
~, **балансная** *тлф.* балансна [уравновесяваща] верига
~, **балансирная** *вж.* **цепь, балансная**
~, **безреактивная** *ел.* безреактивна верига, активна верига
~, **безындуктивная** *ел.* безиндуктивна [неиндуктивна] верига
~, **бесконечная** безкрайна верига, верига със съединени помежду си краища
~, **бесшумная** безшумна верига
~ **блокировки** верига за блокиране, *вж.* **цепь, блокировочная**
~, **блокировочная** блокираща верига
~, **боковая** *хим.* странична верига *(в алифатно органично съединение)*
~, **буксирная** *кораб.* буксирна верига, верига за влачене на буксир
~, **ведущая** 1. задвижваща [водеща] верига 2. главна верига
~, **велосипедная** велосипедна верига
~, **вентиляционная** вентилационна верига
~, **вибрационная** вибрационна верига
~, **внешняя** *ел.* външна верига
~, **внутренняя** *ел.* вътрешна верига
~, **водородная** *хим.* водородна верига
~ **возбуждения** *ел.* възбудителна верига
~, **воздушная** въздушна верига
~, **временная** *ел.* временна верига
~, **врубовая** *мин.* подкопна верига
~, **вспомогательная** *ел.* помощна [спомагателна] верига
~, **вторичная** *ел.* вторична верига
~, **втулочная** втулкова верига
~, **втулочная пластинчатая** втулко-пластинкова верига
~, **втулочно-роликовая** втулко-ролкова верига
~, **втулочно-роликовая пластинчатая** втулко-ролкова пластинкова верига
~, **входная** *радио* входна верига
~, **вызывная** *тлф.* повиквателна верига
~, **высокочастотная** *тлф.* високочестотна верига
~, **выходная** *радио* изходна верига
~ **Галля** Галова верига
~, **гальваническая** *ел.* галванична верига
~, **главная** *ел.* главна верига
~, **горная** планинска верига
~, **гребенная** *текст.* гребенна верига
~, **грузовая** товарна верига; товароповдигателна [подемна] верига
~, **грузоподъёмная** *вж.* **цепь, грузовая**
~, **гусеничная** гъсенична верига
~, **двумерная** двуразмерна верига
~, **двусторонняя зубчатая** двустранно зъбна верига
~, **двухканальная** *тлф.* двуканална верига
~, **двухпроводная** *ел.* двупроводна [двупроводникова] верига
~, **двухрядная** двуредна верига
~, **делительная станка** делителна верига на машината
~, **демпфирующая** *ел.* демферна [заглушителна, подтискаща] верига
~, **дифференцирующая** *тлф.* диференцираща верига
~, **длиннозвенная** верига с дълги [продълговати] звена, дългозвенна верига
~ **для предохранения от скольжения** верига за предпазване от хлъзгане, верига против хлъзгане
~, **долбёжная** дълбачна верига *(при дълбачни машини)*
~, **ёмкостная** *ел.* капацитивна верига
~ **зажигания** *авто* верига на запалването
~ **заземления** *ел.* заземителна [заземяваща] верига
~, **заземлённая** *ел.* заземена верига
~, **замкнутая** *ел.* затворена верига
~, **запасная** запасна [резервна] верига
~, **зарядная** *ел.* зарядна верига
~, **звонковая** *тлф.* повиквателна [звънчева] верига
~, **землемерная** землемерна верига
~, **зубчатая** зъбна верига
~, **зубчатая пластинчатая** зъбна пластинкова верига
~, **идеализированная** *ел.* идеална [идеализирана] верига
~, **избирательная** *радио* избирателна [селективна] верига
~, **измерительная** *ел.* измервателна верига
~, **импульсная** *елн.* импулсна верига
~, **индуктивная** *ел.* индуктивна верига
~, **интегрирующая** *тлф.* интегрираща верига
~, **искусственная** *тлф.* изкуствена [фантомна] верига
~, **испытательная** *ел.* изпитвателна верига
~, **исходящая** *тлф.* изходна верига
~, **кабельная** *тлф.* кабелна верига
~, **калиброванная** калибрована верига
~, **кинематическая** кинематична верига
~, **клуппная** *текст.* верига с клупени [щипки]
~, **кинематическая неопределённого движения** кинематична верига с неопределено движение
~, **кинематическая определённого движения** кинематична верига с определено движение
~, **клапанная** клапанна верига
~, **колебательная** *ел.* трептящ кръг *или* контур
~, **кольцевая** пръстенова верига
~, **конвейерная** конвейерна верига [лента]
~, **контрольная** *тлф.* контролна верига
~, **концентрационная** *ел.* концентрационна верига
~, **корабельная** *кораб.* корабна верига
~, **короткозамкнутая** *ел.* [на]късосъединена верига
~, **короткозвенная** верига с къси звена, късозвенна верига
~, **корректирующая** *ел.* коригираща верига

~ **корре́кции высо́ких часто́т** *ел.* верига за коригиране на високи честоти
~ **корре́кции ни́зких часто́т** верига за коригиране на ниски честоти
~, **кра́новая** кранова верига
~, **круглозве́нная** кръглозвенна верига, верига с кръгли звена
~, **крючко́вая** верига с куки, кукеста верига
~, **ле́нточная** лентова [плоска] верига
~, **лине́йная** *ел.* линейна верига
~, **лине́йная разме́рная** линейна размерна верига
~, **логи́ческая** логична верига
~, **магни́тная** *ел.* магнитна верига
~, **межкаска́дная** *тлф.* междустъпална [междукаскадна] верига
~, **ме́рная** верига за земемерни работи, мерна верига
~, **микрофо́нная** *елн.* микрофонна верига
~, **многозве́нная** многозвенна верига
~, **многоко́нтурная** *авт.* многоконтурна верига
~, **многоря́дная** многоредова [многоредна] верига
~, **многофа́зная** *ел.* многофазна верига
~, **мотоциклe̋тная** *авто* мотоциклетна верига
~ **нака́ла** *ел.* отоплителна верига
~, **нака́льная** *вж.* **цепь нака́ла**
~, **натяжна́я** опъвателна [натегателна] верига
~, **neза́мкнутая** *ел.* незатворена [невключена, несключена] верига
~, **некалибро́ванная** некалибрована верига
~, **нелине́йная** *ел.* нелинейна верига
~, **необрати́мая** необратима верига
~, **неразветвлённая** *хим.* неразклонена верига
~ **ни́зкой частоты́** верига на ниска честота
~, **норма́льная** нормална верига
~, **обобщённая** обобщена верига
~, **обра́тная** обратна верига
~ **обра́тной свя́зи** *ел.* верига на обратна връзка
~, **одноко́нтурная** *авт.* едноконтурна верига
~, **однонапра́вленная** верига за едно направление
~, **однопроводна́я** еднопроводникова верига
~, **одноря́дная** едноредова [едноредна] верига
~, **операти́вная** *ел.* оперативна верига
~, **основна́я** *тлф.* основна верига
~, **ответвлённая** *ел.* разклонена верига
~, **оттяжна́я** изтегляща верига
~, **паралле́льная** *ел.* паралелна [успоредна] верига
~, **параллельнозвеньева́я разме́рная** паралелно [успоредно]-звенна размерна верига
~, **насси́вная** *тлф.* пасивна верига
~, **пасси́вная электри́ческая** *ел.* пасивна електрическа верига
~, **перви́чная** *ел.* първична верига
~, **переда́точная** предавателна [преводна] верига
~, **переключа́ющая** *ел.* превключваща верига
~ **перено́са** *изч.* верига на преноса
~ **пита́ния** *вж.* **цепь, пита́тельная**
~, **пита́тельная** *ел.* захранваща верига
~, **пласти́нчатая** пластинкова верига
~, **пло́ская электри́ческая** равнинна [плоска] електрическа верига
~, **плоскозвеньева́я** плоска [плоскозвенна] верига
~, **плоскостна́я разме́рная** равнинна размерна верига
~, **подъёмная** повдигателна [подемна] верига
~, **полиме́рная** полимерна верига
~, **после́довательная** *ел.* последователна верига
~, **после́довательно-паралле́льная** *ел.* последователно-паралелна верига
~ **постоя́нного то́ка** верига на постоянен ток, постояннотокова верига
~, **приводна́я** задвижваща верига; предавателна [трансмисионна] верига
~, **про́бная** *тлф.* пробна [опитна] верига
~, **проста́я** проста верига
~, **проста́я кинемати́ческая** проста кинематична верига
~, **простра́нственная кинемати́ческая** пространствена кинематична верига
~, **простра́нственная разме́рная** пространствена размерна верига
~, **противобуксо́вочная** *авто* верига против буксуване
~ **противоскольже́ния** *авто* верига против плъзгане
~, **протяжна́я** протяжна верига *(при пластична обработка)*
~, **пряма́я** права верига
~, **прямозве́нная** верига с прави звена, правозвенна верига
~, **пускова́я** пускова верига
~, **путева́я** *вж.* **цепь, ре́льсовая**
~, **рабо́чая** *тлф.* работна верига
~, **радиовеща́тельная** *радио* радиоразпръсквателна верига
~ **радиолокацио́нных ста́нций** верига на радиолокационни станции
~, **разбо́рная** разглобяема верига
~, **разветвлённая** *хим. ел.* разклонена верига
~, **разветвлённая ре́льсовая** *жп.* разклонена релсова верига
~, **разгово́рная** *тлф.* разговорна верига
~, **раздели́тельная** разделителна верига
~, **разме́рная** размерна верига, план на размерите
~, **разо́мкнутая** *ел.* отворена [прекъсната] верига
~, **разря́дная** *ел.* разрядна верига
~, **разъёмная** *вж.* **цепь, разбо́рная**
~, **распредели́тельная** разпределителна верига
~, **реакцио́нная** *физхим.* реакционна верига
~, **ре́жущая** *мин.* режеща верига
~, **резе́рвная** резервна [запасна] верига
~, **резона́нсная** резонансна верига
~, **реле́йная** релейна верига
~, **ре́льсовая** *жп.* релсова [линейна] верига
~, **ро́ликовая** ролкова [галова] верига
~, **ро́ликовая пласти́нчатая** ролково-пластинкова верига
~, **ро́торная** роторна верига
~ **самонастро́йки** *радио* верига на самонастройването

~ с **большим затуха́нием** верига с голямо затихване
~, **сварна́я** заварена верига
~, **сварна́я калибро́ванная** заварена калибрована верига
~, **сварна́я обыкнове́нная** обикновена заварена верига
~, **сва́рочная** *ел.* заваръчна верига
~, **сдво́енная** вдвоена верига
~ с **двойно́й настро́йкой** верига с двойна настройка
~, **селе́кторная** *тлф.* избирателна [селекторна] верига
~ **се́тки** *елн.* решетъчна верига
~ **сигнализа́ции** верига за [на] сигнализацията
~, **силова́я** *ел.* силова [мощна] верига
~, **симметри́чная** *тлф.* симетрична верига
~, **скребко́вая** *мин.* греблова верига, верига с гребла
~, **скребко́вая транспортёрная** транспортна гребкова верига, гребкова верига за транспортьор
~, **скоростна́я станка́** верига на скоростите [скоростна верига] на машината
~, **сме́шанная** *ел.* смесена верига, верига с последователно-паралелно свързване
~, **снегова́я** *авто* верига за движение в сняг, верига против плъзгане
~ с **переме́нными пара́метрами** верига с променливи параметри
~ с **постоя́нными пара́метрами** верига с постоянни параметри
~ с **распо́рными зве́ньями** верига с напречници
~, **ста́ртерная** *ел.* стартерна верига, (електрическа) верига за стартера
~, **судова́я** корабна верига
~, **такела́жная** *кораб.* такелажна верига
~, **телегра́фная** телеграфна верига, телеграфна линия
~, **телефо́нная** телефонна линия *или* верига
~, **термоэлектри́ческая** *ел.* термоелектрическа верига
~, **то́ковая** *ел.* токова верига
~, **тормозна́я** спирачна верига
~, **транспортёрная** транспортна верига, конвейерна верига
~, **трёхфа́зная** *ел.* трифазна верига
~, **тя́говая** теглителна верига
~, **углеро́дная** *хим.* въглеродна верига
~, **углова́я разме́рная** ъглова размерна верига
~, **управля́емая** *авт.* управляема верига
~, **управля́ющая** *тлф.* управляваща верига
~, **фазовраща́ющая** фазозавъртаща [фазовъртяща] верига
~, **фазосдвига́ющая** фазоизместваща верига
~, **фанто́мная** *тлф.* фантомна [изкуствена] верига
~, **фасоннозве́нная** верига с профилни [фасонни] звена, профилозвенна верига
~, **физи́ческая** *тлф.* физическа верига
~, **фикси́рующая** *тлф.* фиксираща [стабилизираща] верига
~, **фре́зерная** фрезовъчна верига
~, **цветна́я** *тлф.* цветна верига
~, **черпако́вая** черпакова верига
~, **шарни́рная** шарнирна [ставна] верига
~, **штампо́ванная** щамповъчна [щампована] верига, верига с щамповани елементи
~, **электри́ческая** електрическа верига [линия]
~ **эми́ттера** *ел.* емитерна верига
~, **энергети́ческая** енергетична верига
~, **этало́нная** еталонна верига
~, **я́корная** *кораб.* котвена верига
~ **я́коря** *ел.* роторна верига
цералюми́н *м* цералумин *(сплав на алуминий и церий)*
церебро́н *м биохим.* цереброн
церези́н *м* церезин *(жълт или бял восък, получен от планински восък)*
церези́т *м* церезит *(хидравлична добавка към циментов разтвор)*
це́рий *м* церий
~, **азотноки́слый** цериев нитрат
~, **серноки́слый** цериев сулфат
~, **трёххло́ристый** трихлорист церий, цериев трихлорид
~, **углеки́слый** цериев карбонат
~, **четырёхфто́ристый** цериев четирифлуорид
цери́т *м минер.* церит
церус(с)и́т *м* церусит *(оловен карбонат)*
цета́н *м* цетан (-хексадекан)
цете́н *м хим.* цетен
цети́л *м хим.* цетил
цетилацета́т *м* цетилацетат
цех *м* цех, отдел, отделение
~, **агломерацио́нный** агломерационен [спеков] цех [отдел] *(от металургичен завод)*
~, **амальгамацио́нный** *мет.* амалгамационен цех
~, **аммиа́чный** амонячен цех
~, **аноди́ровочный** *мет.* цех за анодиране
~, **аппрету́рный** *текст.* апретурен цех, апретурно отделение
~, **бессеме́ровский** *мет.* бесемеров цех, цех с бесемерови круши
~, **бобина́жный** *текст.* бобинажен цех
~, **ва́рочный** *харт.* варилен цех, цех за варене [изваряване]
~, **волочи́льный** *мет.* изтеглячен [теглячен] цех
~, **вре́дный** цех с вредности
~, **вспомога́тельный** спомагателен цех
~, **га́зовый** газов цех
~, **гальвани́ческий** галваничен цех, цех за галванизиране
~, **гипсова́рочный** *керам.* гипсоварънчен цех
~ **горя́чей обрабо́тки** *вж.* **цех, горя́чий**
~, **горя́чий** цех за гореща обработка *(на метали и др.)*
~, **деревообде́лочный** *дърв.* цех за дървообработване, дърводелен цех
~, **дина́совый** *мет.* динасов цех, цех за подготовка на динасов (огнеустойчив) материал
~, **доломи́товый** *мет.* доломитов цех, цех за подготовка на доломит
~, **до́менный** високопещен цех [отдел] *(от металургичен завод)*

~, достро́ечно-монта́жный строително-монтажен цех
~, дроби́льный *мет.* трошачен [раздробителен] цех, трошачна
~, дуби́льный *кож.* дъбилен цех, цех за щавене (на кожи)
~, жирово́й *хран.* топилен цех (за мазнини), топилня
~, заготови́тельный 1. цех за заготовки 2. снабдителен цех
~, зака́лочный закалъчен цех, цех за термообработка, цех за закаляване
~, закро́ечный кроячен цех, кроячно отделение, кроячница
~ защи́тных покры́тий цех за защитни покрития
~, инструмента́льный инструментален цех [отдел]
~, кала́ндровый *текст.* цех за каландриране
~, караме́льный *хран.* карамелен цех, цех за производство на карамели
~ ко́вкого чугуна́ *леяр.* цех за (производство на) ковък чугун
~, коксова́льный цех за коксуване
~, коксохими́ческий коксохимичен цех
~, колле́кторный *ел.* колекторен цех, цех за изработване на колектори
~, конве́ртерный *мет.* конверторен цех, цех с конвертори
~, копро́вый *вж.* цех, дроби́льный
~, корпусомонта́жный цех за монтиране на тела [корпуси]
~, корпусообраба́тывающий цех за обработване на тела [корпуси]
~, корпусосбо́рочный *вж.* цех, корпусомонта́жный
~, коте́льно-заготови́тельный котелно-подготвителен цех
~, коте́льно-сбо́рочный котелно-монтажен цех
~, коте́льный котелно отделение, котелен цех
~, краси́льный бояджийски цех, бояджийско отделение
~, кузне́чно-прессо́вочный ковашко-пресов цех, ковашко-пресово отделение
~, кузне́чно-терми́ческий ковашко-термичен цех
~, кузне́чно-штампо́вочный ковашко-щамповъчен цех
~, кузне́чный ковашки [ковачен] цех
~, кузово́й каросерен цех
~, лакиро́вочный лакировъчен цех, лакировъчно отделение
~, лесопи́льный дъскорезен [гатерен] цех
~, лесопропи́точный цех за импрегниране на дървен материал
~, листопрока́тный листовалцовъчен цех, цех за валцоване на листове
~, лите́йный леярен цех, леярна
~, марте́новский *мет.* мартенов цех, цех с мартенови пещи
~, массозаготови́тельный *керам.* земеподготвителен [масоподготвителен] цех
~, маши́нный машинен цех (*напр. в електроцентрали*)
~, машиносбо́рочный машиномонтажен цех
~, меднолите́йный меднолеярен цех, цех за леене на мед и медни сплави
~, металлизацио́нный метализационен цех, цех за метализация
~ металли́ческих констру́кций цех за (производство на) метални конструкции
~, металлообраба́тывающий металообработващ цех, цех за металообработване
~ металлопокры́тий цех за (нанасяне на) метални покрития
~, металлурги́ческий металургичен цех
~, механи́ческий механичен [машинен] цех [отдел]; цех за механична обработка
~, механосбо́рочный механо-монтажен цех
~, моде́льный *леяр.* моделен цех, моделно отделение
~, монта́жный монтажен цех, монтажно отделение
~, мото́рный моторен цех, моторно отделение
~, набо́рный *полигр.* наборен цех
~, о́бжиговый 1. *мет.* пържилен цех 2. *керам.* цех за печене
~, обкла́дочный *полигр.* цех за приготвяне на формите
~, обмо́точно-заготови́тельный *вж.* цех, обмо́точный
~, обмо́точно-изоляцио́нный *вж.* цех, обмо́точный
~, обмо́точный *ел.* цех за изработване на намотки
~, обраба́тывающий обработващ цех, цех за обработване
~, обслу́живающий обслужващ цех
~, окра́сочный бояджийски цех, бояджийница
~, о́пытный опитен [експериментален] цех
~, основно́й основен цех
~, отде́лочный цех [отделение] за окончателна обработка
~, отжига́тельный цех за отгряване (*напр. на метал*)
~ отража́тельных пече́й *мет.* цех с отражателни пещи
~, печа́тный *полигр.* печатарски цех, цех за печатане
~ пече́й *мет.* пещен цех, пещно отделение
~, пластма́ссовый пластмасов цех, цех за обработване на пластмаси
~, подготови́тельный подготвителен цех
~, подсо́бный помощен [спомагателен] цех
~, предме́тной специализа́ции цех с предметна специализация, предметно специализиран цех
~, пре́ссовый пресов цех, пресово отделение
~, про́волочный *мет.* телоизтеглящ [теловалцовъчен] цех
~, произво́дственный производствен цех
~, пряди́льный *текст.* предачен цех, предачно отделение
~ регенера́ции земли́ *леяр.* цех [отделение] за регенериране на формовъчната смес
~, рельсопрока́тный релсовалцовъчен цех, цех [отделение] за валцоване на релси
~, ремо́нтно-механи́ческий ремонтно-механичен цех

~, **ремóнтно-строи́тельный** ремонтно-строителен цех
~, **ремóнтный** ремонтен цех
~, **рессóрный** ресорен цех, цех за изработване на ресори
~, **рудообжигáтельный** *мет.* рудопържилен цех, цех за пържене на руда
~ **ручнóй формóвки** *леяр.* цех [отделение] за ръчна формовка
~, **сбóрочно-свáрочный** монтажно-заваръчен цех
~, **сбóрочный** монтажен цех, монтажно отделение
~, **свáрочный** заваръчен цех, заваръчно отделение
~ **сéрого чугунá** *леяр.* цех [отделение] за сив чугун
~, **силовóй** силов [енергиен] цех [отдел]
~, **слесáрный** шлосерски цех
~, **сортопрокáтный** *мет.* цех за валцоване на качествени валцовки
~, **сталелитéйный** стоманолеярен цех, стоманолеярна
~, **сталеплави́льный** стоманотопилен цех, *вж.* **цех, сталелитéйный**
~, **стереоти́пный** *полигр.* стереотипен цех
~, **столя́рный** дърводелски цех, дърводелна
~, **суши́льный** сушилен цех, сушилно отделение, сушилня
~, **терми́ческий** термичен цех, термично отделение
~, **технологи́ческой специализáции** цех с технологична специализация, технологично-специализиран цех
~, **ткáцкий** тъкачно отделение, тъкачен цех
~, **токáрный** стругарски цех, стругарно отделение
~, **томáсовский** *мет.* томасов цех, цех с томасови пещи
~, **трави́льный** бойцовъчен цех байцовъчно отделение
~, **трáнспортный** транспортен цех, транспортен отдел
~, **трýбный** тръбен цех, тръбопроизводителен цех
~, **труболитéйный** тръболеярен цех, цех за леене на тръби
~, **трубопрокáтный** тръбовалцовъчен цех, цех за валцоване на тръби
~, **турби́нный силовóй** турбинно-силов цех, турбоенергиен цех
~, **фасоннолитéйный** цех за (леене на) формови отливки
~, **формóвочный** 1. *леяр.* формовъчен цех, формовъчно отделение 2. *текст.* цех [отделение] за получаване на влакно (от изкуствени материали)
~ **холóдной обрабóтки** цех за студена обработка
~ **холóдной прокáтки** цех за студено валцоване
~ **холóдной штампóвки** цех за студено щамповане
~ **цветнóго литья́** цех за цветни отливки, цех [отделение] за леене на цветни метали и сплави
~, **центрифугáльный** центрофугален цех, центрофугално отделение
~, **цинкогрáфский** *полигр.* цинкографен цех, цинкография
~, **чугунолитéйный** чугунолеярен цех, чугунолеярна
~, **шамóтный** шамотен цех, цех за подготовка на шамотни материали
~, **штампóвочный** щамповъчен цех, цех за щамповане
~, **экспериментáльный** експериментален [опитен] цех
~, **электрозакáлочный** електрозакалъчен цех, цех за електрозакаляване
~, **электрóлизный** електролизен цех, цех за електролиза
~, **электроремóнтный** електроремонтен цех, цех за ремонтиране на електросъоръжения
~, **электросталеплави́льный** електростоманолеярен [електростоманотопилен] цех
~, **энергети́ческий** енергетичен [силов] цех [отдел]

цех-поставщи́к *м* цех-доставчик
цех-потреби́тель *м* цех-потребител, цех-консуматор
цехкóм *м* цехов комитет
цеховóй цехов
циáн *м* циан *(сол на циановодородната киселина)*
~, **брóмистый** цианов бромид, бромоциан
цианази́д *м* цианов азид, цианазид
цианами́д *м* цианамид, цианов амид
~ **кáльция** калциев цианамид
~ **нáтрия** натриев цианамид
цианáт *м* цианат *(сол на циановата киселина)*
циангрýппа *ж* цианогрупа
~ **кáлия** калиев цианид
~ **кáльция** калциев цианид
~ **мéди** меден цианид
~ **нáтрия** натриев цианид
~ **серебрá** сребърен цианид
~, **чёрный** черен цианид
цианизáция *ж* цианизация, цианиране
циани́рование *с* 1. цианиране *(насищане на повърхностния слой на стоманени детайли с въглерод и азот)* 2. цианиране *(цианидно извличане на злато и сребро от смлени руди)*
~ **в твёрдой средé** цианиране в твърда среда, твърдо цианиране
~, **гáзовое** газово цианиране, цианиране в газова среда
~, **жи́дкостное** течно цианиране, цианиране в течна среда
циáнистый цианиден [цианид]
цианобензóл *м* цианобензол
циáновый цианов
цианогрýппа *ж вж.* **циангрýппа**
цианомéтр *м* цианометър
цианоти́пия *ж полигр.* цианотипия
цианоурáт *м* цианоурат
цианоури́т *м* цианоурит
цианофосгéн *м* цианофосген
цианплáв *м* цианова стопилка
цигéйка *ж* кожа на цигайска овца
цигéйковый от кожа на цигайска овца
цикл *м* цикъл, кръг, кръговрат *(в астрономията)*
~, **автомати́ческий** автоматичен цикъл *(напр. на обработане)*

~, **бина́рный** бинарен цикъл
~, **водоро́дный** *физ.* водороден цикъл
~ **воспроизво́дства** *ядр.* цикъл на възпроизвеждане [на възпроизводство]
~ **вычисле́ний** *авт.* цикъл на изчисленията
~, **га́зовый** *физ.* газов цикъл
~, **га́зовый Ди́зеля—О́тто** газодизелов цикъл на Дизел—Ото
~, **га́зо-ди́зельный** *вж.* **цикл, га́зовый Ди́зеля—О́тто**
~, **газотурби́нный** газотурбинен цикъл
~, **гистере́зисный** хистерезисен цикъл
~ **дви́гателя** цикъл на двигателя
~, **двухта́ктный** двутактов [двутактен] цикъл
~, **действи́тельный рабо́чий** действително работен [истински работен] цикъл
~ **Ди́зеля** цикъл на Дизел, дизелов цикъл
~, **жи́дкий** течен цикъл
~, **за́мкнутый** затворен цикъл
~ **за́писи и счи́тывания** *авт.* цикъл на запис и четене
~, **знакопостоя́нный нагруже́ний** знакопостоянен цикъл на напреженията, цикъл с постоянен знак на напреженията
~, **идеа́льный** идеален цикъл
~, **инфильтрацио́нный** *геол.* инфилтрационен цикъл
~ **Карно́** цикъл на Карно
~, **каска́дный** каскаден [стъпален] цикъл *(напр. в хладилната техника)*
~, **коммутацио́нный** *ел.* комутационен цикъл
~, **магмати́ческий** *геол.* магматичен цикъл
~, **многочле́нный** *хим.* многочленен цикъл
~ **намагни́чивания** магнитен цикъл
~ **нагруже́ний** цикъл на натоварванията
~ **напряже́ния** цикъл на (променливите) напрежения
~, **неза́мкнутый** незатворен [отворен] цикъл
~, **несимметри́чный** несиметричен цикъл
~, **несимметри́чный нагруже́ний** несиметричен цикъл на натоварванията
~, **несимметри́чный напряже́ний** несиметричен цикъл на напреженията
~, **нулево́й** нулев цикъл
~, **обобщённый Карно́** обобщен цикъл на Карно
~ **обрабо́тки** цикъл на обработката
~, **обрати́мый** обратим цикъл
~, **обра́тный** обратен цикъл
~, **обра́тный теплово́й** обратен топлинен цикъв
~ **опера́ций, откры́тый** открит цикъл на операцията
~, **паросилово́й** паросилов [енергиен] цикъл
~, **паротурби́нный** паротурбинен цикъл
~ **переда́чи** цикъл на предаването
~ **перерабо́тки** цикъл на преработването
~, **полуза́мкнутый** полузатворен цикъл
~, **преде́льный знакопостоя́нный** пулсиращ цикъл *(от нула до максимум и обратно)*
~ **програ́ммы** *изч.* цикъл на програмата
~ **произво́дства** *вж.* **цикл, произво́дственный**
~, **произво́дственный** производствен цикъл, цикъл на производството
~, **прямо́й теплово́й** прав топлинен цикъл
~, **пульси́рующий нагруже́ний** пулсиращ цикъл на натоварванията
рабо́ты цикъл на работата
~, **рабо́чий** 1. работен цикъл, технологичен цикъл 2. последователност [цикъл] на работа *(при двигатели с вътрешно горене)*
~ **размноже́ния** *ядр.* цикъл на размножаване *(на горивото)*
~, **реа́льный** реален [действителен] цикъл
~, **регенерати́вный** регенеративен цикъл
~, **ремо́нтный** ремонтен цикъл, цикъл на ремонта
~, **сбо́рочный** монтажен цикъл, цикъл на монтажа
~, **симметри́чный нагруже́ний** симетричен цикъл на натоварванията
~, **су́точный** *мин.* денонощен цикъл
~, **теорети́ческий** теоретичен цикъл
~, **теорети́ческий рабо́чий** теоретичен работен цикъл
~, **теплово́й** топлинен цикъл
~, **термодинами́ческий** *вж.* **цикл, теплово́й**
~, **технологи́ческий** технологичен цикъл
~, **то́пливный** топливен [горивен] цикъл
~, **тра́нспортный** транспортен цикъл
~, **углеро́дный** въглероден цикъл
~ **холоди́льной маши́ны** цикъл на хладилната машина
~, **холоди́льный** хладилен цикъл
~, **четырёхта́ктный** четиритактен цикъл
~, **эквивале́нтный Карно́** еквивалентен цикъл, на цикъла на Карно
~, **эксплуатацио́нный** експлоатационен [ремонтен] цикъл
~, **эрозио́нный** ерозионен [ерозивен] цикъл
цикла́ны *мн* циклани, циклопарафини
циклева́ние *с дърв.* циклене; изглаждане
циклёвка *ж вж.* **циклева́ние**
циклиза́ция *ж хим.* циклизация, циклизиране, образуване на пръстени
цикли́ческий цикличен, циклов
цикли́чный *вж.* **цикли́ческий**
циклобута́н *м* циклобутан
циклобуте́н *м* циклобутен, циклобутилен
циклова́ние *с* цикловане, циклична работа, работа по цикли
циклогексадие́н *м* циклохексадиен, дихидробензол
циклогекса́н *м* циклохексан
циклогексано́л *м* циклохексанол *(цикличен наситен алкохол)*
циклогексано́н *м* циклохексанон, кетохексаметилен
циклогепта́н *м* циклохептан
циклогра́мма *ж* циклограма
циклогра́ф *м* циклограф
циклогра́фия *ж* циклография *(метод за изучаване на циклични движения на човека)*
цикло́ида *ж мат.* циклоида
циклоида́льный циклоиден
цикло́идный *вж.* **циклоида́льный**
цикломе́р *м* оборотомер

циклóн *м* 1. *метео* циклон *(атмосферен вихър)* 2. циклон *(уредба за отделяне на твърди частици от газ)*
~, **батарéйный** батериен циклон, мултициклон
~, **конúческий** конусен циклон
~, **цилиндрúческий** цилиндричен циклон
циклопарафúны *мн хим.* циклопарафини
циклопентадиéн *м хим.* циклопентадиен, природен каучук
циклопентáн *м хим.* циклопентан
циклопентанóн *м хим.* циклопентанон, кетопентаметилен
циклопропáн *м хим.* циклопропан
циклотрóн *м ядр.* циклотрон *(уредба за ускоряване на материални частици с електрически товар)*
~, **изохрóнный** изохронен циклотрон
~, **кольцевóй** пръстеновиден [пръстенен] циклотрон
~, **радиáльно-сéкторный** радиално-секторен циклотрон
~, **сéкторный** секторен циклотрон
~, **спирáльно-сéкторный** спирално-секторен циклотрон
циклофóн *м елн.* циклофон, електроннолъчев комутатор
цúкля *ж дърв.* цикла
~, **оправочная** цикла с рамка [с дръжка]
~, **фасóнная** профилна цикла
цикóвка *ж* цилиндричен фрезенк
цилúндр *м* 1. цилиндър *(геометрично тяло)* 2. цилиндър *(машинна част)* 3. конструктивен елемент 4. цилиндър *(лабораторен уред)*
~, **блóчный** блоков цилиндър *(на парна машина)*
~, **возвра́тный** връщателен цилиндър
~, **воздуходýвный** въздуховдухвателен цилиндър
~, **встря́хивающий** тръскащ цилиндър
~ **высóкого давлéния** цилиндър с високо налягане
~, **гидравлúческий** хидравличен цилиндър
~, **глáвный** главен цилиндър *(напр. на преса)*
~, **глáвный тормознóй** *авто* главен спирачен цилиндър, спирачна помпа
~ **двойнóго дéйствия** цилиндър с двойно действие
~, **двухпотóчный** двупоточен цилиндър *(в турбина)*
~, **двухстéнный** двустенен цилиндър
~, **дезаксиáльный** изместен [извънаксиален, дезаксиален] цилиндър
~, **делúтельный** делителен цилиндър
~, **диэлектрúческий** *радио* диелектричен цилиндър
~, **дýкторный** *полигр.* дукторен цилиндър
~, **жúдкостный** течностен цилиндър
~, **загрýзочный** *мет.* пълначен цилиндър *(напр. на пещта)*
~, **закрывáющий** *леяр.* затварящ цилиндър
~, **золотникóвый** шибърен цилиндър *(напр. в парна машина)*
~, **игóльный** *текст.* иглен цилиндър
~, **колёсный тормознóй** *авто.* колесен спирачен цилиндър
~, **компрéссорный** компресорен цилиндър
~, **крáсочный** *полигр.* оцветяващ цилиндър, цилиндър за нанасяне на цветове [бои]
~, **крýглый** *мат.* кръгов цилиндър *(с кръгово напречно сечение)*
~, **круговóй** *вж.* **цилúндр, крýглый**
~, **мáсляный** маслен цилиндър, цилиндър за масло
~, **мéрный** измервателен цилиндър *(в лаборатория)*, градуиран цилиндър
~, **нагнетáтельный** 1. пресоващ [сгъстяващ] цилиндър 2. *леяр.* уплътнителен цилиндър *(за уплътняване на формата)*
~, **нагревáтельный** нагревателен цилиндър
~, **направля́ющий** направляващ цилиндър
~, **насóсный** помпен цилиндър, цилиндър на помпа
~ **нúзкого давлéния** цилиндър за ниско налягане
~, **овáльный** *мат.* овален цилиндър *(цилиндър с овално напречно сечение)*
~, **основнóй** основен цилиндър *(напр. при зъбни колела)*
~, **охлаждáющий** охлаждащ цилиндър
~, **паровóй** парен цилиндър
~, **передáточный** *полигр.* предавателен цилиндър
~, **печáтный** *полигр.* печатащ цилиндър *(цилиндър, който печата)*
~, **питáющий** *текст.* захранващ валяк, входящ валяк
~, **плýнжерный** удължен [плунжерен] цилиндър
~, **пневматúческий** пневматичен цилиндър
~, **подаю́щий** *полигр.* подаващ [захранващ] цилиндър
~, **пóлый** кух [празен] цилиндър
~, **поршневóй** бутален цилиндър
~, **прессýющий** *леяр.* пресоващ цилиндър *(при уплътняване на формите)*
~, **приёмный** *леяр.* приемателен цилиндър
~, **прямóй** *мат.* прав цилиндър, изправен цилиндър
~, **рабóчий** работен цилиндър
~, **распределúтельный** разпределителен цилиддър
~, **расширúтельный** разширителен цилиндър
~, **ребрúстый** ребрест [оребрен] цилиндър
~, **силовóй** *ав.* силов цилиндър, енергиен цилиндър
~, **смещённый** *вж.* **цилúндр, дезаксиáльный**
~, **собирáющий** *полигр.* събиращ цилиндър
~, **сортировáльный** сортиращ [сортировъчен] цилиндър
~ **со съёмной голóвкой** цилиндър със сваляща се [демонтираща се] глава
~ **с паровóй рубáшкой** цилиндър с парна риза
~, **стоя́чий** прав [стоящ, изправен] цилиндър
~, **сушúльный** сушилен цилиндър
~, **тормознóй** спирачен цилинлър
~, **управля́ющий** *елн.* управляващ [венелтов] цилиндър

~, **фальцева́льный** фалцов [фалцоващ] цилиндър
~, **фо́рмный** печатен цилиндър *(на ротационна или офсетова машина)*
цилиндри́ческий цилиндричен
цилиндро́ид *м мат.* цилиндроид *(цилиндър с елипсовидно напречно сечение)*
цилиндроконический конусно-цилиндричен
цимо́л *м хим.* цимол *(р-метилизопропилбензол)*
цина́ш *ж* оловна глеч, оловна пепел
цинео́л *м хим.* цинеол
цинк *м* цинк
~, **азоти́стый** цинков нитрид
~, **азотноки́слый** цинков нитрат
~, **амальгами́рованный** амалгамиран цинк
~, **бро́мистый** цинков бромид
~, **втори́чный** вторичен цинк
~, **гранули́рованный** гранулиран цинк
~, **дистилляцио́нный** дестилационен цинк
~, **листово́й** цинк на листове, листов цинк, цинкова ламарина
~, **металли́ческий** метален цинк
~, **нерафини́рованный** нерафиниран цинк
~, **редистиллиро́ванный** редестилиран цинк
~, **ро́льный** *вж.* **цинк, листово́й**; валцован цинк
~, **саморо́дный** самороден [природен] цинк
~, **сернистоки́слый** цинков сулфит
~, **серни́стый** цинков сулфид
~, **сернoки́слый** цинков сулфат
~, **синеро́дистый** *вж.* **цинк, циа́нистый**
~, **сыро́й** суров [необработен] цинк
~, **техни́ческий** технически [търговски] цинк
~, **торго́вый** *вж.* **цинк, техни́ческий**
~, **углеки́слый** цинков карбонат
~, **уксуснoки́слый** цинков ацетат
~, **фо́сфористый** цинков фосфид
~, **фто́ристый** цинков флуорид
~, **хло́ристый** цинков хлорид
~, **хлорноватоки́слый** цинков хлорат
~, **хромовоки́слый** цинков хромат
~, **циа́нистый** цинков цианид
~, **электролити́ческий** електролитен цинк
цинка́т *м* цинкат *(сол на цинковата киселина)*
цинкдимети́л *м хим.* цинкдиметил
цинки́т *м минер.* цинкит
цинкова́ние *с* поцинковане *(покриване на стоманени изделия с тънък пласт от цинк)*
~, **гальвани́ческое** галванично поцинковане
~, **горя́чее** горещо поцинковане
~, **диффузио́нное** дифузионно поцинковане
~, **ки́слое** кисело поцинковане
~, **конта́ктное электролити́ческое** контактно електролитно поцинковане
~, **металлизацио́нное** метализационно поцинковане, поцинковане чрез метализация
~ **ме́тодом цемента́ции** поцинковане по метода на циментиране
~, **электролити́ческое** електролитно поцинковане
цинкова́ть поцинковам
цинко́вщик *м* поцинковач, който поцинкова
ци́нковый цинков
цинкогра́ф *м полигр.* цинкограф
цинкогра́фия *ж полигр.* цинкография
цинконо́сный цинконосен, съдържащ цинк
цино́вка *ж* рогозка
цину́бель *м дърв.* зъбник, зъбно ренде
цинубле́ние *с* назъбване *(със зъбно ренде)*
цире́на *ж* тава *(в соловарница)*
цирк *м геол.* циркус
цирко́н *м минер.* циркон
циркона́т *м хим.* цирконат *(сол на цирконовата киселина)*
цирко́ниевый *хим.* цирконов
цирко́ний *м хим.* циркон
~, **азо́тистый** циркониев нитрид
~, **бро́мистый** циркониев бромид
~, **сернoки́слый** циркониев сулфат
~, **фто́ристый** циркониев флуорид
~, **хло́ристый** циркониев хлорид
циркони́рование *с* покриване с циркониев слой, циркониране
циркули́ровать циркулирам, намирам се в движение
ци́ркуль *м* пергел
~, **дели́тельный** делителен пергел
~, **измери́тельный** измервателен пергел, пергел за отмерване
~, **инструмента́льный** инструментален пергел
~, **кру́глый** кръгъл пергел
~, **микрометри́ческий** микрометричен пергел
~, **нулево́й** нулев пергел
~, **пропорциона́льный** пропорционален пергел
~, **просто́й** прост [обикновен] пергел
~, **пружи́нный** пружинен пергел
~, **прямо́й** прав [пряк] пергел
~, **разме́точный** размервателен [маркировъчен] пергел, трасировъчен [трасажен] пергел
~, **рыча́жный** лостов пергел
~ **с дуго́й** пергел с дъга
~ **с постоя́нными концáми** пергел с постоянни краища
~ **со сме́нными концáми** пергел със сменяеми краища
ци́ркуль-измери́тель *м* пергел-измервач
ци́ркуль-толщеме́р *м* пергел-дебеломер
ци́ркульный 1. кръгъл 2. пергелен
циркуля́р *м* циркуляр *(писмо)*
циркуля́рка *ж дърв.* циркуляр, кръгъл трион
циркуляцио́нный циркулационен
циркуля́ция *ж* циркулация, кръгообращение
~ **атмосфе́ры** атмосферна циркулация, циркулация на атмосферата
~ **атмосфе́ры, о́бщая** обща циркулация на атмосферата, обща атмосферна циркулация
~, **есте́ственная** естествена циркулация
~, **иску́сственная** изкуствена циркулация
~, **насо́сная** помпена циркулация *(циркулация, предизвикана от помпа)*
~, **по́лная** пълна циркулация
~, **принуди́тельная** принудителна циркулация
~, **холо́дная** студена циркулация
цис *м хим.* цис
цис-изоме́р *м хим.* цис-изомер
цис-конфигура́ция *ж хим.* цис-конфигурация

цисо́идный *хим.* цисоиден
циссо́ида *ж мат.* цисоида *(крива от трета степен)*
цистейн *м хим.* цистеин
цисте́рна *ж* цистерна
~, **автомоби́льная** автомобилна цистерна
~, **балла́стная** *кораб.* баластна цистерна *(на подводниците)*
~, **железнодоро́жная** железопътна цистерна
~, **пожа́рная** пожарна цистерна
~, **секциони́рованная** цистерна на секции, секционна цистерна
~, **складска́я** складова цистерна
~, **судова́я** корабна цистерна
~, **тра́нспортная** транспортна цистерна
~, **уравни́тельная** *кораб.* изравнителна цистерна
~, **фека́льная** цистерна за фекалии
цисти́н *м хим.* цистин
цис-транс-изомери́я *ж хим.* изомерия цис-транс
цитаде́ль *ж* цитадела [крепост, опора]
цитопла́зма *ж биохим.* цитоплазма
цитохи́мия *ж биохим.* цитохимия
цитра́ль *м* цитрал *(ненаситен алдехид)*
цитра́т *м* цитрат *(сол на лимонената киселина)*
~ **аммо́ния** амониев цитрат
~ **ка́льция** калциев цитрат
цитри́н *м хим.* цитрин *(разновидност на кварца)*
цифербла́т *м* циферблат, цифреник
~, **веерообра́зный** *вж.* **цифербла́т, се́кторный**
~, **се́кторный** секторен циферблат, циферблат със секторна скала *(напр. при везни)*
~, **спира́льный** спирален циферблат *(със спирална скала)*
ци́фра *ж* цифра
~, **ара́бская** арабска цифра
~, **дро́бная** дробна цифра
~, **зна́чащая** значеща цифра
~, **ри́мская** римска цифра
цифрово́й цифров
ци́церо *с полигр.* цицер
цоколёвка *ж ел.* схема на цокъл *(напр. на електронна лампа)*
цо́коль *м* 1. *ел.* цокъл, основа; фасунга 2. *стр.* цокъл
~, **винтово́й** винтов цокъл
~, **двухконта́ктный** двуконтактен цокъл; щифтов цокъл
~, **миниатю́рный** миниатюрен цокъл
~, **одноконта́ктный** едноконтактен цокъл
~, **окта́льный** цокъл с осем шипа, осмошипов [осмокрак] цокъл
~ **Сва́на** сванов [байонетен] цокъл
~, **фла́нцевый** фланцов цокъл
~, **фокуси́рующий** фокусиращ цокъл
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен [байонетен] цокъл
~, **штыково́й** байонетен цокъл
~, **штырево́й** *вж.* **цо́коль Сва́на**
~ **Эдисо́на** едисонов [винтов] цокъл
цо́кольный *ел. стр.* цоклов, цокълен
цуна́ми *мн* цунами *(големи океански вълни в резултат на подводни вулкани, земетресения)*
цыпля́тник *м с. ст.* пилчарник
цыно́вка *ж* рогозка

Ч

чаево́д *м* работник, занимаващ се с отглеждане на чай
чаево́дство *с* отглеждане на чай
чай *м* чай
чал *м* дебело въже *или* кабел с клуп *(за привързване на кораб, лодка или самолет)*
ча́лить привързвам кораб, лодка *или* самолет към брега
ча́лка *ж* 1. *вж.* **чал** 2. привързване на кораб *или* самолет
чальмерзи́т *м минер.* чалмерзит
чан *м кож.* каца *(за щавене на кожи)*; чебър; казан
~, **агитацио́нный** агитационна каца *(при флотация)*
~, **броди́льный** ферментационна каца
~, **водяно́й** каца [чебър] за вода
~, **выпарно́й** изпарителен казан
~, **дуби́льный** дъбилна каца, дъбилен съд; дуба; басейн за дъбене
~, **запа́рный** каца за запарване
~, **зато́рный** пивоварна каца
~, **краси́льный** бояджийска каца, бояджийски съд
~, **мо́ечный** съд за измиване
~, **мочи́льный** съд [каца] за накисване
~, **окисли́тельный** съд за окисляване
~, **оса́дочный** утаителна каца, каца [съд] за утаяване
~, **осветли́тельный** съд [каца, басейн] за избистряне
~, **отсто́йный** *вж.* **чан, оса́дочный**
~, **пожа́рный** пожарна каца; пожарен съд [басейн]
~, **трави́льный** съд за байцване
~, **фильтрацио́нный** филтрационен съд [басейн], каца за филтриране
~, **цементацио́нный** вана за цементация
чан-отсто́йник *м* съд [каца]-утаител
каро́к *м* шлифовачка, полировачка
час *м* час
часово́й 1. часовников, часовникарски 2. на час, часов, за един час
часовщи́к *м* часовникар
ча́сти *мн* части *(напр. машинни)*, детайли
~, **взаимозаменя́емые** взаимозаменяеми части
~, **запасны́е** запасни [резервни] части
~, **сменя́емые** сменяеми части
~, **составны́е** съставни части
части́ца *ж физ.* частица
~, **абсолю́тно нейтра́льная** абсолютно неутрална частица
~ **а́льфа** *ядр.* алфа-частица
~ **бе́та** *ядр.* бета-частица

~ **большо́й эне́ргии** *ядр.* частица с голяма енергия
~, **втори́чная** *ядр.* вторична частица
~, **дира́ковская** *физ.* дираковска частица
~, **заря́женная** заредена частица
~, **ионизи́рующая** йонизираща частица
~, **колло́идная** колоидна частица
~, **косми́ческая** *ядр.* космическа частица
~, **микроскопи́ческая** микроскопична частица
~, **недели́мая** неделима частица
~, **незаря́женная** незаредена частица
~, **релятиви́стская** релативистична частица
~, **уско́ренная** *ядр.* ускорена частица
~, **элемента́рная** елементарна частица
~, **я́дерная** ядрена [атомна] частица
части́чный частичен
ча́стное *с мат.* частно
ча́стный частен
частоко́л *м* 1. *елн.* поредица от вертикални импулси върху екран 2. ограда *(от колове)*
ча́стость *ж* честота, повторяемост
~ **погре́шностей** честота [повторяемост] на грешките
~ **случа́йного собы́тия** честота [повторяемост] на събитията
частота́ *ж* честота, фреквенция
~ **бие́ний** честота на биенията
~, **бокова́я** *радио* странична честота
~, **вале́нтная** валентна честота *(в спектроскопията)*
~, **вибрацио́нная** вибрационна честота
~, **вызывна́я** *тлф.* повиквателна честота
~, **высо́кая** висока честота
~ **гармо́ник** *ел.* честота на хармонични съставки
~, **гиромагни́тная** *радио* жиромагнитна честота
~, **гироскопи́ческая** жироскопична честота
~, **гла́вная** главна честота
~, **грани́чная** гранична честота
~, **дискре́тная** дискретна честота
~, **запасна́я** *радио* запасна [резервна] честота
~, **звукова́я** звукова честота
~, **зерка́льная** *радио* огледална честота
~ **ка́дров** *тлв.* честота на кадрите
~ **киносъёмки** *кфт.* честота на киноснимките
~, **ко́мплексная** *тлф.* комплексна честота
~, **контро́льная** *тлф.* контролна честота
~, **кругова́я** кръгова [ъглова] честота
~, **модули́рованная** модулирана честота
~, **модули́рующая** модулираща честота, честота на модулация
~, **несу́щая** носеща честота
~, **ни́зкая** ниска честота
~, **норми́рованная** *тлф.* нормирана честота
~, **нулева́я** нулева честота
~, **основна́я** основна честота
~, **парциа́льная** парциална честота
~, **поднесу́щая** подносеща честота
~, **подтона́льная** подтонална честота
~, **преде́льная** крайна [гранична] честота
~, **промежу́точная** *радио* междинна честота
~, **промы́шленная** *ел.* промишлена честота, честота 50 Hz
~, **ра́зностная** *вж.* **частота́ бие́ний**
~, **резона́нсная** *ел.* резонансна честота
~, **сверхвысо́кая** свръхвисока честота
~ **сигна́лов** честота на сигналите
~ **скольже́ния** честота на плъзгането
~, **со́бственная колеба́ний** собствена честота на трептенията
~, **спектра́льная** спектрална честота
~, **среднегеометри́ческая** средногеометрична честота
~, **сре́дняя** средна честота
~, **станда́ртная** *радио* стандартна честота
~, **су́перная** *радио* суперна честота, спомагателна честота
~, **тона́льная** тонална честота, звукова честота
~, **углова́я** *вж.* **частота́, кругова́я**
~, **циклотро́нная** циклотронна честота
~ **ци́клов** честота на циклите
~, **этало́нная** еталонна честота, *вж.* **частота́, станда́ртная**
часто́тный честотен
частотоме́р *м ел.* честотомер
~, **вибрацио́нный** вибрационен честотомер
~, **гетероди́нный** *радио* хетеродинен честотомер
~, **пьезоэлектри́ческий** пиезоелектрически честотомер
частотопреобразова́тель преобразувател [трансформатор] на честота
часто́ты *мн* честоти
~, **сверхвысо́кие** свръхвисоки честоти
~, **характеристи́ческие** характеристични честоти
часть *ж* 1. част *(напр. машинна)*, детайл 2. отделен къс от нещо 3. страна на нещо *(напр. горна, долна и т. н.)* 4. отделна съставка от нещо
~, **аликво́тная** *мат.* аликвотна част
~, **бегова́я** *авто* ходило на външна гума
~, **бортова́я** *авто* ръб на външна гума
~, **веду́щая** водеща [направляваща] част
~, **ве́рхняя** горна част
~, **весова́я** тегловна част
~, **взаимозаменя́емая** взаимозаменяема част
~, **глуха́я** 1. глуха [без проходен отвор, задънена] част 2. неразглобяема част
~, **головна́я** челна [предна] част
~, **дефе́ктная** дефектна [неизправна, негодна] част
~, **за́дняя** задна част
~, **заменя́емая** заменима [сменяема] част
~, **запасна́я** запасна [резервна] част
~, **концева́я** крайна част
~, **кормова́я** *кораб.* кърмова част *(на кораб)*
~, **крепёжная** 1. крепителна [укрепителна] част; подпорна част 2. скрепителна [прикрепителна] част, свързваща част
~, **легкораствори́мая** леснoразтворим компонент, лесноразтворима част
~, **легколету́чая** леснолетлив компонент
~, **ли́тниковая** *леяр.* част от лeяковата система *(на формата)*
~, **лобова́я** челна [фронтална] част; предна част
~, **материа́льная** материала част
~, **маши́нная** машинна част, машинен детайл

~, **металлическая шихты** *леяр.* металната част от шихтата
~, **мнимая** *мат.* мнима [нереална, имагинерна] част
~, **надводная** надводна част *(напр. на кораб)*
~, **направляющая** направляваща [водеща] част
~, **нарезная** нарязана част *(напр. на болт)*, резбова част
~, **нижняя** долна част
~, **нискокипящая** нисковрящ компонент *(компонент, който ври при ниска температура)*
~, **носовая** *кораб.* носова част *(на кораб)*
~, **объёмная** обемна част *(част, изразена чрез обем)*
~, **окулярная** *опт.* окулярна част *(на оптичен уред)*
~, **опорная** опорна част, подпорна част; ограничителна част
~, **основная** основна част
~, **ответственная** отговорна [важна, съществена] част
~, **передняя** предна част; лицева [фасадна] част; челна част
~, **переходная** преходна [междинна] част
~ **по весу** *вж.* **часть, весовая**
~, **поворотная суппорта** въртяща [въртелива] част на супорта
~, **подвижная** подвижна част
~, **подводная** подводна част *(на кораб)*
~ **по объёму** *вж.* **часть, объёмная**
~, **пригоночная** нагодена част, пасвана част
~, **проезжая** платно (на шосе, мост — без банкетите и тротоарите)
~, **рабочая** работна част
~, **режущая** режеща част
~, **резьбовая** резбова част
~, **сменная** сменна [сменяема] част
~, **соединительная** съединителна част
~, **составная** съставна част
~, **стандартная** стандартна част
~, **техническая** техническа част
~, **токоведущая** *ел.* токопровеждаща част
~, **тяговая ремня** теглителна работна част на ремък
~, **фасонная** профилна [фасонна] част
~, **хвостовая** опашечна част, част от [на] опашката
~, **ходовая** ходова част *(напр. на превозно средство)*
~, **хозяйственная** стопанска част
часы *мн.* 1. часовник; всеки измервателен уред с циферблат и стрелка 2. часове
~, **анкерные** анкерен [котвен] часовник
~, **антимагнитные** противомагнитен часовник
~, **астрономические** астрономически часовник
~, **атомные** атомен часовник
~, **балансовые** часовник с баланс, балансов часовник
~, **башенные** кулов часовник *(часовник, който е на кула)*
~, **бортовые** *ав.* бордови хронометър, часовник [хронометър] на борда
~, **водяные** 1. воден часовник, часовник с вода 2. водомер
~, **вторичные** зависим часовник, часовник без собствен двигателен механизъм
~, **газовые** газомер
~, **гиревые** жироскопичен часовник
~, **групповые** групов часовник
~, **индивидуальные** индивидуален [личен] часовник
~, **индикаторные** индикаторен часовник, индикатор
~, **карманные** джобен часовник
~, **кварцевые** кварцов часовник
~, **контрольные** контролен часовник
~, **маточные** часовник-майка
~, **маятниковые** махален часовник, часовник с махало
~, **механические** механичен часовник
~, **наручные** ръчен часовник
~, **настенные** стенен часовник
~, **настольные** часовник за маса
~, **образцовые** образцов часовник; часовник-образец [мостра]
~, **первичные** *вж.* **часы, маточные**
~, **песочные** пясъчен часовник
~, **печатающие** печатащ часовник *(часовник, отпечатващ часа, контролен часовник)*
~, **программные** програмиран часовник
~, **пружинные** пружинен часовник
~, **пыleводонепроницаемые** непропускащ прах и вода часовник, херметичен часовник, часовник-херметик
~, **резьбовые** резбови часовник, уред за измерване на резби *(напр. стъпката)*
~ **с боем** биещ часовник *(часовник, който отбива часовете)*
~, **сверхурочные** часовник с предварително нагласяване *(на определен интервал от време)*
~, **сигнальные** сигнален часовник
~, **синхронные** синхронен часовник
~, **солнечные** слънчев часовник
~, **стенные** стенен часовник, часовник за стена
~ **с электроподзаводом** часовник с електрическо задвижване, електрически часовник
~ **с электроприводом** *вж.* **часы, электрические**
~, **табельные** часовник за *(отпечатване на времето върху)* контролни карти *(напр. при идване на работа и излизане от работа)*
~, **точные** точен часовник
~, **уличные** уличен часовник
~, **электрические** електрически часовник
~, **электромеханические** електромеханичен часовник
~, **электропервичные** *вж.* **часы, маточные**
~, **электросекундные** електрически секундомер
~, **эталонные** еталонен часовник
часы-будильник *м* часовник-будилник, будилник
чаша *ж* чаша
~, **агломерационная** *мет.* агломерационна чаша
~, **бегунная** *леяр.* колергангова чиния
~, **заливочная** *вж.* **чаша, литниковая**

~, **клозе́тная** клозетна чиния
~, **литнико́вая** *леяр.* леякова чаша
~, **шла́ковая** *мет.* шлакова чаша
чашеобра́зный чашковиден, чашообразен
ча́шка *ж* 1. чашка, чаша 2. гнездо, кръгъл длаб 3. блюдо на везни
~ **весо́в** блюдо на везни
~ **дифференциа́ла** касетка [кутия] за диференциала [за преводните колела на диференциала]
че́зинг-кала́ндр *м текст.* чезинг-каландър
чек *м* 1. чек *(банков)* 2. касова бележка *(в магазин)*
чека́ *ж* клечка, щифт, чеп; напречен клин
~, **разводна́я** разцепена клечка, шплинт
чека́н *м* 1. чеканачка, длетовиден чук 2. щанца, поасон
чека́нить *м* 1. чеканя, зачеканявам 2. калибровам *(чрез пресоване)* 3. сека
чека́нка *ж* 1. чеканене, сечение; щанцуване 2. калиброване *(чрез пресоване)* 3. зачеканяване *(напр. на нитов шев)* 4. длетовиден инструмент за чеканене, чаканка
~, **криволине́йная** 1. криволинейно чеканене 2. криволинейна чеканка *(инструмент)*
~, **объёмная** обемно чеканене
~, **пло́ская** *вж.* **чека́нка, плоскостна́я**
~, **плоскостна́я** плоскостно чеканене
~, **пневмати́ческая** 1. пневматично устройство за чеканене 2. чеканене със сгъстен въздух
~, **ручна́я** 1. ръчно чеканене 2. устройство [инструмент] за ръчно чеканене
~, **совмещённая** съвместно *(напр. криволинейно и плоскостно)* чеканене
~, **шо́вная** чеканене на шев
чека́нщик *м* чеканач, който чекани
челно́к *м* 1. *текст.* совалка *(на тъкачен стан или на шевна машина)* 2. малка лека лодка, варка
челно́чный совалков
чело́ *с* пещно гърло
челове́ко-де́нь *м* човекоден
челове́ко-мину́та *ж* човекоминута
челове́ко-ча́с *м* човекочас
челоки́т *м* челокит *(вид дърводелско лепило)*
че́люсть *ж* челюст
чепра́к *м* чапрак *(най-плътната част на обработена кожа)*
чепракова́ние *с кож.* крупониране *(на кожи)*
червото́чина *ж дърв.* червоядина
червя́к *м* 1. червяк, безкраен винт 2. вида, охлювица 3. червячна преса, шприцмашина
~, **архиме́дов** архимедов червяк, червяк с архимедова спирала
~, **быстрохо́дный** бързоходен червяк
~, **веду́щий** 1. задвижващ [водещ] червяк 2. главен червяк
~, **геликоида́льный** хеликоиден червяк
~, **глобоида́льный** сферообразен [глобоиден] червяк
~, **двухзахо́дный** двуходов червяк
~, **конве́ксный** конвексен [изпъкнал] червяк
~, **конка́вный** конкавен [вдлъбнат] червяк
~, **левозахо́дный** левоходов [ляв] червяк
~, **ле́вый** *вж.* **червя́к, левозахо́дный**
~, **многозахо́дный** многоходов червяк
~, **многоходово́й** *вж.* **червя́к, многозахо́дный**
~, **однозахо́дный** едноходов червяк
~, **одноходо́вый** *вж.* **червя́к, однозахо́дный**
~, **па́дающий** падащ червяк
~, **подаю́щий** подаващ червяк
~, **правозахо́дный** десноходов [десен] червяк
~, **правооборо́тный** *вж.* **червя́к, правозахо́дный**
~, **пра́вый** *вж.* **червя́к, правозахо́дный**
~, **разрезно́й** получервяк, разрязан червяк
~, **рулево́й** кормилен червяк
~, **самотормозя́щий** самоспиращ червяк
~, **спира́льный** спирален червяк
~, **торо́идный** тороиден червяк
~, **транспортёрный** транспортен червяк, транспортиращ червяк
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен червяк
~, **эвольве́нтный** еволвентен червяк
червя́чный червячен
черда́к *м* мансарда, мансарден етаж; таван, тавански етаж; подпокривно пространство [помещение]
черда́чный тавански; мансарден
чередова́ние *с* редуване, периодично сменяне, последване
чередова́ться редувам се
черено́к *м* дръжка *(на нож или друго сечиво)*, чирен
че́реп *м* чиреп; изпечена глина; парче от счупен глинен съд
черепи́ца *ж* 1. керемида 2. керемиди *(като събирателно)*
~, **арми́рованная** армирана керемида
~, **а́спидная** аспидна керемида
~, **волни́стая** вълнообразна керемида
~, **глази́рованная** глазирана [гледжосана] керемида
~, **гли́няная** глинена керемида
~, **голла́ндская** холандска керемида
~, **гонча́рная** пръстена керемида
~, **жело́бчатая** улейообразна керемида
~, **карни́зная** корнизна керемида
~, **конько́вая** керемида-капак
~, **кро́вельная** покривна керемида
~, **ле́нточная** лентова [теглена] керемида
~, **лотко́вая** улейовидна керемида
~, **марсе́льская** марсилска керемида
~, **одножело́бчатая** едноулейна [турска] керемида
~, **па́зовая** фалцова керемида; *вж.* **черепи́ца, марсе́льская**
~, **пло́ская** плоска керемида
~, **ри́мская** римска керемида, *вж.* **черепи́ца, одножело́бчатая**
~, **тата́рская** *вж.* **черепи́ца, одножело́бчатая**
~, **штампо́ванная** щампована керемида
черепи́чник *м* керемидчия
черепи́чный керемиден
черепо́к *м вж.* **че́реп**
черепяно́й грънчарски
черне́ние *с* почерняване *(напр. туширане на чертеж, направен с молив)*; почерняне (на предмет)
черне́ть почерням

черни́ла *мн* мастило
~, автогра́фские автографско мастило
~, ализари́новые *полигр.* ализариново мастило
~, анили́новые *полигр.* анилиново мастило
~, гектографи́ческие *полигр.* хектографско мастило
~, гравёрные *полигр.* гравьорно мастило
~, копирова́льные *полигр.* мастило за копиране
~, литогра́фские *полигр.* литографско мастило
~, формо́вочные *леяр.* противопригарни обмазки [чернила, чернилка]
черни́ть почерням [нанасям с черно], черня
чернов́ой 1. който е написан на чернова 2. грубо обработен, недообработен
чернозём *м с. ст.* чернозем *(почва)*
черноле́сье *с* широколистна гора
чернорабо́чий *м* общ [неквалифициран] работник
чернослив *м* сушени черни сливи
чернота́ *ж.* 1. чернота 2. несъвпадане на отвори за болтове
чёрный 1. черен 2. необработен, грубо обработен
чернь *ж* 1. брюнировка (окисна покривка) 2. черна боя; чернило
~, пла́тиновая черна платина
черпа́к *м* 1. черпак; кепче; гребалка 2. кофа [кош] на екскаватор
черпако́вый кофъчен, който е с кофи *(или е от кофа)*, който е с черпак *(или е от черпак)*
черпа́лка *ж* черпалка, черпало, съд за гребане
черпа́ние *с* гребане; изгребване
черпа́ть греба, загребвам; черпя, изваждам *(вода, пясък и пр.)*
черпачёк *с* малък черпак
черпа́чный черпаков
черта́ *ж* 1. черта, линия 2. *дърв.* чертач *(за нанасяне черти по трупи)*
~, береговáя брегова линия
~, городскáя черти [очертание] на града
~, дро́бная *мат.* дробна черта
~, то́лстая дебела [силно почернена] черта [линия]
~, то́нкая тънка черта
чертёж *м* чертеж
~, вспомога́тельный спомагателен [помощен] чертеж
~, габари́тный габаритен чертеж, чертеж с [на] основни външни размери
~, детали́рованный *вж.* **чертёж, дета́льный 1.**
~, дета́льный 1. детайлен [подробен] чертеж 2. чертеж на детайл
~, зая́вочный чертеж за поръчка [за заявка]
~, иде́йный идеен чертеж
~, исполни́тельный изпълнителски чертеж, чертеж за изпълнение [за изпълнител]
~, исхо́дный изходен чертеж
~, конструкти́вный конструктивен чертеж
~, монта́жный монтажен чертеж
~, немо́й бланков чертеж, чертеж-образец
~, операцио́нный операционен чертеж, чертеж за операция
~, отчётный ясен [отчетлив, четлив] чертеж
~, пате́нтный патентен чертеж
~, перспекти́вный перспективен чертеж, чертеж в перспектива
~, поко́вочный ковашки чертеж, чертеж за изковка
~, прое́ктный проектен чертеж
~, проекцио́нный проекционен чертеж
~, рабо́чий работен чертеж
~, разби́вочный ситуационен план
~, ремо́нтный ремонтен чертеж, чертеж за ремонт
~, сбо́рочный *вж.* **чертёж, монта́жный**
~, теорети́ческий теоретичен чертеж
~, техни́ческий технически чертеж
~, технологи́ческий технологичен чертеж
~, увели́ченный увеличен чертеж
~, узлово́й възлов чертеж, чертеж на възел
~, устано́вочный 1. инсталационен чертеж, монтажен чертеж 2. регулировъчен чертеж, центриращ [установъчен] чертеж
~, эксплуатацио́нный експлоатационен чертеж
чертёж-эски́з *м* чертеж-скица
чертёжная *ж* чертожна *(напр. маса, стая и др.)*, чертожно отделение
чертёжник *м* чертожник
чертёжный чертежен, който е от [на] чертеж
черти́лка *ж* 1. чертилка, уред за чертане *(с туш)* 2. чертилка, уред за разчертаване на детайли [за трасиране]
~, паралле́льная успоредна чертилка
черти́ть чертая
~ ту́шью туширам, чертая с туш
черто́к *м стр.* връв, канап *(за разчертаване на плоча, върху която ще се прави мозайка с различни цветове)*
черче́ние *с* чертане
~, машинострои́тельное машинно чертане *(чертане на машинни части и машини)*
чеса́лка *ж* гребен, чесало
чеса́ние *с текст.* разчесване, чесане, влачене
чеса́ть *текст.* развлачвам, реша
чёска *ж* чесане, влачене *(на текстилни суровини)*
четвери́к *м* мярка с четири мерни единици за насипно тегло *(в мелничарството)*
четвёрка *ж ел.* четирижилен кабел, кабел с четири усукани жила
четверно́й четворен *(с четири пъти по-големи размери)*
четверо́к *м тлф.* четворка телефонни стълбове
четверти́на *ж дърв.* четвъртина *(от обла греда)*
четверти́чный *геол.* четвъртичен
четверто́к *м стр.* тухла-четвъртинка
че́тверть *ж* 1. *дърв.* ъглов длаб, фалц 2. *стр.* зъб *(в зидарията)* 3. стара руска мярка за течни и сипливи материали
~ Луны́ *астр.* четвърт луна *(фаза на луната)*
четвертьволново́й *радио* четвъртвълнов
четверчёный фалцован; с фалц *(за дъска)*
чёткий *тлв.* ясен, рязък, фокусиран
чёткость *ж тлв.* яснoст, острота, рязкост *(за образ)*

~ **изображе́ния** *тлв.* яснота [рязкост] на образа
чётность *ж* четност
чётный четен *(делим на две без остатък)*
четырёха́томный четириатомен, който има четири атома
четырёхвале́нтный *хим.* четиривалентен
четырёхгра́нник *м* 1. *мат.* четиристен, четириъгълник 2. *геол.* тетраедър
четырёхгра́нный четиристенен
четырёхжи́льный четирижилен
четырёхзве́нник *м* четиризвенен, с четири звена
четырёхколёсный четириколесен, с четири колела
четырёхкомпоне́нтный *хим.* четирикомпонентен, който се състои от четири компонента
четырёхкра́тный четирикратен, четворен
четырёхло́пастный четирилопатен *(за витло)*
четырёхме́рный четиримерен, четириизмерен
четырёхме́стный четириместен
четырёхмото́рный четиримоторен, с четири мотора [двигатели]
четырёхо́кись *ж хим.* четириокис
четырёхпо́лье *с с. ст.* четириполие, четириполна система
четырёхпо́люсник *м ел.* четириполюсник
~, **акти́вный** активен четириполюсник
~, **пасси́вный** пасивен четириполюсник
четырёхпо́люсный четириполюсен
четырёхпролётный четириотворен, с четири светли отвора
четвырёхсги́бный *полигр.* който е сгънат на четири
четырёхсторо́нний четиристранен
четырёхступе́нчатый четиристепенен, четиристъпален
четырёхта́ктный четиритактов
четырёхуго́льник *м* четириъгълник
четырёхуго́льный четириъгълен
четырёхцили́ндровый четирицилиндров
четырёхходово́й 1. четирипътен *(напр. кран)* 2. четирискоростен *(напр. автомобил)*
четырёхчле́нный четиричленен
четырёхэта́жный четириетажен
чефе́р *м* 1. шевица, бортова лента; гумирана ивица плат, залепена на бортовите обръчи на автомобилна гума 2. памучно платно за маркучи
чехо́л *м* калъф, покривка, обвивка
чечеви́ца *ж опт.* леща (оптична); леща *(за ядене)*
~, **ахромати́ческая** *опт.* ахроматична леща
чечевицеобра́зный лещовиден, лещообразен
чешу́йчатый люспообразен *(с покривен материал, нареден като люспи)*; люспест, покрит с люспи
чешуя́ *ж* люспа
чиги́рь *м* градинарски долап, водно градинарско колело
чи́зель *м вж.* **чи́зель-культива́тор**
чи́зель-культива́тор *м* вид култиватор за дълбоко разрохкване на почвата
чини́ть 1. поправям, кърпя 2. подострям 3. ремонтирам *(сграда)*
чиполи́но *с* чиполино *(вид италиански бял мрамор)*

чи́сла *мн* числа, *вж.* **число́**
~, **маги́ческие** *ядр.* магически числа
~, **норма́льные** нормални числа
~, **случа́йные** случайни числа *(в статистиката)*
чи́сленность *ж* численост
чи́сленный числен
числи́тель *м мат.* числител
число́ *с* 1. число 2. брой 3. дата
~, **абсолю́тное** абсолютно число
~ **Авога́дро** число на Авогадро
~, **алгебраи́ческое** *мат.* алгебрично число
~, **алкого́льное** *хим.* алкохолно число
~ **Архиме́да** *мат.* архимедово число
~, **а́томное** атомен номер, атомно число
~, **ацетиле́новое** ацетиленово число
~, **ацети́ловое** ацетилово число
~, **бро́мное** *хим.* бромно число
~, **веще́ственное** *мат.* веществено число
~, **водоро́дное** брой на водородни атоми, водородно число
~, **волново́е** вълново число, дължина на вълната
~, **гидрокси́льное** *хим.* хидроксилно число
~, **гиперко́мплексное** *мат.* хиперкомплексно число
~, **действи́тельное** *мат.* действително, реално число
~, **дисперсио́нное** дисперсионно число
~, **дистилляцио́нное** дестилационно число
~, **дро́бное** *мат.* дробно число
~, **золото́е** златно число *(съдържание на злато)*
~, **изотопи́ческое** *физ.* изотопно число
~, **имено́ванное** *мат.* число с означение
~, **иррациона́лное** *мат.* ирационално число
~, **йо́дное** *хим.* йодно число
~, **кардина́льное** *мат.* кардинално число
~, **ква́нтовое** *физ.* квантово число
~, **кислоро́дное** *хим.* кислородно число
~, **кисло́тное** *хим.* киселинно число
~, **ко́ксовое** коксово число
~, **ко́мплексное** *мат.* комплексно число
~, **коне́чное** *мат.* крайно число
~, **координацио́нное** координоционно число
~, **кра́тное** *мат.* кратно число
~, **крити́ческое оборо́тов** *авто* критично число на оборотите
~ **кру́тки, постоя́нное** *текст.* сукова константа
~, **магни́тное ква́нтовое** *физ.* магнитно квантово число
~, **ма́ссовое** *физ.* масово число
~ **Ма́ха** *мех.* число на Мах, махово число
~, **ме́дное** медно число
~, **менделе́евское** *хим.* менделеево число, число [номер] на атома
~, **мни́мое** *мат.* нереално [имагинерно] число
~, **многозна́чное** *мат.* многозначно число
~, **натура́льное** *мат.* натурално [естествено] число
~, **недели́мое** *мат.* нелелимо число
~, **неизве́стное** *мат.* неизвестно число
~ **Не́перово** *мат.* неперово число
~ **нечётное** *мат.* нечетно число

~, **нормализованное** *изч.* нормализирано число
~, **номинальное оборотов** номинално число на оборотите
~ **оборотов в минуту** число [брой] на оборотите в минута
~, **обратное** *мат.* обратно число
~, **общее** общо число
~, **однозначное** *мат.* еднозначно число
~, **октановое** октаново число
~, **отвлечённое** *мат.* отвлечено [абстрактно] число
~, **относительное** *мат.* относително число
~, **отрицательное** *мат.* отрицателно число
~, **первое** *мат.* първо число
~, **передаточное** предавателно число, число *или* отношение на предаването
~ **переноса** преносно число *(при електролиза)*
~, **подкоренное** *мат.* подкоренно число *(число под знака за коренуване)*
~, **положительное** положително число
~, **поправочное** *мат.* коригиращо число
~, **порядковое** 1. *вж.* **число, атомное** 2. поредно число
~, **простое** просто число
~ **Пуассона** число на Пуасон
~, **размерное** димензионно число, димензионна величина
~, **рациональное** *мат.* рационално число
~ **Рейнольдса** рейнолдово число
~, **родановое** роданово число
~, **сложное** *мат.* сложно число
~, **смешанное** *мат* смесено число
~, **составное** *мат.* съставно число
~, **среднее** 1. *мат* средно число, средна стойност 2. среден брой
~, **трансцендентное** *мат.* трансцендентно число
~ **углеродное** въглеродно число
~, **Фарадея** число на Фарадей
~, **флегмовое** флегмово число
~, **целое** *мат.* цяло число
~, **цетановое** цетаново число
~, **цетеновое** цетеново число
~, **чётное** *мат.* четно число
числовой числен, числов
числопоказатель *м* числопоказател
чистильщик *м* чистач, който чисти
чиститель *м текст.* чистачен валяк
~ **пряжи** нишкочистач
чистить чистя, почиствам; прочиствам, изчиствам
чистка *ж* чистене, почистване
~, **химическая** химическо чистене
чистовой окончателен, завършен [завършващ]; който е за окончателна обработка
чистодел *м* малка пиличка *(за почистване на контакти, прекъсвачи и др.)*
чистокровный *с. ст.* чистокръвен, породист
чистопородный *вж.* **чистокровный**
чистота *ж* чистота *(напр. на обработена повърхност)*; липса на онечистотяване
~ **обработки** чистота на обработката
~ **поверхности** чистота на повърхността *(напр. на обработената)*
~, **химическая** химична чистота
~ **цвета** колориметрична чистота
чистошёлковый *текст.* чисто копринен, от 100 % коприна
чистошерстяной *текст.* чисто вълнен, от 100% вълна
чистый чист, свободен от примеси *или* онечистявания
~ **для анализа** чист за анализ
~ **химически** химически чист
читка *ж полигр.* изчитане
чкаловит *м минер.* чкаловит
член *м* 1. *мат.* член 2. отделен елемент от систематичен ред
~, **крайний** *мат.* краен член
~, **общий** *мат.* общ член
~ **отношения, последующий** *мат.* следващ член на отношението
~ **отношения, предыдущий** *мат.* преден [прехождащ] член на отношението
~ **ряда** *мат.* член на ред
~, **свободный** *мат.* свободен член
~, **средний** *мат.* среден член
членение *с* разчленяване
~, **архитектурное** архитектурно членене [разчленяване]
чувствительность *ж* чувствителност
~, **абсолютная** *ак.* абсолютна чувствителност
~, **баллистическая** *воен.* балистична чувствителност
~ **весов** чувствителност на везни
~, **динамическая** динамична чувствителност
~ **к детонации** *воен.* чувствителност към детонация
~ **к надрыву** чувствителност към раздиране *(напр. на плат, хартия)*, раздираемост
~, **контрастная** *опт.* контрастна чувствителност
~, **коррозионная** корозионна чувствителност
~ **к трению** чувствителност към триене
~ **к удару** чувствителност към удар
~, **номинальная** номинална чувствителност
~, **относительная** относителна чувствителност
~, **пороговая** гранична чувствителност, минимална чувствителност
~, **предельная** крайна [гранична] чувствителност
~ **приёмника** *радио* чувствителност на радиоприемника
~, **световая** светлочувствителност, чувствителност към светлина
~ **срабатывания** чувствителност на задействуването
~, **цветовая** цветна чувствителност, чувствителност към цветове
чувствительный чувствителен
чугал *м* чугал *(желязно-алуминиева сплав)*
чугун *м* чугун
~, **алюминиевый** алуминиев чугун
~, **американский ковкий** американски ковък чугун, черен ковък чугун
~, **антифрикционный** антифрикционен чугун
~, **армированный** армиран чугун
~, **аустенитный** аустенитен чугун

~, **белосерде́чный ко́вкий** бялосърдечен ковък чугун
~, **бе́лый** бял чугун
~, **бе́лый ко́вкий** *виж.* **чугу́н, белосерде́чный ко́вкий**
~, **бессеме́ровский** бесемеров чугун
~, **вагра́ночный** вагрянъчен [вагрянков] чугун, чугун от вагрянка
~ **в чу́шках** чугун на блокове, блоков чугун
~ **в штыка́х** *виж.* **чугу́н в чу́шках**
~, **высококачественный** висококачествен чугун
~, **высококремни́стый** високосилициев чугун
~, **высокомарганцо́вистый** високоманганов чугун
~, **высокопро́чный** високояк чугун, чугун с голяма якост
~, **высокоуглеро́дистый** високовъглероден чугун
~, **гемати́товый** хематитов чугун
~, **горе́лый** вторичен чугун
~, **графитизи́рованный** графитизиран чугун
~, **до́менный** високопещен чугун
~, **древесноу́гольный** дървеновъглищен чугун
~, **жаросто́йкий** огнеустойчив чугун
~, **жи́дкий** течен чугун
~, **закалённый** закален чугун
~, **зерка́льный** огледален чугун
~, **зерни́стый** зърнест чугун
~, **кислотоупо́рный** киселиноустойчив чугун
~, **ко́вкий** ковък чугун
~, **ко́ксовый** коксов чугун
~, **коррозиесто́йкий** корозионноустойчив чугун
~, **кремни́стый** силициев чугун
~, **леги́рованный** легиран чугун
~, **лите́йный** леярски чугун
~, **ма́гниевый** магнезиев чугун
~, **магни́тный** магнитен чугун
~, **малокремни́стый** нискосилициев чугун, чугун с ниско съдържание на силиций
~, **малолеги́рованный** нисколегиран чугун
~, **малоуглеро́дистый** нисковъглероден чугун
~, **малофо́сфористый** нискофосфорен [с ниско съдържание на фосфор] чугун
~, **марганцо́вый** манганов чугун
~, **марте́новский** мартенов чугун
~, **маши́нный** машинен чугун
~, **ме́дистый** меден чугун *(чугун, съдържащ мед)*
~, **мелкозерни́стый** дребнозърнест чугун
~, **модифици́рованный** модифициран чугун
~, **негоре́лый** първичен [нов] чугун
~, **немагни́тный** немагнитен чугун
~, **немодифици́рованный** немодифициран чугун
~, **ни́келевый** никелов чугун
~, **обессе́ренный** обезсерен чугун
~, **обесфо́сфоренный** обезфосфорен чугун
~, **обыкнове́нный** обикновен чугун
~, **обы́чный** *виж.* **чугу́н, обыкнове́нный**
~, **отбелённый** избелен чугун
~, **переде́льный** преработваем [преходен, суров, нов] чугун
~, **перехо́дный** преходен чугун
~, **перли́тный** перлитен чугун
~, **перлитографи́тный** перлито-графитен чугун
~, **перлитоферри́тный** перлито-феритен чугун
~, **плотнозерни́стый** плътнозърнест чугун
~, **пло́тный** *виж.* **чугу́н, плотнозерни́стый**
~, **полови́нчатый** полусив [половинчат, мелиран, пъстър] чугун
~, **приро́дно-леги́рованный** природно легиран чугун
~, **приса́дочный** чугун за добавка
~, **промежу́точный** междинен чугун
~, **рафини́рованный** рафиниран чугун
~, **сверхпро́чный** свръхяк чугун
~, **светлосерде́чный ко́вкий** светлосърдечен ковък чугун, ковък чугун със светла [бяла] сърцевина
~, **серни́стый** чугун с повишено съдържание на сяра
~, **се́рый** сив чугун
~, **синтети́ческий** синтетичен чугун
~ **со сфероида́льным графи́том** сферографитен чугун
~, **специа́льный** специален чугун
~, **среднелеги́рованный** среднолегиран чугун
~, **стали́стый** стоманизиран чугун
~, **сфероида́льный** *виж.* **чугу́н со сфероида́льным графи́том**
~, **твёрдый** твърд чугун
~, **тёмно-се́рый** *виж.* **чугу́н, чёрный ко́вкий**
~, **тома́совский** томасов чугун
~, **углеро́дистый** въглероден чугун, чугун с повишено съдържание на въглерод
~, **ферри́тный** феритен чугун
~, **фо́сфористый** фосфорен чугун, чугун с повишено съдържание на фосфор
~, **хро́мистый** хромов чугун, чугун с повишено съдържание на хром
~, **чёрный ко́вкий** черен ковък чугун
~, **чу́шковый** чугун на блокове
~, **шве́дский** шведски чугун
~, **штыково́й** *виж.* **чугу́н, чу́шковый**
~, **эвтекти́ческий** евтектичен чугун
~, **электродо́менный** електровисокопещен чугун
чугу́нка *ж* 1. съд [гърне] от чугун 2. чугунена печка
чугу́нный чугунен
чугуново́з *м* чугуновоз, вагон [вагонетка] с кофа за транспортиране на чугун
чугунолите́йная *ж* чугунолеярна, чугунолеярен цех
чугунолите́йный чугунолеярен
чугунолите́йщик *м* чугунолеяр
чугуноплави́льный чугуноде́бивен, чугунотопилен
чугу́нщик *м* чугуновар *(при високи пещи)*
чуло́к *м* 1. *ел.* (изолационен) чорап 2. (памучно) чорапче
чулочновяза́льный чорапоплетачен
чуло́чный чорапен
чура́к *м* трупа *(за шперплат)*
чурба́н *м* пън, кютюк, дръвник

чу́рка *ж* 1. трупче, кютюче 2. кюлче, балванка метал
чу́шка *ж* балванка, кюлче метал, блок метал
чу́шковый на блокове, на блокчета
чушколо́м *м* блокотрошачка
чушколома́тель *м вж.* **чушколо́м**

Ш

шабази́т *м минер.* шабазит
шабала́ *ж* трупче *(заготовка за дървено изделие)*
ша́бер *м* 1. шабър [шабер], уред [инструмент] за шаброване, стъргач 2. *полигр.* шабер за работа върху цинкови плочи 3. *харт.* тънък нож при хартиена машина
~, **вставно́й** шабър, който се поставя и закрепва в друго нещо
~, **жело́бчатый** шабър с жлеб
~, **механи́ческий** механичен шабър
~, **пло́ский** плосък шабър
~, **полиро́вочный** полировъчен шабър, шабър за полиране
~, **полукру́глый** полукръгъл шабър; шабър с жлеб
~, **прямо́й** прав шабър
~, **сердцеви́дный** сърцевиден шабър
~, **слеса́рный** шлосерски шабър
~, **трёхгра́нный** триръбест [тризъбен] шабър, шибър с три режещи ръба
~, **фасо́нный** профилен [фасонен] шабър
~, **четырёхгра́нный** четириръбест шабър, шабър с четири режещи ръба
шабло́н *м* 1. шаблон 2.калибър 3. образец [модел] *(по който да се изработват изделия)*
~, **бло́чный** блоков [блочен] шаблон
~, **враща́ющийся** *леяр.* въртящ се шаблон
~, **контро́льный** контролен шаблон, шаблон [калибър] за проверяване
~, **ко́нтурный** контурен шаблон, шаблон за контурите
~, **ле́нточный** ивичен шаблон
~, **направля́ющий** водещ [направляващ] шаблон
~, **непроходно́й** непреминаващ [непроходен] калибър [шаблон]
~, **преде́льный** граничен калибър [шаблон]
~, **прока́тный** шаблон [калибър] за валцоване
~, **протяжно́й** *леяр.* шаблон за протегляне
~, **проходно́й** преминаващ [проходен] калибър [шаблон]
~, **пустоте́лый** кух шаблон
~, **путево́й** *жп.* пътен шаблон
~, **ра́диусный** радиус-шаблон, шаблон за проверяване на радиуси в изделията
~, **разме́точный** шаблон за разчертаване [за трасиране], трасировъчен шаблон
~, **резьбово́й** резбов шаблон, шаблон за *(проверка на)* резби
~, **сбо́рочный** монтажен шаблон
~, **се́тчатый** ситов шаблон
~, **углово́й** ъглов шаблон, шаблон за *(проверка на)* ъгли
~, **установо́чный** 1. монтажен [инсталационен] шаблон 2. центриращ шаблон; регулировъчен шаблон
~, **фасо́нный** профилен [фасонен] шаблон, профилен калибър
~, **центрово́й** шаблон за центриране
~, **цилиндри́ческий** цилиндричен шаблон
~, **чертёжный** шаблон за чертане, чертежен шаблон
шаблони́рование *с* шаблониране
шаблони́ровать шаблонирам
шабло́нный шаблонен
шаблонодержа́тель *м* шаблонодържач
шабо́т *м* стол *(на наковалня)*
ша́брение *с* шаброване [шаберoване]
ша́брить шабъровам [шаберовам]
шаброва́ние *с вж.* **ша́брение**
шабро́вка *ж вж.* **ша́брение**
шабро́вочный шабровъчен, който е за [от] шабър
шабро́вщик *м* шабровач,специалист по шаброване
шаг *м* стъпка *(на резба)*; стъпка, крачка, ход
~ **винта́** стъпка на *(резбата на)* винта
~ **винта́, действи́тельный** *ав. кораб.* действителна стъпка на витлото
~ **винта́, изменя́емый** променлива стъпка на самолетно витло
~ **винтово́й ли́нии** *вж.* **шаг винта́**
~ **возду́шного винта́** стъпка на самолетно витло
~, **дели́тельный** делителна стъпка
~, **диаметра́льный** диаметрална стъпка; диаметрален цолов модул, пич
~ **заклёпок** *вж.* **шаг, заклёпочный**
~, **заклёпочный** нитова стъпка, стъпка между нитовете, междунитие
~ **зацепле́ния** стъпка на зацепването
~ **зу́бьев** стъпка на зъбно колело
~ **ка́дра** *кфт.* стъпка на кадъра
~, **ка́дровый** *вж.* **шаг ка́дра**
~ **квантова́ния** *авт.* стъпка на квантоване
~, **колле́кторный** *ел.* колекторна стъпка
~ **кре́пи** стъпка на крепеж
~, **кругово́й** кръгова стъпка
~, **лине́йный** линейна стъпка
~, **лобово́й** *вж.* **шаг, торцо́вый**
~ **лопа́ток** стъпка на лопатките *(напр. в турбина)*
~ **нака́тки** стъпка на накатката [на валцовката]
~ **наре́зки** *вж.* **шаг резьбы́**
~, **норма́льный** нормална стъпка *(напр. на цилиндрично зъбно колело с неуспоредни за оста му зъби)*
~ **обмо́тки** *ел.* стъпка на намотка
~ **обруше́ния** *мин.* стъпка на обрушаване
~, **окружно́й** *вж.* **шаг, кругово́й**
~, **осево́й** осова стъпка *(напр. при зъбно зацепване)*
~, **основно́й** основна стъпка
~, **относи́тельный** относителна стъпка
~, **переме́нный** променлива стъпка
~, **пе́тельный** *текст.* широчина на бримката
~, **по́люсный** *ел.* полюсна стъпка

~ по основно́й окру́жности стъпка по основната окръжност
~ по паза́м ел. канална стъпка
~, попере́чный напречна стъпка
~ програ́ммы авт. стъпка на програмата
~, продо́льный надлъжна стъпка
~ пружи́ны стъпка на пружина
~ резьбы́ резбова стъпка, стъпка на резба
~, результи́рующий ел. резултантна стъпка
~ ро́тора ел. стъпка на ротор
~ се́тки елн. стъпка (на навиване) на решетка
~ скру́тки ел. стъпка на усукване, кабелна стъпка
~ спира́ли стъпка на спирала
~, торцо́вый челна стъпка
~, углово́й ъглова стъпка
~, укоро́ченный съкратена [скъсена] стъпка
~ це́пи стъпка на верига
~, части́чный ел. частична стъпка
шага́ющий крачещ
шагоме́р *м* 1. крачкомер 2. стъпкомер
~, клиново́й клинов стъпкомер
~, трёхконта́ктный триконтактен стъпкомер
шагрени́рование *с* шагрениране, получаване на шагрен
шагрени́ровать шагренирам, придавам шагренова повърхност *(на кожа, платно, хартия)*
шагре́нь *ж* 1. шагрен *(грапава повърхност на кожа, хартия, плат)* 2. вид шагренирана кожа 3. кожа от коремна част на акула *(естествено шагренирана)*
ша́йба *ж* шайба; диск
~, боева́я ударникова шайба, ударников маховик *(от тъкачен стан)*
~, бу́ферная буферна шайба
~, во́йлочная филцова (уплътнителна) шайба, филцов (уплътнителен) пръстен
~ Гро́вера гроверова [пружинна] шайба
~, дистанцио́нная дистанционна [разделителна] шайба
~, дро́ссельная дроселна [дроселираща] шайба
~, замко́вая 1. осигурителна [предпазна] шайба 2. заключваща шайба
~, защи́тная предпазна [защитна] шайба
~, звёздчатая звездообразна шайба
~, зу́бчатая зъбна шайба
~, измери́тельная измервателна шайба
~, изоли́рующая изолираща шайба
~, кача́ющаяся люлееща се шайба
~, квадра́тная квадратна шайба
~, клинова́я клинова шайба
~, кольцева́я пръстеновидна шайба
~, кони́ческая конусна шайба
~, конта́ктная контактна [допирна] шайба
~, контро́льная контролна шайба
~, ко́нтрящая контрираща шайба, контрашайба
~, ко́нусная *вж.* **ша́йба, кони́ческая**
~, коса́я коса [скосена] шайба
~, кулачко́вая ексцентрикова шайба, гърбична шайба
~, ла́пчатая лапеста шайба, зегерка, сигурка
~, магни́тная магнитна шайба
~, маслоулови́тельная маслоуловителна шайба, маслосъбирачна шайба
~, нажи́мная натискателна [притискателна] шайба, опорна шайба
~, ограничи́тельная ограничителна шайба
~, откидна́я отваряща се шайба, шарнирна шайба, подвижна шайба
~, пло́ская плоска шайба
~, поворо́тная обръщателна шайба, въртелива шайба
~, подводко́вая шайба с водещо [увличащо] сърце *(при работа на струг)*
~, подкладна́я подложна шайба
~, подковообра́зная подковообразна шайба
~, предохрани́тельная осигурителна [предпазна] шайба
~, прижи́мная притискаща шайба
~, прокла́дочная вставна шайба *(шайба, която се поставя между детайли)*, междинна (уплътнителна) шайба
~, простая проста шайба
~, про́фильная профилна шайба
~, пружи́нная пружинна шайба
~, раздели́тельная разделителна шайба
~, разрезна́я разрязана шайба
~, распо́рная дистанционна шайба
~, регулиро́вочная регулировъчна шайба
~, рези́новая гумена шайба
~, сто́порная осигурителна шайба
~, сфери́ческая сферична шайба
~, съёмная разглобяема [снемаща се] шайба
~, таре́льчатая чиниеобразна [дискообразна] шайба
~, таре́льчатая упру́гая чиниеобразна [дискообразна] пружинна шайба
~, тормозная спирачна шайба
~, уплотни́тельная уплътнителна шайба
~, упо́рная опорна шайба; ограничителна шайба
~, упру́гая гъвкава [еластична] шайба, пружинна шайба
~, уравни́тельная изравнителна шайба
~, устано́вочная монтажна [инсталационна] шайба; центрираща [регулираща] шайба, фиксираща шайба
~, фасо́нная *вж.* **ша́йба, про́фильная**
~, хокке́йная хокейна шайба, шайба за хокей
~, чёрная 1. груба [грубо обработена] шайба 2. черна шайба
~, чи́стая 1. фина [фино обработена] шайба 2. чиста [почистена] шайба
~, шлифова́льная шлифовъчна шайба
~, штампо́ванная щампована шайба
~, эксце́нтриковая ексцентрикова шайба
шайба-кали́бр *м* шайба-калибър
ша́йка *ж* 1. *стр.* канчок *(специална мистрия-кофа за полагане и разстилане на разтвор)* 2. чебърче *(съд за вода)*
шала́нда *ж кораб.* мауна, шаланда *(малка плоскодънна гемия с разтварящо се дъно)*
шалёвка *ж* 1. шинда [тънка дъска] 2. обковаване с шинди
шамози́т *м минер.* шамозит
шамо́т *м* шамот
~, глинозёмистый глинен шамот

~, **ква́рцевый** кварцов шамот
~, **фасо́нный** профилни [фасонни] шамотни изделия
шамо́тный шамотен
ша́ндор *м* шандор *(предпраг в началото на дънен изпускателен канал на язовир)*
шапиро́граф *м* шапирограф *(уред за получаване на отпечатъци)*
ша́пка *ж* 1. шапка *(напр. за глава)* 2. *геол.* окислена горна част на руди *(напр. пиритни руди)*
шар *м мат.* кълбо, сфера; глобус
~, **возду́шный** *ав.* балон, въздушен балон
~, **впи́санный** *мат.* вписано кълбо
~, **запа́льный** нагрявна [запална] глава
~, **земно́й** земно кълбо
~, **опи́санный** *мат.* описано кълбо
~, **привязно́й** привързан балон
~, **светоме́рный** светломерна сфера
~, **фотометри́ческий** фотометрична сфера
шар-зонд *м* балон-сонда, сондажен балон
шар-пило́т *м ав.* пилотно балонче, пилотен балон
шаржи́р-маши́на *ж* шаржир-машина, пълначна машина
шаржирова́ние *с* 1. съставяне на шихта [шаржа] *(напр. при топене на чугун)* 2. пълнене, подхранване *(напр. на топилен агрегат)*
ша́рик *м* сачма; малка топка, топчица, сферичка
~, **контро́льный** контролна сачма [сферичка]
~, **кровяно́й** кръвно телце
~, **подши́пниковый** сачма за лагер, лагерна сачма
ша́риковый сачмен; снабден със сачми
шарикодержа́тель *м* сачмодържач
шарикоподши́пник *м* сачмен лагер
~, **двойно́й упо́рный** сачмен лагер с двойна опора, двойноопиращ се [двойноопорен] сачмен лагер
~, **двухря́дный** двуреден сачмен лагер
~, **магни́тный** магнитен сачмен лагер
~, **неразбо́рный радиа́льно-упо́рный** радиално-опорен неразглобяем сачмен лагер
~, **несамоустана́вливающийся** несамонагаждащ се сачмен лагер
~, **одина́рный упо́рный** единичен опорен осов [аксиален] лагер
~, **однорядный** едноредeн сачмен лагер
~, **плавающий** плаващ [подвижен] сачмен лагер
~, **радиа́льно-упо́рный** радиално-аксиален сачмен лагер
~, **радиа́льный** радиален сачмен лагер
~, **разбо́рный радиа́льно-упо́рный** разглобяем радиално-аксиален сачмен лагер
~, **самоустана́вливающийся** самонагаждащ се сачмен лагер
~, **сдво́енный радиа́льно-упо́рный** вдвоен радиално-аксиален сачмен лагер
~, **сфери́ческий** сферичен сачмен лагер
~, **трансмиссио́нный** трансмисионен сачмен лагер
~, **упо́рный** опорен [осов, аксиален] сачмен лагер
~, **фикси́рующий** фиксиращ сачмен лагер
шарни́р *м* 1. шарнир, панта 2. шарнирна сглобка
~, **ви́льчатый** шарнир-вилка, вилкообразен шарнир
~ **Гу́ка** шарнир на Хук, хуково съединение
~, **двойно́й** двоен шарнир
~, **карда́нный** карданен шарнир
~, **ключево́й** ключов шарнир
~, **ма́ятниковый** махален шарнир
~, **мостово́й** мостова става
~, **несоверше́нный** несъвършен шарнир
~, **подви́жный** подвижен шарнир
~, **углово́й** ъглов шарнир
~, **универса́льный** универсален шарнир, *вж.* **шарни́р Гу́ка**
~, **шарово́й** сферичен шарнир, сферична [ябълкова] става
шарни́рный шарнирен, който е с [от, за] шарнир
шарови́дный сачмообразен, сачмовиден
шаро́вка *ж с. ст.* разкопаване, разчистване
шарово́й *мат.* кълбов, сферичен
шарообра́зный кълбообразен, сферообразен
шаро́шка *ж* 1. вид фреза *(шлосерска, дърводелска и др.)* 2. назъбена ролка *(в хартиеното производство)* 3. тръбочистачка, очуквачка
~, **прави́льная** ролка [фреза] за уравняване [изправяне] *(напр. на шлифовъчна шайба)*
~, **про́фильная** профилна ролка [фреза]
шасси́ *с авто* колесник, шаси 2. *радио* шаси [подставка] за монтиране на частите на радиоапарат
~, **безра́мное** *авто* безрамно шаси, шаси-каросерия
~, **вездехо́дное** *авто* всеходно шаси
~, **грузово́е** *авто* товарно шаси
~, **гу́сеничное** *авто* верижно шаси
~, **длиннобазное** *авто* дългобазно шаси
~, **короткобазное** *авто* късобазно шаси
~, **низкора́мное** *авто* нискорамно шаси
~, **неубира́ющееся** *ав* неприбиращ се колесник
~, **поплавко́вое** *ав.* лодков колесник
~, **ра́мное** *авто* рамно шаси
~, **самохо́дное** *с. ст.* самоходно шаси
~, **трёхколёсное** триколесно шаси
~, **убира́ющееся** *ав.* прибиращ се колесник
шатёр *м* похлупак *(за покриване на машини)*
ша́ткий неустойчив, нестабилен
шатро́вый шатров, пирамидален *(за покрив)*
шату́н *м* мотовилка, биела
~, **вилкообра́зный** вилкообразна мотовилка
~, **вилообра́зный** *вж.* **шату́н, вилкообра́зный**
~, **ви́льчатый** *вж.* **шату́н, вилкообра́зный**
~, **гла́вный** главна мотовилка
~, **прицепно́й** вторична мотовилка
шату́нный мотовилков [биелен], който е от [за, на] мотовилка
ша́хматный шахматен
ша́хта *ж мин* шахта, рудник
~, **бурова́я** сондажна шахта
~, **вентиляцио́нная** вентилационна шахта
~, **вертика́льная** вертикална шахта

~, **водоотливна́я** водоотливна [отводнителна] шахта
~, **вспомога́тельная** помощна шахта
~, **выдачна́я** извозна шахта
~, **вытяжна́я** смукателна шахта
~, **га́зовая** газова шахта, рудник с газ
~, **газовыходна́я** газоизходна шахта
~, **гла́вная** главна шахта
~, **глубо́кая** дълбока шахта
~, **де́йствующая** действуваща шахта
~ **до́менной пе́чи** шахта на висока пещ
~, **есте́ственная** естествена шахта
~, **загру́зочная** пълначна шахта
~, **иссле́довательская** изследователски рудник [изследователска шахта]
~, **ка́бельная** *тлф.* кабелна шахта *или* кладенец
~, **каменноу́гольная** каменовъглен рудник
~, **капита́льная** главна шахта
~, **коте́льная** *кораб.* котелна шахта
~ **ли́фта** шахта за асансьор, подемна шахта
~, **магистра́льная** магистрална [главна] шахта
~, **маши́нная** *кораб.* шахта на машинното отделение, машинна шахта
~, **ме́лкая** плитка шахта
~, **накло́нная** наклонена шахта
~, **нега́зовая** негазова шахта [негазов рудник], рудник без газ
~, **опа́сная по га́зу** рудник, опасен по газ
~, **опа́сная по пы́ли** рудник, опасен по прах
~, **о́пытная** опитна шахта, опитен рудник
~ **пе́чи** пещна шахта, шахта за висока пещ
~, **подзе́мная** подземна шахта, подземен рудник
~, **подъёмная** *вж.* **ша́хта ли́фта**
~, **разве́дочная** проучвателна шахта
~, **слепа́я** сляпа шахта *(без непосредствен изход на повърхността)*
~, **сла́нцевая** мина [рудник] за добиване на шисти
~, **соляна́я** солен рудник
~, **у́гольная** въглищен рудник
~, **эксплуатацио́нная** експлоатационна шахта
шахтёр *м* миньор
шахтёрский минен, рудничарски
ша́хтный шахтен, шахтов, рудничен
шахтофо́н *м* шахтофон *(преносим рудничен телефонен пост)*
ша́шка *ж* 1. дървено паве, дървено кубче 2. паве от камък 3. шашка *(експлозив)* 4. клинова вложка 5. *полигр.* оцветени квадратчета на литографска печатна форма 6. бетонни *или* каменни блокове по дъното на бързоток
~, **дымова́я** *воен.* димна шашка
~, **запа́льная** *воен.* детонатор
~, **ко́лотая** цепено [дялано] паве
~, **моза́ичная** малко [мозаично] паве
~, **мостова́я** паве *(дървено или каменно)*
~, **подры́вная** миноподривна шашка
~, **порохова́я** *воен.* барутна шашка
~, **то́ловая** *воен.* тротилова шашка
шва́бра *ж* вид метла *(от конопени върви, парцали, лико и др., закрепени на прът)*
шварт *м кораб.* шварт *(запасна котва на кораб)*
швартов *м кораб.*ързално въже [вързало, швартов] *(за привързване на кораба към брега)*
швартова́ть *кораб.* привързвам [прикрепям] кораб към пристан *или* самолет към земята с въже
швартови́ть *вж.* **швартова́ть**
шварто́вка *ж кораб.* привързване на кораб към пристан *или* на самолет към земята
швелева́ние *с* швелуване, полукоксуване
шве́ллер *м* П-образен стоманен профил
шве́ллерный П-образен, улеен, коритообразен
швельга́з *м* газ от швелуване
швелько́кс *м* швелов кокс, кокс от швелуване
шверт *м кораб.* шверт, подвижен кил
~, **боково́й** страничен шверт
~, **выдвижно́й** подвижен шверт *(шверт при яхтите тип «компромис»)*
швея́ *ж* шивачка
швицева́ние *с* швицоване *(начин за обезлешване на кожи)*
швицева́ть *кож.* швицовам
швыро́к *м* 1. късо нарязани дърва за горене 2. торбичка с пясък *(за подхвърляне на тънко въженце, водещо дебелото корабно въже)*
шевели́н *м* шевелин *(топлоизолационен материал)*
ше́вер *м* режещ инструмент *(във вид на зъбно колело или гребен)* за обработване на зъбни колела, шевер
~, **абрази́вный** абразивен шевер
~, **ди́сковый** дисков [дискообразен] шевер
~, **ре́ечный** гребенен шевер
~, **хвостово́й** опашков шевер, шевер с опашка
ше́вер-ре́йка *м вж.* **ше́вер, ре́ечный**
ше́вер-шестерня́ *ж* шевер-зъбно колело *(шевер във форма на зъбно колело)*
ше́винг *м* 1. *вж.* **шевингова́ние** 2. машина за шевинговане
ше́винг-проце́сс *м* 1. *вж.* **шевингова́ние** 2. шевинг-процес
шевингова́ние *с* шевинговане, фино окончателно обработване на (цилиндрични) зъбни колела с шевер
шевингова́ть шевинговам
шевио́т *м текст.* шевиот
шевре́т *м* шеврет *(мека еластична хромова овча кожа)*
шевро́ *с* шевро *(мека лъскава кожи от ярета или телета)*
шевро́нный шевронен, (зъбно колело) със стрелковидни зъби
шеели́т *м минер.* шеелит
ше́йка *ж* 1. шийка *(напр. на ос или вал)* 2. устие [гърло] на руднична шахта
~ **ва́ла** шийка на вал
~, **квадра́тная** квадратна шийка
~, **кони́ческая** конусна шийка
~, **коренна́я** основна шийка *(напр. на вал)*
~, **моты́левая** мотовилкова шийка, колянова шийка
~, **опо́рная** опорна шийка; ограничителна шийка
~, **осева́я** осова шийка
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична шийка

~, шату́нная мотовилкова [колянова] шийка
шелёвка *ж* тънки дъски, шинди **2.** обковаване с шинди
шёлк *м* коприна
~, атла́сный атлазена коприна
~, ацета́тный ацетатна изкуствена коприна
~, виско́зный вискозна коприна
~, грубоволокни́стый грубовлакнеста коприна
~, иску́сственный изкуствена коприна
~, кру́ченный пресукана коприна
~, ме́дноаммиа́чный медно-амонячна коприна
~, натура́льный естествена коприна
~, нитра́тный нитратна коприна, колодиева коприна
~, синтети́ческий синтетична [изкуствена] коприна
~, средневолокни́стый средновлакнеста коприна
~, тонководокни́стый тънковлакнеста коприна
~, утяжелённый утежнена коприна
~, центрифу́гальный центрофужна коприна
шёлк-сыре́ц *м* сурова коприна, греж
шелкови́на *ж* фиброинови нишки
шелково́д *м* бубар, копринар
шелково́дство *с* бубарство, копринарство
шелково́дческий бубарски, копринарски
шёлковый копринен
шёлкомота́льня *ж* свилоточилня, точилня на коприна
шёлкомота́ние *с* свилоточене, точене на коприна
шелкопря́д *м* копринена пеперуда
~, ту́товый черничева буба
шелкопряде́ние *с* предене на коприна, копринопредачество
шёлкопряди́льня *ж* копринопредачница
шелкотка́чество *с* копринотъкачество, тъкачество на коприна, свилотъкачество
шелла́к *м* шеллак
шелуха́ *ж* люспа, черупка, обелка, шушулка, кожица *(на плод)*
шелуше́ние *с* белене, лющене *(на кожата)*
шелуше́ный обелен, олющен
шелуши́ть беля, лющя, олющвам
шелы́га *ж* вътрешно сводово сечение
~ то́пки таван [небе] на локомотивна пещ
шельтерде́к *м кораб.* шелтърдек *(горна лека палуба на кораб)*
шельф *м* **1.** *геол.* шелф, щит *(подводно продължение на суша)* **2.** надлъжни греди в скелет на дървен кораб
шелюгова́ние *с* укрепване на песъчлив бряг чрез засаждане на върбови храсти
шелюгова́ть садя върбови храсти *(за укрепване на песъчлив бряг)*
шепе́рка *ж* фладер *(вид бояджийска четка за нанасяне на тънки линии)*
ше́пинг *м* напречно-стъргателна машина, шепинг-машина, шепинг
шерардиза́ция *ж* шерардизация, шерардизиране *(поцинковане с цинков прах)*
шерида́нит *м минер.* шериданит
шерл *м минер.* шерл, шорл *(черен железен турмалин)*
шерохова́льный награпяващ, който награпява
шерохова́ние *с* награпяване на повърхност, *разрошване повърхността на гума (с груба пила и по друг начин)*
шерохова́тость *ж* грапавост, грапавина; набърченост
~, относи́тельная относителна грапавост
~, уси́ленная усилена грапавост, усилена набръчканост, изкуствено създадена неравност [грапавост]
шерохова́тый грапав; набръчкан
шерохова́ть награпявам; набръчквам
шерохо́вка *ж вж.* **шерохова́ние**
шерстомо́йка *ж* **1.** вълноперачка *(машина за пране на вълна)* **2.** пералня за вълна **3.** *предприятие за първична обработка на вълна*
шерстомо́йня *ж* пералня за вълна
шерстопряде́ние *с текст.* вълнопредачество, предене на вълна
шерсть *ж текст.* вълна
~, анго́рская мохер, ангорска вълна
~, верблю́жья камилска вълна
~, гре́бенная камгарна вълна
~, гру́бая груба вълна
~, гря́зная непрана [серява] вълна
~, древе́сная дървесинно влакно, дървесна вълна
~, заводска́я фабрична [табашка] вълна
~, за́ячья заешка вълна
~, иску́сственная изкуствена вълна
~, казе́иновая казеинова вълна
~, камво́льная *вж.* **шерсть, гре́бенная**
~, ка́рдная кардна [влачена] вълна
~, кашми́рская кашмирска вълна
~, кро́личья заешки косъм
~, мерино́совая мериносова вълна
~, минера́льная минерална вълна *(шлакова вълна, азбестова вълна и др.)*
~, немы́тая немита [серява] вълна, вълна на руно
~, ове́чья овча вълна
~, расщи́панная разчепкана вълна
~, регенери́рованная възстановена [регенерирана] вълна
~, сосно́вая елова [дървесна] вата
~, стекля́нная стъклена вълна, стъклен памук
~, стри́женная стригана вълна
~, то́щая атрофирана вълна
~, убо́йная табашка вълна
~, чёсаная влачена вълна, *вж.* **шерсть, ка́рдная**
~, шла́ковая шлакова вълна
~, ягня́чья агнешка вълна
шерстя́ник *м* вълнотекстилец, работник от вълнената промишленост
шерстя́нка *ж.* **1.** памучно сукно, което наподобява вълнен плат **2.** хартия на каландров валяк
шерстяно́й вълнен
ше́рт *м* кремък
шерфова́ние *с кож.* трашене, изтрашване *(изтъняване краищата на скроено парче кожа)*
шерхе́бель *м дърв.* ренде-дълбач
шерша́вость *вж.* **шерохова́тость**
шерша́вый грапав, неравен

шест *м* върлина, прът
шестерёнка *ж* зъбно колелце, *вж.* **шестерня́**
~, **лобова́я** челно зъбно колелце
~, **червя́чная** червячно зъбно колелце
шестерённый 1. който е на [от] зъбно колело, който има вид на зъбно колело 2. зъбен, задвижван чрез зъбно колело
шестерёночный *вж.* **шестерённый**
шестерёнчатый *вж.* **шестерённый**
шестёрка *ж тлф.* шестжилен кабел, кабел с шест усукани жила
шестерня́ *ж* зъбно колело
~, **бесшу́мная** безшумно (движещо се) зъбно колело
~, **бло́чная** блоково зъбно колело
~, **ведо́мая** задвижвано зъбно колело
~, **веду́щая** задвижващо зъбно колело
~, **винтова́я** зъбно колело с винтови зъби, хеликоидно зъбно колело
~ **вну́треннего зацепле́ния** зъбно колело с вътрешно зацепване, вътрешно зацепващо зъбно колело
~, **вну́тренняя** *вж.* **шестерня́ вну́треннего зацепле́ния**
~, **геликоида́льная** хеликоидно зъбно колело
~, **гиперболоида́льная** хиперболоидно зъбно колело, зъбно колело с хиперболоиден профил на зъбите
~, **гипо́идная** хипоидно зъбно колело
~, **дифференциа́льная** диференциално зъбно колело
~, **дого́дочная** зъбно колело *(като режещ инструмент)* за окончателно обработване
~, **кольцева́я** пръстеновидно зъбно колело
~, **кони́ческая** конусно зъбно колело
~, **коро́нная** зъбно колело-корона, корона
~, **косозу́бая** зъбно колело с наклонени [коси] зъби
~, **ма́лая** малко зъбно колело
~, **обка́точная** обхождащо зъбно колело
~ **нару́жного зацепле́ния** зъбно колело с външно зацепване, външнозацепващо зъбно колело
~, **паразйтная** паразитно зъбно колело
~ **пе́рвой переда́чи** зъбно колело за първа скорост
~, **переда́точная** *вж.* **шестерня́, паразйтная**
~, **передвижна́я** плъзгащо се зъбно колело, изместващо се [придвижно] зъбно колело
~, **переключа́емая** превключващо се [превключваемо] зъбно колело
~, **планета́рная** планетно зъбно колело
~, **приводна́я** задвижващо зъбно колело, предавателно [трансмисионно] зъбно колело
~, **притйрочная** притриващо зъбно колело *(като инструмент)*
~, **промежу́точная** междинно зъбно колело
~, **распредели́тельная** разпределително зъбно колело
~, **реверси́вная** реверсивно зъбно колело, зъбно колело за обръщане посоката на движение
~, **ре́ечная** гребенно зъбно колело
~, **сателли́тная** *вж.* **шестерня́, планета́рная**
~, **свобо́дная** *вж.* **шестерня́, холоста́я**
~, **скользя́щая** *вж.* **шестерня́, передвижна́я**
~ **с косы́ми зу́бьями** зъбно колело с коси [наклонени] зъби
~, **сме́нная** сменно [сменяемо] зъбно колело
~, **со́лнечная** централно зъбно колело *(в планетна предавка)*
~ **со спира́льными зу́бьями** зъбно колело със спирални зъби
~, **спа́ренная** вдвоено [сдвоено] зъбно колело
~ **с прямы́м зу́бом** зъбно колело с прави зъби
~, **ступе́нчатая** степенно [стъпаловидно] зъбно колело
~ **с угловы́м зацепле́нием** зъбно колело с ъглово зацепване
~, **таре́льчатая** корона, *вж.* **шестерня́, коро́нная**
~, **ходова́я** ходово зъбно колело
~, **холоста́я** свободно [неработно] зъбно колело
~, **храпова́я** спиращо зъбно колело *(с остри зъби)*
~, **це́вочная** фенер, цевно зъбно колело *(за предаване на въртящ момент между два взаимоперпендикулярни вала)*
~, **цилиндри́ческая** цилиндрично зъбно колело
~, **червя́чная** червячно зъбно колело
~, **шевро́нная** шевронно зъбно колело, зъбно колело със стрелковидни зъби
шестерня́-ше́вер *м* зъбно колело-шевер, шевер
шестивале́нтный шествалентен
шестигра́нник *м мат.* шестостен, тяло с шест стени
~, **вну́тренний** вътрешен шестостен
шестигра́нный шестостенен
шестио́кись *ж хим.* шестоокис
шестиосно́вный *хим.* шестосновен
шестипроводно́й *ел.* шестпроводников
шестисторо́нний шестостранен
шестиуго́льник *м мат.* шестоъгълник
шестиуго́льный шестоъгълен
ши́бер *м* шибър [задвижка]
~, **возду́шный** въздушен шибър, шибър за въздух
~, **враща́ющийся** въртящ се шибър
~, **га́зовый** газов шибър, шибър за газ
~, **дымово́й** димов шибър, шибър за дим
~, **запо́рный** спирателен шибър
~, **золово́й** шибър за пепел
~, **пылево́й** шибър за прах
~, **распредели́тельный** разпределителен шибър
~, **регулиро́вочный** регулиращ шибър
~ **холо́дного дутья́** *мет.* шибър за хладен въздух *(за вдухване)*
~, **шла́ковый** шибър за шлака
ши́ло *с* 1. шило *(обущарско и сарашко)* 2. каменарски пробивен инструмент *или* инструмент за грубо одялване на плоскости 3. ударна част на пневматичен пробивен чук
~, **прямо́е** право шило
~, **типогра́фское** *полигр.* шило *(печатарско)*

шимми *м* странично клатене на предница на моторно возило *(поради неправилен монтаж)*
шиммирование *с ядр.* грубо настройване (регулиране) (на магнит, на реактор)
шина *ж* 1. шина *(сменяем околовръстен обръч на колело)* 2. плоска ивична стомана [чембер] 3. *ел.* шина, шинен проводник *(плосък правоъгълен електрически проводник)* 4. автомобилна *или* велисопедна гума 5. шина *(подложка при счупване на кост)*
~, **авиационная** самолетна гума
~, **автобусная** автобусна гума
~, **автомобильная** автомобилна гума
~, **анодная** *ел.* анодна (токопроводеща) шина
~, **баллонная** гума-балон, балонна гума
~, **бескамерная** безкамерна гума *(без вътрешна гума)*
~, **велосипедная** велосипедна гума
~ **высокого давления** гума за високо налягане
~, **гоночная** гума за състезателно бягане
~, **грузовая** гума за камион, камионна гума, товарна гума
~, **заземляющая** *ел.* заземяваща шина
~, **катодная** *ел.* катодна шина, катоден токопровод
~, **легковая** гума за лека кола
~, **массивная** плътна [масивна] гума, бандаж
~, **металлическая** метална шина
~, **многополосная** *ел.* съставна *(от няколко ивици)* шина, многопол.осна шина
~, **мотоциклетная** гума за мотоциклет, мотоциклетна гума
~, **нескользящая** неплъзгаща се гума *(автомобилна гума с особен релеф против плъзгане)*
~ **низкого давления** гума за ниско налягане
~, **нулевая** *ел.* нулева шина
~, **питающая** *ел.* захранваща шина
~, **пневматическая** пневматична гума
~ **повышенной проходимости** гума с повишена проходимост *(за труден терен)*
~, **подушечная** полупневматична гума *непневматична гума от шуплив каучук)*
~, **полупневматическая** *вж.* **шина, подушечная**
~, **проколоустойчивая** гума, която не се спуква при пробиване
~, **распределительная** *ел.* разпределителна шина
~, **самолётная** самолетна гума
~, **сборная** *вж.* **шина, собирательная**
~, **синхронизационная** *ел. шина* за синхронизация
~, **собирательная** *ел.* събирателна шина
~, **соединительная** *ел.* съединителна [свързваща] шина
~ **с грунтозацепом** грайферна гума, гума с почвозацепник
~, **сплошная** *вж.* **шина, массивная**
~, **спущенная** спаднала гума
~, **стандартная** стандартна гума
~, **супербаллонная** супербалонна гума
~, **тромозная** спирачна гума
~, **тракторная** тракторна гума, гума за трактор
~, **трековая** бандаж *(метален)* на вагонно колело
шина-баллон *ж вж.* **шина, баллонная**
шина-гусматик *м* гума-гусматик *(гума, напълнена с еластична маса)*
шинка *ж ел.* ивичен проводник
шинковать режа на дълги и тесни парчета *(напр. месо)*, нарязвам на ситно *(напр. зеленчук)*
шинковка *ж* рязане на дълги и тесни парчета *(напр. месо)*, нарязване на ситно *(напр. зеленчук)*
шинодержатель *м ел.* шинен носач, шинодържач
шиномонтажный *авто* който служи за монтиране на гуми
шинопровод *м ел.* шинопровод, шинна система
~, **высоковольтный** *ел.* шинопровод за високо напрежение
~, **закрытый** *ел.* закрит [затворен] шинопровод
~, **низковольтный** *ел.* шинопровод за ниско напрежение
~, **штепсельный** *ел.* щепселен шинопровод
шиноремонтный който служи за ремонтиране на гуми
шины *мн* шини
~, **гибкие** *ел.* гъвкави [еластични] шини
~, **двойные** двойни гуми
~, **жёсткие** *ел.* неподатливи шини
~, **направляющие** направляващи плоскости, паралели *(напр. на струг)*, водила
~ **постоянного тока** *ел.* шини за постоянен ток
~, **роликовые** *ел.* ролкови шини
~, **сдвоенные** *вж.* **шины, двойные**
~, **спаренные** *вж.* **шины, двойные**
шип *м* 1. шип [шийка, цапфа] *(на вал, ос)* 2. шип за съединяване на отделни части 3. издатина *(напр. на подкови)*, предпазваща от хлъзгане
~, **вкладной** вграден [вмонтиран] шип
~ **вполупотай** *дърв.* полускрит шип [чеп]
~ **впотай** *дърв.* скрит шип [чеп]
~, **вставной** вмъкнат [вкаран, набит] шип [чеп]
~, **глухой** глух [скрит] шип
~, **двойной** двоен шип
~, **конический** конусен шип
~, **косой** скосен [кос] шип
~ **крейцкопфа** болт на кръстоглав
~, **круглый** кръгъл шип
~ **ласточкин хвост** шип лястовича опашка
~, **направляющий** направляващ шип
~, **одинарный** единичен шип
~, **открытый** *дърв.* открит шип
~, **плоский** плосък шип
~, **потайной** *вж.* **шип впотай**
~, **прорезной** *дърв.* прорязан [изрязан] шип
~, **пустотелый** кух шип
~, **сборочный** *леяр.* скоба за съединяване на касите от полуформите
~, **сквозной** нормален [минаващ от край до край] шип

~, сплошной цялостен [плътен] шип, едноблоков шип
~, трапецеидальный трапецовиден шип
~, цилиндрический цилиндричен шип
~, шаровой сачмообразен [сферичен] шип
шиповник *м* шипка, див трендафил
шипорез *м дърв.* шипорез
шипун *ж* пяна, накип
ширение *с* разширяване
ширилка *ж* ширилна машина, разпъвачка
ширина *ж* широчина
~ в свету широчина на (светлия) отвор, светъл отвор
~, габаритная външна (основна) широчина, габаритна широчина
~ зева широчина на отвор *(на гаечен ключ)*
~ колей *жп.* широчина на коловоз, междурелсие
~ колей, нормальная *жп.* нормална широчина на коловоз
~ междупутья междуосова широчина
~ напуска широчина на припокриването *(напр. при занитване или заваряване на листове с припокриване)*
~ по берду *текст.* бърдна широчина
~, полная пълна [обща] широчина
~, проектировочная проектна широчина
~ пути широчина на пътя, *вж.* **ширина колей**
~, рабочая работна широчина
~, расчётная изчислена [изчислителна] широчина
~, регистровая *кораб.* регистрова широчина *(на кораб)*
~ строки *тлв.* широчина на ред *(от изображение)*
~ стружки широчина на стружката
~, угловая ъглова широчина
~ фарватера *хидр.* широчина на фарватер
~ фаски широчина на фаската *(напр. на ножа)*
~ шва широчина на шева
~ шлица широчина на шлица [на канала]
~, энергетическая *физ.* енергийна ширина
ширма *ж* параван; преграда
~, защитная защитна [предпазваща] преграда
широковещание *с* радиоразпръскване, радиопредаване
широковещательный радиоразпръсквателен, радиопредавателен
широкоизлучатель *м ел.* 1. широколентов излъчвател 2. *широкоизлъчващо осветително* тяло
ширококолейный *жп.* широколинеен
широкополосный *радио* широколентов
широкорядный широкореден
широкоугольный *кфт.* широкоъгълен
широкоэкранный *кфт.* широкоекранен
широта *ж* широчина *(географска)*
~, астрономическая астрономическа широчина
~, географическая географска широчина
~, магнитная магнитна широчина
~, нордовая *вж.* **ширина, северная**
~, северная северна широчина
~, южная южна широчина
ширпотреб *м* стоки за широко употребление, консумативни стоки
ширстрек *м кораб.* ширстрек *(горният пояс на бордовата обшивка)*
шить 1. шия, съшивам 2. бродирам, веза 3. приковавам, сковавам
шитьё *с* шиене, подшиване *(напр. на книга)*
~ в накидку *полигр.* подшиване на тетрадки, тетрадно подшиване
~ в тачку *полигр.* брошурно подшиване
~ на марлю *полигр.* подшиване на книжно тяло
шифер *м стр.* шифер; шиферни плочи [етернитови плочи]
~, кровельный покривен шифер, покривни шиферни плочи
шиферный шиферен; етернитов
шифр *м* 1. шифър 2. инициал; монограм; символ; знак
шифратор *м авт.* шифратор, кодер
шихта *ж мет.* шихта, пълнеж, дажба
~, доменная високопещна шихта
~, исходная изходна шихта
~, крупнокусковая шихта от едри парчета
~, легковесная лекотегловна [лека] шихта
~, магнитная магнитна шихта
~, мелкая дребна [ситна] шихта
~, металлическая метална шихта
~, необожжённая непържена шихта
~, обжиговая пържена шихта
~, основная основна [базисна] шихта
~, осно́вная (химично) основна шихта
~, порошковая ситна [дребна] шихта; прахова шихта
~, пылеватая прахообразна шихта
~, синтетическая синтетична шихта, шихта от синтетични материали
~, твёрдая твърда шихта, шихта от твърди материали
~, трёхкомпонентная трикомпонентна шихта, *шихта от три компонента* [съставки]
шихтарник *м вж.* **шихтарня**
шихтарня *ж* 1. шихтов двор 2. площадка за приготвяне на шихта
шихтовальный шихтов, който се отнася до шихта
шихтовальщик *м* шихтовач, който приготвя шихтата
шихтование *с* 1. шихтоване, пълнене на пещта (с шихта) 2. приготвяне на шихтата 3. напластяване; нареждане и стягане на листове за магнитопроводи *(в електрически машини и уреди)*
шихтовать *мет.* шихтовам
шихтовка *ж вж.* **шихтование**
шихтовщик *м вж.* **шихтовальщик**
шихтосмеситель *м мет.* шихтосмесител; устройство за смесване на шихтата
шишельник *м леяр.* сърцар, който прави леярски сърца

ши́шка *ж* 1. *леяр.* сърце 2. шишарка 3. *текст.* пъпка
шкала́ *ж* скала *(графична и таблична)*
~, **абсолю́тная температу́рная** абсолютна температурна скала
~, **бараба́нная** *радио* барабанна скала
~, **безнулева́я** скала без нула
~ **Бофо́рта** скала на Бофорт, скала на ветровете
~, **верньé́рная** нониусна скала
~, **весова́я** тегловна скала
~ **ветро́в** *вж.* **шкала́ Бофо́рта**
~, **вспомога́тельная** спомагателна [помощна] скала
~, **гра́дусная** градусна скала, скала в градуси
~, **гру́бая** груба скала
~, **двухсторо́нняя** двустранна таблица
~, **десятиба́льная** десетбална таблица
~, **десяти́чная** десетична скала, десетична таблица
~, **дугова́я** дъгова скала
~, **запомина́ющая** запомняща *(в изчислителни машини)* скала
~ **зарпла́ты** таблица на заплатите [заработките]
~, **зерка́льная** огледална скала
~ **зерни́стости** скала на зърнестостта
~, **квадрати́ческая** квадратична скала
~, **квадрати́чная** *вж.* **шкала́, квадрати́ческая**
~ **Ке́львина** скала на Келвин
~, **криволине́йная** криволинейна скала
~, **кру́глая** *вж.* **шкала́, кругова́я**
~, **кругова́я** кръгова скала
~, **лине́йная** линейна скала
~, **логарифми́ческая** логаритмична скала, логаритмична таблица
~ **масс, физи́ческая** физическа скала на масите
~ **масс, хими́ческая** химична скала на масите
~, **междунаро́дная температу́рная** международна температурна скала
~, **метри́ческая** метрична скала
~, **микроскопи́ческая** микроскопична скала
~ **настро́йки** скала за настройка
~, **неподви́жная** неподвижна скала
~, **неравноме́рная** неравномерна скала
~, **односторо́нняя** едностранна скала, едностранна таблица
~, **окта́новая** октанова скала *(за гориво)*
~, **окуля́рная** *геод.* окулярна скала
~, **основна́я** основна скала
~, **переме́нная** променлива скала
~, **подви́жная** подвижна скала
~, **полулогарифми́ческая** полулогаритмична скала
~ **прибо́ра** скала на уреда
~, **прямолине́йная** праволинейна скала
~, **равноме́рная** равномерна скала
~, **растя́нутая** разлята [разтегната] скала
~ **Реому́ра** скала на Реомюр
~, **светя́щаяся** светеща [осветена] скала
~, **се́рая** *кфт.* сива скала
~ **се́рых цвето́в** скала на сивите цветове
~ **си́них цвето́в** скала на сини цветове, син еталон
~, **си́няя** синя скала, *вж.* **шкала́ си́них цвето́в**
~, **спектра́льная** спектрална скала
~, **спира́льная** спирална скала
~, **счё́тная** сметачна скала
~ **твё́рдости** скала [таблица] за твърдостта
~ **твё́рдости Мо́осса** Моосова таблица за твърдостта
~ **температу́р, абсолю́тная термодинами́ческая** абсолютната термодинамична скала на температурата
~ **температу́р, интернациона́льная** интернационална международна скала на температурата, международна температурна скала
~ **температу́р, стогра́дусная** стоградусна температурна скала
~, **температу́рная** температурна скала, скала на температурата
~, **углеро́дная** въглеродна скала, въглеродна таблица
~, **угломе́рная** ъгломерна скала
~ **у́ровней квантова́ния** *авто* скала на нивата на квантоване
~ **Фаренге́йта** скала по Фаренхайт
~, **физи́ческая масс** физична скала на масата
~ **Форе́ля** скала на Форел *(за определяне степента на оцветяване на водата)*
~, **хими́ческая масс** химическа скала на масите
~, **цветна́я** цветна скала, скала на цветовете
~ **Це́льсия** скала по Целзий
~, **часто́тная** *ел.* честотна скала, скала на честотите
~, **числова́я температу́р** числена таблица [скала] на температурата, числена температурна скала [таблица]
шкант *м дърв.* шип *(обикновено кръгъл)*; чивия
~, **направля́ющий** *леяр.* водещ [направляващ] шип
шка́нцы *мн кораб.* задна горна палуба
шкаф *м* шкаф
~, **ва́куум-суши́льный** вакуумна сушилня
~, **возду́шный суши́льный** въздушна сушилня, въздушен сушилен шкаф
~, **вулканизацио́нный** вулканизационен шкаф, вулканизационна камера
~, **вытяжно́й** смукателен [вентилационен] шкаф
~, **духово́й** фурна *(в готварска печка)*
~, **инструмента́льный** инструментален шкаф
~, **ка́бельный** *ел.* кабелен шкаф
~, **копирова́льный** *полигр.* копировален апарат [шкаф]
~, **несгора́емый** огнеустойчив шкаф
~, **распредели́тельный** *ел.* разпределителен шкаф, разпределително устройство [табло]
~, **суши́льный** сушилен шкаф
~, **силово́й** *ел.* силов шкаф, силово (разпределително) устройство
~, **холоди́льный** хладилен шкаф
шквал *м* шквал *(внезапен силен порив на вятър; внезапна буря — силен вятър с дъжд)*

шква́ра *ж* 1. сбгар, горяло; металноокисни корици *(при коване)* 2. пръжки 3. прегоряло стъкло в пещта 4. шлака, сгур
шква́рки *мн* пръжки *(останки при топене на сланина, лой)*
шкво́рень *м* 1. шенкелов [вертикален осов] болт 2. средняк *(при кола с животинска тяга)*
~, **поворо́тный** шенкелен болт
шкив *м* 1. предавателна шайба, предавателно [трансмисионно] колело 2. *кораб.* макара, скрипец 3. шлифовъчна шайба
~, **боро́здчатый** *вж.* **шкив, жело́бчатый**
~, **ведо́мый** задвижвана шайба, задвижвано колело
~, **веду́щий** задвижваща шайба, задвижващо колело
~, **вы́пуклый** изпъкнала [релефна] шайба, изпъкнало [релефно] колело
~, **двухди́сковый** двудискова шайба, двудисково колело
~, **дифференциа́льный** диференциална шайба, диференциално колело
~, **жело́бчатый** жлебова шайба, шайба с канали, жлебово колело
~, **зубча́тый** зъбно колело, зъбна шайба
~, **кана́тный** въжена шайба *(за въжено предаване)*, въжено колело
~, **клиново́й** *вж.* **шкив, клиноремённый**
~, **клиноремённый** шайба за клиновиден ремък, колело за клиновиден ремък
~, **комбини́рованный** комбинирана шайба, комбинирано колело
~, **кони́ческий** конусна шайба, конусно колело
~, **ко́нусный** *вж.* **шкив, кони́ческий**
~, **конро́вый** колело на Кьоре
~, **махово́й** маховикова шайба, маховиково колело
~, **многоступе́нчатый** многостепенна [многостъпална] шайба, многостепенно колело
~, **направля́ющий** направляваща шайба, направляващо [водещо] колело
~, **натяжно́й** опъвателна шайба, опъвателно колело, обтегателна ролка
~, **одноди́сковый** еднодискова шайба, еднодисково колело
~, **одноручьево́й** едноканална шайба, едноканално колело
~, **отводно́й** отвеждаща [отклоняваща] шайба [ролка], отвеждащо [отклоняващо] колело
~, **отклоня́ющий** *вж.* **шкив, отводно́й**
~, **переда́точный** предавателна шайба, предавателно колело
~, **пло́ский** плоска шайба, плоско колело
~, **приёмный** приемна [приемателна] шайба, приемно [приемателно] колело
~, **промежу́точный** междинна шайба, междинно колело
~, **рабо́чий** работна шайба, работно колело
~, **раздвижно́й** разтваряща се [раздвижна] шайба, разтварящо се [раздвижно] колело
~, **разъёмный** разглобяема шайба, разглобяемо колело
~, **реверси́вный** реверсивна шайба, реверсивно колело
~, **ремённый** ремъчна шайба, ремъчно колело
~, **рулево́й** *кораб.* кормилно колело
~, **ступе́нчатый** степенна [стъпалообразна] шайба, степенно [стъпалообразно] колело
~, **тормозно́й** спирачна шайба, спирачно колело
~, **трансмиссио́нный** трансмисионна шайба, трансмисионно колело
~, **трёхступе́нчатый** тристепенна [тристъпална] шайба, тристепенно колело
~, **холосто́й** свободна [неработна] шайба, свободно колело: незаклинена на вала шайба
~, **це́льный** цялостна [едноблокова] шайба, цялостно колело
~, **цепно́й** верижна шайба, верижно колело
~, **цилиндри́ческий** цилиндрична шайба, цилиндрично колело
~, **широ́кий** широка шайба, широко колело
~, **шнурово́й** шнуров цилиндър *(в предачна машина)*
~, **V-обра́зный** V-образна [клинова] шайба
шки́пер *м кораб.* 1. капитан на търговски кораб 2. във военноморския флот — домакин *(завеждащ имуществото на кораба)*
шко́ла *ж* школа
~ **фабри́чно-заводско́го обуче́ния** школа за фабрично-заводско обучение
шкот *м кораб.* шкот *(въже за опъване и управляване на платно)*
шку́ра *ж* кожа *(сурова, необработена, одрана с козината)*
шкуре́ние *с дърв.* изглаждане с шкурка
шку́рка *ж* 1. стъклена хартия, гласпапир, шкурка 2. малка кожичка
~, **бе́личья** кожа от катерица
~, **водосто́йкая** водоустойчива шкурка
~, **кара́кулевая** кожа от каракулска овца, астраганена кожа
~, **карбору́ндовая** карборундова стъклена хартия, карборундова шкурка
~, **нажда́чная** шмиргелова стъклена хартия [шкурка]
~, **стекля́нная** стъклена хартия
~, **шлифова́льная** шлифовъчна стъклена хартия, шлифовъчна шкурка
шлаг *м* 1. заметка, замятане на въже около неща при завързване 2. взривен заряд на ракета, който експлодира на определена височина
шлагба́ум *м жп.* бариера *(при жп. прелез)*
шла́гтов *м* 1. чеп, тибла *(дървена клечка за скрепяване на дървени части)* 2. подпора за закрепване на горните части на корабна мачта
шлак *м* 1. *мет.* шлака 2. сгурия, сгур
~, **акти́вный** *мет.* активна шлака
~, **бе́лый** бяла шлака, печеница, сгурия от керамични пещи
~, **бессеме́ровский** *мет.* бесемерова шлака
~, **буроу́гольный** шлака [сгурия] от кафяви каменни въглища
~, **вагра́ночный** вагрянкова шлака
~, **восстанови́тельный** възстановителна [редукционна] шлака
~, **вулкани́ческий** вулканична лава

~, **глинозёмистый** шлака от алуминиев окис
~, **гранулированный** гранулирана шлака
~, **доменный** високопещна шлака
~, **дорожностроительный** сгурия [шлака] за пътно строителство
~, ***жидкий*** *течна шлака*
~, **закатный** шлаково включение, включена (в металната отливка) шлака
~, **известковый** варовикова шлака
~, **каменноугольный** каменовъглена шлака; каменовъглена сгурия
~, **карбидный** карбидна шлака
~, **кислый** кисела шлака
~, **конверторный** *мет.* конверторна шлака, шлака от конвертор
~, **котельный** сгур [сгурия] от парен котел
~, **кристаллический** кристална [кристализирала] шлака
~, **кричный** шлака от стари директни и рафинационни процеси
~, **кузнечный** ковашка шлака
~, ***лёгкий*** *лека шлака*
~, **литейный** *мет.* леярска шлака
~, **мартеновский** *мет.* мартеновска [мартенова] шлака
~, **металлургический** *мет.* металургична шлака
~, **нейтральный** *мет.* неутрална шлака
~, **окислительный** окислителна шлака
~, **основной** *мет.* основна [базична] шлака
~, **отвальный** отпадъчна шлака
~, **первичный** първична шлака
~, **перегретый** прегрята шлака
~, **покровный** *леяр.* покривна шлака
~, ***пудлинговый*** *мет. пудлингова шлака*
~, **раскислительный** *мет.* откислителна шлака
~, **сварочный** заваръчна шлака
~, **синтетический** синтетична шлака
~, **стекловидный** стъкловидна шлака
~, **томасовский** *мет.* томасова шлака
~, **топочный** пещна шлака
~, **тяжёлый** тежка шлака
~, **чёрный** черна шлака
~, **щелочной** *мет.* алкална шлака
~, **электросталеплавильный** шлака от електротопене на стомана
шлакобетон *м* сгуробетон
шлакоблок *м* сгуроблок, блок от сгуробетон
шлакование *с* отделяне на сгурия, шлакуване
шлаковата *ж шлакова вълна*
шлаковать шлаковам, отделям шлака [сгурия]
шлаковик *м* **1.** шлаково включение в отливка **2.** шлакоуловител **3.** шлакова камера **4.** сгуроналеп *(втвърден налеп от сгурия върху метален блок)*
шлаковина *ж* шлаковина *(едро включение на шлака във валцовка)*
шлаковоз *м* шлаковоз, вагон [вагонетка] с кофа за траспортиране на шлака
шлаковый шлаков
шлакогрунтоцемент *м* сгуроземен цимент
шлакодробилка *ж* шлакотрошачка, машина за раздробяване на шлака
шлаколомание *с* разтрошаване на шлака
шлаколоматель *м вж.* **шлакодробилка**
шлакообразование *с* шлакообразуване
шлакообразователь *м* шлакообразувател *(агент, който стимулира шлакообразуването)*
шлакообразующие *мн* шлакообразуващи
шлакоотбойщик *м* сгурочистач *(при парен котел)*
шлакоотделитель *м* шлакоотделител
шлакоотстойник *м* шлакоутайник
шлакопесок *м* сгуропясък
шлакопортландцемент *м* сгуропортландцимент
шлакоприёмник *м* шлакоприемник
шлакопроницаемость *ж стр.* сгуропропускливост
шлакосниматель *м* устройство за събиране [почистване] на сгурия *или* шлака
шлакоуборка *ж* шлакоочистка, очистване на шлака
шлакоувлажнитель *м* агент, служещ за овлажняване на шлака
шлакоудаление *с* шлакоотстраняване, сгуроотстраняване
шлакоуловитель *м* шлакоуловител, сгуроуловител
~, **центробежный** центробежен шлакоуловител [сгуроуловител]
шлакоустойчивость *ж* шлакоустойчивост
шлакоцемент *м* сгуроцимент, шлаков цимент
шлам *м* **1.** шлам, руден пулп, рудна каша **2.** тиня [кал], получена при утаяване и филтриране на течност **3.** *котелна тиня* **4.** *анодна* електролитна тиня
~, **анодный** *ел.* аноден шлам
~, **карбидный** карбиден шлам, карбидна кал [тиня]
~, **катализаторный** катализаторен шлам
~, **медноэлектролитный** медноелектролитен шлам
~, **металлический** метален шлам, метална утайка
~, **угольный** въглищен шлам, въглищна кал [тиня]
~, **электролитный** електролитен шлам, електролитна утайка
шлам-бассейн *м* утаителен басейн, *шламов* басейн
шламовщик *м* който се занимава с шламуване, *шламовчик*
шламовый пулпов, шламов
шламонакопитель *м вж.* **шлам-бассейн**
шламообразование *с* шламуване, плавене, промиване с вода на някои материали
шламоотделитель *м* шламоотделител
шламоотстойник *м* шламоутаител
шламосодержание *с* шламосъдържание, съдържание на шлам
шламоудаление *с* шламоотделяне, отделяне на шлам
шламоудалитель *м* шламоотделител
шланг *м* маркуч, черво, ръкав, гъвкава тръба
~, ***бронированный*** *брониран маркуч*
~, **буровой** пробивен [сондажен] маркуч
~, **водный** маркуч за вода
~, **водяной** *вж.* **шланг, водный**
~, **воздушный** маркуч за въздух

~, **ги́бкий** гъвкав [мек] маркуч, гъвкаво черво
~, **металли́ческий** метален маркуч
~, **напо́рный** маркуч, който работи под високо налягане, нагнетателно черво
~, **пожа́рный** пожарникарски маркуч
~, **прорези́ненный** гумиран маркуч, маркуч от гумирана тъкан
~, **рези́новый** каучуков маркуч
~, **токоподводя́щий** токопровеждащо черво, черво с токов проводник
шлейф *м* 1. *ел.* шлайф; шлайф-вибратор 2. *ел.* отрязък от линия 3. *с. ст.* брана, грапа, влачка 4. пишеща част от осцилатор 5. опашка на нанос
~ **абоне́нтский** *тлф.* абонатно отклонение на телефонна линия
~ **осцилло́графа** пишеща част на осцилограф
шлем *м* 1. шлем, каска 2. калпак [връшник] *(напр. на котел)*
~, **авиа́торский** авиаторски шлем, авиаторска шапка
~, **водола́зный** водолазен шлем
~, **защи́тный** предпазен шлем
~, **пожа́рный** пожарникарски шлем, пожарникарска каска
~, **противога́зовый** противогазова каска, противогазов шлем
~, **сва́рочный** *вж.* **шлем, сва́рщика**
~ **сва́рщика** шлем на заварчик
шлемофо́н *м* каска с вградени телефонни слушалки и ларингофон *(обикновено за танкисти и летци)*
шле́ппер *м мет.* шлепер *(устройство за изместване на валцованите изделия от оста на валцовъчния цех)*
шли́кер *м* шликер *(рядка глинена каша или суспензия; суспензия от емайлова смес)*
шликеропрово́д *м* тръбопровод за шликер
шлипс *м* шлипс, ловящи ножици
шлир(а) *м* 1. жилка *(дефект в стъкло)* 2. було *(замъглена част от глазура на керамично изделие)*
шли́ры *мн геол.* жили в изригнати скали, различаващи се от основната маса
шлиф *м* 1. шлиф, полирана и ецвана метална повърхност 2. херметично съединение, получено чрез притриване на частите една към друга 3. тънка, добре шлифована пластинка от минерал
шлифзерно́ *с* шлифовъчен материал на зърна
шлифова́льный шлифовъчен
шлифова́льщик *м* шлифовач, който шлифова
шлифова́ние *с* 1. шлифоване 2. шмирглеловане
~, **алма́зное** диамантно шлифоване, шлифоване на диаманти
~, **ано́дно-механи́ческое** анодно-механично шлифоване
~, **бесце́нтровое** безцентрово шлифоване
~, **вне́шнее** външно шлифоване
~, **вну́треннее** вътрешно шлифоване
~, **врезно́е** врязващо шлифоване, шлифоване чрез врязване
~, **гру́бое** грубо шлифоване
~, **дово́дочное** окончателно [завършващо] шлифоване
~, **зерка́льное** огледално шлифоване
~, **ко́нусное** конусно шлифоване
~, **кру́глое** кръгло шлифоване
~, **мо́крое** мокро шлифоване, шлифоване с течно охлаждане
~, **обди́рочное** *вж.* **шлифова́ние, гру́бое**
~, **оконча́тельное** *вж.* **шлифова́ние, дово́дочное**
~, **отде́лочное** *вж.* **шлифова́ние, дово́дочное**
~, **периферийное** периферно шлифоване
~, **планета́рное** планетно шлифоване
~, **пло́ское** плоско шлифоване
~, **подрезно́е** подрязващо шлифоване; челно шлифоване
~, **попере́чное** напречно шлифоване
~ **попере́чной пода́чей** шлифоване с напречно подаване, шлифоване в дълбочина, *вж.* **шлифова́ние попере́чное**
~, **попу́тное** еднаквопосочно [попътно] шлифоване
~, **прецизио́нное** прецизно [точно] шлифоване
~, **притирочное** притриване, притриващо шлифоване
~, **сквозно́е** преминаващо [проходно] шлифоване
~, **скоростно́е** скоростно шлифоване
~, **сухо́е** сухо шлифоване, шлифоване без течно охлаждане
~, **то́нкое** фино шлифоване *(със снемане на тънък пласт материал)*
~, **торцо́вое** челно шлифоване
~, **фасо́нное** профилно шлифоване
~, **фигу́рное** *вж.* **шлифова́ние, фасо́нное**
~, **цилиндри́ческое** цилиндрично шлифоване
~, **черново́е** *вж.* **шлифова́ние, гру́бое**
~, **чистово́е** *вж.* **шлифова́ние, дово́дочное**
~, **электроискрово́е** електроискрово шлифоване
~, **электрохими́ческое** електрохимично шлифоване
шлифова́ть шлифовам
шлифо́вка *ж вж.* **шлифова́ние**
шлифо́вщик *м вж.* **шлифова́льщик**
шлифо́к *м* трупче-подложка *(на което се слага шкурка)*
шлифпорошо́к *м* шлифовъчен прах
шлих *м мин.* шлих *(концентрат от тежки минерали)*
шли́хта *ж текст.* скроб, чур *(тъкачен клайстер за скробване)*
шли́хтик *м дърв.* ренде-гладач *(с двоен лист)*
шлихтова́льщик *м текст.* скробвач, който скробва
шлихтова́ние *с* 1. *текст.* скробване, чуросване 2. *дърв.* рендосване с ренде-гладач
шлихтова́ть 1. *дърв.* рендосвам с ренде-гладач 2. *текст.* скробвам, чуросвам
шлихто́вка *ж вж.* **шлихтова́ние**
шлиц *м* шлиц, тесен канал *(напр. на вал или ос)*, жлеб
~, **слепо́й** сляп [непроходен, затворен] жлеб [шлиц, канал]
шлицева́ть шлицовам, изработвам шлици [канали]
шлицево́й шлицев, който има [е с] шлици

шлюз *м* 1. *хидр.* шлюз *(корабоплавателно съоръжение по река или канал)* 2. *мин.* плавилно корито *(за плавене на руди, златоносен пясък и др.)* 3. савак, шибър, затвор
~, **бескáмерный** безкамерен шлюз
~, **водоспускнóй** *хидр.* изпускателен шлюз; савак, затвор *(на язовирна стена)*
~, **головнóй** *хидр.* челен [първи от поредица] шлюз
~, **двухкáмерный** двукамерен шлюз
~, **двухни́точный** *вж.* **шлюз, двухкáмерный**; шлюз с паралелно разположени камери
~, **кáмерный** *хидр.* камерен шлюз
~, **концентраци́онный** плавилно корито *(за увеличаване на концентрацията)*
~, **лесосплáвный** шлюз за спускане [пропускане] на дървен материал
~, **многокáмерный** *хидр.* многокамерен шлюз
~, **морскóй** морски шлюз
~, **однокáмерный** *хидр.* еднокамерен шлюз
~, **ороси́тельный** *хидр.* напоителен шлюз, напоителен савак
~, **пáрный** *вж.* **шлюз, двухни́точный**
~, **подпóрный** *хидр.* водопрграден шлюз
~, **поплавкóвый** *хидр.* шлюз с шамандури
~, **портóвый** пристанищен шлюз
~, **приливный** *хидр.* преливен савак
~, **промывнóй** *хидр.* промивен шлюз
~, **речнóй** *вж.* **шлюз, подпóрный**
~, **ры́бный** рибен шлюз
~, **рыбоподъёмный** рибоповдигателен шлюз
~, **судохóдный** плавателен шлюз
~, **шáхтный** *хидр.* шахтен затвор [савак]
~, **эфéльный** *вж.* **шлюз, концентраци́онный**
шлюз-регуля́тор *м* регулиращ савак [шибър]
шлюзовáние *с хидр.* 1. построяване на шлюз 2. пропускане [прекарване] през шлюз
шлюзовáть 1. построявам шлюз 2. пропускам кораб, дървен материал и др. през шлюз
шлю́кер *м хидр.* поглъщател *(дренажна шахта в отводнявани места)*
шлюп *м кораб.* 1. шлюп *(клас военни кораби във ветроходния флот)* 2. вид ветрилно стъкмяване *(клас «бермудски шлюп» — при яхтите)*
шлюпбáлка *ж кораб.* висилка за спасителни лодки
шлю́пка *ж* лодка *(гребна, с ветрилно стъкмяване или с механичен двигател морска лодка)*
~, **спасáтельная** спасителна лодка
шля́мбур *м* 1. шило, жило, длето 2. работният инструмент при пневматичен чук за пробиване
шля́па *ж* шапка
шля́пка *ж* главичка *(на болта-винт, гвоздей)*
~ **клáпана** глава на клапан
шмáльта *ж* шмалта
шмальти́н *м минер.* шмалтин
шмáух-канáл *м* топловъздушен канал
шмáух-процéсс *м* подсушаване, шмаухуване
шмуцрóль *м полигр.* шмуцрол *(хартиена лента в ротативна машина)*
шмуцти́тул *м полигр.* шмуцтитул
шнек *м* винтов транспортьор; спираловидна ос; шнек, вида, охлювица
~, **двухходовóй** двуходов шнек [винтов транспортьор] двуходова вида
~ **дроби́льный** трошачен шнек, трошачна вида
~, **лопастнóй** лопатков шнек
~, **одноходовóй** едноходов шнек, едноходова вида
~, **питáтельный** захранващ [подаващ] шнек, подхранваща вида
~, **пылеу́гольный** шнек за (подаване на) прахообразни въглища
~, **распредели́тельный** разпределителен шнек
~, **скребкóвый** гребачен шнек
~, **смеси́тельный** смесителен шнек, смесителна вида
~, **трáнспортный** транспортиращ шнек, винтов транспортьор
~, **у́гольный** шнек за (транспортиране на) въглища
шнек-пресс *м* шнек-преса, винтова преса
шнек-рыхли́тель *м* шнек-разрохквач
шнек-смеси́тель *м* шнек-смесител
шнур *м* 1. *ел.* шнур, двужичен електрически проводник 2. връв, тънко въженце
~, **аркáтный** галирен канап, галирана връв
~, **асбéстовый** азбестов шнур
~, **бикфóрдов** бикфордов фитил
~, **брони́рованный** *тлф.* защитен [брониран] шнур
~, **быстрогоря́щий** бързогорящ фитил
~, **витóй** усукан шнур
~, **детони́рующий** детонаторен шнур [фитил]
~, **запáльный** запалителен шнур, възпламенителен фитил
~, **коммутáторный** *тлф.* номераторен шнур
~, **крóссовый** *тлф.* кросов шнур
~, **кручёный** *вж.* **шнур, витóй**
~, **медленногоря́щий** бавногорящ фитил
~, **микротелефóнный** *тлф.* шнур за микротелефон, телефонен шнур
~, **огнепровóдный** *вж.* **шнур, запáльный**
~, **освети́тельный** *ел.* осветлителен шнур
~, **отби́вочный** *стр.* разчертателен канап, канап за разчертаване
~, **плáзменный** *физ.* плазмен шнур
~, **плóский** плосък шнур, плосък фитил
~, **подвеснóй** *ел.* шнур за окачване *(напр. на осветлител)*
~, **проклáдочный** уплътнителен шнур, набивъчно въже, набивъчна връв
~, **разби́вочный** *стр.* разбивъчен [разпределящ оси] шнур; разчертателен шнур [канап]
~, **розéточный** *тлф.* шнур за свързване към розетка; телефонен шнур
~, **уплотни́тельный** уплътнителен [уплътняващ] шнур, уплътнителна връв
~, **установóчный** *ел.* монтажен шнур
шнуровáть *полигр.* шнуровам, надявам листове на шнур
шнурóвка *ж полигр.* прошнуроване
шнуродержáтель *м ел.* носач [държател] на шнур
шнурóк *м* тънък шнур, шнурче, връвчица

шов *м* 1. шев 2. *стр.* фуга, пролука, междина 3. допирна линия на земни пластове *(в сечение)*
~, **антисейсми́ческий** *стр.* противоземетръсна фуга
~, **боково́й** страничен шев
~, **ва́ликовый** *вж.* **шов, углово́й**
~, **вертика́льный** вертикален шев
~, **ве́рхний** горен шев
~ **в закро́й** *вж.* **шов в че́тверть**
~ **внакла́дку** *вж.* **шов внахлёстку**
~ **внахлёстку** шев с припокриване на краищата
~, **В-обра́зный стыково́й** В-образен челен шев
~, **во́гнутый** вдлъбнат шев
~ **в подрезку** запълнена [пълна] фуга
~ **вприты́к** *вж.* **шов, стыково́й**
~ **в пустошо́вку** *стр.* незапълнена фуга
~ **встык** челен шев [челно съединение]
~ **в че́тверть** ъглодлабово снаждане
~, **вы́пуклый** изпъкнал шев
~, **галте́льный** *вж.* **шов, углово́й**
~, **гермети́ческий** херметичен шев
~, **гла́дкий** гладък [равен] шев
~, **горизонта́льный** хоризонтален шев
~, **двойно́й преры́вистый** двоен прекъснат шев
~, **двухни́точный** двунитов шев
~, **двухря́дный** двуреден шев *(напр. нитов)*
~, **двухсре́зный** двусрезен шев *(нитов)*
~, **двухсторо́нний** двустранен шев
~, **двухсторо́нний U-обра́зный** двустранен U-образен шев
~, **деформацио́нный** *стр.* деформационна фуга
~, **заклёпочный** занитен [нитов] шев
~, **законопа́ченный** уплътнен (с кълчища) шев
~, **запо́лненный** запълнен [гладък] шев
~, **затёртый** загладен [зачистен] шев
~, **зачека́ненный** зачеканен *(нитов)* шев, подбит шев
~, **I-обра́зный стыково́й** I-образен челен шев
~, **клеево́й** 1. *стр.* слепваща фуга 2. шев чрез залепване, лепено съединение
~, **клёпанный** *вж.* **шов, заклёпочный**
~, **кольцево́й** пръстеновиден шев
~, **контро́льный** контролен шев
~, **косо́й** кос шев
~, **кругово́й** кръгов шев
~, **лобово́й** челен [фронтален] шев
~, **ло́жный** *стр.* лъжлив [привиден, фалшив] шев
~, **маслоплóтный** непропускащ масло шев, уплътнен против масло шев
~, **многоря́дный** многореден *(нитов)* шев
~, **многосре́зный** многосрезен шев
~, **многосре́зный заклёпочный** многосрезен нитов шев
~, **монта́жный** монтажен шев, шев при монтаж
~, **накладно́й** покривен шев
~, **нахлёсточный** шев с припокриване
~, **неплóтный** неплътен шев
~, **непреры́вный** непрекъснат шев
~, **ни́жный** долен шев
~, **норма́льный** нормален [гладък, равен] шев
~, **облегчённый** облекчен [вдлъбнат] шев
~, **одино́чный** единичен *(нитов)* шев
~, **одноря́дный** едноредeн *(нитов)* шев
~, **односре́зный** едносрезен *(нитов)* шев
~, **односре́зный заклёпочный** едносрезен нитов [занитен] шев
~, **осадочный** *стр.* слягаща фуга
~, **основно́й** основен шев
~, **отбортóванный стыково́й** челен шев с подвити краища
~, **паралле́льный** успореден *(нитов)* шев
~, **па́яный** споен [запоен] шев
~, **пло́ский** плосък шев
~, **пло́тный** плътен шев
~, **подварно́й** шев с подзаварка, подзаварен шев
~ **под расши́вку** *стр.* изработена фуга
~, **подчеканенный** зачеканен *(нитов)* шев, *(нитов)* шев със зачеканени ръбове и нитове
~, **по́лный углово́й** пълен ъглов шев
~, **поперечный** напречен шев
~, **потайно́й** скрит шев
~, **потоло́чный** тавански шев
~, **преры́вистый** прекъснат шев
~, **прихватно́й** шев за прихващане *(преди заваряване)*
~, **про́бочный** шев с електрически [тапообразни] нитове
~, **продо́льный** надлъжен шев *(напр. нитов)*
~, **прорезно́й** прорезен шев
~, **про́чно-пло́тный** здравоплътен *(нитов)* шев
~, **про́чный** якостен [здрав] шев
~, **рабо́чий** *стр.* работна фуга
~, **расчеканенный** зачеканен [подбит] *(нитов)* шев
~ **ремня́** шев [съединяване] на ремък
~, **ро́ликовый** ролков шев, шев от ролково заваряване
~, **сварно́й** заваръчен [заварен] шев
~, **сваро́чный** *вж.* **шов, сварно́й**
~ **с накла́дкой** шев с подплата [с накладка]
~, **спа́янный** *вж.* **шов, па́яный**
~, **спиральный** спирален [спираловиден] шев
~, **сплошно́й** *вж.* **шов, непреры́вный**
~ **с подваркой** шев с подзаварка
~, **стачной** *текст.* съединителен шев
~, **стебельчатый** *текст.* шев «зад игла»
~, **стыково́й** челен [тъп] *(нитов)* шев
~, **тамбу́рный** *текст.* верижен шев
~, **температу́рный** *стр.* температурна [дилатационна] фуга, топлинна междина
~, **терми́ческий** *вж.* **шов, температу́рный**
~, **торцо́вый** фронтален *(напречен)* шев
~, **то́чечный** точков шев, шев при точково заваряване
~, **трёхря́дный** триреден *(нитов)* шев
~, **углово́й** ъглов шев
~, **укрепля́ющий** укрепващ [усилващ] шев
~, **U-обра́зный стыково́й** U-образен челен шев
~, **уплотня́ющий** уплътняващ [уплътнителен] шев
~, **уса́дочный** шев за свиване
~, **уси́ленный** *вж.* **шов, вы́пуклый**

~, флáнговый флангов [надлъжен] шев
~, V-обрáзный стыковóй V-образен челен шев
~, X-обрáзный X-образен шев
~, цепнóй верижен *(нитов)* шев
~, чекáнный чеканен [подбит] *(нитов)* шев
~, челнóчный совалков шев *(напр. в обувната промишленост)*
~, шáхматный шахматен *(нитов)* шев
шоколáд *м* шоколад
шóмпол *м* 1. *мин.* шомпъл *(прът за зареждане на взривните дупки)* 2. шомпъл, протривател *(за почистване на ръчно огнестрелно оръжие)*
шонкинúт *м* шонкинит *(едрозърнеста базична скала)*
шоопúрование *с* пометаляване [метализиране] *(чрез пръскане)*
шоопúровать пометалявам *(чрез пръскане)*
шоопирóвщик *м* пръскач-метализатор, работник по метализиране
шóрник *м* 1. *кож.* сарач, седлар, хамутчия 2. каишар
шортвóлл *м* теснозабойна въглерезачна машина
шортúт *м минер.* шортит
шоссé *с* шосе
~, асфальтобетóнное асфалтобетонно шосе
~, асфáльтовое асфалтово шосе
~, щебёночное чакълесто шосе, шосе с чакълена настилка
шоссéйный шосеен
шофёр *м* шофьор, водач на моторно превозно средство
шофёр-любúтель *м* шофьор-любител
шофёр-профессионáл *м* шофьор-професионалист
шпагáт *м* канап
шпаклевáние *с вж.* **шпаклёвка**
шпаклевáть 1. шпакловам 2. зашивам [съшивам] кожи *(без да личи шевът)*
шпаклёвка *ж* 1. шпакловка; шпакловане 2. дърводелски маджун, кит, шпакловка
~, казеúновая казеинова шпакловка, казеинов кит
~, клеевáя туткалова [лепилна] шпакловка, туткалов кит
~, лáковая лакова шпакловка, лаков кит
~, мáсляная маслена шпакловка, маслен кит, маслен маджун
~, эмульсиóнная емулсионна шпакловка
шпаклёвщик *м* шпакловач, който шпаклова
шпáла *ж жп.* траверса
~, брускóвая четвъртита траверса
~, деревя́нная дървена траверса
~, железобетóнная стоманобетонна траверса
~, металлúческая метална траверса
~, отрясённая разиграна [разхлабена] траверса
~, переводнáя *жп.* стрелочна [подвижна] траверса
~, полукрýглая полукръгла траверса
~, продóльная надлъжна траверса
~, пропúтанная импрегнирана траверса
~, стыковáя наставна [джонтова] траверса
шпалéра *ж* 1. редица дървета, храсти (от двете страни на пътя) 2. мрежа *или* решетка за закрепване на виещи се растения
шпалéрный нареден в една редица
шпалонóска *ж жп.* траверсоносач
шпалоподбóйка *ж* 1. *жп.* траверсоподбивачка 2. подбивка [подбиване] на траверси
~, вибрациóнная вибрационна траверсоподбивачка
шпалопропúтка *ж* импрегниране на траверси
шпалопропúточный импрегнационен, който служи за импрегниране
шпалорéзка *ж* траверсорезачка
шпáльник *м* материал за траверси
шпальтмашúна *ж кож.* шпалтмашина
шпангóут *м* 1. *кораб.* шпангоут, напречно ребро 2. съвкупност от напречни ребра на кораб
~, бортовóй бордови шпангоут, бордово напречно ребро
~, днúщевый дънен шпангоут *(при надлъжната система на набор)*
~, дополнúтельный допълнителен шпангоут, допълнително напречно ребро
~, концевóй краен шпангоут, крайно напречно ребро
~, кормовóй кърмов шпангоут, кърмово напречно ребро
~, носовóй носов шпангоут, носово надлъжно ребро
~, поворóтный обръщателен шпангоут, обръщателно напречно ребро
~, продóльный надлъжно ребро *(при надлъжната система на набор)*
~, промежýточный междинен шпангоут, междинно напречно ребро
~, рамный рамов шпангоут *(при напречната система на набор — бордов шпангоут с увеличени размери и якост; при надлъжната система на набор шпангоути с повишена якост, образуващи ребрените рамки на корпуса)*
~, трюмный трюмен шпангоут *(за разлика от твиндечния шпангоут)*
~, усúленный усилен шпангоут, усилено напречно ребро
шпарка *ж* попарване, заливане с вряла вода *(напр. на заклано животно)*
шпарýгка *ж текст.* широкодържател, разпънка, чампар *(при тъкачен стан)*
~, вáличная ролков широкодържател, ролкова разпънка
~, кольцевáя пръстенен широкодържател
шпат *м минер.* шпат
~, алмáзный корунд
~, бýрый анкерит; магнезит
~, гóрный карбонат
~, гóрький доломит
~, желéзный сидерит
~, известкóвый калцит
~, ислáндский исландски калцит
~, магнезиáльный магнезит
~, мáрганцевый родохрозит, манганов шпат
~, плáвиковый флуорит
~, полевóй фелдшпат
~, тяжёлый барит

~, **цинковый** смитсонит, цинков шпат
шпа́тель *м* шпакла [шпахла]
шпатлёвка *ж* 1. замазка, маджун, кит 2. шпакловане
шпа́товый шпатов
шпа́хтель *м* шпакла, шпател
шпа́ция *ж.* 1. *полигр.* шпация, разделка 2. *кораб.* междина между съседни напречни ребра на кораб 3. междина между граничещи греди, дъски
~, **двухпу́нктовая** *полигр.* двупунктова шпация, разделка от два пункта
~, **клинови́дная** *полигр.* клиновидна шпация
~, **кру́глая** *полигр.* кръгла шпация
~, **полукру́глая** *полигр.* полукръгла шпация
~, **пунктова́я** *полигр.* пунктова шпация
шпе́дер *м вж.* **шпе́динг-маши́на**
шпе́динг-кала́ндр *м* каландър-гуморазстилач
шпединг-маши́на *ж* шпединг-машина, гуморазстилачка
шпедингова́ние *с* гумиране на плат
шпе́йза *ж мет.* шпейза, «сладко» *(отделя се като стопилка при преработване на медни, оловни и други руди)*
шпера́к *м* 1. рог от наковалня 2. подбойник; Т-образно парче, единият край на което влиза в дупката на наковалнята 3. йорс *(малка тенекеджийска наковалня)*
шпига́т *м кораб.* шпигат *(отвор на борда на кораб за оттичане на вода от палубата)*
шпи́гель *м мет.* огледален чугун
шпик *м.* сланина
шпикоре́зка *ж* 1. сланинорезачка 2. рязане на сланина
шпиль *м* 1. островърха част [връх] на сграда 2. *кораб.* шпил, рудан с вертикален вал *(за навиване на натоварено въже, за вдигане котвата на кораба и др.)*
~, **я́корный** котвен шпил
шпи́лька *ж* 1. шпилка; безглав болт с резба в двата края 2. щифт, клечка 3. обущарски гвоздей с широка глава 4. фуркет за коса
~, **деревя́нная** дървена чивийка [клечка]
~, **коническая** конусна шпилка
~, **направля́ющая** водеща [направляваща] шпилка
~, **резьбова́я** резбова шпилка
~, **сапо́жная** *кож.* обущарско пиронче *(с широка главичка)*
~, **соедини́тельная** съединителна шпилка
~, **сто́порная** осигурителна [спираща, задържаща, запираща] шпилка
~, **устано́вочная** реглажна шпилка, центровъчна [регулираща] шпилка
шпингале́т *м* мартинка *(на прозорец)*; оливка
шпи́ндель *м* вретено *(напр. на струг)*
~, **винтово́й** винтово [резбово] вретено
~, **вспомога́тельный фре́зерный** спомагателно фрезово вретено
~, **дополни́тельный фре́зерный** допълнително фрезово вретено
~ **кла́пана** *вж.* **шпи́ндель, кла́панный**
~, **кла́панный** стъбло на клапан, клапанно стъбло
~, **кони́ческий** конусно вретено
~, **копирова́льный** копирно вретено
~, **планета́рный** планетно вретено
~, **подъёмный** повдигателно [подемно] вретено
~, **по́лый** кухо вретено
~, **пустоте́лый** *вж.* **шпи́ндель, по́лый**
~, **расто́чный** разстъргващо вретено, вретено за разстъргване, борщанга
~, **сверли́льный** пробивно вретено, борщанга
~, **стержнево́й** *леяр.* сърцево вретено, вретено [ос] на сърце
~, **универса́льный** универсално вретено
~, **фре́зерный** фрезово вретено
~, **шарни́рный** шарнирно [ставно] вретено
~, **шта́мповый** щамповъчно вретено
шпи́ндельный вретенен, който е за [от] вретено
шпине́ль *ж минер.* шпинел
шплинт *м* шплент, разцепена *(метална)* клечка
~, **пружи́нный** пружинен шплент
~, **разводно́й** разцепена клечка
шплинтова́ть зашплентовам *(осигурявам гайка с тел)*
шпон *м* 1. *полигр.* дурхшус, разредка 2. *дърв.* фурнир; цепен еднослоен шперплат; блинд
шпо́нка *ж* 1. *маш.* шпонка, надлъжен клин 2. *дърв.* тибла, клин, дюбел; тънка пластинка
~, **во́гнутая** *маш.* вдлъбната [вгъната] шпонка
~, **врезна́я** жлебова [врязана] шпонка
~ **Ву́друфа** *вж.* **шпо́нка, сегме́нтная**
~, **выдвижна́я** *маш.* подвижна [изваждаща се] шпонка
~, **вытяжна́я** изтеглима [изтегляща се] шпонка
~, **гнездова́я** гнездова шпонка
~, **двойна́я** двойна шпонка
~, **деревя́нная** *стр.* дървена тибла
~, **ди́сковая** дискова пластинка; сегментна [дискова, вудруфова] шпонка
~, **забивна́я** заливна шпонка, шпонка за забиване
~, **зазу́бренная** назъбена шпонка
~, **закладна́я** гнездова [жлебова, канална] шпонка
~, **затяжна́я** клинова [затягаща] шпонка
~, **клинова́я** *дърв.* клинова тибла
~, **коническая** *дърв.* конусна тибла
~, **коса́я продо́льная** *дърв.* надлъжно скосена тибла
~, **кру́глая** 1. *дърв.* обла чивийка, обла тибла 2. *маш.* обла шпонка
~, **металли́ческая** 1. *дърв.* метална тибла [шпонка] 2. *маш.* метална шпонка
~ **на лы́ске** шпонка [клин] за изпилена ос; плоска шпонка
~, **направля́ющая** направляваща шпонка
~, **натяжна́я** затягащ клин
~, **ни́зкая клинова́я** дърв. ниска клинова тибла
~, **обра́тная** контър-клин
~, **па́рная** двойна шпонка
~, **передвижна́я** подвижна шпонка, призматична шлицова шпонка
~, **пло́ская** плоска шпонка
~, **поворо́тная** обръщателен клин

~, **полукру́глая** 1. *дърв.* полуобла тибла 2. полукръгла шпонка
~, **попере́чная** *дърв.* напречна тибла; напречна шпонка
~, **призмати́ческая** *дърв.* призматична тибла
~, **продо́льная** *дърв.* надлъжна тибла
~, **радиа́льная** радиална шпонка; радиална тибла
~ **с вы́ступом** издаден клин [шпонка]
~, **сегме́нтная** сегментна [вудруфова] шпонка, *дърв.* тибла на Вудруф *(за свързване на надлъжни греди)*
~, **скользя́щая** свободна [подвижна] шпонка
~ **с укло́ном** шпонка с наклон
~, **тангенциа́льная** тангенциална шпонка
~, **торцо́вая** челна шпонка
~, **устано́вочная** задържащ [фиксиращ] клин
~, **фрикцио́нная** фрикционна [триеща, седлова] шпонка
~, **хвостова́я** *дърв.* тибла за наставяне на краен елемент, тибла на Вудруф за наставяне
~, **центрова́я** центрова шпонка
~, **цилиндри́ческая** цилиндрична шпонка
шпо́ночный шпонков; дюбелен, тиблен
шпор *м кораб.* шпора [пета] *(на мачтата)*
шпо́ра *ж* 1. *хидр.* зъб (на водопреградно съоръжение) 2. буна; водоотклонител 3. шип; напречна клинообразна издатина *(на прешлен от тракторна верига)*, почвозацеп
шпре́нгель *м* 1. шпренгел [обтегач] [*опъващ елемент, подсилващ ферма и пр.)* 2. допълнителна усилваща конструкция 3. *кораб.* шпринг *(остар.)*
шпре́нгельный шпренгелен, прътов, обтегачен, опъвачен
шприц *м* шприц, спринцовка, църкало
~ **для густо́й сма́зки** текалемит
~ **для сма́зки** спринцовка [църкало] за смазка
~, **ма́сляный** маслено църкало, масленица
шприц-маши́на *ж* шприц-машина
шприц-пистоле́т *м* шприц-пистолет, пистолет за шприцоване
шприц-пресс *м* шприц-преса
шприц-фо́рма *ж* шприц-форма
шприцева́ние *с* шприцоване, впръскване, шприцоване
шпры́нка *ж текст.* совалково вретено, сърце
шпуледержа́тель *м текст.* шпулодържач, притискач
шпу́лька *ж* масур, макаричка за предачна *или* тъкачна машина
шпу́льник *м* бобинар, шпулач *(работник при шпулачка или бобинарка)*
шпу́ля *ж текст.* шпула, цев
~, **деревя́нная** дървена шпула, дървена цев
~, **осно́вная** *текст.* основна шпула, шпула за основа
шпуля́рник *м текст.* вътъчна шпула
~, **уто́чная** *текст.* рамка [гатер] за шпули
шпунт *м* 1. *дърв.* шпунт, зъб, федер, длаб 2. шпунтов елемент 3. *кораб.* изрези по кила, ребрата, вълнореза и кърмовата опора за закрепване на дъските 4. шпунтово съединение на дъски, шпунтова стена
~, **горизонта́льный** хоризонтален шпунт
~, **па́дающий** *мин.* падащ шпунт
~, **прямоуго́льный** правоъгълен шпунт
~, **трапецеида́льный** трапецовиден шпунт
~, **треуго́льный** триъгълен шпунт
шпунтге́бель *м дърв.* улейно ренде; нутовник
шпунти́на *ж хидр.* шпунтова дъска [шпунтов елемент] *(за шпунтова ограда)*
шпунтова́льный шпунтов
шпунтова́ние *с дърв.* жлебуване; шпунтуване, изработване на жлеб [длаб] и зъб
шпунтова́ть *дърв.* шпунтувам, правя длаб и зъб
шпунто́вник *м дърв. вж.* **шпунтге́бель**
шпунту́бель *м дърв. вж.* **шпунтге́бель**
шпур *м* 1. *мин.* шпур, взривна дупка 2. *мет.* изпускателен отвор *(в шахтна пещ)*
~, **восстаю́щий** *мин.* възходяща взривна дупка
~, **вру́бовый** *мин.* подкопна взривна дупка
~, **нисходя́щий** *мин.* низходяща взривна дупка
шпурово́й 1. *мин.* шпуров 2. *мет.* който се отнася до изпускателния отвор на пещ
шпу́рштейн *м мет.* шпурщейн
шрапне́ль *м воен.* шрапнел
шраффи́рование *с* защриховане *(напр. на сечение в чертеж)*
шраффи́ровать защриховам *(напр. сечение в чертеж)*
шраффиро́вка *ж вж.* **шраффи́рование**
шре́дер *м с. ст.* шредер *(машина за преработване на царевица)*
шрёкингери́т *м минер.* шрекингери
шрифт *м полигр.* 1. шрифт *(очертание на буквите)* 2. шрифт *(пълен комплект печатарски знаци за определен набор)*
~, **акциде́нтный** *полигр.* акциденте́н шрифт
~, **афи́шно-плака́тный** афишно-плакатен шрифт
~, **афи́шный** *полигр.* афишен шрифт
~, **бло́ковый** *полигр.* блоков шрифт
~, **выдели́тельный** *полигр.* отделящ шрифт
~, **готи́ческий** *полигр.* готически шрифт
~, **жи́рный** *полигр.* черен [тлъст] шрифт
~, **кни́жный** *полигр.* шрифт за книги, книжен шрифт
~, **курси́вный** *полигр.* курсивен шрифт
~, **лати́нский** *полигр.* латински шрифт, латине
~ **литогра́фский** *полигр.* литографски шрифт
~, **ме́дный** *полигр.* меден шрифт
~, **негати́вный** *полигр.* негативен шрифт
~, **норма́льный** *полигр.* нормален шрифт
~, **но́тный** *полигр.* нотен шрифт
~, **основно́й** *полигр.* основен шрифт
~, **полужи́рный** *полигр.* получерен шрифт
~, **пло́тный** *полигр.* плътен шрифт
~, **прописно́й** *полигр.* шрифт за главни букви
~, **прямо́й** *полигр.* прав шрифт
~, **рукопи́сный** *полигр.* светъл шрифт
~, **све́тлый** *полигр.* светъл шрифт
~, **станда́ртный** *полигр.* стандартен шрифт
~, **строчно́й** *полигр.* шрифт на малки букви
~, **техни́ческий** *полигр.* технически шрифт
~, **у́зкий** *полигр.* тесен шрифт
~, **цветно́й** цветен шрифт
~. **широ́кий** широк шрифт
шрифт-ка́сса *ж* шрифтова каса, каса за буквени знаци, словослагателска каса

шрот *м* 1. *с. ст.* шрот *(обезмаслено кюспе)* 2. стомачени топки *(за топкови мелници)* 3. ловджийски сачми
шрот-эффе́кт *м* шрот-ефект, сачмен ефект *(шум в телефон или високоговорител вследствие колебания на тока)*
штабелева́ние *с* нареждане на фигури, стифиране
штабелева́ть нареждам във фигури, стифирам
штабеле́вка *ж вж.* **штабелева́ние**
штабелево́з *м* транспортно средство за превозване на подредени дървени и други материали
штабелёр *м* фигуроредач
штабелеукла́дчик *м* фигуроредачка
штабели́ровать *вж.* **штабелева́ть**
штабелиро́вка *ж вж.* **штабелева́ние**
шта́бель *м* 1. фигура от складиран [нареден] дървен материал, тухли, камъни, предмети 2. ракла, стиф
шта́бик *м* 1. лайстна, летва 2. стълбче, краче
штаг *м кораб.* щаг *(от върха на мачтата до носа на кораба)*
штаке́т *м дърв.* тесни дъски *(за ограда)*
штаке́тный ограден [заграден] *(с тесни дъски)*
штамб *м* стъбло (на дърво)
шта́мбай *м* команден телеграф *(на кораб)*
шта́мбовый правостеблен
штамп *м* 1. щампа; щанца 2. щемпел, печат 3. печат, клише
~, боково́й обрезно́й челна обрезна щанца
~, ве́рхний горна щанца
~, вставно́й закрепваща се [поставяща се в държач] щанца
~, вырезно́й изрезна [изрязваща] щанца
~, вырубно́й изсичаща щанца; дълбачна щанца
~, вы́садочный набивна щанца [щампа], щампа за набиване
~, высечно́й дълбачна щанца
~, вытяжно́й изтеглячна щанца, щанца за изтегляне, изтеглящ поасон
~, ги́бочный огъваща щанца, щанца за огъване
~, горя́чий щампа [щанца] за горещо щамповане
~ для горя́чей штампо́вки *вж.* **штамп, горя́чий**
~ для холо́дной штампо́вки *вж.* **штамп, холо́дный**
~, дыропробивно́й щанца за пробиване [за продупчване], пробивна щанца
~, заги́бочный щанца за подгъване [за подвиване]
~, заготови́тельный подготвителна щанца; щанца за (изработване на) заготовки
~, заклёпочный занитваща щанца, нитовъчна щанца
~, закры́тый закрита [затворена] щанца [щампа]
~, запрессо́вочный пресоваща щанца
~, калибро́вочный калибровъчна щанца
~, клейми́льный щампа [щанца] за щемпеловане
~, клепа́льный *вж.* **штамп, заклёпочный**
~, ко́вочный ковашка щампа [щанца]
~, кольцево́й пръстенова [пръстеновидна] щампа
~, комбини́рованный комбинирана щанца [щампа]
~, кромкозаги́бочный щанца за подгъване на ръбовете
~, кузне́чный *вж.* **штамп, ко́вочный**
~, листово́й щампа за листов материал
~, маркиро́вочный маркираща щампа
~, многооперацио́нный многооперационна щампа [щанца]
~, многопуансо́нный многопуансонна щанца
~, многоручьево́й многоканална щампа *(ковашка щампа с канали за изтичане на метала)*
~, мо́лотовый чукова щампа, щампа, която работи при чук
~, неподви́жный неподвижна щампа
~, ни́жный долна щампа, щанц-матрица
~, обжи́мный обемна [обхватна] щампа; притискаща [пресова] щампа, матрица
~, обрезно́й обрезна щанца, щанца за обрязване
~, обрубно́й щанца за отрязване
~, обсечно́й изсичаща щанца, щанца за изсичане
~, однооперацио́нный еднооперационна щампа, щампа за една операция
~, о́пытный опитна [експериментална] щампа
~, отборто́вочный щампа за външно подгъване [за кантовете]
~, отде́лочный щампа за окончателно обработване, завършваща (обработването) щампа
~, откры́тый открита щампа
~, отрезно́й отрязна [отрязваща, режеща] щанца
~, перфорацио́нный пробивна [перфорираща] щанца
~, плу́нжерный плунжерна щампа
~, подвижно́й 1. подвижна щампа 2. пуансон
~, подкладно́й подложна щампа
~, после́довательный последователна [прогресивна] щанца, сложна щанца с няколко пуансона и матрици
~, прави́льный изправяща щампа [щанца], калибровъчна щампа [щанца]
~, пре́ссовый пресова [пресоваща] щампа
~, пробивно́й пробивна щанца
~, прогресси́вный *вж.* **штамп, после́довательный**
~, просе́чный пресичаща [прерязваща] щанца
~ просто́го де́йствия щампа [щанца] с просто действие, просто действуваща щампа
~, разборто́вочный щампа за вътрешно кантоване [за разпрягане]
~, разме́точный трасираща [маркираща] щампа [щанца]
~, разрезно́й разрязваща щанца
~, растяжно́й изтегляща [разтегляща] щампа
~, ручно́й ръчна щампа [щанца]
~, сбо́рный сглобяема [сложна, съставна] щампа [щанца]

~, **сбо́рочный** щампа за сглобяване, монтажна щампа
~, **се́кторный** секторна щампа
~ **совмещённого де́йствия** щампа [щанца] за съвместно действие
~, **совмещённый** *вж.* **штамп, комбини́рованный**
~, **составно́й** *вж.* **штамп, сбо́рный**
~, **углово́й** основен надпис *(на чертеж)*; бланков печат *(на чертеж, за попълване с данни)*
~ **уда́рного выда́вливания** щампа за ударно щамповане
~, **фасо́нный** профилна [профилираща] щампа [щанца]
~, **фальцо́вочный** щампа за фалцоване *(за правене и притискане на подгъв край ръба на листова заготовка)*
~, **фланцо́вочный** щампа за фланцоване *(за завръщане ръба на щанцовано изделие)*
~, **формо́вочный** оформяваща [формовъчна] щампа
~, **холо́дный** щампа за студено щамповане
~, **це́льный** цялостна [едноблокова] щампа
~, **чека́ночный** щампа за зачеканяване [за подбиване]
~, **черново́й** щампа [щанца] за грубо обработване, груба щампа, [щанца]
~, **чистово́й** щампа за окончателно обработване
штампова́ние *с* 1. щамповане 2. щанцоване
штампо́ванный 1. щампован 2. щанцован
штампова́ть 1. щамповам 2. щанцовам
штампо́вка *ж* 1. *вж.* **штампова́ние** 2. щампован [щанцован] детайл
~ **вда́вливанием** щамповане чрез впресоване [натискане]
~ **выда́вливанием** щамповане чрез притискане
~ **вы́тяжкой** 1. щамповане чрез изтегляне 2. щамповане чрез всмукване
~ **ги́бкой** щамповане чрез огъване
~, **гидровзрывна́я** 1. хидровзривно щамповане 2. детайл, получен чрез хидровзривно щамповане
~, **горя́чая** 1. горещо щамповане, щамповане на горещо 2. щампован детайл [щамповка], получен в горещо състояние
~ **истече́нием** 1. щамповане чрез изтичане 2. щампован детайл, получен чрез изтичане
~, **комбини́рованная** комбинирано щамповане
~, **листова́я** щанцоване [щамповане] на ламаринени детайли; ламаринен детайл, получен чрез щамповане
~, **многокра́тная** многократно щамповане
~, **многоручьева́я** 1. многоканално щамповане, щамповане с (щампа с) няколко канала 2. детайл, получен чрез многоканално щамповане
~, **многооперацио́нная** многооперационно щамповане
~, **молотова́я** 1. щамповане с чук 2. детайл, получен чрез щамповане с чук
~ **на мо́лотах** *вж.* **штампо́вка, молотова́я**
~ **на пре́ссах** 1. щамповане с преса, пресово щамповане 2. детайл, получен чрез пресово щамповане
~, **объёмная** 1. обемно щамповане 2. детайл, получен чрез обемно щамповане
~, **оконча́тельная** окончателно [завършващо] щамповане
~ **оса́живанием** щамповка чрез сплескване (на материала)
~, **после́довательная** последователно щамповане [щанцоване]
~, **предвари́тельная** предварително щамповане [щанцоване]
~, **промежу́точная** междинно щамповане [щанцоване]
~ **проши́вкой** щамповане [щанцоване] чрез пробиване [чрез пробой]
~, **релье́фная** 1. релефно щамповане 2. релефно щампован детайл
~ **с вы́тяжкой** щамповане с изтегляне
~, **секцио́нная** секционно щамповане
~, **то́чная** 1. точно щамповане 2. точно щампован [щанцован] детайл
~, **фасо́нная** 1. профилно щамповане 2. профилно щампован детайл
~, **холо́дная** 1. щанцоване [щамповане] на студено 2. щанцован детайл
штампо́вщик *м* щамповач; щанцовач; който щампова [щанцова]
штамподержа́тель *м* щамподържач [щанцодържач]
штамппре́сс *м* щамппреса
штампу́емость склонност [способност] (на материала) към щамповане
шта́нга *ж* лост, метален прът, щанга
~, **бури́льная** сондажна [пробивна] щанга
~, **бурова́я** *вж.* **шта́нга, бури́льная**
~, **выбивна́я** избивна щанга *(щанга за избиване на обсадна тръба в сондажен отвор)*; прът за избиване
~ **для прове́рки конта́ктов** *ел.* лост [щанга] за проверяване на контактите
~, **зубча́тая** зъбна щанга, зъбен лост
~, **квадра́тная** квадратна щанга
~, **лови́льная** спасителна [ловилна] щанга *(при сондажни работи)*
~, **направля́ющая** направляваща щанга, направляващ прът
~, **отбо́йная** *мин.* отбивна щанга
~, **передаю́щая** предавателна щанга, предавателен лост
~, **пустоте́лая бури́льная** куха сондажна щанга
~, **рабо́чая** работна щанга, работен лост
~, **раздвижна́я** удължаваща се щанга
~, **распо́рная** дистанционен [разделителен] прът, дистанционна щанга
~, **реакти́вная** реактивна щанга; въртящ се прът [който предава въртящ момент)
~, **соедини́тельная** съединителен прът, съединителна щанга
~, **тензометри́ческая** тензометричен лост
~, **токоприёмника** *ел.* лост [щанга] на токоприемник
~ **толка́теля кла́пана** прът [лост] за отваряне на клапа; кобиличен прът [лост]

~, **толка́ющая** тласкачна щанга, тласкач; лост [прът], който предава тласък *или* натиск
~, **тру́бчатая** тръбообразна [тръбна] щанга
~, **уда́рная** ударна щанга
штангенглубиноме́р *м* шублер-дълбокомер
штангензубоме́р *м* шублер-зъбомер
штангенинструме́нт *м* шублерен инструмент
штангенре́йсмус *м* шублер-чертилка
штангенци́ркуль *м* шублер [шуплер]
~, **разметочный** трасажен шублер
штангодержа́тель *м* щангодържач; вретенодържач
штангообтира́тель *м мин.* щангоизбърсвач
шта́нгол *м* щандол *(сгъстено чрез полимеризация ленено масло)*
шта́нец *м* щанца
штанцева́ние *с* щанцоване
штанцева́ть щанцовам
шта́пель *м текст.* щапел [папер, фъндък] *(снопче текстилни влакна, взето за проучване)*
шта́пельный щапелен
шта́пик *м дърв.* 1. рамкова первазна летвичка 2. летвичка за прикриване на фуга 3. овалник *(вид ренде с полукръгъл вдлъбнат лист)*
штат *м орг.* щат
~, **нерегистри́руемый** нерегистриращ се щат
~, **регистри́руемый** регистриращ се щат
~ **рабо́чих** щат за работниците
штати́в *м* статив, триножник
~, **домкра́тный** статив тип крик, криков статив
~, **инерцио́нный** *кфт.* инерционен статив
~, **нагру́дный** *кфт.* носим [ръчен, нагръден] статив
~, **напле́чный** *кфт.* статив с раменна опора *(който се опира в рамото на работещия с него)*
~, **насто́льный** статив [триножник] за маса
~, **раздвижно́й** разтварящ се [изтеглящ се] статив [триножник]; огъваем статив
~, **фрикцио́нный** *кфт.* фрикционен статив
~, **шарово́й** *кфт.* сферичен статив
штати́в-трено́га *ж кфт.* статив-тринога
шта́тный *орг.* щатен; постоянен
шта́уфер *м* гресьорка за мазане с гъсто мазило *(напр. грес)* под налягане
ште́вень *м кораб.* щевен *(дебела греда, оформяваща носовата част на кораб)*
ште́йгер *м мин.* минен кондуктор *(работник, който завежда рудник)*
штейгери́т *м минер.* щейгерит
штейн *м мет.* камък [щейн] *(междинен продукт при получаване на цветни метали от руди)*
~, **бе́лый** *мет.* бял камък [щейн]
~, **вя́зкий** *мет.* вискозен камък [щейн]
~, **ме́дный** *мет.* меден камък
~, **ни́келевый** *мет.* никелов камък
~, **перегре́тый** *мет.* прегрят камък [щейн]
~, **то́щий** *мет.* постен [беден] камък [щейн]
ште́йнгут *м* особен вид фин фаянс
ште́ккер *м сл.* щекер
штемме́йсель *м* чеканка, чеканачка
штемпелева́ние *с* щемпеловане
штемпелева́ть щемпеловам
ште́мпель *м* 1. щемпел, печат, клеймо 2. пуансон, пробойник; пробойна част от преса за метални изделия 3. машинен чук за раздробяване *(напр. на златни и сребърни руди)* 4. щемпел за натискане на пробата при изпитване на огъване
~, **рези́новый** гумен печат
ште́нгель *м ел.* тръбичка, чрез която се евакуира *или* пълни с газ колбата на лампа
ште́псель *м ел.* щепсел
~, **двойно́й** *ел.* двоен щепсел
~, **двухпроводно́й** *ел.* двупроводников щепсел
~, **двухшти́фтовый** *ел.* двущифтов [двоен] щепсел
~, **испыта́тельный** *тлф.* изпитвателен [пробен] щепсел
~, **многошти́фтовый** *ел.* многощифтов щепсел *или* съединител
~, **патро́нный** *ел.* патронен щепсел
~, **предохрани́тельный** *предпазен щепсел*
~, **перехо́дный** *ел.* преходно щепселно съединение
~, **соедини́тельный** *ел.* съединително [свързващо] щепселно съединение
~, **трёхпроводно́й** трипроводников щепсел
ште́псельный щепселен
штернберги́т *м минер.* щернбергит
штиль *м* (пълно) затишие, безветрие (на море)
штифт *м* щифт; чеп, клечица; гвоздейче без глава
~, **веду́щий** *мсш.* 1. задвижващ [водещ] щифт 2. главен [основен] щифт
~, **заде́рживающий** задържащ [ограничителен] щифт
~, **закрепля́ющий** съединителен [свързващ, закрепващ] щифт
~, **замо́чный** *вж.* **штифт, предохрани́тельный**
~, **замыка́ющий** *вж.* **штифт, предохрани́тельный**
~, **захва́тывающий** щифт за зацепване; съединяващ щифт
~, **кони́ческий** конусен щифт
~, **конта́ктный** *ел.* контактен щифт
~, **ко́нусный** *вж.* **штифт, кони́ческий**
~, **копи́рный** копирен щифт [палец]
~, **моде́льный** *мет.* моделен щифт
~, **направля́ющий** направляващ щифт
~, **обводно́й** *вж.* **штифт, направля́ющий**
~, **ограничи́тельный** ограничителен щифт, фиксиращ щифт
~, **остано́вочный** *вж.* **штифт, ограничи́тельный**
~, **па́льцевый** *вж.* **штифт, захва́тывающий**
~, **перфорирова́льный** перфорираща игла, перфориращ щифт
~, **предохрани́тельный** предпазителен [предпазен] щифт
~, **при́гнанный** шлифован щифт *(за осигуряване на плътно влизане в отвора)*
~, **пружи́нный** пружинен щифт
~, **разводно́й** разтварящ се щифт

~, **распределительный** разпределителен палец *(в двигатели с вътрешно горене)*
~, **сквозной** преминаващ *(през целия отвор)* щифт
~, **соединительный** съединителен щифт
~, **стопорный** *вж.* **штифт, предохранительный**
~, **указательный** щифт-показател
~, **упорный** опорен щифт; ограничителен щифт
~, **установочный** монтажен [центровъчен, фиксиращ] щифт
~, **фиксирующий** *вж.* **штифт, установочный**
~, **центровочный** центровъчен [центроващ] щифт
~, **цилиндрический** цилиндричен щифт
~, **шлицевой** шлицев [канален] щифт
~, **штыковой** *ел.* байонетен щифт
штифтик *м* щифтче, клечица
штифтовой щифтов, който е за [с] щифт
штих *м* щих *(единица мярка в обущарството)*
штихель *м* 1. *дърв.* резец за гравиране по дърво 2. сечиво, употребяващо се в часовникарството
~, **гравировальный** *полигр.* щихел за гравиране в полиграфията
~, **ксилографический** ксилографичен щихел
штихмас *м* вътромер, уред за измерване на вътрешни размери *(напр. диаметър на отвор)*
~, **индикаторный** индикаторен вътромер
~, **микрометрический** микрометричен вътромер
~, **раздвижной** разтварящ се вътромер, удължаващ се вътромер
~, **регулируемый** регулиращ се вътромер
~, **сборный** сглобяем вътромер
~, **сферический** сферичен вътромер
~, **цельный** цял [цялостен] вътромер
~, **цилиндрический** цилиндричен вътромер
штихпробер *м* мерна пръчка *(за измерване нивото на течност в резервоар — напр. на горивото в двигател с вътрешно горене)*
шток *м* 1. *геол.* щок *(внедрена безформена скална маса)* 2. *мин.* руден щок, рудно тяло 3. *маш.* бутален прът 4. *маш.* теглителен *или* предавателен прът, теглич 5. *кораб.* прът на котва
~, **двухсторонний поршневой** двустранен бутален прът
~, **золотниковый** шибърен прът
~, **зубчатый** зъбен (предавателен *или* теглителен) прът
~, **клапанный** клапанно стъбло
~, **несквозной поршневой** непреминаващ [непроходен] бутален прът, едностранен бутален прът
~, **односторонний поршневой** *вж.* **шток, несквозной поршневой**
~, **подъёмный** повдигателен прът
~, **поршневой** бутален прът
~, **рудный** *мин.* рудно тяло *(внедрено всред утаечни скали полезно изкопаемо)*
~, **сквозной** преминаващ [проходен] (бутален) прът, двустранен бутален прът
~, **эксцентриковый** ексцентричен прът
~ **якоря** *кораб.* прът [кръстовище] на котва, напречник
штокверк *м геол.* щокверк *(главна дебела рудна жила)*
штольня *ж мин.* щолня [галерия] *(хоризонтална или малко наклонена минна изработка)*
~, **вентиляционная** вентилационна галерия [щолня]
~, **верхняя** горна галерия [щолня]
~, **визирная** визирна [насочваща] галерия [щолня] *(при пробиване на тунели)*
~, **водоотливная** водоотливна галерия [щолня]
~, **водосбросная** водоотливна [водоотвеждаща] галерия [щолня], дренажна галерия
~, **испытательная** *мин.* изпитвателна галерия [щолня]
~, **ключевая** ключова галерия [щолня]
~, **напорная** *хидр.* напорна галерия [щолня]
~, **направляющая** направляваща [водеща] галерия *(при пробиване на тунели)*
~, **нижняя** долна галерия
~, **передовая** *мин.* предна [челна] галерия
~, **разведочная** *мин.* проучвателна галерия [щолня]
~, **эксплуатационная** *мин.* експлоатационна галерия
штольцит *м минер.* щолцит *(природен оловен волфрамат)*
штопать кърпя, изкърпвам; замрежвам
штопка *ж* 1. яма, кръпка 2. кърпене, кърпеж 3. *жп.* крачна подбивка *(за подбиване на баласт под жп. траверса)* 4. конци за кърпене
штопор *м* 1. тирбушон 2. *ав.* свредел *(при фигурно летене)*
~, **крутой** *ав.* стръмен свредел
~, **ловильный** *геол.* ловящ тирбушон *(за изваличане на скъсано въже от сондажен отвор)*
~, **плоский** *ав.* плосък [с малка стръмнина] свредел
штопорить *ав.* летя в свредел
штора *ж* транспарант, щора; перде
шторм *м* силна буря (в море)
штормтрап *м кораб.* корабна въжена стълба
штраба *ж стр.* зъб *(на временно прекъсната зидария, където ще бъде направена превръзката)*
~, **навесная** *стр.* зъбчато прекъсване на зидария [стена]
~ **убегом** *стр.* стъпаловидно прекъсване на стена
~, **убежная** *вж.* **штраба убегом**
штраф *м икон.* глоба; наказание
штревел *м* пробивачка, шомпъл
штрек *м мин.* галерия, щрек
~, **аккумулирующий** сборна [събирателна] галерия
~, **бортовый** странична [гранична] галерия
~, **бутовый** скална галерия
~, **вентиляционный** вентилационна галерия
~, **вспомогательный** спомагателна галерия

~, вы́емочный добивна [експлоатационна] галерия
~, гла́вный главна галерия
~, двухпутево́й двупътна галерия
~, диагона́льный диагонална галерия
~, концентрацио́нный концентрационна [събирателна] галерия
~, коренно́й основна галерия
~, накло́нный наклонена галерия
~, огнево́й огнева галерия
~, однопутево́й еднопътна галерия
~, основно́й основна [главна] галерия
~, отка́точный извозна галерия
~, очи́стный *вж.* штрек, рабо́тающий
~, па́рный двойна [успоредна] галерия
~, подготови́тельный подготвителна галерия
~, подэта́жный подетажна галерия
~, пожа́рный пожарна галерия
~, полево́й ялова галерия
~, попере́чный напречна галерия
~, продо́льный надлъжна галерия
~, промежу́точный *вж.* штрек, подэта́жный, междинна галерия
~, рабо́тающий работна галерия
~, разве́дочный проучвателна галерия
~, сбо́рочный *вж.* штрек, аккумули́рующий
~, тра́нспортный транспортна галерия
~, эта́жный етажна галерия, *вж.* штрек, коренно́й
штрекфи́льтр *м* филтрираща галерия
штрипс *м* стоманена лента, чембер; щрипс *(за производство на тръби)*
штрих *м* черта, драска, щрих, линия
штрихова́ть щриховам, защриховам
штрихо́вка *ж* 1. щриховане 2. щриховка
штрихово́й *полигр.* щрихов
штроп *м* окачало
штропа́льщик *м леяр.* набивач, трамбовач *(на формовъчната смес в леярската каса)*
штро́сса *ж стр.* щрос *(долна част на тунелен изкоп)*
штýка *ж* 1. парче, къс; отделна бройка 2. топ плат *или* гранче прежда неначенати
штукатýр *м стр.* мазач
штукатýрить *стр.* мажа, измазвам *(с мазилка)*
штукатýрка *ж стр.* 1. мазилка 2. разтвор за мазилка 3. мазане, измазване
~, акусти́ческая *стр.* акустична мазилка
~ без дра́ни груба мазилка, външна мазилка с варов разтвор
~, гидроизоляцио́нная хидроизолационна мазилка
~, ги́псовая гипсова мазилка
~, гла́дкая гладка [изгладена, пердашена] мазилка
~, декорати́вная декоративна мазилка
~, желе́зная фино загладена циментова замазка [мазилка]
~, звукопоглоща́ющая звукопоглъщаща мазилка
~, известко́вая варова мазилка
~, известко́во-ги́псовая варо-гипсова мазилка
~, известко́во-цеме́нтная варо-циментова мазилка
~, обыкнове́нная обикновена мазилка
~ под намёт груба мазилка *(изравнена само с мистрия)*
~ под прави́ло мазилка по летва
~ под шýбу вид грапава мазилка
~ по про́волочной се́ти рабицова мазилка
~, русто́ванная разфугирана на блокове мазилка
~ с ка́менной кро́шкой мозаична мазилка
~, суха́я суха мазилка
~, цеме́нтная циментова мазилка
штукатýрщик *м* мазач
штурва́л *м* кормилно колело, кормило *(напр. в кораб)*
штýрман *м кораб.* щурман *(на военните кораби)* 2. помощник-капитан, специалист по корабоводене *(на гражданските кораби)* 3. *ав.* щурман, навигатор
штурмови́к *м ав.* щурмов самолет
штуртро́с *м кораб.* щуртрос *(въже или верига в кормилното предаване)*, кормилно въже
штуф *м геол.* голям къс руда
штýцер *м* 1. тръбосъединител, тръборазклонител 2. гърло, маншон; къса наставка *(напр. към котел, резервоар)* 3. щуцер *(приспособление за намаляване на напречното сечение в тръбопровод)*
~, впускно́й пускателно гърло
~, выпускно́й изпускателно гърло
~, продува́тельный продухвателно гърло; тръбен отклонител за продухване
штыб *м* ситнеж *(от трошлив, чуплив материал)*
~, антраци́товый антрацитов ситнеж
штыбоотбра́сыватель *м* ситнежоизхвъргач
штыбопогрýзчик *м* ситнежотоварач, товарач на ситнеж
штык *м* 1. щик *(на пушка)* 2. балванка, кюлче [блок] метал 3. особен вид възел на дебело въже 4. мярка за дълбочина *(на прекопаване)*
штыкова́ние *с стр.* ръчкане на бетонна смес *(за уплътняване)*
штырёк *м ел.* щифт, краче *(напр. на лампов цокъл)*
штырь *м* 1. *ел.* щифт, прът, шиш; подпора *(напр. на изолатор)*, конзола, носач 2. стъбло; отвесна ос, около която се върти нещо 3. тибла, клин 4. назъбен гвоздей
~, выводно́й *ел.* щифт за отвеждане
~, заершённый назъбен гвоздей
~, изоля́торный *ел.* изолаторна подпора [конзола, носач, кука]
~, опо́рный опорен щифт, опора
~, рулево́й *кораб.* кормилна ос
~ свя́зи *радио* свързващ щифт *(напр. резонатор)*
~, устано́вочный *ел.* монтажна подпора [конзола, кука] *(напр. на изолатор)*
шýба *ж стр.* груба обработка на камък; буна
шуга́ *ж* ледена каша *(на река преди замръзването ѝ или при топене на леда)*
шýговый леденокашест
шугосбро́с *м хидр.* изпускател на ледена каша; ледопропускащ преливник, ледопропускател

шум *м* шум
~, **бéлый** *радио* бял шум, шум в целия честотен обхват
~, **дробовóй** *елн.* шум от сачмен ефект
~, **коллéкторный** *тлф.* колекторен шум, шум на комутатора
~, **нормáльный** нормален [естествен] шум
~, **повéрхностный** повърхностен шум
~, **произвóдственный** производствен шум
шýмность *ж* шумност
шумóвка *ж* пеногрибка, шлакогрибка
шумоглушéние *с* заглушаване на шум, шумозаглушаване, обезшумяване
шумоглушитель *м* шумозаглушител
шумозаглушéние *с вж.* **шумоглушéние**
шумомéр *м ак.* уред за измерване на шума, шумоизмервач
~, **субъективный** субективен шумоизмервач
шумопеленгáтор *м* шумопеленгатор, шумозасечник, шумоуловител, посокочувач
шунт *м ел.* шунт, паралелно съединение *(паралелен клон на електрическа верига)*
~, **внýтренний** *ел.* вътрешен шунт
~, **гальванометрúческий** *ел.* галванометричен шунт
~, **ёмкостный** *ел.* капацитивен шунт
~, **измерúтельный** *ел.* измервателен шунт
~, **индуктúвный** *ел.* индуктивен шунт
~, **комбинúрованный** *ел.* универсален [комбиниран] шунт
~, **магнúтный** *ел.* магнитен шунт
~, **нарýжный** *ел.* външен шунт
~, **резонáнсный** *ел.* резонансен шунт
~, **термомагнúтный** *ел.* термомагнитен шунт
~, **универсáльный** *вж.* **шунт, комбинúрованный**
~, **штéпсельный** *ел.* щепселен шунт
шунтúрование *с ел.* шунтиране, паралелно съединяване [свързване]
шунтúровать *ел.* шунтирам, свързвам паралелно
шунтирóвка *ж вж.* **шунтúрование**
шунтовóй *ел.* шунтов, паралелно свързан [съединен]
шурóвка *ж* добавяне [доливане] на гориво
шурóвщик *м* шихтобъркач, шихтовчик *(в цветната металургия)*
шурýп *м* 1. винт за дърво 2. турфон *(витло за закрепване на релса върху траверса)*
~, **полукрýглый** полукръгъл винт за дърво
~, **полупотайнóй** полускрит винт *(за дърво)*
~, **потайнóй** скрит винт за дърво
шурупповёрт *м дърв.* гинтозавиртвач
шурф *м* 1. *мин.* шурф [малка, плитка] шахта 2. *мет.* шурф *(отвор в пещта за вземане на проби)*
~, **развéдочный** проучвателен шурф
шурфовáние *с* шурфуване *(прокарване на шурфове)*
шурфовáть копая [правя] шурф
шуст *м воен.* устройство за чистене и изправяне на побитости в канала на огнестрелно оръжие
шуцлáк *м* предпазен лак
шуцлúния *ж* улична линия *(линия на кръстовище)*
шхéры *мн* шхери *(скалисти островчета и подводни скали до бреговете на фиорди)*
шхýна *ж кораб.* шкуна

Щ

щавелевокúслый *хим.* оксалат, оксалатен
щавéлевый *хим.* оксален, оксалов
щебенúть застилам с чакъл *или* трошляк
щебенúстый чакълест
щебёнка *ж вж.* **щéбень**
щéбень *м* ситен трошляк, чукан чакъл
~, **бéлый** бял трошляк, бял чакъл
~, **дорóжный** пътен чакъл, чакъл за шосе
~, **естéственный** естествен чакъл, естествен трошляк
~, **искýсственный** изкуствен трошляк, натрошен *(от по-едри парчета)* чакъл
~, **кирпúчный** тухлен трошляк
~, **лёгкий** лек трошляк
~, **чёрный** черен чакъл, черен трошляк
~, **шлáковый** шлаков трошляк
щегóль *м* кръстовиден възел *(за привързване и вдигане на греди и пр.)*
щекá *ж* 1. челюст на каменотрошачка 2. рамо на вал 3. страница *(странична плоска част на нещо)*
~ **áрки** чело на арка [свод]
~ **вáла** рамо на вал
~ **дробúлки** челюст на (камено-) трошачка
~, **зажúмная** затегателни челюсти
~ **клúна** скосената страна на клина
~, **контáктная** *ел.* контактни челюсти
~, **нажúмная** притискащи челюсти
~, **направля́ющая** *жп.* направляваща [предпазна] плоча *(за осови лагери на вагони)*
~, **неподвúжная** неподвижна челюст
~, **подвúжная** подвижна челюст
~ **свóда** *вж.* **щекá áрки**
~ **тискóв** челюст на менгеме
щековóй челюстен
щекóлда *ж* резе, сюрме, мандало (на врата); езиче (на брава); запънка
щелевáтый пропукан, с пукнатина, с цепнатини, с прорези, с пролука
щелевóй с тясна пролука [с тясна междина] процепен
щелúстый *вж.* **щелевóй**
щёлок *м хил.* луга; пепелна вода, лишия
~, **белúльный** белилна луга
~, **бéлый** *харт.* бяла луга
~, **éдкий** алкална луга, натриев хидроокис
~, **зóльный** пепелна [пепеляна] вода
~, **калúйный** разтвор на калиев хидроокис, поташна луга
~, **канализациóнный** отпадъчна [канализационна] луга
~, **каустúческий** каустична луга, *вж.* **щёлок, éдкий**
~, **крéпкий** концентрирана луга
~, **мы́льный** сапунена луга

~, **на́триевый** *вж.* **щёлок, на́тровый**
~, **на́тровый** *вж.* **щёлок, со́довый**
~, **оборо́тный** оборотна луга
~, **отрабо́танный** употребена [използувана] луга
~, **со́довый** содова луга
~, **стира́льный** луга за пране
~, **сульфи́тный** сулфитна луга
~, **чёрный** *харт.* черна луга
щёлокоотдели́тель *м* апарат за отделяне на луга, лугоотделител
щёлокопрово́д *м* провод [тръбопровод] за луга
щелоче́ние *с* алкализиране
щелочесто́йкий устойчив [стабилен] спрямо основа
щёлочесто́йкость *ж* устойчивост [стабилност] спрямо основа
щёлочеупо́рный алкалоустойчив, *вж.* **щёлочестойкий**
щелочи́ть алкализирам
щёлочноземе́льный алкалоземен
щелочно́й алкален, основен
щёлочность *ж* алкалност, основност
щёлочь *ж* основа, луга; алкали
~, **е́дкая** алкална основа
щелчо́к *м* 1. *налеп при щампосване (на тъкан)* 2. щракване, изщракване *(звук)*
щель *ж* 1. процеп, пролука, цепнатина; прорез; пукнатина 2. *стр.* тесен окоп
~, **возду́шная** воздушна пролука, въздушен процеп
~, **вру́бовая** пробив [процеп] в минерални пластове *(за по-лесно разкъртване)*
~, **выпускна́я** изпускателна пролука [междина]
~ **для свя́зи** *радио* свързващ процеп *(напр. в резонатор)*
~, **зару́бная** *вж.* **щель, вру́бовая**
щепа́ *ж* трески; резанки *(за преработка в целулоза)*, технологичен талаш; съчки, клонки, вейки
~, **кро́вельная** шинда
щепа́ть разцепвам на трески, цепя, дялам
ще́пка *ж* треска *(отпадък при дялане на дървен материал)*, клечка
щепколо́вка *ж* уловител на трески, трескохващач
щети́на *ж* четина
щётка 1. четка 2. *минер.* кристална друза 3. *ел.* проводник *(въгленов)* [електрическа четка]
~, **арми́рованная** *ел.* армирана електрическа четка
~, **вальцо́вая** валцова четка
~, **волосяна́я** четка от косми
~, **враща́ющаяся** въртяща се четка
~, **гвоздева́я** *стр.* четка с гвоздеи, гвоздейна четка *(за мазачески работи)*
~, **графи́тная** *ел.* графитна [графитова] четка
~, **двойна́я** *ел.* двойна четка
~, **двухсло́йная** *ел.* двупластова четка
~, **ди́сковая** дискова четка
~, **доро́жная** пътна четка
~, **ка́рдная** четка за разчесване на вълнени платове
~, **колле́кторная** *ел.* колекторна четка
~, **конта́ктная** *ел.* контактна четка
~, **маля́рная** *стр.* бояджийска четка
~, **ме́дная** *ел.* медна четка
~, **медносе́точная** *ел.* медномрежова [медномрежеста] четка
~, **металли́ческая** метална четка
~, **металлографи́тная** *ел.* металографитна четка
~, **механи́ческая** механична четка *(четка с механично задвижване)*
~, **мо́ечная** миячна четка, четка за миене
~, **отрица́тельная** *ел.* отрицателна четка, четка за отрицателния полюс
~, **плюсова́я** *вж.* **щётка, положи́тельная**
~, **поворо́тная** *вж.* **щётка, враща́ющаяся**
~, **полова́я** четка за (миене на) дъски
~, **положи́тельная** *ел.* положителна четка, четка на положителния полюс
~, **поломо́йная** подомиеща четка, четка за миене на под
~, **полотёрная** четка на паркетолъскачка
~, **посудомо́йная** четка за миене на съдове
~, **потоло́чная** четка за таван
~, **про́волочная** телена четка
~, **сапо́жная** четка за [почистване на] обувки
~, **сло́истая** слоиста [пластинкова] четка
~, **собира́тельная** *вж.* **щётка, колле́кторная**
~, **стеклоочисти́теля** *авт.* четка на стъклочистачката
~, **у́гольная** *ел.* въглена четка
~, **у́гольно-графи́тная** *ел.* въгленографитна четка
~, **электротехни́ческая** електрическа четка
щеткодержа́тель *ж* четкодържач
щёточный четкарски
щипе́ц *м стр.* 1. триъгълна част на фронтон *(заключена между билото и двете стрехи на двускатен покрив)* 2. било [ръб] на покрив
щипо́к *м* маган *(напр. за памук)*
щипцо́вый *стр.* 1. фронтонен 2. двускатен *(за покрив)*
щипцы́ *мн* клещи, щипци
~, **га́зовые** газови щипци [клещи]
~, **пая́льные** поялникови клещи, клещи за спояване
~, **пломбиро́вочные** клещи за пломбиране
щит *м* 1. щит *(напр. на оръдие)* 2. предпазител, ограда *(напр. около машина)* 3. снегобран *(напр. край жп. линия)* 4. табло, дъска, пулт 5. савак 6. затвор на язовирна стена 7. ламаринен лист *(елемент от кофраж)* 8. панел
~, **бронево́й** брониран щит, бронирана плоча
~, **ветрово́й** *авто* ветроотражател, ветроотражателен щит
~, **геологи́ческий** геоложки щит *(суша от прастари кристалинни скали)*
~, **го́рный** *мин.* миньорски забоен щит
~, **диспе́тчерский** диспечерско табло *или* пулт
~ **для снегозадержа́ния** щит за снегозадържане, снегобран

~, дро́ссельный *хидр.* дроселен затвор
~, забо́йный *вж.* **щит, го́рный**
~, загради́тельный заградителен [предпазен, баражен] щит
~, закладно́й подпорна стена на мост *(от греди)*
~, ка́бельный *тлф.* кабелно табло
~, кома́ндный командно табло
~, коммутацио́нный *тлф.* комутационно табло
~, лине́йный *тлф.* линейно табло
~, многопане́льный *ел.* многопанелно табло, модулно [секционирано] табло
~ опа́лубки *стр.* кофражно платно
~, операцио́нный *вж.* **щит, кома́ндный**
~ от гря́зи *авто* калник
~ подши́пника капак на лагер
~, прохо́дческий *мин.* тунелен щит, щит за проходка
~, распредели́тельный *ел.* разпределително табло
~, сигна́льный сигнално табло
~, силово́й *ел.* силово табло
~, снегово́й *вж.* **щит для снегозадержа́ния**
~, тонне́льный *вж.* **щит, прохо́дческий**
~ управле́ния табло за управление
~, шага́ющий *мин.* крачещ щит
~ шандо́ра *хидр.* шандорна преграда
~, шандо́рный *вж.* **щит шандо́ра**
~, ште́псельный *ел.* щепселно табло
щитово́й който е за табло, щитов, от щитове
щито́к *м ел.* 1. табелка *(напр. за номинални данни)* 2. малко табло, подтабло 3. малък щит, щитче 4. *хидр.* малък савак [затвор]
~, ветрово́й ветропазно [ветрозащитно] стъкло
~ води́теля бордно табло [дъска] *(напр. на автомобил, самолет)*
~, группово́й групово табло
~, грязево́й *вж.* **щит от гря́зи**
~, инструмента́льный инструментална дъска
~ контро́льных прибо́ров табло с контролни уреди
~, огради́тельный предпазна ограда *(около машина)*
щито́к-закры́лок *м ав.* клапа задкрилка
щито́к-подкры́лок *м ав.* профилирана клапа
~, подопо́чный *леяр.* подмоделна [подкасова] дъска
~ прибо́ров арматурно табло
щитообра́зный щитообразен, щитовиден
щуп *м* 1. пробник, сонда 2. осезател, пипач, опипвач 3. *полигр.* част от автоматичен подавач на печатарска машина 4. кухо свредло *(за дървесина)* 5. подвижна част [калибър] от измервателен уред
~, копирова́льный копирен опипвач, копирен осезател [датчик]
~, магни́тный *ел.* магнитна сонда
~, масломе́рный *авто* масломерна пръчка, сонда
щупло́ *с текст.* шпулен пипач

Э

эбе́н *м* абанос
эбе́новый абаносов
эбони́т *м* ебонит
~, микропо́ристый микропорест ебонит
эбони́товый ебонитов
эбулиоме́трия *ж* ебулиометрия
эбулио́метр *м* ебулиометър, ебулиоскоп
эбулиоско́п *м* ебулиоскоп
эбулиоско́пия *ж* ебулиоскопия
эвакуа́ция *ж* евакуация; отстраняване, премахване; опразване
эвакуи́ровать евакуирам; отстранявам, премахвам; опразвам
эвапора́тор *м хим.* изпарител
эвапора́ция *ж хим.* изпаряване *(на течности)*
эвапоро́метр *м метео* евапорометър *(уред за изпаряване, изпарител)*
эвапороме́трия *ж* евапорометрия
эвдио́метр *м хим.* евдиометър
эвдиоме́трия *ж хим.* евдиометрия
эвекта́нта *ж мат.* евектанта
эве́кция *ж астр.* евекция *(периодична неравномерност в движението на Луната под влиянието на слънчевото привличане)*
эверду́р *м мет.* евердур *(сплав на мед, силиций, манган)*
эвкали́пт *м* евкалиптово дърво, евкалипт
эвкла́з *м минер.* евклаз
эвколло́ид *м хим.* евколоид, епколоид, същински колоид
эвольве́нта *ж мат.* еволвента, инволюта
~, пло́ская плоска еволвента
~, сфери́ческая сферична еволвента
эвольве́нтный еволвентен
эвольвентоме́р *м* еволвентомер *(уред за проверяване профила на еволвентни зъби)*
эволю́та *ж мат.* еволюта
эволюто́ида *ж мат.* еволютоида
эволю́ция *ж* еволюция
эвте́ктика *ж мет.* евтектика
~, графи́товая графитна евтектика
~, карби́дная карбидна евтектика
~, ледебури́тная ледебуритна евтектика
~, фосфи́дная фосфидна евтектика
эвтекти́ческий *мет.* евтектичен
эвтекто́ид *м мет.* евтектоид
эвтекто́идный евтектоиден
эвтропи́я *ж крист.* евтропия
эгализа́тор *м хим.* егализатор, изравнител
эгализа́ция *ж* егализация, изравняване
ЭГДА *съкратено хидр.* електрохидродинамична аналогия
ЭГДА-ме́тод *м хидр.* егда-метод *(електрохидродинамичен аналогичен метод за изучаване движението на подпочвен поток)*
эгири́н *м минер.* егирин
эгрика́н *м арх.* егрикан *(орнамент с глава на овен)*
эже́ктор *м* ежектор, изхвъргач, пароструйна помпа
~, возду́шный въздушен ежектор

~, **водострýйный** водноструйна помпа, водноструен ежектор
~, **паровóй** парен ежектор
эжéкция *ж* ежектиране, изхвърляне, увличане
эйлитúн *м* еулитин, бисмутов сулфид
эйнштéйний *м хим.* айнщайний
экаэлемéнт *м хим.* екаелемент
эквáтор *м* екватор
~, **географúческий** географски екватор
~, **геомагнúтный** геомагнитен екватор
~, **земнóй** земен екватор
~, **лýнный** лунен екватор, екватор на Луната
~, **магнúтный** магнитен екватор
~, **небéсный** небесен екватор
~, **параллактúческий** паралактичен екватор
экваториáл *м астр.* екваториален телескоп
экваториáльный екваториален
эквивалéнт *м икон. хим.* еквивалент
~ **антéнны** *радио* изкуствена антена, еквивалент на антена
~, **водянóй** воден еквивалент
~, **воздýшный** въздушен еквивалент
~ **поглощéния** *физ.* еквивалент на поглъщане
~ **рабóты, тепловóй** топлинен еквивалент на работата
~ **свéта** еквивалент на светлината
~ **свéта, механúческий** механичен еквивалент на светлината
~ **теплá, механúческий** механичен еквивалент на топлината
~, **термúческий** механичен еквивалент на топлината
~, **тротúловый** *ядр.* тротилов еквивалент, еквивалент тротил
~, **фотометрúческий** фотометричен еквивалент
~, **химúческий** химичен еквивалент
~, **числовóй** числен еквивалент
~, **электрúческий теплá** електричен еквивалент на топлината
~, **электрóнный** електронен еквивалент
~, **электрохимúческий** електрохимичен еквивалент
~, **энергетúческий** *физ.* енергетичен еквивалент
эквивалéнтность *ж* еквивалентност, равностойност
эквивалéнтный 1. еквивалентен, равностоен 2. *хим.* еквивалентен, с еднаква валентност
эквидистáнта *ж мех.* еквидистанта
эквимолекулярный еквимолекулярен, равномолекулярен
эквинóкс *м* равноденствие
эквипотенциáльный *физ.* еквипотенциален
эквифáзный еквифазен, равнофазен *(напр. електрически ток, трептения)*
éкер *м* екер *(топографски инструмент за построяване на ъгли на местността)*
~, **двухзеркáльный** двуогледален екер
~, **двухпрúзменный** двупризмен екер, екер с две призми
~, **крестообрáзный** кръстообразен екер
~, **отражáтельный** отражателен екер
~, **прúзменный** призмен екер, екер с призма
экзарáция *ж геол.* ледникова драскотина
экземплÿр *м* екземпляр, брой
~, **контрóльный** *полигр.* контролен екземпляр
~, **обязáтельный** *полигр.* задължителен екземпляр
~, **прóбный** *вж.* **экземплÿр, сигнáльный**
~, **сигнáльный** *полигр.* сигнален екземпляр
экзогéнный *геол.* екзогенен [външен]
экзосфéра *ж геофиз.* екзосфера
экзотермúческий екзотермичен
экзотермúя *ж* екзотермия
экзоэнергетúческий екзоенергетичен
экипáж *м* екипаж, личен състав
~ **сýдна** екипаж [личен състав] на кораб
экипúровать екипирам, съоръжавам, снабдявам
экипирóвка *ж* екипировка, съоръжение, снаряжение, снабдяване, съоръжаване
э́ккер *м вж.* **э́кер**
эклúметр *м геод.* еклиметър [вертикален ъгломер]
эклúптика *ж астр.* еклиптика
экмолúн *м* екмолин *(антибиотик)*
эколóгия *ж* екология *(взаимоотношение човек—окръжаваща среда)*
экономáйзер *м* 1. икономайзер, водонагревател 2. спестител
~, **барабáнный** барабанен икономайзер
~, **водянóй** водоподгревател, икономайзер за вода, водозатоплител
~, **воздýшный** въздушен подгревател, икономайзер за въздух
~, **гладкотрýбный** икономайзер от гладки тръби, гладкотръбен икономайзер
~, **группóвой** групов икономайзер
~, **змеевикóвый** змиевиков икономайзер
~, **индивидуáльный** автономен [индивидуален] икономайзер
~ **карбюрáтора** икономайзер на карбуратор
~, **конвектúвный** конвективен икономайзер
~ **котлá** *вж.* **экономáйзер, водянóй**
~, **радиациóнный** радиационен икономайзер
~, **ребрúстый** оребрен [ребрест] икономайзер
~, **секциóнный** секционен икономайзер *(икономайзер, съставен от няколко секции)*
экономика *ж икон.* икономика
экономúст *м икон.* икономист
эконóмить икономисвам, пестя
экономúческий *икон.* икономически, стопански
экономúчность *ж* икономичност
экономúчный икономичен, пестелив
эконóмия *ж* икономия
~, **политúческая** политическа икономия
эконóмный *вж.* **экономúчный**
экрáн *м* екран, преграда; *кфт.* екран *(за прожектиране)*; *хидр.* екран *(на язовирна стена)*
~, **акустúческий** акустичен екран, акустична преграда
~, **бúтумный** *хидр.* асфалтова преграда, асфалтов екран *(на язовирна стена)*
~, **водянóй** воден екран
~, **группóвой** *тлф.* групов екран *(напр. на кабел)*

~, диффу́зно-отража́ющий дифузно-разсейващ екран
~, ёмкостный *ел.* капацитивен екран
~, жароупо́рный огнеустойчива преграда, огнеустойчив екран
~, защи́тный защитен [предпазен] екран
~, жемчу́жный бисерен екран, киноекран
~, искрово́й искров [противоискров] екран, искроугасител
~, каска́дный *елн.* стъпален екран
~, като́дный *елн.* катоден екран
~, люминесци́рующий луминесцентен екран
~, магни́тный магнитен екран
~, металлизи́рованный метализиран екран; киноекран, покрит с алуминиев кристален прах
~, многосло́йный *тлв.* многослоен екран
~, моза́йчный *елн.* мозаичен екран *(напр. на кинескоп)*
~, опти́ческий оптичен екран
~ плоти́ны *хидр.* екран на язовирна стена
~, поглоща́ющий *физ.* поглъщащ екран
~, проекцио́нный *кфт.* проекционен екран
~, просве́чивающий прозрачен екран
~, противофильтрацио́нный *вж.* экра́н-ма́ска *хидр.* противофилтрационна престилка, водонепропусклив еластичен пласт по напорната страна на хидротехническо съоръжение
~, слои́стый слоест екран
~, стекловáтный *елн.* стъклен [стъкловиден] екран
~, сцинтилли́рующий *физ.* сцинтилиращ екран
~, теплово́й топлинен екран
~, теплозащи́тный *вж.* экра́н, теплово́й
~, то́почный пещен заслон [екран]
~, универса́льный универсален екран
~, флюоресци́рующий флуоресциращ екран
~, широ́кий *кфт.* широк екран
~, электродинами́ческий електродинамичен заслон [екран]
~, электролюминесце́нтный електролуминесцентен екран
~. электромагни́тный електромагнитен заслон [екран]
~, электро́нный електронен екран
~, электростати́ческий електростатичен заслон [екран]
экра́н-ма́ска *ж* екран-маска *(противофилтрационна престилка)*
экрани́рование *с* екраниране
~, вне́шнее външно екраниране
~, магни́тное магнитно екраниране
~, магнитостати́ческое *вж.* экрани́рование, магни́тное
~, электростати́ческое електростатично екраниране
экрани́рованный 1. екраниран [защитен] 2. екраниран [снабден с екран] 3. екраниран (прожектиран на екран)
экрани́ровать екранирам
экрани́ро́вка *ж вж.* экрани́рование
экрани́рующий *хидр.* водонепроницаем, предпазен *(слой)*; екраниращ, заслоняващ
экра́нный екранен, екраниран

эксга́устер *м* въздухосмукачка, ексхаустер
~, га́зовый газов ексхаустер, газосмукач
~, пароструйный пароструен ексхаустер
~, центробе́жный центробежен ексхаустер, центробежен въздухосмукач
эксе́дра *ж арх.* екседра *(полукръгла дълбока ниша)*
эксика́ция *ж* ексикация *(сушене на препарати)*
эксика́тор *м хим.* ексикатор *(съд за сушене на влажни материали и препарати)*
экскава́тор *м* багер, копачка, екскаватор
~, автомоби́льный автомобилен екскаватор
~, ба́шенный кулов екскаватор
~, вскрышно́й багер за откриване на полезни изкопаеми
~, гидравли́ческий хидравличен екскаватор
~, гре́йферный грайферен [челюстен] екскаватор, екскаватор със загребващи челюсти
~, гу́сеничный верижен [гъсеничен] екскаватор
~, ка́бельный кулов екскаватор с въжено предаване
~, кана́тно-ба́шенный *вж.* экскава́тор, ка́бельный
~, кана́тно-скребко́вый въженоизгребващ екскаватор, въженогреблов екскаватор
~, карье́рный кариерен екскаватор
~, ковшо́вый кошов екскаватор
~, многоковшо́вый многокофичков [многокофъчен] екскаватор
~, многочерпако́вый *вж.* экскава́тор, многоковшо́вый
~ на железнодоро́жном ходу́ екскаватор на релси, релсов екскаватор
~ на пневмоколёсном ходу́ пневматичноходов екскаватор, екскаватор на пневматични ходови колела
~, одноковшо́вый еднокофен екскаватор
~, отва́льный насипообразуващ екскаватор
~, поворо́тный обръщателен багер
~ пряма́я лопа́та екскаватор с права лопата
~, ро́торный роторен екскаватор
~ с лопа́той лъжичков [лопатов] багер
~, скребко́вый скреперен екскаватор
~, стру́говый стругов [стържещ] екскаватор
~, торфяно́й екскаватор за торф
~, транше́йный траншеен екскаватор, каналокопач
~, универса́льный универсален [многоцелев] екскаватор
~, цепно́й верижен екскаватор
~, шага́ющий крачещ екскаватор
экскава́тор-драгла́йн *м* екскаватор-драглайн
экскава́тор-канавокопа́тель *м* екскаватор-канавкокопач
экскаваторострое́ние *с* екскаваторостроене
экскава́торщик *м* багерист, машинист на екскаватор
экскава́ция *ж* екскавация; изкопаване с екскаватор

экспа́ндер *м* 1. *радио* устройство за разширение *(напр. на динамичен диапазон)*, експандер 2. разширител, експандер *(стоманена пружина)* 3. инертен материал *(пълнител)*, предотвратяващ свиването
экспедицио́нный експедиционен
экспеди́ция *ж* експедиция
экспелдирование *с* разширяване, експаундиране
экспериме́нт *м* опит, експеримент, изпитване
эксперимента́льный експериментален, опитен
эксперимента́тор *м* експериментатор, който прави опит
эксперименти́ровать експериментирам, правя опит
экспе́рт *м* експерт
эксперти́за *ж* експертиза
эспланáда *ж* *арх.* еспланада (1. *широка централна улица с алеи* 2. *площад пред монументална сграда*)
эксплуатацио́нный *икон.* експлоатационен
эксплуата́ция *ж* *икон.* експлоатация, използуване
~, **техни́ческая** техническа експлоатация
~, **хи́щническая** хищническа [жестока] експлоатация
эксплуати́ровать експлоатирам
экспози́метр *м* *кфт.* експозиметър, светломер
~, **опти́ческий** оптичен експозиметър, светломер
~, **фотохими́ческий** фотохимичен експозиметър
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектричен експозиметър
экспози́ция *ж* експозиция
экспо́метр *м* *вж.* **экспози́метр**
экспона́т *м* експонат
экспоне́нта *ж* *мат.* експонента
экспоненциа́льный *мат.* експоненциален
экспони́рование *с* *кфт.* експониране
экспони́ровать експонирам
экспоно́метр *м* *вж.* **экспози́метр**
э́кспорт *м* *икон.* износ, експорт
экспортёр *м* износител, експортьор
экспорти́ровать *икон.* изнасям, експортирам
э́кспортный експортен, износен, който е обект на износ
экспре́сс *м* *жп.* експрес
экспре́сс-ана́лиз *м* бърз [експресен] анализ, приблизителен анализ
экстензо́метр *м* екстензометър *(за измерване на удължението при изпитване на опън)*
экстенси́вный екстензивен
экстерье́р *м* *арх.* екстериор
экстú́нкция *ж* *геофиз.* екстинкция *(отслабване на светлината в атмосферата вследствие на поглъщане и разсейване на лъчите)*
экстирпа́тор *м* грубер, кореняч
экстраги́рование *с* *хим.* екстрахиране
экстраги́ровать *хим.* екстрахирам, извличам
экстра́кт *м* екстракт, извлек
~, **ацето́новый** ацетонов екстракт
~, **во́дный** воден екстракт, воден извлек
~, **густо́й** гъст екстракт
~, **дуби́льный** *кож.* дъбилен екстракт
~, **жи́дкий** течен екстракт
~, **краси́льный** багрилен екстракт
~, **спиртово́й** алкохолен екстракт
~, **сухо́й** сух екстракт, сух извлек
~, **хро́мовый** хромов екстракт
~, **цвето́чный** цветен екстракт, цветен извлек
~, **эфи́рный** етерен екстракт, етерен извлек
экстра́ктор *м* 1. *хим.* екстрактор, екстракционен апарат 2. *воен.* изхвъргач *(напр. на гилзата)* 3. изхвъргач *(напр. на детайла при щанцоване)*
экстракцио́нный екстракционен
экстра́кция *ж* екстракция; екстрахиране, извличане
~, **жидкофа́зная** течнофазна екстракция, екстракция в течната фаза
~, **непреры́вная** непрекъсната екстракция
~ **раствори́телями** екстракция на разтворители
~, **фракциони́рованная** фракционна екстракция
экстраордина́рный извънреден; необичаен
экстраполи́рование *с* *мат.* екстраполиране, извършване на екстраполация
экстраполи́ровать *мат.* екстраполирам
экстраполя́ция *ж* *мат.* екстраполация
экстрато́к *м* *ел.* самоиндукционен ток, екстраток
экстре́мум *м* *мат.* екстремум
э́кстренный бърз, неотложен
экструзи́вный *геол.* екструзивен, вулкански
экстру́зия *ж* 1. *геол.* екструзия 2. изстискване
эксце́дра *ж* ниша *(полукръгло вдълбаване в стена)*
эксце́нтрик *м* *маш.* ексцентрик
~, **двойно́й** двоен ексцентрик
~, **двусторо́нний** двустранен ексцентрик
~, **криволине́йный** криволинеен ексцентрик
~, **кругово́й** кръгов ексцентрик
~, **односторо́нний** едностранен ексцентрик
~, **распредели́тельный** разпределителен ексцентрик
~, **сердцеви́дный** сърцеобразен ексцентрик
~, **ступе́нчатый** стъпален [степенен] ексцентрик
эксце́нтриковый *маш.* ексцентров, ексцентриков, който е от [с, на] ексцентър
эксцентрисите́т *м* *маш.* ексцентричност, ексцентрицитет
эксцентри́ческий *маш.* ексцентричен, който има ексцентричност
эксцентри́чность *ж* *вж.* **эксцентрисите́т**
эла́стик *м* гума, еластична гума
эластифика́тор *м* еластификатор *(вид омекчител)*
эласти́чность *ж* еластичност, гъвкавост
эласти́чный еластичен, гъвкав, пъргав
эластоме́р *м* еластомер *(еластична пластмаса)*
элатери́т *м* *минер.* елатерит *(минерална смола)*
элева́тор *м* 1. елеватор *(уредба за издигане на сипливи материали)* 2. зърнохранилище, силоз 3. вдигач *(в сондажна уредба)*
~, **винтово́й** *транс.* витлов елеватор
~, **водостру́йный** водоструен елеватор, хидроелеватор

~, **зерновóй** 1. елеватор за зърнени храни 2. силоз, зърнохранилище
~, **кармáнный** *вж.* **элевáтор, ковшóвый**
~, **ковшóвый** кофичков елеватор, елеватор с кофи
~, **колёсный** колесен елеватор, елеватор на колела
~, **лéнточный** лентов елеватор
~, **многоковшóвый** многокофичков [кофичков] елеватор
~, **наклóнный** наклонен елеватор
~, **пароструйный** пароструен елеватор
~, **плавýчий** плаващ елеватор
~, **пневматúческий** пневматичен елеватор
~, **сúлосный** силозен елеватор
~, **скиповóй** скипов подемник, скипова повдигателна уредба
~, **скребкóвый** греблов елеватор, повдигателен транспортьор
~, **цепнóй** верижен елеватор *(повдигателен транспортьор)*
~, **черпакóвый** *вж.* **элевáтор, ковшóвый**
элевáтор-погрýзчик *м* елеватор-товарач
элевáторный елеваторен
элевáторщик *м* елеваторист, който обслужва елеватор
электрéт *м ел.* електрет; диелектрик
электризáция *ж* 1. електризация; електризиране 2. електротерапия
электризовáть електризирам, наелектризирам, възбуждам електричен товар
элéктрик *м ел.* електроспециалист *(напр. електротехник, електроинженер)*
электрификáция *ж* електрификация; електрифициране
~ **бы́та** електрификация на бита, битова електрификация
~ **желéзных дорóг** електрификация на жп. линии
~ **промы́шленности** електрификация на промишлеността
~, **силовáя** *вж.* **электрификáция промы́шленности**
электрифицúровать електрифицирам
электрúческий електрически
электрúчество *с* електричество
~, **атмосфéрное** атмосферно електричество
~, **гальванúческое** галванично електричество
~, **грозовóе** гръмотевично [атмосферно] електричество
~, **динамúческое** динамично електричество
~, **земнóе** земно електричество
~, **индуктúрованное** индуктирано електричество
~, **контáктное** контактно електричество, контактно електродвигателно напрежение [е. д. н.]
~, **отрицáтельное** отрицателно електричество
~, **положúтельное** положително електричество
~, **свобóдное** свободно електричество
~, **свя́занное** свързано електричество
~, **смолянóе** смолено електричество *(отрицателно електричество, получаващо се при триене на смола)*
~, **статúческое** статично електричество
~, **стекля́нное** стъклено електричество *(положително електричество, получаващо се при триене на стъкло)*
~, **трéния** електричество (получаващо се) при триене
электроавтомáт *м* електроавтомат
электроавтомáтика *ж* електроавтоматика
электроагрегáт *м* електроагрегат
электроактúвность *ж* електроактивност
электроакýстик *м* електроакустик
электроакýстика *ж* електроакустика
электроакустúческий електроакустичен
электроанáлиз *м* електроанализ
электроанемóметр *м метео* електроанемометър, електричен анемометър
электроаппарáт *м* електрически апарат
электроаппаратýра *ж* електрическа апаратура, електрически апарати
~, **защúтная** предпазна електроапаратура
электробалáнс *м* баланс на електроенергията
электробóйлер *м* електричен бойлер
электробрúтва *ж* електрична самобръсначка
электробýй *м* електрическа шамандура
электробýр *м* електропробивач, електросонда
электрóбус *м* акумулаторен автобус, електробус
~, **контáктный** тролейбус
электровагóн *м* електровагон, вагон с електрическа тяга
~, **motóрный** вагон с електродвигател
электроверетенó *с* електрическо вретено *(вретено със самостоятелен електродвигател)*
электровибрáтор *м* електровибратор, електрически вибратор
электровлагомéр *м* електрически влагомер
электровóз *м жп.* електролокомотив, електрически локомотив
~, **аккумуля́торный** акумулаторен електролокомотив
~, **кáбельный** кабелен електролокомотив
~, **контáктный** контактен електролокомотив
~, **маневрóвый** маневрен електролокомотив
~, **пассажúрский** пътнически електролокомотив
~, **подзéмный** подземен електролокомотив
~, **руднúчный** минен електролокомотив
~, **товáрный** товарен електролокомотив, електролокомотив за товарни влакове
~, **троллéйный** *вж.* **электровóз, контáктный**
~, **шáхтный** *вж.* **электровóз, руднúчный**
электровозбудúмость *ж* електровъзбудимост
электровоздуходýвка *ж* електрическа въздуходувка
электровозостроéние *с маш.* електролокомотивостроене
электровооружённость *ж* електровъоръженост
~ **трудá** електровъоръженост на труда
электровóрот *м* електроповдигателна макара
электровоспламенúтель *м* електрическа запалка; *воен.* електрически детонатор

электрогазоочи́стка *ж* електрическо газоочистване, електрическа газопочистителна уредба, електрически газов филтър
~, **мо́края** мокро електрическо газоочистване
электрогайковёрт *м* електрически гайкозавинтвач [навивач]
электрогенера́тор *м* електрогенератор, електрически генератор
электро́граф *м* електрограф
электрогри́ль *м* електрически грил
электро́д *м* електрод
~, **амальгами́рованный** *елн.* амалгамиран електрод
~, **арми́рованный** *мет.* армиран електрод
~, **безводоро́дный** безводороден [малководороден] електрод
~, **биполя́рный** *елн.* биполярен електрод
~, **craft**
~, **вися́щий** висящ [окачен] електрод
~, **водоохлажда́емый** водоохлаждаван електрод
~, **водоро́дный** водороден електрод
~, **враща́ющийся** въртящ се електрод
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] електрод
~, **га́зовый** газов електрод (*метален електрод, чиято повърхност е наситена с газ*)
~, **го́лый** гол [неизолиран] електрод
~, **графи́товый** графитен електрод
~, **двухпо́люсный** двуполюсен електрод
~, **дополни́тельный** допълнителен електрод
~, **жалюзи́йный** жалузиен електрод
~, **зажига́ющий** запалващ електрод
~, **заземля́ющий** заземяващ електрод
~, **индика́торный** индикаторен електрод
~, **ка́дмиевый** кадмиев електрод
~, **каломе́льный** каломелен електрод
~, **ка́пельный** капков електрод
~, **кату́шечный** бобинен електрод
~, **ка́чественный** качествен [дебело покрит] електрод
~, **ки́слый** *мет.* кисел електрод
~, **конта́ктный** контактен електрод
~, **ме́дный** меден електрод
~, **металлизи́рованный** метализиран електрод
~, **металли́ческий** метален електрод
~, **непла́вкий** нетопим електрод
~, **непла́вящийся** *вж.* **электро́д, непла́вкий**
~, **норма́льный** нормален електрод
~, **обма́занный** обмазан електрод
~, **обмо́танный** обмотан [обвит] електрод
~, **обрати́мый** обратим електрод
~, **оплетённый** *вж.* **электро́д, обмо́танный**
~, **отража́тельный** *елн.* отражателен електрод
~, **отрица́тельный** отрицателен електрод
~, **офлюсо́ванный** *мет.* офлюсован [покрит с флюс] електрод
~, **па́рный** сдвоен електрод
~, **пла́вкий** топим електрод
~, **платини́рованный** платиниран електрод
~, **пла́тиновый** платинен електрод
~, **подвесно́й** *вж.* **электро́д, вися́щий**
~, **поджига́ющий** *елн.* запалващ електрод
~, **по́довый** *мет.* подов електрод
~, **покры́тый** покрит електрод
~, **положи́тельный** положителен електрод
~, **полусфери́ческий** полусферичен електрод
~, **послеускоря́ющий** *елн.* послеускоряващ електрод
~, **приёмный** приемен електрод
~, **промежу́точный** *елн.* междинен електрод
~, **прутко́вый** пръчков електрод
~, **ро́ликовый** ролков електрод
~, **самоспека́ющийся** самоспичащ се [вечен] електрод
~, **сва́рочный** електрод за заваряване, заваръчен електрод
~, **се́тчатый** *елн.* решетъчен електрод
~ **с износоупо́рным покры́тием** електрод с износоустойчиво покритие
~, **собира́ющий** *елн.* събирателен електрод; колектор
~, **специа́льный леги́рованный** специален легиран [сплавен] електрод
~, **ста́льно́й** стоманен електрод
~, **станда́ртный** стандартен електрод
~, **стекля́нный** стъклен електрод
~, **стержнево́й** прътовиден електрод
~ **с то́нкой обма́зкой** електрод с тънка обмазка
~, **стыково́й** челен електрод, електрод за челен допир
~, **толстообма́занный** дебелообмазан електрод
~, **тонкообма́занный** тънкообмазан електрод, *вж.* **электро́д с то́нкой обма́зкой**
~, **тормозя́щий** *елн.* спиращ [задържащ] електрод
~, **то́чечный** точков електрод
~, **тру́бчатый** тръбен електрод
~, **у́гольный** въгленов [графитов] електрод
~, **универса́льный** универсален електрод
~, **управля́ющий** *елн.* управляващ електрод
~, **ускоря́ющий** *елн.* ускоряващ електрод
~, **фасо́нный** профилен електрод (*в електромедицината*)
~, **фокуси́рующий** *елн.* фокусиращ електрод
~, **холо́дный** *елн.* студен електрод (*напр. катод*)
~, **центра́льный** 1. централен [среден] електрод 2. централно жило на запална свещ (*в двигатели с вътрешно горене*)
~, **этало́нный** еталонен електрод, *вж.* **электро́д, норма́льный**
электродви́гатель *м* електродвигател, електрически двигател
~, **асинхро́нный** асинхронен електродвигател
~, **баланси́рный** балансов електродвигател
~, **бесколле́кторный** безколекторен електродвигател
~, **вентиля́торный** вентилаторен електродвигател
~, **взрывобезопа́сный** взривобезопасен електродвигател
~, **высокоскоростно́й** високоскоростен електродвигател
~, **высокочасто́тный** високочестотен електродвигател
~, **двухфа́зный** двуфазов електродвигател
~, **закры́тый** затворен електродвигател

~, **защищённый** защитен електродвигател
~, **индукцио́нный** индукционен електродвигател
~, **колле́кторный** колекторен електродвигател
~, **компа́ундный** компаунден електродвигател, електродвигател със смесено възбуждане
~, **короткоза́мкнутый** накъсо съединен електродвигател, електродвигател с накъсо съединен ротор, асинхронен електродвигател с кафезен ротор
~, **модифици́рованный** специален модифициран електродвигател
~, **норма́льный** нормален електродвигател
~, **обдува́емый** обдухван електродвигател
~, **однофа́зный** еднофазен електродвигател
~, **откры́тый** открит електродвигател
~, **паралле́льного возбужде́ния** електродвигател с паралелно възбуждане, шунтов електродвигател
~ **переме́нного то́ка** електродвигател за променлив ток, променливотоков електродвигател
~ **после́довательного возбужде́ния** електродвигател с последователно възбуждане, сериен електродвигател
~, **постоя́нного то́ка** електродвигател за постоянен ток, постояннотоков електродвигател
~, **реверси́вный** реверсивен[обратим] електродвигател
~, **реду́кторный** редукторен [умалителен] електродвигател
~, **репульсио́нный** репулсивен електродвигател
~ **с вне́шним ро́тором** електродвигател с външен ротор
~, **се́риесный** *вж.* **электродви́гатель после́довательного возбужде́ния**
~, **сери́йный** сериен [серийнопроизвеждан] електродвигател
~, **синхро́нный** синхронен електродвигател
~ **со сме́шанным возбужде́нием** електродвигател със смесено възбуждане
~, **трёхфа́зный** трифазен електродвигател
~, **тя́говый** тягов електродвигател
~, **фла́нцевый** фланшов електродвигател, електродвигател с фланшово присъединяване
~, **шунтово́й** шунтов електродвигател, електродвигател с паралелно възбуждане
электродви́жущий електродвижещ
электродегидра́тор *м* електродехидратор
электродетона́тор *м* електродетонатор
~ **заме́дленного де́йствия** електродетонатор със закъснително действие
~ **мгнове́нного де́йствия** електродетонатор с мигновено действие
электродиагно́стика *ж* електродиагностика
электродиа́лиз *м* електродиализа
электродина́мика *ж* електродинамика
электродинами́ческий електродинамичен
электродинамоме́тр *м* електродинамометър, електрически силомер
электрододержа́тель *м* електрододържател, електрододържач
~, **винтово́й** винтов[резбови]електрододържач
~, **водоохлажда́емый** водоохлаждаем електрододържач
~, **клещеобра́зный** клещовиден електрододържач
~, **пружи́нный** пружинен електрододържач
электродо́йлка *ж* електродоилка, електрически доилен апарат, агрегат
электродолбёжник *м* електродълбач
электродомкра́т *м* електрокрик
электродо́мна висока електропещ, електрическа висока пещ
электродре́ль *ж* електрическа (ръчна) пробивна машина
электродрена́ж *м хидр.* електродренаж
электродуга́ *ж* електрическа дъга, волтова дъга
электродугово́й електродъгов
электроёмкость *ж* електрически капацитет
электрозава́рка *ж* електрозаваряване; електрозаварка
электрозака́лка *ж* електрическо закаляване
~, **конта́ктная** контактно електрозакаляване
~, **пове́рхностная** повърхностно електрозакаляване
электрозамедли́тель *м* електрозакъснител
электрозащи́та *ж* електрозащита, електрическа защита
электроизмери́тельный електроизмервателен
электроизоля́ция *ж* електроизолация, електрическа изолация
электроинду́кция *ж* електроиндукция, електрическа индукция
электроинструме́нт *м* електрически инструмент *(напр. електрическа пробивна машина)*
электроинтегра́тор *м* електроинтегратор
электроискрово́й електроискров
электрокалори́фер *м* калорифер[въздухоотоплител] с електрически нагрев
электрока́мера *ж* електрокамера
электрками́н *м* електрическа камина; електролъчева пещ
электрока́р *м трансп.* електрокар
электрока́ра *ж вж.* **электрока́р**
электрокарбору́нд *м* електрокарборунд
электрокардио́граф *м* електрокардиограф
электрокаротаж *м мин.* електрокаротаж
электрокарто́н *м* електрокартон, пресшпан
электрока́рщик *м* електрокарист, водач на електрокар
электрока́тер *м* електрически нож, електрокаутер, термокаутер
электрокера́мика *ж* електрокерамика
электрокине́тика *ж* електрокинетика
электрокинети́ческий електрокинетичен
электроклёпка *ж* електрозанитване; електронитовка
электрокомба́йн *м* електрокомбайн, комбайн с електродвигател
электрокопирова́льный електрокопирен
электрокорро́зия *ж* електрокорозия
электрокотёл *м* електрически котел
электрокра́н *м* електрокран, електрически кран
электролаборато́рия *ж* електрическа лаборатория
электрола́к *м* електролак

электролáмпа електролампа, електрическа лампа
электролебёдка *ж* електрическа лебедка
электрóлиз *м хим.* електролиза
электролизёр *м* електролизьор, електролитен елемент
электролúзник *м* електролизатор (*работник в електролитен цех*)
электролизовáть електролизирам, правя електролиза
электролúт *м хим.* електролит
~, амфотéрный амфотерен електролит
~, кúслый кисел електролит
~, мéдный меден електролит
~, сúльный силен електролит
~, слáбый слаб електролит
~, составнóй сложен [комбиниран] електролит
~, щелочнóй основен [алкален] електролит
электролитúческий електролитен
электролúтный *вж.* **электролитúческий**
электролóбзик *м* малък електрически трион [циркуляр]
электролюминесцéнция *ж* електролуминесценция
электромагнетúзм *м* електромагнетизъм
электромагнúт *м* електромагнит
~, блокúрующий блокиращ електромагнит
~, грузовóй товарен електромагнит, повдигателен електромагнит
~, грузоподъёмный *вж.* **электромагнúт, грузовóй**
~, длинноходовóй електромагнит за дълъг ход
~, короткоходовóй електромагнит за малък [къс] ход
~, подковообрáзный подковообразен електромагнит
~, подъёмный повдигателен електромагнит
~, поляризóванный поляризиран [поляризован] електромагнит
~, соленóидный соленоиден електромагнит, соленоид
~, размыкáющий електромагнит, който разединява
~, стержневóй ядрен [с ядро] електромагнит, пръчковиден електромагнит
~, тормознóй спирачен електромагнит
~, тягoвый тягов електромагнит
электромагнúтный електромагнитен
электромашúна *ж* електромашина, електрическа машина
электромашиностроéние *с* електромашиностроене
электрометаллýргия *ж* електрометалургия
электромéтр *м* електрометър
~, квадрáнтный квадрантен електрометър
~, стрýнный струнен електрометър
электрометрúческий електрометричен
электромéтрия *ж* електрометрия
электромехáник *м* електромеханик
электромехáника *ж* електромеханика
электромеханúческий електромеханичен
электромобúль *м авто* електромобил, електрически автомобил
электромолотóк *м* електрически чук
электромонтáжник *м вж.* **электромонтёр**
електромонтёр *м* електромонтьор
электромотóр *м* електродвигател
электрóн *м* 1. *физ.* електрон 2. електрон (*сплав на магнезий*)
~, бомбардúрующий *ядр.* бомбардиращ електрон
~, валéнтный валентен електрон
~, внéшний външен електрон
~, внýтренний вътрешен електрон
~, вторúчный вторичен електрон
~, вы́битый *ядр.* избит електрон
~, комптóновский комптонов електрон
~, конверсиóнный конверсионен електрон
~, оптúческий оптичен електрон
~, осциллúрующий осцилиращ електрон
~, первúчный първичен електрон
~, положúтельный положителен електрон, позитрон, антиелектрон
~, рассéянный разсеян електрон
~, свобóдный свободен електрон
~, свя́занный свързан електрон
~, тяжёлый тежък електрон
~, еквиваléнтный еквивалентен [равностоен] електрон
электрóн-вольт *м* елекрон-волт
электронагрéв *м* електронагряване, електрическо нагряване
~, высокочастóтный високочестотно(електро-) нагряване
~, индукциóнный (електро-) индукционно нагряване
~, контáктный (електро-) контактно нагряване
электронагревáтель *м* електрически нагревател
электронаплáвка *ж* електронаварка
электронасóс *м* електрическа помпа
электрóника *ж* електроника
~, квáнтовая квантова електроника
~, медицúнская медицинска електроника
~, промы́шленная промишлена електроника
~, технологúческая технологична електроника
~, энергетúческая енергетична електроника
электронúт *м* електронит (*листов електроизолационен материал*)
электроннолучевóй електроннолъчев
электрóнный електронен
электроногрáмма *ж* електронограма
электроногрáф *м* електронограф
электроногрáфия *ж* електронография
электронóж *м* електронож, електрокаутер
электронóжницы *мн* електрически ножици (*за рязане на ламарина*)
электрообогрéв *м* електронагряване
электрооборýдование *с* 1. електросъоръжаване, електрообзавеждане 2. електросъоръжения, електрически съоръжения
~, искробезопáсное искробезопасено електросъоръжение
электрообработка *ж* електрообработка; електрообработване

электроопроки́дыватель *м* електрически обръщач
электро́оптика *ж* електрооптика
электроосажде́ние *с* електроутаяване
электро́осмос *м* електроосмоза
электроотвёртка *ж* електрическа отвертка
электроотопле́ние *с* електрическо отопление
электроотрица́тельный електроотрицателен
электроочи́стка *ж* електрическо пречистване
электропа́йка *ж* електрическо спояване, електроспойка
электропа́хота *ж* електрооран *(оране с електрически трактор)*
электропая́льник *м* електрически поялник, електропоялник
электропереда́ча *ж* 1. електропренасяне, електропредаване 2. електропровод
электроперфора́тор *м* електроперфоратор [електрически пробивен чук]
электропечестрое́ние *с* електропещостроене, производство на електропещи
электропе́чь *ж* електропещ
~, **дугова́я** дъгова електропещ
~, **зака́лочная** закаляваща [закалъчна] електропещ, електропещ за закаляване
~, **индукцио́нная** индукционна електропещ
~, **низкочасто́тная** нискочестотна електропещ
~, **однофа́зная** еднофазна електропещ
~, **по́довая** подова електропещ
~, **сопротивле́ния** съпротивителна електропещ
~, **трёхфа́зная** трифазна електропещ
электропила́ *ж* електротрион, електробанциг, електрогатер, електроножовка
электропла́вка *ж* електротопене, електротопилен процес *(напр. електростоманодобивен процес)*
электроплита́ *ж* електрическа фурна [пещ]
электропли́тка *ж* електрически котлон
электроплу́г *м* електрически плуг
электропогру́зчик *м* електротоварач
электроподогрева́тель *м* електричен нагревател
электроподста́нция *ж* електрическа подстанция [подцентрала]
электроподъёмник *м* електроподемник, електроповдигач, електрически асансьор
электропо́езд *м* електрически влак
электроположи́тельный електроположителен
электрополотёр *м* електрическа подо- [паркето-] лъскачка [чистачка]
электроприбо́р *м* електрически уред [апарат, устройство, механизъм, конструктивен елемент *(напр. тиристор)*]
~, **бытово́й** домакински електроуред
электропри́вод *м* електрозадвижване, задвижване чрез електрическа енергия
~, **аккумуля́торный** акумулаторно задвижване
~, **группово́й** групово [трансмисионно] задвижване; групова [трансмисионна] предавка
~, **индивидуа́льный** *вж.* **электропри́вод, одино́чный**
~, **одино́чный** единично [индивидуално] електрическо задвижване; единична електрическа предавка
~, **трансмиссио́нный** *вж.* **электропри́вод, группово́й**
электроприёмник *м* електроприемник [електроприемач]
электропро́вод *м* електропровод; далекопровод
электропроводи́мость *ж* електропроводимост, електрическа проводимост
~, **молекуля́рная** молекулярна електропроводимост
~, **униполя́рная** униполярна електропроводимост
~, **электролити́ческая** електролитна електропроводимост
электропрово́дка *ж* електрическа мрежа [инсталация] *(напр. в сграда)*
электропрово́дность *ж* електропроводност, *вж.* **электропроводи́мость**
~, **ио́нная** йонна електропроводност
~, **моля́рная** молярна електропроводимост
~, **уде́льная** специфична електропроводност
~, **эквивале́нтная** еквивалентна електропроводност
~, **электро́нная** електронна електропроводност
электропрово́дный електропроводен
электропрогре́в *м* електрозагряване *(напр. на бетон)*
электропро́йгрыватель *м* електрически грамофон
электропромы́шленность *ж* електропромишленост
электропроцеду́ра *ж* електропроцедура, (лечебна) процедура с електрически уреди
электропу́шка *ж* електрозапушвачка *(напр. за високи пещи)*
электропылесо́с *м* електрическа прахосмукачка
электрорадиа́тор *м* електрически радиатор, електрорадиатор
~, **отопи́тельный** отоплителен електрорадиатор
электрорадиогра́фия *ж* електрорадиография
электроразве́дка *ж* електропроучване, проучване с помощта на електрически уреди *(напр. на земни пластове)*
электрорафини́рование *с мет.* електрорафиниране; електрорафинация *(напр. на метал)*
электрорезьбонареза́тель *м* електрически резбонарезач, уред за електрическо нарязване на резба
электрорефрижера́тор *м* подвижна хладилна уредба *(консумираща електрическа енергия)*
электрорубано́к *м дърв.* електроренде, електрическо ренде
электросамосва́л *м* електрически самосвал
электросбра́сыватель *м воен.* електрически изхвъргач *(напр. в оръжие)*
электросва́рка *ж* електрозаварка; електрозаваряване
~ **вручну́ю** ръчно електрозаваряване; ръчна електрозаварка

~ давлением електрозаварка [електрозаваряване] чрез налягане
~, дуговая дъгова електрозаварка [дъгово електрозаваряване, електродъгово заваряване]
~, контактная контактна електрозаварка; контактно електрозаваряване
~, контактная точечная точкова контактна електрозаварка
~, машинная машинно електрозаваряване; машинна електрозаварка
~ плавлением електрозаваряване чрез стопяване; електрозаварка чрез стопяване
~, точечная точково електрозаваряване; точкова електрозаварка
электросварочный електрозаваръчен
электросварщик *м* електрозаварчик, електроженист
электросвеча *ж авто* електроосветление [електрическо осветление] *(в автомобил)*
электросверло *с* електрическо свредло, електрически задвижвано свредло
электросвязь *ж тлф.* електрическа връзка; електрически съобщения
электросепаратор *м* електросепаратор, електрически сепаратор
электросеть *ж* електромрежа, електрическа мрежа
электросигнализация *ж* електросигнализация, електрическа сигнализация
электросистема *ж* електроенергийна система
электроскоп *м* електроскоп
электрослесарь *м* шлосер-електротехник, шлосер-електромеханик
электроснабжение *с* електроснабдяване
~, внешнее външно електроснабдяване
~, внутреннее вътрешно [заводско] електроснабдяване
электросопротивление *с* електрическо съпротивление
~, объёмное удельное специфично обемно електрическо съпротивление
~, поверхностное удельное специфично повърхностно електрическо съпротивление
~, удельное специфично електрическо съпротивление
электросродство *с* електрическо сродство
электросталеплавильщик *м* електростоманотопилчик
электросталь *ж* електростомана
электростанция *ж* електроцентрала, електрическа централа
~, атомная атомна електроцентрала, АЕЦ
~, базисная базисна [основна, водеща] електроцентрала
~, ветряная вятърна електроцентрала
~, газотурбинная газотурбинна електроцентрала
~, гидравлическая хидравлична [водна] електроцентрала, водноелектрическа централа, ВЕЦ
~, дизельная дизелова електроцентрала
~, заводская заводска електроцентрала
~, крупная мощна електроцентрала
~, мощная *вж.* **электростанция, крупная**
~, насосноаккумуляторная помпено-акумулаторна електроцентрала
~, переносная преносна електроцентрала, *вж.* **электростанция, подвижная**
~, пиковая върхова електроцентрала
~, подвижная подвижна електроцентрала
~, полевая *вж.* **электростанция, подвижная**
~, приливная водна електроцентрала с преливник [преливна стена]
~, промышленная промишлена електроцентрала
~, стационарная неподвижна [стационарна] електроцентрала
~, тепловая термична [топлинна] електроцентрала, топлоелектрическа централа, ТЕЦ
~, теплофикационная топлофикационна електроцентрала
~, тяговая *жп.* тягова електроцентрала
электростартер *м авто* електростартер, електрически стартер
электростатика *ж* електростатика
электростатический електростатичен
электростекло *с* електростъкло
электростенолиз *м* електростенолиза
электрострижка *ж* стрижене с електрическа машинка
электрострикция *ж* електрострикция
электросчётчик *м* електромер
электротабло *с* електрическо табло, електротабло; светлинно табло за сигнализация
электроталь *ж* електроскрипец, електромакара, задвижвана от електродвигател
электротельфер *м* електротелфер
электротеплотехника *ж* електротоплотехника
электротерапия *ж* електротерапия, лекуване с електричество
электротермический електротермичен
электротермия *ж* електротермия
~, промышленная промишлена електротермия
электротермометр *м* електротермометър, електрически термометър
электротермообработка *ж* електротермообработка
электротехник *м* електротехник *(практик—специалист в областта на електротехниката)*
электротехника *ж* електротехника
~, сильноточная силнотокова електротехника
~, слаботочная слаботокова електротехника
электротехнический електротехнически
электротипия *ж полигр.* електротипия, галванотипия
электротитан *м* бързовар *(електрически уред за възвиране на вода)*
электроток *м* електрически ток
электротормоз *м* електроспирачка, електрическа спирачка; спирачен електромагнит
электротрактор *м* електрически трактор
электротранспорт *м* електрически транспорт
электротранспортёр *м* електротранспортьор
электротурбовоз *м жп.* турбоелектрически локомотив
электротяга *ж* електрическа тяга
электротяговый електротягов

электроустано́вка *ж* електрическо съоръжение *или* инсталация, електроуредба
~, **закры́тая** скрита електроинсталация
~, **откры́тая** открита електроинсталация
электроутю́г *м* електрическа ютия
электрофи́льтр *м* електрофилтър, електрически филтър
~, **мо́крый** мокър [влажен] електрофилтър
~, **пласти́нчатый** пластинков електрофилтър
~, **тру́бчатый** тръбен електрофилтър
электрофо́р *м* електрофор, лабораторна електростатична машина
электрофоре́з *м* електрофореза
электрофотогра́фия *ж* електрофотография
электрофотолюминесце́нция *ж* електрофотолуминесценция
электрофре́зер *м* 1. електрическа фреза *(фреза, задвижвана електрически)* 2. електрически задвижвана фрезова машина
электрофуга́нок *м дърв.* електроренде-гладач, електрическо ренде за фино рендосване
электрохими́ческий електрохимичен
электрохи́мия *ж* електрохимия
электрохо́д *м* електроход *(кораб, който се задвижва от електродвигател)*
электрохозя́йство *с* електростопанство
электрохолоди́льник *м* електрически хладилник
электрохроно́метр *м* електрохронометър, електрически хронометър [часовник]
электроцеме́нт *м* електроцимент
электроцентрализа́ция *ж* електрическа централизация
электроцентра́ль *ж* електроцентрала, електрическа централа
электроцентрифу́га *ж* електроцентрофуга
электроце́пь *ж* електрическа верига
электроце́х *м* електроцех, цех за (производство на) електрически изделия
электрочасы́ *мн* електрически часовник
~, **перви́чные** главен електрически часовник, електрически часовник-майка
электрочугу́н *м* електрочугун *(чугун, получен в електропещ)*
электрошпи́ль *м* хаспел, електрически рудан
электроштабелёр *м* електронареждач *(на материал във фигури, форми)*
электрошуруповёрт *м* електрически винтозавинтвач
электроэне́ргия *ж* електроенергия
электроэрозио́нный електроерозионен, електроискров
электроэро́зия *ж* електрическа ерозия, електроерозия
эле́ктрум *м минер.* електрум *(самородна сплав на злато)*
элеме́нт *м* 1. *маш.* елемент, отделна неразглобяема част [детайл] 2. *хим.* елемент *(химически)* 3. *ел.* електрически елемент *(за получаване на ток)* 4. *мат.* безкрайно малка величина, диференциал
~, **аккумуля́торный** акумулаторен елемент *(отделна клетка на акумулатор)*
~, **акти́вный** *ел.* активен елемент
~, **алгоритми́ческий** *авт.* алгоритмичен елемент
~, **архитектони́ческий** *арх.* архитектоничен елемент
~, **биметалли́ческий** биметален елемент
~, **венча́ющий** *арх.* завършващ [венчаещ] елемент
~, **водоналивно́й** *ел.* водоналивен [първичен] елемент
~, **воспринима́ющий** *авт.* приемащ елемент [орган]
~, **вспомога́тельный** спомагателен [помощен] елемент
~, **втори́чный** *ел.* вторичен елемент, акумулатор
~, **входно́й** *авт.* входен елемент, входен орган
~, **выпрями́тельный** *ел.* изправителен елемент
~, **выходно́й** изходен елемент, изходен орган
~, **га́зовый** *хим.* газов елемент
~, **газонапо́лненный** *ел.* напълнен с газ елемент, газов елемент
~, **гальвани́ческий** *ел.* галваничен елемент
~, **гото́вый** *стр.* готов елемент
~ **Даниэ́ля** *ел.* елемент на Даниел, даниелов елемент
~, **декорати́вный** *арх.* декоративен елемент
~ **деформа́ции** елемент на деформация
~, **доче́рний** *ядр.* дъщерен елемент
~, **есте́ственный радиоакти́вный** *ядр.* естествен радиоактивен елемент
~, **жёсткости** *мех.* елемент на неподатливост [на здравина]
~ **заде́ржки** *изч.* закъснителен елемент, закъснителна линия
~, **запомина́ющий** *авт.* запаметяващ елемент
~, **заура́новый** *вж.* **элеме́нт, трансура́новый**
~, **измери́тельный** *авт.* измервателен елемент
~ **изображе́ния** *тлв.* елемент на изображение
~, **иску́сственный радиоакти́вный** *ядр.* изкуствен радиоактивен елемент
~, **исполни́тельный** *авт.* изпълнителен елемент
~, **исхо́дный** *ядр.* изходен елемент
~, **ка́дмиевый** *ел.* кадмиев [вестонов] елемент
~ **Калло́** *ел.* галваничен елемент на Кало
~, **карбидообразу́ющий** *мет.* карбидообразуващ елемент
~ **кома́нды** *авт.* елемент на командата, команден елемент
~, **конструкти́вный** *вж.* **элеме́нт, констру́кции**
~ **констру́кции** *стр. маш.* конструктивен елемент, елемент на конструкция
~, **концентрацио́нный** *ел.* концентрационен елемент
~ **кре́пи** елемент на крепеж, крепежен елемент
~, **леги́рующий** *мет.* легиращ елемент
~, **логи́ческий** *авт.* логически елемент
~, **лока́льный** локален елемент, микроелемент, микрогалваничен елемент
~, **ма́гниевый** *ел.* (галваничен) манганов елемент
~, **матери́нский** *ядр.* майчински елемент, елемент-майка
~, **ма́тричный** *мат.* матричен елемент, елемент на матрица

~, **ме́дно-ци́нковый** *ел.* медно-цинков (галваничен) елемент
~, **микрогальвани́ческий** *вж.* **элеме́нт, лока́льный**
~, **мо́крый** *ел.* наливен [мокър] (галваничен) елемент
~, **нагрева́тельный** *ел.* нагревателен елемент
~, **наливно́й** *ел.* наливен (галваничен) елемент
~, **неметалли́ческий** неметален елемент
~, **необрати́мый** *ел.* необратим елемент
~, **нестаби́льный** *ядр.* нестабилен елемент
~, **несу́щий** *стр.* носещ елемент
~, **норма́льный** *ел.* нормален [типов, еталонен] елемент
~, **обра́тный** *ел.* обратен елемент
~, **одновале́нтный** *хим.* едновалентен елемент
~ **па́мяти** *изч.* елемент на паметта
~, **перви́чный** *ел.* първичен елемент
~, **переключа́тельный** превключвателен елемент
~, **преобразу́ющий** *авт.* преобразуващ елемент
~, **печа́тающий** *полигр.* печатащ [печатаем] елемент
~, **пло́ский** *стр.* плосък елемент
~, **прессо́ванный** пресован елемент, пресован детайл
~, **приёмный** *авт.* приемен [приемащ] елемент, приемащ орган
~, **приро́дный радиоакти́вный** *ядр.* природен радиоактивен елемент
~, **пробе́льный** *полигр.* непечатащ [сляп] елемент
~, **про́бный** *ел.* пробен елемент
~, **програ́ммный** *авт.* програмен елемент, програмен орган
~, **промежу́точный** *авт.* междинен елемент, междинен орган
~, **противовключённый** *ел.* противовключен [насрещно свързан] елемент
~, **пусково́й** *авт.* пусков елемент, пусков орган
~, **рабо́тающий на изги́б** елемент, подложен на огъване
~, **рабо́тающий на растяже́ние** елемент, натоварен на опън
~, **рабо́тающий на сдвиг** елемент, натоварен на срязване
~, **рабо́тающий на сжа́тие** елемент, натоварен на натиск
~, **радиоакти́вный** *хим.* радиоактивен елемент
~, **раздели́тельный** *ядр.* разделителен елемент
~ **разложе́ния** *тлв.* елемент на разлагане (на изображение)
~, **растя́нутый** *стр.* елемент, подложен на опън
~, **регулиро́вочный** *ел.* регулиращ елемент
~, **редкоземе́льный** *хим.* редкоземен елемент, рядък елемент
~, **реле́йный** релеен елемент
~, **реша́ющий** *авт.* решаващ елемент
~, **сбо́рный** *стр.* монтажен елемент; сглобяем елемент
~, **светочувстви́тельный** *тлв.* светлочувствителен елемент
~, **связу́ющий** *маш.* свързващ елемент
~, **следя́щий** *авт.* следящ елемент, следящ орган
~, **составно́й** *маш.* съставляващ елемент, съставна част; съставна компонента
~, **стабилизи́рующий** *авт.* стабилизиращ елемент *(елемент, който стабилизира)*
~, **стаби́льный** *хим.* стабилен елемент
~, **станда́ртный** стандартен [стандартизиран] елемент
~, **станда́ртный нормализо́ванный** нормативен стандартен елемент
~, **строи́тельный** строителен елемент, елемент от строителна конструкция
~, **сухо́й** сух (галваничен) елемент
~, **сухоналивно́й** *ел.* водоналивен галваничен елемент
~, **тепловыделя́ющий** *ядр.* топлоотделящ елемент
~, **теплочувстви́тельный** топлочувствителен елемент
~, **термоэлектри́ческий** термоелектрически елемент
~, **то́пливный** 1. *ядр.* горивен елемент (на реактора) 2. *ел.* елемент за запалване
~, **трансплуто́ниевый** *ядр.* трансплутонов елемент
~, **трансура́новый** *ядр.* трансуранов елемент
~, **тя́говый** тягов елемент
~, **у́гольный** *ел.* (галваничен) въглен [въгленов] елемент
~ **управле́ния** *авт.* елемент от управлението
~, **управля́ющий** *авт.* управляващ елемент
~, **упру́гий** еластичен [гъвкав] елемент
~, **ферритодио́дный** ферито-диоден елемент
~, **фикси́рующий** *авт.* фиксиращ елемент
~, **фильтру́ющий** *ел.* филтриращ елемент, филтър
~, **фотоэлектри́ческий** фотоелектрически елемент
~, **хими́ческий** химичен елемент
~, **чи́стый** *хим.* чист елемент
~, **чувстви́тельный** чувствителен елемент
~, **электролити́ческий** електролитен елемент
~, **электронагрева́тельный** електронагревателен елемент
~, **электроотрица́тельный** електроотрицателен (галваничен) елемент
~, **электрополож́ительный** електроположителен (галваничен) елемент
~, **электрохими́ческий** електрохимичен елемент
~, **этало́нный** *вж.* **элеме́нт, норма́льный**
элемента́рный елементарен
элеме́нтный 1. *ел.* елементен, единичен; модулен 2. *хим.* елементен
элеоли́т *м минер.* елеолит
элеро́н *м ав.* крилце [елерон]
элимина́тор *м ядр.* елиминатор, преграден филтър
~, **радиоакти́вный** *ядр.* радиоактивен елиминатор
~, **электростати́ческий** *ядр.* електростатичен елиминатор
элимина́ция *ж мат.* елиминиране

элинва́р *м мет.* елинвар *(специална легирана стомана)*
э́ллинг *м* 1. *кораб.* хелинг *(съоръжение за строителство или ремонт на кораби)* 2. *ав.* хангар за подслоняване на въздушен кораб *или* балон
э́ллинговый *кораб.* хелингов
э́ллипс *м мат.* елипса
эллипсо́граф *м* елипсограф
эллипсо́ид *м мат.* елипсоид
~ **враще́ния** *мат.* ротационен елипсоид
~ **деформа́ции** *мех.* елипсоид на деформацията
~ **ине́рции** *мех.* елипсоид на инерция, инерчен елипсоид
~ **напряже́ний** *мех.* елипсоид на напреженията
эллипсоида́льный *мат.* елипсоиден
эллипти́ческий *мат.* елиптичен
эллипти́чность *ж мат.* елиптичност
элонга́ция *ж астр.* елонгация *(видимото ъглово разстояние на една планета от Слънцето)*
элотро́н *м ядр.* елотрон (магнитен гама-спектрометър)
эльвоти́т *м* елвотит *(съветска марка твърда сплав)*
элювиа́льный *геол.* елувиален
элю́вий *м геол.* елувий
элюйрование *с* елуиране, промиване, отмиване
эма́левый емайлов, емайлен
эмалирова́ние *с* емайлиране
эмалиро́ванный емайлиран
эмалирова́ть емайлирам
эмалиро́вка *ж вж.* **эмалирова́ние**
эмалиро́вочный емайлировъчен
эмалиро́вщик *м* емайлировчик, който емайлира
эма́ль *ж* 1. емайл *(стъклообразна глазура)* 2. равна [гладка] емайлоподобна повърхност 3. емайллак
~, **бесцве́тная** безцветен емайл
~, **грунтова́я** грунтов [основен] емайл
~, **живопи́сная** живописен емайл
~, **зубна́я** зъбен емайл, зъбна глеч
~, **ма́сляная** маслен емайл
~, **непрозра́чная** непрозрачен емайл
~, **покро́вная** покривен [покриващ] емайл
~, **прозра́чная** прозрачен емайл
~, **стеклови́дная** стъкловиден емайл
~, **техни́ческая** технически емайл
~, **фарфо́ровая** порцеланов емайл, порцеланова глазура
~, **худо́жественная** художествен [декоративен] емайл
~, **электроизоляцио́нная** електроизолационен емайл
эма́ллак *м* емайллак
эмальпе́чь *ж* пещ за (изпичане на) емайлирани изделия
эмальце́х *м* цех за емайлиране
эма́н *м ядр.* еман *(единица за радиоактивност)*
эмана́ция *ж* 1. *ядр.* еманация *(процес на излъчване)* 2. газообразно вещество, продукт на радиоизлъчване [разпадане] 3. старо наименование на радон
~ **ра́дия** *ядр.* еманация на радия
~ **то́рия** *ядр.* еманация на тория
эмано́метр *м ядр.* еманометър
эмба́рго *с икон.* ембарго, забрана *(на внос или износ)*
эми́ссия *ж елн.* 1. емисия [излъчване, отделяне] 2. емисионен поток 3. електронен ток
~, **автоэлектро́нная** автоелектронна емисия
~, **втори́чная** вторична емисия
~, **ио́нная** *вж.* **эми́ссия ио́нов**
~ **ио́нов** *елн.* йонна емисия
~, **самопроизво́льная** *елн.* автоемисия, самостоятелна емисия
~, **теплова́я** *елн.* термоемисия, термична емисия
~, **термоавтоэлектро́нная** термична автоелектронна емисия
~, **термоионная** термойонна емисия
~, **термоэлектро́нная** *елн.* термоелектронна емисия
~, **уде́льная** *елн.* специфична емисия
~, **фотоэлектри́ческая** фотоелектрическа емисия
~, **фотоэлектро́нная** *елн.* фотоелектронна емисия, *вж.* **эми́ссия, фотоэлектри́ческая**
~, **холо́дная** *елн.* студена емисия
~ **части́ц** *елн.* емисия на (елементарни) частици
~, **электро́нная** електронна емисия
эмити́ровать *елн.* емитирам; излъчвам
эми́ттер *м елн.* емитер
~, **термоэлектро́нный** термоелектронен емитер
эмпири́ческий емпиричен
эмпо́ра *ж арх.* емпора
эмульга́тор *м* емулгатор; активизатор на емулгация
эмульга́ция *ж* емулгиране *(получаване на емулсия чрез разбъркване)*
эмульги́рование *с вж.* **эмульга́ция**
эмульги́ровать емулгирам
эму́льсер *м вж.* **эму́льсор**
эмульсио́нный емулсионен
эмульси́рование *с вж.* **эмульга́ция**
эмульсифика́тор *м* хомогенизатор *(апарат за хомогенизиране)*
эмульсифика́ция *ж* емулсификация *(процес в производството на светлочувствителна емулсия)*
эму́льсия *ж* емулсия
~, **абрази́вная** абразивна емулсия
~, **водома́сляная** водомаслена емулсия
~, **колло́идная** колоидна емулсия
~, **ма́сляная** маслена емулсия
~, **мелкодиспе́рная** финодисперсна емулсия
~, **охлажда́ющая** охлаждаща емулсия
~, **светочувстви́тельная** светлочувствителна емулсия
~, **фотографи́ческая** фотографска емулсия

~, **я́дерная** *ядр.* ядрена емулсия
эмульсова́рка *ж* машина [уредба] за получаване на емулсии
эмульсо́ид *м хим.* емулсоид *(колоиден разтвор с течна дисперсна фаза)*
эмульсо́л *м* емулсово масло, емулсйол; масло, което може да емулгира във вода
эму́льсор *м* емулсор
энантиотропи́я *ж хим.* енантиотропия
энантиотро́пный енантиотропен
энарги́т *м минер.* енаргит *(меден сулфоарсенат)*
эндовибра́тор *м радио* обемен резонатор
эндоге́нный ендогенен
эндоскопи́я *ж* едноскопия
эндо́смос *м хим.* ендоосмоза
эндосмоти́ческий *хим.* ендоосмотичен
эндотерми́ческий ендотермичен
энерге́тик *м* енергетик, специалист по енергетика
энерге́тика *ж* енергетика
~, **а́томная** *ядр.* атомна енергетика
~, **я́дерная** ядрена енергетика
энергети́ческий енергиен
эне́ргия *ж* енергия
~ **а́льфа-части́ц** *ядр.* енергия на алфа-частиците
~, **а́томная** атомна енергия
~, **взаимоде́йствия** енергия на взаимодействието
~, **вну́тренняя** вътрешна енергия
~, **внутриа́томная** вътрешна атомна енергия
~, **внутрия́дерная** вътрешна ядрена енергия
~, **во́дная** водна енергия
~ **возбужде́ния** *физ.* енергия на възбуждане
~ **волн** енергия на вълните, вълнова енергия
~ **вхо́да** *ел.* енергия на входа
~ **вы́хода** *ел.* енергия на изхода
~ **га́мма-излуче́ния** *ядр.* енергия на гама-излъчването
~ **гельмго́льцева** функция на Хелмхолц, свободна енергия
~, **гидравли́ческая** *вж.* **эне́ргия, во́дная**
~, **гистере́зисная** хистерезисна енергия
~, **гравитацио́нная** гравитационна енергия
~ **движе́ния** енергия на движението
~ **деформа́ции** енергия на деформирането
~, **диссоциацио́нная** дисоциационна енергия
~, **ду́льная** *воен.* дулна енергия, енергия (на газовете) при дулото [гърлото] на оръдие
~, **звукова́я** звукова енергия, енергия на звука
~, **избы́точная** излишна енергия
~ **излуче́ния** енергия на излъчването
~ **измене́ния фо́рмы** *вж.* **эне́ргия деформа́ции**
~ **иониза́ции** енергия на йонизацията
~ **ква́нтов** енергия на квантите, *вж.* **эне́ргия, ква́нтовая**
~, **ква́нтовая** квантова енергия
~, **кинети́ческая** кинетична енергия
~ **колеба́ний** енергия на трептенията
~, **коне́чная** крайна енергия
~, **крити́ческая** *ядр.* критична енергия
~, **лучи́стая** лъчиста енергия
~, **магни́тная** магнитна енергия
~ **магни́тного по́ля** енергия на магнитното поле
~, **механи́ческая** механична енергия
~, **молекуля́рная** молекулна енергия
~, **нача́льная** начална енергия
~, **нулева́я** нулева енергия
~, **обме́нная** обменна енергия
~, **о́бщая** обща енергия
~, **объёмная** обемна енергия
~, **оста́точная** остатъчна енергия
~ **перезаря́дки** *ел.* енергия на презареждане
~, **пове́рхностная** *физ.* повърхностна енергия
~ **поко́я** енергия на покой
~, **поле́зная** полезна енергия
~, **потенциа́льная** потенциална енергия
~, **потенциа́льная деформа́ции** потенциална енергия на деформирането [на формоизменението]
~ **пото́ка** *хидр.* енергия на потока [на течението]
~, **прили́вная** енергия на приливите
~, **разря́дная** *ел.* разрядна енергия, енергия на изпразване
~ **распа́да** *физ.* енергия на разпадането
~ **расщепле́ния** *ядр.* енергия на разцепването
~ **реа́кции** *хим.* енергия на реакция, реакционна енергия
~, **резона́нсная** *ядр.* резонансна енергия
~, **релятиви́стская** релативна [относителна] енергия
~ **рентге́новского излуче́ния** енергия на рентгеновото излъчване
~, **светова́я** светлинна енергия, енергия на светлината
~, **свобо́дная** свободна енергия
~, **свя́занная** свързана енергия
~ **свя́зи** *хим.* енергия на свързването
~, **скоростна́я** *вж.* **эне́ргия, кинети́ческая**
~, **скры́тая** скрита енергия
~, **со́бственная** собствена енергия
~, **со́лнечная** слънчева енергия
~ **состоя́ния** енергия на състоянието, *вж.* **эне́ргия, потенциа́льная**
~, **теплова́я** топлинна енергия
~, **термоя́дерная** термоядрена енергия
~ **уда́ра** енергия на удара, ударна енергия
~, **уде́льная** специфична енергия
~, **упру́гая** енергия на еластичността, пъргава енергия
~, **хими́ческая** химична енергия
~ **части́ц** *физ.* енергия на частиците
~, **электри́ческая** електрическа енергия
~ **электри́ческого по́ля** енергия на електрическото поле
~, **электрокинети́ческая** електрокинетична енергия
~, **электромагни́тная** електромагнитна енергия
~ **электро́нов** *елн.* енергия на електроните
~, **я́дерная** ядрена енергия
энергоаккумуля́тор *м* енергоакумулатор, енергиен акумулатор, акумулатор за енергия
энергоба́за *ж* енергийна база
энергобала́нс *м* енергиен баланс
энергобло́к *м* енергиен блок

энерговооруже́ние *с* енерговъоръжаване
энерговооружённость *ж* енерговъоръженост
энерговыделе́ние *с физ.* отделяне на енергия
энергоёмкий енергопоглъщащ
энергомашинострое́ние *с* енергомашиностроене, производство на енергийни машини и съоръжения
энергоноси́тель *м* енергоносител
энергопита́ние *с* подхранване с енергия
энергопо́езд *м* енерговлак, електрически влак
энергопотребле́ние *с* консумация [разход] на (електро-) енергия
энергосе́ть *ж* енергомрежа, енергийна мрежа, електрическа мрежа
энергосисте́ма *ж* енергосистема, енергийна система, електрическа система
энергоснабже́ние *с* енергоснабдяване, електроснабдяване
энергоста́нция *ж* електроцентрала, енергийна централа, силова централа
энергоресу́рсы *мн* енергийни ресурси
энергоустано́вка *ж* енергийна уредба
энергохозя́йство *с* енергийно стопанство
энергоце́х *м* енергиен цех, силов цех
эне́рж *ж* енерж *(техническо название на огнеустойчива легирина стомана)*
энзи́мы *мн* ензими, ферменти
энзимати́ческий ензимен, ферментен
энка́рпа *ж арх.* енкарпа *(орнамент на фриза във вид на гирлянда)*
энсони́т *м стр.* енсонит *(топлоизолационен материал от напластен картон)*
энта́з(с)ис *м арх.* ентаза *(издуване на колона в средата ѝ)*
энтальпи́я *ж* енталпия, топлосъдържание
~ **жи́дкости, техни́ческая** техническа енталпия [топлосъдържание] на течността
~ **па́ра, техни́ческая** техническа енталпия [топлосъдържание] на парата
~, **уде́льная** специфична енталпия
энтропи́я *ж* ентропия
~, **моля́рная** молова ентропия
~, **нулева́я** нулева ентропия
эози́н *м* еозин *(натриева сол на тетрабромфлуоресцеин; общо наименование на някои изкуствени органични багрила)*
эозо́йский *м* докамбрий
эоке́мбрий *м* предкамбрий
эо́ловый *геол.* еолови, еолитен
эоце́н *м* еоцен
эоце́новый еоценов
эпейрогене́зис *м геол.* епирогенеза *(бавни отвесни движения на земната кора)*
эпигене́з *м геол.* епигенеза *(промяна в минералния характер на скалите)*
эпигенети́ческий *геол.* епигенетичен
эпиде́рма *ж* епидерма
эпидиаско́п *м* епидиаскоп *(проекционен апарат)*
эпидо́т *м минер.* епидот
эпиконтинента́льный епиконтинентален
эпиобъекти́в *м опт.* епиобектив, епидиаскопен обектив
эпипалеоли́т *м геол.* епипалеолит
эписко́п *м опт.* епископ
эписти́ль *м арх.* епистил *(греда върху колони)*
эпице́нтр *м геол.* епицентър
~ **взры́ва** епицентър на взрива
эпици́кл *м* епицикъл
эпициклo̍ида *ж мат.* епициклоида
~, **сфери́ческая** *мат.* сферична епициклоида
эпо́ха *ж геол. астр.* епоха
~, **верхнетрети́чная** горнотерциерна епоха
~, **верхнечетверти́чная** горнокватернерна епоха
~, **вю́рмская леднико́вая** вюрмска ледникова епоха
~, **дина́нтская** динантска епоха
~, **леднико́вая** ледникова епоха
~, **металлогени́ческая** металогенна епоха
~, **миоце́новая** миоценска епоха, миоцен
~, **неоге́новая** неогенна епоха, неоген
~, **неолити́ческая** неолитна епоха
~, **нижнечетверти́чная** долнокватернерна епоха
~, **палеоге́новая** палеогенова [палеогенна] епоха, палеоген
~, **плиоце́новая** плиоценова епоха, плиоцен
~, **позднею́рская** следюрска епоха
~, **послеледнико́вая** следледникова епоха
~, **раннетриа́совая** долнотриасова [раннотриасова] епоха
~, **раннечетверти́чная** раннокватернерна епоха
~, **раннею́рская** долноюрска [ранноюрска] епоха
~, **ри́сская леднико́вая** риска ледникова епоха
~, **совреме́нная** съвременна епоха
~, **среднетриа́совая** среднотриасова епоха
~, **среднею́рская** средноюрска епоха
~, **эоце́новая** еоценова епоха, еоцен
эпю́р *м мат.* 1. склопена проекция, склопен образ 2. *мех.* графично мащабно изображение *(напр. на сили, моменти)*, диаграма
~ **давле́ний** *мех.* диаграма [схема] на налягането
~ **изгиба́ющих моме́нтов** диаграма на огъващи моменти
~ **моме́нтов** *мех.* диаграма [схема] на моментите
~ **нагру́зки** диаграма [схема на натоварването
~ **напряже́ний** диаграма [схема] на напреженията
~ **попере́чной си́лы** диаграма [схема] на напречните сили
~ **скоросте́й** диаграма [схема] на скоростите
эпю́ра *ж вж.* **эпюр**
э́ра *ж геол.* ера
~, **азо́йская** азойска [архайска] ера
~, **альго́нская** алгонска ера
~, **архе́йская** архайска ера
~, **кайнозо́йская** кайнозойска ера
~, **мезозо́йская** мезозойска ера
~, **палеозо́йская** палеозойска ера
~, **протерозо́йская** протерозойска ера
~, **эозо́йская** еозойска ера
э́рбий *м* ербий, Er
эрг *м физ.* ерг *(мярка за сила)*
эрго́метр *м* ергометър
эргоно́мика *ж* ергономия

эрза́ц *м* заместител, сурогат
эре́ктор *м стр.* блокополагач, блоконареждач
эриоме́тр *м* ериометър
эритре́н *м* еритрен [бутадиен]
эритри́н *м* еритрин *(воден кобалтов арсенат)*
э́ркер *м арх.* еркер
э́рклез *м* ерклез *(отпадъчна стъкломаса)*
э́рлифт *м* ерлифт, въздушна помпа
эроди́рованный ерозиен
эрозиусто́йкость *ж* устойчивост [издръжливост] срещу ерозия
эро́зия *ж* ерозия
~, **бокова́я** странична ерозия
~, **вертика́льная** вертикална ерозия
~, **горизонта́льная** хоризонтална ерозия
~, **до́нная** дънна ерозия
~, **кавитацио́нная** кавитационна ерозия
~, **леднико́вая** ледникова ерозия
~, **лине́йная** линейна [ровинна] ерозия
~, **метео́рная** метеорна ерозия
~, **площа́дная** плоскостна ерозия, измиване
~ **почв** ерозия на почвата
~, **регресси́вная** регресивна ерозия
~, **стру́йчатая** браздова ерозия
~, **электри́ческая** електрическа ерозия
эррати́ческий ератичен, блуждаещ
эрсте́д *м изм.* оерстед *(единица за интензивност на магнитно поле)*
эрстедме́тр *м ел.* оерстедометър *(уред за измерване на напрегнатост на магнитно поле)*
эрупти́вный *геол.* еруптивен
эска́дра *ж* 1. *кораб.* ескадра *(съединение от бойни кораби)* 2. *ав.* ескадра *(голямо съединение от самолети)*
эскадри́лья *ж ав.* ескадрила, орляк *(от самолети)*
эскала́тор *м транс.* ескалатор
эска́рп *м стр. воен.* ескарп *(изкопано препятствие, вид ров)*
эскарпи́рование *с* изработване [направа] на ескарп
эски́з *м* скица *(от ръка)*, набросκа
~, **конструкти́вный** конструктивна (ръчна) скица
~, **рабо́чий** работна (ръчна) скица
экски́з-чертёж *м* скица, чертеж-скица
экски́зный скициран *(от ръка)*
эсми́нец *м кораб.* есминец, ескадрен миноносец
эспа́рто *с* еспарто *(влакнест материал; хартия, изработена от такъв материал)*
эсплана́да *ж* еспланада *(много широка улица; площад пред монументална сграда)*
эссе́нция *ж* есенция
эссони́т *м минер.* есонит
эстака́да *ж* естакада, рампа; виадукт
~, **бу́нкерная** бункерна естакада
~, **железнодоро́жная** жп. рампа
~, **перегру́зочная** рампа за претоварване
~, **пешехо́дная** пешеходен мост [надлез]
~, **разгру́зочная** разтоварна рампа, рампа за разтоварване
~, **тра́нспортная** транспортна [комуникационна] естакада
эста́мп *м полигр.* отпечатък от гравюра
эсте́ры *мн* естери
эстри́х *м вж.* **эстрихги́пс**
эстрихги́пс *м* естрихгипс *(вид силно изпечен гипс)*
эстуа́рий *м геол.* естуарий
эта́ж *м* етаж
~, **надзе́мный** надземен етаж
~, **подва́льный** сутерен
~, **цо́кольный** приземен [партерен] етаж
этаже́рка *ж* етажерка
эта́жность *ж стр.* етажност
эта́жный етажен
этало́н *м* еталон
~, **втори́чный** вторичен [образцов] еталон
~, **госуда́рственный** държавен еталон
~ **ёмкости** еталон на вместимост
~, **междунаро́дный** международен еталон
~, **основно́й** основен еталон
~, **перви́чный** *вж.* **этало́н, основно́й**
~, **рабо́чий** работен еталон
~, **светово́й** светлинен еталон
~, **тари́рованный** тариран еталон
~, **типово́й** типов еталон
~, **трети́чный** третичен еталон
эталони́рование *с* еталониране
эталони́ровать еталонирам
этало́нный еталонен
эта́н *м хим.* етан
етани́т *м* етанит
этано́л *м* етанол, етилалкохол
эта́п *м* етап, стадий, фаза
эта́пность *ж* етапност, последователност
~ **рабо́т** етапност [последователност] на работите
этерифика́тор *м хим.* естерификатор
этерифика́ция *ж хим.* естерификация, естерифициране
этерифици́ровать *хим.* естерифицирам
этерни́т *м* етернит
этикети́ровать етикетирам, поставям етикети
этике́тка *ж* етикет, етикетче
эти́л *м хим.* етил
~, **бро́мистый** етилов бромид
~, **йо́дистый** етилов йодид
~, **серни́стый** етилов сулфид
~, **фто́ристый** етилов флуорид
~, **хло́ристый** етилов хлорид
~, **циа́нистый** етилов цианид
этилами́н *м хим.* етиламин
этиланили́н *м хим.* етиланилин
этиларе́ин *м хим.* етиларенн
этилацета́т *м хим.* етилацетат
этилацетиле́н *м хим.* етилацетилен
этилбензоа́т *м хим.* етилбензоат
этилбензо́л *м хим.* етилбензол
этилбутилцеллюло́за *ж хим.* етилбутилцелулоза
этилгидрази́н *м хим.* етилхидразин
этилглико́ль *м хим.* етилгликол
этиле́н *м хим.* етилен
этиленглико́ль *ж хим.* етиленгликол
этили́рование *с* етилиране
этили́ровать етилирам
этилмеркапта́н *м хим.* етилмеркаптан, етилов меркаптан
этилморфи́н *м хим.* етилморфин

этилмочевйна *ж хим.* етилкарбамид
этилмышья́к *м хим.* етиларсен
этилна́трий *м хим.* етилнатрий
этилнитра́т *м хим.* етилнитрат
этилнитри́т *м хим.* етилов нитрит
эти́ловый етилов
этилсульфа́т *м хим.* етилсулфат, двуетилов сулфат
этилформиа́т *м хим.* етилформиат
этилхлори́д *м хим.* етилхлорид
этилцеллюло́за *ж хим.* етилцелулоза
этилэтиленгликóль *ж* етилетиленгликол, бутиленгликол, дихидроксибутан
этини́л *м хим.* етинил
этино́ль *м* етинол *(лак, получаван като вторичен продукт)*
этокси́л *м хим.* етоксил
этро́л *м* етрол *(пластмаса)*
эфедри́н *м хим.* ефедрин
эфе́ль *м* ситнеж, ситно смлян рудоносен материал
эфемери́да *ж астр.* ефемерида *(изчислено положение на небесно светило в бъдещ момент)*
эфемери́ды *мн астр.* ефемериди *(сборник астрономически таблици)*
эфи́р *м хим.* етер *или* естер
~, **алли́ловый** алилов етер
~, **ами́ловый** амилов етер
~, **безво́дный** безводен етер
~, **бути́ловый** бутилов етер
~, **валерьяновоэти́ловый** валериано-етилов етер
~, **вини́ловый** винилов етер
~, **гваяко́ловый** гваяколов етер
~, **диалли́ловый** диалилов етер
~, **дибути́ловый** дибутилов етер
~, **диви́ниловый** дивинилов етер
~, **диметиловый** диметилов етер
~, **динитроглицери́новый** динитроглицеринов етер
~, **дифени́ловый** дифенилов етер
~, **дихлорэти́ловый** дихлоретилов етер
~, **диэтиле́новый** диетиленов етер
~, **диэти́ловый** диетилов етер
~, **изопропи́ловый** изопропилов етер
~, **ки́слый** кисел естер
~, **мети́ловый** метилов етер
~, **непо́лный сло́жный** непълен естер
~, **по́лный сло́жный** пълен естер
~, **петроле́йный** петролов етер
~, **просто́й** етер; прост етер
~, **просто́й мети́ловый** *вж.* **эфи́р, мети́ловый**
~, **се́рный** серен [диетилов, обикновен] етер, етер на сярната киселина
~, **сло́жный** естер
~, **сме́шанный просто́й** смесен етер
~, **сме́шанный сло́жный** смесен естер
~, **сре́дний** неутрален етер
~, **у́ксусный** ацетатен естер
~, **фени́ловый** фенилов етер
~, **эти́ловый** етилов етер
эфира́т *м хим.* ефират
эфириза́ция *ж* естеризиране, етеризация
эфи́рный етерен, естерен
эфироно́с *м* етерично [етеродайно] растение
эфироно́сный етеричен, етеродаен
эфлоресце́нция *ж* 1. ефлоресценция *(загубване на вода от кристален хидрат)* 2. изцветяване, избиване *(на цвят)*
эффе́кт *м* 1. *мех.* ефект *(производителност на сила)* 2. последица, явление 3. въздействие, действие
~, **ано́дный** *ел.* аноден ефект
~, **анте́нный** *радио* антенен ефект; намаление на насоченото действие на антена
~, **барометри́ческий** барометричен ефект
~, **вихрево́й** *ел.* вихров ефект
~, **геомагни́тный** *ядр.* геомагнитен ефект
~, **гироскопи́ческий** *физ.* жироскопичен ефект
~, **динатро́нный** *елн.* динатронен ефект
~ **До́пплера** доплеров ефект, ефект на Доплер
~, **дробово́й** *елн.* сачмен ефект
~, **дро́ссельный** дроселен ефект
~ **Зе́ебека** ефект на Зеебек *(непосредствено превръщане на топлинната енергия в електрическа)*
~ **Зе́емана** ефект на Зееман *(магнитооптично явление)*
~, **зерка́льный** огледален ефект
~, **индукцио́нный** *ел.* индуктивен ефект
~, **кала́ндровый** каландров ефект
~ **Ке́рра** ефект на Кер *(електрооптично явление)*
~, **краево́й** крайщен ефект
~, **магнетро́нный** *радио* магнетронен ефект
~, **магни́тный** *елн.* магнитен ефект
~, **микрофо́нный** *радио* микрофонен ефект, микрофония
~, **махово́й** *маш.* махов ефект
~, **ночно́й** *радио.* нощен ефект *(изменение на свойствата на радиовълните през нощта)*
~, **па́рный** *ядр.* ефект на сдвояването
~ **Пельтье́** ефект на Пелтие
~, **пироэлектри́ческий** пироелектрически ефект
~, **пове́рхностный** *елн.* повърхностен ефект
~, **поле́зный** полезен коефициент; добив
~, **простра́нственный** *геол.* пространствен ефект
~, **пьезоэлектри́ческий** *елн.* пиезоелектрически ефект
~, **радиометри́ческий** *елн.* радиометричен ефект
~, **релаксацио́нный** релаксационен ефект
~, **светово́й** *физ.* светлинен ефект
~, **стереоскопи́ческий** стереоскопичен ефект
~, **стробоскопи́ческий** стробоскопичен ефект
~, **су́меречный** *радио* ефект на [при] смрачаване *(изменение на свойствата на радиовълните при смрачаване)*
~, **теплово́й** топлинен ефект, термоефект
~, **термомехани́ческий** термомеханичен ефект
~, **термоупру́гий** термоеластичен ефект
~, **термоэлектри́ческий** *ел.* термоелектрически ефект
~ **Тинда́ля** ефект на Тиндал, тиндалов ефект
~ **То́мсона-Джо́уля** ефект на Томсон-Джаул томсон-джаулов ефект
~, **уда́рный** ударен ефект, ефект на удара

~, **фотогальвани́ческий** фотогалваничен ефект
~, **фотогальваномагни́тный** фотогалваномагнитен ефект
~, **фотодинами́ческий** фотодинамичен ефект
~, **фотодиффузио́нный** фотодифузионен ефект
~, **фотоэлектри́ческий** *ел.* фотоелектрически ефект
~ **Хо́лла** ефект на Хол
~, **шумово́й** *елн.* шумов ефект
~ **Эдисо́на** ефект на Едисон, едисонов ефект
~, **экономи́ческий** *икон.* икономически ефект
эффекти́вность *ж* ефективност, резултатност, ефикасност
~ **капиталовложе́ний** ефективност на капиталовложенията
~ **като́да** *елн.* ефективност на катода
~ **приса́дки** ефективност на добавката
~ **экрани́рования** *радио* ефективност на екранирането
эффекти́вный ефективен, резултатен, ефикасен
эффузи́в *м геол.* вулканит [ефузив]
эффузи́вный *геол.* ефузивен [разливен]
эффу́зия *ж* ефузия (1. *изтичане на газове през големи отвори* 2. *разливане на вулканична лава)*
эхи́н *м арх.* ехин *(част от капитела на колона)*
э́хо *с* ехо
~, **бли́жнее** *радио* близко ехо
~, **запа́здывающее** *радио* закъсняващо ехо
~, **обра́тное** обратен сигнал, обратно ехо
э́хо-эффе́кт *с* ефект на ехото
эхоглуши́тель *м тлф.* затихвател за отразени сигнали; ехо заградител
эходефектоско́п *м* еходефектоскоп *(ултразвуков дефектоскоп на принципа на ехото)*
эхоизмери́тель *м тлф.* ехоизмервателен уред, ехомер
эхоло́т *м* ехолот *(уред за определяне дълбочината на водоеми)*, ехосонда
эхоме́р *м тлф.* ехомер, ехоизмервателен уред
эшело́н *м* 1. ешелон *(влаков състав с общо местоназначение)* 2. военен влак 3. *воен.* колона, следваща определен път
эшелони́рование *с* ешелониране

Ю

ю́бка *ж* пола, стряха *(напр. на изолатор, на бутало и др.)*
~ **изоля́тора** пола [стряха] на изолатор
~ **по́ршня** пола [стряха] на бутало
ювели́р *м* бижутер; златар
ювели́рный 1. тънък, фин 2. златарски; бижутерен
ю́го-восто́к *м* югоизток
ю́го-восто́чный югоизточен
ю́го-за́пад *м* югозапад
ю́го-за́падный югозападен
ю́жный южен
юз *м* 1. повлачане, тътрузене 2. Хюг *(буквопечатащ телеграфен апарат)*
юзи́ст *м* хюгист *(телеграфист на апарат Хюг)*
ю́зом с влачене, с тътрузене
ю́нга *м кораб.* юнга
юпи́тер *м* 1. осветлителен уред с рефлектор [слънце], прожектор *(за снимки)* 2. планетата Юпитер
юра́ *ж геол.* юра *(вторият период от мезозойската ера)*
~, **альпи́йская** алпийска юра
~, **ве́рхняя** горна юра, черна юра
~, **ни́жняя** долна юра, черна юра
~, **сре́дняя** средна юра
юриско́нсульт *м* юрисконсулт
ю́рский *геол.* юрски
юсти́рный контролен
юстирова́льный контролен, проверочен; монтажен, калибровъчен
юсти́рованный калиброван; сверен; правилно нагласен; центрован; регулиран
юстирова́ть регулирам, нагласявам, настройвам; калибровам, докарвам по мярка; сверявам *(уред, часовник и др.)*
юстиро́вка *ж* регулиране, нагласяване, настройване; сверяване *(напр. на уред)*, центроване; докарване по мярка
юстиро́вщик *м* юстировщик, регулировач, който нагласява
ют *м кораб.* ют *(кърмовата част на главната палуба на кораба)*
ю́ферс *м кораб.* блок [скрипец] за опъване на неподвижните корабни въжета
ю́фтевый юфтен, от юфт
ю́фтовый *вж.* **ю́фтевый**
юфть *ж* юфт, юфтена кожа
~, **я́ловичный** говежди юфт, юфт от кравешка кожа
юфтяно́й *вж.* **ю́фтевый**

Я

я́блоко *с* ябълка *(плод)*
я́блоня *ж* ябълково дърво [ябълка]
явле́ние *с* явление; действие, въздействие; последица
~, **апериоди́ческое** апериодично [неапериодично] явление
~, **боле́зненное** болезнено явление; болезнено въздействие
~, **вулкани́ческое** *геол.* вулканично явление
~, **гидродинами́ческое** хидродинамично явление
~, **ка́рстовое** *геол.* карстово явление
~, **теплово́е** топлинно явление; топлинно въздействие
~, **термомагни́тное** термомагнитно явление
~, **термоэлектри́ческое** термоелектрическо явление
~, **физи́ческое** физично явление
~, **хими́ческое** химично явление
явнокристалли́ческий явнокристален
явнопо́люсный *ел.* явнополюсен
я́вный явен, виден, очевиден
я́года *ж* всеки сочен зърновиден плод *(като ягода, малина и др.)*
яд *м* отрова

~, **катализа́торный** *катализаторна* отрова
~, **каталити́ческий** *вж.* **яд. катализа́торный**
~, **конта́ктный** контактна отрова
~, **промы́шленный** промишлена [индустриална] отрова
~, **радиоакти́вный** радиоактивна отрова
~, **расти́тельный** растителна отрова
я́дерный *ядр.* ядрен
ядови́тость *ж* отровност
ядови́тый отровен
ядохимика́т *м* отровен химикал
я́дра *мн* ядра *вж.* **ядро́**
~, **поляризо́ванные** поляризирани ядра
~ **а́томного деле́ния** ядра на [от] атомното делене
ядро́ *с* 1. ядро, ядка; зърно 2 *хим.* пръстен 3. *дърв.* сърцевина *(на дърво)*
~, **аромати́ческое** *хим.* ароматичен пръстен
~, **а́томное** атомно ядро
~, **бензо́льное** бензолно ядро
~, **доче́рнее** *ядр.* дъщерно ядро
~ **древеси́ны** ядро [сърцевина] на дървесина [на дърво]
~ **Земли́** ядро на Земята, земно ядро
~, **земно́е** *вж.* **ядро́ Земли́**
~, **исхо́дное** *ядр.* изходно ядро
~ **кле́тки** ядро на клетка, клетъчно ядро
~ **коме́ты** ядро на комета
~ **конденса́ции** ядро на кондензация, кондензационно ядро, кондензационен център
~, **конденси́рованное** *хим.* кондензирано ядро
~, **кристализацио́нное** кристализационно ядро, кристализационен център [зародиш]
~, **ло́жное** лъжливо ядро *(напр. в дървесно стъбло)*
~, **матери́нское** *ядр.* майчино ядро, ядро-майка
~ **на́сыпи** насипна сърцевина
~, **ориенти́рованное** *ядр.* ориентирано ядро
~, **оско́лочное** *ядр.* отломъчно ядро
~, **оста́точное** *ядр.* остатъчно ядро
~ **плоти́ны** гръбнак [ядро] на язовирна стена *(напр. при земен насип)*
~, **промежу́точное** *ядр.* промеждутъчно ядро
~, **радиоакти́вное** радиоактивно ядро
~ **сече́ния** ядро на сечението
~, **составно́е** *ядр.* съставно [сложно] ядро
~, **стаби́льное** *ядр.* стабилно ядро
~ **сублима́ции** ядро на сублимация, сублимационно ядро
~, **чётно-нечётное** *ядр.* четно-нечетно ядро
~, **чётно-чётное** *ядр* четно-четно ядро
яз *м хидр.* яз
я́зва *ж* язва; разяждане *(местно)*
~, **коррозио́нная** корозионна язва, корозионно разяждане
я́звина *ж* дупка, нащърбяване, надраскване, вдлъбнатина
язы́к *м* 1. език (разговорен) 2. език *(напр. на камбана, на обувка и пр.)*
~, **алгорифми́ческий** *изч.* алгоритмичен език
~ **программи́рования** *изч.* програмен език, език за програмиране
язычо́к *м маш.* езиче, малък език *(пластинка за ограничаване, заключване и пр.)*
~, **направля́ющий** *полигр.* направляващо езиче
яйцескла́д *м с. ст.* склад за яйца
я́корный котвен
я́корь *м* 1. котва *(на кораб)* 2. *ел.* котва *(на електрическа машина)* 3. *ел.* котва *на електромагнит)* 4. котва [анкер] *(на часовников механизъм)*
~, **адмиралте́йский** *кораб.* адмиралтейска котва
~, **бараба́нный** *ел.* барабанна [цилиндрична] котва
~, **бло́ковый** *кораб.* блокова котва
~, **винтово́й** *кораб.* винтова [витлова] котва
~, **враща́ющийся** *ел.* въртяща се котва
~ **генера́тора** *ел.* котва на генератор, генераторна котва
~, **гла́дкий** *ел.* гладка котва
~ **Го́ля** котва на Хол *(за речни кораби)*
~, **двуро́гий** двурогова котва
~, **ди́сковый** *ел.* дискова котва
~, **зубча́тый** *ел.* зъбна котва
~ **инду́ктора** *тлф.* котва на индуктор
~, **кле́точный** *ел.* клетъчна котва
~, **кольцево́й** пръстеновидна котва
~, **кормово́й** *кораб.* кърмова котва
~ **магни́та** *ел.* котва на (електро-) магнит
~ **Марти́на** котва на Мартин
~, **мёртвый** *кораб.* мъртва котва
~, **одноро́гий** еднорога котва
~, **плаву́чий** *кораб.* плаваща котва
~, **поворо́тный** *ел.* въртелива [въртяща се] котва
~, **пожа́рный** пожарна котва
~, **по́люсный** *ел.* полюсна котва
~, **равнопле́чий** равнораменна котва *(в часовников механизъм)*
~ **реле́** *ел.* котва на реле, котва-реле
~, **ре́льсовый** *жп.* релсова котва
~, **станово́й** *кораб.* главна [работна] котва
~, **стержнево́й** *ел.* сърцева котва, сърце-котва
~ **Тро́тмана** *кораб.* котва на Тротман
~, **цилиндри́ческий** *ел.* цилиндрична котва
~, **четырёхро́гий** *кораб.* четирилапа [четирирога] котва, «многорожка»
~, **шихто́ванный** *ел.* шихтована котва
~, **явнопо́люсный** *ел.* явнополюсна котва
ял *м кораб.* 1. *(вид лодка)*; гемия; платноход 2. лодка от военен кораб
я́лик *м кораб.* малък ял *(вж.* **ял***)*
я́ма *ж* яма, трап; изкоп
~, **авари́йная** аварийна яма
~, **бу́нкерная** *кораб.* бункер *(въглищен)*, въглищна яма
~, **бучи́льная** *стр.* яма за накисване, омесване и втасване на глина
~, **возду́шная** *ав.* въздушна яма
~, **выгребна́я** изгребна яма; клозетна яма
~, **жо́мовая** яма за ферментиране *(напр. на отпадъци от цвекло при захарно производство)*
~, **известко́вая** варница
~, **лите́йная** *леяр.* леярска яма
~, **маслосбо́рная** маслосъбирачна яма

~, помойная помийна яма
~, потенциальная ел. потенциална «яма», минимум на потенциал
~ профиля жп. профилна яма
~, ремонтная мет. ремонтна яма
~, силосная с. ст. силозна яма
~, скиповая мет. скипова яма
~, смотровая 1. наблюдателен отвор, дупка, люк; 2. *авто* наблюдателен изкоп *(канал за обслужване и ремонтиране на транспортни средства отдолу)*, контролна шахта
~, творильная варница, трап за гасене на вар
~, угольная *кораб.* въглищна яма
~, шлаковая шлакова [сгурийна] яма
ямбур *м* ямокопачка, ямодълбачка
янтарный кехлибарен
янтарь *м* кехлибар
~, чёрный черен кехлибар
япо́нка *ж* японка *(ръчна двуколка)*
яр *м* стръмен бряг; дълбок овраг
ярд *м* ярд *(английска мярка за дължина =0,9144 м)*
яркомер *м ел.* уред за измерване на яркост, нитометър
яркость *ж* яркост, блясък, светлост, светлинност
~, действительная ефективна яркост
~, кажущаяся привидна яркост
ярлык *м* етикет с надпис [данни]
~, багажный багажен етикет
ярлычок *м* етикетче; бележка с данни
ярмарка *ж* панаир
ярмарочный панаирен
ярмо *с ел.* ярем
~, магнитное *ел.* магнитен ярем
яровизация *ж с. ст.* яровизация; яровизиране
ярунок *м дърв.* ъгълник-шаблон *(за ъгли 45° и 135°)*
ярус *м* 1. ред, редица *(за предмети един над друг)* 2. кат *(за етаж)* 3. вътрешен етаж, балкон *(в театър)* 4. рафт; колица 5. слой, пласт 6. *геол.* стъпало, съвкупност от пластове утаечни скали
ярусный на редове, на слоеве [пластове], на етажи [катове]; етажен
ярусоподъёмник *м кораб.* асансьор [подемник] *(между палубите)*
ярь-медянка *ж* зелена боя от меден окис
яхта *ж кораб.* яхта, платноходка
ячейка *ж* 1. клетка, килия, камера 2. бримка в мрежа, плетиво и др. 3. шупла, голяма пора
~, воздушная въздушна клетка
~ запоминающего устройства *авт.* клетка от запаметяващо устройство
~ каупера клетка на каупер
~, криотронная *авт.* криотронна клетка
~, кристаллическая кристална клетка
~, сотовая *с. ст.* гнездо [килийка, клетка] питообразни *(като пита за мед)*
~, типовая *стр.* типова клетка
~, элементарная елементарна клетка
ячеистый *геол.* гнездообразен; шуплест
ячмень *м с. ст.* ечемик
яшма *ж минер.* яспис
ящик *м* сандък; кутия; чекмедже; щайга
~, аккумуляторный *ел.* акумулаторна кутия
~, выдвижной чекмедже
~ зависимости *жп.* шкаф на зависимостите
~, зарядный *воен.* зарядна ракла
~, зольный пепелник *(за парен котел и подобни)*
~, инструментальный *маш.* инструментален сандък; инструментална кутия, инструментално чекмедже
~, кабельный *ел.* кабелен сандък, кабелна кутия
~, мерный мерен сандък, измервателен съд, обемен дозатор
~, открытый стержневой *леяр.* открита сърцева кутия, открита кутия за изработване на сърца
~, пескодувный стержневой *леяр.* песъкодувна сърцева кутия, кутия за изработване на сърца чрез песъковдухване
~, предохранительный *ел.* предпазна кутия
~, разъёмный стержневой *леяр.* разглобяема сърцева кутия, разглобяваща се кутия за изработване на сърца
~, распределительный *ел.* разпределителна кутия
~, семенной *с. ст.* семенна кутия, сандък за семена *(напр. в машина за сеене)*
~, стержневой *леяр.* сърцева кутия, кутия за изработване на сърца
~, творильный сандък за гасене на вар
~, упаковочный опаковъчен сандък, сандък за опаковка *(на стоки)*
~, цементационный сандък [гърне] за цементация, цементационен сандък, цементационно гърне
~, цепной *кораб.* верижен сандък, сандък за веригите
~ шпалы *жп.* край на траверса *(който е извън релсите)*
ящичный сандъчен, сандъков

СЪСТАВИТЕЛИ:

НИКОЛАЙ П. ГУСЕВ
ДМИТРИЙ А. ТОМИЛИН
Инж. АЛЕКСАНДЪР ЛАКЮРСКИ
Проф. к.т.н. инж. АНГЕЛ Н. ПИСАРЕВ
К.х.н. АТАНАС Л. ЙОВЧЕВ
Инж. ГАНЧО Г. СТАНЕВ
Инж. ГАРАБЕД С. МУМЖИЯН
Инж. ГЕОРГИ Т. ПОПОВ
Инж. ГЕОРГИ С. НИКОЛОВ
Инж. ДИМИТЪР И. СТАМЕНОВ
Инж. ЕРИХ А. МАРТОН
Инж. ЖЕЛЮ Т. ЖЕЛЕВ
Инж. КОНСТАНТИН В. БОЖИНОВ
НИКОЛАЙ К. ПАШОВ
Инж. ПЕТЪР Г. ИВАНОВ
СТЕФАН Г. ДЖАМБАЗОВ
ТОДОР Х. МИНЧЕВ
Проф. ТОМА В. ДОБРЕВ
Проф. ТОМА И. ЧОНКОВ
Проф. инж. ХРИСТО Д. ЕРИНИН
Доц. инж. ХРИСТО С. НИКОЛОВ

РЕДАКТОРИ:

Инж. ГЕОРГИ Т. ПОПОВ
Инж. ФЕЛИКС Ф. МАЧУЛЬСКИЙ
Инж. ПЕТЪР Г. ИВАНОВ
ДМИТРИЙ А. ТОМИЛИН

Първо издание
Литературна група III-2
Тематичен № $\frac{2900000000}{1-76}$
Издателски № 6682
Художник ЖЕКО АЛЕКСИЕВ
Художник-редактор ГЕОРГИ ГАДЕЛЕВ
Технически-редактор ПАВЕЛ ГЮРОВ
Коректор ДОРА БУКУРЕЩЛИЕВА
Дадена за набор на 3. VI. 1975 г.
Подписана за печат на 19. III. 1976 г.
Излязла от печат на 30. III. 1976 г.
Формат 70×100/16
Печатни коли 69
Издателски коли 89,42
Тираж 25 000+87
Цена 8,83 лв.
Държавно издателство „Техника“, София
Държавна печатница „Т. Димитров“ кл. 1, София

Забелязани по-съществени грешки в
«РУСКО-БЪЛГАРСКИ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИ РЕЧНИК»

Стр.	Ред	Напечатано	Да се чете	По вина на
17	дясно, отгоре 15	азеотропна	азеотропна смес	кор.
19	ляво, отгоре 5	**гидроскопи́ческий**	**гироскопи́ческий**	»
39	ляво, отдолу 22	**аэропыли́тель**	**аэроопыли́тель**	»
112	дясно, отгоре 8	*(мяр-*	*(мярка)*	»
116	ляво, отдолу 26	незатихваща обратна вълна	незатихваща вълна	»
130	ляво, отдолу 14	газгенераторен	[газгенераторен]	автора
139	ляво, отгоре 8	Gg	Gd	печатн.
165	дясно, отгоре 8	редорд	реборд	автора
205	ляво, отгоре 34	**ква́сное**	**кра́сное**	печатн.
210	ляво, отгоре 20	магнитен	магнетит	кор.
215	ляво, отдолу 19	нбводен	оводнен	печатн.
234	дясно, отдолу 6	неправилно отклонение	неправилно положение	кор.
385	ляво, отгоре 19	**магнитовоспри́имчивый**	**магнитовоспри́имчивость** *ж*	автора
420	ляво, отгоре 7	180° (π=	180°/π=	»
446	ляво, отгоре 2	[зависимост между величини]	[зависимост] между величини	»
589	ляво, отдолу 14	**песо́чиный**	**песо́чины**	»
592	дясно, отгоре 10	слабоподавач	самоподавач	»
723	дясно, отгоре 23	радиотелефон	радиотелефония	»
733	ляво, отгоре 20	**разрыхкитель**	**разрыхли́тель**	печатн.
744	дясно, отгоре 19	[ароматично]	[ароматно]	кор.
748	дясно, отдолу 24	**расщспывать**	**расщипывать**	печатн.
748	дясно, отдолу 17	абсорбционно	адсорбционно	автора
773	ляво, отгоре 25	хомеополярна	хомополярна	»
831	ляво, отгоре 31	междинно съединение	междинно узряване	»
849	дясно, отдолу 1	маг	магнитна	печатн.
905	дясно, отдолу 11	за измерване	за изменение	кор.
921	ляво, отгоре 18	биелектрически	биоелектрически	автора
950	дясно, отдолу 14	свободен	свободна	кор.
953	ляво, отдолу 25	тръбообразен	тръбообрязан	автора
954	ляво, отгоре 31	трубополагач	тръбополагач	»
956	ляво, отдолу 5	**~, двухди́сковая** *вж.* **турби́на, двухколёсная**	**~, двухди́сковая** двудискова турбина	»
957	дясно, отгоре 10	**своо́едная**	**свобо́дная**	печатн.
959	дясно, отгоре 34	[устройчива]	[устойчива]	кор.
966	дясно, отгоре 16	**активизированный**	**активи́рованный**	автора
974	ляво, отдолу 25	**пиралла́кса**	**паралла́кса**	печатн.
1033	дясно, отгоре 31	*точно хонван*	точно хонване	»
1045	ляво, отдолу 28	**трави́льныйбойцовъченцех**	**трави́льный** байцовъчен цех	»
1091	дясно, отдолу 6	манганов	*(мангано-)* магнезиев	авт.

0,83 лв.